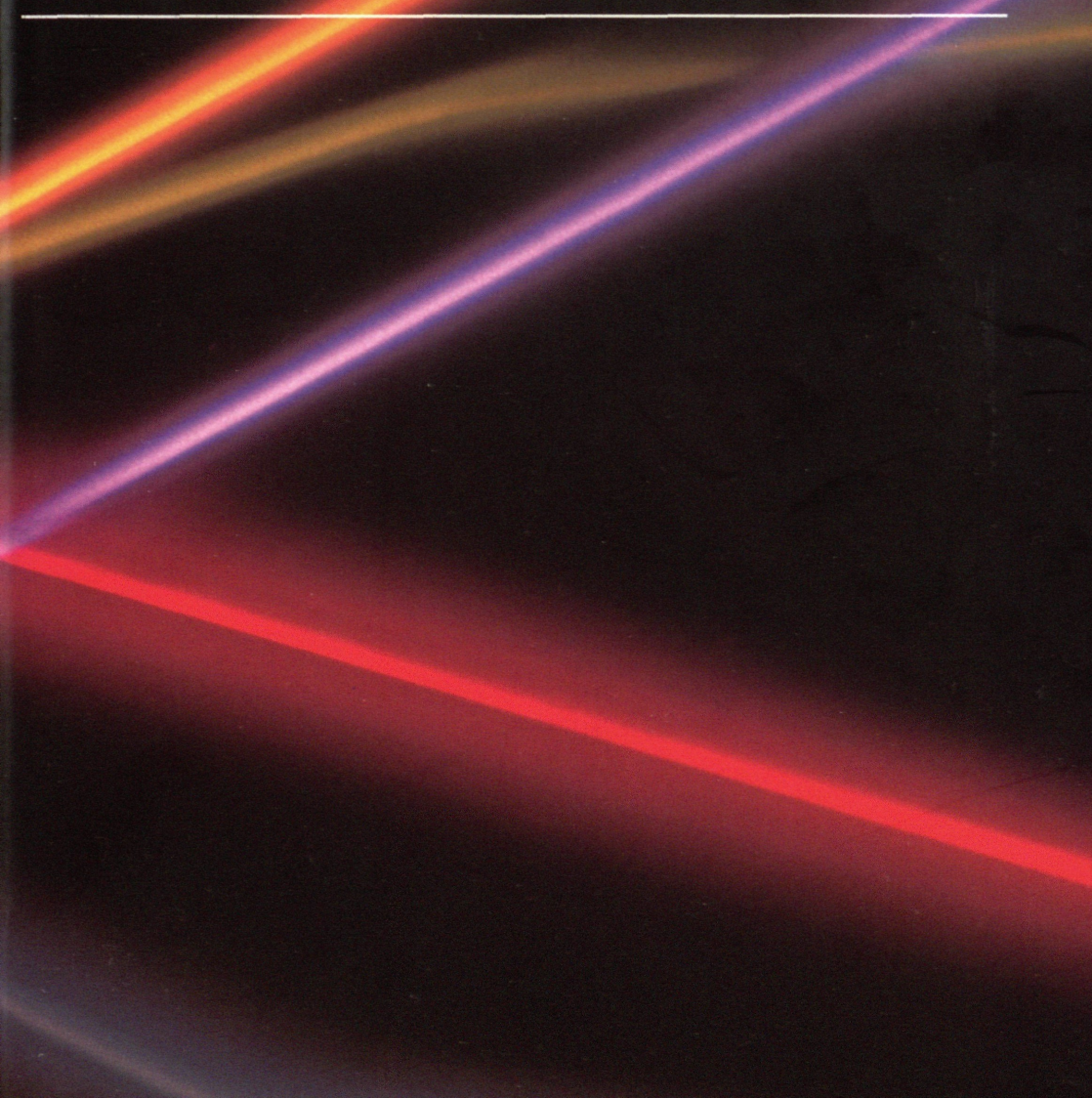

WILLIAM MACDONALD

C O M M E N T A R

L A N O U L

T E S T A M E N T

William MacDonald

**Comentar
la Noul Testament**

clv

Christliche
Literatur-Verbreitung e. V.
Postfach 11 01 35 · 33661 Bielefeld

Titlul original: BBC - Believer's Bible Commentary - New Testament

© 1989 by William MacDonald

© al ediției germane 1992-94

© al ediției românești 1998

by CLV - Christliche Literatur-Verbreitung

Postfach 110135 - D-33661 Bielefeld

Traducător: Doru Motz

Copertă: Dieter Otten, Bergneustadt

Tiparul executat la Graphischer Grossbetrieb Pössneck

ISBN 3-89397-389-3

CUPRINS

Prefața autorului	5
Introducerea editorului	6
Abrevieri	8
Transliterația	9
INTRODUCERE LA NOUL TESTAMENT	10
INTRODUCERE LA EVANGHELII	13
Matei	17
Împărăția cerurilor	25
Evanghelia	31
Relația credinciosului cu legea	35
Divorț și recăsătorie	38
Postul	42
Sabatul	65
Marcu	135
Luca	189
Ioan	283
Faptele Apostolilor	393
Rugăciunea în cartea Faptelor Apostolilor	399
Biserica din case și organizațiile parabisericești	408
Creștinul și stăpânirea	419
Botezul credinciosului	427
Misiunea așa-numiților „oameni laici“	429
Strategia misionară	445
Autonomia bisericii locale	449
Călăuzirea divină	452
Minunile	453
Amvoane neconvenționale	458
Mesajul Faptelor Apostolilor	484
Romani	491
Păgânii necăștigați	499
Păcatul	507
Suveranitatea divină și responsabilitatea omului	534
1 Corinteni	567
2 Corinteni	639
Galateni	695
Legalismul	721

Efeseni	725
Alegerea divină	730
Filipeni	781
Coloseni	809
Reconcilierea	819
Familia creștină	836
1 Tesaloniceni	843
Venirea Domnului	852
Indicii că trăim vremurile de pe urmă	861
Sfințirea	866
2 Tesaloniceni	869
Răpirea și revelația	871
Răpirea Bisericii	881
INTRODUCERE LA EPISTOLELE PASTORALE	889
1 Timotei	893
2 Timotei	925
Tit	947
Presbiterii	950
Creștinul și lumea aceasta	958
Filimon	963
Evrei	971
Apostazia	991
Mesajul cărții Evrei pentru epoca actuală	1028
Iacov	1031
Cele zece porunci	1043
Vindecarea divină	1059
1 Petru	1063
Îmbrăcămintea creștină	1084
Botezul	1090
2 Petru	1101
1 Ioan	1123
Păcatul care duce la moarte	1141
2 Ioan	1145
3 Ioan	1149
Iuda	1153
Apocalipsa	1165
BIBLIOGRAFIE GENERALĂ	1199

Prefața autorului

Comentariul Biblic al Credinciosului (The Believer's Bible Commentary) are menirea de a-l ajuta pe credinciosul obișnuit să devină un cercetător serios al Cuvântului lui Dumnezeu. Trebuie să precizăm însă că nici un comentariu nu poate ocupa locul Bibliei. Tot ce poate realiza un comentariu, în cazul cel mai fericit, este de a explica sensul general al unui text, într-o manieră abordabilă, urmând ca cititorul să revină apoi la Cuvântul propriu-zis al Scripturii, în vederea unui studiu mai aprofundat.

Comentariul a fost redactat într-un limbaj simplu, lipsit de termeni tehnici. El nu se pretinde a fi o lucrare savantă sau profund teologică. Majoritatea credincioșilor nu posedă o cunoaștere specială sau chiar generală a limbilor originale în care au fost redactate Vechiul și Noul Testament. Cu toate acestea, nici unul dintre ei nu este împiedicat să beneficieze din plin de toate foloasele practice care decurg din Cuvânt. Sunt convins că printr-un studiu temeinic al Scripturilor, orice creștin poate deveni „un lucrător căruia să nu-i fie rușine, împărțind drept cuvântul adevărului“ (II Tim. 2:15).

Comentariile cuprinse în acest volum sunt scurte, concise și la obiect. Pentru a beneficia la maximum de un anumit pasaj biblic comentat, cititorul nu va avea trebu-

ință să se istovească, citind zeci de pagini cu explicații. Ritmul alert al vieții contemporane reclamă prezentarea adevărului pe fragmente ușor de asimilat.

Notele cuprinse în acest volum nu au ocolit pasajele dificile din Scriptură. În multe cazuri, s-au oferit și alte explicații ale textului respectiv, lăsându-i cititorului opțiunea de a hotărî care versiune este cea mai apropiată de contextul respectiv și de restul Scripturii.

Cunoașterea Bibliei, în sine, nu este de ajuns. Trebuie să facem pasul următor, aplicând Cuvântul lui Dumnezeu în practică, lăsându-l să lucreze în viața noastră. De aceea, Comentariul Biblic caută să sugereze cum se poate aplica Scriptura la viața de zi cu zi a copiilor lui Dumnezeu.

Dacă această carte va fi folosită ca scop în sine, va deveni o cursă, mai degrabă decât un ajutor. Adevărata ei menire este de a-i da cititorului imboldul cercetării personale a Sfințelor Scripturi, îndemnându-l la o ascultare fără murmur de preceptele Domnului. Folosită astfel, lucrarea își va fi atins țelul.

Fie ca Duhul Sfânt, Cel care a inspirat redactarea Bibliei, să lumineze mintea cititorului, în această preocupare cât se poate de demnă: cunoașterea lui Dumnezeu prin Cuvântul Său.

Introducerea editorului

„Nu disprețuiți comentariile!“ Acesta a fost sfatul oferit de un profesor de studii biblice studenților săi de la *Emmaus Bible School* (devenit între timp colegiu biblic) la sfârșitul anilor 50. Cel puțin unul dintre studenții săi și-a adus aminte de aceste cuvinte, în cele trei decenii scurse de atunci. Profesorul la care m-am referit este William MacDonald, autorul *Comentariului Biblic al Credincioșilor*. Studentul nu a fost altul decât subsemnatul — editorul *Comentariului*, Arthur Farstad, pe atunci un biet student în anul întâi, care nu citise până atunci decât un singur comentariu — *In the Heavens* (o lucrare asupra epistolei apostolului Pavel către Efeseni), scrisă de Harry A. Ironside. Citind însă comentariul de față, seară de seară, în timpul vacanței de vară, tânărul Art Farstad a descoperit adevărata semnificație a unui comentariu.

Ce este un comentariu?

Ce este, de fapt, un comentariu? Și de ce nu trebuie să-l disprețuim? Recent un publicist creștin de marcă a întocmit o listă cu *cincisprezece* genuri de lucrări biblice, care nu trebuie să lipsească de pe masa oricărui cercetător studios al Cuvântului Sfânt. Nu trebuie să surprindă însă faptul că unii credincioși nu știu prin ce se deosebesc un comentariu de o Biblie de studiu, de pildă, sau chiar de o concordanță, un atlas sau un dicționar biblic — pentru a numi doar patru din cele cincisprezece lucrări esențiale pentru studierea Cuvântului lui Dumnezeu.

Un comentariu, după cum sugerează însuși termenul, *comentează* sau oferă (în cazul cel mai fericit) explicații utile asupra unui text biblic, fie verset cu verset, fie paragraf cu paragraf. Unii creștini nu vor să aibă nimic de a face cu comentariile, spunând: „Eu nu vreau să aud decât cuvântul rostit iar ca lectură prefer să citesc însăși Biblia!“ La prima vedere, pare o atitudine cucernică, dar nu este! Căci un comentariu nu face altceva decât să aștearnă pe hârtie cel mai bun (și, *în același timp, cel mai dificil*) gen de expozițiune biblică, anume predarea și predicarea Cuvântului lui Dumnezeu la rând, verset cu verset. Unele comentarii (ca de pildă cel al autorului anterior menționat, Ironside) nu sunt altceva decât adevărate predici redată sub formă tipărită. În plus, cultura biblică de limbă

engleză a fost binecuvântată cu o sumedenie de prezentări ale Cuvântului lui Dumnezeu dintre cele mai strălucite, provenind din toate epocile creștinismului, compuse inițial într-o mare varietate de limbi. Din păcate, multe dintre acestea sunt atât de lungi, atât de învechite și dificil de parcurs încât creștinul obișnuit pierde în curând apetitul de a continua studiarea lor. De aceea, s-a simțit nevoia acută a unei lucrări de genul *Comentariului Biblic al Credincioșilor*.

Genuri de comentarii

Teoretic, orice persoană pe care o interesează Biblia ar putea scrie un comentariu — ceea ce explică faptul că există o gamă atât de variată de comentarii, de la cele extrem de liberale până la cele foarte conservatoare. *Comentariul Biblic al Credincioșilor* (n.tr. la care ne vom referi de acum încolo prin acronimul CBC) este o lucrare foarte conservatoare, prin aceasta înțelegându-se faptul că Biblia este acceptată drept Cuvântul lui Dumnezeu inspirat și infailibil, întru totul suficient pentru credința și practica creștină.

Un comentariu se poate situa fie pe o poziție foarte tehnică (conținând, de pildă, detalii favorabile la gramatica limbilor greacă și ebraică), fie pe o poziție generală, de ansamblu. CBC se situează cam la jumătatea distanței dintre aceste două extreme. Chestiunile de ordin tehnic care se cer neapărat explicate au fost grupate în note separate, plasate la sfârșitul capitolelor, dar s-a avut grijă să nu se evite explicarea pasajelor dificile sau aplicarea convingătoare a învățăturilor pertinente, problemele de amănunt ale textelor fiind astfel tratate într-o manieră corespondentă. Stilul dlui MacDonald este adânc ancorat în prezentarea expozițivă a Cuvântului lui Dumnezeu. Scopul urmărit este de a produce nu doar credincioși de duzină, ci *ucenici*.

Comentariile diferă între ele și în funcție de tabăra teologică din care provin — conservatoare sau liberală, protestantă sau romano-catolică, premilenistă sau amilenistă. CBC este conservator, protestant și premilenist.

Modul de întrebuințare recomandat

CBC poate fi abordat în mai multe moduri. Noi sugerăm însă următoarea ordine de lucru:

Cercetarea sa prin răsfoire — Dacă sunteți un cititor pasionat al Scripturii, veți constata că e o plăcere să răsfoiți această carte, citind câte un pasaj ici și colo, pentru a vă face o imagine mai clară asupra unei cărți din Biblie.

Citirea unui fragment propriu-zis — Poate un verset sau un paragraf din Biblie nu vă este clar și ați dori lămuriri suplimentare asupra lui. Recurgeți la Comentariul Biblic al Credinciosului, căutând explicația pasajului respectiv și, negreșit, veți găsi o un material bogat.

O doctrină — Dacă v-ați angajat în studierea unui anumit subiect, cum ar fi sabbatul, botezul, alegerea sau Sfânta Treime, căutați pasajele din cadrul Comentariului care se ocupă de aceste subiecte. Există o tablă de materii pe subiecte. Apeși la concordanță pentru a localiza cuvintele cheie în măsură să vă conducă la textele de bază în care este tratat subiectul respectiv.

O carte din Biblie — Poate că parcurgeți împreună cu clasa din care faceți parte la Școala Duminicală sau cu toată adunarea o carte din Noul Testament, de la un capăt la altul al ei. Veți dobândi cunoștințe de

preț pentru dumneavoastră, pe care le puteți împărtăși și altora, dacă veți lectura, în prealabil, explicația textului biblic respectiv, așa cum o găsiți în CBC. (Desigur, dacă conducătorul grupului de studiu folosește CBC ca text de bază, veți putea apela la alte două comentarii suplimentare!)

Volumul integral — În cele din urmă, fiecare creștin trebuie să se străduiască să citească *întreaga Biblie*. Lectura integrală a Bibliei îl va pune pe cititor în fața unor texte dificile, pe care un comentariu conservator, de genul CBC-ului, le va trata cu toată atenția, facilitând înțelegerea lor.

Studiul biblic va părea, probabil, la început folositor, dar oarecum arid, neîmbietor. Dar continuarea cu perseverență a studiului va aduce, în cele din urmă, satisfacția mult dorită, ca studiul să fie nu numai util, ci și o adevărată delectare!

Sfatul pe care mi l-a oferit dl MacDonald acum treizeci de ani a fost: „Nu disprețui comentariile“. Acum, după ce am parcurs, cu toată atenția, Comentariul său, în vederea corelării sale cu recent apăruta ediție *New King James* a Bibliei, pot face un pas mai departe, recomandându-vi-l cu toată căldura!

Abrevieri

Abrevieri ale cărților Bibliei

Cărțile Vechiului Testament

Gen.	Geneza	2 Cro.	2 Cronici	Dan.	Daniel
Ex.	Exodul	Ezra	Ezra	Os.	Osea
Lev.	Levitic	Ne.	Neemia	Ioel	Ioel
Num.	Numeri	Est.	Estera	Amos	Amos
Deut.	Deuteronom	Iov	Iov	Obad.	Obadia
Ios.	Iosua	Ps.	Psalmi	Iona	Iona
Jud.	Judecători	Prov.	Proverbe	Mica	Mica
Rut	Rut	Ecl.	Eclesiastul	Naum	Naum
1 Sam.	1 Samuel	C.Cânt.	Cântarea Cântărilor	Hab.	Habacuc
2 Sam.	2 Samuel	Is.	Isaia	Țef.	Țefania
1 Re.	1 Regi	Ier.	Ieremia	Hag.	Hagai
2 Re.	2 Regi	Pl.	Plângeri	Zah.	Zaharia
1 Cro.	1 Cronici	Ez.	Ezechiel	Mal.	Maleahi

Cărțile Noului Testament

Mat.	Matei	Ef.	Efesenii	Ev.	Evrei
Mar.	Marcu	Filip.	Filipeni	Iac.	Iacov
Lu.	Luca	Col.	Coloseni	1 Pe.	1 Petru
Ioan	Ioan	1 Tes.	1 Tesaloniceni	2 Pe.	2 Petru
Fapte	Faptele Apostolilor	2 Tes.	2 Tesaloniceni	1 Ioan	1 Ioan
Ro.	Romani	1 Tim.	1 Timotei	2 Ioan	2 Ioan
1 Cor.	1 Corinteni	2 Tim.	2 Timotei	3 Ioan	3 Ioan
2 Cor.	2 Corinteni	Tit	Tit	Iuda	Iuda
Gal.	Galateni	Filim.	Filimon	Apo.	Apocalipsa

Abrevieri ale diverselor versiuni, traduceri și parafrazări ale Bibliei

ASV	American Standard Version	LB	Living Bible
FWG	<i>Numerical Bible (Biblia numerică)</i> a lui F.W. Grant	NASB	New American Standard Bible
JND	<i>New Translation</i> (Noua Traducere) a lui John Nelson Darby	NEB	New English Bible
JBP	Parafrazarea lui J.B. Phillips	NIV	New International Version
KJV	Versiunea King James	NKJV	New King James Version
KSW	<i>An Expanded Translation</i> a lui Kenneth S. Wuest	RSV	Revised Standard Version
		RV	Revised Version (Anglia)

Alte abrevieri

A.D.	<i>Anno Domini</i> , „în anul Domnului nostru“, d.Cr.	marg.	text marginal
Aram.	aramaică	masc.	masculin
cap.	capitol, capitole	ms., mss.	manuscris, manuscrise
CBC	<i>Comentariul Biblic al Credinciosului</i>	M	Textul majoritar
cca.	circa, aproximativ	MT	Textul masoretic
cf.	<i>confer</i> , compară	n.d.	nedatat
de ex.	de exemplu	NIC	New International Commentary
DSS	Dead Sea Scrolls (Sulurile de la Marea Moartă)	n.p	nu se precizează locul publicării
ed.	editat, ediție, editor	NT	Noul Testament
edi.	editori	n.tr.	nota traducătorului
et al.	<i>et alii, aliae, alia</i> și alții	NU	NT grec al <i>Nestle-Aland/United Bible Societies</i>
fem.	feminin	p., pag.	pagina (paginile)
gr.	greacă	TBC	Tyndale Bible Commentary
ICC	International Critical Commentary	trans.	tradus, traducător
ibid.	<i>ibidem</i> , în același loc, tot de acolo	v., ver.	versetul, versetele
lit.	literal, textual	vol.	volumul, volumele
LXX	Septuaginta (prima traducere în limba greacă, după originalul ebraic, a cărților Vechiului Testament)	vs.	<i>versus</i> , contra
		VT	Vechiul Testament

Transliterația cuvintelor din greacă

<i>Denumirea în greacă</i>	<i>Forma în greacă</i>	<i>Valoarea fonetică</i>	<i>Denumirea în greacă</i>	<i>Forma în greacă</i>	<i>Valoarea fonetică</i>
alfa	α	a	nii	ν	n
beta	β	b	csi	ξ	x
gama	γ	g, ng	omicron	ο	o (scurt)
delta	δ	d	pi	π	p
epsilon	ε	e (scurt)	ro	ρ	r
dzeta	ζ	dz	sigma	σ, ς	s
eta	η	e (lung)	tau	τ	t
theta	θ	th	upsilon	υ	ü
iota	ι	i	phi	φ	ph
kappa	κ	k	hi	χ	h (ch)
lambda	λ	l	psi	ψ	ps
mii	μ	m	omega	ω	o (lung)

INTRODUCERE LA NOUL TESTAMENT

„Valoarea acestor Scrieri, istorică și spirituală, este total disproporționată, față de numărul și lungimea lor, iar influența pe care o exercită ele asupra vieții și istoriei e imposibil de calculat. Căci în aceste scrieri ne aflăm la amiaza zilei ce începuse în Grădina Eden. Cristosul Profeției din Vechiul Testament devine Cristosul Istoriei în Evanghelii; Cristosul Experienței, în Epistole; iar în Apocalipsa, Cristosul Slavei.”
— W. Graham Scroggie

I. Semnificația termenului: „Noul Testament“

Înainte de a ne lansa în largul mării studierii Noului Testament, sau chiar a unei porțiuni relativ mici din el, cum ar fi o singură carte, este util să petrecem câțva timp familiarizându-ne cu faptele generale privitoare la Cartea Sfântă pe care o numim „Noul Testament“.

Atât „testament“ cât și „legământ“ reprezintă traducerea aceluiași cuvânt grec (*diatheke*) iar în vreo două locuri din epistola către Evrei încă nu s-a putut stabili care dintre cei doi termeni este cel mai adecvat echivalent al originalului grec. În titlul Scripturilor creștine însă termenul „legământ“ este fără îndoială preferabil, deoarece Cartea constituie un pact, o alianță sau un *legământ* între Dumnezeu și poporul Său.

Se numește *Noul Testament* (sau *Legământ*) pentru a se deosebi de Vechiul Testament (sau „mai vechi“).

Ambele testamente au fost inspirate de Dumnezeu și, prin urmare, sunt de folos pentru toți creștinii. Firește însă credinciosul în Cristos va fi îndemnat să deschidă mai des acea parte a Bibliei care îi vorbește direct despre Domnul și biserica Sa și despre modul în care dorește El să trăiască ucenicii Săi.

Relația dintre Vechiul Testament și Noul Testament a fost foarte plastic exprimată de Sfântul Augustin, în următoarele cuvinte:

Noul în Vechiul e ascuns;
Vechiul în Nou-i revelat.

II. Canonul Noului Testament

Termenul *canon* (*kanon* în greacă) se referă la un liniar sau etalon pentru măsurat sau evaluat. Canonul Noului Testament este colecția de scrieri inspirate. De unde știm că aceste scrieri sunt *singurele* scrieri care trebuiau incluse în canon sau că toate cele douăzeci și șapte de cărți individuale merită să fie incluse în canon? Având în vedere că au existat în acea perioadă a creștinismului primar și alte scrieri sau epistole (dintre care unele eretice), cum putem stabili cu certitudine că au fost incluse în canonul Noului Testament numai cele autentice?

S-a afirmat adesea că conciliul bisericesc a stabilit lista definitivă a cărților canonului pe la sfârșitul secolului al patrulea al erei creștine. Realitatea e însă că aceste cărți au avut caracter *canonic* de îndată ce au fost redactate. Ucenici evlavioși și plini de discernământ au recunoscut chiar de la început Scripturile inspirate, cum reiese de la 2 Pet. 3:15, 16, unde Petru recunoaște calitatea de Scripturi a scrierilor lui Pavel. În unele biserici, au existat însă, o vreme, anumite dispute în cazul unora dintre cărți (de exemplu, Iuda, precum și 2 și 3 Ioan).

În general, în cazul unei cărți scrise de un apostol, ca Matei, Petru, Ioan sau Pavel, sau de unul din cercul apostolilor, ca Marcu sau Luca, nu s-a pus deloc la îndoială canonicitatea lucrării respective.

Prin urmare, conciliul care a acordat recunoaștere oficială canonului Noului Testament, așa cum îl avem astăzi, nu a făcut altceva decât să *confirme* un fapt deja recunoscut și general acceptat de mulți ani.

Conciliul nu a întocmit o *listă inspirată* de cărți, ci o *listă de cărți inspirate*.

III. Paternitatea

Autorul Divin al Noului Testament este Duhul Sfânt. El este Cel care i-a inspirat pe Matei, Marcu, Luca, Ioan, Pavel, Iacov, Petru și autorul anonim al epistolei către Evrei (vezi introducerea de la cartea Evrei) în redactarea acestor cărți care le poartă numele. Cel mai bun și mai corect mod de reprezentare sau înțelegere a apariției cărților Noului Testament este să afirmăm că fiecare dintre ele a avut doi autori. Noul Testament nu este o lucrare parțial umană și parțial divină, ci total umană și total divină, în același timp. Elementul divin a păzit elementul uman de comiterea unor erori. Urmarea a fost o carte infailibilă și ireproșabilă, în prima redactare a manuscriselor originale.

Pentru a înțelege mai bine noțiunea de autor dublu al Cuvântului scris vom recurge la o analogie cu natura duală a Cuvântului Viu, adică Domnul nostru Isus Cristos. El nu este parte om și parte Dumnezeu (cum susține un mit grec), ci complet uman și complet divin, în același timp. Natura divină a făcut imposibil ca natura umană să greșească sau să păcătuiască în vreun fel.

IV. Timpul

Spre deosebire de Vechiul Testament, pentru a cărui redactare a fost nevoie de circa o mie de ani (de prin anul 1400 până în anul 400 î.Cr.), Noul Testament a fost scris în doar 50 de ani (între anul 50 și 100 d.Cr.).

Actuala ordine în care sunt înșiruite cărțile Noului Testament este cea mai adecvată, pentru biserica din toate timpurile. Se începe cu viața lui Cristos, apoi se vorbește despre biserică, urmând ca acelei biserici să i se dea instrucțiuni. În cele din urmă, se descoperă viitorul bisericii și al lumii. Dar cărțile nu au apărut în această ordine, ci au fost scrise pe măsură ce s-a simțit nevoia lor.

Primele cărți au fost așa-numitele „Scrieri către bisericile tinere”, cum numește Phillips epistolele. Iacov, Galateni și Tesaloniceni au fost redactate probabil pe la mijlocul primului secol al erei creștine.

Apoi au urmat Evangheliile, în ordinea redactării: mai întâi, Matei sau Marcu, apoi Luca și la urmă Ioan. În final a apărut Apocalipsa, probabil către sfârșitul primului secol după Cristos.

V. Conținutul

Conținutul Noului Testament ar putea fi

rezumat concis în cele trei categorii principale:

Istoric

Evangheliile
Faptele Apostolilor

Epistolar

Epistolele lui Pavel
Epistolele generale

Apocaliptic

Apocalipsa

Creștinul care va dobândi o bună cunoaștere a acestor cărți va fi „desăvârșit și cu totul destoinic pentru orice lucrare bună.”

Este rugăciunea noastră ca CBC să fie de mult ajutor pentru cât mai mulți credincioși, în sensul ca aceștia să fie cât mai bine dotați pentru orice lucrare bună.

VI. Limbajul

Noul Testament a fost scris într-un limbaj colocvial, vorbit de oamenii obișnuiți (numit *koine* sau „greaca comună”). Era a doua limbă de circulație, aproape universal cunoscută și folosită de cetățenii secolului al doilea al Creștiniei, având cam același statut pe care îl are astăzi engleza.

După cum stilul cald și viu al limbii ebraice oferă mijlocul cel mai adecvat de exprimare pentru conținutul profetic, poetic și narativ al Vechiului Testament, tot așa greaca a fost providențial înzestrată să constituie vehiculul minunat pentru redarea conținutului Noului Testament. Limba greacă a cunoscut o extraordinară răspândire în timpul cuceririlor lui Alexandru cel Mare, în contextul în care soldații aflați sub comanda acestuia au simplificat și popularizat această limbă pentru uzul popoarelor cucerite.

Precizia cu care exprimă verbul elin timpul gramatical, bogăția vocabularului ei precum și alte trăsături unice ale acestei limbi fac din ea mijlocul ideal pentru comunicarea importanțelor adevăruri doctrinare întâlnite în cuprinsul epistolelor — în special în cărți cum ar fi epistola către Romani.

VII. Traducerea Noului Testament

Engleza a fost binecuvântată cu multe (după unii *prea* multe) traduceri. Aceste traduceri se împart în patru categorii generale:

1. Foarte literale

Așa-numita Traducere „Nouă” (1871) a lui J. N. Darby și ediția *English Revised Version* (1881), precum și varianta americană a acesteia, *American Standard Version* (1901)

sunt extrem de literale, ceea ce înseamnă că sunt instrumente foarte utile pentru studiu, dar cu efect minim pentru închinăciune, lectură publică sau memorare. Confruntată cu opțiunea acestor versiuni, marea majoritate a creștinilor nu a renunțat la stilul maiestruos și frumusețea ediției King James (1611).

2. Echivalență completă

Sunt versiuni suficient de literale, care urmează foarte îndeaproape textul original ebraic sau grec, atunci când regulile limbii engleze permit acest lucru, reușind totuși să permită o traducere mai liberă, din care să nu lipsească expresiile idiomatice și stilul adecvat. Printre aceste traduceri se numără edițiile *King James Version*, *New King James*, *Revised Standard Version*, *New American Standard Bible*. Din nefericire, traducerea RSV, deși este în general vrednică de încredere în Noul Testament, în redarea Vechiului Testament păcătuiește, prin faptul că oarecum diminuează multe profeții mesianice. Această tendință periculoasă se constată astăzi chiar la unii cărturari ce în trecut avuseseră o poziție sănătoasă. Comentariul *Biblic al Credincioșilor* a fost editat pentru a se conforma cu ediția NKJV, aceasta fiind opțiunea cea mai viabilă între minunata, dar arhaică ediție King James Version (KJV) și limbajul modern actual, fără a se mai recurge la pronumele arhaice. De asemenea în ediția amintită, *New King James Version*, se rețin unele versete pe care cele mai multe versiuni moderne le elimină (vezi notele asupra textului în CBC).

3. Echivalență dinamică

Acest tip de traducere este mai liberă decât cele din categoria echivalenței complete, uneori traducătorul recurgând la para-

frazare — tehnică întru totul valabilă, atâta timp cât cititorul a fost avizat în această privință. Traducerea Moffatt, NEB (New English Bible), NIV (New International Version) și Biblia de Ierusalim fac parte din această categorie de traduceri ale Bibliei. S-a plecat de la încercarea de a comprima gânduri întregi în structuri pe care se crede că Ioan și Pavel le-ar fi folosit, dacă și-ar fi redactat lucrările în epoca noastră și, bineînțeles, în limba egleză! Atunci când se utilizează în mod conservator metodologia respectivă, ea poate constitui un instrument util.

4. Parafrazările

O parafrazare caută să transmită textul gând cu gând, permițându-și adesea o seamă de licențe prin adăugarea de material suplimentar. Întrucât textul se îndepărtează foarte mult de forma inițială a originalului, există întotdeauna pericolul ca traducătorul să recurgă la prea multe interpretări în traducerea parafrazată. De pildă, traducerea *Living Bible*, deși e evanghelică în ton, totuși ia multe decizii interpretative, care, în cel mai fericit caz, sunt pasibile de dezbateri.

Parafrazarea lui J.B. Phillips (pe care traducătorul respectiv o numește traducere) este o frumoasă realizare din punct de vedere literar. În plus, traducătorul susține că redă în cuvintele sale ceea ce ar fi vrut să spună Petru și Pavel, de pildă.

Este bine să avem la îndemână câte o Biblie din cel puțin trei dintre categoriile enumerate, pentru a putea efectua studii comparative. Totuși opinia noastră este că traducerea de genul echivalenței complete, cum este cea folosită în CBC, prezintă cele mai puține pericole pentru studiul biblic detaliat.

INTRODUCERE LA EVANGHELII

„Evangheliile sunt roadele dintăi ale tuturor scrierilor.” — Origen

I. Slăvitele noastre Evanghelii

Oricine a făcut studii de literatură este familiarizat cu principalele genuri literare: povestirea, nuvela, romanul, piesa, poemul și biografia, precum și alte forme literare. Dar atunci când a venit Domnul Isus Cristos pe pământ, s-a simțit nevoia înființării unei noi categorii de literatură: *evanghelia*. Evangheliile nu sunt biografii, deși conțin puternice elemente biografice. Ele nu sunt povestiri, deși conțin parabole cum este cea a fiului risipitor și a bunului samaritean, care ar putea oricând forma subiectul unor nuvele. Unele parabole au fost adaptate, devenind romane sau nuvele. Evangheliile nu sunt reportaje documentare, deși conțin relatări exacte, dar foarte condensate, a multor conversații și cuvântări rostite de Domnul nostru.

Nu numai că „evanghelia” este o categorie unică de literatură, ci, după ce cei patru evangheliști au scris Matei, Marcu, Luca și Ioan, matrița canonică a fost distrusă. Cele patru evanghelii — și numai acestea — au fost recunoscute de creștinii drept credincioși din cele aproape două mii de ani de existență a Bisericii. Diverși eretici au scris cărți *intitulate* evanghelii, dar acestea nu erau altceva decât palide încercări de a-și promova ereziile lor proprii, cum a fost gnosticismul.

Dar de ce avem patru evanghelii? De ce nu cinci, ca să fim în ton cu cele cinci cărți ale lui Moise, ce formează Pentateucul? Sau de ce nu avem o singură evangheligă lungă, în care să fie omise repetițiile și să li se acorde mai mult spațiu miracolelor și parabolelor? De fapt au existat eforturi de a „armoniza” sau aranja în mod cronologic evenimentele cuprinse în cele patru evanghelii, încă de prin vremea lui Tatian, în secolul al doilea, prin a sa *Diatessaron* (ceea ce înseamnă în greacă „prin patru”).

Irineu a emis teoria potrivit căreia au existat patru evanghelii, pentru a corespunde celor patru colțuri ale lumii și celor patru puncte cardinale, patru fiind numărul universalității.

II. Cele patru simboluri

Mulți oameni, în special cei cu înclinații artistice, apreciază paralela care se poate creiona între cele patru Evanghelii și Apocalipsa: leul, boul (sau vițelul), omul și vulturul. Aceste simboluri au fost însă corelate diferit de creștini de-a lungul veacurilor. Dacă există vreo valabilitate pentru aceste *attribute*, cum se numesc acestea în artă, atunci vom spune că leul întrușipează cel mai bine evanghelia după Matei, Evanghelia regală a Leului din Iuda. Boul, ca vită de povară, se potrivește perfect cu Marcu, Evanghelia Robului. Bărbatul este fără îndoială echivalentul evangheliei după Luca, Evanghelia Fiului Omului. Până și lucrarea *Standard Handbook of Synonyms, Antonyms & Prepositions* (Manualul de sinonime, antonime și prepoziții) afirmă că: „vulturul este *atributul* Sfântului Ioan, ca *emblemă* a unei vedenii spirituale înălțătoare.”¹

III. Cele patru auditorii cărora li se adresează

Probabil cea mai bună explicație pentru faptul că există patru Evanghelii este faptul că Duhul Sfânt caută să ia contactul cu patru grupuri diferite de persoane — patru tipuri antice care continuă să-și aibă corespondențe în epoca modernă.

Nimeni nu contestă că Matei este evanghelia cu cel mai pronunțat caracter iudaic. Citatele din Vechiul Testament, discursurile detaliate, genealogia Domnului nostru și tonul general semitic vor fi remarcate chiar și de un cercetător novice al acestei evanghelii.

Marcu, scriind probabil din însăși capitala imperiului, se adresează romanilor și, în același timp, milioanei de oameni cu structură similară, care preferă acțiunile, unui stil mai filosofic. Prin urmare, evanghelia sa abundă în miracole, redând, în schimb, mai puține parabole. Evanghelia aceasta nu are nevoie de nici o genealogie, deoarece pe nici un cetățean roman nu l-ar fi interesat genealogiile evreilor, în cazul unui Rob activ.

Luca este, în mod evident, Evanghelia destinată, în primul rând, grecilor și numeroșilor romani, care iubeau și emulau literatura și arta elinilor. Oamenii din această categorie sunt îndrăgostiți de tot ce este frumos, de artă, cultură și excelență în literatură, precum și de teme umaniste. Doctorul Luca e în măsură să răspundă acestor aspirații. Corespondenții din epoca modernă ai acestei categorii de oameni sunt francezii și, desigur, urmașii grecilor antici. Nu este de mirare că un francez a rostit binecunoscuta afirmație, potrivit căreia Luca este „cea mai frumoasă carte din lume“ (vezi Introducerea la Luca).

Cui i se adresează evanghelia după Ioan? Ioan este Evanghelia universală, care are ceva de spus pentru toți. Este evanghelică (20:30, 31), și totuși profund îndrăgită de filosofi creștini de marcă. Explicația acestei universalități o vom găsi, poate, în faptul că Ioan este destinată „celei de-a treia rase“ — nume dat de păgâni primilor creștini, pentru faptul că aceștia nu erau nici evrei, nici păgâni.

IV. Alte simboluri grupate în jurul a patru elemente

În Vechiul Testament găsim alte simboluri grupate în jurul a patru elemente, care se îngemănează minunat cu simbolistica celor patru Evanghelii.

„Mlădița“, ca titlu al Domnului nostru, apare în următoarele contexte:

„...lui David o Mlădiță... un rege“ (Ier. 23:5, 6)

„Robul Meu, MLĂDIȚĂ“ (Zah. 3:8)

„Omul... MLĂDIȚĂ“ (Zah. 6:12)

„Mlădița Domnului“ (Iehova) (Isa. 4:2)

Găsim de asemenea în Vechiul Testament patru „Iată“, care corespund exact temelor principale ale Evangheliilor:

„Iată Regele tău“ (Zah. 9:9)

„Iată Robul Meu“ (Isa. 42:1)

„Iată Omul“ (Zah. 6:12)

„Iată Dumnezeuul tău“ (Isa. 40:9)

O ultimă paralelă, mai puțin evidentă,

dar care a constituit o mare binecuvântare pentru mulți, este cea constituită de cele patru culori de materiale din cort, împreună cu sensurile simbolice corespunzătoare, și prezentarea cvadruplă pe care o fac evangheliștii atributelor Domnului:

Purpuriu este culoarea de preferință a lui *Matei*, Evanghelia Regelui. Judecători 8:26 scoate în evidență natura regală a acestei culori.

Stacojiu sau extrasul de cărmâz, care se obține prin sfărâmarea unui vierme de COCHINEAL. Asta ne duce cu gândul imediat la *Marcu*, Evanghelia robului, „un vierme și ne-om“ (Ps. 22:6)

Albul se referă la faptele neprihănite ale sfinților (Apo. 19:8). *Luca* subliniază umanitatea desăvârșită a lui Cristos.

Albastru reprezintă bolta senină a cerului (Ex. 24:10), care înfățișează predominant Dumnezeuirea lui Cristos — notă predominantă în Evanghelia după *Ioan*.

V. Ordinea și accentul

În Evanghelia, găsim evenimente care nu sunt întotdeauna enumerate în ordinea în care s-au petrecut. Este bine să știm de la început că Duhul lui Dumnezeu adesea grupează evenimentele în funcție de învățatura lor morală. Iată ce spune Kelly în această privință:

Se va dovedi, pe măsură ce înaintăm (în studiul nostru) că ordinea întâlnită în Evanghelia după Luca este de natură morală și că el clasifică faptele, conversațiile, întrebările, răspunsurile și discursurile Domnului nostru în funcție de legăturile launtrice, și nu doar în ordinea externă a succesiunii evenimentelor, care, de fapt, ar fi cea mai rudimentară și mai infantilă dintre modalitățile de consemnare a faptelor. Dar a grupa evenimentele împreună cu cauzele și urmările lor, în ordinea lor morală, constituie o sarcină mult mai dificilă pentru istoric, care se deosebește, prin aceasta, de simplul cronicar. Dumnezeu îl ajută pe Luca să realizeze acest lucru la modul desăvârșit.²

VI. Întrebarea sinoptică

De ce există atât de multe *asemănări* — până acolo încât găsim aproape formulări identice în cazul unor pasaje destul de lungi — și, în același timp, atât de multe *deosebiri* în cazul primelor trei Evanghelii? — Iată ceea ce s-a numit „Problema sinoptică“. Ea constituie o problemă mai mult pentru cei care neagă inspirația, decât pentru creștinii

conservatori. Multe teorii complexe au fost formulate, presupunând adesea documente teoretice pierdute, care nu s-au păstrat în formă scrisă. Unele dintre aceste idei sunt în acord cu Luca 1:1, fiind cel puțin *posibile* din punct de vedere ortodox³. Totuși unele dintre aceste teorii au atins punctul în care afirmă că biserica primului secol ar fi încropit „mituri“ despre Isus Cristos. Pe lângă caracterul de infidelitate față de toate Scripturile Creștine și istoria bisericii pe care îl reprezintă aceste teorii de așa-zisă „critică formală“, trebuie să subliniem că nu există nici o dovadă documentară pentru nici una dintre ele. Mai mult, *nu se vor găsi nici măcar doi cercetători* care să fie de acord în privința modului în care categorisesc și fragmentează ei Evangheliile Sinoptice.

O soluție mult mai bună a acestei probleme o găsim în înseși cuvintele Domnului de la Ioan 14:26: „Dar Mângâietorul (Ajutorul, în engleză), Duhul Sfânt, pe care Tatăl Il va trimite în numele Meu, El vă va învăța toate lucrurile, și vă va aminti de toate lucrurile pe care vi le-am spus.“

Asta rezolvă problema amintirilor martorilor oculari din Matei și Ioan, ba chiar și din Marcu — presupunând că el consemnează amintirile lui Petru așa cum afirmă istoria bisericii. Adăugați la acest ajutor direct din partea Duhului Sfânt documentele scrise menționate la Luca 1:1, extraordinar de exacta mărturie verbală a *tradiției orale* la popoarele semitice și aveți răspunsul la întrebarea sinoptică. Orice adevăruri, detalii sau interpretări care ar fi fost necesare dincolo de aceste surse puteau fi revelate direct „(în cuvinte) pe care Duhul Sfânt le predă“ (1 Cor. 2:13).

Prin urmare, ori de câte ori întâlnim ceea ce pare la prima vedere o contradicție sau o neconcordanță asupra detaliilor, să ne întrebăm numaidecât: „De ce omite, include sau subliniază *această* Evanghelie tocmai evenimentul sau cuvântarea respectivă?“ De pildă, de două ori Matei consemnează că două persoane au fost vindecate (de orbire și de posesiune demonică), în vreme ce Marcu și Luca nu menționează faptul respectiv decât o dată. Unii văd aici o contradicție. S-ar fi convenit ca Matei, evanghelia iudeilor, să consemneze doi oameni, deoarece potrivit legii iudaice orice declarație „trebuia să se sprijine pe mărturia a doi sau trei martori“, în vreme ce celelalte evangheliile menționează persoana *cu numele* (orbul Bartimeu).

Următoarele selecții ilustrează faptul că

unele din dublurile aparente din Evangheliile au, de fapt, rolul de a scoate în evidență importante deosebiri:

Textul de la Luca 6:20-23 pare să dubleze Predica de pe Munte, dar prima este o predică rostită pe câmpie (Luca 6:17). Ferici- rile descriu caracterul unui cetățean ideal al împărăției, în vreme ce Luca urmărește stilul de viață al celor care sunt ucenicii lui Cristos.

Luca 6:40 pare să fie identic cu Matei 10:24. Dar la Matei Isus este Învățătorul iar noi suntem ucenicii Săi. La Luca făcătorul de ucenici este învățătorul iar persoana pe care o instruiește acesta este ucenicul. Matei 7:22 subliniază slujirea adusă Regelui, în vreme ce Luca 13:25-27 descrie părăsirea cu Învățătorul.

În vreme ce Luca 15:4-7 constituie o aspră condamnare a fariseilor, Matei 18:12, 13 se ocupă de copii și de dragostea lui Dumnezeu pentru ei.

Atunci când se aflau de față numai credincioși, Ioan a afirmat: „El vă va boteza cu Duhul Sfânt“ (Marcu 1:8; Ioan 1:33). Când însă erau prin preajmă tot felul de oameni, în special farisei, el a spus: „El vă va boteza cu Duhul Sfânt și cu foc“ (un botez al judecării) (Mat. 3:11; Luca 3:16).

Expresia „Cu ce măsură măsurați...“ se aplică la *atitudinea noastră de condamnare* față de alții în Matei 7:2, iar la Marcu 4:24 aceeași expresie se referă la *modul în care ne însușim Cuvântul*, în vreme ce la Luca 6:38 expresia face aluzie la *dărnicia* noastră.

Prin urmare, aceste deosebiri nu constituie contradicții, ci exemple lăsate în textul sacru cu premeditare, pentru a-l îndemna pe credinciosul meditativ să caute hrana spiritu- ală.

VII. Paternitatea cărților

De regulă, atunci când se discută despre paternitatea Evangheliilor — și nu numai a lor, ci și a tuturor cărților Biblicii — se obișnuiește să se împartă mărturiile în *dovezi externe* și *interne*. Exact același lucru ne propunem să-l facem și noi în cazul tuturor celor douăzeci și șapte de cărți ale Noului Testament. În categoria dovezilor externe intră scriitorii care au trăit mai aproape de perioada redactării cărților — în general, așa-numiții „părinți ai bisericii“, din secolele al doilea și al treilea și câțiva eretici sau învățători falși. Oamenii aceștia citează, fac aluzii sau uneori ne vorbesc concret despre cărțile și autorii care ne interesează. De

pildă, dacă Clement din Roma citează I Corinteni către sfârșitul secolului întâi al erei creștine, e evident că această carte nu poate fi o plastografie din secolul al doilea, scrisă de cineva care semnează cu numele lui Pavel. La categoria dovezilor interne vom analiza stilul, vocabularul, istoria și conținutul unei cărți, pentru a vedea dacă sprijină sau contrazice ceea ce pretind documentele externe și autorii. De pildă, stilul cărților Luca și Fapte susțin cu argumente părerea că autorul lor a fost un medic cult ne-evreu.

În multe cărți se aduce în discuție așa-zisul „canon“ al ereticului din secolul al doilea, Marcion (care nu este altceva decât lista cărților aprobate de acesta). El nu a aprobat decât o versiune foarte redusă a lui

Luca și doar zece dintre epistolele lui Pavel. Cu toate acestea, este un martor util, deoarece ne arată care cărți constituiau norma pe vremea sa. Canonul Muratorian (numit astfel după cardinalul italian Muratori, care a descoperit documentul respectiv) este o listă ortodoxă, deși oarecum fragmentară, a cărților creștine canonice.

NOTE FINALE

¹James C. Fernald, ed., „Emblem,“ *Funk & Wagnalls Standard Handbook of Synonyms, Antonyms, and Prepositions*, pg. 175.

²William Kelly, *An Exposition of the Gospel of Luke*, pg. 16.

³„Ortodox“ cu sensul de „drept credincios“, nu aparținând cultului ortodox.

EVANGHELIA DUPĂ MATEI

„Având în vedere grandoarea concepției și măiestria cu care o masă uriașă de materiale este subordonată unor idei capitale, se poate afirma că nici o altă scriere, atât din Vechiul, cât și din Noul Testament, care tratează o temă istorică, nu se poate compara cu Evanghelia după Matei.“

— Theodor Zahn

I. Locul unic pe care îl ocupă această evanghelie în cadrul Canonului

Evanghelia după Matei este puntea de legătură desăvârșită între Vechiul și Noul Testament. Încă de la primele ei cuvinte, suntem transportați în trecut, la strămoșul poporului lui Dumnezeu, Avraam, și la primul mare rege al Israelului, David. Accentul cărții, de o puternică factură iudaică, apoi numărul mare de citate din versiunea ebraică a Scripturii, precum și locul de frunte pe care îl ocupă la începutul cărților Noului Testament, îi asigură evangheliei după Matei meritul de a fi punctul logic în care să înceapă prezentarea mesajului creștin către lume.

Matei deține de multă vreme acest loc primordial în ordinea celor patru evanghelii. Aceasta datorită faptului că, până nu demult, aproape toți cercetătorii credeau că a fost prima evanghelie în ordinea redactării. Mai mult, stilul concis și ordonat al lui Matei se preta de minune la lectura publică, în biserică. Toate acestea explică de ce a fost cea mai populară dintre Evanghelii, uneori intrând în concurență cu evanghelia după Ioan.

II. Paternitatea

Dovezile externe antice și universale abundă în sensul că Matei, receptorul de impozite sau vameșul numit și Levi este cel care a scris Prima Evanghelie. Întrucât nu era un membru proeminent al grupului de apostoli, ar părea ciudată încercarea noastră de a-i atribui paternitatea celei dintâi dintre evanghelii, dacă nu ar fi avut, într-adevăr, nimic de a face cu ea!

Pe lângă documentele antice, cunoscute sub denumirea de „Didahii“ (sau *Învățătu-*

rile celor doisprezece apostoli), Iustin Martirul, Dionisius din Corint, Teofil din Antiohia și Atenagoras din Atena citează Evanghelia aceasta ca fiind autentică. Istoricul bisericii Eusebiu citează declarația lui Papias, potrivit căreia: „Matei a compus *Logia* în limba ebraică, lucrări pe care fiecare le-a interpretat după cum s-a priceput.“ Irineu, Pantaenus și Origen sunt, în mare, de acord cu această afirmație. Prin „ebraică“ se înțelege aici dialectul limbii aramaice folosit de evreii din vremea Domnului Isus, așa cum este folosit termenul în Noul Testament. Dar ce sunt aceste lucrări cunoscute sub denumirea de *Logia*? Acest termen elin înseamnă de obicei „oracole“, ca în cazul Noului Testament, care conține *oracolele* lui Dumnezeu. Dar acesta nu poate fi sensul afirmației lui Papias. Trei sunt interpretările principale care au fost propuse: (1) Că termenul s-ar referi la *Evanghelia* lui Matei, ca atare. Adică, Matei ar fi redactat o ediție în aramaică a evangheliei sale, cu scopul expres de a-i câștiga pe iudei la Cristos și de a-i edifica pe creștinii evrei, ediția în greacă apărând mult mai târziu. (2) Că se referă doar la *rostirile* lui Isus, care au fost încorporate mai târziu în *Evanghelia* sa și în fine (3) că ar fi vorba de o referire la așa-numitele *testimonia* sau citatele din Scripturile Vechiului Testament, cu scopul de a demonstra că Isus este Mesia. Prima și a doua dintre opinii sunt mult mai verosimile decât cea de-a treia.

Greaca folosită de Matei în redactarea evangheliei sale nu sună deloc a traducere. Cu toate acestea, negăsindu-se cine s-o combată, s-a răspândit încă de timpuriu teoria că ar fi fost vorba de o traducere —

teorie care trebuie să fi fost întemeiată, întrucâtva, pe anumite fapte. Potrivit tradiției, Matei ar fi predicat timp de cincisprezece ani în străinătate. Este posibil ca prin anul 45 al erei creștine el să fi lăsat însă iudeilor care îl acceptaseră pe Isus ca Mesia prima redactare a Evangheliei sale în limba aramaică (sau doar sub forma de *discursuri* ale lui Cristos) iar mai târziu să fi alcătuit o versiune în *greacă*, pentru uzul *tuturor*. În fapt, chiar așa procedase contemporanul lui Matei, Josephus. Renumitul istoric evreu compusese mai întâi o primă variantă a operei sale de căpetenie: *Războaiele iudaice* în limba aramaică, redactând apoi aceeași lucrare în forma sa finală, în greacă.

Dovezile interne înclină, într-adevăr, în favoarea teoriei potrivit căreia un iudeu devotat, cu dragoste pentru Vechiul Testament, a posedat în același timp calități deosebite de scriitor și editor. Ca funcționar public în serviciul Romei, Matei era obligat să cunoască temenic limba poporului său (aramaica), precum și cea a stăpânirii (romanii foloseau în răsărit greaca, nu latina). Detaliile de natură numerică, parabolele cu referiri la bani și termenii monetari folosiți în textul evangheliei sale — ei bine, toate acestea concordă cu profesia de vameș a lui Matei. În sprijinul acestei idei intevine și stilul său concis și ordonat. Goodspeed, cărturar de factură neconservatoare, acceptă totuși paternitatea lui Matei asupra evangheliei ce-i poartă numele, sprijinindu-se, în parte, și pe aceste dovezi interne.

În pofida unor asemenea dovezi externe universale, precum și a unor dovezi interne favorabile, majoritatea cercetătorilor neconservatori *resping* concepția tradițională, potrivit căreia vameșul Matei ar fi fost cel care a redactat evanghelia ce-i poartă numele. Ei își întemeiază opinia pe două elemente principale:

Mai întâi, *presupunând* că Marcu ar fi fost prima evanghelie, în ordinea redactării (lucru susținut drept „literă de evanghelie” de unii din vremea noastră!), cum ar fi putut un apostol și un martor ocular să folosească o parte atât de mare din materialul cărții Marcu (93 la sută din Marcu apare și în alte evanghelii)? Pentru a răspunde la această întrebare, vom spune, în primul rând, că *nu s-a dovedit încă* faptul că Marcu a fost redactată prima. Mărturiile străvechi afirmă că Matei a fost prima și, întrucât mai toți creștinii de la început erau iudei, acest lucru este foarte verosimil. Dar chiar dacă acceptăm

asa-numita „prioritate mărculeană” (cum fac mulți conservatori), Matei ar fi putut recunoaște că lucrarea lui Marcu era alcătuită, în parte, din amintirile dinamicii apostol Simon Petru, coleg al lui Matei, cum susține, de fapt, și tradiția bisericii (vezi introducerea la Marcu).

Al doilea argument formulat împotriva teoriei potrivit căreia cartea a fost scrisă de Matei (sau de oricare alt martor ocular) este faptul că e lipsită de detalii vii. Spre deosebire de Matei însă, Marcu, despre care nimeni nu afirmă că ar fi asistat ca martor ocular la desfășurarea lucrării lui Cristos, utilizează o sumedenie de detalii pline de viață, care ar putea da de înțeles că autorul s-ar fi aflat de față când s-au petrecut evenimentele descrise. Prin urmare, cum ar putea să se exprime o persoană despre care știm că a fost un martor ocular la evenimentele descrise, într-un stil atât de lapidar, atât de faptic? Poate că dacă ne oprim puțin asupra personalității unui vameș, vom putea afla răspunsul la întrebarea noastră. Pentru a rezerva mai mult spațiu discursurilor Domnului nostru, ar fi de înțeles ca Levi să încerce să evite o seamă de detalii mai puțin importante, mai cu seamă dacă evanghelia după Marcu este cea care a apărut prima iar Matei s-a convins că amintirile nemijlocite ale lui Petru sunt corect reprezentate.

III. Data

Dacă părerea — foarte răspândită — potrivit căreia Matei ar fi elaborat mai întâi o variantă în aramaică a evangheliei sale (sau, cel puțin, a cuvintelor lui Isus), atunci anul 45 al erei creștine, ca dată a redactării ei (adică la cincisprezece ani după Înălțarea lui Isus la cer) ar corespunde cu tradiția antică. E posibil ca el să fi redactat o Evanghelie canonică, mai dezvoltată, prin anul 50, 55 sau chiar mai târziu.

Concepția potrivit căreia Evanghelia după Matei *trebuie* neapărat să fi fost scrisă după distrugerea Ierusalimului, din anul 70 al erei creștine, se bazează, în mare măsură, pe necredința în capacitatea lui Cristos de a prezice acest eveniment până în cele mai mici amănunte, precum și pe alte teorii raționaliste, care ignoră inspirația divină.

IV. Fondul și tema Evangheliei

Matei era încă un tinerel la data când a fost chemat de Isus să-L urmeze. Iudeu din naștere și perceptor al impozitului, ca profesie și ocupație, el a lăsat totul și L-a urmat

pe Cristos. Una din multele compensații de care a avut parte pentru acest gest nobil a fost faptul că, într-adevăr, a devenit unul dintre cei doisprezece apostoli. O altă compensație care i-a fost conferită a fost selectarea sa pentru opera de redactare a ceea ce numim astăzi Prima Evanghelie. Se crede, în general, că Matei este una și aceeași persoană cu Levi (Marcu 2:14; Luca 5:27).

În Evanghelia sa, Matei își propune să demonstreze că Isus este îndelung așteptatul Mesia al Israelului, singurul Pretendent legitim la tronul lui David.

Cartea nu-și propune să fie o narațiune completă a vieții lui Cristos. Ea începe cu genealogia lui Cristos și anii de început, apoi sare peste mulți ani, ocupându-se de începutul lucrării Sale publice, când Isus avea circa treizeci de ani. Călăuzit de Duhul Sfânt, Matei selectează acele aspecte ale vieții și lucrării Mântuitorului care atestă că El este într-adevăr *Unsul* lui Dumnezeu (acesta fiind sensul termenilor *Mesia* și *Cristos*). Punctul culminant al cărții îl constituie procesul, răs-

tignirea, moartea, îngroparea, învierea și înălțarea Domnului Isus. Or, tocmai în acest punct culminant se află temelia mântuirii omului. De aceea, cartea se numește *Evanghelie* — nu atât pentru că prezintă modalitatea în care păcătoșii pot primi mântuirea, ci, mai degrabă, pentru că descrie lucrarea jertfitoare a lui Cristos, prin care a devenit posibilă mântuirea.

Comentariul Biblic al Credinciosului nu se vrea o lucrare exhaustivă, cu caracter tehnic, ci, mai degrabă, dorește să stimuleze studiul și meditația independentă. Scopul principal pe care îl urmărește CBC este de a crea în inima cititorului un dor mistuitor după întoarcerea Regelui.

Așa și eu, cu inima arzândă

Așa și eu, înflăcărat de-o sfântă nădejde,

Ceas de ceas suspin, iubite Isuse,

După a Ta întoarcere

Și mă topesc la gândul

Că-n curând Tu vei reveni!

versuri compuse de F.W.H. Myers, din St. Paul, redatate aici în traducere.

SCHIȚA CĂRȚII

- I. Genealogia și nașterea lui Mesia-Regele (cap. 1)
- II. Primii ani ai Regelui-Mesia (cap. 2)
- III. Pregătiri pentru lucrarea și inaugurarea lui Mesia (cap. 3 și 4)
- IV. Constituția Împărăției (capitolele 5-7)
- V. Minunile lui Mesia, vădind puterea și harul Său, și gama de reacții la aceste minuni (8:1-9:34)
- VI. Trimiterea apostolilor Regelui-Mesia în Israel (9:35-10:42)
- VII. Creșterea opoziției și a respingerii Sale (cap. 11, 12)
- VIII. Regele anunță o formă interimară a Împărăției, datorită respingerii de către Israel (cap. 13)
- IX. Harul neostenit al lui Mesia, față în față cu ostilitatea tot mai mare, manifestată față de El (14:1-16:12)
- X. Regele își pregătește ucenicii (16:13-17:27)
- XI. Regele își instruieste ucenicii (cap. 18-20).
- XII. Prezentarea și respingerea Regelui (cap. 21-23)
- XIII. Discursul Regelui de pe Muntele Măslinilor (cap. 24, 25)
- XIV. Patimile și moartea Regelui (cap. 26, 27)
- XV. Triumful Regelui (cap. 28).

Comentariu

I. GENEALOGIA ȘI NAȘTEREA REGELUI-MESIA (cap. 1)

A. Genealogia lui Isus Cristos (1:1-17)

Un cititor nevizat al Noului Testament s-ar putea întreba de ce acesta începe cu un subiect aparent atât de anost cum ar fi descrierea arborelui genealogic al unei familii. Ar putea conchide că înșurirea aceasta de nume este de prea mică importanță și ca atare nu e demnă de toată atenția sa, ceea ce-l va determina probabil să sară peste secțiunea respectivă, începând lectura de unde începe acțiunea.

Adevărul e însă că această genealogie este indispensabilă, ea așezând temelia la tot ce urmează. Căci dacă nu se poate demonstra că Isus este urmaș legal al lui David, prin spița regală, atunci nu se poate demonstra nici faptul că El este Regele-Mesia al Israelului. Astfel, Matei își începe relatarea exact în punctul în care trebuie: cu dovada documentară a faptului că Isus a moștenit dreptul legal la tronul lui David, prin tatăl său vitreg, Iosif.

Genealogia aceasta urmărește descendența *juridică* a lui Isus, ca rege al Israelului; genealogia de la Luca urmărește descendența *Sa în linie directă*, ca fiu al lui David. Genealogia lui Matei urmărește succesiunea *regală* pornind de la Luca 3 urmărește, probabil, strămoșii Mariei, căruia Isus i-a fost Fiu *real*.

Cu o mie de ani înainte, Dumnezeu încheiase cu David un legământ necondiționat, în virtutea căruia Dumnezeu îi făgăduia lui David o împărăție ce va dăinui veșnic și o spiță regală ce va domni în veac (Ps. 89:4, 36, 37). Acel legământ se împlinește acum în Cristos, El fiind moștenitorul legal al tronului lui David, prin Iosif și prin progenitorul real al lui David, prin filiera Mariei. Întrucât El trăiește în veci, împărăția Sa va dăinui veșnic iar El va domni în veci, ca Fiul cel mare al lui David. Isus a întrunit în persoana Sa singurele temeuri valabile pentru orice pretendent la tronul Israelului:

descendența juridică și cea în linie directă. Întrucât Isus trăiește acum, nu mai poate exista nici un alt pretendent la tron.

1:1-15^d Formularea: **Cartea genealogiei** („neamului“ în ediția Cornilescu) **lui Isus Cristos, fiul lui David, fiul lui Avraam** este similară cu sintagma din Geneza 5:1: „Iată cartea neamurilor lui Adam.“ (în engleză și în mai multe ediții românești: „Iată cartea genealogiei lui Adam.“) Geneza îl prezintă pe primul Adam; Matei pe ultimul Adam. Primul Adam a fost capul primei creații, al celei fizice. Cristos, ca ultimul Adam, este Capul noii creații, spirituale.

Subiectul acestei evanghelii este **Isus Cristos**. Numele **Isus** ni-L înfățișează în ipostaza de Iehova-Salvatorul; titlul **Cristos** („Unsul“) în cea de îndelung așteptatul Mesia al Israelului. Titlul **Fiul lui David** este asociat în Vechiul Testament atât cu rolul de Mesia, cât și cu cel de rege. Titlul **Fiul lui Avraam** ni-L prezintă pe Domnul nostru drept Cel care este împlinirea supremă a făgăduințelor făcute urmașilor poporului evreu.

Genealogia este împărțită în trei secțiuni istorice: de la Avraam la Iese, de la David la Iosia și de la Ieconia la Iosif. Prima secțiune ne conduce până la David; a doua parcurge perioada regilor; a treia consemnează spița regală în timpul exilului (586 î.Cr. și anii următori).

În această secțiune întâlnim multe trăsături interesante. De pildă, în acest paragraf sunt menționate patru femei: **Tamar, Rahab, Rut și Batșeba** (cea care fusese soția lui Urie). Întrucât se știe că femeile sunt foarte rar menționate în listele genealogice din Orient, faptul că aceste femei au fost pomenite este cu atât mai uimitor cu cât două dintre ele au fost prostituate (Tamar și Rahab), una comise adulter (Batșeba) iar două dintre ele nici nu erau evreice (Rahab și Rut). Faptul că Matei le include în introducerea sa e, pesemne, o subtilă sugestie a faptului că venirea lui Cristos va aduce mântuire păcătoșilor, har neevreilor (Neamurilor) și că în El barierele de rasă și de sex aveau să fie eliminate.

Interesant de semnalat este și prezența unui rege, pe nume **Ieconia**. La Ieremia 22:30 Dumnezeu a rostit un blestem asupra acestui om:

„Așa vorbește Domnul: «Scrieți pe omul acesta ca lipsit de copii, ca un om căruia nu-i va merge bine toată viața lui; căci nici unul din urmașii lui nu va izbuti să șadă pe scaunul de domnie al lui David și să domnească peste Iuda.»“

Dacă Isus ar fi fost fiul *real* al lui Iosif, El ar fi intrat sub incidența acestui blestem. Și totuși El trebuia să fie fiul *real* al lui Iosif, pentru a moșteni drepturile inerente tronului lui David. Problema a fost soluționată prin minunea nașterii din fecioară: Isus a fost moștenitorul *legal* al tronului prin intermediul lui Iosif. El era Fiul *real* al lui David, prin intermediul Mariei. Blestemul rostit asupra lui Ieconia nu a căzut și asupra Mariei sau a copiilor ei, deoarece ea nu a descins din Ieconia.

1:16 Sintagma **din care** ar putea fi interpretată în engleză (n. traducătorului: ca de altfel și în română) ca o referire atât la Iosif, cât și la Maria. Dar în textul original grec, pronumele **care** apare la singular, fiind de genul feminin, indicând astfel că Isus s-a născut **din Maria**, dar nu și din **Iosif**. Dar pe lângă aceste trăsături interesante ale genealogiei, trebuie să amintim și dificultățile pe care le prezintă ea.

1:17 Matei atrage în mod special atenția asupra faptului că există trei secțiuni de câte **paisprezece generații** fiecare. Totuși, comparând textul cu Vechiul Testament, constatăm că anumite nume lipsesc din această listă. De exemplu, între Ioram și Uzia (v. 8. În versiunea română: „Ozia“), au domnit ca regi Ahazia, Ioăș și Amazia (vezi 2 Regi 8-14; 2 Cron. 21-25).

Genealogiile lui Matei și Luca par să se întrețină în menționarea a două nume: Șealtiel (Salatiel) și Zorobabel (Mat. 1:12, 13; Luca 3:27). Este ciudat faptul că strămoșii lui Iosif și ai Mariei fuzionează în acești doi oameni, pentru ca apoi să se separe din nou. Dificultatea sporește și mai mult atunci când observăm că ambele evanghelii urmează textul de la Ezra 3:2 când îl citează pe Zorobabel ca fiu al lui Salatiel, în vreme ce I Cronici 3:19 îl citează ca fiu al lui Pedaia.

O a treia dificultate constă în faptul că Matei enumeră douăzeci și șapte de generații de la David la Isus, în vreme ce Luca enumeră patruzeci și două. Chiar dacă evangheliștii subliniază doi arbori genealogici diferiți, ni se pare ciudată marea deosebire în numărul generațiilor.

Ce atitudine trebuie să ia cercetătorul Sfințelor Scripturi față de aceste dificultăți și

discrepanțe aparente? Mai întâi, premisa de la care plecăm este că Biblia e Cuvântul inspirat al lui Dumnezeu. Prin urmare, nu poate conține erori. În al doilea rând, este infinit, pentru că reflectă infinitatea Dumnezeirii. Noi vom putea pricepe adevărurile fundamentale ale Cuvântului, dar nu vom putea pătrunde toate tainele sale.

Așadar, modul în care abordăm aceste dificultăți ne conduce la concluzia că problema constă mai degrabă în lipsa noastră de cunoaștere, decât în vreo presupusă greșelnicie a Bibliei. Problemele de care ne lovim în lectura Bibliei ar trebui să ne determine să studiem mai asiduu, încercând să găsim răspunsurile. „Slava lui Dumnezeu stă în ascunderea lucrurilor, dar slava împăraților stă în cercetarea lucrurilor“ (Prov. 25:2).

Cercetările atente întreprinse de istorici și săpăturile arheologice nu au fost în stare să demonstreze că afirmațiile Bibliei ar fi neadevărate. Ceea ce par pentru noi drept dificultăți și contradicții au, în realitate, explicații raționale iar aceste explicații sunt pline de semnificații și foloase spirituale.

B. Nașterea lui Isus Cristos din fecioara Maria (1:18-25)

1:18 Nașterea lui Isus Cristos s-a deosebit de oricare din celelalte nașteri menționate în cadrul genealogiei. Acolo găsim de repetate ori formula: „A l-a născut pe B.“ Dar acum întâlnim consemnarea unei nașteri din care lipsește tatăl uman. Faptele care înconjoară această zămislire miraculoasă sunt redată cu demnitate și simplitate. **Maria** fusese făgăduită ca soție **lui Iosif**, dar nunta nu avusese încă loc. Pe timpul când s-au petrecut evenimentele din Noul Testament, această făgăduire era un gen de logodnă, dar mult mai pronunțată decât cea actuală — o logodnă care nu putea fi desfăcută decât prin divorț. Deși cei doi tineri logodiți nu trăiau împreună decât după ce avea loc ceremonia căsătoriei, infidelitatea logodnicei era socotită drept adulter, fiind pasibilă de pedeapsa cu moartea.

În timpul acestei logodne, Fecioara Maria a rămas însărcinată, prin intermediul unui miracol, de la **Duhul Sfânt**. Un înger îi adusese Mariei vestea acestui misterios eveniment: „Duhul Sfânt Se va pogori peste tine, și puterea Celui Prea Înalt te va umbri“ (Luca 1:35). Asupra Mariei plana un nor de suspiciune și ultragiu. În toată istoria omenirii nu mai avusese loc o naștere din fecioară. Când oamenii vedeau o femeie gravidă, nu

găseau decât o singură explicație posibilă!

1:19 Nici măcar **Iosif** nu cunoștea încă adevărata explicație a condiției Mariei. El ar fi putut avea motive să fie indignat pe logodnica lui, din două motive: Mai întâi, aparenta ei infidelitate față de el; iar în al doilea rând, deși el era nevinovat, risca aproape sigur să fie acuzat de complicitate. Dragostea lui pentru Maria și dorința de dreptate l-au condus la decizia de a desface logodna printr-un divorț discret. El voia să evite rușinea care, în mod inevitabil, ar fi însoțit o atare acțiune.

1:20 În timp ce acest om cumpătat și plin de delicatețe își făcea planul cum s-o protejeze pe Maria, **i s-a arătat în vis un înger al Domnului și i-a zis: „Iosife, fiul lui David,”** cuvinte menite, negreșit, să trezească în el conștiința spîței regale din care se trăgea și să-l pregătească pentru venirea atât de neobișnuită pe lume a Regelui-Mesia al Israelului. Și astfel i s-a comunicat că nu trebuie să aibă nici un fel de îndoieli cu privire la căsătoria cu **Maria**. Orice suspiciuni cu privire la puritatea ei erau total neîntemeiate. Sarcina ei a fost cauzată de **Duhul Sfânt**.

1:12 Îngerul a dezvăluit apoi sexul Copilului, numele și misiunea ce urma S-o îndeplinească. Maria avea să nască un **Fiu**. Iar numele Său avea să fie **ISUS**, (care înseamnă „Iehova este mântuire” sau „Iehova, Mântuitorul”). Fidel Numelui Său, El avea să **mântuiască poporul Lui de păcatele sale**. Acest Copil al destinului nu era altul decât Însuși Iehova, care cerceta pământul cu scopul de a-i salva pe oameni de la pedeapsa păcatului, de sub puterea păcatului și, în cele din urmă, de însăși prezența păcatului.

1:22 Pe când consemna Matei aceste evenimente, își va fi dat negreșit seama că a început o nouă eră în istoria relațiilor lui Dumnezeu cu omenirea. Cuvintele unei profeții mesianice, latentă de atâta vreme, au căpătat acum viață. Profeția criptică a lui Isaia s-a împlinit acum în Copilul Mariei: **Toate aceste lucruri s-au întâmplat ca să se îndeplinească ce vestise Domnul prin proorocul**. Matei pretinde inspirație divină pentru cuvintele lui Isaia — or, Domnul îi vorbea profetului cu cel puțin 700 de ani înainte de Cristos.

1:23 Profeția din Isaia 7:14 cuprindea și precizarea unei nașteri unice („Iată, fecioara va rămâne însărcinată”), precizarea sexului Copilului („și va naște un Fiu”), precum și

numele copilului („și-i va pune numele Emanuel”). Matei adaugă explicația că **Emanuel înseamnă Dumnezeu este cu noi**. Nu se consemnează nicăieri că Cristos ar fi fost numit „Emanuel” câtă vreme a fost pe pământ; întotdeauna l s-a spus „Isus”. Dar semnificația numelui *Isus* (vezi explicația de la versetul 21, de mai sus) presupune că „prezența lui **Dumnezeu este cu noi**”. Emanuel ar putea fi, în același timp, denumirea după care va fi cunoscut Cristos la a Doua Sa Venire.

1:24 Ca urmare a intervenției îngerului, Iosif a renunțat la planurile sale de a divorța de Maria. El a continuat să recunoască valabilitatea logodnei sale până la nașterea lui Isus, după care s-a căsătorit cu Maria.

1:25 Învățătura potrivit căreia Maria ar fi rămas fecioară toată viața este infirmată de consumarea căsătoriei lor, menționată chiar în versetul acesta. Mai sunt și alte trimiteri, din care reiese că Maria a avut copii cu Iosif: Matei 12:46; 13:55, 56; Marcu 6:3; Ioan 7:3, 5; Fapte 1:14; 1 Corinteni 9:5 și Galateni 1:19.

Luând-o pe Maria de soție, Iosif L-a luat de asemenea pe Copilul ei ca Fiu adoptiv al său. Așa a devenit Isus moștenitor legal al tronului lui David. În ascultare de porunca oaspetelui angelic, **el l-a pus numele Isus**.

Așa s-a născut Regele-Mesia. Cel Etern a pătruns în timp. Cel Atotputernic a devenit un copilăș. Domnul Slavei a înfășurat slava aceea într-un trup uman, căci „în El locuiește trupește toată plinătatea Dumnezeirii” (Col. 2:9).

II. PRIMII ANI AI REGELUI-MESIA (Cap. 2)

A. Magii (întelepții) vin să se închine Regelui (2:1-12)

2:1, 2 Este ușor să pierzi firul cronologic al evenimentelor care înconjoară nașterea lui Cristos. Deși versetul 1 ar părea să indice că Irod a încercat să-L ucidă pe Isus în timpul șederii Mariei și a lui Iosif în ieslea Betleemului,¹ suma dovezilor ne conduce la concluzia că aceasta a avut loc cu doi ani mai târziu. Matei afirmă în versetul 11 că magii L-au văzut pe Isus într-o casă. Ordinul emis de Irod pentru executarea tuturor copiilor de parte bărbătească sub vârsta de doi ani (v. 16) este, de asemenea, o indicație a faptului că a trecut o perioadă neprecizată de timp de la nașterea regală.

Irod cel Mare descindea din Esau și, prin urmare, făcea parte din dușmanii tradiționali

ai evreilor. El s-a convertit la iudaism, dar convertirea sa avusese probabil loc din motive politice. Tocmai către sfârșitul domniei sale **au venit niște magi din Răsărit** în căutarea **Împăratului Iudeilor**. Oamenii aceștia erau probabil niște preoți păgâni, al căror ritual se concentra în jurul elementelor naturii. Din pricina cunoștinței lor și a puterilor de precizie pe care le dețineau, ei erau adesea selecția de regi să le fie consilieri. Nu știm unde anume locuiau în Răsărit, nici câți erau la număr, nici cât timp a durat călătoria lor.

Steaua din Răsărit a fost aceea care le-a dat de știre că s-a născut un rege, căruia ei au venit să i se **închine**. E posibil ca ei să fi avut cunoștință despre profețiile Vechiului Testament privind venirea lui Mesia. Poate erau conștienți de precizarea lui Balaam, potrivit căreia o stea avea să răsară din Iacob (Numeri 24:17) iar ei au stabilit o legătură între aceasta și profeția celor șaptezeci de săptămâni care prezicea timpul primei venirii a lui Cristos (Dan. 9:24, 25). Dar pare mult mai verosimil faptul că această cunoștință li s-a comunicat pe cale supranaturală.

S-au emis tot felul de explicații științifice cu privire la natura stelei. De pildă, unii afirmă că a fost vorba de o anumită conjuncție a plantelor. Numai că, această stea s-a comportat cu totul ieșit din comun, mergând înaintea magilor și conducându-i de la Ierusalim la casa în care locuia Isus (v. 9), după care s-a oprit. Într-atât de neobișnuită a fost comportarea stelei încât singura explicație valabilă este aceea a unui miracol.

2:3 Când a auzit împăratul Irod că s-a născut un Copil care avea să fie regele iudeilor, **s-a tulburat**. Orice copil de acest fel constituia o amenințare la adresa șubredei sale domnii. **Și tot Ierusalimul s-a tulburat împreună cu el**. Orașul care s-ar fi convenit să primească vestea nașterii Pruncului cu bucurie în realitate se tulbura de orice lucru care ar fi putut să-i zdruncine *status quo*-ul sau să-l pună în situația neplăcută de a atrage asupra sa nemulțumirea stăpânilor romani, atât de urăți de evrei.

2:4-6 Irod i-a adunat pe conducătorii religioși ai iudeilor, pentru a afla de la ei unde urma să se nască Cristos. **Preoții cei mai de seamă** erau marele preot și fiii acestuia (probabil împreună cu alți membri ai familiei sale). **Cărturarii poporului** erau experți laici în Legea lui Moise. Ei păstrau și predau cunoștințele legii și slujeau ca judecători în Sinedriu. Preoții și cărturarii aceștia

au citat numaidecât textul de la Mica 5:2, care identifică **Betleemul din Iudeea** drept locul de naștere al Regelui. Textul propriu-zis din Mica numește cetatea drept „Betleem Efrata”. Întrucât existau în Palestina mai multe orașe cu numele de Betleem, prin adăugarea precizării se arată că e vorba de un oraș din regiunea Efrata, în interiorul hotarelor tribale ale lui Iuda.

2:7, 8 Regele Irod... i-a chemat pe magi în taină, să stabilească când a apărut steaua prima dată. Această secretomanie trăda motivul său sadic: pentru ca să-l poată repera pe Copilul avut în vedere, era necesar să intre în posesia acestei informații. Dar pentru a-și disimula adevăratele intenții, el i-a trimis pe magi **să cerceteze** și i-a rugat să-i dea de știre ce au aflat.

2:9 Cum au plecat magii, steaua pe care o văzuseră în Răsărit a reapărut. Asta denotă că steaua nu i-a călăuzit pe toată durata călătoriei lor din Răsărit la Ierusalim. Acum însă i-a îndrumat la casa **unde era Pruncul**.

2:10 Se menționează aici bucuria nespuse de mare care i-a cuprins pe magi când au văzut steaua. Oamenii aceștia, care nu erau evrei, L-au căutat pe Cristos cu tot dinadinsul, în vreme ce Irod a încercat să-L omoare; preoții și cărturarii n-au manifestat nici un interes, în acest punct; iar locuitorii Ierusalimului s-au tulburat. Aceste atitudini erau semne rău prevestitoare ale modului în care avea să fie primit Mesia.

2:11 Când au intrat în casă, magii au văzut Pruncul cu Maria, mama Lui, s-au aruncat cu fața la pământ și I s-au închinat, aducându-I apoi daruri scumpe, ca **aur, tămâie și smirnă**. Observați că L-au văzut pe Isus împreună cu mama Sa. În mod obișnuit mama ar fi aceea care ar fi menționată mai întâi, și numai după aceea copilul ei, dar acest Copil este unic și, ca atare, trebuie să I se acorde locul cuvenit (vezi și versetele 13, 14, 20, 21). Magii I s-au închinat lui Isus, *nu* Mariei sau lui Iosif. (De fapt, Iosif nici nu este amintit în această relatare și în curând va dispărea cu totul de textul Evangheliei.) Isus este Cel demn de lauda și închinarea noastră, nu Maria sau Iosif.

Darurile aduse de ei spun multe. **Aurul** este simbolul dumnezeirii și al gloriei și aici se referă la perfecțiunea strălucită a Persoanei Sale divine. **Tămâia** este o aromă sau un parfum și sugerează mireasma vieții Sale de desăvârșire, total lipsită de păcat. **Smirna** este o plantă amară, care anticipează suferin-

țele pe care avea să le îndure El, purtând păcatele lumii. Aducerea acestor daruri de către niște ne-evrei amintește de limbajul de la Isaia 60:6. Isaia prezisese că Neamurile aveau să vină la Mesia cu daruri, dar nu a pomenit decât de aur și tămâie: „vor veni toți din Seba, aducând aur și tămâie, și vor vesti laudele Domnului.“ De ce a fost omisă smirna în acest pasaj? Pentru că Isaia s-a referit aici la a doua venire a lui Cristos — cea însoțită de putere și slavă! Or, atunci nu va mai fi smirna, deoarece El nu va mai suferi. În schimb, la Matei este inclusă și smirna deoarece se are în vedere prima Sa venire. La Matei avem în față suferințele lui Cristos, iar în textul de la Isaia gloriile care vor urma.

2:12 Magii au fost înștiințați într-un vis să nu se mai întoarcă la Irod și astfel ei s-au întors ascultători la casele lor, pe alt drum. Nici o persoană care îl întâlnește pe Cristos dintr-o inimă sinceră nu se mai întoarce pe același drum. O întâlnire autentică cu El îi va transforma întreaga viață.

B. Iosif, Maria și Isus fug în Egipt (2:13-15)

2:13, 14 Din pruncie a planat asupra Domnului nostru amenințarea morții. E vădit că s-a născut să moară, dar asta numai la vremea rânduită. Oricine umblă în voia lui Dumnezeu este nemuritor, până când își va fi încheiat lucrarea ce i-a fost încredințată. **Un înger al Domnului** l-a prevenit pe Iosif într-un vis să fugă în Egipt împreună cu familia. Irod era pe punctul de a porni în misiunea sa de „depistare și nimicire“. Membrii familiei Domnului Isus au devenit refugiați din calea mâniei lui Irod. Nu știm câtă vreme au stat, dar de îndată ce a murit Irod, ei s-au putut repatria, fără să mai fie în pericol.

2:15 Astfel, încă o profeție din Vechiul Testament a îmbrăcat un sens nou. Dumnezeu spusese prin profetul Osea: „am chemat pe fiul meu din Egipt“ (Osea 11:1). În cadrul original în care au fost rostite, cuvintele acestea s-au referit la izbăvirea Israelului din Egipt, în vremea exodului. Dar afirmația se pretează la două interpretări — istoria lui Mesia avea să se desfășoare paralel cu cea a Israelului. Profeția s-a împlinit în viața lui Cristos prin revenirea Sa în Israel din Egipt.

Când se va întoarce Domnul să domnească în neprihănire, Egiptul va fi una dintre țările care vor beneficia de binecu-

vântările Mileniului (Isa. 19:21-25; Țef. 3:9, 10; Ps. 68:31). De ce să fie o națiune care, în mod tradițional, a fost un dușman al Israelului, atât de favorizată? Oare să fie acesta un semn al gratitudinii divine pentru faptul că a acordat sanctuar Domnului Isus?

C. Irod ucide copiii de la Betleem (2:16-18)^h

2:16 Când a văzut Irod că magii nu mai vin, și-a dat seama că fusese înșelat în planul său de a afla unde se află Copilul-Rege. În furia lui, Irod a ordonat atunci uciderea tuturor copiilor de parte bărbătească sub vârsta de doi ani, din Betleem și din împrejurimi. Aprecierea cu privire la numărul copiilor omorâți diferă. Un autor a sugerat cifra de douăzeci și șase. Nu vor fi fost aproape sigur sute de copii omorâți.

2:17, 18 Plânsul care a urmat după uciderea pruncilor a fost o împlinire a cuvintelor profetului Ieremia:

„Așa vorbește Domnul: Un țipăt se aude la Rama, plângeri și lacrimi amare: Rahela își plânge copiii și nu vrea să fie mângâiată, pentru copiii ei, căci nu mai sunt.“ (Ier. 31:15)

În profeție, Rahela reprezintă națiunea Israel. Intristarea este atribuită Rahelei, care a fost îngropată în Rama (situată în apropiere de Betleem, unde a avut loc masacrul). Ea este înfățișată ca plângând alături de părinții copiilor uciși, care trec pe lângă mormântul ei. În efortul de a-l elimina pe acest Rival tânăr, Irod nu a câștigat nimic, decât pomenirea în capitolul celor care au comis infamii.

D. Iosif, Maria și Isus se stabilesc la Nazaret (2:19-23)

După moartea lui Irod, un înger al Domnului l-a asigurat pe Iosif că se poate întoarce acasă. Când a sosit în țara lui Israel însă a auzit că Arhelau, fiul lui Irod, a urcat pe tronul tatălui său, ca rege al Iudeii. Iosif nu s-a încumetat să meargă în regiunea respectivă și, după ce temerile sale i-au fost adeverite de Dumnezeu într-un vis, el s-a deplasat spre nord, până în regiunea Galileii, stabilindu-se la Nazaret. Pentru a patra oară în capitolul acesta, Matei ne amintește că asistăm la împlinirea unei profeții. El nu nominalizează nici un profet, dar spune că proorocii au prezis că Mesia se va numi Nazarianean. Nici un verset din Vechiul Testament nu spune acest lucru în mod explicit, dar mulți învățați au sugerat că, probabil, Matei

s-a referit la Isaia 11:11, unde se spune: „O Odraslă va ieși din tulpina lui Isai și un Vlăstar va da rădăcinile lui.“ Termenul „odraslă“ în textul original este *netzer* dar legătura dintre *netzer* și *Nazarinean* mi se pare neconcludentă. O explicație mai plauzibilă ar fi că termenul „nazarinean“ a fost folosit pentru a-l descrie pe oricine a locuit la Nazaret — oraș privit cu dispreț de concetățenii lui. Natanael a exprimat această idee prin proverbiala întrebare: „Poate ieși ceva bun din Nazaret?“ (Ioan 1:46). Disprețul cu care era tratat acest oraș, considerat de unii drept „lipsit de importanță“, s-a răsrânt și asupra locuitorilor săi. Prin urmare, când se spune în versetul 23 că **El va fi numit Nazarinean**, asta înseamnă că va fi tratat cu dispreț. Deși nu vom găsi nici o profeție în care Isus să fie numit Nazarinean, întâlnim însă una în care se afirmă că El va fi „disprețuit și părăsit de toți“ (Isa. 53:3). O altă profeție spune că El nu va fi om, ci vierme, batjocorit și respins de oameni (Ps. 22:6). Așadar, deși proorocii nu au folosit exact aceleași cuvinte, fără indoială, spiritul acestor profeții este similar cu textul nostru din Matei, unde se spune că va fi numit Nazarinean.

Este uimitor faptul că atunci când Dumnezeu cel Atotputernic S-a coborât pe pământ, I s-a dat o poreclă, un nume de batjocură. Cei care Îl urmează pe El au privilegiul de a împărtași ocara Lui (Ev. 13:13).

III. PREGĂTIRI PENTRU LUCRAREA LUI MESIA ȘI INAUGURAREA SA (Capitolele 3, 4)

A. Ioan Botezătorul pregătește Calea (3:1-12).

Între capitolele 2 și 3 există un interval de 28 sau 29 de ani, pe care Matei nu-l menționează. În acest răstimp, Isus S-a aflat la Nazaret, pregătindu-Se pentru lucrarea care-L aștepta. Au fost ani în care El nu a săvârșit nici o minune, dar în toți acești ani Dumnezeu Și-a găsit plăcerea desăvârșită în El (Mat. 3:17). Cu acest capitol ajungem în pragul lucrării Sale publice.

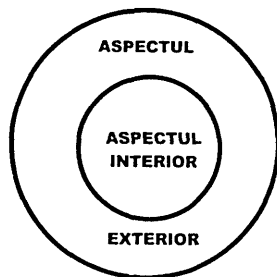
3:1, 2 Ioan Botezătorul era cu șase luni mai vârstnic decât verișorul său, Isus (vezi Luca 1:26, 36). El intră pe scena istoriei pentru a sluji de premergător al Regelui Israelului. Parohia sa neobișnuită era pustia Iudeii — o regiune aridă care se întindea de la Ierusalim până la Iordan. Mesajul lui Ioan era următorul: „Pocăiți-vă, căci Împărăția Cerurilor este aproape.“ Regele va apare în

curând, dar El nu va domni peste oamenii care refuză să se lase de păcatele lor. Ei trebuie să-și schimbe radical direcția vieții lor, să-și mărturisească păcatele și să se lase de ele. Dumnezeu îi chema din împărăția întunericului în împărăția cerurilor.

EXCURS despre Împărăția Cerurilor

În versetul 2 apare prima oară sintagma „împărăția cerurilor“, care se folosește de 32 de ori în această Evanghelie. Întrucât nu vom putea înțelege Evanghelia după Matei cum se cuvine fără deslușirea sensului corect al acestui concept, se impune în acest punct o explicare aprofundată a termenului.

Împărăția cerurilor este sfera în care este recunoscută domnia lui Dumnezeu. Termenul „cer“ (cerurilor) poartă denotația de „Dumnezeu“, fapt demonstrat de textul de la Daniel 4:25, unde Daniel spune că Cel Prea Înalt stăpânește peste împărăția oamenilor. În versetul 26 din același capitol se vorbește despre „stăpânirea Celui ce este în ceruri“. Oriunde oamenii se supun domniei lui Dumnezeu, acolo există și funcționează împărăția cerurilor. Împărăția cerurilor e definită de două aspecte principale: În sensul cel mai larg, împărăția cerurilor îi cuprinde pe toți cei ce *mărturisesc* faptul că Îl recunosc pe Dumnezeu ca Domnitor Suprem. În aspectul ei mai restrâns, împărăția cerurilor îi cuprinde doar pe cei ce au fost *convertiți* cu adevărat. Putem să ne imaginăm acest concept mai bine dacă îl reprezentăm sub forma unor cercuri concentrice.

Cercul mare reprezintă sfera celor care mărturisesc supunere, cuprinzându-i pe toți cei care sunt cu adevărat supuși regelui, dar și pe cei care doar afirmă că Îi sunt supuși. Lucrul acesta reiese și din parabola semănătorului (Mat. 13:3-9), a seminței de muștar

(Mat. 13:31,32) și a aluatului (Mat. 13:33). În cercul mic sunt incluși doar cei care s-au născut din nou, prin credința în Domnul Isus Cristos. În Împărăția cerurilor exprimată prin această accepțiune mai lăuntrică se poate intra numai prin nașterea din nou, prin convertire (Mat. 18:3).

Enumerând toate trimeriteile din Biblie la împărăție, vom putea urmări dezvoltarea istorică a cinci faze:

Întâi, împărăția o găsim înfățișată în profețiile Vechiului Testament. Daniel a prezis că Dumnezeu va stabili o împărăție care nu va fi distrusă niciodată, nici nu va ceda suveranitatea în fața nici unui altui popor (Dan. 2:44). El a prevăzut, de asemenea, venirea lui Cristos, care va înteaia o domnie veșnică și universală (Dan. 7:13, 14; vezi și Ier. 23:5,6).

În al doilea rând, împărăția a fost descrisă de Ioan Botezătorul, de Isus și de cei doi-sprezece ucenici, ca fiind *aproape* (Mat. 3:2; 4:17; 10:7). La Matei 12:28 Isus a spus: „Dar dacă Eu scot afară dracii cu Duhul lui Dumnezeu, atunci Împărăția lui Dumnezeu a venit peste voi“ La Luca 17:21 El a spus: „Căci iată că Împărăția lui Dumnezeu este înăuntrul vostru“ sau „în mijlocul vostru“. După cum vom vedea mai târziu, termenii „împărăția lui Dumnezeu“ și „împărăția cerurilor“ sunt sinonimi.

În al treilea rând, împărăția este descrisă în forma ei *interimară*. După ce a fost respins de națiunea Israel, Regele s-a întors în Cer. Împărăția există astăzi, când regele lipsește, în inimile celor care îi recunosc calitatea de Rege iar principiile Sale morale și etice, inclusiv Predica de pe Munte, se aplică la noi, cei de azi. Faza interimară a împărăției este descrisă în pildele de la Matei 13.

A patra fază a împărăției este ceea ce s-ar putea numi *manifestarea* ei. Este vorba de domnia de o mie de ani a lui Cristos pe pământ, a cărei întruchipare miniaturală o găsim cu ocazia Schimbării la Față a lui Cristos, când El a fost văzut în gloria domniei Sale viitoare (Mat. 17:1-8). Isus s-a referit la această fază în Matei 8:11, când a spus: „Dar vă spun că mulți vor veni de la răsărit și de la apus și vor sta la masă cu Avraam, Isaac și Iacov în împărăția cerurilor.“

Forma finală va fi împărăția *veșnică*. Aceasta este descrisă în II Petru 1:11, drept „împărăția veșnică a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Cristos.“

Sintagma „împărăția cerurilor“ apare doar în Evanghelia după Matei, pe când sintagma „împărăția lui Dumnezeu“ poate fi întâlnită în toate patru Evangheliile. Practic, nu există nici o deosebire între cele două expresii, ambele desemnând aceeași realitate. De pildă, la Matei 19:23 Isus a spus că ar fi mai greu pentru un om bogat să intre în împărăția *cerurilor*. Atât Marcu (10:23), cât și Luca (18:24) precizează că Isus s-a referit la împărăția lui *Dumnezeu* (vezi și Mat. 19:24, care conține o maximă similară, folosind expresia „împărăția lui Dumnezeu“).

Spuneam mai sus că împărăția cerurilor are un aspect exterior și o realitate interioară. Același lucru este valabil și în cazul împărăției lui Dumnezeu și constituie o dovadă în plus că cei doi termeni indică una și aceeași realitate. Împărăția lui Dumnezeu îi cuprinde, și ea, atât pe cei adevărați, cât și pe cei falși. Lucrul acesta reiese din parabolele semănătorului (Luca 8:4-10), a seminței de muștar (Luca 13:18, 19), a aluatului (Luca 13:20, 21). Cât privește latura ei lăuntrică, adevărata ei realitate, în împărăția lui Dumnezeu nu pot intra decât cei născuți din nou (Ioan 3:3, 5). Încă un punct vrednic de menționat în cadrul acestei paranteze: Împărăția nu este același lucru cu biserica. Împărăția a început atunci când Cristos S-a angajat în lucrarea Sa publică. Biserica a început la Rusalii (Fapte 2). Împărăția va continua să dăinuie pe pământ, până când pământul va fi distrus. Biserica va continua pe pământ până la Răpire, sau strămutarea Bisericii de pe pământ, când Cristos va cobori din cer și-i va lua cu Sine pe toți credincioșii — I Tes. 4:13-18). Biserica se va întoarce apoi împreună cu Cristos la a doua Sa venire, ca să domnească împreună cu El, în calitate de mireasă a Sa. În prezent cei care sunt în împărăție, în sensul ei adevărat, real, fac parte, în același timp, și din biserică. †

3:3 Revenind la exegeza capitolului 3 din Matei, reținem faptul că lucrarea pregătitoare a lui Ioan Botezătorul fusese profetită de Isaia, cu mai bine de 500 de ani înainte de epoca sa:

Glasul celui care strigă în pustie:

„Pregătiți în pustie calea Domnului, neteziți în locurile uscate un drum pentru Dumnezeu ul nostru!“ (Isaia 40:3).

Ioan era glasul iar națiunea, Israel, era, din punct de vedere spiritual, **pustia** — uscată și neroditoare! Ioan i-a chemat pe

oameni să pregătească calea Domnului, pocăindu-se de păcatele lor, lăsându-se de ele, netezindu-l cărările, prin eliminarea din viața lor a tot ceea ce ar putea împiedica completa Sa stăpânire.

3:4 Veșmintele lui Ioan Botezătorul erau confecționate din **păr de cămilă** — dar nu din cel de lux, folosit în vremea noastră la hainele scumpe, ci un material aspru, din care se făceau pe vremea aceea hainele vânătorilor. Peste aceste veșminte Ioan Botezătorul era înfățișat cu o curea de piele. Era același echipament pe care-l purtase și Ilie (2 Regi 1:8) — identitatea îmbrăcăminții având probabil rolul de a le atrage atenția iudeilor credincioși asupra asemănării dintre misiunea lui Ioan Botezătorul și cea a lui Ilie (Mal. 4:5; Luca 1:17; Mat. 11:4; 17:10-12). Ioan se hrănea cu lăcuste și miere sălbatică — acesta fiind un regim alimentar de subsistență, al celui care era atât de mistuit de misiunea sa, încât conforturile și plăcerile obișnuite ale vieții erau sublimate.

Trebuie să fi fost o experiență zguduitoare să te fi întâlnit față în față cu Ioan Botezătorul — acel om care nu dădea nici o importanță majorității lucrurilor ce stau, de obște, în atenția oamenilor. Absorbirea lui de realitățile spirituale îi va fi făcut pe concețâtenii sai să-și dea seama în ce sarcină spirituală se zbat. Renunțarea la pretențiile eului propriu constituia o usturătoare condamnare a spiritului lumesc din vremea sa.

3:5, 6 Din Ierusalim, de prin întreaga Iudee și din ținuturile de dincolo de Iordan, mulțimi mari de oameni veneau să-l audă pe Ioan. Unii din cei care au răspuns la mesajul său au fost botezați de el în Iordan, afirmând prin aceasta că sunt gata să dea ascultare deplină și supunere Regelui ce urma să vină în curând.

3:7 Cu totul alta era situația cu fariseii și saducheii. Când au venit aceștia să-l audă pe Ioan, el și-a dat seama de adevărata lor natură: fariseii afixau o mare devoțiune pentru lege, dar în lăuntru lor erau corupți, pătrunși de spirit sectar, fățarnici și plini de o neprihănire proprie; din punct de vedere social, saducheii erau aristocrați iar pe plan religios, erau sceptici, care tăgăduiau până și doctrine de bază, cum ar fi învierea trupului, existența îngerilor, nemurirea sufletului și pedeapsa veșnică. Așa se explică de ce Ioan Botezătorul a condamnat ambele secte, numindu-le „pui de năpârci“, întrucât oamenii aceștia susțineau că doresc să scape de mânia viitoare, dar în realitate nu dădeau nici

o dovadă grăitoare că s-au pocăit cu adevărat.

3:8 Ioan Botezătorul i-a invitat să dovedească dacă sunt sinceri, producând roade vrednice de pocăință. După cum remarca J. R. Miller, adevărata pocăință „nu valorează absolut nimic, dacă se rezumă doar la câteva lacrimi, un oftat de regret și puțină spaimă. Noi trebuie să ne lăsăm de păcatele noastre, față de care ne-am pocăit, pășind pe calea nouă și curată a sfințeniei.“

3:9 Iudeii nu trebuiau să facă greșala de a-și imagina că doar pentru că descind din Avraam, vor intra numaidecât în cer. Harul mântuirii nu se transmite prin nașterea naturală. Dumnezeu ar putea face din pietrele râului Iordan copii ai lui Avraam, printr-un proces mai puțin violent decât cel implicat în convertirea fariseilor și a saducheilor.

3:10 Spunând că securea a fost înfiptă la rădăcina pomilor, Ioan afirma că urma să înceapă judecata divină. Venirea și prezența lui Cristos aveau să-i pună la încercare pe toți oamenii. Cei care aveau să fie găsiți neroditori aveau să fie nimiciți, după cum un pom care nu aduce roadă este tăiat și aruncat în foc.

3:11, 12 În versetele 7-10, Ioan se referise exclusiv la farisei și saducheii (vezi v. 7), dar acum el pare să se adreseze întregului auditoriu, în care erau cuprinși și credincioșii adevărați, și cei falși. Ioan explică apoi deosebirea dintre lucrarea lui și cea a lui Mesia, care avea să vină. Ioan a botezat cu apă, în vederea pocăinței — apa având doar un rol ceremonial, fără putere reală de curățire; iar pocăința, chiar în cazul când era autentică, nu-i conferea persoanei respective mântuire deplină. În concepția lui Ioan, lucrarea desfășurată de el avea un caracter pregătitor și parțial, Ioan urmând să fie apoi total eclipsat de Mesia. El, Mesia, avea să fie mai puternic, mai vrednic. Lucrarea Lui avea să cunoască o răspândire și o putere de penetrație mult mai mare, întrucât El avea să boteze cu Duhul Sfânt și cu foc.

Botezul cu Duhul Sfânt *se deosebește* de botezul cu foc. Primul este un botez al binecuvântării; al doilea — botezul judecării! Primul a avut loc la Rusalii, al doilea încă nu a survenit. De primul au parte toți cei care cred cu adevărat în Domnul Isus, iar de al doilea botez — de cel cu foc — vor avea parte toți necredincioșii. Primul avea să fie aplicat tuturor israeliților pentru care botezul era un semn exterior al pocăinței interioare; al doilea era destinat fariseilor și saducheilor,

precum și tuturor celor care nu făceau deloc dovada unei pocăințe adevărate.

Unii susțin că botezul cu Duhul Sfânt și botezul cu foc ar fi unul și același eveniment, cu alte cuvinte, că botezul cu foc s-ar referi la limbile de foc care au apărut când S-a coborât Duhul Sfânt, la Rusalii. Dar în lumina versetului 12, care echivalează focul cu judecata, probabil că nu putem interpreta versetul respectiv în sensul unei atari echivalențe. A nu se uita că imediat după ce se referă la botezul cu foc, Ioan amintește de judecată. Domnul este înfățișat la treierat, cu lopata în mână, aruncând grâul în aer pentru a-l cerne. *Grâul* (adevărații credincioși) cade direct pe pământ și este transportat apoi în hambar. Dar *pleava* (necredincioșii) este transportată de vânt la o oarecare distanță, după care este adunată și arsă **într-un foc care nu se stinge**. Focul din versetul 12 înseamnă judecată și, întrucât acest verset este o amplificare a versetului 11, e logic să conchidem că botezul cu foc este un botez al judecății.

B. Ioan Botezătorul Îl botează pe Isus (3:13-17)

3:13 Isus a străbătut pe jos cei aproximativ 96 de km, din Galileea până în regiunea inferioară a Iordanului, pentru a fi botezat de Ioan. Asta indică importanța pe care a acordat-o El acestei ceremonii și ar trebui să le dea de gândit celor care nu acordă suficientă importanță acestui act.

3:14, 15 Dându-și seama că Isus nu avea nici un păcat de care să se pocăiască, Ioan s-a codit să-L boteze pe Domnul Isus. Instinctul său corect l-a îndemnat să sugereze că ordinea ar trebui inversată, Isus cuvenindu-se să-l boteze pe Ioan! Deși Isus n-a negat faptul că, într-adevăr, așa stăteau lucrurile, a răpat însă cererea de a fi botezat de Ioan, acesta fiind un act adecvat, menit să implinească toată neprihănirea. El a considerat drept adecvat ca prin botez să se identifice cu acei israeliți evlavioși care veneau să fie botezați în vederea pocăinței.

Semnificația botezului lui Isus este însă mult mai profundă. Pentru El botezul era un ritual care simboliza toate cerințele de neprihănire ale lui Dumnezeu raportate la păcatul omului. Cufundarea Sa în apă a prefigurat botezul Său ulterior în apele judecății lui Dumnezeu la Calvar. Ieșirea Sa din apă a întrupat învierea Sa. Prin moartea, îngroparea și învierea Sa, El a satisfăcut toate cerințele justiției divine, asigurând temelia

sigură, pe a cărei bază să poată fi îndreptățiți păcătoșii.

3:16, 17 De îndată ce a ieșit din apă, Isus L-a văzut pe Duhul lui Dumnezeu coborând din cer în chip de porumbel și oprindu-Se asupra Lui. După cum persoane sau obiecte din Vechiul Testament erau consacrate sau puse deoparte, în vederea unor întrebunțări sacre, prin așa-numitul „*untdelemn pentru ungerea sfântă*“ (Ex. 30:25-30), tot așa și El a fost uns ca Mesia de către Duhul Sfânt.

A fost un moment de neasemuită și sfântă solemnitate, când toți cei trei membri ai Sfintei Treimi au fost puși în evidență. Se afla acolo Fiul Preaiubit! Era prezent și Duhul Sfânt, în chip de porumbel. Apoi s-a auzit vocea Tatălui din cer, rostind binecuvântarea Sa asupra lui Isus. A fost un eveniment memorabil, întrucât glasul lui Dumnezeu a fost auzit citând din Scriptură: „**Acesta este Fiul Meu preaiubit** (din Psalmul 2:7) **în care îmi găsesc toată plăcerea**“ (din Isaia 42:1). Este una din cele trei ocazii în care Tatăl a vorbit din cer, recunoscând cu satisfacție deplină pe Unicul Său Fiu (celelalte două ocazii sunt consemnate la Matei 17:5 și Ioan 12:28).

C. Isus este ispitit de Satan (4:1-11)

4:1 La prima vedere pare ciudat ca Isus să fi fost condus de Duhul în ispită! De ce L-ar fi condus Duhul Sfânt la o asemenea înfruntare? Răspunsul e că această ispitire era necesară pentru a demonstra adecuatețea Sa morală de a săvârși lucrarea pentru care venise în lume. Primul Adam și-a dovedit inadecuatețea de a stăpâni, când a fost confruntat cu vrăjmașul în Grădina Eden. Aici, ultimul Adam îl înfruntă pe diavolul într-o confruntare directă, din care iese însă nevătămat.

Termenul grec tradus prin „a ispiți“ sau „a testa“ are două înțelesuri: (1) a pune la probă, a dovedi sau a testa (Ioan 6:6; 2 Cor. 13:5; Ev. 11:17 și (2) a îndemna la comiterea unei fapte rele. Duhul Sfânt L-a testat sau L-a dovedit pe Cristos iar Diavolul a căutat să-L ademenească sau să-L determine să facă rău.

Ispitirea Domnului nostru rămâne însă învăluită într-o taină adânc. În mod inevitabil se ridică întrebarea: „Ar fi putut El păcătuți?“ Un eventual răspuns negativ ne-ar conduce la o a doua întrebare: „Cum putea fi ispitirea Sa autentică, dacă nu exista posibilitatea ca El să cedeze în fața ispitei?“ Pe de altă parte, răspunzând afirmativ la întrebarea de mai

sus vom fi confrunțați cu o altă problemă majoră: Cum poate Dumnezeu întrupat să păcătuiască?

Este de o importanță crucială să nu pierdem din vedere faptul că Isus Cristos este Dumnezeu. Or, Dumnezeu nu poate păcătui. Este adevărat însă că El mai este și om. Dar a spune că El putea păcătui ca om, dar nu și ca Dumnezeu, înseamnă a clădi un eșafodaj lipsit de orice temei biblic. Scriitorii Noului Testament se referă, de mai multe ori, la faptul că Cristos a fost fără păcat. Pavel spune, la 2 Corinteni 5:21 că Cristos nu a cunoscut nici un păcat. Petru afirmă și el că Domnul Isus nu a săvârșit nici un păcat (1 Petru 2:22). Iar Ioan spune că „în El nu este nici un păcat“ (1 Ioan 3:5).

Asemenea nouă, Isus putea fi ispitit din exterior: Satan s-a apropiat de El cu sugestii contrare voinței lui Dumnezeu. Spre deosebire de noi însă Domnul Isus nu putea fi ispitit dinăuntru — nici un fel de poftă sau patimi nu se puteau trezi în lăuntrul ființei Sale. Mai mult, nu exista în El nimic care să răspundă la seducțiile diavolului (Ioan 14:30).

În ciuda incapacității lui Isus de a păcătui, ispita a fost totuși cât se poate de reală. Era posibil ca el să fie confruntat cu ademenirile de a păcătui, dar era imposibil din punct de vedere moral ca El să cedeze la aceste ademeniri. El nu putea face decât ceea ce îl vedea pe Tatăl făcând (Ioan 5:30) iar Tatăl nu l-ar fi acordat niciodată autoritatea de a ceda în fața ispitei.

Scopul ispitirii nu a fost acela de a vedea dacă Isus ar fi putut păcătui, ci de a dovedi că, până și atunci când a fost supus la presiuni extraordinare de mari, El nu a putut face altceva decât să asculte de Cuvântul lui Dumnezeu.

Dacă Isus putea păcătui ca ființă umană, atunci noi suntem confrunțați cu următoarea problemă, anume ca El să fi continuat să existe ca om în cer. Putea El păcătui? Evident că nu!

4:2, 3 După ce a postit patruzeci de zile și patruzeci de nopți, Isus a flămânzit. (Cifra patruzeci apare mereu în Scriptură în contextul unei puneri la probă). Appetitul acesta natural, foamea, i-a dat ispititorului un prilej pe care îl exploatează din plin la mulți oameni. Astfel, el l-a sugerat lui Isus să recurgă la puterea Sa de a face minuni, prefăcând pietrele din pastați în pâini. Cuvintele introductive: „Dacă ești Fiul lui Dumnezeu“ nu presupun deloc îndoiala. Mai degrabă, ele

trebuie interpretate în sensul de „întrucât Tu ești Fiul lui Dumnezeu“. Diavolul face aici aluzie la cuvintele adresate de Tatăl lui Isus, la botezul Lui: „Acesta este Fiul Meu preaiubit“. El întrebuițează, în textul grec, o construcție gramaticală² care presupune că afirmația este adevărată și, prin urmare, îl îndeamnă pe Isus să apeleze la puterea de care dispunea pentru a-și potoli foamea.

Dar a stămpăra foamea naturală, prin recurgerea la puterea divină, ca răspuns la îndemnul Satanei, ar fi fost un act de neascultare directă față de Dumnezeu. Ideea care se ascunde în spatele sugestiei Satanei nu este altceva decât o reeditare a ideii din Geneza 3:6, unde fructul pomului din Grădina este descris ca fiind „bun de mâncat“. Ioan califică această ispită drept „poftă de carne“ (1 Ioan 2:16). Conceptul, transpus pe planul existenței noastre, ar echivala cu ispita de a trăi doar pentru satisfacerea dorințelor noastre naturale, de a alege calea tihnei, în loc să căutăm împărăția lui Dumnezeu și neprihănirea Sa. Diavolul spune: „Doar trebuie să trăiești, nu-i așa?“

4:4 Isus a răspuns la ispita diavolului cu un citat din Cuvântul lui Dumnezeu. Pilda Domnului nostru ne învață că *nu* trebuie neapărat să trăim, dar că *trebuie* în mod necesar să ascultăm de Dumnezeu! A face rost de pâine nu este chiar cel mai importat lucru din viață. Pe când, a asculta de orice cuvânt al lui Dumnezeu negreșit este! Întrucât Isus nu primise nici un fel de instrucțiuni de la Tatăl în sensul prefacerii pietrelor în pâini, El nu și-a arogat libertatea de a acționa de unul singur (ceea ce ar fi însemnat să asculte de Satan) — indiferent cât de mare l-a fost foamea!

4:5, 6 A doua ispitire a avut loc la Ierusalim pe streășina templului. Diavolul l-a ispitit pe Isus să se arunce jos de acolo, ca un gest spectaculos de evidențiere a calității sale de Fiu. Iarăși, cuvintele prin care este prezentată ispita nu presupun îndoială, după cum reiese și din aluzia Satanei la făgăduința lui Dumnezeu că îl va proteja pe Mesia, din Psalmi 91:11, 12.

Pentru Isus ispita a constat în pericolul de a demonstra că este Mesia prin înfăptuirea unui act senzațional, de bravură, prin care să câștige gloria fără suferință. Cu alte cuvinte, să urce pe tron fără să mai treacă pe la Calvar, fără să fie răstignit pe cruce. Numai că o atare acțiune s-ar fi situat în afara voinței lui Dumnezeu. Ioan descrie acest apel drept „mândria (sau lăudăroșenia) vie-

tii“ (1 Ioan 2:16). Din nou apare paralela cu „pomul din grădina Eden, care era de dorit, ca să-i deschidă cuiva mintea“ (Geneza 3:6), ambele fiind exemple ale dobândirii unei glorie personale, într-o flagrantă încălcare a voii lui Dumnezeu. De această ispită ne lovim când încercăm să obținem prestigiu pe plan religios, fără părtașia suferințelor Sale. Când urmărind dobândirea unor lucruri de dorit, numai pentru noi înșine, pentru ca apoi să fugim, căutând să ne ascundem, când dăm de greutate. Când ignorăm voia lui Dumnezeu, preamărindu-ne pe noi înșine, atunci îl ispitim pe Dumnezeu.

4:7 Și de data aceasta Isus s-a împotrivit atacului, citând din Scriptură: „Este scris iarăși să nu ispitești pe Domnul Dumnezeuul Tău“ (vezi Deut. 6:16). Dumnezeu făgăduise că-L va păzi pe Mesia, dar această garanție presupunea trăirea după voia lui Dumnezeu. A revendica această făgăduință în cazul unui act de neascultare ar echivala cu a-L ispiți pe Dumnezeu. Avea să vină însă vremea când Isus urma să fie prezentat ca Mesia, dar acel eveniment trebuia să fie precedat de Cruce. Isus era hotărât să aștepte timpul rânduit de Dumnezeu, împlinind voia lui Dumnezeu.

4:8, 9 În cadrul celei de-a treia ispitiri, diavolul L-a dus pe Isus pe un munte foarte înalt, arătându-I toate împărățiile lumii și oferindu-I-le lui Isus, cu condiția ca El să se închine Satanei. Deși această ispitire avea de a face cu închinarea — deci o exercitare a duhului — în realitate, nu a fost altceva decât un efort de a-L determina pe Domnul Isus să preia imediat autoritatea asupra lumii printr-un act de închinare în fața Satanei. Răsplata oferită: toate împărățiile lumii, cu toată splendoarea lor, care apelează la „pofa ochilor“ (1 Ioan 2:16).

Într-un sens, împărățiile lumii aparțin, într-adevăr, diavolului, la ora actuală. El este numit „dumnezeul acestui veac“ (2 Corinteni 4:4) iar Ioan ne spune că „toată lumea zace în cel rău“ (1 Ioan 5:19). La a doua venire a lui Isus, ca Rege al regilor (Apo. 19:16), atunci „împărățiile acestei lumi“ vor deveni ale Sale (Apo. 11:15). Nici cu ocazia acestei ispite, Isus nu a încălcat cu nimic programul divin. Bineînțeles că nu putea concepe să se închine Satanei!

În cazul nostru, ispitirea se face pe două planuri: pe de o parte, suntem ispitiți să renunțăm la dreptul nostru de naștere spirituală, în schimbul gloriei trecătoare a lumii acesteia, iar pe de altă parte se fac presiuni asupra noastră să ne închinăm și să slujim

creaturii, mai degrabă decât Creatorului!

4:10 Pentru a treia oară, Isus S-a împotrivit ispitei, apelând la Vechiul Testament: „Domnului Dumnezeuului tău să te închini și numai Lui să-I slujești!“ Închinarea și slujirea care decurg din aceasta sunt rezervate în exclusivitate lui Dumnezeu. A ne închina Satanei ar însemna să afirmăm că el este Dumnezeu.

Ordinea ispitirilor, așa cum o redă Matei, diferă de cea de la Luca 4:1-13. Unii au sugerat că ordinea lui Matei este o paralelă cu ordinea ispitirilor cu care a fost confruntat poporul Israel în pustie (Ex. 16:17, 32). În contrast cu răspunsul dat de israeliți, când au fost confrunțați cu greutățile, Isus s-a dovedit desăvârșit.

4:11 După ce Isus a învins cu succes toate ispitele Satanei, diavolul L-a părăsit. Ispitele nu s-au prezentat sub forma unui șir neîntrerupt, ci în valuri. Când va năvăli vrăjmașul cu un râu, Duhul Domnului îl va pune pe fugă (Isa. 59:19). Ce îmbărbătare minunată pentru sfinții Domnului, când aceștia sunt încercați!

Ni se spune că îngerii au venit și l-au slujit, dar nu se oferă nici o explicație pentru acest ajutor supranatural. Probabil înseamnă că ei l-au asigurat hrana fizică, pe care El refuzase să Și-o procure dând curs îndemnului Satanei.

Din ispitirea lui Isus noi învățăm că diavolul poate să-i atace chiar și pe cei care se află sub stăpânirea Duhului Sfânt, dar el nu are nici o putere împotriva celor care îi stau împotriva cu Cuvântul lui Dumnezeu.

D. Isus Își începe lucrarea în Galileea (4:12-17)

Lucrarea lui Isus în Iudeea, ce durase aproape un an, nu este trecută în revistă de Matei. Această perioadă de un an este parcursă la Ioan 1-4 și, cronologic, trebuie inserată între versetele 11 și 12 din Matei 4. Matei trece direct de la momentul ispitirii Domnului la lucrarea Sa din Galileea.

4:12 Când Isus a auzit că Ioan Botezătorul fusese aruncat în închisoare, și-a dat seama că faptul constituia un indiciu al propriei Sale respingeri. Respingându-l pe precursorul Regelui, oamenii L-au repudiat, în fapt, pe Însuși Regele. Dar nu frica a fost aceea care L-a determinat să meargă spre nord, în Galileea, întrucât chiar aici era centrul împărăției lui Irod — același rege care tocmai îl întemnițase pe Ioan. Mutându-se în Galileea Neamurilor, El a arătat că

actul de respingere a Sa de către iudei avea să se soldeze cu extinderea Evangheliei și la Neamuri.

4:13 Isus a rămas la Nazaret până când populația din localitate a încercat să-L ucidă, pentru faptul de a fi propovăduit că și neevreii pot fi mântuiți! (vezi Luca 4:16-30). După aceea s-a mutat la Capernaum, oraș situat pe malul Mării Galileii, o zonă în care se stabiliseră inițial semințiile Zebulon și Neftali. Din acest moment, Capernaumul devine sediul lucrării Sale.

4:14-16 Mutarea lui Isus în Galileea a împlinit profeția de la Isaia 9:1, 2. Neamurile (neevreii, păgânii) ignorante și superstițioase care locuiau în Galileea au văzut o mare lumină — adică L-au văzut pe Cristos, Lumina lumii.

4:17 Din acel moment, Isus a preluat mesajul pe care-l vestise Ioan: „Pocăiți-vă, căci împărăția cerurilor este aproape.“ Era un nou apel la reînnoire morală, în cadrul pregătirii pentru Împărăția Sa. Bineînțeles că Împărăția era aproape, din moment ce Regele sosise deja!

E. Isus îi cheamă pe cei patru pescari (4:18-22)

4:18, 19 Aceasta a fost, în realitate, a doua oară când Isus i-a chemat pe Petru și pe Andrei. La Ioan 1:35-42 ei au fost chemați la mântuire; aici sunt chemați la slujire! Prima a avut loc în Iudeea. Chemarea de față s-a petrecut în Galileea. Petru și Andrei erau pescari, dar Isus i-a chemat să fie pescari de oameni. Responsabilitatea lor a constat în a-L urma pe Cristos. Responsabilitatea Lui consta în a face din ei destoinici pescari de oameni. Pentru ei, a-L urma pe Cristos presupunea mai mult decât apropierea fizică de El. Presupunea încercarea lor de a-L imita pe Cristos. Erau chemați la o misiune de caracter. Ceea ce aveau să fie de acum încolo era mult mai important decât ceea ce afirmau sau făceau. Asemenea lui Petru și Andrei, și noi trebuie să ne păzim de ispita de a înlocui adevărata spiritualitate cu elocvență, personalitate sau argumentări ingenios construite. Când îl urmează pe Cristos, ucenicul învață să se ducă acolo unde sunt peștii, să folosească momeala corespunzătoare, să se supună la tot felul de incomodități și inconveniențe, să aibă răbdare și să nu se arate pe el însuși.

4:20 Petru și Andrei au auzit chemarea și au răspuns imediat. Pătrunși de o credință adevărată, ei și-au părăsit îndată mrejele și,

cu devotament autentic și totală predare, L-au urmat pe Isus.

4:21, 22 Chemarea a fost apoi adresată lui Iacov și Ioan. Și aceștia au devenit, imediat, ucenici. Părăsindu-și nu numai mijloacele de trai, ci și pe tatăl lor, ei au recunoscut prioritatea lui Isus asupra tuturor relațiilor lor pământești.

Răspunzând chemării lui Cristos, acești pescari au devenit figuri centrale în procesul de evanghelizare a lumii. În schimb, dacă rămâneau la mrejele lor, n-am mai fi auzit niciodată despre ei. Recunoașterea domniei lui Cristos este factorul hotărâtor în toate aspectele vieții noastre.

F. Isus vindecă o mare mulțime de oameni (4:23-25)

Lucrarea Domnului Isus s-a desfășurat pe trei planuri: El i-a învățat pe oameni din Cuvântul lui Dumnezeu, în sinagogă. A predicat evanghelia împărăției și a vindecat oamenii. Unul din scopurile urmărite prin minunile de vindecare a fost acela de a autentifica persoana și lucrarea Sa (Ev. 2:3, 4). Capitolele 5-7 sunt un exemplu al lucrării Sale de predare iar capitolele 8-9 consemnează minunile săvârșite de El.

4:23 În versetul 23 apare pentru prima oară termenul „evanghelie“ în Noul Testament, sensul lui fiind acela de „vestea bună a mântuirii“. În toate epocile istoriei, nu a existat decât o singură evanghelie, o singură cale prin care poate fi mântuit cineva.

EXCURS PE TEMA EVANGHELIEI

Evanghelia își are originea în harul lui Dumnezeu (Ef. 2:8). Asta înseamnă că Dumnezeu dăruiește viață veșnică oamenilor, care nu o merită.

Temelia evangheliei o constituie lucrarea lui Cristos pe cruce (1 Cor. 15:1-4). Mântuitorul nostru a îndeplinit toate cerințele justiției divine, făcând posibil ca Dumnezeu să-i îndreptățească pe păcătoși. Credincioșii Vechiului Testament au fost salvați prin lucrarea lui Cristos, deși aceasta nu avusese încă loc, în timp. Probabil că ei nu știau prea multe despre Mesia, dar Dumnezeu știa — și El a trecut valoarea lucrării lui Cristos în contul lor. Am putea spune că ei au fost salvați „pe credit“. Și noi suntem salvați prin lucrarea lui Cristos, dar în cazul nostru lucrarea s-a săvârșit deja.

Evanghelia se primește numai prin credință (Ef. 2:8). În Vechiul Testament oamenii erau mântuiți prin faptul că credeau tot ce le spunea Dumnezeu. În epoca actuală, oamenii sunt mântuiți crezând mărturia privitoare la Fiul Său, ca singură cale de mântuire (1 Ioan 5:11, 12). Ținta finală a evangheliei este cerul. Noi avem nădejdea veșniciei petrecute cu Domnul, în cer (2 Cor. 5:6-10), după cum sfinții din Vechiul Testament au avut și ei această nădejde (Ev. 11:10, 14-16).

Deși nu există decât o singură evanghelie, există mai multe aspecte ale ei, în diferite epoci ale istoriei. De pildă, există o deosebire de accentuare între evanghelia împărăției și evanghelia harului lui Dumnezeu. Evanghelia împărăției sună astfel: „Pocățiți-vă și primiți-L pe Mesia, și apoi veți intra în împărăția Sa, când și-o va întemeia El pe pământ.” Evanghelia harului afirmă, în schimb: „Pocățiți-vă și primiți-L pe Cristos, iar apoi vei fi răpiți la cer, pentru a fi cu El pe veci.” În esență, ambele aspecte constituie una și aceeași evanghelie — mântuirea prin credință — dar ele relevă faptul că există diferite administrații ale evangheliei, în funcție de scopurile dispensaționale ale lui Dumnezeu.

Când Isus a predicat **evanghelia împărăției**, El a anunțat venirea Sa ca Rege al iudeilor și a explicat condițiile care trebuiesc îndeplinite pentru a putea fi admis cineva în împărăția Sa. Minunile Sale au relevat caracterul unitar al împărăției Sale.³ †

4:24, 25 Faima Lui s-a răspândit în toată Siria (teritoriul de la nord și nord-est de Israel). Toți bolnavii, posedajii și cei afectați de diverse neputințe au simțit atingerea Sa tămăduitoare. Mulțimi mari de oameni veneau la El din Galileea, din Decapolis (o confederație de zece orașe, locuite de neevrei, din nord-estul Palestinei), din Ierusalim, din Iudeea și din toată regiunea de la est de râul Iordan. După cum a arătat Warfield: „Se pare că, pentru o vreme, bolile și moartea au fost eradicate din regiune.” Nici nu e de mirare că publicul a fost atât de uluit de veștile pe care le primeau din Galileea!

IV CONSTITUȚIA ÎMPĂRĂȚIEI (Capitolele 5-7)

Nu la întâmplare a fost așezată Predica de pe Munte la începutul Noului Testament. Poziția ei este un indiciu al importanței care

i se acordă. În ea Regele redă succint caracterul și conduita care se cer din partea supușilor împărăției.

Predica *nu* este o prezentare a planului de mântuire, după cum învățătura ei nu este destinată celor nemântuiți. Ea a fost adresată ucenicilor (5:1, 2), ca să țină loc de constituție sau sistem de legi și principii, care să-i guverneze pe supușii Regelui în timpul domniei Sale. A fost destinată pentru toți cei din trecut, din prezent și din viitor care îl recunosc pe Cristos de Rege. Când Cristos S-a aflat pe pământ, Predica de pe Munte a avut aplicabilitate directă la ucenicii Săi. Acum, când Domnul nostru domnește în cer, ea se aplică la toți cei care îl încoronază pe Rege în inimile lor. În final, ea va constitui codul de comportare pentru urmașii lui Cristos în timpul Marii Strămătorări și în timpul domniei Sale pe pământ.

Predica are un pronunțat caracter iudaic, după cum reiese din aluziile la Sobor (adică Sinedriul), de la 5:22, cele privitoare la altar (5:23, 24) și la Ierusalim (5:35). Totuși, ar fi greșit să conchidem că învățătura cuprinsă în ea este destinată în exclusivitate israeliților credincioși, atât celor din trecut, cât și celor din viitor. Predica de pe Munte este destinată tuturor celor care îl recunosc pe Isus Cristos ca Rege.

A. Fericirile (5:1-12)

5:1, 2 Predica începe cu Fericirile sau Binecuvântările. Acestea prezintă imaginea cetățeanului ideal, din cadrul împărăției lui Cristos. Calitățile descrise și aprobate aici sunt opusul celor prețuite de lume. A.W. Tozer le caracterizează astfel: „O descriere destul de exactă a omenirii ar putea fi furnizată de cineva care e familiarizat cu Fericirile, când această persoană le-ar răstuma, exclamând apoi: «Așa arată omenirea!»”

5:3 Prima binecuvântare este rostită asupra celor **săraci cu duhul**. Asta nu se referă la dispoziția lor naturală, ci la o chestiune de opțiune deliberată și de disciplină. **Cei săraci cu duhul** sunt cei care-și recunosc propria neputință și se biază pe atotputernicia lui Dumnezeu. Ei își dau seama de nevoia lor spirituală, nevoie a cărei împlinire o găsesc în Domnul. Împărăția cerurilor, unde suficiența proprie nu este o virtute iar preamărirea de sine este un viciu, aparține unor asemenea oameni.

5:4 **Binecuvântați sunt cei ce plâng, căci ei vor fi mângâiați!** Asta nu se referă la văicăreala cuiva datorită vicisitudinilor vieții.

Mai degrabă, este întristarea pe care o resimte cineva datorită părtășiei cu Cristos. Este un act de participare voită, alături de Isus, la suferințele prin care trec năpăstuiții lumii, la durerile pricinuite de păcat. Prin urmare, ea cuprinde nu numai întristarea pentru păcatul propriu, ci și întristarea pentru starea jalnică în care se află lumea, pentru faptul că L-a respins pe Mântuitorul, și pentru pierzarea de care vor avea parte cei ce repudiază îndurarea Sa. Cei care plâng vor fi mângăiați în ziua în care „Dumnezeu va șterge orice lacrimă din ochii lor“ (Apo. 21:4). Credințioșii plâng doar în viața aceasta, dar întristarea de acum a necredințioșilor nu este decât o mică fărâmă din durerea veșnică de care vor avea cândva parte.

5:5 A treia binecuvântare este rostită asupra celor blânzi, care vor moșteni pământul. Din fire, oamenii aceștia s-ar putea să fie iuți la mânie, instabili, temperamentali sau ursuzi. Dar îmbrăcându-se în mod deliberat cu Duhul lui Cristos, ei devin blânzi sau amabili (compară cu Matei 11:29). Blândețea implică acceptarea poziției umile în care s-ar găsi cineva. Persoana blândă este amabilă și atentă, când e vorba să-și apere propria sa cauză, dar pentru cauza lui Dumnezeu și întru apărarea altora această persoană va lupta cu tenacitatea unui leu.

Cei blânzi nu moștenesc pământul *acum*, ci mai degrabă au parte de abuzuri și privațiuni. Dar ei literalmente vor moșteni pământul, când Cristos, Regele, va domni, timp de o mie de ani, în care pacea și prosperitatea vor acoperi pământul.

5:6 Urmează o binecuvântare rostită asupra celor care flămânez și însetează după neprihănire. Acestora li se promite împlinirea dorinței lor. Oamenii aceștia sunt pasionați după neprihănire, în propria lor viață. Ei tânjesc după cinste, integritate și dreptate în societate. Ei caută sfințenia practică, în biserică. Asemenea celor despre care scria Gamaliel Bradfor, ei sunt stăpâniți de „o sete pe care n-o poate stămpăra nici un pârâu de pe pământ, de o foame pe care n-o poate satisface decât Cristos.“ Oamenii aceștia vor fi pe deplin săturați în împărăția viitoare a lui Cristos. Ei vor fi săturați, deoarece neprihănirea va domni iar corupția va fi înlocuită cu cele mai înalte norme morale.

5:7 În împărăția Domnului nostru, cei milostivi sunt binecuvântați, deoarece ei vor avea parte de milă. A fi milostiv înseamnă a-ți demonstra compasiunea într-o manieră practică. Într-un anumit sens, înseamnă a nu-

i pedepsi pe cei care s-au făcut vrednici de pedeapsă. Într-un sens mai cuprinzător, înseamnă a-i ajuta pe cei nevoiași, pe cei care nu se pot ajuta singuri. Dumnezeu și-a arătat mila față de noi prin faptul că ne-a cruțat de judecata pe care o meritau păcatele noastre și și-a demonstrat bunătatea față de noi, prin lucrarea mântuitoare a lui Cristos. Noi Îl imităm pe Dumnezeu atunci când ne purtăm cu mărinimie, cu compasiune.

Cei milostivi vor avea parte de milă. Aici Isus nu se referă la mila exprimată prin mântuirea pe care Dumnezeu o acordă unui păcătos care crede, întrucât acea milă nu depinde de faptul că cineva este sau nu milostiv, ci se dă în dar, necondiționat. Mai degrabă, Domnul se referă la mila de toate zilele, atât de necesară în trăirea creștină, și la mila din ziua de apoi, când vor fi date la iveală faptele cuiva (1 Cor. 3:2-15). Dacă ai fost nemilostiv, nu vei avea nici tu parte de milă, adică numărul răsplăților acordate va scădea în proporție directă cu lipsa de milostenie de care ai dat dovadă față de alții.

5:8 Celor cu inima curată li se dă asigurarea că Îl vor vedea pe Dumnezeu. O persoană cu inima curată este cea dominată de mobiluri curate, gânduri curate, un cuget curat. Expresia „vor vedea pe Dumnezeu“ poate fi înțeleasă în mai multe feluri. Mai întâi, cei cu inima curată Îl vor vedea pe Dumnezeu încă de pe acum, prin părtășia în Cuvânt și în Duh. În al doilea rând, acestora Domnul li se arată uneori într-o viziune supranaturală. În al treilea rând, ei Îl vor vedea pe Dumnezeu în Persoana lui Isus Cristos, la revenirea Sa. În al patrulea rând, ei Îl vor vedea pe Dumnezeu în veșnicie.

5:9 Se rostește aici o binecuvântare asupra făcătorilor de pace, care vor fi numiți fii ai lui Dumnezeu. Observați că Domnul nu se referă la oameni cu predispoziție naturală pentru pace sau la cei ce iubesc pacea. El se referă la cei ce intervin în mod activ pentru a face pace. De obicei, oamenii privesc un conflict de la distanță, de unde nu-i paște nici un pericol. Abordarea divină constă în a te apropia, în a lua o poziție activă, în vederea instaurării păcii, chiar dacă de pe urma acestei acțiuni te vei alege cu umilințe și batjocuri.

Făcătorii de pace sunt numiți fii ai lui Dumnezeu. Nu în acest mod devin ei fii ai lui Dumnezeu — deoarece, aceasta se poate realiza numai prin primirea lui Isus Cristos ca Mântuitor (Ioan 1:12). Făcând pace, ei se conturează ca fii ai lui Dumnezeu iar Dum-

nezeu îi va recunoaște ca membri ai familiei Sale, după criteriul asemănării.

5:10 Următoarea fericire se ocupă de cei care sunt prigonii, dar nu pentru propriile lor fapte, ci din pricina neprihănirii. Împărăția cerurilor este făgăduită acelor credincioși care suferă din pricina faptelor bune săvârșite de ei. Integritatea lor constituie o condamnare usturătoare la adresa lumii nelegiuite, fapt de natură să trezească ostilitatea ei. Ura oamenilor se manifestă împotriva unor vieți neprihănite, deoarece acestea pun în evidență fărădelegile lor.

5:11 Ultima fericire pare să fie o reluare a celei precedente, dar cu o importanță distinctă: În versetul precedent, era vorba de prigonire din pricina neprihănirii. În versetul 11 este vorba de persecuții suferite din pricina lui Cristos. Domnul știa că ucenicii Săi vor fi maltratați din pricina devotamentului lor față de El. Întreaga istorie stă mărturie că încă de la început lumea i-a prigonit, întemnițat și ucis pe urmașii lui Isus.

5:12 A suferi din pricina lui Cristos este un privilegiu și, negreșit, ar trebui să aducă bucurie celor care au parte de această suferință. O mare răsplată îi așteaptă pe cei care intră astfel în compania proorocilor, care au suferit înaintea lor. Acești veritabili purtători de cuvânt ai lui Dumnezeu au rămas fideli, oricât de grea ar fi fost prigoana. Toți cei care le urmează pilda de curaj și loialitate vor avea parte *acum* de bucurie iar *în viitor* de înălțare.

Fericirile zugrăvesc portretul cetățeanului ideal din împărăția lui Cristos. A se observa accentul pus pe neprihănire (v. 6), pace (v. 9) și bucurie (v. 12). Probabil acest pasaj l-a avut în vedere Pavel atunci când a scris: „Căci împărăția lui Dumnezeu nu este mănecare și băutură, ci neprihănire, pace și bucurie în Duhul Sfânt“ (Rom. 14:17).

B. Credincioșii sunt sare și lumină (5:13-16)

5:13 Isus și-a asemuit ucenicii cu sarea. Ei erau pentru lume ceea ce este sarea pentru viața cotidiană: sarea dă gust mâncării; apoi ea întărește și frânează procesul alterării; creează senzația de sete; dă gust produselor culinare, evidențiindu-le specificul. Tot așa și ucenicii Săi conferă gust plăcut societății, slujind de conservant și făcându-i pe alții să tânjească după neprihănirea descrisă în versetele anterioare.

Dacă sarea își pierde gustul, cum i se va mai putea reda calitatea de sare? Nu mai

există nici o posibilitate de a-i reda gustul ei natural, autentic. Odată ce și-a pierdut gustul, sarea nu mai e bună de nimic, ci este aruncată și călcată în picioare. Este elocvent, în această privință, comentariul făcut de Albert Barnes asupra pasajului analizat de noi:

Sarea folosită în această țară este un compus chimic — iar dacă s-ar întâmpla să i se piardă gustul sau savoarea (aroma), n-ar mai rămâne nimic din ea. În Orient însă sarea aflată în uz era de o calitate impură, amestecată cu substanțe vegetale și minerale. Astfel ea putea să-și piardă tot caracterul salin și astfel să rămână o mare cantitate [de sare fără aromă]. Această sare nu mai era bună de nimic, decât să fie folosită pentru a pardosi cărările sau în loc de pietriș.⁴

Ucenicul are o mare funcție de îndeplinit: să fie sarea pământului, prin trăirea în practică a calităților uceniciei enumerate în Fericiri și în restul Predicii de pe Munte. Dacă el nu va reuși să exemplifice și să manifeste această realitate spirituală, oamenii vor călca în picioare mărturia lui. Lumea nu are decât dispreț pentru un credincios lipsit de devotament.

5:14 Isus îi mai numește pe creștini „lumina lumii“. Domnul Isus S-a definit pe Sine drept „Lumina Lumii“ (Ioan 8:12; 12:35 36, 46). Relația dintre aceste două afirmații este faptul că Isus este sursa luminii; creștinii sunt, la rândul lor, o reflectare a luminii Lui. Funcția lor este de a străluci pentru El, după cum luna reflectă gloria soarelui.

Creștinul este ca o cetate așezată pe un munte: prin poziția ei, fiind mai sus de împrejurimile ei, ea strălucește în mijlocul întunericului. Cei care manifestă în viața lor calitățile învățăturilor lui Cristos nu pot rămâne ascunși.

5:15, 16 Oamenii nu aprind o lampă, pentru ca s-o pună sub un obroc. Ci o așează pe un stativ, pentru ca să dea lumină tuturor celor din casă. Dumnezeu nu a rânduit ca noi să reținem lumina învățăturii Sale doar pentru noi înșine, ci, mai degrabă s-o împărțim cu alții. Așa ar trebui să lăsăm să strălucească lumina noastră, încât oamenii, văzând faptele noastre bune, să-L slăvească pe Tatăl din cer. Accentul se pune aici pe lucrarea de șlefuire a caracterului creștin. Farmecul unor vieți în care poate fi văzut limpede Cristos glăsuiește mai convingător decât toată elocvența noastră.

C. Cristos împlinește legea (5:17-20)

5:17, 18 Cei mai mulți dintre liderii care au inițiat revoluții rup orice legături cu trecutul și repudiază ordinea tradițională, existentă. Nu tot așa a procedat Isus. El a susținut Legea lui Moise și a insistat că ea trebuie împlinită. Isus nu a venit să abolească Legea sau Profetii, ci să le îplinească. În mod răspicat, El a insistat că nu va trece nici o iotă sau frântură de literă din lege până când nu se va împlini în întregime. Iota (sau yod) este cea mai mică din literele alfabetului ebraic iar ceea ce a fost tradus în versiunile românești prin „frântură de slovă (sau literă)” este în original un termen care desemnează un mic semn ce servește la deosebirea literelor unele de altele, la fel după cum bara de la baza literei majuscule E o deosebește de litera F. Isus a crezut în inspirația literală a Bibliei, chiar în privința unor detalii aparent lipsite de importanță. Nici un lucru din Scriptură, nici măcar o singură trăsătură de condei, nu este lipsită de însemnătate.

Este important de observat că Isus nu a spus că legea nu va trece niciodată. El a spus doar că nu va trece până când nu se va fi împlinit. Această distincție are ramificații pentru credinciosul de astăzi și, întrucât relația credinciosului față de lege este cam complicată, ne vom rezerva mai jos un spațiu suficient pentru tratarea acestui subiect, așa cum este el prezentat de Biblie:

EXCURS ASUPRA RELĂȚIEI CREDINCIOSULUI CU LEGEA

Legea este acel sistem de legislație pe care i l-a dat Dumnezeu națiunii Israel prin intermediul lui Moise. Întregul corp al legii se află în Exod 20-31, Levitic și Deuteronom, deși esența sa e cuprinsă în Cele Zece Porunci.

Legea nu a fost dată ca mediu prin care să se poată dobândi mântuirea (Fapte 13:39; Rom. 3:20a; Gal. 2:16, 21; 3:11); ci a avut menirea de a le arăta oamenilor căt sunt de păcătoși (Rom. 3:20b; 5:20; 7:7; 1 Cor. 15:5; Gal. 3:19) și apoi să-i conducă la Dumnezeu, pentru a fi mântuiți prin harul Său. Legea a fost dată poporului Israel, chiar dacă conține principii morale care sunt valabile pentru oamenii din toate timpurile (Rom. 2:14, 15). Dumnezeu a pus la încercare poporul Israel sub administrația legii, ca pe un fel de eșantion al întregii omeniri iar vinovăția Israelului a dovedit vinovăția lumii (Rom. 3:19).

Legea era însoțită de pedeapsa cu moartea (Gal. 3:10); iar călcarea unei singure legi însemna a te face vinovat de călcarea tuturor legilor (Iac. 2:10). Întrucât oamenii au călcat legea, ei au căzut sub blestemul morții. Neprihănirea și sfințenia lui Dumnezeu reclamau achitarea prețului pentru această încălcare. Tocmai din această cauză a venit Isus în lume: ca să plătească prețul (pedeapsa) prin moartea Sa. El a murit în locul oamenilor, care s-au făcut vinovați de călcarea legii, chiar dacă El Însuși a fost fără păcat. El nu a dat legea la o parte, ci, mai degrabă, a împlinit toate cerințele legii, prin împlinirea tuturor dispozițiilor ei stricte, în viața și în moartea Sa. Astfel, evanghelia nu răstoarnă legea, ci o susține, demonstrând modul în care cerințele ei au fost pe deplin satisfăcute de Cristos, prin lucrarea Sa de răscumpărare.

Prin urmare, persoana care își pune încrederea în Isus nu se mai află sub lege, ci acum este sub har (Rom. 6:14). El este mort față de lege, prin lucrarea lui Cristos. Pedeapsa legii trebuia plătită doar o singură dată. Or, întrucât Cristos a ispășit această pedeapsă, credinciosul nu mai are nimic de ispășit. În sensul acesta s-a estompat legea pentru creștin (2 Cor. 3:7-11). Legea a fost un îndrumător până la venirea lui Cristos, dar după mântuire, nu mai este nevoie de acest îndrumător (Gal. 3:24, 25).

Chiar dacă creștinul nu se mai află sub lege, aceasta nu înseamnă că el este nelegiuit (în afara legii). El este constrâns de un lanț mai puternic decât legea, deoarece el se află sub legea lui Cristos (1 Cor. 9:21). Comportarea lui este determinată nu de frica de pedeapsă, ci de dorința izvorâtă din dragoste de a-l fi plăcut Mântuitorului său. Cristos a devenit principiul călăuzitor în viața sa (Ioan 13:15; 15:12; Ef. 5:1, 2; 1 Ioan 2:6; 3:16).

Întrebarea care se pune cu frecvență atunci când se discută relația credinciosului față de lege este: „Mai sunt eu obligat să țin Cele Zece porunci?” Răspunsul este că anumite principii cuprinse în lege au o valoare neperisabilă. Astfel, întotdeauna va fi greșit să furi, să fii lacom sau să ucizi. Nouă din Cele Zece Porunci se repetă în Noul Testament, însă cu o importantă distincție: ele nu sunt date sub formă de lege (împreună cu pedeapsa care însoțește legea), ci ca o formă de deprindere în ale neprihănirii, pentru copiii lui Dumnezeu (2 Tim. 3:16b). Doar o singură poruncă nu se repetă în Noul Testament: legea Sabatului. Creștinilor nu li

se spune nicăieri și niciodată să țină Sabatul (adică ziua a șaptea a săptămânii, sâmbăta).

Lucrarea legii pentru cei nemântuiți nu s-a sfârșit: „dar noi știm....“ (1 Tim. 1:9).

Neprihănirea cerută de lege este împlinită în cei „care nu umblă după îndemnul firi vechi, ci după îndemnul Duhului“ (Rom. 8:4). În fapt, învățăturile Domnului nostru cuprinse în Predica de pe Munte stabilesc un standard mult mai înalt decât cel cuprins în lege. De pildă, legea spunea: „Să nu ucizi!“ Isus a spus: „Nici măcar să nu urăști!“ Așadar, Predica de pe Munte nu numai că susține Legea și Profeții, ci le amplifică și le dezvoltă, scoțând la iveală implicațiile lor cele mai profunde.‡

5:19 Revenind la Predica de pe Munte, vom observa că Isus a anticipat tendința naturală a oamenilor de a „îndulci“ sau dilua poruncile lui Dumnezeu. Întrucât ele sunt supranaturale în natura lor, oamenii tind să le denatureze sensul prin modul în care le explică sau să le raționalizeze înțelesul. Dar oricine calcă doar o parte a legii și-i învață pe oameni să facă la fel va fi numit cel mai mic în împărăția cerurilor. Uimitor este însuși faptul că asemenea oameni sunt admiși în împărăția cerurilor. Explicația o găsim însă în faptul că intrarea în împărăția cerurilor se face prin credința în Cristos. Poziția pe care o va ocupa cineva în împărăția cerurilor e determinată însă de ascultarea și de credințioșia de care a dat dovadă cât s-a aflat pe pământ. Persoana care respectă legea împărăției — acea persoană va fi numită mare în împărăția cerurilor!

5:20 Pentru a dobândi intrare în împărăția cerurilor, neprihănirea noastră trebuie să întrecă neprihănirea cărturarilor și a fariseilor, (care se mulțumeau să îndeplinească niște ceremonii religioase ce le conferau o curățire exterioară, ritualistică, dar care nu le schimbau deloc inima). Isus recurge la o hiperbolă (deci o exagerare) pentru a sublinia adevărul potrivit căruia neprihănirea exterioară, lipsită de corespondentul ei pe planul unei realități interne, nu-i va conferi cuiva intrarea în împărăția cerurilor. Singura neprihănire pe care Dumnezeu o acceptă este perfecțiunea pe care le-o atribuie Dumnezeu celor care Îl primesc pe Fiul Său ca Mântuitor (2 Cor. 5:21). Desigur, acolo unde va exista credință adevărată în Cristos, se vor vedea în practică și roadele neprihănirii descrise de Isus în restul Predicii de pe Munte.

D. Isus ne previne cu privire la pericolele mâniei (5:21-26)

5:21 Iudeii din timpul lui Isus știau că actul uciderii este interzis de Dumnezeu și că ucigașul este pasibil de pedeapsă. Lucrul acesta era valabil încă înainte de a fi fost dată legea (Gen. 9:6), fiind încorporat ulterior în lege (Ex. 20:13; Deut. 5:17). Prin cuvintele: „Dar Eu vă spun“ Isus instituie un amendament la învățătura despreucidere. Din acel moment nimeni nu se mai putea lăuda că nu a ucis pe nimeni. Isus spune acum: „În împărăția Mea, nu ai voie nici măcar să gândești ca un ucigaș.“ (să ai gânduri ucigașe... să ucizi cu gândul). El scoate în evidență rădăcina actului deucidere și ne previne cu privire la pericolele celor trei forme de mânie vinovată.

5:22 Primul este cazul în care o persoană se mânie pe fratele său fără motiv.⁵ Cel acuzat de acest delict ar fi în pericol de judecată — adică ar putea fi adus în fața instanțelor judecătorești. Cei mai mulți oameni se simt îndreptățiți atunci când se mânie, crezând că mânia lor are la bază o cauză întemeiată, dar mânia nu este justificată decât atunci când este în joc onoarea lui Dumnezeu sau când este nedreptățită o altă persoană. Nu este voie să fim mâniași niciodată atunci când mânia noastră este o expresie a răzbunării noastre pentru o nedreptate care ni s-a făcut.

Chiar și mai serios este păcatul de a-ți insulta fratele. În vremea lui Isus, oamenii foloseau cuvântul Raca (un temen aramaic, având sensul de „gol“) cu încărcătură de dispreț și batjocură. Cei care foloseau acest termen se expuneau pericolului de a fi duși în fața consiliului, adică erau pasibili de a fi judecați înaintea Sinedriului, tribunalul suprem al țării.

În fine, a-i spune cuiva „prostule“ este a treia formă de mânie nelegiuită pe care o condamnă Isus. Aici cuvântul prost (sau nebun) înseamnă mai mult decât un simplu neajutorat mintal. Este vorba de o încărcătură morală, sensul fiind acela că dacă e prost, merită să moară, aceasta fiind dorința implicită a celui care rostește acest termen de ocară. Astăzi este la ordinea zilei să auzi pe cineva zicând „Să te bată Dumnezeu!“ Cu alte cuvinte, se apelează la Dumnezeu ca El să condamne pe cineva la pierzarea în iad. Isus afirmă că cel care rostește un asemenea blestem este pasibil de focul iadului (il paște focul gheenei). Trupurile neînsuflite ale criminalilor executați erau adesea aruncate

într-o groapă aprinsă din afara Ierusalimului, cunoscută sub denumirea de Valea Hinnom sau Gheena. E o întruchipare realistă a focurilor iadului, care nu se vor stinge niciodată.

Nu se poate diminua cu nimic severitatea cuvintelor rostite de Mântuitorul. El ne învață că mânia conține germeii crimei de ucidere, că limbajul grosolan conține spiritul crimei de omor și că vorbele de batjocură sau blestem implică dorința de a ucide. Amplificarea treptată a crimelor necesită aplicarea unor pedepse treptate: judecata, soborul și focul iadului. În împărăția cerurilor Isus se va ocupa de păcate în funcție de gravitatea lor.

5:23, 24 Dacă o persoană aduce o ofensă altelea, fie mâniindu-se pe ea, fie săvârșind altă faptă împotriva ei, nu are nici un rost să aducă un dar lui Dumnezeu. Domnul nu va fi încântat de darul respectiv. Persoana care a comis ofensa trebuie să se ducă mai întâi și să îndrepte răul comis. Numai după aceea va fi primit darul său.

Deși trebuie să ținem seama de contextul iudaic în care au fost scrise aceste cuvinte, asta nu înseamnă că nu au nici o aplicabilitate la epoca în care trăim. Pavel interpretează acest concept în raport cu Cina Domnului (vezi 1 Cor. 11). Dumnezeu nu primește nici o închinare din partea unui credincios care refuză să stea de vorbă cu alt creștin.

5:25, 26 Isus ne avertizează aici împotriva unui spirit de litigiu și asupra refuzului de a ne recunoaște vina. Este mai bine să rezolvi imediat o pricină pe care o ai cu părășul tău, decât să ajungi să fii dat în judecată și să fii târât la tribunal. Căci dacă se va întâmpla acest lucru, aproape sigur vom pierde procesul. Deși nu există un consens total în rândurile cărturarilor cu privire la această parabolă, ideea care se desprinde este că se poate de limpede: dacă rămâi împietrit, refuzând să te pocăiești, păcatul tău te va copleși, în cele din urmă, și nu numai că va trebui să plătești înapoi toate stricăciunile comise, ci la acestea se vor adăuga și penalizările. În plus, nu te grăbi să te duci la tribunal. Căci dacă vei face așa, legea te va demasca și pe tine, și vei fi nevoit să plătești până la ultimul bănuț.

E. Isus condamnă adulterul (5:27-30)

5:27, 28 Legea lui Moise interzicea în mod expres adulterul (Ex. 20:14; Deut. 5:18). S-ar putea ca cineva să fie mândru că nu a călcat această poruncă, și totuși ochii lui să fie plini de adulter (2 Petru 2:14). Chiar

dacă în exterior omul respectiv va fi respectabil, cu mintea el va aluneca în permanență pe căile întortocheate ale necurăției. Și astfel Isus le-a reamintit ucenicilor că simpla abținerea de la actul fizic propriu-zis nu este suficientă, ci că de fapt se cere o puritate lăuntrică. Legea interzicea actul adulterului. Isus interzice însăși dorința de a comite adulter: **Oricine se uită la o femeie și o pofteste a și săvârșit adulter cu ea în inima lui.** Tocmai acest verset important l-a avut în vedere E. Stanley Jones când a scris: „Dacă comiteți adulter cu gândul sau cu fapta, nu vă satisfaceți prin aceasta apetitul sexual natural, ci turnați ulei peste un foc de nestins.“ Păcatul ia naștere mai întâi în minte, iar dacă lăsăm gândul respectiv să se dezvolte, curând vom ajunge să-l punem în aplicare.

5:29, 30 Păstrarea unui cuget neîntinat reclamă o disciplină foarte riguroasă, auto-impusă. Astfel, Isus ne-a învățat că dacă vreun mădular al trupului nostru ne face să păcătuim, ar fi mai bine să pierdem acel mădular în timpul vieții, decât să ne pierdem sufletul pe vecie. Suntem oare îndemnați să luăm cuvintele lui Isus la propriu? Să fi promovat El oare auto-mutilarea? Cuvintele au un înțeles literal doar în măsura în care, dacă am fi în situația în care realmente să existe pericolul să ne pierdem sufletul, atunci într-adevăr ar fi de preferat să ne pierdem mădularul care ne-a făcut să cădem în păcat. Din fericire însă, niciodată nu se va ivi un caz limită de acest gen, deoarece Duhul Sfânt îi dă putere credinciosului să trăiască o viață sfântă. Totuși și credinciosul trebuie să coopereze din plin cu Duhul Sfânt și să se poarte disciplinat cu trupul său.

F. Isus înfierează divorțul (5:31, 32)

5:31 Sub legea Vechiului Testament, divorțul era permis în conformitate cu textul de la Deuteronom 24:1-4. Acest fragment nu se ocupă de cazul unei femei adultere (pedeapsa pentru adulter era moartea, vezi Deut. 22:22). Mai degrabă, se ocupă de divorț din motive de „incompatibilitate“ sau inacceptabilitate.

5:32 Dar în cazul împărăției lui Cristos, oricine divorțează de soția sa pentru orice alt motiv decât imoralitatea sexuală o face pe soția sa să comită adulter. Aceasta nu înseamnă că ea devine automat o adulteră; ci presupune că, deoarece nu mai are mijloace de subzistență, ea va fi obligată să trăiască cu un alt bărbat. Procedând așa, ea devine

adulteră. Lucrurile nu se opresc însă aici, căci oricine se căsătorește cu femeia divorțată comite de asemenea adulter.

Subiectul divorțului și al recăsătoriei este unul dintre cele mai complicate din întreaga Biblie. Este, practic, imposibil să răspundem la toate întrebările care se ivesc, dar ne va fi util să facem o trecere succintă în revistă a învățăturilor Scripturii pe această temă.

EXCURS DESPRE DIVORȚ ȘI RECĂSĂTORIE

Divorțul nu a fost prevăzut deloc în planul lui Dumnezeu pentru om. Idealul conceput de El a fost ca un singur bărbat și o singură femeie să rămână căsătoriți toată viața, până când unirea lor va fi întreruptă de moarte (Rom. 7:2, 3). Isus le-a precizat acest lucru fariseilor, referindu-Se la ordinea divină instituită în momentul creației (Mat. 19:4-6).

Dumnezeu urăște divorțul (Mal. 2:16), respectiv divorțul nebiblic. Dar El nu urăște toate formele de divorț, deoarece afirmă despre Sine că a divorțat de Israel (Ier. 3:8). Aceasta datorită faptului că poporul Israel L-a părăsit, închinându-se la idoli. Israel a devenit o națiune infidelă.

La Matei 5:31, 32 și 19:9, Isus ne învață că divorțul este interzis, cu excepția cazurilor în care unul din parteneri s-a făcut vinovat de imoralitate. La Marcu 10:11, 12 și Luca 16:18, este omisă această excepție.

Discrepanța respectivă se datorează probabil faptului că nici Marcu, nici Luca nu redau întreaga discuție. Prin urmare, chiar dacă divorțul nu este ideal, este permis în cazul în care un partener s-a făcut vinovat de infidelitate. Isus permite divorțul, dar nu-l recomandă.

Unii învățați consideră învățătura de la 1 Corinteni 7:12-16 drept o încuviințare a divorțului, în cazul în care un credincios este părăsit de un partener necredincios. Pavel afirmă că persoana astfel părăsită nu mai este sub robie (adică este liberă să obțină un divorț, pentru că a fost părăsită). Opinia autorului acestui comentariu este că, în cazul acesta, se acordă aceeași dispensă ca la Matei 5 și 19, anume că necredinciosul părăsește domiciliul conjugal, trăind cu altă persoană. Prin urmare, credinciosului i se poate acorda un divorț, pe temeiuri biblice, numai dacă celălalt partener comite adulter.

Unii susțin că deși Noul Testament îngăduie divorțul, nu se încurajează niciodată

recăsătoria. Numai că Biblia condamnă recăsătoria doar în cazul partenerului care s-a făcut vinovat, nu și pentru cel nevinovat. De asemenea, unul din motivele principale ale unui divorț scriptural este acela de a permite recăsătoria. Căci altfel simpla separație ar fi suficientă.

În orice discuție pe această temă, se naște inevitabilă întrebare: „Care e situația celor care au divorțat înainte de a fi măntuiți?” „Nu încapă nici o îndoială că divorțurile și căsătoriile nelegitime sunt păcate care au fost total iertate (vezi, de pildă, 1 Cor. 6:11, unde Pavel include adulterul în lista păcatelor în care se complăceau credincioșii corinteni înainte). Păcatele comise înainte de convertire nu-i împiedică pe credincioși să participe într-un tot la viața bisericii locale.

O întrebare mai dificilă îi privește pe creștinii care au divorțat din motive nebiblice și care apoi se recăsătoresc. Pot ei să fie reprimiți în părtașia bisericii locale? Răspunsul depinde de faptul dacă adulterul este actul inițial al unirii fizice sau o stare de fapt. Dacă persoanele respective trăiesc într-o stare de adulter, atunci ei va trebui nu numai să-și mărturisească păcatul, ci și să părăsească partenerul lor actual. Dar Dumnezeu nu rezolvă niciodată o problemă creând alte probleme și mai mari. Dacă, pentru a se putea debarasa de complicațiile conjugale în care au intrat, bărbații sau femeile sunt împinși la păcat, sau femei și copii rămân pe drumuri, fără posibilitate de întreținere, atunci leacul e mai rău decât boala în sine.

În opinia autorului acestui comentariu, creștinii care au fost divorțați pe bază nebiblică și apoi s-au recăsătorit pot să se pocăiască cu adevărat de păcatul lor și să fie readuși la Domnul și la părtașia bisericii. În chestiunea divorțului, se pare că aproape nici un caz nu seamănă cu celălalt. Prin urmare, presbiterii unei biserici locale trebuie să cerceteze fiecare caz în parte și să-l judece în lumina Cuvântului lui Dumnezeu. Dacă uneori se cere luarea unei acțiuni disciplinare, toți cei implicați trebuie să se supună deciziei presbiterilor. †

G. Isus condamnă jurămintele (5:33-37)

5:33-36 Legea lui Moise conținea mai multe prohibiții împotriva faptului de a jura pe Numele lui Dumnezeu (Lev. 19:12; Num. 30:2; Deut. 23:21). A jura pe Numele lui Dumnezeu înseamnă să-L iei pe El ca martor al faptului că spui adevărul. Iudeii căutau să evite infracțiunea de a depune mărturie

mincinoasă, jurînd pe Numele lui Dumnezeu prin înlocuirea numelui Său cu alți termeni cum ar fi: cer, pămînt, Ierusalim sau capul lor, jurînd pe aceste elemente.

Isus condamnă acest gen de eludare a prevederilor legii, calificînd-o drept fătărnicie, și interzice orice formă de jurămînt în conversația obișnuită. Nu numai că era o dovadă de ipocrizie, dar era și inutil să încerci să eviți invocarea numelui lui Dumnezeu prin înlocuirea Lui cu un alt termen. A jura pe cer înseamnă a jura pe tronul lui Dumnezeu. A jura pe pămînt înseamnă a jura pe scaunul picioarelor Sale. A jura pe Ierusalim înseamnă a jura pe cetatea de scaun a regelui. Chiar a jura pe propriul tău cap îl implică pe Dumnezeu, deoarece El este Creatorul a toate.

5:37 Pentru creștin jurămîntul este inutil, deoarece „da“ al său trebuie să fie da iar „nu“ nu! A recurge la un limbaj mai potențat înseamnă a recunoaște că Satan — cel rău — stăpînește în viața noastră. Nu există împrejurări în care minciuna să poată fi justificată în viața creștinului.

Pașajul acesta interzice, de asemenea, și exagerările sau încercările de a induce pe cineva în eroare. Textul de față nu ne interzice însă să depunem jurămînt în fața unor instanțe judecătorești. Isus însuși a depus mărturie sub jurămînt înaintea Marelui Preot (Mat. 26:63). La fel și Pavel a recurs la un jurămînt, când L-a luat pe Dumnezeu de martor că scrierea sa a fost autentică și adevărată (2 Cor. 1:23; Gal. 1:20)

H. A merge o milă în plus (5:38-42)

5:38 Legea spunea „Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte“ (Ex. 21:24; Lev. 24:20; Deut. 19:21). Aceasta constituia deopotrivă o poruncă de a pedepsi și o limitare a pedepsei — respectiv faptul că pedeapsa trebuia să fie pe măsura infracțiunii comise. Dar, conform Vechiului Testament, autoritatea de a aplica pedeapsa era investită în guvern, nu în individ.

5:39-41 Isus a mers mai departe decât prevedea legea, apelînd la o neprihănire superioară, prin abolirea însuși principiului punitiv. El le-a arătat ucenicilor Săi că, deși legea permitea în trecut răzbunarea, acum, sub har, se poate apela la un principiu superior, al non-rezistenței. Isus și-a învățat ucenicii să nu opună rezistență unei persoane rele. Dacă erau loviți peste un obraz, să-l întorcă și pe celălalt. Dacă erau dați în judecată pentru cămașa lor, să-i dea reclamantu-

lui și haina. Dacă o oficialitate îi obliga să îi ducă bagajul o milă, ei trebuiau să-l ducă de bună voie două mile.

5:42 Ultima poruncă a lui Isus din acest paragraf ni se va părea la prima vedere că se poate de nepractică pentru zilele noastre. „Celui ce-ți cere dă-i și nu-ți întoarce spatele celui ce vrea să se împrumute de la tine!“ Preocuparea noastră obsesivă de a achiziționa bunuri sau averi materiale ne face să ne cutremurăm la ideea că ni s-ar cere să dăm din mână ceea ce am agonisit cu atîta trudă. Dar dacă am fi dispuși să ne așintim privirile mai mult asupra comorilor cerului și ne-am mulțumi doar cu cele necesare traiului — hrană și îmbrăcăminte — am interpreta cuvintele Domnului într-un sens mult mai literal și cu mai multă râvnă. Afirmatia lui Isus presupune că persoana care cere ajutor realmente are nevoie de acest ajutor. Întrucît este imposibil să știm dacă nevoia este autentică și justificată în toate cazurile, mai bine ar fi să procedăm cum a propus cineva: „Mai bine să-i ajutăm pe zece cerșetori care doar se prefac a fi cerșetori, decît să întoarcem spatele unui singur om aflat cu adevărat la strămtoare.“

Omeneste vorbind, comportamentul propus de Isus aici este imposibil de pus în practică. Numai persoana stăpînită de Duhul Sfînt va putea trăi o viață de sacrificiu propriu. Numai în măsura în care Mîntuitorului I se dă prilejul să-și trăiască viața în credincios, vor putea insulele, nedreptățile (v. 40) și inconveniențele (v. 41) să fie răsplătite cu dragoste. Aceasta este așa-numita „evanghelie a celor ce merg două mile“.

I. Iubiți-vă dușmanii! (5:43-48)

5:43 Exemplul ultim oferit de Domnul nostru pentru neprihănirea mai înaltă care se cere în împărăția Sa privește modul în care ne tratăm dușmanii — subiect care decurge, în mod natural, din paragraful anterior. Legea îi învățase pe israeliți să-și iubească aproapele (Lev. 19:18). Deși nu li se spunea niciodată explicit să-și urască dușmanii, acesta era duhul care stătea la baza unei doctrine de felul acesteia. Atitudinea aceasta constituia un rezumat al concepției nou-testamentale față de cei care îi persecutau pe copiii lui Dumnezeu (vezi Ps. 139:21, 22). Era o ostilitate permisă și dreaptă, îndreptată împotriva dușmanilor lui Dumnezeu.

5:44-47 Dar acum Isus declară că trebuie să ne iubim dușmanii și să ne rugăm pentru cei ce ne prigonesc. Faptul că ni se porun-

cește să iubim arată că este o chestiune care ține mai degrabă de voință, decît de emoții. Nu este același lucru cu afecțiunea naturală, deoarece nu este în natura lucrurilor să-i iubești pe cei ce te urăsc și-ți fac rău. Este nevoie de un har supranatural, ea putând fi demonstrată doar de cei care posedă viața divină.

Nu vom mai avea parte de nici o răsplată, dacă îi vom iubi doar pe cei ce ne iubesc la rândul lor. Isus a spus că până și vameșii⁶ neconvertiți fac acest lucru! Acest gen de iubire nu necesită nici un fel de putere divină. După cum nu e nici o virtute în a-i saluta doar pe frați⁷, adică pe rudele și pe prietenii noștri. Și cei nemântuiți sunt în stare de o asemenea iubire, care nu conține nici un element creștin distinctiv. Dacă standardele noastre nu le depășesc pe cele ale lumii, e limpede că niciodată nu vom avea o înfrîurire asupra ei.

Isus a spus că urmașii Lui trebuie să întoarcă bine pentru rău, pentru ca să poată fi fii ai Tatălui Său din cer. El nu a spus că aceasta e modalitatea prin care pot deveni ei fii ai lui Dumnezeu, ci, mai degrabă, cum pot demonstra că sunt copii ai lui Dumnezeu! Intrucât Dumnezeu e imparțial, și cu cei răi, și cu cei buni (prin faptul că și unii și alții beneficiază de pe urma binefacerilor soarelui și ale ploii), tot așa și noi trebuie să ne purtăm cu delicatețe și echitate față de toți.

5:48 Isus încheie acest fragment cu îndemnul: „Voi fiți dar desăvârșiți, după cum și Tatăl vostru este desăvârșit! Termenul **desăvârșit** trebuie înțeles în lumina contextului. Nicidecum el nu înseamnă impecabil sau total lipsit de păcat. Versetele anterioare explică limpede că a fi desăvârșit sau perfect înseamnă a-i iubi pe cei ce ne urăsc, a ne ruga pentru cei ce ne urăsc, a ne ruga pentru cei ce ne persecută și a fi omenoși, atât cu prietenii, cât și cu dușmanii. Perfecțiunea de aici este acea maturitate spirituală care îl învrednicește pe creștin să-L imite pe Dumnezeu în răspândirea de binecuvântări către toți, fără să țină seama de fața omului.

J. Dați cu sinceritate (6:1-4)

6:1 În prima jumătate a acestui capitol, Isus se ocupă de trei zone specifice ale neprihănirii practice din viața cuiva: fapte de caritate (v. 1-4), rugăciune (v. 5-15) și post (v. 16-18). Termenul de „Tată“ apare de zece ori în aceste optsprezece versete și constituie cheia înțelegerii lor. Faptele prac-

tice de neprihănire trebuie făcute pentru aprobarea Lui, și nu a oamenilor.

El își începe această porțiune din predică Sa cu un avertisment împotriva ispitei de a ne etala pioșenia prin săvârșirea unor fapte de caritate, cu scopul expres de a fi văzuți de alții. Domnul nu condamnă fapta în sine, ci mobilul care a stat la baza ei. Dacă factorul decisiv a fost dorința de a fi observați de oameni, atunci aceasta va fi singura răsplată de care vom avea parte, căci Dumnezeu nu-i va răsplăti pe fățarnici.

6:2 Pare de necrezut că fățarnicii se dădeau în vânt după atenția oamenilor, făcând danii în sinagogi sau dând la săracii de pe stradă. Domnul a respins purtarea lor, cu aceste cuvinte lapidare: „și-au luat răsplata“ (adică singura lor răsplată o va constitui reputația pe care au dobîndit-o aici pe pământ).

6:3, 4 Când un adept al lui Cristos face o faptă de milostenie, ea trebuie făcută în ascuns. De fapt, trebuie să fie atât de secretă, încât, cum le-a spus Isus ucenicilor: **să nu știe stînga ta ce face dreapta**. Isus recurge la această exprimare metaforică pentru a ne arăta că faptele noastre de caritate trebuie făcute pentru Tatăl nostru din cer, și nu pentru a dobîndi notorietate pentru noi înșine.

Pasajul acesta nu trebuie dus la extrema de a-l interpreta în sensul că orice dar care poate fi văzut de alții este interzis, intrucât este, practic, imposibil, să faci toate contribuțiile în mod strict anonim. Esența versetelor este că genul de etalare ostentativă a dărnicii este condamnat.

K. Fiți sinceri în rugăciune (6:5-8)

6:5 Următorul subiect despre care îi previne Domnul pe ucenicii Săi este fățarnicia în rugăciune. Astfel ei nu au voie să se posteze în mod ostentativ în puncte expuse la vedere, în public, pentru a putea fi văzuți de alții rugându-se, acest act având menirea de a-i impresiona față de cucernicia lor! Dacă dorința de preamărire este singurul factor determinant în rugăciunea noastră, atunci, declară Isus, preamărirea de care avem, în acest caz, parte ne va fi singura răsplată.

6:6 În versetele 5 și 7, în textul original grec se folosește pronumele pentru persoana a doua plural, „voi“. Dar în versetul 6 se revine la persoana a doua singular, „tu“, pentru a se sublinia comuniunea personală cu Dumnezeu. Cheia primirii unui răspuns la

rugăciunile noastre constă în a ne ruga în ascuns (adică „du-te în cămăruța ta și închiude ușa“). Dacă motivul real pe care-l urmărim este să facem ca rugăciunea noastră să străbată până la Dumnezeu, atunci negreșit El ne va auzi și ne va răspunde.

Ar însemna însă să-i atribuim acestui pasaj sensuri nedorite, dacă l-am invoca pentru a interzice rugăciunea în public. Membrii bisericii primare se adunau la rugăciunea colectivă (Fapte 2:42; 12:12; 13:3; 14:23; 20:36). Important este nu unde ne rugăm, ci *de ce* ne rugăm — ca să fim văzuți de oameni, sau ca să fim auziți de Dumnezeu?

6:7 Rugăciunea nu trebuie să fie alcătuită din expresii stereotipice, golite de sens și repetate la nesfârșit („să nu bolborosiți aceleași cuvinte“). Cu asemenea cuvinte se roagă cei nemântuiți, dar pe Dumnezeu nu-L impresionează simpla repetare a unei mulțimi de vorbe. El dorește să audă cuvinte sincere, izvorâte din inimă.

6:8 Întrucât Tatăl nostru cunoaște lucrurile de care avem trebuință, chiar înainte de a I le cere noi, pare logic să întrebăm: „Atunci ce rost mai are să ne rugăm?“ Rațiunea rugăciunii o constituie faptul că prin rugăciune recunoaștem nevoia noastră de El, faptul că ne biziim pe El. Tocmai aceasta este baza comunicării cu Dumnezeu. În plus Dumnezeu înfăptuiește lucruri ca răspuns la rugăciune, pe care în alte condiții nu le-ar fi înfăptuit (Iacov 4:2).

L. Isus ne învață rugăciunea model

(6:9-15)

6:9 În versetele 9-13 găsim ceea ce s-a numit „rugăciunea domnească“ sau „Tatăl nostru“. Când o numim astfel trebuie să ținem însă seama de faptul că Isus nu a folosit niciodată această rugăciune pentru El însuși. Rugăciunea „Tatăl nostru“ a fost dată ucenicilor, ca model, după care ei să-și alcătuiască rugăciunile. De asemenea, nu a fost dată ca șablon, fără nici o abatere de la cuvintele care o alcătuiesc (cel puțin, așa reiese din versetul 7), și aceasta din pricina pericolului pe care-l prezintă rostirea multor cuvinte, pe dinafară, de a goli de sens cuvintele respective.

Tatăl nostru care ești în ceruri. Rugăciunea noastră trebuie adresată lui Dumnezeu Tatăl, în semn de recunoaștere a suveranității Sale asupra universului.

Sfințească-se Numele Tău. Noi trebuie să ne începem rugăciunile cu închinăciune,

dându-I Lui lauda și onoarea care I se cuvin din plin.

6:10 **Vie împărăția Ta.** După închinare, trebuie să ne rugăm pentru propășirea cauzei lui Dumnezeu, punând interesele Sale pe primul plan. În mod concret, trebuie să ne rugăm pentru ziua în care Mântuitorul și Dumnezeu nostru, Domnul Isus Cristos, Își va întemeia împărăția pe pământ și va domni în neprihănire.

Facă-se voia Ta. În această cerere, noi recunoaștem că Dumnezeu cunoaște binele suprem pentru viața noastră și a altora, și astfel noi Îi predăm Lui voința noastră. În plus, exprimăm dorința noastră ca voia Lui să se facă în toată lumea.

Precum în cer, așa și pe pământ. Acest enunț modifică toate cele trei cereri anterioare. Închinarea la Dumnezeu, domnia suverană a lui Dumnezeu și împlinirea voinței Sale sunt, toate, o realitate în cer. Rugăciunea cere în acest punct ca toate aceste condiții să existe și pe pământ, după cum există în cer.

Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi. După ce am pus interesele lui Dumnezeu pe planul întâi, ni se permite acum să ne prezentăm propriile noastre nevoi. Această cerere recunoaște faptul că depindem de Dumnezeu, pentru asigurarea hranei zilnice, atât a celei spirituale, cât și a celei fizice.

Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșelilor noștri. Aceasta nu se referă la iertarea de ordin juridic sau scutirea de pedeapsa păcatului (întrucât acea iertare se obține prin credința în Fiul lui Dumnezeu). Mai degrabă, se referă la iertarea părintească, de care este nevoie pentru a rămâne în părtășie cu Tatăl. Dacă credincioșii nu sunt dispuși să-i ierte pe cei care le-au greșit, cum se pot ei aștepta să fie în părtășie cu Tatăl lor, care le-a iertat de bună voie propriile lor greșeli?

6:13 **Și nu ne duce în ispită.** Această cerere pare să contrazică afirmația de la Iacov 1:13, unde se spune că Dumnezeu niciodată nu ispitește pe nimeni. Totuși, Dumnezeu îngăduie copiilor Săi să fie testați și supuși încercărilor. Această cerere exprimă o neîncredere sănătoasă în capacitatea noastră proprie de a ne împotrivi ispitelor sau de a rezista când trecem prin încercări. Ea recunoaște totala noastră dependență de Dumnezeu, faptul că numai pe El ne biziim, ca să nu cădem, atunci când sintem ispițiți.

Ci ne izbăvește de cel rău. Aceasta este rugăciunea tuturor celor care doresc din

răspuși să fie păziți de păcat, prin puterea lui Dumnezeu. Este strigătul izvorât din inima credinciosului, ca zilnic să fie izbăvit de puterea păcatului și a Satanei în viața sa.

Căci a Ta este împărăția și puterea și slava, în veci. Amin. Ultima propoziție a rugăciunii „Tatăl nostru“ este omisă în Biblia romano-catolicilor și în majoritatea versiunilor protestante moderne, întrucât nu apare în manuscrisele cele mai vechi. Dar această doxologie constituie încheierea perfectă a rugăciunii și, oricum, ea există în majoritatea manuscriselor.⁸ După cum s-a exprimat Ioan Calvin, „ea nu numai că ne încălzește inimile, îndemnându-le să se înalțe tot mai sus, spre slava lui Dumnezeu.... dar, în plus, ne spune că toate rugăciunile noastre nu au altă temelie decât în Dumnezeu În-suși.“

6:14, 15 Aceasta e un fel de notă de subsol, menită să explice versetul 12. Nu face parte din rugăciunea propriu-zisă, ci a fost adăugată pentru a sublinia că iertarea părintească din versetul 12 este condiționată.

M. Isus ne învață cum să postim (6:16-18)

6:16 A treia formă de fățarnicie religioasă pe care a înfierat-o Isus a fost încercarea de a crea aparența că cineva postește. Fățarnicii își desfigurau fața când posteau, încercând să pară trași la față, slabi și cu o înfățișare cât mai tristă. Isus spune însă că este ridicol să te străduiești să pari sfânt.

6:17, 18 Adevărații credincioși trebuie să postească în ascuns, fără să manifeste nici un semn exterior. **Unge-ți capul și spală-ți fața** înseamnă să te porți normal, ca în celelalte activități ale zilei. Este de ajuns dacă Tatăl știe și El te va răsplăti mai bine decât orice aprobare pe care ți-ar putea-o oferi oamenii.

EXCURS DESPRE POST

A posti înseamnă a te abține de la satisfacerea apetitului fizic de mâncare. S-ar putea să fie voluntar, ca în pasajul de față, sau involuntar (ca la Fapte 27:33 sau 2 Cor. 11:27). În Noul Testament postul este asociat cu starea de jale, de doliu (Mat. 9:14, 15) și cu rugăciunea (Luca 2:37; Fapte 14:23). În aceste pasaje postul însoțea rugăciunea, ca o recunoaștere a dorinței fierbinți a cuiva de a discerne voia lui Dumnezeu.

Postul nu are nici o valoare, în ce privește mântuirea, după cum nu-i conferă unui credincios un statut deosebit în fața lui Dum-

nezeu. Un fariseu s-a lăudat odată că el postea de două ori pe săptămână. Cu toate acestea, el nu a dobândit îndreptățirea pe care o căuta (Luca 18:12, 14). Însă atunci când un creștin postește în taină, ca formă de exercițiu spiritual, Dumnezeu ia notă de acest act și-l răsplătește. Deși nu ni se poruncește în Noul Testament să postim, suntem îndemnați să facem acest lucru, prin faptul că ni se promite o răsplată. Postul poate fi benefic pentru viața de rugăciune, alungând oboseala și monotonia. Apoi el poate fi de mare preț în momente de criză, când cineva dorește cu înfrigurare să afle voia lui Dumnezeu. Și apoi postul mai este de mare folos în promovarea disciplinei personale. Dar postul este o chestiune personală, între individ și Dumnezeu și trebuie abordat numai din dorința de a-I fi plăcuți Lui. Căci postul își va pierde valoarea atunci când va fi impus din afară sau când se va face paradă de el, datorită unor mobiluri greșite. †

N. Adunați-vă comori în cer (6:19-21)

Acest fragment conține câteva dintre cele mai revoluționante învățături rostite de Domnul nostru — dar care sunt adesea cel mai neglijate de noi. Tema restului capitolului 6 este: cum putem dobândi siguranța cu privire la viitor.

6:19, 20 În versetele 19-21 Isus răstoarnă toate concepțiile omenești cu privire la modalitățile de a-ți asigura o situație financiară sigură, pentru tot restul vieții. Când spune: **Nu vă strângeți comori pe pământ**, El lasă să se înțeleagă că nu există nici o siguranță în lucrurile materiale. Orice fel de comoară materială de pe pământ riscă fie să fie distrusă de elementele naturii (**molia sau rugina**), ori să fie furată de **hoți**. Isus spune că singurele investiții care nu sunt supuse pierderii (sau deteriorării) sunt **comorile din cer**.

6:21 Acest mod radical de a trata chestiunile de ordin financiar se bazează pe un principiu fundamental, care susține întreaga concepție enunțată de Domnul: **Unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră**. Dacă banii tăi se află depuși într-un sertar, la bancă, în acest caz, acolo îți vor fi și inima, și dorința ta. Dar dacă comorile tale vor fi în cer, atunci într-acolo vor gravita și interesele tale. Această învățătură ne obligă să decidem dacă acceptăm sensul cuvintelor rostite de Isus. Dacă răspundem afirmativ, atunci suntem confrunțați cu întrebarea: „Ce vom face atunci cu comorile noastre pământ-

tești?“ Iar dacă susținem că nu asta a vrut să spună Isus prin afirmația din versetul 21, atunci suntem confrunțați cu o altă întrebare capitală: „Ce vom face cu Biblia noastră?“

O. Candela trupului (6:22, 23)

Isus știa că ucenicilor Săi le va fi greu să înțeleagă cum ar putea învățăturile Sale neconvenționale despre siguranța zilei de mâine să fie aplicate cu succes în viața de toate zilele. Prin urmare, El a recurs la o analogie, cu ochiul omnesc, pentru a ne învăța o lecție cu privire la vederea spirituală. El a spus că ochiul este candela trupului. Prin ochi primește trupul lumina, fiind învrednicit să vadă. Dacă ochiul este bun, atunci tot trupul va fi invadat de lumină. Dar dacă ochiul este rău, atunci vederea va fi stânjenită. În loc de lumină, vom avea parte de întuneric.

Aplicația este următoarea: Ochiul bun aparține persoanei dominate de mobiluri curate, de dorința sinceră de a urmări interesele lui Dumnezeu și care este dispusă să accepte învățăturile lui Cristos la propriu. Întreaga sa viață a fost inundată de lumină. Omul acesta crede cuvintele lui Isus, renunță la bogățiile pământești, își adună comori în cer și știe că acestea îi conferă singura siguranță adevărată. Pe de altă parte, ochiul rău aparține persoanei care încearcă să trăiască și pentru veacul de acum, și pentru cel viitor. Astfel, el nu vrea să renunțe la bogățiile sale pământești, dar, în același timp, vrea să aibă parte și de comorile cerești. Învățăturile lui Isus i se par incomode și imposibil de pus în aplicare. O asemenea persoană este lipsită de călăuzirea precisă în viață, deoarece este plină de întuneric.

Și, adaugă Isus, **dacă lumina care este în tine este întuneric, cât de mare trebuie să fie întunericul acesta!** Cu alte cuvinte, dacă știi că Domnul Isus îți interzice să-ți pui încrederea în comorile acestui pământ și că siguranța zilei de mâine nu trebuie să depindă de ele, dar tu continui să te încrezi în ele, atunci învățătura pe care ai refuzat să ți-o însușești devine întuneric — o formă foarte intensă de orbire spirituală. Nu vei mai putea vedea bogățiile în adevărata lor lumină.

P. Nu poți sluji și lui Dumnezeu, și lui Mamona (6:24)

Imposibilitatea de a trăi și pentru Dumnezeu, și pentru bani este enunțată aici în formula „stăpâni și sclavi“. În mod inevitabil unul va câștiga loialitatea și ascultarea supre-

mă din partea noastră. Tot așa este și cu Dumnezeu și Mamona. Fiecare din ei ne cere loialitatea iar noi trebuie să alegem. Fie Îl vom pune pe Dumnezeu pe locul întâi, respingând tirania materialismului, fie vom trăi pentru lucrurile trecătoare, refuzând dorința lui Dumnezeu de a ne stăpâni viața.

Q. Nu vă îngrijați! (6:25-34)

6:25 În fragmentul acesta Isus țintește în tendința noastră de a ne concentra viața în jurul alimentelor și a îmbrăcăminții, pierzând astfel sensul adevărat al vieții. Problema care ne-o punem, de cele mai multe ori, nu este atât de mult ce mâncăm sau cu ce ne îmbrăcăm astăzi, ci ce vom mânca sau cu ce ne vom îmbrăca peste zece, douăzeci sau treizeci de ani. Dar aceste griji cu privire la viitor constituie un păcat, deoarece ele neagă dragostea, înțelepciunea și puterea lui Dumnezeu. Ele neagă dragostea lui Dumnezeu, presupunând că Lui nu i-ar păsa de noi. Ele neagă înțelepciunea lui Dumnezeu, presupunând că El nu ar ști ce face. Și mai neagă puterea lui Dumnezeu, presupunând că nu ar fi în stare să împlinească nevoile noastre.

Acest gen de îngrijorare ne face să ne cheltuiem cele mai multe energii preocupăți de o singură problemă: aceea de a ne asigura că vom avea din ce trăi. Și, până să ne desmetim, constatăm că ni s-a dus viața și am pierdut scopul central pentru care am fost creați. Când Dumnezeu ne-a creat după chipul Lui, El nu a avut în vedere ca după aceea noi să nu avem o altă preocupare mai înaltă în viață decât aceea de a ne îngriji cu privire la ce vom mânca! Noi am fost lăsați să trăim pe pământ pentru ca să iubim, să ne închinăm și să-L slujim pe El și să-L reprezentăm interesele. Trupul nostru a fost rânduit de El ca să ne fie slujitor, nu stăpân!

6:26 Păsările cerului ilustrează grija lui Dumnezeu pentru creaturile Sale. Ele ne propovăduiesc faptul că este inutil să ne îngrijorăm. Ele nici nu seamănă, nici nu senceră, și totuși Dumnezeu le hrănește. Or, întrucât în sistemul ierarhic al creației lui Dumnezeu, noi suntem cu mult mai de preț decât păsările, înseamnă că, negreșit, ne putem aștepta ca Dumnezeu să aibă grijă de nevoile noastre.

Trebuie să subliniem însă că acest text nu trebuie să ne conducă la concluzia că nu ar mai fi necesar să muncim, pentru a ne asigura cele necesare traiului. Pavel ne amintește că dacă nu muncește cineva, nici să nu mănânce! (2 Tes. 3:10). După cum nu tre-

buie să conchidem că fermierul nu mai are trebuință să semene, să culeagă și să secere. Toate aceste activități sunt o parte necesară din grija Sa pentru noi, din procesul asigurării celor necesare traiului nostru actual. Ceea ce interzice Isus aici este acțiunea de înmulțire a hambarelor, în încercarea de a ne asigura o siguranță a zilei de mâine, independent de Dumnezeu (practică condamnată de El în istoria fermierului bogat din Luca 12:16-21.) În lucrarea *Daily Notes of the Scripture Union* (Note zilnice editate de Uniunea Biblică), găsim rezumat succint versetul 26:

„S-a avansat argumentul că dacă Dumnezeu susține, fără participarea lor conștientă, creaturile dintr-o ordine inferioară, cu atât mai mult El va întreține, cu participarea lor activă, pe cei pentru care a fost adusă la ființă creația.“

6:27 Îngrijorarea cu privire la viitor nu este numai o dezonoare la adresa lui Dumnezeu, ci, în plus, mai este și zadarnică. Domnul demonstrează lucrul acesta prin întrebarea: „**Și apoi, cine dintre voi, chiar îngrijorându-se, poate să adauge măcar un cot la înălțimea lui**“ O persoană scundă, oricât s-ar îngrijora, tot scundă va rămâne! Ei bine, chiar dacă așa ceva ar fi cu puțință, ar fi mai ușor să săvârșești această faptă extraordinară decât să asiguri prin îngrijorarea ta, împlinirea tuturor nevoilor pe care le vei avea în viitor.

6:28-30 Aici Domnul Se ocupă de atitudinea nelogică de a ne îngrijora cu privire la faptul că nu vom avea suficiente haine cu care să ne îmbrăcăm în viitor. Crinii de pe câmp (probabil e vorba de anemone) nici nu torc, nici nu țes, și totuși întrec prin frumusețea lor straițele regale ale regelui Solomon. Or, dacă Dumnezeu poate să îmbrace cu atita splendoare florile de pe câmp, a căror existență este atât de efemeră, negreșit El va putea să aibă grijă de copiii Lui, care l se închină și-L slujesc.

6:31, 32 Concluzia pe care o desprindem de aici este că nu trebuie să ne petrecem viața într-o căutare febrilă după mâncare, băutură sau îmbrăcăminte pentru viitor. Neamurile neconvertite trăiesc pentru acumularea ne bună a lucrurilor materiale, ca și când în hrană și îmbrăcăminte ar sta viața însăși. Nu așa ar trebui să stea lucrurile în cazul creștinilor, care au un Părinte ceresc, Care le cunoaște nevoile de bază.

Dacă creștinii și-ar fixa țelul de a-și

asigura dinainte toate nevoile lor pentru zilele viitoare, atunci tot timpul și toate energiile lor ar fi consumate pentru acumularea de rezerve financiare. Niciodată n-ar mai ști dacă au economisit îndeajuns, deoarece există întodeauna pericolul unui crah al bursei, pericolul inflației, al catastrofelor de tot felul, al căderii la pat, loviți de o boală sau de un accident năpraznic care să te lase paralizat pe toată viața. Asta înseamnă că Dumnezeu ar fi privat de slujirea pe care l-o datorează copiii Lui. Scopul real pentru care au fost creați și converțiți ei nu ar mai fi atins. Bărbați și femei creați după chipul divin ar trăi pentru un viitor nesigur, pe acest pământ, în vreme ce ei ar trebui să trăiască având în vedere valorile proprii veșniciei.

Prin urmare, Domnul face un legământ cu urmașii Lui. El spune, în realitate: „Dacă vei pune interesele lui Dumnezeu pe locul întâi în viața ta, Eu îți voi garanta împlinirea tuturor nevoilor tale viitoare. Dacă vei căuta mai întâi împărăția lui Dumnezeu și neprihănirea Lui, atunci Eu voi avea grijă ca ție să nu-ți lipsească niciodată nici unul din lucrurile de care ai trebuință în viață.“

6:34 Acesta este programul lui Dumnezeu de „asigurări sociale“. Sarcina care-i revine credinciosului este de a trăi pentru Domnul, punându-și încrederea în Dumnezeu cu privire la viitor și rămânând neclintit în încredințarea că El va purta de grijă. Locul nostru de muncă nu este altceva decât mijlocul prin care ni se asigură nevoile actuale. Tot ce vine peste aceasta este investit în lucrarea pentru Domnul. Noi suntem chemați să trăim fiecare zi clipa prezentă. Nu te gândi la grijile zilei de mâine!

R. Nu judecați! (7:1-6)

Acest pasaj despre judecată urmează imediat după percutanta învățătură a Domnului nostru despre bogățiile pământești. Importanță este corelația dintre aceste două teme. Creștinului care a lăsat totul pentru Cristos îi este ușor să-l critice pe creștinul bogat. Tot așa, creștinii care își iau în serios datoria de a asigura familiilor lor cele necesare traiului actual și pentru ziua de mâine tind să nu acorde aceeași importanță înțelesului literal pe care îl atribuie unii cuvintelor rostite de Domnul Isus în ultimul capitol. Întrucât nimeni nu trăiește exclusiv prin credință, o atare critică este neintemeiată.

Porunca aceasta de a nu-i judeca pe alții vizează următoarele domenii: nu avem voie să judecăm motivul care a stat la baza acțiun-

nii cuiva. Nu avem voie să judecăm după aparențe (Ioan 7:24; Iac. 2:1-4). Nu avem voie să-i judecăm pe cei care au scrupule în privința unor chestiuni ce nu sunt, în ele însele, greșite sau corecte (Rom. 14:1-5). Nu avem voie să judecăm un alt credincios, vorbindu-l de rău (Iac. 4:11, 12).

7:1 Uneori aceste cuvinte rostite de Domnul nostru au fost înțelese greșit de oameni, în sensul că orice formă de critică ar fi interzisă. Indiferent ce s-ar întâmpla, spun ei, pe un ton pios: „Nu judecați, și nu veți fi judecați!” Dar Isus nu ne-a învățat că trebuie să fim niște creștini lipsiți de discernământ. Nu a stat niciodată în intenția Lui ca noi să renunțăm la facultatea de a discerne lucrurile în manieră critică. Noul Testament e plin de ilustrații din care reiese că oamenii au fost îndreptățiți să facă critici justificate cu privire la condiția, conduita sau învățătura altora. În plus, există câteva domenii în care creștinului i se poruncește să ia o decizie, să facă distincție netă între ceea ce este bun și ceea ce este rău sau între mediocru și superlativ. Iată câteva dintre aceste domenii:

1. Când se ivesc dispute între credincioși, acestea trebuie rezolvate în biserică, în fața membrilor adunării, care pot lua o decizie în problema respectivă (1 Cor. 6:1-8).

2. Biserica locală are datoria de a judeca păcatele grave săvârșite de membrii ei și de a lua măsurile care se impun (Mat. 18:17; 1 Cor. 5:9-13).

3. Credincioșii au datoria să judece învățătura predată de învățătorii și predicatorii care vestesc în mijlocul lor, în lumina Cuvântului lui Dumnezeu (Mat. 7:15-20; 1 Cor. 14:29; 1 Ioan 4:1).

4. Creștinii trebuie să discearnă dacă alții sunt credincioși, pentru a împlini astfel porunca lui Pavel de la 2 Corinteni 6:14.

5. Cei din biserică trebuie să judece care dintre bărbați posedă calitățile necesare de a fi presbiteri și diaconi (1 Tim. 3:1-13).

6. Suntem chemați să discernem care sunt cei nesupuși și turbulenți, care sunt cei fricoși, care sunt cei slabi, și să-i tratăm în conformitate cu instrucțiunile pe care ni le dă Biblia în această privință (vezi, de pildă, 1 Tes. 5:14).

7:2 Isus ne-a prevenit însă cu privire la faptul că judecata necorespunzătoare se va răsplăti în mod reciproc: „**Căci cu ce judecați judecați [cu aceea] veți fi judecați.**” Acest principiu, conform căruia vom secera exact ceea ce am semănat (Gal. 6:7) este integrat în toate aspectele vieții oamenilor pe

acest pământ. Marcu aplică principiul la însușirea de către noi a Cuvântului (4:24) iar Luca îl aplică la generozitatea cu care facem dărnicia (6:38).

7:3-5 Isus a demascat tendința noastră de a observa o greșeală minusculă la cineva, în vreme ce noi ignorăm aceeași greșeală în viața noastră. De aceea a recurs El la figura de stil numită hiperbolă, prin care se exagerează intenționat o situație, pentru a-i face mai lesne de înțeles adevărul sau ideea care trebuie subliniată. Astfel, cineva care are o bătăie în ochi adesea se leagă de paiul din ochiul altcuiva, fără să-și dea seama de situația în care se găsește el însuși. Este o fătărnicie să presupunem că am putea fi de ajutor unei persoane căzută în vreo greșeală, atâta timp cât noi înșine ne facem vinovați de o greșeală (similară) mult mai mare! Mai întâi trebuie să ne punem în ordine propria noastră viață, îndreptând greșelile din ea, și numai după aceea vom putea să criticăm aceste greșeli în viața altora.

7:6 Versetul 6 demonstrează că nu a stat în intenția lui Isus să interzică *orice* fel de judecată. El i-a prevenit pe ucenici să nu dea lucrurile sfinte la câini și să nu arunce mărghăritarele la porci. În cadrul Legii lui Moise, câinii și porcii erau considerate animale necurate, în contextul ei desemnându-i pe oamenii răi. Când dăm peste oameni depravați, care tratează adevărurile divine cu un dispreț total și răspund la propovăduirea de către noi a cuvintelor lui Cristos cu înjosiri și violență, noi nu suntem obligați să continuăm să le împărtășim evanghelia. A insista să le vestim mai departe Cuvântul nu ar face altceva decât să îngrămădească și mai multă osândă asupra celor care se fac vinovați de această respingere.

Se înțelege de la sine că e nevoie de mult discernământ spiritual pentru a discerne care sunt acești oameni. Poate că de aceea versetele următoare abordează subiectul rugăciunii, prin intermediul căreia noi putem cere înțelepciune.

S. Cereți fără întrerupere, căutați fără întrerupere, bateți fără întrerupere (7:7-12)

(7:7, 8) Dacă ne imaginăm cumva că am putea trăi în practică învățăturile Predicii de pe Munte prin propriile noastre forțe, atunci înseamnă că nu am înțeles caracterul supranatural al vieții la care ne cheamă Mântuitorul. Înțelepciunea sau puterea de a trăi o asemenea viață trebuie să vină de sus. Și

astfel ni se adresează aici invitația de a cere și a nu obosi cerând; de a căuta, și de a nu obosi căutând; de a bate și de a nu obosi bătând. Înțelepciunea și puterea de a trăi viața creștină vor fi dăruite tuturor celor care cer aceste lucruri, în rugăciune fierbinte și stăruitoare.

Coase din contextul lor, versetele 7 și 8 ar părea ca un cec în alb pentru credincios, cu alte cuvinte, că orice am cere ni s-ar da! Lucrurile nu stau chiar așa! Versetele trebuie înțelese în contextul imediat în care apar și în lumina celorlalte învățături din cuprinsul Bibliei referitoare la rugăciune. Prin urmare, aceste făgăduințe care ni se par, la prima vedere, lipsite de orice restricții, sunt, în realitate, determinate de alte pasaje. De pildă, în Psalmi 66:18 aflăm că cel care se roagă nu trebuie să aibă în viața sa nici un păcat nemărturisit. Creștinul trebuie să se roage cu credință (Iac. 1:6-8) și după voia lui Dumnezeu (1 Ioan 5:14). Rugăciunea trebuie să fie făcută cu persistență (Luca 18:1-8) și sinceritate (Ev. 10:22a).

7:9, 10 Când au fost îndeplinite condițiile rugăciunii, creștinul poate avea încrederea deplină că Dumnezeu va asculta rugăciunea lui și-i va da răspuns. Această asigurare își găsește temeiul în caracterul lui Dumnezeu, Tatăl nostru. Pe plan omenesc, noi știm că dacă un fiu îi cere pâine, tatăl lui nu-i va da o piatră, după cum nu-i va da un șarpe, dacă îi cere un pește. Un tată pământesc nici nu-l va amăgi pe fiul său flămând, nici nu-i va da vreun lucru care să-i dăuneze.

7:11 Domnul nostru folosește metoda argumentării de la simplu la complex. Cu alte cuvinte, dacă părinții omenesți onorează cererile copiilor lor, acordându-le ceea ce este mai bun pentru ei, cu cât mai mult va face acest lucru Tatăl nostru care este în ceruri.

7:12 Legătura imediată dintre versetul 12 și cel precedent pare să fie următoarea: întrucât Tatăl nostru ne dă atâtea lucruri bune, și noi, la rândul nostru, trebuie să-l urmăm exemplul, dând dovadă de omenie (bunătațe) față de alții. Iar proba prin care putem verifica dacă o acțiune va fi benefică pentru alții este de a vedea dacă noi înșine am dori să avem parte de ea. „Regula de aur” fusese exprimată, în termeni negativi, cu cel puțin o sută de ani înainte de vremea Domnului Isus de către rabinul Hillel. Dar exprimând regula în termeni pozitivi, Isus depășește cadrul pur restrictiv al acestui principiu, trecând la domeniul pozitiv, al

unei acțiuni deliberate de a face bine altuia. Creștinismul nu constă doar din efortul de a te abține de la comiterea păcatului, ci este o formă pozitivă a facerii de bine.

Această afirmație a lui Isus este legea și proorociei, adică ea rezumă învățăturile morale ale Legii lui Moise și ale scrierilor Profeților lui Israel. Neprihănirea cerută de Vechiul Testament este împlinită în credințioșii convertiți, care umblă astfel după îndemnul Duhului (Rom. 8:4). Dacă s-ar aplica pe plan internațional acest verset, ar avea darul de a transforma toate domeniile relațiilor dintre națiuni, al vieții politice din orice stat, al vieții familiei și bisericii.

T. Calea îngustă (7:13, 14)

Domnul ne previne acum că poarta de intrare pe calea uceniciei creștine este îngustă iar drumul greu.⁹ Dar ei care li urmează cu credințioșie învățăturile găsesc viață din belșug. Pe de altă parte, există o altă poartă, largă, anume viața satisfacerii tuturor dorințelor și plăcerilor proprii. Sfârșitul acestei vieți este pierzarea. Aici nu se discută despre pierzarea sufletului, ci despre eșecul de a trăi în practică scopul pentru care ai fost creat.

Versetele acestea mai au o aplicație la evanghelie, prin faptul că descriu cele două căi și cele două destine ale omenirii. Poarta largă și calea lată duc la pierzare (Prov. 16:25). În schimb, poarta îngustă și calea grea duc la viață. Isus este și poarta (Ioan 10:9), și calea (Ioan 14:6). Acum însă, deși această aplicație a textului este valabilă, interpretarea este destinată credincioșilor. Isus spune că pentru a-L urma pe El se cere credință, disciplină și răbdare. Dar viața aceasta grea este singura demnă de a fi trăită. Dacă vei alege calea ușoară, vei avea o mulțime de camarazi pe drum, dar vei pierde lucrurile cele mai alese pe care ți le rezerva-se Dumnezeu!

U. După roadele lor îi veți cunoaște (7:15-20)

7:15 Oriunde ni se dă o învățatură despre cerințele stringente ale adevăratei ucenicii, vom întâlni și proorocii mincinoși, care promovează poarta largă și calea ușoară. Aceștia diluează adevărul, până când, cum s-a exprimat C. H. Spurgeon: „nu a mai rămas din el nici atât cât să faci o supă pentru o lăcustă pricăjită.” Oamenii aceștia care pretind că vorbesc în numele lui Dumnezeu se strecoară îmbrăcați în haine de oi, pe când

înăuntrul lor sunt lupi răpitori, adică necredincioși venali, care se năpustesc asupra celor imaturi, instabili și creduli.

7:16-18 Versetele 16-18 tratează problema depistării profețiilor falși: „după roadele lor îi veți cunoaște.” Viețile lor destrăbălate și învățăturile nocive pe care le propagă îi dau de gol. Un pom sau o plantă produc rod după soiul lor. Spinii nu vor produce struguri, nici măcăcinii smochine. Pomul bun face roade bune iar pomul rău face roade rele. Principiul e valabil atât în lumea naturală, cât și în lumea spirituală. Felul de viață și învățăturile celor care susțin că vorbesc în numele lui Dumnezeu trebuie să fie supuse la proba Cuvântului lui Dumnezeu: „Dacă nu vor vorbi așa, nu vor mai răsări zorile pentru poporul acesta” (Isa. 8:20).

7:19, 20 Profeții falși vor fi aruncați în foc. Învățătorii falși și profeții mincinoși vor avea parte de o pierzare rapidă (2 Pet. 2:1). Ei se cunosc după roadele lor.

V. Niciodată nu v-am cunoscut (7:21-23)

7:21 Domnul Isus ne avertizează în continuare asupra pericolului pe care-L prezintă cei ce pretind că-L cunosc ca Mântuitor, dar care n-au fost convertiți niciodată. Nu oricine îi spune lui Isus: „Doamne, Doamne” va intra în împărăția cerurilor. Numai cei care fac voia lui Dumnezeu vor intra în împărăție. Primul pas pe calea înfăptuirii voii lui Dumnezeu este să crezi în Domnul Isus (Ioan 6:29).

7:22, 23 În ziua judecății, când necredincioșii vor sta înaintea lui Cristos (Apo. 20:11-15), mulți îi vor aminti că ei au prorocit, au scos afară demoni sau au făcut multe minuni — toate în Numele Lui. Dar toate insistențele lor vor fi în zadar. Isus le va spune răspicat că niciodată nu i-a cunoscut sau considerat ai Lui.

Din aceste versete învățăm că nu toate minunile sunt de origine divină și că nu toți cei care săvârșesc minuni posedă împuternicirea divină. Când se săvârșește un miracol, aceasta nu înseamnă altceva decât că a intervenit puterea supranaturală. Or, puterea aceasta poate fi de origine divină ori satanică. Satan poate să-și împuternicească slujitorii ca aceștia să scoată afară demoni, dar numai temporar, cu scopul de a crea iluzia că miracolul respectiv este de natură divină. Satan nu-și va dezbină însă împărăția împotriva ei însăși, în asemenea situații, ci dimpo-

trivă, va pune la cale o invazie și mai periculoasă de demoni în viitor.

W. Zidită pe stâncă (7:24-29)

7:24, 25 Isus își încheie Predica cu o parabolă, care subliniază importanța ascultării. Nu este de ajuns să auzim aceste cuvinte, ci mai trebuie să le și punem în aplicare. Ucenicul care aude și împlinește poruncile lui Isus este ca un om înțelept, care și-a zidit casa pe stâncă. Casa lui (viața sa) are o temelie solidă și atunci când vor veni ploile și vântul, ea nu se va prăbuși.

7:26, 27 Persoana care aude cuvintele lui Isus dar nu le împlinește este ca un om nechibzuit, care și-a zidit casa pe nisip. Omul acesta nu va fi în stare să reziste când vor veni furtunile vieții: când ploaia a lovit în casa aceasta și a suflat vântul, ea s-a prăbușit, pentru că nu a avut o temelie solidă.

Dacă cineva trăiește după principiile Predicii de pe Munte, lumea îl va califica drept nechibzuit. Isus îl numește însă înțelept pe acest om. Lumea îl va considera înțelept pe cel care trăiește după vedere, doar pentru clipa de față, doar pentru sine. Isus îl numește pe acest om nechibzuit. Este într-un total adecvat să se recurgă la comparația cu ziditorul înțelept și cel nechibzuit, pentru a ilustra adevărurile evangheliei. Cel înțelept își pune toată încrederea în Domnul Isus, Domnul și Mântuitorul Lui, în Stâncă pe care e zidită viața lui. Cel nechibzuit refuză să se pocăiască și-L respinge pe Isus, nesocotind faptul că El e singura lui speranță de mântuire. Dar tălmăcirea parabolei ne duce mult mai departe, dincolo de mântuire, la rezultatele practice care decurg din viața creștină.

7:28, 29 Când a terminat Domnul Isus de rostit aceste cuvinte, oamenii au rămas uimiți de ele. Dacă citim Predica de pe Munte și nu rămânem uimiți de caracterul ei revoluționar, înseamnă că nu i-am înțeles mesajul.

Oamenii au sesizat deosebirea dintre învățătura lui Isus și cea a cărturarilor. El vorbea cu autoritate, pe când cuvintele rostite de ei erau lipsite de putere. Cuvintele Sale erau vocea, pe când ale lor erau doar ecoul. Jamieson, Fausset și Brown fac următoarele observații pe această temă:

În contextul în care învățăturile Sale emanau atâta autoritate divină, de Dătător al Legii, Expozitor și Judecător, era normal ca învățăturile cărturarilor să pălească, în fața strălucirii Sale.¹⁰

V. MINUNILE LUI MESIA, EXEMPLIFICÂND PUTEREA ȘI HARUL LUI, TREZESC ÎN OAMENI O VARIETATE DE REACȚII (8:1-9:34)

În capitolele 8-12 Domnul Isus prezintă poporului Israel dovezi concludente asupra faptului că El este într-adevăr Mesia, despre care au scris profeții. Unul din aceștia, Isaia, prezisese că Mesia va deschide ochii orbilor, va destupa urechile surzilor, îi va vindeca pe șchiopi și-i va face pe muși să cânte (35:5, 6). Împlinind toate aceste profeții, Isus a demonstrat că este Mesia. Iar Israel, dacă ar fi cercetat Scripturile, ar fi găsit cu ușurință toate elementele necesare pentru a-L identifica, recunoscând că El este Cristosul. Dar nu există oameni mai orbi decât cei care refuză să vadă.

Evenimentele consemnate în aceste capitole sunt prezentate în cadrul unei structuri tematice, și nu în ordine strict cronologică. În plus această prezentare nu consemnează întreaga activitate a Domnului nostru, ci doar o serie de evenimente selecționate de Duhul Sfânt pentru a ilustra diverse teme centrale din viața Mântuitorului. Iată câteva din subiectele întâlnite în cadrul acestei prezentări:

1. Autoritatea absolută a lui Cristos asupra bolilor, demonilor, morții și elementelor naturii.
2. Îndrituirea Sa de a avea domnie absolută în viața celor care îl urmează.
3. Respingerea tot mai accentuată a lui Isus de către națiunea Israel, în special de către conducătorii religioși.
4. Primirea fără șovăire a Mântuitorului de către persoane individuale dintre Neamuri (neevrei, păgâni).

A. Puterea asupra leprei (8:1-4)

8:1 În pofida caracterului radical și extrem al învățaturii lui Isus, oamenii erau atrași de această învățătură; mulțimi mari de oameni îl urmau. Adevărul se verifică singur și chiar dacă nu este pe placul oamenilor, el rămâne întipărit în mintea lor.

8:2 Un lepros a ingenunchiat înaintea lui Isus, rugându-L fierbinte să-l vindece. Acest lepros avea credința că Domnul îl va putea vindeca. Or, o astfel de credință nu rămâne niciodată nerăsplătită. Leprea este o imagine foarte adecvată a păcatului, întrucât această boală se prezintă sub aspecte respingătoare, având un caracter distructiv și infecțios, ea

fiind, în unele forme, imposibil de vindecat pe căi omenești.¹¹

8:3 Leproșii erau împinși la periferia societății. Datorită pericolului contaminării, orice contact fizic cu ei era interzis. În cazul iudeilor, un atare contact adăuga și o întinare ceremonială, adică făcea persoana respectivă necorespunzătoare pentru a se mai putea închina în adunarea Israelului. Dar Isus s-a atins de lepros și a rostit cuvintele tămăduitoare și imediat lepra a dispărut. Mântuitorul nostru are puterea de a curăți de păcat și de a-l califica pe cel curățit, făcându-l vrednic de a se închina.

8:4 Aici găsim consemnată prima dată în evanghelia după Matei când Domnul Isus îi poruncește cuiva să nu spună la nimeni despre minunea care i s-a făcut sau la care a asistat (vezi și 9:30; 12:16; 17:9; Marcu 5:43; 7:36; 8:26). Motivul acestei interdicții trebuie căutat probabil în faptul că Domnul era conștient că pe mulți îi interesa doar izbăvirea de sub jugul roman și că ar fi dorit să-L facă Rege. Dar Isus știa că Israelul era nepocăit și că acest popor avea să-L respingă conducerea Sa spirituală, Domnul fiind nevoit să treacă mai întâi pe la cruce.

Sub Legea lui Moise, preotul avea și rolul de medic. Când un lepros era curățit, el avea obligația de a aduce o ofrandă și a se înfățișa înaintea preotului, pentru a fi declarat curat (Lev. 14:4-6). Negreșit, era un eveniment foarte rar să vezi un lepros vindecat — era un fapt atât de ieșit din comun încât s-ar fi convenit ca acest preot să cerceteze dacă nu cumva s-a arătat, în sfârșit, Mesia. Dar nu citim nicăieri că s-ar fi petrecut o asemenea reacție. Isus i-a spus leprosului să îndeplinească cerințele legii pentru această situație.

Implicațiile spirituale ale acestei minuni sunt clare: Mesia venise la poporul Israel cu puterea de a vindeca națiunea de boala ei. El a prezentat această minune ca pe una din scrisorile Sale de acreditare. Dar națiunea nu era încă pregătită pentru Izbăvitorul ei.

B. Putere asupra paraliziei (8:5-13)

8:5, 6 Credința acestui sutaș neevreu este introdusă în contrast puternic cu totala lipsă de receptivitate a iudeilor. Dacă Israel nu vrea să-L recunoască pe Rege, atunci disprețuiți de păgâni îl vor accepta! Sutașul era ofițer roman care avea în subordinea lui circa o sută de oameni, fiind cantonat la Capernaum. El a venit la Isus în căutare de vindecare pentru robul său, care se îmbolnă-

vis grav de paralizie. Avem aici de a face cu un caz aparte de compasiune, întrucât cei mai mulți funcționari nu ar fi avut atâta grijă de un rob.

8:7-9 Când Isus S-a oferit să-l viziteze pe robul bolnav, sutașul a demonstrat realitatea și profunzimea credinței sale. În mare, iată ce a spus el: „Eu nu sunt vrednic să-mi intri în casă. Oricum, nu e nevoie, deoarece ai putea foarte bine să-l vindeci doar spunând un cuvânt. Eu știu ce înseamnă autoritatea. Și eu primesc ordine de la superiorii mei și, la rândul meu, dau ordine celor aflați sub comanda mea. Poruncile mele sunt executate în mod implicit. Cu cât mai multă putere ar avea cuvintele Tale asupra bolii robului meu!”

8:10-12 Isus S-a minunat de credința acestui ne-evreu. Este doar una din două ocazii în care se spune că Isus S-a minunat. Cealaltă este în legătura cu necredința iudeilor (Marcu 6:6). El nu găsisse o credință atât de mare nici printre membrii poporului ales, Israel. Asta L-a determinat să spună că în viitoarea împărăție Neamurile vor veni în număr mare din toată lumea, pentru a avea părtașie cu patriarhii poporului evreu, în timp ce fiii împărăției vor fi aruncați în întunericul de afară, unde vor plânge cu amar și vor scrâșni din dinți. Fiii împărăției sunt cei care s-au născut iudei, au pretins că-L recunosc pe Isus ca Dumnezeu și Rege, dar care n-au fost convertiți cu adevărat niciodată. Principiul se aplică și astăzi. Mulți copii care au avut privilegiul de a se fi născut și a fi fost creșcuți în familii creștine vor pieri în iad pentru că L-au respins pe Cristos, în timp ce sălbaticii din junglă se vor bucura de slava veșnică a cerului, pentru că au crezut în mesajul evangheliei.

8:13 Isus i-a spus sutașului: „Du-te și făcăți-se după credința ta.” Credința este răsplătită proporțional cu încrederea în caracterul lui Dumnezeu. Robul a fost vindecat pe loc, chiar dacă Isus se afla la oarecare distanță. Putem vedea în acest exemplu o întruchipare a lucrării actuale a lui Cristos, de vindecare și izbăvire a Neamurilor, lipsite de privilegii, de sub paralizia păcatului, cu toate că El însuși nu este prezent cu trupul.

C. Puterea asupra frigurilor (8:14, 15)

La venirea serii, când s-a terminat saba-tul (vezi Marcu 1:21-34), oamenii au dat buzna la El, aducând multe victime ale posesiunii demonice. Acești indivizi jalnici erau umpluți și stăpâniți de duhuri rele.

Adesea ei demonstau cunoștințe și puteri supranaturale. Alteori erau chinuți. Purtarea lor se asemena cu cea a nebulilor, cu deosebirea că sursa neputinței lor era de natură demonică, mai degrabă decât mentală. Isus a scos duhurile rele cu un singur cuvânt.

De asemenea, i-a vindecat pe toți cei care erau bolnavi, împlinind profeția de la Isaia 53:4: „Totuși El suferințele noastre le-a purtat și durerile noastre le-a luat asupra Lui...” Versetul 17 este adesea folosit de cei care fac minuni de vindecare, pentru a arăta că vindecarea ar fi inclusă în lucrarea de ispășire a Domnului Isus și, prin urmare, vindecarea fizică este un lucru pe care credinciosul îl poate cere prin credință. Dar aici Duhul lui Dumnezeu aplică profeția la lucrarea de vindecare săvârșită de Mântuitor pe pământ, nu la lucrarea Sa de pe cruce!

Până aici în capitolul acesta am văzut patru minuni, după cum urmează:

1. Vindecarea leprosului iudeu, Cristos afându-se de față.
2. Vindecarea robului sutașului, Cristos nefiind la locul vindecării.
3. Vindecarea soacrei lui Petru, Isus aflându-se prezent în casă.
4. Vindecarea tuturor posesărilor demonice și a bolnavilor, Isus fiind prezent la locul vindecării.

Gaebelein este de părere că acestea sunt prototipuri ale celor patru faze din lucrarea Domnului nostru:

1. Cristos la Prima Venire, săvârșind lucrarea Sa pentru poporul Său, Israel.
2. Dispensația Neamurilor, Isus nefiind de față fizic.
3. A Doua Sa Venire, când El va intra în casă, restabilind relațiile Sale cu Israel și vindecând-o pe fiica bolnavă a Sionului.
4. Mileniul, când toți posesății de demoni și bolnavii vor fi vindecați.¹²

Aceasta este, fără îndoială, o percutantă analiză a progresului învățăturilor din cadrul minunilor, și ar trebui ca ea să ne trezească la realitățile profunde ascunse în Sfintele Scripturi. E bine însă să avem grijă ca nu cumva să ducem această metodă la extrem, încercând să forțăm sensul unui text, dincolo de limitele permise.

E. Minunea refuzului uman (8:18-22)

L-am văzut pe Cristos exercitându-și autoritatea asupra bolii și a demonilor. Doar când intră în contact cu bărbați și femei, întâmpină El rezistență — aceasta fiind minunea refuzului.

8:18-20 Pe când se pregătea Isus să traverseze Marea Galileii, de la Capernaum, până pe coasta de răsărit, a pășit în față un cărturar plin de încredere în el însuși, fâgăduind să-L urmeze pe Isus până la capăt. Răspunsul pe care i-l dă Domnul îl pune pe gânduri, deoarece îi cere să ia în considerare prețului unei atari acțiuni: faptul că toată viața va trebui să și-o trăiască în lepădare de sine. „Vulpile au vizuini și păsările au cuiburi, dar Fiul Omului nu are unde-Și pleca capul.“ În lucrarea Sa publică El nu a avut casa Lui proprie, dar erau destule case în care El era primit ca oaspete de onoare și putea dormi oricând. Adevărata forță a cuvintelor Sale pare să fie de natură spirituală: lumea aceasta nu i-a putut asigura odihnă reală și durabilă. El avea de îndeplinit o lucrare și nu-Și putea permite să Se odihnească atâta timp cât aceasta rămânea neîndeplinită. Același lucru este valabil și în cazul urmașilor Lui: lumea aceasta nu este locul lor de odihnă — sau, cel puțin, nu ar trebui să fie!

8:21 Un alt urmaș al Său, bine intenționat, și-a exprimat dorința de a-L urma, dar avea mai întâi de rezolvat o treabă mai importantă: „Doamne, lasă-mă să mă duc mai întâi să-mi îngrop tatăl.“ Dacă tatăl lui a murit deja sau nu — asta nu are importanță. Problema consta în exprimarea unei contradicții, în cuvintele: „Doamne.... eu... mai întâi.“ El s-a așezat pe sine însuși înaintea lui Cristos. Deși este absolut normal să-i faci tatălui tău o înmormântare cum se cuvine, aceasta devine o acțiune greșită atunci când chiar și un asemenea act ocupă un loc superior chemării Mântuitorului.

8:22 Isus i-a răspuns, de fapt: „Prima ta datorie este să Mă urmezi pe Mine. Lasă-i pe cei morți spiritual să-i îngoaape pe cei morți fizic. O persoană nemântuită e suficient de capabilă să înfăptuiască o asemenea lucrare. În ce te privește pe tine, consacră tot ce ai mai de preț în viața ta lucrurilor nepieritoare. Nu-ți pierde timpul cu fleacuri.“ Nu ni se spune cum au răspuns acești doi ucenici. Dar se poate deduce, implicația clară fiind că L-au părăsit pe Cristos, pentru a trăi o viață tihnită în această lume, îmbrățișând lucrurile secundare. Înainte de a-i condamna, ar trebui să ne verificăm pe noi înșine cu privire la cele două condiții de a fi ucenic, pe care le enunță Isus în acest pasaj.

F. Putere asupra elementelor naturii (8:23-27)

Marea Galileii e cunoscută pentru furtu-

nile violente care se ivesc ca din senin pe ea. Vânturile dinspre nord suflă cu putere de-a lungul Văii Iordanului, crescând în intensitate, datorită efectului de tunel. Astfel când ajung la Marea Galileii, o fac extrem de dificilă pentru navigație.

Cu această ocazie, Isus traversa marea de la vest la est. Când a izbucnit furtuna, El dormea în barcă. Îngroziți, ucenicii L-au trezit, strigând disperăți după ajutor. Trebuie să le acordăm credit pentru faptul că s-au dus să ceară ajutor de la Cine trebuia. După ce i-a mostrat pentru credința lor foarte redusă, El a certat vânturile și valurile. Apoi, când s-a lăsat o mare liniște, oamenii s-au minunat că până și elementele naturii îl ascultă pe umilul lor Pasager. O, cum nu-și dădeau ei seama că Însuși Creatorul și Susținătorul întregului univers călătorea în acea zi la bordul embarcațiunii lor!

Mai devreme sau mai târziu, toți ucenicii vor trece prin furtuni. Uneori ni se pare că vom fi înghițiți de valuri. Ce mângâiere să știm că Isus este în barcă cu noi! „Nu-s valuri să-nghită corabia în care Se află Stăpânul oceanelor, pământului și cerurilor.“ Nimeni nu poate potoli furtunile vieții ca Domnul Isus!

G. Isus vindecă doi posedați demonici (8:28-34)

8:28 Pe malul de est al Mării Galileii se afla ținutul Gherghesenilor.¹³ Când a sosit Isus, a întâlnit două cazuri de posesiune demonică extrem de violentă. Acești demoniaci trăiau în morminte de genul peșterilor și erau atâta de feroși încât oamenii de prin partea locului se temeau să treacă pe acolo.

8:29-31 Când S-a apropiat Isus, demonii au strigat: „Ce legătură este între noi și Tine, Isuse, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici să ne chinuiești înainte de vreme?“ Ei știau cine este Isus și că, în final, El îi va nimici. În această privință, teologia lor era mai exactă decât cea a multor teologii liberali din zilele noastre. Simțind că Isus avea să-i scoată afară, ei au cerut să li se dea voie să fie transferați într-o turmă de porci care păștea prin preajmă.

8:32 E destul de ciudat că Isus le-a satisfăcut dorința. Ce L-a determinat pe Domnul Suveran să acorde cererea demonilor? Pentru a înțelege acțiunea Lui, trebuie să înțelegem două lucruri: Mai întâi, demonii fug de starea dezmembrată. Ei vor cu orice chip să locuiască în trupurile ființelor umane sau, dacă asta nu se poate, în animale sau

alte creaturi. În al doilea rând, scopul urmărit întodeauna de demoni este să distrugă. Dacă Isus s-ar fi mulțumit doar să-i scoată din persoanele posedate, demonii ar fi constituit un pericol pentru alți oameni din partea locului. Permițându-le însă să intre în porci, El i-a împiedicat să intre în bărbați și femei, limitându-le puterea distructivă la animale. Încă nu sosise vremea ca ei să fie nimiciji cu totul de către Domnul. De îndată ce a avut loc transferul, porcii au năvălit pe panta dealului, înecându-se în mare.

Incidentul acesta demonstrează că scopul final al demonilor este de a distruge și subliniază posibilitatea terifiantă ca doar doi oameni să poată fi posedați de un număr atât de mare de demoni cât a fost necesar pentru a distruge două mii de porci (Marcu 5:13).

8:33, 34 Păzitorii porcilor au alergat în sat, spunând oamenilor ce s-a întâmplat. Locuitorii satului au venit îngroziți și L-au rugat să plece din zonă. De atunci încolo Isus a fost criticat pentru că ar fi ucis fără rost porcii respectivi și a fost rugat să plece din regiunile vizitate, pe motiv că ar fi pus mai mare preț pe viața oamenilor, decât pe cea a animalelor. Dar dacă acești ghergheseni erau iudei, atunci înseamnă că oricum nu aveau voie să crească porci! Nu are însă importanță dacă erau evrei sau nu. Ceea ce e condamnat este că puneau mai mult preț pe o turmă de porci, decât pe vindecarea a doi posedați.

H. Puterea de a ierta păcatele (9:1-8)

9:1 Respins de ghergheseni, Mântuitorul a traversat din nou Marea Galileii, sosind la Capernaum, care devenise orașul Său după ce locuitorii Nazaretului au încercat să-L distrugă (Luca 4:29-31). Aici a săvârșit El câteva dintre cele mai mari minuni.

9:2 Au venit la El patru bărbați, purtând un paralytic culcat pe un pat improvizat. Relatarea lui Marcu ne informează că procedau așa din pricina mulțimii care nu-i lăsa să treacă. Astfel au fost nevoiți să facă o spărtură în acoperiș și să-l coboare pe om în prezența lui Isus (2:1-12). Când le-a văzut Isus credința, i-a spus paralyticului: „**Îndrăznește, fiule! Păcatele îți sunt iertate.**” Observați că El le-a văzut credința. Credința a fost aceea care i-a îndemnat să-l aducă pe invalid la Isus și tot credința de care a dat dovadă bolnavul a stabilit legătura cu Isus. Domnul Isus a răsplătit mai întâi acest gen de credință, declarându-l pe om iertat de păcatele sale. Marele Medic a îndepărtat mai

întâi cauza, și abia apoi s-a ocupat de simptome. El a început cu binecuvântarea mai mare. Acest text ne face să ne punem întrebarea dacă Cristos a vindecat pe cineva fără să și mântuiască acea persoană!

9:3-5 Când au auzit unii din cărturari că Isus l-a declarat pe omul acela iertat de păcatele sale, L-au acuzat de blasfemie în sinea lor. „La urma urmelor, numai Dumnezeu poate ierta păcatele!” — și-au zis ei. Or, ei erau decizi să nu-L accepte ca Dumnezeu. Atotștiitorul Domn Isus le-a citit însă gândurile și i-a mustrat pentru răul din inima lor lipsită de credință, după care i-a întrebat ce este mai ușor să spui: „Iertate îți sunt păcatele” sau „Scoală-te și umblă”? În realitate, este la fel de ușor să rostești oricare din propoziții. Dar care este mai ușor de înfăptuit? Ambele sunt cu neputință de realizat pentru oameni, dar rezultatele primei porunci nu se văd, în vreme ce efectele celei de-a doua porunci pot fi sesizate imediat.

9:6, 7 Pentru a le arăta cărturarilor că are autoritate pe pământ să ierte păcatele (și, prin urmare, trebuie să i se acorde cinstea cuvenită, ca Dumnezeu), Isus a făcut o concesie, săvârșind o minune pe care ei s-o poată vedea. Întorcându-se spre paralytic, i-a spus: „Scoală-te, ridică-ți patul și du-te acasă!”

9:8 Când l-au văzut mulțimile ducându-se acasă, purtând cu el rogojina pe care zăcuse, au înregistrat două tipuri de emoții: frică și uimire. Le era frică în prezența unei evenimente evident supranatural. L-au slăvit pe Dumnezeu pentru că a dat atâta putere oamenilor. Dar ei nu au prins adevărata semnificație a minunii săvârșite de Domnul. Vindecarea vizibilă a paralyticului a avut darul de a confirma că păcatele omului i-au fost iertate — deci minunea invizibilă. Din aceasta ei trebuiau să-și dea seama că ceea ce au văzut nu era o demonstrație a autorității pe care a dăruit-o Dumnezeu oamenilor, ci a faptului că Însuși Dumnezeu se afla printre ei, în Persoana Domnului Isus Cristos. Dar ei n-au priceput.

Cît despre cărturari, știm din relatarea evenimentelor care au urmat că și-au împietrit inimile și mai mult, fiind cuprinși de necredință și ură.

I. Isus îl cheamă pe vameșul Matei (9:9-13)

9:9 Atmosfera de încordare care se țese în jurul Mântuitorului este dezamorsată pentru moment de relatarea simplă și plină

de modestie a lui Matei, referitoare la propria sa chemare. Fiind vameș sau percepător al impozitorului, atît el, cît și colegii săi erau detestați de iudei, din pricina necinstei lor, a impozitelor excesiv de mari pe care le colectau de la oameni și, nu în ultimul rînd, pentru că erau exponenții intereselor imperiului roman, sub al cărui jug se aflau israeliții. Trecînd pe lângă punctul de colectare a impozitului, Isus i-a spus lui Matei: „Urmează-Mă!“ Matei a răspuns imediat la chemare, sculîndu-se și urmîndu-l pe Isus și părăsînd o slujbă prin tradiție asociată cu înșelătoria, devenind imediat un ucenic al lui Isus. După cum s-a exprimat cineva: „Matei a pierdut o slujbă comodă, dar și-a împlinit destinul. A pierdut un venit apreciabil, dar a dobîndit onoare. A pierdut ceea ce oamenii numesc siguranța zilei de mîine, angajîndu-se, în schimb, în cea mai mare aventură pe care ar fi putut-o visa vreodată.“ Și printre numeroasele recompense ale acestui gest crucial din viața sa s-a numărat și aceea că a devenit unul din cei doisprezece ucenici și i s-a acordat privilegiul de a redacta evanghelia ce-i poartă numele.

9:10 Masa descrisă aici a fost organizată de Matei în onoarea lui Isus (Luca 5:29). A fost modalitatea sa de a-L mărturisi pe Cristos în public și de a le face cunoștință colegilor săi cu Mîntuitorul. Asta înseamnă că, în mod necesar, mesenii erau vameși și alte persoane din categoria cunoscută sub denumirea de **păcătoși!**

9:11 Pe vremea aceea oamenii aveau obiceiul să mănînce stînd întinși pe perne, cu fața spre masă. Cînd L-au văzut fariseii pe Isus că se însoțește cu cei considerați drept pleava societății, s-au dus la ucenici și L-au acuzat de „culpabilitate prin asociere“ — căci nici un profet adevărat nu s-ar fi asociat, în opinia lor, cu păcătoșii!

9:12 Isus a auzit ce au spus și le-a răspuns: „Nu cei sănătoși au trebuință de doctor, ci cei bolnavi.“ Fariseii se considerau sănătoși și n-ar fi recunoscut nici în ruptul capului că ar avea nevoie de Isus. (În realitate, desigur, ei erau foarte grav bolnavi, spiritual, avînd o acută nevoie de vindecare.) Prin contrast cu ei, vameșii și păcătoșii erau mult mai dispuși să-și recunoască adevărata stare și să caute harul salvator al lui Cristos! Da, Isus nu s-a sfiit să mănînce cu păcătoșii. Dar și dacă ar fi mîncat la un loc cu fariseii, l s-ar fi putut aduce aceeași acuză — ba chiar în măsură mai mare! Dacă Isus nu ar fi stat la masă cu păcătoșii, într-o lume ca a

noastră, ar fi trebuit să mănînce singur toată viața. Dar e important să reținem că atunci cînd a mîncat cu păcătoșii, niciodată nu S-a complăcut în faptele lor rele și nu Și-a compromis mărturia. Mai degrabă, a profitat de aceste privilejii pentru a-i chema la adevăr și sfințenie.

9:13 Problema fariseilor consta în faptul că, deși ei urmau ritualurile iudaismului, cu tot dichisul, inimile lor erau reci, împietrite și lipsite de milă. Și astfel, Isus i-a trimis să învețe înțelesul cuvintelor lui Iehova: „Milă voiesc, iar nu jertfă“ (citate din Osea 6:6). Deși instituieste sistemul de jertfe, El nu a voit ca ritualurile să devină un substitut pentru neprihănirea lăuntrică. Dumnezeu nu este un adept al ritualurilor și El nu-Și găsește plăcerea în ritualuri din care lipsește evlavia personală — exact ceea ce făcuseră de fapt fariseii. Ei respectau litera legii, dar nu aveau compasiune pentru cei ce aveau nevoie de ajutor spiritual. Ei se asociau doar cu oameni de teapa lor, care se considerau neprihăniți în ochii lor înșiși.

În contrast, Domnul Isus le-a spus răspicat: „Căci n-am venit să chem la pocăință pe cei neprihăniți, ci pe cei păcătoși.“ El a împlinit cu desăvîrșire dorința lui Dumnezeu de a vedea îngemănate îndurarea cu jertfa. Într-un sens, nu există nici un om neprihănit în lume. Prin urmare, El a venit să-i cheme pe toți oamenii la pocăință. Dar ideea care se desprinde de aici este că această chemare a Sa are eficacitate doar în cazul celor care recunosc că sunt păcătoși. El nu-i poate vindeca pe cei care sunt mîndri, care se socotesc singuri neprihăniți sau refuză să se pocăiască, cum era cazul fariseilor.

J. Isus este întrebât cu privire la post (9:14-17)

9:14 Deja la ora aceea Ioan se afla probabil în închisoare. Ucenicii lui au venit la Isus cu o problemă. Ei posteau adesea, dar ucenicii lui Isus nu posteau. De ce? — au întrebât ei.

9:15 Domnul le-a răspuns printr-o ilustrație. El era mirele iar ucenicii Săi erau oaspeții mirelui. Atîta vreme cît se afla cu ei, nu exista motiv să postească, în semn de doliu. Dar El avea să fie luat de la ei și atunci ucenicii Lui aveau să postească. Într-adevăr, El a fost luat de la ei — prin moartea și îngroparea Sa și de la înălțarea Sa la cer încoace este absent cu trupul din mijlocul ucenicilor. Deși cuvintele lui Isus nu ne poruncesc să postim, ele negreșit aprobă

această îndeletnicire, ca o formă de exercițiu, în ton cu purtarea unora care așteaptă revenirea Mirelui.

9:16 Întrebarea pusă de ucenicii lui Ioan L-a determinat pe Isus să arate în continuare că Ioan a marcat încheierea unei dispensații, vestind o nouă epocă a Harului. Domnul precizează că fiecare epocă își are principiile caracteristice, care nu trebuie confundate. A confunda legea cu harul ar echivala cu încercarea de a coase un petec nou, neintrat la apă, pe o haină veche. Prin spălare, petecul s-ar contracta, producând o nouă ruptură în îmbrăcămintea respectivă, și mai mare ca la început. Pe bună dreptate afirmă Gaebelien:

Un creștinism iudaistic care, printr-o profesiune a Harului și a Evangheliei, încearcă să țină Legea, promovind o neprihănire a Legii, este o urâciune mai mare în ochii lui Dumnezeu decât profesiunea din trecut a Israelului, când se închina la idoli.¹⁴

9:17 Sau amestecul respectiv ar echivala cu a pune vin nou în burdufuri vechi. Presiunea rezultată în urma procesului de fermentare a vinului nou ar face să pleznească burdufurile vechi, care nu mai au elasticitatea celor noi. Viața și libertatea Evangheliei deteriorează burdufurile ritualismului.

Inaugurarea erei creștine avea să dea naștere la tensiuni inevitabile. Bucuria pe care a adus-o Cristos nu a putut fi ținută cu forța în formele și ritualurile Vechiului Testament. Trebuia introdus un sistem cu totul nou. Pittingill precizează natura acestui proces:

Astfel, Regele își previne ucenicii cu privire la pericolul amestecării vechiului... cu noul.... Și totuși, exact acest lucru de care ne si spune că trebuie să ne ferim s-a petrecut în mai toată istoria creștinătății. Iudaismul a fost petic și adaptat pretutindeni prin biserici, aceleași haine vechi dându-i-se eticheta de „creștinism“. Prin urmare, s-a creat un amestec confuz, care nu mai e nici iudaism, nici creștinism, ci o înlocuire ritualistică a încrederii în Dumnezeu cel viu cu fapte moarte. Noul vin al mântuirii a fost turnat în vechile burdufuri ale legalismului. Urmarea? Burdufurile au pleznit iar vinul s-a vărsat, prețiosul lichid nemaiputând da viață oamenilor. Legea și-a pierdut severitatea, deoarece acum e amestecată cu har, iar harul și-a pierdut frumusețea și trăsăturile caracteristice, deoarece acum este amestecat cu faptele săvârșite în cazul legii.¹⁵

K. Puterea de a vindeca pe cei incurabili și de a învia morții (9:18-26)

9:18, 19 Discursul lui Isus cu privire la trecerea de la o dispensație la alta a fost întrerupt de intervenția unui fruntaș al sinagogii, foarte întristat de faptul că fiica lui a murit. Însuși faptul că acest dregător l-a cerut ajutor lui Isus a constituit o excepție. Majoritatea liderilor iudei s-ar fi temut să procedeze așa, de teama batjocurilor și disprețului colegilor și prietenilor lor. Lăsându-l să înțeleagă că îi onorează credința, Isus a pomit împreună cu ucenicii spre casa acestui dregător.

9:20 Dar iată că se produce încă o întrerupere! De data aceasta făptașul este o femeie, care avusese o hemoragie timp de doisprezece ani. Isus nu a fost niciodată agasat de asemenea întreruperi. El rămânea întotdeauna calm, echilibrat, accesibil și abordabil.

9:21, 22 Știința medicală nu reușise s-o ajute pe această femeie ci, dimpotrivă, starea ei continua să se înrăutățească (Marcu 5:26). Ajunsă la capătul puterilor, în situația extremă în care se găsea, ea vine la Isus — mai precis, îl zărește pe Isus înconjurat de o mulțime de oameni. Crezând că El va fi nu numai în stare, ci și dispus s-o ajute, ea și-a croit cu greu drum prin mulțime și s-a atins de poala hainei Lui. Credința adevărată nu rămâne niciodată neobservată de El. Și astfel Domnul Isus s-a întors și a declarat-o vindecată. Pe dată femeia a fost vindecată, pentru prima oară, după doisprezece ani.

9:23, 24 În acest punct este reluat firul narativ al dregătorului a cărui fiică murise. Cînd a ajuns Isus la casa acestuia, bocitorii tradiționali își derulau suita de cîntece de jale, în virtutea a ceea ce a numit cineva drept „o jale sintetică“ Domnul a poruncit tuturor să iasă din încăpere, declarând că fetița nu era moartă, ci doar adormită. Cei mai mulți cercetători ai Scripturilor sunt de părere că Domnul S-a referit aici la somn, în înțelesul său figurat, de moarte. Alții cred însă că fata se afla în comă. Această interpretare nu neagă capacitatea lui Isus de a o fi înviat, în cazul în care ea a murit cu adevărat, ci, mai degrabă, subliniază că Isus era prea onest, pentru a-și însuși creditul pentru învierea unei fete care nu murise cu adevărat. Printre cei care au adoptat acest punct de vedere s-a numărat și Sir Robert Anderson, care a subliniat că tatăl și toți ceilalți au afirmat că fata murise, dar Isus a precizat că ea nu a murit.

9:25, 26 În orice caz, Domnul a luat-o pe fetița de mână, săvârșind miracolul rezultat în urma ridicării ei din pat. Nu a trecut mult până s-a răspândit vestea acestei minuni în toată regiunea.

L. Puterea de a reda vederea (9:27-31)

9:27, 28 Când a plecat Isus din cartierul dregătorului, doi orbi s-au luat după El, cerând să le fie redată vederea. Deși erau văduviți de vederea fizică, oamenii aceștia posedau un acut spirit de discernământ spiritual. Adresându-se lui Isus cu titlul de **Fiul lui Dumnezeu**, ei au dovedit că recunosc faptul că El e Mesia cel îndelung așteptat și Rege de drept al Israelului. Or, ei știau că atunci când va veni Mesia, unul din semnele prin care își va valida El identitatea și autoritatea va fi faptul că va dăruii vedere orbilor (Isa. 61:1, text marginal din ediția engleză RSV). Când Isus le-a pus la încercare credința, întrebându-i dacă cred ei că El e în stare să facă acest lucru (să le redea vederea), ei au răspuns fără șovăire: „**Da, Doamne.**“

9:29, 30 Atunci Marele Medic s-a atins de ochii lor și i-a asigurat că, întrucât au crezut, vor vedea. Imediat ochii lor au devenit complet normali.

Omul spune: „Nu cred până nu văd.“ Dumnezeu spune: „Nu vezi până nu crezi.“ Isus i-a spus Martei: „Nu ți-am spus că dacă vei crede vei vedea?“ (Ioan 11:40). Cel care a redactat cartea către Evrei a remarcat: „Prin credință pricepem...“ (11:3) Apostolul Ioan scrie și el: „V-am scris vouă, celor care credeți... ca să știți.“ (1 Ioan 5:13). Lui Dumnezeu nu-I este plăcută acea credință care pretinde ca mai întâi să se producă un miracol. El vrea ca noi să credem pentru simplul fapt că El este Dumnezeu.

De ce le-a atras Isus atenția oamenilor vindecați să nu spună nimănui acest lucru? În cadrul notelor de la 8:4 am sugerat că o explicație ar putea fi faptul că nu dorea să dea naștere la o mișcare prematură de a-L întrona ca Rege. Oamenii era încă nepocăiți. El nu putea domni asupra lor până când aceștia aveau să se nască din nou. În plus, orice revoltă cu accente revoluționare în favoarea lui Isus le-ar fi atras iudeilor cumplite represalii din partea guvernului roman. Mai mult, Domnul Isus trebuia să treacă mai întâi pe la cruce, înainte de a domni ca Rege. Orice încercare de blocare a drumului Său spre Calvar ar fi fost o abatere de la planul dinaintea stabilit al lui Dumnezeu.

9:31 Cuprinși de bucuria delirantă de a constata că văd, cei doi oameni, recunoscători pentru ceea ce li s-a făcut, răspândesc vestea miraculoasei lor vindecări. Deși am fi înclinați să avem înțelegere pentru gestul lor, realitatea rămâne că ei au dat dovadă de un grav act de neascultare, producând, în final, mai mult rău, decât bine, stârnind, probabil, o curiozitate ieftină, și nu un interes real, în Domnul Isus, inspirat de Duhul Sfânt. Nici măcar sentimentul de recunoștință nu justifică neascultarea!

M. Puterea de a reda vorbirea (9:32-34)

9:32 Mai întâi, Isus a dat viață morților, apoi vedere orbilor. Acum dă glas celor muți. Pare să existe o anumită succesiune spirituală aici — mai întâi, viața, apoi priceperea, și apoi mărturia.

Un duh rău îl lovește pe omul acesta cu neputința de a vorbi. Dar a avut cineva milă de el și l-a adus la Isus. Dumnezeu să binecuvânteze acea categorie de oameni anonimi care s-au lăsat folosiți ca instrumente în mâna Lui, aducându-i pe alții la Isus!

9:33 De îndată ce demonul a fost scos afară, omul cel mut a vorbit. E normal să presupunem că, odată vindecat de mușenia lui, a pus în slujba lui Dumnezeu graiul astfel recăpătat, laudându-L și închinându-Se Celui care s-a îndurat de El și vestindu-L. Oamenii de rând și-au dat seama că Israelul asista la o serie de minuni fără precedent.

9:34 Dar fariseii au răspuns, spunând că Isus scoate demonii cu ajutorul domnului dracilor. Acest act este definit de Isus ulterior drept păcatul de neiertat (12:32). A susține că minunile săvârșite prin puterea Duhul Sfânt ar fi fost făcute prin puterea Satanei a constitui o blasfemie (hulă) împotriva Duhului Sfânt. În timp ce alții erau binecuvântați de atingerea vindecătoare a lui Cristos, din punct de vedere spiritual, fariseii au rămas morți, orbi și muți.

VI. APOSTOLII REGELUI-MESIA SUNT TRIMIȘI ÎN ISRAEL (9:35-38)

A. Nevoia de secerători (9:35)

9:35 Versetul acesta începe cu ceea ce s-a numit al treilea circuit galileean. Isus a străbătut orașele și satele, predicând vestea împărăției, adică faptul că El e Regele Israelului și că dacă poporul se va pocăi și-L va recunoaște, El va domni peste el. În acest

moment i se face Israelului o ofertă autentică a împărăției. Ce s-ar fi întâmplat dacă Israel ar fi răspuns la această ofertă? Biblia nu ne dă nici un răspuns la această întrebare. Știm însă că Cristos tot ar fi trebuit să moară pentru a asigura temelia neprihănită de pe care Dumnezeu să-i poată îndreptăți pe păcătoșii din toate veacurile.

În timp ce Cristos îi învăța pe oameni și propovăduia Cuvântul, El vindeca tot felul de boli. După cum prima venire a lui Mesia a fost caracterizată de minuni, într-un cadru smerit, tot așa a doua Sa venire va fi marcată de minuni, săvârșite cu mare putere și slavă (cf. Ev. 6:5: „puterile veacului viitor“).

9:36 Privind mulțimile de israeliți, tracasăți și neajutorați, Domnul Isus le-a văzut ca pe niște oi fără păstor. Inima Lui plină de compasiune a fost adânc mișcată de soarta lor. O, dacă am fi mai sensibili la nevoia profundă de mântuire a celor pierduți, a celor aflați pe moarte! Rugăciunea noastră ar trebui să fie mereu aceasta:

Ajută-mă, Doamne, să privesc mulțimea
cum ai privit-o și Tu,
până privirea mi se va înțețoșa;
Să am compasiune pentru oile pierdute
și din dragoste pentru Tine
Mereu să le iubesc!

9:37 Ogorul spiritual era copt, roadele erau gata de a fi secerate, dar vai, lucrătorii erau așa de puțini! Este o problemă care dăinuie până în zilele noastre, căci întotdeauna nevoile vor fi mai mari decât forța de muncă disponibilă.

9:38 Domnul Isus le-a spus ucenicilor să-L roage pe Domnul secerișului să scoată lucrători la secerișul Lui. A se observa că nevoia în sine nu constituie o chemare. Lucrătorii nu trebuie să se ducă până ce nu au fost trimiși.

Cristos, Fiul lui Dumnezeu, m-a trimis
în țările de miazănoapte
Ordinarea mi-a fost dată
de mâinile străpunse.

— *Frances Bevan*

Isus nu l-a identificat pe Domnul secerișului. Unii cred că este Duhul Sfânt. La 10:5, Isus Însuși îi trimite pe ucenici, și astfel, se pare că Lui Însuși ar trebui să ne rugăm în această chestiune a evanghelizării.

B. Chemarea celor doisprezece ucenici (10:1-4)

10:1 În ultimul verset din capitolul 9, Domnul Și-a instruit ucenicii să se roage să fie trimiși mai mulți lucrători. Dar dacă ești sincer când faci o asemenea rugăciune, trebuie să fii gata să te duci tu însuși! Și astfel, aici vedem cum Domnul îi cheamă pe cei doisprezece ucenici ai Săi. El îi alesese deja, dar acum îi cheamă la o misiune specială de evanghelizare a națiunii Israel. Chemarea a fost însoțită de autoritatea de a scoate afară duhuri necurate și de a vindeca tot felul de boli. Aici vedem din nou caracterul unic al lui Isus. Alți oameni mai făcuseră și ei minuni, dar nici un alt om nu mai conferise această putere asupra altora:

10:2-4 Cei doisprezece apostoli au fost, după cum urmează:

1. **Simon, zis și Petru.** Caracter impulsiv, generos. Fire foarte afectivă. Om cu calități innăscute de conducător.
2. **Andrei, fratele lui.** A fost prezentat lui Isus de către fratele Botezătorul (Ioan 1:36, 40). Apoi Petru l-a adus pe fratele său la Isus. Din acea clipă și-a făcut obiceiul de a duce oameni la Isus.
3. **Iacov, fratele lui Zebedei,** care a fost mai târziu ucis de Irod (Fapte 12:2) — primul dintre ucenici care moare ca martir.
4. **Ioan, fratele lui.** Un alt fiu al lui Zebedei, el a fost „ucenicul pe care l-a iubit Isus“. Lui îi datorăm Evanghelia a patra, cele trei Epistole care îi poartă numele și cartea Apocalipsa.
5. **Filip.** Cetățean al orașului Betsaida, el este cel care l-a adus pe Natanael la Isus. A nu se confunda cu Filip Evanghelistul, din cartea Faptele Apostolilor.
6. **Bartolomeu,** despre care se crede că ar fi fost una și aceeași persoană cu Natanael, israelitul în care Isus nu a găsit vicleșug (Ioan 1:47).
7. **Toma,** numit și Geamănul. Cunoscut îndeobște sub denumirea de „Toma necredinciosul“. În realitate, îndoielile sale de la început au dat naștere acelei mărturisiri splendide a lui Cristos (Ioan 20:28).
8. **Matei.** Fostul vameș, care a redactat evanghelia de față.
9. **Iacov, fiul lui Alfeu.** Se cunosc puține date sigure despre el.
10. **Levi, zis și Tadeu.** Mai este cunoscut și cu numele de Iuda, fiul lui Iacov (Luca 6:16). Singurele cuvinte care i-au fost

consemnate se găsesc la Ioan 14:22.

11. **Simon, Canaanitul**, pe care Luca îl numește Zilotul (6:15).
12. **Iuda, Iscarioteanul**, cel care L-a vândut pe Domnul.

Ucenicii aveau, probabil, în această perioadă între douăzeci și treizeci de ani. Proveniți din diverse pături sociale, ei nu se deosebeau, probabil, de majoritatea oamenilor cu un nivel mediu de dotare. Ei străluciau însă prin faptul că erau asociați cu Isus.

C. Misiunea către Israel (10:5-33)

10: 5, 6 Restul capitolului conține instrucțiunile lui Isus pentru un turneu special de propovăduire, adresat casei lui Israel. Această trimitere nu trebuie confundată cu trimiterea ulterioară a celor șaptezeci (Luca 10:1) sau cu Marea Însărcinare (Mat. 28:19, 20). Misiunea de față a fost una temporară, având un scop bine definit: acela de a vesti că împărăția cerurilor s-a apropiat. Deși unele din principiile enunțate aici au valoare universală, pentru toți copiii lui Dumnezeu, din toate veacurile, totuși trebuie precizat că faptul că unele din ele au fost ulterior revocate de Domnul Isus dovedește că nu au fost rânduite să aibă caracter permanent (Luca 22:35, 36).

Mai întâi, se precizează traseul. Li s-a spus să nu se ducă la Neamuri sau la samariteni (un popor cu diversitate etnică, foarte detestat de iudei). Misiunea lor s-a mărginit de data aceasta la oile pierdute ale casei lui Israel.

10:7 Mesajul consta în vestirea faptului că împărăția cerurilor este aproape. Dacă Israelul refuză să primească mesajul, nu mai există nici o scuză, deoarece acest mesaj oficial le era adresat în exclusivitate israeliților. Împărăția se apropiase prin Persoana Regelui. Israelul trebuia să se decidă dacă-L va primi sau Îl va respinge pe Rege.

10:8 Ucenicii au primit acreditarea, în măsură să confirme mesajul vestit de ei. Ei urmau să vindece bolnavii, să-i curețe pe leproși, să învie morții¹⁶ și să scoată afară demoni. Iudeii cereau semne (1 Cor. 1:22); prin urmare, Dumnezeu, în îndurarea Sa, a consimțit să le dea semne.

Cât despre remunerație, reprezentanții Lui nu aveau voie să perceapă nici o taxă pentru serviciile prestate. Fără plată primiseră binecuvântările lor, fără plată trebuiau să le dăruiască și altora.

10:9, 10 Nu li se cerea să-și asigure

dinainte cele necesare călătoriei. La urma urmelor, erau israeliți care le predicau altor israeliți. Or, printre iudei se recunoștea principiul potrivit căruia lucrătorul este vrednic de hrana sa. Prin urmare, nu va fi nevoie să-și ia cu ei aur, argint, aramă, traistă cu merinde, două cămăși, sandale sau toiage. Probabil sensul este acela de: „sandale în plus“ sau „un toiag în plus“. Dacă aveau deja un toiag, li se permitea să-l ia cu ei (Marcu 6:8). Ideea care se desprinde de aici este că nevoile lor aveau să fie împlinite de la o zi la alta.

10:11 Dar cum aveau ei să rezolve problema cazării? Când intrau într-o cetate, trebuiau să caute o gazdă demnă — cineva care să-i primească ca pe niște ucenici ai Domnului și care să fie receptiv la mesajul lor. De îndată ce au găsit o asemenea gazdă, trebuiau să stea la ea, atâta timp cât rămăneau în orașul respectiv, mai degrabă decât să se mute în alt loc, dacă s-ar fi ivit disponibilitatea unei cazări mai comode.

10:12-14 Dacă erau primiți în vreo casă, ucenicii trebuiau să-i ureze de bine, manifestându-și amabilitatea și recunoștința pentru ospitalitatea acordată lor. Pe de altă parte, dacă o familie refuza să-i primească pe mesagerii Domnului, aceștia nu mai aveau obligația să se roage să vină pacea lui Dumnezeu peste acea casă. Cu alte cuvinte, nu mai erau obligați să ceară binecuvântarea Domnului peste ea. Nu numai atât, dar ei trebuiau să exemplifice gravitatea faptului de a fi acționat contrar vocii lui Dumnezeu, scuturându-și praful de pe picioare. Respingându-i pe ucenicii lui Cristos, membrii acestei familii Îl respingeau de fapt chiar pe El.

10:15 El a avertizat că o asemenea respingere va atrage după sine în ziua judecării o pedeapsă mai aspră decât pedeapsa pentru perversiunile comise de Sodoma și Gomora. De aici rezultă că există grade de intensitate a pedepsei în iad. Cum ai putea explica altfel că va fi mai ușor pentru unii decât pentru alții?

10:16 În acest fragment Isus le dă sfaturi celor doisprezece cu privire la comportamentul pe care trebuie să-l aibă în timpul prigoanelor. Ei vor fi ca niște oi în mijlocul lupilor, înconjurați de oameni răi, gata să-i sfășie. Ei trebuie să fie înțelepți ca porumbeii și să se ferească de orice situație în care ar putea da prilej altora să se poticnească de ei, fără teamei; de asemenea, profuzând să se lase atrași în vreo situație compromițătoare. În

plus, ei trebuie să fie fără răutate (inofensivi), ca porumbelii, protejați de armura unui caracter neprihănit și a unei credințe neprefăcute.

10:17 Va trebui ca ei să se păzească de iudeii necredincioși, care îi vor târî în fața instanțelor judecătorești și îi vor biciui în sinagogile lor. Atacul lansat împotriva ucenicilor va fi pe două planuri: civil și religios.

10:18 Ei vor fi târați înaintea guvernatorilor și a regilor din pricina lui Cristos. Dar cauza lui Dumnezeu va învinge răutatea oamenilor. „Omul are răutatea sa, dar Dumnezeu are căile Sale“ — spune o zicală în engleză. În ceasul unei aparente înfrângeri, ucenicii vor avea privilegiul incomparabil de a depune mărturie înaintea dregătorilor și a Neamurilor. Dumnezeu va fi la lucru, făcând ca toate lucrurile să conlucreze spre bine. Creștinismul a suferit mult din partea autorităților civile. Cu toate acestea „nici o altă doctrină nu le-a fost de mai mare ajutor celor rânduși să guverneze.“

10:19, 20 Nu va fi nevoie ca ei să facă exerciții de repetiție cu privire la lucrurile pe care le vor rosti la judecată. Când va veni momentul acela, Duhul lui Dumnezeu le va da înțelepciunea de a răspunde în așa fel încât să dea slavă lui Cristos și să le închidă gura acuzatorilor. De două extreme trebuie să ne ferim în interpretarea versetului 19. Prima este presupunerea naivă că un creștin nu trebuie să-și pregătească niciodată mesajul din timp. A doua este concepția că versetul de față nu ar avea nici o valabilitate pentru noi cei de azi. Este de dorit și se cuvine ca un predicator să aștepte, cu rugăciune, să primească cuvântul potrivit de la Dumnezeu pentru fiecare ocazie în parte. Dar tot atât de adevărat este că toți credincioșii au temeiul de a cere împlinirea făgăduinței lui Dumnezeu că li se va da înțelepciunea de a rosti un mesaj de inspirație divină. Ei devin astfel purtători de cuvânt ai Duhului Tatălui lor.

10:21 Isus și-a prevenit ucenicii că vor fi confrunțați cu trădare și viclenie. Căci un frate îl va acuza pe alt frate. Tatăl își va trăda propriul copil. Copiii vor deveni informatori împotriva părinților lor, care vor fi executați din pricina lor.

J.C. Macaulay face câteva comentarii pertinente pe marginea acestui subiect:

Îndurând ura lumii, nu facem altceva decât să ne alăturăm unei cete nobile... Căci robul nu poate să se aștepte la un tratament mai omenos din

partea vrăjmașului decât cel care l-a fost aplicat și Domnului Isus. Dacă lumea nu a avut altceva mai bun să-I ofere lui Isus decât o cruce, nici urmașii Lui nu trebuie să se aștepte la o calească împărătească. Dacă El n-a avut decât spini, putem noi cere ghirlande? Numai să avem grijă ca ura îndreptată de lume asupra noastră să fie «din pricina lui Cristos», și nu pentru vreo trăsătură negativă care a fost sesizată în noi sau vreun alt lucru nevrednic de scumpul nostru Domn, pe care îl reprezentăm în fața lumii.¹⁷

10:22, 23 Ucenicii vor fi urâți de toți — nu de toți fără excepție, ci de oameni din toate culturile, naționalitățile, clasele etc. „Dar cine va răbda până la sfârșit va fi mântuit.“ Scos din context, acest verset ar putea fi interpretat în sensul că mântuirea se poate câștiga prin răbdare statornică. Noi știm însă că nu acesta e sensul lui, deoarece de la un capăt la altul al Scripturii vedem că mântuirea este darul fără plată al harului lui Dumnezeu, prin credință (Ef. 2:8, 9). Tot așa, nu se poate deduce din acest verset că cei care rămân credincioși lui Cristos vor fi salvați de la moartea fizică, întrucât chiar în versetul dinainte se prezice moartea unora dintre ucenicii credincioși. Cea mai simplă explicație este că răbdarea este semnul distinctiv al celor cu adevărat mântuiți. Cei care vor răbda până la sfârșit în vremuri de prigoană vor dovedi prin statornicia lor că sunt cu adevărat credincioși. Aceeași afirmație o găsim la Matei 24:13, unde se referă la o rămășiță credincioasă de evrei în timpul Marii Strâmtoări, care vor refuza să-și compromită loialitatea lor față de Domnul Isus. Răbdarea lor va demonstra că sunt ucenici veritabili.

În fragmentele din Biblie care se ocupă de viitor, Duhul lui Dumnezeu adesea trece de la viitorul imediat la un viitor mai îndepărtat. O profeție s-ar putea să aibă o semnificație parțială, cu aplicație imediată, urmând ca sensul ei principal să fie împlinit mult mai târziu. De pildă, cele două veniri ale lui Cristos pot apărea uneori combinate într-un singur text, fără nici o explicație (Isa. 52:14, 15; Mica 5:2-4). În versetele 22 și 23, Domnul Isus face acest gen de tranziție profetică. El îi previne pe cei doisprezece ucenici că vor avea de suferit pentru Numele Său. Apoi El vede în ei un prototip al urmașilor Săi iudei devotați din timpul Marii Strâmtoări. El face un salt în viitor, de la încercările care vor veni peste primii creștini la cele de care vor avea parte credincioșii din perioada

imediat premergătoare venirii Sale a doua oară.

Prima parte a versetului 23 se referă, probabil, la cei doisprezece ucenici. Dar „când vă vor prigoni într-o cetate, să fugiți într-alta...” Ei nu erau obligați să rămână sub tirania dușmanilor lor, dacă exista o cale onorabilă de a scăpa. „Nu e greșit să fugi de pericol — greșit e să încerci să te eschivezi de la datorie.”

Ultima parte a versetului 23 ne poartă în viitor, la zilele care vor preceda venirea lui Cristos, pentru a domni: „...nu veți isprăvi de străbătut cetățile lui Israel până va veni Fiul Omului.” Aceasta nu putea să fie o referire la misiunea celor doisprezece, deoarece Fiul Omului venise deja. Unii învățați văd în aceasta o referire la distrugerea Ierusalimului, din anul 70 după Cristos. Totuși e greu să stabilim cum acest holocaust ar putea fi „venirea Fiului Omului” de care se vorbește aici. Pare mult mai plauzibil că aici este vorba de o referire la a doua Sa venire. În timpul Marii Tribulații, frații iudei, credincioși, ai lui Cristos vor începe să vestească evanghelia împărăției. Ei vor fi persecutați și urmăriți. Înainte de a ajunge ei în toate cetățile Israelului, Domnul Isus Se va întoarce să-Și judece dușmanii și să stabilească împărăția Sa.

S-ar părea că există o contradicție între versetul 23 și Matei 24:14. Aici se afirmă că nu se va ajunge în toate cetățile Israelului înainte de a veni Fiul Omului. Acolo se spune că evanghelia împărăției va fi predicată în toată lumea, înaintea venirii a doua a lui Isus. Totuși nu există nici o contradicție. Evanghelia va fi predicată în toate națiunile, deși nu neapărat la fiecare individ. Dar acest mesaj va întâmpina rezistență acerbă iar vestitorii mesajului vor fi persecutați și încoțșiți în Israel. Astfel, nu vor fi cuprinse toate cetățile Israelului în această campanie.

10:24, 25 Ucenicii Domnului vor fi avut adesea prilejul să se întrebe de ce trebuie să îndure acest tratament neomenos. Dacă Isus era cu adevărat Mesia, atunci de ce sufereau urmașii Lui, în loc să domnească? În versetele 24 și 25, El anticipează perplexitatea lor și le răspunde, amintindu-le de relația lor cu El. Ei erau ucenici. El era Învățătorul lor. Ei erau membri ai casei (Sale). Calitatea de ucenici presupune a-L urma pe Învățător, nu a-l fi superior. Slujitorul nu trebuie să se aștepte să fie tratat mai bine decât Stăpânul său. Dacă oamenii Îl numesc pe Stăpânul de drept al casei „Beelzebub” (în versiunea

Cornilescu, *Beelzebul* „domnul muștelor” un zeu ekronit, al cărui nume însemna pentru iudei Satan, n.tr.), atunci asupra lor vor fi azvârlite insulte și mai mari. Ucenicia presupune a avea parte de respingerea de care a avut parte și Învățătorul.

10:26, 27 De trei ori Domnul le-a spus adepților Lui să nu se teamă (v. 26, 28, 31). Mai întâi, nu trebuie să se teamă de triumful aparent al dușmanilor lor. Cauza Lui va fi răzbunată în chip glorios într-o bună zi. Până acum evanghelia fusese oarecum acoperită iar învățăturile Sale fuseseră relativ ascunse. Dar curând ucenicii vor trebui să vestească cu îndrăzneală mesajul creștin, care până în acel punct fusese ținut secret, adică în particular.

10:28 În al doilea rând, ucenicii nu trebuie să se teamă de furia ucigașă a oamenilor. Cel mai grav lucru pe care li-l pot face oamenii este să ucidă trupul. Moartea fizică nu este însă tragedia cea mai mare pentru un creștin. A muri înseamnă a fi cu Cristos și astfel mult mai bine. Înseamnă o izbăvire de păcat, întristare, boală, suferință și moarte; și mai este o strămutare în slava eternă. Așadar, până și cel mai mare rău pe care îl pot face oamenii este, în realitate, lucrul cel mai bun care i se poate întâmpla unui copil al lui Dumnezeu.

Ucenicii nu trebuie să se teamă de oameni, ci să aibă o frică plină de respect pentru Cel care este în stare să ucidă și sufletul, și trupul în iad. Aceasta e cea mai mare pierdere — despărțirea de Dumnezeu, de Cristos și de nădejde. Moartea spirituală este o pierdere incalculabilă și o condamnare care trebuie evitată cu orice preț.

Cuvintele lui Isus din versetul 28 evocă amintiri despre acel om care a trăit o viață sfântă, John Knox, al cărui epitaf stă scris: „Aici odihnește unul care s-a temut atât de mult de Dumnezeu încât n-a putut să se mai teamă de nici un om.”

10:29 În mijlocul încercărilor de foc, ucenicii puteau avea încredere în grija lui Dumnezeu. Domnul Isus ne învață următorul lucru din exemplul unei păsări foarte comune: vrabia. Două din aceste păsări nesemnificative se vindeau pentru o monedă de cupru. Totuși nici una din ele nu moare fără voia Tatălui sau fără cunoștința sau prezența Sa. După cum s-a exprimat cineva, „Dumnezeu participă la înmormântarea fiecărei vrăbii răpuse.”

10:30, 31 Același Dumnezeu care se interesează personal de vrăbioare ține socio-

teala exactă a perilor din capul fiecărui copilăș al Său. Un fir de păr este cu mult mai puțin valoros decât o yrabie. Aceasta demonstrează că copiii Lui Îi sunt mai de preț decât multe vrăbii. Așadar, ce motiv mai avem să ne temem?

10:32 Având în vedere toate cele de mai sus, ce este mai rezonabil pentru uceniciei lui Cristos decât să-L mărturisească pe El înaintea oamenilor? Orice rușine sau ocară pe care o vor suporta eventual va fi din belșug răsplătită în cer, când Domnul Isus îi va mărturisi înaintea Tatălui Său. Mărturisirea lui Cristos din acest caz presupune o angajare și predare în fața Lui, ca Domn și Mântuitor, și recunoașterea Lui care decurge de aici, cu cuvântul și cu viața noastră. În cazul celor mai mulți dintre cei doisprezece, lucrul acesta a condus la mărturisirea supremă a Domnului, prin martiraj.

10:33 Tăgăduirea lui Cristos pe pământ va fi plătită cu tăgăduirea înaintea lui Dumnezeu și a cerului. A-L tăgădui pe Cristos în acest sens înseamnă a refuza să-I recunoști autoritatea asupra vieții tale. Cei care prin viața lor spun, de fapt: „Niciodată nu Te-am cunoscut“ Il vor auzi odată și pe El spunând: „Niciodată nu v-am cunoscut“. Domnul nu Se referă aici la o tăgăduire temporară a Lui, făcută sub presiune, ca în cazul lui Petru, ci o tăgăduire din care s-a făcut un obicei, o lepădare finală de El.

D. Nu am venit să aduc pacea, ci o sabie (10:34-39)

10:34 Cuvintele Domnului nostru trebuie înțelese la modul figurat, în contextul în care rezultatele vizibile ale venirii Sale sunt prezentate ca scop aparent al venirii Sale. El spune că nu a venit să aducă pacea, ci o sabie. De fapt, El a venit să aducă pacea (Ef. 2:14-17); El a venit pentru ca lumea să poată fi mântuită prin El (Ioan 3:17).

10:35-37 Dar ideea care se desprinde de aici este că ori de câte ori persoane individuale au devenit urmași ai Săi, familiile lor s-au întors împotriva lor. Un tată convertit va întâmpina opoziție din partea fiului său necredincios, o mamă creștină va avea împotrivire din partea unei fiice nenăscute din nou. Astfel, adesea trebuie făcută o alegere între Cristos și familia cuiva. Nu trebuie să permitem nici unui fel de legături de sânge să ne abată, ca ucenici ai Domnului, de la loialitatea totală pe care I-o datorăm. Mântuitorul trebuie să fie mai presus de tatăl, mama, fiul sau fiica cuiva. Unul din prețurile

uceniciei este faptul că va trebui să suferim tensiuni, certuri și chiar înstrăinarea de propria noastră familie. Această ostilitate este adesea mai cruntă decât cea pe care o întâmpinăm în alte domenii ale vieții.

10:38 Dar mai e un lucru și mai periculos care-l poate răpi lui Cristos locul ce l se cuvine: iubirea propriei noastre vieți. De aceea, Isus a adăugat: „Cine nu-și ia crucea și nu vine după Mine nu este vrednic de Mine.“ Desigur, crucea era un mod de executare a oamenilor. A-ți lua crucea și a-L urma pe Cristos înseamnă a trăi într-o manieră atât de consacrată pentru El, încât până și moartea însăși nu mai este un preț prea mare de plătit pentru El. Nu tuturor ucenicilor li se cere să-și dea viața pentru Domnul, dar toți sunt chemați să-L prețuiască atât de mult, încât să nu țină la viața lor.

10:39 Dragostea pentru Cristos trebuie să pună stăpânire pe instinctul de auto-conservare. Cine își va păstra viața o va pierde și cine își va pierde viața pentru Mine o va câștiga. Există isпита de a ține din răputeri la viața noastră, făcând totul pentru a evita durerile și pierderile inerente unei vieți de totală predare. Dar aceasta ar fi cea mai mare risipă a vieții — să o petreci în satisfacerea dorințelor eului. Cea mai bună întrebuintare pe care am putea-o da vieții noastre este de a o petrece în slujba lui Cristos. Persoana care își pierde viața în consacrare față de El o va câștiga și o va găsi în toată plinătatea ei adevărată.

E. Un pahar de apă rece (10:40-42)

10:40 Nu toți oamenii aveau să respingă mesajul ucenicilor. Unii aveau să vadă în ei pe reprezentanții lui Mesia, primindu-i cu căldură. Ucenicii aveau mijloace limitate de a răsplăti această omenie, dar nu trebuiau să se îngrijoreze pentru asta. Orice lucru făcut pentru ucenici le era socotit oamenilor ca săvârșit chiar pentru Domnul, răsplata fiind pe măsură.

A primi un ucenic al lui Cristos echivala cu a-L primi pe Cristos Însuși iar a-L primi pe El era la fel cu a-L primi pe Tatăl care L-a trimis, întrucât cel trimis îl reprezintă pe ce-l ce l-a trimis. A-l primi pe un ambasador, care reprezintă guvernul care l-a trimis și însărcinat să-l reprezinte, înseamnă a beneficia de relații diplomatice cu țara respectivă.

10:41 Oricine îl primește pe un prooroc, în numele proorocului, va primi răsplata unui prooroc. A. T. Pierson comentează pe marginea acestui verset următoarele:

Iudeii considerau răsplata proorocilor drept cea mai mare, deoarece, deși regii domneau în numele Domnului și preoții slujeau în numele Domnului, proorocul venea din partea Domnului, învățându-l atât pe drept, cât și pe rege. Cristos spune că dacă nu faci altceva decât să-l primești pe un prooroc în calitatea sa de prooroc, vei primi aceeași răsplată de care are parte proorocul, dacă îl ajuți pe acesta. Când veți fi din nou înclinați să criticați un vorbitor, gândiți-vă la acest lucru! Dacă îl veți ajuta să vorbească pentru Dumnezeu îl veți încuraja, veți avea parte de răsplata lui. Dimpotrivă, dacă îi veți îngreuna slujba, vă veți pierde răsplata. Mare lucru este să-l ajuți pe cel care se străduiește să facă binele. Nu judecați îmbrăcămintea lui, atitudinea sa, manierele sau vocea sa, ci priviți dincolo de toate acestea și spuneți: „Nu cumva acesta e mesajul pe care mi-l transmite Dumnezeu mie? Oare nu este acesta un profet al lui Dumnezeu pentru sufletul meu?” Dacă este, atunci primiți-l, preamăriți cuvântul și lucrarea lui și veți obține o parte din răsplata lui.¹⁸

Cine primește un om neprihănit, din pricina faptului că acesta este neprihănit, va primi răsplata omului neprihănit. Cei care îi judecă pe alții după înfățișarea lor atrăgătoare sau bogăția materială nu își dau seama că, în realitate, adevărata valoare morală e îmbrăcată adesea într-o haină foarte umilă. Modul în care îl va trata cineva pe cel mai nepretențios ucenic va fi exact tratamentul pe care l-l va aplica chiar Domnul lui.

10:42 Nici un act de bunătare arătat unui adept al lui Isus nu va rămâne neobservat. Chiar și un pahar de apă rece va fi amplu răsplătit, dacă este dăruit unui ucenic, din pricina faptului că acesta este un adept al Domnului.

Astfel Domnul își încheie seria de instrucțiuni speciale date celor doisprezece investindu-i cu demnitate regală. Este adevărat că ei vor avea parte de împotrivire, vor fi respinși, arestați, judecați, întemnițați și poate chiar omorâți. Dar ucenicii nu trebuiau să uite niciodată că sunt reprezentanții Regelui și că aveau privilegiul slăvit de a vorbi și acționa în numele Lui.

VII CREȘTEREA OPOZIȚIEI ȘI A RESPINGERII (Cap. 11, 12)

A. Întemnițarea lui Ioan Botezătorul (11:1-19)

11:1 După ce i-a trimis pe cei doisprezece în această misiune specială, temporară,

către casa lui Israel, Isus a plecat din acel loc, ca să învețe și să predice în cetățile Galileii, unde locuiseră anterior ucenicii.

11:2, 3 Între timp, Ioan fusese aruncat în închisoare de Irod. Singur și descurajat, Ioan a căzut pe gânduri, întrebându-se dacă Isus o fi cu adevărat Mesia, atunci de ce îngăduie ca predecesorul Său să zacă în închisoare? Asemenea altor oameni mari ai lui Dumnezeu, Ioan a suferit o temporară alunecare de la credință. Și așa se face că a trimis doi din ucenicii săi la Isus, să-L întrebe dacă El era cu adevărat cel promis de prooroci, sau dacă mai trebuia să-L aștepte încă pe Cel Uns.

11:4, 5 Isus a răspuns amintindu-i lui Ioan că El face minunile prezise în cazul lui Mesia, și anume că orbii văd (Isa. 35:6); surzii aud (Isa. 35:5); morții sunt înviați (acest fapt nu a fost profețit în legătură cu Mesia, ci a depășit minunile pe care le preziseseră proorocii). De asemenea, Isus i-a amintit lui Ioan că evanghelia se vestește la cei săraci, conform profeției mesianice de la Isaia 61:1. În mod obișnuit, conducătorii religioși își concentrează adesea atenția asupra celor bogați, ce provin din medii aristocratice. Mesia aducea însă vestea bună celor săraci.

11:6 Apoi Mântuitorul a adăugat: „**Ferice de acela pentru care Eu nu voi fi un prilej de poticnire.**” Rostite de alte buze, aceste cuvinte ar fi fost etichetate drept cea mai mare laudăroșenie. Dar ieșite de pe buzele lui Isus, ele constituie validarea perfecțiunii Sale personale. În loc să se comporte ca un general pompos, Mesia a venit sub forma unui tâmplar umil. Blandețea Sa, starea Sa umilă, smerenia Sa contrastau cu caracterul unui Mesia militant. Oameni animați de pomirile firii puteau să se indoiască de faptul că e cu adevărat Regele. Dar binecuvântarea lui Dumnezeu se odihnea peste cei care, cu ochii lor spirituali, recunoșteau în Isus din Nazaret pe Mesia Cel Promis.

Versetul 6 nu trebuie interpretat ca o dojană la adresa lui Ioan. Fiecare din noi simte nevoia, din când în când, să i se confirme și întărească credința. Una e să ai o trecătoare abatere de la credință, și cu totul alta să te poticnești pentru totdeauna cu privire la identitatea Domnului Isus. Nici un capitol separat din viața cuiva nu poate fi considerat drept reprezentativ pentru întreaga viață a aceluși om. Luând viața lui Ioan în totalitatea ei, vom descoperi mărturia unei trăiri pline de credincioșie și perseverență.

11:7, 8 De îndată ce au plecat ucenicii lui Ioan, îmbărbătați de asigurarea dată de Isus, Domnul s-a adresat mulțimilor, cu cuvinte pline de elogiu la adresa lui Ioan Botezătorul. Aceeași mulțime de oameni dăduse năvală în pustie să-l audă pe Ioan, când vestea acesta cuvântul. De ce? Doar pentru a vedea un om slab, șovăitor, o trestie scuturată de orice rafală de vânt a opiniei oamenilor? Nu, cu siguranță că nu! Ioan era un predicator neânfricat, cu un puternic simț al conștiinței, care prefera să sufere, decât să fie redus la tăcere, gata să moară decât să stea cu mâinile în sân. Veniseră acești oameni să vadă un curtean de la palat, îmbrăcat în straie luxoase? Nicidecum! Ioan era un om simplu al lui Dumnezeu, a cărui viață austeră constituia o mostrare la adresa spiritului nespus de lumesc al poporului.

11:9 Leșiseră ei să vadă un prooroc? Ei bine, Ioan era prooroc — în realitate, cel mai mare dintre prooroci. Domnul nu a lăsat să se înțeleagă aici că Ioan era mai mare în ce privește caracterul său, elocvența sau puterea sa de convingere. Ioan era mai mare datorită poziției pe care o ocupa, de premergător al Regelui-Mesia.

11:10 Ideea aceasta e confirmată de versetul 10. Ioan era împlinirea profeției lui Maleahi (3:1) — solul care avea să-L precedă pe Domnul, pregătindu-i pe oameni pentru venirea Sa. Și alții mai profetiseră Venirea lui Cristos, dar Ioan fusese ales să vestească actul propriu-zis al sosirii lui Mesia. Bine a zis cineva: „Ioan a deschis calea pentru Cristos, după care s-a dat la o parte din calea lui Cristos.“

11:11 Afirmația „cel mai mic în împărăția cerurilor este mai mare decât el“ dovedește că Isus se referea la privilegiul lui Ioan, nu la caracterul său. Cel mai mic din împărăția cerurilor nu posedă neapărat un caracter mai bun decât al lui Ioan, dar are un privilegiu mai mare. A fi un cetățean al împărăției este un lucru mai mare decât a anunța venirea împărăției. Privilegiul lui Ioan a fost mare în sensul că el a pregătit calea pentru Domnul, dar el nu a trăit ca să se bucure de binecuvântările împărăției.

11:12 De la inaugurarea lucrării lui Ioan și până la această internepiere a sa, împărăția cerurilor fusese supusă la violență. Fariseii și cărturarii i se împotrăviseră cu îndârjire. Regele Irod făcuse tot ce-i stătuse în putință pentru a zădărnici împărăția, punând mâna pe vestitorul ei.

„...și cei ce dau năvală (violenței) pun

mâna pe ea (o iau cu forța).“ Această afirmație se pretează la două interpretări. Mai întâi, vrăjmașii împărăției au făcut tot ce le-a stat în putință pentru a lua cu forța împărăția și a o distruge. Faptul că l-au respins pe Ioan a prefigurat faptul că-L vor respinge chiar pe Rege și împărăția adusă de El. Dar mai poate însemna că cei care erau gata pentru venirea Regelui au răspuns cu o dorință nestăvilită la anunțul făcut în acest sens și s-au străduit din răsputeri să intre în împărăție. Acesta este sensul la Luca 16:16: „Legea și Proorocii au ținut până la Ioan. De atunci încoace, Evanghelia se propovăduiește: și fiecare, ca să intre, dă năvală.“ Aici împărăția e înfățișată ca o cetate asediată, în care vor să intre toate clasele de oameni. Se cere pentru aceasta un anumit grad de violență spirituală.

Indiferent care sens îl adoptăm, gândul care se desprinde de aici este că propovăduirea lui Ioan a declanșat o reacție violentă, cu înrăurii profunde și larg răspândite.

11:13 „Căci până la Ioan au proorocit toți proorocii și legea.“ întreg volumul, de la Geneza la Maleahi, a proorocit despre venirea lui Mesia. Când Ioan a ieșit pe scena istoriei, rolul său unic nu a constat doar în proorocie, ci în vestirea împlinirii tuturor profețiilor privitoare la Prima Venire a lui Cristos.

11:14 Maleahi prezisese că înaintea de a Se arăta Mesia, va veni Ilie ca predecesor (Mal. 4:5, 6). Dacă oamenii ar fi fost dispuși să-L primească pe Isus ca Mesia, Ioan ar fi îndeplinit rolul lui Ilie. Ioan nu era întruparea lui Ilie, după cum arată el clar la Ioan 1:21. Dar el a mers înaintea lui Cristos în spiritul și puterea lui Ilie (Luca 1:17).

11:15 Nu toți l-au apreciat pe Ioan Botezătorul și nu toți i-au înțeles misiunea. Prin urmare, Domnul a adăugat: „Cine are urechi de auzit să audă!“ Cu alte cuvinte, aveți grijă să nu scăpați semnificația celor auzite! Dacă Ioan a îndeplinit profeția privitoare la Ilie, atunci înseamnă că Isus este Mesia cel promis! Prin acreditarea lui Ioan Botezătorul, Isus reafirma pretenția Sa, că este Cristosul Dumnezeuului. A-L accepta pe Unul duce inevitabil la acceptarea Celuilalt.

11:16, 17 Dar generația căreia i se adresa Isus nu era interesată să-L accepte pe nici unul! Iudeii, care au avut privilegiul de a asista la venirea Regelui-Mesia, nu au avut nici un confort de la El sau de la premergătorul Său. Ei erau o piatră de încercare. Isus i-a comparat cu niște copii răsfățați, care stăteau la piață și nu puteau fi mulțumiți

deloc, indiferent ce ofertă li se făcea. Dacă prietenii lor cereau să cânte din fluiet, pentru ca ei să poată dansa, acești copii refuzau. Dacă prietenii le cereau să se joace de-a înmormântarea, ei refuzau să bocească.

11:18, 19 Ioan a venit ca ascetic și iudeii l-au acuzat că este posedat de demoni. Pe de altă parte, Fiul Omului a mâncat și a băut, în mod normal. Dacă ascetismul lui Ioan i-a făcut să se simtă incomozi, atunci te-ai fi așteptat ca manierele mai obișnuite ale lui Isus la masă să fie acceptate de ei. Dimpotrivă însă ei l-au numit „om mîncăcios și băutor de vin și prieten al vameșilor și păcătoșilor.“ Desigur, Isus nu a mâncat și nu a băut niciodată fără măsură. Acuzăția lor era pură născocire. Este adevărat că El era prieten al vameșilor și al păcătoșilor, dar nu în modul sugerat de ei. Da, El s-a împrietenit cu păcătoșii, pentru a-i salva de păcatele lor, dar niciodată nu a împărțășit sau a aprobat păcatele lor.

„Totuși înțelepciunea a fost îndreptățită prin lucrările ei.“ Desigur, Domnul Isus este înțelepciunea personificată (1 Cor. 1:30). Oamenii necredincioși n-au decât să-L vorbească de rău, El este răzbunat și îndreptățit de faptele Sale și de cele săvârșite în adepții Lui. Deși marea majoritate a iudeilor refuza să-L recunoască în calitatea Sa de Rege-Mesia, afirmațiile care le-a făcut despre Sine au fost pe deplin adevărate de minunile Sale și de transformarea spirituală produsă în ucenicii Săi devotați.

B. Vai de cetățile Galileii care au refuzat să se pocăiască! (11:20-24)

11:20 Cu cât e mai mare privilegiul acordat cuiva, cu atât crește și responsabilitatea care apasă pe umerii acelei persoane. Nici o altă cetate nu fusese mai privilegiată decât fuseseră Horazinul, Betsaida și Capernaumul. Fiul lui Dumnezeu intrupat umblase pe străzile lor prăfuite, le învățase fiii și săvârșise câteva dintre cele mai mărețe fapte ale Sale în interiorul zidurilor lor. În fața acestor dovezi copleșitoare, locuitorii lor au continuat să refuze cu încăpățănare să se pocăiască. Prin urmare, nici nu e de mirare că Domnul a rostit cea mai solemnă condamnare la adresa lor.

11:21 El a început cu Horazinul și Betsaida. Aceste cetăți auziseră invitațiile pline de har ale Dumnezeului-Mântuitor, și totuși li întorseseră spatele. Gândul Lui a zburat apoi la orașele Tir și Sidon, care căzuseră sub judecata lui Dumnezeu din pricina idola-

triei și răutății lor. Dacă ar fi avut ele privilegiul de a vedea minunile săvârșite de Isus, aceste cetăți negreșit s-ar fi smerit cu adâncă pocăință. Prin urmare, în ziua judecății, Tirul și Sidonului le va fi mai ușor decât Horazinului și Betsaidei.

11:22 Cuvintele „în ziua judecății va fi mai ușor“ indică faptul că vor exista diverse grade de pedepsire în iad, după cum sunt grade diferite de răsplată în cer (1 Cor. 3:12-15). Păcatul unic care îi trimite pe oameni în iad este refuzul lor de a se supune lui Isus Cristos (Ioan 3:36b). Dar profunzimea suferinței din iad depinde de privilegiile pe care le-a nesocotit cineva și de păcatele în care s-a complăcut.

11:23, 24 Puține cetăți fuseseră atât de favorizate cum fusese Capernaumul. Acesta devenise orașul adoptat de Isus după respingerea Sa la Nazaret (9:1, cf. Marcu 2:1-12), și unele din cele mai extraordinare miracole ale Sale — dovezi de netăgăduit ale faptului că El era Mesia cel Promis — fuseseră săvârșite aici. Dacă Sodoma, infama capitală a homosexualității, ar fi avut aceste privilegii, s-ar fi pocăit și ar fi fost cruțată. Dar privilegiul Capernaumului a fost mult mai mare. Locuitorii săi ar fi trebuit să se pocăiască și să-L accepte cu bucurie pe Domnul. Dar Capernaumul a pierdut prilejul ce i se oferise. Păcatul perversiunii Sodomei a fost, într-adevăr, mare, dar nici un păcat nu e mai mare decât faptul că Capernaumul a respins pe Fiul sfânt al lui Dumnezeu! Prin urmare, Sodoma nu va fi pedepsită atât de aspru ca și Capernaumul, în ziua judecății. Deși inițial înălțat la cer, în ce privește privilegiile acordate, Capernaumul va fi coborât până în Hades, la judecată. Dacă toate acestea sunt adevărate despre Capernaum, cu cât mai valabilă este afirmația în cazul acelor locuri unde Bibliile abundă, unde evanghelia se vestește de la radio și televiziune și unde puțini, ba poate chiar nici unul nu va avea scuze!

În zilele Domnului nostru, existau patru cetăți (orașe) de frunte în Galileea: Horazin, Betsaida, Capernaum și Tiberiada. Care a fost urmarea? Nimicirea Horazinului și a Betsaidei a fost atât de profundă încât azi nici nu se cunoaște locul exact unde au fost aceste orașe. Nici chiar despre Capernaum nu se știe exact unde era plasat. Tiberiada încă mai dăinuie. Această împlinire extraordinară de remarcabilă a profeției este încă o dovadă în plus despre atotștiința Mântuitorului și inspirația Bibliei.

C. Reacția Mântuitorului la respingere (11:25-30)

11:25, 26 Cele trei orașe din Galileea nu aveau nici ochi, nici inimă să-L iubească pe Cristosul lui Dumnezeu. El știa însă că atitudinea lor era doar o anticipare a respingerii la scară mult mai mare. Cum a reacționat El la lipsa lor de pocăință? Nu cu vrăjmășie, cinism sau răzbunare. Mai degrabă, El Și-a ridicat glasul către Dumnezeu cu mulțumire că nimic nu poate zădărnici planurile Sale suverane. „Te laud, Tată, Doamne, al cerului și al pământului, pentru că ai ascuns aceste lucruri de cei înțelepți și pricepuți și le-ai descoperit pruncilor.“

Două greșeli de înțelegere trebuiesc evitate aici. Mai întâi, Isus nu-Și exprima satisfacția față de judecata ce avea să se abată în mod inevitabil asupra cetăților galileene. În al doilea rând, El nu a lăsat să se înțeleagă că Dumnezeu ar fi privat în mod arbitrar pe cei înțelepți și pricepuți de lumină.

Cetățile avuseseră toate ocaziile de a-L primi pe Domnul Isus. Dar ele refuzaseră în mod deliberat să I se supună. Când au refuzat ele lumina, și Dumnezeu a luat lumina de la ele. Dar planurile lui Dumnezeu nu au suferit înfrângere, ci ele se vor împlini întocmai. Dacă intelectualii nu vor să creadă, atunci Dumnezeu se va descoperi inimilor oamenilor simpli și smeriți. El îi satură pe cei flămânzi cu bunătați și-i trimite pe cei bogăți cu mâinile goale (Luca 1:53).

Cei care se consideră prea înțelepți ca să mai aibă nevoie de Cristos ajung să sufere de o orbire juridică. Dar cei care recunosc că le lipsește înțelepciunea primesc revelații de la Cel „în care sunt ascunse toate comorile înțelepciunii și cunoștinței“ (Col. 2:3). Isus l-a mulțumit Tatălui pentru faptul că a rânduit ca, și dacă unii nu-L vor accepta, alții să-L primească totuși. În fața unei necredințe de proporții gigantice, El a găsit consolare în planul și scopul suveran al lui Dumnezeu.

11:27 Toate lucrurile l-au fost încredințate lui Cristos de către Tatăl Său. Această afirmație ar fi foarte absurdă, dacă ar fi făcută de oricine altcineva, dar rostită de Domnul Isus, ea este o simplă enunțare a adevărului. La ora aceea, când începuse să se înțească opoziția, nu se părea să El este stăpân pe situație. Dar aparențele erau înșelătoare. El era stăpân pe situație. Programul vicții Sale se desfășura fără să poată fi zădărnicit, în direcția gloriosului triumf de la

sfârșit. „Nimeni nu-L cunoaște deplin pe Tatăl, afară de Fiul.“ Persoana lui Cristos e învăluită într-un mister de nepătruns. Îngemănarea naturii dumnezeiești cu cea omească într-o singură Persoană ridică problemele coplesitor de mari pentru mintea omului. De pildă, să luăm doar problema morții: Dumnezeu nu poate muri. Dar Isus este Dumnezeu și Isus a murit. Totuși natura sa divină și cea umană sunt inseparabile. Astfel, deși îl putem cunoaște și iubi și ne putem pune încrederea în El, există un sens în care numai Tatăl îl poate înțelege deplin pe Fiul.

Dar tainele de nepătruns ale Numelui Tău Depășesc puterea creaturii de a le înțelege; Doar Fiul — slăvit adevăr — Pe Tatăl îl poate cunoaște cu adevărat. Vrednic ești, o, Miel al lui Dumnezeu, Ca orice genunchi să Ți se plece!

— *Josiah Conder*

„Tot așa, nimeni nu cunoaște deplin pe Tatăl, afară de Fiul și acela căruia vrea Fiul să i-L descopere.“ Și Tatăl este de nepătruns. În ultimă instanță, numai Dumnezeu este suficient de mare pentru a-L înțelege pe Dumnezeu. Omul nu poate să-L cunoască prin propriile sale forțe sau prin intelectul Său. Dar Domnul Isus poate să-L descopere pe Tatăl și-L descoperă cu binevoiește. Oricine ajunge să-L cunoască pe Fiul ajunge să-L cunoască și pe Tatăl (Ioan 14:7).

Totuși, după ce am spus toate acestea, trebuie să mărturisim că în încercarea de a explica versetul 27, ne-am lovit de adevăruri care ne depășesc. Noi vedem lucrurile palid, ca într-o oglindă. Nici măcar în eternitate, mințile noastre mărginite nu vor fi în stare să aprecieze îndeajuns măreția lui Dumnezeu sau să înțeleagă taina întrupării. Când citim că Tatăl este descoperit numai celor cărora Fiul binevoiește să i-L descopere, am putea fi ispițiți să credem că ar fi vorba de un proces arbitrar de selecție, aplicat unui număr restrâns de oameni. Dar versetul următor ne păzește de o atare interpretare eronată. Domnul Isus lansează o invitație universală către toți cei trudiți și apăsați să vină la El pentru a primi odihnă. Cu alte cuvinte, cei cărora binevoiește El să li-L descopere pe Tatăl sunt cei care își pun încrederea în Domnul Isus, luându-L ca Domn și Mântuitor al lor. Analizând această invitație de infinită tandrețe, să ne amintim că a fost făcută după flagranta respingere a

lui Isus de către orașele privilegiate din Galileea. Ura și încăpățânarea omului nu au putut stinge dragostea și harul Său. După cum s-a exprimat A. J. McClain:

Deși națiunea Israel se îndreapta spre grozăvia judecății divine, Regele, în cadrul ultimului Său apel, deschide larg ușa mântuirii personale. Și astfel, El dovedește că este un Dumnezeu al harului, chiar atunci când poporul este în pragul judecății.¹⁹

11:28 Veniți... A veni înseamnă a crede (Fapte 16:31); a primi (Ioan 1:12); a mânca (Ioan 6:35); a bea (Ioan 7:37); a privi (Isa. 45:22); a mărturisii (1 Ioan 4:2); a auzi (Ioan 5:24, 25); a intra pe ușă (Ioan 10:9); a deschide o ușă (Apo. 3:20); a te atinge de poala hainei Lui (Mat. 9:20, 21); și a accepta darul vieții veșnice prin Cristos, Domnul nostru (Rom. 6:23).

la Mine... Obiectivul credinței nu este o biserică, un crez sau un cleric, ci Cristosul cel viu. Mântuirea este într-o Persoană. Cei care îl au pe Isus sunt mântuiți în măsura deplină în care îi poate mântui Dumnezeu.

toți cei trudiți și împovărați. Pentru a veni cu adevărat la Isus, cineva trebuie să creadă că este împovărat de păcat. Numai cei care recunosc că sunt pierduți pot fi mântuiți. Credința în Domnul Isus Cristos este precedată de pocăința față de Dumnezeu.

și Eu vă voi da odihnă. Observați că odihna nu poate fi câștigată sau dobândită pe baza meritelor, ci este dată în dar. Aceasta este *odihna mântuirii* care provine din faptul că ți-ai dat seama că Cristos a isprăvit lucrarea de răscumpărare pe crucea de la Calvar. Este *odihna conștiinței* care intervine în urma realizării faptului că pedeapsa pentru păcatele tale a fost plătită odată pentru totdeauna și că Dumnezeu nu va mai cere plata a doua oară.

11:29 în versetele 29 și 30, invitația trece de la mântuire la slujire.

Luați jugul Meu asupra voastră. Aceasta înseamnă a te preda voii Lui, a-l da lui controlul asupra vieții Tale (Rom. 12:1, 2).

și învățați de la Mine. Pe măsură ce recunoaștem domnia Sa în fiecare aspect al vieții noastre, El ne îndrumă pe căile Sale.

căci Eu sunt blând și smerit cu inima. În contrast cu fariseii, care erau aspri și mândri, adevăratul Învățător este blând și smerit. Cei care iau jugul Lui vor învăța să ocupe locul cel mai de jos.

și veți găsi odihnă pentru sufletele voastre. Aici nu este vorba despre odihna conștiinței, ci odihna inimii, care se dobândește prin ocuparea locului celui mai de jos înaintea lui Dumnezeu și a omului. De asemenea, este odihna pe care o cunoaște cineva în slujba lui Cristos, când încetează de a mai fi „mare“.

11:30 Căci jugul Meu este bun și sarcina Mea ușoară. Iarăși întâlnim un contrast puternic cu fariseii. Isus a spus despre ei: „Ei leagă sarcini grele și cu anevoie de purtat; și le pun pe umerii oamenilor, dar ei nici cu degetul nu vor să le miște“ (Mat. 23:4). Jugul lui Isus este ușor: nu lasă urme pe grumaz. Cineva a sugerat că dacă ar fi fost ca Isus să-și pună o firmă pe ușa atelierului său de tâmplărie, ar fi sunat astfel: „Juguri ușor de purtat“.

Povara Lui este ușoară. Asta nu înseamnă că în viața creștină nu vor veni noi probleme, încercări, chinuri și dureri în inimă. Numai că nu vom fi nevoiți să purtăm singuri aceste poveri. Suntem înjugați alături de Cel care ne va da suficient har pentru toate situațiile întâmpinate de noi. A-L sluji pe El nu este robie, ci libertate perfectă, după cum s-a exprimat J.H. Jowett:

Greșeala fatală a credinciosului ar fi să încerce să poarte povara vieții de unul singur, punându-și o zgardă. Dumnezeu nu a rânduit niciodată ca omul să-și poarte singur povara. *Cristos nu dă decăt juguri!* Jugul este, prin definiție, un dispozitiv conceput pentru două grumazuri. Și Domnul Isus Însuși vrea să ocupe unul din cele două spații ale jugului. El vrea să împărțască orice trudă și sarcină grea. Secretul păcii și biruinței în viața creștină îl aflăm atunci când renunțăm la „zgardă“ și acceptăm „jugul“ relaxant al Învățătorului.²⁰

D. Isus este Domnul Sabatului (12:1-8)

12:1 Capitolul acesta consemnează criza tot mai mare de respingere a Sa. Animozitatea și răutatea tot mai mare a fariseilor față de El sunt gata să se reverse acum. Problema prin care se sparg zăgazarile, lăsând să se reverse ura lor, este întrebarea despre Sabat.

În această zi de Sabat, Isus împreună cu ucenicii treceau printre lanurile de grâu. Ucenicii au început să smulgă spice de grâu și să le mănânce. Legea le îngăduia să mănânce spice de grâu din ogorul vecinului, atâta timp cât nu foloseau secera (Deut. 23:25).

12:2 Dar fariseii, care făceau caz de

orice amănunt din lege, oricât de minuscul și nesemnificativ ar fi fost, au lansat imediat acuzația că a fost călcat Sabatul. Deși nu se redau concret toate acuzațiile lor, ucenicii au fost învinuiți de următoarele: (1) că au recoltat (au cules spice); (2) că au treierat (fre-când în mână spicele); (3) că au vânturat (separând grâul de pleavă).

12:3, 4 Isus s-a adresat plângerii lor ridicole, amintindu-le de un incident din viața lui David. Odată, când se afla în exil, împreună cu oamenii lui, s-au dus în pustie și au mâncat pâinea punerii înainte — cele douăsprezece pâini memoriale, hrană interzisă pentru orice altă persoană decât preoții. Dar nici David, nici oamenii lui nu erau preoți și totuși Dumnezeu nu le-a imputat niciodată faptul că au consumat pâinea respectivă. De ce?

Răspunsul este că legea lui Dumnezeu nu a avut niciodată menirea de a provoca suferință credincioșilor Săi. Nu era vina lui David că se afla în exil. Vina o purta națiunea păcătoasă, care-l respinsese. Dacă i s-ar fi acordat locul ce i se cuvenea, nici el, nici însoțitorii lui n-ar fi fost nevoiți să mănânce pâinea punerii înainte. Dar, din pricina păcatului care exista în Israel, Dumnezeu a îngăduit un act care, în alte împrejurări, ar fi fost interzis.

Analogia este clară: Domnul Isus a fost Regele de drept al Israelului, dar națiunea nu a vrut să-L recunoască de Suveran. Dacă I s-ar fi acordat locul ce I se cuvine, adepții Lui nu ar fi fost nevoiți să-și potolească foamea în modul acesta, în ziua de Sabat ori în oricare altă zi din săptămână. Istoria se repeta. Domnul nu Și-a mutat ucenicii, deoa-rece aceștia nu greșiseră cu nimic.

12:5 Isus le-a amintit fariseilor că preoții profanează Sabatul prinuciderea și jertfirea animalelor și executarea multor altor treburi mecanice, dar necesare (Num. 28:9, 10); cu toate acestea, ei sunt fără vină, pentru că sunt angajați în slujba lui Dumnezeu.

12:6 Fariseii știau că preoții lucrau în fiecare zi de Sabat la templu, fără ca prin aceasta să-l profaneze. Prin urmare, ce i-a determinat să-i critice pe ucenici pentru fapta lor, comisă în prezența *Celui* care este mai mare decât templul? Cuvântul „*Celui*” redat prin italice, ar putea fi citit drept „*Ceva* mai mare decât templul este aici.” Acest „*ceva*” este împărăția lui Dumnezeu, prezentă în persoana Regelui.

12:7 Fariseii nu înțeleseseră niciodată inima lui Dumnezeu. În Osea 6:6 El spuse:

„Milă voiesc, iar nu jertfă.” Dumnezeu așează compasiunea mai presus de ritual. Mai degrabă, El vrea să-i vadă pe copiii Lui culegând spice de grâu, decât să respecte ziua aceasta cu atâta strictețe încât să-și provoace suferințe fizice. Dacă fariseii și-ar fi dat seama de acest lucru, nu i-ar fi condamnat pe ucenici. Dar ei puneau mai mult preț pe hipercorectitudinea lor exterioară decât pe bunăstarea oamenilor.

12:8 Apoi Mântuitorul a adăugat: „Căci Fiul Omului este Domn și al Sabatului.” El este cel care a instituit, din capul locului, legea și, prin urmare, El era cel mai calificat să-i interpreteze sensul. E. W. Rogers a declarat următoarele:

Se pare că Matei, învățat aici de Duhul, trece rapid în revistă numeroasele nume și funcții deținute de Domnul Isus: El este Fiul Omului; Domnul Sabatului; Robul Meu; Fiul Meu Preaiubit; Fiul lui David; mai mare decât templul; mai mare decât Iona; mai mare decât Solomon. El procedează așa pentru a arăta enormitatea păcatului de respingere a Lui și a refuzului de a-I acorda drepturile ce I se cuvin.²¹

Înainte de a trece la următorul incident, vindecarea de către Isus a omului cu mâna uscată, se cuvine să ne oprim asupra subiectului Sabatului.

EXCURS DESPRE SABAT

Ziua de Sabat era și va fi întotdeauna ziua a șaptea a săptămânii, sâmbăta.

Dumnezeu s-a odihnit în ziua a șaptea, după șase zile ale creației (Gen. 2:2). El nu i-a poruncit omului să țină Sabatul cu ocazie, deși e posibil să fi rânduit atunci acest principiu al unei zile de odihnă după șase zile lucrătoare.

Poporului Israel i s-a poruncit să țină Sabatul când au fost date Cele Zece Porunci (Ex. 20:8-11). Legea Sabatului se deosebea de celelalte nouă porunci, prin faptul că era o lege ceremonială, în vreme ce celelalte erau legi morale. Singurul motiv pentru care era greșit să lucrezi în ziua de Sabat era faptul că așa spusese Dumnezeu. Celelalte porunci, în schimb, aveau de a face cu lucruri rele în ele însele.

Prohibiția împotriva muncii în ziua de Sabat nu fusese niciodată concepută ca să se aplice la: slujirea lui Dumnezeu (Mat. 12:5); lucrări indispensabile (Mat. 12:3, 4) sau fapte de milostenie (Mat. 12:11, 12). Nouă

din cele Zece Porunci sunt repetate în Noul Testament, nu sub formă de lege, ci ca îndrumări pentru creștinii care trăiasc sub har. Singura poruncă pe care creștinii nu sunt îndemnați s-o respecte este cea a Sabatului. Mai degrabă, Pavel ne învață că creștinul nu poate fi condamnat pentru eșecul de a respecta această poruncă (Col. 2:16).

Ziua cu oarecare distincție pentru creștinism este prima zi a săptămânii. Domnul Isus a înviat din morți în prima zi a săptămânii (Ioan 20:1), o dovadă că lucrarea de răscumpărare fusese încheiată și aprobată de cer. În următoarele două Zile ale Domnului, El s-a întâlnit cu ucenicii Săi (Ioan 20:19, 26). Duhul Sfânt a fost dat în prima zi a săptămânii (fapte 2:1; cf. Lev. 23:15, 16). Primii ucenici se adunau în prima zi a săptămânii, pentru a frânge pâine, vestind moartea Domnului (Fapte 20:7). Este ziua rânduită de Dumnezeu în care creștinii să pună deoparte fondurile pentru lucrarea Domnului (1 Cor. 16:1, 2).

Ziua de Sabat sau ziua a șaptea venea la sfârșitul unei săptămâni de trudă. Dar Ziua Domnului sau duminică este începutul unei săptămâni, cu odihna pe care o conferă cunoașterea faptului că lucrarea de ispășire s-a încheiat. Sabatul comemora prima creație; Ziua Domnului este legată de noua creație. Ziua de Sabat era ziua responsabilității; Ziua Domnului este o zi de privilegiu.

Creștinii nu „țin” ziua Domnului ca mijloc prin care să-și dobândească mântuirea sau să realizeze sfințenia, nici nu o fac de teamă să nu fie pedepsiți. Ei acordă acestei zile un statut aparte, din pricina iubirii și devotamentului lor pentru Cel care S-a dat pe Sine pentru ei. Întrucât suntem eliberați de treburile de zi cu zi ale lumii acesteia în ziua de duminică, noi o putem rezerva în mod special pentru închinare și slujirea lui Cristos.

Nu este corect să spunem că Sabatul a fost transformat în Ziua Domnului. Sabatul este sâmbăta, pe când Ziua Domnului este ziua de duminică. Sabatul a fost o umbră, în vreme ce substanța este Cristos (Coloseni 2:16, 17). Învierea lui Cristos a marcat un nou început iar Ziua Domnului semnifică acel început.

Ca iudeu credincios, trăind sub lege, Isus a ținut Sabatul (în ciuda acuzațiilor formulate de farisei că El nu ar fi făcut acest lucru). Ca Domn al Sabatului, El l-a eliberat de sub regulile și regulamentele false cu care fusese împovărat. †

E. Isus vindecă în ziua de Sabat

(12:9-14)

12:9 Ieșind din lanurile de grâu, Isus Se duce în sinagogă. Luca ne spune că cărturarii și fariseii îl urmăreau să vadă ce pără să aducă împotriva Lui (Luca 6:6, 7).

12:10 În sinagogă era un om cu mâna uscată — măturie fără cuvinte a neputinței fariseilor de a-l ajuta. Până în acest moment ei îl trataseră pe omul respectiv cu răceală și indiferență. Dar deodată el devine valoros în ochii lor, ca mijloc prin care să-L prindă în cursă pe Isus. Ei știau că Mântuitorul era întotdeauna dispus să aline suferința umană. Prin urmare, dacă-l va vindeca în ziua de Sabat, ei îl vor prinde cu o faptă pasibilă de pedeapsă — gândeau ei. Și astfel au început printr-o întrebare lipsită de sens: „E drept să vindeci în ziua de Sabat?”

12:11 Mântuitorul le-a răspuns punându-le și El întrebarea dacă ei ar fi dispuși să scoată o oaie din fântână în ziua de Sabat. Desigur că ar scoate-o! Dar de ce? Poate pretextul pe care l-ar invoca ar fi că aceasta trebuie considerată o faptă de milostenie — însă un alt considerent ar fi faptul că oaia valora bani or, ei nu ar dori să sufere o pierdere financiară, nici măcar în ziua de Sabat.

12:13, 14 După ce i-a prins pe liderii iudeilor în capcana propriei lor lăcomii, Isus l-a vindecat pe omul cu mâna uscată. Spunându-i omului să-și întindă mâna, a apelat la credință și la voința umană. Ascultarea a fost apoi răsplătită cu vindecare. Mâna a fost refăcută, devenind ca cealaltă, prin acțiunea miraculoasă a Minunatului Creator. Te-ai așteptat ca fariseii să se bucure că omul pe care ei n-au avut nici puterea, nici înclinația de a-l vindeca a fost tămăduit. Mai degrabă însă ei s-au mâniat pe Isus și au uneltit cum să-Lucidă. Dacă ei ar fi avut o mână uscată, s-ar fi bucurat să fie vindecați în oricare zi a săptămânii.

F. Vindecarea pentru toți (12:15-21)

12:15, 16 Cunoscând gândurile vrăjmașilor Lui, Isus S-a retras. Dar oriunde mergea, mulțimile veneau după El. Și oriunde se adunau bolnavii, El îi vindeca pe toți. Dar le-a poruncit să nu spună la nimeni despre vindecările Sale miraculoase, nu pentru că ar fi dorit să Se protejeze pe El însuși, ci pentru a evita mișcarea lipsită de profunzime a oamenilor de a încerca să facă din El eroul popular al unei revoluții populare. El trebuia să Se țină de programul divin. Revoluția Lui

avea să survină, dar nu prin vărsare de sânge roman, ci prin vărsarea propriului Său sânge.

12:17, 18 Lucrarea Sa plină de har se făcea ca împlinire a profeției de la Isaia 41:9 și 42:1-4. Profetul Îl văzuse cu mult timp înainte pe Mesia ca un Cuceritor. El Îl înfățișează pe Isus ca Robul pe care L-a ales Iehova, Preaiubitul, în care își găsește plăcerea sufletului lui Dumnezeu. Dumnezeu avea să pună Duhul Lui asupra Sa — o profeție împlinită la botelul lui Isus. Iar lucrarea Sa avea să depășească granițele Israelului. El avea să vestească Neamurilor dreptatea. Această notă de la sfârșit devine tot mai dominantă, pe măsură ce crește refuzul Israelului.

12:19 Isaia a mai prezis că Mesia nu se va certa și nu-și va ridica glasul pe ulițe. Cu alte cuvinte, El nu va fi un politician abil, cu capacitatea de a incita masele. McClain scrie, în acest sens:

Regele, care este «robul» lui Dumnezeu, nu își va ocupa locul ce l se cuvine, de eminență, prin vreunul din mijloacele obișnuite, de forță carnală sau demagogie politică — după cum nu va apela la forțele supranaturale, ce-l stau la îndemână.²²

12:20 El nu va frânge trestia ruptă și nici nu va stinge fitilul care fumegă. Nu va călca în picioare drepturilor celor deposedați sau lipsiți de privilegii, pentru a-și atinge scopurile. Ci va încuraja și întări pe cei cu inima zdrobită, pe cei asupriți. Până și o simplă scânteie de credință o va face să crească, până va deveni o flacără. Lucrarea Sa va continua până când va face să biruie dreptatea. Grijă Sa smerită și plină de iubire pentru alții nu va fi stinsă de ura și ingratitudea oamenilor.

12:21 Și Neamurile vor nădăjdi în Numele Lui. În Isaia această expresie sună astfel: „Și ținuturile de pe coastă vor aștepta Legea Sa” — dar sensul e același. Ținuturile de pe coastă se referă la națiunile neevreiești, la Neamuri. Ele sunt prezentate aici ca așteptând domnia Sa, pentru ca să-l fie supuși loiali. Kleist și Lilly aduc elogiul acestui citat din profeția lui Isaia, în următorii termeni:

...unul din giuvaierurile de mare preț ale Evangheliei, o imagine de rară frumusețe, a lui Cristos... Isaia înfățișează uniunea dintre Cristos și Tatăl, misiunea Lui de a instrui națiunile, tandrețea cu care se ocupă de omenirea suferindă, și apoi victoria Sa finală: căci nu există nici

o speranță pentru lume, decât în Numele Său. Cristos — Mântuitorul lumii — nu un limbaj arid, scolastic, ci o expresie vie, plină de savoare orientală.²³

G. Păcatul de neiertat (12:22-32)

12:22-24 Când Isus a vindecat un demoniac orb și mut, oamenii de rând au început să se gândească serios la faptul că El ar putea fi Fiul lui David, Mesia lui Israel. Acest lucru a atras însă furia fariseilor. Neputând suferi nici o sugestie de simpatie pentru Isus, ei au explodat, acuzându-L pe Isus că ar fi săvârșit minunea prin puterea lui Beelzebul, domnul dracilor. Această groaznică învinuire constituie prima oară când ei Îl acuză pe Domnul Isus că ar acționa animat de puterea demonilor.

12:25, 26 Isus, citindu-le gândurile, S-a grăbit să le demaște nechibzuința. El a scos în evidență că nici o împărăție, oraș sau casă care este dezbinată împotriva ei însăși nu va putea dăinui. Dacă ar fi adevărat că El scoate afară demonii prin puterea Satanei, atunci ar însemna că Satana acționează împotriva lui însuși. Or, asta ar fi absurd!

12:27 Domnul nostru a avut încă un răspuns devastator la adresa fariserilor. Unii din asociații lor iudaici, cunoscuți ca exorciști, pretindeau că posedă puterea de a scoate afară demonii. Isus nici nu a recunoscut, nici nu a negat pretenția lor, ci s-a folosit de ea pentru a scoate în evidență că dacă El scoate demonii prin puterea lui Beelzebul, atunci fiii fariseilor (adică acești exorciști) procedează la fel. Fariseii nu ar fi recunoscut acest lucru, nici în ruptul capului. Însă ei nu au putut infirma logica argumentului. Proprii lor asociați îi vor condamna pentru faptul de a fi sugerat că făceau exorcizarea în calitate de agenți ai Satanei. Iată ce spune Scofield în această privință:

Fariseii nu suportau să fie acuzați că ei sau fiii lor ar acționa prin puterea Satanei, dar plecând de la poziția pe care au adoptat-o, că Cristos ar scoate demonii prin puterea lui Beelzebul, s-au făcut pasibili de a fi învinuiți de inconsecvență, de proprii lor fii. Căci dacă puterea de a scoate demonii este satanică, atunci urmează că oricine exercită acea putere este în colaborare cu sursa acelei puteri.²⁴

Ei nu erau deloc logici, când atribuiau efecte similare unor cauze diferite.

12:28 Desigur, adevărul era că Isus scoatea demonii prin puterea Duhului lui

Dumnezeu. Întreaga Sa viață de Om pe acest pământ a fost trăită prin puterea Duhului Sfânt. El a fost Mesia cel plin de Duhul, despre care profetise Isaia (Isa. 11:2; 42:1; 61:1-3). De aceea, El le-a spus fariseilor: „...dacă Eu scot afară dracii cu Duhul lui Dumnezeu, atunci împărăția lui Dumnezeu a venit peste voi.“ Acest enunț trebuie să fi constituit o lovitură zdrobitoare pentru ei, care se mândreau cu cunoștințele lor teologice. Totuși, împărăția lui Dumnezeu a venit peste ei, deoarece Regele era în mijlocul lor iar ei nici măcar nu și-au dat seama de acest lucru! Erau total inconștienți că El se afla acolo!

12:29 Departe de a colabora cu Satan, Domnul Isus era, în realitate, învingătorul Satanei. Lucrul acesta îl ilustrează Domnul prin istoria omului puternic. Omul puternic este Satana. Casa lui este sfera în care are el putere. Gospodăria (sau bunurile lui) sunt demonii săi. În realitate, legarea Satanei are loc în mai multe faze. Ea a început în timpul lucrării publice a lui Isus. Apoi legarea Satanei a fost decisiv garantată prin moartea și învierea lui Cristos. Iar apoi, în timpul domniei de o mie de ani a Regelui, ea va avea un caracter mult mai tangibil (Apo. 20:2). În momentul de față, diavolul nu pare să fie legat. El continuă să exercite o putere considerabilă. Dar soarta lui e pecetluită iar timpul care i-a mai rămas e foarte scurt.

12:30 Apoi Isus a zis: „Cine nu este cu Mine este împotriva Mea și cine nu strânge cu Mine risipește.“ Prin atitudinea lor blasfemiatoare, fariseii au demonstrat că nu erau cu Domnul. Atunci înseamnă că erau împotriva Lui. Refuzând să culegă cu El, ei nu făceau altceva decât să risipească grânele. Ei îl acuzaseră pe Isus că scoate demonii prin puterea Satanei, când, de fapt, ei înșiși erau robii Satanei, căutând să zădărnicească lucrarea lui Dumnezeu.

La Marcu 9:40 Isus a spus: „Cine nu este împotriva noastră este pentru noi.“ Această afirmație pare să răstoarne cuvintele Domnului de la Matei 12:30. Dar dificultatea e rezolvată atunci când observăm că la Matei se pune problema mântuirii. Un om va fi ori pentru Cristos, ori împotriva Lui. Nu există teren neutru. La Marcu însă subiectul este *slujirea*. Între ucenicii lui Isus există deosebiri uriașe — ei provin din diverse biserici locale, folosesc metode diferite de lucru și reflectă diverse nuanțe de interpretare teologică. Dar aici se stabilește regula potrivit căreia dacă cineva nu este împotriva Dom-

nului, este de partea Lui, fiind demn de respect.

12:31, 32 Aceste versete marchează o criză în raporturile lui Cristos cu liderii Israelului. El îi acuză de a fi comis păcatul de neiertat: hula împotriva Duhului Sfânt, adică susținând că Isus ar fi săvârșit minunile Sale prin puterea Satanei, când, în realitate, El le-a înfăptuit prin puterea Duhului Sfânt. În realitate, ei îl numeau pe Duhul Sfânt Beelzebub, domnul dracilor.

Există iertare pentru alte forme de păcat și hulă (blasfemie). Cineva putea chiar vorbi împotriva Fiului Omului, și totuși să fie iertat. Dar a-L huli (sau blasfemia) pe Duhul Sfânt este un păcat pentru care nu există iertare, nici în veacul acesta, nici în veacul viitor, al mileniului. Prin „veacul acesta“ Isus s-a referit la zilele lucrării Sale publice pe acest pământ. Există temeieri să ne îndoim că acest păcat de neiertat ar putea fi comis astăzi, deoarece acum El nu e prezent cu trupul și nu săvârșește minuni în același fel.

Păcatul de neiertat nu este totuna cu respingerea Evangheliei. S-ar putea ca un om să-L respingă pe Mântuitorul ani de zile, și apoi să se pocăiască, să creadă și să fie mântuit. (Desigur, dacă moare în necredință, rămâne neiertat.) Tot așa, păcatul de neiertat nu este totuna cu așa-numita cădere sau alunecare de la credință. S-ar putea ca un credincios să se îndepărteze de Domnul, dar până la urmă să fie readus la părtașia cu Dumnezeu și cu copiii Lui.

Mulți oameni se tem ca nu cumva să fi comis păcatul de neiertat. Chiar dacă acest păcat ar putea fi comis în zilele noastre, faptul că o persoană este îngrijorată e, în sine, o dovadă că nu e vinovată de acest păcat. Cei care au comis acest păcat erau împietriți și neînduplecați în opoziția lor față de Cristos. Ei nu se jenau deloc să-L insulte pe Duhul Sfânt și nu șovăiau să uneltească omorârea Fiului lui Dumnezeu. Ei nu dădeau nici un semn de remușcare sau pocăință.

H. Un pom se cunoaște după roadele sale (12:33-37)

(12:33) Chiar și fariseii trebuia să fi recunoscut că Domnul săvârșise o faptă bună, scoțând afară demonii. Dar ei L-au acuzat că ar fi rău. Aici Domnul le demască inconsecvența, spunând, de fapt: „Hotărăți-vă! Dacă un pom este bun, și roadele sale vor fi bune și vice versa!“ Roadele reflectă calitatea pomului care le-a produs. Roada

lucrării Sale fusese bună. El vindecase bolnavii, orbii, surzii și mușii, scosese demonii și înviase morții. Oare un pom stricat ar fi putut produce asemenea roade? Nicidcum! Atunci de ce au refuzat ei cu atâta încăpățănare să-L recunoască?

12:34, 35 Motivul a fost faptul că erau pui de năpârci. Răutatea manifestată de ei împotriva Fiului Omului, pusă în evidență de cuvintele lor pline de venin, a constituit revărsarea răului din inimile lor rele.²⁵ O inimă plină de bunătate se va evidenția prin cuvintele pline de har și neprihănire. O inimă rea, în schimb, se va exprima prin blasfemii, amărăciune și injurii.

12:36 Isus i-a avertizat solemn pe ei (și pe noi) că oamenii vor da socoteală de orice cuvânt nefolositor pe care-l vor fi rostit. Întrucât cuvintele pe care le-au rostit constituie barometrul cel mai fidel al caracterului vieții lor, ele vor forma baza condamnării sau achitării. Prin urmare, ce groaznică va fi osânda fariseilor, pentru cuvintele pline de dispreț și răutate pe care le-au rostit împotriva Fiului lui Dumnezeu!

12:37 „Căci din cuvintele tale vei fi scos fără vină și din cuvintele tale vei fi osândit“. În cazul credincioșilor, pedeapsa pentru ușurătatea în vorbire a fost plătită prin moartea lui Cristos. Totuși, cuvintele noastre neatente, păcatul nemărturisit și neiertat, vor duce la pierderea răsplății, la Scaunul de Judecată al lui Cristos.

I. Semnul profetului Iona (12:38-42)

12:38 În pofida tuturor minunilor pe care le-a săvârșit Isus, cărturarii și fariseii s-au încumetat să-L ceară un semn, lăsând să se înțeleagă că *ar crede* dacă le-ar putea dovedi că este Mesia! Dar fățarnicia lor era cusută cu ață albă. Dacă n-au crezut ei ca urmare a atâtor minuni câte săvârșise El deja, ce i-ar fi făcut să se lase convingși prin încă o minune? Atitudinea care cere semne miraculoase, ca o condiție a credinței, nu-l este plăcută lui Dumnezeu. După cum i-a spus Isus lui Toma: „Binecuvântați sunt cei ce n-au văzut și totuși au crezut!“ (Ioan 20:29). În economia lui Dumnezeu, văzul urmează credinței.

12:39 Domnul li s-a adresat, numindu-i o generație rea și adulteră. Rea pentru că erau orbi care nu voiau să-L vadă pe Mesia al lor, și adulteri pentru că erau necredincioși duhovnicește Dumnezeului lor. Creatorul și Dumnezeul lor, o Persoană unică, întrunind în El atât Dumnezeirea perfectă, cât și natura

umană perfectă, se afla chiar în mijlocul lor, vorbindu-le, și totuși ei îndrăzneau să-L ceară un semn!

12:40 El le-a spus, pe scurt, că nici un semn nu li se va da, în afară de semnul profetului Iona — o referire la propria Sa moarte, îngropare și înviere. Experiența lui Iona, care a fost salvat de pește și apoi depus pe uscat (Iona 1:17; 2:10) prefigurează patimile Domnului și învierea Sa. Învierea Sa din morți avea să fie semnul final, culminant al lucrării Sale pentru națiunea Israel.

După cum Iona a stat trei zile și trei nopți în pântecul chitului, tot așa Domnul a prezis că va sta trei zile și trei nopți în inima pământului. Aici se ridică o problemă. Dacă, așa cum se crede, Isus a fost îngropat în după amiaza zilei de vineri și a înviat duminică dimineață, cum de se afirmă că a stat trei zile și trei nopți în mormânt? Răspunsul e că în modul iudaic de a socoti timpul, orice parte a zilei sau a nopții contează cât ziua sau noaptea unei perioade complete. Sau, cum spune zicala evreiască: „O zi și o noapte echivalează cu o *onah* iar o parte din *onah* este ca întregul.“

12:41 Isus a descris vinovăția conducătorilor iudei prin recurgerea la două contraste. Mai întâi, Neamurile din Ninive erau mult mai puțin privilegiate, și totuși când acestea au auzit propovăduirea lui Iona, s-au pocăit cu căință adâncă. Locuitorii din Ninive se vor scula la judecată, condamându-i pe oamenii din vremea lui Isus, pentru că nu L-au primit pe Cel care este mai mare decât Iona: pe însuși Fiul întrupat al lui Dumnezeu.

12:42 În al doilea rând, regina din Șeba, cea dintre Neamuri, iarăși lipsită de privilegiile acordate iudeilor, a venit din sud, cu mare cheltuială și efort, ca să aibă o întrevedere cu Solomon. Iudeii din vremea lui Isus nu aveau nevoie să călătorească pentru ca să-L vadă pe Isus, deoarece El însuși Se deplasase din cer, coborându-Se la starea lor umilă, pentru a le fi Regele-Mesia. Și totuși ei n-au găsit loc în inima lor pentru El, care era înfinit mai mare decât Solomon. O regină dintre Neamuri îi va condamna la judecată pentru o nepăsare atât de condamnabilă și nejustificată.

În capitolul acesta Domnul nostru a fost prezentat ca fiind mai mare decât *templul* (v. 6); mai mare decât *Iona* (v. 41) și mai mare decât *Solomon* (v. 42). El este „mai mare decât cel mai mare și cu mult mai bun decât cel mai bun.“

J. Revenirea duhului necurat (12:43, 44)

12:43, 44 Acum Isus redă, sub formă de parabolă, un rezumat al trecutului, prezentului și viitorului Israelului necredincios. Omul reprezintă poporul Israel iar duhul necurat idolatria care a caracterizat această națiune încă din perioada când era sub robia egiptenilor și până la captivitatea babiloneană (care a lecuit, pentru o vreme, Israelul de idolatria sa). Se părea că duhul necurat a ieșit din omul respectiv. De la sfârșitul captivității babiloniene și până în ziua de azi, poporul iudeu nu s-a mai închinat la idoli. Iudeii sunt ca o casă goală, măturată și împodobită.

Cu peste o mie nouă sute de ani în urmă, Mântuitorul a cerut să fie primit în această casă goală, al cărei Locatar de drept era El, Stăpânul casei, dar poporul a refuzat cu încăpățănare să-L primească înăuntru. Deși israeliții nu se mai închinau la idoli, ei nu voiau nici să se închine Dumnezeului adevărat.

Casa goală denotă vidul spiritual — o condiție periculoasă, așa cum se va vedea din cele ce urmează. Reforma nu este de ajuns. Trebuie să existe o acceptare pozitivă a Mântuitorului.

12:45 În zilele viitoare, duhul de idolatrie se va decide să se întoarcă în această casă, însoțit de șapte duhuri mai rele decât el. Întrucât numărul șapte este cifra perfecțiunii sau a completeții, lucrul acesta se referă probabil la idolatrie în forma ei deplin dezvoltată. Imaginea aceasta ne duce la vremea Marii Strămtorări, când națiunea apostată se va închina lui Antichrist. A se pleca înaintea omului păcatului și a i se închina lui, ca și când ar fi Dumnezeu, este o formă mult mai groaznică de idolatrie decât cele de care s-a făcut vinovată națiunea Israel în trecut. Și astfel **starea din urmă a omului acestuia devine mai rea decât cea dintâi**. Israelul necredincios va suferi judecata groaznică a Marii Strămtorări și suferințele prin care vor trece evreii vor depăși cu mult tot ce au suferit în timpul captivității babiloniene. Acea parte a națiunii care s-a făcut vinovată de idolatrie va fi cu totul nimicită la a Doua Venire a lui Cristos.

„Tocmai așa se va întâmpla și cu această generație rea.” Aceleași popor apostat, care L-a respins pe Cristosul și Dumnezeul lui la prima Sa venire, va suferi groaznică judecată la a doua Sa venire.

K. Mama și frații lui Isus (12:46-50)

Aceste versete descriu un incident apa-

rent comun în care membri ai familiei Sale veni să stea de vorbă cu El. Dar de ce au venit? Marcu ne oferă un posibil răspuns. Unii dintre prietenii lui Isus credeau că El și-ar fi pierdut mințile (Marcu 3:21, 31-35). Astfel, s-ar putea ca familia Lui să fi venit cu scopul de a-L aduce acasă, pentru a nu se face vâlvă în jurul Lui (vezi și Ioan 7:5). Când I s-a spus că mama și frații Lui sunt afară și că doresc să vorbească cu El, Domnul a răspuns însă cu întrebare, zicând: „Cine este mama Mea și cine sunt frații Mei?” Apoi, arătând cu degetul spre ucenici, a spus: „Oricine face voia Tatălui Meu din cer este fratele meu și sora mea.”

Acest enunț uluitor este încărcat de semnificații spirituale. El marchează un punct de cotitură în relațiile lui Isus cu Israelul. Maria și fiii ei reprezentau națiunea Israel, rudele de sânge ale lui Isus. Dar, după cum reieșea tot mai clar, propriul Său popor nu-L dorea. În loc să se plece în fața lui Mesia al lor, frașiei L-au acuzat că ar fi stăpânit de Satan!

Prin urmare, acum Isus anunță o nouă ordine a lucrurilor. De aici încolo, legăturile Sale cu Israelul nu vor mai constitui factorul determinant în lucrarea Sa. Deși inima Lui plină de compasiune avea să-i roage în continuare pe compatrioții Săi după sânge să-L accepte, este însă limpede că în acest punct din capitolul 12 întâlnim momentul rupturii cu poporul Israel. Nu mai este nici o îndoială care va fi urmarea. Întrucât Israelul nu-L vrea, El se va îndrepta către cei care Îl vor. Relația de sânge va fi înlocuită cu considerații spirituale. Ascultarea de Dumnezeu îi va aduce pe bărbați și femei — fie că sunt iudei, fie că nu sunt — într-o relație vitală cu El.

Înainte de a părăsi acest incident, trebuie să menționăm două puncte în legătură cu mama lui Isus. Mai întâi, este evident că Maria nu a ocupat vreun loc deosebit sau privilegiat în ce privește accesul ei în prezența Sa.

În al doilea rând, faptul că se vorbește de frații lui Isus dă o lovitură fatală învățăturii propagate și astăzi, potrivit căreia Maria ar fi rămas fecioară. Implicația care se desprinde de aici este clară: că ei erau realmente fiii Mariei și, prin urmare, frați vitregi ai Domnului. Această concepție este întărită de alte texte din Scriptură cum ar fi cele de la Psalmi 69:8; Matei 13:55; Marcu 3:31, 32; 6:3; Ioan 7:3, 5; Fap. 1:14; 1 Corinteni 9:5; Galateni 1:19.

VIII REGELE ANUNȚĂ O NOUĂ FORMĂ, INTERIMARĂ, A ÎMPĂRĂȚIEI, DATORITĂ RESPINGERII DIN PARTEA ISRAELULUI (Capitolul 13)

Parabolele împărăției

Am ajuns în punctul de criză din cadrul Evangheliei după Matei. Domnul arată că relațiile pământești vor fi înlocuite acum cu legături spirituale, că de aici încolo nu se mai pune problema să te naști evreu, ci să ascuți de Dumnezeu, Tatăl. Respingându-L pe Rege, cărturarii și Fariseii au respins în mod necesar și împărăția. Acum, prin intermediul unei serii de parabole, Domnul Isus face o trecere în revistă prealabilă a noii forme pe care o va îmbrăca împărăția în timpul perioadei dintre respingerea Sa și data când, în cele din urmă, El se va arăta ca Rege al regilor și Domn al domnilor. Șase din aceste parabole încep cu cuvintele: „Împărăția cerurilor se aseamănă cu...”

Pentru a putea vedea aceste parabole în perspectiva lor corectă, să facem o scurtă trecere în revistă a împărăției, așa cum am discutat-o în capitolul 3. Împărăția cerurilor este acea sferă în care este recunoscută domnia lui Dumnezeu. Ea are două aspecte: (1) *mărturisirea exterioară*, în care sunt cuprinși toți cei care susțin că recunosc domnia lui Dumnezeu; și (2) *realitatea interioară*, în care sunt cuprinși numai cei care intră în împărăție prin convertire. Împărăția se prezintă în cinci faze: (1) faza Vechiului Testament, în care ea a fost profetită; (2) faza în care împărăția a fost „aproape” sau prezentă în Persoana Regelui; (3) faza interimară, în care sunt cuprinși cei de pe pământ care mărturisesc că sunt supușii Lui, în timpul care a urmat după respingerea Sa și întoarcerea Sa la cer; (4) manifestarea (arătarea) împărăției în timpul Mileniului (Miei de ani); și (5) împărăția finală, veșnică. Orice trimitere din Biblie la împărăție se integrează într-una din aceste faze. Capitolul 13 discută faza a treia, interimară. În timpul acestei faze, împărăția — în realitatea ei lăuntrică (adevărații credincioși) — este alcătuită, de la Rusalii până la Răpire, din aceleași persoane care compun Biserica. Aceasta este singura identificare a împărăției cu biserica, căci în alte cazuri ele sunt două entități separate.

Având în vedere acest fond al problemei, să analizăm acum parabolele:

A. Parabola semănătorului (13:1-9)

13:1 Isus a ieșit din casa unde vindecase demoniacul și ședea lângă marea Galileii. Mulți învățați ai Bibliei văd în această casă o imagine a națiunii Israel și a mării, adică a Neamurilor. Astfel, ieșirea Domnului din casă simbolizează ruptura cu Israelul; în timpul acestei faze interimare, împărăția va fi vestită națiunilor.

13:2 Și, în timp ce se adunau mulțimi mari de oameni pe malul mării, El s-a urcat într-o corabie și a început să-i învețe pe oameni, prin intermediul parabolilor. O parabolă sau o pildă este o istorie care are la bază o învățătură spirituală sau morală, ce devine aparentă pe parcursul ei. Cele șapte parabole care urmează ne spun cum va fi împărăția în perioada de la prima Sa venire până la a doua Sa venire.

Primele patru parabole au fost adresate mulțimii. Ultimele trei au fost adresate doar ucenicilor. Domnul le-a explicat ucenicilor sensul primelor două parabole și respectiv celei de-a șaptea, lăsându-ne, pe ucenici și pe noi, să le interpretăm pe celelalte, ajutându-ne de cheile pe care El ni le-a pus deja la dispoziție.

13:3 Prima parabolă se referă la un semănător, care a ieșit să semene sămânța, în patru feluri de soluri diferite. Cum era de așteptat, și rezultatele au fost de patru feluri.

13:4-8

SOLUL:

1. Pe cărare (adică sol bătătorit)
2. Un strat subțire de sol, având dedesubt un strat de rocă
3. Solul infestat de spini.
4. Pământ bun.

REZULTATELE:

1. Semințele au fost mâncate de păsări.
2. Semințele au încolțit repede, dar nu au prins rădăcini. Fiind arse de doigoarea soarelui, s-au uscat.
3. Semințele au încolțit, dar n-au putut să se dezvolte, din pricina spinilor.
4. Semințele au încolțit, au crescut și au dat roadă. Un grăunte a dat o sută, altul șazeci, altul treizeci.

13:9 Isus a încheiat parabola cu un sfat enigmatic: „**Cine are urechi de auzit să audă!**” în cadrul parabolei, El a transmis mulțimii un mesaj important iar ucenicilor un alt mesaj. Nimănui nu trebuie să-i scape

semnificația cuvintelor Sale.

Intrucât Domnul însuși este Cel care interpretează pilda, în versetele 18-23, ne vom stăpâni curiozitatea până când vom ajunge la acel paragraf.

B. Scopul parabolilor (13:10-17)

13:10 Ucenicii erau mirați de faptul că Domnul le vorbește oamenilor în acest limbaj voalat al parabolilor. Prin urmare, L-au rugat să le explice metoda folosită.

13:11 În răspunsul Său, Isus a făcut distincție între mulțimea necredincioasă și ucenicii credincioși. Mulțimea, care era un segment reprezentativ al societății iudaice, în mod evident L-a respins pe Domnul, cu toate că această respingere nu s-a maturizat decât la cruce. Mulțimii nu i se va permite să cunoască tainele împărăției cerurilor, pe când adevăraților Săi adepți li se va înlesni înțelegerea ei.

O taină în Noul Testament este un fapt nedezvăluit până atunci oamenilor, pe care aceștia nu l-ar putea cunoaște decât prin revelația divină, care le este dăruită acum. Tainele împărăției fuseseră până în acest punct adevăruri necunoscute, privitoare la împărăție în forma ei interimară. Insuși faptul că împărăția urma să aibă o fază interimară fusese o taină până acum. Parabolele descriu câteva din trăsăturile împărăției în perioada cât va lipsi Regele. De aceea unii au numit această fază drept „forma tainică a împărăției” — prin asta înțelegându-se nu că ar mai fi învăluită în mister, ci, pur și simplu, că până în acest punct al istoriei nu fusese cunoscută.

13:12 Poate ni s-ar părea o acțiune arbitrară faptul că aceste taine nu au fost explicate mulțimii, dar au fost revelate ucenicilor. Dar Domnul ne oferă motivația acestei acțiuni: „**Căci celui ce are i se va mai da, și va avea de prisos; iar de la cel ce n-are se va lua chiar și ce are.**” Ucenicii aveau credință în Domnul Isus; de aceea, ei vor primi capacitate pentru credință sporită. Ei primiseră lumina, iar acum urmează să primească și mai multă lumină. Pe de altă parte, poporul Israel respinsese Lumina lumii și, ca atare, nu numai că nu vor mai primi altă lumină, dar li se va lua până și lumina pe care o mai aveau. A respinge lumina înseamnă a te priva de lumină.

13:13 Matthew Henry compară parabolele cu stâlpul de nor și de foc ce au luminat poporul Israel, în vreme ce pe egipteni același stâlp i-a pus în incurcătură. Înțelesul

parabolilor avea să fie descoperit celor care erau sincer interesați, aceste parabole dovădindu-se, în schimb, „doar o sursă de iritație pentru cei care erau ostili față de Isus.”

Așadar, nu era vorba de un capriciu al Domnului, ci, pur și simplu, de urmarea practică a unui principiu care e întretesut în orice sferă a vieții: orbirea intenționată este urmată de o orbire judiciară (cine refuză să vadă va ajunge să nu mai poată vedea, chiar atunci când va voi să vadă). De aceea le-a vorbit El mulțimilor în pilde. H.C. Woodring s-a exprimat astfel, în această privință: „Pentru că ei nu iubeau adevărul, nu aveau să primească nici lumina adevărului.”²⁶ Ei pretindeau că văd, că sunt la curent cu adevărul divin, dar Adevărul încarnat stătea înaintea lor iar ei refuzau cu încăpățănare să-L vadă. Ei pretindeau că aud Cuvântul lui Dumnezeu, dar, în realitate, însuși Cuvântul viu al lui Dumnezeu stătea în mijlocul lor iar ei refuzau să asculte de El. Ei nu voiau să priceapă faptul minunat al întrupării. Ca atare, le-a fost retrasă însăși capacitatea de a înțelege.

13:14, 15 Ei constituiau împlinirea profeției de la Isaia 6:9, 10. Inima popoului Israel se împietrise iar urechile lor nu mai auzeau glasul lui Dumnezeu. Ei refuzau în mod intenționat să vadă cu ochii lor. Ei știau că dacă ar fi văzut, ar fi auzit și s-ar fi pocăit, Dumnezeu i-ar fi vindecat. Dar, în nevoia loc acută și boala care i-a cuprins, ei au refuzat ajutorul Său. Prin urmare, pedeapsa lor a constat în a auzi fără să înțeleagă și în a vedea fără să priceapă.

13:16, 17 Ucenicii erau extraordinar de privilegiați, întrucât ei vedeau ceea ce nici unii nu mai văzuseră. Profeții și oamenii neprihăniți din Vechiul Testament ar fi dorit neșus de mult să trăiască în această perioadă, când a venit Mesia, dar dorința nu le-a fost împlinită. Ucenicii se bucurau însă de harul de a trăi în acest punct crucial din istorie, când îl vedeau pe Mesia, asistau la minunile Sale și auzeau învățăturile de o neasemuită frumusețe și înțelepciune care se revărsau de pe buzele Sale.

C. Explicația parabolei semănătorului (13:18-23)

13:18 După ce a explicat de ce a recurs la parabole, Domnul începe acum să expună parabola celor patru soluri. El nu-l identifică pe semănător, dar noi putem fi siguri că se referă la Domnul Însuși (vezi versetul 37) sau la cei care propovăduiesc mesajul împă-

răției (v. 19). Solurile îi reprezintă pe cei care aud mesajul.

13:19 Cărarea bătătorită se referă la oamenii care refuză să primească mesajul. Ei aud evanghelia dar nu o înțeleg — nu pentru că nu au capacitatea de a o înțelege, ci pentru că nu vor! Păsările îl reprezintă pe Sataka. El fură sămânța din inimile acestor ascultători. El le dă concursul, pentru ca ei să persiste în această stare aridă și neroditoare pe care și-au ales-o singuri. Fariseii erau ascultători din această categorie, a solului bătătorit.

13:20, 21 Când Isus S-a referit la solul pietros, El a avut în vedere un strat subțire de pământ, care acoperea o pantă muntoasă formată din rocă. Această imagine îi înfățișează pe cei care aud cuvântul și răspund cu bucurie. La început, semănătorul ar putea avea motive să se bucure că propovăduirea sa a avut atâta succes. Curând însă el descoperă realitatea mai profundă, conform căreia nu este bine când mesajul e primit cu zămbete și urale. Mai întâi trebuie să existe o stare de convingere de păcat, de remușcare și pocăință. Mult mai promițătoare este imaginea unei persoane doritoare de mântuire care se îndreaptă cu lacrimi în ochi spre Calvar, decât aceea a unui om care pășește în față fără grijă, ba chiar cu o anumită exuberanță. Solul puțin adânc rodește o mărturisire foarte superficială, stratul fiind prea subțire pentru ca rădăcinile să se poată înfige adânc în el. Când acea mărturisire de credință este pusă la încercare de dogoarea soarelui strămtorării și prigoanelor, omul respectiv se decide că nu merită să sufere toate acestea pentru credință și, prin urmare, se leapădă de orice mărturie pe care o dăduse anterior în favoarea lui Cristos.

13:22 Terenul infestat de spini reprezintă o altă clasă a celor care aud cuvântul în manieră superficială. În exterior, ei par să fie supuși autentici ai împărăției, dar, cu timpul, interesul lor este înăbușit de grijile acestei lumi și de plăcerea lor pentru bogății. În viața lor nu mai poate fi găsită nici o roadă pentru Dumnezeu. Lang ilustrează acest adevăr, prin exemplul fiului unui tată iubitor de bani, proprietar al unei întreprinderi uriașe. Fiul acesta auzise în tinerețea sa Cuvântul, dar cu timpul a fost furat de afaceri.

Curând a trebuit să aleagă între a-l fi plăcut Domnului și a-i face tatălui său pe plac. Astfel, spini erau deja în pământ, când a fost semănată

și a germinat sămânța. Grijile acestui veac și înșelăciunea bogățiilor își făceau deja efectul. Deci tânărul s-a conformat dorințelor tatălui său, consacrandu-și toate energiile întreprinderii familiei. După un timp, a ajuns șeful conglomeratului și, după ce a atins o vârstă apreciabilă, și-a dat seama că neglijase tot ceea ce ține de cer. Era pe punctul de a se retrage la pensie, când și-a exprimat intenția de a căuta mai cu stăruință lucrurile spirituale. Dar Dumnezeu nu se lasă batjocorit. Omul s-a pensionat și a murit subit, la numai câteva luni de la pensionare. A lăsat o avere de 90 de mii de lire sterline și o viață risipită din punct de vedere spiritual. Spini înăbușiseră cuvântul, care nu a mai putut rodi.²⁷

13:23 Pământul bun îl reprezintă pe credinciosul adevărat. El e receptiv la cuvântul pe care-l aude și-l înțelege, transpunând în viață ceea ce aude, prin ascultare. Deși acești credincioși nu produc cu toții aceeași cantitate de roade, cu toții demonstrează, prin roada lor, că au viață divină. Rода este probabil aici manifestarea caracterului creștin, mai degrabă decât suferite câștigate pentru Cristos. Când apare termenul *roadă* în Noul Testament, în general se referă la roada Duhului (Gal. 5:22, 23).

Care e mesajul pe care trebuia să-l transmită această parabolă mulțimilor? Evident, le avertiza de pericolul de a auzi fără a pune în practică ceea ce ai auzit. De asemenea, parabola avea menirea de a încuraja persoane individuale să primească Cuvântul într-o inimă sinceră, dovedind apoi realitatea care s-a săvârșit în ființa lor prin aducerea de roade pentru Dumnezeu. Cât despre ucenici, parabolele îi pregăteau pe ei și pe adepții din viitor ai lui Isus pentru constatarea tristă pe care o vor face, că numai un număr relativ mic de oameni din cei care vor auzi mesajul vor fi mântuiți cu adevărat. De asemenea, are darul de a-i scuti pe supușii loiali ai lui Cristos de zădărnicia de a crede că toată lumea va fi convertită prin răspândirea evangheliei. Ucenicilor li se atrăgea, de asemenea, atenția în această parabolă cu privire la cei trei mai împrivitori ai evangheliei: (1) diavolul (păsările — cel rău); (2) firea veche, carnea (soarele dogorător — strămtorările sau prigoanele); și (3) lumea (spini — grijile acestei lumi și goana după avuții).

În cele din urmă, ucenicilor li se oferă o viziune a recoltei extraordinar de mari pe care o vor culege, din investițiile făcute de ei în personalitatea umană. De treizeci de ori cantitatea însământată înseamnă trei mii la

sută, iar de șaizeci de ori cantitatea însăsmântată înseamnă un venit de șase mii la sută. Iar de o sută de ori cantitatea însăsmântată înseamnă 10 mii la sută din investiția inițială. În fapt, nu se pot măsura rezultatele unui singur caz de întoarcere reală la Domnul, de convertire autentică a unui singur suflet. Un învățător de școala duminicală, aproape total necunoscut, a investit în cel care avea să devină vestitul evanghelist și câștigător de suflete, Dwight L. Moody. La rândul lui, Moody i-a câștigat pe alții la Cristos. Iar aceștia au câștigat și ei alte suflete pentru Domnul. Acel învățător inițial de la școala duminicală a declanșat astfel o reacție în lanț, care nu se va sfârși niciodată.

D. Parabola grâului și a neghinei

(13:24-30)

Parabola de care ne-am ocupat înainte este o ilustrație vie a faptului că împărăția cerurilor îi cuprinde atât pe cei care L-au slujit doar de formă pe Rege, cât și pe ucenicii autentici. Primele trei soluri simbolizează împărăția în aspectul cuprins de cercul cel mare — mărturisirea exterioară. Al patrulea sol reprezintă împărăția simbolizată de cercul mic, al celor care au fost convertiți cu adevărat.

13:24-26 A doua parabolă — cea a grâului și a neghinei — prezintă, de asemenea, împărăția în aceste două aspecte. Grâul îi înfățișează pe credincioșii adevărați, iar neghina pe cei credincioși doar cu gura. Isus aseamănă împărăția cu un om care a semănat sămânță bună în ogrorul său. Dar pe când dormea omul, a venit dușmanul său și a semănat neghină printre grâu. Unger arată că cea mai răspândită formă de neghină care se găsește în lanurile din Țara Sfântă este așa-numita *bearded darnel* (în românește: „sălbăție” sau „zizanie” (*Lolium temulentum*, *Lolium perenne*)), „o iarbă otrăvitoare, aproape imposibil de depistat în mijlocul grâului, cât cele două plante sunt în faza de fir verde. Dar când dau în spic, ele se pot zări și des-părți cu ușurință.”⁴²⁸

13:27, 28 Când servitorii au văzut neghina amestecată cu grâul, l-au întrebat pe gospodar cum de s-a întâmplat una ca asta. Gospodarul a recunoscut imediat mâna dușmanului său. Servitorii erau gata să smulgă imediat rădăcinile.

13:29, 30 Dar fermierul le-a ordonat să aștepte până la seceriș. Atunci secerătorii aveau să le separe pe cele două. Grâul avea să fie adunat în hambare iar neghina avea să

fie arșă.

De ce a poruncit fermierul această întărire a separării? În natură, rădăcinile de grâu și cele de neghină sunt atât de întrepătrunse unele în altele încât e cu neputință s-o smulgi pe una din ele fără s-o smulgi și cealaltă.

Parabola aceasta este explicată de Domnul nostru în versetele 37-43, așa că ne vom abține de la alte comentarii până atunci.

E. Parabola seminței de muștar

(13:31, 32)

Apoi, Mântuitorul aseamănă împărăția cu o sămânță de muștar, pe care El a numit-o cea mai mică dintre semințe, adică cea mai mică din experiența ascultătorilor Săi. Când un om a semănat una din aceste semințe, aceasta a crescut și s-a făcut un pom — ceea ce constituie o creștere fenomenală. Planta obișnuită de muștar este mai degrabă ca o tufă, decât un pom. Și pomul a fost atât de mare încât păsările și-au făcut cuibul în ramurile lui.

Sămânța reprezintă începuturile umile ale împărăției. La început împărăția a fost păstrată relativ mică și curată, ca urmare a persecuțiilor. Dar, când a început să beneficieze de sponsoratul și protecția statului, ea a avut o creștere anormal de mare. Apoi au venit păsările și și-au făcut cuiburile în ea. Aici se folosește același termen pentru păsări ca în versetul 4. Isus a explicat că păsările îl reprezintă pe cel rău (v. 19). Împărăția a devenit cuib pentru Satana și agenții lui. Astăzi sub umbrela creștinătății se ascund sisteme care Îl resping în mod categoric pe Cristos, cum ar fi Unitarianismul, Studenții creștini (Christian Science), Mormonismul și Martorii lui Iehova, precum și Biserica Unificării (Moonies).

Așadar, aici Domnul i-a avertizat pe ucenici că în timpul absenței Sale, împărăția va cunoaște o creștere fenomenal de mare. Ei nu trebuie să fie amăgiți, crezând că orice dezvoltare înseamnă neapărat un succes. Ci, mai degrabă, o creștere nesănătoasă. Deși sămânța minusculă va deveni un pom anormal de mare, mărimea sa nu va fi spre bine, întrucât pomul respectiv va deveni „un locaș al dracilor, o închisoare a oricărui duh necurat, o închisoare a oricărei păsări necurate și urâte” (Apo. 18:2).

F. Parabola aluatului (13:33)

De data aceasta, Domnul Isus compară împărăția cerurilor cu aluatul pe care o

femeie l-a pus în trei măsuri de făină de grâu, până s-a dospit toată plămădeala. O interpretare foarte răspândită a acestei pilde susține că făina de grâu este lumea iar aluatul este evanghelia ce va fi vestită în toată lumea, până când toți vor fi mântuiți. Dar această concepție este infirmată de Scriptură, de istorie și actualele evenimente la care asistăm.

Aluatul este întotdeauna un simbol al răului în Biblie. Când Dumnezeu le-a poruncit membrilor poporului Său că scoată din casele lor aluatul (Ex. 12:15), ei au înțeles că acesta era un lucru rău. Dacă mânca cineva vreun lucru dospit, din prima până în a șaptea zi a Praznicului Pâinii Nedospite, urma să fie nimitic din Israel. Isus ne-a prevenit împotriva aluatului fariseilor și al saducheilor (Mat. 16:6, 12) și a aluatului lui Irod (Marcu 8:15). La 1 Corinteni 5:6-8, aluatul este definit drept răutate și rău, iar contextul versetului 9 din Galateni 5 arată că, *acolo* aluatul înseamnă învățătura falsă. În general, aluatul înseamnă fie o doctrină nefastă, fie o purtare rea.

Așadar, în această pildă, Domnul ne previne asupra puterii de pătrundere a răului, care lucrează în împărăția cerurilor. Parabola seminței de muștar ne arată răul în caracterul extern al împărăției. Pilda de față ne arată procesul intern de stricăciune care avea să se producă.

Noi credem că în această parabolă făina reprezintă hrana copiilor lui Dumnezeu, așa cum se găsește aceasta în Biblie. Aluatul este doctrina nefastă. Femeia este o profeteasă falsă, care propagă învățături greșite și îi ademenește pe oameni (Apo. 2:20). Oare nu este semnificativ faptul că femeile au fost în istorie întemeietoare ale mai multor culte false? Deși Biblia le interzice să-i învețe pe bărbăți în biserică (1 Cor. 14:34; 1 Tim. 2:12), unele au sfidat această interdicție clară a Cuvântului lui Dumnezeu, asumându-și roluri de autoritate doctrinară și alterând hrana curată a copiilor lui Dumnezeu cu învățături și erezii distructive. Iată ce spune J.H. Brookes în această privință:

Celor care obiectează că nu s-ar putea ca Cristos să compare împărăția cerurilor cu ceva rău le răspundem doar atât că El a comparat împărăția cu ceva care conține și grâu, și neghină, în care sunt cuprinși și pești buni, și răi, care se extinde asupra unui rob rău (Mat. 18:23-32), și care primește în ea un om ce nu avusese haina de nuntă și care a fost pierdut (Mat. 22:1-13).²⁹

G. Metoda parabolilor a fost o împlinire a profețiilor (13:34, 35)

Isus a adresat primele patru parabole mulțimii. Recurgerea de către Domnul la această metodă de predare a împlinit profeția lui Asaf din Psalmul 78:2, potrivit căreia Mesia va vorbi în parabole, rostind lucrurile care fuseseră tănuite de la întemeierea lumii. Aceste trăsături ale împărăției cerurilor în forma ei interimară, ce fuseseră ascunse până acum, iată că în aceste clipe erau descoperite!

H. Explicarea parabolei cu neghina (13:36-43)

13:36 Restul discursului Domnului a fost adresat ucenicilor, pe când aceștia se aflau în casă. Aici ucenicii ar putea reprezenta rămășița credincioasă din cadrul poporului Israel. Faptul că din nou este menționat cuvântul „casă” înseamnă că Dumnezeu nu Și-a respins pentru totdeauna poporul, pe care l-a cunoscut mai dinainte (Rom. 11:2).

13:37 În interpretarea pe care o dă parabolei grâului și neghinei, Isus se identifică pe Sine cu semănătorul. El a semănat nemijlocit, în timpul lucrării Sale pe acest pământ, iar de la înălțarea Sa la cer, El continuă să semene prin slujitorii Săi, din toate veacurile.

13:38 Ogorul este lumea. Trebuie să subliniem faptul că ogorul este lumea, *nu biserica!* Sămânța bună înseamnă **fiii împărăției**. Poate părea, la prima vedere, un fapt bizar și incongruent ca ființele umane să fie semănate în pământ. Dar ideea subliniată aici este faptul că fiii aceștia ai împărăției au fost semănați în lume. În timpul anilor Săi de activitate publică, Isus a însămânțat lumea cu ucenici care erau supuși loiali ai împărăției. **Neghina sunt fiii celui rău.** Pentru orice realitate divină, Satan are și el o copie falsă. El însămânțează lumea cu cei care seamănă cu ucenicii, vorbesc ca ucenicii și, într-o anumită măsură, umblă ca ucenicii adevărați. Dar aceștia nu sunt deloc ucenici autentici ai Regelui.

13:39 Vrăjmașul este Satan, dușmanul lui Dumnezeu și al tuturor copiilor lui Dumnezeu. Secerișul este sfârșitul veacului, adică sfârșitul epocii împărăției, în forma ei interimară, care va avea loc când se va întoarce Isus Cristos cu putere și slavă, ca să domnească în calitate de Rege. Domnul nu se referă la sfârșitul epocii bisericii. A introduce biserica în acest context nu ar face decât să complice lucrurile.

13:40-42 Secerătorii sunt ingerii (vezi

Apo. 14:14-20). În faza actuală a împărăției, nu se face nici o separare intenționată a grâului de neghină. Aceste două elemente sunt lăsate să crească împreună. Dar la a doua venire a lui Cristos, îngerii vor strânge toate pricinile de păcătuire, toate sursele păcatului și pe toți răufăcătorii, aruncându-i în cuptorul de foc, unde va fi plânsul și scrâșnirea dinților.

13:43 Supușii neprihăniți ai împărăției care se vor afla pe pământ în timpul Marii Strămtorări vor intra în împărăția Tatălui lor, pentru a se bucura de Domnia de o mie de ani a lui Cristos. Ei vor străluci ca soarele — adică vor fi îmbrăcați cu slavă strălucitoare.

Din nou, Isus adaugă acel îndemn criptic: „**Cine are urechi de auzit să audă!**“

Această parabolă nu permite interpretarea susținută în mod eronat de unii, potrivit căreia oamenii nelegiuți trebuiesc tolerați în biserica creștină locală. Nu uitați că ogorul (țarina) este lumea, nu biserica. Bisericilor locale li se poruncește expres să scoată din cadrul părtașiei lor pe toți cei vinovați de anumite forme de răutate (1 Cor. 5:9-13). Parabola ne învață doar atât, că în faza ei de taină, împărăția cerurilor va cuprinde atât elementul autentic, cât și falsul sau imitația și că această stare de lucruri va continua până la sfârșitul epocii (veacului). Atunci mesagerii lui Dumnezeu îi vor despărți pe cei falși de cei adevărați, ducându-i pe primii la judecată, pe când cei adevărați vor domni în slavă, împreună cu Cristos pe pământ.

I. Parabola comorii ascunse (13:44)

Toate parabolele rostite de Domnul până în acest punct ne-au învățat că va exista și bine, și rău în împărăție, și supuși neprihăniți, și supuși răi. Următoarele două parabole ne arată că vor exista două clase de supuși: (1) iudeii credincioși din perioada premergătoare Bisericii și din timpul de după epoca Bisericii. (2) Iudeii credincioși și Neamurile din actuala epocă.

În parabola comorii, Isus compară împărăția cu o comoară ascunsă într-un ogor. Un om o găsește, o acoperă și apoi se duce și vinde tot ce are pentru a cumpăra ogorul respectiv.

Noi susținem că omul este chiar Domnul Isus. (El a fost omul din parabola cu grâul și neghina, v. 37). Comoara reprezintă rămășița evlavioasă de iudei credincioși, cei care existau și pe vremea lucrării Domnului Isus pe pământ și care vor exista din nou după răpirea Bisericii (vezi Psalmul 135:4, unde

Israel este numit comoara aleasă a lui Dumnezeu). Iudeii credincioși sunt ascunși în țarină în sensul că ei sunt împraștiați în toată lumea și într-un sens nimeni nu știe de ei, decât Dumnezeu. Isus este înfățișat aici ca descoperind comoara, mergând apoi la cruce, pentru a da tot ce avea cu scopul de a cumpăra lumea (2 Cor. 5:19; 1 Ioan 2:2), în care se află ascunsă comoara. Israelul răscumpărat va fi dat la iveală, scos din ascunzătoare, când va veni Izbăvitorul din Sion și-și va întemeia mult-așteptata Împărăție mesianică.

Unii interpretează parabola aceasta ca pe o referire la un păcătos, care renunță la tot ce are pentru a-L găsi pe Cristos, comoara cea mai mare. Dar această interpretare încalcă doctrina harului, care afirmă răspicat că mântuirea se dă cu totul și cu totul fără plată. E absolut gratuită (Isa. 55:1; Ef. 2:8, 9).

J. Parabola perlei de mare preț (13:45, 46)

Împărăția se mai aseamănă a un negustor, care caută mărgăritare („perle“ în original) frumoase. Când dă peste un mărgăritar de foarte mare preț, el sacrifică totul pentru a cumpăra acest mărgăritar.

În binecunoscuta (în engleză, n.tr.) cântăre: „Am găsit mărgăritarul de mare preț“, găsitorul este păcătosul iar mărgăritarul este Mântuitorul. Oricât de frumoasă ar fi cântărea, trebuie să menționăm că nu suntem de acord cu învățătura ei, căci păcătosul nu trebuie să vândă nimic pentru a-L dobândi pe Cristos și că, oricum, pe Cristos nu-L poate cumpăra!

Noi credem, dimpotrivă, că negustorul este Domnul Isus. Mărgăritarul (perla) este biserica. La Calvar El a vândut tot ce a avut pentru a cumpăra acest mărgăritar de mare preț. După cum o perlă se formează în interiorul unei stridii prin multă suferință, cauzată de iritarea produsă de un grăunte de nisip ce pătrunde în corpul ei, tot așa biserica s-a format prin străpungerea și rănirea trupului Mântuitorului.

Este interesant de remarcat că în parabola comorii împărăția este asemănată cu însăși comoara. Aici împărăția nu este comparată cu perla, ci cu negustorul. De ce această deosebire?

În parabola precedentă, accentul se punea pe comoară — adică pe Israelul răscumpărat. Împărăția este strâns legată de nașunea Israel. Ea fusese oferită inițial poporului iar în forma ei viitoare principalii ei supuși vor fi tot din poporul iudeu.

După cum am menționat, biserica nu este totuna cu împărăția. Toți cei din biserică se află în împărăție, în faza ei interimară, dar nu toți cei care sunt în împărăție se află și în biserică. *Biserica nu va fi în împărăție, în forma viitoare a împărăției, ci va domni cu Cristos peste pământul reinnoit.* În a doua parabolă, accentul se pune asupra Regelui Insuși și asupra prețului extraordinar de mare pe care l-a plătit pentru a curta și a câștiga o mireasă cu care să-și împartă slava în ziua Arătării Sale.

După cum perla iese din mare, tot așa și biserica, uneori numită și mireasa lui Cristos, cea dintre Neamuri, provine, în principal, din rândul națiunilor. Aceasta nu exclude faptul că în biserică există și israeliți convertiți, ci subliniază doar că trăsătura dominantă a bisericii este faptul că membrii ei au fost chemați din rândul națiunilor, pentru Numele Său. La Fapte 15:14 Iacov confirmă că acesta este planul măreț al lui Dumnezeu pentru epoca actuală.

K. Parabola năvodului (13:47-50)

13:47, 48 Ultima parabolă din seria celor consacrate împărăției o aseamănă pe aceasta cu o sită sau un năvod, care a fost aruncat în mare și a prins tot felul de pești. Pescarul a triat peștii, reținându-i pe cei buni în vase și aruncându-i pe cei răi.

13:49, 50 Domnul nostru este Cel care tâlmăcește această pildă. Timpul este vremea de pe urmă, adică sfârșitul perioadei Marii Strămtorări. Este timpul celei de-a doua venirii a lui Cristos. Pescarii sunt îngerii. Peștii buni sunt cei neprihăniți, adică cei salvați, atât dintre iudei, cât și dintre Neamuri. Peștii răi sunt cei nelegiuți, adică oamenii necredincioși din toate rasele. Are loc un proces de separație, după cum am văzut în parabla cu grâul și neghina (v. 30, 39-43). Cei neprihăniți intră în împărăția Tatălui lor, în vreme ce nelegiuții sunt trimiși în locul de foc, unde va fi plânsul și scrâșnirea dinților. Totuși aceasta nu este judecata de pe urmă. Judecata din textul nostru are loc la începutul Miei de ani (Mileniului), pe când judecata finală are loc după ce s-au scurs cei o mie de ani (Apo. 20:7-15). Gaebelein comentează în felul următor această parabolă:

Năvodul este aruncat în mare, care, după cum am văzut, reprezintă națiunile pământului. Parabola se referă la predicarea evangheliei veșnice, ce va avea loc în timpul marii strămtorări

(Apo. 14:6, 7). Separarea celor buni de cei răi se face de către îngerii. Toate acestea fac imposibilă aplicarea parabolei la perioada actuală sau la biserică. Toate indică faptul că este vorba de perioada în care se va întemeia împărăția. Se va recurge la serviciile îngerilor, după cum reiese foarte clar și din cartea Apocalipsei. Cei răi vor fi aruncați în cuptorul de foc iar cei neprihăniți vor rămâne pe pământ, în vederea împărăției de o mie de ani.³⁰

L. Comoara adevărului (13:51, 52)

13:51 După ce a terminat de rostit parabolele, Învățătorul și Stăpânul Isus i-a întrebat pe ucenici dacă au înțeles. Ei au răspuns afirmativ. Asta s-ar putea să ne mire sau chiar să ne stârnească gelozia. Poate că noi n-am putea spune „da” cu atâta încredere.

13:52 Și fiindcă ei au priceput, au avut obligația de a împărății și altora cele învățate. Ucenicii trebuie să fie canale, nu terminale ale binecuvântării. Cei doisprezece erau acum cărturari, echipați pentru împărăția cerurilor. Adică, învățători și tâlmăcitori ai adevărului. Ei erau ca gospodarul care scoate din comoara lui lucruri noi și vechi. În Vechiul Testament ei aveau resurse însemnate din ceea ce am putea numi „adevărul vechi”. În cadrul învățăturilor parabolice date de Cristos, ei au primit acum ceva cu totul nou. Din această magazie vastă de cunoștințe ei aveau acum datoria să împărtășească slăvitul adevăr și altora.

M. Isus este respins la Nazaret

(13:53-58)

13:53-56 După ce a terminat de rostit aceste parabole, Isus a părăsit malurile Galileii, ducându-se la Nazaret, în cadrul ultimei Sale vizite în acea localitate. Pe când îi învăța pe oameni în sinagogă, aceștia erau uimiți de înțelepciunea Lui și de vestea minunilor pe care le săvârșise. Pentru ei El nu era decât fiul tâmplarului. Ei știau că mama Lui era Maria... iar frații Săi Iacov, Iose, Simon și Iuda... și surorile Sale — locuiau încă la Nazaret! Prin urmare, cum ar putea unul din flăcăii orașului lor să afirme și să săvârșească lucrurile pentru care I se dusesese Lui vestea că le-a făcut? Ei nu puteau pricepe deloc cum e posibil una ca asta și astfel le-a venit mai ușor să se agațe de ignoranța lor, decât să recunoască adevărul.

13:57, 58 Ei au găsit în El o pricină de poticnire. Asta l-a dat prilejul lui Isus să scoată în evidență că un profet adevărat este, în general, mai apreciat în alte localități,

decât în propriul său oraș sau sat. Locuitorii ținutului Său și propriile Sale rudenii n-au fost în stare să recunoască meritele Sale divine, datorită disprețului care îl genera în ei faptul că-L cunoșteau atât de bine (pe plan uman)! Domnul nu a vindecat decât câțiva oameni acolo (cf. Marcu 6:5). Asta nu s-a datorat unei neputințe din partea Sa, căci răutatea omului nu poate frâna puterea lui Dumnezeu. Ci, mai degrabă, dacă Domnul făcea mai multe minuni acolo, asta ar fi însemnat să binecuvânteze oameni care n-aveau nici o dorință de a fi binecuvântați și ar fi împlinit niște nevoi în oameni care nu-și dădeau seama că sunt nevoiași și, în sfârșit, ar fi vindecat oameni cărora nu le-ar fi plăcut deloc să li se spună că sunt bolnavi.

IX HARUL NEOBOSIT AL LUI MESIA E ÎNTÂMPINAT CU OSTILITATE CRESCÂNDĂ DIN PARTEA OAMENILOR (14:1-16:12)

A. Decapitarea lui Ioan Botezătorul (14:1-12)

14:1, 2 Vestea despre lucrarea lui Isus s-a răspândit până la Irod Tetrarhul. Acest fiu infam al lui Irod cel Mare era cunoscut și sub numele de Irod Antipa. El este cel care ordonase executarea lui Ioan Botezătorul. Când a auzit despre minunile săvârșite de Cristos, a început să-l mustre conștiința. Nu putea să scape de imaginea profetului pe care îl decapitase! De aceea, le-a spus slujitorilor săi: „Este Ioan, înviat din morți! Numai așa se pot explica toate minunile acestea!”

14:3 În versetele 3-12 întâlnim procedeul literar numit: *flashback*, în care autorul descrie întâmplări ce precedă acțiunea principală. Matei își întrerupe firul povestirii, pentru a trece în revistă împrejurările în care și-a pierdut viața Ioan.

14:4, 5 Irod își părăsise nevasta și trăise în adulter, în incest cu Irodiada, soția fratelui său Filip. Ca profet al lui Dumnezeu, Ioan nu putea rămâne nepăsător în fața acestei fărădelegi cumplite. De aceea, cuprins de indignare și fără cea mai mică urmă de teamă, el îl muștră pe Irod, îndreptând spre el un deget acuzator și denunțându-l pentru imoralitatea lui.

Regele s-a mâniat atât de tare încât ar fi vrut să-l omoare, dar împrejurările politice nu-i surădeau. Oamenii îl aclamau pe Ioan ca pe un profet și ar fi avut, probabil, o reacție violentă la executarea lui Ioan. Și

astfel tiranul și-a potolit, pentru moment, ura, aruncându-l pe Ioan Botezătorul în temniță. „Cei fărădelege îndrăgesc religia cam tot atât cât îndrăgesc leii, pe care nu doresc să-i vadă decât fie morți, fie după gratii! Câci ei se tem de religie, când aceasta sparge cătușele și începe să-i pună față în față cu conștiința lor.”³¹

14:6-11 De ziua lui Irod, fiica Irodiadei a plăcut atât de mult regelui, prin dansul ei, încât acesta, acționând necugetat, i-a oferit tot ce-și dorea aceasta. Sfătuită de mama ei rea, fiica Irodiadei a cerut, cu nerușinare, capul lui Ioan Botezătorul... pe o farfurie! Între timp, furia regelui față de Ioan se mai potolise. Ba e posibil ca să-l fi și admirat, într-o anumită măsură, pentru curajul și integritatea sa. Și astfel, cu părere de rău, s-a considerat obligat să-și țină promisiunea. Ordinul a fost dat. Ioan a fost decapitat și sinistra cerere a dansatoarei a fost satisfăcută.

14:12 Ucenicii lui Ioan au făcut o înmormântare cu tot respectul cuvenit stăpânului lor, după care s-au dus și l-au spus lui Isus. Nu puteau să se ducă la altul mai bun, căruia să-și verse toată întristarea și indignarea, după cum nu ar fi putut lăsa o pildă mai bună de urmat. În vremuri de prigoană, de asuprire, de suferință și de întristare, și noi ar trebui să ne ducem și să-l spunem lui Isus!

Cât despre Irod, crima odată consumată, a rămas întipărită amintirea ei. Când a auzit despre activitățile lui Isus, a năvălit în mintea sa întreg episodul sângeros.

B. Hrănirea celor cinci mii (14:13-21)

(14:13-21) Când a auzit Isus că Irod este tulburat de vestea cu privire la minunile Sale, S-a retras cu barca într-un loc tainic lângă Marea Galileii. Putem fi siguri că nu frica L-a mânat acolo. El știa că nimic nu l se putea întâmpla până ce nu l-a sosit ceasul. Nu cunoaștem motivul principal care L-a determinat să plece, dar un motiv secundar a fost probabil faptul că ucenicii tocmai se întorseseră din misiunea lor de propovăduire (Marcu 6:30; Luca 9:10) și aveau nevoie de o perioadă de odihnă și liniște.

Numai că mulțimile au dat năvală din orașele și satele dimprejur, luându-Se după El pe jos. Când a tras la mal, oamenii îl și așteptau deja acolo. Departe de a fi iritat de această intruziune, Domnul nostru, plin de compasiune, S-a apucat imediat de lucru și i-a vindecat pe bolnavi.

14:15 Când s-a lăsat seara, adică după

ora 3 după-amiază, ucenicii Lui și-au dat seama că sunt confrunțați cu o criză. Atâta lume era adunată acolo și nu aveau ce să dea oamenilor să mănânce! I-au cerut voie-lui Isus să se ducă în satele din jur să facă rost de mâncare. Cât de puțin înțelegeau ei inima lui Cristos și ce greu le era să pătrundă puterea Lui!

14:16-18 Domnul i-a asigurat că nu e nevoie să facă acest lucru. De ce să plece oamenii de la Cel care, cu brațele deschise, hrănește orice ființă vie? Apoi i-a surprins pe ucenici, spunându-le: „**Dați-le voi să mănânce!**“ Au rămas total descumpăniți. „Cum să le dăm să mănânce? Când nu avem decât cinci pâini și doi pești?“ Ei au uitat complet că-L aveau și pe Isus cu ei. Cu multă răbdare, Mântuitorul le-a spus: „Aduceți-i aici la Mine.“ Aceasta era atribuția lor.

14:19-21 Parcă-L vedem pe Domnul Isus, spunându-le oamenilor să se așeze pe iarbă. Luând cele cinci pâini și cei doi pești, El a mulțumit și le-a dat ucenicilor, care le-au împărțit mulțimilor. După ce s-au săturat cu toții, s-au strâns douăsprezece coșuri pline cu rămășițe. A rămas mai mult când a terminat de hrănit mulțimile, decât atunci când a început. Remarcabil e că s-a strâns câte un coș de fiecare ucenic necredincios. Și o mulțime de circa 10 000 până la 15 000 de oameni a fost hrănită (cinci mii plus femei și copii).

Minunea aceasta constituie o lecție spirituală pentru ucenicii din orice generație. Nu vor lipsi nicicând mulțimile de oameni flămânzi. Întotdeauna se va găsi un mic grup de ucenici cu resurse aparent jalnic de mici. Și întotdeauna va fi alături și Mântuitorul plin de compasiune. Când ucenicii sunt dormici să-l dea Lui tot pușinul lor, El va înmulți acel pușin, făcându-l îndesulător pentru a hrăni mii de oameni. Deosebirea semnificativă este că cei cinci mii care au fost hrăniți la Marea Galileii și-au potolit foamea doar pentru scurtă vreme, în timp ce aceia care se hrănesc din Cristosul Cel Viu vor fi săturați pe vecie (vezi Ioan 6:35).

C. Isus umblă pe mare (14:22-33)

Minunea anterioară i-a asigurat pe ucenici că Îl urmează pe Unul care poate să le împlinească din belșug nevoile. Acum ei învață că El poate să-i și apere și să-i umple de putere ca nimeni altul.

14:22, 23 În timp ce trimitea mulțimile la casele lor, Isus le-a spus ucenicilor să intre în barcă și să pornească înapoi, spre malul

celălalt al lacului. Apoi El s-a suit pe un munte, să se roage. Când s-a înnoptat, adică după asfințitul soarelui, El se afla singur acolo. (În sistemul iudaic erau două „seri“, vezi Ex. 12:6 text marginal, ediția *Revised Standard Version*, în limba engleză). Una, la care se face aluzie în versetul 15, începea pe la mijlocul după-amezii iar cealaltă, despre care este vorba aici, începea la asfințitul soarelui.)

14:24-27 Între timp, corabia era învăluită de valuri, în mijlocul mării, având împotriva un vânt puternic. Pe când valurile izbeau în corabie, Isus a văzut necazul ucenicilor. La a patra strajă din noapte (adică între 3 și 6 dimineata), El a venit la ei, umblând pe mare. Crezând că este o nălucă, ucenicii au fost cuprinși de panică. Dar imediat ei au auzit glasul liniștitor al Stăpânului și Prietenului lor, care le-a spus: „**Îndrăzniți! Eu sunt; nu vă temeți!**“

Cât de bine se potrivește acest îndemn cu propria noastră experiență! Și noi suntem adesea loviți de furtunivie vieții, descumpăniți și sperați. Mântuitorul pare atât de departe de noi. Dar El se roagă tot timpul pentru noi. Când ni se pare că noaptea este cea mai întunecată, El este, în realitate, lângă noi. Adesea nu suntem în stare să-L recunoaștem nici în aceste clipe critice și, prin urmare, tragem semnalul de alarmă. Iar apoi auzim glasul Său plin de mângâiere și ne aducem aminte că valurile care ne-au îngrozit se află sub picioarele Sale!

14:28 Când Petru a auzit binecunoscutul glas al Mântuitorului, atât de îndrăgit de el, a fost cuprins de entuziasm și afecțiune pentru Isus. „**Doamne, dacă ești Tu, poruncește să vin la Tine pe ape.**“ Departe de a ne poticni de acest „dacă“ din cererea lui Petru, ca o expresie a micii sale credințe, mai degrabă ar trebui să remarcăm cât de mare a fost, în realitate, încrederea sa în Domnul Isus. Petru a sesizat că poruncile Domnului au capacitatea de a-l învrednici pe cel căruia îi erau adresate, că El furnizează puterea de a duce la îndeplinire toate poruncile pe care le rostește.

14:29-33 De îndată ce Isus a spus: „**Vino, ...**“ Petru a sărit afară din corabie și a început să umble pe apă, venind către El. Cât timp a avut privirea ațintită asupra lui Isus, a fost în stare să înfăptuiască imposibilul; dar de îndată ce s-a îngrijorat cu privire la vântul puternic, a început să se scufunde. Disperat, el a strigat atunci: „**Doamne, scapă-mă!**“ Domnul l-a luat de mână, l-a dojenit cu

blândețe pentru puțină credință de care a dat dovadă și l-a dus înapoi în corabie. De îndată ce a urcat Isus în corabie, vântul a încetat. A urmat apoi un serviciu de închinăciune, ucenicii spunându-l lui Isus: „**Cu adevărat, Tu ești Fiul lui Dumnezeu!**“

Ca umblatul pe apă, viața creștină este imposibil de trăit doar cu puterile noastre omenești. Ea poate fi trăită numai prin puterea Duhului Sfânt. Atâta timp cât ne dezlipim privirea de la orice obiecte din jurul nostru, ațintindu-ne ochii doar asupra lui Isus (Ev. 12:2), vom trăi experiența unei vieți supranaturale. Dar în clipa în care devenim preocupate de noi înșine sau de împrejurările prin care trecem, începem să ne scufundăm. Atunci va trebui să strigăm către Cristos, cerând refacerea și învrednicirea divină.

D. Isus face vindecări la Ghenesaret (14:34-36)

Corabia a ancorat la Ghenesaret, pe malul de nord-vest al Mării Galileii. De îndată ce oamenii L-au zărit pe Isus, au cutreierat toată regiunea, căutându-i pe toți cei ce erau bolnavi și aducându-i la El pentru ca să se poată atinge doar de poala hainei Lui și să fie vindecați. Și astfel medicii din zonă au fost, pentru o vreme, șomeri! Cel puțin o perioadă de timp după aceea, n-au mai fost oameni bolnavi prin partea locului. Toată regiunea s-a bucurat de sănătate, în urma vizitei Marelui Medic.

E. Întinarea care vine dinăuntru (15:1-20)

S-a afirmat adesea că Matei nu urmează evenimentele în ordine cronologică, cel puțin în primele capitole din cartea sa. Dar începând cu capitolul 14 și continuând până la sfârșit, evenimentele sunt redată, în mare parte, exact în ordinea în care s-au petrecut.

În capitolul 15, se evidențiază, de asemenea, o structură dispensațională. Mai întâi, veșnicile certuri și ciorovăieli ale fariseilor și cărturarilor (versetele 1-20) anticipează actul respingerii lui Mesia de către Israel. În al doilea rând, credința cananitei (v. 21-28) înfățișează vestirea evangheliei către Neamuri, în epoca actuală. Și, în final, vindecarea marilor mulțimi (versetele 29-31) și hrănirea celor 4 000 (versetele 32-39) trimit la viitoarea epocă a Mileniului, când vor domni condițiile de sănătate și prosperitate.

15:1, 2 Cărturarii și fariseii nu renunțau deloc la eforturile lor de a-L prinde în cursă pe Mântuitorul. O delegație a acestora a

venit expres de la Ierusalim, acuzându-i pe ucenici de necurăție, pentru faptul că mâncau fără să se spele pe mâini, încălcând astfel datinile bătrânilor.

Pentru a putea evalua corect acest incident, trebuie să înțelegem mai întâi referirile la ideea de curat și necurat și ce înțelegeau fariseii prin spălare. Întreg conceptul de curat și necurat își are originea în Vechiul Testament. Necurăția de care erau acuzați ucenicii era doar o chestiune ceremonială. De pildă, dacă cineva se atinge de un mort sau mânca anumite lucruri, se contamina pe plan ceremonial — cu alte cuvinte, nu mai corespundea din punct de vedere ritualistic pentru a se putea închina lui Dumnezeu. Înainte de a se putea apropia din nou de Dumnezeu, legea lui Dumnezeu cerea ca el să se supună unui ritual de curățire.

Dar bătrânii au adăugat datinile lor la ritualurile de curățire. Astfel ei insistau ca un iudeu, înainte de a putea mânca, să-și supună mâinile unui proces minuțios de spălare nu doar a mâinilor, ci și a brațelor, până la coate. Dacă a fost la piață, trebuia să facă o baie ceremonială. Astfel, fariseii i-au criticat pe ucenici, pentru faptul de a nu fi executat toate operațiile minuțioase implicate în procesul de spălare prescris de datina iudaică.

15:3-6 Domnul Isus le-a amintit criticilor Săi că ei sunt aceia care au călcat porunca lui Dumnezeu, și nu doar datina bătrânilor. Legea porunca oamenilor să-și cinstească părinții și chiar să-i sprijine financiar, dacă era nevoie. Dar cărturarii și fariseii (precum și mulți alții) nu erau dispuși să-și cheltuiască banii pentru întreținerea părinților lor bătrâni. Prin urmare, au conceput o datină, care să le dea posibilitatea să scape de responsabilitate. Când erau rugați de tatăl sau de mama lor să îi ajute, nu aveau decât să recite cuvintele: „Orice bani disponibili care ar putea fi folosiți la întreținerea voastră, au fost consacrați lui Dumnezeu, ceea ce înseamnă că nu pot să vi-i dau vouă.“ După ce recitau această formulă, ei se considerau absolviți de responsabilitatea financiară față de părinții lor. Recurgând la această strategie șireată, ei anulau Cuvântul lui Dumnezeu, care le porunca să aibă grijă de părinții lor.

15:7-9 Prin aceste denaturări meșteșugite ale Cuvântului, ei împlineau profeția rostită de Isaia, la 29:13. Ei mărturiseau cu buzele lor că-L cinstesc pe Dumnezeu, dar, în realitate, inima lor era departe de El. Închinarea

lor nu valora nimic, pentru că ei acordau mai mare prioritate datinilor oamenilor, decât Cuvântului lui Dumnezeu.

15:10, 11 Întorcându-se spre mulțime, Isus a făcut o afirmație de o extraordinară semnificație. El a declarat că nu ceea ce intră în gură îl întinează pe un om, ci mai degrabă ceea ce iese din gura lui. Nu se poate aprecia îndeajuns caracterul revoluționar al acestei afirmații. În cadrul codului levitic, ceea ce intra pe gura cuiva îl întina. Iudeilor li se interzicea să consume carnea oricărui animal rumegător sau cu copita despictă. Nu aveau voie să mănânce pește, decât dacă avea solzi și aripioare. Dumnezeu dăduse instrucțiuni minuțioase pentru alimentele curate și necurate.

Acum Dătătorul legii a pavat calea pentru abrogarea întregului sistem de întinare ceremonială. El a afirmat că hrana pe care au consumat-o ucenicii cu mâinile nespălate nu i-a întinat. În schimb, fățarnicia cărturarilor și a fariseilor — iată ce îi întina, cu adevărat, pe aceștia.

15:12-14 Când ucenicii Lui I-au dat de știre că fariseii au fost ofenșați de această condamnare, Isus a răspuns, comparându-i cu plantele ce nu fuseseră sădite în mod divin. Cărturarii și fariseii erau neghină, și nu grâu. Ei și învățăturile lor aveau să fie, la un moment dat, smulși — adică nimicii. Apoi El a adăugat: „**Lăsați-i. Sunt niște călăuze oarbe.**” Deși se dădeau autorități în privința lucrurilor spirituale, ei erau orbi cu privire la realitățile spirituale, după cum orbi erau și oamenii pe care-i conduceau ei. Prin urmare, era inevitabil ca atât liderii, cât și cei ce îi urmau, să nu cadă în șanț.

15:15 Ucenicii au fost, negreșit, zguduți de această răsturnare valorică a tot ce fusese ră învățați cu privire la alimentele curate și cele necurate. Pentru ei lucrurile acestea erau acum ca o parabolă — deci prezentate într-o formă nedeslușită. Petru a dat glas nedumeririi lor, când a cerut Domnului o explicație.

15:16, 17 Domnul Și-a exprimat mai întâi mirarea față de faptul că lor le vedea atât de greu să înțeleagă. Apoi le-a explicat că adevărata întinare este de natură morală, nu fizică. Alimentele comestibile nu sunt, în ele însele, curate sau necurate. În fapt, nici un lucru material nu este rău în el însuși; a abuza de acel lucru — asta e greșit. Hrana pe care o consumă cineva intră în gură, apoi pătrunde în stomac, unde este digerată, și apoi resturile neasimilate sunt eliminate. Ființa morală a cuiva nu este afectată —

numai trupul lui. Astăzi noi știm că „orice făptură a lui Dumnezeu este bună și nimic nu este de lepădat, dacă se ia cu mulțumiri; pentru că este sfințit prin Cuvântul lui Dumnezeu și prin rugăciune” (1 Tim. 4:4,5). Desigur, pasajul acesta nu se referă la plante otrăvitoare, ci la alimente desemnate de Dumnezeu pentru a fi consumate de om. Toate sunt bune și trebuiesc luate cu mulțumire. Dacă cineva este alergic la unele alimente sau nu le poate suferi pe altele, nu trebuie să consume acele alimente, dar, în general, putem mânca, având asigurarea că Dumnezeu se folosește de alimente pentru a ne asigura hrana fizică de care avem nevoie.

15:18 Dacă hrana nu întinează, atunci ce întinează? Isus răspunde la această întrebare: „...**ce iese din gură vine din inimă și aceea spurcă pe om.**” Aici prin inimă nu se înțelege organul care asigură circulația sângelui în organism, ci sursa coruptă a mobilurilor și dorințelor rele ale omului. Această parte a naturii morale a omului se manifestă prin gânduri necurate, care se materializează apoi în cuvinte depravate, care sunt, la rândul lor, urmate de fapte rele.

15:19, 20 Unele din lucrurile care îl întinează pe om sunt: **gândurile rele, uciderile, preacurviile, curviile, furtașagurile, mărturiile mincinoase și hulile** (sensul acestui termen în greacă, adică blasmefii, cuprinde și vorbirea de rău a altora).

Fariseii și cărturarii erau extrem de atenți cu privire la respectarea ostentativă, minuțioasă a ceremonialurilor de spălare a mâinilor, dar viața lor lăuntrică era poluată. Ei se ocupau excesiv de lucrurile mărunte, dar neglijau chestiunile de importanță majoră. Așa, de pildă, ei au fost în stare să critice eșecul ucenicilor de a respecta aceste datini neinspirate, în schimb, ei nu s-au sfiit să pună la cale omorârea Fiului lui Dumnezeu și să se facă vinovați de o sumedenie de păcate, ca cele enumerate în versetul 19.

F. O femeie dintre Neamuri este binecuvântată pentru credința ei (15:21-28)

15:21, 22 Isus S-a retras în regiunea Tirului și Sidonului, pe coasta Mediteranei. După câte știm, acesta este singurul caz în care Domnul S-a aflat, în timpul lucrării Sale publice, în afara teritoriului iudaic. Aici, în Fenicia, o cananeancă L-a rugat să-i vindece fiica, ce era posedată de demon.

Este important să ne dăm seama că această femeie nu era iudaică, ci provenea

dintre Neamuri. Era o descendentă a canaanienilor, un neam imoral, pe care Dumnezeu îl rânduse să fie eliminat. Prin neascultarea Israelului, unii canaanieni au supraviețuit invadării Canaanului de către Iosua și astfel femeia aceasta se trăgea din acești supraviețuitori. Ca femeie dintre Neamuri (deci neevreică), ea nu se bucura de privilegiile acordate poporului ales pe acest pământ să fie al lui Dumnezeu. Ea era o străină, fără nici o nădejde. Din punct de vedere al poziției pe care o ocupa, ea nu putea avea nici o pretenție de acces la Dumnezeu sau la Mesia.

Ea I s-a adresat lui Isus cu cuvintele **Domn și Fiul lui David** — titlu folosit de iudei când se refereau la Mesia. Deși Isus era, într-adevăr, Fiul lui David, nici o persoană dintre Neamuri nu avea dreptul să-L abordeze de pe această temelie. De aceea nu i-a răspuns Domnul de prima oară.

15:23 Ucenicii Lui s-au apropiat și L-au rugat stăruitor: „Dă-i drumul, căci strigă după noi“. În mod evident, pe ei femeia îi agasa. Dar pentru Domnul a fost un prilej minunat de a ilustra credința unui vas omenesc, în care avea să strălucească harul Său. Mai întâi însă El trebuia să demonstreze și să educe credința ei!

15:24, 25 El i-a amintit că misiunea Lui era îndreptată spre **oile pierdute ale casei lui Israel**, nu spre Neamuri și, desigur, nu spre canaanieni. Ea nu s-a lăsat descurajată de acest refuz aparent. Făcând uz de titlul *Fiul lui David*, ea I s-a închinat, spunând: „**Doamne, ajută-mă!**“ Dacă nu se putea apropia de El cum se apropie o evreică de Mesia al ei, atunci ea va veni la El ca o creatură care se apropie de Creatorul ei.

15:26 Pentru a verifica și mai mult realitatea credinței ei, Isus i-a spus că nu e bine ca El să lase hrănirea copiilor iudei, pentru a da pâine **câinilor** ne-evrei. Dacă aceste cuvinte ni se par aspre, să nu uităm că ele, asemenea unui bisturiu în mâna chirurgului, au avut rolul de a vindeca, nu de a vătăma. În fond, ea *era* dintre Neamuri! Or, iudeii priveau Neamurile ca pe niște câini care scurmă în gunoaie, cutreierând străzile în căutarea unor resturi de mâncare. Totuși, Isus a folosit aici termenul cu care sunt alintați **cățelușii**. Întrebarea se pune: „Avea să-și recunoască ea nevreia, pentru a putea primi cea mai mică dintre îndurărilor Sale?“

15:27 Răspunsul ei a fost minunat. Ea s-a învoit întrutotul cu felul în care a descri-

o El. Luându-și locul unei persoane total nevrednice, dintre Neamuri, ea s-a aruncat asupra îndurării, iubirii și harului Său. În realitate, ea a spus: „Da, ai dreptate! Eu nu sunt decât unul dintre cățelii de sub masă. Dar am observat că uneori cad firimituri de la masă pe podea. N-ai vrea să mă lași să culeg câteva din aceste firimituri? Nu sunt vrednică să-mi vindecii fiica, dar Te rog fierbinte să faci acest lucru pentru una din creaurile Tale nedemne.“

15:28 Isus a elogiato pentru credința ei mare. În timp ce iudeii — copii ai lui Dumnezeu, dar necredincioși — nu simțeau nici o foame pentru pâine, iată că această femeie, care nu se știa să se numească cățelușă, striga după pâine! Credința ei a fost răsplătită. Fiica ei s-a vindecat pe loc. Faptul că Domnul nostru a vindecat această fiică a unei femei dintre Neamuri ce se afla la distanță sugerează actuala Sa misiune, când se află la dreapta lui Dumnezeu, oferind vindecare spirituală Neamurilor, în timpul actualei ere, când poporul Său străvechi este pus deoparte ca națiune.

G. Isus vindecă mulțimi mari de oameni (15:29-31)

La Marcu 7:31 aflăm că Domnul a părăsit orașul Tir, S-a deplasat spre nord, până la Sidon, apoi spre răsărit, traversând râul Jordan, și apoi spre sud, prin regiunea Decapolisului. Acolo, în apropiere de Marea Galileii, a vindecat șchiopi, orbi, muți, ciungi și alți bolnavi. Mulțimile uluite de aceste vindecări slăveau pe Dumnezeul Israelului. Există indicii puternice că Domnul se afla aici pe teritoriul ne-evreu, printre Neamuri. Oamenii, asociindu-i pe Isus și pe ucenicii cu Israel, au dedus corect că Dumnezeu lui Israel era la lucru în mijlocul lor.

H. Hrănirea celor patru mii (15:32-39)

15:32 Unii cititori neatenți ai Scripturilor sau alții pătrunși de spirit de critică, confundând această hrănire cu hrănirea celor cinci mii, au acuzat Biblia de repetiții, contradicții și calcule greșite. În realitate însă avem de a face cu două incidente separate, care se suplimentează, mai degrabă decât să se contrazică, cum susțin unii.

După ce au petrecut trei zile cu Domnul, oamenilor li s-au terminat proviziile de hrană. Dar Domnul nu voia să-i lase să plece flămânzi, ca nu cumva să leșine pe drum.

15:33, 34 Din nou, ucenicii s-au simțit frustrați de sarcina aparent imposibilă de a

hrăni o mulțime așa de mare de oameni. De data aceasta, ei nu aveau decât șapte pâini și câțiva peștișori.

15:35, 36 Ca în cazul hrănirii celor cinci mii, Isus le-a spus oamenilor să se așeze jos, a mulțumit, a frânt pâinile și peștii, dându-le ucenicilor, ca ei să le ditribuie. El așteaptă ca ucenicii Săi să facă tot ce pot. Abia apoi intervine El și face ceea ce le este lor cu neputință.

15:37-39 După ce oamenii s-au săturat, au mai rămas șapte coșuri largi cu resturile de mâncare. Numărul celor hrăniți a fost de patru mii de bărbați, pe lângă femei și copii.

În capitolul următor vom vedea că statisticile referitoare la cele două hrăniri sunt și ele semnificative (16:8-12). Orice amănunt din cadrul unei povestiri din Biblie este încărcat de înțelesuri adânci. După ce a dat drumul oamenilor să plece, Domnul s-a dus cu corabia la Magdala, pe malul de vest al Mării Galileii.

I. Aluatul fariseilor și al saducheilor

(16:1-12)

16:1 Fariseii și saducheii, două tabere antagoniste pe plan teologic, reprezentau două extreme doctrinare. Dar ostilitatea lor i-a făcut acum să se unească în scopul comun de a-L prinde în cursă pe Mântuitorul. Pentru a-L pune la încercare, ei i-au cerut să facă demonstrația unui semn din cer. Într-un mod care ne este greu de deslușit nouă înșine, ei încercau să-L prindă într-o situație compromițătoare. Cerându-l un semn din cer, poate că ei lăsau să se înțeleagă că sursa minunilor pe care le săvârșise El ar fi fost exact în direcția opusă. Sau poate că doreau să se petreacă vreun semn supranatural pe cer. Toate minunile lui Isus fuseseră săvârșite pe pământ. Poate El săvârși și minuni pe cer? — se vor fi întrebat ei acum.

16:2, 3 El le-a răspuns, continuând pe tema cerului. Când vedeau ei cerul roșu seara, acesta era un semn că vremea va fi frumoasă a doua zi. Ei mai știau și faptul că cer roșu, amenințător, dimineața însemna că în ziua aceea vremea va fi furtunoasă.³² Cu alte cuvinte, ei se pricepeau să interpreteze înfățișarea cerului, dar nu puteau interpreta semnele vremurilor.

Care erau aceste semne? Profetul care a vestit sosirea lui Mesia se arătase în persoana lui Ioan Botezătorul. Minunile profețite despre Mesia — lucruri pe care nici un alt om nu le mai săvârșise vreodată — au fost săvârșite acum în prezența lor. Un alt semn

al vremurilor a fost respingerea evidentă a lui Mesia de către iudei și transferul Evangheliei la Neamuri, toate fiind împliniri directe ale profeției. În pofida tuturor acestor dovezi de netăgăduit, ei nu-și dădeau seama că istoria prindea contur înaintea ochilor lor, că în jurul lor se împlineau profeții cruciale.

16:4 Căutând un semn, când Domnul însuși stătea în prezența lor, fariseii și saducheii s-au trădat, arătând că sunt o generație adulteră. Nici un semn nu li se va mai da decât semnul profetului Iona. După cum am explicat la notele asupra textului de la 12:39, semnul acesta avea să fie învierea lui Cristos a treia zi. O generație rea și adulteră avea să-L răstignească pe Mesia, dar Dumnezeu avea să-L învie din morți. Acesta avea să fie un semn de condamnare pentru toți cei care refuză să se plece în fața Lui, Stăpânitorul de drept.

Paragraful acesta se încheie cu cuvintele foarte grave: „**Apoi i-a lăsat și a plecat.**“ Implicațiile spirituale ale acestor cuvinte nu ar trebui să necesite nici o explicație pentru nimeni.

16:5, 6 Când ucenicii Domnului I s-au alăturat din nou, pe coasta de răsărit a lacului, au constat că uitaseră să ia cu ei pâine. De aceea, când i-a salutat Isus cu avertismentul să se ferească de aluatul fariserilor și al saducheilor, ei au crezut că El le spune, de fapt: „Nu vă duceți să vă aprovizionați cu alimente de la conducătorii aceia ai evreilor!“ Grijă lor pentru hrana fizică i-a făcut să caute o explicație naturală, literală, acolo unde era, de fapt, vorba despre o lecție spirituală.

16:7-10 Ei încă se temeau că nu vor avea suficientă hrană, în ciuda faptului că Îl aveau cu ei pe Cel care hrănise o dată cinci mii de oameni iar altă dată patru mii. Și astfel, Domnul a trecut în revistă pentru ei cele două hrăniri miraculoase. Lecția care s-a desprins de aici a avut de a face cu aritmetica divină și resursele divine, căci *cu cât avea Isus mai puțin material cu care să lucreze, cu atât hrănea mai mulți oameni, și cu cât hrănea mai mulți oameni, cu atât mai multă hrană rămânea în urmă.* Când nu se aflau decât cinci pâini și doi pești, El a hrănit peste 5.000 mii de persoane și a rămas douăsprezece coșuri de hrană. Dar când au fost disponibile mai multe pâini și pești, El a hrănit doar cu puțin peste patru mii de persoane, rămânând doar șapte coșuri cu resturi de hrană. Dacă Îi punem la dispoziția Sa resursele noastre limitate, El le poate înmulți

în ordine invers proporțională cu cantitatea lor. Cum spune și zicala: „Puținul e mult în mâna lui Dumnezeu.“

În textul de aici se folosește un alt termen pentru „coșuri“⁶³³ decât în cazul hrănirii celor cinci mii. Cele șapte coșuri din acest incident sunt considerate a fi fost mai mari decât cele douăsprezece din cazul precedent. Dar lecția spirituală este aceeași: De ce să ne îngrijorăm când vom suferi de foame sau lipsuri, când suntem legați de Cel care are puteri și resurse nemărginite?

16:11, 12 Când a pomenit de aluatul fariseilor și al saducheilor, Domnul nu s-a referit la pâine, ci la doctrine și conduite rele. La Luca 12:1, aluatul fariseilor este definit drept fărmicie. Ei declarau că aderă la Cuvântul lui Dumnezeu în cele mai mici amănunte, și totuși ascultarea lor era doar exterioară, de formă, superficială. În lăuntru lor ei fiind răi și corupți.

Aluatul saducheilor era raționalismul. Asemenea liberalilor din vremea noastră, acești „liberi cugetători“ ai vremii aceleia își clădiseră un sistem de îndoieli și negații. Ei negau existența îngerilor și a duhurilor (spiritelor), negau învierea cu trupul, nemurirea sufletului și pedeapsa veșnică. Aluatul acesta al scepticismului, dacă nu era oprit, risca să se răspândească și să penetreze, ca drojdia în făină.

X REGELE ÎȘI PREGĂTEȘTE UCENICII (16:13-17:27)

A. Marea mărturisire a lui Petru (16:13-20)

16:13, 14 Cezarea Filipi (Cezarea lui Filip) se afla la circa 40 de km nord de Marea Galileii și 8 km est de Iordan. Când Isus a venit în satele din partea locului (Marcu 8:27), a avut loc un incident considerat cota maximă a lucrării Sale publice. Până în acest punct El îi condusese pe ucenici către o cunoaștere adevărată a Persoanei Sale. Odată înfăptuită această lucrare, El își îndreaptă acum fața cu hotărâre spre cruce.

El a început printr-o întrebare adresată ucenicilor Săi: Ce spun oamenii despre identitatea Sa? S-a înregistrat o gamă variată de răspunsuri: de la cei care afirmau că este Ioan Botezătorul, la cei care susțineau că este Ilie, Ieremia, sau unul dintre prooroci. Pentru oamenii de rând El nu era decât o Personalitate între multe altele. Bun, dar nu cel mai bun. Mare, dar nu cel mai mare. Un profet, dar nu Profetul. Dar această evaluare nu corespundea realității, căci Îl situa pe

Domnul doar pe o poziție omenească. Cu alte cuvinte, dacă El nu era decât un alt om — oricât de mare ar fi fost acesta — asta Îl făcea pasibil de fraudă, întrucât El pretinsese egalitate cu Dumnezeu Tatăl.

16:15, 16 Și atunci El i-a întrebat pe ucenici cine cred ei că este El. Această întrebare a prilejuit acea istorică mărturisire din partea lui Petru: „Tu ești Cristosul, Fiul Dumnezeului celui viu.“ Cu alte cuvinte, Domnul Isus este Mesia al lui Israel și Dumnezeu Fiul.

16:17, 18 Domnul nostru a rostit o binecuvântare asupra lui Simon, fiul lui Iona. Pescarul acesta nu dobândise această concepție despre Domnul Isus prin intermediul intelectului său sau al înțelepciunii naturale, ci-i fusese revelată pe cale supranaturală, de către Dumnezeu Tatăl. Dar Fiul a avut și El ceva important să-i comunice lui Petru. Și astfel, Isus a adăugat: „**Și Eu îți spun: tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea și porțile Hadesului** („locuinței morților“, în versiunea Cornilescu, n.tr.) **nu o vor birui.**“ Știm cu toții că nici un alt verset din Evanghelie nu a fost învăluit de mai multe controversse decât acesta. Întrebarea care se pune este aceasta: „Cine sau ce este piatra?“ Problema constă și în faptul că termenii din greacă pentru „Petru“ și „piatră“ sunt foarte similari, dar având înțelesuri diferite. Primul, *petros*, înseamnă o piatră sau o rocă desprinsă dintr-un munte. Al doilea, *petra*, înseamnă stâncă sau versant stâncos pe un munte. Deci, reluând versetul, vom vedea că Isus a spus, de fapt, „...**tu ești Petru (piatră), și pe această stâncă voi zidi biserica Mea.**“ El nu a afirmat că-Și va zidi biserica pe o piatră, ci pe o stâncă.

Dacă nu Petru e stâncă, atunci ce este această stâncă? Rămânând în context, vom conchide că răspunsul cel mai evident este că stâncă este mărturia lui Petru privitoare la faptul că Cristos este Fiul Dumnezeului celui Viu, adevărul pe care se întemeiază biserica. Efeseni 2:20 ne învață că biserica este clădită pe Isus Cristos, piatra unghiulară (cheia de boltă). Afirmatia de acolo, potrivit căreia suntem zidiți pe temelii apostolilor și a profeților se referă nu la ei, ci la temelii pusă în cadrul învățăturilor lor cu privire la Domnul Isus Cristos.

Cristos este numit Stâncă la I Corinteni 10:4. Morgan face în această privință un important comentariu:

Nu uitați, că El se adresa unor idei. Dacă urmă-

rim sensurile figurate sub care apare termenul „stâncă” în Scripturile ebraice, constatăm că nu este folosit niciodată în chip simbolic cu referire la om, ci întotdeauna la Dumnezeu. Deci aici, la Cezarea lui Filip, sensul este că nu pe Petru e zidită Biserica. Isus nu s-a jucat cu figurile de stil. El a preluat acea străveche ilustrație ebraică — în care stâncă este întotdeauna simbolul Dumnezeirii — și a spus: „Pe Dumnezeu Însuși, adică pe Cristos, Fiul Dumnezeului celui viu — îmi voi zidi biserica.”³⁴

Petru nu s-a descriș niciodată pe sine drept temelie bisericii. În schimb el Îl numește de două ori pe Cristos „Piatra” (Fapte 4:11, 12; 1 Petru 2:4-8), dar în textele acestea avem de a face cu o altă metaforă. „Piatra” este capul unghiului, nu al temeliei.

„**Îmi voi zidi biserica**”. Aici este menționată prima oară biserica în Biblie. Ea nu existase în Vechiul Testament. Biserica, ce încă nu se apăruse când a rostit Isus aceste cuvinte, ci urma să ia ființă în viitor, când avea să se pogoare Duhul Sfânt, la Rusalii, este compusă din toți credincioșii în Cristos, atât evrei, cât și ne-evrei (Neamuri). Fiind o societate distinctă, cunoscută sub denumirea de „trupul și mireasa lui Cristos”, ea are o chemare cerească unică și un destin aparte.

În mod normal, nu ne-am fi așteptat ca biserica să fie prezentată în Evanghelia după Matei, unde predomină temele legate de Israel și de împărăție. Dar, de îndată ce avea să fie respins Cristos, începea o paranteză: perioada bisericii, ce se va încheia cu Răpirea Bisericii. Atunci Dumnezeu Își va relua relațiile Sale cu Israelul la scara națională. Așadar, este absolut normal și adecvat ca Dumnezeu să introducă subiectul bisericii aici, ca pas imediat următor din cadrul programului Său dispensațional, de îndată ce a avut loc respingerea lui Mesia de către Israel.

„**Porțile Hadesului nu o vor birui**” poate fi înțeleasă în două moduri: Mai întâi, porțile Hadesului sunt înfățișate ca o ofensivă fără izbândă, dezlănțuită împotriva bisericii (biserica va supraviețui tuturor atacurilor lansate împotriva ei). Sau, o altă interpretare, biserica însăși ar putea fi înfățișată ca fiind în ofensivă și ieșind biruitoare. În ambele cazuri, forțele morții vor fi învinse prin strămutarea credincioșilor aflați încă în viață la Venirea Domnului și prin învierea celor adormiți în Cristos.

16:19 „Își voi da cheile împărăției cerurilor” nu înseamnă că lui Petru i s-a dat

autoritatea de a-i primi pe oameni în cer, ci se referă la **împărăția cerurilor pe pământ** — acea sferă în care sunt cuprinși toți cei care mărturisesc supunerea și loialitatea lor față de Regele, toți cei care susțin că sunt creștini. **Cheile** se referă la acces sau pătrundere, intrare. Cheile ce descuie ușa prin care se pătrunde în sfera mărturisirii sunt sugerate în Marea Poruncă de la Matei 28:19 — „faceți ucenici, botezați-i și învățați-i”. (Cu mențiunea că botezul nu este necesar pentru mântuire, ci este doar un ritual de inițiere, prin care oamenii mărturisesc în public supunerea și loialitatea lor față de Rege.) Petru s-a folosit prima oară de aceste Chei în Ziua Rusaliiilor. Dar cheile nu i-au fost date lui, în exclusivitate, ci sunt reprezentative pentru toți ucenicii. (Vezi Matei 18:18, unde li se face tuturor aceeași făgăduință.)

„**Orice vei lega pe pământ va fi legat în ceruri și orice vei dezlega pe pământ va fi deslegat în ceruri**.” Mulți recurg la textul acesta și la cel de la Ioan 20:23 pentru a propovădui că Petru și cei pe care-i consideră ei urmașii lui Petru ar fi primit autoritatea de a ierta păcatele. Noi știm însă că lucrul acesta nu este cu puțință. Numai Dumnezeu poate ierta păcatele.

Există două modalități de a înțelege acest verset. Mai întâi, ar putea însemna că apostolii au avut puterea de a lega și de a dezlega — putere pe care noi, cei de azi, nu o posedăm. De pildă, Petru a legat asupra lor păcatele lui Anania și Safira, drept care aceștia au fost pedepsiți instantaneu cu moarte (Fapte 5:1-10), în vreme ce Pavel l-a dezlegat pe omul din Corint, ce fusese supus la disciplină, de consecințele păcatului său, datorită faptului că omul s-a pocăit (2 Cor. 2:10).

Sau versetul ar putea însemna că orice au legat sau au dezlegat apostolii pe pământ va fi fost *deja* legat sau dezlegat în cer (vezi adnotarea din versiunea New King James). Astfel, Ryrie spune: „Cerule, nu apostolii, inițiază orice legare sau dezlegare, iar apostolii nu fac altceva decât să vestească împlinirea acestor acțiuni.”³⁵

Singurul mod în care se poate aplica acest verset în contextul zilelor noastre este sensul *declarativ*. Când un păcătos se pocăiește cu adevărat de păcatele sale și-L primește pe Isus Cristos ca Domn și Mântuitor, un creștin poate să *declare* că păcatele acelei persoane au fost iertate. Când un păcătos Îl respinge pe Mântuitorul, un lucrător creștin poate *declara* că păcatele sale au rămas asupra acelei persoane. William Kelly scrie

următoarele, în această privință: „Ori de câte ori Biserica acționează în numele Domnului și face într-adevăr voia Lui, faptele membrilor Bisericii poartă pecetea lui Dumnezeu.“

16:20 Din nou, Îl vedem pe Domnul Isus poruncindu-le ucenicilor să nu spună la nimeni că El este Mesia. Din pricina necredinței Israelului, o asemenea dezvăluire nu putea duce la nimic bun. Dimpotrivă, o mișcare populistă menită să-L încoroneze ca Rege, ar fi putut dăuna lucrării Sale. O atare mișcare nesăbuită ar fi fost, probabil, înăbușită de romani.

Stewart, care afirmă că în acest verset din evanghelia după Matei s-a atins punctul culminant al lucrării lui Isus, scrie următoarele:

Ziua petrecută în Cezarea lui Filip marchează cumpăna apelor în Evanghelii. Din acest punct, cursurile de apă încep să curgă în altă direcție. Curentul popularității, care părea în zilele anterioare ale lucrării lui Isus să-L poarte către un tron, a fost lăsat acum în urmă. Curentul duce acum hotărât către Cruce... La Cezarea, Isus a stat pe linia de demarcație, ca să spunem așa. Parcă stătea pe un deal, de unde, privind îndărăt, putea urmări toată calea parcursă până în acel punct, iar în față se vedea drumul întunecat și neîmbietor care-L aștepta. După ce a aruncat o privire înapoi, spre zilele aureolate din trecut, Domnul Și-a întors fața hotărât spre calea înnegurată ce-I stătea înaintea, pornind apoi fără șovăire spre Calvar.³⁶

B. Pregătirea ucenicilor pentru moartea și învierea Sa (16:21-23)

16:21 Acum, când ucenicii și-au dat seama că Isus este Mesia, Fiul Dumnezeului celui viu, ei au fost, în sfârșit, gata să audă din gura Lui precizarea nemijlocită privitoare la moartea și învierea Sa. Cauza Lui nu va suferi nici o înfrângere — de asta erau siguri! Ei erau de partea învingătorului, convinși că indiferent ce s-ar întâmpla, victoria era asigurată. Și astfel Domnul a adus această veste crucială unor inimi pregătite. El va trebui să Se ducă la Ierusalim, unde va suferi multe lucruri din partea liderilor religioși, va trebui să fie omorât și va trebui să învie a treia zi. O atare veste avea darul să spulbere orice speranțe omenеști de reușită a unei asemenea mișcări. Numai că vestea se termină cu expresia (în original): „va trebui să învie a treia zi.“ Aici era punctul cheie, care alunga deznădejdea!

16:22 Petru s-a umplut de indignare la gândul că Stăpânul lui va îndura un asemenea tratament. Apucându-L, ca și când ar fi dorit să-L ațină calea, el a protestat: „Să Te ferească Dumnezeu, Doamne! Să nu Ți se întâmple așa ceva!“

16:23 Asta a atras din partea Domnului o muștrare. Doar El venise în lume pentru a muri pentru păcătoși! Orice lucru sau persoană care încerca să-L împiedice de a-Și aduce la îndeplinire acest scop contravenea voinței lui Dumnezeu. De aceea, El i-a spus lui Petru: „Înapoia Mea, Satano! Tu ești o piatră de poticnire pentru Mine, căci gândurile tale nu sunt gânduri ale lui Dumnezeu, ci gânduri ale oamenilor.“ Spunându-i: „Satano“, Domnul nu l-a afirmat deloc că Petru ar fi fost posedat de demoni sau stăpânit de Satana, ci, pur și simplu, a lăsat să se înțeleagă că acțiunile și cuvintele lui Petru erau [în momentul acela] exact cele pe care te așteptai să le vezi de la Satana (al cărui nume înseamnă *adversarul sau vrăjmașul*). Protestând împotriva Calvarului, Petru a devenit o piedică în calea Mântuitorului.

Toți creștinii sunt chemați să-și ia crucea și să-L urmeze pe Domnul Isus, dar atunci când crucea se prefigurează la orizont, un glas lăuntric îți va șopti: „Doamne ferește! Salvează-te!“ Sau poate că vocea celor dragi din jurul nostru caută să ne îndepărteze de la calea ascultării. În asemenea momente, trebuie să spunem: „Înapoia mea, Satano! Tu îmi ești o piedică.“

C. Pregătirea pentru adevărata ucenicie (16:24-28)

16:24 Acum Domnul afirmă limpede ce înseamnă a fi ucenicul Său. A te lepăda de eul tău nu este totuna cu lepădarea de sine. Înseamnă a-I ceda Lui controlul asupra vieții tale, într-o măsură atât de mare, încât eul tău să nu mai aibă nici un fel de drepturi. A-ți lua crucea înseamnă a fi dispus să înduri rușine, suferințe și poate chiar martirajul pentru El. Înseamnă să mori față de păcat, față de eu și față de lume. A-L urma pe El înseamnă a trăi cum a trăit El, cu toate implicațiile de smerenie, sărăcie, compasiune, dragoste, har și toate celelalte virtuți dumnezeiești.

16:25 Domnul anticipează două din piedicile care se vor ivi pe calea uceniciei: prima este tentația naturală de a ne cruța, de a ne scuti de orice lipsă de confort, de orice durere, singurătate sau pierdere. Cealaltă este tentația de a ne îmbogăți. Cu privire la pre-

ma, Isus a avertizat că cei care-și îmbrățișează viața în scopuri egoiste nu vor găsi nicio dată împlinire în viață. În schimb cei care se dăruiesc fără nici o reținere Lui, fără să se uite la preț, vor găsi semnificația deplină pentru viața lor.

16:26 A doua ispită — de îmbogățire — este irațională. „Să zicem, spune Isus, că unui om i-ar merge atât de bine afacerile, încât ar câștiga toată lumea. Această goană nebună după succes i-ar consuma atât de mult timp și atâtea energii, încât el ar pierde scopul central al vieții. Ce rost ar avea să câștigi atâția bani, pentru ca apoi să mori și să-ți lași în urma ta, petrecându-ți veșnicia cu mâinile goale?” Omul se află aici pe pământ pentru „afaceri” sau „treburi” mult mai mari decât acelea de a strânge bani. El este chemat să reprezinte interesele Regelui. Dacă a pierdut acest scop, a pierdut totul.

În versetul 24, Isus le-a revelat partea cea mai dificilă. Aceasta este trăsătura creștinismului: cunoști chiar și lucrul cel mai rău care îți s-ar putea întâmpla încă de la început, știi ce te așteaptă în viitor. Dar, în același timp, nu încetezi să descoperi comorile și binecuvântările care te vor însoți pe această cărare. Bine s-a exprimat Barnhouse în această privință:

Când ai văzut tot ce este mai înfiorător în Scriptură, nu mai există nici un lucru care să te mire. Orice lucru nou pe care-l învățăm în viața aceasta sau în cea viitoare este o desfătare.³⁷

16:27 Acum Domnul le amintește alor Săi despre slava care va însoți suferințele. El le îndreaptă privirile înaintea, spre a doua Sa venire, când Se va întoarce pe pământ cu îngerii Săi, în slava transcendentă a Tatălui Său. Atunci Îi va răsplăti pe cei care trăiesc pentru El. Singurul mod în care putem trăi o viață împlinită aici pe pământ este să ne transpunem în acea clipă slăvită, să decidem ce va fi cu adevărat important atunci, și apoi să urmărim acele lucruri, cu toată tăria noastră.

16:28 Apoi El face uluitoarea afirmație că unii din cei ce stăteau acolo cu El nu vor gusta moartea până când nu Îl vor vedea pe El venind în împărăția Sa. Problema care se pune aici este, desigur, faptul că toți ucenicii aceia au murit, între timp, și totuși, Cristos nu a venit în puterea și slava Sa, pentru a-Și întemeia împărăția! Problema este rezolvată însă dacă nu ținem seama de diviziunea artificială dintre sfârșitul acestui capitol și

începutul celui următor, ci considerăm primele opt versete ale capitolului 17 o explicație a enigmaticei afirmații rostite de Domnul Isus la sfârșitul capitolului 16. Versetele acestea descriu incidentul de pe Muntele Schimbării la față. Acolo Petru, Iacov și Ioan L-au văzut pe Cristos schimbat la față. Ei au avut realmente privilegiul de a-L vedea „în avanpremieră” pe Cristos, venind în slava împărăției Sale.

Suntem îndreptății să considerăm schimbarea la față a lui Cristos drept o anticipare a imaginii împărăției Sale viitoare. Petru descrie evenimentul, la 2 Petru 1:16, în cuvintele următoare: „În adevăr, v-am făcut cunoscut puterea și venirea Domnului nostru Isus Cristos, nu întemeindu-ne pe niște basme meșteșugit alcătuite, ci ca unii care am văzut noi înșine cu ochii noștri mărirea Lui.” Puterea și venirea Domnului Isus se referă la a doua Sa venire. Iar Ioan vorbește despre experiența de pe Muntele Schimbării la față ca fiind acel timp în care „...noi am privit slava Lui, o slavă întocmai ca slava singurului născut din Tatăl” (Ioan 1:14). Prima venire a lui Cristos a avut loc în smerenie. A doua Sa venire va fi însoțită de slavă. Astfel, precizarea din versetul 28 s-a împlinit pe Muntele Schimbării la Față. Petru Iacov și Ioan L-au văzut pe Fiul Omului, de data aceasta nemaifiind doar Nazarineanul umil, ci slăvitul Rege.

D. Pregătirea ucenicilor pentru glorie: Schimbarea la față (17:1-8)

17:1, 2 La șase zile după incidentul de la Cezarea lui Filip, Isus i-a dus pe Petru, Iacov și Ioan pe un munte înalt, undeva în Galileea. Mulți comentatori găsesc drept semnificativ numărul de șase zile. Gaebelein, de pildă, spune: „Șase este numărul omului, numărul zilelor lucrătoare. După șase zile — după ce s-a terminat lucrul, s-a încheiat ziua omului, urmând ziua Domnului, Împărăția.”

Când Luca spune că Schimbarea la față a avut loc „cu circa opt zile” (9:28) mai târziu, evident el include zilele de la începutul și de la sfârșitul perioadei, precum și cele din mijloc. Întrucât opt este numărul învierii și al unui nou început, se cuvine ca Luca să identifice împărăția cu un nou început.

Petru, Iacov și Ioan, care par să fi ocupat un loc special, de deosebită apropiere și afecțiune în relația lor cu Mântuitorul, au avut privilegiul de a-L vedea schimbat la față. Până în acel moment, slava Sa fusese

ascunsă într-un trup de carne. Dar acum fața și hainele Sale au strălucit ca soarele, pline de o lumină orbitoare, o manifestare vizibilă a Dumnezeirii Sale, așa după cum norul de slavă sau Șechinah din Vechiul Testament simboliza prezența lui Dumnezeu. Scena era o anticipare a ceea ce va fi Domnul nostru când Se va întoarce să-și întemeieze împărăția. El nu va mai apărea atunci ca Miel de jertfă, ci ca Leul din seminția lui Iuda. Toți cei ce-L vor vedea Îl vor recunoaște imediat ca Dumnezeu Fiul, Regele regilor și Domnul domnilor.

17:1 Moise și Ilie s-au arătat pe Muntele Schimbării la față și au discutat apropiata Sa moarte la Ierusalim (Luca 9:30, 31). Moise și Ilie ar putea reprezenta sfinții. Ori, dacă-l luăm pe Moise ca reprezentant al Legii, iar pe Ilie ca reprezentant al Profeților, atunci vedem aici ambele secțiuni ale Vechiului Testament îndreptând privirile către suferințele lui Cristos și gloriile ce vor urma. O a treia posibilitate este că Moise, care s-a dus în cer pe calea morții, îi reprezintă pe toți cei care vor fi înviați din morți, pentru a intra în Mileniu, în vreme ce Ilie, care a fost strămutat la cer, îi înfățișează pe cei care vor intra în împărăție prin intermediul strămutării (răpirii).

Ucenicii Petru, Iacov și Ioan ar putea reprezenta sfinții din Noul Testament în general. De asemenea, ei ar putea prefigura rămășița credincioasă de evrei care vor fi în viață la a doua venire a lui Cristos și vor intra în împărăție cu El.

Mulțimea de la poalele muntelui (v. 14, compară cu Luca 9:37) a fost asemănată cu națiunile nevreiești sau Neamurile care vor avea și ele parte de binecuvântările domniei de o mie de ani a lui Cristos.

17:4, 5 Petru a fost adânc mișcat de această scenă. El era foarte receptiv la istoria aflată în desfășurare. Dorind să capteze splendoarea momentului, s-a grăbit să sugereze ridicarea a trei corturi sau colibe — una pentru Isus, una pentru Moise și una pentru Ilie. Desigur, a procedat corect, așezându-L pe Isus pe locul întâi, dar incorect prin faptul că nu l-a acordat pre-eminența. Isus nu este doar unul dintre mai mulți egali, ci Domn peste toți. Pentru a-i învăța această lecție importantă, Dumnezeu Tatăl i-a acoperit pe toți cu un nor strălucitor, anunțând apoi: „**Acesta este Fiul Meu Preaiubit, în care Îmi gășesc plăcerea mea. De El să ascultați!**“ În Împărăție, Cristos va fi Cel fără seamăn, Monarhul suprem, al cărui Cuvânt va avea

autoritatea finală. Așa trebuie să fie și în inimile adeptilor Săi la ora actuală.

17:6-8 Uluiți de norul de slavă și de glasul lui Dumnezeu, ucenicii au **căzut cu fețele la pământ**. Dar Isus le-a spus să se ridice și să nu se teamă. Ridicându-se, ei n-au mai văzut pe nimeni decât pe Isus. Tot așa va fi și în Împărăție — Domnul Isus va fi „toată slava în țara lui Emanuel“, cum spune cântarea.

E. Referitor la precursorul Său (17:9-13)

17:9 Coborând de pe munte, Isus le-a poruncit ucenicilor să nu spună la nimeni ceea ce au văzut până când va fi înviat El din morți. Iudeii, plini de un exces de zel pentru oricine ar fi putut să-i elibereze de sub jugul roman, L-ar fi primit cu brațele deschise, ca să-i scape de *Roma*, dar ei nu doreau să le fie Salvator care să-i salveze de *păcat*. Practic, națiunea Israel Îl respinsese deja pe Mesia al ei și nu ar fi avut rost să le spună iudeilor despre viziunea aceasta a slavei mesianice. După învierea lui Isus însă, mesajul avea să fie vestit în toată lumea.

17:10-13 Ucenicii tocmai asistaseră la o anticipare a venirii lui Cristos în puterea și slava Sa. Dar precursorul Său nu se arătase. Maleahi profetise că Ilie trebuie să vină înainte de a sosi Mesia (Mal. 4:5, 6), și astfel ucenicii Îl întreabă pe Isus cu privire la aceasta. Domnul a fost de acord că, într-adevăr, Ilie trebuia să vină mai întâi, ca reformator, dar a explicat că Ilie venise deja. Evident, Domnul se referea la Ioan Botezătorul (vezi versetul 13). Ioan nu a fost Ilie (Ioan 1:21), dar venise „în duhul și puterea lui Ilie“ (Luca 1:17). Dacă Israelul l-ar fi acceptat pe Ioan și mesajul său, el ar fi împlinit rolul profetului cu privire la Ilie (Matei 11:14). Dar națiunea nu a recunoscut semnificația misiunii lui Ioan și l-a tratat cum a voit. Moartea lui Ioan a fost un semn prealabil al felului în care aveau să-L trateze pe Fiul Omului. L-au respins pe precursorul Regelui și L-au respins pe Însuși Regele. Când Isus le-a explicat lucrul acesta, ucenicii și-au dat seama că se referea la Ioan Botezătorul.

Avem toate motivele să credem că înaintea de venirea a doua a lui Cristos se va ridica un profet, care să pregătească Israelul pentru Regele care va veni. Dacă va fi chiar Ilie în persoană sau altcineva, cu o misiune similară — acesta e un fapt cu neputință de precizat la ora actuală.

F. Pregătirea pentru slujire, prin rugăciune și post (17:14-21)

Viața nu constă însă doar din experiențe înălțătoare, de genul celei descrise mai sus, petrecute pe piscul muntelui. Clipele de înălțare spirituală sunt urmate de ceasuri și zile de trudă și consum. Vine timpul când va trebui să părăsim muntele, pentru a sluji în vales nevoilor omenești.

17:14, 15 La poalele muntelui, un tată îndurerat îl aștepta pe Mîntuitorul. Îngenuchind înaintea Lui, el L-a rugat fierbinte să-i vindece fiul posedat de demon. Fiul suferea de accese violente de epilepsie, care îl făceau uneori să cadă în foc iar alteori în apă, așa încât, la posesiunea demonică se adăugau și suferințele provocate de arsuri și pericolul de înecare. Era un caz clasic de suferință cauzată de Satana, cel mai crud stăpân de sclavi.

17:16 Tatăl băiatului îi rugase pe ucenici să-l ajute, dar a constatat că ajutorul oamenilor este zadarnic. Ucenicii n-au putut să-l vindece.

17:17 „O, generație perversă și necredincioasă, câtă vreme voi mai fi cu voi?” — cuvintele acestea au fost adresate ucenicilor. Ei au fost cei cărora le-a lipsit credința de a-l vindeca pe epileptic, dar ei erau, în această privință, un segment reprezentativ al poporului evreu din vremea aceea — necredincios și pervers.

17:18 De îndată ce a fost adus epilepticul la El, Isus a certat demonul și îndrăcitul a fost imediat vindecat.

17:19, 20 Intrigați de neputința lor, ucenicii l-au cerut Domnului, în particular, o explicație. Răspunsul Lui a fost foarte direct: necredință. Dacă ar fi avut credință, măcar cât o sămânță de muștar (care, după cum se știe, este cea mai mică dintre semințe), ar fi putut porunci unui munte să se arunce în mare și aceasta s-ar fi întâmplat. Desigur, se subînțelege că adevărata credință trebuie să se bazeze pe o poruncă sau o făgăduință a lui Dumnezeu. Pe când, rostirea unei porunci doar de dragul de a satisface un capriciu personal, sau din dorința de afișaj, de a fi senzațional, nu mai este credință, ci nesăbuință. Dar dacă Dumnezeu îl va călăuzi pe un credincios într-o anumită direcție sau va emite o poruncă, creștinul poate avea, în acest caz, toată încrederea că muntele de dificultăți se va muta din loc. Nimic nu este cu neputință celui care crede.

17:21 Cuvintele: „Acest fel nu iese decât cu rugăciune și post” lipsesc din versiunea

americană *Revised Standard Version* și din majoritatea Bibliilor moderne, deoarece nu apar în manuscrisele mai vechi. Totuși ele apar în foarte multe alte manuscrise și sunt în ton perfect cu contextul acestei probleme extrem de dificile.

G. Pregătirea ucenicilor pentru trădarea Sa (17:22, 23)

Din nou, fără vâlvă, Domnul Isus i-a prevenit pe ucenicii Săi că va fi dat la moarte. Dar iarăși apar imediat și cuvintele de izbândă și reabilitare: anume că va învia a treia zi. Dacă nu le-ar fi spus mai dinainte despre moartea Sa, negreșit ei ar fi fost deziluzionați cu totul, atunci când a venit momentul crucial. O moarte copleșită de rușine și suferință nu corespundea ideilor pe care le aveau ei cu privire la Mesia.

Cu toată prevenirea pe care le-a făcut-o Domnul, ei au fost foarte întristați la gândul că El avea să-i părăsească și că va fi dat la moarte. Ei au auzit cuvintele Sale care prevesteau moartea Sa, dar nu păreau să fi luat în seamă promisiunea privitoare la învierea Sa.

H. Petru și Învățătorul său plătesc impozitul (17:24-27)

17:24, 25 La Capernaum, perceptorii impozitului pentru templu l-au întrebare pe Petru dacă Învățătorul său a plătit jumătatea de siclu necesară pentru costisitoarele taxe de întreținere a serviciilor de la templu. Petru a răspuns „da”. Probabil ucenicul bineintenționat, dar neinspirat, a dorit să-L salveze pe Cristos de o posibilă situație jenantă.

Din cele ce urmează rezultă atotștiința Domnului. Când Petru s-a întors acasă, Isus este Cel care a deschis subiectul — înainte ca Petru să aibă ocazia să-l spună ce s-a întâmplat. „Ce crezi, Simon?.....” Întrebarea trebuie înțeleasă în contextul acelor zile. Un dregător percepea impozite de la supușii săi, pentru întreținerea împărăției și familiei sale, dar nu percepea impozite de la propria lui familie. În cadrul actualului nostru sistem de guvernământ, toată lumea trebuie să plătească impozit, inclusiv guvernanții și familiile acestora.

17:26 Petru a răspuns corect, că dregătorii colectau tribut de la străini. Isus a scos în evidență faptul că fiii sunt liberi. Ideea care se desprinde de aici e faptul că templul constituie casa lui Dumnezeu. Pentru Isus, Fiul lui Dumnezeu, a plăti tribut pentru întreținerea templului era echivalent

cu a plăti tribut Lui Însuși.

17:27 Totuși, pentru a nu provoca o pricină de poticnire inutilă, Domnul S-a învoit să plătească impozitul. Dar cum avea să rezolve problema banilor? Căci nu se consemnează nicăieri că Isus personal ar fi purtat bani asupra Sa. El l-a trimis pe Petru la Marea Galileii, spunându-i să aducă primul pește pe care-l va prinde. În gura peștelui se găsea o monedă — *un statir* — cu care Petru a plătit tributul, jumătate pentru Domnul Isus și jumătate pentru el însuși.

Acest miracol uimitor, relatat cu extraordinară economie de cuvinte, demonstrează în mod incontestabil atotștiința lui Cristos. El știa care dintre peștii din Marea Galileii avea un statir în gura sa. Și știa poziția exactă a aceluși pește, după cum știa că va fi primul pește pe care-l va prinde Petru.

Dacă ar fi fost implicate unele principii divine, Isus nu ar fi achitat impozitul respectiv. Pentru El însă, din punct de vedere moral, chestiunea era indiferentă, și astfel a decis că e mai bine să plătească impozitul, decât să dea naștere la o pricină de poticnire. Noi, credincioșii, suntem eliberați de lege, dar în chestiuni care nu au un substrat moral, trebuie să respectăm conștiința altora și să nu facem nimic care ar putea să-i lezeze în cugetul lor.

XI. REGELE ÎȘI INSTRUEȘTE UCENICII (Capitolele 18-20)

A. Cu privire la smerenie (18:1-6)

Capitolul 18 a fost numit discursul asupra măreției și a iertării. În el găsim deliniate principiile de conduită ce ar trebui să-i caracterizeze pe cei ce se pretind a fi supuși ai lui Cristos Regele.

18:1 Ucenicii întotdeauna concepuseră împărăția cerurilor ca o epocă de aur, a păcii și prosperității. Acum ei au început să jinduiască după poziții privilegiate în cadrul acestei împărății. Duhul lor egoist și-a găsit, până la urmă, exprimarea în întrebarea: „Cine este cel mai mare în împărăția cerurilor?”

18:2, 3 Isus a răspuns printr-o lecție practică. Luând un copil și așezându-l în mijlocul lor, El a spus că oamenii trebuie să fie convertiți și să devină ca niște copilași, pentru a putea intra în împărăția cerurilor. El se referea la împărăție în sensul realității sale launtrice. Pentru a fi un credincios autentic, o persoană trebuie să renunțe la gândurile sale de preamărire proprie și să ocupe poziția

smerită a unui copilăș. Aceasta începe să se întâmple atunci când persoana respectivă își recunoaște păcătoșenia și nevrednicia și-L primește pe Isus Cristos, ca singura lui nădejde. Această atitudine trebuie să continue pe tot parcursul vieții creștine. Isus nu a vrut să spună că ucenicii Săi nu erau mântuiți. Cu excepția lui Iuda, toți credeau în El și, prin urmare, erau justificați (îndreptățiți). Dar ei nu-L primiseră încă pe Duhul Sfânt, ca Persoană care să locuiască în ei și, prin urmare, le lipsea puterea unei adevărate smerenii pe care noi, cei de azi, o avem (dar n-o folosim cum ar trebui!). De asemenea, ei trebuiau să fie convertiți în sensul de a li se schimba toată gândirea falsă cu privire la împărăție.

18:4 Persoana cea mai mare din împărăția cerurilor este aceea care se smerește ca un copilăș. Evident, normele și valorile împărăției sunt diametral opuse celor ale lumii. Întregul nostru mod de gândire trebuie să fie inversat; noi trebuie să gândim gândurile lui Cristos, urmându-l pilda (vezi Fil. 2:5-8).

18:5 Aici Domnul Isus trece aproape neobservat de la subiectul unui copil natural la un copil spiritual. Oricine Îl primește pe unul din adepții Lui smeriți, în numele Lui, va fi răsplătit ca și când L-ar fi primit pe Domnul Însuși. Ceea ce s-a făcut pentru ucenicul Domnului va fi considerat ca fiind făcut chiar pentru Învățător.

18:6 Pe de altă parte, oricine seduce un credincios, făcându-l să păcătuiască, își atrage o enormă condamnare; ar fi fost mai de folos să i se atârne de gât o piatră mare de moară și să fie înecat în adâncul mării. (Pietrele de moară menționate aici erau atât de grele încât era nevoie de un animal de povară să le pună în mișcare, spre deosebire de alte pietre de moară, mai mici, care puteau fi învârtite cu mâna.) Este destul de grav să păcătuiești împotriva ta însuși, dar a-l face pe un credincios să păcătuiască înseamnă a-i distruge nevinovăția, a-i corupe mintea și a-i păta reputația. În acest caz, ar fi mai bine pentru persoana aceea să moară de o moarte năpraznică, decât să întineze curăția de cuget a altuia!

B. Cu privire la prilejurile de păcătuire (18:7-14)

18:7 Isus a continuat apoi, explicând că prilejurile de păcătuire sunt inevitabile. Lumea, firea veche și diavolul acționează în colaborare, pentru a ne ademini și a ne

perverti. Dar dacă o persoană devine agent al forțelor răului, mare va fi vinovăția acelei persoane! Și astfel Mântuitorul îi somează pe oameni să ia măsuri drastice pentru a se ține în frâu, impunându-și o disciplină proprie, ca nu cumva să ajungă să ispitească un copil al lui Dumnezeu.

18:8, 9 Indiferent care mădular a comis păcatul — mâna sau piciorul sau ochiul — este mai bine să sacrifici acel mădular, supunându-l acțiunii bisturii, decât să-i permiți să distrugă lucrarea lui Dumnezeu în viața alcuiva. Este mai bine să intri în viață fără braț, fără picior, sau fără vedere, decât să fii trimis în iad cu toate mădulele intacte. Domnul nostru nu lasă să se înțeleagă prin asta că unii vor intra în cer cu mădulele lipsă, ci doar descrie condiția fizică în momentul în care credinciosul trece din viața aceasta în cealaltă. Nu există nici o îndoială asupra faptului că trupul învierii va fi complet și desăvârșit.

18:10 Apoi Fiul lui Dumnezeu atrage atenția asupra pericolului de a-l disprețui pe vreunul din cei mici ai Săi — fie că e vorba de copii, fie de cei care aparțin împărăției. Pentru a sublinia și mai mult importanța lor, El adaugă faptul că îngerii acestora stau mereu în prezența lui Dumnezeu, privindu-l fața. Îngerii aceștia sunt, probabil, îngerii păzitori (vezi și Ev. 1:14).

18:11 Deși e omis în versiunea RSV și în multe alte Biblii moderne, versetul acesta referitor la misiunea Mântuitorului constituie un foarte adecvat punct culminant al întregului pasaj și, pe baza analizei textuale, trebuie inclus neapărat în text.³⁸

18:12, 13 Acești mici, oițele acestea, sunt obiectul grijii pline de iubire și tandrețe a Păstorului, care a venit să-i mântuiască. Chiar dacă numai una din o sută de oi se rătăcește, El le lasă pe cele nouăzeci și nouă și Se duce s-o caute pe cea pierdută, nelăsându-Se până n-o găsește. Bucuria Păstorului pentru faptul că a găsit oaia pierdută ar trebui să ne învețe valoarea și respectul pe care le are El pentru cei mici ai Săi.

18:14 Cei mici sunt importanți nu numai pentru îngeri și pentru Păstor, ci și pentru Dumnezeu Tatăl. Voia Lui este ca nici unul din acești mici să nu piară! Dacă ei sunt atât de importanți încât să angajeze acțiunea îngerilor, a Domnului Isus și a lui Dumnezeu Tatăl, atunci este limpede că nu avem voie sub nici o formă să-i disprețuim, indiferent cât de neatrăgători sau de umili ni s-ar părea.

C. Cu privire la disciplinarea celor care s-au făcut vinovați de ofense (18:15-20)

Restul capitolului se ocupă de soluționarea divergențelor ivite între membrii bisericii și de nevoia de a ierta la nesfârșit.

18:15 Se dau instrucțiuni precise cu privire la îndatoririle care-i revin creștinului atunci când este nedreptățit de un alt credincios. Mai întâi, chestiunea trebuie rezolvată în particular, între cei doi. Dacă cel care a greșit își recunoaște vinovăția, împăcarea deja s-a realizat. Necazul însă este că noi nu procedăm așa, ci, bândind, îi informăm pe toți cu privire la ce s-a întâmplat. Iar apoi cazul devine cunoscut cât ai bate din palme, ducând la agravarea dezbinării. Să nu uităm însă că pasul numărul unu este acesta: „**du-te și muștră-l între tine și el singur.**“

18:16 Dacă fratele vinovat nu ascultă, atunci cel vătămat trebuie să ia cu el încă unu sau doi și să caute restaurația. Aceasta va sublinia gravitatea tot mai mare a refuzului său de a se înmuia. Dar, și mai important, va furniza o mărturie competentă, așa cum cere Scriptura: „**pentru ca orice vorbă să fie sprijinită pe mărturia a doi sau trei martori.**“ (Deut. 19:15). Nimeni nu va fi în stare să măsoare necazurile pe care și le-a atras biserica datorită eșecului de a respecta această regulă simplă, anume aceea că acuza adusă împotriva unei persoane trebuie sprijinită de mărturia a două sau trei persoane. În această privință, instanțele judecătorești din lume adesea procedează cu mai multă dreptate decât bisericile sau adunările creștine.

18:17 Dacă acuzatul refuză în continuare să-și recunoască vina și să-și ceară iertare, chestiunea trebuie adusă înaintea bisericii locale. Este important de reținut că adunarea locală este corpul îndrituit să audieze cazul, și nu o instanță civilă. Creștinului i se interzice să se ducă în fața legii cu o plângere împotriva altui credincios (1 Cor. 6:1-8).

Dacă reclamatul refuză să-și recunoască vina în fața bisericii, atunci urmează să fie considerat **ca un păgân și ca un vameș**. Sensul cel mai evident care se desprinde din acest enunț este că persoana respectivă trebuie privită ca aflându-se în afara sferei bisericii. Deși el poate fi un credincios adevărat, nu este însă un credincios viu și, prin urmare, trebuie tratat ca atare. Deși aparține în continuare bisericii universale, lui trebuie să i se ridice privilegiile acordate de biserica locală. Acesta este un act foarte grav de

disciplinare, căci temporar îl va expune pe credincios puterii Satanei, „pentru nimicirea cărnii, pentru ca duhul lui să poată fi salvat în ziua Domnului Isus“ (I Cor. 5:5). Scopul acestei acțiuni este de a-l face să-și vină în fire și să-l determine să-și mărturisească păcatul. Până la data când se va atinge acest obiectiv, credincioșii trebuie să se poarte curtenitor față de el, dar, în același timp, să arate prin atitudinea lor că nu aprobă și nu tolerează păcatul lui și că nu pot avea cu el părtașia pe care o au în mod obișnuit cu ceilalți credincioși adevărați. Adunarea trebuie să aibă grijă să-l reprimească de îndată ce se vor fi arătat dovezile adecvate că s-a petrecut o pocăință adevărată.

18:18 Versetul 18 este legat de cele precedente. Atunci când o adunare, după ce s-a rugat și a ascultat de Cuvântul lui Dumnezeu, leagă printr-o acțiune disciplinară o anumită persoană, acea acțiune este onorată în cer. Când persoana respectivă s-a pocăit și și-a mărturisit păcatul iar adunarea o reprimește în mijlocul ei, acordându-i din nou părtașia, și această acțiune de dezlegare este ratificată de Dumnezeu (vezi Ioan 20:23).

18:19 Întrebarea care se ridică este următoarea: „Cât de mare trebuie să fie o adunare înainte de a avea căderea să lege și să dezlege, în sensul celor de mai sus?“ Răspunsul este că doi credincioși pot aduce asemenea chestiuni înaintea lui Dumnezeu în rugăciune, cu asigurarea că vor fi auziți. Deși versetul 19 poate fi folosit ca o făgăduință generală că vom primi răspuns la rugăciunile noastre, în *contextul* nostru el se referă la rugăciunea privitoare la acțiunile de punere sub disciplină din cadrul bisericii. Când este folosit în legătură cu rugăciunea colectivă, în general, el trebuie interpretat în lumina altor învățături privitoare la rugăciune. Astfel, rugăciunile noastre trebuie să fie:

1. În conformitate cu voia revelată a lui Dumnezeu (I Ioan 5:14, 15).
2. Făcute cu credință (Iac. 1:6-8).
3. Cu sinceritate (Ev. 10:22a), și așa mai departe.

18:20 Versetul 20 trebuie interpretat în lumina contextului său. El nu se referă, în principal, la alcătuirea bisericii nou-testamentale în forma ei cea mai simplă, nici la o adunare obișnuită de rugăciune, în cadrul căreia biserica încearcă să obțină împăcarea a doi creștini pe care-i separă un păcat. Versetul se poate aplica cu legitimitate la toate strângerile credincioșilor în care Cristos este Centrul, însă aici este vorba despre un

anumit tip de strângere.

A te aduna „în numele Lui“ înseamnă a face acest lucru pe baza autorității Lui, recunoscând tot ceea ce este El, și în ascultare de Cuvântul Lui. Nici un grup nu poate avea pretenția de a constitui singurul grup de credincioși care se adună în numele Lui, căci dacă ar fi așa, prezența Lui s-ar mărgini la un foarte îngust segment al trupului Său de pe pământ. Oriunde **sunt adunați doi sau trei** în semn de recunoaștere a faptului că El este Domn și Mântuitor, El este acolo, în mijlocul lor.

D. Cu privire la iertarea nemărginită (18:21-35)

18:21, 22 În acest punct, Petru formulează întrebarea: „de câte ori trebuie să-i ierte el pe un frate care a păcătuit împotriva lui.“ Probabil el s-a gândit că da dovadă de multă mărinimie dacă atinge cifra șapte, ca număr maxim de ocazii în care trebuie să-l ierte. Isus i-a răspuns: „nu de șapte ori, ci de șaptezeci de ori câte șapte.“ Noi nu trebuie să înțelegem că El ar fi avut în vedere, la propriu, cifra de 490 (de iertări), ci, mai degrabă, El S-a referit, în mod figurat la faptul că trebuie să iertăm „la nesfârșit“.

„Bine, bine“, va spune cineva, „dar ce rost mai are să urmărești pas cu pas toată procedura descrisă mai sus — adică să te duci la el și să-i vorbești între patru ochi, apoi să mai iei alte două persoane cu tine și apoi să-l duci în fața bisericii — când ai putea foarte bine să-i ierți de la bun început?“

Răspunsul îl găsim în existența unor etape ale administrării iertării, după cum urmează:

1. Când un frate greșește față de mine sau păcătuiește împotriva mea, eu am datoria să-i iert imediat *în inima mea* (Ef. 4:32). Asta mă va elibera de duhul neiertător de amărăciune și va lăsa ca a întreaga chestiune să apese pe umerii *săi*.
2. Deși l-am iertat în inima mea, eu nu-i comunic încă faptul că este iertat. Nu ar fi drept să-i administrez iertarea în mod public până când el nu s-a pocăit. Astfel sunt obligat să mă duc la el și să-l mustru cu dragoste, sperând să-l conving să-și mărturisească păcatul (Luca 17:3).
3. De îndată ce și-a cerut iertare și și-a mărturisit păcatul, îi spun că este iertat (Luca 17:4).

18:23 Isus le spune apoi pilda împărăției cerurilor, pentru a-i preveni cu privire la

consecințele unui spirit neiertător de care ar putea da dovadă niște supuși care au fost ei înșiși iertați, fără plată.

18:24-27 Istoria se referă la un anumit rege care a dorit să încheie conturile sale privitoare la niște datorii scadente. Un slujitor care îi datora o mie de talași a devenit insolvent, și astfel stăpânul lui a poruncit ca el și familia lui să fie vânduși robi, ca plată pentru achitarea datoriei. Îndurerat, slujitorul l-a implorat pe rege să-l mai păsuiescă, promițând că va achita toată datoria, când va avea posibilitatea.

Asemenea multor datornici, și omul acesta era incredibil de optimist cu privire la posibilitățile sale de a rambursa datoria, cu o singură condiție: să i se îngăduie o prelungire (v. 26). Întreg venitul Galileii se ridica doar la 300 de talași, iar omul acesta datora 10 000 de talași! Amănuntul privitor la imensitatea datoriei nu trebuie scăpat, deoarece intenționat s-a accentuat suma. S-a avut în vedere captarea atenției ascultătorilor, prin șocarea lor și sublinierea uriașei datorii a omului față de Dumnezeu. Martin Luther obișnuit să spună că suntem cu toții niște cerșetori înaintea Lui. Nu avem nici o speranță că vom putea plăti vreodată datoria (din *Daily Notes of the Scripture Union*)

Când stăpânul a văzut atitudinea spășită a slujitorului său, l-a iertat de întreaga datorie de 10 000 de talași, într-un gest extraordinar de har, făcându-se o derogare de la cerințele dreptății.

18:28-30 Slujitorul acesta avea însă un alt slujitor, care-i datora doar o sută de dinari (câteva sute de dolari). În loc să-l ierte, l-a luat pe om de gât și l-a obligat să-i plătească toată datoria. Bietul debitor a cerut să i se prelungească termenul de scadență, dar creditorul nici n-a vrut să audă. Și astfel a fost aruncat în închisoare până când a plătit datoria — sarcină foarte grea de îndeplinit, dacă nu chiar imposibilă, întrucât fiind închis, nu mai avea cum să câștige bani.

18:31-34 Ceilalți slujitori, profund revoltați de această comportare total inconsecventă, l-au reclamat stăpânului lor, care s-a mâniat pe creditorul nemilostiv. El, care fusese iertat de o mare datorie, nu consimțea să ierte pe altul, care-i datora doar o fărâmiță din cât fusese propria lui datorie! Și astfel a fost pus în custodia temnicerului, până la achitarea datoriei lui.

18:35 Aplicația este cât se poate de limpede: Dumnezeu este Regele. Toți slujito-

rii Lui s-au înglodat într-o datorie uriașă a păcatului, pe care n-aveau cum s-o plătească. În harul Său minunat și în compasiunea Sa, Domnul a plătit datoria și le-a acordat, complet gratuit, iertare deplină. Să zicem acum că un creștin greșeste față de altul. Când este muștrat, el își recunoaște vina și-și cere iertare. Dar creștinul vătămat refuză să-l ierte. Asta în ciuda faptului că el însuși a fost iertat de milioane de dolari! Și când te gândești că el nu trebuie să ierte decât pentru câteva sute de dolari! Dar el refuză. Oare va permite Regele ca o asemenea purtare să rămână nepedepsită? Cu siguranță că nu! Cel vinovat de asemenea purtare va fi disciplinat în viața aceasta și va suferi o pierdere la Scaunul de Judecată al lui Cristos.

E. Cu privire la căsătorie, divorț și celibat (19:1-12)

19:1, 2 După ce Și-a încheiat misiunea în Galileea, Domnul S-a îndreptat spre Ierusalim, oraș situat în sud. Deși nu se cunoaște traseul exact pe care l-a străbătut, pare cert faptul că a străbătut Perea, de-a lungul malului de răsărit al Iordanului. Matei descrie regiunea drept **ținutul Iudeii, dincolo de Iordan**. Lucrarea din Perea e cuprinsă între 19:1 și 20:16 sau 20:28, căci nu se precizează când a traversat Iordanul, trecând în Iudeea.

19:3 Probabil mulțimile care L-au urmat, în căutare de vindecare, au fost acelea care i-au alertat pe farisei, descoperindu-le locul unde se afla Domnul. Ca o haită de câini sălbatici, fariseii au început să-L incolțească, sperând să-L poată prinde în capcana propriilor Sale cuvinte. Ei au întrebat dacă divorțul e legal, indiferent de împrejurări și din orice temei. Indiferent cum răspundea El, o parte din iudei avea să fie oricum infuriată. O parte din ei adopta o atitudine foarte liberală față de divorț, în vreme ce alta era foarte strictă cu privire la divorț.

19:4-6 Domnul nostru a explicat că intenția inițială a lui Dumnezeu a fost ca un bărbat să aibă doar o singură soție. Dumnezeu care l-a creat pe om bărbat și femeie a decretat ca relația de căsnicie să depășească relația părintească. De asemenea, El a spus că căsătoria este unirea dintre un bărbat și o femeie. Idealul lui Dumnezeu este ca această unire divină rânduită să nu fie desființată prin nici un act sau decret al omului.

19:7 Fariseii au crezut că L-au prins pe Domnul într-o contradicție flagrantă a Vechiului Testament. Oare nu asigurase Moise

posibilitatea divorțului? (au întrebat ei). Un om putea să renunțe la nevasta lui printr-o simplă declarație scrisă, dând-o apoi afară din casă (Deut. 24:1-4).

19:8 Isus a convenit că Moise permisesese divorțul, dar nu ca ideal al lui Dumnezeu pentru omenire, ci din pricina condiției de alunecare în păcat a Israelului: **Din pricina împietririi inimilor voastre a îngăduit Moise să vă lăsați nevestele; dar de la început n-a fost așa.** „Idealul lui Dumnezeu a fost să nu existe nici un divorț. Dar Dumnezeu tolerează condiții care nu constituie voia Lui directoare.

19:9 Apoi Domnul a afirmat, cu autoritate absolută, că din acel moment se va renunța la îngăduința din trecut cu privire la divorț. De acum înainte nu va mai fi decât un singur motiv valabil pentru divorț: infidelitatea. Dacă o persoană avea să divorțeze pentru orice alt motiv și să se recăsătorească, se va face vinovată de adulter.

Deși nu se exprimă acest lucru în mod expres, se poate deduce din cuvintele Domnului nostru că acolo unde s-a obținut divorțul din motive de adulter, partea nevinovată poate să se recăsătorească. Altfel divorțul nu ar mai sluji nici un alt scop pe care să nu-l poată împlini și simpla separare a celor doi.

Prin **imoralitate sexuală** sau curvie se înțelege, în general, adulter. Dar mulți cercetători experți ai Sfințelor Scripturi cred că termenul se referă numai la imoralitatea comisă înainte de căsătorie, care este descoperită după căsătorie (vezi Deut. 22:13-21). Alții cred că se referă doar la datinile iudaice privitoare la căsătorie și că acesta ar fi motivul pentru care această „clauză de excepție“ se află doar la Matei, evanghelia cu un pronunțat caracter iudaic.

În ce privește tratarea mai aprofundată a chestiunii divorțului, vezi notele asupra pasajului de la 5:31, 32.

19:10 Când ucenicii au auzit învățătura Domnului privitoare la divorț, s-au dovedit tributari unei concepții extremiste, ca să spunem așa, adoptând o poziție absurdă, conform căreia dacă divorțul se poate acorda doar pe baza unui singur motiv, atunci urmează că pentru a evita păcatul în căsnicie ar fi mai bine să nu te căsătorești deloc! Dar asta nu-i împiedică să păcătuiască și în starea de celibatari!

19:11 Și astfel Mântuitorul le-a reamintit că regula generală nu este să poți rămâne celibatar. Numai cei cărora li s-a dat harul special pot să renunțe la căsătorie. Dictonul:

„Nu toți pot primi cuvântul acesta, ci numai aceia cărora le este dat“ nu înseamnă că toți sunt incapabili de a înțelege ce urmează, ci că ei nu pot trăi o viață de înfrânare decât dacă au fost chemați la aceasta.

19:12 Domnul Isus a explicat că există trei tipuri de eunuci. Unii oameni sunt eunuci deoarece s-au născut fără capacitatea reproductivă. Alții sunt așa deoarece au fost castrați de oameni; despoții orientali adesea supuneau paznicii haremurilor la intervenția chirurgicală prin care îi făceau eunuci. Dar Isus i-a avut în vedere în special pe cei care s-au făcut pe ei înșiși eunuci pentru împărăția cerurilor. Oamenii aceștia s-ar putea să fie chiar căsătoriți și să nu aibă nici un defect fizic. Dar, din consacrare față de Rege și Împărăția Sa, ei renunță de bună voie la căsătorie, pentru a se dedica pe de-a-ntregul cauzei lui Cristos. După cum s-a exprimat apostolul Pavel mai târziu: „Cine nu este înșurat se îngrijește de lucrurile Domnului, cum ar putea să placă Domnului.“ (1 Cor. 7:32). Celibatul nu este de natură fizică, ci o chestiune de abstenență voluntară.

Nu toți oamenii pot trăi o asemenea viață, ci numai acei care au fost învredniciți de Dumnezeu. „Eu aș vrea ca toți oamenii să fie ca mine; dar fiecare are de la Dumnezeu darul lui: unul într-un fel, altul într-altul.“ (1 Corinteni 7:7)

F. Cu privire la copii (19:13-15)

Este interesant că copiii sunt introduși la scurt timp după discursul asupra divorțului (vezi și Marcu 10:1-16); adesea ei sunt cei care suferă cel mai mult de pe urma căsniciilor destrămate.

Părinții și-au adus copilașii la Isus ca să fie binecuvântați de Învățătorul și Păstorul Isus. Ucenicii au considerat acest act o întrerupere și un lucru supărător, drept care i-au mutat pe părinți. Dar Isus a intervenit cu cuvintele care i-au făcut pe copiii dintotdeauna să-L îndrăgească: **„Lăsați copilașii să vină la Mine, și nu-i opriți, căci împărăția cerurilor este a celor ca ei.“**

Mai multe învățăminte importante se desprind din aceste cuvinte. Mai întâi, ele sunt adresate slujitorului Domnului, care trebuie să înțeleagă importanța de a se ocupa și de copii, ale căror minți sunt receptive, vestindu-le Cuvântul lui Dumnezeu. În al doilea rând, copiii care doresc să-și mărturisească credința în Domnul Isus nu trebuie să opriți de a face acest lucru, ci încurajați. Nimeni nu cunoaște vârsta minimă a celor

din iad. Dacă un copil dorește cu adevărat să fie salvat, nu trebuie să i se spună că e prea tânăr. În același timp, nu trebuie exercitate presiuni asupra copiilor, ca aceștia să facă o mărturisire falsă, neizvorâtă din convingere proprie. Întrucât ei sunt mai susceptibili decât adulții la apelurile emoționale, ei trebuie protejați de metodele dure de evanghelizare. Copiii nu trebuie să devină adulți înainte de a fi mântuiți, dar adulții trebuie să devină asemenea copiilor (18;3, 4; Marcu 10:15).

În al treilea rând, aceste cuvinte ale Domnului nostru oferă un răspuns la întrebarea: „Ce se întâmplă cu copiii care mor înainte de a atinge vârsta responsabilității?” Isus a spus: „a unora ca ei este împărăția cerurilor”. Aceasta ar trebui să constituie o suficiență asigurare pentru părinții care au suferit pierderea unuia sau a mai multor copilași.

Uneori pasajul acesta este folosit de unii în sprijinul ideii potrivit căreia copiii trebuie botezați, pentru a deveni membri ai trupului lui Cristos și moștenitori ai împărăției Sale. O lectură mai atentă ne va arăta însă că părinții și-au adus copilașii la Isus, nu la botez. De asemenea ne va arăta că copiii erau deja posesori ai împărăției. În plus, nu găsim nici o picătură de apă în pasajul acesta!

G. Cu privire la bogății: tânărul bogat (19:16-26)

19:16 Incidentul acesta ne oferă un studiu al contrastelor. După ce am văzut că împărăția aparține copilașilor, vom vedea cât de greu este pentru adulți să intre în ea.

Un bogat L-a interelat pe Domnul cu o întrebare aparent sinceră. Adresându-l-se lui Isus cu cuvintele „Bunule Învățător”, el L-a întrebat ce trebuie să facă pentru a avea viață veșnică. Întrebarea a pus în evidență ignoranța lui cu privire la adevărata identitate a lui Isus și cu privire la calea mântuirii. L-a numit pe Isus „Învățător”, așezându-L la același nivel cu alți oameni mari. Și când și-a exprimat dorința de a obține viața veșnică, a formulat dorința ca o datorie, mai degrabă decât ca dar.

19:17 Domnul nostru l-a verificat în privința a două puncte importante: Întrebându-l: „De ce Mă numești bun? Nu este nici unul bun, decât Unul, adică Dumnezeu.” Isus nu își declina Dumnezeirea, ci îi dădea tânărului bogat prilejul de a spune: „De aceea Te numesc Bun, pentru că ești

Dumnezeu!” (N.tr.: s-a reproduș aici traducerea textului englez, din versiunea *New King James*, întrucât comentariul e întemeiat pe această versiune, care diferă în acest punct, și în alte, de versiunile românești.)

Pentru a-l verifica cu privire la calea mântuirii, Isus a spus: „**Dar dacă vrei să intri în viață, păzește poruncile.**” Mântuitorul nu a vrut să spună prin aceasta că mântuirea se poate obține prin păzirea poruncilor. Mai degrabă, El a recurs la lege pentru a produce în acest om căința de păcat, sentimentul de condamnare pe care îl aduce păcatul. Căci omul respectiv încă trăia sub iluzia că ar putea moșteni împărăția doar pe baza principiului „de a face” ceva. Or, dacă așa stau lucrurile, ei bine, atunci să respecte legea, care îi spune ce să „facă”.

19:18-20 Domnul nostru a citat cele cinci porunci care se ocupă în principal cu aproapele, toate culminând cu afirmația supremă: „**Să-ți iubești aproapele ca pe tine însuși!**” Întrucât nu-și vedea deloc egoismul și egocentrismul său, omul nostru s-a lădat că întotdeauna a păzit cu grijă poruncile acestea.

19:21 Domnul nostru a arătat apoi că, în realitate, tânărul bogat nu și-a iubit aproapele ca pe sine însuși, spunându-i să vândă tot ce are și să dăruiască banii săracilor, după care să vină la Isus și să-L urmeze.

Iarăși, Domnul nu a vrut să spună că omul acesta putea fi mântuit prin vânzarea tuturor averilor sale și dăruirea sumelor rezultate unor cauze caritabile, căci nu există decât o singură cale prin care poate cineva să fie mântuit: credința în Domnul Isus.

Dar pentru ca să fie mântuit, omul trebuie să recunoască că a păcătuit și că nu a reușit să atingă condițiile de sfințenie cerute de Dumnezeu. Faptul că tânărul bogat nu era dispus să-și vândă averile a demonstrat că nu-și iubea aproapele ca pe sine însuși. El ar fi trebuit să spună: „Doamne, dacă asta se cere, atunci negreșit sunt un păcătos. Nu mă pot mântui prin eforturile mele proprii; de aceea, Te rog să mă mântuiești prin harul Tău.” Dacă ar fi răspuns la indemnurile Mântuitorului, i s-ar fi dat să cunoască calea mântuirii.

19:21 În loc să facă așa, tânărul a plecat foarte întristat.

19:23, 24 Răspunsul dat de tânărul bogat I-a oferit lui Isus prilejul de a remarca cât de greu este pentru un om bogat să intre în împărăția cerurilor. Bogățiile riscă să devină un idol pentru oameni. Este greu să posezi

bogații fără să nu ajungi să-ți pui încrederea în ele. Domnul nostru a declarat că: „**este mai ușor să treacă o cămilă prin urechea acului, decât să intre un bogat în împărăția lui Dumnezeu.**“ Aici Domnul recurge la hiperbolă, adică la exagerarea dimensiunilor sau importanței lucrurilor, cu scopul de a accentua învățătura pe care trebuie s-o transmită această figură de stil.

Evident, este imposibil ca o cămilă să treacă prin urechea unui ac! Sintagma: „urechea acului“ s-ar referi, după unii comentatori, la ușa mică din cadrul porții de la intrarea în cetate. O cămilă ar putea trece prin ea, mergând în genunchi, dar cu multă dificultate. Dar dacă cercetăm textul paralel de la Luca observăm că se folosește termenul „ac“ cu sensul acului folosit de chirurg. Reiese deci din context că Domnul nu s-a referit la un fapt greu de înfăptuit, ci la unul imposibil. Omenește vorbind, un bogat pur și simplu *nu poate* fi mântuit.

19:25 Ucenicii au fost uimiți de aceste remarki. Ca evrei, care trăiau sub codul mozaic, prin care Dumnezeu promitea prosperitate celor care ascultau de El, era și normal ca ei să considere bogățiile drept un indiciu al binecuvântărilor lui Dumnezeu. Or, dacă cei care se bucurau de asemenea binecuvântări din partea lui Dumnezeu nu puteau fi mântuiți, ei bine, atunci cine *putea* fi mântuit?

19:26 Domnul a răspuns: „**La oameni lucrul acesta este cu neputință, dar la Dumnezeu toate lucrurile sunt cu putință.**“ Omenește vorbind, ar fi imposibil pentru orice ființă omenească să fie mântuită, căci numai Dumnezeu poate mântui un suflet. Dar este cu mult mai greu pentru un om bogat să se predea cu toată voința sa lui Cristos, decât este lucrul acesta pentru un om sărac, așa cum o dovedește și realitatea faptului că puțini oameni bogați ajung să fie convertiți. Căci acestor oameni le vine greu să nu se mai încreadă în mijloacele lor vizibile de întreținere, ci să-și pună, în schimb, încrederea într-un Mântuitor nevăzut. Numai Dumnezeu poate înfăptui o asemenea schimbare.

Comentatorii și predicatorii intervin în acest punct al Evangheliei, susținând că este absolut normal ca creștinii să fie bogați. E cel puțin ciudat faptul că ei pleacă de la un pasaj în care Domnul condamnă bogățiile, pe care le consideră o piedică în calea fericirii veșnice a omului, pentru a justifica acumulația de averi pământești! În plus, este greu de

conceput cum un creștin poate să țină cu dinții de bogățiile sale, când vede în jurul lui atâtea nevoi care se cer cu disperare acoperite și când întoarcerea lui Cristos este atât de aproape iar Domnul ne-a atras atenția să nu ne adunăm comori aici pe pământ! Bogățiile adunate cu înfrigurare ne condamnă la o stare de a nu ne mai iubi aproapele ca pe noi înșine.

H. Cu privire la răsplățile pentru trăirea într-o manieră jertfitoare (19:27-30)

19:27 Petru a prins miezul învățaturii Mântuitorului. Dându-și seama că Isus spunea de fapt: „Lăsați totul și urmați-Mă pe Mine!“, Petru a afirmat satisfăcut că, în ce-l privește pe el și pe ceilalți ucenici, ei au procedat exact așa, după care a adăugat: „**Ce răsplată vom avea?**“ Aici se trăda viața egocentrică a lui Petru, reafirmându-se firea lui veche. El era cuprins în acel moment de un duh de care și noi trebuie să ne păzim. Petru se târguia cu Domnul.

19:28, 29 Domnul l-a asigurat pe Petru că tot ce se face pentru El va fi răsplătit din plin. Concret, cu privire la cei doisprezece, aceștia vor deține poziții de autoritate în Mileniu. **Înnoirea tuturor lucrurilor** sau „regenerarea“, în textul englez, se referă la domnia viitoare a lui Cristos pe pământ și este explicată prin expresia: „**când Fiul Omului va sta pe scaunul de domnie al mării Sale**“. Ne-am referit anterior la această fază a împărăției, pe care am numit-o împărăția în faza ei de *manifestare*. La acea dată cei doisprezece vor sta **pe douăsprezece scaune de domnie și vor judeca pe cele douăsprezece seminții ale lui Israel**. Răsplățile în Noul Testament sunt strâns legate de pozițiile de administrație ocupate în timpul Mileniului (al mii de ani, vezi Luca 19:17, 19). Ele vor fi *acordate* la scaunul de judecată al lui Cristos, dar se vor *manifesta* când se va întoarce Domnul pe pământ, să domnească.

Cât privește credincioșii în general, Isus a adăugat că toți cei care au **lăsat case, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau nevastă, sau feciori, sau holde**, pentru Numele Său, vor **primi însutit și vor moșteni viața veșnică**. În viața aceasta ei se bucură de părășia cu toți credincioșii, de pe întreg pământul, care compensează dincolo de orice așteptări orice legături pe care le-au întrerupt cu necredincioșii. Pentru casa la care au renunțat ei primesc o sută de case creștine, unde sunt primiți cu toată căldura.

Pentru pământurile sau alte forme de avere la care au renunțat, ei primesc bogății spirituale inimaginabil de mari.

Dar răsplata viitoare pentru toți credincioșii este **viața veșnică**. Asta nu înseamnă că noi câștigăm viața veșnică prin renunțarea la toate și prin atitudinea noastră jertfitoare. Viața veșnică este un dar, care nu poate fi câștigat prin meritele cuiva. Ideea subliniată în acest pasaj este că cei care renunță la toate sunt răsplătiți cu o capacitate sporită de a se bucura de viața veșnică în cer. Toți credincioșii vor avea parte de viața aceea, dar nu toți se vor bucura de ea în egală măsură.

19:30 Domnul Și-a încheiat remarcile cu un avertisment împotriva unui spirit de târguială. El i-a spus, de fapt, lui Petru: „Tot ce vei face pentru Mine va fi răsplătit, dar ai grijă ca nu cumva să fii animat în aceste fapte bune de considerente egoiste, deoarece, în acest caz, **mulți din cei dintâi vor fi cei din urmă, și mulți din cei din urmă vor fi cei dintâi**. Adevărul acesta este ilustrat de parabola din capitolul următor. Această afirmație a fost rostită, probabil, și ca avertisment potrivit căruia nu este de ajuns să pornești bine pe calea uceniciei, ci ceea ce contează este cum sfârșim pe această cale.

Înainte de a trece mai departe, se cuvine să notăm că expresiile: „împărăția cerurilor“ și „împărăția lui Dumnezeu“ sunt folosite cu același sens, putând fi oricând inversate, în versetele 23 și 24; prin urmare, ele sunt sinonime.

I. Cu privire la răsplățile pentru munca la vie (20:1-16)

20:1, 2 Această parabolă, care continuă discursul privitor la răsplățile de la sfârșitul capitolului 19, ilustrează adevărul potrivit căruia toți ucenicii adevărați vor fi răsplătiți, ordinea răsplăților fiind stabilită de duhul în care a slujit ucenicul respectiv.

Parabola descrie un **gospodar, care a ieșit dis-de-dimineață, să-și tocmească lucrători la vie**. Oamenii aceștia s-au învoit printr-un contract să lucreze pentru câte un **dinar pe zi**, ceea ce constituia un salariu rezonabil pentru vremea aceea. Să zicem că au început să lucreze la ora 6 dimineața.

20:3, 4 La ora 9 dimineața gospodarul a găsit alți lucrători neangajați în piață. N-a fost vorba aici de nici un acord între muncitori și patronat. Lucrătorii aceștia s-au apucat de lucru bazați doar pe cuvântul stăpânului viei, că acesta le va da tot ce se cuvine.

20:5-7 La amiază și la ora 3 după masă,

gospodarul a mai angajat alți oameni, pe temeiul că le va da plata cuvenită. La ora 5 după amiază încă a mai găsit oameni care nu fuseseră angajați. Aceștia nu erau leneși. Ei doreau să muncească, dar nu știu cum se făcea că nu găseau de lucru. Așadar, gospodarul i-a trimis în via sa, fără să discute condițiile de plată.

E important să observăm că primii oameni au fost angajați ca urmare a unui acord de negocieri; toți ceilalți au lăsat chestiunea plății pe seama proprietarului.

20:8 La sfârșitul zilei, fermierul și-a instruit contabilul să le achite oamenilor plata, începând cu ultimii angajați și terminând cu cei ce fuseseră tocmiți primii să lucreze în via sa. (În felul acesta, cei angajați mai târziu puteau vedea cât au primit ceilalți.)

20:9-12 Plata primită de ei a fost egală pentru toți: un dinar. Cei ce începuseră munca la ora 6 dimineața au crezut că vor primi mai mult, dar iată că și ei au primit doar un dinar. Îndată aceștia au fost cuprinși de resentimente, căci, la urma urmelor, oare nu lucraseră ei mai mult decât ceilalți, îndurând arșița zilei?

20:13, 14 În răspunsul dat de fermier unuia dintre aceștia vom găsi învățăturile pline de miez care se desprind din această parabolă. Mai întâi el a spus: „**Prietene, ție nu-ți fac nici o nedreptate; nu te-ai tocmit cu mine cu un leu (dinar, în original, n.tr.)? Ia-ți ce ți se cuvine și pleacă. Eu vreau să plătesc și acestuia din urmă ca și ție**.“ Primul se tocmise pentru un dinar pe zi și a primit exact plata asupra căreia s-a înțeles cu stăpânul viei. Ceilalți s-au aruncat asupra harului gospodarului și au primit har. Harul este mai bun decât dreptatea. Mai bine să lași chestiunea răsplăților pe seama Domnului, decât să te târguiești cu El.

20:15 Atunci gospodarul a spus: „**Nu pot să fac ceea ce vreau cu ce-i al meu**.“ Învățătura care se desprinde de aici este, desigur, faptul că Dumnezeu este suveran. El poate face ce vrea. Și tot ceea ce găsește El de cuviință să facă va fi întotdeauna bun, drept și corect. Gospodarul a adăugat apoi: „**Ori este ochiul tău rău, fiindcă eu sunt bun?**“ Întrebarea este dintr-o scoală a iveauă trăsătură vicelană din firea omenească. Cei care au început lucrul la 6 dimineața au primit exact ceea ce meritau, dar au fost cuprinși de gelozie, deoarece alții au primit exact aceeași plată, pentru o muncă care a durat mult mai puține ore. Mulți dintre noi

trebuie să recunoaștem că am gândit la fel, considerând această modalitate de plată cam nedreaptă, nu-i așa? Asta înseamnă însă că în împărăția cerurilor va trebui să adoptăm un mod cu totul nou de a gândi. Va trebui să renunțăm la spiritul nostru lacom, competitiv, și să gândim ca Domnul nostru.

Gospodarul știa că toți oamenii aceștia aveau nevoie de bani, și, prin urmare, i-a plătit după nevoia lor, mai degrabă decât după lăcomia lor. Nimeni nu a primit mai mult decât a meritat, dar toți au primit suficient cât să acopere nevoile lor și ale familiilor lor. După James Stewart, învățătura care se desprinde din această pildă este că persoana „care se gândește să se târguiască cu privire la răsplata finală întotdeauna va greși iar bunățatea și îndurarea lui Dumnezeu vor avea întotdeauna ultimul cuvânt de spus, cuvânt care nu va putea fi combătut.”⁴³⁹ Cu cât studiem mai mult parabola în această lumină, cu atât mai mult ne dăm seama că este nu numai dreaptă, ci și minunată. Cei care au fost angajați la 6 dimineața trebuiau să considere o recompensă în plus: privilegiul de a-l sluji pe un stăpân așa de minunat, toată ziua.

20:16 Isus a încheiat parabola cu cuvintele: „**Tot așa, cei din urmă vor fi cei dintâi, și cei dintâi vor fi cei din urmă**” (vezi 19:30). Se vor înregistra surprize la împărțirea răsplăților. Unii care au *crezut* că vor fi primii vor fi, în realitate, ultimii, deoarece slujirea lor a fost inspirată de mândrie și de ambiții egoiste. Alții care au slujit din dragoste și recunoștință vor fi onorați peste măsură.

Faptele pe care le credeam meritorii El ne va arăta că nu fuseseră decât păcat. În schimb, gesturi mărunte, pe care le-am dat uitării

El ne va arăta că au fost făcute pentru El.

Anonim

J. Cu privire la moartea și învierea Sa (20:17-19)

E evident că Domnul părăsea acum ținutul Perea, urmând să se îndrepte spre Ierusalim, prin Ierihon (vezi versetul 29). Încă o dată, El i-a luat pe cei doisprezece deoparte să le explice ce se va întâmpla după ce vor ajunge în Cetatea Sfântă. El avea să fie trădat de mai marii preoților și de cărturari — o referire evidentă la perfidia lui Iuda. Apoi avea să fie condamnat la moarte de liderii evreilor. Nedispunând de autoritatea de a aplica pedeapsa capitală, ei aveau să-L dea pe mâna Neamurilor (a romanilor).

El avea să fie batjocorit, biciuit și răstignit. Dar moartea nu-L va putea ține captiv, ci El va învia a treia zi.

K. Cu privire la poziția în cadrul împărăției (20:20-28)

Ce trist e să vedem manifestările firii omenești! N-a trecut decât foarte puțin timp de când Domnul a prezis suferința și moartea Sa, și discipolii Săi au și început să se gândească mai mult la propria lor glorie, decât la suferințele Sale.

Prima dată când a prezis Cristos suferințele de care avea să aibă parte, anunțul a generat un protest din partea lui Petru (16:22); a doua oară când a prezis Domnul aceste lucruri, vestea a fost urmată imediat de întrebările ucenicilor: „Cine este cel mai mare...?” Dar a treia oară când prezice Domnul suferințele și moartea Sa, răspunsul ucenicilor parcă le întrece pe cele două precedente, căci Iacov și Ioan își fac cunoscută ambiția lor. Ei și-au închis ochii la toate preveniri față de necazul care se apropia, deschizându-i doar la gloria promisă — trădând astfel o concepție greșită, materialistă cu privire la Împărăție (*Daily Notes of the Scripture Union*).

20:20, 21 Mama lui Iacov și a Ioan a venit la Domnul, cerând ca fiii ei să poată ședea de o parte și de alta a Lui, în împărăție. A fost meritul ei de a fi dorit ca fiii ei să stea cât mai aproape de Isus, și de a nu-și fi pierdut încrederea că într-o zi El avea să domnească. Dar ea nu a înțeles criteriile care stau la baza acordării de onoruri în împărăție.

Marcu afirmă că fiii au formulat ei înșiși această cerere (Marcu 10:35); poate că au făcut-o la îndemnul ei sau poate că atât ea, cât și cei doi s-au apropiat împreună de Domnul. Nu există nici o contradicție între textul de la Matei și cel de la Marcu.

20:33 Drept răspuns, Isus le-a spus că ei nu știau ce cer. Ei doreau o cunună fără cruce, un tron fără altarul jertfei, gloria fără suferința care conduce la ea. Prin urmare, Domnul i-a întrebat direct: „**Puteți voi bea paharul pe care am să-l beau Eu?**” Nu ne este greu să înțelegem ce a însemnat paharul, căci Domnul tocmai îl descriesese în versetele 18 și 19. El trebuia să sufere și să moară.

Iacov și Ioan au afirmat că vor putea lua parte la suferințele Sale, deși încrederea lor se baza mai mult pe râvnă, decât pe o cunoaștere reală a ceea ce avea să urmeze.

20:23 Isus i-a asigurat că aveau să bea,

într-adevăr, din paharul Său. Iacov avea să sufere martiraj iar Ioan avea să fie prigonitor și exilat pe Insula Patmos. În legătură cu aceasta, Robert Little scrie următoarele: „Iacov a murit moarte de martir; Ioan a trăit moarte de martir.“

Apoi Isus a explicat că El nu putea să acorde în mod arbitrar locuri de onoare în împărăția Sa; Tatăl stabilise temeiuri speciale de pe baza cărora să fie repartizate aceste locuri. Ei considerau aceste locuri o chestiune de privilegii, acordate pe baza relației lor cu Domnul, anume că, întrucât ei erau atât de apropiați de Cristos, puteau pretinde locuri preferate. Dar aici nu era vorba de favoritism. În planul lui Dumnezeu, locurile de la dreapta și de la stânga Lui sunt acordate în funcție de suferința îndurată pentru El. Aceasta înseamnă că onorurile principale în cadrul împărăției nu se limitează la creștinii primului secol, ci chiar unii dintre noi, cei de azi, ar putea avea parte de ele, dacă suferim pentru Domnul.

20:24 Ceilalți zece ucenici s-au supărat foarte pe cererea fiilor lui Zebedei. Ei s-au mâniat probabil deoarece ei înșiși ar fi dorit să fie cei mai mari și le era ciudă că alții, ca Iacov și Ioan, le-au luat-o înainte!

20:25-27 Situația care s-a creat l-a dat Domnului prilejul de a face revoluționara afirmație cu privire la măreția în împărăția Sa. Neamurile concep măreția în termenii stăpânirii și domniei. În împărăția lui Cristos însă, măreția se manifestă prin slujire. Oricine aspiră la măreție trebuie să devină un slujitor și oricine dorește să fie cel dintâi, trebuie să fie rob.

20:28 **Fiul Omului** este exemplul desăvârșit de slujire umilă, Care a venit în lume nu pentru a l se sluji, ci pentru ca El însuși să slujească și să-Și dea viața ca preț de răscumpărare pentru mulți. Întreg scopul Încarnării poate fi rezumat în două verbe: să slujească și să dea. Este uimitor să vedem cât de mult S-a smerit Domnul nostru preamărit, coborându-Se în ieslea Betleemului și apoi ducându-Se la cruce. Măreția Sa s-a manifestat în profunzimea smeririi Sale. Și tot așa ar trebui să fie și cu noi.

El Și-a dat viața ca preț de răscumpărare pentru mulți. Moartea Sa a împlinit toate cerințele neprihănirii lui Dumnezeu în privința păcatului. Ea a fost suficientă pentru a îndepărta toate păcatele lumii, dar devine eficace numai pentru cei care îl acceptă ca Domn și Mântuitor. Ai făcut tu acest lucru, iubite cititor?

L. Vindecarea celor doi orbi (20:29-34)

20:29, 30 Între timp, Isus a traversat Iordanul, din Perea, ajungând la Ierihon. Pe când părea orașul, doi orbi l s-au adresat cu glas tare: „Ai milă de noi, o, Doamne, Fiul lui David!“ Faptul că l s-au adresat cu titlul „Fiul lui David“ dovedește că, deși erau orbi fizic, vederea lor spirituală era suficient de ageră pentru a fi recunoscut în Isus pe Mesia cel promis. Orbi ar putea reprezenta rămășița credincioasă a Israelului orbit, care îl va recunoaște că este Cristosul, când se va întoarce să domnească (Isa. 35:5; 42:7; Rom. 11:25, 26; 2 Cor. 3:16; Apo. 1:7).

20:31-34 Mulțimea a încercat să-i reducă la tăcere, dar ei au strigat către El și mai tare. Când Isus i-a întrebat ce doresc, ei nu s-au pierdut în generalități, așa cum procedăm noi adesea, când ne rugăm, ci au trecut imediat la subiect: „Doamne, să ni deschidă ochii.“ Cererea lor concretă a primit un răspuns concret. Lui Isus l s-a făcut milă și s-a atins de ochii lor. Și îndată ei și-au căpătat vederea și l-au urmat.

Referitor la faptul că Isus s-a atins de ei, Gaebelstein face următoarea observație pertinentă:

Am aflat deja sensul obișnuit al vindecării prin atingere, în Evanghelie. Oriunde Domnul vindecă prin atingere, asta are legătură, pe plan dispensațional, cu prezența Sa personală pe pământ și purtarea Sa plină de îndurare față de Israel. Când vindecă prin Cuvântul Său, fiind absent cu trupul... sau dacă este atins prin credință, aceasta se referă la perioada când El lipsește de pe pământ iar Neamurile care se apropie de El prin credință sunt vindecate de El.⁴⁰

Există dificultăți în reconcilierea relatării pe care o face Matei despre acest incident cu aceea de la Marcu 10:46-52 și Luca 18:35-43; 19:1. Aici avem *doi* orbi; pe când, la Marcu și Luca se amintește doar de *unu*. S-a avansat teoria conform căreia Marcu și Luca ar fi pomenit doar pe acela dintre ei care era mai binecunoscut, respectiv Bartimeu, în vreme ce Matei, întrucât și-a redactat evanghelia pentru evrei, amintește de *doi*, acesta fiind numărul minim necesar pentru ca o mărturie să stea în picioare (2 Cor. 13:1). La Matei și Marcu, se spune că incidentul a avut loc pe când Isus părea Ierihonul. La Luca se spune că incidentul a avut loc pe când se apropia de oraș. În realitate, existau două Ierihonuri, cel vechi și cel nou iar minunea vindecării a avut probabil loc pe când Isus părea primul dintre ele și intra în al doilea.

XII. Prezentarea și respingerea Regelui (capitolele 21-23)

A. Intrarea triumfală (21:1-11)

21:1-3 Suindu-Se de la Ierihon, Isus a ajuns pe versantul de răsărit al Muntelui Măslinilor, unde se aflau localitățile Betania și Betfaghe. De acolo drumul ocolea partea de sud a Muntelui Măslinilor, cobora în Valea lui Iosafat, traversa Pârâul Chedron și urca din nou, până la Ierusalim.

Domnul a trimis doi ucenici în Betania, știind dinainte că aceștia vor găsi o măgăriță cu mânzul ei. Ei trebuiau să dezlege animalele și să le aducă la Isus. Dacă le va cere cineva socoteală, ei trebuiau să explice că Domnul avea nevoie de aceste animale. Atunci proprietarul lor avea să le permită să le ia cu ei. Poate că proprietarul îl cunoștea pe Isus și se oferise dinainte să-L ajute. Sau poate că acest episod demonstrează atotștiința lui Isus și autoritatea Sa supremă. Toate s-au petrecut exact așa cum prezisese Domnul.

21:4, 5 Preluarea animalelor a împlinit prezicerile profeților Isaia și Zaharia: „**Spu-neți fiicei Sionului: «Iată, Împăratul tău vine la tine blând și călare pe un măgar, pe un măgăruș, mânzul unui animal de povară»**“

21:6 După ce ucenicii și-au așternut hainele pe animale, Isus a încălecat pe mânz (Marcu 11:7) și S-a îndreptat călare spre Ierusalim. A fost un moment istoric. Conform explicației lui Sir Robert Anderson, cu aceasta s-au împlinit cele șaiszeci și nouă de săptămâni din profeția lui Daniel (vezi calculele sale, în cartea sa, intitulată *The Coming Prince*, Prințul Care Vine). Acum urmauciderea lui Mesia (Dan. 9:26).

Întrând astfel în Ierusalim, călare, Domnul Isus oferea o demonstrație intenționată, practică, a faptului că este Mesia — exact așa cum declarase despre Sine. Lange remarcă următoarele:

El împlinește intenționat o profeție care, în vremea Sa, era unanim acceptată ca fiind o referire directă la Mesia. Dacă anterior considerase declarațiile privitoare la dregătoria Sa drept primejdioase, acum El consideră tăcerea pur și simplu de neconceput... De aici încolo nu va mai fi posibil să se spună că El niciodată nu S-a declarat pe Sine într-o manieră fără echivoc. Când, mai târziu, Ierusalimul avea să fie acuzat de a-L fi omorât pe Mesia, acesta nu mai putea spune că Mesia a omis să ofere un semn pe înțelesul tuturor.⁴¹

21:7, 8 Domnul a intrat în cetatea Ierusalim pe un covor de haine și ramuri de finic, în aclamațiile mulțimii. Cel puțin pentru o clipă, El era recunoscut ca Rege.

21:9 Mulțimile strigau: „Osana Fiului lui David! Binecuvântat este Cel ce vine în Numele Domnului.“ Evident, acest citat din Psalmul 118:25, 26 se referă la venirea lui Mesia. „Osana“ a însemnat inițial „salvează acum“. Poate că oamenii voiau să spună: „Salvează-ne de asupritorii noștri romani!“ Ulterior termenul a dobândit sensul unei exclamații de laudă. Ambele expresii, „Fiul lui David“ și „Binecuvântat este Cel ce vine în Numele Domnului“, arată limpede că Isus era recunoscut ca Mesia. El este Cel Binecuvântat, care vine prin autoritatea lui Iehova, ca să îplinească voia Lui.

Relatarea lui Marcu consemnează ca parte din aclamațiile mulțimii expresia: „Binecuvântată este împărăția tatălui nostru David, care vine în numele Domnului“ (Marcu 11:10). De aici rezultă convingerea lor că împărăția era pe punctul de a fi întemeiată, urmând ca Cristos să ocupe tronul lui David. Strigând „Osana în locurile cele mai înalte“ mulțimea chema cerurile să se alătore pământului în a-l aduce laude lui Mesia și probabil mai era și un apel adresat Lui, să aducă salvare din cerurile cele mai înalte.

Marcu 11:11 consemnează că, după ce a intrat în Ierusalim, Isus S-a dus la templu — dar n-a intrat în templul propriu-zis, ci doar în curtea sa. Aparent, era în casa lui Dumnezeu, dar Domnul Isus nu se simțea acasă în templul acesta, deoarece preoții și oamenii în general refuzau să-I acorde locul ce I se cuvenea. După ce a aruncat o scurtă privire în jur, Mântuitorul s-a retras în Betania, cu cei doisprezece. Era duminică seara.

21:10, 11 Între timp, în interiorul cetății se manifesta o nedorire cu privire la identitatea Sa. Celor care întrebau li se răspundea doar că El este Isus, proorocul din Nazaretul Galileii. De aici rezultă că prea puțini erau aceia care înțelegeau că El este Mesia. În mai puțin de o săptămână, mulțimea instabilă avea să strige: „Răstignește-L! Răstignește-L!“

B. Curățirea templului (21:12, 13)

21:12 La începutul lucrării Sale publice, Isus alungase spiritul comercial din zona templului (Ioan 2:13-16). Dar acțiunile speculative ale comercianților, prin perceperea unei taxe excesive, au prins, între timp, rădăcini în curtea exterioară. Acolo erau

aduse animale și păsări de jertfă, care erau cumpărate și vândute la prețuri exorbitante. Schimbătorii de bani schimbau alte monede în jumătate de siclu pe care bărbaiții evrei trebuiau să o achite ca impozit al templului — pentru acest schimb valutar percepându-se o taxă excesivă. Acum, pe când se apropia de sfârșit lucrarea lui Isus, El i-a alungat iarăși pe cei care profitau fără rușine de pe urma activităților sacre.

21:13 Combinând citate din Isaia și Ieremia, El a condamnat profanarea templului, comercialismul și exclusivismul. Citând din Isaia 56:7, El le-a reamintit că Dumnezeu rânduisese templul să fie o casă de rugăciune. Or, ei făcuseră din el o peșteră de tâlhari! (Ier. 7:11)

Curățirea templului a fost primul Său act oficial, după ce a intrat în Ierusalim. Prin acest act, El și-a afirmat fără șovăire domnia Sa asupra templului.

Acest incident are două învățăminte pentru noi cei de azi. În viața noastră în cadrul bisericii, noi avem nevoie de puterea Lui curățitoare, pentru a alunga bazarurile, mesele de tot felul și alte metode de strângere a banilor. Iar în viața noastră personală, există mereu nevoia lucrării curățitoare a Domnului în trupurile noastre, care sunt temple ale Duhului Sfânt.

C. Indignarea fariseilor și a cărturarilor (21:14-17)

21:14 În cadrul următor Îl găsim pe Domnul vindecând orbii și șchiopii din curtea templului. Oamenii sărmani erau atrași la El, orinde se ducea, iar El nu-i trimitea niciodată fără să le îplinească nevoia.

21:15, 16^a Dar asupra Sa erau ațintiți ochi plini de dușmănie. Și când i-au auzit mai marii preoților și cărturarii pe copii aclamându-L pe Isus, drept Fiul lui David, s-au umplut de mânie.

Ei au spus: „**Auzi ce spun aceștia?**“ — ca și când s-ar fi așteptat ca El să-i oprească pe copii de a I se adresa cu titlul de Mesia! Dacă Isus n-ar fi fost Mesia, atunci negreșit acesta ar fi fost momentul potrivit să precizeze acest lucru, odată pentru totdeauna! Dar din răspunsul Lui reiese clar că acești copii au rostit adevărul. Domnul a citat Psalmul 8:2 din Septuaginta: „**Tu ai scos laude din gura pruncilor și din gura celor ce sug**“ Cu alte cuvinte, dacă acești preoți și cărturari, care se cuvenea să știe ce trebuie să facă, refuzau să-L laude, ca pe Unsul, atunci

copilașii aveau să I se închine Domnului. Este interesant să observăm cum copiii au adesea mai multă pătrundere spirituală decât cei maturi, unii din ei dând dovadă de maturitate, în pofida vârstei lor fragede. La fel și aici, cuvintele pline de credință și dragoste aduc slavă neobișnuită Numelui Domnului.

21:17 Lăsându-i pe conducătorii religioși să mediteze la acest adevăr, Isus s-a întors în **Betania**, rămânând acolo peste noapte.

D. Smochinul fără rod (21:18-22)

21:18, 29 Întorcându-se la Ierusalim dimineața, Domnul a văzut un smochin lângă drum, și S-a apropiat de el, sperând să găsească smochine, cu care să-și stâmpere foamea. Negăsind însă decât frunze, i-a zis: „**De acum încolo în veac să nu mai dea rod din tine!**“ Și pe dată smochinul s-a uscat.

În relatarea lui Marcu (11:12-14) se adaugă comentariul că nu era vremea smochinelor. Prin urmare, la prima vedere, faptul că Domnul a condamnat pomul pentru faptul că nu avea rod, ne-ar putea face să credem că Domnul a acționat la supărare, nefiind rezonabil. Știind însă că acest lucru nu poate fi adevărat, care este totuși explicația acestui verset dificil?

Smochinii din țările biblice produceau un fruct comestibil, la o dată timpurie, înainte de a apărea frunzele. Acest rod prevestea recolta ce avea să urmeze. Dacă nu se iveau aceste smochine timpurii — ca în cazul acestui smochin — aceasta însemna că nu se va face recolta propriu-zisă, la timpul obișnuit.

Acesta a fost singurul miracol în care Cristos a blestemat, mai degrabă decât să binecuvânteze — distrugând, în loc să redea viața. Iarăși, unii s-au poticnit de acest lucru. Dar asemenea critici trădează necunoașterea Persoanei lui Cristos. El este Dumnezeu, Suveranul universului. Unele din faptele Sale sunt de nepătruns pentru noi. Totuși, trebuie să plecăm de la premisa că ele sunt întotdeauna drepte. În cazul acesta, Domnul știa că pomul nu avea să mai dea roadă și, prin urmare, a procedat ca un pomicultor, eliminând acest pom neroditor din livada sa.

Chiar cei care Îl critică pe Domnul pentru că a blestemat smochinul recunosc că a fost o acțiune simbolică. Incidentul acesta este modul Mântuitorului de a interpreta tumultoasa primire ce I s-a făcut la Ierusalim. Ca mlădița și măslinul, smochinul reprezintă nașterea Israel. Când Isus a coborât în

mijlocul acestui popor, existau frunze, ce indica mărturisirea de credință, dar nu se puteau găsi roade pentru Dumnezeu. Isus era flămând, aștepta roade de la poporul Israel.

Întrucât nu au apărut roadele timpurii, El știa că nu se vor face nici roadele ulterioare la acest popor necredincios, și astfel a blestemat smochinul, aceasta fiind o anticipare ilustrată a căderii națiunii, ce avea să se întâmple în anul 70 d.Cr.

Să reținem că deși Israelul *necredincios* va rămâne fără rod în veci, *o rămășiță* din poporul Israel se va întoarce la Mesia, după Răpire. Israelii din această rămășiță li vor aduce roadă în timpul Marii Strămtorări și în timpul Domniei Sale de o mie de ani.

Deși interpretarea primordială a acestui pasaj se referă la națiunea Israel, ea se aplică și la oamenii din toate veacurile care sunt grozavi cu vorba, dar foarte neroditori cu fapta.

21:20-22 Când *ucenicii* și-au exprimat uimirea față de uscarea bruscă a pomului, Domnul le-a spus că ei înșiși ar putea face lucrări și mai mari, dacă ar avea **credință**. De pildă, ei ar putea spune unui munte: **„Ridică-te de aici, și aruncă-te în mare“**, și s-ar face întocmai. Și **„Tot ce veți cere cu credință, prin rugăciune, veți primi.“**

Din nou, se cuvine să explicăm că aceste făgăduințe—aparent total necondiționate—cu privire la rugăciune trebuie înțelese în lumina tuturor învățăturilor Bibliei asupra acestui subiect. Versetul 22 nu înseamnă că orice creștin poate cere tot ce dorește, așteptându-se să primească ceea ce a cerut. El trebuie să se roage în conformitate cu condițiile expuse în Biblie.

E. Autoritatea lui Isus pusă la îndoială (21:23-27)

21:23 Când Isus S-a dus în curtea din Templul propriu-zis, **preoții cei mai de seamă și bătrânii norodului** L-au întrerupt din predare, pentru a-L întreba cine l-a dat autoritatea de a-i învăța pe oameni, de a face minuni și de a curăți templul. Ei sperau astfel să-L prindă în cursă, indiferent ce răspuns va da. Dacă pretindea că are autoritate de la Sine, ca Fiu al lui Dumnezeu, atunci aveau să-L acuze de blasfemie. Dacă pretindea că are autoritate de la oameni, ei aveau să-L discrediteze. Iar dacă pretindea că are autoritatea de la Dumnezeu, ei aveau să-L conteste această autoritate. Căci ei se considerau pe ei înșiși păzitorii credinței, profesioniștii, care prin pregătirea lor for-

mală și faptul că au fost desemnați de oameni în funcția pe care o dețineau, se considerau autorizați să conducă viața religioasă a poporului. Dar Isus nu avusese parte de nici o educație formală și, bineînțeles, nu se bucura de nici o autorizație din partea conducătorilor Israelului. Contestația lor reflecta resentimentul manifestat dintotdeauna de profesioniștii în materie de religie, împotriva unor oameni dotați cu puterea ungerii divine!

21:24,25 Domnul S-a oferit să le explice autoritatea Lui, cu condiția ca ei să răspundă la o întrebare: **„A fost botezul lui Ioan din cer, sau dela oameni?“** Prin botezul lui Ioan se înțelege „semnificația lucrării lui Ioan“. Prin urmare, întrebarea reală era: „Cine l-a autorizat pe Ioan să-și desfășoare lucrarea? Fusese el ordinar de oameni, sau de Dumnezeu? De ce acreditări dispunea el din partea conducătorilor Israelului?“ La toate acestea, răspunsul evident a fost că Ioan fusese un om trimis de Dumnezeu. Puterea Lui provenea din *ungerea sa divină*, nu din *aprobarea oamenilor*.

Preoții și bătrânii poporului s-au trezit dintr-odată într-o dilemă: Dacă recunoșteau că Ioan a fost trimis de la Dumnezeu, cădeau în cursă. Doar Ioan le îndreptase oamenii privind spre Isus, ca Mesia. Dacă autoritatea lui Ioan era de proveniență divină, atunci de ce nu s-au pocăit și nu au **crezut** în Cristos?

21:26 Pe de altă parte, dacă spuneau că Ioan nu a fost imputernicit de Dumnezeu, ei adoptau o poziție prin care s-ar fi expus batjocurilor oamenilor, întrucât cei mai mulți din popor îl considerau **pe Ioan drept prooroc**, venit de la Dumnezeu. Dacă ar fi dat răspunsul corect, că Ioan fusese trimis de Dumnezeu, ar fi obținut răspunsul la propria lor întrebare, anume că Isus era Mesia, al cărui premergător fusese Ioan.

21:27 Dar ei au refuzat să privească faptele drept în față, prefăcându-se că sunt neștiutori. Nu, nu știau de unde vine puterea lui Ioan! Atunci Isus a spus: **„Nici Eu nu vă voi spune cu ce putere fac aceste lucruri.“** Ce rost avea să le spună un lucru pe care deja îl cunoșteau, dar nu erau dispuși să-l recunoască?

F. Parabola celor doi fii (21:28-32)

21:28-30 Pilda aceasta reprezintă o mustrare severă la adresa preoților celor mai de seamă și a bătrânilor poporului, pentru eșecul acestora de a da curs chemării lui Ioan la pocăință și credință. Este vorba despre **un om** care avea doi fii, pe care i-a

rugat să lucreze în via sa. Unul a refuzat, dar până la urmă s-a răzgândit și s-a dus. În schimb celălalt, deși s-a învoit imediat să se ducă, în realitate nu s-a dus.

21:31, 32 Când au fost întrebați **care din cei doi fii a făcut voia tatălui său**, conducătorii religioși s-au osândit pe ei înșiși, fără să-și dea seama, spunând: „**Cel dintâi**“.

Domnul însuși a tâlmăcit pilda, spunând că: **vameșii și prostituțiile** erau aidoma primului fiu. Aceștia nu au făcut caz, la început, că îl vor asculta pe Ioan Botezătorul, dar în cele din urmă s-au pocăit și au crezut în Isus. În schimb, conducătorii religioși erau ca fiul al doilea. Cu gura ei aprobau propovăduirea lui Ioan, dar niciodată nu și-au mărturisit păcatele și nu și-au pus încrederea în Mântuitorul. De aceea, păcătoșii cei mai răi au intrat în împărăția lui Dumnezeu, în vreme ce conducătorii religioși, plini de sine și îngâmfați, au rămas afară. La fel este și în ziua de astăzi. Oamenii cărora nu le este rușine să se numească păcătoși primesc evanghelia, mai degrabă decât cei acoperiți cu o pojghiță subțire de falsă pioșenie.

Sintagma „**Ioan a venit la voi umblând în calea neprihănirii**“ înseamnă că el a venit propovăduind necesitatea dobândirii neprihănirii prin pocăință și credință.

G. Parabola viticultorilor răi (21:33-46)

21:33-46 Răspunzând în continuare la întrebarea despre autoritate, Isus a rostit o altă pildă, despre un gospodar, care a sădit o vie. A împrejmuit-o cu un gard, a săpat un teac în ea, și a zidit un turn. Apoi a dat-o în arendă unor viticultori, și a plecat în altă țară îndepărtată. Când a venit vremea roadelor, i-a trimis pe robii săi la viticultori, ca să ia partea lui de rod. Dar viticultorii pe unul l-au bătut, pe altul l-au omorât, iar pe altul l-au ucis cu pietre. Când a mai trimis alți robi, aceștia au avut parte de același tratament. A treia oară, l-a trimis... pe fiul său, crezând că-l vor trata respectuos. Știind bine că acesta era moștenitorul, ei l-au omorât, cu gând să pună mâna pe moștenirea lui.

21:40, 41 În acest punct, Domnul i-a întrebat pe preoți și pe bătrâni ce va face stăpânul viei viticultorilor acelora? Ei au răspuns: „**Pe ticăloșii aceia ticălos îi va pierde, și via o va da altor viticultori, care-i vor da rodurile la vremea lor.**“

Parabola aceasta nu este greu de tâlmăcit. Dumnezeu este proprietarul viei iar Israel este via (Ps. 80:8; Isa. 5:1-7; Ier. 2:21).

Gardul este Legea lui Moise, care separa Israelul de Neamuri și-i păstra pe israeliți ca popor distinct, pus deoparte pentru Domnul. Prin procedeul metonimiei, teascul reprezintă roada pe care Israel trebuia s-o fi produs pentru Dumnezeu. Turnul sugerează ochiul veghetor, cu care Iehova avea grijă de poporul Său. Viticultorii sunt preoții cei mai de seamă și cărturarii.

De nenumărate ori, Dumnezeu Și-a trimis robii, proorocii, la poporul Israel, căutând în via Sa roadele părtășiei, sfințeniei și iubirii. Dar ei i-au prigunit pe prooroci iar pe unii dintre ei i-au omorât. În cele din urmă, Dumnezeu Și-a trimis Fiul, spunând: „**Vor primi cu cinste pe Fiul Meu**“ (v. 37). Mai marii preoților și cărturarii au spus însă: „**Acesta este moștenitorul**“ — o recunoaștere fatală. Căci în particular ei recunoșteau că Isus este Fiul lui Dumnezeu (deși în public tăgăduiau acest lucru), și astfel au răspuns la propria lor întrebare referitoare la autoritatea Lui. Autoritatea Lui provenea din faptul că era și este Dumnezeu Fiul.

În parabolă este citată declarația lor, care sună astfel: „**Iată moștenitorul. Veniți să-L omorâm și să punem mâna pe moștenirea lui**“ (v. 38). În realitate ei au spus: „**Dacă-L lăsăm așa, toți vor crede în El și vor veni romanii și ne vor nimici, și locul nostru, și neamul**“ (Ioan 11:48). Și astfel L-au respins și L-au răstignit.

21:42 Când Mântuitorul a întrebat ce va face proprietarul viei, răspunsul lor i-a osândit, așa cum reiese din versetele 42 și 43. El a citat cuvintele din Psalmul 118:22: „**Piatra pe care au lepădat-o zidarii a ajuns să fie pusă în capul unghiului; Domnul a făcut acest lucru, și este minunat în ochii noștri.**“ Când Cristos, Piatra, S-a înfățișat zidurilor — adică liderilor Israelului — ei nu au găsit nici un loc pentru El în cadrul planurilor lor de construcție, ci L-au dat la o parte, ca nefolositor. Dar după moartea Sa, El a fost înviat din morți și l s-a dat un loc de pre-eminență de către Dumnezeu. El a fost făcut piatra cea mai importantă (cheia de boltă) a clădirii lui Dumnezeu: „**De aceea și Dumnezeu L-a înălțat nespuse de mult, și l-a dat Numele care este mai presus de orice nume.**“ (Fil. 2:9)

21:43 Apoi Isus a vestit fără înconjur că împărăția lui Dumnezeu va fi luată de la Israel și dată unui neam, care va aduce roadele cuvenite. Și exact așa s-a întâmplat. Israel a fost pus deoparte ca popor ales al lui Dumnezeu și a fost orbit din punct de vedere

judiciar. Peste poporul care L-a respins pe Mesia al său a venit o împietrire. Profeția conform căreia: **împărăția lui Dumnezeu** avea să fie **luată de la Israel și dată unui neam care aduce roadele cuvenite** a fost interpretată ca o referire la: (1) biserică, întrucât este alcătuită din evrei credincioși și Neamuri (ne-evrei) — „un neam sfânt, un popor pe care Dumnezeu Și l-a câștigat ca să fie al Lui“ (1 Petru 2:9); sau (2) la acea parte credincioasă din Israel, care va rămâne în viață la a Doua Venire a Domnului. Israelul răscumpărat va aduce roadă pentru Dumnezeu.

21:44 „Cine va cădea peste piatra aceasta va fi zdrobit de ea; iar pe acela peste care va cădea ea îl va spulbera.“ În prima parte a versetului, piatra este pământul (terenul); în a doua parte, se coboară din cer. Asta ne sugerează cele două venituri ale lui Cristos. Când a venit El prima oară, liderii evrei s-au poticnit de El și au fost zdrobiți. Când va veni a doua oară, va cobori cu judecata, spulberându-i pe vrăjmașii Lui.

21:45, 46 Mai marii preoților și fariseii și-au dat seama că aceste parabole se referă direct la ei, ca răspuns la întrebarea pusă de ei cu privire la autoritatea lui Cristos. Ei ar fi dorit să-L prindă chiar atunci, acolo unde se găsea, dar s-au temut de mulțimi, care încă Îl considerau pe Isus un profet.

H. Parabola nunții fiului de împărat

(22:1-14)

22:1-6 Isus nu a terminat cu preoții cei mai de seamă și fariseii. Recurgând la parabola nunții fiului de împărat, El l-a înfățișat din nou pe Israelul cel binecuvântat ca fiind dat la o parte, iar Neamurile disprețuite așezate la masă, ca oaspeți. El a asemănat împărăția cerurilor cu un împărat, care a făcut nuntă fiului său. Invitația a fost făcută în două etape. Mai întâi, a fost făcută invitația personal, de către slujitori, invitație care a fost respinsă. A doua invitație anunța că ospățul a fost lărgit. Dar și această a doua invitație a fost tratată cu dispreț de unii, care au fost prea ocupați cu munca lor la gospodăriile și afacerile lor, iar de alții a fost tratată cu violență, aceștia punând mâna pe robi, bătându-și joc de ei și omorându-i.

22:7-10 Regele s-a mâniat atât de tare încât i-a nimicit pe ucigașii aceia și le-a ars cetatea. Renunțând la prima listă cu invitați, el a emis o invitație generală, poftindu-i pe toți să vină. De data aceasta n-a mai rămas nici un loc liber în sala unde se ținea nunta.

22:11-13 Dar între oaspeți s-a găsit unul care nu avea haina de nuntă. Întrebat de ce nu este îmbrăcat ca de nuntă, acesta a amușit. Împăratul a poruncit să fie aruncat în noaptea de afară, unde va fi plânsul și scrâșnirea dinților. Trebuie menționat că slujitorii din versetul 13 nu sunt aceiași cu slujitorii din versetul 3.

22:14 Domnul nostru a încheiat parabola cu cuvintele: „Câci mulți sunt chemați, dar puțini sunt aleși.“

Cât privește semnificația parabolei, împăratul este Dumnezeu și Fiul Său este Domnul Isus. Ospățul de nuntă este o descriere adecvată a bucuriei și însuflețirii care caracterizează împărăția cerurilor. A introduce biserica în calitatea ei de mireasă a lui Cristos în acest punct ar complica în mod inutil tabloul. Gândul principal este darea la o parte a Israelului — nu chemarea distinctivă a bisericii și destinul ei special.

Prima etapă a invitației îl înfățișează pe Ioan Botezătorul și pe cei doisprezece ucenici, invitând cu căldură Israelul la ospățul de nuntă. Dar poporul Israel a refuzat invitația. Cuvintele „dar ei n-au vrut să vină“ (v. 3) au atins apogeul în momentul răstignirii.

A doua etapă a invitației sugerează vestirea evangheliei către iudeii din cartea Faptele Apostolilor. Unii au tratat mesajul cu dispreț. Alții i-au tratat pe mesageri cu violență; cei mai mulți dintre apostoli au fost martirizați.

Regele, pe bună dreptate mâniat pe Israel, și-a trimis „oștile sale“, adică pe împăratul Titus și legiunile romane, ca să distrugă Ierusalimul și majoritatea locuitorilor săi, în anul 70 după Cristos. Acestea erau „oștile Sale“ în sensul că El s-a folosit de ele ca instrumente ale Sale, prin care să-l pedepsească pe Israel. Oștile erau, oficial, ale Sale, chiar dacă ele nu-L cunoșteau pe El personal.

Acum Israelul este dat la o parte, pe plan național, iar evanghelia este vestită Neamurilor, atât celor buni, cât și celor răi, tuturor categoriilor de oameni, din toate gradele de respectabilitate (Fapte 13:45, 46; 28:28). Dar realitatea fiecărui individ care vine este pusă la încercare. Omul care nu avea haina de nuntă este cel care mărturisește cu buzele că este gata pentru împărăție, dar care nu a fost niciodată îmbrăcat cu neprihănirea lui Dumnezeu prin Domnul Isus Cristos (2 Cor. 5:21). În realitate, nu a fost și nu este nici o scuză pentru omul fără haina de nuntă. După cum remarcă comentatorul biblic Ryrice, pe

vremea aceea era obiceiul ca oaspeților care nu aveau hainele corespunzătoare să li se pună la dispoziție asemenea haine. Evident, omul din parabolă nu a profitat de situația avantajoasă care i s-a pus la dispoziție. Fără Cristos, el rămâne mut, când este întrebat cu ce drept are pretenția să intre în împărăție (Rom. 3:19). Pierzarea lui este întunericul de afară, unde este plânsul și scrâșnirea dinților. Plânsul sugerează suferința din iad. Unii sunt de părere că scrâșnirea dinților ar însemna că persoanele respective continuă să-L urască și să se răzvrătească împotriva lui Dumnezeu chiar și în iad. În acest caz, se demolează opinia unora, care susțin că flăcările iadului ar exercita un efect purificator asupra celor afectați de ele.

Versetul 14 se referă la întreaga parabolă, nu doar la incidentul cu omul lipsit de haina de nuntă. **Mulți sunt chemați**, adică, chemarea evangheliei este adresată multora. Dar **puțini sunt aleși**. Unii resping chemarea și chiar și dintre cei care o acceptă se dovedește, până la urmă, că unii nu au acceptat-o decât cu gura, în realitate inima lor respingând-o. Toți cei care răspund la vestea cea bună sunt aleși. Singurul mod în care poate ști cineva dacă este ales este acela de a vedea ce va face cu Domnul Isus Cristos. După cum se exprimă comentatorul Jennings: „Toți sunt chemați să se bucure de ospăț, dar nu toți sunt dispuși să-și pună încrederea în Dătătorul, lăsându-L pe acesta să-i îmbrace cu haina corespunzătoare pentru ospăț.”

I. **Dați Cezarului ce este al Cezarului și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu (22:15-22)**

Capitolul 22 este un capitol alcătuit din întrebări, care consemnează încercările a trei echipe diferite de a-L prinde în cursă pe Fiul lui Dumnezeu.

22:15, 16 Avem mai întâi încercarea **fariseilor și a irodienilor**. Deși aceste două grupări se aflau în relație de vrăjmășie aprigă, acum sunt unite prin ura lor comună împotriva Mântuitorului. Ei urmăreau să-L determine pe Cristos să facă o afirmație de natură politică, cu grave implicații pentru națiune. În acest scop, ei s-au servit de deosebirea de păreri care exista între evrei cu privire la loialitatea față de Cezar. Unii se opunea cu îndârjire ideii de a fi supuși unui împărat neevreu. Alții, ca irodienii, adoptau o poziție mai moderată.

22:17 Mai întâi, ei au făcut aprecieri

nesincere cu privire la puritatea caracterului Său, la curăția Sa lăuntrică și curajul Său, după care au lansat întrebarea-bombă: „**Se cade să plătim bir Cezarului sau nu?**”

Dacă Isus răspundea „Nu”, risca nu numai să-i antagonizeze pe irodieni, ci și să fie acuzat de rebeliune împotriva guvernului roman. În cazul unui răspuns negativ, fariseii L-ar fi ridicat imediat, formulând capete de acuzare împotriva Lui. Dar dacă răspundea afirmativ, risca să intre în contradicție cu spiritul intens naționalist al iudeilor și risca să piardă sprijinul oamenilor de rând — sprijin care, până în acest punct, i-a împiedicat pe liderii religioși să scape de El.

22:18, 19 Isus i-a acuzat pe față, făcându-i **fățarnici**, care încearcă să-L prindă în cursă. Apoi i-a rugat să-L arate **banul birului** — în realitate, un dinar, adică moneda cu care se plătea impozitul către guvernul roman. Ori de câte ori evreii vedeau chipul și titlul Cezarului pe această monedă, își aduceau aminte, cu tristețe, că se aflau sub autoritatea Neamurilor, care au impus impozite asupra lor. Dinarul ar fi trebuit să le reamintească însă că robia lor față de Roma era urmarea păcatului lor. Căci dacă ar fi rămas credincioși lui Iehova, întrebarea dacă se cuvenea să plătească impozit Cezarului nu s-ar fi ivit niciodată.

22:20, 21 Isus i-a întrebat: „**Chipul acesta și slovele scrise pe el, ale cui sunt?**” Ei n-au avut încotro și au răspus: „**Ale Cezarului.**” Atunci Domnul le-a spus: „**Dați dar Cezarului ce este al Cezarului și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu!**”

Întrebarea pusă inițial de ei s-a întors împotriva lor, ca un bumerang. Ei speraseră să-L poată prindă pe Isus în cursă, cu întrebarea despre birul datorat Cezarului. El însă le-a demascat eșecul de a-l da lui Dumnezeu tributul care I se cuvine. Deși profund nemulțumiți, ei îi dădeau Cezarului ce i se cuvenea, dar nesocoteau lucrurile pe care le cerea Dumnezeu în viața lor. Iar acum în fața lor se afla Acela care este oglindirea Slavei lui Dumnezeu și întipărirea ființei Lui (Evr. 1:3), dar ei nu l-au acordat locul ce I se cuvenea.

Răspunsul lui Isus arată că credinciosul deține cetățenie dublă. El poartă răspunderea de a fi supus și a sprijini financiar forma de guvernământ lăsată de Dumnezeu pe pământ. El nu are voie să-i vorbească de rău pe cei care guvernează asupra sa, după cum nu este îngăduit să se lase antrenat în eforturi menite să răstoarne autoritatea sub care se

afli. Dimpotrivă, el trebuie să se roage pentru toți cei aflați în poziții de autoritate. Ca cetățean al cerului, el are răspunderea de a fi supus lui Dumnezeu. Dacă se ivește vreodată un conflict între aceste două loialități, prima lui loialitate va fi întotdeauna față de Dumnezeu (Fapte 5:29).

Când citim versetul 21, cei mai mulți dintre noi avem tendința de a sublinia partea care se referă la Cezar, trecând cu multă ușurință peste cea referitoare la Dumnezeu — exact greșeala pentru care i-a muștrat Isus pe farisei!

22:22 Când au auzit fariseii răspunsul Lui, și-au dat îndată seama că au pierdut partida și, profund mirați, au plecat.

J. Saducheeii și întrebarea încuietoare despre înviere (22:23-33)

22:23, 24 După cum am arătat deja, saducheeii erau echivalentul teologilor liberali din vremea noastră, cei care negau învierea cu trupul, existența îngerilor și miracolele. În realitate, negările lor depășeau la număr aserțiunile lor.

Mai mulți saduchei au venit la Isus, cu o istorie ticlăuită dinainte pentru a discredita ideea învierii. Ei l-au amintit lui Isus despre legea privitoare la căsătoria levirată (între cumnat și cumnată), de la Deuteronom 25:5. Potrivit prevederilor legii, dacă un israelit murea fără să lase copii, fratele lui avea datoria să se căsătorească cu văduva rămasă, pentru a păstra numele familiei în Israel și a nu fi înstrăinată moștenirea (averea).

22:25-28 Întrebarea încuietoare se referea la o femeie care și-a pierdut soțul, căsătorindu-se apoi cu unul din frații acestuia. Când a murit al doilea frate, ea s-a căsătorit cu al treilea — și așa mai departe, până la al șaptelea. În cele din urmă, a murit și femeia. În acest punct ei lansează întrebarea, menită să-L umilească pe Domnul, care este Învierea (Ioan 11:25): „**La înviere, nevasta căruia din cei șapte va fi ea? Fiindcă toți au avut-o de nevastă.**“

22:29 Ceea ce voiau ei să spună era că ideea învierii presupunea dificultăți insurmontabile și, prin urmare, nu era rezonabilă și deci nu era reală. Isus a răspuns că dificultatea nu consta în doctrina propriu-zisă, ci în mintea lor, căci ei nu cunoșteau **Scripturile și puterea lui Dumnezeu.**

Mai întâi de toate, ei nu cunoșteau **Scripturile.** Biblia nu afirmă nicăieri că relația soț-soție va continua în cer. Deși bărbații se vor distinge ca bărbați iar femeile ca femei,

și unii și alții vor fi ca îngerii, în sensul că aceștia nici nu se căsătoresc: nici nu se însoară, nici nu se mărită.

În al doilea rând, ei nu cunoșteau **puterea lui Dumnezeu.** Dacă a putut El crea oameni din țărâna pământului, oare nu putea El tot atât de lesne să învie țărâna celor care muriseră deja, refăcând trupurile lor în trupuri slăvite?

22:30-32 Apoi Domnul Isus a adus un argument din Scriptură, care arată că învierea este o necesitate absolută. În Exod 3:6 Dumnezeu se numește pe Sine **Dumnezeul lui Avraam... Isaac și... Iacob.** Dar Isus subliniază că „**Dumnezeu nu este un Dumnezeu al celor morți, ci al celor vii.**“ Dumnezeu a încheiat legăminte cu acești oameni, dar ei au murit înainte ca aceste legăminte să se împlinească pe deplin. Prin urmare, cum poate Dumnezeu să se numească Dumnezeu al trei oameni ale căror trupuri se află în mormânt? Cum ar putea Cel care nu poate să nu-și țină promisiunile să-și respecte promisiunile făcute către oameni care au murit deja? Singurul răspuns posibil este: învierea!

22:33 Nici nu e de mirare că mulțimile au rămas înmărmurite de învățătura Sa! Noi, cei de azi, suntem la fel de înmărmuriți!

K. Marea Poruncă (22:34-40)

22:34-36 Când au auzit Fariseii că Isus le-a astupat gura Saducheeilor, cei care erau antagoniștii lor, au venit la El să-L descoase. Purtătorul lor de cuvânt, un avocat, L-a rugat pe Isus să numească cea mai mare dintre poruncile legii.

22:37, 38 Cu multă iscusință, Domnul Isus a rezumat obligația omului față de Dumnezeu, ca prima și cea mai mare poruncă: „**Să iubești pe Domnul, Dumnezeuul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, și cu tot cugetul tău.**“ În relatarea lui Marcu apare și expresia: „și cu toată tăria ta“ (Marcu 12:30). Asta înseamnă că prima obligație a omului este de a-L iubi pe Dumnezeu cu întreaga sa ființă. După cum a remarcat cineva: inima se referă la emoții, sufletul la voință, mintea la intelect iar tăria la natura fizică.

22:39, 40 Atunci Isus a adăugat că a doua responsabilitate a omului este aceea de a-și iubi aproapele ca pe sine însuși. Barnes remarcă următoarele: „Dragostea față de Dumnezeu și față de om cuprinde toată sfera religiei — exact ceea ce avuseseră în vedere Moise, proorocii, Mântuitorul și apostolii.“ Ar trebui să ne gândim adesea la cuvintele

acestea: „iubește-ți aproapele ca pe tine însuși!“ Ar trebui să ne gândim cât de mult ne iubim pe noi înșine, cât de multe din activitățile noastre se concentrează asupra asigurării de confort și îngrijire maximă pentru noi înșine. Apoi trebuie să încercăm să ne imaginăm cum ar fi dacă am revărsa această dragoste asupra semenilor noștri. Și, făcând un pas mai departe, ar trebui să trecem la acțiune și să punem în practică acest lucru. Un asemenea comportament nu este natural, nu vine de la sine, ci este supranatural. Numai cei care au fost născuți din nou pot să-l facă și chiar și atunci numai când li permit lui Cristos să realizeze acest lucru prin ei.

L. Fiul lui David este Domnul lui David (22:41-46)

22:41, 42 Pe când fariseii erau încă uimiți de răspunsul dat de Isus avocatului, El i-a confruntat cu o problemă: „Ce credeau ei despre Cristos? Al cui Fiu este El?“

Majoritatea fariseilor nu credea că Isus este Cristosul; ei încă îl așteptau pe Mesia. Prin umare, Isus nu i-a întrebat: „Ce credeți despre Mine?“ (deși, desigur, despre aceasta era vorba). El a întrebat la modul general, al cărui Fiu ar fi Mesia când ar apare.

Ei au răspuns corect, că Mesia va fi urmașul lui David.

22:43, 44 Atunci Domnul Isus a citat Psalmul 110:1, unde David spune următoarele: „**Domnul a zis Domnului meu: «Sezi la dreapta Mea, până voi pune pe vrăjmașii Tăi sub picioarele Tale.»**“ Prima dată termenul „Domnul“ se referă la Dumnezeu Tatăl iar a doua oară la Mesia. Deci David L-a numit pe Mesia Domnul său.

22:45 Apoi Isus a pus următoarea întrebare: „**Deci, dacă David îl numește Domn, cum este El fiul lui?**“ Răspunsul este că Mesia este și Domnul lui David, și Fiul lui David — și Dumnezeu, și om! Ca Dumnezeu, El este Domnul lui David; ca Om, El este Fiul lui David.

Dacă fariseii s-ar fi lăsat învățați, ei și-ar fi dat seama că Isus este Mesia — Fiul lui David, prin spița Mariei, și Fiul lui Dumnezeu, revelat de cuvintele, faptele și purtările Sale.

22:46 Dar ei au refuzat să vadă. Complet derutați de înțelepciunea Lui, ei au încercat să-L păcălească cu întrebările lor. Dar după această confruntare, au recurs la o altă metodă: *violenta*.

M. Avertismentul împotriva pericolului de a rosti cuvinte frumoase, dar a avea o purtare contrară acestora (23:1-12)

23:1-4 În versetele cu care începe capitolul acesta Mântuitorul avertizează mulțimile și pe ucenicii Săi față de pericolul cărturarilor și fariseilor. Acești lideri ședeau pe scaunul lui Moise sau predau Legea lui Moise. În general, învățăturile lor erau mai bune decât conduita lor. Crezul lor era mai bun decât practica de viață. Era un caz clasic de cuvinte frumoase, fără acoperire în practică. Așadar Isus le-a spus: „...**toate lucrurile pe care vă spun ei să le păziți păziți-le și faceți-le; dar după faptele lor să nu faceți.**“

Ei impuneau cerințe extrem de stringente (probabil interpretări extrem de literale ale legii — „litera legii“) asupra poporului, dar nu dădeau nimănui ajutor să poarte aceste poveri insuportabile.

23:5 Ei respectau ritualuri și datini religioase, ca să fie văzuți de oameni, și nu din convingerea lor lăuntrică. Un exemplu, în acest sens, îl constituia folosirea filacteriilor. Când le-a poruncit israeliților să lege cuvintele Sale ca semn pe mâinile lor și ca fruntarii între ochii lor (Ex. 13:9, 16; Deut. 6:8; 11:18), gândul avut în vedere de Dumnezeu a fost ca legea să fie mereu înaintea lor, călăuzindu-le activitățile. Ei au redus această poruncă spirituală la o interpretare fizică, literală. Și astfel au încapsulat versete din Scriptură în cutii de piele, pe care le-au legat de mâini sau de frunte. Ei nu erau preocupați de împlinirea legii, cât de purtarea acestor filacterii ridicol de mari, care să le dea înfățișarea de oameni super spirituali. Legea mai porunca ca evreii să poarte ciucuri cu fir albastru la colțurile hainelor lor (Num. 15:37-41; Deut. 22:12). Aceste trăsături distinctive aveau menirea să le reamintească faptul că erau un popor deosebit și că trebuiau să aibă o purtare net separată de restul popoarelor, de Neamuri. Fariseii nesocoteau învățămintele spirituale și se mulțumeau să-și facă ciucurii cât mai lungi.

23:6-8 Ei își dădeau importanță prin faptul că se luptau după locurile de onoare la ospete și în sinagogi. Ei își gădilau eul lor propriu și le plăcea să li se facă plecăciuni prin piețe și să le zică oamenii Rabi (care înseamnă „învățătorul meu“ sau „Cel mare“).

23:9, 10 Aici Domnul Și-a avertizat ucenicii asupra pericolului de a folosi titluri distinctive, care se cuvin, de fapt, doar lui Dumnezeu. Nu trebuie să ni se spună „Rabi“

ca titlu distinctiv, deoarece numai Unul este Învățătorul nostru: Cristos. Nici unui om nu avem voie să-i spunem Părinte, deoarece numai Dumnezeu este Părintele sau Tatăl nostru. Iată ce scrie Weston pe această temă:

Este o declarație a relației esențiale a omului cu Dumnezeu. Credinciosul e definit de trei lucruri: ceea ce este, ceea ce crede și ceea ce face — sau doctrină, experiență și practică. Ființa spirituală a omului are nevoie de trei lucruri: viață, instruire, călăuzire; sau exact ceea ce proclamă Domnul în șase cuvinte, în Evanghelie: „Eu sunt calea, adevărul și viața”. Nu-i acordați nimănui titlul de „Părinte”, căci nici un om nu poate dărui sau susține viața spirituală; nu-l ridicați pe nici un om pe un pedestal, ca învățător infailibil; nu-i permiteți nimănui să-și aroge titlul de director spiritual; relația dumneavoastră cu Dumnezeu și cu Cristos este la fel de apropiată ca a oricărei alte persoane.⁴²

Semnificația evidentă a cuvintelor Mântuitorului este aceea că în împărăția cerurilor toți credincioșii formează o frăție, fiind în raporturi de egalitate și neexistând titluri distinctive care să-l așeze pe unul deasupra celuilalt. Și totuși, câte titluri pompoase s-au încetățenit în creștinismul contemporan: Reverend, Părinte, Sfinția voastră, Înalt prea sfinția voastră, și o mulțime de alte titluri. Chiar și termenul aparent inofensiv de „Doctor” înseamnă învățător în latină. (Acest avertisment se referă, neândoios, la latura *spirituală*, mai degrabă decât la relația academică sau la profesia de medic. Firește, nu vom împiedica un copil să se adreseze tatălui său cu termenul de părinte, după cum nu am concepe ca pacientul să se adreseze unui medic decât cu formula „Domnule Doctor”.) În ce privește relațiile pământești, regula de care trebuie să ținem seama este: „dați cinstea tuturor celor cărora li se cuvine cinstea” (Rom. 13:7).

23:11, 12 Din nou, caracterul revoluționar al împărăției cerurilor reiese din faptul că adevărata măreție este exact opusul concepției majorității oamenilor. Isus a spus: „Cine este cel mai mare între voi trebuie să fie robul vostru. Iar cine se înalță pe sine va fi smerit și cine se smerește pe sine va fi înălțat.” Adevărata măreție se arată când cineva se apleacă să slujească. Fariseii care se înălțau pe ei înșiși aveau să fie smeriți. Adevărații ucenici care se smeresc vor fi înălțați la vremea cuvenită.

N. Nelegiuirile cărturarilor și fariseilor (23:13-36)

Domnul Isus a rostit apoi o serie de condamnări la adresa ipocriților religioși din vremea Sa. Acestea nu au fost „blesteme”, ci mai degrabă expresii de întristare cu privire la soarta lor, echivalând cu sensul actual al cuvântului „vai”, în expresia „Vai de tine!” sau „Vai de el!”.

23:13 Primul „vai” este îndreptat împotriva îndărătniciei și obstrucționismului lor. Ei refuzau să intre în împărăție și, în același timp, îi împiedicau și pe alții să intre. Ciudat este că liderii religioși sunt adesea cei mai activi împotriviții ai evangheliei harului! Ei ar tolera orice, numai vestea bună a evangheliei nu! Omul firesc nu vrea să fie obiectul harului lui Dumnezeu și nu vrea ca Dumnezeu să-Și arate harul și altora.

23:14 Al doilea vai⁴³ atacă acțiunea prin care ei își însușeau casele văduvelor, căutând să-și acopere fața prin rugăciuni lungi. Unele culte deraiate din vremea noastră folosesc tehnici similare, căutând să înduplece văduve în vârstă sau uneori chiar credincioși lipsiți de discernământ să treacă averea lor în numele și contul așa-numitei „biserici”. Asemenea prețiși posesorii ai evlaviei vor primi o osândă și mai mare.

23:15 A treia acuzație împotriva lor se referă la râvna lor greșit canalizată. Astfel, ei mergeau până în pânzele albe să facă un singur convertit, dar după ce acesta era câștigat, îl făceau să fie de două ori mai rău decât ei înșiși. Iarăși, putem stabili o analogie cu zelul cultelor deraiate din vremea noastră. Grupurile acestea se duc din casă în casă, vizitând cartiere întregi, doar să poată câștiga un singur convertit, pe care să-l corupă apoi cu învățăturile lor stricute. Aici se aplică ceea ce a spus cineva: „Cei mai convertiți devin cei mai perversiți.”

23:16-22 În al patrulea rând, Domnul i-a condamnat pentru cazuistica lor, pentru priceperea de a se juca cu cuvintele, în scopuri necinstite. Ei și-au clădit un întreg sistem de raționamente false, numai să nu trebuiască să plătească ceea ce datorau, doar pentru a evita să-și țină promisiunile. De exemplu, ei propovăduiau că dacă jură cineva pe templu, nu este obligat să plătească, dar dacă jură pe aurul din templu, atunci trebuie să-și îndeplinească juruința. Ei afirmă că cine jură pe darul de pe altar are obligativitatea legală de a-și ține promisiunea, în vreme ce persoana care jura pe altarul gol nu are această obligativitate. Astfel, ei

puneau mai mult preț pe aurul care se afla deasupra lui Dumnezeu (căci templul era casa lui Dumnezeu), și pe darul care era pe altar (o valoare materială oarecare), care era tratat mai presus de altarul însuși. Astfel ei dovedeau că sunt mai interesați de partea materială, decât de cea spirituală. Erau mai preocupați de a primi (darul), decât de a da (căci altarul era locul unde se făceau daruri).

Adresându-li-se cu termenul: „povățuitori orbi“, Isus le-a demască cazuistica. Aurul din templu căpăta valoare specială doar pentru că era asociat cu locuința lui Dumnezeu. Altarul era acela care conferea valoare darului aflat deasupra lui. Oamenii care cred că aurul are o valoare proprie, intrinsecă sunt orbi; el dobândește valoare doar în măsura în care este folosit spre slava lui Dumnezeu. Darurile făcute din motive carnale (firești) sunt lipsite de valoare; în schimb, cele pe care le facem Domnului sau în Numele Domnului au valoare eternă.

Realitatea este că indiferent pe ce jurau acești farisei, Dumnezeu era implicat iar ei erau obligați să-și respecte jurământul. Oamenii nu pot scăpa de obligațiile lor doar prin construirea unor argumente, oricât de sofisticate ar fi acestea. Jurămintele făcute trebuie aduse la îndeplinire iar promisiunile trebuie respectate. Este inutil să încercăm să recurgem la detalii de natură tehnică, pentru a ne eschiva de la îndatoririle noastre.

23:23, 24 Al cincilea „vai“ este rostit împotriva ritualismului golit de realitate. Cărturarii și fariseii dăruiau cu meticulozitate Domnului a zecea parte din cele mai nesemnificative ierburi și plante din grădina lor. Isus nu i-a condamnat pentru această minuțiozitate în privința ascultării, dar i-a osândit pentru că erau total lipsiți de scrupule când era vorba să dea dovadă de dreptate, de îndurare și de omenie față de alții. Recurgând la o expresie de o neântrecută măiestrie, Isus i-a descris pe acești lideri ca pe unii care încearcă să strecoare fânțarul, dar înghit cămila. Specia de fânțar despre care este vorba în text era o insectă mică, ce adesea cădea în paharul cu vin, era strecurată prin absorbția vinului printre dinți. Cât de ridicolă era grija deosebită de care dădeau ei dovadă în cazul unei insecte nesemnificative, „înghițind“ apoi cel mai mare animal necurat din Palestina! Fariseii erau mult mai preocupați de lucrurile mărunte și nesemnificative, fiind însă orbi cu privire la păcatele enorme, cum ar fi ipocrizia, necinstea, cruzimea și lăcomia. Ei și-au pierdut orice simț al proporții-

lor.

23:25, 26 Al șaselea „vai“ se referă la îndeplinirea formală a unor reguli exterioare. Fariseii, care aveau grijă să mențină în afară o imagine de religiozitate și morală, erau plini, în inimile lor, de răpire și de necumpătate.⁴⁴ Ei trebuiau să curețe mai întâi partea din afară a paharului și a blidului, adică să se asigure că inimile lor au fost curățite prin pocăință și credință. Abia apoi putea fi acceptabilă purtarea lor exterioară! E o deosebire între persoana și personalitatea noastră. Noi avem tendința de a sublinia personalitatea — modul în care am dori să ne vadă alții. Dumnezeu, în schimb, subliniază persoana — ceea ce suntem cu adevărat. El dorește adevărul în lăuntrul ființei noastre (Ps. 51:6).

23:27, 28 Al șaptelea „vai“ este tot o condamnare la adresa formalismului exterior, cu deosebirea că al șaselea „vai“ condamnă escamotarea avariției, în timp ce al șaptelea „vai“ condamnă mușamalizarea ipocriziei și a fărădelegii.

Mormintele erau văruite, pentru ca evreii să nu le atingă din greșeală și astfel să se întineze ceremonial. Isus i-a comparat pe farisei cu mormintele văruite, care păreau curate pe dinafară, dar erau pline de putreziciune pe dinăuntru. Oamenii credeau că dacă intrau în contact cu acești lideri religioși erau într-un fel sfințiți, dar în realitate se întinau, deoarece liderii religioși erau plini de ipocrizie și fărădelege.

23:29, 30 Ultimul „vai“ lovește în ceea ce am putea numi drept „omagiu exterior, omucidere interioară“. Cărturarii și fariseii pretindeau că îi cinsteau pe proorocii Vechiului Testament, prin faptul că le zideau sau le reparau mormintele și depuneau coroane pe monumentele lor. În cadrul unor cuvântări memoriale, ei afirmau că, dacă ar fi trăit pe vremea strămoșilor lor, nu s-ar fi unit cu aceștia la vărsarea sângelui proorociilor.

23:31 Isus le-a spus: „**Prin aceasta mărturisiiți despre voi înșivă că sunteți fiii celor ce au omorât pe prooroci.**“ Dar cum mărturiseau ei? S-ar părea, din versetul precedent, că ei s-au desolidarizat de strămoșii lor, care i-au ucis pe profeți. Mai întâi, ei au recunoscut că strămoșii lor, ai căror descendenți erau, au vărsat sângele profeților. Dar Isus a folosit termenul **fii** în sensul de oameni care împărțeau aceleași trăsături cu cei din prima categorie. El știa că tocmai în acea perioadă, pe când ei împodobeau mormintele profeților, în ascuns puneau la cale

moartea Sa. În al doilea rând, prin respectul pe care-l acordau profeților spuneau, în realitate, „Singurii profeți pe care îi agreăm sunt cei morți!“ Și astfel, erau fiii părinților lor și în această privință.

23:32 Apoi Domnul a adăugat: „**Voi dar umpleți măsura părinților voștri!** Părinții lor umpluseră cupa uciderii prin faptul că i-au omorât pe profeți. Cărturarii și fariseii aveau să umple măsura în curând, prin uciderea Domnului Isus și a urmașilor Lui, punând capac la ceea ce începuseră părinții lor.

23:33 În acest punct, Cristosul lui Dumnezeu rostește acele cuvinte tunătoare: „**Serpi, pui de năpârci! Cum veți scăpa de pedeapsa gheenei?**“ E posibil oare ca Dragostea Întrupată să rostească cuvinte atât de tăioase? Da, întrucât adevărata dragoste trebuie să fie și neprihănită și sfântă. Concepția populară despre Isus, potrivit căreia El ar fi doar un reformator inofensiv, incapabil de alte emoții decât acelea de iubire, este nebiblică. Dragostea poate da dovadă de fermitate și întotdeauna trebuie să fie dreaptă.

Este un gând solemn să ne amintim că aceste cuvinte de condamnare au fost rostite la adresa liderilor religioși, nu la aceea a unor bețivi sau desfrânați. În perioada actuală, când ecumenismul câștigă foarte mulți adepți, când unii creștini evanghelici își unesc forțele cu dușmani declarați ai crucii lui Cristos, este bine să luăm aminte la exemplul lui Isus și să ne amintim cuvintele rostite de profetul Iehu către Iosafat: „Cum de-ai ajutat tu pe cel rău, și ai iubit pe cei ce urâsc pe Domnul?“ (2 Cronici 19:2).

23:34, 35 Isus nu numai că a prevăzut moartea Sa, dar le-a spus cărturarilor și fariseilor pe față că îi vor omori pe unii dintre solii pe care El avea să-i trimită — **prooroci, înțelepți și cărturari**. Unii, dacă au scăpat de martiraj, au fost, în schimb, biciuiți în sinagogi și persecutați din oraș în oraș. Astfel, liderii religioși ai Israelului își îngrămădeau asupra lor vinovăția acumulată de-a lungul istoriei martirajelor. Asupra lor aveau să vină tot sângele nevinovat, care a fost vărsat pe pământ, de la sângele neprihănitului Abel până la sângele lui Zaharia, fiul lui Barachia, a cărui ucidere este consemnată la 2 Cronici 24:20, 21, ultima carte din Biblia Ebraică (nu este vorba de Zaharia, autorul cărții cu același nume din Vechiul Testament).

23:36 Culpabilitatea întregului trecut

avea să cadă peste generația sau rasa căreia i se adresa Cristos, ca și când tot sângele nevinovat se combina și culmina în moartea Mântuitorului fără păcat. Un potop de pedeapsă avea să fie vărsat peste națiunea care L-a urât pe Mesia fără pricină și L-a răstignit pe o cruce de tâlhar.

O. Isus plânge pentru Ierusalim (23:37-39)

Este foarte semnificativ acest capitol din Biblie, care, deși conține atâtea condamnări rostite de Domnul Isus, se încheie însă cu lacrimile Sale! După ce a fost respins cu atâta furie de farisei, El rostește o plângere zguduitoare la adresa cetății care a pierdut prilejul. Repetarea numelui: „**O, Ierusalime, Ierusalime!**“ este încărcată de emoție ne-spus de adâncă. Este cetatea care i-a ucis pe profeți și i-a omorât cu pietre pe solii trimiși de Dumnezeu. Cu toate acestea, Domnul a iubit-o și, cu dragă inimă, i-ar fi strâns la piept pe copiii ei — **cum își strânge găina puilor sub aripi** — dar ea nu a vrut să se lase îmbrățișată.

23:38 În încheierea acestei lamentații, Domnul Isus spune: „**Iată că vi se lasă casa pustie.**“ În esență, casa de aici este templul, dar s-ar putea referi și la cetatea Ierusalim și la însăși națiunea Israel. De la moartea Sa și până la a Doua Venire a Sa avea să urmeze un interval în timpul căruia Israelul necredincios nu avea să-L vadă (după învierea Sa El a fost văzut doar de credincioși).

23:39 Versetul 39 anticipează a Doua Sa Venire, când o parte credincioasă a Israelului Îl va accepta ca Regele-Mesia al ei. Această acceptare se deduce implicit din cuvintele: „**Binecuvântat este Cel ce vine în Numele Domnului.**“

Nu se sugerează că cei care L-au ucis pe Cristos vor mai avea o șansă. Domnul vorbește despre Ierusalim și astfel, prin metonimie, despre locuitorii săi și despre Israel în general. A doua oară când locuitorii Ierusalimului Îl vor vedea după moartea Sa va fi când Îl vor privi pe Cel ce L-au străpuns și-L vor jeli cum e jelit un singur fiu (Zah. 12:10). În concepția iudaică, nu există jale mai mare decât aceea pentru unicul fiu al unei familii.

XIII. Discursul rostit de Rege pe Muntele Măslinilor (Cap. 24, 25)

Capitolele 24 și 25 formează ceea ce s-a numit Discursul de pe Muntele Măslinilor, deoarece această rostire importantă a Dom-

nului Isus a avut loc pe acest munte. Discursul este în întregime de natură profetică, îndreptându-ne privirile spre a Doua Venire a Domnului. El privește în principal, dar nu exclusiv, națiunea Israel. Locul unde a fost rostit este, evident, Palestina („atunci cei care vor fi în Iudeea să fugă la munți“, 24:16). Cadrul său este prin excelență iudaic: „rugați-vă ca fuga voastră să nu fie iarna, nici într-o zi de Sabat“, 24:20. Referirea la cei aleși din 24:22 trebuie înțeleasă ca o referire la *aleșii iudaici*, nu la biserică. Biserica nu poate fi găsită în nici una din profețiile sau parabolele discursului, așa cum vom demonstra îndată.

A. Isus prezice distrugerea templului (24:1, 2)

Discursul este introdus prin afirmația semnificativă că Isus a părăsit templul. Această mișcare este deosebit de semnificativă, mai ales în lumina cuvintelor pe care tocmai le-a rostit: „Iată că vi se lasă casa pustie“ (23:38). Aceasta ne duce cu gândul la modul în care descrie Ezechiel gloria care s-a depărtat din templu (Ezec. 9:3; 10:4; 11:23).

Ucenicii doreau ca Domnul să admire și El frumusețea arhitectonică a templului, așa cum îi impresionase aceasta pe ei. Ei se ocupau de lucrurile trecătoare, și nu de cele eterne; erau preocupați de umbre, mai degrabă decât de substanță. Isus i-a avertizat că clădirea avea să fie distrusă, așa încât nu va mai rămâne piatră pe piatră, care să nu fie dărâmată. Titus a încercat, fără succes, să salveze templul, dar soldații de sub comanda lui l-au incendiat, împlinind astfel profeția lui Cristos. Când focul a mistuit podoabele de aur, prețiosul metal topit s-a scurs printre pietre. Pentru a-l recupera, soldații au fost nevoiți să scoată pietrele, una câte una, exact așa cum prezisese Domnul. Această judecată a fost executată în anul 70 după Cristos, când romanii, sub conducerea lui Titus, au prădat Ierusalimul.

B. Prima jumătate a Marii Strămtorări (24:3-14)

24:3 „El a șezut jos pe muntele Măslinilor. Și ucenicii Lui au venit la El la o parte, și l-au zis: «Spune-ne, când se vor întâmpla aceste lucruri? Și care va fi semnul venirii Tale și al sfârșitului veacului acestuia?»“ Să examinăm pe rând cele trei întrebări puse de ucenici:

1. Când se vor întâmpla aceste lucruri?

Cu alte cuvinte, când va fi distrus templul?

2. **Care va fi semnul venirii Sale?** Adică, ce eveniment supranatural va preceda revenirea Sa pe pământ, pentru a-Și instaura împărăția?

3. **Care va fi semnul... sfârșitului veacului?** Adică ce anume va vesti sfârșitul epocii imediat premergătoare glorioasei Sale revenirii? (A doua și a treia întrebare constituie, în esență, o singură întrebare.)

Trebuie să nu scăpăm din vedere faptul că modul de a gândi al acestor ucenici evrei era concentrat în jurul glorioasei epoci a lui Mesia pe pământ. Ei nu se gândeau la venirea lui Cristos pentru biserică; ei nu cunoșteau aproape nimic despre această etapă din cadrul venirii Sale. Expectația lor se baza pe venirea Sa cu putere și slavă, pentru a-Și distruge vrăjmașii și a-Și instaura domnia peste întreaga lume.

De asemenea, trebuie să ne fie clar că ei nu s-au referit nici la sfârșitul *lumii* (cum se spune în versiunea King James), ci la sfârșitul *veacului* (în greacă: *aiōn*).

Prima întrebare pusă de ei nu se bucură de un răspuns direct. Mai degrabă, Mântuitorul pare să comaseze asediul Ierusalimului, care avea să se întâmple în anul 70 d.Cr. (vezi Luca 21:20-24) cu un asediu similar ce se va întâmpla în zilele de pe urmă. Când studiem profețiile, adesea vedem cum Domnul trece aproape imperceptibil de la o împlinire timpurie, parțială la o împlinire ulterioară, finală.

Întrebările a doua și a treia își primesc răspunsul în versetele 4-44 din capitolul 24. Aceste versete descriu Perioada de șapte ani a Tribulației (sau a Marii Strămtorări, cum mai este ea cunoscută), perioadă care va precede glorioasa venire a lui Cristos. Primii trei ani și jumătate sunt descriși în versetele 4 la 14. Ultimii trei ani și jumătate, cunoscuți sub denumirea de Marea Strămtorare și aceea de Vremea Necazului lui Iacob (Ier. 30:7), vor fi ani de suferințe fără precedent pentru locuitorii pământului.

Multe din condițiile care caracterizează prima jumătate a Marii Strămtorări s-au manifestat, într-o oarecare măsură, în mai toată istoria omenirii, dar în perioada de care ne ocupăm acum aceste condiții vor fi extrem de mult intensificate. Celor care fac parte din biserică li s-a promis strămtorare (Ioan 16:33), dar aceasta se deosebește foarte mult de Marea Strămtorare, care va fi turnată peste o lume care L-a respins pe Fiul lui

Dumnezeu.

Noi credem că biserica va fi luată din lume (1 Tes. 4:13-18) înainte de a începe ziua mântuirii lui Dumnezeu (1 Tes. 1:10; 5:9; 11 Tes. 2:1-12; Apo. 3:10).

24:4, 5 În timpul primei jumătăți a Marii Strămtorări, se vor ivi mulți Mesii falși, care vor reuși să înșele mulțimi mari de oameni. Actualul curent de apariție a atâtor culte deviate ar putea constitui un preludiu al acestei perioade, dar încă nu este adevăra împlinire a profeției. Acești lideri religioși falși vor fi evrei, care vor pretinde că sunt Cristosul.

24:6, 7 Vor fi războaie și vești de războaie.... Un neam se va scula împotriva altui neam, și o împărăție împotriva altei împărății. Din nou, la prima vedere s-ar părea că deja vedem împlinirea acestei zile, dar evenimentele la care asistăm pălesc în fața a ceea ce va fi atunci când se va împlini cu adevărat profeția aceasta. De fapt, următorul eveniment din cadrul programului calendaristic al lui Dumnezeu este Răpirea bisericii (Ioan 14:1-6; 1 Cor. 15:51-57). Nu mai e nici o profeție care trebuie să se împlinească înaintea de Răpire. După ce va fi ridicată biserica de pe pământ, va începe să se deruleze programul profetic al lui Dumnezeu și condițiile descrise în acest capitol vor începe să se manifeste cu repeziciune. **Foamete, ciumi și cutremure** se vor petrece în diverse locuri de pe pământ. Chiar și astăzi liderii din toată lumea sunt alarmați de spectrul foamei, datorită exploziei demografice. Dar această condiție va fi mult accentuată, prin penuria de alimente cauzată de războaie.

Cutremurele de pământ atrag atenția lumii — nu numai cele care s-au petrecut deja, ci mai ales, cele care sunt așteptate să vină. Din nou, acestea sunt doar paie în bătaia vântului, și nu împlinirea reală a cuvintelor Mântuitorului.

24:8 Versetul 8 identifică această perioadă drept **începutul durerilor** — adică declanșarea durerilor nașterii, prin care se va instaura o nouă orânduire (ordine), sub conducerea Regelui Mesia al Israelului.

24:9, 10 Credincioșii statornici vor trece prin mari încercări personale în timpul Marii Strămtorări. Națiunile lumii vor dezlănțui o campanie aprigă de ură împotriva tuturor celor care Îi sunt credincioși Lui. Ei nu vor fi doar judecați în instanțele civile și religioase (Marcu 13:9), ci mulți vor muri ca martiri, datorită refuzului lor de a se lepăda de credință. Deși credincioșii din toate tim-

purile epocii creștine au avut parte de aceste încercări și suferințe, datorită mărturiei lor, versetele de aici par să se refere la cei 144 000 de credincioși evrei, care vor desfășura o lucrare deosebită în timpul acestei perioade.

Mulți vor alege apostazia, numai să nu sufere și să nu moară. Membri ai familiilor își vor pâri propriile rude, trădându-i și vânzându-i în mâinile unor prigonitori bes-tiali.

24:11 Se vor scula mulți prooroci mincinoși și vor înșela mulțimi mari de oameni. Acești profeți falși nu trebuie confundați cu falșii mesii din versetul 5. Profeții falși se pretind a fi purtători de cuvânt al lui Dumnezeu. Două sunt modalitățile prin care pot fi depistați aceștia: profețiile lor nu se împlinesc întotdeauna și învățăturile lor întotdeauna îi îndepărtează pe oameni de la adevăratul Dumnezeu. Faptul că se pomeneste de **prooroci** (profeți) întărește convingerea noastră, exprimată anterior, că Marea Strămtorare are, cu precădere, un caracter iudaic. **Proorocii mincinoși** sunt asociați cu poporul Israel, pe când, în biserică, pericolul vine din partea *învățătorilor* mincinoși (falși) (2 Pet. 2:1).

24:12 În contextul răspândirii fără precedent a răutății, sentimentele umane de afecțiune se vor întâlni tot mai rar; în schimb, vor abunda actele de ură și răutate.

24:13 „**Dar cine va răbda până la sfârșit va fi mântuit**“. Evident, acest verset nu înseamnă că sufletele oamenilor vor fi mântuite în acel timp prin răbdarea lor; mântuirea este întotdeauna prezentată în Biblie ca fiind dăruită de Dumnezeu, prin harul Său și primită sau însușită prin credința în moartea înlocuitoare a lui Cristos și învie-rea Sa. Nici nu înseamnă că toți cei care vor răbda vor scăpa de vătămare fizică — căci deja am aflat că mulți credincioși vor fi martirizați (v. 9). Este, mai degrabă, o afirmație cu caracter general, potrivit căreia, cei care rămân statornici, suferind prigoanele fără să se lepede de credință, vor fi izbăviți la a Doua Venirea lui Cristos. Nimeni să nu-și închipuie că apostazia le va da prilejul să scape sau să se pună la adăpost. Numai cei care au credință adevărată **vor fi mântuiți**. Deși credința autentică, mântuitoare, poate înregistra uneori scăpări și alunecări, pe ansamblu, ea rămâne totdeauna statornică, are caracterul de permanență.

24:14 În timpul acestei perioade, **evanghelia împărăției** va fi vestită în toată lu-

mea, ca să slujească de mărturie tuturor neamurilor. După cum am explicat în notițele asupra versetului 23 din capitolul 4, **evanghelia împărăției** este vestea bună că Cristos vine să-și instaureze **împărăția** pe pământ și că cei care-L primesc prin credință în timpul Marii Strămtorări vor beneficia de binecuvântările Domniei Sale de o mie de ani (Mileniul).

Versetul 14 din capitolul 24 este adesea greșit interpretat de unii, care încearcă să demonstreze că Cristos nu ar putea să vină în orice moment, să-și ia biserica, deoarece atâtea triburi încă nu au auzit evanghelia. Dar această aparentă dificultate este eliminată de îndată ce ne dăm seama că versetul 14 se referă la venirea Sa cu sfinții Săi, mai degrabă decât *pentru* sfinții Săi. În plus, versetul se referă la evanghelia *împărăției*, nu la evanghelia *harului lui Dumnezeu* (vezi notele de la 4:23).

Există o paralelă izbitoră între evenimentele descrise în versetele 3-14 și cele de la Apocalipsa 6:1-11. Călărețul de pe calul *alb* — **un mesia fals**; călărețul de pe calul *roșu* — **război**; călărețul de pe calul *negru* — **foamete**; călărețul de pe calul *gălbui* — **ciuma**; sau **moartea**. Sufletele de sub altar sunt martiri. Evenimentele descrise la Apocalipsa 6:12-17 sunt corelate cu cele de la Matei 24:19-31.

C. Marea Strămtorare (24:15-28)

24:15 În acest punct am ajuns la mijlocul Marii Strămtorări. Știm că așa stau lucrurile comparând versetul 15 cu Daniel 9:27. Daniel a prezis că la mijlocul săptămânii a șaptezecoa, adică, la sfârșitul a trei ani și jumătate, un chip idolatru va fi așezat în locul sfânt, adică în templul din Ierusalim. Tuturor oamenilor li se va porunci să se închine acestui idol abominabil. Eșecul de a se conforma ordinului va fi plătit cu moartea (Apo. 13:15).

„De aceea, când veți vedea «urâciunea pustiirii», despre care a vorbit proorocul Daniel, «așezată în locul sfânt» — cine citește să înțeleagă! — Înălțarea idolului va constitui semnalul pentru cei care cunosc Cuvântul lui Dumnezeu că Marea Strămtorare a început. Observați că Domnul dorește ca cine citește profeția s-o înțeleagă.

24:16 ...atunci cei ce vor fi în Iudeea să fugă la munți, deoarece în vecinătatea Ierusalimului refuzul lor de a se închina chipului ar putea fi ușor depistat.

24:17-19 Totul va trebui făcut în mare

grabă. Dacă cineva va sta pe acoperișul casei, va trebui să-și lase toate lucrurile și să fugă. Timpul petrecut cu strângerea lucrurilor personale ar putea însemna diferența dintre viață și moarte. Cel care va lucra la câmp nu trebuie să se întoarcă să-și ia hainele, oriunde și le-ar fi lăsat. Femeile gravide și mamele care alăptează vor fi foarte dezavantajate — căci va fi greu pentru ele să poată fugi.

24:20 Credincioșii trebuie să se roage ca această criză să nu vină iarna, când s-ar crea alte probleme pentru călătorit, și să nu vină în ziua de Sabat, când distanța pe care ar putea-o parcurge ar fi limitată, conform legii (Ex. 16:29). O călătorie ca pentru o zi de Sabat nu ar fi de ajuns să le permită să se refugieze în afara zonei de pericol.

24:21 „Pentru că atunci va fi un necaz așa de mare, cum n-a fost niciodată de la începutul lumii până acum, și nici nu va mai fi.” Aceste cuvinte delimitează net perioada Marii Strămtorări de toate celelalte suferințe, cum ar fi inchiziția, pogromurile, epurările, masacrele și genocidele istoriei. Profeția aceasta nu putea fi împlinită până acum de toate celelalte persecuții care au avut deja loc, deoarece se spune limpede că se va sfârși cu a Doua Venire a lui Cristos.

24:22 Marea Strămtorare va fi atât de intensă încât **dacă zielele acelea n-ar fi scurtate, nimeni n-ar scăpa**. Asta nu înseamnă însă că Marea Tribulație, a cărei durată este precizată, ca fiind de trei ani și jumătate, va fi scurtată. Explicația probabilă este că Dumnezeu în chip miraculos va scurta ziua, să rămână mai puține ore cu lumină, întrucât majoritatea luptelor au loc la lumina zilei. **Din pricina celor aleși** (adică a celor care L-au primit pe Isus), Domnul va ușura suferința, făcând ca întunericul să vină mai repede decât de obicei.

24:23-26 Versetele 23 și 24 reiau avertismentele față de pericolul mesiiilor falși și al profeților falși. Într-o atmosferă de criză, vor circula știri că Mesia se află deja într-un loc secret. Asemenea vești vor putea fi folosite pentru a-i prinde în cursă pe cei care-L vor căuta cu dragoste și sinceritate pe Cristos. De aceea, Domnul îi avertizează pe toți ucenicii să nu creadă veștile privitoare la o sosire locală, secretă. Chiar cei care fac minuni nu provin, neapărat, de la Dumnezeu; minunile pot avea o origine satanică. Omul păcatului va fi investit cu putere satanică, pentru a face minuni (2 Tes. 2:9, 10).

24:27 Venirea lui Cristos va fi un eveni-

ment inconfundabil — ea se va produce dintr-odată, va fi publică, universală și slăvită. Asemenea fulgerului, ea va fi imediat vizibilă și clară tuturor.

24:28 Și nici o stricăciune morală nu va scăpa furiei și judecății ei. „**Oriunde va fi stârvul, acolo se vor aduna vulturii.**” Stârvul întruchipează iudaismul apostat, creștinătatea apostată și întregul sistem al lumii, care s-a unit împotriva lui Dumnezeu și a Cristosului Său. **Vulturii** reprezintă judecățile lui Dumnezeu, care vor fi dezlănțuite în legătură cu apariția lui Mesia.

D. A doua venire (24:29-31)

24:29 La încheierea Marii Strămtorări, se vor produce groaznice perturbații în ceruri. **Soarele se va întuneca** și, întrucât lumina lunii este doar o reflecție a luminii soarelui, luna nu-și va mai da lumina. Stelele vor cădea din cer iar planetele vor fi deviate de la orbitele lor obișnuite. E inutil să menționăm că aceste perturbații cosmice de o așa anvergură vor afecta clima, marea și anotimpurile de pe pământ.

Ne putem forma o imagine vagă a ceea ce se va întâmpla atunci, dacă citim descrierea pe care o face Velikovsky schimbărilor care s-ar produce în cazul în care doar un alt corp ceresc s-ar apropia de pământ, provocând o înclinație a axei sale:

În acel moment, un seism extraordinar de puternic ar cutremura întregul pământ. Aerul și apa ar continua să se miște prin inerție; uraganele ar cuprinde pământul iar mările ar inunda continentele, purtând cu ele pietriș, nisip și fauna marină, pe care le-ar depozita pe uscat. S-ar dezvolta o temperatură foarte ridicată, care ar topi rocile; ar erupe vulcanii; lava s-ar revărsa, pătrunzând în fisuri și acoperind mase uriase de teren. Munții ar făși în mijlocul șesurilor, mulți dintre ei încăleacănd peste alți munți existenți, provocând sciziuni și rupturi masive. Lacurile s-ar goli de apă, râurile și-ar schimba cursul; regiuni uriase ale pământului, împreună cu toți locuitorii lor, ar cădea sub valurile mării. Pădurile ar arde iar uraganul și mările involburate le-ar smulge din rădăcini, adunându-le în grămezi uriase. Mări s-ar transforma în deșerturi iar apele ar dispărea.⁴⁵

24:30 „**Atunci se va arăta în cer semnul Fiului.**” Nu ni se spune care va fi semnul acela. Prima Sa venire a fost însoțită de un semn pe cer — steaua. Poate că tot o stea miraculoasă va vesti a doua Sa venire. Unii

cred că **Fiul Omului** Însuși va fi semnul. Indiferent de semnificația reală a versetului, semnul va fi văzut de toți când se va arăta. **Toate semnițiile (triburile) pământului se vor boci și vor vedea pe Fiul omului venind pe norii cerului, cu putere și cu o mare slavă.**” Ce clipă minunată va fi! Cel care a fost scuipat și răstignit va fi răzbunat, ca Domn al vieții și gloriei! Blândul și umilul Isus se va arăta ca Iehova Însuși. Mielul de jertfă va descinde ca Leu cuceritor. Disprețuitul tâmplar din Nazaret va veni ca Rege al regilor și Domn al domnilor. Carele Sale vor fi norii cerului. El va veni îmbrăcat cu toată puterea și splendoarea — acesta fiind momentul așteptat cu atâta ardoare de toată creația, ce a suspinat atâtea mii de ani!

24:31 Când va cobori El, va trimite pe **îngerii Săi** pe tot pământul, ca să adune pe aleșii Lui — Israelul credincios — în țara Palestinei. De pe tot pământul ei se vor aduna să-L salute pe Mesia și să se bucure de domnia Sa slăvită.

E. Pilda smochinului (24:32-35)

24:32 „**De la smochin învățați pilda lui.**” Din nou, Domnul nostru trage învățăminte spirituale din natură. Când ramurile smochinului se frăgezesc și înfrunzesc, **știți că vara este aproape.** Am văzut că smochinul întruchipează poporul Israel (21:18-22). Veacuri de-a rândul, Israelul a zăcut latent, fără să aibă nici un guvern al său, nici o structură statală, nici un sistem monetar, nici o administrație. Spiritual, națiunea rămâne în continuare rece și steapă. Nu dă nici un rod pentru Dumnezeu. Dar pe plan național, am putea spune că ramurile sale au frăgezit și au inverzit.

24:33 „**Tot așa, și voi, când veți vedea toate aceste lucruri, să știți că Fiul omului este aproape, este chiar la uși.**” Reapariția Israelului ca națiune suverană înseamnă nu numai că începutul Marii Strămtorări este aproape, dar și că Domnul Însuși este aproape, **chiar la uși!**

Dacă venirea lui Cristos ca să domnească este atât de aproape, cu cât mai iminentă este Răpirea bisericii? Dacă zărim deja umbrele evenimentelor care trebuie să precedă apariția Sa în slavă, cu cât mai aproape suntem noi de prima etapă a *Parusiei* sau Venirii Sale (1 Tes. 4:13-18)?!

24:34 După ce s-a referit la smochin, Isus a adăugat: „**Adevărat vă spun că nu va trece cu nici un chip această generație până nu se vor întâmpla toate aceste**

lucruri.“ (Versetul a fost tradus după versiunea engleză din textul original al comentariului, n.tr.) „**Această generație**“ nu poate să se refere la oamenii care au trăit pe vremea când era Cristos pe pământ; toți aceia au murit, dar evenimentele descrise în capitolul 24 nu au avut încă loc. Ce a vrut atunci Domnul să spună prin acest termen: „**generația aceasta**“? Există două explicații plauzibile:

F.W. Grant și alți comentatori cred că este vorba despre „**însăși generația care vede începutul acestor lucruri, și care va apuca să vadă și sfârșitul.**“⁴⁷ Aceiași oameni care văd ridicarea Israelului ca națiune (sau care văd începutul Marii Strâmțorări) îl va vedea pe Domnul Isus venind pe norii cerului ca să domneasă.

Cealaltă explicație este că termenul **generație** trebuie luat în sensul de *rasă* (sau „neam“, cum redă versiunea Cornilescu acest verset, n.tr.). Este o traducere legitimă a termenului original din greacă, care înseamnă „oameni din același stoc“, „rasă“ sau „familie“ (Mat. 12:45; 23:35, 36). Așadar Isus a prezis că rasa iudaică va supraviețui, pentru a vedea toate aceste lucruri împlinindu-se. Este un miracol al istoriei faptul că evreei continuă să supraviețuiască, după toate persecuțiile și atrocitățile la care au fost supuși.

Dar eu cred că de aici se mai desprinde un gând. Pe vremea lui Isus, termenul „neamul acesta“ (sau „generația aceasta“, n.tr.) se referea la un popor care refuza cu încăpățănare să-L recunoască pe El ca Mesia. Cred că El a prezis că Israelul ca națiune va continua să-L respingă pe Cristos până la a doua Sa venire. Atunci toată răzvrătirea va fi zdrobită și numai aceia care se vor supune de bună voie guvernării Sale vor fi cruțați, pentru a putea intra în Mia de ani.

24:35 Pentru a sublinia caracterul infailibil al prezicerilor Sale, Isus a adăugat că **cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Lui nu vor trece.** Prin cer Domnul s-a referit la cerurile atmosferice, la bolta cerească de deasupra noastră, nu la cerul care este locuința lui Dumnezeu (2 Cor. 12:2-4). Dizolvarea cerului și a pământului este descrisă la 2 Petru 3:10-13 și apoi la Apocalipsa 20:11.

F. Nu se cunoaște nici ziua, nici ceasul (24:36-44)

24:36 Cât privește **ziua și ceasul** venirii Sale a doua oară, „**nu știe nimeni: nici**

îngerii din ceruri,⁴⁸ **nici Fiul, ci numai Tatăl [Meu]**“. Acesta trebuie să fie un avertisment suficient pentru a ne feri de ispita de a stabili date sau de a crede în cei care se ocupă cu acest lucru. Nu ne miră că îngerii nu știu, deoarece ei sunt creaturi mărginite, cu o cunoaștere mărginită.

Deși cei care vor trăi înainte de revenirea lui Cristos nu vor cunoaște **ziua și ceasul**, se pare că cei care cunosc profețiile vor putea cunoaște **anul**. De pildă, ei vor ști că va fi la aproximativ trei ani și jumătate după ce va fi înălțat în templu chipul idolului (Dan. 9:27; vezi și Dan. 7:25; 12:7, 11; Apo. 11:2, 3; 12:14; 13:5).

24:37-39 În zilele acelea însă cei mai mulți oameni vor fi nepăsători, exact ca în **zilele lui Noe**. Deși zilele dinaintea potopului au fost pline de o cumplită răutate, nu această trăsătură este subliniată aici. Oamenii mâncau, beau, se însurau și se măritau. Cu alte cuvinte, își vedeau de treburile lor obișnuite, ca și când ar fi trăit în veci. Deși au fost avertizați că va veni un mare potop, ei au trăit ca și când ar fi fost imuni la acest potop. Dar când, în cele din urmă, a venit potopul, i-a găsit total nepregătiți, situați în afara singurului loc de adăpost. Exact așa va fi și la revenirea lui Cristos. Numai cei găsiți în Cristos, arca mântuirii, vor fi izbăviți.

24:40, 41 **Atunci din doi bărbați care vor fi la câmp, unul va fi luat ca să fie judecat, și altul va fi lăsat, ca să intre în Mileniu. Din două femei care vor măcina la moară, una va fi luată ca să fie judecată, și alta va fi lăsată, ca să se bucure de binecuvântările domniei lui Cristos.** (Versele 40 și 41 sunt adesea folosite ca argument, atunci când sunt avertizați cei nemântuiți, în legătură cu Răpirea — adică prima etapă a venirii lui Cristos pe pământ, pentru ca să-și ia toți credincioșii la cer, lăsându-i pe necredincioșii aici jos, ca să înfrunte judecata. Deși acest text poate constitui o *aplicație* valabilă a acestei preveniri, contextul ne arată fără echivoc că *interpretarea* are de a face cu venirea lui Cristos, pentru a domni.)

24:42-44 Având în vedere incertitudinea cu privire la ziua și ceasul venirii Sale, oamenii ar trebui să vegheze. Dacă cineva știe că-i va fi prădată casa, se va pregăti, chiar dacă nu va cunoaște momentul exact când se va întâmpla acest lucru. Fiul Omului va veni când mulțimile de oameni se vor aștepta cel mai puțin. Prin urmare, copiii Lui trebuie să-L aștepte cu înfrigurare.

G. Parabola robului înțelept și a celui rău (24:45-51)

24:45-47 În ultimele versete din acest capitol, Domnul Isus arată că un slujitor (sau rob) își va trăda adevăratul caracter prin modul în care se va purta cu privire la revenirea Stăpânului său. Toți slujitorii au datoria să hrănească, la timp, membrii casei. Dar nu toți cei care susțin că sunt slujitorii lui Cristos sunt, cu adevărat, ai Lui.

Robul înțelept este cel care va fi găsit având grijă de copiii lui Dumnezeu. Un asemenea slujitor va fi onorat cu vaste responsabilități în împărăție. Stăpânul îl va pune peste toate averile sale.

24:48-51 Robul rău îl reprezintă pe cel care e credincios doar cu numele, pe cel a cărui comportare nu este afectată de perspectiva revenirii apropiate a stăpânului său. Acest slujitor începe să bată pe ceilalți slujitori, să mănânce și să bea la un loc cu bețivii. O asemenea comportare demonstrează că el nu este gata pentru împărăție. Când va veni Regele, El va pedepsi și soarta lui va fi soarta fărmicilor; robul va fi plânsul și scrâșnirea dinților.

Parabola aceasta se referă la revenirea vizibilă a Regelui-Mesia. Dar principiul se aplică la fel de bine și la Răpire. Mulți oameni care susțin că sunt creștini dovedesc, în realitate, prin ostilitatea lor față de copiii lui Dumnezeu și ușurința cu care se alipesc de cei nelegiuiți, că, în realitate, nu așteaptă Revenirea lui Cristos. Pentru ei venirea Domnului va însemna judecată, și nu binecuvântare.

H. Parabola celor zece fecioare (25:1-13)

25:1-5 Primul cuvânt, „Atunci“, stabilind legătura cu capitolul 24, plasează în mod evident această parabolă în perioada precedentă și concomitentă cu revenirea Regelui pe pământ. Isus seamănă **împărăția cerurilor** din vremea aceea cu **zece fecioare, care și-au luat candelilele, și au ieșit în întâmpinarea mirelui**. Cinci din ele au fost înțelepte, luându-și untdelemn pentru candelilele lor. Celelalte cinci nu au fost înțelepte, căci nu și-au luat untdelemn. Pe când așteptau, toate au adormit.

Cele cinci fecioare înțelepte reprezintă adevărații ucenici ai lui Cristos în timpul Marii Strămtorări. Candelilele simbolizează mărturia iar uleiul (untdelemnul) îl simbolizează pe Duhul Sfânt. Fecioarele nechibzuite îi reprezintă pe cei care mărturisesc că au

nădejdea venirii lui Mesia, dar n-au fost niciodată convertiți și astfel nu îl au pe Duhul Sfânt. **Mirele** este Cristos, Regele; întârzierea Lui simbolizează perioada dintre cele două Veniri ale Sale. Faptul că toate cele zece fecioare **au dormit** ne arată că pe dinafară nu se deosebeau prea mult unele de altele.

25:6 La miezul nopții s-a auzit strigarea că vine mirele. În capitolul precedent am aflat că sosirea Sa va fi vestită de semne cutremurătoare.

25:7-9 Fecioarele s-au sculat și și-au pregătit candelile — căci toate doreau să fie gata. Însă cele nechibzuite, neavând untdelemn, au cerut puțin de la cele înțelepte, dar acestea le-au trimis să-și cumpere untdelemn. Refuzul celor înțelepte pare egoist, la prima vedere, dar în domeniul spiritual, nimeni nu poate împărtăși Duhul la altul. Desigur, Duhul Sfânt nu poate fi cumpărat, dar Biblia recurge aici la o figură de stil, în legătură cu cumpărarea mântuirii fără bani și fără plată.

25:10-12 **Pe când se duceau ele să cumpere untdelemn, a venit mirele**. Versiunea Syriacă și Vulgata spun că el a venit *cu mireasa sa*. Acest amănunt corespunde perfect tabloului profetic. Domnul Isus se va întoarce de la nuntă cu mireasa Sa, biserica (1 Tes. 3:13). (Nunta are loc în cer [Ef. 5:27] după Răpire.) Rămășița credincioasă a sfinților din Marea Strămtorare va intra cu El în odaia de nuntă. Ospățul de nuntă este o descriere plastică a bucuriei și binecuvântării împărăției pământești a lui Cristos. Fecioarele înțelepte **au intrat cu el în odaia de nuntă** (sau la ospățul de nuntă, versiunea JND); și **s-a încuiat ușa**. A fost prea târziu ca să mai poată intra cineva în împărăție. Când au venit celelalte fecioare, cerând să fie lăsate să intre, mirele a declarat că nu le cunoaște — semn clar că nu se născuseră din nou.

25:13 Învățătura pe care trebuie să ne-o însușim, spune Isus, este că trebuie să veghem, deoarece nu se cunoaște ziua și ceasul venirii Sale. Credincioșii trebuie să trăiască ca și când Domnul ar putea veni în orice clipă. Sunt candelilele noastre pregătite și umplute cu untdelemn?

I. Parabola talanților (25:14-30)

25:14-18 Parabola aceasta ne învață și ea că atunci când va reveni Domnul, vor exista slujitori autentici și slujitori falși. Istoria gravitează în jurul unui om, care, înainte de

a pleca într-o călătorie lungă, și-a strâns robii (slujitorii) și le-a dat fiecăruia dintre ei diferite sume de bani, potrivit cu capacitatea lor. Unuia i-a dat cinci talanți, altuia doi iar ultimului unu. Ei aveau datoria să folosească banii în așa fel încât aceștia să-i aducă câștig stăpânului. Omul cu cinci talanți a mai câștigat cinci. Cel cu doi talanți a reușit să-i dubleze. Dar omul cu un singur talant l-a îngropat.

Nu e greu să vedem că Cristos este stăpânul iar călătoria lungă este perioada dintre prima și a doua Sa venire. Cei trei slujitori sunt israeliți aflați în viață în timpul Marii Strămtorări, însărcinați cu răspunderea de a purta de grijă intereselor Domnului absent. Ei primesc responsabilitatea în funcție de capacitățile individuale ale fiecăruia.

25:19-23 După multă vreme, stăpânul... s-a întors și le-a cerut socoteala. Aceasta reprezintă a doua venire a Domnului. Primii doi au primit exact aceeași elogiere: „**Bine, rob bun și credincios; ai fost credincios în puține lucruri, te voi pune peste multe lucruri; intră în bucuria stăpânului tău.**“ Proba la care a fost supusă slujirea lor nu a constat în cantitatea câștigată, ci în efortul depus. Fiecare s-a folosit de capacitatea sa din plin și a câștigat sută la sută. Aici sunt întruhipați credincioșii adevărați, a căror răsplătă este să se bucure de binecuvântările împărăției mesianice.

25:24, 25 Al treilea slujitor nu a avut ce să-i dea stăpânului său decât insulte și scuze. Astfel el l-a acuzat pe stăpânul său că este aspru și nerezonabil, că seceră de unde n-a semănat și că strânge de unde n-a vânturat. Scuza robului acestuia a constat în aceea că teama sa l-a paralizat și l-a determinat să îngroape talantul. Slujitorul acesta a fost negreșit un necredincios, întrucât nici un credincios autentic nu ar fi nutrit asemenea gânduri la adresa stăpânului său.

25:26, 27 Stăpânul său l-a mustrat, făcându-l viclean și leneș. Dacă așa gândea despre stăpânul său, de ce nu i-a depus banii la bancă, pentru ca aceștia să câștige dobândă? Apropo, în versetul 26 stăpânul nu acceptă acuzele care i se aduc. Mai degrabă, el zice: „Dacă așa stăpân ai crezut că sunt, atunci cu atât mai mult trebuia să pui talantul în exploatare. Cuvintele tale te condamnă, nu te scuză.“

25:28, 29 Dacă acest om ar fi câștigat un talant cu talantul ce-l avea, ar fi primit aceleași elogii ca ceilalți slujitori. În schimb, singura sa recoltă a fost o groapă în pământ!

Talantul său i-a fost luat și dat celui cu zece talanți — în conformitatea cu o lege care funcționează în domeniul spiritual: „**Celui ce are i se va mai da, și va avea de prisos, dar de la cel ce n-are se va lua și ceea ce are!**“ Cei care doresc să se lase folosiți pentru slava lui Dumnezeu vor primi mijloacele necesare. Cu cât vor face mai mult pentru Domnul, cu atât mai mult vor fi învredniciți să facă pentru El. Dimpotrivă, vom pierde tot ceea ce nu punem în lucru. Atrofia este răsplata indolenței.

Referirea la „zarafi“ (sau „bancheri“) în versetul 27 sugerează că dacă nu putem folosi bunurile noastre pentru Domnul, atunci ar fi indicat să le dăm altora, care știu cum să se folosească de ele. Bancherii, în acest caz, ar putea fi misionari, societăți biblice, edituri creștine, programe radiofonice de vestire a evangheliei, etc. Într-o lume ca cea în care trăim, nu există scuze pentru a lăsa banii să lăncezească. Pierson ne face o recomandare utilă în acest sens:

Sufletele șovăielnice, neadecvate pentru slujirea îndrăzneată și independentă în folosul împărăției, ar putea corela incapacitatea lor cu capacitatea și agerimea altora, care vor fructifica darurile și bunurile puse la dispoziție de aceste suflete, pentru ca ele să poată fi folosite de Stăpân și de biserica Sa... Ispravnicul (administratorul) poate avea bani ori poate avea alte daruri, care pot fi valorificate, dar îi lipsește credința și prevederea, nu are suficientă energie și înțelepciune. „**Schimbătorii**“ Domnului îi vor putea arăta cum poate aduce el câștig pentru Stăpânul... Biserica există și pentru ca tăria unui membru să poată veni în ajutorul altuia, mai slab, pentru ca, prin cooperarea tuturor, puterea celor mai tari și a celor mai slabi să poată fi mărită.⁴⁹

25:30 Robul netrebnic a fost aruncat afară — adică a fost exclus din împărăție, pentru a avea parte de soarta îngrozitoare a celor răi. Nu eșecul său de a investi talantul este acela care l-a condamnat; mai degrabă, lipsa lui de fapte bune a demonstrat că nu posedă credință salvatoare.

J. Regele judecă națiunile (25:31-46)

25:31 Secțiunea aceasta descrie judecata națiunilor, care nu trebuie confundată cu judecata de la scaunul de judecată al lui Cristos sau cu judecata de la marele tron alb.

Scaunul de judecată al lui Cristos — o perioadă de trecere în revistă și de răsplătire a credincioșilor, în exclusivitate, are loc după

Răpire (Rom. 14:10; 1 Cor. 3:11-15; 2 Cor. 5:9, 10). Judecata de la marele tron alb are loc în eternitate, după Mia de ani (Mileniul). Morții răi vor fi judecați și aruncați în iazul cu foc (Apo. 20:11-15).

Judecata națiunilor sau a Neamurilor (termenul original din greacă sprijină ambele sensuri) are loc pe pământ, după ce a venit Cristos să domnească, așa cum ne spune limpede versetul 31: „Când va veni Fiul omului în slava Sa, cu toți sfinții îngeri, va ședea pe scaunul de domnie al slavei Sale.“ Dacă nu greșesc, conform textului de la Ioel 3, judecata va avea loc în Valea lui Iosafat, în afara Ierusalimului (3:2). Națiunile vor fi judecate în funcție de tratamentul pe care l-au aplicat fraților evrei ai lui Cristos în timpul Marii Strămtorări (Ioel 3:1,2, 12-14; Mat. 25:31-46).

25:32 Este important să observăm că sunt menționate trei categorii: **oi, capre și frații lui Cristos**. Primele două categorii, pe care le va judeca Cristos, sunt Neamurile aflate în viață în timpul Marii Strămtorări. A treia categorie o constituie frații evrei ai lui Cristos, care l-au fost credincioși și au refuzat să se lepede de Numele Lui în timpul Marii Strămtorări, în ciuda persecuțiilor.

25:33-40 Regele va așeza oile la dreapta Sa, dar caprele la stânga Sa. Apoi le va invita pe oi să intre în glorioasa Sa împărăție, pregătită lor de la întemeierea lumii. Motivul invocat este că acestea l-au hrănit când era flămând, l-au dat să bea când l-a fost sete și l-au primit înăuntru, când era străin, l-au îmbrăcat când era săracios îmbrăcat, l-au vizitat când era bolnav și s-au dus să-l vadă când era la închisoare. Oile neprihănite se vor întreba, mirate, când au dat ele dovadă de asemenea bunătate față de Rege, când El nici nu a fost prezent pe pământ în timpul generației lor! El le va explica că atunci când s-au purtat prietenoși cu cei mai mici dintre frații Lui, cu El s-au purtat prietenoși. Tot ce au făcut pentru unul din ucenicii Lui le va fi răsplătit ca și când ar fi făcut aceste lucruri pentru El însuși.

25:41-45 În schimb, caprelor nelegiuite li se va spune să plece de la El în focul veșnic, pregătit pentru diavolul și îngerii lui, deoarece ele nu au avut grijă de El în timpul Marii Strămtorări, numită și Necazul cel mare al lui Iacob. Când acestea se vor scuza, spunând că nu l-au văzut niciodată, El le va aminti că eșecul lor de a fi avut grijă de urmașii Lui a echivalat cu eșecul de a fi avut grijă chiar de El.

25:46 Astfel caprele vor merge în pe-deapsa veșnică, dar oile în viața veșnică. Afirmatia aceasta ridică însă două probleme: Mai întâi, fragmentul de față pare să propovăduiască faptul că națiunile sunt salvate sau pierdute *în masă*. În al doilea rând, narațiunea creează impresia că oile sunt mântuite prin fapte bune iar caprele sunt osândite prin eșecul de a face fapte bune. Cât privește prima dificultate, să nu uităm că Dumnezeu *într-adevăr* se poartă cu națiunile în felul descris. Vechiul Testament e plin de cazuri în care națiuni sau popoare sunt pedepsite din pricina păcatului lor (Isa. 10:12-19; 47:5-15; Ez. 25:6, 7; Amos 1:3, 6, 9, 11, 13; 2:1, 4, 6; Obad. 10; Zah. 14:1-5). Prin urmare, nu este irațional să credem că națiunile vor continua să aibă parte de pedeapsa divină. Asta nu înseamnă că fiecare persoană individuală care face parte din acea națiune va fi implicată în urmările care vor veni peste poporul întreg, ci, mai degrabă, că principiile justiției divine se vor aplica la scară națională, cât și individuală.

Cuvântul *ethnē*, tradus (în versiunile engleze ale Bibliei, n.tr.) prin „națiuni“ în pasajul acesta ar putea tot atât de bine să fie traduse prin Neamuri (adică „neevrei“, n.tr.). Unii cred că textul de față descrie judecata unor persoane individuale dintre Neamuri. Fie că e vorba de națiuni, fie de persoane individuale, problema care se ridică este: cum ar putea fi strânse mulțimi atât de mari de oameni înaintea Domnului în Palestina? Poate că ar fi mai indicat să credem că ar fi vorba de reprezentanți ai națiunilor sau de categorii individuale, adunate la judecată.

Cât privește a doua problemă, textul de aici nu poate fi folosit în sprijinul teoriei că mântuirea s-ar putea câștiga prin fapte. Mărturia universală a Bibliei, de la un capăt la altul al ei, este că mântuirea se capătă prin credință, și nu prin fapte bune (Ef. 2:8, 9). Dar Biblia insistă tot atât de mult asupra faptului că adevărata credință se manifestă prin fapte bune, care sunt roadele ei naturale. Dacă faptele bune lipsesc cu desăvârșire, asta dovedește că persoana respectivă nu a fost mântuită niciodată. Așadar, trebuie să înțelegem că Neamurile nu sunt mântuite prin atitudinea prietenoasă față de rămășița credincioasă a Israelului, ci bunătatea lor oglindește dragostea ce l-o poartă Domnului.

Am mai putea aminti trei puncte aici: Mai întâi, se spune că împărăția a fost pregătită pentru cei neprihăniți de la întemeierea lumii (v.34), în timp ce iadul a fost pregătit

pentru diavolul și îngerii lui (v. 41). Dumnezeu dorește ca oamenii să fie binecuvântați; iadul nu a fost destinat inițial pentru omene. Dar dacă oamenii refuză cu încăpățănare viața, atunci înseamnă că aleg, în mod necesar, moartea.

A doua idee care se desprinde de aici este că Domnul Isus a vorbit despre focul veșnic sau etern (v. 41), despre pedeapsa eternă (v. 46) și despre viața veșnică (v. 46). Cel care ne-a învățat că există viața veșnică ne învață că există și pedeapsă veșnică. Întrucât și într-un caz, și în celălalt ideea de veșnicie sau eternitate este redată prin același termen în textul original, ar fi o dovadă de inconsecvență din partea noastră să acceptăm existența uneia dintre cele două realități, respingând-o pe cealaltă. Dacă termenul tradus prin *etern* sau *veșnic* nu înseamnă „nesfârșit“, atunci limba greacă nu posedă alți termeni care să redea ideea. Dar noi știm că termenul respectiv *înseamnă* „fără sfârșit“, deoarece așa îl găsim folosit în alte texte din Noul Testament, cu referire la eternitatea lui Dumnezeu (1 Tim. 1:17).

În fine, Judecata Neamurilor ne amintește cu pregnanță că Cristos și oamenii Lui sunt una; tot ce-i afectează pe ei îl afectează și pe El. Avem extraordinarul potențial de a demonstra dragostea noastră pentru El, purtându-ne cu dragoste față de cei ai Săi, care Îl iubesc.

XIV. PATIMILE REGELUI ȘI MOARTEA SA (Cap. 26, 27)

A. Complotul uciderii lui Isus (26:1-5)

26:1, 2 Pentru a patra și ultima oară în această Evanghelie Domnul Și-a avertizat ucenicii că El va trebui să moară (16:21; 17:23; 20:18). Anunțul Său a implicat o relație strânsă de timp între Paște și răstignirea Sa: „Știți că după două zile vor fi Paștele; și că Fiul omului va fi dat ca să fie răstignit.“ În anul acela Paștele avea să și găsească adevărata semnificație. Mielul Pascal sosise în sfârșit, și acum urma să fie în curând înjunghiat.

26:3-5 Chiar pe când rostea El aceste cuvinte, preoții cei mai de seamă și bătrânii norodului s-au strâns în curtea marelui preot, care se numea Caiafa, pentru a-și pune la punct strategia. Ei ar fi dorit să-L aresteze pe furiș și să-L omoare, dar s-au gândit că nu ar fi prudent să procedeze astfel în timpul praznicului, întrucât aceasta ar putea stârni o reacție violentă din partea oamenilor, care ar protesta împotriva execu-

ției Sale. Este incredibil să constatăm că liderii religioși ai Israelului au luat inițiativă, unelinduciderea lui Mesia al lor, când ei ar fi trebuit să fie primii care să-L recunoască și să-L înscăuneze. Iată însă că ei se află printre cei mai înverșunați dușmani ai Săi!

B. Isus este uns la Betania (26:6-13)

26:6, 7 Incidentul acesta sparge, pentru moment, tensiunea și atmosfera sumbră, creată de actul de trădare al preoților, de meschinăria ucenicilor și de perfidia lui Iuda. Când Isus era în Betania, în casa lui Simon leprosul, s-a apropiat de El o femeie cu un vas de alabastru cu mir foarte scump; și pe când sta El la masă, ea a turnat mirul pe capul Lui. Jertfa ei costisitoare a exprimat profundul ei devotament pentru Domnul Isus, reliefând, de fapt, că nici un dar nu era prea scump pentru El.

26:8, 9 Ucenicii, și mai ales Iuda (Ioan 12:4, 5), au considerat acest gest drept o risipă enormă. După ei, banii respectivi puteau fi folosiți mai judicios, dându-i săracilor.

26:10-12 Isus a corectat gândirea lor deformată. Actul femeii nu a fost deloc o risipă, ci un gest minunat. Mai mult, momentul a fost perfect ales. Săracii pot fi ajutamați oricând, dar numai o dată în toată istoria lumii putea fi uns Mântuitorul în vederea îngropării Sale. Momentul sosise și o femeie singuratică, pătrunsă însă de discernământ spiritual, a prins acest prilej — l-a fructificat. Fiind convinsă de adevărul prezicerilor Domnului cu privire la moartea Sa, ea își va fi zis: „Ori acum, ori niciodată!“ Și Cuvântul demonstrează că ea a avut dreptate. Intenția femeilor care de la început au plănit a-l unge trupul după înhumarea Sa, a fost zădărnicită de învierea Domnului Isus (Marcu 16:1-6).

26:13 Domnul Isus a imortalizat acest gest simplu de iubire profundă al femeii, prin cuvintele: „Adevărat vă spun că oriunde va fi propovăduită Evanghelia aceasta, în toată lumea, se va spune și ce a făcut femeia aceasta, spre pomenirea ei.“ Orice act de adevărată închinare umple curțile raiului cu mireasma lui aleasă, fiind consemnat definitiv în memoria Domnului.

C. Actul de trădare al lui Iuda (26:14-16)

26:14, 15 Atunci unul din cei doisprezece — unul din ucenicii care trăise alături de El, văzuse minunile săvârșite de El și

auzise învățăturile Sale de neasemuită profunzime și fusese martor la viața Sa fără de păcat — unul pe care Isus l-a numit: „prietenul meu apropiat, în care îmi puneam încrederea și care mânca din pâinea mea“ (Ps. 41:9) — a fost acela care și-a ridicat călcâiul împotriva Fiului lui Dumnezeu. **Iuda Iscarioteanul s-a dus la preoții cei mai de seamă și s-a învoit să-și vândă Stăpânul pentru treizeci de arginți.** Preoții i-au plătit pe loc ridicola sumă de aproximativ 15 dolari.

Ce contrast izbitor între femeia care L-a uns pe Isus în casa lui Simon și Iuda! Ea L-a prețuit pe Mântuitorul enorm de mult. Iuda n-a pus prea mult preț asupra Lui.

26:16 Și astfel cel care nu avusese parte decât de bunătatea Domnului Isus Și-a adus propria contribuție la groaznicul târg.

D. Ultimul paște (26:17-25)

26:17 Era prima zi a sărbătorii (praznicului) Azimilor, prilej când se elimina orice aluat din casele evreilor. Ce gânduri îl vor fi animat pe Domnul, când Și-a trimis ucenicii să caute un om al cărui nume nu este menționat, care urma să-i conducă la casa rânduită pentru acest scop? Probabil îndrumările au fost vagi, tocmai pentru a nu le permite conspiratorilor să le dea de urmă. În orice caz, observăm cunoașterea perfectă a Domnului Isus cu privire la persoane individuale, la locul unde se aflau și la gradul de disponibilitate de a coopera. Rețineți cuvintele: „**Învățătorul zice: «Vremea Mea este aproape; voi ține Paștele cu ucenicii Mei în casa ta.»**“ Domnul își infrunta moartea apropiată cu un calm desăvârșit, cu o adâncă pace lăuntrică. Cu un gest de delicatețe desăvârșită, El a organizat această masă specială. Ce mare a fost privilegiul de care a avut parte acest om anonim să pună la dispoziție casa pentru acest ultim Paște!

26:21-24 Pe când mâncau, Isus a făcut cutremurătorul anunț că unul din cei doisprezece avea să-L vândă. Ucenicii s-au umplut de întristare, consternare și un sentiment de nesiguranță, de îndoială cu privire la propria lor persoană. Unul din ei L-a întrebat: „**Nu cumva sunt eu, Doamne?**“ După ce toți, în afară de Iuda, au pus această întrebare, Isus le-a răspuns că este cel care a întins mâna în farfurie cu El. Domnul a luat apoi o bucată de pâine, a muiat-o în sos și i-a înmănat-o lui Iuda (Ioan 13:26) — un semn de deosebită afecțiune și prietenie. El le-a

amintit că ceea ce avea să I se întâmple avea un caracter oarecum irezistibil. Dar asta nu l-a absolvit pe Iuda de responsabilitate, căci textul spune că mai bine ar fi fost dacă nu s-ar fi născut. Iuda a ales în mod deliberat să îl vândă pe Mântuitorul și astfel s-a făcut personal responsabil.

26:25 Când Iuda a întrebat pe șleau dacă el este acela, Isus a răspuns: „**Da.**“

E. Prima sărbătorire a Cinei Domnului (26:26-29)

La Ioan 13:30 aflăm că de îndată ce Iuda a primit bucată de pâine, a ieșit afară. Și afară era noapte. Prin urmare, conchidem că el nu a fost de față când s-a instituit Cina Domnului (deși nu toți comentatorii sunt de acord cu această interpretare).

26:26 După ce a sărbătorit ultimul Său Paște, Mântuitorul a instituit ceea ce noi numim Cina Domnului. Elementele esențiale — pâinea și vinul — erau deja pe masă, ca parte din masa pascală; Isus le-a îmbrăcat însă cu sensuri noi. Mai întâi, El a **luat pâine și a binecuvântat-o; a frânt-o și a dat-o ucenicilor, zicând: „Luați, mâncați, acesta este trupul Meu.**“ Întrucât trupul Său nu fusese așezat pe cruce, e limpede că El S-a exprimat la figurat, folosind pâinea ca simbol al trupului Său.

26:27, 28 Tot așa stau lucrurile și cu paharul (cupa). Vasul denumește de obicei conținutul său. Paharul (sau cupa, în engleză, n.tr.) conținea rodul viței, care, la rândul ei, era simbolul **sângelui noului legământ.** Noul și necondiționat legământ al harului avea să fie ratificat prin sângele Lui scump, vărsat pentru mulți spre iertarea păcatelor. Sângele Lui a fost *suficient* pentru a asigura iertarea pentru toți. Dar aici a fost vărsat pentru mulți, prin faptul că devenea *efectiv* doar pentru iertarea păcatelor celor care au crezut.

26:29 Mântuitorul le-a amintit apoi ucenicilor că nu va mai bea din rodul viței, împreună cu ei, până la revenirea Sa pe pământ, ca să domnească. Atunci vinul va avea o nouă semnificație, căci va exprima bucuria și binecuvântarea **împărăției Tatălui Său.**

Întrebarea care se ridică adesea în acest punct este dacă trebuie să folosim pâine dospită sau nedospită, vin fermentat sau nefermentat, respectiv must, la Cina Domnului. Nu există nici o îndoială asupra faptului că Domnul a folosit pâine nedospită și vin

fermentat (de altfel, în vremea aceea *orice* vin era fermentat). Cei care argumentează că pâinea dospită (deci cu aluat, care ar întru-chipa păcatul) ar fi neindicată, întrucât nu respectă tiparul biblic, nu trebuie să uite, în acest caz, că și folosirea mustului, deci a vinului nefermentat, ar constitui o încălcare de la tiparul biblic. Ce trist e să devenim atât de preocupați cu *elementele* Cinei, neglijându-L pe Domnul *Însuși!* Pavel a subliniat faptul că ceea ce contează este simbolul spiritual al pâinii, nu pâinea în sine. „Căci Cristos, Paștele nostru, a fost jertfit pentru noi. De aceea, să luăm parte la sărbătoare nu cu un aluat vechi, nici cu un aluat de răutate și de viclenie, ci cu azimile curăției și ale adevărului.“ (1 Cor. 5:7, 8). Nu aluatul din *pâine* contează, ci aluatul din *viața* noastră — acela ne afectează!

F. Ucenicii care se încredeau în ei înșiși (26:30-35)

26:30 După Cina Domnului, micul grup a intonat o **cântare de laudă**, probabil luată din Psalmii 113-118 — „Marele Hallel“. Apoi au părăsit Ierusalimul, au traversat pârâul Chedron și au urcat versantul de vest al Muntelui Măslinilor, intrând în Grădina Ghetsimane.

26:31 Pe tot parcursul lucrării Sale publice, Domnul Isus i-a avertizat pe ucenicii Săi cu privire la ceea ce îi aștepta în viitor. Acum le-a spus că ei se vor desolidariza de El în noaptea aceea. Că vor fi cuprinși de frică, când vor vedea cum se abate furia furtunii. Pentru a-și scăpa propria lor viață, ei aveau să-L părăsească pe Învățătorul lor. Aici se împlinea profeția lui Zaharia: „Lovește pe păstor și oile se vor risipi“ (Zah. 13:27).

26:32 Dar El nu i-a lăsat fără nădejde. Cu toate că ei aveau să se rușineze de asocierea cu El, El nu-i va părăsi cu nici un chip. După ce a înviat din morți, i-a întâmpinat în **Galileea**. Ce prieten minunat, care nu dă niciodată greș!

26:33, 34 Impulsiv ca întotdeauna, Petru L-a întrerupt pe Domnul, ca să-L asigure că și dacă alții s-ar putea să-L părăsească, el unul **niciodată** nu va face una ca asta! Isus a corectat adverbul „*niciodată*“, înlocuindu-l cu precizarea: „**chiar în noaptea aceasta... de trei ori**“ Înainte de a cânta **cocoșul**, năvalnicul ucenic avea să se lepede de Învățătorul de **trei ori**.

26:35 Continuând să-și susțină loialitatea, **Petru** a insistat că mai degrabă ar muri

cu Cristos, decât să se lepede de El. **Toți ucenicii au spus același lucru**. Desigur, ei au fost sinceri când au afirmat asta. Numai că ei nu-și cunoșteau propriile lor inimi!

G. Agonia din grădina Ghetsimane (26:36-46)

Nimeni nu se poate apropia de relatarea evenimentelor sacre din Grădina Ghetsimane fără să-și dea seama că se află pe teren sfânt. Oricine dorește să comenteze asupra pasajului încearcă un sentiment extraordinar de uimire, de sfială, de reținere. După cum s-a exprimat Guy King: „Caracterul supranatural al evenimentului te face să te temi, ca nu cumva, atingându-te de el, să-i întinezi puritatea.“

26:36-38 După ce au intrat în grădina **Ghetsimani** (care înseamnă teasc pentru stors uleiul de măslină), **Isus** le-a spus la opt dintre ucenicii să stea și să aștepte, apoi i-a luat cu **El pe Petru și pe cei doi fii ai lui Zebedei**, ducându-i mai în interiorul grădinii. Oare nu ar putea aceasta să însemne că diferiți ucenici au diferite capacități sau aptitudini, de a înțelege și a se uni cu Mântuitorul în agonia Sa?

Și a început să Se întristeze și să Se mănhească foarte tare. Lui Petru, Iacov și Ioan le-a spus pe față că sufletul Său era **cuprins de o întristare de moarte**. Negreșit aceasta era repulsia nespuse de mare pe care o simțea sufletul Său curat și sfânt la gândul că va deveni o jertfă de păcat pentru noi toți. Noi, care suntem păcătoși, nu putem concepe ce a însemnat pentru El, Cel fără păcat, să fie făcut păcat pentru noi (2 Cor. 5:21)!

26:39 Nu e de mirare că i-a lăsat pe cei trei și s-a dus **puțin mai înainte**, în adâncul grădinii. Nimeni nu era în stare să împărtășească suferința Sa sau să se roage rugăciunea Sa: „**Tatăl Meu, dacă este cu puțință, să treacă de la Mine paharul acesta! Totuși, nu cum voiesc Eu, ci cum vrei Tu.**“

Pentru ca nu cumva să fim ispitii să credem că această rugăciune a exprimat reticența Lui sau dorința de a bate în retragere, e bine să ne reamintim cuvintele Sale de la Ioan 12:27, 28: „Acum sufletul Meu este tulburat. Și ce voi zice?... Tată, scapă-Mă din ceasul acesta?... Dar tocmai pentru aceasta am venit până în ceasul acesta. Tată, preamărește Numele Tău!“ Prin urmare, când S-a rugat ca să treacă de la El paharul acela, Domnul *nu* a cerut să fie izbăvit de cruce, căci tocmai acesta a fost scopul pentru care a venit în lume!

Rugăciunea a fost retorică, adică afirmația nu solicita un răspuns, ci avea scopul de a ne învăța un adevăr. Isus spunea, de fapt: „Tatăl Meu, dacă există o altă cale prin care păcătoșii pierduți pot fi mântuiți decât aceea care necesită moartea Mea pe cruce, descoperă-Mi acea cale! Dar în toate acestea Eu vreau să se știe că nu doresc nici un lucru care să fie contrar voii Tale.“

Care a fost răspunsul? N-a urmat nici un răspuns. Cerul tăcea! Prin această tăcere elocventă știm că nu a existat nici o altă cale prin care Dumnezeu să-i poată îndreptați pe păcătoșii vinovați decât aceea prin care Cristos, Mântuitorul fără păcat, trebuia să moară ca Înlocuitor al nostru.

26:40, 41 Întorcându-Se la ucenici, i-a găsit dormind. Duhurile lor erau pline de râvnă, dar carnea era neputincioasă. Nu îndrăznim să-i condamnăm, când ne gândim la locul pe care îl ocupă rugăciunea în propria noastră viață. Mult mai ușor ne este să dormim, decât să ne rugăm și chiar când suntem treji, gândurile ne zboară adesea la altceva decât la lucrurile asupra cărora s-ar cuveni să veghem. De câte ori nu a trebuit să ne spună Domnul și nouă, așa cum i-a spus lui Petru: „Ce, un ceas n-ați putut să vegheați împreună cu Mine? Vegheați și rugați-vă ca să nu intrați în ispită!“

26:42 S-a depărtat a doua oară și S-a rugat, exprimând supunerea Sa față de voia Tatălui. Da, va bea paharul suferinței și al morții până la sfârșit.

În mod necesar, în viața Sa pe pământ El a fost singur când S-a rugat. Da, i-a învățat pe ucenici să se roage și S-a rugat în prezența lor, dar niciodată nu S-a rugat cu ei. Caracterul unic al Persoanei și lucrării Sale a făcut imposibil ca alții să poată lua parte la viața Sa de rugăciune.

26:43-45 Când a venit la ucenici a doua oară, i-a găsit dormind din nou. Tot așa și a treia oară: El Se ruga iar ei dormeau! Atunci le-a spus cuvintele: „Încă tot dormiți și vă odihniți? Iată s-a apropiat ceasul, și Fiul omului este dat în mâinile păcătoșilor.“ (Verset redat după ediția Noului Testament în limba română publicată de *Christliche Literatur-Verbreitung*, 1993, care e conformă cu versiunea New King James, folosită de autorul Comentariului, n.tr.)

26:46 Prilejul de a veghea împreună cu El în veghea Lui a fost pierdut. Deja se auzeau pașii trădătorului. Isus a spus: „Sculați-vă, hai să mergem!“ — nu pentru a se retrage, ci pentru a înfrunta vrăjmașul.

Înainte de a părăsi grădina, să mai zăbovim o clipă ca să auzim plânsul Său în hohote, să medităm la durerea care l-a cuprins sufletul și să-l mulțumim din străfundul inimii noastre.

H. Isus este vândut și arestat în Ghetsmani (26:47-56)

Vânzarea Mântuitorului fără păcat de către una din propriile Sale creaturi ne pune în față una din cele mai uimitoare anomalii din istorie. Nu am găsi altă explicație pentru actul josnic de trădare, total nejustificabil, al lui Iuda, decât depravarea inimii umane.

26:47 Pe când încă le vorbea Isus celor unsprezece, a sosit Iuda, în fruntea unei cete înarmate cu săbii și ciomege. E cert că ideea săbiilor nu i-a aparținut lui Iuda, întrucât acesta nu-L văzuse niciodată pe Isus să se împotrivescă sau să contra-atace. Poate că armele au simbolizat hotărârea mai marilor preoților și a bătrânilor de a-L prinde, de a se asigura că nu va avea nici o posibilitate de a scăpa.

26:48 Iuda a recurs la un sărut pentru a da prilejul gloatei să-L recunoască pe Isus în mijlocul ucenicilor. Și astfel simbolul universal al iubirii a fost prostituat până la cel mai josnic uz la care putea fi supus.

26:49 Apropiindu-se de Domnul, Iuda a zis: „Te salut, Învățătorule!“ și apoi L-a sărutat mult. În acest text se folosesc în original două cuvinte pentru termenul tradus prin „a săruta“. Mai întâi, în versetul 48 se întrebuințează cuvântul obișnuit pentru a săruta. Dar în versetul 49 se recurge la un verb mai pronunțat, care sugerează un sărut repetat sau demonstrativ.

26:50 Stăpânit de un perfect echilibru lăuntric, Isus a rostit cuvinte pătrunzătoare, care i-au mers la inimă lui Iuda: „Prietene, de ce ai venit?“ Fără îndoială, întrebarea l-a opărit pe Iuda, dar în acel moment evenimentele au început să se deruleze cu repeziune. Gloata a înaintat și L-a prins număidecât pe Domnul Isus.

26:51 Unul dintre ucenici — aflăm de la Ioan 18:10 că era vorba de Petru — a scos sabia și a tăiat urechea slujitorului marelui preot. Este improabil ca Petru să fi ținut urechea slujitorului. Fără îndoială, că intenția lui va fi fost să dea o lovitură mortală. Dar faptul că îndemânarea lui a fost la fel de deficitară ca înțelepciunea lui, în acest caz, trebuie neapărat atribuit Providenței divine.

26:52 Gloria morală a Domnului Isus strălucește în toată splendoarea ei aici. Mai

întâi, El l-a mustrat pe Petru: „**Pune-ți sabia la locul ei, căci toți cei care scot sabia de sabie vor pieri.**” În împărăția lui Cristos, victoriile nu se câștigă prin mijloace carnale. A recurge la forța armată în lupta spirituală ar însemna a te expune pericolului unui dezastru. Dușmanii împărăției n-au decât să recurgă la sabie! Într-o bună zi, ei vor fi înfrânți. Dar ostașul lui Cristos nu are altă cale disponibilă decât cea a rugăciunii, a Cuvântului lui Dumnezeu și a puterii care emană dintr-o viață plină de Duhul.

Aflăm de la Doctorul Luca că Isus a vindecat apoi urechea lui Malhus — căci așa se numea victima (Luca 22:51; Ioan 18:10). Ce minunată etalare a harului! El i-a iubit până și pe cei care îl urau și și s-a purtat cu mărinimie chiar și cu cei care căutau să-l ia viața.

26:53, 54 Dacă Isus ar fi dorit să se împotrivescă gloatei, desigur nu ar fi avut nevoie de mica sabie a lui Petru. Într-o clipă, ar fi putut solicita și l s-ar fi pus la dispoziție **mai mult de douăsprezece legiuni de ingeri** (între 36 000 și 72 000 de ingeri). Dar asta ar fi compromis planul divin. **Scripturile** care preziceau trădarea, suferința, răstignirea și învierea Sa trebuiau să se împlinescă!

26:55 Atunci Isus le-a amintit mulțimilor distonanța gestului lor de a ieși după **El ca după un tâlhar, cu săbii și cu ciomege**. Doar niciodată nu-L văzuseră recurgând la violență sau acte de jaf. Dimpotrivă, El fusese un Învățător liniștit, stând **toate zilele** în templu și învățându-i pe oameni. Dacă ar fi vrut, ar fi putut să-L prindă cu ușurință atunci, dar n-au făcut-o. Prin urmare, cum se făcea că vin acum cu săbii și cu ciomege? Omenește vorbind, purtarea lor era irațională.

26:56 Dar Mântuitorul Și-a dat seama că răutatea omului nu făcea altceva decât să împlinescă planul precis al lui Dumnezeu. „**Dar toate acestea s-au întâmplat ca să se împlinescă scripturile prorocilor.**” Când au realizat că Învățătorul lor nu va fi izbăvit, **toți ucenicii L-au părăsit și au fugit, cuprinși de panică**. Dacă lașitatea lor nu poate fi scuzată, a noastră nici atât. Ei nu fuseseră încă umpluți cu Duhul Sfânt; noi, în schimb, am fost.

I. Isus înaintea lui Caiafa (26:57-68)

26:57 Două au fost procesele la care a fost supus Domnul Isus: unul a fost procesul religios, în fața autorităților romane. Corelând relatările tuturor evangheliilor, aflăm că

fiecare proces a avut trei etape. Relatarea lui Ioan despre procesul iudaic arată că Isus a fost adus mai întâi înaintea socrului lui Caiafa, Ana. Relatarea lui Matei începe cu a doua etapă, desfășurată la locuința marelui preot, **Caiafa**. Acolo erau întruniți membrii sinedriului. În mod obișnuit, acuzaților li se dădea prilejul de a-și pregăti apărarea. Dar liderii religioși, în disperarea lor, l-au răpit dreptul de a-și pregăti apărarea (în „închisoare”) și a fost văduvit de veredile justiției (vezi Isaia 53:8, unde, în versiunea King James se spune: „He was taken from prison and from judgment” — sau „El a fost luat/răpit de la închisoare și dreptate”. În ediția de Iași a Bibliei, publicată în 1874, versetul e redat aproximativ la fel: „Răpitu a fostu de apăsare și judecată.” Cu alte cuvinte, cum afirmă textul comentariului: În toate privințele l s-a negat dreptul la un proces echitabil, n.tr.)

În această noapte, fariseii, saducheii, **cărturarii și bătrânii** care alcătuiau Sinedriul au demonstrat o lipsă totală de respect pentru propriile lor reguli și proceduri, sub a căror incidență aveau datoria să opereze. În primul rând, era interzis să se întrunească pe timp de noapte sau în cursul oricăruia dintre praznicele iudaice. Bineînțeles, nu le era îngăduit să mituiască martorii, pentru ca aceștia să comită sperjur. Apoi o sentință de moarte nu putea fi emisă decât după ce s-a scurs o noapte. Și, în sfârșit, dacă întrunirea lor nu avea loc în Sala de Piatră Săpată, din zona templului, verdictele lor nu aveau putere de lege. Dar în dorința lor arzătoare de a scăpa de Isus, reprezentanții puterii în statul evreu n-au ezitat să încalce propriile lor legi.

26:58 Procesul a fost prezidat de Caiafa. Se pare că Sinedriul îndeplinea rolul dublu, de juriu, și de procuror — din nou, o combinație ciudată, ca să nu spunem mai mult. Acuzatul era Isus. Iar **Petru** era pe post de spectator — urmărind scena de la distanță, ferit de pericole. **El a stat jos cu slujitorii, ca să vadă sfârșitul.**

26:59-61 Liderii evreilor au întâmpinat dificultăți în găsirea vreunei mărturii mincinoase împotriva lui Isus. Ar fi avut mult mai mult succes dacă și-ar fi îndeplinit obligația anterioară din cadrul procesului juridic, străduindu-se să scoată la iveală dovezile nevinovăției Lui. În cele din urmă, **doi martori mincinoși** au înjghebat o relatare încâlcită pe baza cuvintelor lui Isus: „Dărămați templul acesta și în trei zile îl voi ridica”

(Ioan 2:19-21). Potrivit acestor martori, El ar fi amenințat că va distruge templul din Ierusalim, urmând să-l rezidească apoi. În realitate, El prezisese propria Sa moarte și învieirea care va urma. Această precizare a constituit un pretext convenabil pentru ca iudeii să-L dea la moarte.

26:57 În timpul acestor acuzații ce I se aduceau, Domnul Isus nu a rostit nici un cuvânt, așa cum se afirmă la Isaia 53:7: „...nu Și-a deschis gura; ca un miel pe care-l duci la tăiere și ca o oaie mută înaintea celor ce o tund, nu Și-a deschis gura“. Marele Preot, iritat de tăcerea Sa, l-a cerut insistent să facă o declarație. Dar Mântuitorul refuza să răspundă. Marele Preot l-a spus atunci: **„Te jur pe Dumnezeu cel viu să ne spui dacă ești Cristosul, Fiul lui Dumnezeu!“** Legea lui Moise reclama ca un iudeu să depună mărturie atunci când era pus sub jurământ de către Marele Preot (Lev. 5:1).

26:64 Fiind un iudeu ascultător de lege, Isus a răspuns: **„Este cum ai spus“** Apoi Și-a afirmat identitatea de Mesia și dumnezeirea în termeni și mai accentuați: **„Ba mai mult: vă spun că de acum încolo veți vedea pe Fiul Omului stând la dreapta puterii și venind pe norii cerului.“** În esență, El a declarat, de fapt: „Eu sunt Cristosul, Fiul lui Dumnezeu, așa cum ai spus. Gloria mea este în prezent acoperită de vălul unui trup uman; acum nu par a fi altceva decât un simplu om. Mă vedeți acum în zilele umilinței Mele. Dar va veni o zi când voi, iudeii, Mă veți vedea, Slăvit, egal în toate prvințele cu Dumnezeu, stând la dreapta Sa și venind pe norii cerului.“

În versetul 64 prima adresare, la persoana a doua singular⁵⁰, îi este adresată lui Caiafa. A doua și a treia sunt la persoana a doua plural, referindu-se la iudei, ca reprezentanți ai acelor israeliți care vor fi în viață în timpul apariției glorioase a lui Cristos, când aceștia vor vedea limpede că El este Fiul lui Dumnezeu.

„Se face uneori aserțiunea“ — scrie Lenski — „că Isus nu S-ar fi numit niciodată pe Sine «Fiul lui Dumnezeu». Ei bine, aici (în versetul 64) El jură că nu este mai puțin decât acesta.“⁵¹

26:65-67 Lui Caiafa nu i-a scăpat semnificația acestei afirmații. Isus făcuse aluzie la o profeție a lui Daniel: „M-am uitat în timpul viziunilor nopții și iată, cu norii cerului a venit Unul ca un Fiu al Omului; a înaintat spre Cel Bătrân de Zile și a fost adus înaintea Lui.“ (Dan. 7:13) Din reacția Marelui

Preot reiese că acesta și-a dat seama că Isus declara egalitate cu Dumnezeu (vezi Ioan 5:18). **Atunci marele preot și-a rupt hainele**, indicând prin aceasta opinia lui că martorul a rostit o blasfemie. Cuvintele sale aprinse rostite în fața sinedrului au presupus vinovăția lui Isus. Când i-a întrebat pe membrii soborului care este verdictul lor, aceștia au răspuns: **„Este vinovat de moarte“**.

26:68 A doua etapă a procesului s-a sfârșit cu scena juriștilor care L-au lovit și L-au scuipat pe Acuzat, provocându-L apoi să recurgă la puterea de care dispunea, dacă era Cristos, să-Și identifice atacatorii. Întreaga procedură a fost nu numai lipsită de temeieri juridice, dar de-a dreptul scandaloasă.

J. Petru se leapădă de Isus și apoi plânge cu amar (26:69-75)

26:69-72 Ceasul cel mai sumbru din viața lui Petru a sosit. Cum stătea el afară în curte, a venit o femeie și l-a acuzat că este din ceata lui Isus Galileeanul. Petru a negat cu înverșunare și promptitudine, spunând: **„Nu știi ce zici.“** Apoi s-a dus la poartă, probabil ca să nu fie observat. Dar o altă slujnică a venit și l-a identificat ca fiind unul dintre cei care fuseseră cu Isus din Nazaret. De data aceasta Petru s-a jurat că nu-L cunoaște pe Omul acela. **„Omul“** fiind învătătorul său!

26:73, 74 Peste puțin, mai mulți oameni de la fața locului au venit și au spus: **„Cu adevărat, și tu ești unul dintre ei, căci și vorbirea te face cunoscut.“** De data aceasta, simpla negare nu mai era de ajuns. Petru a considerat că trebuie să blesteme și să se jure. **„Nu-L cunosc pe Omul Acesta!“** Și, cu o precizie tulburătoare, a cântat atunci cocoșul.

26:75 Sunetul acesta familiar a străpuns nu numai liniștea orelor dimineții, ci și inima lui Petru. Amintindu-și de cuvintele Domnului, el a ieșit afară și a plâns cu amar.

În evangheliile pare să existe o oarecare contradicție cu privire la numărul și timpul tăgăduirilor. La Matei, Luca și Ioan, se consemnează că Isus a spus: „Înainte de a cânta cocoșul de două ori, te vei lepăda de Mine de trei ori“ (Mat. 26:34; vezi și Luca 22:34; Ioan 13:38). La Marcu, se face precizarea: „...înainte de a cânta cocoșul de două ori, te vei lepăda de Mine de trei ori“ (Marcu 14:30).

E posibil să fi cântat mai mulți cocoși, unul în timpul nopții iar altul în zori. De asemenea, se poate ca evangheliile să consemneze cel puțin șase ocazii diferite în care

Petru s-a lepădat. El L-a tăgăduit pe Cristos înaintea: (1) unei femei tinere (Mat. 26:69, 70; Marcu 14:66-68); (2) înaintea altei femei tinere (slujnice) (Mat. 26:71, 72; Marcu 14:69, 70); (3) înaintea mulțimii care se afla acolo (Mat. 26:73, 74; Marcu 14:70, 71); (4) înaintea unui om (Luca 22:58); (5) înaintea altui om (Luca 22:59, 60); (6) înaintea slujitorului marelui preot (Ioan 18:26, 27). Credem că aceasta din urmă nu a fost o persoană distinctă de celelalte, deoarece a spus: „Nu te-am văzut eu cu El în grădină?” Despre ceilalți nu se spune că ar fi afirmat acest lucru.

K. Procesul ținut dimineața, în fața Sinedriului (27:1, 2)

A treia etapă din cadrul procesului religios a avut loc dimineața, în fața Sinedriului. Nici o pricină nu avea voie să fie soluționată în aceeași zi în care a început, cu excepția cazurilor în care acuzatul era achitat. Legea cerea ca să treacă o noapte înainte de a fi pronunțat verdictul, „pentru ca sentimentele de îndurare să aibă timp să apară”. În acest caz, liderii religioși au părut hotărâți de la început să înăbușe orice sentimente de îndurare. Totuși, întrucât ar fi fost ieșit din comun să țină procesul noaptea, au convocat o sesiune de dimineață, pentru a conferi verdictului lor caracter legal.

Sub legislația romană, liderii iudaici nu aveau autoritatea de a executa pedeapsa cu moartea. Așa se explică de ce ei s-au grăbit să-L ducă pe Isus înaintea lui **Pilat din Pont**, guvernatorul roman. În pofida urii lor față de tot ce reprezenta Roma, acum au fost dispuși să „profite” de această putere, pentru a-și satisface o ură și mai mare.

L. Căința lui Iuda și moartea sa (27:3-10)

27:3, 4 Dându-și seama ce păcat a comis, că a vândut sânge nevinovat, Iuda a adus înapoi cei trezeci de arginți și i-a dat preoților celor mai de seamă și bătrânilor. Acești urzitori neîntrețuți, care cooperaseră cu atâta râvnă cu numai câteva ore mai înainte, acum n-au mai vrut să aibă de a face nimic cu această chestiune. Iuda s-a ales astfel cu una din amarele rezultate ale trădării. L-a cuprins remușcarea, dar nu a demonstrat acel gen de pocăință evlavioasă, care duce la mântuire. Mai degrabă, el a regretat *urmările* pe care le-a avut crima comisă asupra lui însuși, căci nici acum el nu a fost dispus să-L recunoască pe Isus Cristos ca Domn și Salvator.

27:5 Cuprins de disperare, Iuda a **aruncat arginții în templu**, unde numai preoții puteau pătrunde, după care s-a dus și s-a sinucis. Comparând textul acesta cu cel de la Faptele Apostolilor 1:18, putem conchide că el s-a spânzurat de un pom, și că ștreangul sau ramura de care a atârnat s-a rupt iar trupul său a căzut în prăpastie, vârsându-i-se măruntaiele.

27:6 Preoții cei mai de seamă, arătându-se dintr-o dată foarte atenți la latura spirituală, au decis că nu puteau depune banii la templu, deoarece constituiau prețul sângelui. În realitate, ei erau adevărații autori morali ai crimei, deoarece ei au oferit suma aceasta pentru ca Mesia să fie vândut. În această privință nu au avut nici un fel de muștrări de conștiință — exact așa cum spusese Domnul: ei spălau blidul pe dinafară, dar înăuntru acesta era plin de înșelăciune, perfidie șiucidere.

27:7-10 Ei s-au folosit de bani pentru a cumpăra Țarina Olarului, unde străinii neevrei și necurați puteau fi înhumați — fără ca ei să știe câte hoarde de ne-evrei aveau să le invadeze țara și să-i scalde pământul în sânge. De atunci țara aceea n-a încetat să fie o **țarină a sângelui!**

Preoții cei mai de seamă au împlinit, fără să știe, profeția lui Zaharia, potrivit căreia banii de înhumare aveau să fie folosiți pentru efectuarea unei achiziții de la un olar (Zah. 11:12, 13). În mod ciudat, pasajul din Zaharia a fost tradus și într-o altă variantă, în care termenul „olar” este înlocuit cu „trezorerie” (vezi ediția engleză RSV).

Preoții aveau scrupule în privința depunerii banilor în trezorerie, drept care au optat pentru cealaltă variantă a textului biblic, împlinind profeția în sensul cumpărării țarinii de la olar. (din *Daily Notes of the Scripture Union*).

Matei îi atribuie această profeție lui **Ieremia**, deși, evident, ea provine din cartea Zaharia. Probabil el etichetează citatul ca provenind din Ieremia, deoarece cu profeția lui începe sulul respectiv pe care l-a folosit el, în conformitate cu ordinea străveche păstrată în numeroase manuscrise ebraice, cunoscute și din tradiția talmudică. Întâlnim un caz similar la Luca 24:44, unde cartea Psalmilor împrumută numele ei secțiunii a treia din canonul ebraic, în totalitatea sa.

M. Prima înfățișare a lui Isus înaintea lui Pilat (27:11-14)

Plângerile reale ale iudeilor împotriva lui

Isus erau, în realitate, de ordin *religios*, și pe acest temeii L-au judecat ei. Dar acuzațiile religioase nu aveau nici o greutate în fața instanțelor romane. Fiind conștienți de acest lucru, atunci când L-au dus înaintea lui Pilat, ei au formulat împotriva Lui trei acuzații de ordin *politic* (Luca 23:2): (1) Că ar fi un revoluționar, care ar constitui o amenințare la securitatea imperiului; (2) că El i-ar fi îndemnat pe oameni să nu achite impozitele, subminând astfel prosperitatea imperiului; (3) și că El ar fi afirmat că este Rege, amenințând prin aceasta puterea și poziția împăratului.

În evanghelia lui Matei vedem cum Îl anchetează Pilat cu privire la ultima din aceste trei acuzații. Întrebat dacă este **Regele iudeilor**, Isus a răspuns că este. Aceasta a stârnit un val de insulte și calomnii din partea liderilor evreilor. Pilat s-a **mirat foarte mult** de tăcerea Acuzatului. Domnul a considerat că nici una din acuzațiile lor nu merită nici un răspuns. Probabil guvernatorul nu mai întâlnise niciodată vreun om care să rămână mut în fața unui asemenea atac.

N. Isus sau Baraba? (27:15-26)

27:15-18 Autoritățile romane aveau obiceiul să le elibereze iudeilor câte un deținut evreu cu ocazia Paștelor, într-o încercare evidentă de a-i îmbuna. Unul dintre cei care se calificau să fie eliberați de acest Paște era Baraba, evreu ce fusese găsit vinovat de a fi incitat la insurecție și crimă (Marcu 15:7). Ca rebel împotriva stăpânirii romane, el se bucura, pesemne, de simpatia concetățenilor săi. Așa se explică faptul că atunci când Pilat le-a pus în față opțiunea: Isus sau Baraba, ei s-au grăbit să-l aleagă pe Baraba. Pentru guvernator acest lucru nu a constituit o surpriză, căci știa că opinia publică era puternic influențată de preoții cei mai de seamă, care-L invidiau pe Isus.

27:19 Procedurile au fost întrerupte pentru scurtă vreme de solul trimis de soția lui Pilat, care l-a îndemnat pe acesta să adopte o politică neutră față de Isus. Aceasta întrucât avusese un vis tulburător cu privire la El.

27:20-23 Din culise, **preoții cei mai de seamă și bătrânii** duceau muncă de lămurire cu masele, ca acestea să-L aleagă pe Baraba iar Isus să fie omorât. Prin urmare, când Pilat i-a întrebat din nou pe oameni pe care din cei doi voiau să li-l elibereze, ei l-au cerut pe ucigaș. Prins în mreaja propriei sale nehotărâri, Pilat a întrebat: „**Dar cu Isus,**

care Se numește Cristos, ce să fac?“ Ei au răspuns într-un glas: „**Să fie răstignit!**“ — atitudine pe care Pilat a găsit-o de neînțeles. De ce să-L răstignească? În definitiv ce delicat a comis? Numai că la ora aceea lucrurile luaseră o întorsătură atât de violentă încât nu mai era timp pentru dezbateri calme. Mulțimea fusese cuprinsă de isterie și striga întruna: „**Răstignește-L! Răstignește-L!**“

27:24 Pilat și-a dat seama că nu se mai putea discuta cu mulțimea și că actele de violență erau gata să izbucnească. Și astfel el s-a spălat pe mâini în fața mulțimii, declarându-se nevinovat de sângele Celui Acuzat. Dar toată apa din lume nu va fi în stare să-l absolve pe Pilat de culpabilitatea sa de a fi prezidat asupra celui mai grav simulacru de proces din istorie.

27:25 Mulțimea, cuprinsă de sălbăticie, nu se mai gândea deloc la culpabilitate, asumându-și cu ușurătate povara vinovăției: „**Sângele Lui să fie asupra noastră și asupra copiilor noștri!**“ De atunci poporul Israel n-a mai scăpat de suferință — de la ghetouri la pogromuri, de la lagăre de concentrare la camere de gazare, îndurând groaznică urmare a vinovăției sângelui lui Mesia pe care israeliții L-au respins. Și la toate acestea se adaugă ce va veni în viitor, când vor trece prin Necazul lui Iacov — acei șapte ani de tribulație, de mare strămtorare, descriși la Matei 24 și Apocalipsa 6-19. Blestemul va rămâne până când Îl vor recunoaște pe Isus, Cel pe care L-au respins, ca Rege și Mesia al lor!

27:26 Făcând pe placul mulțimii, Pilat l-a pus în libertate pe Baraba, și de atunci spiritul lui Baraba domină întreaga lume! Ucigașii continuă să fie ridicați pe tronuri, în vreme ce Regele continuă să fie respins! Apoi, conform obiceiului, Cel condamnat a fost biciuit. Un bici mare din piele, care avea, din loc în loc, inserate ținte de metal, a lovit spinarea Sa, fiecare lovitură sfâșiindu-l carnea și provocând suvoaie de sânge. De acum guvernatorul acesta fără coloană vertebrală nu a mai avut nimic de făcut decât să-L predea pe Isus soldaților, ca aceștia să-L răstignească.

O. Soldații Îl batjocoresc pe Isus (27:27-31)

27:27, 28 **Atunci ostașii guvernatorului L-au dus pe Isus în pretoriu** (palatul guvernatorului) și au adunat toată **cohorta în jurul Lui** — formată, probabil, din câteva sute de oameni. Ce a urmat este greu de

imaginat! Creatorul și Susținătorul universului a suferit înjosiri de nedescris din partea unor soldați vulgari și cruzi — creaturile Sale nevrednice și păcătoase! **L-au dezbrăcat de hainele Lui și L-au îmbrăcat cu o haină stacojie**, negreșit în batjocură, ca să imite veșmintele unui rege. Dar haina aceea poartă o semnificație profundă pentru noi. Întrucât culoarea stacojie este asociată cu păcatul (Isa. 1:18), eu înclin să cred că haina aceea întruchipează păcatele mele așezate asupra lui Isus, pentru ca haina neprihănită lui Dumnezeu să poată fi așezată asupra mea (2 Cor. 5:21).

27:29, 30 Au împletit o cunună de spini, pe care I-au pus-o pe cap. Dar dincolo de gluma lor plină de cruzime, noi înțelegem că El a purtat o *cunună de spini*, pentru ca noi să purtăm o *cunună de slavă*. Ei L-au batjocorit ca pe Regele Păcatului; noi ne închinăm Lui ca Mântuitor al păcătoșilor.

...și I-au pus o trestie în mâna dreaptă — din nou, în semn de batjocură, trestia ținând loc de sceptru. Ei nu știau că mâna care ținea trestia este mâna care ține și stăpânește întreg universul. Mâna străpunsă de cuișor a lui Isus ține sceptrul domniei asupra întregului univers.

Apoi îngenuncheau înaintea Lui, își băteau joc de El și ziceau: „Plecăciune, Împăratul Iudeilor!“ Nici asta nu le-a fost de ajuns, ci L-au scuipat în față pe singurul Om desăvârșit care a trăit vreodată pe acest pământ. Apoi I-au luat trestia și L-au bătut peste cap cu ea.

Isus a îndurat toate acestea cu răbdare. N-a scos nici un cuvânt. „Uitați-vă bine la Cel care a suferit din partea păcătoșilor o împotrivire așa de mare față de Sine, ca nu cumva să vă pierdeți inima și să cădeți de oboseală în sufletele voastre“ (Ev. 12:3).

27:31 În cele din urmă, **L-au îmbrăcat cu hainele Lui și L-au dus să-L răstignescă.**

P. Răstignirea Regelui (27:32-44)

27:32 Domnul nostru Și-a purtat crucea o parte din drum (Ioan 19:17). Apoi soldații l-au obligat pe un om, numit Simon (din Cirena, localitate din nordul Africii) să o ducă în locul Lui. Unii cred că acesta era evreu. Alții consideră că era negru. Important este că a avut minunatul privilegiu de a purta crucea lui Isus.

27:33 **Golgota** înseamnă „craniu“ în aramaică. „Calvar“ este forma anglicizată a

termenului grec *kranion*. Poate că zona avea forma unei cutii craniene sau a fost numită așa din pricina faptului că acolo se executau condamnările la moarte. Nu s-a putut identifica locul respectiv în actuala topografie.

27:33 Înainte de a-L răstigni, soldații l-au oferit lui Isus vin acru amestecat cu fiere, băutura oferită condamnaților la moarte ca să le atenueze durerea. Isus a refuzat băutura. El trebuia să bea toată amarăciunea nediluată a păcatelor omului, fără să l se atenueze simțurile, fără să l se ușureze durerea.

27:35 Matei descrie răstignirea în termeni simpli și lipsiți de încărcătură emotivă. El nu recurge la procedee dramatice, la acel gen de senzaționalism care constituie apanajul ziaristului, după cum Matei nu se oprește asupra unor detalii sordide. El se mulțumește să redea faptele, așa cum s-au petrecut: **Apoi L-au răstignit.** Dar nici eternitatea nu va epuiza sensurile ascunse ale acestor cuvinte.

Cum se profetise în Psalmul 22:18, soldații **I-au împărțit hainele între ei, trăgând la sorți** pentru cămașa fără cusătură. Aceasta era toată averea Lui. Iată ce spune Denney în această privință: „Singura viață perfectă care a fost trăită pe acest pământ a fost viața Acelui care nu a avut nici o avere, care nu a lăsat nimic decât hainele pe care le-a purtat.“

27:36 Soldații au fost reprezentanții unei lumi de oameni meschini. Nu reiese că aceștia și-ar fi dat seama că înaintea lor se înscrie cel mai solemn moment al istoriei. O, dacă ar fi știut, n-ar fi stat jos să-L păzească! Ci ar fi îngenuncheat și l s-ar fi închinat!

27:37 Deasupra capului lui Cristos au așezat titlul: **ACESTA ESTE ISUS, REGELE IUDEILOR.** Titlul diferă întrucâtva la celelalte evanghelii.⁵² Marcu spune: „Regele iudeilor“ (15:26); Luca: „Acesta este Regele iudeilor“ (23:38); iar Ioan: „Isus din Nazaret, Regele iudeilor“ (19:19). Preoții cei mai de seamă au protestat împotriva titlului, afirmând că în felul în care era formulat constituia o afirmație a realității. Și astfel, [ei care nu credeau în această afirmație], au cerut să se specifice că aceasta era doar pretenția Acuzatului. Dar Pilat nu le-a admis argumentul și astfel a rămas adevărul, împedat pentru toată lumea, scris în ebraică, latină și greacă (Ioan 19:19-22).

27:38 Fiul fără păcat al lui Dumnezeu a fost încadrat de doi tâlhari, căci așa prezisese Isaia cu 700 de ani mai înainte, că El va fi numărat la un loc cu cei fărădelege (52:12). La început, ambii tâlhari L-au îm-

proșcat cu insulte și invective (v. 44). Dar unul s-a pocăit și a fost salvat în ultima clipă. Peste numai câteva clipe a fost cu Cristos în Paradis (Luca 23:42, 43).

27:39, 40 Pe cât este de adevărat că crucea ne descopere dragostea lui Dumnezeu, pe atât de adevărat este că ea ne dezvăluie depravarea omului. Trecătorii s-au oprit să-și bată joc de Păstorul, care murea pentru oi: „**Tu, care distrugi templul și îl zidești la loc în trei zile, măntuiește-Te pe Tine însuși! Dacă ești Tu Fiul lui Dumnezeu, coboară-Te de pe cruce!**” Acesta este limbajul necredinței, al omului care nu se bazează decât pe rațiune, care afirmă: „Nu cred până nu văd.” Totodată, este și limbajul liberalismului. „Coboară de pe cruce — cu alte cuvinte, renunță la cruce și vom crede.” E pertinent aici comentariul lui William Booth: „Ei au susținut că ar fi crezut, dacă El s-ar fi coborât de pe cruce; în schimb, noi am crezut pentru că El a rămas pe cruce.”

27:41-44 **Preoții cei mai de seamă, împreună cu cărturarii și bătrânii** s-au unit în această sarabandă. Fără să realizeze ce au spus, au rostit un mare adevăr: „**Pe alții i-a măntuit, iar pe Sine nu Se poate măntui!**” Deși ei au rostit aceste cuvinte ca o insultă, noi le adaptăm, făcând din ele un imn de laudă:

Pe El nu S-a putut măntui,
El pe cruce a trebuit să moară,
Căci altfel nu primeau îndurare
Păcătoșii de aproape și de departe;
Da, Cristos Fiul lui Dumnezeu
a trebuit să sângereze
Pentru ca păcătoșii
de păcate să fie eliberați!

- *Albert Midlane*

Da, afirmația a fost valabilă în viața Domnului și e la fel de valabilă și în a noastră. Nu-i putem salva pe alții căutând să ne salvăm pe noi înșine.

Liderii religioși au luat în batjocură afirmația Sa că este Mântuitorul, declarația Sa că este **Regele Israelului**, declarația Sa că este **Fiul lui Dumnezeu**. **Tâlharii care erau răstigniți împreună cu El îi aruncau aceleași batjocuri**. Liderii religioși s-au unit cu criminalii, hulindu-L pe Dumnezeu!

Q. Cele trei ore de întuneric (27:45-50)

27:45 Toate suferințele și înjosirile pe care le-a îndurat din partea oamenilor au pătlat în comparație cu ceea ce îl confruntau acum. **De la ceasul al șaselea** (adică amiază)

până la ceasul al nouălea (ora 15) **s-a făcut întuneric peste toată țara** Palestinei, dar și în sufletul Său. În timpul acesta a purtat El blestemul de nedescris al păcatelor noastre. În aceste trei ore au fost comprimate: iadul pe care-l meritam noi, mânia lui Dumnezeu împotriva tuturor fărădelegilor noastre. Noi vedem acest lucru ca prin ceață. Pur și simplu nu putem înțelege ce a însemnat pentru El să satisfacă toate cerințele neprihănirii lui Dumnezeu împotriva păcatului. Știm doar atât că în acele trei ore El a plătit prețul, a achitat datoria și a isprăvit lucrarea ce se cerea îndeplinită pentru răscumpărarea omului.

27:46 **Și pe la ceasul al nouălea** (deci pe la 3 după masă) **Isus a strigat cu glas tare, zicând: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?”** Răspunsul îl găsim în Psalmul 22:3: „...Tu ești Cel Sfânt, care locuiești în mijlocul laudelor lui Israel.” Întrucât Dumnezeu este sfânt, El nu poate trece cu vederea păcatul. Dimpotrivă, El trebuie să-l pedepsească. Domnul Isus nu a avut nici un păcat al Său, propriu, dar El și-a luat asupra Sa păcatele noastre. Când Dumnezeu, Judecătorul, a privit jos pe pământ și a văzut păcatele noastre asupra Încuitorului fără păcat propriu, El și-a retras dragostea de la Fiul. Tocmai această despărțire a fost aceea care a smuls din inima lui Isus ceea ce poeta Elizabeth Barret Browning a definit drept „strigătul de orfan al lui Emanuel”:

Părăsit! Dumnezeu S-a putut separa de
esența Lui proprie;
Și păcatele lui Adam au năvălit
între Fiul neprihănit și Tatăl:
Da, o dată, strigătul de orfan al lui Emanuel,
universul Său l-a zguduit —
S-a ridicat strigătul singuratic, fără ecou:
„Dumnezeule! Sunt părăsit!”
— *Elizabeth Barret Browning*

27:47, 48 Când Isus a strigat: „**Eli, Eli...**”, unii din cei ce stăteau acolo au zis că îl strigă pe **Ilie**. Dacă a fost vorba de o confuzie de nume sau dacă au rostit aceste cuvinte în batjocură — textul nu precizează. Unul din ei s-a folosit de o trestie lungă pentru a-i aduce la buze un burete înmuiat în vin acru. Judecând după Psalmul 69:21, acesta nu era un gest de îndurare, ci avea scopul de a-i mări suferințele.

27:49 Atitudinea generală a mulțimii era de așteptare, să vadă dacă Ilie va împlini

rolul pe care i l-a atribuit tradiția iudaică — să vină în ajutorul celor neprihăniți. Dar nu era vremea să vină Ilie (Mal. 4:5); era vremea să moară Isus.

27:50 După ce Isus a strigat iarăși cu glas tare, Și-a dat duhul. Strigătul cu glas tare demonstrează că El a murit în tărie, nu în slăbiciune. Faptul că Și-a dat duhul distinge moartea Sa de aceea a oricăror alte persoane. Noi murim pentru că trebuie să murim, dar El a murit din proprie opțiune. Oare nu spusese El: „...Îmi dau viața, ca iarăși s-o iau. Nimeni nu Mi-o ia, ci o dau Eu de la Mine Însumi. Am putere s-o dau și am putere s-o iau iarăși...” (Ioan 10:17, 18).

(Nota traducătorului: în locul versurilor din engleză oferite de autorul comentariului în acest punct, am găsit de cuviință să redau versuri din opera regretatului poet român creștin Costache Ioanid:)

Priveam la Golgota. Era
în gândul meu un svon de gloate...
Treceau trei cruci... și-n urma lor,
preoți și demoni din cetate.

Veneau stăpânii în convoi.
Și le-auzeam pe cale pașii.
Și-am întrebat: „Aceștia cine-s?”
iar Duhul mi-a răspuns: „Vrăjmașii...”

Priveam la Golgota în Duh.
Și-mi era plin de taine gândul.
Vedeam un nour de bătrâni
văzduhul culmii străbătându-l.

Ei cercetau din semn în semn
cum se-mplinea Cuvântul Vieții.
Și-am întrebat: „Aceștia cine-s?”
Iar Duhul mi-a răspuns: „Profeții...”

Priveam la Golgota. Vedeam
minuni din ce în ce mai grele.
Vedeam cum se strâneau cei mulți
Prin grohotișul din vâlcele.

Lovindu-se cu pumni-n piept,
plângeau trudiții la răscruce.
Și-am întrebat: „Aceștia cine-s?”
„Sunt cei ce văd doar om și cruce.”

Priveam la Golgota uimit.
Căci sus pe cruce, plin de sânge,
murea Isus... Și-n depărtări
vedeam cum lanț de lanț se frânge.

Priveam la Golgota. Dar vai...
deodată, prin stihii silhuc,
veni în trupul lui Isus
al doilea trup s-atârne pe cue...

Toți îngerii înmărmurind,
Îl arătau prin nouri: „Iată-L!”
Și-am întrebat: „Acesta cine-i?”
Și mi-a răspuns tot cerul: „Tatăl!...”
Costache Ioanid

R. Perdeaua templului se rupe (27:51-52)

27:51 Când Și-a dat Domnul duhul, perdeaua grea, împletită, care separa încăperile principale ale templului, a fost ruptă de o Mână Nevăzută, de sus până jos. Până atunci vălul acela împiedica intrarea în Sfânta Sfințelor a oricărei persoane, în afară de marele preot. Numai un singur om putea intra în sanctuarul dinăuntru, și acela doar într-o singură zi din an.

Din cartea Evrei aflăm că vălul reprezentă trupul lui Isus. Ruperea sa a simbolizat darea la moarte a trupului Său. Prin moartea Sa, noi avem „îndrăzneala să intră în Sfânta Sfințelor, prin sângele lui Isus, printr-o cale nouă și vie, pe care El a consacrat-o pentru noi, prin văl, adică prin trupul Său” (Ev. 10:19, 20). Acum, până și cel mai umil credincios poate intra în prezența lui Dumnezeu, prin rugăciune și laudă, în orice clipă. Dar să nu uităm niciodată că privilegiul acesta a fost cumpărat pentru noi cu un preț nespus de mare: cu însuși sângele lui Isus.

Moartea Fiului lui Dumnezeu a produs, de asemenea, extraordinare zguduirii în natură — ca și când ar fi fost o empatie între creația neînsuflețită și Creatorul ei. S-a produs un cutremur de pământ, care a despicat stâncile și a deschis multe morminte.

27:52, 53 Dar observați că abia după învierea lui Isus au fost înviați ocupanții mormintelor acestora, care au pătruns apoi în Ierusalim și s-au arătat multora. Biblia nu spune dacă acești sfinți înviați au murit din nou sau s-au dus în cer, cu Domnul Isus.

27:54 Convulsiile stranii ale naturii l-au convins pe sutașul roman și pe oamenii acestuia că Isus este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu (deși în textul grec nu este nici un articol hotărât înaintea Fiului lui Dumnezeu, topica frazei presupune articolul hotărât⁵³). Ce a vrut să spună sutașul? A

fost aceasta o mărturie deplină a lui Isus Cristos, ca Domn și Mântuitor al său, sau o recunoaștere a faptului că Isus era mai mult decât un simplu om? Nu putem fi siguri de semnificația adevărată a cuvintelor sutașului, dar știm că acesta a fost cuprins de uimire și teamă, realizând că tulburările din natură erau legate, cumva, de moartea lui Isus, și nu de moartea celor doi tâlhari care au fost răstigniți împreună cu El.

S. Femeile credincioase (27:55, 56)

Se acordă un spațiu special în evanghelia lui Matei femeilor care Îl slujiseră cu credințioasă pe Domnul și-L însoțiseră din Galileea până la Ierusalim. S-au aflat acolo **Maria Magdalena, Maria mama lui Iacov și a lui Iose**, precum și Salomeea, soția lui Zebedei. Devotamentul neînfricat al acestor femei iese în evidență, cu deosebire strălucire. Ele au rămas nedespărțite de Cristos, când bărbații, ucenicii Domnului, au fugit cu toții să-și scape viața!

T. Îngroparea în mormântul lui Iosif (27:57-61)

27:57, 58 Iosif din Arimateea, un om bogat și membru al Sinedrului, nu fusese de acord și nu luase parte la decizia Consiliului de a-L da pe Isus în mâna lui Pilat (Luca 23:51). Dacă până în acest punct fusese doar un ucenic secret al Domnului, acum nu s-a mai temut, ci a ieșit la suprafață. Cu mult curaj, el s-a dus la Pilat și i-a cerut permisiunea să-L înhumeze pe Domnul. Încercăm să ne imaginăm cât de surprins va fi fost Pilat și cât de înciudați vor fi fost iudeii, să constate că un membru al Sinedrului a luat o poziție publică de atașament față de Cel Răstignit. Într-un sens real, Iosif s-a îngropat pe sine, din punct de vedere economic, social și religios, atunci când a îngropat trupul lui Isus. Acest act l-a separat pe vecie de mai marii zilei, de reprezentanții puterii, care L-au ucis pe Isus.

27:59, 60 Pilat i-a dat permisiunea și Iosif, pătruns de iubire sfântă, a îmbălsămat trupul lui Isus, înfășurându-l într-o pânză curată de in și punând mirodenii între feșe. Apoi l-a așezat în propriul său mormânt nou, săpat în stânca solidă. Iar la gura mormântului a așezat o piatră mare, sub formă de piatră de moară, așezată în cant de-a lungul unui canal, săpat și el din stâncă.

Cu multe secole înainte, Isaia prezisese:

„Groapa Lui a fost rânduită împreună cu cei răi, dar mormântul Lui a fost cu cel bogat“ (Isa. 53:9). Negreșit, dușmanii Lui intenționaseră să-L arunce trupul în Valea Hinom, ca să fie mistuit de focurile ce incinerau gunoaiile sau să-L mănânce vulpile. Dar Dumnezeu a intervenit în planurile lor, contramandându-le și folosindu-se de Iosif, pentru a Se asigura că El va fi îngropat *cu cel bogat*.

27:61 După ce a plecat Iosif, **Maria Magdalena și mama lui Iosif și Iose**, au stat de veghe în fața mormântului.

U. Păzirea mormântului (27:62-66)

27:62-64 Prima zi a Paștelor, numită **Ziua Pregătirii**, a fost ziua răstignirii. **A doua zi, preoții cei mai de seamă și fariseii** au fost cuprinși de neliniște. Amintindu-și afirmația lui Isus că va învia, ei s-au dus la Pilat și l-au rugat să posteze o sentinelă specială la mormânt. Asta, chipurile, pentru a-i împiedica pe ucenici să fure trupul și să creeze astfel impresia că El ar fi înviat! Or, dacă s-ar fi întâmplat așa, ei se temeau că înșelăciunea acesta din urmă ar fi fost mai rea decât cea dintâi. Cu alte cuvinte, vestea despre învierea Lui ar fi fost mai rea decât afirmația Sa că este Mesia și Fiul lui Dumnezeu!

27:65, 66 Pilat a răspuns: „**Aveți o strajă; duceți-vă și păziți cum știți**.“ Asta ar putea însemna că deja fusese postată o sentinelă romană. Sau ar mai putea însemna următoarele: „Cererea va fost acordată. Iată, vă repartizez acum o strajă.“ Oare nu cumva am putea desprinde accente ironice în afirmația lui Pilat: „...**păziți cum știți**“? Ei au făcut cum au crezut că e mai bine. Au sigilat piatra și au postat paznici, dar până și cele mai strașnice măsuri de siguranță pe care le-au luat ei, n-au avut nici un efect. Iată ce spune Unger, în această privință:

Precauțiile pe care și le-au luat dușmanii Lui „ca mormântul să fie păzit bine,... sigilând piatra și punând strajă“ (62-64) nu a făcut altceva decât să pună și mai mult în evidență atotputernicia lui Dumnezeu, care le-a dejucat planurile și a oferit o dovadă incontestabilă a învierii Regelui.⁵⁴

XV. TRIUMFUL REGELUI (cap. 28)

A. Mormântul gol — Domnul a înviat! (28:1-10)

28:1-4 Înainte de venirea zorilor, în

dimineața zilei de duminică, cele două Marii au venit să vadă mormântul. De îndată ce au sosit ele, a fost un mare cutremur de pământ. Un înger al Domnului a coborât din cer, a venit și a prăvălit piatra de la ușa mormântului și a stat pe ea. Străjile romane, îngrozite de ființa aceasta de o luminozitate orbitoare, îmbrăcați în alb strălucitor, au leșinat.

28:5, 6 Îngerul le-a asigurat pe femeile că n-au de ce să se teamă. Cel pe care-L căutau a înviat, așa cum promisese. „**Veniți și vedeți locul unde zăcea Domnul!**” Piatra a fost rostogolită la o parte, nu pentru ca să-I permită Domnului să iasă afară, ci ca să le dea prilejul femeilor să vadă că El înviase!

28:7-10 Îngerul le-a delegat apoi pe femeile să se ducă repede și să aducă slăvita veste ucenicilor Lui. Domnul era din nou în viață și avea să-i întâlnească în Galileea. Pe când se duceau să le spună ucenicilor, li S-a arătat Isus, salutându-le cu un singur cuvânt: „**Bucurați-vă!**”⁴⁵ Ele au răspuns prin a-I cădea la picioare, închinându-I-se. Apoi El le-a încredințat personal sarcina de a-i anunța pe ucenici că Îl vor vedea în Galileea.

B. Mitiuirea soldaților, pentru a-i determina să mintă (28:11-15)

28:11 De îndată ce și-au revenit din leșin, unii dintre paznici s-au dus rușinați la preoții cei mai de seamă, să le spună vestea, să le comunice că eforturile lor au eșuat, că mormântul este gol!

28:12, 13 Este ușor să ne imaginăm consternarea liderilor religioși. Preoții au ținut sfat cu bătrânii, să stabilească ce aveau de făcut. În disperarea lor, i-au mituit pe soldați, ca aceștia să răspândească povestea fantastică potrivit căreia, în timp ce dormeau soldații, ucenicii Domnului ar fi venit și ar fi furat trupul lui Isus!

Această explicație, în loc să rezolve problemele cu care erau confrunțați, nu a făcut altceva decât să dea naștere la și mai multe semne de întrebare. De ce au dormit soldații, când trebuiau să stea de pază? Cum ar fi putut ucenicii să rostogolească piatra, fără să-i trezească pe soldați? Cum de a fost posibil ca toți soldații să adoarmă în același timp? Dacă au dormit, de unde au știut că ucenicii au furat trupul? Dacă povestea era adevărată, de ce a trebuit să fie mituiți soldații pentru a o răspândi? Dacă ucenicii au furat trupul, cum de au avut timp să-l dezbrace de fășiile cu care fusese învelit în

mormânt și să fi împăturit și pus în alt loc, singur, ștergarul cu care fusese înfășurat capul lui Isus? (Luca 24:12; Ioan 20:6, 7).

28:14 În realitate, soldații au fost mituiți să spună o poveste, prin care se puneau pe ei înșiși în situația de a fi incriminați. Sub legislația romană, dormitul în post se pedepsea cu moartea. Și astfel liderii iudeilor au fost nevoiți să le promită că vor interveni în favoarea lor, dacă se va întâmpla ca istoria să ajungă la urechile guvernatorului.

Sinedriul era obligat acum să învețe lecția amară, că în timp ce adevărul se confirmă de la sine, o minciună trebuie întotdeauna proptită cu nenumărate alte minciuni.

28:15 Totuși mitul acesta persistă printre mulți iudei (și neiuidei!) până în ziua de astăzi. Dar nu e singurul mit; mai sunt și altele. Wilbur Smith rezumă două dintre ele:

1. Mai întâi de toate, s-a avansat sugestia că femeile s-au dus, din greșeală, la alt mormânt. Să examinăm enormitatea acestei afirmații. Oare ai putea să nu nimeriți mormântul celei mai dragi ființe din viața ta, în intervalul dintre vineri după-masă și duminică dimineață? Mai mult, acesta nu era cimitirul lui Iosif din Arimateea, ci grădina lui particulară, în care nu se mai aflau alte morminte.

Dar să admitem că ar fi putut să existe și alte morminte acolo (deși știm că nu erau); și să zicem că femeile, cu privirea înlăcrimată, au nimerit din greșeală la alt mormânt. Bun! Să zicem că femeile ar fi putut greși. Dar impetuosul Petru, cel cu pumnii tari, însoțit de Ioan — amândoi pescari pricepuți, care nu aveau privirea încețoșată de lacrimi — s-au dus și ei la mormânt și l-au găsit gol. Vă puteți imagina ca și ei să fi greșit mormântul? Dar mai mult, când au ajuns la mormânt și l-au găsit gol, acolo se afla un înger, care a spus: „El nu este aici. A înviat. Veniți și vedeți unde zăcea Domnul.” Puteți crede că nici îngerul nu a reușit să se ducă la mormântul care trebuia? Cu toate acestea, s-au găsit destui „deștepti”, care să susțină aceste teorii! Dar această teorie este total lipsită de sens!

2. Alții au sugerat că Isus nu a murit, ci doar a leșinat și că a fost resuscitat, cumva, în mormântul acela umed, după care a ieșit din mormânt. Dar piatra cea mare fusese sigilată cu pecetea guvernului roman. Nici un om din interiorul aceluia mormânt nu putea da la o parte piatra care glisase în jos, pe canalul ce i se săpase, până când a acoperit intrarea mormântului. El nu a ieșit din acel mormânt ca un invadant anemic.

Adevărul simplu este că învierea Domnului Isus este un fapt bine atestat al istoriei. El S-a înfățișat viu ucenicilor Săi după patimile Sale, prin numeroase probe infailibile. Gândiți-vă la cazurile specifice când S-a arătat alor Lui:

1. Mariei Magdalena (Marcu 16:9-11).
2. Femeilor (Mat. 28:8-10).
3. Lui Petru (Luca 24:34).
4. Celor doi ucenici ce mergeau pe drumul spre Emaus (Luca 24:13-32).
5. Ucenicilor, cu excepția lui Toma (Ioan 20:19-25).
6. Ucenicilor, între care se afla acum și Toma (Ioan 20:26-31).
7. Celor șapte ucenici la Marea Galileii (Ioan 21).
8. La peste 500 de credincioși (1 Cor. 15:7).
9. Lui Iacov (1 Cor. 15:7).
10. Ucenicilor pe Muntele Măslinilor (Fapte 1:3-12).

Una din pietrele mari — de nezdrcinat și imposibil de înlocuit — care stau la temelia credinței creștine este dovada istorică a învierii Domnului Isus Cristos. Asta ne conferă — ție, drag cititor, și mie — tăria de a rămâne victorioși pe baricadele credinței, întrucât avem o situație care nu poate fi contrazisă, e imposibil de combătut. Da, poate fi respinsă sau negată, dar nu poate fi contestată.⁵⁶

C. Marea Poruncă (28:16-20)

28:16, 17 În Galileea Domnul Înviat S-a arătat **ucenicilor** pe un munte nespecificat. Este aceeași apariție pe care o găsim consemnată la Marcu 16:15-18 și la 1 Corinteni 15:6. Ce revedere minunată! De acum, suferințele Sale au trecut, pe veci. El trăia și, prin urmare, și ei vor trăi! El a stat înaintea lor în splendoarea trupului Său înviat. Ei s-au închinat Domnului lor viu și iubitor — deși în mințile unora dintre ei mai stăruia o umbră de indoială.

28:18 Apoi Domnul le-a explicat că **toată autoritatea** I-a fost dată **în cer și pe pământ**. Într-o anumită privință, desigur, El avusese tot timpul toată autoritatea. Dar aici El s-a referit la autoritatea de Cap al noii creații. De la moartea și învierea Sa, El are autoritatea de a da viață veșnică tuturor celor pe care I i-a dat Dumnezeu (Ioan 17:2). El avusese întotdeauna putere, ca întâiul născut din toată creația. Dar acum, după ce a încheiat lucrarea de răscumpărare, El are autoritate ca întâiul născut din morți — „pentru ca în toate lucrurile El să aibă pre-eminența (întâietatea)” (Col. 1:15, 18).

28:19, 20 Ca și Căpetenie a noii creații,

El a emis apoi Marea Poruncă (sau Însărcinare), care cuprinde „ordinele de lucru” pentru toți credincioșii din actuala etapă a împărăției — adică perioada cuprinsă între respingerea Regelui și a doua Sa venire.

Porunca cuprinde trei ordine, și nu doar sugestii:

1. **Duceți-vă și faceți ucenici din toate popoarele.**“ Asta nu presupune convertirea întregii lumi. Prin predicarea evangheliei, ucenicii aveau să se îngrijească ca și alții să devină învățați sau adepți ai Mântuitorului — aceștia provenind din toate națiunile, popoarele, triburile, semințiile și limbile pământului.

2. **„Botezați-i în Numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh”** Este responsabilitatea trimișilor lui Cristos de a propovădui botezul și de a face demersuri pentru ca acesta să fie acceptat ca o poruncă ce trebuie îndeplinită. În cadrul botezului credinciosului, creștinii se identifică public cu Dumnezeu trinitară. Ei recunosc că Dumnezeu este Tatăl lor, că Isus Cristos este Domnul și Mântuitorul lor și că Duhul Sfânt este cel care locuiește în lăuntrul lor, le dă putere și-i învață. În versetul 19 substantivul **numele** este la singular. Deci un singur **nume** sau esență, dar trei Persoane — **Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt**.

3. **„Învățați-i să păzească tot ce v-am poruncit Eu.”** Marea Poruncă depășește cadrul strict al evanghelizării, căci nu e de ajuns doar să faci convertiți și apoi să-i lași să se hrănească singuri, să se descurce cum pot. Aceștia trebuie să fie învățați să *asculte* de poruncile lui Cristos, așa cum se găsesc acestea în Noul Testament. Esența uceniciei constă în nevoia de a deveni asemenea Învățătorului și Stăpânului Cristos, or, lucrul acesta se realizează prin predarea sistematică a Cuvântului și ascultarea de el.

Apoi Mântuitorul adaugă făgăduința că El va fi cu ucenicii Săi până la împlinirea (sfârșitul sau consumarea) **veacului**. Ei nu vor merge singuri sau lipsiți de ajutor. În toată slujirea lor, în toate călătoriile pe care le vor întreprinde, ei vor fi conștienți de prezența și părtașia Fiului lui Dumnezeu, care va fi cu ei.

Observați că toate cele patru elemente care încep cu „tot” sunt corelate cu Marea Poruncă: **toată autoritatea; toate națiunile (popoarele); toate lucrurile; totdeauna**.

Astfel evanghelia după Matei se încheie cu porunca și mângăierea din partea slăvitului nostru Domn. După aproape douăzeci de

veacuri, cuvintele Sale au aceeași relevanță, aceeași acuitate, aceeași aplicație. Sarcina nu a fost dusă încă la bun sfârșit.

Ce vom face pentru a duce la îndeplinire ultima dintre poruncile Sale?

NOTE EXPLICATIVE

¹(1:1) *Iehova* este forma latinizată a numelui ebraic *Yahveh*, care a fost tradus de obicei prin „Domnul”. La fel, *Isus* este forma latinizată a termenului ebraic *Ieșua*.

²(4:2, 3) Condiție de gradul întâi, în care se utilizează particula *ei* la indicativ. Ar putea fi parafrazată în felul următor: „Dacă — și eu admit că e așa — Tu ești Fiul lui Dumnezeu” ori „Întrucât Tu ești Fiul lui Dumnezeu”.

³(Digresiunea) O „dispensație” este o administrație sau o isprăvnicie. Ea descrie metodele de lucru folosite de Dumnezeu în cazul omenirii într-o anumită perioadă a istoriei. Termenul **nu** înseamnă timp sau perioadă *ca atare*, ci mai degrabă programul divin utilizat în orice epocă. O situație similară ar fi utilizarea expresiei: „administrația Reagan”, prin care se indică politicile urmate de președintele Reagan în timpul anilor cât a fost președinte.

⁴(5:13) Albert Barnes, *Notes on the New Testament, Matthew and Mark*, pg. 47.

⁵(5:22) Textul critic (notat cu „NU” în notele de subsol din versiunea NKJV) omite cuvintele *without a cause* (fără nici o pricină, n.tr.), care ar exclude chiar și indignarea de factură neprihănită.

⁶(5:44-47) Textul critic (NU) conține termenul *Neamuri* în loc de *vameși* sau *perceptorii ai impozitului*.

⁷(5:44-47) Textul majoritar (bazat pe majoritatea manuscriselor) conține termenul *prieteni* în loc de *frați*.

⁸(6:13) Unii învățați susțin că doxologia este o adaptare a textului de la 1 Cronici 29:11, pentru a putea fi folosit în scopuri liturgice. Dar asta e doar o speculație. Forma tradițională protestantă a rugăciunii (ca în versiunea KJV) rămâne valabilă și nu are nevoie să fie apărată.

⁹(7:13, 14) Atât textul critic, cât și cel majoritar redau textul de aici sub formă de exclamație: „Cât de strămtă este poarta și cât de dificilă este calea ce duce la viață și ce puțini sunt cei ce o găesc!” Când cele mai vechi manuscrise (de obicei NU) și majoritatea manuscriselor (M) sunt în consens de respingere a textului tradițional (TR), în aceste cazuri ele sunt aproape întotdeauna

corecte. În asemenea cazuri, tradiția versiunii KJ are un suport textual șubred.

¹⁰(7:28, 29) Jamieson, Fausset & Brown, *Critical and Explanatory Commentary on the New Testament*, V:50.

¹¹(8:2) Anumite forme de lepră menționate în Biblie nu sunt identice cu maladia numită „Boala lui Hansen”. De pildă, la Levitic, se includ condițiile potrivit cărora ea poate infecta o casă sau o haină.

¹²(8:16, 17) Arno C. Gaebelien, *The Gospel of Matthew*, p. 193.

¹³(8:28) Textul NU conține termenul *Gadareni*. Numele orașului și al regiunii se suprapun întrucâtva.

¹⁴(9:16) Gaebelien, *Matthew*, pg. 193.

¹⁵(9:17) W. L. Pettingill, *Simple Studies in Matthew*, pg. 111, 112.

¹⁶(10:8) Majoritatea manuscriselor omit aici textul „înviați morții” (care apare în litere cursive în versiunea GBV, 1990, n.tr.).

¹⁷(10:21) J.C. Macaulay, *Obedient Unto Death: Devotional Studies in John's Gospel*, II:59.

¹⁸(10:41) Arthur T. Pierson, „The Work of Christ for the Believer”, *The Ministry of Keswick, First Series*, pg. 114.

¹⁹(11:27) Alva J. Gospel McClain, *The Greatness of the Kingdom*, pg. 311.

²⁰(11:30) J.H. Jowett, citat în broșura: *Out Daily Bread*.

²¹(12:8) E. W. Rogers, *Jesus the Christ*, pg. 65, 66.

²²(12:19) McClain, *Kingdom*, pg. 283.

²³(12:21) Kleist și Lilly, *The New Testament rendered from the Original Greek with Expanded Notes*, p. 45

²⁴(12:27) Ella E. Pohle, *C.I. Scofield's Question Box*, pg. 97.

²⁵(12:34, 35) Deși atât textul critic, cât cel majoritar omit cuvintele: „din inima sa”, sensul nu ar suferi nici o modificare.

²⁶(13:13) H. Chester Woodring, note de la curs, nepublicate, asupra evangheliei după Matei, Școala biblică „Emmaus Bible School”, 1961.

²⁷(13:22) G. H. Lang, *The Parabolic Teaching of Scripture*, pg. 68.

²⁸(13:24-26) Merril F. Unger, *Unger's Bible Dictionary*, pg. 1145.

²⁹(13:33) J.H. Brookes, *I Am Coming*, pg. 65.

³⁰(13:49, 50) Gaebelien, *Matthew*, pg. 302.

³¹(14:4, 5) Nu se cunoaște sursa.

³²(16:2, 3) Desigur aceste amănunte legate de vreme sunt valabile pentru Israel,

nu pentru America de Nord sau Marea Britanie! (nici pentru România, n.tr.).

³³(16:7-10) Cele douăsprezece *kophinoi* pentru cei 5 000 aveau probabil o capacitate mai mică decât cele șapte *spurides* pentru cei 4 000.

³⁴(16:17, 18) G. Campbell Morgan, *The Gospel According to Matthew*, pg. 211.

³⁵(16:19) Charles C. Ryrie, ed., *The Ryrie Study Bible, New King James Version*, pg. 1506.

³⁶(16:20) James S. Stewart, *The Life and Teaching of Jesus Christ*, pg. 106.

³⁷(16:26) Donald G. Barnhouse, *Words Fitly Spoken*, p. 53.

³⁸(18:11) Este omis de textul NU, dar cuprins în majoritatea manuscriselor. (M).

³⁹(20:15) James S. Stewart, *A Man in Christ*, pg. 252.

⁴⁰(20:31-34) Gaebelein, *Matthew*, pg. 420.

⁴¹(21:6) J.P. Lange, *A Commentary on the Holy Scriptures*, 25 de volume, nu se cunoaște paginația.

⁴²(23:9, 10) H. G. Weston, *Matthew, the Genesis of the New Testament*, pg. 110.

⁴³(23:14) Textul critic (NU) omite al doilea vai.

⁴⁴(23:25, 26) Textul majoritar conține termenul *adikia* (prihană), în loc de *akrasia* (neînfrânare).

⁴⁵(24:29) I. Velikovsky, *Earth in Upheaval*, pg. 136.

⁴⁶(24:30) F. W. Grant, „Matthew“, în *Numerical Bible, The Gospels*, pg. 230.

⁴⁸(24:36) Textul NU adaugă: „nici Fiul“.

⁴⁹(25:28, 29) Arthur T. Pierson, altă documentație nedisponibilă.

⁵⁰(26:64) Pronumele grec singular *su* este ortografiat în scopul sublinierii. În a doua propoziție Domnul se adresează la persoana a doua plural *humin* iar la sfârșit se redă terminația verbului *opsesthe*.

⁵¹(26:64) R. C. H. Lenski, *The Interpretation of St. Matthew*, pg. 1064.

⁵²(27:37) Dacă părțile citate sunt adunate la un loc, se obține textul: „Acesta este Isus din Nazaret, Regele iudeilor“. O altă posibilitate ar fi că fiecare evanghelist e complet, dar citează limbi diferite, de unde și deosebirile dintre evanghelii la acest verset.

⁵³(27:54) În greacă substantivele predicative articulate care preced verbul sunt redete de obicei fără articol (această trăsătură făcând parte din „Regula lui Colwell“).

⁵⁴(27:65, 66) Merrill F. Unger, *Unger's Bible Handbook*, pg. 491.

⁵⁵(28:8) „Bucurați-vă“ era salutul obișnuit în greacă. Aici, în dimineața Învierii, traducerea literală a versiunii NKJV pare cea mai adecvată.

⁵⁶(28:15) Wilbur Smith, „In the Study“, *Moody Monthly*, aprilie 1969.

BIBLIOGRAFIE

Barnhouse, Donald Grey. *Words Fitly Spoken*. Wheaton: Tyndale House Publishers, 1969.

Gaebelein, A. C. *The Gospel of Matthew*. New York: Loizeaux Bros., 1910.

Kelly, William. *Lectures on Matthew*. New York: Loizeaux Bros., 1910.

Lenski, R.C.H. *The Interpretation of Saint Matthew's Gospel*. Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1933.

Macaulay, J.C. *Behold Your King*. Chicago: The Moody Bible Institute, 1982.

Morgan, G. Campbell. *The Gospel According to Matthew*. New York: Fleming H. Revell Company, 1929.

Pettingill, W. L. *Simple Studies in Matthew*. Harrisburg: Fred Kelker, 1990.

Tasker, R. V. G. *The Gospel According to St. Matthew*, TBC. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1961.

Thomas, W. H. Griffith. *Outline Studies in Matthew*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1961.

Weston, H. G. *Matthew, the Genesis of the New Testament*. Philadelphia: American Baptist Publication Society, n.d.

Periodice și materiale nepublicate
Smith, Wilbur. „In the Study“, *Moody Monthly*, aprilie 1969.

Woodring, H. Chester. Note de la curs, asupra evangheliei după Matei, 1961, Școala biblică: Emmaus Bible School, Oak Park, Illinois (actualmente Emmaus Bible College).

EVANGHELIA DUPĂ MARCU

Introducere

„Evanghelia după Marcu are o vigoare și o prospețime care-l captivează pe cititorul creștin, făcându-l să dorească să slujească și el, cât de cât, după pilda lăsată de binecuvântatul nostru Domn.”
— August Van Ryn

I. Locul unic în Canon

Întrucât evanghelia după Marcu este cea mai scurtă și circa 90 la sută din materialul cuprins în ea apare și în Matei, Luca sau în ambele din aceste evanghelii, ce contribuții indispensabile aduce ea?

Mai întâi, scurtimea ei și stilul concis, jurnalistic, îi conferă acestei evanghelii rolul de introducere ideală a credinței creștine. Astfel, pe câmpul de misiune, de cele mai multe ori, programele de traducere a Bibliei în limbile care nu s-a tradus până acum Scriptura încep cu evanghelia după Marcu.

Dar nu numai *stilul* ei direct, activ — stil deosebit de adecvat pentru romani și corespondenții lor din vremea noastră — ci și *conținutul* evangheliei după Marcu îi conferă un loc aparte între celelalte evanghelii.

Deși Marcu parcurge, în mare, aceleași evenimente de care se ocupă și Matei și Luca — abordând însă și unele evenimente ce nu apar decât în această evanghelie — evanghelistul ne oferă detalii pline de un colorit specific, nemaîntâlnit la ceilalți evangheliști. De pildă, Marcu ne înfățișează modul în care i-a privit Isus pe ucenici, ni-L arată pe Isus când era indignat sau când a parcurs drumul spre Ierusalim. Fără îndoială el va fi obținut aceste aspecte detaliate din relatările lui Petru, cu care a întreținut relații apropiate către sfârșitul vieții acestuia. Potrivit tradiției, care pare să fie corectă în această privință, evanghelia lui Marcu ar fi, în esență, alcătuită din amintirile lui Petru, ceea ce ar fi în măsură să explice detaliile de natură personală, locul proeminent acordat acțiunilor în această evanghelie, precum și multor pasaje

în care ne este prezentată mărturia unor martori oculari.

Cercetătorii biblici sunt aproape cu toții de acord asupra faptului că Marcu a fost tânărul de la 14:51, care a fugit gol și că relatarea acestui incident ar constitui modul său modest de a-și pune semnătura pe lucrarea ce-i poartă numele. (Subtitlurile actuale din Evanghelii nu au făcut inițial parte din textul propriu-zis al acestor cărți.) Întrucât Ioan Marcu a locuit la Ierusalim, și întrucât singura explicație rațională pentru includerea incidentului cu tânărul care a fugit gol ar fi că acesta a avut o oarecare legătură cu evanghelia ce ne stă în față constituie două elemente în măsură să acorde credibilitate tradiției amintite.

II. Autorul evangheliei după Marcu

Majoritatea autorilor sunt de acord cu opinia unanimă a bisericii, exprimată încă de timpuriu și din diverse părți ale imperiului roman. Papias (circa 110 d.Cr.) citează declarația lui Ioan Bătrânul (probabil apostolul Ioan, deși ar fi putut fi și un alt ucenic din perioada primară a bisericii) potrivit căreia Marcu, asociatul lui Petru, a scris evanghelia ce-i poartă numele. Iustin Martirul, Irineu, Tertullian, Clement din Alexandria, Origen și *Prologul Anti-Marcionit* la Marcu — toate sunt în deplină armonie în în susținerea acestei opinii.

Dovezile interne în sprijinul paternității lui Marcu asupra evangheliei acesteia, deși nu sunt foarte numeroase, concordă cu tradiția universală a creștinismului primar.

E limpede că autorul evangheliei cunoștea bine Palestina și mai ales Ierusalimul. (Relatările privitoare la odaia de sus sunt mai detaliate la el decât la ceilalți evangheliști — ceea ce nu trebuie să surprindă, dacă avem în vedere că și-a petrecut copilăria în această casă!) Evanghelia după Marcu conține suficiente indicii cu privire la un fond aramaic (aramaica fiind limba vorbită în Palestina obiceiu timpuri). Apoi textul relevă cunoașterea obiceiurilor iudaice iar dinamismul narațiunii sugerează o mare apropiere de martorii oculari. Liniile mari ale conținutului cărții urmează în paralel predica lui Petru din Fapte 10.

Tradiția potrivit căreia Marcu și-a redactat evanghelia la Roma este sprijinită de prezența unui număr mai mare de termeni latini în evanghelia sa decât în celelalte trei (de exemplu, *centurion, recensământ, dinar, legiune și pretoriu*).

De zece ori în Noul Testament autorul acestei evanghelii este menționat cu numele său de neevreu (în latină), respectiv Marcu, și de trei ori cu un alt nume, care combină forma iudaică cu cea neiudaică, adică Ioan Marcu. Marcu, „robul“ (slujitorul) sau însoțitorul — mai întâi, al lui Pavel, apoi al văru-lui său Barnaba și, potrivit unor tradiții demne de crezare, al lui Petru, înainte de moartea acestuia — a fost persoana ideală care să scrie Evanghelia Robului Desăvârșit.

III. Data

Data evangheliei lui Marcu este subiect de dezbatere, chiar în rândurile cercetătorilor conservatori, care cred în Biblie. Deși nu se poate stabili cu certitudine data apariției evangheliei, se poate presupune că ea a fost redactată înainte de distrugerea Ierusalimului.

Tradiția este împărțită cu privire la faptul dacă Marcu a consemnat în scris propovăduirea lui Petru privitoare la viața Domnului nostru înainte de moartea apostolului Petru (înainte de 64-68) sau după trecerea sa la cele veșnice.

În mod necesar, dacă Marcu este prima

evanghelie, în ordinea redactării, așa cum se susține tot mai frecvent în zilele noastre, atunci ea va fi fost redactată la o dată timpurie, pentru ca Luca să se fi putut folosi de materialul cuprins în ea. Unii cercetători sunt de părere că Marcu a fost redactată la începutul anilor 50, deși se poate susține și o dată mai târzie, cuprinsă între anii 57 și 60 d.Cr.

IV. Fondul și tema evangheliei

În evanghelia aceasta ne este înfățișată minunata istorie a Robului Desăvârșit al lui Dumnezeu: Domnul nostru Isus Cristos. Este istoria Aceluia care S-a dezbrăcat de manifestarea exterioară a slavei Sale, în cer, luând chip de Rob pe pământ (Fil. 2:7). Este istoria neasemuit de frumoasă a Aceluia care „nu a venit să I se slujească, ci să slujească și să-Și dea viața ca preț de răscumpărare pentru mulți“ (Marcu 10:45).

Dacă ne amintim că acest Rob Desăvârșit nu a fost altul decât Dumnezeu Fiul, și că El S-a încins de bună voie cu ștergarul unui sclav, devenind Slujitorul oamenilor, atunci evanghelia aceasta va străluci mereu înaintea noastră, cu o slavă neconținută. Îl vedem aici pe Fiul întrupat al lui Dumnezeu trăind ca Om dependent pe pământ. Tot ce a făcut El a fost în deplină ascultare de voia Tatălui Său iar faptele Sale mărețe au fost săvârșite toate în puterea Duhului Sfânt.

Autorul, Ioan Marcu, a fost un slujitor al Domnului care a cunoscut un început bun, apoi a intrat într-o eclipsă temporară (Fapte 15:38), fiind, în cele din urmă, reabilitat la o viață de utilitate și slujire (II Tim. 4:11).

Stilul lui Marcu este rapid, energic și concis. El subliniază *faptele săvârșite* de Domnul, mai degrabă decât *cuvintele* pe care le-a rostit El, fapt demonstrat prin consemnarea a nouăsprezece minuni, dar numai a patru parabole.

Pe măsură ce vom înainta în studierea evangheliei lui Marcu, vom descoperi răspunsul la trei întrebări: (1) Ce spune ea? (2) Ce înseamnă? (3) Ce lecție se desprinde din ea pentru mine? Pentru toți cei care doresc să fie *slujitori credincioși ai Domnului*, această evanghelie se va dovedi, negreșit, un prețios manual de viață și slujire.

SCHIȚA CĂRȚII

- I. PREGĂTIREA ROBULUI (1:1-13)
- II. SLUJIREA TIMPURIE A ROBULUI ÎN GALILEEA (1:14-3:12)
- III. CHEMAREA ROBULUI ȘI INSTRUIREA UCENICILOR SĂI (3:13-8:38)
- IV. CĂLĂTORIA ROBULUI LA IERUSALIM (CAPITOLELE 9, 10)
- V. LUCRAREA ROBULUI ÎN IERUSALIM (CAPITOLELE 11, 12)
- VI. DISCURSUL ROBULUI DE PE MUNTELE MĂSLINILOR (CAP. 13)
- VII. PATIMILE ȘI MOARTEA ROBULUI (CAPITOLELE 14, 15)
- VIII. TRIUMFUL ROBULUI (CAP. 16)

Comentariu

I. PREGĂTIREA ROBULUI (1:1-13)

A. Predecesorul Robului pregătește calea (1:1-8)

1:1 Tema lui Marcu este vestea bună despre **Isus Cristos, Fiul lui Dumnezeu**. Întrucât scopul urmărit de autor este de a scoate în evidență rolul de rob al Domnului Isus, el nu începe cu o genealogie, ci cu lucrarea publică a Mântuitorului. Aceasta a fost vestită de Ioan Botezătorul, crainicul veștii bune.

1:2,3 Atât Maleahi, cât și Isaia¹ au prezis că Mesia va fi precedat de un **sol** și că va chema poporul la o pregătire morală și spirituală în vederea venirii Sale (Mal. 3:1; Isa. 40:3). Ioan Botezătorul a împlinit aceste profeții. El a fost „**solul... glasul celui ce strigă în pustie**.”

1:4 Mesajul lui a constat în faptul că oamenii trebuie să se pocăiască (să-și schimbe mintea și să se lase de păcatele lor), pentru a primi **iertarea păcatelor**. Altfel nu puteau să-L primească pe Domnul. Numai oamenii sfinți pot să-L aprecieze pe Fiul Sfânt al lui Dumnezeu.

1:5 Când receptorii mesajului lui Ioan Botezătorul s-au pocăit, el i-a botezat, ca expresie exterioară a schimbării radicale de o sută optzeci de grade care s-a petrecut în viața lor. Botezul i-a delimitat astfel în mod public de restul poporului Israel, care îl părăsise pe Domnul. Botezul i-a reunit cu rămășița care era gata să-L primească pe Cristos. S-ar părea din versetul 5 că răspunsul la propovăduirea lui Ioan a fost unanim. Dar nu așa s-au petrecut lucrurile în realitate. Chiar dacă va fi existat o explozie inițială de entuziasm, când mulțimile au ieșit în pustiu să-l audă pe înflăcăratul predicator, cei mai mulți însă nu și-au mărturisit cu sinceritate păcatele și nu s-au lăsat de ele — fapt care se va dovedi cu prisosință, pe

măsură ce înaintăm pe firul narațiunii.

1:6 Cel fel de om a fost **Ioan**? Astăzi un asemenea om ar fi etichetat drept un fanatic sau, în cel mai bun caz, un ascetic. El locuia în pustiu și, asemenea lui Ilie, era îmbrăcat cu hainele cele mai simple și mai aspre. Hrana lui era limitată la strictul necesar pentru întreținerea și menținerea tăriei sale, fără să fie gustoasă. El a fost un om care a subordonat toate aceste lucruri sarcinii de a-L face pe Cristos cunoscut. Poate că ar fi putut deveni bogat, dar a optat pentru o viață de sărăcie. Astfel a devenit un vestitor adecvat al Celui care n-a avut unde să-și plece capul. Desprindem de aici învățătura că toți cei care doresc să fie slujitorii Domnului trebuie să trăiască o viață simplă.

1:7 Mesajul lui a constat în evidențierea superiorității Domnului Isus. Astfel Ioan a arătat că Isus este mai mare în putere, în strălucirea caracterului Său și în lucrarea pe care o va desfășura. Ioan nu s-a considerat vrednic nici măcar să lege cureaua de la sandala Mântuitorului — treabă destul de lipsită de importanță, efectuată de obicei de un sclav. Propovăduitorul plin de Duhul întotdeauna îl va preamări pe Domnul Isus, detronându-se pe sine însuși.

1:8 Ioan boteza cu apă. Era un simbol extern, dar nu producea nici o schimbare reală în viața omului. Isus avea să boteze cu Duhul Sfânt. Acest botez avea să producă o mare revărsare de putere spirituală (Fapte 1:8). De asemenea, avea să-i cuprindă pe toți credincioșii din cadrul bisericii, trupul lui Cristos (1 Cor. 12:13).

B. Predecesorul îl botează pe Rob (1:9-11)

1:9 Cei treizeci de ani de așa-numită tăcere, petrecuți la Nazaret, s-au sfârșit acum. Domnul Isus era gata să-și înceapă

lucrarea publică. Mai întâi, El a străbătut distanța de circa 100 de km ce despărțea Nazaretul de Iordan, în apropiere de Ierihon. Acolo El a fost botezat de Ioan. În cazul acesta, desigur, nu a fost vorba de nici o pocăință, deoarece El nu a avut nici un păcat de mărturisit. Botezul a însemnat pentru Domnul o acțiune simbolică, înfățișând botezul prin care avea să treacă la moartea Sa pe Golgota și învierea Sa din morți. Astfel chiar de la începutul lucrării Sale publice avem această prefigurare foarte vie a crucii și a mormântului gol.

1:10, 11 De îndată ce a ieșit din apă, a văzut cerurile deschise și pe Duhul coborând asupra Sa în chip de porumbel. Și din cer s-a auzit glasul lui Dumnezeu, care a confirmat că Isus este Fiul Său preaiubit.

Nu a existat nici un moment în viața lui Isus în care El să nu fi fost umplut cu Duhul Sfânt. Dar acum Duhul Sfânt a venit asupra Sa, ungându-L pentru slujire și dotându-L cu putere. Era o misiune specială a Duhului, pregătitoare pentru cei trei ani de slujire care aveau să urmeze. Puterea Duhului Sfânt este indispensabilă. Oricât de educat, talentat sau înzestrat ar fi cineva, dacă nu are acea calitate tainică pe care o numim „ungerea“, slujirea sa este lipsită de viață și eficacitate. Prin urmare, trebuie să ne punem această întrebare de căpetenie: „Am cunoscut eu experiența Duhului Sfânt? M-a umplut El cu putere, în vederea slujirii pentru Domnul?“

C. Robul este ispitit de Satan (1:12, 13)

Robul Domnului a fost ispitit de Satan în pustiu, timp de patruzeci de zile. Duhul lui Dumnezeu L-a condus la această întâlnire — nu pentru a vedea dacă Domnul va păcătui, ci pentru a demonstra că nu poate păcătui. Dacă Isus ar fi putut păcătui ca Om pe pământ, ce asigurare am mai avea noi că acum El nu ar putea păcătui ca Om în cer?

De ce afirmă Marcu că El a fost cu fiarele sălbatice? Au fost oare aceste animale ațâțate de Satan să încerce să-L distrugă pe Domnul? Sau, dimpotrivă, au fost docile în prezența creatorului Lor? Textul nu ne oferă răspunsuri la aceste întrebări.

Îngerii I-au slujit la sfârșitul celor patruzeci de zile (vezi Mat. 4:11); în timpul ispitirii El nu a mâncat nimic (Luca 4:2).

Credinciosul nu va putea evita situațiile în care va fi pus la încercare. Cu cât se va apropia mai mult de Domnul, cu atât mai

intense vor fi încercările. Satan nu-și irosește munițiile cu creștinii firești (creștini doar cu numele). Dar va pune la bătaie toate armele sale împotriva celor care au început să câștige biruințe în bătălia spirituală. Nu este un păcat a fi ispitit. Păcatul intervine abia atunci când *cedezi* ispitei. Dar nu ne vom putea împotrivi ispitei bizuindu-ne doar pe puterea noastră, ci Duhul Sfânt — care locuiește în credincios — El este Acela care îi dă credinciosului puterea să înfrângă patimile întunecate din viața sa.

II. LUCRAREA TIMPURIE A ROBULUI ÎN GALILEEA (1:14-3:12)

A. Robul Își începe lucrarea (1:14, 15)

Marcu sare peste lucrarea Domnului în Iudeea (vezi Ioan 1:1-4:54) și începe cu marea lucrare înfăptuită de El în Galileea, pe parcursul unui an și nouă luni (1:14-9:50). Apoi el se ocupă pe scurt de ultima parte a lucrării în Perea (10:1-10:45), după care trece la ultima săptămână la Ierusalim.

Isus a venit în Galileea, predicând vestea bună a împărăției lui Dumnezeu. Mesajul Lui concret a fost următorul:

1. S-a împlinit timpul. Conform programului calendaristic al profețiilor, fusese fixată o dată pentru apariția publică a Regelui. Acum sosise acel moment.
2. Împărăția lui Dumnezeu era aproape. Regele era de față, sosise, și-i făcea poporului Israel o ofertă autentică a împărăției. Împărăția s-a apropiat, în sensul că Regele a apărut pe scenă.
3. Oamenii au fost chemați să se pocăiască și să creadă în evanghelie. Pentru a putea fi admiși în împărăție, ei trebuiau să facă o schimbare radicală, de o sută optzeci de grade, în viața lor, cu privire la păcat și să creadă vestea bună privitoare la Domnul Isus.

B. Chemarea celor patru pescari (1:16-20)

1:16-18 Mergând pe țărmul Mării Galileii, Isus i-a văzut pe Simon și pe Andrei, care pescuiau. El îi întâlnise deja cu altă ocazie; de fapt, ei deveniseră ucenicii Lui la începutul lucrării Sale (Ioan 1:40-41). Acum El i-a chemat să fie cu El, promișându-le că-i va face pescari de oameni. Imediat ei au renunțat la mica lor întreprindere de pescuit, urmându-L pe El. Ascultarea lor a fost promptă, jertfitoare și integrală.

MINUNEA	IZBĂVIREA DE:
1. Vindecarea unui om cu duh necurat (1:23-26)	1. Necurăția păcatului.
2. Vindecarea soacrei lui Simon (1:29-31).	2. Febra și neastâmpărul păcatului.
3. Vindecarea leprosului (1:40-45).	3. Caracterul respingător al păcatului.
4. Vindecarea ologului (2:1-12).	4. Păcatul provoacă neputință.
5. Vindecarea unui om cu mâna uscată (3:1-5).	5. Păcatul provoacă inutilitate.
6. Izbăvirea îndrăcitului (5:1-20).	6. Mizeria, violența și teroarea păcatului.
7. Femeia cu scurgere de sânge (5:25-34).	7. Puterea păcatului de a secătui vitalitatea vieții.
8. Învierea fiicei lui Iair (5:21-24; 35-30).	8. Păcatul provoacă moartea spirituală.
9. Vindecarea fiicei siro-fenicienei (7:24-30).	9. Robia păcatului și a Satanei.
10. Vindecarea surdului cu defect de vorbire (7:31-37).	10. Neputința de a auzi Cuvântul lui Dumnezeu și de a rosti lucruri spirituale.
11. Vindecarea unui orb (8:22-26).	11. Orbirea față de lumina evangheliei.
12. Vindecarea unui băiat îndrăcit (9:14-29).	12. Cruzimea stăpânirii lui Satan.
13. Vindecarea orbului Bartimeu (10:46-52).	13. Starea de orbire și cerșire la care îi aduce păcatul pe oameni.

Pescuitul e o artă. Tot așa este și câștigarea de suflete.

1. Pescuitul necesită *răbdare*. Adesea trebuie să aștepti ore îndelungate, în singurătate.
2. Pescuitul necesită *indemănare* în folosirea undiței, a momelii sau a plasei de pescuit.
3. Pescuitul necesită *discernământ* și simț practic, pentru a alege locul potrivit unde vin peștii.
4. El mai necesită și *persistență*. Un pescar bun nu se dă bătut cu una cu două.
5. Pescuitul mai necesită și *liniște*. Pescarul bun va evita zgomotele. Se va eclipsa pe sine însuși.

Noi devenim **pescari de oameni** urmându-L pe Cristos. Cu cât devenim mai mult asemenea Lui, cu atât mai multe suflete vom putea câștiga pentru El. Responsabilitatea noastră este de a-L **urma** pe El. De celelalte lucruri se va ocupa El!

1:19, 20 Mergând puțin mai departe, Domnul Isus i-a întâlnit pe **Iacov** și pe **Ioan**, fiii lui **Zebedei**, care își dregeau plasele. De îndată ce i-a chemat, ei și-au luat rămas bun de la tatăl lor și s-au dus după Domnul.

Cristos continuă să-i cheme pe oameni și astăzi să părăsească totul pentru a-L urma pe El (Luca 14:33). Nici averile, nici părinții nu trebuie lăsați să împiedice ascultarea noastră.

C. Scoaterea unui duh necurat (1:21-28)

Versetele 21-34 descriu o zi obișnuită din viața Domnului. Minunile s-au succedat una după alta, în timp ce Marele Medic îi vindea pe cei posedați și doborâți de boli.

Minunile de vindecare săvârșite de Mântuitorul ilustrează modul în care îi eliberează El pe oameni de rezultatele groaznice ale păcatului — fapt ilustrat în planșa de mai sus.

Deși predicatorul de azi nu este chemat să înfăptuiască aceste acte de vindecare fizică, el este însă chemat în permanență să se ocupe de echivalentul pe plan spiritual al acestora. Oare nu sunt acestea minunile mai mari la care S-a referit Domnul Isus la Ioan 14:12: „Cine crede în Mine va face și el lucrările pe care le fac Eu, ba încă va face altele mai mari decât acestea...“?

1:21, 22 Dar să revenim la firul narațiunii. La **Capernaum** Isus intrase în **sinagogă** și începuse să-i învețe pe oameni în **sabat**. Oamenii și-au dat seama că Cel ce le stătea în față nu era un învățător obișnuit. Cuvintele Sale erau pline de o putere de netăgăduit, spre deosebire de **cărturari**, care repetau mecanic unele învățături. Frazele lui Isus erau niște săgeți venite din partea Celui Atotputernic. Lecțiile Sale erau captivante, convingătoare, mișcătoare. În schimb, cărturarii propagau o religie de mâna a doua. În învățatura lui Isus nu exista nici un element ireal. El avea dreptul să afirme ceea ce afirma, deoarece El trăia în practică ceea ce propovăduia.

Oricine propovăduiește Cuvântul lui Dumnezeu are datoria de a vorbi cu autoritate. Altminteri să nu vorbească deloc. Iată ce spune psalmistul în această privință: „Am crezut, de aceea am vorbit“ (Ps. 116:10). Pavel atinge aceeași idee la 2 Corinteni 4:13. Mesajul lor s-a născut dintr-o profundă convergență.

1:23 În **sinagoga lor** era un om posedat sau locuit de un demon. Demonul este definit drept **un duh necurat**. Asta înseamnă probabil că duhul își manifesta prezența făcându-l pe omul respectiv necurat din punct de vedere fizic sau spiritual. Să nu facem confuzie între posesiunea demonică și diversele forme de alienare mintală, căci avem de-a face cu două categorii distincte de probleme. O persoană posedată de demon este realmente „locuită“ sau controlată de un duh rău. Persoana în cauză este adesea capabilă de a săvârși fapte supranaturale și adesea se manifestă violent sau rostește blasfemii, când este confruntată cu Persoana și lucrarea Domnului Isus Cristos.

1:24 Observați că duhul rău L-a recunoscut pe Isus și L-a numit **Nazarineanul** și **Sfântul lui Dumnezeu**. Se remarcă de asemenea schimbarea de pronume de la plural la singular: **Ce avem noi a face cu tine, Isuse Nazarine? Ai venit să ne pierzi? Te știi eu cine ești...**“ Mai întâi demonul vorbește ca unul care face corp comun cu

persoana posedată. Apoi vorbește în numele său propriu.

1:25, 26 Isus nu a voit să accepte mărturia unui demon, deși era adevărată. Prin urmare, i-a spus duhului rău să tacă, poruncindu-i apoi să iasă din om. Ce privilegii înfricoșătoare trebuie să fi fost să-l vezi pe omul convulsionat și să auzi șuieratul straniu pe care l-a scos demonul, în timp ce a ieșit din victima pe care o ținuse în stăpânire!

1:27, 28 Miracolul acesta a produs o mare uimire, căci oamenii nu mai văzuseră așa ceva, cum, la simpla poruncă a Cuiva, un demon să fie alungat! Poate se vor fi întrebat dacă nu cumva asistă la înființarea unei noi religii. Cum era și firesc, vestea despre minunea săvârșită de Isus s-a răspândit îndată în toate împrejurimile Galileii. Înainte de a trece la pasajul următor, să ne oprim asupra a trei aspecte legate de acest subiect:

1. Prima venire a lui Cristos a generat, după câte se pare, o izbucnire neobișnuit de mare de activitate demonică pe pământ.
2. Puterea lui Cristos asupra acestor duhuri rele a prefigurat biruința Sa finală asupra Satanei și a tuturor agenților săi.
3. Oriunde va săvârși Dumnezeu o lucrare se va manifesta opoziția Satanei. Toți cei care pornesc la drum, hotărâți să-L slujească pe Domnul, trebuie să se aștepte să întâmpine împotriviri la tot pasul. „Căci noi nu luptăm împotriva cărnii și a sângelui, ci împotriva căpeteniilor, împotriva domniilor, împotriva stăpânilor întunericului acestui veac, împotriva oștilor spirituale ale răutății, care sunt în locurile cerești.“ (Ef. 6:12, tradus după versiunea NKJ, din textul comentariului, n.tr.)

D. Vindecarea soacrei lui Petru

(1:29-31)

Termeni ca: „îndată“ sau „imediat“ apar din abundență în această evanghelie, fiind deosebit de adecvați pentru evanghelia ce subliniază caracterul de rob, de slujitor manifestat de Domnul Isus.

1:29, 30 De la **sinagogă** Isus s-a dus în casa lui Petru. De îndată ce a sosit, a aflat că soacra lui Petru suferea de febră. Versetul 30 afirmă că ei **I-au vorbit îndată despre ea**. Nu au pierdut nici un minut, ci au adus numaidecât nevoia lor la cunoștința Medicului Celui Bun.

1:31 Fără să rostească nici un cuvânt,

Isus a ridicat-o, apucând-o de mână și ea s-a vindecat imediat. În mod obișnuit, febra produce o stare de slăbiciune în organism. În cazul acesta, Domnul nu numai că a vindecat-o pe soacra lui Petru de febră, ci i-a dăruit imediat și tăria necesară pentru a putea sluji. **Și ea le-a slujit.** Iată ce spune J.R. Miller în această privință:

Orice persoană bolnavă care a fost vindecată, fie în manieră obișnuită, fie în mod extraordinar, trebuie să se grăbească să-I consacre lui Dumnezeu viața restaurată... Mulți oameni ar dori să aibă prilejul de a-L sluji pe Cristos, imaginându-și un serviciu aparte, minunat, pe care l-ar putea aduce, neglijând, între timp, chiar lucrurile aparent obișnuite prin care Cristos așteaptă să-L slujească aceștia. Adevărata slujire dăruită lui Cristos constă din a-ți împlini, în primul rând și în maniera cea mai conștiințioasă, îndatoririle zilnice!³

Se remarcă faptul că în fiecare din minunile de vindecare fizică Domnul a recurs la o altă procedură. Asta indică faptul că nici o convertire nu este identică cu cealaltă. Cu fiecare trebuie să tratăm pe baza caracteristicilor specifice acelei persoane.

Faptul că Petru avea soacră relevă că pe vremea aceea nu se practica doctrina celibatului preoților. Învățătura actuală potrivit căreia preoții trebuie să fie necăsătoriți este tributară tradiției, fără să se bucure de nici un sprijin din Cuvântul lui Dumnezeu. Dimpotrivă, ea poate conduce la o sumedenie de rele.

E. Vindecarea de la asfințitul soarelui (1:32-34)

Vestea despre prezența Mântuitorului se răspândise în cursul zilei. Dar întrucât era sâmbătă, oamenii nu au îndrăznit să-I aducă pe cei nevoiași. Dar de îndată ce a apus soarele, încheindu-se astfel ziua de sâmbătă, oamenii au dat buluc la ușa casei lui Petru. Acolo bolnavii și posedații demonici au trăit puterea izbăvitoare de orice fază și formă a păcatului.

F. Propovăduirea din toată Galileea (1:35-39)

1:35-39 Isus S-a trezit cu mult înainte de a se face ziuă și S-a dus într-un loc pustiu, unde să poată fi scutit de orice întreruperi, putând petrece timpul integral în rugăciune. Slujitorul lui Iehova Își deschidea în fiecare dimineață urechile să primească

instrucțiuni pentru ziua în curs, de la Dumnezeu Tatăl (Isa. 50:4, 5). Dacă Domnul Isus resimțea nevoia acestui timp zilnic, petrecut dis-de-diminează în prezența lui Dumnezeu Tatăl, cu cât mai mult ar trebui s-o resimțim noi! Observați și faptul că **S-a rugat** într-un context în care L-a costat acest lucru, căci a trebuit să se scoale de dimineață, **cu mult înainte de a se face ziuă.** Rugăciunea nu trebuie să fie o chestiune de comoditate, ci trebuie să se bazeze pe disciplină autoimpusă și pe sacrificiu. Prin urmare, ne mai mirăm de ce este slujirea noastră atât de lipsită de eficiență, în atâtea cazuri?

1:36, 37 Până când s-au sculat **Petru** și ceilalți, iarăși s-a adunat o mare mulțime în fața casei. Ucenicii s-au dus să-I spună Domnului despre sentimentul de popularitate crescândă de care Se bucura El în rândurile oamenilor.

1:38 Surprinde faptul că Isus nu a revenit în oraș, ci i-a luat cu El pe ucenici în orașele din împrejurimi, explicând că trebuie să predice și acolo. De ce nu S-a întors la Capernaum?

1. Mai întâi, pentru că tocmai petrecuse timp în rugăciune și aflase ce dorea Dumnezeu de la El în ziua respectivă.
2. În al doilea rând, El Și-a dat seama că popularitatea de care Se bucura la Capernaum era superficială. Mântuitorul n-a fost niciodată atras de prezența unor mulțimi mari. El privea întotdeauna dincolo de aspectele de la suprafață, căutând să vadă ce se ascunde în inima oamenilor.
3. Domnul era conștient de pericolul popularității și, prin urmare, a ținut să imprime în ucenicii Săi, prin exemplul Său propriu, necesitatea de a fi cu luare aminte atunci când oamenii începeau să-i vorbească de bine.
4. Domnul Isus a evitat în mod consecvent orice demonstrație superficială, bazată pe emoții, care ar fi așezat coroana înaintea crucii.
5. El a pus mereu accentul suprem pe propovăduirea Cuvântului. Minunile de vindecare, deși aveau menirea să-i izbăvească pe oameni de suferință și mizerie, urmăreau un scop și mai profund: acela de a le atrage oamenilor atenția la propovăduirea Cuvântului.

1:39 Astfel Isus S-a dus predicând în sinagogile din toată Galileea și scoțând demonii. El a imbinat propovăduirea Cuvântu-

lui cu punerea sa în practică, stabilind o legătură vie între vorbă și faptă. Este interesant să observăm cât de multe au fost cazurile de scoatere a demonilor săvârșite de El în sinagogi. Nu cumva bisericile liberale de astăzi ar fi echivalentul sinagogilor din vremea aceea?!

G. Curățirea unui lepros (1:40-45)

Relatarea vindecării leprosului ne dă prilejul să cunoaștem genul de rugăciune pe care o ascultă Dumnezeu, răspunzându-i:

1. A fost o rugăciune serioasă, rostită din toată inima, cu disperare, **implorându-L**, cum se spune în textul original.
2. A fost o rugăciune rostită cu un sentiment de reverență — **îngenunchind înaintea Lui**.
3. Persoana care s-a rugat a fost smerită și supusă — **„Dacă vrei...“**
4. A fost pătrunsă de credință — **„poți“**
5. A recunoscut nevoia — **„să mă cureți“**
6. A fost la obiect (concretă, specifică) — cel care s-a rugat nu a spus „binecuvân-tează-mă!“, ci **„curăță-mă!“**
7. A fost personală — **„curăță-mă!“**
8. A fost scurtă — rezumându-se, în textul original, la cinci cuvinte.

Observați acum ce s-a întâmplat:

Lui Isus i S-a făcut milă. Să nu citim niciodată aceste cuvinte fără să fim pătrunși de un sentiment de înălțare și recunoștință!

„...a întins mâna“ Gândiți-vă! Mâna lui Dumnezeu S-a întins ca răspuns la rugăciunea rostită cu smerenie și credință!

„...l-a atins“ Conform prevederilor legii, persoana care se atinge de un lepros devenea necurată din punct de vedere ceremonial. În plus, desigur, mai era și pericolul contaminării de lepră. Dar Fiul Sfânt al Omului S-a identificat cu mizeriile omenirii, îndepărtând ravagiile provocate de păcat, fără ca El însuși să fie întinat de ele.

El a zis: **„Vreau!“** Cu mult mai mult este dispus El să vindece, decât suntem noi dispuși să ne lăsăm vindecați! Apoi a zis: **„Fii curățit!“** Într-o clipită pielea leprosului s-a vindeat de toate efectele leprei.

Domnul Isus a interzis să se facă publicitate vindecării respective, omul trebuind să se înfățișeze mai întâi înaintea **preotului** și să aducă ofranda cerută (Lev. 14:2). Scopul urmărit, în primul rând, a fost acela de a-l pune la probă pe omul vindecat, în privința ascultării sale. A făcut el ceea ce i s-a cerut? Nu a făcut, ci a popularizat cazul, făcând greutăți lucrării Domnului (v. 45). Dar și

preotul era supus la un test, verificându-i-se discernământul. Oare avea să priceapă el că îndelung-ășteptatul Mesia a venit deja și a început să săvârșească lucrările Sale minunate de vindecare? Dacă era la fel ca majoritatea israeliților, atunci însemna că nu avea să-L recunoască pe Mesia.

Din nou observăm că Isus S-a retras din calea mulțimilor, slujind în locuri pustii. La Domnul succesul nu se măsoară în funcție de numărul persoanelor.

H. Vindecarea unui paraltic (2:1-12)

2:1-4 Curând după ce Domnul a intrat în Capernaum... **s-au adunat mulți** în jurul casei unde Se afla. Vestea sosirii Lui s-a răspândit cu iuteală iar oamenii au venit îndată, dornici să-L vadă în acțiune pe Săvârșitorul de Minuni. Oriunde Dumnezeu lucrează cu putere, oamenii vor fi atrași. Mântuitorul le-a propovăduit cu credincioșie Cuvântul, în timp ce ei stăteau înghesuiți în jurul ușii. Mai la coadă se afla un paraltic, ce fusese adus de patru oameni pe o targă improvizată, dar nu se putea apropia de Domnul Isus din pricina mulțimii. De obicei, mulțimea este o piedică în calea aducerii oamenilor la Isus. Dar credința e plină de ingeniozitate! Cei patru cărauși au urcat pe acoperișul casei, făcând o gaură în el și coborându-l pe paraltic în interiorul a ceea ce va fi fost probabil o curte interioară, unde acesta să poată fi adus în fața Fiului lui Dumnezeu. Cineva i-a numit pe acești prieteni de nădejde ai paralticului: Compașiune, Cooperare, Originalitate și Persistență. Fiecare din noi trebuie să ne străduim să manifestăm aceste calități.

2:5 Impresionat de credința lor, **Isus i-a zis paralticului: „Fiule, păcatele îți sunt iertate!“** La prima vedere cuvintele ni se par ciudate. În fond, era vorba de paralizie, nu de păcat, nu-i așa? Da, dar Isus a mers mai departe, trecând de simptomele păcatului și țintind în cauza bolii. El nu putea să neglijeze sufletul, mărginindu-Se la vindecarea trupului. El nu putea să-și îngăduie să remedieze condiția temporară, lăsând neatinsă starea veșnică a omului. Prin urmare i-a zis omului: **„Păcatele îți sunt iertate!“** Ce anunț minunat! Chiar în clipa aceea, pe când se afla încă pe pământ, păcatele omului au fost iertate, el nemaifiind nevoit să aștepte până în Ziua Judecății. El a posedat chiar din clipa aceea siguranța imediată a iertării de păcate. Tot așa se întâmplă cu cei ce pun încrederea în Domnul Isus, crezând în El.

2:6, 7 Cărturarii au priceput imediat semnificația afirmației. Ei cunoșteau suficient de bine doctrinele biblice pentru a-și da seama că numai **Dumnezeu poate ierta păcatele**. Prin urmare, oricine susținea că iartă păcatele se făcea egal cu Dumnezeu. Până în acest punct logica lor a fost corectă. Dar în loc să-L recunoască pe Domnul Isus ca Dumnezeu, ei L-au acuzat în inimile lor de blasfemie.

2:8, 9 Isus le-a citit gândurile — faptul în sine fiind o dovadă a puterii Sale supranaturale. Domnul Isus le-a pus o întrebare răscolitoare: „Este mai ușor să declari păcatele cuiva iertate sau să-l vindeci de paralizia sa?” De fapt, este la fel de ușor să spui și una, și alta. Dar este la fel de imposibil, din punct de vedere omenesc, să *săvârșești* atât una, cât și cealaltă!

2:10-12 Domnul deja declarase păcatele omului iertate. Da, dar oare s-a întâmplat întocmai? Cărturarii nu puteau *vedea* păcatele omului iertate, prin urmare, ei n-au crezut că acestea au fost iertate. Pentru a demonstra că păcatele omului au fost cu adevărat iertate, Mântuitorul le-a dat cărturarilor un obiect tangibil, care să-i ajute să vadă înfăptuirea iertării. Astfel El i-a spus paralizicului să se ridice, să-și ia patul de paie și să umble. Omul a răspuns imediat. Oamenii au rămas uimiți. Niciodată nu mai văzuseră așa ceva. Dar cărturarii n-au crezut, nici de data aceasta, în pofida celor mai copleșitoare dovezi. Credința implică voință, or, ei nu voiau să creadă.

I. Chemarea lui Levi (2:13-17)

2:13, 14 Pe când îi învăța pe oameni pe malul mării, Isus l-a văzut pe Levi colectând impozitul. Pe Levi îl cunoaștem sub numele de Matei, cel care avea să scrie evanghelia după Matei. Levi era evreu, dar profesia lui era în contradicție cu spiritul și obiceiurile iudeilor, având în vedere faptul că se ocupa cu strângerea impozitelor pentru stăpânirea romană atât de urâtă de evrei! Cei care ocupau acest post nu aveau reputația de oameni cinstiți — mai degrabă, ei erau priviți cu dispreț, fiind puși pe picior de egalitate cu prostituatele și cu declasajii societății. Dar Levi are meritul că răspunde la chemarea lui Cristos, când El îl strigă, lasă totul și-L urmează. Dea Domnul ca și noi să fim ca Levi, ascultând imediat și fără murmur de chemarea Domnului. La prima vedere s-ar părea că a fost un sacrificiu foarte mare din partea lui Levi, dar în veșnicie se

va vedea că nu a fost deloc un sacrificiu. După cum s-a exprimat misionarul martir Jim Elliot: „Nu e nechibzuit cel care dăruiește tot ceea ce are, oricum, nu poate păstra, pentru a câștiga ceea ce nu poate pierde.”

2:15 În casa lui Levi s-a organizat un banchet, menit să-i dea prilejul să le facă cunoștință prietenilor săi cu Domnul Isus. Cei mai mulți prieteni ai lui Levi aparțineau aceluiași grup social: erau vameși și păcătoși. Isus a acceptat invitația de a petrece cu ei.

2:16 Cărturarii și fariseii au crezut că L-au prins într-un delict flagrant. În loc să l se adreseze însă direct Lui, ei s-au dus la **ucenicii Lui** și au încercat să le submineze încrederea și loialitatea. „Cum se face că Învățătorul vostru mănâncă și bea cu vameșii și păcătoșii?”

2:17 Isus a auzit aceasta și le-a reamintit că nu sănătoșii au trebuință de medic, ci bolnavii. Cărturarii se credeau sănătoși, prin urmare, nu au recunoscut că aveau nevoie de Marele Medic. Vameșii și păcătoșii și-au recunoscut vinovăția și nevoia de ajutor. Isus a venit să-i cheme pe păcătoșii de genul lor — nu pe oamenii neprihăniți.

Găsim aici încă o învățătură. Nu este bine să ne izolăm în interiorul comunităților noastre creștinite. Mai degrabă, e bine să ne împrietenim cu cei nemântuiți, pentru a-i putea aduce la Domnul și Mântuitorul nostru. Împrietenindu-ne cu păcătoșii, trebuie să avem însă grijă să nu facem nici un lucru care ar putea compromite mărturia noastră, după cum nu trebuie să îngăduim ca cei nemântuiți să ne coboare la nivelul lor. Noi trebuie să luăm inițiativa de a călăuzi mersul prieteniei spre canale pozitive de utilitate spirituală. Ar fi mult mai ușor să ne izolăm de lumea rea, dar Isus n-a procedat așa, și nici noi nu avem voie să facem acest lucru.

Cărturarii au crezut că li vor păsa reputația Domnului, numindu-L „prieten” al păcătoșilor. Dar insulta îndreptată asupra Lui s-a transformat într-un omagiu neintenționat. Toți răscumpărații îl recunosc, cu bucurie, ca prieten al păcătoșilor — motiv pentru care-l poartă recunoștință eternă.

J. Controversa despre post (2:18-22)

2:18 Ucenicii lui Ioan și fariseii practica postul, ca formă de exercițiu religios. Postul a fost instituit în Vechiul Testament, ca mod de expresie a unei dureri profunde. Între timp însă postul și-a pierdut o mare parte din semnificație, devenind un ritual

lipsit de conținut. Ei au observat că ucenicii lui Isus nu posteau și poate că va fi fost o umbră de autocompătimire și invidie în inimile lor, când l-au cerut Domnului o explicație.

2:19, 20 Drept răspuns, El i-a comparat pe ucenici cu prietenii mirelui. El Însuși era Mirele. Atâta timp cât era cu ei, nu era loc pentru o demonstrație exterioară a întristării. Dar aveau să vină zilele când El avea să fie luat de la ei. Atunci ei aveau să aibă prilej să postească.

2:21 Imediat Domnul a adăugat două ilustrații, menite să vestească sosirea Noii Ere, de o factură cu totul deosebită de cea precedentă. Prima ilustrație s-a referit la petecul nou adăugat la un material neintrat la apă. Dacă se încerca repararea hainei vechi, petecul nou ar fi intrat la apă și ar fi produs o ruptură inevitabilă. Haina, confecționată dintr-un material mai vechi, va fi mai slabă decât petecul și se va rupe din nou, ori de câte ori se va coase un nou petec pe ea. Isus făcea astfel o comparație a Vechii Dispenzații cu haina veche. Dumnezeu nu a dorit niciodată peticirea iudaismului cu doctrina nouă a creștinismului. Mai degrabă, creștinismul era un nou punct de plecare. Întristarea Vechii Ere, exprimată prin post, trebuia să cedeze acum loc bucuriei Noii Ere.

2:22 A doua ilustrație privea **vinul nou în burdufuri vechi**. Burdufurile din piele și-au pierdut elasticitatea. Dacă se turna în ele must („vinul nou“), presiunea crescândă din interior lor, rezultată în urma fermentării, ducea în mod inevitabil la ruperea burdufurilor. Burdufurile vechi reprezintă formele și ritualurile iudaismului. Vinul nou are nevoie de vase noi. Nu avea nici un rost ca ucenicii lui Isus și fariseii să-i oblige pe adepții lui Isus la robia postului întristat, așa cum fusese practicat acesta până atunci. Bucuria și efervescenta noii vieți trebuie să fie lăsate să se manifeste liber. Creștinismul a suferit dintotdeauna de pe urma încercărilor omului de a-l combina cu legalismul. Domnul Isus ne-a învățat că cele două aspecte sunt incompatibile. Legea și harul sunt principii diametral opuse.

K. Controversa despre sabat (2:23-28)

2:23, 24 Incidentul acesta ilustrează conflictul la care s-a referit Isus în învățăturile Sale, dintre tradițiile iudaismului și libertatea evangheliei.

Trecând printre lanurile de grâne, în ziua de sabat, ucenicii Săi au cules spice, ca să

mănânce. Aceasta nu era o încălcare a legii lui Dumnezeu. Dar, după tradițiile minuțioase ale bătrânilor, care tăiau firul în patru cu argumentele lor, ucenicii au călcat legea sabatului, prin faptul că „au cules“ ba chiar „au secerat“ în această zi (adică au frecat spicele în mână, pentru a elibera boabele de pleavă)!

2:25, 26 Domnul le-a răspuns printr-o referire la un incident din Vechiul Testament, în care **David**, deși fusese uns ca rege, a fost respins și, în loc să domnească, era în momentul respectiv urmărit ca o prepelită. Într-o zi, când s-au terminat proviziile, el s-a dus în casa lui Dumnezeu și atât el, cât și oamenii care erau cu el, s-au hrănit din pâinile punerii înainte, ce se aflau în templu. În mod obișnuit, această pâine a punerii înainte era rezervată exclusiv preoților, dar David nu a fost muștrat de Dumnezeu pentru că a consumat pâinea menționată. De ce? Pentru că în Israel situația nu era cea normală. Atâta timp cât lui David nu i se acorda locul ce-l merita, de rege, Dumnezeu i-a permis să facă o faptă ce în alte condiții ar fi fost considerată ilegală.

Era exact situația în care se găsea acum Domnul Isus. Deși uns, El nu domnea. Însuși faptul că ucenicii Săi au fost nevoiți să culeagă spice de grâu dovedea că în Israel nu domnea o stare normală de lucruri. Fariseii înșiși ar fi trebuit să-l ofere Domnului Isus și ucenicilor Săi ospitalitate, iar nu să-i critice.

Dacă David a călcat realmente legea, mâncând din pâinea punerii înainte, și totuși nu a fost muștrat de Dumnezeu, cu atât mai lipsiți de vinovăție erau ucenicii, care, în împrejurări similare, nu au călcat, în realitate, nici o lege, decât datinile bătrânilor.

Versetul 26 afirmă că David a mâncat pâinea punerii înainte, pe când Abiatar era mare preot. Potrivit textului de la I Samuel 21:1, Abimelec era preot în vremea aceea. Abiatar a fost tatăl său. E posibil ca loialitatea marelui preot față de David să-l fi influențat, în așa fel încât să permită această îndepărtare neobișnuită de la prevederile legii.

2:27, 28 Domnul nostru Și-a încheiat discursul reamintindu-le fariseilor că **sabatul** a fost instituit de Dumnezeu în folosul omului, iar nu spre robia lui. El a adăugat apoi că **Fiul Omului este Domn și al sabatului** — în fond, El este cel care a dat sabatul, din capul locului. Prin urmare, El avea autoritate să decidă ce era îngăduit și ce era interzis să se facă în acea zi. Negreșit sabatul nu fusese

niciodată dat cu intenția de a interzice efectuarea unor lucrări de strictă necesitate sau a unor fapte de îndurare. Creștinii nu sunt obligați să țină sabbatul. Ziua aceasta a fost dată poporului Israel. Ziua distinctivă a creștinismului este Ziua Domnului, respectiv, prima zi a săptămânii. Dar ziua aceasta nu trebuie împovărată cu o serie de porunci privitoare la ceea ce trebuie și ce nu trebuie înfăptuit în ea. Mai degrabă, ea este o zi de privilegiu, în care credincioșii, eliberați de obligativitatea prestării muncii obișnuite de peste săptămână, se pot închina, pot sluji și pot frecventa lăcașurile de închinăciune, în care își pot hrăni sufletul. Pentru noi nu se pune problema: „Este greșit să faci cutare sau cutare lucru în Ziua Domnului?“, ci, mai degrabă, „Cum voi putea eu folosi în modul cel mai optim această zi, spre slava lui Dumnezeu, pentru binecuvântarea semenilor mei și spre edificarea mea spirituală?“

L. Robul vindecă în ziua de sabbat (3:1-6)

3:1-6 În această zi de sabbat a intervenit o nouă punere la probă. Pe când intra Isus din nou în sinagogă, a întâlnit un om cu mâna uscată. Asta i-a făcut pe oameni să se întrebe dacă Isus îl va vindeca în ziua de sabbat. Dacă îl va vindeca, fariseii vor avea pricină împotriva Lui — cel puțin așa gândeau ei. Imaginați-vă ipocrizia și nesinceritatea lor. Ei erau total neputincioși de a-l ajuta pe omul acesta, dar nici altora nu le dădeau voie să-l ajute. Prin urmare, au căutat prilej de a-l condamna pe Domnul vieții. Dacă va vindeca în ziua de sabbat, ei se vor năpusti asupra Lui, ca o haită de lupi.

3:3, 4 Domnul i-a spus omului să se apropie. Atmosfera era încărcată cu un sentiment de așteptare. Apoi le-a spus fariseilor: „Este legal în ziua de sabbat să faci bine sau să faci rău, să salvezi viața, sau să omori?“ Întrebarea Lui a evidențiat răutatea fariseilor. Ei considerau că este greșit ca El să săvârșească o minune de vindecare în sabbat, în schimb, în cazul lor nu vedeau nimic greșit în a urzi planuri pentru nimicirea lui, în aceeași zi de sabbat!

3:5 Nu e de mirare că fariseii nu l-au răspuns. După această tăcere rușinoasă, Mântuitorul i-a poruncit omului să întindă mâna. Pe când făcea el așa, i-a fost redată țâria deplină, carnea a revenit la normal și au dispărut cutele.

3:6 Asta a fost prea mult pentru farisei. Ei au ieșit afară și i-au contactat pe irodieni,

dușmanii lor tradiționali, complotând cu aceștia cum să-L piardă pe Isus. Toate acestea s-au petrecut pe când era încă sabbat. Irod puse la cale moartea lui Ioan Botezătorul. Poate că partidul său va reuși să-l piardă și pe Isus. Cel puțin, așa sperau fariseii.

M. Mulțimi mari de oameni se înghesuie în jurul Robului (3:7-12)

3:7-10 Părăsind sinagoga, Isus s-a retras la Marea Galileii. Marea în Biblie adesea simbolizează Neamurile. Prin urmare, acțiunea Domnului ar putea fi interpretată în sensul schimbării de direcție a lucrării Sale, de la iudei, către Neamuri. O mare mulțime s-a adunat, nu numai din Galileea, ci și din alte părți îndepărtate. S-au adunat atât de mulți oameni, încât Isus a cerut să l se pună la dispoziție o barcă, pentru ca să le poată vorbi oamenilor de pe apă, ca să nu fie strivit de mulțimea celor care veniseră să fie vindecați.

3:11, 12 Când au strigat duhurile necurate din oameni că El este Fiul lui Dumnezeu, El le-a admonestat cu asprime să nu mai spună acest lucru. După cum s-a remarcat deja, El nu voia să primească mărturia duhurilor rele. El n-a negat că este Fiul lui Dumnezeu, dar a dorit să aibă controlul asupra alegerii momentului și manierei în care să se descopere acest adevăr. Isus avea puterea de a vindeca, dar minunile Sale au fost săvârșite numai asupra celor care au cerut ajutor. Tot așa este și cu mântuirea. Puterea Sa de mântuire este suficientă pentru toți, dar devine eficientă doar pentru cei care își pun încrederea în El.

Constatăm din lucrarea Mântuitorului că nevoia în sine nu constituie o chemare, un strigăt după ajutor. Pretutindeni puteau fi întâlniți oameni, cu mari nevoi în viața lor. Isus a depins de instrucțiuni din partea lui Dumnezeu, Tatăl, cu privire la locul și timpul în care să slujească. Tot așa trebuie să procedăm și noi.

III. ROBUL ÎȘI CHEAMĂ ȘI ÎȘI CALIFICĂ UCENICII (3:13-8:38)

A. Alegerea celor doisprezece ucenici (3:13-19)

3:13-18 Confruntat cu sarcina evanghelizării lumii, Isus a rânduit doisprezece ucenici. Oamenii nu aveau nici o trăsătură deosebită, care să-i scoată în evidență. Doar legătura lor cu Isus le-a conferit măreția lor.

Erau cu toții oameni tineri. Redăm, mai jos, splendidul comentariu al lui James E.

Stewart, referitor la vârsta fragedă a ucenicilor:

Creștinismul a început ca o mișcare de tineret... Din nefericire, acest fapt a fost învăluit în tăcere de arta și propovăduirea creștină. Dar este absolut cert că grupul inițial de ucenici a fost format din tineri. Prin urmare, nu trebuie să ne mire că creștinismul a pătruns în lume ca o mișcare a tineretului. Cei mai mulți dintre ucenici erau încă în prima tinerețe, nedepășind vârsta de treizeci de ani, când au pornit după Isus... Isus Însuși — și acest lucru nu trebuie scăpat niciodată din vedere — Și-a început lucrarea pământească pe când „roa tinereții Sale“ era încă asupra lui (Ps. 110:3 — acest psalm a fost aplicat la Isus mai întâi de către El Însuși iar apoi de biserica apostolică). A fost întru totul corect instinctul de mai târziu al creștinilor, care au redat artistic chipul învățătorului și stăpânului lor pe zidurile Catacombelor, înfățișându-L nu ca pe un om bătrân, istovit și răpus de durere, ci ca un tânăr păstor, care a ieșit în zorii zilei pe dealuri. Versiunea originală a mărețului imn al lui Isaac Watts a cospuns realității:

When I survey the wondrous cross
Where the young Prince of Glory died.

(Când privesc crucea minunată,
pe care a murit Prințul tânăr al Slavei,
traducere textuală, n.tr.)

Nimeni nu a reușit încă să înțeleagă inima plină de elan, de veselie și generozitate, de noblețe și speranță, dar și de neașteptată tristețe, singurătate, înfricoșătoare visuri și ascuțite conflicte, de puternice ispite a unei ființe omenești tinere, așa cum a înțeles-o Isus. Și nimeni nu a putut să înțeleagă cu mai multă profunzime decât și-a dat seama Isus că anii adolescenței, când încep să iasă din amorigire tot felul de gânduri ciudate, când întreaga ființă începe să se deschidă plener spre viață, sunt anii cei mai potriviți în care să-și desfășoare Dumnezeu lucrarea în viața cui-va... Când studiem istoria celor doisprezece ucenici, avem în față aventura plină de farmec pe care au trăit-o acești tineri. Astfel, vedem cum ei Și-au urmat conducătorul, pășind pe un drum total necunoscut, fără să-și fi dat bine seama cine este Acesta, de ce s-au angajat în această aventură sau unde va sfârși ea. Atrăși însă de magnetismul personalității Sale, de farmecul irezistibil al sufletului Său, au pășit pe urmele Sale, chiar atunci când au fost luați în răs de prieteni, când au devenit ținta uneltirilor vrăj-

mașilor lor, și când, în propria lor inimă, s-au născut îndoieli, care îi ispiteau să renunțe la această aventură. Ei au rămas însă alipiți de El, chiar atunci când le-au fost năruite speranțele omenești, din această înfrângere născându-se în ei o mult mai trainică loialitate, câștigându-și, în cele din urmă, triumfătorul titlu pe care li-l acordă *Te Deum*-ul: „Glorioasa ceată a ucenicilor“. Să-i privim, dar, cu luare aminte, căci poate vom putea fi animați și noi de irezistibila lor bucurie spirituală, putând, astfel, pași și noi pe urmele lui Isus.⁴

Chemarea celor doisprezece a avut un scop triplu: (1) ca ei să fie cu El; (2) ca El să-i poată trimite să predice; și (3) ca ei să poată avea puterea de a vindeca boli și de a scoate demoni.

Mai întâi însă se impunea un curs de calificare, în cadrul căruia ei să poată fi instruiți cu privire la predicarea în public. Găsim aici principiul care stă la temelia slujirii publice. Noi trebuie să petrecem timp cu El, înainte de a ieși în lume, ca reprezentanți ai lui Dumnezeu.

În al doilea rând, ei au fost trimiși să predice. Propovăduirea Cuvântului lui Dumnezeu — metoda lor esențială de evanghelizare — trebuie să ocupe un loc central în activitatea noastră. Nimic nu are voie să pună această acțiune pe planul doi în lucrarea noastră.

Și, în final, ei au fost dotați cu putere supranaturală. Scoaterea demonilor avea să le ateste omenilor faptul că Dumnezeu vorbea prin intermediul apostolilor. În contextul în care nu se redactase încă textul integral al Bibliei, minunile erau acelea care îi acreditau pe ucenici ca trimiși ai lui Dumnezeu. În schimb, astăzi oamenii au acces la Cuvântul lui Dumnezeu integral și, prin urmare, au datoria de a-l crede *fără* ca acesta să trebuia să fie însoțit de dovada minunilor.

3:19 Între numele apostolilor, se remarcă cel al lui **Iuda Iscarioteanul**. Astfel cel care a fost ales apostol, pentru ca mai apoi să se dovedească a fi trădătorul Domnului, este învăluit în mister. Una dintre cele mai dure-roase experiențe pe care le poate trăi un creștin în slujirea sa este să-l vadă pe cineva care s-a dovedit un om foarte înzestrat, plin de râvnă și devotament aparent, întorcându-l mai târziu spatele Mântuitorului și revenind în mijlocul lumii, care L-a răstignit pe Domnul.

Unsprezece s-au dovedit loiali Domnului și prin ei El a întors lumea pe dos. Ei s-au

reprodus și înmulțit, în număr tot mai mare, pe măsură ce înainta lucrarea lor, care a ajuns până la noi cei de azi, ce culegem, într-un sens, roadele strădaniilor lor. Învățătura pe care o desprindem de aici este că nimeni nu poate ști cât de cuprinzător poate fi efectul influenței exercitate de noi, atunci când îl slujim pe Cristos.

B. Păcatul care nu se iartă (3:20-30)

3:20, 21 Revenind de pe muntele pe care i-a chemat pe ucenici, Ișus a tras în casa unei familii din Galileea. Îndată s-a adunat o mulțime atât de mare, încât El și ucenicii nu au prididit nici să mănânce. Auzind despre activitățile Domnului, membrii propriei Sale familii au considerat că Și-a ieșit din minți și au încercat să-L ia cu ei. Probabil vor fi considerat o mare rușine, ca familia lor să aibă în mijlocul ei un fanatic, cuprins de acest zel înflăcărat.

Iată ce scrie comentatorul J.R. Miller în această privință:

Singura explicație pe care o puteau găsi ei cu privire la zelul Său nestăpănit a fost să-L considere alienat mintal. Tot așa și în zilele noastre auzim cum este etichetat la fel câte un urmaș plin de răvnă al lui Cristos, care uită cu desăvârșire de sine, topindu-se de iubire pentru Domnul său. „E nebun“, afirmă oamenii, crezând că orice om a cărui religie se înfierbântă, îmbrăcând forma unei fervori neobișnuite, sau a cărui slujire devine mai pătrunsă de devotament pentru Stăpânul și Învățătorul decât cea a majorității credincioșilor, trebuie neapărat să fie într-o ureche...

Dar dacă asta înseamnă nebulie, atunci e o formă recomandabilă de nebulie. Ce păcat că nu se întâlnește mai des! Căci dacă ar exista mai multă așa-zisă „nebulie“, n-ar mai muri atâtea suflete nemântuite, chiar în umbra bisericilor noastre; atunci nu ne-ar fi atât de greu să avem misionari dedicați și fondurile necesare pentru a-i trimite să vestească evanghelia în colțurile întunecate ale pământului; iar bisericile noastre nu ar avea atâtea locuri neocupate; nu ar fi atâtea pauze îndelungi în serviciile noastre de rugăciune; nu am asista la lipsa de personal dispus și calificat să țină școala duminicală. Ce slăvită ar fi situația în care toți creștinii ar fi cuprinși de un freamăt sfânt, de o neobosită răvnă, cum era Învățătorul sau apostolul Pavel. Este mult mai gravă forma de nebulie prezentă în lumea actuală, care nu se gândește deloc la altă lume; care, petrecându-și tot timpul în mijlocul oamenilor pierduți, niciodată nu i se

face milă de ei, nici nu cugetă la condiția lor de oameni care se îndreaptă spre pierzare, nici nu depune nici un efort în direcția mântuirii lor. Este mult mai lesne să ai „un cap și o inimă rece“ și să nu te preocupi deloc de sufletele care pier; dar noi suntem păzitorii fraților noștri și nici o neîndeplinire a datoriei noastre nu poate fi mai gravă decât aceea, în virtutea căreia, noi nu acordăm nici o importanță mântuirii lor veșnice.⁵

Prin urmare, întotdeauna se vor găsi oameni din generația celui cu adevărat înflăcărat pentru Dumnezeu, care să-l considere „deplasat“, „excentric“ și de-a dreptul scrântit la minte. Cu cât vom semăna mai mult cu Cristos, cu atât vom trăi mai intens experiența dureroasă de a fi neașteptăși sau greșit interpretați de prietenii și chiar de rudele noastre. Dacă ne hotărâm să ne îmbogățim, prietenii noștri ne vor ura succes, dar dacă devenim fanatici pentru Isus Cristos, vom fi batjocoriți de ei.

3:22 Cărturarii nu credeau că Isus este nebun. Ei L-au acuzat că scoate demonii prin puterea lui Beelzebul, nume care înseamnă „domnul muștelor“ sau „domnul murdăriei“. A fost o acuzație serioasă, murdară și blasfemiatorie!

3:23 Mai întâi, Isus a infirmat-o, apoi a rostit judecată asupra celor care au făcut acuzația. Dacă El scotea demoni prin Beelzebul, atunci asta însemna că Satan ar acționa împotriva lui însuși, zădărnicipându-și propriile sale planuri. Scopul urmărit de el este să-i stăpânească pe oameni, prin intermediul demonilor, și nu să-i elibereze de demoni!

3:24-26 O împărăție, o casă sau o persoană dezbinată împotriva ei însăși nu poate dăinui. Pentru a continua să supraviețuiască, oamenii trebuie să coopereze între ei, nu să aibă relații de antagonism.

3:27 Acuzația cărturarilor a fost lipsită de sens, sub trei aspecte. De fapt, Domnul Isus acționa în sens diametral opus acuzației lor. Minunile Sale semnificau căderea Satanei, mai degrabă decât puterea sa. Asta a vrut Mântuitorul să spună când a afirmat: „Nimeni nu poate să intre în casa celui tare și să-i jefuiască averea dacă n-a legat mai întâi pe cel tare; și atunci îi va jefui casa.“

Satan este omul tare. Casa este domeniul său, stăpânirea sa. El este zeul acestui veac. Avera sa e alcătuită din oamenii asupra cărora are stăpânire. Isus este Cel

care îl leagă pe Satan și-i jefuiește casa. La a doua venire a lui Cristos, Satan va fi legat și aruncat în groapa fără fund, pe o perioadă de o mie de ani. Scoaterea demonilor de către Mântuitorul în timpul lucrării Sale pământești a fost o anticipare a legării totale a diavolului.

3:28-30 În versetele 28-30 Domnul a rostit judecata veșnică asupra cărturarilor care s-au făcut vinovați de păcatul de neiertat. Acuzându-L pe Isus că scoate demonii prin puterea demonică, când, în realitate, El făcea aceasta prin puterea Duhului Sfânt, în esență ei L-au numit pe Duhul Sfânt un demon. Aceasta este hula sau blasfemia împotriva Duhului Sfânt. Toate felurile de păcat pot fi iertate, dar păcatul acesta deosebit nu are iertare. Este un păcat veșnic.

Pot oamenii comite acest păcat în ziua de astăzi? Probabil că nu. A fost un păcat comis pe vremea când Isus Se afla pe pământ, săvârșind minuni. Întrucât El nu se află fizic pe pământ astăzi, scoțând demoni, nu există aceeași posibilitate de a huli împotriva Duhului Sfânt. Oamenii care se îngrijorează că au comis păcatul de neiertat în mod expres nu au comis acest păcat. Însuși faptul că ei sunt îngrijorați cu privire la acest lucru demonsrează că nu s-au făcut vinovați de blasfemie împotriva Duhului Sfânt.

C. Adevărata mamă și adevărații frați ai Robului (3:31-35)

Maria, mama lui Isus, a venit împreună cu frații Lui, ca să stea de vorbă cu El. Mulțimea i-a împiedicat să ajungă la El, și astfel ei l-au trimis vorbă că-L așteaptă afară. Când l-a spus mesagerul că mama și frații Lui⁶ vor să stea de vorbă cu El, El a privit în jur și a declarat că mama și frații Lui sunt toți cei ce fac voia lui Dumnezeu.

Mai multe învățăminte se desprind de aici:

1. Mai întâi de toate, cuvintele Domnului Isus au fost rostite ca o formă de mustrare la adresa mariolatriciei sau a închinării la Maria. El nu a dezonorat-o, ca mamă a Lui naturală, ci a spus că relația spirituală ocupă un rol superior relațiilor naturale, de sânge. Pentru Maria este mai important să facă voia lui Dumnezeu, decât să fie mama Lui.
2. În al doilea rând, se infirmă dogma potrivit căreia Maria ar fi rămas permanent fecioară. Isus a avut frați. El a fost primul născut dintre copiii Mariei, dar ea a

mai avut alți fii și fiice, care i s-au născut după aceea (vezi Matt. 13:55; Marcu 6:3; Ioan 2:12; 7:3, 10; Fapte 1:14; I Cor. 9:5; Gal. 1:19. Vezi și Psalmul 69:8).

3. Isus a așezat interesele lui Dumnezeu mai presus de legăturile de rudenie. Urmașilor Săi El le spune și astăzi: „Dacă vine cineva la Mine și nu-și urăște tatăl și mama, soția și copiii, frații și surorile, ba chiar și propria sa viață, nu poate fi ucenicul Meu“ (Luca 14:26).
4. Textul acesta ne reamintește că credincioșii sunt legați între ei de legături mai puternice decât cele de rudenie, atunci când acele rude nu sunt mântuite.
5. Și, în fine, textul subliniază importanța pe care a acordat-o Isus asupra facerii voii lui Dumnezeu. Mă ridic eu oare la înălțimea chemării? Sunt eu mama sau fratele Său?

D. Parabola semănătorului (4:1-20)

4:1, 2 Din nou Isus a început să-i învețe pe oameni la mare. Din nou mulțimea L-a obligat să facă dintr-o barcă amvonul Său, la scurtă distanță de malul mării. Și din nou El a predat lecții spirituale din lumea naturii din jurul Lui. El putea vedea adevăr spiritual în domeniul natural. Adevărul spiritual este vizibil pentru noi toți.

4:3, 4 Parabola aceasta se referă la un semănător, la sămânță și la sol. Solul de la marginea drumului a fost prea bătătorit pentru ca sămânța să pătrundă în el. Au venit păsările și au mâncat sămânța.

4:5, 6 Pământul pietros a fost acoperit doar cu un strat subțire de sol, peste stratul de piatră. Solul neadânc a împiedicat sămânța să se înfigă adânc și să prindă rădăcini.

4:7 Pământul plin de spini avea tufişuri de spini, care furau lumina soarelui de care avea nevoie sămânța ca să prindă rădăcini și să rodească.

4:8, 9 Pământul bun a fost adânc și fertil, având condițiile favorabile dezvoltării seminței. Unele semințe au produs de treizeci de ori, altele de șaiszeci iar altele de o sută de ori cantitatea însămânțată.

4:10-12 Când ucenicii au fost singuri cu Domnul Isus, L-au întrebat de ce vorbește în parabole. El le-a explicat că numai cei dotați cu o inimă receptivă aveau voie să cunoască tainele împărăției lui Dumnezeu. O taină în Noul Testament este un adevăr până atunci necunoscut, nedescoperit, care poate fi făcut cunoscut doar prin intermediul unei revelații

speciale. **Taina împărăției lui Dumnezeu** constă în faptul că:

1. Domnul Isus a fost respins când S-a oferit pe Sine ca Rege al Israelului.
2. Înainte ca împărăția să devină o realitate, fiind realmente întemeiată pe pământ, trebuia să intervină o perioadă prealabilă.
3. În timpul acestei perioade interimare, ea există sub formă spirituală. Toți cei care Îl recunosc pe Cristos ca Rege vor face parte din împărăție, se află în ea, chiar dacă Regele Insuși lipsește.
4. Cuvântul lui Dumnezeu avea să fie semănat în perioada interimară, cu diverse grade de succes. Unii oameni vor fi cu adevărat convertiți, dar alții vor fi doar creștini cu numele. Toți creștinii care au mărturisit vor fi în împărăție, în forma ei exterioară, dar numai cei autentici vor intra în împărăția aflată sub forma realității ei lăuntrice.

Versetele 11 și 12 explică de ce adevărul acesta a fost prezentat în parabole. Dumnezeu le descoperă secretele familiei Sale doar celor ale căror inimi sunt deschise, receptive și ascultătoare, ascunzând, în mod intenționat, adevărul de cei care resping lumina ce le-a fost dăruită. Aceștia sunt oamenii despre care Isus spune că sunt afară. Cuvintele din versetul 12 ar putea părea aspre și inechitabile unui cititor neavizat: „...ca, văzând, să vadă și să nu zărească, și auzind, să audă și să nu înțeleagă, ca nu cumva să se întorcă și să li se ierte (păcatele).“

Dar să nu uităm privilegiul extraordinar de mare pe care l-au avut acești oameni. Insuși Fiul lui Dumnezeu îi învățase pe oameni în mijlocul lor și făcuse minuni mărețe înaintea lor. În loc să-L recunoască pe El, ca adevăratul Mesia, ei Îl respingeau de pe atunci. Datorită faptului că L-au respins, lor nu le avea să li se mai dea lumina învățăturilor Sale. Din acel moment ei vor vedea minunile Sale, dar nu le vor înțelege semnificația spirituală. Vor auzi cuvintele Sale, dar nu le vor putea aprecia lecțiile profund spirituale pentru ei înșiși.

Există acea situație în care cineva a auzit evanghelia pentru ultima oară. Este posibil să te îndepărtezi, prin păcat, de ziua harului. Da, unii ajung într-adevăr să se rătăcească dincolo de punctul de a mai putea fi răscumparați. Sunt ființe omenești care L-au refuzat pe Mântuitorul și nu vor mai avea niciodată prilejul să se pocăiască și să fie iertați. S-ar putea ca ei să audă în continuare evanghelia, dar urechile lor vor rămâne împietrite iar

inimile închise. În limba engleză există proverbul: „Where there's life, there's hope“, sau, „cât mai este viață mai este și nădejde“, dar Biblia îi menționează pe unii care sunt încă în viață, dar au trecut de punctul oricărei nădejdi de pocăință (vezi, de pildă, Evr. 6:4-6).

4:13 Revenind la parabola semănătorului, Domnul Isus i-a întrebat pe ucenici cum s-ar putea ei să se aștepte să înțeleagă parabole mai complexe, dacă nu puteau înțelege parabola aceasta simplă.

4:14 Mântuitorul nu l-a identificat pe semănător. E posibil ca El să fie semănătorul sau cei care predică în calitate de reprezentanți ai Săi. Sămânța însă El a afirmat că este **Cuvântul**.

4:15-20 Diversele tipuri de sol reprezintă inima omenească și receptivitatea acesteia la Cuvânt, după cum urmează:

Solul de pe marginea drumului (v. 15). Această inimă este împietrită. Persoana, încăpățanată și nezdrobotită, nefrântă, îi spune un „nu“ categoric Mântuitorului. Satan, înfățișat prin păsări, smulge Cuvântul. Păcătosul rămâne nemișcat și netulburat când aude mesajul. Este indiferent și insensibil la mesaj și după audierea lui.

Pământul pietros (v. 16, 17). Persoana din această categorie răspunde în mod superficial la Cuvânt. Poate cuprins de emoția unui îndemn fierbinte, face o mărturisire de credință în Cristos. Dar este doar o recunoaștere intelectuală, fără ca persoana respectivă să se fi predat pe de-a-ntregul lui Cristos. El primește Cuvântul cu bucurie; dar mult mai bine ar fi dacă l-ar primi cu pocăință adâncă și cu căință. Un timp, omul nostru pare să meargă înainte, dar când vin necazurile și prigoanele datorate mărturisirii lui, el se decide că prețul este prea mare și astfel renunță la toată situația. El se declară creștin atâta timp cât este la modă să fie creștin, dar de îndată ce vin persecuțiile, i se dă pe față creștinismul neautentic.

Pământul spinos (v. 18, 19). Și cei din categoria aceasta au un început promițător. După toate aparențele, ei par a fi credincioși adevărați. Dar mai apoi ei încep să se preocupe de afaceri, de grijile lumii, fiind animați de dorința de îmbogățire. Ei își pierd interesul pentru lucrurile spirituale, până când, în cele din urmă, renunță la orice pretenție de a mai fi creștini.

Pământul bun (v. 20). Aici avem de a face cu o acceptare certă a Cuvântului, indiferent de prețul pe care trebuie să-l

plătească. Aceștia sunt oamenii născuți cu adevărat din nou. Ei sunt supuși loiali ai lui Cristos, Regele. Nici lumea, nici firea veche, nici diavolul nu le poate zdruncina încrederea în El.

Chiar printre ascultătorii din categoria terenului bun, există o gamă mare de rodnicie. Unii aduc rod de treizeci de ori, alții de șazeci de ori iar alții o sută. Ce determină gradul productivității? Viața cea mai productivă este aceea care ascultă de Cuvânt cu promptitudine, fără să-l pună la îndoială, fără murmur, ci cu bucurie în suflet.

E. Responsabilitatea celor care aud (4:21-25)

4:21 Lampa de aici reprezintă adevărurile pe care Domnul le-a împărțit ucenicilor Săi. Aceste adevăruri nu trebuiau puse sub un coș sau sub un pat, ci expuse la vedere, ca toți oamenii să le vadă. Obrocul ar putea reprezenta afacerile, care, dacă li se permite, le fură oamenilor timpul pe care ar trebui să-l acorde lucrurilor Domnului. Patul ar putea însemna comoditatea sau lenea, ambele dușmane ale evanghelismului.

4:22 Isus le-a vorbit mulțimilor în parabole. Adevărul dindărătul lor era ascuns. Dar intenția divină a fost ca ucenicii să explice aceste adevăruri ascunse celor cu inima doritoare să cunoască. Versetul 22 ar putea însemna însă și faptul că ucenicii trebuie să slujească cu gândul mereu îndreptat la faptul că va veni o zi când se va da pe față dacă afacerile sau satisfacerea plăcerilor proprii au fost lăsate să ia locul ce trebuia acordat mărturiilor aduse pentru Mântuitorul.

4:23 Gravitatea acestor cuvinte este indicată prin îndemnul lui Isus: „**Dacă are cineva urechi de auzit, să audă!**“

4:24 Atunci Mântuitorul a rostit un alt avertisment grav: „**Luați seama la ce auziți!**“ Dacă aud o poruncă din Cuvântul lui Dumnezeu, și nu o pun în practică, nu pot s-o transmit altora. Ceea ce conferă putere și eficacitate învățaturii propovăduite este posibilitatea oamenilor de a vedea adevărul exemplificat în viața propovăduitorului.

Tot ce măsurăm prin împărțirea adevărului la alții se va întoarce la noi cu dobândă sporită. De cele mai multe ori, profesorul învață mai mult din pregătirea lecției decât învață elevii lui, iar răsplata viitoare va fi mai mare decât micile noastre sacrificii.

4:25 De fiecare dată când ne însușim un adevăr nou și-i dăm acestuia prilejul de a deveni o realitate în viața noastră, putem fi

siguri că vom primi și alte adevăruri. Pe de altă parte, eșecul de a da răspuns la adevăr va duce la o pierdere până și a ceea ce agonisem anterior.

F. Parabola seminței care crește (4:26-29)

Această parabolă se găsește numai la Marcu. Ea poate fi interpretată în cel puțin două feluri. Omul ar putea să-L reprezinte pe Domnul Isus, care aruncă sămânța pe pământ în timpul lucrării Sale publice, întorcându-se apoi în cer. Sămânța începe să crească — în chip tainic, imperceptibil, dar invincibil. De la acest început mic, se dezvoltă o recoltă de adevărați credincioși. **Când este coaptă roada... secerișul va fi dus în hambarul ceresc.**

Sau, parabola ar putea avea drept scop să-i încurajeze pe ucenici. Datoria lor este să semene **sămânța**. Ei s-ar putea să doarmă noaptea și să se scoale ziua, știind că Cuvântul lui Dumnezeu nu se va întoarce fără rod, ci va înfăptui tot ceea ce a intenționat El să înfăptuiască. Prin intermediul unui proces tainic și miraculos, fără intervenția tăriei și priceperii omenești, Cuvântul lucrează în inimile oamenilor, producând roadă pentru Dumnezeu. Omul sădește și udă, dar Dumnezeu face să crească. Dificultatea acestei interpretări se află însă în versetul 29. Numai Dumnezeu poate să trimită sau să intre cu secera la vremea secerișului. Dar în parabolă, același om care seamănă sămânța introduce secera când s-au copt grânele.

G. Parabola seminței de muștar (4:30-34)

4:30-32 Această parabolă înfățișează creșterea împărăției, de la un început mic ca o sămânță de muștar, până la un pom sau un arbore suficient de mare pentru a adăposti în el păsările. Împărăția a început cu o mică minoritate, persecutată. Apoi a devenit mai populară, fiind îmbrățișată de guverne ca religie de stat. Această dezvoltare a fost spectaculoasă, dar nesănătoasă, întrucât o mare parte din cei care au mărturisit cu buzele loialitate Regelui nu au fost convertiți cu adevărat.

După cum s-a exprimat în privința acesteia Vance Havner:

Atâta timp cât biserica a purtat cicatrici, ea a înaintat. Când a început să poarte medalii, cauza ei a lăncezit. Pentru creștini a fost mai mareață ziua când erau aruncați de vii la lei, decât atunci

când au cumpărat abonamente și au putut urmări spectacolul de la tribuna mare.⁷

Arborele de muștar înfățișează, prin urmare, creștinismul oficial, care a devenit un cuib în care s-au născut tot felul de învățători falși. Este forma exterioară a împărăției, așa cum există ea astăzi.

4:33, 34 Versetele 33 și 34 ne familiarizează cu un important principiu în munca de predare. Isus i-a învățat pe oameni **după cum puteau ei să înțeleagă**. El a clădit pe cunoștințele predate anterior, dându-le timp să asimileze lecția precedentă, înainte de a trece la una nouă. Conștient de capacitatea ascultătorilor Săi, El a avut grijă să nu-i aglomereze cu mai multe învățături decât puteau absorbi ei (vezi și Ioan 16:12; I Cor. 3:2; Ev. 5:12). Metoda folosită însă de unii predicatori din vremea noastră ne-ar putea determina să credem că Isus ar fi spus: „Hrăniți girafele Mele“, și nu „Hrăniți oile Mele“, cum a spus El în realitate!

Deși învățătura Sa generală a fost în pilde, El le-a explicat ucenicilor Săi, în particular. El le dăruiește lumină celor care o doresc cu sinceritate.

H. Vântul și Valurile Îl slujesc pe Robul, fiindu-I supuse (4:35-41)

4:35-37 În seara aceleiași zile, Isus și ucenicii au pornit să traverseze Marea Galileii, spre malul de răsărit. Ei nu au făcut însă pregătiri în vederea acestei călătorii. Alte bărci mai mici au venit după ei. Apoi deodată s-a stărnit o furtună năpraznică. Valuri mari amenințau să scufunde barca.

4:38-41 Isus dormea în partea din spate a corăbiei. Disperați, ucenicii L-au trezit, muștrându-L pentru aparenta Sa lipsă de preocupare pentru siguranța lor. Domnul S-a trezit, a certat vântul și a zis mării: „Taci! Fii tăcută!“ Vântul a încetat și s-a făcut o liniște mare. „Apoi Isus i-a certat puțin pe adepții Lui, pentru faptul că s-au temut și nu au avut încredere. Ei au rămas înmărmuriți de minunea săvârșită. Deși ei știau cine este Isus, ei au fost impresionați din nou de puterea Aceluia care avea stăpânire asupra elementelor naturii.

Incidentul ne relevă umanitatea și dumnezeirea Domnului Isus. El dormea la pupa corăbiei — acest fapt i-a dezvăluit umanitatea. El a rostit un cuvânt, și marea s-a liniștit — prin aceasta s-a revelat dumnezeirea Sa!

A fost demonstrată puterea Sa asupra naturii, după cum minunile Sale anterioare

au dezvăluit puterea Sa asupra bolilor și demonilor.

În cele din urmă, faptul ne încurajează și pe noi să alergăm la Isus în toate furtunile vieții, știind că barca nu se poate scufunda niciodată atunci când El se află în ea.

I. Vindecarea demonizatului din Gadara (5:1-20)

5:1-5 Ținutul Gadarenilor se afla pe malul de răsărit al Mării Galileii. Acolo Isus a întâlnit un om neobișnuit de violent, posedat de un demon, care constituia un pericol pentru societate. Toate eforturile de a-l supune eșuaseră. Omul locuia printre morminte și în munți, ținându-se cu pietre ascuțite.

5:6-13 Când demonizatul L-a văzut pe Isus, mai întâi s-a purtat respectuos, dar apoi s-a plâns cu amar. „Ce imagine veridică și groaznică în același timp avem în față: un om aplecat în adorație, cu cerere și cu credință, iar apoi plin de ură, sfidător și zguduit de spaimă; o personalitate dublă, care tânjește după libertate, nerenunțând însă la patimă“ (Scripture Union Notes, Notițe de la Uniunea Scripturală).

Nu se poate stabili ordinea exactă în care s-au petrecut lucrurile, doar un scenariu probabil:

1. Demonizatul a săvârșit un act de revelație în fața Domnului Isus (v. 6).
2. Isus i-a poruncit duhului necurat să iasă afară din el (v. 8).
3. Duhul, vorbind prin gura omului, a recunoscut Cine este Isus, i-a contestat dreptul de a interveni și L-a rugat pe Isus cu un jurământ să înceteze de a-l mai chinui (v. 7).
4. Isus i-a cerut omului să-și spună numele, care a fost Legiune, semnificând faptul că era stăpânit sau locuit de mulți demoni (v. 9). Acest fapt nu contrazice versetul 2, unde se spune că avea un duh necurat (la singular).
5. Poate că acel duh era purtătorul de vânt pentru demonii care au cerut permisiunea să intre în turma de porci (v. 10-12).
6. Li s-a dat permisiunea, urmarea fiind faptul că două mii de porci au năvălit pe panta muntelui, încându-se în mare (v. 13).

Domnul a fost adesea criticat că a provocat distrugerea acelor porci. Se pot face însă următoarele observații:

1. Nu El a provocat nimicirea lor. Ci doar a

- îngăduit-o. Puterea distrugătoare a Sata-
nei a fost aceea care a distrus porcii.
2. Nu se consemnează nicăieri că proprietarii porcilor ar fi făcut vreo reclamație. Poate că erau evrei, pentru care oricum era interzisă creșterea porcilor.
 3. Sufletul omului a valorat mai mult decât toți porcii din lume.
 4. Dacă am cunoaște tot ce cunoștea Isus, și noi am fi procedat exact la fel ca El.

5:14-17 Cei care au asistat la distrugerea porcilor au alergat înapoi în oraș să dea de veste cele întâmplate. O mulțime a venit apoi și l-a găsit pe fostul demonizat stând la picioarele lui Isus, îmbrăcat și în toate mințile. Oamenii s-au umplut de spaimă. Cineva a spus: „Ei s-au temut când El a potolit furtuna de pe mare și cea de acum, din sufletul unui om“. Martorii au povestit tot ce s-a întâmplat celor proaspăt sosiți. Pentru populația acelei localități asta a fost prea mult. L-au rugat pe Isus să plece din regiune. Acest aspect, și nu distrugerea porcilor, este partea șocantă a incidentului! Cristos a devenit un oaspete prea costisitor!

„Mulțimi fără număr încă insistă și acum ca Cristos să stea cât mai departe de ei, de teamă ca nu cumva părtășia Lui să prilejuiască vreo pierdere pe plan social, financiar sau personal. Căutând să-și salveze averile, ei își pierd sufletele“ (Scrieri alese).

5:18-20 Pe când se pregătea Isus să părăsească regiunea, la bordul corăbiei, omul L-a rugat fierbinte să-i dea voie să-L însoțească. A fost o cerere demnă, evidențiind noua sa viață, dar Isus l-a trimis acasă, ca să fie martor viu al marii puteri și îndurări a lui Dumnezeu. Omul s-a supus, și astfel a răspândit vestea bună în Decapolis, regiunea ce cuprindea zece orașe.

Acesta este ordinul de înaintare pentru toți cei care au trăit experiența harului salvator al lui Dumnezeu: „**Du-te în casa ta, la ai tăi, și vestește-le tot ce a făcut Domnul pentru tine, și cum a avut milă de tine.**“
Evangelizarea începe de la casa cuiva!

J. Vindecarea incurabililor și învierea morților (5:21-43)

5:21-23 Revenit pe malul de vest al Galileii de azur, Domnul Isus S-a aflat în curând în centrul unei mari mulțimi. Un tată disperat a alergat la El. Era lair, unul din fruntașii sinagogii. Fiica mică a acestuia era pe moarte. L-a rugat îndată pe Isus să se ducă și să-și pună mâinile peste ea, ca să fie vindecată.

5:24 Domnul a răspuns și a pornit spre casa acestuia. O mulțime de oameni venea după El, foarte aproape. Este interesant de observat că imediat după afirmația despre mulțimea care se *îmbulzea* după El, avem relatarea despre femeia plină de credință, care *s-a atins* de El pentru a fi vindecată.

5:25-29 O femeie disperată L-a intercepat pe Isus, în timp ce El se îndrepta spre casa lui lair. Domnul nostru n-a fost nici agasat, nici deranjat și nici șifonat de această aparentă întrerupere. Cum reacționăm *noi* la întreruperi?

Cred că-mi este de folos să încerc să privesc toate întreruperile și pedicile în calea lucrării pe care mi-am propus s-o îndeplinesc ca o formă de disciplină, ca încercări trimise de Dumnezeu, pentru a mă ajuta să nu devin egoist față de propria-mi lucrare... Ea nu este pierdere de timp, cum ar fi ispitit cineva să creadă, ci constituie cea mai importantă parte a lucrării din ziua respectivă — acea parte pe care i-o pot oferi cu cea mai mare libertate lui Dumnezeu (din culegerea de meditații *Choice Gleanings Calendar*).

Femeia aceasta suferise de o cronică scurgere de sânge timp de doisprezece ani. Toți doctorii numeroși pe la care fusese se pare că folosiseră forme drastice de tratament, o ruinaseră financiar și o lăseseră într-o stare mai rea decât fusese înainte. Când nu-i mai rămăsese aproape nici o speranță de vindecare, cineva i-a vorbit despre Isus. Femeia nu a pierdut nici o clipă, pornind imediat în căutarea Lui. Iar Domnul a simțit că s-a scurs din El putere divină, când s-a atins femeia de poala hainei Lui. Imediat scurgerea de sânge a încetat și femeia s-a simțit complet vindecată.

5:30 Ea își făcuse planul să se retragă neobservată, dar Domnul n-a vrut s-o lase să piardă binecuvântarea de a-L recunoaște public pe Mântuitorul. El își dăduse seama că se scursese putere divină, când ea s-a atins de El. Deci, L-a costat ceva ca s-o vindece. Așadar, El a întrebat: „**Cine M-a atins?**“ El cunoștea răspunsul, dar a pus întrebarea pentru a o aduce pe femeie în fața mulțimii.

5:31 Ucenicii Lui au crezut că întrebarea e fără rost. Mulți oameni se înghesuiau încontinuu în jurul Lui. Prin urmare, ce rost mai avea să întrebe: „**Cine S-a atins de Mine?**“ Dar există o deosebire între atingerea apropierei fizice și atingerea credinței disperate. Este posibil ca cineva să fie atât de

aproape de El, fără însă să se încreadă în El, dar este imposibil să-L atingi prin credință, fără ca El să știe lucrul acesta și fără ca persoana respectivă să fie vindecată.

5:32, 33 Femeia a venit în față, plină de teamă și cutremur, și a căzut cu fața în jos, înaintea Lui, făcând prima ei mărturisire publică a lui Isus.

5:34 Apoi El a rostit cuvinte de asigurare pentru sufletul ei. Mărturisirea deschisă a lui Cristos este de o extraordinară importanță. Fără ea prea puțină creștere se va manifesta în viața creștină. Pe măsură ce luăm o poziție îndrăznească pentru El, El ne inundă sufletul cu deplina asigurare a credinței. Cuvintele Domnului Isus nu numai că au confirmat vindecarea ei fizică, ci fără îndoială au inclus și marea binecuvântare a mântuirii sufletului ei.

5:35-38 Între timp, au sosit solii, anunțând că fiica lui Iair a murit și, prin urmare, nu mai e nevoie să-L aducă pe Învățătorul. Domnul l-a încurajat, călduros, pe Iair, apoi i-a luat pe Petru, pe Iacov și pe Ioan cu El și S-a dus în casa lui Iair. Acolo au fost întimpinați de bocetele caracteristice culturii estice în asemenea împrejurări de doliu, când uneori sunt angajate serviciile unor bocitoare de profesie.

5:39-42 Când Isus i-a asigurat că fetița nu e moartă, ci doar adormită, lacrimile lor s-au transformat în batjocuri. Neluând în seamă batjocurile lor, Domnul i-a luat pe membrii imediați ai familiei la căpătâiul copilei nemișcate și apoi, apucând-o de mână, i-a zis în aramaică: „Fetiță, scoală-te!” Imediat fetița de doisprezece ani s-a ridicat și a umblat. Rudele ei au rămas înmărmurite, fiind cuprinse de o bucurie fără margini.

5:43 Domnul le-a interzis însă să facă publicitate acestei minuni. Pe El nu-L interesa aclamațiile multitudini. El trebuia să meargă fără șovăire pe drumul spre cruce.

Dacă fetița murise cu adevărat, atunci acest capitol ilustrează puterea lui Isus asupra demonilor, a bolii și a morții. Nu toți învățații Bibliei sunt de acord cu privire la faptul că a fata a murit cu adevărat. Isus a spus că nu e moartă, ci doar adormită. Poate că era într-o comă adâncă. Negreșit El ar fi putut la fel de ușor s-o învie din morți, dar El n-a voit să-și asume creditul pentru învierea ei, când, în realitate, fetița nu era decât în stare de inconștiență.

Nu trebuie să trecem cu vederea peste cuvintele cu care se încheie acest capitol: „...și a zis să dea de mâncare fetiței.” În

lucrarea de slujire spirituală, această acțiune se înscrie în rândul lucrărilor ulterioare convertirii. Sufletele care au simțit în ele pulsul vieții noi trebuie să fie hrănite. O modalitate prin care un ucenic poate să-și manifeste dragostea pentru Mântuitorul său este să hrănească oile Sale.

K. Respingerea Robului la Nazaret (6:1-6)

6:1-3 Isus S-a întors la Nazaret cu **uce-nicii Lui**. El Se afla acum în patria Sa, unde lucrase ca tâmplar. În ziua de sabbat, El îi învăța pe oameni în sinagogă. **Uimiți**, oamenii nu puteau tăgădui înțelepciunea învățăturilor Sale sau caracterul miraculos al minunilor săvârșite de El. Cu toate acestea, ei nu erau dispuși să-L recunoască în capacitatea Sa de Fiu al lui Dumnezeu. Mai degrabă, ei îl considerau drept **tâmplarul, fiul Mariei**, ai Căruia frați și surori locuiau acolo. În schimb, dacă El ar fi revenit la Nazaret ca Erou cuceritor, atunci poate L-ar fi acceptat mai lesne. Dar El a venit îmbrăcat cu har, umil și smerit. Or, asta i-a făcut să se poticnească.

6:4-6 Cu acea ocazie a făcut Isus remarca potrivit căreia un profet este mai bine primit în alte locuri decât în patria sa. Rudele și prietenii săi sunt mult prea apropiați de el pentru a putea aprecia la justa valoare persoana sau lucrarea lui. „Nicăieri nu este mai greu să-L slujești pe Domnul decât acasă” — a spus cineva. Nazarinienii înșiși erau un popor disprețuit; în cazul lor se încetățenise expresia: „Poate proveni ceva bun din Nazaret?” Și totuși, acești de-clasași sociali au avut cutezanța de a-L disprețui pe Domnul Isus, ilustrând cât se poate de convingător aroganța și necredința inimii omenești. În acest context, Domnul Isus **Și-a pus mâinile peste câțiva bolnavi și i-a vindecat**. Doar atât! Căci necredința acestor oameni L-a uimit. J.G. Miller ne previne asupra pericolului acestui soi de necredință:

O atare necredință are consecințe imense în rău, deoarece blochează canalele harului și îndurării, nelăsând să mai curgă decât un fir subțire de ajutor pentru viețile umane atât de nevoașe.⁹

Din nou, Isus a gustat sentimentul de singurătate încercat de cei înjosiți și greșit înțeleși de semenii lor. Mulți dintre adepții Săi au împărtășit aceeași durere de care a avut parte Domnul. Adesea slujitorii Domnului par îmbrăcați într-o alură foarte umilă.

Întrebarea care se pune este: vom reuși noi să pătrundem dincolo de înfățișarea lor exterioară, recunoscând adevărata lor valoare spirituală? Nelăsându-Se înfricat de faptul că cei din Nazaret L-au respins, Domnul a străbătut satele din jur, predând Cuvântul lui Dumnezeu.

L. Robul Își trimite ucenicii (6:7-13)

6:7 A sosit apoi vremea lansării celor **doisprezece**, care beneficiaseră de pregătirea și instruirea fără egal pe care le-o acordase Mântuitorul. El i-a trimis **doi câte doi**. În felul acesta, propovăduirea avea să fie confirmată prin mărturia a două persoane. În plus, se puteau ajuta reciproc, în călătoria lor. În fine, prezența celor doi putea fi utilă, în împrejurări delicate, datorate unei culturi cu standarde morale foarte scăzute. Apoi El **le-a dat putere asupra duhurilor necurate**. Această afirmație este demnă de a fi remarcată. Una este să scoți afară demoni; însă numai Dumnezeu poate conferi această putere altora.

6:8 Dacă împărăția Domnului nostru ar fi din lumea aceasta, El niciodată n-ar fi emis instrucțiunile care urmează în versetele 8-11, întrucât acestea sunt diametral opuse celor pe care le-ar emite un conducător din lumea noastră. Ucenicii urmau să plece la drum fără provizii — **să nu ia nimic... decât un toiag; nici pâine, nici traistă, nici bani* la brâu** [*„aramă“, în original, dar, prin metonimie, termenului i se atribuie sensul de „bani“, n.tr.]. Ucenicii trebuiau să se bizuie întru totul pe Domnul, pentru acoperirea acestor nevoi.

6:9 Aveau însă voie să ia cu ei **sandale** și un toiag — acest element fiind, probabil, necesar ca mijloc de apărare împotriva animalelor sălbatice — și o singură cămașă! Așadar, efectele personale ale ucenicilor nu erau deloc de invidiat, oamenii nefiind atrași la creștinism de perspectiva îmbogățirii! În aceste condiții, singura putere aflată la dispoziția ucenicilor provenea exclusiv de la Dumnezeu. Ei erau nevoiți să depindă în întregime de El. Și totuși, deși au fost trimiși în aceste condiții de extremă frugalitate, ei erau reprezentanții Fiului lui Dumnezeu, investiți cu puterea Lui.

6:10 Ei aveau datoria să accepte ospitalitatea, ori de câte ori le era oferită, urmând să rămână în casa respectivă până când plecau din ținutul respectiv — această instrucțiune având menirea expresă de a-i împiedica să se mute din casă în casă, până

găseau condițiile cele mai confortabile. Misiunea lor era să predice despre Cel care n-a venit să-Și facă Siesi pe plac și nu a urmărit împlinirea dorințelor Eului Său. Prin urmare, ei nu aveau voie să compromită acest mesaj sacru, prin încercarea de a sta în condiții de lux sau chiar de comoditate.

6:11 Dacă oamenii dintr-un anumit loc îi respingeau pe ucenicii și mesajul lor, ucenicii erau dezlegați de obligația de a rămâne în acel loc. A continua să rămână acolo ar fi însemnat să arunce mărgăritarele în gura porcilor. Dar la plecarea lor din acel loc, ucenicii aveau datoria să-și scuture praful de pe tălpile picioarelor, ca simbol al faptului că Dumnezeu îi respinge pe cei ce-L resping pe preaiubitul Său Fiu.

Deși unele dintre instrucțiunile date ucenicilor au avut un caracter temporar, fiind ulterior retrase de Domnul Isus (Luca 22:35, 36), în ele găsim însă întipărite principii cu valabilitate universală pentru slujitorii lui Cristos din orice epocă.

6:12, 13 Ucenicii **au plecat și au predicat** pocăința, scoțând mulți demoni și ungând cu untdelemn o seamă de bolnavi și vindecându-i. „Ungerea cu untdelemn“, credem noi, era un gest simbolic, înfățișând puterea binefăcătoare și tămăduitoare a Duhului Sfânt, alinarea pe care o aduce El.

M. Tăierea capului predecesorului Robului (6:14-29)

6:14-16 Când a ajuns la urechea lui Irod vestea că făcătorul de minuni străbate ținutul acela, îndată a conchis că trebuie să fie neapărat **Ioan Botezătorul... înviat din morți**. Alții au afirmat că este **Ilie** sau unul dintre ceilalți profeți. Dar Irod era convins că este omul căruia îi tăiasse capul. Ioan Botezătorul fusese glasul lui Dumnezeu, glas pe care însă Irod îl redusese la tăcere. Acum Irod a fost cuprins de cumplite remușcări pentru fapta săvârșită, învățând pe propria lui piele cât de cumplită poate să devină viața pentru cei care calcă legea, al căror cuget încercat nu le dă nici o clipă de liniște!

6:17-20 În acest punct cititorul este purtat în urmă, la momentul anterior, al executării lui Ioan. Botezătorul îl muștrase pe Irod, pentru faptul că acesta încheiase o căsnicie ilegală cu **soția lui Filip, fratele său**. Irodiada, care era acum soția lui Irod, a reacționat cu furie la această muștrare și a jurat răzbuunăre. Dar Irod, care îl respecta pe Ioan, considerându-L un om sfânt, i-a zădărnicit eforturile.

6:21-25 Iată însă că s-a ivit și șansa Irodiadei. Cu prilejul unei petreceri organizate de ziua de naștere a lui Irod, la care au participat notabilitățile din partea locului, Irodiada a aranjat ca fiica ei să execute un dans. Irod a fost atât de încântat de acest dans, încât i-a promis fetei că-i va da tot ce-și va dori, până la jumătate din împărăție. La îndemnul mamei ei, fata i-a cerut lui Irod **capul lui Ioan Botezătorul pe o farfurie.**

6:26-28 **Regele** s-a făcut dintr-odată prins în capcană. Călcându-și pe inimă, el i-a acordat fetei cererea. Păcatul țesuse o pânză deasă în jurul regelui vasal, care a căzut astfel victimă uneltirilor unei femei rele, prin faptul că s-a lăsat ademenit de senzualitatea aceluia dans.

6:29 Când au auzit credincioșii ucenici ai lui Ioan ce s-a întâmplat, au venit și i-au luat trupul neânsușefiț, înhumându-l, după care s-au dus și I-au spus lui Isus.

N. Hrănirea celor cinci mii (6:30-44)

6:30 Minunea aceasta, consemnată în toate patru evangheliile, a avut loc la începutul celui de-al treilea an al lucrării Sale publice. **Apostolii** tocmai reveniseră la Capernaum, din misiunea lor anterioară de provăduire (vezi versetele 7-13). Poate că erau încântați de succesul dobândit, dar și epuizați fizic, cu dureri de picioare. Recunoscând nevoia ucenicilor de a se odihni și de a avea parte de liniște, Domnul i-a luat cu El în corabie, ducându-i într-o zonă retrasă de pe malul Mării Galileii.

6:31, 32 Adesea auzim afirmația: „**Veniți la o parte, într-un loc pustiu, și odihniți-vă puțin**“ cu referire la concepția unor creștini, potrivit căreia, în lumina acestui verset, își pot permite să se lăfaie, luându-și concedii prelungite, în condiții de lux. Iată însă ce spune Kelly în această privință:

Nu ar fi nici o problemă, dacă am avea nevoie justificată de odihnă suplimentară de acest gen; în cazul în care am lucrat din rășputeri, am depus eforturi altruiste întru binecuvântarea altora și nu ne-a interesat propriul nostru confort, atunci am putea, negreșit, considera că îndemnul Domnului [din versetul amintit] se referă cu adevărat la noi.¹⁰

6:33, 34 Domnul Isus și ucenicii Săi au fost însă urmați de o mare mulțime de oameni, care au venit după ei, pe malul lacului. **Lui Isus I S-a făcut milă de ei, căci rătăceau fără nici un îndrumător spiritual, flă-**

mânzi și lipsiți de apărare. Și a început să-i învețe multe.

6:35, 36 Întrucât ziua era pe sfârșite, ucenicii au început să se îngrijoreze că toți oamenii aceia nu aveau cu ce se hrăni și astfel L-au rugat pe Isus să le dea drumul să plece. E demn de remarcat că aceeași mulțime de oameni care a stărnit mila Domnului a produs în ucenici un sentiment de agasare. Care este reacția noastră față de oameni? Sunt aceștia niște intruși, sau subiectul iubirii noastre?

6:37, 38 Isus S-a întors spre ucenici și a spus: „**Dați-le voi să mănânce!**“ Ucenicii au rămas înmărmuriți în fața acestor cuvinte. Cum adică, să hrănească cinci mii de bărbați, plus femei și copii, doar cu cinci pâini și doi peștișori? — evident, ei L-au lăsat pe Dumnezeu afară din ecuație!

6:39-44 În cadrul minunii ce a urmat, ucenicii au asistat la o anticipare a hrănirii mult mai mari, prin care Mântuitorul avea să Se dăruiască pe Sine, ca pâine a vieții pentru o lume înfometată. Trupul Său avea să fie frânt, pentru ca alții să poată avea viața veșnică. În realitate, succesiunea verbelor din acest pasaj ne amintește foarte clar de Cina Domnului, prin care comemorăm moartea Sa: „...**luând** cele cinci pâini... **a binecuvântat și a frânt** pâinile și le **dădea** ucenicilor Săi, ca ei să le pună înaintea lor...“

Ucenicii au învățat lecții neprețuite, cu privire la slujirea lor pentru El:

1. Ucenicii Domnului Isus nu trebuie să se îndoiască niciodată de puterea Sa de a le împlini nevoile. Dacă poate El să hrănească cinci mii de oameni cu cinci pâini și doi pești, negreșit va putea să le asigure cele necesare slujitorilor Săi încrezătorii, indiferent în ce împrejurări s-ar găsi aceștia. Ei își pot desfășura lucrarea de slujire fără să se îngrijoreze deloc cu privire la sursa de la care va proveni hrana lor. Dacă ei vor căuta mai întâi de toate împărăția lui Dumnezeu și neprihănirea Lui, toate nevoile lor vor fi împlinite.
2. Cum va putea fi evanghelizată o lume ce se îndreaptă spre pieire? Isus spune: „**Dați-le voi ceva să mănânce!**“ Dacă li vom pune la dispoziție ceea ce avem — indiferent cât de nesemnificativ ar părea acest lucru — El îl poate înmulți, ca să aducă binecuvântare unui număr foarte mare de oameni.

3. Domnul Și-a desfășurat activitatea în mod sistematic, punând oamenii să șadă în grupuri de câte o sută și câte treizeci.
4. El a **binecuvântat și a frânt pâinile și peștii**. Nebinecuvântate de El, acestea nu ar fi fost de nici un folos. Nefrânte, ele ar fi fost total insuficiente. „Motivul pentru care nu ni se dă cu mai multă generozitate este faptul că nu suntem frânți cum se cuvine“ (citată anonim).
5. Isus nu a distribuit hrana El Însuși, ci le-a permis **ucenicilor Săi** să facă acest lucru. Planul Său este să hrănească lumea prin intermediul oamenilor Săi.
6. Hrana a fost suficientă pentru **toți**. Dacă credincioșii de azi vor pune tot ce depășește necesitățile lor actuale în slujba lucrării lui Dumnezeu, întreaga lume va putea auzi evanghelia în decursul actualei generații.
7. **Rămășițele de la pâini și pești (douăsprezece coșuri!)** au depășit cu mult cantitatea inițială, de la care a pornit Domnul! Dumnezeu dă cu mână largă. Observați însă că nu s-a făcut nici o risipă. Tot surplusul a fost adunat. Risipa este un păcat.
8. Una din cele mai mari minuni nu ar fi avut loc niciodată, dacă ucenicii ar fi ținut morțiș să se odihnească. Cât de adevărate sunt aceste cuvinte și în cazul nostru!

O. Isus umblă pe mare (6:45-52)

6:45-50 Mântuitorul poate asigura împlinirea nu doar a nevoilor de întreținere a slujitorilor Săi, ci și a celor referitoare la siguranța persoanei lor.

După ce i-a trimis pe ucenici înapoi pe țărmul lacului, cu barca, Isus S-a suit pe munte să Se roage. Prin bezna nopții, El i-a văzut văslind din răsuputeri, luptându-se cu vântul potrivnic. Atunci Domnul le-a venit în ajutor, umblând pe mare. La început, ei s-au îngrozit, crezând că este o fantomă. Dar El le-a vorbit, liniștindu-i, și a urcat în corabie. Îndată vântul a încetat să mai bată.

6:51, 52 Episodul se încheie cu următorul comentariu: „**Ei erau nespus de uimiți de ei înșiși, căci nu înțeleseseră minunea cu pâinile, ci inima le era împietrită.**“ Ideea care se desprinde de aici este că după ce au văzut puterea Domnului, cu prilejul minunii înmulțirii pâinilor, ei tot nu și-au dat seama că nimic nu-l era cu neputință Domnului. În lumina celor întâmplate, ei n-ar fi trebuit să se mire de faptul că L-au văzut

umblând pe apă, deoarece această minune nu era cu nimic mai mare decât cea la care tocmai asistaseră cu puțin timp înainte. Lipsa lor de credință a dus la împietrirea inimii și la înțețosarea percepției spirituale.

Biserica a văzut în această minune o întruchipare a epocii în care trăim și a sfârșitului veacului. Isus pe munte este o întruchipare a actualei lucrări desfășurate de Cristos în cer, de mijlocire pentru copiii Săi. Ucenicii îi reprezintă pe slujitorii Săi, loviți de furtunile și încercările vieții. Curând Mântuitorul Se va întoarce la ai Săi, îi va izbăvi de primejdie și strămtorare și-i va călăuzi teferi la limanul ceresc.

P. Robul vindecă la Ghenesaret (6:53-56)

Revenit pe malul de vest al lacului, Domnul a fost împresurat de bolnavi. Oriunde mergea, oamenii Îi aduceau pe țergi oamenii nevoiași. Ei nu doreau decât să se apropie suficient pentru a se putea atinge de poala hainei Lui. Și toți cei care Îl atingeau erau vindecați.

Q. Tradiția față în față cu Cuvântul lui Dumnezeu (7:1-23)

7:1 **Fariseii și... cărturarii** erau conducătorii religioși ai evreilor, care clădiseră un vast sistem de datini și tradiții impuse cu forța, care se întreșuseră atât de strâns în legea lui Dumnezeu, încât dobândiseră un statut aproape egal cu cel de „text autorizat al Scripturii“. În unele cazuri, aceste tradiții se băteau cap în cap cu doctrina Scripturii sau diluau legea lui Dumnezeu. Liderilor religioși le făcea o plăcere deosebită să pună pe umerii oamenilor obligativitatea respectării unor reguli, pe care oamenii le respectau fără murmur, împăcați cu gândul că și-au făcut datoria, satisfăcând cerințele unui sistem ritualistic ce era, însă, golit de adevărata sa semnificație.

7:2-4 Aici îi vedem pe farisei și pe cărturarii criticându-L pe Isus pentru faptul că **ucenicii Lui** au mâncat cu **măinile nespălate**. Asta nu înseamnă că ucenicii nu se spălau înainte de a sta la masă, ci doar faptul că nu se conformau unui ritual foarte complex, prescris de datina fariseilor și a cărturarilor. De pildă, dacă nu-și spălau și coatele, erau **întinați** din punct de vedere ceremonial. Dacă s-au dus cumva la piață, trebuiau să facă o baie ceremonială. Acest sistem complicat de spălare se aplica până și în cazul cufundării în apă a oalelor și cratițelor. Iată

ce spune E. Stanley Jones cu privire la fari-sei:

Ei au venit tocmai de la Ierusalim, ca să-L întâlnească, dar atitudinea adoptată de ei în viață era atât de negativă, ei căutând mereu nod în papură, încât n-au văzut decât mâinile aparent nespălate. Ei au rămas orbi în fața celei mai mărețe lucrări de răscumpărare cu care fusese binecuvântată vreodată planeta noastră — mișcare ce consta în curățirea minților, sufletelor și trupurilor oamenilor... Ei au făcut ochi mari la niște chestiuni mărunte și lipsite de semnificație, rămânând însă orbi cu privire la imaginea de ansamblu a tabloului. Și astfel, istoria îi dă uitării pe acești negativisti, singurul rost pentru care sunt totuși amintiți fiind acela al fundalului pe care se prefigurează impactul extraordinar de pozitiv pe care îl imprimă Cristos. Ei lasă în urma lor numai critici; Domnul lasă convertirii! Ei găsesc numai pricini de poticnire; Domnul găsește adepți devotați.¹¹

7:5-8 Isus a scos imediat în evidență ipocrizia unor atari comportări. Oamenii se comportau exact așa cum prezisese Isaia. Ei mărturiseau cu gura presupusul lor devotament față de Domnul, dar, în sinea lor, erau stricați. Prin intermediul unor ritualuri complicate, ei se făceau că se închină lui Dumnezeu, dar în realitate înlocuiseră învățăturile adevărate ale Bibliei cu propriile lor tradiții. În loc să recunoască în Cuvântul lui Dumnezeu singura autoritate în toate chestiunile care țin de credință și morală, ei au evitat în întregime sau, prin explicații bine ticluite și datini de proveniență pur umană, ei s-au eschivat de la ascultarea de poruncile lămurite ale Scripturii.

7:9, 10 Isus S-a referit doar la unul din cazurile prin care tradiția lor anulase legea lui Dumnezeu. Una din cele zece porunci ale Decalogului obliga copiii să-și cinstească părinții (cinste în care intra și grija pentru acoperirea nevoilor lor fizice). Împotriva oricui și-ar fi vorbit de rău tatăl sau mama se decretase pedeapsa cu moartea.

7:11-13 Dar, între timp, s-a ivit o tradiție iudaică, purtând denumirea de „Corban“, care însemna „dat“ sau „dedicat“. Să presupunem că niște părinți evrei se aflau la mare strămoare, trecând prin lipsuri materiale. Fiul lor dispunea de banii necesari pentru a avea grijă de ei, dar refuza să-i ajute. Ei bine, nu trebuia decât să spună: „Corban“, semnificând prin aceasta că banii lui au fost dedicați lui Dumnezeu sau templului, și era

absolvit de orice responsabilitate de a se mai îngriji de întreținerea părinților săi. Banii astfel desemnați de el puteau fi păstrați la infinit sau puteau fi investiți în afaceri. Nu importa nici dacă aceștia erau ulterior vărsați în vistieria templului. Iată ce spune Kelly în această privință:

Liderii [religioși ai evreilor] concepuseră această stratagemă pentru a putea acapara proprietăți în scopuri religioase și a liniști conștiința oamenilor, scutindu-i de remușcarea izvorâtă din neîmplinirea Cuvântului lui Dumnezeu... Dar Dumnezeu a poruncit omului să-și onoreze părinții și a condamnat orice act de înjosire a acestora. Aici avem însă oameni care, sub masca religiei, călcau ambele porunci pe care le dăduse Dumnezeu! Domnul tratează datina aceasta de a spune „Corban“ nu doar ca un rău comis față de părinți, ci ca act de răzvrătire împotriva poruncii exprese a lui Dumnezeu.¹²

7:14-16 Începând cu versetul 14, Domnul a rostit câteva afirmații revoluționante, potrivit căreia nu ceea ce pătrunde prin gura unui om (de pildă, alimentele consumate de el fără să se fi spălat pe mâini) îl pângărește, ci ceea ce iese din om (cum ar fi, tradițiile și datinile care, efectiv, înlătură Cuvântul lui Dumnezeu).

7:17-19 Chiar și ucenicii au rămas nedumeriți în fața acestei afirmații. Fiind educați în învățăturile Vechiului Testament, ei consideraseră întotdeauna că anumite alimente, cum ar fi carnea de porc, de iepure și de crevet, sunt curate și că se întinează dacă le consumă. Isus afirmă acum pe față că omul nu este întinat de ceea ce intră în el. Într-o anumită privință, această afirmație marchează sfârșitul dispensației legii.

7:20-23 Ceea ce iese din inima omului îl întinează: **gândurile rele, adulterele, desfrânările, uciderile, furturile, lăcomiile, răutățile, înșelăciunile, faptele de rușine, ochiul rău, hula, orgoliul și nebulnia.** În acest context, ar trebui adăugată și tradiția sau datina omenească. Datina Corbanului echivala cu uciderea, căci părinții puteau muri de foame, până să se hotărască fiul lor să-și calce jurământul „Corbanului“ și să le dea totuși o mână de ajutor!

Una din învățămintele foarte importante care se desprind din acest pasaj este faptul că trebuie să verificăm mereu orice învățătură, datină sau tradiție cu care suntem confrunțați, aducându-le la lumina Cuvântului lui Dumnezeu. Iar apoi, după ce am văzut cum

stau lucrurile față de ce ni spune acolo, să transpunem în practică tot ceea ce vine de la Dumnezeu și să respingem tot ceea ce provine de la oameni. S-ar putea ca la început cineva să aducă o învățătură sănătoasă și să predice un mesaj biblic, curat, câștigând încrederea credincioșilor fideli Bibliei. Dar, de îndată ce și-a asigurat încrederea acestora, s-ar putea ca el să înceapă să adauge elemente de proveniență umană la învățătura propovăduită de el. Între timp, adepții săi devotați, care nu pot concepe ca liderul lor să dea totă greși cu ceva, îl vor urma orbește, chiar atunci când mesajul propagat de el atenuază tăișul ascuțit al Cuvântului lui Dumnezeu sau îi diluează sensul lămurit.

Exact așa au dobândit cărturarii și fariseii autoritatea de dascăli ai Cuvântului. Numai că la data la care s-au petrecut evenimentele descrise în evanghelia după Marcu, ei erau antrenați în anularea adevăratului mesaj al Cuvântului lui Dumnezeu. Domnul Isus a trebuit să le atragă atenția oamenilor asupra principiului potrivit căruia Cuvântul este acela care îi acreditează pe oameni, nu oamenii acreditează Cuvântul! Prin urmare, totdeauna piatra de încercare să fie: „Ce spune Cuvântul?“

R. O femeie dintre Neamuri e binecuvântată pentru credința ei (7:24-30)

7:24, 25 În incidentul precedent, Isus a arătat că toate alimentele sunt curate. Aici El demonstrează că Neamurile nu mai sunt necurate sau lipsite de importanță. Isus S-a deplasat spre nord-vest, în ținutul Tirului și al Sidonului, cunoscut și sub denumirea de Siro-Fenicia. El a încercat să pătrundă într-o casă nevădită în seamă, dar faima Sa l-a lăsat înaintea și astfel vestea sosirii Lui s-a răspândit cu iuțeală. O femeie a venit la El să-L roage s-o ajute cu privire la fetița ei, ce era posedată de un demon.

7:26 Subliniem faptul că femeia era o grecoaică, nu o evreică. Evreii, poporul ales al lui Dumnezeu, ocupau un loc privilegiat în ochii lui Dumnezeu. El încheiase cu ei o seamă de legăminte, le încredințase Scripturile și locuise cu ei, în tabernacolul din pustiu iar mai târziu în templu. În schimb, Neamurile erau străine de moștenirea Israelului, străine de legămintele făgăduinței, fără Cristos, fără nădejde și fără Dumnezeu în lume (Ef. 2:11, 12). Domnul Isus a venit în primul rând pentru poporul Israel. El S-a înfățișat națiunii Israel ca Rege al ei. Evanghelia a fost mai întâi propovăduită casei lui

Israel. Este important să reținem acest lucru, pentru a putea înțelege modul în care S-a ocupat Domnul de femeia siro-feniciană. Când ea L-a rugat să scoată demonul din fiica ei, la prima vedere s-ar părea că Domnul a muștrătat-o.

7:27 Isus a zis că mai întâi trebuie hrăniți copiii (israeliții) și că nu se cuvine să fie luată pâinea de la copii și să fie dată cățeilor (adică păgânilor, neevreilor). Răspunsul Lui nu a constituit un refuz, căci El a spus: „Să se sature mai întâi copiii“. Această afirmație s-ar putea totuși să ni se pară cam aspră. Dar, în realitate, prin ea este pusă la încercare pocăința și credința femeii. Lucrarea Domnului în această etapă se adresa în principal evreilor. Or, siro-feniciana, nefiind evreică, nu putea pretinde nici un acces la El. Întrebarea se pune: Va accepta ea acest adevăr?

7:28 Slavă Domnului că ea l-a acceptat, deoarece, parafrazând, ea a spus cam așa: „Da, Doamne. Eu nu sunt decât unul din căteii neevrei, de sub masă, dar am observat că și aceștia se hrănesc, din firimiturile care cad de la copii. Nu cer decât niște firimituri rămase de pe urma slujirii Tale către evrei!“

7:29, 30 Credința demonstrată de această femeie a fost cu totul ieșită din comun. Domnul a răspândit-o pe loc, vindecându-i fiica de la distanță. Când femeia s-a întors acasă, fiica ei era complet însănătoșită.

S. Vindecarea unui surdo-mut (7:31-37)

7:31, 32 De pe coasta Mediteranei, Domnul nostru S-a întors pe malul de răsărit al Mării Galileii — în zona cunoscută sub denumirea de Decapolis (termen însemnând „Zece Orașe“). Acolo a avut loc un incident care apare doar în evanghelia după Marcu. Prieteni interesați I-au adus un surd care nu putea vorbi bine și L-au rugat să-și pună mâinile peste el. Poate că acest defect de vorbire a rezultat în urma faptului că, întrucât nu auzea bine, nu putea reproduce corect sunetele. În orice caz, este o întruchipare a păcătosului, surd la glasul lui Dumnezeu și, prin urmare, incapabil să le vorbească altora despre El.

7:33, 34 Isus l-a luat deoparte pe om. I-a pus degetele la urechi și, scuipând, i-a atins limba, comunicându-i astfel, printr-un fel de limbaj al semnelor, că avea să-i deschidă urechile și să-i dezlege limba. Apoi Isus a privit spre cer, arătând prin aceasta că puterea Lui provenea de la Dumnezeu. Suspiniul Domnului a fost expresia durerii

HRĂNIREA CELOR CINCI MII

1. Oamenii erau evrei (vezi Ioan 6:14, 16).
2. Mulțimea petrecuse o zi cu Domnul Isus (6:35).
3. Isus S-a folosit de cinci piini și doi pești (Mat. 14:17).
4. Au fost hrăniți cinci mii de bărbați, plus femei și copii (Mat. 14:21).
5. Surplusul a umplut douăsprezece coșuri (Mat. 14:20).

HRĂNIREA CELOR PATRU MII

1. Oamenii erau probabil ne-evrei (Neamuri), căci locuiau la Decapolis.
2. Mulțimea din această hrănire stătuse timp de trei zile cu El (8:3).
3. Aici S-a folosit de șapte piini și cițiva peștișori (8:5, 7).
4. Aici au fost hrăniți patru mii de bărbați, plus femei și copii (Mat. 15:38).
5. Surplusul a umplut șapte coșuri de nuiele (8:8).

resimțite de El în fața suferinței provocate de păcat asupra omenirii. În cele din urmă, a zis: „**Efrata**“, care înseamnă, în aramaică: „**Deschide-te!**“.

7:35, 36 Omul a început imediat să audă și să vorbească normal. Domnul i-a rugat pe oameni să nu facă publicitate acestui miracol, dar ei nu l-au luat în seamă rugămîntea. Neascultarea nu e scuzabilă în nici o împrejurare, indiferent cât de bune ar fi intențiile celor care se fac vinovați de ea.

7:37 Cei care au asistat la această minune au rămas uimiți de lucrările Sale minunate, spunând: „**Toate le face bine; chiar și pe surzi îi face să audă și pe muți să vorbească**“. Ei nu și-au dat seama cât adevăr era în cuvintele lor! Dacă ar fi trăit în epoca de după răstignirea și învierea Domnului, ar fi rostit aceste cuvinte cu și mai multă râvnă și convingere.

Și, întrucât sufletele noastre au aflat dragostea Lui,

Ce îndurări ne-a făcut El să dovedim!

Îndurări pe care lauda noastră nu poate să le exprime îndeajuns.

Domnul nostru Isus toate lucrurile minunate le-a făcut. — *Samuel Medley*

T. Hrănirea celor patru mii (8:1-10)

8:1-9 Minunea aceasta se aseamănă cu hrănirea celor cinci mii, dar observați pe planșa următoare care sunt deosebirile majore dintre cele două hrăniri:

Cu cât Isus avea mai puțin la dispoziție, cu atât El realiza mai mult și cu atât mai mult rămânea. În capitolul 7, am văzut cum firimiturile căzute de la masă au hrănit o femeie dintre Neamuri. Aici o mulțime de oameni din afara poporului Israel este hrăni-

tă din belșug. Erdman face aici următoarele comentarii:

Prima minune în această perioadă a lăsat să se înțeleagă că firimiturile de pâine ar putea cădea de la masă, spre folosul Neamurilor nevoiaș; aici ele ar putea semnifica faptul că Isus, după ce a fost respins de propriul Său popor, urmează să-și dea viața pentru lumea întreagă, urmînd să fie Piinea vie pentru toate popoarele.¹³

Există un pericol în tratarea unor incidente cum ar fi hrănirea celor patru mii drept o repetare lipsită de semnificație. Trebuie să abordăm studierea Bibliei cu convingerea că fiecare cuvînt din Scriptură este încărcat de adevăr spiritual, chiar dacă noi nu vedem adevărul respectiv, în actuala fază a înțelegerii noastre.

8:10 De la Decapolis Isus împreună cu ucenicii Lui au traversat Marea Galileii, spre malul de vest, într-o localitate numită Dalmanuta (care la Matei 15:39 e numită Magdala).

U. Fariseii caută un semn din cer (8:11-13)

8:11 Fariseii Îl așteptau, pentru a-l cere un semn din cer. Orbirea și cutezanța lor au fost din cale-afară de mari, căci în fața lor se afla Cel mai mare semn dintre toate: Însuși Domnul Isus. El era cu adevărat semnul venit din cer, dar ei nu-L prețuiau deloc. Ei l-au auzit cuvintele fără seamăn, l-au văzut minunile extraordinare, au intrat în contact cu Omul fără păcat — cu Dumnezeu întrupat — și totuși, în orbirea lor, au mai cutezat să ceară **un semn din cer!**

8:12, 13 Nu e de mirare că Mîntuitorul a suspinat adînc! Nu a existat vreo generație

din toată istoria omenirii care să fi fost mai privilegiată decât generația iudaică din care făceau parte acei farisei! Cu toate acestea, fiind orbi cu privire la cele mai lămurite dovezi după care Mesia a venit cu adevărat, ei au cerut să se facă o minune în cer, mai degrabă decât pe pământ. Isus a spus în realitate: „Nu vor mai fi semne, căci ați pierdut prilejul care vi s-a acordat.“ **Intrind în corabie**, ei au trecut de cealaltă parte, spre est.

V. Aluatul fariseilor și al lui Irod (8:14-21)

8:14, 15 În timpul călătoriei ucenicii uitaseră să ia cu ei piine. Isus încă se gîndea la înlînirea pe care o avusese cu fariseii, cînd le-a spus să se păzească **de aluatul fariseilor și de aluatul lui Irod**. Aluatul în Biblie este întotdeauna întruchiparea răului, care se răspîndește încet și nevăgăat în seamă, pînă cînd afectează toate lucrurile de care se atinge. **Aluatul fariseilor** cuprinde ipocrizia, ritualismul, neprihănirea proprie și bigotismul. Fariseii afixau o mare aderență exterioră la sfințenie, dar înăuntrul lor erau plini de corupție și răutate. **Aluatul lui Irod** ar putea cuprinde scepticismul, imoralitatea și spiritul lumesc. Irodienii erau cunoscuți pentru practicarea acestor păcate.

8:16-21 Ucenicii nu au înțeles deloc ideea subliniată de Domnul. Ei se gîndeau doar la hrană. Prin urmare, El le-a adresat în succesiune rapidă nouă întrebări. Primele cinci erau o dojană la adresa îngustimii priceperii lor. Ultimele patru erau o mustrare la adresa faptului că se îngrijorau pentru asigurarea celor necesare traiului, cînd, de fapt, El era cu ei. Oare nu hrănise El **cinci mii** cu **cinci** piini, după care rămăseseră **douăsprezece coșuri**? Ba da! Atunci de ce nu puteau pricepe că El era atotputernic să asigure împlinirea deplină a tuturor nevoilor micului grup de ucenici aflat în acea corabie? Oare nu-și dădeau ei seama că Însuși Creatorul și Susținătorul universului Se afla cu ei în corabie?

W. Vindecarea orbului de la Betsaida (8:22-26)

Această minune, aflată numai în evanghelia după Marcu, ridică unele întrebări vrednice de interes. Mai întîi, de ce l-a condus Isus pe om afară din cetate, înainte de a-l vindeca? De ce nu l-a vindecat pur și simplu prin atingere? De ce a recurs la o metodă atât de neconvențională cum era

folosirea salivei? De ce nu și-a recăpătat omul vederea complet, imediat?¹⁴ (Aceasta este singura vindecare din Evanghelii care a avut loc în etape.) În fine, de ce i-a interzis Isus omului să vorbească despre minunea aceasta în oraș? Domnul nostru este suveran și nu este obligat să ne dea nouă socoteală pentru acțiunile Sale. Tot ce a făcut El a avut o perfectă justificare, chiar dacă noi nu am reușit să-i înțelegem sensul. Fiecare caz de vindecare este diferit, după cum nici o convertire nu e identică cu cealaltă. Unii dobîndesc o remarcabilă vedere spirituală, de îndată ce sunt convertiți. Alții văd înceșoșat la început, dar mai apoi intră în siguranța deplină a mîntuirii.

X. Măreța mărturisire a lui Petru (8:28-30)

Ultimele două paragrafe din acest capitol ne duc la punctul culminant din cadrul educării celor doisprezece. Ucenicii trebuiau să ajungă la o cunoaștere și apreciere personală și profundă a persoanei și identității lui Isus, abia după aceea fiind posibil ca El să le împărtășească traiectoria ce avea să urmeze și să-l invite să-L urmeze printr-o viață de devotament și jertfire. Pasajul acesta ne transpune în însuși miezul uceniciei. Nu greșim dacă afirmăm că este cel mai neglijat sector din gîndirea și practica creștină de astăzi.

8:27, 28 Isus cu ucenicii au căutat un loc în care să fie singuri, în partea de nord. Pe drum spre Cezarea lui Filip, El a abordat subiectul pe care avea să-l dezvolte, întrebînd care este opinia publicului despre El. În general, oamenii vedeau în El un om mare — de aceeași statură cu Ioan Botezătorul, Ilie sau alți profeți. Dar onoarea omului este, în realitate, dezonoare. Dacă Isus nu este Dumnezeu, atunci este un înșelător, un nebun sau o legendă. Altă posibilitate nu există.

8:29, 30 Atunci Domnul i-a întrebât direct pe ucenici ce părere au ei despre El. Îndată **Petru** l-a declarat drept **Cristosul**, adică Mesia sau Unsul. Din punct de vedere intelectual, Petru cunoscuse acest lucru. Dar în viața sa se petrecuse un lucru, care făcea ca această declarație să fie rostită cu profundă convingere personală. În viața lui Petru intervenise o schimbare radicală. De acum el nu se mai putea mulțumi cu o existență egocentristă. Dacă Cristos era Mesia, atunci asta însemna că Petru trebuia să trăiască cu toată ființa sa pentru Domnul.

Y. Robul prezice moartea și învierea Sa (8:31-38)

Până aici L-am urmărit pe Robul lui Iehova angajat într-o viață de neconținută slujire a altora. L-am văzut urât de dușmanii Lui și neînțeles de prietenii Săi. Am urmărit o viață de dinamism puternic, de perfecțiune morală și de dragoste și smerenie desăvârșite.

8:31 Dar cărarea slujirii lui Dumnezeu duce mai departe, trecând prin suferință și moarte. Și astfel Mântuitorul le spune acum ucenicilor pe față că El va **trebui** (1) să **sufere**; (2) să **fie respins**; (3) să **fie omorât**; (4) să **învie**. Pentru El cărarea spre slavă avea să treacă mai întâi pe la cruce și mormânt sau, cum s-a exprimat F.W. Grant: „miezul slujirii avea să fie revelat în jertfă“.

8:32, 33 Petru nu a putut accepta ideea că Isus va trebui să sufere și să moară. Asta contrazicea imaginea pe care o avea el despre Mesia. După cum nu se putea împăca cu gândul că Domnul și Învățătorul său avea să fie ucis de dușmanii Săi. Prin urmare, L-a muștră pe Mântuitorul pentru faptul că a sugerat una ca asta. În clipa aceea Isus i-a spus lui Petru: „**Înapoia Mea, Satano! Fiindcă gândurile tale nu sunt la lucrurile lui Dumnezeu, ci la lucrurile oamenilor.**“ Asta nu înseamnă că Domnul l-a acuzat pe Petru de a fi Satana sau de a fi fost posedat de Satana. Mai degrabă, El a vrut să spună: „Tu vorbești acum ca Satana. Or, el mereu încearcă să ne descurajeze, să ne devieze de la ascultarea de Dumnezeu. El ne ispitește să alegem calea ușoară spre Tron.“ Cuvintele lui Petru au fost satanice în origine și conținut, fapt care a determinat indignarea Domnului. Iată ce spune Kelly în această privință:

Ce L-a stârnit atât de tare pe Domnul? Aceeași capcană la care suntem expuși cu toții: anume dorința de a ne salva eul; preferința unei căi lesnicioase spre cruce. Oare nu este adevărat că în mod natural dorim să scăpăm de încercări, de rușine și de respingere; și că ne eschivăm de la suferința de care, atunci când facem voia lui Dumnezeu, vom avea negreșit parte în lumea aceasta; și că preferăm o cale liniștită, confortabilă, respectabilă pe acest pământ — pe scurt, vrem să ne fie cât mai bine și în lumea de acum și în cea de apoi? O, ce ușor e să cădem în cursa aceasta! Petru nu putea pricepe de ce Mesia trebuie să treacă prin toată cărarea aceasta a suferinței. Numai că noi, dacă ne-am fi aflat acolo, poate că am fi rostit lucruri și mai rele. Muștrarea adresată de Petru lui Isus nu a fost

lipsită de o puternică afecțiune umană. Și El Îl iubea cu toată inima pe Mântuitorul. Dar, fără ca el să-și dea seama, era pătruns de un spirit lumesec necenzurat.¹⁵

Observați vă rog că Isus mai întâi S-a uitat la ucenicii Săi, și abia apoi l-a muștră pe Petru, de parcă ar fi zis: „Dacă Eu nu mă duc la cruce, cum vor putea fi mântuiți acești ucenici ai Mei?“

8:34 Apoi Isus le-a spus, în esență: „Eu voi suferi și voi muri, pentru ca oamenii să poată fi mântuiți. Dacă doriți să veniți după Mine, trebuie să vă lepădați de orice impuls egoist și în mod deliberat trebuie să alegeți calea ocării, suferinței și morții și să Mă urmați. S-ar putea să fie nevoie să renunțați la confort personal, la satisfacțiile oferite de societate, la legăturile pământești, la ambițiile și năzuințele voastre cele mai înalte, la bogățiile materiale, și chiar la eul vostru.“ Cuvintele acestea ne obligă să reflectăm la gravitatea de a mai crede că ne putem permite să trăim în comoditate și lux. Cum am mai putea scuza materialismul, egocentrismul și răceala din inimile noastre? Cuvintele Sale ne cheamă la o viață de lepădare de noi înșine, de predare, suferință și sacrificiu.

8:35 Există întotdeauna isпита de a ne salva viața — adică de a trăi în confort, de a ne asigura cu privire la viitor, de a ne alege calea proprie, având mereu în centrul oricărei acțiuni interesele eului nostru. Dar aceasta este calea cea mai sigură de a ne pierde viața. Cristos ne cheamă să ne turnăm viața de dragul Său și al evangheliei, dedicându-ne Lui cu tot duhul, sufletul și trupul nostru. El ne roagă să cheltuim și să fim cheltuiți în slujbă sfântă pentru El, dându-ne viața, dacă e nevoie, pentru evanghelizarea lumii. Aceasta se înțelege prin a ne pierde viața. Procedând astfel, nu va exista cale mai sigură de a ne-o câștiga.

8:36, 37 Chiar dacă un credincios ar putea câștiga toate bogățiile din lumea întreagă, în cursul vieții sale, la ce i-ar folosi aceasta? Căci ar însemna că a pierdut prilejul de a-și folosi viața spre slava lui Dumnezeu și mântuirea celor pierduți. Nu ar fi un târg deloc avantajos. Viața noastră valorează mai mult decât tot ce ne poate oferi lumea. Oare o vom folosi noi pentru Cristos, sau pentru eul nostru?

8:38 Domnul nostru Și-a dat seama că unii din ucenicii Săi tineri ar putea să se poticnească pe cărarea uceniciei, datorită temerii de rușine. Și astfel El le-a amintit că

cei care caută să scape de ocară dezlănțuită de oameni din pricina Sa vor suferi o rușine și mai mare atunci când se va întoarce El pe pământ cu putere. E un gând menit să ne trezească! În curând Domnul nostru va veni iarăși pe pământ, dar de data aceasta nu va mai veni în umilință, ci în gloria Sa personală și în gloria Tatălui Său, cu îngerii sfinți. Va fi o scenă de splendoare nemaipomenită. Atunci și El se va rușina de cei care se rușinează de El acum. Facă Domnul ca aceste cuvinte: „**oricine se va rușina de Mine... în această generație păcătoasă**“ să se întipărească adânc în inimile noastre. Câtă incongruitate să te rușinezi de Mântuitorul fără păcat, într-o lume care e caracterizată de necredință și păcătoșenie!

IV. CĂLĂTORIA ROBULUI SPRE IERUSALIM (capitolele 9, 10)

A. Schimbarea la față a Robului (9:1-13)

După ce le-a prezentat ucenicilor cărarea ocării, suferinței și morții pe care urma să se înscrie, și după ce i-a invitat să-L urmeze, printr-o viață de jertfire și renunțare de sine, Domnul prezintă acum cealaltă față a tabloului. Da, e adevărat că ucenicia îi va costa mult în viața aceasta, dar ea va fi răsplătită cu slavă, în viața de apoi.

9:1-7 Domnul a început prin a spune că unii din ucenici nu vor gusta moartea până când nu vor vedea împărăția lui Dumnezeu venită în putere. El S-a referit la Petru, Iacov și Ioan. Pe Muntele Schimbării la Față ei au văzut împărăția lui Dumnezeu în putere. Argumentul pasajului este că pentru orice suferință de care avem parte acum vom fi răsplătiți din plin când se va întoarce El și slujitorii Săi se vor arăta cu El în slavă. Condițiile care au domnit pe Munte anticipează și întruchiează Domnia de O Mie de Ani a lui Cristos.

1. **Isus a fost schimbat la față** — o splendoare și o strălucire orbitoare radia din Persoana Sa. Chiar și hainele Sale străluceau, fiind mai albe decât le puteau face orice substanță. În timpul primei Sale veniri, gloria lui Cristos a fost acoperită cu un vâl. El a venit în umilință, ca Om al Durerilor și obișnuit cu suferința. Dar El se va întoarce în glorie. Nu va fi nimeni care să nu-L recunoască. În modul cel mai vizibil cu putință, El va fi Regele regilor și Domnul domnilor.
2. **Ilie și Moise s-au aflat acolo.** Ei reprezintă: (a) sfinții din Vechiul Testament

sau (b) legea (Moise) și profeții (Ilie) sau (c) sfinții care au murit și cei care au fost strămutați.

3. **Petru, Iacov și Ioan s-au aflat acolo.** Probabil ei îi reprezintă pe sfinții din Noul Testament în general, sau pe aceia care vor fi în viață la data când se va instaura împărăția.
4. **Isus a fost Personajul central.** Sugestia lui Petru de a face **trei tabernacole** (corturi, colibe) a fost muștrată de nor și de glasul din cer. În toate lucrurile Cristos trebuie să aibă pre-eminența, întâietatea absolută. El va fi gloria țării lui Emanuel.
5. **Norul a fost probabil „șekina“** sau norul de slavă care plana în Sfânta Sfințelor din cort și din templu, în epoca Vechiului Testament. Era expresia vizibilă a prezenței lui Dumnezeu.
6. **Glasul era vocea lui Dumnezeu Tatăl,** recunoscându-L pe Cristos ca **Fiul Său preaiubit.**

9:8 Când a fost ridicat norul, ucenicii **nu au mai văzut pe nimeni, decât numai pe Isus singur cu ei.** A fost o imagine a locului unic, glorios și pre-eminent pe care îl va ocupa El când va veni împărăția, cu putere, loc pe care trebuie să-l ocupe El în inimile urmașilor Săi, în vremea de acum.

9:9, 10 Pe când se coborau ei de pe munte, El le-a poruncit să nu discute cu nimeni ce au văzut, până va învia Fiul omului dintre cei morți. Lucrul acesta de la urmă i-a pus în nedumerire. Poate că încă tot nu-și dădeau seama că El avea să fie ucis și să învie apoi din morți. Expresia „învierii din morți“ le-a dat de furcă. Ca evrei, ei cunoșteau adevărul potrivit căruia toți vor învia. Dar Isus se referea aici la o înviere selectivă. El avea să fie învie dintre cei morți — cu alte cuvinte, nu toți aveau să învie la învierea Lui! Acesta e un adevăr care se găsește numai în Noul Testament.

9:11 Ucenicii au mai avut o problemă. Ei tocmai primiseră privilegiul de a vedea o avanpremieră a împărăției. Dar oare nu prezise Maleahi că **Ilie trebuie să vină** ca premergător al lui Mesia, începând să restaureze toate lucrurile și să pregătească calea pentru stabilirea domniei Sale universale (Mal. 4:5)? Unde era Ilie? Va veni el oare, mai întâi, așa cum spuneau cărturarii?

9:12, 13 Isus le-a răspuns, de fapt, astfel: „Da, e adevărat că Ilie trebuie să vină mai întâi. Dar o întrebare și mai importantă și mai presantă este aceasta: «Oare nu prezic

Scripturile din Vechiul Testament că **Fiul Omului** trebuie să îndure mari suferințe și să fie tratat cu dispreț?» Cât despre Ilie, Ilie a și venit (în persoana și lucrarea lui Ioan Botezătorul), dar oamenii l-au tratat exact așa cum au vrut — așa cum l-au tratat și pe Ilie. Moartea lui Ioan Botezătorul a fost un semn prealabil al lucrurilor pe care aveau să I le facă Fiului Omului. Ei l-au respins pe predecesor; îl vor respinge și pe Rege.“

B. Vindecarea unui băiat posedat de demon (9:14-29)

9:14-16 Ucenicilor nu li s-a permis să rămână pe vârful muntelui, acoperit de glorie. În valea de la picioarele lor se afla o omenire înlăcrimată, care gemea de durere. O lume cuprinsă de nevoie îi aștepta. Când Isus și cei trei ucenici au ajuns la poalele muntelui, între cărturari, mulțime și ceilalți ucenici se purta o discuție animată. De îndată ce a apărut Domnul, conversația s-a întrerupt și mulțimea a alergat la El. „**Despre ce discutați cu ucenicii Mei?**“ a întrebat El.

9:17, 18 Un tată îndurerat i-a povestit cu înfrigurare Domnului despre fiul său, care era posedat de un duh de mușenie. Demonul îl trântea pe copil la pământ, îl făcea să-și scrâșnească dinții și să facă spume la gură. Aceste convulsii violente îl făceau pe copil să se stingă. Tatăl îi rugase pe ucenici să-l ajute, dar ei **n-au putut**.

9:19 Isus i-a dojenit pe ucenici pentru necredința lor. Oare nu le dăduse El puterea de a scoate demoni? Cât va mai trebui să stea cu ei, până ca ei să înceapă să facă uz de autoritatea pe care le-a încredințat-o? Câtă vreme va mai trebui să suporte vieți de neputință și înfrângere?

9:20-23 Pe când aduceau copilul la Domnul, demonul a provocat o criză neobișnuit de violentă. Domnul l-a întrebat pe tatăl lui de când s-a întâmplat așa iar tatăl l-a explicat că a fost așa din copilărie. Spasmele acestea îl aruncaseră adesea pe copil în foc și în apă, încât cât pe aci fusese să-și piardă viața. Apoi tatăl copilului l-a rugat pe Domnul să facă ceva, **dacă** poate — un strigăt sfâșietor izvorât din inimă unui tată, care a trăit atâția ani disperați. Isus i-a spus că nu se punea problema capacității Sale de a vindeca, ci a tatălui de a **crede**. Credința în Dumnezeu cel viu este întotdeauna răspălată. Niți un caz nu este prea greu pentru El.

9:24 Tatăl a exprimat paradoxul credinței și necredinței, pe care îl cunosc toți copiii lui

Dumnezeu din toate veacurile. „**Doamne, cred. Ajută necredinței mele!**“ Noi vrem să credem, dar constatăm că suntem copleșiți de indoială. Detestăm această contradicție lăuntrică, această combinație nelogică, și totuși se pare că luptăm în van.

9:25-27 Când Isus i-a poruncit **duhului necurat** să părăsească copilul, s-a produs încă un spasm groaznic, și apoi trupul băiețelului s-a relaxat complet, de parcă ar fi murit. Mântuitorul l-a înviat și l-a redat tatălui său.

9:25-27 Ulterior, când Domnul nostru s-a aflat singur cu ucenicii Săi în casă, ei L-au întrebat în particular de ce nu au fost în stare să facă vindecarea. El a răspuns că anumite minuni necesită **rugăciune și post**. Care dintre noi nu a fost confruntat uneori, în cursul slujirii creștine, cu un sentiment de înfrângere și frustrare? Am trudit din răspuseri, cu toată conștiinciozitatea, și totuși nu s-au arătat nici un fel de dovezi ale lucrării puternice a Duhului Sfânt. Și noi vom auzi în asemenea clipe cuvintele Mântuitorului, care ne amintește: „**Acest fel de...**“ etc.

C. Isus prezice din nou moartea și învierea Sa (9:30-32)

9:30 Vizita Domnului nostru în Cezareea lui Filip s-a încheiat. Acum El trecea prin Galileea — călătorie ce avea să-L ducă la Ierusalim și la cruce. El a dorit să călătorească fără să fie observat. În mare, lucrarea Sa se încheiase. Acum El dorea să petreacă timp cu ucenicii, instruindu-i și pregătindu-i pentru ceea ce-i aștepta.

9:31, 32 El le-a spus pe față că va fi arestat și omorât și că va învia din morți a treia zi. Ei încă nu realizaseră totuși acest lucru și s-au temut să-L întrebe. Și noi ne temem adesea și astfel pierdem o binecuvântare.

D. Măreția Împărăției (9:33-37)

9:33, 34 Când au ajuns în casa din Capernaum în care aveau să stea, Isus i-a întrebat ce discutaseră în contradictoriu pe drum. Lor le-a fost însă rușine să recunoască faptul că au polemizat, încercând să decidă care dintre ei va fi cel mai mare. Poate că Schimbarea la față a Domnului va fi reînviat în ei speranțele unei împărății iminente, fapt care i-a determinat să încerce să apuce fiecare un loc cât mai de cinste în această împărăție. Ce dureros este să constăți că tocmai acum, când Isus le spusese că se apropia moartea Sa, ei se considerau fiecare mai grozav decât celălalt! Inima omenească

este nepus de înșelătoare și cumplit de rea, mai presus de toate lucrurile, exact cum a spus Ieremia.

9:35-37 Știind despre ce au discutat în contradictoriu, Isus le-a dat o lecție de smerenie. El a spus că modul în care poate cineva să fie cel dintâi este să ocupe de bunăvoie locul cel mai umil de slujire și să trăiască pentru alții, și nu pentru el însuși. **Un copilaș** a fost așezat înaintea lor și îmbrățișat de Domnul Isus. El a subliniat că bunățatea dovedită în numele Lui față de cei mai mici, cei mai puțin recunoscuți, a fost un act de măreție. Era ca și cum bunățatea respectivă era demonstrată față de Domnul însuși, da, chiar față de Dumnezeu Tatăl. „O, binecuvântate Doamne Isuse, învățăturile Tale răscolesc și demască această inimă carnală a mea. Frânge în mine eul meu și trăiește-Ți astfel viața, prin mine!”

E. Robul interzice sectarismul (9:38-42)

Capitolul acesta pare să fie plin de eșcuri. Petru a rostit cuvinte nu tocmai potrivite pe Muntele Schimbării la Față (versetele 5, 6). Ucenicii nu au fost în stare să scoată afară demonul de muțenie (v. 18). Apoi au discutat în contradictoriu cu privire la care dintre ei este cel mai mare (v. 34), pentru ca acum, în versetele 38-40, să-i găsim dând dovadă de un spirit sectar.

9:38 Ioan, ucenicul iubit, a fost cel care l-a raportat lui Isus că au găsit un om care scoate demoni în numele Lui. Ucenicii i-au spus să înceteze, deoarece omul acesta nu se identifica cu ei. El nu preda o învățătură falsă, nici nu trăia în păcat ci, pur și simplu, nu se alăturase ucenicilor.

9:39 „Nu-l oprii”, a spus Isus. Dacă are suficientă credință în Mine, ca să recurgă la numele Meu pentru a scoate demoni, atunci este de partea Mea și lucrează împotriva Satanei. Nu sunt șanse prea mari ca el să se întoarcă degrabă și să Mă vorbească de rău sau să-Mi fie dușman.”

9:40 Versetul 40 pare să contrazică textul de la Matei 12:30, unde Isus a spus: „Cine nu este cu Mine este împotriva Mea și cine nu strânge cu Mine risipește.” În realitate, nu există nici un conflict. La Matei problema care se punea era dacă Cristosul era Fiul lui Dumnezeu sau dacă puterea Lui provenea de la demoni. Într-o chestiune atât de esențială, acțiune nu este cu El acționează împotriva Lui.

Aici la Marcu problema care se punea nu era Persoana sau lucrarea lui Cristos, ci

chestiunea asociaților pe care îi are cineva în slujirea lui Cristos. Aici trebuie să se manifeste îngăduință și dragoste. Oricine nu este împotriva Lui în slujire neapărat va fi împotriva Satanei și, prin urmare, se va afla de partea Domnului.

9:41 Chiar și cel mai mic gest de bunățate săvârșit în numele lui Cristos își va primi răsplata. Un pahar de apă dăruit unui ucenic, din pricina faptului că acesta aparține lui Cristos, nu va rămâne neobservat. Scoaterea unui demon în numele Lui este însă un gest destul de spectaculos. Dăruirea unui pahar de apă este un gest destul de comun. Dar ambele sunt scumpe în ochii Lui, atunci când sunt săvârșite spre slava Lui. „**Pentru că sunteți ai lui Cristos**” ar trebui să fie motoul care să-i unească pe credincioși. Cuvintele acestea, dacă vor rămâne pururea înaintea ochilor noștri, ne vor păzi de un spirit de partidă, de ciorovăieli fără rost și de gelozie, în slujirea noastră creștină.

9:42 Slujitorul Domnului trebuie să aibă mereu în vedere efectul pe care îl vor avea cuvintele rostite de el și faptele săvârșite de el asupra altora, căci este posibil să-l faci să se poticnească pe un alt credincios prin acestea, provocându-i pagube spirituale pe toată durata vieții lui. **Ar fi mai bine pentru el să i se lege de gât o piatră de moară și să fie aruncat în mare, decât să-l facă pe vreunul din acești micuți să se îndepărteze de la cărarea sfințeniei și adevărului.**

F. O atitudine necruțătoare în ce privește disciplina personală (9:43-50)

9:43 Restul versetelor din acest capitol subliniază necesitatea aplicării disciplinei și renunțării de sine. Cei care pornesc pe calea adevăratei ucenicii trebuie să se lupte în permanență cu dorințele și apetiturile lor naturale, căci a le face pe plac acestora ar însemna ruinare spirituală. Pe când, ținerea lor în frâu aduce biruință pe plan spiritual.

Domnul a vorbit despre mână, picior și ochi, explicând că ar fi mai bine să pierzi oricare din aceste organe, mai degrabă decât să te poticnești din pricina lui și să mergi în iad. Nici un sacrificiu nu este prea mare, dacă dorești cu orice chip să ajungi la țință.

Mâna ar putea sugera faptele noastre, piciorul umblarea noastră iar ochiul lucrurile pe care le poftim. Acestea sunt principalele noastre puncte de pericol. Dacă nu ne vom ocupa de ele cu toată seriozitatea, nu risca ruinare eternă.

Se poate oare deduce din acest text că un

credincios se poate pierde, până la urmă, ajungând să-și petreacă veșnicia în iad? Luat izolat, acest text ar putea sugera acest lucru. Dar atunci când îl considerăm în lumina celorlalte învățături clare ale Noului Testament pe această temă, vom conchide că oricine a ajuns în iad nu a fost niciodată un creștin adevărat. E posibil ca cineva să **declare** că este născut din nou și chiar să pară a merge pe calea bună, o vreme, dar dacă persoana respectivă continuă în permanență să se bălăcească în plăcerile firii vechi, este clar că nu a fost mântuită, că nu s-a întors niciodată la Domnul.

9:44-48 Domnul s-a referit de repetate ori¹⁶ la iad, ca un loc **unde viermele lor nu moare și focul nu se stinge**. Este un pasaj de o extraordinară solemnitate. Dacă am crede cu adevărat în el, nu am căuta atâtea satisfacții personale și nu am acumula atâtea lucruri materiale, când în jurul nostru atâtea suflete se îndreaptă spre pierzare. „Dă-ne Doamne dorința arzătoare de a câștiga suflete, de a le aduce la mântuire!”

Din fericire, nu este nevoie niciodată să amputezi moral o mână sau un picior sau să scoți un ochi. Isus nu a sugerat că trebuie să recurgem la practici atât de extreme. El a spus doar că ar fi *mai bine* să renunți la utilizarea acestor organe, decât să fii târât în iad, prin folosirea lor abuzivă.

9:49 Versetele 49 și 50 sunt deosebit de dificile. Prin urmare, le vom examina propoziție cu propoziție:

„**Pentru că fiecare om va fi sărat cu foc.**” Iată cele trei probleme principale care se pun: (1) La care **foc** se referă Domnul? (2) Ce se înțelege prin **sărat** (sau **condimentat**)? (3) Termenul **fiecare** se referă la cei mântuiți, la cei nemântuiți sau și la unii, și la alții?

Prin foc s-ar putea înțelege iadul (ca în versetele 44, 46 și 48) sau judecata de orice fel, inclusiv judecata divină a faptelor credinciosului și autojudecarea credincioșilor.

Sarea semnifică elementul conservator, purificator sau un condiment. În Orient ea mai semnifică un angajament de loialitate, prietenie sau credincioșie, care însoțește o făgăduință.

Dacă termenul **fiecare** se referă la cei nemântuiți, atunci înseamnă că ei vor fi păstrați sau conservați în focurile iadului, adică vor suferi pedeapsă veșnică.

Dacă **fiecare** se referă la credincioși, atunci textul acesta ne învață că credincioșii (1) vor fi purificați în focurile disciplinei lui

Dumnezeu în viața aceasta sau că (2) aceste focuri au menirea de a-i păzi de stricăciune, prin practicarea disciplinei proprii și a renunțării la pretențiile firii vechi; sau (3) mai înseamnă că ei for fi supuși la probă, la scaunul de judecată al lui Cristos.

„...și orice jertfă va fi sărată cu sare.” Această propoziție¹⁷ este un citat din Levitic 2:13 (vezi și Num. 18:19; II Cro. 13:5). Sarea, ca simbol al legământului încheiat între Dumnezeu și poporul Său, a avut menirea de a le aminti oamenilor că acest tratat solemn era inviolabil. În epoca actuală, când ne prezentăm trupurile noastre ca o jertfă vie lui Dumnezeu (Rom. 12:1, 2), trebuie să condimentăm jertfa cu sare, încheind astfel un angajament irevocabil.

9:50 „Sarea este bună”. Creștinii sunt sarea pământului (Mat. 5:13). Dumnezeu se așteaptă de la creștini ca ei să exercite o influență sănătoasă, purificatoare. Atâtea vreme cât ei își împlinesc comandamentele uceniciei lor, vor fi o binecuvântare pentru toți.

„dar dacă sarea își pierde gustul, cu ce o veți săra?” Lipsită de caracterul ei salin, sarea nu mai este bună de nimic. Un creștin care nu-și îndeplinește datoriile sale de adevărat ucenic devine sterp și ineficace. Nu este de ajuns să pornești cum trebuie în viața creștină. Fără o permanentă și radicală autojudecare, copilul lui Dumnezeu nu va reuși să îplinească scopul pentru care Dumnezeu l-a mântuit.

„Să aveți sare în voi înșivă!” Fiți o forță pentru Dumnezeu în lume! Exerțiți o influență benefică, spre slava lui Cristos! Nu tolerați în viața dvs. nici un lucru care ar putea diminua eficacitatea dvs. pentru El!

„Și fiți în pace unii cu alții!” Asta pare să se refere la versetele 33 și 34, unde ucenicii se certaseră pentru a stabili care dintre ei este cel mai mare. Mândria trebuie tăiată și îndepărtată, fără milă, fiind înlocuită cu slujirea plină de smerenie, spre folosul tuturor.

Recapitulând, vom spune că versetele 49 și 50 par să constituie un tablou al vieții credinciosului, ca jertfă adusă lui Dumnezeu. Ea este sărată cu foc, adică combinată cu judecată de sine și renunțare de sine. Este sărată cu sare, adică oferta este însoțită de un angajament de devotament irevocabil. Dacă credinciosul își va călca jurămintele sau nu se va ocupa cu toată asprimea de înfrânarea poftei sale păcătoase, atunci viața lui își va pierde aroma, devenind inutilă și searbădă.

Prin urmare, el va trebui să eradiceze din viața lui tot ceea ce ar putea să se interfereze cu misiunea ce i-a încredințat-o Dumnezeu și să întrețină relații de pace cu ceilalți credincioși.

G. Despre căsătorie și divorț (10:1-12)

10:1 Din Galileea Domnul nostru s-a deplasat spre sud-est, ajungând în Perea, districtul de pe malul de est al Iordanului. Lucrarea Sa pereeană este descrisă până la versetul 45 din capitolul 10.

10:2 **Fariseii** au aflat imediat unde se află Domnul. Ei îl urmăreau ca o haită de lupi, gata să-L sfășie. În efortul de a-l prinde în cursă, ei L-au întrebat dacă divorțul este legal sau permis. Domnul le-a reamintit de Pentateuc, întrebându-i ce le-a poruncit Moise.

10:3-9 Ei au evitat întrebarea Sa, afirmând ceea ce permitea Moise. El permitea unui om să divorțeze de soția sa, cu condiția ca să-i dea un certificat de divorț. Dar nu acesta a fost idealul lui Dumnezeu. Divorțul a fost îngăduit numai datorită împietririi inimii oamenilor. Planul divin prevedea ca un bărbat și o femeie să fie uniți în căsnicie toată viața lor. Asta ne duce înapoi, la momentul creării de către Dumnezeu a bărbatului și a femeii. Bărbatul își va părăsi părinții, unindu-se în căsătorie în așa chip încât el și soția lui vor fi un singur trup. Astfel uniți de Dumnezeu, ei nu mai au voie să fie separați prin nici un decret omenesc.

10:10 Se pare că lucrul acesta a fost greu de acceptat, până și de către ucenici. În vremea aceea, femeile nu ocupau un loc de onoare și siguranță. Ele erau adesea tratate cu nepăsare, ba chiar cu lipsă de respect. Un om putea divorța de nevasta lui pentru simplul fapt că nu-i mai plăcea de ea sau o găsea necorespunzătoare. Cât despre soție, aceasta nu avea nici o posibilitate de recurs. În multe cazuri, era tratată ca un bun personal, ca o proprietate.

10:11, 12 După ce ucenicii i-au cerut Domnului explicații suplimentare, El a precizat fără echivoc că a te recăsători, după ce ai divorțat, înseamnă a comite adulter, fie că divorțul a fost înaintat de bărbat, fie de femeie. Luat izolat, versetul acesta ar putea însemna că divorțul, indiferent de împrejurări, este interzis. Dar la Matei 19:9 Domnul a permis o excepție. Acolo unde unul din soți s-a făcut vinovat de imoralitate, celălalt are voie să divorțeze și e de presupus că se poate recăsători. De asemenea, în lumina textului

de la I Cor. 7:15 divorțul pare să fie îngăduit, atunci când unul din cei doi, fiind necredincios, își părăsește soțul sau soția credincioasă.

Negreșit întreg subiectul divorțului și recăsătoriei este complicat. Oamenii se încurcă atât de mult în hățușul complicațiilor ce pot rezulta dintr-o căsnicie încât e nevoie de înțelepciunea lui Solomon pentru a-i smulge din acest păienjenis. Cel mai bun mod de a evita aceste păienjenis este acela de a evita divorțul, căci divorțul umbrește viața celor doi și pune un semn de întrebare asupra lor. Atunci când persoanele divorțate caută părtășia unei biserici locale, bătrânii bisericii trebuie să examineze cazul lor cu toată frica de Dumnezeu. Fiecare caz este unic și trebuie discutat individual.

Poate că acest pasaj demonstrează nu numai preocuparea lui Cristos pentru caracterul sacru al căsătoriei, ci și pentru drepturile femeilor. Creștinismul acordă femeii un loc de onoare nemaiântâlnit în nici o altă religie.

H. Binecuvântarea copilașilor (10:13-16)

10:13 Observăm aici solicitudinea și atenția acordată de Domnul Isus **copilașilor**. Părinții care și-au adus copilașii la Bunul Păstor și Învățător, ca El să-i binecuvânteze, au fost supuși criticilor ucenicilor.

10:14-16 Domnul Isus a fost adânc mândrit de această atitudine și a explicat că împărțirea lui Dumnezeu este a copilașilor și a celor care posedă o credință și smerenie asemănătoare copiilor. Adulții trebuie să devină ca niște copilași, pentru a putea intra în împărăție.

George MacDonald avea obiceiul să spună că nu se putea avea încredere în creștinismul cuiva, dacă la ușa acestuia nu puteau fi văzuți niciodată copii jucându-se. Fără îndoială aceste versete ar trebui să constituie un prilej de atenționare pentru slujitorul Domnului, asupra importanței de a-i sluji pe cei mici, vestindu-le Cuvântul lui Dumnezeu. Mințile copiilor sunt extrem de receptive, ca o sugativă. Sau, după cum spunea W.Graham Scroggie: „Caută să fii mereu la înălțime, dăruind ce ai mai bun copiilor (tâi)!“

I. Tânărul fruntaș bogat (10:17-31)

10:17 Un om bogat L-a abordat pe Domnul Isus cu o întrebare aparent sinceră. Adresându-se lui Isus cu formula: „**Bunule Învățător**“, el L-a întrebat ce trebuie să facă

pentru a moșteni viața veșnică.

10:18 Isus s-a oprit îndată la cuvintele „Bunule Învățător“. El nu a refuzat titlul atribuit, dar s-a folosit de el pentru a pune la încercare credința interlocutorului său. Numai **Dumnezeu** este bun. Era dispus tânărul bogat să-L mărturisească pe Domnul Isus ca Dumnezeu? Se pare că nu.

10:19, 20 Apoi Mântuitorul a recurs la lege, pentru a evidenția conștiința cu privire la păcat. Omul respectiv încă trăia sub iluzia că poate moșteni împărăția pe baza principiului *săvârșirii* unor fapte. În acest caz, nu avea decât să se supună preceptelor legii, care îi puteau spune ce trebuie să facă. Domnul nostru a menționat cele cinci porunci care se ocupă în principal de relațiile noastre cu semenii. Aceste cinci porunci afirmă, în esență: „Să-ți iubești semenul ca pe tine însuși!“ Omul a declarat că le-a păzit din tinerețea sa.

10:21, 22 Dar oare își iubea el semenul ca pe sine însuși? Dacă îl iubea, atunci de ce nu-și vindea averile, dăruind banii la săraci? Numai că în acest punct lucrurile au cunoscut o întorsătură bruscă. Omul a plecat **mâhnit de tot, căci avea multe avuții!**

Domnul Isus nu a afirmat că acest om ar fi putut fi mântuit prin vânzarea averilor sale și dăruirea sumelor rezultate la organizații de caritate. Căci nu există decât o singură cale de a fi mântuit: prin credința în Domnul Isus Cristos. Dar pentru a fi mântuit, un om trebuie să recunoască că este păcătos, că nu este pe măsura cerințelor de sfințenie ale lui Dumnezeu. Domnul i-a reamintit bogatului despre Cele Zece Porunci, pentru a produce în el convingerea că este păcătos și căința de păcatele sale. Reticența tânărului bogat de a-și împărți averile cu alții a demonstrat că nu-și iubește semenul ca pe sine însuși. El ar fi trebuit să spună: „Doamne, dacă asta se cere, atunci sunt păcătos. Eu nu mă pot mântui prin eforturile mele proprii. De aceea, Te rog să mă mântuiești prin harul Tău.“ Însă el își iubea averile prea mult, pentru a fi dispus să renunțe la ele. Și astfel a refuzat să fie frânt.

Când Isus i-a spus omului să vândă totul, El nu a enunțat că aceasta ar fi calea mântuirii. El i-a arătat doar omului că a călcat legea lui Dumnezeu și, prin urmare, trebuie să fie mântuit. Dacă ar fi răspuns la îndrumarea Mântuitorului, i s-ar fi dăruit calea mântuirii.

Ne lovim aici de o problemă. Suntem noi credincioșii chemați să ne iubim semenul ca pe noi înșine? Ne spune oare Isus nouă:

„Vinde tot ce ai, dă la săraci și vei avea o comoară în cer; apoi vino și urmează-Mă, luându-ți crucea“? Fiecare are datoria să răspundă pentru el însuși, dar înainte de a proceda așa, trebuie să țină neapărat seama de următoarele fapte includabile:

1. Mii de oameni mor zilnic de foame.
2. Mai bine de jumătate din populația globului nu a auzit niciodată vestea bună.
3. Bunurile materiale de care dispunem în prezent ar putea fi folosite pentru a ușura suferința acută, spirituală și fizică, a omenirii.
4. Pilda lui Cristos ne învață că trebuie să ne facem săraci, pentru a putea deveni bogați (II Cor. 8:9).
5. Faptul că viața e atât de scurtă iar venirea Domnului e atât de aproape ar trebui să ne învețe importanța de a pune banii noștri în slujba Lui, acum, deoarece după ce va veni El, va fi prea târziu.

10:23-25 Urmărindu-l pe tânărul bogat pierzându-se în mulțime, Isus a remarcat cât de greu este ca bogații să intre în **împărăția lui Dumnezeu**. Ucenicii au fost uimiți de această remarcă, deoarece puneau semnul egalității între bogații și binecuvântările lui Dumnezeu. De aceea, Isus a spus din nou: **„Copii, cât de greu este pentru cei care se încred în bogații¹⁸ să intre în împărăția lui Dumnezeu!“** „De fapt“, a continuat El, **„Este mai ușor să treacă o cămilă prin urechea acului decât să intre un bogat în împărăția lui Dumnezeu.“**

10:26, 27 Asta i-a determinat pe ucenici să se întrebe **„Cine mai poate atunci să fie mântuit?“** Ca evrei, care trăiau sub lege, pe bună dreptate ei considerau bogațiile ca un indiciu al binecuvântării lui Dumnezeu. Conform prevederilor codului mozaic, Dumnezeu făgăduia prosperitate tuturor celor care ascultau de El. Ucenicii au raționat, prin urmare, că, dacă un om bogat nu poate intra în împărăție, atunci nici alții nu vor putea intra. Isus a răspuns că ceea ce e cu neputință la oameni este cu puțință la Dumnezeu.

Ce concluzie vom desprinde din acest pasaj?

Mai întâi, că este extraordinar de greu pentru bogați să fie mântuiți (v. 23), întrucât acești oameni tind să iubească bogațiile lor mai mult decât pe Dumnezeu. Mai degrabă vor renunța la Dumnezeu, decât la banii lor. Ei își pun încrederea în bogații, mai degrabă decât în Domnul. Or, atâta timp cât persistă acestei condiții, ei nu pot fi mântuiți.

Da, e adevărat că în Vechiul Testament

bogățiile erau un semn al bunăvoinței lui Dumnezeu. Dar acest lucru s-a schimbat acum. În loc să marcheze binecuvântarea Domnului, bogățiile sunt un mijloc de a supune la probă devotamentul unui om.

O cămilă ar putea trece prin urechea unui ac mai ușor decât ar putea intra un om bogat pe ușa împărăției. Omenеște vorbind, un om bogat pur și simplu nu poate fi mântuit. Cineva ar putea obiecta în acest punct, că, omenеște vorbind, *nimeni* nu poate fi mântuit. Așa este! Dar această afirmație este cu atât mai valabilă în cazul unui om bogat, deoarece acesta este confruntat cu obstacole necunoscute celui sărac. Zeul Mamona (sau zeul banilor, n.tr.) trebuie smuls de pe tronul inimii sale iar el trebuie să stea înaintea lui Dumnezeu ca un sărac. Omenеște este cu neputință a efectua această schimbare. Numai Dumnezeu o poate realiza.

Creștinii care își adună comori pe pământ în general plătesc pentru neascultarea lor în viețile copiilor lor. Foarte puțini copii din asemenea familii înaintează frumos pe cărarea slujirii Domnului.

10:28-30 Petru a prins semnificația învățaturii Mântuitorului. El și-a dat seama că Isus spunea de fapt: „Renunță la toate și urmează-Mă pe Mine!” Isus a confirmat valabilitatea acestei interpretări, promițând răsplată în viața de acum și în cea viitoare celor care renunță la toate de dragul Său și al evangheliei.

- Răsplata pentru viața de acum este un profit de 10 000 la sută (al investiției), nu în bani, ci în:
 - case** — locuințele altora, în care el este găzduit, ca slujitor al Domnului.
 - frați și surori și mame și copii** — prieteni creștini, a căror părtășie înobilează viața.
 - holde** — țări din lume pe care le-a trecut sub numele Regelui, pe care le-a pus la dispoziția Sa.
 - persecuții** — acestea se înscriu în răsplata actuală. Este (sau ar trebui să fie! — n.tr.) un prilej de bucurie când cineva a fost găsit vrednic să sufere din pricina lui Isus, pentru numele Său, de dragul Lui!
- Răsplata viitoare este **viața veșnică**. Asta nu înseamnă că dobândim viața veșnică prin renunțarea la toate lucrurile. Viața veșnică este un dar. Gândul care se desprinde de aici este că cei care renunță la toate vor fi răsplătiți cu o mai mare capacitate de a gusta viața veșnică în cer.

Toți credincioșii vor avea parte de această viață veșnică, dar nu toți o vor gusta în aceeași măsură.

10:31 Apoi Domnul a adăugat un cuvânt de atenționare: „**Mulți din cei dintâi vor fi cei de pe urmă și cei din urmă vor fi cei dintâi.**” Nu e de ajuns să pornești cum trebuie pe cărarea uceniciei. Ceea ce contează este cum ai sfârșit pe această cărare: Iată ce spune Ironside în această privință:

Nu toți cei care promiteau să fie urmași credincioși și devotați au rămas statornici pe cărarea lepădării de sine, de dragul Numelui lui Cristos, după cum, unii care păreau la început rămași în urmă, cu un devotament aflat sub semnul întrebării, s-au dovedit, până la urmă, credincioși autentici, care nu s-au așșat pe ei înșiși sau meritele lor, atunci când a venit ceasul încercării.¹⁹

J. A treia precizare cu privire la patimile Robului (10:32-34)

10:32 Sosise acum clipa să se suie la Ierusalim. Pentru Domnul Isus asta însemna întristarea și suferința din Ghetsimane, rușinea și agonia crucii.

Ce emoții Îl animau în acele clipe? Oare nu le putem deduce din cuvintele: „**Și Isus mergea înaintea lor**?” Putem desprinde din ele: hotărârea de a face voia lui Dumnezeu, în deplină cunoștință de cauză cu privire la prețul extraordinar de ridicat al acestei ascultări. Apoi singurătate — El mergea înaintea ucenicilor, nu pășea alături de ei. Dar ele mai relevă și bucurie — cea bucurie profundă, statornicită de a fi în voia lui Dumnezeu, anticiparea plină de fericire a gloriei care avea să urmeze, bucuria de a o răscumpăra pentru Sine pe mireasă. Pentru bucuria care i-a fost pusă înainte, El a îndurat crucea, disprețuind rușinea.

Privindu-L cum pășeste în avangardă, și noi suntem umpluți de uimire. Liderul nostru neânfricat, Autorul și Desăvârșitorul credinței noastre, slăvitul nostru Stăpân, Prinț divin! Erdman scrie:

Să ne oprim o clipă, pentru a privi chipul și trupul acela: Fiul lui Dumnezeu, pășind fără șovăire către Cruce! Oare nu ne va trezi aceasta la noi culmi de eroism, pășind și noi pe urmele Sale? Nu va aprinde în noi flacăra unei iubiri și mai fierbinți, văzând cu câtă dăruire S-a învoit să moară pentru noi? Și nu ne minunăm și cutremurăm în fața semnificației și tainei [de nepătruns] a acelei morți?²⁰

Cei care veneau în urma Lui se temeau. Ei știau că liderii religioși de la Ierusalim erau hotărâți să-L piardă cu orice preț.

10:33, 34 Pentru a treia oară Isus le-a oferit ucenicilor Săi o explicație detaliată a modului în care se vor desfășura evenimentele. Această relatare profetică demonstrează că este mai mult decât un simplu om:

1. „Iată, ne suim la Ierusalim“ (11:1-13:37).
2. „Fiul Omului va fi vândut în mâinile preoților celor mai de seamă și al cărturarilor“ (14:1, 2, 43-53).
3. „Ei îl vor condamna la moarte“ (14:55-65).
4. „și-L vor da în mâinile păgânilor [al Neamurilor, n.tr.]“ (15:1).
5. „Îl vor batjocori, Îl vor biciui, Îl vor scuipa și-L vor omorâ;“ (15:2-38).
6. „Iar a treia zi El va învia“ (16:1-11).

K. Mare este cel care slujește (10:35-45)

10:35-37 Îndată după această pătrunzătoare precizare a răstignirii Sale ce avea să urmeze în curând, **Iacov și Ioan** s-au apropiat de Isus, cu o cerere care a fost deopotrivă: nobilă dar rostită la momentul nepotrivit. A fost nobilă, în sensul că ei doreau să fie aproape de Cristos, dar nu era potrivit ca în acel moment ei să ceară lucruri pentru ei înșiși. Ei au manifestat credința potrivit căreia Isus Iși va întemeia împărăția, dar ei ar fi trebuit să se gândească în acele momente la patimile Sale care se apropiau.

10:38, 39 Isus i-a întrebât dacă sunt în stare să bea paharul Său, referindu-se la suferințele Sale, și să ia parte la botezul Său — o aluzie la moartea Sa. Ei au declarat că sunt în stare și Domnul a confirmat acest lucru. Ei aveau să sufere din pricina loialității lor față de El și, cel puțin Iacov, avea să fie martirizat (Fapte 12:2)

10:40 Dar El a explicat că pozițiile de onoare în împărăție nu se acordă arbitrar. Ele se dobândesc. E bine să reținem în acest punct că *primirea* în împărăție se face prin har, prin credință, dar *poziția* ocupată de cineva în cadrul împărăției va fi stabilită prin credincioșia cu care îl va fi slujit pe Cristos.

10:41-44 Ceilalți zece ucenici au fost foarte indignați de faptul că Iacov și Ioan au încercat să le-o ia înainte. Dar indignarea lor a trădat faptul că și ei erau stăpâniți de același spirit. Asta i-a oferit Domnului prilejul de a rosti acea lecție minunată și totodată revoluționantă asupra măreției. Între cei neconvertiți, mari sunt cei care stăpânesc cu

putere arbitrară, care fac pe șefii și îi domină pe alții. Dar în împărăția lui Cristos cât ești de mare depinde de slujirea ta. **Oricine dorește să fie primul** trebuie să devină un sclav pentru toți.

10:45 Pilda Supremă ne-o oferă **Însuși Fiul Omului**. El nu a venit să I se slujească, ci El să slujească și să-Și dea viața ca preț de răscumpărare pentru mulți. Gândiți-vă! El a venit prin nașterea Sa miraculoasă. A slujit toată viața Sa. Și prin moartea Sa ispășitoare Și-a dat viața.

După cum am arătat deja, versetul 45 este versetul cheie al întregii Evanghelii. Este o teologie în miniatură, o vignetă a celei mai mari Vieți pe care a cunoscut-o vreedată lumea.

L. Vindecarea orbului Bartimeu (10:46-52)

10:46 Scena se deplasează acum din Perea în Iudeea. Domnul împreună cu ucenicii trecuseră Iordanul și sosiseră la Ierihon. Acolo l-a întâlnit pe orbul Bartimeu, un om având o nevoie disperată în viața sa, o conștiință a nevoii sale și o hotărâre fermă de a face totul pentru a i se împlini acea nevoie.

10:47 Bartimeu L-a recunoscut pe Domnul ca **Fiul lui David** și I s-a adresat cu acest titlu. Ce ironie este să constatăm că, în timp ce națiunea Israel era oarbă față de prezența lui Mesia, un iudeu orb poseda, în realitate, această minunată vedere spirituală!

10:48-52 Apelurile sale persistente la îndurare nu au rămas fără răspuns. Rugăciunea sa concret formulată — să i se (re)dea vederea — a primit un răspuns concret. Recunoștința lui a fost exprimată printr-un act fidel de ucenicie: urmându-L pe Isus pe ultimul Său drum, către Ierusalim. Inima Domnului va fi fost înviorată să constate existența unei credințe atât de mari în Ierihon, pe când se îndrepta spre cruce. Și ce inspirat a fost Bartimeu să-L caute pe Domnul chiar în ziua aceea, întrucât Mântuitorul n-a mai trecut niciodată pe acolo după aceea.

V. LUCRAREA ROBULUI ÎN IERUSALIM (cap. 11, 12)

A. Intrarea triumfală (11:1-11)

11:1-3 Cu aceasta începe consemnarea ultimei săptămâni din viața Domnului. Isus se oprișe pe versantul de răsărit al **Muntelui Măslinilor**, în apropiere de **Betfaghe** (care înseamnă casa smochinelor necoapte) și de **Betania** (casa celor săraci, umili și oprimați).

Sosise vremea ca El să se înfățișeze pe față poporului evreu, ca Mesia și Regele lor. El făcea acest lucru ca împlinire a profeției de la Zaharia 9:9, călărind pe un măgăruș. Așadar El i-a trimis pe doi din ucenicii Lui de la Betania la Betfaghe. Cu deplină cunoștință și autoritate totală, El le-a spus să aducă un măgăruș încă nedeprins cu călăritul, pe care îl vor găsi legat. Dacă le va cere cineva socoteală, trebuiau să spună: „**Domnul are trebuință de el**“. Atotștiința Domnului, așa cum reiese din acest pasaj, l-a îndemnat pe cineva să exclame: „Acesta nu este Cristosul modernismului, ci al istoriei și al Cerului“.

11:4-6 Toate lucrurile au decurs exact așa cum prezisese Domnul. Ei au găsit măgărușul legat la intersecția principală din sat. Când li s-a cerut socoteală, ucenicii au răspuns cum le-a spus Isus. Apoi oamenii i-au lăsat să plece.

11:7, 8 Deși măgărușul nu mai fusese călărit niciodată până atunci, nu a protestat când a fost pus să-L poarte pe Creatorul său la Ierusalim. Domnul a intrat călare în Ierusalim, înaintând pe un covor de haine și ramuri, în aclamațiile pline de entuziasm ale oamenilor. Cel puțin în clipa aceea, El a fost recunoscut ca Rege.

11:9, 10 Oamenii au strigat:

1. „**Osana**“ — care înseamnă în original: „Salvează, te rugăm!“ dar care ulterior a devenit o exclamație de laudă. Poate că voiau să spună: „Salvează-ne, Te rugăm, de romanii care ne asupresc!“
2. „**Binecuvântat este Cel ce vine în numele Domnului**!“ — o recunoaștere clară a faptului că Isus este Mesia Cel Făgăduit (Ps. 118:26).
3. „**Binecuvântată este împărăția părintelui nostru David, care vine în numele Domnului**!“ — ei credeau că împărăția urma să fie întemeiată atunci, Cristos urmând să ocupe tronul lui David.
4. „**Osana în cele preainalte**!“ — o chemare de a-L lauda pe Domnul în cerurile preainalte sau o chemare ca El să salveze din cerurile preainalte.

11:11 Odătată ajuns la Ierusalim, Isus S-a dus în templu — nu în sanctuarul propriu-zis, ci în curțile templului. Era de presupus că era casa lui Dumnezeu, dar El nu Se simțea acasă în templul acesta, deoarece preoții și oamenii refuzau să-I acorde locul ce l se cuvenea. Și astfel, după ce S-a uitat la toate de jur împrejur, Mântuitorul S-a retras în Betania, cu cei doisprezece ucenici. Era duminică seara.

B. Smochinul fără rod (11:12-14)

Incidentul acesta este modul în care a interpretat Mântuitorul primirea plină de entuziasm care l S-a făcut cu puțin timp înainte la Ierusalim. El vedea națiunea Israel ca un smochin fără rod — care deși avea frunzele mărturisirii, în realitate nu aducea nici un rod. Strigând „Osana“ avea să se transforme curând în „Răstignește-L!“

Se pare că ar exista o dificultate în a reconcilia faptul că a condamnat smochinul pentru că era lipsit de rod cu afirmația lămurită pe care o face textul biblic că: **nu era timpul smochinelor**. Or, la prima vedere această afirmație L-ar pune pe Mântuitorul într-o lumină nefavorabilă, prezentându-L drept nerezonabil sau capricios. Dar noi știm că acest lucru nu poate fi adevărat. Totuși, cum vom putea găsi o explicație plauzibilă a textului acestuia?

Smochinii din țările biblice produceau un fruct comestibil timpuriu, înainte de a se ivi frunzele. Era un vestitor al recoltei obișnuite ce urma, descrisă aici prin expresia **timpul** [sau **anotimpul**] smochinelor. Dacă nu răsăreau smochinele timpurii, era semn că nu se va face nici recolta obișnuită de mai târziu. Când Isus a venit la națiunea Israel, existau frunze, care întruchipau mărturia cu gura, dar nu se găseau roade pentru Dumnezeu. Cu alte cuvinte, se promisese mult, dar nu se împlinise nimic; se mărturisise, fără să existe o acoperire a ei, în realitate. Isus dorea să se hrănească cu roade ale poporului Israel. Și, întrucât nu s-au făcut roadele timpurii, El știa că nu se vor vorce nici roadele târzii, la acest popor necredincios, ceea ce explică faptul că a blestemat smochinul, aceasta fiind o anticipare a judecății ce avea să se abată asupra Israelului în anul 70 d.Cr.

Dar incidentul nu poate fi interpretat în sensul că Israelul ar fi fost blestemat să rămână veșnic în această stare de nerodnicie. Poporul evreu a fost pus deoparte doar pentru un timp și atunci când va reveni Cristos, națiunea aceasta va renaște și va fi restaurată în poziția de har în ochii lui Dumnezeu.

Este singura minune în cadrul căreia Cristos a blestemat, în loc să binecuvânteze, distrugând, mai degrabă decât redând viața. Este un caz care a trezit obiecții. Ele nu sunt valabile însă, deoarece Creatorul avea dreptul suveran de a distruge obiecte neînsușite, cu scopul de a ne învăța o lecție importantă pe plan spiritual și astfel să-i salveze pe oameni de la pierzare veșnică.

Deși interpretarea principală a acestui

pasaj se referă la națiunea Israel, textul se aplică și la oamenii din toate timpurile, a căror fapte se încadrează în zicătoarea: „Numai vorba e de ei!“

C. Robul curățește templul (11:15-19)

11:15, 16 La începutul lucrării Sale publice, Isus eliminase comercialismul din zona templului (Ioan 2:13-22). Acum, pe măsură ce lucrarea Sa se apropie de sfârșit, El intră din nou în curtea templului, izgonindu-i pe cei care profitau de pe urma activităților sacre. El a oprit chiar și purtarea vaselor obișnuite prin zona templului.

11:17 Îmbinând citate din Isaia și Ieremia, El a condamnat profanarea lurilor sfinte, exclusivismul și comercialismul de care au dat ei dovadă. Dumnezeu rânduse ca templul să fie o casă de rugăciune pentru toate națiunile (Is. 56:7), nu doar pentru Israel. Ei făcuseră din el o piață religioasă, un cuib de tâlhari și cămătari (Ier. 7:11).

11:18 Cărturarii și preoții cei mai de seamă au fost profund afectați de acuzațiile Lui. Ei au vrut să-L omoare, dar nu au putut face acest lucru pe față, datorită oamenilor de rând, care-L priveau pe Isus cu mult respect și uimire.

11:19 Seara, El a ieșit din cetate. Judecând după timpul gramatical folosit în textul original, s-ar părea că Isus a procedat așa conform unui obicei bine încetățenit, probabil din motive de securitate. Lui nu-I era teamă cu privire la persoana Sa, dar să nu uităm că unul din aspectele misiunii Sale era acela de a păstra oile sau ucenicii Săi (Ioan 17:6-19). Mai mult, ar fi fost lipsit de sens să se predea, făcând pe placul dușmanilor Săi, înainte de vreme.

D. Lecția smochinului uscat (11:20-26)

11:20-23 În dimineața următoare blestemării smochinului, ucenicii au trecut pe lângă acesta, în drumul lor spre Ierusalim, și au constatat că s-a uscat din rădăcini. Când Petru I-a amintit Domnului despre asta, El a spus doar atât: „**Aveți credință în Dumnezeu!**“ Ce legătură este între aceste cuvinte și ofilirea smochinului? Din următoarele versete reiese că Isus a scos în evidență credința ca mijloc de înlăturare a obstacolelor. Dacă ucenicii au credință în Dumnezeu, ei pot să facă față problemei nerodniciei, fiind în stare să înlăture obstacole uriașe cât munții.

Totuși versetele acestea nu sunt în măsură să-i confere unei persoane autoritatea de a se ruga să primească puteri miraculoase în

folosul său personal sau pentru a dobândi faimă. Orice faptă a credinței trebuie să se bazeze pe promisiunile lui Dumnezeu. Dacă știm că este voia lui Dumnezeu să înlăturăm o anumită dificultate, atunci ne vom putea ruga cu încredere asupra aceluia subiect, atâta vreme cât suntem încrezători că este în conformitate cu voia lui Dumnezeu, așa cum este aceasta revelată în Biblie sau prin mărturia lăuntrică a Duhului Sfânt.

11:24 Când suntem cu adevărat în legătură cu Domnul și ne rugăm în Duhul, vom avea asigurarea că rugăciunea noastră va fi ascultată, chiar înainte ca acel răspuns la rugăciune să sosească.

11:25, 26 Dar una din cerințele de bază pentru ca rugăciunea noastră să fie ascultată este să avem un spirit iertător. Dacă nutrim o atitudine de asprime, resentiment și răzbunare față de alții, nu ne putem aștepta ca Dumnezeu să ne asculte rugăciunea și să răspundă la ea. Trebuie să iertăm, dacă dorim să fim și noi iertați. Asta nu se referă la iertarea juridică a păcatelor, care are loc cu ocazia convertirii, ci este pur și simplu o chestiune de har prin credință. Se referă la atitudinea de părinte cu care se ocupă Dumnezeu cu copiii Săi. Când credinciosul este dominat de un spirit neiertător, părtășia Sa cu Tatăl din cer este întreruptă și răul binecuvântărilor este obstrucționat.

E. Autoritatea Robului este pusă sub semnul întrebării (11:27-33)

11:27, 28 De îndată ce a ajuns în zona templului, liderii religioși L-au acostat pe Isus, contestându-I autoritatea prin cele două întrebări pe care I le-au pus: (1) „**Prin ce autoritate faci Tu aceste lucruri?**“ și (2) „**Cine Ți-a dat autoritatea să faci aceste lucruri?**“ (adică, să cureți templul, să blestemi smochinul și să intri triumfător în Ierusalim). Ei sperau să-L poată prinde în cursă, indiferent cum ar fi răspuns. Dacă declara că are autoritate în Sine, ca Fiu al lui Dumnezeu, aveau să-L acuze de blasfemie. Dacă pretindea că are autoritatea de la oameni, aveau să-L discrediteze. Dacă susținea că a primit autoritate de la Dumnezeu, ei aveau să atace acea declarație, căci ei înșiși se considerau liderii religioși ai poporului, numiți de Dumnezeu.

11:29-32 Dar Isus a răspuns printr-o întrebare. Misiunea lui Ioan Botezătorul a fost de la Dumnezeu sau nu? (**Botezul lui Ioan** se referă la întreaga lucrare a lui Ioan Botezătorul.) Ei nu au putut răspunde, deoa-

rece s-ar fi făcut de răs. Dacă misiunea lui Ioan era de la Dumnezeu, atunci ar fi trebuit să i se conformeze, dând ascultare chemării sale la pocăință. Dar dacă disprețuia misiunea lui Ioan, riscau să-și atragă mânia oamenilor de rând, care continuau să-L considere pe Ioan un purtător de cuvânt al lui Dumnezeu.

11:33 Când ei au refuzat să răspundă, făcându-se că nu știu care e răspunsul, Domnul a refuzat să discute despre autoritatea Sa. Atâta timp cât ei nu erau dispuși să recunoască meritele și credibilitatea predecesorului, slabe șanse erau că vor recunoaște meritele și credibilitatea cu mult superioare ale Însuși Regelui!

F. Parabola viticultorilor răi (12:1-12)

12:1 Domnul Isus nu terminase cu autoritățile evreiești, chiar dacă refuzase să le răspundă la întrebare. Prin intermediul parabolilor, El îi condamnă aspru pentru că L-au respins pe Fiul lui Dumnezeu. Omul care a sădit o vie este chiar Dumnezeu. Via reprezintă poziția privilegiată pe care a ocupat-o Israel în fața lui Dumnezeu. Gardul constituie Legea lui Moise, care l-a separat pe Israel de Neamuri, păstrându-l ca popor distinct pentru Domnul. Viticultorii nu erau alții decât liderii religioși — fariseii, cărturarii și bătrânii poporului.

12:2-5 De repetate ori Dumnezeu Își trimisese slujitorii — adică profeții — la poporul Israel, căutând părtașia, sfințenia și dragostea. Dar oamenii i-au persecutat pe profeți și i-au omorât pe unii dintre ei.

12:6-8 În cele din urmă, Dumnezeu Și-a trimis Fiul Său preaiubit. Negreșit pe acesta aveau să-L respecte! Dar nu s-a întâmplat așa. Ei au complotat împotriva Lui, omorându-L, în cele din urmă. Astfel Domnul Și-a prezis propria Sa moarte, demascându-și asasinii vinovați.

12:9 Ce va face Dumnezeu cu asemenea oameni răi? Îi va nimici iar privilegiul îl va acorda altora. Termenul *altora* se referă probabil, aici, la Neamuri sau la rămășița de israeliți pocăiți din vremea de pe urmă.

12:10, 11 Toate acestea s-a întâmplat ca să se împlinescă Scripturile Vechiului Testament. De pildă, la Psalmi 118:22, 23 s-a profețit că Mesia avea să fie respins de liderii iudaici, în cadrul planurilor lor de construcție. S-a spus că nu vor găsi loc pentru Piatra aceasta. Dar după moartea Lui, El avea să învie din morți și să primească de la Dumnezeu o poziție slăvită, mai presus de

orice domnie și stăpânire. El avea să devină piatra unghiulară din cadrul clădirii lui Dumnezeu.

12:12 Liderii evrei au înțeles semnificația. Și ei credeau că Psalmul 118 se referă la Mesia. Numai că acum L-au auzit pe Domnul Isus aplicând acest psalm la Persoana Sa. **Ei căutau să-L prindă**, dar vremea Lui nu sosise încă. **Mulțimea** ar fi fost de partea lui Isus. Prin urmare, liderii religioși **L-au lăsat în pace**, deocamdată.

G. Birul Cezarului (12:13-17)

Capitolul 12 cuprinde atacurile lansate de farisei, irodieni și saducheii împotriva Domnului. Este capitolul întrebărilor. (Vezi versetele 9, 10, 14, 15, 16, 23, 24, 26, 28, 35, 37.)

12:13, 14 Fariseii și irodienii, deși în mod obișnuit se urau între ei, acum s-au unit, datorită urii comune care o nutreau împotriva Mântuitorului. Ei au încercat cu disperare să-L prindă cu vreo vorbă care să le dea posibilitatea să-L acuze. Așadar, L-au întrebat dacă se cuvine să plătească impozite guvernului roman.

Nici unui evreu *nu-i* plăcea să fie sub administrație păgână. Fariseii în mod deosebit urau această stăpânire străină, pe când irodienii manifestau o adititudine mai tolerantă față de ea. Dacă Isus va aproba în mod public tributul dat Cezarului — își ziceau ei — asta înseamnă că va pierde simpatia multor evrei. Pe de altă parte, dacă îl va vorbi de rău pe Cezar, ei îl vor țără în fața autorităților romane, pentru a fi arestat și judecat ca trădător.

12:15, 16 Isus a cerut ca cineva să-L aducă un dinar, întrucât, se pare că El nu avea asupra Sa nici un ban. Moneda respectivă avea imprimată pe ea chipul lui Tiberiu Cezar, amintindu-le, astfel, evreilor că sunt un popor subjugat. Dar oare de ce se găseau în condiția aceea de subjugare? Pentru că păcătuiseră și nu fuseseră credincioși față de Dumnezeu. Ei ar fi trebuit să se simtă smeriți, pentru că au fost nevoiți să recunoască acest adevăr trist, anume că monedele folosite de ei în viața de zi cu zi purtau chipul unui dictator păgân.

12:17 Isus le-a spus: „**Dați Cezarului ce este al Cezarului și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu!**“ Ei nu dăduseră greș în primul aspect al acestui îndemn, ci în al doilea. Ei își achitaseră — deși nu cu prea multă râvnă — impozitele datorate romanilor, dar nesocotiseră îndeplinirea obligațiilor lor față de Dumnezeu în viața lor. Mo-

neda în cauză avea imprimat chipul lui Cezar și, prin urmare, aparținea lui Cezar. Omul are imprimat în el chipul lui Dumnezeu — căci Dumnezeu l-a creat după chipul Său (Gen. 1:26, 27). Prin urmare, omul aparține lui Dumnezeu.

Credinciosul are datoria de a fi supus guvernului sub a cărui stăpânire se află. El nu are voie să-i vorbească de rău pe guvernanți, după cum i se interzice orice acțiune în direcția răsturnării guvernului. El trebuie să-și plătească impozitele și să se roage pentru cei aflați în poziții de autoritate. Dacă i se cere să facă vreun lucru care ar încălca loialitatea superioară pe care l-o datorează lui Cristos, el va trebui să refuze să facă acest lucru, suportând consecințele sau pedeasa care rezultă din acest refuz. Obligațiile pe care le avem față de Dumnezeu preced orice alte obligații. În îndeplinirea lor, creștinul va trebui să dea totdeauna o mărturie curată în fața lumii.

H. Saduchiei și întrebarea încuietore despre înviere (12:18-27)

12:18 Saduchiei constituiau echivalentul liberalilor sau raționaliștilor din epoca actuală. Ei ridiculizau ideea unei învieri cu trupul. Prin urmare, s-au prezentat înaintea Domnului cu o istorisire charaghioasă și neverosimilă, menită să exprime disprețul lor față de ideea învierii.

12:19 Ei l-au amintit lui Isus că legea lui Moise conținea prevederi speciale cu privire la văduvele din cadrul poporului Israel. Pentru a păstra numele de familie și a asigura menținerea averii în cadrul familiei, legea stipula că dacă un bărbat murea fără să fi avut copii, fratele acestuia trebuia s-o ia în căsătorie pe văduva lui (Deut. 25:5-10).

12:20-23 Aici avem un caz de natură fantastică, în care o femeie s-a căsătorit, rând pe rând, cu șapte frați, după care și cel de-al șaptelea a murit. Și acum intervine întrebarea încuietore: „A cui soție va fi ea la înviere?”

12:24 Ei se credeau tare deștepți, crezând că L-au încuiat pe Domnul! Dar Mântuitorul le-a spus că sunt nespus de ignoranți, atât cu privire la Scripturi, care propagă fără înconjur adevărul învierii, cât și cu privire la puterea lui Dumnezeu de a-i învia pe morți.

12:25 Mai întâi, ei nu știau că relația de căsnicie nu rămâne în vigoare în cer. Credincioșii se vor recunoaște unii pe alții, în cer, și nu-și vor pierde trăsăturile distinctive de bărbați sau femei. Dar ei nici nu se vor

însura, nici nu se vor mărita în cer. În această privință, ei se vor asemăna cu îngerii în ceruri.

12:26, 27 Apoi Domnul nostru i-a dus pe saduchiei, care puneau mai mult preț asupra cărților lui Moise decât pe toate celelalte cărți din Vechiul Testament, la relatarea de la Exod 3:6, referitoare la Moise și „rugul” care nu se mistuia. Acolo Dumnezeu S-a numit pe Sine **Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacob**. Mântuitorul a amintit acest pasaj pentru a demonstra că Dumnezeu este **Dumnezeul celor vii, nu al morților**.

Dar cum vine asta? La data când i s-a arătat Dumnezeu lui Moise oare nu muriseră deja Avraam, Isaac și Iacob? Ba da, trupurile lor erau îngropate în peștera Macpelah, din Hebron. Atunci cum este Dumnezeu Dumnezeuul viilor?

Iată care pare să fie explicația:

1. Dumnezeu făcuse o seamă de făgăduințe patriarhilor, cu privire la pământ și la Mesia.
2. Aceste făgăduințe nu fuseseră împlinite în timpul vieții lor.
3. Când Dumnezeu i-a vorbit lui Moise, cu ocazia rugului nemistuit, trupurile patriarhilor se aflau în mormânt.
4. Dar Dumnezeu Se referise la El Înșuși, ca fiind Dumnezeul celor vii.
5. El trebuie să-și împlinească promisiunile făcute față de Avraam, Isaac și Iacob.
6. Prin urmare, învierea este o necesitate absolută, în lumina faptelor cunoscute de noi cu privire la caracterul lui Dumnezeu.

Și astfel, Domnul rostește, în încheierea argumentului cu saduchiei, aceste cuvinte: „Prin urmare, sunteți foarte rătăciți.”

I. Marea poruncă (12:28-34)

12:28 Unul dintre cărturari, fiind impresionat de modul abil în care a răspuns Domnul la întrebările criticilor Săi, L-a întrebat pe Isus care este cea mai importantă poruncă. A fost o întrebare sinceră, reliefând ceea ce am putea considera drept întrebarea fundamentală a vieții. În realitate, el dorea să i se definească, în termeni concisi, care este scopul principal al existenței omului pe acest pământ.

12:29 Isus a început cu un citat din Șema, declarația iudaică de credință pe care o găsim la Deuteronom 6:4: „Ascultă, Israele! Domnul, Dumnezeul nostru este singurul Domn.”

12:30 Apoi el a arătat care este responsabilitatea de bază a omului față de Dumnezeu: Să-L iubească cu toată inima, cu tot sufletul, cu toată mintea și cu toată tăria lui. Dumnezeu trebuie să ocupe locul suprem în viața omului. Nimeni nu are voie să constituie obiectul iubirii noastre, mai presus de dragostea pe care l-o datorăm lui Dumnezeu.

12:31 Celelalte cinci porunci ne învață să ne iubim aproapele ca pe noi înșine. Pe Dumnezeu trebuie să-L iubim *mai mult* decât pe noi înșine iar pe aproapele nostru *ca pe noi înșine*. Astfel, cel care dorește să-și trăiască viața așa cum se cuvine se va preocupa mai întâi cu privire la Dumnezeu, iar apoi față de alții. Nu sunt amintite deloc lucrurile materiale. Importanți sunt: Dumnezeu și oamenii.

12:32, 33 **Cărturarul** a fost cu totul de acord cu această afirmație, declarând lămurit că dragostea față de Dumnezeu și față de aproapele nostru sunt mult mai importante decât respectarea unor ritualuri. El și-a dat seama că în viață e posibil ca unii să se achite formal de ceremoniile religioase, afișând o mină evlavioasă, de ochii lumii, fără ca aceasta să fie dublată de o pioșenie lăuntrică, de sfințenie în lăuntru inimii lui. El a recunoscut că pe Dumnezeu Îl interesează ce este cineva atât în interiorul, cât și în exteriorul lui.

12:34 **Când a auzit Isus** această observație remarcabilă, le-a spus cărturarilor că omul acesta nu era departe de împărăția lui Dumnezeu. Adevărații supuși ai împărăției nu încearcă să-L iubească pe Dumnezeu sau pe semenii lor sau chiar pe ei înșiși, prin executarea unei religii pur exterioare. Realizând că Dumnezeu privește la inima omului, ei se duc direct la El, pentru a fi curățiți de păcat și a primi putere să trăiască o viață plăcută Lui.

După aceasta, nici un om n-a mai îndrăznit să încerce să-L prindă în cursă pe Isus, prin întrebări care se voiau încuetoare.

J. Fiul lui David este Domnul lui David (12:35-37)

Cărturarii susținuseră dintotdeauna că Mesia va veni, pe linie descendentă, din spița lui David. Deși afirmația era adevărată, nu se enunța adevărul integral. Așa se face că Domnul Isus a pus acum o problemă celor adunați în jurul Lui în curtea templului. În Psalmul 110:1, David L-a numit pe Mesia cel care avea să vină drept **Domnul** lui. Dar cum se putea împăca această afirmație cu

realitatea? Cum putea fi Mesia, în același timp, *Fiul* lui David și *Domnul* lui? Desigur, noi cunoaștem răspunsul. Mesia avea să fie atât Om, cât și Dumnezeu. Ca **Fiu** al lui David, El avea să fie uman. Ca **Domn** al lui David, El avea să fie divin.

Oamenii obișnuiți Îl ascultau bucuroși. Se pare că ei erau dispuși să accepte faptul acesta, chiar dacă nu-l înțelegeau deplin. Nu se spune însă nimic despre farisei și cărturari. Peste ei se lăsase o tăcere grea!

K. Avertismentul împotriva cărturarilor (12:38-40)

12:38, 39 **Cărturarii** erau religioși, în exterior. Ei aveau o predilecție deosebită pentru portul de haine lungi. Ei se deosebeau de oamenii de rând prin aspectul de religiozitate pe care și-l impuneau. Le plăcea ca oamenii să li se adreseze cu titluri pompoase, în locurile publice, căci le gădila eul! În sinagogi umblau după locurile de onoare, ca și când locul fizic pe care-l ocupau avea vreo legătură cu sfințenia și evlavia. Ei nu doreau doar proeminență pe plan religios, ci și pe cel social. Ei doreau să aibă **locurile dintâi la ospete**.

12:40 În lăuntru lor însă ei erau oameni lacomi și nesinceri. Ei le jefuiau pe văduve de averea și însăși mijloacele lor de întreținere, pentru a se îmbogăți pe ei înșiși, susținând însă că banii respectivi ar fi destinați Domnului! Ei recitau **rugăciuni lungi** — pline de cuvinte pompoase — rugăciuni alcătuite din vorbe goale. Pe scurt, ei doreau *să iasă în evidență* (prin portul de haine lungi); *îndrăgeau popularitatea* (așteptând să fie salutați cu mult respect în locurile publice); *proeminența* (scaunele dintâi); *prioritatea* (locurile dintâi); *averile* (casele văduvelor); *pioșenia falsă* (rugăciunile lungi).

L. Cei doi bănuți ai văduvei sărace (12:41-44)

În contrast izbitor cu avariția cărturarilor, ni se prezintă aici cazul devotamentului ieșit din comun al unei văduve. Ei devorasera casele văduvelor; pe când, ea dăduse tot ce avea Domnului. Incidentul demonstrează atotștiința Domnului. Urmărindu-i pe cei bogați cum depun daruri substanțiale în trezoreria templului, El știa însă că dărnicia lor nu reprezenta deloc un act de sacrificiu, raportat la averea lor. Ei dădeau din belșugul lor. Știind însă și faptul că cei doi bănuți ai văduvei reprezentau singurele ei mijloace de întreținere, Domnul a declarat că ea a dat

mai mult decât toți ceilalți adunați laolaltă. Sub aspect strict monetar, ea dăruise foarte puțin. Dar Domnul cântărește dărnicia noastră în funcție de mobilul care ne-a determinat să dăm, de mijloacele de care dispunem și de procentajul care ne-a rămas. Asta ar trebui să-i îmbărbăteze mult pe cei care nu dispun de prea multe bunuri materiale, dar sunt animați de o mare dorință de a-I face daruri.

Uimitoare este ușurința cu care aprobăm gestul văduvei, acceptând verdictul Domnului, fără însă ca și noi să procedăm ca ea! Dacă am crede cu adevărat în ceea ce afirmăm că credem, i-am urma negreșit exemplul. Darul ei a exprimat convingerea profundă care sălășluia în inima ei că toate lucrurile aparțin Domnului, că El este mai de preț decât toate celelalte și că El trebuie să dispună de toate lucrurile. Mulți creștini din vremea noastră ar fi criticat-o pe văduva din această relatare, pentru lipsa ei de prevedere cu privire la viitor. După unii, ea ar fi fost nechibzuită, căci nu se îngrijea de ziua de mâine. Ea exemplifica însă pilda desăvârșită a vieții de credință, turnând tot ce avea în folosul lucrării lui Dumnezeu pentru ziua de azi, iar cu privire la viitor, lăsându-L pe Dumnezeu să se îngrijească de acesta! Oare nu făgăduie El că va avea grijă de cei care caută mai întâi de toate împărăția lui Dumnezeu și neprihănirea Lui (Mat. 6:33)?

Veți spune că sunt învățături prea radicale sau revoluționante. Dar dacă nu vom vedea în învățăturile lui Cristos aspectul lor radical și revoluționant, nu vom prinde miezul lucrării Sale.

VI. DISCURSUL ROBULUI DE PE MUNTELE MĂSLINILOR (cap. 13)

A. Isus prezice distrugerea templului (13:1, 2)

13:1 Pe când Domnul Isus părăsea zona templului, pentru ultima oară înaintea morții Sale, **unul din ucenicii Lui** a încercat să-i trezească entuziasmul cu privire la splendoarea templului și a întregului complex arhitectonic. Ucenicii erau absorbiți de măiestria arhitecturală implicată în procesul stivuirii unor pietre uriașe din care fuseseră alcătuite zidurile.

13:2 Mântuitorul a evidențiat însă că toate aceste lucruri aveau să fie în curând distruse. **Nici o piatră** nu va rămâne peste cealaltă, atunci când armatele romane aveau să invadeze Ierusalimul, în anul 70 d.Cr. Prin urmare, ce rost mai avea să te preocupe de

lucruri care nu sunt altceva decât niște umbre trecătoare?

B. Începutul durerilor (13:3-8)

În discursul său de pe Muntele Măslinilor, Domnul a îndreptat atenția ucenicilor către evenimente de o importanță mult mai mare. Unele din profețiile de aici par să se refere la distrugerea Ierusalimului, din anul 70 d.Cr. Cele mai multe dintre ele se referă, evident, la o perioadă mult mai târzie, respectiv la Marea Strămtorare și la Revenirea lui Cristos cu putere și slavă. *Cuvintele de care trebuie să ținem seama în mod deosebit în acest pasaj — cuvinte valabile în orice dispensație — sunt următoarele: (1) Luați seama (v. 5, 23, 33); (2) Să nu vă tulburați (v. 7); (3) răbdați (v. 13); (4) rugați-vă (v. 18, 33); și (5) vegheați (v. 9, 33, 35, 37).*

13:3, 4 Discursul demarează prin întrebarea lui Petru, Iacov, Ioan și Andrei. Când va fi distrus templul și care va fi semnul care va precede împlinirea evenimentului profețit? Răspunsul Domnului s-a referit și la distrugerea unui templu ulterior, care va avea loc în timpul Marii Strămtorări, anterior Venirii Sale a Doua Oară.

13:5, 6 Mai întâi, ei trebuiau să ia seama ca nimeni să nu-i înșele prin afirmația că ar fi Mesia. Vor apărea mulți cristoși falși — cum reiese și din apariția atâtor culte false, fiecare cu anti-cristul ei.

13:7, 8 În al doilea rând, ei nu trebuie să interpreteze războaiele și zvonurile despre războaie drept un semn al sfârșitului vremurilor. Tot intervalul care va urma va fi presărat cu tulburări pe plan internațional. În plus, vor mai exista mari cataclisme ale naturii — **cutremure de pământ, foamete și necazuri**. Toate acestea nu vor fi decât durerile preliminare nașterii, un preambul la o perioadă de suferințe fără precedent.

C. Persecutarea ucenicilor (13:9-13)

13:9 În al treilea rând, Domnul a prezis că va veni o perioadă de mare încercare pentru cei care vor rămâne neclintii în mărturia dată pentru Numele Său. Ei vor fi târați la judecată înaintea tribunalelor civile și eclesiastice.

Deși pasajul acesta se aplică la toate perioadele mărturiei creștine, el pare să se refere cu deosebire la lucrarea celor 144 000 de credincioși evrei care vor duce evanghelia împărăției la toate națiunile, înainte de a veni Domnul cu putere și slavă, să domenească.

13:10 Versetul 10 *nu* trebuie să consti-

tuie baza învățaturii potrivit căreia **evanghelia trebuie... vestită la toate națiunile înainte de Răpirea bisericii**. Evanghelia trebuie, negreșit, să fie vestită în toată lumea și probabil că *va fi*, dar a afirma că ea *trebuie* [vestită în toată lumea, înainte de a putea avea loc Răpirea] ar însemna a susține un lucru pe care Biblia nu-l declară. Nici o profeție nu trebuie să se împlinescă înaintea ca Cristos să poată veni să-și ia la El sfînșii Săi. El poate veni în orice clipă!

13:11 Domnul promite că credincioșii persecutați care sunt dați în judecată din pricina Numelui Său vor primi ajutor divin în apărarea lor. Ei nu vor trebui să-și pregătească din timp apărarea lor. Poate că nu va fi timp. **Duhul Sfânt** veni să-și ia la El sfînșii potrivit pe care trebuie să le rostească. Dar această promisiune nu-i poate scuza pe cei din vremea noastră care nu-și pregătesc temeinic predicile sau mesajele din evanghelie. Mai degrabă, ea este garanția ajutorului supranatural, în momente de criză. Făgăduința se adresează, de fapt, martirilor, nu predicatorilor!

13:12, 13 O altă trăsătură caracteristică a zilelor marii strâmtorări va fi frecvența cazurilor de trădare a celor care rămân credincioși Mântuitorului. Astfel, unii credincioși vor fi părăți chiar de rude din familia lor. Un mare val de sentimente anti-creștine va cuprinde lumea. Va fi nevoie de mult curaj ca cineva să rămână credincios Domnului Isus, **dar cine va răbda până la sfârșit va fi mântuit**. Asta nu poate însemna că cei care răbdă vor primi mântuirea veșnică datorită răbdării lor — deoarece în acest caz am avea o evanghelie falsă. De asemenea nu putem interpreta versetul în sensul că credincioșii fideli vor fi salvați de la moarte fizică în timpul marii strâmtorări, deoarece în alt loc din Scriptură citim că mulți își vor petcețliu mărturia cu sângele lor. Mai degrabă, sensul versetului ar putea fi acela că cei ce vor răbda până la sfârșit vor demonstra realitatea mântuirii lor. Cu alte cuvinte, răbdarea îi va caracteriza pe cei care sunt cu adevărat mântuiți.

D. Marea strâmtorare (13:14-23)

13:14-18 Versetul 14 marchează punctul de mijloc al perioadei tribulației, începutul marii tribulații. Știm că este așa prin comparația cu textul de la **Daniel 9:27**. În vremea aceea, un mare idol abominabil va fi instalat în templul de la Ierusalim. Oamenii vor fi forțați să i se închine, în caz contrar fiind

omorâți. Desigur, credincioșii adevărați vor refuza să se închine acestui idol.

Instalarea acestui chip idolatru va semnalna începutul marii prigoane. Cei care citesc și cred Biblia vor ști că a sosit timpul să fugă din **Iudeea**. Nu va fi timp să-și adune lucrurile personale. **Femeile gravide și mamele care alăptează vor fi în mare dezavantaj față de ceilalți**. Dacă evenimentul va avea loc iarna, asta va complica și mai mult lucrurile.

13:19 Va fi vremea unui **necaz** mai mare decât oricare altul din trecut sau din viitor. Acesta este **Marele Necaz** sau **Marea Strâmtorare** (sau **Marea Tribulație**). Domnul Isus nu se referă aici la o perioadă generală de necazuri sau strâmtorări prin care au trecut credincioșii din toate veacurile. Perioada de strâmtorare descrisă de Isus aici este de o intensitate unică în toată istoria.

Observați că **necazul** descris aici este în principal de natură iudaică, căci citim despre templu (v. 14, cf. Mat. 24:15) și despre Iudeea (v. 14), este vremea necazului lui Iacob (Ier. 30:7). Biserica nu este avută în vedere aici. Ea va fi fost deja luată la cer, înainte de a începe Ziua Domnului (I Tes. 4:13-18; cf. I Tes. 5:1-3).

13:20 Potirele mănecii lui Dumnezeu vor fi turnate peste lume în zilele acelea. Va fi o vreme de calamități, haos și vărsări de sânge. De fapt, măcelul va fi atât de mare, încât Dumnezeu va scurta în chip supranatural durata zilei, deoarece altfel *nimeni* nu ar supraviețui.

13:21, 22 Marea Strâmtorare va cunoaște revenirea cristoșilor falși. În disperarea lor, oamenii se vor duce după oricine le va promite siguranță. Dar credincioșii vor ști că Cristos nu va apare pe furis sau neanunțat. Chiar dacă acești **cristoși falși** vor săvârși fapte supranaturale și minuni (și negreșit ei vor proceda așa), **cei aleși** nu se vor lăsa amăgiți. Ei își vor da seama că aceste miracole sunt de inspirație satică.

Miracolele nu sunt neapărat de natură divină. Ele reprezintă abateri supraomenești de la legile cunoscute ale naturii, dar pot reprezenta lucrarea Satanei, a ingerilor sau a demonilor. Omul Păcatului va primi putere satică să săvârșească miracole (2 Tes. 2:9).

13:23 Așadar, credincioșii trebuie să ia seama și să fie preveniți din timp.

E. A doua venire (13:24-27)

13:24, 25 După **necazul acela**, se vor petrece perturbații tulburătoare în ceruri. Pământul va fi învăluit de întuneric, atât

ziua, cât și noaptea. **Stelele vor cădea din cer și puterile care sunt în ceruri** (forțele care mențin corpurile cerești pe orbitele lor) **vor fi clătinate.**

13:26, 27 Atunci lumea cuprinsă de groază și uimire îl va vedea pe Fiul Omului întorcându-se pe pământ, nu ca Nazarineanul umil de altă dată, ci ca slăvit Cuceritor. El va veni pe nori, escortat de miriade de ființe îngerești și sfinți glorificați. Va fi o scenă de putere copleșitoare și splendoare nemaipomenită. El își va trimite îngerii să-i adune pe cei aleși, adică pe toți cei care L-au recunoscut ca Domn și Mântuitor în timpul Marii Strămtorări. De la un capăt al pământului la celălalt — din China până în Columbia — ei vor veni să se bucure de binefacerea minunatei domnii de o mie de ani a Domnului Isus pe pământ. Dar dușmanii Lui vor fi nimiciti în același timp.

F. Parabola smochinului (13:28-31)

13:28 Smochinul este un simbol (sau tip) al națiunii Israel. Isus ne învață că înainte de a veni El a doua oară, smochinul va înfrunzi. În 1948, a fost înființat statul independent Israel. Raportat la mărimea ei, națiunea aceasta exercită pe scena politică a lumii o influență mult mai mare decât mărimea ei. Se poate spune, pe drept cuvânt, că Israelul „înfrunzește”. Încă nu s-au arătat roadele. De fapt, nici nu vor fi roade, înainte ca să se întoarcă Mesia la un popor dispus să-L primească.

13:29 Înființarea și dezvoltarea națiunii Israel ne spune că Regele²¹ este aproape — **la ușă**. Dacă venirea Lui pentru ca să domnească este atât de aproape, cu cât mai aproape este venirea Sa pentru biserică — Răpirea!

13:30 Versetul 30 este interpretat adesea în sensul că toate lucrurile profețite în acest capitol ar avea loc în timpul vieții celor din vremea lui Cristos. Dar asta nu poate fi adevărat, deoarece multe din evenimentele descrise, în special cele din versetele 24-27, pur și simplu nu s-au petrecut atunci. Alții înțeleg că generația aflată în viață când a înfrunzit smochinul, respectiv când a fost înmeiat statul Israel, în 1948, va fi generația care va vedea a doua venire a lui Cristos. Noi preferăm o a treia interpretare: Termenul din greacă: **Generația aceasta** ar putea însemna „rasa aceasta” sau „neamul acesta”. În opinia noastră, textul se referă la „neamul acesta evreu caracterizat de necredință față de Mesia și respingere a Sa.” Mărturia pe

care ne-o oferă istoria este că „această generație” nu a trecut. Națiunea în întregime ei nu numai că a supraviețuit, ca popor distinct, dar a persistat în animozitatea ei adânc-în rădăcinată față de Domnul Isus. Isus a prezis că națiunea și caracterul ei național vor dăinui până la a doua Sa venire.

13:31 Domnul nostru a subliniat certitudinea absolută a tuturor prezicerilor Sale. Cerul atmosferic și bolta cerească vor trece. Pământul însuși se va dizolva, dar orice cuvânt rostit de El se va împlini.

G. Nu se cunoaște ziua și ceasul (13:32-37)

13:32 Isus a spus: „Cât despre ziua aceea sau ceasul acela, nu știe nimeni: nici îngerii care sunt în cer, nici Fiul, ci numai Tatăl.” Este bine cunoscut faptul că acest verset a fost folosit de dușmanii evangheliei în încercarea de a demonstra că Isus nu a fost decât un om obișnuit, cu cunoaștere limitată, ca noi înșine. Dar și credincioși sinceri, însă debusolați, au recurs la el, pentru a demonstra că Isus S-ar fi golit pe Sine de atributele dumnezeirii, atunci când a venit pe lume ca om.

Nici una din cele două interpretări de mai sus nu este valabilă. Isus a fost și este atât Dumnezeu, cât și Om. El a posedat toate atributele dumnezeirii și toate caracteristicile unui om desăvârșit. Este adevărat că dumnezeirea Lui a fost învăluită într-un trup de carne, dar a fost totuși prezentă. Nu a existat nici o clipă în care El să fi încetat să mai fie pe de-a-ntregul Dumnezeu.

Atunci cum se poate afirma despre El că nu cunoaște vremea venirii sale a doua oară? Noi credem că cheia răspunsului o găsim în Ioan 15:15: „...robul nu știe ce face stăpânul său...” Ca Rob Desăvârșit, nu l s-a dat Domnului Isus să cunoască vremea Venirii Sale. Desigur, ca Dumnezeu, El cunoaște acest timp. Dar ca Rob, nu l s-a dat să cunoască acest timp în scopul de a-l dezvălui altora. Iată explicația lui James H. Brookes în această privință:

Nu este vorba de o negare a atotștiinței divine a Domnului nostru, ci, pur și simplu, o aserțiune că în economia răscumpărării umane, nu l-a fost dat „să cunoască vremurile sau soroacele, pe care Tatăl le-a păstrat sub stăpânirea Sa”, Fapte 1:7. Isus știa că va veni din nou, și adesea a vorbit despre a doua sa venire, dar nu l-a fost atribuit, în cadrul funcției sale de Fiul, să stabi-

lească data revenirii Sale și, prin urmare, nu putea s-o ofere ucenicilor Săi ca obiect al așteptării lor pline de dor.²²

13:33-37 Capitolul acesta se încheie cu îndemnul la veghere și rugăciune, în vederea Întoarcerii Domnului. Faptul că **nu știm** data rânduită pentru acest eveniment ar trebui să ne mențină într-o stare de alertă.

O situație similară se petrece în fiecare zi din viață. Cineva pleacă de acasă, într-o călătorie îndelungată. El lasă instrucțiuni robului său și-i spune paznicului (străjerului) să vegheze în vederea întoarcerii sale. Isus Însuși S-a asemănat cu omul plecat în călătorie, care s-ar putea întoarce în orice clipă din noapte. Oamenii săi, slujind pe post de străjeri, nu au voie să fie găsiți dormind în post. Prin urmare, El le-a lăsat tuturor oamenilor săi acest îndemn: „**Vegheați!**“

VII PATIMILE ȘI MOARTEA

ROBULUI (cap. 14, 15)

A. Complotul de a-L omori pe Isus

(14:1, 2)

Era ziua de miercuri, din această săptămână fatidică. Peste două zile avea să fie Paștele, care începea perioada de șapte zile a Sărbătorii Pâinii Nedospite. Liderii religioși erau hotărâți să-L nimicească pe Domnul Isus, dar n-au voit s-o facă în timpul sărbătorilor religioase, deoarece mulți dintre oameni încă Îl considerau pe Isus un profet.

Deși **preoții cei mai de seamă și cărturarilor** s-au hotărât să nu-L ucidă în timpul praznicului, Providența divină a nesocotit dorința lor și Mielul Pascal al lui Dumnezeu a fost omorât chiar atunci (vezi Mat. 26:2).

B. Isus este uns în Betania (14:3-9)

După cum un bijutier plasează un diamant pe fondul de catifea neagră, Duhul Sfânt și autorul uman inspirat de El, Marcu, scot în evidență cu multă măiestrie splendoarea iubirii unei femei pentru Domnul nostru, în răstimpul dintre întunecatul complot al ierarhiei religioase și urzirea lui Iuda.

14:3 **Simon leprosul** a dat un ospăț în cinstea Mântuitorului, poate ca semn de recunoștință pentru că a fost vindecat. O femeie al cărei nume nu este menționat (probabil că era Maria din Betania, Ioan 12:3) a uns din belșug **capul** lui Isus cu un parfum **foarte costisitor**. Mare a fost iubirea ei pentru El!

14:4, 5 **Unii** din oaspeți au considerat gestul acesta drept o mare risipă. În ochii lor

femeia aceasta era o risipitoare și nesăbuită. De ce nu a vândut parfumul iar banii să-i fi dat la săraci? (Suma menționată: trei sute de dinari echivala cu salariul pe un an.) Și unii din vremea noastră consideră că este o risipă să dai un an din viața ta Domnului, ca să nu mai spun ce totală irosire ar fi pentru ei să-I dai întreaga viață Domnului!

14:6-8 **Isus** a mustrat cărteala lor. Femeia aceasta recunoscuse prilejul de aur pe care l-a avut de a aduce un omagiu Mântuitorului. Dacă erau chiar atât de grijulii față de săraci, ei bine, pe aceștia aveau prilejul oricând să-i ajute, deoarece săracii sunt pretutindeni în jurul nostru. Dar Domnul avea să moară și să fie îngropat în curând. Femeia aceasta a dorit să-și arate recunoștința cum s-a priceput ea. Poate își va fi spus că nu va reuși să aibă grijă de trupul Lui după ce a murit, prin urmare, acum era momentul să-și arate dragostea pentru El, cât era încă în viață!

14:9 Aroma parfumului acela a străbătut veacurile, până la noi. Isus a spus că fapta ei va fi imortalizată în toată lumea, cum s-a și întâmplat, prin intermediul evangheliilor.

C. Perfidia lui Iuda (14:10, 11)

Femeia l-a prețuit nespus de mult pe Mântuitorul. În contrast cu ea, **Iuda** L-a prețuit foarte puțin. Deși trăise alături de Domnul Isus cel puțin un an și nu avusese parte decât de cea mai aleasă grijă și binefacere din partea Lui, Iuda s-a dus acum pe furis la preoții cei mai de seamă, garantându-le că îl va da, prin trădare, pe Fiul lui Dumnezeu în mâinile lor. Bucuroși la culme, ei n-au mai stat pe gânduri, ci au primit oferta lui, oferindu-se să-l răsplătească cu bani pentru actul său de vânzare. Nu-i mai rămânea decât să pună la punct detaliile vânzării.

D. Pregătirile în vederea Paștelor (14:12-16)

Deși nu se poate stabili cu precizie cronologia exactă a evenimentelor, putem afirma însă că în acest punct al narațiunii ne aflăm în joia din săptămâna Paștelor. Ucenicii nu prea își dădeau seama că aceasta avea să fie împlinirea și punctul culminant al tuturor Paștelor care s-au celebrat vreodată. Ei L-au rugat pe Domnul să le spună unde vor sărbători Paștele. El i-a trimis la Ierusalim, îndrumându-i să caute un om care purta un urciore de apă — fapt de o remarcabilă raritate, deoarece de obicei femeile erau însărcinate cu această treabă. Omul acesta avea să-i

conducă la casa unde aveau să petreacă Paștele. Ei aveau să-l roage apoi pe proprietarul casei să le arate încăperea în care Invățătorul putea mânca Paștele cu ucenicii Săi.

Ce minunat este să-L vedem pe Domnul alegând și comandând în felul acesta! El acționează ca Dregător Suveran al oamenilor și al lucrurilor. Minunat este să constatăm că au fost inimi gata să răspundă la chemarea Lui, oameni dispuși să se pună pe ei înșiși și averile lor la dispoziția Lui. Ce bine e de noi când îi acordăm acces imediat și binevoitor la oricare încăpere din viața noastră!

E. Isus prezice trădarea Sa (14:17-21)

În aceeași seară El a venit cu cei doisprezece în odaia de sus care fusese pregătită pentru ei. Pe când stăteau întinși și mâncau, Isus a anunțat că unul din ucenici avea să-L trădeze. Ei au recunoscut cu toții potențialul propriei lor firi păcătoase. Cu un sănătos sentiment de dezgust propriu, fiecare L-a întrebat dacă nu cumva el este vinovatul. Atunci Isus l-a dezvăluit pe trădător, ca fiind cel care a înmuiat pâinea în sos împreună cu El, adică cel căruia i-a dat El bucata de pâine. **Fiul Omului** mergea la moarte, cum fusese prezis, a relevat Domnul, dar mare va fi pierzarea celui care Îl va trăda! De fapt, **bine ar fi fost pentru omul acela să nu se fi născut.**

F. Prima celebrare a Cinei Domnului (14:22-26)

14:22-25 După ce a luat pâinea, Iuda a ieșit afară în bezna nopții (Ioan 13:30). Isus a instituit apoi ceea ce noi numim azi: Cina Domnului. Sensul ei este minunat deliniat în trei cuvinte: (1) **a luat** — asupra Sa umanitatea; (2) **a frânt** — El urma să fie frânt pe cruce; (3) **a dat** — S-a dat pe Sine pentru noi.

Pâinea a semnat **trupul** Său dăruit, **paharul: sângele** Său vărsat. Prin sângele Său El a ratificat **Noul Legământ**. Pentru El nu mai era prilej de bucurie până la revenirea Sa pe pământ, ca să-Și întemeieze împărăția.

14:26 În acest punct, ei au cântat un **imn** — probabil o porțiune din Marele Halel — Psalmii 113-118. Apoi au ieșit din Ierusalim, traversând pâraul Kedron, și urcând pe Muntele Măslinilor.

G. Încrederea de sine a lui Petru (14:27-31)

14:27, 28 Pe drum, Mântuitorul i-a

avertizat pe ucenici că se vor rușina și se vor teme să fie recunoscuți ca adepți ai Săi, în ceasurile care vor urma și că va fi exact cum prezisese Zaharia: **Păstorul va bi bătut și oile se vor risipi** (Zah. 13:7). Dar, cu o delicatețe de nedescris, Domnul i-a asigurat că El nu se va lepăda de ei. Când va învia din morți, El îi va aștepta în **Galileea**.

14:29, 30 Petru s-a indignat la ideea că ar putea să se lepede de Domnul. Poate ceilalți ar putea face așa, dar el niciodată! Domnul Isus a corectat acel „niciodată“ în „curând“. **Înainte de a cânta cocoșul de două ori**, Petru avea să se lepede de Mântuitorul de **trei ori**.

14:31 „Este ridicol“ a strigat Petru. „Mai bine mor, decât să mă lepăd de Tine“ Nu numai Petru a protestat zgomotos că nu se va lepăda. Cu toții s-au angajat în declarații zgomotoase de loialitate, bazate pe încrederea în ei înșiși. Să nu uităm că nici noi nu suntem cu nimic mai buni. Cu toții trebuie să ajungem să cunoaștem câtă lașitate și slăbiciune zac în inima noastră.

H. Agonia din Ghetsimane (14:32-42)

14:32 Între timp afară se întunecase. Era noaptea de joi spre vineri. Când au ajuns la un teren împrejmuit de un gard, numit Ghetsimane, Domnul Isus i-a lăsat pe opt dintre ucenici lângă intrare.

14:33, 34 **I-a luat pe Petru, Iacov și Ioan cu El**, pătrunzând mai adânc în grădina. Acolo a simțit o povară copleșitoare asupra sufletului Său sfânt, anticipând faptul că va deveni jertfa de păcat pentru noi. Nu putem concepe ce a însemnat aceasta pentru El, Cel Fără Păcat, să fie făcut păcat pentru noi! El i-a lăsat pe cei trei ucenici, dându-le instrucțiuni să stea acolo și să vegheze. El S-a dus puțin mai departe, în grădina, fiind singur. Astfel El avea să meargă la cruce singur, purtând groaznică judecată a lui Dumnezeu împotriva păcatelor noastre.

14:35 Plini de uimire și sfială, Îl primiv pe Domnul Isus întins cu fața la pământ, rugându-Se lui Dumnezeu. Oare Îi cerea El să fie scutit de a trebui să meargă la cruce? Nicidecum! Doar pentru asta venise în lume! Mai întâi, El S-a rugat ca, **dacă este cu putință, să treacă de la El ceasul acela**. Dacă exista orice altă cale prin care păcătoșii să poate fi mântuiți decât prin moartea, îngroparea și învierea Lui, atunci Dumnezeu să-I descopere acea cale. Din ceruri nu s-a auzit nici un glas, căci nu era nici o altă cale prin care puteam fi răscumpărați noi.

14:36 Din nou, S-a rugat: „Ava, Tată, Ție toate lucrurile Ți sunt cu puțință; depărtează de la Mine paharul acesta! Totuși, nu ce voiesc Eu, ci ceea ce voiești Tu.“ Observați că El s-a adresat lui Dumnezeu cu termenul de Tată preaiubit al Său, pentru care toate lucrurile sunt cu puțință. Aici nu se punea atât de mult problema posibilității fizice, ci a celei morale. Putea găsi Tatăl Atotputernic orice altă bază neprihănită prin care să-i salveze pe păcătoșii prihăniți? Cerurile tăcute au indicat că nu exista altă cale. Fiul Sfânt al lui Dumnezeu trebuia să-și verse sângele, pentru ca păcătoșii să poată fi eliberați de păcat!

14:37-40 Întorcându-se la cei trei ucenici, i-a găsit dormind! Ce trist comentariu asupra naturii umane decăzute! Isus l-a prevenit pe Petru să nu doarmă în acel ceas crucial. Doar cu puțin timp în urmă Petru se lăudase că statornicia lui avea să fie până la moarte! Iar acum nu fusese în stare nici măcar să rămână treaz, un timp! Dacă un om nu poate să se roage un ceas, este improbabil că va reuși să se împotrivescă ispitei, când va veni clipa presiunii maxime. Indiferent cât de plin de entuziasm ar fi duhul său, el va trebui să ia serios în considerare slăbiciunea trupului său.

14:41, 42 De trei ori Domnul Isus s-a întors, găsimdu-i pe ucenici adormiți. Apoi El a zis: „**Încă dormiți și vă odihniți? Destul! A sosit ceasul; iată, Fiul Omului este vândut în mâinile păcătoșilor.**“ Și cu asta, s-au sculat și au plecat. Dar n-au avut mult de mers.

I. Isus este trădat și arestat (14:43-52)

14:43 Iuda intrase deja în grădină, împreună cu ceata celor care căutau să-L prindă pe Isus. Cohortele care-l însoțeau purtau săbii și ciomege, ca și când s-ar fi dus să prindă un criminal periculos.

14:44, 45 Vânzătorul aranjase să dea un anumit semnal. Cel pe care avea să-L sărute era Cel pe care trebuiau să-L prindă. Astfel, el s-a apropiat de Isus, adresându-l-se cu titlul de **Rabbi (Învățătorule) și L-a sărutat** cu efuziune. (Forma emfatică a verbului din original sugerează un sărut repetat și demonstrativ.) De ce L-a trădat Iuda pe Domnul? Era el oare dezamăgit de faptul că Isus nu preluase frânele guvernării? I se spulberaseră oare speranțele sale de a ocupa un loc proeminent în împărăția aceea? Fusese copleșit de lăcomie? Toate acestea vor fi contribuit, într-o măsură mai mică sau mai

mare, la infama lui faptă.

14:46-60 Însoțitorii înarmați ai trădătorului au făcut un pas înainte, arestându-L pe Domnul. Imediat Petru și-a scos sabia și a tăiat urechea robului marelui preot. A fost o reacție naturală, nu una spirituală. Petru folosea arme carnale în cadrul unei lupte de natură spirituală. Domnul l-a muștră pe Petru și, în chip miraculos, a vindecat urechea robului, așa cum aflăm de la Luca 22:51 și Ioan 18:11. Isus le-a amintit apoi răpitorilor Săi cât de nepotrivit era să-L ia cu forța! Doar fusese cu ei zilnic în templu, învățându-i! De ce nu L-au prins atunci? El cunoștea răspunsul. **Trebuia să se împlinească Scripturile** care profetiseră că El va fi vândut (Ps. 41:9), arestat (Is. 53:7) maltrat (Ps. 22:12) și părăsit (Zah. 13:7).

14:51, 52 Marcu este singurul dintre evangheliști care consemnează acest incident. Este foarte răspândită opinia potrivit căreia Marcu este tânărul care, cuprins de panică, a lăsat în mâinile celor care voiau să-l prindă haina, fugind de la fața locului. Haina de in nu era un veșmânt obișnuit, ci un veșmânt improvizat, cu care s-a acoperit la rezezeală.

Erđman comentează în această privință: „Probabil că acest incident pitoresc a fost consemnat ca să ne arate cât de părăsit de toți a fost Isus în ceasurile primejdiei și durerii Sale. Negreșit El a știut ce înseamnă să suferi în singurătate!“

J. Isus înaintea marelui preot (14:53, 54)

Procesul eclesastic este consemnat de la 14:52 la 15:1, relatarea fiind alcătuită din trei părți: (1) Procesul înaintea marelui preot (v. 53, 54); (2) sesiunea de la miezul nopții a sinedriului (v. 55-65); (3) sesiunea de dimineață a sinedriului (15:1).

14:53 În general cercetătorii sunt de acord că Marcu consemnează aici procesul ținut înaintea lui Caiafa. Procesul în fața lui Ana se găsește la Ioan 18:13, 19-24.

14:54 Petru a mers după Domnul Isus, până în curtea marelui preot, urmându-L de la o distanță pe care el o considera lipsită de primejdii. Cineva a schițat etapele căderii lui, după cum urmează:

1. Mai întâi a luptat — dovedind răvnă fără pricepere.
2. Apoi a fugit — retragere; lașitate.
3. În cele din urmă, L-a urmat pe Domnul de departe — atitudinea unui ucenic cu jumătate de măsură, care îl slujește doar

la adăpostul întinericului.

Apoi s-a așezat lângă foc, împreună cu aprozii, încălzindu-se la un loc cu dușmanii Domnului.

K. Isus înaintea Sinedriului (14:55-65)

14:55-59 Deși nu se afirmă lămurit, versetul 55 pare să constituie relatarea ședinței ținută de Sinedriu la miezul nopții. Corpul de șaptezeci și unu de lideri religioși era prezidat de marele preot. În această noapte, fariseii, saducheii, cărturarii și bătrânii care alcătuiau Sinedriul au manifestat o totală lipsă de respect față de regulamentul în virtutea căruia își desfășurau ei activitatea. Ei nu aveau voie să se întrunească pe timp de noapte sau în timpul unui praznic iudaic. Ei nu aveau voie să ofere mită unor martori, pentru a-i determina să comită sperjur. Apoi sentința de condamnare la moarte nu avea voie să fie dusă la îndeplinire decât după scurgerea unei nopți. Iar verdictele lor nu aveau valabilitate, decât dacă ședința lor avea loc în Sala de Piatră Cioplită, din zona templului.

În zelul lor de a-L pierde pe Domnul Isus, autoritățile religioase nu s-au dat în lături de la încălcarea propriilor lor legi! În eforturile lor disperate, au reușit până la urmă să găsească un grup de martori mincinoși, dar aceștia nu au reușit să prezinte o mărturie unitară, ci s-au contrazis tot timpul. Unii au răstălmăcit cuvintele rostite de Domnul Isus, potrivit cărora avea să distrugă templul făcut de mâini, reclădind, în trei zile, altul nefăcut de mâini. La Ioan 2:19 găsim ceea ce a spus în realitate Domnul Isus. Ei au incurcat voit timpul din Ierusalim cu templul trupului Său.

14:60-62 Când L-a interogat prima oară **marele preot**, Isus nu a răspuns. Dar când a fost întrebat sub jurământ (Mat. 26:63) dacă este Mesia, **Fiul Celui Binecuvântat**, Mântuitorul a răspuns că este, conformându-se astfel poruncii de la Levitic 5:1. Apoi, ca să spulbere orice îndoială care ar mai putea persista cu privire la identitatea Sa, pe care Și-o declarase, Domnul Isus i-a spus marelui preot că Îl va vedea pe Fiul Omului stând la dreapta Puterii și venind pe norii cerului. Prin asta, El a vrut să spună că marele preot Îl va vedea manifestat pe deplin ca Dumnezeu. În timpul primei Sale veniri, gloria dumnezeirii Sale a fost acoperită de vâlul unui trup omenesc. Dar când va veni a doua oară, cu putere și slavă, vâlul va fi înlăturat și toți vor ști exact cine este.

14:63, 64 Marele preot a înțeles ce vrea să spună Isus. El și-a sfâșiat hainele, ca semn de indignare neprihănită, împotriva acestei presupuse blasfemii. Israelitul care ar fi trebuit să fie primul care să-L recunoască și să-L primească pe Mesia a fost, în realitate, cel care L-a condamnat cel mai aprig! Dar nu numai el, ci și întregul Sinedriu³ a convenit că Isus rostise o blasfemie și L-a condamnat să fie pedepsit cu moartea.

14:65 Scena care a urmat a fost de un grotesc dus până la limitele insuportabilului. Unii din membrii Sinedriului au început să-L scuipe pe Fiul lui Dumnezeu, să-L lege la ochi și să-l ceară să le spună cine L-a lovit! Este aproape incredibil că vrednicul Mântuitor a trebuit să îndure o împotrivire atât de mare din partea păcătoșilor față de El. Aprozii însărcinați cu paza templului s-au unit și ei cu membrii Sinedriului, lovindu-L cu palmele.

L. Petru se leapădă de Isus și plânge cu amar (14:66-72)

14:66-68 Petru aștepta în curtea clădirii. Una din slujnicele marelui preot a trecut pe acolo. Ea s-a uitat cu luare aminte la el și apoi l-a acuzat că este adept al Nazarineanului Isus. Jalnicul ucenic s-a prefăcut că habar nu are despre ce este acuzat și apoi s-a dus în pridvor, unde a auzit cocoșul cântând. A fost o clipă de groază. Păcatul își recupera plata sa cumplită.

14:69, 70 Fata l-a văzut din nou și a arătat cu mâna spre el, precizând că e ucenicul lui Isus. Petru s-a lepădat din nou, cu răceală, întrebându-se, probabil, de ce nu-l lasă oamenii în pace. Apoi mulțimea i-a spus lui Petru: „Nu mai încape îndoială că ești unul dintre ei, căci ești galileean și graiul tău seamănă cu al lor.“

14:71, 72 Blestemând și jurându-se Petru a declarat răspicat că nu-L cunoaște pe acest Om. Cum a rostit aceste cuvinte, a cântat cocoșul. Natura părea să protesteze astfel împotriva unei minciuni atât de sfruntate. Într-o clipită, Petru și-a dat seama că s-a împlinit precizarea Domnului. Atunci a izbucnit într-un plâns amar. Este semnificativ că toate patru evangheliile consemnează tăgăduirile lui Petru. Cu toții trebuie să învățăm să nu ne încredem în noi înșine, ci să ne bazuim cu totul pe puterea lui Dumnezeu.

M. Procesul de dimineață înaintea Sinedriului (15:1)

Versetul acesta descrie sesiunea de

dimineață a Sinedriului, convocată probabil pentru a valida acțiunea ilegală luată în noaptea care tocmai se încheiasse. În consecință, Isus a fost legat și dus la Pilat, guvernatorul roman al Palestinei.

N. Isus înainte alui Pilat (15:2-5)

15:2 Până în acest moment, Isus fusese judecat de liderii religioși sub acuzația de *blasfemie*. Acum a fost dus înaintea unei instanțe civile, sub acuzația de *trădare*. Procesul civil s-a desfășurat în trei etape — prima înaintea lui Pilat, a doua înaintea lui Irod și în sfârșit din nou înaintea lui Pilat.

Pilat L-a întrebat pe Isus dacă este Regele iudeilor. Dacă era, atunci se putea presupune că era dedicat cauzei de a-l răsturna pe Cezar și deci Se făcea vinovat de trădare.

15:3-5 Preoții cei mai de seamă au adus un potop de acuzații împotriva lui Isus. Pilat n-a putut să-și explice prestața și echilibrul lăuntric al lui Isus, în fața unor acuzații atât de incriminatorii. El L-a întrebat pe Isus de ce nu se apără, dar Isus a refuzat să le răspundă criticilor săi.

O. Isus sau Baraba? (15:6-15)

15:6-8 Era obiceiul ca guvernatorul roman să elibereze un deținut iudeu cu ocazia acestui praznic — un fel de gest politic menit să aplaneze nemulțumirea populației. Unul din deținuții care se calificau pentru această eliberare era Baraba, ce se făcuse vinovat de rebeliuni și asasinat. Când Pilat s-a oferit să-L elibereze pe Isus, provocându-i astfel pe invidioșii preoți, oamenii au fost îndemnați să-L ceară pe Baraba. Tocmai cei care-L acuzau pe Isus de trădare împotriva Cezarului cereau acum eliberarea unui om care se făcuse *cu adevărat* vinovat de comiterea unei crime! Poziția marelui preot a fost lipsită de orice rațiuni și ridicolă — dar așa e întotdeauna păcatul. În esență, ei erau geloși pe popularitatea Lui.

15:9-14 Pilat a întrebat ce să facă cu Cel pe care ei îl numeau **Regele Iudeilor**. Oamenii au strigat cu sălbăticie: „**Răstignește-L!**“ Pilat le-a cerut să invoce un motiv pentru această sentință, dar nu s-a oferit nici unul. Isteria gloatei atinsese cote periculoase. Oamenii strigau întruna: „**Răstignește-L!**“

15:15 Și astfel, Pilat, om fără coloana verticală, le-a făcut pe plac, eliberându-l pe Baraba. Iar pe Isus L-a pus să fie biciuit și L-a dat pe mâna soldaților, să fie răstignit. A fost un verdict de o monstruoasă fărădelege!

Și totuși, a constituit o parabolă a răscumpărării noastre — El, Cel nevinovat, dat să moară pentru ca celor vinovați să li se poată da drumul.

P. Soldații îl batjocoresc pe Robul lui Dumnezeu (15:16-21)

15:16-19 Ostașii L-au dus pe Isus în curte, adică în pretoriu, la reședința guvernatorului. După ce a adunat toată cohorta, ei au organizat o încoronare de batjocură pentru Regele iudeilor. O, dacă ar fi știut ei pe Cine îl batjocoresc! Era chiar Fiul lui Dumnezeu, îmbrăcat cu purpură. Era Însuși Creatorul lor, cu cununa de spini pe cap! Îl batjocoreau pe Cel care ține în mâna Lui întreg universul. Pe Domnul vieții și al slavei Îl loveau peste cap. Îl scuipau pe Prințul păcii. Făceau plecăciuni în batjocură înaintea Regelui regilor și Domnului domnilor!

15:20, 21 După ce s-au saturat de glumele lor vulgare, **L-au îmbrăcat cu hainele Lui și L-au dus afară ca să-L răstignească**. Marcu amintește aici că ostașii i-au ordonat unui trecător, pe nume Simon din Cirena (o localitate din nordul Africii) să poarte crucea Lui. E posibil ca acesta să fie fost un negru, dar, după toate probabilitățile era un evreu elenistic. El avea doi fii: **Alexandru și Rufus**, care erau probabil credincioși (dacă **Rufus** sau **Ruf** este una și aceeași persoană cu cea menționată la Romani 16:13). Prin faptul că a purtat crucea, venind în urma lui Isus, el ne-a pus la dispoziție imaginea ideală care ar trebui să ne caracterizeze și pe noi, ca ucenici ai Mântuitorului.

Q. Răstignirea (15:22-32)

Duhul lui Dumnezeu descrie răstignirea în termeni simpli și lipsiți de emoție. Duhul lui Dumnezeu nu se oprește excesiv asupra cruzimii nespuse de mari implicată în acest mod de execuție, nici asupra suferinței cumplite pe care o presupunea.

La ora actuală nu se cunoaște locul exact unde a avut loc răstignirea. Deși, potrivit tradiției, aceasta s-ar fi petrecut pe locul actualiei Biserici a Sfântului Mormânt, respectiv în interiorul zidurilor orașului, adepții teoriei respective susțin că pe vremea lui Cristos aceasta s-ar fi aflat în afara zidurilor orașului. După alții, răstignirea ar fi fost executată pe actualul loc numit *Gordon's Calvary* (Calvarul lui Gordon), respectiv în partea de nord a zidurilor cetății, lângă o

grădină.

15:22 Golgota este un cuvânt aramaic, însemnând **craniu**. Calvar este echivalentul termenului în latină. Poate că locul respectiv avea înfățișarea unui craniu sau a fost numit așa, datorită faptului că acolo aveau loc execuțiile.

15:23 Ostașii I-au oferit lui Isus **vin amestecat cu smirnă**, care ar fi avut darul de a atenua durerea. Fiind însă hotărât să poarte păcatele omenirii cu conștiința deplin trează, Domnul a refuzat să bea această băutură.

15:24 Ostașii trăgeau la sorți pentru hainele celor răstigniți. Când au luat hainele Mântuitorului, au preluat cam toată averea materială pe care o posedase El.

15:25-28 Era ora 9 dimineața, când **L-au răstignit**. Deasupra capului său au așezat titlul: **REGELE IUDEILOR**. (Marcu nu redă conținutul integral al inscripției, ci se mulțumește să ne prezinte esența ei; vezi Mat. 27:37; Luca 23:38; Ioan 19:19). Împreună cu El au fost răstigniți doi tâlhari, câte unul de o parte și de alta a Lui, exact așa cum prezisese Isaia că la moartea Sa El va fi asociat cu criminalii (Is. 53:12).²⁴

15:29, 30 Domnul Isus a fost batjocorit de cei care au trecut pe acolo (v. 29, 30), de proeții cei mai de seamă și de cărturari (v. 31, 32a), precum și de cei doi tâlhari (v. 32b).

Trecătorii erau probabil evrei care se pregăteau să prăznuiască Paștele, în interiorul cetății. Dar pe când erau încă în afara zidurilor cetății, ei au azvârlit insulte împotriva Mielului Pascal. Ei au răstălmăcit cuvintele rostite de El cu privire la faptul că va distruge mult îndrăgitul lor templu și-l va reclădi în trei zile. Dacă era într-adevăr atât de mare, spuneau ei, atunci să Se salveze pe Sine, coborându-Se de pe cruce.

15:31 Proeții cei mai de seamă și cărturarii au luat în răș declarația Lui că i-a mântuit pe alții. „**Pe alții i-a mântuit și pe Sine nu Se poate mântui!**“ Era o remarcă de cumplită cruzime, dar, fără ca ei să-și dea seama, adevărată! A fost adevărat atât în viața Domnului nostru, cât și în a noastră. Noi nu-i putem mântui *pe alții* în timp ce căutăm să ne mântuim *pe noi înșine*.

15:32 Liderii religioși L-au provocat de asemenea, să Se coboare de pe cruce, dacă este cu adevărat Mesia, Regele Israelului. Atunci, au afirmat ei, vor crede. Să vedem și vom crede!²⁵ Dar la Dumnezeu topica corecției este: „Crede și vei vedea!“

Până și tâlharii L-au batjocorit!

R. Trei ore de întuneric (15:33-41)

15:33 În intervalul de la amiază la ora trei toată țara a fost învăluită de întuneric. Isus purta atunci întreaga povară a judecării lui Dumnezeu îndreptată împotriva păcatelor noastre. El a suferit despărțirea spirituală de Dumnezeu și dezolarea asociată cu această despărțire. Nici o minte omenească nu va putea înțelege vreodată agonia pe care a suferit-o El când suflatul Lui a fost făcut o jertfă pentru păcat.

15:34 La sfârșitul agoniei Sale, Isus a a strigat cu glas tare (în aramaică): „**Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, de ce M-ai părăsit?**“ Dumnezeu Îl părăsise, deoarece în sfințenia Sa El trebuie să Se disocieze de păcat. Domnul Isus Se identificase pe Sine cu păcatele noastre, plătind acum pe-deapsa integrală pentru ele.

15:35, 36 Unii oameni din cadrul acestei gloate sălbătice au sugerat că poate El l-a chemat pe Ilie, când a spus: „Eloi, Eloi“. Și, cu un gest final de înjosire, unul din ei a înmuiat un burete în vin acru, L-a pus într-o trestie și l-a dat să bea.

15:37 Dar Isus a scos un strigăt tare, plin de triumf și tărie, după care **Și-a dat ultima suflare**. Moartea Sa a fost un act al voinței Sale, nu un colaps involuntar.

15:38 În clipa aceea, **perdeaua dinăuntrul templului s-a rupt în două, de sus până jos**. Aceasta a fost o intervenție a lui Dumnezeu, prin care El arăta că prin moartea lui Cristos accesul în sanctuarul lui Dumnezeu constituie din acel moment privilegiul tuturor credincioșilor (vezi Ev. 10:19-22). S-a inaugurat atunci o nouă și măreață eră — era apropierea de Dumnezeu, nu a îndepărtării de El.

15:39 Mărturia sutașului roman, deși a fost o declarație nobilă, nu a recunoscut, neapărat, egalitatea lui Isus cu Dumnezeu. Sutașul roman L-a recunoscut doar ca Fiu al lui Dumnezeu. Fără îndoială El va fi fost cuprins de profunđa implicație a faptului că sub ochii lui se scrie un moment solemn al istoriei. Dar nu se precizează dacă credința lui a fost autentică.

15:40, 41 Marcu menționează că anumite femei au rămas la cruce. E demn de menționat faptul că femeile strălucesc luminos pe paginile Evangheliei. Din considerente de siguranță personală, bărbații s-au ascuns. În schimb, devotamentul femeilor le-a făcut pe acestea să pună dragostea lor pentru Cristos

mai presus de propriile lor interese. Ele au fost cele din urmă care au plecat de la cruce și primele care s-au înfățișat la mormânt.

S. Înhumarea în mormântul lui Iosif (15:42-47)

15:42 Sabatul începea vinerea. Ziua dinaintea Sabatului sau a altei sărbători era cunoscută sub denumirea de Ziua Pregătirii.²⁶

15:43 Necesitatea unei acțiuni neântărziate l-a determinat probabil pe Iosif din Arimatea să-i ceară lui Pilat permisiunea de a înhuma trupul lui Isus. Iosif era un evreu evlavios, probabil membru în Sinedriu (Luca 23:50, 51); vezi și Mat. 27:57; Ioan 19:38).

15:44, 45 Lui Pilat nu i-a venit să creadă că Isus a murit deja. Când suteșul a confirmat acest fapt, guvernatorul a **dăruit lui Iosif trupul**. (Pentru trupul lui Isus se folosesc aici, în textul original, doi termeni diferiți: Iosif a cerut *trupul* Domnului Isus iar Pilat i-a acordat *cadavrul*.)

15:46 Cu multă grijă și pioșenie, Iosif (împreună cu Nicodim — Ioan 19:38, 39) au îmbălsămat trupul, **L-a înfășurat în pânză de in, L-a pus într-un mormânt săpat în stâncă** — acesta fiind un mormânt nou, aflat în proprietatea sa. Ușa de intrare în mormânt a fost sigilată cu o piatră în formă de moneadă, care putea fi rostogolită de-a lungul unui canal săpat în stâncă.

15:47 Din nou se amintește că femeile, respectiv cele două Marii, au fost la fața locului. Li se cuvine toată admirația pentru sentimentele lor de afecțiune curată și neînfricată. Se spune că majoritatea misionarilor din vremea noastră sunt femei. Dar bărbății unde sunt?

VIII TRIUMFUL ROBULUI (16:1-20)

A. Femeile la mormântul gol (16:1-8)

16:1-8 Sâmbătă seara cele două Marii împreună cu Salome au venit la mormânt să îmbălsămeze trupul lui Isus cu mirodenii. Ele știau că nu va fi ușor. Erau conștiente că gura mormântului fusese acoperită cu o piatră uriașă. Apoi știau că romanii pusese rău un sigiliu și pusese ostași să păzească mormântul. Dar dragostea trece peste munți de greutate, reușind să atingă, în final, ținta sa.

Dis-de-dimineată, în ziua dintâi a săptămânii, adică duminică, ele se întrebau cu glas tare cine va prăvăli piatra de la ușa mormântului. **Și, când și-au ridicat ochii,**

au văzut că piatra fusese deja răsturnată! De câte ori nu constatăm și noi că, atunci când ținem cu tot dinadinsul să-I dăm cinste Mântuitorului, greutatea sunt înlăturate din calea noastră chiar înainte de a da noi peste ele!

16:5, 6 Intrând în mormânt, ele au văzut un înger, cu înfățișarea de tânăr îmbrăcat în alb. El le-a pulberat numaidecât temerile, anunțând că Isus a înviat, că mormântul este gol.

16:7 Apoi îngerul le-a încredințat misiunea de a fi vestitoare ale învierii. Ele au fost imputernicite să le spună ucenicilor — și lui Petru — că Isus se va întâlni cu ei în Galileea. Observați atenția deosebită care i se acordă lui Petru, ucenicul care s-a lepădat de Domnul Său! Răscumpărătorul înviat nu Se lepădase de el, ci l-a iubit în continuare și l-a fost dor de el. Trebuia să aibă loc o lucrare specială, de refacere. Oaia rătăcită trebuia readusă la părtășia cu Păstorul. Cel care a alunecat în păcat trebuie readus în casa Tatălui.

16:8 Femeile au fugit de la mormânt, pline de îngrijorare și mirare. De frică n-au îndrăznit să spună nimănui ce s-a întâmplat, fapt care n-ar trebui să ne mire. Suprinzător este faptul că au fost atât de curajoase și devotate până în acest punct!

Întrucât două manuscrise străvechi ale evangheliei după Marcu nu conțin versetele 9 la 20, mulți învățați din vremea noastră opinează că acestea nu ar fi autentice. Dar există argumente puternice în sprijinul includerii lor în textul sacru, după cum urmează:

1. Practic toate celelalte manuscrise grecești și multe scrieri ale părinților bisericii *includ* pasajul Matei 16:9-20.
2. Dacă evanghelia după Marcu s-ar termina cu versetul 8, asta ar fi o încheiere cât se poate de ciudată, mai ales în limba greacă, unde versetul opt se termină cu cuvântul *gar*, adică: „întrucât”. Acest cuvânt nu apare aproape niciodată la sfârșitul unei propoziții, dar mite al unei cărți!
3. Dacă, așa cum susțin unii, textul original cu care se încheie Marcu s-a *pierdut*, iar versetele 9-20 nu ar fi decât un rezumat al acestui text pierdut, atunci ar însemna că ceea ce a spus Domnul cu privire la faptul că cuvintele Sale nu vor trece a dat greș!
4. Conținutul versetelor *este* ortodox (adică nu sunt abateri doctrinare).
5. Stilul pasajului, în special al lexicului,

este foarte similar cu cel al primului capitol din Marcu.²⁷ Asta ar fi o confirmare a așa-numitei structuri *chiasm*, în cadrul căreia începutul și sfârșitul sunt similare și paralele (ca, de pildă, în înșiruirea de litere: abcd — dcba).

B. Isus se arată Mariei Magdalena

(16:9-11)

16:9 Mântuitorul S-a arătat mai întâi Mariei Magdalena. Prima oară când o întâlnește, Isus a scos șapte demoni din ea. Din acea clipă ea L-a slujit cu devotament, punându-l la dispoziție averea. Ea a asistat la răstignire și a văzut unde a fost așezat trupul Lui.

Din celelalte evanghelii aflăm că după ce a găsit mormântul gol, ea a alergat și le-a spus lui Petru și Ioan. Venind înapoi cu ea, ei au găsit mormântul gol, exact așa cum le spusese ea. Apoi ei s-au întors acasă, dar ea a rămas la mormânt. Atunci i s-a arătat Isus.

16:10, 11 Iarăși ea a revenit în oraș, ca să le comunice ucenicilor intristați vestea bună. Pentru ei însă vestea era prea minunată ca să poată fi crezută. Ei pur și simplu, nu au crezut.

C. Isus Se arată celor doi ucenici

(16:12, 13)

16:12 Această arătare este descrisă pe larg la Luca 24:13-31. Aici citim doar că El S-a arătat într-alt fel la doi dintre ucenicii care mergeau pe drumul către Emaus. Mariei El I se arătase sub forma unui grădinar. Acum părea că este un drumeț, ca ucenicii. Era însă Același Isus în trupul Său glorificat.

16:13 Când cei doi ucenici s-au întors în Ierusalim și au povestit despre părțasia pe care au avut-o cu Mântuitorul înviat, s-au lovit de același zid de neîncredere de care se izbise și Maria.

D. Isus Se arată celor unsprezece

(16:14-18)

16:14 Această arătare față de cei unsprezece a avut loc în seara aceleiași zile de duminică [în care a înviat Domnul] (Luca 24:36; Ioan 20:19-24; I Cor. 15:5). Deși ucenicilor li se spune aici: **cei unsprezece**, în realitate, doar zece erau prezenți. Toma absenta cu acest prilej. Isus i-a mustrat pe ai Săi, pentru refuzul lor de a primi vestea pe care le-o aduseseră Maria și ceilalți despre învierea Sa.

16:15 Versetul 15 consemnează misiunea pe care a încredințat-o Domnul în ajunul

Înălțării Sale la cer. Astfel, între versetele 14 și 15 există un interval. Ucenicilor li s-a poruncit să **predice Evanghelia** la întreaga creație. Țelul Mântuitorului a fost o evanghelizare mondială. El Și-a propus să realizeze această evanghelizare cu ajutorul a unsprezece ucenici, care literalmente aveau să lase totul, urmându-L pe El.

16:16 Două aveau să fie urmările predicării: unii aveau să creadă, să fie botezați și să fie mântuiți; alții aveau să refuze să creadă și astfel să fie condamnați.

Versetul 16 este folosit de unii în sprijinul obligativității de a fi botezat, pentru a putea fi mântuit. Noi știm însă că acest lucru nu poate fi adevărat, din următoarele motive:

1. Tălharul de pe cruce, care s-a pocăit, nu a fost botezat; totuși, el este asigurat de Domnul că va fi în Rai cu El (Luca 23:43).
2. Neamurile din Cezareea au fost botezate după ce au fost mântuite (Fapte 10:44-48).
3. Isus însuși nu a botezat (Ioan 4:1, 2) — omisiune care ar trebui să dea de gândit, dacă într-adevăr botezul ar fi necesar în vederea mântuirii.
4. Pavel I-a mulțumit lui Dumnezeu că a botezat foarte puțini dintre Corinteni (I Cor. 1:14-16). El nu ar fi putut aduce această mulțumire, dacă botezul ar fi într-adevăr esențial pentru dobândirea mântuirii.
5. Aproximativ 150 de pasaje din Noul Testament afirmă că mântuirea este prin credință și numai prin credință. Puține versete — mai precis, nici un verset nu ar putea contrazice această mărturie covârșitoare despre mântuirea numai și numai prin credință.
6. Botezul este pus în legătură cu moarte și îngropare în Noul Testament, nu cu nașterea spirituală.

Ce înseamnă atunci versetul 16? Noi credem că botezul este menționat aici ca o expresie exterioară a credinței. Botezul nu este o condiție a mântuirii, ci o proclamație exterioară a faptului că persoana respectivă a fost mântuită.

16:17, 18 Isus descrie aici anumite miracole care vor însoți pe cei ce vor crede în evanghelia. Citind aceste versete, se ridică imediat întrebarea evidentă: „Mai există aceste semne și în ziua de azi?” Noi credem că aceste semne au fost rânduite în principal pentru era apostolică, când încă nu exista textul integral al Bibliei, în forma lui scrisă.

Majoritatea acestor semne se găsesc în Cartea Faptelor Apostolilor:

1. **Alungarea demonilor** (Fapte 8:7; 16:18; 19:11-16).
2. **Limbi noi** (Fapte 2:4-11; 10:46; 19:6).
3. **Luarea în mână a șerpilor** (Fapte 28:5).
4. **Consumarea unei otrăvi**, fără a suferi efectele dăunătoare ale acesteia — caz neconsemnat în Cartea Fapte, dar atribuit lui Ioan și Barnaba de către istoricul bisericii creștine Eusebius.
5. **Punerea mâinilor peste cei bolnavi**, în scopul însănătoșirii (Fapte 3:7; 19:11; 28:8, 9).

Ce scop au avut aceste miracole? Noi credem că răspunsul se găsește la Evrei 2:3, 4. Înainte ca oamenii să aibă textul integral al Noului Testament, ei îi întrebau pe apostoli și pe alții dacă evanghelia respectivă era de origine divină. Pentru a confirma predicarea cuiva, Dumnezeu aducea mărturie, prin semne și minuni, și diverse daruri ale Duhului Sfânt.

Astăzi nu mai este nevoie de aceste semne, căci noi avem la dispoziție textul complet al Bibliei. Cine nu crede în cele scrise în această Biblie nu va crede indiferent ce alt semn i s-ar da. Marcu nu a afirmat că miracolele vor continua. Cuvintele „până la sfârșitul veacului“ nu apar aici, cum este cazul la Matei 28:18-20.

Martin Luther a sugerat însă că „semnele de care se vorbește aici ar fi folosite după cum este cazul, în funcție de nevoi. Când se ivește nevoia lor iar Evanghelia este supusă unor presiuni puternice, atunci neapărat trebuie să înfăptuim aceste semne, pentru a nu permite Evangheliei să fie vorbită de rău și doborâtă la pământ.“

E. Robul se suie la dreapta lui Dumnezeu (16:19, 20)

16:19 La patruzeci de zile după învierea Sa, Domnul nostru Isus Cristos a fost înălțat la cer și S-a așezat la dreapta lui Dumnezeu — în locul de onoare și putere.

16:20 Ascultând de porunca Lui, ucenicii au plecat ca niște torțe aprinse, predicând evanghelia și câștigând suflete pentru Mântuitorul. Puterea Domnului era cu ei. Semnele promise au însoțit predicarea lor, confirmând cuvântul rostit de ei.

Aici se încheie narațiunea — în momentul în care Cristos se află în cer, având pe pământ câțiva ucenici ferm angajați, purtând pe umeri sarcina evanghelizării lumii și dându-se cu totul acestei lucrări, ale cărei

urmări se resimt până în veșnicie.

Și nouă, celor din generația noastră, ni s-a încredințat Marea Poruncă. Sarcina noastră este de a duce evanghelia la orice persoană. O treime din toți oamenii care au trăit vreodată pe acest pământ sunt în viață astăzi. Până în anul 2 000, o jumătate din toți oamenii care au trăit pe pământ vor fi la data aceea în viață. În contextul acestei explozii demografice, se ridică noi cerințe pentru aducerea la îndeplinire a sarcinii de evanghelizare. Dar metoda este aceeași: ucenici devotați, cu o dragoste nemărginită pentru Cristos, oameni pentru care nici o jertfă nu e prea mare pentru El.

Voia lui Dumnezeu este evanghelizarea lumii. Ce facem noi în această privință?

NOTE EXPLICATIVE

¹(1:2, 3) Textul critic (NU) sună astfel: „Isaia profetul“, dar primul citat este din Maleahi; versiunea tradițională: „Profeții“, sprijinită de majoritatea manuscriselor, este mai exactă.

²(1:14, 15) Textul NU omite „a împărăției“.

³(1:31) J.R. Miller, *Come Ye Apart*, lectura pentru 28 martie.

⁴(3:13-18) James E. Stewart, *The Life and Teaching of Jesus Christ*, pg. 55, 56.

⁵(3:20, 21) Miller, op.cit., pasajul lectura pentru 6 iunie.

⁶(3:31-35) Atât textul critic (NU, cel mai vechi), cât și M (majoritatea manuscriselor) adaugă cuvintele „și surorile Tale“. Negreșit aceasta este versiunea corectă.

⁷(4:30-32) Citat de J. Oswald Sanders în *Spiritual Maturity*, p. 110.

⁸(5:1-5) Textul NU: „gherasenilor“.

⁹(6:4-6) J.G. Miller, alte documente inexistente.

¹⁰(6:4-6) William Kelly, *An Exposition of the Gospel of Mark*, pg. 85.

¹¹(7:2-4) E. Stanley Jones, *Growing Spiritually*, pg. 109.

¹²(7:11-13) Kelley, *Mark*, pg. 105.

¹³(9:1-9) Charles R. Erdman, *The Gospel of Mark*, pg. 116.

¹⁴(8:22-26) Este posibil totuși ca omul să și fi dobândit vederea perfectă, asemenea unui copil nou născut, dotat cu vederea perfectă, dar care trebuie să-și deprindă ochii să se focalizeze.

¹⁵(8:32, 33) Kelley, *Mark*, pg. 136.

¹⁶(9:44-48) De trei ori (versetele 44, 46 și 48) Domnul nostru citează Isaia 66:24,

prevenindu-ne cu privire la pericolele iadului. Această formă emfatică de paralelism (întâlnită în TR și în textul majoritar) este atenuată, credem noi, de textul critic (NU), care omite acest text de două ori.

¹⁷(9:49) NU omite această propoziție.

¹⁸(10:23-25) NU omite cuvintele „pentru cei care se încred în bogății”, dar acesta este accentul principal al pasajului.

¹⁹(10:31) Harry A. Ironside, *Expository Notes on the Gospel of Mark*, pg. 157.

²⁰(10:32) Erdman, *Mark*, pg. 147.

²¹(13:29) În textul grec subiectul este aici doar terminația verbului „este” (*estin*), care, în context, ar putea fi: „El”, adică Cristos sau „ea”, vara — adică evenimentele prezise. Sensurile rezultante sunt similare.

²²(13:32) James H. Brookes, „*I am Coming*”, pg. 40.

²³(14:63, 64) Se crede că Iosif din Arimatea și Nicodim au absentat de la această sesiune a Sinedriului.

²⁴(15:25-28) Textul critic (NU) omite acest citat de la Marcu.

²⁵(15:32) Majoritatea manuscriselor adaugă: „în El”, personalizând promisiunea (probabil falsă) a liderilor.

²⁶(15:42) În greaca modernă acest termen: „pregătire” înseamnă „vineri”.

²⁷(16:8) Vezi și lucrarea lui George Salmon, *Historical Introduction to the Study*

of the Books of the New Testament, pg. 144-151.

BIBLIOGRAFIE

Alexander, Joseph Addison. *The Gospel According to Mark*.

Edinburgh: The Banner of Truth Trust, 1960.

Coates, C.A. *An Outline of Mark's Gospel and other Ministry*.

Kingston-on-Thames: Stow Hill Bible and Tract Depot, 1964.

Cole, Alan. *The Gospel According to St. Mark*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1961.

Erdman, Charles R. *The Gospel of Mark*. Philadelphia: The Westminster Press, 1917.

Ironside, Harry A. *Expository Notes on the Gospel of Mark*. Neptune, N.J.: Loizeaux Brothers Publishers, 1948.

Kelly, William. *An Exposition of the Gospel of Mark*. Londra: C.A. Hammond, 1934.

Lenski, R. C. H. *The Interpretation of St. Mark's Gospel*. Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1946.

Swete, Henry Barclay. *The Gospel According to St. Mark*. Londra: MacMillan and Company, Limited, 1902.

EVANGHELIA DUPĂ LUCA

Introducere

„*Le plus beau livre qui'il y ait*“ — Ernest Renan

I. Locul unic în Canon

„Cea mai frumoasă carte care există“ — sunt cuvinte de înaltă prețuire, mai ales pentru faptul că au fost rostite de un sceptic. Așa apreciază criticul francez Renan *Evangelia după Luca*. Este oare vreun *credincios* avizat care, citind această inspirată capodoperă a evanghelistului Luca, să nu fie de acord cu afirmația de mai sus? Luca a fost, după toate probabilitățile, singurul autor neevreu ales de Dumnezeu pentru a redacta o parte din Scripturile Sale. Or, tocmai acest fapt e de natură să explice atracția deosebită pe care pare s-o aibă *Evangelia sa* pentru noi, cei din civilizația vestică, moștenitori ai culturii greco-romane.

Pe plan spiritual, am fi văduviți de o apreciere mai profundă a Domnului Isus și a lucrării Sale, dacă nu am avea la dispoziție perspectiva unică pe care ne-o oferă opera Doctorului Luca, în care el evidențiază cu măiestrie dragostea Domnului nostru față de toate ființele omenești, mântuirea pe care o oferă El tuturor, nu numai iudeilor; preocuparea Sa pentru fiecare persoană în parte, chiar și pentru cei săraci și declasați. De asemenea, Luca pune un accent deosebit pe lauda care se cuvine să o aducă credincioșii Domnului lor, așa cum reiese din Luca 1 și 2, unde sunt menționate prima oară „*imnurile*“ compuse și intonate de credincioși. *Evangelia* redactată de Luca subliniază, de asemenea, rolul foarte important al rugăciunii și scoate în relief cu precădere lucrarea Duhului Sfânt.

II. Autorul

Luca, originar din Antiochia, medic de profesie, a petrecut mult timp în compania lui Pavel și a purtat conversații ample și aprofundate cu ceilalți apostoli. Discuțiile acestea

au avut drept roadă leacul tămăduitor pentru suflet, pe care ni l-a lăsat moștenire medicul Luca, în cele două cărți rămase de la el.

Aceste *dovezi externe* aduse de Eusebiu, în a sa *Historica Ecclesiastica*, în sprijinul paternității lui Luca asupra celei de-a treia dintre *evangelii* (iii, 4), sunt în deplină concordanță cu tradiția creștină de la început. Irineu citează copios din a treia *evangelie*, pe care i-o atribuie lui Luca. Alți autori din perioada primară a bisericii, care au fost convinși că Luca este autorul *Evangeliei a treia*, au fost: Iustin Martirul, Hegesippus, Clement din Alexandria și Tertullian. Chiar și în ediția foarte trunchiată și condensată a lui Marcion, Luca este singura *evangelie* pe care o acceptă renumitul eretic. În Canonul Muratoriu, cu caracter fragmentar, această *evangelie* poartă un singur nume: „Luca“.

Luca este singurul dintre *evangelisti* care a redactat o lucrare ulterioară, un fel de urmare la *Evangelia sa*, respectiv cartea *Faptelor Apostolilor*, din care reiese limpede că Luca este, neândoios, autorul *Evangeliei ce-i poartă numele*. În *Faptele Apostolilor* găsim o seamă de fragmente în care narațiunea e redată la persoana întâi plural, demonstrând că autorul a fost personal implicat în evenimentele descrise (16:10; 20:5, 6; 21:15; 27:1; 28:16; vezi și 2 Tim. 4:11). Prin eliminare, constatăm că numai Luca putea participa la toate aceste evenimente. Rezultă foarte clar din dedicația adresată lui Teofil, precum și din stilul în care sunt redactate ambele, că atât Luca, cât și *Faptele Apostolilor*, sunt opera unuia și aceluiași autor.

Pavel îl numește pe Luca „*medicul iubit*“, făcând distincție între el și creștinii provenind din rândurile evreilor (Col. 4:14) — ceea ce înseamnă că el este singurul autor de altă naționalitate decât restul autorilor Noului

Testament, care au fost toți evrei. Ca mărime, grupajul Luca-Fapte depășește toate epistolele lui Pavel adunate la un loc.

Dovezile interne vin în sprijinul documentării externe și a tradiției bisericii. Vocabularul acestei cărți, cu precizia sa, caracteristică exprimării unui medic, alături de stilul elegant al elinei folosite de autorul ei, evident cultivat, sunt elemente în măsură să sprijine teoria potrivit căreia evanghelia aceasta a fost compusă și redactată de un medic creștin, care, deși nu a fost evreu, a posedat o cunoaștere aprofundată a temelor principale ale iudaismului. Predilecția lui Luca pentru redarea faptelor, a datelor exacte, rezultate în urma unei evidente munci de cercetare (1:1-4; 3:1, etc.) fac din Luca primul istoric al bisericii.

III. Data

Data cea mai probabilă a apariției evangheliei după Luca este începutul anilor 60, din primul veac al erei creștine. Deși unii plasează apariția cărții între anii 75 și 85 d.Cr. (sau chiar în secolul următor), asta se datorează în parte necredinței lor că Cristos ar fi putut prezice cu exactitate distrugerea Ierusalimului. După cum se știe, cetatea a fost distrusă în anul 70 după Cristos, ceea ce înseamnă că profeția făcută de Domnul asupra acestui eveniment trebuia neapărat consemnată înainte de această dată.

Întrucât aproape toți cercetătorii sunt de acord că Luca trebuie neapărat să ocupe, cronologic, un punct anterior Faptelor Apostolilor și, întrucât Faptele Apostolilor se încheie cu șederea lui Pavel la Roma, în 63 d.Cr., se impune opinia că redactarea evangheliei Luca a avut loc înainte de această dată. Incendierea Romei și persecuțiile dezlănțuite apoi de Nero împotriva creștinilor, din care a făcut țapi ispășitori (anul 64 d.Cr.), precum și martirajul lui Petru și al lui Pavel sunt evenimente care nu puteau fi ignorate de primul istoric al bisericii — dacă acestea ar fi avut deja loc. De unde rezultă că cea mai probabilă dată a

apariției cărții ar fi anul 61 sau 62 d.Cr.

IV. Fondul și tema cărții

Grecii căutau cu înfrigurare modelul ideal al unei ființe umane de o perfecțiune divină — o persoană înzestrată cu trăsăturile cele mai nobile provenite atât de la bărbați, cât și de la femei, care să nu posede însă nici unul din defectele acestora. Luca prezintă exact modelul acesta, desăvârșit întruchipat în Persoana lui Cristos, ca Fiu al Omului — puternic, dar plin de compasiune. În evanghelia sa, Luca scoate în evidență umanitatea lui Cristos.

Astfel, în evanghelia după Luca găsim mai multe referiri la viața de rugăciune a lui Cristos decât în oricare altă evangheliie. De asemenea, se pune un accent deosebit pe compasiunea Domnului Isus, pe capacitatea Sa de a fi alături de cei năpăstuiți. Acesta pare să fie și motivul pentru care femeile și copiii ocupă un loc atât de proeminent în evanghelia aceasta. Evanghelia după Luca a fost denumită „Evanghelia misionară“, datorită surprinderii momentului răspândirii Evangheliei la Neamuri și prezentării Domnului Isus ca Mântuitor al lumii. În fine, această evangheliie este și un manual de ucenicie. Putem urmări cărarea uceniciei în viața Mântuitorului, văzând apoi cum este dezvoltată această temă în procesul Său de formare și instruire a ucenicilor. Este trăsătura de care ne vom ocupa, cu precădere, în expozițiunea noastră. În viața Omului Desăvârșit, vom întâlni elementele care alcătuiesc idealul de viață pentru toți oamenii. În cuvintele de o neasemuită înțelepciune rostite de El vom desluși, totodată, și calea spre crucea la care ne cheamă El.

Înainte de a ne adânci în studiul propriu-zis al evangheliei după Luca, facă Domnul să auzim chemarea Sa, renunțând la toate, de dragul Lui, și pășind pe urmele Lui. Ascultarea este organul cunoașterii spirituale. Sensurile Scripturii ne vor deveni mai deslușite și mai scumpe, pe măsură ce vom aprofunda experiențele menționate.

SCHIȚA CĂRȚII

- I. PREGĂTIREA: SCOPUL ȘI METODA LUI LUCA (1:1-40)
- II. SOSIREA FIULUI OMULUI ȘI A PREDECESORULUI SĂU (1:5-2:52)
- III. PREGĂTIREA FIULUI OMULUI PENTRU A SLUII (3:4-30)
- IV. FIUL OMULUI ÎȘI DEMONSTREAZĂ PUTEREA (4:31-5:26)
- V. FIUL OMULUI ÎȘI EXPLICĂ SLUJIREA (MISIUNEA) (5:27-6:49)
- VI. FIUL OMULUI ÎȘI EXTINDE MISIUNEA (7:1-9:50)
- VII. OPOZIȚIA TOT MAI MARE FAȚĂ DE FIUL OMULUI (9:51-11:54)

VIII. ÎNVĂȚÎNDU-I ȘI VINDECÎNDU-I PE OAMENI, ÎN DRUM SPRE IERUSALIM (CAPITOLELE 12-16)

IX. FIUL OMULUI ÎȘI INSTRUIEȘTE UCENICII (17:1-19:27)

X. FIUL OMULUI LA IERUSALIM (19:28-21:38)

XI. PATIMILE ȘI MOARTEA FIULUI OMULUI (CAPITOLELE 22, 23)

XII. TRIUMFUL FIULUI OMULUI (CAP. 24)

Comentariu

I. PREFAȚĂ: SCOPUL ȘI METODA LUI LUCA (1:1-4)

În prefața sa, Luca își descoperă calitățile de istoric. Astfel, el descrie izvoarele la care a avut acces și metodologia pe care a întrebunțat-o. Apoi el explică scopul urmărit de lucrarea sa. Din punct de vedere omenesc, el a avut acces la două izvoare: relatările scrise apărute până atunci cu privire la viața lui Cristos și mărturia orală a celor care au asistat, ca martori oculari, la evenimentele petrecute în viața Sa.

1:1 Relatările scrise sunt descrise în versetul 1: **Deoarece mulți au încercat să alcătuiască o istorisire despre faptele împlinite între noi...** Nu știm cine au fost acești autori. Matei și Marcu intră în această categorie, dar în rândurile celor care „au încercat să alcătuiască o istorisire” s-au aflat și alți autori neinspirati. Cât privește evanghelia lui Ioan aceasta a fost redactată la o dată ulterioară.

1:2 Luca s-a bizuit și pe relatări orale provenite de la **cei care de la început au fost martori oculari și slujitori ai Cuvântului transmis... nouă**” (s-a redat versiunea NKJ, din textul original, n.tr.). Luca nu pretinde că a fost martor la evenimentele descrise, dar el i-a intervievat pe cei care au asistat în persoană la aceste evenimente. El îi descrie astfel pe acești asociați ai Domnului ca **martori oculari și slujitori ai Cuvântului**. El întrebuițează aici termenul **Cuvântul** ca unul din numele lui Cristos, așa cum procedează și Ioan în evanghelia sa. **De la început** înseamnă în acest context „de la începutul erei creștine, vestite de Ioan Botezătorul.” Faptul că Luca a folosit relatări scrise și orale nu neagă inspirația verbală a scrierii sale, ci arată că Duhul Sfânt l-a călăuzit în selectarea și structurarea materialelor sale. Iată ce scrie S. Stewart în această privință:

Luca precizează fără echivoc că autorii inspirați nu au fost degrevați în chip miraculos de

necesitatea efectuării unor cercetări istorice asidue... Inspirația nu înseamnă că Dumnezeu în chip magic ar fi depășit facultățile și intelectul autorului inspirat. Mai degrabă, am putea spune că Dumnezeu Și-a exprimat voința prin facultățile mentale și intelectul autorului devotat. Inspirația nu suprimă personalitatea autorului sacru; nu-l transformă într-un robot al lui Dumnezeu. Dimpotrivă, inspirația [divină] dă contur personalității autorului inspirat, făcând din el un martor viu al lui Dumnezeu.¹

1:3 Luca redă, în câteva cuvinte, motivele care au stat la baza relatării sale și metoda folosită: **mi s-a părut și mie că este bine, prealesule Teofil, ca, după ce am făcut cercetări amănunțite, asupra tuturor acestor lucruri, de la originea lor, să îți le scriu în ordine, unele după altele.** Referitor la motivație, Luca spune doar atât: **mi s-a părut și mie că este bine.** La nivel uman, el a resimțit nevoia profundă de a redacta această evangheliie. Noi știm însă că peste voința lui s-a suprapus în chip tainic îndemnul divin de a o redacta.

Cât privește metoda sa, mai întâi el a **făcut cercetări amănunțite, asupra tuturor acestor lucruri, de la originea lor, și abia apoi a consemnat faptele, în ordinea lor.** În lucrarea sa, Luca a trebuit să efectueze o investigație minuțioasă, de natură științifică, a cursului evenimentelor din viața Mântuitorului nostru. Luca a verificat acuratețea izvoarelor sale, a eliminat toate elementele necorespunzătoare cu adevărul istoric și lipsite de relevanță spirituală, după care a redat în scris materialele în ordinea sub care ni se prezintă ele astăzi. Când Luca afirmă că a scris o relatare a evenimentelor **în ordine, unele după altele** el nu se referă neapărat la redarea lor în ordine strict cronologică. Evenimentele din evanghelia de față nu sunt aranjate întotdeauna în ordinea în care s-au întâmplat. Mai degrabă, ele sunt dispuse într-o ordine bazată pe criterii morale sau spirituale. Cu alte

cuvinte, faptele sunt grupate în jurul unor subiecte principale, bazate pe conținutul lor moral, mai degrabă decât pe înșiruirea strict calendaristică a evenimentelor. Deși această evanghelie, împreună cu cealaltă lucrare a lui Luca, Faptele Apostolilor, au fost adreseate lui **Teofil**, nu cunoaștem mai nimic despre acest personaj. Faptul că Luca i se adresează cu formula: **prea-alesule** sugerează că Teofil era un demnitar de stat. Numele său înseamnă *prieten al lui Dumnezeu*. Probabil era un creștin care deținea o funcție de onoare și responsabilitate în domeniul relațiilor externe ale imperiului roman.

1:4 Obiectivul urmărit de Luca a fost să-i ofere lui Teofil o relatare scrisă care să confirme probitatea tuturor lucrurilor care i s-au vestit despre viața și lucrarea Domnului Isus. Mesajul scris avea darul de a imprima relatării un caracter imuabil, păzind-o de pericolul unor inexactități care s-ar fi putut strecura prin transmiterea ei pe cale exclusiv orală.

Și astfel, versetele 1 la 4 ne prezintă o scurtă dar clarificatoare trecere în revistă a împrejurărilor în care a fost redactată această carte din componența Bibliei. Știm că Luca a scris sub inspirația divină. Deși el nu precizează acest lucru în acest punct, totuși din cuvintele *de la început*, din versetul 3, care ar putea fi traduse și prin *de sus*, se poate face această deducție.²

II. SOSIREA FIULUI OMULUI ȘI A PRECURSORULUI SĂU (1:5-2:52)

A. Vestirea nașterii precursorului (1:5-25)

1:5, 6 La începutul relatării sale, Luca ne face cunoștință cu părinții lui Ioan Botezătorul. Era pe vremea când în Iudeea domnea regele nelegiuit Irod cel Mare, care era idumeean din naștere, descinzând din Esau.

Zaharia (care înseamnă *Domnul Își aduce aminte*) era un **preot** care aparținea **diviziei lui Abija**, unul din cele douăzeci și patru de schimburi în care fusese împărțită preoția iudaică de către David (1 Cron. 24:10).

Fiecărui schimb îi revenea datoria de a sluji la templul din Ierusalim de două ori pe an, de la sabbat la sabbat. În perioada de care ne ocupăm existau atât de mulți preoți încât privilegiul de a arde tămâie în Locul Sfânt îi revenea unui preot doar o dată în viață sau poate nici atât.

Elisabeta (care înseamnă *jurământul lui Dumnezeu*) descindea și ea dintr-o familie de preoți și anume cea a lui Aaron. Și ea, și soțul ei erau iudei evlavioși, care căutau să împlinescă cu scrupulozitate toate cerințele morale și ceremoniale ale Scripturilor Vechiului Testament. Desigur, nu erau lipsiți de păcat, dar când păcătuiau, aveau grijă să aducă o jertfă sau să îndeplinească cerințele ritualiste.

1:7 Cuplul acesta nu avea copii, fapt de natură să aducă ocară oricărui evreu. Doctorul Luca notează că acest fapt se datora infertilității Elisabetei. Problema era agravată și prin faptul că ambii erau înaintați în vârstă.

1:8-10 Într-o zi Zaharia își desfășura îndatoririle preoțești în templu. Nu era o zi oarecare din viața lui, deoarece fusese ales prin tragere la sorți să **ardă tămâie** în Locul Sfânt. Oamenii s-au adunat în zona exterioară templului și se rugau. Nimeni nu a putut stabili ora din zi semnificată prin expresia **ceasul arderii tămâiei**.

Este un motiv de inspirație pentru noi să remarcăm că evanghelia după Luca începe cu scena oamenilor care se rugau la templu și se încheie cu o scenă similară, a oamenilor care îl slăveau pe Dumnezeu la templu. Iar între aceste două scene definitive avem relatarea modului în care rugăciunile lor au fost ascultate, găsindu-și împlinirea în Persoana și lucrarea Domnului Isus.

1:11-14 În contextul acesta extrem de adecvat, al preotului și al poporului angajați în rugăciune, se stabilește momentul și cadrul revelației divine. **Atunci un înger al Domnului s-a arătat... la dreapta altarelui pentru tămâiere** — un loc privilegiat. La început **Zaharia** s-a înspăimântat, căci nici unul din contemporanii săi nu mai văzuse un înger. Dar îngerul l-a asigurat cu cuvintele vestii minunate, potrivit căreia Elisabetei i se va naște un fiu, care se va numi Ioan (*favorul sau harul lui Iehova*). Pe lângă faptul că fiul acesta va aduce **bucurie și veselie** părinților săi, el avea să fie o binecuvântare pentru **mulți**.

1:15 Copilul acesta avea să fie **mare înaintea Domnului** (aceasta fiind singura măreție care contează!). În primul rând, el avea să fie mare prin faptul separației sale, al consacării sale exclusive pentru Domnul. El nu va bea nici vin (făcut din struguri) nici băuturi tari (făcute din cereale).

În al doilea rând, el avea să fie mare prin înzestrarea sa spirituală, căci el urma să fie

umplut cu Duhul Sfânt, încă din pântecel mamei sale. (Asta nu poate să însemne însă că Ioan a fost mântuit sau convertit de la naștere, ci doar că Duhul lui Dumnezeu S-a aflat în el de la început, cu scopul de a-l pregăti pentru misiunea specială de precursor al lui Cristos.)

1:16, 17 În al treilea rând, el avea să fie mare în rolul său de vestitor al lui Mesia. El avea să întoarcă pe mulți evrei la Domnul. Misiunea lui avea să fie asemănătoare cu a profetului Ilie, prin faptul că va încerca să-i pună pe oameni într-o relație corectă cu Dumnezeu, prin pocăință. După cum se exprimă G. Coleman Luck:

Propovăduirea lui urma să îndrepte inimile părinților nepăsători către copiii lor, făcându-i pe părinți să aibă o adevărată preocupare spirituală pentru ei. De asemenea, el avea să aducă înapoi la «înțelepciunea dreptilor» inimile copiilor neascultători și răzvrățiți.⁴³

Cu alte cuvinte, el avea să se străduiască să adune din lume un mănunchi de credincioși care să fie gata să-L întâmpine pe Domnul când se va arăta El. Aceasta este o misiune demnă de fiecare dintre noi.

Observați cum se subînțelege Dumnezeirea lui Cristos în versetele 16 și 17. În versetul 16, se spune că Ioan va **întoarce pe mulți dintre fiii lui Israel la Domnul, Dumnezeul lor**. Apoi în versetul 17 se spune că Ioan va **merge înaintea Lui**. La cine se referă pronumele personal *Lui*? Evident, la *Domnul, Dumnezeul lor* din versetul precedent. Și totuși, noi știm că Ioan a fost precursorul *lui Isus*. Prin urmare, deducția este clară: Isus este Dumnezeu.

1:18 Înaintat în vârstă, **Zaharia** s-a poticnit de caracterul neverosimil al promisiunii. Atât el, cât și soția lui erau prea bătrâni pentru a deveni părinții unui copil. Întrebarea lui plină de nedumerire a exprimat toată îndoiala adunată în inima lui.

1:19 În răspunsul său, primul lucru pe care l-a făcut îngerul a fost să se prezinte: **Gabriel** (*cel tare al lui Dumnezeu*). Deși în mod obișnuit el este descris ca arhanghel, Scriptura nu spune despre el decât că este **cel care stă în prezența lui Dumnezeu** și aduce mesaje de la Dumnezeu către om (Dan. 8:16; 9:21).

1:20 Pentru că Zaharia s-a îndoit, el și-a pierdut glasul până la nașterea copilului. Ori de câte ori un credincios se îndoiește de cuvântul lui Dumnezeu, își pierde temporar

mărturia și cântarea de pe buze. Ncredința sigilează buzele, care rămân sigilate până când revine credința, care le dă din nou glas, făcându-le să răsună de laudă și mărturie.

1:21, 22 Afară oamenii așteptau nerăbdători, căci, în mod obișnuit, preotul care ardea tămâia nu stătea atât de mult înăuntru. Când, în sfârșit, Zaharia a ieșit afară, a trebuit să comunice cu ei prin semne. Atunci ei și-au dat seama că el **avusese o viziune în templu**.

1:23 După ce s-a terminat slujba sa la templu, preotul s-a dus acasă, neputând încă să vorbească, așa cum prezisese îngerul că se va întâmpla.

1:24, 25 Când **Elisabeta** a rămas gravidă, ea s-a retras pentru cinci luni în casa ei, bucurându-se că **Domnul** a găsit de cuviință s-o elibereze de ocară de a nu avea copii.

B. Vestirea nașterii Fiului Omului (1:26-38)

1:26, 27 În luna a șasea după ce i s-a arătat lui Zaharia (sau după ce Elisabeta a rămas gravidă), **Gabriel** a reapărut — de data aceasta arătându-se **unei fecioare** pe nume **Maria** care locuia în **cetatea Nazaret**, în districtul **Galileea**. Maria era **logodită cu un bărbat al cărui nume era Iosif**, descendent din spița lui **David**, care moștenea drepturile legale la tronul lui David, cu toate că era doar un tâmplar. În vremea aceea, spre deosebire de epoca noastră, logodna avea forță de contract, neputând fi desfăcută decât printr-un decret legal, similar divorțului.

1:28 **Îngerul** s-a adresat Mariei cu cuvintele: „**Bucură-te, tu, căreia ți s-a făcut mare har**“, care ai fost mult privilegiată de Domnul. Două lucruri se desprind de aici: (1) **Îngerul nu s-a închinat Mariei**, după cum nu s-a rugat ei și (2) el **nu a spus că ea este „plină de har**“, ci că **i s-a făcut mult har**.⁴⁴

1:29, 30 Maria a fost, pe bună dreptate, tulburată de acest salut, întrebându-se ce-o fi însemnând. **Îngerul** i-a liniștit temerile, spunându-i apoi că **Dumnezeu** a ales-o să fie mama îndelung așteptatului Mesia.

1:31-33 Observați două adevăruri importante care sunt consfințite în vestirea îngerului:

Adevărata umanitate a lui Mesia — vei rămâne însărcinată și vei naște un Fiu.

Dumnezeirea Lui și misiunea Lui de Mântuitor — căruia îi vei pune numele Isus (care înseamnă *Iehova Salvatorul*).

Măreția care-L va caracteriza în toate —

El va fi mare, atât ca persoană, cât și ca lucrare.

Identitatea Sa de Fiu al lui Dumnezeu — și va fi chemat **Fiul Celui Prea-Înalt**.

Dreptul Său la tronul lui David — **Domnul, Dumnezeu Îi va da tronul tatălui Său David**. Asta stabilea că El este Mesia.

Împărăția Sa veșnică și universală — **El va împărăți peste casa lui Iacob în veci și împărăția Lui nu va avea sfârșit**.

Versetul 31 și prima parte a versetului 32 se referă, evident, la Prima Venire a lui Cristos, iar partea a doua a versetului 32 și versetul 33 descriu A Doua Sa Venire, ca Rege al regilor și Domn al domnilor.

1:34, 35 Întrebarea Mariei: „**Cum se va face acest lucru?**“ a relevat uimirea, mai degrabă decât îndoiala ei. Cum avea să nască ea un copil, când nu avusese raporturi cu nici un bărbat? Deși îngerul nu se exprimă exact cu cuvintele acestea, răspunsul la întrebarea Mariei este: *nașterea din fecioară*. Avea să fie un miracol de la **Duhul Sfânt**. El Se va coborî peste ea și puterea lui Dumnezeu o va **umbri**. La întrebarea Mariei, „**Cum?**“, exprimând neputința ei omenească de a înțelege, Dumnezeu răspunde cu „**Duhul Sfânt**“:

„**De aceea, Sfântul care Se va naște va fi numit Fiul lui Dumnezeu.**“ Aici avem declarația sublimă a întrupării. Fiul Mariei avea să fie Dumnezeu, manifestat în trup omenească. Cuvintele sunt prea sărace pentru a putea pătrunde taina nespuse de mare în care e învăluit acest adevăr.

1:36, 37 Îngerul a înștiințat-o atunci pe Maria că ruda ei, **Elisabeta**, era gravidă în luna a șasea — ea, care fusese steapă. Acest miracol avea darul de a o asigura pe Maria că **nimic nu este cu neputință la Dumnezeu**.

1:38 În cadrul unui gest de sublimă supunere, **Maria** s-a predat Domnului, lăsându-L pe El să împlinească planurile Sale minunate. Apoi **îngerul a plecat de la ea**.

C. **Maria o vizitează pe Elisabeta** (1:39-45)

1:39, 40 Nu ni se spune de ce s-a dus Maria în vizită la Elisabeta, în acest moment. Poate că pentru ca să evite scandalul ce ar fi urmat imediat ce s-ar fi răspândit în Nazaret vestea condiției în care se afla. Dacă așa au stat lucrurile, atunci primirea caldă pe care i-a făcut-o Elisabeta și bunătatea de care a dat dovadă trebuie să fi fost un gest deosebit de

mângâietor pentru Maria.

1:41 De îndată ce **Elisabeta** a auzit salutul Mariei, **i-a săltat pruncul în pântece** — un răspuns tainic, involuntar al precursorului încă născut pe lume la sosirea lui Mesia, care încă nu se născuse. **Elisabeta a fost umplută cu Duhul Sfânt**, adică El a preluat controlul asupra sa, călăuzindu-i vorbirea și acțiunile.

Despre trei persoane din capitolul 1 se spune că au fost umplute cu Duhul Sfânt: Ioan Botezătorul (v. 15); Elisabeta (v. 41); și Zaharia (v. 67).

Una din trăsăturile distinctive ale unei vieți pline cu Duhul este faptul că persoana respectivă vorbește în psalmi, intonează imnuri de slavă la adresa lui Dumnezeu și inima și buzele îi sunt pline de cântări spirituale (Ef. 5:18, 19). Prin urmare, nu ne miră faptul că întâlnim trei cântări în acest capitol, și alte două în capitolul următor. Patru din aceste cântări sunt cunoscute în general după titlul lor în latină, care reproduce primele cuvinte ale cântecelor: (1) *Salutul Elisabetei* [1:42-45]; (2) *Magnificat* (cu sensul de „magnifică“ sau „preamărește“) [1:46-55]; (3) *Benedictus* (adică „binecuvântat“) [1:68-79]; (4) *Nun Dimittis* („acum lasă să plece“) [2:29-32].

1:42-45 Vorbind sub inspirație specială, Elisabeta a salutat-o pe Maria, numind-o „**mama Domnului meu**“. În inima ei nu era nici o fărâamă de gelozie, ci numai bucurie și satisfacție deplină pentru faptul că pruncul ce nu se născuse încă avea să fie **Domnul** ei. Maria a fost **binecuvântată între femei** în sensul că s-a bucurat de privilegiul de a-L naște pe Mesia. **Rodul pântecei** ei este **binecuvântat** prin faptul că este Domnul și Mântuitorul. Biblia *nu* afirmă *niciodată* că Maria ar fi „mama lui Dumnezeu“. Deși este adevărat că ea a fost mama lui Isus și că Isus este Dumnezeu, totuși este o absurditate doctrinară ca cineva să susțină că Dumnezeu ar fi putut avea o mamă. Isus există din toată veșnicia, pe când Maria a fost o ființă omenească mărginită, cu o dată precisă de la care a început existența ei. Ea a fost mama lui Isus numai în Întruparea Lui.

Elisabeta a relatat exaltarea aparent intuitivă resimțită de copilul încă nenăscut la auzul primelor cuvinte ale Mariei. Apoi ea a asigurat-o pe Maria că credința ei avea să fie răsplătită din plin. Nădejdea ei avea să fie împlinită. Ea nu crezuse în zadar. Pruncul ei avea să se nască, conform făgăduinței.

D. Maria Îl preamărește pe Domnul

(1:46-56)

1:46-49 Imnul *Magnificat* se aseamănă cu cântarea Anei de la I Sam. 2:1-10. Mai întâi, Maria L-a lăudat pe Domnul pentru ceea ce a făcut El pentru ea (versetele 46b la 49). Observați ce spune ea (v. 48): „**toate generațiile mă vor numi binecuvântată**“. Nu ea va fi aceea care va conferi binecuvântări asupra altora, ci ea însăși va fi binecuvântată. Ea Îl numește pe Dumnezeu **Mântuitorul** ei, infirmând ideea potrivit căreia Maria ar fi fost fără păcat.

1:50-53 În al doilea rând, ea L-a lăudat pe Domnul pentru că **îndurarea Lui este din generație în generație peste cei ce se tem de El**. El îi răstoarnă pe cei puternici și-i înalță pe cei smeriți. Pe flămânzi îi satură de bunătate și pe cei bogați îi scoate afară cu nimic.

1:56 După ce a stat la Elisabeta circa trei luni, Maria s-a întors în casa ei din Nazaret. Încă nu se căsătorise. Fără îndoială, ea a devenit ținta unor suspiciuni și calomnii în ținutul în care locuia. Dar Dumnezeu avea s-o răzbune, ceea ce însemna că ea putea aștepta în liniște ajutorul Lui.

E. Nașterea precursorului (1:57-66)

1:57-61 La vremea rânduită, Elisabeta a născut un fiu. Rudele și prietenii ei au fost încântați. În ziua a opta, când a avut loc circumcizia copilului, ei au considerat de la sine înțeles că acesta se va numi Zaharia, cum îl chema și pe tatăl lui. Când mama lui le-a spus că pruncul se va numi Ioan, ei s-au mirat, deoarece nici una din rudele sale nu mai purtase numele acesta.

1:62, 63 Încercând să afle hotărârea finală a lui Zaharia, ei au comunicat cu el prin semne. (Asta arată că el nu era numai mut, ci și surd.) Cerând o tăblie de scris, el a rezolvat chestiunea, precizând că pruncul se va numi Ioan. Oamenii s-au minunat.

1:64-66 Dar mirarea le-a fost și mai mare când au observat că lui Zaharia i s-a redat graiul, de îndată ce a scris cuvântul „Ioan“. Vestea s-a răspândit repede în tot ținutul muntos al Iudeii, oamenii gândindu-se la lucrarea pe care o va desfășura acest copil neobișnuit. Ei știau că harul Domnului era cu acest copil.

F. Profeția lui Zaharia cu privire la Ioan (1:67-80)

1:67 Eliberat, de-acum, de cătușele necredinței și umplut cu Duhul Sfânt, Za-

haria a primit inspirația să rostească un imn elocvent de laudă, presărat cu numeroase citate din Vechiul Testament.

1:68, 69 *Lăudat să fie Domnul pentru ceea ce a făcut*. Zaharia și-a dat seama că nașterea fiului său Ioan a indicat iminența venirii lui Mesia. El s-a referit la venirea lui Cristos ca un fapt împlinit, deși nu avusese încă loc. Credința l-a învrednicit să spună că **Dumnezeu** Și-a cercetat și răscumpărat deja poporul, trimițându-L pe Răscumpărătorul. Iehova a ridicat **un corn al mântuirii** în casa regală a lui David. (Cornul conținea untdelemnul pentru ungerea regilor. Prin urmare, ar putea însemna aici: un *Rege* al mântuirii, descins din spița regală a lui David. Sau ar putea însemna un simbol al puterii și astfel „un Mântuitor puternic.“)

1:70, 71 *Lăudat să fie Dumnezeu pentru că împlinește profețiile!* Venirea lui Mesia fusese prezisă de **sfinții profeți... de la începutul lumii**. Sensul ar fi: mântuire de dușmanii cuiva și adăpost de vrăjmași.

1:72-75 *Lăudat să fie Dumnezeu pentru credincioșia cu care își împlinește făgăduințele*. Domnul încheiase un legământ necondiționat de mântuire cu Avraam. Făgăduința aceasta a fost împlinită prin venirea seminței lui Avraam, adică Domnul Isus Cristos. Mântuirea adusă de El a fost atât externă, cât și internă. Pe plan extern, ea a însemnat izbăvirea din mâna dușmanilor lor. Pe plan intern, a însemnat slujirea Lui cu frică, în sfințenie și neprihănire.

G. Campbell Morgan contribuie cu două gânduri foarte pătrunzătoare la explicația acestui pasaj.⁵ Mai întâi, el scoate în evidență corelația izbitoare dintre numele lui Ioan și tema cântării — ambele sunt marcate de harul lui Dumnezeu. Apoi el găsește aluzii la numele lui Ioan, Zaharia și Elisabeta în versetele 72 și 73.

Ioan — făgăduința îndurării (v. 72).

Zaharia — pentru a-și aduce aminte (v. 72).

Elisabeta — jurământul (v. 73).

Harul lui Dumnezeu, așa cum este vestit de Ioan, rezultă din faptul că Dumnezeu își aduce aminte de jurământul făcut în sfântul Său legământ.

1:76, 77 *Misiunea lui Ioan, vestitorul Mântuitorului*. Ioan avea să fie **profetul** Celui Prea Înalt, care urma să pregătească inimile oamenilor pentru venirea Domnului și să vestească mântuirea poporului Său, prin iertarea păcatelor lor. Din nou vedem aici cum referirile la Iehova din Vechiul Testa-

ment se aplică în Noul Testament la Isus. Maleahi prezisese că un sol va pregăti calea înaintea lui Iehova (3:1). Zaharia îl identifică pe Ioan drept solul respectiv. Noi știm că Ioan a venit să pregătească calea înaintea lui Isus. Concluzia evidentă care se desprinde de aici este că Isus este Iehova.

1:78. 79 *Venirea lui Cristos este asemănată cu răsăritul soarelui.* Veacuri de-a rândul, lumea zăcuse în întuneric. Acum, prin îndurarea plină de duioșie a lui Dumnezeu, aveau să mijască în curând zorii mântuirii, în Persoana lui Cristos, care va străluci peste neamurile aflate în întuneric și în umbra morții, călăuzind picioarele Israelului pe calea păcii (vezi Maleahi 4:2).

1:80 Acest impresionant capitol se încheie cu afirmația de o remarcabilă simplitate, potrivit căreia **copilul** creștea fizic și spiritual, rămânând în pustiu până în ziua apariției sale publice în fața națiunii Israel.

G. Nașterea Fiului Omului (2:1-7)

2:1-3 Cezar August a dat un decret să se facă recensământul în toată lumea — adică pe tot cuprinsul imperiului său. Acest recensământ a fost făcut mai întâi pe vremea când Quirinius era guvernator al Siriei. Mulți ani acuratețea și veridicitatea evangheliei lui Luca au fost puse la îndoială, datorită acestei referiri la Quirinius. Săpăturile arheologice ulterioare au scos însă la iveală mărturie care confirmă textul evangheliei. Din punctul său de vedere, Cezar August își demonstra supremația peste lumea greco-romană. Dar din punctul de vedere al lui Dumnezeu, acest împărat neevreu nu era altceva decât o marionetă menită să contribuie la propășirea programului divin (vezi Prov. 21:1).

2:4-7 Decretul lui August i-a adus pe Iosif și pe Maria la Betleem exact în momentul în care urma să se nască Mesia, ca împlinire a profeției de la Mica 5:2. Betleem era înțesat de lume când au sosit ei din Galileea. Singurul loc în care au putut trage a fost grajdul unui han. Acest fapt a fost un semn prevestitor al modului în care aveau să-L primească oamenii pe Mântuitorul. Pe când se afla cuplul de la Nazaret în acel loc, Maria a născut Întâiului ei Fiu. Înfașurându-L în scutece, ea L-a așezat cu dragoste în iesle.

Așa a vizitat Dumnezeu planeta noastră, în Persoana unui prunc lipsit de apărare, în condițiile insalubre ale unui grajd! Ce fapt uimitor! — așa cum subliniază și Darby:

cruce iar în intervalul dintre aceste două momente nu a avut unde să-și plece capul.⁶

H. Îngerii și păstorii (2:8-20)

2:8 Primele semne cu privire la nașterea aceasta unică nu au fost împărtășite liderilor religioși de la Ierusalim, ci **păstorilor** conțemplativi de pe dealurile Iudeii — oameni smeriți, care își făceau conștiincios datoria. Iată ce are S. Stewart de spus în această privință:

Oare nu ne izbește semnificația extraordinară a faptului că unor oameni obișnuiei, ocupați cu treburile lor obișnuite, li s-a dat să vadă prima oară slava venirii lui Isus? Asta ne învață, în primul rând, că la locul datoriei noastre — oricât de umil ar fi acesta — ni se dăruiește viziunea. Și mai înseamnă, în al doilea rând, că oamenilor care au păstrat în gândurile și purtările lor acea pioșenie simplă dar nespuse de profundă a vieții, celor care nu și-au pierdut inima de copil, li se deschid cel mai lesne porțile Împărăției.⁷

2:9-11 Un înger al Domnului s-a apropiat de păstori și o lumină strălucitoare și slăvită a strălucit în jurul lor. Când ei au fost umpluți de spaimă, îngerul i-a mângâiat și le-a adus vestea minunată, dătătoare de mare bucurie pentru toți oamenii. Chiar în ziua aceea, în cetatea Betleemului, din apropiere, avea să se nască un copil. Acest copil era Mântuitorul, care este Cristos Domnul! În aceste câteva cuvinte se cuprinde toată teologia. Mai întâi, El este **Mântuitor**, fapt exprimat prin numele de Isus. Apoi El este **Cristosul**, adică Unsul lui Dumnezeu, Mesia al Israelului. Și, în fine, El este **Domnul** — Dumnezeu manifestat în trup.

2:12 Cum aveau să-L recunoască păstori? Îngerii le-au dat un semn dublu. Mai întâi, Pruncul avea să fie înfașurat în scutece. Dar ei mai văzuseră copii înfașurați în scutece. Însă îngerii tocmai vestiseră că Pruncul era Domnul. Nimeni nu-L mai văzuse pe Domnul ca un Prunc mic înfașurat în scutece. A doua parte a semnului consta în faptul că El avea să fie culcat într-o iesle. Nu cred că păstori mai văzuseră un copil nou-născut într-un loc atât de neverosimil. Iată la ce înjosire a fost supus Domnul vieții și al slavei, când a venit în lumea noastră! Minte noastră nu poate concepe cum de Creatorul și Susținătorul universului a pătruns în istoria omenirii nu ca un erou militar, ci ca un Copilaș nou născut. Dar, oricât de neașteptat ar părea, este adevărul Întrupării.

El Și-a avut obârșia într-o iesle, a sfârșit pe

2:13, 14 Deodată, extazul cerului n-a mai putut fi reținut în frâu. O mulțime de oaste cerească și-a făcut apariția, lăudându-L pe Dumnezeu. Cântarea lor, cunoscută azi sub numele de *Gloria in Excelsis Deo*, surprinde semnificația deplină a nașterii Pruncului Sfânt. Viața și lucrarea Sa aveau să aducă slavă lui Dumnezeu în cerurile preainalte și pace pe pământ, bunăînvoire față de oameni sau poate oamenilor în care El își găsește toată plăcerea.⁸ Oamenii în care Dumnezeu își găsește plăcerea sunt cei care se pocăiesc de păcatele lor și-L primesc pe Isus Cristos ca Domn și Mântuitor.

2:15-19 De îndată ce au plecat îngerii, păstorii s-au dus în grabă la Betleem, unde i-au găsit pe Maria și pe Iosif și pe Isus, în iesle. Ei au relatat cu de-amănuntul vizita îngerului, provocând multă mirare în rândurile celor din staul. Dar Maria avea o înțelegere mai profundă a ceea ce se petrecea; ea a adunat în inima ei ca pe o comoară toate aceste lucruri, meditănd asupra filcurilor așchuse în ele.

2:10 Păstorii s-au întors la turmele lor, plini de bucurie pentru tot ce au văzut și auzit, cu inimile revărsându-se de închinare la adresa lui Dumnezeu.

I. Circumcizia și dedicarea lui Isus (2:21-24)

Cel puțin trei ritualuri sunt descrise în acest pasaj:

1. Mai întâi, a fost circumcizia lui Isus. Aceasta a avut loc pe când El avea opt zile. A fost un semn al legământului pe care l-a încheiat Dumnezeu cu Avraam. În aceeași zi, potrivit tradiției ebraice, I s-a dat Copilului un Nume. Îngerul îi instruiseră pe Maria și pe Iosif să-L numească **ISUS**.

2. A doua ceremonie a constat în **purificarea Mariei** — act care a avut loc la patruzeci de zile după nașterea lui Isus (vezi Lev. 12:1-4). În mod obișnuit, părinții trebuiau să aducă un miel, ca jertfă de ardere de tot, și un pui de porumbel sau turturea, ca jertfă de păcat.

Dar în cazul celor săraci, se făcea o derogare, aceștia putând aduce „o pereche de turturele sau doi pui de porumbel“ (Lev. 12:6-8). Faptul că Maria nu a adus un miel, ci numai doi pui de porumbel denotă sărăcia în care s-a născut Isus.

3. Al treilea ritual a fost prezentarea lui Isus la templul din **Ierusalim**. Inițial, Dumnezeu decretase că întâiul născut de parte bărbătească îi aparține Lui; fiii întâi născuți

trebuiau să formeze ceata preoților (Ex. 13:2). Ulterior, El a ales seminția lui Levi ca membrii acesteia să slujească de preoți (Ex. 28:1, 2). Apoi părinții îl puteau „răscumpăra“ pe întâiul lor fiu născut prin plata a cinci sicli. Asta au făcut ei când L-au închinat Domnului.

J. Simeon ajunge să-L vadă pe Mesia (2:25-35)

2:25, 26 Simeon aparținea rămășiței evlavioase de evrei care așteptau venirea lui Mesia. Lui i s-a revelat de către Duhul Sfânt că nu va muri până nu va vedea pe Cristosul (sau Unsul) Domnului. „Secretul Domnului este cu cei care se tem de El“ (Ps. 25:14). Celor care umblă în părtașie tăcută, contemplativă cu Dumnezeu El le oferă o tainică împărtășire a cunoștinței divine.

2:27, 28 Simeon a intrat în templu exact în ziua în care părinții lui Isus L-au prezentat lui Dumnezeu. Simeon a fost instruit în chip supranatural cu privire la faptul că acest Copil era Mesia cel Făgăduit. Luându-L pe Isus în brațe, el a rostit memorabila cântare cunoscută astăzi sub denumirea de „Nunc Dimittis“ (*Acum eliberează, în pace... pe robul tău...*).

2:29-32 Esența cântării este următoarea: **Doamne, acum Tu mă lași să plec în pace, căci am văzut mântuirea Ta în Persoana acestui Copil, Răscumpărătorul promis, așa cum mi-ai făgăduit. Tu L-ai rânduit să aducă mântuire tuturor claselor de oameni. El va fi o lumină care va aduce revelație Neamurilor (Prima Sa Venire) și va străluci în slavă asupra poporului Tău Israel (A Doua Sa Venire).** Simeon era pregătit acum să moară, după ce îl întâlnise pe Domnul Isus. Boldul morții a fost îndepărtat.

2:33 Luca păzește cu strășnicie doctrina Nașterii din Fecioară, cu formularea aceasta precisă: **Iosif și mama Lui**, formulă păstrată de versiunea King James, pe baza majorității manuscriselor.⁹

2:34, 35 După această izbucnire inițială de slavă la adresa lui Dumnezeu, pentru Mesia, **Simeon i-a binecuvântat pe părinți**, rostind apoi cuvinte profetice Mariei. Profetia e compusă din patru părți:

1. **Pruncul acesta este rânduit spre prăbușirea și ridicarea multora în Israel.** Cei aroganți, nepocăiți și necredincioși vor cădea și vor fi pedepsiți. Cei care se smeresc, se pocăiesc de păcatele lor și-L primesc pe Isus se vor ridica și vor fi binecuvântați.

2. **Pruncul era destinat să fie un semn**

care va stârni împotrivire. Persoana lui Cristos urma să fie învăluită într-o semnificație specială. Însăși prezența Sa pe pământ era o dovadă puternică de a demonstra împotriva păcatului și a nelegiuirii, provocând astfel profundă animozitate în inima omenească.

2. Chiar sufletul tău va fi străpuns de o sabie... Simeon prezicea prin aceste cuvinte durerea cumplită care avea să inunde inima Mariei, când avea să-și vadă Fiul răstignit (Ioan 19:25).

4. ...ca să se descopere gândurile multor inimi. Modul în care reacționează cineva față de Mântuitorul este un indiciu al motivațiilor și afecțiunilor sale lăuntrice.

Astfel, cântarea lui Simeon include ideile de: piatră de încercare, piatră de poticnire, piatră de sărit și sabie.

K. Profeteasa Ana (2:36-39)

2:36, 37 Profeteasa Ana făcea parte, ca și Simeon, din rămășița credincioasă a lui Israel, care aștepta venirea lui Mesia. Ea provenea din **semnția lui Așer** (care înseamnă *fericit, binecuvântat*), unul din cele zece triburi duse în captivitate de asirieni în anul 721 î.Cr. Ana trebuie să fi avut peste o sută de ani, deoarece fusese căsătorită timp de **șapte ani**, apoi a rămas văduvă timp de **optzeci și patru de ani**. Ca profeteasă, negreșit ea va fi primit revelații divine, slujind de purtător de cuvânt al lui Dumnezeu. Ea își îndeplinea cu credincioșie serviciile publice de la templu, închinându-se cu posturi și cu cereri, **zi și noapte**. Vârsta ei înaintată nu a împiedicat-o să-L slujească pe Domnul.

2:38 După ce Iosif și Maria și-au împlinit ritualurile de purificare și dedicare, ei s-au întors în Galileea, în orașul lor de naștere, Nazaret. Luca nu menționează vizita magilor sau fuga în Egipt.

L. Copilăria lui Isus (2:40-52)

2:40 Dezvoltarea normală a copilului Isus este prezentată după cum urmează: sub aspect *fizic*, **El creștea și se întărea în duh**.¹⁰ El a parcurs etapele obișnuite ale dezvoltării fizice, învățând să umble, să vorbească, să se joace și să muncească. Din această cauză, El e pe deplin capabil să simtă alături de noi fiecare etapă a propriei noastre dezvoltări. Apoi *mental* El a fost **umplut cu înțelepciune**. Isus nu a învățat doar să citească, să socotească, însușindu-și cunoștințele disponibile pe vremea aceea, ci a crescut în **înțelepciune**, adică în aplicarea în practică

a acestor cunoștințe la problemele vieții. Din punct de vedere *spiritual*, **harul lui Dumnezeu era peste El**. El umbla în părtașie cu Dumnezeu și Se buzia pe Duhul Sfânt. El studia Biblia, petrecea timp în rugăciune și își găsea toată plăcerea în împlinirea voinței Tatălui Său.

2:41-44 Un băiat evreu devine fiul legii la vârsta de doisprezece ani. Când Domnul nostru a împlinit vârsta de doisprezece ani, familia Sa a efectuat pelerinajul anual la Ierusalim, în vederea Paștelui. Dar la înapoiere spre Galileea, membrii familiei Sale n-au observat că Isus nu era printre ei. S-ar putea ca acest lucru să ni se pară ciudat, dacă nu ținem seama de faptul că familia călătorește, probabil, în cadrul unei mari caravane. Și astfel, ei au presupus că Isus venea împreună cu alți tineri de vârsta Lui.

Înainte de a ne grăbi să-i condamnăm pe Iosif și pe Maria, să nu uităm cât de ușor este pentru noi, cei de azi, să efectuăm un drum de o zi, presupunând că Isus este în compania noastră, pentru a ne da ulterior seama că am pierdut contactul cu El, datorită vreunui păcat nemărturisit din viața noastră. Pentru a restabili contactul cu El, trebuie să ne întoarcem la punctul în care s-a întrerupt părtașia, mărturisindu-ne păcatul și apoi lăsându-ne de el.

2:45-47 Întorcându-se la Ierusalim, îngrijorați, părinții L-au găsit pe Isus în templu, stând printre învățători, ascultându-i și punând întrebări. Nu găsim în text nici o aluzie potrivit căreia El s-ar fi purtat ca un copil precoce, polemizând cu bătrânii Lui. Mai degrabă, El și-a asumat locul unui copil normal, învățând în smerenie și liniște tot ce aveau dascălii Lui să-L învețe. Și totuși, în cursul acestor desfășurări, negreșit I s-au pus unele întrebări, deoarece se spune că oamenii **rămăneau uimiți de priceperea și răspunsurile Lui**.

2:48 Chiar și părinții Lui au rămas uimiți când L-au găsit pe Isus participând în mod atât de inteligent la o discuție cu unii care erau mult mai vărsnici decât El. Și totuși **mama Lui** a exprimat neliniștea și iritarea acumulate anterior, când L-a muștrat. Oare El nu știa cât de multă îngrijorare le-a provocat?!

2:49 Răspunsul Domnului, care constituie prima consemnare a cuvintelor Sale, a demonstrat că El era pe deplin conștient de identitatea Sa de Fiu al lui Dumnezeu și de misiunea Sa. „**De ce M-ați căutat? Oare nu știți că trebuie să fiu în cele ale Tatălui**

Meu?“ Ea a spus: „Tatăl Tău și cu mine.“
El a spus: „**în cele ale Tatălui Meu.**“

2:50 Cu acea ocazie ei nu au înțeles ce a vrut să spună prin remarcă Sa critică. Nu erau deloc niște cuvinte obișnuite, pentru un băiat de doisprezece ani!

2:51 În orice caz, toți membrii familiei erau acum din nou împreună, putându-se întoarce la Nazaret. Excelența morală a lui Isus rezultă și din cuvintele: „și le era supus“. Fiind Creatorul universului, totuși El Și-a luat locul smerit de Copil ascultător în această familie umilă de evrei. **Dar tot timpul mama Lui păstra toate cuvintele acesteia în inima ei.**

2:52 Din nou ni se descrie adevărata umanitate a Domnului și dezvoltarea Sa:

1. Dezvoltarea Sa pe plan mental — **creștea în înțelepciune.**
2. Dezvoltarea Sa pe plan fizic — **creștea în statură.**
3. Dezvoltarea Sa spirituală — **și în har față de Dumnezeu.**
4. Dezvoltarea Sa socială — **în har față de oameni.**

El era absolut desăvârșit în toate aspectele dezvoltării Sale. Aici firul narativ al lui Luca trece sub tăcere cei optsprezece ani petrecuți de Domnul Isus la Nazaret, ca Fiu al unui tâmplar. Dar din acești ani noi învățăm importanța pregătirii și instruirii, necesitatea de a avea răbdare și valoarea muncii fizice. De asemenea, învățăm să ne împotrivim ispitei de a sări de la nașterea spirituală la lucrarea publică, fără o pregătire intermediară. Cei care nu au o copilărie normală pe plan spiritual, urmată de o adolescență, vor întâmpina tot felul de pericole în viața și mărturia lor ulterioară.

III. PREGĂTIREA FIULUI OMULUI PENTRU A SLUJI

(3:1-4:30)

3:1, 2 Fiind istoric, Luca identifică anul în care a început Ioan să predice, numind liderii politici și religioși care se aflau pe vremea aceea la putere — un împărat (**Cezar**) un guvernator, trei având titlul de **tetrarhi** și doi **mari preoți**. Dregătorii politici menționați aici constituie un indiciu al mâinilor de fier cu care era condus Israelul pe vremea aceea, starea de subjugare în care se găsea. Faptul că în acest timp existau doi mari preoți în Israel demonstra starea de dezordine pe plan religios și politic în care se găsea poporul Israel. Deși în ochii lumii erau oameni mari, în fața lui Dumnezeu aceștia

erau oameni răi, lipsiți de scrupule. Prin urmare, când a dorit să le vorbească, El a ocolit palatul și sinagoga, trimițând mesajul Său lui **Ioan, fiul lui Zaharia, în pustiu.**

3:3 Imediat Ioan a început să străbată toată regiunea din jurul Iordanului, probabil în apropiere de Ierihon. Acolo el a chemat poporul Israel să se pocăiască de păcatele sale, pentru a putea primi iertarea și astfel să fie pregătiți pentru venirea lui Mesia. De asemenea el i-a chemat pe oameni să se boteze, ca semn exterior al faptului că s-au pocăit cu adevărat. Ioan era un profet adevărat, întruchiparea conștiinței, condamnând păcatul și chemându-i pe oameni la reînnoire spirituală.

3:4 Misiunea sa a constituit o împlinire a profeției de la **Isaia 40:3-5**. El era **glasul celui ce strigă în pustiu**. Din punct de vedere spiritual, Israel era un pustiu în acest punct din istoria lui. Ca națiune, era aridă și împietrită, neaducându-I lui Dumnezeu nici o roadă. Pentru a se putea pregăti pentru venirea Domnului, oamenii trebuiau să treacă printr-o schimbare morală. Pe vremea aceea, când venea un rege în vizită, se făceau tot felul de pregătiri minuțioase, se netezeau drumurile, ca să i se ușureze cât mai mult deplasarea. Tocmai aceasta i-a chemat Ioan pe oameni să facă, numai că nu se puneau problema unei reparații literale a drumurilor, ci o pregătire a inimii lor pentru a-L primi pe El.

3:5 Efectele venirii lui Cristos sunt descrise după cum urmează:

Orice vale va fi umplută — cei care se pocăiesc cu adevărat vor fi mântuiți și satisfăcuți.

Orice munte și deal vor fi coborâți — cu alte cuvinte, oamenii din categoria cărturarilor și fariseilor, care erau aroganți și infumurați, aveau să fie smeriți.

Locurile strâmbe vor fi îndreptate — oamenii necinstiți, de genul vameșilor, aveau să treacă printr-o îndreptare a caracterului lor.

Drumurile accidentate aveau să fie nivelate — respectiv, ostașii și alte persoane de genul lor, cu temperamente aprinse și obiceiuri necioplite, aveau să fie îmblânziți și cizelați.

3:6 Rezultatul final al tuturor acestor schimbări va fi faptul că toată suflarea — atât evreei, cât și Neamurile — aveau să vadă **mântuirea lui Dumnezeu**. La prima Sa venire, mântuirea a fost oferită tuturor oamenilor, deși nu toți L-au primit. Când va veni

El a doua oară, să domnească, versetul acesta își va găsi împlinirea deplină. Atunci întregul Israel va fi mântuit iar Neamurile vor beneficia și ele din binecuvântările glorioasei Sale împărății.

3:7 Când au ieșit mulțimile de oameni să fie botezați de Ioan, el și-a dat seama că ei nu erau sinceri. Unii doar se prefăceau că doresc neprihănirea, fără să manifeste o sete și o foame adevărată după aceasta. Acestor oameni Ioan li se adresează cu expresia **pui de vipere**. Întrebarea: „**Cine v-a prevenit să fugiți de mânia care vine?**“ presupune că Ioan nu i-a prevenit. Mesajul lui a fost adresat celor care erau dispuși să-și mărturisească păcatele.

3:8 Dacă doreau să se pună cu adevărat în ordine față de Dumnezeu, ei trebuiau să demonstreze că s-au pocăit cu adevărat, etalând o viață schimbată. Pocăința autentică produce **roade**. Ei gândeau greșit atunci când considerau că simplul fapt că descind din **Avraam** era de ajuns pentru a fi mântuiți. Simpla înrudire a cuiva cu oameni credincioși nu-l face și pe el să fie credincios. **Dumnezeu** nu s-a limitat la descendenții fizici ai lui Avraam în împlinirea planurilor Sale; El putea să ridice copii ai lui Avraam chiar și din pietrele de pe malul râului Iordan. *Pietrele* ar putea fi aici o întruchipare a Neamurilor, pe care Dumnezeu le-ar putea transforma printr-o minune a harului în credincioși, pătruși de aceeași credință ca a lui Avraam. De fapt, asta s-a și întâmplat. Sămânța fizică a lui Avraam, ca națiune, L-a respins pe Cristosul lui Dumnezeu. Dar multe Neamuri L-au primit ca Domn și Mântuitor, devenind astfel sămânța spirituală a lui Avraam.

3:9 **Securea a și fost înfiptă la rădăcina copilor** este o expresie figurată, prin care se înțelege că venirea lui Cristos va pune la încercare realitatea pocăinței omului. Acei indivizi care nu au manifestat roadele pocăinței vor fi condamnați.

Cuvintele și expresiile folosite de Ioan au avut efectul unor săbii: „generație de vipere“, „mânia viitoare“, „secură“, „tăiat și aruncat în foc“. Profeții Domnului nu s-au temut niciodată să spună adevărul. Ei au fost mari moralități și adesea expresiile folosite de ei au căzut asupra oemnilor aidoma lăncilor folosite de strămoșii noștri asupra dușmanilor lor (*Daily Notes of the Scripture Union*).

3:10 Profund atinși de sentimentul vino-

văției, oamenii l-au întrebat pe Ioan ce trebuie să facă, practic, pentru a demonstra realitatea pocăinței lor.

3:11-14 În versetele 11-14, el le-a oferit modalități concrete de a dovedi sinceritatea lor. În general, ei trebuiau să-și iubească aproapele ca pe ei înșiși, împărțind cu cei săraci hainele și hrana lor.

Cât despre vameși, aceștia trebuiau să fie cinstiți în toate tranzacțiile lor. Întrucât întreaga lor tagmă era cunoscută pentru necinstea ei, orice manifestare de cinste ar fi fost o dovadă foarte reală a pocăinței lor.

Și, în fine, soldații în termen trebuiau să evite trei păcate de care se făceau în special vinovați cei din armată: extorcarea de bani, defăimarea și nemulțumirea. Este important să reținem că oamenii nu erau mântuiți prin înfăptuirea acestor fapte bune, ci mai degrabă acestea constituiau dovada exterioară că inimile lor au fost puse cu adevărat într-o stare după voia lui Dumnezeu.

3:15, 16a E remarcabilă dorința lui Ioan de a sta pe planul doi. Cel puțin un timp, el ar fi putut poza ca Mesia, atrăgându-și mulți adepți. Dar el se compară cu Cristos într-o manieră cât se poate de umilă. Ioan a explicat că botezul lui este exterior, fizic, pe când cel al lui Cristos avea să fie intern și spiritual. Ioan a declarat că nu este vrednic nici măcar să dezlege cureaua sandalelor lui Mesia.

3:16b, 17 Botezul lui Cristos avea să fie **cu Duhul Sfânt și cu foc**. Lucrarea Lui avea să aibă două aspecte principale. Mai întâi, El avea să boteze credincioșii cu Duhul Sfânt — promisiune a ceea ce avea să aibă loc în ziua Rusaliilor, când credincioșii au fost botezați în trupul lui Cristos. Dar, în al doilea rând, El avea să boteze cu foc.

Din versetul 17, reiese clar că botezul cu foc este un botez al judecării. Acolo Domnul este înfățișat ca un vânturător de cereale. Pe măsură ce vântură El grâul, pleava este aruncată la o parte. Apoi este adunată și arsă.

Când Ioan s-a referit la o mulțime pestriță — în care se aflau și credincioși, și necredincioși — el s-a referit și la botezul *Duhului*, și la botezul *focului* (Mat. 3:11 și versetul de față). Când s-a referit însă numai la credincioși (vezi Marcu 1:5), el a omis botezul cu foc (Marcu 1:8). Nici un credincios adevărat nu va trece prin botezul focului.

3:18-20 Luca este gata acum să mute focarul luminii de la Ioan la Isus. Prin urmare, în versetele acestea, el rezumă restul

misiunii lui Ioan și face un salt în timp, ocupându-se de perioada întemnițării sale de către Irod. Întemnițarea lui Ioan a avut loc în realitate cu optsprezece luni mai târziu. Ioan îl certase pe Irod pentru faptul că trăia într-o relație de adulter cu cumnata lui. Irod a pus apoi vârf tuturor relelor sale anterioare, aruncându-l pe Ioan în închisoare.

B. Pregătirea prin botez (3:21, 22)

Pe măsură ce Ioan iese din atenția noastră, Domnul Isus ocupă un loc tot mai proeminent. El își începe lucrarea publică la vârsta de aproximativ treizeci de ani, fiind botezat în râul Iordan.

Reținem mai multe fapte remarcabile legate de botezul Său:

1. Toate cele trei Persoane ale Trinității sunt prezente: **Isus** (v. 21); **Duhul Sfânt** (v. 22a); **Tatăl** (v. 22b).

2. Doar Luca consemnează faptul că Isus **S-a rugat** la botezul Său (v. 21). Acest fapt este în acord cu scopul lui Luca de a-L prezenta pe Cristos ca Fiul Omului, dependent mereu de Dumnezeu Tatăl. Viața de rugăciune a Domnului nostru este o temă dominantă în evanghelia pe care o studiem acum. Domnul Isus S-a rugat aici, la începutul lucrării Sale publice. Apoi El S-a rugat când a început să fie cunoscut și urmat de mulțimi (5:16). El a petrecut o noapte întreagă în rugăciune, înainte de a-i alege pe cei doisprezece ucenici (6:12). El S-a rugat înaintea incidentului din Cezarea lui Filipi, care constituie momentul de cumpănă al lucrării sale de Învățător (9:18). Apoi El S-a rugat pe Muntele Schimbării la Față (9:28). El S-a rugat în prezența ucenicilor Săi și acest lucru a reclamat un discurs pe tema rugăciunii (11:1). El S-a rugat pentru Petru, când acesta a căzut (22:32). El S-a rugat în grădina Ghetsimane (22:41, 44).

3. Botezul lui Isus este una din cele trei ocazii în care Dumnezeu a vorbit din cer în legătură cu lucrarea propriului Său Fiu preaiubit. Timp de treizeci de ani ochiul lui Dumnezeu examinase viața fără pată trăită de Isus la Nazaret. Acum Dumnezeu Tatăl rostește verdictul: „**În Tine Îmi găsec desfătarea!**“ Celelalte două ocazii când Tatăl a vorbit public din cer au fost: Când Petru a propus s-a ridice trei corturi pe Muntele Schimbării la Față (Luca 9:35) și când au venit grecii la Filip, dorind să-L vadă pe Isus (Ioan 12:20-28).

C. Pregătirea prin împărtășirea naturii umane (3:23-38)

Înainte de a se ocupa de lucrarea publică a Domnului nostru, Luca se oprește pentru a reda genealogia Sa. Dacă Isus este cu adevărat uman, atunci El trebuie să descindă din **Adam**. Această genealogie demonstrează că El a descins din Adam. Este foarte răspândită părerea că această genealogie urmărește spița Mariei. Observați că versetul 23 nu spune că Isus a fost fiul lui Iosif, ci „**cum se credea, fiul lui Iosif**“. Dacă această opinie este corectă, atunci Eli (v. 23) a fost socrul lui Iosif și tatăl Mariei.

Majoritatea învățaților aderă la teoria genealogiei Domnului prin spița Mariei, din următoarele motive:

1. Cel mai evident este faptul că spița familiei lui Iosif este redată în evanghelia după Matei (1:2-16).
2. În capitolele de la începutul evangheliei lui Luca, Mariei i se acordă un loc mai proeminent decât lui Iosif, exact invers decât în evanghelia lui Matei.
3. Numele femeilor nu se foloseau, de obicei, în redarea spiței genealogice — ceea ce ar putea explica absența numelui Mariei.
4. La Matei 1:16 se afirmă expres că Iacov l-a născut pe Iosif. Aici la Luca nu se spune că Eli l-a născut pe Iosif. Se spune însă că Iosif a fost fiul lui Eli. *Fiu* ar putea însemna și *ginere*.
5. În textul original grec, articolul hotărât (*ton*) la genitiv apare înaintea oricărui nume din genealogie, *cu excepția unuia*: Iosif. Această remarcabilă excepție sugerează foarte concludent că Iosif a fost inclus doar pentru faptul că era căsătorit cu Maria.

Deși nu este nevoie să examinăm genealogia în amănunt, se cuvine să notăm câteva puncte importante:

1. Lista aceasta arată că Maria a descins din **David** prin fiul său **Natan** (v. 31). În evanghelia lui Matei, Isus a moștenit dreptul *legal* la tronul lui David, prin Solomon.

Ca Fiu legal al lui Iosif, Domnul a împlinit acea parte a legământului încheiat de Dumnezeu cu David care îi făgăduia că tronul lui va dăinui în veac. Dar Isus nu putea să fie fiul real al lui Iosif fără ca prin aceasta să intre sub incidența blestemului rostit Dumnezeu asupra lui Ieconia, prin care El a decretat că nici un descendent al aceluiași rege rău nu va prospera (Ier. 22:30).

Ca Fiu real al Mariei, Isus a împlinit acea

parte a legământului încheiat de Dumnezeu cu David prin care El îi promitea să *sămânța* lui David va ocupa tronul său în veac. Și prin faptul că descindea din David prin Natan, El nu a intrat sub incidența blestemului ce a fost rostit asupra lui Ieconia.

2. **Adam** este descris drept **fiul lui Dumnezeu** (v. 38). Asta înseamnă doar că a fost creat de Dumnezeu.

3. Pare evident că spița mesianică s-a sfârșit cu Domnul Isus. *Nici o altă persoană* nu mai poate fi un pretendent legal la tronul lui David.

D. Pregătirea prin testare (4:1-13)

4:1 Nu a existat nici un moment din viața Domnului nostru în care El să nu fi fost plin de Duhul Sfânt, dar adevărul acesta este subliniat în mod deosebit în legătură cu ispitirea Sa. A fi umplut cu Duhul Sfânt înseamnă a fi predat în întregime Lui și a fi total ascultător de orice cuvânt al lui Dumnezeu. Persoana care este umplută cu Duhul este goliță de orice păcat de care devine conștientă, precum și de eul propriu. Este omul în care locuiește din plin Cuvântul lui Dumnezeu. Pe când se întorcea Isus de la Iordan, unde fusese botezat, El a fost condus de Duhul în pustiu — probabil în Pustiul Iudeii, pe coasta de vest a Mării Moarte.

4:2, 3 Acolo El a fost ispitit timp de patruzeci de zile de către diavolul — zile în care Domnul nostru nu a mâncat nimic. La sfârșitul celor patruzeci de zile, a venit ispita, prezentată sub trei aspecte, care sunt mai accesibile înțelegerii noastre. În realitate, ispitierea a avut loc în trei locuri diferite — în pustiu, pe munte și în templul din Ierusalim. Adevărata natură umană a lui Isus s-a oglindit prin cuvintele: **a flămânzit**. Aceasta a fost ținta primei ispite a Satanei, care a sugerat ca Domnul să recurgă la puterea Sa divină pentru a-Și stămpăra foamea trupească. Subtilitatea ispitei a constat în faptul că actul în sine a fost perfect legitim. Dar ar fi fost greșit ca Isus să-și stămpere foamea printr-un act de ascultare față de Satan. El trebuia să procedeze conform vocii Tatălui Său.

4:4 Isus S-a împotrivit ispitei, citând din Scriptură (Deut. 8:3). Și mai important decât satisfacerea foamei fizice este ascultarea de Cuvântul lui Dumnezeu. El nu a argumentat. Darby spune, în această privință: „Un singur text reduce la tăcere, atunci când este folosit în puterea Duhului. Secretul esențial al tăriei când suntem în luptă este folosirea adecvată a cuvântului lui Dumnezeu“.

4:5-7 În a doua ispită, **diavolul** l-a arătat lui Isus toate împărățiile lumii, surprinse într-o clipă. Satanei nu-i trebuie mult ca să-și arate tot ce are de oferit. Nu a oferit lumea propriu-zisă, ci împărățiile acestei lumi. Într-o anumită privință, el *are* autoritate asupra împărățiilor lumii acesteia. Datorită păcatului omului, Satan a devenit „stăpânitorul acestei lumi“ (Ioan 12:31; 14:30; 16:11), „dumnezeu acestui veac“ (II Cor. 4:4) și „prințul puterii văzduhului“ (Ef. 2:2). Dumnezeu a lăsat ca „împărățiile acestei lumi“ să devină însă într-o zi „împărățiile Domnului nostru și a Cristosului Său (Apo. 11:15). Prin urmare, Satan Îi oferea lui Cristos ceea ce oricum El avea să stăpânească, în cele din urmă.

Dar nu putea să se treacă direct la ocuparea tronului, mergând pe o „scurtătură“. Mai întâi trebuia să urmeze crucea. În planurile lui Dumnezeu, Domnul Isus trebuia să sufere, înainte de a intra în slava Sa. El nu putea realiza un scop legitim prin mijloace greșite. Sub nici o formă El nu se putea închina diavolului, indiferent care era premiul oferit.

4:8 Prin urmare, Domnul a citat din Deuteronom 6:13, pentru a arăta că, în postura lui de Om, El trebuia să se închine și să-l slujească doar lui Dumnezeu.

4:9-11 În a treia ispitire, Satan L-a dus pe Isus la Ierusalim, pe streășina acoperișului templului, sugerându-I să se arunce jos de acolo. Doar nu promisese Dumnezeu în Psalmul 91:11, 12 că Îl va păzi pe Mesia? Poate că Satan Îl ispitea pe Isus să se prezinte ca Mesia, prin săvârșirea unei fapte extraordinare de vitejie. Maleahi prezisese că Mesia avea să vină dintr-odată în templul Său (Mal. 3:1). Iată dar că Isus avea acum prilejul să se îmbrace cu faimă și renume, ca Izbăvitorul fâgăduit, fără să mai treacă pe la Calvar.

4:12 Pentru a treia oară, Isus S-a împotrivit ispitei, citând din Biblie. Deuteronom 6:16 interzice punerea la probă a lui Dumnezeu.

4:13 Pus pe fugă de sabia Duhului, diavolul L-a părăsit pe Isus până la un timp oportun. Ispitițiile vin de obicei în etape, mai degrabă decât sub forma unui șuvoi continuu.

Se cuvine din nou să facem câteva observații în legătură cu ispitirea:

1. Ordinea redată de Luca diferă de cea de la Matei. A doua și a treia ispită sunt inversate — motivul acestei inversări nefiind cunoscut de noi.

2. În toate cele trei cazuri, scopul sau

obiectivul final părea corect, dar mijlocul prin care se atingea scopul era greșit. Întotdeauna este greșit să ascultăm de Satan, să ne închinăm lui sau oricărei alte ființe create. Este greșit să-L ispitim pe Dumnezeu.

3. Prima ispită s-a referit la trup, a doua la suflet iar a treia la duh. Ele au constituit o atracție pentru pofta cărnii, pofta ochilor și mândria vieții.

4. Cele trei ispite gravitează în jurul a trei dintre cele mai puternice porniri din existența omului — apetitul fizic, dorința după putere și avere și dorința de recunoaștere publică. De câte ori nu sunt și ucenicii ispitiți și aleagă calea confortului și a tihnei, căutând un loc cu vază în lumea aceasta, urmărind să câștige o poziție suspusă în cadrul bisericii!

5. În toate cele trei ispitie, Satan a folosit un limbaj religios și astfel a îmbrăcat ispitele în haina respectabilității exterioare. Ba chiar a citat din Scriptură (v. 10, 11).

Iată ce elocvent s-a exprimat James Steward în această privință:

Studierea textului în care este redată ispita scoate în relief două puncte importante. Pe de o parte, dovedește că ispita nu înseamnă neapărat păcat. Pe de altă parte, textul ilustrează celebrele cuvinte rostite de un ucenic de mai târziu: „prin faptul că El Însuși a suferit să fie ispitit, El este capabil să-i ajute pe cei care sunt ispitiți.“ (Ev. 2:18).¹¹

Unii au sugerat că ispitirea nu ar fi avut nici un sens, dacă Isus nu ar fi fost în stare să păcătuiască. Fapt este că Isus este Dumnezeu iar Dumnezeu nu poate păcătui. Domnul Isus nu a renunțat niciodată la atributele dumnezeirii Sale. Dumnezeirea Sa a fost învăluită, în timpul vieții Sale pe pământ, dar nu a fost și nu putea fi pusă deoparte. Unii afirmă că El, ca Dumnezeu, nu putea păcătui, dar ca Om putea păcătui. Dar, El este încă și acum atât Dumnezeu, cât și Om și este de neconceput ca El să poată păcătui acum. Scopul ispitirii nu a fost acela de a vedea dacă El va păcătui, ci de a dovedi că El nu putea păcătui. Numai un Om sfânt, fără păcat putea fi Răscumpărătorul nostru.

E. Pregătirea prin învățătură (4:14-30)

4:14, 15 Între versetele 13 și 14 există un hiat de vreun an. În acest timp, Domnul a slujit în Iudeea. Singura consemnare a acestor perioade o găsim la Ioan 2-5.

Când Isus S-a întors în puterea Duhului

în Galileea, pentru a-Și începe al doilea an de slujire publică, faima Lui s-a răspândit în toată regiunea din jur. El i-a învățat pe oameni în sinagogile evreiești, fiind aclamat de oameni.

4:16-21 La Nazaret, orașul în care Și-a petrecut copilăria, Isus se ducea în mod consecvent la sinagogă în ziua de sabbat, adică sâmbăta. Citim că făcea încă alte două lucruri, în mod regulat. Se ruga cu regularitate (Lucă 22:39) și Și-a făcut obiceiul de a-i învăța pe alții (Marcu 10:1). Cu prilejul unei vizite la sinagogă, El S-a sculat să citească din Vechiul Testament. Persoana care răspundea de suluri l-a înmănat sulul pe care se afla profeția lui Isaia. Domnul a desfășurat sulul până la textul cunoscut de noi drept capitolul 61 din Isaia, de unde a citit versetul 1 și prima jumătate a versetului 2. Pasajul acesta a fost întotdeauna considerat drept o descriere a lucrării lui Mesia. Când Isus a spus: „Astăzi s-a împlinit Scriptura aceasta în auzul vostru“ El a afirmat, în maniera cea mai limpede posibilă, că El este Mesia al Israelului.

Observați implicațiile revoluționare ale misiunii lui Mesia. El a venit să se ocupe de problemele enorme care au afectat omenirea în toate veacurile:

Sărăcia. Să vestesc săracilor Evanghelia.

Durerea. Să vindec pe cei cu inima zdrobită.

Robia. Să vestesc captivilor eliberarea. Suferința. Și orbilor căpătarea vederii. Asuprirea. Să-i pun în libertate pe cei asupriți.

Pe scurt, El a venit să vestească anul de îndurare al Domnului — adică zorii unei ere noi pentru mulțimile năpăstuite ale lumii. El S-a înfățișat pe Sine ca răspuns la toate problemele cu care suntem confrunțați. Și acest lucru e valabil fie că este vorba de rele în sens fizic, fie spiritual. Cristos e răspunsul la toate.

Este semnificativ că El s-a oprit din citit la cuvintele: „să vestesc anul de îndurare al Domnului.“ El nu a adăugat restul cuvintelor de la Isaia: „...și ziua răzbunării Dumnezeului nostru.“ Scopul Primei Sale Veniri a fost să vestească anul de îndurare al Domnului. Actuala epocă a harului este timpul de îndurare și ziua mântuirii. Când se va întoarce El pe pământ a doua oară, o va face pentru a vesti ziua răzbunării Dumnezeului nostru. Observați că perioada de îndurare

re (acceptare) este numită „un an“, în vreme ce răzbunarea este *o zi*.

4:22 Oamenii au fost evident impresionați. Ei L-au vorbit de bine, fiind atrași la El de cuvintele Sale pline de har. Pentru ei era o taină faptul că tâmplarul, fiul lui Iosif, S-a dezvoltat atât de minunat.

Domnul știa că popularitatea de care Se bucura era doar de suprafață, că în realitate oamenii nu apreciau la justa valoare Persoana sau lucrarea Sa. Pentru ei, El era doar unul din tinerii lor, care reușise să Se afirme la Capernaum. El a anticipat sfatul pe care aveau să l-l ofere ei: „Doctore, vindecă-te pe Tine Însuși!“ În mod obișnuit, această parabolă ar însemna: „Fă pentru tine ceea ce ai făcut pentru alții. Vindecă-te de propria ta stare, dacă pretinzi că-i poți vindeca pe alții.“ Dar aici sensul e ușor diferit, fiind explicat în cuvintele care urmează: „Fă și aici, în patria Ta, (adică la Nazaret) ce am auzit că ai făcut în Capernaum.“ A fost o provocare batjocoritoare adresată Lui să facă minuni la Nazaret cum făcuse pretutindeni, și astfel să-Și spele presupusa rușine.

4:24-27 Domnul a răspuns, enunțând un principiu adânc înrădăcinat în afacerile oamenilor: oamenii mari nu sunt apreciați în mediul din care provin. Apoi el a citat două incidente remarcabile din Vechiul Testament, în care profeți ai lui Dumnezeu nu au fost apreciați de poporul Israel și, prin urmare, au fost trimiși la Neamuri. Când a venit o foamete mare în Israel, Ilie nu a fost trimis la văduve evreice — deși erau destule — ci a fost trimis la o văduvă neevreică din Sidon. Și deși erau mulți leproși în Israel când slujea Elisei, el nu a fost trimis la nici unul dintre ei, ci a fost trimis la neevreul Naaman, căpitan în armata siriană. Imaginați-vă ce impact au avut cuvintele lui Isus asupra minților acestor evrei! Ei, care așezau femeile, Neamurile și leproșii pe ultimul loc al scării sociale. Dar aici Domnul a așezat în mod intenționat aceste trei categorii pe locuri *superioare* evreilor necredincioși! Ceea ce a afirmat El a fost că istoria Vechiului Testament era pe punctul de a se repeta. În pofida faptului că a săvârșit atâtea minuni, El avea să fie respins, nu numai de orașul Nazaret, ci de întreaga națiune Israel. După această respingere, El avea să-Și îndrepte atenția spre Neamuri, exact așa cum procedaseră Ilie și Elisei.

4:28 Locuitorii orașului Nazaret au înțeles exact ce a vrut să spună El. Ei s-au indignat la simpla sugestie că li s-ar fi putut

acorda Neamurilor o favoare. Iată ce spune Episcopul Ryle în această privință:

„Omul urăște din răspuțeri doctrina suveranității lui Dumnezeu, pe care Cristos a enunțat-o. Dumnezeu nu avea nici o obligație să facă minuni în mijlocul lor.“¹²

4:29, 30 Locuitorii L-au scos afară din cetate și L-au dus până la sprânceana muntelui, cu intenția de a-L arunca jos în prăpastie. Negreșit aceasta a fost încă o încercare a Satanei de a-L distruge pe Moștenitorul regal, instigându-i pe locuitorii Nazaretului împotriva Lui. Dar Isus a trecut în chip miraculos prin mulțime și a părăsit cetatea. Dușmanii Lui nu au avut nici o putere de a-L opri. După câte știm, El nu s-a mai întors niciodată la Nazaret.

IV. FIUL OMULUI ÎȘI DOVEDEȘTE PUTEREA (4:31-5:26)

A. Puterea asupra unui duh necurat (4:31-37)

4:31-34 Pierderea Nazaretului a constiuit câștigul Capernaumului. Locuitorii acestui oraș au recunoscut că învățătura Lui era autorizată. Cuvintele Lui erau convingătoare și aveau un efect covârșitor. Versetele 31-41 descriu o zi obișnuită de sâbat în viața Domnului. Ele ni-L descoperă pe Învățătorul ca Stăpân asupra demonilor și a bolii. Mai întâi, El S-a dus la sinagogă, unde a întâlnit un om stăpânit de un duh necurat, de demon. Adjectivul „necurat“ este folosit adesea pentru a descrie duhurile necurate. Înseamnă că duhurile însele sunt necurate și că provoacă necurăție în viața victimelor lor. Realitatea posesiunii demonice e foarte evidentă din pasajul acesta. Mai întâi, s-a auzit un strigăt de groază: „Lasă-ne în pace!“ Apoi duhul a demonstrat că știe foarte bine cine este Isus, că El este Sfântul lui Dumnezeu, care va nimici în cele din urmă oștirile Satanei.

4:35 Isus i-a dat demonului o poruncă dublă: „Taci“ și „ieși afară din el!“ Demonul s-a supus, după ce l-a azvârlit mai întâi pe om la pământ, fără să-l vatâme însă.

4:36, 37 Oamenii au rămas *uimiți*. Prin ce se deosebeau cuvintele lui Isus de ale altor oameni, așa încât duhurile necurate îl ascultau? În ce consta acea autoritate imposibil de definit și puterea din cuvintele Sale? Nici nu e de mirare că vestea despre El s-a răspândit cu iuțeală în toată regiunea din jur!

Toate minunile fizice săvârșite de Isus

sunt imagini ale unor minuni similare săvârșite de El pe tărâm spiritual. De pildă, următoarele minuni consemnate de Luca transmit importante lecții spirituale:

Scoaterea duhurilor necurate (4:31-37) — izbăvirea de necurăție și de întinarea păcatului.

Vindecarea soacrei lui Petru de febră (4:38, 39) — ușurarea de neastâmpăr și de efectul debilitant al păcatului.

Vindecarea leprosului (5:12-16) — restaurarea stării normale, în urma efectelor respingătoare ale leprei și deznădejdea produsă de păcat (vezi și 17:11-19).

Omul paralizat (5:17-26) — eliberarea de paraliza păcatului și abilitarea în vederea slujirii lui Dumnezeu.

Învierea fiicei văduvei (7:11-17) — păcătoșii sunt morți în fărâdelegi și păcate, și au nevoie de viață (vezi 8:49-56).

Liniștirea furtunii (8:22-25) — Cristos poate controla furtunile care se abat asupra vieții ucenicilor Săi.

Legiunea de demoni din îndrăcit (8:26-39) — păcatul produce violență și inalienare mintală, ostracizându-i pe oameni și izolându-i de societatea civilizată. Domnul aduce, în schimb, decență și o minte sănătoasă, precum și părtășie cu El.

Femeia care s-a atins de poala hainei Lui (8:43-48) — sărăcia și deprimarea cauzate de păcat.

Hrănirea celor cinci mii (9:10-17) — o lume păcătoasă, înfometată după pâinea lui Dumnezeu. Cristos împlinește nevoia prin intermediul ucenicilor.

Fiul posedat de demon (9:37-43a) — cruzimea și violența păcatului, și puterea de vindecare a lui Cristos.

Femeia cu duh de neputință (13:10-17) — păcatul deformează și schilodește, dar atingerea lui Isus aduce refacere totală.

Vindecarea unui bolnav de ascită (14:1-6) — păcatul produce incomoditate, durere și primejdie.

Cerșetorul orb (18:35-43) — păcatul îi orbește pe oameni față de realitățile eterne. Nașterea din nou are drept efect deschiderea ochilor.

B. Puterea asupra febrei (4:35-43)

Următorul punct din activitatea Domnului Isus a fost vizita medicală efectuată la locuința lui Simon, unde soacra acestuia era bolnavă de febră. De îndată ce Domnul a muștrat febra, aceasta a părăsit-o. Vindecarea nu a fost numai imediată, ci și completă,

întrucât ea a putut să se ridice și să-i slujească pe cei din casă. De obicei în urma febrei o persoană rămâne slăbită și lipsită de vigoare. (Susținătorii ideii potrivit căreia preoții trebuie să fie celibatari nu vor fi prea încântați de acest pasaj, deoarece aici se spune limpede că Petru era căsătorit!)

C. Puterea asupra bolilor și demonilor (4:40, 41)

4:40 Pe măsură ce sabbatul se apropia de sfârșit, oamenii au fost eliberați de inactivitatea impusă asupra lor; ei au adus un mare număr de invalizi și demonici la Isus. Nimeni nu a venit în zadar. El i-a vindecat pe toți cei bolnavi și a scos afară demonii. Mulți din cei care susțin astăzi că posedă puteri vindecătoare își limitează minunile la câțiva candidați selectați în prealabil. Isus însă i-a vindecat *pe toți* cei care au venit la El.

4:41 Demonii alungați știau că Isus este Cristosul, Fiul lui Dumnezeu. Dar El nu a acceptat mărturia demonilor. Ei trebuiau reduși la tăcere. Ei știau că El este Mesia, dar Dumnezeu avea alte instrumente, mai bune, pentru a comunica această realitate.

D. Puterea prin propovăduirea itinerantă (4:42-44)

A doua zi, Isus S-a retras într-un loc pustiu din apropierea Capernaumului. Mulțimea L-a căutat până L-a găsit. Oamenii L-au rugat să nu plece. Dar El le-a amintit că avea de lucrat și în alte cetăți... ale Galileii. Așadar, din sinagogă în sinagogă, El s-a dus predicând vestea bună despre împărăția lui Dumnezeu. Isus Însuși era Regele. El dorea să domnească peste ei. Dar mai întâi ei trebuiau să se pocăiască. El nu voia să domnească peste un popor care refuza să se lase de păcatele sale. Acesta era obstacolul. Ei doreau să fie salvați de problemele de ordin politic, dar nu de păcatele lor.

E. Puterea prin instruirea altora: chemarea ucenicilor (5:1-11)

Mai multe lecții importante se desprind din această simplă relatare a chemării lui Petru:

1. Domnul s-a folosit de barca lui Petru ca amvon de la care să-i învețe pe oameni. Dacă-i predăm Mântuitorului averea noastră și tot ce avem, vom constata ce lucrări minunate va întreprinde El cu aceste lucruri, dându-ne pe deasupra și o frumoasă răsplată.

2. El i-a spus lui Petru exact unde se găsea un banc mare de pești — după ce

Petru și cu ceilalți trudiseră toată noaptea, fără să prindă nici un pește. Domnul atotștii-tor știe unde se află peștii. E inutil să încercăm să slujim în propria noastră putere și înțelepciune. Secretul unei lucrări creștine încununată de succes este să fim călăuziți de El.

3. Deși el însuși era pescar cu experiență, Petru a acceptat sfaturile Tâmplarului și, ca urmare, i s-au umplut năvodurile de pește. Aceasta arată valoarea inestimabilă a smereniei, a ascultării imediate și fără murmur. Demonstrează ce înseamnă să te lași învățat.

4. În apele adânci au fost umplute mrejele cu pește, până când erau gata să se rupă. Și noi trebuie să părăsim țărmlul mării, avându-ne în vâltoarea vieții. Credința își are apele sale adânci. Tot așa și suferința, durerea și pierderea. Dar tocmai acestea sunt cele care umplu mrejele de rodnicie.

5. Mreaja lor a început să se rupă iar corăbiile să se scufunde (v. 6, 7). Slujirea îndreptată spre Cristos produce probleme — dar ce probleme delectabile sunt acestea! Sunt genul de probleme care umplu de bucurie inima pescarilor adevărați!

6. Viziunea aceasta a gloriei Domnului Isus a produs în Petru un sentiment copleșitor al propriei sale nevrednicii. Tot așa s-a întâmplat și cu Isaia (6:5); tot așa cu toată plăc și cu toți cei care îl văd pe Rege în splendoarea Sa.

7. Tocmai pe când Petru era antrenat în munca sa obișnuită, la locul său de muncă, Cristos l-a chemat să fie pescar de oameni. În timp ce aștepți călăuzire, fă tot ce găsește de cuviință mâna ta să facă. Fă-o cu toată tăria ta. Fă-o din inimă, ca pentru Domnul. După cum cârma călăuzește un vas numai atunci când acesta e în mișcare, tot așa Dumnezeu îi călăuzește pe oameni atunci când ei sunt în mișcare.

8. Cristos l-a chemat pe Petru de la îndeletnicirea pescuitului de pești la aceea a pescuitului de oameni sau, mai exact, „de a-i prinde pe oameni vii“. Ce sunt toți peștii din mări și oceane față de privilegiul incomparabil de mare de a vedea un suflet câștigat pentru Cristos și pentru veșnicie?

9. Petru, Iacov și Ioan au tras bărcile la mal, au lăsat totul și L-au urmat pe Isus, într-o zi din viață când toate le-au mers de minune. Și ce plină de implicații a fost decizia lor! Poate că noi niciodată n-am fi auzit despre ei, dacă ei s-ar fi decis să rămână la bărcile lor de pescuit.

F. Puterea asupra leprei (5:12-16)

5:12 Doctorul Luca ține să menționeze faptul că acest om era plin de lepră. Era un caz avansat al bolii, omul fiind, omenește vorbind, incurabil. Credința leprosului a fost însă remarcabilă. El a spus: „Poți să mă curățești“. El nu ar fi putut adresa aceste cuvinte nici unei alte ființe omenești de pe lume. Dar el avea încredere absolută în puterea Domnului. Când a zis: „Dacă vrei“ n-a exprimat nici o îndoială cu privire la bunăvoința lui Cristos de a-l vindeca. Mai degrabă, el a venit în ipostaza unui solicitant smerit, care știe că nu are nici un drept de a cere să fie vindecat și, prin urmare, se aruncă cu totul asupra îndurării și harului Domnului.

5:13 Din punct de vedere medical, era primejdios să te atingi de un lepros, pe plan religios te profanai iar din punct de vedere social te degradai. Dar Mântuitorul nu a contractat nici o întinare. Efectul atingerii lui Isus de lepros a fost înundarea trupului acestuia de o avalanșă de forțe vindecătoare. Nu a fost o însănătoșire treptată, ci imediată, Lepra l-a părăsit pe loc. Gândiți-vă ce va fi însemnat pentru acel lepros total neputincios și lipsit de orice nădejde să fie dintr-odată vindecat, într-o fracțiune de secundă!

5:4 Isus i-a poruncit să nu spună nimă-nui despre vindecare. Mântuitorul n-a voit să atragă atenția amatorilor de senzații, a curioșilor, după cum nu a dorit să declanșeze o mișcare populară, care să-L încoroneze Rege. Mai degrabă, Domnul i-a poruncit leprosului să se ducă la preot și să-i aducă jertfa prescrisă de Moise (Lev. 14:4). Fiecare detaliu al jertfei era o referire la Cristos. Preotul avea atribuția de a-l examina pe lepros, pentru a stabili dacă a fost vindecat cu adevărat. Preotul nu putea vindeca; el nu putea decât să-l declare pe un om vindecat. Preotul acesta nu mai văzuse niciodată un lepros vindecat. Era un spectacol unic, care ar fi trebuit să-l facă să-și dea seama că Mesia a sosit, în sfârșit. Trebuia să fie o mărturie pentru toți preoții. Dar inimile lor erau orbite de necredință.

5:15, 16 În pofida instrucțiunilor Domnului de a nu face publicitate minunii săvârșite de El, vestea s-a răspândit cu iuteală și mari mulțimi de oameni au venit la El să fie vindecate. Isus adesea Se retrăgea în pustiu să se roage. Mântuitorul nostru a fost un Om al rugăciunii. E normal ca această evangheliie, care-L înfățișează ca Fiul al Omului, să aibă mai multe de spus despre viața Sa de

rugăciune decât toate celelalte evanghelii.

G. Puterea asupra paraliziei (5:17-26)

5:17 Pe măsură ce se răspândea vestea despre lucrarea lui Isus, fariseii și învățătorii legii deveneau tot mai ostili. Aici îi vedem adunați în Galileea, cu scopul evident de a găsi vreo acuzație împotriva Lui. Puterea Domnului a fost prezentă, pentru a-i vindeca pe bolnavi. De fapt, Isus avea întotdeauna puterea de a vindeca, dar nu întotdeauna existau împrejurările propice pentru ca să facă acest lucru. La Nazaret, de pildă, El nu a putut face prea multe minuni, datorită necredinței locuitorilor cetății (Mat. 13:58).

5:18, 19 Patru oameni au adus la casa unde preda Isus un paraltic așezat pe un pat. Din pricina mulțimii, ei nu au putut pătrunde în casă și atunci s-au urcat pe acoperiș. Apoi au coborât bolnavul printr-o deschidere în acoperiș, pe care au făcut-o scoțând câteva țigle.

5:20, 21 Isus a observat credința care s-a dus până la extreme, ca să atragă atenția Domnului asupra omului nevoiaș. Când le-a văzut El credința, adică credința celor patru plus cea a invalidului, i-a zis paralticului: „**Omule, păcatele îți sunt iertate**“. Această afirmație fără precedent i-a stârnit pe cărturarii și farisei. Ei știau că numai Dumnezeu poate ierta păcatele. Nefiind dispuși să recunoască că Isus este Dumnezeu, ei au invocat comiterea unui presupus păcat al blasfemiei.

5:22, 23 Domnul a purces apoi să le demonstreze că El poate într-adevăr ierta păcatul omului. Mai întâi, El i-a întrebat ce este mai ușor să spui: „Păcatele îți sunt iertate“ sau să spui: „Ridică-te și umblă!“ Într-o privință, este la fel de ușor să *spui* și una, și alta, dar nu tot atât de ușor este să *faci* și una și alta, întrucât ambele sunt imposibil de realizat omeneste. Ideea care se desprinde de aici este că, aparent, ar fi mai ușor să spui: „Păcatele îți sunt iertate“, deoarece nu se poate verifica dacă acest lucru s-a întâmplat sau nu. În schimb, dacă spui: „Ridică-te și umblă“, este foarte ușor să verifici dacă pacientul a fost vindecat.

Fariseii nu vedeau că păcatele omului au fost iertate și, în consecință, au refuzat să creadă. Prin urmare, Isus a făcut o minune pe care ei au putut s-o vadă, pentru a le demonstra că a iertat cu adevărat păcatele omului. El i-a dat paralticului puterea de a umbla.

5:24 „Dar ca să știți că Fiul Omului are putere pe pământ să ierte păcatele“ —

Titlul **Fiul Omului** subliniază umanitatea desăvârșită a Domnului. Într-un sens, noi toți suntem fii ai omului, dar titlul acesta: „Fiul Omului“, la forma articulată, îl separă pe Isus de toți ceilalți oameni care au trăit pe acest pământ. Îl descrie pe El ca Omul după voia lui Dumnezeu, Cel care este perfect din punct de vedere moral, Cel care avea să sufere, să-și verse sângele și să moară, Cel căruia I s-a încredințat stăpânirea asupra universului.

5:25 Ascultând de cuvântul Lui, paralticul s-a sculat, și-a luat rogojina pe care dormea și s-a dus acasă, slăvindu-L pe Dumnezeu.

5:26 Mulțimea a fost uluită. Oamenii au slăvit pe Dumnezeu, recunoscând că au văzut lucruri nemaipomenite în ziua aceea, adică rostirea iertării păcatelor și minunea însoțitoare, care a dovedit veridicitatea acestei rostiri.

V. FIUL OMULUI ÎȘI EXPLICĂ LUCRAREA (5:27, 28)

Levi era un vameș evreu angajat în slujba stăpânirii romane. Vameșii erau urâți de concetățenii lor, nu numai pentru că colaborau cu romanii, ci și din pricina practicilor lor necinstite. Într-o zi, pe când Levi se afla la serviciu, Isus a trecut pe acolo și l-a invitat să devină adept al Lui. Cu o promptitudine uimitoare, Levi a părăsit totul, s-a sculat și L-a urmat. Gândiți-vă la extraordinarele consecințe care au decurs din acea simplă decizie. Levi, respectiv Matei, a devenit redactorul primei evanghelii. Se merită să ascuți chemarea Lui și să-L urmezi!

B. De ce îi cheamă Fiul Omului pe păcătoși (5:29-32)

5:29, 30 Unii au lansat teoria că Levi ar fi urmărit trei scopuri, prin ospățul pe care l-a dat. Astfel, el a dorit să-L onoreze pe Domnul, să dea o mărturie publică a noii sale adeviziuni și, în al treilea rând, să-L prezinte pe Isus prietenilor săi. Cei mai mulți evrei n-ar fi stat la masă cu un grup de vameși. Isus a mâncat însă cu vameșii și păcătoșii. Desigur, El nu a fraternizat cu ei și nu a aprobat păcatele lor, nici nu și-a compromis mărturia, ci a folosit orice prilej pentru a-i învăța, mustra și binecuvânta pe oameni.

Cărturarii și fariseii¹³ L-au criticat pe Isus pentru că s-a asociat cu acești oameni disprețuiți, considerați drept drojdia societății.

5:31 Isus a răspuns că acțiunea Sa este în perfectă armonie cu scopul pentru care a venit El în lume. Nu cei sănătoși au nevoie de medic, ci doar cei bolnavi.

5:32 Fariseii se considerau neprihăniți. Ei nu aveau conștiința profundă a păcatului lor sau unei nevoi. Prin urmare, ei n-au putut beneficia de pe urma lucrării Marelui Medic. Dar acești vameși și păcătoși își dădeau seama că sunt păcătoși și că au trebuință să fie salvați de păcatele lor. Pentru oameni ca ei a venit Mântuitorul. În fapt, fariseii nu erau neprihăniți. Ei aveau trebuință să fie mântuiți la fel de mult ca vameșii. Dar ei nu erau dispuși să-și recunoască păcatele și vinovăția. Și astfel, ei L-au criticat pe Medic pentru că S-a dus la oameni ce erau grav bolnavi.

C. Explicarea motivului pentru care ucenicii lui Isus nu posteau (5:33-35)

5:33 Următoarea tactică la care au recurs fariseii a fost să-L descoasă pe Isus cu privire la datina postului. La urma urmelor, **ucenicii lui Ioan** Botezătorul urmaseră practicile de ascet ale dascălului lor. Iar adepții fariseilor țineau și ei diverse posturi ceremoniale. Dar ucenicii lui Isus nu posteau. De ce?

5:34, 35 Domnul a răspuns că de fapt nu exista nici un motiv ca ucenicii Săi să postească, atâta vreme cât El se afla încă cu ei. Aici El asociază postul cu durerea și doliul. Când avea să fie luat El de la ei, prin moartea Sa cumplită, atunci ei aveau să postească, exprimând astfel durerea și întristarea lor.

D. Trei parabole despre noua dispensație (5:36-39)

5:36 Textul evangheliei se ocupă apoi de trei parabole, care propovăduiesc faptul că a început o nouă dispensație și că nu este permis ca cea veche să fie confundată cu cea nouă.

În cadrul *primei* parabole, haina veche se referă la dispensația sistemului legii, în timp ce **haina nouă** înfățișează epoca harului. Cele două epoci sunt incompatibile. Orice încercare de a confunda legea cu harul are drept urmare alterarea ambelor. Un petec luat de la o haină nouă va strica haina nouă și nu se va potrivi nici la cea veche, atât ca aspect, cât și ca rezistență. J.N. Darby exprimă atât de plenar acest lucru: „Isus nu voia nicidecum să peticească iudaismul cu creștinismul. Firea veche și legea merg mână în mână, dar harul nu se va amesteca niciodată

cu legea, nici neprihănirea lui Dumnezeu cu cea a omului.“

5:37, 38 A doua parabolă ne învață nechibzuința de a pune vin nou în burdufuri vechi. Acțiunea de fermentare a vinului nou va exercita presiune asupra burdufului, care nu mai este elastic și nu va rezista la această presiune. Prin urmare, se va rupe iar vinul se va vărsa. Formele, tradițiile și ritualurile desuete ale iudaismului erau prea rigide pentru a cuprinde în ele bucuria, exuberanța și energia noii dispensații. Vinul nou este văzut în acest capitol ca întruchipând metodele neconvenționale ale celor patru oameni care l-au adus pe paralic la Isus, coborându-l prin acoperișul casei. El mai poate fi observat în râvna lui Levi. În schimb, burdufurile vechi sunt închistarea și formalismul rece al fariseilor.

5:39 A treia parabolă afirmă că nici un om care a băut vin vechi nu-l preferă pe cel nou, ci va spune: „Cel vechi este mai bun“. Această înfățișează reticența naturală a oamenilor de a renunța la forma veche, în favoarea celei noi; a se lepăda de iudaism și a îmbrățișa creștinismul; a abandona legea, acceptând harul; a nu mai umbla după umbre, ci a primi realitatea! După cum se exprimă Darby: „Cel care este obișnuit cu forme, cu aranjamente omeneste, cu religia părinților, etc. nu va îndrăgi niciodată principiul nou și puterea împărăției.“

E. Fiul Omului este Domn al sabatului (6:1-11)

6:1, 2 Acum ni se înfățișează două incidente care arată cât de mult a crescut între timp opoziția liderilor religioși față de Isus, apropiindu-se de punctul culminant. Primul incident a avut loc în „al doilea prim sabbat“ (traducere literală). Iată care e explicația acestui sabbat: primul sabbat era primul care venea după Paște. Al doilea era următorul care venea după el. **În al doilea sabbat după primul**, Domnul și cu ucenicii Lui au trecut prin lanuri de grâu. Ucenicii au smuls niște spice, le-au frecat în mână și au mâncat boabele de porumb. Fariseii nu puteau obiecta împotriva faptului că ucenicii au luat spice de grâu, deoarece această acțiune era permisă de lege (Deut. 23:25). Critica lor a fost îndreptată împotriva faptului că lucrul acesta s-a făcut în ziua de sabbat. Ei numeau uneori smulgerea unor spice de grâu drept recoltare iar frecarea spicelor în mână treierat.

6:3-5 Referindu-se la un incident din viața lui David, Domnul a răspuns că legea

sabatului nu a fost dată cu intenția de a interzice lucrările absolut necesare. Astfel, fiind respins și urmărit de inamic, David împreună cu oamenii lui au flămânzit. Ei au intrat în casa lui Dumnezeu și au mâncat pâinea punerii înainte, care de obicei era rezervată preoților. Dumnezeu a făcut o excepție în cazul lui David. În Israel exista păcat. Regele fusese lepădat. Legea privitoare la pâinea punerii înainte nu fusese dată niciodată cu intenția de a fi urmată orbește, așa încât regele ales de Dumnezeu să moară de foame, în loc să fie lăsat să mănânce din ea.

Aici avem o situație similară. Cristos și cu ucenicii Lui au flămânzit. Fariseii mai degrabă i-ar fi lăsat să moară de foame, decât să-i lase să culeagă spice în ziua de sabbat. Dar Fiul Omului este și Domn al sabbatului. El este Cel care a dat legea, din capul locului, și nimeni nu era mai calificat decât El să-i talmăcească înțelesurile spirituale și s-o ferească de o înțelegere greșită.

6:6-8 Al doilea incident s-a petrecut tot într-o zi de sabbat, când a avut loc o vindecare miraculoasă. Cărturarii și fariseii îl urmăreau atenți și răutăcioși pe Isus, să vadă dacă va vindeca un om cu mâna uscată în ziua de sabbat. Din experiența anterioară și din ceea ce știau despre El, ei aveau motive să creadă că-l va vindeca. Și Domnul nu i-a dezamăgit. Mai întâi, i-a cerut omului să se ridice în mijlocul mulțimii, în plină sinagogă. Această acțiune dramatică a îndreptat atenția tuturor asupra faptei ce avea să se întâmple.

6:9 Atunci Isus i-a întrebat pe farisei dacă este drept să faci bine în ziua de sabbat sau să faci rău. Dacă răspundeau corect, trebuiau să spună că era drept să faci bine în ziua de sabbat și că e greșit să faci rău. Dacă era drept să faci bine, atunci El făcea bine vindecându-l pe om. Dacă era greșit să faci rău în sabbat, atunci ei călcau sabbatul, prin faptul că complotauuciderea Domnului Isus.

6:10 Nu s-a auzit nici un răspuns din partea adversarilor. Isus i-a spus atunci omului să-și întindă mâna dreaptă uscată. (Numai doctorul Luca menționează că era mâna dreaptă.) Odată cu rostirea poruncii a fost emisă și puterea necesară pentru vindecare. În momentul în care omul a îndeplinit porunca, mâna i-a fost refăcută, devenind normală.

6:11 Fariseii și cărturarii au fost umpluți de mânie. Ei doreau să-L condamne pe Isus pentru o presupusă călcare a sabbatului. Tot ce a făcut însă El a fost să spună câteva

cuvinte și omul a fost imediat vindecat. Nu a fost implicată nici o muncă grea. Cu toate acestea, ei au uneltit moartea Sa.

Sabbatul fusese lăsat de Dumnezeu spre binele omului. Când era înțeles cum se cuvine, el nu interzicea lucrările de necesitate sau faptele de milostenie.

F. Alegerea celor doisprezece (6:12-19)

6:12 Isus a petrecut toată noaptea în rugăciune, înainte de a-i alege pe ucenici. Ce muștrare la adresa impulsivității și independenței noastre față de Dumnezeu constituie acest act al Său! Luca este, iarăși, singurul evanghelist care amintește această noapte de rugăciune.

6:13-16 Cei doisprezece pe care I-a ales El din cercul mai mare de ucenici au fost după cum urmează:

- 1. Simon, căruia i-a dat numele de Petru,** fiul lui Iona și unul dintre cei mai proeminenți apostoli.
- 2. Andrei, fratele lui.** Andrei este cel care i-a făcut cunoștință lui Petru cu Domnul.
- 3. Iacov, fiul lui Zebedei.** El a avut privilegiul de a fi cu Petru și cu Ioan pe Muntele Schimbării la Față. A fost ucis de Irod Agrippa Întâiul.
- 4. Ioan fiul lui Zebedei.** Isus i-a numit pe Iacov și Ioan „Fiii tunetului“. Acest Ioan este cel care a redactat evanghelia ce-i poartă numele și epistolele cu același nume, precum și Apocalipsa.
- 5. Filip,** originar din Betsaida, care i-a făcut cunoștință lui Natanael cu Isus. A nu se confunda cu evanghelistul Filip, din cartea Faptele.
- 6. Bartolomeu,** un alt nume al lui Natanael. Este menționat doar în această listă a celor doisprezece.
- 7. Matei,** vameșul, numit și Levi, cel care a scris prima evanghelie.
- 8. Toma,** numit și Geamănul, cel care a spus că nu va crede că Domnul a înviat, până nu va vedea dovezi concludente.
- 9. Iacov, fiul lui Alfeu.** S-ar putea să fi fost cel care a ocupat o funcție de răspundere în cadrul bisericii de la Ierusalim, după ce Iacov, fiul lui Zebedei, a fost ucis de Irod.
- 10. Simon, numit Zilotul.** Puține lucruri se cunosc despre el, în relatarea sacră.
- 11. Iuda, fiul lui Iacov.** Poate că una și aceeași persoană cu Iuda, autorul epistolei cu același nume, considerat a fi Lebeus, al cărui nume era Tadeu (Mat. 10:3; Marcu 3:18).

12 **Iuda Iscarioteanul**, despre care se crede că provenea din Kerieth, în Iuda, și astfel singurul dintre apostoli care nu era din Galileea. Cel care L-a vândut pe Domnul nostru, numit de Isus „fiul pierzării“.

Nu toți ucenicii erau oameni dotați cu un intelect strălucit sau cu capacități deosebite. Ei erau un eșantion reprezentativ al omenirii. Ceea ce-i distingea pe ei de restul oamenilor era relația lor cu Isus și atașamentul lor față de El. Ei erau probabil oameni tineri, între 20 și 30 de ani, când i-a ales Mântuitorul. În tinerețe, oamenii sunt plini de râvnă și cel mai dispuși să se lase învățați, dând dovadă de cea mai mare rezistență în fața greutăților. Domnul Isus a ales doar doisprezece ucenici, deoarece El punea mai mult preț pe calitate, decât pe cantitate. Cu condiția să obțină oameni cu un calibru corespunzător, El îi putea trimite pe aceștia în lume, urmând ca prin procesul reproducerii spirituale, aceștia să evanghelizeze lumea.

De îndată ce au fost aleși ucenicii, se impunea acum un proces temeinic de formare în principiile împărăției lui Dumnezeu. Restul capitolului de față este consacrat relieării trăsăturilor de bază care trebuie să alcătuiască caracterul și comportamentul unor ucenici ai Domnului Isus.

6:17-19 Următorul discurs este asemănător, dar nu identic cu Predica de pe Munte de la Matei 5-7. Acea predică, după cum reiese din denumirea ei, a fost rostită pe un munte. Cea de care ne ocupăm acum a fost rostită **într-un loc șes**. Prima cuvântare conținea numai binecuvântări. Cea de-a doua conține și binecuvântări, și condamnări. Mai există și alte deosebiri, legate de vocabular, de mărirea ei și de accentul cuvântării.¹⁴

Observați că mesajul acesta privind rigorile uceniciei nu a fost adresat atât **mulțimii**, cât celor doisprezece. Se pare că ori de câte ori Isus era urmat de o mare mulțime de oameni, El le punea la încercare sinceritatea, adresându-se în termeni foarte categorici. După cum s-a exprimat cineva: „Cristos mai întâi atrage, apoi cerne“.

Erau acolo oameni din toată Iudeea, din partea de sud, de la Ierusalim, din Tir și din Sidon, în nord-vestul regiunii — și Neamuri, și evrei. Bolnavii și îndrăciții s-au apropiat de Isus, ca să-L poată atinge. Ei știau că din El emana putere vindecătoare.

Este foarte important să ne dăm seama cât de revoluționar era caracterul învățăturilor lui Isus. Să nu uităm că El se îndrepta spre cruce. El avea să moară, să fie îngropat,

să învie apoi a treia zi și să se întoarcă în cer. Vestea bună a mântuirii gratuite trebuia să se răspândească în toată lumea. Răscumpărarea oamenilor depindea de accesul lor la mesaj. Cum putea fi evanghelizată lumea? Lideri pricepuți ai lumii acesteia ar fi organizat o armată de mari proporții, ar fi pus la dispoziție sume uriașe de bani și o alimentarea corespunzătoare cu provizii de alimente și toate cele necesare pentru bunăstarea și moralul oamenilor, la care, desigur, s-ar fi adăugat și un birou de relații publice!

G. Fericirile și condamnările (6:20-26)

6:20 Isus i-a ales pe cei doisprezece și i-a trimis la cei săraci, flămânzi și persecutați. Oare așa să poată fi evanghelizată lumea? Da, așa, și în nici un alt fel! Mântuitorul a început cu patru binecuvântări și patru condamnări. „**Binecuvântați sunteți voi, săracii.**“ Observați că El nu spune „binecuvântați sunt săracii“, ci „binecuvântați sunteți voi, săracii.“ Sărăcia în sine nu este o binecuvântare, ci, mai degrabă, un blestem. Aici Isus S-a referit la o sărăcie auto-impusă, de dragul Său. El nu S-a referit la cei săraci din pricina trândăviei lor ori a vreunei tragedii sau a altor motive independente de voința lor. Mai degrabă, El S-a referit la cei care aleg în mod deliberat să fie săraci, pentru a putea să-L vestească pe Mântuitorul oamenilor din jurul lor. Dacă stăm să ne gândim, este singura metodă rezonabilă de lucru. Să presupunem că ucenicii ar fi pornit la drum ca oameni bogăți. Oamenii S-ar fi strâns numaidecât sub steagul lui Cristos, în speranța de a se îmbogăți. Dar în starea în care se găseau, ucenicii nu le puteau promite oamenilor arginți și aur. Dacă venea cineva la ei, o făcea din dorința de a primi o binecuvântare spirituală. În plus, dacă ucenicii ar fi fost bogăți, nu ar mai fi fost nevoiți să se bizuie mereu pe Domnul lor și să-și demonstreze credințioșia față de El. Împărăția lui Dumnezeu este a celor care se mulțumesc cu împlinirea nevoilor lor actuale, așa încât tot ce vine pe deasupra să poată fi folosit în lucrarea Domnului.

6:21 „**Binecuvântați sunteți voi, care flămânziți acum.**“ Din nou, asta nu se referă la mulțimile vaste de oameni care suferă de malnutriție. Mai degrabă, se referă la ucenicii lui Isus Cristos, care adoptă în mod deliberat o viață de lepădare de eul propriu, pentru a putea ajuta astfel la alinarea nevoilor omenirii, atât spirituale, cât și fizice. Se referă la oamenii care sunt dispuși să

trăiască cu un regim alimentar simplu și necostisitor, așa încât, prin acest trai frugal să poată să le pună la dispoziție oamenilor evanghelia harului. Toate aceste acte de lepădare de sine vor fi răsplătite într-o zi.

„Binecuvântați sunteți voi care plângeți acum“. Nu întristarea în sine este o binecuvântare. Plânsul celor nemântuiți nu are nici un folos durabil. Mai degrabă, Isus se referă aici la lacrimile vărsate de dragul Lui. Lacrimi pentru cei aflați pe calea pierzării. Lacrimi pentru starea dezbinată și nepuțințioasă a bisericii. Toate durerile sufletești îndurate pe parcursul slujirii Domnului Isus Cristos. Cei ce seamănă cu lacrimi vor secura cu bucurie.

6:22 „Binecuvântați sunteți voi când oamenii vă vor urî, vă vor izgoni dintre ei, vă vor batjocori și vor lepăda numele vostru ca ceva rău, din cauza Fiului Omului.“ Această binecuvântare nu se adresează celor care suferă pentru propriile lor păcate sau pentru prostia lor. Mai degrabă, se referă la cei care sunt disprețuiți, excluși, excomunicați, batjocoriți și vorbiți de rău din cauza *loialității lor față de Cristos*.

Cheia dezlegării semnificației acestor fericiți se găsește în expresia: **„din cauza Fiului Omului“**. Lucruri care, în ele însele, ar fi un blestem, devin o binecuvântare, atunci când cineva este dispus să le sufere de dragul lui Isus. Mobilul trebuie să fie dragostea pentru Cristos. Altfel până și cele mai eroice sacrificii nu valorează nimic.

6:23 Persecuțiile pentru Cristos sunt un motiv de bucurie. Mai întâi, ele vor aduce o mare răsplătă persoanei respective, în cer. În al doilea rând, suferințele îl așează pe cel care le îndură în rândul iluștrilor înaintași și martori din veacurile trecute.

Cele patru binecuvântări menționate mai sus definesc persoana ideală din împărăția lui Dumnezeu — omul care trăiește o viață de sacrificiu, de austeritate, de sobrietate și de îndurare a suferințelor.

6:24 Dar, pe de altă, cele patru condamnări îi reprezintă pe cei mai puțini stimați din cadrul noii societăți a lui Cristos. Ce jalnic e să constatăm că tocmai aceștia sunt cei considerați „mari“ în lumea de azi! **„Vai de voi, bogaților...“** Există probleme grave de morală implicate în ideea de a acumula și a păstra pentru tine bogății, într-o lume în care mii de oameni mor de foame în fiecare zi și în care peste cincizeci la sută din oameni sunt lipsiți de posibilitatea de a auzi Vestea Bună a mântuirii prin credința în Isus Cris-

tos. Creștinii care sunt ispițiți să-și adune comori aici pe pământ, să pună deoparte pentru zile negre, ar trebui să ia aminte cu toată seriozitatea la aceste cuvinte ale Domnului Isus. Căci a-ți aduna bogății aici pe pământ înseamnă a trăi pentru lumea de acum, nu pentru cea viitoare. Apropos, această condamnare rostită de Domnul la adresa celor bogați demonstrează concludent că, spunând în versetul 20: „Binecuvântați sunteți voi, săracii“, El nu S-a referit la cei săraci cu duhul. Altfel, versetul 24 ar însemna: „Vai de voi, care sunteți bogați cu duhul!“ — sens cu totul absurd. Cei care dețin averi și nu le folosesc pentru îmbogățirea spirituală a altora și-au permis deja singura răsplătă pe care o vor primi vreodată: satisfacerea egoistă a dorințelor lor, în clipa de acum.

6:25 „Vai de voi, care sunteți sătui, pentru că veți flămânzi!“ Aceștia sunt credincioșii care mănâncă la restaurante scumpe, care se hrănesc cu cele mai alese bucate, care nu precupețesc nici un efort, nu se uită cât cheltuiesc, atunci când cumpără alimente. Motoul lor este: „Pentru copiii lui Dumnezeu nimic nu poate fi prea scump!“ Domnul spune însă că ei vor flămânzi, în ziua aceea, când se vor împărți răsplățile celor care au fost ucenici credincioși și au jertfit pentru El.

„Vai de voi, care râdeți acum, pentru că veți fi întristați și veți plânge!“ Această condamnare se adresează celor care trăiesc viața numai în distracții și petreceri, căutând să-și satisfacă cât mai multe plăceri. Ei se poartă ca și când viața ar fi fost făcută doar pentru ca să te distrezi în ea, să te simți bine, uitând de condiția disperată în care se găsesc toți cei fără Cristos. Cei care râd acum vor plânge și se vor întrista când vor privi în urmă, la prilejurile pe care le-au pierdut de a-L sluji pe Cristos, când vor vedea cât i-a costat, pe planul sărăciei spirituale, complacerea lor în toate desfătările eului.

6:26 „Vai de voi când toți oamenii vă vor vorbi de bine...!“ De ce? Pentru că acesta e un semn sigur al faptului că nu-ți trăiești viața pentru a vesti mesajul clar al Evangheliei. Or, evanghelia prin însăși natura ei îi ofensează pe cei nemântuiți. Cei care primesc laude din partea lumii sunt companioni de drum ai prorocilor mincinoși din Vechiul Testament, care gădilau urechile oamenilor, spunându-le doar ceea ce doreau aceștia să audă. Pe acești profeți falși îi interesa mai mult părerea bună pe care o

aveau oamenii despre ei, decât lauda lui Dumnezeu.

H. Arma secretă a Fiului Omului:

Dragostea (6:27-38)

6:27-29a Acum Domnul le descoperă ucenicilor o armă secretă, din arsenalul lui Dumnezeu — arma dragostei. Aceasta va fi una din cele mai eficiente arme în evanghelizarea lumii. Dar prin dragoste Domnul nu se referă la acea emoție umană pe care o numim, de obicei, dragoste, ci la dragostea *supranaturală*. Numai cei care sunt născuți din nou cunosc acest gen de dragoste și pot s-o manifeste în viața lor. Este absolut imposibil ca cineva care nu are în el Duhul Sfânt să dea dovadă de această dragoste. Probabil că până și un criminal își va iubi proprii copii, dar nu la iubirea aceasta se referă Domnul Isus. Trebuie făcut distincție aici între afecțiunea umană, numită dragoste, și adevărata dragoste, divină. Prima necesită doar o viață fizică. A doua necesită o viață divină. Prima ține mai mult de emoții, a doua depinde de voința cuiva. Oricine poate să-și iubească prietenii, dar se cere o dragoste supranaturală ca să-ți poți iubi dușmanii. Or, tocmai acesta este genul de dragoste (în greacă *agape*) pe care îl subliniază Noul Testament. Ea înseamnă **să faceți bine celor care vă urăsc, să-i binecuvântați pe cei ce vă blestemă și să vă rugați pentru cei ce se poartă rău cu voi; și, pe deasupra la toate, și în orice împrejurări, să întoarceți și celălalt obraz**. Iată ce spune F.B. Meyer în această privință:

În sensul ei cel mai profund, dragostea este condiția prealabilă a creștinismului. A simți față de dușmani ceea ce alții simt față de prietenii lor; a descinde ca ploaia și razele de soare, și peste cei nedrepți, ca și peste cei dreپți; a-i sluji pe cei lipsiți de atracție, ba chair pe cei respingători, în același mod în care alții îi slujesc pe cei atrăgători și frumoși; a fi întotdeauna același, nesupus unor schimbări de dispoziție, unor stări sufletești sau unor capricii; a suferi îndelung; a nu ține cont de răul pe care ți l-a făcut cineva; a te bucura de triumful adevărului; a suporta, a crede, a spera și a îndura toate lucrurile, nedând greș niciodată — iată ce înseamnă dragostea și această dragoste o realizează numai Duhul Sfânt. Noi înșine n-o putem realiza.¹⁶

Această dragoste e de neînving. Lumea îl va învinge, de obicei, pe cel care se apără, deoarece este obișnuită cu legea junglei și cu

principiul răzbunării. Dar, confruntată cu persoana care răspunde numai cu bine la orice rău care i s-a făcut, lumea nu mai știe cum să reacționeze, simțindu-se încurcată și dezorganizată de o purtare provenită, evident, din altă lume.

6:29b-31 Când este jefuită de haină, dragostea oferă și cămașa și niciodată nu întoarce spatele când e confruntată cu o nevoie reală. Când i se răpește pe nedrept averea, nu cere ca aceasta să i se restituie. Regula de aur cere să-i tratezi pe alții cu aceeași amabilitate și considerație cu care ai dori să fii tratați și tu.

6:32-34 Cei nemântuiți sunt capabili să-i iubească pe cei ce îi iubesc pe ei înșiși. Este o comportare normală, a firii, și atât de des întâlnită încât nu are nici un impact asupra lumii oamenilor nemântuiți. Băncile și instituțiile creditoare vor *face împrumuturi*, atunci când vor fi convinse că își vor putea recupera împrumuturile cu dobânda aferentă. Această acțiune nu necesită o viață divină.

6:35 Prin urmare, Isus a repetat că noi trebuie să ne iubim dușmanii, să facem bine și să dăm împrumuturi, nesperând să primim nimic înapoi. O asemenea comportare este net creștină și va constitui semnul distinctiv al celor care sunt fiii Celui Preaînalt. Desigur, nu prin aceasta *devin* oamenii aceștia fiii Celui Preaînalt. Înfierea aceasta se capătă numai prin primirea lui Isus Cristos ca Domn și Mântuitor (Ioan 1:12). Dar comportamentul descris în versetul 35 constituie *modul de manifestare* al fiilor lui Dumnezeu, prin care aceștia demonstrează că sunt fiii Lui. Dumnezeu ne-a tratat în modul descris în versetele 27-35. **El este bun cu cei nemulțumitori și răi**. Când ne purtăm în felul acesta, etalăm semnele distinctive ale celor care aparțin Lui. Arătăm că am fost născuți din Dumnezeu.

6:36 A fi milostiv înseamnă a ierta, când ai avea puterea de a te răzbuna. Tatăl Și-a arătat mila și îndurarea față de noi prin faptul că nu ne-a dat pedeapsa pe care o meritam. El vrea ca și noi să fim îndurători cu alții.

6:37 Două sunt lucrurile pe care dragostea nu le face: ea nu judecă și nu condamnă. Isus a spus: „Nu judecați și nu veți fi judecați!” Mai întâi de toate, nu trebuie să judecăm motivele oamenilor. Noi nu putem citi în inima cuiva și, prin urmare, nu avem de unde ști de ce acționează cineva într-un anumit mod. Apoi nu trebuie să judecăm lucrarea, misiunea, isprăvnicia sau slujba altui creștin (I Cor. 4:1-5). Dumnezeu este

Judecătorul în toate aceste cazuri. Și, în general, nu trebuie să-i cenzurăm pe alții. Un spirit critic, care mereu vânează greșelile altora, va viola legea dragostei.

Există însă anumite domenii în care creștinii *trebuie* să judece. Adesea trebuie să judecăm dacă unii oameni sunt creștini adevărați; altminteri, nu am fi în stare să recunoaștem un jug inegal (II Cor. 6:14). Păcatul trebuie judecat, atât în familie, cât și în adunare. Pe scurt, trebuie să judecăm, să facem distincție, între bine și rău, dar nu trebuie să atribuim motive sau să atacăm caracterul cuiva.

„**Iertați și vi se va ierta.**” Rezultă de aici că iertarea noastră depinde de disponibilitatea noastră de a-i ierta pe alții. Dar alte versete din Scriptură ne învață că atunci când Îl primim pe Cristos prin credință, suntem iertați fără plată și necondiționat. Cum se explică atunci această aparentă contradicție? Explicația constă în faptul că există două feluri de iertare — *judiciară și părintească*. *Iertarea judiciară* este acordată de Dumnezeu Judecătorul tuturor celor care cred în Domnul Isus Cristos. Ea înseamnă că plata pentru păcate a fost achitată de Cristos și păcătosul credincios nu va mai trebui să plătească el însuși. Este o iertare necondiționată.

Iertarea părintească este aceea pe care o acordă Dumnezeu Tatăl copilului Său când acesta a greșit, dar își mărturisește și se lasă de păcatul său. Ea are drept urmare refacerea părtașiei cu familia lui Dumnezeu și nu are nimic de a face cu pedeapsa (plata) păcatului. Ca Tată, Dumnezeu nu ne poate ierta atunci când noi înșine refuzăm să-i iertăm pe alții. El nu se poartă în acest mod și nu poate umbla în părtașie cu cei care se poartă așa. Este genul de iertare părintească, la care Se referă Isus prin cuvintele „**și vi se va ierta**“.

6:38 Dragostea se manifestă prin dărnici (vezi Ioan 3:16; Ef. 5:25). Slujirea creștină este o slujire în care se cheltuie. Cei care **dau** cu mână largă vor primi cu mână largă. Se recurge aici la imaginea unui gospodar încins cu un șorț în care poartă semințe. Cu cât mai departe aruncă semințele, cu atât mai bogat va fi sicerșul. El va fi răsplătit printr-o **măsură bună, îndesată, clătinată, care se va vărsa pe deasupra**.“ I se va turna în sân, adică în poală. Este un principiu constant în viață că vom secera conform cu ceea ce am semănat, că acțiunile noastre vor fi urmate de o reacție corespunzătoare și că ni se va măsura cu aceeași măsură cu care măsurăm

altora. Dacă semănăm lucruri materiale, vom secera comori spirituale de o inestimabilă valoare. Tot atât de adevărat este însă că dacă vom ține cu dinții de ceea ce avem, vom pierde acele lucruri; în schimb, dacă dăruim altora ceea ce avem, vom primi în continuare.

I. Parabola ipocritului orb (6:39-45)

6:39 În pasajul anterior Domnul Isus ne-a învățat că misiunea ucenicilor trebuia să fie marcată de dărnici. Acum El îi avertizează că ei vor fi o binecuvântare pentru alții în funcție de starea lor spirituală. Un orb nu-l poate conduce pe un altul, căci ambii vor cădea în șanț. Nu putem da ceea ce nu avem noi înșine. Dacă suntem orbi cu privire la anumite adevăruri din Cuvântul lui Dumnezeu, nu-i putem ajuta pe alții în acele domenii. Dacă există pete în viața noastră spirituală, să fim convingși că ele se vor manifesta tot ca pete și în viața celor pe care îi învățăm.

6:40 „**Ucenicul nu este mai presus de învățătorul său; dar orice ucenic desăvârșit va fi ca învățătorul său.**” Un om nu va putea preda cunoștințe pe care nu le posedă el însuși, după cum nu-i va putea conduce pe elevii sau studenții lui la un nivel superior celui ocupat de el. Cu cât mai mult îi va învăța, cu atât mai mult discipolii lui vor deveni ca el însuși. Dar propriul stadiu de dezvoltare va constitui limita superioară până la care va reuși să-i aducă el. Un învățăcel va fi **format desăvârșit** ca ucenic atunci când va deveni asemenea dascălului său. Deficiențele de doctrină sau de comportament ale învățătorului se vor transfera în viața elevilor săi iar la încheierea cursului de pregătire nu te vei putea aștepta ca ucenicii să fie mai presus de învățătorul lor.

6:41-42 Acest adevăr important este și mai puternic reliefat prin ilustrația cu paiul și bârna. Un om trece într-o zi pe lângă arie și vântul îi vâra în ochi un pai (un fir de pleavă). El se freacă la ochi, încercând să-l scoată, dar cu cât se freacă mai mult, cu atât mai iritat devine ochiul său. Tocmai atunci trece pe acolo un alt om, care vede suferința celui dintâi și se oferă să-l ajute. Dar omul acesta are în ochi o bârnă! Cum să vadă el să-l ajute pe cel cu un pai în ochi, când el însuși nu poate vedea din cauza bârnei din ochiul lui! Lecția evidentă care se desprinde de aici este că învățătorul nu va putea scoate în evidență lacunele din viața elevilor săi, dacă el însuși va avea acele lacune, în formă exagerat de mare, în propria sa viață, dar va

fi orb față de aceste lacune. Dacă dorim să-i ajutăm pe alții, viața noastră trebuie să fie mai întâi pusă în ordine. Altfel, ni se va spune: „Doctore, vindecă-te pe tine însuși!”

6:43-45 A patra ilustrație folosită de Domnul se referă la pom și roadele sale. Un pom dă roade, și bune, și rele, în funcție de ceea ce se găsește în el. Noi judecăm un pom după soiul și calitatea fructelor pe care le rodește. Tot așa este și în domeniul uceniciei. Un om care este curat din punct de vedere moral și sănătos spiritual va putea da roade de binecuvântare pentru alții, din comoara bună a inimii sale. Pe de altă parte, un om care este necurat în esența lui va scoate lucruri rele din vistieria rea a inimii lui.

Astfel în versetele 39-45 Domnul le spune ucenicilor Săi că în misiunea lor va prima caracterul. Ceea ce suntem este mai important decât tot ce am putea rosti sau face. Rezultatul final al slujirii ucenicilor va fi determinat de ceea ce sunt ei în realitate.

J. Domnul cere ascultare (6:46-49)

6:46 „De ce-mi ziceți: «Doamne, Doamne!» și nu faceți ce spun Eu?” Cuvântul *Domn* înseamnă *Stăpân*; înseamnă că El are autoritatea deplină asupra vieților noastre; înseamnă că noi suntem ai Lui și că suntem obligați să facem tot ce ne spune El. A-L numi *Domn* dar a nu-L asculta este o contradicție de o imensă absurditate. Nu este de ajuns să rostești cu buzele că-L recunoști ca Domn. Adevărata dragoste și credința autentică presupun ascultare. Nu-L iubim și nu credem cu adevărat în El, dacă nu facem ceea ce ne spune El.

Mă numiți „Calea”, dar nu Mă umblați;
Mă numiți „Viața”, dar nu Mă trăiți;
Mă numiți „Stăpân”, dar nu Mă ascultați;
Dacă vă condamna, să nu dați vina pe Mine.
Mă numiți „Pâinea”, dar nu Mă mâncați;
Mă numiți „Adevărul”, dar nu Mă credeți;
Mă numiți „Domn”, dar nu Mă slujiți.
Dacă vă condamna, să nu dați vina pe Mine.

Geoffrey O'Hara

6:47-49 Pentru a sublinia și mai mult importanța acestui adevăr, Domnul ne oferă parabola a doi zidari. Noi aplicăm de obicei această istorioară la evanghelie, afirmând că omul înțelept îl înfățișează pe cel care crede și este mântuit; în schimb, cel nechizbuit îl reprezintă pe cel care-L respinge pe Cristos și este pierdut. Desigur, aceasta e o *aplicație*

valabilă. Dar dacă vom interpreta istoria în contextul ei, vom constata că există sensuri mai profunde.

Omul înțelept este cel care vine la Cristos (mântuirea), care aude cuvintele Sale (învățătura) și le împlinește (ascultarea). El este cel care își construiește viața pe acele principii de ucenicie creștină ce sunt expuse în capitolul de față. Așa trebuie să fie clădită o viață. Când casa respectivă va fi lovită de șuvoaie și inundații, ea va rămâne în picioare, deoarece își are temelii pe stâncă, adică pe Cristos și pe învățăturile Sale.¹⁷

Omul nechizbuit este cel care aude (învățătura) dar nu pune în practică această învățatură (neascultare). El își zidește viața pe ceea ce crede el că va fi cel mai bun material, urmând principiile carnale ale acestei lumi. Când se vor năpusti vijeliile vieții, casa lui, care nu are temelie, va fi clătinată și măturată de la locul ei. Sufletul lui s-ar putea să fie salvat, dar viața sa va fi o pierdere.

Omul înțelept este cel care e sărac, flămând, care plânge și este prigonit — suferind toate acestea din cauza Fiului Omului. Lumea va numi un astfel de om prost. Isus îl numește însă înțelept.

Omul nechizbuit este cel bogat, cel care se ospătează și trăiește numai în lux, care râde cu poftă și se bucură de popularitatea tuturor. Lumea îl numește înțelept, dar Isus îl numește nechizbuit.

VI. FIUL OMULUI ÎȘI EXTINDE MISIUNEA (7:1-9:50)

A. Vindecarea robului sutașului (7:1-10)

7:1-3 La încheierea discursului Său, Isus a părăsit mulțimile și a intrat în Capernaum. Acolo a fost asaltat de bătrânii iudeilor, care veniseră să ceară ajutor pentru robul unui sutaș. Se pare că acest sutaș se purta deosebit de atent cu evreii, întrucât le construie chiar o sinagogă. Ca toți sutașii din Noul Testament, el este prezentat într-o lumină favorabilă (Luca 23:47; Fapte 10:1-48).

Mărinimia de care a dat dovadă stăpânul acesta față de robul său a fost ieșită din comun. Întrucât robul era prea bolnav ca să se poată deplasa, sutașul i-a rugat pe bătrânii evreilor să-L imploră pe Isus să-l vindece. Din textul Scripturii, reiese că acest ofițer roman este singurul care a solicitat de la Isus o binecuvântare pentru un rob.

7:4-7 Bătrânii evreilor s-au aflat într-o poziție jenantă. Deși ei înșiși nu credeau în

Isus, prietenia lor cu sutașul i-a determinat să se adreseze lui Isus, în nevoia lor. Despre sutaș au afirmat **că este vrednic**. Dar când sutașul s-a întâlnit cu Isus, a afirmat: „**Nu sunt vrednic**“, adică „Nu sunt suficient de important“.

Conform evangheliei după Matei, sutașul s-a dus direct la Isus. Aici în Luca însă i-a trimis pe bătrâni. Ambele versiuni sunt corecte. Mai întâi, i-a trimis pe bătrâni, apoi s-a dus el însuși la Isus.

Smerenia și credința sutașului sunt cu totul remarcabile. El nu s-a considerat pe sine vrednic ca Isus să-i pășească pragul casei sale. Nici nu s-a considerat vrednic să vină la Isus în persoană. Dar a avut credința că Isus va putea să vindece fără să fie prezent cu trupul. Un cuvânt din partea Lui — asta era tot ce se cerea pentru ca robul său să fie vindecat.

7:8 Sutașul a continuat, explicând că el știe cum funcționează autoritatea și responsabilitatea. Era un domeniu în care avea multă experiență. El însuși se afla sub autoritatea guvernului roman și răspundea de executarea ordinelor emise de acesta. În plus, avea soldați sub comanda lui, care ascultau imediat de poruncile lui. Sutașul și-a dat seama că Isus avea aceeași autoritate asupra bolilor pe care o avea guvernul roman asupra sa și pe care el o deținea asupra subalternilor lui.

7:9, 10 Nu e de mirare că Isus S-a minunat de credința acestui sutaș ne-evreu. Nimeni din Israel nu mai făcuse o mărturisire atât de îndrăzneată cu privire la autoritatea absolută a lui Isus. O credință atât de mare nu putea rămâne nerăsplătită. Când s-a întors în casa sutașului, au constatat că robul era perfect vindecat.

Aici întâlnim unul din cele două cazuri în care ni se spune că Isus S-a minunat. El S-a minunat de credința acestui sutaș ne-evreu și S-a minunat de necredința Israelului (Marcu 6:6).

B. Învierea fiului văduvei (7:11-17)

7:11-15 Nain era un orașel situat la sud-vest de Capernaum. Pe când Se apropia Isus de el, a văzut un cortegiu funerar pășind orașul. Singurul fiu al unei văduve cederase. Domnul a avut milă de văduva îndurerată. Atingând catafalcul pe care era purtat trupul neânsuflețit al băiatului — probabil, cu scopul de a opri înaintarea cortegiului — Isus i-a poruncit tânărului să se ridice. Imediat viața a revenit în trupul său neânsuflețit

și tânărul s-a ridicat în capul oaselor. Astfel Cel care este Domn și peste moarte, și peste boală l-a redat pe fiu, viu, mamei sale.

7:16, 17 Oamenii au fost cuprinși de spaimă, la vederea acestui miracol nemaipomenit: învierea unui mort. Ei au crezut că Domnul Isus este un mare profet, trimis de Dumnezeu. Dar când au spus: „**Dumnezeu a cercetat pe poporul Său**“, ei nu și-au dat, probabil, seama că Isus *Însuși* este Dumnezeu. „Mai degrabă, ei au considerat că minunea este dovada faptului că Dumnezeu acționa în mijlocul lor, într-o manieră impersonală. Relatarea lor privitoare la această minune s-a răspândit prin toate împrejurimile.“

În textul scris cu mână de medic al Doctorului Luca găsim consemnate trei cazuri de vindecare de către Isus a unor copii singuri la părinții lor: fiul văduvei, fiica lui Iair (8:42); și copilul posedat de demoni (9:38).

C. Fiul Omului Își asigură predecesorul (7:18-23)

7:18-20 Vestea despre minunile săvârșite de Isus a ajuns la urechile lui Ioan Botezătorul, în închisoarea din castelul Machaerus, pe malul de răsărit al Mării Moarte. Dacă Isus era într-adevăr Mesia, de ce nu-Și exercita puterea, eliberându-l pe Ioan din mâinile lui Irod? Și astfel Ioan i-a trimis pe doi dintre ucenicii lui să-L întrebe pe Isus dacă este cu adevărat Mesia sau dacă Cristosul avea să vină mai târziu. Poate ni se pare ciudat faptul că Ioan a pus la îndoială că Isus este Mesia. Dar să nu uităm că până și cei mai mari stâlpi ai credinței suferă uneori scurte alunecări de la credință. Apoi mai este și explicația deprimării sufletești în care poate cădea cineva, în urma suferinței fizice.

7:21-23 Isus a răspuns la întrebarea lui Ioan amintindu-i că El făcea minuni de genul celor pe care profeții au spus că le va face Mesia (Is. 35:5, 6; 61:1). Apoi El a adăugat, ca un fel de postscript: „**Binecuvântat este cel ce nu se poticnește din pricina Mea.**“ Aceasta ar putea fi interpretată ca un fel de mustrare; Ioan se poticnise de eșecul aparent al lui Isus de a prelua prerogativele puterii și de a se arăta oamenilor în maniera anticipată și dorită de ei. Cuvintele mai pot fi interpretate însă și ca un îndemn adresat lui Ioan să nu se lase de credință. Iată ce spune C.G. Moore în această privință:

Nu știu să existe ceasuri mai cumplite pentru credință decât acelea în care Isus a înmulțit

semnele puterii Sale, *refuzând apoi să folosească această putere...* E nevoie de mult har să auzi cum solii tăi îți spun, la întoarcerea de la Isus: „Da, El are toată puterea și tot ce ai gândit tu, dar nu a scos nici o vorbă prin care să se înțeleagă că te va scoate din închisoare...” Nici o explicație. Credința e întărită, dar ușile închisorii rămân zăvorâte. Și pe deasupra, mesajul: „Ferice de acela pentru care nu voi fi un prilej de poticnire.” Asta e totul!¹⁸

D. Fiul Omului îl elogiază pe predecesor (7:24-29)

7:24 Indiferent ce i-ar fi spus Isus în particular lui Ioan, în public nu a avut decât laude la adresa lui. Când oamenii s-au dus în număr mare în pustiul din apropierea Iordanului, ce s-au așteptat să vadă? Un oportunist șovăielnic, lipsit de coloana vertebrală? Nimeni nu l-a putut acuza pe Ioan că este o **trestic clătinață de vânt**.

7:25 S-au așteptat ei oare să vadă un playboy hollywoodian, îmbrăcat după ultimul răcnet al modei și trăind o viață de lux? Nu, căci acest gen de om trăiește la curțile regale, căutând să beneficieze de toate plăcerile palatului și să stabilească cât mai multe contacte, pentru profitul și gratificarea dorințelor lui.

7:26 Mai degrabă, oamenii au ieșit să vadă un profet — întruchiparea conștiinței — care vestea cuvântul lui Dumnezeu, indiferent cât l-ar fi costat. Într-adevăr, Ioan era mai mult decât un profet.

7:27 El însuși a fost subiectul unei profeții, și a avut privilegiul unic de a-L prezenta pe Rege. Isus a citat din Maleahi 3:1, pentru a arăta că Ioan fusese făgăduit în Vechiul Testament, dar, procedând astfel, El a făcut o interesantă schimbare de pronume. La Maleahi 3:1 citim astfel: „Iată, voi trimite pe solul Meu; el va pregăti calea înaintea Mea.” Dar Isus l-a citat în felul următor: „**Iată, Îl trimit înaintea feței Tale pe solul Meu, care îți va pregăti calea înaintea Ta.**” „Înaintea Mea” a devenit acum „înaintea Ta.” Iată cum explică Godet această schimbare:

În viziunea profetului, Cel care trimitea și Cel înaintea cui se pregătea calea sunt una și aceeași persoană, Iehova. De unde și cuvintele: *înaintea Mea* din Maleahi. Dar pentru Isus, care, atunci când se referă la El niciodată nu se confundă cu Tatăl, s-a simțit necesitatea unei distincții. Nu Iehova vorbește despre Sine, ci Iehova vorbește

despre Isus, de unde și cuvintele *înaintea Ta*. Ceea ce înseamnă că, așa cum arată citatul de mai sus, în concepția profetului, cât și a lui Isus, apariția lui Mesia este apariția lui Iehova.¹⁹

7:28 Isus a continuat să-l laude pe Ioan, afirmând că între cei născuți din femeie nu era un profet mai mare ca Ioan. Această superioritate nu s-a referit la caracterul său personal, ci la poziția sa de premergător al lui Mesia. Au existat oameni mai mari decât Ioan în ce privește râvna, onoarea și devotamentul. Dar nici unul nu a avut privilegiul de a vesti venirea Regelui. În privința aceasta, Ioan a fost unic. Totuși, Domnul a adăugat că cel mai mic din împărăția lui Dumnezeu este mai mare decât Ioan.

7:29 În acest verset vorbitorul este tot Isus, care prezintă modul în care a fost primită propovăduirea lui Ioan. Oamenii de rând și cei care recunoșteau că sunt păcătoși s-au pocăit și au fost botezați în Iordan. Crezând mesajul lui Ioan și punându-l în practică, ei au dat dreptate lui Dumnezeu, adică au considerat că e drept ca El să ceară ca israeliții să se pocăiască mai întâi, abia după aceea fiind posibil ca Cristos să domnească peste ei.

E. Fiul Omului critică generația din timpul Său (7:30-35)

7:30-34 Fariseii și învățătorii legii au refuzat să se supună botezului lui Ioan și astfel au respins programul conceput de Dumnezeu spre bunăstarea lor. În realitate, generația din care făceau ei parte, ca lideri, nu putea fi mulțumită. Isus i-a asemănat pe oamenii din această generație cu niște copii care cântau din fluier în piață. Ei nu voiau să cânte nici de nuntă, nici de înmormântare. Erau niște oameni perverși, îndărătnici, imprevizibili și refractari. Indiferent ce lucrare ar fi săvârșit Dumnezeu în mijlocul lor, ei o respingeau. **Ioan Botezătorul** le-a dat o pildă de austeritate, ascetism și lepădare de sine. Dar ei au respins această pildă, criticându-l pe Ioan și spunând că e posedat de demoni. **Fiul lui Dumnezeu** a mâncat și a băut cu **vameșii și păcătoșii**, adică S-a identificat cu cei pe care a venit El să-i binecuvânteze. Dar nici de data asta fariseii n-au fost mulțumiți, numindu-L pe Isus **un om mîncăcios și băutor de vin**. Lor nu le trebuia nici postul, nici ospățul, nici înmormântarea, nici nunta, nici Ioan, nici Isus — nimic și nimeni nu putea să-i satisfacă! Iată ce spune Ryle:

Trebuie să renunțăm la ideea de a încerca să-i mulțumim pe toți. Este un lucru imposibil de realizat — o totală pierdere de timp. Trebuie să ne mulțumim să umblăm pe urmele lui Cristos, lăsând lumea să spună ce vrea. Căci orice am face, niciodată n-am mulțumi-o, nici nu am reduce la tăcere remarcile răutăcioase ale lumii. Mai întâi, lumea i-a băgat de vină lui Ioan Botezătorul și apoi binecuvântatului Domn. Lumea va continua să caute nod în papură ucenicilor Domnului, atâta timp cât va mai rămâne măcar unul din ei pe acest pământ.²⁰

7:35 „Totuși înțelepciunea a fost îndreptățită de către toți copiii ei.“ Înțelepciunea Îl reprezintă aici chiar pe Mântuitorul. Mica minoritate de ucenici care Îl onorează pe El sunt **copiii** înțelepciunii. Chiar dacă marea majoritate a oamenilor Îl respinge pe El, totuși adepții Săi adevărați vor adevărați afirmațiile Sale prin vieți pline de iubire, sfințenie și devotament.

F. O pășătoasă Îl unge pe Mântuitorul (7:36-39)

7:36 În incidentul care urmează găsim o ilustrare a înțelepciunii justificate de unul din copiii ei, adică de femeia păcătoasă. După cum s-a exprimat foarte apăsat Dr. H.C. Wooring, „Când Dumnezeu nu-i poate face pe liderii religioși să-L aprecieze pe Cristos, atunci El se îndreaptă spre prostituate, dându-le acestora prilejul să-L onoreze.“ Simon Fariseul Îl invitase pe Isus acasă la el, să mănânce cu el, poate din curiozitate sau animat de gânduri ostile.

7:37, 38 În același timp a intrat în încăpere o femeie păcătoasă. Nu știm cine a fost. Tradiția conform căreia ar fi fost Maria Magdalena nu-și găsește temei în Scriptură. Femeia a adus un vas de alabastru cu parfum. Cum stătea Isus întins, cu capul lângă masă, ea s-a așezat a picioarele Lui. Apoi i-a spălat picioarele cu lacrimile ei, le-a șters cu părul ei și le-a sărutat de multe ori. Apoi le-a uns cu parfumul costisitor. O asemenea închinare și jertfă a relevat convingerea ei că nici o jertfă nu era prea mare pentru Isus.

7:39 Atitudinea lui Simon a fost însă diametral opusă. În concepția lui, profetii, de genul fariseilor, trebuiau să stea departe de păcătoși. Or, și-a zis el, dacă Isus ar fi cu adevărat un profet, n-ar lăsa o păcătoasă să manifeste atâta afecțiune pentru El.

G. Parabola celor doi datornici (7:40-50)

7:40-43 Isus i-a citit lui Simon gândurile

și l-a întrebat dacă poate să-i spună ceva. Cu neantrecută măiestrie, Domnul a povestit istorioara cu creditorul și cei doi datornici ai săi. Unul îi datora cinci sute de dinari iar celălalt cincizeci. Fiindcă nici unul nu avea cu ce plăti, i-a iertat pe amândoi, ștergându-le datoriile. În acest punct Isus l-a întrebat pe Simon care datornic îl iubea mai mult pe cămătar. Fariseul a răspuns corect: „**Socotesc că acela căruia i-a iertat mai mult.**“ Recunoscând acest lucru, fariseul s-a autocondamnat, așa cum reiese din cuvintele rostite în continuare de Isus.

7:44-47 Din clipa în care a intrat Isus în casă, femeia L-a copleșit cu afecțiunea ei. În contrast puternic cu aceasta, fariseul l-a acordat lui Isus o primire foarte rece, neocupându-se nici măcar de chestiunile elementare de curtoazie practică în acea cultură, cum ar fi spălarea picioarelor musafirului, sărutul oferit lui și ungerea capului cu untdelemn. Motivul pentru care femeia a procedat așa cum a procedat a fost faptul că ea știa că i s-a iertat mult, în vreme ce Simon nu considera că fusese un mare păcătos. „**Dar cui i se iartă puțin, iubește puțin.**“

Isus nu a sugerat că fariseul nu era un mare păcătos. Mai degrabă, El a subliniat că Simon nu a recunoscut niciodată că marea lui vinovăție a fost iertată. Dacă ar fi recunoscut, atunci și Simon L-ar fi iubit pe Domnul la fel de profund ca prostituata. Cu toții suntem mari păcătoși. Cu toții putem trăi experiența unei mari iertări. Cu toții putem să-L iubim mult pe Domnul.

7:48 Isus i-a făcut atunci cunoscut femeii, în public, că păcatele i-au fost iertate. Ea nu a fost iertată *din cauza* iubirii ei pentru Cristos, ci iubirea ei a fost *urmarea* faptului că a fost iertată. Ea a iubit mult pentru că i s-a iertat mult. Isus a profitat de acest prilej pentru a anunța în public iertarea păcatelor ei.

7:49, 50 Ceilalți musafiri au pus la îndoială, în cugetul lor, dreptul lui Isus de a ierta păcatele. Inima firească urăște harul. Dar Isus a asigurat-o pe femeie că credința ei a mântuit-o și i-a spus să plece în pace. Iată un lucru pe care nu-l pot realiza psihiatrii. Poate că ei reușesc să alunge sentimentele de vinovăție, prin explicațiile lor sofisticate, dar ei nu vor putea dăruii nimănui niciodată bucuria și pacea pe care numai Isus le poate dăruii.

Conduita Domnului nostru prin faptul că a mâncat la masa acestui fariseu a fost greșit interpretată de unii creștini, care încearcă să

apere practica de a menține relații intime cu oameni neântorși la Dumnezeu, de a participa la distracțiile lor și de a se complăce în plăcerile lor. Iată avertismentul pe care ni-l dă Ryle în această privință:

Cei care recurg la acest argument trebuie să-și amintească purtarea Domnului nostru cu acest prilej. El făcea lucrarea Tatălui Său, atunci când stătea la masă în casa fariseului. El a depus mărturie împotriva păcatelor care îl înfășurau pe acesta. El i-a explicat fariseului natura adevăratei iertări a păcatelor și secretul adevăratei iubiri pentru Domnul. El a declarat natura mântuitoare a credinței. Dacă creștinii care susțin că este bine să ai relații apropiate cu cei nemântuiți vor vizita casele acestora în duhul de care era cuprins Domnul nostru și vor vorbi și se vor comporta ca El, atunci n-am nimic împotriva continuării acestei practici. Întrebarea se pune: vorbesc și se comportă ei la mesele prietenilor lor neconvertiți cum s-a comportat și a vorbit Isus la masa lui Simon? Este o întrebare la care ar trebui neapărat să răspundă.²¹

H. Niște femei Îl slujesc pe Isus (8:1-3)

E bine să reamintim că evangheliile conțin doar câteva incidente din viața și lucrarea Domnului Isus. Duhul Sfânt a selectat subiectele pe care le-a considerat necesare pentru a fi incluse, trecând însă peste multe altele. Aici găsim simpla afirmație că Isus a slujit cu ucenicii Săi în toate orașele și satele din Galileea. Pe când propovăduia El și răspândea vestea bună a împărăției lui Dumnezeu, I se slujea și Lui, prin faptul că I se asigura masa și casa, de către femeile care fuseseră binecuvântate de El. Așa avem pilda Mariei numită Magdalena. Unii cred că ea era o doamnă distinsă din Magdala (Migdol). În orice caz, ea fusese izbăvită în chip minunat de șapte demoni. Apoi era Ioana, al cărei soț era administratorul lui Irod. O alta era Suzana și mai existau și altele. Dragostea și atașamentul lor față de Domnul nu au rămas neobservate sau neconsemnate. Ele nu și-au dat, probabil, seama că despre fapta lor generoasă de a împărți cu Isus bunurile lor, oferindu-I ospitalitate, vor citi creștinii din toate veacurile viitoare.

Subiectul misiunii Domnului a fost vestea bună a împărăției lui Dumnezeu. Împărăția lui Dumnezeu înseamnă acel tărâm, vizibil sau invizibil, în care domnia lui Dumnezeu este recunoscută. Matei folosește expresia „împărăția cerurilor“, dar în principal este aceeași idee, anume că „Cel

Preaînalt stăpânește peste împărăția oamenilor“ (Dan. 4:17) sau că „Cerule stăpânește“ (Dan. 4:26).

În Noul Testament găsim mai multe etape de dezvoltare a împărăției:

1. Mai întâi, împărăția a fost vestită de Ioan Botezătorul, ca fiind aproape (Mat. 3:1,2).

2. Apoi împărăția a fost prezentă în chip real în Persoana Regelui („împărăția lui Dumnezeu este în mijlocul vostru“, Luca 17:21, versiunea JND). Isus răspândea vestea bună a împărăției. El S-a oferit pe Sine ca Rege al Israelului (Luca 23:3).

3. Apoi vedem împărăția lui Dumnezeu respinsă de națiunea Israel (Luca 19:14; Ioan 19:15).

4. Astăzi împărăția este în faza ei tainică (Mat. 13:11). Cristos Regele lipsește pentru o vreme, dar domnia Lui este recunoscută și acceptată în inimile unor oameni de pe pământ. Într-o anumită privință, împărăția în faza ei de astăzi îi cuprinde pe toți cei care se mulțumesc doar să rostească cu buzele că acceptă domnia lui Dumnezeu, chiar dacă nu sunt convertiți cu adevărat. Această sferă a mărturisirii exterioare se poate observa în parabola semănătorului și a seminței (Luca 8:4-15), în parabola grâului și a neghinei (Mat. 13:24-30) și în parabola năvodului (Mat. 13:47-50). Dar într-un sens mai real și mai profund, împărăția îi cuprinde doar pe cei care au fost convertiți (Mat. 18:3) sau născuți din nou (Ioan 3:3). Aceasta este sfera realității lăuntrice. (Vezi diagrama de la explicația textului lui Matei 3:1, 2.)

5. Împărăția va fi întemeiată într-o zi în chip real, aici pe pământ, și Domnul Isus va domni timp de o mie de ani ca Rege al regilor și Domn al domnilor (Apo. 11:15; 19:16; 20:4).

6. Faza finală este ceea ce s-a numit împărăția veșnică a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Cristos (II Pet. 1:11). Aceasta e împărăția în eternitate.

I. Parabola semănătorului (8:4-15)

8:4-8 Parabola semănătorului descrie împărăția în aspectul ei actual. Ea ne învață că împărăția lui Dumnezeu cuprinde și mărturisirea de credință, și realitatea propriuzisă. De asemenea ea formează baza unui avertisment foarte serios cu privire la modul în care auzim cuvântul lui Dumnezeu. Nu este lucru de șagă să auzi predicându-se și predându-se Scriptura. Cei care aud devin mai încărcăți de responsabilitate decât au

fost oricând până atunci. Dacă dau din umeri, respingând mesajul sau cred că ascultarea de el este facultativă, o fac spre pierderea lor. Dar dacă aud mesajul și ascultă de el, se transpun în situația de a primi în continuare și mai multă lumină de la Dumnezeu. Parabola a fost rostită aici în fața unei mari mulțimi, dar explicată ulterior numai ucenicilor.

Parabola se referă la un semănător, la sămânța lui, la cele patru soiuri de teren în care a fost sădită sămânța și la patru rezultate.

SOLUL	REZULTATUL
1. lângă drum	sămânța călcată în picioare de păsări
2. sol pietros	Sămânța s-a uscat, pentru că nu avea umezeală.
3. terenul cu spini	Sămânța invadată și înecatată de spini.
4. Pământul bun	Fiecare sămânță a rodit o sută de boabe.

Domnul Și-a încheiat parabola cu cuvintele: „**Cine are urechi de auzit să audă!**“ Cu alte cuvinte, când auzi cuvântul lui Dumnezeu ia seama la modul în care-l receptezi. Pentru ca sămânța să dea rod, trebuie să cadă în pământ bun.

8:9, 10 Când ucenicii L-au întrebat care este semnificația acestei parabole, Domnul le-a explicat că **tainele împărăției lui Dumnezeu** nu vor fi înțelese de toți. Pentru că ucenicii erau dispuși să creadă și să pună în aplicare cele auzite, ei aveau să primească capacitatea de a înțelege învățăturile lui Cristos. Dar Isus a prezentat în mod intenționat multe adevăruri sub formă de parabole, pentru ca cei care nu erau pătrunși de o dragoste adevărată pentru El să nu înțeleagă; pentru ca, deși vedeau, să nu vadă și deși auzeau, să nu înțeleagă. Într-o privință, ei vedeau și auzeau. De pildă, ei erau conștienți că Isus le-a vorbit despre un semănător și sămânța lui. Dar ei nu au înțeles sensul mai profund al ilustrației. Ei nu și-au dat seama că inimile lor erau împietrite, nepocăite și că erau un sol plin de spini, ei nu beneficiau de cuvântul pe care l-au auzit.

8:11-15 Domnul a explicat parabola doar ucenicilor, deoarece aceștia acceptaseră deja învățătura care li se vestise și astfel erau gata să primească în continuare. Isus a explicat că sămânța este cuvântul lui Dumnezeu, adică

adevărul lui Dumnezeu — propria Sa învățătură.

Ascultătorii de genul solului de pe marginea drumului au auzit cuvântul, dar numai într-o manieră superficială. Acesta a rămas la suprafața vieții lor, ceea ce a dat prilej diavolului (întruchipat prin păsările cerului) să vină și să răpească cuvântul.

Ascultătorii cu sol pietros au auzit și ei cuvântul, dar nu i-au permis acestuia să-i zdrobească, să-i frângă. Ei au rămas nepocățiți. Sămânța nu a avut parte de nici o încurajare (umezeală) și, prin urmare, s-a ofilit și a murit. Poate că ei au făcut la început o mărturie de credință, dar aceasta nu a fost însoțită de realitate. Se părea că este viață în ei, dar dincolo de pojghița subțire la suprafață cuvântul nu prinsese rădăcini. Când au venit necazurile, ei au abandonat profesiunea lor de credință.

Ascultătorii din categoria solului cu spini au înaintat bine o vreme, dar până la urmă s-a dovedit că nici ei nu erau credincioși autentici, întrucât n-au rămas statornici. **Grijurile, bogățiile și plăcerile vieții** au pus stăpânire pe ei iar cuvântul a fost înăbușit și anihilat.

Pământul bun îi reprezintă pe credincioșii adevărați, ale căror inimi au fost nobile și bune. Ei nu s-au mulțumit să primească cuvântul, ci l-au lăsat să le modeleze viața. Ei au fost astfel maleabili și ascultători, lăsându-se să fie învățați și dezvoltându-și un caracter cu adevărat creștin și dând roadă pentru Dumnezeu. Iată cum rezumă Darby mesajul acestui pasaj:

Dacă, după ce am auzit, eu posed ceea ce am auzit, nu doar bucurându-mă pentru că l-am primit, ci însușindu-mi-l, atunci el devine o parte din însăși substanța sufletului meu și în acest caz voi continua să primesc; căci atunci când adevărul a devenit substanță în sufletul meu, există capacitatea de a primi și mai mult.²²

J. Responsabilitatea celor care aud (8:16-18)

8:16 La prima vedere, nu pare să existe o legătură evidentă între pasajul acesta și cel anterior. În realitate, însă, firul gândirii este neîntrerupt. Mântuitorul continuă să sublinieze importanța ca ucenicii Săi să pună în practică învățăturile Sale. El Se aseamnă pe Sine cu un om care a aprins o lampă, nu pentru a o așeza sub un vas sau sub pat, ci pe un sfeșnic, ca toți să vadă lumina. Învățân-

du-i pe ucenici principiile împărăției lui Dumnezeu, Domnul Isus a aprins de fapt o lampă. Ce trebuia acum să facă ei cu această lampă?

Mai întâi de toate, trebuiau să n-o acopere cu un vas. La Matei 5:15, Marcu 4:21 și Luca 11:33 (în versiunea King James), vasul este numit baniță. Desigur este o unitate de măsură, folosită în comerț. Deci ascunderea lămpii sub o baniță ar putea însemna să permiți ca mărturia ta să fie năpădită și umbrită de agitația vieții afacerilor. Mai bine ar fi să pui lampa deasupra baniței, adică, să practici creștinismul în piață și să folosești afacerile (serviciul financiar sau comercial în care ești angajat) ca amvon de la care să propovăduiești evanghelia.

În al doilea rând, ucenicul nu trebuie să ascundă lampa sub pat. Patul se referă la odihnă, confort, lene sau complacere. O, cât de mult pot împiedica acestea lumina să strălucească! Ucenicul trebuie să așeze lampa într-un sfeșnic. Cu alte cuvinte, el trebuie să trăiască și să predice adevărul în așa fel încât toți să poată vedea.

8:17 Versetul 17 pare să sugereze că dacă vom permite mesajului să fie îngrădit, din pricina afacerilor noastre sau a lenei, neglijența, nepăsarea și eșecul nostru se vor vedea limpede. Ascunderea adevărului va fi descoperită iar păstrarea sa sub taină va ieși la lumină.

8:18 Prin urmare, trebuie să fim atenți la modul în care auzim. Dacă suntem fideli, împărtășind adevărul și altora, atunci Dumnezeu ne va descoperi și alte adevăruri, și mai profunde. Pe de altă parte, dacă nu suntem pătrunși de râvna evangheliei, Dumnezeu ne va lua și adevărul pe care credem că-l posedăm. Vom pierde tot ceea ce nu întrebuițăm, după cum s-a exprimat și G.H. Lang:

Ucenicii au ascultat cu o minte dornică să înțeleagă și dispusă să creadă și să asculte. Ceilalți au auzit fie cu nepăsare, fie din curiozitate, fie cu un sentiment de îndârjire. Celor din prima categorie avea să li se dea învățături în continuare, în schimb de la cei din urmă avea să fie luate până și cunoștințele pe care păreau că le posedă.²³

Trebuie să împărtășim, dacă dorim să păstrăm bunurile primite de sus.

Încetând să dăruim, vom înceta să primim — Aceasta este legea iubirii.

— R. C. Trench

K. Cine sunt adevărații frați și adevărata mamă a lui Isus (8:19-21)

În acest punct al discursului Său, lui Isus I s-a spus că mama și frații Lui așteaptă să-L vadă. Din cauza mulțimii, ei nu au putut să se apropie de El. Răspunsul Domnului a reliefat că adevărata relație cu El nu depinde de legăturile naturale, de sânge, ci de ascultarea de cuvântul lui Dumnezeu. El îi reamintește de membri ai familiei Sale pe toți cei care se cutremură în fața cuvântului, îl primesc cu smerenie și ascultă de el implicit. Nici o mulțime de oameni nu poate împiedica familia Lui *spirituală* de a fi primită de El în audiență.

L. Fiul Omului potolește furtuna (8:22-25)

8:22 În restul acestui capitol Îl vedem pe Isus exercitându-și prerogativele de Domn asupra elementelor naturii, asupra demonilor, asupra bolii și chiar asupra morții. Toate acestea ascultă de El și se supun la cuvântul Lui — numai omul refuză să facă acest lucru!

Marea Galileii e cunoscută pentru furtunile care se iscă aproape din senin, făcând navigația foarte periculoasă. Totuși, e posibil ca această furtună să fi fost de origine satanică; s-ar putea să fi fost o tentativă din partea Satanei de a-L distruge pe Mântuitorul lumii.

8:23 Isus dormea când a izbucnit furtuna. Faptul că *El* dormea atestă umanitatea Sa. *Furtuna* a adormit când a luat Isus cuvântul — asta atestă dumnezeirea Sa absolută.

8:24 Ucenicii L-au trezit pe Mântuitorul, exprimând teama acută că vor pieri. Cu un calm desăvârșit, Domnul a muștrast vântul și valurile; și toate s-au liniștit. Ceea ce a făcut El cu Marea Galileii poate să facă și cu ucenicul Său de azi, tulburat și asaltat de furtuni.

8:25 El i-a întrebat pe ucenici: „Unde vă este credința?” Ei nu trebuiau să se îngrijoreze. Ei nu aveau nevoie să-L trezească. „Nici o apă nu poate îngheți corabia în care Se află Stăpânul oceanelor, al pământului și al cerurilor.” A fi cu Cristos în corabie înseamnă a fi în absolută siguranță, ferit de orice primejdii.

Ucenicii nu au apreciat pe deplin gradul puterii Stăpânului lor. Modul lor de a-L înțelege era defectuos. Ei s-au mișnat că elementele naturii au ascultat de El. În furtunile vieții, adesea cădem pradă disperării. Apoi, când ne vine Domnul în ajutor, suntem uimiți să vedem anvergura puterii Sale. Și ne

întrebăm de ce nu ne-am încrezut în El și mai mult.

M. Vindecarea îndrăcitului din Gadara (8:26-39)

8:26-39 Când Isus cu ucenicii Săi au ajuns de cealaltă parte a lacului (numit Marea Galileii), s-au aflat în ținutul gadarenilor.²⁴ Ei au fost întâmpinați de un om posedat de demoni. Matei menționează doi demonizați, în vreme ce Marcu și Luca se referă doar la unu. Aceste aparente discrepanțe ar putea indica faptul că au existat două ocazii separate sau că autorul de față a prezentat relatarea mai pe larg. Acest caz de posesiune demonică o făcea pe victimă să se dezbrace de haine, să fugă de societate și să trăiască în morminte.

8:28, 29 Când L-a văzut pe Isus, L-a implorat să-l lase în pace. Desigur, duhul necurat din el vorbea prin gura acestui om nenorocit.

Posesiunea demonică este o realitate. Demonii aceștia nu erau doar niște influențe rele, ci erau ființe supranaturale care locuiau în om, controlându-i gândurile, vorbirea și comportamentul. Acești demoni l-au făcut pe om să fie deosebit de violent — până acolo încât atunci când a fost cuprins de aceste convulsii violente, a rupt lanțurile care aveau menirea să-l țină în frâu și a fugit în pustiu. Faptul nu trebuie să ne mire, dacă realizăm că în el au locuit suficienți demoni ca să distrugă circa două mii de porci (vezi Marcu 5:13).

8:30, 31 Omul se numea **legiune**, deoarece era posedat de o legiune de demoni. Acești demoni Îl recunoșteau pe Isus ca Fiul Dumnezeului Celui Prea Înalt. Ei mai știau și aceea că pierzarea și condamnarea lor erau inevitabile și că El avea să le aducă la îndeplinire. Dar ei căutau să obțină un răgaz, implorându-L să nu le poruncească să plece imediat în abis.

8:32, 33 Când au fost izgoniți din om, au cerut permisiunea să intre într-o **turmă de porci**, aflată pe versantul unui munte. Cereera le-a fost acordată, urmarea fiind că porcii au alergat pe panta abruptă, căzând în lac și încându-se. Domnul este criticat astăzi pentru distrugerea proprietății altcuiva. Dar dacă crescătorii aceia de porci erau evrei, însemna că erau angajați într-o afacere ilegală și necurată. Și indiferent dacă erau evrei sau neevrei, s-ar fi convenit să pună mai mult preț pe un om, decât pe două mii de porci.

8:34-39 Vestea s-a răspândit cu iuțeală în

toată regiunea. Când s-a adunat o mare mulțime de oameni, aceștia l-au văzut pe fostul demonizat complet refăcut acum, cu mintea întregă și decent îmbrăcat. Gadarenii s-au supărat atât de tare încât L-au rugat pe Isus să plece de la ei. Ei aveau mai multă considerație pentru porcii lor, decât pentru Mântuitorul; se gândeau mai mult la scroafele lor, decât la sufletele lor. Iată ce spune Darby:

Lumea Îl roagă pe Isus să plece, să fie lăsată mai departe în tihna ei. E o lume care se simte mai amenințată și mai tulburată de prezența și puterea lui Dumnezeu, decât de o legiune de diavoli. Apoi El pleacă. Omul care a fost vindecat... ar dori să stea cu El, dar Domnul îl trimite înapoi... să fie un martor al harului și puterii de care avusese el însuși parte.²⁵

N. Vindecarea incurabililor și învierea morților (8:40-56)

8:40-42 Isus a traversat din nou Marea Galileii, revenind pe malul ei de vest. Acolo Îl aștepta o altă mulțime. Iair, dregătorul sinagogii, dorea foarte mult să-L vadă, deoarece avea o fiică aflată pe moarte. El l-a rugat fierbinte pe Isus să meargă degrabă cu el. Dar mulțimile se îmbulzeau în jurul Lui, oprindu-I înaintarea.

8:43 În mulțime se afla o femeie timidă, dar disperată, care fusese afectată de o scurgere de sânge timp de doisprezece ani. Medicul Luca recunoaște că ea și-a cheltuit toate economiile o viață întreagă, fără să fi primit ajutor real. (Marcu adaugă o remarcă oarecum neprofesională, că starea femeii s-a înrăutățit!)

8:44, 45 Ea și-a dat seama că în Isus se afla putere capabilă s-o vindece și astfel și-a croit drum prin mulțime, ajungând până la Isus. Apoi s-a aplecat și s-a atins de poala hainei lui Isus — aceasta fiind cusătura sau tivul mantiei unui evreu (Num. 15:38, 39; Deut. 22:12). Imediat sângele a încetat să mai curgă iar ea a fost complet vindecată. Îndată ea a încercat să se piardă în mulțime, dar fuga ei a fost oprită de întrebarea pe care i-a pus-o Isus: „Cine s-a atins de Mine?“ **Petru** și ceilalți ucenici au considerat aceasta drept o întrebare fără sens — doar atâta lume se îmbulzea în jurul lui Isus, atingându-L și chiar împingându-L!

8:46 Dar Isus a recunoscut o atingere care nu era ca toate celelalte. După cum s-a exprimat cineva: „Carnea se îmbulzește dar credința se atinge.“ El a știut că a fost atins

de o credință, deoarece a simțit o scurgere de putere din El —puterea care a vindecat-o pe femeie. El a sesizat că a ieșit din El o putere. Desigur, asta nu înseamnă că acum Domnul era mai puțin puternic decât înainte, ci doar faptul că L-a *costat* vindecarea femeii. A fost un consum.

8:47, 48 Femeia, când a văzut că n-a rămas ascunsă, a venit tremurând, a căzut înaintea Lui și a spus în fața întregului popor din ce cauză se atinsese de El și cum fusese vindecată numaidecât. Isus a răsplătit mărturisirea ei publică, elogiindu-i credința și rostind, în mod public, pacea Lui peste ea. Nimeni nu se atinge de Isus prin credință fără ca El să fie conștient de aceasta și fără să primească o binecuvântare de la El. Nimeni nu-L mărturisește public fără ca această mărturisire să fie întărită apoi prin asigurarea credinței.

8:49 Vindecarea femeii ce suferise de scurgere de sânge nu L-a făcut probabil să zăbovească prea mult pe Isus, dar în acest interval scurt a sosit solul cu vestea că fiica lui Iair a murit între timp și că nu mai este nevoie de serviciile Învățătorului. Oamenii credeau că El poate vindeca, dar nu și învia morții.

8:50 Isus nu a trecut însă peste acest incident. El a răspuns cu cuvinte de mângâiere, încurajare și făgăduință. „**Nu te teme! Crede numai și ea va fi însănoșită.**“

8:51-53 De îndacă ce a sosit El în casa lui Iair, a intrat în încăperea unde se afla fata, luându-i cu El pe **Petru, Iacov și Ioan**, împreună cu părinții fetei. Toți boceau, cuprinși de disperare, dar Isus le-a spus să nu plângă, deoarece fetița nu era moartă, ci dormea. Asta l-a atras bațjocuri din partea lor, deoarece ei erau absolut convinși că fetița era moartă.

Întrebarea se pune: era ea cu adevărat moartă, sau dormea adânc, într-un somn asemănător unei come? Majoritatea comentatorilor susțin că era moartă. Ei subliniază că Isus a spus despre Lazăr că dormea, când acesta era mort. Sir Robert Anderson spune că fetița nu era cu adevărat moartă.²⁶ Iată argumentele pe care se bazează afirmația sa:

1. Isus a spus că fetița „se va însănoși“. Cuvântul folosit de El este identic cu cel din versetul 48, unde se referă la vindecare, nu la înviere. Termenul respectiv nu apare niciodată în Noul Testament cu sensul de înviere a morților.
2. Isus a folosit un cuvânt diferit când a spus că Lazăr doarme.

3. Oamenii credeau că ea e moartă, dar Isus nu putea să-și asume creditul pentru învierea ei din morți, când, în realitate, ea nu era decât adormită.

Anderson spune că totul se rezumă la o chestiune de preferință: pe cine vrei să-l crezi. Isus a spus că doarme, ceilalți au crezut că ea e moartă.

8:54-56 În orice caz, Isus i-a spus: „**Copilă, scoală-te!**“... și fata s-a sculat numaidecât. După ce a redat-o părinților ei, Isus le-a poruncit să nu spună nimănui cele întâmplate. Pe El nu-l interesa faima, nici entuziasmul nestatornic al oamenilor, după cum nu putea aproba curiozitatea bolnăvicioasă a oamenilor.

Așa se încheie al doilea an din lucrarea publică a lui Isus. Capitolul 9 inaugurează al treilea an, prin relatarea trimiterii celor doisprezece.

O. Fiul Omului își trimite ucenicii (9:1-11)

9:1-2 Deși incidentul acesta se aseamănă foarte mult cu trimiterea celor doisprezece consemnată la Matei 10:1-15, există unele deosebiri semnificative. De pildă, la Matei ucenicilor li s-a spus să se ducă numai la iudei și li s-a spus să învie morții și să vindece boli. Trebuie să fi existat un motiv pentru redarea sub formă condensată a incidentului în evanghelia lui Luca, dar acest motiv nu poate fi depistat cu ușurință. Domnul nu numai că *avea* puterea și autoritatea de a săvârși minuni, ci, în plus, El le *conferea* această **putere și autoritate** și altora. **Putere** înseamnă forță, tărie sau capacitatea de a face ceva. **Autoritate** înseamnă dreptul de a o folosi. Întrucât nu exista încă textul integral al Bibliei, sub formă scrisă, mesajul ucenicilor a fost confirmat prin semne și minuni (Ev. 2:3, 4). Dumnezeu poate, negreșit, vindeca în chip miraculos, dar dacă vindecarea trebuie să însoțească și în prezent actul propovăduirii evangheliei rămâne discutabil.

9:3-5 Acum ucenicii aveau prilejul să practice principiile pe care le-a imprimat Domnul în ei. Ucenicii erau chemați să se încreadă în El, când venea vorba de asigurarea nevoilor lor materiale — căci li se spusese să nu ia nici traistă, nici alimente, nici bani. Ei trebuiau să trăiască o viață de mare simplitate — neavând nici un toiaș în plus, nici o cămașă în plus. Apoi fuseseră instruiți să rămână în prima casă în care vor fi fost primiți — evitând mutatul din casă în casă,

în speranța găsirii unor condiții mai confortabile de locuit. Ei nu aveau voie să-și prelungească șederea sau să exercite presiuni asupra celor care respingeau mesajul, ci, conform instrucțiunilor primite, trebuiau să-și scuture praful de pe picioare, ca mărturie împotriva lor.

9:6 Se presupune că ucenicii au vestit mesajul evangheliei și i-au vindecat pe bolnavi în Galileea. Trebuie precizat că mesajul lor era legat de împărăție, ei având datoria să vestească tuturor că Regele era acum în mijlocul lor și că e dispus să domnească peste un popor pocăit.

9:7 În vremea aceasta **Irod Antipa** era **tetrarh** în Galileea și Perea. El domnea peste o pătrime din teritoriul inclus în împărăția tatălui său, Irod cel Mare. Irod Antipa a prins de veste că Cineva făcea minuni în teritoriul său. Imediat conștiința sa a fost tulburată de o serie de întrebări, căci încă îl muștra cugetul pentru ceea ce-i făcuse lui Ioan Botezătorul. Irod a fost acela care a redus la tăcere glasul neânfricat al lui Ioan, tăindu-i capul. Irod continua să fie răscolită de forța vieții pe care o trăise marele profet. Cine era Persoana aceasta care îl făcea pe Irod să se gândească mereu la Ioan? Unii răspândiseră zvonul că Ioan ar fi înviat din morți.

9:8, 9 Alții credeau că este Ilie sau unul dintre ceilalți profeți din Vechiul Testament. Irod a încercat să-și liniștească cugetul, amintindu-le oamenilor că l-a decapitat pe Ioan Botezătorul. Dar spaima din sufletul său refuza să se spulbere. Persista întrebarea: „Cine să fie acesta?” Și astfel Irod a căutat să se întâlnească cu El, dar nu a reușit, decât cu puțin timp înainte de răstignirea Mântuitorului.

O, ce mare e puterea unei vieți pline de Duhul! Domnul Isus Cristos, umilul Tâmplar din Nazaret, îl făcea pe Irod să tremure, deși acesta nu-L întâlnise niciodată. Să nu subestimăm niciodată influența unei persoane pline de Duhul Sfânt!

9:10 Când s-au întors **apostolii**, I-au prezentat direct lui Isus raportul asupra rezultatelor misiunii lor. Poate că toți lucrătorii creștini ar trebui să adopte această metodă. De prea multe ori constatăm cum popularizarea unei lucrări trezește sentimente de gelozie și dezbinare inevitabilă. După cum s-a exprimat G. Campbell Morgan: „Preocuparea noastră exagerată pentru cifre și date statistice trădează ego-centrismul nostru, bizuirea pe firea veche, și nu pe

Duhul.“ Domnul nostru i-a luat pe ucenici într-un loc pustiu din apropierea Betsaidei (care înseamnă *casa pescuitului*). Se pare că în vremea aceasta existau două Betsaide — una pe malul de vest al Mării Galileii și cealaltă în partea de răsărit. Nu se cunoaște locul exact unde au existat aceste localități.

9:11 Toate speranțele că vor putea petrece împreună câteva ceasuri de intimitate și liniște s-au spulberat prin apariția imediată a unei mulțimi mari de oameni. Dar Domnul Isus era întotdeauna accesibil. El nu a considerat sosirea mulțimii drept o întrerupere supărătoare în programul Său. El nu era niciodată atât de ocupat încât să nu poată binecuvânta. De fapt, se afirmă concret că **Isus le-a primit** (pe mulțimi) **bine**, și le-a învățat **despre împărăția lui Dumnezeu**, vindecându-i pe cei ce aveau trebuință de vindecare.

P. Hrănirea celor cinci mii (9:12-17)

9:12 Fiind pe-nserate, ucenicii au început să se agite, realizând că oamenii aceștia trebuiau hrăniți. Dar de unde să facă rost de alimente pentru atâta amar de om? Situația nu putea fi rezolvată — au conchis ei. Prin urmare, I-au spus lui Isus să dea drumul mulțimilor să se ducă prin statele și cătunele din împrejurimi, să-și caute de-ale mâncării. Câtă asemănare între inima ucenicilor și a noastră! Când e vorba despre noi înșine, vom spune, numaidecât, asemenea lui Petru: „Poruncește-mi (Doamne) să vin la Tine...” Dar ce ușor e să spunem despre alții: „Dă-le drumul să plece.”

9:13 Isus nu a vrut să-i trimită în satele și cătunele dimprejur, căci ce rost avea să se ducă ucenicii hăt departe să facă misiune, când aveau în fața lor atâția oameni pe care-i puteau sluji, fără să facă nici un pas? Ucenicii trebuiau să le dea de mâncare mulțimilor! Dar ei au protestat, scuzându-se că nu au decât cinci pești și două pâini, uitând că aveau, pe deasupra, acces liber la resursele nemărginite ale Domnului Isus.

9:14-17 Fără să zăbovească, Domnul i-a rugat pe ucenici să le spună celor cinci mii de bărbați, plus femei și copii, să se așeze jos. Apoi, după ce a mulțumit, a frânt pâinea și a dat-o încontinuu ucenicilor. La rândul lor, aceștia au împărțit-o oamenilor. Și hrana a fost îndestulătoare pentru toți. De fapt, după ce s-au săturat, au rămas mai multe resturi decât hrana ce existase la început — îndeajuns pentru ca să se umple douăsprezece coșuri, adică câte unul pentru fiecare

ucenic. Cei care vor căuta o explicație naturală a minunii nu vor face altceva decât să umple pagini întregi cu cuvinte fără rost!

Incidentul acesta e plin de semnificație, pentru ucenicii însărcinați cu misiunea de a evangheliza lumea. Cei cinci mii de oameni reprezintă omenirea pierdută, înfometată după pâinea lui Dumnezeu. Ucenicii îi reprezintă pe creștinii neputincioși, care dispun de resurse aparent limitate, dar pe care nu sunt dispuși să le împartă cu alții. Porunca Domnului: „Dați-le voi ceva să mănânce!” nu este altceva decât o reformulare a marii însărcinări de la Matei 28:19, 20. Lecția care se desprinde de aici este că dacă noi îi dăm lui Isus ceea ce avem, El poate înmulți acea cantitate, indiferent cât ar fi de mică, făcând-o suficientă pentru a hrăni mulțimea mare de oameni flămânzi spiritual. Inelul acela cu diamante, polița aceea de asigurare, contul tău de la bancă, echipamentul sportiv — toate acestea pot fi convertite în literatură evanghelică, care, la rândul ei, poate fi folosită pentru mântuirea multor suflete, ce vor fi, la rândul lor, închinători ai Mielului lui Dumnezeu, de-a lungul întregii veșnicii!

Lumea ar putea fi evanghelizată în decursul actualei generații, dacă creștinii l-ar preda lui Cristos totul: mai întâi tot ceea ce sunt și apoi tot ceea ce posedă ei. Aceasta este lecția veșnic actuală a hrănirii celor cinci mii.

Q. Marea mărturisire a lui Petru

(9:18-22)

9:18 Imediat după hrănirea miraculoasă a mulțimilor, urmează acel act minunat prin care Petru L-a mărturisit pe Cristos la Cezarea lui Filip. Oare minunea hrănirii mulțimii cu cele cinci pâini și doi pești să fi deschis ochii acestui ucenic, dându-i posibilitatea de a vedea gloria Domnului Isus, de Uns al lui Dumnezeu? Majoritatea comentatorilor și cercetătorilor Scripturii sunt de părere că acest incident petrecut la Cezarea lui Filip constituie momentul de cumpănă din misiunea de Învățător a Mântuitorului, în procesul de formare a celor doisprezece. Până în acest punct, El îi ajutase cu multă răbdare să dobândească o apreciere a adevăratei Sale identități și a lucrării pe care o putea face prin ei. Odată atins acest obiectiv, Domnul se îndreaptă acum cu fermitate spre cruce. Isus S-a rugat **singur**. Nu găsim consenmat că Domnul Isus S-ar fi rugat vreodată cu ucenicii. Da, El S-a rugat pentru ei, S-a rugat în prezența lor și, desigur, i-a învățat și pe ei

să se roage, dar viața Lui de rugăciune era separată de a lor. După ce tocmai a petrecut, ca de obicei, un timp în rugăciune, Domnul i-a întrebat pe ucenici cine spun mulțimile că este El.

9:19, 20 Ucenicii au răspuns că opiniile sunt împărțite: unii spuneau că este **Ioan Botezătorul**; alții **Ilie**; alții spuneau că este **unul dintre profeții din Vechiul Testament**, care a înviat. Dar când i-a întrebat pe ucenici, **Petru** a mărturisit cu deplină convingere că El este **Cristosul** (sau Mesia) **lui Dumnezeu**. În pofida lungimii lor, comentariile lui James Stewart cu privire la incidentul de la Cezarea lui Filip sunt foarte pertinente. De aceea, le vom reproduce aici în întregime:

El a început cu întrebare impersonală: „Cine spun oamenii că sunt Eu?” Răspunsul la această întrebare nu presupunea nici o dificultate, căci peste tot se vorbea despre Isus. Se emiteau tot felul de verdicte. Circulau o mulțime de zvonuri și opinii. Numele lui Isus era pe buzele tuturor. Dar oamenii nu se mulțumeau să comenteze despre Isus, ci comentariile lor erau pozitive. Unii credeau că este Ioan Botezătorul, înviat din morți. Alții spuneau că Isus le amintește de Ieremia sau de un alt profet. Cu alte cuvinte, deși nu exista o unanimitate de vederi asupra identității lui Isus, părerea unanimă era însă că Isus este o mare personalitate, ocupând un loc de frunte între eroii omenirii.

E demn de remarcat că istoria se repetă în acest punct. Din nou, Isus este pe buzele tuturor. Discuțiile despre El depășesc cu mult sfera bisericii creștine. Iarși, există o diversitate de opinii cu privire la El. Papini vede în Isus Poetul. Bruce Barton vede în El Omul de acțiune. Middleton Murry vede în El un mistic. Oameni care nu au, altminteri, nici o înclinație pentru credința adevărată, sunt gata să-L preamărească pe Isus ca pe un paragon al sfinților și o căpetenie a tuturor liderilor morali care au trăit vreodată. „Chiar acum“, a declarat John Stuart Mill, „nu ar fi ușor nici pentru un necredincios să găsească o traducere mai bună a regulii virtuții, de la abstract la concret, decât să încerce să trăiască o viață care să poată fi aprobată de Isus.“ Asemenea oamenilor din vremea Lui, care L-au numit Ioan, Ilie, Ieremia, tot așa, oamenii din vremea noastră au ajuns la un consens deplin asupra faptului că printre eroii și sfinții din toate veacurile Isus rămâne suprem.

Dar Isus nu S-a mulțumit cu acest gen de recunoaștere. Oamenii spuneau că El este Ioan, Ilie, Ieremia. Dar asta însemna că El nu era decât unul dintr-o serie de oameni mari. Ar fi

însemnat că există paralele și precedente și chiar dacă El ocupă locul întâi, totuși nu ar fi decât *primus inter pares*, primul dintre mai mulți egali. Dar nu acesta este Cristosul pe care-L proclamă Noul Testament. Oamenii pot fi de acord cu afirmația lui Cristos despre identitatea Sa, sau o pot respinge. Dar asupra realității și veridicității afirmației nu există nici o umbră de îndoială. Cristos a afirmat despre Sine că este ceva și cineva cum nu a mai fost și nu va mai fi, fără precedent, fără rival, cu totul unic (vezi, de pildă, Mat. 10:37; 11:27; 24:35; Ioan 10:30; 14:6).²⁷

9:21, 22 După istorica mărturisire a lui Petru, Domnul le-a poruncit cu tărie să nu spună nimănui lucrul acesta, întrucât nimic nu avea voie să întrerupă înaintarea Sa spre cruce. Apoi Mântuitorul le-a dezvăluit ucenicilor evenimentele care urmau să aibă loc curând în viața Domnului. El trebuia să sufere, să fie respins de conducătorii religioși ai Israelului, să fie ucis și apoi să învie a treia zi. Ce uluitor va fi fost acest anunț pentru ei! Să nu uităm că aceste cuvinte au fost rostite de singurul Om neprihănit și total lipsit de păcat care a trăit vreodată pe acest pământ. Au fost rostite de adevăratul Mesia al Israelului. Au fost cuvintele lui Dumnezeu întrupat. Ele ne spun că viața de împlinire, viața desăvârșită, viața de ascultare deplină de voia lui Dumnezeu presupune suferință, respingere, moarte, într-o formă sau alta, și apoi învierea la o viață fără de moarte. Este viața care se lasă turnată pentru alții.

Desigur toate acestea erau *diametral opuse* concepției populare despre rolul lui Mesia. Oamenii se așteptau să vadă un lider fioros, cu sabia scoasă, care să-i nimicească pe inamici. Astfel, ucenicii vor fi fost, la rândul lor, șocați de cele spuse de Isus. Dar dacă, așa cum au mărturisit ei înșiși, Isus era cu adevărat Cristosul lui Dumnezeu, atunci nu aveau motive să fie deziluzionați sau descurajați. Dacă El este Unsul lui Dumnezeu, atunci cauza Lui nu va putea da greș niciodată. Indiferent ce I s-ar fi întâmplat Lui sau lor, ei erau mereu învingători. Victoria și îndreptățirea lor erau inevitabile.

R. Invitația de a-și lua crucea

(9:23-27)

9:23 După ce le-a schițat viitorul Său propriu, Domnul i-a invitat pe ucenici să-L urmeze. Asta însemna să se lepede de ei înșiși și să-și ia crucea. A te lepeda de tine înșiși înseamnă a renunța de bună voie la

așa-numitul drept de a-ți croi propriul drum în viață; înseamnă să nu mai alegi și să nu mai plănuiești tu însuși ce vei face. Înseamnă să-L recunoști ca Domn al tău în toate domeniile vieții tale. A-ți lua crucea înseamnă a alege în mod deliberat viața pe care a trăit-o El. Asta presupune:

- Opoziție din partea celor dragi.
- Ocară lumii.
- Să fii gata să-ți uiți familia și casa și pământurile și traiul de tihnă pe care ți l-ar putea oferi viața aceasta.
- Totală predare și bizuire pe Domnul.
- Ascultare de conducerea și călăuzirea Duhului Sfânt.
- Vestirea unui mesaj nepopular.
- Să mergi singur pe cărare.
- Să înfrunți atacuri organizate din partea liderilor religioși tradiționali.
- Să suferi din pricina neprihănirii.
- Să ai parte de calomnii și rușine.
- Să-ți torni viața ca jertfă pentru alții.
- Să mori față de eul tău propriu și față de lume.

Dar mai înseamnă să apuci viața cea adevărată! Înseamnă să găsești cel puțin motivul existenței noastre. Și mai înseamnă răsplătă veșnică. Noi ne retragem instinctiv de la o viață de purtare a crucii. Mințile noastre nu sunt dispuse să accepte că aceasta ar putea fi voia lui Dumnezeu pentru viața noastră. Și totuși, cuvintele lui Cristos: „**Dacă dorește să vină cineva după Mine**“ înseamnă că nimeni nu e scutit de aceasta și nimeni nu e scuțat.

9:24 Tendința naturală este de a ne salva viața, printr-o existență ușoară, trăită pentru eul nostru propriu, ancorată într-o rutină și dedicată obținerii unor satisfacții. S-ar putea să ne complacem în satisfacerea plăcerilor și apetitelor noastre prin trăirea unei vieți de tihnă, de lux, confort, de trăire numai pentru clipa prezentă, vânzându-ne talentele și tot ce avem mai scump lumii, în schimbul unor ani de falsă siguranță. Dar prin însuși actul acesta, noi ne pierdem viața, adică lăsăm să ne scape adevăratul scop al vieții și plăcerea profund spirituală care însoțește o asemenea viață. Pe de altă parte, putem să ne pierdem viața din pricina Mântuitorului. Oamenii vor crede despre noi că suntem nebuni, dacă aruncăm în vânt ambițiile noastre egoiste, dacă căutăm mai întâi împărăția lui Dumnezeu și neprihănirea Lui. Dar această viață de renunțare este singurul trai cu adevărat autentic și vrednic de trăit. El este însoțit de o bucurie și o sfântă trăire fără grijă, de o

satisfacție lăuntrică profundă, care întrece orice imaginație.

9:25 Stând de vorbă cu cei doisprezece, Mântuitorul Și-a dat seama că dorința de agonisire a bunurilor materiale ar putea fi o piedică serioasă în calea unei predări depline. Și astfel, El a spus, de fapt: „Să presupunem că ai putea aduna tot aurul și argintul din lume, că ai putea poseda toate proprietățile funciare și averile posibile, toate acțiunile și obligațiunile de la bursă — cu un cuvânt, tot ce este de valoare materială — și să presupunem că în efortul tău febril de a agonisi toate acestea, ai pierde adevăratul scop al vieții, la ce ți-ar folosi toate cele adunate? Le-ai avea în stăpânire doar pentru puțin timp, după care te-ai despărți de ele pe veci. Ar fi o cumplită nebunie să-ți vinzi singura viață scurtă ce ți s-a dat pentru câteva jucării prăfuite.“

9:26 O altă predică în calea unei predări totale față de Cristos este frica de ocară, de batjocură, teama de a fi făcut de rușine. Este cu totul irațional ca o creatură să se rușineze de Creatorul ei; e de neconceput ca un păcătos să-i fie rușine de Mântuitorul său. Și totuși, care din noi este fără vină la acest capitol? Domnul a recunoscut posibilitatea ca noi să ne temem de a fi rușinați și, prin urmare, ne-a avertizat solemn cu privire la acest pericol. Dacă evităm rușinea și ocară oamenilor, fiind creștini de formă, care se iau după cei mulți, care merg după turmă, **Fiul Omului se va rușina și El de noi când va veni în slava Lui și în slava Tatălui Său, și în slava sfinților îngeri.** El a subliniat slava tripartită a Venirii Lui a Doua Oară, ca și când ar fi dorit să spună că orice rușine și ocară pe care le-am putea suferi pentru El acum vor fi insignifiante când Se va arăta El în glorie iar cei ce Îl tăgăduiesc acum vor fi rușinați.

9:27 Menționarea slavei Sale în acest punct formează veriga de legătură cu ceea ce urmează. Acum Domnul prezice că unii din ucenicii care stăteau acolo aveau să vadă **împărăția lui Dumnezeu** înainte de a muri. Cuvintele Sale își găsesc împlinirea în versetele 28-36, în cele petrecute pe Muntele Schimbării la Față. Ucenicii implicați au fost Petru, Iacov și Ioan. Pe Munte ei au văzut o anticipare a ceea ce va fi atunci când Domnul Isus își va stabili împărăția pe pământ. Petru precizează acest lucru în a doua sa epistolă:

Căci v-am făcut cunoscut puterea și venirea

Domnului nostru Isus Cristos, nu urmărind niște basme meșteșugit alcătuite, ci ca unii care am văzut noi înșine, cu ochii noștri, măreția Lui. Căci El a primit de la Dumnezeu Tatăl cinste și slavă, atunci când din slava minunată s-a auzit un glas care Îi zicea: „Acesta este Fiul Meu preaiubit, în care Îmi găsesc desfătarea.“ Și noi înșine am auzit acest glas venind din cer, fiind cu El pe muntele sfânt. (1:16-18).

Observați continuitatea învățăturilor Domnului din acest pasaj. Doar cu puțin timp înainte El anunțase că va fi în curând respins, că va suferi și că va muri. El i-a chemat pe ucenicii Săi să-L urmeze printr-o viață de lepădare de sine, de suferință și de jertfire. Acum El spune, de fapt: „Dar să nu uitați că dacă veți suferi cu Mine, veți și domni cu Mine. Dincolo de cruce este gloria. Răsplata viitoare este cu mult, nespus de mult mai mare decât prețul pe care trebuie să-l plătești acum.“

S. Schimbarea la față a Fiului Omului (9:28-36)

9:28, 29 Cam la opt zile după aceea, Isus i-a luat cu El pe Petru, Ioan și pe Iacov și s-a suit pe un munte să Se roage. Nu se cunoaște poziția geografică a acestui munte, deși o posibilitate ar fi falnicul Munte Hermon, cu vârful acoperit de zăpadă. Pe când Se ruga Domnul, înfățișarea exterioară a feței Sale a început să se schimbe. Iată un adevăr surprinzător: una din schimbările pe care le produce rugăciunea este cea a înfățișării feței. Fața Sa strălucea puternic iar hainele Sale erau de un alb strălucitor. După cum am menționat mai sus, aceasta a prefigurat gloria de care va avea parte când va veni împărăția Sa. Pe când S-a aflat aici pe pământ, gloria Lui a fost, de obicei, acoperită de trupul Său de carne. Dar în timpul Mileniului, gloria Sa va fi descoperită în toată splendoarea sa. Îl vom vedea în toată splendoarea și maiestatea Sa, după cum se exprimă profesorul W.H. Rogers:

În schimbarea Sa la față, avem în miniatură toate trăsăturile pertinente ale viitoarei împărății. Îl vedem pe Domnul îmbrăcat în slavă și nu în zdrențele umilirii. Îl privim pe Moise, în starea sa glorificată, pe reprezentantul celor născuți din nou, care au intrat în împărăție prin intermediul morții. Îl observăm pe Ilie, înconjurat de slavă, reprezentantul celor răscumpărați care au intrat în împărăție prin strămutare. Apoi sunt cei trei ucenici, Petru, Iacov și Ioan, care nu sunt pro-

sălăviți, ei fiind reprezentanții Israelului în carne, în timpul Mileniului. Apoi e mulțimea de la poalele muntelui, care reprezintă națiunile ce vor fi introduse în împărăție după inaugurarea ei.²⁸

9:30, 31 Moise și Ilie au stat de vorbă cu Isus despre plecarea (sau „ieșirea“ — textual: *exodul*) **Lui, pe care avea s-o realizeze la Ierusalim.** Observați, de asemenea, că moartea Sa este numită aici o realizare. Trebuie remarcat de asemenea că moartea este descrisă pur și simplu ca un *exod* — nu o încetare a existenței, ci o plecare de la un loc la altul.

9:32, 33 Ucenicii dormeau, pe când se întâmplau toate acestea. Iată ce spune episcopul Ryle:

A se observa că aceiași ucenici care au dormit aici, în timpul viziunii gloriei, au fost găsiți dormind și în timpul agoniei din grădina Ghetsimane. Carnea și sângele trebuie cu adevărat să fie schimbate, înainte de a putea intra în cer. Sărmanele noastre trupuri pământești nu-L pot privi pe Cristos nici în timpul încercării Sale, nici nu pot rămâne treze cu El în proslăvirea Sa. Constituția noastră fizică trebuie să fie modificată substanțial, înainte de a ne putea bucura cu adevărat de cer.²⁹

Când s-au trezit de-a binelea, au văzut strălucirea slavei lui Cristos. În efortul de a păstra caracterul sacru al acestei ocazii, Petru a propus să ridice trei corturi (sau colibe) unu în onoarea lui Isus, unu în onoarea lui Moise și unu în onoarea lui Ilie. Dar ideea sa era bazată pe râvnă fără pricepere.

9:34-36 Glasul lui Dumnezeu s-a auzit din norul care îi acoperea, recunoscându-L pe Isus ca Fiul Său preaiubit și spunându-le să asculte ce le spune și să-I fie supuși. De îndată ce nu s-a mai auzit glasul, Moise și Ilie au dispărut. Nu mai era acolo cu ei decât Isus. Așa va fi și în împărăție. El va avea pre-eminența în toate lucrurile. El nu va împărți cu nimeni slava Sa.

Plecând de acolo, ucenicii au fost atât de uluiți, încât nu au discutat evenimentul cu ceilalți ucenici.

T. Vindecarea unui îndrăcit (9:37-43a)

9:37-39 De pe muntele slavei, Isus și cu ucenicii s-au întors a doua zi în valea nevoilor umane. Viața își are clipele de exaltare spirituală, dar Dumnezeu le echilibrează cu rutina zilnică de trudă și consum. Din mulțimea care L-a întâmpinat a pășit în față un

tată îndurerat, care s-a rugat de Isus să-i vindece fiul posedat de demon. Era singurul său copil și, cum era de așteptat, bucuria inimii lui. Ce negrăită durere va fi avut acest tată să-și vadă fiul înceștat în aceste convulsii demonice! Aceste crize se declanșau dintr-odată, fără nici o prevenire. Tânărul striga cu glas tare și apoi făcea spume la gură. Numai după o luptă cumplită pleca demonul, lăsându-l pe băiat plin de răni.

9:40 Tatăl le ceruse anterior ajutor ucenicilor, dar aceștia au fost neputincioși. De ce nu au putut ucenicii să-l ajute pe băiat? Poate că ajunseseră în acest punct să-și desfășoare slujba cu un anumit grad de detașare profesională. Sau poate credeau că puteau conta pe o slujire plină de Duhul fără ca ei să trebuiască să facă un permanent exercițiu spiritual. Poate că luau lucrurile de-a gata, fără să le aprecieze la justa lor valoare.

9:41 Domnul Isus a fost întristat de întreg spectacolul. Fără să numească pe nimeni în particular, El a spus: „**O, generație necredincioasă și perversă...**“ Aceste cuvinte au fost adresate fie ucenicilor, fie mulțimii, fie tatălui, fie tuturor acestor categorii de oameni. Cu toții erau atât de neputincioși în fața nevoii umane, în pofida faptului că puteau să se racordeze la resursele Sale infinite de putere. Cât mai trebuia să stea El cu ei și să-i suporte? Apoi i-a spus tatălui: „**Adu-ți fiul aici!**“

9:42, 43a Pe când venea încă băiatul spre Isus, a fost cuprins de demon și aruncat la pământ cu violență. Dar Isus nu S-a mirat de această manifestare de putere a unui duh rău; necredința oamenilor a fost aceea care îl împiedica să lucreze, mai degrabă decât puterea demonismului. El a izgonit apoi duhul necurat, l-a vindecat pe copil și l-a redat tatălui său. Oamenii au fost cuprinși de uimire și au recunoscut că Dumnezeu a făcut o minune în mijlocul lor. Ei au văzut în miracol o manifestare a maiestății lui Dumnezeu.

U. Fiul Omului Își prezice moartea și învierea (9:43b-45)

9:43b, 44 Ucenicii puteau fi înclinați să creadă că Învățătorul va continua să facă minuni până când întreaga națiune îl va aclama ca Rege. Dar pentru a le scoate această idee din cap, Domnul le-a amintit din nou că Fiul Omului trebuia să fie vândut în mâinile oamenilor, adică să fie ucis.

9:45 De ce nu au priceput ei această

precizare? Pur și simplu pentru că au alunecat din nou în modul de a-L privi pe Mesia ca pe un erou popular. Conform gândirii lor, moartea Lui avea să însemne înfrângerea cauzei. Speranțele lor pământesti erau atât de puternice încât nu mai erau în stare să îmbrățișeze nici o altă opinie, contrară. Nu Dumnezeu ascundea adevărul de ei, ci adevărul era ascuns datorită propriului lor refuz încăpățânat de a crede. Lor le era chiar teamă să ceară o clarificare — ca nu cumva aceasta să le confirme temerile!

V. Adevărata măreție în împărăție

(9:46-48)

9:46 Ucenicii nu numai că se așteptau ca împărăția să fie inaugurată din clipă în clipă, ci aspirau să ocupe poziții de prestigiu în cadrul ei. Deja au început să se certe între ei care va fi cel mai mare.

9:47, 48 Știind ce întrebare îi frământa, Isus a luat un copil și lângă El și a explicat că oricine primește un copil și în numele Lui îl primește pe El. La prima vedere, asta nu pare să aibă vreo legătură cu întrebarea despre cine este cel mai mare dintre ucenici. Dar deși nu e evidentă, legătura pare să fie următoarea: adevărata măreție se poate vedea din grija plină de abnegație pe care o manifestă cineva pentru cei mici, pentru cei neajutorați, pentru cei pe lângă care lumea trece fără să-i bage în seamă. Astfel când Isus a spus că „cei mai mici dintre voi vor fi mari,” El s-a referit la cel care s-a smerit pe sine până într-acolo încât să se asocieze cu credincioși lipsiți de prestanță, nesemnificativi și chiar disprețuiți.

La Matei 18:4, Domnul a spus că cel mai mare în împărăția cerurilor este cel care se smerește asemenea unui copil. Aici, la Luca, problema care se pune este aceea de a te identifica cu cei mai umili dintre copiii lui Dumnezeu. În ambele cazuri, se cere să ocupi un loc smerit, așa cum a făcut Mântuitorul.

W. Fiul Omului interzice sectarismul (9:49, 50)

9:49 Acest incident pare să ilustreze comportarea de care Domnul tocmai le spusese ucenicilor să se ferească. Ei dăduseră peste unul care scotea demoni în numele lui Isus. Ucenicii i-au interzis să facă acest lucru, pentru simplul motiv că el nu făcea parte din adepții lor. Cu alte cuvinte, ei refuzaseră să primească un copil al Domnului în Numele Său. Aici s-au dovedit sectari

și înguști. Ei trebuia să se bucure că demonul a fost scos afară din om. Niciodată nu trebuia să fie geloși pe vreun om sau grup de oameni pentru faptul că au scos mai mulți demoni decât ei. Fiecare ucenic are datoria să se păzească de această tendință de exclusivism - de a monopoliza puterea spirituală și prestigiul care decurge din ea.

9:50 „Nu-l opriți”, i-a răspuns Isus, „fiindcă cine nu este împotriva voastră este pentru voi.” Dar față de Persoana și lucrarea lui Cristos, nu poate exista neutralitate. Dacă oamenii nu sunt pentru Cristos, ei vor fi împotriva Lui. Când e vorba însă despre slujirea creștină, iată ce spune A. L. Williams:

Creștinii serioși trebuie să nu uite că atunci când cei din afară fac ceva în Numele lui Cristos, acest lucru, în mare, va promova cauza Lui... Răspunsul Domnului a presupus un adevăr profund și cuprinzător. Nici o societate, oricât de sfântă ar fi, nu ar putea pretinde că posedă în exclusivitate puterile Divine indisolubil legate de o autentică și fidelă folosire a Numelui Său.³⁰

VII. CREȘTEREA OPOZIȚIEI FAȚĂ DE FIUL OMULUI (9:51-11:54)

A. Samaria Îl respinge pe Fiul Omului (9:51-56)

9:51 Se apropia timpul înălțării lui Isus la cer. El știa bine acest lucru. El știa, de asemenea, că până acolo trebuia să urmeze mai întâi crucea și astfel El a pornit cu hotărâre spre Ierusalim și tot ce-L aștepta acolo.

9:52, 53 Un sat samaritan situat pe ruta Sa s-a dovedit neospitalier Fiului lui Dumnezeu. Oamenii știau că El Se duce la Ierusalim. Or, pentru ei acesta a constituit un motiv suficient pentru a-l refuza accesul. Se știe că între samariteni și iudei existau sentimente de ură neîmpăcată. Spiritul lor sectar, atitudinea lor segregționistă, aroganța lor rasială — acestea au fost cauzele care i-au împiedicat să-L primească pe Domnul Slavei.

9:54-56 Iacov și Ioan au fost atât de indignați de această lipsă de omenie încât s-au oferit să cheme foc din cer, ca să-i distrugă pe acești răufăcători! Isus însă i-a muștrat îndată. El nu a venit să nimicească viețile oamenilor, ci să le salveze. Acesta era anul de îndurare al Domnului, și nu ziua răzbinării Dumnezeului nostru. Ei ar fi trebuit să fie pătrunși de har, și nu de un spirit de răzbinare.

B. Piedici în calea uceniciei (9:57-62)

9:57 În aceste versete, întâlnim trei din principalele piedici în calea unei ucenicii adevărate, pornită din inimă. Primul om era convins că dorește să-L urmeze pe Isus oriunde. El nu a așteptat să fie chemat, ci, impulsiv, s-a oferit singur să vină. El era plin de încredere de sine, de răvnă fără pricepere, fără să se fi gândit mai întâi cât îl va costa acest act. El nu cunoștea sensul cuvintelor pe care le-a rostit.

9:58 La început, răspunsul lui Isus nu pare să fie legat de oferta omului. În realitate, între cele două există o puternică legătură. Isus a spus, de fapt: „Îți dai tu seama ce înseamnă să Mă urmezi pe Mine? Înseamnă să renunți la orice confort în viață. Eu nu am nici măcar o locuință proprie. Pământul nu-Mi oferă nici o odihnă. Vulpile și păsările au mai multă tihnă și siguranță decât am Eu. Prin urmare, ești tu dispus să Mă urmezi, chiar dacă prin aceasta va trebui să renunți la toate lucrurile pe care majoritatea oamenilor le consideră dreptul lor inalienabil?” Când citim că Fiul Omului nu are unde-și pleca capul, suntem înclinați să-L compătîmim. Un comentator a remarcat următoarele: „El n-are nevoie de compasiunea noastră. Mai degrabă, tu ești de compătimit, dacă ești proprietarul unei case care te reține, atunci când Cristos ar vrea să fii pe înălțimile lumii.” Nu ni se spune ce s-a mai întâmplat cu omul acesta după aceea. Presupunem că n-a fost dispus să renunțe la confortul și plăcerile vieții, pentru a-L urma pe Fiul lui Dumnezeu.

9:59 Al doilea om a auzit chemarea pe care i-o făcea Cristos de a-L urma. El era dispus, într-un fel, dar mai întâi voia să facă altceva. El voia să meargă și să-și îngroape tatăl. Observați ce spune el: „Doamne, lasă-mă mai întâi să mă duc...” Cu alte cuvinte, „Doamne... mai întâi eu...” El i s-a adresat lui Isus cu titlul „Doamne”, dar, în realitate, și-a pus pe planul întâi dorințele și interesele sale personale. Cuvintele „Doamne” și „mai întâi eu” sunt diametral opuse. Trebuie să facem o alegere: ori Domnul, ori persoana noastră. Dacă tatăl lui murise deja sau dacă fiul său intenționa să aștepte acasă până când acesta va muri, nu are importanță. Ceea ce contează este că El a permis unui lucru să ocupe locul întâi în viața sa, în defavoarea chemării lui Cristos. Este absolut legitim și justificat să dăm dovadă de respect pentru un tată decedat sau aflat pe moarte, dar atunci când permitem unei persoane sau

lucru să rivalizeze cu Cristos, acest lucru devine negreșit un păcat. Omul din text avea altceva de făcut — avea de rezolvat o problemă, am putea spune — numai că această problemă l-a abătut de la cărarea unei ucenicii fără rezerve.

9:60 Domnul a muștră această duplicitate, cu cuvintele: „Lasă morții să-și îngroape morții iar tu du-te și predică împărăția lui Dumnezeu.” Cei morți spiritual pot să-i îngroape pe cei morți fizic, dar ei nu pot predica evanghelia. Ucenicii nu trebuie să acorde prioritate acelor sarcini pe care și cei nemântuiți le pot îndeplini la fel de bine ca creștinii. Credinciosul trebuie să se asigure că va fi indispensabil în privința scopului principal al vieții sale. Principala sa ocupație trebuie să fie aceea de a promova cauza lui Cristos pe pământ.

9:61 Al treilea om dornic să fie ucenic se aseamănă cu primul, prin aceea că s-a oferit singur să-L urmeze pe Cristos. El se aseamănă și cu al doilea, prin faptul că a rostit contradicția: „Doamne... mai întâi eu.” Adică mai întâi a voit să se ducă să-și ia rămas bun de la familie. În sine, cererea era rezonabilă și adecvată, dar chiar și activitățile de obște ale vieții pot fi greșite, atunci când sunt așezate mai presus de ascultarea imediată și fără murmur de Domnul.

9:62 Isus i-a spus că oricine a pus mâna pe plugul uceniciei nu mai are voie să se uite în urmă³¹; în caz contrar, nu este vrednic de împărăția lui Dumnezeu. Adepții lui Cristos nu sunt plămădiți din aluat șovăielnic; nu sunt oameni care umblă cu jumătăți de măsură sau care visează cu ochii deschiși ori se complac în sentimentalități. Nici un fel de considerente de familie sau prieteni — oricât de îndreptățite ar fi acestea în sine — nu au voie să-i abată pe ucenici de la totala lor predare pentru Domnul. Expresia „nevrednic pentru împărăție” nu se referă la mântuire, ci la slujire. Nu se pune problema intrării în împărăție, ci a slujirii în împărăție, după ce am intrat în ea. Vrednicia noastră de a intra în împărăție rezidă numai și numai în Persoana și lucrarea Domnului Isus. Ea ni se acordă prin credința în El.

Și astfel avem trei piedici în calea uceniciei, așa cum sunt ele exemplificate în cei trei oameni de care ne-am ocupat:

1. Confort material
2. Un loc de muncă sau o ocupație.
3. Familia și prietenii.

Cristos trebuie să domnească în inima

noastră fără nici un alt pretendent la tronul din ea. Toate celelalte pasiuni și loialități trebuie să ocupe un loc secundar.

C. Trimiterea celor șaptezeci (10:1-16)

10:1-12 Este singurul loc din Evangheliei în care Domnul îi trimite pe cei șaptezeci³² de ucenici. E un caz similar cu trimiterea celor doisprezece de la Matei 10. Dar acolo ucenicii sunt trimiși în regiunile din nord, în vreme ce cei șaptezeci sunt trimiși în sud, urmând traseul de-a lungul căruia se deplasa Domnul spre Ierusalim. Misiunea aceasta părea destinată pregătirii căii pentru Domnul în călătoria Sa de la Cezarea lui Filip, din nord, prin Galileea și Samaria, traversând apoi Iordanul, mergând spre sud, prin Perea, și retraversând Iordanul, pentru a ajunge la Ierusalim.

Deși misiunea și funcția deținută de ucenici au fost doar temporare, totuși instrucțiunile Domnului nostru către acești oameni sugerează multe principii de viață, care se aplică la creștinii din toate veacurile.

Unele din principii pot fi rezumate în felul următor:

1. El i-a trimis doi câte doi (v. 1). Asta sugerează o măturie competentă. „Prin gura a doi sau trei martori va fi statornicit orice cuvânt“ (II Cor. 13:1).

2. Slujitorul Domnului trebuie să se roage încontinuu ca Domnul să scoată lucrători la secerișul Lui (v. 2). Nevoia este întotdeauna mai mare decât disponibilitatea lucrătorilor. Când ne rugăm pentru lucrători, trebuie, evident, să fim gata să ieșim noi înșine la lucru! Observați ordinea: rugați-vă (v. 2) și mergeți (v. 3).

3. Ucenicii lui Isus sunt trimiși într-un mediu ostil (v. 3). Ei sunt, după aparențele exterioare, ca niște **miei în mijlocul lupilor**. Ei nu se pot aștepta să fie tratați regește de către lume, ci, mai degrabă, să fie persecutați și chiar omorâți.

4. Considerente de confort personal nu au ce căuta în comportarea lor (v. 4a). „**Să nu luați cu voi nici pungă, nici traistă, nici sandale**“. Termenul **pungă** se referă la rezerve financiare. **Traista** sugerează rezerve de alimente. **Sandalele** se referă fie la o pereche de rezervă, fie la încălțăminte confortabilă. Toate trei elementele relevă sărăcia care, deși în termeni materiali denotă că persoana respectivă nu are nimic, în realitate, posedă toate lucrurile, fiind o sărăcie care îi face pe mulți bogăți (II Cor. 6:10).

5. „**Să nu salutați pe nimeni pe drum**“.

(v. 4b). Slujitorii lui Cristos nu trebuie să irosească timpul lor prețios, cu formule lungi, ceremoniale de binețe, cum este obiceiul în Orient. Deși ei trebuie, evident, să fie amabili și manierati, ei au însă datoria să folosească timpul în scopul glorioasei vestiri a evangheliei, mai degrabă decât în vorbe fără rost. Nu este timp pentru întâzieri nejustificate.

6. Ei trebuie să primească ospitalitatea oriunde li se oferă (v. 5, 6). Dacă salutul lor inițial este primit favorabil, atunci gazda este **un fiu al păcii**. Este un om pe care îl caracterizează **pacea** și care primește mesajul tău. Dacă ucenicii sunt respinși, să nu se lase descurajați! Pacea lor se va **întoarce** iarăși la ei, adică, nu s-a irosit nimic, nu s-a înregistrat nici o pierdere, căci alții o vor primi.

7. Ucenicii trebuie să **rămână în aceeași casă** care le-a oferit la început ospitalitate (v. 7). A se muta **din casă în casă** ar risca să-i înfățișeze în postura unora care umblă după cea mai confortabilă cazare, când, în realitate, ei ar trebui să trăiască o viață simplă de mulțumire.

8. Ei nu trebuie să ezite să mănânce orice hrană sau băutură ce li se oferă (v. 7). Ca slujitori ai Domnului, li se cuvine să fie întreținuți.

9. Orașele și târgurile ocupă o poziție fie favorabilă, fie potrivnică Domnului, exact așa cum se întâmplă și cu persoanele individuale (v. 8, 9). Dacă oamenii dintr-un ținut sunt receptivi la mesajul vestit, ucenicii trebuie să predice în acel loc, să accepte ospitalitatea oferită și să aducă acelui oraș binecuvântările evangheliei. Slujitorii lui Cristos trebuie să **mănânce ce li se pune înainte**, adică să nu fie mofturoși în privința mâncării sau să producă deranj în casa respectivă. La urma urmelor, nu hrana este lucrul cel mai important din viața lor. Orașele care îi primesc pe solii Domnului încă au parte de vindecarea locuitorilor lor, bolnavi de păcat. De asemenea, Regele se apropie **foarte mult** de ei (v. 9).

10. Un oraș s-ar putea să respingă evanghelia și apoi să i se ia privilegiul de a mai auzi evanghelia (v. 10-12). Vine o vreme, în relațiile lui Dumnezeu cu oamenii, când mesajul este auzit pentru ultima oară. Oamenii nu au voie să se joace cu evanghelia, deoarece aceasta s-ar putea să fie retrasă pe veci. Lumina va fi retrasă de la cei care o resping. Orașele și satele care au avut privilegiul de a auzi vestea bună, dar au refuzat-o,

vor fi judecate mai aspru decât **Sodoma**. Cu cât este mai mare privilegiul, cu atât mai mare este și responsabilitatea!

10:13, 14 Rostind aceste cuvinte, Isus Și-a adus aminte de trei orașe din Galileea ce fuseseră mai privilegiate decât toate. Locuitorii acestor orașe îl văzuseră pe Domnul săvârșind mărețele Sale minuni, pe străzile lor. Cu toate acestea, ei L-au respins. Dacă minunile pe care le-a făcut El în **Horazin** și în **Betsaida... ar fi fost făcute în Tir și Sidon**, străvechile cetățeni de pe coasta Mării Mediterane s-ar fi pocăit din toată inima. Întrucât cetățile din Galileea au rămas indiferente în fața lucrărilor săvârșite de Isus în mijlocul lor, judecata care se va abate peste ele va fi mai severă decât aceea care a venit peste **Tir și Sidon**. Istoria confirmă faptul că distrugerea Horazinului și a Betsaidei a fost atât de profundă încât astăzi nici locul unde au existat nu li se mai cunoaște.

10:15 **Capernaum** a devenit orașul adoptiv al lui Isus, după ce S-a mutat din Nazaret. Orașul a **fost înălțat până la cer** în privința privilegiului acordat. Dar **Capernaumul** și-a disprețuit Cetățeanul său cel mai de vază și a pierdut prilejul oferit. Prin urmare, va fi judecat, fiind **coborât până în Hades**.

10:16 Isus Și-a încheiat seria de instrucțiuni oferite celor șaptezeci amintindu-le că sunt ambasadorii Săi. Cine îi respingea pe ei îl respingea, de fapt, pe El. Iar cine îl respinge pe El îl respinge pe Dumnezeu, Tatăl. Iată ce spune Ryle aici:

Probabil nu există cuvinte mai solemne în tot Noul Testament decât cele din pasajul alăturat, din care să reiasă înalta demnitate pe care o implică slujba de slujitor al lui Dumnezeu și vestitor al Cuvântului lui Dumnezeu, precum și culpabilitatea pe care și-o asumă cei ce refuză să asculte mesajul vestit de el. Să nu uităm că aceste cuvinte sunt adresate nu celor doisprezece apostoli, ci celor șaptezeci de ucenici, ale căror nume și evoluție ulterioară ne sunt total necunoscute. Scott face afirmația: „A respinge un ambasador sau a-l trata cu dispreț constituie un afront adus prințului care l-a împuternicit și trimis, a cărui autoritate acest ambasador o reprezintă. Apostolii și cei șaptezeci de ucenici erau ambasadorii și reprezentanții lui Cristos; iar cei care i-au respins și i-au disprețuit L-au respins și disprețuit pe El.”⁴²²

D. Întoarcerea celor șaptezeci (10:17-24)

10:17, 19 Întorcându-se din misiunea lor,

cei șaptezeci au fost încântați de faptul că până și **demonii** le sunt **supuși**. Răspunsul lui Isus poate fi înțeles în două moduri: Mai întâi, ar putea însemna că El a văzut în succesul lor o anticipare a căderii viitoare a lui **Satan... ca un fulger din cer**. Jamieson, Fausset și Brown parafrazează cuvintele Sale:

Am mers pe urmele voastre, în misiunea pe care ați desfășurat-o și am urmărit izbânzile de care ați avut parte. În timp ce voi vă minunați de faptul că demonii vă sunt supuși, în Numele Meu, în fața ochilor Mei s-a deschis un spectacol și mai mare; cu ieșala fulgerului, care se abate din cer pe pământ, l-am văzut pe Satan căzând din cer.

Această cădere a Satanei nu a avut încă loc pe scara timpului. El va fi aruncat din cer de Mihail și de îngerii săi (Apo. 12:7-9). Lucrul acesta va avea loc în timpul Marii Strămtorări, înaintea glorioasei reveniri a lui Cristos pe pământ, ca să domnească.

O a doua interpretare posibilă a cuvintelor lui Isus este aceea a unui avertisment împotriva mândriei. Este ca și cum El ar spune: „Da, sunteți încântați peste măsură de faptul că până și demonii vă sunt supuși. Nu uitați însă că mândria este păcatul care stă la originea tuturor păcatelor. Mândria este aceea care a dus la căderea lui Lucifer și izgonirea sa din cer. Feriți-vă de această primejdie!”

10:19 Domnul le dăduse ucenicilor Săi **autoritate** împotriva forțelor răului. Lor li s-a acordat imunitate de orice vătămare, pe timpul misiunii lor. Și tot așa se întâmplă cu toți slujitorii lui Dumnezeu: și ei sunt protejați.

10:20 Nu de puterea pe care o aveau asupra **duhurilor** trebuia să se bucure ei, ci de propria lor mântuire. Aici este singurul loc din Scriptură în care Domnul le-a spus ucenicilor Săi să nu se bucure. Există pericole ascunse în succesul înregistrat în slujirea creștină, pe când faptul că **numele noastre sunt scrise în cer** ne amintește de datoria înfinit de mare pe care o avem față de Dumnezeu și Fiul Său. Nu există însă nici un pericol în a ne bucura prea mult pentru mântuirea căpătată prin har.

10:21 Fiind respins de masa mare de oameni, **Isus** a privit la adepții Săi umili și **S-a bucurat în Duhul**, mulțumindu-l **Tatălui** pentru înțelepciunea Sa nespus de mare. Cei șaptezeci nu erau **înțelepții și pricepuții**

acestei lumi. Nu erau intelectuali sau oameni învățați. Erau doar niște **prunci!** Dar erau prunci pătruși de credință, devotament și ascultare fără murmur. Intelectualii erau prea înțelepți, prea știutori, prea deștepți ca să mai poată beneficia pe plan spiritual. Mândria lor le-a închis ochii să nu vadă adevărata valoare a preaiubitului Fiul al lui Dumnezeu. Tocmai prin prunci poate lucra Dumnezeu cel mai eficient. Domnul nostru S-a bucurat de toți cei pe care Tatăl I i-a dat și de succesul inițial al celor șaptezeci, prin care se prefigura căderea ulterioară a Satanei.

10:22 Toate lucrurile au fost date Fiului de Tatăl Său — fie că e vorba de lucruri din cer, fie de pe pământ sau de sub pământ. Dumnezeu a așezat întregul univers sub autoritatea Fiului Său. **Nimeni nu știe cine este Fiul decât Tatăl.** Întruparea este învăluită într-un mister pe care numai Tatăl îl poate pătrunde. Cum a putut Dumnezeu să devină Om și să locuiască într-un trup omenesc — asta întrece orice pricepere a creaturii. Nimeni nu știe **cine este Tatăl decât Fiul și cel care vrea Fiul să i-L descopere.** Și Dumnezeu este mai presus de priceperea omenească. Fiul Îl cunoaște perfect iar Fiul L-a descoperit celor slabi, umili și diprețuiți, care cred în El (I Cor. 1:26-29). Cei care L-au văzut pe Fiul L-au văzut pe Tatăl. Singurul Fiul născut care este în sânul Tatălui L-a făcut pe deplin cunoscut pe Tatăl (Ioan 1:18).

Kelly spune: „Fiul Îl descoperă pe Tatăl; dar mintea omului se face țândări, ori de câte ori încearcă să elucideze tainele de nepătruns ale slavei personale a lui Cristos.“

10:23, 24 În particular, Domnul le-a spus **ucenicilor** că ei trăiau într-o epocă de privilegiu fără precedent. Profeții și regii din Vechiul Testament au dorit să vadă zilele lui Mesia, dar nu le-au văzut. Domnul Isus afirmă aici că El este Cel spre Care erau îndreptate privirile profeților din Vechiul Testament — Mesia. Ucenicii au avut privilegiul nespuse de mare de a vedea minunile și de a auzi învățătura predată de Nădejdea Israelului.

E. Învățătorul legii și bunul samaritean (10:25-37)

10:25 Întrebarea pusă de învățătorul legii, expert în învățăturile Legii lui Moise, nu a fost, probabil, sinceră. El încerca să-L prindă pe Mântuitorul în viclesugul lui, să-L pună la încercare. Poate credea că Domnul va repudia legea. Pentru el, Isus nu era decât

un **Învățător** iar **viața veșnică** era ceva care se putea câștiga sau merita.

10:26-28 Domnul a ținut seama de toate acestea, când i-a răspuns. Dacă învățătorul legii s-ar fi smerit și pocăit, Mântuitorul i-ar fi răspuns mai direct. Dar în împrejurările date, Isus i-a îndreptat atenția spre **lege.** Ce cerea **legea?** Cereea ca omul să-L **iubească pe Domnul** la modul suprem și pe **aproapele** lui ca pe sine însuși. Isus i-a spus că dacă va face acest lucru, va trăi.

La prima vedere, s-ar părea că Domnul propovăduiește aici principiul mântuirii prin păzirea legii. Dar nu așa stau lucrurile. Dumnezeu niciodată nu a intenționat ca cineva să fie mântuit prin păzirea legii. Cele Zece Porunci au fost date unor oameni care erau deja păcătoși. Scopul legii nu este de a salva de păcat, ci de a produce conștiința cu privire la păcat. Funcția legii este de a-i arăta omului cât de mare și vinovat păcătos este.

Este cu neputință ca omul păcătos să-L iubească pe Dumnezeu cu **toată inima** și pe **aproapele** său ca pe sine însuși. Dacă ar putea face asta de când se naște până moare, nu ar mai avea nevoie de mântuire. N-ar mai fi pierdut. Dar chiar și dacă am admite, prin absurd, că ar putea face acest lucru, răsplata lui ar consta doar din o viață îndelungată pe acest pământ, și nu de viață veșnică, în cer. Atâta timp cât ar trăi o viață lipsită de păcat, ar continua să trăiască. Viața veșnică este doar pentru păcătoșii care își recunosc starea de pierzare, fiind mântuiți prin harul lui Dumnezeu.

Afirmatia lui Isus: „**Fă așa și vei trăi!**“ a avut un caracter pur ipotetic. Dacă referirea pe care a făcut-o Domnul la lege ar fi avut efectul scontat asupra expertului juridic, acesta ar fi exclamat: „Dacă asta cere Dumnezeu, atunci sunt pierdut, total neajutorat și lipsit de nădejde. Prin urmare, mă arunc cu totul la picioarele Tale, bizuindu-mă pe dragostea și îndurarea Ta. Salvează-Mă, Doamne, prin harul Tău!“

10:29 În loc să procedeze așa, omul a încercat să se **îndreptățească.** Ce l-a determinat s-o facă? În definitiv, nimeni nu l-a acuzat. Inima lui mândră era însă conștientă de faptul că greșise și s-a semețit, refuzând să accepte harul. Și astfel el a întrebat: „**Cine este aproapele meu?**“ Aici el a recurs la o tactică diversionistă.

10:30-35 Tocmai ca răspuns la această întrebare a relatat Domnul Isus istoria bunului samaritean. Detaliile acestei povestiri sunt binecunoscute. Victima jafului (aproape

sigur un iudeu) zăcea pe jumătate moartă, pe drumul spre Ierihon. Preotul iudeu și levitul au refuzat să-i dea o mână de ajutor — asta întrucât, probabil, se temeau ca să nu fie și ei jefuiți, dacă se opreau pe drum. Tocmai **samariteanul** detestat a fost acela care a venit în ajutorul victimei, dându-i mai întâi primele îngrijiri medicale și apoi ducând-o la un han, unde i-a asigurat în continuare îngrijirea. Pentru samariteanul acesta, aproapele său a fost iudeul aflat la strâmtoare.

10:36, 37 Apoi Mântuitorul a pus între-barea inevitabilă: **Care din acești trei s-a dovedit a fi aproapele** pentru omul căzut în necaz? Evident, cel care a **dat dovadă de îndurare**. Urmează că expertul legii trebuie să facă și el la fel. „Dacă un samaritean s-ar putea dovedi a fi cu adevărat aproapele pentru un iudeu, arătându-și mila față de el, atunci toți oamenii sunt aproapele.”³⁴

Nu ne este prea greu să vedem în preot și în levit imaginea nepuținței legii de a-l ajuta pe un păcătos mort. Legea poruncește: „Să-l iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși” dar nu-ți dădea și puterea de a îndeplini această poruncă. Nu ne este greu să-l identificăm pe samaritean și cu Domnul Isus, care S-a coborât la locul unde ne aflăm noi, ne-a salvat de păcate și S-a îngrijit de noi, pentru toată viața, de aici de pe pământ, din cer și din toată veșnicia. Preoții și leviții poate ne vor dezamăgi, dar Bunul Samaritean nu ne va da niciodată motive de deziluzie.

Istoria bunului samaritean a luat o întorsătură neașteptată. A început prin a răspunde la întrebarea: „Cine este aproapele meu?” și a sfârșit prin a pune întrebarea: „Față de cine te dovedești tu a fi aproapele?”

F. Maria și Marta (10:38-42)

10:38-41 Domnul Își îndreaptă acum atenția asupra cuvântului lui Dumnezeu și asupra rugăciunii — cele două extraordinare mijloace prin care putem fi binecuvântați (10:38-11:54).

Maria stătea la picioarele Domnului și asculta cuvintele Lui, în timp ce **Marta era împărțită cu multă slujire**, făcând pregătirile necesare pentru Oaspetele Regal. Marta dorea ca **Domnul s-o mustră pe sora ei** pentru faptul că n-o ajută, dar Isus a dojenit-o blând pe **Marta** pentru frământarea ei!

10:42 Domnul nostru pune mai mult preț pe adorația noastră față de El, decât pe slujirea noastră, căci în slujirea noastră se pot strecura uneori mândria și îngâmfarea. A fi preocupat cu El — acesta este **singurul**

lucru care trebuie — partea cea bună care nu va fi luată. „Domnul vrea să ne convertească din Marte în Marii,” comentează C.A. Coates, „după cum El vrea să ne transforme din experți ai legii în aproapele.”³⁵ Iată ce scrie Charles R. Erdman:

Deși Domnul apreciază tot ceea ce întreprindem pentru El, El știe că primul lucru de care avem nevoie este să stăm la picioarele Lui și să aflăm care e voia Lui; atunci în toate sarcinile pe care le avem de îndeplinit vom fi calmi, plini de pace și bunăvoință, slujirea noastră putând, în sfârșit, să atingă perfecțiunea Mariei, când, într-un cadru ulterior, ea a turnat peste picioarele lui Isus parfumul acela, a cărui mireasmă continuă să umple lumea.³⁶

D. Rugăciunea ucenicilor (11:1-4)

Între capitolele 10 și 11 există un interval pe care îl parcurge evanghelia după Ioan, la capitolele 9:-10:20.

11:1 Găsim aici încă una din frecvențele referiri pe care le face Luca la viața de rugăciune a Domnului nostru — acțiune care se pretează la scopul ce și l-a propus Luca de a-L înfățișa pe Cristos ca Fiul Omului, Cel care se bizuie mereu pe Dumnezeu, Tatăl Său. Ucenicii au sesizat că rugăciunea era o forță reală și vitală în viața lui Isus și, auzindu-L pe El cum se roagă, s-au simțit îndemnați să se roage și ei. Și astfel, **unul din ucenicii Lui L-a rugat să-i învețe să se roage**. El nu a spus: „Învăță-ne *cum* să ne rugăm”, ci „**Învăță-ne să ne rugăm.**” Dar în felul cum e formulată, cererea cuprinde și faptul de a te ruga, și metoda întrebuițată.

11:2 Modelul de rugăciune pe care li l-a dat Domnul Isus cu acest prilej diferă întrucâtva de așa numita „rugăciune domnească” din evanghelia după Matei. Deosebirile nu sunt lipsite de anumite rosturi și semnificații deosebite. Nici una nu este fără rost.

Mai întâi de toate, Domnul i-a învățat pe ucenici să se adreseze lui Dumnezeu cu termenul de **Tatăl nostru**. Această relație intimă, de familie, era necunoscută credincioșilor din Vechiul Testament. Ea înseamnă că, pur și simplu, credincioșii trebuie să l se adreseze acum lui Dumnezeu ca unui **Tatăl** cresc iubitor. Apoi suntem învățați să ne rugăm ca **numele** lui Dumnezeu să fie **sfințit**. Aceasta exprimă dorul din inima credinciosului ca Dumnezeu să fie tratat cu toată reverența, preamărit și adorat. În cererea: „**Vie împărăția Ta**” avem rugăciunea ca să vină mai curând ziua în care Dumnezeu să

înfrângă forțele răului și, în Persoana lui Cristos, să domnească la modul suprem asupra **pământului**, unde **voia** Sa se va face **ca în cer**.

11:3 După ce a căutat astfel mai întâi împărăția lui Dumnezeu și neprihânirea Lui, cel care se roagă este învățat să-și facă cunoscute nevoile și dorințele sale. Este introdusă apoi mereu actuala nevoie de hrană — atât fizică, cât și spirituală. Noi trebuie să trăim zilnic în dependență de El, recunoscându-L ca sursa oricărui lucru bun care ne parvine în viață.

11:4 Apoi urmează rugăciunea pentru iertarea **păcatelor**, bazată pe faptul că și noi am dat dovadă de un spirit iertător față de alții. Evident, asta nu se referă la iertarea pentru plata păcatelor. Iertarea aceea se bazează pe lucrarea isprăvită a lui Cristos la Calvar și se primește numai prin credință. Dar aici avem de a face cu iertarea părintească sau guvernamentală. După ce suntem mântuiți, Dumnezeu ne tratează ca pe niște copii ai Săi. Dacă descoperă un spirit de împietrire și lipsă de iertare în inimile noastre, El ne disciplinează, până când vom fi readuși la părtășie cu El. Iertarea aceasta are de a face cu părtășia cu Dumnezeu, mai degrabă decât cu relația noastră față de El.

Rugămintea: „**Și nu ne duce pe noi în ispită**“ le dă probleme unora. Știm că Dumnezeu niciodată nu ispitește pe nimeni la păcat. Dar El ne permite să trecem prin încercări, să fim puși la încercare în viață — și aceste încercări sunt spre binele nostru. Ideea care pare să se desprindă de aici este că noi trebuie să fim mereu conștienți de faptul că suntem predispuși în orice clipă să alunecăm și să cădem în păcat. Trebuie să-L rugăm pe Domnul să ne apere să nu cădem în păcat, chiar dacă noi am dori să cădem în păcat. Trebuie să ne rugăm ca prilejul de a păcătuși și dorința de a păcătuși să nu coincidă niciodată. Rugăciunea aceasta exprimă o neîncredere sănătoasă în propria noastră capacitate de a ne împotrivi ispitei. Rugăciunea se încheie cu ruga de izbăvire de cel rău.³⁷

H. Cele două parabole despre rugăciune (11:5-13)

11:5-8 Continuând pe tema rugăciunii, Domnul a prezentat apoi o ilustrație prin care a dorit să arate că Dumnezeu este dispus să audă și să răspundă la cererile copiilor Săi. Istoria se referă la un om căruia i-a sosit un musafir în miez de noapte. Din nefericire,

omul nu avea suficientă mâncare, la îndemână. Astfel, s-a dus la un vecin, a bătut la ușa lui și i-a cerut **trei pâini**. La început, vecinul a fost deranjat de faptul că a fost trezit din somn și nu s-a sinchisit să se scoale. Dar la insistențele vecinului, care bătea în ușă și striga încontinuu, s-a ridicat, în cele din urmă, din pat și i-a dat ce i-a cerut.

Aplicând această ilustrație, trebuie să fim atenți să evităm anumite concluzii. Nu înseamnă că Dumnezeu este deranjat de cererile noastre persistente. Și nu se poate trage concluzia că singurul mod în care ni se poate răspunde la rugăciune este acela de a fi persistenți.

Ilustrația ne învață însă că dacă un om e dispus să-și ajute prietenul, pentru că acesta îl solicită încontinuu, Dumnezeu este cu *mult* mai dispus să audă strigătele copiilor Săi.

11:9 Ilustrația ne mai învață că nu trebuie să obosim sau să ne descurajăm în viața noastră de rugăciune. „Cere încontinuu... caută încontinuu... bate încontinuu...“³⁸ Uneori Dumnezeu răspunde la rugăciunile noastre chiar de la prima noastră cerere. Dar în alte cazuri, El ne răspunde doar după ce am cerut de multe ori.

Parabola pare să ne învețe gradele progresive ale stăruinței: a cere, a căuta și a bate.

11:10 Ea ne învață că **oricine cere primește**, și oricine **caută găsește**; oricui **bate** i se va deschide. Este promisiunea că atunci când ne rugăm, Dumnezeu întotdeauna ne dă ceea ce cerem sau ne dă ceva și mai bun decât am cerut. Iar un răspuns negativ la rugăciunea noastră înseamnă că El știe că lucrul cerut de noi nu este bun pentru noi. Refuzând să onoreze cererea noastră El ne dă, astfel, un lucru mult mai bun decât am cerut noi.

11:11, 12 De asemenea învățăm că Dumnezeu nu ne va înșela niciodată, dându-ne o piatră, când noi am cerut pâine. Pe vremea aceea, pâinea avea forma unei turte, semănând cu o piatră. Dumnezeu nu-și va bate niciodată joc de noi, dându-ne ceva necomestibil, când noi am cerut de mâncare. Dacă cerem un **pește**, El nu ne va da un **șarpe**, adică, un lucru care ne-ar putea distruge. Iar dacă cerem un **ou**, El nu ne va da o **scorpie**, adică ceva care să ne provoace o durere cumplită.

11:13 Un tată omenesc nu dă, în mod obișnuit, daruri rele copiilor săi. El știe să dea **daruri bune copiilor** lui. Cu cât mai

mult Tatăl nostru cerese va da Duhul Sfânt celor care I-L cer. J.G. Bellet spune: „Este demn de remarcat faptul că darul ales de El ca fiind cel mai necesar pentru noi și pe care El este cel mai dispus să-l dea este Duhul Sfânt.“ Când Isus a rostit aceste cuvinte, Duhul Sfânt nu fusese dat încă (Ioan 7:39). Actualmente, noi nu trebuie să ne rugăm să ni se dea Duhul Sfânt ca Persoană care să locuiască în noi, deoarece El vine să locuiască în noi în clipa convertirii noastre (Rom. 8:9b; Ef. 1:13, 14).

Dar este cu totul nimerit și necesar să ne rugăm pentru Duhul Sfânt, în alte privințe. Așa, de pildă, trebuie să ne rugăm ca să ne lăsăm învățați de Duhul Sfânt, apoi să fim călăuziți de Duhul Sfânt, după cum e bine să ne rugăm ca puterea Lui să fie revărsată peste noi în toată slujirea noastră față de Cristos.

Este foarte posibil ca atunci când Isus și-a învățat ucenicii să-L ceară pe Duhul Sfânt, El s-a referit la *puterea* Duhului care să-i învrednicească să trăiască acea viață de ucenicie diametral opusă principiilor lumii în care trăiau, așa cum o prezentase Domnul în capitolele precedente. La această oră, ei începuseră, probabil, să-și dea seama că era cu neputință ca ei să întrunească cerințele uceniciei, pornind doar de la resursele lor proprii. Evident, gândirea lor era corectă în această privință. **Duhul Sfânt** este puterea care îi dă unui om capacitatea de a trăi viața creștină. Astfel Dumnezeu L-a înfățișat pe Dumnezeu ca fiind dornic să dea această putere celor care I-o cer.

În textul original grec, versetul 13 nu spune că Dumnezeu Îl va da pe Duhul/Sfânt, ci doar „Duh Sfânt“, deci nearticulat (așa cum apare și în traducerea românească a lui Azimioară, ediția GBV, 1906, pag. 1017, n.tr.). Profesorul H.B. Swete notează că atunci când este prezent articolul hotărât, acesta se referă la Persoana propriu-zisă a Duhului Sfânt, iar când Numele Său este redat fără articolul hotărât, se referă la darurile Sale sau la modul Său de a opera în folosul nostru. Deci în pasajul de față, rugăciunea nu se referă atât la *Persoana* Duhului Sfânt, cât, mai degrabă, la lucrările pe care le realizează El în folosul nostru, în viața noastră. Această interpretare este sprijinită și de textul paralel de la Matei 7:11, care sună astfel: „...cu cât mai mult va da Tatăl vostru, care este în ceruri, *daruri bune* celor care l le cer!“

I. Isus răspunde criticilor Săi (11:14-26)

11:14-16 Scoțând un demon care făcuse victima să fie mută, Isus a produs o mare senzație în rândurile oamenilor. Deși mulțimile se minunau, alții erau tot mai îndărjiți împotriva Domnului. Opoziția a îmbrăcat două forme principale: **Unii** L-au acuzat că scoate demonii prin puterea lui **Beelzebul, căpetenia demonilor.** **Alții** au sugerat că trebuie să facă **un semn din cer.** S-au gândit că poate în felul acesta va infirma spusele adversarilor Săi.

11:17, 18 Acuzația că scoate demoni pentru că ar fi fost posedat de Beelzebul își primește răspunsul în versetele 17-26. Cererii de a face un semn i se răspunde în versetul 29. Mai întâi de toate, Domnul Isus le-a amintit că **orice împărăție dezbinată împotriva ei însăși este distrusă și o casă dezbinată împotriva ei însăși se prăbușește.** Dacă El era o unealtă a Satanei, prin faptul că scoate demoni, asta însemna că **Satan** lupta împotriva propriilor săi supuși. Numai că este ridicol ca cineva să conceapă că diavolul se va opune și va obstrucționa propriile sale planuri.

11:19 În al doilea rând, Domnul le-a amintit criticilor Săi că unii din proprii lor concetățeni scoteau chiar atunci duhuri rele. Dacă El săvârșea lucrul acesta prin puterea Satanei, atunci urma că și acești concetățeni ai lor făceau acest lucru cu ajutorul aceleiași puteri. Dar iudeii n-ar fi recunoscut nici în ruptul capului una ca asta. Și totuși, cum puteau ei să nege justetea și forța argumentării lui Isus? Puterea de a scoate demoni venea ori de la Dumnezeu, ori de la Satan. Ori de la Unul, ori de la altul! Nu de la amândoi! Dacă Isus acționa prin puterea Satanei, atunci exorciștii iudei depindeau de aceeași putere. A-L condamna pe El însemna a se condamna pe ei înșiși!

11:20 Adevărata explicație constă în faptul că Isus scoate **demoni cu degetul lui Dumnezeu.** Ce a vrut să spună El prin **degetul lui Dumnezeu?** În relatarea acestui incident în evanghelia lui Matei (12:28) citim următoarele: „Dacă Eu scot afară demonii cu Duhul lui Dumnezeu, atunci într-adevăr împărăția lui Dumnezeu a venit peste voi.“ Deci conchidem că **degetul lui Dumnezeu** este Duhul lui Dumnezeu. Faptul că Isus scoate demonii prin Duhul lui Dumnezeu era o dovadă puternică a faptului că **împărăția lui Dumnezeu** sosise în mijlocul poporului acelei generații. Împărăția venise

în Însăși Persoana Regelui. Însuși faptul că Domnul Isus era prezent acolo, făcând minunile acelea, era o dovadă pozitivă a faptului că Stăpânitorul uns al lui Dumnezeu se ivise deja pe scena istoriei.

11:21, 22 Până în acest punct, Satan fusese omul cel tare și bine înarmat, care deținea controlul incontestabil asupra supușilor săi. Cei ce erau posedați de demoni erau ținuți în strânsoarea lui și nu era nimeni care să-i scape din mâna lui. **Averile sale îi erau la adăpost** — adică nimeni nu avea puterea de a-i contesta stăpânirea. Domnul Isus a fost **mai tare decât Satan**, biruindu-l și luându-i cu forța armele și împărțind prada luată de la el.

Nici măcar criticii Lui nu au negat faptul că Isus scoatea duhuri rele. Dar asta nu putea însemna altceva decât că Satan fusese cucerit iar victimele sale începeau să fie eliberate. Acesta este înțelesul versetelor de față.

11:23 Atunci Isus a adăugat că **cine nu este cu El este împotriva Lui și oricine nu adună cu El risipește**. După cum s-a exprimat cineva: „Ori ești pe cale, ori ești în cale!” Am menționat deja contradicția aparentă dintre versetul acesta și 9:50. Când este în joc Persoana și lucrarea lui Cristos, nu poate exista neutralitate. Cine nu este pentru Cristos este împotriva Lui. Dar când e vorba despre slujirea creștină, cei care nu sunt împotriva slujitorilor lui Cristos sunt pentru aceștia. În primul verset, este vorba de mântuire; în al doilea: se pune problema slujirii.

11:24-26 Se pare că Domnul i-a făcut șah mat pe criticii Săi. Ei L-au acuzat că e posedat de demoni. Acum El seamănă națiunea lor cu omul ce fusese temporar vindecat de posesiunea demonică. Acest lucru se aplica la istoria lor. Anterior captivității, națiunea Israel fusese posedată de demonul idolatriei. Dar captivitatea i-a lecuit de acel **duh rău** iar de atunci iudeii nu s-au mai datat niciodată la idolatrie. Casa lor fusese **curățită și pusă în ordine**, dar ei au refuzat să-L lase pe Domnul Isus să intre și s-o ia în stăpânire. Prin urmare, El a prezis că într-o zi, **duhul necurat** avea să ia cu el **alte șapte duhuri, mai rele decât el** iar acestea vor intra și vor locui în casa aceea. Asta se referă la teribila formă de idolatrie pe care poporul evreu o va adopta în timpul Marii Strămtorări, când evreii îl vor considera pe Anticrist drept Dumnezeu (Ioan 5:43) iar pedeapsa care va veni peste ei va fi mai mare decât tot ce-au îndurat până atunci.

Deși această ilustrație se referă în princi-

pal la istoria *națională* a Israelului, ea scoate în evidență și insuficiența unei simple pocăințe sau reformări în viața *unei persoane individuale*. Nu este de ajuns să întorci foaia. Trebuie să-L primești pe Domnul Isus Cristos în viața și în inima ta. Altfel, viața este susceptibilă apariției unor forme și mai urâte și mai violente de păcat decât cele în care s-a complăcut persoana aceea înainte.

J. Mai binecuvântat decât Maria (11:27, 28)

O anumită femeie a venit **din mulțime** ca să-l preamărească pe Isus cu cuvintele: „**Binecuvântat este pântecul care Te-a născut și sânii pe care i-ai supt!**” Răspunsul Domnului nostru a fost cât se poate de semnificativ. El nu a negat că Maria, mama Lui, a fost binecuvântată, dar a mers mai departe, spunând că și *mai* important este ca cineva să asculte cuvântul lui Dumnezeu și să-l împlinească. Cu alte cuvinte, chiar Fecioara Maria a fost mai binecuvântată prin faptul că a crezut în Cristos și L-a urmat, decât prin faptul că a fost mama Lui. Relația naturală nu este atât de importantă ca cea spirituală. Asta ar trebui să fie un temei suficient care să-i reducă la tăcere pe cei care fac din Maria obiectul adorării lor.

K. Semnul lui Iona (11:29-32)

11:29 În versetul 16, unii Îl ispitiseră pe Domnul Isus, cerându-i un semn din cer. Acum El răspunde la cererea respectivă, atribuind-o unei generații rele. El Se referea, în esență, la generația de iudei care era atunci în viață. Oamenii aceia avuseseră privilegiul nespus de a se afla în prezența Fiului lui Dumnezeu. Ei auziseră cuvintele Sale și văzuseră minunile Sale. Dar ei nu s-au mulțumit cu atâta. Ei pretindeau acum că dacă ar putea vedea vreo lucrare măreață, ceva supranatural, venind din cer, atunci ar putea crede în El. Răspunsul Domnului a fost că nu li se va mai da nici un semn, în afară de semnul profetului Iona.

11:30 El s-a referit la propria Sa înviere din morți. Așa cum **Iona** a fost izbăvit de pe mare, după ce stătuse în pântecul balenei trei zile și trei nopți, tot așa Domnul Isus avea să învie din morți, după ce fusese în mormânt trei zile și trei nopți. Cu alte cuvinte, ultima minune, care încheia lucrarea Domnului Isus pe pământ, avea să fie învierea Sa. **Iona a devenit un semn pentru niniveni**. Când el s-a dus să predice în a-

ceastă metropolă a Neamurilor, s-a dus ca unul care, cel puțin la figurat, a înviat din morți.

11:31, 32 Regina din Sud, regina Șeba, cea dintre neamuri, a parcurs o distanță mare ca să audă înțelepciunea lui Solomon. Ea nu a văzut nici un singur miracol. Dacă ar fi avut privilegiul de a trăi în zilele Domnului, cu câtă bucurie L-ar fi primit ea! De aceea, ea se va ridica la judecată împotriva acelor oameni răi care au avut privilegiul de a vedea lucrările supranaturale ale Domnului Isus și care L-au respins totuși. Unul și mai mare decât Iona, și mai mare decât Solomon pășise pe scena istoriei umane. Pe când locuitorii lui Ninive s-au pocăit la predicarea lui Iona, oamenii din Israel au refuzat să se pocăiască la predicarea unuia mai mare decât Iona.

Necredința din zilele noastre ia în derândere istoria lui Iona, atribuindu-i statut de legendă ebraică. Isus a vorbit însă despre Iona ca despre o persoană reală, ce a trăit în istorie, așa cum a vorbit și despre Solomon. Oamenii care susțin că ar crede dacă ar vedea o minune nu au dreptate. Credința nu se bazează pe dovezile oferite de simțuri, ci pe cuvântul viu al lui Dumnezeu. Dacă cineva nu crede în cuvântul lui Dumnezeu, nu va crede nici dacă ar învia cineva din morți. Atitudinea care insistă să i se ofere un semn nu îi este plăcută lui Dumnezeu. Asta nu e credință, ci vedere. Necredința spune: „Mai întâi să văd, și apoi voi crede.“ Dumnezeu spune: „Crede și vei vedea.“

L. Parabola luminii aprinse (11:33-36)

11:33 La prima vedere, am fi înclinați să credem că nu este nici o legătură între aceste versete și cele precedente. Dar la o analiză mai atentă, descoperim o legătură esențială. Isus le-a amintit ascultătorilor Săi că nimeni nu așază o lumină aprinsă în pivniță sau sub un coș, ci o așază pe un sfeșnic, unde va fi văzută și va furniza lumină pentru toți cei care intră.

Iată aplicația acestor cuvinte: Dumnezeu este Cel care a aprins lumina. În Persoana și lucrarea Domnului Isus, El a adus lumii o explozie de lumină. Dacă cineva nu vede Lumina, vina nu este a lui Dumnezeu. În capitolul 8, Isus S-a referit la responsabilitatea care le incumbă celor care erau deja ucenicii Lui de a propaga credința și de a nu o ascunde sub un vas. Aici, în 11:33, El demască necredința criticilor săi dornici de semne, cauzată de lăcomia lor și frica de a

nu fi făcuți de rușine.

11:34 Necredința lor a fost urmarea motivelor lor neoneste. În domeniul fizic, **ochiul este cel care dă lumină întregului trup**. Dacă ochiul este sănătos, atunci persoana poate vedea lumina. Dar dacă ochiul este bolnav, adică orb, atunci lumina nu poate pătrunde.

Tot așa e și pe tărâmul spiritual. Dacă o persoană este sinceră în dorința ei de a afla dacă Isus este Cristosul lui Dumnezeu, atunci Dumnezeu l-i va descoperi. Dacă motivele nu sunt însă oneste, dacă persoana respectivă este dominată de lăcomie sau dacă se teme de ce vor spune alții, atunci este oarbă față de adevărata valoare a Mântuitorului.

11:35 Oamenii cărora li se adresa Isus se credeau foarte înțelepți. Ei credeau că posedă multă lumină. Dar Domnul Isus le-a atras atenția asupra faptului că **lumina** care era în ei era, în realitate, **întuneric**. Propria lor pretinsă înțelepciune și superioritate îi îndepărta de El.

11:36 Persoana ale cărei motive sunt curate, care își deschide întreaga ființă lui Isus, Lumina lumii, este invadată de iluminare spirituală. Viața sa lăuntrică este luminată de Cristos, așa după cum trupul său este luminat atunci când stă sub efectul direct al razelor de lumină emanate de o lampă.

M. Curăția exterioară și cea lăuntrică

(11:37-41)

11:37-40 Când Isus a acceptat invitația unui anumit fariseu de a cina în casa lui, gazda a fost șocată de faptul că Domnul nu S-a spălat mai întâi pe mâini, înainte de a se așeza la masă. Isus i-a citit gândurile și l-a muștrat pentru ipocrizia lui și dependența de lucrurile exterioare. Isus i-a amintit că ceea ce contează nu este curăția **din afara cupei**, ci interiorul ei. În afară, fariseii apăreau foarte neprihăniți, dar în lăuntrul lor erau vicleni și răi. Același Dumnezeu care a făcut exteriorul omului a făcut și interiorul lui și dorește ca viețile noastre lăuntrice să fie curate. „Omul privește la înfățișarea exterioară, dar Domnul se uită la inimă.“ (I Sam. 16:7).

11:41 Domnul Și-a dat seama cât de lacomi și egoiști erau acești farisei și astfel i-a spus gazdei Lui mai întâi să dea milostenie din ce avea. Dacă trecea cu bine testul iubirii pentru alții, atunci toate lucrurile erau curate pentru el. Iată comentariul lui H.A. Ironside:

Când dragostea lui Dumnezeu umple inima cuiva în așa măsură încât acel om va fi preocupat de nevoile altora, abia atunci vor avea aceste reguli exterioare o valoare reală. Cel care adună însă în permanență numai pentru el, fiind total nepăsător față de cei săraci și nevoiași din jurul lui, dovedește prin asta că dragostea lui Dumnezeu nu locuiește în el.³⁹

Un autor anonim rezumă în felul următor:

Lucrurile severe spuse în versetele 39-52 împotriva fariseilor și experților legii au fost rostite la masa de cină din casa unui fariseu (versetul 37). Ceea ce numim adesea „bun simț” este, din păcate, un substitut al adevărului. Zămbim, când ar trebui să ne încruntăm. Tăcem, când ar trebui să vorbim. Mai bine să călcăm așa-zisele „bune maniere”, decât să călcăm credința noastră în Dumnezeu.

N. Mustrarea fariseilor (11:42-44)

11:42 Fariseii erau adepți ai importanței lucrurilor exterioare. Ei respectau cu minuțiozitate cele mai mici detalii din legea ceremonială, cum ar fi zeciuiala din plante. Dar neglijau relațiile lor cu Dumnezeu și cu semenii lor. Îi asupreau pe cei săraci și nu-L iubeau pe Dumnezeu. Domnul nu i-a mustrat pentru faptul că dădeau zeciuială din izmă, din rută și din toate zarzavaturile, ci a scos în relief faptul că nu ar trebui să pună atâta răvnă în acest aspect minor, neglijând, în schimb, îndatoririle de bază ale vieții, cum ar fi dreptatea și dragostea lui Dumnezeu. Ei subliniau lucrurile secundare, în detrimentul celor primare. Ei excelau în ceea ce putea fi văzut de alții, dar neglijau ceea ce numai Dumnezeu putea vedea.

11:45 Lor le plăcea nespuz de mult să-și dea importanță, să ocupe poziții de proeminență în sinagogi și să atragă cât mai multă atenție în piețe. Ei se făceau astfel vinovați nu numai de păcatul afișajului, ci și de acela al mândriei.

11:44 În fine, Domnul i-a comparat cu morminte care nu se văd. Sub legea lui Moise, oricine se atinge de un mormânt era necurat timp de șapte zile (Num. 19:16), chiar dacă nu știuse că s-a atins de un mormânt. Fariseii lăsau, în exterior, impresia că sunt lideri religioși devotați. Dar în realitate ei ar fi trebuit să poarte un semn care să-i avertizeze pe oameni că se întinează dacă intră în contact cu ei. Ei erau ca niște morminte nemarcate, pline de corupție și necurăție, infectându-i pe alții cu afișajul lor

exterior de evlavie fără conținut și atitudinea lor plină de mândrie.

O. Condamnarea învățătorilor legii

(11:45-52)

11:45 Învățătorii legii erau cărturarii — adică experții în explicarea și interpretarea Legii lui Moise. Dar iscusința lor se mărginea la a le spune altora ce să facă, fără ca ei înșiși să practice lucrurile respective. Unul dintre acești învățători ai legii simțise ascuțișul cuvintelor lui Isus și astfel l-a adus aminte că prin critica adresată fariseilor îi insulta, în același timp, și pe experții legii.

11:46 Domnul S-a folosit de acest prilej pentru a înfiera unele din păcatele învățătorilor legii. Mai întâi de toate, ei îi asupreau pe oameni, punând asupra lor tot felul de **poveri** de ordin legal, fără să-i ajute însă să poarte aceste **poveri**. După cum remarcă Kelly: „Era notoriu disprețul lor pentru înșiși oamenii de la care deriva importanța lor.”⁴⁰ Multe din regulile lor erau de proveniență umană și se refereau la chestiuni absolut lipsite de importanță.

11:47, 48 Învățătorii legii erau ucigași fătarnici. Ei se prefăceau că-i admiră pe profeții lui Dumnezeu. Ei au mers până acolo încât au ridicat monumente peste mormintele profeților din Vechiul Testament. Negreșit aceasta părea a fi o dovadă a profundului respect manifestat de ei pentru acești profeți. Dar Domnul Isus știa că realitatea era alta. Deși în exterior ei se desolidarizau de strămoșii lor, care i-au ucis pe profeți, în practică ei călcau pe urmele lor. Chiar în această perioadă când clădeau morminte pentru profeți, ei puneau la cale omorârea celui mai mare Profet al lui Dumnezeu. Și ei aveau să continue să-i omoare pe profeții și pe apostolii credincioși ai lui Dumnezeu.

11:49 Comparând versetul 49 cu Matei 23:34, se va observa că Isus Însuși este înțelepciunea lui Dumnezeu. Aici El se referă la înțelepciunea lui Dumnezeu cu sensul de: „Eu le voi trimite profeți”. La Matei El nu redă aceste cuvinte ca un citat din Vechiul Testament sau din orice altă sursă, ci pur și simplu îl prezintă ca pe propria Sa afirmație. (Vezi și 1 Cor. 1:30, unde Cristos este numit înțelepciune.) Domnul Isus a promis că va trimite... profeți și apostoli oamenilor din generația Sa și că pe aceștia îi vor omorî și persecuta.

11:50, 51 El avea să curățe de la generația aceea sângele tuturor purtătorilor de cuvânt

ai lui Dumnezeu, începând cu cel al lui Abel și până la ultimul caz, cel al lui Zaharia, care a pierit între altar și templu (2 Cron. 24:21). Doi Cronici este ultima carte a Vechiului Testament în ordinea în care apar ele în Scriptura iudaică. Prin urmare, Domnul Isus a trecut prin tot șirul martirilor, când i-a menționat pe Abel și pe Zaharia. Rostind aceste cuvinte, El a știut foarte bine că generația aflată atunci în viață avea să-L condamne la moarte pe cruce, punând astfel vârful la toate persecuțiile dezlanțuite până atunci împotriva oamenilor lui Dumnezeu. Pentru că aveau să-L omoare pe El, **sângele tuturor** dispensațiilor anterioare avea să cadă asupra lor.

11:52 În fine, Domnul Isus i-a condamnat pe **învățătorii legii** pentru că **au luat cheia cunoștinței**, adică pentru faptul că au oprit Cuvântul lui Dumnezeu, nelăsându-l să ajungă la popor. Deși în afară ei pretindeau că sunt loiali Scripturilor, în realitate refuzau cu încăpățănare să-L primească pe Cel despre care vorbeau Scripturile. Apoi ei îi împiedicau pe alții să vină la Cristos. Ei nu-L voiau ei înșiși și nici pe alții nu-i lăsausă-L primească.

P. Răspunsul cărturarilor și al fariseilor (11:53, 54)

Cărturarii și fariseii au fost, evident, indignați de acuzațiile tranșante îndreptate de Domnul împotriva lor. Ei **au început să-L pună la strâmtoare** și și-au intensificat eforturile de a-L prinde în cursa propriilor Lui cuvinte. Prin orice mijloace posibile, ei căutau să-L determine să spună ceva care să-L poată asigura condamnarea la moarte. Procedând așa, ei nu făceau altceva decât să dovedească cât de exact le citise El caracterele.

VIII. Învățând și vindecând, în drum spre Ierusalim (Cap. 12-16)

A. Avertismente și încurajări (12:1-12)

12:1 În timpul acesta.. pe când Isus îi condamna pe farisei și pe învățătorii legii **mulțimile se strânseseră cu miile**. O dispută sau o dezbateră va atrage, de obicei, o mulțime de oameni dar oamenii aceștia erau atrași, negreșit, și de modul neînfricat în care i-a condamnat Isus pe acești fățarnici lideri religioși. Deși o atitudine necompromițătoare de condamnare a păcatului nu este întotdeauna pe placul oamenilor, totuși ea își pune amprenta asupra inimii omenești, dovedindu-

și neprihănirea. Adevărul întotdeauna se adeverește singur. Întorcându-se spre ucenicii Săi, Isus i-a avertizat: „**Păziți-vă de aluatul fariseilor.**“ El a explicat apoi că aluatul este un simbol al **fățarniciei**. Fățarnicul este cel ce poartă o mască, cel a cărui înfățișare exterioară este cu totul diferită de înăuntrul său. Fariseii pozau, dându-se exemple strălucite de virtute, în realitate fiind maeștri ai mascaradei.

12:2, 3 Avea să vină însă ziua demascării. Tot ce acoperiseră ei avea să fie dat la iveală și tot ce făcuseră ei la întuneric avea să fie scos la lumină.

La fel de inevitabilă ca demascarea fățarniciei este și izbânda adevărului. Până atunci, mesajul vestit de ucenici fusese rostit într-o relativă obscuritate, fiind adresat unei audiențe limitate. Dar după respingerea lui Mesia de către Israel și venirea Duhului Sfânt, ucenicii aveau să pornească la drum neînfricați, în numele Domnului Isus, proclamând pretutindeni vestea cea bună. Atunci mesajul avea să fie **vestit de pe acoperișurile caselor**. Godet face următoarea remarcă: „Cei a căror voce nu-și poate găsi audiență, decât în cercuri limitate și obscure, vor deveni învățătorii lumii.“⁴¹

12:4,5 Cu încurajatoarele și caldele cuvinte: „**prietenii Mei**“, Isus își avertizează ucenicii să nu se rușineze de această prietenie de o valoare inestimabilă, nici în cele mai grele încercări. Proclamarea mondială a mesajului creștin avea să aducă prigoane și moarte ucenicilor loiali. Dar fariseii nu puteau merge decât până la un punct, în actele comise împotriva lor. Acel punct maxim era, evident, moartea. Ei sunt îndemnați însă să nu se teamă de moarte. Dumnezeu avea să aducă peste prigonitorii lor o pedeapsă mult mai groaznică, și anume moartea veșnică în iad. Ucenicii trebuie să se teamă de Dumnezeu, și nu de om.

12:6, 7 Pentru a sublinia grija și ocrotirea cu care îi va înconjura Dumnezeu pe ucenici, Domnul Isus se referă, în acest punct, la grija Tatălui pentru vrăbii. La Matei 10:29 citim că două vrăbii se vând pentru o monedă de cupru. Aici aflăm că **cinci vrăbii sunt vândute pentru două monede de cupru**. Cu alte cuvinte, atunci când cumperi patru vrăbii a cincea ți se dă pe gratis. Și totuși, nici această vrăbie în plus, lipsită de valoare comercială, nu este uitată, în grija lui **Dumnezeu**. Dacă Dumnezeu se îngrijește pentru acea vrăbie desprecieată, cu cât mai mult se va îngriji El și va veghea asupra celor

care vestesc evanghelia Fiului Său! El le numără **chiar și firele de păr din cap.**

12:8 Mântuitorul le-a spus ucenicilor că **oricine îl va mărturisi acum va fi mărturisit de El înaintea îngerilor lui Dumnezeu.** Aici El se referă la toți credincioșii adevărați. A-L mărturisi înseamnă a-L primi ca unic Domn și Mântuitor.

12:9 Dar cei ce se leapădă de El **înaintea oamenilor** vor fi și ei lepădați înaintea îngerilor lui Dumnezeu. Textul acesta se referă, în principal, la farisei, dar, desigur, îi cuprinde și pe toți cei care îl resping pe Cristos și le este rușine să-L recunoască. În ziua aceea, El va spune: „Niciodată nu v-am cunoscut.”

12:10 Apoi Mântuitorul le-a explicat ucenicilor că există o deosebire între acțiunea de a-L critica pe El și hula împotriva Duhului Sfânt. Cei care vorbesc împotriva Fiului Omului pot fi iertați, dacă se pocăiesc și cred. Dar hula sau blasfemia împotriva Duhului Sfânt este un păcat de neiertat. Este păcatul de care s-au făcut vinovați fariseii (vezi Mat. 12:22-32). Ce este acest păcat? Este păcatul de a atribui minunile Domnului Isus diavolului. Este blasfemie **împotriva Duhului Sfânt**, deoarece Isus a săvârșit toate minunile Sale prin puterea Duhului Sfânt. Prin urmare, păcatul consta în a afirma că Duhul Sfânt al lui Dumnezeu ar fi diavolul. Nu este nici o iertare pentru acest păcat, nici în veacul acesta, nici în cel viitor.

Acest păcat nu poate fi comis de un credincios adevărat, în pofida faptului că unii sunt chinuți de gândul că poate l-au comis, prin alunecarea de la credință. Alunecarea de la credință nu este un păcat de neiertat. Un om care alunecă de la credință poate fi repus în părtășie cu Domnul. Înșuși faptul că persoana respectivă este îngrijorată e o dovadă că *nu* a comis păcatul de neiertat.

Nici respingerea lui Cristos de către un necredincios nu constituie păcatul de neiertat. Desigur, dacă omul respectiv moare în necredință, nu mai poate fi convertit. Atunci păcatul lui devine de neiertat. Dar păcatul descris de Domnul nostru ca fiind „de neiertat” este păcatul pe care l-au comis fariseii, spunând că Domnul a săvârșit minunile Sale prin puterea lui Beelzebub, prințul demonilor.

12:11, 12 Negreșit ucenicii aveau să fie aduși înaintea autorităților guvernamentale, ca să fie judecați. Domnul Isus le-a spus însă că ei nu aveau nevoie să repete dinainte ce aveau să spună. **Duhul Sfânt** avea să pună

cuvintele adecvate în gura lor, ori de câte ori era nevoie. Asta *nu* înseamnă că slujitorii Domnului nu au datoria să petreacă timp în rugăciune și să studieze, înainte de a predica Evanghelia sau de a preda Cuvântul lui Dumnezeu. Nici într-un caz nu poate constitui o scuză pentru lenevie! Dar, avem negreșit făgăduința din partea Domnului că cei care sunt aduși la judecată pentru mărturia lor în favoarea lui Cristos vor primi ajutor special de la **Duhul Sfânt**. În același timp, li se dă făgăduința generală tuturor copiilor lui Dumnezeu că dacă vor umbla în Duhul, li se vor da cuvintele potrivite pe care să le rostescă în momentele de criză ale vieții.

B. Avertisment împotriva lăcomiei (12:13-21)

12:13 În acest punct, un om a ieșit din mulțime și l-a rugat pe Domnul să rezolve disputa dintre el și fratele lui, cu privire la o moștenire. S-a afirmat adesea că oriunde există un testament îndată se vor ivi o mulțime de rudenii, așa cum s-a întâmplat și în acest caz. Nu ni se spune dacă omul acesta a fost deposedat de partea ce i se cuvenea sau dacă, pur și simplu, era lacom, dorind să primească mai mult decât avea dreptul.

12:14 Mântuitorul i-a amintit îndată că El nu a venit în lume să se ocupe de probleme atât de mărunte. Scopul venirii Sale constă în mântuirea oamenilor și femeilor păcătoși. El nu se va lăsa abătut de la marea Sa misiune, pentru a împărți această mică avere. (În plus, El nu avea autoritatea juridică de a se pronunța în chestiuni legate de proprietăți imobiliare. Deciziile Sale nu ar fi avut forță de lege.)

12:15 Domnul s-a folosit totuși de acest incident pentru a-i avertiza pe ascultătorii Săi împotriva unuia dintre cele mai insidioase rele care zac în inima omului, respectiv **lăcomia**. Pofa nestăvilivă după posesiuni materiale este una din pornirile cele mai puternice din viața omului. Și totuși omului lacom îi scapă înșuși scopul existenței umane. „**Viața cuiva nu constă în belșugul de lucruri pe care le posedă**” După cum s-a exprimat și J.R. Miller:

Acesta a fost unul din semnalele de alarmă pe care le-a tras Domnul nostru, care însă rămâne nebăgat în seamă de cei mai mulți oameni din zilele noastre. Cristos a avut foarte multe lucruri de spus despre pericolul bogățiilor; dar nu mulți sunt aceia care se tem de bogății. Lăcomia nu este considerată, în realitate, un păcat, în vremea

noastră. Dacă un om calcă porunca a șasea sau a opta, este considerat criminal, fiind acoperit de rușine. Dar dacă va călca porunca a zecea, va fi considerat „întreprinzător“. Biblia spune că dragostea de bani este rădăcina tuturor relelor; dar toți cei care citează acest adevăr pun accentul pe cuvântul „dragoste“, explicând că nu banii, ci doar iubirea acestora ar constitui rădăcina atât de rea.

Dacă privim în jurul nostru, într-adevăr, s-ar părea că viața constă din belșugul lucrurilor pe care le posedă omul. Oamenii consideră că devin mari în proporție directă cu averea lor. Și se pare că așa ar sta lucrurile, căci lumea îi măsoară pe oameni după contul lor de la bancă. Dar nu a existat greșeală mai mare pe care s-o poată comite cineva. Un om se măsoară, în realitate, în funcție de ceea ce *este*, nu de ceea ce *are*.⁴²

12:16-18 Parabola bogatului nechibzuit ilustrează faptul că *nu* posesiunile constituie lucrul cel mai important în viață. Datorită recoltei neobișnuit de bune de care a avut parte, acest fermier bogat a fost confruntat cu ceea ce i se părea o problemă foarte dificil de rezolvat. El nu știa ce să facă cu toate grânele adunate. Toate grânarele și silozurile erau pline până la refuz. Când, deodată, i-a venit o idee grozavă. S-a decis să dărâme hambarele și să clădească altele mai mari. Ar fi fost scutit de cheltuiala lui mare și de deranjul de a se angaja în acest proiect de anvergură, dacă ar fi privit în jur la cei nevoiași și ar fi donat aceste bucate suplimentare pentru a stămpăra foamea, afit spirituală, cât și fizică a celor săraci. „Piepturile celor săraci, casele văduvelor, gurile copiilor sunt hambare care dăinuie veșnic,“ a spus Ambrose.

12:19 De îndată ce au fost clădite noile hambare, el a intenționat să se pensioneze. Observați spiritul de independență: „hambarele mele, fructele mele, bunurile mele, sufletul meu.“ El a avut grijă să-și plănuiască viitorul, până la cele mai mici amănunte. De-acum avea să se odihnească, să mănânce, să bea și să se veselească — și-a spus el.

12:20, 21 „Dar când a început să se considere stăpân pe timp, s-a izbit de Dumnezeu, spre ruina lui veșnică.“ Dumnezeu i-a spus că va muri chiar în noaptea aceea. Atunci el avea să piardă toate averile sale, care aveau să încapă pe miinile altuia. Nechibzuit este, potrivit definiției cuiva, cel ale cărui planuri se încheie la mormânt. Omul acesta a fost, negreșit, nechibzuit.

„Atunci ale cui vor fi lucrurile acestea?“ a întrebat Dumnezeu. Am putea să ne punem și noi întrebarea: „Dacă Cristos ar veni astăzi, ale cui ar fi toate averile mele?“ Ce bine ar fi dacă le-am folosi, în schimb, pentru Dumnezeu *astăzi*, mai degrabă decât să le lăsăm să cadă în mâinile celor răi, mâine! Noi ne putem aduna de pe acum amori în cer cu aceste bunuri, fiind astfel bogați față de Dumnezeu. Sau, dimpotrivă, le putem risipi pentru satisfacerea firii noastre vechi, culegând, astfel, din firea veche stricăciune.

C. Nelișiștea contrastată cu credința (12:22-34)

12:22, 23 Unul din marile pericole din viața creștină este acela de a lăsa ca agonisirea celor necesare pentru mâncare și îmbrăcăminte să devină cel mai important țel al existenței noastre. Ajungem să fim atât de prinși de grija de a cuștiga banii cu care să achiziționăm aceste lucruri, încât lucrarea Domnului este pusă pe planul doi. Accentul în Noul Testament este pus asupra nevoii de a face din cauza lui Cristos punctul central și primordial din viața noastră. Hrana și îmbrăcăminta ar trebui să fie subordonate scopului acestuia. Desigur, trebuie să lucrăm cu sârguință pentru acoperirea nevoilor noastre actuale, dar odată ce am făcut acest lucru, trebuie să ne punem încrederea în Dumnezeu, lăsând grija pentru viitor în mâna Lui, aruncându-ne cu toată râvnă în lucrarea de slujire a Lui. Aceasta este viața de credință.

Când Domnul Isus a spus că nu trebuie să ne îngrijorăm cu privire la hrană și îmbrăcăminte, El nu a lăsat să se înțeleagă că trebuie să stăm cu mâinile în sân și să așteptăm ca aceste lucruri să ni se dea de-a gata. Creștinismul *nu* încurajează lenea! Ceea ce a vrut să spună El însă a fost că în procesul căștigării banilor necesari procurării lucrurilor necesare vieții noi nu trebuie să le îngăduim acestora să-și asume o importanță mai mare decât li se cuvine. Căci în viața noastră există un lucru cu mult mai important decât ceea ce mănâncăm sau purtăm. Noi suntem pe acest pământ ambasadorii Regelui și toate considerațiile legate de confortul nostru personal și înfățișarea noastră trebuie subordonate singurei sarcini cu adevărat vrednice de toată cinstea: aceea de a-L face cunoscut pe El.

12:24 Isus a recurs la exemplul corbilor, pentru a ilustra modul în care se îngrijește Dumnezeu de creaturile Sale. Aceștia nu-și

petrec viața într-o frenetică căutare după hrană sau în grija pentru nevoile lor din viitor. Ei trăiesc ceas de ceas, bizuindu-se pe Dumnezeu. Faptul că nu seamănă și nu seceră nu ar trebui interpretat în sensul că oamenii ar trebui să se lase de ocupațiile lor seculare. Ci înseamnă doar că Dumnezeu cunoaște nevoile celor pe care i-a creat și le va purta de grijă, dacă aceștia își vor trăi viața în atîrnare de El. Dacă Dumnezeu hrănește corbii, cu cât mai mult îi va hrăni El pe cei pe care i-a chemat să-I fie slujitori! Corbii nu au hambare sau magazii, și totuși Dumnezeu se îngrijește de ei zilnic. De ce ne-am petrece noi atunci viața clădind hambare mai mari și magazii mai încăpătoare?

12:25, 26 „Care dintre voi“ a întreat Isus „poate să adauge un cot la statura lui?“ Asta scoate în evidență nebunia de a ne îngrijora pentru lucruri asupra cărora nu avem control (cum ar fi viitorul). Oricât s-ar îngrijora cineva, nimeni nu poate adăuga la înălțimea sa sau la durata vieții sale. (Expresia „statura vieții lui“ ar putea fi tradusă și prin „lungimea vieții lui“.) Dacă așa stau lucrurile, ce rost mai are să ne îngrijorăm cu privire la viitor? Mai degrabă, haideți să folosim toate energiile noastre și timpul pe care-l avem la dispoziție pentru a-L sluji pe Cristos, lăsând în grija Lui viitorul.

12:28, 28 Apoi Domnul se referă la crini, pentru a arăta nebunia de a-ți cheltui talentele și tot ce ai mai de preț în viață pentru a-ți face rost de îmbrăcăminte. Crinii de aici ar putea fi anemonele necultivate, ce cresc pe câmp. Acestea nici nu trudesc, nici nu torc, și totuși au o frumusețe naturală ce rivalizează cu toată gloria lui Solomon. Dacă Dumnezeu face atâta aparentă risipă de frumusețe la aceste flori, care înflorească astăzi iar mâine sunt arse, oare nu va avea El grijă de nevoile copiilor Săi? Noi ne dovedim puțin credincioși atunci când ne îngrijorăm, ne frământăm și alergăm întruna fără astâmpăr pentru a obține tot mai multe bunuri materiale. Ne risipim viața făcând ceea ce ar fi făcut Dumnezeu pentru noi, dacă ne-am fi consacrat timpul și talentele mai mult pentru El.

12:29-31 În realitate, nevoile noastre zilnice sunt mici. E minunat să constatăm că de simplă poate fi existența noastră. De ce să acordăm, atunci, hranei și îmbrăcămînții un loc atât de prominent în viața noastră? De ce să ne frământăm mintea, îngrijorându-ne cu privire la viitor? Așa procedează cei nemântuiți. **Popoarele lumii**, care nu-L cunosc pe Dumnezeu ca Tată al lor, depun

tot interesul pentru hrană, îmbrăcăminte și satisfacerea plăcerilor. Aceste lucruri formează miezul și circumferința existenței lor. Dumnezeu nu vrea ca oamenii Lui să-și petreacă timpul într-o goană nebună după acele lucruri care să le facă existența cât mai confortabilă. El are o lucrare de înfăptuit pe acest pământ și a promis că va avea grijă de cei care I se dăruiesc cu toată inima. Dacă vom căuta împărăția Lui, El nu ne va lăsa niciodată să murim de foame sau să umblăm dezbrăcați. Ce trist ar fi să ajungi la sfârșitul vieții și să constăți că cea mai mare parte a timpului ți-ai petrecut-o muncind din greu pentru ceea ce ți se dăruise deja, ca parte inclusă în biletul de intrare în patria cerească!

12:32 Ucenicii alcătuiau o turmă mică de oi lipsite de apărare, trimise în mijlocul unei lumi ostile. E drept că nu aveau nici un mijloc vizibil de sprijin sau apărare. Totuși acest grup de tineri lipsiți, în aparență, de orice merite, erau destinați să moștenească împărăția, împreună cu Cristos. Ei aveau să domnească într-o zi cu El peste întreg pământul. Având în vedere aceasta, Domnul i-a îmbărbătat să nu se teamă, deoarece dacă Tatăl le-a pregătit onoruri atât de mari, atunci n-aveau nici un motiv să se îngrijoreze cu privire la cărarea care îi ducea spre ele.

12:33, 34 În loc să adune bunuri materiale și să facă planuri de viitor, ei pot pune aceste bunuri în slujba Domnului. În felul acesta ei vor investi pentru cer și pentru veșnicie. Ravagiile comise de scurgerea timpului nu vor putea afecta bunurile lor. Comorile cerești sunt deplin asigurate împotriva furtului și stricăciunii. Necazul cu bogățiile materiale este că, de cele mai multe ori, nu le poți acumula fără să fii desprins de ele. De aceea a spus Domnul Isus: „**Unde este comoara voastră acolo va fi și inima voastră.**“ Dacă ne trimitem din timp banii în cer, înainte de a sosi noi înșine acolo, atunci atașamentul nostru nu va fi legat de lucrurile pieritoare ale acestei lumi.

D. Parabola robului veghetor (12:35-40)

12:35 Nu numai că ucenicii trebuiau să se încreadă în Domnul, pentru asigurarea nevoilor lor, ci trebuiau să trăiască într-o așteptare permanentă a revenirii Lui. Mijlocul trebuia să le fie încins iar felinarele aprinse. În orient oamenii se încing cu un brâu, care le ține strânse hainele lungi, ajutându-i să se miște și să umble în voie. Mijlocul încins intruchipează misiunea pe care

o avem de îndeplinit iar felinarul sugerează mărturia pe care trebuie s-o ținem sus tot timpul.

12:36 Ucenicii trebuiau să trăiască clipă de clipă în așteptarea întoarcerii Domnului, asemenea omului care se întoarce de la nuntă. Iată ce are Kelly de spus în această privință:

Ei trebuie să fie eliberați de toate lucrurile pământești care le-ar putea îngreuna umblarea, așa încât atunci când va bate Domnul la ușă, potrivit ilustrației date, ei să-l poată deschide îndată — fără să le fie distrasă atenția și fără să fie nevoiți să se pregătească în pripă de sosirea Lui înopinată. Inimile lor îl așteaptă pe El, Domnul lor. Ei îl iubesc, îl așteaptă. El bate la ușă iar ei îi deschid imediat.⁴³

Amănuntele ilustrației privitoare la omul care se întoarce de la nuntă nu trebuie forțate, pentru a le face să se refere la viitorul profetic. Noi nu trebuie să identificăm nunta de aici cu Ospățul de Nuntă al Mielului, nici nu trebuie să echivalăm întoarcerea omului din ilustrație cu Venirea din nou a Domnului; ilustrația Domnului nu a avut scopul de a stabili ordinea evenimentelor de la venirea Sa.

12:37 Când se întoarce omul acela de la nuntă, slujitorii lui îl așteaptă nerăbdători, gata să treacă la acțiune, la porunca lui. El este atât de încântat de atitudinea lor atentă, încât procedează la o răsturnare de situație, ca să spunem așa. Se încinge cu un șorț de slujitor, apoi îi așează la masă și le servește mâncarea. Este o ilustrare foarte plastică a faptului că Cel care a venit odată în lumea aceasta în chip de rob va găsi de cuviință, în harul Lui, să-i slujească din nou în căminul lor ceresc. Inspiratul învățat german Bengel, expert în Cuvântul lui Dumnezeu, a considerat versetul 37 drept cea mai măreață făgăduință din toată Biblia.

12:38 A doua strajă din noapte era de la ora 9 seara până la miezul nopții. A treia dura de la miezul nopții până la 3 dimineața. Indiferent ce strajă ar fi fost când se întorcea Stăpânul, slujitorii lui îl așteptau.

12:39, 40 Domnul schimbă acum imaginea, făcând aluzie la un proprietar a cărui casă a fost spartă, într-un moment de neatenție. Venirea hoțului a fost cu totul neașteptată. Dacă stăpânul casei ar fi știut, nu ar fi lăsat să i se spargă casa. Lecția ce se desprinde de aici este că vremea venirii lui Cristos nu este cunoscută. Nimeni nu știe

ziua sau ceasul când va veni El. Dar când va veni, credincioșii care și-au adunat comori pe pământ le vor pierde pe toate, după cum s-a exprimat cineva: „Un creștin fie va părăsi bogățiile sale, fie se va duce la ele.“ Dacă veghem cu adevărat, așteptând venirea lui Cristos, vom vinde tot ce avem și ne vom strânge comori în cer, unde nu se poate atinge de ele nici un hoț.

F. Slujitorii credincioși și cei necredincioși (12:41-48)

12:41, 42 În acest punct, Petru a întrebat dacă parabola lui Cristos despre veghere a fost destinată doar pentru ucenici, sau pentru toată lumea. Domnul a răspuns că este pentru toți cei care mărturisesc că sunt ispravnici ai lui Dumnezeu. Administratorul credincios și înțelept este cel care, fiind pus peste casa Stăpânului său, dă de mâncare oamenilor săi. Principala responsabilitate a administratorului în acest punct este să aibă grijă de oameni, nu de obiecte. Acest principiu este în perfectă concordanță cu întregul context al istorioarei, ce constituie un avertisment la adresa ucenicilor, să vegheze asupra pericolelor materialismului și ale lăcomiei. Ceea ce contează sunt oamenii, nu lucrurile.

12:43, 44 Când va veni Domnul și-l va găsi pe robul Lui sincer preocupat de starea spirituală a oamenilor, îl va răsplăti cu generozitate. Răsplata va avea probabil legătură cu domnia guvernamentală alături de Cristos în timpul Mileniului (1 Pe. 5:1-4).

12:45 Slujitorul declară că lucrează pentru Cristos, dar în realitate este un necredincios. În loc să-i hrănească pe oamenii lui Dumnezeu, el îi maltratează, îi jefuiește și trăiește pentru împlinirea plăcerilor și poftelor sale. (Probabil aceste cuvinte s-au referit la farisei.)

12:46 Venirea Domnului va demasca această tăgăduire a realității iar omul respectiv va fi pedepsit laolaltă cu toți ceilalți necredincioși. Expresia „și-l va despica în două“ ar putea fi tradusă și prin „îl va biciui groaznic“, cum apare de altfel în versiunea AV, textul marginal.

12:47, 48 Versetele 47 și 48 expun un principiu fundamental privitor la toate felurile de slujire: cu cât este mai mare privilegiul cuiva, cu atât mai mare va fi și răspunderea sa. Pentru credincioși, acest principiu înseamnă că răsplățile care vor fi împărțite în cer vor avea anumite grade. Pentru necredincioși înseamnă că vor fi trepte de pedepsire în iad. Cei care au ajuns să cunoască voia lui

Dumnezeu așa cum este ea descoperită în Scripturi poartă o mare răspundere de a o împlini în viața lor. Lor li s-a dat mult. Prin urmare, mult li se va cere. Cei care nu au primit un privilegiu atât de mare vor fi și ei pedepsiți pentru faptele lor rele, dar pedeapsa lor va fi mai puțin severă.

F. Efectul primei veniri a lui Cristos (12:49-53)

12:49 Domnul Isus a știut că venirea Sa pe pământ nu avea să aducă pace, la început. Mai întâi, avea să producă dezbinare, lupte, persecuții și vărsări de sânge. El nu a venit cu scopul declarat de a **arunca acest foc pe pământ**, ci mai degrabă acesta a fost rezultatul sau efectul venirii Sale. Deși suferințele și disensiunile au izbucnit încă din timpul lucrării Sale pământești, abia la cruce a fost demascată adevărata inimă a omului. Domnul a știut că toate acestea se vor întâmpla și a fost pregătit ca focul persecuției să izbucnească cât mai curând împotriva Lui Însuși.

12:50 El trebuia să fie botezat cu un botez. Asta se referă la botezul Lui până la punctul morții pe Crucea Calvarului. El se simțea extraordinar de constrâns să se ducă la cruce și să realizeze răscumpărarea pentru omenirea pierdută. Rușinea, suferința și moartea au constituit voia lui Dumnezeu pentru El și Domnul Isus a fost pregătit și dornic să asculte.

12:51-53 El știa foarte bine că venirea Sa nu avea să aducă pace pe pământ la data aceea. Și astfel El i-a avertizat pe ucenici că atunci când vor veni oamenii la El, familiile acestora îi vor prigoni și-i vor alunga. Introducerea creștinismului într-o familie compusă, în medie, din cinci persoane, avea să dezbine acea familie. Cât de perversă este natura omului, dacă stăm să ne gândim că rudele necredincioase ale cuiva mai degrabă ar prefera ca fiul lor să fie un bețiv și un desfrânat, numai puțin să nu fie! Numai să nu ia atitudine în public, ca ucenic al Domnului Isus Cristos! Paragraful acesta infirmă teoria nejustificată, potrivit căreia Isus ar fi venit să unească întreaga omenire (și pe credincioși, și pe necredincioși!) într-o singură „frăție universală a tuturor oamenilor”. Mai degrabă, El i-a dezbinat mai mult decât fuseseră dezbrinați până atunci!

G. Semnele vremurilor (12:54-59)

12:54, 55 Versetele precedente au fost adresate ucenicilor. Acum Mântuitorul își îndreaptă atenția spre mulțimi. El le aminteș-

te că știu să facă prognoza vremii. Astfel, oamenii știau că atunci când apărea un nor la apus (deasupra Mediteranei), urma o ploaie torențială. Pe de altă parte, vântul de la sud aducea căldură mare și secetă. Oamenii aveau suficientă inteligență să cunoască aceste lucruri, căci posedau voința de a cunoaște.

12:56 În lucrurile spirituale, situația era cu totul alta. Deși posedau inteligență normală, ei nu-și dădeau seama că sosise clipa supremă a istoriei. Însuși Fiul lui Dumnezeu se afla printre ei, pe pământ. Niciodată nu se apropiase cerul mai mult de ei. Dar ei nu au cunoscut clipa cercetării lor. Ei aveau capacitatea intelectuală de a cunoaște, dar nu aveau voința de a cunoaște și astfel s-au înșelat singuri.

12:57-59 Dacă și-ar fi dat seama de semnificația zilelor în care trăiau, s-ar fi grăbit să facă pace cu adversarul lor. Patru sunt termenii juridici folosiți aici: **adversar, magistrat, judecător și ofițer** și toți se referă la Dumnezeu. În vremea aceea Dumnezeu Se deplasa în mijlocul lor, rugându-i fierbinte, dându-le prilejul să fie mântuiți. Ei trebuiau să se pocăiască și să-și pună încrederea în El. Dacă refuzau, aveau să stea în fața lui Dumnezeu, ca Judecător al lor. Or, negreșit procesul avea să fie în defavoarea lor. Vor fi găsiți vinovați și condamnați pentru necredința lor. Apoi vor fi aruncați în închisoare, adică în pedeapsa veșnică. Nu vor ieși de acolo până când nu vor fi plătit ultimul bănuț — adică nu vor ieși *niciodată*, deoarece niciodată nu vor fi în stare să plătească o datorie atât de uriașă.

Și astfel Isus le-a spus oamenilor că trebuie să fie în stare să discearnă timpurile în care trăiesc. Trebuie să se pună în ordine cu Dumnezeu, pocăindu-se de păcatele lor și predându-se Lui în întregime.

H. Importanța pocăinței (13:1-5)

13:1-3 Capitolul 12 s-a încheiat cu eșecul poporului Israel de a discerne vremurile în care trăia și cu avertismentul Domnului să se pocăiască degrabă ca să nu piară. Capitolul 13 continuă acest subiect general, fiind adresat, în mare, Israelului ca națiune, deși principiile cuprinse în el se aplică și la persoane individuale. Două calamități la scară națională formează baza conversației care se înfiripă aici. Prima a fost masacrarea unor galileeni care veniseră la Ierusalim să se închine. **Pilat**, guvernatorul Iudeii, ordonase omorârea lor în timp ce aceștia aduceau

jertfe. Nu cunoaștem alte amănunte despre această atrocitate. Presupunem că victimele au fost iudei care au trăit în Galileea. Iudeii din Ierusalim poate trăiau cu impresia că acești galileeni vor fi comis păcate groaznice și că moartea lor cumplită se datora faptului că Dumnezeu le sta împotriva. Dar Domnul Isus a corectat această eroare de gândire, avertizându-i pe iudei că dacă nu se pocăiesc, toți vor pieri la fel.

13:4, 5 Cealaltă tragedie a fost prăbușirea turnului din Siloam, care a provocat moartea a optsprezece persoane. Nu cunoaștem alte amănunte nici despre acest accident, decât ceea ce ni se spune aici. Din fericie, nu e nevoie să cunoaștem alte amănunte. Punctul subliniat de Domnul este că această catastrofă nu trebuie interpretată ca o judecată specială, pentru o răutate ieșită din comun. Mai degrabă, trebuie văzută ca un avertisment pentru toată națiunea Israel, că dacă membrii ei nu se pocăiesc, va veni peste ei o năpastă similară. Desigur, năpasta a venit în anul 70, d.Cr., când Titus a invadat Ierusalimul.

I. Parabola smochinului fără rod (13:6-9)

În strânsă legătură cu cele de mai sus, Domnul Isus a istorisit parabola smochinului. Nu e deloc greu să identificăm smochinul cu Israelul, sădit în via lui Dumnezeu, adică în lume. Dumnezeu a așteptat roade de la acest pom, dar nu le-a găsit. Și astfel a spus îngrijitorului viei (Domnul Isus) că a așteptat în zadar **trei ani** să primească rod de la pom. Cea mai simplă interpretare ar fi că aceasta se referă la primii trei ani din lucrarea publică a Domnului nostru. Gândul subliniat de textul de care ne ocupăm este că smochinului i s-a dat suficient timp să dea rod, dacă ar fi avut de gând să facă acest lucru. Însă după ce nu au apărut deloc roadele, chiar după trei ani, concluzia care s-a impus de la sine a fost că smochinul nu va mai da roadă. Datorită nerodniciei sale, Dumnezeu a ordonat tăierea lui, căci ocupa un loc ce putea fi folosit în scopuri mai productive. Îngrijitorul viei a stăruit însă, mediind pentru smochin și solicitând să i se acorde încă un an. Dacă nici la sfârșitul acestui an nu va da roade, atunci va putea să-l taie. Și exact așa s-a întâmplat. După ce a început al patrulea an, Israelul L-a respins și L-a răstignit pe Domnul Isus. Ca urmare, capitala sa a fost distrusă iar locuitorii săi împrăștiați. G.H. Lang spune:

Fiul lui Dumnezeu a cunoscut gândul Tatălui Său, Stăpânul viei, și că fusese emis deja groaznicul ordin: „Taie-l“. Israel epuizase din nou răbdarea Divină. Nici o națiune și nici o persoană nu are motive să creadă că se va bucura de grija lui Dumnezeu, dacă nu va aduce roadele neprihănirii, spre slava și lauda lui Dumnezeu. Omul există pentru cinstea și plăcerea Creatorului: când nu slujește acest scop drept, ce va putea oare împiedica urmarea sentinței de moarte pentru natura sa păcătoasă și îndepărtarea sa din locul privilegiat de care s-a bucurat până atunci?⁴⁴

J. Vindecarea femeii gârbovite (13:10-17)

13:10-13 Adevărata atitudine a Israelului față de Domnul Isus se poate vedea și din comportarea frunțașului sinagogii. Această oficialitate a obiectat împotriva faptului că Mântuitorul a vindecat o femeie în ziua de sabbat. Femeia suferise optsprezece ani de o gravă curbare a coloanei vertebrale, prezentând o gravă diformitate și neputând să-și îndrepte deloc spatele. Fără să fi fost rugat, Domnul Isus a rostit cuvântul vindecător, Și-a pus mâinile peste ea și îndată femeia și-a îndreptat coloana vertebrală.

13:14 Frunțașul sinagogii le-a spus, indignat, oamenilor să vină să fie vindecați în primele **șase zile** ale săptămânii, dar nu și în a șaptea. El era ceea ce s-ar putea numi „un religionar de profesie“, pe care nu-l interesa în realitate problemele de care sufereau oamenii. Chiar dacă oamenii ar fi venit în primele șase zile ale săptămânii, el nu i-ar fi putut ajuta. El se preocupă cu minuțiozitate de toate amănuntele de ordin tehnic din lege, dar inima lui era lipsită de dragoste sau milă. Dacă el ar fi suferit timp de optsprezece ani de acea curbare a coloanei vertebrale, nu ar mai fi avut importanță în care zi ar fi fost vindecat!

13:15, 16 Domnul a mustrat ipocrizia lui și a celorlalți lideri. El le-a amintit că ei nu șovăiau să dezlege în sabbat un bou sau un măgar de la iesle și să-l ducă să-l adape. Or, dacă arătau atâta considerație pentru niște biete animale, în ziua de sabbat, era greșit ca Isus să săvârșească un act de vindecare asupra acestei femei, care era o fiică a lui Avraam? Expresia „fiică a lui Avraam“ indică nu numai că era evreică, ci și o credincioasă adevărată, o femeie a credinței. Curbarea coloanei sale vertebrale a fost provocată de Satan. Știm din alte părți ale Bibliei că unele boli sunt urmarea unei

activități satanice. Bubele lui Iov au fost provocate de Satan. Țepușul din carnea apostolului Pavel a fost un sol al Satanei, ca să-l necăjească. Dar diavolul nu are voie să provoace aceste lucruri împotriva credinciosului fără aprobarea Domnului. Și Domnul anulează orice boală sau suferință de acest gen, pentru slava Sa.

13:17 Criticii Domnului nostru au fost făcuți de rușine prin cuvintele Lui. Oamenii de rând s-au bucurat pentru faptul că s-a săvârșit o minune slăvită.

K. Parabolele împărăției (13:18-21)

13:18, 19 După ce au văzut acest miracol minunat al vindecării, oamenii ar fi fost poate ispitiți să creadă că împărăția avea să fie întemeiată numaidecât. Domnul Isus le-a corectat gândirea incorectă, istorisind două parabole ale împărăției lui Dumnezeu, care o descriu în ipostaza ei dintre vremea respingerii Regelui și revenirea Sa pe pământ, ca să domnească. Ele arată creșterea creștinătății și cuprind și simpla declarație de credință și realitatea ei (vezi notele de la 8:1-3).

Mai întâi de toate, El a asemănat **împărăția lui Dumnezeu cu o sămânță de muștar**, una din cele mai mici semințe care există. Când este depusă în pământ, ea nu va produce un pom de mărime obișnuită, ci doar o tufă. Prin urmare, când Isus a spus că această sămânță a produs **un pom mare**, El a scos în evidență că această dezvoltare era cu totul anormală. Pomul a fost atât de mare încât **păsările cerului** își puteau face cuibul în ramurile lui. Gândul care se desprinde de aici este că deși creștinismul a avut un început nesemnificativ, ulterior s-a dezvoltat foarte mult, transformându-se în creștinătatea pe care o cunoaștem în zilele noastre, alcătuită din toți cei care se declară loiali Domnului, fie că s-au născut din nou, fie că nu. **Păsările cerului** sunt vulturii sau păsările de pradă. Sunt simboluri ale răului, subliniind faptul că creștinismul a devenit cuibul unei sumedenii de stricăciuni de tot felul.

13:20, 21 A doua parabolă asemuiește **împărăția lui Dumnezeu cu aluatul pe care o femeie l-a depus în trei măsuri de făină**. Suntem de părere că aluatul în Scriptură întotdeauna întruchipează forța răului. Ideea subliniată aici este că s-a strecurat o doctrină rea în hrana curată a copiilor lui Dumnezeu. Această doctrină rea nu este statică, ci constituie o forță insidioasă, care se răspândește cu iuteală.

L. Poarta îngustă prin care se intră în împărăție (13:22-30)

13:22, 23 Pe când se îndrepta Isus spre Ierusalim, a ieșit un om din mulțime să-L întrebe dacă numai câțiva oameni vor fi mântuiți. S-ar putea să fi fost o întrebare frivolă, izvorâtă din curiozitate.

13:24 Domnul a răspuns la această întrebare speculativă cu o poruncă directă. I-a spus celui ce a pus întrebarea să se asigure că el însuși va **intra pe poarta strâmtă**. Când Isus i-a spus să se silească să intre pe poarta strâmtă, nu a afirmat prin aceasta că mântuirea ar necesita un efort din partea noastră. **Poarta strâmtă** reprezintă aici nașterea din nou — adică mântuirea prin har, în urma credinței. Isus îl îndemna pe om să se asigure că va intra pe această ușă. „**Mulți... vor căuta să intre și nu vor putea**“, odată ce s-a închis ușa. Asta nu înseamnă că ei vor căuta să intre pe ușa convertirii, ci mai degrabă că în ziua manifestării puterii și gloriei lui Cristos, ei vor voi să fie lăsați să intre în împărăție, dar va fi prea târziu. Ziua harului în care au trăit se va fi încheiat.

13:25-27 **Stăpânul casei** se va scula și va **închide ușa**. Poporul evreu este înfățișat aici bătând la ușă și rugându-L pe Domnul să deschidă. El însă va refuza, pe motiv că niciodată nu i-a cunoscut. Ei vor protesta atunci, pretinzând că au trăit în relații foarte apropiate cu El. Dar El nu Se va lăsa mișcat de aceste declarații. Ei au fost, în realitate, **lucrători ai fărădelegii** și, prin urmare, nu li se va permite să intre.

13:28-30 **Refuzul Lui** va produce **plânsul și scrâșnirea dinților**. **Plânsul** indică remușcare iar **scrâșnirea dinților** reflectă o ură înverșunată împotriva lui Dumnezeu. Asta demonstrează că nici suferințele iadului nu pot schimba inima omului. Israelii necredincioși îi vor vedea pe Avraam, pe Isaac, pe Iacob și pe toți profeții în împărăția lui Dumnezeu. Ei se așteptaseră să ajungă ei înșiși acolo, pe considerentul unic de înruderire cu Avraam, Isaac și Iacob, dar, în realitate, ei vor fi aruncați afară. Neamurile se vor deplasa spre luminoasa împărăție a lui Cristos din toate colțurile pământului, bucurându-se de toate binecuvântările ei minunate. Astfel, mulți evrei care au fost la început primii vizaiți de planul binecuvântărilor lui Dumnezeu, vor fi respinși, în vreme ce Neamurile, care erau privite ca niște câini, se vor bucura de binecuvântările Domniei de o Mie de ani a lui Cristos.

M. Profeții pier la Ierusalim (13:31-35)

13:31 În vremea aceasta, Domnul Isus se afla, probabil, pe teritoriul lui Irod. Unii farisei au venit și L-au avertizat să plece, deoarece Irod încerca să-Lucidă. Fariseii ne apar aici într-o postură total contradictorie față de purtarea lor anterioară, de parcă i-ar fi interesat cu adevărat soarta și siguranța Lui. Mai verosimilă este ideea că ei înșiși au complotat cu Irod, pentru a-l face să-L înspăimânte pe Isus și să-L determine pe Domnul să se ducă la Ierusalim, pentru a cădea în mâinile lor.

13:32 Pe Domnul nostru nu-L mișca însă amenințarea cu violența fizică. El a recunoscut că la mijloc este un complot din partea lui Irod și astfel le-a spus fariseilor să se ducă înapoi, la vulpea aceea, și să-i transmită un mesaj. Unora le este greu să înțeleagă de ce Domnul Isus s-a referit la Irod cu termenul de vulpe (căci termenul din textul original este la feminin). Ei consideră că ar fi fost încălcată Scriptura, prin faptul că s-a vorbit de rău împotriva unui dregător al poporului (Ex. 22:28). Dar acesta nu a fost un rău, ci un adevăr absolut. Esența mesajului trimis de Isus a constat în faptul că El încă avea mult de lucru iar timpul era foarte scurt. El avea să scoată demoni și să săvârșească minuni de vindecare, în timpul puținelor zile ce le mai avea la dispoziție. Apoi, a treia zi, adică ziua finală, El va fi isprăvit lucrarea legată de misiunea Sa pe pământ. Nimic nu putea să-L împiedice să-Și ducă la îndeplinire sarcinile. Nici o putere de pe pământ nu putea să-l facă vreun rău, până la timpul rânduit.

13:33 Mai mult, El nu putea fi ucis în Galileea. Acest prerogativ era rezervat orașului Ierusalim. Era o trăsătură ce aparținea acestui oraș, în care fuseseră omorâți slujitorii Dumnezeuului Celui Prea Înalt. Am putea spune că Ierusalimul deținea monopolul în privința uciderei purtătorilor de cuvânt ai lui Dumnezeu. Asta a vrut să spună Domnul Isus prin cuvintele: „**nu se poate ca un proroc să piară afară din Ierusalim.**“

13:34, 35 După ce a rostit adevărul cu privire la acest oraș rău, Isus a schimbat apoi tonul, plângând pentru el. Acest oraș, care ucide profetii și îi omoară cu pietre pe solii lui Dumnezeu, era totuși obiectul iubirii Sale pline de tandrețe. De câte ori nu voise El să-i adune locuitorii, cum își adună cloșca puii, dar ei nu au vrut să se lase adunați, datorită încăpățânării lor. În consecință, orașul lor, templul și țara aveau să treacă

printr-o lungă perioadă de exil. În fapt, ei nu aveau să-L mai vadă pe Domnul decât atunci când își vor schimba atitudinea față de El. Ultima parte a versetului 35 se referă la a Doua Venire a lui Cristos. O rămășiță din poporul lui Israel se va pocăi la acea vreme și va spune: „**Binecuvântat este Cel ce vine în numele Domnului!**“ Poporul Său va anunța atunci mareața zi a puterii Sale.

N. Vindecarea omului bolnav de dropică (14:1-6)

14:1-3 În ziua de sabbat, un fruntaș al fariseilor L-a invitat pe Domnul la masă, la el acasă. Nu a fost un gest sincer de ospitalitate, ci mai degrabă o încercare din partea liderilor religioși de a-l găsi vină Fiului lui Dumnezeu. Isus a văzut acolo un om bolnav de dropică, adică umflarea cauzată de acumularea apei în țesuturi. Fără îndoială, Mântuitorul a citit gândurile criticilor Săi, căci i-a întrebat dacă este drept să vindecî în ziua de sabbat.

14:4-6 Oricât ar fi dorit ei să spună că nu este, nu și-ar fi putut susține un asemenea argument, drept care au tăcut. Prin urmare, Isus l-a vindecat pe om și i-a dat drumul să plece. Pentru El aceasta era o lucrare de milostenie. Or, dragostea divină nu-și încetează niciodată activitățile, nici chiar în ziua de sabbat (Ioan 5:17). Îndreptându-Se spre iudei, El le-a reamintit că dacă unul din animalele lor ar cădea într-o groapă, ei l-ar scoate negreșit în ziua de sabbat, căci ar fi în interesul lor s-o facă. Dar în cazul unui om, deci aproapele lor — ei bine, pentru acesta nu mai aveau nici o înțelegere, fiind gata să-L condamne pe Domnul Isus pentru că i-a venit în ajutor. Deși nu au putut răspunde la raționamentul Mântuitorului, e limpede că s-au înverșunat și mai mult împotriva Lui.

Q. Parabola oaspetelui ambițios (14:7-11)

Intrând în casa fariseului, Domnul a observat, probabil, cum oaspeții încercau să ocupe locurile cele mai bune la masă, căutând poziția care să le confere maximă onoare și vizibilitate. Faptul că și El era oaspete la această masă nu L-a împiedicat să spună ce a avut de spus, cu toată franchețea și neprihănirea. El i-a avertizat astfel împotriva acestei forme de goană după glorie personală, spunându-le că atunci când sunt invitați la masă, s-ar cuveni să ocupe mai degrabă un loc umil, decât unul proeminent. Asta și pentru faptul că atunci când căutăm să ne

asigurăm un loc important s-ar putea să fim, ulterior, făcuți de rușine, spunându-ni-se să ocupăm un loc inferior. Dar dacă ne smerim cu adevărat înaintea lui Dumnezeu, în mod sigur ne vom deplasa doar într-o singură direcție: în sus. Isus ne-a învățat că este mai bine să fii avansat la o poziție de onoare, decât să cauți tu singur s-o dobândești, pentru ca mai târziu să fii obligat să renunți la ea. Domnul Însuși este Pilda vie a renunțării de sine (Filip. 2:5-8). El S-a smerit pe Sine și Dumnezeu L-a înălțat. **Oricine se înalță va fi smerit de Dumnezeu.**

P. Lista de musafiri pe care o onorează Dumnezeu (14:12-14)

De bună seamă, frunzașul fariseu invitase persoanele cu vază din partea locului la acest dîneu — fapt care nu-l scapă Domnului Isus. El a observat că reprezentanții oamenilor de rând din comunitate au fost excluși de la acest ospăț. Prin urmare, El a profitat de acest prilej pentru a enunța unul dintre cele mai nobile principii creștine: faptul că trebuie să-i iubim pe cei lipsiți de calitate, pe cei care nu ne pot răsplăti binele ce li-l facem. De obicei, oamenii își invită **prietenii, rudele și vecinii bogați**, animați întotdeauna de speranța că vor fi răsplățiți cum se cuvine pentru această faptă. Nu este nevoie să posezi viața divină pentru a proceda în acest fel. Dar numai cei stăpâniți de viața supranaturală vor putea fi mărinimoși cu cei **săraci, schilozi, șchiopi și orbi**. Dumnezeu a rezervat o răsplată aparte pentru cei ce își arată bunăvoința și mila pentru aceste categorii de oameni. Deși acești musafiri nu pot să ne răsplătească, Dumnezeu Însuși a promis că ne va răsplăti la **învierea celor drepti**, care mai este cunoscută în Scriptură și sub denumirea de „prima înviere” și implică învierea tuturor credincioșilor adevărați. Ea va avea loc la Răpire și, credem noi, din nou la sfârșitul Perioadei Tribulației (Marii Strămtorări). Cu alte cuvinte, prima înviere nu este un eveniment unitar, ci se petrece în etape.

Q. Parabola scuzelor (14:15-24)

14:15-18 Unul dintre musafirii care stăteau întinși la masă împreună cu Isus a remarcat ce minunat va fi să participe la binecuvântările **împărăției lui Dumnezeu**. Poate că era impresionat de principiile de conduită pe care tocmai le expusese Domnul Isus ori poate că era o remarcă de ordin general, pe care a făcut-o fără să se gândeas-

că prea mult. Oricum, Domnul a răspuns că oricât de minunat ar fi să **mănânci pâine în împărăția lui Dumnezeu**, e trist că mulți dintre cei ce sunt invitați invocă tot felul de scuze nefondate pentru a nu onora invitația. Domnul Isus L-a înfățișat pe Dumnezeu în postura unui anumit om care a dat o cină mare și a invitat mulți oaspeți. Când masa a fost gata, l-a rugat pe servitorul lui să-i anunțe pe invitați că totul e gata. Asta ne amintește de mărețul adevăr potrivit căruia Domnul Isus a terminat, a isprăvit lucrarea de răscumpărare de pe Calvar și chemarea evangheliei este adresată oamenilor de pe temelei acestei lucrări încheiate. Un om care fusese invitat s-a scuzat, spunând că a cumpărat un ogor și că trebuie să se ducă să-l vadă. Normal, ar fi trebuit s-o facă înainte de a-l fi cumpărat. Dar chiar și așa, el așeza dragostea pentru lucruri materiale mai presus de calda invitație ce i se adresase.

14:19, 20 Următorul invitat a cumpărat cinci perechi de boi și a spus că trebuie să se ducă să-i încerce. El îi reprezintă pe cei ce pun locul lor de muncă, ocupația sau afacerile mai presus de chemarea lui Dumnezeu. Al treilea a spus că tocmai s-a căsătorit și că, prin urmare, nu poate da curs invitației. Legăturile de familie și relațiile sociale adesea îi împiedică pe oameni de a accepta chemarea Evangheliei.

14:21-23 Când i-a comunicat servitorul stăpânului său că invitația a fost respinsă de mai toți, stăpânul l-a trimis în oraș, să-i invite pe cei săraci, schilozi, orbi și șchiopi. „Atât natura, cât și harul resping vidul”, a afirmat Bengel. Poate că primii invitați îi întruhidează pe liderii poporului evreu. Când ei au respins Evanghelia, Dumnezeu a trimis-o la oamenii de rând ai orașului Ierusalim. Mulți dintre aceștia au răspuns la chemare, dar tot mai era loc în casa stăpânului. Și astfel stăpânul și-a trimis servitorul pe drumuri și la garduri, silindu-i pe cei găsiți acolo să intre. Aceasta reprezintă, fără îndoială, Evanghelia, care este vestită Neamurilor din lumea întreagă. Acestea nu trebuiau silite să intre *prin forța armelor* (cum s-a făcut în istoria creștinătății), ci *prin forța argumentului*. Trebuie recurs la toate mijloacele de convingere aparținând exclusiv domeniului dragostei, pentru a-i determina să intre, ca să se umple casa stăpânului.

14:24 Astfel lista inițială a musafirilor nu a mai fost valabilă, când s-a servit, în cele din urmă, masa, deoarece cei ce fuseseră invitați prima oară nu s-au prezentat.

R. Costul adevăratei ucenicii (14:25-35)

14:25 Împreună cu Isus mergeau mari mulțimi de oameni. Majoritatea liderilor ar fi fost încântați să aibă o audiență atât de mare de admiratori. Dar Domnul nu dorea să aibă oameni care să-L urmeze din curiozitate, fără nici un interes real, izvorât din inimă. El îi căuta pe cei ce erau dispuși să trăiască o viață total predată și consacrată Lui, care erau gata să-și dea, la nevoie, chiar și viața pentru El. Și astfel El a început să cearnă mulțimile, confruntându-le cu exigențele uceniciei. Uneori Domnul îi atrăgea pe oameni la El cu tot entuziasmul, dar după ce aceștia începeau să-L urmeze, El începea să-i cearnă. Exact așa s-a întâmplat și aici.

14:26 Mai întâi, El le-a spus celor care veneau după El că pentru a putea fi ucenici adevărați, trebuie să-L iubească pe El la modul suprem. El nu a sugerat niciodată că oamenii ar trebui să fie cuprinși în inima lor de o ură înverșunată împotriva tatălui, mamei, soției, copiilor, fraților sau surorilor lor. Mai degrabă, El a subliniat că dragostea pentru Cristos trebuie să fie atât de mare încât toate celelalte genuri de iubire să pălească în comparație cu această dragoste unică, părând, prin raportare la ea, drept ură (vezi Mat. 10:37). Nu avem voie să permitem nici unor considerații de familie să ne abată, pe noi, ucenicii Domnului, de la calea ascultării depline de Domnul.

În realitate, partea cea mai dificilă a acestei prime etape din cadrul uceniciei se află în cuvintele: „**ba chiar însăși viața sa**“. Nu numai că trebuie să ne iubim rudele mai puțin decât Îl iubim pe Domnul Isus, ci trebuie să ne urăm chiar propria noastră viață. În loc să trăim o viață care să grăveze în jurul eului nostru, trebuie să trăim o viață cristo-centrică. În loc să ne întrebăm cum ne va afecta pe noi orice acțiune pe care o întreprindem, trebuie să avem grijă să evaluăm cum Îl va afecta aceasta pe Cristos și gloria Sa. Considerațiile ce țin de confortul sau de siguranța noastră trebuie subordonate măreței sarcini de a-L slăvi pe Cristos și de a-L face cunoscut. Cuvintele Mântuitorului au un caracter absolut. El a spus că dacă nu-L iubim la modul suprem, adică mai mult decât ne iubim propria noastră familie, ba chiar însăși viața noastră, nu putem fi ucenicii Lui. Aici nu este loc pentru jumătăți de măsură.

14:27 În al doilea rând, El ne-a învățat că un ucenic autentic trebuie să-și poarte crucea

și să-L urmeze pe El. Crucea *nu* este totuna cu vreo înfirmare de natură fizică sau mentală, ci cărarea presărată cu ocări, suferințe, singurătate și chiar moarte, pe care cineva se înscrie de dragul lui Cristos. Nu toți credincioșii își poartă crucea. Ea poate fi evitată, prin trăirea unei vieți creștine „doar cu numele“. Dar dacă ne hotărâm să fim cu trup și suflet ai Domnului, vom trăi același gen de opoziție satanică pe care l-a cunoscut și Fiul lui Dumnezeu când a fost pe pământ. *Asta e crucea*. Ucenicul trebuie să **vină după** Cristos. *Asta* înseamnă că el trebuie să trăiască genul de viață pe care a trăit-o și Cristos pe pământ — o viață de renunțare la pretențiile eului, de umilințe, de prigoane, de ocări, ispite și împotrivire înverșunată din partea păcătoșilor împotriva Sa.

14:28-30 Apoi Domnul Isus a folosit două ilustrații, pentru a sublinia necesitatea de a calcula mai întâi **costul**, înainte ca cineva să se angajeze să-L urmeze. El a asemuit viața creștină cu un proiect de construcție și apoi cu un război. Un om care dorește să construiască un turn mai întâi se așează jos și calculează cât îl va costa. Dacă nu are resurse suficiente pentru a-l duce la bun sfârșit, nici nu se va apuca de lucru. Altminteri, se va pomeni că după ce s-a turnat fundația, va fi nevoit să sisteze lucrările, din lipsă de fonduri, și atunci oamenii vor începe să-și bată joc de el, zicând: „Uite, omul acesta s-a apucat să construiască și nu a fost în stare să termine.“ Tot așa este și cu uceniciei. Ei trebuie să stea și să se gândească mai întâi dacă s-au decis cu adevărat în inima lor să renunțe în întregime la viața lor, de dragul lui Cristos. Altminteri, s-ar putea să pornească la drum cu entuziasm fierbinte, ca un „foc de paie“, pentru ca apoi elanul lor să se stingă. Și atunci cei din jurul lor vor râde de ei, pentru că au început cu atâta însuflețire, dar au sfârșit atât de jalnic. Lumea nu are decât despreț la adresa creștinilor cu inima împărțită.

14:31, 32 Un împărat care merge la război împotriva altuia, care dispune de forțe numeric superioare, trebuie să chibzuiască bine dacă forțele sale inferioare ca număr vor putea învinge inamicul. Împăratul își va da seama că ori se va angaja cu toate forțele în vederea izbânzii, ori va fi confruntat cu o înfrângere totală, trebuind să se predea. Tot așa este și în viața de ucenicie creștină. Nu este loc pentru jumătăți de măsură.

14:33 Versetul 33 este, probabil, unul din

cele mai puțin îndrăgite versete din toată Biblia, căci în el găsim o afirmație cât se poate de tranșantă: „**Oricare dintre voi care nu se leapădă de tot ce are nu poate fi ucenicul Meu.**“ E imposibil să escamotăm sensul limpede al acestor cuvinte. Astfel, nu ni se spune că cineva ar trebui să fie *dispus* să se lepede de tot, ci ni se spune că *trebuie* să se lepede de tot. Noi trebuie să-I acordăm Domnului credit pentru că a știut ce a spus. El Și-a dat seama că lucrarea nu se putea înfăptui în nici o altă manieră. El dorește oameni și femei care să-L prețuiască pe El mai presus de orice alt lucru sau persoană din lumea întreagă. Iată ce spune Ryle în această privință:

Omul care reușește în viață va fi cel care va renunța la toate de dragul lui Cristos. El va face astfel cel mai bun târg posibil: pentru câțiva ani pe acest pământ, își va purta crucea, iar în lumea de apoi va avea viață veșnică. El va obține astfel cea mai aleasă moștenire. Va lua cu el bogățiile adunate, trecându-le dincolo de mormânt. El va fi bogat în har aici și bogat în glorie acolo. Dar și mai minunat va fi faptul că niciodată nu va pierde ceea ce, va căpăta prin credința în Cristos. Este exact „partea aceea bună care nu i se va lua niciodată.“⁴⁵

14:34, 35 Sarea este un simbol al uceniciei. E imposibil să nu detectăm atmosfera sănătoasă pe care o degajă cel ce trăiește cu evlavie, jertfire și dăruire totală pentru Domnul. Dar apoi citim că sarea și-a pierdut aroma. Sarea de masă din timpurile noastre nu poate să-și piardă aroma, deoarece este sare pură. Dar în țările menționate în Biblie sarea era adesea amestecată cu diverse alte elemente, prezentându-se sub diferite grade de impuritate. Prin urmare, sarea se putea irosi, rămânând doar reziduuri ale ei. Dar aceste reziduuri nu mai erau bune de nimic, neputând fi folosite nici măcar ca îngrășământ, urmând să fie aruncate.

Avem aici imaginea unui ucenic care pornește la drum în cele mai bune condiții, pentru ca mai încolo să-și calce jurămintele. Ucenicul are o singură rațiune a existenței sale; dacă nu-și va împlini acea rațiune, va fi cea mai jalnică creatură. Citim despre sare că „oamenii o aruncă“. Nu se spune că Dumnezeu o aruncă — asta nu s-ar putea întâmpla niciodată. Ci **oamenii o aruncă**, adică ei calcă în picioare mărturia celui care a început să zidească, dar nu a mai reușit să termine. Kelly notează următoarele:

Ni se arată pericolul de a sfârși rău un lucru ce fusese pornit cum se cuvine. Nu e lucru mai nefolositor pe pământ decât sarea ce și-a pierdut singura proprietate care-i justifică existența. Tot așa se întâmplă și cu ucenicul care încetează de a mai fi ucenicul lui Cristos. El nu este pregătit să facă față mersului lumii, pe când nici planurile lui Dumnezeu nu le mai împlinesc. El dispune de prea multă lumină și cunoștințe pentru a se deda la deșertăciunile și păcatele lumii, dar nu se mai bucură nici de harul și adevărul care l-ar putea ține de cărarea lui Cristos... Sarea fără proprietatea de a săra devine obiectul disprețului și judecății.⁴⁶

Domnul Isus a încheiat pasajul despre ucenicie cu cuvintele: „**Cine are urechi de auzit să audă!**“ Prin asta se subînțelege că nu toți vor fi dispuși să audă enunțarea condițiilor exigente ale uceniciei. Dar dacă o persoană dorește să-L urmeze pe Isus Cristos, oricât de mult ar costa-o, atunci trebuie să audă și să vină după El.

Ioan Calvin a spus odată: „Am renunțat la toate pentru Cristos și ce-am găsit? Am găsit totul în Cristos.“ Henry Drummond a făcut următoarea remarcă: „Taxa de intrare în împărăția cerurilor nu e nimic. Abonamentul anual — asta e totul.“

S. Parabola oii pierdute (15:1-7)

15:1, 2 Misiunea de învățător a Domnului nostru din capitolul 14 pare să-i fi atras pe disprețuții **perceptorii ai impozitului**, precum și alte persoane **păcătoase** în exterior. Deși Isus i-a muștrat pe aceștia pentru păcatele lor, mulți dintre ei au recunoscut că Domnul are dreptate. Ei i-au dat dreptate lui Cristos, chiar în defavoarea lor. Pătruși de o adevărată pocăință, ei L-au recunoscut ca Domn. Oriunde Isus găsea oameni dispuși să-și recunoască păcatul, El gravita spre ei și le dăruia ajutor spiritual și binecuvântări.

Fariseii și cărturarii erau în ciudați pentru că Isus a fraternizat cu oameni recunoscuți drept **păcătoși**. Ei nu îi tratau cu har pe acești leproși sociali și morali și aveau resentimente față de Isus pentru că El se apropia de acești oameni. Și astfel ei i-au azvârlit acuza: „**Omul acesta îi primește pe păcătoși și mănâncă cu ei.**“ Desigur, acuzația era adevărată. Ei îi atribuiau însă o vină, deși, procedând așa, Domnul Isus nu făcea altceva decât să împlinească scopul pentru care a venit în lume!

Tocmai ca răspuns la acuzația lor a povestit Domnul Isus parabolele oii pierdute,

a monedei pierdute și a fiului pierdut. Toate acestea erau rostite la adresa fariseilor, care nu s-au smerit niciodată suficient în fața lui Dumnezeu pentru a-și recunoaște starea pierdută. În fapt, ei erau la fel de pierduți ca vameșii și păcătoșii, dar refuzau cu încăpățănare s-o recunoască. Ideea centrală a celor trei narațiuni este că Dumnezeu Se bucură nespus de mult când îi vede pe păcătoși pocăindu-se, dar nu are nici o satisfacție să vadă fățarnici cu neprihănire de sine, care sunt prea mândri să recunoască starea groaznică de păcătoșenie în care se află.

15:3, 4 Aici Domnul Isus este înfățișat sub simbolul unui păstor. **Cele nouăzeci și nouă** de oi îi reprezintă pe cărturari și pe farisei. **Oaia pierdută** îl întruchiează pe vameș sau pe alt păcătos care-și recunoaște păcătoșenia. Când păstorul își dă seama că **una din oile sale s-a pierdut**, le lasă pe **cele nouăzeci și nouă în pustiu** adică afară din staul, și se duce **după** cea pierdută, **până când o găsește**. În ce-L privește pe Domnul, această călătorie a constat în coborârea Sa pe pământ, desfășurarea lucrării publice, respingerea Sa, suferințele și moartea Sa. Cât de adevărate sunt cuvintele binecunoscutului imn: „The Ninety and Nine“ („Cele nouăzeci și nouă“):

Dar nici unul din răscumpărați n-a știut

Cât de adânci au fost apele traversate,
Nici cât de neagră noaptea prin care a trecut
Domnul

Până când a găsit oaia pierdută.

— *Elizabeth C. Clephane*

15:5 După ce a găsit **oaia**, el a așezat-o pe **umerii săi** și a adus-o acasă la el. Asta sugerează că oaia salvată s-a bucurat de privilegiile și intimitatea pe care nu le cunoscuse, cât timp se aflase la un loc cu celelalte.

15:6 Păstorul și-a chemat **prietenii și vecinii**, pentru ca aceștia să se poată bucura împreună cu el de salvarea **oii** pierdute. Vedem aici bucuria Mântuitorului pentru fiecare păcătos ce se pocăiește.

15:6 Lecția care se desprinde de aici e limpede: **Este bucurie în cer pentru un singur păcătos care se pocăiește**, dar nu e nici o bucurie pentru nouăzeci și nouă de păcătoși care n-au fost niciodată muștrați în inima lor și conștientizați de starea lor pierdută. Versetul 7 nu înseamnă că ar fi unii care nu ar avea nevoie de pocăință. Toți oamenii sunt păcătoși și toți trebuie să se pocăiască, pentru a fi mântuiți. Versetul îi

descrie pe cei **care, în opinia lor, n-au trebuință de pocăință**.

T. Parabola monedei pierdute (15:8-10)

Femeia din istorioara de față ar putea să-L întruchieze pe Duhul Sfânt, care îi caută pe cei pierduți cu **lampa** Cuvântului lui Dumnezeu. **Cele nouă monede** se referă la cei nepocăiți, în vreme ce **moneda pierdută** îl reprezintă pe omul care este dispus să mărturisească că nu are legătură cu Dumnezeu. În relatarea precedentă, oaia se rătăcise din proprie voință. În schimb, moneda este un obiect fără viață, asta sugerând condiția unui **păcătos**, care este mort în păcatele sale.

Femeia caută cu grijă moneda până când o găsește. Apoi **cheamă prietenele și vecinele ei**, pentru ca și ele să se bucure împreună cu ea. Banul pierdut pe care l-a găsit ea i-a adus mai multă satisfacție decât ceilalți nouă bani, pe care nu i-a pierdut niciodată. Tot așa este și cu Dumnezeu. **Păcătosul** care se smereste și își mărturisește starea pierdută umple de bucurie inima lui Dumnezeu, pe când Domnul nu se bucură de cei care nu simt niciodată nevoia de a se pocăi.

U. Parabola fiului pierdut (15:11-32)

15:11-16 Dumnezeu Tatăl este descris aici ca fiind **un om ce avea doi fii**. **Cel mai tânăr** îl simbolizează pe păcătosul care se pocăiește, în timp ce fiul mai mare îi ilustrează pe cărturari și pe farisei. Aceștia sunt fiii lui Dumnezeu în virtutea creației, nu a răscumpărării. Fiul mai tânăr mai este cunoscut și sub denumirea de fiul risipitor — adică un om extravagant, care face risipă de bani. Fiul acesta s-a săturat la un moment dat de casa tatălui său și s-a decis să plece de acasă. El n-a mai putut aștepta până la moartea tatălui său, ci i-a cerut acestuia **partea de moștenire** ce i se cuvenea, înainte de timpul rânduit. Tatăl le-a împărțit fiilor **partea ce li se cuvenea**. La scurt timp după aceea, fiul cel tânăr s-a dus într-o **țară îndepărtată** și și-a cheltuit banii fără nici o măsură, în satisfacerea plăcerilor păcătoase. De îndată ce i s-au terminat banii, țara în care locuia a intrat într-o adâncă depresiune economică și tânărul s-a trezit dintr-odată fără nici un ban. Singurul loc de muncă pe care l-a găsit a fost acela de îngrijitor la **porci** — slujbă care i-ar fi repugnat oricărui evreu. Pe când păștea porcii care se hrăneau cu **roșcovele** lor, l-a cuprins invidia, căci aceste animale aveau cu

ce se hrăni, în timp ce el era gata să moară de foame. Gândindu-se la aceasta, el s-a decis să facă ceva și astfel și-a luat inima în dinți, hotărându-se să se întoarcă la tatăl său, cu pocăință în suflet, să-și recunoască păcatul și să-i ceară iertare. El și-a dat seama că nu mai este vrednic să se numească fiul tatălui său, drept care s-a gândit să-i ceară tatălui un post de simplu argat.

15:20 Cu mult înainte de a ajunge acasă, **tatăl lui I-a văzut și a fost cuprins de milă față de el, a alergat și a căzut pe gâtul lui și I-a sărutat mult.** Aici este probabil singurul loc din Biblie în care se spune că Dumnezeu S-a grăbit, în sens pozitiv. Steward explică:

Cu multă îndrăzneală, Isus L-a înfățișat pe Dumnezeu nu în postura de a-l aștepta pe copilul său rușinat să se întoarcă acasă pleostit, nici ca Unul care rămânea în demnitatea Sa, ci ca Unul care S-a grăbit să-l aducă cât mai degrabă acasă, așa rușinat, zdremțaros și întinat cum era, primindu-l cu brațele deschise. Același termen: „Tată“ a întunecat, pe de o parte, culoarea păcatului, iar pe de alta a potențat gloria și splendoarea iertării.⁴⁷

15:21-25 Fiul și-a mărturisit păcatele, până în punctul în care era gata să ceară de lucru. Atunci **tatăl** I-a întrerupt, poruncindu-le robilor săi să-l îmbrace pe fiul Său cu **haina cea mai bună**, să-i pună **un inel în deget și încălțăminte în picioare**. De asemenea a ordonat să se pregătească un ospăț mare, pentru a sărbători întoarcerea **fiului** său, care fusese **pierdut și a fost găsit**. Din punctul de vedere al tatălui, fiul său fusese **mort**, dar acum era viu. Cineva a făcut remarca: „Tânărul acesta dorise să se distreze, găsind satisfacții într-o țară îndepărtată. Dar adevărata satisfacție a găsit-o doar atunci când I-a venit mîntuitorul la loc și s-a întors în casa tatălui său.“ Observați că se spune că **au început să se înveselească**, dar nu se spune deloc că bucuria lor s-ar fi terminat. Tot așa este și cu mântuirea unui păcătos.

15:25-27 Când s-a întors **fiul cel mare** de la **ogor** și a auzit veselia mare, I-a întrebat **pe unul din robi** ce se întâmplă. Acesta i-a spus că fratele său mai mic s-a întors acasă și că tatăl său nu mai putea de bucurie.

15:28-30 Fiul cel mare a fost atunci cuprins de mânie și gelozie, refuzând să ia parte la bucuria tatălui său. J. N. Darby se exprimă foarte adânc aici: „Acolo unde se

află fericirea lui Dumnezeu nu poate veni neprihănirea de sine. Dacă Dumnezeu este bun cu păcătosul, ce rost mai are propria mea neprihănire?“ Când tatăl lui I-a rugat să participe și el la festivități, acesta a refuzat, bombănind că el nu fusese niciodată răsplătit pentru că I-a slujit până atunci pe tatăl său cu credințioșie și ascultare. Dar lui nu i se dăduse nici măcar un ied, darmite un vițel îngrășat! El s-a plâns că atunci când s-a întors fiul risipitor, după ce a cheltuit banii tatălui său cu **femeile desfrânate**, tatăl nu a stat pe gânduri, ci i-a pregătit un mare ospăț. Observați cum se exprimă fiul cel mare: „**acest fiu al tău**“, refuzând să-l numească fratele lui.

15:31, 32 Răspunsul tatălui a lăsat să se înțeleagă că e mare bucurie pentru restaurarea unuia **pierdut**, în vreme ce un fiu încăpățânat, ingrat și neîmpăcat nu constituie nici un motiv de bucurie.

Fiul mai mare este o imagine plastică a cărturarilor și fariseilor. Ei Îi purtau necaz lui Dumnezeu pentru că Se purta cu milă pînă și față de păcătoșii cei mai mari. În concepția lor, dar nu și în a lui Dumnezeu, ei L-au slujit cu credințioșie și niciodată nu I-au călcat poruncile. Cu toate acestea, ei nu au fost niciodată răsplățiți cum se cuvine pentru asta. Adevărul e că ei erau niște fățarnici religioși și păcătoși vinovați. Mândria lor i-a orbit, nemaiputând astfel vedea cât de mare era prăpastia dintre ei și Dumnezeu, după cum ei nu vedeau faptul că El îi copleșise cu binecuvântări nespuse de multe. O, dacă ar fi fost ei gata să se pocăiască și să-și recunoască păcatele, câtă bucurie I-ar fi produs această Tatălui și atunci și ei ar fi fost un prilej de sărbătoare!

V. Parabola ispravnicului nedrept (16:1-13)

16:1, 2 Domnul Isus îi lasă acum pe cărturari și pe farisei, îndreptându-și atenția spre **ucenici**, pe care-i învață lecția ispravniciei. Pe bună dreptate acest paragraf a fost considerat cel mai dificil din toată evanghelia după Luca. Motivul stă în faptul că istoria ispravnicului nedrept ar părea să elogieze necinstea. Vom vedea însă îndată că nu așa stau lucrurile. **Bogatul** din text Îl reprezintă pe Dumnezeu. **Administratorul** (sau „ispravnicul“, în alte traduceri) este cel căruia i s-a încredințat sarcina de a administra averea altcuiva. Din narațiune reiese că orice ucenic al Domnului este în același timp și un administrator. **Administratorul** de care ne

ocupăm a fost acuzat că a delapidat din fondurile patronului său. A fost chemat să dea **socoteală** și i s-a comunicat că a fost destituit.

16:3-6 Administratorul a făcut atunci niște calcule rapide, dându-și seama că va trebui să-și asigure existența. Numai că el era prea înaintat în vârstă pentru a se angaja la muncă fizică și prea mândru **pentru a cerși** (deși când era vorba să fure, nu avea nici un orgoliu). Atunci cum avea să-și asigure traiul? Îndată a conceput un plan meșteșugit prin care să-și facă prieteni, care să fie milostivi cu el când va da de greu. Planul consta în următoarea strategie: se va duce la unul din clienții patronului său și-l va întreba cât îi datora acesta stăpânului său. Când clientul i-a spus: **o sută de măsuri de untdelemn**, administratorul i-a cerut să plătească doar pentru **cincizeci**, contul fiind apoi încheiat.

16:7 Un alt client îi datora stăpânului său **o sută de măsuri de grâu**. Administratorul i-a spus să achite doar pentru **optzeci**, el urmând să considere factura achitată în întregime.

16:8 Partea șocantă intervine atunci când **stăpânul l-a lăudat pe administratorul nedrept, pentru că lucrase cu prudență!** Cum ar putea cineva aproba o atare necinste? Ceea ce a făcut administratorul a fost nedrept. Versetele care urmează arată că administratorul nu a fost deloc elogiat pentru necinstea lui, ci doar pentru simțul său de prevedere. El a avut în vedere viitorul său și și-a purtat de grijă. El a sacrificat câștigul prezent pentru răsplata viitoare. Aplicând lecția la viața noastră, trebuie să facem însă o importantă precizare: viitorul copilului lui Dumnezeu nu este pe acest pământ, ci în cer. După cum administratorul a luat toate măsurile pentru a se asigura că va avea prieteni când se va retrage la pensie, aici pe pământ, tot așa și creștinul trebuie să uzeze de bunurile Stăpânului său în așa fel încât să se asigure că va avea parte de o bună primire când va ajunge în cer.

Domnul a spus: „**Fiii veacului acestuia, față de generația lor, sunt mai înțelepți decât fiii luminii.**” Asta înseamnă că cei nenăscuți din nou și nepocăiți dau dovadă de mai multă înțelepciune, îngrijindu-se de viitorul lor în lumea de acum, decât au grijă credincioșii adevărați să-și adune comori în cer.

16:9 Noi trebuie să ne facem prieteni prin **mijloacele mamonei nedrepte**. Adică

trebuie să ne folosim de bani și alte resurse materiale în așa fel încât să câștigăm suflete pentru Cristos și astfel să încheiem prietenii care să dureze toată veșnicia, cum se exprimă și Pierson:

Banii pot fi folosiți pentru a cumpăra Biblii, cărți, tractate, cu care să câștigăm sufletele oamenilor. Astfel ceea ce era material și vremelnic devine nemuritor și nematerial, spiritual și etern. Să zicem că cineva dispune de o sută de dolari. Ei bine, îi va putea cheltui petrecând la un restaurant bun sau organizând o masă pentru prieteni, în care caz a doua zi va constata că nu s-a ales cu nimic. Pe de altă parte, poate investi sutele acestea în Biblii, cumpărând la prețul de 1 dolar bucata. Va achiziționa astfel 100 de exemplare ale Cuvântului lui Dumnezeu. Pe acestea le va sădi apoi cu multă chibzuință, ca sămânță pentru împărăția cerurilor iar sămânța aceea va da rod nu de alte Biblii, ci de suflete omenești. Din **mamona nedreaptă** el și-a făcut astfel prieteni, care, atunci când el va da greș, îl vor primi în locuințele lor cerești.⁴⁸

Așadar aceasta este învățătura Domnului cu privire la acest text. Prin investirea înțeleaptă a bunurilor materiale putem să ne asigurăm că vom avea parte de binecuvântările altor oameni. Ne vom asigura că atunci când vom intra pe porțile raiului, vom fi întâmpinați cu bucurie de ceata celor care au fost mântuiți prin dărnicia și rugăciunile noastre jertfitoare. Oamenii aceștia ne vor mulțumi, spunând: „Tu ai fost cel care m-ai chemat, ajutându-mă să ajung aici.” Iată ce spune și Darby în această privință:

Omul, în general, este administratorul lui Dumnezeu. În alt sens și în alt context, Israel a fost administratorul lui Dumnezeu, așezat în via lui Dumnezeu. Lui i s-a încredințat legea, făgăduințele, legămintele și închinarea. Dar, în general, s-a constatat că Israelul a risipit bunurile Sale. Omul, în postura de administrator, a fost găsit cu totul lipsit de credincioșie. Ce e de făcut, acum? Apare Dumnezeu și, în suveranitatea harului Său, transformă lucrurile pe care omul le-a corupt aici pe pământ în mijloace ale roadelor Sale cerești. Lucrurile din lumea aceasta, aflate în mâna omului, nu trebuie să fie folosite de acesta spre obținerea unor satisfacții maxime din lumea actuală, care e, oricum, total despărțită de Dumnezeu, ci cu gândul la viitor. Noi nu trebuie să ne străduim să posedăm lucruri aici pe pământ, ci, prin folosirea rațională a acestor lucruri, să ne îngrijim de alte vremuri. Este mai

bine să le investim pe toate pentru obținerea unui singur prieten, decât să avem bani în prezent. Omul în vremea de acum se îndreaptă spre pierzare. De aceea, în prezent omul este un ispravnic ce nu-și găsește locul.⁴⁹

16:10 Dacă suntem credincioși în administrarea celor mai mici lucruri (banii), atunci vom fi credincioși și în mânuirea lucrurilor mari (comorile spirituale). Pe de altă parte, omul care este nedrept în folosirea banilor pe care i i-a încredințat Dumnezeu va fi nedrept și atunci când i se vor încredința responsabilități mult mai mari. Importanța relativ mică a banilor este evidențiată de folosirea expresiei în cele mai mici lucruri.

16:11 Oricine nu este cinstit în mânuirea mamonei nedrepte pentru Domnul să nu se aștepte să i se încredințeze adevăratele bogății. Banii sunt numiți în original mamona nedreaptă deoarece folosirea lor e caracterizată de alte scopuri decât cele de proslăvire a lui Dumnezeu. Banii sunt astfel contrastați cu adevăratele bogății. Valoarea banilor este nesigură și vremelnică. Valoarea realităților spirituale este statornică și eternă.

16:12 Versetul 12 face distincție între ceea ce este al altuia și ceea ce este al tău. Tot ceea ce posedăm — banii noștri, timpul și talentele noastre — aparțin Domnului iar noi trebuie să le punem în slujba Lui. Ceea ce este al nostru se referă la răsplățile pe care le culegem în viața de acum și în cea viitoare, ca urmare a slujirii noastre credincioase pentru Cristos. Dacă nu am fost credincioși în ceea ce este al Lui, cum poate El să ne încredințeze ceea ce este al nostru?

16:13 Este cu totul imposibil să trăim simultan, și pentru lucruri, și pentru Dumnezeu. Dacă banul a spus stăpânire pe noi, înseamnă că nu-L mai putem sluji cu adevărat pe Domnul. Căci pentru a aduna avere, vom fi nevoiți să ne concentrăm toate energiile în această direcție, punând în joc tot ce avem mai de preț în ființa noastră în scopul atingerii aceluși obiectiv. Dar prin însuși actul acesta îl jefuim pe Dumnezeu de ceea ce este, pe drept, al Lui. Vom fi cu inima împărțită. Ne vor stăpâni mobilurile contradictorii. Deciziile luate de noi vor fi determinate de obiectivul central al vieții: acumularea de avere. Căci unde este comoara noastră, acolo va fi și inima noastră. În efortul de a ne îmbogăți, vom sluji mamonei. Dar este cu neputință să-L slujim și pe Dumnezeu, în același timp. Mamona țipă încontinuu, să-i dăm tot ce avem și ce suntem — serile

noastre care erau odată libere, week-endurile și timpul pe care ar fi trebuit să-l consacram Domnului.

W. Fariseii lacomi (16:14-18)

16:14 Fariseii nu erau doar mândri și fățarnici, ci și lacomi, pe deasupra. Ei credeau că evlavia este un mijloc de îmbogățire. Ei au ales religia ca vocație, cum alege cineva o profesie bine remunerată. Slujirea lor nu era concepută pentru a-L slăvi pe Dumnezeu și a fi de folos aproapelui, ci, mai degrabă, pentru a le spori averile. Când L-au auzit pe Domnul Isus propovăduind că trebuie să renunțe la bogățiile lor din această lume, adunându-și comori în cer, ei și-au bătut joc de El. Pentru ei banii erau mai reali, mai palpabili decât făgăduințele lui Dumnezeu. Nimic nu putea să-i împiedice pe ei de a-și strânge bogății.

16:15 În exterior, fariseii păreau pioși și spirituali. Ei se considerau neprihăniți în ochii oamenilor. Dar dincolo de înfățișarea lor înșelătoare, Dumnezeu vedea lăcomia inimilor lor. El nu Se lăsa înșelat de prefăcătoria lor. Stilul de viață manifestat de ei și aprobat de alții (Psalm 49:18) era o urâciu-ne înaintea lui Dumnezeu. Ei se considerau încununați de succes pentru măiestria cu care reușeau să îmbine practicarea religiei, ca ocupație, cu bunăstarea financiară. Dar în ce-L privea pe Dumnezeu, ei erau niște adulteri spirituali. Ei spuneau cu gura că-L iubesc pe Dumnezeu, dar în realitate mamona era zeul lor.

16:16 Restul versetelor din acest fragment, 16-18, prezintă dificultăți de înțelegere. La prima lectură, ele nu par să aibă vreo legătură cu cele precedente și cu cele ce urmează. Dar, în opinia noastră, sensul lor va fi deslușit cel mai bine atunci când ne vom aminti că subiectul capitolului 16 este lăcomia și necredincioșia fariseilor. Tocmai aceia care se făleau cu respectarea atentă a legii sunt demascați acum ca niște avari fățarnici. Spiritul legii este prezentat în contrast puternic cu spiritul fariseilor.

Legea și profeții au ținut până la Ioan. Cu aceste cuvinte, Domnul a descris dispensația legii, care a început cu Moise și s-a sfârșit cu Ioan Botezătorul. Dar acum era inaugurată o nouă dispensație. De la Ioan încolo s-a predicat împărăția lui Dumnezeu. Ioan Botezătorul a venit vestind sosirea Regelui de drept al Israelului. El le-a spus oamenilor că dacă se pocăiesc, Domnul Isus va domni peste ei. Ca urmare a propovădu-

irii lui și a propovăduirii de mai târziu a Domnului Isus Insuși, precum și a ucenicilor, mulți au răspuns cu inima deschisă la mesajul propovăduit.

„**Fiecare pătrunde în ea dând năvală**“ înseamnă că cei care au răspuns la mesaj literalmente au luat împărăția cu asalt. De pildă, vameșii și păcătoșii au fost nevoiți să sară peste obstacolele puse în calea lor de farisei. Alții au trebuit să ia măsuri drastice, apelând la bisturiu, pentru a-și scoate din inimă iubirea banului. Mulți au avut de învins prejudecăți imense.

16:17, 18 Dar noua dispensație nu a însemnat nicidecum renunțarea la adevărurile morale de bază. Ar fi mai ușor să trecă cerul și pământul decât să cadă o singură frântură de literă din Lege. O frântură din Lege s-ar putea asemăna cu liniuța de la litera „t“ sau punctul de pe litera „i“.

Fariseii susțineau că ei se află în împărăția lui Dumnezeu, dar Domnul spunea, de fapt: „Nu puteți nesocoti marile legi morale ale lui Dumnezeu, pretinzând, în același timp, că vă aflați în împărăția Lui.“ Poate că ei vor fi întrebat: „Dar ce precept moral important am nesocotit?“ Drept care, Domnul le-a atras atenția asupra legii căsniciei, ca o lege care nu va trece. Orice om care divorțează de soția sa și se căsătorește cu alta comite adulter și oricine se căsătorește cu o femeie divorțată comite de asemenea adulter. Este exact ce făceau fariseii, pe plan spiritual. Poporul evreu fusese așezat într-o poziție privilegiată, în cadrul legământului pe care l-a încheiat Dumnezeu cu evreii. Dar acești farisei îi întorceau acum spatele lui Dumnezeu, prin goana lor nebună după înbogățire. Din verset s-ar putea deduce că ei erau vinovați nu numai de adulter spiritual, ci și de adulter fizic.

X. Bogatul și Lazăr (16:19-31)

16:19-21 Domnul Și-a încheiat discursul pe tema bunei gospodării a bunurilor materiale cu narațiunea ce urmează, în care ni se prezintă două vieți, două decesuri și două lumi de apoi. A se observa că *nu* ni se spune că ar fi vorba de o parabolă. Subliniem acest fapt, intrucât unii critici par să atenezeze implicațiile grave ale narațiunii, sub pretextul că ar fi doar o parabolă.

De la bun început, trebuie să precizăm că bogatul, al cărui nume nu este precizat, nu a fost condamnat să se ducă în Hades din pricina bogățiilor sale. Temelia mântuirii este credința în Domnul Isus și oamenii sunt

condamnați pentru că au refuzat să creadă în El. Dar acest bogat a demonstrat că nu posedă credință autentică, ce duce la mântuire, prin modul total lipsit de grijă și interes în care s-a purtat cu cerșetorul care a fost așezat la ușa sa. Dacă inima i-ar fi fost plină de dragostea lui Dumnezeu, nu și-ar fi îngăduit să trăiască în huzur, când un semen al său, un sărac, stătea la ușa lui, cerșindu-i câteva firimituri de pâine. Dimpotrivă, el ar fi luat cu asalt împărăția, lepădându-se de dragostea sa de bani.

Tot atât de adevărat este că Lazăr nu a fost mântuit pentru că era sărac. Mai degrabă, el și-a pus încrederea în Domnul, acceptând în dar mântuirea sufletului său.

Să analizăm acum portretul bogatului, numit uneori Dives (care înseamnă în latină bogat). El purta doar hainele cele mai scumpe, făcute la comandă iar masa îi era încărcată cu cele mai alese bucate. El trăia doar pentru el însuși, satisfăcându-și toate plăcerile și poftele trupului său. Pentru Dumnezeu nu avea nici o dragoste adevărată și nici de aproapele lui nu-i păsa.

Lazăr ne este prezentat într-un contrast izbitor. El era un cerșetor nenorocit, așezat în fiecare zi în fața casei bogatului, plin de bube, sleit de foame și încolțit de câinii soioși ce veneau și-i lingeau rănilor.

16:22 Când a murit cerșetorul, a fost dus de îngeri în sânul lui Avraam. Mulți pun la îndoială faptul că îngerii realmente ar participa la strămutarea la cer a sufletelor credincioșilor. Noi nu vedem însă că ar exista vreun motiv să punem la îndoială forța evidentă a cuvintelor din versetul 22. Îngerii îi slujesc pe credincioși în viața aceasta și nu pare să existe vreun motiv care să-i împiedice s-o facă și la moartea lor. Sânul lui Avraam este o expresie încărcată de simbolism, ce denotă un loc de mare fericire. Pentru orice evreu, gândul de a avea părtașie cu Avraam sugera o bucurie inexprimabilă. Noi credem că sânul lui Avraam este totuna cu cerul (raiul). Când a murit bogatul, trupul lui a fost îngropat — același trup pentru care avusese atâta grijă și pentru care cheltuise atâția bani.

16:23, 24 Dar lucrurile nu se opresc aici. Sufletul său, acea parte conștientă din el, s-a dus în Hades. Hades este, în originalul grec al Noului Testament, totuna cu Șeol-ul din Vechiul Testament. Este starea duhurilor care au părăsit această lume. În perioada Vechiului Testament, era considerat a fi locuința de după moarte a celor mântuiți, cât

și a celor nemântuiți. Aici este numit locuința celor nemântuiți, deoarece citim că bogatul era în chinuri.

Ucenicii trebuie să fi fost consternați când L-au auzit pe Isus spunând că acest evreu bogat s-a dus în Hades. Conform Vechiului Testament, ei fuseseră învățați să considere bogățiile drept un semn al bunăvoînței și binecuvântării lui Dumnezeu. Unui israelit care asculta de Domnul i se făgăduia prosperitate materială. Atunci cum putea un iudeu bogat să meargă în Hades? Domnul Isus tocmai anunțase că odată cu propovăduirea lui Ioan începuse o nouă ordine a lucrurilor. De acum încolo, bogățiile nu vor mai fi un semn distinctiv al binecuvântărilor, ci vor constitui o punere la probă a credințelor cuiva, în administrarea lucrurilor încredințate. Cui i s-a dat mult mult i se va cere.

Versetul 23 infirmă teoria așa-numitului „somm al sufletului“, conform căreia sufletul nu s-ar afla în stare conștientă în intervalul dintre moarte și înviere. Dimpotrivă, versetul ne arată limpede că dincolo de mormânt ne așteaptă o existență conștientă. De fapt, rămănem uimiți de gradul foarte cuprinzător al cunoștințelor pe care le posedă bogatul. L-a văzut de departe pe Avraam și pe Lazăr în sânul lui. Ba chiar a putut să comunice cu Avraam. Adresându-i-se cu cuvintele: **Părinte Avraam**, i-a cerut **îndurare**, rugându-l să-l trimită pe Lazăr să-i aducă o picătură de apă, ca să-și răcorească limba. Desigur, se ridică în acest punct întrebarea cum poate un suflet fără trup să cunoască setea și să simtă dogoarea focului. Conchidem că lucrurile sunt enunțate la modul figurat aici, dar asta nu înseamnă nicidecum că suferința nu era reală.

16:25 Avraam i s-a adresat cu termenul **fiule**, sugerând că acesta era un descendent fizic al său, dar nu și spiritual. Patriarhul i-a amintit de viața de lux, confort și huzur pe care a dus-o pe pământ. El a descris și sărăcia și suferințele prin care a trecut Lazăr. Acum, de partea cealaltă a mormântului, rolurile s-au inversat. Inegalitățile din viața de aici au fost răsturnate.

16:26 Aflăm din acest pasaj că alegerile pe care le facem în viața de acum hotărăsc destinul nostru etern și că, odată ce a intervenit moartea, destinul nostru este pecetluit. Nu există posibilitatea trecerii de la locuința celor mântuiți la aceea a celor condamnați și vice-versa.

16:27-31 În moarte, îl vedem dintr-odată pe bogat transformat într-un evanghelist. El

își exprimă astfel dorința ca cineva să se ducă la **cei cinci frați** ai săi ca să-i prevină, să nu ajungă și ei în acest **loc de chin**. Avraam i-a răspuns că acești cinci frați, întrucât sunt evrei, au Scriptura Vechiului Testament și aceasta trebuie să le fie suficientă prevenire. Dar bogatul l-a contrazis pe Avraam, afirmând că **dacă se va duce cineva dintre cei morți, se vor pocăi**. Cuvântul ultim l-a avut însă Avraam, care a arătat că eșecul de a asculta de Cuvântul lui Dumnezeu e caracterizat de finalitate. Dacă oamenii nu vor să audă Cuvântul lui Dumnezeu așa cum se găsește el consemnat în Biblie, nu vor crede nici dacă ar învia cineva **din morți**. Lucrul acesta este dovedit cu prisosință prin faptul că Domnul Isus Însuși a înviat din morți, și totuși oamenii nu cred în El.

Din Noul Testament noi știm că atunci când moare un credincios, trupul lui merge în mormânt, dar sufletul lui merge în cer, în prezența lui Cristos (2 Cor. 5:8; Fil. 1:23). În schimb, când moare un necredincios, trupul lui merge de asemenea în mormânt, dar sufletul lui se duce în Hades. Pentru el, Hadesul este un loc de suferință și căință.

La Răpire, trupurile credincioșilor vor fi înviate din mormânt și reunite cu duhurile și sufletele lor (1 Tes. 4:13-18). Apoi ei vor locui cu Cristos, pe vecie. La Judecata de la Marele Tron Alb, trupurile, duhurile și sufletele necredincioșilor vor fi reunite (Apo. 20:12, 13). Apoi ei vor fi aruncați în iazul de foc, locul pedepsei veșnice.

Și astfel, capitolul 16 se încheie cu acest avertisment cât se poate de solemn la adresa fariseilor și a tuturor celor care trăiesc pentru bani. Ei procedează așa spre pierzarea sufletelor lor. Este mai bine să cerșești pâine aici pe pământ, decât să cerșești apă în Hades.

IX. FIUL OMULUI ÎȘI INSTRUIEȘTE UCENICII (17:1-19:27)

A. Cu privire la pericolul ofensării (17:1, 2).

E greu de stabilit în acest punct din acest capitol înălțuirea ideilor. Mai că suntem înclinați să credem că Luca ar fi compilat aici câteva subiecte fără legătură între ele. Dar remarcile Domnului Isus, despre pericolul de a ofensa, cu care începe capitolul, ar putea fi puse în legătură cu istoria bogatului de la sfârșitul capitolului 16. A trăi în lux și satisfacerea plăcerilor ar putea constitui o pricină de poticnire pentru alții, care sunt mai de puțin timp credincioși. Mai ales, dacă

un om are reputația de a fi creștin, în care caz exemplul lui va fi urmat de alții. Cât de gravă este, în acest caz, fapta de a-i convinge pe unii oameni, dispuși să-L urmeze pe Cristos, să aleagă, în schimb, o viață de materialism și închinare la zeul banului!

Desigur, principiul se aplică în egală măsură și la modul general. **Cei mici** pot fi făcuți să se poticnească, dacă vor fi încurajați să îmbrățișeze duhul și stilul de viață al lumii. Ei vor putea fi făcuți să se poticnească dacă li se vor propovădui învățături ce diluează sensurile precise ale Cuvântului lui Dumnezeu, așa cum le găsim exprimate în Biblie. Orice lucru care îi îndepărtează de la calea unei credințe simple și curate, de devotament față de Domnul, de sfințenie și de predare, va constitui o pricină de poticnire.

Bun cunoscător al naturii umane și al condițiilor care prevalează în lume, Domnul a spus că **este cu neputință să nu vină prilejurile de poticnire**. Dar asta nu diminuează cu nimic vinovăția celor care se lasă antrenați să devină cauza poticnirii altora. Ar fi mai bine dacă li s-ar lega o piatră de moară de gât, și să se înceie în adâncurile mării, decât să facă pe unul din acești micuți să se poticnească. Pare evident că folosirea unor cuvinte atât de tari au darul de a ilustra nu numai moartea fizică, ci și condamnarea veșnică.

Când Domnul s-a referit la pericolul de a-i face pe unul din acești micuți să se poticnească, probabil că S-a gândit nu numai la copii, ci și la ucenicii mai tineri pe calea credinței, întorsii mai de curând la Domnul.

B. Cu privire la nevoia de a avea un spirit iertător (17:3, 4)

În viața creștină nu există doar pericolul de a-i face pe alții să se poticnească. Mai există și pericolul de a ține neceaz pe cineva sau de a refuza să-l ierți, când persoana respectivă își cere iertare. De asta se ocupă Domnul în fragmentul de față. Noul Testament ne învață că trebuie să urmăm următoarea procedură în situații de genul acesta:

1. Dacă unui creștin i s-a făcut un rău, o nedreptate, mai întâi de toate, el trebuie să ierte în inima lui persoana care i-a greșit (Ef. 4:32). Asta îi va păzi sufletul de resentimente și malițiozitate.
2. Apoi are datoria de a se duce în particular la persoana care i-a greșit și s-o mustre (v. 3; vezi și Mat. 18:15). **Dacă persoana respectivă se pocăiește**, atunci

trebuie să i se spună că a fost iertată. Dacă păcătuiește de repetate ori și se pocăiește de repetate ori, trebuie să fie iertată (v. 4).

3. Dacă mustrarea în particular nu dă rezultatele scontate, atunci persoana lezată trebuie să ia unul sau doi martori (Mat. 18:16). Dacă cel care a greșit nu ascultă nici de aceștia, atunci chestiunea trebuie adusă în fața bisericii. Dacă nu ascultă nici de biserică, atunci urmarea este excomunicarea sau excluderea sa (Mat. 18:17).

Scopul mustrării și al altor acțiuni cu caracter disciplinar nu este acela de revanșă sau de umilire a celui care a greșit, ci de a-l readuce la părtășia cu Domnul și cu frații săi. Orice mustrare trebuie să se facă în spiritul dragostei. Noi n-avem de unde ști dacă pocăința persoanei mustrate este reală. Va trebui s-o credem pe cuvânt că s-a pocăit cu adevărat. Acesta e și motivul pentru care Domnul spune: „**Și chiar dacă păcătuiește împotriva ta de șapte ori pe zi și de șapte ori pe zi se întoarce la tine și zice: «Mă pocăiesc», să-l ierți.**” Este chiar modul plin de har și tandrețe în care Se poartă Tatăl cu noi înșine. Indiferent de câte ori greșim noi față de El, avem totdeauna asigurarea că: „Dacă ne mărturisim păcatele, El este credincios și drept ca să ne ierte păcatele și să ne curățească de orice nedreptate.” (1 Ioan 1:9).

C. Cu privire la Credință (17:5, 6)

17:5 Ideea de a ierta de șapte ori într-o singură zi li s-a părut ucenicilor extrem de dificilă, dacă nu de-a dreptul imposibilă. Au considerat că nu sunt în stare de o manifestare atât de avansată a harului. Și astfel L-au rugat pe Domnul să le mărească credința.

17:6 Răspunsul Domnului a lăsat să se înțeleagă că nu era vorba despre cantitatea credinței, ci de calitatea ei. Mai mult, nu se punea problema ca ei să capete mai multă credință, ci să uzeze de credința pe care o posedau deja. Mândria și importanța care ni le acordăm nouă înșine sunt lucrurile care ne împiedică să-i iertăm pe frații noștri. Mândria aceea trebuie să fie smulsă din rădăcini și aruncată afară. Dacă credința cât un grăunte de muștar poate dezrădăcina un dud, sădindu-l în mare, cu atât mai mult ne va asigura biruința asupra împietririi inimii noastre și duhului nostru nezdrobot, care ne împiedică să ne iertăm frațele de nenumărate ori.

D. Cu privire la robii netrebnici (17:7-10)

17:7-9 Adevăratul rob al lui Cristos nu are motive să fie mândru. Orgoliul și importanța de sine trebuie smulse din rădăcini și înlocuite cu un sentiment real de nevrednicie. Aceasta este lecția care se desprinde din istoria robului. Acest slujitor arase sau păsuse oile toată ziua. Când a venit acasă de la câmp, după o zi de trudă, stăpânul nu-i spune să se așeze la masă pentru a i se servi cina, ci îi poruncește să-și pună șorțul și să-i servească lui cina. Abia după aceea i se permite robului să cineze și el. Stăpânul nu-i mulțumește pentru tot ce a făcut, deoarece sunt corvoade normale, pe care trebuie să le îndeplinească un rob. Căci un rob aparține stăpânului său și principala lui îndatorire este să asculte de stăpânul său.

17:10 Deci ucenicii sunt robii Domnului Isus Cristos. Ei aparțin Lui — cu duhul, cu sufletul și cu trupul lor. În lumina jertfei de la Calvar, indiferent ce ar face ei, niciodată nu vor putea să compenseze îndeajuns pentru ceea ce a înfăptuit Domnul pe cruce. Așadar, după ce ucenicul a făcut tot ce i s-a poruncit în Noul Testament, trebuie să recunoască că rămâne un rob netrebnic, care nu a făcut decât ceea ce avea datoria să facă.

Potrivit lui Roy Hession, cinci sunt trăsăturile care-l caracterizează pe rob:

1. El trebuie să fie dispus să poarte povară după povară, fără să se ocupe de el în-suși.
2. Procedând astfel, el trebuie să se împace cu gândul că nu i se va mulțumi pentru ceea ce a făcut.
3. După ce a făcut toate acestea, el nu trebuie să-l acuze pe stăpânul său de egoism.
4. El trebuie să mărturisească faptul că este un rob netrebnic.
5. El trebuie să recunoască faptul că, purtându-se cu blândețe și smerenie, nu a făcut decât ceea ce avea datoria să facă.⁵⁰

E. Isus îi curăță pe cei zece leproși

(17:11-19)

17:11 Păcatul nerecunoștinței este un alt pericol în viața ucenicului, după cum reiese din istoria celor zece leproși. Citim că Domnul Isus Se îndrepta spre Ierusalim, de-a lungul graniței dintre Samaria și Galileea.

17:12-14 Pe când intra într-un sat, L-au întâmpinat zece leproși, care au stat departe. Datorită condiției în care se aflau, bolii lor groaznice, ei nu s-au apropiat de El, ci doar au strigat de la distanță, rugându-L

să-i vindece. El le-a răsplătit credința, spunându-le să se ducă și să se arate preoților. Asta însemna că până când ajungeau la preot, aveau să fie deja vindecați de lepra lor. Preotul nu avea puterea de a-i vindeca, ci doar rolul de a-i declara vindecați. Ascultând de cuvântul Domnului, leproșii au pornit către locuința preoților și pe când se duceau, au fost curății de boala lor.

17:15-18 Toți au avut credința că vor fi vindecați, dar numai unul din cei zece s-a întors să-l mulțumească Domnului. Interesant e că acesta era un samaritean, unul din vecinii atât de disprețuiți ai evreilor, cu care nu voiau să aibă nimic de a face. Acesta s-a aruncat cu fața la pământ — în postura de adevărat închinător — și la picioarele lui Isus — adevăratul loc de închinăciune. Isus a întrebat dacă n-au fost curății toți cei zece și dacă numai „străinul“ acesta s-a găsit să se întoarcă și să dea slavă lui Dumnezeu. Unde erau ceilalți nouă?

17:19 Întorcându-se spre samaritean, Domnul Isus a spus: „Scoală-te și du-te. Credința ta te-a făcut bine.“ Numai cele zece procente de credincioși recunoscători moștenesc adevăratele bogății ale lui Cristos. Isus întâmpină gestul nostru de întoarcere (v. 15) și de mulțumire (v. 16) cu noi binecuvântări. „Credința ta te-a făcut bine“ ar putea sugera că pe când cei nouă au fost curății de lepra, al zecelea a fost și mântuit de păcat, pe deasupra!

F. Cu privire la venirea împărăției (17:20)

17:20, 21 E greu de stabilit dacă fariseii au fost sinceri când au pus întrebarea despre împărăție sau dacă au dorit să-și bată joc. Știm totuși că, fiind evrei, aveau nădejdea venirii cu putere și glorie a unei împărății. Ei așteptau semne exterioare și manifestări vizibile pe plan politic. Mântuitorul le-a spus: „Împărăția lui Dumnezeu nu vine în așa fel ca să atragă atenția.“ Cu alte cuvinte, cel puțin în etapa actuală, tărâmul lui Dumnezeu nu vine însoțit de semne exterioare izbitoare. Nu era o împărăție pământască, temporală și vizibilă, pe care s-o poți arăta cu degetul aici sau acolo. Mai degrabă, Mântuitorul a spus că împărăția lui Dumnezeu este în ei sau printre ei. Domnul Isus nu putea spune că împărăția era în inimile fariseilor, deoarece acești fățarnici religioși nu aveau loc pentru Cristos Regele în inimile lor împietrite. Ceea ce a vrut El să spună a fost că împărăția lui Dumnezeu era în

mijlocul lor. El era Regele de drept al Israelului, care săvârșise minuni și își acreditase identitatea și poziția în văzul tuturor. Dar fariseii nu voiau să-L primească. Și astfel, pentru ei împărăția lui Dumnezeu se arătase, dar fusese total neobservată de ei.

17:22 Vorbindu-le fariseilor, Domnul le-a descris împărăția ca ceva ce avusese deja loc. Când S-a întors însă spre **ucenici**, El S-a referit la împărăție ca la un eveniment viitor, împărăția urmând să fie întemeiată la a doua Sa venire. Dar mai întâi El le-a descris intervalul de timp dintre prima și a doua Sa venire. Vor veni zilele când ucenicii vor **dori să vadă una din zilele Fiului Omului** și n-o vor vedea. Cu alte cuvinte, ei vor tânji după **una din zilele** când El era cu ei pe pământ iar ei gustau părtașia dulce cu El. Zilele acelea au fost, într-o privință, o arvună, o anticipare a timpului când El se va întoarce cu putere și slavă mare.

17:23, 24 Se vor ridica mulți cristoși falși și dregători și vor anunța că Mesia a venit. Dar adepții Lui nu trebuie să se lase amăgiți de aceste zvonuri false. A doua venire a lui Cristos va fi un eveniment la fel de vizibil și inconfundabil ca **fulgerul** care străbate zarea de la un capăt la altul.

17:25 Din nou, Domnul Isus le-a spus ucenicilor că înainte ca aceasta să se poată întâmpla, El va trebui să sufere multe lucruri și să fie respins de generația aceea.

17:26, 27 Revenind la subiectul venirii Sale pentru a domni, Domnul ne-a învățat că **zilele** care vor preceda imediat acest glorios eveniment vor fi ca **zilele lui Noe**. Oamenii **mâncău, beau, se însurau, se măritau**. Aceste lucruri nu erau greșite în ele însele. Erau activități umane legitime. Răul consta în faptul că oamenii trăiau pentru aceste lucruri și nu se gândeau la Dumnezeu, nici nu aveau timp pentru El. După ce a intrat Noe cu familia sa în arcă, **a venit potopul și i-a distrus pe toți** ceilalți locuitori ai pământului. Tot așa Venirea lui Cristos va însemna judecată pentru cei ce resping oferta Sa de îndurare.

17:28-30 Din nou, Domnul a spus că zilele care vor preceda a doua Sa venire se vor asemăna cu cele în care a trăit Lot. Civilizația făcuse progrese însemnate până la cea dată. Oamenii nu numai că mâncău și beau, ci cumpărau și vindeau, sădeau și zideau. Era efortul omului de a introduce o eră de pace și prosperitate, fără Dumnezeu. În ziua în care Lot, cu soția și fiicele sale, au ieșit din Sodoma, **a plouat foc și pucioasă**

din cer și i-a distrus pe toți locuitorii aceluia oraș rău, împreună cu orașul propriu-zis. **La fel va fi și în ziua când Se va arăta Fiul Omului**. Cei care își fac din plăceri, din satisfacerea poftelor eului și din comerț scopul vieții lor vor fi distruși.

17:31 Va fi o zi când atașamentul față de lucrurile pământești va periclita viața unui om. Dacă se va afla **pe acoperișul casei**, să nu încerce să-și salveze bunurile din casă. Dacă **va fi la câmp, de asemenea, să nu se mai întoarcă**, ci să fugă din acele locuri unde se va abate judecata.

17:32 Deși soția lui Lot a fost scoasă aproape cu forța din Sodoma, inima ei a rămas în acel oraș, cum reiese din faptul că s-a întors să privească îndărăt. Ea ieșise din Sodoma, dar Sodoma nu ieșise din ea. În consecință, Dumnezeu a distrus-o, transformând-o într-un stâlp de sare.

17:33 Oricine **va căuta să-și scape viața**, preocupându-se de siguranța lui fizică, dar neavând grijă de sufletul lui, **și-o va pierde**. Pe de altă parte, oricine își **va pierde viața** în această perioadă de mare strâmtorare, din pricina credințioșiei sale față de Domnul, **o va păstra** pentru veșnicie.

17:34-36⁵¹ Venirea Domnului va fi un timp de despărțire. **Doi oameni** vor dormi într-un **pat**. **Unul va fi luat** la judecată. **Celălalt**, un credincios, va fi cruțat, pentru a putea intra în împărăția lui Cristos. **Două femei vor măcina împreună**. Una, cea necredincioasă, **va fi luată** și prinsă în vârtejul mâniei lui Dumnezeu. **Cealaltă**, o copilă a Domnului, va fi cruțată, bucurându-se astfel de binecuvântările lui Cristos în mia de ani.

Apropo, versetele 34 și 35 sunt în deplin acord cu faptul că pământul este rotund. Că va fi noapte într-o parte a pământului și zi în alta, așa cum reiese din activitățile menționate, denotă cunoștințe științifice foarte avansate pentru acea vreme. Se știe că abia mult mai târziu a ajuns să se cunoască și să se accepte, în mod oficial, faptul că pământul este rotund.

17:37 Ucenicii au înțeles pe deplin din cuvintele Mântuitorului că a doua Sa venire va fi o judecată catastrofică din cer, asupra unei lumi apostate. Așadar ei L-au întrebat pe **Domnul unde** va cădea această judecată. Răspunsul Lui a fost că **oriunde va fi cadavrul acolo se vor strânge și vulturii**. Vulturii simbolizează judecățile care sunt pe punctul de a se abate asupra oamenilor. Prin urmare, răspunsul este că judecățile vor

cădea asupra oricărei forme de necredință și răzvrătire împotriva lui Dumnezeu, indiferent unde vor avea loc acestea.

În capitolul 17, Domnul Isus îi avertizase pe ucenici că viitorul rezervă suferințe și persecuții. Înainte de a veni vremea glorioasei Sale arătări, li se va cere să treacă prin încercări mari. Ca modalitate de pregătire, Mântuitorul oferă instrucțiuni suplimentare despre rugăciune. În următoarele versete, găsim o văduvă care s-a rugat, un fariseu care s-a rugat, un vameș care s-a rugat și un cerșetor care s-a rugat.

G. Parabola văduvei persistente (18:1-8)

18:1 Parabola văduvei care se roagă ne învață că oamenii trebuie să se roage neînțecat și să nu se lase. Acest lucru e valabil în cazul tuturor oamenilor și al oricăror genuri de rugăciuni. Dar în contextul de care ne ocupăm se referă la rugăciunea specială, pentru ca Dumnezeu să ne izbăvească, în situații de încercare. Este o rugăciune pe care trebuie să o facem „fără să ne lăsăm“, în timpul îndelungatului interval dintre prima și a doua venire a lui Cristos.

18:2, 3 Parabola ne prezintă un judecător care, de obicei, nu era pătruns de frica de Dumnezeu, nici nu avea considerație pentru aproapele său. Era și o văduvă, care era asuprită de un potrivnic al cărui nume nu este specificat. Văduva a venit la judecător de nenumărate ori, rugându-l să-i facă dreptate și s-o izbăvească de acest tratament inuman.

18:4, 5 Judecătorul nu a fost mișcat de justiția cazului ei. Faptul că era tratată nedrept nu l-a determinat să ia vreo măsură în sprijinul ei. Cu toate acestea, ritmicitatea cu care se prezenta ea înaintea lui l-a îndemnat să treacă, în cele din urmă, la acțiune. Persistența și stăruința ei au dus la luarea unei decizii favorabile ei.

18:6, 7 Atunci Domnul le-a explicat ucenicilor că dacă un judecător nedrept va acționa în favoarea unei sărmâne văduve, la stăruința acesteia, cu cât mai mult va interveni Dumnezeu cel drept în folosul aleșilor Săi. E posibil ca termenul „aleșii“ să se refere la rămășița de evrei din timpul Marii Strămtorări, deși tot așa de bine s-ar putea referi la credincioșii asupriți din toate veacurile. Motivul pentru care Dumnezeu nu a intervenit cu mult timp în urmă rezidă în faptul că El este îndelung răbdător cu toți oamenii, nevoind ca nici unul să nu piară.

18:8 Dar va veni ziua în care duhul Lui

nu Se va mai lupta cu oamenii și atunci El îi va pedepsi pe cei care îi persecută adepții. Domnul Isus a încheiat parabola cu întrebarea: „**Dar când va veni Fiul Omului, va găsi El oare credință pe pământ?**“ Asta înseamnă probabil genul de credință deținut de văduva sărmană. Ar putea indica însă și faptul că atunci când Se va întoarce Domnul, va mai exista pe pământ doar o rămășiță de credincioși cu adevărat fideli Lui. Între timp, fiecare din noi ar trebui să fie îmboldit să posede acea credință care strigă la Dumnezeu zi și noapte.

H. Parabola fariseului și a vameșului (18:9-14)

18:9-12 Următoarea parabolă este adresată celor care se mândresc cu faptul că ei înșiși sunt neprihăniți și-i disprețuiesc pe toți ceilalți, considerându-i inferiori. Etichetându-l pe primul om drept un fariseu, Mântuitorul n-a lăsat nici o îndoială asupra cărei categorii de oameni pusese El accentul. Deși fariseul îndeplinea formalitățile rugăciunii, în realitate, el nu vorbea cu Dumnezeu. Mai degrabă, se lăuda cu propriile sale realizări, pe plan moral și religios. În loc să se compare cu standardul lui Dumnezeu de perfecțiune și să vadă cât de păcătos era în lumina acestuia, el se compara cu alți oameni din comunitate și se lăuda că este mai bun decât aceștia. Repetarea frecventă a pronumelui personal „eu“ relevă adevărata stare a inimii sale, plină de îngâmfare și importanță de sine.

18:13 Vameșul se afla într-o stare total diferită. Stând înaintea lui Dumnezeu, el a sesizat totala sa nevrednicie și s-a smerit până în țărână. El nu îndrăznește nici ochii să și-i ridice spre cer, ci se bătea în piept, zicând: „**Dumnezeule, ai milă de mine, păcătosul!**“ El nu s-a considerat doar un simplu păcătos oarecare, între mulții alții, ci păcătosul individualizat, care nu merita să primească nimic de la Dumnezeu.

18:14 Domnul Isus le-a amintit ascultătorilor Săi că acest duh de smerenie și pocăință îi este plăcut lui Dumnezeu. Contrar așteptărilor oamenilor, vameșul a fost acela care s-a dus acasă îndreptățit. Dumnezeu îi înalță pe cei ce se smeresc, dar îi smereste pe cei ce se înalță singuri.

I. Isus și copilașii (18:15-17)

Incidentul acesta ranforsează principiul potrivit căruia este nevoie de smerenie de copil, pentru a putea intra în împărăția lui

Dumnezeu. Mamele se îmbulzeau în jurul Domnului Isus, aducându-și copiii pentru ca aceștia să fie binecuvântați de El. Ucenicii Lui au fost agasați de această monopolizare a timpului Mântuitorului. Dar Isus i-a mustrat. Apoi, cu multă tandrețe, i-a chemat pe copilași la El, zicând: „**Lăsați copilașii să vină la Mine și nu-i opriți, căci împărăția lui Dumnezeu este a unora ca ei!**“ Versetul 16 răspunde la întrebarea „Ce se întâmplă cu copiii când aceștia mor?“ Răspunsul este că ei merg în cer. Domnul afirmă limpede: „**a unora ca aceștia este împărăția lui Dumnezeu.**“

Copiii pot fi mântuiți la o vârstă foarte fragedă, care poate varia de la copil la copil. Faptul rămâne însă că oricărui copil, indiferent de vârstă, care dorește să vină la Isus trebuie să i se permită să facă acest lucru și să fie încurajat în credința sa.

Copilașii nu trebuie să ajungă la maturitate, înainte de a putea fi mântuiți; în schimb, adulții trebuie să posede credința simplă și smerenia unui copilaș, pentru a putea intra în împărăția lui Dumnezeu.

J. Tânărul bogat (18:18-30)

18:18, 19 Fragmentul acesta ilustrează situația unui om care nu a fost dispus să accepte împărăția lui Dumnezeu ca un copilaș. Într-o zi, un fruntaș al poporului a venit la Isus, adresându-l-se cu titlul: **Bunule învățător** și întrebând ce trebuie să facă pentru ca să moștenească viața veșnică. Mai întâi, Mântuitorul l-a întrebat de ce-l spune *bunule învățător*. Isus i-a amintit că numai **Dumnezeu este bun**. Domnul nostru nu a negat că El este Dumnezeu, ci a dorit să-L facă pe fruntaș să mărturisească acest adevăr. Dacă El era bun, atunci însemna că este Dumnezeu, întrucât numai Dumnezeu este esențialmente bun.

18:20 Apoi Isus s-a ocupat de întrebarea: „Ce trebuie să fac pentru ca să moștenesc viața veșnică?“ Noi știm că viața veșnică nu se moștenește făcând fapte bune. Viața veșnică este darul lui Dumnezeu, prin Isus Cristos. Aducându-l pe fruntaș înapoi, la cele zece porunci, Domnul Isus nu a lăsat să se înțeleagă că cineva ar putea fi mântuit prin păzirea legii. Mai degrabă, El a recurs la lege pentru a-l convinge pe om de păcătoșenia lui. Domnul Isus a citat cele cinci porunci care au de a face cu îndatoririle noastre față de semenii noștri, respectiv partea a doua din cele două table ale legii.

18:21-23 Reiese destul de clar că legea

nu avusese efectul de a-l convinge pe omul nostru, deoarece el a pretins cu arroganță că a păzit aceste porunci din tinerețea sa. Isus i-a spus că îi mai lipsea un lucru: dragostea pentru aproapele. Dacă ar fi păzit cu adevărat aceste porunci, atunci ar fi vândut toate averile sale și le-ar fi împărțit la săraci. Dar realitatea era că nu-și iubea aproapele ca pe sine. El trăia o viață egoistă, lipsită de dragoste pentru alții, cum reiese din faptul că atunci când a auzit aceste lucruri, s-a întristat foarte mult, deoarece era foarte bogat.

18:24 Privindu-l, Domnul a remarcat cât de dificil este pentru cei care posedă bogății să intre în împărăția lui Dumnezeu. Dificultatea constă în a ști cum să faci, ca dacă ai bogății, să nu ți se lipească inima de ele și să nu-ți pui încrederea în ele.

Întregul pasaj ridică o serie de întrebări jenante, atât pentru creștini, cât și pentru necredincioși. Cum putem afirma că ne iubim cu adevărat aproapele, când trăim în bunăstare și confort, în timp ce alții pier, fără să cunoască Evanghelia lui Cristos?

18:25 Isus a spus că este mai ușor să treacă o cămilă prin urechea acului, decât să intre un bogat în împărăția lui Dumnezeu. Multe explicații au fost avansate pentru această afirmație. Unii au sugerat că urechea acului ar fi o poartă interioară mică, din zidul unei cetăți și că o cămilă ar putea intra pe ea doar dacă se apleacă. Dar Doctorul Luca folosește aici un termen care se referă concret la acul unui chirurg și sensul cuvintelor lui Isus pare să fie cel literal. Cu alte cuvinte, cum este de *imposibil* ca o cămilă să treacă prin urechea acului, tot atât de *imposibil* este ca un bogat să intre în împărăția lui Dumnezeu. Nu este suficientă explicația că un bogat nu poate intra în împărăție prin eforturile sale proprii, deoarece acest lucru e valabil și în cazul bogaților, și al săracilor. Sensul afirmației este următorul: este cu neputință ca un om să intre în împărăția lui Dumnezeu *ca un om bogat*. Atătu timp cât își face din bogățiile sale un zeu, și lasă ca acestea să se interpună între el și mântuirea lui, nu va putea fi convertit. În realitate, nu prea mulți bogați sunt mântuiți, dar aceia care sunt, trebuie să fie, mai întâi, zdrobiți înaintea lui Dumnezeu.

18:26, 27 Pe când meditau ucenicii la toate acestea, s-au întrebat cine mai poate fi atunci mântuit. Pentru ei, bogățiile fuseseră întotdeauna un semn al binecuvântării lui Dumnezeu (Deut. 28:1-8). Dacă evreii bogați nu pot fi mântuiți, atunci cine poate fi mân-

tuit? Domnul a răspuns că Dumnezeu poate face ceea ce omului îi este cu neputință să facă. Cu alte cuvinte, Dumnezeu poate lua un materialist necruțător, rapace și egoist, îl poate lecui de dragostea lui de aur, înlocuind-o cu dragoste pentru Domnul. Or, acesta este un miracol al harului divin.

Din nou, întregul fragment ridică probleme tulburătoare pentru copilul lui Dumnezeu. Slujitorul nu este mai presus de Stăpânul lui. Domnul Isus Și-a părăsit bogățiile Sale cerești, pentru a ne salva sufletele noastre vinovate. Nu se cade ca noi să fim bogați, într-o lume în care El a fost sărac. Valoarea inestimabilă a sufletelor, iminența revenirii lui Cristos și dragostea lui Cristos care ne constrânge — sunt tot atâtea motive care ar trebui să ne determine să investim orice valoare materială de care dispunem în lucrarea Domnului.

18:28-30 Când Petru i-a amintit Domnului că ucenicii și-au părăsit casele și familiile pentru a-L urma pe El, Domnul a răspuns că o asemenea viață de sacrificiu este răsplătită din belșug în viața aceasta și va fi răsplătită și mai mult în veșnicie. Ultima parte a versetului 30 (**iar în veacul viitor viață veșnică**) nu înseamnă că viața veșnică se câștigă prin renunțarea la toate. Mai degrabă, se referă la capacitatea sporită a cuiva de a se bucura de gloriile cerului, plus răsplățile sporite din împărăția cerului. Înseamnă „deplina realizare a vieții care fusese primită la mântuire, adică viața deplină.”

K. Isus prezice din nou moartea și învierea Sa (18:31-34)

18:31-34 Pentru a treia oară, Domnul i-a luat pe cei doisprezece și i-a prevenit amănunțit cu privire la ceea ce-L aștepta (vezi 9:22, 44). El a prezis că suferințele Sale aveau să se întâmple ca împlinire a ceea ce scriseseră profeții din Vechiul Testament. Cu previziune divină, El a profețit pe un ton calm că avea să fie **dat în mâna neamurilor**. „Era mult mai probabil ca El să fie ucis în particular sau omorât cu pietre în cadrul unei izbucniri de furie.”⁵² Dar profeții preziseseră că El va fi trădat, că va fi **batjocorit și insultat și scuipat**, și, prin urmare, așa se va întâmpla. El avea să fie biciuit și omorât, dar a treia zi avea să învie.

Restul capitolelor din evanghelia după Luca se ocupă cu derularea dramei pe care El a cunoscut-o dinainte și a prezis-o atât de minunat:

Ne suim la Ierusalim (18:35-19:45).

Fiul Omului va fi dat în mâna neamurilor (19:47-23:1).

El va fi batjocorit și insultat (23:1-32).

Îl vor omori (23:33-56).

A treia zi El va învia (24:1-12).

18:34 E uimitor faptul că ucenicii **n-au înțeles nimic din aceste lucruri**. Sensul cuvintelor Sale era ascuns pentru ei. Ne este greu să înțelegem de ce erau atât de opaci în această privință, dar explicația ar putea fi următoarea: Minteă lor era absorbită de gânduri vizând un izbăvitor imediat, care să-i scape de jugul romanilor și să-și întemeieze numaidecât împărăția, așa încât ei refuzau să accepte orice alt program care nu corespundea acestor așteptări. Adesea credem ceea ce *dorim* să credem și respingem adevărul, dacă acesta nu corespunde ideilor noastre *preconcepute*.

L. Vindecarea cerșetorului orb (18:35-43)

18:35-43 Domnul Isus părăsise între timp Perea, traversând Iordanul. Luca afirmă că incidentul următor a avut loc **pe când Se apropia Isus de Ierihon**. Matei și Marcu spun că a avut loc pe când El *părăsea* Ierihonul (Mat. 20:29; Marcu 10:46). În plus, Matei spune că erau doi oameni; Marcu și Luca spun că era doar unu. Este posibil ca Luca să se fi referit la noul oraș, în vreme ce Matei și Marcu să fi avut în vedere orașul vechi. De asemenea e posibil să fi avut loc mai multe minuni de redare a vederii în acest loc. Oricare ar fi explicația adevărată, suntem încrezători că dacă am poseda un grad mai mare de cunoaștere, aparentele contradicții ar dispărea îndată.

18:38 Nu știm cum, dar cerșetorul orb și-a dat seama că **Isus este Mesia, Fiul lui David**. El s-a rugat de Domnul **să aibă milă de el**, adică să-i redea vederea.

18:39 În ciuda încercărilor unora de a-l reduce la tăcere, cerșetorul **a strigat** cu glas tare către Domnul. Pe oameni nu-i interesa un cerșetor, dar pe Isus îl interesa.

18:40, 41 Isus S-a oprit. Darby comentează, cu multă relevanță: „Iosua s-a rugat odată ca soarele să se stea pe loc în cer, dar aici *Domnul* însuși este soarele și astfel luna și cerurile se opresc la rugămintea unui cerșetor orb.”⁵³ La porunca lui Isus, cerșetorul a fost **adus la El**. Isus **l-a întrebat** ce dorește. Fără să ezite sau să generalizeze, cerșetorul a răspuns că dorește să-și capete **vederea**. Rugăciunea lui a fost scurtă, la obiect și plină de credință.

18:42, 43 Isus i-a satisfăcut apoi cererea

și imediat omul și-a primit vederea. Ba mai mult, **L-a urmat pe Domnul, slăvindu-L pe Dumnezeu.** Această întâmplare ne învață că trebuie să credem că Dumnezeu poate face să se întâmple ceea ce oamenilor le este cu neputință de înfăptuit. O credință puternică îi va aduce multă cinste lui Dumnezeu, după cum se exprimă poetul:

Tu te apropii de un Rege,

Deci adu-I petiții mari,

Harul și puterea Lui întrec

Tot ce a-i putea cândva să-I cери.

— *John Newton*

M. Convertirea lui Zacheu (19:1-10)

Convertirea lui Zacheu ilustrează adevărul versetului 27 din Luca 18: „Ceea ce este cu neputință la oameni este cu putință la Dumnezeu.“ Zacheu era un om bogat. Dar, în mod obișnuit, este cu neputință ca un bogat să intre în împărăția lui Dumnezeu. Zacheu însă s-a smerit înaintea Mântuitorului și nu a lăsat ca bogățiile lui să se interpună între sufletul său și Dumnezeu.

19:1-5 Când Domnul a trecut prin Ierihon, cu ocazia celei de-a treia și ultima din călătoriile Sale la Ierusalim, **Zacheu căuta să-L vadă**, animat, evident, de curiozitate. Deși era **mai-marele vameșilor**, nu s-a jenat să procedeze contrar uzanțelor, ci a făcut tot posibilul pentru a-L vedea pe Mântuitorul. Deoarece era **scund**, știa că nu va putea să-L vadă pe Isus, din cauza oamenilor din jurul său. Și astfel, a **alergat înainte și s-a suit într-un sicomor** pe de marginea drumului pe care venea Domnul. Acest fapt al credinței nu a rămas neobservat. Pe când se apropia Isus, a **privit în sus și l-a văzut pe Zacheu**. Apoi i-a poruncit să se dea jos degrabă și S-a invitat în casa vameșului. Este singurul loc din Scriptură unde se consemnează că Mântuitorul S-a invitat în casa cuiva.

19:6 Zacheu a făcut cum i s-a poruncit și **L-a primit cu bucurie** pe Domnul. E aproape cert că acesta a fost momentul declanșării convertirii sale.

19:7 Criticii Mântuitorului au murmurat cu toții împotriva Lui, deoarece El „a intrat să găzduiască la un om păcătos!“ Ei au nesocotit faptul că, venind într-o lume cum este cea în care trăim, El era limitat aproape exclusiv la case de genul acesteia!

19:8 Mântuirea a produs o schimbare radicală în viața vameșului. Acesta L-a informat pe Mântuitorul că intenționa să dea

acum jumătate din bunurile sale la săraci. (Până acum, el îi jecmănise pe săraci.) De asemenea și-a făcut planul de a restitui **împătrit** orice bani pe care i-a câștigat pe căi necinstite. Aceasta depășea cu mult prevederile legii (Ex. 22:4, 7; Lev. 6:5; Num. 5:7), demonstrând că acum Zacheu era stăpânit de dragoste, pe când înainte era robit de lăcomie.

Nu pare să existe vreo îndoială asupra faptului că Zacheu își însușise bunuri pe căi necinstite. Wuest traduce partea a doua a versetului 8 astfel: „Și întrucât am stors pe nedrept...“ nu „dacă am stors...“

La prima vedere s-ar părea că Zacheu se fălea cu spiritul său filantropic, punându-și încrederea în acesta pentru a fi mântuit. Dar nu așa stau lucrurile. El afirma prin filantropia sa că noua viață pe care a descoperit-o în Cristos îl imboldea acum să facă restituiri pentru nedreptățile comise în trecut și, prin urmare, drept recunoștință față de Dumnezeu pentru că l-a mântuit, el dorea să-și pună banii și averea în slujba lui Dumnezeu, spre slava Lui și întru binecuvântarea semenilor lui.

Versetul 8 este unul din cele mai puternice versete din Biblie în sprijinul conceptului de restituire. Mântuirea nu-l absolvă pe cineva de datoria de a rectifica relele comise în trecut. Datoriile făcute pe când cineva era neconvertit nu sunt anulate când acesta se naște din nou. Iar dacă a furat bani înainte de a fi fost mântuit, atunci adevărata măsură a harului lui Dumnezeu reclamă ca acești bani să fie returnați după ce persoana respectivă a devenit copilul lui Dumnezeu.

19:9 Isus a afirmat fără echivoc că **mântuirea a intrat în casa** lui Zacheu, deoarece el era **un fiu al lui Avraam**. Mântuirea nu a survenit pentru că Zacheu era evreu din naștere. Expresia folosită aici: „un fiu al lui Avraam“ indică mai mult decât simpla descendență etnică. Ea înseamnă că Zacheu a exercitat aceeași credință în Domnul pe care a demonstrat-o și Avraam. Mai mult, mântuirea nu a intrat în casa lui Zacheu datorită filantropiei lui sau faptului că a restituit tot ce luase pe căi necinstite (v. 8). Acestea sunt roadele mântuirii, nu cauza ei.

19:10 Ca răspuns la cei care L-au criticat pentru că a fost găzduit de un păcătos, Isus a spus: „**Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască tot ce era pierdut.**“ Cu alte cuvinte, convertirea lui Zacheu a constituit o împlinire a însuși scopului pentru care a venit Cristos în lume.

N. Parabola celor zece mine (19:11-27)

19:11 Pe când se apropia Mântuitorul de Ierusalim, venind dinspre Ierihon, mulți din adepții Lui credeau că împărăția lui Dumnezeu urma să se arate îndată. În parabola minelor,⁵³ El le-a spulberat aceste speranțe, arătându-le că între prima și a doua Sa venire va fi un interval în timpul căruia ucenicii vor trebui să lucreze cu sârg pentru El.

19:12, 13 Parabola omului de neam mare a avut o paralelă reală, în istoria lui Arhelau. Acesta a fost ales de Irod să-i fie succesor, dar a fost respins de popor. El s-a dus la Roma, pentru a fi confirmat de puterea imperială. Apoi s-a întors, i-a răsplătit pe slujitorii săi iar pe dușmani i-a nimicit.

În parabola de față, Domnul Isus este Omul de neam mare, care S-a dus în cer, unde așteaptă vremea când se va întoarce și-Și va inaugura împărăția pe pământ. Cei zece servitori sunt ucenicii Săi. El le-a dat fiecăruia o mină și le-a spus să le pună în negoț până Se va întoarce El. Deși talentele și capacitățile fiecărui slujitor al Domnului diferă de ale altuia (vezi parabola talanților, Mat. 25:14-30), ei posedă însă și elemente comune tuturor, cum ar fi privilegiile de a vesti Evanghelia și de a-L reprezenta pe Cristos în fața lumii, precum și privilegiul rugăciunii. Fără îndoială, mina se referă la acestea.

19:14 Cetățenii sunt poporul Israel. Nu numai că israeliții L-au respins pe El, dar chiar și după plecarea Lui, au trimis după el o solie să-i spună: „Nu vrem ca omul acesta să împărătească peste noi.“ Solia aceasta ar putea reprezenta tratamentul aplicat slujitorilor lui Cristos, cum ar fi Ștefan sau ceilalți martiri.

19:15 Aici avem o imagine simbolică a revenirii Domnului, pentru a-Și întemeia împărăția. După aceea El se va ocupa de aceia cărora le dăduse banii.

Credincioșii din epoca actuală vor fi evaluați cu privire la slujirea lor, la Scaunul de Judecată al lui Cristos. Această evaluare se va petrece în cer, după Răpire.

Rămășița credincioasă de evrei care Îl vor mărturisii pe Cristos în timpul Marii Strămtorări vor fi evaluați la a doua venire a lui Cristos. Aceasta pare să fie judecata avută în vedere în acest pasaj.

19:16 Primul servitor a câștigat zece mine cu mina ce i se încredinșase. El fusese conștient că banii pe care îi avea nu erau de fapt ai lui („mina ta“) și astfel s-a folosit de

ei cum a știut mai bine pentru a promova interesele stăpânului său.

19:17 Stăpânul l-a lăudat pentru că a fost credincios în foarte puțin — fapt care trebuie să ne aducă aminte că și după ce am făcut tot ce se putea mai bine, tot slujitori netrebnci suntem. El a fost răsplătit cu autoritate peste zece cetăți. Cei care Îl slujesc cu credincioșie pe Cristos aici pe pământ vor fi răsplățiți în împărăția Sa cu privilegiul de a domni. Gradul în care unui ucenic i se va acorda privilegiul de a diriguia în împărăția lui Cristos va depinde de măsura în care L-a slujit cu devotament și jertfire de sine aici pe pământ.

19:18, 19 Al doilea slujitor a câștigat cinci mine cu mina inițială ce i se încredinșase, drept care a fost răsplătit cu stăpânire peste cinci cetăți.

19:20, 21 Al treilea nu a avut decât scuze. El a înapoiat mina pe care o păstrase învelită într-un ștergar. El nu a câștigat nimic cu această mină. De ce? Ei bine, el aproape că l-a învinuit pe omul de neam mare pentru eșecul de a fi obținut profit de pe urma minei, afirmând că nobilul este un om aspru, care ar fi pretins un câștig fără cheltuieli. Numai că slujitorul s-a autocondamnat prin propriile sale cuvinte. Dacă așa credea că este stăpânul, atunci ar fi putut, cel puțin, să depună mina la o bancă, pentru ca aceasta să aducă ceva dobândă.

19:22 Citând cuvintele nobilului, Isus nu a recunoscut că ele ar fi fost adevărate. Mai degrabă, inima păcătoasă a slujitorului l-a făcut pe acesta să dea vina pe stăpân, pentru lipsa lui de profit, când, de fapt, lenea lui a fost cauza nerodniciei. Oricum, dacă a crezut că stăpânul lui e aspru, cu atât mai mult trebuia să se pună pe treabă.

19:23 Versetul 23 pare să sugereze că trebuie să facem unul din două lucruri: Fie să punem tot ceea ce avem în slujba Domnului, fie să încredinșăm aceste bunuri altcuiva, care știe să le fructifice spre slava Lui.

19:24-26 Verdictul rostit de nobil asupra celui de-al treilea slujitor a fost să i se ia mina și să o dea primului, care a câștigat alte zece mine. Dacă nu folosim în slujba Domnului oportunitățile care ni s-au încredinșat, acestea vor fi luate de la noi. Pe de altă parte, dacă suntem credincioși în puține lucruri, Dumnezeu va avea grijă să nu ducem niciodată lipsă de mijloacele de a-L sluji și mai mult. Poate onora li se va părea nedrept faptul că mina a fost dată celui care avea deja zece, dar în viața spirituală este un

principiu de nezdruccinat faptul că celor care îl iubesc și-L slujesc cu ardoare li se vor dăruia prilejuri tot mai cuprinzătoare de lucru pentru El. Eșecul de a fructifica prilejurile dăruite va conduce, în cele din urmă, la pierderea tuturor prilejurilor.

Al treilea slujitor a suferit pierderea răsplătii, dar nu se precizează că ar fi avut parte de vreo altă pedeapsă. Se pare că nu se pune deloc la îndoială mântuirea lui.

19:27 Cetățenii care n-au voit să-l aibă pe nobil ca diriguitor asupra lor sunt definiți drept **vrăjmași**, fiind condamnați la moarte. Aceasta a constituit trista precizie a soartei de care avea să aibă parte națiunea care L-a respins pe Mesia.

X. FIUL OMULUI LA IERUSALIM

(19:28-40)

19:28-34 Era duminica dinaintea răstignirii Sale. Isus Se apropia de panta de răsărit a Muntelui Măslinilor, în drum spre Ierusalim. **Când S-a apropiat de Betfaghe și de Betania,...** i-a trimis pe doi dintre ucenicii Săi, pentru a-l face rost de un măgăruș, pe care să intre călare în Ierusalim. El le-a spus exact unde vor găsi animalul și ce vor spune **stăpânii** lui. După ce ucenicii au făcut cum i-a instruit Isus, stăpânii măgărușului au fost imediat dispuși să-i lase să ia animalul pentru ca Isus să se poată folosi de el. Poate că fuseseră binecuvântați anterior de misiunea Domnului și se oferiseră să-I fie de folos ori de câte ori va avea nevoie de serviciile lor.

19:35-38 Ucenicii I-au făcut Domnului un gen de șea din hainele lor. Mulți își așterneau hainele pe drum înaintea Lui, în timp ce El înainta spre Ierusalim, pe versantul vestic al Muntelui Măslinilor. Apoi, într-un singur gând, toți adepții lui Isus au început să-L laude pe Dumnezeu cu glas tare, pentru toate minunile pe care le văzuseră săvârșite de Isus. L-au aclamat apoi ca **Rege**, cântând că venirea Sa avea ca urmare **pace în cer și slavă în cele preainalte**. Se remarcă faptul că au cântat: „**Pace în cer**“, iar nu „**Pace pe pământ**“. Nu putea fi pace pe pământ, deoarece Prințul Păcii fusese respins și urma să fie omorât în curând. Dar avea să fie **pace în cer**, ca urmare a morții lui Cristos pe crucea de la Calvar și a înălțării Sale la cer.

19:39, 40 Fariseii au fost indignați de faptul că Isus era onorat în această manieră publică. Ei I-au spus să-și certe ucenicii. Dar Isus a răspuns că aceste aclamații erau inevi-

tabile. Dacă ucenicii nu-L aclamau, atunci pietrele aveau s-o facă! Astfel El i-a muștrătat pe farisei pentru că erau mai învâtoși și mai încremeniți decât pietrele fără viață.

B. Fiul Omului plânge pentru Ierusalim (19:41-44)

19:41, 42 Pe când se apropia Isus de Ierusalim, a rostit o plângere pentru orașul care pierduse prilejul său cel mai favorabil. Dacă oamenii L-ar fi primit pe El ca Mesia, ar fi avut **pace**. Dar ei n-au recunoscut că El era sursa **păcii**. Acum era prea târziu. Deja au hotărât ce vor face cu Fiul lui Dumnezeu. Pentru că L-au respins, ochii lor au fost orbiți. Pentru că *n-au voit să-L vadă*, ei nu puteau să-L mai vadă din acest moment.

Să ne oprim aici să cugetăm la minunatele lacrimi vărsate de Mântuitorul. După cum s-a exprimat W. H. Griffith Thomas: „Să stăm la picioarele lui Cristos, până vom învăța secretul lacrimilor Sale și, privind păcatele și durerile locuitorilor orașelor și satelor, să plângem și noi pentru ele.“⁶⁴

19:43, 44 Isus a făcut apoi o precizare solemnă a asedierii viitoare a orașului de către Titus, arătând cum avea să împresoare acel general roman orașul, prinzându-i locuitorii într-o cursă, masacrându-i atât pe tineri, cât și pe bătrâni; cum avea să radă de pe fața pământului zidurile și clădirile, până când nu avea să rămână **piatră pe piatră**. Toate acestea aveau să se întâmple pentru că Ierusalimu n-a cunoscut vremea cercetării sale. Omul cercetase orașul, oferindu-i mântuire, dar locuitorii săi nu L-au dorit. Ei n-au găsit loc pentru El în planurile lor.

C. A doua curățire a templului

(19:45, 46)

Isus curățise templul la începutul lucrării Sale publice (Ioan 2:14-17). Acum, când misiunea Lui se apropia cu repeziune de sfârșit, El a intrat în incinta lăcașului sfânt de închinăciune și i-a alungat pe toți cei ce făcea din această casă de rugăciune un cuib de tâlhari. Pericolul de a introduce spiritul comercial în lucrurile lui Dumnezeu e întotdeauna prezent. Creștinătatea de astăzi este amestecată cu aluatul comercialismului — cu tot felul de activități comerciale care au loc în biserici — bazaruri, campanii de strângere de fonduri, predici speciale pentru adunarea de profituri — și toate acestea făcute în numele lui Cristos!

Cristos a citat din Isaia 56:7 și Ieremia 7:11, ca temelii pentru acțiunea Lui. Orice

reformă de rectificare a abuzurilor comise în biserică trebuie să se întemeieze pe Cuvântul lui Dumnezeu.

D. Învățând zilnic în templu (19:47, 48)

Isus îi învață în toate zilele pe oameni în zona templului — nu în interiorul său, ci doar în curțile sale, unde li se permitea oamenilor accesul. Liderii religioși căutau cu orice preț să găsească un motiv care să le permită să-L distrugă, dar oamenii de rând mai erau captivați de Nazarineanul făcător de minuni. Vremea Lui nu sosise încă. Dar curând avea să vină ceasul când preoții cei mai de seamă, cărturarii și fariseii aveau să se năpustească asupra Lui, pentru a-L omorî.

Era ziua de luni. Ziua următoare, marți — ultima zi când avea să-i învețe pe oameni în public — este descrisă la 20:1-22:6.

E. Autoritatea Fiului Omului este pusă sub semnul întrebării (20:1-8)

20:1, 2 Ce tablou impresionant! Învățătorul învățătorilor propovăduind neobosit vestea bună, la umbra templului, în timp ce liderii Israelului îi contestă cu nerușinare dreptul de a-i învăța pe oameni! Pentru ei Isus nu era decât un tâmplar simplu din Nazaret, fără pregătire școlară oficială, fără diplome academice, fără acreditări din partea unei autorități ecleziastice. În ce consta acreditarea Lui? — au dorit ei să știe.

20:3-8 Isus le-a răspuns printr-o întrebare. Un răspuns corect la această întrebare ar fi constituit și răspunsul la întrebarea pusă de ei. A fost **botezul lui Ioan** aprobat de Dumnezeu, sau doar de autoritatea umană? Aici ei au fost prinși. Căci dacă recunoșteau că Ioan a predicat sub ungera divină, atunci de ce n-au ascultat de mesajul lui și nu s-au pocăit, primindu-L pe Mesia, așa cum îl vestise Ioan? Dar dacă spuneau că Ioan nu a fost decât un predicator oarecare, riscau să-și atragă furia maselor, care încă îl recunoșteau pe Ioan ca profet al lui Dumnezeu. Prin urmare au zis: „Nu știm de unde provenea autoritatea lui Ioan.“ Isus a spus atunci: „*În acest caz, nici Eu nu vă voi spune prin a cui autoritate îi învăț eu pe oameni.*“ Dacă nici atâta nu știau de unde vine autoritatea lui Ioan, atunci cum își permiteau să pună la îndoială autoritatea Celui care era mai mare decât Ioan? Textul acesta ne arată că lucrul esențial în lucrarea de predare a Cuvântului lui Dumnezeu este să fii umplut cu Duhul Sfânt. Cel care are această înzestrare poate fi

mai de folos decât cei a căror putere constă în diplome, în tot felul de titluri și onoruri omenești.

„Ce instituție de învățământ ți-a acordat diploma? Cine te-a ordinar?“ Iată cum vechile întrebări, îmbrăcate probabil într-o doză de gelozie, continuă să fie ridicate și astăzi. Cel ce propovăduiește cu mult rod evanghelia lui Cristos, chiar dacă nu și-a ros coatele pe băncile vreunui seminar renumit sau univertăți vestite, continuă și astăzi să fie încolțit, punându-i-se sub semnul întrebării vrednicia și validitatea ordinării sale.

F. Parabola viticultorilor răi (20:9-18)

20:9-12 Dorul fierbinte din inima lui Dumnezeu pentru poporul Israel ne este din nou prezentat în această parabolă a viei. Dumnezeu este omul care a sădit o vie, a arădat-o unor viticultori (adică liderilor narațiunii Israel — vezi Isa. 5:1-7). Apoi a trimis slujitorii la viticultori, pentru ca aceștia să-i dea din rodul viei. Slujitorii au fost profeții lui Dumnezeu, ca Isaia și Ioan Botezătorul, care s-au străduit să cheme Israelul la pocăință și credință. Dar dregătorii Israelului i-au persecutat neîncetat pe profeți.

20:13 În cele din urmă, Dumnezeu Și-a trimis **fiul preaiubit**, cu gândul expres că ei Îl vor respecta (deși, desigur, Dumnezeu știa că El va fi respins). Observați că Cristos Se distinge pe Sine de toți ceilalți. Aceștia erau slujitorii, El este Fiul.

20:14 Nedezmînțindu-și nărvurile din trecut, **viticultorii** s-au hotărât să scape de moștenitor. Ei doreau să fie singurii lideri și învățători ai poporului — „**ca moștenirea să fie a noastră**“. Ei nu erau dispuși să renunțe la poziția lor de conducători religioși, în favoarea lui Isus. Ce s-au gândit ei: „Dacă-L ucidem, nimeni nu ne va mai contesta stăpânirea peste Israel.“

20:15-17 **Și l-au scos afară din vie și l-au omorât.** În acest punct, Isus i-a întrebat pe evreii care-L ascultau ce va face proprietarul viei unor viticultori atât de răi. La Matei, preoții cei mai de seamă și bătrânii s-au condamnat pe ei înșiși, răspunzând că, desigur, stăpânul viei îi va omorî pe viticultori (Mat. 21:41). Aici Domnul Însuși dă răspunsul: „**ii va nimici pe viticultorii aceia și via o va da altora.**“ Asta însemna că evreii care L-au respins pe Cristos aveau să fie nimiciți și că Dumnezeu îi va așeza apoi pe alții în poziția privilegiată. Prin „**alții**“ s-ar putea înțelege Neamurile sau Israelul regenerat din vremea de pe urmă. Evreii au fost

consternați la auzul acestor cuvinte. „**Nicidecum!**“ **au zis ei.** Domnul a confirmat prezicerea, citând din Psalmul 118:22. Ziditorii evrei L-au respins pe Cristos, „**piatra această**“. Ei nu aveau nici un loc pentru El, în planurile lor. Dar Dumnezeu era hotărât ca Isus să se bucure de un loc pre-eminent și avea să-L facă piatra din capul unghiului, cheia de boltă, fără de care clădirea nu poate rămâne în picioare; Cel căruia I se va da cea mai înaltă cinste.

20:18 Cele două venituri ale lui Cristos sunt prezentate în versetul 18.⁵⁵ Prima Lui venire este descrisă ca fiind o piatră ce cade pe pământ. Oamenii s-au poticnit de starea Lui umilă și au fost **zdrobiți** pentru că L-au respins. În a doua parte a versetului, piatra cade din cer și-i **spulberă** pe necredincioși.

G. Dați Cezarului ce este al Cezarului și lui Dumnezeu ce este al Lui (20:19-26)

20:19-26 Preoții cei mai de seamă și cărturarilor și-au dat seama că Isus vorbise împotriva lor. Și astfel erau și mai înverșunați să pună mâna pe El. Ei au trimis iscoade ca să-L determine, prin viclășug, să spună ceva care să le dea prilejul să-L aresteze, pentru a fi apoi judecat de guvernatorul roman. Dar aceste iscoade mai întâi L-au lăudat, spunând că El este credincios lui Dumnezeu cu orice preț și că nu se teme de oameni — sperând astfel că Domnul va rosti vreun cuvânt împotriva Cezarului.

20:21, 22 Apoi L-au întrebat dacă este drept să plătească tribut Cezarului. Dacă Isus spunea că nu este, atunci ei aveau să-L acuze de trădare și să-L predea romanilor, ca să fie judecat. Dacă spunea că e drept, atunci risca să-i ofenseze pe irodieni (adică marea majoritate a evreilor).

20:23, 24 Isus și-a dat seama ce complot I se urzește și le-a cerut un dinar — probabil, pentru că El însuși nu avea asupra Sa această monedă. Faptul că ei posedau și foloseau aceste monede demonstra cât de robiți erau de puterea Neamurilor. „**Al cui chip și a cui inscripție sunt pe el?**“ a întrebat Isus. Ei au recunoscut că sunt ale Cezarului.

20:25, 26 Apoi Isus i-a redus la tăcere, cu porunca: „**Dați deci Cezarului ce este al Cezarului și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu!**“ În aparență, ei erau atât de preocupați de interesele Cezarului, dar de interesele lui Dumnezeu nici nu le păsa. „Banii sunt ai Cezarului iar voi sunteți ai lui Dumnezeu. Lăsați-i lumii banii ei, iar lui

Dumnezeu creaturile Sale!“ Este atât de ușor să ne preocupăm de chițibușuri, și să neglijăm lucrurile de importanță majoră ale vieții. După cum este atât de ușor să ne achităm datoriile față de semenii noștri, jefuindu-L, în schimb, pe Dumnezeu de lucrurile care I se cuvin.

H. Saduchei și întrebarea despre înviere (20:27-44)

20:27 După ce a eșuat și această încercare de a-L prinde pe Isus în cursă, pe plan politic, au venit unii saduchei la El, punându-I ceea ce considerau ei a fi o întrebare încuietoare din domeniul teologiei. Ei negau posibilitatea ca trupurile neînsuflețite ale oamenilor ar mai putea fi readuse vreodată la viață. Prin urmare, au ales un exemplu extrem, care să pună doctrina învierii într-o postură ridiculă.

20:28-33 Ei I-au amintit lui Isus că Legea lui Moise îi cerea unui om să se căsătorească cu văduva fratelui său, pentru a asigura continuitatea spiței și numelui familiei și a nu înstrăina averea (Deut. 25:5). Povestea lor spunea că o femeie s-a căsătorit, rând pe rând, cu fiecare dintre cei șapte frați. Nici la moartea celui de-al șaptelea, ea tot nu a avut nici un copil. „**La urmă a murit și femeia. Deci, la înviere, soția căruia dintre ei va fi femeia?**“ — au voit ei să știe, crezându-se foarte deștepți, pentru că au reușit să nascocoască o situație atât de încurcată și aparent fără ieșire!

20:34 Isus le-a răspuns că relația de căsătorie este valabilă doar pentru viața de aici, necontinuându-se în cer. El nu a spus că soții și soțiile nu se vor recunoaște unii pe alții, ci doar că relația dintre ei va fi întemeiată acolo pe o relație altă bază.

20:35 Expresia: „**cei socotiți vrednici să aibă parte de veacul acela**“ nu înseamnă că cineva poate fi vrednic de a intra în cer. Singura vrednicie pe care o pot avea păcătoșii este vrednicia pe care le-o acordă Domnul Isus Cristos. „Vrednici sunt socotiți cei care se judecă pe ei înșiși, care-L acceptă și-L proclamă pe Cristos, recunoscând că Lui îi aparține toată vrednicia.“⁵⁶ Expresia **învierea din morți** se referă doar la învierea credincioșilor. Sensul ei literal este: **învierea** dintre cei **morți**, după cum reiese și din particula *ek* din textul original grec. Ideea unei învieri generale, în care toți morții — și cei mântuiți, și cei nemântuiți — sunt înviați în același timp nu are nici un temei scriptural, negăsindu-se în Biblie.

20:36 Superioritatea stării cerești este demonstrată în continuare de versetul 36. Moartea nu mai există. În această privință, toți oamenii vor fi egali, ca îngerii. De asemenea, ei vor fi dovediți ca fii ai lui Dumnezeu. Credincioșii sunt deja fiii lui Dumnezeu, dar aici pe pământ aceasta nu reiese întotdeauna din înfățișarea exterioară. În cer însă, ei vor fi arătați în mod vizibil ca fii ai lui Dumnezeu. Faptul că ei au participat la prima înviere le asigură această manifestare. „...știm că atunci când Se va arăta El, vom fi ca El, pentru că Îl vom vedea așa cum este“ (1 Ioan 3:2). „Când Se va arăta Cristos, viața noastră, atunci vă veți arăta și voi împreună cu El în slavă“ (Col. 3:4).

20:37, 38 Pentru a demonstra învierea, Isus a făcut o trimitere la Exod 3:6, unde Moise L-a citat pe Domnul, numindu-L Dumnezeu lui Avraam... Isaac și... Iacob. Dacă saducheii ar fi cumpănit mai bine lucrurile, și-ar fi dat seama că: (1) Dumnezeu nu este Dumnezeul celor morți, ci al celor vii. (2) Că Avraam, Isaac și Iacob sunt cu toții morți. Concluzia inevitabilă este că Dumnezeu trebuie să-i învie din morți. Domnul nu a spus: „Eu am fost Dumnezeu lui Avraam...“, ci „Eu sunt...“ Caracterul lui Dumnezeu, ca Dumnezeu al celor vii, face absolut necesară învierea.

20:39-44 Unii din cărturari au fost nevoiți să recunoască temeinicia argumentării Sale. Dar Isus încă nu Și-a încheiat expunerea. Din nou, El a făcut o trimitere la Cuvântul lui Dumnezeu. În Psalmul 110:1 David L-a numit pe Mesia Domn. Evreii recunoșteau, în general, că Mesia avea să fie Fiul lui David. Cum putea fi El, în același timp, și Domnul lui David, și Fiul lui David? Insuși Domnul constituia răspunsul la această întrebare. El descindea din David, ca Fiul al Omului; totuși, El era Creatorul lui David. Dar ei erau prea orbi să mai poată vedea acest lucru.

I. Avertismentul împotriva cărturarilor (20:45-47)

Atunci Isus a avertizat în mod public mulțimea cu privire la cărturari. Ei purtau haine lungi, asumându-și un aer de pioșenie. Le plăcea ca oamenii să li se adreseze cu titluri foarte distinse, când umblau prin piețe. Se înghesuiau să ocupe locurile cele mai cu vază din sinagogi și la banchete. Dar ei le jefuiau pe văduvele lipsite de apărare de economiile agoniste cu multă trudă o viață întreagă, încercând să mușamalizeze faptele

lor reprobabile cu rugăcini lungi. O asemenea ipocrizie avea să fie pedepsită cât se poate de aspru.

J. Cei doi bănuți ai văduvei (21:1-4)

Pe când urmărea Isus cum aruncă bogații darurile în vistieria templului, a fost izbit de contrastul dintre bogați și o anumită văduvă. Bogații dădeau ceva bani, dar văduva a dat tot ce a avut. După aprecierile lui Dumnezeu, ea a dat mai mult decât toți ceilalți laolaltă. Ei au dat din surplusul lor; ea a dat din sărăcia ei tot ce avea. „Aurul dat de cineva din belșugul său, doar pentru că nu are nevoie de el, este aruncat de Dumnezeu în groapa fără fund; dar bănuțul de aramă, pătat de sânge, este ridicat și sărutat de El la rangul de aur pentru eternitate.“⁵⁷

K. O prezentare succintă a evenimentelor viitoare (21:5-11)

Versetele 5-33 constituie un măreț discurs profetic. Deși se aseamănă cu Discursul de pe Muntele Măslinilor, de la Matei 24 și 25, cele două nu sunt identice. Din nou trebuie să nu uităm că deosebiri pe care le constatăm între cele patru evanghelii nu sunt întâmplătoare sau contradictorii, ci sunt încărcate de o profundă semnificație.

În acest discurs Îl găsim pe Domnul vorbind când despre distrugerea Ierusalimului, care avea să se întâmple în anul 70 după Cristos, când despre condițiile care vor preceda a doua Sa venire. Avem aici ilustrată legea dublei referiri — cu alte cuvinte, prezicerile Sale urmau să aibă în curând o împlinire parțială prin asedierea Ierusalimului de către Titus, dar și o altă împlinire completă, la sfârșitul Marii Strâmtoări.

Iată punctele principale ale discursului:

1. Isus a prezis distrugerea Ierusalimului (v. 5, 6).
2. Ucenicii au întrebat când se va întâmpla aceasta (v. 7).
3. Isus le-a prezentat mai întâi un tablou general al evenimentelor care vor preceda a doua Sa venire (v. 8-11).
4. Apoi El a zugrăvit tabloul căderii Ierusalimului și epoca ce va urma (v. 12-24).
5. În fine, El a prezis semnele care vor precede venirea Sa a doua oară și i-a îndemnat pe adepții Săi să trăiască clipă de clipă așteptând revenirea Sa (v. 25-26).

21:5, 6 Pe când vorbeau unii despre templul lui Irod, admirându-i splendoarea, Isus i-a prevenit să nu se preocupe de lucru-

rile materiale, care, oricum, vor trece în curând. Vor veni zilele când templul va fi distrus complet.

21:7 Ucenicii și-au manifestat îndată curiozitatea de a afla **când** avea să se întâmple acest lucru și care va fi **semnul** indicând iminența acestui eveniment. Fără îndoială, întrebarea lor s-a referit, în exclusivitate, la distrugerea Ierusalimului.

21:8-11 După câte se pare, răspunsul Mântuitorului i-a purtat mai întii departe în viitor, la perioada în care templul avea să fie din nou distrus, înainte de stabilirea împărăției. Vor fi cristoși falși și zvonuri false, **războaie** și **răcoale**. Nu vor fi doar conflicte între națiuni, ci și mari cataclisme ale naturii — **cutremure... foamete și ciume, terori și semne mari în cer**.

L. Perioada care va precede sfârșitul (21:12-19)

21:12-15 În secțiunea precedentă, Isus a descris evenimentele care se vor derula imediat înaintea sfârșitului veacului. Versetul 12 începe cu expresia: „**Dar înainte de toate acestea...**” Prin urmare, noi credem că versetele 12-24 descriu perioada de timp scursă de la data când a fost rostit acest discurs și până la Marea Strămtorare, ce urmează să aibă loc. Ucenicii Lui vor fi arestați, în această perioadă, persecutați, judecați înaintea autorităților religioase și civile și aruncați în închisori. Lor s-ar putea să li se pară că toate acestea sunt semnele unei jalnice înfrângeri, dar în realitate Domnul va produce o răsturnare de situație, transformând eșecul aparent într-o minunăță **mărturie** spre slava Sa. Nu va fi nevoie ca ei să-și pregătească din timp pledoaria de apărare. În ceasul încercării, Dumnezeu le va da **înțelepciune** ieșită din comun, așa încât cuvintele lor să-i pună în încurcătură totală pe **adversarii** lor.

21:16-18 În sânul familiilor se vor ivi cazuri de trădare. Rudenii nemântuite îi vor vinde pe creștinii din mijlocul lor iar **unii** vor fi chiar uciși pentru poziția de totatăl alipire de Cristos. Pare să existe o contradicție între versetul 16: „**veți fi dați în mâinile lor**” și versetul 18: „**dar nici un păr de pe capul vostru nu va pieri**.” Singura explicație pare să fie că, deși unii vor muri, fiind martirizați din pricina lui Cristos, din punct de vedere spiritual ei vor fi păziți și păstrați teferi. Ei vor muri, dar nu vor pieri.

21:19 Versetul 19 arată că cei care rabdă, în liniște, din pricina lui Cristos și de dragul

Lui, nelepădându-se de El, vor dovedi prin aceasta că au o credință autentică. Cei care sunt mântuiți cu adevărat vor rămâne loiali și fideli Lui, indiferent prin ce vor trece și cât îi va costa. Versetul 19 e redat astfel în traducerea RSV: „Prin faptul că veți îndura, vă veți câștiga viețile.”

M. Pustiirea Ierusalimului (21:20-24)

Acum Domnul se ocupă în mod evident de chestiunea distrugerii **Ierusalimului**, ce avea să se întâmple în anul 70 după Cristos. Acest eveniment avea să fie însoțit de semnele preliminare ale **impresurării** orașului de **armatele** romane.

Creștinilor din era primară — celor din anul 70 d.Cr. — li s-a dat un semn concret, care să semnaleze distrugerea iminentă a Ierusalimului și dărâmarea din temelii a minunatului templu de marmură: „Când veți vedea Ierusalimul înconjurat de oști, să știți că atunci pustiirea lui este aproape.” Acest avertisment al distrugerii Ierusalimului era menit să aibă, pentru ei, un efect pozitiv, oferindu-le timpul necesar să poată fugi. Necredința unora i-a determinat însă să argumenteze că o asemenea acțiune ar fi imposibilă, având în vedere oștile din jurul zidurilor Ierusalimului. Dar Cuvântul lui Dumnezeu nu dă niciodată greș. Istoria consemnează că generalul roman Titus și-a restras, pentru scurt timp, oștile din jurul cetății, evreii credincioși având astfel răgazul să părăsească orașul sortit pieirii. Se știe că aceștia au procedat, într-adevăr, așa, refugiindu-se într-o localitate denumită Pella, unde au fost păziți și adăpostiți, scăpând cu viață.⁵⁸

Orice încercare de a pătrunde din nou în Ierusalim ar fi fost fatală. Cetatea avea să fie în curând pedepsită pentru că L-a respins pe Fiul lui Dumnezeu. Femeile **gravidе** și mamele **care alăptează** aveau să fie foarte dezavantajate, scăparea lor de judecata lui Dumnezeu ce urma să se abată peste țara Israelului și poporul evreu fiind mult îngreunată. Mulți aveau să fie uciși, supraviețuitorii fiind duși peste hotare, în robie.

Ultima parte a versetului 24 este o remarcabilă profeție a faptului că străvechiul oraș **Ierusalim** avea să fie supus stăpânirii Neamurilor, **până la împlinirea vremurilor neamurilor**. Asta nu înseamnă că evreii nu aveau să-l controleze pentru scurte perioade de timp. Ideea centrală este că cetatea va fi supusă în permanență invaziilor și imixtiunilor din partea Neamurilor, **până se vor**

împlini timpurile neamurilor.

Noul Testament face distincție între bogățiile Neamurilor, plinătatea Neamurilor (sau numărul deplin al Neamurilor) și vremurile Neamurilor.

1. *Bogățiile* neamurilor (Rom. 11:12) se referă la poziția privilegiată de care se bucură neamurile în epoca actuală, când Israelul a fost dat, pentru o vreme, la o parte de către Dumnezeu.
2. *Plinătatea* (sau numărul deplin al) neamurilor (Rom. 11:12) se referă la Răpire, când mireasa lui Cristos dintre neamuri va fi atins numărul deplin, fiind apoi luată de pe pământ iar Dumnezeu urmând să se ocupe iarăși de Israel.
3. *Vremurile* neamurilor (Luca 21:24) au început, cu adevărat, odată cu robia babiloneană, în anul 521 înainte de Cristos, și vor continua până la data când națiunile ne-evreiești (neamurile) nu-și vor mai exercita controlul asupra orașului Ierusalim.

De-a lungul secolelor scurse de la data când a rostit Mântuitorul aceste cuvinte, Ierusalimul s-a aflat, în cea mai mare parte, sub stăpânirea unor puteri dintre neamuri. Împăratul Iulian Apostatul (331-363 d.Cr.) a încercat să discrediteze creștinismul, căutând să infirme profeția Domnului cu privire la Ierusalim. Astfel, el i-a încurajat pe evrei să rezidească templul. Aceștia s-au apucat cu râvnă de lucru, folosindu-se, în extravaganța lor, chiar de lopeți de argint și scoțând pământul săpat cu târghi făcute din purpură. Dar pe când lucrau ei de zor, au fost întrerupți de un cutremur și de flăcări de foc ce au tășnit din pământ, fiind nevoiți să abandoneze lucrările.⁵⁹

N. A doua venire (21:25-28)

Versetele acestea descriu convulsiile naturii și cataclismele care vor copleși pământul în perioada premergătoare venirii lui Cristos a doua oară. Se vor produce perturbații, în care vor fi implicate: **soarele... luna și stelele**, perturbații ce se vor vedea clar de pe pământ. E posibil ca acestea să producă o modificare a unghiului de înclinație a axei pământului. Porțiuni mari de uscat vor fi inundate de valuri de reflux. Dar pentru cei evlavioși va fi o nădejde:

Atunci Îl vor vedea pe Fiul Omului venind pe un nor, cu putere și cu mare slavă. Când

vor începe să se întâmple aceste lucruri, să vă uitați în sus și să vă ridicați capetele, pentru că răscumpărarea voastră se apropie.

O. Smochinul și toți copacii

(21:29-33)

21:29-31 Un alt semn care vestește apropierea venirii Sale este înfrunzirea smochinului și a tuturor copacilor. Smochinul este o întruchipare adecvată a poporului Israel, care dă semne de viață în zilele de pe urmă. Nu este lipsit de importanță faptul că după ce au fost împrăștiați secole de-a rândul, trăind în obscuritate, israeliții s-au constituit din nou într-un stat suveran în 1948, fiind în prezent membri ai comunității țărilor independente ale lumii.

Înfrunzirea celorlalți trei copaci ar putea simboliza creșterea extraordinară pe care a cunoscut-o fenomenul naționalismului în ultimul timp și apariția multor noi guverne în țările de curând dezvoltate ale lumii. Aceste semne indică faptul că împărăția lui Cristos urmează să fie întemeiată în curând.

21:32 Isus a spus că **generația aceasta** nu va trece până când nu vor avea loc toate aceste lucruri. Ce a vrut să spună El prin „această generație“?

1. Unii cred că S-a referit la generația aflată în viață când a rostit El aceste cuvinte și că toate acele lucruri s-au împlinit odată cu distrugerea Ierusalimului. Dar această variantă nu stă în picioare, deoarece Cristos nu S-a întors, pe nor, cu putere și slavă mare.

2. Alții cred că „această generație“ se referă la oamenii care vor fi în viață când se vor arăta toate aceste semne și că cei care vor începe să vadă începutul acestor semne vor ajunge să vadă și întoarcerea lui Cristos. Toate evenimentele prezise se vor întâmpla în decursul unei generații. Este o explicație verosimilă.

3. O altă posibilitate este că „această generație“ se referă la poporul Israel în atitudinea sa de ostilitate față de Cristos. Domnul spune aici, potrivit acestei interpretări, că poporul Israel va supraviețui, fiind indestructibil, în pofida faptului că va fi împrăștiat peste tot pământul. Și în tot acest timp, atitudinea evreilor față de Domnul nu se va schimba. Poate că atât interpretarea a doua, cât și a treia sunt corecte.

21:33 Cerurile — respectiv atmosfera și stelele — vor trece. De asemenea, va trece și pământul în forma sa actuală. Dar aceste preziceri făcute de Domnul nu vor rămâne neîmplinite.

P. Îndemn la veghere și rugăciune

(21:34-38)

21:34, 35 Între timp, ucenicii Săi vor trebui să se păzească de pericolul de a se îmbuiba cu mâncare, băutură și grijile de zi cu zi, așa încât venirea Lui să-i prindă pe neașteptate. El va veni pe neașteptate pentru cei care cred că pământul este locuința lor permanentă.

21:36 Adevărații ucenici trebuie să vegheze și să se roage în orice împrejurare, delimitându-se astfel de lumea necredincioasă, care este condamnată să guste mânia lui Dumnezeu. Ei trebuie să se identifice cu cei care vor fi primiți înaintea Fiului Omului.

21:37, 38 În fiecare zi Domnul îi învăța pe oameni în templu, dar noaptea o petrecea pe Muntele Măslinilor, fără adăpost în lumea pe care El a creat-o. Apoi, dis-de-diminează, toți oamenii se îmbulzeau în jurul Lui, din nou, ca să-l audă cuvintele.

XI. PATIMILE ȘI MOARTEA FIULUI OMULUI (Cap. 22, 23)

A. Complotul de a-L ucide pe Isus

(22:1, 2)

22:1 Praznicul Azimilor se referă aici la perioada care începea cu Paștele și dura șapte zile, în care nu se consuma pâine dospită. Paștele se serba în a paisprezecea zi a lunii Nisan, respectiv prima lună din calendarul evreiesc. Cele șapte zile, din 15 ale lunii până în 21, erau cunoscute sub denumirea de Praznicul Pâinii Nedospite, dar în versetul 1 denumirea aceasta se aplică întregului praznic. Dacă evanghelia după Luca ar fi fost scrisă mai mult pentru evrei, nu ar fi fost necesar ca Luca să menționeze legătura dintre Praznicul Pâinii Nedospite și Paște.

22:2 Preoții cei mai de seamă și cărturarii complotau încontinuu, gândindu-se cum să-L omoare pe Domnul Isus, dar ei și-au dat seama că trebuie s-o facă fără să provoace tulburări, deoarece se temeau de popor și știau că oamenii de rând încă Îl stimau pe Isus.

B. Perfidia lui Iuda (22:3-6)

22:3 Satan a intrat în Iuda, zis și Iscarioteanul, unul din cei doisprezece ucenici. La Ioan 13:27 se spune că acțiunea aceasta a avut loc după ce Isus i-a înmănat bucata de pâine, în timpul mesei de Paște. Conchidem, prin urmare, fie că această acțiune a avut loc în mai multe etape, fie că Domnul subliniază faptul în sine, mai degrabă decât timpul

exact când a avut loc acțiunea.

22:4-6 În orice caz, Iuda a făcut un târg cu preoții cei mai de seamă și cu ofițerii gărzii, adică cu comandantul gărzii ce păzeau templul iudaic. El pusese la cale un plan foarte amănunțit, potrivit căruia să-l poată da pe Isus în mâinile lor fără să provoace tulburări publice. Planul nu a fost însă întru totul acceptabil și ei s-au învoit să-i dea bani — treizeci de arginți, cum aflăm din alt text. Și astfel Iuda a plecat, să-și pună în aplicare planul de a-L trăda pe Isus.

C. Pregătirile pentru Paște

(22:7-13)

22:7 Există probleme serioase în legătură cu diversele perioade de timp menționate în aceste versete. Ziua Sărbătorii Azimilor ar fi considerată, în mod normal, drept a treisprezecea zi din luna Nisan, când toată pâinea nedospită trebuia îndepărtată din casele evreilor. Dar aici se spune că era ziua în care trebuiau jertfite Paștele. Or, asta înseamnă că ar fi vorba de a paisprezecea zi a lui Nisan. Leon Morris, împreună cu alți învățați, sugerează că se foloseau două calendare în cazul Paștelui: unul oficial și altul urmat de Isus și de ceilalți.⁶⁰ Noi credem că evenimentele zilei finale de joi încep în acest punct și continuă până în versetul 53.

22:8-10 Domnul i-a trimis pe Petru și pe Ioan la Ierusalim, să facă pregătirile pentru sărbătorirea mesei pascale. El a demonstrat cunoașterea desăvârșită a tuturor lucrurilor prin instrucțiunile pe care le-a dat acestor ucenici. De îndată ce vor fi intrat în oraș, vor întâlni un om care duce un urcioc cu apă — semn foarte neobișnuit în Orient, unde de obicei femeile sunt acelea care se îngrijesc de aprovizionarea cu apă. Omul de aici este o imagine foarte reprezentativă a Duhului Sfânt, care conduce sufletele căutătoare la locul de comuniune cu Domnul.

22:11-13 Domnul nu numai că a știut dinainte locul și ruta pe care o va urma acest om, ci a știut și faptul că un anumit gospodar va fi dispus să pună la dispoziție odaia sa încăpătoare, de sus, mobilată, pentru Isus și ucenicii Lui. Poate că omul acesta îl cunoștea pe Domnul, căruia I se predase pe el însuși și tot ce avea el. Este o deosebire între camera de oaspeți și camera mare de sus, mobilată. Gazda aceasta generoasă a pus la dispoziție condiții mai bune decât s-au așteptat ucenicii. Când Isus S-a născut în Betle-

em, nu s-a găsit loc pentru el la han (în greacă: *kataluma*). Aici El le-a spus ucenicilor să ceară o cameră de oaspeți (în greacă: *kataluma*), dar lor li s-a oferit ceva mai bun — o odaie mare, de sus, gata așternută.

Totul a fost exact așa cum prezisese El. Prin urmare, ucenicii au pregătit Paștele.

D. Ultimul Paște (22:14-18)

22:14 De veacuri, evreii celebraseră Paștele, comemorând glorioasa lor izbăvire din Egipt și de la moarte, prin sângele unui miel fără pată. Cât de vie va fi fost această imagine în mintea Mântuitorului, când S-a așezat să țină pentru ultima oară această sărbătoare. El era adevăratul Miel Pascal, al cărui sânge avea să fie vărsat în curând pentru mântuirea tuturor celor care se vor încrede în El.

22:15, 16 Paștele acesta anumit avea o semnificație cu totul deosebită, inexprimabilă, pentru El. Domnul îi dorise cu ardoare înainte de a fi trebuit să sufere. Acum nu mai avea să țină Paștele din nou, până când se va întoarce pe pământ să-și stabilească glorioasa împărăție. Expresia: „**Cu dorință fierbinte am dorit**“ din textul original exprimă un dor inexprimabil de mare. Aceste cuvinte elocvente îi invită pe toți credincioșii din toate timpurile și locurile să-și dea seama cât de mult dorește Isus să aibă comuniune cu noi, la masa Lui.

22:17, 28 Când a luat paharul de vin, ce se înscrie în ritualul de Paște, a mulțumit pentru el și l-a dat ucenicilor, amintindu-le încă o dată că nu va mai bea din rodul viței până la domnia Sa de o mie de ani. Scena mesei de Paște se încheie cu versetul 18.

E. Prima cină a Domnului (22:19-23)

22:19, 20 Ultimul Paște a fost urmat imediat de Cina Domnului. Domnul Isus a instituit acest memorial sacru pentru ca adepții Lui din toate veacurile să-și aducă astfel aminte de El în moartea Sa. Mai întâi, El le-a dat pâine — simbol al trupului Său, ce avea să fie dat pentru ei. Paharul înfățișa elocvent sângele Lui scump, ce avea să fie vărsat pe crucea Calvarului. El l-a numit paharul noului legământ în sângele Său, care se vărsa pentru ai Lui. Asta înseamnă că noul legământ, pe care L-a încheiat în principal cu poporul Israel, a fost ratificat prin sângele Său. Împlinirea deplină a Noului Legământ va avea loc în timpul împărăției Domnului nostru Isus Cristos pe pământ, dar

noi, credincioșii, beneficiem de el chiar în timpul de față.

Ar trebui să se înțeleagă de la sine că pâinea și vinul erau un tip sau o reprezentare a trupului și sângelui Său. Trupul Lui nu fusese dat încă iar sângele Lui nu fusese vărsat. Prin urmare, este absurd ca cineva să sugereze că miracolurile acestea ar fi fost transformate miraculos în realitățile propriuzise. Evreilor li se interzicea să bea sânge. Prin urmare, ucenicii și-au dat seama că El nu S-a referit la sânge în mod literal, ci la ceea ce simboliza sângele Lui.

22:21 Pare evident că Iuda se afla și el la această ultimă cină. Dar, în lumina textului de la Ioan 13, pare la fel de evident că trădătorul a ieșit din încăpere după ce Isus i-a înmănat bucata de pâine înmuiată în sos. Întrucât acest lucru a avut loc înainte de instituirea Cinei Domnului, mulți sunt de părere că Iuda nu ar fi fost de față când au fost date pâinea și vinul.

22:22 Suferințele și moartea Domnului Isus au fost **determinate**, dar Iuda L-a trădat cu deplina conștiință a deciziei luate de voința lui. De aceea a spus Isus: „**Vai de omul prin care este trădat El.**“ Deși Iuda era din rândul celor doisprezece, el nu era un credincios adevărat.

22:23 Versetul 23 ne arată cât de mare a fost mirarea ucenicilor, ce mult s-au îndoit ei de ei înșiși. Ei nu știau care dintre ei avea să se facă vinovat de această faptă odioasă.

F. Adevărata măreție o conferă slujirea (22:24-30)

22:24, 25 Ce groaznică condamnare a inimii omenești este faptul că imediat după Cina Domnului, ucenicii au început să se certe între ei, pentru a stabili care dintre ei era cel mai mare! Domnul Isus le-a amintit că în economia Lui, măreția era diametral opusă modului în care o privesc oamenii. Regii care au domnit peste Neamuri au fost considerați oameni mari, fiind, de fapt, numiți „binefăcători“. Dar acesta nu era decât un titlu, în realitate ei fiind niște tirani cruzi. Ei erau numiți buni, dar purtarea lor nu corespundea acestei caracterizări.

22:26 Nu așa trebuie să stea lucrurile între urmașii Mântuitorului. Cei care doresc să fie mari trebuie să ocupe locul celor mai mici. Iar cei care doresc să fie cei dintâi trebuie să se aplece și să-i slujească pe alții cu smerenie. Aceste idei revoluționare au răsturnat complet concepțiile tradiționale, conform cărora cei mai tineri ar fi inferiori

celor mai vârstnici și că întâietatea s-ar putea dobândi prin stăpânire.

22:27 Conform aprecierilor oamenilor, mai mare este cel care este invitat la o masă, decât cel care îi servește pe meseni. Dar Domnul Isus a venit ca slujitor al oamenilor și toți cei ce îl urmează pe El trebuie să-L imite în această privință.

22:28-30 De câtă delicatețe a dat Domnul dovadă când i-a lăudat pe ucenici pentru că **au rămas** cu El în încercările prin care a trecut. În fond, ei tocmai se certaseră și la scurt timp după aceea aveau să-L părăsească și să fugă. Și totuși, El știa că în adâncul inimii lor ei îl iubeau și că suferiseră ocări din pricina Numelui Său. Răsplata lor avea să fie faptul că vor sta pe tronuri, judecând cele douăsprezece seminții ale lui Israel, când se va întoarce Cristos să-și preia tronul lui David și să domnească asupra pământului. Așa cum Tatăl l-a promis lui Cristos împărăția, la fel de cert este faptul că ei vor domni cu El peste Israelul reînnoit.

G. Isus prezice tăgăduirea lui Petru (22:31-34)

Acum urmează ultimul din seria de trei capitole întinse din istoria necredinței umane. Primul l-a constituit trădarea lui Iuda. Al doilea a fost ambiția egoistă a ucenicilor. Acum avem lașitatea lui Petru.

22:31, 32 Repetiția: **Simon, Simon** relevă iubirea și duiosia inimii lui Cristos pentru ucenicul său șovăielnic. **Satan** a cerut să-i aibă pe toți ucenicii, pentru a-i cernere ca pe grâu. Isus i s-a adresat lui Petru, reprezentantul tuturor. Dar Domnul Se rugase pentru Simon, ca să nu-i fie eclipsată credința. („**M-am rugat pentru tine**“ sunt cuvinte de o forță extraordinară.) După ce Petru se va întoarce la El, va trebui să-i încurajeze pe frații lui. Această întoarcere nu se referă la mântuire, ci la revenirea dintr-o alunecare pe calea credinței.

22:33, 34 Cu o încredere necugetată în propriile sale forțe, Petru și-a exprimat disponibilitatea de a-L însoți pe Isus la închisoare și chiar la moarte. Dar lui Petru a trebuit să i se atragă atenția că înainte de zorii zilei, el se va lepăda de trei ori de Domnul, susținând că nici nu-L cunoaște măcar!

La Marcu 14:30, Domnul este citat în sensul că înainte de a cânta cocoșul de două ori, Petru se va lepăda de El de trei ori. La Matei 26:34; Luca 22:34; Ioan 13:38, Domnul spune că înainte de a cânta cocoșul,

Petru se va lepăda de El de trei ori. Trebuie să recunoaștem că nu este ușor să rezolvăm această contradicție aparentă. E posibil ca nu numai un cocoș să fi cântat, ci cel puțin doi — unul în timpul nopții iar altul în zorii zilei. De asemenea, trebuie observat că evangheliile consemnează cel puțin șase ocazii ale tăgăduirii lui Petru. El s-a lepădat de Cristos înaintea:

1. Unei femei tinere (Mat. 26:69, 70; Marcu 14:66-68).
2. Înaintea altei femei tinere (Mat. 26:71, 72).
3. Înaintea mulțimii care stătea afară (Mat. 26:73, 74; Marcu 14:70, 71).
4. Înaintea unui om (Luca 22:58).
5. Înaintea altui om (Luca 22:59, 60).
6. Înaintea unui slujitor al marelui preot (Ioan 18:26, 27). Este vorba probabil de un alt om decât cei de dinainte, după cum rezultă din cuvintele rostite de el: „Oare nu te-am văzut eu în grădină cu el?“ (v. 26).

H. O nouă trimitere pe câmpul de lucru (22:35-38)

22:35 Anterior în lucrarea Sa, Domnul i-a trimis pe ucenici fără pungă, fără traistă și fără sandale — adică doar cu minimum necesar. Și totuși, eu au mărturisit că nu au dus lipsă de nimic.

22:36 Dar acum El urma să plece de la ei, urmând ca ei să pășească într-o nouă etapă de slujire a Lui. Ei aveau să fie expuși la sărăcie, foame și primejdii. În aceste condiții, va fi nevoie ca ei să se îngrijească de nevoile ivite pe parcurs. Prin urmare, va trebui ca acum să ia cu ei pungă și traistă iar dacă nu aveau sabie, trebuia să-și vândă haina ca să-și poată cumpăra o sabie. Ce a vrut să spună Mântuitorul când i-a îndemnat pe ucenici să-și cumpere sabie? Pare evident că nu s-ar fi putut referi la necesitatea de a folosi sabia în scopuri ofensive, împotriva altora oameni, deoarece un atare îndemn ar contrazice învățătura Lui clară expusă în pasaje ca cele de mai jos:

„Împărăția Mea nu este din lumea aceasta... Dacă împărăția Mea ar fi din lumea aceasta, slujitorii Mei s-ar lupta ca să nu fiu dat în mâinile iudeilor...“ (Ioan 18:36).

„Toți cei care scot sabia de sabie vor pieri.“ (Mat. 26:52).

„Să nu vă împotriviți celui care vă face rău, ci, oricui te lovește peste obrazul drept întoarce-i și pe celălalt.“ (Mat. 5:39; vezi și 2 Cor. 10:4).

Prin urmare, ce a vrut Isus să spună când S-a referit la sabie?

1. Unii au sugerat că El S-a referit la sabia Duhului, care este Cuvântul lui Dumnezeu (Ef. 6:17). Lucrul acesta este posibil, dar atunci va trebui să spiritualizăm și celelalte elemente din text, cum ar fi punga, traista și haina.
2. Williams spune că sabia înseamnă protecția unui guvern instituționalizat, scoțând în evidență faptul că la Romani 13:4 sabia se referă la puterea magistratului.
3. Lange afirmă că sabia trebuie folosită în scopuri defensive, față de anumiți oameni care ar putea să-i atace, dar nicidecum în scopuri ofensive. Numai că Matei 5:39 pare să excludă folosirea sabiei, chiar și în scopuri defensive.
4. Unii cred că sabia trebuia folosită doar în scopul apărării animalele sălbatice — interpretare cu totul verosimilă.

22:37 Versetul 37 explică de ce a fost necesar ca, de data aceasta, ucenicii să ia cu ei bani, traistă și sabie. Domnul fusese cu ei până în acest punct, îngrijindu-Se de nevoile lor vremelnice. În curând El avea să plece din mijlocul lor, conform profeției de la Isaia 53:12. Lucrurile care-L priveau pe El aveau să fie duse la capăt, adică viața lui pământească și misiunea Lui aveau să se încheie prin faptul că El avea să fie socotit la un loc cu nelegiuiții.

22:38 Ucenicii nu au înțeles deloc ce a vrut să spună Domnul, cum reiese din faptul că au adus două săbii, ca și când ar fi crezut că acestea pot rezolva problemele dificile cu care aveau să fie confrunțați în curând. Domnul Isus a pus capăt conversației cu cuvintele: „Destul“. După câte se pare, ei au crezut că, recurgând la săbii, vor putea înfrânge eforturile dușmanilor Lui de a-L ucide — lucru care contrazicea însă total gândirea Domnului Isus.

I. Agonia din grădina Ghetsimane (22:39-46)

22:39 Grădina Ghetsimane era situată pe versantul vestic al **Muntelui Măslinilor**. Isus Se ducea acolo deseori să Se roage iar ucenicii și, bineînțeles, trădătorul, știa acest lucru.

22:40 La încheierea Cinei Domnului, Isus și ucenicii au părăsit odaia de sus, ducându-se în grădină. Odată ajunși acolo, El i-a prevenit să se roage ca să nu cadă în ispită. Poate că isпита la care S-a referit El aici consta în presiunea de a se îndepărta de

Dumnezeu și de Cristosul Lui, când vor fi încercuți de dușmani.

22:41, 42 Atunci Isus i-a lăsat pe ucenici și S-a retras mai în adâncul grădinii, unde S-a rugat singur. În rugăciunea Lui a cerut ca, dacă Tatăl voia, să treacă de la El acest pahar. Totuși, Domnul dorea ca voia lui Dumnezeu să se facă, nu a Sa. După cât înțelegem noi, această rugăciune a însemnat: „Dacă există orice altă cale prin care păcătoșii să poată fi salvați fără ca Eu să merg la Cruce, descoperă-Mi această cale acum.“ Dar cerurile au tăcut, pentru că nu era altă cale.

Noi nu credem că suferințele lui Cristos din grădină au făcut parte din lucrarea Sa ispășitoare. Lucrarea de ispășire a fost realizată în cele trei ore de întuneric de pe cruce. Dar Ghetsimane a fost o anticipare a Calvarului. Acolo însuși gândul contactului cu păcatele noastre l-a provocat Domnului Isus suferințele cele mai acute.

22:43, 44 Umanitatea Sa perfectă este văzută în agonia care a însoțit suferințele Sale. **Atunci I s-a arătat un inger din cer, întărindu-L.** Este un fapt comunsemnat doar de Luca. De asemenea, numai el arată că **sudoarea I se făcuse ca niște picături mari de sânge.** Acest ultim detaliu a trezit interesul medicului conștiincios.

22:45, 46 Când Isus S-a întors la ucenicii Săi, aceștia adormiseră, dar nu din indiferență, ci istoviți de întristare. Încă o dată El i-a îndemnat să se scoale și să se roage, pentru că ceasul încercării se apropia iar ei aveau să fie ispitiți să se lepede de El înaintea autorităților.

J. Trădarea și arestarea lui Isus

(22:47-53)

22:47, 48 Între timp, Iuda a sosit cu un grup de preoți de seamă, bătrâni și căpitani ai templului, ca să-L aresteze pe Domnul. Conform înțelegerii prealabile, trădătorul urma să-L identifice pe Isus printr-un sărut. În legătură cu aceasta, Stewart comentează:

A fost culmea ororii, punctul cel mai de jos al infamiei, sub care nu mai poate coborî infamia umană, când acolo în grădină Iuda și-a trădat stăpânul, nu cu o lovitură sau înjunghiere, ci cu un sărut.⁶¹

Cu nesfârșită mahnire, Isus a întrebat: „Iuda, cu o sărutare Îl trădezi tu pe Fiul Omului?“

22:59-51 Ucenicii și-au dat seama ce

avea să se întimple. Prin urmare, au fost gata să treacă la ofensivă. De fapt, unul din ei, Petru, a scos sabia și a tăiat urechea dreaptă a slujitorului marelui preot. Isus l-a muștrat pentru faptul că a recurs la mijloace pământești în cadrul unei lupte de natură spirituală. Ceasul Lui sosise și planurile dinainte stabilite ale lui Dumnezeu trebuiau să se împlinească. Cu multă delicatețe, Isus S-a atins de urechea victimei și a vindecat-o.

22:52, 53 Întorcându-se spre liderii și ofițerii iudei, Isus i-a întrebat de ce au ieșit după El ca și când ar fi fost un tâlhar fugitiv. Oare nu îi învățase El zilnic pe oameni în zona templului? — și totuși, ei nu încercaseră să-L aresteze atunci. Tot Domnul este cel care răspunde la această întrebare, spunând că acesta era ceasul lor și puterea întunericii. Asta se întâmpla pe la miezul nopții de joi spre vineri.

Se pare că procesul religios al Domnului nostru s-a desfășurat în trei etape. Mai întâi, El a apărut înaintea lui Ana. Apoi a apărut înaintea lui Caiafa. În cele din urmă, a fost pus sub acuzație în fața Sinedriului. Evenimentele care urmează din acest punct și până în versetul 65 au avut, probabil, loc între orele 1 și 5, în dimineața zilei de vineri.

K. Petru se leacă de Isus și plânge cu amar (22:54-62)

22:54-57 Când a fost adus Domnul în casa marelui preot, Petru mergea după El de departe. Ajuns înăuntru, el s-a așezat lângă cei ce se încălzeau la focul aprins în centrul curții. O slujnică a privit spre Petru și a afirmat că este unul din adepții lui Isus. Atunci Petru a tăgăduit că L-a cunoscut vreodată.

22:58-62 La scurt timp după aceea, o altă persoană a îndreptat un deget acuzator spre Petru, afirmând că și el este unul din adepții lui Isus din Nazaret. Din nou, Petru a negat acuzația. Cam după o oră, altcineva l-a recunoscut pe Petru, afirmând că este galileean și ucenic al Domnului. Petru a afirmat că nu știe despre ce vorbește omul respectiv. Dar de data aceasta, tăgăduirea lui a fost punctată de cântatul cocoșului. În acel moment întunecat, **Domnul S-a întors și a privit la Petru** iar Petru și-a adus aminte de precizarea Domnului că înainte de a cânta cocoșul, el se va lepăda de trei ori. Privirea Fiului lui Dumnezeu l-a determinat pe Petru să iasă afară, în bezna nopții, și să plângă cu amar.

L. Soldații își bat joc de Fiul Omului (22:63-65)

Isus a fost arestat de cei ce aveau sarcina să păzească templul din Ierusalim. Acești presupuși apărători ai lăcașului sfânt al lui Dumnezeu au început să-și bată joc de Isus și să-L bată. După ce L-au legat le ochi, L-au lovit peste față și apoi l-au cerut să ghicească cine L-a lovit. Faptele lor oribile nu s-au oprit aici, dar Domnul a îndurat cu răbdare această împotrivire din partea păcătoșilor împotriva Sa.

M. Judecarea lui Isus înaintea Sinedriului, în dimineața zilei de vineri (22:66-71)

22:66-69 În zorii zilei (între 5 și 6 dimineața), bătrânii L-au condus pe Isus la sinedriul lor, întrebându-L direct dacă este Mesia. În esență, Isus a spus că este inutil ca ei să discute această chestiune cu El, căci nu erau pregătiți să primească adevărul. Dar El i-a avertizat că Cel ce stătea înaintea lor, umilit, va sta într-o zi la dreapta puterii lui Dumnezeu (vezi Psalmul 110:1).

22:70, 71 Atunci ei L-au întrebat direct dacă este Fiul lui Dumnezeu, trădându-și intențiile. Căci pentru ei Fiul lui Dumnezeu însemna Unul care este egal cu Dumnezeu. Domnul Isus a răspuns: „**Așa cum o spuneți, da, Eu sunt.**“ (vezi Marcu 14:62). Atât le-a trebuit lor! Cu alte cuvinte, oare nu L-au auzit ei rostind această hulă, pretinzându-Se egal cu Dumnezeu? Nu mai aveau nevoie de nici o mărturie. Numai că în acest punct s-a ivit o problemă: în legea lor, pedeapsa pentru hulă era moartea. Dar iudeii se aflau sub stăpânirea romană, nedispunând de autoritatea de a-i executa pe deținuți. De aceea, va trebui să-L ducă pe Isus la Pilat. Dar pe acesta nu-l interesa deloc o acuzație de ordin religios, cum ar fi hula. Deci va trebui să înceapă niște acuzații cu substrat politic împotriva Sa.

N. Isus înaintea lui Pilat (23:1-7)

23:1, 2 După înfățișarea Sa înaintea Sinedriului (**toată mulțimea lor**), Isus a fost dus în grabă la Pilat, pentru a fi supus unui proces civil. Trei au fost acuzațiile de natură politică ce l s-au adus: Mai întâi de toate, ei L-au acuzat că ar fi pervertit națiunea, cu alte cuvinte, că ar fi știrbit loialitatea poporului față de Roma. În al doilea rând, ei au spus că El le-ar fi interzis iudeilor să plătească impozite față de Cezar. În cele din urmă, L-au acuzat că S-a făcut Rege.

22:3-7 Când Pilat L-a întrebat pe Isus dacă este Regele iudeilor, El a răspuns că este. Pilat nu a interpretat această afirmație a Domnului ca pe o amenințare la adresa împăratului roman. După o întrevedere particulară cu Isus (Ioan 18:33-38a), el s-a îndreptat spre preoții cei mai de seamă și spre mulțime, spunând că nu găsește vină în El. Mulțimea a devenit însă și mai agitată, acuzându-L pe Isus de a fi incitat populația de pretutindeni la nesupunere, începând cu disprețuita Galilee și până la Ierusalim. Când a auzit Pilat cuvântul „Galileea“, a crezut că a găsit o porțiță de scăpare. Galileea se afla sub jurisdicția lui Irod. Prin urmare, Pilat a încercat să nu se mai implice în acest caz, ci să-L trimită pe Isus la Irod. Dar s-a întâmplat că tocmai atunci Irod se afla în vizită la Ierusalim.

Irod Antipa era fiul lui Irod cel Mare, care i-a masacrat pe copiii de la Betleem. Antipa a fost cel care l-a asasinat pe Ioan Botezătorul, pentru că acesta condamnase relația lui ilicită cu soția fratelui său. Acesta este Irod cel pe care Isus l-a numit „vulpea aceea“ (Luca 13:32).

O. Irod Îl chestionează pe Isus în mod batjocoritor (23:8-12)

23:8 Irod era foarte bucuros că-L putea avea pe Isus înaintea Sa. El auzise multe lucruri despre El și sperase de multă vreme să-L poată vedea făcând vreo minune.

23:9-11 Dar la toate întrebările străuitoare ale lui Irod, Mântuitorul nu răspundea. Acuzațiile iudeilor au crescut în intensitate, dar Isus nu-și deschidea gura. Prin urmare, s-a gândit Irod, nu mai avea altceva de făcut decât să-i lase pe soldați să-L maltrateze pe Isus, să-L batjocorească, îmbrăcându-L cu un veșmânt strălucitor și trimițându-L înapoi la Pilat.

23:12 Anterior, Irod și Pilat fuseseră vrăjmași între ei, dar acum vrăjmășia s-a transformat în prietenie. Căci ambii se situau de aceeași parte a baricadei, *împotriva* Domnului Isus, fapt care îi unea. În privința aceasta, Theophylact face următoarea lamen-tație: „Este un fapt rușinos pentru creștini că deși diavolul îi poate convinge pe oamenii răi să renunțe la divergențele lor, unindu-i în scopul comun de a comite o faptă dăunătoare, creștinii nu sunt în stare să rămână prieteni, nici chiar atât cât e nevoie pentru a face bine.“

P. Verdictul lui Pilat: nevinovat — și totuși condamnat (23:13-25)

23:13-17 Pentru că nu a fost în stare să procedeze corect, achitându-L pe deținutul său regal, acum Pilat s-a trezit că este încolțit. El a convocat în grabă o ședință a liderilor iudeilor, explicându-le că nici Irod, nici el nu au fost în măsură să găsească probe de nesupunere din partea lui Isus. „**El n-a făcut nimic vrednic de moarte**“. Deci a propus ca Domnul să fie biciuit și apoi să l se dea drumul. După cum arată Stewart:

Acest compromis jalnic a fost, desigur, total nejustificabil și illogic. A fost încercarea disperată a unui suflet înfricat de a-și face datoria față de Isus și, în același timp, de a fi pe placul mulțimii. Dar procedând astfel nu putea realiza nici unul din aceste planuri și nu e de mirare că preoții înfuriați nu au acceptat verdictul acesta, cu nici un chip.⁶²

23:18-23 Preoții cei mai de seamă și dregătorii au fost în culmea furiei. Ei au cerut moartea lui Isus și eliberarea unui criminal notoriu, Baraba, care fusese aruncat în închisoare din pricina unei răscoale și pentru comiterea de crime. Din nou Pilat a făcut o încercare timidă de a-L exonora pe Domnul, dar cererile mulțimii înfierbântate au acoperit cuvintele sale. Indiferent ce argument ar fi invocat, ei continuau să ceară insistent moartea Fiului lui Dumnezeu.

Q. Fiul Omului este condus la Calvar (23:26-32)

23:26 Era ora 9, în dimineața zilei de vineri. Pe drum spre locul răstignirii, soldații i-au poruncit unui om, pe nume Simon din Cirena, să poarte crucea. Nu se cunosc prea multe despre acest om, dar se pare că după acest incident, cei doi fii ai săi au devenit creștini binecunoscuți (Marcu 15:21).

23:27-30 După Isus venea o ceată de adepți ai Săi, care plângeau pentru El. Adresându-se femeilor din acest grup cu titlul de **fice ale Ierusalimului**, El le-a spus că nu trebuie să-L plângă pe El, ci pe ele însele. Isus S-a referit la groaznică distrugere a Ierusalimului ce avea să se întâmple în anul 70. Suferința și întristarea din acele zile avea să fie atât de mari încât femeile sterpe, care până atunci fuseseră obiectul unor ocări, aveau să fie considerate deosebit de fericite. Ororile asediului declanșat de Titus vor fi atât de mari încât oamenii vor dori să fie îngropați de munți și acoperiți de dealuri.

23:31 Apoi Domnul Isus a adăugat cuvintele: „**Căci dacă lemnului verde îi fac ei aceste lucruri, ce va fi cu cel uscat?**”⁶⁴ El Însuși era lemnul verde iar Israelul necredincios era lemnul uscat. Dacă romanii au acoperit de atâta ocară și suferință pe Fiul nevinovat al lui Dumnezeu, ce pedeapsă groaznică avea să se abată asupra ucigașilor vinovați ai preaiubitului Fiu al lui Dumnezeu?

23:32 În cadrul procesiunii ce-L ducea pe Isus la cruce se aflau și doi făcători de rele, ce urmau să fie executați.

R. Răstignirea (23:33-38)

23:33 Locul execuției se numea **Calvar**⁶⁵ (Golgota, care înseamnă în latină „Craniu”). Poate configurația terenului se aseamăna cu o țeastă sau poate dealul se numea așa datorită faptului că era loc de execuție iar craniul este adesea simbolul morții. Este remarcabilă economia de cuvinte a Scripturii în descrierea răstignirii. Nu se insistă asupra detaliilor, ci se face afirmația simplă: „**L-au răstignit acolo**”. Din nou, remarcile lui Stewart sunt la obiect:

Faptul că Mesia trebuia să moară era destul de greu de acceptat, dar ca El să moară *în acest fel* — ei bine, asta depășea orice puțință de pricepere. Orice lucru de care S-a atins Cristos, inclusiv crucea, a fost transfigurat și împodobit, înconjurat de o aureolă de splendoare și neasemuită frumusețe. Să nu uităm însă din ce adâncimi de suferință a ridicat El crucea pe înălțimi.⁶⁴

O, învață-mă ce înseamnă

Acea cruce înălțată, purtându-L pe

Pe Cel obișnuit cu suferința,

Condamnat să sângereze și să moară.

— *Lucy A. Bennett*

Pe Golgota erau înălțate în acea zi trei cruci: la mijloc crucea lui Isus, încadrată de crucile celor doi tâlhari — o perfectă împlinire a profeției de la Isaia 53:12: „El a fost pus în numărul celor fărădelege”.

23:34 Pătruns de nemărginită dragoste și îndurare, **Isus** a strigat de pe cruce: „**Tată, iartă-i că nu știu ce fac.**” Cine știe ce Niagara de mânie divină va fi fost stăvilită prin această rugăciune! Iată ce are Morgan de spus cu privire la iubirea Mântuitorului:

În sufletul lui Isus nu exista nici o fărâmə de resentiment, nici un pic de mânie, nici o dorință ca cei ce-L maltratau să fie pedepsiți. În istoria omenirii s-au umplut pagini întregi de admirație

pentru pumnul încheștat. Dar eu, când Îl aud pe Isus rugându-se, îmi dau seama că pumnul încheștat nu-și găsește alt loc decât în iad.⁶⁵

Apoi a urmat împărțirea **hainelor Lui** între soldați și darea cu zarul pentru haina Lui fără nici o singură cusătură.

23:35-38 Căpeteniile stăteau acolo înaintea crucii, batjocorindu-L și provocându-L să Se salvaze pe El Însuși; dacă este cu adevărat Mesia, alesul lui Dumnezeu. Soldații Îl batjocoreau și ei, oferindu-I oțet și punând la îndoială capacitatea Lui de a se salva pe Sine. Iar în partea de sus a crucii au ținut următorul titlu: **ACESTA ESTE REGELE IUDEILOR**. Din nou, Stewart comentează:

Nu poate să ne scape semnificația faptului că inscripția a fost redactată în trei limbi: greacă, latină și ebraică, evident, cu scopul de a permite tuturor celor din mulțime s-o poată citi. Dar biserica lui Cristos a văzut dintotdeauna în ea, și pe bună dreptate, un simbol al domniei universale a stăpânului lor și asta pentru că acestea erau cele trei limbi universale din vremea aceea, fiecare din ele reprezentând o idee dominantă. Greaca era limba culturii și cunoștinței. În domeniul acela — afirma inscripția — Isus este rege! Latina era limba domeniului juridic și al administrației de stat. Și aici Isus era rege! Ebraica era limba prin care se li s-a descoperit oamenilor religia. Și în această limbă Isus era Rege. Rezultă de aici că încă de pe cruce, când era pe moarte, El avea deja așezate pe cap multe coroane (Apo. 19:12).⁶⁶

S. Cei doi tâlhari (23:39-43)

23:39-41 Aflăm din textul celorlalte evanghelii că ambii tâlhari L-au batjocorit pe Isus la început, spunând că, dacă este Cristosul, de ce nu îi salvează pe toți? Mai târziu însă unul dintre ei și-a schimbat atitudinea. Întorcându-se spre companionul său, l-a mutat pentru lipsa lui de respect față de Isus. La urma urmelor, a spus el, ambii sufereau pentru fărădelegile comise, meritându-și pe deplin pedeapsa. Dar **Om**ul acesta de pe crucea din mijloc **n-a făcut nici un rău**.

23:42 Întorcându-se apoi către **Isus**, tâlharul L-a rugat pe **Domnul**⁶⁷ să-și aducă aminte de el când va veni înapoi, să-și întemeieze împărăția. Iată o credință remarcabil de mare! Tâlharul aflat pe moarte a crezut că Isus va învia din morți și că, în cele din urmă, va domni asupra lumii!

23:43 Isus i-a răsplătit credința, făgădu-

indu-i că în aceeași zi vor fi împreună în Paradis, care este totuna cu cerul al treilea (vezi 2 Corinteni 12:2, 4) și înseamnă locuința lui Dumnezeu. **Astăzi** — ce iuteală! **Cu Mine** — ce companie! **În Paradis** — ce fericire! Charles R. Erdman scrie pe această temă:

Pașajul acesta ne dezvăluie adevărul potrivit căruia mântuirea depinde de pocăință și credință, dar mai cuprinde și alte mesaje importante. Aflăm de aici că mântuirea nu depinde de sacrameinte. Tâlharul nu fusese botezat și nu se împărtășise din Cina Domnului... El și-a mărturisit credința într-un mediu ostil, în mijlocul strigătelor de batjocură ale mulțimii, ale soldaților și dregătorilor. Cu toate acestea, el a fost mântuit și fără îndeplinirea unor ritualuri formale. Este o dovadă în plus că mântuirea nu depinde de și nu este condiționată de săvârșirea unor fapte bune... De asemenea se poate observa că sufletul nu doarme. Trupul poate adormi, dar persoana este conștientă după moarte. Din nou, vedem clar din acest text că nu există nici un „purgatoriu“ după moarte. Din viața de păcat și fapte rușinoase, tâlharul pocăit a trecut imediat într-o stare de binecuvântare. Din nou se poate vedea că mântuirea nu se aplică automat tuturor. Au existat doi tâlhari, dar numai unul a fost mântuit. Și, în fine, se remarcă faptul că esența bucuriei din viața de dincolo de mormânt constă din părtășia personală cu Cristos. Miezul făgăduinței oferite tâlharului a fost acesta: „Vei fi cu Mine.“ Aceasta este fericita noastră nădejde și asigurare, că a pleca din viața actuală „înseamnă a fi cu Cristos“, ceea ce este „cu mult mai bine.“⁶⁸

Chiar de lângă Isus Cristos o persoană poate merge în cer, în timp ce alta poate merge în iad. De ce parte a crucii te afli tu?

T. Trei ore de întuneric (23:44-49)

23:44 **Întunericul** a acoperit întreaga țară (sau *pământ*, căci termenul din greacă permite ambele variante), de la **ceasul al șaselea până la ceasul al nouălea**, adică de la amiază la ora 3 după amiază. Acesta a fost un semn destinat poporului Israel, căci israeliții au respins lumina și acum urmau să fie orbiți în mod juridic de către Dumnezeu.

23:45 **Perdeaua templului s-a sfâșiat prin mijloc**, de sus până jos, întrucupând faptul că prin moartea Domnului Isus Cristos s-a deschis o cale de acces la Dumnezeu pentru toți cei care vin la El prin credință (Ev. 10:20-22).

23:46, 47 În aceste trei ore de întuneric Isus a purtat pedeapsa pentru păcatele noastre în trupul Său pe cruce. La sfârșitul acestui interval de timp, El Și-a dat **duhul în mâinile lui Dumnezeu**, Tatăl Său, renunțând de bună voie la viața Sa. Sutașul roman a fost atât de impresionat de scena aceasta încât L-a slăvit pe Dumnezeu, zicând: „**Cu adevărat acesta a fost un Om neprihănit!**“

23:48, 49 Întreaga mulțime a fost copleșită de un sentiment de întristare și adâncă îngrijorare. Unii din adepții credincioși ai lui Isus, între care și femeile care L-au urmat din Galileea, stăteau, urmărind această scenă de extraordinar dramatism, nemaiîntâlnit în toată istoria omenirii!

U. Îngroparea lui Isus în mormântul lui Iosif (23:50-56)

23:50-54 Până în momentul acesta, Iosif fusese un ucenic secret al Domnului Isus. Deși era membru al Sinedriului, el nu a fost de acord cu verdictul emis în cazul lui Isus. Iosif s-a dus acum, fără teamă, la Pilat și i-a cerut să-i dea privilegiul de a ridica de pe cruce trupul lui Isus și a-l îngropa cum se cuvine. (Era între ora 3 și 6 după amiază.) Dându-i-se permisiunea, Iosif s-a dus în grabă și L-a înfășurat într-o pânză de in și L-a pus într-un mormânt săpat în stâncă, ce nu mai fusese folosit până atunci. Asta s-a întâmplat vineri, în ziua Pregătirii. Când se spune în text că se apropia ziua sabbatului, trebuie să ne amintim că sabbatul la evrei începe vinerea la apusul soarelui.

23:55, 56 Femeile credincioase din Galileea L-au urmat pe Iosif, în timp ce acesta a transportat trupul lui Isus la mormânt, așezându-l în el. Apoi **s-au întors și au pregătit miresme și parfumuri**, revenind apoi la mormânt și îmbălsămând trupul Celui iubit de ele. Prin îngroparea trupului lui Isus, Iosif s-a îngropat și pe sine, într-o privință. Actul acesta l-a detașat net de națiunea care L-a răstignit pe Domnul vieții și slavei. El nu a putut accepta să mai fie asociat cu iudaismul, după aceea, ci a trăit într-o stare de despărțire morală față de el, mărturisind împotriva sa.

Sâmbătă femeile s-au odihnit, ascultând porunca sabbatului.

XII. TRIUMFUL FIULUI OMULUI (Capitolul 24)

A. Femeile la mormântul gol (24:1-12)

24:1 Apoi, duminică, dis-de-dimineață, s-au dus la mormânt, aducând miresmele pe

care le-au pregătit pentru îmbălsămarea trupului lui Isus. Dar oare cum credeau ele că vor avea acces la trupul lui Isus? Oare nu fusese prăvălită o piatră uriașă la intrarea în mormânt? Nu ni se oferă nici un răspuns în această privință. Tot ce știm este că L-au iubit foarte mult și dragostea adesea uită de dificultăți, în încercarea de a ajunge la țintă.

„Dragostea lor le-a dat ghes dis-de-dimineață (v. 1) și a fost pe deplin răsplătită (v. 6). Pe fiecare credincios dispus să se scoale devreme Domnul înviat este gata să-l întimpine în fiecare dimineață (Prov. 8:17).“

24:2-10 Când au sosit, au descoperit că piatra fusese dată la o parte de la gura mormântului. De îndată ce au intrat, au constatat că trupul Domnului Isus lipsea. Nu e greu să ne imaginăm perplexitatea care le-a cuprins. Pe când încercau să-și explice acest lucru, au apărut doi îngeri îmbrăcați în haine strălucitoare (vezi Ioan 20:12), care le-au asigurat că Isus este viu și că nu are rost să-L caute printre cei morți. El a înviat, exact așa cum promisese când era cu ei în Galileea. Oare nu le spusese El că Fiul Omului trebuia să fie dat în mâna oamenilor păcătoși, pentru a fi răstignit, urmând ca să învie apoi a treia zi? (Luca 9:22; 18:33). Atunci ele și-au adus aminte și s-au întors în grabă în cetate, spunându-le celor unsprezece ucenici vestea minunată. Printre primii vestitori ai învierii au fost și Maria Magdalena, Ioana și Maria, mama lui Iacov.

24:11, 12 Ucenicii nu le-au crezut însă, ci totul li s-a părut un basm. Incredibil! Din domeniul fantasticului! Așa credeau ei, până când Petru s-a deplasat personal la mormânt și nu a văzut decât fâșiile de pânză care stăteau pe pământ. Erau veșmintele cu care fusese înfășurat trupul lui Isus. Nu ni se spune dacă erau acum desfășurate sau încă păstrau forma trupului, dar e ușor de presupus că a fost varianta ultimă. Se pare că Domnul a lăsat în urmă veșmintele sub forma unui cocon. Faptul că au fost găsite veșmintele lăsate în urmă demonstrează că trupul nu a fost furat, căci hoții nu s-ar fi obosit să-l scoată hainele. Petru s-a întors acasă, străduindu-se să dezlege taina. Ce putea să însemne aceasta?

B. Drumul spre Emaus (24:13-35)

24:13 Unul din cei doi ucenici aflați în drum spre Emaus se numea Cleopa, dar pe celălalt nu ni se spune cum îl chema. Poate că era soția lui. Potrivit unei tradiții, ar fi fost chiar Luca. Tot ce știm cu certitudine este că

nu era unul dintre cei unsprezece ucenici inițiali ai Domnului Isus (vezi v. 33). În orice caz, cei doi erau mătâniți,⁶⁹ rememorând moartea și îngroparea Domnului, în timp ce se întorceau de la Ierusalim, mergând spre Emaus — o călătorie de circa șapte mile.

24:14-18 Cum mergeau ei pe drum, li s-a alăturat un străin, care era chiar Domnul, dar ei nu L-au recunoscut. El i-a întrebat despre ce discută. La început ei s-au oprit din mers, trădând starea de cumplită deznădejde de care erau cuprinși. Apoi Cleopa și-a exprimat mirarea pentru faptul că până și un străin în orașul Ierusalim a putut rămâne în necunoștință de ceea ce s-a întâmplat în acest oraș!

24:19-24 Isus i-a cercetat în continuare, punându-le întrebarea: „Dar ce s-a întâmplat?“ Ei au răspuns, aducând mai întâi un omagiu lui Isus, după care au trecut în revistă judecarea și răstignirea Lui. Au relatat apoi cum li s-au spulberat speranțele, cum s-a zvonit că trupul Lui nu mai era în mormânt și că niște îngeri ar fi dat asigurarea că El este viu!

24:25-27 Isus i-a dojenit apoi cu dragoste pentru neputința de a-și fi dat seama că acesta fusese exact traseul pe care profeții din Vechiul Testament profesiseră că îl va urma Mesia. Mai întâi, El trebuia să sufere, apoi să fie proslăvit. Începând cu Geneza, și trecând apoi prin toate cărțile profeților, Domnul a recapitulat toate textele din Scriptură care se refereau la Mesia, adică la El. Ce studiu biblic minunat trebuie să fi fost acesta! Ce n-am da să fi fost și noi de față când Domnul a ținut acest studiu! Dar și nouă ne este perfect accesibil același Vechi Testament; și noi îl avem pe Duhul Sfânt, care să ne învețe. Prin urmare, și noi putem descoperi în toate Scripturile lucrurile privitoare la El.

24:28, 29 Între timp, ucenicii se apropiau de casă și astfel L-au invitat pe călătorul străin să inopteze la ei acasă. La început, dând dovadă de delicatețe, El a dat să meargă mai departe, dar ei au insistat ca El să intre sub acoperișul casei lor. Gestul lui Isus a indicat că El nu intră cu forța la nimeni. Când însă ei au stăruit de El să tragă la ei peste noapte, El le-a împlinit dorința și le-a răsplătit-o cu prisosință.

24:30, 31 Când s-au așezat la cină, Oaspetele a ocupat locul rezervat Gazdei.

Masa frugală a devenit astfel un sacrament iar

locuința respectivă s-a transformat în Casa lui Dumnezeu. Asta face Cristos oriunde merge. Cei care doresc să-L invite în casa Lor și să-L trateze cum se cuvine vor fi ei înșiși tratați de El. Cei doi I-au deschis căminul lor iar acum El le-a deschis ochii (*Daily Notes of the Scripture Union*).

În timp ce El frângea pâinea și le-o dădea, ei L-au recunoscut pentru prima oară. Să fi văzut ei oare urmele cuielor în mâinile Sale? Știm doar atât că ochii lor au fost deschiși în chip miraculos, pentru a-L putea recunoaște. De îndată ce s-a întimplat acest lucru, El a dispărut.

24:32 Apoi ei au rememorat firul călătoriei din ziua aceea. Nu e de mirare că inimile le ardeau când El stătea de vorbă cu ei, deschizându-le Scripturile. Învățătorul și însoțitorul lor de drum fusese chiar Domnul Isus Cristos.

24:33 În loc să înopteze la Emaus, ei au alergat înapoi la Ierusalim, unde i-au găsit pe cei unsprezece ucenici și pe alții adunați la un loc. Prin termenul „cei unsprezece“ se înțelege ceata inițială de ucenici, minus Iuda. În realitate, nu toți cei unsprezece erau de față, așa cum reiese din Ioan 20:24, dar se are în vedere sesul colectiv al termenului.

24:34 Înainte ca ucenicii din Emaus să le poată împărtăși vestea lor minunată, ucenicii de la Ierusalim au anunțat cu bucurie nemărginită că Domnul într-adevăr a înviat și că S-a arătat lui Simon Petru.

24:35 Apoi a venit rândul celor doi din Emaus să spună: „Da, știm, pentru că a mers cu noi, a intrat în casa noastră și ni S-a descoperit la frângerea pâinii.“

C. Isus se arată celor unsprezece (24:36-43)

24:36-41 Trupul înviat al Domnului a fost un trup adevărat, în carne și oase. A fost același trup ce fusese îngropat, dar transformat, în sensul că nu mai era supus morții. Cu acest trup glorificat Isus putea pătrunde într-o cameră ale cărei uși erau încuite (Ioan 20:19).

Exact asta a făcut El în seara acelei prime duminici. Ucenicii au privit, L-au văzut și L-au auzit zicând: „**Pace vouă!**“ Ei au fost cuprinși de panică, crezând că văd o stafie. Numai când El le-a arătat semnele patimilor Sale pe mâinile și picioarele Lui au început ei să înțeleagă. Dar chiar și atunci, li se părea că toate acestea erau prea minunate pentru a putea fi adevărate!

24:42, 43 Apoi, pentru a le arăta că este cu adevărat Isus, El a mâncat niște pește fript și o bucată de fagure de miere.

D. Dezlegarea minții (24:44-49)

24:44-47 Versetele acestea ar putea constitui un rezumat al învățăturilor date de Mântuitorul în intervalul dintre învierea Sa și înălțarea Sa la cer. El a explicat că învierea Sa a fost împlinirea propriilor Sale cuvinte pe care le-a rostit față de ei. Oare nu le spusese El că toate profețiile din Vechiul Testament trebuiau să se îplinească? Legea lui Moise și Profeții și Psalmii erau cele trei compartimente principale ce alcătuiau Vechiul Testament. Luată împreună, ele semnifică întregul Vechi Testament. Care era esența profețiilor din Vechiul Testament cu privire la Cristos?

1. Că El trebuie să sufere (Ps. 22:1-21; Is. 53:1-9).
2. Că trebuie să învie din morți a treia zi (Ps. 16:10; Iona 1:17; Os. 6:2).
3. Că în Numele Lui trebuie să se predice pocăința și iertarea păcatelor, către toate popoarele, începând din Ierusalim.

Isus le-a deschis mintea ca să înțeleagă Scripturile acestea. În fapt, întreg capitolul este plin de deschideri: *mormântul* deschis (v. 12), *locuința* deschisă (v. 29), *ochii* deschiși (v. 31), *Scripturile* deschise (v. 32), *buzele* deschise (v. 35), *mintea* deschisă (v. 45) și *cerurile* deschise (v. 51).

24:48, 49 Ucenicii au fost martori ai învierii. Ei trebuiau acum să vestească lumii slăvitul mesaj. Dar mai întâi trebuiau să aștepte făgăduința Tatălui, adică, venirea Duhului Sfânt la Rusalii. Apoi ei urmau să fie îmbrăcați cu putere divină pentru a depune mărturie despre Cristosul înviat. Duhul Sfânt a fost făgăduit de Tatăl în pasaje cum ar fi cele de la Isaia 44:3, Ezechiel 36:27 și Ioel 2:28.

E. Înălțarea Fiului Omului (24:50-53)

24:50, 51 Înălțarea lui Cristos a avut loc la patruzeci de zile după învierea Sa. El i-a dus pe ucenici până la Betania, pe versantul estic al Muntelui Măslinilor și, ridicându-Și mâinile, i-a binecuvântat. În acest timp, a fost înălțat la cer.

24:52, 53 El i s-au închinat și apoi s-au întors la Ierusalim cu o mare bucurie. În următoarele zece zile, ei au petrecut o bună bucată de timp în templu, laudându-L și binecuvântându-L pe Dumnezeu.

Evangelhia lui Luca s-a deschis cu scena credincioșilor evlavioși în templu, rugându-se pentru îndelung-așteptatul Mesia. Acum se încheie în același loc, cu scena credincioșilor evlavioși laudând și⁷⁰ binecuvântându-L pe Dumnezeu pentru că le-a răspuns la rugăciune și a înfăptuit răscumpărarea. Este o minunată culminare a ceea ce Renan a numit cea mai minunată carte din lume. **Amin.**

NOTE DE SUBSOL

¹(1:2) James S. Stewart, *The Life and Teaching of Jesus Christ*, pg. 9.

²(1:4) Același cuvânt (*anōthen*) apare și la Ioan 3:7: „Trebuie să fiți născuți din nou“ (sasu „de sus“).

³(1:116, 17) G. Coleman Luck, *Luke*, pg. 17.

⁴(1:28) Termenul din greacă este un participiu pasiv, arătând că ea a primit favoarea. Expresia din latină *gratia plena* („plină de har“) a fost răstălmăcită în sensul că Maria ar fi o sursă a harului. Asta scoate în evidență importanța unei traduceri exacte.

⁵(1:72-75) G. Campbell Morgan, *The Gospel According to Luke*, pg. 30, 31.

⁶(2:7) J. N. Darby, *Synopsis of the Books of the Bible*, II:293.

⁷(2:8) Stewart, *Life and Teaching*, pg. 24.

⁸(2:13, 14) Textul critic (NU) sună astfel: „oamenilor de bunăînvoire“, care pare să contrazică doctrina biblică a depravării omului. Evanghelicii care acceptă versiunea critică în general parafrazează acest text. Tradiția versiunii KJ este probabil cea mai bună.

⁹(2:33) Versiunea textului critic (NU) „Tatăl și mama Lui“ nu neagă doctrina nașterii din fecioară, dar o face mai puțin inteligibilă. Vezi și v. 43 din textele tradiționale (majoritatea), în comparație cu textul critic.

¹⁰(2:40) Textul NU omite cuvintele „în duh“.

¹¹(4:13) Stewart, *Life and Teaching*, pg. 45.

¹²(4:28) John Charles Ryle, *Expository Thoughts on the Gospels*, *St. Luke*, I:121.

¹³(5:30) Textul NU sună astfel: „fariseii și cărturarii lor“, adică acei cărturari care susțineau punctul de vedere al fariseilor.

¹⁴(6:17-19) Mulți învățați consideră însă că „sesul“ (KJ) era un platou pe versantul muntelui și că deosebirile ar consta doar din o anumită condensare sau scoatere în evi-

dență la Matei și Luca, și un gen de intervenție editorială, sub inspirația lui Dumnezeu.

¹⁵(6:26) Majoritatea manuscriselor omit termenul „toți“, sugerând că numai unii îi vor lauda pe autorii compromisurilor.

¹⁶(6:27-29a) F. B. Meyer, *The Heavens*, pg. 26.

¹⁷(6:47-49) Versiunea din textul critic („bine zidită“) ce apare în majoritatea traducerilor engleze scapă sensul adevărat al versetului. Nu cum ne clădim viața are importanță, ci pe cine (adică pe Cristos)!

¹⁸(7:21-23) C. G. Moore, citat de W. H. Griffith Thomas, *Outline Studies on the Gospel of Luke*, pg. 129.

¹⁹(7:27) F. L. Godet, *Commentary on the Gospel of Luke*, I:350.

²⁰(7:30-34) Ryle, *St. Luke*, I:230.

²¹(7:49, 50) *Ibid.*, pg. 239.

²²(8:11-15) J. N. Darby, *The Gospel of Luke*, pg. 61.

²³(8:18) C. H. Lang, *The Parabolic Teaching of the Scripture*, pg. 60.

²⁴(8:26, 27) Aici și în versetul 37 textul critic NU conține termenul *Gherasenii*.

²⁵(8:34-39) Darby, *Synopsis*, II:340.

²⁶(8:51-53) Sir Robert Anderson, *Misunderstood Texts of the New Testament*, pg. 51.

²⁷(9:19, 20) Stewart, *Life and Teaching*, pg. 109, 110.

²⁸(9:28, 29) W.H. Rogers, altă documentație nu există.

²⁹(9:32, 33) Ryle, *Gospels*, *St. Luke*, I:320.

³⁰(9:50) A. L. Williams, altă documentație nu există.

³¹(9:62) Probabil, asta nu înseamnă doar o privire fugară înapoi, ci mentalitatea de „întoarcere în Egipt“ a israeliților din pustie.

³²(10:1-12) Aici și în versetul 17 textul critic este „saptezeci și doi“.

³³(10:16) Ryle, *St. Luke*, I:357, 358.

³⁴(10:36, 37) F. Davidson, ed., *The New Bible Commentary*, pg. 851.

³⁵(10:42) C. A. Coates, *An Outline of Luke's Gospel*, pg. 129.

³⁶(10:42) Charles R. Erdman, *The Gospel of Luke*, pg. 112.

³⁷(11:4) Luca prezintă o versiune prescurtată a „Rugăciunii ucenicului“, ceea ce ar putea însemna că nu trebuie recitată cuvânt cu cuvânt. Omisiunile din textul critic (NU) sunt considerate în general drept interpolări de la Matei, efectuate de editorii aceluși text.

³⁸(11:9) Timpul prezent indicativ din greacă sugerează o acțiune continuă.

³⁹(11:41) Harry A. Ironside, *Addresses*

on the Gospel of Luke, pg. 390.

⁴⁰(11:46) William Kelly, *An Exposition of the Gospel of Luke*, pg. 199.

⁴¹(12:2, 3) Godet, *Luke*, II:89.

⁴²(12:15) J. R. Miller, *Come Ye Apart*, lectura pentru iunie 10.

⁴³(12:36) Kelly, *Luke*, pg. 214.

⁴⁴(13:6-9) Lang, *Parabolic Teaching*, pg. 230.

⁴⁵(14:33) Ryle, *Gospels, St. Luke*, II:86.

⁴⁶(14:34, 35) Kelly, *Luke*, pg. 249.

⁴⁷(15:20) Stewart, *Life and Teaching*, pg. 77, 78.

⁴⁸(16:9) Arthur T. Pierson; altă documentație nu există.

⁴⁹(16:9) J. N. Darby, *The Man of Sorrows*, pg. 178.

⁵⁰(17:10) Roy Hession, *The Calvary Road*, pg. 49.

⁵¹(17:34-36) Atât textele cele mai vechi, cât și majoritatea textelor nu conțin versetul 36, ceea ce înseamnă că, probabil, nu este autentic.

⁵²(18:31-33) Ryle, *Gospels, St. Luke*, II:282.

⁵³(19:11) O mină (în ebraică *mihah*, în greacă *mna*).

⁵⁴(19:41, 42) Griffith Thomas, *Luke*, pg. 303.

⁵⁵(20:18) Alții interpretează piatra ca o referire la un păcătos pocăit care cade plin de căință asupra lui Isus, cu inima frântă, fiind mântuit, în contrast cu cel ce îl respinge pe Cristos și este făcut praf la judecata viitoare.

⁵⁶(20:35) Coates, *Luke's Gospel*, pg. 252.

⁵⁷(21:1-4) Dr. Joseph Parker; alte documente nu sunt disponibile.

⁵⁸(21:20-24) *Christian Truth Magazine*, noiembrie 1962, pg. 303.

⁵⁹(21:20-24) Edward Gibbon, *The Decline and Fall of the Roman Empire*, II:95-101.

⁶⁰(22:7) Leon Morris, *The Gospel According to Luke*, pg. 302-304.

⁶¹(22:47, 48) Stewart, *Life and Teaching*, pg. 154.

⁶²(23:13-17) *Ibid.*, pg. 161.

⁶³(23:33) Aici este singurul loc din Biblia engleză în care apare acest nume. Chiar dacă există mii de adunări din epoca modernă, numite „Biserica ... Calvarului“, majoritatea Bibliilor moderne au renunțat la această redare a textului.

⁶⁴(23:33) Stewart, *Life and Teaching*, pg. 166.

⁶⁵(23:34) Morgan, *Luke*, pg. 269.

⁶⁶(23:35-38) Stewart, *Life and Teaching*, pg. 168.

⁶⁷(23:42) Textul tradițional și majoritar: „Doamne, adu-ți aminte de mine“ este mai impresionant decât textul critic (NU) „Isuse, adu-ți aminte de mine“. Titlul de respect „Doamne“ (care poate însemna și „domnule“) arată o credință mai profundă decât folosirea unui nume personal (ce era pe vremea aceea un nume comun).

⁶⁸(23:43) Erdman, *Luke*, pg. 217, 218.

⁶⁹(24:13) Textul critic (NU) sună astfel: „«Ce fel de conversație este aceasta pe care o aveți unul cu altul?» Și ei s-au oprit, arătând tristeți.“

⁷⁰(24:52, 53) Textul critic (NU) omite „lăudând și“ precum și „Amin“-ul de la sfârșit.

BIBLIOGRAFIE

Coates, C. A. *An Outline of Luke's Gospel. Kingston on Thames: Stow Hill Bible and Tract Depot, n.d.*

Darby, J.N. *The Gospel of Luke*. Londra: James Carter, n.d.

_____. *The Man of Sorrows*. Glasgow: Pickering and Inglis, n.d.

_____. *Notes of Addresses on the Gospel of Luke*. Londra: C.A. Hammond, n.d.

Erdman, Charles R. *The Gospel of Luke*. Philadelphia: The Westminster Press, 1921.

Geldenhuis, Norval. *Commentary on the Gospel of Luke*, 2 volume. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1977.

Ironside, H.A. *Addresses on the Gospel of Luke*. New York: Loizeaux Brothers, 1947.

Kelly, William. *An Exposition of the Gospel of Luke*. Londra: Pickering and Inglis, n.d.

Luck, G. Coleman. *Luke*. Chicago: Moody Press, 1960.

Morgan, G. Campbell. *The Gospel According to Luke*. New York: Fleming H. Revell Co., 1931.

Morris, Leon. *The Gospel According to St. Luke, TBC*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1974.

Thomas, W.H. Griffith. *Outline Studies in the Gospel of Luke*. Grand Rapids: Kregel Publications, 1984.

EVANGHELIA DUPĂ IOAN

Introducere

„Cea mai profundă carte din lume“ — Ernest Renan

I. Locul unic în Canon

Ioan precizează caracterul evanghelic al acestei cărți — „pentru ca voi să credeți“ (20:31). Cel puțin în această privință, biserica a urmat exemplul apostolilor, prin răspândirea a milioane de exemplare ale evangheliei Ioan în toată lumea.

Dar Ioan este, în același timp, și una din cărțile îndrăgite — sau poate chiar *cea mai îndrăgită carte* — a credincioșilor maturi și devotați. Ioan nu se mulțumește să redea faptele vieții Domnului nostru, ci presară în relatarea sa multe discursuri și reflecții mature, caracteristice unui apostol care l-a însoțit pe Cristos, probabil încă din anii adolescenței sale în Galileea, continuând părtășia sa cu Cristos până la adânci bătrâneți, în provincia Asia. Evanghelia sa conține cel mai binecunoscut verset din Noul Testament, ceea ce Martin Luther a numit „esența Evangheliei“, Ioan 3:16.

Dacă Noul Testament ar fi alcătuit doar din evanghelia după Ioan, aceasta ne-ar oferi suficientă hrană solidă (și lapte) din Cuvântul lui Dumnezeu pentru o viață întreagă de studiu și meditație.

II. Paternitatea

Paternitatea lui Ioan asupra evangheliei a patra a fost pusă sub semnul îndoielii de mulți critici din ultimii 150 de ani. Asta se datorează, negreșit, faptului că ea ne oferă o mărturie clară a dumnezeirii Domnului Isus Cristos. Atacurile scepticilor au încercat să demonstreze că evanghelia nu ar fi opera unui martor ocular, ci lucrarea unui „geniu religios“ anonim, care ar fi trăit cu cincizeci până la o sută de ani mai târziu. Astfel, potrivit opiniei acestor critici, ea ar oglindi concepția bisericii despre Cristos, și nu cuvintele

reale pe care le-a rostit Cristos sau descrierea faptelor săvârșite de El.

Textul propriu-zis al evangheliei de care ne ocupăm acum nu precizează paternitatea ei, dar există suficiente motive întemeiate de a crede că a fost redactată de apostolul Ioan, unul din cei doisprezece.

Clement din Alexandria consemnează, în scrierile sale, că spre sfârșitul îndelungatei vieți a lui Ioan, apostolul a fost rugat de prietenii săi apropiați, care l-au vizitat la Efes, să redacteze o evanghelică care să suplimenteze evangheliile sinoptice. Sub influența Duhului Sfânt, Ioan a compus o evanghelică *spirituală*, fără ca prin aceasta să se înțeleagă că celelalte trei evanghelii ar fi *nespirituale*. Dar Ioan a pus un accent mai mare asupra cuvintelor lui Cristos și asupra sensului mai profund al *semnelor* săvârșite de El, ceea ce-i conferă acestei evanghelii, prin excelență, calificativul de „evanghelică spirituală“.

Dovezile externe

Teofil din Antiohia (circa 170 d.Cr.) este primul scriitor cunoscut care declară că Ioan a fost autorul acestei evanghelii. Găsim însă și înainte de această dată aluzii la evanghelia a patra și citate din ea, în scrierile lui Ignat, Justin Martirul (probabil), Tatian, Canonul Muratorian și ereticii Basilides și Valentinus.

Irineu încheie șirul neîntrerupt de ucenici de la Domnul Isus și până la Ioan, de la Ioan la Policarp și de la Policarp la el însuși. Prin aceasta suntem purtați cu mult timp în urmă, la momentul apariției creștinismului, străbătând apoi perioada dezvoltării creștinismului, până către finele veacului al doilea. Irineu se referă frecvent la faptul că apostolul Ioan este autorul acestei evanghelii — fapt cu totul acceptat în cadrul bisericii primare. De

la Irineu încolo, evanghelia de care ne ocupăm primește o largă atestare, din partea multor figuri proeminente, cum ar fi Clement din Alexandria și Tertulian.

Până la începutul secolului 19, în afară de o sectă puțin cunoscută, denumită Alogii, nimeni nu a contestat paternitatea lui Ioan asupra evangheliei de față.

Ultimele cuvinte cu care se încheie evanghelia au fost, probabil, scrise de liderii bisericii din Efes, către sfârșitul primului veac, îndemnându-i pe credincioși să accepte Evanghelia lui Ioan. Versetul 24 trimite înapoi la „ucenicul pe care l-a iubit Isus”, în versetul 20 din capitolul 13. Această afirmație a fost acceptată dintotdeauna ca o referire la apostolul Ioan.

Multă vreme liberalii au susținut că evanghelia a patra ar fi fost redactată la o dată târzie, către sfârșitul secolului al doilea. Dar în 1920, a fost descoperit în Egipt un fragment din capitolul 18 al evangheliei (papyrusul numărul 52, a cărui dată a fost stabilită, prin metode obiective, ca aparținând primei jumătăți a secolului al doilea, probabil în jurul anului 125 d.Cr.). Faptul că manuscrisul a fost descoperit într-un oraș din provincie (și nu într-un centru urban, cum ar fi Alexandria) confirmă justețea teoriei tradiționale, potrivit căreia evanghelia după Ioan a fost redactată către sfârșitul secolului întâi — aceasta pentru simplul fapt că a trebuit să treacă un timp destul de mare pentru ca această evanghelie să ajungă din Efes până în Egiptul de Sus, respectiv ținuturile din sudul acestei țări. Un fragment similar, din capitolul 5 al evangheliei după Ioan, numit papyrusul Egerton nr. 2, datând de asemenea de pe la începutul secolului al doilea, constituie o confirmare în plus a faptului că evanghelia de care ne ocupăm a fost redactată în perioada în care a trăit Ioan.

Dovezile interne

Către sfârșitul veacului al nouăprezecelea, vestitul cărturar anglican, episcopul Westcott, mergând din aproape în aproape, în cercuri concentrice, a susținut paternitatea lui Ioan, bazându-se pe următoarele argumente: (1) Autorul a fost un iudeu — stilul în care e redactată evanghelia, vocabularul și cunoașterea profundă a datinilor și tradițiilor iudaice, precum și modul în care se reflectă Vechiul Testament în această evanghelie sunt, cu toate, elemente menite să sprijine paternitatea lui Ioan asupra evangheliei ce-i poartă numele. (2) El a fost un iudeu care a

trăit în Palestina (1:28; 2:1, 11; 4:46; 11:18, 54; 21:1, 2). Cunoștea foarte bine Ierusalimul și templul (5:2; 9:7; 18:1; 19:13, 17, 20, 41; vezi și 2:14-16; 8:20; 10:22). (3) A fost martor ocular al evenimentelor pe care le-a consemnat. Evanghelia e plină de o sumedenie de detalii, privind locuri, persoane, date și obiceiuri (4:46; 5:14; 6:59; 12:21; 13:1; 14:5, 8; 18:6; 19:31). (4) El a fost un apostol, demonstrând o cunoaștere aprofundată a cercului intim de ucenici ai Domnului și a Domnului Însuși (6:19, 60, 61; 12:16; 13:22, 28; 16:19). (5) Întrucât autorul evangheliei de care ne ocupăm ține să-i menționeze pe nume pe ceilalți ucenici, *nenumind-se* însă pe el însuși, e normal să presupunem că persoana al cărei nume rămâne neprecizat din textele de la 13:23; 19:26; 20:2; 21:7, 20 este apostolul Ioan. Alte trei fragmente care ar putea fi considerate drept mărturie a caracterului de martor ocular al autorului evangheliei a patra sunt și următoarele pasaje: 1:14; 19:35 și 21:24.

III. Data

Irineu afirmă fără echivoc că Ioan a redactat, la Efes, evanghelia ce-i poartă numele. Prin urmare, dacă afirmația lui Irineu este valabilă, data apariției evangheliei trebuie plasată nu mai devreme de anul 69 sau 70, d.Cr., când a sosit Ioan în acest oraș. Întrucât Ioan nu pomenește nimic despre distrugerea Ierusalimului, se poate deduce că acest eveniment nu avusese încă loc, certifi-când, o dată în plus, că apariția evangheliei trebuie situată înainte de acel groaznic moment din istoria Israelului.

Unii cărturari cu vederi foarte liberale susțin că evanghelia după Ioan ar fi fost redactată la o dată mult mai timpurie, respectiv între 45 și 66 d.Cr., datorită unor posibile legături cu Sularile de la Marea Moartă. Este surprinzător acest punct de vedere, deoarece, în general, conservatorii sunt cei care preferă date mai timpurii iar cei cu vederi neconservatoare optează, de obicei, pentru date mai târzii. În cazul de față, tradițiile care ne parvin încă din perioada bisericii primare acordă temeii argumentului unei apariții mai târzii a evangheliei lui Ioan.

Argumentele ce sprijină apariția evangheliei către sfârșitul primului secol creștin sunt foarte bine întemeiate. Majoritatea cărturarilor sunt de acord cu Irineu, cu Clement din Alexandria și cu Ieronim, că Ioan a fost ultima din cele patru evanghelii, în ordinea redactării, în parte și pentru faptul că

el pare să preia din evangheliile sinoptice materiale pe care le dezvoltă apoi în evanghelia sa. Faptul că distrugerea Ierusalimului nu este menționată în Ioan s-ar putea datora faptului că, întrucât cartea a fost redactată cu douăzeci de ani mai târziu, șocul acestui eveniment s-a mai atenuat, întrucâtva. Irineu scrie că Ioan a trăit până în timpul domniei Împăratului Traian (care și-a început domnia în anul 98 d.Cr.). Deci apariția cărții ar trebui plasată nu cu mult timp înainte de această domnie. Referirile la „iudeii“ din evanghelia aceasta sugerează, de asemenea, o perioadă târzie, când opoziția iudeilor față de credința creștină se consolidase, transformându-se în prigoană deschisă.

Deși nu dispunem de mijloacele care ne-ar permite să stabilim data exactă a redactării evangheliiei lui Ioan, suntem totuși în măsură să-i plasăm apariția, cu maximum de probabilitate, în deceniul 85-95 d.Cr.

IV. Fondul și temele evangheliiei

Ioan își clădește evanghelia în jurul a șapte miracole sau „semne“ săvârșite de Isus în public. Fiecare are menirea expresă de a demonstra că Isus este Dumnezeu: (1) Transformarea apei în vin, la nunta din Cana Galileii (2:9). (2) Vindecarea fiului nobilului (4:46-54). (3) Vindecarea invalidului de la scăldătoarea Betesda (5:2-9). (4) Vindecarea celor cinci mii de oameni (6:1-14). (5) Umblarea lui Isus pe apele Mării Galileii, pentru a-i salva pe ucenicii Lui de pericolele furtunii (6:16-21). (6) Vindecarea omului ce fusese orb din naștere (9:1-7). (7) Învierea lui Lazăr (11:1-44). Pe lângă aceste șapte minuni săvârșite în public, mai există un al optulea miracol, înfăptuit doar pentru ucenicii Săi, după învierea Domnului, respectiv prinderea miraculoasă a peștilor (21:1-14).

Charles R. Erdman afirmă că a patra evangheliie: „a determinat mai multe persoane să-L urmeze pe Cristos, a inspirat mai mulți credincioși să-L slujească fidel, a prezentat cărturarilor mai multe probleme dificil de rezolvat, decât oricare altă carte la care ne-am putea gândi.“

Cronologia lucrării pământești a Domnului nostru a fost alcătuită pornind de la datele furnizate de această evangheliie. Analizând lucrarea lui Cristos doar prin prisma celorlalte trei evanghelii, am putea fi înclinați să credem că misiunea Lui a durat doar un an. Când facem însă cunoștință cu sărbătorile sau praznicele anuale pe care le menționează Ioan în evanghelia sa, suntem în măsură să

stabilim că lucrarea publică a Domnului Isus a durat aproximativ trei ani. Observați următoarele referiri: Primul praznic al Paștelor (2:12, 13); „o sărbătoare a iudeilor“ (5:1), ce putea fi Paștele sau Purim; a doua (sau a treia) sărbătoare a Paștelor (6:4); sărbătoarea Corturilor (7:2); sărbătoarea Înnoirii (Dedicării) (10:22); și ultimul Paște (12:1).

Ioan este foarte precis și în referirile de natură cronologică. Dacă ceilalți trei evangheliști se mulțumesc adesea cu o referire aproximativă la data când au avut loc evenimentele descrise, Ioan este mult mai precis, punctând mult mai exact momentul desfășurării faptelor: al șaptelea ceas (4:52); a treia zi (2:1); două zile (11:6); și șase zile (12:1).

Stilul și vocabularul în care este redactată această evangheliie sunt unice, ele nemai-întâlnindu-se decât în Epistolele lui Ioan. Autorul recurge la propoziții și fraze scurte și concise, lipsite de complexități inutile. Autorul gândește ca un evreu, dar se exprimă ca un grec. Adesea cu cât este mai scurt enunțul lui Ioan, cu atât mai profund e adevărul exprimat! Lexicul utilizat de Ioan este cel mai redus dintre toate evangheliile, și totuși sensurile exprimate sunt dintre cele mai profunde. Observați importanța și frecvența unor termeni cum ar fi: Tată (118), a crede (100), lumea (78), dragostea (45), martor, a mărturisi, etc. (47), viață (37), lumină (24).

O altă trăsătură distinctivă a evangheliiei lui Ioan este frecvența numărului șapte și a seriilor septimale. În Scriptură această cifră este asociată cu ideea de perfecțiune sau completețe (vezi Geneza 2:1-3). În evangheliia aceasta, Duhul lui Dumnezeu desăvârșește și completează relevanța lui Dumnezeu prin Persoana lui Isus Cristos, așa cum reiese și din folosirea frecventă a numărului șapte și a multiplilor acestuia.

Cea mai cunoscută serie septimală din Ioan o constituie suita de șapte enunțuri ale Domnului care încep cu „Eu sunt“. Astfel: „Eu sunt Pâinea Vieții“ (6:35, 41, 48, 51); „...Lumina Lumii“ (8:12; 9:5); „...Ușa“ (10:7, 9); „...Bunul Păstor“ (10:11, 14); „...Învierea și Viața“ (11:25); „...Calea, Adevărul și Viața“ (14:6); și „...Vița“ (15:1, 5). Nu tot atât de cunoscută este însă și cealaltă serie septimală în care afirmația „Eu sunt“ apare fără complinirea unui nume predicativ. (Vezi: 4:26; 6:20; 8:24, 28, 58; 13:19; 18:5, 8. Aceasta din urmă este o afirmație dublă.)

În capitolul șase, care se ocupă de Pâinea

Vieții, termenul din greacă tradus prin „pâine“ și „pâini“ apare de douăzeci și unu de ori, respectiv de trei ori șapte. De asemenea, în discursul despre Pâinea Vieții expresia „pâinea din cer“ revine de șapte ori.

După cum am văzut deja, scopul care l-a determinat pe Ioan să-și redacteze evanghelia a fost ca cititorii să creadă „că Isus este Cristosul, Fiul lui Dumnezeu, și crezând să aibă viață în numele Lui“ (20:31).

SCHIȚA CĂRȚII

- I. PROLOG: PRIMA VENIRE A FIULUI LUI DUMNEZEU (1:1-18)
- II. PRIMUL AN AL LUCRĂRII FIULUI LUI DUMNEZEU (1:19-4:54)
- III. AL DOILEA AN AL LUCRĂRII FIULUI LUI DUMNEZEU (cap. 5)
- IV. AL TREILEA AN AL LUCRĂRII FIULUI LUI DUMNEZEU: GALILEEA (capitolul 6)
- V. AL TREILEA AN AL LUCRĂRII FIULUI LUI DUMNEZEU: IERUSALIM (7:1-10:39)
- VI. AL TREILEA AN AL LUCRĂRII FIULUI LUI DUMNEZEU: PEREEA (10:40-11:57)
- VII. LUCRAREA FIULUI LUI DUMNEZEU CĂTRE AI SĂI (cap. 12-17)
- VIII. PĂTIMIRILE ȘI MOARTEA FIULUI LUI DUMNEZEU (cap. 18, 19)
- IX. TRIUMFUL FIULUI LUI DUMNEZEU (cap. 20)
- X. EPILOG: FIUL ÎNVIAT, CU AI SĂI (cap. 21)

Comentariu

I. PROLOG: PRIMA VENIRE A FIULUI LUI DUMNEZEU (1:1-18)

Ioan își începe evanghelia vorbind despre *Cuvânt* — fără să explice, imediat, cine sau ce este Cuvântul acesta. Cuvântul este unitatea de bază a vocabularului prin care ne exprimăm față de alții. Dar Ioan nu se referă la *vocabular*, ci la o *Persoană*, la Persoana Domnului Isus Cristos, Fiul lui Dumnezeu. Dumnezeu S-a exprimat deplin pe Sine omenirii în Persoana Domnului Isus. Venind în lume, Cristos ne-a relevat în mod desăvârșit natura lui Dumnezeu. Murind pentru noi pe crucea Golgotei, El ne-a arătat cât de mult ne iubește Dumnezeu. Astfel, Cristos este Cuvântul viu al lui Dumnezeu dăruit omului, expresia gândirii lui Dumnezeu.

A. Cuvântul în eternitate și în timp (1:1-5)

1:1 La început era Cuvântul. El nu a avut un început al Său, ci există din veșnicia veșnicilor. Oricât de departe în timpul trecut ar putea pătrunde omul cu mintea, ar constata că Domnul Isus era prezent în oricare din aceste timpuri. El nu a fost creat niciodată. El nu a avut o obârșie, ceea ce explică de ce autorul nu găsește de cuviință să insereze în această evangheliă a Fiului lui Dumnezeu o genealogie a Sa. **Cuvântul**

era cu Dumnezeu. El avea o personalitate separată și distinctă. El nu era doar o idee, un gând, o noțiune sau un gen vag de exemplu, ci o Persoană reală, care trăia **cu Dumnezeu**. **Cuvântul era Dumnezeu.** Nu numai că locuia **cu Dumnezeu**, ci **era El însuși Dumnezeu**.

Biblia ne învață că există un singur Dumnezeu și că sunt trei Persoane în cadrul Dumnezeirii — Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. În acest verset sunt menționate două din Persoanele Dumnezeirii — Dumnezeu Tatăl și Dumnezeu Fiul. Este doar prima din numeroasele afirmații clare din această Evangheliă că *Isus Cristos este Dumnezeu*. Nu e de ajuns a se afirma că El este „un dumnezeu“, respectiv unul avândtribute de dumnezeu sau fiind de natură divină. Biblia afirmă fără echivoc că Isus Cristos **este Dumnezeu**.

1:2 Versetul 2 ar părea, la prima vedere, o simplă repetare a celor spuse anterior. Realitatea e însă alta. Versetul 2 ne învață că personalitatea și dumnezeirea lui Cristos sunt fără de **început**, nu cunosc obârșie. El nu a avut un moment de început, când a devenit o persoană întruchipată prin pruncul din ieslea Betleemului. Tot așa, El nu a devenit un dumnezeu după învierea Sa, cum susțin unii din vremea noastră. El este Dumnezeu, din veci de veci.

1:3 Toate lucrurile au fost făcute prin El. El Însuși nu a fost o ființă creată; mai degrabă, El este Creatorul **tuturor lucrurilor**. Aici sunt incluse: omenirea, animalele, corpurile cerești, îngerii — **toate lucrurile**, vizibile și invizibile. **Nimic din ce a fost făcut nu a fost făcut fără El.** Nu poate exista nici o excepție. Dacă a fost făcut vreun lucru, El l-a făcut. Ca și Creator, desigur, El este superior oricărui lucru sau ființe pe care le-a creat. Toate trei Persoanele Dumnezeirii au fost implicate în lucrarea de creație: „Dumnezeu a creat cerurile și pământul“ (Gen. 1:1). „Duhul lui Dumnezeu plutea peste fața apelor“ (Gen. 1:2). „Toate lucrurile au fost create prin El (Cristos) și pentru El“ (Col. 1:16b).

1:4 În El era viața. Asta nu înseamnă doar că El posedă viața, ci că era și este *sursa vieții*. Sensul acestui cuvânt cuprinde atât viața fizică, cât și cea spirituală. Când ne-am născut, am primit viață fizică. Când ne naștem din nou, primim viață spirituală. Ambele provin de la El.

Viața era lumina oamenilor. Același care ne-a dat viață este **lumina oamenilor**. El îi dăruiește omului călăuzirea și îndrumarea de care are nevoie. Una este să e-xiști, și alta e să știi cum să trăiești, să cunoști adevăratul scop al vieții și să cunoști calea spre cer. Același care ne-a dat **viață** este Cel care ne asigură **lumina** pe cărarea vieții.

În acest superb capitol cu care începe evanghelia după Ioan găsim șapte titluri minunate ale Domnului Isus Cristos. El este numit: (1) Cuvântul (v. 1, 14); (2) Lumina (v. 5, 7); (3) Mielul lui Dumnezeu (v. 29, 36); (4) Fiul lui Dumnezeu (v. 34, 49); (5) Cristosul (Mesia) (v. 41); (6) Regele Israelului (v. 49); și (7) Fiul Omului (v. 51). Primele patru titluri, care sunt menționate, fiecare, de patru ori, par a avea o aplicație universală. Ultimele trei titluri, care sunt menționate, fiecare, doar o singură dată, au fost prima oară aplicate la Israel, poporul străvechi al lui Dumnezeu.

1:5 Lumina strălucește în întuneric. Pătrunderea păcatului a adus cu sine **întuneric** în mințile oamenilor. A cufundat lumea în **întuneric** în sensul că oamenii, în general, nici nu L-au cunoscut pe Dumnezeu, nici nu au dorit să-L cunoască. În acest **întuneric** a venit Domnul Isus — **o lumină** strălucind într-un loc întunecos.

Întunericul nu a înțeles-o. Asta ar putea însemna că întunericul nu L-a înțeles

pe Domnul Isus când El a venit în lume. Oamenii nu și-au dat seama cine este El sau de ce a venit. Un alt sens este cel găsit în textul marginal al versiunii NKJV (și în majoritatea versiunilor românești, n.tr.), și anume: **întunericul nu a biruit-o**. În acest caz, ideea este că respingerea de către om a luminii și dușmănia manifestată față de ea nu au împiedicat-o să strălucească.

B. Misiunea lui Ioan Botezătorul (1:6-8)

1:6 Versetul 6 se referă la Ioan Botezătorul, nu la apostolul Ioan, autorul acestei evanghelii. **Ioan Botezătorul a fost trimis de la Dumnezeu** ca predecesor al Domnului Isus. Misiunea lui a constat în a vesti venirea lui Cristos și a le spune oamenilor să se pregătească să-L primească.

1:7 Omul acesta a venit ca să mărturisească despre faptul că Isus este cu adevărat **Lumina** lumii, pentru ca **toți oamenii să-și poată pune încrederea în El**.

1:8 Dacă Ioan ar fi încercat să atragă atenția oamenilor asupra sa, n-ar mai fi fost fidel sarcinii care i s-a încredințat. El însă a îndreptat privirea oamenilor către Isus, și nu către el însuși.

C. Prima venire a Fiului lui Dumnezeu (1:9-18)

1:9 Aceasta a fost adevărata Lumină. De-a lungul veacurilor, au existat mulți oameni care au pretins a fi călăuze și salvatori, dar Cel despre care mărturisește Ioan este **Lumina** autentică, **Lumina** supremă și adevărată. O altă traducere posibilă a acestui verset ar fi: „Adevărata Lumină, care, venind în lume, dă lumină tuturor oamenilor.“ Cu alte cuvinte, expresia **venind în lume** ar putea descrie **adevărata Lumină**, mai degrabă decât **pe toți oamenii**. Tocmai prin venirea **adevăratei Lumini... în lume** fiecărui om i s-a dat lumină. Asta nu înseamnă că fiecare om a primit o oarecare cunoștință lăuntrică privitoare la Cristos, după cum nu înseamnă că toți oamenii au auzit, cândva, despre Domnul Isus. Mai degrabă, sensul versetului este că **Lumina** strălucește peste toți oamenii, fără deosebire de naționalitate, rasă sau culoarea pielii. Mai înseamnă că prin faptul că strălucește peste toți oamenii, Domnul Isus a descoperit adevăratul caracter al oamenilor. Prin venirea Sa în lume, ca Omul desăvârșit, El a arătat cât de imperfecti sunt restul oamenilor. Când o încăpere e cufundată în întu-

neric, nu se mai observă praful de pe mobilă. Dar de îndată ce aprindem lumina, camera ne apare în adevărata ei înfățișare. În același sens, strălucirea **adevăratei Lumini** îl descoperă pe om așa cum este în realitate.

De la data nașterii Sale, în ieslea Betleemului, până în ziua când S-a întors în cer, **El a fost în aceeași lume** în care trăim și noi în prezent. El, Cel care a adus la ființă întreaga lume, El, care este Stăpânul ei de drept. În loc să-L recunoască de Creator, oamenii au crezut că El este doar un om obișnuit, ca ei înșiși și, prin urmare, L-au tratat ca pe un străin și un paria.

I:11 El a venit la ai Săi (în textul marginal al ediției KJV: la ale Sale, sau la domeniul Său). El nu intrat peste proprietatea altcuiva. Mai degrabă, a trăit pe o planetă pe care El însuși a creat-o. **Ai Săi nu L-au primit.** În sens global, aceasta se referă la întreaga omenire, căci majoritatea oamenilor L-au respins. Dar în sens restrâns, membrii poporului Israel sunt aleșii Lui pe pământ. Când a venit în lume, S-a înfățișat evreilor, ca Mesia al lor, dar ei **nu L-au primit.**

I:12 Prin urmare, acum El Se oferă întregii omeniri și celor care **Îl** primesc le dă **dreptul** sau autoritatea de a **deveni copii ai lui Dumnezeu.**

Versetul acesta ne spune clar cum putem **deveni copii ai lui Dumnezeu.** Nu prin fapte bune, nici prin aderarea la o biserică sau prin străduințele noastre proprii de a fi cât mai buni, ci primindu-L pe **El**, crezând în **Numele Lui.**

I:13 Ca să devii copil în sens fizic, trebuie să te **naști.** Tot așa, pentru a deveni copil al lui Dumnezeu, trebuie să te naști a doua oară. Asta se numește nașterea din nou sau convertirea, mântuirea sau salvarea. Versetul acesta ne arată **cele trei căi** prin care **nu** are loc nașterea din nou și apoi **singura cale** prin care **are loc** nașterea din nou. Mai întâi, cele trei căi prin care nu ne naștem din nou. **Nu din sânge.** Asta înseamnă că nimeni nu devine creștin doar pentru că părinții lui sunt creștini. Mântuirea nu se transmite de la părinți la copii, prin circuitul sanguin. **Nici din voia firii.** Cu alte cuvinte, un om nu are puterea, în propria sa **fire** să producă nașterea din nou. Deși pentru a fi mântuit el trebuie să dozească acest lucru, **voința** lui nu este suficientă pentru a-l mântui. **Nici din voia vreunui om.** Nici un om nu-l poate mântui

pe alt om. De pildă, un predicator poate dori foarte mult ca cineva să se nască din nou, dar nu are puterea de a produce această naștere miraculoasă. Atunci cum se efectuează această naștere? Răspunsul îl găsim în cuvintele: **ci din Dumnezeu.**

I:14 Cuvântul a devenit trup când Isus S-a născut, ca un prunc, în ieslea Betleemului. El existase dintotdeauna ca Fiul lui Dumnezeu ce era cu Tatăl în cer, dar acum a ales să vină în lume în trup omenesc. **El a locuit printre noi.** Nu a fost doar o scurtă apariție, care să poată fi greșit înțeleasă sau confundată cu un alt eveniment, ci **Dumnezeu realmente a venit pe acest pământ și a trăit aici, ca Om între oameni.** Cuvântul „**a trăit**” înseamnă de fapt „**a cortuit**” sau „**Și-a ridicat cortul**”. Trupul Lui a fost cortul în care a trăit printre oameni treizeci și trei de ani.

Și noi am privit slava Lui. În Biblie, termenul „slavă” se referă adesea la lumina strălucitoare care a însoțit întotdeauna prezența lui Dumnezeu. Când S-a aflat Domnul Isus aici pe pământ, El **Și-a acoperit slava** cu un trup de carne. Dar două sunt modalitățile în care slava Lui **a fost** totuși revelată. Mai întâi, a fost **slava Lui morală.** Prin asta înțelegem strălucirea vieții și caracterului Său. În El n-a fost nici cea mai mică pată sau imperfecțiune. El a fost desăvârșit în toate căile Sale. Toate virtuțile s-au manifestat în viața Lui într-un superb echilibru. Apoi a mai fost și strălucirea vizibilă a **slavei Sale,** care a avut loc pe Muntele Schimbării la față (Mat. 17:1, 2). Cu acel prilej, Petru, Iacov și Ioan au văzut fața Lui strălucind ca soarele iar hainele lui radiind de o extraordinară luminozitate. Acestor trei ucenici li s-a dăruit o avanpremieră a splendorii pe care o va avea Domnul Isus când va reveni pe pământ și va domni o mie de ani.

Când Ioan a spus: „**Noi am privit slava Lui**”, el s-a referit, mai cu seamă, la **slava morală** a Domnului Isus. El împreună cu ceilalți ucenici au privit minunăția unei vieți absolut perfecte care a fost trăită pe acest pământ. Dar se poate deduce că Ioan s-a referit aici și la evenimentul de pe Muntele Schimbării la Față. **Slava** pe care au văzut-o ucenicii le-a arătat că El este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu. Isus este **singurul născut din Tatăl,** adică Cristos este singurul, unicul Fiul al lui Dumnezeu. Dumnezeu nu a mai avut alt Fiul ca El. Luată în alt sens, afirmația înseamnă că toți credin-

cioșii adevărați sunt fii ai lui Dumnezeu. Dar Isus este Fiul lui Dumnezeu prin excelență, aparținând unei clase unice, din care face parte doar El. Ca Fiul lui Dumnezeu, El este egal cu Dumnezeu.

Mântuitorul era **plin de har și adevăr**. Fiind pe de o parte, plin de bunățate și îndurare nemeritate față de alții, El a fost, în același timp, complet onest și drept, nescuzând niciodată păcatul și neîncuviințând nicicând răul. A fi plin de gingășie și amabilitate, fiind, în același timp, complet drept este un atribut pe care numai Dumnezeu îl poate avea.

1:15 Ioan Botezătorul a mărturisit că Isus este Fiul lui Dumnezeu. Înainte de a-Și începe Domnul misiunea publică, Ioan le spusese oamenilor despre El. Mai târziu, când a pășit Isus pe scenă, Ioan a exclamat: „Acesta este Cel pe care vi l-am descris.“ Isus a venit **după** Ioan în ce privește nașterea și lucrarea Sa. Cronologic, El S-a născut cu șase luni după Ioan și S-a înfățișat poporului Israel la câțva timp după ce Ioan începuse să predice și să boteze. Dar în realitate Isus a fost **înaintea** lui Ioan. El era mai mare decât Ioan. Lui I se cuvenea mai multă cinste, pentru simplul fapt că era **înainte** de Ioan, căci El există din toată veșnicia, fiind Fiul lui Dumnezeu.

1:16 Toți cei care cred în Domnul Isus sunt dotați cu puterea spirituală **din plinătatea Sa**. **Plinătatea Sa** este atât de mare încât El poate să-i înzestreze cu tărie pe toți creștinii din toate țările și din toate veacurile. Expresia **har din har** înseamnă probabil „har peste har“ sau „har din abundență“. Termenul **har** din acest verset înseamnă bunăvoința sau favoarea plină de iubire pe care o revărsă Dumnezeu peste preaiubiții Lui copii.

1:17 Ioan face o comparație contrastivă între perioada Vechiului Testament și cea a Noului Testament. **Legea dată prin Moise** nu a constituit o manifestare a harului, căci le poruncea oamenilor să asculte, condamându-i la moarte dacă dădeau greș. Ea le spunea oamenilor ce este bine, dar nu le acorda și puterea de a face binele respectiv. Ea a fost dată oamenilor pentru a le arăta că sunt păcătoși, neputând să-i salveze de păcatele lor. **Dar harul și adevărul au venit prin Isus Cristos**. El nu a venit să judece lumea, ci să-i salveze pe cei nevrădnic, care nu se puteau mântui pe ei înșiși, și pe cei ce-l erau dușmanii. Acesta este **harul** — tot ce are mai bun Cerul, pentru

tot ce are mai rău pământul.

Nu numai că **harul** a venit **prin Isus Cristos**, ci și **adevărul** a venit prin El. El a afirmat despre Sine: „Eu sunt... adevărul.“ El a fost absolut onest și fidel în toate cuvintele și faptele Sale. El nu a manifestat harul cu prețul **adevărului**. Deși i-a iubit pe păcătoși, El nu le-a iubit păcatele. El Și-a dat seama că plata păcatului este moartea. Și astfel El Însuși a murit pentru a plăti plata sau pedeapsa morții, pe care o meritam noi înșine, pentru ca să-și poată manifesta față de noi bunățatea nemeritată de noi, mântuindu-ne sufletele și asigurându-ne un loc în cer.

1:18 Nimeni nu L-a văzut niciodată pe **Dumnezeu**. Dumnezeu este Spirit și, prin urmare, invizibil. El nu are un trup. Deși S-a arătat oamenilor din Vechiul Testament în chip vizibil, ca Înger sau ca Om, aceste arătări nu L-au revelat cu adevărat pe Dumnezeu. Ele au fost doar apariții temporare prin care a binevoit El să le vorbească membrilor poporului Său. Domnul Isus este **singurul Fiu născut** al lui Dumnezeu. El este Fiul unic al lui Dumnezeu. Nu mai este nici un alt fiu ca El. El ocupă în permanență locul cel mai apropiat față de Dumnezeu Tatăl. Chiar când era aici pe pământ, Isus era tot **în sânul Tatălui**. El era una cu Dumnezeu și egal cu Dumnezeu. Binecuvântatul Fiu al lui Dumnezeu ne-a relevat pe deplin natura lui Dumnezeu. Când oamenii îl vedeau pe Isus îl vedeau pe Dumnezeu. Îl azeau pe Dumnezeu vorbind. Simțeau iubirea și tandrețea lui Dumnezeu. Gândurile și atitudinile lui Dumnezeu față de omenire au fost făcute **cunoscute** pe deplin de către Cristos.

II. PRIMUL AN AL LUCRĂRII FIULUI LUI DUMNEZEU (1:19-4:54)

A. Mărturia lui Ioan Botezătorul (1:19-34)

1:19 Când s-a răspândit în Ierusalim vestea că un om pe nume **Ioan** îndeamnă națiunea să se pocăiască, pentru că vine Mesia, **iudeii au trimis** un comitet de **preoți și leviți** să afle cine era acesta. **Preoții** erau cei ce efectuau servicii importante în templu, iar **leviții** asigurau desfășurarea activităților de zi cu zi din templu. „**Cine ești Tu?**“ au întrebat ei. „Ești Tu Mesia, pe care-L așteptăm de atâta timp?“

1:20 Alți oameni au profitat de faima lor, pentru a se da drept Cristosul. Dar Ioan

a fost martor credincios. El a mărturisit că el **nu este Cristosul** (Mesia).

1:21, 22 Iudeii se așteptau ca Ilie să revină pe pământ înainte de sosirea lui Cristos (Mal. 4:5). Prin urmare, ei au conchis că dacă Ioan nu este Mesia, atunci trebuie să fie **Ilie**. Dar Ioan i-a asigurat că nu este Ilie. La Deuteronom 18:15 Moise afirmase: „DOMNUL Dumnezeu vostru vă va ridica un Profet ca mine din mijlocul vostru, dintre frații voștri. De El să ascultați!” Iudeii și-au adus aminte de această prezicere și s-au gândit că Ioan ar putea fi **Profetul** la care s-a referit Moise. Dar și de data aceasta Ioan a precizat că nu așa stau lucrurile. Și atunci, pentru a nu fi făcuți de rușine la întoarcerea lor la Ierusalim, fără să fi obținut un **răspuns** clar, membrii delegației de preoți și leviți l-au rugat pe Ioan să le spună **răspicat** cine este.

1:23 El a spus: „Eu sunt «glasul celui ce strigă în pustiu.» Răspunzând întrebării lor, Ioan Botezătorul a citat din Isaia 40:3, unde găsim profeția despre apariția unui predecesor care va vesti venirea lui Cristos. Cu alte cuvinte, Ioan a afirmat că El este predecesorul prezis în Isaia 40:3. El este **glasul** iar Israel **pustiul**. Datorită păcatului lor și faptului că s-au îndepărtat de Dumnezeu, oamenii s-au împietrit și s-au uscat, ca deșertul arid. Ioan se mulțumește să spună despre el că este **glasul** — care se aude, dar nu se vede. Ioan era **glasul** dar Cristos era Cuvântul. Cuvântul are nevoie de un glas ca să se exprime iar glasul nu are nici o valoare fără cuvânt. Cuvântul este infinit mai mare decât glasul, dar și noi avem un privilegiu extraordinar de mare de a fi un glas în slujba Lui.

Mesajul lui Ioan a fost: „**Neteziți calea DOMNULUI.**” Cu alte cuvinte: „Vine Mesia. Deci, eliminați din viața voastră orice lucru care v-ar putea împiedica să-L primiți. Pocăiți-vă de păcatele voastre, pentru ca El să poată veni și domni peste voi, ca Rege al Israelului.”

1:24, 25 Fariseii alcătuiau o sectă strictă a iudeilor, fălindu-se cu presupusele lor cunoștințe superioare în materie de lege și făcând mare caz de eforturile lor de a împlini până în cele mai mici detalii instrucțiunile cuprinse în Vechiul Testament. În realitate, mulți dintre ei erau niște fățarnici, care se dădeau oameni religioși, trăind, în realitate, o viață păcătoasă. Ei au dorit să afle cu ce autoritate boteza Ioan, dacă era una din persoanele cu vază pomenite de ei.

1:26, 27 „**Eu botez cu apă**“, a spus **Ioan**. El nu a dorit să dea nimănui impresia că *el* ar fi important. Sarcina lui era doar aceea de a-i pregăti pe oameni pentru Cristos. Ori de câte ori ascultătorii lui se pocăiau de păcatele lor, el îi boteza în apă, ca simbol exterior al schimbării petrecute în lăuntrul lor. „**Dar în mijlocul vostru stă Unul pe care voi nu-L cunoașteți,**” a continuat Ioan, referindu-se, desigur, la Isus. Fariseii n-au recunoscut în El pe îndelung-așteptatul Mesia. În fapt, Ioan le spunea fariseilor: „Nu pe mine să mă considerați un om mare, ci Domnul lui Isus să-i acordeți atenția! Dar voi nu știți Cine este El cu adevărat.” El este Cel cu adevărat vrednic. El a venit după Ioan Botezătorul, totuși Lui I se cuvine toată lauda și preeminența. Era de datoria unui rob sau slujitor să dezlege cureaua încălțămintelor stăpânului său. Dar Ioan **nu** se considera pe sine **vrednic** să înfăptuiască nici măcar această slujbă umilă pentru Cristos.

1:28 Nu se cunoaște locul exact unde se afla **Betabara** (sau **Betania**, în textul marginal din versiunea NKJV). Știm însă că era în partea de răsărit a **Iordanului**. Dacă acceptăm varianta **Betania**, atunci pesemne că era vorba de o altă localitate decât cea cu același nume situată în apropierea Ierusalimului.

1:29 **A doua zi** după vizita fariseilor de la Ierusalim, **Ioan** și-a ridicat privirea și **L-a văzut pe Isus venind spre El**. Cuprins de fiorul sfânt al aceluia moment, Ioan a strigat: „**Iată Mielul lui Dumnezeu!**” Mielul era la evrei un animal de jertfă. Dumnezeu îi învățase pe membrii poporului Său ales să taie un miel și să stropescă sângele lui, ca jertfă. Mielul era omorât ca substitut iar sângele lui era vărsat pentru iertarea păcatelor.

Dar sângele mieilor jertfiți în perioada Vechiului Testament nu putea îndepărta păcatele. Micii aceia erau imagini sau tipuri care îndreptau privirile oamenilor spre viitor, când Dumnezeu avea să dăruiască un **Miel** care va **ridica** păcatul. De-a lungul tuturor veacurilor care s-au scurs între timp, evreii au așteptat venirea acestui **Miel**. Acum, în sfârșit, sosise clipa mult așteptată ca Ioan Botezătorul să poată anunța cu nespuse bucurie în inimă sosirea adevăratului **Miel al lui Dumnezeu**.

Când a afirmat că Isus poartă **păcatul lumii**, Ioan nu a înțeles prin aceasta că păcatele tuturor sunt automat iertate. Moar-

tea lui Cristos a fost suficient de valoroasă pentru a plăti pentru păcatele întregii lumi, dar numai acei păcătoși care-L primesc pe Isus ca Mântuitor sunt ierțați.

J.C. Jones relevă că acest verset prezintă esența ispășirii creștine, în toată splendoarea ei:

1. Ea excelează prin NATURA victimei. Dacă jertfele din cadrul iudaismului erau niște miei necugetători, jertfa creștinismului este Însuși Mielul lui Dumnezeu.
2. Ispășirea creștină este cu mult superioară celei din Vechiul Testament prin EFICACITATEA lucrării sale. Pe când jertfele iudaismului pomeneau de păcat doar o dată pe an, jertfa creștinismului a îndepărtat cu totul păcatul. „El a îndepărtat păcatul, jertfindu-Se pe Sine.“
3. Ispășirea creștină excelează prin ARIA ei de acțiune. Pe când jertfele iudaice aduceau beneficiu doar unei singure națiuni, jertfa creștinismului este destinată tuturor națiunilor; „ea ia păcatul lumii.“²

1:30, 31 Ioan nu obosea amintindu-le oamenilor că el nu făcea altceva decât să pregătească calea pentru Unul mai mare decât el, care venea. Isus era mai mare decât Ioan în aceeași măsură în care Dumnezeu este mai mare decât omul. Ioan s-a născut cu câteva luni înaintea lui Isus, dar Isus există din veșnicia veșnicilor. Când Ioan spune: „**Eu nu L-am cunoscut**“, asta nu înseamnă neapărat că nu L-a mai văzut până atunci pe Isus.

Fiind verișori, e normal să credem că Ioan și Isus se cunoșteau foarte bine. Dar Ioan nu recunoscuse adevărata identitate a Verișorului său, respectiv faptul că era Mesia, până în momentul botezului lui Isus. Misiunea lui Ioan era de a pregăti calea Domnului și apoi să-L prezinte poporului Israel după ce Se va fi arătat. Din această cauză Ioan îi boteza pe oameni cu apă — pentru a-i pregăti pentru venirea lui Cristos, și nu cu scopul de a-și câștiga ucenici.

1:32 Versetul acesta se referă la momentul când Ioan L-a botezat pe Isus în râul Iordan. După ce a ieșit Domnul din apă, **Duhul** lui Dumnezeu S-a coborât ca un porumbel și a rămas peste El (cf. Mat. 3:16). Autorul explică apoi sensul acestei afirmații.

1:33 Dumnezeu îi descoperise lui Ioan că Mesia urma să vină în curând și că de îndată ce El va fi venit, **Duhul** va coborî peste El și va rămâne peste El. Prin urma-

re, când s-au petrecut toate acestea cu Isus, Ioan și-a dat seama că Acesta este Cel care va boteza cu **Duhul Sfânt**. **Duhul Sfânt** este o persoană, una din cele trei Persoane ale Dumnezeirii. El este egal cu Dumnezeu Tatăl și cu Dumnezeu Fiul.

Ioan boteza cu apă, dar Isus avea să boteze cu **Duhul Sfânt**. Botezul cu **Duhul Sfânt** a avut loc în ziua de Rusalii (Fapte 1:5; 2:4, 48). Cu acel prilej, **Duhul Sfânt** S-a coborât din cer, ca să locuiască în trupul oricărui credincios și să-l facă pe fiecare credincios un membru al Bisericii, Trupul lui Cristos (1 Cor. 12:13).

1:34 Pe baza a ceea ce a văzut la botezul lui Isus, Ioan a dat o mărturie pozitivă asupra faptului că Isus din Nazaret este **Fiul lui Dumnezeu**, despre care s-a profetizat că va veni în lume. Când Ioan a spus că Cristos este **Fiul lui Dumnezeu**, a afirmat, în realitate, că este Fiul lui Dumnezeu.

B. Chemarea lui Andrei, Ioan și Petru (1:35-42)

1:35, 36 În ziua următoare se referă aici la ziua a treia, în ordinea zilelor menționate. Ioan era cu doi din ucenicii lui. Oamenii aceștia îl auziseră pe Ioan predicând și au crezut mesajul lui. Dar ei încă nu-L întâlniseră pe Domnul Isus. Acum Ioan depune mărturie publică despre identitatea lui Isus. În ziua precedentă, el le vorbise oamenilor despre Persoana Domnului Isus (Mielul lui Dumnezeu) și despre lucrarea Sa (a Celui care ia păcatul lumii). Acum Ioan se mulțumește doar să atragă atenția oamenilor asupra Persoanei Sale. Mesajul lui a fost concis, simplu, altruist și s-a referit exclusiv la Mântuitorul.

1:37 Propovăduind mesajul cu fidelitate, Ioan a pierdut doi ucenici, dar nu s-a întristat, ci s-a bucurat că aceștia au mers după Isus. Tot așa și noi ar trebui să dorim mai mult ca prietenii noștri să-L urmeze pe Domnul, decât să aibă o opinie elevată despre noi.

1:38 Pe Mântuitorul întotdeauna Îl interesează cei ce-L urmează pe El. El Și-a manifestat și aici interesul, întorcându-Se spre cei doi ucenici și întrebându-i: „**Ce căutați?**“ El cunoștea, desigur, răspunsul la această întrebare, căci El știe toate lucrurile. Dar El a dorit ca ei să-și exprime dorința în cuvintele lor proprii. Răspunsul lor: „**Rabi, unde locuiești?**“ a demonstrat că ei doresc să fie cu Domnul și să-L poată cunoaște mai îndeaproape. Ei nu s-au mul-

țumit să facă cunoștință cu Isus, ci au dorit să aibă părtașie cu El. **Rabi** înseamnă în ebraică **învățătorule** (textual: „al meu [om] mare”).

1:39 „**Veniți și vedeți**“, **le-a zis El**. Nici o persoană care dorește sincer să-L cunoască mai profund pe Mântuitorul nu va fi niciodată alungată. Isus i-a invitat pe cei doi la locul unde stătea în acea perioadă — probabil o locuință foarte sărăcăcioasă, în comparație cu locuințele din vremea noastră.

Ei s-au dus deci și au văzut unde locuia și în ziua aceea au rămas la El. Era cam pe la ceasul al zecelea. Niciodată nu mai avuseseră acești oameni parte de o asemenea onoare. Ei au petrecut noaptea aceea în aceeași casă cu Creatorul universului, numărându-se printre primii membri ai poporului evreu care L-au recunoscut pe Mesia.

Ceasul al zecelea poate însemna fie ora zece dimineața, fie ora 4 după amiază. În general, părerile înclină în favoarea primei variante, ce reprezintă timpul roman.

1:40 Unul din cei doi ucenici a fost Andrei. Andrei nu este tot atât de cunoscut, în zilele noastre, precum era **fratele lui, Simon Petru**, dar e interesant să observăm că el a fost primul din cei doi care L-a întâlnit pe Isus.

Numele celuiilalt nu ne este precizat, dar aproape toți cercetătorii Bibliei sunt de acord că era Ioan — cel ce a redactat evanghelia de față și care, din modestie, nu-și dezvăluie numele.

1:41 Când Îl găsește cineva pe Isus, de obicei, dorește numaidecât să le facă cunoștință și rudelor sale cu Mântuitorul — pentru că mântuirea este un dar mult prea mare ca să fie păstrat doar pentru sine. Tot așa și aici Andrei s-a dus îndată **la fratele său Simon**, comunicându-i vestea minunată: **Noi L-am găsit pe Mesia!**“ Ce anunț uluitor! De mai bine de patru mii de ani, oamenii Îl așteptaseră pe Cristos Cel făgăduit, Unsul lui Dumnezeu. **Simon** aude din gura propriului său frate electrizanta veste că **Mesia** e prin apropiere. Negreșit ei se găseau chiar într-un loc și într-un moment în care istoria, respectiv un mărș și extraordinar aspect al ei, se făurea chiar în văzul lor. Câtă simplitate și concizie în mesajul lui Andrei! „**L-am găsit pe Mesia**“ — doar cinci cuvinte, dar au fost suficiente pentru ca Dumnezeu să-l câștige pe Petru. Asta ne învață că nu e nevoie să fim mari predica-

tori sau vorbitori iscusiți. Tot ce trebuie să facem este să le spunem oamenilor despre Domnul Isus, în cuvinte simple, fiind convingși că Dumnezeu se va ocupa de restul.

1:42 Andrei l-a **adus** pe fratele lui la locul corect și la Persoana corectă. El nu l-a adus la biserică, la un crez sau la un cleric. **El l-a adus la Isus.** Ce act important a fost acesta! Datorită interesului lui Andrei, Simon a devenit ulterior un mare pescar de oameni și unul dintre apostolii de frunte ai Domnului. Simon a dobândit o publicitate mai mare decât fratele lui, dar Andrei va beneficia împreună cu Petru de răsplata acestuia, întrucât Andrei este cel ce l-a adus pe Petru la Isus. Domnul știa cum îl cheamă pe Simon și fără să l se spună. El mai știa că Simon avea un caracter instabil. Dar mai știa și aceea că în viitor caracterul lui Simon se va schimba, dobândind tăria unei pietre. Cum se explică faptul că Isus cunoștea toate aceste lucruri? Prin faptul că era și este Dumnezeu!

Într-adevăr, numele lui Simon s-a schimbat în **Chifa** (sau „chefas“, care înseamnă **piatră** în aramaică) iar el a devenit un om integru, cu un caracter stabil, în special după Înălțarea Domnului la cer și Coborârea Duhului Sfânt.

C. Chemarea lui Filip și a lui Natanael (1:43-51)

1:43 Suntem acum în a patra zi a evenimentelor consemnate în acest capitol. Bosch arată că în prima zi îl vedem *doar pe Ioan* (v. 15-28); în a doua zi îi vedem *pe Ioan și pe Isus* (v. 29-34); a treia zi îi vedem *pe Isus și pe Ioan* (v. 35-42) iar a patra zi Îl vedem *doar pe Isus* (v. 43-51). Domnul S-a deplasat spre nord, intrând în regiunea cunoscută sub denumirea de **Galileea**. Acolo l-a **găsit pe Filip** și l-a invitat să vină după El, să-i fie adept. „**Urmează-Mă!**“ Sunt cuvinte mari, având în vedere Cine le-a rostit și privilegiul pe care l-a oferit. Mântuitorul continuă să lanseze și astăzi această invitație de o sublimă simplitate, tuturor oamenilor de pretutindeni.

1:44 Betsaida era o cetate situată pe malul Mării Galileii. Puține orașe din lume au mai fost onorate ca această cetate. Domnul a săvârșit câteva dintre cele mai mari minuni în acest oraș (Luca 10:13), de unde proveneau **Filip, Andrei și Petru**. Și totuși, acest oraș L-a respins pe Mântuitorul, urmarea fiind faptul că a fost distrus atât de profund încât până în prezent nu s-a putut

stabili nici măcar locul exact unde a existat.

1:45 Filip a dorit să împărtășească cu cineva marea sa bucurie și astfel s-a dus și **l-a găsit pe Natanael**. Noii convertiți sunt cei mai buni câștigători de suflete. Mesajul lui a fost simplu și la obiect. El i-a spus lui Natanael că **L-a găsit pe Mesia, Cel prezis de Moise și de profeți — Isus din Nazaret**. În realitate, mesajul lui nu a fost intru-totul exact. El L-a descris pe Isus ca fiind **fiul lui Iosif**, deși Isus s-a născut, desigur, din Fecioara Maria și nu a avut tată uman. **Iosif** L-a adoptat pe Isus și astfel a devenit tatăl lui din punct de vedere legal, deși nu era tatăl lui real. Iată ce spune James S. Stewart în această privință:

Cristos niciodată nu a pretins o credință deplin maturizată de la început. Niciodată El nu i-a oprit pe oameni să se angajeze pe calea uceniciei, doar pe considerentul că nu posedă un crez suficient dezvoltat. Și, desigur, tot așa stau lucrurile și azi. El Se așează alături de frații Lui. El îi roagă să-l fie atașați în orice moment în care sunt pregătiți s-o facă. El îi primește cu credința pe care le-o pot oferi aceștia. El Se mulțumește cu acest început și de aici începe să-i conducă pe prietenii Lui, cum a condus primul grup de ucenici, pas cu pas, ajutându-i să-L cunoască tot mai profund pe Cel în care se ascund toate comorile înțelepciunii și să guste gloriile depline ale uceniciei.³

1:46 Natanael avea probleme. **Nazaretul** era un oraș disprețuit din Galileea. Lui i se părea cu neputință că Mesia să trăiască într-un mediu atât de sărac. Și astfel el a pus întrebarea care-l frământa. **Filip** nu a polemizat cu el, ci a considerat că cea mai bună modalitate de a-i răspunde la obiecțiile ridicate era să-i facă cunoștință nemijlocită cu Domnul Isus — aceasta fiind o lecție de mare preț pentru toți cei ce caută să-i câștige pe alții la Cristos. Nu argumentați! Nu vă angajați în discuții interminabile! Îndemnați-i doar pe oameni să **vină și să vadă**.

1:47 Versetul 47 arată că **Isus** știa totul. Fără să-l fi cunoscut în prealabil pe **Natanael**, Isus l-a caracterizat a fi „**cu adevărat un israelit în care nu este viclenie**“. Iacob dobândise reputația de a recurge la practici și tranzacții ce nu erau total cinstite, dar Natanael era un „israelit“ în care nu era nimic din trăsăturile lui „Iacob“.

1:48 Natanael a rămas suprins că un Străin i s-a adresat, ca și când l-ar fi cu-

noscut dinainte. Se pare că el nu se vedea, din cauza frunzelor care-l acopereau. Dar Isus l-a **văzut**, deși Natanael era ascuns.

1:49 Poate că tocmai puterea Domnului Isus de a-l vedea pe Natanael când acesta era ascuns de privirile oamenilor l-a convins pe Natanael cu privire la identitatea Domnului sau poate că această cunoaștere i s-a dat în chip supranatural. În orice caz, el știa acum că Isus este **Fiul lui Dumnezeu și Regele Israelului**.

1:50 Domnul i-a dat lui Natanael două dovezi că El este Mesia. El i-a descris caracterul și i-a arătat că l-a văzut într-un moment în care acesta era ascuns de privirile oamenilor. Aceste două dovezi au fost suficiente pentru că Natanael să creadă. Dar acum Domnul Isus îi promite că va vedea lucruri și mai mari.

1:51 Ori de câte ori Isus a început o afirmație cu cuvintele **Adevărat, adevărat** (textual: „Amin, amin“⁴), a avut de spus lucruri foarte importante. Și aici El îi prezintă lui Natanael evenimentul viitor, în cadrul căruia El va veni și va domni peste tot pământul. Lumea va ști atunci că Fiul tâmplarului care a trăit în disprețuitul oraș Nazaret a fost cu adevărat Fiul lui Dumnezeu și Regele Israelului. În ziua aceea, **cerul va fi deschis**. Harul lui Dumnezeu se va odihni peste Rege și domnia Sa, ce-și va avea sediul la Ierusalim.

Probabil Natanael meditase la istoria cu scara lui Iacob din Geneza 28:12. Scara aceea, cu îngerii care urcau și coborau, este o imagine a Domnului Isus Cristos Însuși — singura cale de acces la cer. **Îngerii lui Dumnezeu** sunt slujitorii lui **Dumnezeu**, care se deplasează ca niște flăcări de foc, îndeplinindu-și misiunile încredințate. Când Isus va domni ca Rege, acești îngeri se vor deplasa mereu între pământ și cer, împlinind voia Lui.

Isus i-a spus lui Natanael că a văzut doar o foarte mică demonstrație a atributelor lui Mesia. În viitoarea Domnie a lui Cristos, Natanael îl va vedea pe Isus descoperit pe deplin ca Fiul uns al lui Dumnezeu. Atunci întreaga omenire va ști că, într-adevăr, a venit cineva din Nazaret.

D. Primul semn: transformarea apei în vin (2:1-11)

2:1 A treia zi se referă, negreșit, la a treia zi a șederii Domnului în Galileea. La 1:43 Mântuitorul sosește în acest ținut. Nu știm exact unde se afla **Cana**, dar deducem

din versetul 12 al acestui capitol că era în apropiere de Capernaum, fiind situată la o altitudine apreciabilă.

În această zi **s-a făcut o nuntă în Cana din Galileea** și la nunta aceasta se afla și mama lui Isus. E interesat de observat că Maria este descrisă aici drept **mama lui Isus**. Faima Mântuitorului nu deriva din faptul că era Fiul Fecioarei Maria, ci invers: Fecioara Maria era binecunoscută datorită faptului că era mama Domnului. Scripturile îi acordă întotdeauna prioritate maximă lui Cristos, și nu Mariei.

2:2 Și la nunta a fost invitat și Isus, cu ucenicii Săi. A fost înțelept din partea celor care au organizat nunta să-L invite pe Cristos. Și astăzi este înțelept din partea oamenilor să-L invite pe Domnul la nunta lor. Pentru a putea proceda așa, însă, atât mirele, cât și mireasa trebuie să fie credincioși adevărați în Domnul Isus. Și, desigur, ei trebuie să-și dăruiască viața Mântuitorului și să decidă ca locuința lor să fie un cămin în care Domnul să se simtă bine.

2:3 Vinul nuntașilor s-a terminat și atunci mama lui Isus, dându-și seama de acest lucru, l-a spus Fiului ei ce s-a întâmplat, căci știa că El poate face o minune, sa fie din nou vin. În plus ea dorea ca Fiul ei să Se descopere pe Sine mesenilor, descoperindu-le că este Fiul lui Dumnezeu. În Scriptură vinul simbolizează adesea bucuria. Când Maria a spus: „**Nu mai au vin**“, i-a descris foarte exact pe cei ce nu au fost mântuiți, arătând că aceștia nu dispun de bucurii reale și trainice.

2:4 Răspunsul pe care l-a dat Domnul mamei pare rece și distant. Dar nu este atât de aspru pe cât ni s-ar părea nouă. Cuvântul **femeie** folosit aici constituie o formulă respectuoasă de adresare, similară cu corespondentul ei modern „doamnă“. Când Domnul a întrebat: „**Femeie, ce am Eu cu tine?**“ El a arătat că în îndeplinirea misiunii Sale divine, El nu era supus instrucțiunilor provenite de la mama sa, ci acționa în totală ascultare de voia Tatălui Său din cer. Maria dorise să-L vadă pe Isus glorificat, dar El a trebuit să-i amintească Mariei că nu sosise clipa acestei proslăviri. Înainte de a se putea înfățișa omenirii în postura sa de Cristos atotcuceritor, Domnul trebuia să urce mai întâi pe altarul jertfei, să moară pe crucea Golgotei, după cum comentează Williams:

multe ori în Biblie. Ea înseamnă: „Ce avem noi în comun?“, răspunsul fiind: „Nimic“. David o folosește de două ori, cu referire la verișorii lui, fiii Țeruiei, care nu puteau avea absolut nimic în comun cu David, pe plan spiritual. Elisei recurge și el la această expresie la 2 Regi 3, pentru a exprima prăpastia dintre el și Ioram, fiul lui Ahab. Folosind de trei ori această expresie, demonii au arătat că Satana nu are nimic în comun cu Cristos, nici Cristos cu Satana. Și, în fine, Domnul a folosit această expresie când i s-a adresat Fecioarei Maria, pentru a arăta cât de adâncă era prăpastia dintre Dumnezeu și Sa fără păcat și natura ei umană păcătoasă, precum și faptul că urechea Sa se pleca doar în fața autorității Unui Singur Glas.⁵

2:5 Maria a înțeles sensul acestor cuvinte și astfel i-a instruit pe slujitorii să facă tot ce le va porunci El. E important să înțelegem cuvintele ei. Observați că nu le-a spus oamenilor să asculte de ea, ci i-a îndreptat la Domnul Isus, spunându-le să asculte de El. Învățăturile Domnului Isus ne sunt date în paginile Noului Testament. Citind paginile cărții sfinte, să ne aducem aminte de cuvintele Mariei: „**Să faceți orice vă va zice!**“

2:6 În locul în care s-a ținut nunta erau șase vase mari de piatră, în care încăpeau două sau trei măsurii de apă. Apa era folosită de iudei pentru curățirea de întinare. De pildă, dacă un iudeu se atingea de un mort, era considerat necurat până când se supunea unui ritual de curățire.

2:7 Isus a dat instrucțiuni să fie umplute vasele cu apă, lucru pe care slujitorii l-au executat îndată. Domnul S-a folosit de posibilitățile disponibile în momentul în care era gata să săvârșească o minune. El le-a permis oamenilor să aducă vasele și să le umple cu apă, dar apoi El a făcut ceea ce nici un simplu om nu putea face vreodată: a schimbat apa în vin! Servitorii, nu ucenicii, au fost aceia care au umplut vasele cu apă. În felul acesta, Domnul a evitat posibilitatea de a fi acuzat de comiterea vreunui truc. De asemenea vasele cu apă au fost umplute până sus, pentru ca nimeni să nu poată spune că s-a turnat vin peste apă.

2:8 Minunea a avut loc. Domnul i-a instruit pe slujitorii să scoată din vase și să dea conținutul lor mai-marelui mesei. De aici rezultă că miracolul s-a produs într-o clipă. Apa nu a devenit vin de-a lungul unei perioade de timp, ci în câteva secunde, sau,

cum s-a exprimat cineva poetic: „apele inconștiente au văzut pe Dumnezeu lor și au roșit.“

2:9 Mai-marele mesei era cel ce se ocupa de întreaga organizare a nunții. Când acesta a gustat, și-a dat seama că s-a petrecut ceva neobișnuit. El n-a știut de unde provenea vinul, dar și-a dat seama că era de calitate și astfel îndată l-a chemat pe mire.

Care ar trebui să fie atitudinea creștinilor de astăzi față de vin? Vinul este prescris uneori în scopuri medicinale și lucrul acesta este în acord deplin cu învățătura Noului Testament (1 Tim. 5:23). Dar, din pricina groaznicelor abuzuri care s-au comis în legătură cu consumul necontrolat de vin, majoritatea creștinilor evită cu totul vinul. Oricine poate deveni dependent de consumul de băuturi tari. Singura modalitate de a evita această înrobire este să se evite cu totul consumul de băuturi alcoolice. Din nou, trebuie să avem întotdeauna în vedere efectul acțiunilor noastre asupra altora. În cultura noastră ar fi o mărturie proastă din partea unui creștin, dacă ar fi văzut de o persoană nemântuită că bea vin. Prin urmare, mai bine este să se abțină de la băuturi alcoolice.

2:10 Mai-marele mesei atrage atenția la deosebirea marcantă dintre modul în care procedează Domnul Isus și, pe de altă parte, oamenii de rând. Practica la nunți era să se servească mai întâi vinul cel mai bun, când mesenii erau încă în stare să-i aprecieze calitatea. Mai târziu însă, după ce au mâncat și au băut, nu mai erau atât de sensibili la calitatea băuturii consumate. La această nuntă, vinul cel mai bun a fost servit la urmă, ceea ce are semnificație spirituală pentru noi. Lumea de obicei servește ce are mai bun la început, întinzându-le tinerilor tot ceea ce are mai atrăgător. Apoi, după ce aceștia și-au irosit viața în plăceri deșerte, lumea nu mai are decât drojdie pentru oamenii ajunși la bătrânețe. Viața creștină este exact opusul acestei situații. Calitatea ei sporește pe măsura trecerii timpului. Cristos păstrează vinul cel mai bun pentru timpul de la urmă. Ospățul urmează postului.

Textul acesta din Biblie are o aplicație foarte directă la poporul evreu. În acest timp, iudaismul era lipsit de orice bucurie. Oamenii își îndeplineau monoton ritualurile și ceremoniile, dar viața era fadă pentru ei, căci nu cunoșteau bucuria divină. Domnul Isus încerca să-i învețe să-și pună încrede-

rea în El, voind să le transforme existența aridă într-o viață de plinătate și bucurie. Apa ritualurilor și ceremoniilor iudaice a putut fi transformată, prin Cristos, în vinul unei realități pline de bucurie.

2:11 Afirmția că acesta a fost începutul semnelor infirmă teoria lipsită de temeii că Domnul Isus ar fi săvârșit tot felul de minuni în copilăria Sa, pe care le găsim descrise în așa-numitele „pseudo-evanghelii, cum ar fi „Evanghelia lui Petru.“ Aceste minuni pe care pseudo-evangheliile I le atribuie Domnului, susținând că ar fi fost săvârșite de El în copilărie, au caracter de blasfemie. Întrucât Duhul Sfânt a prevăzut că se va întâmpla așa, a avut grijă să fie păstrat caracterul neîntinat al acestei perioade din viața Domnului prin adăugarea acestei importante precizări că minunea din Cana a fost începutul semnelor săvârșite de El.

Schimbarea apei în vin a fost un semn, adică o minune cu un scop precis, cu o semnificație. A fost un act supranatural, încărcat de înțeles spiritual. Aceste minuni au avut de asemenea menirea de a arăta că Isus este cu adevărat Cristosul lui Dumnezeu. Prin săvârșirea acestui semn, El și-a arătat slava. El le-a arătat oamenilor că este cu adevărat Dumnezeu, manifestat în trup. **Ucenicii Lui au crezut în El.** Desigur, într-o anumită privință, ei crezuseră în El și înainte, acum credința lor a fost întărită, ei ajungând să se încreadă în El mai profund, cum subliniază și Cynddylan:

Prima minune a lui Moise a fost transformarea apei în sânge, minune pătrunsă de un grav element distructiv. Dar prima minune săvârșită de Cristos a fost transformarea apei în vin, act mângâietor și alinător.⁶

E. Fiul lui Dumnezeu curăță Casa Tatălui Său (2:12-17)

2:12 Mântuitorul a părăsit apoi Cana și s-a dus la Capernaum, cu mama Lui, frații Lui și ucenicii Lui. Ei nu au rămas la Capernaum decât câteva zile. Curând după aceea, Domnul S-a suit la Ierusalim.

2:13 Începând din acest punct, asistăm la prima mărturie pe care o aduce Domnul orașului Ierusalim. Etapa aceasta a misiunii Domnului continuă în capitoul 3, versetul 21. El și-a început și și-a încheiat lucrarea publică prin curățirea templului cu prilejul Paștelui (cf. Mat. 21:12, 13; Mat. 11:15-18; Luca 19:45, 46). Paștele era sărbătoarea

anuală care comemora acea perioadă din istoria Israelului când israeliții au fost izbăviți de sclavia lor în Egipt, fiind trecuți, în chip miraculos, prin Marea Roșie, conduși apoi prin pustiu și aduși, în cele din urmă, în Țara Făgăduinței. Prima sărbătorire a Paștelui este consemnată la Exod 12. Fiind un iudeu devotat, Domnul Isus S-a suit la Ierusalim cu prilejul acestei zile importante din calendarul iudaic.

2:14 Prezentându-se la templu, a constatat că acesta devenise un talcioc, în care se vindeau boi, oi și porumbei iar schimbătorii de bani își desfășurau nestingheriți activitatea. Animalele și păsările se vindeau oamenilor pentru jertfe. Schimbătorii de bani preluau valuta străinilor, oferindu-le banii aflați în uz la Ierusalim, pentru ca pelerinii să poată achita taxa pentru templu. Se știe că schimbătorii aceștia de bani adesea îi trăgeau pe sfoară pe călătorii veniți de la mari depărtări.

2:15 Biciul pe care l-a confecționat Domnul era probabil făcut din mai multe fire. Nu se spune nicăieri că Domnul s-ar fi folosit, realmente, de el. Mai degrabă, a fost folosit ca un simbol al autorității în mâna Sa. Rotind astfel biciul, El i-a alungat pe negustorii din templu și a răsturnat mesele schimbătorilor de bani.

2:16 Legea le permitea celor săraci să aducă o pereche de porumbei, dacă aceștia nu-și puteau permite să aducă jertfă animale mai de preț. Celor care vindeau porumbei Domnul le-a poruncit să ridice lucrurile acelea, căci nu se cădea să facă din casa Tatălui o casă de negustorie. În toate veacurile, Dumnezeu și-a avertizat copiii să nu se folosească de serviciile religioase ca mijloc de îmbogățire. În nici una din acțiunile acestea ale Domnului nu era nici un pic de cruzime sau nedreptate, ci ele au indicat sfințenia și neprihănirea Lui.

2:17 Când ucenicii Lui au văzut ce se întâmplă, și-au adus aminte de Psalmul 69:9 unde s-a făcut precizarea că la venirea Sa, Mesia va fi mistuit de râvnă pentru lucrurile lui Dumnezeu. Acum ei L-au văzut pe Isus manifestând o hotărâre intensă de a Se asigura că oamenii se vor închina lui Dumnezeu cu inima curată și și-au dat seama că Acesta era Cel despre care vorbea psalmistul.

Să nu uităm că trupul creștinului este templul Duhului Sfânt. După cum Domnul Isus a ținut la puritatea templului de la Ierusalim, tot așa și noi trebuie să avem

grijă ca trupurile noastre să-I fie predate Domnului, pentru a fi mereu curățite.

F. Isus prezice moartea și învierea Sa (2:18-22)

2:18 Se pare că iudeii căutau mereu un semn sau o minune. Ei spuneau, de fapt: „Dacă ne vei demonstra că poți face o faptă măreață, un semn extraordinar, atunci vom crede.” Dar Domnul Isus a săvârșit minune după minune, și totuși inimile lor au rămas închise față de El. În versetul 18 ei au pus la îndoială autoritatea Lui de a-i da afară din templu pe oamenii de afaceri. Ei au cerut ca El să săvârșească vreun semn care să confirme pretenția Sa de a fi Mesia.

2:19 Drept răspuns, Domnul Isus a făcut o afirmație uimitoare cu privire la moartea și învierea Sa. El le-a spus că ei vor distruge sanctuarul Său, dar că în trei zile El îl va reconstrui. Dumnezeuirea lui Cristos reiese din nou, din acest verset. Numai Dumnezeu putea spune: „**În trei zile îl voi ridica.**”

2:20 Iudeii nu L-au înțeles. Pe ei îi interesa mai mult lucrurile materiale, decât adevărul spiritual. Singurul templu la care se puteau gândi ei era templul lui Irod, ce se afla la Ierusalim. Or, templul acesta a fost construit în **patruzeci și șase de ani** și ei nu puteau înțelege cum va putea să-l rezidească cineva în trei zile.

2:21 Dar Domnul Isus Se referea la trupul Său, respectiv sanctuarul în care locuia toată plinătatea dumnezeirii. După cum iudeii au întinat templul de la Ierusalim, tot așa ei aveau să-L omoare pe Isus la numai câțiva ani după aceea.

2:22 Mai târziu, după ce Domnul Isus a fost răstignit și a înviat din morți, **ucenicii și-au adus aminte că El** promisese că va învia în trei zile. Văzând împlinirea atât de minunată a profeției, chiar în fața ochilor lor, **ei au crezut Scriptura și cuvântul pe care îl rostise Isus.**

Întîlnim adesea adevăruri ce nu pot fi înțelese cu ușurință. Dar aici învățăm necesitatea de a aduna Cuvântul lui Dumnezeu ca pe o comoară în inima noastră. Apoi, într-o zi, Domnul ne va clarifica acel adevăr, pe care nu l-am înțeles inițial. Când se afirmă aici că **ei au crezut Scriptura** sensul este că au crezut precizerile din Vechiul Testament cu privire la învierea lui Mesia.

G. Mulți declară credința lor în Cristos (2:23-25)

2:23 Ca urmare a semnelor pe care le-a

făcut Isus în Ierusalim, la Paști, mulți au crezut în Numele Lui. Asta nu înseamnă neapărat că ei l-au predat viața lor. Mai degrabă, au declarat doar că cred în El, pe când acțiunile lor trădau o altă realitate. Era doar o demonstrație exterioară a unora care spuneau că-L urmează pe Isus. Era o situație similară celei din vremea noastră, când mulți oameni susțin că sunt creștini, dar nu s-au născut niciodată din nou, prin credința în Domnul Isus Cristos.

2:24 Deși mulți au crezut în El, **Isus nu a crezut în ei** (în greacă e același cuvânt în ambele cazuri). Cu alte cuvinte, El nu avea încredere în ei. El Și-a dat seama că ei veneau după El din curiozitate, din dorința de a vedea ceva senzațional și spectaculos. **El îi cunoștea pe toți oamenii** — inclusiv gândurile și motivațiile inimii lor. El cunoștea mobilul care îi determina să se poarte în felul acela. El știa dacă credința unora era reală, sau doar o imitație.

2:25 Nimeni n-a cunoscut inima omului mai bine decât Domnul nostru. **El n-avea nevoie să-L învețe nimeni sau să-L lumineze**, cu privire la nici un subiect. El știa prea bine ce se află în om și de ce se poartă într-un anumit fel.

H. Isus îl învață pe Nicodim despre nașterea din nou (3:1-21)

3:1 Istoria lui Nicodim e în contrast cu ceea ce s-a întâmplat până în acest punct. Mulți dintre iudeii din Ierusalim mărturiseau că cred în Domnul, dar El știa că nu era o credință autentică. Nicodim însă era o excepție. Domnul a recunoscut în el o dorință sinceră de a cunoaște adevărul. **Dar între farisei era un om cu numele Nicodim, un fruntaș al iudeilor.**

Nicodim se bucura, în popor, de reputația de învățător. Poate că a venit la Domnul cu scopul de a dobândi învățături suplimentare, pe care să le transmită apoi oamenilor.

3:2 Biblia nu precizează *de ce a venit Nicodim la Isus noaptea*. Cea mai plauzibilă explicație este că s-ar fi simțit jenat să vină la Isus ziua, deoarece majoritatea iudeilor nu-L acceptaseră pe Isus. Oricum, fapt e că el a venit la Isus. Nicodim a recunoscut că Isus este un învățător trimis de Dumnezeu, întrucât nimeni nu putea face asemenea minuni, fără ajutorul direct al lui **Dumnezeu**. În pofda tuturor cunoștințelor sale, Nicodim nu și-a dat seama că Dumnezeu era întrupat în Isus Cristos. El era ca mulți din vremea noastră, care spun că Isus

a fost un om minunat, un învățător neîntrecut, un exemplu strălucitor, toate aceste caracterizări lăsând afară adevărul esențial: că Isus *a fost și este* Dumnezeu!

3:3 La prima vedere, răspunsul Domnului Isus nu pare să aibă legătură cu ceea ce afirmase Nicodim. Domnul nostru spune: „Nicodim, tu ai venit la Mine ca să dobândești învățături suplimentare, dar în realitate tu trebuie să **te naști din nou**. Acesta trebuie să fie punctul de plecare. Altfel, nu vei vedea niciodată împărăția lui Dumnezeu.“ Din nou, Domnul a prefațat aceste cuvinte minunate cu expresia: „**Adevărat, adevărat**“ (textual: *Amin, amin*). Ori de câte ori întâlnim aceste cuvinte, să înțelegem că ni se prezintă un adevăr foarte important.

Ca iudeu, Nicodim îl așteptase pe Mesia să vină și să elibereze Israelul de sub robia Romei. Lumea se afla pe vremea aceea sub stăpânirea imperiului roman iar iudeii erau supuși legilor și administrației romane. Nicodim aștepta cu ardoare vremea când Mesia Își va întemeia împărăția pe pământ, când iudeii vor fi primii între națiuni și toți dușmanii lor vor fi învinși. Iar acum Domnul îl informează pe Nicodim că pentru a intra în împărăția aceasta, cineva trebuie să **se nască din nou**. După cum prima naștere este necesară pentru viața fizică, tot așa nașterea a doua este necesară pentru ca cineva să poată avea viață divină. (Expresia **naștere din nou** mai poate fi redată și prin sintagma „naștere de sus“.) Cu alte cuvinte, în împărăția lui Cristos pot intra doar cei ale căror vieți au fost schimbate. Întrucât domnia Lui va fi neprihănită, și supușii Lui trebuie să fie neprihăniți. El nu ar putea domni peste un popor care ar continua să comită păcate.

3:4 Și aici observăm cât de dificil a fost ca oamenii să înțeleagă cuvintele Domnului Isus. **Nicodim** a ținut cu orice preț să interpreteze totul în sens literal. El nu a putut pricepe cum se poate naște un adult a doua oară, considerând că e imposibil ca cineva să poată intra fizic în pântecele mamei sale pentru a se naște a doua oară.

Nicodim ilustrează adevărul potrivit căruia „omul firesc nu primește lucrurile Duhului lui Dumnezeu, căci sunt o nebulie pentru el; nici nu le poate cunoaște, pentru că acestea se înțeleg duhovnicește“ (1 Cor. 2:14).

3:5 Continuându-și explicația, Isus i-a spus lui Nicodim că trebuie să se nască din apă și din Duhul, căci altfel nu poate intra

niciodată în împărăția lui Dumnezeu.

Ce a vrut Isus să spună prin aceste cuvinte? Mulți susțin că termenul „apă” trebuie luat în sens literal și că Domnul Isus S-a referit la nevoia de a fi botezat, pentru a putea fi mântuit. Dar o atare învățătură e contrară restului Scripturii. Peste tot în Cuvântul lui Dumnezeu citim că mântuirea se capătă doar prin credința în Domnul Isus Cristos. Botezul este destinat celor care au fost mântuiți deja, dar nu ca mijloc de mântuire.

Unii sugerează că **apa** din versetul acesta s-ar referi la Cuvântul lui Dumnezeu. La Efeseni 5:25, 26 apa este strâns asociată cu Cuvântul lui Dumnezeu. Tot așa, la 1 Petru 1:23 și Iacov 1:18 se spune că nașterea din nou are loc prin Cuvântul lui Dumnezeu. Prin urmare, ar fi posibil ca apa din acest verset să se refere la Cuvântul lui Dumnezeu, Biblia. Noi știm că nu poate fi mântuire în afara Scripturilor, în care este cuprins Cuvântul lui Dumnezeu, pe care trebuie să și-l însușească păcătosul, înainte de a avea loc nașterea din nou.

Dar **apa** ar putea să se refere și la Duhul Sfânt. La Ioan 7:38, 39 Domnul Isus vorbește despre râurile de apă vie și ni se precizează că atunci când a folosit cuvântul *apă* S-a referit la Duhul Sfânt. Dacă apa înseamnă Duhul în capitolul 7, de ce nu ar putea avea același sens în capitolul 3?

Totuși întâmpinăm dificultăți dacă acceptăm această interpretare. Isus spune: **„dacă nu este născut cineva din apă și din Duhul, nu poate intra în împărăția lui Dumnezeu.”** Dacă *apei* i se atribuie înțelesul de Duhul, atunci înseamnă că Duhul apare de două ori în acest verset. Dar termenul din original tradus prin conjuncția: „și” ar putea fi tradus și prin „chiar”. În cazul acesta, versetul ar suna astfel: **Dacă nu se naște cineva din apă, chiar din Duhul, nu va putea intra în împărăția lui Dumnezeu.** Noi credem că acesta e sensul corect al versetului. Nașterea fizică nu este de ajuns.⁸ Trebuie să existe și o naștere spirituală, pentru ca cineva să poată **intra în împărăția lui Dumnezeu.** Această naștere spirituală este produsă de Duhul Sfânt atunci când o persoană crede în Domnul Isus Cristos. Interpretarea aceasta este întărită de faptul că expresia „născut din Duhul” apare de două ori în versetele următoare, 6 și 8.

3:6 Chiar dacă Nicodim ar fi putut intra, în vreun fel, în pântecele mamei sale, pen-

tru a se naște a doua oară, asta n-ar fi schimbat cu nimic natura rea din el. Expresia **ce este născut din carne este carne** înseamnă că copiii născuți din părinți umani sunt născuți în păcat, fiind total neputincioși de a se mântui pe ei înșiși. Pe de altă parte, **ce este născut din Duhul este duh.** O naștere spirituală are loc atunci când cineva se încrede în Domnul Isus. Când cineva se naște din nou prin Duhul, el primește o natură nouă, fiind dotat pentru a putea trăi în împărăția lui Dumnezeu.

3:7 Nicodim nu trebuia să se mire de învățăturile Domnului Isus. El trebuia să-și dea seama că cineva trebuie să se nască din nou și să înțeleagă totala incapacitate a firii omenești de a-și remedia condiția decăzută. El trebuia să-și dea seama că pentru a fi unul din supușii împărăției lui Dumnezeu, un om trebuie să fie sfânt, curat și spiritual.

3:8 Și, așa cum a procedat de atâtea ori, și de data aceasta Domnul Isus a recurs la natură pentru a ilustra un adevăr spiritual. El i-a amintit lui Nicodim că **vântul suflă încotro vrea** și oamenii îi aud sunetul, dar nu știu de unde vine, nici încotro merge. Nașterea din nou este în multe privințe ca vântul. Mai întâi, ea are loc după voia lui Dumnezeu, și nu se află sub controlul omului. În al doilea rând, nașterea din nou este invizibilă. Nu poți să vezi când are loc, dar negreșit poți vedea rezultatele ei în viața cuiva. Când un om a fost mântuit, în acea persoană s-a petrecut o schimbare. Lucrurile rele pe care le iubea cândva acum le urăște. Lucrurile lui Dumnezeu pe care le disprețuia cândva acum le iubește. După cum nimeni nu înțelege pe deplin vântul, tot așa nașterea din nou este lucrarea tainică și miraculoasă a Duhului lui Dumnezeu, pe care omul nu poate s-o înțeleagă în toată profunzimea ei. Mai mult, nașterea din nou, asemenea vântului, este imprezvizibilă. Nu se poate preciza când și unde va avea loc.

3:9 Din nou, Nicodim a ilustrat neputința minții omenești de a pătrunde lucrurile divine. Negreșit el încerca să conceapă nașterea din nou ca pe un eveniment natural sau fizic, mai degrabă decât unul spiritual. Și astfel el L-a întrebat pe Isus: **„Cum se poate face așa ceva?”**

3:10 Isus a răspuns că, întrucât Nicodim este un învățător al Israelului, ar trebui să fi înțeles aceste lucruri. Scripturile Vechiului Testament propovăduiesc clar că atunci când Mesia va reveni pe pământ să-și întemeieze împărăția, El îi va judeca mai

întâi pe dușmanii Lui și va distruge toate lucrurile care sunt o pricină de cădere. Numai aceia care și-au mărturisit și s-au lăsat de păcatele lor vor intra în împărăție.

3:11 Domnul Isus a subliniat apoi infailibilitatea învățaturii Sale și necredința omului față de ea. Din veșnicia veșnicilor, El a cunoscut fidelitatea acesteia și a propovăduit doar ceea ce știa și văzuse. Dar Nicodim și majoritatea iudeilor din vremea aceea refuzau să creadă în mărturia Sa.

3:12 Care au fost **lucrurile pământesti** la care S-a referit Domnul în acest verset? Răspunsul este: împărăția Sa **pământească**. Ca cercetător al Vechiului Testament, Nicodim știa că într-o zi Mesia va veni și-și va instaura o împărăție în sens literal pe acest pământ, cu capitala la Ierusalim. Ce n-a înțeles Nicodim a fost că pentru a intra în această împărăție, cineva trebuie să se nască din nou. Ce înseamnă **lucrurile cerești** la care S-a referit Domnul? Ele sunt adevărurile explicate în versetele următoare — lucrurile minunate prin care primește cineva nașterea din nou.

3:13 Numai o singură persoană a fost calificată să vorbească despre lucrurile cerești, întrucât numai El a fost în cer. Domnul Isus nu a fost doar un învățător uman trimis de la Dumnezeu, ci a fost și este Cel ce a trăit cu Dumnezeu Tatăl din veșnicia veșnicilor, venind apoi în lume. Când a spus El că nimeni nu s-a suit la cer, nu a afirmat prin aceasta că sfinții din Vechiul Testament cum ar fi Enoh și Ilie nu s-ar fi suit la cer, ci că aceștia au fost mai degrabă *luați* sau duși în cer, pe când El **S-a suit la cer** prin propria Sa putere. O altă explicație este că nici o ființă umană nu a avut acces la prezența lui Dumnezeu încontinuu, în același mod în care El a avut acces. Chiar pe când Domnul Isus stătea pe pământ, vorbind cu Nicodim, El a spus că este **în cer**. Cum se poate aceasta? Iată o afirmație potrivit căreia, ca Dumnezeu, Domnul era pretutindeni în același timp. Asta înțelegem când afirmă că El este omniprezent. Deși unele traduceri moderne omit cuvintele **care este în cer**, ele își au locul lor legitim în text, sprijinit de manuscrisurile vechi.

3:14 Domnul Isus era acum gata să-i dezvăluie lui Nicodim un adevăr cerosc. Cum poate avea loc nașterea din nou? Pedepșa păcatelor omului trebuie plătită. Oamenii nu pot merge în cer în starea lor, cu păcatele asupra lor. După cum **Moise a**

înălțat în pustiu șarpele de aramă, pe o prăjină, când toți copiii lui Israel au fost mușcați de șerpi, tot așa **Fiul Omului trebuie să fie înălțat**. (Citiți Numeri 21:4-9.) Pe când au rătăcit prin pustiu, în drum spre Țara Făgăduinței, copiii lui Israel au căzut în descurajare și și-au pierdut răbdarea, începând să murmure împotriva Domnului. Pentru a-i pedepsi, Domnul a trimis șerpi înveninați împotriva lor și mulți dintre ei au murit. Când supraviețuitorii au strigat către Domnul, cuprinși de pocăință, Domnul i-a spus lui Moise să facă un șarpe de aramă și să-l așeze pe un stâlp. Israelitul mușcat de șarpe care privea spre acest șarpe de aramă era vindecat în chip miraculos.

Isus a citat acest incident din Vechiul Testament pentru a ilustra cum se petrece nașterea din nou. Oamenii au fost mușcați de vipera păcatului, fiind condamnați la moarte veșnică. Șarpele de aramă a fost un tipar sau o imagine a Domnului Isus. Arama semnifică în Biblie judecata. Domnul Isus a fost fără păcat și nu trebuie să fie niciodată judecat, dar El a luat locul nostru și a purtat judecata pe care noi o merităm. Stâlpul reprezintă crucea Golgotei pe care Domnul Isus a fost înălțat. Noi suntem salvați când privim la El, prin credință.

3:15 Mântuitorul a fost făcut păcat pentru noi, El, cel ce n-a cunoscut păcat, pentru ca noi să putem fi făcuți neprihăniți de Dumnezeu în El. **Oricine crede în Domnul Isus Cristos primește viață veșnică**, în dar.

3:16 Acesta este unul din cele mai bine-cunoscute versete din toată Biblia, negreșit pentru faptul că exprimă esența evangheliei, în termeni atât de simpli și concisi. Aici găsim rezumatul învățaturii pe care Domnul Isus i-a dăruit-o lui Nicodim, cu privire la modul în care se primește nașterea din nou. Astfel, citim că **Dumnezeu atât de mult a iubit lumea...** Lumea din acest verset îi cuprinde pe toți oamenii. Dumnezeu nu iubește păcatele oamenilor sau sistemul nedrept și rău care stăpânește peste lume, dar îi iubește pe oamenii din lume și nu dorește ca nici unul din ei să piară.

Caracterul cuprinzător al iubirii Sale este demonstrat de faptul că **L-a dat pe singurul Său Fiu născut**. Dumnezeu nu mai are nici un alt Fiu cum e Domnul Isus. Din nemărginita lui iubire L-a dat El pe unicul Său Fiu pentru omenirea de păcătoși răzvrățiți. Asta *nu* înseamnă că toți oamenii sunt mântuiți. O persoană trebuie să pri-

mească ceea ce a făcut Cristos pentru ea, înainte ca Dumnezeu să-i dea viață veșnică. Prin urmare, au fost adăugate cuvintele: „**pentru ca oricine crede în El să nu piară.**“ Nimeni nu ar trebui să piară. A fost asigurată calea prin care toți pot fi mântuiți, dar mai întâi cineva trebuie să-L recunoască pe Domnul Isus Cristos ca Mântuitor personal al său. De îndată ce el a făcut acest lucru, are **viață** veșnică, încă de acum și de aici. Iată ce spune Boreham în această privință:

Când biserica va ajunge să înțeleagă dragostea cu care a iubit Dumnezeu lumea, nu va mai avea astâmpăr, nu se va mai simți în largul ei, până când toate marile imperii vor fi fost cucerite și fiecare insulă de coral va fi fost căștigată.⁹

3:17 Dumnezeu nu este un dregător crud și aspru, dornic să-Și verse mânia peste omenire. Inima Lui este plină de iubire și tandrețe față de om și El a dat prețul maxim pentru a-i mântui pe oameni. El putea să-L trimită pe Fiul Său în lume ca să condamne lumea, dar El nu a procedat așa. Dimpotrivă, El L-a trimis aici să sufere, să-și verse sângele și să moară pentru ca lumea, prin El, să poată fi mântuită. Lucrarea Domnului Isus Cristos pe cruce a fost de o valoare atât de mare încât toți păcătoșii de pretutindeni ar putea fi salvați, dacă L-ar primi pe El.

3:18 La ora actuală, întreaga omenire este împărțită în două clase: credincioși sau necredincioși. Destinul nostru etern e hotărât de atitudinea pe care o luăm față de Fiul lui Dumnezeu. Cine se încrede în Mântuitorul **nu este condamnat, dar** cine nu se încrede în El este deja condamnat. Domnul Isus a încheiat lucrarea de mântuire iar acum este la latitudinea fiecărui individ de a decide dacă Îl va accepta sau respinge. Groaznic lucru este să respingi un asemenea dar al iubirii. Dacă cineva nu crede în Domnul Isus, Dumnezeu nu mai poate face nimic pentru acea persoană decât s-o condamne.

A crede în **numele** Lui este totuna cu a crede în *El*. În Biblie, numele cuiva reprezintă persoana respectivă. Dacă crezi în **numele** Lui, crezi în El.

3:19 Isus este **lumina** care a venit în **lume**. El a fost Mielul fără pată și fără păcat al lui Dumnezeu. El a murit pentru păcatele întregii lumi. Dar oare Îl iubesc oamenii pentru asta? Nu! Ci mai degrabă Îl

urăsc! Ei preferă păcatele lor, mai degrabă decât să-L aibă pe Isus de Salvator și astfel Îl resping. După cum găngăniile fug care încotro de îndată ce aprindem lumina, tot așa oamenii răi fug de prezența lui Cristos.

3:20 Cei care iubesc păcatul urăsc **lumina**, deoarece ea le scoate la iveală păcătoșenia. Când Isus s-a aflat aici pe pământ, oamenii păcătoși s-au simțit incomozi în prezența Lui, deoarece la lumina sfințeniei Sale, le era descoperită starea groaznică în care se aflau. Cel mai bun mod de a scoate în evidență cât de strâmb este un băț este să-l pui alături de unul drept. Venind în lume ca Omul Desăvârșit, Domnul Isus a dezvăluit, prin comparație cu ei, strâmbătațea tuturor celorlalți oameni.

3:21 Dacă cineva este cu adevărat sincer și cinstit înaintea lui Dumnezeu, el va veni **la lumină**, adică la Domnul Isus și-și va da seama de totala sa nevrednicie și păcătoșenie. Apoi își va pune încrederea în Mântuitorul și va fi născut din nou prin credința în Cristos.

I. Lucrarea lui Ioan Botezătorul în Iudeea (3:22-36)

3:22 Prima parte a acestui capitol a descris mărturia Domnului Isus în orașul Ierusalim. Începând de la acest verset și până la sfârșitul capitolului, Ioan descrie lucrarea lui Cristos în **Iudeea**, unde, negreșit, El a continuat să propovăduiască vestea bună a mântuirii. Pe măsură ce oamenii veneau la lumină, ei erau **botezați**. S-ar părea din acest verset că Isus însuși boteza, dar din Ioan 4:2 reiese că ucenicii îi botezau pe oameni.

3:23 „Ioan“ din acest verset este Ioan Botezătorul, care continua să predice mesajul pocăinței în regiunea Iudeea, botezându-i pe iudeii care erau gata să se pocăiască, pregătindu-se de venirea lui Mesia. **Ioan boteza și el în Enon... pentru că acolo era multă apă.** Asta nu demonstrează concludent că el boteza prin scufundare, dar e foarte probabil că proceda așa. Dacă ar fi botezat prin stropire sau turnare a apei peste cei botezați, atunci nu ar fi avut nevoie de **multă apă**.

3:24 Versetul este explicația continuării lucrării lui Ioan și a răspunsului pe care continuau să-l dea iudeii devotați acestui mesaj. Curând **Ioan** avea să fie **aruncat în închisoare** și decapitat pentru mărturia sa credincioasă. Dar între timp, el continua să-și desfășoare cu conștiinciozitate misiunea.

3:25 Reiese clar din acest verset că **unii din ucenicii lui Ioan** s-au angajat într-o dispută cu iudeii privind procesul purificării. Ce înseamnă acesta? Purificarea de aici se referă, probabil, la botez. Polemica încerca să stabilească dacă botezul lui Ioan era mai bun decât al lui Isus. Care botez avea putere mai mare? Care valora mai mult? Poate că **unii din ucenicii lui Ioan** susțineau, fără prea multă înțelepciune, că nici un botez nu putea fi mai bun decât cel al învățătorului lor. Poate că fariseii au încercat să stârmească gelozia ucenicilor lui Ioan față de Isus și de popularitatea Sa crescândă.

3:26 Ei au venit la Ioan, cerându-i verdictul. Ei păreau a spune: „Dacă botezul tău este mai bun, cum se face că atâția oameni te părăsesc, trecând la Isus?” (Expresia „**Cel care era cu tine dincolo de Iordan**” se referă la Cristos.) Ioan a mărturisit despre Domnul Isus și, ca urmare, a mărturieii sale, mulți din proprii ucenici ai lui Ioan l-au părăsit și au început să meargă după Isus.

3:27 Dacă răspunsul lui Ioan s-a referit la Domnul Isus, asta înseamnă că orice succes de care a avut parte Mântuitorul a constituit un indiciu al aprobării lui Dumnezeu asupra Sa și asupra lucrării Sale. Dacă Ioan s-a referit la el însuși, atunci asta înseamnă că niciodată nu a susținut că el însuși ar fi fost un om mare sau important. El n-a pretins niciodată că botezul lui ar fi superior botezului lui Isus. Tot ce a afirmat el aici a fost că nu avea nici un lucru pe care să nu-l fi primit din cer — afirmație ce ni se potrivește și nouă, tuturor. Nu avem nici un motiv să ne mândrim sau să încercăm să creștem în ochii oamenilor.

3:28 Ioan le-a amintit ucenicilor săi de câte ori a subliniat că nu el este Cristos, ci doar a fost trimis să pregătească calea pentru Mesia. Prin urmare, ce rost are să se certe din pricina lui? De ce să formeze o partidă în jurul lui? Nu el era cel important. Misiunea lui era doar aceea de a le îndrepta oamenilor privirea spre Domnul Isus.

3:29 Domnul Isus Cristos era **mirele**. Ioan Botezătorul nu era decât **prietenul mirelui**, sau „nunul”. **Mireasa** nu aparține prietenului mirelui, ci **mirelui** însuși. Prin urmare, se cuvenea ca oamenii să-L urmeze pe Isus, mai degrabă decât pe Ioan. **Mireasa** se referă aici în general la toți cei ce aveau să devină ucenici ai Domnului Isus. În Vechiul Testament, Israel a fost numit

soția lui Iehova. Mai târziu, în Noul Testament, cei ce sunt membri ai bisericii lui Cristos sunt descriși ca fiind o mireasă. Dar aici în evanghelia lui Ioan, termenul e folosit în sens general, incluzându-i și pe cei care l-au părăsit pe Ioan Botezătorul, când a apărut Mesia. Termenul nu s-a referit nici la Israel, nici la biserică. Ioan nu s-a necăjit pentru că și-a pierdut adepții. Pentru el a fost o mare bucurie să asculte glasul mirelui. El era pe deplin satisfăcut cu faptul că Isus primea toată atenția. Bucuria lui era **împlinită** când Cristos era elogiat și onorat de oameni.

3:30 Întregul scop al misiunii lui Ioan ar putea fi rezumat în versetul acesta. El a muncit fără încetare pentru a îndrepta atenția oamenilor către Domnul și a-i face să-și dea seama de adevărata Lui valoare. Procedând astfel, Ioan și-a dat seama că el trebuie să treacă pe planul doi. Este un act de nesupunere și lipsă de loialitate ca un slujitor al lui Cristos să încerce să atragă atenția oamenilor către el însuși.

Observați cele trei imperative din capitolul acesta, reprezentate prin cuvântul „trebuie”: pentru *păcătos* (3:7); pentru *Mântuitorul* (3:14); și pentru *Sfânt* (3:30).

3:31 Isus este **Cel care vine de sus și este deasupra tuturor**. Această afirmație are menirea de a arăta originea Sa cerească și suprema poziție pe care o are. Pentru a demonstra propria sa inferioritate, Ioan Botezătorul a afirmat că el însuși era de pe pământ și pământesc, vorbind ca de pe pământ. Cu alte cuvinte, în ce privește nașterea sa, el s-a născut din părinți umani, fiind doar om. El nu deținea nici un rang cereșc și nu putea vorbi cu aceeași autoritate cu care vorbea Fiul lui Dumnezeu. El era inferior Domnului Isus pentru că **Cel ce vine de sus este deasupra tuturor**. Cristos este Suveranul suprem al întregului univers. Prin urmare se cuvine ca oamenii să-L urmeze pe El, mai degrabă decât pe solul Lui.

3:32 Dar când vorbea Domnul Isus, El vorbea cu autoritate. El le spunea oamenilor ceea ce a văzut și a auzit El. Nu exista aici posibilitate de eroare sau înșelăciune. Totuși, ciudat este că **nimeni nu primește mărturia Lui**. Cuvântul **nimeni** nu trebuie luat în sens absolut. Există indivizi care acceptă cuvintele Domnului Isus. Totuși Ioan privea omenirea în general și afirma că învățăturile Mântuitorului au fost respinse de marea majoritate a oamenilor. Isus a fost

Cel care a venit din cer, dar un număr relativ mic de oameni au fost dispuși să asculte de El.

3:33 Versetul 33 îi descrie pe acei puțini la număr care au acceptat cuvintele Domnului, ca fiind înseși cuvintele lui Dumnezeu. Prin această acceptare, ei **au adevărit că Dumnezeu este adevărat**. Tot așa este și astăzi. Când oamenii acceptă mesajul evangheliei, ei trec de partea lui Dumnezeu, situându-se împotriva lor înșiși și a restului omenirii. Ei își dau seama că dacă **Dumnezeu** a spus ceva, atunci trebuie să fie **adevărat**. Observați cât de clar expune versetul 33 dumnezeirea lui Cristos. Aici ni se spune că oricine crede **mărturia** lui Cristos recunoaște **că Dumnezeu este adevărat**. Adică mărturia lui Cristos este mărturia lui *Dumnezeu* și a o primi pe una înseamnă a o primi și pe cealaltă.

3:34 Isus era Cel pe care **Dumnezeu L-a trimis**. El rostea **cuvintele lui Dumnezeu**. În sprijinul acestor cuvinte, Ioan a afirmat că **Dumnezeu nu dă Duhul cu măsură**. Cristos a fost uns de Duhul Sfânt al lui Dumnezeu într-o manieră și într-o măsură care nu sunt valabile în cazul nici unei alte persoane. Alții au fost conștienți de ajutorul Duhului Sfânt în lucrarea lor, dar nici o altă persoană nu a avut o misiune atât de plină de Duhul ca Fiul lui Dumnezeu. Profetii au primit o relevanță parțială de la Dumnezeu dar „Duhul a relevat în și prin Cristos însăși înțelepciunea, însăși inima lui Dumnezeu către om, în toată nemărginita ei dragoste.”

3:35 Aici apare una din cele șapte afirmații din evanghelia lui Ioan unde ni se spune că **Tatăl îl iubește pe Fiul**. Aici ni se spune că dragostea aceasta se manifestă prin faptul că Dumnezeu I-a dat stăpânire asupra **tuturor lucrurilor**. Printre lucrurile asupra cărora Mântuitorul are control deplin sunt și destinele oamenilor, așa cum se arată în versetul 36.

3:36 Dumnezeu I-a dat lui Cristos puterea de a acorda **viață veșnică** tuturor celor care cred în El. Acesta este unul din cele mai clare versete din toată Biblia care arată cum poate fi mântuit cineva, anume *pur și simplu crezând în Fiul*. Citind acest verset, trebuie să ne dăm seama că Cel ce vorbește aici este chiar Dumnezeu. El face o promisiune ce nu poate fi călcată niciodată. El spune, limpede și precis, că oricine **crede în Fiul Său are viața veșnică**. A accepta această făgăduință nu este un salt în gol, ci

înseamnă pur și simplu să crezi un lucru care nu poate fi neadevărat. Cei care nu ascultă de **Fiul lui Dumnezeu nu vor vedea viața, ci mânia lui Dumnezeu rămâne peste ei deja**. Din acest verset deducem că destinul nostru etern depinde de ceea ce facem cu **Fiul** lui Dumnezeu. Dacă **Îl primim, Dumnezeu ne dă viața veșnică în dar**. Dacă-L respingem, nu vom beneficia niciodată de **viața veșnică**. Mai mult, **mânia** lui Dumnezeu deja planează asupra noastră, gata să cadă peste noi în orice clipă.

Observați că nu găsim nimic despre păzirea legii în acest verset, nimic despre conformarea la Regula de Aur, sau mersul la biserică, sau nevoia de a face fapte cât mai bune sau de a ajunge în cer prin eforturile noastre proprii.

J. Convertirea unei femei din Samaria (4:1-30)

4:1, 2 Fariseii auziseră că **Isus boteza mai mulți ucenici decât Ioan** și că popularitatea lui Ioan se afla într-un vădit declin. Poate că ei au profitat de acest fapt pentru a stârni sentimente de gelozie și discordie în rândurile ucenicilor lui Ioan și ai Domnului Isus. În realitate, **Isus însuși nu efectua actul botezului**, ci acesta era îndeplinit de **ucenicii Săi**. Dar oamenii erau botezați ca adepți sau ucenici ai Domnului.

4:3 Părăsind **Iudeea** și îndreptându-se spre **Galileea**, Isus îi împiedica astfel pe farisei să-și ducă la îndeplinire planurile lor de a produce dezbinare. Mai găsim însă și un alt fapt semnificativ în acest verset. **Iudeea** era sediul stabilimentului religios al iudeilor, pe când **Galileea** avea reputația de a fi o regiune a neamurilor. Domnul Isus Și-a dat seama că liderii religioși deja L-au respins pe El și mărturia Lui, și astfel în acest punct El se îndreaptă către Neamuri, aducându-le acestora mesajul mântuirii.

4:4 **Samaria** se afla pe ruta directă ce făcea legătura între Iudeea și Galileea. Dar puțin iudei urmau acest traseu direct. Regiunea Samariei era atât de disprețuită de iudei încât ei adesea parcurgeau un drum ocolit prin Perea, când voiau să meargă spre nord, în Galileea. Astfel când se spune în text că **Isus trebuia să treacă prin Samaria**, ideea care se desprinde nu e aceea a unei necesități ivite din considerente geografice, ci, mai degrabă, pornește de la faptul că acolo, în **Samaria**, era un suflet care avea nevoie de ajutorul lui Isus.

4:5 În drum spre **Samaria**, Domnul Isus

a ajuns într-un sat numit **Sihar**. Nu departe de acel sat era **ogorul pe care Iacob îl dăduse fiului său Iosif** (Gen. 48:22). În timp ce Isus străbătea acest ținut, toate scenele din istoria acestor meleaguri erau vii în mintea Sa.

4:6 Acolo se afla un pârâu numit **fântâna lui Iacob**. Această fântână străveche mai poate fi văzută și azi de turiști și de cei ce se abat prin partea locului, fiind una din puținele situri biblice a căror identificare e certă astăzi.

Era cam pe la amiază (ora iudaică) sau 6 după masă (ora romană), când Isus a ajuns la fântână. Isus era obosit de călătorie și astfel S-a așezat lângă fântână. Deși Isus este Dumnezeu Fiul, El mai este și Om. Deși ca Dumnezeu El nu putea obosi niciodată, ca Om El a obosit. Ne vine greu să pricepem aceste lucruri. Dar Persoana Domnului Isus Cristos nu va putea fi niciodată înțeleasă pe deplin de mintea nici unui muritor de rând. Adevărul potrivit căruia Dumnezeu a putut să se coboare pe pământ și să trăiască alături de noi, ca Om, este o taină ce depășește înțelegerea noastră.

4:7 Cum stătea Domnul Isus lângă fântână, **a venit o femeie** din sat ca să **scoată apă**. Dacă era pe la amiază, cum susțin cercetătorii, atunci acesta era un moment foarte neobișnuit ca femeile să se ducă la fântână după apă, căci era punctul cel mai fierbinte al zilei. Dar femeia aceasta era o păcătoasă imorală, care a ales anume acest moment al zilei fiindcă îi era rușine să nu se întâlnească cu alte femei, dacă ar fi venit la altă oră. Desigur, Domnul Isus a știut dinainte că ea va fi la fântână la aceaștă oră. El știa că sufletul ei avea nevoie de ajutor și astfel S-a hotărât s-o întâlnească și s-o salveze de viața ei păcătoasă.

În pasajul acesta, Îl vedem la lucru pe Maestrul Câștigător de suflete și bine am face dacă am studia metodele folosite de El pentru a o face pe această femeie conștientă de nevoia ei și pentru a-i oferi rezolvarea problemelor ei. Domnul nostru i-a vorbit femeii doar de șapte ori. Femeia a vorbit și ea de șapte ori — de șase ori Domnului și o dată oamenilor cetății. Poate dacă și noi l-am vorbi Domnului cât i-a vorbit ea, am raporta succesul de care s-a bucurat mărturia ei când le-a vorbit oamenilor cetății. Isus a deschis discuția, rugând-o să-i facă un serviciu. Obosit de pe drum, El îi spune: „**Dă-Mi să beau**“.

4:8 Versetul 8 explică de ce, din punct

de vedere omenesc, a trebuit Domnul să-i ceară de băut. **Ucenicii se duseseră în cetate să cumpere de mâncare**. De obicei ei aveau la ei găleți pentru scos apa din fântână, dar acum le luaseră cu ei, în Sihar. Astfel, după toate aparențele, Domnul nu avea nici un mijloc de a scoate apă din fântână.

4:9 Femeia a recunoscut că Isus e **iudeu** și s-a mirat că El stă de vorbă cu o **samariteancă** cum este ea. Samaritenii pretindeau că descind din Iacob și se considerau adevărați israeliți. În realitate, ei aveau o descendență mixtă, parte iudei, parte păgâni. Muntele Gherizim fusese adoptat de ei ca loc oficial de închinăciune. Muntele acesta din Samaria putea fi văzut ușor de Isus și de samariteancă, pe când stăteau ei de vorbă. Iudeii aveau o antipatie pronunțată față de samariteni, pe care-i considerau metiși. De aceea i-a spus femeia Domnului Isus: **Cum, Tu, iudeu fiind, ceri să bei de la mine, samariteancă?**“ Ea nu-și dădea seama că Cel cu care vorbea era propriul ei Creator și că dragostea Lui depășea orice bariere meschine ridicate de oameni.

4:10, 11 Rugând-o să-I facă un serviciu, Domnul i-a trezit interesul și curiozitatea. Dar Domnul nu se oprește aici, ci o uimește și mai mult pe femeie, când afirmă că este deopotrivă Dumnezeu și Om. El era, mai întâi de toate, **darul lui Dumnezeu** — Cel pe care **Dumnezeu** L-a dat să fie Mântuitorul lumii, Singurul Lui Fiu născut. Dar El era și Om — Cel care, fiind obosit de pe drum, i-a cerut să bea. Cu alte cuvinte, dacă ea și-ar fi dat seama că Cel cu care stătea de vorbă este Dumnezeu manifestat în trup, ea ar fi fost aceea care ar fi **cerut de la El** o binecuvântare și **El i-ar fi dat apă vie**. Femeia nu se gândea decât la apă în sens *literal*, apă pe care credea că n-o poate obține fără utilajul necesar. Ea a fost total neputincioasă de a-L recunoaște pe Domnul sau a-l înțelege cuvintele.

4:12 Confuzia ei s-a adâncit când s-a gândit la patriarhul **Iacob**, care dăruise această **fântână**. El însuși se folosise de această fântână, precum și **fiii lui și vitele lui**. Dar iată că după multe veacuri apare un călător obosit care cere să l se dea să bea din fântâna lui Iacob și Ce pretinde, totuși, că este capabil să dăruiască ceva mai bun decât apa pe care o furnizase Iacob. Dacă dispune de ceva mai bun, cum se face atunci că cere să l se dea apă din fântâna lui Iacob?

4:13 Și astfel Domnul începe să explice deosebirea dintre apa literală a fântânii lui Iacob și apa pe care o dăruiește El. **Oricine** bea din apa fizică **va înseta din nou**. Negreșit samariteanca a înțeles această afirmație, căci venise zi de zi să scoată apă din fântână, fără ca nevoia ei să fie stâmpărată definitiv. Tot așa este cu toate fântânile din lume. Oamenii caută plăceri și satisfacții în lucrurile pământești, dar aceste lucruri nu sunt în stare să stâmpere setea din inima omului. După cum s-a exprimat Augustin în ale sale *Mărturisiri*: „O, Doamne, ne-ai creat pentru Tine și inimile noastre nu-și găsesec odihna până nu se odihnesc în Tine.”

4:14 **Apa** pe care o dăruiește Isus stâmpără pe deplin setea. **Oricine bea** din binecuvântările și îndurările lui Cristos **nu va mai înseta niciodată**. Binecuvântările Lui nu numai că umplu inima, ci o fac să se reverse deplină ce va fi. Binecuvântările acestea sunt ca o **fântână** plină până la refuz, care mereu se revarsă peste margini, nu numai în viața aceasta, ci și în veșnicie. Expresia **un izvor de apă, țâșnind în viața veșnică** înseamnă că beneficiile **apei** pe care o dăruiește Cristos nu se mărginesc la viața aceasta, ci vor continua la nesfârșit. Este un contrast cât se poate de izbitor. Tot ce ar putea să ne ofere pământul acesta nu va fi suficient pentru a umple inima omească. Dar binecuvântările pe care le pune Cristos la dispoziție nu numai că umplu inima, ci sunt atât de mari încât nu pot fi cuprinse de nici o inimă omească.

Lumea toată nu-i de-ajuns

Să umple cele trei colțuri ale inimii;

Doru ei tot nu-l va putea stâmpăra.

Doar Sfânta Treime, ce a creat-o,

Putea-va umple inimia triunghiulară a omului.

— *George Herbert*

Plăcerile acestei lumi durează doar câțiva ani din viață, dar desfătările pe care le oferă Cristos nu se termină, ele continuând **în viața veșnică**.

4:15 Când a auzit femeia despre această apă minunată, imediat a dorit să aibă parte de ea, continuând însă că creadă că este vorba de apă în sens *fizic*. Ea s-a bucurat la gândul că nu va mai trebui să vină zilnic să scoată apă din fântână și s-o ducă acasă, în vasul greu purtat pe cap. Ea nu și-a dat seama că apa la care s-a referit Domnul Isus era spirituală, însemnând toate binecu-

vântările de care are parte un suflet omenesc prin credința în El.

4:16 În acest punct intervine o schimbare bruscă. Ea tocmai ceruse să i se dea această apă, când Domnul Isus îi spune să se **ducă** și să-l **cheme pe soțul** ei. De ce? Pentru că înainte ca această femeie să poată fi mântuită, era nevoie ca ea să recunoască faptul că e păcătoasă. Ea trebuia să vină la Cristos cu pocăință adevărată, mărturisindu-și vinovăția și rușinea. Domnul Isus știa totul despre viața de păcat pe care o trăise ea și avea s-o conducă, pas cu pas, la recunoașterea proprie a acestei situații.

Numai cei care ajung să-și dea seama că sunt pierduți pot fi mântuiți. Toți oamenii sunt pierduți, dar nu toți sunt gata s-o recunoască. Când căutăm să-i conducem pe oameni la Cristos, să nu evităm niciodată chestiunea păcatului. Oamenii trebuie confrunțați cu faptul că sunt morți în păcatele și fărădelegile lor, că au nevoie de un Mântuitor și că nu se pot salva singuri, că Isus este Mântuitorul de care au trebuință și că El îi va mântui, dacă se vor pocăi de păcatele lor și-și vor pune încrederea în El.

4:17 La început **femeia** a încercat să ascundă adevărul, fără ca prin aceasta să mintă, spunând: „**N-am soț**”. Poate că, în sens strict juridic, afirmația ei era adevărată. Dar scopul ei evident era de a ascunde faptul că exact atunci trăia în păcat, cu un bărbat care nu-i era soț:

Ea discută pe larg despre religie, se aventurează în teologie, recurge chiar la puțină ironie, se pretinde șocată — cu alte cuvinte, face totul pentru a-L împiedica pe Cristos să vadă un suflet ce fugea de el însuși (*Daily Notes of the Scripture Union*).

Domnul Isus, fiind Dumnezeu, știa, desigur, toate acestea. Prin urmare, El îi spune: „**Bine ai zis că n-ai soț**”. Pe alți oameni poate a reușit să-i păcălească, dar pe acest Om nu-L putea păcăli, căci El știa totul despre ea.

4:18 Domnul nu a profitat niciodată de cunoștința deplină pe care o avea, cu privire la toate lucrurile, pentru a da în vileag, fără rost, fapte rușinoase despre cineva sau ca să pună într-o situație penibilă acea persoană. Aici însă El folosește metoda dezvăluirii trecutului, cu scopul de a izbăvi această persoană de robia păcatului. Ce șocată trebuie să fi fost femeia când i s-a derulat înaintea ochilor tot trecutul ei! Ea avusese

cinci soți iar bărbatul cu care trăia acum nu era **soțul** ei.

Există unele deosebiri de vederi în privința acestui verset. Unii susțin că cei cinci soți anteriori pe care îi avusese femeia fie decedaseră, fie o părăsiseră, și că nu fusese nimic păcătos în relația ei cu aceștia. Indiferent dacă această afirmație este adevărată sau nu, din ultima parte a versetului 18 reiese clar că femeia era adulteră. „**Acela pe care-l ai acum nu este soțul tău.**” Aici este punctul de greutate. Femeia era o păcătoasă și până când nu era dispusă să recunoască acest lucru, Domnul nu putea să o binecuvânteze cu apă vie.

4:19 Când trecutul ei a fost astfel dat în vileag, **femeia** și-a dat seama că Cel care vorbește cu ea nu este o persoană ca oricare altele. Totuși ea încă nu a realizat că Cel care stătea de vorbă cu ea era chiar Dumnezeu, ci, în concepția ei limitată, a conchis că Domnul Isus trebuie să fie vreun **profet**, adică un purtător de cuvânt al lui Dumnezeu.

4:20 Se pare că în acest punct femeia a ajuns să fie convinsă de păcătoșenia ei, a devenit conștientă și s-a simțit muștrată pentru păcatele pe care le-a comis și astfel ea încearcă să schimbe subiectul conversației, trecând la întrebarea privitoare la locul unde ar trebui să se facă închinarea. Negreșit când a făcut afirmația: „**Părinții noștri s-au închinat pe muntele acesta...**”, a arătat spre Muntele Gherizim, din apropiere. Apoi i-a amintit Domnului (inutil) că **iudeii** considerau **Ierusalimul** ca loc adecvat **unde trebuie să se închine oamenii.**

4:21 Isus nu a evitat remarca ei, ci a profitat de ea pentru a-i împărtăși alte adevăruri spirituale, spunându-i că va veni vremea când nici Muntele Gherizim, nici Ierusalimul nu vor fi locurile adevărate ale închinării. În Vechiul Testament, Ierusalimul a fost rânduit de Dumnezeu ca cetate în care să I se aducă închinare. Templul din Ierusalim a fost locuința lui Dumnezeu iar iudeii pioși veneau la Ierusalim cu jertfele și ofrandele lor. Desigur, în epoca evanghelică, situația s-a schimbat. Dumnezeu nu mai are, în prezent, un loc anumit în care trebuie să se afle oamenii pentru a I se închina. Domnul a explicat acest lucru mai pe larg în versetele următoare.

4:22 Când Domnul a spus: „**Voi vă închinați la ce nu cunoașteți**”, El a condamnat modul în care se închinau samaritenii. Cât de diferită este această poziție de

aceea a învățătorilor religioși din zilele noastre, care susțin că toate religiile sunt bune și că toate duc, în cele din urmă, în cer! Domnul Isus a informat-o pe femeia aceasta că închinăciunea samaritenilor nu era autorizată și nu era aprobată de Dumnezeu, ci fusese inventată de om, fiind perpetuată fără să aibă avizul Cuvântului lui Dumnezeu. Nu tot așa a fost cu închinarea iudeilor, pe care Dumnezeu i-a pus deoparte, alegându-i să-I fie poporul Său ales pe pământ. Lor Dumnezeu le dăduse instrucțiuni complete cu privire la modul în care trebuiau să I se închine.

Spunând că „**Mântuirea vine de la iudei**”, Domnul a propovăduit învățătura potrivit căreia iudeii fuseseră desemnați de Dumnezeu să-I fie soli și lor li se încredințaseră Scripturile. Tot așa, prin poporul iudeu a venit Mesia, căci s-a născut dintr-o mamă iudaică.

4:23 Apoi Isus a înștiințat-o pe femeie cu privire la faptul că, odată cu venirea Sa, Dumnezeu nu mai avea un loc anumit pe pământ, de unde să se facă închinarea. Acum cei care cred în Domnul Isus I se pot închina lui Dumnezeu în orice timp și în orice loc. Adevărata închinare înseamnă că un credincios pătrunde în prezența lui Dumnezeu prin credință și *acolo* Îi aduce laudă și închinăciune. Indiferent unde s-ar afla trupul credinciosului — în intimitatea locuinței sale, sau în închisoare, sau pe câmp, prin credință, duhul lui se poate apropia de Dumnezeu, în sanctuarul Său cresc. Isus i-a făcut cunoscut femeii că de acum închinătorii adevărați se vor închina **Tatălui în duh și adevăr.** Iudeii reduseseră închinarea la un set de forme și ceremonii. Ei concepeau religia drept o aderare la litera legii, o îndeplinire formală a unor ritualuri, crezând că astfel se închină Tatălui. Dar închinarea lor nu era făcută în duh. Era exterioară, nu interioară. Deși poate că cu trupul se aplecau până la pământ, inima lor nu era pusă în ordine înaintea lui Dumnezeu. Poate că îi asupreau pe săraci sau erau necinstiți în tranzacțiile lor.

Pe de altă parte, samaritenii aveau o formă de închinăciune, dar falsă, fiind lipsită de autoritate scripturală. Ei își croiseră propria lor religie, perpetuând acum rânduieli inventate de ei înșiși. Astfel, când Domnul a spus că închinarea trebuie să se facă **în duh și adevăr**, El i-a muștrătat atât pe samariteni, cât și pe iudei. În același timp El îi informa însă că prin venirea Sa oame-

nii puteau să se apropie acum de Dumnezeu prin El, în cadrul unei închinări adevărate și sincere. Fiți atenți! **Tatăl caută astfel de adoratori.** Da, El așteaptă adorație din partea copiilor Săi. Oare din partea mea are Dumnezeu parte de adorație?

4:24 Dumnezeu este Duh constituie o definiție a ființei lui Dumnezeu. El nu este doar om, supus tuturor slăbiciunilor și limitărilor ce caracterizează omenirea, după cum El nu este mărginit de timp și spațiu. El este o Persoană nevăzută, prezentă în orice loc, în orice timp, atotștiitoare și atotputernică. El este desăvârșit în toate căile Sale. Prin urmare, **cei ce I se închină trebuie să I se închine în duh și adevăr.** Nu trebuie să existe prefăcătoria sau fărânicie, nici pretenția de a fi religios, când, în realitate, viața cuiva este coruptă. Tot așa, nimeni nu trebuie să creadă că dacă a îndeplinit o serie de ritualuri, prin aceasta va câștiga bunăvoința lui Dumnezeu. Chiar dacă Dumnezeu a rânduit acele ritualuri, El insistă ca omul să se apropie de El cu o inimă zdrobită și căită. Întâlnim încă două imperative în capitolul acesta — „trebuie“ cu referire la câștigătorul de suflete (4:4) și „trebuie“ referitor la închinător (4:24).

4:25 Ascultându-L pe Domnul, gândurile samaritencei au fost îndreptate spre **Mesia** Cel care trebuia să vină. Duhul Sfânt al lui Dumnezeu stărnise în ea dorința ca **Mesia** să vină. Ea a exprimat încrederea că atunci când va veni Mesia, îi va învăța **toate lucrurile.** Prin această afirmație, ea a demonstrat o înțelegere foarte clară a unuia din scopurile majore ale venirii lui Cristos.

Enunțul: „**Mesia, care Se numește Cristos**“ este pur și simplu o explicație a faptului că aceste două cuvinte au unu și același înțeles. **Mesia** înseamnă în ebraică Unsul lui Dumnezeu iar **Cristos** este traducerea în greacă a acestui termen.

4:26 În realitate, textual, Isus i-a spus femeii: „**Eu care-ți vorbesc sunt.**“ Cuvântul **Cel**, care apare în multe traduceri, nu face parte din textul original. Deși adăugarea pronumelui **Cel** facilitează înțelegerea textului, cuvintele rostite de Isus, așa cum apar în textul original, au o profundă semnificație. Astfel, când spune El „**Eu sunt**“, recurge la unul din Numele prin care Se definește Dumnezeu în Vechiul Testament. El a spus: „**EU SUNT** îți vorbește“. Cu alte cuvinte: „Iehova este Cel care îți vorbește.“ El îi aducea astfel la cunoștință adevărul uluitor că Cel care îi vorbea era chiar Dum-

nezeu! Iehova din Vechiul Testament este Isus din Noul Testament.

4:27 Când **ucenicii** s-au întors de la Sihar, L-au găsit pe Isus stând de vorbă cu această **femeie** și s-au mirat, întrucât era samariteancă. De asemenea, e posibil ca ei să-și fi dat seama că este o femeie păcătoasă. **Totuși nici unul** nu L-a întrebat pe Domnul ce aștepta de la această femeie sau **de ce** vorbea cu ea. Bine a spus autorul acestor rânduri: „Ucenicii se miră că El stă de vorbă cu această femeie, dar mai bine s-ar fi mirat că stă de vorbă cu ei!“

4:28 Atunci femeia și-a lăsat găleata! Acest obiect a simbolizat diversele lucruri din viața ei la care a recurs pentru a-și satisface năzuințele ei cele mai profunde. Numai că toate au dat greș. Acum însă, după ce L-a găsit pe Domnul Isus, nu mai avea nevoie de lucrurile care fuseseră atât de importante în viața ei.

Ea nu numai că a părăsit găleata, dar s-a întors în cetate. Ori de câte ori este mântuit cineva, se va gândi imediat la alții care au nevoie de apa vieții. J. Hudson Taylor a spus: „Unii sunt geloși pentru faptul că sunt succesorii apostolilor. Eu mai degrabă prefer să fiu succesor al samaritencei, care, pe când ei se duseseră după alimente, a uitat de găleata ei, datorită râvnei ei de a câștiga suflete pentru Cristos.“

4:29, 30 Mărturia ei a fost simplă, dar eficace. Ea i-a invitat pe toți locuitorii orașului să vină și să-L vadă pe Omnul care i-a spus toate lucrurile pe care le-a făcut ea vreodată. De asemenea, le-a trezit în inimă speranța că acest Om ar putea fi Mesia. În ce o privea pe ea, nu mai era nici o îndoială, deoarece El deja i se prezentase ca fiind Cristosul. Dar ea a lăsat să se înfripeze această întrebare în mintea lor, pentru ca ei înșiși să se ducă la Isus și să afle ei singuri că El este Cristosul. Fără îndoială, această femeie era binecunoscută în localitate, pentru păcatul și rușinea ei. Ce șocați trebuie să fi fost locuitorii s-o vadă acum în public, mărturisindu-L pe față pe Domnul Isus Cristos! Mărturia femeii a fost eficace. Oamenii din partea locului au încetat lucrul, plecând de acasă pentru a-L găsi pe Isus.

K. Fiul Își găsește toată desfătarea în a împlini voia Tatălui Său (4:31-38)

4:31 După ce s-au întors **ucenicii** cu alimentele, L-au îndemnat pe Domnul să **mănânce.** Se pare că ei nu și-au dat seama ce evenimente cruciale au avut loc acolo. În

acest moment istoric, când o cetate din Samaria făcea cunoștință cu Domnul Slavei, gândurile lor rămăneau absorbite de viața cotidiană, de hrană și de trupurile lor.

4:32 Domnul Isus găsisese hrană și sprijin în câștigarea de închinători pentru Tatăl Lui. Pe lângă bucuria imensă a acestui act, hrănirea fizică pălea cu totul. Noi obținem de la această viață exact lucrurile pe care le urmărim. Ucenicii s-au dus în cetate, să caute de-ale mâncării, întorcându-se apoi cu această hrană. Domnul era însă interesat în câștigarea de suflete. El dorea să-i salveze pe oameni de păcatele lor și să le dea apa vieții veșnice. Și El a găsit ceea ce a căutat. Dar noi ce căutăm?

4:33 Datorită concepției lor limitate la cele pământești, **ucenicii** nu au înțeles sensul cuvintelor rostite de Domnul. Ei nu au apreciat faptul că „bucuria și fericirea pe care le aduce succesul spiritual îi poate ridica pe oameni, temporar, deasupra nevoilor lor trupești, înlocuind foamea și setea după cele pământești.“ Prin urmare, ei au concluzionat că negreșit cineva a venit în absența lor și l-a adus Domnului Isus de mâncare.

4:34 Din nou, **Isus** a încercat să le distragă atenția de la cele materiale, îndreptând-o spre cele spirituale. Hrana Lui era să facă voia lui Dumnezeu și să aducă la îndeplinire lucrarea încredințată de Dumnezeu. Asta nu înseamnă că Domnul Isus a refuzat să mănânce hrana fizică, ci, mai degrabă, că scopul primordial în viața Lui nu era acela de a se ocupa de nevoile trupului Său, ci de a face voia lui Dumnezeu.

4:35 Poate că ucenicii discutaseră între ei despre secerișul care se apropia sau poate că „**Patru luni** între vremea semănatului și **seceriș**“ era doar o zicală a evreilor. În orice caz, Domnul Isus s-a folosit din nou de **seceriș**, deci de o realitate fizică, pentru a-i învăța o lecție spirituală. Ucenicii nu trebuiau să privească secerișul ca pe un eveniment îndepărtat în timp. Ei nu-și puteau permite să irosească timpul, gândindu-se la hrană și îmbrăcăminte, ca și când lucrarea lui Dumnezeu ar putea suferi amânare. Ei trebuiau să-și dea seama că **holdele** sunt deja **albe... gata pentru seceriș**. Desigur, **holdele** de aici se referă la lume. Chiar pe când rostea aceste cuvinte, Domnul se afla în mijlocul unei holde, alcătuită din sufletele samaritenilor din partea locului. El le spunea ucenicilor că în fața lor se așternea lucrarea de câștigare de

suflete și că nu mai trebuie să zăbovească, ci să se apuce numaidecât de lucru.

Tot așa și astăzi Domnul ne spune nouă, credincioșilor: „**Ridicați-vă ochii și priviți holdele!**“ În timp ce medităm la nevoile acute cu care este confruntată lumea, Domnul ne va pune pe inimă dorința de a câștiga sufletele pierdute din jurul nostru, fiind apoi de datoria noastră de a ne duce, în numele Lui, pentru a culege snopii de roade coapte.

4:36 Domnul Isus i-a instruit apoi pe ucenici cu privire la lucrarea la care i-a chemat. El i-a ales să fie secerători. Ei vor avea parte nu numai de **plată** în viața de acum, ci vor strânge **roadă** pentru întreaga veșnicie. Slujirea lui Cristos ne aduce multe răsplăți, încă de pe acum. Dar într-o bună zi, secerătorii vor avea parte de bucuria și mai mare de a vedea în cer sufletele ajunse acolo prin râvna și credințioșia lor, în vestirea mesajului evangheliei.

Versetul 36 nu ne învață că cineva poate câștiga viața veșnică dacă va seceră cu credințioșie, ci, mai degrabă, ne spune că **roadă** acelei lucrări va dăinui, mergând până în veșnicie.

În cer, atât semănătorul, cât și secerătorul se vor **bucura împreună**. În viața pământească, ogorul trebuie să fie pregătit mai întâi pentru însămânțat. Apoi urmează semănatul și după aceea vine secerișul. Tot așa e și în viața spirituală. Mai întâi, mesajul trebuie vestit, apoi trebuie udat, cu lacrimile rugăciunii. Dar când vine vremea secerișului, toți cei ce au contribuit la această lucrare se vor **bucura împreună**.

4:37 În această **privință** Domnul a văzut împlinirea **zicalei** curente în vremea aceea: „**Unul seamănă și altul seceră**.“ Unii creștini sunt chemați să predice evanghelia ani de zile, fără să vadă prea multă roadă, în pofida tuturor strădaniilor lor. Apoi, după ce au trudit atâția ani, vin alții și culeg roadele, aducând multe suflete la Domnul.

4:38 Isus și-a trimis ucenicii în zone ce fuseseră deja pregătite de alții. De-a lungul întregii perioade a Vechiului Testament, profeții preziseseră venirea erei evangheliei și a lui Mesia. Apoi a venit Ioan Botezătorul, ca premergător al Domnului, căutând să pregătească inimile oamenilor pentru a-L primi pe El. Domnul însuși semănase sămânța în Samaria și pregătise secerișul pentru secerători. Acum ucenicii erau gata de a intra în lan și a începe să seceră. Dar

Domnul voia ca ei să-și dea seama că, deși vor avea parte de bucuria de a vedea atâtea suflete întorcându-se la Cristos, nu trebuiau să uite că ei intrau în **munca** altor oameni.

Foarte puține suflete sunt mântuite doar prin lucrarea unui singure persoane. Majoritatea oamenilor au auzit evanghelia de multe ori înainte de a-L primi pe Mântuitorul. Prin urmare, cel care are privilegiul de a efectua lucrarea finală de a conduce acest suflet la Cristos nu trebuie să se înalțe pe sine, ca și când ar fi singurul instrument de care S-a folosit Dumnezeu în această lucrare minunată.

L. Mulți samariteni cred în Isus (4:39-42)

4:39 Ca urmare a mărturiei simple dar convingătoare a samaritencei, **mulți** din concetățenii ei au **crezut** în Domnul Isus. Ea nu a spus decât atât: „**Mi-a spus tot ce am făcut**“, dar asta a fost de ajuns pentru a-i aduce pe alții la Mântuitorul. Asta ar trebuie să constituie un imbold pentru noi, să fim niște martori simpli, curajoși și direcți în mărturia pe care o aducem oamenilor despre Cristos.

4:40 Samaritenii I-au făcut Domnului Isus o primire cu totul diferită de cea pe care I-au acordat-o iudeii. **Samaritenii** păreau pătrunși de un sentiment de profundă apreciere față de această Persoană minunată, pe care au rugat-o să rămână cu ei. Domnul a dat curs invitației lor, rămânând acolo două zile. Gândiți-vă ce privilegiu nemaipomenit a avut cetatea Sihar, să-L găzduiască pe Domnul vieții și al slavei cu acea ocazie!

4:41, 42 Nici o convertire nu seamănă cu cealaltă. Unii au crezut datorită mărturiei aduse de samariteancă. **Mult mai mulți au crezut în El datorită** cuvintelor pe care le-a rostit chiar Domnul Isus Cristos. Ce minunat este să-i auzim pe acești samariteni dând o mărturie atât de clară despre Mântuitorul! În mintea lor nu mai era nici o îndoială. Ei aveau siguranța deplină a mântuirii, nu doar pe temeiul spuselor unei femei, ci pe cuvintele rostite chiar de Domnul Isus. După ce **L-au auzit pe El** și au crezut în cuvintele Sale, samaritenii au ajuns să cunoască **că acesta este în adevăr Cristosul**,¹⁰ Mântuitorul lumii. Numai Duhul Sfânt le putea dărui această cunoaștere profund spirituală. După câte se pare, iudeii credeau că Mesia va fi în exclusivitate al lor. Dar samaritenii și-au dat seama

că binefacerile misiunii lui Cristos vor străbate toate hotarele lumii.

M. Al doilea semn: vindecarea unui nobil (4:43-54)

4:43, 44 După aceste două zile pe care le-a petrecut în mijlocul samaritenilor, Domnul Își îndreaptă acum pașii spre **Galileea**, regiune situată în nord. Versetul 44 pare să ne confrunte cu o dificultate, deoarece se afirmă că motivul deplasării Mântuitorului din Samaria spre Galileea a fost faptul că **un proroc nu este prețuit în patria sa**. Dar Galileea era patria Sa, deoarece cetatea Nazaret era situată în acest ținut. Poate că versetul acesta se referă la faptul că Isus s-a dus în altă parte din Galileea, nu neapărat la Nazaret. În orice caz, afirmația rămâne valabilă, că de obicei o persoană nu este apreciată în orașul său de baștină atât de mult ca în alte părți, deoarece rudele și prietenii acelei persoane o vor privi prin prisma „tinerelului“ care a locuit printre ei, fiind doar „unul de-al casei“. E cert că Domnul Isus nu a fost apreciat de ai Săi așa cum s-ar fi cuvenit.

4:45 Când Domnul S-a întors în Galileea, a avut parte de o primire favorabilă, deoarece oamenii îi văzuseră **toate lucrurile** pe care le făcuse El la **Ierusalim în timpul sărbătorii**. Evident, galileenii menționați aici erau iudei. Ei se deplasaseră la **Ierusalim** ca să se închine. Acolo Îl văzuseră pe Domnul la lucru, fiind martorii faptelor mărețe săvârșite de El. Acum ei erau dornici să-L aibă în mijlocul lor, în Galileea, nu pentru că L-ar fi recunoscut ca Fiul lui Dumnezeu, ci pentru că le fuseseră trezite interesul și curiozitatea cu privire la Cel care stârnea atâtea comentarii oriunde mergea.

4:46 Din nou, satul **Cana** a fost onorat prin vizita Domnului Isus. Cu prilejul primei sale vizite acolo, unii oameni Îl văzuseră transformând apa în vin. Acum asistau la o altă minune măreață săvârșită de El, al cărei ecou avea să fie resimțit până în **Capernaum**. Fiul unui **slujbaj împărătesc... era bolnav**. Aproape sigur era vorba de un iudeu aflat în slujba regelui Irod.

4:47 Acesta auzise că Isus fusese în Iudeea și că acum se afla în Galileea. El va fi avut ceva credință în capacitatea lui Cristos de a vindeca, deoarece s-a prezentat direct la Isus, implorându-L să vină și să-i vindece fiul aflat pe moarte. În această privință, el pare să aibă mai multă credință

în Domnul decât concetațenii săi.

4:48 Adresându-se nu doar slujbașului împărătesc, ci întregului popor evreu, în general,¹¹ Domnul le-a amintit iudeilor de trăsătura ce-i caracteriza ca națiune, respectiv dorința lor de a vedea minuni, înainte de a putea crede. În general, constatăm că Domnului Isus nu-i plăcea atât de mult credința bazată pe minuni, cât aceea credință care se întemeia doar pe Cuvântul Său. Lui I se aducea mai multă cinste când cineva credea doar pentru că El a spus un lucru, decât dacă au văzut o dovadă palpabilă a acelor spuse de El. Dar omul întotdeauna vrea să vadă, înainte de a crede. Domnul Isus însă ne învață că mai întâi trebuie să credem, și apoi vom vedea.

Semnele și minunile sunt sinonime cu miracolele. **Semnele** sunt miracole încărcate de profunde semnificații sau sensuri. **Minunile** sunt miracole care îi uimesc pe oameni, prin calitățile lor supranaturale.

4:49 Slujbașul împărătesc, pătruns de o credință adevărată, a crezut că Domnul Isus îi putea vindeca fiul și astfel a dorit cu orice preț ca Domnul să-i facă o vizită. Într-o anumită privință, credința lui era deficitară, deoarece el a crezut că Domnul trebuie să fie prezent cu trupul lângă copilul său bolnav, pentru a-l putea vindeca. Dar Mântuitorul nu l-a muștrat pentru aceasta, ci l-a răsplătit pentru măsura de credință de care a dat totuși dovadă!

4:50 Aici vedem cum crește credința omului de care ne ocupăm. El și-a exercitat credința de care dispunea iar Domnul a adăugat la această credință. Isus l-a trimis acasă cu făgăduința: „**Fiul tău trăiește.**“ Fiul lui fusese deja vindecat! Fără să vadă vreun semn sau vreun miracol, **omul a crezut cuvântul Domnului Isus** și a pornit-o spre casă. Iată credința în acțiune!

4:51, 52 **Pe când se cobora el spre casă, robii lui l-au întâmpinat**, aducându-i vestea minunată că **fiul** lui a fost vindecat. Omul n-a fost deloc șocat de veste. El crezuse făgăduința Domnului Isus și pentru că a crezut acum i s-a dat să vadă dovada. **Tatăl i-a întrebat pe slujitori când a început să-i fie mai bine** fiului său. Răspunsul lor a relevat că vindecarea se nu făcuse treptat, ci dintr-odată!

4:53 Acum nu mai încăpea nici o îndoială că avusese loc o minune extraordinară de mare. Cu o zi înainte, la ceasul al șaptelea, Isus îi spusese slujbașului împărătesc din Cana: „**Fiul tău trăiește.**“ Chiar în

ceasul acela, la Capernaum, fiul fusese vindecat, lăsându-l frigurile. De aici slujbașul împărătesc a dedus că nu e nevoie ca Domnul Isus să fie prezent fizic într-un loc, pentru ca să săvârșească o minune sau să răspundă la rugăciune. Asta ar trebui să fie un motiv de încurajare pentru toți creștinii în viața lor de rugăciune. Avem un Dumnezeu mareț, care ne ascultă când îi aducem cererile noastre și care poate să-Și aducă la îndeplinire planurile în orice parte a lumii, în orice moment.

Slujbașul împărătesc **a crezut el însuși și toată casa lui**. Reiese clar din acest verset și din alte locuri din Noul Testament că lui Dumnezeu îi face plăcere să vadă familia unită în Cristos. El nu voințește să vadă familii despărțite în cer și prin urmare are grijă să se consemneze în textul sacru că **întreaga casă** a crezut în Fiul Său.

4:54 Vindecarea fiului slujbașului împărătesc nu a constituit doar al doilea miracol săvârșit de Domnul în întreaga Sa misiune de până atunci, ci a fost **al doilea semn pe care Isus l-a săvârșit în Galileea**, după ce venise din Iudeea.

III. AL DOILEA AN AL LUCRĂRII FIULUI LUI DUMNEZEU (Cap. 5)

A. Al treilea semn: vindecarea invalidului (5:1-9)

5:1 Între timp, sosise vremea uneia din sărbătorile iudaice. Mulți cred că a fost Paștele, dar nu putem fi siguri în această privință. Întrucât S-a născut în lume ca iudeu și fiindcă era dornic să respecte legile pe care Dumnezeu le dăduse poporului evreu, **Isus S-a suit la Ierusalim** pentru această sărbătoare. Ca Iehova al Vechiului Testament, Domnul Isus fusese Cel care instituisse, de la bun început, Paștele. Acum ca Om, ascultător de Tatăl Său, Domnul Isus S-a supus propriilor legi pe care le-a creat El însuși.

5:2 În Ierusalim era o scaldătoare numită în evreiește Betesda,¹² adică „casa îndurării“ sau „casa milei“. Această scaldătoare era situată lângă Poarta Oilor. În urma săpăturilor arheologice efectuate în această regiune, s-a descoperit locul exact al acestei porți, în apropiere de biserica cruciaților, Sfânta Ana. Lângă scaldătoare, erau **cinci pridvoare** în care încăpeau o mulțime de oameni. Unii experți în cunoștințe biblice cred că aceste cinci pridvoare

reprezintă Legea lui Moise, care simbolizează neputința omului de a se izbăvi de necurările lui profunde.

5:3 Se pare că oamenii știau că la scaldătoarea Betesda aveau loc minuni de vindecare. Nu știm dacă aceste minuni de vindecare aveau loc pe tot parcursul anului sau numai în anumite zile, cum ar fi sărbătorilor anuale. În jurul scaldătorii se aflau mulți oameni bolnavi, care veniseră cu speranța de a fi vindecați. Unii erau **orbi**, alții **șchiopi** iar alții **paralizați**. Toate aceste infirmități reprezintă imaginea omului păcătos, în toată neputința, orbirea, handicaparea și inutilitatea sa.

Oamenii aceștia, ce sufereau de efectul păcatului în trupurile lor, așteptau **mișcarea apei**. Inimile lor erau pline de dorul de a fi eliberați de boala lor și doreau cu ardoare vindecarea. Iată ce spune J.G. Bellet în această privință:

„Ei stăruiau în jurul acelei ape nesigure și dezamăgitoare, cu toate că Fiul lui Dumnezeu era prezent în mijlocul lor... Negreșit putem învăța ceva din această imagine a unei scaldători înșesate de oameni, care nu-L bagă în seamă pe Isus! Este o condamnare la adresa sistemului complicat al religiei omenești, cu tot felul de reguli și ritualuri, care ignoră cu totul harul lui Dumnezeu.¹³”

5:4 Textul din acest verset nu e suficient de cuprinzător pentru a ne satisface curiozitatea. Ni se spune doar că **un înger se cobora din când în când în scaldătoare și tulbura apa**. Primul om care reușea să intre în apă în acel moment era vindecat de boala sa. Ce groaznic trebuie să fi fost, ca toți acești oameni având nevoie de ajutor să se străduiască să intre în apă și doar unul să aibă parte de vindecare!

Deși în multe versiuni ale Bibliei ultima parte a versetului 3 (începând cu cuvintele „așteptând mișcarea apei”) și versetul 4 integral au fost omise, ele își au locul în textul sacru, fiind prezente în majoritatea manuscriselor străvechi. În plus, narațiunea nu are sens, fără precizarea această absolut necesară referitoare la motivul prezenței tuturor acestor bolnavi.

5:5, 6 Unul dintre oamenii care aștepta lângă scaldătoare fusese invalid timp de **trezeci și opt de ani**. Asta înseamnă că se afla în starea aceea încă dinainte de a se fi născut Mântuitorul. Domnul Isus cunoștea în mod desăvârșit toate lucrurile. Deși El nu-l

întâlnise niciodată pe omul acesta, știa că fusese invalid de multă vreme.

Cuprins de compasiune, Domnul **i-a zis**: „**Vrei să te faci sănătos?**” Isus știa că aceasta era dorința cea mai arzătoare a inimii omului, dar voia să smulgă din gura lui cuvintele prin care acesta să-și recunoască neputința și nevoia disperată de vindecare. La fel este și cu mântuirea. Domnul știe că avem nevoie disperată de a fi mântuiți, dar așteaptă să audă înseși buzele noastre mărturisind că suntem pierduți, că avem nevoie de El și că-L primim ca Mântuitor al nostru. Noi nu suntem mântuiți prin voința noastră, dar omul trebuie să-și exercite voința înainte ca Dumnezeu să-i salveze sufletul.

5:7 Răspunsul **bolnavului** a fost cam patetic. Ani de zile el zăcuse lângă scaldătoare, așteptând să intre în apă, dar de fiecare dată când era tulburată apa, nu se găsea nimeni care să-l ajute să intre și mereu i-o lua înainte altcineva. Asta ne amintește cât de dezamăgiți vom fi dacă ne vom bizui pe alți oameni, ca să ne salveze de păcatele noastre.

5:8 **Patul** omului consta dintr-o saltea ușoară. Isus i-a spus să se ridice, să-și ia patul și să umble. Lecția care se desprinde de aici este că atunci când suntem mântuiți nu trebuie doar să ne ridicăm, ci și să umblăm. Domnul Isus ne dă vindecare de ciuma păcatului și apoi așteaptă de la noi să umblăm într-o manieră vrednică de El.

5:9 Mântuitorul nu ne spune niciodată să facem vreun lucru fără ca mai întâi să ne dea și puterea de a săvârși acel lucru. Chiar pe când rostea El aceste cuvinte, trupul invalidului a fost năpădit de putere, el fiind vindecat imediat, nu treptat. Brațele și picioarele ce zăcuseră inutile ani de zile au căpătat acum putere. Omul a ascultat imediat de cuvântul Domnului, sculându-se, luându-și patul și umblând. Ce emoționat trebuie să fi fost el să facă acest lucru, după trezeci și opt de ani de boală!

Minunea aceasta a avut loc în ziua de **sabat**, adică a șaptea zi a săptămânii, ce corespunde cu sâmbăta noastră. Iudeilor li se interzicea să efectueze vreo muncă în ziua de sabat. Deși omul acesta era iudeu, la porunca Domnului Isus, el n-a ezitat, ci și-a luat salteaua, nesocotind tradițiile iudaice privitoare la această zi.

B. Opoziția iudeilor (5:10-18)

5:10 Când iudeii l-au văzut pe om purtându-și salteaua în ziua de **sabat**, l-au con-

fruntat, datorită faptului că erau oameni foarte înguști, ce pretindeau tuturor să păzească cu strășnicie toate ritualurile religioase și să se țină rigid de litera legii, în timp ce ei înșiși adesea dădeau dovadă de o totală lipsă de compasiune și îndurare față de alții.

5:11 Răspunsul celui vindecat a fost foarte simplu, arătând că Cel care l-a vindecat i-a spus să-și ia patul și să umble. Oricine are puterea de a vindeca un om ce fusese bolnav timp de treizeci și opt de ani merită să fie ascultat, chiar dacă îi spune acestuia să-și ia patul în ziua de sabbat! Omul vindecat încă nu știa în acest punct cine este Domnul Isus. El L-a descris pe Domnul în termeni generali, dar și-a manifestat recunoștința față de El.

5:12 Iudeii doreau să afle cine a îndrăznit să-i spună acestui om să calce tradiția de sabbat și astfel l-au rugat să-l identifice pe vinovat. Legea lui Moise prevedea ca cel ce călca sabbatul să fie omorât cu pietre. Puțin le păsa iudeilor că avuseser loc vindecarea unui paralic.

5:13 Omul vindecat n-a știut cine l-a tămăduit și oricum nu L-ar fi putut identifica, deoarece Isus deja plecaser din mijlocul mulțimii ce se adunaseră între timp.

Incidentul acesta marchează unul din punctele de cotitură din lucrarea publică a Domnului Isus Cristos. Săvârșind această minune în ziua de Sabbat, El a stârnit mânia și ura liderilor iudei, care au început să-L urmărească și să caute să-L ia viața.

5:14 Peste câțiva timp, **Isus l-a găsit pe omul vindecat în templu**, unde negreșit el s-a dus ca să-L mulțumească lui Dumnezeu pentru minunea slăvită ce avusese loc în viața sa. Domnul i-a amintit că întrucât a beneficiat de o favoare atât de mare, acum îi revenea o obligație solemnă. Orice privilegiu ce ni se acordă incumbă responsabilitate. **„Iată, ai fost însănașoit. De acum să nu mai păcătuiești, ca să nu ți se întâmple ceva mai rău.”** Reiese de aici că boala omului survenise în urma unui păcat din viața sa. Dar nu întotdeauna boala este rezultatul păcatului. De multe ori boala în viața cuiva nu are nici o legătură cu păcatul comis. Așa, de pildă, copiii mici se îmbolnăvesc înainte de a putea comite vreun păcat sau de a ști ce este păcatul.

„Să nu mai păcătuiești!” i-a spus Isus, exprimând norma de sfințenie stabilită de Dumnezeu. Dacă El ar fi spus: „Să păcătuiești cât mai puțin”, nu ar mai fi fost Dumnezeu, căci Dumnezeu nu poate tolera păcatul

sub nici o formă și în nici un grad. Apoi Domnul adaugă avertismentul: **„ca să nu ți se întâmple ceva mai rău.”** Domnul nu a precizat ce înseamnă „ceva mai rău”, dar negreșit a voit să-l facă pe om să înțeleagă că păcatul are consecințe mult mai groaznice decât boala fizică. Cei care mor în păcatele lor sunt condamnați să petreacă veșnicia în chinuri și să aibă parte de mânia lui Dumnezeu.

Este un lucru mult mai grav să păcătuiești împotriva harului decât împotriva legii. Isus își manifestase iubirea Sa minunată și îndurarea Lui către acest om. Prin urmare, ar fi fost o lipsă de recunoștință din partea omului dacă s-ar fi întors la viața de păcat ce provocase de la bun început boala sa.

5:15 Asemenea samaritencei, omul acesta a dorit să dea o mărturie publică despre Mântuitorul său. Prin urmare, **s-a dus și le-a spus iudeilor că Isus era Acela care îl vindecase.** El a dorit să-L aducă un omagiu lui Isus, deși iudeilor nu le păsa de acest omagiu, ei fiind mai degrabă interesați cum să-L prindă și să-L pedepsească.

5:16 Găsim aici o demascare tranșantă a răutății din inima omului. Mântuitorul săvârșise o faptă extraordinară de vindecare iar iudeii, în loc să se bucure, erau furioși! Lor le plăcea faptul că minunea avusese loc în ziua de sabbat. Ei erau oameni dedicați unei religii formale, lipsită de viață adevărată, bazată pe îndeplinirea mecanică a unor ritualuri, nefiind deloc interesați de bunăstarea semenilor lor. Ei nu-și dădeau seama că Cel ce făcuse o faptă de milostenie în ziua de sabbat era chiar Acela care consacrase această zi. Domnul Isus nu călcaseră sabbatul. Legea interzicea efectuarea unor munci obișnuite în ziua de sabbat, dar nu-i oprea pe oameni să execute munci absolut necesare sau fapte de milostenie.

5:17 După ce a terminat lucrarea de creație în șase zile, Dumnezeu S-a odihnit în ziua de sabbat. Dar când păcatul a intrat în lume, odihna lui Dumnezeu S-a tulburat. Acum El trebuia să lucreze fără încetare, pentru a-i readuce pe oameni în stare de părtășie cu El. În acest scop El a pregătit mijlocul necesar pentru efectuarea răscumpărării. Astfel El a transmis fiecărei generații mesajul evangheliei. Încă din vremea căderii lui Adam și până în prezent, Dumnezeu a lucrat și lucrează fără încetare. Același lucru este valabil și în cazul Domnului Isus. El era angajat în lucrarea Tatălui Său și iubirea și harul Său nu se puteau mărgini la numai șase

zile din săptămână.

5:18 Versetul acesta este foarte important, întrucât ne informează că iudeii se îndârjiseră și mai mult să-L ucidă pe Domnul Isus, nu numai pentru faptul că, în opinia lor, călcasă sabatul, ci și pentru că pretinsese că este egal cu Dumnezeu! Pentru mințile lor înguste, se părea că Domnul a călcat sabatul, dar, desigur acuzația nu avea teme. Ei nu-și dădeau seama că Dumnezeu niciodată nu intenționase ca sabatul să impună o povară asupra omului. Dacă cineva putea fi vindecat în ziua de sabbat, Dumnezeu nu putea îngădui ca acea persoană să trebuiască să mai sufere nici o singură zi în plus.

Când Isus L-a numit pe Dumnezeu Tatăl Lui, ei și-au dat seama că Isus Se considera egal cu Dumnezeu. Pentru ei aceasta era o blasfemie cumplită, dar în fapt era doar realitatea.

A pretins Domnul Isus că este egal cu Dumnezeu? Dacă nu ar fi lăsat să se înțeleagă acest lucru din afirmația Sa, atunci negreșit le-ar fi explicat iudeilor ce a vrut să spună. Dar ca să se înțeleagă și mai clar că acesta era sensul cuvintelor Sale, în versetele următoare El arată explicit că într-adevăr este una cu Tatăl, așa cum explică J. Sidlow Baxter:

El pretinde egalitate în șapte privințe: (1) egal în lucrare: „tot ce face *Tatăl*, face și Fiul întocmai“ (v. 19). (2) Egal în cunoaștere: „Căci *Tatăl* Îl iubește pe Fiul și-I arată tot ce face“ (v. 20). (3) Egal în înviere: „Căci după cum *Tatăl* înviază morții, tot așa și Fiul dă viață cui vrea“ (v. 21, cu v. 28, 29). (4) Egal în judecare: „Căci *Tatăl* nici nu judecă pe nimeni, ci toată judecata a dat-o Fiului“ (v. 22 cu v. 27). (5) Egal în cinste: „pentru ca toți să cinstească pe Fiul cum cinstesc pe *Tatăl*“ (v. 23). (6) Egal în regenerare: „Cine aude cuvântul Meu și crede în Cel care M-a trimis are viață veșnică și nu vine la judecată, ci a trecut din moarte la viață“ (v. 24, 25). (7) Egal în existența de sine: „Căci, după cum *Tatăl* are viața în Sine, tot așa a dat și Fiului să aibă viața în Sine“ (v. 26).¹⁴

C. Isus își apără afirmația că este egal cu Dumnezeu (5:19-29)

5:19 Mântuitorul era atât de vital legat de Dumnezeu Tatăl, încât nu putea acționa independent. Prin asta El nu afirmă că nu dispunea de puterea de a face nimic de Unul Singur, ci subliniază că era atât de strâns unit cu Dumnezeu încât nu putea face decât acele lucruri pe care le-a văzut pe Dumnezeu

săvârșindu-le. Asta deoarece deși Domnul a afirmat că este egal cu Tatăl, El nu și-a revendicat însă și independența Sa. El nu este independent de Dumnezeu, deși este pe deplin egal cu El.

În mod indubitabil intenția Domnului Isus a fost ca iudeii să creadă despre El că este egal cu Dumnezeu. Ar fi absurd ca un om de rând să pretindă că face chiar lucrurile pe care Dumnezeu Însuși le face. Isus afirmă clar că vede ce face Tatăl. Or, pentru a putea afirma acest lucru, El trebuie să aibă acces continuu la Tatăl și deplină cunoștință despre tot ce se petrece în cer. Nu numai atât, dar Isus pretinde că face înseși lucrurile pe care Îl vede pe Tatăl făcându-le. Găsim aici o afirmare de netăgăduit a egalității Sale cu Dumnezeu. El este atotputernic.

5:20 Este un semn deosebit al iubirii Tatălui pentru Fiul Său faptul că-I arată toate lucrurile pe care le face El Însuși. Isus nu numai că a văzut aceste lucruri, ci a avut puterea de a le săvârși. Apoi Mântuitorul a adăugat că Dumnezeu Îi arată lucruri mai mari decât acestea, pentru ca oamenii să se minuneze. Deja ei Îl văzuseră pe Domnul făcând minuni. Ei Îl văzuseră vindecând un om ce fusese neputincios timp de treizeci și opt de ani. Dar ei aveau să vadă fapte și mai mărețe decât aceasta. Primul prilej de a se mira îl va constitui o înviere din morți (v. 21). A doua va fi lucrarea de judecare a omenirii (v. 22).

5:22 Găsim aici o altă afirmație răspicată a egalității Fiului cu Tatăl. Iudeii L-au acuzat pe Isus că se face pe Sine egal cu Dumnezeu. El nu a dezmințit această acuzație, ci mai degrabă a adus probe extraordinare în sprijinul faptului că El este una cu Tatăl. După cum *Tatăl* înviază morții și le dă viață, tot așa și Fiul dă viață cui vrea. S-ar fi putut face o atare afirmație despre El, dacă El n-ar fi fost decât un om oarecare? Când pui o asemenea întrebare ai și răspuns la ea.

5:22 Noul Testament ne învață că Dumnezeu *Tatăl... a încredințat* toată lucrarea de judecată Fiului. Pentru ca Domnul Isus să poată face această lucrare, El trebuie, desigur, să posede cunoștințe absolute și o neprihănire desăvârșită. El trebuie să fie în stare să discearnă gândurile și mobilurile din inima omului. Ce ciudat e să asistăm la această scenă, în care Judecătorul tuturor oamenilor stă înaintea iudeilor, afirmându-și autoritatea, și totuși aceștia nu-L recunosc!

5:23 Aici găsim motivul pentru care Dumnezeu I-a acordat Fiului Său autoritatea

de a-î învia pe morți și de a judeca lumea: **pentru ca toți să cinstească pe Fiul cum cinstesc pe Tatăl.** Este o afirmație cât se poate de importantă și una din dovezile cele mai clare din Biblie despre Dumnezeu Domnului Isus Cristos. De la un capăt la altul al Bibliei, ni se spune că numai lui Dumnezeu trebuie să ne închinăm. În cele Zele Porunci, oamenilor li se interzice să aibă vreun alt dumnezeu decât singurul Dumnezeu adevărat. Acum ni se spune că **toți trebuie să-L cinstească pe Fiul cum Îl cinstesc pe Tatăl.** Singura concluzie pe care o putem desprinde de aici este că Isus Cristos este Dumnezeu.

Mulți oameni susțin că se închină lui Dumnezeu, dar neagă că Isus Cristos ar fi Dumnezeu. Ei spun că El a fost un om bun sau că s-a apropiat mai mult de chipul lui Dumnezeu decât oricare om care a trăit vreodată pe acest pământ. Dar versetul acesta Îl așează pe Isus Cristos în egalitate absolută cu Dumnezeu, cerându-le oamenilor să-i acorde *aceeași onoare* pe care o acordă *lui Dumnezeu Tatăl*. Dacă nu cinstește cineva pe Fiul, nu-L cinstește nici pe Tatăl. Nu are rost ca cineva să pretindă că-L iubește pe Dumnezeu, dacă nu are aceeași dragoste pentru Domnul Isus Cristos. Dacă nu ți-ai dat până acum seama cine este Isus Cristos, atunci meditează cu toată atenția la acest verset. Adu-ți aminte că este Cuvântul lui Dumnezeu și acceptă adevărul glorios că Isus Cristos este Dumnezeu manifestat în trup.

5:24 În versetele anterioare, am aflat că Domnul Isus are puterea de a da viață și că lucrarea de judecată l-a fost încredințată Lui. Acum aflăm cum poate primi cineva viața spirituală de la El și astfel să scape de **judecată**.

Acesta este unul din cele mai îndrăgite versete din toată Biblia. Mulțimi mari de oameni au căpătat viața veșnică prin mesajul lui. Fără îndoială motivul pentru care este atât de îndrăgit rezidă în maniera în care prezintă calea mântuirii, cu atâta limpezime și precizie. Domnul Isus a început versetul cu cuvintele: „**Adevărat, adevărat,**” atrăgând atenția la importanța spuselor Sale. Apoi El a adăugat un important anunț personal: „**vă spun**”. Fiul lui Dumnezeu ne vorbește într-o manieră personală și intimă.

„**Cine aude cuvântul Meu.**” A auzi cuvântul lui Isus înseamnă nu doar a-l asculta cu urechea, ci a-l și primi, a crede în el și a i te conforma. Mulți oameni aud evanghe-

lia când se predică, dar nu întreprind nici o acțiune. Domnul spune aici că omul trebuie să accepte învățătura Sa, ca divină, și să creadă că El este într-adevăr Mântuitorul lumii.

„**Și crede în Cel care M-a trimis.**” Este o chestiune de a crede în Dumnezeu. Să însemne însă asta că cineva poate fi mântuit doar prin credința în Dumnezeu? Sunt mulți care afirmă că cred în Dumnezeu, fără însă ca ei să fi fost convertiți. Mai degrabă, gândul care se desprinde de aici este că omul trebuie să creadă în Dumnezeu, Cel care L-a trimis pe Domnul Isus în lume. Ce trebuie să creadă el? Trebuie să creadă că Dumnezeu L-a trimis pe Domnul Isus să ne fie Mântuitor. El trebuie să creadă ceea ce spune Dumnezeu despre Domnul Isus, anume că El este singurul Mântuitor și că păcatele pot fi îndepărtate doar prin lucrarea Sa de la Calvar.

„**Are viața veșnică.**” Observați că nu se spune că va avea viață veșnică, ci că o are chiar acum. **Viața veșnică** este viața Domnului Isus Cristos. Este singura viață care nu va înceta niciodată, singura ce depășește cu totul orice altă viață. Este viața pe care Mântuitorul ne-a dăruit-o nouă, celor care credem în El. Este viața spirituală pe care o primește cineva când se naște din nou, în contrast cu viața naturală, pe care o primește la nașterea fizică.

„**Și nu vine la judecată.**” Ideea care se desprinde de aici este că nu este condamnat în prezent și că nu va fi condamnat nici în viitor. Cel care crede în Domnul Isus este eliberat de **judecată**, pentru că Cristos a achitat plata pentru păcatele sale, pe crucea Golgotei. Dumnezeu nu va cere de două ori achitarea plății de pedeapsă pentru aceste păcate. Cristos, Înlouitorul nostru, a achitat această plată și asta e de ajuns. El a terminat lucrarea și nimic nu se mai poate adăuga la lucrarea Sa desăvârșită. Creștinul nu va fi niciodată pedepsit pentru păcatele sale.¹⁵

„**Ci a trecut din moarte la viață.**” Cel care s-a încrezut în Cristos a trecut din starea de **moarte** spirituală în aceea de **viață** spirituală. Înainte de a se converti, el era mort în păcatele și fărâdelegile sale. El era mort, în ce privește dragostea pentru Dumnezeu și părtășia cu Domnul. Când și-a pus încrederea în Domnul Isus, când a crezut în El, a fost umplut cu Duhul lui Dumnezeu și a devenit posesorul vieții divine.

5:25 Pentru a treia oară în capitolul 5, Domnul recurge la formula **Adevărat, ade-**

vărat și a șaptea oară de la începutul cărții. Când Domnul a spus că **vine ceasul și acum a și venit**, El nu s-a referit la intervalul de timp alcătuit din șazeci de minute, numit ceas sau oră, ci s-a referit la faptul că vine timpul și de fapt a și venit, când El și-a făcut intrarea pe scena istoriei.

Cine sunt **morții** din acest verset? Cine sunt cei ce **aud glasul Fiului lui Dumnezeu și trăiesc**? Desigur ar putea fi cei ce au fost înviați din morți de Domnul în timpul lucrării Sale publice pe acest pământ. Dar versetul are un sens mai cuprinzător. **Morții** din acest verset sunt cei morți în păcatele și fărădelegile lor. Aceștia **aud glasul Fiului lui Dumnezeu** când se vestește evanghelia. Când aceștia acceptă mesajul evangheliei și-L primesc pe Mântuitorul, ei trec din moarte la viață.

În sprijinul ideii potrivit căreia versetul 25 se referă la chestiuni spirituale, și nu fizice, vom reda mai jos un tabel comparativ și contrastiv dintre acest verset și versetele 28 și 29:

v.25 – <i>viață din moarte</i>	v.28,29 – <i>viață după moarte</i>
„Vine ceasul și a și venit“	„vine ceasul“
„cei morți“	„toți cei din morminte.“
„vor auzi glasul“	„vor auzi glasul Lui“
„cei care îl vor asculta vor trăi“	„voi ieși din ele“

5:27 Versetul acesta explică modul în care o persoană poate primi viață de la Domnul Isus. După cum **Tatăl** este Sursa și Dătătorul vieții, tot așa El a decretat ca și Fiul să aibă viață în El Însuși și s-o poată da altora. Găsim aici încă o afirmare limpede a Dumnezeirii lui Cristos și a egalității Sale cu Tatăl. Este o afirmație care nu poate fi aplicată la nici o altă persoană. Despre nici un alt om nu se poate spune că are viața în el însuși. Fiecăruia din noi ni s-a dat viață, dar nici Tatălui, nici Domnului Isus nu le-a dat nimănui viață. Ei au dintotdeauna viață în Ei Însuși — o viață fără de început, care nu a avut nici o sursă în afară de ei.

5:27 Nu numai că Dumnezeu a decretat ca Fiul să aibă viața în El Însuși, ci l-a dat autoritate să fie Judecătorul lumii. Puterea de a judeca l-a fost dată lui Isus întrucât este Fiul Omului. Domnul este numit și Fiul lui Dumnezeu, și **Fiul Omului**. Titlul *Fiul lui Dumnezeu* ne amintește că Domnul Isus este

una din cele Trei Persoane ale Trinității, Dumnezeirii sau Sfintei Treimi. Ca Fiul al lui Dumnezeu, El este egal cu Tatăl și cu Duhul Sfânt și ca Fiul al lui Dumnezeu El dă viață. Dar El mai este și **Fiul Omului**. El a venit în lumea aceasta ca Om, a trăit printre oameni și a murit pe cruce ca Înlocuitor pentru oameni. El a fost respins și răstignit când a venit în lume ca Om. Dar când va veni din nou, El își va judeca dușmanii și va fi onorat, în aceeași lume în care a fost cândva tratat cu atâta cruzime. Întrucât este și Dumnezeu, și Om, El este în chip desăvârșit îndreptățit și calificat să fie Judecător.

5:28 Fără îndoială, pe când Cristos făcea aceste declarații puternice, afirmând egalitatea Sa cu Dumnezeu Tatăl, iudeii care-L ascultau au rămas uimiți. El Și-a dat, desigur, seama ce gândeau ei în inima lor, și astfel le spune în acest punct că nu trebuie să se mire de aceste lucruri. Apoi a început să le dezvăluie adevăruri și mai profunde. Cândva în viitor, toți cei ale căror trupuri se odihnesc acum în morminte vor auzi glasul Lui. Ce nehibzuit ar fi din partea unuia care nu este Dumnezeu să prezică faptul că trupurile aflate în morminte vor auzi cândva glasul Lui! Numai Dumnezeu poate aduce dovezi palpabile în sprijinul unei asemenea afirmații.

5:29 Toți morții vor învia într-o zi. Unii vor învia la viață iar alții la condamnare și pierzare veșnică. Ce adevăr solemn este acesta, că orice persoană care a trăit sau va trăi vreodată aparține doar uneia dintre cele două categorii!¹⁶

Versetul 29 nu ne învață că oamenii care au făcut bine vor fi mântuiți din pricina faptelor lor bune sau că cei ce au făcut răul vor fi condamnați datorită răului din viața lor. Un om nu este mântuit prin facerea de fapte bune. Mai degrabă, el sau ea face fapte bune ca urmare a faptului că a fost mântuit sau mântuită. Faptele bune nu sunt rădăcina mântuirii, ci roada ei. Ele nu sunt cauza mântuirii, ci rezultatul. Sintagma **cei care au făcut răul** îi definește pe cei ce nu și-au pus niciodată credința și încrederea în Domnul Isus și a căror viață a fost, prin urmare, **rea** în ochii lui Dumnezeu. Aceștia vor fi înviați pentru a sta înaintea lui Dumnezeu și a fi condamnați la pierzare veșnică.

D. Patru mărturii că Isus este Fiul lui Dumnezeu (5:30-47)

5:30 La început, cuvintele: „**Eu nu pot să fac nimic de la Mine Însuși**“ par să

spună că Domnul Isus nu avea puterea de a face nimic de Unul singur. Dar nu acesta este adevărul, ci mai degrabă faptul că El este atât de strâns unit cu Dumnezeu Tatăl încât nu ar putea acționa de Unul singur, nu ar putea face nimic din propria-I autoritate. În Domnul nu se găsea nici o urmă de îndărătnicie. El acționa în perfectă ascultare de Tatăl Său și întotdeauna în deplină părtășie și armonie cu El.

La versetul acesta au recurs învățătorii falși când au încercat să-și sprijine argumentul potrivit căruia Isus Cristos nu ar fi Dumnezeu. Astfel ei susțin că, întrucât El nu putea face nimic de la Sine, nu era, prin urmare, decât un om. Dar versetul demonstrează exact contrariul. Oamenii pot face tot ce doresc, fie că lucrul respectiv este în concordanță cu voia lui Dumnezeu, fie că nu. Dar întrucât Domnul Isus era Cine era, nu putea proceda la fel. Nu este vorba aici de o imposibilitate *fizică*, ci una *morală*. El avea puterea fizică de a face toate lucrurile, dar nu putea face nici un lucru rău. Ar fi fost greșit ca El să facă vreun lucru care să nu constituie voia lui Dumnezeu Tatăl pentru El. Afirmatia aceasta îl așează pe Domnul Isus într-o categorie cu totul și cu totul aparte de restul întregii omeniri.

Pe măsură ce asculta zilnic de Tatăl Său și primea îndrumări de la El, Domnul Isus gândea, îi învăța pe oameni și acționa în deplină concordanță cu aceste îndrumări. Cuvântul **judex** nu are sensul juridic de a se pronunța asupra unor chestiuni în materie de drept, ci, mai degrabă, de a decide ce se cuvine să facă sau să spună El.

Întrucât Mântuitorul nu era animat de motive egoiste, El putea decide imparțial și echitabil chestiunile aflate înaintea Sa. Singura Lui ambiție era aceea de a-I fi plăcut Tatălui Său și de a face voia Lui. El nu îngăduia nici unui lucru să se interpună între El și împlinirea acestui țel. Prin urmare, modul Lui de a judeca chestiunile cu care se confrunta nu era influențat de considerente de interes propriu. Opiniile și învățăturile noastre sunt, în general, afectate de ceea ce dorim să facem și de ceea ce credem despre un anumit lucru sau o anumită persoană. Nu tot așa era însă cu Fiul Omului. Opiniile sau judecățile Sale de valoare nu se întemeiau pe preferințele Sale. El era total lipsit de prejudecăți.

5:31 În restul versetelor din capitolul 5, Domnul Isus descrie diversele mărturii ale Dumnezeirii Sale. Astfel a fost mărturia lui

Ioan Botezătorul (v. 32-35); mărturia lucrărilor Sale proprii (v. 36); mărturia Tatălui (v. 37, 38); și mărturia Scripturilor Vechiului Testament (v. 39-47).

Mai întâi, Isus a făcut o afirmație generală pe tema mărturiei. El a spus: „**Dacă Eu mărturisesc despre Mine, mărturia Mea nu este adevărată.**” Asta nu înseamnă nicidecum că Domnul Isus ar putea rosti vreodată vreun neadevăr. Mai degrabă, El făcea o afirmație cu caracter general, potrivit căreia mărturia unei singure persoane nu era considerată drept probă suficientă într-o instanță judecătorească. Decretul divin al lui Dumnezeu prevedea existența mărturiei a cel puțin două sau trei persoane, înainte de a se putea formula o judecată valabilă. Și astfel, Domnul Isus a fost gata să aducă nu doar doi sau trei martori, ci patru care să mărturisească despre Dumnezeirea Sa.

5:32 S-a ridicat întrebarea dacă acest verset se referă la Ioan Botezătorul, Dumnezeu Tatăl sau Duhul Sfânt. Unii cred că termenul **altul** s-ar referi la Ioan Botezătorul și că versetul acesta ar trebui corelat cu versetele următoare. Alții cred că Domnul S-a referit aici la **mărturia** pe care o aduce Duhul Sfânt cu privire la El. Noi credem că El s-a referit la **mărturia** pe care Tatăl I-o aduce (așa cum reiese și din transcrierea cu majusculă a termenului **Altul**, indicând Dumnezeirea, în majoritatea traducerilor Bibliei, inclusiv cele românești, n.tr.).

5:33 După ce L-a prezentat pe cel mai mare dintre martori, pe Tatăl Său, Domnul se referă apoi la mărturia lui **Ioan**. El le amintește iudeilor necredincioși că aceștia au trimis soli la **Ioan**, pentru a afla mesajul acestuia și că întreaga mărturie a lui Ioan Botezătorul s-a referit la Domnul Isus Cristos. În loc să îndrepte atenția oamenilor spre el însuși, Ioan a îndreptat privirile oamenilor spre El Mântuitorul. El a adus **mărturie** despre Cel care este **adevărul**.

5:34 Domnul Isus le-a amintit ascultătorilor Săi că declarația Sa de egalitate cu Dumnezeu nu s-a bazat doar pe **mărturia** unor simple ființe omenești. Dacă totul s-ar fi rezumat la această mărturie, atunci cazul Lui ar fi fost într-adevăr foarte șubred. Dar El a prezentat mărturia lui Ioan Botezătorul, întrucât acesta era un om trimis de la Dumnezeu și întrucât el mărturisea că Domnul Isus este într-adevăr Mesia și Mielul lui Dumnezeu care ia păcatul lumii.

Apoi Domnul a adăugat: „**Dar Eu spun acestea... pentru ca voi să fiți mântuiți.**”

De ce a discutat Domnul Isus atât de mult cu iudeii? Încearca El oare să le arate că El are dreptate și ei sunt rătăciți? Dimpotrivă, El le prezenta aceste adevăruri minunate pentru ca ei să-și dea seama Cine este El și să-L accepte ca pe Mântuitorul făgăduit. Versetul acesta ne oferă o imagine limpede a inimii pline de iubire și duiosie a Domnului Isus. El le vorbea celor care în mod evident Îl urau și în curând aveau să caute orice mijloace prin care să-Lucidă. Dar în inima Domnului nu se găsea nici un dram de ură împotriva lor, ci numai iubire.

5:35 Aici Domnul îi aduce un omagiu lui Ioan Botezătorul, definindu-l drept **o candelă care arde și luminează**. Adică Ioan Botezătorul era un om plin de râvnă, a cărui misiune aducea **lumină** altora, el însuși mistuindu-se pe sine în cursul acțiunii de a le îndrepta oamenilor privirile spre Isus. La început, iudeii au venit în număr mare la Ioan Botezătorul, fiind atrași de caracterul neobișnuit al acestui personaj ciudat ce le-a apărut dintr-odată în față. **Pentru un timp** ei au ascultat mesajul lui și L-au acceptat pe Domnul, ca învățător religios popular.

Dar cum se face atunci că, după ce l-au primit pe Ioan cu atâta căldură, nu L-au acceptat și pe Cel despre care a propovăduit Ioan? Ei s-au bucurat o vreme, dar în inima lor nu a avut loc o pocăință adevărată. Ei au dat dovadă de inconsecvență, primindu-l pe precursorul Domnului, dar refuzând să-L primească pe Domnul Însuși, adică pe Rege! Isus i-a adus un omagiu lui Ioan. Orice slujitor al lui Cristos care ajunge să fie numit de **El o candelă care arde și luminează** a dobândit un privilegiu extraordinar. Dea Domnul ca fiecare din noi cei ce-L iubim pe Domnul să dorim ca și noi să fim flăcări arzătoare pentru El, consumându-ne pe noi înșine, dar aducând, prin aceasta, lumină lumii din jurul nostru!

5:36 Mărturia lui **Ioan** nu a constituit cea mai mare dovadă a Dumnezeirii lui Cristos. Minunile pe care I le-a dăruit Tatăl Domnului, ca El să le săvârșească au adus, la rândul lor, **mărturie** despre El, cu privire la faptul că **Tatăl** este, într-adevăr, Cel care **L-a trimis**. Minunile în sine nu constituie o dovadă a Dumnezeirii Sale. În Biblie citim despre oameni care au primit la un moment dat puterea de a săvârși minuni, ba chiar aflăm că și unele ființe rele au avut puterea de a face lucrări supranaturale. Dar minunile Domnului Isus s-au deosebit de orice alte minuni. Mai întâi, El avea în *El Însuși* pute-

rea de a face aceste minuni extraordinare, pe când altora *li s-a dat* puterea de a face unele minuni. Și alți oameni au făcut minuni, dar nu au dispus de puterea de a conferi puterea făcătoare de minuni asupra altora. Dar Domnul Isus nu numai că a făcut minuni El Însuși, ci a acordat și apostolilor Săi autoritatea de a proceda la fel. Mai mult, **lucrările** săvârșite de Mântuitorul au fost chiar cele prezise în profețiile Vechiului Testament cu privire la Mesia. În fine, minunile pe care le-a săvârșit Domnul Isus au avut un caracter unic, un grad unic de răspândire și un număr unic.

5:37, 38 Din nou Domnul se referă la mărturia pe care **Tatăl** I-a adus-o, fiind, probabil, o aluzie la botezul Domnului Isus, când din cer s-a auzit glasul lui Dumnezeu **Tatăl**, afirmând clar că Acesta este Fiul Său Preaiubit, în care **Își găsește** El toată plăcerea. Dar ar trebui adăugat că în viața Domnului Isus, în misiunea și minunile Sale, a existat o mărturie în plus din partea Tatălui că El este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu.

Iudeii necredincioși nici nu au auzit glasul lui Dumnezeu, la botezul Domnului, nici nu l-au văzut fața, pentru simplul fapt că în ei nu rămănea **cuvântul Lui**. Dumnezeu le vorbește oamenilor prin Cuvântul Lui, Biblia, pe care iudeii o aveau sub forma Vechiului Testament. Numai că ei nu Îi îngăduiau lui Dumnezeu să le vorbească prin Scripturi, inimile lor fiind împietrite iar urechile surde.

Ei nu văzuseră niciodată fața lui Dumnezeu sau Persoana Lui, deoarece nu credeau în Cel pe care **L-a trimis** El. Dumnezeu **Tatăl** nu are un chip care să poată fi văzut de ochii omului muritor. El este Duh și, prin urmare, nevăzut. Dar Dumnezeu S-a descoperit pe Sine oamenilor prin Persoana Domnului Isus Cristos. Într-un chip foarte real, cei care au crezut în Cristos au văzut chipul sau „fața” lui Dumnezeu. În schimb, necredincioșii L-au privit ca pe un om oarecare, nedeosebit de ei înșiși.

5:39 Prima parte a acestui verset ar putea fi înțeleasă¹⁷ în două feluri. Mai întâi, am putea deduce că Domnul Isus le spune iudeilor să **cerceteze Scripturile**. Sau ar putea fi o afirmare a faptului că ei într-adevăr **cercetau Scripturile**, crezând că prin simpla cunoaștere intelectuală a Scripturilor ei ar fi avut **viața veșnică**. Versetul se pretează la ambele interpretări. Probabil Domnul Isus a afirmat doar faptul că iudeii cercetau **Scripturile**, crezând că prin aceasta au primit deja

viața veșnică, fără să-și dea seama că Mesia despre care profețiseră Scripturile Vechiului Testament era chiar Domnul Isus ce sta înaintea lor. Ce groaznic este să constatăm că oamenii aceștia ce aveau în mână Scriptura putea fi atât de orbi! Și mai condamnable este faptul că după ce Isus le-a vorbit atât de convingător, ei au refuzat să-L accepte. Observați ultima parte a versetului: „**dar tocmai ele mărturisesc despre Mine**“. Cu alte cuvinte, subiectul principal al Vechiului Testament a fost venirea lui Cristos. Dacă nu ajunge cel ce studiază Vechiul Testament la această concluzie, degeaba a studiat!

5:40 Iudeii încă nu voiau să **vină** la Cristos ca să aibă **viața**. Motivul real pentru care oamenii refuză să-L accepte pe Mântuitorul nu este faptul că nu înțeleg Scriptura sau că le este cu neputință să creadă în Isus, căci nici un lucru cu privire la Domnul Isus nu-i poate împiedica să creadă în El. Ci greșeala trebuie căutată în voința omului, care iubește mai mult păcatul, decât pe Mântuitorul. Omul nu vrea să se lase de căile lui rele.

5:41 Condamnându-i pe iudei pentru refuzul lor de a-L primi, Domnul a ținut să precizeze că nu S-a simțit lezat de faptul că ei nu l-au dat cinste. El nu a venit în lume pentru a fi elogiat de **oameni**. El nu depindea de lauda lor, ci urmarea, mai degrabă, lauda Tatălui Său. Chiar dacă oamenii îl respingeau, asta nu știrbea cu nimic slava Sa.

5:42 Este arătată aici cauza eșecului omului de a-L primi pe Fiul lui Dumnezeu. Oamenii aceștia nu aveau în ei înșiși **dragostea lui Dumnezeu**. Cu alte cuvinte, se iubeau pe ei înșiși mai mult decât îl iubeau pe Dumnezeu. Dar dacă L-ar fi iubit pe Dumnezeu, atunci L-ar fi primit și pe Cel pe care L-a trimis Dumnezeu. Respingându-L însă pe Domnul Isus, ei au dovedit totală lor lipsă de **iubire** pentru Tatăl Lui.

5:43 Domnul Isus a venit în **numele Tatălui Său**, adică, a venit să facă voia Tatălui Său, să aducă slavă Tatălui Său și să asculte de Tatăl în toate privințele. Dacă oamenii L-ar fi iubit cu adevărat pe Dumnezeu, atunci L-ar fi iubit pe Cel care căuta să-l fie plăcut lui Dumnezeu prin tot ce făcea și afirma.

Isus a prezis acum că va veni un altul în numele Lui și că pe acesta iudeii *aveau să-l primească*. Poate că într-un sens El S-a referit la învățătorii care s-au ivit după El și au căutat să fie onorați de națiune. Sau poate că S-a referit la liderii cultelor deviate ce au

apărut de-a lungul veacurilor, lideri care au pretins că sunt Cristosul. Dar și mai probabil este că El S-a referit la Anticrist. Scriptura afirmă că într-o zi se va ridica din poporul evreu un dregător care-și va aroga singură autoritate și va pretinde ca oamenii să i se închine ca lui Dumnezeu (2 Tes. 2:8-10). Cei mai mulți evrei îl vor accepta pe Anticrist ca domnitor al lor și, prin urmare, vor avea parte de aspra judecată a lui Dumnezeu (1 Ioan 2:18).

5:44 Aici Domnul menționează încă un motiv pentru care iudeii nu L-au acceptat pe El, anume faptul că erau mai interesați de aprobarea semenilor lor, decât de aprobarea lui Dumnezeu. Ei se temeau de ce ar putea spune prietenii lor, dacă ar ieși din religia iudaică. Ei nu erau dispuși să sufere ocară de care ar fi avut parte dacă ar fi devenit adepți ai Domnului Isus. Câtă vreme cineva se teme de ce ar putea spune sau face alții, ca răspuns la pocăința sa, acea persoană nu poate fi mântuită. Pentru ca cineva să poată crede în Domnul Isus, el trebuie să dorească aprobarea lui Dumnezeu mai mult decât aprobarea oricărei alte persoane. El trebuie să **caute slava care vine de la singurul Dumnezeu**.

5:45 Domnul nu avea nevoie să-i acuze pe acești iudei înaintea Tatălui. Desigur, existau destule capete de acuzare pe care El le-ar fi putut aduce împotriva lor. Dar nu era necesar ca El să le aducă, deoarece scrierile lui Moise erau de ajuns pentru a-i osândi. Acești iudei se mândreau cu Vechiul Testament, în special cu cele cinci cărți scrise de **Moise**, respectiv Tora. Ei se mândreau cu faptul că aceste Scripturi au fost date Israelului. Dar necazul era că ei nu ascultau de cuvintele lui Moise, cum arată versetul 46.

5:46 Domnul Isus a așezat scrierile lui Moise la același nivel cu autoritatea cuvintelor Sale. Ne aducem aminte de afirmația potrivit căreia: „toată Scriptura a fost dată prin inspirația lui Dumnezeu.“ Fie că citim Vechiul Testament, fie Noul, ceea ce citim este însuși Cuvântul lui Dumnezeu. Dacă iudeii ar fi **crezut** cuvintele lui **Moise**, ar fi crezut și în Domnul Isus Cristos, deoarece Moise a **scris despre** venirea lui Cristos. Un astfel de exemplu îl găsim în Deuteronom 18:15, 18:

Domnul Dumnezeu tău îți va ridica din mijlocul tău, dintre frații tăi, un Proroc ca mine: de El să ascultați!... Le voi ridica din mijlocul fraților lor un Proroc ca tine, voi pune cuvintele Mele în

gura Lui și El le va spune tot ce-i voi porunci.

În versetele acestea Moise a prezis venirea lui Cristos, spunându-le iudeilor să asculte de El, când va veni. Acum Domnul Isus a venit deja, dar iudeii nu L-au primit. Astfel El le-a spus că Moise îi va acuza înaintea Tatălui pentru că susțineau că cred în Moise, dar nu au făcut ceea ce le poruncise Moise să facă. Cuvintele **el a scris despre Mine** constituie afirmația fără echivoc pe care o face Domnul Isus că Scripturile Vechiului Testament conțin profeții despre El sau, cum s-a exprimat plastic, Augustin: „Noul în Vechiul e ascuns; Vechiul în Noul e descoperit.“

5:47 Dacă iudeii nu voiau să creadă în scrierile lui Moise, era improbabil că vor crede cuvintele lui Isus. Între Vechiul și Noul Testament există o legătură intrinsecă. Dacă cineva se îndoieste de inspirația Scripturii în Vechiul Testament, probabil nu va accepta nici inspirația cuvintelor Domnului Isus. Dacă oamenii atacă unele părți din Biblie, curând vor ajunge să pună la îndoială întreaga Carte, așa cum arată King:

Desigur, Domnul se referă aici la Pentateuc, respectiv la primele cinci cărți din Biblie, redactate de Moise — această secțiune fiind ținta celor mai furibunde atacuri din partea scepticilor. În același timp, prevăzând această stare de lucruri, constatăm, cu uimire, că și Domnul citează cel mai adesea din această parte a Scripturii, punându-și de la început pecetea aprobării Sale și apărând-o de orice atac.¹⁸

IV. AL TREILEA AN AL LUCRĂRII FIULUI OMULUI: GALILEEA (cap. 6).

A. Al patrulea semn: hrănirea celor cinci mii (6:1-15)

6:1 Enunțul după aceste lucruri înseamnă că s-a scurs o bună bucată de timp de la evenimentele din capitolul 5. Cât? Nu știm, dar știm că **Isus** se deplasase între timp de la Ierusalim spre nord, la Marea Galileii. Când se spune că a traversat marea, sensul afirmației este că s-a deplasat de pe țărmul de nord-vest pe cel de nord-est. **Marea Galileii** mai era cunoscută și sub denumirea de **Marea Tiberiadei**, provenind de la orașul Tiberiada, situat pe malul ei vestic. Orașul acesta, capitala provinciei Galileea, purta numele împăratului roman Tiberiu.

6:2, 3 O mare mulțime de oameni venise după El, nu neapărat pentru că ar fi

crezut în El, că este Fiul lui Dumnezeu, ci pentru că au văzut minunile pe care le-a făcut El pentru cei bolnavi. O credință întemeiată pe minuni nu este niciodată atât de plăcută în fața lui Dumnezeu cum este credința întemeiată doar pe Cuvântul Lui. Nu ar trebui să fie nevoie de minuni pentru a adevăra Cuvântul lui Dumnezeu, căci tot ce spune Dumnezeu este adevărat și nu poate fi fals. Asta ar trebui să fie de ajuns pentru oricine. Traducerea literală a versetului 3 este: „**Și Isus s-a suit pe munte**“, dar probabil că este o referire la zona muntoasă sau deluroasă din regiunea ce înconjoară Marea Galileii.

6:4 Nu se poate stabili de ce afirmă Ioan că **Paștele... se apropia**. Unii au sugerat că Domnul Isus se gândea la Paștele cu ocazia căruia El a vestit minunatul mesaj despre Pâinea Vieții, din acest capitol. El nu se duse la Ierusalim pentru acest Paște. Ioan amintește de acest Paște prin cuvintele: **sărbătoarea iudeilor**. În realitate însă Dumnezeu este Cel care a instituit această sărbătoare, în Vechiul Testament. El este cel care a dăruit praznicul respectiv iudeilor și, desigur, în acest sens se poate spune că este o **sărbătoare a iudeilor**. Dar sintagma o **sărbătoare a iudeilor** ar putea însemna și faptul că Dumnezeu nu mai recunoștea această sărbătoare ca una din sărbătorile Sale, întrucât poporul evreu o celebra doar ca pe un ritual, fără nici o consacrare pornită din inimă. Sărbătoarea își pierduse sensul real, nemaiconstituind o sărbătoare a lui Iehova.

6:5 Pe Isus nu L-a deranjat **mulțimea mare** de oameni din fața Sa. În mod sigur El nu a considerat că oamenii aceștia ar putea tulbura odihna Sa ori răpi timpul pe care L-ar putea petrece cu ucenicii. Primul Lui gând a fost să le dea de mâncare. Astfel s-a îndreptat spre Filip și l-a întrebat unde ar putea face rost de pâine, pentru a hrăni mulțimea. Ori de câte ori punea Isus o întrebare nu o făcea din dorința de a adăuga la cunoștințele Sale, ci de a-i învăța pe oameni un adevăr, un principiu. Deși a întrebat, Domnul, desigur, cunoștea răspunsul, dar nu și Filip.

6:6 Domnul voia să-l învețe pe Filip o lecție de mare preț și să-i încerce credința. El însuși știa că va săvârși o minune mare, hrănind mulțimea uriașă de oameni. Și-o fi dat oare Filip seama că Isus poate face acest lucru? Era credința lui Filip mare sau mică?

6:7 Se pare că credința lui Filip nu s-a ridicat la un nivel prea înalt. El a făcut re-

pede un calcul, stabilind că **pâinile** pe care le-ar putea cumpăra cu **două sute de dinari** n-ar ajunge nici măcar pentru un prânz puțin îndestulător. Nu știm exact câtă pâine se putea cumpăra pe vremea aceea cu **două sute de dinari**, dar presupunem că foarte multă, întrucât un dinar reprezenta plata pentru o zi de lucru.

6:8, 9 Andrei era fratele lui Simon Petru. El locuiau în apropiere de Betsaida, pe malul Mării Galileii. Andrei s-a gândit și la dificultatea de a hrăni o mulțime atât de mare de oameni. El a observat că un băiețel avea **cinci pâini de orz și doi peștișori**, dar a conchis că aceste bucate ar fi ca totul insuficiente pentru a stămpăra foamea unei mulțimi atât de mari de oameni. **Băiețelul** nu avea prea mult, dar a fost dispus să pună totul la dispoziția Domnului Isus. Ca urmare a acestui gest mărinimos, pilda sa a fost consemnată în fiecare din cele patru evanghelii. Da, ce avea el era puțin, dar „puținul devine mult, în mâna lui Dumnezeu” și astfel gestul lui a ajuns să fie cunoscut în toată lumea, în toate veacurile care au urmat.

6:10 Rugându-i pe ucenici să le spună oamenilor să se așeze (textual: să stea întinși), Domnul Isus a avut grijă ca ei să fie comози. Observați că locul pe care l-a ales El avea **multă iarbă**. Era greu de găsit iarbă în acel ținut, dar Domnul a ținut ca oamenii să mănânce într-un loc curat și plăcut.

În text se spune că erau mii de **bărbați** acolo, ceea ce presupune că se aflau și femei și copii. Se face precizarea că se aflau **cinci mii** de oameni pentru a se scoate în evidență cât de mare era minunea ce urma să fie săvârșită de Domnul.

6:11 Isus a luat pâinile și a mulțumit pentru ele. Dacă Domnul a procedat așa înainte de a se hrăni din acele bucate și de a le împărți oamenilor, cu cât mai mult se cuvine să facem și noi la fel, mulțumindu-I lui Dumnezeu ori de câte ori ne așezăm la masă pentru a ne hrăni. Apoi El a distribuit hrana ucenicilor — fapt care ne învață încă un lucru minunat. Domnul Isus nu a săvârșit singur această lucrare, ci a apelat la slujirea altora. Bine a spus cel care a rostit cuvintele: „Tu fă tot ce poți, eu fac tot ce pot iar Domnul va face tot ce nu putem noi face.”

Între timp, când Isus a ajuns să repartizeze pâinea ucenicilor, aceasta a fost deja înmulțită în chip miraculos. Nu se consemnează momentul exact în care a avut loc minunea, dar știm că a fost o minune prin faptul că doar cinci pâini și doi peștișori au

fost suficienți în mâinile Domnului pentru a hrăni mulțimea aceea mare de oameni. Ucenicii au început să împartă pâinea și peștii la oamenii ce stăteau întinși pe iarbă. Nu s-a înregistrat nici o criză de alimente, deoarece se precizează clar că **le-a dat și din pești cât au voit**. Griffith Thomas ne amintește tabloul minunat care ni se prezintă în acest capitol, înfățișând:

(a) lumea care piere; (b) ucenicii neputincioși; (c) Mântuitorul desăvârșit. Minunea aceasta a presupus un adevărat act al creației. Nici un om obișnuit nu ar fi putut lua cinci pâini și doi peștișori pe care să le facă să crească atât de mult încât să hrănească atâția oameni. Frumos s-a exprimat cel ce a spus că: „a fost primăvară când a binecuvântat El pâinea, și vremea secerării, când a frânt-o”, după cum tot atât de adevărat este că: „pâinile nebinecuvântate sunt pâini neînmulțite.”¹⁹

6:12 Ce grijă are Domnul până și de cele mai mici amănunte! Dacă Isus ar fi fost un om obișnuit, dacă ar fi fost doar om, niciodată nu i-ar fi trecut poate prin minte să se ocupe de **firimiturile** care au rămas. Oricine care poate hrăni cinci mii, în mod normal, nu se mai gândește la câteva firimituri rămase! Dar Isus este Dumnezeu și Dumnezeu nu face risipă nici în belșugul Său. El vrea ca noi să nu risipim lucrurile prețioase pe care ni le-a încredințat. De aceea, El are grijă să dea instrucțiuni ca resturile de mâncare rămase să fie adunate, așa încât nimic să nu se piardă.

Mulți oameni au încercat să găsească o explicație naturală a acestei minuni, care să elimine elementul miraculos. Astfel, susțin aceștia, când au văzut oamenii că băiețașul îi dă lui Isus cele cinci pâini și doi pești, și-au dat seama cât de egoiști sunt și s-au hotărât pe loc să-și deschidă fiecare traista cu merinde, împărțindu-le cu semenii lor. În felul acesta, bucatele s-au ajuns la fiecare. Numai că această explicație nu corespunde realității, așa cum vom vedea din faptele consemnate în versetul următor.

6:13 Douăsprezece coșuri de pâine au fost strânse după ce oamenii au terminat de mâncat, ceea ce înseamnă că ar fi fost o imposibilitate să se strângă atâta hrană, *după terminarea mesei*, dacă fiecare ar fi împărțit ce și-a adus de acasă cu ceilalți. Explicațiile omului sunt atât de ridicole! În lumina faptelor, se poate trage o singură concluzie: că s-a săvârșit un miracol extraordinar.

6:14 Chiar oamenii au recunoscut că s-a produs o minune. În schimb, dacă ar fi valabilă teoria potrivit căreia fiecare s-a hrănit din merindele aduse de acasă, nu am mai găsi în text exclamațiile de uimire ale mulțimii în fața acestei minuni. Oamenii au fost atât de convingși că s-a făcut o minune, încât au fost gata să recunoască în Isus pe Prorocul ce era așteptat să vină în lume. Ei știau din Vechiul Testament că avea să vină un profet, despre care credeau că îi va izbăvi de sub jugul imperiului roman. Ei așteptau un monarh pământesc, fiind lipsiți de credință adevărată, căci nu erau dispuși să-L recunoască în Isus pe Fiul lui Dumnezeu, nici să-L accepte ca Mântuitor.

6:15 Ca urmare a minunii săvârșite de Isus, oamenii au dorit **să-L facă rege**. Din nou, dacă Isus nu ar fi fost decât un simplu om, negreșit s-ar fi conformat numaidecât dorinței lor. Oamenii nu stau pe gânduri când li se oferă prilejul de a fi preamăriți sau de a obține un privilegiu însemnat. Dar Isus n-a fost mișcat de aceste acțiuni menite să trezească sentimente de mândrie și îngâmfare. El Și-a dat seama că a venit în lume să moară pe cruce, ca Înlouitor pentru păcatele a căror pedeapsă noi merităm s-o plătim. Prin urmare, El nu voia să facă nici un lucru care să poată impieta asupra realizării acestui obiectiv. El a refuzat să urce pe tron înainte de a se fi urcat mai întâi pe altarul suferinței. El știa că mai întâi trebuia să sufere, să-Și verse sângele și să moară, și abia apoi să fie preamărit. Iată ce scrie F.B. Meyer în această privință:

După cum s-a exprimat St. Bernard: El întotdeauna a fugit, când au voit să-L facă Rege, dar S-a prezentat, atunci când au voit să-L răstignească. Având mereu vii aceste cuvinte în minte, să nu șovăim să adoptăm nobilele cuvinte rostite de Itai din Gat: „Viu este DOMNUL și viu este domnul meu împăratul, că în locul unde va fi domnul meu împăratul, fie ca să moară, fie ca să trăiască, acolo va fi și slujitorul tău“ (2 Samuel 15:21). Și El va răspunde negreșit, cum a făcut același David în cazul altui fugar ce a venit să se alipească la o cauză: „Rămâi cu mine, nu te teme de nimic, căci cel care caută să-mi ia viața caută să-ți-o ia și pe a ta. Dar lângă mine vei fi bine păzit“ (1 Sam. 22:23).²⁰

B. Al cincilea semn: Isus umblă pe apă și-i salvează pe ucenicii Săi (6:16-21)

6:16, 17 Între timp se înserase și Isus S-a retras, singur pe munte. Negreșit, oame-

nii din mulțime s-au întors fiecare la casele lor, lăsându-i pe ucenici singuri. Prin urmare, ucenicii s-au gândit să se ducă la mare și să se pregătească pentru a traversa Marea Galileii, întorcându-se pe malul celălalt.

În timp ce traversau marea, **ca să se ducă la Capernaum**, s-a întunecat iar Isus nu era cu ei. Dar unde era? Era pe munte, unde Se ruga. Ce bine îi înfățișează acest tablou pe adepții lui Cristos de azi, cuprinși de valorile vieții. S-a întunecat și Domnul Isus nu poate fi zărit nicăieri. Asta nu înseamnă însă că El nu știe ce se petrece cu noi aici pe pământ. El este în cer, unde Se roagă pentru preaiubiții Săi.

6:18 Marea Galileii e un lac predispus la furtuni violente, care se iscă aproape din senin. Datorită configurației topografice a văii Râului Iordan, vântul parcă suflă cu viteză și mai mare. Când ajunge vijelia să lovească valurile Mării Galileii, acestea capătă proporții foarte mari, amenințând ambarcațiunile mici cu naufragierea.

6:19 Ucenicii văsliseră **cam douăzeci și cinci sau trezeci de stadii**. Din punct de vedere omenesc, ei erau în mare pericol. În clipa aceea, și-au ridicat privirile și L-au văzut pe **Isus umblând pe mare și apropiindu-Se de corabie**. Asistăm aici la o altă minune mare: Fiul lui Dumnezeu umblând pe apele Mării Galileii. Ucenicii **s-au temut**, deoarece nu și-au dat seama cine este această Persoană minunată.

Observați frumusețea narațiunii, subliniată de însăși simplitatea ei! Ni se relatează aici unele din cele mai uimitoare fapte, dar Ioan nu recurge la cuvinte pompoase, nu încearcă să ne impresioneze prin caracterul măreț al faptului ce se desfășoară înaintea ochilor noștri. Mai degrabă, el face uz de o remarcabilă economie de cuvinte, lăsând faptele să vorbească.

6:20 Apoi Domnul Isus a rostit acele minunate cuvinte de mângâiere: „**Eu sunt. Nu vă temeți!**“ Dacă nu ar fi fost decât un om, ei ar fi avut motive să se teamă. Dar El este Creatorul și Susținătorul universului. Avându-L pe El aproape, nu mai avem motive să ne temem. Cel care a făcut, de la bun început, Marea Galileii a fost, negreșit, capabil să-i liniștească apoi apele și să-i aducă pe ucenici în siguranță la mal. Cuvintele: „**Eu sunt**“, constituind un nume al lui Iehova, apar astfel pentru a doua oară în Evanghelia lui Ioan, Isus aplicându-le la Persoana Sa.

6:21 Când și-au dat ucenicii seama că

este Domnul Isus, L-au primit cu drag în corabie și au ajuns îndată la destinație. Iată un alt miracol pe care Ioan se mulțumește să-l enunțe, fără a oferi nici o explicație. De acum ucenicii nu mai trebuiau să vâslească. Domnul Isus i-a adus la mal într-o clipă. Ce Persoană minunată este El!

C. Oamenii cer un semn (6:22-34)

6:22 Suntem acum în ziua următoare celei în care a avut loc hrănirea celor cinci mii. Mulțimea de oameni continuă să se afle în zona de la nord-est de Marea Galileii. Oamenii i-au văzut pe ucenici urcând în mica lor corăbioară în seara zilei precedente și au remarcat că Isus nu s-a urcat cu ei în corabie. Nu exista acolo decât o singură corabie: cea pe care au luat-o ucenicii.

6:23 În ziua următoare, au venit corăbioare din Tiberiada, aproape de locul unde Domnul Isus hrănise mulțimea. Dar Domnul nu putea să fi plecat cu vreuna din aceste corăbioare, deoarece acestea numai ce sosi-seră. Totuși poate că tocmai la bordul acestor corăbii au traversat oamenii aceștia marea, ducându-se la Capernaum, așa cum se arată în versetele următoare.

6:24 Oamenii L-au urmărit pe Isus cu toată atenția. Ei știau că El Se suise pe munte să se roage. Ei mai știau și aceea că nu se urcase în corabie cu ucenicii, și deci nu traversase lacul. Cu toate acestea, a doua zi nu putea fi găsit niciieri. Atunci ei s-au decis să treacă de cealaltă parte, la Capernaum, unde, după toate probabilitățile, se aflau ucenicii. Ei nu-și puteau explica cum S-ar putea afla Isus acolo, dar, neavând altă soluție, s-au gândit să-L caute totuși în acea localitate.

6:25, 26 Sosind la Capernaum, L-au găsit acolo. Neputându-și stăpâni curiozitatea, L-au întrebat când a sosit.

Isus le-a răspuns indirect la întrebare. El Și-a dat seama că ei nu-L căutau pentru că I-ar fi cunoscut adevărata identitate, ci datorită faptului că i-a hrănit. Doar cu o zi în urmă Îl văzuseră făcând o minune. Asta ar fi trebuit să-i convingă că El este cu adevărat Creatorul lor și Mesia. Dar interesul lor se mărginea la satisfacerea foamei fizice, după ce fuseseră săturați cu pâinile miraculoase.

6:27 De aceea, Isus i-a sfătuit să nu lucreze pentru **mâncarea pieritoare**. Prin asta Domnul nu a vrut să se înțeleagă că oamenii nu mai trebuie să-și câștige existența zilnică prin muncă, ci a subliniat că nu acesta ar trebui să fie scopul suprem al

existenței lor. Satisfacerea foamei fizice nu este lucrul cel mai important din viața cuiva. Omul nu este alcătuit doar din trup, ci și din duh și suflet. Noi trebuie, mai degrabă, să lucrăm **pentru mâncarea care rămâne pentru viața veșnică**. Omul nu trebuie să trăiască de parcă trupul lui ar fi suprem. El nu trebuie să-și consacre toate energiile și talentele hrănirii acestui trup de carne, care nu peste mulți ani va fi, oricum, mâncat de viermi. Mai degrabă, el trebuie să se asigure că sufletul lui este hrănit zi de zi cu Cuvântul lui Dumnezeu. „Omul nu va trăi numai cu pâine, ci cu orice cuvânt ce iese din gura lui Dumnezeu.“ Noi ar trebui să lucrăm neobosiți pentru a acumula o cunoaștere cât mai bună a Cuvântului lui Dumnezeu.

Când a spus Domnul Isus că **Dumnezeu Tatăl** a pus asupra Lui **pecetea Sa**, asta a însemnat că Dumnezeu L-a trimis și L-a aprobat. Când punem pecetea pe ceva, înseamnă că afirmăm că este adevărat. Dumnezeu L-a pecetluit pe Fiul Omului în sensul că L-a aprobat, ca fiind Cel care a rostit adevărul.

6:28 Oamenii L-au întrebat acum pe Domnul ce trebuie să facă pentru a **îndeplini lucrările lui Dumnezeu**. Omul veșnic încearcă să ajungă în cer prin meritele sale proprii. Lui îi place să simtă că a făcut fapte care să merite mântuirea. Dacă va putea cumva să demonstreze că a contribuit el însuși cu ceva la mântuirea sufletului său, atunci va considera acesta un prilej de laudă-roșenie și asta îi va aduce multă satisfacție.

6:29 Isus a văzut fățărnicia acestor oameni care se prefăceau că lucrează pentru Dumnezeu, dar, în același timp, nu voiau să aibă nimic de a face cu Fiul lui Dumnezeu. **Isus** le-a spus că primul lucru pe care trebuie să-l facă este să-L accepte pe Cel pe care L-a trimis Dumnezeu. Tot așa este și astăzi. Mulți caută să ajungă în cer prin meritele lor proprii, făcând fapte bune. Dar înainte de a putea face fapte bune pentru Dumnezeu, ei trebuie mai întâi să creadă în Domnul Isus Cristos. Faptele bune nu preced mântuirea, ci o urmează. Singura **faptă** bună pe care o poate săvârși cineva este să-și mărturisească păcatele și să-L primească pe Cristos ca Domn și Mântuitor.

6:30 Versetul acesta este o dovadă în plus pentru răutatea inimii omenești. Doar cu o zi înainte, oamenii aceștia Îl văzuseră pe Domnul Isus hrănind cinci mii de oameni cu cinci pâini și doi pești, pentru ca în ziua următoare să vină la El și să-L ceară un **semn**

care să valideze pretențiile Sale de a fi Fiul lui Dumnezeu. Asemenea celor mai mulți necredincioși, ei voiau să vadă, înainte de a putea crede: „**ca să-l vedem și să putem crede în Tine.**” Dar nu aceasta este ordinea lui Dumnezeu. Dumnezeu îi spune păcătosului: „Dacă vei crede, atunci vei vedea.” Mai întâi trebuie să se manifeste credința.

6:31 Revenind la Vechiul Testament, iudeii I-au amintit lui Isus de minunea cu mana²¹ din pustiu, lăsând să se înțeleagă că, în opinia lor, fapta lui Isus nu se apropia nici pe departe de acea minune. Astfel ei au citat textul din Psalmul 78:24, 25, unde se spune: „**El le-a dat pâine din cer să mănânce,**” sugerând că Moise ar fi chemat pâine din cer, în timp ce Domnul ar fi fost mai prejos decât Moise, deoarece El s-a mulțumit să înmulțească pâinea ce deja *există*!

6:32 Răspunsul Domnului exprimă cel puțin două idei. Mai întâi, *nu Moise* a fost cel care le-a dat mana, ci Dumnezeu. Apoi mana aceea nu a fost adevărata **pâine din cer** de natură spirituală, ci un aliment fizic, destinat trupului de carne, a cărei valoare se limita strict la viața aceasta pământească. În schimb, Domnul s-a referit în acest text la **adevărata pâine**, cea ideală și autentică, pe care Dumnezeu o dăruiește din cer. Este pâinea destinată sufletului, nu trupului. Cuvintele **Tatăl Meu** constituie o declarație a lui Cristos cu privire la dumnezeirea Lui.

6:33 Domnul Isus S-a revelat pe Sine ca fiind **pâinea lui Dumnezeu** care s-a coborât din cer și dă viață. El a demonstrat superioritatea pâinii lui Dumnezeu față de mana din pustiu. Mana nu putea să dea viață, ci doar întreținea viața fizică și, oricum, nu era destinată lumii întregi, ci doar Israelului. **Adevărata pâine se coboară din cer și dă viață** oamenilor — nu doar unui singur popor, ci **lumii întregi**.

6:34 Iudeii încă nu-și dădeau seama că Domnul Isus Se referea la Sine când vorbea despre pâinea adevărată și așa se face că I-au cerut **pâine**. Ei continuau să gândească în termenii unei pâini fizice. Din nefericire, în inimile lor nu se găsea credință adevărată.

D. Isus, Pâinea Vieții (6:35-65)

6:35 Acum Isus afirmă adevărul cu simplitate și claritate. El este **pâinea vieții**. Cei care vin la El își stămpără pe veci foamea spirituală. Cei care cred în El constată că li se stămpără pe veci setea. Observați cuvintele **Eu sunt** din acest verset și notați că Domnul face din nou o afirmație prin care

se pune pe picior de egalitate cu Iehova. Ar fi o totală nebulie ca un om păcătos să rostească cuvintele din versetul 35. Nici un om simplu nu poate satisface propria sa foame sau sete, darmite apetitul spiritual al întregii lumi!

6:36 În versetul 30, iudeii necredincioși Îi cer Domnului un semn, pentru ca să poată vedea și să creadă. Aici Isus arată că deja le-a spus că L-au **văzut** — acesta fiind semnul cel mai mare dintre toate — și totuși **nu au crezut**. Dacă Fiul lui Dumnezeu a putut sta în fața lor în umanitatea Sa desăvârșită, și totuși nu a fost recunoscut de ei, atunci e îndoielnic că orice semn care li s-ar da ar putea să-i convingă.

6:37 Domnul nu a fost descurajat de necredința iudeilor. El știa că toate scopurile și planurile Tatălui aveau să se împlinească. Chiar dacă iudeii căroro le vorbea El nu voiau să-L accepte, El știa că toți aceia care fuseseră aleși de Dumnezeu vor veni la El. După cum se exprimă Pink: „Convingerea că toate planurile eterne ale lui Dumnezeu sunt invincibile e de natură să-ți dea un sentiment de calm, de echilibru lăuntric, de curaj și de perseverență pe care nu ți le poate conferi nici o altă sursă.”

Versetul acesta este foarte important deoarece afirmă în doar câteva cuvinte două din cele mai importante învățături ale Bibliei. Prima este faptul că Dumnezeu i-a încredințat pe unii lui Cristos și că **toți** cei pe care i-a dat El vor fi mântuiți. Cealaltă învățătură se referă la responsabilitatea omului. Pentru a fi mântuit, omul trebuie să vină la Domnul Isus și să-L accepte prin credință. Dumnezeu într-adevăr îi alege pe unii oameni să fie mântuiți, dar Biblia nu ne învață niciunde că El i-a ales pe alții să fie condamnați. Dacă este cineva mântuit, asta se datorează harului fără plată al lui Dumnezeu. Dar dacă va pieri cineva pe veci, asta va fi numai din vina lui. Toți oamenii sunt condamnați de propria lor păcătoșenie și răutate. Dacă toți oamenii s-ar duce în iad, nu ar primi decât ceea ce merită. În harul Lui, Dumnezeu se apleacă și mântuiește persoane individuale din marea masă a omenirii. Are oare Dumnezeu dreptul de a proceda astfel? Negreșit că da. Dumnezeu poate face cum dorește și nimeni nu poate să-I refuze acest drept. Noi știm că Dumnezeu niciodată nu va face nici un lucru greșit sau nedrept.

Dar după cum Biblia ne învață că Dumnezeu a ales anumite persoane să fie mântuite, tot așa ea ne învață că omul poartă răs-

punderea de a accepta evanghelia. Dumnezeu face o ofertă universală — potrivit căreia, dacă omul va crede în Domnul Isus Cristos, va fi mântuit. Dumnezeu nu îi mântuiește pe oameni împotriva voinței lor. Persoana individuală trebuie să vină la El cu pocăință și credință. Apoi Dumnezeu o va mântui. Nici un om care vine la Dumnezeu prin Cristos nu va fi **izgonit**.

Mintea omenească nu poate pricepe aceste învățături. Pentru om ele sunt incompatibile. Dar noi trebuie să credem în ele, chiar dacă nu le înțelegem, întrucât sunt învățături biblice, prezentate limpede în Cuvântul Său.

8:38 În versetul 37, Domnul Isus a spus că toate planurile lui Dumnezeu cu privire la mântuirea tuturor celor care l-au fost dați Lui se vor împlini în cele din urmă. Întrucât aceasta a fost voia Tatălui, Domnul va avea grijă personal ca acest lucru să se întâmple, misiunea Lui fiind împlinirea voii lui Dumnezeu.

„**Am coborât din cer**” a spus Cristos, propovăduind fără echivoc faptul că El nu și-a început viața în ieslea Betleemului. Mai degrabă El a existat din veșiciile veșnicilor, cu Dumnezeu Tatăl în cer. Venind în lume, El a fost Fiul ascultător al lui Dumnezeu. De bună voie El a ocupat locul de rob, pentru a împlini voia Tatălui Său. Asta nu înseamnă că nu a avut voință proprie, ci, mai degrabă, că **propria Lui voie** a fost în acord desăvârșit cu voia lui Dumnezeu.

6:39 Voia Tatălui a fost ca toți cei care l-au fost dați lui Cristos să fie mântuiți și păziți până la învierea celor drepti, când vor fi înviați și duși acasă în cer. Cuvintele **nimic** și **tot** se referă la credincioși. Aici El S-a referit nu doar la credincioșii individuali, ci la întreg corpul de creștini din toate veacurile. Domnul Isus Și-a asumat responsabilitatea de a se îngriji ca nici un membru al trupului acestuia să nu se piardă, ci întreg trupul să fie înviat **în ziua de pe urmă**.

În ce-i privește pe **creștini, ziua de pe urmă** se referă la **ziua** în care Domnul Isus va veni în văzduh, când morții vor învia primii, fiind apoi urmați de credincioșii aflați în viață, care vor fi transformați, urmând ca toți să fie răpiți pentru a-L întâmpina pe Domnul în văzduh, pentru a fi pe veci cu Domnul. Pentru **iudei** asta însemna venirea lui Mesia cu mare slavă.

6:40 Domnul a continuat apoi explicând cum devine cineva membru al familiei celor răscumpărați. **Voia** lui Dumnezeu este ca

toți cei care Îl văd pe Fiul și cred în El să aibă viață veșnică. A-L vedea pe Fiul înseamnă aici nu a-L vedea cu ochii fizici, ci cu ochii credinței. O persoană trebuie să vadă sau să recunoască faptul că Isus Cristos este Fiul lui Dumnezeu și Mântuitorul lumii. Apoi, acea persoană trebuie să creadă în El. Asta înseamnă că printr-un act hotărât de credință acea persoană trebuie să-L primească pe Domnul Isus ca Mântuitor personal. Toți cei care fac asta primesc **viața veșnică** bucurându-se de ea ca bun aflat la dispoziția lor în viața de acum, primind și asigurarea că vor fi înviați **în ziua de pe urmă**.

6:41 Oamenii nu erau deloc pregătiți să-L accepte pe Domnul Isus și și-au exprimat dezaprobarea, murmurând împotriva Lui. El afirmase despre Sine că este **pâinea ce s-a coborât din cer**. Ei și-au dat seama că este o afirmație de mare importanță. Pentru ca să se coboare din cer, cineva nu poate fi un simplu om, nici măcar un mare profet. Și astfel ei au protestat împotriva Lui pentru că nu erau dispuși să creadă cuvintele Lui.

6:42 Ei presupuneau că **Isus este fiul lui Iosif**. Desigur, ei greșeau în această privință. Isus S-a născut din Fecioara Maria. Nu Iosif a fost tatăl Lui. Mai degrabă, El a fost zămislit de Duhul Sfânt. Eșecul lor de a crede în nașterea din fecioară a condus la întunericul lor spiritual și la necredința lor. Tot așa este și astăzi. Cei care refuză să-L accepte pe Domnul Isus ca Fiul lui Dumnezeu care a venit în lume prin pântecul unei fecioare ajung să respingă toate marile adevăruri cu privire la Persoana și lucrarea lui Cristos.

6:43 Deși nu l s-au adresat direct Lui, Isus a știut exact despre ce vorbeau și, prin urmare, le-a spus: „Nu murmurăți între voi.” Versetele următoare explică de ce murmurul lor a fost fără folos. Cu cât respingeau mai mult iudeii mărturia Domnului Isus, cu atât mai dificile deveneau pentru ei învățăturile Sale. Cine respinge lumina ajunge să nu i se mai dea lumină. Cu cât respingeau mai mult evanghelia, cu atât mai dificil le era să o accepte. Dacă n-au acceptat ei lucrurile simple pe care li le-a spus Domnul, cum ar fi putut vreodată înțelege lucrurile mai profunde pe care avea să le aducă Domnul la cunoștința lor?

6:44 Omul în sine este total neajutorat, lipsit de orice nădejde. El nu are nici măcar tăria de a veni la Isus de unul singur. Dacă nu începe Tatăl mai întâi să lucreze în inima și în viața lui, el nu-și va da niciodată singur seama de groaznica sa vinovăție și nevoia de

a avea un Mântuitor. Multor oameni le este greu să accepte acest verset. După ei, versetul spune că e posibil ca un om să dorească să fie mântuit, constatând însă că acest lucru este imposibil de îndeplinit. Dar nu acesta este sensul versetului. Versetul ne învață în primul rând și în modul cel mai ferm cu putință că Dumnezeu este Cel care a acționat primul în viața noastră și a căutat să ne câștige pentru Sine. Noi avem posibilitatea de a-L accepta pe Domnul Isus sau de a-L refuza. Dar noi înșine nu am fi avut niciodată dorința de a fi mântuiți, de a-L accepta pe Isus, dacă Dumnezeu nu ar fi vorbit mai întâi inimilor noastre. Din nou Domnul adaugă promisiunea că îl va învia pe fiecare credincios adevărat în ziua de pe urmă. După cum am văzut mai înainte, asta se referă la venirea lui Cristos, ca să-Și ia sfinții, când credincioșii morți vor fi înviați iar cei vii vor fi schimbați. Aceasta înviere este numai pentru credincioși.

6:45 După ce a afirmat în termenii cei mai tranșanți cu putință că nici un om nu poate veni la El decât dacă Tatăl îl atrage, Domnul explică în continuare cum îi atrage Tatăl pe oameni. Mai întâi, El citează textul de la Isaia 54:13: „**Și ei vor fi învățați de Dumnezeu**“. Dumnezeu nu se rezumă doar la a alege persoane individuale. El vorbește inimii acestora, prin învățăturile din Cuvântul Său cel scump.

Aici intervine voința omului. Cei care răspund la învățătura Cuvântului lui Dumnezeu și învață de la Tatăl sunt cei care vin la Cristos. Aici vedem din nou expuse în Cuvântul lui Dumnezeu, față în față, cele două adevăruri capitale: suveranitatea lui Dumnezeu și libertatea omului de a alege. Aceste adevăruri ne arată că mântuirea are o latură divină și una umană.

Când Isus a spus: „**Este scris în profeți**“, El S-a referit, desigur, la cărțile profetice din Biblie, în principal la Isaia, ideea fiind însă reliefată în toate scrierile profetice. Prin învățăturile Cuvântului lui Dumnezeu și ale Duhului Sfânt sunt oamenii atrași la Dumnezeu.

6:46 Faptul că oamenii sunt învățați de Dumnezeu nu înseamnă că ei L-au văzut pe El. Singurul care L-a văzut pe Tatăl este Cel care a venit de la Dumnezeu, respectiv Domnul Isus Însuși.

Toți cei care sunt învățați de Dumnezeu sunt învățați despre Domnul Isus Cristos, deoarece învățătura lui Dumnezeu Îl are ca subiect central pe Cristos.

6:47 Versetul 47 conține una din cele mai scurte și mai concise declarații din toată Biblia cu privire la modul prin care poate fi mântuit cineva. Domnul Isus a afirmat, în cuvinte ce nu pot fi înțelese greșit, că oricine **crede în El are viață veșnică**. Observați că El a introdus aceste cuvinte extraordinare prin expresia: „**Adevărat, adevărat vă spun**“. Acesta este unul din numeroasele versete din Noul Testament care ne învață că mântuirea nu se capătă prin fapte, nici prin păzirea legii, nici prin apartenența la o biserică, nici prin păzirea Regulii de Aur, ci, pur și simplu, prin credința în Domnul Isus Cristos.

6:48, 49 Apoi Domnul Isus afirmă că *El* este **pâinea vieții**, despre care a vorbit până acum. **Pâinea vieții** înseamnă, desigur, **pâinea care dă viață** celor care se hrănesc cu ea. Iudeii ridicaseră anterior subiectul **manei din pustiu** și-L provocaseră pe Domnul Isus să creeze un produs la fel de minunat ca mana. Aici Domnul le-a amintit că **părinții** lor se hrăniseră cu **mana din pustiu** și muriseră. Cu alte cuvinte, **mana** fusese dată doar pentru viața de aici, ea neavând putere să dea viață veșnică celor care au mâncat din ea. Prin expresia: „**părinții voștri**“, Domnul S-a dissociat de omenirea decăzută, lăsând să se înțeleagă din nou dumnezeirea Lui unică.

6:50 În contrast cu mana, Domnul Isus S-a numit pe Sine **pâinea care se coboară din cer**. Dacă mănâncă cineva această pâine, nu mai moare. Asta nu înseamnă că nu va muri fizic, ci că va avea viață veșnică în cer. Chiar dacă ar muri fizic, trupul lui va fi înviat în ziua de pe urmă și persoana respectivă va petrece veșnicia cu Domnul.

În versetul acesta și cele ce urmează, Domnul Isus Se referă de mai multe ori la oamenii care *mănâncă din El*. Ce înseamnă aceasta? Să însemne oare că oamenii trebuie să mănânce din El în chip fizic, literal? Evident ideea depășește domeniul posibilului, fiind, în același timp total respingătoare. Unii cred însă că Domnul S-ar fi referit la faptul că, în cadrul Cinei Domnului ar trebui să ne hrănim din El, că, în chip miraculos și tainic, pâinea și vinul sunt transformate în trupul și sângele lui Cristos și că, pentru a putea fi mântuiți, trebuie să ne împărtășim din aceste elemente. Dar nu asta a spus Isus. Contextul arată clar că a **mânca** din El înseamnă a crede în El. Când ne punem încrederea în Domnul Isus Cristos, ca Mântuitor al nostru, ni-L însușim prin credință. Ne împărtășim din binefacerile Persoanei și

lucrării Lui. După cum a spus Augustin: „Crede și ai mâncat.“

6:51 Isus este **pâinea vie**. El nu numai că are viață proprie, ci și dăruiește altora această viață. Cei care mănâncă **pâinea aceasta... vor trăi în veci**. Cum vine asta? Cum poate Domnul să dea viață veșnică păcătoșilor păcătoși? Răspunsul îl găsim în ultima parte a versetului: „**Pâinea pe care o voi da Eu este trupul Meu, pe care îl voi da pentru viața lumii.**“ Prin aceasta Domnul Isus le îndrepta privirile spre moartea Sa pe cruce, ce avea să se întâmple, prin care El avea să-și dea **viața** ca preț de răscumpărare pentru păcătoși. Trupul Său avea să fie frânt iar sângele Lui avea să se verse ca jertfă pentru păcat, El murind astfel în locul nostru, plătind pentru păcatele noastre plata pe care noi o meritam. Și de ce avea să facă acest lucru? El a făcut acest lucru **pentru viața lumii**. El nu avea să moară doar pentru poporul evreu, nici măcar pentru cei aleși, ci moartea Sa avea să aibă suficientă valoare pentru întreaga lume. Asta nu înseamnă însă că întreaga lume va fi mântuită, ci, mai degrabă că, lucrarea Domnului Isus de la Calvar avea să aibă suficientă valoare pentru a mântui întreaga lume, dacă toți oamenii ar veni la Isus.

6:52 **Iudeii** continuau însă să se gândească în termeni literală la pâinea și **carnea** fizică. Gândurile lor nu se puteau ridica deasupra lucrurilor acestei vieți. Ei nu-și dădeau seama că Domnul Isus a recurs la lucruri fizice, pentru a-i învăța adevăruri spirituale. Și astfel s-au întrebat între ei cum poate omul acesta, considerat de ei un om oarecare, să-și dea trupul pentru a fi mâncat de alții. O parașută se deschide doar după ce ai făcut saltul în gol, părăsind aparatul de zbor. Credința precede vederea și-ți pregătește sufletul să înțeleagă, inima să creadă și voința să se supună. Toate întrebările tale ce încep cu cuvântul „Cum?“ își vor primi răspunsul când te vei supune autorității lui Cristos, după cum a procedat și Pavel, când a strigat: „Doamne, ce vrei să fac?“

6:53 Încă o dată, **Isus**, cunoscând toate lucrurile, și-a dat seama exact ce gândesc și spun ei. Și astfel i-a avertizat solemn că dacă nu mănâncă trupul Său și nu beau sângele Lui, nu au viață în ei. Asta nu se putea referi în nici un chip la pâinea și vinul de la Cina Domnului. Când Domnul a instituit Cina Sa, în noaptea în care a fost vândut, trupul Lui nu fusese frânt încă iar sângele Lui nu fusese vărsat. Ucenicii s-au împărțit din pâine și

vin, dar nu au mâncat în chip literal trupul Lui și nu au băut sângele Lui. Domnul Isus a afirmat doar faptul că dacă nu ne însușim prin credință valoarea jertfei Sale de pe Calvar, a morții Sale de acolo pentru noi, nu vom putea fi niciodată mântuiți. Noi trebuie să credem în El, să-L primim, să ne încredem în El și să ni-L însușim.

6:54 Comparând acest verset cu versetul 47, reiese clar că a mânca trupul Său și a bea sângele Lui înseamnă a crede în El. În versetul 47 citim că: „Cine crede în Mine are viață veșnică“. În versetul 54 aflăm că **oricine mănâncă trupul Lui și bea sângele Lui are viață veșnică**. Dar elementele egale cu elementul principal sunt egale și între ele. A mânca **trupul** Lui și a bea **sângele** Lui înseamnă a crede în El. Toți cei care cred în El vor fi înviați **în ziua de pe urmă**. Asta se referă, desigur, la trupurile celor care au murit pe când ei credeau în Domnul Isus.

6:55 **Trupul** Domnului Isus este **adevărată hrană iar sângele** Lui **adevărată băutura**.²² Asta contrastează cu hrana și băutura din lumea aceasta, care au doar o valoare temporară. Valoarea morții Domnului Isus este însă veșnică. Cei care se împărtășesc din El prin credință primesc viața care nu se va termina niciodată.

6:56 Între El și cei care cred în El există o foarte strânsă unire. Oricine mănâncă **trupul** Lui și **bea sângele** Lui **rămâne în El** și El rămâne în acea persoană. Nimic nu ar putea fi mai apropiat sau mai intim decât această relație. Când mâncăm hrana fizică, o introducem în însăși ființa noastră, aceasta devenind parte din noi înșine. Când Îl acceptăm pe Domnul Isus ca Răscumpărător al nostru, El pătrunde și rămâne în viața noastră iar noi, la rândul nostru, rămânem (adică trăim în permanență) în El.

6:57 Domnul oferă în acest verset o altă ilustrație a legăturii strânse ce există între El și copiii Lui. Ilustrația se referă la legătura Sa proprie cu Dumnezeu Tatăl. **Tatăl, care este viu**, L-a trimis pe Domnul Isus în lume. (Expresia **Tatăl, care este viu** înseamnă Tatăl care este Izvorul vieții). Ca Om aici pe pământ, Isus a trăit **prin Tatăl**. Viața Lui a fost trăită în cea mai strânsă unire și armonie cu Dumnezeu Tatăl. Dumnezeu a fost centrul și circumferința vieții Sale. Scopul Său a fost de a fi total preocupat cu Dumnezeu Tatăl. El a trăit aici pe pământ, ca Om, și lumea nu și-a dat seama că El era Dumnezeu manifestat în trup. Deși El a fost înțeles greșit de lume, El și cu Tatăl au fost una. Ei

au trăit în cea mai strânsă intimitate. Exact așa este și cu credincioșii în Domnul Isus. Ei se află aici în lume, sunt greșit înțeleși de lume, sunt urâți și adesea persecutați. Dar pentru că au crezut și și-au pus încrederea în Domnul Isus, ei **trăiesc prin** El. Viața lor este strâns legată de viața Lui și viața aceasta nu se va sfârși niciodată.

6:58 Versetul acesta pare să rezume tot ce a spus Domnul în versetele precedente. El este **pâinea care S-a coborât din cer**. El este superior manei pe care **au mâncat-o părinții** în pustiu. Pâinea aceea a avut doar o valoare trecătoare, fiind destinată doar vieții de aici. Dar Cristos este Pâinea lui Dumnezeu, care dă viață veșnică tuturor celor care se hrănesc din El.

6:59 Mulțimea L-a urmat pe Isus și pe ucenicii Săi de pe malul de nord-est al Mării Galileii până la **Capernaum**. Se pare că mulțimea L-a găsit pe Isus **în sinagogă**²³, unde Domnul a rostit mesajul despre Pâinea vieții.

6:60 Între timp, numărul ucenicilor Domnului Isus a depășit cifra inițială a celor doisprezece de la început. Oricine îl urma și mărturisea că acceptă învățăturile Sale era cunoscut sub denumirea de ucenic. Dar nu toți cei cărora li se spunea ucenicii Lui erau credincioși adevărați. Mulți din cei ce mărturiseau că sunt ucenicii Lui au spus: „**Cuvântul acesta este prea tare.**” Cu alte cuvinte, învățătura Lui îi ofensa. Problema nu consta în faptul că ei nu ar fi înțeles ce spunea El, ci, mai degrabă, învățătura în sine le repugna. Când au spus: „**Cine poate să-l înțeleagă**” (textual: „cine poate să-l audă?”) au făcut, de fapt, următoarea declarație: „Cine poate suporta să audă o învățătură atât de insuportabilă?”

6:61 Găsim aici alte dovezi ale faptului că Domnul avea o cunoștință perfectă. **Isus știa** exact ce spun **ucenicii** Lui. El știa că ei vociferează în legătură cu declarația Sa că a venit din cer și că nu le place că li s-a spus că oamenii trebuie să mănânce trupul Său și să bea sângele Lui, pentru a avea viață veșnică. De aceea, El îi întrebă: „**Aceasta vă face să vă poticniți?**”

6:62 Ei s-au poticnit pentru că le-a spus că a venit din cer. Acum El îi întreabă ce ar crede ei dacă L-ar vedea **suindu-Se** înapoi în cer — așa cum știa Domnul că va proceda după învierea Sa. Ei au fost, de asemenea, ofenșați pentru că El a spus că oamenii trebuie să mănânce trupul Său. Dar ce ar gândi ei, dacă ar vedea trupul acela **suindu-**

Se unde era mai înainte? Cum ar putea oamenii să mănânce trupul Lui fizic și să bea sângele Lui fizic, după ce S-a întors El la Tatăl?

6:63 Oamenii aceștia se gândeau doar la trupul fizic al lui Cristos, dar El le spune aici că viața veșnică nu constă în a mânca carne ci este de fapt lucrarea Duhului Sfânt al lui Dumnezeu. Carne nu poate da viață. Numai **duhul** poate face acest lucru. Ei interpreta-seră cuvintele Sale la modul propriu, fără să-și dea seama că ele trebuie înțelese în mod spiritual. Și astfel aici Domnul le explică că cuvintele pe care le-a rostit El sunt **duh și viață**. Atunci când cuvintele Sale referitoare la necesitatea de a mânca trupul Său și a bea sângele Lui sunt înțelese în mod spiritual, izvorând din **credința** în El, cei care acceptă acest mesaj primesc viață veșnică.

6:64 Chiar pe când rostea aceste cuvinte, Domnul și-a dat seama că unii din ascultătorii Săi nu L-au înțeles, pentru că nu voiau să creadă. Dificultatea nu consta atât de mult în neputința lor de a crede, cât în refuzul de a face acest lucru. **Isus știa de la început** că unii din urmașii declarați ai Săi nu aveau să creadă în El și că unul din ucenicii Săi **avea să-L vândă**. Desigur, **Isus** știuse toate aceste lucruri încă din veșnicie, dar sensul acestui verset este că probabil El a devenit conștient de ele încă de la începutul lucrării Sale pe pământ.

6:65 Apoi Domnul a explicat că din pricina necredinței lor le-a spus El anterior că nimeni nu poate veni la El decât dacă i-a fost dat de către Tatăl Său. Cuvintele acestea sunt de natură să frângă orgoliul omului, care crede că poate câștiga mântuirea prin forțele proprii sau că aceasta i se cuvine. Domnul Isus le-a spus oamenilor că până și puterea de a veni la El se poate primi doar de la Dumnezeu **Tatăl**.

E. Diverse reacții la cuvintele rostite de Mântuitorul (6:66-71)

6:66 Aceste cuvinte rostite de Domnul Isus au fost atât de dezagreabile pentru **mulți** dintre cei care îl urmașera încât acum aceștia L-au părăsit, nemaivoiind să aibă nimic de a face cu El. Ucenicii aceștia nu au fost niciodată credincioși adevărați. Ei L-au urmat pe Domnul din diverse motive, dar nu din dragoste sinceră pentru El sau pentru că ar fi apreciat adevărata Lui personalitate și identitate.

6:67 În acest punct **Isus** s-a întors spre cei **doisprezece** ucenici și i-a confruntat cu

întrebarea dacă nu cumva și ei doresc să-L părăsească.

6:68 Răspunsul lui Petru este demn de remarcat. El a spus, de fapt: „**Doamne**, cum am putea să Te părăsim? **Tu** predai învățăturile care conduc la **viața veșnică**. Dacă Te părăsim, nu mai avem la cine merge. A Te părăsi înseamnă a ne pecetlui pierzarea.“

6:69 Vorbind în numele celor doisprezece, Petru a mai spus și aceea că ei au ajuns să creadă și să cunoască că Domnul Isus este **Mesia, Fiul Dumnezeului celui viu**.²⁴ Observați din nou ordinea cuvintelor: **să credem și să cunoaștem**. Mai întâi de toate, ei și-au pus încrederea în Domnul Isus Cristos și apoi au ajuns să cunoască faptul că El este într-adevăr Cel care S-a declarat a fi.

6:70 În versetele 68 și 69 Petru a vorbit la persoana întâi plural, cuprinzându-i pe toți cei doisprezece ucenici. Aici în versetul 70, Domnul Isus l-a corectat, arătându-i că nu trebuie să fie atât de sigur că toți cei doisprezece sunt credincioși adevărați. E drept că Domnul îi alesese pe cei doisprezece ucenici, dar **unul** din ei era **un diavol**. Era în mijlocul lor unul care nu împărtășea convingerile lui Petru cu privire la Domnul Isus Cristos.

6:71 Domnul Isus știa că **Iuda Iscarioteanul** avea să-L vândă. El știa că Iuda nu-L acceptase niciodată ca Domn și Mântuitor, acesta fiind un alt exemplu al atotștiinței Domnului Isus. Avem, de asemenea, dovada faptului că Petru nu era infailibil când a vorbit în numele ucenicilor!

În discursul despre pâinea vieții, Domnul nostru a început cu o învățătură destul de simplă. Dar, pe măsură ce a înaintat în expunerea mesajului, a devenit tot mai limpede că iudeii au respins cuvintele Sale. Cu cât își închideau mai mult inimile și mințile față de adevăr, cu atât mai dificile li se păreau învățăturile Domnului. În cele din urmă, El s-a referit la necesitatea de a mânca trupul Său și de a bea sângele Lui. Ei bine, asta a fost prea mult pentru ei! „Acestea sunt cuvinte dificile. Cine le poate înțelege?“ au spus ei, renunțând de a-L mai urma. Respingerea adevărului are drept urmare orbirea juridică. Deoarece ei *n-au voit* să vadă, au ajuns într-un punct în care *n-au mai putut* să vadă.

V. AL TREILEA AN AL LUCRĂRII FIULUI LUI DUMNEZEU: IERUSALIM (7:1-10:39)

A. Isus își mustră frații (7:1-9)

7:1 Între capitolele 6 și 7 există un hiat

de vreo câteva luni. **Isus** a rămas în **Galileea**. **El nu voia să stea în Iudeea**, unde se afla sediul **iudeilor**, deoarece aceștia **căutau să-L omoare**. Există un consens aproape unanim asupra faptului că **iudeii**²⁵ menționați în acest verset au fost liderii sau dregătorii națiunii. Ei îl urau pe Domnul Isus cel mai aprig și căutau un prilej de a-L **omorî**.

7:2 **Sărbătoarea Corturilor** era unul din evenimentele importante din calendarul iudaic, ce cădea în perioada secerișului, celebrând faptul că iudeii au trăit în adăposturi temporare sau colibe după ce au ieșit din Egipt. Era o sărbătoare plină de veselie și bucurie, care anticipa momentul venirii lui Mesia, când El avea să domnească peste Israel, salvându-i pe israeliți și dându-le prilejul de a trăi în pace și prosperitate.

7:3 **Frații** Domnului amintiți în versetul 3 i s-au născut probabil Mariei după nașterea lui Isus (unii îi numesc verișori sau rude îndepărtate). Dar indiferent cât de mare era gradul de înrudire cu Domnul Isus, fapt e că asta nu le conferea automat calitatea de oameni mântuiți. Ei nu credeau cu adevărat în Domnul Isus și-i găsim aici spunându-l să se ducă la Ierusalim, de Sărbătoarea Corturilor, pentru a face unele minuni, dându-le ucenicilor prilejul să vadă ce face. Ucenicii din acest verset nu erau cei doisprezece, ci mai degrabă cei care mărturisiseră că sunt adepții Domnului Isus în Iudeea.

Deși ei n-au crezut în El, au dorit ca El să se manifeste pe față. Poate că doreau să aibă parte de o parte din această atenție, ca rude ale unei personaj renumit. Sau și mai probabil este că îl invidiau pentru faima Sa și L-au îndemnat să meargă în Iudeea, în speranța că acolo ar putea fi ucis.

7:4 Poate că aceste cuvinte au fost rostite pe un ton sarcastic. Din spusele rudelor Sale reiese că acestea credeau că Domnul caută să-și atragă publicitate. Ce alt motiv L-ar fi determinat să facă toate aceste minuni în Galileea, dacă nu acela de a deveni renumit? — și-au spus acești oameni. „Acum a venit prilejul Tău“, păreau ei să spună. „Te-ai străduit să devii renumit. Prin urmare, acum e momentul să Te duci la Ierusalim, când se ține sărbătoarea corturilor la care vor participa sute de oameni și astfel vei avea prilejul de a face minuni pentru ei. Galileea este un loc mult prea retras, unde minunile care le faci sunt făcute, practic, în secret. Cum poți să procedezi astfel, când noi știm că vrei să devii binecunoscut?“, la care au adăugat: „**Dacă faci aceste lucruri, arată-Te lumii.**“

Ei par să gândească în felul următor: „Dacă ești cu adevărat Mesia, și dacă faci aceste minuni pentru a o dovedi, atunci de ce să nu aduci aceste mărturii acolo unde vor avea efect maxim, adică în Iudeea?”

7:5 Frații Lui nu aveau nici o dorință sinceră de a-L vedea proslăvit. Ei nu credeau cu adevărat că El este Mesia, nici nu erau dispuși să-și pună încrederea în El. Cuvintele lor au fost pline de sarcasm. Inimile lor nu erau puse în ordine cu Domnul. Cât de amară trebuie să fi fost pentru Domnul constatarea că proprii Lui frați se îndoiau de cuvintele și faptele Lui! Și totuși, în viață exact așa se petrec lucrurile, când adesea cei mai apropiați și dragi lor se opun celor care îl slujesc cu credințioasă pe Dumnezeu.

7:6 Viața Domnului s-a desfășurat în perfectă ordine, de la început până la sfârșit. Fiecare zi și fiecare pas pe care l-a făcut — toate au fost făcute în concordanță cu un plan prestabilit. Prilejul nimerit pentru a Se manifesta deschis lumii nu sosise încă. El știa exact ce-L aștepta și că nu este voia lui Dumnezeu ca El să se ducă la Ierusalim în acest punct și să se prezinte public. Dar El le-a amintit fraților Săi că vremea lor sosise, că prilejul pentru ei era deja nimerit. Ei își trăiau viața în funcție de dorințele și pornirile lor proprii, și nu în ascultare de voia lui Dumnezeu. Ei puteau să-și croiască, după bunul plac, planurile de voiaj, deoarece ei nu voiau să facă decât voia lor proprie.

7:7 Lumea nu putea să-i urască pe frații Domnului, deoarece ei îi aparțineau. Ei s-au situat de partea lumii, împotriva lui Isus. Întreaga lor viață era în armonie cu mersul lumii. **Lumea** din acest verset se referă la sistemul clădit de om, în care nu există loc pentru Dumnezeu și pentru Cristosul Său: lumea culturii, a artei, a educației sau a religiei. Și în textul nostru, Iudeea reprezenta sediul lumii, în ipostaza ei religioasă, deoarece dregătorii iudeilor din Iudeea erau cei care-L urau pe Cristos cel mai intens.

Lumea îl ura pe Cristos **pentru că** El a mărturisit cu privire la faptul că **faptele ei** erau **rele**. Ce trist comentariu asupra naturii depravate a omului este să constatăm că atunci când un Om fără păcat și fără pată a venit în lume, lumea a căutat să-L ucidă! Perfecțiunea vieții lui Cristos scotea în evidență marcanta imperfecțiune a tuturor celorlalți oameni. Așa după cum linia dreaptă pune în evidență strâmbătatea unei linii în zigzag, tot așa venirea Domnului în această lume a avut drept scop și dezvăluirea omului

în toată păcătoșenia lui. Dar omul nu a putut suferi să fie astfel demascat. În loc să se pocăiască și să-I ceară lui Dumnezeu îndurare, el a căutat să-L distrugă pe Cel care i-a descoperit păcatul. Iată ce spune F.B. Meyer în această privință.

Vai, cât de groaznică trebuie să fie mustrarea pe care o poate administra iubirea Întrupată, când afirmă, așa cum a făcut-o în zilele când era pe acest pământ, despre unii: „Lumea nu vă poate ură”. A nu fi urât de lume; a fi flatat și gădilat de lume este una din cele mai groaznice posturi în care se poate găsi un creștin. „Cu ce am greșit, de au ajuns să mă vorbească de bine?” spune odată unul din înțelepții din vechime. Absența urii lumii față de noi dovedește că nu depunem mărturie prin viața noastră că faptele ei sunt rele. Căldura iubirii pe care ne-o acordă lumea dovedește că îi aparținem. Prietenia cu lumea este dușmănie cu Dumnezeu. Prin urmare, oricine vrea să fie prietenul lumii este dușmanul lui Dumnezeu (Ioan 7:7; 15:19; Iacov 4:4).²⁶

7:8 Domnul le-a spus fraților Săi să se ducă la această sărbătoare — ceea ce relevă un alt aspect trist, prezentându-i pe frații Lui în postura de oameni care se pretindeau a fi religioși, ca unii care țineau cu tot dinadinsul să respecte Sărbătoarea Corturilor. Dar Cristosul lui Dumnezeu se afla în tot acest timp chiar în mijlocul lor, ei fiind însă total lipsiți de iubire reală pentru El. Omul e foarte atașat de ritualurile religioase, deoarece pe acestea le poate îndeplini mecanic, fără nici un interes pornit din inimă. De îndată ce l-ai pus însă față în față cu Persoana lui Cristos, se va simți stingherit. Isus a spus că nu se suie încă la acest praznic pentru că vremea Lui nu a sosit încă deplin. El nu a spus că nu se va duce deloc la praznic, întrucât aflăm din versetul 10 că S-a dus totuși. Mai degrabă, El a vrut să spună că nu se va duce cu frații Lui și nu va prilejui o manifestare publică, căci nu sosise timpul pentru aceasta. Când se va duce, se va duce în liniște, cu minimum de publicitate.

7:9 Și astfel Domnul a rămas în Galileea după ce frații Lui s-au suit la praznic. Ei L-au lăsat în urmă pe Cel care putea să le dea toată bucuria și veselia pe care le simboliza Sărbătoarea Corturilor.

B. Isus îi învață pe oameni în templu (7:10-31)

7:10 La câțva timp după ce s-au suit

frații Lui la Ierusalim, Domnul Isus s-a deplasat și El, în liniște, într-acolo. Ca iudeu devotat, El dorea să participe la acest praznic. Dar ca Fiul ascultător al lui Dumnezeu, El nu putea face acest lucru pe față, ci numai în secret.

7:11 Iudeii care Îl căutau la praznic erau negreșit dregătorii ce căutau să-L ucidă. Când au întrebat: „**Unde este El?**“ nu au făcut-o pentru că ar fi dorit să I se închine, ci, mai degrabă, pentru a-L distruge.

7:12 Este clar că prezența Domnului crea o mare senzație în rândul mulțimilor. În grad tot mai covârșitor, minunile pe care le săvârșea El îi obligau pe oameni să se hotărască în inima lor cu privire la identitatea Lui. Cu ocazia sărbătoririi praznicului cortului din anul acesta între oameni circula întrebarea dacă El este un profet adevărat sau unul fals. **Unii ziceau că este bun; alții ziceau: „Nu, ci amăgește mulțimea.“**

7:13 Opoziția conducătorilor iudei față de Isus devenise între timp atât de intensă încât nimeni nu îndrăznea să vorbească **pe față despre El**. Negreșit mulți dintre oamenii de rând au recunoscut în El pe adevăratul Mesia al Israelului, dar nu îndrăzneau să iasă la lumină și să afirme acest lucru pe față, temându-se că vor fi persecutați de liderii evrei.

7:14 Cei care L-a auzit pe Mântuitorul se **mirau**. Negreșit ceea ce i-a impresionat cel mai mult au fost cunoașterea de către El a Vechiului Testament, ei fiind însă impresionați și de gradul extrem de cuprinzător al erudiției Sale și de talentul de a-i învăța pe oameni. Ei știau că Isus nu frecventase nici una din marile școli religioase ale vremii și nu puteau price deloc cum a dobândit educația extraordinară pe care, evident, o poseda. Lumea continuă să se mire și adesea să se plângă atunci când descoperă credincioși ce nu au frecventat seminare teologice, dar care sunt capabili să predice și să predea din Cuvântul lui Dumnezeu.

7:16 Și aici suntem confrunțați cu scena minunată în care Domnul a refuzat să-si asume vreun merit pentru El Însuși, dându-l, în schimb, toată slava Tatălui Său. **Isus a răspuns** simplu că învățătura Lui nu-I aparține, ci că venea de la Cel care L-a trimis. Tot ce rostea Domnul și-i învăța pe oameni provenea de la Tatăl, fiind exact lucrurile pe care I-a spus El să le rostească și să le predea. El nu acționa independent de Tatăl.

7:17 Dacă iudeii ar fi dorit cu adevărat să afle dacă mesajul Lui era adevărat sau nu,

ar fi fost ușor să obțină răspunsul. Dacă **cineva dorește** cu adevărat **să facă voia** lui Dumnezeu, atunci Dumnezeu îi va descoperi dacă învățăturile lui Cristos sunt divine, sau dacă Domnul a vorbit doar de la Sine, predând doar ceea ce-L interesa pe El. Găsim aici o minunată făgăduință pentru toți cei care caută cu sinceritate adevărul. Dacă este cineva sincer și dorește să cunoască adevărul, Dumnezeu i-l va revela. „Ascultarea este organul cunoașterii spirituale.“

7:18 Oricine **vorbește de la sine**, adică după voia lui, **caută slava lui însuși**. Dar nu așa era cu Domnul Isus. El căuta **slava Tatălui Care L-a trimis**. Întrucât motivele ale erau de o puritate absolută, mesajul Lui era absolut **adevărat**. **În El nu era nici o nedreptate**.

Isus este Singurul despre care se pot spune vreodată asemenea lucruri. Toți ceilalți învățători au predat un mesaj în care, în mod inevitabil, s-au strecurat unele motive egoiste. Fiecare slujitor adevărat al Domnului trebuie să dorească din răspuțeri ca să-L slăvească pe Dumnezeu, mai degrabă decât pe sine însuși, prin slujirea sa.

7:19 Domnul aduce o acuzație directă împotriva iudeilor, în acest verset. El le amintește astfel că **Moise** le-a dat **legea**. Ei se făleau cu faptul că erau deținătorii legii, dar uitau că simpla posedere a legii nu le conferea nici o virtute. Legea pretindea ascultare de preceptele sau poruncile ei. Deși ei se făleau cu legea, evident nici unul din ei n-o respecta, deoarece, chiar în acele momente căutau să-L ucidă pe Domnul Isus. Or, legea interzicea în mod expres uciderea. Ei călcau legea în inșeși intențiile lor față de Domnul Isus Cristos.

7:20 Oamenii au simțit tăișul ascuțit al acuzației lui Isus, dar, în loc să recunoască că are dreptate, ei au început să se poarte abuziv față de El, spunând că e posedat de un **demon** și negând că vreunul din ei ar căuta să-L omoare.

7:21 Isus se referă acum la vindecarea neputinciosului de la scaldătoarea Betesda — acea minune a Sa care a stârnit ura conducătorilor iudei împotriva Sa, constituind momentul decisiv al conturării complotului lor de a-L ucidă. Domnul le-a amintit că El a săvârșit o **lucrare** și ei **toți** s-au mirat de ea, dar nu cu admirație, ci mai degrabă fiind șocați de faptul că a putut săvârși această faptă în ziua de sabbat.

7:22 Legea lui **Moise** porungea ca orice copil de parte bărbătească să fie tăiat împre-

jur la opt zile după naștere (De fapt, circumcizia nu a avut obârșia odată cu apariția lui Moise, ea fiind practică de „**părinți**“, adică de Avraam, Isaac, Iacob și alții). Chiar dacă ziua a opta cădea de sabbat, iudeii nu considerau că este greșit să facă circumcizia băiețelului, considerând actul drept o lucrare absolut necesară, pe care Domnul o îngăduia.

7:23 Dacă tăiau împrejur un copilăș în ziua de sabbat, pentru a respecta legea lui Moise privitoare la circumcizie, de ce-l băgau atunci de vină Domnului Isus că l-a vindecat deplin pe un om în ziua de sabbat? Dacă legea permitea înfăptuirea unei fapte absolut necesare în sabbat, oare nu îngăduia și săvârșirea unei fapte de milostenie?

Circumcizia este o intervenție chirurgicală minoră, ce se efectuează la copilul de parte bărbătească. Evident, este o operație dureroasă iar beneficiile ei minime, pe plan fizic. În contrast cu aceasta, Domnul Isus a vindecat complet un om în ziua de sabbat iar iudeii l-au găsit vină pentru asta.

7:24 Problema iudeilor consta în faptul că judecau lucrurile după înfățișarea lor exterioară, și nu după adevărata realitate lăuntrică. Judecata lor nu era dreaptă. Lucrări care li se păreau absolut legitime, atunci când erau înfăptuite de ei, le considerau total greșite, când erau săvârșite de Domnul. Natura omenească întotdeauna tinde să judece după vedere, mai degrabă decât în funcție de adevărata realitate. Domnul Isus nu călcăse legea lui Moise, ci ei înșiși o călcău, prin ura lor oarbă și total lipsită de temeii împotriva Lui.

7:25 Între timp, la Ierusalim a ajuns un fapt binecunoscut că liderii iudei complotau împotriva Mântuitorului. Unii din oamenii simpli din cetate se întrebau dacă El este Cel pe care-L urmăreau dregătorii.

7:26 Ei nu puteau pricepe cum de I se permitea Domnului Isus să vorbească atât de liber și de îndrăzneț. Dacă dregătorii Îl urau atât de mult cât lăsaseră să se înțeleagă, cum se face că Îl lăsau să continue misiunea? Să se fi datorat acest lucru faptului că între timp și-au dat seama că este cu adevărat Mesia, cel care declarase El singur că este?

7:27 Cei care nu credeau că Isus este Mesia credeau că știu de unde provine El. Ei credeau că El e din Nazaret. Pe mama Lui o cunoșteau și trăiau cu impresia că tatăl lui era Iosif. Între iudeii din vremea aceea persista convingerea că atunci când va veni Mesia, faptul se va petrece subit și misterios. Ei erau în totală necunoștință de cauză cu

privire la faptul că El se va naște ca un copilăș mic, urmând apoi procesul normal al dezvoltării și atingerii maturității. Se cuvea însă ca ei să știe din Vechiul Testament că El se va naște la Betleem și nu să manifeste această atitudine de totală ignoranță față de aceste amănunte de preț privitoare la venirea lui Mesia. Acesta e motivul pentru care au declarat: „**Când va veni Cristosul nimeni nu va ști de unde este**“.

7:28 În acest punct Isus a strigat către oamenii care se adunaseră și au auzit conversația. Despre aceștia Domnul spune că Îl cunosc și că știu de unde a venit — desigur, prin asta înțelegându-se că Îl cunoșteau doar ca Om, ca Isus din Nazaret. Dar nu știau că El era în același timp Dumnezeu — fapt pe care li-l explică El în restul versetului.

În ce privește umanitatea Lui, El a locuit la Nazaret. Dar ei trebuiau să-și dea seama și de faptul că El nu a venit de la Sine, ci că a fost trimis de Dumnezeu Tatăl, pe care oamenii aceștia nu-L cunoșteau. Prin aceste cuvinte, Domnul Isus S-a declarat egal cu Dumnezeu. El nu a venit de la El Însuși, adică având doar propria Sa autoritate sau ca să-Și facă propria Sa voie. Mai degrabă, El a fost trimis în lume de Dumnezeul adevărat, Dumnezeu pe care ei nu-L cunoșteau.

7:29 Dar El Îl cunoștea. El a locuit cu Dumnezeu din veșniciile veșnicilor și a fost egal cu Dumnezeu Tatăl în toate privințele. Așadar, atunci când Domnul a spus că El este de la Dumnezeu, El nu a afirmat doar că a fost trimis de la Dumnezeu, ci că a locuit dintotdeauna cu Dumnezeu și că este egal cu El în toate aspectele. Prin sintagma: „**El M-a trimis**“ Domnul a afirmat în termenii cei mai clari cu putință că El este Cristosul lui Dumnezeu, Unsul, pe Care Dumnezeu L-a trimis în lume să realizeze lucrarea de răscumpărare.

7:30 Iudeii au înțeles sensul cuvintelor lui Isus și și-au dat seama că El S-a declarat a fi Mesia. Ei au considerat această declarație o blasfemie și au încercat să-L aresteze, dar nu au putut pune mâna pe El fiindcă nu venise încă ceasul. Puterea lui Dumnezeu L-a păzit pe Domnul Isus de ăntelirile mârșave ale oamenilor, până când a sosit timpul ca El să fie adus ca jertfă pentru păcat.

7:31 În realitate, mulți din popor au crezut în Domnul Isus. Ne-ar place să credem că au fost pătrunși de o credință autentică. Iată cum gândeau ei: Ce ar mai putea face Isus ca să dovedească că este Mesia? Când va veni Cristosul — în cazul în care

Isus nu este Mesia — va putea El săvârși semne mai numeroase și mai minunate decât cele făcute de Isus? Evident, din felul cum au formulat întrebarea, ei au crezut că minunile lui Isus au avut drept scop să dovedească că El este Mesia cel adevărat.

C. Dușmănia fariseilor (7:32-36)

7:32 Amestecându-se în rindurile mulțimii, **fariseii** au tras cu urechea la vorbele oamenilor și au prins de veste că se discută, pe ascuns, despre acest subiect. Mulțimea vorbea în șoaptă despre Mântuitorul, nu pentru că s-ar fi plăns împotriva Lui, ci dintr-un sentiment de admirație față de El. Fariseii s-au temut ca nu cumva prin aceasta să se creeze o mișcare uriașă de acceptare a lui Isus, și astfel au trimis aprozii să-L aresteze.

7:33 Cuvintele din versetul 33 au fost adresate, evident, aprozilor care au venit să-L aresteze, dar și fariseilor și oamenilor în general.

Domnul Isus nu a șovăit deloc cu privire la afirmațiile făcute de El anterior, cu privire la identitatea Sa. Ba dimpotrivă, El a întărit și mai mult aceste declarații, amintindu-le că nu va mai fi văzut în mijlocul lor decât pentru puțină vreme, după care se va întoarce la Tatăl care L-a trimis. Negreșit asta i-a întărit și mai mult pe farisei.

7:34 Va veni ziua când fariseii Îl vor căuta și nu-L vor mai găsi. Va veni în viața lor ziua în care vor avea nevoie de un Mântuitor, dar va fi prea târziu. El se va fi întors în cer și, din pricina necredinței și răutății lor, ei nu l se vor putea alătura Lui acolo. Cuvintele din versetul acesta sunt încărcate de o semnificație cu totul solemnă. Ele ne amintesc că există posibilitatea ca cineva să piardă prilejul de a fi mântuit. Oamenii au astăzi prilejul să fie mântuiți. Dacă resping acest prilej, s-ar putea să nu-l mai aibă niciodată.

7:35 Iudeii nu au înțeles sensul cuvintelor Domnului. Ei nu și-au dat seama că El se va întoarce în cer. Ei au crezut că El va pleca, probabil, într-un nou turneu de predicare și de slujire a iudeilor împrăștiați în rândurile grecilor, crezând că poate chiar îi va învăța și pe greci.

7:36 Din nou ei își exprimă mirarea față de cuvintele Sale. Ce a vrut El să spună când a zis că Îl vor căuta și nu-L vor găsi? Unde s-ar putea duce, fără să poată fi urmat de ei? Iudeii au ilustrat prin această întrebare totală stare de orbire spirituală, în care i-a adus

necredința lor. Nu există beznă mai întunecată decât aceea ce sălășluiește în inima celui care refuză să-L accepte pe Domnul Isus. Chiar în zilele noastre întâlnim expresia (în engleză, n.tr.) „nu e orb mai mare decât cel ce refuză să vadă“ — caz identic cu cel prezentat aici. Oamenii aceștia nu *voiau* să-L accepte pe Domnul Isus și, prin urmare, *nu puteau* să facă acest lucru.

D. Făgăduința Duhului Sfânt (7:37-39)

7:37 Deși Vechiul Testament nu amintește acest lucru, iudeii aveau între altele ceremonia de a lua apă din Scăldătoarea Siloam și de a o turna într-un lighean de argint, lângă altarul unei jertfe arse, pentru fiecare din primele șapte zile ale Sărbătorii Corturilor. Dar în ziua a opta trebuia să înseteze acest act al turnării apei, fapt de necrește a evidenția și mai mult caracterul extraordinar al ofertei lui Cristos de a da apa vieții veșnice. Iudeii îndeplineseră mecanic această ceremonie religioasă, dar inimile lor nu erau satisfăcute, deoarece ei nu au înțeles semnificația profundă a praznicului. Înainte de a se duce la casele lor, **în ziua de pe urmă, ziua cea mare a sărbătorii, Isus a stat în picioare și a strigat** către ei. El i-a invitat să **vină** la El, pentru a li se stâmpăra toată setea spirituală. Fiți cât se poate de atenți la aceste cuvinte: invitația Lui este adresată tuturor. Evanghelia Lui este o evanghelie cu caracter universal. Nu există nici o persoană care să nu poată fi mântuită, dacă vine la Cristos.

Dar observați și condiția care se pune. Scriptura spune: „**Dacă însetează cineva.**“ „Setea“ din acest verset se referă la o nevoie spirituală. Dacă nu ajunge cineva să-și dea seama că este păcătos, nu va fi mântuit niciodată. Dacă nu-și dă seama că este pierdut, nu va dori să fie găsit. Dacă nu este cineva conștient că din viața lui lipsește un lucru esențial, niciodată nu se va apropia de Domnul, pentru a i se împlini această nevoie. Mântuitorul a invitat sufletul însetat să vină la El — nu la biserică, la predicator, la apa botezului sau la Cina Domnului, ci Isus a zis: „**Să vină la Mine.**“ Nimeni altul și nimic altceva nu ne va fi de folos. „**Să vină la Mine și să bea.**“ Termenul „să bea“ de aici înseamnă să și-L însușească pe Cristos, pentru el însuși. Înseamnă a ne pune încrederea în El, ca Domn și Mântuitor. Înseamnă a-L introduce în viața noastră, cum am introduce apa dintr-un pahar în trupul nostru.

7:38 Versetul 38 demonstrează că a veni

la Cristos și a bea este același lucru cu *a crede* în El. Toți cei care cred în El vor avea nevoile acoperite și vor primi **râuri** de binecuvântări spirituale, care vor **curge** de la el înspre alții. De-a lungul întregului Vechi Testament găsim propovăduită învățătura potrivit căreia cei care Îl vor accepta pe Mesia vor fi ajutătorii ei înșiși și vor fi canale prin care vor fi binecuvântați și alții. (Vezi, de exemplu, Isaia 55:1.) Expresia „**din inima lui vor curge râuri de apă vie**“ înseamnă că din străfundul ființei acelei persoane care *L-a primit pe Domnul Isus* vor izvorî și se vor revărsa râuri de binecuvântări spre alții, aducându-le ajutor. Scott scoate în evidență că deși, de obicei, când bem un lichid, o facem sorbind câte puțin o dată, din mai multe înghițituri, toate acestea adunate la un loc dau o confluență uriașă ca un râu. Comentatorul Temple ne avertizează: „Nu se poate ca cineva în care locuiește Duhul Sfânt să-*L* păstreze numai pentru el. Acolo unde este prezent Duhul, El se revărsă. Iar dacă nu există această revărsare, înseamnă că Duhul nu este prezent acolo.“

7:39 Se afirmă clar că expresia „apă vie“ se referă la Duhul Sfânt. Versetul 39 este foarte important, deoarece ne învață că toți cei care Îl primesc pe Domnul Isus Cristos Îl primesc și pe Duhul lui Dumnezeu. Cu alte cuvinte, nu este adevărată afirmația unora că Duhul Sfânt vine să locuiască în oameni la câțva timp după convertirea acestora. Versetul acesta afirmă clar și răspicat că toți cei care cred în Cristos Îl primesc pe Duhul. La data când a rostit Domnul Isus aceste cuvinte, Duhul Sfânt nu fusese dat încă. Abia după ce Domnul Isus S-a întors în cer și a fost proslăvit, S-a coborât Duhul Sfânt, la Rusalii. Din acel moment, fiecare credincios adevărat în Domnul Isus Cristos a avut în el prezența Duhului Sfânt.

E. Opinii împărțite cu privire la Isus (7:40-52)

7:40, 41 Mulți din cei ce ascultau au fost convinși acum că Domnul Isus este **Profetul** la care s-a referit Moise în Deuteronom 18:15, 18. **Alții** erau chiar pregătiți să recunoască că Isus este **Cristosul**, Mesia. Dar unii credeau că nu e posibil acest lucru. Ei credeau că Isus vine din Nazaretul Galileii, or, nici o profeție din Vechiul Testament nu spune că Cristosul va veni din Galileea.

7:42 Iudeii aceștia aveau dreptate, când credeau că Cristosul va veni din orașul Betleem și că va fi descendent al lui David.

Dacă s-ar fi ostenit să întrebe, ar fi aflat însă că Isus într-adevăr *s-a născut* în Betleem și că *a fost descendent direct* al lui David, prin Maria.

7:43 Datorită acestei diversități de opinii și din pricina ignoranței lor generale, *s-a făcut dezbinare în mulțime din cauza lui Cristos*. Tot așa este și astăzi. Oamenii sunt împărțiți în opiniile lor cu privire la Isus Cristos. Unii spun că El a fost cel mai mare Om care a trăit vreodată. Dar cei care cred în Cuvântul lui Dumnezeu știu că „Cristos... este mai presus de toate [toți], Dumnezeu binecuvântat în veci“ (Rom. 9:5).

7:44 Între timp continuau eforturile de a-*L* aresta pe Domnul Isus, dar nimeni nu a reușit să-*L* prindă. Atâta timp cât o persoană umblă în voia lui Dumnezeu, nu există putere de pe pământ care să-*L* poată împiedica. „Suntem nemuritori, până când ne vom sfârși lucrarea.“ Vremea Domnului nu sosise și astfel oamenii nu puteau să-*L* facă nici un râu.

7:45 Acum **fariseii și preoții cei mai de seamă** au trimis slujitori ca să-*L* prindă pe Isus. Dar slujitorii aceștia s-au întors fără să-*L* fi prins pe Isus. Mai marii preoților și fariseii au fost iritați de acest eșec și i-au întrebat de ce nu *L-au* adus pe Isus.

7:46 Avem aici un caz în care oameni păcătoși au fost obligați să-*L* vorbească de bine pe Mântuitorul, în pofida faptului că ei înșiși nu-*L* acceptau. Ei sunt cei ce au rostit memorabilele cuvinte: „**Niciodată n-a vorbit vreun om ca Omul acesta!**“ Negreșit acești aprozi ascultaseră mulți oameni de-a lungul anilor, dar niciodată nu mai auziseră pe cineva vorbind cu atâta autoritate, har și înțelepciune.

7:47, 48 În efortul de a-i intimida pe aprozi, **fariseii** i-au acuzat că au fost **amăgiți** de Isus și le-au amintit că nici unul din dregătorii poporului Israel nu credea în El. Ce groaznic argument este acesta! Era spre rușinea lor faptul că nici unul din frunzașii națiunii iudaice nu *L-a* recunoscut pe Mesia, când a venit El.

Fariseii aceștia nu numai că refuzau ei înșiși să creadă în Domnul Isus, dar e limpede că voiau ca nici alții să nu creadă în El. Tot așa este și în zilele noastre. Mulți din cei care nu voiesc să fie mântuiți fac tot posibilul ca să împiedice rudele și prietenii lor să fie mântuiți.

7:49 Aici fariseii numesc marea masă de iudei ignoranți și blestemați. Argumentul lor pare să spună că dacă oamenii de rând ar

cunoaște, cât de cât, Scriptura, ar ști că Isus nu este Mesia. Profund răătăciți erau însă fariseii, nu iudeii de rând!

7:50 În acest punct intervine Nicodim, cel care a venit la Isus noaptea și a aflat că trebuie să se nască din nou. S-ar părea, din acest verset, că Nicodim și-a pus, până la urmă, încrederea în Isus Cristos, fiind salvat. El iese în față, în acest test, detașându-se de restul fruntașilor evrei, spunând un cuvânt în favoarea Domnului Său.

7:51 Ideea subliniată de Nicodim a fost că iudeii nu l-au acordat lui Isus un tratament cinstit. Legea iudaică nu-l judeca pe un om înainte de a-i audia cazul. Se temeau ei oare de realitate? Răspunsul e că, într-adevăr, se temeau ca nu cumva să fie scoase la lumină faptele adevărate ale problemei.

7:52 Acum fruntașii își îndreaptă furia împotriva unuia din cercul lor, respectiv Nicodim. Ei îl întreabă, în batjocură, dacă nu cumva și el este unul dintre cei ce l-au urmat pe Isus din Galileea? Oare nu știe el că Vechiul Testament nu pomenește de nici un profet că ar proveni din Galileea? Și în această privință dregătorii iudei și-au arătat ignoranța. N-au citit ei niciodată despre profetul Iona, care era originar din Galileea?

7:53 Sărbătoarea Corturilor s-a terminat și oamenii s-au întors la casele lor. Unii îl întâlniseră pe Isus față în față și se încrezuseră în El. Dar cei mai mulți l-au respins iar liderii poporului Israel erau mai îndârjiți ca oricând în hotărârea lor de a-l distruge, întrucât îl considerau o amenințare la religia și modul lor de viață.

F. Femeia prinsă în adulter (8:1-11)

8:1 Versetul acesta este strâns legat de ultimul verset din capitolul 7. Legătura se va observa mai bine dacă vom uni cele două versete astfel: „Și toți oamenii s-au întors la casele lor, dar Isus S-a dus pe Muntele Măslinilor.“ Cu adevărat rostise Domnul cuvintele: „Vulpile au vizuini și păsările cerului au cuiburi, dar Fiul Omului nu are unde să-și plece capul.“

8:2 Muntele Măslinilor nu era departe de templu. **Dis-de-dimineată**, Domnul Isus a coborât versantul Muntelui Măslinilor, a traversat valea Chedron și a urcat din nou în cetate, unde se afla templul. **Toți oamenii au venit la El și El a stat jos și i-a învățat.**

8:3 Cărturarii (un grup de oameni care se ocupau cu copierea și predarea Scripturilor) împreună cu fariseii erau nerăbdători să-l prindă pe Isus în vreun vicleșug, să

spună ceva care să le dea prilejul să-l aducă o învinuire. I-au adus astfel o femeie ce fusese prinsă în actul adulterului și au pus-o să stea în mijlocul mulțimii, probabil față în față cu Isus.

8:4 Femeia a fost acuzată, pe drept, de a fi comis adulter, căci nu găsim nici un temei din textul biblic din care să reiasă că nu ar fi comis acest păcat groaznic. Dar unde era bărbatul cu care păcătuiseră? De atâtea ori în viață femeile au fost pedepsite, în timp ce bărbații, care au fost adevărații autori ai păcatului, au rămas nepedepsiți.

8:5 Era limpede că-l întinseseră Domnului o cursă, încercând să-l determine să contrazică **Legea lui Moise**. Dacă reușeau în această privință, atunci ar fi putut spera să întărească oamenii de rând împotriva lui Isus. Și astfel ei îi amintesc Domnului că **Moise, în lege**, poruncește ca o persoană prinsă în actul adulterului să fie **omorâtă cu pietre**. Sperând că li se vor împlini planurile lor mârșave, fariseii se așteptau ca Domnul să contrazică legea lui Moise și astfel l-au cerut părerea. Ei credeau că dreptatea și legea lui Moise îi îndreptăteau să facă din această femeie un exemplu, după cum se exprimă Darby:

Inima omului depravat se va simți mângăiată și alinată, dacă va găsi măcar o singură persoană care este mai rea decât el însuși, dacă își va putea inchipui că păcatul mai mare pe care l-a săvârșit altcineva poate să-l scuze pe el însuși. Și astfel, acuzându-l și învinuindu-l vehement pe altul, el uită de propria lui răutate, bucurându-se în felul acesta de nelegiuire.²⁸

8:6 Neavând nici un temei de a-l acuza pe Domnul, ei se străduiesc să născocoască o acuzație. Ei știau că dacă o va lăsa pe femeie să se ducă în pace, prin aceasta se va opune Legii lui Moise și ei vor putea să-l acuze că e nedrept. Pe de altă parte, dacă o va condamna pe femeie la moarte, se vor putea folosi de acest pretext pentru a arăta că este dușman al stăpânirii romane și, în același timp, că este lipsit de milă. **Isus S-a plecat și a scris cu degetul pe pământ.** Nu se poate ști ce anume a scris El. Mulți sunt convinși că știu, dar realitatea e că Biblia, pur și simplu, nu ne spune ce a scris El.

8:7 Profund nemulțumiți, iudeii insistau ca Domnul să le dea răspuns. Atunci Isus a spus că pedeapsa pentru călcarea legii trebuie executată, dar că trebuie adusă la îndepli-

nire de către cei care nu au comis nici un păcat. În felul acesta, Domnul a susținut Legea lui Moise. El nu a spus că femeia trebuie scutită de pedeapsa legii, ci i-a acuzat pe fiecare din oamenii aceia de a fi păcătuți ei înșiși. Cei care își asumă rolul de judecător al altora trebuie să fie ei înșiși curați. Versetul acesta e folosit adesea de unii pentru a scuza păcatul, pe motiv că nu ni se poate imputa o faptă rea, deoarece toți ceilalți au comis și ei o faptă rea. Dar versetul acesta nu scuza păcatul, ci-i condamnă pe cei care sunt vinovați, chiar dacă nu au fost prinși niciodată.

8:8 Încă o dată, Mântuitorul S-a aplecat și a scris pe pământ. Aici în capitolul 8 găsim singurele cazuri consemnate când Isus ar fi scris ceva iar ceea ce a scris s-a șters de mult de pe pământ.

8:9 Cei care au acuzat-o pe femeie au fost muștrați în conștiința lor și n-au mai avut nimic de zis, plecând de acolo, unu câte unu, căci toți erau vinovați, de la cel mai vârstnic până la cel mai tânăr. Isus a rămas singur, cu femeia.

8:10 În harul Său minunat, Domnul Isus i-a arătat femeii că toți părășii ei s-au făcut nevăzuți, negăsindu-se nici o persoană din mulțime care s-o condamne.

8:11 „Doamne“ din versetul acesta ar putea să însemne, mai degrabă, „Domnule“. Când femeia a spus: „Nimeni, Domnule“, Domnul a rostit minunatele cuvinte: „**Nici eu nu te condamn. Du-te și nu mai păcătu!**“ Domnul nu a pretins că ar avea autoritate civilă în această chestiune. Guvernul roman era investit cu acea putere și Domnul nu a trecut peste asta. El nici nu a condamnat-o, nici nu a iertat-o, căci nu avea atribuția respectivă în acel moment. Dar El a avertizat-o totuși să se lase de păcat.

În primul capitol din Ioan, am aflat că „harul și adevărul au venit prin Isus Cristos“. Aici găsim un exemplu al acestora. În cuvintele: „**nici eu nu te condamn**“, avem un exemplu al harului. Cuvintele „**du-te și nu mai păcătu!**“ sunt cuvintele adevărului. Domnul nu a spus: „Du-te și ai grijă să păcătuiești cât mai puțin.“ Isus Cristos este Dumnezeu și norma Sa este perfecțiunea absolută. El nu poate aproba păcatul, sub nici o formă sau grație a sa. Și astfel, El așează înaintea ei standardul perfect al lui Dumnezeu Însuși.²⁹

G. Isus Lumina Lumii (8:12-20)

8:12 Scena se mută acum la trezoreria

templului (vezi v. 20). O mulțime de oameni continua să-L urmeze pe Isus. El s-a întors spre ei și a făcut una din marile declarații privitoare la mesianitatea Lui, spunând: „**Eu sunt lumina lumii.**“ În mod natural, lumea se află în întunericul păcatului, ignoranței și debusolării. **Lumina lumii** este Isus. Fără El, nu există izbăvire de bezna păcatului. Fără El nu există nici o călăuzire pe cărarea vieții, nici o putință de a cunoaște sensul real al vieții și lucrurile veșniciei. Isus a făgăduit că oricine vine după El nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții.

A-L urma pe Isus înseamnă a crede în El. Mulți oameni se amăgesc cu concepția greșită că pot trăi cum a trăit Isus și fără să se nască din nou. A-L urma pe Isus înseamnă a veni la El cu pocăință din inimă, a Te încrede în El ca Domn și Salvator al tău și apoi a-I consacra întreaga ta viață. Cei care fac așa dispun de călăuzire în viață, având speranța vie și luminoasă a vieții cu El, dincolo de mormânt.

8:13 Fariseii L-au confruntat acum pe Isus cu o chestiune din lege, amintindu-I că El aducea mărturie proprie despre El Însuși. Mărturia cuiva despre sine nu era considerată suficientă, deoarece cei mai mulți oameni sunt părtinitori, dând dovadă de prejudecată. Fariseii nu se sfiau să pună sub semnul întrebării cuvintele lui Isus. În fapt, ei se îndoiau din capul locului că acestea ar fi adevărate.

8:14 Domnul a recunoscut că, de obicei, este nevoie de doi sau trei martori. Dar în cazul acesta **mărturia** Lui era absolut **adevărată**, întrucât El este Dumnezeu. El știa că vine din cer și să se va întoarce în cer. Dar ei nu știau de unde vine El și unde se va întoarce. Ei credeau că este un oarecare, ca ei înșiși și nu credeau că este Fiul etern, cel deopotrivă cu Tatăl.

8:15 Fariseii îi judecau pe alții după înfățișare și potrivit normelor strict omenești. Ei îl considerau pe Isus a fi timplarul din Nazaret și niciodată nu au admis că ar putea fi diferit de toți ceilalți oameni care au trăit vreodată pe pământ. Domnul Isus a spus că nu judecă pe nimeni. Asta ar putea însemna că nu-i judeca pe oameni după normele lumii, cum făceau fariseii. Sau ar mai putea însemna că scopul venirii Lui în lume nu a fost acela de a-i *judeca* pe oameni, ci de a-i *salva*.

8:16 Dacă Domnul ar *judeca*, *judecata* Lui ar fi dreaptă și **adevărată**. El este Dumnezeu și tot ce face este în parteneriat cu

Tatăl care L-a trimis. De repetate ori, Domnul le-a subliniat fariseilor unitatea Sa cu Dumnezeu **Tatăl**. Tocmai acest lucru a stârnit în inimile lor înverșunatul antagonism împotriva Lui.

8:17, 18 Domnul a recunoscut că **mărturia a doi** martori era prescrisă în **Legea** lui Moise. Nimic din tot ce a spus El nu a avut drept scop să tăgăduiască acest fapt.

Dacă ei insistau să li se dea doi martori, Domnul putea oricând să le satisfacă dorința. Mai întâi de toate, El aducea **mărturie** despre Sine prin viața Sa fără păcat și prin cuvintele ce-l ieșeau din gură. În al doilea rând, **Tatăl** aducea **mărturie** despre Domnul Isus prin afirmațiile Sale publice rostite din cer și prin minunile pe care l le-a încredințat Domnului să le săvârșească. Cristos a împlinit profețiile Vechiului Testament cu privire la Mesia și cu toate acestea, în pofida acestor mărturii foarte puternice, liderii iudei nu voiau să creadă.

8:19 Următoarea întrebare a fariseilor a fost rostită, fără îndoială, în bațjocură. Poate că au privit spre mulțime, când au spus: „**Unde este Tatăl Tău?**“ **Isus a răspuns** spunându-le că **nici** nu au recunoscut cine este El cu adevărat, nici nu-L cunoșteau pe **Tatăl**. Desigur, ei vor fi negat cu încăpățănare că nu-L cunosc pe Dumnezeu. Dar acesta era adevărul. Dacă ei L-ar fi primit pe Domnul Isus, L-ar fi cunoscut și pe **Tatăl** Lui. Dar nimeni nu-L poate cunoaște pe Dumnezeu **Tatăl** decât prin Isus Cristos. Astfel, faptul că L-au respins pe Mântuitorul a negat valabilitatea afirmației lor că L-ar fi cunoscut și iubit pe Dumnezeu.

8:20 Aici aflăm că scena din versetele anterioare s-a petrecut în trezoreria templului. Din nou, Domnul este înconjurat de protecția divină și nimeni nu poate pune mâna pe El, pentru a-L aresta sau omori. Ceasul Lui nu sosise încă. **Ceasul Lui** se referă la timpul când avea să fie răstignit pe Crucea Calvarului, murind pentru păcatele lumii.

H. Dezbaterea purtată de iudei cu Isus (8:21-59)

8:21 Din nou **Isus** Și-a arătat perfectă cunoaștere a viitorului, spunându-le criticilor Săi că se duce — referință nu doar la moartea și îngroparea Lui, ci și la învierea Sa și înălțarea Sa la cer. Iudeii vor continua să-L caute pe Mesia, fără să-și dea seama că El i-a vizitat deja și că ei L-au respins. Datorită faptului că L-au respins, ei vor **muri în**

păcatul lor (așa apare termenul „păcat“, la singular, în textul grec și în versiunea NKJV). Asta înseamnă că ei aveau să fie împiedicați pe veci să pătrundă în cer, unde se ducea Domnul. Ce adevăr cutremurător! Cei care refuză să-L accepte pe Domnul Isus nu mai au nici o speranță de a ajunge în cer. Ce groaznic e să moară cineva în păcatele sale, pe veci fără Dumnezeu, fără Cristos, fără nădejde!

8:22 **Iudeii** nu au înțeles că Domnul se referă la revenirea Sa în cer. Ce a vrut să spună prin cuvintele „Mă voi duce?“ — s-au întrebat ei. Că va scăpa de complotul lor de a-L ucide, sinucigându-Se? Ce ciudat că le-au trecut prin cap asemenea gânduri! Dacă ar fi fost ca El să se ucidă pe Sine, atunci nimic nu i-ar fi împiedicat nici pe ei să procedeze la fel, urmându-L în moarte. Aici găsim însă încă un exemplu al întunericii necredinței. Suntem uimiți să vedem cât de tocită le era înțelegerea, ce mare incapacitatea de a pricepe cuvintele Mântuitorului!

8:23 Referindu-se, negreșit, la aluzia lor la sinucidere, Domnul le-a spus că ei sunt **de jos**. Asta înseamnă că aveau o concepție foarte îngustă. Ei nu puteau să se ridice deasupra realităților fizice ale timpului și spațiului, fiind lipsiți de înțelegerea spirituală a lucrurilor. În contrast cu ei, Cristos era **de sus**. Gândurile, cuvintele și faptele Lui erau cerești. Tot ce făceau ei avea izul acestei lumi, pe când întreaga viață a Domnului mărturisea că El provine dintr-un tărâm mai curat decât lumea aceasta.

8:24 Isus a folosit adesea tehnica repetiției, pentru a sublinia un anumit adevăr. Aici El îi avertizează solemn că vor muri în păcatele lor. Dacă vor refuza cu încăpățănare să creadă în El, nu vor mai avea nici o altă șansă, aceasta fiind singura alternativă. În afară de Domnul Isus, nu există nici o altă cale de a obține iertarea de păcate și cei care mor cu păcatele neiertate nu pot să mai intre în cer, la urmă. Cuvântul **El** nu se găsește în textul original al acestui verset, deși se subînțelege. Iată ce spune textul: „**Dacă nu credeți că sunt, veți muri în păcatele voastre.**“ Găsim astfel, în cuvintele *Eu sunt* o altă declarație a dumnezeirii Domnului Isus.

8:25 Iudeii au rămas perplecși în fața învățăturilor Domnului Isus. Ei L-au întrebat direct **cine** este. Poate că au spus-o pe un ton sarcastic, cam în felul următor: „Cine Te crezi că ești, de ne vorbești în felul acesta?“ Sau poate că erau cu adevărat dornici să

audă ce va spune cu privire la El. Răspunsul Lui este, din nou, demn de remarcat: „**Exact ceea ce v-am spus de la început.**“ El era Mesia cel făgăduit. Iudeii Îl auziseră spunând acest lucru, de multe ori, dar inimile lor împietrite refuzaseră să se plece în fața adevărului. Dar răspunsul Lui mai poate avea și un alt sens — Domnul Isus era exact ceea ce propovăduise. El nu a spus un lucru, pentru ca apoi să facă cu totul altceva în practică. El era întruparea vie a tuturor învățăturilor pe care le-a propovăduit. Viața Sa era în deplin acord cu învățătura Sa.

8:26 Sensul versetului 26 nu este clar. Se pare că Domnul afirmă aici că ar fi existat o mulțime de alte lucruri pe care nu le-a putut afirma despre iudeii necredincioși, și în privința cărora nu i-a putut judeca. El putea să le demaște gândurile rele din inima lor și mobilurile incorecte care le determinau acțiunile. Dar, fiind întru totul ascultat, El nu rostea decât acele lucruri pe care I le-a încredințat Tatăl să le spună. Și întrucât Tatăl este adevărat, El merită să fie crezut și ascultat.

8:27 Iudeii nu au înțeles în acest punct că El le vorbea despre Dumnezeu Tatăl. Se pare că mințile lor erau din ce în ce mai înțepoșate. Anterior, când Domnul Isus a declarat despre Sine că este Fiul lui Dumnezeu, ei și-au dat seama că prin aceasta se așează pe poziție de egalitate cu Dumnezeu Tatăl. Dar acum n-au mai înțeles.

8:28 Din nou, Isus a profețit ce avea să se întâmple. Mai întâi, iudeii aveau să-L înalțe pe **Fiul Omului** — referință la moartea și răstignirea Sa. După ce vor fi făcut aceasta, vor ști că El este Mesia. Vor cunoaște acest lucru prin cutremurul de pământ ce se va produce și prin căderea întinericului în timpul zilei, dar, mai ales, prin învierea Sa cu trupul dintre cei morți. Observați cu toată atenția cuvintele Domnului: „**Atunci veți ști că Eu sunt**“. Din nou, cuvântul **EL** lipsește în original. Sensul mai profund este: „**Atunci veți ști că Eu sunt Dumnezeu.**“ Atunci vor înțelege că El nu a făcut nimic de la Sine, adică prin propria Sa autoritate, ci, mai degrabă, El a venit în lume ca Cel dependent, care a rostit doar acele lucruri pe care **Tatăl L-a învățat** să le spună.

8:29, 30 Relația Domnului cu Dumnezeu Tatăl era foarte intimă. Fiecare din aceste expresii echivalează cu o declarație de egalitate cu Dumnezeu. De la un capăt la altul al lucrării Sale pământești, Tatăl a fost cu El. Niciodată Isus nu a fost lăsat **singur**. Întot-

deauna El a făcut ceea ce a fost plăcut lui Dumnezeu. Cuvintele acestea nu se pot aplica decât unei Ființe fără păcat. Nimeni născut din părinți omenești nu ar putea rosti vreodată, în adevăr, cuvintele acestea: „**Eu întotdeauna fac ce-I este plăcut.**“ Prea adesea noi facem ceea ce ne place nouă înșine. Uneori suntem înclinați să facem pe placul semenilor noștri. Dar numai Domnul Isus a fost cuprins de dorința de a face acele lucruri care-I sunt plăcute lui Dumnezeu.

Pe când spunea aceste cuvinte minunate, Isus a descoperit că **mulți** au mărturisit credința în El. Negreșit, credința unora dintre aceștia era sinceră. Alții poate mărturiseau doar cu buzele că cred în Domnul.

8:31 Apoi Isus a făcut o distincție între cei ce sunt ucenici și cei ce sunt **ucenici cu adevărat**. Ucenic este oricine mărturisește că este învățacel, dar **un ucenic cu adevărat** este cel ce s-a predat cu adevărat Domnului Isus Cristos. Pe credincioșii adevărați îi caracterizează următoarea trăsătură: ei **rămân în Cuvântul Său**. Asta înseamnă că ei continuă în învățăturile lui Cristos, că nu se abat de la El. Credința adevărată posedă caracterul de permanență. Ei nu sunt mântuiți pentru că rămân în Cuvântul Lui, ci rămân în cuvântul Lui pentru că sunt mântuiți.

8:32 Fiecărui credincios adevărat i se promite că **va cunoaște adevărul și că adevărul îl va face liber**. Iudeii nu cunoșteau adevărul și se aflau într-o groaznică stare de robie. Ei erau robiți de ignoranță, rătăcire, păcat, lege și superstiții. Cei care Îl cunosc cu adevărat pe Domnul Isus sunt izbăviți de păcat, umblă în lumină și sunt călăuziți de Duhul Sfânt al lui Dumnezeu.

8:33 Unii dintre iudeii care stăteau acolo au auzit referința Domnului la eliberare și au avut îndată o reacție negativă față de ea. Doar nu descindeau ei din Avraam? — au spus ei, adăugând că niciodată nu au fost în robie. Desigur, spusele lor nu erau adevărate. Israel se aflase, în diverse momente din istoria sa, sub robia Egiptului, a Asiriei, Babilonului, Persiei, Greciei iar acum erau sub dominația Romei. Dar, într-un mod și mai profund, chiar pe când stăteau de vorbă cu Domnul Isus, ei erau sub robia păcatului și a Satanei.

8:34 Este evident că Domnul S-a referit la robia **păcatului**. El le-a amintit ascultătorilor Săi evrei că **oricine practică păcatul este sclav al păcatului**. Iudeii aceștia se pretindeau foarte religioși, dar adevărul este

că erau necinstiți, necuvioși și curând aveau să fie ucigași — și chiar pe când vorbea Fiul lui Dumnezeu, ei puneau la cale moartea Lui.

8:35 Aici Domnul Isus compară poziția unui rob în casă cu aceea a unui fiu. Robul nu dispune de nici o asigurare că va rămâne pentru totdeauna în casă, pe când fiul este la el acasă, este în familie la el, unde rămâne totdeauna. Indiferent dacă termenul „Fiu“ se referă aici la Fiul lui Dumnezeu, sau la cei care devin copii ai lui Dumnezeu, prin credința în Cristos, este clar că Domnul Isus le spune acestor iudei că ei nu sunt fii, ci robi, care pot fi dați afară oricând.

8:36 În acest verset, termenul **Fiu** se referă, fără îndoială, la Cristos Însuși. Cei care sunt eliberați de El sunt liberi cu adevărat. Asta înseamnă că atunci când vine cineva la Mântuitorul, primind de la El viața veșnică, este eliberat de robia păcatului, a legalismului, a superstițiilor și a demonismului.

8:37 Domnul a recunoscut că, în ce privește spița omenească, iudeii aceștia erau **descendenții lui Avraam** (sau „sămânța“, în original). Dar era limpede că ei nu erau sămânța *spirituală* a lui Avraam. Ei nu erau evlavioși, cum a fost Avraam. Ei căutau să-L ucidă pe Domnul Isus pentru că învățăturile Lui nu-și găseau loc în inimile lor. Asta înseamnă că ei nu permiteau cuvintelor lui Cristos să-și facă efectul în viața lor. Ei se împotriveau doctrinelor Sale și nu voiau să se predea Lui.

8:38 Lucrurile pe care le-a propovăduit Domnul Isus au fost cele pe care I le-a încredințat **Tatăl** Său să le rostască. El și cu Tatăl Său erau într-o măsură atât de mare una încât cuvintele pe care le-a rostit El au fost cuvintele lui Dumnezeu Tatăl. Domnul Isus L-a reprezentat în mod desăvârșit pe Tatăl Său, când a trăit pe acest pământ. În contrast cu El, iudeii făceau lucrurile pe care le-au învățat de la **tatăl lor**. Domnul Isus nu s-a referit aici la propriu, la tatăl lor pământesc, ci la *diavolul*.

8:39 Din nou iudeii susțin că sunt înrudiți cu **Avraam**, mândrindu-se cu faptul că **Avraam** era **tatăl** lor. Dar Domnul Isus scoate în evidență faptul că deși erau sămânța lui Avraam (v. 37), nu erau **copiii** lui. De obicei, copiii seamnă cu părinții lor, în trăsăturile feței, în modul de a umbla și alte caracteristici. Dar viața lor era diferită de cea a lui Avraam. Deși erau urmași ai lui Avraam, după trup, moral ei erau copiii diavolu-

lui.

8:40 Domnul le-a arătat apoi foarte clar prin ce se deosebesc ei de Avraam. Isus a venit în lume spunându-le doar **adevărul**. Dar ei s-au poticnit de învățăturile Sale și au încercat să-L ucidă. **Avraam nu a făcut una ca asta**, ci s-a situat de partea adevărului și a neprihănirii.

8:41 În cazul lor însă era limpede cine era tatăl lor, deoarece se purta ca el. Ei făceau faptele tatălului lor, diavolul. Iudeii L-au acuzat poate pe Domnul că S-ar fi născut dintr-un act desfrânat, dar mulți cercetători ai Bibliei susțin că termenul „desfrânare“ din versetul 41 s-ar referi la idolatrie. Iudeii afirmau prin aceasta că niciodată nu au comis adulter spiritual, ci că ar fi fost întotdeauna fideli lui Dumnezeu — Singurul pe care Îl recunoșteau de Tată.

8:42 Domnul a demonstrat subrezenia și falsitatea argumentului lor, amintindu-le că dacă L-ar fi iubit pe Dumnezeu, L-ar fi iubit și pe Cel pe care L-a trimis Dumnezeu. Este o nebulie ca cineva să pretindă că-L iubește pe Dumnezeu și în același timp să-L urască pe Domnul Isus Cristos. Isus a spus că a ieșit și a venit de la Dumnezeu, cu alte cuvinte, că este Fiul etern născut al lui Dumnezeu, că nu a existat nici un timp anumit când El să se fi născut ca Fiu al lui Dumnezeu, ci că a existat din veșnicie. Evident, Domnul declara aici pre-existența Sa. El a locuit în cer cu Tatăl, cu mult înainte de a fi venit pe pământ. Dar Tatăl L-a trimis în lume ca să fie Mântuitorul lumii, și astfel El a venit ca cel Ascultător.

8:43 Există o deosebire în versetul 43 între **vorbire** și **cuvânt**. **Cuvântul** lui Cristos se referă la mesajul învățurii Sale. **Vorbirea** Lui se referă la cuvintele pe care le-a folosit pentru a exprima adevărurile Sale. Dar ei n-au înțeles nici măcar **vorbirea** Sa. Când le-a vorbit despre pâine, ei au crezut că se referă doar la pâinea fizică. Când le-a vorbit despre apă, ei n-au putut pricepe că ar putea fi vorba despre apa spirituală. De ce n-au înțeles ei vorbirea Sa? Pentru că nu puteau suferi învățăturile Sale.

8:44 Acum Domnul Isus le spune pe față că **diavolul** este **tatăl** lor. Asta nu înseamnă că s-au născut din diavolul în același mod în care credincioșii se nasc din Dumnezeu, ci, mai degrabă, după cum s-a exprimat Augustin, că erau copiii diavolului *prin imitație*. Ei adevereau legătura de înrudire cu diavolul prin modul lor de viață. „**Voi vreți să împliniți poftele tatălui vostru**“ exprimă intenția

sau pomirea inimii lor.

Diavolul a fost de la început ucigaș. El i-a adus lui Adam și întregii omeniri moartea. El n-a fost doar ucigaș, ci și mincinos. El n-a stat în adevăr, pentru că în el nu este adevăr. Ori de câte ori spune o minciună, el vorbește din resursele sale. Minciunile au format o parte integrantă a existenței sale. El este mincinos și tatăl minciunii. Iudeii îl imitau pe diavolul în aceste două moduri. Ei erau ucigași, prin intenția inimii lor de a-L ucide pe Fiul lui Dumnezeu și erau mincinoși, pentru că afirmau că Dumnezeu este Tatăl lor. Ei se pretindeau oameni evlavioși și spirituali, dar viețile lor erau pline de răutate.

8:45 Cei care se dedau la minciuni par să piardă capacitatea de a discerne adevărul. În fața acestor oameni stătea Domnul Isus, care nu rostise decât adevărul, și totuși ei nu L-au crezut, demonstrând prin aceasta caracterul lor adevărat, mângjit de răutate, după cum se exprimă Lenski:

Când e pusă față în față cu adevărul, mintea coruptă caută să găsească numai obiecții, dar când e confruntată cu abateri de la adevăr, caută să găsească motive pentru a accepta aceste abateri.³⁰

8:46 Numai Cristos, Fiul fără păcat al lui Dumnezeu, putea rosti vreodată cuvinte de genul acestora. Nu era om pe lume care să-L poată dovedi vinovat de nici un singur păcat. În caracterul Lui nu se găsea nici o imperfecțiune, în toate căile Sale El era desvârșit. El a rostit numai adevărul, și totuși ei nu L-au crezut.

8:47 Dacă Îl iubește cineva pe Dumnezeu, va auzi și va asculta cuvintele lui Dumnezeu. Iudeii demonstau, prin respingerea mesajului Mântuitorului, că nu erau ai lui Dumnezeu. Reiese clar din versetul 47 că Domnul Isus susținea că rostește chiar cuvintele lui Dumnezeu. Nu există nici o posibilitate de a interpreta în alt fel aceste cuvinte.

8:48 Din nou iudeii fac uz de cuvinte grele, abuzive, pentru că nu au fost în stare să răspundă în vreun alt fel la cuvintele Domnului Isus. Numindu-L **samaritean**, I-au aruncat o insultă cu substrat etnic, termenul echivalând cu afirmația că nu ar fi iudeu pur, ci un dușman al Israelului. În plus, L-au acuzat că are **demon**, lăsând să se înțeleagă, prin aceasta că, în opinia lor, El era nebun. Căci pentru ei numai un om care și-a pierdut mințile poate face afirmațiile pe care le făcea

Isus.

8:49 Observați modul calm și temperat în care le răspunde Isus dușmanilor Săi. Învățăturile Sale nu proveneau de la Unul care era posedat de demon, ci de la Cel care căuta să-I dea cinste lui Dumnezeu Tatăl. Din această cauză Îl delonorau ei, nu pentru că ar fi fost nebun, ci pentru că era total absorbit de interesele Tatălui Său din cer.

8:50 Ei ar fi trebuit să știe că El nu căuta slava Sa personală. Tot ce făcea El era calculat să aducă slavă Tatălui Său. Deși El i-a acuzat că Îl necinstesc pe Dumnezeu, asta a însemnat că El ar urmări propria Sa glorie. Apoi Domnul a adăugat cuvintele: „**Este Unul care caută și judecă,**” fiind, evident, o referință la Dumnezeu Însuși. Cuvintele sunt precedate de binecunoscuta formulă de accentuare: „**Adevărat, adevărat vă spun**”. Isus a promis că **dacă va păzi cineva cuvântul Lui, persoana aceea nu va vedea niciodată moartea**. Desigur, nu poate fi vorba de **moartea fizică**, deoarece mulți credincioși în Domnul Isus mor în fiecare zi, ci este o referință la **moartea spirituală**. Domnul spune aici că cei care cred în El sunt izbăviți de **moartea veșnică** și că nu vor suferi chinurile iadului.

8:52 Iudeii erau acum mai convingși ca oricând că Isus este, în opinia lor, „nebun”. Ei I-au amintit că **Avraam și profeții** au murit demult. Dar El afirmase că dacă păzește cineva Cuvântul Lui, nu va gusta moartea. Cum se pot împăca cele două afirmații?

8:53 Ei și-au dat seama că Domnul susține că este mai mare decât Avraam și prorocii. Or, Avraam n-a putut să-l izbăvească pe nimeni de la moarte, după cum nici profeții n-au putut face acest lucru. Totuși în fața lor era Unul care susținea că poate să-i izbăvească pe semenii Lui de la moarte, crezându-se, prin aceasta, mai mare decât părinții lor!

8:54 Iudeii credeau că Isus căuta să-și atragă atenția oamenilor. Isus le-a amintit că acest lucru nu era adevărat. **Tatăl** era Cel care Îl cinstea, adică Însuși **Dumnezeu**, pe care ei pretindeau că-L iubeau și-L slujeau.

8:55 Iudeii au spus că Dumnezeu este Tatăl lor, dar în realitate ei nu-L cunoșteau. Acum stăteau de vorbă cu Cel care Îl **cunoștea** însă pe Dumnezeu Tatăl, fiind egal cu El. Ei voiau ca Isus să nege că ar fi egal cu Tatăl, dar Domnul a precizat că **dacă ar proceda așa, ar fi un mincinos**. El Îl cunoștea pe Dumnezeu Tatăl și asculta de **cuvântul Său**.

8:56 Întrucât iudeii țineau cu orice preț să-l introducă pe Avraam în argumentația lor, Domnul le-a amintit că **Avraam** privise cu bucurie și anticipare spre **ziua** lui Mesia, pe care a și văzut-o, prin credință, și s-a bucurat — arătând prin aceasta că *El* este Cel pe care *El* aștepta Avraam. Credința lui Avraam s-a rezentat pe venirea lui Cristos.

Când a văzut însă Avraam ziua lui Cristos? Poate că atunci când l-a dus pe Isaac pe Muntele Moria, ca să-l jertfească ca jertfă de ardere adusă lui Dumnezeu. Întreaga dramă a morții și învierii lui Mesia s-a derulat atunci în fața lui Avraam și e posibil ca el să fi văzut, cu ochii credinței, realitatea ei. Astfel, Domnul Isus a declarat că *El* este împlinirea tuturor profețiilor din Vechiul Testament cu privire la Mesia.

8:57 Din nou **iudeii** și-au trădat neputința de a înțelege adevărul divin. Isus spuse: „Avraam s-a bucurat să vadă ziua Mea“, dar ei au răspuns ca și când Domnul ar fi spus că l-a văzut pe Avraam. Trebuie să se facă o diferențiere foarte importantă în acest punct. Domnul Isus a susținut că ocupă o poziție mult mai mare decât cea a lui Avraam. El era Obiectul gândurilor și nădejdilor lui Avraam, care, prin credință, a anticipat și a așteptat ziua lui Cristos.

Iudeii nu puteau pricepe acest lucru. După socoteala lor, Isus nu avea nici cincizeci de ani. (În realitate, El avea doar vreo treizeci și trei de ani la data aceea.) Or, cum e posibil ca El să-L fi văzut pe Avraam? — s-au întreat ei.

8:58 Domnul Isus face aici încă o afirmație că El este Dumnezeu, spunând „**Înainte de a fi fost Avraam, Eu sunt**“, iar nu *am fost!* La prima vedere, cuvintele ar putea însemna doar că L-a precedat pe Avraam, că a existat înaintea lui. Dar, în realitate, Domnul a făcut uz de Numele lui Dumnezeu: **EU SUNT**. Domnul Isus lcuise cu Dumnezeu Tatăl din veșniciile veșnicilor, neexistând un timp anumit când să fi luat El ființă. Sau, altfel spus, nu există timp în care El să nu fi existat. De aceea a spus: „**Înainte de a fi fost Avraam, EU SUNT.**“

8:59 Imediat iudeii au încercat să-L omoare pe Isus, dar **Isus S-a ascuns și a ieșit din templu**. Iudeii au înțeles exact ce a vrut să spună Isus prin afirmația: „Înainte de a fi fost Avraam, EU SUNT.“ Negreșit El se pretindea a fi Iehova! De aceea, au încercat să-L ucidă cu pietre, pentru că aceasta era o blasfemie pentru ei. Ei nu erau dispuși să accepte faptul că Mesia stătea în mijlocul

lor. Ei nu puteau suferi ca El să domnească peste ei!

I. Al șaselea semn: vindecarea orbului din naștere (9:1-12)

9:1 Incidentul acesta a avut, probabil, loc pe când Isus părăsea zona templului sau poate că s-a petrecut la câva timp după evenimentele din capitolul 8. Se consemnează că omul fusese orb din naștere pentru a se evidenția starea sa deznădăjduită și a se potența și mai mult caracterul miraculos al vindecării sale.

9:2 **Ucenicii** au pus o întrebare cam ciudată, voind să știe dacă omul era orb datorită păcatului său, sau păcatului părinților săi. Cum putea orbi el, datorită păcatului său, când, în realitate, s-a născut orb?! E posibil oare ca ei să fi crezut în vreo formă de reîncarnare? — acea concepție potrivit căreia sufletul unei persoane decedate revine pe pământ în alt înveliș trupeș. Sau nu cumva credeau că omul s-a născut orb datorită păcatelor pe care Dumnezeu știa că le va comite acesta odată născut? Hotărât ei credeau că orbirea omului se datora existenței păcatului în familia acestuia. Dar noi știm că nu tocmai așa stăteau lucrurile. Deși, în ultimă instanță toate formele de boală, suferință și moarte vin în lumea aceasta ca urmare a păcatului, *nu* este adevărat că în absolut toate cazurile individuale orice suferință de care are cineva parte s-ar datora exclusiv păcatelor pe care le-a comis.

9:3 Isus nu a spus că omul respectiv sau părinții acestuia nu au păcătuit. Mai degrabă, El a vrut să spună că orbirea lui nu se datora în mod nemijlocit păcatului din viața lor. Dumnezeu îngăduise ca acest om să se nască orb pentru ca omul să poată deveni instrumentul etalării mărețelor **lucrări ale lui Dumnezeu**. Înainte de a se fi născut acest om, Domnul Isus a știut că va reda vedere acelor ochi nevăzători.

9:4 Mântuitorul Și-a dat seama că El mai avea vreo trei ani de lucrare publică până când va fi răstignit. Fiecare clipă din acel interval trebuia folosită la maximum în slujba lui Dumnezeu, lucrând pentru El. Iată un om care se născuse orb. Domnul Isus trebuia să facă minunea de vindecare a orbului, chiar dacă era ziua de sabat, căci în curând avea să se sfârșească timpul lucrării Sale publice, când nu va mai fi pe pământ. Găsim aici o gravă atenționare la adresa tuturor credincioșilor, că „ziua“ vieții lor se scurge cu repeziciune și că **vine noaptea**,

când niciodată nu-L vom mai putea sluji pe Domnul pe acest pământ. Prin urmare, să ne străduim să folosim timpul pe care ni l-a dăruit El, slujindu-L cu scumpătate.

9:5 Când Isus se afla în lume, ca Om, El era **lumina lumii** în mod nemijlocit, în chip special. Pe când mergea El din loc în loc, făcând minuni și învățându-i pe oameni, aceștia vedeau **lumina lumii** chiar în fața ochilor lor. Domnul Isus este și *acum* Lumina lumii și tuturor celor care vin la El li se promite că nu vor umbla în întuneric. Dar în versetul acesta Domnul S-a referit în mod special la lucrarea Sa publică pe pământ.

9:6 Nu ni se spune de ce a amestecat Isus țărâna cu saliva, aplicând acest amestec pe ochii orbului. Unii cred că orbul nu avea pupile și că Domnul le-a creat pe loc. Alții au sugerat că atunci când le reda oamenilor vederea, Domnul întrebuița, de obicei, metode disprețuite de oameni. Că recurgea la lucruri slabe și nesemnificative, pentru a-Și aduce la îndeplinire planurile. Tot așa și în zilele noastre, Dumnezeu Se folosește de oameni făcuți din pulberea pământului.

9:7 Domnul a făcut apel la credința orbului, spunându-i să se ducă și să se spele în scaldătoarea Siloam. Deși era orb, știa probabil unde se află scaldătoarea și putea îndeplini porunca Domnului. Scriptura precizează că **Siloam** înseamnă **Trimis**. Poate că este o referință la Mesia (Cel „Trimis”). Cel care făcea această minune era Cel pe care Dumnezeu Tatăl Îl trimisese în lume. Orbul s-a dus și s-a spălat în scaldătoare. Nu e propriu să spunem că i s-a redat vederea, deoarece nu văzuse niciodată până atunci. Minunea a fost instantanee, omul putând dintr-odată să vadă. Ce surpriză minunată trebuie să fi fost pentru el să privească, pentru prima oară, lumea în care trăia!

9:8, 9 **Vecinii** omului au fost uimiți și nu le venea să creadă că este același om, care stătuse vreme îndelungată și cerșise. (Tot așa ar trebui să fie ori de câte ori este mântuit cineva. Vecinii noștri ar trebui să sesizeze diferența în felul nostru de trai.) **Unii** insistau că este același om. **Alții**, neștiind ce să creadă, recunoșteau doar că omul vindecat seamănă cu cel orb. Dar tămăduitul a spulberat orice îndoieli cu privire la faptul că era una și aceeași persoană, afirmând sus și tare că el este cel ce se născuse orb.

9:10 Ori de câte ori Isus făcea o minune, aceasta stârnea tot felul de întrebări în inimile oamenilor. Adesea întrebările acestea îi dădeau prilejul credinciosului să depună

mărturie pentru Domnul. Vedem și aici cum oamenii îl întreabă pe orbul vindecat **cum** s-au petrecut lucrurile.

9:11 Mărturia lui a fost simplă, dar convingătoare. El s-a rezumat la consemnarea faptelor vindecării sale, atribuind meritele vindecării sale Celui care a făcut minunea. La ora aceea orbul încă nu-și dădea seama cine este Domnul Isus, referindu-se la El doar cu cuvintele: „**un om numit Isus**”. Dar mai târziu înțelegerea omului a crescut, el ajungând să cunoască cine este Isus.

9:12 Când Îl vestim pe Domnul Isus Cristos, adesea trezim în inimile oamenilor dorința de a ajunge să-L cunoască și ei.

J. Opoziția crescândă a iudeilor (9:13-41)

9:13 Cuprinși, după câte se pare, de un entuziasm sincer pentru minunea săvârșită, unii dintre iudei l-au adus pe orbul vindecat la farisei, uitând că liderii religioși nu vor privi cu ochi buni această vindecare.

9:14 Isus făcuse minunea în ziua de **sabat**. Veșnic cărtitorii farisei nu înțelegeau că Dumnezeu nu interzisese niciodată săvârșirea unor acte de milostenie în ziua de sabat.

9:15 Omul vindecat a avut încă un prilej de a-L vesti pe Isus. Când **fariseii l-au întrebat din nou cum și-a căpătat vederea**, omul a povestit încă o dată, în cuvinte simple, cum s-au petrecut lucrurile. În relatarea sa, omul a omis numele lui Isus, poate nu pentru că se temea, ci pentru că era convins că toți știau cine a săvârșit această faptă nemaipomenită. Între timp, Domnul Isus ajunsese să fie cunoscut foarte bine între locuitorii Ierusalimului.

9:16 În acest punct se iscă o altă dezbatere cu privire la identitatea lui Isus. **Unii din farisei** susțineau că Isus nu poate fi un Om al lui Dumnezeu, deoarece ar fi călcat sabatul. Alții considerau că un păcătos nu poate face asemenea minuni. De regulă Isus stârnea asemenea deosebiri de vederi în rândurile oamenilor, care erau astfel puși în situația de a alege de partea cui se situează: sunt ei pentru Isus, sau împotriva Lui?

9:17 Fariseii l-au întrebat pe omul care fusese orb ce credea despre Isus. Acesta încă nu-și dădea seama că Isus este Dumnezeu. Dar credința lui a crescut atât de mult încât el a fost acum gata să recunoască că Isus este **un profet**. El credea că Cel ce i-a dat vedere a fost trimis de Dumnezeu și propovăduiește un mesaj divin.

9:18, 19 Mulți dintre **iudei** se încăpățâ-

nau să creadă că nu s-a săvârșit nici o minune. Și astfel i-au chemat pe părinții omului, să vadă ce vor spune aceștia.

Cine ar fi mai în măsură să confirme că un copil s-a născut lipsit de vedere? Negreșit mărturia lor va pune capăt controverselor. Și astfel fariseii i-au întrebat dacă acesta este fiul lor și cum și-a primit vederea.

9:20, 21 Mărturia părinților lui a fost foarte pozitivă. Da, acesta era fiul lor, pentru care vărsaseră atâtea lacrimi de durere, datorită faptului că nu văzuse niciodată.

Mai departe ei au refuzat să se aventureze, spunând că nu știu cum i-a fost dată vederea sau cine a făcut acest lucru. Astfel părinții tămăduitului i-au trimis pe fariseii înapoi la fiul lor, care putea să spună el însuși ce s-a întâmplat.

9:22, 23 Versetul 22 explică timiditatea părinților. Aceștia au zăuziseră că oricine va mărturisii că Isus este Mesia va fi dat afară din sinagogă. Excomunicarea era o chestiune foarte gravă pentru orice iudeu. Părinții omului nu erau gata să plătească un preț atât de mare, care le-ar fi adus pierderea mijloacelor de întreținere și a tuturor privilegiilor care însoțesc religia iudaică.

Așadar, de frica conducătorilor iudei, părinții au pasat mărturia înapoi la fiul lor.

9:24 „Dă slavă lui Dumnezeu!” ar putea avea două înțelesuri: mai întâi, ar putea fi un fel de jurământ. Poate fariseii au vrut să zică: „Haide, spune adevărul!” **Noi știm că omul acesta este un păcătos.** Sau poate că fariseii cereau ca oamenii să dea lui Dumnezeu slavă pentru minunea săvârșită, refuzându-l lui Isus vreun merit, pe motiv că El ar fi, în opinia fariseilor, un om păcătos.

9:25 Orice făceau, fariseii se loveau numai de eșecuri. Ori de câte ori încercau să-L discrediteze pe Domnul Isus, Îi aduceau, fără să vrea, și mai multă cinste. Ce minunată a fost mărturia omului! El nu știa prea multe despre Persoana lui Isus, dar un lucru știa: că odată era orb dar acum vede. Era o mărturie pe care n-o putea tăgădui nimeni.

Tot așa este și în cazul celor care s-au născut din nou. Lumea poate să se îndoiască și să rădă de noi, dar nimeni nu va putea tăgădui mărturia noastră, când vom spune că odată eram pierduți, dar acum am fost salvați prin harul lui Dumnezeu.

9:26, 27 Ei au început din nou să-l descoasă, cerându-i să povestească în amănunt cum s-au întâmplat lucrurile. Numai că cel vindecat era de acum de-a dreptul enervat de atâtea hărțuială. Astfel el le-a amintit că deja

le-a spus cum s-a întâmplat minunea, dar ei n-au ascultat. De ce mai vor atunci să audă din nou istoria? Doreau oare să devină și ei ucenici ai lui Isus? — întrebare rostită, evident, pe un ton sarcastic, căci omul vindecat știa foarte bine că fariseii Îl urau pe Isus și nu aveau nici o intenție de a-L urma.

9:28 E cunoscută tactica folosită de unii avocați, care, atunci când nu dispun de argumente solide în favoarea clientului lor, recurg la tehnica intimidării și încolțirii reclamantului. Aici avem un caz similar: în pofida tuturor eforturilor lor, fariseii n-au reușit să zdruncine mărturia orbului vindecat și atunci au început să împrăsteie cu insulte. L-au acuzat că este ucenic al lui Isus, ca și când asta ar fi fost cea mai mare crimă de pe lume pe care ar fi putut-o comite! Apoi au spus că ei sunt ucenicii lui Moise, ca și când aceasta ar fi cea mai mare virtute posibilă.

9:29 Fariseii au spus că **Dumnezeu i-a vorbit lui Moise**, dar ei au vorbit pe un ton peiorativ despre Isus. Dacă ar fi crezut în scrierile lui Moise, L-ar fi acceptat pe Isus ca Domn și Mântuitor al lor. În plus, dacă ar fi chibzuit puțin, și-ar fi dat seama că Moise nu vindecase nici un orb din naștere. Unul mai mare decât Moise era în mijlocul lor dar ei nu-și dădeau seama de acest lucru.

9:30 Sarcasmul omului a început acum să-i usture, mai ales că fariseii nu se așteptau ca el să reacționeze așa. În realitate, omul părea să le spună: „Voi sunteți dregătorii Israelului. Sunteți dascălii poporului iudeu. Dar iată că în mijlocul vostru stă un Om care are puterea de a da orbilor vederea și voi nu știți de unde este. Rușine să vă fie!”

9:31 Orbul vindecat prindea tot mai mult curaj, în mărturia lui, pe măsură ce creștea credința lui. El le-a amintit fariseilor de principiul general, potrivit căruia **Dumnezeu nu îi ascultă pe păcătoși**, după cum nu face minuni prin intermediul lor. Dumnezeu nu îi aprobă pe cei răi și nu acordă unor astfel de oameni puterea de a săvârși lucrări mărețe. Pe de altă parte, cei care se închină lui Dumnezeu au parte de imputernicirea și recomandarea lui Dumnezeu, fiind asigurați de aprobarea Lui.

9:32, 33 Omul acesta și-a dat seama că este prima persoană din întreaga istorie a omenirii care s-a născut orb și a căpătat vederea. El nu putea pricepe cum e posibil ca fariseii să fie martorii unui miracol atât de mare și totuși să bage de vină Persoanei care l-a înfăptuit.

Dacă Domnul Isus nu ar fi venit de la

Dumnezeu, nu ar fi putut niciodată săvârși o minune de asemenea anvergură.

9:34 Din nou, fariseii au recurs la insulte, insinuând că orbirea omului acestuia s-ar fi datorat direct păcatelor sale. Cine era el de-și permitea să-i învețe pe ei?! Adevărul e că avea tot dreptul să-i învețe, întrucât, cum arată Ryle: „Învățătura Duhului Sfânt poate fi găsită, mai des, la oamenii cu un statut umil în viață, decât printre oamenii învățați ai lumii și între cei sus-puși.” Când se spune că **l-au dat afară** asta înseamnă probabil mai mult decât faptul că a fost alungat din templu. Probabil că l-au excomunicat din religia iudaică. Dar pe ce temeieri au făcut asta? Un orb din naștere a primit vederea în ziua de sabbat. Pentru că refuza să-L vorbească de rău pe Cel care săvârșise minunea, omul a fost excomunicat.

9:35 Isus l-a căutat, în acest punct, pe omul vindecat — de parcă ar fi vrut să spună: „Ei nu te vreau, dar Eu te primesc.” Cei ce sunt dați afară din pricina lui Isus nu pierd nimic, ci câștigă o mare binecuvântare, bucurându-se de bucuria aleasă de a fi priemiți personal de Domnul Isus, care îi copleșește cu prezența și părtașia Sa. Observați cum l-a condus Isus pe om, pas cu pas, la credința în El, ajutându-l să vadă că Domnul Isus este Fiul lui Dumnezeu! El i-a pus doar o întrebare simplă: „**Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu?**”³¹

9:36 Deși a căpătat vederea fizică, omul avea încă nevoie de vedere spirituală. Așa se face că-L întreabă pe Domnul **cine** este Fiul lui Dumnezeu, ca să poată crede în El. Termenul „Doamne” cu care l se adresează orbul vindecat este în textul original: „Domnule”.

9:37 Isus S-a prezentat acum pe Sine omului ca Fiul lui Dumnezeu, arătându-i că nu un om oarecare i-a dat vederea, săvârșind o lucrare cu neputință de înfăptuit de un simplu om, ci Fiul lui Dumnezeu este Cel pe care-L vedea în fața Lui și Care stătea de vorbă cu el.

9:38 În acest moment, cu minunată simplitate, omul nostru și-a pus încrederea în Domnul Isus, proșternându-l-se și închinându-l-se. El era acum nu doar un om vindecat, ci și un suflet mântuit. Ce zi măreață trebuie să fi fost aceasta în viața lui, când a primit atât vederea fizică, cât și pe cea spirituală!

Observați că orbul vindecat nu s-a închinat Domnului până nu a știut că Isus este Fiul lui Dumnezeu. Fiind un iudeu inteligent, nu era dispus să se închine în fața nimănui,

dacă acesta nu era decât un simplu om. Dar de îndată ce a aflat că Cel care l-a vindecat este Dumnezeu Fiul, **l s-a închinat** — nu pentru ceea ce i-a făcut, ci conștient acum de adevărata identitate a Domnului Isus.

9:39 La prima vedere, versetul acesta ar părea să contrazică textul de la Ioan 3:17: „Căci Dumnezeu nu Și-a trimis Fiul în lume ca să condamne lumea...” Dar, în realitate, nu este nici o contradicție aici. Scopul venirii lui Cristos în lume nu a fost acela de a judeca, ci de a mântui. Cu toate acestea, judecata este rezultatul inevitabil pentru toți cei care refuză să-L primească.

Propovăduirea evangheliei are două efecte: **Cei care** recunosc că **nu văd** primesc vederea. Dar **cei care** susțin cu încăpățănare că **văd** perfect, fără să-L aibă pe Domnul Isus, sunt confirmați în orbirea lor.

9:40 Unii din farisei și-au dat seama că Domnul Isus se referă la ei și la orbirea lor. Deci au venit la El și L-au întrebat, cu nerușinare, dacă nu cumva ar insinua că și ei sunt orbi! Și, bineînțeles, așteptau ca răspunsul la întrebarea lor să fie negativ.

9:41 Răspunsul Domnului ar putea fi parafrazat cam așa: „**Dacă** recunoașteți că sunteți **orbi** și păcătoși și că aveți trebuință de un Mântuitor, atunci vi se pot ierta păcatele și puteți fi mântuiți. Dar voi susțineți că nu aveți trebuință de nimic și vă pretindeți neprihăniți și lipsiți de păcat. **Prin urmare**, nu există iertare pentru păcatele voastre.” Cuvintele Domnului Isus: „**N-ați avea păcat**”, nu înseamnă că ar fi fost total lipsiți de păcat. Ceea ce a vrut El să spună este că, prin comparație cu cealaltă situație, ei ar fi fost fără păcat. Dacă și-ar fi recunoscut starea de orbire, care îi împiedica să-L recunoască pe Mesia, atunci păcatul lor ar fi fost mai nimic, în comparație cu păcatul enorm de a susține că văd, când, în realitate, nu erau în stare să recunoască în El pe Fiul lui Dumnezeu.

K. Isus, ușa oilor (10:1-10)

10:1 Versetele acestea au legătură directă cu ultima parte a capitoului 9. Acolo Domnul Isus se adresase fariseilor, care se pretindeau păstori de drept ai poporului Israel. La ei se referă Domnul aici. Caracterul solemn al spuselor Domnului este indicat din nou de binecunoscuta expresie: „**Adevărat, adevărat vă spun.**”

Staulul oilor era adăpostul împrejmuț de un gard în care stăteau oile în timpul nopții, având o deschizătură sau strungă ce ținea loc

de uşă. Aici **păstorul** se referă la poporul evreu.

Mulţi au venit la poporul evreu, declarându-se conducători spirituali şi călăuze — cristoşi falşi care nu au venit pe calea pe care prezisese Vechiul Testament că va veni Mesia, ci au sărit gardul prin alt loc. Ei s-au înfăţişat Israelului într-o manieră proprie, aleasă de ei înşişi. Oamenii aceştia nu erau păstorii adevăraţi, ci hoţi şi tâlhari. Hoţi sunt cei care îşi însușesc ceea ce nu le aparține iar tâlharii sunt cei ce recurg la violență în comiterea furturilor lor. Fariseii erau hoţi și tâlhari. Ei încercau să domnească peste iudei, dar apoi își dădeau toate străduințele pentru a-i împiedica să-L accepte pe Mesia cel adevărat.

10:2 Versetul 2 se referă chiar la Isus, care a venit la oile pierdute ale casei lui Israel. El a fost adevăratul **păstor al oilor**. El a intrat **pe uşă**, adică venirea Sa a avut loc conform profețiilor Vechiului Testament cu privire la Mesia. El nu a fost un Mântuitor auto-impus sau auto-proclamat, ci a venit în ascultare deplină de voia Tatălui Său, împlinind toate condițiile.

10:3 Există o mare diversitate de păreri cu privire la identitatea **portarului** din acest verset. Unii cred că expresia se referă la profeții Vechiului Testament, care au prezis venirea lui Cristos. Alții cred că se referă la Ioan Botezătorul, întrucât el a fost predecesorul Păstorului. Iar alții sunt convinși că **portarul** din acest verset este Duhul Sfânt, care deschide ușa pentru ca Isus să poată intra în inimile și viețile oamenilor.

Oile au auzit **glasul** păstorului. Ele au recunoscut vocea unică a adevăratului păstor. După cum oile fizice își recunosc păstorul, tot așa au fost unii printre iudei care L-au recunoscut pe Mesia când S-a arătat El. De la un capăt la altul al evangheliei, L-am auzit pe Păstor chemându-și oile pe nume. El i-a chemat pe câțiva ucenici în capitolul 1, iar aceștia au auzit glasul Lui și au răspuns. El i-a chemat pe orbi în capitolul 9. Domnul Isus continuă să-i cheme pe cei care voiesc să-L primească de Mântuitor și această chemare este personală și individuală.

Sintagma **și le scoate afară** se referă, probabil, la faptul că Domnul Isus i-a condus pe cei care L-au auzit glasul afară din staulul Israelului, unde stătuseră încorsetați și închiși, sub lipsa de libertate a legii. Domnul Isus își conduce oile la libertatea harului Său. În ultimul capitol iudeii îl alungaseră pe om din sinagogă. Procedând așa, ei contribu-

iseră, fără să-și dea seama, la bunul mers al lucrării Domnului.

10:4 Când adevăratul păstor își scoate oile, el nu le mână din urmă, ci le conduce, situându-se în fața lor. El nu le cere să se ducă în nici un loc în care El Însuși să nu fi fost mai întâi. El stă mereu în fața oilor, ca Mântuitor al lor, Călăuz și Pildă de urmat. Cei care sunt adevăratele oi ale lui Cristos Îl urmează. Ei nu devin oi prin faptul că-L urmează pilda, ci prin nașterea din nou. Apoi, după ce au fost mântuiți, ei doresc să meargă oriunde îi conduce El.

10:5 Același instinct care face posibil ca oia să recunoască vocea adevăratului păstor o ajută, în același timp, și să fugă de un străin. Străinii erau fariseii și ceilalți lideri ai poporului evreu, ce care nu se interesau de oi, ci doar de interesele lor personale — așa cum reiese din cazul vindecării orbului, care a recunoscut vocea Domnului Isus, dar a sesizat că fariseii sunt străini. Prin urmare, a refuzat să li se supună, chiar dacă asta i-a atras excomunicarea.

10:6 Se afirmă limpede aici că **Isus a folosit această ilustrație** în cazul fariseilor, dar ei n-au înțeles despre ce le vorbea — pentru faptul că nu erau oi adevărate. Dacă ar fi fost, ar fi auzit glasul Lui și L-ar fi urmat.

10:7 Isus deci a recurs la o altă ilustrație, în care n-a mai vorbit despre ușa staulului, din versetul 2, ci S-a prezentat pe Sine ca fiind **ușa oilor**. Nu se mai punea problema de a intra în staulul Israelului, ci acum ni se prezintă imaginea oilor alese din Israel ieșind din iudaism și venind la Cristos, ușa.

10:8 Alții veniseră înainte de Cristos, pretinzând că sunt investiți cu autoritate și poziție înaltă. Dar oile alese ale Israelului nu au auzit glasul acestora, deoarece știau că oamenii aceștia își arogau drepturi care nu le aparțineau.

10:9 Versetul 9 este unul din acele versete de o simplitate extraordinară, putând fi înțeles de orice elev de la școala duminicală, și totuși având o profunzime imposibil de epuizat, chiar de cei mai mari învățați. Cristos este ușa. Creștinismul nu este un crez sau o biserică, ci o Persoană: Domnul Isus Cristos. „**Dacă intră cineva prin Mine**.” Mântuirea se poate primi doar prin Cristos. Botezul nu mântuie, nici Cina Domnului. Noi trebuie să intrăm prin Cristos și prin puterea pe care o dă El. Invitația este adresată tuturor. Cristos este Mântuitorul iudeilor și al neamurilor, deopotrivă. Dar pentru a fi

mântuit cineva, trebuie să intre. Trebuie să-L primească pe Cristos prin credință. Este o acțiune personală, fără de care nu există mântuire. Cei care intră sunt **mântuiți** de pedeapsa, puterea și, în cele din urmă, de prezența păcatului.

După ce au fost mântuiți, aceștia **intră și iasă**. Probabil asta se referă la faptul că intră în prezența lui Dumnezeu, prin credință, ca să se închine, și apoi ies în lume, ca să-L vestească pe Domnul. Cei care intră **găsesc pășune**. Cristos nu este doar Mântuitorul și Cel care dă libertate, ci și Susținătorul și Împlinitorul. Oile Sale **găsesc pășune** în Cuvântul lui Dumnezeu.

10:10 Hoțul nu vine decât să fure, să înjunghie și să distrugă. El vine pentru a-și împlini scopuri absolut egoiste. Pentru a-și realiza scopurile, e pregătit chiar să **ucidă** oile. Dar Domnul Isus nu vine în inima omului cu nici un motiv egoist. El vine ca să dea, nu ca să primească. El vine pentru ca oamenii să **aibă viață și s-o aibă din belșug**. Noi primim viață în clipa în care îl primim pe El ca Mântuitor. După ce am fost mântuiți însă constatăm că există diverse grade de bucurie în viața aceasta. Cu cât ne predăm mai mult Duhului Sfânt, cu atât mai mult ne bucurăm de viața ce ne-a fost dăruită. În acest caz, nu vom avea doar **viață**, ci o vom avea **mai din belșug**, (cum e redat acest verset în ediția engleză, n.tr.).

L. Isus, Bunul Păstor (10:11-18)

10:11 Domnul Isus a folosit frecvent sintagma: „**Eu sunt**“, care constituie unul din numele sau titlurile Dumnezeirii. De fiecare dată când folosea acest titlu declara că este egal cu Dumnezeu Tatăl. Aici s-a prezentat pe Sine ca fiind **păstorul cel bun**, care **Și-a dat viața pentru oi**. În mod obișnuit, oilor li s-ar cere să-și dea viața pentru păstor. Dar Domnul Isus a murit pentru oi.

10:12 Cel plătit se referă la un argat, care are grijă de oi în schimbul unei remunerații. Fariseii erau argați. Pe ei nu-i interesa oamenii decât în măsura în care aceasta le putea aduce venituri. Pentru că oile nu sunt ale lui, argatul va fugi când se ivește un pericol, lăsând oile pradă lupului.

10:13 Tot ceea ce facem reflectă ceea ce suntem. Argatul a slujit pentru bani și nu i-a păsat de oi, ținând mai mult la bunăstarea lui, decât la cea a oilor. Există mulți argați în biserica din timpul nostru — oameni care se fac păstori sau preoți pentru a-și asigura o

meserie comodă, dar care nu sunt pătrunși de dragoste adevărată pentru oile lui Dumnezeu.

10:14 Din nou Domnul se numește **bunul păstor**. **Bun** (în greacă, *kalos*) înseamnă aici „ideal, vrednic, ales, excelent.“ Desigur, El întrunește toate aceste calități. Apoi El Se referă la relația intimă ce există între El și **oile Sale**. El îi cunoaște pe ai Săi și ai Săi îl cunosc — ce adevăr minunat!

10:15 Mult mai bine ar fi fost dacă acest verset nu ar fi fost despărțit de cel precedent, ci ambele să fi fost rediate împreună, ca o singură frază: „...și Eu îmi cunosc oile și sunt cunoscut de cele care sunt ale Mele, după cum **Tatăl Mă cunoaște pe Mine și Eu îl cunosc pe Tatăl**.“ Glorios adevăr! Domnul a asemuit relația dintre El și oi cu aceea dintre El și Tatăl. Aceeași unire, comuniune, părtășie, intimitate și cunoaștere care există între Tatăl și Fiul există și între Păstor și oile Sale. „**Și Eu îmi dau viața pentru oi**,“ a spus El. Din nou, întâlnim aici una din numeroasele declarații ale Domnului Isus, din care reiese că El aștepta bucuros clipa când va muri pe cruce, ca Înlocuitor pentru păcătoși.

10:16 Versetul 16 constituie cheia înțelegerii întregului capitol. **Celelalte oi** la care Se referă Domnul aici sunt Neamurile (neevreii). Venirea Sa în lume a fost legată în special de oile Israelului, dar El a avut în vedere și mântuirea neamurilor. Oile neamuri nu făceau parte din staulul iudaic. Dar iubirea și compasiunea inimii Domnului Isus le-a cuprins și pe aceste oi, El aflându-se sub imperativul divin de a le aduce la Sine. El știa că acestea vor fi mai dispuse decât iudeii să-l audă glasul.

În ultima parte a acestui verset observăm importanta tranziție de la **staulul iudaismului la turma creștinismului**. Versetul acesta ne oferă o avanpremieră a faptului că în Cristos, iudeii și neamurile vor fi una și că deosebirile anterioare dintre aceștia vor dispărea.

10:17 În versetele 17 și 18, Domnul Isus a explicat ce va face El pentru a-i aduce și pe iudeii aleși și pe neamuri la El. El privea cu anticipație și bucurie clipa morții, îngropării și învierii Sale. Cuvintele acestea ar fi total lipsite de sens, dacă Domnul nu ar vorbi aici decât din postura unui om oarecare. El spune că **Își va da viața și că o va lua din nou, prin puterea Sa**. Or, acest lucru a putut să-L facă pentru că a fost și este Dumnezeu. **Tatăl** L-a iubit pe Domnul Isus, din pricina faptului că a fost gata să moară și să

învie, pentru ca oile pierdute să poată fi mântuite.

10:18 Nimeni nu putea să-I ia viața Domnului Isus. El este Dumnezeu, deci este mai mare decât toate comploturile urzite de creaturile Sale împotriva Sa. El avea putere în El Însuși să-și dea viața și avea putere s-o ia înapoi. Dar oare nu L-au omorât oamenii pe Domnul Isus? Ba da, L-au omorât, așa cum se arată clar la Fapte 2:23 și la 1 Tesaloniceni 2:15. Domnul Isus le-a îngăduit să facă acest lucru, acesta fiind un exemplu al puterii Sale de a-Și da viața. Mai mult, la Ioan 19:30 se spune că Și-a dat Duhul, ca act al propriei Sale puteri și voințe.

„**Porunca aceasta am primit-o de la Tatăl Meu**“, a spus El. Tatăl Îi încredințase Domnului sarcina de a-Și da viața și de a învia apoi din morți. Moartea și învierea Sa au fost acțiuni esențiale pentru împlinirea voinții și planului Tatălui. Prin urmare, El a fost ascultător până la moarte și a înviat a treia zi, după Scripturi.

M. Dezbinarea ivită între iudei (10:19-21)

10:19 Cuvintele Domnului Isus au provocat o dezbinare între iudei. Intrarea lui Cristos în lume, în casele lor și în inimile lor produce o sabie, mai degrabă decât pace. Numai atunci când oamenii Îl primesc ca Domn și Mântuitor vor ajunge să cunoască pacea lui Dumnezeu.

10:20, 21 Domnul Isus a fost singurul Om desăvârșit care a trăit vreodată. El niciodată nu a rostit nici un cuvânt greșit și nu a săvârșit nici o faptă rea. Dar inima omului a fost atât de depravată, încât atunci când a venit El, rostind cuvinte pline de dragoste și înțelepciune, oamenii au spus că e stăpânit de demon, că e nebul și că nu merită să fie ascultat, înregistrând astfel o pată neagră în analele omenirii. Nu toți au procedat însă așa. Au existat unii care au recunoscut în cuvintele și lucrările Domnului roade ale unei Persoane bune, afirmând că un demonizat nu ar putea deschide ochii orbilor.

N. Isus a demonstrat că este Cristosul prin faptele Sale (10:22-39)

10:22 În acest punct firul narațiunii se întrerupe. Domnul Isus nu Se mai adresează fariseilor, ci iudeilor în general. Nu știm ce interval de timp s-a scurs între versetul 21 și 22. E demn de remarcat faptul că versetul acesta este singurul loc din Biblie unde se pomenește de Sărbătoarea Înnoirii sau a Dedicării, numită în ebraică Hanukkah. În

general se crede că această sărbătoare a fost instituită de Iuda Macabeul, cu ocazia rededicării templului, după ce fusese distrus de Antioh Epifanul în 165 î.Cr. Era o sărbătoare anuală, instituită de poporul evreu, nefăcând parte din sărbătorile Domnului. Era iarnă — nu numai calendaristic, ci și spiritual.

10:23, 24 Lucrarea publică a Domnului se apropia de sfârșit iar El urma să demonstreze totala Sa consacrare față de Dumnezeu Tatăl, prin moartea Sa pe cruce. **Pridvorul lui Solomon** era acoperit și se afla în imediata apropiere a templului lui Irod. Negreșit iudeii se vor fi adunat în jurul Domnului, când S-a aflat El în această zonă.

Iudeii deci L-au înconjurat și I-au zis: „Până când ne tot ții sufletele în încordare? Dacă ești Cristosul, spune-ne-o pe față.“

10:25, 26 Din nou, Isus le-a amintit de cuvintele și faptele Sale, cum le spusese de atâtea ori în trecut că El este Mesia și le arătase că minunile Sale au demonstrat pe deplin identitatea Sa. Iarăși Isus le amintește iudeilor că a săvârșit minunile Sale prin autoritatea Tatălui Său și pentru slava Tatălui Său. Procedând așa, El a arătat că este Cel pe care Tatăl L-a trimis în lume.

Refuzul lor de a-L primi pe Mesia a demonstrat că ei nu erau oile Sale. Dacă ar fi fost puși deoparte ca unii care Îi aparțin, atunci ar fi demonstrat o dorință de a crede în El.

10:27 Versetele care urmează demonstrează în termeni de netăgăduit că nici o oale adevărată a lui Cristos nu va pieri niciodată. Siguranța eternă a credinciosului este o realitate slăvită. Cei care sunt oi adevărate ale lui Cristos aud glasul Lui. Îl aud atunci când se vestește evanghelia și răspund, crezând în El. După aceea aud glasul Lui zi de zi și ascultă de Cuvântul Lui. Domnul Isus Își cunoaște oile sale. Le cunoaște pe fiecare, pe nume. Nici una din ele nu va scăpa atenției Sale. Nici una nu se va pierde din neglijență sau nebagare de seamă. Oile lui Cristos Îl urmează, mai întâi prin faptul că-și exercită credința în El, și apoi prin faptul că umblă cu El în ascultare.

10:28 Cristos le dă **viață veșnică** oilor Sale. Asta înseamnă viață care nu se va termina niciodată. Viața aceasta *nu* depinde de purtarea lor. Este **viață veșnică** — nesfârșită, eternă. Dar viața veșnică este și o viață de calitate. Este însăși viața Domnului Isus. Este o viață care-i conferă posesorului capacitatea de a se bucura de lucrurile lui

Dumnezeu, aici pe pământ, și o viață care va fi pe deplin satisfăcătoare în patria noastră cerească. Fiți atenți la cuvintele care urmează: „**Niciodată³² nu vor pieri.**“ Dacă ar putea să piară vreuna din noi, atunci Domnul Isus ar putea fi acuzat că nu și-a ținut promisiunea, or, știm că acest lucru este cu neputință. Isus Cristos este Dumnezeu și nu poate greși. El a promis în versetul acesta că nici o oaie de a Sa nu va petrece veșnicia în iad.

Să însemne oare aceasta că cineva poate fi mântuit, trăindu-și apoi viața cum dorește el? Poate el fi mântuit, continuând apoi să trăiască în plăcerile acestei lumi? Niciddecum, căci el nu-și va mai găsi nici o plăcere în aceste lucruri. El sau ea vor dori să-și urmeze Păstorul. Noi nu trăim viața creștină pentru a deveni creștini sau pentru a ne păstra mântuirea. Noi trăim viața creștină pentru că *suntem* creștini. Noi dorim să trăim o viață sfântă nu de teama că ne-am putea pierde mântuirea, ci din recunoștința pe care o purtăm Aceluia care a murit pentru noi. Doctrina siguranței veșnice a credinciosului nu e deloc o scuză pentru a trăi cu nepăsare, ci un imbold extraordinar ca să trăim o viață de sfințenie.

Nimeni nu este în stare să-l smulgă pe un credincios din mâna lui Cristos, o mână atotputernică, de care S-a folosit pentru a crea lumea, aceeași mână cu care susține în prezent lumea. Nu există putere care să poată smulge o oaie din mâna Sa.

10:29 Credinciosul nu este numai în mâna lui Cristos, ci și în mâna Tatălui, aceasta fiind o garanție dublă a siguranței sale. Dumnezeu Tatăl este mai mare decât toți și nimeni nu este în stare să-l smulgă pe credincios din mâna Tatălui.

10:30 În acest punct Domnul Isus adaugă încă o declarație de egalitate cu Dumnezeu: „**Eu și Tatăl una suntem**“, ideea care se desprinde fiind probabil aceea că Cristos și Tatăl sunt una în putere. Isus tocmai Se referise la puterea care le ocrotește pe oile lui Cristos. Prin urmare, El a adăugat explicația potrivit căreia puterea Sa este aceeași cu puterea lui Dumnezeu Tatăl. Desigur, același lucru este valabil și în cazul tuturor celorlalte atribute ale Dumnezeirii. Domnul Isus Cristos este Dumnezeu în sensul cel mai deplin al cuvântului și este egal cu Tatăl în toate privințele.

10:31 Nu mai exista nici o îndoială în mințile iudeilor cu privire la sensul cuvintelor Mântuitorului. Ei și-au dat seama că El Și-a afirmat Dumnezeirea în sensul cel mai

limpede cu putință. Prin urmare, **au luat pietre ca să-Lucidă.**

10:32 Înainte de a putea arunca cu pietre, Isus le-a reamintit numeroasele lucrări bune pe care le-a săvârșit, în ascultare de porunca Tatălui Său. Apoi i-a întrebat care din aceste fapte i-a înfuriat atât de mult, de vor să să-L omoare cu pietre.

10:33 Iudeii au negat că doresc să-Lucidă pentru vreuna din minunile Sale. Mai degrabă, au susținut ei, voiau să-L omoare pentru că ar fi hulit, pretinzându-Se egal cu Dumnezeu Tatăl. Ei au refuzat să creadă că Domnul Isus este mai mult decât un simplu om. Dar Și-au dat seama că, în mod evident, El S-a declarat egal cu Dumnezeu. Or, ei nu au putut suferi una ca asta.

10:34 Aici Domnul Isus le-a citat iudeilor versetul 6 din Psalmul 82, numind cuvintele acestea drept parte din Lege. Cu alte cuvinte, au fost luate din Vechiul Testament pe care ei l-au recunoscut ca fiind Cuvântul inspirat al lui Dumnezeu. Iată cum sună întregul verset: „Eu am zis: Sunteți dumnezei, toți sunteți fii ai Celui-Prea-Înalt.“ Psalmul a fost adresat judecătorilor Israelului. Ei au fost numiți „**dumnezei**“ nu pentru că ar fi fost divini, ci pentru că îl reprezentau pe Dumnezeu când judecau poporul. Termenul ebraic pentru „dumnezei“ (*elohim*) înseamnă la origine „puternici“ și poate fi aplicat unor persoane cu vază, cum erau judecătorii. (Reiese clar din restul psalmului că judecătorii erau doar oameni, și nu zeități, pentru că au judecat strâmb poporul, purtându-se cu părtinire și strâmbătate.)

10:35 Domnul a folosit acest verset din Psalmi pentru a arăta că Dumnezeu a folosit termenul **dumnezei** pentru a-i descrie pe cei **către care a venit cuvântul lui Dumnezeu**. Cu alte cuvinte, oamenii aceștia erau purtători de cuvânt ai lui Dumnezeu. Dumnezeu a vorbit națiunii Israel prin ei. „Ei L-au înfățișat pe Dumnezeu în locul Său de autoritate și judecată, fiind stăpânirile pe care le-a rânduit Dumnezeu.“ „**Și Scriptura nu poate fi desființată**“, a spus Domnul, exprimându-Și convingerea în inspirația Vechiului Testament, în faptul că este Cuvântul inspirat al lui Dumnezeu. El a decriș Vechiul Testament drept o colecție de scrieri infailibile, care trebuie să se îplinească și care nu pot fi tăgăduite. De fapt, înseși cuvintele Scripturii sunt inspirate, nu doar gândurile sau ideile cuprinse în ele. Întreaga argumentație folosită de Domnul gravitează în jurul unui singur cuvânt: **dumnezei**.

10:36 Domnul argumenta de la simplu la complex. Dacă judecătorii nedrepti au fost numiți „dumnezei“ în Vechiul Testament, cu cât mai mult era atunci El îndrituit să afirme că este Fiul lui Dumnezeu! Cuvântul lui Dumnezeu *a venit* la ei. El *era și este* Cuvântul lui Dumnezeu. Ei au fost *numiți* dumnezei; El *a fost și este* Dumnezeu. Despre ei nu s-ar fi putut afirma niciodată că Tatăl i-a sfințit și i-a trimis în lume. Ei s-au născut în lume ca toți ceilalți fii ai lui Adam, cel care a căzut. Dar Isus a fost sfințit de Dumnezeu Tatăl din veșnicia veșniciei să fie Mântuitorul lumii, și El a fost trimis în lume din cer, unde locuise cu Tatăl Său. Astfel Isus avea tot dreptul să afirme că este egal cu Dumnezeu. El nu a hulit când a afirmat că este Fiul lui Dumnezeu și una cu Tatăl. Chiar iudeii folosiseră termenul „dumnezei“ cu referire la oameni corupți, care exercitau rolul de purtători de cuvânt sau judecători ai lui Dumnezeu. Cu cât mai mult putea El pretinde acest titlu, întrucât El era și este cu adevărat Dumnezeu! Iată ce scrie Samuel Green în această privință:

Iudeii L-au acuzat că S-a făcut Dumnezeu. El nu a negat că S-a făcut Dumnezeu prin cuvintele rostite. Dar a negat că ar fi hulit și asta pe temeiul unor fapte care L-ar fi îndreptățit chiar în asumarea onorurilor proprii dumnezeirii: anume, faptul că era Mesia, Fiul lui Dumnezeu, Emanuel. Că iudeii nu au crezut despre El că Și-ar fi retractat vreuna din aceste afirmații uluitoare pentru ei reiese clar din faptul că au continuat să se poarte cu dușmănie aprigă față de El. Vezi versetul 39.³³

10:37 Din nou, Mântuitorul a apelat la minunile pe care le-a săvârșit ca dovadă a imputernicirii Sale divine. Observați însă expresia: „**lucrările Tatălui Meu**“. Minunile în ele însele nu sunt o dovadă a dumnezeirii. Citim în Biblie despre oameni răi care au avut, uneori, puterea de a face minuni. Dar minunile Domnului au fost faptele Tatălui Său. Ele au demonstrat că El este Mesia în două moduri. Mai întâi, au fost minunile despre care a prezis Vechiul Testament că vor fi săvârșite de Mesia. În al doilea rând, au fost minuni de îndurare, de compasiune, fapte care au adus multe binefaceri omenirii, pe care nici un om rău nu le-ar fi putut înfăptui.

10:38 Versetul 38 a fost parafrizat foarte bine de Ryle, după cum urmează:

Prin urmare, dacă săvârșesc lucrările Tatălui, chiar dacă voi nu sunteți convinși de cuvintele Mele, lăsați-vă convinși de faptele Mele. Deși refuzați să acceptați dovada cuvintelor Mele, acceptați dovada lucrărilor Mele. În felul acesta, veți ajunge să cunoașteți și să credeți că Eu și Tatăl suntem una, că El este în Mine și Eu sunt în El și că, atunci când declar că sunt Fiul Lui, nu rostesc o blasfemie.

10:39 Din nou, iudeii și-au dat seama că în loc să se dezică de afirmațiile Sale anterioare, Domnul Isus nu a făcut altceva decât să le întărească și mai mult. Astfel ei au făcut încă o încercare de a-L aresta, dar El a scăpat din nou. Nu mai era mult până când avea să le permită să-L aresteze, dar acum încă nu sosise clipa aceea.

VI AL TREILEA AN AL MISIUNII FIULUI LUI DUMNEZEU: PEREEA (10:40-11:57)

A. Retragera lui Isus de cealaltă parte a Iordanului (10:40-42)

10:40 Domnul S-a dus iarăși dincolo de Iordan, chiar în locul în care Și-a început lucrarea publică. Cei trei ani de minuni extraordinare pe care le-a săvârșit și cuvintele minunate pe care le-a rostit se apropiau de sfârșit. El i-a încheiat exact acolo unde începuse — în afara rânduielilor iudaismului, într-un loc de respingere și singurătate.

10:41 Cei care au venit la El au fost probabil credincioși sinceri. Ei au fost gata să sufere ocară, să ocupe loc alături de El în afara taberei Israelului. Acești adepți ai Săi au adus un omagiu strălucit lui Ioan Botezătorul. Ei și-au adus aminte că lucrarea lui Ioan nu a fost spectaculoasă sau senzațională, ci adevărată. Tot ce a spus el despre Domnul Isus s-a împlinit în lucrarea Mântuitorului. Asta ar trebui să constituie un îndemnul pentru toți cei care nu sunt creștini. S-ar putea să nu fim în stare să facem lucrări mărețe sau să intrăm în atenția publicului, dar cel puțin putem aduce o mărturie adevărată despre Domnul și Mântuitorul nostru Isus Cristos, care este de mare preț înaintea lui Dumnezeu.

10:42 Ce frumos este să observăm că, deși a fost respins de poporul Israel, Domnul Isus a găsit totuși câteva inimi de oameni smeriți, care au fost deschise și receptive față de El. **Mulți** — ni se spune — **au crezut în El acolo**. Așa s-a întâmplat în fiecare epocă. Întotdeauna a existat o rămășiță de oameni care au fost dispuși să l se alăture Domnului

Isus, să sufere ocară împreună cu El, să fie alungați, batjocoriți și urâți de lume, bucurându-se însă de o scumpă părtășie cu Fiul lui Dumnezeu.

B. Boala lui Lazăr (11:1-4)

11:1 Ajungem acum la cea mai mare minune săvârșită de Domnul Isus în cadrul lucrării Sale *publice*. În anumite privințe, a fost cel mai mare miracol dintre toate — învierea unui mort. **Lazăr** trăia în cătunul **Betania**, situat la circa 3 kilometri est de Ierusalim. **Betania** era cunoscută ca loc de baştină al Mariei și sorei sale Marta. Iată ce spune Pink, citându-l pe episcopul Ryle:

A se observa că prezența copiilor aleși ai lui Dumnezeu este tocmai lucrul care face ca orașe și țări să se bucure de faimă înaintea lui Dumnezeu. Satul Martei și Mariei este astfel remarcat, în vreme ce Memfis și Teba nu sunt menționate în Noul Testament.³⁴

11:2 Ioan oferă explicația că este vorba despre Maria din Betania care L-a uns pe Domnul cu mir și I-a șters picioarele cu părul capului ei. Acest act unic de devoțiune a fost subliniat de Duhul Sfânt. Domnul Își găsește plăcerea în adorația copiilor Săi.

11:3 Când Lazăr s-a îmbolnăvit, Domnul Isus Se afla, după câte se pare, pe malul de răsărit al râului Iordan. Surorile I-au trimis vorbă imediat că Lazăr, pe care Îl iubea Domnul, era bolnav. Ce mișcător este modul în care I-au prezentat aceste surori Domnului cazul fratelui lor! Ele au apelat la dragostea Sa pentru fratele lor, ca argument menit să-L convingă pe Domnul să le vină în ajutor.

11:4 Când Isus... a zis: „**Boala aceasta nu este spre moarte**“, nu a lăsat să se înțeleagă că Lazăr nu va muri, ci că **moartea** nu va fi rezultatul final al **acestei boli**. Lazăr va muri, dar apoi va fi înviat din morți. Scopul real al bolii a fost **slava lui Dumnezeu, pentru ca Fiul lui Dumnezeu să fie slăvit prin ea**. Dumnezeu a îngăduit ca acest lucru să se întâmple pentru ca Isus să vină și să-L învie pe Lazăr din morți și astfel să se manifeste din nou ca adevăratul Mesia iar oamenii să-L slăvească pe **Dumnezeu** pentru acest miracol extraordinar.

Nu se face absolut nici o aluzie la faptul că boala lui Lazăr s-ar fi datorat vreunui păcat deosebit din viața sa. Mai degrabă, el ne este înfățișat ca un ucenic consacrat, pe care Mântuitorul îl iubea în mod deosebit.

C. Isus vine la Betania (11:5-16)

11:5 Când pătrunde boala în casa noastră, să nu acceptăm imediat concluzia că Dumnezeu este supărat pe noi. Aici boala a fost legată direct de dragostea Sa, mai degrabă decât de supărarea Sa. „Pe cel care Îl iubește El îl disciplinează.“

11:6, 7 Poate că ne-am fi gândit că dacă Domnul intr-adevăr i-a iubit pe acești credincioși, atunci ar fi lăsat totul și ar fi pornit îndată spre casa lor. Când colo, citim că, atunci când a auzit că **Lazăr este bolnav, a mai rămas două zile în locul în care era**. Întârzierile lui Dumnezeu nu constituie un răspuns negativ la rugăciunile noastre. Dacă nu ne răspunde imediat la rugăciune, înseamnă că probabil dorește să ne învețe să așteptăm iar dacă așteptăm cu răbdare, vom constata că ne va răspunde la rugăciune într-un mod mult mai minunat decât ne-am fi așteptat. Nici măcar iubirea pe care le-o purta celor trei: Marta, Maria și Lazăr nu L-a putut forța pe Cristos să acționeze în contra-timp, înainte de a fi sosit momentul potrivit. Tot ce făcea El constituia o ascultare de voia Tatălui Său pentru El și în conformitate cu orarul divin.

După două zile, care puteau părea, la prima vedere, un timp irosit, Domnul Isus le-a propus **ucenicilor** să se ducă din nou în Iudeea.

11:8 Ucenicii erau încă sub impresia scenei în care iudeii căutaseră să-L ucidă cu pietre pe Cristos, după ce dăruise vedere orbului. Prin urmare, s-au mirat că Se și gândește să meargă în Iudeea, unde ar fi confruntat cu un pericol atât de mare.

11:9 Isus a răspuns în felul următor: În cursul obișnuit al evenimentelor, există **douăsprezece ore** de lumină ale zilei, în care oamenii pot să-și desfășoare munca. Atâta timp cât omul muncește în timpul acesta alocat, nu există pericolul să se poticnească sau să cadă, **deoarece el vede** unde se duce și ce face. **Lumina acestei lumi** sau lumina zilei îl păzește de pericolul unei morți accidentale, prin alunecare și cădere.

Sensul spiritual al cuvintelor Domnului este acesta: Domnul Isus umbla în ascultare perfectă de voia lui Dumnezeu. Astfel nu exista nici un pericol ca El să fie omorât înainte de vremea rânduită. El avea să fie păstrat în viață până când se va fi încheiat lucrarea Sa.

Într-un anumit sens acest lucru este adevărat cu privire la orice credincios. Dacă umblăm în părtășie cu Domnul și împlinim

voia Lui, nu există putere de pe pământ care să ne poată omori înainte de timpul rânduit de Dumnezeu.

11:10 Cel care **umblă noaptea** nu este însă credincios lui Dumnezeu, ci trăiește după voia sa proprie. Omul acesta **se împiedică** ușor, **pentru că** nu are călăuzire divină, care să-i lumineze căreia.

11:11 Domnul a numit moartea lui Lazăr *un somn*. A nu se uita însă că în Noul Testament somnul *nu este niciodată* aplicat la suflet, ci la trup. Nicăieri în Scriptură nu ni se spune că atunci când moare, sufletul ar fi într-o stare de somn. Mai degrabă, sufletul credinciosului merge în prezența lui Cristos, ceea ce este mult mai bine. Prin afirmația aceasta, Domnul Isus a relevat încă o dată atotștiința Lui. El știa că Lazăr murise deja, deși vestea care I se transmisese spunea că e doar bolnav. El știa pentru că este Dumnezeu. Deși oricine poate să-l trezească pe cineva dintr-un somn fizic, numai Domnul l-a putut trezi pe Lazăr din somnul morții. Aici Isus și-a exprimat intenția de a face tocmai acest lucru.

11:12 **Ucenicii Lui** nu au înțeles aluzia Domnului la somn. Ei nu au înțeles că El se referea la moarte. Poate credeau că somnul lui Lazăr era un simptom al vindecării sale, spunându-și că dacă Lazăr poate dormi atât de adânc, atunci a trecut de punctul critic și că se va vindeca negreșit. Versetul mai poate fi interpretat în sensul că dacă Lazăr nu suferea de altceva decât de acest somn adânc, atunci nu mai era nevoie să Se ducă Domnul la Betania să-l ajute. Se poate ca ucenicii să se fi temut de pericolul la care se expuneau și astfel s-au agățat de acest pretext pentru a nu se duce în casa Mariei și a Martei.

11:13, 14 Aici se spune clar că prin termenul „somn“ Isus S-a referit la moarte, dar că ucenicii nu au înțeles acest lucru. Totuși sensul cuvintelor este cât se poate de limpede. Isus le-a spus ucenicilor fără înconjur că Lazăr a murit. Cu cât calm au primit ucenicii vestea aceasta! Ei nu L-au întrebat pe Domnul: „De unde știi?“ El a vorbit cu autoritate desăvârșită iar ei nu au pus la îndoială cunoașterea Sa.

11:15 Domnul Isus nu S-a bucurat că Lazăr a murit, dar S-a bucurat că nu S-a aflat în Betania cu acea ocazie. Dacă ar fi fost acolo, Lazăr nu ar fi murit. Nicăieri în Noul Testament nu găsim scris că cineva ar fi murit în prezența Domnului. Ucenicii aveau să vadă o minune și mai mare decât aceea de

prevenire a morții. Ei aveau să vadă un om înviat din morți și astfel credința lor avea să fie întărită. Prin urmare, Domnul Isus a spus că S-a bucurat din pricina lor că nu a fost la Betania și a adăugat: „**pentru ca voi să credeți**“. Domnul nu a lăsat să se înțeleagă că ucenicii nu crezuseră încă în El. Bineînțeles că ei au crezut deja! Dar minunea pe care o vor vedea la Betania le va întări credința în El. Și astfel i-a îndemnat să vină cu El.

11:16 **Toma** a cumpănit că dacă Domnul Isus se va duce în ținutul acela, va fi ucis de iudei. Dacă ucenicii se vor duce cu Isus, Toma credea că și ei vor fi omorâți împreună cu El. Și astfel, într-un spirit de pesimism și posomorâre, i-a îndemnat pe ucenici să-L însoțească pe Isus. Cuvintele sale nu sunt o pildă de mare credință și curaj, ci de descurajare.

D. Isus: Învierea și Viața (11:17-27)

11:17, 18 Faptul că Lazăr se afla în mormânt de **patru zile** era o dovadă în plus a faptului că murise cu adevărat. Observați cum are grijă Duhul Sfânt să prezinte toate detaliile din care să reiasă clar că învierea lui Lazăr a fost un miracol real. Lazăr murise probabil la scurt timp după ce au fost trimiși solii să-l ducă lui Isus vestea că este bolnav. Distanța dintre Betania și Betabara, unde Se afla Isus, putea fi străbătută într-o zi de mers pe jos. După ce a auzit de boala lui Lazăr, Isus a rămas acolo încă două zile. Apoi l-a mai trebuit încă o zi să ajungă în Betania. Asta explică cele patru zile cât a stat Lazăr în mormânt.

După cum am arătat deja, Betania se afla la circa 3 kilometri est de Ierusalim, sau cincisprezece stadii, cum se spune în textul original.

11:19 Apropierea Betaniei de Ierusalim a făcut ca mulți iudei să vină la Marta și Maria ca să le mângâie, fără să le treacă prin cap că în curând mângâierea lor avea să fie cu totul inutilă, deoarece această casă de jale avea să răsunе de bucurie.

11:20 **Când a auzit Marta că vine Isus, I-a ieșit** imediat înainte. Întâlnirea a avut loc afară din sat. Nu ni se spune de ce nu a venit și Maria. Poate că ea nu aflase de sosirea lui Isus sau poate că era doborâtă de întristare sau, pur și simplu, aștepta într-un duh de rugăciune și încredere. Să fi sesizat ea ce avea să se întâmple, datorită apropierii ei de Domnul? Nu cunoaștem răspunsul.

11:21 Credința reală a fost aceea care a

învrednicit-o pe Marta să creadă că Isus ar fi putut preveni moartea lui Lazăr. Dar credința ei nu era desăvârșită. Ea credea că Domnul ar fi putut face acest lucru numai dacă ar fi fost prezent cu trupul lângă Lazăr. Ea nu și-a dat seama că Domnul îl putea vindeca pe cineva de la distanță și, bineînțeles, că putea să-l învie pe cineva din morți. Adesea, când suntem coplesiiți de întristare, vorbim ca Marta. Credem că dacă cutare medicament sau tratament ar fi fost inventat, atunci unul din cei dragi ai noștri nu ar fi murit. Dar toate lucrurile acestea sunt în mâinile Domnului și nimic nu se întâmplă fără permisiunea Lui, cu nici unul dintre ai Săi.

11:22 Din nou, credința acestei surori evlavioase a strălucit minunat. Ea nu știa cum va proceda Domnul Isus, dar era convinsă că va veni în ajutor. Ea avea încredere că **Dumnezeu** îi va asculta cererea și că va face ca din această aparentă tragedie să iasă ceva bun. Totuși ea n-a îndrăznit să creadă că fratele ei va fi înviat din morți. Cuvântul folosit de Marta aici pentru „a cere“ este cel rezervat rugăciunii către Creatorul. De unde reiese că Marta nu a recunoscut Dumnezeirea Domnului Isus. Ea știa doar că este un Om mare, dar nu cu mult mai mare decât proorocii din vechime.

11:23 Pentru a ajuta credinței ei să se înalțe pe culmi și mai mari, Domnul Isus a făcut anunțul extraordinar că Lazăr va învia din morți. Ce minunat este să vedem cum Se ocupă Domnul de această femeie întristată și cum o ajută, pas cu pas, să aibă credință în El Însuși și în Fiul lui Dumnezeu.

11:24 **Marta** și-a dat seama că Lazăr va învia din morți într-o zi, dar nu s-a gândit că s-ar putea întâmpla chiar în ziua aceea. Ea a crezut în **învierea** morților și a înțeles că se va întâmpla în ceea ce a numit drept „**ziua de pe urmă**“.

11:25 E ca și cum Domnul ar fi spus: „Marta, nu ai înțeles ce am vrut să spun. Eu n-am spus că Lazăr va învia în ziua de pe urmă, ci, întrucât Eu sunt Dumnezeu, am puterea **învierii** și a **vieții** în mâna Mea. Eu pot să-L învii pe Lazăr din morți chiar acum, și chiar voi face acest lucru.“

Apoi Domnul S-a referit la vremea când toți credincioșii adevărați vor fi înviați. Asta va avea loc când Domnul Isus va reveni să-și ducă copiii în cer.

Atunci vor exista două categorii de credincioși. Vor fi cei care au murit în credință și cei aflați în viață la Revenirea Sa. Pentru prima categorie, El vine în ipostaza

de **Înviere** iar pentru a doua categorie ca **Viață**. Prima categorie este descrisă în ultima parte a versetului 25: „**Cine crede în Mine, chiar dacă ar fi murit, va trăi.**“ Asta înseamnă că acei credincioși care au murit înainte de venirea lui Cristos vor fi înviați din morți. Iată ce spune Burkitt în această privință:

O, iubire, mai puternică decât moartea! Mormântul nu-L poate despărți pe Cristos de prietenei Săi. Ceilalți prieteni ai noștri ne însoțesc până la buza mormântului, după care își iau rămas bun de la noi. Dar nici viața, nici moartea nu ne pot despărți de dragostea lui Cristos.³⁵

Bengel spune: „Ce perfectă și minunată armonie în rânduielile cerești este să constatăm că nimeni nu a murit în prezența Prințului Vieții!“

11:26 A doua categorie este descrisă în versetul 26. Cei aflați în viață la venirea Mântuitorului, care cred în El, **nu vor muri niciodată**, ci vor fi transformați într-o clipă, într-o clipită de ochi, și vor fi duși acasă în cer, împreună cu cei care au fost înviați din morți. Ce adevăruri scumpe ne-au fost împărtășite, prin intermediul morții lui Lazăr! Dumnezeu transformă întristarea în bucurie. Apoi, pentru a-i pune credința la încercare, Domnul a întrebat-o direct pe Marta: „**Crezi tu lucrul acesta?**“

11:27 Credința Martei a ieșit la iveală, în toată splendoarea luminii de la amiază. Ea L-a mărturisit pe Isus drept **Cristosul, Fiul lui Dumnezeu**, despre Care profeții au prezis că va veni în lume. Și să nu uităm că ea a făcut această extraordinară mărturisire *înainte* ca Isus să-l fi înviat pe fratele ei din morți, nu după!

E. Isus plânge la mormântul lui Lazăr (11:28-37)

11:28, 29 Imediat după mărturisirea aceasta, Marta a alergat în sat și a salutat-o pe **Maria** cu uluitoarea veste: „**A venit Învățătorul și te cheamă.**“ Creatorul universului și Mântuitorul lumii a venit în Betania și o chema pe ea. Tot așa este și astăzi. Aceeași minunată Persoană stă și-i cheamă pe oameni prin cuvintele Evangheliei. Fiecare este invitat să-și deschidă inima și să-L primească pe Mântuitorul. Răspunsul Mariei a fost imediat. Ea n-a zăbovit nici o clipă, ci **s-a sculat repede** și s-a dus la Isus.

11:30, 31 Acum Isus le-a întâmpinat pe Marta și pe Maria la intrarea în satul Beta-

nia. Iudeii nu știau că El se află prin apropiere, întrucât anunțul Martei către Maria fusese făcut în secret. Era firesc ca iudeii să creadă că Maria s-a dus la mormânt ca să plângă.

11:32 Maria... s-a aruncat la picioarele Mântuitorului, poate în semn de închinare sau, pur și simplu, pentru că era copleșită de întristare. Ca și Marta, ea și-a exprimat regretul că Isus nu a fost prezent în Betania, căci, în acest caz, fratele lor nu ar fi murit.

11:33 Văzând cât de copleșiți de durere erau Maria și prietenii ei, Isus S-a înfiorat în Duhul Lui și S-a tulburat. Negreșit Domnul Se va fi gândit la toată suferința, întristarea și la moartea care a rezultat în urma neascultării omului, a păcatului său.

11:34 Desigur, Domnul știa unde este îngropat Lazăr, dar a pus întrebarea pentru a trezi în oameni speranța și a le întări credința, apelând la cooperarea lor. Și astfel, cu dorință sinceră și adâncă preocupare, ei L-au condus pe Isus la mormânt.

11:35 Versetul 35 este cel mai scurt verset din Biblia engleză.³⁶ Este unul din cele trei cazuri din Noul Testament în care se spune că Domnul a plâns. (El a plâns, cuprins de întristare pentru Ierusalim și a mai plâns în grădina Ghetsemane.) Faptul că Isus a plâns atestă umanitatea Sa. El a vărsat lacrimi de durere când a văzut groaznicele urmări ale păcatului asupra omenirii. Faptul că Isus a plâns în prezența morții ne arată că nu este greșit când credincioșii plâng pentru cei dragi ai lor, care i-au părăsit — cu condiția ca ei să nu plângă cu obidă, ca cei care nu mai au nici o nădejde.

11:36 Iudeii au văzut în lacrimile Fiului Omului dovada iubirii Sale pentru Lazăr. Desigur, concluzia lor a fost corectă. Dar Domnul îi iubea și pe ei, cu o dragoste nețârmurită și nepieritoare — fapt pe care cei mai mulți dintre ei nu L-au sesizat.

11:37 Din nou, prezența Domnului Isus a stârnit noi întrebări în rândurile oamenilor. Unii dintre ei L-au recunoscut ca fiind Cel ce dăruise vedere orbului. Ei s-au întreat cum de nu l-a putut împiedica pe Lazăr să moară. Desigur, Domnul ar fi putut face acest lucru, dar a preferat să-l lase pe Lazăr să moară, pentru a săvârși o minune extraordinară, care a dăruit și mai multă nădejde sufletelor credincioase.

F. Al șaptelea semn: învierea lui Lazăr (11:38-44)

11:38 S-ar părea că mormântul lui Lazăr era o peșteră, în care se putea ajunge cobo-

rând treptele unei scări. Gura mormântului era acoperită cu o piatră. Mormântul se deosebea de cel în care avea să fie așezat trupul lui Isus mai târziu, prin faptul că acel mormânt a fost săpat în piatră și permitea accesul direct la el, fără să fie nevoie de a coborâ în el.

11:39 Isus le-a poruncit celor ce priveau scena să ia piatra de la gura mormântului. El putea face singur acest lucru, rostind doar un cuvânt, dar Dumnezeu nu îndeplinește pentru oameni acele lucruri pe care ei înșiși le pot înfăptui.

Marta și-a exprimat groaza la gândul că mormântul va fi deschis. Ea și-a dat seama că trupul fratelui ei se afla în mormânt de patru zile și s-a temut că a început să se descompună. Se pare că nu s-a făcut nici o încercare de a îmbălsăma trupul lui Lazăr. Probabil a fost îngropat chiar în ziua în care a murit, conform obiceiului din partea locului. Faptul că Lazăr era în mormânt de patru zile este foarte important. Nu exista astfel nici o posibilitate ca el doar să fi adormit sau să fi înșinat. Toți iudeii știau că este **mort**. Învierea lui nu poate fi explicată decât ca un miracol.

11:40 Nu reiese clar când a rostit Isus cuvintele din versetul 40. În versetul 23, El îi spusese Martei că fratele ei va învia. Dar negreșit ceea ce i-a spus aici a fost esența spuselor Sale anterioare. Observați ordinea cuvintelor din acest verset: „**Crede... vedea**.” E ca și când Domnul Isus ar fi spus: „Dacă vei crede numai, vei vedea cum am să înfăptuiesc o minune pe care numai Dumnezeu o poate înfăptui. Vei vedea slava lui Dumnezeu revelată în Mine. Dar mai întâi tu trebuie să crezi, și apoi vei vedea.”

11:41 Apoi piatra a fost îndepărtată de la gura mormântului. Înainte de a înfăptui acest miracol, Isus l-a mulțumit Tatălui Său pentru că l-a ascultat rugăciunea. Nu se consemnează în acest capitol nici o altă rugăciune anterioară pe care a rostit-o Domnul Isus. Dar negreșit El vorbise cu Tatăl Său încontinuu, în toată această perioadă și Se rugase ca Numele lui Dumnezeu să fie slăvit prin învierea lui Lazăr. Aici El Îi mulțumește Tatălui, în anticiparea evenimentului.

11:42 Isus S-a rugat cu glas tare, pentru ca oamenii să creadă că Tatăl L-a trimis și că l-a spus ce să facă și ce să spună, și că El întotdeauna acționa în perfectă dependență de Dumnezeu Tatăl. Aici vedem subliniată din nou unitatea esențială dintre Dumnezeu Tatăl și Domnul Isus Cristos.

11:43 Este unul din puținele cazuri din Noul Testament, în care se spune că Domnul Isus a strigat cu glas tare. Unii au sugerat că dacă nu l-ar fi pomenit pe Lazăr pe nume, toți morții din morminte ar fi înviați!

11:44 Cum a ieșit Lazăr din mormânt? Unii cred că a ieșit anevoie. Alții cred că s-a târât, umblând în patru labe. Iar alții subliniază că trupul lui era înfășurat în pânză și că ar fi fost imposibil să iasă cu puterile proprii. Aceștia propun soluția potrivit căreia el ar fi plutit în aer, până când picioarele sale au atins pământul din fața Domnului Isus. Faptul că e scris că fața lui a fost acoperită cu o fâșie de pânză este o dovadă în plus că era mort. Nimeni nu ar fi putut trăi patru zile cu fața acoperită în felul acesta. Din nou, Domnul i-a antrenat pe oameni, poruncindu-le să-l dezlege pe Lazăr și să-i dea drumul. Numai Cristos poate învia morții, dar El ne dă sarcina de a îndepărta pietrele de poticnire și de a desface veșmintele mortuare ale prejudecății și superstiției.

G. Iudeii credincioși și cei necredincioși (11:45-57)

11:45, 46 Pentru mulți dintre cei ce priveau scena minunea a constituit o dovadă de netăgăduit a dumnezeirii Domnului Isus Cristos, drept care ei au crezut în El. Cine altcineva decât Dumnezeu ar putea chema la viață un trup din mormânt, după ce a fost mort timp de patru zile?

Dar efectul acestui miracol asupra vieții cuiva depinde de condiția sa morală. Dacă inima cuiva este rea, răzvrătită și necredincioasă, el nu va crede nici dacă va vedea pe cineva înviaț din morți. Așa s-a întâmplat și aici. Unii dintre iudeii care au asistat la acest miracol nu au fost dispuși să-L accepte pe Domnul Isus ca pe Mesia, nici chiar după ce au văzut aceste dovezi de netăgăduit. Și astfel ei s-au dus la farisei să le spună ce s-a întâmplat la Betania. Au făcut-o pentru ca aceștia să poată veni și să creadă în Isus? Nu, ci probabil pentru ca să-i întărească și mai mult pe farisei împotriva Domnului, dorindu-l astfel moartea.

11:47 Atunci preoții cei mai de seamă și fariseii au adunat sinedriul (consiliul lor oficial) pentru a discuta ce acțiuni trebuie să întreprindă. Întrebarea: „**Ce vom face?**” ar putea suna astfel: „Ce-i de făcut în această conjunctură? Cum putem ieși din acest impas, acționând mai energic? **Omul acesta** face multe minuni iar noi nu facem nimic pentru a-L opri.” Liderii iudeilor au rostit

aceste cuvinte spre propria lor osândă. Ei au recunoscut că Domnul Isus săvârșea **multe semne**. Atunci de ce n-au crezut în El? Ei n-au *voit* să creadă în El pentru că au preferat păcatul, și nu pe Mântuitorul, cum spune și Ryle:

Ce uimitoare recunoaștere! Chiar și cei mai înverșunați dușmani ai Domnului mărturisesc că Domnul nostru a săvârșit minuni, și încă multe minuni. Oare mai încapă îndoială că negreșit ar fi infirmat minunile Sale, dacă ar fi avut posibilitatea s-o facă? Dar reiese clar că nici nu au încercat să infirme realitatea minunilor Sale, care au fost prea multe la număr, au fost săvârșite mult prea la vedere și au fost văzute de prea mulți martori oculari, pentru a mai putea fi infirmate. Cum se face atunci că infidelii și scepticii din zilele noastre îndrăznesc să numească minunile Domnului drept fabulații și alienări mintale? E greu de răspuns la această întrebare. Dacă fariseii care au trăit pe vremea Domnului și care au urnit marea și țara să I se pună de-a curmezișul și să-I știrbească progresul nu au pus niciodată la îndoială faptul că El a săvârșit în adevăr minuni, este absurd să începem să tăgăduim în vremea de azi minunile Sale, după ce s-au scurs optsprezece veacuri.³⁷

11:48 Liderii au simțit că nu-și mai pot permite să rămână pasivi. Dacă nu intervenim — și-au zis ei — masele vor fi convinse de minunile lui Isus. Or, dacă oamenii aveau să-L recunoască pe Isus de Rege, asta va atrage repercusiuni grave din partea Romei. Romanii vor crede că Isus a venit să le răstoarne imperiul și vor interveni pedepșindu-i pe iudei. Sintagma: „**vor veni romanii și ne vor nimici și locul nostru și poporul nostru**” înseamnă că romanii vor distruge templul și îi vor împrăștia pe iudei. Dar chiar așa s-a întâmplat în anul 70 d.Cr. — însă nu pentru că iudeii L-au *acceptat* pe Domnul, ci pentru că L-au *respins*, după cum se exprimă F.B. Meyer:

Creștinismul periclitează întreprinderi, subminează afaceri rentabile, dar necinstite, smulge clienți de la altarele diavolului, atacă investiții și întoarce lumea pe dos. Este un lucru supărător, agasant și distrugător de profit.³⁸

11:49, 50 Caiafa a fost mare preot din anul 26 până în 36 d.Cr. El a prezidat procesul religios al Domnului, fiind prezent atunci când Petru și Ioan au fost aduși înaintea Sinedriului la Fapte 4:6. El nu a crezut în

Domnul Isus, în pofida cuvintelor pe care le-a rostit.

După Caiafa, marii preoți și fariseii greșeau atunci când credeau că iudeii vor muri din pricina lui Isus. Mai degrabă, a prezis el, Isus va muri pentru poporul evreu. El a spus că este mai bine ca Isus să moară pentru popor, decât întregul popor să intre în conflict cu romanii. S-ar părea la prima vedere că marele preot Caiafa a înțeles motivul venirii lui Isus în lume. S-ar părea că el L-a primit pe Isus ca Înlocuitor pentru păcătoși — adică însăși doctrina de bază a creștinismului. Dar, din nefericire, nu așa stau lucrurile. Ceea ce a spus el a fost adevărat, dar el însuși nu a crezut în Isus, pentru ca astfel sufletul să fi fost mântuit.

11:51, 52 Asta explică de ce Caiafa a spus ceea ce a spus. **El nu a vorbit cu autoritate proprie**, adică nu a inventat singur aceste lucruri, ci mesajul pe care l-a rostit i-a fost dat de Dumnezeu, având un înțeles mult mai profund decât cel pe care a intenționat el să-l transmită. Faptul că Isus va muri pentru poporul Israel a fost o profeție divină, care i s-a dat lui Caiafa datorită faptului că anul acela el era marele preot. Dumnezeu a vorbit prin el din pricina funcției pe care o ocupa, și nu a neprihănirii sale proprii, căci era un om păcătos.

Profeția lui Caiafa a afirmat nu numai că Domnul va muri pentru poporul Israel, ci și faptul că Iși va aduna aleșii dintre neamurile de pe pământ. După unii, Caiafa s-a referit la iudeii împrăștiati pe tot pământul, dar cel mai probabil este că El S-a referit la Neamurile care aveau să creadă în Cristos prin propovăduirea Evangheliei.

11:53, 54 Fariseii nu s-au lăsat convinși de minunea de la Betania, ci au fost și mai ostili față de Fiul lui Dumnezeu. **Din ziua aceea**, ei au pus la cale moartea Sa cu și mai mare îndârjire.

Dându-și seama de ostilitatea crescândă a iudeilor, Domnul Isus S-a dus într-o cetate numită Efraim. Astăzi nu se cunoaște unde se afla Efraim. Știm doar că era o zonă retrasă și liniștită, din apropierea pustiului.

11:55 Anunțul că se apropia Paștele iudeilor ne amintește că ne apropiem de sfârșitul lucrării publice a Domnului, că exact la acest Paște avea să fie răstignit El. Oamenii aveau datoria să se suie la Ierusalim înainte de Paște, pentru a se purifica. De pildă, dacă un iudeu se atingea de un trup neînsuflit, trebuia să se supună unui anumit ritual pentru a fi curățit de întinarea sa cere-

monială. Această purificare se făcea prin diverse tipuri de spălare și ofrande. Trist e însă că iudeii încercau astfel să se curețe singuri, deși chiar în acel timp puneau la cale moartea Mielului Pascal. Ce demascare cumplită a răutății inimii omenești!

11:56, 57 În timp ce oamenii se strângeau la templu, au început să se gândească la făcătorul de minuni numit **Isus**, care fusese pe meleagurile lor. Îndată s-a iscat o discuție pentru a se stabili dacă El va veni la praznic. Motivul pentru care unii au crezut că nu va veni îl găsim exprimat în versetul 57.

Preoții cei mai de seamă și fariseii emisese-
seră ordine pentru arestarea lui Isus. Oricine știa unde se afla avea obligația să anunțe autoritățile, pentru ca El să poată fi arestat și dat la moarte.

VII. MISIUNEA FIULUI LUI DUMNEZEU CĂTRE AI SĂI (Cap. 12-17)

A. Isus este uns la Betania (12:1-8)

12:1 Casa aceasta din Betania era un loc îndrăgit de Isus, unde Îi plăcea să stea. Acolo Se bucura de părtășie aleasă cu **Lazăr**, Maria și Marta. Venind **la Betania** în această perioadă, omenește vorbind, El S-a expus la pericole, deoarece la mică distanță se afla Ierusalimul, unde toate forțele erau îndreptate împotriva Sa.

12:2 Deși cei ce l se împotriveau Domnului erau mulți la număr, mai erau câteva inimi ce rămăseseră credincioase Lui. **Lazăr era unul din cei care stăteau la masă cu Domnul iar Marta servea**. Scriptura nu ne spune ce a văzut sau a auzit Lazăr, din clipa în care a fost înviat din morți. Poate că Dumnezeu i-a interzis să divulge vreuna din aceste informații.

12:3 În evanghelii se relatează mai multe cazuri în care Domnul Isus a fost uns de o femeie, fiecare din ele având trăsăturile unice. Se crede însă că între situația descrisă aici și cea de la Marcu 14:3-9 există o paralelă. Devotamentul Mariei față de Cristos a determinat-o să ia un litru de parfum de nard curat, de mare preț, și să ungă picioarele lui Isus. Prin aceasta declara că nimic nu poate fi de prea mare preț pentru Cristos, El fiind vrednic de tot ce avem și suntem.

De fiecare dată când o întâlnim pe Maria ea se găsește la picioarele lui Isus. Aici ea Îi șterge picioarele cu părul ei. Întrucât părul unei femei este gloria ei, reiese că ea a așternut gloria ei la picioarele Lui. E de prisos să amintim că însăși Maria a purtat mireasma

parfumului multă vreme după aceea — ceea ce înseamnă că atunci când I se închină lui Cristos, închinătorii duc cu ei ceva din mireasma acelor clipe. Nici o casă nu este mai plină de miresme alese decât casa în care I s-a acordat lui Isus locul ce I se cuvine.

12:4, 5 Aici vedem cum firea veche intervine până în momentele cele mai sacre. Cel care avea să-L vândă pe Domnul nu a putut suporta să vadă acest parfum de mare preț folosit în aceste scopuri.

Iuda nu a considerat că Isus merită trei sute de dinari. După el, parfumul trebuia vândut iar banii obținuți să fi fost dați săracilor. Desigur că la mijloc era multă fătărnice, întrucât lui nu-i păsa mai mult de săraci, decât îi păsa de Domnul. El avea să-L vândă pe Domnul nu pentru trei sute de dinari, ci doar pentru a zecea parte din suma aceea, așa cum arată și Ryle:

Ca cineva să-L urmeze pe Cristos ca ucenic, trei ani de zile, să vadă toate minunile Sale, să-L audă învățăturile, să primească din mâna Sa atâtea binecuvântări, să fie socotit apostol, și totuși la urmă să se dovedească atât de putred în inima sa — ei bine, toate acestea depășesc puterea de înțelegere, par imposibile! Dar cazul lui Iuda arată clar că tocmai așa s-au întâmplat lucrurile. Ce puțin se cunoaște despre grozăvia căderii omului!³⁹

12:6 Ioan se grăbește să adauge că Iuda nu a spus asta **pentru că purta grijă de săraci, ci pentru că era hoț și pentru că el ținea punga**, luând din ce se punea în ea.

12:7 Răspunsul Domnului sună astfel: „Nu o opriți să facă acest lucru, **căci ea a păstrat parfumul acesta pentru ziua îngropării Mele.**”⁴⁰ Acum ea vrea să-l toarne asupra Mea, ca gest de afecțiune și închinare și nu trebuie oprită s-o facă.“

12:8 Niciodată nu va exista un timp în care să nu existe **săraci** asupra cărora alții să-și arate bunătatea. Dar lucrarea Domnului pe pământ se apropia cu repeziciune de sfârșit. Maria *nu* va mai avea **totdeauna** prilejul de a-L unge pe Isus cu parfumul de mare preț. Asta ar trebuie să ne facă să înțelegem că prilejurile spirituale nu stau pe loc. Prin urmare, să prindem prilejurile care ne sunt date, făcând tot ce putem pentru Mântuitorul.

B. Complotul împotriva lui Lazăr (12:9-11)

12:9 Vestea că Isus se afla în împrejurii

mile Ierusalimului s-a răspândit cu iuțeală, nemaifiind posibil să se păstreze secretul prezenței Sale. **Preoții cei mai de seamă s-au sfătuit să-L omoare și pe Lazăr** — de parcă acesta s-ar fi făcut vinovat de înaltă trădare, pentru faptul că a înviat din morți; ca și când el ar fi avut control asupra acestui eveniment!

Din cauza lui Lazăr, mulți iudei... au crezut în Isus. Așadar Lazăr a devenit dușmanul cercurilor conducătoare ale iudeilor, care i-au dorit eliminarea. Cei care îi aduc pe oameni la Domnul devin întotdeauna jinta unor persecuții și chiar a martirajului.

Unii comentatori sugerează că, întrucât preoții cei mai de seamă erau saduchei, a căror doctrină combătea învierea, ei doreau moartea lui Lazăr, pentru a elimina orice dovadă a învierii care le contrazicea teoria.

C. Intrarea triumfală în Ierusalim (12:12-19)

12:12, 13 Am ajuns acum la intrarea triumfală a lui Isus în Ierusalim, în duminica dinaintea răstignirii Sale.

E greu de precizat ce anume gândea mulțimea aceasta despre Isus. Înțelegeau oare oamenii aceștia că Isus este Fiul lui Dumnezeu și Mesia al Israelului? Sau Îi considerau doar un Rege care îi va putea izbăvi de asuprirea romanilor? Au fost ei oare furați de emoția momentului? Negreșit unii dintre ei erau credincioși adevărați, dar impresia generală care se degajă din această scenă este că cei mai mulți dintre oameni nu aveau un interes real pentru Domnul.

Ramurile de **palmier** sunt simbolul odihnei și păcii care urmează întristării (Apo. 7:9). Cuvântul „**Osana**“ înseamnă „Te rugăm, salvează acum!“ Combinând aceste elemente, s-ar părea că oamenii într-adevăr Îl recunoșteau pe Isus a fi Cel trimis de Dumnezeu să-i salveze de cumplitul jug al romanilor și să le dea odihnă și pace, după amarnicele suferințe îndurate în timpul îndelungatei robii sub călcăiul Neamurilor.

12:14, 15 Isus a intrat în cetate călare pe **mănzul unei măgărițe**, conform modului obișnuit de transport din vremea aceea. Dincolo de aparențe, Domnul împlinea însă o profeție anumită, prin acest gest.

E un citat de la Zaharia 9:9, unde profețul a prezis că Regele va veni la poporul israelit călare pe mănzul unei măgărițe. **Fiica Sionului** este o referire alegorică la poporul evreu, **Sionul** fiind un deal din Ierusalim.

12:16 Ucenicii nu și-au dat seama că ceea ce se întâmpla înaintea ochilor lor era o împlinire directă a profeției lui Zaharia, că Isus intra cu adevărat în Ierusalim ca Rege de drept al Israelului. **Dar** după ce Domnul S-a întors în cer, pentru a fi **proslăvit** la dreapta Tatălui, ucenicii și-au dat seama că aceste evenimente au constituit împlinirea Scripturilor.

12:17, 18 În mulțimea care Îl urmărea pe Isus intrând în Ierusalim erau **oameni** care Îl văzuseră pe Domnul înviindu-l pe **Lazăr... din morți**. Oamenii aceștia le-au spus celor din jurul lor că Cel ce venea călare pe măgar este chiar Cel care îl înviase pe Lazăr din morți. Când s-a răspândit vestea despre acest mare **semn**, foarte mulți **oameni** au venit să-L întâlnească pe Isus, dar din nefericire, motivați mai mult de curiozitate, decât de credința lor.

12:19 Pe măsură ce rândurile mulțimii s-au îngroșat și interesul oamenilor pentru Mântuitorul a crescut, **fariseii** n-au mai putut de furie. Orice ar fi spus sau ar fi făcut ei, era lipsit de efect. Dintr-un sentiment de exasperare, ei au exagerat, strigând că toată lumea s-a dus după Isus! Ei nu și-au dat seama că interesul mulțimii era superficial și că numărul celor care se închinau cu adevărat Fiului lui Dumnezeu era, de fapt, foarte mic.

D. Unii greci vor să-L vadă pe Isus

(12:20-26)

12:20 Grecii care au venit la Isus au fost Neamuri (neevrei) convertiți la iudaism. Faptul că **se suiseră să se închine la sărbătorile** a dovedit că nu mai practicau ritualurile religioase ale strămoșilor lor. Faptul că vin la Domnul Isus în acest moment subliniază adevărul potrivit căruia atunci când iudeii L-au respins pe Domnul Isus, Neamurile au început să audă Evanghelia și mulți dintre ei au început să creadă.

12:21 Nu ni se oferă nici un motiv pentru care ei au venit la Filip. Poate că numele grec pe care-l purta acesta și faptul că provenea din Betsaida Galileii sunt elemente care i-au atras pe acești prozeliti dintre Neamuri. Câtă noblețe în cererea lor: „**Domnule, am vrea să-L vedem pe Isus!**” Nici un om care are această dorință sinceră în inimă nu va fi alungat și nu va pleca fără să i se satisfacă dorința.

12:22 Poate că Filip nu era sigur dacă Domnul va consimți să stea de vorbă cu acești greci. Cristos le spusese ucenicilor în

prealabil să nu ducă Evanghelia la Neamuri, ceea ce l-a determinat pe Filip să se ducă la Andrei, după care amândoi au venit și I-au spus lui Isus.

12:23 De ce au dorit grecii să-L vadă pe Isus? Dacă vom citi printre rânduri, vom ajunge probabil la concluzia că erau atrași de înțelepciunea lui Isus, dorind să-L înalțe la poziția de mare filosof. Ei știau că învățăturile Domnului sunt vehement contestate de liderii iudeilor și probabil doreau să-L salveze viața, ducându-L cu ei în Grecia. Ei propovăduiau filosofia autoconservării, dar Isus le-a spus că această filosofie era diametral opusă legii recoltiei. El avea să fie proslăvit prin moartea Sa jertfitoare, și nu printr-o viață tihnită.

12:24 Sămânța nu va da roadă până când nu va cădea în pământ și nu va muri. Domnul Isus Se numește pe Sine aici un **grăunte de grâu**. Dacă nu moare El, rămâne **singur**, bucurându-Se singur de gloriile cerului, dar fără să aibă păcătoșii mântuiți cu care să împartă gloria Sa. Dar dacă moare, va asigura o cale de mântuire prin care mulți vor fi salvați. Același lucru se aplică și în cazul nostru, cum subliniază T. G. Ragland:

Dacă refuzăm să fim grăunțe de grâu — adică să cădem sub glie și să murim; dacă nu vom jertfi perspective promițătoare, nu vom fi dispuși să ne periclitați reputația, averea și chiar sănătatea; dacă nu vom renunța, atunci când ni se va cere chiar acest lucru, la casa și la legăturile noastre de familie, din pricina lui Cristos, *atunci vom rămâne singuri*. Dar dacă dorim să fim rodnici, trebuie să urmărim pilda Bindecuvântatului nostru Domn, devenind un grăunte de grâu și murind. *Atunci vom aduce multă roadă.*⁴¹

12:25 Mulți cred că lucrurile cele mai importante din viață sunt hrana, îmbrăcămintea și plăcerile, în jurul cărora gravitează întreaga lor viață. Iubindu-și însă viața în acest fel și trăind pentru aceste lucruri, oamenii aceștia scapă din vedere faptul că sufletul este mult mai important decât trupul. Neglijându-și bunăstarea sufletului, ei își pierd viața. Pe de altă parte, sunt cei care au socotit toate lucrurile o pierdere pentru Cristos. Pentru a-L sluji pe El, ei renunță la toate lucrurile considerate de mare preț și urmărite cu ardoare de cei mai mulți oameni. Aceștia sunt cei care își vor păstra viața, pentru veșnicie. A-ți urî viața înseamnă a-L iubi pe Cristos mai mult decât propriile tale interese.

12:26 Pentru a-L putea sluji pe Cristos, trebuie să-L **urmăm**. El le spune slujitorilor Săi că trebuie să se supună învățăturilor Sale, să I se asemene pe plan moral. Ei trebuie să aplice exemplul morții Sale la ei înșiși. Tutorul slujitorilor li se promite prezența necerată a Stăpânului și ocrotirea sa neîntreruptă, care se aplică nu numai la viața de acum, ci și la veșnicie. Slujirea noastră de acum pentru Dumnezeu va fi răsplătită în ziua de apoi. Orice suferință sau ocară pe care le suferim aici sunt mici, pe lângă slava de a fi elogiați în public de Dumnezeu **Tatăl** în cer!

E. Isus confruntat cu moartea iminentă (12:27-36)

12:27 Tot mai mult, gândurile Domnului gravitează în jurul evenimentelor care se prefiguiau tot mai clar înaintea Sa. El Se gândea la cruce și contempla vremea când avea să devină Purtătorul Păcatului, îndurând mânia lui Dumnezeu împotriva păcatelor noastre. Gândindu-Se la „ceasul frângerii inimii“, cum se exprimă (JBP), **sufletul Lui** a fost **tulburat**. Cum Se va ruga El în asemenea clipe? Să-I ceară **Tatălui** Său să-L **salveze de acest ceas?** El nu se putea ruga pentru un asemenea deznodământ, deoarece **scopul** venirii Sale în lume a fost acela de a Se duce la cruce. El S-a născut ca să moară.

12:28 În loc să Se roage să fie izbăvit de cruce, Domnul Isus S-a rugat ca **Numele** Tatălui Său să fie proslăvit. Pe El L-a interesat mai mult onoarea care I se cuvine lui Dumnezeu, decât propria Sa siguranță sau tihnă. Apoi Dumnezeu a vorbit din cer, spunând că El **și-a proslăvit deja** Numele și că **și-L va proslăvi din nou**. Numele lui Dumnezeu a fost proslăvit în timpul lucrării pământești a lui Isus. Cei treizeci de ani acoperiți de tăcere, petrecuți la Nazaret, urmați de cei trei ani de lucrare publică, plini de minunatele rostiri și fapte ale Mântuitorului — toate acestea au proslăvit nespuse de mult Numele Tatălui. Dar Numele lui Dumnezeu avea să fie proslăvit încă și mai mult prin moartea, îngroparea, învierea și Înălțarea la Cer a lui Cristos.

12:29 Unii din cei ce priveau scena au crezut că este tunetul, când au auzit glasul lui Dumnezeu. Acești oameni sunt totdeauna gata să ofere explicații naturale unor realități spirituale. Oamenii care nu sunt dispuși să accepte realitatea minunilor întotdeauna vor încerca să elimine elementul miraculos prin înlocuirea sa cu explicații bazate pe legile

naturii. Alții însă au știut că nu este tunetul, dar tot n-au recunoscut glasul lui Dumnezeu. Dându-și seama că este un fenomen supranatural, au conchis că trebuie să fie glasul unui **înger**. Glasul lui Dumnezeu nu poate fi auzit și perceput decât de cei cărora le vine în ajutor Duhul Sfânt. Oamenii pot să asculte evanghelia de nenumărate ori, și totuși să o considere lipsită de sens, dacă Duhul Sfânt nu le vorbește prin ea.

12:30 Domnul a explicat ascultătorilor Săi că **glasul acesta** nu trebuie să fie audibil pentru ca El să-L poată auzi. Mai degrabă, a fost redat sub formă audibilă în folosul celor care se aflau acolo.

12:31 „Acum are loc judecata lumii acesteia“, a spus El. Lumea era pe punctul de a-L răstigni pe Domnul vieții și slavei. Procedând astfel, avea să se condamne pe ea însăși, atrăgându-și sentința divină pentru groaznicul act de respingere a lui Cristos. Asta a vrut să spună Mântuitorul aici: că o omenire vinovată avea să fie osândită. **Stăpânitorul lumii** este Satan. În sens foarte real, Satan a suferit o înfrângere definitivă la Calvar. El crezuse că a reușit să scape de Isus, odată pentru totdeauna. În realitate, Mântuitorul a asigurat prin asta o cale de mântuire pentru oameni, învingându-l, în același timp, pe Satan și pe toate oștile sale. Sentința rostită împotriva diavolului nu a fost încă adusă la îndeplinire, dar pierzarea lui este pecetluită. El își desfășoară în continuare acțiunile sale nocive, în toată lumea, dar nu mai e decât puțin timp, până când va fi **aruncat** în iazul de foc.

12:32 Prima parte a acestui verset se referă la moartea lui Cristos pe cruce. El a fost ținut pe o cruce din lemn și a fost **înălțat de pe pământ**. Domnul a spus că dacă va fi astfel răstignit, va atrage la El **Înșuși pe toți oamenii**. S-au oferit mai multe explicații ale acestei afirmații. Unii cred că Cristos îi atrage pe toți oamenii — fie la mântuire, fie la judecată. Alții cred că atunci când Cristos este înălțat în cadrul propovăduirii Evangheliei, mesajul va fi vestit cu mai multă putere iar sufletele vor fi atrase la El în număr mai mare. Explicația corectă este, probabil, faptul că răstignirea Domnului Isus s-a soldat cu atragerea la El a **tuturor felurilor** de oameni — deci nu atragerea absolută a tuturor oamenilor, ci a unor oameni din orice neam, trib și limbă de pe pământ.

12:33 Când S-a referit Domnul Isus la înălțarea Sa, a indicat tipul de moarte prin

care va muri, respectiv răstignirea. Avem aici încă un exemplu al atotștiinței Domnului, care a știut dinainte că nu va muri în pat sau într-un accident, ci pironit pe o cruce.

12:34 Oamenii au fost intrigați de această afirmație a Domnului că va fi înălțat. Ei erau la curent cu afirmația Sa că este Mesia, dar, din Vechiul Testament, știau că Mesia va trăi în veci (vezi Is. 9:7; Ps. 110:4; Ps. 7:14; Mica 4:7). Observați felul cum citează oamenii afirmația lui Isus: „**Fiul Omului trebuie să fie înălțat**“, când, în realitate, El a spus: „Eu voi fi înălțat de pe pământ.“ Desigur, Domnul Isus S-a referit la El însuși cu denumirea de Fiul Omului și probabil chiar El va fi spus altă dată că Fiul Omului va fi înălțat, așa că nu trebuie să ne mire că oamenii au făcut afirmația respectivă.

12:35 Când oamenii L-au întrebat pe Isus cine este Fiul Omului, El S-a numit pe Sine din nou drept **lumina** lumii, reamintindu-le că **lumina** nu va mai fi cu ei decât puțină vreme. Prin urmare, să vină la Lumină și să umble în Lumină, pentru că altminteri **întunericul** îi va **cuprinde** în curând, făcându-i să se poticnească în ignoranță.

Domnul pare a Se asemui pe Sine cu soarele și lumina zilei pe care o dă acesta. Soarele răsare în zorii zilei, atinge apoi punctul maxim la amiază, după care coboară la orizont către seară, petrecând un număr limitat de ore în prezența noastră; ceea ce înseamnă că trebuie să profităm de el cât este cu noi, pentru că după ce s-a lăsat noaptea, nu mai beneficiem de prezența sa binefăcătoare. Pe plan spiritual, cel care crede în Domnul Isus este cel care umblă în lumină. Cel care îl respinge **umblă în întuneric** și nu știe unde merge, fiind lipsit de călăuzire divină și poticnindu-se prin viață.

12:36 Din nou Domnul Isus Și-a avertizat ascultătorii să **creadă** în El **câtă vreme** mai au prilejul. Făcând așa, ei vor **deveni fii ai luminii**, fiindu-le asigurată călăuzirea în viață de aici și în toată veșnicia. După ce a rostit aceste cuvinte, Domnul a **plecat** din mijlocul oamenilor, rămânând o vreme ascuns de ei.

F. Eșecul celor mai mulți iudei de a crede (12:37-43)

12:37 Ioan face o aici o pauză, pentru a-și exprima uimirea în fața faptului că, **deși** Domnul Isus a săvârșit atâtea semne mărețe, oamenii nu au crezut în El. Cum am arătat deja, necredința lor nu se datora lipsei de

dovezi. Domnul oferise dovezi absolut convingătoare ale dumnezeirii Sale, dar oamenii nu au voit să creadă. Ei doreau ca un rege să domnească peste ei, iar nu să se pocăiască ei înșiși.

12:38 Necredința iudeilor a împlinit profeția de la Isaia 53:1. Întrebarea: „**Doamne, cine a crezut spusele noastre?**“ reclamă răspunsul: „Nu prea mulți!“ Întrucât **brațul** în Scriptură reprezintă puterea sau tăria, **brațul Domnului** se referă la puterea lui Dumnezeu. Puterea lui Dumnezeu este **descoperită** doar celor care cred spusele privitoare la Domnul Isus Cristos. Prin urmare, întrucât nu prea mulți au acceptat vestea privitoare la Mesia, puterea lui Dumnezeu nu a fost descoperită multor oameni.

12:39 Când Domnul Isus S-a prezentat pe Sine națiunii Israel, membrii ei L-au respins. De nemărar ori, El le oferă mântuirea, dar ei o resping cu încăpățănare, spunându-I mereu „Nu“. Cu cât resping oamenii mai mult Evanghelia, cu atât mai greu le va fi s-o accepte. Când oamenii își închid ochii în fața Luminii, Dumnezeu face ca ei să nu poată vedea Lumina cu ușurință. Dumnezeu îi lovește cu ceea ce s-a numit drept „orbire judiciară“, adică o orbire ce constituie judecata lui Dumnezeu asupra lor, pentru faptul că L-au respins pe Fiul Său.

12:40 Citatul acesta este luat din Isaia 6:9, 10. Dumnezeu a **orbit ochii** poporului Israel și **le-a împietrit inima** israeliților. Dar asta a făcut-o abia după ce ei și-au închis ochii și și-au împietrit inimile. Ca urmare a faptului că Israel L-a respins cu încăpățănare și îndărătnicie pe Mesia, el s-a detașat singur de vedere, înțelegere, convertire și tămăduire.

12:41 În Isaia 6, profetul este descris ca văzând **slava** lui Dumnezeu. Ioan adaugă acum explicația potrivit căreia Isaia a **văzut slava lui Cristos**, Cristos fiind Cel despre care a **vorbit** el. Astfel, versetul de față este o altă verigă importantă de legătură în lanțul dovezilor care demonstrează că Isus Cristos este Dumnezeu.

12:42 Mulți dintre dregătorii iudeilor au fost convinși că Isus este Mesia, dar n-au îndrăznit să împărtașească altora convingerea lor, de frică să nu fie excomunicați. Ne-ar place să credem că oamenii aceștia au fost credincioși autentici în Domnul Isus, dar textul nu ne oferă această certitudine. Orice credință autentică Îl va mărturisi pe Cristos, mai devreme sau mai târziu. Când cineva Îl acceptă cu adevărat pe Cristos ca Mântuitor

al său, acea persoană nu va ezita să facă cunoscut acest lucru, indiferent de consecințele care ar urma.

12:43 Era evident că pe oamenii aceștia îi interesa mai mult **lauda oamenilor**, decât **lauda lui Dumnezeu**. Ei erau mai preocupați de aprobarea omului, decât de cea a lui Dumnezeu. Poate o astfel de persoană să fie totuși un credincios adevărat în Cristos? Pentru a afla răspunsul, consultați explicațiile de la capitoul 5, versetul 44 al evangheliei după Ioan.

G. Pericolul necredinței (12:44-50)

12:44 Versetul 44 ar putea fi parafrazat în felul următor: „Cel care crede în Mine realmente crede nu numai în Mine, ci și în Tatăl Meu, care M-a trimis.“ Aici din nou Domnul afirmă unitatea Sa absolută cu Dumnezeu Tatăl. A crede în Cristos înseamnă a crede în Dumnezeu Tatăl. Cineva nu poate crede în Tatăl dacă nu acordă aceeași cinste și Fjului.

12:45 Într-o anumită privință, nimeni nu-L poate vedea pe Dumnezeu Tatăl. El este Spirit și, prin urmare, nevăzut. Dar Domnul Isus a venit în lume ca să ni-L înfățișeze pe Dumnezeu. Prin asta nu înțelegem că El ne prezintă natura fizică a lui Dumnezeu, ci cea morală. El ne-a revelat caracterul lui Dumnezeu. Așadar, oricine L-a văzut pe Cristos L-a văzut pe Dumnezeu Tatăl.

12:46 Se pare că exemplul **luminii** a fost o ilustrație predilectă a Domnului Isus. Din nou El Se numește pe Sine **lumina** care vine în lume pentru ca cei care cred în El să nu rămână în întuneric. Fără Cristos, oamenii zac în cea mai cumplită beznă, neavând înțelegerea vieții, a morții sau a veșniciei. Dar cei care vin la Cristos cu credință nu mai orbesc în căutarea adevărului, deoarece au găsit în El adevărul.

12:47 Scopul Primei Veniri a lui Cristos nu a fost să judece lumea, ci s-o mântuiască. El nu i-a judecat pe cei care au refuzat să asculte cuvintele Sale sau să creadă în El. Asta nu înseamnă că nu-i va condamna într-o zi pe acei necredincioși, ci doar că nu judecata a format obiectul Primei Sale Veniri.

12:48 Domnul Și-a îndreptat acum privirile spre ziua în care cei care l-au respins cuvintele vor sta la bara judecății lui Dumnezeu. Atunci **cuvintele** sau învățăturile Domnului Isus vor fi de ajuns pentru a-i condamna.

12:49 Lucrurile pe care le-a propovăduit

Isus nu au fost inventate de El Însuși sau învățate la școlile omenești, ci, ca Rob și Fiu ascultător, El a rostit doar acele lucruri pe care L-a împuternicit Tatăl să le spună. Tocmai faptul acesta îi va osândi pe oameni în ziua de apoi. Cuvântul rostit de Isus a fost Cuvântul lui Dumnezeu, dar oamenii au refuzat să-l asculte. Tatăl nu i-a spus doar ce să spună, ci și ce să vorbească, între cele două elemente existând o deosebire semnificativă. Expresia: „**ce să spun**“ se referă la substanța mesajului; „**ce să vorbesc**“ se referă la înșeși cuvintele pe care Domnul trebuia să le folosească în propovăduirea adevărului lui Dumnezeu.

12:50 Isus știa că Tatăl L-a împuternicit să dea **viață veșnică** celor care vor crede în El. **Prin urmare**, Cristos a transmis mesajul așa cum l-a fost încredințat de către **Tatăl**.

Am ajuns acum la o cumpănă în cadrul narațiunii. Până în acest punct Domnul Se înfățișase pe Sine Israelului. Sunt consemnate șapte semne sau miracole distincte, fiecare ilustrând o experiență care va urma, atunci când un păcătos își va pune credința în Cristos. Iată semnele:

1. Preschimbarea apei în vin, la nunta din Cana Galileii (2:1-12), imagine a transformării efectuate de puterea lui Cristos în păcătosul străin de bucuria divină.
2. Vindecarea fiului unui om de neam ales (4:46-54) — o imagine a păcătosului bolnav, având trebuință de tămăduire spirituală.
3. Vindecarea invalidului de la scaldătoarea Betezda (cap. 5). Sărmanul păcătos, total neputincios și lipsit de nădejde — incapabil să facă vreun lucru pentru a-și remedia condiția. Isus îl vindecă de infirmitatea sa.
4. Hrănirea celor cinci mii (cap. 6). Păcătosul e lipsit de hrană; e măcinat de foame și are neapărat trebuință să i se dea tărie. Domnul asigură hrana sufletului său, pentru ca să nu mai înfometeze.
5. Potolirea furtunii de pe Marea Galileii (6:16-21). Păcătosul văzut în ipostaza pericolului în care se află. Domnul îl salvează de furtună.
6. Vindecarea orbului din naștere (cap. 9). Înfățișează orbirea din inima omenească, până când aceasta este atinsă de puterea lui Cristos. Omul nu-și poate vedea păcătoșenia, nici frumusețile oferite de Mântuitorul, până când nu este iluminat de Duhul Sfânt.
7. Învierea lui Lazăr dintre cei morți (cap.

11). Asta, desigur, ne amintește că păcatul este mort în păcatele și fărădelegile sale și are nevoie de viață de sus.

Toate aceste semne au menirea de a demonstra că Isus este Cristosul, Fiul lui Dumnezeu.

H. Isus spală picioarele ucenicilor Săi

(13:1-11)

Odată cu capitolul 13, începe așa-numitul „Discurs din camera de sus”. Isus nu mai umbla acum printre iudeii ostili, ci S-a retras împreună cu ucenicii într-o odaie de la catul de sus al unei case din Ierusalim, unde a petrecut ultimele clipe de părtășie cu ei, înainte de a Se duce la procesul și răstignirea Sa. Intervalul cuprins în capitolele 13 până la 17 ale evangheliei după Ioan constituie cel mai iubit fragment din întregul Noul Testament.

13:1 În ziua dinaintea răstignirii, Domnul Isus a știut că a sosit vremea ca El să moară, să învie din nou și să Se suie la cer. El i-a iubit pe ai Săi, adică pe cei ce erau credincioși adevărați. **El i-a iubit până la sfârșitul** lucrării Sale pământești și va continua să-i iubească toată veșnicia. Dar în același timp El i-a iubit în mod nemărginit, cum avea să demonstreze în curând.

13:2 Ioan nu precizează despre ce este vorba aici: Paștele, Cina Domnului sau o masă obișnuită. **Diavolul** a semănat în inima lui Iuda gândul că acum era timpul potrivit să-L vândă pe Isus. Iuda urzise relele sale împotriva Domnului cu mult timp înainte de acest moment, dar acum a primit semnalul de a-și pune în aplicare planurile murdare.

13:3 Versetul 3 subliniază *cine* săvârșea munca de sclav — nu doar un rabin sau învățator, ci **Isus**, care era conștient de Dumnezeirea Sa. El cunoștea lucrarea care l-a încredințat; El știa că **venea de la Dumnezeu** și că deja pornise pe calea de întoarcere la Dumnezeu.

13:4 Tocmai conștiința identității Sale și a misiunii Sale, a destinului Său, a fost aceea care L-a învrednicit să Se aplece și să spele picioarele ucenicilor. Ridicându-Se de la cină, Domnul Și-a pus deoparte lungile Sale veșminte exterioare. Apoi S-a încins cu un ștergar, luând loc de sclav. Ne-am fi așteptat să întâlnim acest incident în Evanghelia după Marcu, cunoscută și sub denumirea de „Evanghelia Robului Desăvârșit.” Dar faptul că apare în Evanghelia Fiului lui Dumnezeu este cu atât mai remarcabil.

Acest act simbolic ne amintește că Dom-

nul a părăsit palatele de fildeș de sus, S-a coborât în această lume ca Rob și i-a slujit pe cei creați de El.

13:5 În răsărit, purtarea sandalelor necesită spălarea frecventă a picioarelor. Prin urmare, era considerat un gest obișnuit de curtenie ca gazda să pună un sclav să spele picioarele musafirilor. Aici Gazda divină devine sclavul ce-și asumă sarcina îndeplinirii umilului serviciu. „Isus la picioarele unui trădător — ce imagine cutremurătoare! Ce lecție plină de miez pentru noi!”

13:6 **Petru** a fost șocat de ideea că Domnul ar putea să-i spele lui picioarele, exprimându-și dezaprobarea față de perspectiva ca Unul atât de mare ca Domnul să se coboare până la unul atât de nevrednic ca el. „Imaginea lui Dumnezeu în rolul unui rob este tulburătoare.”

13:7 **Isus** l-a învățat pe Petru că gestul Său era încărcat de sens spiritual. Spălarea picioarelor era simbolică pentru un anumit tip de spălare spirituală. Petru știa că efectua un act fizic, a cărui *semnificație* spirituală nu o înțelegea. Curând a înțeles-o însă, pentru că Domnul i-a explicat-o. În plus, a cunoscut-o prin propria sa experiență, mai târziu, când a fost refăcut părtășia sa cu Domnul, după ce s-a lepădat de El.

13:8 **Petru** reprezintă pilda extremelor ce sălășluiesc în natura umană. El a jurat că Domnul **niciodată** nu-i va spăla lui picioarele — și aici „niciodată” înseamnă în original „niciodată în toată veșnicia”. Domnul i-a răspuns lui Petru că dacă nu-i spală picioarele, nu poate avea părtășie cu El. Apoi ni se prezintă sensul spălării picioarelor. În umblarea lor prin lume, creștinii intră în contact cu un anumit grad de întinare. Ascultând cuvinte porcoase, privind scene murdare, lucrând alături de necredincioși — toate acestea îl vor întina pe credincios, într-o anumită măsură, ceea ce înseamnă că trebuie să se curățească în permanentă.

Această curățire are loc prin apa Cuvântului. Când citim și studiem Biblia, când o auzim vestindu-ni-se, când o discutăm cu alți credincioși, constatăm că ne curățăm de influențele rele din jurul nostru. De pe altă parte, cu cât neglijăm mai mult Biblia, cu atât mai mult aceste influențe rele pot să-și facă cuib în mintea și în viața noastră, fără ca nouă să ne mai pese foarte mult. Când Isus a zis: „**nu ai parte cu Mine**”, El nu a lăsat să se înțeleagă prin aceasta că Petru nu poate fi mântuit dacă nu se lasă spălat de El, ci, mai degrabă, că părtășia cu Domnul se poate

menține numai prin continua acțiune curățitoare a Scripturii în viața noastră.

13:9, 10 Acum Petru trece în extrema cealaltă. Cu câteva clipe în urmă, spusese „Niciodată“, pentru ca acum să exclame: „Spală-mă în întregime!“

Intorcându-se de la baia publică, picioarele cuiva se acoperă din nou de praf. El nu va trebui să facă baie, ci doar să i se spele picioarele. „**Cine are tot trupul spălat nu are nevoie decât să-i fie spălate picioarele, căci este cu totul curat.**“ Există o deosebire între baie și lighean. *Baia* se referă la curățirea primită cu ocazia mântuirii. Curățirea de *pedeapsa* păcatului, prin sângele lui Cristos, are loc doar o singură dată. *Ligheanul* se referă la curățirea de *întinarea* păcatului și trebuie să aibă loc încontinuu, prin intermediul Cuvântului lui Dumnezeu. Există doar o singură baie, dar mai multe spălări ale picioarelor. „**Voi sunteți curăți, dar nu toți**“ înseamnă că ucenicii primiseră baia nașterii din nou — a regenerării — toți, în afară de Iuda, care nu a fost mântuit niciodată.

13:11 Având deplină cunoștință asupra tuturor lucrurilor, Domnul știa că Iuda avea să-L vândă, și astfel El îl identifică pe cel care nu a primit niciodată baia răscumpărării.

I. Isus Își învață ucenicii să-I urmeze pilda (13:12-20)

13:12 S-ar părea că Cristos le-a spălat picioarele tuturor ucenicilor. Apoi S-a îmbrăcat din nou cu hainele exterioare și S-a așezat, explicându-le sensul spiritual al acțiunii pe care tocmai o împlinise. A deschis conversația cu o întrebare. S-ar putea întocmi un studiu interesant doar cu întrebările Mântuitorului, pe care El le întrebuițează cu măiestrie neîntrecută ca mijloace excelente de predare.

13:13, 14 Ucenicii Îl recunoscuseră pe Isus de **Învățător și Domn**, procedând astfel foarte corect. Dar pilda Lui le-a arătat că rangul cel mai înalt din ierarhia puterii în cadrul împărăției este cel de rob sau slujitor.

Dacă Domnul și Învățătorul a spălat picioarele ucenicilor, ce scuză mai aveau ei să nu-și spele unii altora picioarele? A lăsat Domnul să se înțeleagă că ei trebuie *literalmente* să-și spele unii altora picioarele cu apă?⁴² A stabilit El aici o rânduială a bisericii? Nu, ci sensul este spiritual. El le-a spus că trebuie să se păstreze mereu curăți, prin părtașie constantă din Cuvânt. Dacă cineva

îl vede pe fratele său răcindu-se sau devenind lumesc, va trebui să-l îndemne cu toată dragostea din Biblie.

13:15, 16 Domnul le-a dat un exemplu, o lecție demonstrativă a ceea ce trebuie să-și facă ei unii altora pe plan spiritual.

Dacă mândria sau animozitățile personale ne împiedică să ne aplecăm pentru a-i sluji pe frații noștri, să nu uităm că noi nu suntem mai mari decât Stăpânul nostru. El S-a smerit, spălându-i pe cei nevrednici și ingrați, deși știa că unul din ei Îl va trăda. Ați sluji cu smerenie pe cineva despre care știți că vă va trăda pentru o sumă de bani? Cei care au fost trimiși (ucenicii) nu au voie să se considere prea sus-puși pentru a face un lucru pe care Cel care i-a trimis (Domnul Isus) l-a făcut.

13:17 A cunoaște aceste adevăruri despre smerenie și slujire altruistă este una, și alta este a le pune în practică. E posibil astfel ca cineva să le cunoască, dar să nu le practice. Valoarea și binecuvântarea reală constă în *împlinirea lor!*

13:18 Tot ce i-a învățat Domnul aici cu privire la slujire nu se aplica și la Iuda. El nu era unul din cei pe care Domnul avea să-i trimită în lume să vestească Evanghelia. Isus știa că Scripturile privitoare la trădarea Sa trebuiau să se împlinească — cum ar fi Psalmul 41:9. Iuda era unul care mâncase la masă cu Domnul timp de trei ani, și totuși și-a ridicat călcâiul împotriva Sa — expresie care arată că L-a trădat pe Domnul. În Psalmul 41 trădătorul este descris de Domnul drept „prietenerul meu de aproape“.

13:19 Domnul le-a descoperit ucenicilor dinainte că va fi trădat, pentru ca atunci când se va întâmpla să știe că Isus este cu adevărat Dumnezeu. „**Să credeți că EU SUNT**“. Isus din Noul Testament este Iehova al Vechiului Testament. Astfel, împlinirea profețiilor este una din cele mai mari dovezi ale Dumnezeirii lui Cristos și, am putea adăuga, a inspirației Scripturii.

13:20 Domnul nostru știa că trădarea Lui ar putea să-i facă pe ceilalți ucenici să se poticnească sau să se îndoiască. Prin urmare, El a adăugat acest cuvânt de încurajare. Ei trebuiau să-și amintească faptul că erau trimiși cu o misiune divină. Ei trebuie să se identifice atât de mult cu El încât cine îi primea pe ei Îl primea pe El. De asemenea, cei care Îl primeau pe Cristos Îl primeau pe Dumnezeu Tatăl. Astfel ei erau mângâiați de legătura lor strânsă cu Dumnezeu Fiul și cu Dumnezeu Tatăl.

J. Isus prezice trădarea Sa (13:21-30)

13:21, 22 Cunoașterea faptului că unul din ucenicii Săi avea să-L trădeze i-a produs Domnului o profundă tulburare. Se pare că Isus îi oferea aici trădătorului un ultim prilej de a renunța la planul său mârșav. Fără să-l demaște direct, Domnul a revelat cunoștința sa despre faptul că unul dintre cei doisprezece avea să-L vândă. Dar nici asta nu a avut darul de a-l face pe trădător să se răzgândească.

Restul ucenicilor nu-l suspectau pe Iuda. Ei au fost surprinși că unul din rândurile lor avea să comită o astfel de faptă și se întrebau uimiți care dintre ei o fi.

13:23 Pe vremea aceea, oamenii nu stăteau așezați pe scaune la masă, ci întinși pe un gen de divane joase. Ucenicul pe care îl iubea Isus era Ioan, cel care a redactat această evanghelie. El omite menționarea propriului său nume, dar nu ezită să menționeze că ocupa un loc de afecțiune deosebită în inima Mântuitorului. Domnul îi iubea pe toți ucenicii, dar Ioan se bucura de o apropiere deosebită față de Domnul.

13:24, 25 Simon Petru i-a făcut deci semn, mai degrabă decât să se exprime în cuvinte audibile. Poate că a dat din cap, rugându-l pe Ioan să întrebe care este numele trădătorului.

Rezemându-se pe pieptul lui Isus, Ioan a rostit în șoaptă întrebarea fatală și, probabil, i s-a răspuns tot în șoaptă.

13:26 Isus a răspuns că îi va înmâna trădătorului o bucățică de pâine înmuiată în vin sau în sos de carne. Unii afirmă că în Orient gazda avea obiceiul să dea pâinea respectivă oaspetelui de onoare. Făcându-l pe Iuda oaspetele de onoare, Domnul a încercat să-l cucerească prin harul și dragostea Sa, făcându-l să se pocăiască. Alții sugerează că pâinea era înmănată astfel de la unul la altul în cadrul cinei Pascale. Dacă așa stau lucrurile, atunci Iuda a ieșit afară în timpul cinei de Paște, și deci înainte ca Domnul să instituie Cina Domnului.

13:27 Diavolul pusese deja în inima lui Iuda gândul de a-L vinde pe Domnul. Acum **Satan a intrat în el**. La început, a fost doar o sugestie. Dar Iuda a stăruit asupra ei, a agreat-o și apoi i s-a conformat. Acum diavolul a pus stăpânire pe el. Știind că trădătorul era acum hotărât să-L vândă, Domnul i-a spus să facă acest lucru cât mai curând. Evident Domnul nu l-a îndemnat la rău, prin aceasta, ci pur și simplu Și-a exprimat intrinsecitatea și resemnarea.

13:28, 29 Versetele acestea confirmă că discuția anterioară dintre Isus și Ioan cu privire la pâine nu fusese auzită de ceilalți ucenici. Ei încă nu știau că Iuda avea să-L trădeze pe Isus.

Unii au crezut că Isus i-a spus lui Iuda să se ducă degrabă și să **cumpere** cele trebuincioase pentru **praznic** sau, întrucât Iuda era casierul, au presupus că Mântuitorul i-a dat instrucțiuni să facă o donație pentru **săraci**.

13:30 Iuda a primit bucățica de pâine ca semn al unei favori deosebite și apoi a părăsit compania Domnului și a celorlalți ucenici. Scripturile adaugă cuvintele pline de semnificație, potrivit cărora **era noapte**. Nu era noapte doar în sens literal, ci și spiritual pentru Iuda — noaptea întristării și remușcării veșnice. Întotdeauna este noapte atunci când oamenii îi întorc spatele Mântuitorului.

K. Noua poruncă (13:31-35)

13:31 De îndată ce a plecat Iuda, **Isus** a început să stea de vorbă cu ucenicii mai liber și mai intim, nemaieexistând tensiunea dinainte. „**Acum Fiul Omului este preamărit**“, a spus El. Domnul anticipa lucrarea de răscumpărare pe care urma s-o înfăptuiască. Moartea Sa părea o înfrângere, la prima vedere, dar era mijlocul prin care păcătoșii pierduți pot fi mântuiți. Ea a fost urmată de învierea și înălțarea Sa la cer și în toate acestea El a fost nespus de mult onorat. **Și Dumnezeu este preamărit** în lucrarea Mântuitorului, căci El a fost vestit ca un Dumnezeu *sfânt* care nu poate trece peste păcat, dar, în același timp, și un Dumnezeu *iubitor*, care nu dorește moartea păcătosului. Toate acestea au vestit un Dumnezeu *drept*, dar capabil de a-i *indreptăți* pe păcătoși. Toate atributele Dumnezeirii au fost preamărite în chip magistral la Calvar.

13:32 „**Dacă Dumnezeu este proslăvit în El**“, și este,⁴³ „**Dumnezeu Îl va proslăvi în El însuși**.“ Dumnezeu va avea grijă ca toată cinstea ce I se cuvine să-I fie acordată Preaiubitului Său Fiul. „**Și-L va proslăvi îndată**“ — adică neîntârziat. Dumnezeu Tatăl a împlinit această promisiune a Domnului Isus, inviindu-L din morți și așezându-L la dreapta Sa în cer. Dumnezeu nu va aștepta până la întemeierea împărăției, ci **Îl va proslăvi pe Fiul Său imediat**.

13:33 Pentru prima oară Domnul se adresează ucenicilor Săi cu termenul de alintare: **copilașilor**, întrucât Iuda nu se mai afla printre ei. Domnul avea să mai petreacă

cu ei doar puțină vreme, după care va muri pe cruce. Ei îl vor căuta atunci, dar nu-L vor putea urma, căci El se va întoarce în cer. Domnul le spusese același lucru **iudeilor**, dar cu un sens diferit. Pentru ucenici, plecarea Sa va fi doar temporară, căci va veni din nou să-i ia (cap. 14). Dar pentru **iudei**, plecarea Sa de la ei va fi definitivă. El se întorcea în cer iar ei nu-L puteau urma acolo, datorită necredinței lor.

13:34 În timpul absenței Sale, ei aveau să fie guvernați de **porunca dragostei**. Această poruncă era nouă, din punct de vedere cronologic, întrucât Cele Zece Porunci porunceau oamenilor să-L iubească pe Dumnezeu și pe aproapele lor. Dar această **poruncă** era nouă în multe alte privințe. Era **nouă** întrucât Duhul Sfânt avea să le dea putere credincioșilor s-o împlinescă în viața practică. Era **nouă** în sensul că era *superioară* celei vechi. Cea veche spunea: „Iubește-ți aproapele“, dar cea nouă spunea: „Iubește-ți *dușmanii*.“

Bine s-a spus că legea dragostei față de alții este explicată acum cu claritate sporită, fiind impulsionată de noi mobiluri și obligații, ilustrată printr-un exemplu nou și împlinită într-o modalitate nouă.

De asemenea, era nouă așa cum se explica în verset, pentru că reclama *un grad sporit* de iubire: „**Cum v-am iubit Eu, așa să vă iubiți și voi unii pe alții.**“

13:35 Semnul distinctiv al unui ucenic creștin nu este crucea purtată la gât sau pe reverul hainei sau pe vreun alt articol de îmbrăcăminte, căci asta ar însemna că oricine s-ar putea declara creștin prin aceste mijloace externe. Adevăratul semn definitoriu pentru un creștin este **dragostea** sa pentru ceilalți creștini. Pentru a putea iubi în felul acesta e nevoie de putere divină și această putere se dă doar aceluia în care locuiește Duhul Sfânt.

L. Isus prezice lepădarea lui Petru (13:36-38)

13:36 Simon Petru nu a înțeles că Isus S-a referit la moartea Sa, ci a crezut că pleacă într-o călătorie oarecare pe pământ, drept care s-a mirat de ce nu poate să-L însoțească pe Domnul. Dar Domnul a explicat că Petru îl va **urma** pe Domnul mai târziu, adică atunci când va muri, dar acum acest lucru nu era posibil.

13:37 Cu devotamentul și entuziasmul ce-l caracterizau, **Petru** și-a exprimat dorința de a suferi martiraj prin propria sa tărie.

Ulterior el într-adevăr a murit pentru Domnul, dar acest lucru a fost posibil numai pentru că Dumnezeu i-a dat tăria și curajul de a face acest lucru.

13:38 Isus îi temperează „râvna fără pricepere“, spunându-i lui Petru că nu știe ce spune, întrucât până în zorii zilei el se va lepăda de Domnul de **trei ori**. Astfel lui Petru i se amintește cât de slab, laș și incapabil era de a-L urma pe Domnul chiar și pentru câteva ore, cu puterile sale proprii.

M. Isus: Calea, Adevărul și Viața (14:1-14)

14:1 Unii leagă versetul 1 de ultimul verset din capitolul 13, considerând că sunt cuvinte adresate lui Petru. Cu alte cuvinte, deși el urma în curând să se lepede de Domnul, totuși i se adresează cuvinte de mângâiere. Dar folosirea persoanei a doua plural în textul grec arată că Domnul S-a adresat *tuturor* ucenicilor, iar pauza de la sfârșitul capitolului 13 este justificată. Gândul care se desprinde din verset pare să fie următorul: „Eu mă duc și voi nu Mă veți mai vedea. Dar **să nu vi se tulbure inima. Voi aveți credință în Dumnezeu**, chiar dacă nu Mă veți vedea. Acum **credeți în Mine** în același mod.“ Iată o altă declarație importantă de egalitate cu Dumnezeu!

14:2 „Casa Tatălui“ se referă la cer, unde există multe locuințe. Este loc acolo pentru toți răscumpărații. **Dacă nu ar fi așa**, Domnul le-ar fi spus. El nu voia ca ei să-și facă speranțe deșarte. „**Mă duc să vă pregătesc un loc**“ ar putea avea două înțelesuri: Domnul Isus S-a dus la Calvar ca să pregătească un loc pentru ai Săi. Credincioșilor li se asigură un loc acolo, prin moartea ispășitoare a lui Cristos. Noi nu știm prea mult despre acest loc, dar știm că asigură fiecărui copil al lui Dumnezeu — „un loc pregătit pentru un popor pregătit!“

14:3 Versetul 3 se referă la timpul în care Domnul va reveni în văzduh, când cei care au murit în credință vor fi înviați, când cei rămași în viață vor fi transformați și când toată ceata celor răscumpărați prin sângele Mântuitorului va fi dusă acasă în cer (1 Tes. 4:13-18; 1 Cor. 15:51-58). Aceasta este venirea personală, literală a lui Cristos. Cu tot atâta certitudine cu cât El S-a dus în cer, El va reveni din cer, căci dorește să-i aibă cu Sine pe toți cei ai Săi, în toată veșnicia.

14:4, 5 El Se întorcea în cer, iar ei știau calea spre cer, pentru că le-a spus de multe ori.

Se pare că **Toma** nu a înțeles sensul cuvintelor Domnului. Asemenea lui Petru, probabil el se va fi gândit la o călătorie pe acest pământ.

14:6 Acest verset minunat arată limpede că Domnul Isus Cristos este **calea** spre cer. El nu se mulțumește doar să ne arate calea, ci chiar El Însuși **este calea**. Mântuirea este într-o Persoană. Acceptă acea Persoană ca Mântuitor al tău și vei fi salvat. Creștinismul este Cristos. Domnul Isus nu este doar una dintr-o multitudine de căi. El este *singura* Cale. **Nimeni nu vine la Tatăl decât prin El**. Calea către Dumnezeu nu este prin intermediul Celor Zece Porunci, prin Regula de Aur, prin rânduieli sau prin apartenența ca membru la o biserică — ci este prin Cristos și numai prin Cristos! Astăzi mulți afirmă că nu are importanță ce crezi, atâta timp cât ești sincer în credința respectivă. Ei spun că toate religiile au un nucleu bun și că toate, în final, duc în cer. Dar Isus a spus: „**Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine.**“

Apoi Domnul este **adevăru**l. El nu este doar Cel care ne învață adevărul, ci **este** El Însuși **adevăru**l. El este întruchiparea, întruparea Adevărului. Cei care Îl au pe Cristos au Adevărul, care nu poate fi găsit nicăieri altundeva.

Cristos Isus este **viața**. El este izvorul vieții, atât spirituale, cât și veșnice. Cei care Îl primesc pe El au viață veșnică, pentru că El **este Viața**.

14:7 Încă o dată Domnul vestește tainica unire ce există între Tatăl și El Însuși. Dacă ucenicii ar fi recunoscut cine este Isus, ei L-ar fi cunoscut și pe Tatăl, pentru că Domnul li L-a revelat oamenilor pe Tatăl. **De acum încolo**, și în special după învierea lui Cristos, ucenicii vor înțelege că Isus este Dumnezeu Fiul. Atunci ei își vor da seama că a-L cunoaște pe Cristos înseamnă a-L cunoaște pe Tatăl și a-L vedea pe Domnul Isus înseamnă a-L vedea pe Dumnezeu. Versetul acesta nu ne învață că Dumnezeu și Domnul Isus ar fi una și aceeași Persoană, căci există trei *Persoane* distincte în Dumnezeu, dar există numai *un singur Dumnezeu*.

14:8 Filip a dorit ca **Domnul** să le dea o revelație specială a **Tatălui** și asta va fi de ajuns pentru el. El nu înțelegea că tot ce era Domnul, tot ce făcea și spunea era o revelație a **Tatălui**.

14:9 Isus l-a corectat cu răbdare. Filip fusese cu Domnul de atâta timp. El era unul dintre primii ucenici pe care i-a chemat Domnul (Ioan 1:43). Cu toate acestea, ade-

vărul deplin al Dumnezeirii lui Cristos și al unității Sale cu Tatăl încă nu-i era deslușit. El nu știa că atunci când Îl privea pe Isus Îl privea pe Cel care Îl manifesta în chip desăvârșit pe **Tatăl**.

14:10, 11 Cuvintele: „**Eu sunt în Tatăl și Tatăl este în Mine**“ descriu relația strânsă dintre **Tatăl** și Fiul. Ei sunt Persoane separate, dar sunt una în ce privește atributele și voința. Să nu ne descurajăm dacă nu putem pricepe integral acest adevăr. Nici un muritor nu va înțelege pe deplin Dumnezeirea. Trebuie să-l acordăm credit lui Dumnezeu pentru că El cunoaște lucruri pe care noi niciodată nu le vom cunoaște. Dacă L-am înțelege pe deplin, am fi ca El! Isus avea puterea de a rosti cuvintele și de a face minunile pe care le-a făcut, dar El a venit în lume ca Robul lui Iehova și a rostit și a acționat în ascultare deplină de Tatăl.

Ucenicii trebuiau să creadă că El este una cu **Tatăl** din pricina faptului că Domnul a mărturisit acest fapt. Dar dacă tot nu credeau după mărturia adusă de El, atunci negreșit trebuiau să creadă din pricina faptelor pe care le-a săvârșit El.

14:12 Domnul a prezis că cei care vor crede în El vor săvârși minuni ca cele săvârșite de El, ba chiar vor face lucrări și mai mari. În cartea Faptelor Apostolilor, citim că apostolii au făcut minuni de vindecare trupescă, similare celor săvârșite de Mântuitorul. Dar apoi citim despre minuni mai mari, cum ar fi convertirea a trei mii de persoane în ziua de Rusalii. Negreșit prin cuvintele: **lucrări și mai mari** Domnul S-a referit la vestirea Evangheliei în toată lumea, la mântuirea atâtor suflete și la clădirea bisericii. Este un lucru **mai mare** să salvezi suflete decât să vindeci trupul oamenilor. Când Domnul a revenit în cer, El a fost proslăvit iar Duhul Sfânt a fost trimis pe pământ. Prin puterea Duhului au săvârșit apostolii aceste minuni mai mari.

14:13 Ce mângâiere trebuie să fi fost pentru ucenici să știe că deși Domnul va pleca de la ei, ei se vor putea ruga **Tatălui** în Numele Lui, primind ceea ce au cerut! Versetul acesta nu înseamnă că un credincios poate obține tot ce dorește de la Dumnezeu. Cheia înțelegerii versetului o constituie făgăduința din cuvintele **în numele Meu — tot ce veți cere în numele Meu**. A cere în Numele lui Isus nu înseamnă doar a adăuga Numele Lui la sfârșitul rugăciunii, ci înseamnă să cerem în conformitate cu voia și cu gândul Său. Înseamnă să cerem acele

lucruri care Îl vor proslăvi pe Dumnezeu, care vor aduce binecuvântare omenirii și for fi spre folosul nostru spiritual.

Pentru a putea cere în Numele lui Cristos, trebuie să trăim în părtășie strânsă cu El. Altfel nu putem cunoaște atitudinea Lui. Cu cât vom fi mai aproape de El, cu atât mai mult se vor identifica dorințele noastre cu ale Lui. **Tatăl este proslăvit în Fiul**, pentru că Fiul nu dorește decât acele lucruri care Îi sunt plăcute lui Dumnezeu. Pe măsură ce se fac astfel de rugăciuni și li se dă răspuns, Dumnezeu este proslăvit.

14:14 Pentru întărirea și încurajarea copiilor lui Dumnezeu, făgăduința se repetă. Trăiți în centrul voii lui Dumnezeu, umblați în părtășie cu Domnul, **cereți** tot ce este în conformitate cu dorința Domnului, și rugăciunile voastre vor fi ascultate.

N. Făgăduința Mângâietorului (14:15-26)

14:15 Domnul Isus era pe punctul de a pleca din mijlocul ucenicilor iar ei aveau să se umple de întristare. Cum vor putea ei să-și exprime **dragostea** pentru El? Răspunsul: prin păzirea poruncilor Lui. Nu prin lacrimi, ci prin ascultare. **Poruncile** Domnului sunt instrucțiunile pe care ni le-a dat El în Evangheliu, cât și în restul Noului Testament.

14:16 Cuvântul tradus prin **a se ruga** este folosit aici de Domnul nu în același fel în care o persoană inferioară se roagă uneia superioară, ci ca despre Unul care îi cere de la egal la egal Altuia. Domnul Îl va **ruga pe Tatăl** să trimită **un alt Mângâietor**. Termenul **Mângâietor** (*Paracet* în original) înseamnă Cineva chemat să vină în ajutorul cuiva. Mai este tradus și prin Avocat (1 Ioan 2:1). Domnul Isus este Avocatul sau Ajutorul nostru iar Duhul Sfânt este **un alt Ajutor** — nu de alt fel, ci Unul de aceeași natură. Duhul Sfânt va **rămâne** cu credincioșii **pentru totdeauna**. În Vechiul Testament, Duhul Sfânt a venit peste oameni în diverse momente, dar adesea îi părăsea după aceea. Acum El va veni și va rămâne **pentru totdeauna**.

14:17 Duhul Sfânt este numit **Duhul adevărului** pentru că învățătura Lui este adevărată și pentru că El Îl proslăvește pe Cristos, care este adevărul. **Lumea nu-L poate primi** pe Duhul Sfânt, deoarece nu-L poate vedea. Ncredincioșii doresc mai întâi să vadă, și abia apoi să creadă — deși cred în realitatea vântului și a electricității, cu toate că acestea le sunt nevăzute. Cei nemântuiți nu-L cunosc sau nu-L înțeleg pe Duhul

Sfânt. S-ar putea ca El să-i convingă de păcat, și totuși ei să nu-și dea seama că El este cel care face acest lucru. Ucenicii L-au cunoscut pe Duhul Sfânt. Ei L-au cunoscut când lucra în viața lor și L-au văzut lucrând prin Domnul Isus.

„El rămâne cu voi și va fi în voi.“ Înainte de Rusalii, Duhul Sfânt a venit peste oameni și a locuit cu ei. Dar de la Rusalii încoace, când un om crede în Domnul Isus, Duhul Sfânt Își face locuința în viața celui om pe veci. Rugăciunea lui David: „Nu lua de la mine Duhul Tău cel Sfânt“ nu ar mai fi potrivită în ziua de astăzi. Duhul Sfânt nu este niciodată luat de la un credincios, deși El poate fi întristat sau stins sau împiedicat să lucreze.

14:18 Domnul nu-i lăsa pe ucenici orfani sau dezolați. El le promite că va veni din nou. Într-un anumit sens, El a venit la ei după învierea Sa, dar nu credem că la asta S-a referit Domnul aici. În alt sens, El a venit la ei prin Persoana Duhului Sfânt, în ziua de Rusalii. Venirea spirituală este sensul vizat de acest verset. „Era ceva la Rusalii care a făcut din acest eveniment o venire a lui Isus.“ În al treilea sens, El va veni din nou în chip literal la sfârșitul veacului actual, când Își va lua aleșii cu El în cer.

14:19 Nici un necredincios nu L-a văzut pe Domnul Isus după îngroparea Sa. După învierea Sa, El a fost văzut numai de cei ce L-au iubit. Dar chiar și după Înălțarea Sa, ucenicii Săi au continuat să-L vadă prin credință. Fără îndoială, acesta este sensul cuvintelor: **„dar voi Mă veți vedea“**. După ce lumea nu a mai putut să-L vadă, ucenicii Săi au continuat să-L vadă. **„Pentru că Eu trăiesc, și voi veți trăi“**. Aici El privea în viitor, la viața sa de după înviere, ca făgăduință și garanție a vieții de care vor avea parte toți cei ce se încred în El. Aceștia chiar dacă ar muri, vor fi înviați din nou, ca să nu mai moară niciodată.

14:20 **„În ziua aceea“** se referă probabil din nou la coborârea Duhului Sfânt, care îi va învăța pe credincioși cu privire la adevărul potrivit căruia după cum a existat o legătură vitală între Fiul și Tatăl, tot așa va exista o unitate minunată a vieții și interesele între Cristos și sfinții Săi. Este greu să explicăm cum se află Cristos în credincios, și, în același timp, cum credinciosul este în Cristos. Ilustrația cea mai adecvată este aceea a unui vătrai aflat în foc. Vătraiul nu numai că se află în foc, ci și focul se află în vătrai.⁴⁴ Dar asta nu epuizează întreaga

semnificație a afirmației Domnului. Cristos este în credincios în sensul că viața Lui îi este transmisă. El realmente locuiește în credincios prin Duhul Sfânt. Credinciosul este în Cristos, în sensul că el stă înaintea lui Dumnezeu pe baza tuturor meritelor Persoanei și lucrării lui Cristos.

14:21 Dovada reală a iubirii cuiva pentru Domnul o constituie ascultarea de **poruncile** Sale. Degeaba am vorbi despre El, dacă nu L-am ascultat. Într-o anumită privință, Tatăl iubește toată lumea. Dar El are o iubire specială pentru cei ce-L iubesc pe Fiul Său. Aceia sunt și ei iubiți la rândul lor de Cristos și față de aceștia El se face cunoscut într-un mod deosebit. Cu cât Îl iubim mai mult pe Mântuitorul, cu atât Îl vom cunoaște mai profund.

14:22 **Iuda** despre care se vorbește aici a avut nefericirea de a purta același nume cu trădătorul. Dar Duhul lui Dumnezeu face distincție clară între el și **Iscarioteanul**. El nu putea înțelege cum de Domnul putea să se arate ucenicilor fără să fie văzut de lume. Negreșit el concepea venirea Mântuitorului ca aceea a unui Rege cuceritor sau a unui erou popular. El nu înțelegea că Domnul se va arăta iubiților Săi într-o manieră spirituală. Ei aveau să-L vadă prin Cuvântul lui Dumnezeu.

Prin Duhul lui Dumnezeu, noi Îl putem cunoaște pe Cristos mai bine în vremea de acum decât atunci când era El pe pământ. Pe atunci, cei ce se aflau în rândurile din față erau mai aproape de El decât cei din spate. Dar astăzi, prin credință, fiecare din noi se poate bucura de cea mai apropiată părtășie cu El. Răspunsul lui Cristos la întrebarea lui Iuda denotă că arătările Sale personale față de persoane individuale din rândurile urmașilor Săi se petrec în legătură cu Cuvântul lui Dumnezeu. Ascultarea de Cuvânt va conduce la venirea și rămânerea Tatălui și a Fiului.

14:23 Dacă cineva Îl iubește cu adevărat pe Domnul, va dori să păzească toate învățăturile Sale, nu doar unele porunci izolate. **Tatăl** îi iubește pe cei ce sunt dispuși să asculte de Fiul Său fără murmur și fără rezerve. Atât Tatăl, cât și Fiul sunt deosebit de apropiați de o inimă atât de iubitoare și ascultătoare.

14:24 Pe de altă parte, cei care nu-L iubesc nu păzesc cuvintele Sale. Și aceștia nu numai că refuză să accepte cuvintele lui Cristos, ci și pe acelea ale Tatălui.

14:25 Câtă vreme a fost cu ei, Domnul

nostru i-a instruit pe ucenici până la un punct. Dar El nu le-a dezvăluit mai mult adevăr, întrucât nu ar fi fost în stare să-l asimileze.

14:26 Dar Duhul Sfânt va dezvălui mai mult adevăr. El a fost trimis de Tatăl în numele lui Cristos în ziua Rusaliilor. Duhul a venit în numele lui Cristos, adică a venit să reprezinte interesele lui Cristos pe pământ. El nu a venit să Se glorifice pe Sine, ci să-i atragă pe oameni la Mântuitorul. „**El vă va învăța toate lucrurile**“, a spus Domnul. El a făcut acest lucru pe tot parcursul lucrării de vestire a Cuvântului desfășurată de apostoli. Apoi a făcut-o prin Cuvântul lui Dumnezeu așa cum ne-a fost transmis nouă celor de azi. Duhul Sfânt le reamintește credincioșilor de toate lucrurile pe care Mântuitorul le-a predat. De fapt, Domnul Isus pare să fi prezentat la modul embrionar întreaga învățătură pe care o găsim apoi dezvoltată de Duhul Sfânt pe paginile Noului Testament.

O. Isus le lasă ucenicilor Săi pacea Sa (14:27-31)

14:27 Când cineva se apropie de moarte, de obicei își întocmește testamentul, hotărând cui îi va lăsa bunurile sale — exact ceea ce face Domnul Isus aici. Dar El nu a lăsat moștenire lucruri materiale, care ar putea fi achiziționate cu bani, ci: **pace**, respectiv o **pace** lăuntrică a conștiinței, care decurge din conștiința păcatului iertat și a împăcării cu Dumnezeu. Cristos poate dărui această pace, întrucât El a cumpărat-o cu sângele Lui vărsat pe crucea de la Calvar. Această pace nu e dată cum o dă lumea — adică parcimonios sau egoist sau pentru o scurtă perioadă de timp, ci Domnul dăruiește pacea Sa pe veci. Ce motive mai are atunci un creștin să se teamă sau să fie tulburat?

14:28 Isus deja le-a spus ucenicilor că va pleca de la ei și că va reveni ulterior, pentru a-i duce cu El în cer. Dacă L-ar **iubi**, această veste le-ar fi adus bucurie. Desigur, această anumită privință, ei Îl iubeau, dar nu apreciau la justa valoare identitatea Lui și, prin urmare, dragostea lor nu era atât de intensă cât s-ar fi convenit să fie.

„**V-ați bucurat că am zis: «Mă duc la Tatăl, pentru că Tatăl Meu este mai mare decât Mine»**“ (redat după NKJV, n.tr.). La prima vedere, versetul acesta pare să contrazică tot ce i-a învățat Domnul Isus pe ucenici cu privire la egalitatea Sa cu Dumnezeu Tatăl. În realitate, nu este nici o contradicție, după cum reiese din explicația oferită

chiar în text. Când Isus era pe pământ, oamenii L-au urât, L-au urmărit, L-au prigonitorit și L-au ostracizat. Oamenii L-au hulit, L-au batjocorit și L-au scuipat. Domnul Isus a îndurat groaznice umilințe din partea creaturilor Sale.

Dumnezeu Tatăl nu a suferit niciodată un tratament atât de brutal din partea oamenilor. El a locuit în cer, departe de răutatea păcătoșilor. După întoarcerea Domnului Isus în cer, toate aceste umilințe nu-L mai puteau atinge. De aceea, ucenicii trebuiau să se bucure când Isus a spus că Se duce la Tatăl, deoarece *în această privință Tatăl era mai mare decât* El. Tatăl nu era mai mare ca Dumnezeu, ci mai mare pentru faptul că El niciodată nu S-a coborât pe pământ ca Om și nu a fost supus barbariilor comise de oameni. În ce privește atributele Dumnezeirii, Fiul și Tatăl sunt egali. Dar atunci când ne gândim la locul umil pe care Și l-a asumat Isus ca Om aici pe pământ, ne dăm seama că *în acea privință, Dumnezeu Tatăl era mai mare decât* El. El era mai mare în ce privește *poziția*, dar nu și *Persoana* Sa.

14:29 Dând dovadă de grijă și abnegație pentru ucenicii cuprinși de teamă, Domnul le-a revelat aceste evenimente ce urmau să se întâmple în viitor, pentru ca ei să nu se poticnească, să nu-și piardă cumpătul și să nu se teamă, ci **să creadă**.

14:30 Domnul știa că se apropia timpul când va fi trădat și, prin urmare, nu-l mai rămânea mult timp ca să stea de vorbă cu ai Săi. Satan se apropia chiar în clipele acelea, dar Mântuitorul știa că vrăjmașul nu putea găsi nici o urmă de păcat în El. Nimic din ființa lui Cristos nu ar fi răspuns la ispitele mârșave ale diavolului. Ce caraghios ar fi ca orice altă persoană decât Isus să afirme că Satan n-a putut găsi **nimic** în el!

14:31 Am putea parafraza versetul acesta cam așa: „Vremea trădării Mele se apropie. Eu Mă voi duce de bună voie la cruce, căci aceasta e voia Tatălui pentru Mine și prin aceasta lumea va ști cât de mult **Îl iubesc** pe **Tatăl** Meu. Așa se explică de ce merg acum fără să Mă împotrivesc deloc.“ Și zicând aceasta, Domnul le-a spus ucenicilor să se ridice și să meargă cu El. Nu se știe dacă au ieșit în acest punct al narațiunii din camera de sus. Poate că restul discursului a fost rostit pe drum.

P. Isus, vița adevărată (15:1-11)

15:1 În Vechiul Testament, poporul Israel a fost zugrăvit ca o viță de vie sădită

de Iehova. Dar poporul Israel s-a dovedit necredincios și nerodnic, drept care Domnul Isus Se înfățișează pe *Sine* acum drept **adevărata viță**, împlinirea desăvârșită a tuturor celorlalte tipuri și simboluri. Dumnezeu **Tatăl este viticultorul**.

15:2 Există o diversitate de opinii cu privire la sensul afirmației referitoare la **mlădița** aflată în **El care nu aduce roadă**. Unii cred că ar fi vorba de cel care nu este sincer când mărturisește credința în El, dându-se creștin, dar nefiind unit cu Cristos prin credință. Alții cred că ar fi vorba despre un credincios adevărat, care își pierde ulterior mântuirea, din pricina faptului că nu a adus roadă. Numai că acest scenariu este cu totul imposibil, deoarece ar contrazice atâtea texte din Biblie în care ni se spune limpede că credinciosul deține o mântuire veșnică, pe care n-o poate pierde niciodată. Alții cred că este vorba de un creștin adevărat, care alunecă de la credință, îndepărtându-se de Domnul și fiind absorbit de lucrurile acestei lumi. Un astfel de creștin nu va mai manifesta în viața lui roada Duhului — dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, gingășia, bunătatea, credința, blândețea și stăpânirea de sine.

Ce anume îi face Domnul mlădiței ce nu aduce roadă depinde de modul în care vom traduce verbul *airo* din textul grec al originalului, care se poate traduce prin „**takes away**“ (o ia, o îndepărtează, n.tr.), cum apare în traducerea King James, traducere identică cu cea de la Ioan 1:29). În cazul acesta, textul s-ar referi la acțiunea de disciplinare prin moartea fizică (vezi 1 Cor. 11:30). Dar aceiași termen poate însemna alteori „a înălța, a ridica“ (vezi Ioan 8:59). În acest caz, ar fi vorba despre o *lucrare pozitivă* de încurajare a mlădiței neroditoare, creându-i condiții mai bune de acces la lumină și aer, pentru ca, doar-doar, să se îndrepte și să aducă roadă.

Mlădița care aduce roadă este creștinul care, pe zi ce trece, se maturizează tot mai mult, asemănându-se tot mai mult cu Domnul Isus. Chiar și aceste mlădițe trebuie să fie curățite. După cum mlădița adevărată trebuie să fie curățită de insecte dăunătoare, de mușegai și de ciupercă, tot așa și creștinul trebuie să fie curățit de lucrurile lumești care se lipsesc de el.

15:3 Agentul curățitor este **cuvântul** Domnului. Ucenicii au fost curățiți de la început, prin **cuvânt**, cu ocazia convertirii lor. Așa cum le-a spus Mântuitorul, Cuvântul

Lui a avut un efect purificator în viața lor. Astfel, versetul acesta se referă, probabil, la justificare (îndreptărire), și la sfințire.

15:4 A rămâne înseamnă a sta pe loc unde te afli. Creștinul a fost așezat în Cristos — aceasta fiind poziția ocupată de el. În umblarea sa zilnică, el trebuie să rămână în părtașie intimă cu Domnul. O **mlădiță** rămâne în vița de vie, extrăgându-și toată hrana din viță. Tot așa și noi rămânem în Cristos petrecând timp în rugăciune, citind Cuvântul Său și punându-l în practică, având părtașie cu copiii Lui, și fiind mereu conștienți de unirea noastră cu El. Păstrând astfel neîntrerupt contactul cu El, noi suntem conștienți de faptul că El rămâne în noi și ne furnizează tăria spirituală și resursele necesare. **Mlădița** nu poate aduce roadă decât atunci când rămâne în viță. Singurul mod în care credincioșii pot aduce roada unui caracter cristianic este prin trăirea în părtașie necurmată cu Cristos, clipă de clipă.

15:5 Cristos Înșuși este **vița**; credincioșii sunt **mlădițele**. Nu se pune problema ca mlădița să-și trăiască viața pentru Viță, ci, pur și simplu, să lase ca viața Viței să străbată mlădițele. Uneori noi ne rugăm cam așa: „Doamne, ajută-mă să-mi trăiesc viața pentru Tine.” când ar fi mai indicat să ne rugăm: „Doamne Isuse, trăiește-Ți viața prin mine!” **Fără Cristos, nu putem face nimic.** O mlădiță din cadrul viei nu are decât un singur țel major: să aducă roadă, căci este total nefolositoare la confecționarea de mobilă sau la construirea unor case. Ba nici de foc nu este prea bună. Dar este bună ca să aducă roadă — atâta timp cât rămâne în viță.

15:6 Versetul 6 a stărnit multe deosebiri de vederi. Unii cred că persoana descrisă aici ar fi un credincios care cade în păcat, pierzându-se ulterior. Dar iarăși o atare interpretare se bate cap în cap cu multe alte versete din Scriptură care ne învață că nici un copil adevărat al lui Dumnezeu nu va pieri niciodată. Alții cred că persoana aceasta mărturisește doar cu gura, pretinzându-se creștin, fără să se fi născut însă niciodată din nou. În sprijinul acestei opinii este adus frecvent exemplul lui Iuda Iscarioteanul.

Noi credem că persoana descrisă în acest verset este un credincios adevărat, deoarece tot contextul se referă la creștinii adevărați. Nu mântuirea este subiectul, ci rămânerea în Cristos și *aducerea de roadă*. Dar prin neatenție și prin lipsa rugăciunii din viața sa, credinciosul descris aici pierde legătura cu Domnul și, prin urmare, săvârșește păcat,

compromițând mărturia sa. Nemairămânând în Cristos, el este aruncat **afară ca mlădiță** — dar nu de către Cristos, ci de alți oameni. Nu Dumnezeu îndeplinește această acțiune, ci oamenii. Ce înseamnă asta? Înseamnă că oamenii vor râde de un creștin căzut. Ei vor azvârli cu noroi în numele unui astfel de creștin și vor arunca în foc mărturia sa — adevăr bine ilustrat în viața lui David. El a fost un credincios adevărat, dar a neglijat părtașia cu Domnul și a comis păcatele adulterului și omuciderii, făcându-i pe vrăjmașii Domnului să hulească. Chiar și astăzi, atei îi batjocoresc numele (și, implicit, numele lui Dumnezeu). În acest sens, s-ar putea afirma că îl aruncă în foc.

15:7 Rămânerea este secretul unei vieți de rugăciune încununată de succes. Cu cât ne apropiem mai mult de Domnul, cu atât mai mult vom învăța să gândim ca El, să avem în minte gândurile Lui. Cu cât ajungem să-L cunoaștem mai mult prin Cuvântul Său, cu atât mai mult Îi vom înțelege voia. Cu cât voința noastră se va armoniza mai mult cu voința Lui, cu atât mai mult vom putea fi asigurați de faptul că ni se va răspunde la rugăciunile noastre.

15:8 Ori de câte ori copiii lui Dumnezeu etalează chipul lui Cristos în lume, asemănarea lor cu El, **Tatăl este proslăvit**. Oamenii vor fi nevoiți să mărturisească ce mare trebuie să fie Dumnezeu, devreme ce poate transforma păcătoși atât de mari în sfinți atât de evlavioși! Observați progresia din capitolul acesta: roadă (v. 2), mai multă roadă (v. 2), și **multă roadă**, adică gradul absolut din versetul 8.

„...și astfel veți fi ucenicii Mei.” Asta înseamnă că *demonstrăm că suntem ucenicii* Lui când rămânem în El. În acest caz, cei din jurul nostru vor putea observa că suntem ucenici adevărați, că ne asemănăm cu Domnul nostru.

15:9 Dragostea pe care ne-a poartă Mântuitorul este aceeași cu dragostea pe care I-o poartă **Tatăl** Fiului Său. Simțim în inima noastră imboldul de a ne pleca înaintea Sa și a ne închina, când citim aceste cuvinte, că dragostea Mântuitorului pentru noi este de aceeași intensitate cu aceea a Tatălui pentru Fiul Său! Cum a spus cineva: este „o dragoste vastă, nespuse de adâncă și cuprinzătoare, de-a dreptul nețărmurită, care întrece orice pricepere și care nu va putea fi niciodată înțeleasă deplin de ființa omenească.” Este „adâncul în care se pierde toate gândurile noastre.” **„Rămâneți în dragostea Mea,”**

spune Domnul. Cu alte cuvinte, să continuăm să lăsăm ca iubirea Lui să se manifeste tot mai deplin în viața noastră și să ne bucurăm de ea tot mai plenar.

15:10 Prima parte a versetului 10 ne spune cum putem rămâne în dragostea Lui: prin păzirea **poruncilor** Lui. „Nu este alte cale de a fi fericiți în Isus decât încrezându-ne în El și ascultându-L.“ A doua parte a versetului ne înfățișează Pilda Desăvârșită de ascultare — Domnul Isus, care a **păzit poruncile Tatălui** Său. Tot ce a făcut Domnul a fost în ascultare continuă de voia lui Dumnezeu, bucurându-Se necurmat de **dragostea** Tatălui. Nimic nu s-a interpus în această minunată părtășie și iubire dintre Tatăl și Fiul.

15:11 Isus Și-a găsit **bucuria** deplină în comuniune cu Dumnezeu Tatăl Său. El a dorit ca ucenicii Săi să aibă acea bucurie care decurge din bizuirea pe El. El a dorit ca **bucuria Lui** să fie și bucuria lor. Conceptul omenesc de bucurie este ca omul să fie cât mai fericit cu putință, fără ca Dumnezeu să fie inclus în viața sa. Domnul ne învață însă că adevărata bucurie provine din includerea tot mai stăruitoare a lui Dumnezeu în viața cuiva. **„Pentru ca bucuria voastră să fie deplină,”** sau „împlinită.“ Bucuria lor avea să fie împlinită prin rămânerea în Cristos și prin păzirea poruncilor Sale. Mulți au folosit versetul 15 din acest capitol ca teme pentru a răspândi îndoială cu privire la siguranța credinciosului și au recurs la versetele anterioare pentru a arăta că e posibil, după ei, ca o oaie a lui Cristos să se poată pierde, până la urmă. Dar planul Domnului nu a fost ca: „îndoielile voastre să fie depline“, ci ca **„bucuria voastră să fie deplină.“**

Q. Porunca de a ne iubi unii pe alții

(15:12-17)

15:12 Domnul avea să plece în curând de la ucenicii Lui, aceștia fiind lăsați în mijlocul unei lumi ostile. În contextul creșterii încordării, exista pericolul ca ucenicii să se certe unii cu alții. Și astfel Domnul le dă această poruncă permanentă: **„Iubiți-vă unii pe alții, cum v-am iubit și Eu.“**

15:13 Dragostea lor trebuie să fie de așa natură încât ei să fie gata chiar să-și dea viața unii pentru alții. Or, cei care sunt gata să meargă până acolo încât să-și dea viața unii pentru alții, nu se mai ceartă între ei. Exemplul suprem de jertfire de sine între oameni este ca cineva să moară **pentru prietenii săi**. Ucenicii lui Cristos sunt chemați la

acest gen de devotament. Unii își dau viața la modul propriu; alții își consumă toată viața slujindu-i neobosit pe copiii lui Dumnezeu. Domnul Isus este Pilda de urmat în această privință. El Și-a dat viața pentru prietenii Săi. Desigur, ei erau dușmani când a murit El pentru ei, dar când sunt mântuiți, devin prietenii Săi. Prin urmare, e corect să afirmăm că El a murit și pentru prietenii Lui, și pentru dușmanii Lui.

15:14 Noi arătăm că suntem **prietenii** Lui când facem **tot ce ne poruncește** El. Nu prin asta devenim prietenii Lui, ci, mai degrabă, așa arătăm lumii că suntem prietenii Lui.

15:15 Domnul subliniază aici diferența dintre **robi și prieteni**. Robilor nu li se cere decât să execute muncile ce le-au fost încredințate, în schimb **prietenii** cuiva sunt confidenții săi, cărora ei le dezvăluie planurile de viitor, cu care împărtășesc informații confidențiale. Într-o anumită privință, ucenicii vor continua să fie mereu robii Domnului, dar ei vor fi cu mult mai mult decât aceasta: ei vor fi prietenii Lui. Domnul le dezvăluia chiar în acele momente lucrurile pe care le-a auzit de la Tatăl Său. El le spunea că va pleca, le aducea la cunoștință că va veni Duhul Sfânt, că El se va întoarce și care vor fi atribuțiile lor față de El în lipsa Lui. Cineva a subliniat că, în calitate de mlădițe, noi *primim* (v. 5); ca ucenici, noi *Îl urmăm* (v. 8); iar ca prieteni, noi *avem părtășie* cu El (v. 15).

15:16 Pentru ca nu cumva ei să se descurajeze sau să fie ispițiți să se dea bătuți, Isus le amintește că El este Cel care i-a ales. Asta ar putea însemna că i-a ales în vederea mântuirii veșnice, în vederea uceniciei, sau a rodniceii. El le-a rânduit ucenicilor lucrarea pe care urmau s-o înfăptuiască. Noi trebuie să mergem și să aducem roadă. **Roadă** ar putea însemna harurile vieții creștine, cum ar fi dragostea, pacea, etc. Sau ar putea însemna sufletele câștigate pentru Domnul Isus Cristos. Între cele două există o strânsă legătură. Numai în măsura în care manifestăm primul fel de roadă vom putea aduce și al doilea fel de roadă.

Sintagma: **„roada voastră să rămână“** ne duce cu gândul la faptul că roadă ar putea să însemne aici mântuirea unor suflete. Domnul i-a ales pe ucenici să meargă și să aducă **roadă trainică**. Pe Domnul nu-L interesa doar mărturisirea de credință în El, făcută doar cu buzele de către cineva, ci mântuirea adevărată a cuiva. L. S. Chafer remarcă că în capitolul de față avem rugăciu-

ne efectivă (v. 7), bucurie cerească (v. 11) și roadă necurmată (v. 16). „**Pentru ca orice veți cere...**“ Secretul slujirii eficace este rugăciunea. Când au fost trimiși ucenicii li s-a dat garanția că **Tatăl** le va acorda **tot ce vor cere în numele lui Cristos**.

15:17 Domnul se pregătea acum să-i avertizeze pe ucenici cu privire la pericolul vrăjmașiei lumii. El a început prin a le spune **să se iubească unii pe alții**, să țină unii la alții și să facă front unit împotriva vrăjmașului.

R. Isus prezice că lumea îi va urî pe ucenicii Săi (15:18-16:4)

15:18, 19 Ucenicilor li se spune să nu se mire și să nu se descurajeze **dacă lumea îi urăște**. („Dacă“ din acest text nu exprimă îndoiala cu privire la certitudinea faptului că așa se vor petrece lucrurile. Asupra acestui lucru nu exista nici o îndoială.) Lumea L-a urât pe Domnul și îi va urî pe toți cei ce l se aseamănă.

Oamenii din lume îi iubesc pe cei care se comportă ca ei — folosind un limbaj murdar și bălăcindu-se în poftele frii. Tot din categoria oamenilor lumii fac parte și oamenii culți și educați, dar care trăiesc numai pentru ei înșiși. Creștinii îi condamnă și pe unii și pe alții, prin trăirea unei vieți de sfințenie, ceea ce le atrage inevitabil ura lumii.

15:20 Termenul **rob** din acest verset ar putea fi tradus și prin „sclav“ Un ucenic nu trebuie să se aștepte să aibă parte de un tratament mai bun din partea lumii decât cel acordat **stăpânului** său. Mai degrabă, ucenicul va fi persecutat așa cum a fost și Cristos. Cuvântul lui va fi respins, așa cum a fost respins și cuvântul Mântuitorului.

15:21 Ura aceasta și persecuția îndreptată împotriva ucenicilor este: „**din cauza Numelui Meu**“, adică pentru Domnul, pentru faptul că un credincios este legat intrinsec de Cristos; pentru că Cristos l-a despărțit de lume și pentru că poartă numele lui Cristos și chipul Său. Lumea nu-L cunoaște pe Dumnezeu. **Ei nu știu că Tatăl** L-a trimis pe Domnul în lume să fie Mântuitor. Dar ignoranța nu e scuzabilă.

15:22 Domnul nu spune aici că dacă n-ar fi venit El, oamenii nu ar fi fost păcătoși. Din vremea lui Adam, toți oamenii sunt păcătoși. Dar păcatul lor nu ar fi fost atât de mare cât este acum. Oamenii aceștia L-au văzut pe Fiul lui Dumnezeu și l-au auzit cuvintele minunate. Ei n-au putut găsi nici o vină și nici un păcat la El. Cu toate acestea

L-au respins. Or, tocmai asta a făcut ca păcatul lor să fie atât de mare. Prin urmare, păcatul lor trebuie privit în mod comparativ. Cu alte cuvinte, față de groaznicul păcat al respingerii Domnului slavei, celelalte păcate ale lor erau o nimica toată. Dar acum ei nu mai aveau **nici o dezvinovățire pentru păcatul lor**, căci au respins Lumina lumii!

15:23 Dar urându-L pe Cristos, ei L-au urât și pe **Tatăl**, căci Cei Doi sunt una. Oamenii nu puteau spune că-L iubesc pe Dumnezeu, căci dacă L-ar fi iubit pe Dumnezeu, atunci L-ar fi iubit și pe Cel pe Care L-a trimis El.

15:24 Deci ei au fost răspunzători nu numai pentru faptul că au auzit învățăturile lui Cristos, ci și pentru faptul că au văzut minunile Sale — ceea ce a sporit și mai mult condamnarea lor. Ei au văzut **lucrări pe care nimeni altul nu le-a făcut** vreodată. Așadar, faptul că L-au respins pe Cristos, în lumina fapturilor acestor dovezi covârșitoare, nu poate fi scuzat. Domnul a comparat toate celelalte păcate ale lor cu acest păcat unic și a spus că cele dintâi erau o nimica toată pe lângă păcatul din urmă. Pentru că L-au **urât** pe Fiul, L-au urât și pe **Tatăl** Său — fapt care i-a pus sub o osândă groaznică.

15:25 Domnul Și-a dat seama că atitudinea omului față de El era întocmai cum fusese profețit în Scriptură. De pildă, la Psalmul 69:4 s-a făcut precizarea că Cristos avea să fie **urât... fără temeii**. Acum, după ce s-a **întâmpnat** acest lucru, Domnul a comentat că însuși Vechiul Testament, de care oamenii aceștia făceau atât de mult caz, a prezis că ei îl vor urâ fără nici un motiv. Faptul că s-a făcut precizarea nu înseamnă însă că oamenii aceștia *trebuiau* să-L urască pe Cristos. Mai degrabă, ei L-au urât *pentru că așa au vrut ei*, pentru că așa au decis să facă, fără să-i oblige nimeni să facă așa. Dar Dumnezeu a văzut dinainte că acest lucru se va întâmpla și l-a determinat pe David să-l consemneze în Psalmul 69.

15:26 În pofida respingerii omului, mărturia lui Cristos avea să continue, fiind dusă mai departe de **Mângâietorul** — adică de Duhul Sfânt. Aici Domnul spune că *El* îl va **trimit**e pe Duhul de la **Tatăl**. La Ioan 14:16, *Tatăl* a fost Cel care L-a trimis pe Duhul. Oare nu este aceasta încă o dovadă a egalității Fiului cu Tatăl? Cine altul decât Dumnezeu ar putea să-L trimită pe cineva care este Dumnezeu? **Duhul adevărului... iese de la Tatăl**. Asta înseamnă că El este trimis în permanență de Dumnezeu iar veni-

rea Sa în ziua de Rusalii a fost un caz special al trimiterii Sale. Duhul mărturisește despre Cristos, aceasta fiind marea Sa misiune. El nu caută să-i facă pe oameni să se preocupe de El, deși El este unul din membrii Trinității. Dar El îndreaptă atenția — și a păcătoșilor, și a sfinților — asupra Domnului slaveli.

15:27 Duhul le va mărturisii în mod nemijlocit ucenicilor. Ei fuseseră cu Domnul de la începutul lucrării Sale publice și erau astfel mai calificați decât oricare alți oameni să vestească Persoana și lucrarea Sa. Dacă ar fi putut găsi cineva vreo imperfecțiune la Domnul, atunci negreșit cei care au fost cu El ar fi putut s-o facă. Dar ei știau din proprie experiență că El nu a săvârșit nici un păcat, de nici un fel. Și astfel ei au fost îndreptățiți să aducă mărturie despre faptul că Domnul este Fiul fără păcat al lui Dumnezeu și Mântuitorul lumii.

16:1 Ucenicii erau, probabil, animați ca și concetățenii lor de nădejdea iudeilor, că Mesia Își va întemeia împărăția și că puterea Romei va fi înfrântă. Dar Domnul îi surprinde, spunându-le cu totul altceva, anume că va muri, va învia și Se va sui la cer. Apoi va veni Duhul Sfânt iar ucenicii se vor duce în lume să-L mărturisească pe Cristos și că vor fi urâți și persecutați de oameni. Domnul le-a spus toate acestea dinainte, pentru ca ei să nu fie deziluzionați, șocați și să nu se poticnească.

16:2, 3 Excluderea din sinagogă este considerată de cei mai mulți iudei drept una din cele mai mari nenorociri care li se putea întâmpla. Dar iată că tocmai acest lucru avea să li se întâmple ucenicilor lui Isus. Credința creștină avea să fie atât de intens urâtă de cei care doreau s-o facă să dispară de pe pământ, încât aceștia aveau să creadă că acțiunea lor ar fi plăcută în ochii lui Dumnezeu. Asta ne arată pericolul ca o persoană să fie plină de răvnă, acționând cu toată sinceritatea pentru o anumită cauză pe care o crede dreaptă, în realitate acea persoană fiind însă greșită și aflându-se pe un drum rău.

Refuzul de a recunoaște Dumnezeirea lui Cristos stătea la rădăcina tuturor relelor. Iudeii nu au vrut să-L primească pe Cristos și, prin această faptă a lor, au refuzat să-L primească și pe **Tatăl**.

16:4 Din nou Domnul i-a avertizat pe ucenici dinainte, pentru ca atunci când vor veni toate aceste adversități, ei să nu se clatine, aducându-și aminte cum Domnul a prezis că vor fi prizoniși. Și astfel ei vor ști că toate acestea au fost îngăduite de Dum-

nezeu, că au fost incluse în planul Său pentru viața lor. Domnul nu le-a vorbit prea mult despre aceste lucruri mai devreme, deoarece atunci El era cu ei și nu avea rost să-i întristeze sau să le distragă atenția de la alte lucruri pe care trebuia să le împărească în mintea lor. Dar acum, în pragul plecării Sale de la ei, trebuia să le spună ce-i așteaptă în viitor.

S. Venirea Duhului Adevărului (16:5-15)

16:5 Versetul 5 pare să exprime dezamăgirea cu privire la faptul că ucenicii nu erau mai interesați de ce-L aștepta pe Domnul. Deși ei au întrebat cu titlu general unde se duce El, nu păreau însă prea interesați de ce se întâmplă cu El.

16:6 Ei erau mai preocupați de propriul lor viitor, decât de al Domnului. Înaintea Lui se prefigura crucea și mormântul iar înaintea ucenicilor prigoane pentru faptul că-L slujeau pe Cristos. Ei erau plini de întristare pentru necazurile lor, mai degrabă decât pentru ale Domnului.

16:7 **Totuși** ei nu vor fi lăsați fără ajutor sau mângâiere. Cristos le va trimite pe Duhul Sfânt, ca să fie Mângâietorul sau Ajutorul lor. Era în avantajul ucenicilor ca să vină acest Ajutor, care îi va umple de putere și curaj, învățându-i și făcându-L pe Cristos mai real pentru ei decât fusese până atunci. **Mângâietorul** nu va veni înainte ca Domnul Isus să se fi întors în cer și să fi fost glorificat. Desigur, Duhul Sfânt mai fusese în lume până atunci, dar acum El urma să vină într-un mod deosebit — pentru a convinge lumea și pentru a-i sluji pe cei răscumpărați.

16:8 Duhul Sfânt avea să dovedească lumea vinovată în ce privește păcatul, neprihănirea și judecata. Cuvintele acestea sunt interpretate de obicei în sensul că Duhul Sfânt va crea o convingere lăuntrică cu privire la aceste lucruri în inima fiecărui păcătos. Deși acest lucru este adevărat, nu acesta este sensul real al versetului de față. Duhul Sfânt condamnă lumea prin însuși faptul că se află aici. În mod normal, nu El ar trebui să fie aici, ci Domnul Isus, care să domnească asupra lumii. Dar lumea L-a respins pe Domnul Isus, drept care El S-a întors în cer și în locul Cristosului respins a venit Duhul Sfânt — aceasta constituind o demonstrație a vinovăției lumii.

16:10 Mântuitorul S-a declarat neprihănit, dar oamenii au spus că e stăpănit de demon. Dumnezeu a fost însă Cel care a

avut ultimul cuvânt, spunând, de fapt: „Fiul Meu este neprihănit și Eu voi demonstra acest lucru prin faptul că-L voi învia și-L voi duce înapoi în cer.“ Duhul Sfânt depune mărturie asupra faptului că Cristos este Cel care a avut dreptate, nu lumea!

16:11 Prezența Duhului Sfânt găsește lumea vinovată și cu privire la judecata care va veni. Faptul că El se află aici înseamnă că diavolul a fost deja condamnat la cruce și că toți cei care Îl refuză pe Mântuitorul vor avea parte de aceeași judecată groaznică ce-i este rezervată lui în viitor.

16:12 Mai erau multe lucruri pe care Domnul trebuia să le spună ucenicilor, dar ei nu erau pregătiți să le digere. Acesta e un important principiu pedagogic — că pentru ca elevul să poată trece la cunoștințe mai avansate, trebuie să-și fi însușit mai întâi adevărurile predate anterior. Domnul nu i-a copleșit niciodată pe ucenici cu învățături prea multe, ci le-a predat adevărul „rând cu rând, precept după precept“.

16:13 Lucrarea pe care a început-o Domnul avea să fie dusă mai departe de **Duhul adevărului**. El avea să-i călăuzească în tot adevărul. Într-o anumită privință, **tot adevărul** le-a fost încredințat apostolilor în timpul vieții lor. La rândul lor, ei l-au așternut în scris sub forma în care ne-a parvenit nouă, respectiv Noul Testament, care, adăugat la Vechiul Testament, a încheiat revelația scrisă pe care a dat-o Dumnezeu omului. Trebuie subliniat însă că în toate veacurile Duhul îi călăuzește pe oamenii lui Dumnezeu în tot adevărul. Aceasta El o face prin intermediul Scripturii. El nu va vorbi decât lucrurile care îi sunt date să le spună de către Tatăl și Fiul. „**El vă va vesti lucrurile viitoare**.“ Desigur, lucrul acesta se face în Noul Testament și mai cu seamă în cartea Apocalipsa, unde este descoperit viitorul.

16:14 Lucrarea principală a Duhului Sfânt este să-L **slăvească** pe Cristos. Prin aceasta putem verifica învățătura și predicarea oricui. Dacă are ca efect preamărirea Mântuitorului, atunci este de la Duhul Sfânt. „**El va lua din ce este al Meu**“ înseamnă că El va primi marile adevăruri privitoare la Cristos. Acestea sunt lucrurile pe care le descoperă El credincioșilor. Este un subiect inepuizabil!

16:15 Toate atributele Tatălui aparțin și Fiului. La aceste desăvârșiri S-a referit Cristos în versetul 14. Duhul le-a descoperit apostolilor slăvitele perfecțiuni, slujiri, funcții, haruri și plinătăți ale Domnului Isus.

T. Întristarea preschimbată în bucurie (16:16-22)

16:16 Nu se poate stabili cu exactitate cadrul cronologic al versetului 16. Ar putea să însemne că Domnul avea să lipsească din mijlocul lor timp de trei zile, revenind apoi la ei după înviere. Ar mai putea însemna că El se va duce înapoi la Tatăl Său, în cer, și abia atunci, **după puțină vreme** (adică după ce se va fi încheiat epoca actuală), El va reveni la ei (în cadrul celei de-a Doua Veniri). Sau ar putea însemna că **pentru puțină vreme** ei nu-L vor vedea cu ochii lor fizici, ci, după ce Duhul Sfânt va fi fost dat la Rusalii, ei Îl vor percepe prin credință într-un mod în care nu L-au mai văzut până atunci.

16:17 Ucenicii erau nedumeriți, pentru faptul că în versetul 10 Mântuitorul spusese: „Mă duc la Tatăl și nu Mă veți mai vedea.“ Acum le spune: „**Peste puțin timp nu Mă veți mai vedea și apoi iarăși peste puțin timp Mă veți vedea**.“ Pentru ei cele două afirmații se băteau cap în cap.

16:18 Ei s-au întrebat unul pe altul ce puteau să însemne cuvintele „**peste puțin timp**“. Ciudat, dar și noi cei de azi suntem confrunțați cu aceeași problemă spinoasă, căci nu știm dacă se referă la cele trei zile dinaintea învierii Sale, la cele patruzeci de zile dinaintea Rusaliilor sau la cei peste 1900 de ani care se vor scurge înainte de Revenirea Sa!

16:19, 20 Fiind Dumnezeu, Domnul Isus le-a citit gândurile. Prin întrebările pe care le-a pus, El a dezvăluit că era deplin conștient de starea lor de perplexitate.

El nu a răspuns direct la problema lor, ci le-a dat informații suplimentare cu privire la cuvintele „peste puțin timp“. Lumea se va bucura penru că a reușit să-L răstignească pe Domnul Isus, dar ucenicii vor plânge și se vor tăngu. Acest lucru nu va ține însă decât puțin timp. Întristarea lor se va preface în bucurie — cum s-a și întâmplat, de fapt, mai întâi la învierea Sa, și apoi prin venirea Duhului. După aceea, pentru toți ucenicii din toate veacurile, întristarea se va fi prefăcut în bucurie, când Domnul va fi revenit.

16:21 Nimic nu este mai remarcabil decât rapiditatea cu care o mamă uită durerile facerii, după ce i s-a născut copilul. Tot așa va fi și cu ucenicii. Durerea legată de absența Domnului avea să fie dată în curând uitării, de îndată ce ei Îl vor fi văzut iarăși.

16:21 Din nou trebuie să recunoaștem că nu știm la ce perioadă de timp se referă

cuvintele Domnului: „**vă voi vedea iarăși**”. E vorba de învierea Sa, de trimiterea Duhului Sfânt la Rusalii sau de a Doua Sa Venire? În toate trei cazurile, urmarea este aceeași: **o bucurie** care nu poate fi răpită.

U. Rugați-vă Tatălui în Numele lui Isus (16:23-28)

16:23 Până acum ucenicii veniseră la Domnul cu toate întrebările și cererile lor. În **ziua aceea** (adică în era inaugurată de coborârea Duhului la Rusalii), El nu va mai fi alături de ei cu trupul, prin urmare nu-l vor mai pune întrebări. Înseamnă oare asta că nu vor mai avea la cine să se ducă? Nicidecum, deoarece **în ziua aceea** vor avea privilegiul de a-l **cere Tatălui** iar El le va acorda cererile, din pricina lui Isus. Ni se va răspunde la cereri pentru că noi suntem vrednici, ci pentru că Domnul Isus este vrednic.

16:24 Până în acest punct ucenicii nu se rugaseră lui Dumnezeu Tatăl în **numele** Domnului. Acum ei sunt invitați că **ceară** și, prin răspunsurile primite la rugăciunile lor, **bucuria** lor va fi deplină.

16:25 Sensul multora din învățăturile Domnului nu părea întotdeauna clar, la prima vedere. El a recurs la parabole și la limbaj figurat. Chiar în capitolul acesta nu putem fi întotdeauna siguri de sensul precis al cuvintelor Sale. Odată cu venirea Duhului Sfânt, învățătura **despre Tatăl** a devenit mai clară. În cartea Faptelor Apostolilor și în Epistole adevărul nu mai este dezvăluit prin parabole, ci prin afirmații directe.

16:27 Tatăl i-a iubit pe ucenici pentru că ei L-au primit pe Cristos, L-au iubit și au crezut în Dumnezeirea Lui. Acesta e motivul pentru care Domnul nu a trebuit să stăruie pe lângă Tatăl. După venirea Duhului Sfânt ei aveau să beneficieze de o intimitate sporită cu Tatăl, apropiindu-se de El cu încredere — toate acestea datorându-se faptului că L-au iubit pe Fiul Său.

16:28 Aici Domnul a repetat declarația Sa de egalitate cu Dumnezeu Tatăl. El nu a spus: „Eu am venit de la *Dumnezeu*”, ca și când nu ar fi decât un Profet trimis de Dumnezeu, ci „**Am ieșit de la Tatăl**”. Asta înseamnă că El este Fiul etern al Tatălui etern, egal cu Dumnezeu Tatăl. El a venit **în lume** ca Unul care a trăit altundeva înainte de Venirea Sa. La înălțarea Sa la cer, El a părăsit lumea și S-a întors **la Tatăl**. Aceasta este o scurtă relatare biografică a Domnului slavei.

V. Strămtorare și pace (16:29-33)

16:29, 30 Ucenicii lui Isus au crezut că acum, în sfârșit, au ajuns să-L înțeleagă, deoarece El nu mai vorbea în limbaj figurat — au zis ei. Ei credeau că acum au pătruns taina Persoanei Sale. **Acum** ei erau **siguri că** El dispune de toată cunoștința și că a **ieșit de la Dumnezeu**. Dar El spusese că a venit de la **Tatăl**. Înțelegeau ei oare semnificația acestei afirmații? Își dădeau ei seama că Isus era una din cele Trei Persoane ale Sfintei Treimi?

16:31 Isus a sugerat prin această întrebare că ei nu erau încă desăvârșiți în credința lor. El știa că ei **Îl iubesc și se încred în El**, dar înțelegeau ei că El este Dumnezeu întrupat?

16:32 Peste puțin timp El avea să fie arestat, judecat și răstignit. Ucenicii **Îl** vor părăsi cu toții, fugind fiecare la casa lui. Dar El nu va fi părăsit, deoarece **Tatăl** va fi cu El. Tocmai această unire cu Dumnezeu Tatăl nu o înțelegeau ei. Acesta era lucrul care avea să-l dea Lui sprijin când ei vor fi fugit cu toții, ca să-și scape viața.

16:33 Scopul acestei conversații avută cu ucenicii a fost ca ei să aibă pace. Când vor fi prizoniți, urmăriți, acuzați pe nedrept și urâți, ba chiar torturați, ei vor avea **pace în El**, căci El a biruit **lumea** pe crucea Calvarului. În pofida strămtorărilor prin care vor trece, ei se puteau odihni, pe deplin asigurați că, împreună cu El, sunt biruitori.

De asemenea, odată cu venirea Duhului Sfânt, ei vor dispune de putere sporită de a răbda și de mai mult curaj în fața vrăjmașului.

W. Isus Se roagă pentru lucrarea Lui (17:1-5)

Am ajuns în acest punct la ceea ce s-a numit drept rugăciunea de Mare Preat a Domnului Isus. În această rugăciune, El a mijlocit pentru ai Săi. Este o imagine a actualei Sale lucrări desfășurate în cer, unde Se roagă pentru ai Săi, așa cum arată foarte bine Marcus Rainsford:

Întreaga rugăciune este un exemplu strălucit al mijlocirii pe care o face binecuvântatul nostru Domn la dreapta lui Dumnezeu, fără să rostească nici un cuvânt de acuzare la adresa oamenilor Săi, fără să pomenească de nici una din scăderile sau eșecurile lor... Dimpotrivă, El vorbește despre ei numai în postura în care s-ar găsi în planul Tatălui, în asociere cu El și ca beneficiari ai plinătății pe care El S-a coborât din cer să o

reverse asupra lor... Toate cererile făcute de Domnul nostru cu privire la ai Săi au de a face cu lucruri spirituale; toate se referă la binecuvântări cerești. Domnul nu cere să li se dea bogății, onoruri sau poziții de influență în lumea aceasta, sau privilegii speciale, ci se roagă cu toată stăruința ca ei să fie păziți de rău, să fie despărțiți de lume, să fie calificați pentru a-și face datoria și să fie aduși teferi în cer. Prosperitatea suflutului este cea mai bună prosperitate; este barometrul adevăratei prosperități.⁴⁵

17:1 Ceasul sosise. De multe ori dușmanii Lui fuseseră împiedicați să-L prindă, pentru că nu sosise ceasul Lui. Dar acum a sosit în sfârșit momentul pentru ca Domnul să fie dat la moarte. „**Proslăvește pe Fiul Tău**“, S-a rugat Mântuitorul, contemplând moartea Sa pe cruce. Dacă ar fi rămas în mormânt, lumea ar fi știut că El nu e decât un om ca toți ceilalți. Dar dacă Dumnezeu Îl va proslăvi, înviindu-L din morți, asta va fi o dovadă că El este Fiul lui Dumnezeu și Mântuitorul lumii. Dumnezeu a răspuns la această cerere, înviindu-L pe Domnul Isus a treia zi și apoi ducându-L înapoi în cer și încununându-L cu slavă și cinste.

„**Pentru ca și Fiul să te poată proslăvi**“, a continuat Domnul. Sensul acestor cuvinte este explicat în următoarele două versete. Isus Îl proslăvește pe Tatăl prin faptul că dăruiește viață veșnică celor care cred în El. Dumnezeu este mult proslăvit atunci când bărbați și femei necredincioși sunt convertiți, etalând viața Domnului Isus pe acest pământ.

17:2 Ca urmare a lucrării Sale de răscumpărare de la cruce, Dumnezeu I-a dat Fiului Său **autoritate peste întreaga omenire**. Această autoritate Îl îndreptățește să dea viață veșnică celor pe care Tatăl I i-a dat. Din nou ni se amintește că înainte de întemeierea lumii, Dumnezeu i-a marcat pe unii să fie ai lui Cristos. A nu se uita însă că Dumnezeu oferă mântuirea tuturor celor care Îl primesc pe Isus Cristos. Nu există nici o persoană care să nu poată fi mântuită prin credința în Mântuitorul.

17:3 Iată o explicație concisă a modului în care se poate obține **viața veșnică**: prin cunoașterea lui **Dumnezeu și a lui Isus Cristos**. Singurul Dumnezeu adevărat contrastează puternic cu idolii, care nici nu sunt, de fapt, dumnezei adevărați. Versetul acesta nu înseamnă că Isus Cristos nu este adevăratul Dumnezeu. Faptul că Numele Lui este menționat împreună cu Dumnezeu Tatăl

ca fiind sursa comună de viață veșnică înseamnă că Ei sunt egali. Aici Domnul Se numește pe Sine **Isus Cristos**. Cristos este tot una cu Mesia. Versetul acesta infirmă categoric teoria unora potrivit căroră Isus nu S-ar fi numit niciodată pe sine drept Mesia.

17:4 Rostind aceste cuvinte, Domnul vobea ca și când ar fi murit, ar fi fost îngropat și ar fi înviat deja. El Îl **proslăvește** pe Tatăl prin viața Sa fără păcat, prin minunile Sale, prin suferința și moartea Sa și prin învierea Sa. El terminase lucrarea de mântuire pe care I-o încredinșase Tatăl s-o aducă la îndeplinire, așa cum arată Ryle:

Răstignirea I-a adus slavă Tatălui. A proslăvit înțelepciunea, credincioșia, sfințenia și dragostea Sa. A demonstrat cât de înțelept este, pentru faptul că a asigurat un plan prin care El să poată fi drept și, în același timp, îndreptățitorul celor răi. — A demonstrat cât de credincios a fost El, respectându-și promisiunea, potrivit căreia sâmbânța femeii va zdrobi capul șarpelui. — A demonstrat că El este sfânt, pentru că a cerut ca pretențiile legii Sale să fie satisfăcute, prin lucrarea marelui nostru Înlocuitor. — Și a mai demonstrat cât de mare este dragostea Tatălui, prin faptul că ne-a asigurat un asemenea Mediator, un asemenea Răscumpărător și un Prieten atât de mare al omului păcătos în Persoana Fiului Său co-etern.

Răstignirea a adus slavă Fiului. A proslăvit compasiunea Sa, răbdarea Sa și puterea Sa. A demonstrat nemărginita Sa compasiune, pentru faptul că a murit pentru noi, a suferit în locul nostru, îngăduind să fie socotit păcat și blestem pentru noi, și cumpărându-ne răscumpărarea cu prețul propriului Său sânge vărsat pentru noi. — A demonstrat nemărginita Lui răbdare, prin faptul că nu a murit de moarte obișnuită, ca mai toți oamenii, ci S-a supus de bună voie unor dureri și agonii inimaginabil de cumplite, când, printr-un singur cuvânt, ar fi putut cere ajutorul îngerilor Tatălui Său, fiind imediat eliberat. — A demonstrat atotputernicia Sa, prin faptul că a purtat povara tuturor fărădelegilor lumii, biruindu-l pe Satan și deposedându-l de prada sa.⁴⁶

17:5 Înainte de a veni în lume, Cristos a locuit în cer cu Tatăl. Când îngerii au privit la Domnul, ei au văzut toată slava Dumnezeirii. Ochii aceștia deslușeau limpede că El este Dumnezeu. Dar când S-a coborât între oameni, gloria Dumnezeirii a fost acoperită cu un vâl. Deși El era în continuare Dumnezeu, pentru cei mai mulți din jurul Lui faptul acesta nu era evident. Ei nu vedeau în El

decât pe Fiul tâmplarului. Aici Mântuitorul se roagă ca manifestarea vizibilă a gloriei Sale din cer să fie restaurată. Cuvintele: „**Proslăvește-Mă împreună cu Tine În-suși**“ înseamnă „proslăvește-Mă în prezența Ta, în cer. Lasă ca slava inițială pe care o împărțeam cu Tine înainte de Întruparea Mea să fie reluată.“ Acest verset vestește fără echivoc pre-existența lui Cristos.

X. Isus Se roagă pentru ucenicii Lui (17:6-19)

17:6 Isus le făcuse ucenicilor **cunoscut Numele Tatălui**. Termenul „nume“ înseamnă în Scriptură Persoana, atributele și caracterul Său. Cristos revelase plener natura adevărată a Tatălui. Ucenicii Îi fuseseră dați Fiului **din lume**. Ei au fost separați de masa necredincioasă a omenirii, fiind puși deoparte, ca să fie ai lui Cristos. „Ei au fost ai Tatălui *prin alegere* înainte de crearea lumii, devenind ai lui Cristos prin harul Tatălui și prin cumpărarea lor cu sânge,“ a scris J. G. Bellett.

„**Ei au păzit cuvântul Tău**,“ a spus Domnul. În pofida tuturor scăderilor și eșecurilor lor, Domnul le acordă creditul de a fi crezut și ascultat de învățăturile Sale. „Nici un cuvânt nu rostește El împotriva alor Săi“, scrie Rainsford. „Nu face nici o aluzie la ceea ce au săvârșit ei sau ce urmau să săvârșească — respectiv faptul că aveau să-L părăsească pe Domnul.“

17:7, 8 Mântuitorul L-a reprezentat pe Tatăl Său în mod desăvârșit. El le-a explicat ucenicilor că nu vorbea și nu acționa din proprie autoritate, ci numai după instrucțiunile Tatălui. Și astfel **ei au crezut că Tatăl L-a trimis pe Fiul**.

Mai mult, nu Cristos a avut *inițiativa* propriei Sale misiuni, ci El a venit ca urmare a faptului că S-a supus voii Tatălui. El a fost Robul desăvârșit al lui Iehova.

17:9 Ca Mare Preot, El S-a rugat pentru ucenici; **El nu s-a rugat pentru lume**. Asta nu trebuie să însemne că Cristos niciodată nu S-a rugat pentru lume. În fond, pe cruce El S-a rugat: „Tată, iartă-i că nu știu ce fac.“

Dar aici El S-a rugat ca Unul care îi reprezenta pe ucenici înaintea tronului lui Dumnezeu și, prin urmare, această rugăciune nu poate să-i cuprindă decât pe ai Săi.

17:10 Perfecta unitate dintre Tatăl și Fiul este clar prezentată aici. Nici un om obișnuit nu ar putea rosti aceste cuvinte. Noi am putea să-l spunem lui Dumnezeu: „**Tot ce este al meu este al Tău**“, dar n-am putea

spune: „**Tot ce este al Tău este al Meu**“. Dar întrucât Fiul este egal cu Tatăl, El a putut face această afirmație. În versetele acestea (6-9), Isus înfățișează sărmana și înapoiata Sa turmă și apoi, înfășurând fiecare miel într-o haină multicolorată, El declară: „**Eu sunt preamărit în ei**.“

17:11 Din nou, Domnul Isus a anticipat revenirea Sa în cer. El S-a rugat ca și când deja ar fi plecat din mijlocul lor. Observați titlul: **Sfinte Tată**. Sfânt se referă la Cel care este *nespus de sus*. **Tată** se referă la Cel ce este *nespus de aproape*.

Rugăciunea lui Isus: „**ca toți să fie una**“ se referă la unitatea caracterului creștin. După cum Tatăl și Fiul sunt Una în asemănare morală, tot așa credincioșii trebuie să fie uniți în această privință — că sunt asemenea Domnului Isus.

17:12 Câtă vreme a fost cu ucenicii Săi, Mântuitorul i-a păzit în numele Tatălui, adică, prin puterea și autoritatea Sa, i-a păstrat credințioși Lui. „**Nici unul din ei n-a pierit**“, a spus Isus, „**afară de fiul pierzării**“, adică Iuda. Dar asta nu înseamnă că Iuda a fost unul dintre cei care l-au fost dați Fiului de către Tatăl sau că el a fost un credincios adevărat. Mai degrabă, fraza trebuie citită astfel: „Eu i-am păzit pe cei pe care Mi l-ai dat Tu și nici unul nu s-a pierdut, decât fiul pierzării, care este pierdut, pentru ca să se împlinească Scriptura.“ Titlul „**fiul pierzării**“ înseamnă că Iuda a fost scris pentru pierzare și osândă veșnică. Iuda nu a fost obligat să-L trădeze pe Cristos pentru a împlini profeția, ci a decis el însuși să-L trădeze pe Mântuitorul, și prin această faptă a sa, s-a împlinit Scriptura.

17:13 Domnul a explicat că El S-a rugat în prezența ucenicilor Săi. Era ca și când le-ar fi spus: „Acestea sunt mijlociri pe care n-am să încetez niciodată să le fac în cer înaintea lui Dumnezeu. Dar acum le fac **în lume**, în azul vostru, pentru ca voi să pricepeți mai bine cum mă voi angaja eu acolo în cer în promovarea bunăstării voastre, pentru ca voi să fiți făcuți, într-o mare măsură, părtași ai **bucuriei Mele**.“

17:14 Domnul le-a dat ucenicilor **cuvântul** lui Dumnezeu iar ei l-au primit. Ca urmare a acestui fapt, **lumea** s-a întors împotriva lor, urându-i. Ei purtau trăsăturile Domnului Isus și astfel **lumea** i-a disprețuit, căci nu erau în pas cu mersul lumii, nu corespundeau normelor ei.

17:15 Domnul nu S-a rugat ca Tatăl să-i ia pe credincioși acasă în cer, imediat. Mai

întâi, ei trebuie să stea aici pe pământ, să crească în har și să-L mărturisească pe Cristos. Dar Cristos S-a rugat ca ei să fie păziți de cel rău. Nu să scape, ci să fie păziți sau păstrați teferi.

17:16 Creștinii nu sunt din lume, după cum Cristos nu este din lume. Să nu uităm acest lucru, atunci când suntem ispitiți să ne lășăm antrenaji în vreo distracție a lumii sau să încheiem prietenii cu persoane din cercuri în care numele lui Isus nu este onorat.

17:17 A sfinți înseamnă a pune deoparte. Cuvântul lui Dumnezeu are un efect sfințitor asupra credincioșilor. Pe măsură ce îl citesc și i se supun, ei sunt puși deoparte ca vase vrednice pentru uzul Stăpânului. Tocmai pentru asta Se roagă Domnul Isus aici. El a dorit să aibă un popor al Său, pus deoparte pentru Dumnezeu, despărțit de lume și sfințit, pentru a putea fi folosit doar de Dumnezeu. „Cuvântul Tău este adevărul“, a spus Isus. El nu a spus, cum spun atâția astăzi: „Cuvântul Tău conține adevăr“, ci „Cuvântul Tău ESTE adevărul.“

17:18 Tatăl L-a trimis pe Domnul Isus în lume ca să le arate oamenilor caracterul lui Dumnezeu. Rugându-Se, Domnul Și-a dat seama că în curând Se va întoarce în cer. Dar generațiile viitoare încă aveau trebuință de mărturia privitoare la Dumnezeu. Or, această lucrare trebuia înfăptuită de credincioși, prin puterea Duhului Sfânt. Desigur, creștinii nu vor putea niciodată să-L reprezinte pe Dumnezeu atât de desăvârșit cum L-a reprezentat Cristos, pentru că ei nu vor putea niciodată să fie egali cu Dumnezeu. Dar credincioșilor li se spune aici că au totuși datoria de a-L reprezenta pe Dumnezeu în fața lumii. Tocmai cu acest scop i-a trimis Isus în lume.

17:19 A sfinți nu înseamnă neapărat a face sfânt. El este sfânt în ce privește caracterul Său. Gândul care se desprinde de aici este că Domnul S-a pus pe Sine deoparte pentru lucrarea pe care L-a trimis Tatăl s-o îndeplinească, adică să moară, jertfindu-se pentru noi. Ar mai putea însemna că El S-a pus pe Sine deoparte, ocupând un loc în afara lumii și intrând în slava Sa. „Sfințirea Sa este tiparul și modelul sfințirii noastre“, spune Vine. Noi trebuie să fim puși deoparte, delimitați net de lume, luându-ne partea împreună cu El.

Y. Isus Se roagă pentru toți credincioșii (17:20-26)

17:20 Acum Marele Preot își extinde

rugăciunea dincolo de ucenicii Săi, rugându-Se pentru generațiile care vor veni. De fapt, fiecare credincios care citește acest verset poate să spună: „Isus S-a rugat pentru mine, în urmă cu peste 1 900 de ani.“

17:21 Rugăciunea a avut în vedere unitatea între credincioși, dar de data aceasta este avută în vedere și mântuirea păcătoșilor. Unitatea pentru care S-a rugat Cristos nu s-a referit doar la unirea bisericii exterioare. Mai degrabă, a fost o unitate bazată pe identitatea morală. El S-a rugat ca credincioșii să fie una în manifestarea caracterului lui Dumnezeu și al lui Cristos. Asta va determina lumea să creadă că Dumnezeu L-a trimis. Aceasta este unitatea care o face pe lume să spună: „Îl văd pe Cristos în creștinii aceștia, după cum Tatăl putea fi văzut în Cristos.“

17:22 În versetul 11, Domnul S-a rugat pentru unitate în părtășie. În versetul 21, este unitatea în mărturie. Acum am ajuns la unitatea în slavă, fiind o referire la acea perioadă de timp în care sfinții vor primi trupurile lor proslăvite. „Slava pe care Mi-ai dat-o Tu Mie“ este slava învierii și înălțării la cer.

Noi nu avem încă această slavă. Ea ne-a fost deja acordată, în planul lui Dumnezeu, dar o vom primi în mod concret abia atunci când se va întoarce Mântuitorul să ne ducă în cer. Ea va fi înfățișată lumii atunci când se va întoarce Cristos, ca să-Și întemeieze împărăția pe pământ. Atunci lumea va realiza unitatea vitală care există între Tatăl și Fiul, și între Fiul și poporul Său, și va crede, dar va fi prea târziu, că Isus a fost au adevărat Trimisul lui Dumnezeu.

17:23 Nu numai că lumea își va da seama că Isus a fost Dumnezeu Fiul, ci va ști și faptul că toți credincioșii au fost iubiți de Dumnezeu exact așa cum Cristos a fost iubit de Dumnezeu. Pare incredibil ca noi să fim iubiți în aceeași măsură, dar este totuși adevărat!

17:24 Fiul dorește să-i aibă cu Sine în glorie pe ai Săi. De fiecare dată când moare un credincios, rugăciunea aceasta își primește, într-o privință, răspunsul. Dacă am înțelege mai bine adevărul acesta, poate am fi mai mângâiați atunci când trecem prin înfrustarea pierderii cuiva drag nouă. A muri înseamnă a trece la Domnul, a fi cu Cristos și a privi slava Sa. Slava aceasta nu este doar slava Dumnezeirii, pe care o avea El la Dumnezeu înainte de facerea lumii, ci este și slava pe care a dobândit-o ca Mântuitor și Răscumpărător. Slava aceasta este dovada că Dumne-

zeu L-a iubit pe Cristos **înainte de întemeierea lumii.**

17:25 Lumea nu a fost în stare să-L vadă pe Cristos descoperit în Isus. Dar câțiva ucenici au văzut acest lucru și au crezut că Dumnezeu L-a trimis pe Isus. În ajunul răstignirii Sale, nu mai rămăseseră decât vreo câteva inimi credincioase — și până și acelea aveau să-L părăsească!

17:26 Domnul Isus le făcuse cunoscut ucenicilor Săi Numele Tatălui, cât timp a stat cu ei — adică li L-a revelat pe Tatăl. Cuvintele și lucrările Sale au fost cuvintele și lucrările Tatălui. Isus a continuat să facă cunoscut Numele Tatălui prin lucrarea Duhului Sfânt. În toată perioada scursă de la Rusalii încoace, Duhul i-a învățat pe credincioși despre Dumnezeu Tatăl. Îl putem cunoaște mai îndeaproape pe Dumnezeu mai cu seamă prin Cuvântul Său. Când oamenii Îl acceptă pe Tatăl așa cum este El revelat de Domnul Isus, ei devin țința specială a iubirii Tatălui. Întrucât Domnul Isus sălășluiește în toți credincioșii, Tatăl îi poate privi și trata așa cum Îl privește și-L tratează pe Singurul Său Fiu. Iată ce spune Reuss în această privință:

Dragostea lui Dumnezeu, care, înainte de crearea lumii fizice, era, pe bună dreptate, îndreptată asupra Fiului (v. 24), este îndreptată acum, după crearea noii lumi spirituale, asupra tuturor celor care sunt uniți cu Fiul.⁴⁷

Și Godet adaugă următoarele:

Ceea ce a urmărit Dumnezeu prin trimiterea Fiului Său aici pe pământ a fost, nici mai mult, nici mai puțin, decât să-Și formeze în mijlocul omenirii o familie de copii ca Domnul Isus.⁴⁷

Tocmai pentru că Domnul Isus se află în credincios Dumnezeu îl poate iubi așa cum Îl iubește pe Cristos.

Atît de drag Îi sunt lui Dumnezeu încât
Mai drag nici n-aș putea să-I fiu.
Căci mă iubește și pe Mine cu aceeași
dragoste ce I-o acordă Fiului!

— *Catesby Paget*

Cererile făcute de Cristos în folosul alor Săi, după cum remarcă Rainsford,

...se referă la lucruri spirituale, la binecuvântări cerești. Nu la bogății sau onoare sau influență pământească, ci la izbăvirea de ce este rău și de

cel rău, la despărțirea de lume, la înzestrarea noastră cu tot ce avem nevoie pentru a ne putea face datoria, și, în final, la sosirea noastră teferi în cer.⁴⁸

VIII PATIMILE FIULUI LUI DUMNEZEU ȘI MOARTEA SA (Cap. 18, 19)

A. Iuda Îl trădează pe Domnul (18:1-11).

18:1 Cuvintele din capitolele 13-17 au fost rostite la Ierusalim. Acum Isus părăsește orașul, îndreptându-Se spre Muntele Măslinilor. În cursul acestei deplasări El a traversat **pârâul Chedron**, ajungând în Grădina Ghetsimane, care se afla pe panta de vest a Muntelui Măslinilor.

18:2, 3 Iuda știa că Domnul avea obiceiul să petreacă mult timp în rugăciune în această grădină. El știa că locul cel mai probabil în care putea fi găsit Domnul era acela al rugăciunii.

Ceata ostașilor era formată probabil din soldați romani, în vreme ce **slujitorii** erau oficialități iudaice, reprezentându-i pe **preoții cei mai de seamă și pe farisei**. Aceștia au venit cu **felinare, cu făclii și cu arme**. „Ei au venit să vadă Lumina lumii cu felinarele lor!“

18:5 Ei L-au căutat pe **Isus din Nazaret**, fără să-și dea seama că El este Creatorul și Susținătorul lor — Prietenul cel mai bun pe care Îl aveau. Isus a spus „**Eu sunt**“ (Pronumele **Eu** nu se găsește în original, dar este necesar pentru complinire în textul englez.) Prin asta El a declarat că este nu numai Isus din Nazaret, ci și Iehova. Cum am arătat deja, **EU SUNT** constituie unul din Numele lui Iehova în Vechiul Testament. L-a făcut această declarație pe Iuda să reconsidere fapta sa, în timp ce stătea acolo în mijlocul mulțimii?

18:6 Pentru o clipă, Domnul Isus S-a descoperit pe Sine drept Cel ce este: **EU SUNT**, Dumnezeuul Atotputernic. Revelația a fost atât de copleșitoare încât **ei s-au dat înapoi și au căzut la pământ**.

18:7 Din nou Domnul i-a întrebat pe cine caută. Și din nou răspunsul a fost același — în pofida efectului pe care l-au avut cele două cuvinte rostite de Cristos asupra lor.

18:8, 9 Din nou **Isus a răspuns** că El este Acela și că este Iehova: „**V-am spus că EU SUNT**.“ Întrucât pe El Îl căutau, El le-a spus să-i lase pe ucenici să plece. Ce minunat este să observăm din nou altruismul cu care urmărește Domnul interesele altora,

chiar în aceste momente când însăși viața Lui era în pericol. Astfel și cuvintele de la Ioan 17:22 s-au împlinit.

18:10 Simon Petru a crezut că a venit momentul să recurgă la violență, pentru a-L salva pe Stăpânul său din mâinile mulțimii. Acționând fără să fi primit atari instrucțiuni din partea Domnului, el și-a scos sabia și l-a lovit pe robul marelui preot. Negreșit intenționa să-l omoare, dar sabia a fost deviată de o Mână Nevăzută, așa încât nu a provocat moartea robului, ci doar i-a tăiat acestuia urechea dreaptă.

18:11 Isus l-a muștrăat pe Petru, ucenicul plin de râvnă, dar greșit canalizată. Paharul suferinței și al morții l-a fost încredințat de **Tatăl** și Domnul era hotărât să-L bea! Fiind medic, Luca consemnează faptul că Domnul s-a atins de urechea lui Malhus și i-a vindecat-o (22:51).

B. Isus este arestat și legat (18:12-14)

18:12, 13 Acum este prima oară când oamenii răi au reușit să pună mâna pe Isus și să-L lege brațele.

Ana mai fusese mare preot. Nu se poate ști cu precizie de ce a fost adus Isus mai întâi la el, și nu la ginerele său, **Caiafa, care era mare preot** în vremea aceea. Ceea ce trebuie neapărat observat aici este faptul că Isus a fost judecat mai întâi înaintea iudeilor, în încercarea de a-L găsi vinovat de blasfemie și erezie, în cadrul a ceea ce am putea numi un proces *religios*. Abia apoi a fost dus la judecată înaintea autorităților romane, unde s-a încercat să se demonstreze că ar fi fost un dușman al Cezarului. Acesta a fost procesul *civil*. Întrucât iudeii se aflau sub stăpânire romană, ei trebuiau să funcționeze în cadrul sistemului juridic al romanilor, în tribunalele lor. Astfel, de pildă, ei nu puteau executa pedeapsa cu moartea asupra cuiva — aceasta fiind o prerogativă rezervată lui Pilat.

18:4 Ioan arată că marele preot era același **Caiafa** care profețise că era mai bine să moară un singur om pentru popor (vezi Ioan 11:50). Iar acum chiar el însuși urma să ia parte la împlinirea acestei profeții, după cum arată Stewart:

Omul acesta era cel căruia i se încredinșase sarcina de a veghea la bunăstarea sufletului națiunii. El fusese pus deoparte ca să îndeplinească funcția de interpret și reprezentant al Celui Prea Înalt. Lui i se încredinșase privilegiul slăvit de a intra o dată pe an în sfânta sfințelor. Și totuși,

omul acesta îl condamnă pe Fiul lui Dumnezeu! Istoria nu cunoaște un alt exemplu mai elocvent al adevărului potrivit căruia nici cele mai mari avantaje pe care le poate avea cineva pe plan religios, nici mediul cel mai ambiant nu vor fi în stare să-i garanteze mântuirea. Aceste elemente în sine nu vor putea înnobila sufletul său. „Atunci am văzut,” spune John Bunyan, în cuvintele cu care se încheie monumentală sa lucrare: „Călătoria Creștinului”, „că se poate ajunge în iad chiar de la porțile raiului.”⁴⁹

C. Petru se leapădă de Domnul său (18:15-18)

18:15 Majoritatea cercetătorilor Bibliei cred că **celălalt ucenic** din acest verset a fost Ioan, care, din modestie, nu-și divulgă numele, mai ales având în vedere eșecul jalnic al lui Petru. Nu ni se spune cum a ajuns Ioan să fie atât de bine **cunoscut de marele preot**, dar fapt este că i s-a permis să intre în curtea marelui preot.

18:16, 17 Petru nu a putut să intre decât atunci când Ioan a ieșit și a vorbit cu portăreasa. Privind în urmă, ne întrebăm dacă a fost un gest de bunătate din partea lui Ioan faptul că a uzat astfel de influența sa. E semnificativ faptul că prima leapădare a lui Petru de Domnul nu a avut loc în fața unui ostaș puternic și terifiant, ci în fața unei simple **slujnice**, care păzea poarta. El a negat că ar fi un ucenic al lui Isus.

18:18 Petru s-a amestecat acum printre dușmanii Domnului, încercând să-și ascundă identitatea. Asemenea multor alți ucenici, el s-a **încălzit la focul lumii** acesteia.

D. Isus înaintea marelui Preot (18:19-24)

18:19 Nu se poate stabili cu precizie dacă **marele preot** din acest verset este Ana sau Caiafa. Dacă a fost Ana (cazul cel mai probabil), atunci titlul de mare preot i-a fost acordat din complezență, ca o referire la titlul pe care l-a purtat cândva. **Marele preot L-a întrebat atunci pe Isus despre ucenicii Lui și despre învățătura Lui**, ca și când aceasta ar fi constituit o amenințare la Legea lui Moise și a guvernului roman. E cât se poate de limpede că oamenii aceștia nu dispuneau de nici un temei legal de a-L acuza pe Domnul, ceea ce i-a determinat să născocoască unu.

18:20 Isus i-a răspuns că lucrarea Lui a fost săvârșită **pe față**. El nu avea nimic de ascuns. El îi învățase pe oameni în prezența **iudeilor**, atât în sinagogi, cât și în templu.

Nimic nu fusese făcut în secret.

18:21 Aici Domnul îi provoacă să-i aducă pe unii dintre iudeii care L-au ascultat vorbind, pentru ca aceștia să-L acuze dacă pot. Dacă a spus sau a făcut ceva greșit, să fie aduși martorii acestora.

18:22 Evident, provocarea aceasta i-a iritat pe iudei, căci i-a incuiat. Și atunci, în absența unor temeieri juridice, au recurs la abuzuri. Unul dintre slujitorii care stăteau acolo L-a palmuit pe Isus pentru că i-a vorbit astfel marelui preot.

18:23 Păstrându-și calmul și dând dovadă de o logică imbatabilă, Mântuitorul a demascat nedreptatea punctului lor de vedere. Ei n-au putut să-L acuze că ar fi spus vreun lucru rău, și totuși L-au lovit pentru că a spus adevărul.

18:24 Versetele precedente descriu interogarea Sa înaintea lui Ana. Ioan nu consemnează procesul înaintea lui Caiafa, dar acesta a avut loc între 18:24 și 18:28.

E. A doua și a treia lepădare a lui Petru (18:25-27)

18:25 Firul narațiunii se ocupă din nou de **Simon Petru**. În răcoarea dimineții, el se încălzea la foc. Negreșit ținuta sa vestimentară și accentul lui îl trădau, indicând că este un pescar galileean. Cel care stătea cu el a întrebat dacă Petru este ucenic al acestui Isus. Dar el s-a lepădat, zicând „Nu sunt”.

18:26 După aceea **o rudă** a lui Malhus i s-a adresat lui Petru. Acesta îi văzuse pe Petru tăindu-i urechea rudei sale. „**Nu te-am văzut eu cu El în grădină?**” a întrebat el.

18:27 Petru s-a lepădat pentru a treia oară de Domnul. **Îndată** a auzit cântatul cocoșului și și-a adus aminte de cuvintele Domnului: „Nu va cânta cocoșul până când te vei lepăda de Mine de trei ori.” Din alte evanghelii știm că Petru a ieșit în acest punct afară și a plâns cu amar.

F. Isus înaintea lui Pilat (18:28-40)

18:28 Procesul religios s-a încheiat și acum urma să înceapă procesul civil, a cărui scenă s-a petrecut în sala de judecată sau în palatul guvernatorului. Iudeii nu au voit să intre în palatul unui neevreu, căci au considerat că se vor întina și astfel nu vor mai putea mânca Paștele. Dar faptul că puneau la cale moartea Fiului lui Dumnezeu nu părea să-i tulbure deloc. Pentru ei ar fi fost o tragedie să intre în casa unui neevreu, în schimb comiterea unei crime era un fleac pentru ei,

după cum remarcă Augustin:

O, ce orbi erau acești oameni neevlavioși, de se considerau întinați de o locuință care nu le aparținea, dar nu și de o crimă care le aparținea cu totul! Ei se temeau să nu se întineze de pretoriumul unui judecător străin, dar nu se temeau să se întineze de sângele unui frate nevinovat.⁵⁰

Hall comentează și el:

Vai vouă, preoți, cărturari, bătrâni și ipocriți! Poate exista vreun acoperiș atât de necurat ca pieptul vostru? Nu pereții lui Pilat, ci inimile voastre sunt necurate. Cânduciderea este țelul vostru arzător, vă mai poticniți de o infecție locală? Dumnezeu vă va lovi, pereți vărușiți! Tânjiți să fiți pătați de sânge — de sângele lui Dumnezeu? Și vă temeți că veți fi întinați dacă vă atingeți de caldarâmul lui Pilat? Vă stă în gât un fânțar atât de mic, în timp ce înghițiți o cămilă de răutate fără egal? Ieșiți din Ierusalim, necredincioșilor și falșilor, dacă nu doriți să vă întinați! Pilat este cel care trebuie să se teamă, că pereții lui se vor întina de prezența unor inegalabili monștri ai fărădelegii.⁵¹

Poole face și el următoarea observație: „Nimic nu este mai comun decât situația în care cei ce sunt prea plini de râvnă pentru împlinirea meticuloasă a unor ritualuri ajung să neglijeze însă respectarea normelor morale.”⁵² Expresia: „**să poată mânca Paștele**” înseamnă probabil ospățul care urma Paștelui. Paștele propriu-zis se încheiase în seara precedentă.

18:29 Pilat, guvernatorul roman, a cedat scrupulelor religioase ale iudeilor, ducându-se unde se aflau aceștia. El a început procesul cerându-le să formuleze acuzația împotriva Deținutului.

18:30 Răspunsul lor a fost obraznic și dur. Ei au afirmat, de fapt, că deja au judecat cazul ei înșiși și că L-au găsit vinovat pe Domnul. Singurul lucru de care mai aveau nevoie era ca Pilat să pronunțe sentința.

18:31 Pilat a încercat să se eschiveze de răspundere, pasând-o iudeilor. Dacă ei L-au judecat deja pe Isus și L-au găsit vinovat, atunci de ce nu L-au condamnat potrivit legii lor? E semnificativ răspunsul dat de iudei, care s-au exprimat cam așa: „Noi nu suntem o națiune independentă. Noi am fost ocupați de puterea romană. Guvernul civil a fost luat din mâna noastră, noi nemaiavănd autoritatea de a executa pe nimeni.” Răspunsul lor a demonstrat robia și supunerea lor în fața unei

puteri neevreiești. Mai mult, ei au dorit să așeze asupra lui Pilat grozăvia omorării lui Cristos.

18:32 Versetul 32 poate avea două interpretări: (1) La Matei 20:19 Isus prezisese că va fi dat în mâna Neamurilor ca să fie omorât. Aici iudeii sunt cei care Îi fac exact acest lucru. (2) În multe locuri, Domnul a spus că va fi „înălțat“ (Ioan 3:14; 8:28; 12:32, 34), aceasta fiind o referire la moartea Sa prin răstignire. Iudeii recurgeau la metoda omorării cu pietre în cazurile de pedeapsă capitală, răstignirea fiind o metodă romană de execuție. Astfel, prin refuzul lor de a duce la îndeplinire pedeapsa cu moartea, iudeii au împlinit, fără să-și dea seama, cele două profeții privitoare la Mesia (vezi și Psalmul 22:16).

18:33 Pilat L-a dus apoi pe Isus în **pretoriu**, ca să-L chestioneze în particular. Acolo L-a întrebat pe față: „**Ești Tu Regele Iudeilor?**“

18:34 Isus i-a răspuns cam așa: „Ca guvernator, ai auzit de vreo încercare a Mea de a răsturna puterea romană? Ți s-a adus vreodată la cunoștință că M-aș fi proclamat Rege, încercând să subminez imperiul Cezarului? Este aceasta o acuzație pe care o aduci din experiență personală, sau se întemeiază doar pe ceea ce i-ai auzit pe iudei zicând?“

18:35 Cuvintele lui Pilat: „**Sunt eu iudeu?**“ au fost încărcate de dispreț. Cu alte cuvinte, el era o persoană mult prea importantă pentru ca să se implice într-o problemă atât de locală, care îi privea doar pe iudei. Dar răspunsul lui a constituit, în același timp, și recunoașterea faptului că nu găsisese nici o vină reală la Isus, nici un capăt de acuzare temeinic nu putea fi formulat împotriva Lui, întrucât Pilat nu știa decât ceea ce auzise de la iudei.

18:36 Domnul a mărturisit apoi că într-adevăr *este* Rege. Dar nu acel tip de rege de care Îl acuzau iudeii că este. Și, în orice caz, nu un rege care ar putea fi o amenințare la adresa Romei. **Împărăția** lui Cristos nu propășește prin forța armelor omenești. Căci dacă ar fi așa, uceniciei Lui ar fi luptat, încercând să-i împiedice pe iudei să-L aresteze. **Împărăția** lui Cristos **nu este de aici**, adică, nu e din lumea aceasta. Ea nu-și derivă puterea sau autoritatea din lume; țelurile și obiectivele ei nu sunt firești sau carnale.

18:37 Când Pilat L-a întrebat dacă este rege... Isus a răspuns: „**Bine spui tu că sunt rege.**“ Dar împărăția Sa are de a face cu **adevărul**, nu cu săbii și scuturi. Ea trebu-

ia să **mărturisească despre adevăr**. **Adevărul** înseamnă aici adevărul despre Dumnezeu, despre Cristos Însuși, despre Duhul Sfânt, despre om, păcat, mântuire și toate celelalte doctrine mari ale creștinismului. **Oricine iubește adevărul aude glasul Lui și așa se dezvoltă imperiul Său.**

18:38 Este greu de precizat ce anume a vrut să spună Pilat când L-a întrebat: „**Ce este adevărul?**“ Exprimau aceste cuvinte mirarea sa, sarcasmul sau interesul său real? Tot ce știm este că Adevărul Întrupat stătea înaintea lui iar el nu L-a recunoscut. Pilat s-a dus apoi în grabă la iudei, recunoscând că nu a găsit **nici o vină în Isus.**

18:39 Iudeii aveau obiceiul să ceară de Paște eliberarea unui deținut iudeu de la autoritățile romane. Pilat s-a agățat disperat de această tradiție, în efortul de a le face pe plac iudeilor și, în același timp, de a-L **elibera** pe Isus.

18:40 Dar planul lui a eșuat. Iudeii nu-L voiau pe Isus, ci, mai degrabă, pe **Baraba**, care era un **tâlhar**. Inima rea a omului a preferat un bandit, în locul Creatorului.

G. Verdictul lui Pilat: nevinovat dar condamnat (19:1-16)

19:1 Pilat a comis o nedreptate cumplită când a pus să fie biciuită o Persoană nevinovată. Poate spera că pedeapsa aceasta îi va satisface pe iudei și că aceștia nu vor mai cere *moartea* lui Isus. Biciuirea era o formă romană de pedepsire. Deținutul era bătut cu un bici sau cu o nuia. Biciul era format din fâșii prevăzute cu bucăți de metal sau de os, care provocau răni adânci în carnea biciuitului.

19:2, 3 Ostașii și-au bătut joc de Isus, prefăcându-se că-L recunosc de rege, și i-au pregătit o cunună, dar o **cunună de spini**. Aceasta trebuie să-I fi cauzat o durere cumplită lui Isus, deoarece i-a fost infiptă cu forța pe cap. Spiniile sunt simbolul blestemului pe care l-a adus păcatul omenirii. Aici avem imaginea Domnului Isus purtând blestemul păcatelor noastre, pentru ca noi să putem purta o cunună de slavă. **Haina de purpură** a fost și ea oferită în batjocură. **Purpura** era culoarea regalității. Dar iarăși ea ne amintește de modul în care păcatele noastre au fost așezate asupra lui Isus, pentru ca noi să putem fi îmbrăcați cu haina neprihănirii lui Dumnezeu.

Ce cutremurător este, dacă stăm să ne gândim, că Fiul lui Dumnezeu a fost palmuit de **mâinile** creaturilor Sale! Gurile pe care

El le-a creat au rostit acum batjocuri la adresa Lui!

19:4 Pilat a ieșit iarăși afară la gloată, anunțând că li-L va aduce afară pe Isus, ca să știe că este nevinovat. Astfel Pilat s-a condamnat prin propriile Sale cuvinte. El n-a găsit nici o vină la Cristos, și totuși nu l-a dat drumul.

19:5 Când a ieșit Isus afară, purtând cununa de spini și haina de purpură, Pilat a anunțat că El este „**Omul**“. E greu de precizat dacă a spus aceste cuvinte în batjocură, cu compasiune sau fără nici o emoție anumită.

19:6 Preoții cei mai de seamă au sesizat șovăiala lui Pilat și astfel au strigat cu glas tare, cerând ca Isus să fie răstignit. Tocmai oamenii *religioși* s-au aflat în fruntea celor care au cerut moartea Mântuitorului! De atâtea ori, de-a lungul veacurilor, fețele bisericăști au fost acelea care i-au prigonit cel mai aprig pe credincioșii adevărați! Se pare că în acest punct **Pilat** s-a dezgustat de ei și de ura fără noimă ce l-o purtau lui Isus. El a spus, în fapt: „Dacă așa gândeți, atunci de ce nu-L luați și nu-L răstigniți voi? În ce mă privește, El este nevinovat.“ Dar Pilat știa că iudeii nu aveau voie să-L execute, aceasta fiind prerogativa exclusivă a romanilor pe vremea aceea.

19:7 Când au văzut ei că nu au reușit să demonstreze că Isus constituie o amenințare la adresa guvernului lui Cezar, l-au adus o acuzație religioasă. Cristos a pretins că este egal cu Dumnezeu, spunând că este **Fiul lui Dumnezeu**. Pentru iudei, aceasta constituia blasfemie și reclama pedeapsa cu moartea.

19:8, 9 Posibilitatea ca Isus să fi fost Fiul lui Dumnezeu l-a tulburat pe **Pilat**. Toată afacerea îi crease deja o stare de neliniște, dar asta l-a făcut să se teamă și mai mult.

Pilat L-a dus deci pe Isus în **pretoriu** sau sala de judecată și L-a întrebat de unde vine. Ce tablou jalnic ne prezintă Pilat, în toate aceste situații! El a mărturisit cu buzele lui că Isus nu a făcut nimic rău. Cu toate acestea, el nu a avut curajul moral de a-L elibera pe Isus, deoarece se temea de iudei. De ce nu a oferit Isus nici un răspuns? Probabil pentru că știa că Pilat nu este dispus să acționeze în conformitate cu lumina pe care o avea. Pilat a pierdut prin păcat prilejul ce i s-a oferit și astfel nu avea să i se mai dea altă lumină, pentru că nu a răspuns la lumina pe care o primise deja.

19:10 Pilat a încercat să-L forțeze pe Domnul să răspundă, amenințându-L. Astfel

l-a amintit lui Isus că, în calitate de guvernator roman, avea **puterea** sau autoritatea **de a-L elibera sau de a-L răstigni**.

19:11 Ce remarcabilă este stăpânirea de sine a Domnului Isus! El era mai calm decât Pilat. El a răspuns calm că orice **putere** de care dispunea Pilat **ii fusese dată** de către Dumnezeu. Toate guvernele sunt rânduite de Dumnezeu și orice autoritate, fie civilă, fie spirituală, provine de la Dumnezeu.

„**Cine M-a dat în mâinile tale**“ se referă probabil fie la: (1) marele preot, *Caiafa*, fie (2) la *Iuda*, trădătorul, fie (3) la *poporul* iudeu în general. Ideea care se desprinde de aici este că s-ar fi convenit ca iudeii să știe, căci aveau Scriptura, care a prezis venirea lui Mesia. Ei ar fi trebuit să-L recunoască atunci când a venit. Dar ei L-au respins și, chiar în acele clipe, strigau că trebuie omorât. Versetul acesta ne învață că există mai multe grade de vinovăție. Pilat era vinovat, dar Caiafa și Iuda, și toți iudeii răi erau și mai vinovați.

19:12 Tocmai pe când Pilat se hotărâse și mai tare să-L elibereze pe Isus, iudeii au recurs la ultimul și cel mai puternic argument. „**Dacă-L eliberezi pe Omul acesta, nu ești prieten al Cezarului**“, Cezar fiind, desigur, titlul oficial al împăratului roman. Au spus asta ca și când lor le-ar fi păsat de Cezar, pe care, în realitate, îl urau și îi doreau moartea, pentru a fi eliberați de sub stăpânirea lui. Iată-i însă aici erijându-se în apărători ai imperiului lui Cezar în fața pericolului acestui Isus care pretindea că este rege! Ei au plătit cu vârf și îndesat fățărnicia aceasta, când trupele romane au pătruns în Ierusalim în anul 70 d.Cr., distrugând cu desăvârșire orașul și ucigându-i locuitorii.

19:13 Pilat nu-și putea permite să se lase acuzat de iudei că ar fi neloyal Cezarului și astfel a cedat în fața gloatei. Prin urmare L-a adus pe Isus în zona publică, numită Pardo-seala, unde se rezolvau adesea aceste probleme.

19:14 În realitate, ospățul de Paște se ținuse cu o seară înainte. **Pregătirea Zilei Paștelui** înseamnă pregătirea pentru ospățul care urma. „**Cam pe la ceasul al șaselea**“ însemna probabil ora 6 dimineața, deși problema stabilirii timpului în Noul Testament nu poate fi lesne rezolvată. „**Iată Regele vostru!**“ E aproape sigur că Pilat a făcut această afirmație pentru a-i irita și provoca pe iudei. Negreșit el îi blama pentru că l-au făcut să cadă în cursă, condamnându-L pe Isus.

19:15 Iudeii au cerut cu insistență ca Isus să fie răstignit. Pilat i-a întrebat în zeflema: „Cum se face că vreți să-L răstigniți pe Regele vostru?” În acest moment, iudeii s-au pretat la o afirmație foarte josnică, spunând: „**Nu avem alt rege decât pe Cezar!**” Ce neam necredincios! Să refuze ei pe Dumnezeu lor, preferând un monarh păgân!

19:16 Pilat a vrut să facă pe placul iudeilor, și astfel L-a dat pe Isus în mâinile ostașilor să fie răstignit. El a iubit lauda oamenilor mai mult decât lauda lui Dumnezeu.

H. Răstignirea (19:17-24)

19:17 Termenul tradus prin **cruce** se referă probabil la o bucată verticală sau poate că avea și bara transversală. În orice caz, putea fi dusă în mod normal de un om. Isus Și-a purtat **crucea** până la un punct. Apoi, aflăm din celelalte evanghelii, un om pe nume Simon din Cirena a fost forțat s-o ducă. **Locul Căpățânii** (sau Craniului) a primit această poreclă din două motive posibile: (1) Terenul avea conformația unui craniu, în special dacă era un deal, cu peșteri pe versantul lateral. Există un asemenea loc în ziua de azi, în Israel: așa-numitul „Gordon's Calvary”, sau Calvarul lui Gordon. (2) Acesta era, probabil, locul de execuție a criminalilor, conținând, pesemne, cranii și oase, deși, potrivit Legii lui Moise privitor la prevederile îngropării morților, nu ar fi normal să găsim aceste rămășițe pământești.

19:18 Domnul Isus a fost așezat pe cruce, fiindu-I ținute mâinile și picioarele cu cuie. Crucea a fost apoi ridicată și așezată într-o groapă săpată în acest scrop. Și astfel, singurul Om desăvârșit care a trăit vreodată este supus de creaturile Sale acestui tratament cumplit de barbar, și încă din partea alor Săi! Dacă nu ți-ai pus până acum încrederea în El, ca Domn și Mântuitor al tău, acum e momentul s-o faci. Te invit să nu mai amâni. Crede în El, în timp ce citești această relatare simplă a modulului în care a murit El pentru tine. Doi hoți au fost răstigniți împreună cu El, **unul de o parte și altul de alta**. Asta a împlinit profeția de la Isaia 53:12: „El a fost pus în numărul celor fără-delege.”

19:19 Era obiceiul să se așeze o inscripție deasupra celor răstigniți, indicând delictul comis. Pilat a ordonat să se așeze titlul **ISUS DIN NAZARET, REGELE IUDEILOR** pe crucea din mijloc.

19:20 Alexander exprimă foarte elocvent acest lucru:

În ebraică, limba sacră a patriarhilor și a profeților. În greacă, limba de aur, muzicală prin excelență, care conferea suflet obiectelor palpabile și expresie conceptelor abstracte ale filosofiei. În latină, limba unui popor ce fusese la început cel mai puternic dintre toți fiii oamenilor. Cele trei limbi reprezintă trei rase și ideile ce le caracterizează: revelație, artă, literatură; progres, război și jurisprudență. Ori de câte ori există aceste trei năzuințe ale rasei umane, oriunde se poate face o rostire în limba oamenilor, oriunde există o inimă care poate păcătui, o limbă care poate vorbi și un ochi ce poate citi, Crucea are un mesaj.⁵³

Locul... era aproape de cetate. Domnul Isus a fost răstignit în afara hotarelor orașului, dar nu se cunoaște locul exact unde a avut loc răstignirea.

19:21 **Preoții cei mai de seamă** au obiectat față de formularea ce urma să fie pusă deasupra lui Isus. Ei doreau să se scrie că doar Isus a făcut această afirmație, ea nefiind, după ei, o realitate (deși inscripția exprima adevărul).

19:22 **Pilat** nu a permis însă nici o schimbare în formularea inscripției. Destule necazuri i-au pricinuit evreei, așa că nu mai era dispus să cedeze în fața lor. Dar el trebuia să fi dat dovadă de această hotărâre cu mult mai înainte!

19:23 În cazul unor asemenea execuții, ostașilor li se permitea să-și însușească lucrurile personale ale celor care mureau. Aici îi găsim împărțind **hainele** lui Cristos între ei. Se pare că au fost cinci articole vestimentare. Le-au împărțit pe primele patru și a mai rămas **cămașa** (sau tunica), ce nu avea nici o cusătură, ci era dintr-o țesătură de sus până jos. Deci, dacă ar fi fost tăiată, nu ar mai fi avut nici o valoare.

19:24 Ei au tras atunci la sorți pentru cămașă și aceasta a fost dată persoanei anonime care a ieșit câștigătoare. Procedând astfel, ei nu știau deloc că împlinesc o profeție remarcabilă făcută cu o mie de ani înainte (Ps. 22:18)! Aceste profeții împlinite ne amintesc din nou că această Carte este Cuvântul inspirat al lui Dumnezeu și că Isus Cristos este, într-adevăr, Mesia cel Făgăduit.

J. Isus o încredințează pe mama Sa în grija lui Ioan (19:25-27)

19:25 Mulți cercetători ai Bibliei cred că în acest verset sunt pomenite patru femei, după cum urmează: (1) Maria, **mama** lui Isus; (2) **sora** Mariei, Salomeea, **mama** lui

Ioan; (3) **Maria, soția lui Clopa**; și (4) **Maria Magdalena**.

19:26, 27 În pofida propriilor Sale suferințe, Domnul S-a îngrijit cu toată delicatețea de alții. Văzând-o pe **mama Sa**, și pe Ioan, **ucenicul**, El i l-a prezentat pe Ioan ca cel care va ocupa de acum încolo locul de fiu al ei. Numind-o pe mama Lui „**femeie**“, Domnul nu a dat dovadă de lipsă de respect. Totuși nu poate să ne scape faptul că nu a numit-o „Mamă“! Să fie aceasta o lecție pentru cei care sunt ispițiți s-o preamărească pe Maria, făcând din ea obiectul adorației lor? Isus l-a instruit aici pe Ioan să aibă grijă de Maria ca și când ar fi **mama** lui. Ioan s-a conformat și a luat-o pe Maria **acasă la el**.

J. Lucrarea lui Cristos s-a încheiat (19:28-30)

19:28 Între versetele 27 și 28, avem, desigur, cele trei ore de întuneric — de la amiază până la ora 3 după-amiază. Tocmai în acest interval de timp a fost Isus părăsit de Dumnezeu, în timp ce El a suferit pedeapsa pentru păcatele noastre. Strigătul Său: „**Mi-e sete!**“ a indicat o sete reală, fizică, intensificată enorm prin faptul că era răstignit. Dar ne amintește, în același timp, că mult mai puternică decât setea Sa fizică era setea Lui spirituală pentru mântuirea sufletelor oamenilor.

19:29 Ostașii I-au dat **oțet** să bea. Probabil au legat un burete cu oțet, punând isop în jurul lui, și I l-au adus la buze. (**Isopul** este o plantă folosită, de asemenea, la Paște (Ex. 12:22). A nu se confunda cu oțetul amestecat cu fiere amară, ce l-a fost oferit mai înainte (Mat. 27:34), pe care nu l-a băut, deoarece ar fi acționat ca tranchilizant, ușurându-I durerile. El trebuia să poarte păcatele noastre într-o stare de totală conștiență.

19:30 „**S-a sfârșit!**“ Lucrarea pe care I-o încredințase Tatăl s-o înfăptuiască! Turnarea sufletului Său ca jertfă pentru păcat! Lucrarea de răscumpărare și de ispășire! Este adevărat că încă nu murise, dar moartea Sa, îngroparea Sa și înălțarea Sa la cer erau absolut sigure, de parcă s-ar fi și întâmplat. De aceea, Domnul Isus a putut anunța că era de acum asigurată o cale prin care păcătoșii să poată fi mântuiți. Mulțumiți-I astăzi lui Dumnezeu pentru lucrarea terminată a Domnului Isus de pe crucea Calvarului!

Unii învățați ai Bibliei ne spun că faptul că Și-a plecat capul ar putea însemna că a lăsat capul pe spate. Vine spune: „Nu e

vorba aici de o plecare neputincioasă a capului, după ce a survenit decesul, ci așezarea deliberată a capului Său în poziția de odihnă.“

Faptul că se spune că Și-a dat duhul subliniază că moartea Sa a fost de bună voie, voluntară. El este Cel care a stabilit timpul morții Sale. Fiind stăpân absolut pe facultățile Sale mentale, *El și-a eliberat duhul* — act pe care nu-l putea săvârși nici o persoană obișnuită.

K. Străpungerea coastei Mântuitorului (19:31-37)

19:31 Din nou vedem cu câtă minuțiozitate se ocupă acești iudei religioși până și de cele mai mici amănunte, când, în realitate, ei comiteau, cu sânge rece, o crimă oribilă. Ei „strecurau astfel fânțarul și înghițeau cămila.“ Ei au considerat că nu se cuvine să lase trupurile neînsuflețite ale celor răstigniți pe cruce în ziua de sabat (sâmbăta), căci în cetate urma să aibă loc o sărbătoare religioasă. Deci i-au cerut lui Pilat voie să pună să fie zdrobite picioarele celor trei, pentru a le grăbi moartea.

19:32 Scriptura nu descrie cum au fost zdrobite picioarele. Dar ele trebuiau să fie lovite de multe ori, pentru a provoca moartea răstigniților.

19:33 Ostașii aceștia erau versați în asemenea operații. Ei știau că Isus era deja mort. Cu alte cuvinte, nu a existat posibilitatea ca El doar să fi leșinat. Prin urmare, ei **nu l-au zdrobit fluierile picioarelor**.

19:34 Nu ni se spune de ce **unul dintre ostași l-a străpuns coasta**. Poate că a avut un ultim acces de răutate în inima lui. „A fost ultima lovitură plină de dușmănie, a unui dușman înfrânt, după bătălie, exprimând ura adânc înrădăcinată din inima omului față de Dumnezeu și Cristosul Lui.“ Nu există un consens asupra termenilor **sânge și apă**. Unii îl interpretează ca un indiciu al faptului că Isus a murit datorită unei perforații a inimii — numai că deja am citit că moartea Sa a survenit ca act voluntar al Său. Alții cred că se referă la botez și la Cina Domnului, dar aceasta ni se pare a fi o interpretare forțată. **Sângele** semnifică curățirea de vinovăția păcatului, în timp ce **apa** simbolizează curățirea de întinarea păcatului, curățire efectuată prin Cuvântul lui Dumnezeu, așa cum reiese și din următoarele versuri:

Lasă apa și sângele

 Ce din coasta-Ți străpunsă au curs,

De păcat să mă vindece,
Să mă salveze de *vina și puterea* lui.
— *Augustus Toplady*

19:35 Versetul 35 se referă probabil la faptul că fluierile picioarelor lui Isus nu au fost zdrobite, sau se referă la străpungerea coastei lui Isus sau la întreaga scenă a răstignirii. **Cel ce a văzut** se referă, fără îndoială, la Ioan, cel care a redactat evanghelia de față.

19:36 Versetul acesta ne trimite înapoi, la versetul 33, ca împlinire a textului de la Exod 12:46: „...și să nu zdrobiți nici un os.” Versetul acela se referea la mielul pascal. Dumnezeu decretase că oasele nu-l vor fi frânte. Cristos este adevăratul Miel Pascal, care împlinește tipul cu extraordinară minuțiozitate.

19:37 Versetul 37 ne trimite înapoi la versetul 34. Deși ostașul nu și-a dat seama, acțiunea lui a constituit o altă împlinire minunată a **Scripturii** (Zah. 12:10). „Omul are răutatea lui, dar Dumnezeu are căile Lui.” Profetia lui Zaharia se referă la ziua când iudeii credincioși Îl vor vedea pe Domnul revenind pe pământ. „Ei își vor întoarce privirile spre Mine, pe care L-au străpuns. Îl vor plânge cum plânge cineva pe singurul lui fiu.”

L. Îngroparea în mormântul lui Iosif (19:38-42)

19:38 Cu aceasta începe relatarea îngropării lui Isus. Până acum **Iosif din Arimateea** fusese un credincios secret. **Frica de iudei** l-a împiedicat să-L mărturisească deschis pe Cristos. Acum El pășeste în față fără teamă, cerând **trupul lui Isus**, ca să-L îngroape. Făcând așa, s-a expus pericolului excomunicării, prigoanelor și unor acte de violență. Regretabil este doar faptul că nu a fost dispus să se situeze pe față de partea Stăpânului căia vreme Isus era încă în viață, slujind masele de oameni.

19:39, 40 Cititorilor evangheliei după Ioan le este deja cunoscută persoana lui **Nicodim**, pe care l-au întâlnit anterior, când acesta a venit la **Isus noaptea** (în capitoulul 3) și cu prilejul pledoariei sale ca lui Isus să i se audieze cazul cu dreptate în sinedriu (Ioan 7:50, 51). Acum el se alătură lui Iosif, aducând cu el **un amestec de aproape o sută de litri de smirnă și aloe**. Aceste miresme erau probabil sub formă de pudră și cu ele a fost acoperit probabil trupul. Apoi a fost legat cu fâșii de in.

19:41 Aproape fiecare detaliu din acest pasaj constituie o împlinire a profetiei. Isaia prezisese că oamenii vor plănui să-L îngroape pe Mesia la un loc cu cei răi, dar că El va fi împreună cu cei bogați, la moartea Sa (Isa. 53:9). **Un mormânt nou** într-o **grădină** aparține, negreșit, unui om bogat. De la Matei aflăm că era de fapt al lui Iosif din Arimateea.

19:42 Trupul lui **Isus** a fost așezat în mormânt. Iudeii erau nerăbdători să fie îndepărtat trupul lui Isus cât mai curând, deoarece praznicul lor începea la asfințitul soarelui. Dar toate s-au întâmplat după planul lui Dumnezeu, ca trupul să fie depus în inima pământului timp de trei zile și trei nopți. În legătură cu aceasta, trebuie remarcat că în modul iudaic de calculare a timpului, orice fracțiune dintr-o zi era considerată o zi întreagă. Astfel, faptul că Domnul S-a aflat în mormânt doar o *parte* din cele trei zile a constituit totuși o împlinire a prezicerii Sale de la Matei 12:40.

IX. TRIUMFUL FIULUI LUI DUMNEZEU (Cap. 20)

A. Mormântul gol (20:1-10)

20:1 **Prima zi a săptămânii** era duminica. **Maria Magdalena s-a dus la mormânt** înainte de zorii zilei. Probabil mormântul era o mică încăpere săpată în stâncă, pe versantul unui deal. **Piatra** avea negreșit forma unei monede, fiind rotundă și plană. Ea glisa pe un canal de-a lungul intrării în mormânt, ca o ușă ce se închidea și se deschidea. Când a ajuns Maria acolo, **piatra fusese înlăturată** deja. Așa cum aflăm de la Matei 28, lucrul acesta se petrecuse *după* învierea lui Cristos.

20:2 Imediat **Maria a alergat la Petru și Ioan**, anunțând cu răsuflarea întretăiată că cineva a luat trupul Domnului din mormânt. Ea nu a spus cine a făcut asta, deoarece nu știa. Sunt demne de remarcă credințioșia și devotamentul femeilor la răstignirea și învierea Domnului nostru. Ucenicii Îl dăduseră uitării pe Domnul și fugiseră. Dar femeile au rămas, fără să țină seama de pericolul la care se expuneau. Sunt gesturi încărcate de sens.

20:3, 4 Este greu să ne imaginăm ce credeau **Petru și Ioan**, când au ieșit în grabă din cetate, îndreptându-se spre grădina de lângă Calvar. Ioan era probabil mai tânăr decât Petru și astfel a ajuns primul la mormânt.

20:5 E probabil că mormântul avea o

intrare situată în partea de jos, pentru care trebuia să te apleci ca să intri în el sau să privești înăuntru. Ioan a văzut fâșiile de pânză jos. Erau ele desfăcute de pe trup, sau se găseau în aceeași poziție în care fuseseră înfășurate în jurul trupului? Suntem de părere că varianta din urmă este cea valabilă. **Dar n-a intrat în mormânt.**

20:6, 7 Între timp a sosit și Petru și a intrat în mormânt, fără nici o ezitare. Există ceva în impulsivitatea lui Petru care ne face să ne identificăm cu el. Și el a văzut fâșiile de in, lăsate jos, dar trupul Mântuitorului nu se afla acolo.

Amănuntul despre ștergar a fost adăugat pentru a arăta că plecarea Domnului s-a făcut în ordine și fără grabă. Dacă cineva ar fi furat trupul, nu s-ar fi oprit să împăturească ștergarul!

20:8 Ioan a intrat în mormânt și a văzut fâșiile și ștergarul frumos împăturite. Dar când se spune că a văzut și a crezut asta înseamnă mai mult decât vederea fizică. Înseamnă că a înțeles. Înaintea lui erau dovezile învierii lui Cristos, care exprimau ceea ce s-a întâmplat. Și astfel el a crezut.

20:9 Până acum, ucenicii nu au înțeles Scripturile din Vechiul Testament, care spuneau că Mesia trebuie să învie din morți. Domnul Isus Însuși le-a spus de repetate ori, dar ei tot n-au priceput. Ioan a fost primul care a înțeles.

20:10 Atunci ucenicii s-au întors în casa în care stăteau — probabil în Ierusalim. Negreșit ei au conchis că nu mai are nici un rost să aștepte la mormânt, ci mai bine ar fi să se ducă la ceilalți ucenici și să le spună ce au aflat.

B. Isus Se arată Mariei Magdalena

(20:11-18)

20:11 Primele două cuvinte sunt izbitoare: **Dar Maria.** Ceilalți ucenici s-au dus acasă, dar Maria... Asistăm iar la dragostea și devotamentul unei femei. Ei i se iertase mult. Prin urmare, iubea mult. Ea a stat de veghe singură, afară din mormânt, plângând, pentru că credea că cineva fusese trupul — probabil dușmanii Domnului.

20:12 De data aceasta, când a privit înăuntru, a văzut doi îngeri, stând în locul unde fusese așezat trupul lui Isus. Este remarcabil modul calm, lipsit de emoție în care sunt redată aceste fapte extraordinare.

20:13 Maria nu a părut să fie cuprinsă de frică sau de mirare. Ea a răspuns la întrebarea lor ca și când ar fi fost o experiență ca

oricare altele. Reiese clar din răspunsul ei că încă nu-și dădea seama că Isus înviase, că este din nou viu.

20:14 În acest punct, ceva o face să privească în spatele ei. Era chiar Isus Însuși, dar ea nu L-a recunoscut. Era încă devreme și poate că nu mijiseră zorile. În plus, plânse încontinuu și poate că ochii îi erau plini de lacrimi. Mai mult, e posibil ca Dumnezeu s-o fi împiedicat să-L recunoască pe Domnul până la sosirea clipei nimerite.

20:15 Domnul cunoștea răspunsurile la aceste întrebări; dar El a dorit să le audă din gura ei. Ea a presupus că El este grădinarul. E posibil ca Mântuitorul lumii să fie foarte aproape de oameni, și totuși ei să nu-L recunoască. De obicei El se prezintă într-o postură neimpozantă, și nu ca unul din marii acestei lumi. În răspunsul dat, Maria nu L-a numit Domn. De trei ori ea s-a referit la Isus cu termenul de El. Pe ea o interesa doar o singură Persoană și, deci, nu avea nevoie să adauge alte cuvinte pentru a identifica acea Persoană.

11:16 Maria a auzit în acest moment o voce cunoscută, care a chemat-o pe nume. Nu mai încăpea nici o îndoială: era chiar Isus! Ea L-a numit Rabuni, care înseamnă Mare Învățător. "De fapt, ea Îl considera în continuare drept Marele Învățător pe care-L cunoscuse în trecut, nerealizând că El era acum mult mai mult decât un Învățător — El era Domnul și Mântuitorul ei. Și astfel Domnul S-a pregătit să-i explice noua și mult mai profunda modalitate în care avea să-L cunoască de acum încolo.

20:17 Maria Îl cunoscuse pe Isus personal ca Om. Ea văzuse minunile ce avuseseră loc când El era prezent cu trupul. Și astfel a conchis că dacă nu era cu ea în chip vizibil, atunci nu putea avea nici o nădejde de a fi binecuvântată. Domnul a fost nevoit să îndrepte gândirea ei. El a spus: „Nu Mă atinge“ pur și simplu ca și când aș fi un Om din carne. „Încă nu M-am suit la Tatăl Meu. Când Mă voi întoarce în cer, Duhul Sfânt va fi trimis pe pământ. Când va veni El, Mă va revela inimii tale într-un mod în care nu M-ai cunoscut niciodată până atunci. Voi fi mai aproape de tine și mai scump pentru tine decât ar fi fost posibil în timpul vieții Mele aici pe pământ.“

Apoi i-a spus să se ducă la frații Lui să le spună despre noua ordine care a fost inaugurată. Pentru prima oară, Domnul S-a referit la ucenici cu denumirea de „frații Mei.“ Ei aveau să cunoască acum faptul că Tatăl Lui

era Tatăl lor și că Dumnezeu Lui era Dumnezeu lor. Până acum credincioșii nu fuseseră numiți „fii” și „moștenitori ai lui Dumnezeu”.

Domnul Isus nu a spus: „Tatăl nostru”, ci „**Tatăl Meu și Tatăl vostru**”. Explicația o găsim în faptul că Dumnezeu este Tatăl Său în alt sens decât este El Tatăl nostru. Dumnezeu este **Tatăl** Domnului nostru Isus din veșnicile veșnicilor. Cristos este Fiul prin generație eternă. Fiul este egal cu Tatăl. Noi suntem fii ai lui Dumnezeu prin adopțiune. Este o relație care începe atunci când suntem mântuiți și nu se va sfârși niciodată. Ca fii ai lui Dumnezeu, noi nu suntem și nu vom fi niciodată egali cu Dumnezeu.

20:18 Maria Magdalena s-a conformat misiunii încredințate și a devenit ceea ce s-a numit „apostolul apostolilor”. Mai încapere oare îndoială că acest privilegiu măreț i-a fost acordat ca răsplată pentru devotamentul ei față de Cristos?

C. Isus Se arată ucenicilor Săi (20:19-23)

20:19 Între timp se făcuse duminică seara. Ucenicii erau adunați laolaltă, poate în odaia de sus unde se întâlniseră cu trei seri în urmă. Ușile erau încuiate de frica iudeilor. Deodată L-au văzut pe Isus stând în mijlocul lor și L-au auzit spunând: „**Pace**”. Reiese clar de aici că Domnul a intrat în încăpere fără să fi deschis ușile. A fost un miracol. A nu se uita că trupul Său de după înviere era un trup adevărat, din carne și oase. Totuși avea puterea de a trece prin bariere și de a acționa independent de legile naturii. Cuvintele „**Pace vouă!**” au acum un sens nou, deoarece Cristos a făcut pace prin sângele Său vărsat la cruce. Cei care sunt îndreptățiți prin credință au pace cu Dumnezeu.

20:20 După ce le-a urât pace, **le-a arătat** semnele patimilor Sale, prin care fusese dobândită pacea aceea. Ei au văzut urmele lăse de cuișe și rana cauzată de suliță. Inimile le-au fost apoi învătate de bucurie, când și-au dat seama că era cu adevărat **Domnul**. El a procedat exact așa cum spusese că va proceda. El a înviat din morți. Domnul înviat este izvorul bucuriei creștinului.

20:21 Versetul 21 e de o rară frumusețe. Credincioșii nu trebuie să țină pacea Lui pentru ei, ci trebuie s-o împartă cu alții. Și astfel, Domnul îi trimite în lume, **așa cum** L-a trimis **Tatăl** pe El:

Cristos a venit în lume ca un om sărac.

El a venit ca Slujitor.

El S-a golit de Sine.

El Și-a găsit toată plăcerea în a face voia Tatălui Său.

El S-a identificat cu omul.

Pretutendeni unde mergea El făcea bine.

Toate lucrurile El le-a făcut prin puterea Duhului Sfânt.

Țelul Său a fost crucea.

Și acum, El le spune ucenicilor Săi: „**Așa vă trimit și Eu pe voi.**”

20:22 Acesta este unul din cele mai dificile versete din întreaga evanghelie după Ioan. Citim că Isus a **suflet peste** ucenici, spunând: „**Primiți Duhul Sfânt**”. Dificultatea constă în faptul că Duhul Sfânt nu a fost dat decât mai târziu, la Rusalii. Dar atunci cum a fost posibil ca Domnul Isus să rostescă aceste cuvinte, fără ca evenimentul să aibă loc imediat?

S-au propus următoarele soluții: (1) Unii consideră că Domnul a făcut aici o făgăduință referitoare la primirea Duhului Sfânt de la Rusalii. Dar explicația aceasta nu stă în picioare. (2) Alții arată că versetul trebuie tradus prin: „Primiți Duh Sfânt” (vezi traducerea Azimioară și Cornilescu, n.tr.), iar nu „Primiți **Duhul** Sfânt”, deci nearticulat. Concluzia lor este că ucenicii nu ar fi primit Duhul Sfânt în toată plinătatea Lui, în versetul de față, ci doar a lucra a Duhului Sfânt, cum ar fi capacitatea de a cunoaște adevărul, puterea și călăuzirea de care avea nevoie în misiunea lor. Astfel, susțin adepții acestei teorii, ucenicii au primit o garanție sau o arvună a Duhului Sfânt. (3) Cercetătorii din a treia categorie susțin că a avut loc o turnare deplină a Duhului Sfânt peste ucenici în versetul acesta. Dar acest lucru pare improbabil, având în vedere afirmațiile de la Luca 24:29 și Fapte 1:4, 5, 8, unde venirea Duhului Sfânt este descrisă la timpul viitor. Din Ioan 7:39 rezultă limpede că Duhul nu putea veni în toată plinătatea Sa decât după ce va fi fost proslăvit Isus, adică după ce Se va fi întors în cer.

20:23 Avem aici încă un verset dificil, care a fost țința unor intense dezbateri. (1) Potrivit unei categorii de interpreți, Isus realmente le-ar fi dat apostolilor Săi (și presupușilor lor succesori) *puterea* de a ierta sau de a nu ierta păcatele. Dar această opinie intră în contradicție directă cu învățăturile Bibliei, potrivit cărora numai Dumnezeu poate ierta păcatele (Luca 5:21). (2) Gaebelin citează o a doua opinie asupra acestui verset: „Puterea făgăduită aici și autoritatea acordată sunt în legătură cu propovăduirea

Evangeliei, vestindu-se condițiile în care se vor ierta păcatele. În cazul neîndeplinirii condițiilor precizate, păcatele vor rămâne neiertate.“ (3) A treia interpretare, la care subscriem și noi, este similară cu interpretarea a doua și susține că ucenicilor li s-a dat dreptul de a *declara* păcatele iertate.

Să explicăm în ce constă această interpretare: Ucenicii se duc în lume, vestind Evanghelia. Unii oameni se pocăiesc de păcatele lor și Îl primesc pe Domnul Isus. Ucenicii sunt autorizați să le spună acestora că **păcatele** lor au fost **iertate**. Alți oameni refuză însă să se pocăiască și să creadă în Cristos. Acestora ucenicii le spun că păcatele lor continuă să apese asupra lor și că dacă vor muri în această stare, vor merge în pierzare veșnică.

Pe lângă această explicație, trebuie să subliniem că Domnul le-a dat ucenicilor și autoritatea specială de a se ocupa de o categorie aparte de păcate. De pildă, la Fapte 5:1-11, Petru uzează de această putere, urmarea fiind moartea lui Anania și Safira. De asemenea vedem cum Pavel reține păcatul unui răufăcător de la 1 Corinteni 5:3-5, 12, 13, pe când la 2 Corinteni 2:4-8 îl eliberează pe acest om de păcat. În aceste cazuri iertarea se referă la scutirea de pedeapsa pentru aceste păcate în viața actuală.

D. De la îndoială la credință (20:24-29)

20:24 E bine să nu tragem concluzia pripită că **Toma** este condamnat pentru faptul că lipsea din mijlocul ucenicilor, căci nu se precizează motivul absenței sale.

20:25 Toma *trebuie* totuși cenzurat pentru atitudinea sa necredincioasă, pentru faptul că a dorit să aibă neapărat o dovadă vizibilă, tangibilă a învierii Domnului, înainte de a putea crede. Este exact atitudinea pe care o au mulți din vremea noastră, fără ca aceasta să poată fi justificată. Chiar oamenii de știință cred într-o sumedenie de lucruri pe care nici nu le văd, nici nu le pot atinge.

20:26 După o săptămână Domnul S-a arătat din nou **ucenicilor Săi**. De data aceasta, **Toma** era cu ei. Din nou, Domnul a pătruns în încăpere în chip miraculos, saluându-i cu cuvintele: „**Pace vouă!**“

20:27 Cu câtă gingășie și răbdare se ocupă Domnul de ucenicul Său lipsit de credință! Îl îndeamnă să demonstreze realitatea învierii Sale, punând **mâna în coasta** străpunsă de suliță a Domnului.

20:28 **Toma** este în sfârșit convins. Nu știm dacă realmente a pus mâna în coasta

Domnului, dar cert e că în fine și-a dat seama că Isus a înviat și că este **Domn și Dumnezeu**. John Boys explică foarte frumos acest lucru: „El a recunoscut divinitatea pe care n-o vedea prin rănile pe care le vedea.“

20:29 Ceea ce trebuie neapărat să observăm aici este faptul că **Isus** a acceptat ca ucenicii să I se închine ca lui Dumnezeu. Dacă ar fi fost doar un om, ar fi avut datoria să refuze această închinare. Dar credința lui Toma nu era de genul aceleia care Îi face cea mai mare plăcere Domnului, întrucât era o credință bazată pe vedere. Mai **binecuvântați sunt cei ce n-au văzut și totuși au crezut**.

Cea mai sigură dovadă este Cuvântul lui Dumnezeu. Dacă Dumnezeu spune un lucru, noi Îi aducem cinste când credem acel lucru. În schimb, Îl necinstim când cerem să ni se aducă dovezi suplimentare. Ar trebui să credem doar pentru că El a spus și pentru că El nu poate minți și nu poate greși.

E. Scopul evangheliei după Ioan

(20:30, 31)

Nu toate minunile săvârșite de Isus au fost consemnate în evanghelia după Ioan. Duhul Sfânt a selectat doar acele semne care vor împlini cel mai adecvat planurile Sale.

Găsim consemnat aici obiectivul urmărit de Ioan în redactarea acestei cărți: anume ca cititorii săi să **creadă că Isus este adevăratul Mesia și Fiul lui Dumnezeu**. Și **crezând, ei vor avea viață veșnică în numele Lui**.

Tu ai crezut?

X. EPILOG: FIUL ÎNVIAT CU AI SĂI (Cap. 21)

A. Cristos Se arată ucenicilor Săi în Galileea (21:1-14)

21:1 Scena se mută acum în Galileea, la **Marea Tiberiadei**. Ucenicii se deplasaseră în ținutul de nord, unde locuiau. Domnul Isus se întâlnește cu ei aici. Prin cuvintele: **Iată cum S-a arătat**, Ioan se pregătește să ne arate cum s-a petrecut acest lucru.

21:2 Șapte dintre ucenici se aflau la un loc, cu această ocazie: **Petru, Toma, Natanael, Iacov și Ioan (fiii lui Zebedei), și alți doi** ale căror nume nu le cunoaștem.

21:3 **Simon Petru** s-a hotărât să iasă la **pesceit** pe lac iar ceilalți au convenit să meargă cu el. Pare să fi fost o decizie cât se poate de naturală, deși unii cercetători ai Bibliei consideră că nu a fost după voia lui Dumnezeu să iasă la **pesceit** și că, oricum,

au ieșit fără să se roage mai întâi. **În noaptea aceea n-au prins nimic.** N-au fost nici primii, nici ultimii pescari ce au petrecut o noapte întreagă fără să fi prins nimic! Este o ilustrație elocventă a zădărniceii eforturilor omenești, când sunt lipsite de ajutorul divin, în special în privința pescuirii de suflete pentru Împărăția Cerurilor.

21:4 Isus îi aștepta pe țarm, în timp ce ei vâsleau spre El, fără să-L recunoască însă. Poate că era încă întuneric ori probabil au fost împiedicați de Dumnezeu să-L recunoască.

21:5 E ca și când Domnul i-ar fi întregat: „Tinerilor, aveți ceva de mâncare?“, la care ei i-au răspuns dezamăgiți: „Nu“.

21:6 Ei credeau că este doar un străin care se afla pe plajă la ora aceea. Cu toate acestea, ei au dat curs sfatului Lui, aruncând plasa în partea dreaptă a bărcii. Și deodată plasa s-a umplut de pești, până într-acolo încât n-au mai putut s-o tragă afară din apă. Desigur asta demonstrează din nou cunoștința perfectă a Domnului Isus, care știa locul exact unde se găsesc cei mai mulți pești în lac. De asemenea, versetul ne învață că atunci când Domnul ne călăuzește în lucrarea noastră, nu vom mai avea plase goale. El știe unde se află sufletele coapte pentru mântuire și ne va conduce la ele — cu condiția să-L lăsăm.

21:7 Ioan a fost primul care L-a recunoscut pe Domnul și imediat i-a spus lui Petru. Acesta și-a scos imediat haina și s-a dus la țarm. Nu ni se spune dacă a înotat, a mers prin apă sau, cum au sugerat unii, a umblat pe apă.

21:8 Ceilalți ucenici s-au mutat din barca mare de pescuit într-una mai mică, cu vâsle, trăgând la țarm plasa cu pește.

21:9 Mântuitorul deja le pregătise micul dejun: **pește și pâine.** Nu știm dacă Domnul a prins acești pești sau dacă i-a procurat în chip miraculos. Știm însă că El nu depinde de sârmanele noastre eforturi. Negreșit când vom ajunge în cer, vom constata că, deși mulți oameni au fost mântuiți prin propovăduirea și mărturia personală a unora din slujitorii Lui, vor exista mulți alți oameni care au fost mântuiți chiar de Domnul Isus Însuși, fără nici un ajutor omenesc.

21:10 Acum El le spune să tragă plasa cu pești — nu pentru a-i găti, ci pentru a-i număra. Procedând astfel, ei au prilejul să învețe că „secretul succesului constă în a lucra la porunca Lui și a acționa cu ascultare implicită de Cuvântul Său.“

21:11 Biblia ne oferă cifra exactă a peștilor din plasă: **o sută cincizeci și trei.** Multe explicații interesante s-au oferit în legătură cu semnificația acestui număr. Iată trei dintre ele: (1) Numărul limbilor aflate în circulație pe vremea aceea. (2) Numărul răsloanelor sau triburilor existente în lume, spre care avea să se răspândească Evanghelia. (3) Numărul speciilor de pești din Marea Galileii sau din lumea întreagă. Negreșit numărul se referă la marea diversitate a celor care aveau să fie mântuiți prin vestirea Evangheliei — câte unii din fiecare trib, seminție și neam. Pescarii și-au dat seama că nu întâmplător plasa nu s-a rupt, deși era atât de încărcată de pește. Iată o dovadă în plus a faptului că „atunci când suntem angajați în lucrarea lui Dumnezeu, lucrând după principiile Lui, nu vom duce lipsă de resursele Sale.“ El va avea grijă ca plasa să nu se rupă.

21:12 Ucenicii au receptat chemarea Domnului de a veni la masă și astfel se strâng în jurul focului de cărbuni, pentru a se împărtăși din bucatele puse la dispoziție de Domnul. Petru va fi fost absorbit de propriile sale gânduri, la vederea focului de cărbuni. Și va fi adus el oare aminte de focul la care se încălzise atunci când s-a lepădat de Domnul? Ucenicii au fost cuprinși de un tainic fior, în prezența Domnului, care Se afla acolo în trupul Său înviat. Multe întrebări ar fi dorit să-I pună ei, dar n-au îndrăznit, căci știau că este Domnul — chiar dacă simțeau că Persoana Lui e învăluită într-un anumit mister.

21:13 Isus le servește acum micul dejun iar ucenicii își aduc probabil aminte de ocazia similară când El a hrănit cinci mii cu numai câteva pâini și câțiva peștișori.

21:14 Este a treia oară când Ioan amintește că Isus S-a arătat ucenicilor Săi. Faptul că au existat și alte arătări ale Sale reiese clar din celelalte Evanghelii. În această evanghelie, El S-a arătat ucenicilor Săi în seara zilei învierii, apoi la o săptămână după aceea și cu ocazia acestui dejun de pe malul lacului Galileea.

B. Redresarea lui Petru (21:15-17)

21:15 Domnul S-a ocupat mai întâi de nevoile lor fizice. Apoi, după ce s-au încălzit și s-au săturat, El Se îndreaptă spre Petru și Se ocupă de chestiunile spirituale. Petru se lepădase de Domnul în public de trei ori. Între timp, el s-a pocăit de aceasta și a fost repus în părtășie cu Domnul. În versetele acestea, refacerea lui Petru, redresarea lui

este confirmată public de Domnul.

S-a subliniat de multe ori că în aceste versete verbul „a iubi“ este reprezentat în textul original de doi termeni diferiți. Am putea parafraza versetul 15 astfel: „**Simon, fiul lui Iona,**⁵⁴ **Mă iubești tu mai mult decât Mă iubesc acești ucenici** (adică ceilalți)?“ **El i-a zis: „Da, Doamne, Tu știi că Îmi ești drag.**“ Cu alte cuvinte, Petru nu se mai laudă că nu se va mai depărta de Domnul, chiar dacă toți ceilalți ucenici s-ar lepăda de El. De-acum el și-a învățat lecția.

„**Paște mieluşei Mei,**“ spune Isus. Un mod foarte practic de a demonstra dragostea lui Cristos este de a-i hrăni pe cei mai tineri din turma Domnului. E interesant să observăm trecerea care se face acum de la pescuit la păstorit. Pescuitul se referă la lucrarea de evanghelizare, pe când păstoritul are de a face cu grija pentru cei deja mântuiți, învățarea acestora din Cuvânt.

21:16 Pentru a doua oară Domnul îl întreabă pe Petru dacă Îl iubește. Petru răspunde a doua oară, cu vădită neîncredere în sine. „**Tu știi că îmi ești drag.**“ La care Domnul îi răspunde: „**Paște oițele Mele.**“ În turma lui Cristos sunt și miei, și oi. Și unii, și alții au nevoie de grija plină de iubire a celui care Îl iubește pe Păstor.

21:17 Petru s-a lepădat de Domnul de trei ori și astfel i se dau trei prilejuri de a-L mărturisii acum.

De data aceasta, Petru face apel la faptul că Isus este Dumnezeu și, prin urmare, cunoaște toate lucrurile. El spune a treia oară: „**Tu știi că îmi ești drag.**“ Și pentru ultima oară i se spune că poate demonstra acest lucru hrănind oile lui Cristos. Lecția care se desprinde din acest pasaj este că dragostea pentru Cristos este singura motivație acceptabilă de a-L sluji pe El.

C. Isus prezice moartea lui Petru (21:18-23)

21:18 Când Petru era mai tânăr, avea mare libertate de mișcare, ducându-se unde voia. Dar Domnul îi spune aici că la sfârșitul vieții sale, va fi arestat, legat și dus la execuție.

21:19 Aici găsim explicația versetului 18. Petru Îl va proslăvi pe Dumnezeu printr-o moarte de martir. Cel care se lepădase de Domnul avea să primească acum curajul de a-și da viața pentru El. Versetul ne amintește că Îl putem slăvi pe Dumnezeu atât prin moarte, cât și prin viață. Apoi Isus a exclamat: „**Vino după Mine!**“ Și de îndă-

tă ce a spus aceste cuvinte, probabil Isus S-a urnit din loc.

21:20 Se pare că Petru a început să meargă după Domnul, dar apoi, întorcându-se, l-a văzut venind și pe Ioan. Aici Ioan se oprește pentru a se identifica drept cel ce-L iubea pe Isus și se rezemase pe pieptul lui Isus la Cina pascală și întrebase cine Îl va trăda pe Domnul.

21:21 Văzându-l pe Ioan, Petru se va fi întrebat: „Dar cu Ioan ce se va întâmpla? Va muri și el moarte de martir? Sau va rămâne în viață până va reveni Domnul?“ Așadar L-a întrebat pe Domnul cu privire la viitorul lui Ioan.

21:22 Domnul i-a răspuns că nu trebuie să se preocupe de ce se va întâmpla cu Ioan la sfârșitul vieții sale. Chiar dacă ar fi să rămână în viață până la a Doua Venire a lui Cristos, asta nu ar trebui să-l influențeze cu nimic pe Petru. Multe eșecuri în slujirea creștinilor izvorăsc din faptul că ucenicii se ocupă mai mult unii de alții, decât de Domnul.

21:23 Cuvintele Domnului au fost citate greșit de mulți. Domnul nu a spus că Ioan va rămâne în viață până va reveni El. El a spus doar că și dacă așa s-ar întâmpla, asta n-ar trebui să-l afecteze pe Petru. Mulți consideră semnificativ faptul că Isus îl pune aici pe Ioan în legătură cu a Doua Sa Venire și că Ioan este cel cărui i s-a acordat privilegiul de a redacta cartea Apocalipsei (sau Revelației) lui Isus Cristos, în care sunt descrise amănunțit vremurile de pe urmă.

D. Mărturia de încheiere pe care o aduce Ioan cu privire la Isus (21:24, 25)

21:24 Ioan adaugă câteva cuvinte de mărturie personală cu privire la acuratețea lucrurilor consemnate de el. Alții interpretează acest verset ca o atestare a bătrânilor bisericii din Efes cu privire la evanghelia după Ioan.

21:25 Nu ne temem deloc să luăm versetul 25 la modul propriu! Isus este Dumnezeu și prin urmare este nemărginit! Nu există nici o limită asupra cuvintelor sau numărului lucrărilor Sale. Câtă vreme S-a aflat aici pe pământ, El a continuat să fie Susținătorul tuturor lucrurilor — al soarelui, lunii și stelelor. Cine s-ar putea încumeta să încerce să descrie forța, complexitatea și nespusa înțelepciune implicată în menținerea în perfectă stare de funcționare a universului? Chiar și în cadrul minunilor săvârșite de El pe pământ, ni se oferă doar o explicație

sumară. Într-un simplu act al vindecării, gândiți-vă la toți nervii, mușchii, vasele de sânge și alte componente ale trupului ce se aflau sub controlul Său direct! Gândiți-vă la controlul exercitat de El asupra microbilor, peștilor și întregului regn animal. Gândiți-vă la controlul Său absolut asupra structurii atomice a celui mai mic fragment al materiei universului. Ar putea oare **cuprinde lumea însăși cărțile** în care să se descrie infinitatea aceasta de detalii? Răspunsul este un categoric „Nu“.

Și astfel am ajuns la sfârșitul comentariului asupra evangheliei după Ioan. Poate că suntem acum mai în măsură să ne dăm seama de ce este una dintre cele mai îndrăgite părți din toată Biblia. Nu poți s-o citești sau s-o recitești, cu meditație și rugăciune, fără să nu te îndrăgostești din nou de binecuvântata Persoană pe care o înfățișează.

NOTE FINALE

¹(1:18) Textul critic (NU în notele marginale din ediția NKJV) conține cuvintele: *singurul Dumnezeu născut*“.

²(1:29) J. Cynddylan Jones, *Studies in the Gospel According to St. John*, pg. 103.

³(1:45) James S. Stewart, *The Life and Teaching of Jesus Christ*, pg. 66, 67.

⁴(1:51) Numai Ioan redă așa-numitul „dublu amin“ (în românește: „adevărat adevărat“). Celelalte evanghelii, dintr-o dorință aparentă de a comprima expresia folosită de Domnul, rețin doar un singur „amin“.

⁵(2:4) George Williams, *The Student's Commentary on the Holy Scriptures*, pg 194.

⁶(2:11) Jones, *Studies*, pg. 148.

⁷(3:1) Termenul grec *de* poate însemna și, *acum, dar*, etc. Majoritatea versiunilor moderne ale Bibliei în limba engleză omit acest termen. Ediția King James îl redă, de obicei, cu excepția acestui verset, unde îl omite. Traducerea New King James urmează modelul versiunii KJV, omițându-l, de asemenea.

⁸(3:5) O altă interpretare valabilă care corespunde contextului de contrastare a nașterii spirituale cu cea fizică, este că apa se referă la nașterea fizică, în timp ce Duhul se referă la Duhul Sfânt. Rabinii foloseau „apa“ cu sensul de sămânță bărbătească. Dar apa ar putea fi și o referire la spargerea sacului de lichid ce are loc la nașterea unui copil.

⁹(3:16) F. W. Boreham, documentație suplimentară inexistentă.

¹⁰(4:41, 42) Textul critic (NU) omite *Cristosul*.

¹¹(4:48) În textul grec original se folosește persoana a doua plural aici.

¹²(5:2) Textul critic redă cuvântul sub forma *Bethzatha*, dar arheologia a confirmat numele tradițional folosit de majoritatea manuscriselor, precum și de tradiția Bibliei KJV.

¹³(5:3) James Gifford Bellett, *The Evangelists*, p. 50.

¹⁴(5:18) J. Sidlow Baxter, *Explore the Book*, pg. 50.

¹⁵(5:24) Există și alte versete din care rezultă clar că credinciosul va sta într-o zi înaintea Scaunului de judecată al lui Cristos (Rom. 14:10; 2 Cor. 5:10). Dar la această judecată nu se va pune problema păcatelor sale în vederea nici unei pedepse, întrucât această problemă a fost rezolvată la Calvar. Mai degrabă, la Scaunul de judecată al lui Cristos se va face o trecere în revistă a vieții și slujirii credinciosului, în urma căreia el va primi fie o răsplată, fie va suferi o pierdere. Nu se va pune însă problema mântuirii sufletului său, ci doar a rodniceii vieții sale.

¹⁶(5:29) Dacă acesta ar fi singurul loc din Biblie în care se vorbește de înviere, am fi justificați să conchidem că toți morții vor învia în același timp. Dar știm din alte versete ale Scripturii, mai cu seamă de la Apocalipsa 20, că cele două învieri sunt despărțite de un interval de o mie de ani. Prima înviere este învierea celor care au fost mântuiți prin credința în Cristos. A doua înviere îi va cuprinde pe toți cei ce au murit ca necredincioși.

¹⁷(5:39) Din textul grec nu reiese dacă avem de a face cu un *imperativ* sau cu un *indicativ*. Contextul justifică însă folosirea verbului la modul imperativ, cum și este redat în versiunea NKJV: „Cercetați!“ (ca de altfel și în majoritatea versiunilor românești, n.tr.).

¹⁸(5:47) Guy King, *To My Son*, pg. 104.

¹⁹(6:11) W. H. Griffith Thomas, *The Apostle John: His Life and Writings*, pg. 173, 74.

²⁰(6:15) Frederick Brotherton Meyer, *Tried By Fire*, pg. 152.

²¹(6:31) Mana era un aliment miraculos, de culoare albă, sub formă de granule mici, rotunde, pe care Dumnezeu a pus-o la dispoziția israeliților în peregrinările lor prin pustiu. Israelii trebuiau să culeagă mană în fiecare dimineață, în primele șase zile ale săptămânii.

²²(6:55) Textul critic (NU): „adevărata hrană... adevărata băutură“ dar sensul este identic cu cel din alte versiuni: „cu adevărat hrană...“.

²³(6:59) Sinagoga era un lăcaș de intruire local, dar nu trebuie confundată cu templul din Ierusalim — singurul loc unde puteau fi aduse jertfe.

²⁴(6:69) Textul critic (NU) sună astfel: „Tu ești Sfântul lui Dumnezeu“.

²⁵(7:1) Poate că e bine să precizăm înțeleșurile termenului *Ioudaios* din originalul grec: (1) *Iudeu* spre a se deosebi de un galileean, de pildă; (2) iudeu cu sens general, cuprinzându-i pe toți evreii, inclusiv pe cei ce-L acceptă pe Cristos; (3) iudeu cu sensul de oponent al creștinismului, în special un lider religios. Ioan folosește termenul „iudeu“ în special în această a treia accepțiune, deși el însuși era iudeu din categoria a doua.

²⁶(7:7) Meyer, *Tried*, pg. 129.

²⁷(7:8) Textul critic (NU) omite, din păcate, cuvântul „încă“, ce apare în textul original. Fără el, s-ar putea înțelege că Domnul ar fi spus un neadevăr. (Versiunea română redă corect textul original: „Eu încă nu Mă sui...“, sublinierea și nota traducătorului).

²⁸(8:5) J.N. Darby, alte documente nu există.

²⁹(8:11) Versetele 7:53 până la 8:11 nu sunt redade de majoritatea manuscriselor vechi ale evangheliei după Ioan, dar apar în peste 900 de manuscrise în limba greacă (în marea lor majoritate). S-a ridicat întrebarea dacă aceste versete constituie parte integrantă din textul original. Noi credem că ele trebuie acceptate ca parte din textul inspirat. Întreaga lor învățătură este în deplin acord cu restul Bibliei. Augustin afirmă că unii au omis acest pasaj din Biblie de teama că ar putea promova o anumită relaxare a normelor morale.

³⁰(8:45) R.C.H. Lenski, *The Interpretation of Colossians, Thessalonians, Timothy, Titus, Philemon*, pg. 701, 702.

³¹(9:35) Textul critic (NU) conține cuvintele „Fiul Omului“, care nu corespund atât de bine contextului de închinăciune. „Fiul lui Dumnezeu“ pare a fi soluția cea mai adecvată, așa cum îl redau majoritatea versiunilor Bibliei.

³²(10:28) Textul grec conține negația dublă, pentru subliniere, (ca în versiunea română: „nimeni nu le va smulge“, n.tr.).

³³(10:36) Samuel Green, „*Scripture Testimony to the Deity of Christ*“, pg. 7.

³⁴(11:1) Arthur W. Pink, *Exposition of*

the Gospel of John, III:12.

³⁵(11:25) Burkitt, alte documente nu există.

³⁶(11:35) Cel mai scurt verset din versiunea greacă a Noului Testament se află la polul opus al spectrului emotiv: „Bucurați-vă întotdeauna“ (*Pantote chairete*, 1 Tes. 5:16).

³⁷(11:47) J.C. Ryle, *Expository Thoughts on the Gospel, St. John*, II:295.

³⁸(11:48) Meyer, *Tried*, pg. 112.

³⁹(12:5) Ryle, *John*, II:309, 310.

⁴⁰(12:7) Cuvintele „ca ea să-l poată păstra“ ce apar în textul critic, în loc de „ea l-a păstrat...“ par să contrazică atât contextul, cât și absența Mariei de la mormânt în ziua Învierii. Versiunea NIV rezolvă problema, recurând la parafrazăre.

⁴¹(12:24) T. G. Ragland, alte documente nu există.

⁴²(13:13, 14) Desigur, există situații, mai ales în țările din Orient, în care cineva îi va spăla picioarele altei persoane, dar exemplul de față subliniază necesitatea de a sluji cu smerenie.

⁴³(13:32) Potrivit gramaticii eline (condiție de clasa întâi, plus *ei* la indicativ) avem aici o afirmație a unei realități, mai degrabă decât o întrebare.

⁴⁴(14:20) Alte ilustrații binecunoscute: pasărea încojurată de aer, având aer în ea sau peștele în apă dar și apa din pește.

⁴⁵(17:1) Marcus Rainsford, *Our Lord Prays for His Own*, pg. 173.

⁴⁶(17:4) Ryle, *John*, III:40, 41.

⁴⁷(17:26) F.L. Godet, *Commentary on the Gospel of John*, II:345.

⁴⁸(17:26) Rainsford, *Our Lord Prays*, pg. 173.

⁴⁹(18:14) Stewart, *Life and Teaching*, pg. 157.

⁵⁰(18:28) Augustin, citat de Ryle, *John*, III:248.

⁵¹(18:28) Bishop Hall, *Ibid*.

⁵²(18:28) Poole, *Ibid*.

⁵³(19:20) Alexander, singura documentație disponibilă.

⁵⁴(21:15) În textul critic (NU) tatăl lui Petru se numește Ioan, și nu Iona (la fel în versetele 16 și 17).

BIBLIOGRAFIE

Godet, F.L. *Commentary on the Gospel of John*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1969 (Retipărire a ediției în două volume din 1893, într-un singur volum).

- Hole, F.B. *The Gospel of John Briefly Expounded*. Londra: The Central Bible Truth Depot, n.d.
- Ironside, H.A. *Addresses on the Gospel of John*. New York: Loizeaux Bros., 1956.
- Jones, J. Cynddylan. *Studies in the Gospel according to St. John*. Toronto: William Briggs, 1885.
- Kelly, William. *An Exposition of the Gospel of John*. Londra: C.A. Hammond Trust Bible Depot, 1966.
- Lenski, R.C.H. *Interpretation of St. John's Gospel*. Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1942.
- Macaulay, J. C. *Obedience Unto Death: Devotional Studies in John's Gospel*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1942.
- Pink, Arthur W. *Exposition of the Gospel of John. Vol. III*. Swengel, Pennsylvania: Bible Truth Depot, 1945.
- Rainsford, Marcus. *Our Lord Prays for His Own*. Chicago: Moody Press, 1955.
- Ryle, J.C. *Expository Thoughts on the Gospels: St. John*. Londra: James Clarke and Co., Ltd., 1957.
- Tenney, Merrill C. *JOHN: The Gospel of Belief*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1848.
- Thomas, W. H. Griffith. *The Apostle John: Studies in His Life and Writings*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1968.
- Van Ryn, A. *Meditations in John*. Chicago: Moody Press, 1949.
- Vine, W. E. *John, His Record of Christ*. Londra: Oliphants, 1957.
- Westcott, B.F. *The Gospel According to St. John*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1954.

FAPTELE APOSTOLILOR

Introducere

„Cristos este tema, biserica este mijlocul iar Duhul este puterea.”

— W. Graham Scroggie

I. Locul unic în Canon

Faptele Apostolilor este singura istorie *inspirată* a bisericii și singura istorie a bisericii primare, care parcurge începuturile credinței. Toate celelalte istorii se mulțumesc să se inspire din această lucrare a doctorului Luca, adăugând elemente personale și multe speculații. Fără această carte pierderea noastră ar fi iremediabilă. Ar fi însemnat să facem un salt extraordinar de la Evanghelii la Epistole. Căror adunări de credincioși li se adresează această carte și cum s-au constituit ele? Fapte răspunde la aceste întrebări și la multe altele, constituind o punte de legătură nu numai între viața lui Cristos și viața cristo-centrică propovăduită de Epistole, ci și o verigă de legătură între iudaism și creștinism, între Lege și Har. Or, tocmai aici rezidă una din dificultățile de căpetenie în interpretarea cărții Faptelor Apostolilor, anume în lărgirea treptată a orizontului, de la mica mișcare iudaică concentrată în jurul Ierusalimului la credința de proporții mondiale care a pătruns în însăși inima capitalei imperiului roman.

II. Autorul

Autorul evangheliei după Luca și al Faptelor Apostolilor este unul și același, doctorul Luca, fapt recunoscut aproape unanim de cercetători. Dacă a treia evanghelie a fost redactată de Luca, atunci și Fapte a fost redactată tot de el, și vice versa (vezi introducerea de la cartea Luca).

Dovezile externe potrivit cărora Luca a scris cartea Fapte sunt de dată timpurie, temeinice și larg răspândite. Prologul anti-Marcionit la Luca (circa 160-180 d.Cr.), Canonul Muratorian (cca 170-200) precum și scrierile părinților bisericii primare Irineu, Clement din Alexandria, Tertullian și Origen sunt cu toate de acord asupra faptului că Luca este autorul cărții Faptelor Apostolilor — părere împărtășită și de alte personalități

de mai târziu ale istoriei bisericii, cum ar fi Eusebiu și Ieronim.

Dovezile interne ale paternității lui Luca, găsite în însuși cuprinsul cărții Fapte, sunt numeroase, putând fi împărțite în trei categorii. La începutul cărții Fapte autorul se referă concret la o lucrare anterioară, dedicată de asemenea lui Teofil. Luca 1:1-4 arată că a treia evanghelie este relatarea avută în vedere. Stilul, redarea plină de compasiune a faptelor, vocabularul, sublinierile apologetice și multe alte detalii vin să întărească faptul că cele două lucrări sunt intrinsec legate. De altfel, dacă nu s-ar fi inclus evanghelia după Luca la un loc cu celelalte evanghelii, pentru a forma un bloc comun, ea ar fi apărut alături de Fapte, într-o singură carte în două capitole principale, asemenea lui 1 și 2 Corinteni.

În al doilea rând, din textul cărții Fapte rezultă clar că autorul a fost un companion de drum al lui Pavel, așa cum reiese din pasajele 16:10-17; 20:5-21:18; 27:1-28:16), redade la persoana întâi plural, la ale căror evenimente autorul a fost prezent ca martor ocular. Încercările scepticilor de a le trece pe acestea în categoria „fiecțiune” nu sunt convingătoare. Dacă ar fi să dăm crezare acestor critici, acceptând că au fost adăugate doar pentru a spori autenticitatea cărții, atunci de ce apar aceste fragmente *atât de rar* și de ce sunt introduse într-un mod atât de *subtil*, nementionându-se *nici un nume* pentru subiect (inclusiv în persoana întâi plural din aceste fragmente)?

În fine, după ce îi vom fi eliminat pe toți ceilalți însoțitori de drum ai lui Pavel care sunt menționați de autor la persoana a treia, precum și pe ceilalți companionii despre care știm sigur că *nu* au fost împreună cu Pavel în pasajele de mai sus, redade la persoana întâi plural, singura concluzie logică care ne mai rămâne este că personajul prezent lângă Pavel în aceste pasaje este Luca.

III. Data

Dacă în cazul altor cărți ale Scripturii data nu contează prea mult, în cazul Faptelor Apostolilor ea are mare importanță, întrucât avem de a face cu o *istorie* a bisericii — de altfel, cu *prima* sa istorie.

S-au propus trei date diferite pentru momentul apariției cărții Fapte, două aparținând unor cercetători care acceptă paternitatea lui Luca, una provenind de la unii care o contestă:

1. Presupusa ei apariție în secolul al doilea după Cristos ar anula, desigur, paternitatea lui Luca asupra ei, întrucât nu e probabil ca el să mai fi fost în viață după anul 80 sau, cel mai târziu, 85 după Cristos. Deși unii cercetători de orientare liberală susțin că autorul Faptelor s-ar fi inspirat din *Antichitățile* lui Josephus (cca. 93 d.Cr.), paralela pe care încearcă s-o stabilească aceștia între scrierile lui Josephus și Fapte 5:36, unde se vorbește despre Teuda, nu stă în picioare, orice asemănări fiind neconcludente.

2. O altă opinie larg răspândită e că Luca și-ar fi redactat lucrarea: Luca-Fapte între anii 70 și 80 după Cristos. Asta înseamnă că Luca se putea folosi de textul lui Marcu în evanghelia sa (probabil din anii 60).

3. Se poate susține cu foarte mult teme că Luca își încheie lucrarea intitulată Faptele Apostolilor într-un punct cronologic situat la foarte scurt timp după derularea ultimelor evenimente din cronică sa — adică în timpul întemnițării lui Pavel la Roma.

E *posibil* ca Luca să fi avut în plan elaborarea unui al treilea volum (care se pare că nu a fost după voia lui Dumnezeu), aceasta fiind explicația pentru care Luca nu pomeneste nimic despre devastatoarele evenimente petrecute cu creștinii între anul 63 și 70. Dar următoarele omisiuni sugerează o dată mai timpurie: cumplita prigoană dezlănțuită de Nero împotriva creștinilor în Italia, după incendierea Romei (anul 64); războiul iudaic cu Roma (66-70); martiriul lui Petru și al lui Pavel (câtre sfârșitul anilor 60); și, evenimentul cel mai groaznic pentru iudeii și pentru creștinii evrei: distrugerea Ierusalimului. Prin urmare, este cât se poate de probabil că Luca a scris cartea Faptele Apostolilor în

timp ce Pavel era în temniță la Roma, adică prin anul 62 sau 63 după Cristos.

IV. Fondul cărții și temele principale

Faptele Apostolilor e o carte plină de dinamism, în care predomină acțiunea. În ea îl vedem pe Duhul Sfânt la lucru, formând biserica, umplând-o de putere și lărgindu-i aria de acțiune. Este relatarea minunată a Suveranului Duh, Care se folosește de instrumente foarte neverosimile, învingând obstacolele formidabile, folosind metode foarte neconvenționale, pentru a obține rezultate cu totul neașteptate.

Fapte continuă firul narațiunii din punctul unde se termină Evangheliile, purtându-ne apoi de-a lungul dramaticei perioade a zbuțimărilor ani de la începutul existenței bisericii. Este cronică unei perioade de mare tranziție când biserica Noului Testament s-a eliberat de fășiile mortuare ale iudaismului, etalându-și caracterul distinctiv al noii părtășii în cadrul căreia și Neamurile, și iudeii sunt una în Cristos. Din această cauză Fapte a fost numită, pe bună dreptate, istoria „întărcării lui Isaac.”

Parcurgându-i antrenantele pagini, suntem cuprinși parcă de un fior sfânt de profundă spiritualitate, prezent ori de câte ori îl întâlnim pe Dumnezeu la lucru. În același timp, sesizăm și tensiunile care se manifestă când păcatul și Satan caută să se opună lucrării lui Dumnezeu, încercând s-o zădărnicească.

În primele douăsprezece capitole apostolul Petru ocupă un rol central, reliefând propovăduirea sa neînfricată către națiunea Israel. De la capitolul 13 întâietatea este preluată de apostolul Pavel, neobositul, inspiratul și binecuvântatul apostol al Neamurilor.

Cartea Fapte parcurge o perioadă de aproximativ treizeci și trei de ani. J. G. Phillips a remarcat faptul că în nici o altă perioadă a istoriei omenirii „nu a zdruncinat un mănunchi de oameni obișnuiți lumea atât de mult, încât să-i determine pe dușmanii lor să spună cu lacrimi de ciudă în ochi că oamenii aceștia «au întors lumea pe dos!»”⁴¹

SCHIȚA CĂRȚII

I. BISERICA LA IERUSALIM (capitolele 1-7)

- A. Domnul făgăduiește Duhul (1:1-5)
- B. Mandatul dat de Domnul apostolilor, la înălțarea Sa la cer (1:1-5)
- C. Ucenicii așteaptă la Ierusalim, în rugăciune (1:12-26)
- D. Ziua Cincizecimii și nașterea Bisericii (2:1-47)
- E. Vindecarea ologului și cuvântarea lui Petru către poporul Israel (3:1-26)
- F. Începutul prigoanelor și dezvoltarea Bisericii (4:1-7:60)

II. BISERICA ÎN IUDEEA ȘI SAMARIA (8:1-9:31)

- A. Misiunea lui Filip în Samaria (8:1-25)
- B. Filip și eunucul etiopean (8:26-40)
- C. Convertirea lui Saul din Tars (9:1-31)

III. BISERICA PÂNĂ LA MARGINILE PĂMÂNTULUI (9:32-28:31)

- A. Petru propovăduiește Evanghelia la Neamuri. (9:32-11:18)
- B. Sădirea bisericii din Antiohia (11:19-30)
- C. Prigoana dezlănțuită de Irod și moartea acestuia (12:1-23)
- D. Prima călătorie misionară a lui Pavel: Galatia (12:24-14:28)
- E. Conciliul de la Ierusalim (15:1-35)
- F. A doua călătorie misionară a lui Pavel: Asia Mică și Grecia (15:36-18:22)
- G. A treia călătorie misionară a lui Pavel: Asia Mică și Grecia (18:23-21:26)
- H. Arestarea lui Pavel și procesele sale (21:27-26:32)
- I. Călătoria lui Pavel la Roma și naufragiul (27:1-28:16)
- J. Arestul la domiciliu al lui Pavel și mărturia dată iudeilor din Roma (28:17-31)

Comentariu

I. BISERICA LA IERUSALIM

(Cap. 1-7)

A. Domnul Înviat făgăduiește Duhul (1:1-5)

1:1 Cartea Fapte începe cu o rememora-re. Preaiubitul medic Luca îi mai adresase lui Teofil o lucrare, cunoscută astăzi sub denumirea de Evanghelia după Luca (vezi Lu. 1:1-4). În ultimele versete din acea evanghelie, Luca îi spusese lui Teofil că la scurt timp înainte de înălțarea Domnului Isus la cer, El le făgăduise ucenicilor Săi că vor fi botezați cu Duhul Sfânt (Lu. 24:48-53).

Acum Luca își propune să continue firul narațiunii, drept care recurge la această înălțătoare făgăduință ca punct de plecare — fapt cât se poate de nimerit, întrucât în acea făgăduință a Duhului se află în față toate biruințele spirituale desfășurate în cartea Faptelor Apostolilor. Luca își numește evanghelia drept **cea dintâi carte a mea** (sau „relatare“). În ea el consemnase **tot ce a început Isus să facă și să învețe pe oameni**. În Fapte el continuă consemnarea

lucrurilor pe care **a continuat** Isus să le facă și să-i învețe pe oameni prin Duhul Sfânt, după Înălțarea Sa la cer.

Observați că lucrarea Domnului a cuprins ambele aspecte: „**să facă și să învețe**“. Cu alte cuvinte, nu se rezuma la chestiuni de doctrină, lipsite de elemente practice, nici nu sublinia crezul, în dauna conduitei. Mântuitorul a fost întru chiparea tuturor învățăturilor Sale, trăind în practică tot ce propovăduia.

1:2 Teofil își va fi amintit că prima carte a lui Luca s-a încheiat cu relatarea Înălțării la Cer a Mântuitorului. De asemenea el își va fi amintit duiosasele îndemnuri și îndrumări pe care le-a dat Domnul **apostolilor** Săi înainte de a pleca din mijlocul lor.

1:3 Timp de **patruzeci de zile** câte s-au scurs între Învierea Sa și Înălțarea la Cer, Domnul S-a arătat ucenicilor Săi, oferindu-le dovezi de netăgăduit că El a înviat cu trupul (vezi Ioan 20:19, 26; 21:1, 14).

În tot acest timp, El a discutat cu ei despre **împărăția lui Dumnezeu**. Principala Lui preocupare nu era în legătură cu lumea

aceasta, ci cu domeniul sau sfera în care Dumnezeu este recunoscut ca Rege.

Împărăția nu trebuie confundată cu biserica. Domnul Isus S-a oferit pe Sine națiunii Israel ca Rege, dar a fost respins (Mat. 23:37). Prin urmare, împărăția Sa literală se va pământ a fost amănată până când Israel se va pocăi și-L va primi ca Mesia (Fapte 3:19-21).

În perioada actuală, Regele este absent. Dar El este reprezentat aici prin împărăția Sa invizibilă de pe pământ (Col. 1:13), împărăție alcătuită din toți cei ce mărturisesc loialitate și supunere față de El (Mat. 25:1-12). Într-o privință, împărăția se compune din toți cei ce se numesc creștini, acesta fiind aspectul ei exterior (Mat. 13:1-52). Dar în ce privește realitatea ei lăuntrică, împărăția îi cuprinde pe toți cei care s-au născut din nou (Ioan 3:3, 5). **Împărăția** în starea ei actuală este descrisă în parabolele de la Matei 13.

Biserica este însă un concept cu totul nou. Ea nu a făcut obiectul profețiilor Vechiului Testament (Ef. 3:5). Biserica este alcătuită din toți credincioșii de la Rusalii până la Răpire. Ca mireasă a lui Cristos, biserica va domni împreună cu El în Mileniu și va împărtași pe veci slava Lui. Cristos Se va întoarce ca Rege la sfârșitul Marii Strămtorări; își va nimici dușmanii și-și va întemeia domnia Sa neprihănită peste tot pământul (Ps. 72:8).

Deși domnia Sa cu sediul la Ierusalim va dura doar o mie de ani (Apo. 20:4), **împărăția** este eternă în sensul că toți dușmanii lui Dumnezeu vor fi fost nimiciți iar El va domni în veci, în rai, fără nici o opoziție sau interferență (2 Pet. 1:11).

1:4 Luca descrie apoi întâlnirea Domnului cu ucenicii Săi, adunați într-o încăpere din Ierusalim. Răscumpărătorul învial le-a poruncit să rămână în Ierusalim. Dar oare de ce tocmai în Ierusalim — în acest oraș detestat, plină de ură, violență și prigoană?

În Ierusalim, pentru că acolo se va împlini făgăduința Tatălui. Duhul Sfânt va veni chiar în orașul în care a fost răstignit Mântuitorul. Prezența Duhului avea să aducă mărturie privitoare la respingerea de către om a Fiului lui Dumnezeu. Duhul adevărului avea să găsească vinovată lumea cu privire la păcat, neprihănire și judecată — și toate acestea aveau să se petreacă în Ierusalim. Iar ucenicii aveau să primească Duhul Sfânt în orașul în care ei înșiși L-au părăsit pe Domnul, fugind pentru a-și salva

viața. Ei aveau să fie întăriți acum și împunterniciți chiar în locul în care dăduseră dovadă de atâta slăbiciune și lașitate.

Ucenicii mai auziseră din gura Mântuitorului despre **Făgăduința Tatălui**. În tot timpul lucrării Sale pământești, dar mai ales în Discursul din Camera de Sus, Domnul le spusese despre Mângâietorul, care avea să vină (vezi Luca 24:49; Ioan 14:16, 26; 15:26; 16:7, 13).

1:5 Acum, la ultima Sa întâlnire cu ei, Domnul reia Promisiunea. Unii, dar nu toți, fuseseră deja botezați cu apă de către Ioan. Dar botezul lui Ioan fusese extern și fizic în caracter. Nu după multe zile² ei vor fi botezați cu Duhul Sfânt. Acest botez va fi lăuntric și spiritual. Primul botez i-a identificat în exterior cu acea părticică a poporului Israel care s-a pocăit. Al doilea botez avea să-i introducă în sânul bisericii, care este Trupul lui Cristos, împuternicindu-i în vederea slujirii.

Isus a promis că ei vor fi botezați cu Duhul nu după multe zile de la întâlnirea Sa cu ei, dar nu se pomenește nimic despre botezul în foc (Mat. 3:11, 12; Luca 3:16, 17). Acesta este un botez al judecății, destinat în exclusivitate necredincioșilor, ce urmează să aibă loc în viitor.

B. Mandatul încredințat de Domnul apostolilor, înainte de a Se sui la Cer (1:6-11)

1:6 Poate că incidentul relatat aici a avut loc pe Muntele Măslinilor, în direcția Betaniei. Nu a fost însă locul de pe care S-a suit Domnul la Cer (Luca 24:50, 51).

Ucenicii se gândiseră la venirea Duhului. Ei și-au adus aminte că profetul Ioel vorbise despre revărsarea Duhului în legătură cu slăvita domnie a lui Mesia (Ioel 2:28) Prin urmare ei au conchis că Domnul își va întemeia **împărăția** degrabă, întrucât spusese la început că Duhul va veni „nu după multe zile”. Întrebarea lor denotă că ei tot mai credeau că Cristos își va întemeia o **împărăție** literală, pe pământ, în viitorul apropiat.

1:7 Domnul *nu* i-a corectat pentru faptul că se așteptau ca El să domnească în chip fizic, literal pe pământ, căci o atare nădejde era justificată. El le-a spus doar că **nu** pot cunoaște când anume va veni împărăția Sa. Data acesteia fusese fixată exclusiv de **autoritatea** Tatălui iar El nu voia ca ea să fie cunoscută. Era o informație ce-l aparținea Lui în exclusivitate.

Sintagma „**vremuri sau soroace**“ se referă în înțelesul biblic la diversele evenimente prezise de Dumnezeu ce urmează să se întâmple în legătură cu poporul Israel. Provenind din fond iudaic, ucenicii înțelegeau cu ușurință această formă de exprimare, dându-și seama că se referă la zilele de importanță crucială dinaintea și de după întemeierea domniei de o mie de ani a lui Cristos pe pământ.

1:8 După ce le-a suprimat curiozitatea cu privire la data când va începe această împărăție, Domnul Isus le-a îndreptat atenția spre un lucru de o valabilitate mult mai apropiată: natura și aria de răspândire a misiunii lor. Cât privește natura acesteia: ucenicii urmau să fie **martori**; cât privește aria ei de răspândire: ucenicii aveau să fie **martori în Ierusalim și în toată Iudeea și Samaria, și până la marginile pământului**.

Dar mai întâi ei trebuiau să **primească putere** — adică **puterea Duhului Sfânt**. Această **putere** este elementul indispensabil, care însoțește mărturia creștină. Oricât de talentat și de educat ar fi cineva, oricâtă experiență ar fi dobândit, dacă nu are această **putere** spirituală, lucrarea sa nu are eficacitate. Pe de altă parte, s-ar putea ca cineva să nu fi reușit să frecventeze școli înalte; s-ar putea să nu fie o persoană atrăgătoare, să nu posede rafinament, având în schimb **puterea Duhului Sfânt**. Lumea va observa negreșit o asemenea persoană, care se mistuie pentru Domnul, slujindu-L cu scumpătate. Ucenicii timorați aveau nevoie să primească **puterea** de a mărturisi; trebuiau să fie înzestrați cu îndrăzneala de a vesti Evanghelia. Această **putere** aveau s-o primească cu ocazia **pogorării Duhului Sfânt** peste ei.

Mărturia lor trebuia să înceapă la **Ierusalim**, acesta fiind locul prestabilit de harul lui Dumnezeu. Chiar orașul în care Domnul nostru a fost răstignit urma să aibă parte primul de chemarea la pocăință și credință în Domnul Isus Cristos.

Apoi venea rândul **Iudeii**, respectiv regiunii din partea de sud a Palestinei, unde era concentrată majoritatea iudeilor, având ca centru orașul Ierusalim.

Apoi urma **Samaria**, regiunea din centrul Palestinei, locuită de acea populație detestată, de descendență mixtă, cu care iudeii nu aveau nici un fel de relații.

Și, la urmă, venea lumea — în hotarele ei cunoscute la ora aceea, respectiv țărilor Neamurilor, care până atunci fuseseră exclu-

se de la privilegiul religios. În acest tipar de cercuri concentrice tot mai cuprinzătoare se desfășoară întreaga istorie descrisă de Faptele Apostolilor, după cum urmează:

1. **Mărturia la Ierusalim** (cap. 1-7)
2. **Mărturia în Iudeea și Samaria** (8:1-9:31)
3. **Mărturia până la marginile pământului** (9:32-28:31)

1:9 De îndată ce Mântuitorul le-a dat ucenicilor Săi împuternicirea divină, **El a fost luat la cer**. Asta e tot ce spune Scriptura, că **El a fost luat la cer și un nor L-a ascuns din ochii lor**. Cu câtă simplitate și reținere descrie Biblia un eveniment atât de spectaculos! Or, tocmai tonul acesta reținut cu care relatează autorii umani ai Scripturii evenimente extraordinare atestă inspirația Cuvântului lui Dumnezeu. În mod obișnuit, oamenii nu dau dovadă de asemenea reținere când au de a face cu evenimente atât de cutremurătoare.

1:10 Din nou, fără nici o expresie de uimire sau șocare, Luca descrie apariția celor doi bărbați îmbrăcați în alb, care, evident, erau ființe îngerești, cărora li s-a îngăduit să apară pe pământ în chip de oameni. Poate că au fost aceiași îngeri ce au apărut la mormânt, după învierea Domnului (Luca 24:4).

1:11 Mai întâi îngerii li se adresează ucenicilor cu salutul: **bărbați galileeni**. Din câte știm, cu excepția lui Iuda Iscarioteanul, toți ucenicii proveneau dintr-un ținut situat la vest de Marea Galileii.

Apoi îngerii i-au trezit din visarea lor, căci ucenicii rămăseseră cu privirile ațintite spre cer. De ce aveau privirile ațintite spre cer? Datorită îndurerării din inima lor, dintr-un gest de închinăciune sau uimire? Negreșit toate trei elementele erau prezente, dar mai cu seamă îndurerarea, fapt pentru care li se aduce un cuvânt de mângâiere. Cristos cel înălțat la cer va veni din nou!

Găsim aici promisiunea clară a venirii a doua a Domnului, pentru a-Și întemeia împărăția pe pământ. Nu răpirea este avută aici în vedere, ci venirea Sa pentru a domni.

1. El S-a suit la cer de pe Muntele (v. 12)	1.El va reveni pe Muntele Măslinilor (Zah. 14:4)
2. El S-a suit personal	2. El va reveni personal (Mal. 3:1)

3. El S-a suit în mod vizibil.	3. El va reveni în mod vizibil (Mat. 24:30)
4. El a fost acoperit de un nor (v. 9)	4. El va veni pe norii cerului (Mat. 24:30)
5. El S-a suit în slavă.	5. El va reveni cu mare putere și slavă (Mat. 24:30).

C. Ucenicii așteaptă la Ierusalim, în rugăciune (1:12-26)

1:12 La Luca 24:52 ucenicii s-au întors la Ierusalim *cu mare bucurie*. „Lumina desprinsă din dragostea lui Dumnezeu a aprins inimile acestor oameni, făcând să străluească fețele lor, în pofida valului de necazuri ce-i înconjură.”

Ei au parcurs un drum nu prea lung, de vreun kilometru și ceva, **de la muntele numit al Măslinilor**, trecând valea Chedron și pătrunzând în oraș. Era distanța maximă pe care o puteau străbate iudeii într-o zi de **Sabat**, în perioada Noului Testament.

1:13 Odată ajunși în oraș, **s-au suit în odaia de sus, unde stăteau de obicei**.

Duhul lui Dumnezeu redă aici numele ucenicilor pentru a patra și ultima oară (Mat. 10:2-4; Marcu 3:16-19; Luca 6:14-16), cu o importantă omisiune: numele lui Iuda Iscarioteanul lipsește de pe listă, întrucât trădătorul se dusese între timp la merita-ta-i pierzare.

1:14 Ucenicii s-au strâns laolaltă **într-un cuget**. Sintagma aceasta, ce apare de unsprezece ori în cartea Fapte, este una din cheile ce dezleagă secretul binecuvântării. Acolo unde frații trăiesc în unitate, Dumnezeu își revarsă binecuvântarea — acolo este viață îmbelșugată, pe veci (Ps. 133).

Găsim a doua cheie în cuvintele: **stăruiau... în rugăciune**. Și astăzi, ca pe vremea aceea, Dumnezeu lucrează atunci când oamenii Lui se roagă. De obicei însă nouă ne place să facem orice numai să nu ne rugăm. Dar numai atunci când așteptăm înaintea lui Dumnezeu, stăruind în **rugăciune fierbinte**, plină de încredere, rostită fără grabă, în unire cu alți credincioși, puterea și energia extraordinară a Duhului lui Dumnezeu se revarsă peste noi.

Nu se poate sublinia îndeajuns că *unitatea și rugăciunea au fost elementele care au precedat Rusaliele*.

Împreună cu ucenicii erau câteva femei ale căror nume nu sunt menționate (probabil cele care îl urmaseră pe Isus); de asemenea

și **Maria mama lui Isus și... frații Lui**. Câteva elemente de mare interes se degajă din acest verset:

1. Aici este menționată pentru ultima oară **Maria** în Noul Testament — constituind, negreșit, „o formă tăcută de protest împotriva Mariolatriei”. Ucenicii nu i se rugau *ei*, ci **cu ea**. Ea aștepta împreună cu ei să primească darul Duhului Sfânt.
2. **Maria** este numită **mama lui Isus**, dar nu „mama lui Dumnezeu”. Isus este numele Domnului nostru în ipostaza Sa umană. Întrucât, ca om, El s-a născut din **Maria**, e normal ca ea să se numească **mama lui Isus**. Dar nicăieri în Biblie nu vom găsi expresia „mama lui Dumnezeu”. Deși Isus Cristos este cu adevărat Dumnezeu, este inexact și absurd, din punct de vedere doctrinar, să ne referim la Dumnezeu ca și cum ar avea o mamă umană. Ca Dumnezeu, El există din toată veșnicia.
3. Faptul că sunt pomeniți **frații** lui Isus, după ce este menționată **Maria**, face probabil ca aceștia să fi fost chiar **fiii Mariei** și frații vitregi ai lui Isus. Pe lângă acest verset mai sunt și altele care infirmă ideea susținută de unii potrivit căreia **Maria** ar fi rămas de-a pururea fecioară, nemainăscând nici un copil după nașterea lui Isus (vezi, de pildă: Mat. 12:46; Marcu 6:3; Ioan 7:3, 5; 1 Cor. 9:5; Gal. 1:19. Vezi și Ps. 69:8).

1:15 Într-o zi, pe când erau adunați circa **o sută douăzeci de ucenici**, **Petru** a fost călăuzit de Duhul Sfânt să le aducă aminte de Scripturile din Vechiul Testament care se ocupă de cel ce îl va trăda pe Mesia.

1:16, 17 De la început, Petru menționează că o anumită profeție scrisă de **David** cu privire la **Iuda**... trebuia să se împlinească. Dar înainte de a cita **această Scriptură**, el le amintește că deși Iuda fusese unul dintre cei doisprezece și luase parte la misiunea lor apostolică, el a servit de călăuză celor care L-au arestat pe Isus. Observați tonul ponderat cu care descrie Petru acest act nespuse de mășav. Iuda a devenit trădător din propria sa opțiune, pentru că așa a decis el să facă, împlinind astfel profețiile privitoare la cel care avea să-L vândă pe Domnul în mâna vrăjmașilor Săi.

1:18, 19 Aceste două versete sunt tratate ca o paranteză inserată de Luca, nefăcând parte din mesajul lui Petru. Ele completează tabloul istoric cu faptele privitoare la Iuda

până în momentul morții sale, pregătind astfel terenul pentru numirea succesorului său.

Nu există nici o contradicție între modul în care se arată aici că a murit Iuda și cel consemnat la Matei 27:3-10. Matei spune că după ce a returnat cei treizeci de arginți preoților celor mai de seamă și bătrânilor, a ieșit afară și s-a spânzurat. Preoții cei mai de seamă au cumpărat apoi un loc de îngropare pentru străini cu acești bani.

Aici la Fapte Luca spune că Iuda a cumpărat un ogor cu banii respectivi și că a căzut cu capul înainte... și i s-au vărsat măruntaiele.

Prin comasarea celor două relatări, constatăm că tranzacția cumpărării terenului a fost aranjată de preoții cei mai de seamă. Dar Iuda a cumpărat **ogorul** în sensul că plata s-a făcut cu banii lui iar preoții au fost doar agenții lui imobiliari. El s-a spânzurat de un pom din cimitir, dar probabil ștreangul s-a rupt, proiectând trupul său cu capul în jos, provocându-i despicarea.

După ce a ajuns să fie cunoscut acest incident în Ierusalim, Ogorul Olarului a căpătat denumirea de **Akel Dama**, adică „**Ogorul Sângelui**“ în limba aramaică.

1:20 În acest verset este reluat mesajul lui Petru, după explicația gen paranteză dată de Luca în versetele 18 și 19. Mai întâi Petru arată că David s-a referit la trădătorul lui Isus în versetul 25 din Psalmul 69: „**Locuința lui să rămână pustie și nimeni să nu locuiască în ea.**“³

Apoi el ajunge la profeția ce urma să se împlinească acum: „**Slujba să i-o ia altul**“ (Ps. 109:8). Apostolul Pavel a înțeles prin aceasta că după trădarea lui Iuda, ei trebuiau să-l numească pe altul care să-i preia **slujba**. Ce îmbărbătare e să constatăm grija lui Petru de a asculta de cuvântul lui Dumnezeu!

1:21, 22 Indiferent cine era ales, el trebuia să întrunească două condiții:

1. Trebuia să fie unul care i-a **însoțit** pe ucenici în cei trei ani de lucrare publică ai lui Cristos — de la **botezul** Său efectuat de către **Ioan** și până la Înălțarea la cer a Domnului.
2. Trebuia să poată aduce **mărturie** responsabilă despre **învierea** Domnului.

1:23-26 Au fost propuse numele a doi bărbați care întruneau cerințele specificate mai sus: **Iosif... numit și Iust și Matias**. Care dintre ei trebuia ales? Apostolii au încredințat problema în mâna Domnului,

cerându-l Lui să le descopere pe care trebuie să-l aleagă. Apoi **au tras la sorți** și **Matias** a fost indicat drept succesorul nimerit al lui Iuda, care se dusesse unde îi era locul, adică în pierzare veșnică.

Două întrebări se ridică în mod inevitabil în acest punct:

1. Au procedat ucenicii corect când l-au numit pe **Matias**? Trebuia ei oare să fi așteptat până când Dumnezeu avea să-l ridice pe apostolul Pavel să completeze postul de apostol rămas vacant?
2. A fost oare corect ca ei să **tragă la sorți** pentru a discerne voia lui Dumnezeu?

Cât privește prima întrebare: nu se consemnează nimic din care să reiasă că ucenicii ar fi procedat greșit. Ei stăruiseră multă vreme în rugăciune; căutaseră să asculte de Cuvântul lui Dumnezeu, Scriptura; și se pare că erau uniți într-un singur cuget cu privire la alegerea unui succesor pentru Iuda. Mai mult, misiunea lui Pavel a avut un caracter cu totul aparte față de cea a celor doisprezece și nu se face nici o sugestie că el ar fi încercat să-l înlocuiască pe Iuda. Cei doisprezece fuseseră imputerniciți de Isus pe pământ să predice către poporul Israel, în timp ce Pavel a fost chemat să slujească Neamurile, la care a fost trimis de Cristos, pe când Domnul Se afla deja în glorie.

Cât privește tragerea la sorți, metoda aceasta de aflare a voinții divine era recunoscută de Vechiul Testament: „Se aruncă sorțul în poala hainei, dar orice hotărâre vine de la Domnul“ (Prov. 16:33).

Se pare că alegerea lui Matias prin tragere la sorți a fost aprobată de Domnul, deoarece apostolii au fost numiți după aceea cu cuvintele: „*cei doisprezece*“ (vezi Fapte 6:2).

RUGĂCIUNEA ÎN CARTEA FAPTELOR APOSTOLILOR

Cartea Fapte constituie un stilou al rugăciunii eficace. Deja în capitolul I i-am văzut pe ucenici rugându-se în două ocazii diferite. Apoi rugăciunea rostită în odaia de sus, după Înălțarea la cer a Domnului, își primește răspunsul la Rusalii. Rugăciunea lor pentru călăuzire în alegerea unui succesor al lui Iuda a primit răspuns atunci când sorțul a căzut asupra lui Matias. Și tiparul continuă în toată cartea Fapte.

Cei care au fost convertiți în ziua de Rusalii au stăruit în rugăciune (2:42). Versetele următoare (43-47) descriu condițiile ideale care au guvernat în această părtășie

marcată de rugăciune.

După eliberarea lui Petru și a lui Ioan din închisoare, credincioșii s-au rugat cu îndrăzneală (4:29). Urmarea a fost că locul respectiv s-a cutremurat, iar ei au fost umpluți cu toții cu Duhul Sfânt și au vestit cuvântul lui Dumnezeu cu îndrăzneală (4:31).

Cei doisprezece au propus să se aleagă șapte bărbați care să se ocupe de problemele de ordin financiar, pentru ca ei înșiși să se poată consacra mai mult rugăciunii și vestirii Cuvântului (6:3, 4). Apoi apostolii s-au rugat și și-au pus mâinile peste cei șapte (6:6). Versetele care urmează arată minunile biruințe pe care le-au reperat pentru cauza Evangheliei (6:7, 8).

Ștefan s-a rugat când era pe punctul de a fi martirizat (7:60). Capitolul 9 consemnează răspunsul la rugăciunea aceea, respectiv convertirea unuia dintre cei ce asistaseră la martirajul său, Saul din Tars.

Petru și Ioan s-au rugat pentru samaritenii care au crezut, urmarea fiind că aceștia au primit Duhul Sfânt (8:15-17).

Petru s-a rugat la Iopa și Dorca a înviat (9:40). Urmarea a fost că mulți au crezut în Domnul (9:42).

Sutașul neevreu Corneliu s-a rugat (10:2) iar rugăciunile lui s-au suit ca o aducere aminte înaintea lui Dumnezeu (10:4). Un înger i-a apărut într-o vedenie, instruindu-l să trimită după un om pe nume Simon Petru (10:5). A doua zi Petru s-a rugat (10:9) și rugăciunea lui a fost ascultată, prin vedenia cerească ce l-a pregătit să deschidă ușile împărăției pentru Corneliu și ceilalți neevrei (10:10-48).

Când Petru a fost întemnițat, creștinii s-au rugat stăruitor pentru el (12:5) și Dumnezeu le-a dăruit un răspuns miraculos la rugăciunea lor, eliberându-l din închisoare — spre uimirea celor care s-au rugat pentru eliberarea lui (12:6-17).

Profeții și învățătorii din Antiohia au postit și s-au rugat (13:3), lansând astfel prima călătorie misionară a lui Pavel și Barnaba. S-a afirmat că „aceasta a fost cea mai mare campanie de rugăciune care a existat vreodată, deoarece efectele ei s-au resimțit până la marginile pământului, ajungând până la noi, prin misionarii Pavel și Barnaba.“

La întoarcere, poposind în Listra, Iconium și Antiohia, Pavel și Barnaba s-au rugat pentru cei care au crezut (14:23). Unul dintre aceștia era Timotei, care, probabil, ca

răspuns la aceste rugăciuni, s-a alăturat lui Pavel și Sila în a doua lor călătorie misionară.

În închisoarea din Filipi, rugăciunile rostite de Pavel și Sila la miezul nopții au primit răspuns, producându-se un cutremur de pământ, urmarea fiind convertirea temnicerului și a familiei acestuia (16:25-34).

Pavel s-a rugat împreună cu bătrânii bisericii din Efes la Milet (20:36), prilejuind acea mișcătoare manifestație de afecțiune pentru el, imbinată cu întristarea pentru faptul că nu aveau să-l mai vadă în viața aceasta.

Creștinii din Tir s-au rugat cu Pavel pe malul mării (21:5) și aceste rugăciuni negreșit l-au însoțit pe Pavel în drumul său la Roma, unde a fost executat.

Anterior naufragiului corăbiei la bordul căreia a călătorit, Pavel s-a rugat în public, mulțumind lui Dumnezeu pentru masă — fapt care a înviort echipajul și pasagerii corăbiei (27:35, 36).

Pe insula Malta, Pavel s-a rugat pentru tatăl bolnav al guvernatorului, urmarea fiind vindecarea miraculoasă a pacientului (28:8).

Așadar, reiese limpede că rugăciunea a fost atmosfera în care a viețuit biserica primară. Și atunci când creștinii s-au rugat, Dumnezeu a lucrat! †

D. Ziua de Rusalii și nașterea Bisericii (2:1-47)

2:1 Sărbătoarea Rusaliilor, intruchipând turnarea Duhului Sfânt, a avut loc la cincizeci de zile după Sărbătoarea Primelor Roade, care simboliza învierea lui Cristos. Cu ocazia acestor Rusalii, ucenicii erau **cu toții într-un singur cuget, în același loc**. Unul dintre subiectele pe care l-au discutat ei, probabil, a fost pe marginea unui text din Vechiul Testament care se ocupă de Sărbătoarea Cincizecimii (vezi Lev. 23:15, 16 de pildă). Sau poate că au cântat Psalmul 133, „Ce bine este să locuiească frații împreună, în unitate!“⁴⁴

2:2 Venirea Duhului a presupus trei elemente: sunet, aspect vizibil și experimentarea unei minuni. Sunetul venit din cer a umplut întreaga casă, fiind ca vâjăitul unui vânt puternic. Vântul este unul din cele câteva tipuri fluide ce se referă la Duhul Sfânt (untdelemnul, focul și apa), relevând suveranitatea Sa, modul Său imprevizibil de a se mișca.

2:3 Elementul vizibil a constat din limbile despicate, ca de foc, ce s-au odihnit

peste fiecare dintre ucenici. Nu se spune că au fost limbi de foc, ci „ca de foc“.

Fenomenul acesta nu trebuie confundat cu botezul focului. Deși botezul Duhului și botezul focului sunt menționate în același enunț (Mat. 3:11, 12; Luca 3:16, 17), ele constituie două evenimente separate și distincte. Primul este un botez al binecuvântării, al doilea al judecării. Primul i-a afectat pe credincioși, al doilea îi va afecta pe necredincioși. Prin intermediul primului, credincioșii au fost umpluți și împuterniciți, înființându-se Biserica, pe când al doilea va fi instrumentul prin care vor fi nimiciti necredincioșii.

Când Ioan Botezătorul s-a adresat unui grup mixt de oameni, alcătuit și din credincioși, și din necredincioși (vezi Mat. 3:6, 7), el a spus că Cristos îi va boteza cu Duhul Sfânt și cu foc (Mat. 3:11). În schimb, când s-a adresat doar celor care s-au pocăit cu adevărat (Marcu 1:5), el a spus că Cristos îi va boteza cu Duhul Sfânt (Marcu 1:8).

Care să fie atunci sensul limbilor despicate, ca de foc, de la Fapte 2:3? Limbile se referă negreșit la vorbire și probabil la darul miraculos al capacității de a vorbi în alte limbi, pe care apostolii urmau să-l primească la timpul potrivit. Iar focul ar putea fi o referire la Duhul Sfânt, ca sursă a acestui dar, descriind, în același timp, și propovăduirea plină de răvnă și foc sfânt ce avea să urmeze.

Gândul unei rostiri pline de entuziasm pare foarte nimerit, deoarece entuziasmul este condiția normală a unei vieți pline de Duhul, urmarea ei inevitabilă fiind mărturisirea lui Cristos.

2:4 Cât privește elementul al treilea, miracolul ce l-au trăit ucenicii la Rusalii, acesta a constat în umplerea pe care adus-o Duhul Sfânt, urmată de vorbirea în alte limbi.

Până în acest moment, Duhul lui Dumnezeu fusese *cu* ucenicii, dar de acum încolo El avea să locuiască *în* ei (Ioan 14:17). Astfel versetul marchează un important punct de cotitură în relațiile Duhului cu oamenii. În Vechiul Testament Duhul a venit peste oameni, dar nu ca o prezență necurmată, nu ca să locuiască în ei (Ps. 51:11). Începând însă cu ziua de Rusalii, Duhul lui Dumnezeu a locuit permanent în oamenii lui Dumnezeu — cu alte cuvinte, El a venit ca să rămână (Ioan 14:16).

În ziua de Rusalii credincioșii nu numai că au avut prezența Duhului, care a început

să locuiască în ei, ci au și fost umpluți cu El. Duhul lui Dumnezeu vine să locuiască în noi în clipa în care suntem mântuiți, dar pentru a fi umpluți cu Duhul, trebuie să studiem Cuvântul, să petrecem timp în rugăciune și meditație și să trăim în ascultare de Domnul.⁵ Dacă umplerea Duhului ar fi garantată automat în vremea noastră, atunci nu ni s-ar mai fi dat indemnul: „Fiți umpluți cu Duhul!“ (Ef. 5:18).

Venirea Duhului Sfânt în ziua de Rusalii i-a constituit de asemenea pe ucenici în Biserică, Trupul lui Cristos.

Căci prin Duhul am fost botezați cu toții, într-un singur trup — fie iudei, fie greci, fie sclavi, fie oameni liberi — și am fost făcuți să bem din același Duh (1 Cor. 12:13). Prin urmare, evreii și neevreii credincioși deveneau un singur om în Cristos Isus și mădulare ale aceluiași Trup (Ef. 2:11-22).

Ucenicii au fost de asemenea umpluți cu Duhul Sfânt, începând să vorbească în alte limbi, după cum le dădea Duhul rostire. Din versetele care urmează, rezultă clar că ei au primit puterea miraculoasă de a vorbi *în limbi străine autentice*, pe care nu le-au învățat niciodată. Nu a fost o rostire de cuvinte fără noimă sau cuprinsă de extaz, ci vorbirea în limbi existente, cunoscute și vorbite în alte părți ale lumii. Darul **limbilor** a fost unul din semnele sau minunile de care S-a folosit Dumnezeu pentru a aduce mărturie adevărului rostit de apostoli în mesajul propovăduit de ei (Ev. 2:3, 4). În același timp, trebuie să avem în vedere faptul că Noul Testament nu exista sub formă scrisă la acea dată. Dar, întrucât în vremea noastră avem la dispoziție, sub formă scrisă, toată revelația lui Dumnezeu, cuprinsă în Biblie, Cuvântul Său, nevoia darului limbilor a trecut, în mare măsură (deși, se subînțelege că Duhul suveran al lui Dumnezeu încă se poate folosi de acest dar al limbilor, dacă găsește de cuviință).

Apariția **limbilor** în ziua de Rusalii nu trebuie să constituie o dovadă că **limbile** trebuie neapărat să însoțească darul Duhului. Dacă așa ar sta lucrurile, de ce nu se pomeneste de limbi în legătură cu:

1. Convertirea celor trei mii de la Fapte 2:41?
2. Convertirea celor cinci mii (Fapte 4:4)?
3. Primirea Duhului Sfânt de către samariteni (Fapte 8:17)?

În realitate, singurele cazuri de vorbiri în **limbi** pe care le mai întâlnim în cartea

Fapte sunt următoarele:

1. Cu prilejul convertirii unor neevrei în casa lui Corneliu (Fapte 10:46).
2. Cu prilejul rebotezătorii ucenicilor lui Ioan la Efes (Fapte 19:6).

Înainte de a părăsi versetul 4, trebuie să precizăm că există serioase deosebiri de vederi în rîndurile cercetătorilor Bibliiei cu privire la întregul subiect al botezului Duhului Sfânt, atât în ce privește stabilirea numărului de câte ori a avut acesta loc, cât și cu privire la rezultatele care decurg din el.

Cât privește frecvența acestui botez, unii sunt de părere că:

1. A avut loc numai o singură dată — la Rusalii, când s-a constituit Trupul lui Cristos, Biserica. Prin urmare, toți credincioșii au fost cuprinși în efectele acestui botez.
2. După alții, ar fi avut loc în trei sau patru etape — la Rusalii (cap. 2); în Samaria (cap. 8); în casa lui Corneliu (cap. 10); la Efes (cap. 19).
3. Alții susțin că acest botez are loc ori de câte ori este măntuit cineva.

Cât privește efectele sale în viața persoanelor individuale, unii susțin că botezul Duhului Sfânt ar fi ceea ce ei au numit drept „a doua lucrare a harului“, ce ar avea loc după convertire și ar duce la o sfințire mai mult sau mai puțin completă. După cum s-a arătat deja, botezul Duhului Sfânt este acea operație prin care credincioșii au fost:

1. Încorporați în biserică (1 Cor. 12:13).
2. Înzestrați cu putere (Fapte 1:8).

2:5-13 Iudei, bărbăți evlavioși se adunaseră în **Ierusalim** din toate colțurile lumii cunoscute până la acea dată, pentru a participa la sărbătoarea Cincizecimii (numită în românește și Rusaliiile, n.tr.). Când au auzit aceștia zvonul privitor la cele întâmplate, s-au adunat la casa unde se aflau apostolii. Se constată că atunci, ca și în vremea noastră, oamenii erau atrași oriunde Duhul lui Dumnezeu era la lucru.

Până când a ajuns **mulțimea** la casa respectivă, apostolii au început deja să vorbească în limbi. Spre uimirea lor, vizitatorii i-au auzit pe acești ucenici galileeni vorbind într-o diversitate de limbi străine. Miracolul s-a manifestat asupra vorbitorilor, nu a ascultătorilor. Aceștia, fie că erau iudei din naștere, fie prozeliti, care s-au convertit la iudaism, fie că veneau din est, fie din vest, din nord sau din sud, fiecare auzea descrise **lucrările** mărețe ale lui **Dumnezeu**

în limba sa proprie. Cuvântul **limbă** este traducerea termenului *dialektos* din textul grec, care a ajuns la noi sub forma de „dialect“ (cu înțelesul de „grai“ sau ramificație teritorială a aceleiași limbi, n.tr.).

Este foarte răspândită opinia potrivit căreia darul limbilor la Rusalii a avut drept scop vestirea simultană a Evangheliei către reprezentanți ai mai multor Neamuri. Unul din susținătorii acestei păreri se exprimă astfel: „Dumnezeu a dat legea Sa într-o singură limbă, unui singur neam, dar evanghelia Sa a dat-o în toate limbile, tuturor neamurilor.“

Totuși textul biblic propriu-zis nu sprijină această opinie. Cei care au vorbit în limbi au vestit **minunatele lucrări ale lui Dumnezeu** (2:11). Acesta a fost un semn destinat poporului Israel (1 Cor. 14:21, 22), având menirea de a stârni uimire și minunare. În schimb, Petru a predicat Evanghelia într-o limbă pe care, dacă nu chiar toți, atunci cei mai mulți dintre ascultătorii săi o înțelegeau.

Răspunsul ascultătorilor la auzul acestor limbi a fost divers. Unii păreau profund interesați de ceea ce auzeau, pe când alții i-au învinuit pe apostoli că sunt **plini de vin nou**. Ucenicii se aflau într-adevăr sub o influență din afară, independent de puterea lor, care era însă înrăurirea Duhului Sfânt, și nu **tăria vinului!**

Constatăm că oamenii nenăscuți din nou întotdeauna găsesc explicații naturale fenomenelor spirituale (pe care nu le înțeleg, n.tr.). Cu alt prilej, când s-a auzit din cer glasul lui Dumnezeu, unii au spus că a tunat (Ioan 12:28, 29). Acum necredincioșii iau în răs fenomenul vorbirii în limbi, descriind starea înălțătoare creată de venirea Duhului Sfânt cu cuvintele: **vin nou** („must“ sau „vin dulce“ în unele versiuni românești). „Lumii“, spunea Schiller, „îi face plăcere să umbrească tot ce strălucește și să-i târască în țărână pe cei înălțați.“

2:14 Ucenicul care se lepădase de Domnul cu jurămintele și blesteme se înfățișează acum neînfricat în fața mulțimii. Vorbitorul nu mai este timidul și șovăitorul adept de altădată, ci un vajnic vestitor al Evangheliei, înzestrat cu calități de leu — toate acestea fiind urmarea fenomenului de la Rusalii. **Petru** este acum umplut cu Duhul Sfânt.

La Cezarea Filipi Domnul promisese că-i va da lui Petru cheile împărăției cerurilor (Mat. 16:19). Aici la Fapte 2 îl vedem folosindu-se de aceste chei pentru a le

deschide iudeilor ușa (v. 14) iar în capitolul 10, o va deschide și Neamurilor.

2:15 Mai întâi, apostolul explică ascultătorilor că evenimentele ieșite din comun la care au asistat în cursul zilei nu se datorează influenței vinului nou. În fond, nu era decât ora 9 dimineața. Aproape nimeni nu se îmbăta la o oră atât de timpurie. În plus, iudeii angajați în ceremoniile de la sinagogă, prilejuite de această sărbătoare, se abțineau de la hrană și băutură până la ora 10 dimineața sau chiar până la amiază, în funcție de ora la care se aducea jertfa.

2:16-19 Adevărata explicație consta în faptul că Duhul lui Dumnezeu fusese turnat, așa cum spusese profetul Ioel (Ioel 2:28).

În realitate, evenimentele de la Rusalii nu au constituit împlinirea integrală a profeției lui Ioel. Majoritatea fenomenelor descrise în versetele 17-20 nu au avut loc cu acest prilej. Dar ceea ce s-a întâmplat la Rusalii a fost o avanpremieră a ceea ce va urma în zilele de pe urmă... înainte de a veni ziua arătării mărețe și strălucite a Domnului. Dacă Rusaliiile au împlinit profeția lui Ioel, cum se explică faptul că mai jos, în versetul 19 din capitolul 3, se face promisiunea potrivit căreia dacă va avea loc o pocăință la scară națională și Israelul îl va primi pe cel care L-a răstignit, El va reveni și va inaugura ziua Domnului?

Citatul din Ioel este un un exemplu elocvent al „legii dublei referiri”, conform căreia o profeție din Biblie are parte de o împlinire parțială la o dată anumită, urmând ca împlinirea ei integrală să aibă loc la o dată ulterioară.

Duhul lui Dumnezeu a fost turnat la Rusalii, dar nu a fost turnat literalmente peste orice făptură. Împlinirea finală a profeției și avea loc la sfârșitul Marii Strămtorări. Slăvita revenire a lui Cristos va fi precedată de minuni în ceruri și semne pe pământ (Mat. 24:29, 30). Domnul Isus Cristos se va arăta apoi pe pământ, venind să-și nimicească dușmanii și să-și întemeieze împărăția. La începutul domniei Sale de o mie de ani, Duhul lui Dumnezeu va fi turnat peste orice făptură, atât peste Neamuri, cât și peste iudei, și această condiție va prevala, în mare, pe parcursul întregului Mileniu. Vor fi date diverse manifestări ale Duhului, fără deosebire de sex, vârstă sau statut social. Vor fi vedenii și visuri, care sugerează receptarea cunoștințelor; de asemenea, profeții, care denotă transmiterea acestora către alții. Astfel, darurile revelației

și comunicării își vor face simțite prezența deplină. Toate acestea se vor întâmpla în perioada de timp descrisă de Ioel drept zilele de pe urmă (v. 17), referindu-se, evident, la ultimele zile ale Israelului, nu ale bisericii.

2:20 Se arată clar că semnele supranaturale din cer vor avea loc înainte de a veni ziua... DOMNULUI. În acest context, ziua DOMNULUI se referă la revenirea Sa personală pe pământ, pentru a-Și nimici vrăjmașii și a domni cu mare putere și slavă.

2:21 Petru încheie citatul din Ioel cu promisiunea că oricine va chema numele DOMNULUI va fi mântuit. Este vestea bună valabilă pentru toate veacurile, că mântuirea este oferită în dar tuturor oamenilor, pe baza principiului credinței în Domnul. Numele DOMNULUI este sintagma prin care se definește tot ceea ce este Domnul. Astfel, a chema numele Lui înseamnă a-L chema pe El însuși ca obiect al credinței adevărate și ca singurul mod prin care poate fi mântuit cineva.

2:22-24 Dar cine este Domnul? Petru își continuă discursul, făcând uluitorul anunț potrivit căruia acest Isus pe care ei L-au răstignit este atât Domnul, cât și Cristosul. Petru realizează acest lucru, referindu-se mai întâi la viața lui Isus, apoi la moartea, învierea și înălțarea Sa și, în final, la glorificarea Sa la dreapta lui Dumnezeu Tatăl. În eventualitatea că în mințile lor mai stăruia iluzia că Isus s-ar mai afla într-un mormânt, în Iudeea, Petru se grăbește să le spulbere această iluzie, spunându-le apăsător că Cel pe care L-au asasinat ei se află acum în cer și că vor trebui să dea socoteală în fața Lui!

Așadar iată elementele argumentării apostolului: S-a demonstrat că Isus din Nazaret a fost un Om de la Dumnezeu prin multe minuni săvârșite de El în puterea lui Dumnezeu (v. 22). În sfatul bine hotărât și știința Sa mai dinainte, Dumnezeu L-a dat în mâinile iudeilor. Aceștia, la rândul lor, L-au dat în mâna Neamurilor (adică a oamenilor nelegiuți), ca El să fie răstignit și omorât (v. 23). Dar Dumnezeu L-a înviat din morți, dezlegându-I durere⁶ morții, pentru că nu era cu puțință ca El să fie ținut prizonier de ea, pentru următoarele motive:

1. Caracterul lui Dumnezeu a reclamat învierea Sa. Cel fără păcat, Domnul, a murit pentru cei păcătoși. Acum Dumnezeu trebuia să-L învie, ca dovadă a satisfacției sale depline față de lucrarea

răscumpărătoare a lui Cristos.

2. **Profețiile din Vechiul Testament** reclamau învierea Domnului Isus Cristos — exact ideea pe care o subliniază Petru în versetele următoare.

2:25-27 În Psalmul 16 David scrisese în mod profetic despre viața, moartea, învierea și gloriificarea Domnului.

Cât privește viața Sa, **David** descrie nemărginită încredere și asigurare a Celui care a trăit într-o necurmată părtășie cu Tatăl Său. **Inima, limba și carnea** — întreaga Sa ființă — erau pline de bucurie și **nădejde**.

Cât privește moartea Sa, **David a prevăzut** că Dumnezeu nu va lăsa sufletul Său în Hades, nici nu va permite Sfântului Său să vadă putrezirea. Cu alte cuvinte, **sufletul** Domnului Isus nu va fi lăsat în starea de despărțire de trup, nici nu i se va permite trupului Său să se dezintegreze. (Versetul acesta nu trebuie folosit în încercarea de a dovedi că Domnul Isus S-ar fi dus într-o anumită temniță a duhurilor celor morți, situată undeva în regiunile cele mai de jos ale pământului, în timpul morții Sale. Sufletul Său S-a dus în cer.⁷ — Luca 23:43 — iar trupul Său a fost așezat în mormânt.)

2:28 Cât privește învierea Domnului, David și-a exprimat încrederea că Dumnezeu îi va arăta cărarea vieții. În Psalmul 16:11a, David scrie următoarele: „Tu îmi vei arăta cărarea vieții.“ Petru citează acest verset la Fapte 2:28a: **Mi-ai făcut cunoscut căile vieții**, redându-l la timpul trecut. E limpede că Duhul Sfânt l-a călăuzit să procedea la această schimbare de timp, întrucât învierea avusese deja loc.

Actuala gloriificare a Mântuitorului a fost prezisă de David în cuvintele: **Mă vei umple de bucurie cu prezența Ta** sau, cum se exprimă Psalmul 16:11: „În prezența Ta este plinătate de bucurie; la dreapta Ta sunt desfătări în veci de veci.“

2:29 Petru argumentează că **David** n-ar fi putut afirma aceste lucruri despre sine, întrucât trupul lui *văzuse putrezirea, mormântul lui* fiindu-le binecunoscut iudeilor din vremea aceea, ei știind că David nu a înviat.

2:30, 31 Când a redactat Psalmul acesta, **David** a scris în calitate de **profet**. El și-a amintit că **Dumnezeu** promisese că **Îl** va **învia** pe Unul din descendenții săi ca să **stea pe tronul lui** în veci de veci. **David** și-a dat seama că Acesta va fi Mesia și că deși El va muri, **sufletul** Lui nu va fi lăsat în

starea de suspensie, lipsit de trup, și că trupul Lui nu se va descompune.

2:32, 33 În continuare Petru repetă anunțul care-i va fi șocat peste măsură pe ascultătorii lui, că Mesia despre care a profetizat **David** este **Isus** din Nazaret, pe Care **Dumnezeu** L-a înviat din morți, așa cum puteau depune mărturie apostolii, ca unii care erau martori oculari ai învierii Sale. După învierea Sa, Domnul Isus a fost **înălțat la dreapta lui Dumnezeu** și între timp **Duhul Sfânt** a fost trimis, conform promisiunii Tatălui. Aceasta a fost explicația celor petrecute la Ierusalim, anterior în cursul zilei.

2:34, 35 Dar oare nu profetise **David** și despre înălțarea lui Mesia? Evident, David nu s-a referit la el însuși în Psalmul 110:1, ci a citat cuvintele adresate de Iehova lui Mesia: „**Stai la dreapta mea până voi pune pe vrăjmașii Tăi așternut picioarelor Tale.**“ (Luai bine seama la faptul că în versetele 33-35 se prezice scurgerea unei perioade de timp între gloriificarea lui Cristos și revenirea Sa pentru a-i pedepsi pe dușmanii Lui și a-Și întemeia împărăția, „**stai... până voi...**“.)

2:36 În continuare, iudeii sunt confrunțați din nou cu zdrobitorul anunț: **DUMNEZEU L-A FĂCUT ȘI DOMN, ȘI CRISTOS — PE ACEST ISUS PE CARE VOI L-AȚI RĂSTIGNIT** (traducere după topica din greacă). După cum se exprimă Bengel: „Elementul usturător este așezat la sfârșitul enunțului“ — **ACEST ISUS, pe care voi L-ați răstignit**. Da, ei L-au răstignit pe Unul lui Dumnezeu și venirea Duhului Sfânt era o dovadă de netăgăduit a faptului că Isus fusese preamărit în ceruri (Ioa.7:39).

2:37 Atât de zguduitoare a fost puterea de convingere a Duhului Sfânt, încât ascultătorii au răspuns imediat. Fără nici un îndemn din partea lui Pavel, ei strigă: „**Ce să facem?**“ — întrebare izvorâtă dintr-un profund sentiment de vinovăție. Căci ei și-au dat, în sfârșit, seama că Isus pe care L-au omorât este Fiul preaiubit al lui Dumnezeu! Acest Isus fusese înviat din morți, aflându-Se acum în cer, în stare de proslăvire. În lumina acestor fapte incontestabile, cum mai puteau scăpa ucigașii aceștia de judecată?

2:38 Petru le-a răspuns că trebuie să se pocăiască și să fie botezați în Numele lui Isus Cristos spre iertarea păcatelor. Mai întâi trebuiau să se pocăiască, să-și recunoască vina și să se situeze de partea lui Dumnezeu, împotriva lor înșiși.

Apoi trebuiau să fie botezați spre iertarea păcatelor lor. La prima vedere, acest verset pare să propage învățătura potrivit căreia mântuirea s-ar căpăta prin botez — și mulți oameni insistă că *acesta* ar fi sensul versetului. Dar o asemenea interpretare este imposibilă, din următoarele motive:

1. În zeci de pasaje din Noul Testament, se afirmă că mântuirea este prin credința în Domnul Isus Cristos (de exemplu, la Ioan 1:12; 3:16, 36; 6:47; Fapte 16:31; Rom. 10:9). Nici un verset nu ar putea contrazice o mărturie atât de covârșitoare ca cea expusă de pasajele menționate mai sus.
2. Tâlharul de pe cruce a primit asigurarea mântuirii, fără să fi fost botezat (Luca 23:43).
3. Nu se afirmă nicăieri în Scriptură că Mântuitorul l-ar fi botezat pe cineva. Această omisiune ar fi cu totul inexplicabilă, dacă botezul ar fi esențial în vederea mântuirii.
4. Apostolul Pavel s-a declarat mulțumit că el însuși nu a botezat decât pe câțiva dintre corinteni — iarăși, mulțumirea apostolului ar fi suspectă, dacă botezul ar putea mântui (1 Cor. 1:14-16).

Este important să observăm că numai iudeilor li s-a spus că trebuie să fie botezați în vederea iertării păcatelor (vezi Fapte 22:16). Or, tocmai în acest fapt credem noi că rezidă înțelegerea pasajului. Poporul Israel îl răstignise pe Domnul slavei. Iudeii strigaseră: „Sângele Lui să cadă asupra noastră și asupra copiilor noștri“ (Mat. 27:25). În felul acesta, culpabilitatea pentru moartea lui Mesia a fost revendicată de poporul Israel.

Între timp, unii din acești iudei și-au dat seama de greșeala pe care au comis-o. Pocăindu-se, ei și-au recunoscut păcatul în fața lui Dumnezeu. Încercându-se în Domnul Isus ca Mântuitor al lor, ei au fost regenerați și au primit iertarea veșnică de păcate. Botezându-se în public, ei s-au desolidarizat astfel de *neamul* care L-a răstignit pe Domnul, identificându-se, în schimb, cu *El*. Botezul a devenit astfel semnul exterior al faptului că păcatul lor în legătură cu respingerea lui Cristos (precum și celelalte păcate ale lor) au fost spălate. Prin aceasta ei au fost strămutați din tărâmul iudaic în cel creștin. Dar nu botezul i-a mântuit, ci numai credința în Cristos a fost singura care a putut face acest lucru. A susține că altfel ar sta lucrurile ar însemna

a propovădui o altă evanghelie, fiind, prin urmare, anatema (Gal. 1:8, 9).

O altă interpretare a botezului **spre iertarea păcatelor** ne-o oferă Ryrice:

Asta nu înseamnă pentru ca păcatele să fie iertate, pentru că pretutindeni în Noul Testament păcatele sunt iertate ca urmare a credinței în Cristos, și nu ca rezultat al botezului. Înseamnă a fi botezat din pricina iertării păcatelor. Prepoziția *eis* din textul grec, tradusă prin „pentru“, înseamnă „din pricina“ nu numai aici, ci și în pasaje cum ar fi cel de la Matei 12:41, unde sensul poate fi doar acesta: „ei s-au pocăit din pricina [nu pentru că] predicării lui Iona.“ Pocăința a adus iertarea păcatelor pentru această mulțime de oameni de la Rusalii și, datorită faptului că le-au fost iertate păcatele, ei au fost rugați acum să se boteze.⁸

Petru i-a asigurat că dacă se pocăiesc și se botează, vor primi darul Duhului Sfânt. A insista că această ordine se aplică și în cazul nostru, al celor de azi, ar însemna să răstălmăcim relațiile administrative ale lui Dumnezeu în zilele primare ale bisericii. După cum a arătat atât de magistral H. P. Barker în lucrarea sa *The Vicar of Christ (Vicarul lui Cristos)*, există patru comunități de credincioși în cartea Faptelor Apostolilor și ordinea primirii Duhului Sfânt diferă de la caz la caz.

Aici în Fapte 2:38 citim despre creștinii *iudei*. Pentru ei, ordinea a fost următoarea:

1. Pocăința.
2. Botezul în apă.
3. Primirea Duhului Sfânt.

Convertirea *samaritenilor* este consemnată la Fapte 8:14-17. Acolo citim că au avut loc următoarele evenimente:

1. Au crezut.
2. Au fost botezați în apă.
3. Apostolii s-au rugat pentru ei.
4. Apostolii și-au pus mâinile peste ei.
5. Au primit Duhul Sfânt.

La Fapte 10:44-48 convertirea *Neamurilor* este avută în vedere. Observați care este ordinea în acest caz:

1. Credința.
2. Primirea Duhului Sfânt.
3. Botezul în apă.

Și în sfârșit o ultimă comunitate de credincioși este alcătuită din *ucenici ai lui Ioan Botezătorul*, Fapte 19:1-7:

1. Ei au crezut.
2. Au fost rebotezați.
3. Apostolul Pavel și-a pus mâinile peste ei.

4. Ei au primit Duhul Sfânt.

Înseamnă asta că au existat patru căi de mântuire în Cartea Faptelor Apostolilor? Desigur că nu. Mântuirea a fost, este și va fi întotdeauna numai pe baza credinței în Domnul. Dar în perioada de tranziție consemnată la Fapte, Dumnezeu a găsit de cuviință ca Duhul Sfânt să fie primit în împrejurări diferite, fără ca El să ne fi descoperit motivele pentru care a procedat astfel.

În concluzie, care din aceste modele se aplică în cazul nostru, al celor de astăzi? Întrucât israeliții ca națiune L-au respins pe Mesia, ei și-au ratat orice privilegii speciale pe care le-ar fi avut altfel. Astăzi Dumnezeu își cheamă din rândurile Neamurilor un popor, pentru Numele Său (Fapte 15:14). Prin urmare, ordinea valabilă în vremea de acum este cea pe care o găsim la Fapte 10:

Credința.

Primirea Duhului Sfânt.

Botezul cu apă.

Noi credem că această ordine se aplică în cazul tuturor celor de azi, și iudei, și Neamuri. La început, aceasta ar putea părea un fapt arbitrar. Dar s-ar putea pune întrebarea: „Când a încetat ordinea de la Fapte 2:38 să se aplice în cazul iudeilor și când a început ordinea din Fapte 10:44-48?” Desigur, nu se poate preciza data exactă. Dar cartea Fapte urmărește o tranziție treptată de la faza în care Evanghelia era adresată în principal iudeilor, la faza în care se adresează în principal Neamurilor. Dar când ajungem la sfârșitul cărții Fapte, constatăm că poporul Israel a fost pus, în mare, deoparte. Prin necredința sa, el și-a ratat orice pretenție pe care ar fi putut-o avea de a fi poporul ales al lui Dumnezeu. În timpul Epocii Bisericii, el este cotate la un loc cu celelalte popoare neevreiești și ordinea lui Dumnezeu schițată la Fapte 10:44-48 se aplică în acest caz.

2:39 Petru le amintește apoi că **făgăduința** Duhului Sfânt este **pentru ei și pentru copiii lor** (poporul evreu) și pentru toți cei care sunt departe (Neamurile), în număr cât de mare le va chema Dumnezeu.

Chiar oamenii care afirmaseră anterior: „Sângele Lui să cadă peste noi și peste copiii noștri” sunt asigurați acum de har, atât ei, cât și copiii lor, dacă își vor pune încrederea în Domnul.

Versetul acesta a fost adesea folosit ca bază de plecare pentru învățatura greșită, potrivit căreia copiii părinților credincioși sunt asigurați, bucurându-se și ei de privilegiile legământului, sau că sunt automat sal-

vați. Spurgeon dă un răspuns foarte eficace la această concepție greșită:

Oare când va înțelege Biserica lui Dumnezeu că: „ce e născut din carne este carne și ce e născut din Duhul este Duh”? „Cine poate scoate un lucru curat dintr-unul necurat?” Nașterea naturală transmite murdăria naturii, dar nu poate conferi pacea. Sub noul legământ, ni se spune în mod expres că fiii lui Dumnezeu sunt „născuți nu din sânge, nici din voia cărnii [firii], nici din voia vreunui om, ci din Dumnezeu.”⁹

Ceea ce trebuie remarcat este că promisiunea nu este adresată doar **vouă și copiilor voștri, ci și tuturor celor care sunt departe acum, în oricât de mare număr îi va chema Domnul Dumnezeu nostru**. Este același grad atotcuprinzător și inclusiv pe care îl conține invitația Evangheliei, prin cuvântul „oricine”.

2:40 Capitolul de față nu consemnează mesajul lui Petru în întregime. Dar punctele esențiale din restul mesajului constituie un îndemn la adresa ascultătorilor săi iudei, ca aceștia să se mântuiască din mijlocul unei generații perverse, care L-a respins și L-a omorât pe Domnul Isus. Lucrul acesta îl pot face desolidarizându-se în public de orice legături cu neamul vinovat al Israelului, prin botezul creștin.

2:41 O mare mulțime de oameni au pășit în față, dorind să fie botezați, ca dovadă exterioară a faptului că au primit cu bucurie¹⁰ cuvântul lui Petru ca pe cuvântul lui Dumnezeu.

În ziua aceea s-au adăugat la ceata credincioșilor circa trei mii de suflete. Dacă cea mai bună dovadă a lucrării Duhului Sfânt este convertirea sufletelor, atunci negreșit lucrarea lui Petru se înscrie în această categorie. Desigur acest pescar galileean își va fi amintit de cuvintele Domnului Isus: „Vă voi face pescari de oameni” (Mat. 4:19), precum și de cealaltă rostire a Mântuitorului: „Adevărat, adevărat vă spun că cine crede în Mine va face și el lucrările pe care le fac Eu; și va face lucrări și mai mari decât acestea, pentru că Eu Mă duc la Tatăl” (Ioan 14:12).

E bine să observăm grija cu care este consemnat numărul convertirilor — *aproape trei mii de suflete*. Nu le-ar strica tuturor slujitorilor Domnului să dea dovadă de aceeași grijă când fac totul celor care „s-au decis” pentru Cristos.

2:42 Dovada realității constă în statornicie, în continuitate. Convecții aceștia au

dovedit realitatea mărturisirii lor de credință, prin faptul că au rămas statornici în:

1. **Învățătura apostolilor.** Asta înseamnă scrierile inspirate ale apostolilor, transmise inițial pe cale orală iar mai apoi sub forma actuală scrisă, a Noului Testament.

2. **Părtășie.** O altă dovadă a vieții noi a fost dorința noilor credincioși de a fi cu copiii Domnului și de a împărți în comun lucrurile. Ei erau pătrunși de sentimentul despărțirii de lume și alipirii de Dumnezeu, al apartenenței la o comunitate de interese comune cu alți creștini.

3. **Frângerea pâinii.** Această expresie se referă în Noul Testament atât la Cina Domnului, cât și la luarea în comun a meselor. Sensul fiecărui text trebuie stabilit în funcție de context. Aici evident este o referire la Cina Domnului, întrucât ar fi absolut gratuit să se afirme că au stăruit în luarea împreună a meselor. De la Faptele 20:7 aflăm că primii creștini aveau obiceiul să frângă pâinea în prima zi a săptămânii. În primele zile ale Bisericii, cina Domnului era însoțită de un ospăț al iubirii („o agapă“), ca mijloc prin care sfinții își exprimau prețuirea unii față de alții. Dar, pe măsură ce s-au întesit abuzurile, acest gen de agapă și-a încetat apariția.

4. **Rugăciuni.** Aceasta a constituit a patra practică de bază a bisericii primare și a exprimată totala bizuire pe Domnul, în privința închinării, călăuzirii, păstrării și slujirii credincioșilor.

2:43 Oamenii au fost cuprinși de un sentiment de uimire și reverență. Mărețea putere a Duhului Sfânt a fost atât de evidentă încât peste inimi s-a lăsat o tăcere, o anumită rețineră. Sufletele le-au fost umplute de uimire, văzându-i pe apostoli săvârșind multe minuni și semne. „Minunile“ sunt sinonime cu miracolele, producând umire. „Semnele“ au fost miracole menite să transmită învățătură. Un miracol poate fi atât o minune, cât și un semn.

2:44, 45 Credincioșii se adunau tot timpul împreună și aveau toate lucrurile de obște. Atât de mult fusese revărsată dragostea lui Dumnezeu în inimile lor, încât nu mai considerau posesiunile lor materiale ca fiind ale lor (4:32). Oriunde se constata că există o nevoie în cadrul părtășiei, ei își vindeau proprietățile personale și împărțeau sumele obținute. Astfel exista egalitate.

În rândul celor care au crezut s-a manifestat o asemenea unitate a inimii și a intereselor, în care egoismul firesc, propriu condiției obișnuite a

omului căzut, a fost înghițit de plinătatea unei iubiri izvorâte din însăși iubirea divină. Ei erau împreună într-un grad atât de mare încât tot ce aveau era folosit în comun; și asta nu prin vreo lege sau constrângere din afară, care ar fi răpit farmecul acestei unități, ci datorită conștienței lor cu privire la starea pe care o ocupau în Cristos și la ce însemna Cristos pentru fiecare dintre ei. Fiind umpluți de El peste măsură cu o binecuvântare pe care nimic n-o putea umbri și care sporea pe măsură ce slujeau tot mai mult, „ei își vindeau ogoarele și averile, împărțind banii la toți, după nevoile fiecăruia.“⁴¹

Mulți din vremea noastră susțin că nu trebuie să urmăm această practică a creștinilor primari, fiind doar la un pas de a afirma prin aceasta că de fapt nu ar trebui să ne iubim aproapele ca pe noi înșine! Dar această împărțire în comun a tuturor bunurilor personale și a averilor imobiliare era roada inevitabilă a unor vieți umplute cu Duhul Sfânt. S-a afirmat că „un creștin adevărat nu poate suporta să aibă prea mult pentru el, când alții au prea puțin.“

2:46 Versetul acesta arată efectul Rusalțiilor asupra vieții religioase și vieții în familie.

Cât privește *viața religioasă*, să nu uităm că acești convertiți de la început proveneau din iudaism. Deși Biserica își începuse deja existența, legăturile cu templul iudaic nu au fost întrerupte imediat. Procesul debarasării de veșmintele mortuare ale iudaismului a continuat pe tot parcursul evenimentelor cuprinse în cartea Faptele. Și astfel credincioșii au continuat să frecventeze serviciile de la templu,¹² unde li se citea și expunea Vechiul Testament. În plus, desigur, ei se adunau prin case, unde erau angajați în acțiunile descrise în versetul 42.

Cât privește *viața de familie*, citim că frângeau pâinea... **luau hrana cu bucurie și curăție de inimă.** Aici contextul pare să indice în mod clar că este vorba despre frângerea pâinii în mod normal, cu ocazia meselor obișnuite, nu la Cina Domnului. Bucuria mântuirii lor se revărsa în toate aspectele vieții lor, până la cele mai mici detalii, înobilându-le cu aureola slavei divine.

2:47 Viața devenise un imn de laudă și un psalm de mulțumire pentru cei ce fuseseră izbăviți din puterea întunericului și strămutați în Împărăția iubirii Fiului lui Dumnezeu.

La început, credincioșii erau plăcuți înaintea întregului popor (sau, cum se

spune în textul englez: „aveau trecere înaintea tuturor oamenilor“ (n.tr.). Dar această stare nu a durat mult. Prin însăși natura ei, credința creștină în mod inevitabil va stârni ura și împotrivirea inimii umane. Mântuitorul Și-a avertizat ucenicii să se ferească de popularitate (Luca 6:26) și le-a promis că vor avea parte de prigoane și strămtorări (Mat. 10:22, 23). Prin urmare, această „trecere“ de care s-au bucurat la început nu a fost decât o etapă trecătoare, fiind curând urmată de o inversurnată împotrivire.

Și Domnul adăuga în fiecare zi la numărul lor pe cei ce erau mântuiți. Părtășia creștină s-a lărgit, prin noii convertiți care se adăugau zilnic la ceata creștinilor. Cei care auzeau Evanghelia aveau responsabilitatea de a-L accepta pe Isus Cristos printr-un act hotărât al voinței lor. Alegerea și adăugarea pe care o face Domnul nu exclude responsabilitatea omului.

Așadar, în capitolul acesta avem relatarea turnării Duhului Sfânt, a memorabilei cuvântări roștite de Petru în fața adunării iudeilor, a convertirii unei mari mulțimi de oameni și a scurtei descrieri a felului de trai existent în mijlocul creștinilor primari. Cât priveștea această viață, esența ei a fost descrisă cu foarte multă măiestrie în a 13-a ediție a *Enciclopediei Britanice*, în articolul referitor la „Istoria Bisericii“:

Elementul cel mai remarcabil al vieții creștinilor primari a fost convingerea lor fermă că sunt un popor al lui Dumnezeu, oameni chemați și puși deoparte de El. Biserica creștină, în gândirea ei, a fost o instituție divină, iar nu omenească. Ea a fost intemeiată și controlată de Dumnezeu și chiar și lumea a fost creată din pricina ei. Această concepție... a stăpânit întreaga viață a creștinilor primari, atât pe plan individual, cât și social. Ei se considerau separați de restul lumii, dar legați între ei cu legături tainice. Cetățenia lor era în cer, nu pe pământ, iar principiile legii după care se străduiau să se călăuzească proveneau de sus. Lumea în care trăiau era pentru ei doar vremelnică, adevărata lor viață fiind în viitor. Cristos avea să se întoarcă în curând; deci serviciile lor, muncile pe care trebuiau să le presteze la stăpâni sau plăcerile acestui veac erau de prea mică importanță pentru ei... Duhul Sfânt era prezent în viața de zi cu zi a creștinilor și toate harurile creștine își manifestau roada în ei. Una din urmările acestui crez a fost caracterul specific de entuziasm și inspirație pe care-l etala felul lor de trai. Căci ei nu trăiau experiențele cotidiene ale oamenilor obișnuși, ci ale unor oa-

meni care au fost smulși din ei înșiși și strămutați într-o sferă mai înaltă.

E de ajuns să citim acest articol, să ne dăm seama cât de mult s-a îndepărtat, într-o anumită privință, Biserica de la această stare de viață și solidaritate!

BISERICA DIN CASE ȘI ORGANIZAȚIILE PARABISERICESTE

Întrucât aici,¹³ în Fapte, întâlnim pentru prima oară termenul *biserică* (*ekklesia*, în greacă), se cuvine să facem o paranteză, analizând locul central pe care l-a ocupat Biserica în gândirea primilor creștini.

Biserica în Cartea Fapte și în restul Noului Testament era, în realitate, ceea ce s-a numit „o biserică în casă“. Primii creștini se adunau în case, și nu în clădiri special amenajate pentru scopuri ecleziastice. S-a afirmat că religia a fost atunci eliberată din lăcașurile cu destinație sacră și așezată în acel loc universal al vieții, căminul. Unger spune că locuințele credincioșilor au continuat să fie locurile de strângere ale creștinilor timp de două secole.¹⁴

Poate că ne este lesne să credem că locuințele fraților erau folosite ca lăcașuri de închinăciune din imperative de ordin economic, mai degrabă decât din considerente de natură spirituală. Ne-am obișnuit atât de mult cu bisericile situate în clădiri special amenajate și în capele, încât am ajuns să le considerăm drept soluția ideală, lăsată de Dumnezeu.

Dar există temeuri serioase care ne îndreptățesc să credem că primii creștini din secolul întâi erau mai înțelepți decât noi.

În primul rând, este o contradicție a spiritului credinței creștine și o infirmare a accentului pus de aceasta pe iubire, când cheltuim mii de dolari pentru construirea unor clădiri luxoase, când pretutindeni în lume constatăm atâtea nevoi urgente. Iată ce a spus E. Stanley Jones în această privință:

L-am privit pe Bambino, copilul-Cristos din Catedrala de la Roma, încărcat de giuvaieruri, și apoi am ieșit afară și am privit fața copiilor flămânzi, întrebându-mă dacă Cristos, la vederea acestor copii înfometați, s-ar fi putut bucura de giuvaierurile Sale. M-a urmărit multă vreme după aceea gândul că dacă Cristos S-ar putea bucura de aceste giuvaieruri, atunci eu nu m-aș mai putea bucura de Cristos. Imaginea celui Bambino acoperit de bijuterii, contrastată cu cea

a copiilor flămânzi, constituie simbolul a ceea ce am făcut noi, învăluindu-L pe Cristos în splendoarea catedralelor și bisericilor somptuoase, rămânând total nepăsători față de racile de bază ce macină societatea umană, în care Cristos este lăsat să sufere de foame prin persoana celor nevoiași și lipsiți de un loc de muncă¹⁵

Nu numai că este inuman, ci și neeconomic să cheltuiești bani ridicând clădiri constisitoare ce vor fi date în exploatare doar trei, patru sau maximum cinci ore pe săptămână. Cum de ne-am permis să alunecăm în acest vis al rupei de realitate, fiind gata să cheltuim atât de mult, în schimbul unui randament atât de mic?

Programele din ultima vreme, destinate construirii de biserici, au constituit una din cele mai mari piedici în calea lățirii bisericii. Nevoia achitării unor rate mari, pentru stingerea sumei principale a datoriei, plus dobânda aferentă (și ea foarte ridicată!) îi determină pe conducătorii bisericilor să se opună oricăror eforturi de a se diviza în cuiburi mai mici și de a înființa noi biserici, căci orice pierdere de membri ar duce la o scădere a venitului bisericii, atât de necesar pentru achitarea clădirii și pentru cheltuielile ei de întreținere. Astfel, o generație de creștini nenăscuți încă se va trezi înglodată în datorii, orice dorință de reproducere a bisericii fiind repede înăbușită (din considerente economice).

Îi auzim mereu pe unii susținând că trebuie să avem clădiri impunătoare, pentru a-i atrage pe cei ce nu frecventează biserica să participe la serviciile noastre. Pe lângă faptul că acesta este un mod cu totul firesc de a gândi, argumentul nesocotește modelul oferit nouă de Noul Testament. Întrunirile bisericii primare erau, în principal, în folosul credincioșilor. Creștinii se strâneau la un loc în vederea învățurii apostolilor, a părtașiei, frângerii pâinii și rugăciunii (Fapte 2:42). Ei nu făceau evangelizare invitându-i pe oameni la adunările lor duminicale, ci măturisind celor cu care intrau în legătură în timpul săptămânii. Abia când oamenii erau converțiți, erau aduși la părtașia și căldura adunărilor creștine ținute prin case, pentru a fi hrăniți și îmbărbătați.

Uneori este greu să-i convingem pe oameni să participe la servicii religioase ținute în localuri somptuoase, datorită tendinței oamenilor de a respinge formalismul, la care se mai adaugă și teama că li se va solicita să dea bani. „Banii — asta-i tot ce vrea biserica

de la tine“ pare să fie o nemulțumire foarte răspândită în rândul oamenilor. Dar mulți dintre aceștia ar fi dispuși să participe la o oră de studiu biblic ținută în casa cuiva, unde nu mai sunt obligați să țină seama de modă, ci se simt bine în haine obișnuite, într-o atmosferă lejeră și degajată, lipsită de formalism.

Realitatea este că biserica din cămin este idealul pentru orice cultură și orice țară. Și, dacă am putea cuprinde cu privirea toată lumea, ne-am da seama că, numeric, mai mulți credincioși se adună la închinăciune ca biserică în casă, decât în oricare alt mod.

În contrast cu impunătoarele catedrale, biserici și capele de astăzi — alături de întreaga pleiadă de confesiuni super organizate, „borduri de misiune“ și organizații *parabisericești*, apostolii din Cartea Fapte nu au făcut nici un efort de a forma vreo organizație de nici un fel pentru propășirea lucrării Domnului. Biserica locală a fost unitatea de bază lăsată de Dumnezeu pe pământ pentru propagarea credinței iar ucenicii erau satisfăcuți să-și desfășoare lucrarea în acest context.

În ultimii ani, în sânul creștinătății s-a produs o explozie de proporții amețitoare pe plan organizatoric. Astfel, ori de câte ori îi vine unui credincios o idee novatoare pentru a promova cauza lui Cristos, îndată înființează un nou bord de misiune, o nouă corporație sau instituție!

Una din urmările acestei explozii organizatorice este faptul că unii învățători și predicatori capabili au fost sustrași de la misiunea lor principală, pentru a sluji ca administratori. Dacă toți administratorii bordurilor de misiune ar sluji pe câmpul de misiune, s-ar reduce considerabil personalul de la sediul acestor organizații.

O altă urmare a proliferării organizațiilor este necesitatea strângerii unor sume uriașe de bani pentru întreținerea acestora, fondurile respective fiind retrase astfel de la activitățile direct îndreptate spre câștigarea oamenilor prin Evanghelie. Cea mai mare parte a fiecărui dolar donat de susținătorii celor mai multe organizații creștine este destinată cheltuielilor de întreținere ale organizației, mai degrabă decât scopului principal pentru care a fost înființată instituția respectivă.

Organizațiile de acest gen adesea împiedică împlinirea Marii Porunci încredințată de Domnul înainte de înălțarea Sa. Isus le-a spus ucenicilor Săi să-i învețe pe oameni toate lucrurile pe care le-a poruncit El. Mulți din cei ce lucrează pentru organizații creștine

constată că nu li se permite să predea întreg adevărul lui Dumnezeu, căci li se interzice să învețe anumite chestiuni controversate, pentru ca nu cumva ei să-i „șifoneze“ pe cei care constituie fondul de bază al susținătorilor lor financiari.

Proliferarea instituțiilor creștine a dus de prea multe ori la formarea de partide, de facțiuni, la stărnirea unor gelozii și rivalități care au provocat multe daune mărturiei lui Cristos.

Gândiți-vă la multitudinea de organizații creștine ce-și desfășoară în prezent activitatea, atât în țară, cât și în străinătate, multe din funcțiile acestora suprapunându-se adesea. Fiecare din ele concurează cu cealaltă, pentru surse limitate de personal și resurse financiare tot mai mici. Gândiți-vă apoi câte din aceste organizații își au obârșia în rivalități pur omenești, în pofida faptului că declarațiile lor publice fac, de obicei, apel la voia lui Dumnezeu. (Daily Notes of the Scripture Union).

Încă un lucru care trebuie subliniat este că organizațiile de acest gen de obicei își continuă existența cu mult peste termenul lor util, chiar după ce și-au încheiat misiunea pentru care au fost înființate. Și astfel mecanismul lor greoi, troznind din încheieturi, continuă să bată apa în piuă, cu toate că viziunea întemeietorilor misiunii respective a dispărut de mult din mijlocul ei, ea nemai-fiind caracterizată de dinamismul și gloria ei inițială. Cât privește pe creștinii primari, înțelepciunea spirituală, și nu ceea ce unii au numit primitivismul lor naiv, a fost aceea care i-a salvat de pericolul înființării unor organizații cu caracter pământesc, prin care să promoveze lucrarea Domnului, după cum subliniază și G. H. Lang:

Un autor perspicace, făcând odată un contrast între lucrarea apostolică și metodele contemporane de misionerat, a afirmat că: „noi înființăm misiuni, pe când apostolii au înființat biserici.“ Este o diferență cât se poate de semnificativă. Apostolii au înființat biserici, și *nu-au mai înființat nimic altceva*, pentru că, scopul final urmărit de ei nu reclama nici un alt lucru care să fi fost necesar atingerii sale. În fiecare localitate unde se găseau credincioși, acolo unde își câștigau aceștia traiul, se forma o adunare locală, cu grupul ei propriu de presbiteri — deci presbiteri, și nu presbiter! (Fapte 14:23; 15:6, 23; 20:17; Fil. 1:1) — care să ofere îndrumări, să conducă și să păstorească, oameni calificați de Domnul și

recunoscuți de sfinți (1 Cor. 16:15; 1 Tes. 5:12, 13; 1 Tim. 5:17-29). Adunările își alegeau grupul de diaconi (Fapte 6:1-6; Fil. 1:1) — care se deosebeau de presbiteri, prin faptul că se ocupau de puținele dar importantele treburi administrative, mai cu seamă de distribuirea fondurilor adunării... Singurul lucru pe care îl făceau apostolii în materie de organizare era să-i constituie pe ucenicii recent convertiți în noi adunări de acest gen. Nici un alt tip de organizație în afară de adunarea locală nu întâlnim în Noul Testament, după cum nu întâlnim nici măcar germele unei alte structuri.¹⁶

Pentru creștinii primari și conducerea lor apostolică, adunarea era unitatea divin rânduită pe pământ, prin care a găsit Dumnezeu cu cale să lucreze și singura *unitate* căreia El i-a promis o existență neîntreruptă a fost *biserica*. †

E. Vindecarea ologului și cuvântarea lui Petru în fața Israelului (3:1-26)

3:1 Era ora 3 după amiază când Petru și Ioan s-au suit împreună la templul de la Ierusalim. După cum am arătat anterior, creștinii iudei de la început au continuat să frecventeze serviciile de la templu, o bună bucată de timp după întemeierea bisericii. A fost o perioadă de ajustare și de tranziție, ruptura cu iudaismul nerealizându-se instantaneu. Credincioșii de astăzi nu ar mai fi scuzați dacă ar urma o atare practică, deoarece acum avem întreaga revelație a Noului Testament și ni s-a spus să „ieșim afară din tabără la El și să suferim ocară Lui“ (Ev. 13:13. Vezi și 2 Cor. 6:17, 18).

3:2 Apropiindu-se de templu, au văzut un om ducând un cerșetor olog la locul său obișnuit la **poarta... numită Frumoasă**. Condiția deznădăjduită a acestui om, **olog** din naștere, e pusă în contrast izbitor cu frumusețea arhitectonică a templului. Ni se amintește astfel de sărăcia și ignoranța care zace la umbra marilor catedrale și de totala neputință a multor sisteme ecleziastice de a-i ajuta pe cei ce sunt ologi, fizic și spiritual.

3:3 E clar că ologul nu mai spera să fie vreodată vindecat, și astfel el se mulțumea să cerșească de la trecători.

3:4 În loc să-l privească pe acest om ca pe un nenorocit și năpăstuit de soartă, **Petru** a văzut în el pe unul în care se putea etala marea putere a lui Dumnezeu! „Dacă vom fi călăuziți de Duhul, ne vom așinti privirile asupra celor pe care Dumnezeu intenționează să-i binecuvânteze, în loc să tragem gloanțe

oarbe și să batem cu pumnul în vânt“ (Texte selecte).

Porunca lui Petru: „**Uită-te la noi!**“ nu a avut drept scop să atragă atenția publicului către Ioan și Petru, ci doar să se asigure că cerșetorul le acorda atenția maximă.

3:5, 6 Continuând să creadă că nu va primi decât un ajutor financiar, ologul s-a uitat la ei cu **luare aminte**. Cuvintele pe care le-a auzit apoi au fost un prilej de dezamăgire și de bucurie. În ce privește ajutorul financiar sperat, cerșetorul a fost dezamăgit să afe că Petru nu are nimic să-i dea. Dar ceea ce avea totuși să-i dea era cu mult mai bun. Prin autoritatea lui **Isus Cristos din Nazaret**, Petru i-a poruncit ologului **să se ridice și să umble**. Inspirat a fost un predicator de demult care a spus că: „cerșetorul olog a cerut *milostenie* și i s-a dat *picioare*“ (în engleză joc de cuvinte: *alms*, milostenie, se pronunță aproape identic cu *arms*, „brațe, mâini“, n.tr.).

Se povestește că Thoma Aquinas l-a vizitat odată pe papă tocmai în momentul în care se numărau sume mari de bani. Papa ar fi exclamat, mândru: „Nu mai e nevoie să spunem, ca Petru: «Argint și aur nu am!»“ La care Aquinas a răspuns: „Nici nu mai putem spune împreună cu Petru: «Ridică-te și umblă!»“

3:7 De îndată ce Petru l-a ajutat pe om să se ridice, picioarele și gleznelor acestuia i s-au întărit. Iarăși ni se reamintește că în viața spirituală există o curioasă întrepătrundere a elementelor divine cu cele umane. Petru îl ajută pe olog să se ridice, după ce Dumnezeu săvârșește vindecarea. Noi trebuie să ne facem partea, să mergem până unde putem, urmând ca de acolo Dumnezeu să preia lucrarea.

3:8 Miracolul vindecării a fost instantaneu, nu treptat. Observați că Duhul lui Dumnezeu înmulțește cuvintele acțiunii și mișcării: **dintr-o săritură, a fost în picioare și a început să umble. A intrat cu ei în Templu, umblând, sărind și lăudând pe Dumnezeu.**

Când ne amintim de procesul anevoios prin care un copil mic învață să umble, ne dăm seama cât de minunat trebuie să fi fost pentru acest om să umble și să sară, pentru prima oară în viață!

Acest miracol, săvârșit în Numele lui Isus, a fost încă o mărturie pentru poporul Israel că Cel pe care ei L-au răstignit era viu și dorea să le fie Tămăduitor și Mântuitor.

3:9, 10 Faptul că cerșetorul zăcuse zilnic

la ușa templului l-a făcut să fie binecunoscut de toți oamenii, ceea ce a însemnat că vindecarea lui a fost la fel de binecunoscută. Oamenii nu puteau tăgădui că avusese loc o mare minune, dar nu-i înțelegeau sensul.

3:11 Pe când se ținea omul vindecat de Petru și de Ioan, ca de medicii lui, toți oamenii au avertat în pridvorul lui Solomon, acea zonă adiacentă templului. Uimirea și mirarea lor i-au dat lui Petru prilejul să le predice.

3:12 Mai întâi, **Petru** le distrage atenția de la omul vindecat și de la apostoli, căci nu la ei trebuia găsită explicația miraculoasei vindecări.

3:13-16 Îndată Petru le prezintă pe adevăratul Autor al miracolului, pe Isus, Cel pe care ei L-au respins, s-au lepădat de El și L-au omorât. Dar **Dumnezeu L-a înviat din morți și L-a proslăvit** în cer. Acum, prin credință în El, omul acesta a fost vindecat de neputința lui.

Este remarcabilă îndrăzneala sfântă a lui Petru de a-i acuza pe bărbații Israelului. Iată acuzațiile pe care li le aduce el:

1. Ei L-au dat pe Isus în mâna Neamurilor să fie judecat.
2. S-au lepădat de El în prezența lui Pilat, când acesta era hotărât să-L elibereze.
3. S-au lepădat de Cel Sfânt și Neprihănit și au cerut eliberarea unui ucigaș (Baraba).
4. L-au omorât pe Prințul (Autorul) vieții.

Observați, prin contrast, purtarea lui Dumnezeu față de Isus:

1. L-a înviat din morți (v. 15).
2. L-a proslăvit pe Robul Său Isus — nu pe „Fiul Său Isus, cum se spune în ediția din 1611 a traducerii King James (v. 13).

Observați accentul pus pe credința în Cristos, ca explicație a vindecării miraculoase (v. 16). În versetul acesta, ca pretutindeni, **numele** reprezintă persoana care poartă acel nume. Prin urmare: **credința în Numele Lui** înseamnă **credința în Cristos**.

3:17 Versetul acesta marchează o schimbare netă a tonului lui Petru. După ce i-a acuzat pe bărbații Israelului de moartea lui Isus Cristos, acum el îi numește **frați** iudei, admitând că au procedat așa **din neștiință** și îndemnându-i să se pocăiască și să fie convertiți.

La prima vedere pare a fi o contradicție în afirmația lui Petru că iudeii L-au răstignit pe Domnul din neștiință. Oare nu venise El cu toate acreditările prin care a demonstrat că este Mesia? Nu săvârșise El minunile extraordinare în mijlocul lor? Nu se infuriaseră ei când L-au auzit că Se pretinde egal cu Dum-

nezeu? Ba da, toate acestea sunt adevărate. Și totuși ei erau în necunoștință cu privire la faptul că Isus Cristos este Dumnezeu întrupat. Ei se așteptau ca Mesia să vină într-o cu totul altă manieră — nu cu smerenie, ci ca un puternic izbăvitor militar. Prin urmare, pe Isus L-au privit ca pe un impostor.

Ei nu știau că El este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu și au crezut probabil că-I fac un serviciu lui Dumnezeu omorându-L pe Isus. Exact asta a spus Mântuitorul Însuși la răstignirea Sa, „Tată, iartă-i că nu știu ce fac“ (Luca 23:34) iar Pavel scrie mai târziu: „pe care dacă ar fi cunoscut-o [frunzașii veacului acestuia], n-ar fi răstignit pe Domnul slavei“ (1 Cor. 2:8).

Toate acestea au fost rânduite pentru a-i asigura pe bărbații Israelului că păcatul lor, deși mare, era supus iertării lui Dumnezeu.

3:18 Fără să scuze păcatul lor, Petru arată că **Dumnezeu** l-a depășit, împlinindu-Și planurile. **Profeții** din Vechiul Testament preziseseră că Mesia va suferi. Iudeii au fost aceia care l-au produs această suferință. Dar acum El li se oferă ca Domn și Mântuitor. Prin El ei pot primi iertarea păcatelor.

3:19 Poporul Israel trebuie să se pocăiască și să facă o întorsătură de 180 de grade. Când israeliții vor face acest lucru, păcatele lor vor fi șterse, pentru ca să poată veni vremuri de înviore.

Să nu uităm că acest mesaj este adresat bărbaților Israelului (v. 12). Versetul subliniază că înainte de a veni o restaurație și o binecuvântare peste o națiune, trebuie să existe o pocăință la nivel național. **Vremurile de înviore... de la Domnul** se referă la binecuvântările împărăției viitoare a lui Cristos pe pământ, așa cum se arată în versetul următor.

3:20 După ce va avea loc pocăința Israelului, Dumnezeu Îl va trimite pe Mesia, **Isus**. Cum am arătat deja, aceasta e o referire la a Doua Venire a lui Cristos, pentru a-Și întemeia domnia de o mie de ani pe pământ.

3:21 În acest punct se ridică inevitabila întrebare: „Dacă Israel s-ar fi pocăit în urma predicii lui Petru, S-ar fi întors Domnul Isus pe pământ?“ Oamenii luminați au avut o diversitate de opinii asupra acestui subiect. Unii insistă că El S-ar fi întors. Alții spun că promisiunea nu trebuia interpretată în mod literal. Iar alții atribuie pasajului o turnură profetică, programatică pentru ordinea în are se vor desfășura evenimentele. Întrebarea este însă pur și simplu ipotetică, întrucât realitatea este că Israelul nu s-a pocăit și

Domnul Isus nu S-a întors.

Reiese clar din versetul 21 că **Dumnezeu** a prevăzut că națiunea Israel Îl va respinge pe Cristos și că va interveni actuala epocă a harului, până la a Doua Sa Venire. **Cerul trebuie să-L primească pe Cristos până la vremile așezării din nou a tuturor lucrurilor**. Acest timp al **așezării din nou a tuturor lucrurilor** ne îndreaptă privirile spre viitor, fiind o referire la Mileniu. Ele nu indică o mântuire universală, cum susțin unii, căci o atare învățătură este străină Bibliei. Mai degrabă, ele ne îndreaptă privirile spre acea perioadă de timp în care creația va fi eliberată de robia stricăciunii iar Cristos va domni în neprihănire ca Rege peste tot pământul.

Aceste **vremuri de restaurație (reașezare a tuturor lucrurilor)** fuseseră prezise de **profeții** din perioada Vechiului Testament.

Versetul 21 a fost folosit de unii în încercarea de a infirma realitatea Răpirii pretribulaționiste. Potrivit argumentării acestora, dacă cerurile trebuie să-L primească pe Isus până la începutul Mileniului, înseamnă că El nu poate veni mai înainte, pentru a-Și duce biserica în cer. Dar răspunsul la această argumentare eronată este că Petru se adresează aici bărbaților Israelului (v. 12). El discută despre relațiile lui Dumnezeu cu poporul Israel. *În ce privește națiunea Israel*, Domnul Isus va rămâne în cer până va veni să domnească, la sfârșitul Tribulației (Marii Strămtorări). Cât privește persoanele individuale din rândul poporului Israel care vor crede în El în timpul epocii Bisericii, acestea vor beneficia, alături de credincioșii dintre Neamuri, de Răpirea bisericii, care poate avea loc în orice clipă. De asemenea, la Răpire, Domnul nu părăsește cerurile, ci noi vom fi ridicați, pentru a-L întâmpina în văzduh.

3:22 Ca exemplu de profeție din Vechiul Testament care se referă la glorioasa domnie a lui Cristos, Petru citează Deuteronom 18:15, 18, 19. Pasajul acesta Îl înfățișează pe Domnul Isus ca **Profetul** lui Dumnezeu în epoca de aur a Israelului, vestind voia și legea lui Dumnezeu.

Când Moise a spus: „**DOMNUL Dumnezeu vostru vă va ridica un Profet ca mine**“, nu s-a referit la asemănarea cu caracterul sau capacitatea lui, ci la o asemănare în sensul că ambii au fost *inviați de Dumnezeu*. Cu alte cuvinte: „Dumnezeu Îl va invia cum m-a inviat pe mine.“

3:23 În timpul domniei lui Cristos pe

pământ, cei care vor refuza să **asculte** și să l se supună Lui, vor fi **nimiciți cu desăvârșire**. Desigur, cei ce Îl resping în vremea noastră vor suferi și ei judecata veșnică, dar gândul principal care se desprinde din acest pasaj este că Cristos va domni cu un toiaș de fier și că cei care nu ascultă de El și se răzvrătesc împotriva Lui vor fi îndată executați.

3:24 Pentru a sublinia și mai mult că vremurile de restaurație au fost amplu profetite în Scriptură, Petru adaugă faptul că **toți profetii de la Samuel și continuând cu succesorii acestuia au vorbit despre aceste zile**.

3:25 Petru le amintește acum ascultătorilor săi iudei că promisiunea acestor vremuri de binecuvântare le-a fost făcută lor, ca **fii ai profetilor și descendenți ai lui Avraam**. La urma urmelor, **Dumnezeu** încheiase un legământ cu **Avraam**, prin care Se angaja să binecuvânteze toate familiile de pe pământ în sămânța lui. Toate promisiunile binecuvântărilor Mileniului sunt focalizate în **Sămânță**, adică în Cristos. Prin urmare, israeliții ar fi trebuit să-L accepte pe Domnul Isus ca Mesia.

3:26 **Dumnezeu** deja **L-a înviat pe Robul Său (3:13)**, și **L-a trimis** mai întâi la poporul Israel. Asta se referă la Întruparea și la viața Domnului nostru, mai degrabă decât la învierea Sa. Dacă israeliții **L-ar fi primit**, El **l-ar fi întors pe fiecare din ei de la fărâdelegile sale**.

În această predică rostită de Petru în fața poporului Israel, observăm că se are în vedere **împărăția**, mai degrabă decât **biserica**. De asemenea, accentul este pus mai mult asupra națiunii, decât asupra individului. Duhul lui Dumnezeu rămâne peste Israel, cu îndelungă răbdare și îndurare, rugându-l pe străvechiul popor al lui Dumnezeu să-L primească pe slăvitul Domn Isus ca Mesia, grăbind astfel venirea împărăției lui Cristos pe pământ.

Dar Israel nu vrea să audă.

F. Prigoanele și creșterea împărăției (4:1-7:60)

4:1-4 Prima prigoană dezlănțuită asupra tinerei biserici era gata să înceapă. Și, respectând tiparul anterior, ea pornește de la conducătorii religioși. **Preoții, căpitanul Templului și saducheii** s-au ridicat împotriva apostolilor.

Scroggie opinează că **preoții** reprezintă intoleranța religioasă; **căpitanul Templului**: dușmănia politică iar **saducheii** necredința implicată în raționalism. **Saducheii** negau

doctrina învierii. Aceasta îi punea însă în stare de conflict direct cu apostolii, întrucât **învierea** a constituit punctul central al propovăduirii apostolilor! Spurgeon vede o paralelă:

Saducheii, după cum știți, constituiau Școala cu vederi largi, sau liberalii — gânditorii avansați, moderniștii din vremea aceea. Dacă doriți să luați contact cu ironia usturătoare, cu cuvintele pline de sarcasm sau cu acțiuni pline de cruzime, vi-i recomand pe acești domni cu inima largă. Ei sunt liberali cu toată lumea, în afară de cei care dispun de adevăr. Pentru deținătorii adevărului ei au rezervată o măsură deîndoită de amarăciune, ce depășește în tărie pelinul și fiera amară. Ei sunt atât de liberali cu frajii lor răătăciți ca ei încât nu mai au nici o îngăduință față de evanghelici.¹⁷

Acestor lideri le era ciudă că apostolii îi învăța pe oameni, considerând că acesta era prerogativul lor exclusiv. Apoi ei erau supărați pe faptul că se vestea Isus ca înviat *din* morți. Căci dacă Isus a înviat cu adevărat din morți, ei, saducheii, era discreditati.

În versetul 2 expresia **învierea din morți** este importantă, deoarece infirmă concepția populară a unei învieri generale la sfârșitul lumii. Pasajul acesta și altele vorbesc despre o înviere *dintre* ceilalți morți. Cu alte cuvinte, unii vor fi înviați, în timp ce alții (necredincioșii) vor rămâne în mormintele lor, urmând să învie altădată.

Liderii s-au decis să-i țină pe apostoli sub un fel de arest la domiciliu, până a doua zi, întrucât se făcuse târziu. (Miracolul vindecării din capitolul 3 avuzese loc în jurul orei 3 după amiază.)

În pofida opoziției oficiale, mulți oameni s-au întors la Domnul. Se spune că circa **cinci mii** de oameni (în greacă *andres*, adică „bărbați“) s-au adăugat la părtașia creștină. Există o divergență de păreri între comentatori cu privire la faptul dacă între aceștia erau și cei trei mii mântuiți la Rusalii. Nu sunt incluși aici femeile și copiii.

4:5, 6 **A doua zi**, conciliul religios cunoscut sub denumirea de Sinedriu a fost convocat în sesiune de judecată, intenționând să pună capăt activităților acestor oameni considerați de ei incozi. Numai că prin aceasta ei le-au oferit apostolilor încă o șansă minunată de a-L mărturisii pe Cristos!

Împreună cu **mai marii poporului, bătrânii și cărturarii** se aflau acolo și:

1. **Marele preot Ana**, înaintea căruia fusese adus Domnul prima oară. El fusese mare

- preot în trecut, dar i se permitea să rețină acest titlu din curtuozie.
2. **Caiafa**, ginerele lui Ana, care a prezidat procesul Domnului.
 3. **Ioan și Alexandru**, despre care nu se mai cunosc alte fapte.
 4. Toți cei care erau din familia marelui preot, descinși din familii de mari-preoți.

4:7 Procesul a început cu întrebarea adresată apostolilor: **cu ce putere sau în numele cui** au săvârșit ei minunea vindecării ologului. **Petru** a luat cuvântul, mărturisindu-L pentru a treia oară pe Cristos la Ierusalim. A fost un prilej minunat de a vesti Evanghelia ierarhiei religioase și Petru s-a folosit de acest prilej din plin, mărturisindu-L pe Cristos fără teamă.

4:8-12 Mai întâi, el le-a amintit ascultătorilor săi că sunt nemulțumiți de faptul că apostolii au săvârșit o **faptă bună... făcută unui om bolnav**. Deși **Petru** nu spune asta, se subînțelege că mai marii poporului îl văzuseră pe cerșetor la poarta templului, dar nu putuseră să-l vindece. Apoi apostolul a lansat o veste trăznet, spunând că actul de vindecare a fost săvârșit în **numele lui Isus... pe care ei L-au răstignit**. Dumnezeu L-a înviat pe Isus **din morți**, și prin puterea Lui fusese realizată vindecarea. Iudeii nu-l acordau nici un loc lui Isus în structurile lor, drept pentru care L-au **lepădat și L-au răstignit**. Dar **Dumnezeu L-a înviat din morți și L-a preamărit în cer**. **Piatra lepădată** a devenit **piatra pusă de zidari în capul unghiului**, indispensabila cheie de boltă fără de care clădirea nu poate fi terminată. Într-adevăr, El *este* indispensabil! Fără El nu este **mântuire**. El este singurul Mântuitor care există. **Nici un alt nume de sub cer** nu a fost dat **oamenilor** în care să fie mântuiți. Numai prin **numele** acesta trebuie și putem fi mântuiți.

Citind versetele 8-12, să nu uităm că aceste cuvinte au fost rostite de același om care se lepădase de Domnul de trei ori, cu jurăminte și blesteme.

4:13 Religia oficială, osificată și închistată în dogmele ei lipsite de viață, nu va tolera niciodată evangelismul vital și plin de răvnă, care produce rezultate în inimile oamenilor. Exponenții ei rămân total nedumeriți să constate că niște oameni **fără carte și neinstruiți** produc o înrăuire atât de mare asupra comunității în care trăiesc, în timp ce toată înțelepciunea lor nu se ridică deasupra „cărni și sângelui”, cum s-a exprimat cineva.

În Noul Testament nu se face nici o distincție între cler și laici. Această distincție este o relicvă a bisericii Romei, datând din perioada premergătoare Reformei. Ioan Huss a luptat și a murit în Cehia pentru doctrina preoției universale a tuturor credincioșilor iar simbolul hussit ne-a parvenit nouă, celor de azi, prin paharul Cinei Domnului, așezat pe Biblia deschisă. Or, tocmai adevărul acesta al preoției regale și al mărturiei pe care o dă fiecare credincios a constituit forța dinamică ce a pus în mișcare biserica primară. Fără să beneficieze de tehnologiile avansate de care dispunem noi sau de mijloacele moderne de transport sau de traduceri sau de publicarea Cuvântului, Evanghelia harului lui Dumnezeu a zguduit din temelii Imperiul, până când sfinții au ajuns să fie prezenți până și în casa Cezarului. Dumnezeu ne cheamă la creștinismul primitiv.¹⁸

Sinedriul a rămas înmărmurit de **îndrăzneala lui Petru și Ioan**. Tare le-ar fi plăcut membrilor acestui organism să respingă mărturia acestor pescari neștiutori și needucați din Galileea. Dar n-au putut să nu observe extraordinara stăpânire de sine, calmul lor solemn, puterea și curajul ce se degajau din viața lor, calități pe care le remarcaseră din plin când L-au judecat pe Isus. Așa se face că au pus **îndrăzneala apostolilor** pe seama faptului că **aceștia fuseseră cu Isus în trecut**. Desigur, adevărata explicație consta în faptul că ei erau *acum* plini de Duhul Sfânt.

4:14-18 Și mai jenant era faptul că ologul vindecat se afla acolo în sală și nimeni nu putea tăgădui minunea extraordinară ce se săvârșise, după cum subliniază și J. H. Jowett:

Oamenii s-ar putea să te depășească în forța argumentării. S-ar putea să suferi o înfrângere totală pe plan intelectual. Dar argumentul unei vieți răscumpărate nu poate fi răsturnat. „Dar fiindcă vedeau lângă ei pe omul care fusese vindecat, nu puteau zice nimic împotriva.”¹⁹

Pentru a discuta la ce strategie să recurgă, au poruncit ca Petru și Ioan să iasă din încăperea. Iată dilema care îi confrunta pe ei: pe apostoli nu-i puteau pedepsi pentru săvârșirea unei fapte de milostenie. Dar dacă nu puneau capăt activității unor fanatici ca aceștia, religia lor putea fi serios amenințată, prin pierderea de aderenți. Prin urmare, s-au decis să le interzică lui Petru și Ioan să mai vorbească cu oamenii despre **Isus** în conversații particulare și să nu Îl mai predice în public.

4:19, 20 **Petru și Ioan** nu au putut con-

simți să respecte asemenea restricții. Responsabilitatea și loialitatea lor supremă era față de **Dumnezeu**, nu față de om. Dacă ar fi fost cinstiți, și dregătorii ar fi recunoscut că așa este. Apostolii fuseseră martori la învierea și înălțarea lui Cristos. Ei îi sorbiseră învățăturile zi de zi, ceea ce înseamnă că purtau răspunderea de a-I aduce mărturie Domnului și Mântuitorului, Isus Cristos.

4:21, 22 Șubrezimea poziției dregătorilor reiese și din faptul că nu i-au putut pedepsi pe apostoli, întrucât toți **oamenii** știau că se săvârșise o minune de vindecare. Cel vindecat, în vârstă de patruzeci de ani, era binecunoscut de oameni, care îi văzuseră starea nenorocită mulți ani la rând. Prin urmare, tot ce a putut Sinedriul face a fost să-i elibereze pe apostolii acuzați, lansând noi amenințări la adresa lor.

4:23 Pătruși de instinctul de fi liber-născuți ai lui Dumnezeu, apostolii **s-au dus** direct la frații lor de credință, de îndată ce au fost eliberați de autorități. Ei au căutat și au găsit părtașia cu „turma hăituită și strânsă la un loc, a cărei singură vină era Cristos.“ De-a lungul veacurilor a rămas valabil adevărul potrivit căruia caracterul unui creștin se definește prin părtașia și compania în mijlocul căruia poate fi găsit.

4:24-26 De îndată ce au **auzit** sfinții ce s-a întâmplat, și-au înălțat glasul în rugăciune către Domnul. Adresându-l-se lui Dumnezeu cu termenul care înseamnă în original „Stăpâne absolut“ — cuvânt rar întâlnit în Noul Testament — ei L-au lăudat pentru că este Creatorul tuturor lucrurilor (și, prin urmare, superior creaturilor care se împotriveau acum adevărului Său). Apoi ei au adoptat cuvintele lui **David** din Psalmul 2, pe care acesta le rostise prin Duhul Sfânt în legătură cu opoziția puterilor guvernamentale **împotriva Cristosului Său**. În realitate, Psalmul acesta ne îndreaptă privirile spre timpul când Cristos va veni să-Și întemeieze împărăția, când **regii și dregătorii** vor căuta să-I împiedice planurile. Dar creștinii primari și-au dat seama că situația din vremea lor era similară și astfel au aplicat cuvintele Psalmului la propriile lor împrejurări. După cum am amintit, ei au dat dovadă de adevărată spiritualitate prin dibăcia divină cu care au întretesut Sfintele Scripturi în însuși textul rugăciunilor lor.

4:27, 28 În aceste versete ni se oferă aplicarea citatului din Psalmul 2 la contextul apostolilor. Chiar acolo, în Ierusalim, romanii împreună cu iudeii se uniseră împotriva

Robului²⁰ Sfânt al lui **Dumnezeu Isus. Irod** îi reprezenta pe iudei iar **Pilat** era exponentul Neamurilor. Versetul 28 se încheie pe o notă surprinzătoare. Astfel ne-am fi așteptat să ni se spună că dregătorii aceștia s-au adunat împreună să aducă la îndeplinire toate planurile rele urzite în inimile lor întunecate. Când colo, ni se spune că ei s-au adunat **ca să facă tot ce hotărăse mai dinainte mâna și sfatul lui Dumnezeu!** Iată ce spune Matheson în această privință:

Ideea care se degajă din text este că eforturile lor de a se împotrivi voii divine s-au dovedit a fi în realitate consonante cu ea... Ei s-au întrunit în sesiune de război împotriva lui Cristos, dar, fără să-și dea seama, au semnat un pact de promovare a gloriei lui Cristos... Dumnezeu nostru nu surprimă furtunile care se stârnesc împotriva Sa, ci călărește pe aceste talazuri, prin ele aducându-Și la îndeplinire planurile.²¹

4:29, 30 După ce și-au exprimat încrederea în atotputernicia lui Dumnezeu, creștinii au dat glas celor trei rugăminți concrete:

1. **Uită-Te la amenințările lor.** Ei nu și-au permis să îndrăznească să-I dicteze lui Dumnezeu cum să-i pedepsească pe acești oameni răi, ci, pur și simplu, au lăsat întreaga chestiune în mâna Domnului.

2. **Dă putere robilor Tăi să vestească Cuvântul Tău cu toată îndrăzneala.** Nu siguranța persoanei lor era de primă importanță, ci vestirea neînfricată a Cuvântului lui Dumnezeu.

3. **Și întinde-Ți mâna ca să se facă tămăduiri.** Propovăduirea Evangheliei de către biserica primară a fost confirmată și atestată de Dumnezeu prin **semne și minuni** săvârșite prin numele lui... Isus. Aici credincioșii se roagă ca Dumnezeu să continue să confirme astfel misiunea apostolilor.

4:31 După ce s-au rugat ei, s-a cutremurat locul unde erau adunați — ca expresie fizică a extraordinarei puteri spirituale ce sălășluia în ei. **Ei au fost umpluți cu Duhul Sfânt**, un indiciu al ascultării lor de Domnul, al umblării în lumină și al predării lor față de El. Ei au continuat să predice **cuvântul lui Dumnezeu cu îndrăzneală**, acesta constituind un răspuns direct la rugăciunea lor din versetul 29.

Întâlnim șapte ocazii în Cartea Fapte când se spune că oamenii au fost umpluți cu Duhul Sfânt sau plini de Duhul Sfânt. Observați scopurile sau rezultatele:

1. Pentru ca să vorbească (2:4; 4:8; și în contextul actual).

2. Pentru ca să slujească (6:3).
3. Pentru ca să păstorească (11:24).
4. Pentru ca să mustre (13:9).
5. Pentru ca să moară (7:55).

4:32-35 Când inimile sunt aprinse de flacăra iubirii lui Cristos, din ele se va revărsa dragoste și pentru frații și surorile lor de credință. Dragostea aceasta se manifestă prin dărnicie. Astfel, primii credincioși au exprimat realitatea vieții lor comune în Cristos prin practicarea unei comunități de bunuri împărțite în comun. În loc să fie egoiști, păstrând doar pentru ei bunurile de care dispuneau, ei au considerat averea lor o proprietate comună, pentru toți credincioșii. Oriunde se semnală vreo nevoie, ei vindeau ogoarele sau casele și depuneau înaintea apostolilor sumele astfel obținute, pentru a putea fi folosite la acoperirea acestor nevoi. Este important de observat că ei împărțeau bunurile lor ori de câte ori se ivea o nevoie. Nu se făcea o împărțire arbitrară sau egală, la un anumit moment dat, cum arată și F. W. Grant:

Prin urmare, nu a avut loc nici o renunțare generală la titlul de proprietate personală. Mai degrabă, dărnicia izvora din iubirea care nu putea suferi să vadă un frate sau o soră ducând lipsă. Era instinctul inimilor care și-au găsit adevărata comoră în sfera în care înviase Cristos.²²

Exprimată pe un ton oarecum sarcastic, dar, din păcate, adesea valabilă este și paralela pe care o face F. R. Marsh cu situația din vremea noastră:

Contrastând biserica primară cu creștinismul zilelor noastre, cineva s-a exprimat astfel: „Putem rămâne oare indiferenți la faptul că dacă evanghelistul Luca ar descrie creștinismul zilelor noastre, și nu cel primar, el s-ar exprima în alți termeni în Fapte 4:32-35, după cum urmează? «...Și mulțimea celor care crezuseră avea o inimă împietrită și un suflet înțepenit, fiecare din ei zicând că bunurile de care dispune sunt ale lui și că toate lucrurile le dețin în acest mod. Iar ei mărturiseau cu multă putere despre atracțiile lumii acesteia și un mare egoism era peste ei toți. Și mulți dintre ei erau lipsiți de dragoste, căci toți cei care posedau terenuri își cumpărau și mai multe și uneori dădeau o mică părticică în folosul public, pentru ca numele lor să apară cu litere de o șchioapă pe paginile ziarelor și se împărțeau fiecăruia elogiul după cum avea nevoie.»²³

Viața celor care s-au dedicat cu totul

Domnului e pătrunsă de o tainică lumină și putere. Astfel, nu la voia întâmplării citim în versetul 33 că: **Apostolii mărturiseau cu multă putere despre învierea Domnului Isus. Și un mare har era peste toți.** Se pare că atunci când Dumnezeu găsește oameni dispuși să-I predea Lui bunurile de care dispun, El conferă mărturie lor o remarcabilă forță de atracție și putere de convingere.

Mulți susțin că această împărțire a bunurilor în comun a constituit o fază temporară în viața primei biserici, nefiind o pilă vrednică de urmat pentru noi cei de azi. Dar acest mod de a gândi trădează jalnică noastră stare de pauperitate spirituală. Dacă am avea puterea Rusaliilor în inimile noastre, am cunoaște și roadele Rusaliilor în viețile noastre, după cum arată Ryle:

Nu avem aici de a face cu un gen de „comunism creștin“. Cei care își vindeau averile o făceau de bună voie și nesiliți de nimeni (v. 34). Dreptul la proprietatea individuală nu a fost astfel abolit. Comunitatea nu deținea controlul asupra banilor persoanelor individuale, înainte ca acestea să-i fi deșus la picioarele apostolilor. Distribuția nu se făcea în mod egal (uniform), ci în funcție de nevoi. Nu întâlnim astfel nici o urmă de principii comuniste la primii creștini. Mai degrabă, avem de a face cu cea mai remarcabilă etalare a dărnicii și iubirii creștine care se poate întâlni.²⁴

Observați în versetul 33 două trăsături distincte ale oricărei biserici viabile: **mare putere și mare har.** Vance Havner scoate la iveală alte patru calități, după cum urmează: mare frică (5:5, 11); mare prigoană (8:1); mare bucurie (8:8; 15:3); numărul mare al celor care au crezut (11:21).

4:36, 37 Versetele acestea constituie veriga de legătură cu capitolul 5. Generozitatea lui **Barnaba** este contrastată cu ipocrizia lui Anania. Fiind levit, **Iosif, numit Barnaba...** în mod normal, nu ar fi deținut avere, căci Domnul trebuia să fie partea leviților. În ce împrejurări și din ce motive va fi dobândit el avere nu știm. Ce știm însă este că legea iubirii a lucrat atât de puternic în inima lui, încât acest **fiu al mângâierii** a vândut un ogor pe care-l avea, a adus banii și i-a deșus la picioarele apostolilor.

5:1-4 Când Dumnezeu lucrează cu putere, **Satan** va încerca imediat să imite, producând o lucrare contrafăcută, prin care, de fapt, să corupă și să contracareze acțiunea lui Dumnezeu. Dar acolo unde există reală putere spirituală, înșelăciunea și fățarnicia

vor fi date în vileag numaidecât.

Anania și Safira au fost, după câte se pare, mișcați de generozitatea lui Barnaba și a celorlalți. Și astfel, poate din dorința de a primi elogii din partea oamenilor, pentru un act similar de generozitate, au **vândut o moșioară** dăruind o parte din banii obținuți apostolilor. Păcatul lor a constat în a fi declarat că au dat mult, când, în realitate, au dat mai puțin. Nimeni nu i-a rugat să-și vândă proprietatea. Chiar după ce au vândut-o, nimeni nu i-a obligat să dea nimic. Ei însă *s-au prefăcut* că sunt consacrați pe de-a-ntregul, când, în realitate, au reținut pentru ei o parte.

Petru l-a acuzat pe **Anania** de a fi mințit pe **Duhul Sfânt**, și nu doar pe oameni. Mințindu-L pe **Duhul Sfânt**, el L-a mințit pe **Dumnezeu**, întrucât **Duhul Sfânt este Dumnezeu**.

5:5, 6 În acest punct, **Anania a căzut mort** la pământ și a fost transportat afară de tineri. A fost un act solemn al disciplinei pe care a aplicat-o Dumnezeu bisericii primare. Desigur, mântuirea lui Anania nu a fost afectată cu nimic, siguranța lui eternă a rămas nestirbită. Mai degrabă, incidentul a relevat profunda dezaprobare a lui Dumnezeu față de această primă erupție de păcat în biserica Sa. „După cum s-a exprimat un comentator,“ citează Richard Bewes, -„«fie Anania, fie Duhul trebuie să plece.»“ Într-atât de mare era curăția părtășiei primei biserici încât o asemenea minciună nu putea fi tolerată în sânul ei.

5:7-11 **Cam la trei ore după aceea**, când a apărut Safira, **Petru** a acuzat-o că a colaborat cu soțul ei, punând **Duhul Domnului** la încercare. El i-a spus ce i s-a întâmplat soțului ei și a prezis că și ea va avea aceeași soartă. **Imediat ea s-a prăbușit și a murit**, fiind dusă afară și îngropată.

Capacitatea lui **Petru** de a se pronunța și a emite un verdict asupra acestui cuplu constituie un exemplu al puterilor miraculoase ce le-au fost acordate apostolilor. Poate că a fost împlinirea promisiunii Domnului: „Dăvă veți reține păcatele, ele vor fi reținute“ (Ioan 20:23). Vedem un alt caz al acestei puteri speciale în capacitatea lui **Pavel** de a-l da pe un creștin ce păcătuisese pe mâna Satanei, pentru nimicirea cărnii lui (1 Cor. 5:5). Nu avem motive să credem că această putere a continuat să se manifeste după încheierea perioadei apostolilor.

Ne imaginăm cât de mare trebuie să fi fost uimirea și teama ce va fi cuprins biserica

și pe toți cei ce au auzit despre moartea năpraznică a acestui cuplu.

5:12-16 După moartea lui **Anania și Safira**, **apostolii** au continuat să săvârșească minuni, pe când oamenii s-au strâns în jurul lor în **Pridvorul lui Solomon**. Atât de vie era prezența și puterea lui Dumnezeu, încât oamenii nu se asociau în mod ușuratic cu ei, nici nu făceau mărturisiri nefondate de credință. Și totuși, oamenii de rând îi stimau foarte mult, mulți ocupându-și locul de credincioși în Domnul Isus. Oamenii îi scoteau în stradă pe cei bolnavi, pe saltelele lor, pentru ca umbra lui **Petru** să cadă peste unii din ei, când trecea el pe acolo. Toți vedeau că viața apostolilor era plină de realitate și puterea lui Dumnezeu, că ei erau folosiți de El ca instrumente pentru binecuvântarea altora. De la marginile orașului veneau bolnavii și demonizații și erau cu toții vindecați.

Din Evrei 2:4 reiese clar că minunile de acest gen constituiau metoda lui Dumnezeu de a aduce mărturie misiunii apostolilor. Odată cu încheierea Noului Testament, în forma sa redactată, nevoia unor astfel de **semne** a dispărut, în mare parte. Cât privește așa-numitele „campanii de vindecare“ care auzim că se țin în zilele noastre, ar trebuie să ne fie de ajuns să scoatem în evidență doar un singur fapt, anume că *dintre cei aduși la apostoli, toți erau vindecați* — afirmație care nu este nicidecum valabilă în cazul așa-zisilor „vindecători prin credință“ (faith-healers) din vremea noastră.

5:17-20 **Lucrarea Duhului Sfânt** în mod inevitabil va duce întotdeauna la convertirea oamenilor, pe de o parte, și la stărnirea împotrivrării, pe de altă parte, cum s-a întâmplat și în cazul de față. **Marele preot** (probabil, Caiafa) și prietenii lui saducheii s-au umplut de mânie când au constatat că ucenicii aceștia fanatici ai lui Isus dispuneau de atâta putere în rândul populației. Ei detestau orice amenințare posibilă la rolul lor exclusiv de lideri religioși, având un dispreț feroce pentru orice propovăduire a mesajului despre o înviere cu trupul, pe care, desigur, ei o tăgăduiau din răspuțeri.

Nefind în stare să dea alt răspuns apostolilor, decât cel al forței brute, dregătorii au dat ordin ca apostolii să fie arestați și întemnițați. În noaptea aceea **un inger al Domnului** i-a scos pe apostoli afară din închisoare, spunându-le să se întoarcă **la templu și să le spună oamenilor toate cuvintele acestei vieți**. Luca redă miraculoasa intervenție a ingerului fără să trădeze vreun sentiment de

mirare. Cât privește apostolii, dacă aceștia vor fi fost șocați de intervenția îngerului, textul biblic nu ne oferă nici o dovadă în această privință.

Ce bine s-a exprimat **îngerul** când a descris viața creștină drept **viața aceasta!** Căci ea nu este doar un crez sau un set de doctrine, ci o *Viață* — **viața** de după înviere a Domnului Isus, împărtășită de El tuturor celor care se încred în El.

5:21 Și astfel, în zorii zilei apostolii erau din nou în templu, învățându-i pe oameni. Între timp, **marele preot** s-a întrunit într-un conclav solemn cu **conciliul** (Sinedriul) și cu senatul (**toți bătrânii**), așteptând să li se aducă deținuții.

5:22-25 Nedumeriți peste măsură, **aprozii** au trebuit să raporteze instanței că la închisoare toate erau în ordine, cu excepția faptului că deținuții dispăruseră! Ce veste tulburătoare! „Ore cum se vor sfârși lucrurile?“ se vor fi întreat căpitanul templului și preoții cei mai de seamă. „Până unde va merge această mișcare populară?“ Întrebările lor au fost întrerupte de solul care a venit să le dea de știre că deținuții evadați au revenit la locul lor obișnuit din templu, **învățându-i pe oameni!** Nu putem să nu-i admirăm pentru curajul lor și, în același timp, trebuie să redobândim capacitatea primei biserici de a suferi consecințele pentru convingerile noastre, indiferent cât ne-ar costa.

5:26 **Aprozii** nu au recurs la nici o violență când i-au adus pe apostoli în fața conciliului. Ei se temeau că oamenii îi vor omori cu pietre, dacă îi vor maltrata pe acești adepți ai lui Isus, atât de stimați de oamenii de rând.

5:27, 28 **Marelui preot** i-a revenit rolul de purtător de cuvânt. „**Nu v-am poruncit noi tu toată strictețea să nu-i învățați pe oameni în numele acesta?**“ a spus marele preot, evitând în mod intenționat pomenirea numelui Domnului Isus Cristos. „**Ați umplut Ierusalimul cu învățătura voastră,**“ a continuat el, aducând fără să-și dea seama un compliment eficacității misiunii apostolilor. „**Voi căutați să aruncați asupra noastră sângele acestui om.**“ Numai că iudeii înșiși făcuseră deja acest lucru, când strigaseră: „Sângele Lui să fie asupra noastră și asupra copiilor noștri“ (Mat. 27:25).

5:29-32 Anterior, apostolii se rugaseră să li se dea îndrăzneala de a vesti Cuvântul. Acum, cu curaj de sus, ei insistă asupra faptului că au obligația de a asculta de Dumnezeu, mai degrabă decât de oameni. Ei declară răspicat că Isus a fost înviat de Dum-

nezeu, că Israel L-a omorât, atârându-L pe lemn, dar că Dumnezeu L-a înălțat la dreapta sa, ca Prinț și Mântuitor. În această calitate, El e dispus să dăruiască pocăință Israelului și iertarea păcatelor. Iar ca o complinire a celor spuse, apostolii adaugă că ei sunt martorii acestor lucruri, după cum este și Duhul Sfânt pe care Dumnezeu Îl dă celor care ascultă de El, crezând în Fiul Lui.

Faptul că **Dumnezeu L-a înviat pe Isus** (v. 30) ar putea fi o referire la Întruparea Sa sau la Învierea Sa. Sensul probabil aici este că Dumnezeu L-a ridicat prin Întrupare să fie Mântuitorul.

5:33-37 Cuvintele acestor conștiințe întruchipate au fost însoțite de o profundă convingere — atât de profundă încât dregătorii **s-au sfătuit să-i omoare**. În acest punct, intervine Gamaliel — unul din cei mai străluciți rabini ai Israelului, **învățătorul** lui Saul din Tars. Din sfatul dat de el nu reiese dacă era creștin sau dacă era măcar în favoarea creștinilor. Mai degrabă, a fost o înțelepciune omenească.

După ce a poruncit să-i scoată pe apostoli afară, mai întâi el le-a spus membrilor Sinedriului că dacă mișcarea aceasta nu era de la Dumnezeu, se va prăbuși în curând. În acest sens, au fost oferite două ilustrații: (1) cea a lui **Teuda**, lider auto-proclamat care, împreună cu **patru sute** de revoluționari, a fost **omorât** iar oamenii lui **împrăștiați**; și a apoi cea a lui **Iuda Galileanul**, un alt fanatic, care i-a incitat pe iudei la răscoală, dar care a **pierit** și el, adepții lui fiind **împrăștiați**.

5:38, 39 Dacă această religie creștină nu este de la Dumnezeu, a spus Gamaliel, cel mai indicat este s-o lase în pace, căci va dispărea de la sine. A încerca s-o combată ar însemna să-i dea și mai multe șanse de supraviețuire. (Desigur, argumentul acesta nu este într-un total valabil, căci multe instituții corupte au cunoscut o dezvoltare înfloritoare, secole de-a rândul. În realitate, ele au atras mai mulți aderenți decât adevărul. Dar argumentul este valabil în timpul lui Dumnezeu, dacă nu în al omului.)

Pe de altă parte, a continuat Gamaliel, **dacă** mișcarea aceasta este totuși **de la Dumnezeu**, ei nu vor putea să i se împotrivescă, ci se vor trezi în poziția dificilă de a lupta **împotriva lui Dumnezeu**.

5:40 Acest mod logic de a privi lucrurile a plăcut dregătorilor, care i-au chemat pe apostoli, au poruncit să fie bătuți, le-au interzis să mai vorbească în numele lui Isus și le-au dat drumul să plece. Bătaia aplicată apos-

tolilor a fost lipsită de sens și contrară legii — reacția irațională a unor inimi pline de bigotism, care se împotriveau adevărului lui Dumnezeu.²⁵ Porunca ce a însoțit bătaia a fost iarăși neînțeleaptă și desigur inutilă. A le cere ucenicilor să nu mai vorbească despre **numele lui Isus** era ca și când le-ar fi poruncit soarelui să nu mai strălucească pe bolta cerului!

5:41, 42 Bătaia aplicată apostolilor a avut două rezultate neașteptate: Mai întâi, le-a provocat o bucurie profundă, pentru faptul că au fost socotiți vrednici să sufere rușine pentru acest **nume**²⁶ atât de drag lor! Apoi le-a dat un imbold și mai mare, o perseverență sporită de a vesti cuvântul la templu, acasă și de a-L predica pe Isus, ca Mesia cu și mai multă râvnă.

Deci și de data aceasta Satan s-a păcălit.

CREȘTINUL ȘI STĂPÂNIREA

Pe măsură ce primii creștini au înaintat în vestirea Evangheliei, ei au intrat în conflict inevitabil cu autoritățile de stat, în special cu liderii religioși, care pe vremea aceea dispuneau de considerabile puteri juridice în probleme de administrație civilă. Credincioșii au fost pregătiți pentru aceasta și au reacționat cu tact și demnitate.

În general, politica urmărită de ei a fost de a respecta și a se supune dregătorilor, întrucât aceștia au fost rânduiți de Dumnezeu, fiind slujitorii Săi, pentru promovarea binelui obștesc. Astfel, când Pavel fără să-și dea seama l-a mustrat pe marele preot, fiind tras la răspundere pentru asta, imediat și-a cerut scuze, citânte versetul 28 din Exod 22: „Pe mai marele poporului să nu-l vorbești de rău“ (Fapte 23:5).

Dar când legile omenești contraveneau poruncilor lui Dumnezeu, politica creștinilor a fost de a nu mai asculta de guvern, suferind, mai degrabă, consecințele — indiferent care erau acestea. De pildă, când lui Petru și Ioan li s-a interzis să mai predice Evanghelia, ei au răspuns: „Judecați voi singuri dacă este drept înaintea lui Dumnezeu să ascultăm mai mult de voi decât de Dumnezeu“ (4:19, 20). Iar când Petru și apostolii au fost arestați pentru că au continuat să-i învețe pe oameni în Numele lui Cristos, Petru a răspuns: „Trebuie să ascultăm mai mult de Dumnezeu decât de oameni“ (5:29).

Nicăieri nu se pomenește nici măcar de ideea că ei ar fi încercat vreodată să răstoarne guvernul sau autoritățile locale. În pofida

persecuțiilor și a asupririi, ei nu le doreau decât bine dregătorilor (26:29).

Se înțelege de la sine că ei nu s-au pretat la nici o formă de necinste sau înșelăciune, pentru a obține vreun câștig sau avantaj necinst din partea stăpânirii. De pildă, guvernatorul Felix a așteptat în zadar să primească mită din partea lui Pavel (24:26).

În același timp, ei nu au considerat că este vreo contradicție la adresa chemării lor creștine, dacă făceau uz de drepturile lor cetățenești (16:37; 21:39; 22:25-28; 23:17-21; 25:10, 11).

Dar ei înșiși nu s-au angajat în politica acestei lumi. De ce? Nu ni oferă nici o explicație. Un lucru este clar însă: ei erau pătrunși de un singur țel major: acela de a predica Evanghelia lui Cristos — țel căruia i s-au consacrat cu toată dăruirea de sine, nepermițând nici unui lucru sau persoane să-i distragă de la această dedicare. Negreșit ei credeau că Evanghelia constituie răspunsul la problemele ce-l confruntă pe om. Această convingere era atât de profundă încât ei nu s-au mulțumit cu soluții de mâna a doua, cum ar fi cele oferite de știința politică. †

6:1 Dacă diavolul nu poate nimici prin atacuri declanșate din afară, atunci va încerca să facă ravagii prin declanșarea unor disensiuni interne, așa cum reiese din versetele următoare.

În primele zile ale bisericii, creștinii aveau obiceiul de a repartiza zilnic ajutoare pentru văduvele sărace din biserică, ce nu aveau alt mijloc de întreținere. Unii din credincioșii care fuseseră iudei de limbă greacă s-au plâns că văduvele lor nu s-au bucurat de același tratament ca văduvele evreilor (adică cele din Ierusalim și din Iudeea).

6:2, 3 Cei doisprezece apostoli și-au dat seama că, pe măsură ce biserica se dezvoltă tot mai mult, se ivea nevoia rezolvării acestor chestiuni de ordin administrativ. În ce-i privea pe ei înșiși, nu se cădea ca ei să lase misiunea vestirii Cuvântului lui Dumnezeu, doar pentru a se ocupa de probleme financiare. Prin urmare, sfatul lor a fost ca biserica să numească șapte oameni spirituali care să se ocupe de problemele de natură vremelnică ale bisericii.

Deși acești oameni nu snt desemnați de Biblie ca diaconi, totuși nu greșim dacă îi privim ca atare. În expresia: „să slujim la mese“ termenul „a sluji“ este forma verbală a substantivului din care derivă termenul de

diacon. Deci ei erau diaconi, cu funcția specifică de a se ocupa de mese.

Trei erau calitățile pe care trebuiau să le întrunească ei pentru a ocupa această funcție:

1. Ei trebuiau să fie **vorbiți de bine** (deci să se bucure de o bună reputație).

2. Să fie **plini de Duhul Sfânt** (deci spirituali, duhovnicești).

3. Și în sfârșit trebuiau să fie plini de **înțelepciune** (adică practici).

O listă mai amănunțită a calităților necesare ocupării acestei funcții o găsim la 1 Timotei 3:8-13.

6:4 Apostolii s-au consacrat întru totul rugăciunii și propovăduirii Cuvântului. Nu e întâmplătoare ordinea în care sunt redată cele două activități: mai întâi, rugăciunea, apoi propovăduirea Cuvântului. Cu alte cuvinte, mai întâi ei aveau grijă să stea de vorbă cu Dumnezeu despre oameni, și abia apoi să le vorbească oamenilor despre Dumnezeu.

6:5, 6 Judecând după numele celor șapte care au fost desemnați, majoritatea au fost iudei vorbitori de limba greacă înainte de convertirea lor. Negreșit aceasta a fost o concesie plină de amabilitate față de însuși grupul care ridicase obiecția. Se pune astfel capăt oricăror acuzații posibile de favoritism în acest domeniu. Când dragostea lui Dumnezeu umple inimile oamenilor, ea va triumfa întotdeauna asupra tuturor fleacurilor, malițiozităților și actelor de egoism.

Numai doi dintre diaconii aceștia ne sunt indeajuns de bine cunoscuți: **Ștefan**, care a devenit primul martir al bisericii, și **Filip**, evanghelistul care a dus mai târziu Evanghelia în Samaria, câștigându-l apoi pe famenul etiopian pentru Cristos și mai târziu oferindu-i lui Pavel ospitalitate în Cezareea.

După ce s-au rugat, apostolii și-au exprimat părțasia cu alegerea făcută de biserică, punându-și mâinile peste cei șapte.

6:7 Dacă versetul 7 este citit în continuarea versetelor precedente, atunci pare să indice că desemnarea de diaconi care să se ocupe de treburile administrative a dus la o semnificativă înaintare a Evangheliei. Pe măsură ce se răspânda cuvântul lui Dumnezeu, mulți ucenici erau adăugați la comunitatea de creștini din Ierusalim și mulți dintre preoții iudei au devenit și ei urmași ai Domnului Isus.

6:8 Textul biblic se concentrează acum asupra unuia dintre diaconi, **Ștefan**,²⁷ care a fost folosit cu mare putere de Dumnezeu în săvârșirea unor minuni și în propovăduirea Cuvântului. Este primul om în afară de apos-

toli despre care se spune în cartea Faptele Apostolilor că a săvârșit minuni. S-a datorat promovarea sa într-o slujbă mai înaltă faptului că a slujit cu credincioșie ca diacon? Sau a fost o slujbă suplimentară, pe care și-a desfășurat-o paralel cu aceea de diacon? Este greu de aflat răspunsul din textul versetului.

6:9 Împotrivirea față de puternica vestire a Cuvântului de către Ștefan a pornit din sânul sinagogii — adică al lăcașului la care se strâneau iudeii în ziua de sabbat, pentru a primi învățătură din lege. Sinagogile erau denumite în funcție de categoriile de oameni care le frecventau. Astfel sinagoga **Izbăviților** (cum se spune în versiunea Cornilescu, n.tr.) era probabil frecventată de iudei liberi, ce fuseseră anterior sclavi la romani. Cirena era un oraș din Africa, ai cărui locuitori iudei se pare să s-au stabilit la Ierusalim. Iar Alexandrinii erau iudei proveniți din portul egiptean cu același nume. **Cilicia** era o provincie din sud-estul Asiei Mici iar **Asia** era o provincie (nu continentul cu același nume, n.tr.) din Asia Mică, alcătuită din trei teritorii. După câte se pare, comunitățile de evrei proveniți din aceste localități își aveau sinagogile lor la Ierusalim sau în împrejurimile orașului.

6:10-14 În disputa lor cu Ștefan, iudeii aceștia zeloși nu i-au putut ține piept. Căci cuvintele rostite de el și puterea cu care le rostea au fost irezistibile. Într-o încercare disperată de a-l reduce la tăcere, ei au pus la cale pe ascuns niște martori mincinoși, care să-l acuze pe nedrept pe Ștefan de hulă împotriva lui Moise și a lui Dumnezeu.²⁸ Curând Ștefan a fost adus înaintea Sinedriului, fiind acuzat că ar fi vorbit împotriva templului și a legii. Ei l-au acuzat pe Ștefan pe nedrept că ar fi spus că Isus a zis că va distruge templul și că va schimba întregul sistem pe care l-a transmis Moise Israelului.

6:15 În timp ce membrii Sinedriului au audiat plângerile aduse împotriva lui Ștefan, ei nu au văzut fața sa, ci fața unui înger. Ei au observat tainica frumusețe degajată de o viață pe de-a-ntregul predată Domnului, hotărâtă să vestească Adevărul, nemaifiind preocupată de-acum de ceea ce vor gândi sau spune oamenii. Ei au văzut ceva din gloria lui Cristos oglindindu-se în strălucirea feței acestui devotat urmaș al Său.

În capitolul 7 avem magistrala apărare a lui Ștefan, care demarează lin, cu o aparentă trecere în revistă a istoriei iudaice. Curând narațiunea se concentrează asupra a două personaje principale, Iosif și Moise, care au

fost înălțați de Dumnezeu, fiind respinși de Israel. Apoi Dumnezeu i-a ridicat la poziția de izbăvitori și salvatori. Deși Ștefan nu face o comparație directă a experiențelor trăite de aceștia cu cele ale lui Cristos, analogia cu acestea e cât se poate de transparentă. Apoi Ștefan se lansează într-o usturătoare condamnare la adresa liderilor Israelului, pe care-i acuză că s-au împotrivit Duhului Sfânt, ucigându-L pe Cel Neprihănit și călcând legea lui Dumnezeu.

E imposibil ca Ștefan să nu-și fi dat seama în acest moment că viața lui e în pericol. Dacă voia să și-o cruțe, nu avea decât să rostească o cuvântare împăciuitoare. Dar Ștefan a preferat să moară, decât să trădeze misiunea sacră ce i s-a încredințat, dând dovadă de un curaj vrednic de toată admirația!

7:1-8 Prima partea a mesajului său ne transportă înapoi, pe firul timpului, la obârșia națiunii ebraice. Nu se știe exact de ce acordă textul biblic atâta spațiu rememorării istoriei lui Avraam, afară doar de probabilitatea ca prin aceasta:

1. Să se arate cât de mult cunoștea și iubea Ștefan neamul evreu.

2. Să se creeze astfel o tranziție naturală la subiectul lui Iosif și Moise, două personaje care întruchipează elocvent respingerea lui Cristos de poporul evreu.

3. Să se demonstreze că Avraam s-a închinat lui Dumnezeu în mod acceptabil, chiar dacă închinarea sa nu avusese loc într-un anumit lăcaș de închinăciune special consacrat acestui scop. (Ștefan fusese acuzat că vorbise împotriva templului — „împotriva acestui lăcaș sfânt“.)

Momentele esențiale din biografia lui Avraam sunt următoarele:

1. Atuci când l-a chemat Dumnezeu, în **Mesopotamia** (v. 2, 3).

2. Când a călătorit spre **Haran**, iar mai târziu spre Canaan (v. 4).

3. Când Dumnezeu i-a promis lui Avraam pământ — deși patriarhul însuși nu a primit nici o limbă de pământ, așa cum reiese din textul biblic și din versetul 5 al textului de față, unde se spune că Avraam a cumpărat peștera Macpela ca loc de veci. Promisiunea a rămas însă în vigoare, ea urmând să se împlinească în viitor (Ev. 11:13-40).

4. Precizarea lui Dumnezeu privitoare la robia Israelului în Egipt și izbăvirea sa finală (v. 6, 7). Ambele părți ale acestei preziceri au fost realizate de oameni pe care poporul Israel i-a respins: Iosif (v. 9-10) și Moise (v.

20-36). Cei **patru sute de ani** menționați în versetul 6 și la Geneza 15:13 se referă la perioada în care poporul Israel a suferit în robia egipteană. Cei patru sute treizeci de ani menționați la Exod 12:40 și Galateni 3:17 parcurg perioada cuprinsă între sosirea lui Iacov și a familiei sale în Egipt și Exodul și darea legii. Israeliiți nu au fost persecutați în primii treizeci de ani de ședere în Egipt, ci, dimpotrivă, au fost tratați regește.

5. **Legământul tăierii împrejur** (v. 8a).

6. Nașterea lui **Isaac**, apoi a lui **Iacob**, apoi a celor **doisprezece patriarhi** (v. 8b). Cu aceasta istoria ajunge la Iosif, unul din cei doisprezece fi ai lui Iacob.

7:9-19 Dintre toate tipurile prin care este reprezentat Cristos în Vechiul Testament, **Iosif** este cel mai strălucitor și mai aparent, chiar dacă nu se precizează acest lucru. Negreșit iudeii din vremea lui Ștefan vor fi simțit săgeți în conștiința lor, când au auzit din gura lui Ștefan cum s-au purtat înaintașii lor cu Iosif și apoi cum s-au purtat ei înșiși cu Isus din Nazaret!

1. **Iosif a fost vândut în Egipt** chiar de frații lui (v. 9).

2. Cel respins de ei a fost înălțat la o poziție de putere și slavă în **Egipt** (v. 10).

3. Foamea îi trimite pe frații lui Iosif în Egipt, dar ei nu-l recunosc pe fratele lor (v. 11, 12).

4. **Când au venit a doua oară, Iosif** li s-a descoperit. Apoi cel respins a devenit salvatorul familiei sale (v. 13, 14). Notă: A se observa aparenta contradicție între cifra de **șaptezeci și cinci** redată de versetul 14 și cea de **șaptezeci** menționată la Geneza 46:27. Ștefan a urmat traducerea în greacă a textului de la Geneza 46:27 și Exod 1:5, unde cifra este șaptezeci și cinci. În schimb, în textul grec se pomenește de 70 de suflete, datorită unui mod aparte de a număra membrii familiei lui Iacob.²⁹

5. Moartea patriarhilor și îngroparea lor în țara Canaan (v. 15, 16). O altă dificultate apare în versetul acesta. Aici se spune că **Avraam a cumpărat** un loc de veci de la **Hamor**. La Geneza 23:16, 17 se spune că **Avraam** a cumpărat peștera Macpela de la copiii lui Het. **Iacob** a cumpărat pământ în Sihem, de la copiii lui Hamor (Gen. 33:19). Există mai multe posibilități: (1) Se poate ca Avraam să fi cumpărat pământ și în Sihem, și în Hebron. Mai târziu e posibil ca Iacob să fi achiziționat din nou terenul din Sihem. (2) E posibil ca prin Avraam Ștefan să se fi referit la descendentul acestuia, Iacob. (3)

Pentru a fi mai concis, poate că Ștefan a comprimat achizițiile făcute de Avraam cu cele făcute de Iacob.³⁰

6. Creșterea familiei lui Iacob în Egipt și sclavia în care au fost aruncați membrii ei, după moartea lui Iosif (v. 17-19). Desigur, aceasta ne pregătește pentru următorul pas din pleoaria lui Ștefan, respectiv tratamentul de care a avut parte Moise din partea propriului său popor.

7:20-43 Ștefan arată cu îndrăzneală incisivă că neamul evreu s-a făcut vinovat de cel puțin alte două ori în trecut de a-i fi repudiat pe salvatorii ridicăți de Dumnezeu și trimiși să-i izbăvească. Al doilea exemplu pe care-l citează el este cel al lui **Moise**.

Ștefan fusese acuzat că a rostit cuvinte de hulă împotriva lui Moise (6:11). Dar el demonstrează că națiunea Israel este în realitate vinovată, pentru că l-a respins pe acest om pe care Dumnezeu l-a ales.

Ștefan face apoi o trecere în revistă a vieții lui Moise, referindu-se la opt faze distincte din viața acestuia, după cum urmează:

1. Nașterea sa, primii ani de viață și formația sa intelectuală în Egipt (v. 20-22). Expresia **puternic în cuvinte** este, probabil, o aluzie la scrierile lui Moise, întrucât pe cale orală el s-a declarat lipsit de elocvență (Ex. 4:10).

2. Prima respingere a lui Moise, din partea **fraților săi**, când l-a apărat pe unul din ei de un **egiptean** (v. 23-28). Notați versetul 25! Cât de mult ne amintește acesta de modul în care și Cristos a fost respins de ai Săi!

3. Exilul lui Moise, în ținutul **Madian** (v. 29).

4. Ocazia când Dumnezeu i se arată în rugul aprins, trimițându-l înapoi în Egipt să-și izbăvească poporul (v. 30-35).

5. Moise devine salvatorul neamului său (v. 36).

6. Profeția sa cu privire la Mesia care va veni (v. 37). (Cuvintele **ca mine** înseamnă: „cum m-a ridicat El pe mine.”)

7. Rolul său de dătător al legii (legiuitor) al adunării din pustie (v. 38).

8. Moise este respins pentru a doua oară de poporul său, când israeliții se închină **vițelului** de aur (v. 39-41). Idolatria Israelului e descrisă pe larg în versetele 42 și 43. Deși au afirmat că aduc jertfe Domnului, oamenii **au purtat cortul lui Moloh**, una din cele mai respingătoare dintre toate formele de idolatrie din vechime, și s-au plecat înaintea

lui **Remfan**, o zeităte cosmică. Pentru că au comis acest păcat, Dumnezeu i-a avertizat că vor fi duși în robia babiloneană. În versetele 42 și 43 Ștefan citează din versiunea Septuaginta textul de la Amos 5:25-27. Așa se explică de ce captivitatea apare aici ca fiind **dincolo de Babilon**, mai degrabă de „dincolo de Damasc.” Desigur, ambele variante sunt valabile.

Istoria se repetă. În fiecare generație întâlnim același tipar. *Oamenii sunt aceiași*. Când sunt confrunțați cu mesajul lui Dumnezeu, ei nu pricep (25). Când sunt îndemnați să trăiască în pace, ei refuză să asculte (27). Când li se dă un izbăvitor trimis de la Dumnezeu, ei îl resping (39). Când sunt izbăviți dintr-o situație rea, ei preferă să se alipească de idoli netrebnici, mai degrabă decât de Dumnezeul îndurător (41). Așa e natura umană — răzvrătită, ingrată, nechibzuită. Dar *și Dumnezeu este același*. Dumnezeu care le-a vorbit lui Moise este același Dumnezeu care le vorbise strămoșilor săi (32). Acest Dumnezeu aude când oamenii trec prin necazuri (34). El le vine în ajutor, izbăvindu-i (34). El își conduce poporul de la moarte la viață (36). El îi lasă pe cei ce-L resping cu bună știință pradă pornirilor lor (42). Așa este mărșăle nostru Dumnezeu — milostiv, puternic, sfânt. El este mereu același, orice s-ar întâmpla (Mal. 3:6). Pentru interlocutorii lui Ștefan aceste cuvinte au constituit un avertisment să nu se joace cu Dumnezeu. Dar ele mai sunt și o asigurare că toate promisiunile lui Dumnezeu sunt veșnic valabile și se vor îndeplini negreșit.³¹

7:44-46 Ștefan fusese acuzat că a vorbit împotriva templului. El răspunde ducându-și ascultătorii înapoi în timp, la zilele când Israelul avea **cortul mărturiei din pustie**. Chiar în această perioadă oamenii continuau să se închine oștirii cerului. Când **Iosua** i-a călăuzit pe israeliți în țara Canaan, ai cărei locuitori păgâni au fost alungați, **cortul** a fost adus în țară și a rămas în picioare până în zilele lui David. **Părinții** au **cerut să ridice o locuință pentru Dumnezeul lui Iacob și astfel au căpătat milă înaintea lui Dumnezeu**.

7:47-50 Lui David nu i s-a împlinit dorința de a clădi un templu, această onoare fiindu-i acordată lui **Solomon**, care l-a zidit lui **Dumnezeu o casă**.

Deși templul a fost locuința lui Dumnezeu în mijlocul poporului Său, Dumnezeu nu a fost mărginit la acel local. Solomon a arătat limpede că așa stau lucrurile, cu ocazia

dedicării templului (1 Regi 8:27). Și Isaia îi avertizase pe oameni că la Dumnezeu nu clădirile contează, ci condiția morală și spirituală a vieții oamenilor (Isa. 66:1, 2). Dumnezeu caută oameni cu inima zdrobită și căită; El dorește să vadă oameni care tremură înaintea cuvântului Său.

7:51-53 Liderii iudeilor îl acuzaseră pe Ștefan că a vorbit împotriva legii. Acum el răspunde acuzației lor, cu o scurtă condamnare, exprimată în cuvinte bine alese.

Ei sunt cei tari la cerbice, netăiați împrejur cu inima și cu urechile. „El îi mustră, nu ca pe Israelul lui Dumnezeu, ci ca pe niște păgâni încăpățânați și netăiați împrejur cu inima și cu urechile.“ Ei erau fiii **părinților** lor, care s-au împotrivit neîncetat **Duhului Sfânt**. Strămoșii lor i-au persecutat pe profeții care au prezis venirea lui Cristos. Acum ei L-au trădat și ucis pe Cel Drept. Ei erau cei care au călcat legea, chiar cei cărora le fusese încredințată, prin **îngeri**.

Nimic nu mai trebuia spus, căci nimic nu mai era de spus! Ei au fost cei ce l-au pus pe Ștefan în defensivă, dar iată că el a devenit procurorul lor, demonstrând concludent că ei erau de fapt acuzații încărcăți de vinovăție. Mesajul lui Ștefan a constituit una din ultimele dăți când Dumnezeu S-a adresat neamului evreiesc, înainte ca Evanghelia să înceapă să fie vestită și oferită Neamurilor.

7:54-60 De îndată ce Ștefan a adus mărturia că vede **cerurile deschise**, gloata a refuzat să-l mai asculte. Cuprinși de furie, oamenii au început să țipe, aruncându-se asupra lui, târându-l în afara cetății și omărându-l cu pietre.

Ca din întâmplare, Duhul lui Dumnezeu consemnează numele unui tânăr ce păzea hainele ucigașilor înfierbântați — Saul. Am spus *ca* din întâmplare, căci în realitate Duhul pare să ne spună: „Notați acest nume, deoarece vă veți întâlni cu el din nou!“

Moartea lui Ștefan s-a asemănat cu a Domnului:

1. Ștefan s-a rugat: „**Doamne, primește duhul meu**“ (v. 59). Isus S-a rugat: „Tată, în miinile Tale Îmi dau duhul“ (Luca 23:46).

2. Ștefan s-a rugat: „**Tată, nu le ține în seamă acest păcat**“ (v. 60). Isus s-a rugat: „Tată, iartă-i că nu știu ce fac“ (Luca 23:35).

Oare nu ne spune acest lucru că, întrucât Ștefan s-a preocupat atât de mult în viața sa de Domnul Isus, el a fost „schimbat în același chip al Lui, din slavă în slavă, prin Duhul Domnului“ (2 Cor. 3:18)?

Apoi, după ce s-a rugat, **a adormit**. Ori

de câte ori întâlnim cuvântul **somn** ori **a dormi** în legătură cu moartea în Noul Testament, aceasta se referă la trup, nu la suflet, căci sufletul credinciosului se duce în prezența lui Cristos, la moartea sa (2 Cor. 5:8); doar *trupul* este înfățișat ca dormind.

În mod obișnuit, iudeilor nu li se permitea să ducă la îndeplinire o sentință de condamnare la moarte. Aceasta era prerogativa stăpânilor lor romani (Ioan 18:31b). Se pare însă că romanii făceau o excepție de la această regulă, când era vorba de o amenințare la adresa templului. Ștefan fusese acuzat că a vorbit împotriva templului și deși acuzația era neîntemeiată, el a fost totuși executat de iudei. Domnul Isus fusese acuzat de a fi amenințat că va distruge templul (Marcu 14:58), dar depozitia martorilor a fost contradictorie.

II. BISERICA ÎN IUDEEA ȘI SAMARIA (8:1-9:31)

A. Misiunea lui Filip în Samaria (8:1-25)

8:1 Din nou Duhul lui Dumnezeu ne prezintă numele lui **Saul**. Mari frământări vor fi avut loc în sufletul lui în acest timp. În afară, el avea că continue să dezlănțuie valul său de teroare, dar zilele sale ca dușman al creștinismului erau numărare. **Saul se învoie la uciderea lui Ștefan**, dar procedând astfel, el își pava calea propriei sale desființări ca prigonitor inverșunat.

Cuvintele „**în ziua aceea**“ marchează începutul unei ere noi. Moartea lui Ștefan a declanșat, după câte se pare, un atac inverșunat **împotriva bisericii**. Credincioșii au fost împrăștiați prin toată **Iudeea și Samaria**.

Domnul îi instruisese pe urmașii Lui să înceapă mărturisirea lor de la Ierusalim, iar după aceea să se răspândească în toată Iudeea, Samaria și până la marginea pământului. Până în acest punct, mărturia lor se limita strict la **Ierusalim**. Poate că nu avuseseră curaj să iasă în exterior. Acum însă sunt forțați s-o facă, sub presiunea prigoanelor.

Apostolii au rămas însă în oraș. După cum remarcă Kelly, cu pertinență: „Cum era de așteptat, cei care au rămas au devenit ținta celor mai aprige atacuri.“

Din punct de vedere omenesc, pentru credincioși acestea au fost zile foarte grele și întunecate. Un credincios din rândurile lor își dăduse viața ca jertfă și chiar ei înșiși erau urmăriți și încolțiți ca iepurii. Dar din punct de vedere divin, situația nu era deloc întunecată, căci grăunțele de grâu ce fusese sădit avea să aducă multă roadă. Vijelia de prigoana

ne făcea ca sămânța Evangheliei să se răspândească până în cele mai îndepărtate ținuturi și cine putea aprecia cât de mare avea să fie recolta?

8:2 Nu este redată identitatea **bărbaților evlavioși** care l-au îngropat pe Ștefan. Poate că au fost creștini ce nu fuseseră încă izgoniți din Ierusalim. Sau poate că erau iudei cucernici, ce văzuseră ceva deosebit în martirul Ștefan, lucru care i-a determinat să-l îngroape cum se cuvine.

8:3 Din nou apare numele de **Saul**! Cu o energie aparent inepuizabilă, el hărțuiește biserica, târându-și victimele afară din casele lor și aruncându-le în închisoare. O, ce n-ar da să poată uita de Ștefan, de calmul său, de convingerea neclintită a acestuia, de fața lui de înger! Trebuie să înăbușe cu orice preț această amintire dureroasă. Prin urmare, va înțeți atacurile împotriva fraților de credință ai lui Ștefan.

8:4-8 Împrăștierea creștinilor nu a redus însă la tăcere mărturia acestora. Pretutendeni unde mergeau aceștia, duceau cu ei vestea bună a mântuirii. **Filip**, „diaconul“ din capitolul șase, a pornit spre nord, în **cetatea Samaria**.³² El nu numai că L-a vestit pe Cristos, ci a făcut și o mulțime de minuni. Duhurile necurate au fost alungate din oameni iar cei paralizați și șchiopi au fost vindecați. Și astfel oamenii luau seama la Evanghelie, fiind cuprinși de o mare bucurie.

Biserica primară s-a supus implicit poruncilor lui Isus Cristos.

Biserica s-a răspândit exact așa cum se răspândește lucrarea lui Cristos (Ioan 20:21; cf. Fapte 8:1-4).

Membrii bisericii primare și-au vândut bunurile și le-au împărțit la săraci (Luca 12:33; 18:22; cf. Fapte 2:45; 4:34).

Ei și-au părăsit tată, mamă, case și pă-mânturi, ducându-se pretutendeni și vestind Cuvântul (Mat. 10:37; cf. Fapte 8:1-4).

Ei au făcut ucenici și i-au învățat să lucreze și să asculte (Mat. 28:18, 19; cf. I Tes. 1:6).

Ei și-au luat crucea și L-au urmat pe Cristos (Fapte 4; I Tes. 2).

S-au bucurat când au trecut prin strămtorări și prigoane (Mat. 5:11, 12; Fapte 16; I Tes. 1:6-8).

I-au lăsat pe morți să-și îngroape morții, ei ducându-se să predice Evanghelia (Luca 9:259, 60).

Și-au scuturat praful de pe picioare, ducându-se mai departe, atunci când oamenii au refuzat să audieze mesajul lor (Luca 9:5;

cf. Fapte 13:51).

Și în sfârșit membrii bisericii primare au vindecat, au scos afară demoni, au înviat morți și au adus roadă trainică (Marcu 16:18; Fapte 3-16).³³

8:9-11 Printre persoanele mai cu vază care au auzit mesajul lui Petru s-a aflat un vrăjitor pe nume **Simon**. Acesta își crease o faimă considerabilă în Samaria, prin faptele sale neobișnuite de **vrăjitorie**. Omul acesta se dădea foarte mare și mulți îl considerau „o mare putere a lui Dumnezeu“.

8:12, 13 După ce o mulțime de oameni au crezut în propovăduirea lui **Filip** și au fost botezați, Simon s-a dat și el drept credincios,³⁴ fiind botezat și urmându-l pe Filip, fascinat de minunile săvârșite de apostol.

Din cele ce urmează s-ar părea că Simon nu fusese însă născut din nou, el mărturisind credința doar cu buzele, fără ca viața lui să reflecte această realitate. Cei care propovăduiesc primirea mântuirii prin botez sunt confrunțați în acest punct cu o dilemă. Simon fusese botezat, și totuși trăia mai departe în păcatele sale.

Observați că **Filip a predicat** vestea bună cu privire la împărăția lui Dumnezeu și la numele lui Isus Cristos. Împărăția lui Dumnezeu este acea sferă în care este recunoscută domnia lui Dumnezeu. În epoca actuală, Regele lipsește. În loc de o împărăție literală, pământească, avem o împărăție spirituală, nevăzută, în viața celor care îi sunt loiali Lui. În viitor Regele va reveni pe pământ pentru a-și întemeia o împărăție concretă, capitala Sa fiind Ierusalimul. Pentru ca oricine să poată intra cu adevărat în această împărăție, în oricare din aspectele sale, trebuie să se nască din nou. Credința în **numele lui Isus Cristos** este mijlocul prin care se poate trăi experiența nașterii din nou. Așadar, aceasta a fost esența propovăduirii lui Filip.

8:14-17 Când a ajuns la urechile apostolilor în Ierusalim vestea că Samaria a primit cu bucurie cuvântul, ei i-au trimis pe Petru și Ioan la ei. Între timp, până să ajungă ei la credincioși, aceștia au fost botezați în **numele Domnului Isus**, dar ei nu primiseră **Duhul Sfânt**. Acționând evident sub călăuzire divină, apostolii s-au rugat ca acești credincioși să primească Duhul Sfânt și și-au pus mâinile peste ei. După aceea ei au primit Duhul Sfânt.

În acest punct suntem confrunțați cu următoarea întrebare: „Din ce cauză ordinea evenimentelor se deosebește aici de cea de la Rusalii?“ La Rusalii iudeii:

1. S-au pocăit.
2. Au fost botezați.
3. Au primit Duhul Sfânt.

Aici însă samaritenii:

1. Au crezut.
2. Au fost botezați.
3. I-au rugat pe apostoli să se roage pentru ei și să-și pună mâinile peste ei.
4. Au primit Duhul Sfânt.

De un lucru putem fi siguri: cu toții au fost mântuiți în același fel: prin credința în Domnul Isus Cristos. El este singura cale de mântuire. Dar în această perioadă de tranziție, de la iudaism la creștinism, Dumnezeu a găsit cu cale, în suveranitatea Sa, să procedeze în diverse moduri cu diversele categorii de credincioși. Credincioșilor iudei li s-a cerut să se disocieze de națiunea Israel prin botez, înainte de a primi Duhul. Iar acum pentru samariteni apostolii trebuie să se roage și să-și pună mâinile peste ei. Dar de ce?

Poate că răspunsul cel mai adecvat constă în nevoia de a exprima unitatea bisericii, alcătuită fie din iudei, fie din samariteni. Exista un pericol real ca biserica de la Ierusalim să-și aroge an anumit aer de superioritate sau să continue în refuzul de a întreține relații cu frații lor samariteni. Pentru a se evita posibilitatea unei scizii sau a formării a două biserici (una iudaică și alta samaritană), Dumnezeu i-a trimis pe apostoli să-și pună mâinile peste samariteni, prin aceasta exprimându-se deplina părtășie cu ei ca credincioși în Domnul Isus. Ei erau mădulare ale aceluiași trup unic, toți fiind una în Cristos Isus.

Când citim în versetul 16 că ei nu fuseseră botezați în numele Domnului Isus (vezi și 10:48 și 19:5), asta nu înseamnă că exista vreo deosebire față de botezul „în numele Tatălui și al Fiului și al Duhului Sfânt“ (Mat. 29:19). „Luca nu consenmează o formulă ce se folosea,“ scrie W. E. Vine, „ci pur și simplu redă un fapt istoric.“ Ambele sintagme exprimă ideea de adeziune și identificare și toți credincioșii adevărați declară bucuria și loialitatea lor față de unitatea cu Sfânta Treime și cu Domnul Isus.

8:18-21 Simon vrăjitorul a rămas foarte impresionat de faptul că Duhul Sfânt a fost dat atunci când apostolii și-au pus mâinile peste samariteni. El nu înțelegea profunda semnificație spirituală a acestui act, ci îl considera doar un exemplu de putere supranaturală care i-ar prinde foarte bine în meseria lui. Prin urmare, le-a oferit apostolilor bani, rugându-i să-i dea și lui această putere.

Din răspunsul lui Petru rezultă că Simon nu fusese convertit cu adevărat:

1. „**Banii tăi să piară împreună cu tine.**“ (Or, se știe că nici un credincios *nu va pieri niciodată* (Ioan 3:16).
2. „**Tu n-ai nici parte, nici moștenire în această chestiune**“; cu alte cuvinte, el nu făcea parte din părtășia credincioșilor, din comunitatea lor.
3. „**Inima ta nu este în ordine înaintea lui Dumnezeu.**“ O descriere foarte exactă a unui om nemântuit.
4. „**Tu ești otrăvit de amărăciune și legat cu lanțurile fărădelegii.**“ Ar putea fi rostite asemenea cuvinte la adresa unei persoane născute din nou?

8:22-24 Petru l-a îndemnat pe Simon să se pocăiască de acest mare păcat și să se roage să fie iertat de planul rău pe care-l alcătuisese. Răspunzând, Simon l-a rugat pe Petru să îndeplinească rolul de mediator între Dumnezeu și el, devenind astfel precursorul celor care preferă să recurgă la serviciile unui mediator uman, decât să vină direct la Domnul Isus Cristos Însuși. Faptul că în Simon nu avusese loc nici o pocăință adevărată reiese și din cuvintele sale: „**Roagă-te Domnului pentru mine ca să nu mi se întâmple nici unul din lucrurile rostite de tine.**“ Cu alte cuvinte, lui nu-i părea rău de păcatul lui, ci doar de consecințele pe care acesta ar putea să i le aducă.

De la acest om, Simon, derivă termenul și conceptul modern de „simonie“ — adică profitarea de lucrurile sfinte pentru a face din ele o afacere. Aici intră și vânzarea de indulgențe sau alte beneficii cu presupusă binecuvântare spirituală, precum și toate formele de comercializare a lucrurilor divine.

8:25 După ce Petru și Ioan au mărturisit și au predicat cuvântul Domnului, ei s-au întors la Ierusalim. Și astfel, după ce s-a stabilit un cap de pod în Samaria, ei au continuat să predice în multe din satele ei.

B. Filip și famenul etiopian (8:26-40)

8:26 În toiul acestei mari treziri spirituale ce cuprinsese Samaria **un înger al Domnului** l-a îndrumat pe Filip spre un nou teren de lucru. Astfel i s-a poruncit să plece din această zonă în care mulți primeau binecuvântarea divină și să se ocupe de un singur om. De remarcat că un înger l-a putut îndruma pe Filip, dar îngerul n-a putut executa lucrarea lui Filip, respectiv predicarea evangheliei, întrucât acest privilegiu a fost încredințat numai oamenilor, nu și îngerilor.

Dând ascultare necondiționată îndrumării îngerului, **Filip** a părăsit Samaria, pornind spre sud, trecând prin **Ierusalim** și încadrându-se pe unul din traseele ce duceau spre **Gaza**.³⁵ Nu s-a putut stabili dacă sintagma: „care este pustiu“ se referă la drumul spre acest oraș, sau la orașul propriu-zis, Gaza. Rezultatul este însă același: **Filip** și-a părăsit mediul ambiant de fecundă spiritualitate, pătrunzând într-un mediu auster și neroditor.

8:27-29 La un punct oarecare de pe acest traseu, Filip a ajuns din urmă o caravană, în al cărei car principal se afla trezorerul regiunii **Candace**³⁵ a etiopianilor, un eunuc³⁶ cu mare autoritate. (Etiopia cuprindea partea de sud a Egiptului și actualul teritoriu al Sudanului.) Omul acesta se convertise, după câte se pare, la iudaism, întrucât textul spune că fusese la **Ierusalim să se închine** și acum se întorcea acasă. La momentul ales cu precizie matematică, **Duhul** îl îndeamnă pe **Filip** să ajungă din urmă **carul acesta**.

8:30, 31 **Filip** este cel care deschide discuția, punând o întrebare amicală: „**Înțelegi tu ce citești?**“ La care eunucul îi răspunde fără ezitare că, într-adevăr, i-ar prinde bine să aibă pe cineva care să-i deslușească sensul celor citite și astfel îl invită pe **Filip** să se urce în car lângă el. Cât de reconfortant este să constatăm aici absența oricăror prejudecăți de ordin rasial!

8:32, 33 Și ce minunat e să vedem că eunucul citea, aparent „din întâmplare“, pasajul **Isaia 53** din Scriptură, în care se prezintă, cu neîntrecută măiestrie, dramatismul suferințelor pe care avea să le îndure Mesia! Întrebarea care se ridică imediat este: cum de s-a apropiat Filip de eunucul etiopian chiar în momentul în care acesta citea pasajul menționat?

Căci textul din **Isaia** îl înfățișează pe Cel care a fost blând și tăcut în fața dușmanilor Săi; Cel căruia I s-a refuzat **justiția**, neacordându-I-se dreptul la un proces echitabil; Cel care nu putea avea nici o speranță de posteritate, întrucât fusese omorât în floarea vârstei, fără se se fi căsătorit.

8:34, 35 **Eunucul** se întreba dacă **Isaia** se referea la el însuși sau la alt om. Desigur asta i-a dat lui **Filip** prilejul dorit de a-i spune înaltului slujbaş împăratesc din Etiopia că pasajul din Scriptură pe care tocmai îl citea s-a împlinit în chip desăvârșit în viața și moartea lui **Isus** din Nazaret. Se subînțelege că în timpul șederii sale la Ierusalim, etiopianul luase cunoștință de relatările privitoare la un om pe nume **Isus**, numai că

acestea îl vor fi prezentat pe **Isus** într-o lumină nefavorabilă. Acum eunucul află că **Isus** din Nazaret este Robul lui Iehova despre care profețise **Isaia** că va trebui să sufere.

8:36 Există teimeiuri să presupunem că Filip îi va fi explicat etiopianului privilegiul pe care îl conferă botezul creștin cuiva, de identificare cu **Cristos** în moartea, îngroparea și învierea Lui. Și, întrucât se apropiau de o apă, eunucul și-a exprimat dorința de a fi botezat.

8:37 Versetul 37 din KJV și NKJV nu apare în majoritatea manuscriselor eline ale Noului Testament. Nu că învățătura propagată de el ar fi în contradicție cu restul Scripturii. Dimpotrivă, credința în **Isus Cristos** este, în mod cert, condiția prealabilă efectuării botezului. Dar versetul pur și simplu nu este sprijinit de principalele documente ale Noului Testament.³⁸

8:38 **Carul** se oprește și **Filip** îl botează pe eunuc. Că botezul a fost săvârșit prin scufundare reiese clar din cuvintele: **s-au coborât amândoi în apă și Filip l-a botezat pe eunuc**.³⁹

Suntem mișcați de simplitatea ceremoniei: în plin deșert, un credincios este botezat, semnificând noul său statut de convertit la credința în Domnul **Isus Cristos**. Din scenă lipsește biserica, lipsesc și apostolii. Desigur, ceilalți membri ai caravanei, slujitorii slujbaşului etiopian, au asistat la scena botezării stăpânului lor, înțelegând că de acum încolo acesta este un urmaș al lui **Isus** din Nazaret.

8:39 De îndată ce a avut loc botezul, **Duhul Domnului l-a răpit pe Filip**. Asta ne sugerează mai mult decât simpla lui strămutare spre un alt teren de lucru, subliniind un act miraculos pe care îl săvârșește **Duhul Sfânt**, transportându-l pe Filip instantaneu la o mare distanță de locul unde se afla. Scopul acestei minuni a fost acela de a-l împiedica pe eunuc să se preocupe de instrumentul uman al convertirii sale, concentrându-și, în schimb, toată atenția asupra Domnului **Isus** Înșuși.

Fie ca frumusețea Lui să mă umple,
Când suflете pierdute la El aduc.
Și fie ca acestea să uite cine le-a adus la El,
Văzându-L doar pe Domnul **Isus**.

— *Kate B. Wilkinson*

Eunucul și-a văzut de drum, plin de bucurie. Ascultarea de Domnul este însoțită de o bucurie care întrece orice alte simțămîn-

te de satisfacție și emoții înălțătoare.

8:40 Între timp, **Filip** și-a reluat misiunea evanghelică la Azot (Așdod, în Vechiul Testament), localitate situată la nord de Gaza și la vest de Ierusalim, în apropiere de litoral. De acolo el s-a deplasat apoi treptat spre nord, de-a lungul coastei, până în **Cezareea**.

Dar ce s-a întâmplat cu eunucul? Filip nu a avut posibilitatea să consolideze lucrarea începută în acest slujbaș etiopian. Tot ce a putut face evanghelistul a fost să-l încredințeze în grija lui Dumnezeu și a Sfințelor Scripturi ale Vechiului Testament. Dar, încărcat cu puterea Duhului Sfânt, negreșit acest nou ucenic s-a întors în Etiopia⁴⁰ mărturisindu-le tuturor despre harul mântuitor al Domnului Isus Cristos.

EXCURS DESPRE BOTEZUL CREDINCIOSULUI

Botezul eunucului, de care tocmai ne-am ocupat mai sus, constituie unul din numeroasele indicii potrivit cărora biserica primară a propovăduit și practicat botezul creștinilor (2:38; 22:16). Acest botez nu era totuna cu botezul lui Ioan, botez ce indica pocăința (13:24; 19:4), ci, mai degrabă era o mărturie publică a identificării cu Cristos.

Fără excepție, acest botez a avut loc după convertire (2:41; 8:12; 18:8) și a fost aplicat atât femeilor, cât și bărbaților (8:12), atât Neamurilor, cât și iudeilor (10:48). Apoi se spune că au fost botezate case întregi (familii) (10:47, 48; 16:15; 16:33), dar, cel puțin în două dintre aceste cazuri, reiese clar că toți membrii acelor familii au *crezut* mai întâi. *Nicăieri* nu se spune că au fost botezați copiii mici.

Credincioșii au fost botezați la scurt timp după convertirea lor (8:36; 9:18; 16:33). Reiese clar că botezul s-a făcut pe baza mărturisirii de credință în Cristos. Nu li s-a cerut convertiților nici o perioadă de supunere la probă, în care aceștia să demonstreze realitatea mărturisirii lor de credință. Desigur, amenințarea prigoanelor care planau asupra credincioșilor îi împiedicau probabil pe oameni să se joace cu cuvintele și să facă o mărturisire nesinceră.

Că botezul nu a avut valoare de mântuire se poate vedea din cazul lui Simon (8:13). Chiar după ce a mărturisit credința și a fost botezat, el era „plin de fiere amară și în lanțurile fărâdelegii” (8:23). „Inima” lui nu era „dreaptă în ochii lui Dumnezeu” (8:21).

După cum s-a arătat, metoda prin care se făcea botezul era scufundarea (8:38, 39) —

„atât Filip cât și eunucul s-au coborât în apă... când au ieșit din apă...” Chiar și adepții din vremea noastră ai botezului prin stropire sau turnare de apă peste cei botezați recunosc că ucenicii din veacul întâi practicau botezul prin scufundare.

De două ori botezul pare să fie pus în legătură cu iertarea păcatelor. În ziua Cincizecimii, Petru a spus: „Pocăiți-vă și fiecare să fie botezat în Numele lui Isus Cristos, spre iertarea păcatelor...” (2:38). Iar mai târziu Anania i-a spus lui Saul: „Scoală-te, primește botezul și fii spălat de păcatele tale, chemând Numele Domnului...” (22:16). În ambele cazuri instrucțiunile au fost adresate unor iudei; nici unui ne-evreu nu i s-a spus vreodată să fie botezat spre iertarea păcatelor. În cadrul botezului credinciosului, un iudeu (evreu) se lepăda în mod public de legăturile sale anterioare cu neamul care l-a respins și l-a răstignit pe Mesia al său. Baza iertării sale o constituia credința în Domnul Isus. Prețul cu care a fost asigurată iertarea sa îl constituia sângele scump al Domnului. Modalitatea prin care se efectua iertarea sa era prin botez, deoarece botezul aceluia iudeu îl desprindea în mod public de tărâmul său iudaic, strămutându-l pe tărâmul creștin.

Formula de botez: „în Numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh” (Mat. 28:19) nu apare în cartea Fapte. Samaritenii au fost botezați în Numele Domnului Isus (8:16), cum s-a întâmplat și cu ucenicii lui Ioan (19:5). Dar asta nu înseamnă că nu s-a folosit formula Sfintei Treimi. Sintagma: „în Numele Domnului Isus” ar putea însemna și „prin autoritatea Domnului Isus.”

Ucenicii lui Ioan au fost botezați de două ori: mai întâi, cu botezul lui Ioan, în vederea pocăinței, și apoi după convertirea lor, cu botezul credinciosului (19:3, 5). Avem așadar un precedent pentru situația celor din vremea noastră, care au ajuns să fie „rebotezați” pentru faptul că primul botez a avut loc înainte de a fi fost mântuiți sau imediat după nașterea lor, când nu au fost conștienți și nu au avut un cuvânt de spus în legătură cu botezul. †

C. Convertirea lui Saul din Tars (9:1-31)

9:1, 2 Capitolul 9 marchează un punct de cotitură în desfășurarea evenimentelor în cartea Fapte. Până acum, Petru deținea poziția cea mai proeminentă, de propovăduitor către neamul evreu. Din acest punct apostolul Pavel va deveni, treptat, personajul cel mai proeminent al cărții, pe măsură ce

Evanghelia se va adresa tot mai mult Neamurilor.

Saul din Tars depășise, probabil, în vremea aceasta vârsta de treizeci de ani, fiind considerat de rabinii zilei drept unul din tinerii cu cele mai promițătoare perspective de promovare în sânul iudaismului. Iar cât privește răvna sa, îi depășea pe toți colegii săi.

Urmărind creșterea credinței creștine, cunoscută sub denumirea de **Calea**,⁴¹ Saul vedea în această dezvoltare o amenințare la adresa propriei sale religii. Prin urmare, dând dovadă de energii aparent nelimitate, el a pornit la atac împotriva creștinilor, hotărât să pună capăt acestei secte periculoase. Așa se face că a obținut permisiune specială din partea **marelui preot** să-i depisteze în orașul **Damasc** din Siria pe ucenicii lui Isus și să-i **aducă legați la Ierusalim** ca să fie judecați și pedepsiți.

9:3-6 Saul, împreună cu însoțitorii săi, s-au apropiat de **Damasc**. **Deododată o mare lumină a strălucit în jurul lui din cer**, doborându-l pe Saul la pământ. El a auzit un glas care-i zicea: „**Saule, Saule, de ce Mă prigonești?**” Când a întrebat Saul: „**Cine ești, Doamne?**”, i s-a spus: „**Eu sunt Isus, pe care-L prigonești.**”

Pentru a înțelege mai bine tulburarea emotivă prin care trecea Saul în acest timp, trebuie să ținem cont neapărat de faptul că el era convins că **Isus** din Nazaret era mort, zăcând într-un mormânt din Iudeea. Or, intrucât liderul sectei fusese nimicit, nu mai rămânea altceva de făcut decât să-i distrugă pe adepții acestuia, urmând ca pământul să fie spălat după aceea de această plagă.

Dar acum, primind o lovitură zdrobitoare, Saul află că **Isus** nu e deloc mort, ci a înviat din morți și a fost proslăvit la dreapta lui Dumnezeu în cer! Or, tocmai imaginea aceasta a Mântuitorului proslăvit a fost aceea care a schimbat cursul întregii sale vieți!

Saul a mai aflat în ziua aceea că ori de câte ori îi prigonește pe ucenicii lui **Isus**, **Îl** prigonește, de fapt, chiar pe **Domnul Isus**. Suferințele îndreptate asupra mădurelor Trupului, aflate aici pe pământ, au fost resimțite de Capul Trupului, în cer.

În cazul lui Saul, mai întâi s-a pus problema doctrinei (a învățaturii), și apoi a îndatoririlor sale. Mai întâi, el a fost instruit cum se cuvine cu privire la Persoana lui Isus. Apoi a fost trimis la **Damasc**, unde i s-a incredințat misiunea.

9:7-9 **Oamenii care-l însoțeau** au rămas

înmărmuriți, căci ei au auzit sunetul din cer, dar nu și cuvintele articulate pe care le-a auzit **Saul** (22:9). Ei nu L-au văzut pe **Domnul**. Numai **Saul** L-a văzut și a fost chemat să-I fie apostol, cu acest prilej.

Orgoliosul fariseu a fost condus acum de mână în **Damasc**, unde a rămas trei zile fără vedere. În tot acest timp, nici nu a mâncat, nici nu a băut.

9:10-14 Ne imaginăm ce efect cutremurător va fi avut asupra creștinilor din **Damasc** vestea convertirii lui Saul, căci ei știau că Saul pornise într-acolo hotărât să-i prindă, ceea ce i-a determinat să se roage ca **Domnul** să intervină. Mai știi, poate că s-au rugat chiar ca **Domnul** să-l convertească. Iar acum primesc vestea că dușmanul de neîmpăcat al **Credinței** a devenit creștin! Nu-și puteau crede urechilor că acest lucru s-a întâmplat cu adevărat!

Când **Domnul** l-a instruit pe **Anania**, unul din credincioșii de la **Damasc**, să-i facă o vizită lui **Saul**, **Anania** și-a vărsat înaintea **Domnului** toată teama și îngrijorarea din inima sa cu privire la acest om. Dar când a fost asigurat că în loc să-i mai prigonească pe creștini, **Saul** se ruga, în acest timp, **Anania** s-a dus în casa lui **Iuda**, de pe strada numită „**Dreaptă**”.

9:15, 16 **Domnul** avea planuri minunate cu viața lui Saul: „...**el este un vas pe care Mi l-am ales ca să ducă Numele Meu înaintea neamurilor, înaintea împăraților și înaintea fiilor lui Israel; și îi voi arăta cât de mult trebuie să sufere pentru Numele Meu.**” Prin excelență, Saul urma să fie apostol către **Neamuri**. Misiunea și mandatul incredințate în acest scop aveau să-l aducă înaintea **regilor**. Dar el avea să predice deopotrivă și concetățenilor săi după trup, urmând ca din partea acestora să aibă parte de cele mai crunte prigoane.

9:17, 18 Dând dovadă de un minunat gest de har și iubire creștină, **Anania** își exprimă acum deplina părtașie cu noul convertit, **punându-și mâinile peste el** și numindu-l „**Frate Saul**”, explicând, totodată, scopul vizitei sale: ca **Saul să-și primească vederea și să fie umplut cu Duhul Sfânt**.

E important de reținut în acest punct că **Duhul Sfânt** a fost dat lui **Saul** prin actul de punere a mâinilor săvârșit de un simplu ucenic. **Anania** era ceea ce comentarii numesc „un laic” (mirean). Or, faptul că **Domnul** S-a folosit de un credincios ce nu era apostol de bună seamă ar trebui să fie o

muștrare la adresa celor care insistă că aceste prerogative aparțin exclusiv „clericului“.

Când este cineva convertit cu adevărat, câteva lucruri se vor întâmpla cu certitudine absolută. Există semne distinctive care vor trăda în mod neîndoios realitatea convertirii sale. Tot așa s-a întâmplat și cu Saul din Tars. Dar să vedem care au fost aceste semne distinctive? Francis W. Dixon enumerează câteva dintre acestea:

1. El s-a întâlnit cu Domnul și I-a auzit glasul (Fapte 9:4-6). A primit o revelație divină — singura care-l putea convinge și transforma în cercetătorul smerit și umilnicul devotat al Domnului de după convertire.
2. A fost umplut de un dor nespuse de mare de a asculta de Domnul, de a I se supune și a face voia Lui (Fapte 9:6).
3. A început să se roage (Fapte 9:11).
4. A fost botezat (Fapte 9:18).
5. S-a unit în părtășie sfântă cu copiii lui Dumnezeu (Fapte 9:19).
6. A început să mărturisească cu putere (Fapte 9:20).
7. A crescut în har (Fapte 9:22).

MISIUNEA AȘA-NUMIȚILOR „OAMENI LAICI“

Una din cele mai importante învățăminte pe care le desprindem din cartea Fapte este că creștinismul este o mișcare a laicilor (a mirenilor) și că lucrarea de mărturisire, de vestire a Evangheliei, nu se limita la o categorie specială, cum ar fi preoții sau clericii, ci aparținea tuturor credincioșilor. Harnack a afirmat că:

atunci când biserica a dobândit cele mai mari izbânzii în epoca primară, pe timpul imperiului roman, izbânzile au fost câștigate nu de învățătorii sau de predicatorii sau de apostoli, ci de misionarii neoficiali.⁴²

Dean Inge scrie și el:

Creștinismul a început ca o religie profetică a laicilor... De laici depinde viitorul creștinismului...⁴³

Bryan Green arată că...

Viitorul creștinismului și al evanghelizării lumii se află în mâinile bărbaților și femeilor de rând, și nicidecum doar în mâna slujitorilor creștini de profesie.⁴⁴

Iar Leighton Ford adaugă:

Biserica ce se gătuiește pe sine, rezervând lucrarea de mărturisire doar pentru specialiști, trăiește în contravenție atât față de intenția Capului ei, cât și față de modelul pe care vedem limpede că îl practica creștinii primari... Sarcina evanghelizării apăsă în mod egal asupra întregii biserici, nu doar pe umerii „unor persoane anume desemnate“.⁴⁵

În fine, J. A. Stewart scrie și el:

Fiecare membru al adunării locale ieșea [în lume] ca să câștige suflete pentru Cristos prin intermediul unor contacte personale. Apoi îi aduceau pe acești nou-născuți [pe plan spiritual] în sânul acestor biserici locale, unde erau îndoctrinați și cimentăți în credința Răscumpărătorului. La rândul lor, aceștia ieșeau și ei [în lume], procedând la fel.⁴⁶

Realitatea de o minunată simplitate este că în biserica apostolică nu exista nici o persoană cu titlul de „cleric“ sau „popă“ care să conducă o adunare locală. De regulă, biserica din fiecare localitate era alcătuită din sfinți, episcopi și diaconi (Fil. 1:1). *Sfinții erau toți slujitori [ai Evangheliei] în accepțiunea Noului Testament.* Episcopii erau bătrânii (presbiterii, n.tr.), supraveghetorii sau îndrumătorii spirituali. Diaconii erau slujitorii care își îndeplineau îndatoririle în chestiuni legate de finanțele bisericii locale și alte aspecte înrudite.

Nici un episcop sau bătrân (presbiter, n.tr.) nu ocupa funcția de „cleric“. Există un corp de presbiteri care conlucrau împreună ca păstori ai adunării.

„Bine“, va întreba cineva, „dar cum rămâne cu apostolii, profeții, evangheliștii, păstorii și învățătorii? Nu au fost oare echivalentul clericilor în bisericile din primele zile ale creștinismului?“ Răspunsul la această întrebare îl găsim la Efeseni 4:12. Darurile acestea au fost dăruite pentru a-i zidi pe sfinți, pentru ca ei (sfinții) să poată duce la îndeplinire lucrarea de slujire și astfel să zidească trupul lui Cristos. Țelul urmărit de ei nu a fost acela de a se instala pe ei înșiși în posturi permanente de persoane oficiale care să domnească peste biserica locală, ci să depună eforturi pentru ca în viitorul apropiat biserica locală să-și poată desfășura ea însăși această lucrare, după care ei se puteau duce mai departe, înființând și întărind și alte adunări.

Potrivit istoricilor bisericii, sistemul clerical a apărut în veacul al doilea, nepomenindu-se de el în perioada descrisă de cartea Faptelor Apostolilor. De atunci încoace, clericalismul a constituit o piedică în calea evanghelizării lumii și a dezvoltării bisericii, întrucât e un sistem în care *prea mult* depinde de *prea puțini*.

Credincioșii din Noul Testament nu sunt doar slujitori [ai Evangheliei], ci și preoți. Ca preoți sfinți, ei au acces permanent prin credință în însăși prezența lui Dumnezeu, să I se închine (1 Pet. 2:5). Ca preoți regali, ei au privilegiul de a le spune oamenilor despre Cel care i-a chemat din întuneric la minunata Sa lumină (1 Pet. 2:9). Preoția tuturor credincioșilor nu înseamnă că fiecare este calificat să predice sau să-i învețe pe oameni în public; ci se referă în esență la închinare și mărturie. Dar adevărul preoției universale a credincioșilor înseamnă că nu mai există o clasă specială de preoți care să dețină controlul asupra închinării și slujirii. †

9:19-25 Ucenicii din **Damasc** i-au deschis lui **Saul** inimile și casele. Nu după mult timp el s-a dus la sinagogă, propovăduind cu îndrăzneală că Isus este **Fiul lui Dumnezeu**. Să-i fi văzut atunci pe ascultătorii săi iudei, ce constanța au fost! Cum, oare n-au înțeles ei bine? Nu era acesta cel ce ura cu atâta înverșunare numele lui Isus? Și acum le predică cu totul altceva: că Isus este Dumnezeu! Ce să înțeleagă din toate acestea?

Cât a stat **Saul** în **Damasc** cu ocazia acestei prime vizite nu știm. Dar de la Galateni 1:17 aflăm că a părăsit Damascul, s-a dus în Arabia, unde a stat o perioadă de timp nespecificată, după care s-a întors la Damasc. Unde poate fi inserată călătoria făcută de Saul în Arabia în capitolul 9 din Faptelor Apostolilor? Probabil în între versetul 21 și 22.

Mulți dintre slujitorii de care S-a folosit Dumnezeu cel mai intens au avut această experiență arabă sau a pustiului, înainte de a fi trimiși să predice.

În Arabia **Saul** a avut prilejul de a medita la marile evenimente ce avuseseră loc în viața lui și în special la evanghelia harului lui Dumnezeu, ce-i fusese încredințată lui. Când s-a întors la **Damasc** (v. 22), a putut să-i înfrunte pe **iudeii** din sinagogi, **făcându-i de rușine și dovedind că Acest Isus este Mesia lui Israel**. Acest lucru i-a înfuriat atât de mult încât au complotat împotriva lui, plănuiind să-l omoare pe cel ce fusese eroul

lor până nu demult, dar care între timp devenise pentru ei un „apostat“, un „renegat“ și un „trădător“. **Saul** a scăpat cu viață, fiind **coborât prin zid, ... într-o coșniță**. A fost o fugă rușinoasă, dar oricum **Saul** era acum un om zdrobit, or, oamenii zdrobiți pot suferi de dragul lui Cristos ocări de care alții se feresc.

9:26-30 Din punct de vedere omenesc, **Ierusalim** era locul cel mai periculos pe care putea să-l viziteze **Saul**. Dar asigurarea că cineva se află în voia lui Dumnezeu îi va permite să ia toate măsurile menite să-l pună la adăpost.

Dacă această a fost prima vizită a lui **Saul** la **Ierusalim** ca și creștin — aceeași care a avut loc la trei ani după convertirea sa (Gal. 1:18) rămâne un subiect de dezbateră. Cu ocazia primei vizite la **Ierusalim** el s-a întâlnit cu **Petru** și cu **Iacov**, nu însă și cu ceilalți apostoli. Aici în versetul 27, se spune că **Barnaba... l-a adus la apostoli**. Asta ar putea însemna, desigur, fie **Petru** și **Iacov**, fie toți apostolii. Dacă varianta ultimă este valabilă, atunci această a doua vizită făcută la **Ierusalim** nu mai este menționată în nici un alt loc.

La început **ucenicii din Ierusalim** s-au temut să-l primească pe **Saul**, îndoiindu-se de sinceritatea profesiei sale de credință. **Barnaba** nu și-a dezmințit semnificația numelui de *fiu al mângâierii*, împrietenindu-se cu **Saul**, relatând convertirea sa și spunându-le celorlalți despre neînfricată mărturie depusă de **Saul** pentru Cristos la **Damasc**. Curând credincioșii și-au dat seama că **Saul** este sincer, când l-au văzut predicând cu îndrăzneală în Numele Domnului **Isus** la **Ierusalim**. **Saul** a stărnit cea mai mare împotrivire în rândurile eleniștilor. Când au văzut frații că viața lui este în pericol din partea acestor iudei, l-au escortat pe **Saul** până în portul **Cezareea**. De acolo el s-a întors în orașul său natal **Tars**, situat pe coasta de sud-est a Asiei Mici.

9:31 Apoi a urmat o perioadă de liniște pentru bisericile din Palestina, în care să consolideze câștigurile dobândite și să cunoască o creștere numerică și spirituală a comunității de credincioși.

III. BISERICA PÂNĂ LA MARGINILE PĂMÂNTULUI (9:32-28:31)

A. Petru propovăduiește Evanghelia la Neamuri (9:32-11:18)

9:32-34 Revenirea lui **Petru** în primul plan al narațiunii îl găsește vizitându-i pe

credincioșii din diverse părți ale Iudeii. În cele din urmă, el vine în **Lida** (Lod), localitate situată la nord-vest de Ierusalim, pe drumul ce duce la Iopa (orașul modern Jaffa sau Yafo). Acolo el găsește un bolnav **care zăcea de opt ani paralizat în pat**. Spunându-i pe nume, **Petru** vestește că **Isus Cristos** este cel care vindecă. Îndată **Enea** se ridică și-și ia patul. Este foarte probabil că Enea a primit, odată cu vindecarea fizică, și viața spirituală.

9:35 Paraliticul vindecat s-a dovedit a fi o mărturie pentru Domnul în orașul **Lida** și în tot ținutul de coastă al **Șaronului**. Mulți s-au întors la **Domnul** ca urmare a acestei mărturii.

9:36-38 **Iopa** era un port maritim însemnat al Palestinei, situat pe malul Mării Mediterane la circa 47 km nord-vest de Ierusalim. Printre creștinii de acolo se afla o femeie cumsecade, pe nume **Dorca**,⁴⁷ cunoscută pentru faptele bune și milosteniile sale, între care și hainele pe care le confecționa pentru săraci. Când această uceniță a murit subit, ucenicii au trimis un mesaj urgent la **Lida**, rugându-l pe **Petru** să vină neîntârziat.

9:39-41 Când a venit **Petru**, a găsit toate văduvele plângând cu mare jale, și arătându-i toate hainele pe care le făcuse **Dorca** pentru ele. **Petru** le-a rugat să iasă afară. Apoi a îngenunchiat și s-a rugat, poruncindu-i **Tabitei** să se scoale. Imediat ea a fost readusă la viață, revenind în mijlocul prietenelor ei creștine.

9:42 Vestea minunii acestei învieri s-a răspândit peste tot, determinându-i pe mulți să creadă în **Domnul**. Dar din compararea versetului 42 cu versetul 35, reiese că mai mulți au fost convertiți prin vindecarea lui **Enea**, decât prin învierea **Dorcăi**.

9:43 **Petru** a stat multe zile la **Iopa**, fiind găzduit în casa lui **Simon Tăbăcarul**. Este semnificativă menționarea ocupației lui **Simon** în acest punct. Iudeii considerau tăbăcăria o meserie respingătoare, datorită contactului permanent pe care-l implica această îndeletnicire cu trupurile animalelor moarte, făcându-i pe tăbăcari să fie astfel întinați din punct de vedere ceremonial. Faptul că **Petru** a locuit în casa lui **Simon** a demonstrat că el nu mai era legat de acest scrupul evreiesc.

Mulți au scos în evidență că în trei capitole succesive avem convertirea câte unui descendent din cei trei fii ai lui **Noe**. **Eunucul etiopian** (cap. 8) descindea, evident, din spița lui **Ham**. **Saul din Tars** (cap. 9) se trăgea din **Sem**. Iar aici în capitolul 10,

vedem în **Corneliu** un urmaș al lui **Iafet**. Este o mărturie izbitoare a faptului că evanghelia este destinată tuturor raselor și culturilor și că în **Cristos** toate aceste distincții naturale au fost abolite. După cum **Petru** a recurs la cheile împărăției pentru a deschide ușa credinței pentru evrei în capitolul 2, aici în capitolul 10 îl vedem făcând același lucru pentru **Neamuri**.

10:1, 2 Scena cu care începe capitolul se află în **Cezareea**, situată la circa 48 km nord de **Iopa**. **Corneliu** era un ofițer în armata romană, cu gradul de sutaș, având deci în subordinea sa o sută de militari. El fusese detașat pe lângă regimentul italian. Pe lângă gradul militar superior, remarcabilă la el mai este și cucernicia sa. El era un om temător de **Dumnezeu**, care făcea multe milostenii pentru evreii săraci și se ruga totdeauna lui **Dumnezeu**. **Ryrie** avansează ideea că el era ceea ce s-a numit „un prozelit la poartă, adică el credea în **Dumnezeu** iudaismului și în guvernarea Sa, dar nu făcuse încă pasul de a deveni un prozelit în adevăratul înțeles al cuvântului.”

Dacă era mântuit — asta nu se poate stabili cu precizie. Cei care susțin că era, se referă la versetul 2 și 35, unde **Petru**, referindu-se evident la **Corneliu**, spune că „oricine se teme de **El** (de **Dumnezeu**) și lucrează neprihănire este primit de **El**.” În schimb, cei care susțin că sutașul **Corneliu** nu era mântuit aduc ca argument în sprijinul punctului lor de vedere versetul 14 din capitolul 11, unde sunt citate cuvintele îngerului, care îi promite lui **Corneliu** că **Petru** îi va spune cuvintele prin care va fi putea fi mântuit.

În opinia noastră, **Corneliu** reprezintă exemplul unui om care trăia după lumina pe care i-o dăduse **Dumnezeu**. Întrucât lumina aceasta nu era suficientă pentru a-l mântui, **Dumnezeu** l-a asigurat că va primi lumina suplimentară a evangheliei. Înainte de a-l vizita **Petru**, el nu avusese siguranța mântuirii, dar era pătruns totuși de un sentiment de înrudire cu cei ce se închinau adevăratului **Dumnezeu**.

10:3-8 Într-o zi, pe la ora 3 după amiază, **Corneliu** a avut o vedenie clară, în care un înger al lui **Dumnezeu** i s-a arătat și l-a grăit pe nume. Nefiind evreu, **Corneliu** nu avea cunoștință de lucrarea de slujire a îngerilor și astfel s-a temut, crezând că îngerul ar fi chiar **Domnul**. Dar îngerul i-a vorbit, asigurându-l că **Dumnezeu** i-a ascultat rugăciunile și a apreciat milosteniile făcute de el. Apoi i-a spus să trimită niște oameni în sud, la **Iopa**,

să-l aducă pe un om numit Simon Petru, care stătea în acel timp în casa tăbăcarului Simon, lângă mare.⁴⁹ Dând dovadă de ascultare fără murmur, sutașul a trimis doi din slujitorii săi și un atașat militar, care era și el un om temător de Dumnezeu.

10:9-14 A doua zi, pe la amiază, Petru s-a suit pe acoperișul casei lui Simon din Iopa să se roage. Lui Petru îi era foame, dar masa încă nu era gata și astfel foamea lui a fost o minunată pregătire pentru ceea ce avea să urmeze. Căzând într-o transă, el a văzut o față de masă de mari dimensiuni, ținută de cele patru colțuri, coborându-se din cer, în care erau tot felul de animale cu patru picioare și târătoare de pe pământ și păsările cerului — între ele și reptile. Deci animale curate și necurate. Un glas din cer l-a îndemnat pe apostolul flămând să se scoale, să taie și să mănânce. Amintindu-și însă de legea lui Moise, care îi interzicea unui evreu să mănânce vreun animal necurat, **Petru** a rostit o contradicție istorică: „**Nicidecum, Doamne!**“ Referitor la afirmația lui Petru, Scroggie spune: „Oricine zice: «Nicidecum» trebuie să se oprească aici și să nu mai adauge cuvântul «Doamne» și oricine spune cu adevărat «Doamne» nu mai trebuie să roastească și cuvântul «Nicidecum»“.

10:15, 16 Când Petru a explicat cu câtă meticulozitate păzise el legile legate de consumul exclusiv al alimentelor „cușer“, glasul din cer a spus: „**Ce a curățit Dumnezeu să nu numești spurcat.**“ Acest dialog s-a repetat de trei ori, după care fața de masă s-a întors în cer.

Este limpede că vedenia a avut o semnificație mult mai adâncă decât simpla chestiune legată de consumul unor alimente — curate sau necurate. E adevărat, că odată cu apariția credinței creștine, aceste reguli privitoare la alimente nu mai aveau nici o valabilitate. Dar adevărata semnificație a vedeniei a constat în faptul că Dumnezeu era pe cale să deschidă ușa credinței pentru Neamuri. Ca evreu, Petru îi privea dintotdeauna pe neevrei ca fiind necurați, străini, venetici și oameni fără Dumnezeu. Dar acum Dumnezeu avea să înfăptuiască o lucrare inedită. Neamurile (simbolizate de animalele și păsările necurate din fața de masă) aveau să primească Duhul Sfânt în același fel în care L-au primit deja iudeii (animalele și păsările curate). Deosebirile de ordin național și religios aveau să dispară, toți credincioșii adevărați în Domnul Isus fiind una, la același nivel al părtașiei creștine.

10:17-23a Pe când Petru medita, în inima lui, la această vedenie, slujitorii lui Corneliu au sosit la poartă, întrebând de el. Călăuzit de Duhul Sfânt, Petru s-a coborât de pe acoperiș, ducându-se să-i întâmpine la poartă. Când a aflat scopul vizitei lor, i-a poftit înăuntru și i-a găzduit peste noapte. Slujitorii l-au omagiat pe stăpânul lor, numindu-l „un om drept care se teme de Dumnezeu și se bucură de o bună reputație în neamul evreilor.“

10:23b-29 A doua zi, Petru a pornit spre Cezareea, însoțit de cei trei slujitori ai lui Corneliu și de câțiva frați din Iopa. Se pare că au călătorit toată ziua, deoarece citim că au ajuns la Cezareea a doua zi.

Anticipând sosirea lor, Corneliu a chemat toate rudele și prietenii lui apropiați. Când a sosit Petru, sutașul a căzut la picioarele lui, într-un act de reverență. Apostolul însă a refuzat să primească acest act de închinare, subliniind că și el este un om oarecare. Ce bine ar fi dacă toți așa-numiții „succesori“ autoproclamați ai lui Petru ar lua seama la smerenia lui Petru și i-ar urma exemplul, refuzând să permită oamenilor să ingenuchieze înaintea lor.

Găsind mulțimea adunată în casă, Petru a explicat că în mod obișnuit un evreu nu ar fi intrat sub acoperișul unei case în care se găseau Neamuri, ca în cazul de față, dar acum o făcea pentru că Dumnezeu i-a descoperit că nu mai trebuie să-i considere pe neevrei ca persoane cu care nu trebuie să aibă nici un contact. Apoi i-a întrebat care este motivul pentru care l-au chemat.

10:30-33 Corneliu a descris apoi vedenia pe care o avusese cu patru zile mai înainte, în care un înger l-a asigurat că rugăciunea i-a fost ascultată și l-a îndrumat să-l cheme pe Petru. Este vrednică de admirat foamea pe care o avea acest neevreu în inima sa pentru Cuvântul lui Dumnezeu. „**Iată, suntem acum prezenți cu toții înaintea lui Dumnezeu, ca să auzim toate lucrurile pe care ți le-a poruncit Dumnezeu.**“ Nu se poate ca un duh atât de deschis și gata de a se lăsa învățat să nu fie răsplătit, primind învățătura divină pe care o căuta.

10:34, 35 Înainte de a rosti mesajul său, Petru a mărturisit că până atunci el crezuse că harul lui Dumnezeu se limitează doar la neamul Israel. Dar acum și-a dat seama că Dumnezeu nu ține seama de om în funcție de naționalitatea sa, ci caută oameni cinstiți, cu inima căită, indiferent dacă aceștia sunt evrei, sau Neamuri. „**În orice neam oricine**

se teme de El și face neprihănire este acceptat de El.“

Doă sunt interpretările avansate pentru versetul 35:

1. Unii cred că dacă cineva se pocăiește cu adevărat și-L caută pe Dumnezeu, va fi mântuit, chiar dacă nu a auzit niciodată de Domnul Isus. În sprijinul acestei opinii este invocat argumentul că și dacă omul respectiv nu a luat cunoștință despre jertfa substituționară a lui Cristos, oricum Dumnezeu știe despre ea și îl va mântui pe acel om pe baza jertfei Domnului Isus. El îi va atribui aceluși om valoarea lucrării lui Cristos oricând va găsi acesta credința adevărată.

2. Cealaltă interpretare susține că și dacă un om se teme de Dumnezeu și face neprihănirea, el nu este mântuit prin aceasta. Mântuirea este numai prin credința în Domnul Isus Cristos. Dar atunci când Dumnezeu găsește un om care a trăit pe măsura luminii pe care a primit-o despre Domnul, El va avea grijă să-l ajute pe omul acesta ca neapărat să audă evanghelia și astfel să aibă prilejul de a fi mântuit.

Noi credem că a doua interpretare este cea adevărată.

10:36-38 Petru le amintește acum ascultătorilor săi că deși mesajul evangheliei a fost trimis mai întâi iudeilor, **Isus Cristos... este Domn al tuturor** — și al Neamurilor, și al iudeilor. Ascultătorii lui Petru trebuie să fi auzit istoria lui **Isus din Nazaret**, care a început în **Galileea**, pe vremea când **Ioan** boteza. Apoi ea s-a răspândit în **toată Iudeea**. Acest **Isus, uns de Duhul**, a trăit o viață de slujire plină de abnegație pentru alții, **făcând bine și vindecându-i pe toți cei ce erau oprimați de diavolul**.

10:39-41 Apostolii au fost **martori** ai adevărului cu privire la tot ce a făcut Isus. Ei au străbătut împreună cu El toată Iudeea și Ierusalimul. În pofida vieții Sale perfecte, oamenii L-au omorât, atârându-l pe lemn. Dar Dumnezeu L-a înviat din morți a treia zi și El a fost văzut de martori aleși dinainte de Dumnezeu. Din câte știm, Domnul Isus nu a fost văzut de nici un necredincios după învierea Lui. Dar apostolii nu numai că L-au văzut, ci au mâncat și au băut cu El. Desigur, asta demonstrează că trupul pe care-L avea Mântuitorul după înviere a fost tangibil, material și fizic.

10:42 În înviere, Domnul i-a mandatat pe apostoli să-L vestească pe El ca **Judecător al viilor și al morților**. Asta e în deplin acord cu multe alte texte din Scriptură, care

ne învață că Tatăl I-a încredințat Fiului toată judecata (Ioan 5:22). Asta înseamnă, desigur, că în calitate de Fiul al Omului, El îi va judeca și pe evrei, și pe neevrei.

10:43 Dar Petru nu zăbovește la această notă de judecată, ci introduce marea afirmare de adevăr evanghelic, explicând cum poate fi evitată judecata. După cum au vestit toți profeții din Vechiul Testament, oricine crede în Numele lui Mesia va primi iertarea de păcate. Oferta este adresată nu doar Israelului, ci întregii lumi. N-ai vrea să cunoști și tu iertarea de păcate? Dacă răspunsul e afirmativ, atunci crede în El!

10:44-48 Pe când Petru spunea **cuvintele acestea, Duhul Sfânt S-a coborât peste cei ce ascultau cuvântul**. Acești neevrei au început să vorbească în **limbi**, lăudându-L pe **Dumnezeu**. Pentru cei aflați acolo acesta a constituit un semn potrivit căruia Corneliu și casa lui au primit într-adevăr **Duhul Sfânt**. Oaspeții evrei de la Iopa au rămas **uimiți** să constate că și Neamurile au putut primi **Duhul Sfânt**, fără să devină mai întâi prozeliți. Dar **Petru** nu era legat în aceeași măsură de prejudecățile evreiești. El a sesizat imediat că Dumnezeu nu face nici o distincție între evrei și Neamuri, și astfel el a propus ca cei din casa lui Corneliu să fie botezați.

Observați expresia: „**aceștia care au primit Duhul Sfânt ca și noi**“. Aceste persoane dintre Neamuri au fost mântuite în același fel ca și evreii: prin simpla lor credință, fără nici o aluzie la păzirea legii, la circumcizie sau la altă rânduială sau alt ritual.

Notați, de asemenea, succesiunea evenimentelor în legătură cu primirea Duhului Sfânt de către Neamuri:

1. **Ele au ascultat cuvântul**, adică au crezut (v. 44).
2. **Au primit Duhul Sfânt** (v. 44, 47).
3. **Au fost botezați** (v. 48).

Aceasta este, cu precădere, ordinea în care se succed acțiunile atât în cazul iudeilor, cât și al Neamurilor, în actuala dispensație, atunci când Dumnezeu își cheamă dintre națiuni un popor pentru Numele Său.

Prin urmare, nu e de mirare că după această minunată lucrare a harului, săvârșită de Duhul lui Dumnezeu în Cezareea, credincioșii au stăruit pe lângă Petru să mai rămână câteva zile la ei.

11:1-3 Nu a trecut mult timp până când a ajuns în Iudeea vestea că Petru a predicat **Neamurilor** și că acești neevrei au fost mântuiți. Astfel, când s-a întors Petru la

Ierusalim, a fost tras la răspundere de cei din ceata celor circumciși, pentru faptul că a mâncat cot la cot cu Neamurile. Ceata celor **circumciși** se referă aici la creștinii de origine etnică evreiască ce continuau să fie dominați de modul de gândire iudaic. De pildă, aceștia credeau că pentru ca un neevreu să poată beneficia de deplina binecuvântare a Domnului, trebuia să fie circumcis. Deci ei au considerat că Petru a greșit atunci când a stat la masă cu Neamurile.

11:4-14 Întru apărarea acțiunii sale, **Petru** a făcut o trecere în revistă a succesiunii evenimentelor, începând cu vedenia pe care a avut-o, cu fața de masă ce s-a cborât din cer, continuând cu apariția îngerului în fața lui Corneliu, cu sosirea solilor trimiși de Corneliu, cu porunca Duhului de a pleca cu aceștia și sfârșind cu revărsarea **Duhului Sfânt** peste Neamuri. Or, întrucât **Dumnezeu** a procedat în chip atât de felurit, orice împotrivire față de această lucrare ar fi echivalat cu o împotrivire față de Domnul Însuși.

În mesajul său, **Petru** a adăugat câteva detalii interesante, care nu apar în capitoul precedent. Spre exemplu:

1. El a spus că fața de masă din cer s-a cborât până la locul în care se afla el (v. 5).
2. În versetul 6, în textul original, se spune că **Petru** a privit cu luare aminte la conținutul acestei fețe de masă.
3. Apoi **Petru** adaugă un alt detaliu inedit: că **șase frați** l-au însoțit de la Iopa la Cezareea (v. 12).
4. În versetul 14 suntem informați că îngerul i-a promis lui Corneliu că **Petru** îi va spune cuvintele prin care atât el, cât și toți cei din casa lui vor fi mântuiți. Versetul acesta constituie una din dovezile primordiale ale faptului că Corneliu nu fusese mântuit înainte de a fi sosit **Petru** în casa lui.

11:15 Potrivit relatării lui **Petru**, **Duhul Sfânt** a căzut peste Neamuri cum a început **Petru** să vorbească. Din Fapte 10:44 reiese că **Petru** vorbea de mai multă vreme. Se pare că el vorbea de câțiva timp, dar a fost întreprins foarte curând.

11:16 Când **Duhul Sfânt** a căzut peste Neamuri, **Petru** s-a gândit imediat la Ziua Cincizecimii. Apoi gândurile lui s-au dus mai departe, la făgăduința Domnului că ucenicii Lui vor fi „**botezați cu Duhul Sfânt**“. El și-a dat seama că făgăduința se împlinise parțial la Rusalii și că acum asista

la o altă împlinire a ei.

11:17 Apoi **Petru** a confruntat ceata celor circumciși cu următoarea întrebare: **Deci, dacă Dumnezeu** a găsit cu cale să-Și verse **Duhul** peste Neamuri, cum procedase anterior în cazul iudeilor care au crezut, cine era **Petru** să l se împotrivescă lui **Dumnezeu**?

11:18 Sunt de admirat acești creștini evrei pentru faptul că atunci când au auzit relatarea lui **Petru**, au recunoscut mâna lui **Dumnezeu** în toate aceste împrejurări, procedând astfel la o reorientare de o sută optzeci de grade a concepției lor. Toate obiecțiile lor anterioare au dispărut, fiind înlocuite cu laudă la adresa Numelui lui **Dumnezeu** pentru faptul că le-a dăruit Neamurilor **pocăința spre viață**.

B. Sădirea bisericii din Antiohia (11:19-30)

11:19 În acest punct, firul narațiunii revine la perioada de prigoane dezlănțuită imediat după martirajul lui **Ștefan**. Cu alte cuvinte, evenimentele descrise în versetele următoare au avut loc *înainte* de convertirea lui Corneliu.

Cei care se împrăstiaseră din cauza prigoanelor au dus evanghelia în următoarele puncte geografice:

1. **Fenicia**, fâșia de teren îngustă situată de-a lungul coastei nord-estice a Mării Mediterane, cuprinzând porturile Tir și Sidon (aflate în prezent pe teritoriul Libanului).
2. **Cipru**, o insulă mare din nord-estul Mării Mediterane.
3. **Cirena**, oraș portuar situat pe coasta de nord a Africii (în actualul stat Libia).

Dar toți aceștia nu au predicat evanghelia numai iudeilor.

11:20, 21 Au fost însă unii credincioși **din Cipru și din Cirena** care s-au dus la **Antiohia**, propovăduindu-le acolo **Vestea Bună eleniștilor**.⁵⁰ Propovăduirea lor a fost însoțită de binecuvântări și **un mare număr de oameni au crezut și s-au întors la Domnul**. F. W. Grant spune: „Este interesant să remarcăm ce discreditate a suferit oficialismul prin toate aceste acțiuni, căci nu cunoaștem numele nici uneia dintre persoanele implicate în această lucrare.“

Introducerea creștinismului în Antiohia a constituit un pas important în mersul înainte al bisericii. Antiohia era situată pe râul Orontes, în Siria, la nord de Palestina. Era considerat al treilea oraș ca mărime, din

întregul imperiu roman, fiind supranumit „Parisul lumii antice.“ De aici, Pavel și cei ce-l însoțeau au pornit în călătoriile lor misionare, ducând Vestea Bună la Neamuri.

11:22-24 Când a ajuns vestea despre marea trezire spirituală la azul bisericii din Ierusalim, credincioșii au decis să-l trimită pe **Barnaba**, cel cu inima caldă și bună, în **Antiohia**. Acest om scump a văzut îndată că Domnul Isus luca cu putere în darurile Neamurilor, și astfel el i-a îndemnat pe toți să rămână cu inima hotărâtă alipiți de Domnul. Ce bine a fost că această biserică aflată în faza copilăriei a putut fi vizitată de un om atât de **bun și plin de Duhul Sfânt și de credință!** În timpul cât a stat Barnaba acolo, o mulțime de oameni a venit la Domnul. De asemenea, s-a păstrat unitatea cu biserica de la Ierusalim.

11:25, 26 Atunci **Barnaba** și-a adus aminte de **Saul** din **Tars**! Doar el îl prezentase pe **Saul** apostolilor din Ierusalim. Cu acea ocazie, **Saul** fusese ajutat să părăsească orașul în grabă, pentru a scăpa de ueltririle iudeilor. De atunci el stătuse în orașul său natal, **Tars**. Dornic să-l îmbărbăteze pe **Saul** în lucrarea de vestire a Cuvântului și să-i dea prilejul bisericii din **Antiohia** să beneficieze de învățătura sa, **Barnaba** a plecat la **Tars**, pentru a-l aduce pe **Saul** în **Antiohia**. Timp de un an această splendidă echipă a lucrat împreună în biserica din această localitate, învățându-i pe foarte mulți oameni.

La **Antiohia** au fost numiți ucenicii prima oară **creștini**. Fără îndoială, pe vremea aceea era un termen de batjocură, dar între timp numele de „creștin“ a ajuns să fie îndrăgit de toți cei ce-L iubesc pe Mântuitorul, după cum arată și J. A. Stewart:

Cucernicul F. B. Meyer, un adevărat sfânt, a spus: „Antiohia va rămâne de-a pururea sacră în analele creștinismului, pentru faptul că un număr de ucenici neordinați (nehirotonisiți) și anonimi, care au fugit din Ierusalim din cauza prigoanei dezlănțuite de Saul, au îndrăznit să predice evanghelia grecilor și să-i adune pe convertiți într-o biserică, sfidând pe față ritualul inițial al iudaismului.“

Dacă acești credincioși ar fi provenit dintr-o adunare modernă, în care vestirea Cuvântului este responsabilitatea exclusivă a unui singur om, această filă triumfătoare din istoria Bisericii nu s-ar fi scris niciodată. Ce trist e să constați că în majoritatea bisericilor darurile de slujire și vestire pe care le pune la dispoziție Duhul Sfânt zac în stare latentă, pentru faptul că majoritatea

credincioșilor nu au prilejul să slujească și să vestească Evanghelia. *Atâta timp cât fiecare grupșor de credincioși își are păstorul său propriu care să îngrijească de ei, un lucru rămâne cert: lumea nu va fi niciodată evanghelizată.* Slavă Domnului pentru toți învățătorii voluntari de la Școala Duminicală, pentru toți cei ce predau ore biblice și pentru așa-numiții „laici“. Dacă toți ar trebui să fie plătiți pentru serviciile lor, foarte puține biserici ar mai putea funcționa pe plan financiar.³¹

11:27-30 Deși **Antiohia** a devenit centrul de la care a pornit și s-a răspândit evanghelia la **Neamuri**, biserica de acolo a menținut legături trinitice de părtășie cu biserica din **Ierusalim**, care era centrul de evanghelizare între iudei, așa cum reiese și din următorul incident:

Cam pe vremea aceasta au venit la **Antiohia** niște profeți din Ierusalim. Acești profeți erau credincioși care fuseseră dăruiți de Duhul Sfânt să slujească drept purtători de cuvânt ai lui Dumnezeu. Ei primeau revelații de la Domnul, pe care le împărtășeau apoi oamenilor. Unul din ei, pe nume Agab, a prezis că o mare foamete va veni peste zonele locuite ale pământului. Într-adevăr, în zilele lui **Claudius Cezar** a venit o foamete. Ucenicii din **Antiohia** s-au decis imediat să trimită ajutoare fraților lor creștini ce locuiau în Iudeea, acesta fiind, negreșit, un gest mișcător ce demonstra că zidul de despărțire dintre iudei și Neamuri era în curs de prăbușire și că străvechile antagonisme erau acum mistuite de crucea lui **Cristos**. Harul lui Dumnezeu s-a arătat puternic la lucru în ucenicii aceștia, care au dăruit cu toții, cu mână largă și proporțional cu veniturile fiecăruia. Ei au dat, **fiecare după puterea lui**. **F. W. Grant** subliniază situația jalnică a dărnicii în vremea noastră, când „fiecare pare să dea puțin din surplusul lui iar cei mai bogați, proporțional cu veniturile lor, dând cel mai puțin.“

Banii au fost trimiși presbiterilor (sau bătrânilor), prin intermediul lui **Barnaba** și **Saul**. Aici găsim menționat pentru prima oară termenul de „presbiter“ în legătură cu biserica. Dar iudeilor nu le era străin conceptul de presbiter, întrucât în sinagogi exista această funcție. În bisericile Neamurilor, **presbiterii** au fost numiți de apostoli sau de reprezentanții acestora (14:23; Tit 1:5). Calitățile pe care trebuie să le întrunească presbiterii sunt descrise la I Timotei 3:1-7 și Tit 1:6-9.

C. Prigoanele dezlănțuite de Irod și moartea acestuia (12:1-23)

12:1, 2 Între timp, au continuat fără preget atacurile dezlănțuite de Satan împotriva bisericii. De data aceasta, prigoanele au venit din partea regelui Irod — respectiv Irod cel Mare, care a fost numit rege peste Iudeea de către împăratul roman Claudiu. Irod, care ținea foarte mult la împlinirea legii lui Moise, își dădea toate silințele să fie pe placul iudeilor. Tocmai din această cauză i-a hărțuit el pe unii din biserică și i-a omorât pe Iacov, fratele lui Ioan, cu sabia.

Acest Iacov a fost cel care i-a însoțit pe Petru și Ioan pe Muntele Schimbării la Față a Domnului Isus. Mama acestuia ceruse ca cei doi fii ai ei să stea de o parte și de alta a lui Cristos în împărăția Sa.

Capitolul acesta ne oferă o minunată ilustrație a modului în care se poartă Dumnezeu cu copiii Săi. Iacov a fost omorât de către vrăjmașul, în timp ce Petru a fost izbăvit în chip miraculos. Minte omenească ar fi ispitită să întrebe de ce i s-a acordat lui Petru acest aparent favor. Dar credința se bizuie pe dragostea și înțelepciunea lui Dumnezeu, știind că:

Necazul binecuvântat de Dumnezeu

E spre binele nostru,

Pe când binele nebinecuvântat

Nu ne va prii;

Și tot ce pare greșit este, de fapt,

În deplină ordine,

Dacă e după voia Lui cea bună și desăvârșită.

— *Frederick W. Faber*

12:3, 4 Iudeii au răspuns cu atâta entuziasm la executarea lui Iacov, încât Irod s-a simțit încurajat să procedeze la fel și cu Petru. Dar între timp au sosit zilele Praznicului Azimilor, or, în zilele religioase nu se cădea să se facă execuții. În plus, iudeii erau prea ocupați cu ceremoniile lor, pentru a aprecia gestul lui Irod. Prin urmare, Irod a poruncit ca Petru să fie aruncat în închisoare. Apostolul a fost păzit de șaisprezece ostași, împărțiți în patru cete de câte patru.

12:5 Biserica de la Ierusalim s-a rugat fierbinte pentru Petru, mai cu seamă că moartea lui Iacov era atât de vie în mințile lor. G. C. Morgan comentează că: „Forța unei rugăciuni sincere și fierbinți, chiar șovăind uneori, a fost mai puternică decât Irod, biruind chiar iadul.“

12:6-11 În noaptea zilei când avea de gând Irod să-l înfățișeze la judecată, Petru

dormea buștean, păzit strașnic de doi ostași. Cineva a numit somnul lui adânc „triumful credinței.“ Probabil că el și-a amintit promisiunea Domnului potrivit căreia el va trăi până la bătrânețe (Ioan 21:18), și astfel știa că Irod nu putea să-l ucidă înainte de vremea rânduită. Deodată a apărut un înger al Domnului, inundând celula de lumină. Bătându-l pe Petru ușor în coastă, îngerul i-a poruncit să se scoale degrabă.

Imediat cătușele i-au căzut de pe mâini. Apoi, în propoziții scurte și concise, îngerul i-a spus lui Petru să se îmbrace, să-și lege încălțămintele, să-și pună mantaua pe el și să-l urmeze. Deși era încă buimac, Petru l-a urmat pe înger, trecând de prima și a doua strajă a temniței. Când au ajuns la poarta de fier, aceasta s-a deschis de la sine, ca și când ar fi fost acționată de o celulă electrică. Abia după ce au parcurs o stradă a orașului și îngerul a dispărut, și-a revenit Petru, dându-și seama că nu este un vis, ci că Domnul l-a izbăvit în chip miraculos din mâna lui Irod și a iudeilor.

12:12 După ce s-a recules, Petru și-a dat seama că ucenicii se rugau, probabil, în acest timp în casa Mariei, mama lui Ioan... Marcu. Probabil credințioșii petrecuseră toată noaptea în rugăciune, deoarece Petru fusese eliberat din închisoare în zorii zilei.

12:13-15 Petru a bătut la poartă, așteptând să i se deschidă. O fată pe nume Roda (adică „trandafir“, în greacă) a venit la poartă, dar a fost atât de emoționată să-l vadă pe Petru, încât a uitat să deschidă poarta! Ea a alergat înapoi, să le aducă credințioșilor ce se rugau minunata vreme. Aceștia au crezut că e ne bună și chiar i-au comunicat acest lucru, dar fata stăruia că la poartă se află apostolul Petru. Ei au susținut atunci că trebuie să fie îngerul lui păzitor, dar fata a insistat că este chiar Petru.

Credințioșii aceștia au fost adesea criticați pentru că rugăciunile lor ar fi fost lipsite de credință și pentru faptul că le-a venit atât de greu să creadă că li s-a răspuns la rugăciune. Dar toate aceste critici sunt probabil influențate de propriile noastre emoții și șovăiri când așteptăm să ni se răspundă la propriile noastre rugăciuni. În loc de a-i critica pe alții, să fim mângâiați de faptul că Dumnezeu răspunde la rugăciuni chiar atunci când sunt lipsite de credință. Fiecare din noi are tendința de a fi uneori un credincios sau credincioasă fără credință.

12:16, 17 Între timp, Petru stătea și bătea la ușă. Când, în sfârșit, i-au deschis ușa și

l-au lăsat să intre, toate îndoielile lor s-au risipit și i-a cuprins o mare bucurie. Apoi Petru le-a spus să facă liniște și le-a povestit pe scurt miraculoasa lui izbăvire din închisoare, rugându-i să transmită vestea lui **Iacov** (probabil fiul lui Alfeu) și **fraților**, după care a plecat. Nu se poate ști unde s-a dus din acest moment.

12:18, 19 Când s-a făcut dimineață și Petru n-a putut fi găsit, sârmanii ostași au intrat în panică. Și pentru Irod a fost o experiență traumatică, să constate că a fost păcălit în felul acesta. Orice ar fi spus soldații, nu puteau să-l convingă. De fapt, șubredele explicații oferite de ei n-au făcut decât să-l înfurie și mai mult pe rege, ceea ce l-a determinat să-i execute. Apoi a plecat în **Cezareea**, ca să-și oblojească orgoliul rănit.

12:20 Nu se știe din ce cauză, Irod se mâniase foarte tare pe locuitorii celor două porturi comerciale de la Marea Mediterană, Tir și Sidon. Prin urmare, ei au profitat de vacanța petrecută de Irod în Cezareea, pentru a se pune bine cu el, întrucât depindeau de grânele importate din Iudeea. Astfel în absența lui Irod, locuitorii acestor porturi s-au împrietenit cu **Blast**, asistentul personal al regelui, prin intermediul căruia au solicitat restabilirea relațiilor diplomatice.

12:12-23 Într-o zi, Irod a ieșit în public, îmbrăcat în toată splendoarea veșmintelor sale regale. Mulțimea în fața căreia a rostit o cuvântare a început să-l aclame frenetic: „**Glas de Dumnezeu, nu de om!**” — strigau oamenii. Irod nu a schițat nici cel mai mic gest de a-i opri pe oameni să-i acorde onoarea ce I se cuvine doar lui Dumnezeu, și nici nu l-a dat slavă lui Dumnezeu. Prin urmare, **un înger al Domnului l-a lovit** cu o boală cumplită, care i-a provocat moartea. Asta s-a petrecut în anul 44 după Cristos.

Astfel, cel care îl executase pe Iacov, ca să fie pe placul iudeilor, a fost el însuși ucis de mâinile Celui care poate să ucidă și trupul, și sufletul în iad. **Irod** a cules ce a semănat.

D. Prima călătorie misionară a lui Pavel: Galatia (12:24-14:28)

12:24 Între timp, evanghelia se răspândea tot mai mult. Dumnezeu face ca mânia omului să-I aducă laude iar restul mâniei El o restrânge (Ps. 76:10). Domnul zădărnicește planurile popoarelor, dar sfatul Domnului dănuie în veac (Ps. 33:10, 11).

12:25 După ce și-au isprăvit misiunea la **Ierusalim**, predând darul dat de biserica din

Antiohia, **Barnaba și Saul s-au întors** în Antiohia,⁵² luându-l cu ei pe **Marcu**, un văr al lui **Barnaba** (Col. 4:10), care mai târziu a redactat a doua evanghelie.

Nu se poate stabili dacă **Barnaba și Saul** se aflau în **Ierusalim** când a fost executat Iacov, când a fost întemnițat Petru sau când a murit Irod.

În opinia multor comentatori ai Bibliei, capitolul 13 constituie un punct de cotitură în cartea Faptelor Apostolilor. Unii merg până acolo încât numesc restul capitolelor Volumul Doi din cartea Fapte. Între timp, apostolul Pavel a dobândit un evident prestigiu iar Antiohia din Siria devine acum centrul dinspre care emană Evanghelia în cercuri concentrice către Neamuri.

13:1 Din capitolul 11 am aflat că la Antiohia s-a format o biserică. În loc să aibă doar un singur om ca vestitor al Evangheliei sau păstor, această adunare dispunea de o mare varietate de daruri. Concret, existau cel puțin cinci **profeți și învățători**. După cum am arătat, profetul este un om special înzestrat de Duhul Sfânt pentru a primi revelații direct din partea lui Dumnezeu, pe care le transmite mai departe. În mod real, **profeții** au fost purtători de cuvânt ai Domnului, putând prezice adesea evenimentele ce urmau să se întâmple în viitor. **Învățătorii** au fost oameni cărora Duhul Sfânt le-a dat capacitatea de a expune sau explica Cuvântul lui Dumnezeu către alții, într-o manieră simplă și ușor de înțeles.

Ni se dau numele profetilor și învățătorilor:

1. **Barnaba**. Deja am făcut cunoștință cu acest admirabil slujitor al lui Cristos și coleg de lucru al lui Pavel. Probabil motivul pentru care este așezat în capul listei îl constituie faptul că fusese credincios și Îl slujise pe Cristos de mai multă vreme.

2. **Simeon, numit Niger**. Judecând după nume, presupunem că era iudeu din naștere, provenind, probabil, dintr-o comunitate de evrei din Africa. Sau poate că a împrumutat numele de **Niger** (care înseamnă negru sau cu ten de culoare închisă) cu scopul expres de a putea lucra mai ușor printre neevrei. Desigur, și cealaltă variantă e posibilă, că era într-adevăr negru, după cum sugerează numele. Nu cunoaștem alte amănunte despre el.

3. **Luciu din Cirena**. Era probabil unul din locuitorii Cirenei, care a venit la Antiohia prima oară, propovăduindu-L pe Domnul Isus (11:20).

4. **Manaen** (nume care corespunde cu

Mehanem din Vechiul Testament). Este trecut aici în rândul celor care au fost crescuți împreună cu tetrarhul Irod. E remarcabil să constatăm că o persoană care a trăit într-o relație atât de apropiată cu mărșavul Irod Antipa se află acum printre primii care au îmbrățișat credința creștină. Titlul tetrarh indică faptul că Irod a domnit peste o patrie din regatul tatălui său.

5. Saul. Deși este trecut pe ultimul loc în această listă, Saul avea să devină intruchiparea în „carne și oase“ a adevărului potrivit căruia: „Cei din urmă vor fi cei dintâi.“

Acești cinci oameni ilustrează faptul că biserica primară era integrată, fiind insensibilă la deosebiri legate de culoarea pielii. Sau, cum a spus cineva: „Noul etalon după care erau măsurați acum oamenii afirma că nu mai conta cine ești, ci al cui ești.“

13:2 Profeții și învățătorii se strânseseră laolaltă, în vederea rugăciunii și postului, probabil cu întreaga biserică. Din context avem temeii să credem că sintagma: **slujeau Domnului** înseamnă că au petrecut timpul rugându-se și făcând mijlocire. Iar prin post, ei îi refuzau trupului cerințele normale de hrană, pentru a se consacra în întregime unor exerciții spirituale.

Dar de ce s-au strâns laolaltă pentru a se ruga? Nu e oare logic să concluzionăm că au convocat această adunare dintr-un profund sentiment de împovărare, sub imperativul de a evangheliza lumea? Textul biblic nu spune că s-au rugat toată noaptea, dar tonul și contextul ne fac să deducem că a fost o rugăciune mult mai profundă și mai îndelungată decât cele de genul „oarel de rugăciune“ din vremea noastră.

În timp ce se rugau ei, **Duhul Sfânt** i-a instruit în mod concret să-i pună deoparte pe **Barnaba și pe Saul**, pentru lucrarea aparte ce le-o rezervase. Cum a transmis **Duhul Sfânt** acest mesaj profeților și învățătorilor? Deși nu ni se precizează, putem presupune că a făcut-o prin intermediul acestor oameni cu investitura de profeți: Simeon, Luciu sau Manaen.

Aici **Barnaba** e menționat primul, iar **Saul** e trecut pe locul doi. Dar ordinea se inversează la întoarcerea din Antiohia.

Versetul acesta are o extraordinară de mare importanță pe plan practic, deoarece subliniază rolul Duhului Sfânt în călăuzirea bisericii primare și sensibilitatea ucenicilor la călăuzirea Sa.

13:3 După ce **Duhul Sfânt** și-a făcut astfel cunoscută voia, oamenii au continuat

să postească și să se roage. Apoi cei trei (Simeon, Luciu și Manaen) și-au pus mâinile peste Barnaba și Saul. Acesta nu a fost un act oficial de ordinare (sau hirotonisire) de felul celui practicat în lumea creștină de astăzi, unde o oficialitate a bisericii conferă statut ecleziastic unui subordonat. Mai degrabă, a fost vorba despre o simplă expresie a părții lor cu acești doi oameni în lucrarea la care i-a chemat **Duhul Sfânt**. Ideea de ordinare ca ritual în virtutea căruia i se conferă cuiva autoritatea exclusivă de a administra „sacramentele“ și de a îndeplini alte funcții ecleziastice lipsește cu desăvârșire din Noul Testament, după cum arată și **Barnhouse**:

În structurile noastre organizatorice actuale, se comite o mare greșeală atunci când se așteaptă de la un singur om să posedă toate darurile necesare conducerii. Astfel, multe biserici au sute de membri, dar un singur păstor, în a cărui sarcină cade vestirea Evangheliei, mângâierea oamenilor și toate celelalte îndatoriri. De fapt, dintre cele opt daruri menționate în textul de care ne ocupăm (Romani 12:6-8) șapte sunt considerate funcții destinate păstorului ordinar, în vreme ce a opta este considerată aparținând bisericii. Și care este darul rezervat bisericii? Este acela de a achita notele de plată! Ceva nu este în ordine aici.

Poate va întreba cineva, în acest punct, dacă nu cumva sugerez că „laicii“ ar trebui să predice? Răspunsul este că, fără îndoială, dacă un „laic“ posedă o cunoaștere aprofundată a Scripturii, el trebuie să-și exercite darul și să predice ori de câte ori are prilejul. E remarcabilă, în acest context, dezvoltarea mișcărilor de antrenare în misiune a așa-numiților „laici“ sau „mirenii“, ea constituind negreșit un pas în direcția cea bună: de revenire la modul Nou Testamental de a proceda.⁵³

A nu se uita că **Barnaba** și **Saul** colaboraseră deja în lucrarea Domnului timp de circa opt ani, înainte de acest moment. Ei nu erau începători în slujba lui **Cristos**, ci cunoscuseră experiența „ordinării de către Măinile Străpunse ale Mântuitorului“. Acum colegii lor de slujire de la Antiohia și-au exprimat doar identificarea lor cu ei, prin acest act special de încredințare în misiunea de vestire a evangheliei către Neamuri.

Cuvintele: **i-au lăsat să plece** înseamnă că i-au trimis în misiunea lor.

13:4 Cu acest verset începe ceea ce s-a numit Prima călătorie misionară a lui Pavel,

care e descrisă până la 14:26. Scopul principal al acestei călătorii a fost evanghelizarea Asiei Mici. A doua călătorie misionară întreprinsă de Pavel a dus evanghelia mai departe, până în Grecia. A treia călătorie misionară a cuprins și revizitarea unora din bisericile din Asia Mică și Grecia, dar a avut ca obiectiv principal Provincia Asia și orașul Efes. Eforturile misionare depuse de Pavel au parcurs o perioadă de circa cincisprezece ani.

(Pentru a urmări mai bine traseul străbătut de Pavel, vom indica localitățile vizitate de el, tipărint numele integral al localității în majuscule, când denumirea respectivă apare pentru prima oară.)

De la Antiohia siriană cei doi vajnici slujitori ai lui Cristos mai întâi **s-au coborât în SELEUCIA**, un port maritim situat la circa 25 de km de Antiohia. De acolo au plecat **cu corabia la CIPRU**.

13:5 După ce au debarcat la **SALAMIS** (în românește Salamina) pe coasta de est a insulei Cipru, au vizitat diversele **sinagogi** și au **predicat cuvântul** acolo. În sinagogi era obiceiul să i se permită oricărui iudeu să citească sau să expună din Scriptură. **Ioan Marcu** slujea în vremea aceasta ca slujitor al lor. Mergând mai întâi la sinagogă, **Barnaba** și **Saul** au împlinit astfel porunca divină, potrivit căreia Evanghelia trebuia vestită mai întâi iudeilor, și apoi Neamurilor.

13:6 De la Salamis ei au străbătut întreaga insulă, ajungând la **PAFOS**, pe coasta de vest a Ciprului. Salamis era principalul port comercial al insulei, iar **Pafos** era capitala sa.

13:7, 8 Acolo au întâlnit un profet fals și vrăjitor, pe nume **Bar-Isus** (care înseamnă *Fiul lui Isus* sau *al lui Iosua*). Nu se știe în ce împrejurări **vrăjitorul** acesta a ajuns să aibă legături strânse cu **Serbius Paulus**, proconsulul³⁴ roman sau oficialul cu cel mai înalt rang de pe insulă. Acest om este descris ca fiind „înțelept“ (sau „inteligent“). Când omul acesta i-a chemat pe **Barnaba** și **Saul** la el, pentru a primi învățătură din cuvântul lui Dumnezeu, vrăjitorul a încercat să intervină, acționând probabil la inspirația Satanei, pentru a pune bețe în roate Evangheliei.

În versetul 8 numele vrăjitorului este redat drept **Elima**, care înseamnă „înțelept“ sau „mag“. Desigur, numai înțelept nu era acest om.

13:9, 10 Dându-și seama că **Sergius Paulus** căuta sincer adevărul și că vrăjitorul era un dușman al adevărului, **Saul** l-a musttrat pe vrăjitor pe față, în termeni cât se

poate de tranșanți. Și pentru ca nu cumva cineva să creadă că **Saul** acționa în firea veche, se afirmă explicit în textul biblic că era **umplut cu Duhul Sfânt** în acest timp. Ațintindu-și ochii asupra vrăjitorului, **Saul** l-a acuzat pe acesta că e **plin de toată vicleșnia și de toată răutatea**. Pe **Saul** nu l-a impresionat faptul că vrăjitorul se numea **Bar-Isus**. Și astfel i-a smuls masca de pe figură, dându-i numele care i se potrivea cu adevărat: **fiu al diavolului**. Vrăjitorul era un **vrăjmaș al oricărei neprihăniri**, ce nu înceta niciodată să denatureze adevărul lui Dumnezeu.

13:11 Apoi, vorbind în virtutea autorității speciale de disciplinare ce-i fusese încredințată ca apostol, **Saul** a anunțat că **Elima** va fi orbit, o vreme. Pentru că a încercat să-i împiedice pe alții, de pildă, pe proconsulul roman, să vină la lumină, el însuși va fi pedepsit cu orbire fizică. **Îndată a căzut peste el ceață și întuneric și căuta băjbând niște oameni ca să-l ducă de mână**.

Elima ar putea fi considerat o întruchipare a națiunii Israel, care nu numai că nu dorea să-L accepte pe Domnul Isus, dar căuta să-i împiedice și pe alții de a face acest lucru. Prin urmare, din punct de vedere juridic, Israel a fost orbit de Dumnezeu, dar numai pentru o vreme. În cele din urmă, o rămășiță pocăită din șanul națiunii se va întoarce la Isus, în care Îl va vedea pe Mesia, și va fi convertită.

13:12 Proconsulul a fost evident impresionat de acest act miraculos săvârșit de Dumnezeu, dar a rămas și mai impresionat de **învățătura** pe care i-au dat-o **Barnaba** și **Saul**. El a devenit un credincios adevărat în Domnul Isus, primul trofeu al harului din cadrul primei călătorii misionare.

Observați că începând cu versetul 9 din această narațiune, **Luca** începe să folosească numele ne-ebraic al lui **Saul**, respectiv **Pavel**, renunțând la varianta eвреiască. Și recurgerea la termenul **Pavel** indică deplasarea cu precădere a evangheliei către Neamuri.

13:13 Faptul că **Pavel** ocupă acum un loc proeminent reiese și din cuvintele: **Pavel și cei ce-l însoțeau. Din Pafos** ei au parcurs pe calea apei drumul până la **PERGA** în **PAMFILIA**. Pamfilia era o provincie romană situată pe coasta de sud a Asiei Mici. **Perga** era capitala provinciei, situată la circa 10 km în interior, pe malurile râului Cestrus (**Kestros**).

Când au ajuns la **Perga**, **Ioan Marcu** i-a părăsit, revenind la **Ierusalim**. Poate că nu i-

a surâs ideea de a le duce Neamurilor evanghelia. **Pavel** a considerat retragerea sa un defect atât de mare în cadrul slujirii încât a refuzat să-i permită lui **Marcu** să-l însoțească în a doua sa călătorie misionară. Lucrul acesta a provocat o mare ruptură între **Pavel** și **Barnaba**, determinându-i să se despartă în celelalte călătorii misionare (vezi 15:36-39). Până la urmă însă, **Marcu** a redobândit încrederea apostolului **Pavel** (2 Tim. 4:11).

Urmează o serie de detalii ce ni se oferă în legătură cu vizita făcută la **Perga**.

13:14, 15 Următorul popas a fost **ANTIOHIA din PISIDIA**, situată la circa 160 de kilometri nord de **Perga**. Din nou cei doi vestitori ai mesajului crucii s-au prezentat la **sinagogă în ziua de sabbat**. După ce s-a dat citire Scripturii, **mai-marii sinagogii** și-au dat seama că oaspeții erau evrei și i-au invitat să ia cuvântul, **dacă aveau un cuvânt de îndem pentru popor**. Dar ei nu aveau să se mai bucure multă vreme de această libertate de vestire a adevărului evanghelic în sinagogi.

13:16 Ca unul care nu pierdea nici un prilej de a predica evanghelia, **Pavel s-a sculat și s-a adresat celor din sinagogă**. Strategia urmată de el a fost să prezinte temelia istoriei evreiești, după care să-i aducă pe ascultătorii săi la evenimentele privitoare la viața și misiunea lui **Cristos**, vestind apoi, cu accent precumpănitor, învierea lui **Cristos** și anunțând iertarea păcatelor prin jertfa Mântuitorului, neuitând să-i avertizeze pe ascultători de pericolul pe care-l incumbă respingerea Sa.

13:17 Mesajul începe cu momentul în care **Dumnezeu alege națiunea Israel** ca popor al Său pe pământ. Apoi **Pavel** trece îndată la perioada în care israeliții au fost străini în țara **Egiptului**, și preamărește harul Său prin faptul că i-a izbăvit de asuprirea lui **Faraon**, cu brațul Său înălțat.

13:18 **Timp de aproape patruzeci de ani i-a îngrijit ca o mamă în pustie**.

13:19-22 **Cei patru sute și cincizeci de ani** menționați de **Pavel** trebuie interpretați probabil în sensul că în ei este cuprinsă toată perioada până la judecătoria.⁵⁵

După intrarea lor în **Canaan**, **Dumnezeu** le-a dat israeliților, poporul Său, **judecători...** până în vremea **profetului Samuel**. Când ei au cerut să aibă și ei un rege, ca alte națiuni, **Dumnezeu li l-a dat pe Saul**, fiul lui **Chis**, un om din seminția lui **Beniamin**, care a domnit peste ei **patruzeci de ani**. Din cauza neascultării lui, **Saul** a fost îndepărtat

de pe tron, în locul lui fiind ridicat **David**, căruia **Dumnezeu** îi aduce un omagiu deosebit, numindu-L un om după inima Lui, care va împlini toată voia Lui. Versetul 22 combină citate din **Psalmul 89:20** cu cele din **1 Samuel 13:14**.

13:23 Apoi **Pavel** trece rapid și ușor de la subiectul lui **David** la **Isus**, sămânța lui **David**. După cum a zis cineva: „În predicile lui **Pavel**, toate drumurile conduc la **Cristos**.” Nu știu dacă suntem suficienți de conștienți de curajul de care a dat dovadă **Pavel**, vestindu-le israeliților că **Isus** este Mântuitorul, pe care **Dumnezeu**, potrivit cu făgăduința Sa, li l-a adus lor. Se știe că ei nu prea îl priviseră pe **Isus** în lumina aceasta!

13:24 După această scurtă introducere, **Pavel** revine în trecut, la misiunea lui **Ioan Botezătorul**. Anterior venirii lui **Cristos** (adică înainte de lucrarea Lui publică), **Ioan** propovăduise **botezul pocăinței la tot poporul lui Israel**. Asta înseamnă că el vestise **venirea** lui **Mesia** și le spusese oamenilor să se pocăiască, pentru a se pregăti de această venire. Ei trebuiau să arate că s-au pocăit cu adevărat, fiind botezați în râul **Jordan**.

13:25 Nici o clipă nu a îngăduit **Ioan** oamenilor să creadă că el ar fi **Mesia**. Până în momentul încheierii misiunii sale, el a insistat că nu este Cel despre care vorbiseră profeții. De fapt, el nu era vrednic să lege sandalele Celui a cărui venire o vestise.

13:26 Adresându-se auditoriului cu termenul de **frați și fii ai familiei lui Avraam**, **Pavel** le amintește că **cuvântul acestei mântuirii** a fost trimis mai întâi oilor pierdute ale casei lui **Israel**. Tocmai la casa lui **Israel** a venit **Isus**. Lor, israeliților, li s-a spus ucenicilor să predice mai întâi mesajul.

13:27, 28 Dar oamenii din **Ierusalim și mai-marii lor** nu au recunoscut în **Isus** pe îndelung-așteptatul **Mesia**. Ei nu și-au dat seama că El este Acela despre care scriseseră profeții. Când auzeau din fiecare zi de sabbat prezicerile despre **Mesia**, ei nu făceau legătura dintre acestea și **Isus** din **Nazaret**. Mai degrabă, ei înșiși au fost mijlocul de împlinire a acelor Scripturi, prin faptul că **L-au condamnat**. Și deși n-au găsit în El nici o pricină de condamnare la moarte, l-au dat totuși în mâinile lui **Pilat**, să fie omorât.

13:29 În prima parte a versetului, cuvintele: „după ce au împlinit...” se referă la israeliți, care au împlinit Scripturile, respingându-L pe **Mesia**. În ultima parte a versetului cuvintele care încep cu: „**L-au dat...**” se referă la **Iosif** din **Arimateea** și **Nicodim**,

care cu multă grijă și dragoste, au îngropat trupul Domnului Isus.

13:30, 31 Apoi apostolul anunță că promisiunea lui Mesia, făcută părinților în Vechiul Testament, a fost împlinită în Isus. Ea a fost împlinită mai întâi prin nașterea Sa la Betleem. Pavel a văzut în nașterea lui Cristos o împlinire a textului din Psalmul 2:7, unde Dumnezeu spune: „**Tu ești Fiul Meu; astăzi Te-am născut.**” Versetul acesta nu înseamnă că Cristos a început să fie Fiul lui Dumnezeu când S-a născut la Betleem. El era Fiul lui Dumnezeu din toată veșnicia, dar a fost arătat lumii ca Fiul lui Dumnezeu prin Întruparea Sa. Nu trebuie să se recurgă la Psalmul 2:7 pentru a se încerca să I se tăgăduiască lui Isus calitatea de Fiu al lui Dumnezeu.

13:34 Învierea Domnului Isus prinde contur în versetul 34. Dumnezeu L-a înviat din morți, **ca să nu Se mai întoarcă în putrezire.** Apoi Pavel citează textul de la Isaia 55:3: „**Vă voi da îndurările sigure ale lui David.**” Acest citat prezintă dificultăți de înțelegere pentru majoritatea cititorilor. Ce legătură poate exista între versetul acesta din Isaia și învierea lui Cristos? Cum se leagă învierea Mântuitorului de legământul încheiat de Dumnezeu cu **David**?

Dumnezeu i-a promis lui **David** un tron etern și o împărăție eternă și o sămânță de urmași care va sta pe tronul acela în veac. Între timp însă **David** a murit și trupul lui a fost întors în țărână. Împărăția a dăinuit încă vreo câțiva ani după **David**, dar apoi, timp de peste patru sute de ani, Israel a rămas fără rege. Spița lui **David** s-a desfășurat de-a lungul anilor, până la Isus din Nazaret, El fiind moștenitorul legal al tronului lui **David**, prin Iosif. Iosif a fost, din punct de vedere juridic, dar nu și real, tatăl lui Isus. Din punct de vedere al spiței, Domnul Isus a fost descendentul în linie directă al lui **David** prin Maria.

Pavel subliniază că binecuvântările **sigure** ce i s-au promis lui **David** își găsesc împlinirea în Cristos, El fiind sămânța lui **David**, care va sta pe tronul lui **David**. Întrucât a fost înviat **din morți** și trăiește în puterea unei vieți fără sfârșit, aspectele eterne ale legământului lui Dumnezeu cu **David** sunt confirmate cu certitudine în Cristos.

13:35 Faptul acesta este subliniat în continuare în versetul 35, unde apostolul citează Psalmul 16:10: „**Nu vei îngădui ca Sfântul Tău să vadă putrezirea.**” Cu alte

cuvinte, întrucât Domnul Isus a înviat din morți, moartea nu mai are putere asupra Lui. El nu va mai muri niciodată, iar trupul Lui nu va vedea niciodată putrezirea.

13:36, 37 Deși **David** a rostit cuvintele consemnate în Psalmul 16:10, el nu putea să se refere la el însuși. **După ce a slujit celor din generația lui prin voia lui Dumnezeu**, **David** a murit, a fost îngropat și trupul său s-a întors în țărână. Dar Domnul Isus a fost înviat din morți a treia zi, înainte ca trupul Lui să vadă **putrezirea**.

13:38 Pe baza lucrării lui Cristos, peste care Dumnezeu își pune pecetea divină, Pavel putea vesti acum iertarea de păcate ca o realitate contemporană lor. Observați cuvintele sale: „**Prin El vi se vestește iertarea păcatelor.**”

13:39 Dar lucrurile nu se opresc aici. Pavel putea vesti acum și deplina îndreptărire sau justificare față de toate lucrurile — ceea ce **legea lui Moise** nu putea oferi niciodată.

Justificarea este actul lui Dumnezeu prin care El îi socotește sau declară neprihăniți (drepti) pe acei păcătoși nelegiuți care Îl primesc pe Fiul Său ca Domn și Mântuitor. Este un act juridic, ce are loc în mintea lui Dumnezeu, și prin care păcătosul este absolvit de orice acuzație sau pâră adusă împotriva sa. Dumnezeu poate pe drept să-l achite pe păcătosul vinovat, datorită faptului că pedeapsa pentru păcatele sale a fost pe deplin satisfăcută sau achitată prin moartea substituționară a Domnului Isus Cristos pe cruce.

La prima lectură, s-ar putea înțelege că **legea lui Moise** putea oferi justificare (absolvire) de unele lucruri, dar că prin Cristos o persoană ar putea primi justificarea de multe alte lucruri. Numai că nu asta ne învață deloc versetul acesta. **Legea** nu putea justifica sau îndreptăți pe nimeni. Ea nu putea decât să condamne. Ceea ce spune Pavel aici este că prin credința în Cristos un om poate fi îndreptățit de toate acuzațiile și învinovățirile care i s-ar putea aduce vreodată — absolvire pe care n-o putea asigura niciodată **legea lui Moise**.

13:40, 41 Apostolul își încheie apoi mesajul cu avertismentul solemn adresat celor care ar putea fi tentați să refuze marea ofertă pe care o face acum Dumnezeu, de a dăruii mântuirea Sa. El citează din Habacuc 1:5 (și, după câte se pare, fragmente din Isaia 29:14 și Proverbe 1:24-31), unde Dumnezeu i-a avertizat pe cei ce au disprețuit cuvântul

Său că își va revărsa mânia peste ei în așa măsură încât nu vor crede nici dacă le va spune dinainte. În vremea lui Pavel asta s-ar fi aplicat la nimicirea Ierusalimului, ce avea să se întâmple în anul 70 după Cristos, dar ar putea fi o referire și la judecata eternă a lui Dumnezeu, care se abate asupra celor care Îl resping pe Fiul Său.

13:42, 43 Când s-a terminat serviciul din sinagogă, mulți dintre iudei și dintre cei ce s-au convertit la iudaism i-au urmat pe Pavel și pe Barnaba, cu mult interes. Acești doi slujitori ai Domnului le-au dat un puternic cuvânt de îmbărbătare, să rămână statonici în harul lui Dumnezeu.

13:44 O săptămână mai târziu, Pavel și Barnaba s-au întors în sinagogă, pentru a continua din punctul în care rămăseseră. Aproape tot orașul s-a adunat să audă cuvântul lui Dumnezeu. Misiunea acestor doi predicatori devotați făcuse o impresie profundă asupra multora dintre locuitori.

Oamenii sunt condamnați ca urmare a propriei lor opțiuni, și nicidecum prin vreun act al lui Dumnezeu. Dacă întreaga omenire ar primi ceea ce i se cuvine, atunci toți oamenii ar fi pierduți. Dar Dumnezeu, în harul și îndurarea Sa, îi mântuiește pe unii. Are El dreptul să procedeze așa? Desigur că are. Doctrina alegerii suverane a lui Dumnezeu este o învățătură ce-I acordă lui Dumnezeu locul ce I se cuvine ca Stăpân al universului, care poate face ce dorește și totuși niciodată nu va găsi cu cale să facă vreun lucru rău sau nelegiuit. Multe din dificultățile întâmpinate de noi la acest capitol ar fi rezolvate dacă am ține seama de cuvintele lui Erdman:

Suveranitatea lui Dumnezeu este absolută; totuși ea nu este niciodată exercitată în sensul condamnării oamenilor care trebuie să fie mântuiți, ci, mai degrabă, a dus la mântuirea unor oameni care meritau să fie pierduți.⁵⁶

13:49, 50 În pofida opoziției iudeilor, Cuvântul Domnului se răspânda în toată regiunea. Acest lucru i-a întărit și mai mult pe cei ce se împotriveau, determinându-i să se pună de-a curmezișul lucrării săvârșite de acești misionari. **Iudeii au întăritat pe femeile cucernice cu vază**, ce se convertiseră la iudaism, să se opună misionarilor. De asemenea au recurs la intervenția fruntașilor cetății, pentru a-și atinge scopurile mârșave. S-a stărnit astfel o furtună atât de mare de prigoane încât Pavel și Barnaba au fost obligați să părăsească regiunea aceea.

13:51, 52 Procedând conform instrucțiunilor Domnului (Luca 9:5; 10:11), ei și-au scuturat praful de pe picioare împotriva lor și au plecat la **ICONIA**. Dar acest incident nu a fost interpretat de creștini drept o înfrângere sau o retragere, căci citim că ei erau plini de bucurie și de Duhul Sfânt. **Iconia** (sau Iconium) era o localitate situată la sud-est de Antiohia în Asia Mică, care astăzi se numește Konya.

14:1, 2 În **Iconia**, ca de altfel în alte localități unde se găsea o **sinagogă**, Pavel și Barnaba au primit permisiunea să predice, potrivit obiceiului statonnic pe vremea aceea între evrei. Duhul lui Dumnezeu a întărit cuvântul rostit de misionari cu atâtă putere încât un mare număr de iudei și prozeliti dintre neamuri L-au primit pe Domnul Isus. Faptul acesta a atras mânia acelor iudei care au refuzat să asculte de Evanghelie. Iar aceștia, la rândul lor, au stărnit Neamurile împotriva fraților. În cartea Faptele Apostolilor iudeii necredincioși au fost instigatorii multora din prigoanele dezlănțuite împotriva apostolilor, chiar dacă nu ei înșiși au fost aceia care au administrat pedepsele. Ei au fost deosebit de pricepuți în a convinge **Neamurile** să ducă la îndeplinire planurile lor mârșave.

14:3 Deși știau că se apropie furtuna, predicatorii au continuat să predice cu îndrăzneală cuvântul în numele Domnului, care confirma natura divină a mesajului prin faptul că le dădea putere să săvârșească **semne și minuni**. **Semnele și minunile** sunt doi termeni care semnifică miracolele. Cuvântul „semn“ înseamnă pur și simplu că un miracol este încărcat de învățăminte, în vreme ce termenul „minune“ se referă la sentimentul de teamă și uimire pe care-l provoacă miracolul.

14:4-7 Pe măsură ce creștea încordarea în oraș, s-au creat, cum era și normal, mai multe tabere. **Unii erau cu iudeii, alții cu apostolii**. În cele din urmă, **Neamurile și iudeii necredincioși** au trecut la un atac direct împotriva apostolilor.⁵⁷ Pentru a nu fi omorâți cu pietre, aceștia au fugit la **LIS-TRA** și **DERBE**, ambele fiind cetăți ale **LICONIEI**, un district situat în centrul Asiei Mici. Fără să-și piardă din răvnă, ei au continuat să predice Evanghelia în toată regiunea din jur.

Când Pavel și Barnaba s-au aflat în pericol de a fi omorâți cu pietre, **ei au fugit în Iconia**. Alteori în timpul neobositelor lor călătorii misionare, se pare că ei au rămas pe

loc, în pofida primejdiei care-i păstrea. Se pune întrebarea: de ce au fugit în unele împrejurări iar în altele au rămas pe loc? Nu pare să existe o explicație simplă. Marele principiu definitoriu în Cartea Fapte este călăuzirea Duhului Sfânt. Oamenii aceștia trăiau în comuniune strânsă cu Domnul. Rămânând în El, ei primeau înștiințări cu privire la planul și voia divină. Pentru ei, asta conta, și nu un set de reguli prestabilite de conduită.

14:8, 9 În **Listra** misionarii au luat legătura cu un om ce fusese olog din naștere. Ascultându-l pe Pavel, omul acesta a dat dovadă de un interes deosebit. Pavel și-a dat seama că omul acesta avea credința că poate fi vindecat. Deși nu ni se spune cum a ajuns Pavel la această cunoaștere, credem că unui evanghelist adevărat i se acordă capacitatea de a discerne starea sufletelor cu care are de a face. El este astfel în stare să stabilească dacă oamenii respectivi sunt doar curioși sau dacă sufletul lor este cu adevărat neliniștit, datorită faptului că a devenit conștient și muștrat de păcat.

14:10-12 De îndată ce Pavel i-a poruncit omului să se ridice în picioare, acesta a sărit în sus și a început să umble. Întrucât miracolul a fost săvârșit pe față și întrucât Pavel a atras, negreșit, atenția multor oameni, prin faptul că a vorbit cu glas tare, oamenii au fost foarte impresionați. De fapt, s-a creat chiar o mișcare populară, în cadrul căreia oamenii au voit să li se închine, considerându-l pe Barnaba: Zeus, iar pe Pavel: Hermes.⁵⁸ Oamenii aceștia realmente au crezut că zeii le-au făcut o vizită în persoana celor doi misionari. Nu se știe din ce cauză, pe Barnaba l-au considerat zeul principal. Iar pentru că Pavel fusese cel care rostise mesajul, pe el l-au desemnat drept Hermes, solul lui Zeus.

14:13 Chiar preotul lui Zeus era convins că avusese loc o vizită divină. Astfel el a alergat afară din templul ce străjuia intrarea în cetate, aducând tauri și cununi, pe care le-au depus înaintea porților, voind să le aducă jerfă. Toată mișcarea aceasta a constituit o formă mai subtilă de încercare de subminare a credinței creștine decât toate celelalte forme de opoziție consemnate până acum. Căci pe lucrătorul creștin îl păste un pericol și mai mare atunci când oamenii încep să-și concentreze atenția asupra lui, și nu asupra lui Cristos.

14:14, 15a La început Barnaba și Pavel nu și-au dat seama ce intenții are mulțimea,

pentru că nu înțelegeau dialectul vorbit în Liconia. De îndată ce au înțeles misionarii că oamenii erau gata să li se închine ca unor zei, și-au sfâșiat hainele în semn de protest și întristare. Apoi au alergat în mijlocul oamenilor, avertizându-i pe un ton cât se poate de serios de pericolul unui gest atât de necugetat. Departate de a fi zei, ei erau oameni cu aceeași fire ca și liconienii. Singurul țel urmărit de ei era de a le aduce vestea bună, potrivit căreia oamenii trebuie să se îndepărteze de idolii lor fără viață și să se apropie de Dumnezeu cel viu.

14:15b-17 A se observa că Pavel și Barnaba nu au citat din Vechiul Testament acestor oameni, întrucât nu erau evrei. Mai degrabă, ei au început cu istoria creației — subiect de interes imediat pentru neevreii din toate țările și din toate timpurile. Misionarii au explicat că în generațiile trecute, Dumnezeu a permis tuturor națiunilor să umble pe căile lor. Dar și atunci neamurile acestea au avut dovezele existenței lui Dumnezeu în creație și în providență. Căci Dumnezeu a fost Acela care, în grija și îndurarea Sa, a trimis ploaie din cer și timpuri roditoare, dându-le hrană din belșug și umplându-le inimile de bucurie. Prin aceste cuvinte se înțelege că atunci când le-a dat hrană pentru viața fizică, Dumnezeu le-a umplut inimile cu bucuria care provine din consumul hranei.

14:18 Urmărire acestui mesaj nu s-au lăsat așteptate. Cu regret în inimă, oamenii au renunțat la intenția de a aduce jertfe pentru acești slujitori ai Domnului.

14:19, 20 Iudeii din Antiohia pisidiană și din Iconia i-au ajuns între timp din urmă pe Pavel și pe Barnaba la Listra. Ei au reușit să întărească gloata de Neamuri împotriva misionarilor. Aceeași oameni, care mai înainte doriseră să li se închine ca unor zei, acum l-au împroșcat cu pietre pe Pavel, târându-l afară din cetate și crezând că l-au omorât.

Comentariile lui Kelly în acest punct sunt pline de miez:

Și de ce? Însuși refuzul acela de a primi omagiul pe care erau gata să-l aducă listrenii este cât se poate de respingător pentru om, determinându-l să-și facă cele mai odioase inchipuiri greșite cu privire la aceleași persoane cărora mai adineaori erau gata să li se închine. Oamenii se preamăresc pe ei înșiși prin adorația omenească. Dar de îndată ce le refuzi această adorație, curând ea se transformă în ură și chiar în dorința de a-i ucide pe cei ce țin cu tot dinadinsul să se închine doar singurului Dumnezeu adevărat. Exact așa ș-a

întâmpat și aici. În loc să se răzgândească, cum au procedat maltezii (care, deși la început l-au considerat pe Pavel un ucigaș, mai apoi au ajuns să-l considere zeu, Fapte 28:6), locuitorii Listrei au plecat urechea la calomniile acestor iudei, pe care în alte împrejurări i-ar fi disprețuit, și l-au împrășcat cu pietre, ca pe un profet fals, pe cel căruia cu puțin timp înainte erau gata să-i aducă jertfe, târându-l afară din cetate și crezându-l mort.⁵⁹

În acest punct se ridică întrebarea: A fost Pavel cu adevărat mort, ca urmare a împrășcării cu pietre? Dacă acesta este incidentul menționat la 2 Corinteni 12:2, nici Pavel nu a știut. Tot ce putem spune este că înzdrăvenirea lui a fost miraculoasă. Când l-au înconjurat însă ucenicii, Pavel s-a sculat și a intrat în cetate, împreună cu ei. **A doua zi, a plecat cu Barnaba la DERBE.**

14:21 Misionarii nu se gândeau prea mult la siguranța lor personală, după cum reiese din faptul că **după ce au propovăduit Evanghelia în Derbe, s-au întors la LISTRA**, scena împrășcării cu pietre a lui Pavel. Asta ilustrează ceea ce s-a numit „puterea înzdrăvenirii rapide“.

Deși Timotei nu este menționat aici, e posibil ca el să fi fost mântuit în această perioadă, prin propovăduirea lui Petru. Când a vizitat apostolul din nou **Listra**, Timotei era deja un ucenic și încă unul stimat de frați (Fapte 16:1, 2). Dar faptul că Pavel l-a numit mai târziu copilul său adevărat în credință (1 Tim. 1:2) nu înseamnă *neapărat* că Pavel este cel care l-a adus la Cristos. S-ar putea să fi fost un „copil adevărat“ prin faptul că a urmat pilda de viețuire și slujire lăsată de Pavel.

Când s-a terminat lucrarea lor de la **Listra**, misionarii au vizitat din nou **ICONIA și ANTIOHIA** din Pisidia, unde fuseseră înființate deja biserici. Scopul urmărit de ei cu acest prilej a fost de a cimentea lucrarea începută anterior. Ei nu s-au mulțumit niciodată doar să predice Evanghelia și să câștige suflete pentru Mântuitorul. Pentru ei aceasta nu constituia decât începutul, lucrarea inițială fiind urmată de o consolidare a credincioșilor în credința lor cea mai sfântă, în special prin predarea adevărului despre Biserică și importanța ei în programul lui Dumnezeu, așa cum arată Erdman:

Un program misionar bine alcătuit va avea ca scop înființarea pe câmpul de misiune a unor biserici auto-governate, auto-susținute și auto-

propagatoare. Acestea au fost țelul și practica de lucru a lui Pavel.⁶⁰

14:22 Lucrarea de consolidare a constat din întărirea sufletelor ucenicilor și statornicirea creștinilor în credință, prin instruirea lor din cuvântul lui Dumnezeu. Pavel a descris acest proces la Coloseni 1:28, 29: „Noi îi avertizăm pe toți cei pe care-i întâlnim și-i învățăm pe toți câți putem, tot ce știm despre El, pentru ca, dacă este posibil, să-l putem aduce pe fiecare om la deplina sa maturitate în Cristos Isus. În vederea acestui lucru muncesc eu tot timpul, cu toată tăria pe care mi-o dă Dumnezeu“ (tradus după JBP).

În al doilea rând, ei i-au îndemnat să stăruie în credință — îndemn cât se poate de nimerit, având în vedere valul de persecuții ce făcea ravagii pe vremea aceea. Acest îndemn este însoțit de atenționarea că **în împărăția lui Dumnezeu trebuie să intrăm prin multe necazuri**. Asta se referă la **împărăția lui Dumnezeu în aspectul ei viitor**, când credincioșii vor împărtăși slava lui Cristos. Cineva intră însă mai întâi în împărăția lui Dumnezeu prin nașterea din nou. Persecuțiile și **necazurile** nu au însă valoare mântuitoare. Dar celor care **intră în împărăția lui Dumnezeu prin credință în vremea de acum** li se promite că drumul spre slava viitoare este presărat cu **necazuri**. „...dacă suferim cu adevărat împreună cu El, ca să fim și proslăviți împreună cu El“ (Rom. 8:17b).

14:23 Cu această ocazie misionarii au numit de asemenea presbiteri în fiecare Biserică. În legătură cu aceasta, se impun mai multe observații:

1. Presbiterii din Noul Testament erau oameni evlavioși și maturi, care își exercitau rolul de conducători spirituali în biserica locală. Ei mai sunt numiți și episcopi și supraveghetori.

2. În Cartea Fapte, presbiterii nu au fost numiți odată cu înființarea unei biserici, ci abia atunci când apostolul *a vizitat* din nou bisericile acestea. Cu alte cuvinte, în intervalul de timp scurs între cele două vizite cei pe care Duhul Sfânt i-a făcut presbiteri au putut să iasă la iveală.

3. Presbiterii au fost numiți (de desemnați) de către apostoli și delegații lor. În acest timp, nu fusese încă redactat Noul Testament, care să poată da instrucțiuni explicite în legătură cu calitățile necesare, dar ei au putut selecta oameni care întruneau cerințele spirituale.

4. În epoca actuală nu avem apostoli care să desemneze presbiteri. Dar avem la 1 Timotei 3 și Tit 1 calitățile pe care trebuie să le intrunească presbiterii. Prin urmare, fiecare adunare locală ar trebui să evidențieze pe acei oameni din rândul ei care întrunesc cerințele lui Dumnezeu ca păstori ai oilor.

După ce Pavel și Barnaba s-au rugat și au postit, i-au încredințat pe credincioși în mâna Domnului. Ni se pare extraordinar faptul că adunările au putut fi înființate într-un interval atât de scurt de timp, că au putut primi învățatură un timp atât de scurt din partea misionarilor, și totuși au făcut pași atât de frumoși înaintea Domnului, funcționând ca biserici autonome. Răspunsul la nedumerirea noastră îl găsim, în ultimă instanță, în extraordinara putere a Duhului Sfânt al lui Dumnezeu. Dar, puterea s-a arătat în viața unor oameni ca Pavel și Barnaba. Pretutindeni pe unde mergeau ei exercitau o influență extraordinară de mare pentru Dumnezeu. Oamenii își dădeau seama că viața lor era străbătută de realitate. Propovăduirea lor publică era dublată de însăși pilda vieții lor și influența acestei mărturii duble era incalculabil de mare.

Versetele 21 la 23 ne oferă modelul de lucru al apostolilor: propovăduirea Evangheliei, instruirea convertiților și înființarea și consolidarea de biserici.

14:24-26 După ce au trecut prin districtul **Psidia**, s-au deplasat în sud, la **PAMFILIA**. Acolo au vizitat din nou localitatea **PERGA**, după care s-au coborât în portul maritim **ATALIA**, unde au urcat la bordul unei corăbii cu care au navigat până la **ANTIOHIA** din **SIRIA**. Cu aceasta ei au ajuns la sfârșitul primei lor călătorii misionare. Căci tocmai de la Antiohia fuseseră ei **încredințați în grija harului lui Dumnezeu pentru lucrarea pe care o săvârșiseră**.

14:27 Ce mare bucurie trebuie să fi avut frații și surorile din biserica de la Antiohia, să-i aibă din nou în mijlocul lor pe acești doi oameni mari ai lui Dumnezeu și să audă din gura lor cum i-a călăuzit Dumnezeu în călătoria lor misionară pe care au desfășurat-o cu atâta dăruire spre slava Lui! Cu modestia ce ar trebui să caracterizeze pe orice creștin, **ei au istorisit tot ce făcuse Dumnezeu prin ei, și cum deschisese Neamurilor ușa credinței**. Cu alte cuvinte, nu ceea ce au făcut ei pentru Dumnezeu, ci ceea ce găsisse El de cuviință să realizeze prin ei.

14:28 Ei au rămas destul de multă vreme acolo cu ucenicii. Majoritatea co-

mentatorilor spun că au stat între un an și doi ani.

STRATEGIA MISIONARĂ

Ce emoționant este că vedem cum un grup mic de ucenici aparent lipsiți de orice distincție, trăind într-un colț uitat de lume, au fost înzestrați cu viziunea glorioasă a evanghelizării lumii. Ce mult putem învăța de la ei modul în care și-au adus ei la îndeplinire această sarcină. Fiecare s-a simțit direct implicat în realizarea ei, dăruindu-i-se cu toată râvna.

O mare parte a evanghelizării a fost realizată de credincioși locali, în paralel cu îndatoririle lor cotidiene. Ei au dat astfel expresie practică Evangheliei în activitățile lor obișnuite din sânul comunității.

În plus, apostolii și alții au călătorit din țară în țară, predicând Evanghelia și sădind biserici. Ei au purces la drum în grupuri de câte doi sau mai mulți. Uneori câte un tânăr mergea alături de unul mai vârstnic — cum a fost cazul lui Timotei și Pavel.

Rezumând, vom spune că două au fost metodele principale folosite de ei: evanghelizarea personală și evanghelizarea în masă. În legătură cu aceasta din urmă, este interesant de observat că de cele mai multe ori predicarea se făcea neoficial, în cadrul unor situații normale, stând de vorbă cu alți oameni, în urma unor situații sau crize ce se iveau pe plan local.

Aproape toate predicările, așa cum sunt ele consemnate în Fapte, au avut loc în împrejurări care nu i-au dat posibilitatea predicatorului să-și pregătească dinainte discursul. Fiecare din situațiile consemnate s-a ivit pe neașteptate.⁶¹

După cum se exprimă E. M. Bounds, propovăduirea lor nu a constat dintr-o predică de o oră, ci din trăirea deplină a predicii prin însăși viața lor.

Apostolii și asociații lor au fost călăuziți de Duhul Sfânt, dar această călăuzire era adesea confirmată de biserica lor locală. Astfel citim că profeții și învățătorii din Antiohia și-au pus mâinile peste Barnaba și Pavel, trimitându-i apoi în prima călătorie misionară (13:2). Din nou citim că Timotei se bucura de încrederea fraților de la Listra și Iconia înainte de a fi fost trimis împreună cu Pavel (16:2). Iar Pavel și Sila au fost încredințați în grija harului lui Dumnezeu de către biserica din Antiohia înainte de a fi pornit în a doua călătorie misionară (15:40).

Cei mai mulți comentatori susțin că aceste călătorii misionare s-au desfășurat conform unei strategii geografice. Astfel, ei au mers mai întâi în orașe mari, sădind acolo biserici, care la rândul lor evanghelizau ținuturile din jurul lor. Dar această explicație tinde să simplifice prea mult lucrurile. Dacă se poate vorbi de o strategie, atunci aceasta a constat în străduința de a urma mereu călăuzirea Duhului Sfânt, fie în cazul unui oraș mare, fie al unuia mai mic. Duhul Sfânt l-a condus pe Filip de la trezirea din Samaria la un singur om, aflat pe drumul spre Gaza (8:26-40). Și tot Duhul Sfânt l-a condus pe Pavel la Bereea (17:10), pe care Cicero a numit-o „o cetate izolată”. Oricât ne-am strădui, nu putem discerne o strategie geografică rigidă la care să fi aderat misionarii în cartea Fapte. Mai degrabă, Îl vedem pe Duhul Sfânt acționând suveran, în conformitate cu voia Sa.

Bisericile locale au fost înființate oriunde oamenii au răspuns la Evanghelie. Aceste adunări au conferit un caracter permanent și stabil lucrării misionare. Adunările se guvernau singure, se autofinanțau și se auto-propagau. Apostolii au vizitat de mai multe ori aceste adunări, pentru a-i întări și îmbărbăta pe credincioși (14:21, 22; 15:41; 20:1, 2) și pentru a numi presbiteri (14:23).

În călătoriile lor misionare, apostolii și asociații lor s-au întreținut uneori singuri (18:3; 20:34) iar alteori au fost întreținuți prin intermediul darurilor făcute de biserici sau de persoane individuale (Fil. 4:10, 15-18). Pavel a muncit, nu numai pentru a-și asigura lui însuși cele necesare traiului, ci și celor care-l însoțeau (20:34).

Deși ei au fost *incredințați* în grija harului lui Dumnezeu de către biserica locală, totuși ei nu au fost *controlați* de bisericile locale. Ei au fost agenții liberi ai Domnului, făcând cunoscut sfatul lui Dumnezeu și nereținând nici un lucru care a fost de folos (20:20).

La încheierea călătoriei lor misionare, ei s-au întors la biserica lor, prezentând un raport privitor la modul în care a lucrat Domnul prin ei (14:26-28; 18:22, 23). Iată un model demn de urmat pentru toți misionarii din toate perioadele Bisericii!†

E. Conciliul de la Ierusalim (15:1-35)

15:1 Disputa care s-a iscat cu privire la circumcizie în biserica de la Antiohia este descrisă și la Galateni 2:1-10. Comparând cele două relatări, obținem următoarea ima-

gine: Anumiți frați falși din biserica de la Ierusalim s-au deplasat la Antiohia și au început să predice în adunarea de acolo. Esența mesajului lor consta în faptul că Neamurile ar trebui să fie circumcise, pentru a putea beneficia de mântuire. Cu alte cuvinte, nu ar fi fost de ajuns că au crezut în Domnul Isus Cristos, ci, în plus, ele trebuiau — conform opiniei acestor predicatori — să se supună legii lui Moise. Desigur acesta constituia un atac frontal la adresa harului lui Dumnezeu. Adevărata evanghelie a harului ne învață că Cristos a terminat lucrarea necesară pentru mântuire prin moartea Sa pe cruce. Tot ce trebuie un păcătos să facă este să-L primească prin credință. În clipa în care au introdus în ecuație meritul omului sau faptele sale, nu mai este o lucrare a harului. Sub domnia harului, totul depinde de Dumnezeu, și nu de oameni. Dacă punem condiții, atunci nu mai este harul lui Dumnezeu, ci o datorie. Dar știm că mântuirea este un dar; că nu poate fi meritată sau câștigată.

15:2, 3 Pavel și Barnaba s-au opus cu fermitate acestor iudaizatori, știind că s-au prezentat acolo pentru a le răpi Neamurilor libertatea de care se bucurau în Cristos Isus.

Aici în Fapte 15 aflăm că frații din Antiohia s-au decis să-i trimită pe **Pavel și pe Barnaba** împreună cu alții la **Ierusalim**, la apostolii și presbiterii de acolo. În Galateni 2:2 Pavel spune că el s-a dus la Ierusalim prin revelație. Desigur, nu găsim nici o contradicție aici. Duhul lui Dumnezeu i-a revelat lui Pavel că trebuie să se ducă și de asemenea a revelat bisericii din Antiohia că frații îl vor trimite pe el. În drum spre **Ierusalim**, grupul s-a oprit în diverse puncte din **Fenicia și Samaria**, relatând cum au fost convertite persoane dintre Neamuri și producând multă bucurie pretutindeni unde aduceau această veste.

15:4 Când a sosit la Ierusalim, Pavel s-a dus la apostoli și la presbiterii în particular, oferindu-le o relatare completă a evangheliei pe care o predicase Neamurilor. Ei au trebuit să recunoască faptul că a fost aceeași evanghelie pe care o predicaseră și ei iudeilor.

15:5 Se pare că în cadrul unei sesiuni deschise, cu toată biserica, unii dintre fariseii care erau credincioși s-au ridicat în picioare, susținând că Neamurile trebuie să fie circumcise și că trebuie să păzească legea lui Moise pentru a putea fi ucenici în adevăratul sens al cuvântului.

15:6 Din versetul 6 s-ar putea înțelege că numai **apostolii și presbiterii** au fost pre-

zenți când s-a luat decizia finală. Dar versetul 12 pare să indice că era de față întreaga biserică.

15:7-10 Când s-a ridicat Petru să ia cuvântul, poate că cei din cadrul opoziției au crezut că se va ralia în sprijinul poziției lor. Căci, la urma urmelor, Petru era apostolul circumciziei. Dar speranțele lor au fost năruite. Petru le-a adus aminte ascultătorilor săi că în urmă cu câțiva ani Dumnezeu rânduise ca Neamurile să audă mai întâi Evanghelia de pe buzele lui. Asta s-a petrecut în casa lui Corneliu. Când Dumnezeu a văzut că inimile acelor Neamuri năzuiau spre El, fiind pline de credință, El le-a dat Duhul Sfânt, așa cum Îl dăduse și iudeilor în Ziua Cincizecimii. Atunci Dumnezeu nu le ceruse Neamurilor să se supună circumciziei. Faptul că erau Neamuri nu a avut importanță. El le-a curățit inimile prin credință. Întrucât Dumnezeu le-a acceptat pe Neamuri pe baza principiului credinței, și nu pe cel al păzirii legii, Petru a întrebat adunarea de ce crede ea că trebuie să pună acum Neamurile sub jugul legii — jug pe care nici părinții lor, nici ei nu au fost în stare să-l poarte. Legea nu a mântuit niciodată pe nimeni. Misiunea ei a fost aceea de condamnare, nu de îndreptățire. Prin lege vine cunoștința despre păcat, nu mântuirea de păcat.

15:11 E demnă de remarcat decizia finală luată de Petru. El și-a exprimat convingerea profundă că „prin harul Domnului Isus (și nu prin păzirea legii!) noi (iudeii) suntem mântuiți în același fel ca și ei (Neamurile)“. Poate că unii s-ar fi așteptat ca Petru, ca iudeu, să spună că Neamurile vor fi mântuite în același fel ca și iudeii. Dar aici vedem cum harul triumfă peste deosebirile de ordin etnic.

15:12 După ce a terminat Petru de vorbit, Barnaba și Pavel au relatat cum Dumnezeu a cercetat Neamurile și a însoțit propovăduirea Evangheliei cu semne și minuni.

15:13, 14 Petru a povestit cum Domnul a deschis ușa credinței pentru Neamuri, la început, prin intermediul lui. Apoi Pavel și Barnaba au adăugat mărturia lor, despre modul în care Domnul a lucrat prin ei la evanghelizarea Neamurilor. Apoi Iacov a declarat cu autoritate că planul actual al lui Dumnezeu pentru veacul acesta este de a chema dintre Neamuri un popor care să-l poarte Numele.

15:15-19 Apoi Iacov a citat din Amos 9:11, 12. Observați că el nu spune că această chemare a Neamurilor a fost o împlinire a

profeției lui Amos, ci mai degrabă că a fost *în acord cu cuvintele proorocilor*. Prin urmare, adunarea nu trebuia să considere ca pe ceva ciudat faptul că **Dumnezeu** a cercetat **Neamurile**, cu mântuirea, întrucât lucrul acesta fusese prezis clar în Vechiul Testament. **Dumnezeu** prezisese că **Neamurile** vor fi binecuvântate în starea aceasta, și nu ca evrei.

Citatul din Amos anticipează Mileniul, în care Cristos va sta pe tronul lui **David** iar **Neamurile** îl vor căuta pe Domnul. Iacov nu a lăsat să se înțeleagă că această profecie s-ar fi împlinit în timp ce vorbea el. Mai degrabă, el a spus că mântuirea Neamurilor ce avea loc atunci era *în armonie* sau *în acord* cu ceea ce spusese Amos că se va întâmpla.

Argumentul lui Iacov pare să fi fost următorul: Mai întâi, Dumnezeu avea să le cerceteze pe Neamuri, pentru a-și scoate din mijlocul lor un popor pentru Numele Său. Asta se întâmpla atunci (după cum continuă să se întâmple și astăzi). Neamuri convertite au fost cuprinse în rândul Bisericii, alături de evrei convertiți. Ceea ce se întâmpla atunci pe scară mică (respectiv mântuirea Neamurilor) avea să se întâmple mai târziu pe scară mare, Cristos urmând să Se întoarcă, să refacă Israelul pe plan național și să salveze toate Neamurile peste care este chemat Numele Său.

Iacov a considerat că prin evenimentele din vremea sa Dumnezeu le cerceta pe Neamuri, această cercetare fiind în perfectă armonie cu prezicerea lui Amos — respectiv cercetarea Neamurilor ce va avea loc când Cristos Se va întoarce ca Rege. Cele două evenimente se află în raport de *acord*, deși nu sunt identice.

Observați așadar ordinea evenimentelor:

1. Scoaterea din rândul Neamurilor a unui popor pentru Numele Său (v. 14) în timpul actualei Epoci a Harului.
2. Restaurarea rămășiței credincioase din cadrul poporului Israel, ce va avea loc la a doua venire a lui Cristos (v. 16).
3. Mântuirea națiunilor ne-evreiești, ce va avea loc după restaurarea Israelului (v. 17). Acestea sunt națiunile cuprinse în sintagma: **toate Neamurile peste care este chemat Numele Meu**.

Iacov citează textul de la Amos 9:11, 12 în cu totul alt mod decât apare el în Vechiul Testament. Un motiv este faptul că Iacov a redat pasajul, după câte se pare, în limba greacă. Dar citatul apare diferit chiar și față de Septuaginta. O explicație o constituie

faptul că Duhul Sfânt, care a inspirat rostirea inițială a acestor cuvinte, a permis acum ca ele să apară într-o formă diferită, pentru a răspunde situației de moment. O altă explicație o constituie faptul că în manuscrisele ebraice pasajul din Amos 9 apare în mai multe forme. Alford crede că Iacov a citat dintr-o traducere foarte apropiată de textul ebraic standard, pentru că altfel fariseii nu ar fi acceptat citatul ca o dovadă.

După aceea Mă voi întoarce (v. 16). Iacov afirmase deja că programul lui Dumnezeu pentru epoca actuală este de a deschide ușa credinței pentru Neamuri. Nu toate Neamurile vor fi mântuite, dar El își va scoate dintre ele un popor pentru Numele Său. Acum Iacov adaugă că după aceasta, adică după ce Biserica a fost ridicată din rândul națiunilor, Dumnezeu se va întoarce și va reclădi cortul lui David din prăbușirea lui, îi va zidi dărâmurile și-l va înălța din nou. **Cortul lui David** simbolizează casa sau familia lui David. Restaurarea ei este o întrupare a restaurării viitoare a familiei regale și a restabilirii tronului lui David, pe care va ședea Cristos ca Rege. Israelul va deveni atunci canalul prin care va fi binecuvântată lumea. Restul omenirii Îl va căuta pe Domnul, ca și toate neamurile peste care este chemat Numele Lui.

Citatul din Amos se încheie cu afirmația că acestea sunt cuvintele Domnului, care face toate aceste lucruri.

Prin urmare, întrucât planul actual al lui Dumnezeu are în vedere să cheme dintre Neamuri un popor pentru El Însuși, Iacov atrage atenția asupra pericolului de a le tulbura pe Neamuri, prin încercarea de a le trece sub jurisdicția legii lui Moise. Cât privește mântuirea, tot ce se cere este credința.

15:20 Dar el sugerează ca în mesajul trimis bisericii din Antiohia să li se scrie sfinților să se ferească de **lucrurile pângărite de idoli, de imoralitate sexuală, de animale sugrumate și de sânge**. La prima vedere, s-ar putea crede că Iacov se contrazice pe el însuși aici, revenind la o formă de legalism. Căci nu ar însemna aceasta o aducere a Neamurilor sub incidența legii? Dar răspunsul la acest argument îl constituie faptul că sfatul lui Iacov nu are nimic de a face cu subiectul mântuirii, această problemă fiind rezolvată deja. Mai degrabă, sfatul lui se referă la *părtășia* dintre credincioșii evrei și cei ne-evrei. Deși respectarea acestor instrucțiuni nu constituia o condiție sine qua non a mântuirii, totuși ea avea darul să evite

dezbinările majore din sânul bisericii primare.

lătă dar care au fost lucrurile interzise:

1. **Lucrurile pângărite de idoli**. În versetul 29 ni se arată că aceasta se referă la alimentele oferite idolilor. Dacă credincioșii dintre Neamuri ar fi continuat să consume aceste alimente, frații lor evrei ar fi avut motive să se întrebe dacă ei s-au lepădat cu adevărat de idoli. Deși creștinilor dintre Neamuri s-ar putea să li se îngăduie să mănânce asemenea alimente, lucrul acesta ar putea constitui o piatră de poticnire pentru frații evrei slabi, ceea ce înseamnă că ar fi o faptă greșită.

2. **Imoralitatea sexuală**.⁶² Acesta era păcatul cel mai frecvent întâlnit în rândurile Neamurilor. Prin urmare, era de o importanță capitală ca Iacov să includă acest lucru în seria celorlalte lucruri amintite de el. Nicăieri în Biblie nu găsim nici un loc în care să se abroge porunca de a ne feri de **imoralitate sexuală**, ci porunca aceasta are o valabilitate universală, pentru toate veacurile.

3. **Animale sugrumate**. Această interdicție ne duce înapoi la legământul încheiat de Dumnezeu cu Noe, după potop (Gen. 9:4). Prin urmare, este o poruncă ce se aplică întregii omeniri, nu doar poporului Israel.

4. **Sânge**. Asta ne trimite înapoi, la Geneza 9:4, la o poruncă ce precede Legea lui Moise. Întrucât Legământul încheiat cu Noe nu a fost abrogat niciodată, considerăm că aceste reguli rămân valabile și în ziua de astăzi.

15:21 Aici ni se explică scopul sfatului din versetul 20. În fiecare oraș erau evrei care fuseseră învățați că este greșit a se comite lucrurile asupra cărora atrage Iacov atenția. Era greșit nu numai să se comită imoralitate sexuală, ci și să se consume alimente închinat idolilor, carne provenită de la animale sugrumate și sânge. Prin urmare, cum ar mai putea Neamurile să-L necinstească pe Dumnezeu, comițând acte de imoralitate sau păcătuiind împotriva omului, făcând celelalte lucruri pomenite în text?

15:22 Și astfel s-a luat hotărârea definitivă că Neamurile nu trebuiau să fie tăiate împrejur pentru a putea fi mântuite. Următorul pas a fost de a trimite înștiințare oficială scrisă de această hotărâre bisericii din Antiohia. **Apostolii și prebiterii** de la Ierusalim, **împreună cu toată biserica**, i-au desemnat pe Iuda, numit **Barsaba**, și pe Sila — ambii **oameni cu vază între frați** — să revină la **Antiohia împreună cu Pavel și Barnaba**.

Acest **Sila** este cel care mai târziu a devenit companionul de călătorie al lui **Pavel**, numit în Epistole și **Silvanus**).

15:23-29 Aici ne este redată esența scrisorii menționate anterior. Observați că frații falși care s-au deplasat de la Ierusalim la Antiohia nu primiseră niciodată autorizarea sau aprobarea bisericii de la Ierusalim (v. 24).

În versetul 28 se sugerează că ucenicii se bizuiau clipă de clipă pe **Duhul Sfânt**: **Căci s-a părut nimerit Duhului Sfânt și nouă...** Cineva a numit aceasta drept „parteneriatul credinciosului cu Duhul Sfânt, suveran“.

15:30, 31 Când a fost citită scrisoarea în biserica din **Antiohia**, ea s-a dovedit a fi o mare îmbărbătare. Ucenicii de acolo știau că Dumnezeu i-a mântuit în starea de Neamuri, și nu prin intermediul trecerii lor prealabile la iudaism.

15:32, 33 **Iuda și Sila** au rămas un timp la Antiohia, pentru a-i îmbărbăta și zidi pe frați în credință. După ce au petrecut mult timp în părtașie și slujire la Antiohia, ei au revenit la Ierusalim.

15:34 Versetul 34 din ediția King James nu apare în nici unul din manuscrisele majoritare (vezi nota de subsol din versiunea New King James). După câte se pare, unii copişti au considerat nimerit să adauge acest detaliu, pentru a explica aparenta contradicție dintre versetele 33 și 40. În versetul 33 **Sila** este înfățișat ca revenind la Ierusalim. Dar apoi în versetul 40 îl vedem însoțindu-l pe **Pavel** în a doua sa călătorie misionară. Rezolvarea evidentă a dilemei o constituie faptul că **Sila** s-a întors, într-adevăr, la Ierusalim, dar a fost apoi contactat de **Pavel**, care l-a invitat să-l însoțească în călătoriile sale.

15:35 **Pavel și Barnaba** au rămas la **Antiohia** de data aceasta, predând și propovăduind cuvântul Domnului. Au mai fost mulți alți slujitori ai Domnului care au lucrat în rândurile adunării. Evenimentele descrise în Galateni 2:11-14 au avut loc probabil în această perioadă.

F. A doua călătorie misionară a lui **Pavel**: **Asia Mică și Grecia** (15:36-18:22)

15:36-41 După un timp, a venit momentul plecării în a doua călătorie misionară. **Pavel** a discutat această idee cu **Barnaba**, sugerându-i să treacă din nou prin localitățile în care predicaseră anterior Cuvântul. Când **Barnaba** a insistat ca verișorul lui, **Marcu**, să vină cu ei, **Pavel** s-a opus cu vehemență,

subliniind că acesta îi părăsise la Pamfilia și deci exista pericolul că va proceda la fel și de data aceasta. **Neînțelegerea aceasta** dintre **Barnaba** și **Pavel** s-a întezit atât de mult încât acești slujitori de onoare ai Domnului s-au despărțit. **Barnaba l-a luat cu el pe Marcu și a plecat cu corabia în Cipru**, locul său de baștină și primul popas din cadrul primei călătorii misionare. **Pavel l-a ales pe Sila și a străbătut SIRIA și CILICIA, întărind bisericile.**

Versetele 36 și 41 ne oferă detalii care întregesc tabloul adevăratului spirit pastoral al lui **Pavel**. Dragostea sa și grija sa pentru copiii lui Dumnezeu a fost oglindită odată de un eminent învățător, care a spus că mai degrabă ar dori să desăvârșească un singur sfânt în lucrarea de slujire, decât să cheme sute de oameni la elementele începătoare ale vieții creștine.

În acest punct se ridică inevitabila întrebare: „Cine a avut dreptate: **Pavel** sau **Barnaba**?“ Probabil și unul, și altul a greșit puțin. Poate că **Barnaba** a lăsat ca judecata lui să fie umbrită de afecțiunea naturală ce i-o purta lui **Marcu**. Versetul 39 arată că între **Pavel** și **Barnaba** s-a iscat o acută deosebire de vederi. „Prin mândrie se atâță numai certuri“ (Prov. 13:10). Prin urmare, ambii s-au făcut vinovați de mândrie în această pricină. Cei care îi dau dreptate lui **Pavel** susțin ca argument în sprijinul opiniei lor faptul că din acest moment **Barnaba** dispare din cadrul narațiunii. De asemenea, **Pavel** și **Sila** au fost încredințați de frați în harul Domnului, dar lucrul acesta nu se spune în cazul lui **Barnaba** și al lui **Ioan Marcu**. În orice caz, este încurajator să ne amintim că **Marcu** până la urmă a trecut cu brio examenul, fiind restabilit în părtașie deplină cu **Pavel**, de a cărui încredere s-a bucurat (vezi 2 Tim. 4:11).

AUTONOMIA BISERICII LOCALE

Congiliul de la Ierusalim ar putea părea, la prima vedere, un fel de curte supremă a unei confesiuni. Dar faptele dovedesc că alta a fost situația.

Fiecare adunare locală din perioada primară a creștinismului a fost autonomă — adică, a avut un sistem de guvernare propriu. Nu a existat nici o federație de biserici, care să se supună unei autorități centrale. Nu au existat confesiuni sau culte și, prin urmare, nici sedii centrale ale unor culte. Fiecare biserică locală era răspunzătoare în mod

direct și nemijlocit Domnului. Lucrul acesta reiese și de la Apocalipsa 1:13, unde Îl vedem pe Domnul stând în mijlocul a șapte sfeșnice, care reprezintă cele șapte biserici din Asia. Ideea care se desprinde de aici este că nu exista nici un for tutelar, care să guverneze între bisericile individuale și marele Cap al Bisericii. Fiecare adunare era guvernată *direct* de către El.

De ce este oare important ca așa să se desfășoare lucrurile? Mai întâi, pentru că prin aceasta se împiedică răspândirea unor învățături false și apariția unor rătăcirii. Când bisericile sunt legate între ele printr-un mecanism centralizat de control, forțele liberalismului, ale raționalismului și apostaziei pot subjuga întreaga masă de credincioși, pur și simplu punând mâna pe conducerea sediului central al confesiunii și pe instituțiile sale de învățământ. Dar acolo unde bisericile sunt independente, vrăjmașul trebuie să lupte împotriva unei sumedenii de unități separate.

În al doilea rând, autonomia bisericii locale este un mijloc important de apărare, atunci când la cârma țării există un guvern ostil creștinilor. Când bisericile sunt federalizate, un guvern totalitar va putea să le subjuge, aducându-i sub controlul său pe cei câțiva lideri de la cârma cultului. Dar când bisericile individuale refuză să recunoască orice autoritate de la centru, ele vor putea trece mai ușor în clandestinitate, în vremuri de asuprire.

Multe din guvernele din vremea noastră, fie că sunt democrații, fie dictaturi, încearcă să realizeze aducerea sub aceeași umbrelă centralizată a mai multor biserici mici, independente. Ele motivează că nu sunt dispuse să trateze cu un număr mare de unități locale, și că mai degrabă doresc să lucreze cu un comitet central, care să le reprezinte pe toate. Guvernele din țările libere încearcă să realizeze această unire a bisericilor oferindu-le o serie de înlesniri și favoruri. Alte guverne încearcă să forțeze unirea bisericilor prin emiterea unor edicte, cum a făcut Hitler în timpul celui de-al treilea Reich. În ambele cazuri, bisericile care cedează acestor presiuni își pierd caracterul spiritual și capacitatea de a se împotrivi curentelor moderniste și de a funcționa în clandestinitate, în vremuri de prigoană.

Unii vor obiecta, susținând că bisericile din Faptele Apostolilor aveau totuși o autoritate centrală, adică Conciliul de la Ierusalim, de care tocmai ne-am ocupat. Dar studierea

atență a pasajului va releva că acesta nu era un organism oficial, înzestrat cu puteri de reglementare, ci a fost pur și simplu o convocare a apostolilor și presbiterilor, având rol consultativ.

Conciliul nu a emis ordine oamenilor săi să se prezinte la Antiohia, ci aceștia s-au decis să ceară sfatul oamenilor de la Ierusalim. Decizia conciliului nu a avut forță de lege asupra bisericilor, ci le-a fost oferită doar ca sumă a opiniei membrilor grupului.

Istoria Bisericii este exemplul cel mai elocvent în această privință. Oriunde a existat o federație de biserici, aflate sub conducerea unei autorități centrale, s-a produs un declin tot mai accentuat. Dar cea mai pură mărturie pentru Dumnezeu a fost păstrată de acele biserici care au fost libere de orice intervenție din afară a unei conduceri de cult sau confesiune. †

16:1, 2 Când Pavel a revenit la **DERBE** și **LISTRA**, va fi fost copleșit de amintiri, ca niște rândunele care revin la cuiburile lor după ce a trecut iarna. Îndeosebi, amintirea despre împrôscarea cu pietre la care fusese supus la **Listra** trebuie să-i fi dat de gândit, dacă face bine că se întoarce în această localitate. Dar apostolul știa că Dumnezeu Își avea oamenii Săi în acest centru și că nu-și putea permite să fie abătut din lucrare de considerente personale, legate de siguranța sa.

După cum am sugerat mai înainte, **Timotei** a fost convertit probabil în urma lucrării desfășurate de Pavel cu prilejul primei sale vizite la **Listra** (care se pare că era orașul de baștină al lui Timotei. Mama lui Timotei, Eunice, și bunica lui, Lois, erau amândouă credincioase evreice (2 Tim. 1:5). **Tatăl lui, grec**, poate că decedase între timp.

Inima lui Pavel s-a umplut de bucurie când a aflat de la frații din **Listra** și **Iconia** că Timotei făcea progrese pe calea credinței creștine. **Pavel** l-a invitat să-l însoțească în această călătorie misionară. Să nu ne scape din vedere faptul că primii apostoli nu numai că lucrau în grupuri de doi câte doi, ci, în plus, aveau totdeauna grijă să ia cu ei și frați mai tineri (**Marcu** și **Timotei**), pe care să-i instruiască în toate aspectele practice ale lucrării creștine. De ce privilegiu extraordinar au beneficiat acești tineri, de a trage la jug împreună cu veterani de ispravă în lucrarea misionară.

16:3 Înainte de a pleca, Pavel i-a făcut lui Timotei circumcizia. De ce a procedat astfel? — când cu câțva timp mai înainte

refuzase să facă acest lucru în cazul lui Tit (Gal. 2:1-5)? Răspunsul este că în cazul lui Tit se pune problema fundamentală a doctrinei creștine, în vreme ce aici nu era vorba de așa ceva. Învățătorii falși insistau că persoane dintre Neamuri, cum era Tit, trebuie să fie circumcise, înainte de a putea fi mântuite. Dar Pavel a văzut în aceasta o tăgăduire a faptului că lucrarea de ispășire făcută de Cristos ar fi întru totul suficientă și prin urmare nu a permis să se facă circumcizia. Aici însă era un caz cu totul deosebit. Oamenii din partea locului știau că Timotei era evreu, dinspre mamă. **Pavel**, Sila și Timotei plecau în călătorii misionare. Dar persoanele cu care luau de cele mai multe ori legătura prima oară erau evrei. Or, dacă acești evrei știau că Timotei nu era circumcis, ar fi fost tentați să nu ia seama la mesajul propovăduit. În schimb, dacă era tăiat împrejur, nu mai exista pericolul de a-i ofensa pe unii în acest punct. Întrucât întreaga chestiune era lipsită de importanță doctrinară, fiind neutră din punct de vedere moral, **Pavel** l-a supus pe Timotei acestei rânduieli iudaice. El s-a făcut toate lucrurile pentru toți oamenii, pentru ca prin orice mijloace să-i poată mântui pe unii (1 Cor. 9:19-23).

Explicația potrivit căreia actul de circumcizie săvârșit de Pavel asupra lui Timotei a fost efectuat cu scopul de a câștiga atenția unei mulțimi cât mai mari de evrei față de Evanghelie se poate deduce cu ușurință din cuvintele: **l-a circumcis, din cauza iudeilor care erau în acele locuri, căci toți știau că tatăl lui era grec.**

16:4-5 Pe când treceau prin cetățile Licaoniei, cei trei misionari au transmis bisericilor hotărârile apostolilor și bătrânilor în Ierusalim. Iată care erau aceste hotărâri sau decrete:

1. Cât privește mântuirea, tot ce se cere este credința. Circumcizia sau păzirea legii nu trebuie adăugate la credință, care este singura condiție a mântuirii.

2. Imoralitatea sexuală este interzisă pentru toți credincioșii, din toate timpurile, dar această atenționare a fost, probabil, adresată mai cu seamă convertiților proveniți dintre Neamuri, întrucât acesta a fost și continuă să fie păcatul care le dă acestora cel mai mult de furcă.

3. Interzicerea consumului alimentelor închinat idolilor, cărnii provenite de la animale strangulate, precum și a sângelui, nu pentru că acestea ar fi fost elemente esențiale mântuirii, ci, mai degrabă, pentru a înlesni

părtășia dintre credincioșii evrei și cei ne-evrei. Unele din aceste instrucțiuni au fost ulterior revizuite (vezi 1 Cor. 8-10; 1 Tim. 4:4, 5).

Ca urmare a lucrării acestor oameni, **bisericile au fost întărite în credința creștină și au crescut zilnic la număr.**

16:6-8 Versetele acestea sunt de o importanță vitală, deoarece ne arată acțiunea de supraveghere și de călăuzire a **Duhului Sfânt** în cadrul strategiei misionare a apostolilor. După ce au vizitat din nou bisericile din **FRIGIA** și **GALATIA**, ei s-au gândit să meargă în provincia **Asia**, situată în vestul Asiei Mici, dar **Duhul Sfânt** le-a interzis. Nu ni se spune de ce. Unii au fost de părere că poate în planul divin regiunea respectivă îi fusese repartizată lui Pavel (vezi 1 Pet. 1:1). În orice caz, ei au pornit spre nord-vest, ajungând în regiunea **MISIA**, care era cuprinsă în provincia **Asia**, dar se pare că nu au predicat acolo. Când au încercat să se ducă spre nord, în **Bitinia**, situată pe coasta Mării Negre (Pontus Euxinus), **Duhul lui Isus nu le-a dat voie.** Și astfel ei s-au deplasat spre vest, ajungând în orașul **TROAS** situat pe coasta mării. De acolo misionarii au putut privi peste Marea Egee, spre Grecia, respectiv pragul Europei. Iată ce scrie Ryrice în această privință:

Asia avea nevoie de Evanghelie, dar nu sosise încă timpul rânduit de Dumnezeu pentru asta. Nu necesitatea stătea la baza chemării lor. Ei tocmai veniseră dinspre est. În sud și în nord li se interzisese să meargă, dar ei nu au luat acest fapt ca o dovadă că Domnul i-ar conduce neapărat spre vest, ci au așteptat să primească îndrumări clare de la Domnul în această privință. Chemarea de a pleca în misiune nu se întemeiază întotdeauna doar pe logică.⁶³

16:9 În timpul unei vedenii de noapte, Pavel a văzut un om din **Macedonia** care îl chema să vină și să ajute. **Macedonia** era partea de nord a Greciei, situată la vest de Troas. Dacă își dădea seama sau nu, **Macedonia** (și întreaga Europă!) avea nevoie de Evanghelia harului răscumpărător. Domnul închisese uși în Asia, pentru ca slujitorii Săi să ducă vestea bună în Europa. Să-l lăsăm pe Stalker să ne prezinte tabloul:

[Om din Macedonia] reprezenta Europa iar strigătul său după ajutor nevoia Europei de Cristos. Pavel a recunoscut în vedenia sa chemarea divină; și razele apusului de soare al zilei

imediat următoare ce au învăluit în lumina sa caldă Hellepontul l-au găsit pe apostol pe puntea unei corăbii ce se îndrepta spre țărmul Macedoniei.⁶⁴

16:10 În acest punct asistăm la o semnificativă schimbare de la persoana a treia singular la persoana întâi plural. Se crede că Luca, scriitorul cărții Fapte, s-a alăturat în acest timp lui Pavel, Sila și Timotei. De aici încolo el consemnează evenimentele din perspectiva unui martor ocular.

CĂLĂUZIREA DIVINĂ

Pentru ca să poată funcționa eficient pe pământ, biserica primară a depins de călăuzirea Capului ei, adică de Domnul Isus, care Se afla în cer. Dar cum și-a făcut Domnul Isus cunoscută voia slujitorilor Săi?

Înainte de a se înălța la cer, El le-a încredințat *strategia Sa generală*: „voi Îmi veți fi martori în Ierusalim, și în toată Iudeea și Samaria, și până la marginile pământului“ (Fapte 1:8).

După înălțarea Sa, El Și-a revelat voia în mai multe moduri.

Petru și ceilalți ucenici au fost călăuziți de *Scripturile* Vechiului Testament (Ps. 69:25).

În cel puțin cinci situații concrete Domnul i-a călăuzit pe oameni prin intermediul unor *vedenii* — de pildă, Anania (9:10-16); Corneliu (10:3); Petru (10:10, 11, 17); Pavel (de două ori — 16:9, 10; 18:9).

De două ori călăuzirea a venit prin *profeți* (vezi 11:27-30; 21:10-12).

Alteori creștinii au fost călăuziți prin *împrejurări*. De pildă, ei au fost împrăștiați sau determinați să plece dintr-un loc datorită prigoanelor care s-au dezlănțuit (8:1-4; 11:19; 13:50, 51; 14:5, 6). Autoritățile civile i-au rugat pe Pavel și pe Sila să plece din Filipi (16:39, 40). Ulterior Pavel a fost dus din Ierusalim în Cezareea de către autorități (23:33). Împrejurarea legată de recursul înaintat de Pavel în fața Cezarului a prilejuit plecarea sa la Roma (25:11) iar mai târziu naufragiul suferit a afectat aspectul cronologic și succesiunea acțiunilor (27:41; 28:1).

Uneori călăuzirea a venit prin intermediul *sfatului și inițiativei altor creștini*. Biserica de la Ierusalim l-a trimis pe Barnaba la Antiohia (11:22). Agab a profețit că va veni o foamete și aceasta a determinat biserica din Antiohia să trimită ajutoare sfinților din Iudeea (11:27-30). Frații din Antiohia i-au trimis pe Pavel și pe Barnaba la Ierusalim

(15:2). Iuda și Sila au fost trimiși de biserica de la Ierusalim împreună cu Barnaba și Paul (15:25-27). Pavel și Sila au fost încredințați de frați în harul lui Dumnezeu, când aceștia au pornit în a doua călătorie misionară (15:40). La plecarea sa din Listra, Pavel l-a luat cu el pe Timotei (16:3). Frații din Tesalonica i-au trimis pe Pavel și Sila la Bereea, datorită pericolului izbucnirii violențelor (17:10). La rândul lor, frații din Bereea l-au trimis pe Pavel din același motiv (17:14, 15). În fine, Pavel i-a trimis pe Timotei și Erast în Macedonia (19:22).

Pe lângă metodele de călăuzire descrise mai sus, există câteva cazuri în care se pare că anumiți oameni au primit comunicări ale vocii divine *in mod nemijlocit*. Un înger al Domnului l-a călăuzit pe Filip la eunucul etiopian (8:26). Duhul Sfânt le-a vorbit profesilor și învățătorilor din Antiohia, în timp ce aceștia posteau și se rugau (13:1, 2). Pavel și Timotei nu au primit încuviințarea Duhului Sfânt de a predica Cuvântul în Asia (16:6). Ulterior ei au încercat să meargă în Bitinia, dar Duhul nu le-a dat voie (16:7).

Așadar, vom rezuma, spunând că primii creștini au primit călăuzire în următoarele moduri:

1. Prin Scripturi.
2. Prin vedenii și profeții.
3. Prin împrejurări.
4. Prin sfaturile și inițiativa altor creștini.
5. Prin comunicări directe, probabil într-o manieră lăuntrică și foarte subiectivă. †

16:11, 12 Părăsind orașul Troas, și mergând cu corabia spre nord-vest, neobosiții ambasadorii ai lui Cristos s-au oprit mai întâi pe insula **SAMOTRACIA**, unde au petrecut o noapte. Apoi au ajuns la **NEAPOLIS**, port situat la peste 193 km de Troas, după care au pătruns în interior, ducându-se la **FILIPPI**, orașul cel mai important din acea parte a Macedoniei și o colonie romană.

16:13-15 Se pare că nu era sinagogă la Filipi, dar Pavel și însoțitorii săi au auzit că unii iudei se adunau în ziua de Sabat în afara orașului, lângă râu. Ajungând în locul respectiv, ei au găsit un grup de femei care se rugau, între care se afla și Lidia — probabil o convertită la iudaism. Originară din orașul **Tiatira**, din districtul Lidia, situat în vestul Asiei Mici, ea se mutase la Filipi, unde era vânzătoare de pânză vopsită în purpură. **Tiatira** era renumită pentru vopselele sale de pânzeturii.

Nu numai urechea ei era deschisă la

Evangelhiei, ci și inima. După ce L-a primit pe Domnul Isus, atât ea cât și casa ei au fost botezați. Membrii casei ei au fost, desigur, convertiți înainte de a fi botezați. Nu se spune nicăieri că Lidia ar fi fost căsătorită, ceea ce înseamnă că prin „casa ei” s-ar putea înțelege slujitorii ei.

Lidia nu a fost mântuită prin faptele ei bune, ci a fost mântuită tocmai pentru a putea face fapte bune. Ea a demonstrat realitatea credinței ei, primindu-i în casă pe Pavel, Sila, Luca și Timotei.

16:16-18 În altă zi, pe când Pavel și însoțitorii săi se duceau la locul de rugăciune, au întâlnit o sclavă ce posedă un duh de ghicire. Fiind posedată de un demon, ea putea prezice viitorul și face revelații uluitoare. În felul acesta, ea aducea un venit considerabil stăpânilor ei.

Când i-a întâlnit pe misionarii creștini și multe zile după aceea, ea s-a ținut după ei, strigând: „**Oamenii aceștia sunt robii Dumnezeului Celui Prea Înalt și ei vă vestesc calea mântuirii.**” Desigur, ceea ce spunea ea era *adevărat*, dar **Pavel** nu se putea lăsa amăgit să accepte mărturia unor demoni. În plus, era întristat de condiția groaznică de înrobire în care se afla această sărmană fată. Și astfel, în atotputernicul **nume al lui Isus Cristos**, el i-a poruncit demonului să **iasă din ea**. Imediat fata a fost eliberată de această cruntă robie, devenind o persoană normală, în deplinătatea facultăților sale mentale.

MINUNILE

Minunile sunt întreșesute în fibra întregii cărți a Faptelor Apostolilor. Iată câteva dintre cele mai importante:

Darul miraculos al vorbirii în limbi (2:4; 10:46; 19:6).

Vindecarea ologului de la poarta templului (3:7).

Moartea năpraznică a lui Anania și Saffira, în semn de judecată asupra lor (5:5, 10).

Izbăvirea apostolilor din închisoare (5:19).

Întâlnirea lui Saul cu Cristosul Glorificat (9:3-6)

Vindecarea lui Enea de către Petru (9:34).

Învierea Dorcăi (9:40).

Vedenia lui Petru, cu fața de masă ce s-a coborât din cer (10:11).

Izbăvirea lui Petru din închisoare (12:7-10).

Uciderea lui Irod de către un înger

(12:23).

Orbirea vrăjitorului Elima, în semn de judecată (13:11).

Vindecarea unui olog de către Pavel la Listra (14:10).

Întremarea lui Pavel, după ce fusese împroșcat cu pietre la Listra (14:19, 20).

Vedenia avută de Pavel, cu omul din Macedonia care a cerut ajutor (16:9).

Scoaterea de către Pavel a duhului rău din fata de la Filipi (16:18).

Izbăvirea lui Pavel și a lui Sila din închisoarea de la Filipi (16:26).

Învierea de către Pavel a lui Eutih (20:10, 11).

Profeția lui Agab (21:10, 11).

Izbăvirea lui Pavel de mușcătura unei vipere pe insula Malta (28:3-6).

Vindecarea tatălui lui Publius de febra sa (28:8).

Vindecarea bolilor altora (28:9).

Pe lângă acestea, se spune că apostolii au făcut semne și minuni (2:43). Ștefan a făcut mari semne și minuni între oameni (6:8); Filip a făcut minuni și semne (8:6, 13); Barnaba și Pavel au făcut semne și minuni (15:12); iar Dumnezeu a săvârșit miracole prin mâinile lui Pavel (19:11).

Studiind cartea Fapte, se ridică fireasca întrebare: „Trebuie să ne așteptăm să vedem oare aceste minuni săvârșite și în zilele noastre?” În răspunsul pe care-l dăm la această întrebare, trebuie să ne ferim de două extreme: Prima este aceea de a considera că, întrucât Isus Cristos este același ieri, azi și în veci, ar trebui să vedem aceleași minuni care se săvârșeau în sânul bisericii primare.

Cealaltă extremă este de a afirma că minunile au fost destinate exclusiv pentru primele zile ale Bisericii și că nu avem nici un drept să ne așteptăm să le vedem și în zilele noastre.

Este adevărat că Isus Cristos este același, ieri, azi și în veci (Ev. 13:8). Dar asta nu înseamnă că metodele divine nu se schimbă niciodată. De pildă, plăgile folosite de Dumnezeu în Egipt nu s-au mai repetat de atunci. Puterea Lui rămâne aceeași. El poate săvârși și acum ce minune dorește. Dar asta nu înseamnă că *El trebuie să săvârșească* aceleași minuni în fiecare epocă, căci El este un Dumnezeu al unei varietăți infinite.

Pe de altă parte, nu trebuie să respingem cu totul minunile, ca și când acestea ar fi fost doar pentru epoca Bisericii. Prea adesea suntem ispițiți să atribuim fiecare minune unor momente din trecutul dispensațional,

mulțumindu-ne cu trăirea unei vieți ce nu se ridică mai sus de nivelul cărnii și sângelui.

Viața noastră trebuie să fie încărcată cu puterea supranaturală. Noi trebuie să vedem mereu mâna lui Dumnezeu în minunata convergență a tuturor împrejurărilor. Noi trebuie să trăim în viața noastră evenimente care se află dincolo de legile probabilității. Noi trebuie să fim conștienți de faptul că Dumnezeu aranjează contacte, deschide uși și înfrânge opoziția. Slujirea noastră trebuie, prin urmare, să radieze de supranatural.

Noi ar trebui să vedem răspunsuri directe la rugăciunile noastre. Când viața noastră atinge alte vieți, noi trebuie să vedem că se întâmplă ceva pentru Dumnezeu. Noi ar trebui să vedem mâna Lui în defectări (pene), stricăciuni, eșecuri, întârzieri, accidente, pierderi și aparente tragedii. Noi ar trebui să trăim experiența unor izbăviri extraordinare și să fim conștienți de prezența unei țării, păci, înțelepciuni și a unui curaj care să depășească limitele noastre naturale.

Dacă viețile noastre sunt trăite doar la nivelul natural, cu ce ne mai deosebim de necreștini? Voia lui Dumnezeu este ca viața noastră să fie supranaturală, ca viața lui Isus Cristos să curgă prin noi. Când se va întâmpla acest lucru, imposibilitățile vor dispărea, ușile închise se vor deschide iar puterea va umple viața noastră. Atunci vom fi supraincărcați cu Duhul Sfânt și când oamenii se vor apropia de noi, vor simți scântele Duhului. †

16:19-24 În loc să fie recunoscători pentru faptul că tânăra aceasta nu mai era posedată de demoni, stăpânii ei s-au mâniat foarte tare pentru că au pierdut o sursă de câștig. Prin urmare, ei i-au târât pe Pavel și pe Sila înaintea magistraților (a pretorilor) și au născocit acuzații false împotriva lor. În principal, i-au acuzat că sunt iudei scandalagii, care ar încerca să răstoarne modul roman de viață. Gloată a reacționat violent iar magistrații au sfâșiat hainele de pe Pavel și Sila și au poruncit să fie bătuți. După ce au fost bătuți crunt, misionarii au fost trimiși la închisoare, unde temnicerul a primit instrucțiuni speciale să-i țină sub pază strictă. El a reacționat, aruncându-i în temnița dinăuntru și punându-le picioarele în butuci.

În pasajul acesta vedem două din metodele principale folosite de Satan. Mai întâi, el a încercat o prietenie falsă: mărturia fetei posedate de demon. Când această metodă a dat greș, Satana a recurs la prigoană deschisă. Grant spune: „Alianța sau prigoana —

acestea sunt alternativele: prietenie falsă sau război deschis.“ A. J. Pollock face și el următoarele comentarii:

Cât de mult va fi jubilat Diavolul, gândindu-se că a pus capăt carierei acestor devotați slujitori ai lui Cristos! Dar jubilarea lui a fost prematură, cum întotdeauna este. În cazul acesta, s-a dovedit a fi o totală înfrângere, el asistând la propășirea lucrării Domnului.⁶⁵

16:25 Miezul nopții i-a surprins pe Pavel și pe Sila rugându-se și cântând. Bucuria lor era total ruptă de împrejurările pământești prin care treceau. Sursa tuturor cântărilor lor era cu mult mai sus de tavanul celeulei, de parte în cer, cum arată și Morgan:

Oricine poate cânta, când se deschid porțile închisorii și este pus în libertate. Dar sufletul creștinului cântă, chiar atunci când acesta continuă să se afle în închisoare. Eu cred că Pavel ar fi cântat un solo, dacă eu aș fi fost în locul lui Sila. Totuși nu pot să nu văd gloria și măreția Duhului care se ridică superior deasupra tuturor dificultăților și limitărilor.⁶⁶

16:26 Pe când ceilalți deținuți ascultau rugăciunile și imnurile de slavă înălțate de Pavel și Sila către Dumnezeu, întreaga închisoare a fost zguduită de un cutremur neobișnuit de pământ, care a deschis toate ușile și a desfăcut butucii și lanțurile, dar nu a demolat clădirea.

16:27, 28 Când temnicerul s-a trezit și a văzut închisoarea cu ușile larg deschise, a presupus că deținuții au evadat. Conștient că nu va scăpa cu viață, a scos sabia ca să-și ia viața. Dar Pavel l-a asigurat că nu era nevoie să facă acest lucru, întrucât toți deținuții erau la locurile lor și nu lipsea nici unul.

16:29, 30 Deodată temnicerul a fost cuprins de o emoție cu totul nouă. Temeurile sale că-și va pierde slujba și poate chiar viața au fost înlocuite cu o profundă convingere și muștrare de păcat. Acum se temea să-L întâmpine pe Dumnezeu în starea lui păcătoasă, rămânând în păcatele sale. De aceea, a strigat: „**Domnilor, ce trebuie să fac ca să fiu mântuit?**“

Această întrebare trebuie neapărat să preceadă orice caz autentic de convertire. Trebuie ca cineva să știe că este pierdut înainte de a putea fi mântuit. Este prematur să-i spui cuiva cum să fie mântuit înainte ca acel om să spună din adâncul inimii: „Merit pe deplin să merg în iad.“

16:31 Singurele persoane din Noul Testament cărora li s-a spus să creadă în Domnul Isus Cristos au fost păcătoși ce au ajuns să fie convinși și mustrați de păcatele lor. Tot așa și aici, după ce temnicerul a fost frânt de-a binelea din pricina păcatelor sale, i s-a spus: „**Crede în Domnul Isus și vei fi mântuit, tu și casa ta.**”

Nu se sugerează aici deloc că familia acestui om avea să fie automat salvată, dacă *el însuși* își puna încrederea în Cristos. Mai degrabă, sensul este că dacă el avea să creadă în Domnul Isus Cristos, avea să fie mântuit iar casa lui avea să fie mântuită în același fel. „Crede... și vei fi mântuit, și casa ta să procedeze la fel.”

Mulți oameni din vremea noastră par să întâmpine greutăți când e vorba să înțeleagă ce înseamnă să crezi. Dar când un păcătos își dă seama că este pierdut, neajutorat și deznădăjduit, că se îndreaptă spre iad și i se spune să creadă în Cristos, luându-L ca Domn și Mântuitor, el știe exact ce înseamnă a crede, căci este singurul lucru pe care îl mai poate face!

16:32-34 După ce Pavel și Sila au dat celor din casa lui învățăturile necesare, temnicerul a demonstrat autenticitatea convertirii sale, spălându-le rănila și fiind botezat fără întârziere. De asemenea, i-a adus în casa lui și i-a hrănit, bucurându-se tot timpul împreună cu casa lui că au ajuns să-L cunoască pe Domnul.

Din nou trebuie să precizăm că nu există nici un temei pentru a crede că printre cei botezați din casa temnicerului s-ar fi aflat prunci sau copii mici. Mai degrabă, cu toții au fost la vârsta la care puteau crede în Dumnezeu.

16:35 Se pare că în timpul nopții inima magistraților s-a înmuiat, deoarece a doua zi dimineața i-au trimis pe cei ce purtau niulele să le dea drumul celor doi deșinuți.

16:36, 37 Când temnicerul i-a spus lui Pavel vestea bună că au fost eliberați, apostolul a refuzat să plece în asemenea condiții. Căci Sila și Pavel, deși erau evrei din naștere, dețineau cetățenia romană. Or, ei fuseseră judecați și bătuți pe nedrept. Iar acum își închipuiau oare magistrații că ei vor pleca fără nici un murmur, ca și când ar fi fost vinovați, lăsând să planeze asupra lor ocară? Nicidecum! „**Nu merge așa**”, a spus Pavel, „**ci să vină ei înșiși să ne scoată afară.**”

16:38-40 Magistrații (sau „judecătorii”) au venit, până la urmă, și și-au cerut scuze, rugându-i pe Pavel și pe Sila să părăsească

cetatea, evitând alte complicații. Pătrunși de demnitatea de fii ai Regelui, slujitorii Domnului au ieșit din închisoare, dar nu au părăsit imediat cetatea, ci mai întâi au tras în casa Lidiei. Apoi au stat de vorbă cu frații și i-au mângâiat. Ce minunat! Adică tocmai cei care s-ar fi convenit, în mod normal, să fie mângâiați, i-au mângâiat pe alții.

Și astfel, odată încheiată cu succes misiunea de la Filipi, apostolii au plecat încărcăți cu laurii biruinței.

17:1 Plecând din Filipi, Pavel și Sila s-au deplasat spre sud-vest, ajungând, după circa 53 de kilometri, la **AMFIPOLI**. Următorul lor popas a fost la **APOLONIA**, situată la alți cincizeci de kilometri depărtare, în direcția sud-vest. De acolo au urmat o traiectorie vestică, ajungând, după circa 60 de km, la **TESALONICA**. Acest oraș ocupa o poziție strategică la întretărirea unor rute comerciale importante, fiind astfel prosper sub aspect economic. Duhul Sfânt a selectat acest important centru comercial ca bază de la care să se răspândească Evanghelia în multe direcții. Astăzi orașul se numește Saloniki.

Luca a rămas probabil la Filipi, când Pavel și Sila au plecat mai departe, să cucerească alte teritorii pentru Domnul. Deducem că așa au stat lucrurile prin schimbarea de persoană. De aici relatarea nu se mai face la persoana întâi plural („noi”), ci la a treia plural („ei”).

17:2, 3 După obiceiul lor bineîncetățenit, misionarii au găsit o sinagogă a evreilor din partea locului, în care au predicat Evanghelia. Timp de trei sabaturi⁶⁷ Pavel a predicat din Vechiul Testament, arătând în mod convingător, prezicerile potrivit cărora Mesia trebuia să sufere și să învie din morți. După ce a demonstrat acest lucru din Scripturi, Pavel a continuat, arătând că Isus din Nazaret este îndelung așteptatul Mesia. Căci nu suferise El oare, nu murise și nu înviase El? Oare nu demonstrau toate acestea că El este **Cristosul** lui Dumnezeu?

17:4-7 Unii dintre iudei au fost convinși, și s-au dat de partea lui Pavel și a lui Sila, devenind credincioși creștini. De asemenea, și o mulțime de prozeliti greci și nu puține femei cu vază din cetate au fost convertiți. Asta i-a determinat însă pe iudeii necredincioși să treacă la acțiune. Aceștia au strâns niște oameni fără căpătâi din piață, au tulburat cetatea și au înconjurat casa lui Iason, în care fuseseră găzduiți Pavel și Sila. Negăsindu-i pe Pavel și pe Sila, i-au târat pe Iason și pe vreo câțiva frați înaintea mai-marilor

cetății (politarhii). Fără intenție, ei au adus un real omagiu lui Pavel și lui Sila, când i-au descris ca pe niște oameni care au întors lumea pe dos (au răscolit lumea). Apoi i-au acuzat de a fi uneltit răsturnarea guvernului lui Cezar prin predicarea despre un alt rege: Isus. Ce ciudat este să-i vedem aici pe iudei, sărind întru apărarea guvernului lui Cezar, când se știe ce dezinteres, ba chiar ură, aveau ei pentru imperiul roman!

Dar oare era acuzația lor adevărată? Negreșit ei l-au auzit pe Pavel propovăduind despre a doua venire a lui Isus, ca Rege și Domnitor peste întreg pământul. Dar asta nu prezenta o amenințare imediată la adresa lui Cezar, întrucât Cristos nu urma să Se întoarcă înainte ca Israelul să se fi pocăit la scară națională.

17:8, 9 Politarhii au fost tulburați să audă aceste lucruri. L-au pus pe Iason și pe ceilalți să plătească cauțiune, probabil transmiițându-le oaspeților mesajul că ar fi bine să părăsească cetatea. Apoi i-au eliberat pe Iason și cei din jurul lui.

17:10-12 Frații din Tesalonica au hotărât că ar fi mai indicat ca predicatorii să plece. Deci i-au trimis pe Pavel și pe Sila, noaptea, la **BEREEA**. Acești evangheliști neînfricați și neobosiți s-au dus apoi direct în sinagoga iudeilor din acea localitate. În timp ce predicau, iudeii de acolo au dat dovadă de o atitudine deschisă, cercetând Scripturile (Vechiului Testament), verificând și comparându-le cu cele predicate de apostoli. Acești iudei erau pătrunși de o disponibilitate de a învăța și de o hotărâre de a verifica orice învățătură în lumina Sfințelor Scripturi. Mulți din acești iudei au crezut. De asemenea au fost făcuți mulți convertiți și dintre femei și bărbați cu influență din comunitatea neevreiască.

17:13, 14 Când a ajuns la Tesalonica vestea despre lucrarea lui Pavel și Sila în Bereea, iudeii din Tesalonica au făcut un drum special până acolo, pentru a incita mulțimile de oameni împotriva apostolului. Prin urmare, frații l-au trimis pe Pavel spre mare, însoțit de mai mulți credincioși. Probabil au mers până la **DIUM** iar de acolo s-au deplasat cu corabia până la **PIREU**, portul **ATENEI**. **Sila și Timotei au rămas în Bereea.**

17:15 Drumul de la Bereea la **Atena** era lung. A fost o dovadă grăitoare a devotamentului acestor creștini faptul că au fost dispuși să-l însoțească pe **Pavel** pe tot parcursul drumului acestuia. Când a sosit timpul

să se despartă de **Pavel**, lăsându-l la **Atena**, apostolul i-a rugat să le transmită lui Sila și lui Timotei mesajul prin care îi ruga să **vină cât mai curând la el.**

17:16 Pe când îi aștepta la **Atena**, **Pavel** a fost profund afectat de idolatria ce domina acest oraș. Deși **Atena** era centrul culturii, educației și artelor, pe **Pavel** nu-l interesa nici unul din aceste aspecte. El nu și-a petrecut timpul cu indeletniciri turistice, de vizitare a monumentelor orașului. Iată ce spune **Arnot** în această privință:

Nu se pune problema că apostolul ar fi pus mai puțin preț pe statuile de marmură decât pe ființele omenești aflate în viață... El nu este omul firav, ci personalitatea puternic conturată, care privește sufletele nemuritoare ca fiind, din punct de vedere transcendental, cu mult mai importante decât obiectele de artă... **Pavel** nu a considerat idolatria ca pe un aspect pitoresc și inofensiv, ci unul foarte periculos.⁶⁸

17:17, 18 În sinagogă el a discutat cu iudeii și cu oamenii temători de **Dumnezeu**, pe când în piață el a predicat tuturor celor dispuși să-l asculte. Așa a ajuns el să ia legătura cu unii filosofi epicurieni și stoici. Epicurienii erau adepții filosofului **Epicur**, care propovăduia că plăcerea, și nu dorința de a dobândi cunoștințe, ar fi scopul principal al vieții. Stoicii erau panteiști, care credeau că înțelepciunea ar rezida în eliberarea de sub imperiul unor emoții profunde, capacitatea de a rămâne impasivi în fața bucuriei sau a întristării, supunându-te de bună voie legilor naturii. Când reprezentanții acestor două curente filosofice l-au audiat pe **Pavel**, verdictul pe care i l-au dat a fost acela de „palavragiu“ (în greacă: „culegător de semințe“) și „vestitor al unor zei străini“, pentru faptul că li l-a vestit pe **Isus** și învierea.

17:19-21 Atunci l-au luat și l-au dus la **Areopag**, sediul forumului juridic asemănător unei curți supreme din vremea noastră, situat pe dealul **Marte**. În cazul de față nu a fost vorba de un proces propriu-zis, ci doar de o audiere, în cadrul căreia lui **Pavel** i s-a dat prilejul de a-și expune învățătura în fața membrilor acestui for juridic și a mulțimii, așa cum reiese indirect din versetul 21. **Atenienii** aveau o mare predilecție pentru a purta conversații și a audia diverși vorbitori — indeletniciri pentru care se pare că aveau la dispoziție un timp nelimitat.

17:22 Stând în mijlocul acestui for juridic, **Pavel** a ținut ceea ce s-a numit **Discursul**

de pe Dealul Marte. Când analizăm această cuvântare a lui Pavel, nu trebuie să scăpăm din vedere faptul că, spre deosebire de alte ocazii, când a vorbit de obicei unor iudei, acum el s-a adresat unor ne-evrei. Or, aceștia nu cunoșteau Vechiul Testament și, prin urmare, Pavel a trebuit să găsească un subiect de comun interes, care să le rețină atenția la începutul alocuțiunii sale. Așadar Pavel începe cu observația potrivit căreia atenienii sunt foarte religioși. Or, faptul că Atena era într-adevăr un oraș foarte religios era confirmat și de prezența covârșitoare a idolilor, care se spunea că depășeau numărul locuitorilor.

17:23 Când s-a gândit la idolii pe care i-a văzut, Pavel și-a adus aminte de inscripția pe care a văzut-o pe un altar: **DUMNEZEULUI NECUNOSCUT**. Tocmai aici a găsit apostolul punctul nimerit pentru a îndrepta alocuțiunea pe făgașul dorit. Pentru el inscripția a însemnat recunoașterea de către atenieni a două fapte importante. Mai întâi, faptul existenței lui Dumnezeu iar al în al doilea rând, faptul că atenienii nu-L cunoșteau. De aici a fost foarte ușor și normal pentru Pavel să treacă la adevăratul scop al cuvântării sale: de a-i lumina pe atenieni cu privire la adevăratul Dumnezeu. După cum s-a exprimat cineva: „Pavel a îndreptat șuvoiul fără matcă al pizozității lor pe făgașul cel bun.“

17:24, 25 Misionarii ne informează că cel mai bun punct în care se poate porni în lucrarea de a-i învăța pe păgâni cu privire la Dumnezeu este relatarea creației. Și Pavel procedează în același mod, cu locuitorii Ateni. El li-L prezintă pe Dumnezeu ca Singurul care a creat lumea și tot ce există în ea. Privind în jurul său, la numeroasele temple ridicate în cinstea unor idoli, apostolul le amintește atenienilor că Dumnezeu cel adevărat nu locuiește în temple făcute de mâna omului. Nici nu depinde de serviciul prestat de mâinile oamenilor. În templele închinat idolilor, preoții adesea aduceau alimente și alte bunuri de strictă necesitate zeilor lor. Dar Dumnezeu cel adevărat nu are nevoie de nimic din partea omului, întrucât El este izvorul vieții, suflării și al tuturor lucrurilor.

17:26-28a Pavel abordează apoi originea rasei umane. Toate neamurile descind dintr-un strămoș comun, Adam. Nu numai că Dumnezeu a creat popoarele, ci tot El a stabilit anii și a hotărât țările în care vor locui acestea. El a revărsat nenumărate

îndurări peste ele, pentru ca ele să-L caute. El a dorit ca ele să-L caute și, băjbând, să-L găsească, deși El nu este departe de fiecare dintre noi. În Dumnezeu cel adevărat avem noi viața, mișcarea și ființa. El nu este doar Creatorul nostru, ci și al mediului în care trăim.

17:28b Pentru a sublinia relația creaturii cu Creatorul, Pavel a citat din scrierile unor poeți greci, care au spus: „**Căci vlăstarii Lui suntem (și noi)**“. Această afirmație nu trebuie interpretată ca o încuviințare a învățării unei așa-numite „înfrățiri“ a întregii lumi și a faptului că Dumnezeu este tatăl întregii omeniri. Noi suntem vlăstarii lui Dumnezeu în sensul că El ne-a creat, dar *fiii* lui Dumnezeu devenim doar prin credința în Domnul Isus Cristos.

17:29 Pavel își dezvoltă argumentarea, în cuprinsul acestui verset. Dacă oamenii sunt vlăstarii lui Dumnezeu, atunci înseamnă că nu-L mai putem concepe pe Dumnezeu ca pe un idol de aur sau argint sau piatră, întrucât idolii aceștia sunt făcuți de priceperea omului și, prin urmare, nu sunt mai mari decât oamenii care i-au conceput. Într-un sens, acești idoli sunt vlăstarii ființelor umane, dar adevărul e că ființele omenești sunt creația lui Dumnezeu.

17:30 După ce a demascat nebunia idolatriei, Pavel arată în continuare că de veacuri Dumnezeu a trecut cu vederea timpurile de neștiință ale Neamurilor. Dar acum, după ce a apărut revelația Evangheliei, El poruncește tuturor oamenilor de pretutindeni să se pocăiască, adică să facă un viraj de o sută optzeci de grade.

17:31 Mesajul acesta este caracterizat de o anume urgență, întrucât Dumnezeu a rânduit o zi în care va judeca lumea în neprihănire, prin Domnul Isus Cristos, Omul pe care L-a rânduit El. Judecata la care se referă Pavel aici va avea loc atunci când Cristos va reveni pe pământ pentru a-și înfrânge dușmanii și a inaugura domnia Sa de o mie de ani. Asigurarea, certitudinea că acest eveniment va avea cu adevărat loc o găsim în faptul că Dumnezeu L-a înviat pe Domnul Isus din morți. Cu aceasta Pavel ajunge la subiectul său preferat: învierea lui Cristos.

17:32, 33 Poate că Pavel nu a apucat să-și încheie mesajul. S-ar putea să fi fost întrerupt de sarcasticele atacuri verbale ale celor care luau în răs ideea învierii morților. Alții, deși nu și-au bătut joc, au șovăit și au amânat luarea unei decizii, spunând: „**Te vom**

audia cu altă ocazie asupra acestui subiect.“ Sau, cum s-a exprimat cineva: „Ei au considerat inoportună ziua încheierii unui pact cu Cristos. Ei nu spun «Nu» ci doar «Nu acum.»“

17:34 Totuși ar fi nedrept să afirmăm că mesajul lui Pavel a rămas total lipsit de efect. Să ne amintim că **Dionisie** a crezut. Or el era un **Aeropagit**, deci membru în tribunalul suprem. De asemenea, o **femeie numită Damaris** a crezut și alții, ale căror nume nu sunt pomenite.

Astfel Pavel a plecat din mijlocul lor. „Nu ni se mai spune nimic despre Atena. Pavel revine în câmpurile de misiune în care domneau prigoanele, dar pentru superficialitatea intelectuală nu mai e nimic de zis“ (texte selecte).

Unii au criticat această predică din pricina faptului că ar părea să aducă elogiul atenienilor pentru religiozitatea lor, când, în realitate, aceștia erau cufundați într-o cumplită idolatrie. Sau că ar fi pus pe seama lor recunoașterea (indirectă, n.tr.) a existenței unui Dumnezeu adevărat, pornind de la o inscripție pe care — susțin acești critici — atenienii ar fi consacrat-o, în realitate, unui idol. Mai mult — spun ei — Pavel prea pare să se aplece asupra manierelor și obiceiurilor atenienilor. În plus, nu prezintă Evanghelia tot atât de limpede și energic ca alte mesaje rostite anterior de apostol. Dar aceste critici sunt neîntemeiate. Așa cum am arătat deja, Pavel a încercat de la început să stabilească un prim punct de contact, după care, urmând o strategie alcătuită din câțiva pași bine definiți, el și-a călăuzit ascultătorii mai întâi la cunoașterea adevăratului Dumnezeu și apoi la necesitatea pocăinței, determinată de perspectiva venirii lui Cristos ca judecător. Predicarea lui Pavel nu are nevoie de altă validare, decât aceea de a ști că și-a dovedit pe deplin eficacitatea prin faptul că a contribuit decisiv la convertirea autentică a unora dintre ascultătorii săi.

AMVOANE NECONVENȚIONALE

Predica ținută de Pavel pe Colina Marte este o ilustrație elocventă a *locurilor neconvenționale* în care predicau credincioșii cuvântul.

Locul preferat era *în aer liber*. La Rusalii mesajul a fost rostit, după toate probabilitățile, în aer liber, dacă judecăm după numărul mare al celor care l-au audiat și au fost mântuiți⁶⁹ (Fapte 2:6, 41). Alte exemple de predicare în aer liber le găsim la 8:5, 25, 40;

13:44; 14:8-18.

Mesajul a răsunat în zona *templului* în cel puțin trei ocazii (3:1-11; 5:21, 42). Pavel și asociații lui au rostit Cuvântul *pe malul râului* la Filipi (16:13). Iar aici, în textul de față, la Atena, el a predicat *în piață* (17:17) înainte de a predica pe Colina Marte. La Ierusalim el a vorbit în fața unei mulțimi agitate *de pe treptele* fortăreței Antoniei (21:40-22:21).

De cel puțin patru ori mesajul a fost rostit înaintea *sinedriului* iudaic: de către Petru și Ioan (4:8, 19); de către Petru și ceilalți apostoli (5:27-32); de către Ștefan (7:2-53); și de către Pavel (22:30-23:10).

Pavel și asociații lui de obicei predicau evanghelia *în sinagogi* (9:20; 13:5, 14; 14:1; 17:1, 2, 10, 17; 18:4, 19, 26; 19:8).

De multe ori predicile erau rostite *în case particulare*. Astfel Petru a predicat în casa lui Corneliu (10:22, 24). Pavel și Sila au mărturisit în casa temnicerului din Filipi (16:31, 32). La Corint Pavel a predicat în casa lui Crispus, fruntașul sinagogii (18:7, 8). El a predicat până la miezul nopții într-o casă particulară din Troa (20:7). El a predat din casă în casă la Efes (20:20), precum și în casa închiriată de el la Roma (28:30, 31).

Filip i-a predicat eunucului etiopian *într-un car* (8:31-35) iar Pavel a predicat *la bordul unei corăbii* (27:21-26). La Efes el a discutat zilnic *într-o sală de clasă* (19:9).

Pavel a predicat *în tribunale civile* înaintea lui Felix (24:10), a lui Festus (25:8) și a lui Agripa (26:1-29).

La 8:4 citim că frații prizoniși s-au dus *pretutindeni* predicând Cuvântul.

Toate aceste exemple ne arată că primii creștini nu considerau că vestirea mesajului evangheliei trebuie să se rezume doar la anumite clădiri special „consacrate“. Mai degrabă, oriunde se aflau oameni și se ivea prilejul, ei Îl făceau cunoscut pe Cristos, după cum subliniază și A.B. Simpson:

Primii creștini considerau orice situație din viață un prilej nimerit pentru a mărturisi din Cristos. Chiar și atunci când erau duși înaintea regilor și a guvernatorilor, nici nu le trecea prin cap să încerce să ocoloească subiectul sau să se eschiveze de a se identifica cu Cristos, de teama consecințelor unei atari identificări. Mai degrabă, pentru ei acestea erau prilejuri nimerite de a le predica regilor și dregătorilor la care nu ar fi obținut acces pe alte căi. Probabil Dumnezeu îngăduie fiecărei ființe umane să-și întretaie cărarea cu a noastră, pentru ca noi să avem

prilejul de a binecuvânta în vreun fel umblarea acestui om, lăsând în inima și în viața lui o oarecare influență care să-l apropie mai mult de Dumnezeu.⁷⁰

Domnul Isus le-a încredințat misiunea de a se duce în toată lumea și a predica evanghelia la orice făptură (Marcu 16:15). Cartea Fapte îi prezintă tocmai în procesul aducerii la îndeplinire a acestei porunci.

Poate că ar trebui să adăugăm că majoritatea cazurilor de predicare în Fapte au avut loc spontan și liber (fără notițe pregătite dinainte). De obicei, nu exista timp suficient pentru ca predicatorii să-și pregătească mesajul. „Nu era vorba aici de performanța atinsă într-o oră (de predicare), ci rezultatul pregătirii de o viață întreagă.” Predicatorii erau cei pregătiți, nu predicile lor.†

18:1 Unii cred că **Pavel a plecat de la Atena** datorită rezultatelor slabe pe care le-ar fi obținut propovăduirea lui în acest oraș. Noi însă înclinăm să credem că el a fost călăuzit de Duhul Sfânt să meargă spre vest, la **CORINT**, capitala **AHAIEI**. Aici, în acest oraș cunoscut pentru imoralitatea sa, evanghelia trebuie predicată și se impunea înființarea unei biserici.

18:2, 3 La Corint, Pavel s-a împrietenit cu cuplul **Acuila și Priscila**, această prietenie durând toată viața sa. **Acuila** era iudeu din **Pont**, o provincie situată în nord-estul Asiei Mici. Inițial el și soția lui locuiseră la Roma, dar fuseseră alungați de acolo prin decretul antisemit emis de **Claudius Cezar**. Corint se afla pe traseul principal ce stabilea legătura Romei cu Orientul, ceea ce explică de ce s-a stabilit acest cuplu în Corint, înjghebând o mică întreprindere particulară de confecționare a corturilor. Pavel era și el de profesie făcător de corturi și astfel a ajuns să-i cunoască.

Viața ne dezvăluie ca într-o străfulgerare cele mai de preț ocazii atunci când ne aflăm la datorie. Așadar, ține-te de îndeletnicirea prin care-ți câștigi pâinea zilnică și în însăși truda ta vei primi mari binecuvântări și vei vedea îmbucurătoare vedenii... Atelierul, biroul sau magazia în care-ți desfășori activitatea pot deveni casa lui Dumnezeu. Fă-ți datoria și fă-o cum se cuvine, căci în achitarea de sarcinile ce-ți revin vei putea dobândi o aleasă părtașie sufletească, cum au găsit-o **Acuila și Priscila**.⁷¹

Nu reiese clar din text dacă **Acuila și**

Priscila erau deja creștini când i-a cunoscut Pavel sau dacă au fost mântuiți prin lucrarea apostolului. Balanța dovezilor înclină însă în favoarea argumentului că erau deja credincioși când au sosit la Corint.

18:4 Pavel stătea de vorbă în sinagogă în fiecare sabat și îi convingea atât pe iudei, cât și pe prozelii dintre Neamuri că Isus este într-adevăr Cristosul lui Dumnezeu.

18:5 Pavel îi lăsase pe Sila și Timotei în Bereea, cu ocazia plecării sale spre Atena. Dar odată ajuns în acel oraș, a trimis vorbă ca aceștia să vină la el. Și astfel în Corint ei i se alătură lui Pavel.

După sosirea lor, Pavel a fost **constrâns de Duhul**. Asta ar putea însemna că simțea povara pe care a așezat-o Domnul asupra sa de a predica mesajul evangheliei cu și mai mare stăruință, mărturisindu-le iudeilor că Isus este Cristosul. Am putea înțelege de aici că apostolul nu-și mai petrecea timpul confecționând corturi, ci se consacra în exclusivitate predicării Evangheliei.

Cronologic, cam în această perioadă a redactat Pavel I Tesaloniceni (adică prin anul 52 d.Cr.).

18:6 Iudeii necredincioși i s-au împotrivit lui Pavel și l-au batjocorit. A respinge Evanghelia înseamnă însă a te respinge pe tine însuși. Necredinciosul nu-i face nimănui mai mult rău decât își face lui însuși.

Pavel și-a scuturat hainele și le-a zis: „Sângele vostru să fie asupra capului vostru. Eu sunt curat; de acum încolo, mă voi duce la celelalte Neamuri.” Scuturarea hainelor a fost un act dramatic, semnificând desolidarizarea lui de ei. Dar asta nu l-a împiedicat de a merge la sinagogă în alt oraș, și anume Efes (19:8).

Cuvintele apostolului constituie o atenționare solemnă a tuturor credincioșilor ca privire la posibilitatea de a se face vinovați de sângele cuiwa. Creștinul este dator tuturor oamenilor. Dacă nu se va achita de sarcina ce-i revine de a vesti Evanghelia, Dumnezeu îl va trage la răspundere. Pe de altă parte, dacă Îl va mărturisi cu credincioșie pe Cristos dar se va lavi de o aprigă împotrivire, atunci va fi absolvit de vină, răspunderea apăsând pe umerii celui ce se face vinovat de respingerea lui Cristos.

Versetul acesta reprezintă încă un pas pe calea dării la o parte a poporului Israel, concomitent cu propovăduirea Evangheliei la Neamuri. Dumnezeu a decretat ca vestea bună să fie adresată mai întâi evreilor, dar, pe paginile cărții Fapte, pe măsură ce po-

porul Israel respinge mesajul, cu adâncă tristețe, Duhul lui Dumnezeu Se îndepărtează tot mai mult de acest popor.

18:7, 8 După acest acces de furie al iudeilor, apostolul s-a dus în casa lui Iust, un convertit dintre Neamuri la iudaism, care locuia lângă sinagogă. Desfășurându-și misiunea din acest sediu, apostolul Pavel a avut bucuria de a-l vedea pe Crisp, mai-marele sinagogii, împreună cu toată casa lui, venind la Cristos. Mulți alți corinteni și-au pus încrederea în Mântuitorul și au fost botezați. Pavel l-a botezat pe Crisp și pe încă vreo câțiva (1 Cor. 1:14-16), dar de regulă prefera să-l pună pe alt frate să-i boteze pe credincioși. Pavel se temea că oamenii vor forma un fel de partid în jurul lui și că ar putea să li se distragă astfel atenția de la dragostea și loialitatea integrală pe care l-o datorează Domnului Isus.

18:9, 10 Domnul, în harul Său, i-a vorbit lui Pavel în timpul nopții, printr-o vedenie, asigurându-l că nu avea de ce să se teamă, ci să meargă înainte, predicând Evanghelia, fiind asigurat de prezența și ocrotirea lui Dumnezeu. Existau în oraș mulți oameni care erau ai Domnului în sensul că El lucra în viețile lor și, în cele din urmă, aceștia aveau să fie mântuiți.

18:11 Pavel a rămas la Corint un an și jumătate, predând cuvântul lui Dumnezeu. Material de referință de mare preț pentru această perioadă poate fi găsit la 1 și 2 Corinteni.

18:12-16 Probabil către sfârșitul șederii lui Pavel la Corint a fost numit Galio proconsul al Ahaiei (cam prin anul 53 d.Cr.). Crezând că noul proconsul le va da câștig de cauză, iudeii l-au adus pe Pavel înaintea lui la scaunul de judecată (*bema*) din piața de la Corint. Acuzația adusă lui Pavel era că ar fi încercat să-i convingă să se închine lui Dumnezeu contrar legii iudaice. Înainte ca apostolul să aibă prilejul de a depune mărturie, cu un gest disprețuitor, Galio a respins integral cazul, spunându-le iudeilor că aceasta era o chestiune ce ținea strict de legea lor, neintrând sub incidența jurisdicției sale. Dacă ar fi fost vorba de vreo nedreptate sau de vreo faptă rea, atunci s-ar fi convenit ca Gallio să-i sprijine pe iudei, dar în realitate era vorba doar de o chestiune de cuvinte și de nume, asupra legii iudaice. Proconsulul nu a avea nici o intenție de a deveni judecător în asemenea chestiuni. Prin urmare, a respins cauza iudeilor.

18:17 Unii cred că grecii l-au pedepsit pe

Sostene pentru că l-a adus pe Pavel înaintea proconsulului Gallio în cazul unei acuzații atât de nefondate. Când se spune că Gallio nu a luat în seamă nici unul din aceste lucruri, asta nu înseamnă că nu-l interesa Evanghelia, deși probabil că așa stăteau lucrurile. E limpede că nu voia să se implice în legile și datinile iudeilor.

18:18 După aceste incidente, Pavel a rămas la Corint destul de multă vreme. Poate că în această perioadă a redactat 2 Tesalonicieni.

Când, în cele din urmă, a părăsit Corintul, împreună cu Priscila și Acuila, a plecat cu corabia în Siria, destinația finală fiind Antiohia. Unii comentatori susțin că Pavel s-a tuns la Chencreea (portul de est al Corintului), în timp ce alții spun că a fost vorba de Acuila.⁷²

Unii consideră că maniera în care a fost făcut jurământul trădează puternicile origini iudaice, necorespunzând cu maturitatea spirituală a lui Pavel. Probabil că nu se poate stabili cu precizie care din cei doi s-a tuns.

18:19, 20 Când corabia a debarcat la EFES, Priscila și Acuila au coborât pe uscat cu scopul de a rămâne acolo. Pavel a profitat de scurta ședere a vasului în acest port, pentru a se duce la sinagogă și a discuta cu iudeii. Surprinde faptul că aceștia au dorit ca el să rămână mai multă vreme, dar Pavel nu a putut să le împlinească dorința.

18:21 Corabia trebuia să plece mai departe și astfel Pavel a promis că se va întoarce la Efes, dacă va voi Dumnezeu, după celebrarea sărbătorii la Ierusalim.

18:22 Următorul popas al corăbiei a fost CEZAREEA. De acolo, apostolul s-a dus și a salutat biserica din Ierusalim. Apoi s-a coborât la ANTIOHIA, vizitând pentru ultima oară această localitate.

Cu aceasta se încheie a doua călătorie misionară a lui Pavel.

G. A treia călătorie misionară a lui Pavel: Asia Mică și Grecia (18:23-21:26)

18:23 După o vizită destul de lungă la Antiohia, Pavel era acum gata să pornească într-o nouă călătorie misionară de proporții, care este relatată de la versetul 23 din capitolul 18 până la 21:16.

Primele regiuni ce aveau să fie vizitate au fost GALATIA și FRIGIA. Apostolul a vizitat bisericile de acolo, una câte una, întărindu-i pe toți ucenicii.

18:24-26 Scena se mută acum înapoi la Efes, unde i-am lăsat pe Acuila și Priscila. În

această localitate, a sosit un predicator elocvent, pe nume Apolo, care era foarte tare în Scripturile Vechiului Testament. El era iudeu din naștere, băstinaș din Alexandria, capitala Egiptului de nord. Deși propovăduirea sa era însoțită de mare putere și deși era plin de râvnă, avea însă unele deficiențe la capitolul cunoștințelor despre credința creștină. Se pare că el era bine pregătit cu privire la misiunea lui **Ioan Botezătorul** și știa că **Ioan** chemase națiunea Israel la pocăință, ca act pregătitor pentru venirea lui Mesia. Dar el nu pare să fi avut cunoștință despre botezul creștin sau despre alte chestiuni legate de doctrina creștină. **Când Acula și Priscila l-au auzit vorbind în sinagogă**, și-au dat seama că are nevoie să primească învățături suplimentare și astfel l-au luat deoparte și i-au explicat calea lui Dumnezeu mai amănunțit. Trebuie subliniat aici meritul acestui predicator elocvent pentru că s-a lăsat învățat de un făcător de corturi și de soția acestuia.

18:27, 28 Ca urmare a spiritului maleabil de care a dat dovadă, lăsându-se învățat, **frații** din Efes l-au încurajat în dorința sa de a se duce la Corint pentru a propovădui Cuvântul. Ba mai mult au redactat și o scrisoare de recomandare pe care s-o poarte cu el. Așa se face că el a fost de mare ajutor pentru credincioșii din Corint, răspunzând cu vigoare argumentelor iudeilor și arătând că Isus este cu adevărat Cristosul lui Dumnezeu.

19:1 Când a venit Pavel prima oară la Efes, le-a promis iudeilor din sinagogă că, dacă va voi Dumnezeu, se va întoarce. Împlinindu-și acum această promisiune, el s-a deplasat din ținuturile Galileii și Frigiei, urmând un traseu pe uscat, traversând regiunea muntoasă și ajungând la **EFES** pe coasta de est a Asiei proconsulare. În acest oraș s-a întâlnit cu vreo doisprezece bărbați care susțineau că sunt **ucenici**. Stând de vorbă cu ei, Pavel a realizat că aceștia nu erau desăvârșiți în cunoștințele lor creștine, ci, dimpotrivă, avea multe lacune și s-a întrebat dacă au primit vreodată Duhul Sfânt.

19:2 Prin urmare, Pavel i-a întrebat: „**Ați primit voi Duhul Sfânt când ați crezut?**“ În versiunea KJV, întrebarea lui Pavel e redată astfel: „Ați primit voi Duhul Sfânt de când ați crezut?“ Desigur, această traducere introduce ideea greșită, potrivit căreia primirea Duhului Sfânt ar avea loc *după* primirea mântuirii.

Gândul care se desprinde din acest verset nu este acela că primirea Duhului Sfânt ar fi o lucrare a harului ce urmează mântuirii, căci

de îndată ce păcătosul și-a pus încrederea în Mântuitorul, el a primit Duhul Sfânt.

Răspunsul ucenicilor a fost următorul: „**Nici n-am auzit că există Duh Sfânt**“ sau cum îl redă versiunea ASV: „Nici măcar nu am auzit că Duhul Sfânt a fost dat.“ Din moment ce acești oameni erau ucenici ai lui Ioan Botezătorul, așa cum aflăm din versetul următor, ei ar fi trebuit să aibă cunoștință despre existența Duhului Sfânt, din Vechiul Testament. Nu numai atât, dar Ioan își instruisese ucenicii cu privire la faptul că Cel care venea după el avea să-i boteze cu Duhul Sfânt. Prin urmare, ceea ce nu știau ucenicii aceștia era că **Duhul Sfânt** fusese dat deja în Ziua Cincizecimii.

19:3, 4 Când a pus apostolul întrebarea despre botez, a aflat că oamenii aceștia nu cunoșteau decât **botezul lui Ioan**. Cu alte cuvinte, cunoștințele lor se rezumau la convingerea că Mesia era aproape iar ei arătaseră prin botezul lor că au făcut pregătirile necesare pentru a-L primi ca Rege. Ei nu știau că **Cristos** murise, fusese îngropat și înviase din morți, înălțându-se la cer, după care fusese trimis Duhul Sfânt. **Pavel** le-a explicat toate aceste lucruri, amintindu-le că atunci când **Ioan** a botezat cu **botezul pocăinței**, el i-a îndemnat să creadă în Cristos Isus.

19:5 Când au auzit ei acest lucru, au fost botezați în numele Domnului Isus. Pe tot parcursul cărții Faptelor Apostolilor se pune accent deosebit pe Domnia lui Isus. Prin urmare, ucenicii lui Ioan au fost botezați prin autoritatea **Domnului Isus** și ca recunoaștere publică în viața lor că L-au acceptat pe Isus Cristos ca Domn (Iehova).

19:6, 7 Apoi **Pavel** și-a pus mâinile peste ei, aceștia primind Duhul Sfânt. Este a patra oară în cartea Fapte când ni se spune precis că Duhul Sfânt a fost dat. Prima oară a fost în capitolul 2, în ziua Cincizecimii, când au fost implicați mai cu seamă iudei. A doua oară a fost în Fapte 8, când Duhul a fost dat samaritenilor, prin punerea mâinilor lui Petru și Ioan. A treia oară a fost la Fapte 10, în casa unui ne-evreu, Corneliu, din Iopa. Am arătat anterior că ordinea evenimentelor care au dus la primirea **Duhului Sfânt** diferă de la caz la caz.

Aici la Fapte 19, avem următoarea ordine:
Credința.

Rebotezarea.

Punerea mâinilor de către apostol.

Primirea **Duhului Sfânt**.

Dând Duhul Sfânt ucenicilor lui Ioan prin punerea mâinilor lui Pavel, Domnul a preve-

nit posibilitatea ca mai târziu Pavel să fie considerat drept inferior lui Petru, lui Ioan sau oricărui alt apostol.

Când au primit ucenicii lui Ioan **Duhul Sfânt** ei au vorbit în limbi și au profețit. Asemenea puteri supranaturale au constituit metoda lui Dumnezeu de a lucra înaintea redactării Noului Testament. Astăzi știm că primim Duhul Sfânt în momentul convertirii, nu prin semne și minuni, nici chiar prin simțăminte, ci prin mărturia Scripturilor din Noul Testament.

În clipa în care crede cineva în Domnul Isus Cristos, este umplut cu Duhul Sfânt, este pecetluit de Duhul Sfânt și primește arvuna Duhului. De asemenea primește ungera Duhului și este botezat în trupul lui Cristos. Dar asta nu neagă faptul că există *crize* ulterioare ale Duhului. Nu se poate tăgădui că Duhul Sfânt vine adesea asupra unor persoane individuale în modalități potrivite cu suveranitatea Sa, dându-le acestor persoane puteri speciale pentru misiuni speciale, umplându-i de curaj în credința lor și turnând asupra lor o mare râvnă pentru câștigarea de suflete pentru Cristos.

19:8 Timp de trei luni Pavel a vizitat sinagoga din Efes, **vorbind cu îndrăzneală, discutând cu ei și înduplecându-i despre lucrurile privitoare la împărăția lui Dumnezeu.** Discuțiile apelau la intelectul oamenilor, dar „înduplecarea“ se referă la apelul făcut la voința lor, în special în legătură cu credința în Isus Cristosul. Subiectul discuțiilor a fost: „**Lucrurile privitoare la împărăția lui Dumnezeu.**“ C. E. Stuart dezvoltă această idee:

A se observa că Pavel nu a predicat *Evanghelia* Împărăției, căci asta ar fi fost nelocalul ei, din punct de vedere dispensațional. Domnul a predicat acest lucru. Dar subiectul căzuse oarecum pe planul doi, prin moartea Sa, urmând să fie reluat ulterior (Matei 24:14; Apo. 14:6, 7). Dar Pavel a discutat despre Împărăția lui Dumnezeu, căci aceasta există în prezent pe pământ.⁷³

19:9, 10 Când unii dintre iudei s-au împietrit (în intelectul lor), devenind neascultători (în ce privește voința lor), când au început să agite mulțimile împotriva Căii, Pavel a părăsit sinagoga și s-a retras împreună cu ucenicii săi, îndepărtându-se de acești iudei. El i-a dus la școala lui Tiranus, unde avea toată libertatea să predea zilnic. Se crede că Tiranus era un grec ce ținea ore de filosofie sau retorică. Timp de doi ani, apostolul a

făcut ucenici, trimițându-i apoi să-i învețe pe alții. Urmarea a fost că întreaga provincie a Asiei a auzit cuvântul Domnului Isus, atât iudeii, cât și grecii. Astfel s-a deschis larg o ușă pentru lucrarea rodnică a lui Pavel, aceasta în pofida numeroșilor adversari pe care îi avea (1 Cor. 16:9).

19:11, 12 Ca apostol al lui Isus Cristos, Pavel avea puterea de a face semne și minuni, acestea constituind dovezi ale apostoliei sale, autentificând mesajul propovăduit de el. Atât de mare era puterea care se scurgea prin el, încât până și batiște sau șorțuri de care se atingeau el erau purtate de bolnavi sau de cei posedăți de duhuri rele, care erau vindecați. Se ridică în acest punct întrebarea dacă aceste minuni pot fi repetate în vremea noastră. Duhul Sfânt al lui Dumnezeu este suveran și deci poate proceda așa cum voiește. Dar trebuie să recunoaștem că asupra apostolilor și a delegaților lor fuseseră turnate puteri supranaturale. Întrucât în vremea noastră nu avem apostoli în sensul deplin al cuvântului, este inutil a se susține că minunile săvârșite de apostolii din perioada primară a bisericii s-au extins până în zilele noastre.

19:13, 14 Ori de câte ori Dumnezeu lucrează cu putere, Satan se va înfățișa numaidecât ca să obstrucționeze și să se opună. Pe când Pavel propovăduia și făcea minuni, la Efes erau niște iudei peregrini, care erau exorciști. Oamenii aceștia porunceau duhurilor rele (folosind numele Domnului Isus ca formulă magică) să iasă din oamenii posedăți. Faptul că anumiți iudei aveau realmente puterea de a scoate demoni a fost recunoscut chiar de Domnul Isus Însuși (Luca 11:19).

Printre magicienii iudei care practicau în felul acesta erau cei șapte fii ai lui Sceva. Omul acesta era un mare preot iudeu, respectiv preot peste douăzeci și patru de cursuri. Într-o zi, fiii lui au încercat să scoată un duh rău dintr-un demonizat, spunând demonului din el: „**Vă jur pe Isus, pe care-L predică Pavel!**“

19:15, 16 Ei au rostit cuvintele, dar n-au avut și puterea care să însoțească aceste cuvinte, și astfel demonii nu li s-au supus. De altfel, răspunsul duhului rău a fost cât se poate de relevant: „**Pe Isus Îl cunosc și pe Pavel îl știu, dar voi cine sunteți?**“ F. B. Meyer face câteva remarci amuzante pe marginea acestui citat:

Când fiii lui Sceva s-au luat de demon, acesta s-a luat de ei, spunând cam așa: „Voi, piticilor și liliputanilor, cine sunteți? Pe Pavel îl cunosc! Dar

pe voi nu vă cunosc. Niciodată nu am auzit de voi. Nici când nu s-a pomenit de numele vostru în fundul iadului. Nimeni nu vă cunoaște, nici în afara hotarelor acestei gropi numită Efes.”

Da, asta e întrebarea care mi s-a pus astăzi: „Te cunoaște cineva în iad?” Știu diavolii despre noi? Sunt ei timorați de noi? Le producem noi un sentiment de groază? Sau mai degrabă ei sunt cei ce se iau de noi? Când predicăm duminica sau când facem misiune pe străzi sau când frecvențăm Școala Duminicală, diavolul spune: „Nu te cunosc. Nu merită să-mi irotesc munițiile cu tine. Poți să-ți continui activitatea nestingherit. Nu voi risca să supăr iadul, încercând să te opresc.”⁷⁴

Este interesant să observăm distincția pe care o face Scriptura între **duhul rău** (v. 15) și **omul în care locuia duhul rău** (v. 16). În versetul 15 vorbește demonul, dar în versetul 16 chiar demonizatul sare asupra fiilor lui Sceva, îi biruie, îi despoaie de haine și-i vatămă.

19:17 Când s-a răspândit vestea despre această înfrângere a forțelor Satanei în jîntul din jur, peste oameni a căzut o mare frică și numele Domnului Isus a fost preamărit. Nu numele lui Pavel a fost slăvit, ci numele Mântuitorului lui Pavel.

19:18, 19 Atât de măreață a fost lucrarea Duhului lui Dumnezeu printre cei ce practicau diverse forme ale artei magiei încât un mare număr de oameni s-au întors la Cristos, mărturisindu-și faptele. După aceasta, au procedat la o demonstrație publică a credinței lor, adunându-și cărțile de magie și arzându-le într-un mare foc. Costul inițial al acestor cărți a fost probabil de cincizeci de mii de arginți. Este greu de stabilit cu precizie cât ar costa asta în banii noștri actuali — poate între opt și zece mii de dolari.

19:20 Această renunțare publică la practicarea unor indeletniciri păgâne a făcut ca Cuvântul Domnului să crească cu multă putere și să câștige teren. Poate că dacă și creștinii din vremea noastră ar arde cărțile și revistele lor fără valoare, Cuvântul ar avea mai mult câștig de cauză.

19:21 Pe măsură ce se apropia momentul încheierii lucrării lui Pavel la Efes, el s-a hotărât să revină la Ierusalim prin Macedonia și Ahaia, urmând ca apoi să meargă și la Roma. Inima lui meru plină de iubire și compasiune căuta întruna centre în care evanghelia să poată fi sădită și de la care să se poată răspândi apoi în jur.

19:22 El i-a trimis pe **Timotei și pe Erast** înaintea lui în Macedonia, urmând ca

el să mai stea un timp în Asia. Probabil că în această perioadă a redactat 1 Corinteni (respectiv prin anul 56 d.Cr.).

19:23-27 Ca urmare a lucrării lui Pavel, mulți efeseni s-au întors la Domnul, renunțând la idolii lor. Trezirea spirituală din oraș a fost atât de răspândită încât a provocat o recesiune economică în rândul producătorilor de idoli. **Un argintar, cu numele Dimitrie**, se afla printre cei ce fuseseră afectați negativ în afacerile lor. Acest om confectiona altare de argint ale zeiței Diana.⁷⁵ În calitate de purtător de cuvânt al breslei sale, Dimitrie i-a adunat la un loc pe toți colegii săi meșteșugari, încercând să-i determine să treacă la acțiuni energice. El le-a amintit astfel cum Pavel reușise atât de bine să-i convingă pe mulți oameni să creadă că zeii făcuți de mâna omului nu sunt dumnezei. Apoi el a dezvăluit adevăratul motiv al îngrijorării sale, când a afirmat că meseria lor era în pericol, dar s-a străduit să dea acestei neliniști o turnură religioasă, prefăcându-se că ar avea o mare reverență pentru Diana și templul acesteia.

19:28-31 Ședința argintarilor s-a transformat curând într-o tulburare în masă, în care a fost implicat întregul oraș. Strigând „**Mare este Diana Efesenilor!**”, gloata s-a repezit în teatru (arenă sau coliseum), punând mâna pe Gaius și pe Aristarh, doi dintre insoțitorii lui Pavel în călătoria sa, având negreșit intenția de a-i ucide pe aceștia. Pavel însuși a dorit să intervină și să se adreseze mulțimii, dar a fost împiedicat de ucenici, precum și de Asiarihi (adică de oficialii aleși de orașe, care, pe cheltuieli proprii, organizau serbări în cinstea zeilor lor). Acești binefăcători civici care se împrietenisera cu Pavel i-au spus că nu ar fi deloc înțelept să intre în arenă.

19:32 Dar de data aceasta gloata ieșise de sub orice control. Mulți oameni habar nu aveau de ce se află acolo. Peste tot se auzeau glasuri contradictorii.

19:33, 34 Un iudeu pe nume **Alexandru** a căutat să intervină și să se adreseze mulțimii, negreșit cu intenția de a-i apăra pe iudei, ca unii care erau cu totul nevinovați în această chestiune. Dar când mulțimea a aflat că este iudeu, a scos un răcnet și mai mare de protest. Preț de circa două ore oamenii au strigat „**Mare este Diana Efesenilor!**”

19:35 În acest moment crucial, **mai-marele cetății** a reușit să potolească mulțimea. Cuvântarea lui a fost pe atât de reușită pe cât a fost de neîndemânatică. El a spus că

de fapt efesenii nu au de ce să se teamă. La urma urmelor, toți știu că Efes a fost rânduit ca cetate menită să slujească de templu păzitor marei zeițe Diana. Deși treisprezece cetăți din Asia erau interesate de acest templu, totuși clădirea sacră fusese dată în grija solemnă a efesenilor. De asemenea, lor le revenea privilegiul de a păzi chipul Dianei, despre care se credea că ar fi căzut din cer.

19:36-40 Lăsând să se înțeleagă că temeliile religiei lor erau trainice și că nimic nu putea răsturna cultul închinării zeiței Diana, el le-a spus oamenilor că dau dovadă de nechibzuință, făcând atâta târboi. Mai ales, că oamenii împotriva cărora protestau nu erau vinovați de jefuirea templului, nici de hulă împotriva zeiței Diana. Dacă Dimitrie și meșterii lui aveau motive întemeiate să aducă plângere, atunci acestea trebuiau înaintate la tribunalele care le stăteau la dispoziție, proconsulii fiind gata să audieze cazul. Dacă aveau altceva de spus, atunci exista oricând posibilitatea întrunirii în condițiile legale. Dar felul în care s-au strâns ei acum a fost cel al unor tulburări în masă. Or, imperiul roman nu privea cu ochi buni asemenea adunări. Dacă ar fi trași la răspundere pentru aceste tulburări, n-ar mai putea să se justifice. În plus, mai-marele cetății știa că postul său și probabil chiar viața sa erau în primejdie, dacă ajungea vestea la autoritățile din Roma despre cele întâmplate.

19:41 Între timp, gloata s-a mai potolit, oamenii ducându-se la casele lor.

Un aspect ciudat care nu poate trece neobservat este faptul că tocmai acțiunea mai-marelui cetății în interesul păstrării ordinii și legalității, și nu tulburarea maselor, a fost aceea care a pus capăt misiunii lui Pavel din acea localitate. Atâta vreme cât a existat o opoziție sănătoasă, Pavel a considerat că are prilejuri minunate de a vesti Cuvântul lui Dumnezeu la Efes (1 Cor. 16:8, 9). Se pare însă că de îndată ce i s-a acordat protecția oficialităților municipale, Pavel a decis să părăsească orașul (Texte selecte).

Cuvântul **adunare** (v. 32, 39, 41) este traducerea termenului *ekklesia* din textul grec, având sensul de „grupare de oameni chemată afară” și care a fost tradus în alte părți ale Noului Testament prin *biserică*. Numai contextul poate stabili când termenul se referă la o gloată de păgâni, ca în cazul de față, și când se referă la adunarea Israelului, ca la Faptele 7:38 sau la biserica Nou Testamentală. Termenul *adunare* este însă o

traducere mai exactă a elinului *ekklesia* decât *biserică*. Cuvântul *church* (adică *biserică*, n.tr.) provine dintr-un termen grecesc, cu sensul de: „aparținând Domnului” (*kuriake*, vezi scoțianul „kirk”). În accepțiunea actuală, *biserică* se referă, de obicei, la o clădire folosită în scopuri religioase, acesta fiind motivul pentru care mulți creștini preferă termenul *adunare*, ce exprimă adevărul potrivit căruia biserica este un grup de oameni aparte, nu o clădire, nici chiar o confesiune.

20:1 Din versetul 1 s-ar părea că apostolul a plecat din Efes direct în **Macedonia**. Dar de la 2 Corinteni aflăm că mai întâi el s-a dus la TROAS. Acolo a găsit o ușă larg deschisă predicării evangheliei, dar a fost foarte dornic să-l vadă pe Tit și să afle de la el cum au primit Corinteni prima sa epistolă. Negăsindu-l însă pe Tit la Troas, Pavel a traversat pe calea apei colțul de nord-vest al Mării Egee, ajungând în **Macedonia**. Corabia la bordul căreia a călătorit a ancorat în mod sigur la NEAPOLIS, după care apostolul s-a deplasat pe uscat până la orașul FILIPI. Pe când se afla în **Macedonia**, probabil în Filipi, s-a întâlnit cu Tit, fiind mult îmbărbătat de veștile aduse de acesta de la Corint. Probabil că în această perioadă a scris 2 Corinteni (anul 56 d.Cr.). (Vezi 2 Cor. 1:8, 9; 2:12-14; 7:5-7).

20:2, 3a După ce a slujit un timp în **Macedonia**, s-a deplasat spre sud, ajungând în **GRECIA** sau **AHAIA**. Cea mai mare parte a celor **trei luni** cât a stat acolo a fost la **CORINT**. În această perioadă a redactat el cartea ROMANI. Unii cred că și Galateni a fost scrisă tot în acest timp.

20:3b Inițial, Pavel intenționase să plece direct la **Corint** în **Siria**, traversând Marea Egee. Dar când a auzit că **ieudei** complotau împotriva lui, căutând să-i ia viața pe parcursul acestei călătorii, el și-a modificat planurile, ducându-se, în schimb, din nou spre nord, trecând prin **Macedonia**.

20:4 În acest punct ni se face cunoștință cu câțiva din însoțitorii lui Pavel. Se spune că aceștia **l-au însoțit** până în **Asia**, dar noi știm că unii din ei s-au dus cu el până la **Roma**:

Sopater din Bereea este probabil unul și același cu Sosipater, o rudă a lui Pavel, menționată la Romani 16:21.

Aristarh din Tesalonica era cât pe aci să-și piardă viața, în tulburarea de la Efes (Fapte 19:29). Citim ulterior despre el că a fost deținut împreună cu Pavel la **Roma**

(Filimon 24; Col. 4:10).

Secund, originar și el din Tesalonica, l-a însoțit pe Pavel până în Asia, probabil până la Troas sau Milet.

Gaius din Derbe nu trebuie confundat cu macedonianul care a fost prins de gloata de la Efes (Fapte 19:29). Despre un alt Gaius se spune că a fost locuitor al Corintului, gazda lui Pavel în acest oraș (Rom. 16:23). A treia epistolă a lui Ioan este adreastă unui bărbat pe nume Gaius, ce locuia, probabil, în apropiere de Efes. Gaius era un nume foarte des întâlnit în vremea aceea.

Timotei nu numai că l-a însoțit pe Pavel pînă în Asia, dar a fost cu el la Roma, în timpul primei întemnițări a apostolului acolo. Ulterior a străbătut alături de Pavel Asia proconsulară. În a Doua sa Scrisoare către Timotei, Pavel își exprimă dorința de a-l revedea pe Timotei, dar nu știm dacă această dorința i s-a împlinit.

Tihic, originar din Asia Mică, l-a însoțit, probabil, pe apostol pînă în Milet. Mai târziu el i s-a alăturat din nou apostolului Pavel la Roma, unde citim că a lucrat cot la cot cu el, precum și în timpul celei de-a doua întemnițări a lui Pavel.

Trofim pare să fi fost un neevreu, care locuia la Efes, în Asia Mică. El l-a însoțit pe Pavel pînă la Ierusalim și, fără să vrea, a aflat cauza arestării sale. Este menționat și la 2 Timotei 4:20.

20:5, 6 Se pare că acești șapte frați enumerați mai sus s-au dus înaintea lui Pavel la Troas, în timp ce apostolul împreună cu Luca au vizitat **FILIPPI**. (Noi credem că Luca a fost în compania lui Pavel datorită redării faptelor la persoana întâi plural, în versetul 5, 6 ș.a.m.d.) **După zilele Azimilor** (Pâinii nedospite), sau Paștelui, Pavel și Luca au călătorit la bordul unei corăbii din Macedonia la **TROAS**, călătorie ce în mod normal nu ar fi durat **cinci zile**. Nu ni se explică motivul întârzierii.

20:7-9 Comparând versetul 6 cu 7, suntem înclinați să credem că apostolul a rămas în mod intenționat la Troas timp de șapte zile pentru a putea participa la frângerea pâinii în Ziua Domnului. Reiese clar din versetul 7 că creștinii aveau obiceiul să se adune laolaltă în **prima zi a săptămânii** pentru a serba Cina Domnului.

Nu trebuie să ne mire faptul că **Pavel** a vorbit **până la miezul nopții**. Când temperatura spirituală a bisericii este ridicată, Duhul lui Dumnezeu are libertatea să lucreze fără opreliștile create de ceasornice. Pe măsură ce

se scurgeau ceasurile nopții, atmosfera din încăperea de sus s-a încins. Poate că prezența multor felinare a contribuit la aerul stătut din încăpere, precum și numărul mare de oameni înșesați în ea. **Un tânăr, cu numele Eutih**, care stătea în deschizătura ferestrei, a adormit și a căzut de la etajul doi, decedând.

20:10 Dar Pavel s-a coborât și s-a întins peste trupul neînsuflețit al tânărului, cum făceau profeții de demult. Apoi i-a informat pe cei din jurul lui că nu trebuie să se agite, deoarece Eutih era viu. S-ar putea deduce din cuvintele lui Pavel că îngrijorarea lor nu-și avea locul, întrucât tânărul nu murise; **viața lui** — sau **sufletul lui** — era încă în el. Dar din versetul 9 rezultă clar că tânărul murise cu adevărat. Exersând puterea acordată unui apostol, **Pavel** l-a readus în mod miraculos pe tânăr la viață.

20:11, 12 Când s-a întors Pavel în odaia de sus, a participat la frângerea pâinii (v. 11), adică au ținut Cina Domnului — motivul străngerii lor (v. 7). Apoi au luat împreună masă obișnuită, probabil ceea ce s-a numit *agape*, adică „o agapă“ sau a masă a iubirii. Această masă servită în cadrul cald al părții creștine urma de obicei Cinei Domnului în perioada primară a bisericii, dar pe parcurs s-au ivit abateri de la caracterul ei inițial curat (1 Cor. 11:20-22), ceea ce a dus la abandonarea ei ulterioară.

După această întrunire de neuitat, de o noapte întreagă, apostolul și-a luat rămas bun de la credincioșii din Troas.

20:13-15 Pavel a plecat de la Troas pe jos, străbătând cei 32 de kilometri ce-l despărteau de **ASOS**, peste promontoriu. Însoțitorii săi au ocolit promontoriul, la bordul unei corăbii, întâlnindu-se cu Pavel în partea de sud, punct în care acesta a urcat la bordul corăbiei. Poate că Pavel a dorit să aibă un timp de singurătate și de meditație la Cuvântul lui Dumnezeu.

Continuându-și călătoria la bordul unei corăbii, ei s-au deplasat de-a lungul coastei de vest a Asiei Mici, ajungând mai întâi la **MITILENE**, orașul cel mai mare de pe insula LESBOS. În noaptea următoare se pare că au ancorat în apropiere de insula **CHIOS**. După încă o zi de drum au ajuns pe insula **SAMOS**, oprindu-se la **TROGHILION (Trogyllium)**. În cele din urmă, călătorii au tras la **MILET**, port situat pe coasta de sud-est a Asiei Mici, la 58 de kilometri sud de Efes.

20:16 În mod intenționat **Pavel** a ocolit Efesul, deoarece se temea că o vizită în acest

oraș i-ar lua prea mult timp. Or, apostolul se grăbea să ajungă la **Ierusalim de ziua Cincizecimii**.

20:17 Coborând pe uscat la **Milet**, Pavel a trimis vorbă bătrânilor din **Efes**, rugându-i să vină pentru a sta de vorbă cu el. Fără îndoială că a trecut un timp destul de mare până când a ajuns mesajul lui Pavel la presbiterii bisericii, după care drumul acestora spre sud iarăși va fi durat destul de multă vreme. Dar efortul lor a fost răsplătit din plin de mesajul minunat pe care l-au auzit de pe buzele marelui apostol. În el găsim un portret de mare preț al slujitorului ideal al Domnului **Isus Cristos**. Deslușim astfel trăsăturile unui om devotat cu trup și suflet Mântuitorului, pătruns de un veritabil fanatism. Îi vedem pe acest slujitor ideal muncind cu râvnă, la timp și nelatimp. Neobosit, neînfricat, neînving; marcat de o autentică smerenie; gata de orice jertfă, oricât de mare. Misiunea lui este urmarea unei profunde lucrări săvârșite în sufletul său. El este pătruns de o îndrăzneală sfântă, de un spirit neînfricat. Lui nu-i pasă dacă trăiește sau moare. Ceea ce contează este să se facă voia lui Dumnezeu iar oamenii să audă evanghelia. În tot ce face, acest slujitor ideal al lui Mântuitorului este total lipsit de egoism, gata oricând mai degrabă să dea, decât să primească. El nu se lasă doborât de greutatea ce se ivesc pe parcurs. Și, în fine, slujitorul ideal practică ceea ce predică.

20:18, 19 Apostolul le-a amintit bătrânilor din **Efes** de modul în care a trăit apostolul cât s-a aflat în mijlocul lor. **Din prima zi** când a pășit în **Asia**, și tot timpul cât s-a aflat acolo, L-a slujit pe **Domnul cu smerenie adevărată și cu lepădare de sine**. În legătură cu misiunea lui, sistemul emotiv al lui Pavel a fost supus tot timpul la un mare stres. A vărsat multe lacrimi de durere și a avut parte de multe încercări. Mai tot timpul a suferit prigoane, ca urmare a urzelilor iudeilor. Dar, în pofida tuturor acestor împrejurări ostile, misiunea lui a fost caracterizată de îndrăzneală, apostolul continuându-și neobosit și neînfricat lucrarea încununată de succes.

20:20, 21 Pavel nu le-a ascuns Efesenilor nici un lucru care le-ar fi putut fi de folos spiritual. Mai degrabă, i-a învățat în mod public și din casă în casă, constrâns de dragostea lui **Cristos**. Metoda de lucru a lui Pavel nu a constat din programarea la intervale regulate a unor ședințe de lucru, ci profitarea de orice prilej care s-a ivit de a-i

îmbărbăta și a-i ridica pe treptele maturității pe credincioși. Fără să facă vreo discriminare bazată pe naționalitate sau religie, el a predicat necesitatea **pocăinței față de Dumnezeu și a credinței în Domnul nostru Isus Cristos** — două elemente esențiale din mesajul și conținutul evangheliei. **Pocăința și credința** nu lipsesc din nici un caz de convertire veritabilă, ele fiind cele două fețe ale monedei evangheliei. Căci dacă nu se pocăiește cineva cu adevărat, nu va putea avea credință mântuitoare. Pe de altă parte, **pocăința** nu ar fi de nici un folos, dacă nu ar fi urmată de **credința** în Fiul lui Dumnezeu. **Pocăința** înseamnă a face stânga-imprejur. Este actul prin care păcătosul face o cotitură radicală, de o sută optzeci de grade, în viața sa, recunoscând că este pierdut și plecându-se în fața verdictului pronunțat de Dumnezeu asupra vinovăției sale. **Credința** înseamnă a te preda cu toată ființa ta lui **Isus Cristos** ca **Domn și Mântuitor al tău**.

În multe locuri din **Noul Testament** **credința** pare să fie singura condiție necesară mântuirii. Dar **credința** presupune **pocăință**. Cum ar putea să-L accepte cineva pe **Isus Cristos** ca **Mântuitor**, dacă nu devine mai întâi conștient de faptul că are nevoie de un **Mântuitor**? Această concluzie, care i se întipărește în cuget, sub impulsul lucrării de convingere a **Duhului Sfânt**, se numește **pocăință**.

20:22, 23 După ce a făcut o trecere în revistă a modulului său de viațuire printre efesenii, apostolul își îndreaptă acum privirile spre suferințele care se prefigurează la orizont. Pavel se simte constrâns în duhul său să meargă la **Ierusalim**. Este un sentiment lăuntric de constrângere, de care nu poate scăpa. Deși nu știa exact ce întorsătură vor lua evenimentele la **Ierusalim**, de un lucru era convins că **lanțurile și necazurile** nu vor lipsi din viața lui. **Duhul Sfânt** îl conștientizase de acest lucru **în fiecare cetate**, probabil prin intermediul lucrării profeților sau poate că prin modul misterios și lăuntric de comunicare a cunoștințelor divine.

20:24 În lumina acestor perspective, apostolul nu mai consideră viața lui ca ceva la care trebuie să țină cu orice preț. Mai degrabă el este animat de dorința de nestrămutat de a asculta de **Dumnezeu** și a-I fi pe plac. Procedând astfel, el va fi chemat în cele din urmă să-și dea viața — chemare la care apostolul este pe deplin pregătit s-o onoreze, având în vedere faptul că nici o jertfă pe care ar putea-o aduce nu ar putea fi prea mare

pentru Cel care a murit pentru el. Tot ce conta acum era să sfârșească alergarea și să-și încheie cu bine misiunea pe care a primit-o de la Domnul Isus, de a vesti Evanghelia harului lui Dumnezeu. Nici un titlu nu ar putea exprima mai adecvat vestea bună pe care o propovăduia Pavel: **evanghelia harului lui Dumnezeu** — mesajul electrizant potrivit căruia, prin jertfa Domnului Isus de la Calvar, Dumnezeu este gata să-și reverse harul Său, bunovăința Sa peste păcătoșii vinovați, care nu meritau acest har, ci erau vrednici doar de iad. Acest mesaj al evangheliei harului lui Dumnezeu ne spune cum dragostea Fiului lui Dumnezeu s-a pogorât din gloriile cerului cerurilor, pentru a suferi, a-Și vărsa Sângele și a muri pe crucea Golgotei, pentru ca cei care cred în El să poată primi iertarea păcatelor și viața veșnică.

20:25-27 Pavel era sigur că nu-i va mai vedea pe preaiubiții lui frați Efeseni pe acest pământ, dar se despărțea de ei cu conștiința curată, știind că nu le-a ascuns nimic, ci le-a făcut cunoscut **tot planul lui Dumnezeu**, instruindu-i nu numai în elementele de bază ale evangheliei, ci și în toate adevărurile de importanță vitală pentru trăirea unei vieți evlavioase înaintea lui Dumnezeu.

20:28 Și din moment ce nu avea să-i mai vadă pe pământ, Pavel le încredințează presbiterilor din Efes un mesaj solemn, ca aceștia să **ia seama** mai întâi la propria lor stare spirituală, întrucât dacă ei înșiși nu trăiesc în părtășie cu Domnul, nu pot pretinde să fie îndrumători spirituali în **biserică**.

Funcția lor de bătrâni ai bisericii (sau presbiteri) constă din a **lua seama... la toată turma în care Duhul Sfânt i-a pus să fie supraveghetori**. Cum am arătat anterior, **supraveghetorii** în Noul Testament sunt numiți și episcopi, bătrâni sau presbiteri. Pe aceștia îi face **supraveghetori Duhul Sfânt**, ei trebuind să fie recunoscuți ca atare de credincioșii în mijlocul cărora lucrează cu toată râvnă.

Printre alte lucruri, lor le revine și sarcina de a **păstori biserică lui Dumnezeu**. Importanța acestei sarcini solemne reiese din cuvintele care urmează: **pe care a câștigat-o cu Însuși sângele Său**. Această ultimă propoziție a provocat intense dezbateri și dezacorduri în rândurile cercetătorilor Bibliei, bazate pe dificultatea felului cum este redat textul. Astfel, se afirmă despre **Dumnezeu** (subiectul propoziției, n.tr.) că **Și-a vărsat sângele**. Or, se știe că **Dumnezeu** este Spirit (Duh). De asemenea, se știe că Domnul Isus

a fost Cel care **Și-a vărsat sângele și deși Isus este Dumnezeu**, năcăieri nu se afirmă în Biblie că **Dumnezeu** ar fi sângerat sau ar fi murit.

Majoritatea manuscriselor redau textul în cauză astfel: „biserica Domnului și Dumnezeului, pe care El a cumpărat-o cu propriul Său sânge,” desemnând, după câte se pare, Persoana Dumnezeirii (Domnul Isus) care realmente **Și-a vărsat sângele**.

Poate că J. N. Darby se apropie cel mai mult de sensul corect al pasajului în cauză prin modul în care îl redă în traducerea de către el a Noului Testament: „Adunarea lui Dumnezeu, pe care El a cumpărat-o cu sângele Celui al Său.” Aici Dumnezeu este înfățișat ca Cel care a cumpărat biserica, dar cu sângele propriului Său Fiu, binecuvântatul Domn Isus.

20:29, 30 Pavel era pe deplin conștient de faptul că după plecarea sa, biserica avea să fie atacată din afară și dinăuntru. Învingătorii falși, **lupi** în piei de oi, se vor năpusti asupra turmei, mușcând-o fără milă. Din sânul comunității de creștini se vor ridica oameni ahtiați după posturi de conducere, care vor rosti denaturări ale adevărului, încercând **să-i atragă pe ucenici după ei**.

20:31 În vederea acestor pericole iminente, bătrânii trebuie să fie cu ochii în patru, amintindu-și mereu că timp de trei ani apostolul i-a avertizat zi și noapte, cu lacrimi.

20:32 Aici se reliefează marea ingeniozitate și meritul deosebit al lui Pavel de a fi știut să-i încredințeze pe presbiterii efeseni lui **Dumnezeu și cuvântului harului Său**. Observați că nu i-a încredințat în mâna altor conducători religioși sau în mâna unor presupuși succesori ai apostolilor, ci i-a încredințat lui **Dumnezeu și Bibliei**. Este o mărturie elocventă a suficienței Scripturii, cuvântului inspirat al lui Dumnezeu. Scripturile sunt acelea care pot să-i zidească pe credincioși și să le dea o moștenire printre toți cei sfințiți.

20:33-35 În încheierea mesajului său, Apostolul Pavel le oferă din nou presbiterilor pilda vieții și misiunii sale. El putea spune cu toată sinceritatea că nu a lăcomit la argințul sau aurul sau hainele nimănui. Nu speranța unor câștiguri financiare l-a determinat pe Apostolul Pavel să desfășoare lucrarea sa pentru Domnul. În general, el a fost sărac, din punct de vedere material, dar bogat față de Dumnezeu. Întinzând mâinile către ei, el le-a amintit că aceste mâini au lucrat pentru acoperirea nevoilor sale proprii și ale acelor

care au fost cu el. Dar Pavel nu s-a oprit aici, ci a muncit din greu, în confecționarea de corturi, pentru a putea să-i ajute pe cei slabi — fie bolnavi fizic, fie sufletește, ca unii care aveau scrupule morale, fie slabi în cele spirituale. Presbiterii trebuie să-și aducă aminte de acest lucru și în toate lucrurile să caute binele altora, neuitând **cuvintele Domnului Isus**: „...**este mai fericit să dai, decât să primești.**“ Interesant este că aceste cuvinte nu apar în nici una din Evanghelii. E drept că ele reprezintă chintesența celor mai multe din învățăturile Sale, dar aici sunt redată ca un adaos inspirat la Cuvintele Sale din Evanghelii.

20:36-38 La încheierea mesajului său, Pavel a **îngenunchiat și s-a rugat împreună cu bătrânii**, care au fost cuprinși de o adâncă întristare. Ei și-au manifestat afecțiunea pentru preaiubitul apostol, căzând pe grumazul lui și sărutându-l. Ceea ce i-a întristat cel mai mult a fost declarația sa că nu-i vor mai vedea fața. Cu inima împovărată de durere, ei l-au însoțit până la corabia cu care urma să plece apostolul spre Ierusalim.

21:1-4a După această despărțire plină de duiosie și afecțiune ce a avut loc la Milet, Pavel și însoțitorii săi au călătorit cu corabia până la **COS**, unde au înopțat. A doua zi, au continuat spre sud-est, spre insula **RODOS**. Apoi, din punctul de nord-est al insulei au mers mai departe până în **PATARA**, port maritim al localității Lycia, situată pe coasta de sud a Asiei Mici. La **Patara** s-au îmbarcat pe o altă corabie, ce mergea spre **Fenicia**, situată pe coasta maritimă a Siriei, printre ale cărei orașe principale era și cetatea **Tir**. Continuându-și voiajul spre sud-est, traversând Marea Mediterană, au ocolit pe la sud insula **Cipru**, lăsând-o în stânga. Primul port la care au ancorat pe teritoriul Palestinei au fost **TIR**. Întrucât corabia urma să fie descărcată acolo, Pavel și cu ceilalți au căutat credincioșii creștini din localitate și au stat cu ei șapte zile.

21:4b În acest timp ucenicii aceștia **i-au spus lui Pavel prin Duhul** să nu se ducă la **Ierusalim** — ceea ce ne pune în fața unei întrebări care persistă de foarte multă vreme, anume dacă **Pavel** a dat dovadă de neascultare, greșind cu voia, prin faptul că s-a dus la **Ierusalim**. Cu alte cuvinte, dacă nu cumva a fost nereceptiv la gândul Domnului sau, dimpotrivă, dacă realmente el s-a conformat voii lui Dumnezeu, suindu-se la Ierusalim. O primă lectură a celei de-a doua părți a versetului 4 ne-ar putea conduce la concluzia că

apostolul a procedat îndărătnic, sfidând voia Duhului. Dar o a doua lectură, mai atentă, a textului menționat ne dezvăluie faptul că **Pavel** nu știa că aceste avertismente au fost exprimate **prin Duhul**. Luca, în stilul său caracteristic, de istoric, își informează cititorii că sfatul dat de ucenicii din Tir a fost inspirat de Duhul, dar nu afirmă că apostolul ar fi fost conștient de veridicitatea acestui sfat. Mai degrabă, se pare că **Pavel** a văzut în sfatul prietenilor săi o încercare de a-l salva de la suferințe fizice sau chiar de la moarte. Or, în dragostea sa pentru frații săi de neam, iudeii, apostolul nu a considerat bunăstarea sa fizică drept un argument suficient de puternic pentru a-l abate din drum.

21:5, 6 La sfârșitul celor șapte zile, credincioșii din Tir au ieșit cu mic cu mare să-i petreacă pe misionari, până la corabia pe care urma să se îmbarce, demonstrând astfel că se poate de grăitor iubirea creștină de care erau animați. După un timp de rugăciune, luându-și rămas bun unii de la alții, a sosit vremea ca vasul să se desprindă de la țarm iar credincioșii din Tir **s-au întors acasă**.

21:7 Popasul următor a fost la **PTOLEMAIS** — port maritim, numit astfel în amintirea lui Ptolomeu, situat la circa 40 de kilometri de Tir, cunoscut astăzi sub denumirea de Akko (Acru), în apropiere de Haifa. Acest popas de o zi le-a permis slujitorilor Domnului să-și viziteze **frații** creștini din partea locului.

21:8 A doua zi au parcurs ultima parte a călătoriei lor, ajungând, după alți 48 de kilometri la **CEZAREEA** — localitate situată în Câmpia Șaron. Aici misionarii au fost găzduiți **în casa lui Filip evangelistul** (care nu trebuie confundat cu apostolul Filip). Acest **Filip** este cel care a fost ales diacon de biserica de la Ierusalim și care a dus evanghelia în Samaria. În urma învățăturilor sale a fost mântuit eunucul etiopian.

21:9 Filip avea patru fiice fecioare care proroceau — adică fuseseră dăruite de Duhul Sfânt să primească mesaje direct de la Domnul și să le transmită altora. Unii au dedus din acest verset că le este îngăduit femeilor să predice și să predea în cadrul bisericii. Dar, întrucât *li se interzice în mod expres* femeilor să predea, să vorbească sau să exercite autoritate asupra bărbaților în adunare (vezi 1 Cor. 14:34, 35; 1 Tim. 2:11, 12), singura concluzie pe care o putem trage este că misiunea profetică a acestor **patru fiice fecioare** s-a desfășurat în cadrul fami-

lei sau al altor întruniri în afara celor din biserică.

21:10, 11 În timpul șederii lui Pavel la Cezareea, un proroc, numit **Agab**, s-a coborât din Iudeea. Este același profet care a venit din Ierusalim la Antiohia, prezicând că va urma o perioadă de foamete, care a avut loc în timpul domniei împăratului roman Claudius (Fapte 11:28). Aici, în textul de față, Agab a luat cureaua lui Pavel și și-a legat mâinile și picioarele cu ea. Prin acest gest dramatic, urmând pilda predecesorilor săi, profetul a transpus în viață mesajul său. Apoi a tâlmăcit mesajul acestei lecții practice. Așa cum și-a legat el mâinile și picioarele, iudeii din Ierusalim îi vor lega lui Pavel mâinile și picioarele, dându-l în mâna autorităților neevreiești. Slujirea lui Pavel în folosul iudeilor (simbolizată prin cureaua sa) avea să conducă la prinderea sa de către acești iudei.

21:12-14 Când au auzit însoțitorii lui Pavel și creștinii din Cezareea acest lucru, au stăruit pe lângă apostol să nu se ducă la Ierusalim. Deși Pavel a considerat că nu poate da ascultare îngrijorării lor, lacrimile vărsate de acești credincioși pentru el l-au mișcat profund, producându-i durere în inimă. Putea el oare să permită ca teama de lanțuri și de închisoare să-l oprească de la ceea ce considera el drept împlinirea voii lui Dumnezeu? Mai degrabă, el a ținut să le precizeze că este gata nu numai să fie legat, ci și să moară la Ierusalim pentru numele Domnului Isus. Și astfel toate argumentele lor nu au folosit la nimic, Pavel fiind hotărât să meargă la Ierusalim. Prin urmare, ei au spus: „**Facă-se voia Domnului!**“

E greu de conceput că aceste cuvinte de rămas bun, rostite de Pavel, ar fi purces de pe buzele unui om conștient că nu ascultă de călăuzirea Duhului Sfânt. Știm că ucenicii din Tir i-au spus, prin Duhul, să nu se ducă la Ierusalim (v. 4). Dar știa oare Pavel că aceștia au vorbit prin Duhul? Și apoi, nu reiese oare clar din textele următoare că Domnul a aprobat călătoria făcută de Pavel la Ierusalim, când a afirmat la 23:11: „Îndrăznește, Pavel, căci după cum ai adus mărturie despre cele privitoare la Mine în Ierusalim, așa trebuie să aduci mărturie și în Roma“? Două lucruri sunt clare: Mai întâi, Pavel nu a considerat siguranța persoanei sale ca fiind argumentul principal al slujirii Domnului. În al doilea rând, Domnul Și-a pus amprenta suverană peste toate aceste evenimente, imprimându-le un curs spre

slava Sa.

21:15, 16 Călătoria pe uscat de peste 80 de kilometri de la Cezareea la Ierusalim se făcea în vremea aceea cu mijloace de transport anevoioase. Rândurile însoțitorilor apostolilor s-au îngroșat prin alăturarea unor ucenici din Cezareea și a unui frate creștin pe nume **Mnason**. Originar din Cipru, el fusese unul din primii creștini pe această insulă. Acum locuia la Ierusalim, unde a avut privilegiul de a-i găzdui pe apostol și pe însoțitorii acestuia în ultima sa vizită la Ierusalim.

Călătoriile misionare ale lui Pavel se încheie odată cu sosirea sa la Ierusalim. Restul Cărții Fapte se ocupă de arestarea sa, procesul ce a urmat, apoi călătoria la Roma, noul proces intentat acolo și întemnițarea sa în capitala imperiului roman.

21:17, 18 La sosirea sa în Ierusalim, apostolul și prietenii lui au fost primiți cu căldură de frați. A doua zi a fost convocată o întâlnire cu **Iacov și toți bătrânii**. Nu putem ști despre care Iacov este vorba aici. Ar putea fi Iacov fratele Domnului, Iacov fiul lui Alfeu sau o altă persoană cu acest nume. Varianta cea mai plauzibilă este prima.

21:19, 20a Pavel a luat primul cuvântul, istorisind în amănunt ce a făcut Dumnezeu printre Neamuri prin slujba lui — fapt care a produs o mare bucurie în rândul fraților.

21:20b-22 Dar frații iudei au fost plini de îngrijorare, având în vedere vestea care le ajunsese la urechi, potrivit căreia apostolul Pavel ar fi predicat și predat oamenilor învățături îndreptate împotriva lui Moise și a legii. Or, asta prevestea mari necazuri la Ierusalim.

Învinuirea concretă ce i s-a adus lui Pavel a fost că i-ar fi învățat pe **toți iudeii** din străinătate să-l dea uitării pe Moise, spunându-le să nu facă circumcizie copiilor și să nu umble potrivit cu datinile iudaice. Întrebarea care se pune este: a predat Pavel o asemenea învățătură, sau nu?

Într-adevăr, el a propovăduit că Cristos este sfârșitul legii pentru neprihănire în cazul tuturor celor care cred. De asemenea, a predat că de la apariția credinței creștine, iudeii credincioși nu se mai află sub incidența legii lui Moise și că dacă primește cineva circumcizia ca mijloc de dobândire a mântuirii, atunci acea persoană se separă de mântuirea care este în Cristos Isus. De asemenea, a propovăduit că o atare revenire la tiparele și umbrele legii, după apariția lui

Cristos, constituia o dezonoare la adresa lui Cristos. Având în vedere toate acestea, nu e prea greu să înțelegem de ce îl priveau iudeii așa cum îl priveau.

21:23, 24 Dar frații iudei de la Ierusalim au avut un plan, care, sperau ei, putea să aplaneze diferențele cu concetățenii lor — mântuiți și nemântuiți. Astfel, ei i-au propus lui Pavel să depună un jurământ iudeu. **Patru bărbați** își asumaseră deja acest jurământ, urmând prescripțiile sale. Prin urmare, Pavel să li se alătore acestora, să se purifice alături de ei și să le plătească spezele. Iată ce are F. W. Grant de spus în această privință:

Să-i ia pe acești patru oameni, care, fiind credincioși ca și el, nu se puteau lega cu jurământul de nazireu, și să se înfățișeze alături de ei în templu, purificat, asumându-și toate cheltuielile legate de îndeplinirea procedurii — toate acestea făcându-se în mod public, pentru ca toți să poată vedea limpede raporturile sale față de lege.⁷⁶

Nu știm în ce anume consta acest jurământ, detaliile fiind învăluite în mister. Tot ce trebuie să știm este că era un **jurământ iudaic** și că dacă iudeii l-ar fi văzut pe Pavel îndeplinind ritualul asociat cu acest jurământ, ar fi putut să-și dea seama fără echivoc că nu s-a îndepărtat de **legea** lui Moise, ci ar constitui un semn sigur pentru iudei că apostolul a păzit **legea**.

Acțiunea de asumare de către Pavel a jurământului iudaic a fost deopotrivă elogiată și criticată. Cei din tabăra *apărătorilor* susțin că el nu a făcut altceva decât să pună în practică principiul său călăuzitor, potrivit căruia el s-a făcut totul pentru toți oamenii, numai ca să-i poată câștiga, dacă se poate, pe unii (1 Cor. 9:19-23). Pe de altă parte, Pavel a fost *criticat* de alții pentru că ar fi mers prea departe în eforturile sale conciliante față de iudei, creând astfel impresia că se află încă sub lege. Cu alte cuvinte, Pavel a fost acuzat de inconsecvență față de convingerea exprimată de el anterior că credinciosul nu se află sub incidența legii, nici în ce privește mântuirea, nici conduita sa în viață (Gal. 1 și 2). Noi tindem să dăm crezare acestei critici, exprimându-ne în același timp convingerea că trebuie să fim cu băgare de seamă când judecăm motivațiile care au stat la baza acțiunilor apostolilor.

21:25 Frații de la Ierusalim l-au sfătuit pe Pavel că nu trebuie impuse nici un fel de reguli asupra credincioșilor dintre Neamuri, în afară de cele propuse de conciliul de la

Ierusalim, și anume că **Neamurile trebuie** să se abțină de la lucrurile închinare idolilor, de la consumul sângelui, al animalelor sugrumate și să se ferească de desfrânare (imoralitate sexuală).

21:26 Pașii pe care i-a făcut Pavel în continuare nu ne sunt lămurii nouă, celor din vremea noastră. Mulți comentatori cred că aici este vorba de jurământul de nazireu. Dar chiar dacă așa ar sta lucrurile, tot nu înțelegem semnificația și succesiunea etapelor din cadrul ceremoniei, așa cum sunt ele descrise în această secțiune.

H. Arestarea și procesul lui Pavel

(21:27-26:32)

21:27-29 Către sfârșitul celor șapte zile ale jurământului, s-a dovedit că toate eforturile depuse de Pavel pentru pacificarea iudeilor au fost în zadar. Când unii dintre iudeii necredincioși, proveniți din **Asia** proconsulară, l-au văzut în **templu**, au incitat o gloată de oameni împotriva lui. Nu numai că l-au învinuit că *predă învățături contrare poporului iudeu și legii*, dar l-au acuzat și de profanarea templului, prin faptul că a introdus în curțile sale niște neevrei. Ce s-a întâmplat în realitate? Anterior ei l-au văzut pe apostolul Pavel în compania lui Trofim în cetatea Ierusalim. Or, Trofim era un convertit neevreu de la Efes. Văzându-i împreună, ei au presupus că Pavel l-a introdus pe prietenul său neevreu în curțile interioare ale templului.

21:30-35 Deși învinuirea era, evident, lipsită de temeii, ea și-a atins totuși scopul, căci toată cetatea s-a tulburat. Gloată l-a prins pe Pavel și l-a târât în zona templului, închizând porțile curților interioare în urma lor. Pe când se pregăteau să-l omoare, vestea despre cele întâmplate a ajuns la urechile chiliarhului — un fel de comandant militar peste garnizoana Antoniei. Acesta a venit degrabă cu câțiva ostași și l-a smuls pe Pavel din mâinile gloatei înfuriate legându-l cu două lanțuri și întrebându-l cine este și ce a făcut. Numai că gloata era într-o stare de totală incoerență și nedumerire. Unii strigau un lucru, alții altul. Frustrat, ofițerul a poruncit soldaților să-l ducă pe deținut la cazarmă, pentru ca să poată întreprinde cercetări menite să elucideze identitatea sa și natura împrejurărilor cu care era confruntat. Dar chiar și în aceste condiții, gloata s-a năpustit cu atâta forță, încât Pavel a trebuit să fie purtat pe sus de ostașii care au urcat scările.

21:36 În acest timp, ei au auzit mulțimea

strigând cuvinte pe care unii dintre ei le-au mai auzit probabil și cu o altă ocazie: „**La moarte cu el!**“

21:37-39 Pe când se pregăteau să-l introducă pe Pavel în cazarmă, apostolul i-a cerut ofițerului permisiunea de a spune câteva cuvinte. Ofițerul s-a mirat când l-a auzit pe Pavel vorbind în limba greacă, întrucât avusesse impresia că a arestat un **egiptean** care pornise o răscoală, situându-se în fruntea a patru mii de oameni, numiți asasini, cu care s-a dus în pustiu. Imediat Pavel l-a asigurat că este iudeu din cetatea Tars, din Cilicia. Prin urmare, nu era cetățeanul unei cetăți oarecare, ci provenea dintr-un centru cultural, educațional și comercial de renume, ce fusese declarat „oraș liber“ de către August. Apoi, cu îndrăzneala-i caracteristică, apostolul a cerut îngăduință să se adreseze mulțimii.

21:40 Dându-i-se voie să vorbească, Pavel, încadrat de ostașii romani, a potolit mulțimea înfierbântată, făcând semn cu mâna. Liniștea care s-a așternut a fost la fel de mare pe cât fusese vuietul furtunii dinainte. Iată-l, așadar, pe apostol gata să-și prezinte mărturia în fața iudeilor de la Ierusalim.

Prin **limba ebraică** trebuie să înțelegem probabil aramaica (un dialect desprins din aceasta și foarte apropiat ca formă de ea), pe care o vorbeau evreii în vremea aceasta.

22:1, 2 Dând dovadă de multă înțelepciune, apostolul s-a adresat mulțimii în aramaică, iar nu în greacă. De îndată ce l-au auzit oamenii vorbindu-le pe limba maternă, au rămas plăcut surprinși, potolindu-și — cel puțin, pentru un timp — strigătele.

22:3-5 Pavel a început cu originile sale de iudeu, **născut în Tarsul Ciliciei**, care și-a dobândit formația intelectuală la picioarele binecunoscutului învățător iudaic **Gamaliel**, însușindu-și cunoștințele necesare în materie de iudaism. Apoi apostolul a pus un accent deosebit pe răvna sa în calitate de iudeu. Astfel, el însuși a prigonit credința creștină, umplând închisorile cu cei ce credeau în Isus. **Marele preot** și Sinedriul puteau fi martorii faptului că a procedat în această acțiune cu tot elanul și forța de care era în stare, folosind metode ingenioase. De la aceștia a primit el scrisori prin care era autorizat să se ducă la Damasc și să-i aducă la Ierusalim pe creștinii de acolo, pentru a fi pedepsiți.

22:6-8 Până în acest punct din cadrul mesajului lui Pavel, iudeii au înțeles perfect și, dacă ar fi fost sinceri, ar fi recunoscut că

spusele sale sunt adevărate. Începând din acest punct apostolul le spune despre un eveniment care a schimbat întreg cursul vieții sale, lăsând la latitudinea lor să decidă dacă acest eveniment era de la Dumnezeu.

Pe când se deplasa Pavel spre Damasc, o mare lumină din cer a strălucit în jurul lui. Faptul că s-a întâmplat pe la amiază — consemnat pentru prima dată în acest verset din Biblie — arată că lumina a fost mai strălucitoare decât soarele în toată intensitatea sa maximă, din punctul cel mai înalt de pe bolta cerească. Fiind doborât la pământ de intensitatea acestei lumini, prigonitorul a auzit un glas din cer zicând: „Saul, Saul, de ce mă prigonești?” Întrebând, lui Pavel i s-a răspuns că este **Isus din Nazaret**, care îi vorbește din cer. Nazarineanul a înviat din morți, fiind în acele clipe proslăvit în cer.

22:9 Oamenii care călătoreau cu Saul au văzut lumina și au auzit sunetul vocii (9:7), dar nu au auzit cuvintele rostite. Sau, altfel spus, au fost conștienți de sunet, dar nu au putut distinge cuvintele propriu-zise.

22:10, 11 Având această întrevedere particulară cu Domnul Vieții și al Slavei, Pavel s-a predat cu tot duhul, sufletul și trupul său Mântuitorului — fapt indicat de întrebarea: „**Ce să fac, Doamne?**” Domnul Isus i-a indicat să se ducă în Damasc, unde urma să primească instrucțiuni. Orbit de lumina slavei lui Cristos, el a fost condus de mână în oraș.

22:12 Ajuns la Damasc, a fost vizitat de **Anania**. Pavel îl descrie auditoriului său iudeu drept **bărbat evlavios după lege, cu mărturie bună de la toți iudeii care locuiesc acolo**. Mărturia unui astfel de om a fost importantă pentru a corobora relatarea convertirii lui Pavel.

22:13 Adresându-i-se lui Pavel cu cuvintele: „**Frate Saul,**” Anania i-a poruncit să-și recapete vederea. Abia atunci Pavel s-a uitat în sus la el.

22:14-16 În versetele 14-16 aflăm pentru prima oară că Anania i-a spus lui Pavel:

„Dumnezeul părinților noștri te-a ales ca să cunoști voia Lui și să-L vezi pe Cel Drept și să auzi un glas din gura Lui. Căci vei fi martor pentru El la toți oamenii despre cele ce le-ai auzit și văzut. Și acum ce zăbovești? Scoală-te, botează-te și spală-ți păcatele tale, după ce vei chema Numele Domnului.”

Câteva puncte de interes și importanță se remarcă în aceste versete. Mai întâi, Anania

afirmă că **Dumnezeul părinților noștri** este Cel care a rânduit evenimentele de pe drumul Damascului. Dacă iudeii continuau să se împotrivesc celor întâmplate, trebuiau să știe că luptă împotriva lui **Dumnezeu**. În al doilea rând, Anania i-a spus lui Pavel că el va fi martor al Domnului pentru *toți* oamenii. Asta ar fi trebuit să-i pregătească pe ascultătorii iudei ai lui Pavel pentru anunțul său potrivit căruia el a fost trimis de Domnul la Neamuri. În cele din urmă, lui Pavel i s-a spus să se scoale, să fie botezat și să-și spele păcatele.

Versetul 16 a fost greșit tălmăcit, în sprijinul unei poziții doctrinare conform căreia botezul ar avea darul de a-l naște pe cineva din nou. Este posibil ca acest verset să i se aplice doar lui Pavel, ca iudeu, care avea nevoie să se disocieze de neamul său ce-L respinsese pe Cristos, prin botezul în apă (vezi comentariile de la 2:38).

O soluție mai simplă, bazată pe construcția gramaticală din textul original grec, ar fi următoarea: Spre deosebire de traducerea KJV, a cărei punctuație în acest punct ar lăsa să se înțeleagă că am avea de a face cu patru elemente situate la același nivel, noua traducere King James (NKJV), urmând textul original, grupează într-o pereche primele două elemente iar ultimele două în altă pereche. În greacă avem un verb finit, modificat de un participiu în fiecare din cele două secțiuni ale versetului. O traducere literală ar suna astfel: „După ce te-ai sculat, fii botezat și să-ți spele păcatele prin chemarea numelui Domnului.”⁷⁷ Această ultimă propoziție este sprijinită de majoritatea preponderentă a învățăturilor biblice (cf. Ioel 2:32; Fapte 2:21; Rom. 10:31).

22:17-21 Acum, pentru prima oară, aflăm despre experiența pe care a avut-o Pavel către sfârșitul primei sale vizite la Ierusalim, după convertirea sa. Pe când se ruga în templu, el a căzut într-o tranșă și L-a auzit pe Domnul poruncindu-i să iasă din Ierusalim îndată, deoarece oamenii de acolo nu vor primi mărturia sa cu privire la Cristos. Apostolului nu-i venea să creadă că proprii săi concetățeni nu vor voi să-l asculte. La urma urmelor, ei știau ce iudeu plin de răvnă fusese el, cum îi întemnițase și-i bătu-se pe ucenicii lui Isus, și cum fusese chiar complice la asasinarea lui **Ștefan**. Dar Domnul a repetat porunca Sa: „**Mergi, căci te voi trimite departe la Neamuri.**”

22:22, 23 Până în acest punct iudeii l-au ascultat pe Pavel în liniște. Dar de îndată ce

a spus că se va duce la Neamuri cu evanghelia, în inimile lor s-a stârnit un val de gelozie și ură. Strigând plini de furie, cuprinși de nebulie, ei au cerut moartea lui Pavel.

22:24, 25 Când comandantul a văzut furia oarbă ce-i stăpânea, a concluzionat că Pavel trebuie neapărat să se fi făcut vinovat de vreun delict grav. Se pare că n-a înțeles mesajul lui Pavel, deoarece a fost rostit în aramaică și astfel s-a decis să smulgă de la el o mărturisire, supunându-l pe apostol la cazne. Prin urmare, a poruncit ca deținutul să fie dus în cazarmă și legat pentru a fi biciuit. Pe când aveau loc aceste pregătiri, Pavel l-a întrebat în surdină pe sutaș dacă era legal să-l biciuiască pe un cetățean roman, înainte ca acesta să fi fost condamnat. În realitate, nu era legal nici măcar să-l legi pe un cetățean roman, înainte de a i se fi dovedit vinovăția — darmite să-l biciuiești! Asta era o infracțiune foarte gravă.

22:26 Sutașul s-a dus repede și i-a spus comandantului să aibă grijă ce-i face lui Pavel, deoarece omul acesta este cetățean roman.

22:27, 28 La auzul acestor cuvinte, comandantul a venit degrabă la Pavel și a aflat că, într-adevăr, este cetățean roman. Pe vremea aceea cineva putea deveni cetățean roman în trei moduri: *Mai întâi*, cetățenia putea fi acordată cuiva prin decret imperial, pentru prestarea unor servicii, etc. *În al doilea rând*, cineva putea fi cetățean roman prin naștere — cum era cazul lui Pavel, care se născuse în Tars, oraș liber din cadrul imperiului roman. Tatăl lui era cetățean roman. *În al treilea rând*, cetățenia putea fi cumpărată, cu un preț foarte piperat. Așa dobândind comandantul cetățenia, achitând o sumă foarte mare de bani.

22:29 Dezvăluirea faptului că Pavel era cetățean roman a determinat contramandarea ordinului de biciuire a apostolului, sădind frică în sufletul autorităților locale.

22:30 Comandantul era însă foarte dornic să știe bine pentru ce este acuzat Pavel de iudei. În același timp, el era hotărât să dea curs procedurilor legale, într-o manieră conformă cu legea. Prin urmare, a doua zi după tulburările din Ierusalim, a dat ordin ca Pavel să fie scos din închisoare și adus înaintea preoților celor mai de seamă și a Sinedriului.

23:1, 2 Stând înaintea Sinedriului, **Pavel** și-a pefațat remarcile cu o declarație de principiu, conform căreia toată viața și-a trăit-o având conștiința curată. Marele preot Anania s-a infuriat la auzul acestor cuvinte.

Negreșit el îl considera pe Pavel apostat de la religia iudaică, renegat și trădător. Cum putea cineva — se întreba el — care s-a lepădat de iudaism, îmbrățișând creștinismul, să mai pretindă o asemenea nevinovăție? Așa se explică de ce marele preot a poruncit ca deșințul să fie lovit peste gură. Desigur, a fost un gest cât se poate de nedrept, având în vedere că procesul abia începuse.

23:3 Pavel a ripostat, spunându-i lui Anania că și Dumnezeu îl va lovi pe el, pentru că era un zid văruit! Cu alte cuvinte, în exterior, marele preot părea neprihănit și drept, dar în lăuntru era plin de stricăciune. Susținând sus și tare că-i judecă pe alții după lege, iată că în acest caz a poruncit ca Pavel să fie lovit contrar legii.

23:4 Cei care stăteau în jurul lui Pavel au fost șocați să audă mustrarea rostită de el. Oare nu-și dădea el seama că stă de vorbă cu marele preot? — s-au întrebat ei.

25:5 Nu știm din ce cauză, **Pavel** nu și-a dat seama că se afla în fața marelui preot Anania. Sinedriul fusese convocat în mare grabă și poate că Anania nu era îmbrăcat cu veșmintele sale oficiale. S-ar putea chiar să nu fi stat în jilțul rezervat marelui preot. Sau poate că vederea șubrezită a lui Pavel l-a împiedicat să-l recunoască. Indiferent care va fi fost explicația, Pavel nu a vorbit de rău în mod intenționat un dregător numit în funcție după legile țării. Imediat el și-a cerut scuze, citând textul de la Exod 22:28: „**Pe maimarele poporului tău să nu-l vorbești de rău.**”

23:6 Sesizând din discuțiile ce au avut loc în sala de judecată că între saducheii și farisei existau dezacorduri, apostolul s-a hotărât să sporească și mai mult prăpastia dintre aceste grupări, declarându-se **fariseu** care fusese dat în judecată pentru credința sa în **învierea morților**. **Saducheii**, desigur, tăgăduiau **învierea**, precum și existența duhurilor și a îngerilor. În schimb, **fariseii**, fiind foarte ortodocși în convingeri, credeau în ambele elemente (vezi 23:8).

Pavel a fost criticat de unii pentru că s-a folosit aici de o stratagemă omenească pentru a crea dezbinare în rândul ascultătorilor săi. „Nu putem scăpa,” scrie A. J. Pollock, „de convingerea că Pavel a greșit atunci când s-a declarat fariseu, recurgând la acest avantaj strategic pentru a semăna dezbinare între saducheii și farisei.”

23:7-9 Indiferent de temeinicia sau netemeinicia acțiunii sale, cuvintele apostolului au provocat disensiuni între farisei și sadu-

chei, stârnind o ceartă aprinsă. Unii dintre cărturarii fariseilor au apărat nevinovăția lui Pavel, spunând, de fapt: „Ce importantă are, dacă un duh sau un înger i-a vorbit?”

23:10 Controversa dintre cele două facțiuni rivale s-a încins atât de mult încât **comandantul** a poruncit **ostașilor** să-l scoată pe apostol, sub escortă, din sala de judecată și să-l aducă înapoi la cazarmă.

23:11 În noaptea următoare **Domnul** Isus i s-a arătat personal lui **Pavel** în închiisoare, spunându-i: „**Îndrăznește, Pavel, căci după cum ai mărturisit despre Mine la Ierusalim, tot așa trebuie să mărturisești și la Roma.**” E uimitor să constatăm că într-un text în care acțiunile apostolului au fost supuse unor critici destul de acute, **Domnul** îl elogiaza personal pentru că l-a fost martor credincios **la Ierusalim!** Nici un cuvânt de critică sau reproș nu s-a auzit de pe buzele Mântuitorului, ci numai elogii și făgăduințe. Slujirea lui Pavel nu s-a sfârșit încă. După cum fusese credincios la Ierusalim, tot așa el va aduce mărturie pentru **Cristos** la Roma.

23:12-15 A doua zi, unii dintre iudei s-au întrunit cu gândul de a-l omori pe apostolul Pavel. De fapt, peste patruzeci dintre ei s-au legat printr-un jurământ că nu vor mânca nimic până nu-l vor omori pe „acest impostor”. Planul lor prevedea următoarele: să meargă la mai-marii preoților și la bătrâni, propunându-le convocarea Sinedriului, pentru a audia cazul lui Pavel mai cu de-amănuntul. Sinedriul va cere apoi comandantului să-l aducă pe deșințat în fața sa. În acest timp, cei patruzeci de asasini vor sta la pândă pe traseul dintre închiisoare și sala de judecată. De îndată ce se va apropia Pavel de ei, se vor năpusti asupra lui și-l vor omori.

23:16-19 În providența lui Dumnezeu, un nepot al apostolului a prins de veste că se pune la cale acest complot împotriva lui Pavel și i l-a adus îndată la cunoștință. Iar Pavel, considerându-se îndreptățit să utilizeze mijloacele prevăzute de lege pentru asigurarea siguranței persoanei, a raportat cele auzite unuia dintre sutași. Acesta în mod personal l-a escortat pe tânărul respectiv până în prezența comandantului.

23:20, 21 Nepotul lui Pavel nu numai că a raportat toate detaliile legate de complot, ci a făcut o pledoarie stăruitoare comandantului să nu cedeze în fața presiunilor iudeilor ca Pavel să fie adus în fața lor.

23:22 Când a auzit comandantul toate acestea, l-a expediat pe tânăr, cerându-i să nu dezvăluie nimănui întrevăderea avută cu el.

Comandantul și-a dat seama că trebuie să acționeze prompt pentru a-l salva pe deținut de furia oarbă a iudeilor.

23:23-25 Îndată comandantul i-a chemat pe doi sutăși și a aranjat ca o escortă militară să-l ducă pe Pavel în Cezareea. Din gardă făceau parte 200 de soldați, 70 de călăreți și două sute de sutăși. Călătoria s-a făcut pe întuneric, pentru a nu trezi atenția nimănu — pe la ora nouă seara.

Forța numerică a acestei escorte militare nu avea darul de a-i aduce un omagiu acestui sol credincios al lui Cristos, ci, mai degrabă, a reliefat hotărârea comandantului garnizoanei de a-și păstra reputația intactă în fața superiorilor săi romani, căci dacă iudeii ar fi reușit să-l omoare pe Pavel, acest cetățean roman, atunci el, ofițerul responsabil, ar fi trebuit să dea socoteală de neatenția sa.

23:26-28 Comandantul se identifică pe sine cu numele de **Claudius Lysias** în scrisoarea pe care i-o scrie **gubernatorului** roman **Felix**. Scopul scrisorii a fost, desigur, să explice situația legată de Pavel. Este amuzant să vedem cum a căutat **Lysias** să se înfățișeze pe sine în ipostaza de erou și apărător al ordinii publice. Apoi mai e și faptul că probabil se temea ca nu cumva **Felix** să audă că pusese să fie legat un cetățean roman ce nu fusese încă condamnat. Spre fericirea lui **Claudius Lysias**, Pavel nu a părât!

23:29, 30 Comandantul a explicat că, în urma anchetei întreprinse de el, Pavel a fost găsit nevinovat de orice delict vrednic de pedeapsa cu moartea sau lanțuri. Mai degrabă, toată agitația se iscase în jurul unor chestiuni legate de legea iudaică. Având în vedere complotul pus la cale împotriva lui Pavel, el a considerat că este mai nimerit să-l trimită pe acesta la Cezareea, pentru ca cei care-l învinuiesc să se prezinte acolo și întreaga cauză să poată fi audiată de Felix.

23:31-35 Călătoria spre Cezareea s-a întrerupt temporar la **Antipatris**, cetate situată la circa 63 kilometri de Cezareea. Nemaexistând aproape deloc pericolul unei ambuscade din partea iudeilor, soldații au revenit la Ierusalim, lăsându-l pe Pavel în grija călăreților, ce urmau să-l ducă la Cezareea. Odată sosiți în acest oraș, l-au predat pe Pavel lui Felix, înmânându-i acestuia scrisoarea din partea lui Lysias. După efectuarea cu succes a cercetărilor preliminare pentru verificarea cetățeniei romane a apostolului, Felix a promis că va audia cazul de îndată ce se vor prezenta în fața lui părășii săi din

Ierusalim. Între timp, s-a ordonat ca Pavel să fie păzit în palatul lui Irod sau Pretorium.

Gubernatorul roman Felix a cunoscut o ascensiune meteorică, de la poziția de sclav la aceea a unei funcții râvnite în cadrul imperiului roman. În viața sa personală însă, omul era dedat la cumplite imoralități, căci la data numirii sale în funcția de guvernator al provinciei Iudeea, era soțul a trei doamne regale. În postul său, s-a îndrăgostit de Drusilla, care era căsătorită cu Azisus, regele Emesei. Conform scrierilor istoricului evreu Josephus, căsătoria a fost pusă la cale prin intermediul vrăjitorului Simon din Cipru.

Așadar avem aici un despot crud — lucru demonstrat de faptul că a pus la cale asasinarea unui mare preot cu numele de Ionatan, care criticase greșelile administrației sale. Iată dar în fața cui a fost adus Pavel!

24:1 La cinci zile după plecarea lui Pavel de la Ierusalim spre Cezareea, marele preot Anania a sosit însoțit de câțiva membri ai Sinedriului. Aceștia au angajat serviciile unui roman, pe nume Tertullus, ca procuror, însărcinat cu învinuirea lui Pavel înaintea lui Felix.

24:2-4 Tertullus și-a început pledoaria printr-o ploaie de afirmații măgulitoare la adresa guvernatorului. Desigur, în toate acestea era un sămbure de adevăr, căci Felix menținuse ordinea și legalitatea, suprimând tulburările și insurecțiile. Dar cuvintele lui Tertullus au depășit cadrul strict al reliefării faptelor, încercând să se pună bine cu guvernatorul.

24:5-8 Apoi el a schițat patru capete de acuzare distincte împotriva apostolului Pavel:

1. El era **o ciună** — adică era considerat un scandalagiu, un om extrem de incomod.
2. A pus la cale răzvrătiri în rândurile iudeilor.
3. Era capul sectei nazarinenilor.
4. A încercat să profaneze templul.

24:9 După ce Tertullus și-a exprimat încrederea în capacitatea lui Felix de a stabili veridicitatea învinuirilor aduse împotriva lui Pavel, iudeii prezenți în sală și-au ridicat glasul în sprijinul acuzațiilor formulate de Tertullus.

24:10 După ce guvernatorul i-a făcut semn să vorbească, Pavel s-a ridicat în picioare, prezentându-și propria pledoarie în apărarea sa. Mai întâi și-a exprimat satisfacția pentru faptul că i s-a îngăduit să compare în fața unui om care, datorită experienței sale

de mulți ani, era la curent cu obiceiurile și datinile poporului evreu. Chiar dacă ar părea la prima vedere o încercare de a-l flata pe Felix, Pavel n-a făcut altceva decât să exprime, pe un ton politic, realitatea.

Apoi apostolul a răspuns învinuirilor ce i s-au adus, una câte una.

24:11 Cât privește faptul că a fost considerat o pacoste pentru public, el a răspuns că n-au trecut decât douăsprezece zile de când s-a suit la Ierusalim, cu scopul de a se închina, și nu de a provoca tulburări.

24:12, 13 Apoi el a negat acuzația că i-ar fi incitat pe iudei la răscoală. Niciodată — nici în templu, nici în sinagogă, nici în oraș — nu polemizase cu oamenii, nici nu încercase să-i incite. Acestea erau faptele, pe care nu le putea contesta nimeni.

24:14-17 Pavel nu a negat a treia învinuire ce i s-a adus, anume că era capul unei secte a nazarinienilor. Dar a precizat că în această funcție îl slujește pe Dumnezeu iudeilor, crezând în toate lucrurile scrise în Vechiul Testament. El împărtășea speranța tuturor iudeilor de orientare ortodoxă, în special a fariseilor, potrivit căreia va fi o înviere a morților, atât a celor drepti, cât și a celor nedrepti. În lumina acelei învieri care va veni, el a căutat să aibă tot timpul cugetul curat, atât față de Domnul, cât și față de semenii săi. Departe de a fi încercat să-i instige pe iudei la insurecție, Pavel a venit la Ierusalim ca să facă milostenie poporului iudeu. Desigur, el se referă aici la strângerea de ajutoare provenite de la bisericile din Macedonia și Ahaia, destinate sfinților creștini evrei din Ierusalim.

24:18, 19 Cât privește a patra acuzație, că profanase templul, Pavel a răspuns în felul următor: Pe când se afla în cursul aducerii de ofrande în templu, conforme cu jurământul său iudaic, mai mulți iudei din Asia au dat peste el și l-au acuzat că ar fi adus Neamuri necurate în templu. Desigur, lucrul acesta nu era adevărat. Apostolul era singur, la ora aceea, după ce se curățise de întinarea ceremonială. Acești iudei acuzatori din Asia, care au provocat tulburarea de la Ierusalim împotriva sa, sunt cei care ar trebui să vină la Cezareea să-l acuze, dacă au vreo pricină împotriva lui.

26:20, 21 Apoi Pavel i-a provocat pe iudeii prezenți în sală să arate exact de ce delict s-a făcut el vinovat când a fost adus înaintea consiliului de la Ierusalim. Desigur, aceștia nu au fost în stare să se conformeze cererii lui Pavel. Tot ce au putut spune a fost

că Pavel a strigat la un moment dat: „**Pentru învierea morților sunt eu judecat astăzi de voi.**“ Cu alte cuvinte, elementele învinuitorii din cadrul învinuirii formulate de ei împotriva lui Pavel nu erau adevărate iar elementele adevărate nu erau incriminatorii.

24:22 În audierea acestui caz, Felix a fost confruntat cu o dilemă. El știa destul de multe despre credința creștină, ca să-și dea seama că este adevărată. Deținutul din fața lui era, evident, nevinovat de încălcarea vreunei infracțiuni din codul penal roman. Dar dacă l-ar fi achitat pe Pavel, ar fi riscat să-și atragă mânia poporului iudeu. Din punct de vedere politic, era important pentru Felix să rămână în grațiile iudeilor. Așa a recurs el la stratagema acordării unui termen de prelungire a cauzei, anunțând că va aștepta până când **comandantul Lysias** va sosi la Cezareea. Desigur era o tactică de amânare, căci nu găsim nici o consemnare că acest **comandant** ar fi sosit vreodată la Cezareea.

24:23 Încheind audierile, Felix a poruncit ca, deși Pavel va fi reținut în continuare, să i se permită un anumit grad de libertate, permițându-li-se prietenilor săi să-l viziteze și să-i aducă alimente și îmbrăcăminte — ceea ce constituie un indiciu sigur al faptului că nu-l considera pe Pavel un criminal periculos.

24:24, 25a La câteva zile după procesul public, Felix și soția sa, Drusilla, au organizat o întrevedere particulară cu apostolul, pentru a afla mai multe despre credința creștină. Cu îndrăzneala caracteristică, Pavel a discutat cu acest guvernator desfrânat și cu soția sa adulteră despre neprihănire, stăpânire de sine și judecata viitoare. Ei nu aveau aproape nici un fel de cunoștințe despre neprihănirea personală, nici în viața publică, nici în cea personală. Față de stăpânirea de sine erau străini, după cum reiese din faptul că încheiaseră căsnicia imorală în care se complăceau în acel timp. Ei trebuiau însă să fie avertizați cu privire la **judecata viitoare**, pentru că dacă nu li se iertau păcatele prin sângele lui Cristos, urmau să piară în iazul cu foc.

24:25b, 26 Se pare că Felix a fost mai mișcat decât Drusilla. Deși s-a temut, nu și-a pus încrederea în Mântuitorul. A amânat luarea unei decizii în favoarea lui Cristos cu cuvintele: „**De astă dată, du-te! Când voi avea un timp potrivit, te voi chema.**“ Trist e că acest timp potrivit n-a mai venit, cel puțin atât cât ni se spune în cuvântul Scripturii. Dar Pavel nu i-a mărturisit lui Felix pen-

tru ultima oară, cu acest prilej, căci guvernatorul l-a chemat de repetate ori, în timpul celor doi ani cât a stat apostolul în detenție la Cezareea. De fapt, Felix sperase că unii prieteni ai lui Pavel îi vor plăti un bacșiș gras, pentru eliberarea lui Pavel.

24:27 După doi ani, respectiv în anul 60 d.Cr., **Porcius Festus l-a înlocuit pe Felix. Și Felix a vrut să facă pe placul iudeilor, lăsându-l pe Pavel deținut în lanțuri la Cezareea.**

25:1 Porcius Festus a fost numit guvernator roman al Iudeii de împăratul Nero în toamna anului 60 d.Cr. **Cezareea** era centrul politic al provinciei romane Siria, din care făcea parte Iudeea. **După trei zile Festus s-a suit din Cezareea la Ierusalim**, capitala religioasă a districtului teritorial aflat sub jurisdicția sa.

25:2, 3 Deși trecuseră doi de când fusese aruncat Pavel în temniță la Cezareea, iudeii nu l-au uitat, nici nu și-au potolit ura neîmpăcată împotriva lui. Crezând că ar putea câștiga nisaiva avantaj pe politice de la noul guvernator, marele preot și frunțașii iudeilor i-au umplut urechile cu acuzații împotriva lui Pavel, cerând ca acesta să fie adus la Ierusalim pentru a fi judecat. Probabil ei intenționau să-l judece înaintea Sinedriului, dar în ascuns sperau să-l poată ataca pe drum, omorându-l înainte de a ajunge la Ierusalim.

25:4, 5 Dar Festus fusese evident informat de planul lor anterior de a-l asasina pe Pavel și de măsurile extraordinare luate de comandantul garnizoanei din Ierusalim pentru transportarea lui Pavel la Cezareea, sub escortă militară. Prin urmare, a respins cererea iudeilor, promițându-le, în schimb, prilejul de a-și prezenta cazul împotriva lui Pavel dacă se vor deplasa la Cezareea.

25:6-8 După o ședere de peste zece zile la Ierusalim, Festus s-a întors în Cezareea și a convocat a doua zi tribunalul. Iudeii s-au grăbit să lanseze atacul, aducând-i lui Pavel învinuiri și mai grave, pe care n-au reușit însă să le dovedească. Realizând șubrezimea argumentelor lor, apostolul s-a mulțumit să nege că ar fi comis vreo încălcare împotriva legii, împotriva templului sau a lui Cezar.

25:9-11 Pentru o clipă, s-a părut că Festus e gata să cedeze cererii iudeilor ca Pavel să fie trimis la Ierusalim, pentru a fi judecat înaintea Sinedriului. Dar n-a făcut acest lucru fără permisiunea deținutului. Evident Pavel și-a dat seama că dacă consimte, nu va mai ajunge la Ierusalim cu viață. Prin urmare, a refuzat, afirmând că

tribunalul din Cezareea este îndreptățit să-i audieze cazul. Dacă s-a făcut vinovat de vreo infracțiune împotriva imperiului roman, era gata să plătească cu viața pentru asta. Dar dacă nu era vinovat de nici un păcat, atunci pe ce temeii juridic urma să fie el predat în mâna iudeilor? Profitând la maximum de drepturile ce-i reveneau ca cetățean roman, apostolul Pavel a rostit apoi memorabilele cuvinte: „**Fac apel la Cezar.**“

A fost Pavel îndreptățit să facă apel la Cezar? Nu ar fi trebuit, mai degrabă, să-și încredințeze cazul în întregime lui Dumnezeu, refuzând să se bizuie pe cetățenia sa pământească? Să fie oare aceasta una din „greșelile lui Pavel?“ Nu ne putem pronunța cu finalitate asupra acestei chestiuni. Tot ce știm este că recursul făcut de el autorității superioare a Cezarului a dus la anularea posibilității unei eliberări imediate și că și dacă nu ar fi înaintat acest apel, tot ar fi ajuns până la urmă la Roma, pe alte căi.

25:12 Festus a conferit pe scurt cu consilierii săi juridici, cu privire la procedurile ce trebuiau îndeplinite în aceste împrejurări. Apoi i-a spus lui Pavel pe un ton sfidător: „**La Cezar ai făcut apel? La Cezar te vei duce!**“

25:13 La câțva timp după aceasta, regele Irod Agripa al doilea și soția sa, **Berenice au sosit la Cezareea**, ca să-l felicite pe Festus pentru numirea sa în noul post. **Agripa** era fiul lui Agripa Întâiul, cel care îl ucisese pe Iacov și-l întemnițase pe Petru (Fapte 12). Sora acestuia era de o frumusețe neobișnuită. Deși istoricii îi atribuie o reputație nu prea strălucită, imputându-i că ar fi avut relații cu fratele ei, Noul Testament nu ne dezvăluie nici un amănunt despre caracterul ei.

25:14-16 În timpul șederii lor îndelungate la Cezareea, **Festus** s-a decis să-i comunice lui Agripa problema cu care era confruntat în legătură cu deținutul numit Pavel. Mai întâi el a relatat cererea brutală a iudeilor de pronunțare a unei sentințe de condamnare a lui Pavel, în absența oricărei proceduri legale oficiale. Înfațișându-se ca apărător al prescripțiilor legii, el a arătat cum a pledat în favoarea intentării unui proces, în care pârătul să-și poată confrunta acuzatorii, având prilejul de a se apăra.

25:17-19 Când a venit rândul judecării procesului, Festus a constatat că deținutul nu era vinovat de nici o infracțiune împotriva imperiului, ci întreaga pricină gravita în jurul „**unor chestiuni legate de religia lor și de**

un anume Isus, care a murit, și despre care Pavel a afirmat că este în viață.“

25:20-22 Festus a re-examinat apoi cerea lui Pavel de a se duce la Ierusalim și a înainta apel la **August** (acesta fiind în acest context doar un *titlu*, și nu *numele* propriu-zis al Cezarului). Dar asta ridică probleme evidente. Sub ce învinuire să-l trimită pe deținut la Roma? Din moment ce **Agripa** era iudeu și, deci, familiarizat cu chestiunile legate de iudaism, Festus spera să beneficieze de asistența acestuia în formularea unor capete de acuzare care să stea în picioare.

Referindu-Se la Mântuitorul lumii, Festus L-a numit **un anume Isus**. Comentariul lui Bengel este demn de a fi menționat în acest context: „Așa se exprimă mizerabilul Festus la adresa Celui în fața Căruia orice genunchi se va pleca!“

25:23 A doua zi s-a instituit o audiere oficială. Agripa și Berenice au sosit cu mare pompă, intrând în auditoriu însoțiți de comandanții și de oamenii cei mai distinși ai cetății. Apoi a fost adus și Pavel.

25:24-27 Festus a expus apoi din nou istoricul cazului — repetând cererile insistente ale iudeilor ca Pavel să fie dat la moarte, apoi reliefând neputința lui Festus de a-l găsi pe apostol vinovat de vreun delict care să merite pedeapsa cu moartea și sfârșind cu apelul înaintat de Pavel Cezarului. Desigur, dilema cu care era confruntat Festus era următoarea: datorită apelului înaintat de Pavel, era obligat să-l trimită înaintea împăratului Nero, dar în termeni juridici, *nu exista nici un temei legal* pentru intentarea unui proces. **Festus** și-a exprimat speranța că **Agripa** îi va veni în ajutor, aici. Căci nu se cădea să trimită un deținut fără să i se precizeze învinuirile ce i s-au adus. Aceste proceduri au avut mai mult caracterul unei audieri, decât al unui proces propriu-zis. Iudeii nu mai erau de față, ca să-l poată acuza pe apostol iar din partea lui **Agripa** nu se aștepta o decizie cu forță de lege.

26:1-3 Scena la care asistăm a fost pe bună dreptate descrisă drept aceea a „unui rege înrobii și a unui deținut întronat“. Din punct de vedere spiritual, **Agripa** era un personaj vrednic de toată compătimirea, pe când apostolul plutea triumfător pe aripile credinței, nefiind tributar împrejurărilor vremelnice în care se găsea.

Când a primit semnalul convenit din partea lui Agripa, Pavel a întins mâna și a început o zguduitoare relatare a experienței sale creștine. Mai întâi, și-a exprimat recu-

noștința pentru că i s-a permis să-și prezinte cazul în fața unei persoane care, fiind de neam evreiesc, cunoștea totuși obiceiurile și chestiunile dominante în sânul poporului iudeu. Introducerea apostolului nu a fost o simplă încercare de a flata, ci declarația unui creștin respectuos, bazată pe simpla realitate a faptelor.

25:4, 5 Cât privește viața sa anterioară, apostolul fusese un iudeu exemplar. Dacă ar consimți să depună mărturie, iudeii n-ar putea tăgădui că Pavel urmase neabătut cărarea celei mai stricte ortodoxii a religiei iudaice, fiind un fariseu consecvent.

26:6 Acum era judecat nu pentru cine știe ce delict grav, ci pentru simplul fapt că se ținca cu tot dinadinsul de nădejdea făgăduinței făcute de Dumnezeu părinților națiunii ebraice, în Vechiul Testament. Esența pledoariei lui Pavel pare să fie clădită în jurul următoarei structuri: În Vechiul Testament Dumnezeu a încheiat diverse legăminte cu lideri ai Israelului, cum ar fi Avraam, Isaac, Iacob, David și Solomon. Legământul cel mai de seamă privea făgăduința privitoare la venirea lui Mesia, ca să izbăvească națiunea Israel și să domnească peste întreg pământul. Patriarhii din Vechiul Testament au murit fără să vadă împlinirea acestei făgăduințe. Înseamnă oare aceasta că Dumnezeu nu își va adus la îndeplinire termenii acestor legăminte? Nicidecum! Ci El și le va împlini negreșit. Dar cum o putea face, când părinții poporului evreu nu mai erau în viață? Răspunsul: „Prin învierea lor dintre cei morți.“ Astfel, în mod nemijlocit, apostolul stabilește o legătură între făgăduințele făcute sfinților din Vechiul Testament și învierea morților.

26:7 Apostolul prezintă apoi cele douăsprezece seminții ale lui Israel ca slujindu-l necurmat și stăruitor pe Dumnezeu, sperând să vadă împlinirea făgăduinței Sale. Această referire la cele douăsprezece seminții este importantă, având în vedere actualele învățături propagate de unii, potrivit cărora zece seminții ale Israelului s-ar fi „pierdut“ în intervalul scurs de la captivitatea babiloniană și până în prezent. Deși erau împrăștiate printe Neamuri, apostolul Pavel le-a văzut ca popor distinct, net separat, care îl slujește pe Dumnezeu și așteaptă venirea Izbăvitorului făgăduit.

26:8 Deci în asta consta delictul lui Pavel! Că a crezut că Dumnezeu își va împlini făgăduința făcută părinților națiunii, înviindu-i pe aceștia din morți. Ce era atât de

incredibil în asta? — i-a întrebat Pavel pe Agripa și pe toți cei ce-l însoțeau.

26:9-11 Revenind la istoria vieții sale, Pavel a relatat campania furibundă dezlănțuită de el inițial împotriva adepților creștinei creștine. Căci el se împotrivese cu toată forța **numelui lui Isus din Nazaret**. Având împuțernicire de la mai-marii preoților, el i-a aruncat în închisoare pe mulți dintre creștinii din Ierusalim. Când aceștia erau aduși la judecată înaintea Sinedriului, el vota, de regulă, împotriva lor. De nenumărate ori a aranjat ca să fie pedepsiți toți cei pe care îi găsea în orice sinagogă, făcând tot ce-i stătea în putință pentru a-i determina să se lepede de Domnul lor. (Când se spune că apostolul își dădea toată silința⁷⁸ să-i determine să hulească, asta nu înseamnă că a și reușit să facă acest lucru, ci doar că *a încercat*.) Campania de ură dezlănțuită de Pavel împotriva ucenicilor lui Isus s-a extins de la Ierusalim la Iudeea și la **cetățile străine**.

26:12-14 Tocmai pe când se afla într-una din aceste expediții în străinătate, a avut loc acea extraordinară experiență, care i-a schimbat din temelii viața lui Pavel. Astfel, pe când se afla în drum spre Damasc, înarmat cu documentele oficiale ce-l împuțerniceau să-i aresteze pe creștini și să-i aducă înapoi la Ierusalim pentru a fi pedepsiți, la amiază a fost copleșit de o vedenie a slavei. O lumină din cer a strălucit asupra lui, mai strălucitoare decât lumina soarelui. După ce a căzut la pământ, a auzit un glas, care i-a pus această întrebare răscolitoare: „Saul, Saul, de ce Mă prigonești?” Apoi acest glas a rostit și cuvintele: „**Îți este greu să lovești cu piciorul împotriva țepușelor.**” Țepușele erau folosite pentru a le forța pe animalele îndărătnice să se urnească din loc. Pavel dăduse cu piciorul împotriva țepușului conștiinței sale, dar, și mai important, împotriva glasului Duhului Sfânt care încerca să-l convingă. Pavel n-a uitat cât a trăit calmul, liniștea și harul cu care a murit martirul Ștefan. Pavel știa acum că pe vremea aceea luptase chiar împotriva lui Dumnezeu!

26:15 Pavel a întrebat: „Cine ești, Doamne?” Iar glasul i-a răspuns: „Sunt Isus, Cel pe care tu îl prigonești.” Isus? Dar cum vine asta? Oare nu fusese Isus răstignit și îngropat? Nu-i furaseră ucenicii Lui trupul, îngropându-l într-un loc secret? Cum se făcea atunci că Isus îi vorbea în clipele acelea lui Pavel? Adevărul a prins imediat rădăcini în sufletul lui Pavel. Isus fusese, într-adevăr, îngropat, dar El *înviase*

din morți! Și Se înălțase la cer, de unde îi vorbea acum lui Pavel. Prigonindu-i pe creștini, Pavel îl **prigonește** pe Stăpânul lor. Și **prigonindu-l** pe El, Pavel îl **prigonește** pe Mesia al Israelului, pe Însuși Fiul lui Dumnezeu.

26:16 Apoi Pavel face o succintă expunere a misiunii și împuțernicirii care i s-au încredințat lui direct de către Domnul Isus Cristos Cel înviat. Astfel Domnul i-a spus **să se scoale și să stea în picioare**. Pavel a primit această revelație specială a lui Cristos în slava Sa datorită faptului că a fost rânduit să fie slujitor al Domnului și să **mărturisească** despre tot ceea ce a văzut în ziua aceea, și despre toate adevărurile mari ale creștinei creștine ce i se aduseseră la cunoștință.

26:17 Promisiunea că Pavel va fi izbăvit de iudei și de Neamuri trebuie înțeleasă în sensul unei izbăviri generale, valabilă până la încheierea misiunii ce i se încredințase.

26:18 Pavel urma să fie trimis cu misiune specială la Neamuri, **pentru a le deschide ochii, pentru a le întoarce de la întuneric și a le aduce la lumină, și de la puterea Satanei la Dumnezeu**. Prin credința în Domnul Isus, ele aveau să primească iertarea păcatelor și moștenirea printre cei ce sunt sfințiți. H. K. Downie arată că versetul 18 este un excelent rezumat a ceea ce face evanghelia:

1. Eliberează de sub robia întunericului.
2. Eliberează de sub puterea Satanei.
3. Iartă păcatele.
4. Redă moștenirea pierdută.

26:19-23 După ce a fost astfel împuțernicit de Domnul, încredințându-i-se misiunea specială, Pavel îi explică lui Agripa că el **n-a fost neascultător vedeniei cerești**. Atât la Damasc, cât și în Ierusalim și prin toată... Iudeea, și apoi la Neamuri el a predicat oamenilor faptul că trebuie să se pocăiască și să se întoarcă la Dumnezeu, făcând fapte care să demonstreze realitatea pocăinței lor. Or, Pavel tocmai asta făcea în momentul în care iudeii l-au prins în templu și au încercat să-l omoare. Dar Dumnezeu l-a apărat pe Pavel și l-a ajutat, pentru ca să poată continua să mărturisească tuturor celor cu care intra în contact, propovăduind mesajul pe care profeții și Moise l-au propovăduit în Vechiul Testament. Iar mesajul era că Mesia va suferi, că va fi primul care va învia din morți și că le va arăta lumină,

atât iudeilor, cât și Neamurilor.

26:24-26 Nefiind evreu, Festus probabil nu fusese în stare să priceapă nimic din ple-doaria lui Pavel. Total incapabil de a recunoaște un om plin de Duhul Sfânt, el l-a acuzat pe Pavel cu nerușinare că este nebun și că toate acestea se datorează unei doze excesive de erudiție, de care ar fi fost stăpânit apostolul. Fără urmă de iritare sau enervare, apostolul a negat liniștit această acuzație și a subliniat că cuvintele pe care le rostea sunt cuvintele adevărului și ale rațiunii. Apoi și-a exprimat încrederea că regele cunoștea adevărul celor spuse de Pavel. Viața și mărturia lui Pavel nu fuseseră ascunse. Toți iudeii le cunoșteau, după cum, evident, vestea despre ele va fi ajuns și la urechile lui Agripa.

26:27 Adresându-i-se direct regelui, Pavel a întrebat: „**Rege Agripa, crezi în proroci?**“ După care Pavel a răspuns la propria sa întrebare: „**Știu că crezi.**“ Forța argumentului formulat de Pavel aici este zdrobitoare. Cu alte cuvinte, spune Pavel, „Eu cred tot ce au spus profeții în Vechiul Testament. Și tu, Agripa, crezi mărturia lor, nu-i așa? Atunci cum mă pot acuza iudeii de un delict pasibil de pedeapsa cu moartea? Sau cum mă poți condamna tu pentru faptul că cred în ceea ce tu însuși crezi?!“

26:28 Că Agripa a resimțit forța argumentului reiese din cuvintele sale: „**Tu aproape mă convingi să devin creștin.**“ Varianta aceasta nu este însă nicidecum singura acceptată. Nu s-a ajuns la un acord cu privire la sensul exact al cuvintelor lui Agripa. Cei care urmează tradiția traducerii King James consideră că regele fusese realmente adus în pragul luării unei decizii în favoarea lui Cristos. Ei consideră că răspunsul lui Pavel din versetul 29 vine în sprijinul acestei teorii. Alții sunt de părere că Agripa s-a exprimat pe un ton ironic, întrebându-l pe Pavel, în realitate: „Crezi că mă vei putea convinge să devin creștin, cu argumente atât de șubrede?“ Cu alte cuvinte, el a parat forța argumentului lui Pavel, luându-l în glumă (părere la care subscriu majoritatea traducătorilor românești, în acest punct, n.tr.).

26:29 Indiferent dacă Agripa a vorbit serios sau în glumă, Pavel i-a răspuns cu toată seriozitatea și solemnitatea, exprimându-și dorința ca Agripa și toți cei de față să poată avea parte de bucuriile și binecuvântările vieții creștine, pentru ca să se poată împărtăși din privilegiile dăruite lui Pavel și să poată deveni ca el, cu excepția lanțurilor

sale. Iată ce scrie Morgan în această privință:

Pavel era gata să moară pentru a-l salva pe Agripa, dar n-ar fi conceput ca acesta să fie pus în lanțuri. Așa e creștinismul! Preamărește-l, înmulțește-l și aplică-l! Sinceritatea care se dedă la persecuții nu este de origine creștină. Sinceritatea care se sacrifică, murind pentru a-i izbăvi pe alții, refuzând să-i înlănțuie, este cu adevărat creștinism.⁷⁹

26:30-32 Regele, guvernatorul, Bernice și celelalte oficialități au părăsit sala, pentru a se sfătui. Cu toții au fost obligați să recunoască că Pavel nu săvârșise nimic care să merite pedeapsa cu moartea sau lanțurile. Poate cu un ușor sentiment de regret, Agripa i-a spus lui Festus că dacă Pavel n-ar fi făcut apel la Cezar, ar fi putut fi pus imediat în libertate.

Firește, ne întrebăm de ce nu putea fi contramandat acest apel la Cezar. Indiferent dacă un asemenea recurs era sau nu imposibil de modificat, dincolo de aceasta noi știm că era în planul lui Dumnezeu ca apostolul Neamurilor să se ducă la Roma, să fie judecat în fața Împăratului (23:11) și să găsească împlinirea dorinței inimii sale, de a se conforma morții Domnului său.

I. Călătoria lui Pavel la Roma și naufragiul (27:1-28:16)

Capitolul acesta ne prezintă emoționanta epopee a voiajului maritim întreprins de apostol de la Cezareea, via Malta, la Roma. Dacă Pavel nu ar fi fost pasager la bordul acestei corăbii, niciodată nu am fi știut despre această călătorie sau despre naufragiul care a avut loc. Întreg pasajul ce urmează este presărat cu termeni din domeniul navigației maritime, fiind, prin urmare, mai greu de urmărit.

27:1 Punctul de plecare l-a constituit portul orașului Cezareea. Pavel a fost dat în grija unui oșter pe nume **Juliu(s)**. Acest sutăș era detașat pe lângă **cohorta Augusta** (**Regimentul Augustin**, în versiunea engleză, n.tr.) — o legiune a oștirii romane ce s-a acoperit de glorie. Asemenea tuturor sutășilor menționați în Noul Testament, și acesta era un om cu un caracter ales, plin de bunătațe, dreptate și considerație față de alții.

27:2 La bordul corăbiei se mai aflau și alți deținuți, care, asemenea lui Pavel, erau transportați spre Roma, unde urmau să fie judecați. Printre pasageri se mai afla și **Aristarh**, și Luca, ambii însoțitori de drum ai

apostolului în călătoriile sale anterioare. Vasul la bordul căruia s-au imbarcat provenea din **Adramit**, port la Marea Marmara, situat în colțul de nord-vest al Asiei Mici, în regiunea numită Mysia. Corabia urma să se deplaseze spre nord-vest, urmând să facă escale în diferite porturi de pe coasta Asiei proconsulare — provincia de vest a Asiei Mici.

27:3 Corabia a navigat întâi spre nord, de-a lungul coastei Palestinei, ancorând la **Sidon**, port aflat la 112 km de Cezareea. Sutașul **Iuliu**, dând dovadă de multă bunăvoință, i-a permis lui **Pavel** să coboare pe uscat, pentru a-și vizita prietenii și a primi îngrijire.

27:4, 5 De la Sidon, vasul a traversat colțul nord-estic al Mării Mediterane, lăsând în stânga insula **Cipru** și profitând astfel de protecția oferită de coasta ei împotriva vânturilor. Deși vânturile erau potrivnice, vasul a traversat până pe coasta de sud a Asiei Mici, pornind apoi spre vest, trecând de **Cilicia** și **Pamfilia** și sosind în cele din urmă la **Myra**, orașul portuar al **Lyciei**.

27:6 Acolo sutașul i-a transferat pe deținuți la bordul altei corăbii, întrucât prima nu i-ar fi dus mai aproape de **Italia**, ci ar fi cotinuat de-a lungul coastei de vest a Asiei Mici, până în portul ei de bază din **Adramit**, în Mysia.

A doua corabie provenea din Alexandria, port la Marea Mediterană, pe coasta de nord a Africii. Vasul transporta 276 de persoane, pasageri și echipaj, precum și o încărcătură de grâu. De la Alexandria a navigat spre nord, traversând Marea Mediterană, până la **Myra**, urmând a se îndrepta acum spre **Italia**.

27:7, 8 Multe zile la rând, călătoria s-a desfășurat anevoios, datorită vânturilor neprielnice. Abia cu greu a reușit echipajul să aducă vasul în portul **Cnid** (*Cnidus*), situat în extremitatea sud-vestică a Asiei Mici. Întrucât vântul le-a fost potrivnic, au navigat spre sud, de-a lungul coastei apărate de vânt a insulei **Creta**. Incojurând capul **Salmon**, vasul s-a îndreptat spre vest, înfruntând vânturile puternice, până a ajuns la **Limanuri Bune**, port din apropierea cetății **Lasea**, situată pe coasta centrală de sud a insulei **Creta**.

27:9, 10 Până în acest punct s-a pierdut foarte mult timp, datorită condițiilor neprielnice de navigație. Se apropia iarna și o continuare a călătoriei ar fi fost primejdioasă. Asta era probabil prin luna septembrie sau octombrie, întrucât **Postul** (Ziua Ispășirii)

trecuse deja. **Pavel** a avertizat echipajul că, dacă va continua voiajul, va risca nu numai să piardă corabia și încărcătura, ci și viețile unora de la bordul ei.

27:11, 12 Dar **cârmaciul și stăpânul corăbiei** au dorit să continue călătoria. **Sutașul** a acceptat raționamentul acestora, cu care a fost de acord majoritatea celorlalți. S-a considerat că portul acesta nu era la fel de adecvat ca **Fenix** ca port pentru iernat. Fenix era situat la 64 de kilometri vest de Limanuri Bune, în colțul de sud-vest al insulei **Creta**. Portul avea deschidere spre sud-vest și nord-vest.

27:13-17 Când a suflat un vânt ușor din sud, marinarii au crezut că vor putea străbate distanța ce-i despărțea de Fenix. Așadar au ridicat ancora și au pornit spre vest, ținându-se aproape de uscat. Apoi au fost loviți de furtunosul vânt de nord-est, numit **Eurochilon** (în versiunea engleză: **Euroclydon**⁸⁰, n.tr.), împingându-i spre stâncile situate de-a lungul coastei. Neputând să-și urmeze cursul dorit, echipajul a fost obligat să lase vasul în voia vântului. Astfel au fost purtați de acesta până la o insuliță, numită **Clauda**,⁸¹ situată la 48 de kilometri de **Creta**. Când au ajuns în latura protejată a insulei, au reușit, cu greu, să urce la bord luntrea ce o tractaseră după ei. Apoi au legat corabia cu frânghii, ca aceasta să nu se destrame sub forța valurilor. Ei se temeau că vor fi mânați spre **Sirta** (*Syrtis*, în engleză, n.tr.), un golf de pe coasta Africii, renumit pentru primejdioasele sale bancuri de nisip. Pentru a împiedica un atare curs, au **lăsat pânzele jos și astfel s-au lăsat duși de vânt**.

27:18, 19 După o zi de navigare în voia furtunii, au început să arunce peste bord o parte din încărcătură. A treia zi au aruncat în mare **uneltele corăbiei** — căci negreșit corabia începuse să ia apă, fiind nevoie să-i reducă greutatea pentru a o împiedica să se scufunde.

27:20 Timp de multe zile au fost purtați încolo și-ncoace fără să vadă soarele sau stelele, neputând, deci, să se orienteze sau să-și stabilească coordonatele. În cele din urmă, s-a pierdut orice nădejde de scăpare.

27:21-26 Disperarea a fost accentuată de foamea care-i măcina pe oameni, căci nu mâncaseră de mai multe zile. Mai tot timpul îl petrecuseră în efortul de a salva corabia și de a o goli de apă. Poate că nu mai aveau unde găti. Boala, teama și descurajarea le vor fi alungat, oricum, pofta de mâncare. În plus, proviziile de hrană se vor fi epuizat.

Atunci Pavel s-a sculat în mijlocul lor, aducându-le un mesaj de speranță. Mai întâi le-a spus, cu blândețe, că nu trebuia să fi plecat din **Creta**. Apoi i-a asigurat că deși corabia va pieri, nimeni nu-și va pierde viața. De unde știa el acest lucru? **Un înger** al Domnului i se arătase în timpul **noptii**, asigurându-l că va sta **înaintea Cezarului** la Roma. **Dumnezeu** i-a dăruit apostolului pe toți cei ce au călătorit împreună cu el, în sensul că și viețile acestora aveau să fie salvate. Prin urmare, ei au început să se mai învieze. **Pavel** a avut convingerea că totul va fi în ordine, deși vor naufragia pe o **insulă**. Iată ce spune A. W. Tozer, cu multă înțelepciune, în acest punct:

Când vântul dinspre sud a suflat ușor, vasul care-l purta pe Pavel naviga destul de lin și nici o persoană de la bord nu știa cine este Pavel sau ce tărie de caracter se ascunde sub acela aspect exterior aparent șters. Dar când puternica furtună Euroclydon s-a dezlănțuit asupra lor, măreția caracterului lui Pavel a devenit îndată evidentă tuturor celor de la bordul corăbiei. Deși era deținut, apostolul literalmente a preluat conducerea vasului, luând deciziile cheie și dând comenzi care puteau însemna viața sau moartea pentru oameni. În plus, cred că această criză a cristalizat o realitate de care nici Pavel nu era conștient. Teoria frumoasă curând s-a călit, sub furia furtunii, îmbrăcând forma realității.⁸²

27:27-29 Trecuseră paisprezece zile de când au plecat de la Limanuri Bune. Nepunctuoși, ei erau acum purtați de valuri într-o parte a Mării Mediterane cunoscută sub denumirea de Marea **Adriatică**, situată între Grecia, Italia și Africa. (Nota traducătorului, aceste coordonate par să difere de cele ale Mării Adriatice din vremea noastră, situată, desigur, între Italia și Iugoslavia și Albania. Probabil ar corespunde cu actuala Mare Ionică) **Pe la miezul nopții marinarii au bănuț că se apropie de pământ** — poate datorită zgomotului talazurilor ce se loveau de țârm. Când au măsurat adâncimea apei, au găsit douăzeci de stânjeni (circa 38 de metri). Puțin mai departe, adâncimea a fost de cincisprezece stânjeni. Pentru a evita o eșuare a vasului, **au aruncat patru ancore de la pupa corăbiei**, rugându-se să se facă ziua.

27:30-32 Temându-se că vor muri, unii din **marinari** au încercat să fugă de pe corabie, cu o luntre. Pe când întrecutul se coboară luntrea în apă — sub pretextul de a arunca

alte ancore — Pavel i-a văzut și a dat de veste **sutașului**. Pavel i-a avertizat că dacă **marinarii** nu rămân la bordul corăbiei, nu poate fi garantată viața celorlalți. **Atunci ostașii au tăiat funiile luntrei și au lăsat-o să cadă**. **Marinarii** au fost astfel obligați să încerce să-și salveze propriile vieți și cele ale celorlalți, la bordul corăbiei.

27:33, 34 Phillips intitulează versetele 33-37: „Expresia spiritului practic excepțional de care a dat dovadă apostolul Pavel”. Pentru a aprecia la justa valoare dramatismul situației, se cere să știm câte ceva despre ravagiile pe care le poate face o astfel de furtună cumplită dezlănțuită în largul mării. Apoi trebuie să ținem cont și de faptul că Pavel nu era căpitanul vasului, ci doar un pasager captiv.

Cu puțin înainte de zorii zilei, **Pavel** i-a implorat pe oameni să mănânce, amintindu-le că nu se hrăniseră de două săptămâni. Or, acum era absolut esențial să se hrănească, deoarece de asta depindea bunăstarea lor. Apostolul i-a asigurat că nici un fir de păr de pe capul nimănui nu va pieri.

27:35 Apoi le-a dat el însuși exemplu, luând **pâine** și mulțumind lui **Dumnezeu** în fața tuturor și hrănindu-se. Ce trist este că de atâtea ori ne rușinăm să ne rugăm în public! Dar cu cât mai puternic ar grai această rugăciune, rostită în fața altora, decât toată predicarea noastră!

27:36, 37 Fiind astfel îmbărbătați, ei au început să se hrănească. La bordul corăbiei se aflau două sute șaptezeci de persoane.

27:38-41 După ce au mâncat, au ușurat greutatea corăbiei, aruncând grâul în mare. Uscatul era pe aproape, dar ei nu-și dădeau seama de acest lucru. S-a luat decizia să manevreze corabia în așa fel încât aceasta să pătrundă, prin eșuare, cât mai departe pe țârm. Au tăiat ancorele, lăsându-le în mare. Apoi au dezlegat funiile cu care erau legate cârmele ce fuseseră ridicate anterior, aducându-le din nou în poziția de funcționare. Au ridicat apoi **vela mare** îndreptându-se spre țârm, eșuând **într-un loc scaldat din două părți de mare** — probabil un canal dintre două insule. **Prora** corăbiei s-a înfipt adânc în nisip, rămânând intactă, dar **pupa**, a început curând să se sfârșească sub **forța valurilor**.

27:42-44 Planul ostașilor era însă să-i omoare pe deținuți, pentru ca să nu scape vreunul prin înot, dar **sutașul**, vrând să-l salveze pe **Pavel**, i-a împiedicat de la intenția lor și a poruncit ca cei ce pot înota să se arunce cei dintâi peste bord și

să ajungă la uscat. Celorlalți li s-a spus să se salveze ținându-se de scânduri sau alte fragmente flotante ale corăbiei. În felul acesta toți membrii echipajului și toți pasagerii au scăpat, ajugând teferi pe uscat.

28:1, 2 De îndată ce echipajul și pasagerii au ajuns pe țarm, au aflat că se aflau pe **insula Malta**. Unii din **băștinașii** de pe insulă au văzut naufragiul și au asistat victimele să ajungă la țarm. Apoi au avut bunăvoința și prezența de spirit să aprindă un foc pentru sărmanii naufragați, uzi learcă, de valurile mării și de ploaie, și dărdăind de frig.

28:3 Pe când Pavel ajută la aprinderea focului, a fost mușcat de o viperă. Se pare că șarpele acesta veninos stătuse ascuns între vreascuri, dar de îndată ce acestea au fost aprinse, vipera a fășnit, mușcându-l pe apostol și agățându-se de mâna lui.

28:4-6 La început, oamenii din partea locului au crezut că apostolul trebuie să fie un **ucigaș**, care, deși a scăpat cu viață din naufragiu, nu a putut eluda **dreptatea**. (Nota traducătorului: în original: **Dike**, zeița răzbunării la greci, termenul însemnând „dreptate“ — după explicația de la subsolul paginii 176 a traducerii în română a Noului Testament publicată de *Christliche Lietatur-Verbreitung*, Bielefeld, Germania, 1993.) Și astfel ei s-au așteptat ca, din moment în moment, Pavel să cadă mort. Dar când Pavel nu a dat nici un semn de boală, de pe urma mușcăturii, **și-au schimbat părerea, zicând că este un zeu!** — o altă ilustrare grăitoare a nestatorniciei inimii și minții omenești.

28:7 **Cetățeanul de frunte al insulei** Malta era pe vremea aceea **Publius**, care deținea mari terenuri agricole în vecinătatea plajei unde se aciuase ceata naufragaților. Acest slujbaj roman cu vază i-a **primit** pe Pavel și pe însoțitorii lui **prietenește**, asigurându-le cazarea pe timp de **trei zile**, adică până când au fost terminate pregătirile în vederea unei locuințe permanente pentru durata iernii.

28:8 Bunătatea acestui om dintre Neamuri nu a rămas nerăsplătită. Cam în vremea aceasta tatăl lui s-a îmbolnăvit de **febră și dizenterie**. Pavel a intrat la el și, rugându-se și punându-și mâinile peste el, l-a vindecat.

28:9, 10 Vestea despre această vindecare miraculoasă s-a răspândit cu iuteală în lungul și-n latul insulei. Și astfel, pe parcursul următoarelor trei luni, au fost aduși la Pavel bolnavii de acolo, fiind cu toții vindecați de

el. Locuitorii Maltei și-au arătat recunoștința față de apostol și față de Luca⁸³ la plecarea acestora de pe insulă, copleșindu-i cu multe onoruri și aducându-le multe daruri, ce aveau să le prindă bine în călătoria spre Roma.

28:11 După ce s-au scurs cele trei luni ale iernii, navigația pe mare a devenit din nou posibilă, iar sutașul împreună cu deținutul din custodia sa s-au îmbarcat pe o **corabie din Alexandria... ce iernase în insulă**. **Vasul purta semnul Dioscurilor**, adică al fraților gemeni Castor și Pollux, despre care marinarii păgâni credeau că le poartă noroc și pe care îi considerau zei ocrotitori.

28:12-14 De la Malta au străbătut cei circa 128 de km până la **Siracuză**, capitala Siciliei, situată pe coasta ei de est. Vasul a rămas acolo **trei zile**, pornind apoi mai departe și ajungând la **Regio** (în engleză: **Rhegium**, n.tr.), în colțul de sud-vest al Italiei, în vârful cizmei. După încă o zi cu vânt prielnic, echipajul a putut străbate cei 290 de km de-a lungul coastei de vest a Italiei, până la **Puteoli**, pe malul de nord al golfului Neapole. **Puteoli** se afla la circa 240 km sud de **Roma**. Acolo apostolul a găsit **frați creștini**, cu care i s-a îngăduit să aibă **prătășie timp de șapte zile**.

28:15 Nu ni se spune cum a ajuns la Roma vestea despre sosirea iminentă a lui Pavel. Cert e că două grupuri distincte de frați i-au ieșit în întâmpinare. Un grup a străbătut cei 69 de km până la localitatea Piața lui Appius, situată la sud-est de Roma. Celălalt grup a călătorit 53 de km, tot spre sud-est, până la **Trei Taverne**. Pavel a fost mult înviorat și îmbărbătat de acest gest mișcător de iubire al sfinților de la Roma.

28:16 Odată sosit la Roma, lui Pavel i s-a permis să locuiască într-o casă particulară, fiind sub paza unui soldat.

J. Sub arest la domiciliu, Pavel mărturiște iudeilor de la Roma (28:17-31)

28:17-19 Respectând principiul său de a le mărturisi mai întâi iudeilor, Pavel le-a trimis o invitație **liderilor** lor religioși. Când aceștia s-au adunat în casa închiriată, Pavel le-a explicat situația sa, spunându-le că deși nu făcuse nimic împotriva iudeilor, a datinilor lor, totuși iudeii din Ierusalim îl dăduseră în mâna romanilor, ca să fie judecat. Autoritățile ne-evreiești nu l-au găsit însă vinovat de nici un delict și au dorit să-l pună în libertate, dar când iudeii au strigat împotriva lui, apostolul a fost obligat să facă apel la Cezar. Dar și în acest apel, scopul nu era

acela de a aduce vreo acuzație poporului evreu, ci doar a se apăra.

28:20 Tocmai pentru că era nevinovat de orice fărădelege împotriva poporului iudeu i-a convocat Pavel pe toți frunții iudeilor de la Roma. De fapt, datorită nădejzii Israelului era el legat cu un lanț. **Nădejdea Israelului**, așa cum am arătat anterior, se referă la împlinirea promisiunilor făcute patriarhilor poporului evreu, în special făgăduința venirii lui Mesia. Intrinsec legată de aceste promisiuni era învierea morților.

28:21, 22 Liderii evrei au mărturisit că nu cunosc nimic despre apostolul Pavel. N-au primit nici o scrisoare din Iudeea, cu privire la el, și nici unul din concetățenii lor evrei nu adusesese nici o pără împotriva lui. Cu toate acestea, ei doreau să audă mesajul lui Pavel, deoarece știau că se vorbește pretutindeni împotriva credinței creștine cu care era el asociat el.

28:23 La câțva timp după aceasta, mai mulți iudei au venit la locuința lui Pavel, ca să audă mai multe din gura lui. El s-a folosit de acest prilej, pentru a le mărturisi despre **împărăția lui Dumnezeu** și a-i convinge cu privire la Isus. El le-a citat din **Legea lui Moise și din profeți, de dimineța până seara**.

28:24 Unii au crezut mesajul adus de el, **alții n-au crezut**. (Nota traducătorului: în versiunea engleză se folosește termenul **dis-believed**, care semnifică mai mult decât simplul fapt că nu au crezut, lăsând să se înțeleagă un refuz de a accepta mesajul, o respingere categorică a sa, așa cum explică autorul comentariului.)

28:25-28 Când Pavel a văzut că din nou evanghelia este, în general, respinsă de poporul evreu, a citat din Isaia 6:9 și 10, unde profetul a fost imputernicit să predice cuvântul unui popor de oameni cu inimi împietrite, cu urechi surde și cu ochi orbiți. Apostolul a simțit din nou în inimă durerea de a predica vestea bună unor oameni care nu voiau s-o audă. Având în vedere acest act de respingere a evangheliei de către iudei, **Pavel a anunțat că de acum încolo o va vesti Neamurilor**, și și-a exprimat încrederea că acestea o vor asculta.

28:29 Iudeii necredincioși au plecat, polemizând între ei. După cum scoate în evidență Calvin, faptul că Pavel a citat o profeție împotriva lor a iritat elementele nelegiuite din rândul lor, care L-au respins pe Mesia. În același timp, a fost dezlănțuit un val de furie împotriva acelor iudei care L-

au primit pe Domnul Isus. Acest înaintaș al Reformei face apoi următoarea aplicație utilă:

În cele din urmă, zadarnic va încerca cineva să argumenteze, plecând de la acest caz, că Evanghelia lui Cristos provoacă disensiuni, când, este evident că acestea izvorăsc doar din încapățănarea oamenilor. Căci pentru a ne bucura de pace cu Dumnezeu, e nevoie să luptăm împotriva celor care Îl tratează cu dispreț.⁸⁴

28:30 După aceasta Pavel a rămas la Roma doi ani întregi, locuind în casa lui închiriată și slujind cu cuvântul un șir neîntrerupt de vizitatori. Probabil în această perioadă a scris Efeseni, Filipeni, Coloseni și Filemon.

28:31 La Roma Pavel a avut parte de o libertate destul de mare, **predicând împărăția lui Dumnezeu și predând lucrurile privitoare la Domnul Isus Cristos cu toată încrederea, fără ca cineva să-l oprească**.

Așa se încheie Cartea Faptelor Apostolilor. Unii consideră că ar fi o încheiere cam bruscă. Dar toate punctele cuprinse în schița de la începutul cărții au fost atinse. Evanghelia s-a răspândit de la Ierusalim, în Iudeea și Samaria și până la Neamuri, în lumea lor.

Cât privește evenimentele din viața lui Pavel după încheierea cărții Fapte, asupra acestora se pot face doar deducții, pornind de la scrierile sale ulterioare.

În general se crede că după cei doi ani petrecuți la Roma cazul lui a ajuns în fața instanței lui Nero, Pavel fiind achitat.

Apoi Pavel a plecat în ceea ce s-a numit A Patra Călătorie Misionară. Localitățile pe care le-a vizitat în cadrul acestei călătorii, nu neapărat în ordinea aceasta, sunt următoarele:

1. COLOSE și EFES (Filemon 22).
2. MACEDONIA (1 Tim. 1:3; Fil. 1:25; 2:24).
3. EFES (1 Tim. 3:14).
4. SPANIA (Rom. 15:24).
5. CRETA (Tit 1:5).
6. CORINT (2 Tim. 4:20).
7. MILET (2 Tim. 4:20).
8. Iarna petrecută la NICOPOL (Tit 3:12).
9. TROA (2 Tim. 4:13).

Nu deținem nici o informație cu privire la motivul, timpul sau locul arestării sale, dar știm că a fost adus la Roma, pentru a doua oară, ca deținut. Această detenție a fost cu mult mai aspră decât prima (2 Tim. 2:9). Pavel a fost părăsit de majoritatea prietenilor săi (2 Tim. 4:9-11), știind că de data aceasta

clipa morții sale s-a apropiat foarte mult (2 Tim. 4:6-8).

Conform tradiției, Pavel ar fi fost decapitat în afara Romei în anul 67 sau 68 d.Cr. Cât privește panegiricul lui Pavel, citiți propriile sale cuvinte de la 2 Cor. 4:8-10, 6:4-10 și 11:23-28, precum și comentariul nostru asupra acestor rezumate pline de inspirație.

MESAJUL CĂRȚII FAPTELE APOSTOLILOR

După ce am citit Cartea Fapte, e bine să recapitulăm principiile și practicile creștinilor primari. *Care au fost trăsăturile distinctivelor credincioșilor individuali și ale bisericilor locale din care făceau aceștia parte?*

Mai întâi, este evident că creștinii din primul veac au trăit, mai presus de toate, împlinind interesele Domnului Isus. Întreaga lor concepție de viață era cristo-centrică. Motivul principal al existenței lor era să aducă mărturie despre Mântuitorul lor — sarcină căreia i s-au dăruit cu toată râvna. Într-o lume angajată în cursa nebună pentru supraviețuire, a existat astfel un nucleu compact de ucenici creștini zeloși, care căutau mai întâi împărăția lui Dumnezeu și neprihănirea Lui. Pentru ei, toate celelalte erau subordonate acestei glorioase chemări, după cum subliniază Josett, cu admirație:

Ucenicii fuseseră botezați cu... entuziasmul sfânt și luminos, desprins chiar de la altarul lui Dumnezeu. Ei erau pătrunși de acest foc viu în chiar centrul ființei lor, de unde își trage seva orice alt scop sau facultate a vieții. Acest foc viu din sufletul apostolilor duduia ca în cuptorul din inima unei nave neînfricate, ce străbate talazurile involburate, peste adâncurile întinselor mări. Nimic nu putea sta în calea acestor oameni! Nimic nu-i putea opri din înaintarea lor... Din orice faptă și vorbă a lor se degaja o forță de netăgăduit, ei fiind plini de căldură și de lumină, ca unii ce fuseseră botezați de puterea Duhului Sfânt.⁸⁵

Mesajul propovăduit de ei era axat pe învierea și slava Domnului Isus Cristos. Ei erau martorii unui Mântuitor înviat. Oamenii L-au omorât pe Mesia, dar Dumnezeu L-a înviat din morți, dându-I locul ce i se cuvine de onoare supremă în cer. Orice genunchi trebuie să se plece în fața slăvitului Om la dreapta lui Dumnezeu. Altă cale de mântuire nu există.

Într-un mediu de ură, învrăjbit și lăco-

mie, ucenicii au dat dovadă de dragoste față de toți. Ei au răsplătit prigoanele la care au fost supuși cu bunătațe, rugându-se pentru cei ce le-au provocat suferință. Dragostea lor față de alți creștini i-a obligat pe dușmanii lor să exclame: „Uite cum se iubesc creștinii aceștia!“

Nu putem să nu remarcăm că ei au trăit o viață de jertfire pentru răspândirea evangheliei. Ei nu s-au considerat stăpâni peste bunurile materiale de care au avut parte, ci le-au tratat ca daruri încredințate lor de către Domnul, care i-a pus administratori peste ele, pentru împlinirea planurilor Sale. Astfel, ori de câte ori se ivea o nevoie reală, îndată se strângeau fondurile necesare pentru acoperirea acelei nevoi.

Armele lor de luptă nu au fost firești sau pământesti, ci de natură divină, prin a căror forță formidabilă Dumnezeu doboră fortărețe aparent impregnabile. Ei își dădeau seama că nu luptă împotriva unor lideri religioși sau politici, ci împotriva forțelor răului din locurile cerești. Astfel ei porneau la luptă înarmați cu credința, cu rugăciunea și cu Cuvântul lui Dumnezeu. Spre deosebire de religia islamică, creștinismul nu s-a dezvoltat prin recurgerea la forță.

Acești primi creștini au trăit despărțiți de lume. Ei erau în lume, dar nu și din lume. Ei păstrau legături vii cu necredincioșii, în legătură cu mărturia pe care o dădeau acestora, dar niciodată nu și-au compromis loialitatea lor față de Cristos, necomplăcându-se în plăcerile păcătoase ale lumii. Ca pelerini și străini pe acest pământ, ei se comportau ca niște străini aflați în trecere printr-o țară, căutând să fie o binecuvântare pentru toți, având grijă să nu se întineze deloc cu stricăciunile din jurul lor.

S-au angajat ei oare în politică sau au căutat ei să aducă vreun remediu racilelor de ordin social din vremea lor? Concepția lor era că toate relele și abuzurile din lume izvorăsc din natura păcătoasă a omului. Pentru a remedia aceste rele, e nevoie ca omul să se ducă la rădăcina lor. Reformele politice și sociale se ocupă doar de simptome, nu și de boala propriu-zisă care le generează. Numai evanghelia poate merge la sursa răului, schimbând natura rea a omului. Prin urmare, primii creștini nu s-au lăsat abătuți de la misiunea lor prin îmbrățișarea unor procedee cu efect minim de schimbare a adevăratei naturi a omului. Ei au predicat evanghelia la timp și nelatimp. Oriunde mergea evanghelia, rănilor supurânde erau fie

eliminate, fie mult alinate.

Când au fost supuși la prigoane, nu s-au mirat deloc, căci li s-a spus să se aștepte la acestea. În loc să se răzbune sau chiar să se apere, ei și-au încredințat soarta în mâna lui Dumnezeu, Judecătorul Cel Drept. În loc să încerce să scape de încercări, ei s-au rugat să li se dăruiască îndrăzneala de a-L vesti pe Cristos tuturor celor cu care intrau în legătură.

Țelul mereu prezent înaintea ucenicilor era evanghelizarea lumii. Ei nu făceau nici o distincție între câmpul de misiune autohton și cel extern. Toată lumea era un câmp de misiune, un ogor bun de secerat. Activitatea lor evanghelistică nu constituia un scop în sine — cu alte cuvinte, ei nu s-au mulțumit să conducă sufletele la Cristos, și apoi să le lase să se descurce cum pot, șchiopătând pe calea credinței. Mai degrabă, convertirii erau îndrumați spre adunări creștine locale. Aici li se preda Cuvântul lui Dumnezeu, erau ajutați să crească în rugăciune, fiind întăriți în credință. Apoi erau împuterniciți și motivați să iasă în lume, vestindu-le, la rândul lor, altora mesajul evangheliei.

Tocmai înființarea de biserici locale a avut darul de a conferi un caracter permanent lucrării creștine, asigurând baza de plecare și întreținere a evanghelizării zonelor din jur. Aceste adunări erau indigene, adică se guvernau singure, se propagau singure și se finanțau singure. Fiecare adunare era independentă de alte biserici, dar între ele domnea părtășia Duhului. Fiecare adunare căuta să se reproducă, dând naștere altor adunări în teritoriile adiacente. Și fiecare era finanțată din interior. Nu exista nici un departament central de finanțe, nici o organizație umbrelă, sub care să-și desfășoare activitatea.

Adunările erau în principal adăposturi spirituale, limanuri binecuvântate în care își găseau alinarea credincioșii, mai degrabă decât centre pentru mântuirea celor necredincioși. La loc de frunte între activitățile bisericii erau frângerea pâinii, închinarea, rugăciunea, studierea Bibliei și părtășia. În adunări nu se țineau servicii speciale de evanghelizare, ci aceasta se făcea oriunde se ivea prilejul, oriunde intrau credincioșii în contact cu cei nemântuiți — în sinagogi, în piețe, pe stradă, în închisori și din casă în casă.

Bisericile nu se adunau în clădiri speciale, ridicată expres în scopul închinăciunii, ci, mai degrabă, în casele credincioșilor — fapt de natură a asigura un mare grad de mobili-

tate bisericii, în vremuri de prigoană, dându-i posibilitatea să intre „în subterană“ cu mare ușurință și rapiditate.

De la bun început, nu au existat nici un fel de confesiuni religioase, culte sau denominații. Toți credincioșii erau recunoscuți ca membri ai trupului lui Cristos și fiecare biserică locală ca expresie a bisericii universale.

Un alt lucru impotant: nu se făcea nici o distincție între cler și laici. Nici un om nu deținea drepturi exclusive în cadrul unei adunări, cu privire la predare, predicare, botezare sau administrarea Cinei Domnului. Se recunoștea însă că fiecare credincios are un dar și e liber să-și exercite darul respectiv.

Cei ce fuseseră dăruți ca apostoli, profeți, evangheliști, pastori și învățători nu au căutat să-și consolideze poziția, ca persoane oficiale indispensabile în cadrul bisericii. Funcția lor era de a-i zidi pe sfinți în credință, pentru ca și aceștia să-L poată sluji pe Domnul zi de zi. Oamenii dăruți din perioada Noului Testament fuseseră dotați pentru lucrarea ce-o aveau de făcut de către Duhul Sfânt. Asta e în măsură să explice cum de oameni fără educație formală, cu cunoștințe doar „native“, au exercitat o influență atât de covârșitoare asupra erei în care au trăit. Ei nu erau predicatori „de profesie“, în accepția de astăzi a termenului, ci predicatori laici, având însă ungera de sus.

Vestirea mesajului în Cartea Faptelor Apostolilor era adeseori însoțită de săvârșirea unor miracole — a unor semne și minuni manifestând darurile felurite ale Duhului Sfânt. Deși aceste miracole par să fi fost săvârșite în număr mai mare la începutul cărții, ele nu încetează până la finele volumului.

De îndată ce se punea pe picioare o biserică locală, apostolii sau reprezentanții acesteia numeau bătrâni (presbiteri) — bărbați însărcinați cu rolul de supraveghetori spirituali. Acești bărbați păstoreau turma. În fiecare biserică existau mai mulți presbiteri.

Substantivul „diacon“ nu se aplică în mod direct unui slujbaş din cadrul bisericii, în cartea Fapte. Dar termenul apare în Fapte sub formă de verb, descriind slujba desfășurată de credincioși pentru Domnul, fie de natură spirituală, fie vremelnică.

Credincioșii primari practicau botezul prin imersiune (cufundare). Din textul cărții se degajă impresia că credincioșii erau botezați la scurtă vreme după convertirea lor. În prima zi a săptămânii ucenicii se adunau la

un loc pentru a-și aduce aminte de Domnul, prin frângerea pâinii. Probabil serviciul acesta nu avea un caracter atât de formal sau oficial ca în vremea noastră. Se pare că se ținea în legătură cu o masă obișnuită, o *agapă* — sau o masă a iubirii.

Biserica primară nu înceta să se roage. Era dependentă de rugăciune. Rugăciunea constituia firul vital de legătură cu Dumnezeu. Rugăciunea era stăruitoare, plină de credință și fierbinte. Ucenicii mai și posteau, pentru ca toate puterile lor să fie concentrate asupra unor chestiuni spirituale, fără să fie astfel distrași de lucrurile din jur sau de tendința de a admira.

Tocmai într-o ocazie de felul acesta, după ce s-au rugat și au postit, profeții și învățătorii de la Antiohia i-au încredințat pe Barnaba și pe Saul în vederea săvârșirii unui program misionar special. Amândoi bărbații aceștia Îl slujeau pe Domnul de câțva timp, anterior acestei împuterniciri, care nu a constituit un act oficial de ordinare sau hirotonisire, ci o recunoaștere din partea liderilor de la Antiohia că Duhul Sfânt i-a chemat cu adevărat pe acești oameni. A constituit în același timp și o expresie a părtașiei, izvorâte din inimi total dăruite Domnului, a membrilor adunării cu privire la lucrarea în care Barnaba și Saul urmau să se angajeze.

Cei care mergeau să slujească în lucrarea de evanghelizare nu erau controlați de adunarea din care proveneau, în acțiunile lor. Mai degrabă, se pare că erau liberi să slujească așa cum îi călăuzea Duhul Sfânt. Ei îi țineau însă la curent pe membrii bisericilor din care proveneau de felul cum binecuvânta Dumnezeu strădaniile lor.

În acest context, trebuie să precizăm că biserica nu era un complex cu o structură organizatorică foarte evoluată, ci mai degrabă un organism viu, care se mișca în ascultare permanentă de călăuzirea Domnului. Din cer, Cristos, Capul bisericii, îi călăuzea și-i conducea pe membrii bisericii, care, la rândul lor, căutau să se lase învățați, să dea dovadă de cât mai mare mobilitate și maximă receptivitate. Astfel, departe de a descoperi în cartea Fapte un tipar rigid de slujire, constatăm, mai degrabă, multă fluiditate și o reconfortantă absență a inflexibilității. De pildă, nu existau reguli fixe pentru durata de timp cât trebuia să stea un apostol într-un loc. Astfel, Pavel a stat la Tesalonica trei luni, dar la Efes a rămas trei ani. Totul depindea de timpul necesar pentru a-i zidi pe

sfinți, pentru ca aceștia, la rândul lor, să poată transmite lucrarea creștină mai departe.

Există unii care cred că apostolii și-au concentrat atenția asupra unor centre urbane mari, lăsând în grija bisericilor de acolo sarcina de a se extinde cu lucrarea până în cartierele mărginașe. Să fie oare adevărat acest lucru? Au avut oare apostolii o strategie atât de fixă și definitivă? Sau, mai degrabă, au urmat zi de zi ordinele primite de la Domnul — fie de a merge în centre importante, fie în cine știe ce cătun aparent lipsit de importanță?

Negreșit una din impresiile care se degajă din Cartea Fapte este că primii creștini așteptau și depindeau de călăuzirea Domnului. Ei lăsaseră totul de dragul lui Cristos. Nimic și nimeni nu mai era al lor decât Domnul Isus Însuși. Și astfel ei priveau la El zilnic, așteptând ca El să le dea îndrumări. Iar Domnul nu le înșela niciodată așteptările.

Se pare că era o practică bine stabilită a lucrătorilor creștini itineranți să călătorească doi câte doi — câte un lucrător mai matur, care lua cu el unul mai tânăr, ce-și făcea ucenicia în slujba Domnului. Apostolii erau în permanentă căutare de tineri plini de credință, pe care să-i poată forma ca ucenici.

Uneori slujitorii Domnului se întrețineau singuri, cum era cazul lui Pavel, care se îndeletnicea cu confecționarea corturilor. Alteori, ei erau întreținuți din darurile trimise, cu drag, de persoane individuale sau biserici.

Un alt fapt care ne impresionează în cartea Fapte este că cei ce erau lideri spirituali erau recunoscuți ca atare de sfinții care lucrau cu ei. Duhul Sfânt era Acela care le dădea puterea de a vorbi cu autoritate. Și tot Duhul Sfânt era Acela care le dădea altor credincioși adevăratul instinct spiritual de a se supune acestei autorități.

Ucenicii se supuneau în fața autorităților omenești până la un punct. Și punctul acesta era atins atunci când aceste autorități le interziceau să predice evanghelia. În acest punct, ei ascultau mai mult de Dumnezeu, decât de om. Când erau pedeșiți de autoritățile civile, suportau pedeapsa fără împotrivire, fără să umtească vreodată împotriva stăpânilor.

Evanghelia a fost predicată mai întâi iudeilor, iar apoi, după ce Israel a respins, la nivel național, mesajul ei, vestea bună a fost transmisă Neamurilor. Porunca: „Mergeți la iudeu, mai întâi“ a fost împlinită pe plan istoric în Cartea Fapte. Astăzi evreii sunt pe

același plan ca Neamurile în fața lui Dumnezeu — nu există nici o deosebire, „căci toți au păcătuit și s-au depărtat de slava lui Dumnezeu.“

Se degajă o extraordinară putere în legătură cu misiunea bisericii primare. De teamă să nu atragă dezaprobarea lui Dumnezeu, oamenii nu se jucau cu cuvintele și orice mărturisire de credință era făcută cu toată luarea aminte. Păcatul în sânul bisericii era descoperit imediat, fiind aspru pedepsit de Dumnezeu în unele cazuri, cum este cel al Ananiei și al Safirei.

În sfârșit, o ultimă și stăruitoare convingere care se desprinde din studiul cărții Fapte este că: Dacă și noi am urma exemplul de credință, jertfire, consacrare și slujire neobosită al bisericii primare, lumea ar putea fi evanghelizată în timpul generației noastre. †

NOTE FINALE

¹(Intro.) J. B. Phillips, *The Young Church in Action*, p. vii.

²(1:5) Între învierea lui Cristos și înălțarea Sa s-au scurs patruzeci de zile. Alte zece zile au trecut până la Rusalii (Ziua Cincizecimii). Dar Domnul nu a precizat numărul acestor zile, probabil pentru a-i ține pe ucenici într-o stare de așteptare.

³(1:20) Acesta nu e un citat exact după versiunea pe care o găsim în cartea Psalmi din Biblie. Două sunt motivele care ar putea explica această situație; (1) Scriitorii Noului Testament adesea citau Scripturi din Vechiul Testament redate în versiunea Septuaginta (LXX), pe când traducerea folosită de noi au fost făcute după originalul ebraic — fapt în măsură să explice unele deosebiri de formulare. (2) Cum s-a constatat în frecvente cazuri, Duhul Sfânt, care a inspirat redactarea Vechiului Testament, își exercită libertatea de a-l adapta uneori atunci când se dau citate din el în contextul Noului Testament.

⁴(2:1) Aceleași cuvinte sunt folosite pentru „a locui împreună“ din versiunea greacă a textului de la Psalmi 133:1 (132:1 în Septuaginta) pe care le găsim și aici la Fapte pentru cuvintele „într-un singur loc“ (*epi to auto*, în greacă).

⁵(2:4) Alte lucrări de slujire ale Duhului Sfânt care ne-au fost puse la dispoziție la *convertire* sunt: ungerea (1 Ioan 2:27), pecețuirea (Ef. 1:13) și garanția (Ef. 1:14). Alte lucrări ale Duhului, care sunt *condiționate*, depinzând de ascultarea și predarea noastră,

sunt: călăuzirea (Fapte 8:29), bucuria (1 Tes. 1:6) și puterea (Rom. 15:13).

⁶(2:22-24) Cuvântul tradus prin *dureri* se referă de obicei la durerile nașterii. Învierea lui Cristos este asemuită cu nașterea sau trecerea de la moarte la viață. Suferințele care însoțesc întregul proces au fost intense, dar trecătoare. În Psalmul 18:5 aceeași expresie este redată prin „durerile Șeolului.“

⁷(2:25-27) Paradis este identic cu cerul al treilea (2 Cor. 12:2, 4).

⁸(2:38) Charles C. Ryrie, *The Acts of the Apostles*, p. 24.

⁹(2:39) Charles H. Spurgeon, *The Treasury of the New Testament* (Tezaurul Noului Testament), I:530.

¹⁰(2:41) Textul critic (NU) omite cuvântul „bucuros“.

¹¹(2:44, 45) F. W. Grant, „Acts,“ *The Numerical Bible: Acts to 2 Corinthians* (Biblia numerică: de la Fapte la II Corinteni), VI:25, 26.

¹²(2:46) Ori de câte ori citim că Pavel și alții s-au dus la templu, asta înseamnă că au pătruns în *curțile* templului, nu în sanctuar, unde accesul era rezervat preoților. Neamurile aveau voie să pătrundă doar în curtea exterioră. Orice încercare de a pătrunde dincolo de aceste limite era pasibilă de pedeapsa cu moartea.

¹³(Excurs) În textul critic termenul „biserica“ nu apare decât începând cu 5:11.

¹⁴(Excurs) Merrill F. Unger, *Unger's Bible Handbook* (Manualul biblic al lui Unger), pg. 586.

¹⁵(Excurs) E. Stanley Jones, *Christ's Alternative to Communism* (Alternativa lui Cristos la comunism), p. 78.

¹⁶(Excurs) G. H. Lang, *The Churches of God* (Bisericile lui Dumnezeu), p. 11.

¹⁷(4:1-4) Charles Haddon Spurgeon, singurul document disponibil.

¹⁸(4:13) James A. Steward, *Evangelism* (Evanghelizare), p. 95.

¹⁹(4:14-18) J. H. Jowett, *The Redeemed Family of God* (Familia de răscumpărați ai lui Dumnezeu), p. 137.

²⁰(4:27, 28) Aici e preferabil să redăm termenul *pais* prin „Slujitor“, mai degrabă decât prin „copil“, ca la 3:13, 26; 4:30.

²¹(4:27, 28) George Matheson, *Rest By the River* (Odihniți-vă lângă râu), pg. 75-77.

²²(4:32-35) Grant, „Acts,“ p. 34.

²³(4:32-35) F. E. Marsh, *Fully Furnished* (Deplin echipat), p. 74.

²⁴(4:32-35) Ryrie, *Acts*, p. 36.

²⁵(5:40) Ryrie opinează că bătaia a fost

administrată pentru nesupunerea lor față de porunca anterioară a Sinedriului (cf. Deut. 25:2, 3).

²⁶(5:41) În manuscrisele tradiționale există trei variante care ridică întrebări: TR: „numele Lui“; NU: „numele“; M: „numele lui Isus“.

²⁷(6:8) Ștefan (*Stephanos* în greacă) înseamnă „ghirlândă“ sau „coroană triumfală“.

²⁸(6:10-14) Din topica frazei s-ar putea deduce că apărau cu mai multă gelozie onoarea lui Moise, decât a lui Dumnezeu!

²⁹(7:9-19) „Atât varianta originală, cât și cea din greacă ar putea să fie adevărate aici; versiunea a doua, adică cinci fii ai lui Manase și Efraim născuți în Egipt (1 Cron. vii.14-27), potrivit unei latitudini de diverse forme, deloc neobișnuite în asemenea liste.“ Kelly, *Acts*, p. 84.

³⁰(7:9-19) În ce privește alte comentarii reverențioase asupra acestei probleme și a celei anterioare, vezi Kelly, *Acts*, pg. 84, 85.

³¹(7:20-43) Daily Notes of the Scripture Union (Însemnări zilnice pe marginea Scripturii), mai 31, 1969.

³²(8:4-8) Într-adevăr, drumul de la Ierusalim *coboară*, fiind situat la o altitudine inferioară.

³³(8:4-8) Homer L. Payne, “What Is A Missionary Church?” *The Sunday School Times*, februarie 22, 1964, p. 129.

³⁴(8:12, 13) Întrucât textul spune că Simon „a crezut“, acesta solicitându-i lui Petru să se roage pentru el (v. 24), unii au susținut că Simon a fost măntuit, dar că era un credincios foarte firesc.

³⁵(8:26) O străveche cetate a filistenilor, de pe coasta Mediteranei, la sud-vest de Ierusalim, pe drumul care făcea legătura între Palestina și Egipt.

³⁶(8:27-29) *Candace* (sau *Kandake*) era probabil un titlu, comparativ cu Faraon, mai degrabă decât numele ei personal.

³⁷(8:27-29) Robii aflați în slujba unor demnitari de rang înalt erau uneori castrați. În cadrul iudaismului, eunucilor li se refuza statutul de cetățeni de mâna întâi (Deut. 23:1). Mai degrabă, ei erau relegați la statutul de „prozeliți, care stăteau la poartă“. Dar aici vedem cum un eunuc devine membru deplin al bisericii creștine.

³⁸(8:37) Versetul acesta lipsește atât din manuscrisele cele mai vechi (NU), cât și din manuscrisele majoritare (M). Se crede că era o formulă de botez, folosită la Roma în prima parte a secolului al doilea, pe care o găsim în manuscrisele occidentale, inclusiv

în traducerea latină a Bibliei. Cei care susțin că botezul măntuiește, desigur vor include acest verset în textul sacru.

³⁹(8:38) Faptul că în vechime botezul se făcea prin cufundare e recunoscut de majoritatea învățaților romano-catolici, de Calvin și de mulți din cei care practică botezul prin stropire.

⁴⁰(8:40) Etiopia este singura țară din Africa în care tradiția creștină a avut o evoluție neîntreruptă din perioada bisericii primare și până în zilele noastre. Ascultarea și credințioșia lui Filip constituie, probabil, cheia care a deschis ușa statornicirii bisericii pe aceste meleaguri.

⁴¹(9:1, 2) Vezi și 19:9, 23; 22:4; 24:14, 22.

⁴²(Excurs) Harnack, citat de Leighton Ford, în *The Christian Persuader*, p. 46.

⁴³(Excurs) Dean Inge, citat de E. Stanley Jones, în *Conversion* (Convertirea), p. 219.

⁴⁴(Excurs) Bryan Green, *Ibid*.

⁴⁵(Excurs) Leighton Ford, citat de Jones, în *Conversion*, p. 46.

⁴⁶(Excurs) James A. Stewart, *Pastures of Tender Grass* (Pășuni mănoase), p. 70.

⁴⁷(9:36-38) Tabitha (variante aramaică a numelui grec Dorcas) înseamnă *gazelă*.

⁴⁸(10:1, 2) Rylie, *Acts*, p. 61.

⁴⁹(10:3-8) Din motive de ordin practic, tăbăcarii își stabileau atelierele la periferia sau chiar în afara orașului. Apropierea de mare era un avantaj în plus, facilitându-le eliminarea în condiții sanitare a cadavrelor animalelor.

⁵⁰(11:20, 21) În Noul Testament, prin „eleniști“ se înțelege iudei greci, dar aici sensul se referă doar la greci, adică Neamuri. Observați contextul: versetul 19: „vestind Cuvântul numai iudeilor“. Versetul 20: „și grecilor“ (în contrast cu iudeii).

⁵¹(11:25, 26) James A. Stewart, *Evangelism*, p. 100, 101.

⁵²(12:25) Atât în textul alexandrin (NU), cât și în cel majoritar (M) găsim scris „la Ierusalim.“ Întrucât Barnaba și Saul se află din nou la Antiohia în 13:1, e posibil ca copiii să fie „corectat“ textul schimbând prepoziția „la“ cu „din“.

⁵³(13:3) Donald Grey Barnhouse, *The Measure of Your Faith* (Măsura credinței tale), volumul 69, p. 21.

⁵⁴(13:7, 8) În versetul 7 din traducerea KJV Sergius Paulus este numit „adjunct“, dar mai corect e să spunem că el purta titlul de „proconsul“ (NKJV). Luca demonstrează o cunoaștere aprofundată a denumirilor

purtate de slujbașii imperiului roman în această perioadă. Prin urmare, în greacă el îi numește pe magistrații de la Filipi: *stratēgoi*, în latină *praetori* (16:20) și i-a identificat pe ofițeri cu titlul de *rhabdouchoi* (în latină: *lictori*) (16:35). La 17:6 îi numește corect pe mai-marii de la Tesalonica: *politarhi* (17:6), pe când la Efes Luca face distincția importantă că aceștia se numeau *asiarhi* (19:31).

„Toți aceștia erau reprezentanții autorităților locale (ale stăpânirii romane), din diverse orașe — guvernatorul roman sau proconsulul fiind mai mare peste ei în fiecare provincie. Așadar, prin faptul că Luca redă corect titlul fiecărui slujbaş din toate cetățile acestea demonstrează o cunoaștere profundă a temei de care se ocupă și acest semn distinctiv de mare acuratețe a scrierilor sale are darul de a ne spori încrederea în calitatea sa de istoric fidel“ — C. E. Stuart, *Tracings from the Acts of the Apostles* (Mergând pe firul Faptelor Apostolilor), p. 272.

⁵⁵(13:19-22) În ce privește discutarea problemelor de ordin cronologic și textual, vezi Kelly, *Acts*, pg. 185, 186.

⁵⁶(13:48) Charles R. Erdman, *The Epistle of Paul to the Romans*, p. 109.

⁵⁷(14:4-7) Aici practic termenul are sensul de „misionari“.

⁵⁸(14:10-12) Aceste nume grecești apar în textul original. Traducerea King James de la 1611 folosește termenii Jupiter și Mercur — termeni mult mai cunoscuți din latină pentru acești zei.

⁵⁹(14:19, 20) Kelly, *Acts*, p. 202.

⁶⁰(14:21) Erdman, *Acts*, p. 109.

⁶¹(Excurs) C. A. Coates, *An Outline of Luke's Gospel* (Schia Evangheliei lui Luca), p. 254.

⁶²(15:20) Unii cred că cele patru practici interzise își au originea în Levitic 17 și 18, după cum urmează: lucrurile întinate de idoli (17:8, 9); imoralitatea sexuală — nu numai adulterul și poligamia (18:20), homosexualitatea (18:22) și bestialitatea (18:23), ci și căsătoria între rude de sânge (18:6-14) și rude prin alianță, rezultate în urma căsătoriei (18:15, 16); consumul animalelor strângulate sau tăiate impropriu (17:15); consumul sângelui (Lev. 17:10-12). Credincioșii evrei erau ofenșați dacă îi vedeau pe credincioșii dintre Neamuri încălcând aceste norme (Fapte 15:21).

⁶³(16:6-8) Ryrie, *Acts*, pg. 88, 89.

⁶⁴(16:9) James Stalker, *Life of St. Paul (Viața sfântului Pavel)*, p. 56.

⁶⁵(16:19-24) A. J. Pollock, *The Apostle*

Paul and His Missionary Labors (Apostolul Pavel și strădaniile sale misionare), p. 56.

⁶⁶(16:25) G. Campbell Morgan, *The Acts of the Apostles*, pg. 389, 390.

⁶⁷(17:2, 3) Unii cred că Pavel a stat circa trei luni la Tesalonica, deși a predat în sinagogă doar trei zile de sabat.

⁶⁸(17:16) William Arnot, *The Church in the House: A Series of Lessons on the Acts of the Apostles* (Biserica din casă: o serie de lecții pe marginea Faptelor Apostolilor), pg. 379ff.

⁶⁹(Excurs) Unii învățați cred că s-a predat în curțile templului.

⁷⁰(Excurs) Singurul document disponibil este cel al lui A. B. Simpson.

⁷¹(18:2, 3) Dinsdale T. Young, *Neglected People of the Bible* (Oameni neglijați ai Bibliei), pg. 232, 233.

⁷²(18:18) În original, participiul pentru tăierea părului survine imediat după „Acuila“ și la mare distanță de „Pavel“ (v. 18 este o singură frază în greacă).

⁷³(19:8) Stuart, *Tracings*, p. 285.

⁷⁴(19:15, 16) F. B. Meyer, citat de W. H. Aldis, *The Keswick Convention 1934*, p. 60.

⁷⁵(19:23-37) Diana este latinescul pentru *Artemis* din greacă — zeiță a fertilității, înfățișată cu mulți săni.

⁷⁶(21:23, 24) Grant, „Acts“, p. 147.

⁷⁷(22:14-16) Aici în forma în care este redat participiul „botezat“ se subînțelege că botezul trebuia efectuat de *către cineva*. Parafrazat, textul ar suna astfel: Ridică-te (*anastas*) și fii botezat (aranjează să te boteze cineva, *baptizai*); fă să îți se spele păcatele (*apolousai*), chemând (*epikalesamenos*) numele Domnului.“

⁷⁸(26:9-11) Negreșit timpul gramatical de aici este imperfectul *conativ*: „Mă străduiam să-i fac să...“

⁷⁹(26:29) Morgan, *Acts*, p. 528.

⁸⁰(27:13-17) În manuscrisele NU găsim *Euraquilon*.

⁸¹(27:13-17) În manuscrisele NU găsim *Cauda*.

⁸²(27:21-26) A. W. Tozer, *That Incredible Christian* (Acel creștin incredibil), p. 134.

⁸³(28:9, 10) Este cel puțin posibil (dacă nu și probabil) ca Luca să-și fi exercitat pregătirea de medic alături de darul de vindecare pe care-l poseda Pavel. Dacă Dumnezeu ar fi dezaprobat profesiunea de medic, atunci nu ar fi ales un doctor ca să redacteze 28% din Noul Testament (grupajul Luca-Fapte)!

⁸⁴(28:29) John Calvin, *Acts of the Apostles* (Faptele Apostolilor), II:314. În textul NU nu găsim versetul 29.

⁸⁵(Excurs) J. H. Jowett, *The Things that Matter Most* (Lucrurile care contează cel mai mult), p. 248.

BIBLIOGRAFIE

Amot, William. *The Church in the House: A Series of Lessons on the Acts of the Apostles* (Biserica din casă: o serie de lecții pe marginea Faptelor Apostolilor). New York: Robert Carter & Brothers, 1873.

Blaiklock, E. M. *The Acts of the Apostles, TBC*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1959.

Calvin, John. *The Acts of the Apostles*, 2 volume. Grand Rapids: Wm. B. Eerd-

mans Publishing Company, 1977.

Erdman, Charles R. *The Acts*. Philadelphia: The Westminster Press, 1919.

Kelly, William. *An Exposition of the Acts of the Apostles* (O expunere a Faptelor Apostolilor). Londra: C. A. Hammond, 1952.

Martin, Ralph. *Understanding the New Testament: Acts* (Să înțelegem Noul Testament: Fapte). Philadelphia: A. J. Holman Company, 1978.

Morgan, G. Campbell. *The Acts of the Apostles*. New York: Fleming H. Revell Co., 1924.

Rackham, R. B. *The Acts of the Apostles*. Londra: Methuen, 1901.

Stuart, C. E. *Tracings from the Acts of the Apostles* (Mergând pe firul Faptelor Apostolilor). Londra: E. Marlborough and Company, n.d.

EPISTOLA CĂTRE ROMANI

Introducere

„Catedrala credinței creștine“ — Frédéric Godet

I. Locul unic pe care îl ocupă cartea aceasta în cadrul Canonului

Romani a ocupat dintotdeauna locul de frunte ce i se cuvine, la începutul scrisorilor lui Pavel. Întrucât Faptele Apostolilor se încheie cu sosirea lui Pavel la Roma, e logic ca secțiunea Epistolelor din Noul Testament să înceapă cu scrisoarea apostolului către biserica de la Roma, redactată înainte ca el să-i fi putut vizita pe creștinii de acolo. În plus, Romani este, din punct de vedere teologic, cea mai importantă carte din Noul Testament, constituind cel mai apropiat model de prezentare sistematică a teologiei creștine pe care îl găsim în cuvântul lui Dumnezeu.

Istoria a confirmat influența covârșitoare a cărții Romani în rândul celorlalte cărți ale Bibliei. Astfel, Augustin a fost convertit pe când citea Romani 13:13 și 14 (în anul 380 d.Cr.). Reforma Protestantă a fost lansată când Martin Luther a înțeles, în cele din urmă, sensul neprihănirii lui Dumnezeu și faptul că „cel drept va trăi prin credință“ (1517).

John Wesley a primit siguranța mântuirii ascultând lectura prefeței la comentariul scris de Luther asupra cărții Romani, pe când frecventa serviciile unei biserici moraviene, ce se țineau într-o casă particulară de pe strada Aldersgate din Londra (1738). John Calvin a scris: „Când cineva a ajuns să înțeleagă această epistolă, a dobândit o cale de înțelegere a întregii Scripturi.“

II. Autorul

Ereticii și chiar criticii negativiști de orientare radicală de data aceasta sunt de acord cu poziția ortodoxă universală, potrivit căreia autorul cărții Romani a fost apostolul Neamurilor. De fapt, ereticul Marcion este primul scriitor cunoscut care îl pomenește concret pe Pavel ca autor al epistolei către Romani. Cartea este citată apoi de creștini

ortodocși cum ar fi Clement din Roma, Ignat, Iustin Martirul, Polycarp, Hipolit și Irineu. Canonul Muratorian o trece de asemenea în lista epistolelor scrise de Pavel.

Dovezile interne ale paternității lui Pavel sunt, de asemenea, foarte puternice. Teologia, vocabularul și spiritul de care e pătrunsă epistola sunt toate indicii evidente ale stilului propriu apostolului. Desigur, faptul că în primul verset al epistolei *se afirmă* că scrisoarea provine de la Pavel (1:1) nu e în măsură să-i convingă pe sceptici, dar afirmația e sprijinită de alte trimiteri, cum ar fi cele de la 15:15-20. Cel mai convingător fapt în sprijinul paternității pauline a epistolei Romani pare să fie numărul mare de coincidențe din ea, care se ivesc natural, fără să pară deloc „fabricate“. De pildă, aluziile la strângerea de ajutoare pentru sfinți, apoi menționarea lui Gaius, Erastus și a călătoriei la Roma pe care plănuia Pavel de mult s-o efectueze — toate acestea sunt de natură să întărească paternitatea paulină a cărții. Terțiu a fost secretarul care a așternut în scris, sub dictarea lui Pavel, epistola către Romani (16:22).

III. Data

Romani a fost scrisă după 1 și 2 Corinteni, întrucât din epistolă reiese că acele scrisori fuseseră redactate deja, fiind gata să fie remise sfinților nevoiași din Ierusalim. Referiri la Chenrea — orașul portuar al Corintului (16:1) — precum și alte detalii i-au convins pe majoritatea învățaților că epistola către Romani a fost scrisă la Corint. Întrucât Pavel s-a aflat acolo doar trei luni (la încheierea celei de-a treia călătorii misionare), înainte de a fi fost alungat, datorită comploturilor urzite împotriva lui, suntem nevoiți să conchidem că a redactat epistola în cursul acestei scurte șederi — ceea ce înseamnă că data apariției cărții ar fi anul 56 d.Cr.

IV. Fondul și temele abordate

Cum a ajuns creștinismul prima oară la Roma? Nu știm precis, dar s-ar putea ca iudeii de la Roma care au fost convertiți în ziua Cincizecimii (vezi Fapte 2:10) să fi adus cu ei vestea bună. Asta se întâmpla în anul 30 d.Cr.

Pavel nu fusese niciodată la Roma, când a scris această epistolă de la Corint, cu circa douăzeci și șase de ani mai târziu. Dar el cunoștea destui de mulți creștini de la Roma, așa cum reiese din capitolul 16. Creștinii din vremea aceea se mutau foarte des — fie datorită prigoanelor, fie din nevoia de a vesti evanghelia, fie în virtutea trebuurilor lor pământești obișnuite. Creștinii aceștia de la Roma proveneau dintr-o evrei și dintre Neamuri.

Pavel a ajuns, în sfârșit, la Roma cam prin anul 60 d.Cr., dar nu în maniera în care anticipase, ci ca deținut din pricina lui Cristos Isus.

Epistola către Romani este o carte de căpătâi a credinței creștine, una din operele clasice ale Bibliei. Celor nemântuiți le oferă, pe de o parte, o expunere clară a stării lor de păcătoșenie și pierzare iar pe de alta planul neprihănit al lui Dumnezeu pentru mântuirea lor. Noii creștini iau cunoștință despre identificarea lor cu Cristos și biruința care le stă la îndemână prin puterea Duhului Sfânt. Credincioșii maturi nu se mai satură gustând din bogăția și varietatea de adevăruri creștine cuprinse pe paginile ei, de ordin doctrinar, profetic și practic.

Un mod excelent de a înțelege epistola către Romani este s-o concepem ca pe un dialog purtat între Pavel și un polemizator anonim. Astfel, de îndată ce prezintă Pavel elementele de bază ale evangheliei, el pare să audă toate argumentele ridicate de acest polemizator. Apostolul răspunde apoi la fiecare din întrebările ridicate de acest oponent. Pe la sfârșitul epistolei, Pavel va fi răspuns deja la toate genurile de atitudini pe care le poate adopa omul cu privire la evanghelia lui Dumnezeu.

Uneori obiecțiile ridicate de acest polemist imaginar sunt clar expuse; alții ele se subînțeleg doar. Fie că sunt însă precizate,

fie că se subînțeleg, toate obiecțiile converg asupra evangheliei — respectiv vestea bună a harului prin credința în Domnul Isus Cristos, fără faptele legii.

În viziunea noastră, Romani se ocupă de unsprezece întrebări majore: (1) Care este tema Scrisorii? (1:1, 9, 15, 16); (2) Ce este evanghelia? (1:1-17); (3) De ce au oamenii nevoie de evanghelia? (1:18-3:20); (4) După evanghelia, cum pot păcătoșii nelegiuți să fie îndreptățiți de către un Dumnezeu sfânt? (3:21-31); (5) Este evanghelia în concordanță cu Scriptura Vechiului Testament? (4:1-25); (6) Care sunt beneficiile îndreptării în viața credinciosului? (5:1-21); (7) Permite sau încurajează învățătura despre mântuirea prin har, pe baza credinței, trăirea în păcat? (6:1-23); (8) Care este relația creștinului cu legea? (7:1-25); (9) Cum este învrednicit creștinul să trăiască o viață sfântă? (8:1-39); (10) Prin faptul că promite mântuire, atât iudeilor, cât și Neamurilor, să însemne oare că Dumnezeu Și-a călcat făgăduințele făcute poporului pe care Și l-a ales pe acest pământ — poporul evreu? (12:1-16:27).

O familiarizare cu aceste unsprezece întrebări și răspunsurile pe care le reclamă ne va oferi o cunoaștere de bază a acestei importante epistole. Răspunsul la prima întrebare: „Care este tema cărții Romani?” este, desigur: „Evanghelia!” Pavel nu pierde nici o clipă înainte de a sublinia această idee. De patru ori în primele șaisprezece versete el menționează că Evanghelia este subiectul cărții Romani (versetele 1, 9, 15, 16).

Asta ne conduce la a doua întrebare: „Ce este Evanghelia?” Sensul termenului este *vestea bună*. Dar în versetele 1-17 apostolul ne oferă șase fapte esențiale în legătură cu vestea bună: (1) Dumnezeu este sursa ei (v. 1); (2) Evanghelia a fost făgăduită de Scripturile profetice ale Vechiului Testament (v. 2). (3) Este vestea bună privitoare la Fiul lui Dumnezeu, Domnul Isus Cristos (v. 3); (4) Este puterea lui Dumnezeu în vederea mântuirii (v. 16); (5) E destinată tuturor oamenilor, atât Neamurilor, cât și iudeilor (v. 16); (6) Are loc numai prin credință (v. 17). Pomind de la această introducere, să examinăm acum mai amănunțit aceste versete.

SCHIȚA CĂRȚII

I. DOCTRINĂ: EVANGHELIA LUI DUMNEZEU (capitolele 1-8)

- A. Introducere la Evanghelie (1:1-15)
- B. Definierea Evangheliei (1:16, 17)
- C. Nevoia universală de Evanghelie (1:18-3:20)
- D. Baza Evangheliei și termenii ei (3:21-31)
- E. Armonia Evangheliei cu Vechiul Testament (cap. 4)
- F. Foloasele practice ale Evangheliei (5:1-11)
- G. Triumful lucrării lui Cristos asupra păcatului lui Adam (5:12-21)
- H. Calea Evangheliei către o trăire sfântă (cap. 6)
- I. Locul legii în viața credinciosului (cap. 7)
- J. Duhul Sfânt — Puterea prin care se poate trăi o viață sfântă (cap. 8)

II. DISPENSAȚIE: EVANGHELIA ȘI ISRAELUL (Cap. 9-11)

- A. Trecutul Israelului (Cap. 9)
- B. Prezentul Israelului (Cap. 10)
- C. Viitorul Israelului (Cap. 11)

III. ÎNDATORIRI: EVANGHELIA TRĂITĂ (Cap. 12-16)

- A. În consacrarea personală a fiecărui credincios (12:1, 2)
- B. În slujirea prin darurile spirituale (12:3-8)
- C. În raporturile cu societatea (12:9-21)
- D. În raporturile cu stăpânirea (13:1-7)
- E. În raport cu viitorul (13:8-14)
- F. În raporturile cu alți credincioși (14:1-15:13)
- G. În planurile lui Pavel (15:14-33)
- H. În recunoașterea pe care se cuvine s-o acordăm altora (Cap. 16)

Comentariu

I. DOCTRINĂ: EVANGHELIA LUI DUMNEZEU (Cap. 1-8)

A. Introducere la Evanghelie (1:1-15)

1:1 Pavel se prezintă ca unul care a fost *cumpărat* (idee desprinsă din denumirea pe care și-o atribuie de **rob al lui Isus Cristos**), *chemat* (pe drumul către Damasc el a fost **chemat să fie apostol** sau „emisar special al Mântuitorului“) și **pus deoparte** ca să ducă **Evanghelia** la Neamuri [vezi Fapte 9:15; 13:2]). Și noi am fost cumpărați cu sângele scump al lui Cristos, am fost chemați să fim martori ai puterii Sale mântuitoare și puși deoparte ca să le aducem oamenilor, oriunde vom merge, vestea cea bună.

1:2 Pentru ca nu cumva cititorii evrei ai scrisorii lui Pavel să înțeleagă că Evanghelia ar fi cu totul și cu totul nouă sau lipsită de vreo legătură cu moștenirea lor spirituală, apostolul precizează că **profeții** din Vechiul Testament au **promis-o**, atât în cadrul unor afirmații clare (Deut. 18:15; Isa.

7:14; Hab. 2:4), cât și în tipuri și simboluri (de exemplu, arca lui Noe, șarpele de aramă și sistemul de jertfe).

1:3 Evanghelia este vestea bună privitoare la **Fiul lui Dumnezeu, Isus Cristos Domnul nostru, Care** este descendent al **lui David după trup** (adică în ce privește umanitatea Sa). Sintagma **după trup** presupune că Domnul nostru este mai mult decât un om. Cuvintele înseamnă: „cât privește *umanitatea Lui*.“ Dacă Cristos nu ar fi decât un om, ar fi inutil să se scoată în evidență această trăsătură a ființei Sale, întrucât nu ar mai fi altul. Dar El este mai mult decât un om, așa cum reiese din versetul următor.

1:4 Domnul Isus se remarcă în primul rând prin faptul că este **Fiul lui Dumnezeu cu putere**. Duhul Sfânt, numit aici **Duhul sfințeniei**, L-a demarcat pe Isus la botezul Său și de-a lungul întregii Sale misiuni de săvârșire a miracolelor. Miracolele mărețe săvârșite de Mântuitorul în puterea Duhului Sfânt,¹ au adus mărturie faptului că El este

Fiul lui Dumnezeu. Când citim că El a fost **declarat a fi Fiul lui Dumnezeu cu putere... prin învierea din morți**, e normal să ne gândim la propria Sa înviere. Dar textual versetul spune aici: „prin învierea morților“, ceea ce înseamnă că apostolul s-a gândit probabil și la învierea de către Cristos a fiicei lui Iair, a fiului văduvei din Nain și a lui Lazăr. Cu toate acestea, nu există nici o îndoielă că sensul principal pe care îl are în vedere versetul este acela al propriei învieri a Domnului.

Când spunem că Isus este **Fiul lui Dumnezeu** ne referim la faptul că El este un Fiu ca nimeni altul. Dumnezeu are mulți fii. Toți credincioșii sunt fiii Săi (Gal. 4:5-7). Chiar și îngerii sunt numiți fii (Iov 1:6; 2:1). Dar Isus este Fiul lui Dumnezeu în sens *unic*. Când Dumnezeu L-a numit pe Dumnezeu Tatăl Său, iudeii au priceput îndată sensul corect al afirmației, anume că Domnul Isus afirma egalitatea Sa cu Dumnezeu (Ioan 5:18).

1:5 Prin Isus Cristos Domnul nostru a primit Pavel har (favoarea nemeritată care l-a mântuit) și apostolatul. Când afirmă Pavel: **(noi) am primit har și apostolat**, este aproape cert că recurge la un procedeu stilistic, folosind persoana întâi plural în manieră editorială, de fapt el referindu-se doar la el însuși. Legătura pe care o stabilește el între **apostolat și Neamuri** se referă la el, și nu la ceilalți apostoli. Lui Pavel i s-a încredințat imputernicirea de a chema oameni din toate națiunile la ascultarea de credință — adică să asculte mesajul Evangheliei, pocăindu-se și crezând în Domnul Isus Cristos (Fapte 20:21). Țelul acestei propovăduiri pe toate meridianele a mesajului Evangheliei este în onoarea Numelui Său, pentru a-l fi pe plac și a-l aduce slavă.

1:6 Printre cei care au răspuns la mesajul Evangheliei au fost cei înobilăți de Pavel cu titlul de cei chemați ai lui Isus Cristos, subliniind faptul că lui Dumnezeu îi aparține inițiativa mântuirii lor.

1:7 Scrisoarea este adresată tuturor credincioșilor de la Roma, și nu (cum este cazul altor epistole) unei singure biserici. Capitolul final al scrisorii indică faptul că existau mai multe grupuri de credincioși care se strâneau laolaltă în oraș și că acest salut îi cuprinde pe toți.

Preaubiți de Dumnezeu, chemați să fie sfinți. Aceste două denumiri minunate sunt valabile în cazul tuturor celor care au

fost răscumpărați prin sângele scump al lui Cristos. Aceștia, peste care se odihnește bunăvoința lui Dumnezeu, sunt obiectele iubirii divine în mod deosebit, ei fiind chemați să fie puși deoparte pentru Dumnezeu, și despărțiți de lume — căci acesta este sensul termenului **sfinți**.

Salutul caracteristic al lui Pavel combină **harul și pacea**. **Harul** (*charis*) constituie o subliniere în limba greacă iar **pacea** (*shalom*) este salutul tradițional ebraic. Unirea celor două elemente este deosebit de adecvată, deoarece mesajul lui Pavel constă în faptul că atât Neamurile credincioase, cât și iudeii care cred sunt una în Cristos, un singur om.

Harul menționat aici nu este harul care mântuiește (cititorii scrisorii lui Pavel erau deja mântuiți), ci **harul** care îi dotează și îi umple de putere pentru a putea trăi viața creștină și a putea sluji. **Pacea** nu este atât de mult pacea cu Dumnezeu (căci sfinții au deja acea pace, întrucât au fost îndreptățiți prin credință), ci **pacea** lui Dumnezeu, care domnea în inimile lor, pe când ei trăiau în mijlocul unei societăți tulburate. **Harul și pacea** au venit de la **Dumnezeu Tatăl nostru și Domnul Isus Cristos**, apostolul subliniind prin aceasta egalitatea Fiului cu Tatăl. Dacă nu ar fi decât un om, ar fi cât se poate de absurd să fie pus alături de Tatăl, ca unul care dăruiește **har și pace**. Ar fi ca și cum am spune: „Har și pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Abraham Lincoln.“

1:8 Ori de câte ori a fost posibil, apostolul și-a început scrisorile exprimându-și aprecierea pentru orice aspect lăudabil la cititorii săi. (Un exemplu bun, demn de a fi urmat și de noi!) Aici el îi mulțumește lui **Dumnezeu prin Isus Cristos**, Mediatorul, pentru faptul că **credința creștinilor romani se vestea în toată lumea**. Mărturia lor de creștini era subiect de conversație pe tot cuprinsul imperiului roman, care constituia pe vremea aceea **întreaga lume**, din perspectiva celor ce trăiau în zona Mării Mediterane.

1:9 Întrucât creștinii romani au lăsat ca lumina lor să strălucească înaintea oamenilor, Pavel a fost constrâns să se roage pentru ei **fără încetare**. El Îl ia pe **Dumnezeu ca martor** al faptului că se roagă neîncetat, întrucât nimeni altul nu putea ști acest lucru. Dar **Dumnezeu** știe — **Dumnezeu** pe care Îl slujea apostolul, cu **duhul lui în evanghelia Fiului Său**. Slujirea lui

Pavel se făcea cu **duhul** lui. Nu era vorba de un exercițiu religios, monoton, de o simplă recitare a unor rugăciuni sau rostire pe de rost a unor liturgii, ci o slujire scaldată în rugăciuni fierbinți, pline de credință. Era o slujire de bunăvoie, devotată și neobosită, aprinsă de un duh care îl iubea pe Domnul la modul suprem. El o pasiune înflăcărată de a vesti vestea bună despre Fiul lui Dumnezeu.

1:10 Mulțumirile lui Pavel către Dumnezeu pentru sfinții romani au fost însoțite de rugăciunea sa, ca să-i poată vizita în viitorul nu prea îndepărtat. Și, ca în toate celelalte lucruri din viața sa, Pavel dorea ca această călătorie să fie după **voia lui Dumnezeu**.

1:11 Dorința fierbinte a apostolului era de a putea să-i ajute pe sfinți pe plan spiritual, pentru ca ei să fie **statorniciți** în continuare în credință. Nu se pune aici nici o problemă în sensul ca Pavel să le confere o „a doua binecuvântare“, după cum el nu a intenționat să le împărtășească vreun dar spiritual, prin punerea mâinilor (deși a făcut lucrul acesta în cazul lui Timotei, la 2 Tim. 1:6). Mai degrabă, era vorba să-i ajute să crească **duhovnicește** prin lucrarea cuvântului.

1:12 El explică apoi în continuare că asta ar constitui o binecuvântare **reciprocă**. Apostolul ar fi încurajat de credința lor iar ei ar fi îmbărbătați de credința lui. În orice societate edificatoare, există o imobilizare spirituală. „După cum fierul ascute fierul, tot așa un om ascute înfățișarea prietenului său“ (Prov. 27:17). Observați smerenia lui Pavel și delicatețea sa — prin faptul că nu se consideră prea mare pentru a se lăsa ajutat de alți sfinți.

1:13 El plănuise adesea să viziteze Roma, dar fusese împiedicat, poate de unele nevoi presante în alte domenii, sau poate datorită restricțiilor impuse asupra sa direct de Duhul Sfânt, sau poate de opoziția Satanei. El a dorit să aibă roade printre Neamurile de la Roma, așa cum avusese printre celelalte neamuri. Aici el se referă la roada Evangheliei, după cum reiese din următoarele două versete. În versetele 11 și 12 scopul său a fost să-i vadă pe creștinii de la Roma întăriți în credința lor. Aici el a dorit să vadă sufletele lor câștigate la Cristos în capitala imperiului roman.

1:14 Oricine îl are pe Cristos are răspunsul la nevoia cea mai profundă a lumii. El posedă vindecarea de boala păcatului,

calea de scăpare de toate ororile iadului și garanția fericirii veșnice cu Dumnezeu. Asta îi conferă însă obligația solemnă de a împărtăși vestea bună cu oameni din toate culturile — **barbari** — și cu oameni din toate categoriile de pregătire intelectuală — **înțelepți și neînțelepți**. Pavel a resimțit profund această obligație. El a spus: „**Eu sunt dator**“.

1:15 Pentru a se achita de această datorie, el a fost gata de a predica evanghelia celor din Roma, cu toată puterea pe care i-a dat-o Dumnezeu. Negreșit predicarea nu s-a făcut credincioșilor din Roma, cum s-ar putea deduce din acest verset, căci aceștia deja răspuseseră la vestea bună. Mai degrabă, el era gata să predice Neamurilor neconvertite din marea metropolă.

B. Definirea evangheliei (1:16, 17)

1:16 Lui Pavel nu i-a fost rușine să ducă vestea bună a lui Dumnezeu la sofisticata Romă, chiar dacă mesajul se dovedise a fi o piatră de poticnire pentru iudei și o nebulie pentru greci, căci el știa că ea este puterea lui Dumnezeu pentru mântuire — adică, faptul că evanghelia ne spune cum Dumnezeu, prin puterea Sa, îi mântuiește pe toți cei ce cred în Fiul Lui. Puterea aceasta este extinsă în mod egal iudeilor, și grecilor.

Ordinea: **pentru iudeu mai întâi și de asemenea și pentru grec** s-a împlinit aidoma în istorie, în perioada Faptelor Apostolilor. Deși, într-o privință, suntem profund îndatorați față de străvechiul popor al lui Dumnezeu, evreii, nu ni se cere să-i evanghelizăm pe ei mai întâi, înainte de a le vesti evanghelia Neamurilor. Astăzi Dumnezeu se ocupă de evrei și de Neamuri de pe aceeași bază iar mesajul și timpul sunt egale și pentru unii, și pentru alții.

1:17 Întrucât cuvântul **neprihănire** apare pentru prima oară în această scrisoare, ne vom opri asupra lui, căutând să-i pătrundem sensul. Termenul este folosit în diverse moduri în Noul Testament, dar noi îi vom lua în considerare trei sensuri principale

Mai întâi, termenul descrie acel atribut al lui Dumnezeu prin care El face întotdeauna ceea ce este drept și bine, just și consecvent cu toate celelalte atribute ale Sale. Când spunem că Dumnezeu este neprihănit (drept), prin asta înțelegem că nu este nici un lucru greșit, necinstit sau nedrept în El.

În al doilea rând, neprihănirea lui Dumnezeu se referă la metoda prin care El îi

îndreptățește pe păcătoșii despărțiți de Dumnezeu. El poate face acest lucru, rămânând mai departe neprihănit, întrucât Isus, ca Încolciitorul fără păcat, a satisfăcut toate pretențiile justiției divine.

Și, în fine, neprihănirea lui Dumnezeu se referă la poziția desăvârșită pe care o oferă Dumnezeu celor care cred în Fiul Lui (2 Cor. 5:21). Cei care nu sunt în ei înșiși neprihăniți sunt tratați ca și când ar fi neprihăniți, întrucât Dumnezeu îi vede în toată perfecțiunea lui Cristos. Neprihănirea este trecută în contul acestora.

Care este sensul versetului 17? Deși ar putea fi oricare din cele trei expuse mai sus, neprihănirea lui Dumnezeu pare să se refere în special la modul prin care El îi îndreptățește pe credincioși prin credință.

Neprihănirea lui Dumnezeu este descoperită în evanghelie. Mai întâi, evanghelia ne spune că neprihănirea lui Dumnezeu reclamă pedepsirea păcatelor, or pedeapsa pentru acestea este moartea veșnică. Dar apoi aflăm că dragostea lui Dumnezeu a furnizat exact ceea ce era necesar pentru a împlini condițiile neprihănirii lui Dumnezeu. El Și-a trimis Fiul să moară în locul păcătoșilor, plătind întreaga plată ce se cuvenea. Acum, întrucât au fost satisfăcute deplin pretențiile neprihănirii Lui, Dumnezeu poate, în mod neprihănit, să-i salveze pe toți cei care se folosesc de lucrarea lui Cristos.

Neprihănirea lui Dumnezeu este revelată din credință în credință. Expresia din credință în credință poate însemna: (1) din plinătatea lui Dumnezeu spre credința noastră; (2) de la un grad de credință la altul; sau (3) prin credință, de la început până la sfârșit. Probabil răspunsul corect îl găsim în a treia variantă. Neprihănirea lui Dumnezeu nu se acordă pe baza faptelor, după cum ea nu este pusă la dispoziția celor care caută s-o obțină prin muncă sau să se facă vrednici de ea. Asta e în perfect acord cu decretul divin de la Habacuc 2:4, unde se spune: „**Cel drept va trăi prin credință,**“ care ar putea fi interpretat și în felul următor: „Cei îndreptățiți prin credință vor trăi.“

În primele șaptesprezece versete din Romani, Pavel și-a introdus subiectul și și-a conturat câteva puncte principale. Acum el se ocupă de a treia întrebare majoră: „De ce au oamenii nevoie de evanghelie?“ Răspunsul, redat pe scurt, este că au nevoie de evanghelie întrucât fără ea sunt pierduți.

Dar acest răspuns dă naștere la alte patru întrebări: (1) Păgânii, care nu au auzit niciodată evanghelia, sunt pierduți? (1:18-32); (2) Dar oamenii cu o conduită morală proprie — evrei sau ne-evrei — sunt oare pierduți? (2:1-16); (3) Dar evreii — străvechiul popor al lui Dumnezeu pe acest pământ — sunt ei oare pierduți? (2:17-3:8); (4) Sunt toți oamenii pierduți? (3:9-20).

C. Nevoia universală de Evanghelie (1:18-3:20)

1:18 Aici găsim răspunsul la întrebarea „De ce au oamenii nevoie de evanghelie?“ Răspunsul este că fără ea sunt pierduți și că **mânia lui Dumnezeu se descoperă din cer împotriva răutății oamenilor care suprimă adevărul în mod nelegiuit și prin viața lor nelegiuită.** Dar cum se descoperă mânia lui Dumnezeu? Un răspuns îl găsim chiar în contextul versetului. Dumnezeu îi lasă pe oameni pradă necurăției (1:24), afecțiunilor josnice (1:26) și unei minți stricate (1:28, sau „reprobată, lepădată, care nu a trecut testul“; sau, potrivit altei versiuni: „lipsită de discernământ“, n.tr.); Dar tot atât de adevărat este că uneori Dumnezeu intervine în istoria omenirii, pentru a-Și arăta extrema Sa nemulțumire față de păcatul omului — cum s-a întâmplat cu ocazia potopului (Gen. 7); distrugerea Sodomei și Gomorei (Gen. 19); pedepsirea lui Core, Datan și Abiram (Num. 16:32).

1:19 „Sunt oare păgânii, care nu au auzit niciodată evanghelia, pierduți?“ Pavel arată că sunt — nu pentru cunoștința pe care nu o posedă, ci **din cauza luminii** pe care o au, dar pe care o resping! Acele lucruri care se pot cunoaște despre Dumnezeu din cadrul creației le-au fost descoperite. Dumnezeu nu i-a lăsat fără o revelație cu privire la El.

1:20 Chiar de la creația lumii, două atribute **nevăzute** ale lui Dumnezeu au fost etalate pentru ca toți să le vadă: **puterea Sa eternă și divinitatea sau Dumnezeirea Sa.** Termenul întrebuițat de Pavel aici înseamnă **divinitate** sau **Dumnezeire** și sugerează caracterul lui Dumnezeu, mai degrabă decât ființa Sa esențială; glorioasele Sale atribute, mai degrabă decât Dumnezeirea Sa inerență. Dumnezeirea Sa este percepută de la sine.

Argumentul lui Pavel este cât se poate de limpede: Creația implică în mod obligatoriu un Creator! Existența proiectului reclamă neapărat existența Proiectantului!

Privind soarele, luna și stelele, oricine poate ști că există Dumnezeu.

Răspunsul la întrebarea: „Dar care este situația păgânilor?” este următorul: **ei sunt fără scuză**. Dumnezeu li S-a revelat în cadrul creației, dar ei nu au răspuns la revelația aceasta. Astfel, oamenii nu sunt condamnați pentru că au respins un Mântuitor de care n-au auzit niciodată, ci pentru că au fost necredincioși față de ce puteau ști despre Dumnezeu.

1:21 Deși L-au cunoscut pe Dumnezeu prin faptele Sale, ei nu L-au glorificat ca Dumnezeu și nu I-au mulțumit pentru ceea ce a făcut. Mai degrabă, s-au dedat la filosofii și speculații **deșarte** cu privire la alți zei și, prin urmare, și-au pierdut capacitatea de a gândi limpede. „Cine respinge lumina nu mai primește lumină” — sună un binecunoscut adagiu. Cei care nu vor să vadă pierd în cele din urmă capacitatea de a vedea.

1:22 Pe măsură ce oamenii au ajuns să fie tot mai îngâmfați, din pricina cunoștințelor croite pe placul lor, ei s-au cufundat tot mai adânc în ignoranță și nonsens — acestea fiind întotdeauna cele două aspecte care îi caracterizează pe cei ce resping cunoștința despre Dumnezeu: ei devin insuportabil de îngâmfați și, în același timp, abisal de ignoranți!

1:23 Departe de a fi evoluat de la forme inferioare de viață, „omul timpuriu” a fost dominat de o înaltă factură morală. Dar refuzând să-L recunoască pe **Dumnezeul nepieritor**, nemărginit și adevărat, omul a devoluat la starea de stupiditate și depravare ce însoțește închinarea la idoli. Întreg pasajul acesta arată fără echivoc cât de sfruntată este miciuna teoriei evoluției!

Omul e în mod instinctiv o ființă religioasă. El trebuie să aibă un obiect spre care să se îndrepte închinarea lui. Când omul a refuzat să se închine Dumnezeului Celui viu, atunci și-a confecționat proprii săi zei de lemn și de piatră — reprezentări de **om, păsări, animale și târâtoare** sau reptile. Obserbații regresul, coborârea vertiginosă pe scara valorilor: **om, păsări, animale, târâtoare**. Și nu uitați că omul devine obiectul închinării sale. Pe măsură ce degenerază conceptul său despre divinitate, degenerază și morală lui. Dacă zeul lui este o reptilă, atunci el se consideră liber să trăiască exact așa cum îi place. Nu uitați nici faptul că un închinător se consideră, de obicei, inferior obiectului închinării

sale. Creat în chipul și după asemănarea lui Dumnezeu, omul ocupă aici un loc chiar inferior șerpilor!

Când omul se închină idolilor, de fapt el se închină demonilor. Pavel afirmă clar că lucrurile pe care le aduc Neamurile jertfă idolilor le jertfesc, în fapt, demonilor, și nu lui Dumnezeu (1 Cor. 10:20).

1:24 De trei ori se afirmă că **Dumnezeu** l-a lăsat pe om pradă necurăției (1:24), patimilor josnice (1:26) și unei minți reprobate (1:28). Cu alte cuvinte, mânia lui Dumnezeu a fost îndreptată împotriva întregii personalități a omului.

Ca răspuns la poftele rele din inimile lor, Dumnezeu i-a lăsat în voia necurățiilor comise de heterosexuali — adulter, preacurvie, lascivitate, prostituție, curvie, etc. Viața a devenit pentru ei un șir neîntrerupt de orgii sexuale, în care ei își **necinstesc trupurile între ei**.

1:25 Această lepădare a lor de către Dumnezeu s-a datorat faptului că ei înșiși au lepădat mai întâi **adevărul** despre El, îmbrățișând, în schimb, **minciuna** idolatriei. Un idol este o minciună, o reprezentare falsă a lui Dumnezeu. Un idoloaltru se închină chipului **creaturii**, insultând astfel și necinstindu-L pe **Creator**, care este în veci vrednic de onoare și glorie, nu de insultă.

1:26 Din același motiv, **Dumnezeu i-a lăsat pe oameni pradă** activităților erotice săvârșite cu membrii de același sex. **Femeile** au devenit lesbiene, practicând relații sexuale nefirești, fără să le fie rușine de acest lucru.

1:27 **Bărbații** au devenit sodomiți, pervertindu-și în întregime funcțiile lor naturale. Părăsind relația de căsnicie rânduită de Dumnezeu, ei **ardeau**, dominați de **poft**e pentru alți **bărbați** și practicând homosexualitatea. Dar păcatul lor și-a lăsat din plin amprenta în trupurile și-n sufletele lor. Boala, sentimentul de vinovăție și tot felul de deformări ale personalității i-au lovit cum lovește o scorpie. Prin acest verset se infirmă teoria potrivit căreia cineva poate păcătuți, fără să-i pese de consecințe și fără să aibă parte de acestea.

Unii din vremea noastră propagă ideea potrivit căreia homosexualitatea ar fi o maladie, în timp ce alții susțin că ar fi doar un alt stil de viață, deosebit de al celorlalte. Creștinii trebuie să fie atenți să nu accepte valorile morale ale lumii, ci să se lase călăuziți numai de Cuvântul lui Dumnezeu. În Vechiul Testament acest păcat era pe-

depsit cu moartea (Lev. 18:29; 20:13) iar aici în Noul Testament se spune despre cei care practică acest păcat că sunt vrednici de moarte (Rom. 1:32). Biblia numește homosexualitatea un păcat foarte grav, așa cum se poate vedea și din faptul că Dumnezeu a șters de pe fața pământului Sodoma și Gomora, unde homosexualii „militanți“ ai vremii făceau mare vogă (Gen. 19:4-25).

Evangelhia oferă iertare și absolvire homosexualilor, în același mod în care le oferă iertare tuturor păcătoșilor care se pocăiesc și cred în Domnul Isus Cristos. Creștinii care au căzut în acest păcat abominabil pot găsi iertare și restaurație mărturisindu-l și lăsându-se de el. Există posibilitatea deplină a izbăvirii complete de homosexualitate pentru toți cei ce sunt dispuși să asculte de cuvântul lui Dumnezeu. În cele mai multe cazuri, se cere asistența neconținută a unui consilier în această problemă.

Este adevărat că unii oameni par să aibă înclinația naturală spre homosexualitate. Dar asta n-ar trebui să ne surprindă, având în vedere faptul că natura căzută a omului este capabilă de orice fel de fărâdelege și perversiune. Esența acestui păcat grosolan nu constă în înclinația cuiva spre el, ci în actul de cedare în fața acestui păcat și de practicare a sa. Duhul Sfânt dăruiește puterea ca cineva să se poată împotrivi ispitei și de a avea biruință traică (1 Cor. 10:13). Unii din creștinii de la Corint erau o dovadă vie a faptului că homosexualii pot fi smulși din acest „stil de viață“ și că nu sunt condamnați să-i fie robi toată viața (1 Cor. 6:9-11).

1:28 Datorită refuzului omului de a-L reține pe Dumnezeu în cunoștința sa, fie în calitate de Creator, Susținător sau Izbăvitor, **Dumnezeu i-a lăsat în voia minții lor depravate**, ca să comită o sumedenie de alte forme de răutăți. Versetul acesta ne oferă posibilitatea extraordinară de a sonda motivul pentru care teoria evoluției a făcut priză atât de bună la oamenii firești. Motivul pentru care au îmbrățișat evoluția nu trebuie căutat în intelectul, ci în voința lor, căci ei nu vor să-L rețină pe Dumnezeu în cunoștința lor. Nu se pune aici problema că dovezile în sprijinul evoluției ar fi atât de coplesitoare încât ei sunt obligați s-o accepte, ci, mai degrabă, ei au căutat o explicație a originii omului și lumii din care Dumnezeu să lipsească cu desăvârșire. Asta pentru că ei știu că dacă există Dumnezeu, atunci sunt responsabili din punct de vedere moral în fața Lui.

1:29 Iată, așadar, sordida listă de păcate suplimentare care-l caracterizează pe om în înstrăinarea sa față de Dumnezeu! Observați că omul este *plin* de ele, nu doar ocazional tributar acestor păcate. El este exersat în păcate care nu se cuvin ființei umane: **nedreptatea** (injustiția); **imoralitatea sexuală** (preacurvia, adulterul și toate celelalte forme neingăduite de activități sexuale); **răutatea** (forme active de manifestare a răului); **lăcomia** (pofa nestăpânită de a avea tot mai mult); **maliciozitatea** (dorința de a face rău altora; ura plină de venin); **plini de invidie** (gelozie manifestată față de alții); **plini deucidere** (omorârea cu premeditare și ilegală a altei ființe umane, fie din mânie, fie în timpul săvârșirii altei infracțiuni); **plini de ceartă** (sfadă, neînțelegeri, discordii, dezbinări); **plini de înșelăciune** (trișare, perfidie, intrigi); **plini de porniri răutăcioase** (intenții dușmănoase, vrajbă, ciudă, ostilitate, amărăciune); **șoptitori** (bârfitori în ascuns; palavragii);

1:30 bârfitori (calomniatori pe față, cei care îi vorbesc pe alții de rău); **urători de Dumnezeu** (sau plini de ură față de Dumnezeu); **violenți** (sfidători, insultători); **mândri** (aroganți, îngâmfați); **lăudaroși** (plini de ei înșiși, care-și dau aere); **născocitori de lucruri rele** (cei care pun la cale intrigi și concep noi forme de răutate); **neascultători de părinți** (răzvrățiți față de autoritatea părinților);

1:31 fără pricepere (lipsiți de discernământ moral și spiritual, neavând conștiință); **nedemni de încredere** (care își calcă promisiunile făcute, tratatele, acordurile și contractele încheiate, ori de câte ori asta este în interesul lor); **fără dragoste** (purtându-se cu o lipsă totală de respect, nesocotind relațiile naturale și obligațiile care însoțesc aceste raporturi); **neiertători**³ (ireconciliabili sau neinduplecați); **fără milă** (plini de cruzime, răzbunători, necruțători).

1:32 Cei care abuzează de sex (1:24), care prevertesc sexul (1:26, 27) și practică celelalte păcate enumerate (1:29-31) au înăuntrul lor conștiința înăscută nu numai a faptului că lucrurile acestea sunt greșite, ci și a faptului că ei înșiși sunt vrednici de moarte. Ei știu că acesta este verdictul rostit de Dumnezeu — indiferent cât de mult ar încerca ei pe din afară să raționalizeze sau să legitimizeze aceste păcate! Dar asta nu-i descurajează de a se opri din practicarea acestor forme de necinstire a lui Dumnezeu. Dimpotrivă, ei se unesc cu alții, în promo-

varea acestor păcate, resimțind un spirit de camaraderie cu cei ce le-au dat mâna în săvârșirea acestor păcate.

PĂGÂNII NECĂȘTIGAȚI

Prin urmare, care este răspunsul lui Dumnezeu la întrebarea: „Sunt păgânii care n-au auzit niciodată evanghelia pierduți?” Condamnarea păgânilor constă în faptul că ei n-au trăit pe măsura luminii pe care le-a dat-o Dumnezeu la creație. Mai degrabă, ei au devenit idolatri, și, prin urmare, s-au dedat la tot felul de fapte depravate și josnice.

Dar să presupunem că un păgân trăiește totuși pe măsura luminii pe care i-o dăruiește Dumnezeu. Să presupunem că își va arde idolii și-L va căuta pe adevăratul Dumnezeu. Care e situația în acest caz?

În rândul evanghelicilor se manifestă două curente de gândire în privința acestui subiect.

Unii cred că dacă un păgân va trăi pe măsura luminii date de Dumnezeu cu ocazia Creației, Dumnezeu îi va trimite lumina evangheliei. În sprijinul acestei afirmații este citat cazul lui Corneliu, care L-a căutat pe Dumnezeu și ale cărui rugăciuni și milostenii s-au suit ca o aducere aminte înaintea lui Dumnezeu. Apoi Dumnezeu l-a trimis pe Petru să-i arate cum poate fi mântuit (Fapte 11:14).

Alții cred că dacă cineva își pune încrederea în singurul Dumnezeu, Cel viu, așa cum este El revelat în creație, dar moare înainte de a fi avut prilejul să audă evanghelia, Dumnezeu îl va mântui, pe temeiul lucrării lui Cristos de la Calvar. Deși omul respectiv nu știa nimic despre lucrarea lui Cristos, Dumnezeu îi trece valoarea acelei lucrări în contul lui, când el își pune încrederea în Dumnezeu pe temeiul luminii pe care a primit-o. Cei care susțin acest punct de vedere arată că așa o mântuit Dumnezeu oamenii înainte de jertfa Domnului Isus de la Calvar și că așa îi salvează El pe alienații mintali, pe imbecili și pe copiii care mor înainte de a fi atins vârsta responsabilității.

Prima concepție poate fi sprijinită prin exemplul lui Corneliu. A doua este lipsită de suport biblic pentru perioada următoare morții și învierii lui Cristos (epoca în care trăim), constituind, în același timp, o diminuare a necesității activităților misionare intensive. †

Pavel a arătat că păgânii sunt pierduți și au nevoie de evanghelie. Acum el își îndreaptă atenția spre a doua categorie de oameni, a căror identitate nu poate fi stabilită cu precizie. Noi credem că apostolul se referă aici la oameni cu morală proprie, fie iudei, fie Neamuri. Primul verset ne relevă morală lor proprie, prin felul în care condamnă ei purtarea altora (deși și ei săvârșesc aceleași păcate). Versetele 9, 10, 12, 14 și 15 arată că Pavel se referă atât la evrei, cât și la Neamuri. Prin urmare, întrebarea aflată înaintea instanței este următoarea: *Sunt oamenii care susțin că au morală lor proprie, fie iudei, fie Neamuri, de asemenea pierduți? Și răspunsul, așa cum vom vedea, este: „Da, și ei sunt pierduți!”*

2:1 A doua categorie este alcătuită din cei care privesc păgânii de sus, considerându-se pe ei înșiși mai civilizați, mai educați și mai rafinați. Ei îi condamnă pe păgâni, pentru comportarea lor grosolană, dar și ei sunt la fel de vinovați — chiar dacă sunt mai sofisticați decât păgânii. Omul căzut întotdeauna va vedea greșelile altora mai ușor decât pe ale lui. Lucruri ascunse și respingătoare din viața altora par cu totul respectabile la ei înșiși. Dar faptul că el poate **judeca** păcatele la alții arată că știe să facă deosebire între bine și rău. Dacă știe că e greșit ca cineva să fure nevasta altuia, atunci știe și faptul că tot atât de greșit este și pentru el să fure nevasta altuia. Prin urmare, când cineva săvârșește chiar păcatele pe care le condamnă la alții, el însuși nu mai are nici o scuză.

Păcatele oamenilor cultivați sunt, în esență, identice cu cele ale păgânilor. Deși un moralist va argumenta că el nu a săvârșit toate păcatele de pe listă, el nu trebuie să uite următoarele fapte:

1. Este capabil să le săvârșească pe toate.
2. Călcând doar o singură poruncă, el s-a făcut vinovat de călcarea tuturor (Iac. 2:10).
3. El a săvârșit păcate ce țin de gândire, pe care poate că niciodată nu le-a săvârșit în fapt, dar și acestea sunt interzise de cuvântul lui Dumnezeu. De pildă, Isus ne spune că privirea plină de poftă este echivalentă cu adulterul (Mat. 5:28).

2:2 Trufașul moralist are nevoie să i se dea o lecție cu privire la **judcata lui Dumnezeu**. Apostolul dă această lecție în

versetele 2-16. Primul punct este că **judecata lui Dumnezeu se face potrivit cu adevărul**. Nu se bazează pe probe incomplete, inexacte sau indirecte, „de circumstanță”. Mai degrabă, ea se întemeiază pe adevăr, pe întregul adevăr și numai pe adevăr.

2:3 În al doilea rând, de **judecata lui Dumnezeu nu pot scăpa** cei ce îi condamnă pe alții pentru inșiși păcatele pe care le practică chiar ei. Capacitatea lor de a-i **judeca** pe alții nu-i absolvă de vinovăție, ci, dimpotrivă, sporește condamnarea lor.

Judecata lui Dumnezeu este inevitabilă, dacă nu *ne pocăim și nu suntem ierțiți*.

2:4 Apoi aflăm că **judecata lui Dumnezeu este uneori amânată**. Această amânare este o dovadă a **bunătății Sale, a îngăduinței și îndelungii Sale răbdări**. **Bunătatea Lui** înseamnă că El este binevoitor față de păcătoși, deși nu și față de păcatele lor. **Îngăduința Lui** se referă la faptul că își oprește pedeapsa pe care o merită răutatea și răzvrătirea omului. **Îndelunga Sa răbdare** este extraordinara Sa rețineră, în pofida provocărilor permanente din partea omului.

Bunătatea lui Dumnezeu, așa cum se vede în providența Sa, în faptul că ne ocrotește și ne ține în viață, are drept scop să-i conducă pe oameni la **pocăință**. El doarește ca nimeni să nu piară, ci toți să vină la pocăință“ (2 Pet. 3:9).

Pocăința înseamnă o întoarcere de o sută optzeci de grade de pe drumul pe care mergeai și pornirea în direcția opusă. „Este o schimbare a minții, care produce o schimbare a atitudinii și rezultă într-o schimbare a acțiunii.”⁴⁴ Ea semnifică faptul că omul a trecut de partea lui Dumnezeu, împotriva lui însuși și a păcatelor sale. Este mai mult decât o afirmare cu intelectul a faptului că este păcătos. Presupune participarea conștiinței omului, după cum s-a exprimat John Newton: „Conștiința mea a simțit și a recunoscut vinovăția mea.”

2:5 Al patrulea lucru pe care-l aflăm despre judecata lui Dumnezeu este faptul că **este gradată, în funcție de acumularea vinovăției**. Pavel îi învățasează pe păcătoșii împietriți și nepocăiți ca **adunându-și judecata pentru ei înșiși**, ca și când ar strănge aur și argint. Dar ce comoară va fi asta în acea zi când **mânia** lui Dumnezeu se va descoperi, în fine, la **judecata Mare-lui Tron Alb** (Apo. 20:11-15)! În ziua aceea, **judecata lui Dumnezeu va fi văzută ca fiind absolut dreaptă**, fără prejudecată sau nedreptate de vreun fel.

2:6 În următoarele cinci versete Pavel ne amintește că **judecata lui Dumnezeu va fi potrivit cu faptele cuiva**. Un om se poate lăuda cu bunătatea lui personală. El se poate bizui mult pe originea lui rasială sau națională. El poate aduce în sprijinul argumentului său faptul că strămoșii lui au fost oameni mari ai lui Dumnezeu. Dar el va fi judecat după **propria lui conduită**, și nu după toate celelalte lucruri. Faptele lui vor constitui factorul determinant.

Dacă am lua versetele 6-11 izolat de restul textului, ar fi ușor să conchidem că ele propagă ideea mântuirii prin fapte. Căci într-adevăr ele *par* să spună că cei ce fac fapte bune vor câștiga viața veșnică.

Dar trebuie precizat că pasajul de față nu poate să însemne lucrul acesta, pentru că atunci ar contrazice flagrant mărturia restului Scripturii, care spune că mântuirea este prin credință, fără fapte. Chafer scoate în evidență că circa 150 de pasaje din Noul Testament condiționează mântuirea doar de credința cuiva.⁵ Nici un pasaj, atunci când este înțeles cum se cuvine, nu poate contrazice o mărturie atât de copleșitoare.

Atunci cum vom înțelege pasajul respectiv? Mai întâi, trebuie să înțelegem că faptele bune nu încep decât după ce o persoană a fost născută din nou. Când oamenii L-au întrebat pe Isus: „Ce să facem ca să putem săvârși faptele lui Dumnezeu?”, El le-a răspuns: „Aceasta este lucrarea lui Dumnezeu, ca voi să credeți în El și în Cel pe care L-a trimis El“ (Ioan 6:28, 29). Deci prima faptă bună pe care o poate face cineva este să creadă în Domnul Isus Cristos, și nu trebuie să uităm niciodată că **credința nu este o faptă meritorie** prin care cineva poate câștiga mântuirea. Deci dacă cei nemântuiți sunt judecați după faptele lor, se va vedea că nu au nici un lucru de valoare pe care să-l aducă ca probă. Se va vedea că toată neprihănirea lor presupusă nu este decât o grămadă de cărpe murdare (Isa. 64:6). Păcatul care-i va condamna este faptul că nu au crezut în Isus ca Domn (Ioan 3:18). Dincolo de asta, faptele lor vor stabili gradul de pedeapsă ce li se va aplica (Luca 12:47, 48).

Dacă **credincioșii** sunt judecați după faptele lor, care va fi rezultatul? Evident, ei nu vor putea să se prezinte cu fapte bune, prin care să merite sau să-și câștige mântuirea. Toate faptele făcute de ei înainte de mântuire au fost păcătoase. Dar sângele lui Cristos a șters trecutul. Acum Dumnezeu

Însuși nu poate găsi nici o acuză împotriva lor, pentru care să-i condamne la pedeapsa iadului. Odată ce au fost mântuiți, ei încep să practice faptele bune — fapte care nu vor fi, întotdeauna, considerate bune în ochii lumii, dar vor fi privite ca fapte bune de Dumnezeu. Faptele lor bune constituie rezultatul mântuirii, nu cauza pentru care au fost mântuiți. La Scaunul de Judecată al lui Cristos, faptele lor vor fi trecute în revistă și ei vor fi răsplătiți pentru toată slujirea lor credincioasă.

Trebuie însă să avem mereu în minte faptul că pasajul acesta nu se ocupă de credincioși, ci de necredincioși.

2:7 Explicând că judecata se va face după fapte, Pavel spune că Dumnezeu va da **viață veșnică celor care prin stăruință în bine caută slavă, cinste și nemurire**. După cum am arătat, asta *nu* înseamnă că oamenii aceștia sunt mântuiți prin **stăruința lor în bine**. Căci asta ar însemna că există o altă evanghelie. Nimeni nu ar putea trăi prin firea veche o astfel de viață, nimeni nu ar putea să trăiască astfel fără puterea divină. Orice persoană care se încadrează la această descriere a fost mântuit deja prin har, prin credință. Faptul că acea persoană caută **slavă, cinste și nemurire** demonstrează că deja a fost născută din nou. Întreaga orientare a vieții sale arată că persoana respectivă a fost deja convertită.

Omul acela caută **slava cerului; cinstea** care provine doar de la Dumnezeu (Ioan 5:44); **nemurirea** care caracterizează trupul învierii (1 Cor. 15:53, 54); moștenirea cerească, nepieritoare, neîntinată și care nu se vestește (1 Pet. 1:4).

Dumnezeu va dărui **viață veșnică** tuturor celor care exemplifică în viața lor aceste dovezi ale experienței convertirii. **Viața veșnică** este descrisă în mai multe feluri în Noul Testament. Este o posesiune actuală, pe care o primim în clipa în care suntem convertiți (Ioan 5:24). Este o posesiune viitoare, de care vom avea parte când vom primi trupurile noastre glorificate (aici și la Rom. 6:22). Deși este un dar care se primește prin credință, uneori este pus alături de răsplățile primite pentru o viață de credincioșie (Marcu 10:30). Toți credincioșii au **viață veșnică**, dar unii vor avea o capacitate mai mare, de a se bucura de ea decât alții. Această viață veșnică înseamnă mai mult decât existență fără de sfârșit; este o calitate a **vieții**, acea **viață** mai abundentă pe care a promis-o Mântuitorul la Ioan

10:10. Este însăși **viața** lui Cristos însuși (Col. 1:27).

2:8 **Celor care fac dezbinări și nu ascultă de adevăr**, ci de fărâdelege, li se vor da **indignare și mânie**. Căci ei **nu ascultă de adevăr și** niciodată nu au răspuns la chemarea evangheliei. Mai degrabă, ei au ales să asculte de fărâdelege, făcând din nedreptate stăpânul lor. Viața lor este caracterizată de certuri, lupte și neascultare — dovedită certă că nu au fost niciodată mântuiți.

2:9 Acum apostolul repetă verdictul lui Dumnezeu cu privire la cele două feluri de lucrători și faptele făcute de aceștia, numai că de data aceasta o face în ordine inversă.

Verdictul va fi: **necaz și strămtorare** pentru toți cei **care fac răul**. Din nou trebuie să subliniem aici că aceste fapte rele trădează inima rea a necredinței. Faptele sunt expresia exterioară a atitudinii unei persoane față de Domnul.

Expresia **întâi peste iudeu, apoi peste grec** arată că *judecata lui Dumnezeu se va face în funcție de privilegiul sau lumina pe care a primit-o cineva*. Iudeii au fost **primii** în privința privilegiilor acordate, de popor ales al lui Dumnezeu pe pământ. Prin urmare, ei vor fi **primii** în ce privește responsabilitatea. Acest aspect al judecății lui Dumnezeu va fi dezvoltat în continuare în versetele 12-16.

2:10 Verdictul va fi însă **slavă, cinste și pace pentru oricine** — iudeu sau neiuudeu — **care face ce este bine**. Și să nu uităm că nimeni nu poate face binele, din punctul de vedere al lui Dumnezeu, decât dacă și-a pus mai întâi încrederea și credința în Domnul Isus Cristos.

Expresia **mai întâi iudeului și apoi și grecului** nu poate fi considerată un indiciu al favoritismului, întrucât versetul următor arată că judecata lui Dumnezeu este imparțială. Prin urmare, expresia indică ordinea istorică în care s-a răspândit evanghelia, ca în 1:16. Ea a fost mai întâi vestită iudeilor, după cum primii credincioșii au fost de asemenea iudei.

2:11 Un alt adevăr privitor la judecata lui Dumnezeu este faptul că ea se face *fără să se țină seama de fața omului*. În instanțele judecătorești ale oamenilor, se acordă preferință celor plăcuți la înfățișare, celor bogați și influenți. Dar **Dumnezeu** este total imparțial. Nu se ține seama de rasă, de locul de unde provine cineva sau de fața lui. Nici unul din aceste elemente nu-L va

influența pe Dumnezeu.

2:12 După cum s-a arătat mai sus, versetele 12-16 sunt o extensie a faptului că judecata lui Dumnezeu se va face în funcție de lumina primită. Se are în vedere existența a două categorii: cei care nu au legea (Neamurile) și cei care se află sub lege (iudeii). Aceste două categorii îi cuprind pe toți oamenii, în afara celor care aparțin bisericii lui Dumnezeu (vezi I Cor. 10:32, unde omenirea este împărțită în aceste trei categorii).

Cei care **au păcătuit fără lege vor pieri fără lege**. Nu se spune că „vor fi judecați fără lege“, ci că **vor pieri fără lege**. Ei vor fi judecați în funcție de revelația pe care le-a dăruit-o Domnul și, întrucât nu au trăit pe măsura acelei revelații, ei vor pieri.

Cei care **au păcătuit sub lege vor fi judecați după lege** și, dacă nu au ascultat de ea, vor pieri și ei. Legea reclamă ascultare totală.

2:13 Simpla posesare a legii nu este suficientă. Legea reclamă o ascultare desăvârșită și continuă. Nimeni nu este socotit neprihănit doar pentru faptul că știe ce spune legea. Singurul mod în care se poate obține justificarea (indreptățirea) sub lege ar fi dacă cineva ar putea s-o respecte în toate privințele. Dar întrucât toți oamenii sunt păcătoși, le este cu neputință să facă acest lucru. Așadar, versetul acesta prezintă mai degrabă o condiție ideală, decât un lucru realizabil prin forțele proprii ale omului.

Noul Testament ne spune în mod răspicat că omului îi este cu neputință să fie îndreptățit prin ținerea legii (vezi Fapte 13:39; Rom. 3:20; Gal. 2:16, 21; 3:11). Dumnezeu niciodată nu a intenționat ca cineva să fie mântuit prin lege. Chiar dacă ar putea cineva să respecte legea, de acum înainte, tot nu ar fi îndreptățit, întrucât Dumnezeu îl va trage la socoteală și pentru faptele trecute. Prin urmare, când se spune în versetul 13 că **împlinitorii legii vor fi îndrepătățiți**, trebuie să înțelegem prin aceasta că legea reclamă ascultare și că dacă ar putea cineva să dea dovadă de ascultare desăvârșită din ziua în care s-a născut, ar fi îndrepățit. Dar realitatea sumbră și dură este că nimeni nu poate da dovadă de asemenea ascultare.

2:14 Versetele 14 și 15 constituie o paranteză, privind în urmă la versetul 12a, unde am aflat că neamurile care păcătuiesc fără lege vor pieri fără lege. Acum Pavel

explică faptul că deși legea nu a fost dată Neamurilor, ele posedă totuși o cunoaștere innăscută a binelui și a răului. Ele știu din instinct că este greșit să minși, să furi, să comiți adulter și să ucizi. Singura poruncă pe care nu o cunosc ele din intuiție este cea privitoare la Sabat — care, oricum, este mai mult o chestiune de ritual, decât una morală.

Prin urmare, rezumatul acestui pasaj îl constituie faptul că **Neamurile, care nu au legea... constituie o lege pentru ele însele**. Ei își formulează propriile coduri de diferențiere a comportamentului corect față de cel greșit prin instinctele lor morale.

2:15 Ele arată că **lucrarea legii este scrisă în inimile lor**. Nu *legea însăși* este scrisă în inimile lor, ci **lucrarea legii**. Lucrarea pe care a avut legea menirea s-o înfăptuiască în viețile israeliților se poate vedea, întrucâtva, în viețile Neamurilor. De pildă, faptul că ele știu că este drept să-ți respecti părinții demonstrează că **lucrarea legii este scrisă în inimile lor**. Ele mai știu că anumite fapte sunt din capul locului greșite. **Conștiința lor**, îndeplinind rolul de moderator, confirmă această cunoaștere instinctivă. Iar gândurile lor se pronunță în permanență asupra corectitudinii sau incorectitudinii acțiunilor lor, **acuzând sau scuizând**, interzicând sau permițând un lucru.

2:16 Versetul acesta este continuarea gândului din versetul 12, în care ni se spune *când* vor fi judecați cei fără lege și cei aflați sub lege. Și, procedând astfel, acest verset ne învață un adevăr final cu privire la judecata lui Dumnezeu, anume faptul că *ea va lua în considerare și secretele oamenilor, nu numai păcatele lor publice*. Păcatul considerat secret la ora actuală va deveni un scandal public la Judecata Marelui Tron Alb. Judecătorul care va prezida această judecată solemnă va fi **Isus Cristos**, întrucât Tatăl I-a încredințat Lui toată judecata (Ioan 5:22). Când Pavel adaugă cuvintele: **după Evanghelia mea**, el vrea să spună prin aceasta: „așa ne învață evanghelia mea.“ **Evanghelia mea** înseamnă evanghelia pe care a predicat-o Pavel, adică aceeași pe care au predicat-o și ceilalți apostoli.

2:17 Apostolul mai are o categorie de care trebuie să se ocupe; prin urmare, el pune acum următoarea întrebare: *Sunt iudeii, cărora le-a fost dată legea, de asemenea pierduți?* Și răspunsul la întrebare

este: „Bineînțeles, și ei sunt pierduți!”

Nu este nici o îndoială că mulți iudei s-au considerat imuni de judecata lui Dumnezeu. „Cum ar putea trimite Dumnezeu un iudeu vreodată în iad?!” — spuneau ei. Pe de altă parte, în concepția lor Neamurile erau numai bune pentru flăcările iadului! Dar Pavel trebuie să distrugă această pretenție nerealistă, arătând că, în anumite împrejurări, Neamurile ar putea fi mai aproape de Dumnezeu decât iudeii.

Mai întâi, el trece în revistă acele lucruri pe care iudeul le consideră ca avantajele sale principale, ce-i asigură o poziție privilegiată în fața lui Dumnezeu. El poartă numele de iudeu, deci de membru al poporului ales de Dumnezeu să-i fie al Lui pe acest pământ. Apoi iudeul se odihnește în lege, care nu a fost însă niciodată concepută să-i ofere omului odihnă, ci, dimpotrivă, să-i trezească conștiința la realitatea păcătoșeniei sale. Iudeul se bucură în Dumnezeu, în singurul Dumnezeu adevărat, care a intrat într-o relație unică de legământ cu națiunea Israel.

2:18 El știe care este voia lui Dumnezeu, întrucât Scriptura îi prezintă acea voie în linii mari. El aprobă lucrurile care sunt excelente, întrucât legea îl învață cum să discearnă valorile morale.

2:19 El se laudă că este o călăuză pentru cei orbi din punct de vedere moral și spiritual, o lumină pentru cei care zac în întunericul ignoranței.

2:20 El se consideră calificat să-i corecteze pe cei fără minte sau neînvățați și să-i învețe pe cei care sunt copii, întrucât legea îi oferă lui, iudeului, o privire de ansamblu a cunoașterii și adevărului.

2:21 Dar aceste lucruri cu care se mândrește iudeul nu i-au schimbat lui niciodată viața. Ele nu constituie decât o chestiune de orgoliu, bazată pe apartenența la o anumită rasă, religie și cunoaștere, fără ca această conștiință să se transpună în planul vieții practice printr-o trăire morală. Iudeul îi învață pe alții, dar nu se alipește el însuși de aceste învățături în inima lui. El predică împotriva furtului, dar nu practică el însuși ceea ce a predicat.

2:22 Când el interzice adulterul, el aderă la principiul: „Fă cum îți spun, nu cum fac eu.” Când s-a întâmplat să deteste idolii, el nu s-a dat totuși în lături de a jefui temple, prădând poate altarele păgâne.

2:23 El s-a fâlit cu faptul că posedă legea, dar L-a dezonorat pe Dumnezeu

care a dat această lege, călcând-ui preceptele sacre.

2:24 Această combinație nefastă de cuvinte foarte înălțătoare, în paralel cu o purtare foarte josnică le-a făcut pe Neamuri să hulească numele lui Dumnezeu. Ele L-au judecat pe Domnul, cum fac oamenii întotdeauna, prin prisma celor care au pretins că sunt urmașii Lui. Așa a fost pe vremea lui Isaia (Is. 52:5) și așa este și astăzi. Fiecare dintre noi trebuie să-și pună întrebarea:

Dacă oamenii nu ar putea cunoaște despre Cristos decât ceea ce văd despre persoana și caracterul Lui în purtarea ta (inserează aici numele tău), oare ce ar vedea ei?

2:25 Pe lângă lege, iudeul se mai laudă cu ritualul circumciziei — acea operație chirurgicală minoră de tăiere împrejur a prepușului oricărui iudeu de parte bărbătească. Ritualul a fost instituit de Dumnezeu ca semn al legământului încheiat de El cu Avraam (Gen. 17:9-14), exprimând separarea unui popor față de lume și alipirea de Dumnezeu. După un timp, iudeul a ajuns să se laude atât de mult cu faptul că a fost tăiat împrejur încât i-au numit pe ceilalți oameni, pe ne-evrei, „netăierea împrejur”.

Aici Pavel stabilește o legătură între circumcizie și Legea lui Moise, arătând că aceasta era valabilă doar ca semn, când era combinată cu trăirea unei vieți de ascultare. Dumnezeu nu este un aderent strict la ritualuri lipsite de viață. El nu Se mulțumește cu ceremoniile exterioare, dacă acestea nu sunt însoțite de o sfințenie lăuntrică. Prin urmare, un evreu circumcis, care calcă legea, nu se deosebește prea mult de un netăiat împrejur.

Când apostolul se referă la păzitorii sau împlinatorii legii, în acest pasaj, noi nu trebuie să luăm aceste cuvinte în sens absolut.

2:26 Astfel, dacă un ne-evreu se conformează moralității prescrise de lege, chiar dacă el însuși nu se află sub lege, necircumcizia lui este mai acceptabilă decât circumcizia iudeului, care calcă însă legea. În acest caz, inima aceluia ne-evreu este tăiată împrejur și acest lucru contează!

2:27 Comportamentul superior al ne-evreului îl condamnă pe evreu, care, deși posedă litera legii și circumcizia, nu păzește legea și nu trăiește o viață circumcisă, adică o viață de despărțire de ce este lu-

mesc și o viață de sfințenie.

2:28 În modul lui Dumnezeu de a judeca lucrurile, un **iudeu** adevărat nu este doar cel în ale cărui vene curge sângele lui Avraam sau care poartă în trupul său semnul circumciziei. O persoană poate avea ambele elemente, și totuși să fie o persoană foarte decăzută pe plan moral. Domnul nu este impresionat de considerentele externe, de rasă sau religie. El dorește să vadă la noi sinceritatea și curăția care izvorăsc din lăuntrul inimii.

2:29 Un **iudeu** adevărat este cel care, pe lângă faptul că este un descendent al lui Avraam, în plus va da dovadă de trăirea unei vieți evlavioase. Pasajul acesta nu ne învață că toți credincioșii sunt iudei sau că biserica este Israelul lui Dumnezeu. Pavel se referă aici la cei care se nasc din părinți evrei, dar subliniază că simpla apartenență la acest popor, prin naștere, și purtarea semnului circumciziei nu sunt de ajuns, ci trebuie să existe în plus o realitate lăuntrică.

Adevărata **circumcizie este** o chestiune care ține de **inimă** — nu doar de tăierea fizică a unui organ al trupului, ci realitatea spirituală a îndepărtării chirurgicale a firii vechi, nenăscute din nou.

Cei care combină astfel semnul exterior cu harul interior vor avea parte de laudă din partea lui Dumnezeu, chiar dacă nu și din partea oamenilor.

În acest ultim verset avem de a face cu un joc de cuvinte — chiar dacă acest lucru e evident doar în textul original. Termenul „iudeu“ provine din „Juda“ și înseamnă **laudă**. Un **iudeu** adevărat este cel al cărui caracter este de așa natură încât să primească **laudă din partea lui Dumnezeu**.

3:1 Pavel continuă să dezbată tema vinovăției iudeilor, în primele opt versete din acest capitol. În acest punct al dezbaterii, apare iudeul contestatar, care începe să-l chestioneze pe apostol, după cum urmează:

CONTESTATARUL: Dacă tot ce ai spus tu, Pavel, în versetele 2:17-29 este adevărat, atunci **care** mai este **avantajul** de a fi un **iudeu** și care este **folosul circumciziei**?

3:2 PAVEL: Iudeii au avut parte de multe privilegii speciale. Cel mai important este faptul că lor li s-au încredințat **oracolele [cuvintele] lui Dumnezeu**. Partea din Scriptură care conține Vechiul Testament a fost dată iudeilor s-o redacteze și s-o păstreze, dar cum a răspuns Israelul la acest extraordinar privilegiu? În cea mai mare parte, ei au dat dovadă de o îngrozitoare

lipsă de credință.

3:3 CONTESTATARUL: Da, e drept că nu toți iudeii au crezut, dar poate să însemne asta oare că Dumnezeu nu își va respecta promisiunile? Oare nu El l-a ales pe Israel să-I fie poporul Său? Oare nu a încheiat El legăminte speciale cu israeliții? Poate **necredința** unora dintre ei să-L determine pe **Dumnezeu** să-Și calce cuvântul?

3:4 PAVEL: **Răspunsul este categoric nu!** Ori de câte ori se ridică întrebarea dacă Dumnezeu sau omul are dreptate, pornește întotdeauna de la premisa că **Dumnezeu** are dreptate și că **orice om** este un **mincinos**. Asta a și spus, de altfel, David în Psalmul 51:4: „Justețea deplină a tuturor spuselor Tale trebuie apărută. Tu trebuie să fii îndreptățit, ori de câte ori omul păcătos încearcă să Te conteste“ (n.tr.: parafrazăre). Păcatele noastre nu fac altceva decât să confirme justețea și veridicitatea cuvintelor lui Dumnezeu.

3:5 CONTESTATARUL: Dacă așa stau lucrurile, de ce ne mai condamnă Dumnezeu? **Dacă nedreptatea noastră** face ca **dreptatea [neprihănirea] lui Dumnezeu** să strălucească și mai glorios, cum mai poate **Dumnezeu** să-Și reverse **mânia** peste noi? (Pavel precizează aici că în citarea acestor cuvinte el recurge la modul de argumentare al oamenilor.)

3:6 PAVEL: Acest mod de argumentare nu este vrednic de a fi luat în considerare. Dacă ar exista posibilitatea ca Dumnezeu să fie nedrept, atunci cum ar mai putea fi El calificat să **judece lumea**? Dar noi toți recunoaștem că El va judeca lumea.

3:7 CONTESTATARUL: Dar dacă păcatul meu Îi aduce slavă lui Dumnezeu, dacă **minciunea mea** confirmă **adevărul Lui**, dacă El face ca mânia omului să-I aducă laudă Lui, atunci cum mai poate El să-mi bage mereu de vină, **păcătosului** de mine?

3:8 De ce nu ar fi logic să spunem:

PAVEL: Dă-mi voie să te întreprup, pentru a-ți spune că **unii** oameni chiar ne acuză pe noi creștinii că am recurge la acest argument, dar eu te asigur că această acuzație nu este adevărată!

CONTESTATARUL: De ce nu ar fi logic să spunem: „**Să facem răul, ca să vină binele**“?

PAVEL: Tot ce pot spune e că **condamnarea** unor oameni care vorbesc așa este binemeritată!

(De fapt, acest ultim argument, oricât ar

părea de stupid, este formulat mereu împotriva evangheliei harului lui Dumnezeu. Oamenii spun: „Dacă ai putea fi mântuit prin credința în Cristos, atunci ai putea trăi cum vrei, chiar în păcat, pentru că harul lui Dumnezeu copleșește păcatul omului. Prin urmare, cu cât păcătuiești mai mult, cu atât mai mult va abunda harul lui Dumnezeu.“ Apostolul răspunde acestei obiecții în capitolul 6.)

3:9 CONTESTATARUL: „Atunci afirmi tu că noi, iudeii, suntem mai buni decât Neamurile păcătoase? Sau, potrivit altor versiuni, întrebarea ar putea fi formulată cam așa: „Suntem noi, iudeii, mai răi decât Neamurile?“ Răspunsul în ambele cazuri este că iudeii nu sunt nici mai buni, nici mai răi. Toți sunt păcătoși.

Asta ne conduce la următoarea întrebare din expunerea lui Pavel, constituind o paralelă la aceasta. Pavel a arătat că păgânii sunt pierduți. Moralistii, care cred că posedă neprihănirea lor proprie — fie că aceștia sunt iudei, fie Neamuri — sunt cu toții pierduți. Iudeii sunt și ei pierduți. Întrebarea care se pune, atunci, este aceasta: *Sunt oare toți oamenii pierduți?*

Răspunsul este: „Da, am dovedit deja că toți oamenii se află sub puterea păcatului.“ Asta înseamnă că iudeii nu se deosebesc de Neamuri în această privință.

3:10 Dacă mai este nevoie de vreo dovadă, aceasta o găsim în Vechiul Testament. Mai întâi, vedem că păcatul a afectat orice ființă omenească născută din alte ființe omenești (3:10-12) și apoi vedem că păcatul a afectat orice parte din om (3:13-18). Am putea parafraza această afirmație cam așa: „Nu există nici o singură persoană neprihănită (dreaptă)“ (Ps. 14:1).

3:11 „Nu există nici unul care să poată de o înțelegere corectă despre Dumnezeu. Nu este nici unul care să-L caute pe Dumnezeu“ (Ps. 14:2). Dacă ar fi lăsat de capul lui, omul căzut niciodată nu L-ar căuta pe Dumnezeu. Întreaga omenire s-a stricat. Nu este nici unul care să trăiască o viață bună, nici măcar unul!“ (Ps. 14:3).

3:13 „Gătjelurile oamenilor sunt ca un mormânt deschis. Vorbirea lor este mereu plină de viclesug“ (Ps. 5:9). „Cuvintele rostite de ei ies de pe buze pline de otravă“ (Ps. 140:3).

3:14 „Gurile lor sunt pline de blesteme și de ură“ (Ps. 10:7).

3:15 „Picioarele lor se grăbesc să-i poarte la misiuni de ucidere“ (Is. 59:7).

3:16 „Ei lasă în urma lor numai ruinare și mizerie“ (Is. 59:7).

3:17 „Ei niciodată nu au știut cum să facă pace“ (Is. 59:8).

3:18 „Ei nu au nici un respect pentru Dumnezeu“ (Ps. 36:1).

Prin urmare, așa arată radiograma pe care o face Dumnezeu omenirii. Din ea rezultă nedreptatea universală (3:10); ignoranța și independența față de Dumnezeu (3:11); incapacitatea, netrebnicia și lipsa oricărei bunătăți (3:12). Gătjelul omului este plin de putreziciune, limba lui este înșelătoare iar buzele sale sunt pline de venin (3:13); picioarele lui sunt îndreptate numai către ucidere (3:15); el lasă în urma lui necaz și nimicire (3:16); el nu știe să facă pacea (3:17); și nu are nici o considerație pentru Dumnezeu (3:18). Găsim aici întreaga depravare a omului, prin care înțelegem că păcatul a afectat întreaga omenire, afectând în același timp și orice parte a ființei omului. Evident, nu toți oamenii au comis toate păcatele care există, dar fiecare om are natura *capabilă* de a le comite pe toate.

Dacă Pavel ar fi dorit să prezinte un catalog mai complet al păcatelor, ar fi inclus în această listă *păcatele sexuale*: adulterul, homosexualitatea, lesbianismul, perversiunile, bestialitatea, prostituția, violul, lascivitatea, pornografia și toată murdăria sexuală. Apoi el ar fi putut aminti *păcatele asociate cu războiul*: distrugerea celor nevinovați, comiterea de atrocități, camerele de gazare, cuptoarele în care au fost arși oamenii, lagărele de concentrare, toate mijloacele de tortură și sadismul. El ar fi putut aminti apoi *păcatele comise în familie*: infidelitatea, divorțul, baterea soției, atitudinea de cruzime psihică și abuzurile comise împotriva copiilor. Adăugați la acestea crimele de omucidere, asasinare, mutilare, hoție, pătrundere prin efracție la domiciliul cuiva, delapidările de bani, vandalismul, darea și luarea de mită și corupția. Apoi urmează *păcatele comise cu vorba*: limbajul murdar (înjurăturile), glumele cu substrat licențios, limbajul senzual, blestemele, blasfemia, minciunile, vorbirea de rău, „pe din spate“, bârfa, asasinarea caracterului cuiva, bombănelile și vâicăreala. *Alte păcate personale* sunt: beția, dependența de droguri, mândria (orgoliul), lăcomia, ingratitudea, persistarea în gânduri murare, ura și amărăciunea. Lista ar putea continua la nesfârșit: poluarea, aruncarea hârtiilor și a deșeurilor în locuri publice, rasismul, ex-

platarea, înșelăciunea, trădarea, călcarea promisiunilor și așa mai departe. De ce altă dovadă mai avem nevoie, pentru a ne convinge de depravarea omenirii?

3:19 Când Dumnezeu a dat Israelului legea, El S-a folosit de Israel ca de o mostră reprezentativă a întregii omeniri. El a constatat că Israelul este un eșec și apoi a aplicat constatarea făcută întregii omeniri. Este exact așa cum un inspector de la Sanexid ar lua într-o eprubetă un eșantion din apa unei fântâni și, după ce ar verifica-o și ar constata că este poluată, ar declara că întreaga fântână este poluată.

Tot așa și Pavel explică că atunci când vorbește **legea**, ea le vorbește **celor care sunt sub lege** — adică israeliților — pentru ca orice gură, și a iudeilor, și a Neamurilor, să fie astupată și toată lumea să fie găsită vinovată înaintea lui Dumnezeu.

3:20 Nimeni nu poate fi îndreptățit prin respectarea legii. Legea nu a fost dată pentru a-i îndreptăți pe oameni, ci pentru a produce **cunoștința despre păcat** — nu conștiința **mântuirii**, ci conștiința păcatului.

Niciodată n-am ști cum arată o linie frântă (strâmbă), dacă nu am poseda o linie dreaptă, cu care s-o comparăm. Or, legea este tocmai această linie dreaptă. Când oamenii se măsoară în funcție de ea, văd cât sunt de strâmbi.

Desigur, prin intermediul oglinzii putem vedea că fața ne este murdară, dar rolul oglinzii nu este de a ne spăla fața murdară. Un termometru îi arată cuiva că are temperatură ridicată, dar persoana respectivă nu se vindecă, dacă va înghiți acel termometru.

Legea este bună când este folosită pentru a produce în noi convingerea și muștrarea cu privire la păcat, dar nu are nici o putere de a-l salva pe om de păcat. După cum s-a exprimat Luther: funcția ei nu este de a îndreptăți, ci de a îngrozi.

D. Baza și termenii Evangheliei (3:21-31)

3:21 Am ajuns acum la focarul scrisorii lui Pavel către Romani, în care el răspunde la întrebarea: *Potrivit evangheliei, cum pot păcătoșii neevlavioși să fie îndreptăți de un Dumnezeu sfânt?*

Pavel își începe răspunsul, afirmând că **neprihănirea [dreptatea] lui Dumnezeu** a fost revelată **fără lege**. Asta înseamnă că ne-a fost dezvăluit un plan sau un program, prin intermediul căruia Dumnezeu îi poate mântui pe păcătoșii nedrepți, fără ca prin aceasta să calce dreptatea Sa. Și acest plan

nu constă în obligativitatea oamenilor de a păzi legea. Întrucât Dumnezeu este sfânt, El nu poate tolera păcatul, nu-l poate ignora și nu Se poate preface că nu-l vede, ci trebuie să-l pedepsească. Iar pedeapsa păcatului este moartea. Dar Dumnezeu îl iubește pe păcătos și dorește să-l mântuiască. Prin urmare, aici intervine dilema: neprihănirea lui Dumnezeu reclamă moartea păcătosului, dar, în dragostea Lui, Dumnezeu dorește fericirea veșnică a păcătosului. Evanghelia ne descoperă cum îi poate mântui Dumnezeu pe păcătoși, fără ca prin aceasta să-și compromită dreptatea Sa.

Planul drept este mărturisit de lege și de profeți. El a fost prezis în tipurile și simbolurile prezente în întregul sistem al jertfelor, conform căruia, pentru ca să poată avea loc ispășirea, este nevoie de vărsare de sânge. Planul acesta a fost însă vestit și prin intermediul unor profeții directe (vezi, de pildă, Is. 51:5, 6, 8; 56:1; Dan. 9:24).

3:22 Versetul 21 ne-a spus că această mântuire dreaptă **nu** se capătă prin ținerea legii. Acum apostolul ne spune **cum** se capătă ea — **prin credința în Isus Cristos**. Credința din acest verset înseamnă bizuirea în întregime pe Domnul Isus Cristos, ca singurul Mântuitor al cuiva de păcat și singura nădejde pe care o are de a ajunge în rai. Ea se bazează pe revelația Persoanei și lucrării lui Cristos, așa cum o găsim în Biblie.

Credința nu este un salt în gol, ci ea reclamă existența unor dovezi cât se poate de sigure, pe care le găsește din plin în cuvântul negreșelnic al lui Dumnezeu. Credința nu este un lucru lipsit de logică sau de rațiune, căci ce poate fi mai rațional decât să vezi cum creatura se încrede în Creatorul ei?

Credința nu este lucrarea meritorie pe care a săvârșit-o cineva, câștigând prin aceasta dreptul la mântuire. Un om nu se poate lăuda că a crezut în Domnul, ci ar fi un nechibzuit dacă **nu** ar crede în El! Credința nu este încercarea de a câștiga mântuirea, ci simpla acceptare a mântuirii pe care Dumnezeu o oferă gratuit, în dar.

Pavel continuă discuția, arătându-ne că mântuirea este **către toți și peste toți**⁶ **care cred**. Este **către toți** în sensul că este disponibilă tuturor, fiindu-le oferită tututuror și fiind suficientă pentru toți. Dar ea este doar **asupra celor care cred**. Adică, este efectivă doar în viața celor care îl primesc pe Domnul Isus printr-un act liber

consimțit al credinței lor. Iertarea este pentru toți, dar ea devine operantă în viața cuiva numai atunci când această persoană o acceptă.

Când Pavel spune că mântuirea este disponibilă tuturor, el cuprinde în această disponibilitate și Neamurile, și iudeii, pentru că **nu este nici o deosebire**. Iudeul nu are nici un privilegiu special iar ne-evreul nu este dezavantajat cu nimic.

3:23 Disponibilitatea evangheliei este la fel de universală ca nevoia mântuirii. Iar nevoia este universală pentru că **toți au păcătuit⁷ și nu se ridică la înălțimea slavei lui Dumnezeu**. Toți au păcătuit în Adam; când a păcătuit el, a acționat ca reprezentant al tuturor celor care aveau să descindă din el. Dar oamenii nu sunt păcătoși doar prin natura lor, ci sunt păcătoși în virtutea faptului că *practică* păcatul. Ei nu se ridică la înălțimea slavei lui Dumnezeu în ei înșiși.

EXCURS PE TEMA PĂCATULUI

Păcatul este orice gând, cuvânt sau faptă care nu se ridică la înălțimea normelor de sfințenie și perfecțiune ale lui Dumnezeu. Păcatul mai poate însemna neatingerea țintei, nimerirea pe alături. Un amerindian care nu a reușit să împlante sulița în centrul țintei a fost auzit, zicând: „Vai, am păcătuit!“ Pe limba lui,⁸ se folosește același termen și pentru a păcătui, și pentru a nu nimeri ținta.

Păcatul este fărădelege (1 Ioan 3:4), adică răzvrătirea creaturii, a cărei voință se opune voinței lui Dumnezeu. Păcatul nu este doar comiterea de fapte greșite, ci și eșecul de a face ceea ce știm că este bine (Iac. 4:17). Tot ce nu vine din credință este păcat (Rom. 14:23). Asta înseamnă că dacă cineva săvârșește o faptă asupra căreia are îndoieli, a greșit. Dacă o va săvârși, în pofida faptului că nu are cugetul curat cu privire la ea, va păcătui.

„Orice nepreptate este păcat“ (1 Ioan 5:17). Și gândul nechibzuinței este păcat (Prov. 24:9). Păcatul pornește din mintea omului. Apoi, după ce a fost încurajat și promovat, el se răsfrânge în exterior, transformându-se în faptă păcătoasă, care duce la moarte. De multe ori, păcatul pare atrăgător, la prima vedere, dar mai apoi este dezvăluit în toată hidoșenia sa.

Uneori Pavel face distincție între păcate și păcat. „Păcate“ se referă la lucrurile greșite pe care le-am comis. „Păcatul“ se

referă la natura noastră rea — adică la ceea ce suntem. Ceea ce *suntem* este cu mult mai groaznic decât tot ce am făcut vreodată. Dumnezeu ne iartă păcatele, dar Biblia nu afirmă niciodată că ni se iartă păcatul. Mai degrabă, El *condamnă* sau *judcă* păcatul nostru în fire (Rom. 8:3).

Mai există o deosebire, între păcat și transgresie. Transgresia este o încălcare a unei legi cunoscute. Furtul este, în esență, o faptă păcătoasă. Este un act rău, în el însuși. Dar furtul mai este și o transgresie, atunci când există o lege care îl interzice. „Acolo unde nu este lege nu este nici o transgresie“ (Rom. 4:15).

Pavel a arătat că toți oamenii au păcătuit și au eșuat în permanență în a fi pe măsura slavei lui Dumnezeu. Acum el prezintă remediul.†

3:24 ...fiind îndreptățiți fără plată, prin harul Său. Evanghelia ne spune cum îi îndreptățește Dumnezeu pe păcătoși, fără plată, acordându-le o favoare nemeritată. Dar ce înțelegem prin această „îndreptățire“ sau „justificare“?

Verbul *a îndreptăți* înseamnă a-l declara sau a-l socoti pe cineva drept. De pildă, Dumnezeu îl pronunță pe un păcătos drept atunci când acel păcătos crede în Domnul Isus Cristos. Cu această accepție este întrebuințat termenul „îndreptățire“ de cele mai multe ori în Noul Testament.

Dar un om Îl poate îndreptăți pe Dumnezeu (vezi Luca 7:29), atunci când crede și împlinește cuvântul lui Dumnezeu. Cu alte cuvinte, el declară că Dumnezeu este drept în tot ce spune și face El.

Și, desigur, un om se poate îndreptăți pe el însuși. Cu alte cuvinte, el poate să-și susțină propria sa dreptate (vezi Luca 10:29). Dar asta nu e decât o formă de auto-înșelare.

A îndreptăți nu înseamnă a-l *face* pe cineva cu adevărat drept. Pe Dumnezeu nu-L putem *face* drept, întrucât El deja este drept. Dar noi Îl putem *declara* drept (putem afirma că este drept). Dumnezeu nu-l *face* pe credincios fără păcat sau drept în el însuși. Mai degrabă, Dumnezeu trece dreptatea în contul credinciosului. După cum s-a exprimat și A. T. Pierson: „În procesul îndreptățirii păcătoșilor, Dumnezeu îi numește dreptți, când, de fapt, ei nu sunt așa — căci El nu atribuie păcatul, acolo unde acesta desigur există, atribuind, în schimb, dreptatea, acolo unde aceasta nu există.“⁹

O definiție foarte des întâlnită a „îndreptării” este redată prin sintagma: *ca și când nu aș fi păcătuț niciodată*. Dar asta nu merge suficient de adânc în esența chestiunii. Când Dumnezeu îl îndreptățește pe păcătosul credincios, El nu numai că îl absolvă de orice culpabilitate, ci îl și îmbracă cu propria Sa dreptate, făcându-l, astfel, întrutotul calificat pentru a merge în rai. „Îndreptățirea merge mult mai departe decât simpla absolvire de vinovăție, atingând nivelul aprobării. Ea depășește faza simplei iertări, trecând la promovarea propriuzisă.”¹⁰ Absolvirea de culpă înseamnă doar ștergerea acuzației, achitarea persoanei. Dar îndreptățirea subliniază și cealaltă latură, pozitivă, în cadrul căreia persoanei îndreptățite i se atribuie dreptate (neprihănire).

Motivul pentru care Dumnezeu îi poate declara drepti (neprihăniți) pe păcătoșii nelegiuți este faptul că Domnul Isus Cristos — prin moartea și învierea Sa — a plătit prețul deplin pe care îl reclamau păcatele lor. Când păcătoșii îl primesc pe Cristos prin credință, ei sunt îndreptățiți.

Când citim la Iacov că îndreptățirea se face prin fapte (Iac. 2:24), asta nu înseamnă că suntem mântuiți prin fapte bune sau prin formula: „credință plus fapte bune”, ci, mai degrabă, prin acel gen de credință care va avea ca urmare săvârșirea de fapte bune.

Este important să ne dăm seama că îndreptățirea este un proces de socotire care are loc în mintea lui Dumnezeu, nefiind un lucru pe care îl simte credinciosul. Acesta știe că a fost îndreptățit pentru că Biblia îi spune acest lucru, după cum s-a exprimat C. I. Scofield: „Îndreptățirea este actul lui Dumnezeu, prin care El îi declară drepti (neprihăniți) pe toți cei ce cred în Isus. Este un lucru care se petrece în mintea lui Dumnezeu, nu în sistemul nervos sau în structura emotivă a credinciosului.”

Aici la Romani 3:24 apostolul ne spune că suntem **îndreptățiți fără plată**. Cu alte cuvinte, îndreptățirea nu poate fi câștigată sau cumpărată, ci este un lucru oferit în dar, gratuit.

Apoi aflăm că suntem **îndreptățiți... prin harul lui Dumnezeu**. Asta nu înseamnă altceva decât că îndreptățirea se efectuează în afara oricărui merit posibil al nostru, că nu se bazează pe nimic din ceea ce posedăm în noi înșine, ci, în ce ne privește pe noi, nu merităm, nu am căutat și nu ne-am gândit la îndreptățire.

Pentru a evita unele confuzii ce s-ar

putea ivi pe parcurs, cred că se cuvine să ne oprim aici și să explicăm că există șase aspecte diferite ale îndreptării, în Noul Testament. Ni se spune că suntem îndreptățiți prin har, prin credință, prin sânge, prin putere, prin Dumnezeu și prin fapte. Cu toate acestea, nu există nici o contradicție sau neconcordanță în această afirmație.

Suntem îndreptățiți prin har — adică nu merităm îndreptățirea.

Suntem îndreptățiți prin credință (Rom. 5:1) — adică trebuie să primim îndreptățirea, crezând în Domnul Isus Cristos.

Suntem îndreptățiți prin sânge (Rom. 5:9) — prin asta înțelegându-se prețul pe care l-a plătit Mântuitorul, pentru ca noi să putem fi îndreptățiți.

Suntem îndreptățiți prin putere (Rom. 4:24, 25) — prin aceeași putere care L-a înviat pe Domnul Isus din morți.

Suntem îndreptățiți prin sau de către Dumnezeu — El este Cel care ne socotește drepti (neprihăniți).

Suntem îndreptățiți prin fapte (Iac. 2:24) — neînțelegându-se prin asta că am putea câștiga îndreptățirea prin fapte bune, ci, mai degrabă, că faptele bune sunt dovada faptului că am fost îndreptățiți.

Revenind la 3:24, citim că suntem îndreptățiți **prin răscumpărarea care este în Cristos Isus. Răscumpărarea** înseamnă „cumpărarea înapoi” prin achitarea unui preț de răscumpărare. Domnul Isus ne-a „cumpărat înapoi” — ne-a răscumpărat — de pe piața de sclavi a păcatului. Sângele Lui scump a fost prețul de răscumpărare cu care s-au achitat toate cerințele de sfințenie și dreptate ale lui Dumnezeu. Dacă va întreba cineva: „Dar cui i s-a achitat prețul de răscumpărare?” asta înseamnă că acea persoană nu a înțeles problema. Scriptura nu lasă să se înțeleagă nicăieri că s-ar fi efectuat o plată anumită, fie lui Dumnezeu, fie Satanei. Prețul de răscumpărare nu a fost achitat către nimeni, ci a constituit o tranzacție abstractă care a asigurat baza de pe care Dumnezeu să-i poată mântui pe cei nelegiuți.

3:25 Dumnezeu L-a rânduit pe Cristos Isus să fie **ispășire**. Termenul **ispășire** înseamnă mijlocul prin care se satisfac cerințele justiției, prin care este abătută mânia lui Dumnezeu, putându-se arăta, în schimb, îndurarea, prin intermediul unei jertfe acceptabile în fața lui Dumnezeu.

De trei ori în Noul Testament se spune despre Cristos că este **ispășire**. Aici la

Romani 3:25 aflăm că cei care își pun încrederea în Cristos capătă îndurare, în virtutea sângelui Său vărsat. La 1 Ioan 2:2, Cristos este descris ca ispășirea pentru păcatele noastre și pentru cele ale întregii lumi. Lucrarea Lui este suficientă pentru întreaga lume, dar devine operantă doar pentru cei care și-au pus încrederea în El. În fine, la 1 Ioan 4:10, dragostea lui Dumnezeu s-a arătat prin faptul că Dumnezeu L-a trimis pe Fiul Său să fie ispășirea pentru păcatele noastre.

Rugăciunea vameșului de la Luca 18:13, redată textual, a sunat în felul următor: „Dumnezeule, fii ispășitor față de mine, păcătosul.“ El L-a rugat pe Dumnezeu să-Și arate îndurarea față de El în sensul de a nu i cere să plătească plata (pedeapsa) pentru grava lui vinovăție.

Termenul **ispășire** apare și la Evrei 2:17: „Prin urmare, în toate lucrurile El a trebuit să fie făcut ca frații Lui, pentru ca El să fie un Mare Preot plin de îndurare și credincios în lucrurile *privitoare* la Dumnezeu, ca să facă ispășire pentru păcatele poporului.“ Aici sintagma „să facă ispășire“ înseamnă „să îndepărteze, prin achitarea costului penalizării“.

Echivalentul termenului *ispășire* în Vechiul Testament este *capacul îndurării* — cu alte cuvinte, capacul chivotului. În Ziua Ispășirii, marele preot stropea capacul îndurării cu sângele animalului jertfit. Prin intermediul acestui act, greșelile marelui preot și ale poporului erau ispășite sau acoperite.

Când Cristos a făcut ispășire pentru păcatele noastre, El a mers mult mai departe. El nu numai că *le-a acoperit*, ci *le-a și îndepărtat cu desăvârșire*.

Acum Pavel ne spune la 3:25 că **Dumnezeu L-a rînduit pe Cristos să fie ispășire prin sângele Lui, prin credință**. Nu ni se spune să ne punem credința în sângele Lui, întrucât *Cristos Însuși* este obiectul credinței noastre. Numai un Cristos înviat și viu în veci de veci putea să ne mântuiască. El este ispășirea. **Credința** în El este condiția prin care noi ne prevalăm de **ispășire**. **Sângele Lui** este prețul care a fost plătit.

Lucrarea isprăvită a lui Cristos declară **neprihănirea (dreptatea)** lui Dumnezeu pentru iertarea (ștergerea) **păcatelor** săvârșite în trecut. Asta se referă la păcatele comise înainte de moartea lui Cristos. De la Adam la Cristos, Cristos i-a mântuit pe cei ce și-au pus încrederea în El, bazându-se pe

revelația specifică ce l-a încredințat-o El. De pildă, Avraam L-a crezut pe Dumnezeu și asta i s-a socotit neprihănire (dreptate) (Gen. 15:6). Dar cum putea Dumnezeu să-l socotească drept, și să-Și respecte, în același timp, standardele dreptății Sale? Un Înlocuitor fără păcat nu fusese înjunghiat încă. Sângele Jertfei desăvârșite nu fusese vărsat încă. Cu alte cuvinte, Cristos nu murise încă. Datoria nu fusese achitată. Cerințele dreptății lui Dumnezeu nu fuseseră îndeplinite încă. Prin urmare, cum putea Dumnezeu să-i salveze pe păcătoșii credincioși din perioada Vechiului Testament?

Răspunsul este că deși Cristos nu murise încă, Dumnezeu știa că El *va* muri și, prin urmare, i-a salvat pe oameni pe baza lucrării ce avea s-o săvârșească Cristos la o dată viitoare. Chiar dacă sfinții din Vechiul Testament nu știau despre Jertfa de pe Calvar, *Dumnezeu știa!* Și El le-a trecut toată valoarea lucrării lui Cristos în contul lor, atunci când L-au crezut pe Dumnezeu. Într-un sens foarte real, credincioșii din Vechiul Testament au fost mântuiți „pe credit“. Ei au fost mântuiți pe baza prețului ce urma să fie plătit la o dată viitoare. Ei priveau înainte spre Calvar, în timp ce noi primim în urmă, la Calvar.

Asta vrea să spună Pavel când afirmă că ispășirea lui Cristos declară **neprihănirea (dreptatea) lui Dumnezeu, prin faptul că El trecuse peste păcatele făcute mai înainte**. El nu se referă aici — cum cred unii, eronat, — la păcatele pe care le-a săvârșit cineva înainte de convertirea sa, întrucât asta ar însemna că lucrarea lui Cristos a operat păcatele comise înainte de nașterea din nou a cuiva, după acest moment persoana respectivă urmând să se descurce singură. Nicidecum! Ci Pavel explică aparenta blândețe de care dă dovadă Dumnezeu, trecând, după câte se pare, cu vederea peste păcatele comise de cei care au fost mântuiți înainte de moartea Domnului Isus pe cruce. Conform acestui raționament, ar însemna că Dumnezeu scuză aceste păcate sau Se face că nu le vede. Nimic mai neadevărat, afirmă Pavel. Domnul știa că Cristos avea să facă ispășire deplină și în virtutea acestei certitudini, El i-a mântuit pe credincioșii din Vechiul Testament pe temeiul acestora.

Așadar perioada Vechiului Testament a fost o perioadă marcată de **îndelunga răbdare a lui Dumnezeu**. Timp de cel puțin

patru mii de ani El S-a reținut pe Sine de a judeca păcatul. Apoi, la împlinirea vremii, El L-a trimis pe Fiul Său să fie Purtătorul păcatului. Când Domnul Isus a luat asupra Sa păcatele noastre, Dumnezeu a dezlănțuit toată forța mâniei Sale drepte și sfinte asupra Fiului Său Preaiubit.

3:26 Acum moartea lui Cristos declară **dreptatea (neprihănirea)** lui Dumnezeu. Dumnezeu este **drept** întrucât El a cerut achitarea întregii penalizări a păcatului. Și El poate să-i îndreptățească pe oamenii nelegiuiți, fără ca prin aceasta să le tolereze păcatul sau să-și compromită propriile sale norme de dreptate, deoarece un Înlocuitor desăvârșit a murit și a înviat din morți. Albert Midlane a redat acest gând în versurile prezentate mai jos, în traducere:

Neprihănirea desăvârșită a lui Dumnezeu reiese din sângele Mântuitorului. În crucea lui Cristos vedem dreptatea Lui, dar și harul Lui minunat. Dumnezeu nu putea trece pe lângă păcătos, căci păcatul acestuia reclama moartea sa.

Dar în crucea lui Cristos vedem cum Dumnezeu poate mântui, rămânând mai departe drept.

Păcatul a fost așezat asupra Mântuitorului și în sângele Lui a fost achitată plata păcatului.

Rigorile justiției au fost astfel satisfăcute, îndurarea putându-se manifesta în voce.

Păcătosul care crede este liber, putând afirma: „Mântuitorul a murit pentru mine.“

El se va referi la sângele ispășitor, zicând: „Asta a realizat pacea dintre Dumnezeu și mine.“

3:27 Unde este deci lauda în acest minunat plan al mântuirii? **Este exclusă** — înlăturată, interzisă. **Prin ce principiu a fost exclusă lauda?** Prin principiul **faptelor?** **Nu.** Căci dacă mântuirea s-ar realiza prin fapte, asta ar crea teren prielnic unei sumedenii de auto-congratulari. Dar când mântuirea se întemeiază pe principiul **credinței**, nu mai este loc pentru **lăudăroșenie**. Persoana îndreptățită spune: „Eu am săvârșit toată păcătuirea, dar Isus a săvârșit toată mântuirea.“ Credința autentică se dezice de orice ajutoare proprii, de orice auto-perfecționare sau auto-mântuire, privind numai și numai la Cristos, ca singurul Mântuitor al acelei persoane, cum reiese și din versurile de mai jos, traduse din engleză:

Nu vin cu nici un dar în mână,
Ci mă agăț doar de crucea Ta.

Gol, la Tine vin Doamne, ca tu să mă îmbraci.
Neajutorat, la Tine privesc să capăt har.

Întinat, la izvorul tău alerg.

Căci de nu m-ai spăla Tu, Mântuitorule, aș pieri.

— Augustus M. Toplady

3:28 Ca motiv pentru excluderea laudei, Pavel repetă că **omul este îndreptățit prin credință, fără faptele legii.**

3:29 Cum Îl prezintă Evanghelia pe Dumnezeu? Ca pe **Dumnezeu exclusiv al iudeilor?** Nicidecum, ci El este și **Dumnezeu** Neamurilor. Domnul Isus Cristos nu a murit pentru un singur popor din cadrul omenirii, ci pentru întreaga lume de păcătoși. Iar mântuirea deplină și gratuită este oferită oricui este dispus s-o primească — fie evreu, fie ne-evreu.

3:30 Nu există doi Dumnezei — unul pentru iudei și altul pentru Neamuri. Nu există decât **un singur Dumnezeu** și o singură cale de mântuire pentru întreaga omenire. El îi îndreptățește **prin credință, pe cei circumcuși, și tot prin credință și pe cei necircumcuși.** Chiar dacă s-au folosit două prepoziții aici (**by** și **through**,¹¹ doar în engleză, în română folosindu-se aceeași prepoziție, „prin“, n.tr.), nu există nici o diferență în cazul instrumental al îndreptățirii, care este **credința**, în ambele cazuri.

3:31 Mai rămâne însă o întrebare importantă căreia trebuie să i se dea răspuns: Când spunem că mântuirea este prin credință, și prin păzirea legii, afirmăm prin aceasta că legea ar fi lipsită de orice valoare, netrebuind să se țină seama de ea? Înlătură oare evanghelia legea, ca și când aceasta nu ar mai avea nici un loc? **Nicidecum! Dimpotrivă** evanghelia întărește legea, în felul următor:

Legea reclamă ascultare desăvârșită. Pedepsa pentru călcarea legii trebuie plătită și acea pedeapsă este **MOARTEA**. Dacă un călcător al legii va plăti acea pedeapsă, înseamnă că va fi pierdut pe vecie. Evanghelia ne spune cum a murit Cristos, pentru a plăti pedeapsa pentru călcarea legii. El nu a tratat-o ca un lucru ce putea fi ignorat. El a plătit până la capăt întreaga datorie. Acum oricine a călcat legea se poate prevala de faptul că Cristos a plătit pedeapsa, în locul lui. Astfel, evanghelia mântuirii prin credință susține legea, prin faptul că insistă ca toate cerințele sale să fie respectate și să se îndeplinească toate condițiile puse de aceasta.

F. Armonia Evangheliei cu Vechiul Testament (cap. 4)

A cincea mare întrebare pe care o abordează Pavel este următoarea: *Este evanghelia în concordanță cu învățăturile Vechiului Testament?* Răspunsul la această întrebare ar fi de o deosebită importanță pentru poporul evreu. Prin urmare, apostolul arată acum că între evanghelia din Noul Testament și Vechiul Testament există o armonie desăvârșită. Că îndreptățirea s-a făcut întotdeauna pe baza credinței.

4:1 Pavel își demonstrează teza referindu-se la două dintre cele mai mari personaje din istoria Israelului: Avraam și David. Dumnezeu a încheiat legăminte extraordinare cu fiecare din acești bărbați. Primul a trăit cu secole înainte de a fi fost dată legea iar al doilea a trăit cu mulți ani după ce fusese dată legea. Unul a fost justificat înainte de a fi fost circumcis, celălalt după ce fusese circumcis.

Să ne oprim mai întâi asupra lui **Avraam**, pe care toți evreii au motive să-l numească strămoșul lor. Care a fost experiența lui **după fire**?¹² Ce a găsit el, cu privire la modul în care este îndreptățit cineva?

4:2 Dacă Avram a fost îndreptățit prin fapte, atunci ar avea motive să se laude. Ar putea să se felicite, pentru că a obținut o poziție dreaptă înaintea lui Dumnezeu. Dar lucrul acesta este absolut imposibil. Nimeni nu va putea să se laude vreodată în fața lui Dumnezeu (Ef. 2:9). Nu găsim în Scriptură nici un cuvânt din care să reiasă că Avraam a avut motive să se laude cu faptul că ar fi fost îndreptățit prin faptele sale.

Dar ar putea spune cineva: „Oare nu afirmă Iacov exact acest lucru, la 2:21, că Avraam a fost îndreptățit prin fapte?” Da, e adevărat că se afirmă acest lucru, dar sensul e cu totul altul. Avraam a fost îndreptățit prin credință, la Geneza 15:6, atunci când a crezut făgăduința pe care i-a făcut-o Dumnezeu cu privire la faptul că urmașii lui vor fi fără număr. Abia după treizeci de ani a fost el îndreptățit (justificat) prin fapte, atunci când a purces să-l aducă pe Isaac ca jertfă de ardere de tot lui Dumnezeu (Gen. 22). Actul acesta de ascultare a demonstrat realitatea credinței sale, constituind o dovadă vizibilă a faptului că fusese cu adevărat îndreptățit prin credință.

4:3 Ce spune Scriptura cu privire la îndreptățirea lui Avraam? Spune că Avraam „L-a crezut pe Domnul și El i-a socotit lucrul acesta ca dreptate” (Gen. 15:6). Dum-

nezeu S-a revelat pe Sine lui Avraam și i-a promis că urmașii lui vor fi fără număr. Patriarhul L-a crezut pe Domnul și Dumnezeu i-a trecut în cont **neprihănirea**. Cu alte cuvinte, Avraam a fost, pur și simplu, îndreptățit prin credință, fără ca faptele lui să fi jucat vreun rol în asta. În fapt, ele nici nu sunt menționate.

4:4 Toate acestea ne conduc la una din cele mai sublime declarații din toată Biblia, cu privire la contrastul dintre fapte și credință, cu referire la planul mântuirii.

Să ilustrăm principiul printr-un exemplu practic: când un om **lucrează** pentru a-și câștiga existența, primind la sfârșitul săptămânii, la două săptămâni sau la patru săptămâni plata pentru munca prestată, lui i se cuvine salariul respectiv, pe care l-a câștigat prin muncă. El nu trebuie să se aplece sau să se dea bine pe lângă patronul său sau să-i mulțumească acestuia pentru generozitatea de care a dat dovadă, afirmând că nu o merită. Nu va face nici unul din aceste lucruri, ci va băga banii în buzunar și se va duce acasă, împăcat cu gândul că a fost plătit pentru timpul și munca prestată.

Dar nu așa stau lucrurile pe planul îndreptățirii.

4:5 Oricât ar părea de șocant, omul îndreptățit este cel **care**, mai întâi de toate, **nu lucrează**. El renunță la orice posibilitate de a-și câștiga mântuirea. El se decide de orice merit personal sau bunățate proprie. El recunoaște că toate eforturile sale, chiar cele mai nobile, niciodată nu ar putea împlini cerințele dreptății lui Dumnezeu.

Mai degrabă, el **crede în Cel care îi îndreptățește pe păcătoși**. El își pune încrederea în Domnul, bizuindu-se numai pe El. El îl ia pe Dumnezeu pe cuvânt. Cum am văzut, aceasta nu este o acțiune meritorie. Meritul nu constă în credința sa, ci în *Obiectul credinței sale*.

Observați că el **crede în Cel care îi îndreptățește pe păcătoși**. El nu vine cu pledoaria că și-a dat toate străduințele, că a trăit conform Regulii de aur sau că nu a fost atât de rău ca alții, ci vine în calitate de **păcătos** vinovat, agățându-se de îndurarea lui Dumnezeu.

Și care este urmarea? **Credința îi este socotită ca dreptate**. Pentru că a venit crezând, mai degrabă decât lucrând, Dumnezeu îi trece în cont **dreptatea**. Prin meritele Mântuitorului înviat, Dumnezeu îl îmbracă cu **dreptate (neprihănire)**, făcându-l astfel apt pentru cer. De acum încolo Dumnezeu îl

vede în Cristos și îl acceptă de pe această bază.

Rezumând, vom spune că îndreptățirea este pentru păcătoși, nu pentru oamenii buni. Este o chestiune de har, nu de datorie. Și se primește prin credință, nu prin fapte.

4:6 În acest punct Pavel își îndreaptă atenția spre **David**, pentru a-și demonstra teza. Cuvintele **tot astfel** de la începutul versetului arată că experiența lui David a fost exact ca aceea a lui Avraam. Neîntrecutul cântăreț al Israelului a afirmat că fericit este păcătosul căruia Dumnezeu îi socotește dreptatea **fără fapte**. Deși David nu a exprimat acest lucru chiar în cuvintele acestea, apostolul derivă acest adevăr din Psalmul 32, versetele 1 și 2, pe care le citează în următoarele versete:

4:7 Ferice de aceia ale căror fărădelegi sunt iertate și ale căror păcate sunt acoperite.

4:8 Ferice de omul căruia Domnul nu-i ține în seamă păcatul.

Ce a văzut Pavel în aceste versete? Mai întâi, el a observat că David nu sene nimic despre fapte; iertarea este o chestiune a harului lui Dumnezeu, nu a eforturilor omului. În al doilea rând, el a văzut că dacă Dumnezeu nu ține în seamă păcatul unui om, atunci persoana aceea trebuie neapărat să aibă o poziție dreaptă înaintea lui Dumnezeu. În fine, el a văzut că Dumnezeu îi îndreptățește pe cei păcătoși; David însuși se făcuse vinovat de adulter și de omor, dar iată că în aceste versete el gustă dulceața deplinei și gratuite iertări.

4:9 Dar în mintea unor iudei încă mai stăruia gândul că poporul ales se bucură de un privilegiu pe care nu-l au celelalte popoare, cu privire la îndreptățirea pe care o acordă Dumnezeu — anume că numai cei care sunt circumciși ar putea fi îndreptățiți. Apostolul revine la experiența lui Avraam, pentru a arăta că nu așa stau lucrurile. El pune întrebarea: „Este dreptatea atribuită doar iudeilor, sau și Neamurilor credincioase?” Faptul că s-a recurs doar la pilda lui Avraam ar putea sugera că dreptatea este atribuită doar iudeilor.

4:10 Aici Pavel remarcă un fapt istoric, ce ar fi fost trecut cu vederea de cei mai mulți dintre noi. El arată că Avraam a fost îndreptățit (Gen. 15:6) înainte de a fi fost circumcis (Gen. 17:24). Dacă părintele poporului evreu a putut fi îndreptățit **pe când era încă necircumcis**, atunci se pune întrebarea: „De ce nu pot fi îndreptățiți și alți

oameni necircumciși?” Într-un sens foarte real, Avraam a fost îndreptățit pe când era pe terenul Neamurilor și asta a deschis ușa largă ca și celelalte persoane dintre Neamuri să poată fi îndreptățite, cu totul fără circumcizie.

4:11 Circumcizia, prin urmare, nu a fost cauza instrumentală a îndreptățirii lui Avraam, ci doar un **semn** exterior în carnea sa, al faptului că fusese îndreptățit prin credință. În esență, circumcizia a fost semnul exterior al legământului dintre Dumnezeu și poporul Israel; dar aici sesul ei este lărgit, cuprinzând acum și dreptatea pe care Dumnezeu a atribuit-o lui Avraam prin credință.

Circumcizia a fost nu numai un semn, ci și o pecete — **pecetea dreptății credinței, pe care o avea pe când era încă necircumcis**. Un semn indică totdeauna realitatea pe care o semnifică. Un semn autentică, confirmă, certifică sau garantează veridicitatea realității pe care o semnifică. Circumcizia i-a confirmat lui Avraam că era privit și tratat de Dumnezeu ca neprihănit (drept) prin credință.

Circumcizia a fost pecetea neprihănirii (dreptății) credinței lui Avraam. Asta ar putea însemna că **credința** sa a fost dreaptă sau ar putea însemna că el a obținut dreptatea (neprihănirea) prin **credință**. Aproape sigur sensul corect este acesta din urmă. **Circumcizia a fost pecetea neprihănirii** care aparținea **credinței** sale sau pe care a obținut-o pe baza **credinței**.

Întrucât Avraam a fost îndreptățit înainte de a fi circumcis, el poate fi **tatăl celor necircumciși** — adică al Neamurilor credincioase. Ele pot fi îndreptățite în același mod în care a fost îndreptățit el: prin credință.

Când se spune că Avraam este **tatăl** tuturor Neamurilor credincioase, bineînțeles, nu se pune deloc problema unei descendențe fizice, ci doar a faptului că acești credincioși sunt copiii lui prin faptul că imită credința lui. Ei nu sunt copiii lui din naștere, ci datorită faptului că pășesc pe urmele sale, prin traseul și exemplul vieții lor. Tot așa, textul de față nu afirmă că Neamurile credincioase devin Israelul lui Dumnezeu. Israelul lui Dumnezeu este alcătuit din **iudeii** care îl acceptă pe Isus, ca Mesia și ca Domnul și Mântuitorul lor.

4:12 Avraam a primit semnul **circumciziei** și pentru alt motiv — anume ca el să poată fi **tatăl** acelor iudei care nu numai că sunt circumciși, ci și merg pe urmele lui, înaintând pe cărarea credinței de genul celei

pe care o avea Avraam pe când era încă necircumcis.

Există o deosebire între a fi descendenții lui Avraam și copiii lui Avraam. Isus le-a spus fariseilor: „Știu că sunteți descendenții lui Avraam“ (Ioan 8:37), după care a adăugat însă următoarele cuvinte: „Dacă ați fi copiii lui Avraam, ați face faptele lui Avraam“ (Ioan 8:39). Prin urmare, aici Pavel insistă că nu circumcizia contează, ci în primul rând trebuie să existe **credința** în Dumnezeu cel viu. Cei ai circumciziei, care cred în Domnul Isus Cristos, sunt adevărații Israel al lui Dumnezeu.

Rezumând, vom spune că a existat în vremea lui Avraam un timp când el a avut **credință**, pe când era **încă necircumcis**, și a mai existat un timp când a avut credință, pe când era deja circumcis. Ochiul de vultur al lui Pavel vede în acest fapt că atât Neamurile credincioase, cât și iudeii credincioși pot să-l revendice pe Avraam ca tată al lor, putând să se identifice cu el, în calitate de copii ai săi.

4:13 „Argumentul continuă fără cruțare, Pavel căutând să-i scoată la iveală pe orice contestatori posibili, cu orice logică și cu orice verset din Scriptură.“¹³ Apostolul trebuie să se ocupe acum de obiecția ridicată de unii că binecuvântarea ar veni prin intermediul legii și că, prin urmare, Neamurile care nu au cunoscut legea au fost blestimate (vezi Ioan 7:49).

Când Dumnezeu i-a promis lui Avraam și **seminței sale** că el va fi **moștenitorul lumii**, El nu a condiționat această promisiune de respectarea unui anumit cod juridic. (Legea însăși nu a fost dată decât cu 430 de ani mai târziu — Gal. 3:17.) Mai degrabă, a fost o **făgăduință** a harului, ce se primește prin **credință** — prin același fel de **credință** prin care obținem noi astăzi **dreptatea (neprihănirea)** lui Dumnezeu.

Sintagma **moștenitorul lumii** înseamnă că el avea să fie și tatăl Neamurilor credincioase, și al iudeilor (4:11, 12), că avea să fie tatăl multor națiuni (4:17, 18) și nu doar al poporului evreu. În sensul său cel mai deplin, făgăduința va fi împlinită atunci când Domnul Isus, sămânța lui Avraam, va lua în mână sceptrul imperiului universal, domnind ca Rege al regilor și Domn al domnilor.

4:14 Dacă cei care caută binecuvântarea lui Dumnezeu, și în special binecuvântarea îndreptăririi, ar fi capabili s-o moștenească pe baza păzirii legii, atunci **credința** ar fi anulată iar făgăduința nu ar mai avea nici un efect. În acest caz credința este dată la o

parte, întrucât credința este un principiu complet opus legii. **Credința** este o acțiunea de a crede, în timp ce legea este ceva care trebuie făcut. Făgăduința ar fi atunci fără nici o valoare, întrucât s-ar baza pe condiții pe care nimeni nu le poate întruni.

4:15 **Legea aduce mânia** lui Dumnezeu, și nu binecuvântarea Lui. Ea îi condamnă pe cei care nu reușesc să păzească poruncile Sale în mod desăvârșit și permanent. Și întrucât nimeni nu poate face asta, toți cei care sunt sub lege sunt condamnați la moarte. Este imposibil să fii sub lege fără să fii și sub blestem.

Dar **unde nu este lege nu este nici călcare de lege**. Călcare a legii înseamnă violarea unei legi cunoscute. Pavel nu spune că acolo unde nu este lege nu este nici **păcat**, întrucât o faptă poate să fie inerent greșită, chiar dacă nu există lege care s-o condamne. Dar ea devine **călcare de lege** (transgresie) atunci când, de pildă, întâlnim un semn de circulație, pe care scrie: „Viteza maximă 35 km pe oră“ iar noi circulăm cu 40 sau 50.

Iudeii credeau că moșteneau binecuvântarea prin faptul că aveau legea, dar tot ce au moștenit ei a fost **călcare a legii**. Dumnezeu a dat legea pentru ca păcatul să poată fi văzut ca o **călcare a legii** sau, ca să ne exprimăm în alt mod, pentru ca păcatul să poată fi văzut în toată păcătoșenia sa. El nu a rânduit niciodată ca legea să constituie calea mântuirii pentru călcătorii păcătoși ai legii!

4:16 Întrucât legea produce mânia lui Dumnezeu, și nu îndreptățirea Sa, Dumnezeu a rânduit ca El să-i mântuiască pe oameni prin **har** prin credință, urmând ca El să dăruiască viața veșnică sub formă de dar nemeritat, dat păcătoșilor nelegiuți, care o primesc printr-un simplu act de **credință**.

În felul acesta **făgăduința** vieții este **sigură pentru toată sămânța**. Trebuie să subliniem două cuvinte din acest text: **sigură** și **toată**. Mai întâi, Dumnezeu vrea ca **făgăduința** să fie **sigură**. Dacă îndreptățirea ar depinde de faptele săvârșite de om după lege, el n-ar mai putea fi niciodată sigur, întrucât niciodată n-ar ști dacă a săvârșit destule fapte bune sau dacă a făcut faptele considerate bune. Nici o persoană care caută să câștige mântuirea nu va putea să se bucare niciodată de asigurare deplină. Dar atunci când mântuirea este dăruită în dar celui care o primește prin credință, persoana respectivă poate fi sigură că este mântuită pe baza autorității cuvântului lui Dumnezeu.

În al doilea rând, Dumnezeu vrea ca

făgăduința să fie sigură *întregii semințe* — nu doar iudeilor, căroră le-a fost dată **legea**, **ci și Neamurilor**, care își pun încrederea în Domnul în același mod în care a procedat și **Avraam**. **Avraam este tatăl nostru al tuturor** — adică, al **tuturor** celor care cred, fie iudei, fie Neamuri.

4:17 Pentru a confirma că Avraam este tatăl tuturor credincioșilor adevărați, Pavel adaugă paranteza din Geneza 17:5: „**Te-am făcut tatăl multor națiuni.**“ Faptul că Dumnezeu a ales Israelul, ca membrii acestui popor al Său ales pe acest pământ nu înseamnă că harul și îndurarea aveau să *se limiteze* la ei. Apostolul citează cu multă măiestrie o mulțime de versete din Vechiul Testament, pentru a demonstra că Dumnezeu a rânduit dintodeauna că va onora credința, ori de câte ori și oriunde o va întâlni.

Sintagma: **în prezența Celui în care a crezut** continuă gândul de la 4:16: „...Avraam, care este tatăl nostru al tuturor.“ Legătura constă în aceasta: Avraam este tatăl nostru al tuturor în fața Aceluia (Dumnezeu) în care el (Avraam) a crezut, chiar Dumnezeu care dă viață morților și rostește lucruri care nu există ca și când ar exista deja. Pentru a înțelege această descriere a lui Dumnezeu, nu trebuie decât să privim la versetele care urmează. **Dumnezeu dă viață morților** — adică lui Avraam și Sarei, căci deși nu erau încă morți fizic, ei erau fără copii și trecuți de vârsta la care ar mai fi putut avea copii (vezi 4:19). Dumnezeu **cheamă cele ce nu sunt ca și cum ar fi** — adică urmași fără de număr, în care aveau să fie cuprinse multe națiuni (vezi 4:18).

4:18 În versetele precedente, Pavel a subliniat că făgăduința i-a fost dată lui Avraam prin credință, și nu prin lege, pentru ca să fie prin har și să fie sigură pentru toată sămânța. Asta ne conduce în mod foarte natural la considerarea credinței lui Avraam în Dumnezeu învierii. Dumnezeu i-a făgăduit lui Avraam o posteritate fără număr, ca stelele cerului și ca nisipul. Omeneste vorbind, șansele împlinirii acestei promisiuni erau ca și nule. Dar **contrar** nădejzii speranțelor omenesti, Avraam a **crezut, în speranța** că va deveni **tatăl multor națiuni**, după cum îi promiseseră Dumnezeu la Geneza 15:5: „**Așa vor fi descendenții tăi.**“

4:19 Când i s-a făcut prima oară lui Avraam promisiunea posterității, el avea șaptezeci și cinci de ani (Gen. 12:2-4). În vremea aceea era capabil, din punct de vedere fizic, să devină tată, întrucât după

aceea l-a procreat pe Ișmael (Gen. 16:1-11). Dar în versetul acesta Pavel se referă la perioada în care Avraam avea 100 de ani, când a fost reînnoită făgăduința (Gen. 17:15-21). Între timp dispăruse posibilitatea procreării — cel puțin, fără intervenția puterii miraculoase a lui Dumnezeu. Dar Dumnezeu îi făgăduise lui Avraam un fiu și Avraam a crezut în făgăduința lui Dumnezeu!

Fără să fie **slab în credință**, el nu¹⁴ s-a uitat la **trupul său**, care era **deja mort**, nici la **starea moartă a pântecelui Sarei**. Omeneste vorbind, nu mai era nici o speranță, dar Avraam a avut credință.

4:20 Aparenta imposibilitatea a împlinirii făgăduinței nu l-a făcut pe Avraam să se clatine. Dumnezeu a spus, Avraam a crezut și cu asta problema era de-acum rezolvată. În ce-l privea pe patriarh, nu era decât o singură imposibilitate: ca Dumnezeu să rostească vreodată vreo minciună! Credința lui Avraam a fost puternică și vibrantă. El a dat slavă lui Dumnezeu, onorându-L ca pe Unul pe care el putea conta că își va ține făgăduința, în pofida tuturor legilor probabilității și sfidând orice teorie a șanselor.

4:21 Avraam nu a știut *cum* își va împlini Dumnezeu făgăduința, dar asta nu avea importanță. El îl cunoștea pe Dumnezeu și avea toată încrederea că Dumnezeu era întru totul capabil să facă ceea ce promiseseră. Într-o privință, a fost vorba de o credință minunată, dar, într-alta a fost și lucrul cel mai rațional pe care-l putea face, întrucât cuvântul lui Dumnezeu este cel mai sigur lucru din univers. Prin urmare, Avraam nu risca în nici un fel, dacă credea în cuvântul lui Dumnezeu!

4:22 Lui Dumnezeu i-a făcut și-l face plăcere întotdeauna să găsească un om care să-L ia pe cuvânt. Și astfel i-a trecut lui Avraam în cont **dreptatea (neprihănirea)**. Unde mai înainte exista un sold de păcat și vinovăție, acum nu mai era decât o poziție neprihănită (dreaptă) înaintea lui Dumnezeu. Avraam fusese izbăvit de condamnare, fiind îndreptățit de către un Dumnezeu sfânt, prin credință.

4:23 Narațiunea istorică a îndreptării sale prin credință **nu a fost scrisă numai pentru el**. Desigur, într-o privință, a fost scrisă pentru el — ca document permanent, consemnând achitarea sa și poziția nouă de desăvârșire înaintea lui Dumnezeu.

4:24 Dar această narațiune a fost scrisă și pentru noi. Credința noastră ne este socotită și nouă ca dreptate, atunci când credem în

Dumnezeu, care L-a înviat pe Isus, Domnul nostru, din morți. Singura deosebire constă în aceasta: Avraam a crezut că Dumnezeu va da viață morților (adică, trupului său slab și pântecelui sterp al Sarei). Noi credem că Dumnezeu a dat viață morților, înviindu-L pe Domnul Isus, cum arată și C. H. Mackintosh:

Avraam a fost chemat să creadă într-o făgăduință, pe când noi avem privilegiul de a crede într-un fapt împlinit. El a fost chemat să privească înainte, spre un lucru ce urma să fie împlinit. Noi privim în urmă, spre ceva care este deja împlinit, adică răscumpărarea realizată deja, atestată prin realitatea Mântuitorului înviat și glorificat, stând la dreapta mării în ceruri.¹⁵

4:25 Domnul Isus a fost dat pentru greșelile noastre și a înviat pentru îndreptățirea noastră. Deși prepoziția **pentru** (în greacă: *dia*) e folosită aici în legătură cu păcatele noastre, dar și cu îndreptățirea noastră, contextul reclamă o nuanță semantică diferită în fiecare caz individual. **El a fost dat** nu numai **din pricina greșelilor noastre**, ci și **pentru a le îndepărta. El a fost înviat pentru îndreptățirea noastră** — adică, pentru a demonstra că Dumnezeu era pe de-a-ntregul satisfăcut de lucrarea lui Cristos, prin care suntem noi îndreptățiți. În primul caz, **greșelile noastre** au constituit problema ce trebuia rezolvată. În al doilea caz, **îndreptățirea noastră** este rezultatul, pe care l-a asigurat învierea lui Cristos. Nu putea exista nici o îndreptățire, dacă Cristos rămânea în mormânt! Dar realitatea faptului că El a înviat ne spune că lucrarea s-a încheiat, prețul a fost plătit iar Dumnezeu este acum înfinit de mulțumit de lucrarea de ispășire pentru păcat a Mântuitorului.

F. Foloasele practice ale Evangheliei (5:1-11)

Apostolul face încă un pas important în pledoaria sa pentru îndreptățire, punând următoarea întrebare: *Care sunt foloasele îndreptățirii în viața credinciosului?* Cu alte cuvinte, dă ea rezultate? Se cunoaște vreun efect? Răspunsul lui este un răspuns *da*, apostolul enumerând șapte binecuvântări majore pe care le posedă fiecare credincios. Binecuvântările acestea se revarsă peste credincios prin Cristos. El este Mediatorul între Dumnezeu și om și toate darurile lui Dum-

nezeu sunt canalizate prin Domnul Isus.

5:1 Primul beneficiu mare de care avem parte toți cei care am fost **îndreptățiți prin credință** este **pacea cu Dumnezeu prin Domnul nostru Isus Cristos**. Războiul s-a sfârșit. Ostilitățile au încetat. Prin lucrarea lui Cristos, toate pricinile de dușmănie dintre sufletul nostru și Dumnezeu au fost înlăturate. Noi am fost transformați din vrăjmași în prieteni, prin miracolul harului.

5:2 ...prin care ne bucurăm de **acces la o poziție de favoare indescriptibil de mare înaintea lui Dumnezeu**. Noi suntem acceptați în Preaiubitul. Prin urmare, noi suntem atât de aproape de Dumnezeu și atât de îndrăgiți de El cât este Preaiubitul Său Fiu. Tatăl ne întinde sceptrul Său de aur, primindu-ne cu brațele deschise, ca pe fii ce sântem, și nu ca pe străini. **Harul acesta** — sau starea aceasta de favoare — îmbracă toate aspectele poziției noastre înaintea lui Dumnezeu, poziție care este tot atât de perfectă și permanentă ca a lui Cristos, întrucât noi suntem în El.

Și, ca și când asta nu ar fi fost de ajuns, ne bucurăm de asemenea în nădejdea slavei lui Dumnezeu. Asta înseamnă că așteptăm cu bucurie vremea când, nu numai că vom privi țintă la splendoarea lui Dumnezeu, ci noi înșine vom fi manifestați în glorie (vezi Ioan 17:22; Col. 3:4). Noi nu putem pricepe deplina semnificație a acelei speranțe cât suntem pe acest pământ, după cum nu vom înceta să ne minunăm de ea, dincolo, de-a lungul întregii veșnicii.

5:3 A patra binecuvântare ce decurge din îndreptățire este faptul că ne bucurăm și în necazuri — nu atât în disconfortul pe care ni-l aduc acestea în prezent, cât în rezultatele lor finale (vezi Ev. 12:11). Este unul din paradoxurile minunate ale credinței creștine, ca bucuria să coexiste cu suferința. Opusul bucuriei este păcatul, nu suferința. Unul din produsele secundare ale **necazurilor** este faptul că acestea produc **perseverența** sau statornicia. Niciodată nu am putea să dobândim **perseverența** dacă viețile noastre ar fi lipsite de necazuri.

5:4 Pavel explică în continuare că **perseverența** formează **caracterul**. Când Dumnezeu vede cum răbdăm, atunci când trecem prin încercări, ridicându-ne privirile spre El, pentru ca El să-și aducă la îndeplinire planurile prin necazurile ce ni le hărăzește, atunci El ne premiază cu Pecetea Aprobării Sale, pentru că am fost perseverenți și răbdători în necaz. Am fost puși la probă și am fost

apropați. Or, acest sentiment de aprobare ne umple de **nădejde**. Știm că El lucrează în viața noastră, dezvoltând caracterul nostru. Asta ne dă încrederea că, odată ce a început o lucrare bună în noi, El o va duce negreșit la îndeplinire (Filip. 1:6).

5:5 Nădejdea nu dezamăgește. Dacă am nădăjdui într-un lucru, constatând mai târziu că nu vom obține niciodată lucrul acela, nădejdea noastră ar fi făcută de rușine sau dezamăgită. Dar nădejdea mântuirii noastre nu va fi făcută niciodată de rușine. Noi nu vom fi niciodată dezamăgiți și nici-când nu vom constata că ne-am pus încrederea într-o speranță deșartă. Cum putem fi atât de siguri? **Pentru că dragostea lui Dumnezeu a fost turnată în inimile noastre. Dragostea lui Dumnezeu** ar putea însemna fie dragostea noastră pentru Dumnezeu, fie dragostea Sa pentru noi. Aici este sensul al doilea, întrucât versetele 6-20 reiterează câteva dintre marile dovezi ale dragostei lui Dumnezeu pentru noi. **Duhul Sfânt, care ne-a fost dat** în clipa în care am crezut, ne inundă inima cu aceste expresii ale iubirii eterne a lui Dumnezeu și prin acestea suntem asigurați de faptul că El ne va duce fără greș în cer. După ce ai primit Duhul, vei simți că Dumnezeu te iubește. Acesta nu este un sentiment vag, mistic, că „Cineva, acolo sus“ are grijă de omenire, ci o convingere launtrică de nezdruccinat că un Dumnezeu personal te iubește pe tine, ca individ.

5:6 În versetele 6-20, Pavel argumentează de la simplu la complex. Logica la care recurge el este următoarea: dacă dragostea lui Dumnezeu s-a revărsat peste noi pe când eram dușmanii Lui păcătoși, oare nu ne va păzi El, cu atât mai mult, acum, când suntem ai Lui? Cu asta am ajuns la al cincilea beneficiu al îndreptării noastre: *noi avem siguranța veșnică în Cristos*. În elaborarea acestei teme, apostolul introduce cinci elemente, care începe fiecare cu cuvintele: „cu atât mai...“.

„Cu atât mai mult“ în ce privește izbăvirea de mânie (5:9).

„Cu atât mai mult“ în ce privește păstrarea noastră, prin viața Lui înviată (5:10).

„Cu atât mai mult“ în ce privește darul harului (5:15).

„Cu atât mai mult“ faptul că credincioșii vor domni în viață (5:17).

„Cu atât mai mult“ în ce privește harul abundent (5:20).

În versetele 6, 7 și 8, Pavel subliniază ce eram noi (păcătoși neputincioși și nelegiuți),

când Cristos a murit pentru noi. În versetele 9 și 10 el subliniază ce suntem în prezent (îndreptățiți prin sângele lui Cristos, împăcați prin moartea Lui) și certitudinea ce rezultă din toate acestea, cu privire la ceea ce va face Mântuitorul pentru noi (adică, ne va izbăvi de mânie, ne va păstra și păzi prin viața Lui).

Mai întâi, ni se amintește că eram slabi, neputincioși, **fără putere**, și incapabili de a ne mântui pe noi înșine. Dar la timpul prestabilit Domnul Isus Cristos a vizitat planeta noastră și a murit pentru oameni. Și El nu a murit pentru oamenii buni, cum ar putea presupune cineva, ci **pentru păcătoși**. Nu era în noi nici o virtute, nici o strălucire care să ne recomande în fața lui Dumnezeu. Dimpotrivă, noi eram total nevrednici, dar **Cristos a murit pentru noi**, în pofida acestui lucru.

5:7 Acest act de iubire divină a fost unic și fără precedent în experiența umană. Viața celor mai mulți oameni le este scumpă, și nimeni nu s-ar gândi să și-o piardă pentru o persoană nevrednică. De pildă, cei mai mulți oameni nu ar muri pentru un ucigaș, pentru un adulter sau un gangster. De fapt, cei mai mulți oameni nu ar muri nici pentru un om drept, adică pentru unul care este onest, vrednic de încredere, dar nu neapărat un om cald la inimă. Ar fi posibil, într-un caz extrem, ca cineva să moară pentru un om bun, adică unul cu inima bună, o persoană prietenoasă, iubitoare și demnă de a fi iubită.

5:8 Dragostea lui Dumnezeu este complexă supranaturală, nefiind din lumea aceasta. El Și-a demonstrat dragostea Sa minunată față de noi, trimițându-L pe Preaiubitul Său Fiu să moară pentru noi, pe când eram noi încă păcătoși. Dacă întrebăm de ce a făcut El acest lucru, trebuie să căutăm răspunsul în voia suverană a lui Dumnezeu Însuși. Căci noi era nimic bun în noi, care să reclame o atare iubire.

5:9 Acum există un nou set de condiții. Noi nu mai suntem socotiți păcătoși vinovați. Cu prețul enorm de mare al sângelui Mântuitorului, pe care l-a vărsat pentru noi la Calvar, noi am fost socotiți neprihăniți (drepti) înaintea lui Dumnezeu. Întrucât El a plătit un preț atât de mare ca să ne îndreptățească pe când eram noi păcătoși, oare nu ne va mântui El cu atât mai mult de mânie, prin Cristos? Dacă El deja a plătit prețul cel mai mare, ca să ne aducă în starea de har înaintea Sa, mai putem concepe oare că El ne va lăsa să se pierim, până la urmă?

Mântuiți de mânie ar putea însemna fie „mântuiți prin scoaterea noastră afară din mânie“, fie „izbăviți de orice contact cu mânie“. Aici credem că prepoziția *apo* în greacă se referă la sensul al doilea — de mântuire de orice contact cu mânia lui Dumnezeu, fie în timp, fie în eternitate.

5:10 Revenind la ceea ce eram odinioară și la ce suntem acum, gândiți-vă la următorul lucru: Tocmai pe când eram dușmani am fost împăcați cu Dumnezeu, prin moartea Fiului Său. Eram ostili față de Domnul și împăcați cu această stare. Moartea substituțională a lui Cristos a înlăturat cauza ostilității noastre față de Dumnezeu — adică, păcatele noastre. Prin credința în Cristos am fost **împăcați cu Dumnezeu**.

Dacă Dumnezeu ne-a cumpărat împăcarea cu un preț atât de mare, oare ne va lăsa El vreodată să pierim? Dacă am fost împăcați prin moartea Fiului Său, care este un simbol al totalei slăbiciuni, oare nu vom fi noi păziți până sfârșit, prin viața actuală a lui Cristos — o viață de infinită putere — la dreapta lui Dumnezeu? Dacă moartea Lui a avut atâta putere să ne mântuiască, cu cât mai mult va avea viața Lui puterea de a ne păzi!

5:11 Și acum am ajuns la al șaselea beneficiu al îndreptării: **De asemenea ne bucurăm în Dumnezeu prin Domnul nostru Isus**. Nu numai că ne bucurăm de darurile Lui, ci ne bucurăm și de Dătătorul acestor daruri! Înainte de a fi fost mântuiți, ne găseam bucuria în alte lucruri. Acum tresăltăm de bucurie ori de câte ori ne *amintim* de El și suntem triști ori de câte ori *uităm* de El. Care a fost factorul acestei extraordinare transformări, ce ne-a făcut să ne putem bucura atât de mult în Dumnezeu? A fost lucrarea Domnului Isus Cristos. Ca în cazul tuturor celorlalte binecuvântări ale noastre, bucuria aceasta ne parvine **prin El**.

Al șaselea beneficiu de care se bucură cei îndreptățiți îl găsim în cuvintele: **Am primit acum împăcarea**.¹⁶ **Împăcarea** se referă la stabilirea armoniei între Dumnezeu și om prin lucrarea jertfitoare a Mântuitorului. Pătrunderea păcatului (în ființa umană) a produs înstrăinare, alienare și vrăjmășie între om și Dumnezeu. Prin îndepărtarea păcatului, ce provocase alienarea, Domnul Isus i-a restabilit pe cei ce cred în El la starea de armonie cu Dumnezeu. Observăm, în treacăt, că nu *Dumnezeu* trebuia să se împace, ci *omul* avea nevoie să se împace, întrucât el era în vrăjmășie cu Dumnezeu.

G. Triumful lucrării lui Cristos asupra păcatului lui Adam (5:12-21)

5:12 Restul capitolului 5 îndeplinește rolul de punte de legătură între prima parte a scrisorii și următoarele trei capitole. El se leagă de prima parte prin faptul că reia tema condamnării prin Adam, a îndreptăririi prin Cristos și prin faptul că ne arată cum lucrarea lui Cristos depășește cu mult, prin binecuvântarea adusă, toată mizeria și pierderea provocate de lucrarea lui Adam. Această secțiune se leagă de capitolele 6-8 prin tranziția de la îndreptărire la sfințire și de la păcatele individuale la păcatul din natura umană.

Adam este înfățișat în aceste versete drept capul federal sau reprezentantul tuturor celor care se află în creațiunea veche. Cristos este prezentat drept Capul Federal al tuturor celor care se află în noua creațiune. O căpetenie federală acționează în numele celor aflați sub conducerea sa. De pildă, când președintele unei țări promulgă prin semnătura sa un proiect de lege, conferindu-i caracter juridic, legea intrând astfel în vigoare, el acționează în numele tuturor cetățenilor acelei țări.

Asta s-a întâmplat și în cazul lui Adam. Ca urmare a păcatului său, moartea umană a intrat în lume. Moartea a devenit soarta comună a tuturor descendenților lui Adam, întrucât toți păcătuiseră în și prin el. E drept că toți au comis și acte individuale de păcătuire, dar nu la asta se referă textul de față. Ideea subliniată de Pavel este că păcatul lui Adam a fost *un act reprezentativ* și că urmașii lui sunt socotiți ca unii care au păcăuit în el.

Cineva ar putea obiecta, spunând că Eva a fost aceea care a comis primul păcat pe pământ, nu Adam. Lucrul acesta este adevărat, dar întrucât Adam a fost creat primul, lui i s-a acordat *poziția de cap*. Prin urmare, se consideră că el a acționat în numele tuturor descendenților săi.

Când apostolul Pavel spune că **moartea a trecut asupra tuturor oamenilor**, el se referă la **moartea fizică**, chiar dacă păcatul lui Adam a adus și moartea spirituală. (Verselele 13 și 14 arată că aici este vorba despre moartea fizică.)

Când ajungem la acest pasaj din Scriptură, în mod inevitabil se ridică unele întrebări. E drept oare ca urmașii lui Adam să fie considerați păcătoși, doar pentru că el a păcăuit? Îi condamnă oare Dumnezeu pe oameni pentru că s-au născut păcătoși, sau

doar pentru acele păcate pe care le-au săvârșit ei înșiși? Dacă oamenii se nasc cu o natură păcătoasă, și dacă, în consecință, ei păcătuiesc pentru că s-au născut păcătoși, cum mai poate Dumnezeu să-i facă răspunzători pentru faptele lor?

Învățații Scripturii s-au muncit să găsească răspuns la acestea și la o mulțime de întrebări similare, ajungând la o suprinzătoare varietate de concluzii. Totuși, există anumite *fapte* de care putem fi *siguri*.

Mai întâi, Biblia ne învață că, într-adevăr, toți oamenii sunt păcătoși, atât prin natură, cât și prin practică. Orice persoană născută din părinți umani moștenește păcatul lui Adam, pe de o parte, și, în plus, păcătuiește ca urmare a propriilor sale opțiuni.

În al doilea rând, știm că plata păcatului este moartea — atât moartea fizică, cât și eterna despărțire de Dumnezeu.

Dar nimeni nu este obligat să plătească plata păcatului, decât dacă el însuși decide să facă acest lucru. Acesta este un punct foarte important. Cu un preț enorm, Dumnezeu L-a trimis pe Fiul Său să moară ca Înlocuitor pentru păcătoși. Mântuirea de păcat și de plata sa este oferită acum în dar, fără plată, prin credința în Domnul Isus Cristos.

Omul este condamnat pe baza a trei temeuri: El posedă o *natură păcătoasă*, Păcatul lui Adam *ii este atribuit* și, în al treilea rând, el însuși *este păcătos prin practică*. Dar vina lui cea mai mare o constituie faptul că respinge mântuirea pe care i-a asigurat-o Dumnezeu (Ioan 3:18, 19, 36).

„Bine, va întreba cineva, dar cum stăm cu cei care nu au auzit niciodată evanghelia?” Un răspuns parțial la această întrebare îl găsim în capitolul 1. Dincolo de asta, ne putem odihni, pe deplin asigurați, că Judecătorul întregului pământ va proceda corect (Gen. 18:25). Că El nu va acționa niciodată în mod nedrept sau nejust. Toate hotărârile Sale se bazează pe echitate și dreptate (neprihănire). Deși anumite situații prezintă probleme pentru privirea noastră încețoșată, pentru El acestea nu sunt deloc probleme. Când va fi fost audiată ultima cauză și ușile sălii de judecată se vor fi închis, nimeni nu va avea temeii legitime de a ataca verdictul Său, prin recurs.

5:13 Pavel va demonstra acum că păcatul lui Adam a afectat întreaga omenire. Mai întâi, el arată că **păcatul era în lume** în perioada de la Adam la darea **legii** pe Muntele Sinai. Dar în timpul acela nu exista o lege a lui Dumnezeu, precis revelată. Adam

promise o poruncă orală clară din partea Domnului și, cu multe veacuri mai târziu, Cele Zece Porunci au constituit o revelație precisă a legii divine, redată în scris. Dar în intervalul dintre aceste două puncte oamenii nu au avut un cod juridic din partea lui Dumnezeu. Prin urmare, deși a existat **păcat** în această perioadă, nu a existat *călcarea de lege*, întrucât călcarea legii este considerată violarea unei legi cunoscute. **Dar păcatul nu este atribuit ca și călcarea legii când nu este o lege**, care să-l interzică.

5:14 Totuși **moartea** nu a plecat în concediu în perioada în care n-a existat lege. Cu singura excepție a lui Enoh, **moartea** a ținut omenirea în ghiarele sale. Nu putem afirma că oamenii aceștia au murit pentru că au călcat vreo poruncă clară a lui Dumnezeu, cum făcuse Adam. Atunci de ce au murit? Răspunsul e ușor de dedus: au murit pentru că păcătuiseră în Adam. Toți cei care și-au pus credința în Domnul au fost salvați pe vecie. Cu toate acestea, ei au murit *din punct de vedere fizic*, și motivul pentru care au murit l-a constituit păcatul căpeteniei federale: Adam. În rolul său de căpetenie federală, Adam a fost **un tip al Celui care avea să vină** — adică a Domnului Isus Cristos. În versetele următoare, Pavel va dezvolta tema acestor două căpetenii federale, dar mai mult prin contrastul dintre ele, decât similaritățile dintre ele. El va arăta că:

În Cristos fiii lui Adam beneficiază de mai multe binecuvântări decât cele pierdute de tatăl lor.

5:15 Primul contrast este între **greșala** lui Adam și **darul fără plată** al lui Cristos. Prin călcarea de lege a primului om, **cei mulți au murit**. „Cei mulți” se referă, desigur, la descendenții lui Adam. Moartea de aici este atât fizică, cât și spirituală.

Darul fără plată a fost dat cu mult mai din belșug pentru **cei mulți**. Darul fără plată este manifestarea minunată a **harului lui Dumnezeu**, revărsat din plin peste păcătoși. El a devenit posibil prin **harul unui singur Om, Isus Cristos**. A fost o dovadă extraordinară de har ca El să moară pentru creaturile Sale răzvrătite. Prin moartea Sa jertfitoare de pe cruce, darul fără plată al vieții veșnice este oferit **celor mulți**.

Termenul *mulți* apare de două ori în textul acesta, referindu-se, de fiecare dată, la altă categorie de oameni. Prin primul **mulți** se înțelege întreaga categorie a celor care au

devenit supuși morții, ca urmare a greșelii lui Adam. Prin al doilea **mulți** se înțelege categoria tuturor celor care devin membri ai noii creațiuni, a cărei Căpetenii Federale este Cristos. În această categorie sunt incluși doar cei peste care a **abundat** harul lui Dumnezeu — adică, credincioșii adevărați. Deși îndurarea lui Dumnezeu se revarsă peste toți, harul Lui este înșușit doar de cei care își pun încrederea în Mântuitorul.

5:16 Mai există un contrast important între păcatul lui Adam și **darul** lui Cristos. Unica **greșeală** a lui Adam a adus **judicata** inevitabilă iar verdictul rostit a fost: „condamnat“. Pe de altă parte, **darul fără plată** al lui Cristos s-a ocupat în mod eficient de **multele greșeli**, nu doar de una singură, având drept urmare verdictul: „achitat“. Pavel subliniază diferența dintre păcatul lui Adam și darul lui Cristos, dintre groaznică perturbare provocată de un păcat și extraordinarea izbăvire de multe păcate, realizată de Cristos. Iar în final face distincție între verdictul de **condamnare** și cel de **îndreptățire**.

5:17 Prin greșeala unuia singur, **moartea a domnit**, ca un tiran crud. Dar prin **darul liber al dreptății** — un dar de har coplesitor de mare — toți credincioșii **domnesc în viață prin acel Unul singur, Isus Cristos**.

Ce har măreț este acesta, ca noi să fim nu doar izbăviți de sub dominația tiranică a morții asupra noastră, ci să domnim ca regi, bucurându-ne de viață acum și în veci de veci! Înțelegem noi oare acest lucru? Îl apreciem noi la justa lui valoare? Trăim noi oare ca o spiță regală a cerului, sau, mai degrabă, ne târâm în colbul acestei lumi?

5:18 Greșeala lui Adam a adus **condamnare** pentru toți oamenii, dar **fapta de dreptate** a lui Cristos a adus **îndreptățirea vieții** — adică îndreptățirea care se transpune printr-o viață — și aceasta a fost adusă tuturor oamenilor.

Iarși, termenul **toți** din acest verset nu se referă la o singură categorie de oameni. Primul **toți** se referă la **toți** cei care sunt în Adam. Al doilea **toți** se referă la **toți** cei care sunt în Cristos. Lucrul acesta reiese clar din cuvintele versetului precedent: „cei care *primesc* plinătatea harului și darul liber al dreptății...“ *Darul trebuie primit prin credință*. Numai cei care se încred în Domnul primesc **îndreptățirea vieții**.

5:19 După cum prin neascultarea lui Adam de porunca lui Dumnezeu **cei mulți au fost făcuți păcătoși, tot așa, prin ascul-**

tarea lui Cristos de Tatăl mulți care se încred în El sunt declarați **drepti**. Ascultarea lui Cristos L-a condus la cruce, unde a purtat păcatul în locul nostru.

Este zadarnic efortul universalistilor de a încerca să dovedească, prin aceste versete, că toți oamenii vor fi mântuiți, până la urmă. Textul de față se ocupă de două căpetenii federale, fiind clar că după cum păcatul lui Adam îi afectează pe cei care sunt „în el“, tot așa de fapta dreaptă a lui Cristos beneficiază doar cei care sunt „în El“.

5:20 Spusele lui Pavel de până acum îl vor fi consternat pe contestatarul evreu de la început, pentru care totul gravitează în jurul legii. Acum acest contestatar află că păcatul și mântuirea își au punctul de sprijin nu în lege, ci în cele două căpetenii federale. Dacă așa stau lucrurile, el ar putea fi ispitit să întrebe: „Atunci de ce a mai fost dată legea?“ La care apostolul îi va răspunde: **Legea a intervenit ca să se înmulțească greșeala**. Nu ea a generat păcatul, ci rolul ei a fost de a pune în evidență **greșeala** comisă împotriva lui Dumnezeu. Legea nu i-a salvat pe oameni de păcat, ci a dezvăluit păcatul în toată hidșenia lui.

Dar harul lui Dumnezeu se dovedește a fi cu mult mai mare decât păcatul omului. **Unde s-a înmulțit păcatul, acolo harul s-a înmulțit și mai mult!**

5:21 Acum, după ce domnia păcatului, care aduce moarte tuturor oamenilor, s-a încheiat, **harul domnește prin dreptate**, dând **viață veșnică prin Isus Cristos Domnul nostru**. Observați că harul domnește **prin dreptate**. Toate cerințele sfințeniei lui Dumnezeu au fost întrunite iar pedeapsa legii a fost plătită, Dumnezeu putând acum să dea viață veșnică tuturor celor care se apropie de El prin meritele lui Cristos, Înlocuitorul lor.

Poate că în aceste versete găsim un răspuns parțial la întrebarea atât de des întâlnită: „De ce a permis Dumnezeu să pătrundă păcatul în lume?“ Răspunsul este că Dumnezeu a primit mai multă slavă și omul a primit mai multe binecuvântări prin jertfa lui Cristos, decât dacă păcatul nu ar fi pătruns niciodată în lume. Noi suntem mai câștigați în Cristos decât am fi putut fi vreodată în Adamul căzut. Dacă Adam nu ar fi păcătuț niciodată, el ar fi beneficiat de viață permanentă pe pământ în Grădina Eden. Dar el n-ar fi avut perspectiva de a deveni un copil răscumpărat al lui Dumnezeu, moștenitor al lui Dumnezeu sau co-moștenitor cu

Isus Cristos. El nu avea nici o făgăduință că va avea parte de un loc în cer sau că va fi cu Cristos și ca El, în veci de veci. Bindecuvântările acestea se capătă doar **prin** lucrarea răscumpărătoare a lui **Isus Cristos Domnul nostru**.

H. Calea Evangheliei către o trăire sfântă (cap. 6)

Ceea ce a spus Pavel la încheierea capitolului 5 — că harul s-a înmulțit cu mult mai mult decât păcatul omului — dă naștere la o altă întrebare, foarte importantă. *Permite sau încurajează învățătura evangheliei (că mântuirea este prin har) trăirea în păcat?*

Răspunsul este un categoric „nu!”, așa cum reiese din capitolele 6-8. Aici în capitolul 6 răspunsul e axat pe trei cuvinte cheie: *a ști* (versetele 3 și 6); *a se socoti* sau *a se considera* (v. 11); și *a da* sau *a prezenta* (v. 13).

Vom reuși să înțelegem mai bine argumentul la care recurge Pavel în acest capitol, dacă vom înțelege mai întâi deosebirea dintre poziția credinciosului și practica sa. Poziția lui este locul pe care îl ocupă în Cristos. Practica se referă la ceea ce este sau ar trebui să fie în viața de zi cu zi.

Harul ne așează în poziția pe care o ocupăm, ca mântuiți, înaintea lui Dumnezeu, după care ne învăță să umblăm într-un chip vrednic de această poziție. Poziția noastră este absolut perfectă, întrucât suntem *în Cristos*. Practica noastră ar trebui să corespundă tot mai mult cu poziția pe care o ocupăm. Deși ea nu va corespunde niciodată pe de-a-ntregul, până când Îl vom vedea pe Mântuitorul în cer, cât trăim pe acest pământ, ar trebui să ne conformăm tot mai mult chipului Său.

Apostolul prezintă mai întâi adevărul identificării noastre cu Cristos prin moartea și învierea Sa, după care ne îndeamnă să trăim în lumina acestui mare adevăr.

6:1 Contestatarul evreu vine în acest punct cu un argument pe care îl consideră zdrobitor: Dacă evanghelia harului ne învăță că păcatul omului face posibilă o și mai mare manifestare a harului lui Dumnezeu, atunci nu sugerează asta că noi ar trebui să continuăm să păcătuim, pentru ca harul să se înmulțească și mai mult?

Iată varianta modernă a acestui argument: „Tu spui că oamenii sunt mântuiți prin har, prin credință, fără lege. Dar dacă tot ce trebuie să faci pentru a fi mântuit este să crezi, atunci poți continua să trăiești în pă-

cat.” Conform acestui argument, harul nu constituie o motivație suficient de mare pentru a trăi o viață de sfințenie, ci oamenii trebuie puși sub constrângerile legii.

S-a făcut sugestia utilă că în capitol găsim patru răspunsuri la întrebarea: **Să continuăm să păcătuim?**, după cum urmează:

1. *Nu poți* să continui să păcătuiești, întrucât acum ești unit cu Cristos. Nu este rațional (v. 1-11).
2. *Nu mai este nevoie* să trăiești în păcat, întrucât dominația păcatului a fost zdrobită prin har. Acesta este elementul „apel” (versetele 12-14).
3. *Nu ai voie* să mai trăiești în păcat, întrucât păcătuind ai lăsa din nou păcatul să fie stăpânul tău. Acesta este elementul „poruncă” (versetele 15-19).
4. *Nu cumva să mai păcătuiești*, întrucât păcătuirea te duce la dezastru. Acesta este elementul „avertizare” (v. 20-23).¹⁷

6:2 Prin umrare, primul răspuns pe care îl dă Pavel este că nu putem continua să păcătuim, întrucât **am murit față de păcat**. Acesta este un adevăr care se referă la poziția noastră. Când Isus a murit pentru păcat, El a murit ca Reprezentant al nostru. El a murit nu numai ca *Inlocuitor* al nostru — adică, *pentru* noi sau *în locul nostru* — ci a murit și ca *Reprezentant* al nostru — adică, *ca* noi. Prin umrare, când a murit El, am murit și noi. El a murit față de întreaga chestiune a păcatului, rezolvând-o o dată pentru totdeauna. Toți cei care sunt în Cristos sunt văzuți de Dumnezeu ca unii care au murit față de păcat.

Asta nu înseamnă că credinciosul este fără păcat. Ci înseamnă că el se identifică cu Cristos în moartea Lui și în tot ce înseamnă moartea Lui.

6:3 Primele cuvinte cu care își începe Pavel prezentarea sunt: **NU ȘTIȚI**. El introduce tema botezului, pentru a arăta că este incompatibil pentru credincioși să continue în păcat. Dar se ridică imediat întrebarea: „La care botez se referă el?” Ceea ce necesită o explicație.

Când cineva este mântuit, el este **botezat în Cristos Isus**, în sensul că se identifică cu Cristos prin **moartea și învierea Lui**. Acesta nu e totuna cu botezul în Duhul sau botezul Duhului, deși ambele au loc simultan. Ultimul botez îl așează pe credincios în trupul

lui Cristos (1 Cor. 12:13); nu este un botez în moarte. Botezul în Cristos înseamnă că, în socoteala lui Dumnezeu, credinciosul a murit cu Cristos și a fost înviat cu El.

Prin referirea sa la botez în acest context, Pavel se gândește atât la identificarea noastră spirituală cu Cristos, cât și la zugrăvirea acestuia, prin botezul în apă. Dar, pe măsură ce își dezvoltă argumentul, el pare să pună mai mult accentul pe botezul cu apă, amintindu-le cititorilor săi cum au fost ei „îngropați” și „sădiți împreună” în “**asemănarea morții lui Cristos**”.

Noul Testament nu conține situația anormală a credinciosului nebotezat. El presupune că cei care sunt convertiți se vor boteza imediat. Așa se explică de ce Domnul rostește cuvintele credință și botez în aceeași propoziție, fără nici o pauză între ele: „cine va crede și va fi botezat va fi mântuit” (Marcu 16:16). Deși botezul nu constituie o condiție necesară mântuirii, el trebuie neapărat înfăptuit, ca un semn public al faptului că persoana respectivă a fost mântuită.

6:4 Botezul cu apă e o demonstrație vizuală a botezului în Cristos, prin care credinciosul este înfățișat cufundându-se în apele întuncate ale morții (prin persoana Domnului Isus), acest botez zugrăvind și noul om în Cristos, care iese din apă, pentru a trăi de acum încolo noua viață în Cristos. Într-un fel, am putea spune că atunci când se botează, credinciosul asistă la funeraliile vechiului său eu. Când intră sub apă, el spune: „Tot ce eram, ca fiu păcătos al lui Adam, a fost dat morții pe cruce.” Iar când iese din apă, el spune: „Nu mai trăiesc eu, ci Cristos trăiește în mine” (vezi Gal. 2:20).

Conybear și Howson afirmă că „pasajul acesta nu poate fi înțeles dacă nu ținem seama de faptul că botezul în perioada primară a bisericii se făcea prin cufundare în apă.”

Apostolul continuă apoi, afirmând că învierea lui Cristos ne învrednicește să umblăm în înnoirea vieții. El afirmă că **Cristos a fost înviat din morți prin gloria Tatălui**. Asta înseamnă că toate perfecțiunile divine ale lui Dumnezeu — dreptatea Sa, dragostea și justiția — cereau ca El să-L învie pe Domnul Isus Cristos. Având în vedere calitățile excelente ale Persoanei Mântuitorului, nu ar fi fost în concordanță cu caracterul lui Dumnezeu să-L lase pe Mântuitorul în mormânt. Și astfel, Dumnezeu L-a înviat. Iar noi, întrucât suntem identificați cu Cristos prin învierea Sa, putem și trebuie să

umblăm în înnoirea vieții.

6:5 După cum am fost uniți cu Cristos, printr-o asemănare cu moartea lui, vom fi una cu El și prin asemănarea învierii Lui. Cuvintele **asemănarea morții Lui** se referă la amplasarea credinciosului sub apa botezului. Unirea propriu-zisă a credinciosului cu Cristos a avut loc acum aproape două mii de ani, dar botezul este „o asemănare” a ceea ce s-a întâmplat atunci.

Noi nu numai că suntem cufundați sub apă, ci și ieșim din apă — aceasta fiind o **asemănare a învierii Lui**. Deși este adevărat că sintagma **asemănarea** nu face parte din textul original, în a doua parte a versetului, ea trebuie totuși inclusă, pentru a completa sensul.

După cum am fost uniți cu Cristos în asemănarea morții Sale (prin cufundarea în apă), tot așa suntem uniți cu El în asemănarea învierii Sale (fiind ridicăți din apă). Cuvintele **vom fi** nu presupun neapărat timpul viitor, după cum arată și Hodge:

Nu este o referire la ceea ce urmează să se întâmple în viitor, ci la certitudinea succesiunii sau la o legătură causală. Dacă are loc un eveniment, acesta va fi negreșit succedat de celălalt.¹⁸

6:6 Noi mărturisim prin botez că **omul nostru cel vechi a fost răstignit cu Cristos**. **Omul nostru cel vechi** se referă la tot ce eram în calitate de copii ai lui Adam — eul nostru vechi, nenăscut din nou, neregnerat, cu toate obiceiurile și poftele sale vechi. La convertire noi ne dezbrăcăm de **omul vechi**, îmbrăcându-ne cu omul nou, ca și când am lepăda niște haine murdare, îmbrăcându-ne cu haine curate, fără nici o pată (Col. 3:9, 10).

Răstignirea **omului vechi** pe crucea Golgotei înseamnă că **trupul păcatului** a fost scos din funcție. **Trupul păcatului** nu se referă la trupul fizic, ci înseamnă păcatul care sălășluiește înăuntru, personificat printr-un tiran, care domină persoana respectivă. Trupul acesta al păcatului **a fost dezbrăcat de puterea lui** adică *anulat sau făcut inoperant, depozat de controlul ce-l deținea asupra noastră*. Ultima propoziție din frază arată că acesta este sensul: **ca să nu mai fim robi ai păcatului**. Tirania păcatului asupra noastră a fost zdrobită.

6:7 **Căci cel care a murit a fost eliberat de păcat**. Să luăm ca exemplu cazul unui om ce a fost condamnat la moarte prin electrocutare pentru omorârea unui ofițer de

poliție. De îndată ce moare acesta, el este **eliberat** (textual: „îndreptăți”) de păcatul acela. Pedepsa a fost plătită iar cazul este încheiat.

Și noi am murit cu Cristos pe crucea Calvarului. Nu numai că pedeapsa ce o meritam a fost plătită, ci și strânsoarea păcatului asupra vieții noastre a fost zdrobită. Noi nu mai suntem robi neputincioși ai păcatului.

6:8 Moartea noastră **cu Cristos** este doar o latură a adevărului. Cealaltă este aceea că **vom și trăi cu El**. Noi **am murit** față de păcat iar acum trăim pentru neprihănire (dreptate). Stăpânirea păcatului asupra noastră a fost zdrobită. Acum noi avem parte de viața de după înviere a lui Cristos, aici și acum. Și vom avea parte de ea de-a lungul întregii veșnicii, slăvit să fie Numele Lui!

6:9 Încrederea noastră se bazează pe faptul că Cristosul înviat nu va mai muri niciodată. **Moartea nu mai are stăpânire asupra Lui**. Moartea a avut stăpânire asupra Lui timp de trei zile și trei nopți, dar acum stăpânirea morții asupra Lui e, pe veci de veci, o chestiune încheiată, din domeniul trecutului. Cristos nu mai poate muri niciodată!

6:10 Când a murit Domnul Isus, El a murit față de întreg subiectul păcatului, o dată pentru totdeauna. El a murit față de pretențiile păcatului, față de plata păcatului, față de cerințele păcatului și față de pedeapsa păcatului. El a sfârșit lucrarea și a achitat contul atât de perfect încât nu mai necesită nici o achitare viitoare. Iar acum, când trăiește, El trăiește pentru Dumnezeu. Într-un sens, desigur, El a trăit întotdeauna pentru Dumnezeu. Dar acum El trăiește pentru Dumnezeu în cadrul unei noi relații, ca Cel Înviat, și într-o nouă sferă, în care nu mai poate pătrunde niciodată păcatul.

Înainte de a continua, să facem o recapitulare a primelor zece versete. Tema generală este *sfințirea* — metoda lui Dumnezeu prin care suntem învredniți să trăim o viață sfântă. Cât privește starea noastră înaintea lui Dumnezeu, suntem văzuți ca unii care am murit cu Cristos și am fost înviați cu El — stare înfățișată de botez. Moartea noastră cu Cristos pune capăt istoriei noastre de oameni și femei în Adam. Sentința pronunțată de Dumnezeu asupra omului nostru cel vechi nu a fost reformarea sa, ci moartea lui. Și sentința aceea a fost executată când noi am murit împreună cu Cristos. Acum suntem înviați cu Cristos și umblăm în noua viață. Tirania păcatului asupra noastră a fost zdro-

bită, pentru că păcatul nu mai are nimic de spus pentru un om mort. Acum suntem liberi să trăim pentru Dumnezeu.

6:11 Pavel a descris adevărul privitor la *poziția noastră*. Acum el se ocupă de *evoluția practică* a acestui adevăr în viața noastră. Noi trebuie să **NE SOCOTIM** pe noi înșine **morți față de păcat, dar vii față de Dumnezeu în Cristos Isus Domnul nostru**.

A ne socoti înseamnă aici a accepta ceea ce spune Dumnezeu despre noi, ca un lucru adevărat, și a trăi în lumina acestui adevăr, după cum se exprimă Ruth Paxson:

[Asta înseamnă] să credem ceea ce spune Dumnezeu la Romani 6:6 și să știm că este o realitate în propria noastră mântuire. Lucrul acesta reclamă un act concret de credință, care va avea drept urmare o atitudine hotărâtă față de „omul cel vechi”. Noi ne vom vedea pe noi înșine acolo unde ne vede Dumnezeu — pe Cruce, dați la moarte împreună cu Cristos. Credința va opera în permanență, păstrându-ne acolo unde ne-a așezat harul. Asta ne antrenează foarte intens, întrucât înseamnă că ne-am dat consimțământul deplin la condamnarea și judecata pe care le aduce Dumnezeu peste omul nostru cel vechi, ca fiind total nevrednic de a trăi și deposedat de orice pretenții asupra noastră. Primul pas este să umblăm într-o sfințenie practică, în acest proces de socotire a vechiului om ca fiind răstignit.¹⁹

Ne socotim morți față de păcat, când răspundem la ispită cum ar răspunde un om mort. Într-o zi Augustin a fost acostat de o femeie care fusese amanta lui înainte de convertire. Când el a dat să treacă mai departe, ea a strigat după el: „Augustine, nu mă mai recunoști? Sunt eu!” La care Augustin a răspuns, iușindu-și pașii: „Știu că ești tu, dar nu mai sunt eu!”²⁰ Ceea ce a vrut să spună Augustin a fost că el era mort față de păcat și viu față de Dumnezeu. Un om mort nu mai are nimic de a face cu imoralitatea, cu minciuna, cu înșelătoria, cu bârfa sau cu orice alt păcat.

Acum noi suntem vii față de Dumnezeu în Cristos Isus. Asta înseamnă că am fost chemați la sfințenie, închinare, rugăciune, slujire și rodnicie.

6:12 Am văzut în 6:6 că omul nostru cel vechi a fost răstignit, pentru ca păcatul, tiranul ce ne domina, să fie anihilat, iar noi să nu mai fim robi neputincioși ai păcatului. Acum îndemnul practic se bazează pe ceea ce este adevărat din punctul de vedere al

poziției noastre. Noi nu trebuie să lăsăm păcatul să mai domnească asupra trupului nostru muritor, prin ascultarea de dorințele sale rele. La Calvar a luat sfârșit, prin moarte, domnia păcatului. Se cere acum cooperarea noastră. Numai Dumnezeu poate să ne facă sfinți, dar El nu o va face fără implicarea noastră benevolă.

6:13 Cu asta ajungem la al treilea cuvânt cheie din acest capitol: **ADUCEȚI** (sau **PREZENTAȚI**). Noi nu trebuie să ne prezentăm mădularele trupului nostru păcatului, pentru a mai fi folosite ca arme sau instrumente ale răutății. Obligația noastră solemnă este de a-l da lui Dumnezeu controlul asupra mădurelor noastre, pentru ca ele să fie folosite pentru cauza dreptății (neprihănirii). La urma urmelor, noi am fost înviați din morți la viață și, după cum ni se amintește la 6:4, trebuie să umblăm în viața cea nouă.

6:14 Acum ni se dă un alt motiv pentru care păcatul nu mai trebuie să aibă stăpânire asupra noastră, a credincioșilor. Primul motiv a fost acela că omul nostru cel vechi a fost răstignit cu Cristos (6:6). Al doilea motiv este că noi nu suntem sub lege, ci sub har.

Păcatul deține controlul asupra unei persoane aflate sub lege. De ce? Pentru că legea îi spune ce să facă, dar nu-i dă și puterea să înfăptuiască acest lucru. Iar legea stărnește dorințe latente în natura umană decăzută, de a face lucruri interzise. Este povestea veche de când e lumea, că „fructul oprit este dulce“.

Păcatul nu are stăpânire asupra persoanei aflate sub har. Crecinciosul a murit față de păcat. El a primit Duhul Sfânt, care locuiește în el și constituie puterea capabilă de a-l face să trăiască o viață sfântă. Iar credinciosul aflat sub har este motivat de dragostea sa pentru Mântuitorul, și nu de friga de pedeapsă. Harul este singurul lucru care produce cu adevărat sfințenie. După cum s-a exprimat Denney: „Nu constrângerea, ci inspirația este cea care ne eliberează de păcat. Nu Muntele Sinai, ci Muntele Calvar este cel care ne face sfinți.“²¹

6:15 Cei care se tem de har insistă că acesta le-ar permite să trăiască în păcat. Pavel confruntă această opinie eronată pe față, punând întrebarea și apoi răspunzând el însuși printr-un răsunaător NU. Noi suntem liberi de lege, dar nu fără de lege. Harul înseamnă libertatea de a-L sluji pe Domnul, nu de a păcătuî împotriva Lui.

La 6:1 întrebarea a fost: „Să continuăm

să păcătuim?“ Aici întrebarea este: „Să păcătuim numai puțin?“ În ambele cazuri, răspunsul este un îngrozit: „Nicidecum!“ Căci Dumnezeu nu poate tolera nici un păcat, oricât de mic.

6:16 Este un fapt simplu al vieții, că atunci când ne supunem în fața cuiva, acceptându-l ca stăpân, am devenit sclavii acelei persoane. Tot așa, dacă ne vindem păcatului, devenim sclavii păcatului și la capătul drumului ne va aștepta **moartea** veșnică. Pe de altă parte, dacă ne hotărâm să ascultăm de Dumnezeu, rezultatul acestei acțiuni va fi o viață sfântă. Sclavii păcatului sunt robiți de vinovăție, de frică și de mizerie, dar slujitorii lui Dumnezeu sunt liberi să facă toate lucrurile care îi sunt plăcute naturii noi. Oare se mai merită atunci să fii sclav, când poți fi liber?

6:17 „Mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu că voi, care erați cândva slujitori ai păcatului, ați răspuns sincer la impactul învățăturii lui Cristos, când ați intrat sub influența ei“ (JBP). Creștinii romani ascultaseră cu toată inima de evanghelia harului față de care s-au angajat, precum și de toată **doctrina (învățătura)** prezentată de Pavel în această scrioare.

6:18 Doctrina corectă ar trebui să conducă la îndatoriri corecte. Răspunzând astfel adevărului potrivit căruia ei au fost eliberați de sub stăpânirea păcatului, ei au devenit sclavii neprihănirii (dreptății). Sintagma **eliberați de păcat** nu înseamnă că de acum ei nu mai au o natură păcătoasă, după cum asta nu înseamnă că ei nu au mai săvârșit nici un păcat. Contextul arată că sintagma se referă la eliberarea de forța dominantă a păcatului în viața lor.

6:19 În versetul 18 apostolul s-a referit la sclavii neprihănirii, dar și-a dat seama că cei care trăiesc în neprihănire nu mai sunt sub robie. „Neprihănirea practică nu este sclavie, decât atunci când vorbim în felul oamenilor.“²² Cei care practică păcatul sunt sclavii păcatului, dar cei pe care îi eliberează Fiul sunt liberi cu adevărat (Ioan 8:34, 36).

Pavel explică că, prin folosirea analogiei cu **sclavii** și stăpânul el vorbește **omenește**, adică folosește o ilustrație luată din viața de toate zilele. El procedează astfel **din pricina slăbiciunii firii** lor — cu alte cuvinte, datorită neputinței lor intelectuale și spirituale de a înțelege adevărul, atunci când acesta este prezentat în termeni generali. Adevărul a-desea trebuie să fie ilustrat, pentru a deveni inteligibil.

Înainte de convertirea lor, credincioșii își dăduseră trupurile lor, să fie sclavi ai tuturor formelor de necurăție, dedându-se la tot felul de răutăți. Acum ei trebuie să dedice aceleași trupuri ca **sclavi ai neprihănirii**, pentru ca viețile lor să fie cu adevărat sfinte.

16:20 Când ei erau sclavi ai păcatului, singura libertate pe care o cunoșteau era libertatea sau detașare de neprihănire. Erău într-o stare groaznică, legați de toate relele și „liberi” doar în sensul că nu făceau nimic bun!

6:21 Pavel îi îndeamnă pe ei și pe noi să facem un inventar al roadelor vieții dinainte de mântuire — roade de care credincioșii se rușinează acum. Marcus Rainsford a făcut un asemenea inventar:

1. Abuzarea de facultățile noastre. 2. Călcarea în picioare a afecțiunilor noastre. 3. Risipa de timp. 4. Folosirea greșită a influenței. 5. Nedreptățile celor mai buni prieteni ai noștri. 6. Violarea intereselor noastre supreme. 7. Ultragierea dragostei — în special a dragostei lui Dumnezeu. Toate acestea pot fi rezumate cu un singur cuvânt: RUȘINE.²³

Sfârșitul acestor lucruri este moartea. „Orice păcat”, scrie A. T. Pierson, „tinde spre moarte iar dacă se persistă în acel păcat, are ca sfârșit, ca țel și roadă: moartea.”²⁴

6:22 Convertirea transformă complet poziția unui om. Acum el este liber de păcat, acesta nemaifiind stăpânul lui, el devenind, de bunăvoie, un sclav al lui Dumnezeu. Urmasa este o viață sfântă, acum și în veșnicie, la capătul drumului. Desigur, credinciosul are viață veșnică încă de pe acum, dar acest verset se referă la viață în toată plinătatea ei, inclusiv la trupul glorificat al învierii.

6:23 Apostolul face acum un rezumat al temei discutate, prezentând o serie de contraste puternice:

Doi stăpâni: **păcatul și Dumnezeu.**

Două metode: **plata și darul fără plată.**

Două urmări: **moartea și viața veșnică.**

Observați că viața veșnică este într-o Persoană și că Persoana aceea este **Cristos Isus, Domnul nostru.** Toți cei care sunt în **Cristos au viață veșnică.** Atât și nimic mai mult!

I. Locul legii în viața credinciosului (cap. 7)

Apostolul anticipează acum o întrebare care se va ivi neapărat: *Care este relația creștinului față de lege?* Poate că Pavel i-a avut

în vedere pe credincioșii evrei, când a răspuns la această întrebare, întrucât legea a fost dată Israelului, dar principiile ei se aplică în aceeași măsură și la credincioșii dintre Neamuri care, fiind nechibzuți, doresc să se posteze din nou sub stăpânirea legii în viața lor, după ce au fost odată îndreptățiți.

În capitolul 6 am văzut că moartea a pus capăt tiraniei naturii păcatului în viața copilului lui Dumnezeu. Acum vom vedea că moartea pune de asemenea capăt stăpânirii legii, asupra celor care se aflau odinioară sub controlul ei.

7:1 Versetul acesta are legătură cu 6:14: „Voi nu sunteți sub lege, ci sub har.” Legătura este aceasta: „Voi trebuie să știți că nu sunteți sub lege — sau nu cumva sunteți ignoranți cu privire la faptul că legea are stăpânire asupra unui om numai atâta timp cât acesta este în viață?” Pavel le vorbește unora care erau familiarizați cu principiile fundamentale ale legii, care trebuiau deci să știe că legea nu are ce să-i spună unui om mort.

7:2 Pentru a ilustra acest principiu, Pavel arată cum dizolvă moartea contractul căsniciei. O femeie este legată, prin legea căsniciei, de soțul ei, atâta timp cât trăiește acesta. Dar când moare soțul ei, ea este eliberată de legea căsniciei.

7:3 Dacă o femeie se căsătorește cu un alt bărbat, câtă vreme trăiește soțul ei, ea se face vinovată de adulter. Dar dacă soțul ei moare, ea este liberă să se căsătorească din nou, fără nici o umbră de vinovăție sau gând că ar comite ceva greșit.

7:4 Aplicând ilustrația aceasta, nu este bine să fim prea rigizi, încercând să aplicăm fiecare amănunt. De pildă, *nici* soțul, *nici* soția nu reprezintă legea. Ideea ilustrației este că după cum moartea dizolvă relația căsniciei, tot așa moartea credinciosului cu Cristos a dizolvat jurisdicția legii asupra lui.

Observați că Pavel *nu* spune că legea este moartă. Legea continuă să aibă o lucrare valabilă, în producerea acelei convingeri și mustrări față de păcat. Apoi nu uitați că pronumele personal „noi” din acest pasaj se referă la cei ce erau iudei, înainte de a fi venit la Cristos.

Noi am fost făcuți morți față de lege, prin trupul lui Cristos — trupul din acest context fiind o referire la Trupul Său pe care și L-a dat El la moarte. Noi nu mai suntem legați de lege, ci acum noi suntem legați de Cristos cel înviat. O căsnicie a fost dizolvată prin moarte și s-a întemeiat o nouă căsnicie.

Și acum, după ce am fost eliberați de lege, putem să-I aducem roadă lui Dumnezeu.

7:5 Referirea la roadă ne aduce aminte de roadele pe care le aduceam pe când eram în fire. Expresia **în fire** nu înseamnă „în trup”. **În fire** descrie aici starea noastră înainte de a fi fost mântuiți. Pe vremea aceea, firea era baza stării noastre înaintea lui Dumnezeu. Noi ne bizuim pe ceea ce eram sau pe ce puteam face, pentru a câștiga favoarea lui Dumnezeu. **În fire** este o stare diametral opusă lui: „în Cristos”.

Anterior convertirii noastre, noi eram dominați de **patimile păcătoase, care erau zgândărite de lege**. Nu se spune că legea *le genera*, ci doar că, prin însuși faptul că le pomenea și apoi le interzicea, legea trezea în noi dorința puternică de a le *săvârși!*

Aceste **patimi păcătoase** și-au găsit expresia în mădularele noastre fizice, și atunci când cedam ispitei, făceam roade care duceau la **moarte**. În alte locuri din Scriptură apostolul numește roada aceasta „faptele firii”: „adulterul, curvia, necurăția, lascivitatea, idolatria, vrăjitoria, ura, spiritul de cearță, geloziile, izbucnirile de mânie, ambițiile egoiste, disensiunile, ereziile, invidia, uciderile, beția, chefurile” (Gal. 5:19-21).

7:6 Printre numeroasele lucruri minunate care se întâmplă atunci când suntem converțiți este și faptul că **suntem izbăviți de lege**. Aceasta este urmarea faptului că am murit cu Cristos. Întrucât El a murit în calitate de Reprezentant al nostru, și noi **am murit împreună cu El**. În moartea Sa El a împlinit toate pretențiile legii, plătind prețul integral al groaznicei pedepse. Prin urmare, acum suntem liberi de lege și de blestemul ei inevitabil. Nu mai putem fi condamnați de două ori pentru aceeași infracțiune.

Dumnezeu nu va cere plata de două ori — Mai întâi din mâna sângerândă a Mântuitorului Și apoi și de la mine.

— Augustus M. Toplady

Noi suntem eliberați acum ca să slujim în nouțarea Duhului și nu în vechimea literei. Slujirea noastră este motivată de dragoste, nu de frică. Este o slujire izvorâtă din libertate, nu din robie. Nu se mai pune problema de a ne ține cu minuțiozitate de detaliile unor ritualuri sau ceremonii, ci de a ne turna pe noi înșine cu toată bucuria pentru slava lui Dumnezeu și binecuvântarea altora.

7:7 S-ar părea din cele spuse anterior că Pavel are o atitudine *critică* față de lege.

Doar afirmase că toți credincioșii sunt morți față de păcat și morți față de lege. Or, asta ar putea crea impresia că legea este rea. Dar nu așa stau lucrurile.

La 7:7-13 el descrie în continuare rolul important pe care l-a jucat legea în propria sa viață, înainte de a fi mântuit. El subliniază că legea în sine nu este păcătoasă, ci ea doar *descoperă păcatul din om*. Legea a fost aceea care l-a muștratu pe privire la groaznica depravare din inima lui. Atâta timp cât s-a comparat cu alți oameni, s-a văzut pe sine destul de respectabil. Dar de îndată ce a fost copleșit de pretențiile legii lui Dumnezeu, a amuțit, simțindu-se condamnat.

Porunca care i-a dezvăluit cel mai mult păcatul din viața lui a fost a zecea: **Să nu poftești!** Pofta se naște mai întâi în minte. Chiar dacă Pavel nu a comis alte păcate mai revoltătoare, el și-a dat acum seama că viața sa este coruptă. El a înțeles că gândurile rele sunt la fel de păcătoase ca faptele rele. Gândirea sa era poluată. Viața sa exterioară era probabil ireproșabilă, dar viața sa lăuntrică era bântuită de orori.

7:8 **Dar păcatul, profitând de poruncă, a produs în mine tot felul de dorințe rele.** „Dorințele rele” înseamnă poftă. Când legea interzice tot felul de pofte, natura stricată a omului îl ațăță cu atât mai mult să transpună în practică aceste dorințe rele. De pildă, legea spune, în esență, cam așa: „Să nu-ți plăsmuiești în mintea ta tot felul de relații sexuale plăcute. Să nu trăiești într-o lume a fanteziilor sexuale.” Legea interzice complacerea în gânduri senzuale, murdare și întinate. Dar, din nefericire, ea nu ne dă și puterea de a le învinge. Și astfel, urmarea e că oamenii aflați sub lege devin și mai angrenați în această lume a fanteziei și necurăției sexuale. Ei ajung să-și dea seama că ori de câte ori se interzice săvârșirea unui act, cu atât mai mult va dori natura decăzută să-l săvârșască. „Apa de furat este dulce și pâinea mâncată pe ascuns este plăcută” (Prov. 9:17).

Fără lege păcatul este mort — la drept vorbind. Natura păcătoasă este ca un câine adormit. Când vine legea și spune: „Să nu faci acest lucru!”, câinele se trezește și face ravagii, săvârșind din plin tot ce este interzis.

7:9 Înainte de a fi fost muștratu pe privire la păcat, Pavel era **viu**; adică natura lui păcătoasă era *relativ* adormită, el fiind în totală necunoștință cu privire la cumplita prăpastie de fărădelege din inima lui.

Dar când a venit porunca — adică

atunci când a intervenit groaznicul sentiment de remuşcare — natura lui păcătoasă a fost aprinsă. Cu cât se străduia mai mult să asculte, cu atât mai mult greşea. El a murit în ce priveşte orice nădejde de a realiza mântuirea prin propriul său caracter sau prin eforturile sale proprii. El a murit faţă de orice gând cu privire la o presupusă bunătaie inerentă pe care ar poseda-o. El a murit faţă de orice vis de a fi îndreptăţit prin păzirea legii.

7:10 El a constatat că porunca, care trebuia să dea viaţă, în realitate i-a adus moarte. Dar ce înseamnă faptul că porunca trebuia să-i dea viaţă? Asta e probabil o referire la Levitic 18:5, unde Dumnezeu spune: „Să păziţi legile şi poruncile Mele: omul care le va împlini va trăi prin ele. Eu sunt Domnul.“ *La modul ideal* legea promitea viaţă celor care o respectau. În faţa unei cuşti în care se află un leu stă scris: „Nu introduceţi mâna în interiorul grătilor!“ Dacă se respectă această poruncă, ea aduce viaţă. Dar copilul care o nesocoteşte, încercând să-l mângâie pe leu, va plăti cu viaţa această neascultare.

7:11 Din nou Pavel subliniază că nu legea este de vină, ci tocmai păcatul din lăuntru este cel ce l-a aţâţat să facă ceea ce era interzis. Păcatul l-a păcălit să gândească că fructul oprit nu era chiar atât de rău, şi că acesta îi va aduce fericire şi că va putea scăpa nepedepsit. Sugestia care s-a născut a fost că Dumnezeu l-ar fi oprit de la plăceri legitime, care i-ar fi făcut bine. Astfel păcatul l-a omorât în sensul că a nimic în el orice nădejde de a mai merita sau de a putea câştiga mântuirea.

7:12 Legea în sine este sfântă şi fiecare poruncă este sfântă, dreaptă şi bună. În gândirea noastră, nu trebuie să pierdem niciodată din vedere faptul că legea nu are nici o hibă. Ea a fost dată de Dumnezeu, ceea ce înseamnă că este perfectă, exprimând voia Sa pentru poporul Său. Slăbiciunea legii constă în „materia primă“ cu care i s-a dat să lucreze: ea a fost dată unor oameni care erau deja păcătoşi. Ei aveau nevoie de lege, pentru ca aceasta să le dezvăluie păcatul, dar din acel moment aveau nevoie de un Mântuitor, care să-i izbăvească de pedeapsa şi de putea păcatului.

7:13 Ceea ce era bun se referă la lege, aşa cum se arată clar în versetul precedent. Pavel pune întrebarea: „A devenit legea moartea pentru mine?“, adică „Este legea de vină, prin faptul că-l condamnă pe Pavel (şi pe noi toţi ceilalţi) la moarte?“ Răspunsul

este, desigur, NU! *Păcatul* este de vină! Nu legea a generat păcatul, ci a demascat păcatul în toată hidoşenia sa. „Prin lege vine cunoştinţa păcatului“ (3:20b). Dar lucrurile nu se opresc aici. Cum răspunde natura păcătoasă a omului când legea lui Dumnezeu îi interzice să facă un lucru? Răspunsul se cunoaşte prea bine: Ceea ce exista doar ca poftă latentă devine acum patimă aprinsă. Astfel **păcatul prin poruncă devine extrem de păcătos.**

S-ar părea că există o contradicţie între ceea ce spune Pavel aici şi la 7:10. Acolo el a constatat că legea aduce moarte. Aici el neagă că legea de devenit moarte pentru el. Soluţia dilemei constă în următoarele: Legea în sine nu poate nici ameliora natura veche, nici nu o poate face să păcătuiască. Ea poate descoperi păcatul, după cum un termometru arată temperatura. Dar ea nu poate controla păcatul, aşa cum temperatura se reglează de către termostat, nu de termometru.

Dar iată ce se întâmplă. Natura decăzută a omului doreşte să facă ceea ce este greşit din instict. Şi astfel se foloseşte de lege pentru a trezi poftele adormite din viaţa păcătosului. Cu cât încearcă mai mult omul, cu atât mai rea devine situaţia, până când, în cele din urmă, este adus în pragul disperării, pierzându-şi orice speranţă de îndreptare. Şi astfel păcatul se foloseşte de lege pentru a omori în el nădejdea unei îndreptări, în timp ce el vede groaznica păcătoşenie din firea lui veche, mai limpede decât oricând.

7:14 Până în acest punct, apostolul a descris o experienţă din trecutul său — respectiv, traumatica criză prin care a trecut, când a ajuns să simtă musturarea de păcat, prin lucrarea legii.

Acum el revine la timpul prezent, descriind experienţa pe care a avut-o de la naşterea sa din nou: anume conflictul dintre cele două firi şi imposibilitatea de a găsi izbăvire de puterea păcatului dinăuntru, prin propriile sale eforturi. Pavel recunoaşte că **legea este spirituală** — adică sfântă în ea însăşi şi adaptată să fie de folos spiritual omului. Dar el îşi dă seama că este **pământesc (carnal, firesc)** întrucât nu are parte de biruinţă asupra puterii păcatului ce sălăşluieşte în viaţa lui. El este **vândut păcatului**. El se simte ca un sclav vândut, având ca stăpân păcatul.

7:15 Acum apostolul descrie lupta ce se poartă în lăuntru credinciosului care nu cunoaşte adevărul identificării sale cu Cristos prin moartea şi învierea Sa. Este conflic-

tul dintre cele două firi, prezent în cel care urcă pe Muntele Sinai, căutând sfințirea. Harry Foster explică:

„Iată un om care încerca să realizeze sfințenia prin eforturile sale personale, luptându-se din răspuțeri să împlinească poruncile „sfinite, neprihănite și bune“ ale lui Dumnezeu (v. 12), doar pentru a descoperi că, de fapt, cu cât se luptă mai mult, cu atât mai tare se înrăutățește starea sa. Cu alte cuvinte, e o luptă sortită eșecului și nu e de mirare acest lucru, căci nu stă în puterea naturii decăzute a omului să biruiască păcatul și să trăiască în sfințenie.”²⁵

Observați abundența de pronume personale la persoana întâi: Eu, mine, meu, eu însumi, etc. În versetele 9-25 ele apar de patruzeci de ori (în versiunea engleză, n.tr.)! Cei care trec prin experiența descrisă la Romani 7 trebuie să fi luat o doză excesivă de vitamina „Eu“, căci ei sunt introspectivi până în măduva oaselor, căutând biruința în eul propriu — unde, desigur, biruința nu poate fi găsită!

Ce trist e că majoritatea psihologicilor creștini de astăzi îndreaptă atenția pacienților lor asupra lor înșiși, făcând să sporească problemele acestora, în loc să le ușureze necazurile. Oamenii trebuie să știe că au murit cu Cristos și au înviat cu El, pentru a umbla în noutatea vieții. În acest caz, departe de a mai încerca să amelioreze condiția firii vechi, ei o vor da la moarte, răstignind-o acolo unde a fost răstignit Isus.

Descriind lupta ce se dă între cele două naturi, Pavel afirmă: **ce fac nu înțeleg**. Cu alte cuvinte, el are o personalitate dublă — un gen de „doctorul Jekyll și domnul Hyde“ (aluzie la protagonistul nuvelei *Ciudata poveste a doctorului Jekyll și a domnului Hyde*, de Robert Louis Stevenson, n.tr.). El se pomenește că se complăce în lucruri pe care nu dorește să le facă, și practică lucruri pe care le urăște.

7:16 Comițând astfel acte pe care bunul lui simț îi spune că sunt greșite, el se situează de partea legii, care îl condamnă, întrucât și legea condamnă aceste fapte. Și astfel el concură în lăuntru său cu verdictul că legea este **bună**.

7:17 Asta ne conduce la concluzia că vinovat nu este omul cel nou din Cristos, ci firea coruptă și păcătoasă ce locuiește în el. Trebuie să fim însă cu mare băgare de seamă aici, căci nu avem voie să scuzăm păcătuirea noastră, punând-o pe seama **păcatului** care

sălășluiește în lăuntru nostru. *Noi înșine* suntem răspunzători pentru ceea ce facem. Și astfel nu ne putem scuza, în lumina acestui verset. Tot ce face Pavel aici este să localizeze sursa acestui comportament păcătos, nu să-l scuze.

7:18 Nu poate fi progres pe planul sfințeniei, până nu am învățat ceea ce a învățat Pavel aici — **că nimic bun nu locuiește în mine, adică în firea mea**. Firea înseamnă aici natura rea, stricată și coruptă pe care am moștenit-o de la Adam și pe care continuă s-o posede fiecare credincios. Ea este sursa oricărei acțiuni rele pe care o săvârșește cineva. În ea nu se găsește nimic bun.

Când ne-am însușit acest adevăr, El ne va izbăvi de a mai privi vreun lucru din natura noastră veche ca fiind bun. Ne va izbăvi de greșeala de a ne ocupa de noi înșine. Căci nu este nici o biruință în introspecție. După cum a afirmat acel sfânt din Scoția, Robert Murray McCheyne: „Pentru fiecare privire pe care o îndreptăm asupra noastră ar trebui să primim de zece ori la Cristos.“

Pentru a confirma zădărnicia firii vechi, apostolul se tânguie că deși are dorința de a face ceea ce este bine, nu are în el însuși resursele de a transpune în practică dorința sa. Desigur, problema lui este că aruncă mreaja în interiorul bărcii!

7:19 Astfel, conflictul dintre cele două naturi continuă să facă ravagii! El constată că nu reușește să facă binele pe care ar dori să-l facă, ci, mai degrabă, face răul pe care îl disprețuiește. El este astfel un pachet mare de contradicții și paradoxuri.

7:20 Am putea parafraza versetul acesta în felul următor: „**Acum dacă Eu** (firea veche) **fac ceea ce eu** (firea nouă) nu vreau să fac, **nu mai sunt eu** (persoana) **care face acest lucru, ci păcatul care locuiește în mine**.“ Din nou trebuie precizat că Pavel nu se scuza pe el însuși și nu se eschivează de responsabilitate, ci, pur și simplu, afirmă că nu a găsit izbăvire de puterea păcatului dinlăuntru și că, atunci când păcătuiește, nu o face cu dorința omului nou.

7:21 El constată că în viața sa acționează un principiu sau o **lege** care face ca toate intențiile sale bune să eșueze. Când el dorește să facă ceea ce este bine, sfârșește prin a păcătu.

7:22 Cât privește firea lui nouă, el își găsește delectarea în **legea lui Dumnezeu**. El știe că legea este sfântă și că este expresia voii lui Dumnezeu. El dorește să facă voia lui Dumnezeu.

7:23 Dar el observă că în viața lui acționează un principiu contrar, care se luptă împotriva firii noi, făcându-l rob păcatului ce sălășluiește în lăuntru lui, după cum s-a exprimat George Cutting:

Legea, deși el își găsește plăcerea în ea, după o mulțime de dinăuntru, nu îi dă nici o putere. Cu alte cuvinte, el încearcă să înfăptuiască un lucru despre care Dumnezeu a afirmat că este o totală imposibilitate — anume să facă firea veche să se supună legii sfinte a lui Dumnezeu. Și astfel el constată că firea veche se ocupă de lucrurile firii vechi, fiind, prin ea însăși, dușmănie față de legea lui Dumnezeu și chiar față de Dumnezeu Însuși.²⁶

7:25 Explozia de mulțumire cu care începe versetul acesta ar putea fi înțeleasă în cel puțin două modalități: O dată, ar putea însemna „**îi mulțumesc lui Dumnezeu** pentru că izbăvirea vine **prin Isus Cristos Domnul nostru**“ sau ar putea constitui o paranteză, în cadrul căreia Pavel **îi mulțumesc** lui Dumnezeu **prin Domnul Isus** pentru faptul că nu mai este nenorocitul din versetul precedent.

Restul versetului rezumă conflictul dintre cele două firi, înaintea de a fi intervenit izbăvirea. Cu mintea reinnoită, sau cu firea sa nouă, credinciosul slujește legii lui Dumnezeu, dar cu firea (sau cu natura cea veche) el slujește legii păcatului. Abia când ajungem la capitolul următor, ni se explică calea izbăvirii.

J. Duhul Sfânt — Puterea prin care se poate trăi o viață sfântă (cap. 8).

Se continuă aici tratarea temei unei vieți sfinte. În capitolul 6, Pavel răspunsese la întrebarea: „Ne permite oare sau ne încurajează învățătura evangheliei (că mântuirea este numai prin credință) să trăim în păcat? În capitolul 7 el s-a confruntat cu întrebarea: „Le spune creștinilor evanghelia să țină legea, pentru a trăi o viață sfântă?“ Acum se pune o altă întrebare: *Cum este învrednicit un creștin să trăiască o viață sfântă?*

Observăm de la început că pronumele persoanele atât de proeminente în capitolul 7 au cam dispărut și că Duhul Sfânt devine Persoana dominantă. Este important de subliniat acest lucru, deoarece constituie cheia înțelegerii pasajului. Biruința nu stă în noi înșine, ci în Duhul Sfânt, care locuiește în noi înșine. A. J. Gordon enumeră șapte ajutoare ale Duhului: libertatea de slujire (v.

2); puterea pentru slujire (v. 11); victoria asupra păcatului (v. 13); călăuzirea în slujire (v. 14); mărturia că suntem fiii Săi (v. 16); ajutorul care ni se dă în timpul slujirii (v. 26); ajutorul pe care îl primim în rugăciune (v. 26).

8:1 Din valedisperării și înfrângerii, apostolul urcă acum culmile cu un strigăt triumfător: **Prin urmare, nu mai este acum nici o condamnare pentru cei ce sunt în Cristos Isus!** — afirmație ce poate fi înțeleasă în două moduri.

Mai întâi, nu mai este nici o condamnare divină, cât privește păcatul nostru, pentru că suntem în Cristos. Era însă condamnare câtă vreme eram în căpetenia noastră federală, Adam. Dar acum suntem în Cristos și, prin urmare, suntem liberi de condamnare, în aceeași măsură în care este și El. De aceea putem arunca provocarea:

Mai întâi trebuie să treci de binecuvântatul meu Mântuitor; Lui să încerci să-I răpești stima de care se bucură înaintea lui Dumnezeu; Dovedește mai întâi o singură pată de păcat la El, și abia atunci vino și-mi spune că sunt necurat!

— W. N. Tomkins

Dar afirmația mai poate însemna și faptul că nu mai există nevoia de acel fel de autocondamnare pe care a descris-o Pavel în capitolul 7. Noi putem trece prin experiența din capitolul 7, fiind neputincioși de a împlini cerințele legii prin propriile noastre eforturi, dar nu e nevoie să rămânem la această experiență. Versetul 2 ne explică de ce nu mai este condamnare.²⁷

8:2 Legea de viață a Duhului în Cristos Isus ne-a eliberat de legea păcatului și a morții. Acestea sunt două legi sau principii diametral opuse. Principiul caracteristic al Duhului Sfânt este de a-i învrednici pe credincioși să trăiască o viață sfântă. Principiul caracteristic al păcatului ce sălășluiește în lăuntru omului este de a-l țări la moarte. Este aidoma legii gravității. Când arunci în aer o minge, ea revine îndată la sol, deoarece este mai grea decât aerul pe care îl dislocă. Și o pasăre vie este mai grea decât aerul pe care îl dislocă, dar dacă o arunci în aer, acesta zboară imediat, fără să cadă la pământ. Legea *vieții* din pasăre învinge legea gravității. Tot așa Duhul Sfânt ne asigură viața de după înviere a Domnului Isus, făcându-l pe credincios liber de legea păcatului și a morții.

8:3 Legea nu ar putea niciodată să-i

învrednicească pe oameni să împlinească cerințele sale sacre, dar harul a reușit acolo unde legea a dat greș. Să vedem cum:

Legea nu putea produce o viață sfântă, pentru că era slabă prin fire. Necazul nu era în lege, ci în natura umană decăzută. Legea le-a vorbit unor oameni care deja erau păcătoși și care nu aveau puterea să asculte. Dar a intervenit Dumnezeu, trimitându-L pe propriul Său Fiu, în asemănarea firii păcătoase. Observați cu toată atenția că Domnul Isus nu a venit în însăși firea păcătoasă, ci în **asemănarea firii păcătoase**. El nu a păcătuit (1 Pet. 2:22), El nu a cunoscut nici un păcat (2 Cor. 5:21) și în El nu s-a găsit nici un păcat (1 Ioan 3:5). Dar venind în lume și luând chip uman, El S-a asemănat cu omenirea păcătoasă. Ca jertfă pentru păcat, **Cristos a condamnat păcatul în fire**. El a murit nu numai pentru păcatele pe care le săvârșim noi (1 Pe. 3:18), ci și pentru propria noastră natură păcătoasă. Cu alte cuvinte, El a murit în egală măsură pentru ceea ce *suntem*, cât și pentru ceea ce *am săvârșit*. Procedând astfel, **El a condamnat păcatul în fire**. Nicăieri nu se spune că natura noastră păcătoasă ar fi fost iertată, ci ea este **condamnată**. Păcatele pe care le-am *săvârșit* — acestea sunt iertate!

8:4 Acum a fost împlinită cerința dreaptă a legii, în noi, cei care nu mai umblăm după fire, ci după Duhul. Pe măsură ce Îi predăm Duhului Sfânt controlul asupra vieții noastre, El ne învrednicește să-L iubim pe Dumnezeu și să ne iubim aproapele — căci asta cere, în esență, legea.

În aceste patru versete de la începutul capitolului apostolul a legat mănunchiul argumentului din 5:12 până la 7:25. În 5:12-21 el s-a referit la cele două căpetenii federale: Adam și Cristos. Acum, la 8:1 el arată că condamnarea pe care am moștenit-o prin identificarea cu Adam este înlăturată de identificarea noastră cu Cristos. În capitolele 6 și 7 el a discutat groaznică problemă a păcatului în natură. Acum el anunță triumfător că legea de viață a Duhului în Cristos Isus ne-a eliberat de legea păcatului și a morții. În capitolul 7 întreaga temă a legii a fost readus pe tapet. Acum aflăm că cerințele legii sunt întrunite prin trăirea unei vieți aflate sub stăpânirea Duhului.

8:5 Cei care trăiesc potrivit cu firea păcătoasă — adică cei care sunt neconvertiți — sunt preocupați cu **lucrurile firii**. Ei ascultă de impulsurile firii. Ei trăiesc doar pentru a-și satisface dorințele firii lor corup-

te. Ei își satisfac trupul, care peste câțiva ani, care vor trece foarte repede, se va întoarce în țărână.

Dar cei care trăiesc după îndemnul Duhului — adică credincioșii adevărați — se ridică deasupra cărnii și sângelui, trăind pentru cele veșnice. Ei sunt ocupați cu Cuvântul lui Dumnezeu, cu rugăciunea, cu închinarea și cu slujirea creștină.

8:6 A avea o minte carnală („Cei care sunt în firea pământească”) — adică a avea înclinația mentală a naturii păcătoase — este **moarte**. Este moarte, atât cu privire la prezența delectare, cât și cu privire la destinul final. Și are potențialul morții în ea, ca o doză excesivă de otrăvă.

Dar a avea o minte spirituală înseamnă pace și viață. Duhul lui Dumnezeu este chezașia unei vieți adevărate, de pace cu Dumnezeu, a unei vieți senine.

8:7 Cadrul mental al firii este moartea, întrucât ea este dușmănie împotriva lui Dumnezeu. Păcătosul este un răzvrătit împotriva lui Dumnezeu, aflându-se în stare de ostilitate activă împotriva Sa. Dacă mai era nevoie de vreo dovadă, lucrul acesta reiese cel mai clar din răstignirea Domnului Isus Cristos. Mîntea firii vechi nu se supune legii lui Dumnezeu. Ea dorește să-și facă voia proprie, nu voia lui Dumnezeu. Ea dorește să fie stăpânul ei propriu, nu să se supună domniei Sale. Prin însăși natura ei, firea veche nu se poate supune legii lui Dumnezeu. Nu lipsește doar *înclinația*, ci și *puterea*. Firea este moartă față de Dumnezeu.

8:8 Prin urmare, nu este de mirare că cei care sunt în fire nu pot să-I fie plăcuți lui Dumnezeu. Gândiți-vă numai! O persoană nemântuită nu poate face absolut nici un lucru care să-I fie plăcut lui Dumnezeu — nici o faptă bună, nici un ritual, nici o jertfă pe care s-o aducă, absolut nimic. Mai întâi, acea persoană trebuie să ocupe locul păcătosului și să-L primească pe Cristos, prin-un act hotărât de credință. Numai atunci va putea câștiga aprobarea și bunăvoința lui Dumnezeu.

8:9 Când se naște cineva din nou, el nu mai este în fire, ci în Duhul. El trăiește într-o altă sferă. După cum peștele trăiește în apă iar omul în aer, tot așa credinciosul trăiește în Duhul. Nu numai că el trăiește în Duhul, ci și Duhul trăiește în el. De fapt, dacă nu locuiește în el Duhul lui Cristos, el nu Îi aparține lui Cristos. Deși nu se știe dacă cuvintele **Duhul lui Cristos** din acest verset sunt totuna cu Duhul Sfânt, se poate deduce

că cei doi termeni sunt identici, întrucât corespund contextului.

8:10 Prin lucrarea Duhului Sfânt, **Cristos este realmente în credincios**. Ce lucru uimitor este să ne dăm seama că Domnul vieții și al gloriei locuiește în trupurile noastre, în special când ne amintim că aceste trupuri sunt supuse morții **din pricina păcatului**. Cineva ar putea susține că ele nu sunt încă moarte, cum pare să indice versetul. Nu, dar forțele morții lucrează deja în aceste trupuri, și ele vor muri negreșit, dacă nu vine Domnul între timp.

În contrast cu trupul, **duhul²⁸ este viață din pricina neprihănirii (dreptății)**. Deși era cândva mort față de Dumnezeu, el a fost făcut viu prin lucrarea dreaptă a Domnului Isus Cristos prin moartea și învierea Sa și din pricina faptului că neprihănirea lui Dumnezeu ne-a fost trecută în contul nostru, sub formă de credit.

8:11 Dar atenționarea potrivit căreia trupul continuă să fie supus morții nu ar trebui să ne provoace o stare de neliniște sau de disperare. Faptul că **Duhul Sfânt** locuiește în lăuntru trupului nostru constituie o cheazăie a faptului că, așa după cum **El L-a înviat pe Cristos din morți**, tot așa **El va da viață trupurilor noastre muritoare**. Acesta va fi actul final al răscumpărării noastre — când trupurile noastre vor fi glorificate asemenea trupului de slavă al Mântuitorului.

8:12 Văzând dar contrastul puternic dintre fire și Duhul, ce concluzie vom trage? Că nu datorăm nimic **firii vechi, ca să mai trăim după** cea ce ne dictează *ea*. Natura veche, rea și coruptă nu a fost decât o pacoste pentru noi. Ea nu ne-a adus nici un bine. Dacă Cristos nu ne-ar fi mântuit, **firea** ne-ar fi târât în jos, până în locurile cele mai abisale, mai întunecate și mai încinse ale iadului. Așadar, cum am mai putea să ne simțim obligați față de un asemenea dușman?

8:13 Cei care trăiesc după **îndemnurile firii vechi vor muri**, negreșit, nu numai fizic, dar și veșnic. A trăi după îndemnurile firii vechi înseamnă a fi nemântuit. Lucrul acesta reiese clar din 8:4 și 5. Dar de ce adresează Pavel aceste cuvinte unora care erau deja creștini? Lasă el oare să se înțeleagă că unii din ei ar putea să se piardă, până la urmă? Nu, dar apostolul adesea include în scrisorile sale cuvinte de atenționare și de avertizare, menite să-i facă pe cititori să se cerceteze pe ei înșiși — asta pornind de la convingerea că în fiecare adunare s-ar putea să existe unii care nu s-au născut niciodată

cu adevărat din nou.

Restul versetului descrie trăsăturile care îi caracterizează pe credincioșii autentici. Prin puterea care le-o dă **Duhul Sfânt, ei dau la moarte faptele trupului**. Ei se bucură de viață veșnică, în momentul de față, urmând să intre în deplinătatea acelei vieți când vor pleca de pe acest pământ.

8:14 Un alt mod de a-i descrie pe credincioși este de a spune că ei **sunt călăuziți de Duhul lui Dumnezeu**. Pavel nu se referă aici la cazuri spectaculoase de călăuzire în viața unor creștini eminenți. Mai degrabă, el se referă la o stare de fapt ce-i caracterizează pe toți fiii adevărați ai lui Dumnezeu — adică faptul că **sunt călăuziți de Duhul lui Dumnezeu**. Nu se pune problema gradului în care s-au predat Duhului Sfânt, ci relației care are loc în momentul convertirii.

Calitatea de fiu presupune primirea în sânul familiei lui Dumnezeu, împreună cu toate privilegiile și responsabilitățile ce decurg din această primire, conform nivelului de fii adulți. Un credincios convertit de curând nu trebuie să aștepte o anumită perioadă de timp până când va beneficia de zestrea sa spirituală, ci are acces la aceasta din clipa în care a fost mântuit. Această zestre spirituală li se aplică tuturor credincioșilor, de ambele sexe și de toate vârstele.

8:15 Cei care trăiesc sub lege sunt ca niște copii minori, cărora li se spune ce să facă, asemenea slugilor, și care trăiesc cu teama de a fi pedepsiți. Dar când se naște cineva din nou, de la bun început s-a născut liber de orice servitute. El nu este introdus în familia lui Dumnezeu ca sclav, ci primește **duhul înfierii**, adică este plasat în familia lui Dumnezeu cu statutul de fiu matur. În virtutea unui adevărat instinct spiritual, el își ridică privirea spre Dumnezeu, spunându-I „**Ava, Tată**.” **Ava** este un termen aramaic, care s-a modificat în cursul traducerii. Este formula intimă de adresare a copilului către tatăl său, similară corespondentului modern de „tăticule”. Deși poate avem rețineri când suntem îndemnați să ne adresăm lui Dumnezeu cu cuvinte atât de intime, nu greșim cu nimic, dacă le folosim, deoarece El este infinit de intim și de apropiat față de noi.

Sintagma **Duhul²⁹ înfierii** ar putea fi o referire la Duhul Sfânt în ipostaza Celui care îl conștientizează pe credincios de demnitatea extraordinară de care se bucură, ca fiu. Sau ar putea constitui realizarea sau atitudinea de adopțiune, în contrast cu **duhul robiei**.

Înfierea apare în trei ipostaze diferite în cartea Romani. Aici se referă la conștiința calității de fiu, pe care Duhul Sfânt o produce în viața credinciosului. La 8:23 înfierea *privește în viitor* spre acea clipă când trupul credinciosului va fi răscumpărat sau glorificat. La 9:4 înfierea *privește în urmă* la data când Dumnezeu l-a desemnat pe Israel să-I fie fiu (Ex. 4:22).

La Galateni 4:5 și Efeseni 1:5, termenul are sensul de „plasare în calitatea de fiu” — adică actul de plasament al tuturor credincioșilor în poziția de fii adulți și maturi, împreună cu toate privilegiile și responsabilitățile ce le incumbă calitatea de fiu. Fiecare credincios este un copil al lui Dumnezeu, care se naște într-o familie al cărei Tată este Dumnezeu. Dar fiecare credincios mai este și fiu — adică beneficiază de un raport special, ce incumbă privilegiile unuia care a ajuns la maturitatea deplină de bărbat.

În Noul Testament **înfierea (sau adopțiunea)** nu are *niciodată* sensul contemporan de plasare a unui copil în familia altui cuplu decât al părinților săi biologici.

8:16 Credinciosul nou-născut posedă instinctul de fiu al lui Dumnezeu. **Duhul Sfânt** îi spune că este fiul lui Dumnezeu. **Duhul Însuși depune mărturie împreună cu duhul credinciosului** că acesta este membru al familiei lui Dumnezeu. În principal Duhul Sfânt realizează acest lucru prin Cuvântul lui Dumnezeu. Pe măsură ce creștinul citește Biblia, Duhul îi confirmă adevărul că, întrucât și-a pus încrederea în Mântuitorul, el este acum un copil al lui Dumnezeu.

8:17 Calitatea de membru în familia lui Dumnezeu îi conferă unui credincios privilegii nebănuite de mari. Toți **copiii** lui Dumnezeu sunt **moștenitori ai lui Dumnezeu**. Desigur, un moștenitor va moșteni, în final, averea tatălui său. Exact acesta este sensul avut în vedere aici. Tot ce are Tatăl este și al nostru. Noi nu am intrat încă în stăpânirea întregii moșteniri și nu ne bucurăm încă deplin de ea, dar nimic nu ne va despărți de această moștenire în viitor. **Și suntem co-moștenitori cu Cristos**. Când va reveni El, să-și ia sceptrul guvernării universale, noi vom împărți împreună cu El titlul de proprietate la toată bogăția Tatălui.

Când Pavel adaugă cuvintele: **dacă vom și suferi împreună cu El, pentru ca să fim și glorificați împreună**, el nu face din suferința de erou o condiție a mântuirii, după cum nu descrie un grup intim de credincioși de elită, care au fost biruitori, ieșind învingă-

tori din mari suferințe. Mai degrabă, el îi vede pe toți credincioșii suferind alături de Cristos și fiind cu toții glorificați împreună cu Cristos. Prepoziția **dacă** de aici are sensul lui „întrucât”. Desigur, unii credincioși suferă mai mult decât alții, pentru cauza lui Cristos, ceea ce le va aduce un grad sporit de răsplată și glorie. Dar toți cei care îl recunosc pe Isus ca fiind Domn și Mântuitor sunt văzuți aici ca fiind confrunțați cu ostilitatea lumii, împreună cu toată rușinea și ocară de care vor avea parte datorită faptului că sunt credincioși.

8:18 Cea mai mare rușine pe care am putea-o îndura pentru Cristos aici pe pământ se va dovedi un fleac, când El ne va scoate în față și ne va recunoaște în fața oștirilor cerului. Chiar durerile incredibil de mari prin care au trecut martirii vor părea înțepături de ac, când Mântuitorul le va așeza pe fruntea cununa vieții. În alte epistole ale sale Pavel numește suferințele noastre actuale drept înfrigurări de o clipă, descriind însă slava de care vom avea parte ca fiind o entitate veșnică și nespuse de mare (2 Cor. 4:17). Ori de câte ori descrie el slava viitoare, cuvintele par să se încovoie, sub povara încărcăturii lor semantice.³⁰ Dacă am putea aprecia la justa ei valoare **slava** de care vom avea parte, atunci am privi **suferințele** vremelnice de care avem acum parte, în drum spre acea slavă viitoare, ca pe un fleac!

8:19 Aici, recurgând la o îndrăzneală figură de stil, Pavel personifică întreaga **creațiune** ca așteptând cu **înfrigurare** vremea când noi vom fi descoperiți în fața unei lumi înmărmurite ca **fiii lui Dumnezeu**. Asta se va întâmpla atunci când Domnul Isus va reveni pentru a domni iar noi vom domni împreună cu El.

Noi deja suntem **fiii lui Dumnezeu**, dar lumea nici nu ne recunoaște, nici nu ne apreciază ca atare. Și totuși, lumea așteaptă o zi mai bună. Dar acea zi nu poate veni înainte ca Regele să revină, pentru a domni împreună cu toți sfinții Lui. „Întreaga creație așteaptă în vârful picioarelor, să vadă privelește minunată a fiilor lui Dumnezeu, luându-și în primire moștenirea” (JBP).

8:20 Când Adam a păcătuit, fărâdelegea lui nu a afectat doar omenirea, ci și întreaga **creație**, atât cea însuflețită, cât și cea neînsuflețită. Pământul este blestemat. Multe animale sălbatice mor de moarte cumplită. Maladiile afectează păsările și animalele, precum și peștii și șerpii. Rezultatele păcatului omului s-au repercutat ca niște unde de

șoc la toate nivelele creației.

Astfel, explică Pavel, **creația a fost supusă zădărniceii, frustrării și dezordinii, nu prin propria sa opțiune, ci prin decretul lui Dumnezeu, datorită neascultării primei căpetenii federale a omului.**

Cuvintele **în nădejde** ce apar la sfârșitul versetului 20 ar putea fi puse în legătură cu următorul verset: „în nădejdea că însăși creația va fi eliberată“ (NASB).

8:21 Creația privește în urmă, la condițiile existente în Grădina Eden. Apoi trece în revistă dezastrul provocat de pătrunderea păcatului în lume. Dintotdeauna a existat nădejdea revenirii la acea stare idilică, în care **creația însăși va fi izbăvită de robia stricăciunii**, pentru a se bucura de libertatea acelei ere de aur, când noi, **copiii** lui Dumnezeu, vom fi descoperiți în slavă.

8:22 Trăim într-o lume plină de suferințe, de suspine și de lacrimi. **Întreaga creație geme și suferă dureri asemănătoare durerilor făcerii.** Natura cântă în acorduri minore. Pământul este devastat de cataclisme. Moartea și-a pus amprenta peste orice ființă.

8:23 Nici credincioșii nu sunt scutiți de toate acestea. Deși ei **au roadele dintâi ale Duhului**, care le garantează că în cele din urmă vor fi izbăviți, totuși și ei **suspină** după ziua aceea de glorie. **Duhul Sfânt** Însuși este **arvuna** sau **roadele dintâi**. După cum primul mănunchi de spice mănoase constituie o făgăduință că va urma întreaga recoltă, tot așa și **Duhul Sfânt** este făgăduința sau garanția faptului că vom avea parte de toată moștenirea.

Concret, El este chezașia **adopțiunii** ce va veni, a **răscumpărării trupului** (Ef. 1:4). Într-o privință, noi am fost deja adoptați (înfițați), ceea ce înseamnă că că am fost plasați în familia lui Dumnezeu, ca fii ai Săi. Dar într-un sens mai deplin, **adopțiunea** noastră va fi desăvârșită atunci când vom primi trupurile noastre slăvite — ceea ce se numește în Scriptură **răscumpărarea trupului nostru**. **Duhul și sufletul nostru** au fost răscumpărate deja, iar trupurile noastre vor fi răscumpărate cu ocazia Răpirii (1 Tes. 4:13-18).

8:24 Noi am fost salvați în această atitudine de **nădejde**. Noi nu am primit toate beneficiile mântuirii noastre, în clipa în care am fost converțiți. De la început am primit cu bucurie spre clipa în care vom primi izbăvirea totală și definitivă de păcat, suferință, boli și moarte. Dacă am fi primit deja aceste binecuvântări, n-am mai nădăjdui că vom

primi aceste lucruri. Căci nădejdea se referă neapărat la un lucru pe care-l vom primi în viitor.

8:25 După cum noi suntem susținuți de această slăvită nădejde, tot așa și **Duhul** ne susține **în slăbiciunile noastre**. Adesea suntem perplexi în rugăciunile noastre, căci **nu știm** cum să ne rugăm. Ne rugăm egoist, îngust și în necunoștință de cauză. Dar din nou **Duhul** vine și ne ajută în slăbiciunile noastre, mijlocind **pentru noi cu suspine care nu-și găsesc exprimarea**. În versetul acesta **Duhul** este Cel care suspină, nu noi, deși și noi suspinăm.

Există aici o taină. Noi scrutăm zarea, încercând să vedem nevăzutul, domeniul spiritual în care o mare Persoană și forțe mari sunt angajate în acțiuni efectuate în folosul nostru. Și deși nu putem înțelege, avem parte de o mângâiere și încurajare nesfârșite știind că un suspin poate constitui uneori cea mai spirituală rugăciune.

8:27 Dacă **Dumnezeu cercetează inimile** oamenilor, El poate să și interpreteze **mintea Duhului**, cu toate că acea minte își găsește expresia doar în suspine. Important este faptul că rugăciunile **Duhului Sfânt** în contul nostru sunt făcute întotdeauna **după voia lui Dumnezeu**. Și fiindcă ele sunt întotdeauna după voia lui Dumnezeu, ele sunt întotdeauna spre binele nostru. Asta e în măsură să explice o mulțime de lucruri, așa cum vom vedea în următoarele versete.

8:28 **Dumnezeu** lucrează în așa fel încât **toate lucrurile să fie spre binele celor care Îl iubesc, care sunt chemați după planul Său**. Nu întotdeauna lucrurile par să fie așa! Uneori, când suferim tragedii, dezamăgiri, frustrări, când inima ne este sfâșiată de dureri, poate datorită pierderii unei ființe dragi, ne întrebăm: „Ce bine o mai putea ieși și din asta?“ Dar versetul următor ne oferă răspunsul: tot ce îngăduie **Dumnezeu** să vină în viața noastră are menirea să ne facă să se asemănăm chipului Fiului Său. Când vedem acest lucru, rugăciunile noastre nu se mai termină cu semnul întrebării. Viața noastră nu este controlată de forțe impersonale, cum ar fi întâmplarea, norocul sau soarta, ci de Persoana Minunată a Domnului nostru, care „este prea plin de iubire pentru a putea fi vreodată nedrept cu noi, și prea înțelept pentru a putea greși vreodată.“

8:29 În continuare, Pavel urmărește maiestuosul și extraordinar de cuprinzătorul program divin, menit să aducă mulți fii la slavă.

Mai întâi de toate, Dumnezeu ne-a știut dinainte încă din trecutul etern. Nu a fost vorba doar de o cunoaștere intelectuală, căci în ce privește cunoașterea de ordin general, Dumnezeu i-a cunoscut pe *toți* cei ce s-au născut sau se vor naște vreodată. Dar cunoștința Sa prealabilă i-a îmbrățișat pe *toți* cei pe care El i-a rânduit dinainte sau i-a **predestinat să se conformeze... chipului Fiului Său**. Prin urmare, a fost vorba de o cunoaștere însoțită de un scop, a cărui împlinire nu poate fi împiedicată nicidecum. Nu e de ajuns să spunem că Dumnezeu i-a cunoscut dinainte pe cei despre care El Și-a dat seama că într-o zi se vor pocăi și vor crede. Mai degrabă, faptul că El i-a cunoscut dinainte a constituit garanția că ei se vor pocăi în cele din urmă și vor crede!

Faptul că păcătoșii care nu-L cunosc pe Dumnezeu pot fi transformați într-o zi în chipul lui Cristos, printr-un miracol al harului, este unul dintre cele mai uluitoare adevăruri ale revelației divine. Desigur, ideea care se desprinde de aici nu este aceea că vom avea vreodată atributele Dumnezeirii, nici că vom poseda cândva trăsăturile fizionomice ale lui Cristos, ci faptul că vom fi ca El *din punct de vedere moral*, absolut total eliberați de păcat și vom avea trupuri proslăvite ca al Lui.

În ziua aceea de slavă El va fi **întâiul născut între mai mulți frați**. **Întâi născut** din versetul acesta se referă la locul întâi în rang sau onoare. El nu va fi doar Unul dintre mai mulți egali, ci Cel care ocupă locul suprem de onoare între frații și surorile Lui.

8:30 Toți cei care au fost **predestinați** în eternitate **sunt chemați** și în timp. Asta înseamnă că fiecare din ei, nu numai că va auzi evanghelia, ci va și răspunde la chemarea ei. Prin urmare, este o chemare efectivă. Toți sunt chemați; asta e chemarea generală (și totuși valabilă) a lui Dumnezeu. Dar numai puțin răspund la această chemare. Asta este chemarea efectivă (producătoare de convertire) a lui Dumnezeu.

Toți cei care răspund la chemare sunt și **îndreptățiți și gloriificați**. În fapt, *încă nu* suntem gloriificați, dar este un fapt atât de cert încât Dumnezeu poate descrie această acțiune la timpul trecut. Noi suntem atât de siguri de starea noastră gloriificată ca și când am fi și primit-o deja!

Este unul dintre cele mai puternice pasaje din Noul Testament privitoare la siguranța credinciosului. Pentru fiecare milion de oameni care sunt cunoscuți dinainte și sunt

predestinați de Dumnezeu, *fiecare* din acei un milion vor fi **chemați, justificați și gloriificați**. Nici unul nu va lipsi! (Comparați termenul „toți“ din Ioan 6:37.)

8:31 Când luăm în considerare aceste verigi indestructibile din lanțul de aur al răscumpărării, concluzia care se desprinde este inevitabilă: **Dacă Dumnezeu este pentru noi**, în sensul că ne-a marcat pentru El Însuși, atunci nimeni **nu poate** reuși în vreun demers întreprins **împotriva noastră**.³¹ Dacă Cel Atotputernic lucrează spre binele nostru, nici o altă putere, care este în mod necesar mai mică decât a Lui, nu poate învinge programul Său.

8:32 Cel care nu Și-a cruțat nici propriul Său Fiu, ci L-a dat pentru noi toți. Ce minunate cuvinte! Nu trebuie să lăsăm ca aceste cuvinte, doar pentru faptul că ne sunt atât de binecunoscute, să-și piardă din splendoarea sau forța de a ne inspira la închinăciune. Când o lume pierdută a avut nevoie să fie mântuită de un înlocuitor fără păcat, marele Dumnezeu al universului nu Și-a precupețit tot ce avea mai de preț, însăși Comoara inimii Sale, ci L-a dat să moară o moarte rușinoasă și să sufere pentru noi.

Logica ce se desprinde de aici este imbatibilă. Dacă Dumnezeu deja ne-a dat darul Său suprem, mai poate exista oare vreun alt dar, mai mic, pe care El să nu ni-l dea? Dacă El deja a plătit prețul cel mai mare, va ezita El oare să plătească un preț mai mic? Dacă a mers El până acolo pentru a ne asigura mântuirea, oare ne va abandona El vreodată? **Oare cum nu ne va da El de asemenea, fără plată, toate lucrurile?**

„Limbajul necredinței,” scrie Mackintosh, se rezumă în cuvintele „Cum ne va?“, pe când limbajul credinței afirmă: „Cum nu ne va...”³²

8:33 Ne aflăm încă în atmosfera de tribunal, dar a intervenit o schimbare remarcabilă. Pe când păcătosul îndreptățit stă înaintea instanței, tuturor părășilor li se lansează apelul să se prezinte. Numai că nu apare nici unul! Cum se face asta? Dacă Dumnezeu i-a îndreptățit deja pe aleșii Săi, cine mai poate aduce vreo acuzare?

Argumentarea din acest verset și din următorul va deveni mult mai clară, dacă vom adăuga cuvintele: „Nimeni, întrucât...”, înaintea fiecărui răspuns dat. În acest caz, versetul ar suna astfel: **Nimeni, întrucât Cristos** deja a murit pentru acuzat, a fost înviat din morți și se află în prezent la **dreapta lui Dumnezeu**, mijlocind pentru el.

Dacă Domnul Isus, căruia I s-a încredințat toată judecata, nu pronunță nici o sentință pentru acuzat, ci, mai degrabă, se roagă pentru el, atunci nu mai există nici o persoană care ar mai putea avea vreun motiv valabil de a-l condamna.

8:35 Acum credința aruncă ultima provocare majoră: mai există cineva care poate să-și smulgă pe cei îndreptățiți **din dragostea lui Cristos**? După care se cercetează toate împrejurările nefavorabile posibile care au reușit să producă efectul de separare în alte domenii ale vieții umane. Dar nu s-a găsit nici una care să-l poată despărți pe credincios de dragostea lui Cristos. Nici chinurile **tribulației**, nici suferințele, nici monstrul întristării, nici durerile extreme ale minții sau trupului, nici brutalitatea **prigoanelor**, nici producerea unor suferințe sau chiar a morții asupra celor care au curajul să se deosebească de restul lumii. Nici chiar spectrul foamei — până la transformarea ființei umane în piele și oase. Nici goliciunea, cu tot ce poate să însemne ea, pe planul privațiunilor, expunerii la elemente și lipsa de apărare. Nici chiar primejdiile — amenințarea unor pericole iminente și groaznice. Nici **sabia** — rece, necruțătoare și aducătoare de moarte.

8:36 Dacă vreunul din aceste lucruri l-ar putea despărți pe credincios de dragostea lui Cristos, atunci despărțirea aceasta fatală ar fi avut loc cu mult timp în urmă, întrucât cariera unui creștin este o moarte vie. Asta a vrut să spună psalmistul când a afirmat că, din pricina identificării noastre cu Domnul, **noi suntem omorâți toată ziua și suntem ca oile**, ce sunt condamnate la **măcel** (Ps. 44:22).

8:37 În loc să ne despartă de dragostea lui Cristos, lucrurile acestea nu fac altceva decât să ne apropie și mai mult de El. Noi nu suntem doar **biruitori**, ci **mai mult decât biruitori**.³³ Nu numai că suntem triumfători asupra acestor forțe formidabile, ci făcând acest lucru, aducem slavă lui Dumnezeu, binecuvântare altora și ne facem nouă înșine bine. Facem sclavi din dușmani și cărări din obstacolele ce ne sunt puse în cale.

Dar nici unul din aceste lucruri nu se realizează prin tăria noastră, ci numai **prin Cel ce ne-a iubit**. Numai puterea lui Cristos poate face ca amărăciunea să dea rod dulce, slăbiciunea să facă loc tăriei, tragedia să fie înlocuită cu triumful iar durerea inimii să fie preschimbată în binecuvântare.

8:38 Apostolul nu și-a încheiat căutarea. El cutreieră universul în căutarea vreunui

lucru care ar putea să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu, după care infirmă, una câte una, orice posibilitate ca acest lucru să se poată vreodată întâmpla —

moartea cu toate grozăviile ei;

viața cu toate ademenirile ei;

nici îngerii, nici principalitățile, cu toată puterea și cunoștințele lor supranaturale;

puterile, fie tirani pământești, fie adversari angelici;

lucrurile actuale, care ne asaltează atât de des;

lucrurile viitoare, care trezesc gânduri rău prevestitoare;

8:39 **nici înălțimea, nici adâncimea**, acele lucruri care fac parte din tărâmul dimensiunii sau al spațiului, inclusiv forțele oculte.³⁴ Apoi, pentru a se asigura că nu a lăsat afară vreun lucru, Pavel adaugă:

nici orice alt lucru creat.

Rezultatul cercetării întreprinse de Pavel este că nu a găsit nimic care să ne poată despărți de dragostea lui Dumnezeu care este în Cristos Isus Domnul nostru.

Ne e de mirare că aceste cuvinte de triumf au constituit cântarea celor care au murit moarte de martir și rapsoția celor care au trăit vieți de martir!

II. DISPENSAȚIE: EVANGHELIA ȘI ISRAELUL (Cap. 9-11)

A. Trecutul Israelului (Cap. 9)

În capitolele 9-11 facem cunoștință cu răspunsul dat de Pavel evreului care ridică următoarea obiecție: *Prin faptul că Evanghelia promite mântuire, atât Neamurilor, cât și iudeilor, poate acest lucru să însemne că Dumnezeu și-a călcat promisiunile pe care le-a făcut poporului pe care Și l-a ales pe acest pământ?* Răspunsul lui Pavel acoperă trecutul Israelului (cap. 9), prezentul (cap. 10) și viitorul său (cap. 11).

În secțiunea aceasta se pune un mare accent pe suveranitatea divină și pe responsabilitatea umană. Romani 9 este unul din pasajele de bază din Biblie privitoare la suveranitatea lui Dumnezeu în privința alegerii. Capitolul următor expune apoi, cu aceeași vigoare, celălalt adevăr complementar: responsabilitatea omului.

SUVERANITATEA DIVINĂ ȘI RESPONSABILITATEA OMULUI

Când spunem că Dumnezeu este suveran,

înțelegem prin asta că El poate face exact așa cum găsește de cuviință. Afirmând însă asta, știm că, întrucât El este Dumnezeu, niciodată nu va face nici un lucru greșit, nedrept sau nelegiuit. Prin urmare, a spune că Dumnezeu este suveran nu înseamnă altceva decât a ne pune de acord cu adevărul potrivit căruia Dumnezeu este Dumnezeu. Nu trebuie să ne fie teamă de acest adevăr, după cum nu trebuie să ne cerem scuze pentru el. Este un adevăr glorios, care ar trebui să ne determine să ne închinăm.

În suveranitatea Sa, Dumnezeu a ales anumiți indivizi care să-I aparțină Lui. Dar aceeași Biblie care ne învață despre actul suveran al lui Dumnezeu de alege a unora, ne învață și despre responsabilitatea omului. Deși este adevărat că Dumnezeu îi alege pe oameni în vederea mântuirii, tot atât de adevărat este că ei înșiși pot alege, optând să fie mântuiți, printr-un act hotărât al voinței lor. Latura divină a mântuirii se poate observa din cuvintele: „Toți cei pe care Tatăl Mi-i dă vor veni la Mine.“ Latura umană o găsim în cuvintele care urmează: „și pe cel ce vine la Mine cu nici un chip nu-L voi izgoni“ (Ioan 6:37). Noi, credincioșii, ne bucurăm că Dumnezeu ne-a ales în Cristos înainte de întemeierea lumii (Ef. 1:4). Dar credem cu aceeași certitudine că oricine vrea, poate să ia apa vieții, fără plată (Apo. 22:17). Dwight Lyman Moody a ilustrat aceste două adevăruri în felul următor: Când ne apropiem de ușa mântuirii, vedem ținută deasupra intrării inscripția: „Oricine vrea, poate intra.“ După ce am trecut pragul și privim îndărăt, vedem deasupra ușii cuvintele: „Aleşi după cunoștința dinainte a lui Dumnezeu“. Astfel adevărul responsabilității omului îi confruntă pe oameni, când aceștia se apropie de ușa mântuirii. Adevărul alegerii suverane este însă un adevăr rezervat membrilor familiei lui Dumnezeu, care au intrat deja prin ușa mântuirii.

Cum poate Dumnezeu să aleagă persoane individuale care să-I aparțină, și, în același timp, să facă o ofertă autentică a mântuirii destinată tuturor oamenilor, de pretutindeni? Cum vom putea împăca aceste două adevăruri? Adevărul este că nu le putem împăca. Pentru mintea omenească, ele rămân ireconciliabile. Dar Biblia propagă ambele adevăruri, ceea ce înseamnă că avem datoria să credem în fiecare din ele, mulțumindu-ne cu gândul că dificultatea constă în incapacitatea minții noastre de a pricepe, ele fiind perfect reconciliabile la Dumnezeu. Aceste

adevăruri complementare sunt ca două linii paralele, al căror punctul de convergență este la infinit.

Unii au încercat să reconcilieze alegerea suverană a lui Dumnezeu cu responsabilitatea omului, afirmând că Dumnezeu îi cunoștea dinainte pe cei care aveau să se încreadă în Mântuitorul și că aceștia ar fi cei pe care i-a ales El să fie mântuiți. În sprijinul teoriei lor, ei citează Romani 8:29, unde se spune că „pe cei pe care i-a cunoscut mai dinainte i-a și predestinat“, precum și textul de la 1 Petru 1:2, care spune: „aleși după cunoștința mai dinainte a lui Dumnezeu“. Dar această teorie ignoră faptul că cunoștința dinainte a lui Dumnezeu este *determinativă*. Cu alte cuvinte, nu numai că El *știe* dinainte care vor fi cei ce se vor încrede în Mântuitorul, ci și *predetermină* rezultatul acesta, atrăgându-i pe anumiți indivizi la El.

Deși Dumnezeu îi alege pe unii oameni să fie mântuiți, El nu-l alege pe nimeni să fie condamnat, sau, ca să ne exprimăm cu alte cuvinte: deși Biblia propagă adevărul alegerii suverane a lui Dumnezeu, ea nu ne învață nicăieri că ar exista un principiu al lepădării divine. Dar unii ar putea obiecta, spunând: „Dacă Dumnezeu îi alege pe unii să aibă parte de binecuvântare, reiese că pe alții îi alege în vederea pierzării.“ Dar această afirmație nu este adevărată! Întreaga omenire a fost condamnată la pierzare, prin propriul ei păcat, și nu prin vreun decret arbitrar al lui Dumnezeu. Dacă Dumnezeu ar îngădui ca toți oamenii să meargă în iad — acțiunea pe care ar fi fost întru totul justificat s-o întreprindă — oamenii nu ar primi decât ceea ce au meritat. Întrebarea se pune: „Are Domnul suveran dreptul de a Se coborî și selecta o mână de oameni, care altminteri ar fi condamnați, să alcătuiască mireasa Fiului Său?“ Desigur, răspunsul la această întrebare este afirmativ! Prin urmare, lucrurile se prezintă astfel: dacă oamenii sunt pierduți, asta se datorează păcatului și răzvrătirii lor; iar dacă oamenii sunt mântuiți, asta se datorează harului suveran al lui Dumnezeu, în virtutea căruia El i-a ales.

Pentru omul care este mântuit, tema alegerii suverane a lui Dumnezeu ar trebui să fie un prilej de necontenită uimire. Credinciosul privește în jur și, observând atâția oameni cu caractere mult mai nobile decât al lui, cu personalități mult mai echilibrate și cu dispoziții sufletești mult mai plăcute decât a sa, se întreabă: „Oare de ce m-a ales Domnul pe mine?“

De ce am fost făcut să-Ți aud glasul
 Și să intru cât mai este loc,
 Când mii de oameni fac o alegere greșită,
 Preferând să moară de foame, decât să intre?
 — Isaac Watts

Cei nemântuiți nu au voie să apeleze la adevărul alegerii, pentru a-și scuza necredința. Ei nu trebuie să spună: „Dacă nu am fost ales, înseamnă că lucrurile sunt independente de voința mea, că nu pot schimba cu nimic această stare de lucruri.“ Singurul mod în care vor ști vreodată dacă au fost aleși sau nu este să se pocăiască de păcatele lor și să-L primească pe Domnul Isus Cristos ca Mântuitor al lor (1 Tes. 1:4-7).

Tot așa, nici creștinii nu trebuie să recurgă la adevărul alegerii suverane a lui Dumnezeu ca pretext pentru a lăncezi în râvna lor pentru evanghelizare. Noi nu avem voie să spunem: „Dacă sunt aleși, vor fi mântuiți, indiferent dacă le vestim noi evanghelia sau nu.“ Numai Dumnezeu știe cine sunt cei aleși. Nouă ni se poruncește să predicăm evanghelia la toată lumea, întrucât Dumnezeu oferă mântuirea absolut tuturor oamenilor. Dar aceștia resping evanghelia din pricina împietririi inimii lor, nu pentru că oferta universală a mântuirii pe care o face Dumnezeu ar fi nesinceră.

Când ne ocupăm de această temă, trebuie să ne ferim de două pericole. Primul este acela de a susține doar o latură a adevărului — de pildă, a crede în alegerea suverană a lui Dumnezeu și a nega că omul ar avea vreo opțiune pe trebuie s-o facă în legătură cu mântuirea sa. Celălalt pericol este de a pune un accent prea mare asupra unui adevăr, în detrimentul celui alt. Metoda biblică este aceea de a crede în alegerea suverană a lui Dumnezeu și de a crede, cu aceeași intensitate, în responsabilitatea omului. Numai procedând în felul acesta vom putea menține echilibrul biblic în care se află aceste doctrine. †

Să ne întoarcem acum la capitolul 9 din Romani, în care preaiubitul apostol dezvoltă acest subiect:

9:1 Insistând că mântuirea este și pentru Neamuri, și pentru iudei, Pavel a dat impresia că ar fi fost, din punctul de vedere al Israelului, un trădător și un renegat. Așa se explică ardoarea cu care susține el aici devotamentul său profund față de poporul evreu, prin jurământul la care recurge. El rostește adevărul. El nu minte. Cugetul său, aflat în

părtășie cu **Duhul Sfânt**, atestă adevărul spuselor sale.

9:2 Când se gândește el, mai întâi, la glorioasa chemare a Israelului, și nu la respingerea sa de către Dumnezeu, pentru faptul că L-a respins pe Mesia, **inima** lui este plină de **mare întristare și mâhnire necontentită**.

9:3 Ba chiar ar putea merge până acolo încât să dorească să fie el însuși declarat **anatema**, adică să fie despărțit de Cristos, dacă ar putea, cumva, prin pierderea propriei sale mântuirii, să înlesnească mântuirea fraților săi evrei. În această puternică declarație de abnegație și renunțare de sine, ne dăm seama că avem de a face cu cea mai înaltă formă de iubire umană — care îl determină pe cineva să-și dea viața pentru prietenii săi (Ioan 15:13). Și percepem extraordinara povară pe care o resimte un evreu convertit pentru convertirea **concetățenilor** săi. Asta ne amintește de rugăciunea lui Moise pentru poporul său: „Iartă-le acum păcatul! Dacă nu, atunci, șterge-mă din cartea Ta, pe care ai scris-o!“ (Ex. 32:32).

9:4 Și astfel, plângând pentru concetățenii săi, Pavel trece în revistă extraordinarele privilegii de care au parte ei. În primul rând, sunt **israeliți**, membri ai străvechiului popor ales al lui Dumnezeu.

Dumnezeu a **înfiat** acel popor să-I fie fiul Său (Ex. 4:22) și Și-a izbăvit poporul din Egipt (Os. 11:1). El a fost pentru Israel un Tată (Deut. 14:1) iar Efraim a fost întâiul Său născut (Ier. 31:9). (*Efraim* este, în acest context, un nume alternativ al poporului Israel.)

Șechina sau norul de slavă a simbolizat prezența lui Dumnezeu în mijlocul israeliților, călăuzindu-i și ocrotindu-i.

Apoi Dumnezeu a încheiat **legământ** cu Israel, nu cu Neamurile. Astfel, cu Israel a încheiat El Legământul Palestinian, prin care li s-a promis israeliților teritoriul ce se întinde de la Râul Egiptului până la Eufrat (Gen. 15:18). De asemenea, cu Israel va ratifica El, încă în viitor, Noul Legământ, făgăduind „perpetuitate, convertirea lor viitoare și binecuvântarea peste un Israel pocăit (Ier. 31:31-40).“³⁵

Lui Israel i s-a dat **legea**. Israeliții au fost singurii receptori ai legii.

Ritualurile încărcate de semnificație și **slujba dumnezeiască** legată de cortul din pustiul și de templu au fost date Israelului, precum și preoția.

Pe lângă legămintele menționate mai sus,

Dumnezeu a făcut **făgăduințe** nenumărate Israelului, că-l va ocroti, că-i va dărui pace și prosperitate.

9:5 Poporul evreu are toate motivele să pretindă că lui îi aparțin patriarhii din vechime: Avraam, Isaac și Iacov, precum și cei doisprezece fii ai lui Iacov — care sunt strămoșii neamului evreu. În plus, ei au avut parte de cel mai mare privilegiu dintre toate câte au existat vreodată: din punctul de vedere al descendenței sale omenești, Mesia a fost un israelit, cu toate că El mai este și Suveranul universului, **Dumnezeu în veci binecuvântat**. Aici avem o declarație pozitivă a Dumnezeirii și umanității Mântuitorului (Unele traduceri ale Bibliei diminuează forța acestui verset. De pildă, versiunea RSV sună astfel: „...și rasa lor, după trup, este Cristosul. Dumnezeu care este peste toți să fie binecuvântat în veci. Amin.“ Pe plan gramatical, textul din greacă nu exclude varianta adoptată de traducerea Revised Standard Version, dar principiul discernământului spiritual reclamă compararea unor Scripturi cu alte Scripturi. Or, când se procedează astfel, se vede că e de preferat modul în care au redat traducerea KJV și NKJV acest text, precum și alte traduceri conservatoare.)³⁶

9:6 Apostolul se confruntă acum cu o problemă teologică de mare profunzime. Dacă Dumnezeu le-a făcut israeliților, poporul Său ales pe acest pământ, aceste făgăduințe, cum putem reconcilia această stare de fapt cu actuala lepădare a Israelului, în folosul Neamurilor, care au fost așezate în locul lor, la o poziție de binecuvântare? Pavel insistă că nu este vorba aici de nici o călcare a făgăduinței din partea lui Dumnezeu, arătând în continuare că Dumnezeu a avut dintodeauna un proces de alegere suverană, bazat pe făgăduință, și nu pe descendența dintr-o anumită spiță. Doar pentru că cineva s-a născut în sânul poporului Israel asta nu înseamnă că este, în mod automat, un moștenitor al făgăduințelor. În sânul poporului Israel Dumnezeu are o rămășiță de credincioși adevărați.

9:7 Nu **toți** descendenții lui Avraam sunt considerați **copiii** Lui. De pildă, **Ișmael** a fost **sămânța lui Avraam**. Dar firul promisiunii divine a trecut prin Isaac, nu prin Ișmael. Promisiunea a fost: „**În Isaac va fi chemată sămânța ta**“ (Gen. 21:12). După cum am arătat la comentariile de la 4:12, Domnul Isus a făcut și El această interesantă distincție, când a stat de vorbă cu iudeii

necredincioși la Ioan 8:33-39. Aceștia I-au spus Domnului: „Noi suntem descendenții lui Avraam...“ (v. 33). Isus a recunoscut acest adevăr, spunând: „Știu că sunteți descendenții lui Avraam“ (v. 37). Dar când au spus ei: „Avraam este tatăl nostru“, Domnul a răspuns: „Dacă ați fi copiii lui Avraam, ați face faptele lui Avraam“ (v. 39). Cu alte cuvinte, ei descindeau din Avraam, dar nu aveau credința lui Avraam și, prin urmare, nu erau copiii lui spirituali.

9:8 Nu descendența fizică este aceea care contează. Adevărul Israel e alcătuit din acei iudei care au fost selectați de Dumnezeu și cărora El le-a făcut **promisiunea** concretă, desemnându-i să fie **copiii** Lui. Vedem acest principiu al alegerii suverane în cazul lui Isaac și al lui Iacov.

9:9 Dumnezeu i s-a arătat lui Avraam, făgăduindu-i că Se va întoarce la timpul rânduit și că Sara va avea un fiu. Desigur, fiul acela a fost Isaac, care a fost cu adevărat un copil al **făgăduinței** și un copil rezultat dintr-o naștere supranaturală.

9:10 Un alt exemplu de alegere suverană îl găsim în cazul lui Iacov, ai cărui părinți au fost, desigur, **Isaac și Rebeca**. Dar **Rebeca** a purtat în pânțece **doi** prunci, nu doar unu!

9:11 S-a rostit o hotărâre divină, încă înainte de a se naște acești copii. Or, hotărârea respectivă nu putea să aibă nimic de a face cu meritele vreunuia dintre cei doi copii, ci depindea întru totul de alegerea lui Dumnezeu, bazată pe voia Sa, și nu pe caracterul sau realizările vreunuia dintre cei doi prunci. **Planul (scopul) lui Dumnezeu, potrivit alegerii** înseamnă hotărârea Lui de a împărți harurile Sale în funcție de voia Sa divină și după bunul Său plac.

Apropo, versetul acesta infirmă ideea potrivit căreia faptul că Dumnezeu l-a ales pe Iacov s-a bazat pe cunoașterea Sa dinainte a faptelor pe care avea să le săvârșească Iacov. Se afirmă răspicat că alegerea **nu** s-a făcut pe baza **faptelor!**

9:12 Dumnezeu a hotărât ca cel mai în vârstă să slujească celui mai tânăr. Esau urma să ocupe o poziție subordonată lui Iacov. Iar acesta din urmă a fost ales să aibă parte de *slavă și privilegiiu pământesci*. În mod normal, s-ar fi convenit ca lui Esau, întâiul născut dintre cei doi frați gemeni, să-i revină onorurile și privilegiile ce însoțesc această poziție. Dar procesul selecției lui Dumnezeu l-a ignorat pe el, oprindu-se asupra lui Iacov.

9:13 Pentru a sublinia și mai mult ideea

suveranității lui Dumnezeu în procesul selecției, Pavel citează textul de la Maleahi 1:2, 3: „**Pe Iacob l-am iubit, dar pe Esau l-am urât.**“ Aici Dumnezeu Se referă la două națiuni, Israel și Edom, reprezentate de cele două căpetenii: **Iacob și Esau.** Dumnezeu a desemnat Israelul să fie națiunea căreia i-a promis El pe Mesia și împărăția mesianică. În schimb, lui Edom nu i se face nici o promisiune de acest fel. Mai degrabă, munții și zestia lui au fost pustiite, fiind destinate șacalilor pustiului (Mal. 1:3; vezi și Ier. 49:17, 18; Ez. 35:7-9).

Deși este adevărat că citatul din Maleahi 1:2, 3 descrie modul în care tratează Dumnezeu națiunile, mai degrabă decât persoanele individuale, el este citat în sprijinul afirmației că Dumnezeu, în suveranitatea Lui, are dreptul de a alege și persoane individuale.

Cuvintele **Pe Iacob l-am iubit, dar pe Esau l-am urât** trebuie înțelese în lumina decretului suveran rostit de Dumnezeu: **Cel mai vârstnic îl va sluji pe cel mai tânăr.** Preferința pentru Iacob este interpretată ca un act de iubire, în timp ce trecerea peste Esau este văzută ca ură, *prin comparație*, și nu că Dumnezeu l-ar fi urât pe Esau cu animozitate, cu spirit de răzbunare. Pur și simplu El l-a iubit pe Esau mai puțin decât pe Iacob, cum reiese din faptul că, în suveranitatea Sa, l-a ales pe Iacob.

Textul acesta se referă la *binecuvântări pământești*, nu la viața veșnică. Ura lui Dumnezeu față de Esau nu înseamnă că persoane individuale din rândul poporului edomit *nu ar putea* fi mântuite, după cum dragostea Sa pentru Israel nu exclude necesitatea ca iudeii să *trebuiească* să fie mântuiți în mod individual. (A se observa și faptul că Esau *a primit* totuși unele binecuvântări pământești, după cum mărturisește el însuși la Gen. 33:9.)

9:14 Apostolul a avut dreptate când a anticipat că învățătura lui asupra alegerii suverane a lui Dumnezeu va stârni tot felul de obiecții. Oamenii continuă să-L acuze pe Dumnezeu și azi că ar fi nedrept, afirmând că, din moment ce îi alege pe unii, neapărat pe ceilalți îi condamnă. Ei susțin că dacă Dumnezeu a prestabilit toate lucrurile, atunci nimeni nu mai poate face nimic — ceea ce ar însemna că Dumnezeu este nedrept când îi condamnă totuși pe oameni.

Pavel neagă răspicat orice posibilitate ca Dumnezeu să fie nedrept. Dar în loc să dilueze conceptul suveranității lui Dumnezeu, pentru a-l face mai acceptabil pentru

acești contestatari, apostolul îl enunță cu și mai mare vigoare, fără nici un fel de scuză.

9:15 Mai întâi, el citează cuvântul adresat de Dumnezeu lui Moise: „**Mă voi îndura de cine [îmi va plăcea] să mă îndur și voi avea compasiune pentru cine [îmi va plăcea] să am compasiune**“ (vezi Ex. 33:19). Cine ar putea cuteza să afirme că Cel Preainalt, Domnul cerului și al pământului, nu are dreptul să-și arată **îndurarea și compasiunea?**

Toți oamenii sunt condamnați de propriul lor păcat și de necredința lor. Dacă ar fi lăsați de capul lor, ar pieri *cu toții*. Pe lângă faptul că face o invitație sinceră tuturor oamenilor, Dumnezeu îi alege pe unii din acești oameni condamnați să fie obiectele harului Său special. Dar asta nu înseamnă că El i-a ales în mod arbitrar pe ceilalți să fie condamnați, căci ei sunt deja condamnați, prin faptul că au păcătuit toată viața și au respins evanghelia. Cei care sunt aleși pot să-L mulțumească lui Dumnezeu pentru harul Lui. Cei care sunt pierduți nu pot da vina pe nimeni, decât pe ei înșiși.

9:11 Prin urmare, concluzia este că destinul final al oamenilor sau al națiunilor nu stă în țâria voinței lor sau în intensitatea cu care își exercită această voință, ci în **îndurarea lui Dumnezeu.**

Când afirmă Pavel că **nu depinde de cel ce vrea**, asta nu înseamnă că voința cuiva nu ar juca un rol în mântuirea cuiva. Chemarea evangheliei se adresează cu precădere voinței omului, așa cum reiese din Apo. 22:17: „*Oricine vrea, să ia apa vieții fără plată.*“ Isus i-a demascat pe iudei, arătând că aceștia *nu erau dispuși* să vină la El (Ioan 5:40). Când spune Pavel: **nici de cine aleargă**, nu neagă prin aceasta că trebuie să ne luptăm să intrăm pe poarte strâmtă (Luca 13:24). Dimpotrivă, se cere o anumită disponibilitate și un grad de răvnă spirituală. Dar voința omului și faptul că aleargă nu sunt factorii determinanți. Ceea ce rămâne este faptul că mântuirea este de la Domnul, după cum se exprimă și Morgan:

Nici o disponibilitate din partea noastră, nici o alergare nu ne poate procura mântuirea de care avem trebuință, după cum nu ne poate invrednici să ne însușim binecuvântările pe care ni le asigură ea... Lăsați de capul nostru, nu vom simți niciodată trebuința de mântuire și nu vom face nici un efort în direcția dobândirii ei. Tot ce ține de mântuirea omului începe cu Dumnezeu.³⁷

9:17 Suveranitatea lui Dumnezeu se vede nu numai în faptul că își arată îndurarea față de unii, ci și din faptul că-i împietrește pe alții, în sprijinul acestui adevăr fiind citat cazul lui **Faraon**.

Nu se face nici o sugestie aici că monarhul egiptean ar fi fost sortit pieririi din păntecul mamei sale. Mai degrabă, iată ce s-a întâmplat în realitate: Când a ajuns la maturitate, el s-a dovedit a fi un om nepus de rău, de crud și de încăpățânat. În pofida unor avertismente cât se poate de solemne care i-au fost date, el a continuat să-și împietrească inima. Dumnezeu ar fi putut să-l nimicească pe loc, dar n-a făcut-o, ci l-a ținut în viață ca să-și etaleze prin El **puterea** Sa și pentru ca prin faraon Numele lui Dumnezeu să poată fi cunoscut în toată lumea.

9:18 Faraon și-a împietrit de nenumărate ori inima și de fiecare dată când făcea așa, Dumnezeu îi împietrea și *mai mult* inima, ca o formă de judecată adusă peste el. Același soare topește, pe de o parte, sloiul de gheață, și usucă solul, făcându-l tare ca piatra. Același soare albește pânza, dar bronzează pielea. Același Dumnezeu își arată îndurarea față de cei cu inima zdrobită, dar îi împietrește pe cei nepocăiți. Respingerea harului atrage după sine refuzarea harului.

Dumnezeu are dreptul de a-Și arăta **îndurarea** față de oricine dorește și de a-l împietri pe oricine dorește. Dar, întrucât este Dumnezeu, niciodată nu va acționa cu nedreptate.

9:19 Modul apăsător în care subliniază Pavel dreptul lui Dumnezeu de a face tot ce vrea naște obiecția că, dacă așa stau lucrurile, atunci nu ar mai trebui să bage de vină nimănui, întrucât nimeni nu a reușit să se împotrivescă voii Lui. Astfel, pentru contestatarul care formulează această obiecție, omul nu ar fi decât un pion, pe tabla de șah. Nici un lucru pe care ar putea să-l facă sau să-l rostească el nu i-ar putea schimba cu nimic soarta.

9:20 Mai întâi, apostolul muștră obraznicia oricărei creaturi care ar îndrăzni să-I bage de vină Creatorului. **Omul**, mărginit și împovărat de păcat, ignoranță și slăbiciune, nu are nici o cădere să-I poată întoarce lui Dumnezeu vorba sau să pună la îndoială înțelepciunea sau dreptatea căilor Sale!

9:21 Apoi Pavel recurge la ilustrația cu **olarul și lutul**, pentru a răzbi suveranitatea lui Dumnezeu. Într-o zi, **olarul** intră în atelierul său și zărește pe dușumea un morman de lut, fără nici o formă. El ia o mână

din acest lut, o așează pe roata sa și plăsmuiește un vas de toată frumusețea. Are el dreptul de a proceda astfel?

Desigur, **olarul** este Dumnezeu iar lutul este omenirea păcătoasă și pierdută. Dacă **olarul** ar lăsa-o de capul ei, ea s-ar duce toată în iad. Și, procedând așa, ar fi absolut drept și echitabil. Dar Olarul, în suveranitatea Sa, alege o mână de păcătoși, îi mântuiește prin harul Său și-i face să se conformeze chipului Fiului Său. Are El dreptul să procedeze astfel? Nu uitați că El nu-i condamnă pe toți în mod arbitrar să meargă în iad, întrucât ei deja sunt condamnați de propria lor încăpățănare și necredință.

Dumnezeu are **puterea** și autoritatea absolute să facă dintr-o parte a lutului un **vas de cinste** iar din altă parte a lutului un **vas de necinste**. În situația în care toți sunt nevrednici, El își poate revărsa binecuvântările peste cine decide El, nerevărsându-le peste alții peste care a decis să nu le reverse. „Acolo unde toți sunt nevrednici,“ scrie Barnes, „lucrul suprem la care ne putem aștepta este ca El să nu-i trateze pe nici unii cu nedreptate.“³⁸

9:22 Pavel Îl prezintă pe **Dumnezeu**, Marele Olar, în poziția în care ar fi confruntat cu un aparent conflict de interese. Pe de o parte, El dorește să-Și **arate mânia** și să-Și etaleze **puterea**, prin pedepsirea păcatului. Iar pe de altă parte, El dorește să dea dovadă de răbdare față de **vasele mâniei pregătite pentru nimicire**. Este contrastul dintre asprimea dreaptă a lui Dumnezeu, în primul rând, și **îndelunga Sa răbdare** în al doilea rând. Argumentul este următorul: „Dacă Dumnezeu ar fi justificat să-i pedepsească pe cei răi imediat, și totuși vedem că manifestă un grad foarte mare de răbdare față de ei, atunci cine mai poate să-L învinuiască de părtinire?“

Observați cu atenție sintagma: **vase ale mâniei pregătite pentru nimicire**. **Vasele mâniei** sunt cei ale căror păcate îi supun **mâniei** lui Dumnezeu. Ei sunt **pregătiți pentru nimicire** prin păcatul, neascultarea și răzvrătirea lor, și nu prin vreun decret arbitrar al lui Dumnezeu.

9:23 Cine poate ridica vreo obiecție, dacă Dumnezeu vrea să-Și **arate bogățiile slavei Sale** față de niște oameni față de care dorește să-Și **arate îndurarea** Sa — oameni pe care El i-a selectat mai dinainte pentru slava eternă? În acest punct, comentariile lui C. R. Erdman se vor dovedi deosebit de utile:

Suveranitatea lui Dumnezeu nu este niciodată exercitată în direcția condamnării oamenilor care trebuie să fie mântuiți, ci mai degrabă a condus la mântuirea unor oameni care trebuiau să fie pierduți.³⁹

Dumnezeu nu pregătește vase ale mâniei în vederea nimicirii, ci pregătește vase ale îndurării în vederea slavei.

9:24 Pavel identifică vasele îndurării, arătând că noi suntem aceste vase, creștinii pe care Dumnezeu i-a chemat din lumea evreilor și din cea a Neamurilor. Prin asta se așează temelia pentru ceea ce va urma: lepădarea tuturor și păstrarea unei rămășițe din națiunea Israel, și chemarea Neamurilor să ocupe poziția privilegiată pe care o avuseră israeliții.

9:25 Apostolul citează două versete din Osea, pentru a arăta că chemarea Neamurilor nu trebuie să-i surprindă pe iudei. Primul este din Osea 2:23: „**Îi voi numi «poporul Meu» pe cei ce nu erau poporul Meu și «preaiubită» pe cea care nu era preaiubită.**” În contextul lor din cartea Osea, aceste cuvinte se referă la Israel, nu la Neamuri. Ele anticipează perioada când Israelul va fi restabilit, ca popor al lui Dumnezeu, preaiubit de El. Dar când sunt citate de Pavel ele se aplică la chemarea Neamurilor. Cu ce drept face Pavel o schimbare atât de radicală? Răspunsul îl constituie faptul că Duhul Sfânt, Care a inspirat, de la bun început, aceste cuvinte, are dreptul de a le reinterpretă sau reaplica ulterior.

9:26 Al doilea verset este din Osea 1:10: „**Și va fi așa: în locul unde li s-a zis «Voi nu sunteți poporul Meu,» acolo vor fi numiți fii ai Dumnezeului Celui viu.**” Din nou în contextul inițial al acestui verset din Vechiul Testament, el nu se referă la Neamuri, ci descrie restabilirea viitoare a Israelului și redobândirea de către el a bunăvoinței lui Dumnezeu. Dar Pavel îl aplică aici la recunoașterea de către Dumnezeu a Neamurilor, ca fii ai Săi. Găsim aici o altă ilustrare a faptului că atunci când Duhul Sfânt citează versete din Vechiul Testament în Noul Testament, El le poate da o altă aplicație, de asemenea corectă, după cum găsește El de cuviință.

9:27 Respingerea Israelului și păstrarea unei rămășițe din el sunt dezbătute la 9:27-29. **Isaia** a prezis că doar o minoritate din copiii lui **Israel** vor fi mântuiți, chiar dacă națiunea propriu-zisă s-ar dezvolta foarte mult la număr (Is. 10:22).

9:28 Când a spus **Isaia**: „**Și nimicirea aceasta, care a fost hotărâtă, Domnul, Dumnezeu oștirilor o va aduce la îndeplinire în toată țara**” (Is. 10:23), el s-a referit la invadarea Palestinei de către forțele Babilonului, urmată de exilul Israelului. Lucrarea despre care este vorba aici este judecata adusă de Dumnezeu peste Israel. Citând aceste cuvinte, Pavel afirmă că ceea ce e i s-a întâmplat Israelului în trecut ar putea să se întâmple din nou în vremea lui.

9:29 După cum a zis Isaia (într-o parte anterioară a profeției sale): **Dacă nu... ar fi lăsat Domnul Oștirilor cerului câțiva supraviețuitori, Israelul ar fi fost șters pe de pe fața pământului, ca Sodoma și Gomora** (Is. 1:9).

9:30 Care este concluzia tuturor acestor lucruri, cu privire la epoca actuală a Bisericii? — întreabă Pavel. Prima concluzie este că Neamurile, care, de obicei, nu căutau neprihănirea, ci răutatea, și care, negreșit, nu au urmărit o neprihănire a lor proprie, au găsit neprihănirea prin credința în Domnul **Isus Cristos**. Nu toate Neamurile, desigur, ci numai acelea care au crezut în **Cristos** au fost îndreptățite.

9:32 Pe de altă parte, **Israel**, care a căutat îndreptățirea pe baza păzirii legii, nu a aflat niciodată legea prin care să poată dobândi neprihănirea.

9:32 Motivul este clar: israeliții au refuzat să creadă că îndreptățirea se obține prin credința în **Cristos**, ci au continuat să încerce să ajungă la neprihănirea proprie, prin propriile lor merite. Ei s-au poticnit de piatra de poticnire, adică de **Cristos Isus Domnul**.

9:33 Dar tocmai asta a prezis Domnul prin profetul **Isaia** că se va întâmpla. Venirea lui **Mesia** la **Ierusalim** avea să aibă un efect dublu. Pentru unii El avea să se dovedească o piatră de poticnire și o Stâncă de cădere (Is. 8:14). Iar alții aveau să creadă în El, negăsind nici o pricină de rușine, de cădere sau de dezamăgire (Is. 28:18).

B. Prezentul Israelului (cap. 10)

10:1 Învățăturile lui Pavel au fost cât se poate de respingătoare pentru iudeii neconvertiți. Ei l-au considerat un trădător și un dușman al Israelului. Dar aici el îi asigură pe frații creștini cărora le-a adresat epistola de față că lucrul care va aduce cea mai mare desfătare inimii lui și pentru care se roagă lui Dumnezeu cel mai fierbinte este ca **Israelul** să fie mântuit.

10:2 Departe de a-i condamna pe israeliți

pentru că ar fi fără Dumnezeu sau lipsiți de religiozitate, apostolul depune mărturie că ei au o râvnă pentru Dumnezeu — fapt care reiese din minuțiozitatea cu care respectă ei ritualurile și ceremoniile iudaismului și din intoleranța pe care o manifestă față de orice doctrină contrară. Dar râvna nu este de ajuns. Ea trebuie îmbinată cu adevărul, deoarece în caz contrar, ea poate face mai mult rău, decât bine.

10:3 Tocmai aici au greșit ei, **necunos-când dreptatea lui Dumnezeu, necunos-când** faptul că Dumnezeu le atribuie oamenilor **dreptatea (neprihănirea)** pe baza principiului credinței, și nu al faptelor. În schimb, ei au încercat să producă o neprihănire a lor proprie, prin păzirea legii. Ei au încercat să obțină bunovoiența lui Dumnezeu prin propriile lor eforturi, prin propriul lor caracter, prin propriile lor fapte bune și au refuzat cu încăpățănare să se supună planului lui Dumnezeu, prin care El îi socotește drepti pe păcătoșii care cred în Fiul Său.

10:4 Dacă ar fi crezut în Cristos, ei ar fi văzut că El este sfârșitul legii pentru dreptate (neprihănire). Scopul legii este de a descoperi păcatul, de a muștra și de a-i condamna pe călcătorii de lege. Legea nu poate să-i confere nimănui neprihănirea (dreptatea). Pedepsa pentru călcarea legii este moartea. Prin moartea Sa, Cristos a plătit pedeapsa pentru legea pe care au călcat-o oamenii. Când un păcătos Îl primește pe Domnul Isus Cristos ca Mântuitor al său, legea nu mai are nici un cuvânt de spus în privința lui. Prin moartea Înlocuitorului său, păcătosul salvat a murit față de lege. El a terminat cu legea și cu orice încercări de a mai dobândi neprihănirea (dreptatea) prin această lege.

10:5 În vocabularul Vechiului Testament, putem distinge deosebirea dintre cuvintele legii și cuvintele credinței. De pildă, la Levitic 18:5 **Moise scrie** că omul care dobândește neprihănirea pe care o cere legea va trăi procedând așa. Accentul e pus pe „dobândire“, nu pe acțiunea sa.

Desigur, această afirmație ne pune în fața unui ideal pe care nimeni nu-l poate realiza. Tot ce spune textul este că dacă cineva ar putea păzi cu desăvârșire și în permanență legea, nu ar fi condamnat la moarte. Dar legea a fost dată unor oameni care erau *deja* păcătoși, fiind *deja* condamnați la moarte. Chiar dacă ar fi reușit să păzească legea cu desăvârșire, de atunci încolo, ei ar fi fost pierduți și în acest caz, întrucât Dumnezeu cere să se plătească și pentru păcatele comise

în trecut. Orice nădejde pe care ar avea-o oamenii de a dobândi neprihănirea prin lege sunt sortite, din capul locului, eșecului.

10:6 Pentru a arăta că limbajul credinței se deosebește radical de cel al legii, Pavel citează mai întâi din Deuteronom 30:12, 13, care sună astfel:

Nu este în cer, ca să zici:

„Cine se va sui pentru noi în cer și să ne-o aducă, pentru ca s-o auzim și s-o împlinim?“

Nu este nici dincolo de mare, ca să zici:

„Cine va trece pentru noi dincolo de mare și să ne-o aducă, pentru ca s-o auzim și s-o împlinim?“

Ceea ce este interesant este că, în contextul lor din Deuteronom, aceste versete nu se referă deloc la credință și la evanghelie, ci la lege în general, și la porunca concretă.... (Deut. 30:10b). Dumnezeu spune că legea nu este ascunsă, distantă sau inaccesibilă. Nu e nevoie ca un om să se urce până la cer sau să traverseze marea pentru a o găsi. Ea este aproape și tot ce trebuie să facă oamenii este să asculte de ea.

Dar apostolul Pavel ia aceste cuvinte și le aplică la evanghelie. El spune că limbajul credinței nu-i cere unui om să se suie în cer ca să-L aducă de acolo pe Cristos jos. În primul rând, asta ar fi total imposibil și în al doilea rând ar fi inutil, întrucât Cristos deja S-a coborât pe pământ la Întruparea Sa!

10:7 Când apostolul citează versetul 13 din Deuteronom 13, el schimbă cuvintele „Cine va traversa marea“ în „Cine se va coborî în adânc.“ El scoate în evidență că evanghelia nu le cere oamenilor să se coboare în mormânt pentru a-L învia pe Cristos din morți. Asta ar fi nu numai o imposibilitate, dar și o totală inutilitate, întrucât Cristos a înviat deja din morți. Observați că la 10:6, 7 avem două doctrine privitoare la Cristos, care sunt cele mai dificil de acceptat pentru iudeu — întruparea Sa și Învierea Sa. Totuși el trebuie să le accepte, dacă dorește să fie mântuit. Ne vom întâlni din nou cu aceste doctrine la 10:9, 10.

10:8 Dacă evanghelia nu le spune oamenilor să facă nici un lucru care este cu nepuțință pentru oameni, după cum nu le spune să facă ceea ce a fost deja înfăptuit de Domnul, atunci ce le spune să facă?

Din nou, Pavel adaptează un verset din Deuteronom 30, pentru a afirma că evanghelia este **aproape**, accesibilă, inteligibilă și ușor de dobândit. Ea poate fi exprimată în

conversație familiară (**în ruga ta**); și poate fi lesne înțeleasă cu mintea (**în inima ta**) (Deut. 30:14). Este vestea bună a mântuirii prin credință, pe care Pavel și alți apostoli au propovăduit-o.

10:9 Iată evanghelia în esență: Mai întâi, trebuie să accepți adevărul Întrupării, potrivit căruia Pruncul din ieslea Betleemului este Domnul vieții și slavei, și că **Isus** din Noul Testament este **Domnul** (Iehova) din Vechiul Testament.

În al doilea rând, trebuie să accepți adevărul învierii Sale, cu tot ce presupune acesta. **Dumnezeu L-a înviat din morți** ca dovadă că Cristos Și-a încheiat lucrarea necesară pentru mântuirea noastră și că Dumnezeu este mulțumit de această lucrare. Crezând acest lucru din toată inima înseamnă a crede cu toate capacitățile mentale, emotive și volitive ale unui om.

Prin urmare, cu gura mărturisești pe Domnul Isus și crezi în inima ta că Dumnezeu L-a înviat din morți. Este o însușire personală a Persoanei și lucrării Domnului Isus Cristos. Asta este credința salvatoare.

Întrebarea care se pune adesea este: „Poate o persoană să fie mântuită, acceptându-L pe Isus ca Mântuitor, fără să-L recunoască și ca Domn?” Biblia nu îi oferă nici o încurajare unei persoane care crede cu anumite rezerve mentale, de genul: „Îl iau pe Isus ca Mântuitor al meu, dar nu vreau să-L încoronez ca Domn al domnilor.” Pe de altă parte, cei care fac din supunerea în fața lui Isus ca Domn o *condiție a mântuirii* vor fi confrunțați cu altă problemă: „Până unde trebuie recunoscut El ca Domn?” Pușini creștini pot declara că I s-au predat pe de-a-ntregul, în acest mod. Când vestim evanghelia, trebuie să subliniem mereu că *credința este singura condiție a îndreptăririi*. Dar trebuie să le amintim fără încetare, păcătoșilor și sfinților, că Isus Cristos *este* Domnul (Iehova-Dumnezeu) și că trebuie recunoscut ca atare.

10:10 În continuarea explicației, Pavel scrie că o persoană crede cu inima spre neprihănire (dreptate). Nu este vorba doar de o încuviințare cu intelectul, ci o acceptare autentică, cu întreaga sa ființă. Când o persoană procedează astfel, este justificată imediat.

Apoi cu gura se face mărturisire în vederea mântuirii. Adică, credinciosul mărturisește public mântuirea pe care a primit-o deja. Mărturisirea *nu este o condiție* a mântuirii, ci expresia exterioară inevitabilă a

ceea ce s-a petrecut deja înlăuntru, sau cum spune versetul: „If on Jesus Christ you trust, speak for Him you surely must” (în traducere: „Dacă te încrezi în Isus Cristos, nu se va putea să nu-I fii martor, să nu vorbești despre El.”). Când cineva crede cu adevărat într-un lucru, el va dori să împărtășească altora despre acest lucru. Tot așa, când s-a născut cineva din nou, realitatea acestui fapt extraordinar nu va putea să fie ținută secretă, ci persoana respectivă îl va mărturisi pe Cristos.

Scriptura presupune că atunci când o persoană este mântuită, ea va mărturisi în public mântuirea ei. Cele două elemente sunt inseparabile, după cum a remarcat Kelly: „Când nu există o mărturisire a lui Cristos Domnul cu gura, nici nu se poate vorbi de mântuire sau, cum S-a exprimat Domnul: «Cine va crede și se va boteza va fi mântuit.»”⁴⁰ Denney face următoarele comentarii pe aceeași temă:

„O inimă care crede în vederea neprihănirii și o gură care mărturisește în vederea mântuirii nu sunt, în realitate, două lucruri distincte, ci unul și același lucru.”⁴¹

Întrebarea care se pune în acest punct este: de ce apare mărturisirea pe primul loc la 10:9, fiind urmată de credință, pe când, la 10:10 credința este așezată pe locul întâi, fiind urmată de mărturisire? Răspunsul nu este greu de găsit. În versetul 9 accentul cade pe Întruparea și Învierea Domnului, aceste doctrine fiind menționate în ordinea lor cronologică. Întruparea este prima — Isus este Domn. Apoi învierea — Dumnezeu L-a înviat din morți. În versetul 10 accentul cade pe ordinea evenimentelor în procesul mântuirii păcătoșului. Mai întâi, el **crede** iar apoi depune o **mărturie publică a mântuirii** lui.

10:11 În acest punct din epistola sa, apostolul Pavel citează din Isaia 28:16, pentru a sublinia că **oricine crede în El nu va fi dat de rușine**. Contemplarea mărturisirii lui Cristos în public ar putea genera teama că vei fi făcut de rușine, dar, în realitate, situația se prezintă cu totul altfel. Actul nostru, prin care Îl mărturisim aici *pe pă-mânt*, va fi urmat de actul Său, prin care El ne va mărturisi *în cer*. Noi avem o nădejde care nu va fi dezamăgită.

Cuvântul **oricine** constituie veriga de legătură cu ceea ce urmează, anume că slăvita mântuire a lui Dumnezeu este destinată tuturor, atât Neamurilor, cât și evreilor.

10:12 În Romani 3:23 am aflat că nu este nici o deosebire între iudei și Neamuri, în privința mântuirii, căci toți sunt păcătoși. Acum aflăm că nu este **nici o deosebire** în ce privește disponibilitatea mântuirii. Domnul nu este un Dumnezeu exclusiv, ci **Domn al tuturor oamenilor. El este bogat față de toți cei care Îl cheamă.**

10:13 Este citat textul din Ioel 2:32 pentru a dovedi universalitatea evangheliei. Nu cred că am găsi o exprimare mai simplă a căii mântuirii, decât cea pe care o găsim în cuvintele: „**Oricine va chema Numele Domnului va fi mântuit.**“ **Numele Domnului** sunt cuvinte prin care este reprezentat Domnul însuși.

10:14 Dar o atare evanghelie presupune o proclamare universală. De ce folos ar fi mântuirea oferită iudeilor și Neamurilor, dacă ei nu ar avea prilejul s-o audă? Aici este pulsul misionarismului creștin!

Printr-o serie de trei întrebări prefațate de termenul „cum“ (**Cum vor chema... cum vor crede... cum vor auzi fără cineva care să le predice**), apostolul trece din nou în revistă etapele care duc la mântuirea iudeilor și a Neamurilor. Poate că acestea ne vor fi mai clare, dacă vom inversa ordinea:

Dumnezeu îi trimite pe slujitorii Săi pe teren.

Aceștia predică vestea bună a mântuirii. Păcătoșii aud despre oferta de viață în Cristos pe care le-o face Dumnezeu.

Unii din cei care aud cred mesajul vestit. Cei care cred cheamă Numele Domnului. Cei care cheamă Numele Domnului sunt mântuiți.

Hodge scoate în evidență că acest argument se bazează pe principiul potrivit căruia dacă Dumnezeu dăruiește voința înfăptuirii, El va asigura și mijloacele prin care se va face înfăptuirea.⁴² Cum am arătat, aceasta este temelia pe care se întemeiază misionarismul creștin. Pavel apără aici propovăduirea evangheliei către Neamuri — fapt cu care iudeii necredincioși nu erau de acord.

10:15 Dumnezeu este Cel care îi trimite pe vestitori. Cine sunt însă **trimișii**? Ce facem noi cu privire la acest lucru? Avem noi **picioarele frumoase** pe care le atribuie Isaia celor care au vestit **evanghelia păcii, ale celor ce vestesc lucrurile bune** (Is. 52:7)? Prin cuvintele: **frumoase sunt pe munți picioarele celui ce aduce vești bune** Isaia se referă la Mesia. Aici la Romani 10:15 „El“ devine „ei“. *El* a venit acum aproape două mii de ani. Acum *noi* avem

privilegiul și responsabilitatea de a aduce vestea cea bună unei lume pierdute.

10:16 Dar Pavel este mâhnit din nou la gândul că nu toți israeliții au dat ascultare evangheliei. Isaia a profetizat acest lucru, când a spus: „**Doamne, cine a crezut cele auzite de la noi?**“ (Is. 53:1). Și răspunsul pe care îl reclamă întrebarea este: „Nu mulți“. Când a fost adusă vestea primei veniri a lui Mesia, nu mulți au fost cei care au răspuns.

10:17 În acest citat din Isaia, Pavel observă că credința la care se referă profetul izvorăște din mesajul auzit și că acest mesaj a venit prin **cuvântul** despre Mesia. Prin urmare, el trage concluzia că **credința vine prin auzire iar auzirea prin cuvântul lui Dumnezeu.** Credința le parvine oamenilor atunci când ei aud propovăduirea noastră despre Domnul Isus Cristos, propovăduire bazată, desigur, pe **cuvântul scris al lui Dumnezeu.**

Dar nu este suficientă auzirea cu urechile. O persoană trebuie să audă cu inima și mintea deschise, dorind să i se arate adevărul lui Dumnezeu. Dacă va face acest lucru, va descoperi că **cuvântul acesta este adevărat și că adevărul are capacitatea de a se confirma pe el însuși.** Apoi el va crede. Trebuie precizat însă că **auzirea** la care se referă acest verset nu presupune doar organul auzului, urechea. Asta pentru că cineva ar putea *citi* mesajul evangheliei, în loc să-l audă cu urechea. De aceea vom spune că „a auzi“ înseamnă a primi cuvântul prin orice mijloc ce posibil.

10:18 Atunci care a fost problema? Oare nu au **auzit** și iudeii și Neamurile evanghelia propovăduită? Ba da. Pavel împrumută cuvintele din Psalmul 19:4, pentru a demonstra că ei au auzit, spunând: **Desigur; căci „glasul lor a răsunat pe tot pământul și cuvintele lor au ajuns până la marginile lumii.“**

Ceea ce este surprinzător este că aceste cuvinte din Psalmul 19 nu se referă, în textul original, la evanghelie, ci descriu modul în care soarele, luna și stelele mărturisesc slava lui Dumnezeu. Dar, așa cum am arătat deja, Pavel împrumută aceste cuvinte, demonstrând că ele se aplică în egală măsură la propovăduirea evangheliei în toată lumea, începând din vremea sa. Același Duh care a dăruit cuvintele inițiale are dreptul de a le da o aplicație suplimentară, într-o altă perioadă a istoriei.

10:19 Chemarea Neamurilor și respingerea evangheliei de către **marea majoritate** a iudeilor nu trebuia să fie o surpriză pentru

poporul Israel. Propriile lor Scripturi le-au spus dinainte israeliților ce se va întâmpla. De pildă, Dumnezeu a avertizat că îl va provoca pe Israel la gelozie prin intermediul Neamurilor și îl va mânia pe Israel printr-un popor idolatru și nechibzuit (Deut. 32:21).

10:20 Recurgând la cuvinte și mai directe, Isaia spune că Domnul se va lăsa găsit de Neamuri, care nu-L căutau și se va face cunoscut celor care nu doreau să afle despre El (Is. 65:1). Luată integral, Neamurile nu L-au căutat pe Dumnezeu, ci s-au mulțumit cu religiile lor păgâne. Dar multe persoane individuale dintre Neamuri *au răspuns* când au auzit evanghelia. În general vorbind, Neamurile au răspuns într-o măsură mai mare decât iudeii.

10:21 Pe fundalul acesta al Neamurilor care se îndreaptă în număr mare spre Iehova, Isaia Îl înfățișează pe Domnul stând toată ziua cu mâinile întinse, chemându-l pe Israel, dar răspunzându-I-se cu neascultare, încapățănare și respingere.

C. Viitorul Israelului (cap. 11)

11:1 Care este viitorul Israelului? Este oare adevărat, așa cum susțin unii, că Dumnezeu a terminat cu Israelul, că biserica este acum Israelul lui Dumnezeu și că toate făgăduințele date inițial lui Israel se aplică acum bisericii?⁴³ Romani 11 constituie una din cele mai puternice argumente din Biblie prin care este răsturnată această concepție eronată.

Pavel începe printr-o întrebare: „**A lepădat Dumnezeu pe poporul Său?**” (sensul fiind: „l-a lepădat *în întregime?*”). Cu alte cuvinte, a fost lepădat fiecare israelit în parte? **Nicidecum!** răspunde imediat Pavel. Adevărul e că deși Dumnezeu a lepădat poporul Său, cum se afirmă răspicat la 11:15, asta nu înseamnă că El i-a respins pe toți membrii acestui popor. Pavel însuși este o dovadă grăitoare a faptului că această lepădare nu a fost absolută. Căci nu era el oare un israelit, din sămânța lui Avraam și din seminția lui Benjamin? Acreditarea sa de iudeu era impecabilă.

11:2 Prin urmare, trebuie să înțelegem astfel prima parte a acestui verset: „**Dumnezeu n-a lepădat complet pe poporul Său, pe care l-a cunoscut mai dinainte.**” Situația a fost similară celei care a existat pe vremea lui Ilie. Cei mai mulți israeliți se îndepărtaseră de Dumnezeu, căzând în idolatrie. Situația în care se găseau ei era atât de rea, încât Ilie s-a rugat împotriva Israelului,

nu în favoarea lui!

11:3 El l-a amintit Domnului că israeliții redusese ră la tăcere **profeții**, prin omorârea acestora, distrugând altarele lui Dumnezeu. Lui Ilie i se părea că Dumnezeu nu mai avea alt glas de om credincios, care să vorbească în Numele Lui, decât al lui și că viața lui era în primejdie iminentă.

11:4 Dar lucrurile nu erau chiar atât de sumbre și de deznădăjduite cum se temea Ilie. Dumnezeu i-a amintit profetului că El Și-a rezervat **șapte mii de bărbați** care au refuzat până la capăt să meargă pe urmele concetățenilor lor, care îmbrățișaseră practica idolului Baal, căruia i se închinau.

11:5 Ceea ce era valabil pe vremea aceea este valabil și în prezent: Dumnezeu nu Se lasă niciodată fără martori. Întotdeauna El are o **rămășiță** de credincioși fideli, aleși de El ca obiecte speciale ale **harului Său**.

11:6 Dumnezeu nu alege această rămășiță pe baza faptelor pe care le-ar putea face credincioșii aceștia, ci pe baza alegerii **harului Său** suveran. Aceste două principii — **harul și faptele** — se exclud reciproc. Un dar nu se poate câștiga. Ceea ce este gratuit nu poate fi cumpărat. Nu poți obține prin merite un lucru nemeritat. Din fericire, alegerea lui Dumnezeu s-a bazat pe **har**, nu pe **fapte**, căci altfel nimeni n-ar mai fi fost ales.

11:7 Prin urmare, concluzia este că **Israel** nu a obținut neprihănirea, pentru că a căutat-o prin eforturile proprii, și nu prin lucrarea terminată a lui Cristos. Rămășița aleasă de Dumnezeu a reușit însă să obțină neprihănirea (dreptatea) prin credința în Domnul Isus. În ce priveștea neamul Israel, acesta a suferit ceea ce s-a numit „o orbire judiciară”. Refuzul de a-L primi pe Mesia a dus la diminuarea capacității și înclinației de a-L primi.

11:8 Dar exact asta a prezis Vechiul Testament că se va întâmpla (Is. 29:10; Deut. 29:4). **Dumnezeu** i-a abandonat pe israeliți, lăsându-i într-o **adormire** caracterizată prin faptul că au devenit insensibili la realitățile spirituale. Pentru că au refuzat să vadă în Domnul Isus pe Mesia și pe Mântuitorul, acum ei au pierdut puterea de a-L **vedea**. Pentru că nu au voit să audă vocea plină de duioșie cu care Îi chema Dumnezeu, acum au fost lovii de o surzenie spirituală. Această groaznică judecată continuă să-și facă resimțite efectele **până în ziua de astăzi**.

11:9 Și **David** a anticipat judecata pe care avea s-o aducă Dumnezeu peste Israel.

În Psalmul 69:22, 23 el L-a descris pe Mântuitorul respins în postura în care Îl roagă pe Dumnezeu să transforme **masa lor într-o cursă, într-un laț și într-un prilej de cădere**. Prin **masă** aici se înțelege totalitatea privilegiilor și binecuvântărilor care s-au revărsat peste ei prin Cristos. Ceea ce trebuia să fie o binecuvântare s-a prefăcut într-un blestem.

11:10 În fragmentul din Psalmi, Mântuitorul suferind Îl mai roagă pe Dumnezeu să le **întunece ochii ca să nu vadă** și trupurile să le fie încovoiate, fie prin trudă, fie datorită vârstei (sau mijlocul să fie cuprins de un tremur permanent).

11:11 Pavel pune o altă întrebare: **Au alunecat ei ca să cadă?** Aici trebuie să adăugăm cuvintele: *definitiv sau pe veci*. S-au poticnit ei oare pentru ca să cadă și să nu mai fie restabiliți niciodată? Apostolul neagă categoric o atare sugestie. Scopul urmărit de Dumnezeu este restaurarea. El a rânduit ca în urma căderii lor, Neamurile să aibă parte de **mântuire** și astfel să i se trezească gelozia Israelului. Această **gelozie** are menirea de a-l aduce pe Israel, în cele din urmă, înapoi la Dumnezeu.

Pavel nu neagă că Israel a căzut, ci recunoaște pe față că așa stau lucrurile chiar în versetul de față: **prin căderea lor a venit mântuirea Neamurilor** — și în cel următor: „Dacă deci căderea lor a fost o bogăție pentru lume“. Dar el se opune categoric ideii că Dumnezeu ar fi rupt definitiv relațiile cu Israel.

11:12 Ca urmare a respingerii evangheliei de către Israel, poporul acesta a fost pus deoparte iar evanghelia s-a deplasat acum la **Neamuri**. În această privință, **căderea iudeilor a însemnat bogății pentru lume** iar pierderea Israelului a constituit câștigul Neamurilor.

Dar dacă lucrul acesta este adevărat, cu cât mai mult va aduce restabilirea Israelului bogății nespuse de mari pentru întreaga lume! Când Israel se va întoarce la Domnul, la sfârșitul Marii Strâmtoări, această națiune va deveni vadul prin care vor fi binecuvântate toate națiunile.

11:13 Apostolul se adresează acum **Neamurilor** (11:13-24). Unii cred că el se referă aici la creștinii ne-evrei din Roma, dar contextul reclamă un auditoriu diferit, anume cel al Neamurilor, în general, spre deosebire de neamul Israel. Ne va fi mult mai ușor să înțelegem acest verset, dacă vom realiza că în aceste versete (13-24) Pavel se referă la

Israel ca popor iar prin **Neamuri**, de asemenea, se înțelege conceptul de „națiuni“ sau „popoare“. El nu se referă aici la biserica lui Dumnezeu, întrucât atunci s-ar putea deduce din textul dezbătut că biserica ar putea fi lepădată (11:22). Dar o atare concepție este nebiblică.

Fiind **apostol al Neamurilor**, lui Pavel îi era cât se poate de ușor să li se adreseze direct. Procedând astfel, el își împlinea **slujba**.

11:14 El a încercat prin toate mijloacele să provoace **gelozia celor din cadrul poporului său**, pentru ca prin el unii din ei să poată fi mântuiți. Dar Pavel știa ceea ce știm și noi, că el însuși nu putea să-l mântuie pe nici unul din ei. Dar Dumnezeu mântuirii Se identifică pe Sine atât de mult cu slujitorii Săi încât le permite să afirme că ei realizează ceea ce, evident, numai El poate realiza.

11:15 Versetul acesta redă argumentul de la 11:12, sub altă formă. Când Israelul a fost pus deoparte, ridicându-i-se statutul de popor ales de El pe acest pământ, Neamurile au fost așezate în locul lor, dându-li-se o poziție favorizată înaintea lui Dumnezeu, fiind astfel „împăcate“ (reconciliate), în sens figurat. Când Israelul va fi restabilit, în timpul Domniei de o mie de ani a lui Cristos, aceasta se va traduce pe plan mondial printr-o regenerare și înviere globală.

Lucrul acesta poate fi ilustrat prin experiența lui Iona, care a fost un simbol al nașterii Israel. Când a fost aruncat Iona din corabie, în timpul furtunii, lucrul acesta a dus la salvarea tuturor sufletelor Neamurilor de pe corabia respectivă. Dar când Iona a fost redresat, propovăduind locuitorilor orașului Ninive, lucrul acesta a dus la mântuirea unei întregi cetăți de Neamuri! Tot așa, lepădarea temporară de către Dumnezeu a Israelului a dus la trimiterea evangheliei către o mână de Neamuri, ca să spunem așa. Dar când va fi restabilit Israelul, mulțimi uriașe de Neamuri vor fi aduse în împărăția lui Dumnezeu.

11:16 Aici Pavel recurge la două metafore. Prima se referă la **roadele dintâi** și la **plămădeală** iar a doua la **rădăcină** și la **ramuri**. **Roadele dintâi și plămădeală** se referă la pârga plămădelii, nu la fructe. La Numeri 15:19-21 citim că o parte a acestei plămădeli era dedicată Domnului, ca un dar ridicat. Argumentul avut în vedere aici este că dacă o parte a plămădelii este pusă deoparte, fiind închinată Domnului, toată plămădeală din care provine această parte este de asemenea dedicată Lui.

Cât privește aplicația, **roadele dintâi** se referă la Avraam. El a fost **sfânt** în sensul că a fost pus deoparte pentru Dumnezeu. Dacă lucrul acesta a fost valabil în cazul lui, este valabil și în cazul posterității sale, al descendenților săi. Aceștia sunt puși deoparte, rezervându-li-se o poziție de privilegiu extern înaintea lui Dumnezeu.

A doua metaforă se referă la **rădăcina** și la **ramuri**. Dacă rădăcina este pusă deoparte, tot așa se întâmplă și cu ramurile. Avraam este **rădăcina** în sensul că el a fost primul care a fost pus deoparte, de Dumnezeu, ca să formeze o nouă societate, distinctă de toate celelalte popoare. Dacă Avraam a fost pus deoparte, tot așa s-a întâmplat și cu cei ce au descins din el, în cadrul spiței alese.

11:17 Apostolul dezvoltă în continuare metafora cu **rădăcina** și cu **ramurile**.

Ramurile care au fost **tăiate** se referă la porțiunea necredincioasă din cele douăsprezece seminții ale lui Israel. Din pricina respingerii de către aceștia a lui Mesia, ei au fost scoși din poziția de privilegiu, ca popor ales al lui Dumnezeu. Dar numai unele din **ramuri au fost îndepărtate**, căci o rămășiță a poporului Israel, din care făcea parte și Pavel, L-a primit pe Domnul.

Măslinul sălbatic se referă la Neamuri, prive în totalitatea lor, ca un singur popor. Ele au fost altoite pe măslin.

Neamurile s-au înfruptat din rădăcina și din grăsimea măslinului. Neamurile împărtășesc acum poziția favorizată de care avusese inițial parte Israelul și de care continuă să se bucure acea parte a Israelului care a crezut.

În această ilustrație este important să înțelegem că nu Israelul este tulpina măslinului, ci „linia privilegiului“, „spița de privilegiu“ ai lui Dumnezeu, de-a lungul tuturor timpurilor. Dacă Israel ar fi tulpina, atunci am avea imaginea bizară a Israelului fiind tăiat din Israel, pentru a fi altoit din nou în Israel!

Trebuie să ținem seama și de faptul că ramura măslinului sălbatic *nu este biserica*, ci Neamurile luate la un loc. Altminteri ar însemna că adevărații credincioși ar putea fi îndepărtați de bunovoința lui Dumnezeu — fapt care, așa cum a arătat deja Pavel, nu poate să se întâmple niciodată (Rom. 8:38, 39).

Când spunem că tulpina pomului este „linia de privilegiu“ din toate timpurile, ce se înțelege prin acestă „linie“ sau „spiță“ a privilegiului? Dumnezeu a hotărât să pună deoparte un popor, distinct de toate celelalte

popoare, care să ocupe o poziție specială, foarte apropiată de El. Membrii acestui popor aveau să fie distincți de restul lumii, bucurându-se de privilegii speciale. Ei aveau să beneficieze de ceea ce s-a numit în vremea noastră: „statutul națiunii celei mai favorizate“. În diverse perioade ale istoriei, Dumnezeu a avut un cerc intim de oameni ai Săi.

Poporul Israel a fost primul din seria acestei „linii privilegiate“, membrii acestui popor constituind străvechiul popor ales al lui Dumnezeu. Datorită faptului că L-au respins pe Mesia, unele din aceste ramuri au fost tăiate, pierzându-și astfel poziția de „fiu favorit“. Neamurile au fost altoite în locul israeliților pe tulpina măslinului, devenind părtași, alături de iudeii credincioși, la **rădăcina și la grăsimea** (sevă). Rădăcina ne aduce cu gândul înapoi la Avraam, cu care începe seria celor privilegiați. Grăsimea măslinului se referă la rodnicia sa, la recolta bogată de măslini și untdelemn pe care o dă el. Aici **grăsimea** înseamnă privilegiile care au decurs din contopirea cu măslinul.

11:18 Dar Neamurile nu trebuie să adopte o atitudine de superioritate față de iudei, ca și când ar fi mai sfințe decât ei. Oricine se laudă în felul acesta demonstrează că nu știe că nu cu el a început linia privilegiului, ci că a fost așezat în această linie a privilegiului, care exista înaintea sa. Lui i s-a dat doar favoarea de a fi așezat în această linie privilegiată.

11:19 Pavel anticipă afirmația pe care o va face, probabil, acest neevreu cu care a conversat el de o bună bucată de timp, anume că „ramurile iudaice au fost tăiate, pentru ca eu și alte ramuri neevreiești să putem fi introduse în locul lor, prin altoire.“

11:20 Apostolul recunoaște că afirmația de mai sus este parțial adevărată. Ramurile iudaice au fost tăiate iar în locul lor au fost aduse, prin altoire, ramurile Neamurilor. Dar asta s-a întâmplat datorită necredinței Israelului, și nu faptului că Neamurile ar fi avut vreun motiv să pretindă ceva de la Dumnezeu. Neamurile au fost altoite pe tulpină pentru faptul că, luate ca un popor, ele au stat în picioare prin credință. Sintagma „tu stai în picioare prin credință“ pare să indice că Pavel se referă aici la credincioșii adevărați. Dar nu acesta este sensul avut în vedere. Singurul mod în care Neamurile au stat în picioare **prin credință** a constat în faptul că, în general, ele au dat dovadă de mai multă credință decât iudeii, după cum reiese și din

cuvintele adresate de Isus sutașului roman: „Nici chiar în Israel n-am găsit o credință atât de mare!” (Luca 7:9). Iar Pavel le-a spus, mai târziu, iudeilor de la Roma: „Să știți, deci, că mântuirea aceasta a lui Dumnezeu a fost trimisă neamurilor și ele o vor asculta!” (Fapte 28:28). Observați cuvintele: „ele o vor asculta.” Ca popor ei sunt mai receptivi azi la evanghelie decât Israelul. **A sta în picioare** este aici opusul verbului *a cădea*. Israel a căzut de la locul de privilegiu de care se bucura odinioară, Neamurile fiind aduse în locul său.

Dar cel care stă în picioare trebuie să ia seama ca să nu cadă. Neamurile nu trebuie să se îngâmfe, ci trebuie să se teamă.

11:21 Dacă Dumnezeu n-a cruțat ramurile firești, ci le-a tăiat din linia privilegiului, nu avem nici un motiv să ne îndoim de faptul că nu va cruța nici măslinul sălbatic, în împrejurări similare.

11:22 Așadar, în pilda măslinului vedem două fațete contrastante ale caracterului lui Dumnezeu: **bunătatea Lui și asprimea Lui**. Asprimea Lui se manifestă prin faptul că l-a îndepărtat pe Israel din locul privilegiat pe care-l ocupa. Bunătatea Lui se arată prin faptul că le-a adus Neamurilor evanghelia (vezi Fapte 13:46; 18:6). Dar nu trebuie profitat de această bunătate, căci și Neamurile ar putea fi tăiate, dacă nu vor rămâne în acea stare de relativă receptivitate, pe care a remarcat-o Mântuitorul în timpul primei părți a misiunii Sale (Mat. 8:10; Luca 7:9).

Nu trebuie să pierdem nicidecum din vedere faptul că Pavel nu se referă la biserică sau la credincioși individuali, ci la Neamuri, ca atare. Nimic nu poate despărți Trupul lui Cristos de Capul său, după cum nimic nu poate să-l despartă pe un credincios de dragostea lui Dumnezeu. În schimb, Neamurile, respectiv popoarele, pot fi îndepărtate din actuala poziție privilegiată.

11:23 Iar despărțirea Israelului nu este definitivă. Dacă vor renunța la necredința de care dau dovadă pe plan național, atunci există toate motivele să credem că Dumnezeu îi va repune la locul lor de privilegiu de care se bucurau odinioară. Nu ar fi deloc imposibil pentru Dumnezeu să realizeze acest lucru.

11:24 În realitate, ar fi un proces mult mai lin ca Dumnezeu să-i repună pe israeliți în poziția de popor favorit al Său, decât să le așeze pe Neamuri în această poziție. Membrii poporului Israel au constituit ramurile inițiale din pomul bunăvoinței lui Dumne-

zeu, drept care au fost și numite **ramurile naturale**. Ramurile formate de Neamuri au provenit însă de la un smochin sălbatic. A altui un smochin cultivat cu o ramură de smochin sălbatic este un proces nefiresc sau, cum se exprimă Pavel, este **contrar firii**. A altui ramuri naturale pe măslinul inițial, cultivat, este un proces cât se poate de natural.

11:25 În acest punct apostolul relevă că restabilirea viitoare a Israelului nu este doar o posibilitate, ci și o certitudine. Ceea ce relevă Pavel aici constituie o **taină** — adică un adevăr necunoscut până acum, un adevăr ce nu putea fi cunoscut de intelectul omului, fără să fi primit ajutor din afară, dar care este acum făcut cunoscut. Pavel îl prezintă, pentru ca credincioșii dintre Neamuri să nu se socotească singuri înțelepți și să nu disprețuiască poporul Israel. **Taina** constă în următoarele:

O parte din Israel a căzut într-o orbire (împietrire). Deci această orbire nu a afectat întreaga națiune Israel, ci doar segmentul celor necredincioși.

Orbirea aceasta este temporară și va rămâne în vigoare **până va intra plinătatea neamurilor**. **Plinătatea neamurilor** se referă la momentul în care ultimul membru al bisericii va fi convertit, după care, Trupul lui Cristos fiind complet, va fi răpit la cer, adică mireasa va fi luată acasă. Trebuie făcut distincție între **plinătatea neamurilor** și **vremurile Neamurilor** (Luca 21:24). **Plinătatea neamurilor** coincide cu Răpirea, pe când „vremurile Neamurilor” se referă la întreaga perioadă de dominație a Neamurilor peste iudei, începând cu captivitatea babiloniană (2 Cron. 36:1-21) și încheindu-se odată cu revenirea lui Cristos pe pământ, ca să domnească.

11:26 Deși orbirea judiciară a Israelului va fi îndepărtată cu ocazia Răpirii, asta nu înseamnă că tot Israelul va fi salvat imediat. Iudeii vor fi convertiți pe tot parcursul Marii Strămtorări, dar întreaga rămășiță nu va fi salvată decât atunci când va reveni Cristos pe pământ, ca Rege al regilor și Domn al domnilor.

Când Pavel spune că **tot Israelul va fi mântuit**, el înțelege prin asta **tot Israelul credincios**. Segmentul necredincios al poporului Israel va fi nimicit la a Doua Venire a lui Cristos (Zah. 13:8, 9). Numai cei care vor zice: „Binecuvântat este Cel ce vine în Numele Domnului” vor fi cruțați și lăsați să intre în împărăție.

La asta s-a referit Isaia când a vorbit despre un Răscumpărător care vine din Sion și îndepărtează fărădelegea din Iacob (Is. 59.20). Observați că nu este vorba despre venirea lui Cristos la Betleem, ci de venirea Sa la Sion — adică a Doua Sa Venire.

11:27 Este vorba de aceeași perioadă de timp la care se referă și Isaia 27:9 și Ieremia 31:33, 34, când Dumnezeu va lua păcatele lor, pe temeiul Noului Legământ.

11:28 Prin urmare, am putea rezuma statutul actual al Israelului spunând mai întâi că în ce privește evanghelia, ei sunt vrăjmași, spre binele vostru. Ei sunt vrăjmași în sensul că au fost dați la o parte, înstrăinați de bunăvoința lui Dumnezeu, pentru ca evanghelia să fie adusă la Neamuri.

Dar asta nu e decât o jumătate a tabloului. În ce privește alegerea, ei sunt iubiți din cauza părinților lor — adică, Avraam, Isaac și Iacob.

11:29 Motivul pentru care sunt încă iubiți este faptul că darurile de har și chemarea lui Dumnezeu sunt fără schimbare, adică nu pot fi anulate. Dumnezeu nu își retrace darurile pe care le-a făcut. Odată ce a făcut El o promisiune necondiționată, nu va reveni niciodată asupra ei. El i-a dat Israelului privilegiile speciale enumerate la 9:4, 5. El l-a chemat pe Israel să fie poporul Său pe acest pământ (Is. 48:12), despărțit de restul popoarelor, și nimic nu va putea schimba planul Lui.

11:30 Neamurile erau odinioară un popor neascultător, neîmplănit, dar când Israel L-a respins pe Mesia și evanghelia mântuirii, Dumnezeu S-a întors spre Neamuri, aducându-le îndurarea Sa.

11:31 O succesiune oarecum similară a evenimentelor va avea loc în viitor. Neascultarea Israelului va fi urmată de îndurare, când israeliții vor fi provocați la gelozie prin îndurarea arătată Neamurilor. Unii susțin că evreii vor fi câștigați prin faptul că Neamurile își vor arăta îndurarea față de ei, dar noi știm că nu este așa. Restabilirea Israelului va fi efectuată prin a Doua Venire a Domnului Isus (vezi 11:26, 27).

11:32 Când citim acest verset, poate suntem ispitiți să credem că Dumnezeu ar fi dat dovadă de un gest arbitrar, condamându-i atât pe iudei, cât și pe Neamuri la necredință și că nu mai este nimic de făcut. Dar nu acesta este gândul ce se desprinde din versetul de față. Necredința a fost rezultatul propriilor acțiuni. Ceea ce spune versetul este că, întrucât Dumnezeu a găsit atât

iudeii, cât și Neamurile neascultătoare, i-a întemnițat și pe unii, și pe alții în acea stare, pentru ca să nu poată ieși din ea, decât în condițiile stabilite de Dumnezeu.

Neascultarea i-a asigurat lui Dumnezeu prilejul de a Se îndura de toți, și de iudei, și de Neamuri. Nu se sugerează aici ideea unei mântuirii universale. Dumnezeu Și-a arătat îndurarea față de Neamuri și Iși va arăta îndurarea și față de iudei, dar asta nu înseamnă că absolut toți vor fi mântuiți. Avem aici o îndurare care se distribuie de-a lungul unor linii naționale, după cum arată George Williams:

După ce Dumnezeu a pus la încercare atât poporul evreu, cât și celelalte națiuni (Neamurile), și a constatat că și unii, și alții au căzut la probă, El i-a închis în necredință, pentru ca, deși s-a văzut că nu au nici un merit și au ratat toate pretențiile sau drepturile pe care le-ar fi putut avea asupra bunovăinței divine, prin bogățiile nepătrunse ale harului Său, El să se poată îndura de ei toți.⁴⁴

11:33 Această doxologie de încheiere face o recapitulare a întregului conținut al epistolei până în acest punct și al minunatelor adevăruri divine ce au fost derulate. Pavel a expus planul minunat al mântuirii, prin care un Dumnezeu drept poate să-i salveze pe păcătoșii nelegiuți, fără ca prin aceasta să-Și stirbească justiția Sa. El a arătat că lucrarea lui Cristos l-a adus lui Dumnezeu mai multă slavă iar oamenilor mai multe binecuvântări decât a pierdut Adam prin păcatul său. El a explicat apoi că harul produce o viață de sfințenie, lucru pe care nu l-ar putea realiza niciodată legea. Apoi el a urmărit în retrospectivă planul neîntrerupt al lui Dumnezeu, de la cunoștința Sa mai dinainte până la gloriificarea finală. El a expus doctrina alegerii suverane și doctrina intrinsec legată de aceasta a responsabilității omului. Apoi a urmărit justiția și armonia modului lui Dumnezeu de a trata cu Israelul și cu națiunile, potrivit unor dispensații. Și astfel, după toate acestea, nimic nu poate fi mai natural decât ca apostolul să izbucnească în strigăte de laudă și închinare la adresa lui Dumnezeu.

O, adâncul bogățiilor înțelepciunii și cunoștinței lui Dumnezeu!

Bogățiile lui Dumnezeu! El este bogat în îndurare, iubire, har, credincioșie, putere și bunătate.

Înțelepciunea lui Dumnezeu! Înțelepciunea lui Dumnezeu este infinită, de nepătruns,

incomparabilă și invincibilă.

Cunoștința lui Dumnezeu! „Dumnezeu este atotștiitor,” scrie Arthur W. Pink. „El cunoaște totul. Totul este posibil, totul este actual la El. Toate evenimentele, toate creațiile, din trecut, din prezent și din viitor.”⁴⁵

Hotărârile Sale sunt de nepătruns: adică sunt prea profunde pentru a putea fi înțelese de mintea omului muritor. **Căile** Sale în care a aranjat creația, istoria, răscumpărarea și providența depășesc puterea noastră de înțelegere.

11:34 Nici o ființă creată nu poate cunoaște **gândul [mintea] Domnului**, decât în măsura în care binevoiește Dumnezeu să dezvăluie acest gând. Dar chiar și atunci noi vedem ca într-o oglindă aburită (1 Cor. 13:12). Nimeni nu posedă calificarea de a-I da sfaturi lui Dumnezeu. El nu are nevoie de sfatul nostru, care, oricum, nu l-ar fi de nici un folos (vezi Is. 40:13).

11:35 Nimeni nu a putut vreodată să-L facă pe Dumnezeu dator lui (vezi Iov 41:11). Ce dar din partea noastră ar putea să-L pună vreodată pe Cel Etern în postura în care să trebuiască să ne plătească?

11:36 Cel Atotputernic este suficient Sine însuși. El este sursa oricărui lucru bun, El este Agentul activ ce susține și controlează universul, El fiind Scopul pentru care a fost creat orice lucru — totul a fost conceput pentru a-I aduce Lui slavă.

Așa să fie! **A Lui să fie slava în veci! Amin.**

III. ÎNDATORIRI: EVANGHELIA

TRAITĂ (cap. 12-16)

Restul capitolelor din Romani constituie răspunsul la întrebarea: *Care este răspunsul pe care ar trebui să-l dea cei ce au fost îndreptățiți prin har în viața lor de zi cu zi?* Pavel se ocupă în aceste capitole de îndatoririle noastre față de alți credincioși, față de comunitatea în care trăim, față de dușmanii noștri, față de stăpânire și față de frații noștri mai slabi.

A. În consacrarea personală a fiecărui credincios (12:1, 2)

12:1 O examinare atentă și devotată a **îndurărilor lui Dumnezeu**, așa cum au fost prezentate acestea în primele 11 capitole ale epistolei, nu poate să ne conducă decât la o singură concluzie, anume că trebuie să ne aducem trupurile **ca o jertfă vie, sfântă, plăcută [acceptabilă] lui Dumnezeu**. Prin **trupurile** noastre se înțelege „toate mădula-

rele noastre” și, prin extensie, întreaga noastră viață.

O predare totală din partea noastră va constitui o **slujbă rezonabilă**, pentru următorul motiv: dacă Fiul lui Dumnezeu a murit pentru mine, atunci cel puțin atâta pot face și eu *să trăiesc pentru El*. „Dacă Isus Cristos este Dumnezeu și dacă a murit pentru mine,” spunea marele atlet britanic C. T. Studd, „atunci nici o jertfă din partea mea nu poate fi prea mare pentru El.”⁴⁶ Idee exprimată foarte poetic și de Isaac Watts, în binecunoscutul imn: „Love so amazing, so divine, demands my heart, my life, my all.” („În fața unei iubiri atât de mărețe și divine, trebuie să răspund cu toată inima, cu toată viața și cu tot ce am și sunt.”)

Slujba [serviciul, slujirea] rezonabilă mai poate fi tradusă și prin „închinare spirituală”. Având dubla calitate, de credincioși și de preoți, noi nu ne prezentăm în fața lui Dumnezeu cu trupurile neînsuflețite ale unor animale jertfite, ci cu jertfa spirituală a vieților noastre predate. De asemenea, Îi oferim slujirea noastră (Rom. 15:16), lauda noastră (Ev. 13:15) și bunurile noastre (Ev. 13:16).

12:2 În al doilea rând, Pavel ne îndeamnă să nu ne conformăm lumii acesteia sau, cum parafrazează Phillips versetul acesta: „Nu lăsați ca lumea să vă toarne în matrița ei.” Când intrăm în împărăția lui Dumnezeu, trebuie să renunțăm la modul de a gândi și de a trăi al lumii.

Lumea (sau *veacul*, cum se spune în textul original) înseamnă aici societatea sau sistemul pe care l-a clădit omul pentru a dobândi fericirea, fără Dumnezeu. Este o împărăție marcată de antagonism față de Dumnezeu. Dumnezeu și prințul acestei lumi este Satan (2 Cor. 4:4; Ioan 12:31; 14:30; 16:11). Toți oamenii neconvertiți sunt supușii lui. El caută să atragă și să-i rețină pe oameni prin pofta ochilor, pofta cărnii și mândria vieții (1 Ioan 2:16). Lumea își are sistemul politic propriu, arta, muzica, religia sa, sfera proprie de divertisment, tiparele sale de gândire și stilurile proprii de viață, căutând să-i determine pe toți oamenii să se conformeze culturii, tradiției și datinilor ei. Lumea îi urăște pe neconformiști — de pildă, pe Cristos și pe cei ce pășesc pe urmele Lui.

Cristos a murit pentru a ne izbăvi de **lumea aceasta**. Lumea este răstignită față de noi iar noi suntem răstigniți față de lume. Ar fi un gest de totală lipsă de loialitate față de

Domnul, ca ucenicii Lui, credincioșii, să iubească lumea. Oricine iubește lumea este vrăjmaș al lui Dumnezeu.

Credincioșii nu sunt din lumea aceasta, după cum nici Cristos nu este din lumea aceasta. Dar ei sunt trimiși în lume pentru a depune mărturie cu privire la faptul că faptele ei sunt rele și că mântuirea este la îndemâna tuturor celor care își pun încrederea în Domnul Isus Cristos. Nu numai că trebuie să fim despărțiți de lume, ci trebuie să fim și **transformați prin reînnoirea minții** noastre, adică să gândim ca Dumnezeu, potrivit cu revelația oferită de Biblie în această privință. Atunci vom trăi experiența călăuzirii directe din partea lui Dumnezeu în viața noastră. Și vom constata că, în loc să fie neprielnică sau dificilă, **voia** Lui este **bună, acceptabilă și desăvârșită**.

Iată dar cheile cunoașterii voii lui Dumnezeu: *Prima*: un trup predat; *a doua*: o viață despărțită de lume; și *a treia*: o minte transformată.

B. În slujirea prin darurile spirituale (12:3-8)

12:3 Pavel vorbește aici **prin harul** care i-a fost **dat**, ca apostol al Domnului Isus. El se va ocupa de diversele moduri de a gândi — bune și rele.

Mai întâi, el spune că nicăieri în evanghelie nu găsim vreun motiv care încurajeze complexul de superioritate. El ne îndeamnă să dăm dovadă de smerenie în exercitarea darurilor noastre. Niciodată nu trebuie să avem despre noi înșine un sentiment exagerat cu privire la importanța noastră. Tot așa, nu trebuie să-i invidiem pe alții. Mai degrabă, trebuie să ne dăm seama că fiecare persoană este unică în felul ei și că avem, cu toții, de îndeplinit o lucrare importantă pentru Domnul nostru. Prin urmare, trebuie să ne mulțumim cu locul pe care ni l-a repartizat Dumnezeu în cadrul Trupului lui Cristos, străduindu-ne să ne exercităm darurile cu toată tăria pe care ne-o pune la dispoziție Dumnezeu.

12:4 Trupul omenesc are multe mădulare, dar fiecare îndeplinește un rol unic. Sănătatea și bunăstarea trupului depind de funcționarea adecvată a fiecărui mădular.

12:5 Tot așa este și în **trupul lui Cristos**. Există unitate (**un singur trup**), diversitate (**mulți**) și interdependență (**mădulare unii altora**). Orice dar pe care-l posedăm nu este destinat folosirii egoiste în folosul nostru personal sau etalării, ci spre binele tru-

pului. Nici un dar nu este suficient sie însuși și nici unul nu este inutil. Când vom gândi astfel, vom gândi cumpătat (12:3).

12:6 Pavel dă acum o serie de îndrumări pentru folosirea anumitor **daruri**. Lista nu cuprinde toate **darurile**. Este mai degrabă, ilustrativă, decât exhaustivă.

Darurile noastre diferă **după harul care ne-a fost dat**. Cu alte cuvinte, Dumnezeu, în **harul** Lui, dă **daruri** diferite unor persoane diferite. Și Dumnezeu dă tăria necesară sau capacitatea de a folosi toate **darurile** ce ni s-au încredințat. Astfel, avem răspunderea de a folosi aceste capacități încredințate nouă de Dumnezeu ca niște administratori înțelepți.

Cei care au darul **prorociei** trebuie să **proorocească după măsura credinței** lor. Un proroc este un purtător de cuvânt al lui Dumnezeu, declarând cuvântul Domnului. În mesajul lui poate exista și precizarea, dar acesta nu e un element necesar prorociei. În biserica primară, scrie Hodge, profeții erau „oameni care vorbeau sub înrăurirea imediată a Duhului lui Dumnezeu, transmițând comunicații divine, referitoare la adevăruri doctrinare, după cum era cazul.”⁴⁷ Lucrarea [slujba] lor ni s-a transmis sub forma Noului Testament. Astăzi nu se mai poate adăuga nici un supliment profetic inspirat la corpurile de doctrină creștină [cuprins în paginile Noului Testament], întrucât credința a fost dată sfinților o dată pentru totdeauna (vezi Iuda 3). Prin urmare, sensul unui proroc (profet) din vremea noastră ar fi acela al unuia care face cunoscută gândirea (mintea) lui Dumnezeu, așa cum a fost relevată aceasta în Biblie. Iată ce spune Strong în legătură cu aceasta:

Toate prorociile autentice din perioada modernă nu sunt altceva decât republicări ale mesajului lui Cristos — vestirea și expozițiunea adevărului deja revelat în Scriptură.⁴⁸

Aceia dintre noi care au darul **prorociei** trebuie să **proorocească după măsura credinței noastre**. Sensul acestor cuvinte ar putea fi: „în funcție de regula sau norma de credință” — adică potrivit cu doctrinele credinței creștine, așa cum ne sunt descoperite acestea în Scripturi. Sau ar mai putea însemna: „proporțional cu credința noastră” — adică după măsura credinței pe care ne-o dăruiește Dumnezeu. Majoritatea versiunilor adaugă aici cuvântul „noastre”, dar el nu apare în textul original.⁴⁹

12:7 Termenul **slujbă** („ministry” în

engleză, tradus prin „slujbă“, dar și prin „lucrare“ sau „misiune“, n.tr.) este un cuvânt umbrelă, cu mare aplicabilitate, însemnând, în sens general, lucrarea de slujire pentru Domnul. El nu înseamnă funcția, postul sau îndatoririle unui cleric, cum este înțeles, de cele mai multe ori, acest termen în zilele noastre. Persoana care are darul **slujbei** are inimă de slujitor, căutând și folosind orice prilej pe care îl are de a fi de folos, de a sluji.

Un **invățător** este o persoană care poate explica cuvântul lui Dumnezeu, aplicându-l la inimile ascultătorilor săi. Indiferent ce dar ni s-a dat, trebuie să-l folosim din toată inima.

12:8 Îndemnarea este darul stămirii sfinților pentru ca aceștia să se lase de orice formă de rău, avântându-se, în schimb, cu toate energiile spre noi biruințe pentru Cristos, pe planul sfințeniei și al slujirii.

Dărnicia este înzestrarea divină prin care cineva primește înclinația și puterea transpunerii în practică, de a sesiza nevoile altora și de a-și aduce contribuția la acoperirea acelor nevoi. El trebuie să-și exercite darul **dărniciei cu inimă largă**.

Darul **conducerii** este, aproape sigur, legat de lucrarea presbiterilor (bătrânilor) și, probabil, a diaconilor din biserica locală. Presbiterul este un fel de păstor adjunct, care stă în fața turmei, conducând-o **cu grijă**.

Darul **îndurării** este capacitatea supranaturală sau talentul supranatural de a veni în ajutorul celor aflați la strâmtoare. Cei care posedă acest dar trebuie să-l exercite **bucuros**. Desigur, toți trebuie să dăm dovadă de îndurare, făcând acest lucru cu bucurie!

Iată ce a spus, în această privință, o soră creștină: „Când mama a înaintat în vârstă, având nevoie de cineva s-o îngrijească, împreună cu soțul, am invitat-o să stea la noi. Am făcut tot ce puteam să se simtă bine. I-am gătit de mâncare, i-am spălat rufele, am scos-o în diverse plimbări cu mașina și m-am ocupat în general de toate nevoile ei. Dar, deși în exterior făceam toate aceste lucruri conștiențios și oarecum mecanic, nu eram fericită în lăuntrul meu. În subconștientul meu, eram plină de resentimente pentru perturbațiile pe care le prezenta în cadrul programului nostru prezența ei printre noi. Uneori mama îmi spunea: «Observ că de la un timp ai încetat să zâmbești. De ce nu mai zâmbești?» Cu alte cuvinte, dădusem dovadă de îndurare, dar o făceam fără bucurie.“

C. În raporturile cu societatea (12:9-21)

12:9 Pavel enumeră aici câteva caracteristici pe care fiecare credincios trebuie să le cultive în relațiile cu alți credincioși și cu cei neconvertiți.

Dragostea trebuie să fie fără fățarnicie. Cu alte cuvinte, nu trebuie să fie o mască, ci o dragoste reală, sinceră și neprefăcută.

Trebuie să ne ferim de toate formele de rău și să ne lipim de tot ce este bun. În acest cadru termenul **rău** înseamnă, probabil, toate atitudinile și actele opuse iubirii, orice formă de malițiozitate și ură. În contrast cu aceasta, **binele** înseamnă orice manifestare a dragostei supranaturale.

12:10 În relațiile noastre cu cei ce sunt din casa credinței, trebuie să demonstrăm dragostea noastră printr-o afecțiune tandră, nu prin indiferență rece sau acceptare formală.

Ar trebui să preferăm să-i vedem pe alții onorați, decât pe noi înșine. Odată, un slujitor preaiubit al lui Cristos se afla într-o antecameră, împreună cu mai multe oficialități de rang înalt, așteptând să înceapă o ședință. Câteva din aceste personalități au ocupat deja loc la tribună, înaintea sa. Când a apărut în pragul ușii, sala a izbucnit în aplauze puternice în onoarea lui. Imediat el s-a dat înapoi, pentru a nu beneficia de onoarea pe care credea, sincer, că nu i se datora lui, ci celorlalte persoane.

12:11 Iată cum sună acest verset în traducerea foarte plastică a lui Moffatt: „Nu lăsați să vi se fleșcăiască nivicând răvna, ci păstrați-vă strălucirea spirituală. Sluiți-L pe Domnul!“ Ne aducem aminte în acest punct de cuvintele din Ieremia 48:10: „Blestemul să fie peste cel delăsător față de lucrarea Domnului!“ (NEB).

Omul nu trebuie să se joace, căci viața

E scurtă și păcatul e aproape de noi.

Vârsta noastră ține cât căderea unei frunze,

Cât îi trebuie lacrimii să cadă.

De aceea, nu avem ceasuri de irosit,

Nici timp de pierdut.

Într-o lume ca cea în care trăim,

Nu ne putem permite să nu fim serioși.

— *Horatius Bonar*

12:12 Indiferent care ar fi împrejurările în care ne-am găsi, noi ne putem bucura și trebuie să ne bucurăm în nădejdea noastră, adică venirea Mântuitorului nostru, răscumpărarea trupurilor noastre și slava eternă de care vom avea parte. Suntem îndemnați să

firm răbdători în suferință — adică să răbdăm cu bărbăție când trecem prin încercări. O atare atitudine de răbdare este elementul cheie care poate transforma strămtorarea respectivă în glorie. Apoi trebuie să stăruim în rugăciune, căci prin rugăciune se înfăptuiește lucrarea și se câștigă biruințele. **Rugăciunea** aduce putere în viața noastră și pace în inimile noastre. Când ne rugăm în Numele Domnului Isus, ne apropiem de omnipotență în gradul cel mai mare în care poate face o ființă omenească acest lucru. Prin urmare, ne facem un mare deserviciu atunci când neglijăm să ne rugăm.

12:13 Sfinții care sunt în nevoie se găesc pretutindeni — cei rămași fără lucru, cei care au fost împovărați de note de plată pentru servicii medicale, misionarii și predicatorii uitați, care-și desășoară activitatea în locuri îndepărtate, precum și persoane în vârstă, ale căror venituri sunt foarte limitate. Adevărata viață a Trupului înseamnă să împărtășim cu cei ce trec prin nevoi.

„Nerefuzând niciodată să oferim o masă sau un pat celor care au nevoie“ (JBP). Astăzi nu mai e la modă a fi „primitori de oaspeți“, ospitalitatea fiind o artă pierdută. De multe ori se invocă faptul că cineva locuiește într-un apartament sau o casă neîncăpătoare ca scuză pentru a nu-i primi pe creștinii aflați în trecere prin orașul respectiv. În realitate, poate că nu dorim să ne deranjăm. Dar procedând astfel, uităm că atunci când îi omenim pe copiii lui Dumnezeu, asta echivalează cu a-L omeni pe Însuși Domnul Isus. Locuințele noastre ar trebui să fie ca acel cămin din Betania, unde Domnul Isus se simțea atât de bine.

12:14 Suntem chemați să ne arătăm dragostea și amabilitatea față de cei de ne persecută, mai degrabă decât să le răsplătim rău cu rău. Este nevoie să ai în tine acea viață divină, ca să poți răspunde cu dragoste la un act de impolitețe sau de răutate pe care l-a săvârșit cineva față de tine. Reacția firească a celor mai mulți este să răspundă cu o înjurătură sau să se răzbune, când li se face rău.

12:15 Empatia este capacitatea de a împărtăși, prin asociație, sentimentele și emoțiile altora. Tendința noastră este de a fi geloși pe cei ce se bucură și de a rămâne nepăsători, trecând pe alături, când cineva e cuprins de tristare. Dar voia lui Dumnezeu este ca noi să luăm parte la bucuriile și întristările celor din jurul nostru.

12:16 A avea aceleași simțăminte (ace-

leași gânduri, aceeași minte) unul față de altul nu înseamnă că trebuie neapărat să avem aceleași opinii în chestiuni neesențiale. Nu uniformitatea minții este avută aici în vedere, cât armonia relațiilor.

Trebuie să evităm orice urmă de snobism și trebuie să ne purtăm cu aceeași deschidere față de cei smeriți și aflați pe o treaptă inferioară, cât față de cei bogați sau sus-puși. Când un creștin ilustrat a sosit la gară, a fost întâmpinat de liderii bisericii unde urma să vorbească. Limuzina a tras apoi la scară, el a urcat și a fost transportat la un hotel luxos. „Cine are obiceiul să găzduiască predicatorii aflați în vizită?“ a întrebat oaspetele. I s-a spus că un cuplu în etate, ce locuia într-o casuță din apropiere, are acest obicei. „Acolo doresc să stau“, a precizat oaspetele.

Din nou, apostolul îl avertizează pe credincios să nu fie înțeles în propria sa opinie. Realizarea că nu avem nimic care să fie al nostru, pe care să nu-l fi primit, ar trebui să ne împiedice de a ne umfla în pene.

12:17 În lume este la modă să răsplătești răul cu rău. Oamenii au obiceiul să se răzbune, plătind „dinte pentru dinte“, având grijă să-i întoarcă cuiva exact ceea ce merita fapta lui. Dar această dorință de răzbunare nu trebuie să aibă nici un loc în viața celor răscumpărați. Mai degrabă, ei trebuie să se poarte onorabil, chiar când sunt batjocoriți și persecutați — într-un cuvânt, în toate împrejurările vieții. **A urmări** înseamnă a avea grijă, a ne purta atent în toate situațiile.

12:18 Creștinii nu trebuie să fie provocatori sau certăreți, fără rost. Neprihănirea (dreptatea) lui Dumnezeu nu se realizează printr-o atitudine de beligeranță sau de mânia. Mai degrabă, trebuie să iubim pacea, să facem pace și fim în pace. Când am ofensat pe cineva, sau când cineva ne-a ofensat pe noi, trebuie să ne dăm toate străduințele să rezolvăm problema ivită.

12:19 Trebuie să ne împotrivim tendinței de a ne răzbuna pentru relele care ni s-au făcut. Sintagma: **lăsați loc mâniei** înseamnă că trebuie să-L lăsăm pe Dumnezeu să Se ocupe de această problemă, noi rămânând într-un duh de pasivitate și neîmpotrivire. Restul versetului demonstrează că acesta este sensul sintagmei: să nu intervenim, ci să lăsăm mânia lui Dumnezeu să se ocupe de această situație. Răzbuirea este prerogativa lui Dumnezeu. Noi nu trebuie să intervenim în ceea ce ține de autoritatea Sa. El va răsplăti, la vremea cuvenită și în maniera cuvenită, după cum se exprimă și Lenski:

Dumnezeu a rezolvat întreaga problemă, cu mult timp în urmă, făcând dreptate în cazul răufăcătorilor. Nici unul din ei nu va rămâne nepedepsit. În cazul fiecăruia se va face dreptate perfectă. Dacă vreunul din noi am interveni, asta ar constitui un gest de mare impertinență.⁵⁰

12:20 Creștinismul merge dincolo de neîmpotrivire, adoptând o atitudine de bunăvoință. El nu-și distruge dușmanii prin violență, ci-i convertește prin dragoste. Îi hrănește pe dușmani când sunt flămânzi, adunând astfel cărbuni aprinși pe capul lor. Dacă acest tratament al cărbunilor aprinși pare dur, asta se datorește faptului că expresia idiomatică nu a fost înțeleasă corect, prin traducere. A îngrămădi cărbuni aprinși pe capul cuiva înseamnă a-l face să-i fie rușine de ostilitatea sa, surprinzându-l cu o bunătate ieșită din comun.

12:21 Darby explică prima parte a versetului astfel: „Dacă enervarea mea te-a făcut să te enervezi, înseamnă că ai fost biruit de rău.”⁵¹

Marele om de știință negru George Washington Carver spunea odată: „Nu voi permite nici unui om să-mi ruineze viața, lăsându-l să mă determine să-l urăsc.”⁵² Credincios fiind, el nu s-a lăsat biruit de rău.

Ci biruiește răul prin bine. Este o trăsătură definitorie a învățaturii creștine că ea nu se oprește la interdicția negativă, ci trece la îndemnul pozitiv. **Răul** poate fi biruit **prin bine**. Este o armă la care ar trebui să recurgem mai des.

Stanton îl ura de moarte pe Lincoln. Odată a spus că nu are rost să meargă în Africa pentru a găsi o gorilă, când aceasta era la îndemâna tututor, în Springfield, statul Illinois. Lincoln nu s-a lăsat abătut de aceste afirmații vitriolice. Mai târziu, Lincoln l-a numit pe Stanton ministru de război, considerând că era cel mai calificat să ocupe acest post. După ce Abraham Lincoln a fost asasinat, Stanton l-a numit cel mai mare conducător de oameni, demonstrând astfel că iubirea a biruit!⁵³

D. În raporturile cu stăpânirea (13:1-7)

13:1 Cei care au fost îndreptățiți prin credință sunt obligați să se supună autorităților pământești, care guvernează. De fapt toți au obligația de a fi supuși acestor autorități, dar apostolul se ocupă aici de credincioși. Dumnezeu a creat instituția guvernării umane, după Potop, când a decretat: „Oricine varsă sângele omului sângele lui să fie varsat

de om” (Gen. 9:6). Decretul acesta acordă autoritate oamenilor să judece cauzele penale și să-i pedepsească pe infractori.

În orice societate organizată trebuie să existe autoritate și supunere în fața acelei autorități. Altminteri, am avea o stare de anarhie. Orice guvern este mai bun decât absența totală a unui guvern. Prin urmare, Dumnezeu a instituit guvernul omenesc și nici un guvern nu există fără voia Lui. Asta nu înseamnă că El îi aprobă pe toți conducătorii, căci El niciodată nu va încuviința corupția, brutalitatea și tirania! Dar realitatea rămâne că **autoritățile care există sunt rânduite de Dumnezeu.**

Credincioșii pot trăi o viață de biruință în cadrul unei democrații, al unei monarhii constituționale sau chiar într-un regim totalitar. Nici un guvern omenesc nu e mai bun decât oamenii care-l alcătuiesc. De aceea, nici un guvern nu este perfect. Singurul guvern ideal este o moharnie binefăcătoare, al cărei rege este Domnul Isus Cristos. E bine să ne aducem aminte că Pavel a redactat acest text privitor la necesitatea de a ne supune în fața stăpânirii umane în timpul domniei împăratului Nero, de o cruzime și răutate notorie. Pentru creștini aceasta a fost o perioadă întunecată, căci Nero i-a învinuit că ar fi provocat incendiul ce a distrus jumătate din Roma (incendiu pe care el însuși l-a ordonat!). El a dat ordin să se toarne bitumen peste unii creștini, care au fost apoi aprinși, constituind torțe vii, la a căror lumină s-au comis orgiile sale. Alții au fost cusuți în piei de animale sălbatice, fiind lăsați apoi în voia unor câini feroși, care i-au sfâșiat.

13:2 Și totuși, adevărul rămâne în picioare, că oricine nu ascultă de stăpânirea omenescă sau se răzvrătește acestei guvernări lăsate de Dumnezeu pe pământ în fapt nu ascultă de Dumnezeu și împotriva Lui se răzvrătește. Oricine se împotrivesc autorității legale își merită pedeapsa.

Desigur, există și o excepție de la această regulă. Creștinul nu este obligat să se supună guvernului care îi va ordona să păcătuiască sau să-și compromită loialitatea sa față de Isus Cristos (Fapte 5:29). Nici un guvern nu are dreptul de a-și exercita controlul asupra conștiinței cuiva. Așadar, există perioade când credinciosul, prin simplul fapt că ascultă de Dumnezeu, își va atrage mânia omului. În asemenea cazuri, el trebuie să fie pregătit să plătească prețul ascultării sale de Dumnezeu, acceptând penalizarea omului, fără murmur. Dar sub nici o formă el nu are voie

să se răzvrătească împotriva guvernului sau să se alătore celor ce vor să-l răstoarne.

13:3 De regulă, cei ce se poartă corect nu au motive să se teamă de autorități. Numai cei ce calcă legea au temeuri să se teamă că vor fi pedepsiți. Prin urmare, dacă vrea cineva să se bucure de viață, fiind lipsit de citații din partea organelor de circulație, de amenzi, de procese și de închisoare, nu are altceva de făcut decât să se poarte ca un cetățean onest, ce respectă legile. În acest caz, el va dobândi aprobarea autorităților, și nu blamul lor.

13:4 Dregătorul sau conducătorul — în persoana președintelui, a guvernatorului, primarului sau judecătorului — este un **slujitor** al lui Dumnezeu, fiind reprezentantul Domnului pe pământ. Poate că nu-L cunoaște pe Dumnezeu personal, dar oficial el este totuși omul Său. Astfel David l-a numit de nenumărate ori pe mărșavul rege Saul drept unsul Domnului (vezi 1 Sam. 24:6, 10; 26:9, 11, 16, 23). În pofida repetatelor încercări din partea lui Saul de a-i lua lui David viața, acesta nu a permis oamenilor săi să-i facă vreun rău regelui. De ce? Pentru că Saul era regele, unsul Domnului, numit, desemnat, rânduit de El.

Ca slujitori ai lui Dumnezeu, stăpânitorii (dregătorii, conducătorii) au datoria de a promova **binele** poporului, asigurând securitatea acestora, liniștea și bunăstarea generală. Dacă cineva se încapățânează să calce legea, e normal să se aștepte că va da socoteală pentru acest act, întrucât guvernul are autoritatea de a-l aduce la judecată și a-l pedepsi. În sintagma **nu degeaba poartă sabia** găsim o puternică declarație prin care Dumnezeu ne anunță că a investit o putere și o autoritate în toate formele de guvernare umană. **Sabia** nu e doar un simbol inofensiv al puterii, căci dacă s-ar fi dorit să se transmită această idee, s-ar fi recurs la termenul „sceptru”. Ci **sabia** pare să reprezinte cel mai adecvat idea de putere supremă a dregătorului, de a aplica pedeapsa capitală. Prin urmare, nu se poate afirma că pedeapsa capitală era destinată doar perioadei Vechiului Testament, și că în Noul Testament ea nu și-ar mai avea valabilitatea. Dimpotrivă, în acest verset din Noul Testament găsim o afirmare clară a principiului potrivit căruia guvernul are autoritatea de a lua viața infractorului care s-a făcut vinovat de o crimă ce merită această pedeapsă. Vin însă unii cu contra-argumentul luat din Exod, 20:13, unde, în ediția King James Version, se spune „Thou shalt

not kill.“ („Să nu ucizi!“) Dar porunca aceea se referă la interdicția comiterii actelor de omucidere, de asasinat, și nu la pedeapsa capitală. Prin urmare, pedeapsa capitală nu constituie un act deucidere. Termenul din textul original ebraic tradus prin „a ucide“ („kill“ în ediția KJV) are sensul concret de „asasinare“, „omucidere cu premeditare“, sens care apare în traducerea NKJV: „You shall not murder.“⁵⁴ („Să nu ucizi, să nu asasinezi!“) În dreptul Vechiului Testament se prevedea pedeapsa capitală pentru anumite infracțiuni foarte grave.

Din nou apostolul ne amintește că dregătorul este **slujitorul lui Dumnezeu**, dar de data aceasta el adaugă cuvintele: **un răzbu-nător al mâniei asupra celui care face răul**. Cu alte cuvinte, pe lângă faptul că e slujitorul pe care ni l-a dăruit Dumnezeu **pentru bine**, el Îl slujește pe Dumnezeu și prin administrarea pedepselor pentru cei ce încalcă legea.

13:5 Asta înseamnă că trebuie să fim supuși ascultători ai stăpânirii din două motive: frica de pedeapsă și dorința de a ne păstra o **conștiință curată**.

13:6 Noi datorăm guvernului (administrării, stăpânirii, conducerii) nu doar ascultarea noastră, ci și sprijinul financiar, prin achitarea **impozitelor**. Este în avantajul nostru să trăim într-o societate în care se respectă ordinea și legalitatea, în care beneficiem de protecția poliției și a pompierilor, ceea ce necesită din partea noastră achitarea fără murmur a cotei a parte ce ne revine din sumele necesare pentru întreținerea acestor servicii esențiale. Oficialitățile stăpânirii își consacră timpul și talentele lor în slujba îndeplinirii vooii lui Dumnezeu, pentru bunul mers al unei societăți stabile, însemnând că trebuie să fie susținute de noi.

13:7 Faptul că credincioșii sunt cetățeni ai cerului (Filip. 3:20) nu-i scutește de responsabilitatea față de stăpânirea umană. Ei trebuie să-și achite toate **impozitele (birurile)** percepute pe venitul lor, pe proprietățile imobiliare și pe cele mobiliare. Ei trebuie să achite **taxele vamale** percepute asupra bunurilor transportate dintr-o țară în alta. Ei trebuie să demonstreze **frica** de a nu-i supăra pe cei ce sunt însărcinați cu punerea în executare a legilor. Și apoi ei trebuie să dea dovadă de **cinste** pentru **numele și titlurile oficiale** ale tuturor funcționarilor publici (chiar dacă nu întotdeauna vor putea respecta viața *personală*, particulară a acestor slujbași).

În legătură cu aceasta, creștinul nu are voie sub nici o formă să se alăture celor care vorbesc de rău Președintele sau Primul Ministru al țării. Chiar când spiritele se încing, în timpul unei campanii politice, ei trebuie să se abțină de la atacuri verbale sau cuvinte abuzive îndreptate împotriva șefului statului, căci este scris: „Pe mai-marele poporului tău să nu-l vorbești de rău!“ (Fapte 23:5).

E. În raport cu viitorul (13:8-14)

13:8 În esență, prima parte a acestui verset înseamnă: „Achițați-vă la timp notele de plată!“ Versetul nu constituie o interdicție a oricărei forme de datorii, căci în societatea în care trăim unele datorii sunt inevitabile. Așa, de pildă, cei mai mulți dintre noi datorăm sume de plată pentru serviciile de telefon, de gaz natural, de lumină, apă, etc. Iar dacă ai o întreprindere proprie, este aproape imposibil să supraviețuiești fără să-ți asumi anumite datorii. Mai degrabă, versetul acesta ne îndeamnă să nu rămânem în urmă cu plata acestor datorii, să nu ne înglodăm în datorii și să nu avem conturi trecute de mult de scadență.

Dar, pe lângă aceasta, mai există unele principii care trebuie să ne călăuzească la acest capitol. Nu trebuie să ne asumăm datorii pentru lucruri neesențiale. Nu trebuie să intrăm în datorii atunci când știm că nu vom avea posibilitatea de a le achita. Trebuie să evităm achiziționarea de lucruri cu plata în rate, căci acest timp de cumpărături va atrage sume exorbitant de mari sub forma dobânzii acumulate. Trebuie să evităm obținerea unui împrumut pentru cumpărarea unui obiect a cărui valoare se va diminua, în timp. În general, trebuie să practicăm principii de responsabilitate financiară, trăind modest și „atât cât se întinde pătura“, atât cât ne permite venitul nostru, neuitând că „cel ce ia cu împrumut este robul celui ce-i dă cu împrumut“ (Prov. 22:7).

Datoria de care nu ne vom putea achita niciodată integral este obligația de a iubi. Cu o singură excepție, în textul original al cărții Romani pentru *dragoste* se folosește întotdeauna termenul *agapē*, care înseamnă o afecțiune profundă, lipsită de egoism și supraumană. Această *dragoste*, ce nu e din această lume, nu este activată de vreo virtute prezentă în persoana iubită, ci este total nemeritată. Ea se deosebește de orice altă *dragoste* prin faptul că e îndreptată nu numai

împotriva celor demni de a fi iubiți, ci și împotriva dușmanilor cuiva.

Această *dragoste* se manifestă prin dărnicie, în general, și prin dărcinie jertfitoare. Astfel, atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât L-a dat pe singurul Său fiu născut. Cristos a iubit biserica și S-a dat pe Sine pentru ea.

În principal este o chestiune ce ține de *voință*, mai degrabă decât de emoții. Faptul că ni se *poruncește să iubim* arată că stă în puțința noastră de a-l realiza. Dacă ar fi o emoție incontrollabilă, care ne-ar cuprinde în anumite momente neașteptate, n-am mai putea fi făcuți răspunzători de îndeplinirea acestei îndatoriri. Asta nu neagă însă faptul că și emoțiile joacă un rol.

Unei persoane neconvertite îi este imposibil să manifeste acest gen de iubire divină. De fapt, chiar și credinciosului îi este imposibil să dea dovadă de această iubire prin propriile sale puteri. *Dragostea* aceasta divină se poate manifesta doar prin puterea Duhului Sfânt care locuiește în credincios.

Dragostea și-a găsit expresia perfectă pe pământ în Persoana Domnului Isus Cristos.

Dragostea noastră pentru Dumnezeu se manifestă prin ascultarea de poruncile Sale.

Omul care își iubește aproapele a implinit legea sau, cel puțin, acea parte din lege care ne învață că trebuie să ne iubim semenii.

13:9 Apostolul evidențiază acele *porunci* care interzic acte de „ne iubire“ comise împotriva aproapelui. Ele sunt *poruncile* împotriva *adulterului*, *omorului*, *hoției*, *sperjurului* și *lăcomiei*. Spre deosebire de imoralitate, *dragostea* nu exploatează trupul altei persoane; Spre deosebire de *omor*, *dragostea* nu ia viața nimănui. Spre deosebire de *hoție*, *dragostea* nu *fură* avutul altuia. Spre deosebire de *maritorul* mincinos, *dragostea* nu calcă în picioare dreptatea cuiva.⁵⁵ Spre deosebire de *lăcomie*, *dragostea* nici măcar cu gândul nu pofteste lucrurile altuia.

Și dacă mai există orice altă poruncă, este cuprinsă în porunca aceasta. Pavel ar fi putut menționa aici porunca: „Să cinstești pe tatăl și pe mama ta.“ Toate se rezumă la același dicton: **Să-l iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși!** Să-l tratezi cu aceeași afecțiune, considerație și bunătate cu care te tratezi pe tine însuși.

13:13 *Dragostea* nu caută să facă rău nimănui, ci urmărește cu tot dinadinsul bunăstarea și onoarea tuturor. Prin urmare, omul care se poartă cu *dragoste* împlinește,

de fapt, cerințele cuprinse în ce-a de-a doua tăblie a legii.

13:11 Restul capitolului ne îndeamnă să trăim o viață de veghere spirituală și de curăție morală. **Timpul** este scurt. Dispensația harului se apropie de sfârșit. Ceasul fiind atât de înaintat, se cere să ne trezim din orice letargie și inactivitate. **Mântuirea noastră este mai aproape decât** oricând. Mântuitorul va veni să ne ducă în casa Tatălui.

13:12 Veacul actual este ca **noaptea** întunecată a păcatului, al cărei sfârșit se apropie. **Zorii zilei** gloriei eterne vor răsări în curând pentru credincioși. Având în vedere acest lucru, trebuie să **lepădam** toate hainele întinate ale spiritului lumesc, adică toate asociațiile cu ceea ce este rău, îmbrăcându-ne, în schimb, cu **armura luminii**, adică cu învelișul protector al unei vieți sfinte. Componentele armurii sunt descrise în amănunt la Efeseni 6:14-18, ele reprezentând aspectele unui adevărat caracter creștin.

13:13 Observați că accentul se pune pe trăierea practică a vieții de credință. Întrucât suntem copii ai **zilei**, trebuie să **umblăm** ca fii ai luminii. Ce are un creștin de a face cu petrecerile deșănțate, cu chefurile, cu bețiile, cu orgiile sexuale, cu excesele sau chiar cu certurile și invidia? Absolut nimic!

13:14 Cea mai recomandabilă metodă este ca, mai întâi de toate, să **ne îmbrăcăm cu Domnul Isus Cristos**. Asta înseamnă că trebuie să adoptăm un stil de viață sfântă, să trăim cum a trăit El și să-L acceptăm pe El ca Pildă de trăire și Călăuză.

În al doilea rând, trebuie să **nu purtăm de grijă cărnii, ca să nu-i trezim poftele**. Prin „carne“ se înțelege aici firea veche, coruptă, care mereu strigă să i se dea atenție, să fie cocoloșită, cu confort, cu lux, cu satisfacerea unor plăceri sexuale ilicite, cu divertismente ieftine, cu plăceri lumești, cu risipă, cu materialism și cu altele de felul acestora. Noi **ii purtăm de grijă cărnii** atunci când cumpărăm lucruri care sunt asociate cu ispite, când ne înlesnim posibilitatea de a păcătui, când acordăm prioritate laturii fizice, în detrimentul celei spirituale. Mai degrabă, „nu ar trebui să-i dăm nici o șansă cărnii să-și facă voia“ (traducere după versiunea JBP).

Chiar de textul acesta din Romani S-a folosit Dumnezeu pentru a-l converti pe strălucitul, dar carnalul Augustin la Cristos și la curăție. Când a ajuns cu lectura la versetul 14 [din capitolul 13], el s-a predat Domnului, fiind cunoscut în istorie după această dată sub denumirea de: „Sfântul“ Augustin.

F. În raporturile cu alți credincioși (14:1-15:13)

14:1 Romani 14:1-15:13 se ocupă cu principii importante menite să-i călăuzească pe copiii lui Dumnezeu în chestiuni de importanță secundară. Sunt însă chestiuni ce provoacă adesea stări conflictuale între credincioși, care — așa cum vom vedea — ar putea fi evitate.

Un creștin **slab** este cel care manifestă scrupule neîntemeiate cu privire la chestiuni de importanță minoră. În acest context, el era adesea un iudeu convertit, care avea încă scrupule cu privire la consumul de alimente necorespunzătoare standardului de „cuser“ sau cu privire la efectuarea unor munci sâmbăta.

Primul principiu este următorul: un creștin **slab** trebuie primit în părtășia credincioșilor dintr-o localitate, dar **nu** cu gândul de a-l angrena în **dispute** („întrebări îndoielnice“) cu privire la dependența lui excesivă de anumite scrupule. Creștinii pot avea părtășie minunată, fără să fie total de acord în privința unor chestiuni neesențiale.

14:2 Credinciosul care umblă în deplina beneficiere de libertatea creștină are credință, pe baza învățăturilor Noului Testament, că **toate** alimentele sunt curate. Ele sunt sfințite prin cuvântul lui Dumnezeu și prin rugăciune (1 Tim. 4:4, 5). Credinciosul cu un cuget slab ar putea să aibă rețineri cu privire la consumul cărnii de porc sau a altor tipuri de carne. S-ar putea ca el să fie vegetarian.

14:3 Prin urmare, *al doilea principiu* ne arată că trebuie să existe un grad reciproc de îngăduință. Creștinul matur nu trebuie să-l **disprețuiască** pe fratele mai slab. Tot așa, fratele mai slab nu trebuie să-l **judece** pe cineva care mănâncă șuncă sau creveți sau raci și nu trebuie să-l considere păcătos. **Dumnezeu l-a primit** în familia Sa, ca membru cu drepturi depline.

14:4 *Al treilea principiu* spune că fiecare credincios este un **slujitor** al Domnului și că nu avem voie să adoptăm postura de judecător, ca și când noi am fi stăpânul. Fiecare stă în picioare, fiind aprobat sau nu, în fața **Stăpânului său**. Unii din noi avem tendința de a privi cu răceală și condescendență la un alt credincios, fiind convingși că își va face o epavă din credința sa, din pricina concepțiilor la care vedem că aderă, dar o asemenea atitudine este greșită. **Dumnezeu este Cel care îi susține și pe unii, și pe alții aflați de o parte și de alta a baricadei, ca să spunem așa, în privința unui punct controversat. Puterea**

Lui de a-i susține pe toți credincioșii este intru totul adecvată.

14:5 Unii creștini iudei considerau saba-tul ca o zi pe care erau obligați s-o țină, simțindu-se muștrați în cuget dacă efectuau vreo muncă în această zi. Din acest punct de vedere, ei socoteau o zi mai presus decât alta.

Alți credincioși nu împărtășeau însă acest punct de vedere iudaic, neavând scrupule în această privință. Ei socoteau toate zilele la fel. Cu alte cuvinte, nu credeau că șase zile din săptămână sunt seculare, iar a șaptea sacră. Pentru ei, toate zilele erau sacre.

Dar cum stăm cu Ziua Domnului, adică prima zi a săptămânii? Oare nu are ea un loc special în viața credincioșilor? Observăm că în Noul Testament aceasta a fost ziua în care a înviat Domnul nostru (Ioan 20:19, 26). Duhul Sfânt a fost dat în Ziua Cincizecimii, care era prima zi a săptămânii; Ziua Cincizecimii venea la șapte duminici după sărbătoarea primelor roade (Lev. 23:15, 16; Fapte 2:1), care simbolizează învierea lui Cristos (I Cor. 15:20, 23). Ucenicii s-au adunat să frângă pâinea în prima zi a săptămânii (Fapte 20:7). Pavel i-a instruit pe Corinteni să facă o colectă în prima zi a săptămânii. Așadar, vedem că Ziua Domnului iese în evidență, ca zi specială, în Noul Testament. Dar în loc să fie o zi a *obligativității*, cum era saba-tul, ea este o zi a *privilegiului*. Fiind eliberați de îndatoririle noastre obișnuite de serviciu, noi putem s-o punem deoparte, pentru a ne închina în această zi și a-L sluji pe Domnul nostru în mod special.

Nicăieri în Noul Testament nu li se spune creștinilor să țină saba-tul. Cu toate acestea, recunoaștem principiul conform căruia o zi din șapte este o zi de odihnă, după șase zile de lucru.

Indiferent care ar fi părerea noastră în această privință, principiul care trebuie să ne călăuzească este următorul: **Fiecare să fie pe deplin convins în mintea lui.** Trebuie să precizăm însă că principiul enunțat adineaori se aplică numai în chestiunile cu conținut moral *neutru*. Când este vorba despre doctrine *fundamentale* ale credinței creștine, nu mai încap loc de târguială, nu mai au ce căuta opiniile individuale. Dar în acest domeniu în care lucrurile nu sunt nici corecte, nici greșite în ele însele, există loc pentru o varietate de opinii personale și nu trebuie să facem din acestea piatra de incercare a părții-șiei.

14:6 Cine ține o zi din acest verset este

credinciosul evreu pe care încă îl muștră conștiința dacă muncește sâmbăta. Asta nu înseamnă că el consideră ținerea saba-tului ca mijlocul prin care obține sau își păstrează mântuirea. Mai degrabă, este o chestiune de a face ceea ce-I este plăcut **Domnului**. Tot așa, cine nu ține ziua, pentru Domnul n-o ține, onorându-L astfel pe Cristos — substanța — mai degrabă decât umbra credinței (Col. 2:16, 17).

Altul are libertatea de a consuma alimente ne-cușer, plecându-și capul și mulțumindu-I lui Dumnezeu pentru ele. La fel procedează și credinciosul cu cugetul slab, care nu consumă decât alimente cușer. Ambii invocă binecuvântarea lui Dumnezeu.

În ambele cazuri, **Dumnezeu** este onorat și I se aduce mulțumiri. Prin urmare, de ce să facem din asta o pricină de discordie și de ceartă?

14:7 Domnia lui Cristos pătrunde în toate aspectele vieții credinciosului. Noi nu trăim pentru noi înșine, ci pentru Domnul. Nu murim pentru noi înșine, ci pentru Domnul. E drept că ceea ce spunem și facem, îi afectează pe alții, dar nu acesta e gândul pe care-l are în vedere versetul de față. Pavel subliniază aici că Domnul trebuie să fie țelul și obiectivul suprem al vieții copiilor Lui.

14:8 Unul din motivele pentru care **Cristos a murit și a înviat și a trăit din nou a fost ca El să poată fi Domnul nostru** iar noi să putem fi supușii Săi de bună voie, slujindu-L cu bucurie, din toată inima noastră, cu recunoștință. Domnia Lui continuă chiar și în moarte, când trupul nostru zace în mormânt, dar duhul și sufletul nostru sunt în prezența Sa.

14:10 Întrucât așa stau lucrurile, ar fi nechibzuit din partea creștinului evreu, cu prea multe scrupule, să-l condamne pe **fratele** care nu ține calendarul ebraic și nu se limitează la consumul de alimente cușer. Tot așa, este greșit din partea fratelui mai tare să arate **dispreț** pentru **fratele** mai slab. Realitatea este că fiecare din noi **va sta înaintea scaunului de judecată al lui Cristos**,⁵⁶ și evaluarea ce ni se va face cu acea ocazie va fi singura care va conta.

Această judecată are de a face cu slujirea unui credincios, nu cu păcatele sale (I Cor. 3:11-15). Cu acel prilej se va trece în revistă activitatea noastră și se vor împărți răsplățile. Nu trebuie să confundăm această judecată cu Judecata Neamurilor (a naștionilor) de la Matei 25:31-46) sau cu Judecata de la Marele Tron Alb (Apo. 20:11-15). Acea jude-

cată va fi judecata finală, a morților răi.

14:11 Certitudinea înfățișării noastre înaintea a ceea ce în original este *bēma* lui Cristos este întărită cu citatul de la Isaia 45:23, unde Iehova Însuși face afirmația apăsată că **orice genunchi se va pleca înaintea Lui**, recunoscându-I autoritatea supremă.

14:12 **Așadar** este clar că fiecare dintre noi va da socoteală cu privire la *noi înșine*, nu la frații noștri, **în fața lui Dumnezeu**. Adevărul e că ne judecăm unii pe alții prea mult, fără a avea autoritatea sau cunoștința adecvată.

14:13 În loc să-i judecăm pe ceilalți creștini, în aceste chestiuni neutre pe plan moral, ar trebui să ne hotărâm să nu facem niciodată nici un lucru care să împiedice progresul spiritual al unui frate. Nici una din aceste chestiuni neesențiale nu e atât de importantă încât să ne permită să-l facem pe un frate să se poticnească și să **cadă**.

14:14 Pavel știa, ceea ce știm și noi, că nici un aliment nu mai este **necurat** din punct de vedere ceremonial, cum erau unele pe vremea când iudeii trăiau sub lege. Hrana pe care o consumăm este sfințită prin cuvântul lui Dumnezeu și rugăciune (1 Tim. 4:5). Este sfințită prin cuvânt în sensul că Biblia o individualizează concret ca fiind bună. Este sfințită prin rugăciune când Îl rugăm pe Dumnezeu s-o binecuvânteze, spre slava Lui și pentru întărirea trupurilor noastre, ca să-L poată sluji pe El. Dar dacă un frate mai slab crede că este greșit să mănânce, de exemplu, carne de porc, atunci pentru el este greșit. Consumând carnea de porc, el ar viola conștiința pe care i-a dăruit-o Dumnezeu.

Când Pavel afirmă aici că **nimic nu este necurat în sine**, trebuie să înțelegem că se referă *doar* la chestiunile *neutre* pe plan moral. Altminteri, există în lume suficiente lucruri care sunt necurate, cum ar fi literatura pornografică, glumele porcoase, filmele proaste și orice fel de imoralitate. Afirmația lui Pavel trebuie înțeleasă în lumina contextului în care este redată. Creștinii nu se întinează pe plan ceremonial, dacă vor consuma alimente pe care Legea lui Moise le-a calificat drept necurate.

14:15 Când mă așez la masă cu un **frate slab**, am eu oare dreptul să insist că e perfect legitim pentru mine să comand creveți sau specialitatea casei la capitolul raci, chiar dacă știu că el nu aprobă aceste alimente? În aceste condiții, dacă voi comanda aceste mâncăruri, nu voi proceda cu **dragoste**, întrucât dragostea se gândește la alții, nu la

ea însăși. Dragostea renunță la drepturile sale legitime, de dragul promovării intereselor unui frate. Și astfel o mâncare nu poate fi niciodată mai importantă decât bunăstarea spirituală a **unuia pentru care a murit Cristos**. Dacă voi insista totuși, cedând egoismului meu, făcând paradă de drepturile mele în această privință, voi putea provoca, prin aceasta, daune ireparabile în viața celui frate mai slab. Or, nu merită să facem așa, dacă ne gândim că sufletul lui a fost răscum-părat cu un preț atât de mare: cu însuși sângele scump al Mielului.

14:16 Prin urmare, principiul care trebuie să ne călăuzească în această privință este că nu trebuie să lăsăm ca aceste lucruri de importanță secundară — perfect legitime în ele însele — să le dea prilejul altora să ne condamne pentru „ușurătatea“ noastră sau „lipsa de dragoste“. Ar fi totuna cu a ne pierde bunul renume, pentru un blid de linte!

14:17 Ceea ce conțenează cu adevărat în **împărăția lui Dumnezeu** nu este un cod de reguli dietetice, ci realitățile spirituale. **Împărăția lui Dumnezeu** este sfera în care Dumnezeu este recunoscut ca Domnitor Suprem. În accepția cea mai largă a termenului, aici sunt cuprinși și toți cei care doar *mărturisesc* loialitatea lor față de Dumnezeu. Dar în realitatea lăuntrică a conceptului, se are în vedere doar aceia care s-au născut din nou — acesta fiind sensul **împărăției lui Dumnezeu** în versetul de față.

Dumnezeu nu a rânduit ca supușii împărăției să fie niște gumanzi și niște dedați la mâncăruri alese sau degustători de vinuri rare. Mai degrabă, ei trebuie să demonstreze o viață de trăire în practică a **neprihănirii**, având o dispoziție de **pace** și armonie, și tipare mentale caracterizate de **bucuria Duhului**.

14:18 Nu ceea ce mănâncă un om are importanță, ci o viață de sfințenie — ea fiind aceea care câștigă onoarea lui Dumnezeu și aprobarea din partea oamenilor. Cei care pun accentul pe neprihănire (dreptate), pace și bucurie Îl slujesc pe **Cristos**, ascultând de învățăturile Lui.

14:19 Și astfel se conturează *încă un principiu*. În loc să ne certăm pentru lucruri de nimic, mai bine să ne străduim să menținem **pacea** și armonia în părtășia creștină. În loc să băgăm de vină altora, insistând asupra drepturilor noastre, mai bine să ne străduim să-i edificăm pe alții, în credința lor cea mai sfântă.

14:20 **Dumnezeu** desfășoară în viața

fiecăruia dintre copiii Lui o **lucrare**. Prin urmare, ne cutremurăm la gândul că am putea pune piedici acelei lucrări din viața unui frate mai slab, datorită unor chestiuni minore, cum ar fi **hrana**, băutura sau zilele. Pentru copilul lui Dumnezeu, toate alimentele sunt acum curate. Dar ar fi greșit din partea lui să mănânce anumite alimente, dacă, procedând așa, l-ar ofensa pe un frate sau l-ar face să se poticnească în umblarea sa creștină.

14:21 E de o mie de ori mai bine să se abțină de la consumul de **carne** sau **vin** sau **orice** altceva care ar putea să-l facă să se poticnească pe un **frate** sau să-l facă să înregistreze un declin spiritual. E un preț foarte mic să renunțăm la drepturile noastre, pentru a avea astfel grijă de cel care este **slab**.

14:22 Poate că eu am libertatea deplină de a mă hrăni din orice hrană, știind că Dumnezeu mi-a dăruit-o pentru ca eu s-o primesc cu mulțumire. Dar nu trebuie să fac paradă inutilă de această libertate în fața celor slabi. Este mai bine să-mi exersez acea libertate în particular, când nimeni nu va putea fi vătămat.

Este bine să umblăm, bucurându-ne de deplina libertate creștină, fără să fim încătușați de scrupule nejustificate. Dar este mai bine să renunțăm la drepturile noastre legitime, decât să ne osândim, făcând vreun lucru care să-i vatămă pe alții. **Ferice de cine** nu-i face pe alții să se poticnească!

14:23 Cât privește pe fratele slab, pentru el este greșit să mănânce vreun lucru pentru care îl muștră conștiința. Consumul aceluia lucru nu va proveni, în acest caz, din **credință**, căci nu are cugetul curat cu privire la acel lucru. Or, este **păcat** să treacă peste conștiința sa.

E drept însă că conștiința cuiva nu este un ghid infailibil, ci ea trebuie educată, prin cuvântul lui Dumnezeu. Dar, scrie Merrill Unger: „Pavel stabilește legea potrivit căreia cineva trebuie să asculte de conștiința sa, chiar dacă este slabă, întrucât altfel s-ar distruge personalitatea morală.”⁵⁷

15:1 Primele treisprezece versete din capitolul 15 continuă subiectul capitolului precedent, care se ocupă cu probleme legate de indiferența pe plan moral. Se iviseră o seamă de tensiuni între convertiții de la iudaism și cei proveniți din păgânism, ceea ce l-a determinat pe Pavel să facă acest apel în vederea unor relații armonioase între creștinii iudei și cei dintre Neamuri.

Cei care **sunt tari** (adică, aceia care au libertatea totală cu privire la lucruri cu valoare morală neutră) nu trebuie **să-și placă lor înșiși**, printr-o afirmare egoistă a drepturilor lor, ci ar trebui să-i trateze pe frații lor **slavi** cu amabilitate și considerație, ținând cont de **scrupulele** lor.

15:2 Aici principiul este următorul: nu trăi pentru a-ți satisface eul tău, pentru a fi pe placul tău însuși. Trăiește, mai degrabă, pentru a fi plăcut semenului tău, făcându-i bine și zidindu-l. Asta e metoda creștină!

15:3 **Cristos** ne-a dat pilda Sa, trăind pentru a-l fi plăcut Tatălui Său, și nu Lui însuși. El a spus: „**Ocările celor ce Te ocărăsc pe Tine au căzut asupra Mea.**” (Ps. 69:9, în versiunea Cornilescu „ocările... **cad** asupra Mea” nota și sublinierea traducătorului). Asta înseamnă că El a fost atât de preocupat de onoarea lui Dumnezeu, încât atunci când oamenii L-au insultat pe Dumnezeu, Domnul Isus a considerat-o o insultă adresată Lui însuși.

15:4 Citatul acesta din Psalmi ne amintește că Scripturile din Vechiul Testament **au fost scrise pentru învățătura noastră**. Deși ele nu ne-au fost adresate în primul rând **nouă**, ele conțin lecții de mare preț **pentru noi**. Când întâmpinăm probleme, conflicte, strămtorări și necazuri, Scripturile ne învăță să fim statornici și ne conferă **mângâiere**. Astfel, în loc să fim înghițiți de valuri, suntem susținuți de **nădejdea** că Domnul ne va trece cu bine prin aceste încercări.

15:5 Această considerație îl determină pe Pavel să-și exprime dorința ca **Dumnezeul** care ne dăruiește stăruință și **mângâiere** să-i învrednicească și pe cei tari, și pe cei slabi, pe creștinii dintre Neamuri și pe cei evrei, să trăiască în armonie, **potrivit cu învățătura și pilda lui Cristos Isus**.

15:6 Urmează că în faptul că sfinții vor fi uniți în închinarea lor în fața **Dumnezeului și Tatălui Domnului nostru Isus Cristos**. Ce tablou măreț! Evrei salvați și neevrei salvați, închinându-se Domnului, cu o **singură gură!**

Gura este menționată de patru ori în cartea Romani, formând un fel de schiță biografică a „sufletului bine mântuit”. La început, gura era plină de blesteme și de amărăciune (3:14). Apoi gura a fost astupată și omul a fost adus, vinovat, înaintea Judecătorului (3:19). După aceea el mărturisește cu gura sa pe Isus ca Domn (10:9). Și, în cele din urmă, **gura** Lui Îl laudă din plin pe Domnul Isus și I se închină Lui (15:6).

15:7 Încă un principiu se conturează din toate acestea. În pofida oricăror deosebiri ce ar putea exista în privința unor chestiuni de ordin secundar, noi **trebuie să ne primim unii pe alții cum ne-a primit și Cristos**. Aici se află temelia primirii cuiva în rândurile credincioșilor din adunarea locală. Noi nu-l primim pe cineva pe baza afilierii sale la o confesiune sau pe baza maturității sale spirituale sau a statutului social pe care îl ocupă, ci trebuie să-i primim pe aceia pe care Cristos i-a primit, pentru a promova slava lui Dumnezeu.

15:8 În următoarele șase versete apostolul le amintește cititorilor că lucrarea lui **Isus Cristos** îi cuprinde și pe evrei, și pe neevrei, implicația fiind că inima noastră trebuie să fie suficient de cuprinzătoare pentru a include credincioșii din ambele categorii. Negreșit Cristos a venit pentru a sluji **circumcizia** — adică poporul evreu. Căci Dumnezeu făgăduise de multe ori că Îl va trimite pe Mesia la Israel și venirea lui Cristos a confirmat adevărul acelor **făgăduințe**.

15:9 Dar Cristos aduce binecuvântări și **Neamurilor**. Planul lui Dumnezeu a fost ca națiunile să audă evanghelia și ca cei care vor crede să-L slăvească pe Dumnezeu pentru îndurarea Sa cea mare. Asta nu trebuie să-i surprindă pe credincioșii iudei, întrucât este un fapt frecvent menționat în Scripturile lor. În Psalmul 18:49, de exemplu, David anticipează ziua în care Mesia va **cânta** laudă lui Dumnezeu în mijlocul oștirii credincioșilor dintre Neamuri.

15:10 La Deuteronom 32:43 Neamurile sunt înfățișate drept bucurându-se de binecuvântările mântuirii, **alături de poporul Său Israel**.

15:11 În Psalmul 117:1 Îl auzim pe Israel chemând **Neamurile să-L laude pe Domnul** în timpul Domniei Sale de o Mie de ani, ca Mesia.

15:12 În fine, **Isaia** adaugă mărturia sa la includerea **Neamurilor** în stăpânirea lui Mesia (Is. 11:1, 10). Ideea care trebuie subliniată aici este că **Neamurile** se vor împărtăși din privilegiile conferite de Mesia și de evanghelia Sa.

Domnul Isus este **o rădăcină a lui Iese** în sensul că El este Creatorul lui Iese, și nu că El ar fi descins din Iese (deși și ultima variantă este adevărată!). La Apocalipsa 22:16 Isus se referă la El însuși drept **Rădăcina și Vlăstarul lui David**. Cât privește Dumnezeuirea Lui, El este Creatorul lui David; cât privește umanitatea Sa, El este des-

cententul lui David.

15:13 Așadar, Pavel își încheie această secțiune cu o benedicție minunată, rugându-se ca **Dumnezeul** care dă o bună **nădejde** prin har să-i umple pe sfinți **cu toată bucuria și pacea**, în timp ce aceștia cred în El. Poate că Pavel s-a gândit în mod special la credincioșii neevrei de aici, dar rugăciunea este adecvată pentru toți. Și mai este adevărat că cei care **sunt plini de nădejde, prin puterea Duhului Sfânt** nu au timp să se certe pentru lucruri neesențiale. Nădejdea noastră comună este un extraordinar de puternic factor unificator în viața creștină.

G. În planurile lui Pavel (15:14-33)

15:14 În restul capitolului 15 Pavel afirmă motivul pentru care le-a scris românilor și dorința lui fierbinte de a-i vizita.

Deși niciodată nu i-a întâlnit pe creștinii români, el este **încercător** că ei vor primi îndemnul său. Această încredere se întemeiază pe cele auzite de el cu privire la **bunătatea** lor. În plus, el este convins că ei cunosc doctrina creștină, care le conferă capacitatea de a-i îndemna pe alții, la rândul lor (text marginal NKJV).

15:15 În pofida încrederei lui în progresul lor spiritual și în pofida faptului că era încă străin pentru ei, Pavel nu ezită să le amintească de unele din privilegiile și responsabilitățile ce le revin. Cădoarea de care dă dovadă în scrisoarea pe care le-o adresează a izvorât din **harul** ce i-a fost dat de **Dumnezeu** — adică **harul** prin care a fost rânduit ca apostol.

15:16 El a fost rânduit de Dumnezeu ca să fie un fel de preot-slujitor al lui **Isus Cristos** pentru Neamuri. El a considerat lucrarea sa de **jertfă în Evanghelia lui Dumnezeu** ca o funcție preoțească în care el a adus **Neamurile** ca o **jertfă bine primită** de Dumnezeu, pentru faptul că ele au fost **sfințite** sau puse deoparte de **Duhul Sfânt** pentru Dumnezeu prin procesul nașterii din nou. Iată ce afirmă, plin de bucurie, G. Campbell Morgan:

Ce lumină strălucitoare aruncă acest verset asupra întregii noastre lucrări de evanghelizare și de pastorație! Fiecare suflet câștigat prin predicarea evangheliei nu este doar dus la un loc de siguranță și binecuvântare, ci este, în același timp, o jertfă adusă lui Dumnezeu, un dar care-I este plăcut — exact jertfa pe care o așteaptă El. Fiecare suflet instruit cu atenție și răbdare în lucrurile lui Cristos, fiind astfel făcut să se

conformeze chipului Său, este un suflet în care Tatăl își găsește plăcerea. Astfel, noi trudim nu numai pentru mântuirea oamenilor, ci și pentru a fi pe placul inimii lui Dumnezeu. Acesta este motivul cel mai puternic.⁵⁸

15:17 Și atunci când Pavel recurge la laude, nu se laudă pe el însuși, ci îl laudă pe **Cristos Isus**. De asemenea, nu se laudă cu realizările sale proprii, ci cu acelea pe care **Dumnezeu** a găsit cu cale să le săvârșească prin el. Un slujitor smerit al lui Cristos nu se angajează în laude necuviincioase, ci, mai degrabă, este conștient de faptul că **Dumnezeu** se folosește de el pentru a-și aduce la îndeplinire planurile. Orice ispită de a cădea în mândrie este temperată de convingerea că el însuși nu este nimic în sine, că nu are nimic al său, decât ceea ce a primit și că nu poate face nimic pentru Cristos, decât prin puterea Duhului Sfânt.

15:18 Pavel nu își permite să vorbească despre ceea ce a făcut Cristos prin slujirea altora. El se rezumă la modul în care Domnul l-a folosit *pe el* pentru a câștiga **Neamurile** la ascultare, atât prin spusele sale — adică prin ceea ce a făcut — cât și prin faptele sale, adică prin mesajul propovăduit și minunile pe care le-a săvârșit.

15:19 Domnul a confirmat mesajul apostolului prin minunile care au exemplificat importante lecții spirituale și au trezit umire în rândul oamenilor, precum și prin diversele manifestări ale puterii Duhului. Urmarea a fost faptul că apostolul a predicat din plin Evanghelia, începând de la Ierusalim și ajungând până în Iliric (la nord de Macedonia, pe coasta Mării Adriatice). **De la Ierusalim... până la Iliric** reprezintă aria *geografică* de răspândire a slujirii sale, cele două puncte nefiind redată în ordine cronologică.

15:22 Urmând acest traseu, Pavel a avut drept țel să predice evanghelia în ținuturi nedeștelenite. Auditoriul său se compunea în principal din Neamuri, care nu au auziseră niciodată despre Cristos. În felul acesta, el nu a construit pe temelia nimănui. Exemplul lui Pavel de pionierat în teritorii noi nu înseamnă că și alți slujitori ai Domnului trebuie neapărat să urmeze întru totul exact același model, căci unii sunt chemați să vină într-o zonă și să înceapă munca de predare, după ce au fost sădite noi biserici.

15:21 Această lucrare de așezare a temeliei între Neamuri a constituit împlinirea profeției lui Isaia (52:15), care spune că

Neamurile ce nu fuseseră niciodată evanghelizate vor **vedea** și că cei ce nu auziseră niciodată până atunci vestea bună vor înțelege și vor răspunde cu credință adevărată.

15:22, 23 În dorința lui de a ara pe terenuri nedeștelenite, Pavel fusese prea ocupat ca să se poată deplasa la Roma. Dar iată că de acum temelia a fost pusă în regiunea menționată la 15:19. Alții vor putea clădi pe această temelie. Pavel se simțea, prin urmare, liber să-și împlinească dorința nutrită de atâta timp de a vizita Roma.

15:24 Planul său era de a face o escală la Roma, în drumul său spre Spania. Prin urmare, nu va putea sta suficient de mult timp pentru a se bucura de toată părtașia de care ar dori să aibă parte cu ei, dar, cel puțin în parte, își va fi stămpărat dorul de a fi cu ei. Iar mai departe, el era încredințat că ei îi vor da tot ajutorul de care va avea nevoie pentru a-și continua călătoria în Spania.

15:25 **Dar** între timp el se ducea la Ierusalim, pentru a preda fondurile ce fuseseră strânse în mijlocul bisericilor dintre Neamuri, pentru sfinții nevoiași din Iudeea. Asta este colecta despre care citim la 1 Corinteni 16:1 și 2 Corinteni 8 și 9.

15:26, 27 Credințioșii din **Macedonia și Ahaia** contribuiseră cu bucurie la aceste fonduri strânse pentru ușurarea greutăților prin care treceau creștinii săraci. Această colectă a fost strânsă absolut voluntar, donatorii dând fără să fie siliți de nimeni, ci considerând că este de datoria lor s-o facă. La urma urmelor, oare nu beneficiaseră chiar ei înșiși de faptul că Evanghelia le-a parvenit prin intermediul credincioșilor iudei? Așadar nu se aștepta prea mult de la ei când se dorea contribuția lor la ușurarea greutăților materiale prin care treceau frații lor iudei.

15:28, 29 De îndată ce Pavel își va fi îndeplinit această misiune, predând fondurile așa cum promisese că va face, urma să viziteze Roma în drum spre Spania. Și el era pe deplin convins că vizita sa la Roma va fi însoțită de plinătatea binecuvântării evangheliei pe care o toarnă întotdeauna Cristos atunci când cuvântul lui Dumnezeu se predică în puterea Duhului Sfânt.

15:30 Apostolul încheie această secțiune cu apelul fierbinte adresat credincioșilor să se roage pentru el. Baza de pe care lansează el acest apel este unitatea lor reciprocă în Domnul Isus Cristos și dragostea lor care provenea de la Duhul Sfânt. El îi roagă „să se lupte“ (sau „să agonizeze“) cu el în rugăciunile lor către Dumnezeu pentru el. După

cum se exprimă Lenski: „Asta reclamă un gen de rugăciuni în care cineva își varsă toată inima și tot sufletul, întocmai cum procedează luptătorii din arenă.”⁵⁹

15:31 Sunt enumerate patru lucruri pentru care trebuie să se roage. *Mai întâi*, Pavel îi îndeamnă să se roage ca el să fie izbăvit de zeleții din Iudeea, care se opuneau cu înverșunare evangheliei, așa cum făcuse și el odinioară.

În al doilea rând, el îi îndeamnă pe credincioșii romani să se roage ca **sfinții** evrei să primească cu bunovăință banii străni pentru ei. Asta întrucât persistau puternice prejudecăți împotriva credincioșilor proveniți dintre Neamuri și împotriva celor care predicau Neamurilor. Apoi mai există întotdeauna și pericolul ca unii oameni să fie ofenșați de ideea de a li se da pomană. De multe ori, se cere mai multă bunăvoință ca să accepți un dar, decât să dai un dar!

15:32 Al *treilea* lucru pentru care îi îndeamnă Pavel să se roage este ca Domnul să-i dăruiască o vizită plină de bucurie la Roma. Cuvintele: **prin voia lui Dumnezeu** exprimă dorința lui Pavel de a fi călăuzit de Domnul în toate lucrurile.

În fine, el cere ca vizita lui la Roma să fie un prilej de înviore, în mijlocul misiunii pline de peripeții și de trudă în care era angajat apostolul.

15:33 Și acum Pavel își încheie capitolul cu rugăciunea ca **Dumnezeu** care este sursa **păcii** să fie și partea lor. În capitolul 15 Domnul a fost numit *Dumnezeul răbdării* și al *mângâierii* (v. 5), *Dumnezeul nădejzii* (v. 13), iar acum **Dumnezeul păcii**. El este izvorul a tot ce este bun și a tot ce are nevoie un sărman păcătos, acum și în veșnicie. **Amin.**

H. În recunoașterea pe care se cuvine s-o acordăm altora (Cap. 16)

La prima vedere, ultimul capitol din Romani pare a fi un simplu catalog neinspirat de nume, care nu au prea mare semnificație pentru noi cei de azi. Dar la o privire mai atentă vom constata că acest capitol neglijat îi va oferi credinciosului multe lecții importante.

16:1 Fivi este prezentată ca o **slujitoare**⁶⁰ a bisericii din Chencrea. Nu trebuie neapărat să credem că ea aparținea unui ordin religios aparte. Orice soră care slujește în legătură cu o adunare locală poate fi o „diaconită”.

16:2 Ori de câte ori creștinii primari se deplasau de la o biserică la alta, ei purtau cu ei scrisori de prezentare. Asta era de mare folos pentru biserica vizitată și pentru cel ce o vizita.

Așadar apostolul o prezintă aici pe Fivi și îi roagă pe credincioși să-i facă o primire bună, ce i se cuvine unei credincioase adevărate, într-o manieră demnă de statutul de frați și surori credincioși ai ei. Apoi el îi roagă s-o ajute în toate privințele și o recomandă ca pe una care s-a consacrat în întregime lucrării de slujire a altora, între care s-a numărat și Pavel. Poate că era o soră ce nu obosea nicicând, oferindu-le predicatorilor și altor credincioși din Chencrea ospitalitate.

16:3 Apoi Pavel transmite salutări lui **Priscila și Acuila**, care fuseseră lucrători atât de vajnici împreună cu Pavel, în slujba lui **Cristos Isus**. O, cât de mult Îi mulțumim lui Dumnezeu pentru cuplurile creștine care se jertfesc fără rezerve, trudind pentru cauza lui Cristos!

16:4 Odată, Priscila și Acuila și-au riscat chiar viața pentru Pavel — un act eroic despre care nu ni se oferă alte detalii. Dar apostolul este recunoscător, cum sunt și bisericile de Neamuri convertite, cărora le-a slujit el.

16:5 **Salutați biserica din casa lor.** Asta înseamnă că o adunare adevărată de credincioși se întrunea în casa lor. Abia către sfârșitul veacului al doilea au început să se construiască edificii special destinate întrunirilor bisericilor. Special, când Priscila și Acuila locuiau la Corint, ei aveau o altă biserică, în casa lor.

Epenet înseamnă „vrednic de laudă”. Fără îndoială acest prim convertit din provincia Ahaia⁶¹ își justifica pe deplin numele. Pavel îl numește „preaiubitul meu”.

16:6 Proeminența pe care o ocupă numele femeilor în acest capitol subliniază lărga sferă de utilitate a slujirii lor (v. 1, 3, 6, 12, etc.). **Maria** s-a ostenit ca o troiană pentru sfinți.

16:7 Nu știm când au fost Andronic și Iunia „împreună-deținuți” cu Pavel. Nu putem ști dacă termenul „rudele mele” ar însemna că erau rude apropiate ale lui Pavel, sau doar se referă doar la faptul că erau evrei, ca și Pavel. De asemenea, nu știm dacă sintagma: **care sunt cu vază între apostoli** înseamnă că ei erau respectați de **apostoli** sau că ei înșiși erau **apostoli** de marcă. Tot ce putem ști este că ei au devenit creștini înainte lui Pavel.

16:8 Ampliat, preiubitul de Pavel, este cel cu care facem apoi cunoștință. Dacă n-ar fi existat Calvarul, n-am fi avut poate nici o posibilitate să aflăm despre aceste persoane. Legătura noastră cu Calvarul este, în realitate, singurul lucru care ne distinge pe fiecare dintre noi.

16:9 Urban se alege cu titlul de „împreună-lucrător cu noi în Cristos” iar **Stache** este numit **preiubitul meu**. Romani 16 este o miniatură a scenei de la Scaunul de Judecată al lui Cristos, în cadrul căreia se vor acorda elogiile pentru toate ocaziile în care am dat dovadă de credincioșie pentru Cristos.

16:10 Apele trecuse cu succes printr-o serie de încercări și câștigase pecetea de „slujitor încercat (sau «aprobat») al lui Cristos.”

Pavel salută apoi **casa lui Aristobul**, prin aceasta înțelegându-se, probabil, sclavii creștini ai acestui nepot al lui Irod cel Mare.

16:11 Ierodion era probabil și el sclav. Concetățean al lui Pavel, poate a fost singurul sclav *evreu* din casa lui Aristobul.

Apoi unii din sclavii lui **Narcis** erau de asemenea credincioși și Pavel îi cuprinde și pe ei în salutările sale. Nici cei ce ocupau poziția cea mai de jos pe scara socială nu sunt excluși de la cele mai alese binecuvântări ale creștinismului. Incluziunea sclavilor în această listă de nume ne amintește că în Cristos toate distincțiile sociale sunt șterse, pentru că toți suntem una în El.

16:12 Trifena și Trifosa însemnau, după câte se pare, „delicată” și „luxoasă”, dar, în realitate, ele erau lucrătoare neobosite, datorite cu totul slujirii Domnului. **Preaiubita Persida** era încă una din acele femei de care e atâtă nevoie în bisericile locale, dar care sunt atât de puțin prețuite, până când e prea târziu, deoarece nu mai sunt printre noi.

16:13 Ruf era probabil fiul lui Simon, care a purtat crucea în locul lui Isus (Mat. 27:32). El a fost **ales în Domnul** nu numai cu privire la mântuirea sa, ci și față de caracterul lui creștin. Cu alte cuvinte, era un sfânt ales. **Mama** lui Ruf se purtase cu dragoste de mamă față de Pavel și asta i-a atras titlul de „mama mea”.

16:14, 15 Poate că **Asincrit, Flegon, Hermes și Herma** erau activi în biserică ce se aduna în casa unuia dintre credincioși, cum era aceea a lui Priscila și Acvila (16:3, 5). **Filolog și Iulia, Nereu și sora lui, și Olimpa** formau probabil nucleul altei biserici ce se strângea în casa unui credincios.

16:16 Sărutul sfânt era modul plin de

afecțiune prin care se salutau sfinții pe vremea aceea, ce continuă să fie practicat în unele țări. În cultura occidentală **sărutul** a fost în general înlocuit cu strângerea mâinii.

Bisericile din Ahaia, unde se afla Pavel când scria aceste rânduri, i s-au alăturat, transmitând salutările lor.

16:17 Apostolul nu-și poate încheia scrisoarea fără un avertisment împotriva învățătorilor fără Dumnezeu, care ar putea să se strecoare în mijlocul bisericii. Creștinii trebuie să fie cu ochii în patru împotriva tuturor oamenilor de teapa acestora, care ar putea să formeze diverse partide și să întindă curse, distrugând credința celor neveghetori. Prin urmare, trebuie să ia seama la acest pericol, depistându-i pe cei ce propagă învățături contrare învățaturii sănătoase pe care și-au însușit-o creștinii, evitându-i cu desăvârșire pe acești învățători falși.

16:18 Acești învățători falși nu ascultă de **Domnul nostru Isus Cristos**. Ei ascultă doar de poftele lor. Și, din nefericire, reușesc să-i amăgească pe cei neveghetori, prin vorbirea lor lingușitoare.

16:19 Pavel se bucura de faptul că ascultarea de Domnul a destinariilor scrisorii sale era binecunoscută. Totuși el a ținut să-și exprime dorința ca ei să poată discerne și să asculte de învățătura bună, nedând nici un răspuns răului.

16:20 În felul acesta, **Dumnezeul** care este izvorul **păcii** le va da o biruință grabnică asupra **Satanei**.

Benedicția caracteristică a apostolului le urează sfinților tot ce le trebuie pentru a-și continua drumul spre slavă.

16:21 Îl cunoaștem pe **Timotei**, fiul lui Pavel în credință și colaboratorul său în lucrarea creștină. Nu știm însă nimic despre **Luciu**, decât că, asemenea lui Pavel, avusese părinți evrei. Pe **Iason** se poate să-l fi cunoscut deja la Fapte 17:5 iar pe **Sosipater** la Fapte 20:4. Ambii erau evrei.

16:22 **Terțiu** era cel căruia Pavel i-a dictat **această epistolă**. El își permite să adauge salutul său personal către cititori.

16:23 Există cel puțin patru bărbați cu numele de **Gaiu(s)** în Noul Testament. Cel din versetul 23 este probabil una și aceeași persoană cu cea de la 1 Corinteni 1:14, cunoscută pentru hospitalitatea sa, nu numai față de Pavel, ci și față de toți creștinii care aveau nevoie de ea. **Erast** era **vistiernicul cetății** Corint. Să fi fost el oare aceeași persoană menționată la Fapte 19:22 și/sau 2 Timotei 4:22? Nu putem ști sigur. **Cuart**

este amintit ca un simplu frate, dar ce onoare este să fii numit frate! Ce demnitate!

16:24 Harul Domnului nostru Isus Cristos să fie cu voi toți! este benedicția cu care își încheie de obicei Pavel epistolele. Este identică cu cea din versetul 20, decât că aici se adaugă cuvântul **toți**. În fapt, la majoritatea manuscriselor epistolei către Romani 24 este ultimul verset, iar doxologia cuprinsă în versetele 25-27 apare după *capitolul 14*. Textul alexandrin (NU) omite versetul 20. Atât benedicția, cât și doxologia sunt un mod minunat de a încheia cartea. Și ambele se încheie cu **Amin**.

16:25 Epistola se încheie cu o doxologie, adresată lui Dumnezeu, care este în stare să-i facă pe copiii Săi să rămână statornici, potrivit cu **evanghelia** pe care a vestit-o Pavel și pe care o numește **evanghelia mea**. Desigur, nu există decât o singură cale a mântuirii. Dar aceasta i-a fost încredințată lui, ca „apostol al Neamurilor“, pe când Petru a predicat mai cu seamă evreilor. Este vestirea publică a mesajului despre **Isus Cristos** cu privire la **revelația** minunatului adevăr **ținut ascuns de la întemeierea lumii**. O taină în Noul Testament este un adevăr ce nu fusese făcut cunoscut până atunci și un adevăr pe care intelectul uman nu l-ar putea descoperi nicidecum, dar care a fost acum făcut cunoscut.

16:26 Taina anumită despre care se vorbește aici este adevărul potrivit căruia evreii credincioși și Neamurile credincioase sunt făcuți co-moștenitori, co-membri ai Trupului lui Cristos și co-părtași ai făgăduinței Sale în Cristos prin evanghelie (Ef. 3:6).

Această taină a fost acum făcută cunoscută prin scrierile profeților — nu ale profeților din Vechiul Testament, ci ale celor din perioada Noului Testament. Taina aceasta nu fusese cunoscută în Scripturile Vechiului Testament, dar a fost descoperită în **Scripturile profetice** ale Noului Testament (vezi Ef. 2:20; 3:5).

Este mesajul evangheliei pe care Dumnezeu a poruncit să fie adusă la cunoștința tuturor națiunilor, pentru ca oamenii să asculte de credință și să fie mântuiți.

16:27 Numai Dumnezeu este sursa și manifestarea înțelepciunii pure și Lui îi aparține **slava prin Isus Cristos**, Mediatorul nostru, **în vecii vecilor!**

Așa se termină minunata epistolă a lui Pavel! Cât de îndatorați suntem Domnului pentru ea! Și ce săraci am fi fără ea! **Amin**.

NOTE FINALE

¹(1:4) Unii comentatori consideră că sintagma „Duhul sfințeniei“ se referă la propria ființă sfântă a lui Cristos, adică la duhul Său uman.

²(1:29) E lesne de înțeles de ce unele manuscrise au omis, din greșeală, *imoralitatea sexuală*, întrucât în greacă termenul *porneia* seamănă foarte mult cu *ponēria* (adică „rău“).

³(1:31) Versetul 31 conține cinci cuvinte negative, care încep cu un „alfa-privativ“ (de exemplu: „a-teu“, adică „nici-un-Dumnezeu“), similare cuvintelor compuse ce încep cu prefixul negativ: „ne-...“ NU omite *neiერთόρ* (*aspondous*), care seamănă foarte mult cu *neiuβίτορ* (*astorgous*).

⁴(2:4) A. P. Gibbs, *Preach and Teach the Word* („Predicați și predăți Cuvântul“), pg. 12/4.

⁵(2:6) Lewis S. Chafer, *Systematic Theology*, III:376.

⁶(3:22) Textul NU omite „și peste toți“.

⁷(3:23) Timpul aorist, nu perfectul.

⁸(Excurs): Același lucru este valabil și în ebraică și în greacă.

⁹(3:24) Arthur T. Pierson: *Shall We Continue in Sin?* („Să continuăm să păcătuim?“), pg. 23.

¹⁰(3:24) Pal Van Gorder, în *Our Daily Bread* (Pâinea noastră cea de toate zilele“).

¹¹(3:30) Cranfield scoate în evidență (în lucrarea *Romans I: 222*) că încercările de a găsi deosebiri subtile de sens între aceste prepoziții nu sunt convingătoare. Augustin a avut, probabil, dreptate, când a pus folosirea a două prepoziții cu același sens pe seama dorinței de varietate stilistică. (Comentariul acesta nu privește textul românesc, deoarece aici se folosește o singură prepoziție: „prin“, n.r.)

¹²(4:1) Sau experiența lui „Avraam (strămoșul nostru după fire.“

¹³(4:13) *Daily Notes of the Scripture Union*, (alte documente nu există).

¹⁴(4:19) Deși unele omit negația „nu“, sensul nu se schimbă prea mult.

¹⁵(4:24) C. H. Mackintosh: *The Mackintosh Treasury: Miscellaneous Writings by C. H. Mackintosh* („Tezaurul Mackintosh: Diverse Scrieri de C. H. Mackintosh“), pg. 66.

¹⁶(5:11) Termenul „atonement“ din ediția KJV era corect la data apariției acestei traduceri, în 1611, când însemna „at-one-ment“ sau reconciliere.

¹⁷(6:1) J. Oswald Sanders: *Spiritual Problems*, pg. 112.

¹⁸(6:5) Charles Hodge: *The Epistle to the Romans*, pg. 196.

¹⁹(6:11) Ruth Paxson: *The Wealth, Walk, and Warfare of the Christian*, pg. 108.

²⁰(6:11) C. E. Macartney, *Macartney's Illustrations*, pg. 378, 379.

²¹(6:14) James Denney, „St. Paul's Epistle to the Romans,” in *The Expositor's Greek Testament*, pg. 108.

²²(6:19) Charles Gahan, *Gleanings in Romans, in loco*.

²³(6:21) Marcus Rainsford: *Lectures on Romans VI*, pg. 172.

²⁴(6:21) Pierson, *Shall We Continue in Sin?* pg. 45.

²⁵(7:15) Harry Foster, articol apărut în *Toward the Mark* („Spre țință”), pg. 110.

²⁶(7:23) George Cutting: „The Old Nature and the New Birth” („Firea veche și nașterea din nou”) (broșură), pg. 33.

²⁷(8:1) Cuvintele „care nu umbli după îndemnul firii, ci după îndemnul Duhului” sunt considerate ca nefăcând parte din unele manuscrise, ele apărând în versetul 1 dintr-o eroare, fiind copiate de la versetul 4. Totuși, ele apar în majoritatea manuscriselor, constituind, după câte se pare, o descriere suplimentară a celor aflați în Cristos.

²⁸(8:10) Traducătorii versiunii NKJV (New King James Version) au considerat că termenul *pneuma* se referă la Duhul Sfânt, ceea ce explică faptul că „Duh” este redat cu inițială majusculă. Dar manuscrisele originale au fost redactate integral în majuscule (unciale). Prin urmare, e o chestiune de interpretare. În opinia noastră, textul se referă aici la duhul (uman) al credinciosului.

²⁹(8:15) Vezi nota 28. Aici sensul alternativ al termenului „Duh” nu este duhul uman, ci o atitudine opusă robiei.

³⁰(8:18) În ebraică termenul pentru *glorie* derivă din sintagma *a fi greu*. De aici, rezultă că cititorii evrei ar fi considerat acesta un joc de cuvinte, chiar dacă acesta nu reiese atât de bine în greacă.

³¹(8:31) Acesta a fost versetul călăuzitor al vieții lui Ioan Calvin.

³²(8:32) C. H. Mackintosh (alte documente nu există).

³³(8:37) O redare foarte literală ar fi: „noi supra-cuceri” (*hupernikōmen*).

³⁴(8:39) Cuvintele acestea se foloseau, de pildă, în astrologie.

³⁵(9:4) *The New Scofield Reference Bible*, pg. 1317.

³⁶(9:5) Vezi Hodge: *Romans*, pg. 299-301, pentru o expunere detaliată a acestei chestiuni.

³⁷(9:16) G. Campbell Morgan, *Searchlights from the Word*, pg. 335, 336.

³⁸(9:21) Albert Barnes, *Barnes's Notes on the New Testament*, pg. 617.

³⁹(9:23) Charles R. Erdman: *The Epistle of Paul to the Romans*, pg. 109.

⁴⁰(10:10) William Kelly: *Notes on the Epistle to the Romans*, pg. 206.

⁴¹(10:10) James Denney, citat de Kenneth Wuest în *Romans in the Greek New Testament*, pg. 178.

⁴²(10:14) Hodge: *Romans*, pg. 545.

⁴³(11:1) Ce trist e să constatăm că mulți din cei ce aplică binecuvântările Israelului la biserică nu au nici o strângere de inimă pentru faptul că Scriptura a prezis, în același timp, și blesteme pentru Israel!

⁴⁴(11:32) George Williams: *The Student's Commentary on the Holy Scriptures*, pg. 871.

⁴⁵(11:33) Arthur W. Pink: *The Attributes of God*, pg. 13.

⁴⁶(12:1) Norman Grubb: *C. T. Studd, Cricketer and Pioneer*, pg. 141.

⁴⁷(12:6) Hodge: *Romans*, pg. 613.

⁴⁸(12:6) A. H. Strong: *Systematic Theology*, pg. 12.

⁴⁹(12:6) Dar articolul hotărât din textul original are, practic, valoare de pronume, în unele contexte.

⁵⁰(12:19) R. C. H. Lenski: *St. Paul's Epistle to the Romans*, pg. 780.

⁵¹(12:21) J. N. Darby, din nota de subsol de la Romani 12:21 în a sa *New Translation* („Noua Traducere”).

⁵²(12:21) George Washington Carver (alte documente nu sunt disponibile).

⁵³(12:21) Citat din lucrarea lui Charles Swindoll: *Growing Strong in the Seasons of Life*, pg. 69, 70.

⁵⁴(13:4) În ebraică, verbele obișnuite pentru „a omori” și „a înjunghia” sunt *qatal* și *hārag*. Verbul „a ucide” (cu intenție, *rāhats*) este cel folosit în Cele Zece Porunci, traducerea greacă fiind la fel de clară în această privință.

⁵⁵(13:9) Textul NU omite această poruncă în acest loc.

⁵⁶(14:10) Unele manuscrise vechi (NU) conțin cuvintele: „scaunul de judecată al lui Dumnezeu” în loc de „...al lui Cristos” (Textele TR și M). Dar noi știm că *Cristos* va fi Judecătorul, întrucât Tatăl I-a încredințat toată judecata (Ioan 5:22).

⁵⁷(14:23) Merrill F. Unger: *Unger's Bible Dictionary*, pg. 219.

⁵⁸(15:16) Morgan: *Searchlights*, pg. 337.

⁵⁹(15:30) Lenski: *Romans*, pg. 895.

⁶⁰(16:1) Probabil s-ar fi folosit forma feminină a lui *diakonos* („slujitor“, „diacon“) dacă s-ar fi avut în vedere o funcție destinată femeilor.

⁶¹(16:5) Textul NU conține termenul *Asia* aici (dar Corintul, de unde se crede că le scria Pavel această scrisoare Romanilor, se afla în *Ahaia*).

BIBLIOGRAFIE

Cranfield, C. E. B. *The Epistle to the Romans, Vol. I (ICC)*, Edinburg: T & T. Clark Ltd., 1975.

Denney, James. „St. Paul's Epistle to the Romans,“ *The Expositor's Greek Testament, Vol. II*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1961.

Erdman, C. R. *The Epistle of Paul to the Romans*. Philadelphia: The Westminster Press, 1925.

Gahan, Chales. *Gleanings in Romans*. Publicată de autor.

Hodge, Charles. *Commentary on the Epistle to the Romans*. New York: George H. Doran Company, 1886.

Kelly, William. *Notes on the Epistle to the Romans*. Londra: G. Morrish, 1873.

Lenski, R. C. H. *St. Paul's Epistle to the Romans*. Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1961. Newell, William R. *Romans Verse by Verse*. Chicago: Moody Press, 1938.

Rainsford, Marcus. *Lectures on Romans VI*. Londra: Charles J. Thynne, 1898.

Shedd, William G. T. *A Critical and Doctrinal Commentary on the Epistle of St. Paul to the Romans*. Grand Rapids: Zondervan, 1967.

Stifler, James M. *The Epistle to the Romans: A Commentary Logical and Historical*. Chicago: Moody Press, 1960.

Wuest, Kenneth S. *Romans in the Greek New Testament*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1964.

PRIMA EPISTOLĂ CĂTRE CORINTENI

Introducere

„Un fragment de istorie ecleziastică ca nici un altul“ — Weizäcker

I. Locul unic pe care îl ocupă în Canon

Întâi Corinteni a fost denumită „cartea problemelor“ întrucât în ea Pavel se ocupă de problemele ce confruntau adunarea („Cât despre...“) din coruptul oraș Corint. Ceea ce face ca valoarea ei să fie cu atât mai mare, pentru bisericile bântuite de probleme din vremea noastră. Dezbinările, tendința unora de a se închina în fața unor lideri, pe care-i considerau eroi, apoi imoralitatea ce făcea ravagii în mijlocul lor, litigiile în care erau implicați, problemele de ordin marital, practicile dubioase în care erau angrenați și reglementarea darurilor spirituale — sunt cu toate probleme de care se ocupă această epistolă.

Ar fi însă greșit să tragem concluzia că nu au fost decât probleme, în această epistolă, căci aici găsim faimosul Întâi Corinteni 13, cel mai frumos eseu despre dragoste, nu doar din Biblie, ci din *toată* literatura. Remarcabila învățătură despre înviere — atât a lui Cristos, cât și a noastră (cap. 15), reglementarea Cinei Domnului (cap. 11), porunca de a participa la strângerea de ajutoare (cap. 16) se găsesc cu toate în această epistolă.

Ce săraci am fi, dacă n-am avea Întâi Corinteni! — o adevărată comoară de învățături creștine practice.

II. Paternitatea

Toți învățații sunt de acord că ceea ce numim Întâi Corinteni este produsul autentic al lui Pavel, ieșit de sub pana lui. Unii autori (în special cei de orientare liberală) susțin că au remarcat unele „interpolări“ în această scrisoare, dar opiniile lor sunt pure speculații subiective, fără temeieri probatoare în textul propriu-zis al epistolei. I Corinteni 5:9 pare să indice că apostolul Pavel le-ar fi adresat Corintenilor încă o scrisoare (necanonică), pe care aceștia au înțeles-o greșit.

Dovezile externe în srijinul lui Întâi

Corinteni sunt foarte timpurii, cartea fiind menționată concret de Clement din Roma (circa 95 d.Cr.), sub numele de „epistola binecuvântatului Apostol Pavel.“ Și alți scriitori ai bisericii primare s-au referit la I Corinteni: Policarp, Iustin Martirul, Atenagoras, Irineu, Clement din Alexandria și Tertulian. Ea este cuprinsă în Canonul Muratorian, ocupând poziția următoare epistolei către Galateni în „canonul“ ereticului Marcion, numit *Apostolicon*.

Dovezile interne sunt, de asemenea, foarte puternice. Pe lângă propriile referiri ale autorului la el însuși, în 1:1 și 16:21, argumentele de la 1:12-17; 3:4, 6, 22 sprijină, de asemenea, paternitatea paulină a epistolei. Coincidențele cu cartea Fapte și cu alte scrisori ale lui Pavel, plus amprenta puternicei preocupări apostolice, exclud total posibilitatea unui fals, dând o greutate covârșitoare argumentelor în favoarea autenticității ei.

III. Data

Pavel ne spune că și-a redactat epistola de față la Efes (16:8, 9, cf. v. 19). Întrucât el a slujit acolo timp de trei ani, I Corinteni va fi fost probabil redactată acolo, în ultima jumătate a acelei misiuni de amploare pe care a desfășurat-o în acel oraș sau prin anii 55-56 d.Cr. Unii cărturari plasează data apariției ei chiar mai înainte.

IV. Fondul și tema epistolei

Străvechiul oraș Corint se află în sudul Greciei, la vest de Atena, fiind pe vremea lui Pavel, situat într-o poziție strategică la întreținerea unor importante rute comerciale. Corintul a devenit un mare centru comercial internațional, prin acest oraș perindându-se un volum uriaș de persoane și mărfuri. Datorită religiei depravate a locuitorilor săi, curând a devenit și centrul celor mai decăzu-

zute forme de imoralitate, până acolo încât Corint a ajuns un nume de pomină pentru orice necurăție și senzualitate. Atât de mult se dusese vestea lascivității acestui oraș, încât a apărut chiar și un verb în limba greacă, *korinthiazomai*, prin care se definea *trăirea unei vieți destrăbălate*.

Apostolul a vizitat mai întâi Corintul cu prilejul celei de-a Doua Călătorii Misionare (Fapte 18). La început, el a lucrat printre iudei, împreună cu Priscila și Acuila, colegii săi în meseria confecționării de corturi. Dar, după ce majoritatea iudeilor au respins mesajul său, apostolul s-a îndreptat spre Neamurile din Corint. Și astfel, au fost salvate o seamă de suflete, prin predicarea evangheliei, înființându-se în acest oraș o biserică.

Cam după trei ani, când Pavel predica la Efes, a primit o scrisoare de la Corint, în

care i se aduceau la cunoștință grave deficiențe ivite în adunarea de acolo și i se puneau întrebări cu privire la o serie de aspecte ale trăirii practice a credinței creștine. Tocmai din răspunsul dat de apostol acestor întrebări s-a născut Prima Epistolă către Corinteni.

Tema epistolei este: cum poate fi redresată o biserică lumească și carnală, care privește cu ușurătate atitudinile, rătăcirile și acțiunile pe care apostolul Pavel le considera atât de grave. Sau cum sună definiția succintă a lui Moffatt: „Biserica era în lume, căci acolo îi era locul, dar și lumea era în biserică, locul ei nefiind acolo.“

Întrucât o atare situație continuă să caracterizeze multe adunări din vremea noastră, Întâi Corinteni rămâne o epistolă foarte relevantă și pentru noi.

SCHIȚA CĂRȚII

I. INTRODUCERE (1:1-9)

- A. Salutări (1:1-3)
- B. Mulțumiri (1:4-9)

II. DEZORDINI DIN SÂNUL BISERICII (1:10-6:20)

- A. Dezbinările din rândurile credincioșilor (1:10-6:20)
- B. Imoralitatea din rândurile credincioșilor (cap. 5)
- C. Litigiile din rândurile credincioșilor (6:1-11)
- D. Ușurătatea pe plan moral din rândurile credincioșilor (6:12-20)

III. RĂSPUNSURI APOSTOLICE LA ÎNTREBĂRILE RIDICATE DE BISERICĂ (capitolele 7-14)

- A. Cu privire la căsătorie și celibat (cap. 7)
- B. Cu privire la consumul alimentelor închinat idolilor (8:1-11:1)
- C. Cu privire la acoperirea capului femeilor (11:2-16)
- D. Cu privire la Cina Domnului (11:17-34)
- E. Cu privire la darurile Duhului și la întrebuițarea lor în biserică (cap. 12-14)

IV. RĂSPUNSUL DAT DE PAVEL CELOR CARE TĂGĂDUIAU ÎNVIEREA (Cap. 15)

- A. Certitudinea învierii (15:1-34)
- B. Considerarea obiecțiilor formulate împotriva învierii (15:35-57)
- C. Un ultim apel, în lumina învierii (15:58)

V. UN ULTIM SFAT DIN PARTEA LUI PAVEL (Cap. 16)

- A. Cu privire la strângerea ajutoarelor (16:1-4)
- B. Cu privire la planurile sale personale (16:5-9)
- C. Îndemnuri de încheiere și salutări (16:10-24)

Comentariu

I. INTRODUCERE (1:1-9)

A. Salutări (1:1-3)

1:1 Pavel a fost chemat să fie apostol al lui Isus Cristos pe drumul Damascului. Această chemare nu i-a parvenit prin intermediul vreunui om, ci direct din partea Domnului Isus. **Un apostol** este, literalmente, „un trimis. Primii apostoli au fost martori ai lui Cristos la învierea Sa. Ei au putut de asemenea săvârși minuni, menite să confirme că mesajul predicat de ei era de natură divină. Prin urmare, Pavel era întru totul îndreptățit să afirme, în cuvintele lui Gerhard Tersteegen:

Cristos, Fiul lui Dumnezeu, m-a trimis
În țările de la miazănoapte;
Eu am fost ordinar de puterea divină
A mâinilor străpunse.

Când Pavel scria, un **frate**, pe nume **Sostene**, era cu el, ceea ce-l determină pe Pavel să-l includă în salutul său. Nu se știe exact dacă este același Sostene de la Fapte 18:17, fruntașul sinagogii, care a fost bătut în public de greci. Probabil acest lider fusese mântuit în urma propovăduirii lui Pavel, ajutându-l acum pe apostol în lucrarea sa.

1:2 Scrisoarea este adresată mai întâi **bisericii lui Dumnezeu care este la Corint**. Este încurajator să constatăm că nici un loc pe pământ nu este prea imoral pentru ca acolo să se poată pune bazele unei adunări de copii ai lui Dumnezeu. Adunarea Corintenilor este descrisă în continuare prin cuvintele: **cei care au fost sfințiți în Cristos Isus, chemați sfinți**. „Sfințiți“ înseamnă aici puși deoparte pentru Dumnezeu și detașați de lume, descriind *poziția* tuturor celor ce sunt ai lui Cristos. Cât privește *starea lor practică*, ei au datoria să se detașeze ei înșiși de lume, în fiecare zi, trăind o viață sfântă.

Unii oameni susțin că sfințirea este o lucrare distinctă a harului, prin care cineva dobândește eradicarea naturii păcatului. O atare învățătură este însă contrazisă de versetul acesta. Creștinii corinteni erau departe de ceea ce trebuia să fie pe planul sfințeniei practice, dar faptul rămâne că în fața lui Dumnezeu, în ce privește poziția lor, ei erau **sfințiți** de Dumnezeu.

Ca sfinți, ei erau membrii unei minunate părtășii: **chemați să fie sfinți, împreună cu**

toți cei care cheamă în vreun loc Numele lui Isus Cristos, Domnul lor și al nostru.

1:3 Întâi Corinteni este, în mod deosebit, scrisoarea dedicată Domniei lui Cristos. Discutând numeroasele probleme din viața adunărilor și a credincioșilor individuali, apostolul le amintește cititorilor că Isus Cristos este Domn și că prin tot ceea ce facem trebuie să dăm recunoaștere acestui mare adevăr.

Salutul caracteristic al lui Pavel apare în versetul 3. **Har și pace** sunt cuvintele prin care se exprimă cel mai bine rezumatul întregii evanghelii. **Harul** este sursa oricărei binecuvântări iar **pacea** este rezultatul în viața oricărei persoane care a acceptat harul lui Dumnezeu. Aceste mari binecuvântări provin de la **Dumnezeu Tatăl nostru și de la Isus Cristos**. Pavel nu ezită să-L menționeze pe **Domnul Isus** în același enunț în care vorbește despre **Dumnezeu Tatăl nostru**. Este doar una din sutele de expresii similare din Noul Testament prin care se arată clar poziția de egalitate a Domnului Isus cu Dumnezeu Tatăl.

B. Mulțumiri (1:4-9)

1:4 După ce i-a salutat pe corinteni, apostolul aduce acum mulțumiri pentru felul minunat în care a lucrat Dumnezeu în viața lor (v. 4-9). E remarcabilă trăsătura de noblețe a caracterului lui Pavel prin faptul că întotdeauna a găsit câte ceva, în viața fraților săi de credință, pentru care să aducă mulțumiri lui Dumnezeu. Dacă viața lor de trăire în practică a credinței creștine nu era pe măsura celei dorite de Dumnezeu, atunci Pavel îi mulțumea lui Dumnezeu pentru ceea ce a făcut El pentru ei — cum s-a întâmplat și în cazul de față. Corinteni nu erau „creștini duhovnicești“. Dar Pavel poate totuși să-I mulțumească lui Dumnezeu pentru harul lui Dumnezeu care le-a fost dat în Cristos Isus.

1:5 Harul lui Dumnezeu s-a manifestat față de corinteni prin faptul că au fost înzestrați din belșug cu darurile Duhului Sfânt. Pavel amintește darul rostirii și al cunoștinței („în orice cuvânt și în orice cunoștință“) — aceasta fiind probabil o referire la darul vorbirii în limbi, al tălmăcirii vorbirii în limbi și al cunoștinței ieșite din comun. **Rostirea** (în versiunea română: „în orice cuvânt“) se referă la exprimarea exterioară iar **cunoștința** la înțelegerea lăuntrică.

1:6 Faptul că ei aveau aceste daruri era o confirmare a lucrării lui Dumnezeu în viețile lor. La asta se referă Pavel când spune că **mărturia lui Cristos a fost confirmată** în ei. Ei au auzit **mărturia lui Cristos**, au primit-o prin credință iar Dumnezeu a depus mărturie că ei sunt mântuiți cu adevărat, prin faptul că le-a acordat aceste puteri miraculoase.

1:7 Cât privește posedarea darurilor, biserica de la Corint nu era cu nimic mai prejos decât celelalte biserici. Dar simpla posedare a acestor daruri nu constituia, în sine, o dovadă a adevăratei spiritualități. Pavel îi mulțumea Domnului pentru un lucru de care corinteni nu erau răspunzători, la care nu contribuiseră cu nimic. Darurile au fost dăruite de Domnul cel Înălțat la Cer, fără să se țină seama de meritele cuiva. Dacă are cineva un dar, nu trebuie să se fâlească cu el, ci, în smerenie, să-l pună în slujba Domnului.

Roada Duhului este însă o altă chestiune, presupunând predarea credinciosului față de controlul Duhului Sfânt. Apostolul nu putea să-i laude pe corinteni pentru faptul că ar fi posedat roada Duhului în viața lor, ci numai pentru ceea ce a revărsat Domnul, în suveranitatea Sa, peste ei — un lucru asupra căruia ei nu aveau nici un control.

Când vom înainta în studiul epistolei, vom constata că apostolul a trebuit să-i mustre pe sfinți pentru abuzarea de aceste daruri, dar aici el se mulțumește să-și exprime recunoștința pentru faptul că ei au primit aceste daruri într-o măsură atât de mare.

Corinteni erau nerăbdători în **așteptarea arătării Domnului nostru Isus Cristos**. Cercetătorii Bibliei nu au ajuns la un numitor comun în acest punct, neputând stabili dacă se referă la venirea lui Cristos pentru a-Și lua sfinții Săi (1 Tes. 4:13-18), sau la venirea Sa *împreună* cu sfinții Săi (2 Tes. 1:6-10), sau, a treia variantă, dacă este o referire la ambele ipostaze. În primul caz, ar fi o revelație a lui Cristos făcută doar credincioșilor, pe când în cazul al doilea ar fi Revelația Sa pentru întreaga biserică. Atât Răpirea, cât și glorioasa Arătare a lui Cristos sunt așteptate cu nerăbdare de orice credincios.

1:8 Aici Pavel își exprimă încrederea că Domnul îi va întări până la sfârșit pe sfinți, pentru ca aceștia să poată fi fără vină în ziua Domnului nostru Isus Cristos. Din nou, iese în evidență accentul pus de Pavel asupra a ceea ce va face Dumnezeu, mai degrabă

decât pe ce au făcut corinteni. Întrucât ei s-au încrezut în Cristos, și pentru că Dumnezeu a confirmat acest lucru, dându-le darurile Duhului, Pavel era încrezător că Dumnezeu îi va păzi și păstra pentru El, până când Cristos va veni să-i ia pe ai Săi cu Sine.

1:9 Optimismul lui Pavel cu privire la corinteni se bazează pe credințioșia lui Dumnezeu, care i-a chemat la părtășia Fiului Său. El știe că întrucât Dumnezeu a plătit un preț atât de mare ca să-i facă părtași ai vieții Domnului nostru, El nu-i va lăsa să se piardă, nici să alunece din mâna Lui.

II. DEZORDINILE DIN BISERICĂ (1:10-6:20)

A. Dezbinările din rândurile credincioșilor (1:10-4:21)

1:10 Apostolul este gata acum să se ocupe de problema **dezbinărilor** din cadrul bisericii (1:10-4:21). El începe cu un minunat îndemn la unitate. În loc să poruncească, în virtutea mandatului său de apostol, el îi îndeamnă cu tandrețea unui frate. Apelul la unitate se bazează pe **numele Domnului nostru Isus Cristos** și, întrucât numele reprezintă de fapt Persoana, se bazează pe tot ceea ce este și a făcut Domnul Isus. Corinteni preamăreau numele unor oameni, dar asta nu putea duce decât la dezbinări. Pavel e hotărât însă să înalțe doar Numele Domnului Isus, știind că numai în felul acesta se va produce unitate în rândurile copiilor lui Dumnezeu. **Să aveți același fel de vorbire** înseamnă a fi **uniți într-un gând și o simțire** — adică a avea un scop comun și aceeași loialitate. Unitatea aceasta se produce atunci când creștinii sunt pătrunși de gândirea (gândul) lui Cristos. În versetele următoare, Pavel le va spune cum pot fi pătrunși corinteni, pe planul trăirii practice, de gândurile lui Cristos.

1:11 Vestea despre **certurile** de la Corint i-a parvenit lui Pavel prin cei din casa lui Cloe. Dezvăluind numele informatorilor, Pavel stabilește un important principiu de conduită creștină: nu avem voie să transmitem vești despre frații și surorile noastre de credință la modul anonim, ci trebuie să fim dispuși să lăsam să ni se dezvăluie identitatea. Dacă s-ar practica acest principiu în zilele noastre, s-ar evita multe bărfe inutile, care fac atât de mult rău bisericii.

1:12 În sânul bisericii se formau secte sau partide, fiecare luându-și un fruntaș. Unii își declarau preferințele pentru **Pavel**, alții

pentru **Apolo** iar alții pentru **Chifa** (Petru). Ba unii chiar susțineau să sunt ai lui **Cristos**, prin asta înțelegându-se că se considerau *singurii* Săi credincioși, ceilalți fiind excluși!

1:13 În versetele 13-17 Pavel muștră cu asprime sectarismul. A da naștere la asemenea partide în sânul bisericii echivala cu tăgăduirea unității trupului lui **Cristos**. Călând pe urmele unor lideri umani, ei îl insultau pe Cel care fusese răstignit pentru ei. Luându-și denumirea unui om, ei uitau că prin botez Îi declaraseră loialitate Domnului Isus **Cristos**.

1:14 Apariția unor partide în sânul bisericii de la Corint l-a determinat pe Pavel să-și exprime recunoștința pentru faptul că el însuși nu a botezat decât vreo câțiva credincioși din adunarea aceea — **Crispus și Gaius** fiind doi dintre aceștia.

1:15, 16 Pavel a avut grijă ca nimeni să nu poată spune că a botezat pe cineva în numele lui. Cu alte cuvinte, el nu încerca să facă convertiți pentru el însuși sau să-și atragă adepți. Singurul țel urmărit de el era să-i îndrepte pe oameni către Domnul Isus **Cristos**.

La o examinare mai amănunțită, Pavel și-a adus aminte că a botezat pe cei din casa lui Ștefana, dar pe alții nu-și amintea să-i fi botezat.

1:17 El explică faptul că **Cristos** nu l-a trimis ca mai întâi de toate să boteze, ci să propovăduiască evanghelia. Asta nu înseamnă deloc că Pavel nu credea în botez, întrucât am citit deja numele celor pe care i-a botezat chiar el. Mai degrabă, înseamnă că misiunea lui principală nu era de a boteza. Probabil el încredinșase această lucrare altora, poate unor creștini din biserica locală. Versetul acesta constituie un puternic argument de combatere a concepției susținute de unii, conform căreia botezul ar fi esențial în vederea mântuirii. Dacă așa ar sta lucrurile, atunci ar însemna că Pavel Îi mulțumește lui Dumnezeu că nu i-a mântuit pe nici unii, în afară de Crisp și Gaius! Or, asemenea idee nu poate sta în picioare.

În ultima parte a versetului 17, Pavel realizează o tranziție la versetele care urmează. El nu a propovăduit evanghelia prin recurgerea la înțelepciunea cuvintelor, pentru ca nu cumva crucea lui **Cristos** să fie făcută ineficace. El știa că dacă oamenii ar fi fost impresionați de oratoria și stilul său retoric, atunci în egală măsură el ar fi eșuat în eforturile sale de a transmite adevărata semnificație a crucii lui **Cristos**.

Ne va fi de ajutor să înțelegem secțiunea care urmează, dacă vom ține seama de faptul că, întrucât erau greci, corinteni aveau o mare predilecție pentru înțelepciunea omească. Filosofii lor erau considerați eroi naționali. Se pare că ceva din spiritul acestei mișcări se strecurase în adunarea de la Corint, unde se formase partida celor care doreau să facă evanghelia mai ușor de primit de către intelectuali. Ei plecau de la convingerea că evanghelia nu se bucura de reputație în rândurile intelectualilor — de unde încercarea de a o intelectualiza. Această prosternare în fața intelectualismului a fost, după câte se pare, una din chestiunile care i-au determinat pe oameni să formeze partide în jurul unor lideri umani. Eforturile de a face evanghelia mai acceptabilă erau sortite însă din capul locului eșecului, pentru faptul că între înțelepciunea lui Dumnezeu și înțelepciunea omului există o prăpastie uriașă, ele neputând fi deloc reconciliate.

Pavel arată acum nebunia de a-i ridica în slăvi pe oameni și subliniază că, procedând așa, înseamnă a da dovadă de incompatibilitate cu adevărata natură a evangheliei (1:18-3:4). Prima idee pe care o scoate el în evidență este că mesajul crucii este diametral opus tuturor conceptelor considerate de oameni a fi adevărata înțelepciune (1:18-25).

1:18 **Mesajul crucii este nebunie pentru cei ce sunt pe calea pierzării.** Sau, cum s-a exprimat foarte plastic Barnes:

Moartea pe cruce era asociată cu ideea celei mai mari înjosiri sau rușinari. A afirma că mântuirea poate avea loc doar prin suferințele și moartea unui om răstignit era sigur că va trezi în ei doar un nedisimulat dispreț.¹

Grecii erau mari iubitori de înțelepciune (de fapt, acesta este sensul literal al termenului „filosofi“). Dar evanghelia nu conținea nici un lucru de natură să satisfacă orgoliul lor, rezultat în urma cunoștinței.

Pentru cei ce sunt pe calea mântuirii, evanghelia este puterea lui Dumnezeu. Ei aud mesajul, îl acceptă prin credință și apoi are loc miracolul nașterii din nou în viața lor. Observați adevărul solemn reliefat de acest verset, potrivit căruia nu există decât două categorii de oameni: cei ce pier și cei ce sunt mântuiți. Nici o categorie intermediară. Oamenii n-au decât să iubească înțelepciunea omească, însă numai evanghelia este cea care duce la mântuire.

1:19 Faptul că evanghelia îi repugnă

înțelepciunii omenеști a fost profețit cu mult timp în urmă de Isaia (29:14): „**Voi distruge înțelepciunea înțelepților și voi nimici priceperea pricepuților.**“ (traducere după versiunea engleză, n.tr.)

S. Lewis Johnson afirmă, în al său *The Wycliffe Bible Commentary* că în contextul lor, „aceste cuvinte constituie condamnarea de către Dumnezeu a politicii «înțelepților» din Iuda, prin faptul că aceștia căutau să încheie o alianță cu Egipt, pe când erau amenințați de Sanherib.“² Cât de adevărat este faptul că lui Dumnezeu îi face plăcere să-și realizeze planurile în modalități care par nebune oamenilor. Ce des folosește El metode pe care înțelepții acestei lumi le ridiculizează, dar care realizează rezultatele dorite cu minunată acuratețe și eficiență. De pildă, înțelepciunea omului îl asigură că el poate câștiga sau merita propria lui mântuire. Dar evanghelia înlătură toate eforturile omului de a se mântui pe sine, prezentându-L pe Cristos ca Singura Cale prin care putem câștiga acces la Dumnezeu.

1:20 Aici Pavel face o provocare îndrăzneată, zicând: „**Unde este înțeleptul? Unde este cărturarul? Unde este vorbărețul acestui veac?**“ Oare i-a consultat Dumnezeu când a conceput planul Său de mântuire? Ar fi fost ei oare în stare să elaboreze vreodată un asemenea plan de răscumpărare, dacă ar fi fost lăsați în voia înțelepciunii lor? Răspunsul este un răspicat „Nu!“ **Dumnezeu a făcut nebunie înțelepciunea acestei lumi.**

1:21 Omul nu poate ajunge la cunoștința lui Dumnezeu prin propria sa înțelepciune. De veacuri Dumnezeu i-a dat omenirii prilejul acesta, dar rezultatul a fost un eșec total. Apoi Dumnezeu a găsit cu cale, prin propovăduirea crucii — mesaj considerat nebun de către oameni — să-i mântuiască pe cei care cred. Nebunia mesajului predicat se referă, desigur, la cruce. Noi știm că ea nu a fost o nebunie, dar așa a părut minților neluminate ale oamenilor. Godet spune că versetul 21 conține o întreagă filosofie a istoriei, substanța unor volume întregi. De aceea, nu trebuie să trecem peste el cu ușurință, ci să medităm profund la extraordinarele adevăruri ce le conține.

1:22 Era în firea iudeilor să ceară un semn. Atitudinea lor consta în concepția că dacă îl se va da un semn, vor crede. Pe de altă parte, grecii căutau înțelepciunea. Pe ei îi interesau argumentele și raționamentele omenеști, logica în general.

1:23 Dar Pavel nu le-a făcut pe plac. El

spune: „**Noi Îl propovăduim pe Cristos cel răstignit.**“ După cum s-a exprimat cineva: „El nu era un iudeu iubitor de semne, nici un grec iubitor de înțelepciune, ci un creștin iubitor de Mântuitorul.“

Pentru iudei, Cristos răstignit era o piatră de poticnire. Ei căutau un lider militar, care să-i izbăvească de aspirarea Romei. Dar evanghelia le-a oferit un Mântuitor răstignit pe cruce și supus rușinii. Pentru greci, Cristos răstignit era o nebunie. Ei nu puteau înțelege cum ar putea Cineva care a murit în condiții de aparentă slăbiciune totală să le rezolve problemele.

1:24 Dar, oricât ar părea de ciudat, chiar lucrurile pe care le căutau iudeii și Neamurile se găsesc în chip minunat în Domnul Isus. Pentru cei care aud chemarea Lui și se încred în El, atât iudei, cât și greci, Cristos devine puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu.

1:25 De fapt nu există nici nebunie, nici slăbiciune la Dumnezeu. Dar apostolul afirmă în versetul 25 că ceea ce pare nebunie din partea lui Dumnezeu, în ochii oamenilor, este, în realitate, mai înțelept decât oamenii cei mai luminați. De asemenea, ceea ce pare slăbiciune din partea lui Dumnezeu, în ochii oamenilor, se dovedește a fi mai puternic decât orice ar putea produce oamenii vreodată.

1:26 După ce a vorbit despre evanghelia propriu-zisă, apostolul își îndreaptă acum atenția spre oamenii pe care Dumnezeu îi cheamă prin evanghelie (v. 26-29). El le amintește corintenilor că nu mulți înțelepți după firea pământească, nu mulți puternici, nu mulți nobili sunt chemați. S-a arătat adesea că textul nu spune că nici unul din această categorie nu va fi chemat, ci doar „nu mulți!“

Chiar corinteni nu proveniseră din păturile intelectuale ale societății. Ei nu fuseseră câștigați la Cristos prin filosofii răsunătoare, ci prin evanghelia simplă. Atunci cum se face că puneau un preț atât de mare pe înțelepciunea omenescă, ridicându-i în slăvi pe predicatorii care căutau să facă mesajul evangheliei mai palatabil înțelepților acestei lumi?

Dacă oamenii voiau să înființeze o biserică, căutau să racoleze cei mai proeminenți membri ai comunității. Dar versetul 26 ne învață că persoanele atât de stimate de oameni sunt ignorate de Dumnezeu. Cei pe care îi cheamă El nu sunt, în general, cei considerați mari de lumea aceasta.

1:27 Dar Dumnezeu a ales lucrurile nebune ale lumii, ca să-i facă de rușine pe înțelepți și Dumnezeu a ales lucrurile slabe ale lumii, ca să le facă de rușine pe cele tari. Sau, cum s-a exprimat Erich Sauer:

Cu cât este mai primitiv materialul, cu atât mai mare — dacă se va putea atinge același standard de artă — va fi onoarea Stăpânului; cu cât mai mică va fi armata, cu atât mai mare — dacă se va putea dobândi aceeași izbândă măreață — va fi lauda ce i se va veni cuceritorului.³

Dumnezeu s-a folosit de trâmbețe, pentru a nărui zidurile Ierihonului. El a redus oastea lui Gheleon de la 32.000 la 300, cu care a înfrânt oștirile lui Madián. El s-a folosit de un băț pentru mânat boii, în mâna lui Șamgar, pentru a-i înfrânge pe filistenii. Cu o falcă de măgar El l-a învrednicit pe Samson să înfrângă o întreagă armată. Și Domnul nostru a hrănit peste cinci mii de oameni cu numai câteva pâini și peștișori.

1:28 Pentru a completa tabloul acestei oștiri pe care cineva a numit-o: „ceata de nebuni ai lui Dumnezeu, cu cinci stele,” Pavel adaugă și aceste elemente: lucrurile josnice ale lumii și cele disprețuite și lucrurile care nu sunt. Folosindu-se de materiale atât de neverosimile, Dumnezeu **desfințează lucrurile care sunt.** Cu alte cuvinte, Lui Îi face plăcere să ia oameni ce nu se bucură de nici o stimă în ochii lumii și să-i folosească în așa fel încât aceștia să-I aducă slavă. Aceste versete ar trebui să-i mustră pe creștinii care încearcă să intre în grațiile celor mari și tari, care se dau bine pe lângă marile personalități ale vremii, neavând prea multă considerație pentru sfinții mai umili din rândurile copiilor lui Dumnezeu.

1:29 Scopul urmărit de Dumnezeu prin alegerea celor lipsiți de statut social ridicat în ochii lumii este ca toată slava să-I fie atribuită Lui, și nu omului. Întrucât mântuirea vine numai de la El, doar El este vrednic de toată cinstea și lauda.

1:30 Versetul 30 subliniază și mai mult faptul că tot ceea ce suntem și tot ceea ce posedăm provine de la El — nu din filosofie; și că nu este nici un loc pentru gloria omului. Mai întâi de toate, **Cristos a devenit pentru noi înțelepciune.** El este înțelepciunea lui Dumnezeu (v. 24). Cel pe Care Dumnezeu, în înțelepciunea Sa, L-a ales să fie calea mântuirii. Când Îl avem pe El, avem o înțelepciune pozițională, care ne garantează mântuirea deplină. În al doilea rând, El este

neprihănirea noastră. Prin credința în El noi suntem socotiți neprihăniți de un Dumnezeu sfânt. În al treilea rând, el este **sfințirea noastră.** În noi înșine, noi nu avem nimic de natura sfințeniei personale, dar în El suntem sfințiți, în privința poziției pe care o ocupăm înaintea lui Dumnezeu, iar prin puterea Lui suntem transformați, de la un grad de sfințire la altul. În fine, El este **răscumpărarea noastră,** asta fiind, negreșit, o referire la răscumpărarea în aspectul ei final, când Domnul va veni și ne va duce acasă, să fim cu El; când vom fi răscumpărați — cu duhul, cu sufletul și cu trupul. Iată ce clar a expus Traill acest adevăr:

Înțelepciunea în afara lui Cristos este o nebulă osânditoare — neprihănirea în afara lui Cristos este vinovăție și condamnare — sfințirea în afara lui Cristos este murdărie și păcat — răscumpărarea în afara lui Cristos este robie și sclavie.⁴

A. T. Pierson corelează versetul 30 cu viața și lucrarea Domnului nostru:

Faptele Sale, cuvintele Sale și practicile Sale demonstrează cu toată că El este înțelepciunea lui Dumnezeu. Apoi asistăm la moartea Lui, îngroparea și învierea Lui: acestea au de a face cu neprihănirea noastră. Apoi urmează umblarea Sa de patruzeci de zile printre oameni, înălțarea Sa la cer, darul Duhului și așezarea Sa la dreapta lui Dumnezeu — toate acestea având de a face cu sfințirea noastră. Apoi urmează revenirea Sa, care are de a face cu răscumpărarea noastră.⁵

1:31 Așa a aranjat Dumnezeu lucrurile ca toate aceste binecuvântări să ne parvină **în Domnul.** Prin urmare argumentul formulat de Pavel este următorul: „Ce rost mai are să vă faliți cu oamenii? — devreme ce ei nu pot să facă pentru voi nici unul din aceste lucruri!”

2:1 Apostolul le amintește aici sfinților de lucrarea desfășurată de el în mijlocul lor și de modul în care a căutat să-L slăvească pe Dumnezeu, și nu pe el însuși. El a venit la ei vestind **mărturia lui Dumnezeu, nu cu o vorbire sau înțelepciune strălucită.** El nu a avut nici un interes să se dea mare orator sau filosof. Asta arată că Pavel a recunoscut diferența dintre lucrarea de esență sufletească și cea de esență spirituală. Prin lucrarea sufletească înțelegem o lucrare care amuză, care oferă divertisment sau care apelează la emoțiile oamenilor. Pe de altă parte, lucrarea

spirituală (duhovnicească) prezintă adevărul cuvântului lui Dumnezeu în așa fel încât să-l aducă slavă lui Cristos și să atingă inima și conștiința ascultătorilor.

2:2 Conținutul mesajului lui Pavel a fost: **Isus Cristos și pe El răstignit.** Isus Cristos se referă la Persoana Sa, în timp ce **pe El răstignit** se referă la lucrarea Sa. Persoana și lucrarea Domnului Isus formează substanța evangheliei creștine.

2:3 Pavel subliniază în continuare că înfățișarea sa personală nu era nici impresionantă, nici atrăgătoare. Când s-a aflat între corinteni, el a fost **în slăbiciune, în temere și în mare cutremur.** Comoara evangheliei era purtată într-un vas de pământ, pentru ca strălucirea puterii să se dovedească a fi de la Dumnezeu, nu de la Pavel. El însuși a fost o pildă a modului în care Dumnezeu se folosește de lucrurile slabe, pentru ca să le facă de rușine pe cele tari.

2:4 Nici **vorbirea** lui Pavel, nici **propovăduirea** sa nu constau în **cuvintele înduplecătoare ale înțelepciunii omenești, ci în demonstrarea Duhului și a puterii.** Unii au sugerat că prin **vorbire** se înțelege materialul pe care l-a prezentat iar prin **propovăduire** maniera prezentării materialului. Alții înțeleg prin **vorbirea** sa mărturia personală pe care a adus-o unor persoane individuale iar prin **propovăduirea** sa mesajul vestit unor grupuri de oameni. Privind lucrurile din perspectiva standardelor lumii acesteia, apostolul n-ar fi câștigat poate niciodată un concurs de oratorie. În pofida acestei stări de lucruri, **Duhul** lui Dumnezeu s-a folosit de mesajul propovăduit prin gura lui Pavel pentru a produce în oameni căința de păcat și convertirea lor la Dumnezeu.

2:5 Pavel era conștient de pericolul mare ca ascultătorii lui să devină mai interesați în el însuși sau în personalitatea sa, decât în Domnul cel viu. Conștient de neputința lui de a binecuvânta sau de a-i salva el însuși pe oameni, apostolul s-a hotărât să-i conducă pe oameni numai la Dumnezeu, îndemnându-i să-și pună încrederea doar în El, și nu în **înțelepciunea oamenilor.** Toți cei ce vestesc mesajul evangheliei sau îi învață pe oameni din cuvântul lui Dumnezeu trebuie să facă din acest deziderat țelul lor major și permanent.

2:6 Mai întâi de toate, **înțelepciunea** pe care o demonstrează evanghelia este de origine divină (versetele 6 și 7). **Noi vorbim înțelepciunea între cei ce sunt maturi** (sau „desăvârșiți“). **Dar nu înțelepciunea acestui**

veac, după cum nu este înțelepciune în ochii **stăpânilorilor veacului acestuia.** Căci înțelepciunea acestora este perisabilă, aidoma lor, dăinuind doar o zi scurtă.

2:7 **Noi vorbim înțelepciunea lui Dumnezeu într-o taină.** O **taină** în Noul Testament este un adevăr ce nu fusese revelat în trecut, dar care este făcut cunoscut acum credincioșilor de apostolii și profeții din perioada primară a Bisericii. Această taină este **înțelepciunea ascunsă pe care Dumnezeu a rânduit-o mai înainte de veacuri spre slava noastră.** Această taină a evangheliei cuprinde adevăruri minunate, ca acela potrivit căruia **acum** evreii și creștinii sunt făcuți una în Cristos; precum și adevărul după care Domnul Isus va veni și-i va duce pe ai Săi, care-L așteaptă, acasă, să fie cu El și, desigur, adevărul potrivit căruia nu toți credincioșii vor muri, ci toți vor fi transformați.

2:8 **Stăpânitorii acestui veac** se referă, probabil, la ființele demonice, de natură spirituală, din văzduh, sau la agenții lor umani de pe pământ. Ei nu au înțeles înțelepciunea ascunsă a lui Dumnezeu (Cristos pe cruce), după cum nu și-au dat seama că omorându-L pe Sfântul Fiul al lui Dumnezeu aduceau peste ei propria lor nimicire. **Dacă ar fi cunoscut căile lui Dumnezeu, nu L-ar fi răstignit pe Domnul slavei.**

2:9 Procesul revelației, inspirației și iluminării sunt descrise în versetele 9-16. Ele ne spun cum au fost aduse aceste adevăruri minunate la cunoștința apostolilor, de către Duhul Sfânt, și cum, la rândul lor, ei ne-au transmis aceste adevăruri prin inspirația Duhului Sfânt, precum și modul în care noi le înțelegem prin iluminarea Duhului Sfânt.

Citatul din versetul 9, Isaia 64:4, este o profeție conform căreia Dumnezeu a adunat adevăruri minunate ce nu puteau fi descoperite prin simțurile naturale, descoperind aceste adevăruri, la vremea rânduită de El, **celor care Îl iubesc pe El.** Sunt enumerate trei facultăți (**ochiul, urechea și inima,** sau mintea) prin care ne însușim lucrurile pământești, dar acestea nu sunt suficiente pentru receptarea adevărilor divine, aici fiind nevoie de intervenția Duhului lui Dumnezeu.

Versetul acesta este interpretat aproape totdeauna ca o referire la gloriile cerului și după ce ne-am întipărit în minte acest sens al versetului, este foarte greu să ni-l mai scoatem din minte și să acceptăm alt înțeles. Dar Pavel se referă aici la adevărurile care au

fost relevate pentru prima oară în Noul Testament. Oamenii nu ar fi putut ajunge să cunoască și să înțeleagă aceste adevăruri prin intermediul cercetărilor științifice sau filosofice. Mîntea omenească, lăsată în voia ei, niciodată nu ar fi putut descoperi tainele minunate ce au fost făcute cunoscute la începutul erei evangheliei. Rațiunea omenească este total neputincioasă de a afla adevărul lui Dumnezeu.

2:10 Faptul că versetul 9 nu se referă la cer (rai) este demonstrat de afirmația că **nouă Dumnezeu ni le-a descoperit prin Duhul Său**. Cu alte cuvinte, aceste adevăruri, prezise în *Vechiul Testament*, au fost aduse la cunoștința apostolilor din era *Noului Testament*. Prin **nouă** se înțelege cei ce au redactat Noul Testament. Prin **Duhul** lui Dumnezeu au fost luminați apostolii și profeții, întrucât **Duhul cercetează toate lucrurile, chiar lucrurile adânci ale lui Dumnezeu**. Cu alte cuvinte, Duhul lui Dumnezeu, una din Cele trei Persoane ale Dumnezeirii, este înfinit în înțelepciunea Sa și înțelege toate adevărurile lui Dumnezeu, fiind în stare să le împărtășească și altora.

2:11 Chiar în sfera relațiilor umane, nimeni nu poate ști ce gândește un om decât omul respectiv. Nimeni nu poate afla ce gândește o persoană, dacă persoana respectivă nu se decide să-și desvăluie gândurile. Dar chiar și atunci, pentru a-l înțelege pe cineva, trebuie să ai **duhul unui om**. Un animal nu va putea înțelege pe deplin gândirea noastră. Tot așa este și la Dumnezeu. Singurul care poate înțelege lucrurile lui Dumnezeu este **Duhul lui Dumnezeu**.

2:12 Noi din versetul 12 se referă la cei care au redactat Noul Testament, deși se aplică în egală măsură la toți cei ce au fost folosiți de Dumnezeu pentru redactarea întregii Scripturi. Întrucât apostolii și profeții au primit Duhul Sfânt, El a fost în stare să le împărtășească adevărurile adânci ale lui Dumnezeu. Asta vrea să spună apostolul când afirmă în acest verset: „**Și noi n-am primit duhul lumii, ci Duhul care vine de la Dumnezeu, ca să putem cunoaște lucrurile pe care ni le-a dăruit Dumnezeu.**” Fără **Duhul care vine de la Dumnezeu**, apostolii n-ar fi putut primi niciodată adevărurile divine la care se referă Pavel, și care au fost păstrate pentru noi în Noul Testament.

2:13 După ce a descris procesul revelației prin care redactorii Sfințelor Scripturi au primit adevărul de la Dumnezeu, Pavel

descrie procesul inspirației, prin care adevărul acela ne-a fost comunicat nouă înșine. Versetul 13 este unul din cele mai puternice texte din Cuvântul lui Dumnezeu pe tema inspirației verbale. Apostolul Pavel afirmă răspicat că în transmiterea acestor adevăruri către noi, apostolii **nu** au folosit **cuvinte** alese de ei înșiși sau dictate de **înțelepciunea omului**. Mai degrabă, ei au folosit chiar cuvintele pe care **Duhul Sfânt** i-a învățat să le folosească. Și astfel, după convingerea noastră, cuvintele reale ale Scripturii, așa cum se găsesc ele în textele originale autografe, au fost chiar cuvintele lui Dumnezeu (și că Biblia, în forma ei actuală, este întrutotul demnă de încredere).

Un strigăt de protest se va auzi în acest punct, din partea unora pentru care afirmația noastră de mai sus ar presupune că redactarea s-ar fi făcut prin metoda unei *dictări mecanice*, ca și când Dumnezeu nu le-ar fi permis redactorilor să recurgă la propriul lor stil, în redactarea materialului. Dar noi știm că stilul textelor redactate de Pavel se deosebește foarte mult de cel al lui Luca, de pildă. Prin urmare, cum vom putea reconcilia inspirația verbală cu stilul evident personal al redactorilor? Într-o anumită privință, neînțeles de noi, Dumnezeu le-a dăruit acestor oameni înșei cuvintele Scripturii, și totuși El a îmbrăcat aceste cuvinte în stilul individual, propriu fiecăruia dintre redactori, lăsând ca personalitatea lor umană să-și pună amprenta peste cuvântul Lui desăvârșit.

Sintagma: **comparând cele spirituale cu cele spirituale** se poate explica în mai multe moduri. (1) Predarea unor adevăruri spirituale cu cuvinte dăruite de Duhul; (2) comunicarea unor adevăruri spirituale unor oameni spirituali; sau (3) compararea adevărilor spirituale dintr-o secțiune a Bibliei cu cele din altă secțiune a Bibliei. Noi credem că prima explicație este cea valabilă, în ton cu contextul. Pavel afirmă aici că procesul inspirației presupune transmiterea adevărului divin prin cuvinte ce sunt anume alese de Duhul Sfânt, în acel scop. Am putea parafraza propoziția astfel: „prezentând adevăruri spirituale cu cuvinte spirituale.”

Unii au ridicat obiecția că pasajul de față nu poate constitui o referire la inspirație, întrucât Pavel spune **vorbim**, nu „scriem”. Totuși, analizând alte texte din Biblie, vom vedea că adesea verbul „a vorbi” se aplică la scrierile inspirate (vezi Ioan 12:38, 41; Fapte 28:25; 2 Pet. 1:21).

2:14 Nu numai că evanghelia este divină

în revelația sa și divină în inspirația sa, dar aici aflăm că ea nu poate fi primită decât prin puterea **Duhului lui Dumnezeu**. Fără ajutorul Lui, **omul natural** (sau „sufletesc“) **nu primește lucrurile Duhului lui Dumnezeu, căci pentru el sunt o nebunie; și nici nu le poate înțelege, pentru că ele se discern duhovnicește**. Iată ce spune în această privință Vance Havner:

Creștinul înțelept nu-și va pierde timpul, încercând să explice programul lui Dumnezeu unor oameni nenăscuți din nou, întrucât o atare acțiune ar echivala cu aruncarea mărgăritarelor la porci. Sau cu încercarea de a-i descrie unui orb splendoarea unui apus de soare sau cu tentativa de a discuta fizică nucleară cu o statuie din parc. Omul natural nu poate primi aceste lucruri. Mai ușor ar fi să prinzi razele soarelui cu undița, decât să-și însușești revelația lui Dumnezeu fără ajutorul Duhului Sfânt. Dacă nu se naște cineva din Duhul și nu este învățat de El, toate aceste lucruri îi sunt complet străine. Nici dacă ar poseda un doctorat nu i-ar fi de nici un folos...“⁶

2:15 Pe de altă parte, cel care este luminat de Duhul lui Dumnezeu poate discerne aceste adevăruri minunate, chiar dacă el însuși nu poate fi corect judecat de cei neconvertiți. Poate că cel luminat de Duhul lui Dumnezeu este doar un dulgher de meserie sau un instalator sau un pescar. Dar în Sfintele Scripturi el este un bun cercetător. „Creștinul controlat de Duhul cercetează cu atenție Biblia și ajunge la o apreciere și o înțelegere a conținutului ei“ (KSW). Pentru lume, el este o enigmă. Poate că niciodată nu a urmat cursurile vreunui colegiu sau seminar, totuși el înțelege tainele profunde ale cuvântului lui Dumnezeu, putând chiar să-i învețe și pe alții.

2:16 Apostolul întreabă, acum, împreună cu Isaia: „**Cine a cunoscut gândul Domnului, ca să-I poată da învățătură?**“ Punând o astfel de întrebare deja am răspuns la ea, căci Dumnezeu nu poate fi cunoscut prin înțelepciunea sau puterea oamenilor. El poate fi cunoscut doar în măsura în care binevoiește să Se lase cunoscut. Dar cei ce au **gândul lui Cristos** sunt învredniciți să înțeleagă adevărurile profunde ale lui Dumnezeu.

Recapitulând, vom spune că mai întâi vine *revelația* (v. 9-12). Asta înseamnă că Dumnezeu le-a revelat oamenilor, prin Duhul Sfânt, adevăruri necunoscute de ei

până atunci. Aceste adevăruri au fost aduse la cunoștința lor pe cale supranaturală, prin Duhul lui Dumnezeu.

În al doilea rând, avem *inspirația* (v. 13). În procesul transmiterii acestor adevăruri către alții, apostolii (și toți ceilalți redactori ai Bibliei) au așternut în scris exact cuvintele date lor de Duhul Sfânt.

În fine, avem *iluminarea* (v. 14-16). Pe lângă faptul că aceste adevăruri trebuie să fie *revelate* în chip miraculos și *inspirate* în chip miraculos, la fel de adevărat este și faptul că ele pot fi *înțelese* doar prin puterea supranaturală a Duhului Sfânt.

3:1 Când Pavel a vizitat Corintul prima oară, el i-a hrănit pe credincioșii de acolo cu laptele elementar al cuvântului, întrucât ei erau slabi și tineri în credință. Învățătura pe care au primit-o ei a corespuns cu starea în care se găseau, căci nu putea primi învățături spirituale profunde, datorită faptului că erau copii în credință sau, cum spune cuvântul, **prunci în Cristos**.

3:2 Pavel le-a predat doar adevărurile elementare privitoare la Cristos, pe care le numește **lapte**. Cât privește **hrana tare**, aceasta ei n-o puteau asimila, datorită lipsei lor de maturitate. Subliniind aceeași idee, Domnul Isus le-a spus ucenicilor: „Mai am să vă spun încă multe lucruri, dar acum nu le puteți purta“ (Ioan 16:12). În ce-i privește pe corinteni, trist era faptul că ei nu făcuseră progrese suficiente pentru a putea primi adevăruri mai profunde de la apostol.

3:3 Credincioșii erau încă **tot carnali**, adică într-o stare sufletească, pământească — fapt demonstrat de prezența multor certuri și dezbinări în mijlocul lor. Or, un asemenea comportament îi caracterizează mai degrabă pe oamenii acestei lumi, decât pe cei ce sunt călăuziți de Duhul lui Dumnezeu.

3:4 Faptul că formau partide în jurul unor lideri umani, ca **Pavel** sau **Apolo** demonstrează că se comportau la nivel pur uman. Asta vrea să spună Pavel când întreabă: „Nu umblați voi în felul oamenilor?“

Până în acest punct, apostolul Pavel a arătat nebunia de a-i preamări pe oameni, în contrast cu adevărata natură a mesajului evangheliei. Acum el își îndreaptă atenția spre tema slujirii (misiunii) creștine, arătând că și din acest punct de vedere este o nebunie curată că cineva să-i ridice în slăvi pe liderii religioși, formând partide în jurul lor.

3:5 **Apolo** și **Pavel** erau *slujitori* (*minister* înseamnă în latină „slujitor“) **prin care** au ajuns corintenii să creadă în Domnul Isus.

Ei erau doar simpli agenți prin care au primit corintenii credința, și nu căpeteniile unor școli rivale. Prin urmare, de câtă neprecieare au dat dovadă corintenii, când i-au ridicat pe acești slujitori la rangul de stăpâni! Sau, cum se exprimă foarte plastic comentatorul biblic Ironside: „Imaginați-vă o gospodărie, în care s-a iscat multă dezbinare, din pricina servitorilor!”

3:6 Recurgând la o ilustrație din domeniul agriculturii, Pavel arată că slujitorul este, la urma urmelor, foarte limitat în capacitatea sa de a realiza ceva. **Pavel însuși poate sădi, Apolo putea să ude, dar numai Dumnezeu poate face să crească.** Tot așa și în zilele noastre: unii dintre noi putem predica cuvântul și toți putem să ne rugăm pentru rudele și prietenii noștri nemântuiți, dar lucrarea propriu-zisă de mântuire poate fi realizată doar de Domnul.

3:7 Privind lucrurile din această perspectivă, vom observa numaidecât că cel ce sădește și cel ce udă nu sunt, în realitate, foarte importanți, căci ei nu posedă în ei înșiși puterea de a da viață. De ce există atunci atâta rivalitate între lucrătorii creștini? Fiecare ar trebui să-și desfășoare lucrarea ce i s-a încredințat și să se bucure când Domnul își revarsă binecuvântările peste ea.

3:8 Cel care sădește și cel care udă sunt una în sensul că ambii urmăresc același țel și obiectiv. Între ei nu trebuie să fie gelozie. Pe planul slujirii, ei sunt egali. Va veni ziua când **fiecare își va lua răsplata după munca lui** — adică la Scaunul de Judecată al lui Cristos.

3:9 Cu toții răspund în fața lui Dumnezeu. Toți slujitorii Lui sunt **împreună lucrători**, trudind cot la cot pe **câmpul de lucru al lui Dumnezeu** sau, altfel spus, desfășurându-și activitatea în aceeași **clădire**. Erdman exprimă această idee în felul următor: „Suntem conlucrători toți cei ce aparțin lui Dumnezeu și lucrăm unul cu altul.”⁷

3:10 Continuând analogia cu clădirea, apostolul recunoaște mai întâi că tot ce a reușit să facă s-a datorat **harului lui Dumnezeu** — adică capacității nemeritate pe care i-a dăruit-o Dumnezeu de a face lucrarea unui apostol. Apoi el descrie rolul jucat de el în începuturile adunării de la Corint: „**ca un meșter zidar înțelept, eu am pus temelii.**” El a venit la Corint predicându-L pe Cristos și pe El răstignit. În cursul propovăduirii cuvântului, mai multe suflete au fost salvate și s-a sădit o biserică locală. Apoi apostolul adaugă: „**și altul zidește deasupra**”. Fără

îndoială, el se referă aici la alți învățători, care au vizitat Corintul de mai multe ori, clădind în continuare pe temelii ce fuseseră deja așezată în acest oraș. Apostolul trage însă un semnal de alarmă: „**Fiecare să ia seama cum zidește deasupra!**” Prin asta el vrea să spună că este o misiune cât se poate de solemnă, ce nu trebuie asumată cu ușurință, să înveți pe alții în biserica locală. Unii veniseră la Corint cu doctrine menite să-i dezbină pe credincioși și cu învățături contrare cuvântului lui Dumnezeu. Negreșit Pavel avea cunoștință despre acești învățători, când rostea aceste cuvinte.

3:11 Orice clădire are nevoie doar de o singură temelie. Odată așezată, ea nu mai trebuie repetată. Apostolul Pavel pusea temelii bisericii din Corint. **Temelia** aceea era **Isus Cristos, Persoana și Lucrarea Lui**.

3:12 Învățăturile aduse de alți credincioși și-au avut gradul lor de utilitate. De pildă, unele învățături au o valoare permanentă, asemănându-se cu **aurul, argintul și pietrele scumpe**. Probabil prin „pietre scumpe” nu se înțelege aici diamante, rubine sau alte bijuterii, ci mai degrabă granitul, marmora sau alabastrul ce erau folosite la ridicarea unor temple foarte costisitoare. Pe de altă parte, învățătura din biserica locală poate fi uneori de valoare trecătoare sau total lipsită de valoare. Asemenea învățături se aseamănă cu **lemnul, fânul și paieile**.

Pasajul acesta din Scriptură este explicat, de cele mai multe ori, ca referire la viața tuturor credincioșilor creștini. Este adevărat că fiecare din noi clădește, zi de zi, și că rezultatele lucrării noastre vor fi date la iveală într-o zi. Dar cercetătorul atent al Bibliei va observa că pasajul nu se referă, în principal, la toți credincioșii, ci numai la predicatorii și învățători.

3:13 În acea zi din viitor, **lucrarea fiecăruia va fi dată pe față**. Prin ziua se înțelege Scaunul de Judecată al lui Cristos, când se va trece în revistă toată lucrarea săvârșită pentru Domnul. Acest proces de revizuire este asemănat cu acțiunea **focului**. Slujirea care a adus slavă lui Dumnezeu și binecuvântare oamenilor — asemenea aurului, argintului și pietrelor scumpe — nu va fi afectată de foc. Pe de altă parte, cea care a provocat disensiuni în rândurile copiilor lui Dumnezeu sau care nu i-a edificat va fi mistuită de foc. **Focul va dovedi cum este lucrarea fiecăruia**.

3:14 Lucrarea săvârșită în legătură cu biserica poate fi de trei tipuri: În versetul 14

avem primul tip — slujirea ce a adus folos. În acest caz, lucrarea slujitorului **va rămâne** în picioare, după ce a fost supusă testului, la Scaunul de Judecată al lui Cristos iar lucrătorul **va primi o răsplată**.

3:15 Al doilea timp de lucrare este cea nefolositoare. În cazul acesta, slujitorul **va fi păgubit** („va suferi o pierdere“, în engleză), el însuși fiind însă **mântuit, dar ca prin foc**. E. W. Rogers arată că: „Prin pierdere nu se înțelege aici anularea vreunui lucru pe care-l posedă cineva.“⁴⁸ Versetul e suficient de clar pentru a ne face să înțelegem că Scaunul de Judecată al lui Cristos nu se ocupă de păcatele credinciosului sau de pedeapsa pentru săvârșirea lor, căci pedeapsa pentru păcatele credinciosului a fost suportată de Domnul Isus Cristos, pe crucea Calvarului, acea problemă fiind rezolvată odată pentru totdeauna. Prin urmare, la Scaunul de Judecată al lui Cristos nu se pune nici o clipă la îndoială mântuirea credinciosului, ci se examinează doar slujirea lui.

Datorită eșecului de a face distincție între mântuire și răsplăți, biserica romano-catolică s-a folosit de acest verset, ca temei pentru propagarea învățurii privitoare la un presupus purgatoriu. Dar o examinare atentă a versetului 15 din capitolul 3 ne va arăta că nu se face aici nici o aluzie la purgatoriu. Nu se exprimă nicăieri că focul albește sau limpește caracterul cuiva. Mai degrabă, focul pune la încercare lucrarea sau slujirea cuiva, arătându-i adevărata natură. Omul respectiv este mântuit, chiar dacă lucrarea sa este mistuită de foc.

Un gând interesant care se desprinde din acest verset este faptul că cuvântul lui Dumnezeu este asemănat uneori cu focul (vezi Isa. 5:24 și Ier. 23:29). Același cuvânt al lui Dumnezeu care va testa slujirea noastră, la Scaunul de Judecată al lui Cristos, se află la dispoziția noastră în vremea de acum. Dacă vom clădi în conformitate cu învățăturile Bibliei, atunci lucrarea noastră va rămâne în picioare, după ce va fi fost supusă la probă, în ziua aceea.

3:16 Pavel le amintește credincioșilor că ei sunt **templul lui Dumnezeu** (în greacă: altarul dinăuntru sau sanctuarul) și că **Duhul lui Dumnezeu locuiește în ei**. Este adevărat că fiecare credincios în parte este un templu al lui Dumnezeu, în care locuiește Duhul Sfânt, dar nu aceasta e ideea pe care o subliniază versetul de față. Apostolul privește întreaga colectivitate a bisericii, dorindu-le tuturor celor care o alcătuiesc să realizeze

sfânta demnitate pe care o incumbă o atare chemare.

3:17 O a treia categorie de lucrare săvârșită în biserica locală este cea definită drept distructivă. Se pare că existau pe vremea aceea învățători falși, care se strecuraseră în biserica de la Corint și care predau învățături ce-i îndemnau pe oameni mai degrabă la păcat, decât la sfințenie. Ei nu considerau un lucru grav faptul că provocau atâtea tulburări în templul lui Dumnezeu, ceea ce-l determină pe Pavel să facă declarația solemnă: **„Dacă cineva nimicește templul lui Dumnezeu, pe acela îl va nimici Dumnezeu.“** Privită în context local, afirmația înseamnă că dacă intră cineva în biserica dintr-o localitate și-i strică mărturia, **Dumnezeu îl va nimici**. Pasajul se referă la învățători falși, care nu sunt credincioși adevărați în Domnul Isus. Gravitatea unei asemenea încălcări este indicată și de cuvintele de la sfârșitul versetului 17: **„caci templul lui Dumnezeu este sfânt și așa sunteți voi.“**

3:18 În slujirea creștină, ca în toate compartimentele vieții creștine, există întotdeauna pericolul auto-amăgirii. Poate că unii din cei ce au venit la Corint s-au dat oameni extrem de înțelepți. Oricine are o părere foarte înaltă despre propria sa înțelepciune lumească trebuie să învețe că e nevoie să te faci nebun în ochii lumii, pentru a **deveni înțelept** în aprecierea lui Dumnezeu, cum arată foarte clar Godet, prin parafrazarea sa:

Dacă o persoană individuală, corintean sau de altă origine, când predică evanghelia *în adunările voastre*, își asumă rolul unui om înțelept și reputația de gânditor profund, e bine ca acea persoană să înțeleagă că nu va atinge adevărata înțelepciune până când nu va fi trecut printr-o criză, în care acea înțelepciune, de care este atât de plin el, nu va pieri — după care el va primi, abia atunci, înțelepciunea ce vine de sus.9

3:19 **Înțelepciunea lumii acesteia este o nebulie înaintea lui Dumnezeu**. Oricât ar căuta omul, nu l-ar putea găsi pe Dumnezeu de unul singur, după cum, omenirea, în înțelepciunea ei, niciodată n-ar fi putut concepe un plan de mântuire, prin care Dumnezeu să devină Om, ca să moară pentru păcătoșii vinovați, răi și răzvrățiți. Aici, în versetul 19, se dă citatul din Iov 13:5, pentru a se arăta că Dumnezeu este triumfător asupra presupusei înțelepciuni a oamenilor, în aducerea la îndeplinire a planurilor Sale. Cu toată înțelepciunea sa, omul nu poate zădărnici planu-

rile Domnului. Mai degrabă, Dumnezeu adesea le demonstrează oamenilor că, în pofida înțelepciunii lor lumești, ei sunt total neputincioși și săraci.

3:20 Psalmul 94:11 este citat aici pentru a se sublinia că **Domnul cunoaște** toate raționamentele **înțelepților** lumii acesteia și că știe că acestea **sunt deșarte**, găunoase și neroditoare. Dar de ce depune Pavel atâtea eforturi pentru a discredita înțelepciunea lumii acesteia? Pentru simplul fapt că credințioșii de la Corint puneau un preț deosebit de mare pe o asemenea înțelepciune, ducându-se după acei lideri care manifestau acest gen de înțelepciune în mod foarte evident.

3:21 Având în vedere tot ce s-a spus până în prezent, **nimeni** nu trebuie să se laude cu **oamenii**. Iar în ce-i privește pe adevărații slujitori ai Domnului, noi nu trebuie să ne lăudăm că le aparținem acestor lideri, ci, mai degrabă, trebuie să ne dăm seama că ei ne aparțin, cu toții, nouă înșine. **Toate sunt ale voastre.**

3:22 Cineva a definit versetul 22 drept: „inventarierea posesiunilor copilului lui Dumnezeu.“ Lucrătorii creștini sunt ai noștri, fie că e vorba de **Pavel** evanghelistul, fie de **Apolo** învățătorul, fie de **Chifa** păstorul. Întrucât toți aceștia sunt ai noștri, ar fi o nebulie din partea noastră să afirmăm că noi suntem ai *vreunuia* dintre ei. Apoi și lumea este a noastră. Fiind co-moștenitori cu Cristos, într-o zi vom intra în stăpânirea ei, dar momentan **lumea** ne aparține în virtutea făgăduinței divine. Cei ce îi administrează treburile nu-și dau seama că fac lucrul acesta în folosul nostru. Și **viața** este a noastră. Nu ne referim la simpla existență pe acest pământ, ci la viață în sensul cel mai deplin și mai adevărat. Apoi și **moartea** este a noastră. Pentru noi ea și-a pierdut forța de a ne înspăimânta, groaza în care cuprinde ea sufletul omului, în fața prăpastiei necunoscutului ce se cascadează înaintea sa. Pentru noi moartea este solul lui Dumnezeu, care transportă sufletul în cer. Lucrurile de acum și cele viitoare — toate acestea sunt de asemenea ale noastre. Bine a spus cine a afirmat că toate lucrurile îl slujesc pe cel ce-L slujește pe Cristos. Sau, cum s-a exprimat A. T. Robertson: „Stelele, ce aleargă pe orbitele lor, se luptă pentru omul care este partener al lui Dumnezeu, în lucrarea de răscumpărare a lumii.“

3:23 Toți creștinii sunt ai lui Cristos. Unii credințioși de la Corint susțineau că li aparțin lui Cristos în măsură mai mare decât

alții sau exclusiv față de aceștia! Ei alcătuiau „partida lui Cristos“. Dar Pavel combate o atare atitudine. Noi toți suntem ai lui Cristos iar Cristos este al lui Dumnezeu. Și astfel, arătându-le sfinților adevărata lor demnitate, Pavel scoate în evidență nebunia de a alcătui partide și de a crea dezbinări în sânul bisericii.

4:1 Pentru a-i evalua cum se cuvine pe Pavel și pe ceilalți apostoli, Pavel le spune sfinților că trebuie să-i considere **slujitori** sau asistenți ai lui **Cristos și administratori ai tainelor lui Dumnezeu**. Un administrator este un slujitor cărui i s-a încredințat o persoană sau averea cuiva. **Tainele lui Dumnezeu** erau secrete ascunse până atunci, pe care Dumnezeu le-a revelat apostolilor și profetilor din perioada Noului Testament.

4:2 Una din îndatoririle administratorilor este aceea de a fi credincios (fidel). Omul pune mare preț pe deșteptăciune, înțelepciune, bogăție și succes. Dar Dumnezeu caută să-i descopere pe cei ce sunt credințioși lui Ius în toate lucrurile.

4:3 Credințioșia de care trebuie să dea dovadă un administrator este dificil de evaluat de către oameni. De aceea Pavel spune aici că pentru el este un lucru **foarte neînsemnat** să fie **judecat** de ei sau de vreun tribunal omenesc. Pavel își dă seama cât de neputincios este omul de a-și forma o opinie competentă cu privire la adevărata credințioșie a lui Dumnezeu. De fapt, adaugă Pavel, nici chiar el însuși nu se judecă pe sine — afirmând prin asta că el însuși s-a născut în sânul familiei umane, având o judecată ce va fi mereu părtinitoare și înclinată în favoarea sa.

4:4 Când spune apostolul: „**Nu sunt conștient de nimic împotriva mea**,“ el vrea să spună că, în ce privește slujirea creștină, el nu este conștient de nici un act de necredințioșie care să i se poată imputa. El nu afirmă însă deloc că nu ar cunoaște nici un păcat în viața sa ori că ar fi desăvârșit! Pasajul trebuie citit în lumina contextului, ținând seama că subiectul este: slujirea creștină și credințioșia cu care ar trebui să ne achităm de această slujire. Dar chiar dacă ar fi conștient de vreun lucru împotriva sa, nu pentru aceasta a fost el **îndreptățit**. Pur și simplu, el nu era competent să judece în această privință. La urma urmelor, Domnul este Judecătorul.

4:5 Având în vedere toate acestea, ar trebui să fim cu toată băgarea de seamă atunci când evaluăm slujirea creștină a cuiva.

Suntem mai totdeauna înclinați să preamărim aspectele spectaculoase și senzaționale și să nesocotim lucrurile obișnuite, ce nu sar în ochi. Dar metoda cea mai sigură este să nu judecăm nimic înainte de vreme, ci să așteptăm până când va veni Domnul. El va fi în stare să judece, nu numai ceea ce se vede cu ochiul, ci și motivele care se ascund în spatele acțiunilor, mobilitățile din inima omului. Cu alte cuvinte, nu numai ceea ce s-a săvârșit, ci și *motivul* pentru care s-a săvârșit. El va **descoperi gândurile inimilor** și, bineînțeles, că tot ce s-a făcut din dorința de auto-afișare sau auto-glorificare nu va avea parte de nici o răsplată.

Fatul că **fiecare își va primi lauda de la Dumnezeu** nu trebuie receptat ca pe o promisiune standard, potrivit căreia slujirea fiecărui credincios va fi privită în acea zi într-o lumină favorabilă. Ci, mai degrabă, sensul este că oricine va *merita* laudă va primi laudă **de la Dumnezeu** și nu de la oameni.

În următoarele opt versete apostolul afirmă răspicat că mândria este cauza dezbinărilor ce s-au ivit în sânul bisericii de la Corint.

4:6 Mai întâi, el explică faptul că atunci când s-a referit la slujirea creștină și la tendința unora de a se duce după lideri omenști (3:5-4:5), s-a menționat pe sine și pe **Apolo** ca exemple. Corinteni nu formau partide doar în jurul lui Pavel și al lui Apolo, ci și în jurul oamenilor care erau pe vremea aceea în biserica lor. Dar, dintr-un sentiment de curtoazie creștină, dintr-o delicatețe a caracterului său, Pavel a transferat întreaga chestiune la el însuși și la Apolo, pentru ca prin exemplul lor, sfinții să învețe să nu aibe despre liderii lor păreri exagerate sau să le gădile mândria acestora, prin formarea unor partide în jurul lor. El dorea ca sfinții să evalueze toate lucrurile și toate persoanele prin prisma Scripturilor.

4:7 Dacă un învățător creștin este mai dotat decât altul, asta se datorează faptului că Dumnezeu l-a înzestrat să fie așa. Tot ce are el a primit de la Domnul. Și, întrucât așa stau lucrurile, ce motive mai putem avea să ne mândrim sau să ne îngâmfm? Talentele noastre, darurile cu care am fost înzestrați nu sunt urmarea deșteptăciunii noastre.

4:8 Corinteniii deveniseră suficienți lor înșiși. Ei erau **sătui!** Ei se făceau cu abundența de daruri spirituale din mijlocul lor. Ei erau **deja bogăți**. Ei trăiau în lux, în confort și în tihnă. Nu sesizau nici o nevoie,

ci se purtau ca și când ar fi început deja să domnească. Dar făceau acest lucru fără apostoli. Pavel își exprimă dorința ca să vină mai repede ziua în care ei să domnească, pentru ca și ei, apostolii, să poată domni împreună cu corinteni! Între timp însă, cum s-a exprimat cineva: viața ce o trăim acum pe acest pământ este școala în care învățăm cum vom domni, într-o zi. Creștinii vor domni împreună cu Domnul Isus, când El va reveni și-și va stabili împărăția pe pământ. Între timp, însă, ei au privilegiul de a împărtași împreună cu El ocară de care are parte un Mântuitor respins, așa cum ne atrage atenția H. P. Barker:

Ar fi o dovadă de totală lipsă de loialitate să încercăm să obținem coroana noastră, înainte ca Regele s-o capete pe a Sa. Dar tocmai asta făceau unii creștini de la Corint. În timp ce apostolii purtau ocară lui Cristos, creștinii de la Corint erau „bogați“ și „onorabili“. Ei voiau să se distreze, în timp ce Domnul și Stăpânul lor îndurase atâtea suferințe.¹⁰

Cu prilejul festivităților de încoronare, nobilii nu își pun coroana pe cap înainte ca suveranul să și-o pună pe a sa. Corinteni au inversat însă ordinea. Ei domneau deja, în timp ce Domnul continua să fie respins!

4:9 În contrast cu sentimentul de mulțumire de sine al corintenilor, Pavel descrie soarta **apostolilor**. El îi înfățișează ca fiind aruncați în arenă, pentru a fi sfâșiați de fiare sălbătice, sub privirile oamenilor și ale îngerilor. După cum s-a exprimat Godet: „Nu era momentul ca corinteni să dea dovadă de această auto-complacere și lăudăroșenie, în timp ce biserica era pe tron iar apostolii se aflau sub ascuțișul săbiei.“

4:10 Pe când apostolii erau tratați ca **nebuni pentru Cristos**, sfinții se bucurau de prestigiu în sânul comunității, fiind considerați creștini **înțelepți**. Apostolii erau **slabi**, dar corinteni nu sufereau de nici o infirmitate. În contrast cu ocară de care aveau parte apostolii, sfinții beneficiau de o poziție eminentă.

4:11 În opinia apostolilor, nu sosise încă ceasul biruinței sau al domniei. Ei sufereau **de foame și de sete**, fiind **goi, chinuți și fără locuință stabilă**.

4:13 Ei se întrețineau singuri, lucrând cu mâinile lor. Când erau **insultați**, răspundeau doar cu binecuvântări. Când erau **prigoniți**, nu se răzbunau, ci îndurau, în tăcere, aceste prigoane.

4:13 Când erau defăimați, îi rugau fierbinte pe oameni să-L primească pe Domnul Isus. Pe scurt, ei erau tratați ca **gunoiul lumii, ca lepădătura tuturor**. Această descriere a suferințelor îndurate din pricina lui Cristos ar trebui să miște inimile noastre, ale tuturor. Dacă apostolul Pavel ar trăi în prezent, oare nu cumva ar spune el, cum a spus despre corinteni: „Voi ați domnit ca regi, fără noi“?

4:14 În versetele 14-21, Pavel le dă credincioșilor ultimele îndemnuri și muștrări cu privire la dezbinările din sânul lor. Conștient de faptul că a recurs la afirmații ironice, el explică că a procedat așa nu pentru a-i rușina pe creștini, ci pentru a-i preveni, ca pe niște copii preaiubiți. Cuvintele sale nu au fost rostite dintr-un sentiment de amărăciune, ci din dorința sinceră de a contribui la bunăstarea lor spirituală.

4:15 Apostolul le reamintește că și dacă ar avea zece mii de învățători în Cristos, în credință au doar un singur tată. Pavel este cel care i-a condus la Cristos. Deci, el era tatăl lor spiritual. Pe la ei s-au perindat mulți alți învățători, dar nimeni nu putea avea aceeași considerație pentru ei pe care o avea cel ce i-a îndreptat spre Miel. Pavel nu are nici o intenție să desconsidere lucrarea de pregătire a Cuvântului lui Dumnezeu, ci afirmă doar ceea ce știm cu toții, anume că în lucrarea creștină sunt angajați adesea o mulțime de oameni nepătrunși de un interes real pentru sfinții Domnului care animă inima celui ce a îndreptat sufletele spre Cristos.

4:16 Prin urmare, Pavel îi îndeamnă să-l imite pe el, în privința devotamentului său plin de abnegație pentru Cristos și în iubirea sa neobosită, manifestată printr-o slujire jertfitoare, pentru colegii săi credincioși, așa cum ne arată versetele 9-13.

4:17 Pentru a-i ajuta să atingă acest țel, Pavel li l-a trimis pe Timotei, preaiubitul și credinciosul său fiu în Domnul. Timotei a fost îndrumat să le amintească despre felul de purtare al lui Pavel în Cristos, pe care l-a propovăduit în toate bisericile. Prin asta Pavel afirmă că el practica ceea ce predica — lucru pe care trebuie să-l facă oricine se angajează în slujirea creștină.

4:18 Când Pavel a explicat că li-l trimite pe Timotei, poate că unii din detractorii săi din Corint l-au atacat imediat pe Pavel, acuzându-l că i-ar fi frică să vină el însuși. Oamenii aceștia erau plini de mândrie, când afirmau că Pavel se temea să vină el însuși, în persoană.

4:19 Dar apostolul le promite că va veni și el, în viitorul apropiat, dacă Domnul va voi. Iar atunci când va veni, va demasca mândria celor care vorbesc cu atâta ușurință, fără să aibă însă putere spirituală.

4:20 La urma urmelor, puterea este cea care contează, căci **împărăția lui Dumnezeu nu stă în cuvinte, ci în putere** (deci în acțiune). Ea nu e doar o mărturisire de credință, ci o realitate.

4:21 De ei înșiși va depinde felul în care va veni Pavel la ei. Dacă vor da dovadă de un duh de răzvrătire, el va veni la ei **cu nuiaua**. Pe de altă parte, dacă vor fi smeriți și supuși, el va veni la ei **cu dragoste și cu un duh de blândețe**.

B. Imoralitatea din rândul credincioșilor (cap. 5)

Capitolul 5 se ocupă de necesitatea luării unor acțiuni disciplinare în cadrul bisericii, atunci când unul din membrii ei a săvârșit un păcat grav, de natură publică. Disciplina este necesară pentru ca biserica să-și poată menține caracterul sfânt, în ochii lumii și pentru ca Duhul Sfânt să poată lucra neîntristat în mijlocul ei.

5:1 Se pare că **din toate părțile** se vorbea că unul din bărbații comunității de creștini de la Corint se făcuse vinovat de **imoralitate sexuală**, manifestată în cazul de față printr-o formă extrem de gravă de păcat, ce nu se practica nici printre Neamurile nelegiuite. În mod concret, păcatul consta în faptul că omul respectiv avea relații sexuale ilicite cu **soția tatălui său**. Negreșit, mama acestui om murise iar tatăl lui se recăsătorise. Deci prin „soția tatălui său“ se înțelege mama lui vitregă, care probabil era necredincioasă, întrucât nu se spune că ar fi fost luată vreoa acțiune împotriva ei. Biserica nu avea jurisdicție în cazul ei.

5:3 Cum au reacționat creștinii corinteni la toate acestea? În loc să deplângă actul și să fie întristați, ei dădeau dovadă de îngâmfare și aroganță. Poate că erau mândri de „spiritul lor de toleranță“, prin faptul că nu-i aplicau disciplina celui ce se făcuse vinovat. Sau poate că erau atât de mândri de abundența darurilor spirituale din cadrul bisericii, încât nu dădeau prea mare importanță faptului petrecut. Sau poate că erau mai interesați ca biserica lor să crească sub aspect numeric, decât pe planul sfințeniei. Oricum, nu păreau a fi conștienți de păcatul menționat.

Și voi v-ați umflat de mândrie! Și nu v-ați mâhnit mai degrabă, pentru ca cel

care a comis fapta aceasta să fi fost dat afară din mijlocul vostru. Asta presupune că dacă credincioșii ar fi luat acțiunile ce se impuneau, de smerire înaintea Domnului, El Însuși ar fi acționat în acest caz, luând El Însuși o acțiune disciplinară împotriva făptașului. Erdman comentează, pe marginea acestui caz:

Ei ar fi trebuit să înțeleagă că gloria bisericii creștine constă nu în elocvența și în darurile marilor ei învățători, ci în curăția morală și viața exemplară a membrilor ei.¹¹

5:3 În contrast cu indiferența lor, apostolul afirmă că și dacă lipsea din mijlocul lor, cu trupul, el fusese prezent cu duhul și judecase deja cazul, ca și când ar fi fost de față.

5:4 El înfățișează biserica adunată la un loc, ca să ia acțiune împotriva făptașului. Deși el nu este prezent cu trupul, este în mijlocul lor cu duhul, când ei se adună laolaltă în numele Domnului nostru Isus Cristos. Domnul Isus dăduse bisericii și apostolilor autoritatea de a exercita disciplina în toate cazurile de felul acestuia. Astfel Pavel afirmă că va acționa cu **puterea** (sau autoritatea) **Domnului nostru Isus**.

5:5 Acțiunea pe care ar lua-o Pavel ar fi ca un astfel de om să fie predat pe mâna Satanei, pentru nimicirea cărnii, ca duhul lui să fie mântuit în ziua Domnului Isus. Există deosebiri de vederi în rândurile comentatorilor cu privire la acest enunț. Unii consideră că se referă la actul excomunicării din rândurile bisericii locale. Asta întrucât în afara bisericii se află sfera stăpânirii Satanei (1 Ioan 5:19). Prin urmare, „a-l preda pe cineva pe mâna Satanei“ ar echivala cu simpla excomunicare (sau excludere) din biserică. Alții cred că puterea de a preda pe mâna Satanei a fost o putere specială, acordată în exclusivitate apostolilor, ea nemaifiind acordată celor din vremea noastră.

Există dezacorduri și cu privire la sensul sintagmei: **nimicirea cărnii**. Mulți consideră că ea se referă la suferințele fizice de care s-ar folosi Dumnezeu pentru a frânge puterea poftelor și obiceiurilor păcătoase din viața cuiva. Alții cred că **nimicirea cărnii** se referă la o moarte lentă, prin care i se dă omului respectiv posibilitatea să se pocăiască și astfel să fie cruțat.

În orice caz, important este să reținem că disciplinarea credincioșilor are întotdeauna scopul de a-i reduce la starea de părtășie cu Domnul. Excluderea (excomunicarea) nu

constituie niciodată un scop în sine, ci un mijloc pentru realizarea altui țel. Scopul final este ca **duhul lui să fie mântuit în ziua Domnului Isus**. Cu alte cuvinte, nu se pune deloc problema pierzării veșnice a acestui om. El este disciplinat de Domnul în viața aceasta, pentru păcatul săvârșit, dar este **mântuit în ziua Domnului Isus**.

5:6 Pavel îi mustră acum pe corinteni pentru **lăudăroșenia** lor. Poate că scuza invocată de ei a fost că faptul nu s-a petrecut decât o singură dată. Apostolul spune că dacă vor tolera chiar și un mic păcat moral, în sânul bisericii, acesta se va dezvolta în curând, corupând sau afectând grav întreaga părtășie a credincioșilor. Prin urmare, se impune aplicarea unei discipline drepte și evlavioase, ca să se păstreze adevăratul caracter al bisericii.

5:7 Astfel credincioșilor de la Corint li se poruncește să mătore **aluatul cel vechi**. Cu alte cuvinte, ei trebuie să ia acțiuni severe împotriva răului, pentru ca să fie o **plămădeală nouă** sau curată. Apoi Pavel adaugă și aceste cuvinte: **...după cum și sunteți, fără aluat**. Dumnezeu îi vede în Cristos, sfinți, neprihăniți și curați. Aici apostolul afirmă că starea lor ar trebui să corespundă cu *poziția* care o ocupă în Cristos — *poziție conform căreia ei sunt fără aluat*. Dar ei trebuie să fie fără aluat în *practica* lor. Natura lor trebuie să corespundă numelui pe care-l poartă, conduitei și crezului lor.

Căci Cristos, Paștele nostru, a fost jertfit [pentru noi]. Meditând la pâinea nedospită, Pavel se gândește la Praznicul Paștelui, când, în ajunul sărbătorii, iudeul avea datoria să scoată din casă tot aluatul. El se ducea la albia de pâine și o curăța de orice aluat. Apoi cerceta întreaga locuință, la lumina candelii, până când se convingea că nu a mai rămas nici urmă de aluat. Și abia după aceea ridica mâinile spre Dumnezeu și spunea: „O, Doamne, Dumnezeule am aruncat afară din casa mea tot aluatul și dacă a mai rămas vreun aluat de care nu știu, și pe acesta îl scot afară, din toată inima.“ Această imagine simbolizează dezlipirea de tot ce este rău, pe care este chemat creștinul din vremea noastră s-o aplice în viața sa.

Înjunghierea mielului pascal a fost un tip sau o imagine ce prefigura moartea Domnului Isus Cristos pe cruce. Este doar unul din numeroasele versete din Vechiul Testament ce stabilesc principiul învățaturii *tipice* — adică faptul că persoanele și evenimentele din Vechiul Testament au constituit *tipuri*

sau umbre ale lucrurilor ce aveau să vină. Multe din ele îndreptau privirile cititorilor către venirea Domnului Isus, când El avea să ștergă păcatele noastre, prin jertfirea Sa pe cruce.

5:8 Sărbătoarea de aici nu se referă la Paște sau la Cina Domnului, ci la viața credinciosului în general. Întreaga noastră existență trebuie să fie o sărbătoare a bucuriei, pe care trebuie s-o celebrăm nu cu **aluatul vechi** al păcatului, **nici cu aluatul de răutate și de viclenie**. În timp ce ne bucurăm în Cristos, nu trebuie să nutrim, în inima noastră, gânduri rele față de alții. De aici deducem că Pavel nu s-a referit la aluat în sens concret, fizic, ci a avut în vedere sensul spiritual, prin care este descrisă maniera în care păcatul întinează toate lucrurile cu care intră în contact. Noi trebuie să trăim viața noastră **cu azimile curăției și ale adevărului**.

5:9 Aici Pavel le explică corintenilor că le-a mai scris o scrisoare, în care i-a îndemnat să nu aibă **nici o legătură cu cei desfrânați [imorali din punct de vedere sexual]**. Faptul că această epistolă s-a pierdut nu știrbește cu nimic inspirația Bibliei. Nu toate scrisorile redactate de Pavel au fost inspirate, ci doar acelea pe care Dumnezeu a găsit de cuviință să le includă în Sfânta Biblie.

5:10 Apostolul explică în continuare că atunci când i-a îndemnat să nu aibă nici o legătură cu oamenii imorali și desfrânați nu a vrut să spună că trebuie să evite orice contacte cu oamenii nelegiuți. Câtă vreme trăim în această lume, suntem nevoiți să avem legături cu oamenii nemântuiți, nepuțând ști adâncimile de păcat în care zac aceștia. Dacă ar fi să trăim o viață de completă izolare față de păcătoși, ar trebui să ieșim din această lume.

Prin urmare, Pavel spune că nu a avut în vedere totala lor separare de desfrânații acestei lumi sau de cei lacomi de bani sau de cei zgârciți („extoratorii“, în engleză, n.tr.) sau de cei ce se închină la idoli. Prin „cei lacomi“ se înțelege categoria celor ce înșală în afaceri sau în chestiuni financiare. De pildă, oricine este găsit vinovat de fraude fiscale este în pericol să fie excomunicat din biserică, pentru că s-a făcut vinovat de lăcomie. Prin „extoratori“ se înțelege cei care se îmbogățesc prin recurgerea la mijloace violente, cum ar fi amenințările sau asasinatele. Prin „idolatri“ se înțelege cei care se închină de regulă în fața unei persoane sau a unui lucru în afara Dumnezeului celui adevă-

rat sau care practică groaznicele păcate de imoralitate cu care este aproape totdeauna asociată idolatria.

5:11 Pavel îi avertizează, în realitate, să nu aibă nici o părtașie cu nici un om care se consideră frate, dar care se lasă prins de aceste păcate groaznice. Am putea parafraza cuvintele apostolului în felul următor:

Ceea ce am vrut să spun și ceea ce repet este că nu trebuie nici măcar să luați masa cu orice persoană ce se numește creștin, dar care este imorală din punct de vedere sexual, sau care este un om lacom sau idolatru sau defăimător sau bețiv sau extoricator.

Adesea suntem obligați să avem legături cu cei nemântuiți, putând folosi aceste contacte pentru a le aduce o mărturie. Contactele de acest fel nu sunt nici pe departe atât de periculoase pentru credincios cum sunt legăturile cu cei ce-șu spun creștini, dar care trăiesc în păcat. Noi trebuie să facem tot ce ne stă în putință pentru nu apărea în nici un fel că am aprobat sau tolerat păcatul unei asemenea persoane.

La lista păcătoșilor din versetul 10 Pavel adaugă „defăimătorii“ (sau „batjocoritorii“) și „bețivii“, în versetul 11. Prin defăimător se înțelege un om care rostește cuvinte dure, necugetate împotriva altuia. E nevoie în acest punct de o atenționare. Trebuie oare să-l excomunicăm pe un om din biserică, doar pentru faptul că, uneori, se scapă, enervându-se și folosind cuvinte necugetate? Noi credem că nu, întrucât textul de față se referă la practicarea unui asemenea păcat, în mod curent. Cu alte cuvinte, defăimător este cel care în mod curent practică acest păcat împotriva altora. Oricum, versetul trebuie să fie un serios avertisment, să învățăm să ne stăpânim limba. După cum a arătat Dr. Ironside, mulți oameni spun că sunt *neatenți* în vorbirea lor, dar asta echivalează cu a fi neatenți în folosirea unei mitraliere.

Bețivul este cel datat la consumul excesiv de băuturi alcoolice.

Ne spune oare apostolul Pavel că nu trebuie nici măcar să stăm la masă cu un creștin care se angajează în asemenea practici? Da, exact asta ne spune versetul că trebuie să facem! Nu trebuie să luăm Cina Domnului cu o astfel de persoană, nici nu trebuie să luăm mesele obișnuite cu el. Pot exista însă și excepții. O soție creștină va avea obligația să continue să mănânce împreună cu soțul ei, chiar dacă acesta a fost

exclus din părtășia bisericii. Dar regula generală spune că cei ce se numesc credincioși și se fac vinovați de păcatele enumerate mai sus trebuie supuși ostracizării sociale, pentru a imprima în ei gravitatea fărădelegii comise și a-i determina să se pocăiască. Dacă cineva va obiecta aici, spunând că Domnul a mâncat cu vameșii și păcătoșii, noi vom arăta că acești oameni nu pretindeau că sunt adepții Săi iar Domnul, când stătea la masă cu ei, nu-i recunoștea ca ucenici ai Săi. Ceea ce ne învață aceste versete este că nu trebuie să avem părtășie cu *creștini* care trăiesc o viață de răutate.

5:12 Cele două întrebări puse de apostolul Pavel în versetul 12 înseamnă că creștinii nu răspund de judecata celor nemântuiți. Oamenii răi din lumea ce ne înconjoară vor fi judecați cândva chiar de Domnul. Dar noi avem responsabilitatea de a-i judeca pe cei din sânul bisericii. Este datoria bisericii locale de a exercita disciplina plină de evlavie.

Iarăși, cineva va spune: „Bine, dar oare nu a afirmat Domnul: «Nu judecați, ca să nu fiți judecați!»?» La care noi vom răspunde că acolo Domnul se referă la motive. Cu alte cuvinte, nu trebuie să judecăm motivele ce stau la baza acțiunilor oamenilor, întrucât nu suntem competenți să le judecăm. Dar cuvântul lui Dumnezeu spune răspicat că trebuie să judecăm păcatul adus la lumină în adunarea lui Dumnezeu, pentru a păstra reputația de sfințenie a bisericii și pentru a-l reduce pe fratele vinovat la părtășie cu Domnul.

5:13 Pavel explică că **Dumnezeu** se va ocupa de judecata celor **din afară**, adică a celor nemântuiți. Între timp, corinteni trebuie să-și exercite judecata pe care le-a încredințat-o Dumnezeu, prin excluderea din mijlocul lor a **răului aceluia!** Adică trebuie făcut un anunț public în adunare că fratele respectiv nu mai face parte din părtășia bisericii. Anunțul trebuie făcut cu adâncă și sinceră măhnire și smerenie, fiind urmat de rugăciune stăruitoare pentru refacerea spirituală a celui rătăcit.

C. Litigiile din rândurile credincioșilor (6:1-11)

Primele unsprezece versete din capitolul 6 se ocupă de litigiile din rândurile credincioșilor. Lui Pavel îi parvenise vestea că unii creștini își dădeau în judecată frații de credință — târându-i în fața judecătorilor acestor lumi. Și astfel el profită de această situa-

ție, pentru a-i da bisericii instrucțiuni de mare preț, la acest capitol. Observați repetarea sintagmei: „Nu știți“ (din versetele 2, 3, 9, 15, 16, 19).

6:1 Întrebarea cu care începe pasajul exprimă profunda consternare și mirare a apostolului pentru faptul că vreunul din ei a îndrăznit să-și târască fratele la judecată în fața celor nedrepti, adică a judecătorilor sau magistraților nemântuiți. Lui Pavel i se pare o mare inconsecvență ca cei ce au cunoscut adevărata dreptate să se ducă în fața unor oameni caracterizați prin nedreptate. Cu alte cuvinte, cum pot creștinii să conceapă a cere să li se facă dreptate de către cei ce nu posedă dreptate!

6:2 O a doua inconsecvență mare constă în faptul că cei ce vor judeca cândva lumea ar trebui, de bună seamă, să fie în stare să judece în chestiuni atât de mărunte cum sunt cele ce se ivesc în rândurile lor. Scriptura ne învață că credincioșii vor domni împreună cu Cristos pe pământ, când El va reveni cu putere și slavă și că li se va încredința autoritatea de a judeca. Or, dacă creștinii vor judeca lumea, oare n-ar trebui ei să fie în stare să rezolve micile divergențe ce se ivesc între ei în viața de acum?

6:3 Pavel le amintește corintenilor că ei îi vor judeca pe îngeri. Este uluitor să constatăm maniera în care apostolul introduce acest gând solemn în genul de discuție desfășurat aici. Fără nici o avertizare prealabilă, fără să pregătească terenul, el afirmă extraordinara realitate că creștinii îi vor judeca, într-o zi, pe îngeri. Noi știm de la Iuda 6 și 2 Petru 2:4, 9 că îngerii vor fi judecați. Mai știm și faptul că Cristos va fi Judecătorul (Ioan 5:22). Dar datorită unirii noastre cu El se spune că și noi îi vom judeca la un moment dat pe îngeri. Or, dacă suntem considerați calificați să-i judecăm pe îngeri, ar trebui să fim în stare să rezolvăm problemele cotidiene ce se ivesc în viața de acum.

6:4 **Deci dacă aveți judecăți [neînțelegeri] pentru cele ce țin de viața aceasta, oare puneți judecători pe cei ce sunt cel mai puțin prețuiți din biserică?** Judecătorii necredincioși nu se bucură de un loc de cinste și stimă în sânul bisericii locale. Desigur, ei sunt respectați pentru lucrarea ce o desfășoară în lume, dar în ce privește chestiunile din biserică, aici ei nu au nici o jurisdicție. Astfel Pavel îi întreabă pe corinteni:

Când se ivesc probleme între voi, ce necesită judecata imparțială a unei terțe persoane, cum se

face că ieșiți din sfera bisericii, supunându-vă judecății unor oameni în care biserica nu recunoaște nici un discernământ spiritual?

6:5 Pavel pune această întrebare pentru a-i determina să se rușineze de fapta lor. E posibil ca într-o adunare de credincioși ce se lăudau cu înțelepciunea și dotarea lor cu daruri spirituale, să nu se găsească nici un om înțelept care să poată rezolva aceste certuri ivite între frații lui?

6:6 Sintagma: „**Prin urmare, însuși faptul că aveți judecăți între voi constituie un eșec total**“ arată că ei erau cu totul greșiți în această privință, căci nici măcar nu ar fi trebuit să le treacă prin cap să se dea în judecată unii pe alții. Dar poate că cineva va replica, în acest punct: „Frate Pavel, nu știi despre ce este vorba aici, căci, iată, cutare frate m-a înșelat în tranzacții financiare.“ Căruia Pavel îi răspunde: „**De ce nu lăsați mai degrabă să vi se facă nedreptate? De ce nu lăsați mai degrabă să fiți înșelați?**“ Aceasta ar fi atitudinea corectă pe care ar trebui s-o ia un creștin. Este mult mai bine să accepți o nedreptate, decât s-o comiți tu însuși!

6:8 Nu aceasta era însă atitudinea corintenilor. În loc să accepte nedreptatea și înșelăciunea, ei se făceau vinovați de nedreptate împotriva altora, chiar a fraților lor în Cristos.

6:9 Uitaseră ei oare că cei **nedrepți nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu?** Dacă așa stăteau lucrurile, atunci Pavel le va reaminti de lista păcătoșilor care nu au nici un loc în **împărăția** lui Dumnezeu. El nu spune prin asta că creștinii pot practica asemenea păcate, fiind pierduți, ci mai degrabă spune că oamenii care practică în mod curent aceste păcate nu sunt, de fapt, creștini.¹²

În lista aceasta se face distincție între **curvari și precurvari** (sau între **desfrânați și adulteri**). Desfrânații sunt cei necăsătoriți ce întrețin raporturi sexuale ilicite, pe când adulterii se referă, desigur, la cei ce comit aceste păcate după ce s-au căsătorit. **Idolatrii** (sau „**închinătorii la idoli**“) sunt pomeniți din noi aici, ca în celelalte două liste din capitolul 5. Celelalte două categorii sunt: „**afemeiații**“ („**malahii**“ în alte versiuni, sau „**homosexualii**“ în engleză), adică cei ce permit trupurilor lor să fie folosite pentru perversiuni sexuale, și „**sodomiții**“ adică cei ce practică sodomia asupra altora.

6:10 Pe listă sunt trecuți și **hoții, lacomii**

de bani, bețivii, batjocoritorii și extorcatorii (sau „**hrăpăreții**“, în versiunile românești). **Hoții** sunt cei ce-și însușesc lucruri ce nu le aparțin. Observați că păcatul lăcomiei este întotdeauna asociat cu restul viciilor de pe listă. Oricât de neînsemnat li s-ar părea oamenilor acest păcat al lăcomiei, observăm că Dumnezeu îl condamnă cât se poate de aspru. Un om **lacom** este cel ce are o dorință nestăpânită după avere, după lucruri, ceea ce-l determină adesea să recurgă la mijloace necinstite pentru a le acapara. După cum s-a arătat, **bețivii** sunt cei dependenți de alcool. **Batjocoritorii** (sau „**defăimătorii**“) sunt cei ce folosesc cuvinte dure și murdare împotriva altora. **Extorcatorii** („**hrăpăreții**“) sunt cei ce profită de sărăcia altora sau de nevoile lor pentru a obține câștiguri ilicite și exorbitante.

6:11 Pavel nu lasă să se înțeleagă că aceste păcate erau practicate de credincioșii corinteni, ci îi avertizează că aceste lucruri îi caracterizau înainte de a fi fost mântuiți — „**și așa erați unii dintre voi**“. Dar între timp ei au fost spălați, sfințiți și îndreptățiți. Ei au fost spălați de păcatul și necurăția lor, prin sângele scump al lui Cristos, fiind spălați în continuare de întinare prin cuvântul lui Dumnezeu. Ei au fost sfințiți prin operația Duhului lui Dumnezeu, fiind puși deoparte pentru Dumnezeu prin separarea de lume. Ei au fost **îndreptățiți în Numele Domnului Isus Cristos și prin Duhul Dumnezeului nostru**, adică au fost socotiți drepti (neprihăniți) înaintea lui Dumnezeu, pe baza lucrării săvârșite de Domnul Isus pe cruce pentru ei. În ce constă argumentul lui Pavel aici? Este foarte simplu, așa cum arată Godet: „Un har atât de nepătruns de mare a fost realizat, odată pentru totdeauna [de Domnul Isus] pe cruce.“

D. Ușurătate pe plan moral în rândurile credincioșilor (6:12-20)

6:12 În ultimele versete ale acestui capitol apostolul expune câteva din principiile ce stau la baza distingerei binelui de rău. Primul principiu afirmă că un lucru poate fi îngăduit de lege, dar nu înseamnă că este și util sau necesar. Când Pavel spune: „**Toate lucrurile îmi sunt îngăduite de lege**“ nu se referă la toate lucrurile în sens absolut. De pildă, nu i-ar fi îngăduit de lege să comită nici unul din păcatele menționate anterior. Aici el se referă doar la acele lucruri cu conținut moral neutru. De pildă, între credincioșii din vremea lui Pavel se discuta mult dacă creștinii au voie să consume carne de porc. Dar asta

era o problemă cu conținut moral neutru, căci nu-L interesa pe Dumnezeu dacă cineva mănâncă sau nu carne de porc. Pavel nu face altceva decât să afirme că anumite lucruri, chiar dacă sunt legitime, nu sunt de folos. S-ar putea să existe unele lucruri care să-mi fie îngăduite, dar care, privite de altcineva, să-l facă să se poticnească. În asemenea cazuri, s-ar conveni să renunț la acele lucruri.

Al doilea principiu constă în faptul că unele lucruri, deși legale, pot să mă înrobească, sau, cum spune apostolul Pavel: „**nu mă voi lăsa stăpânit de ceva.**“ Această afirmație are aplicație directă în vremea noastră la cheștiunea consumului de băuturi alcoolice, tutun și droguri. Aceste lucruri, precum și multe altele, au capacitatea de a-l înrobi pe creștin. Prin urmare, el trebuie să vegheze și să nu se lase înrobiat de ele.

6:13 Un al treilea principiu constă în faptul că deși unele lucruri sunt perfect legale pentru credincios, valoarea lor este trecătoare. Pavel spune: „**Mâncărurile sunt pentru stomac și stomacul pentru mâncăruri, dar Dumnezeu le va nimici pe amândouă.**“ Asta înseamnă că **stomacul** omului a fost construit în așa fel încât să poată primi alimentele și să le poată digera. Tot așa, Dumnezeu a întocmit alimentele în chip atât de minunat, încât acestea să poată fi primite de stomacul omului. Cu toate acestea, noi nu trebuie să trăim pentru alimente, întrucât acestea au o valoare temporară și nu trebuie să li se acorde un loc primordial în viața credinciosului. Cu alte cuvinte, nu trebuie să trăim ca și când scopul suprem al vieții ar fi satisfacerea apetiturilor noastre.

Deși trupul este conceput atât de minunat de Dumnezeu, ca să poată accepta și asimila hrana, un lucru este foarte sigur: **trupul nu este pentru desfrânare [imoralitate sexuală], ci pentru Domnul și Domnul pentru trup.** Când a conceput trupul omului, Dumnezeu nu a rânduit ca acesta să fie folosit în scopuri murdare sau perverse, ci l-a plănuțit ca să fie folosit spre slava Domnului și în slujba Sa binecuvântată.

Găsim în acest verset un fapt uimitor, ce nu ar trebui să ne scape. Nu numai că **trupul este pentru Domnul**, ci, ceea ce e și mai minunat, este faptul că **Domnul este pentru trup.** Asta înseamnă că pe Domnul îl interesează trupul nostru, bunăstarea lui și folosirea lui corectă. Dumnezeu vrea să-i înfățișăm trupurile noastre ca o jertfă vie, sfântă și acceptabilă (Rom. 12:1). Sau, cum se exprimă Erdman: „Fără Domnul, trupul

nu va putea niciodată să-și atingă adevărata demnitate și destinul său nemuritor.“¹³

6:14 Faptul că Domnul este pentru trup este explicat în continuare în acest verset. **Dumnezeu nu numai că L-a înviat pe Domnul Isus din morți, ci ne va învia și pe noi cu puterea Sa.** Interesul Său pentru trupul nostru nu încetează în clipa când murim, ci el va învia trupul fiecărui credincios și-l va făuri asemenea trupului slăvit al Domnului Isus. În veșnicie noi nu vom fi duhuri lipsite de trup, ci duhul și sufletul nostru vor fi reunite cu trupul nostru glorificat, pentru a se putea bucura astfel pe veci de gloriile cerului.

6:15 Pentru a sublinia și mai mult necesitatea menținerii unei stări de curăție personală în viața noastră și pentru a păzi trupul nostru de necurăție, apostolul ne amintește că **trupurile noastre sunt mădular ale lui Cristos.** Fiecare credincios este un mădular al trupului lui Cristos. Prin urmare, s-ar conveni oare ca să luăm **mădularile lui Cristos** și să facem din ele **mădularile unei prostituate?** Răspunsul la această întrebare se desprinde din însăși formularea ei, cum spune Pavel, adăugând un răspicat: „**Nicidecum!**“

6:16 În actul unirii sexuale, cele două trupuri devin **una**, exact cum s-a afirmat în zorii creației: „**Cei doi vor deveni un singur trup**“ (Gen. 2:24). În lumina acestui adevăr, dacă un credincios se lipește de o prostituată, aceasta ar echivala cu unirea unui mădular al lui Cristos cu o prostituată, cei doi devenind un singur trup.

6:17 După cum în cadrul actului fizic se petrece fuziunea celor doi într-un singur trup, tot așa când cineva crede în Domnul Isus Cristos și este unit cu El, credinciosul acela și Cristos devin atât de uniți încât se poate afirma de acum încolo că **sunt un singur duh.** Este cea mai desăvârșită contopire posibilă a două persoane! Este cel mai intim tip de unire. Argumentul lui Pavel constă, prin urmare, în faptul că cei ce sunt astfel uniți cu Domnul nu au voie să tolereze niciodată vreun fel de alipire sau unire care să intre în conflict cu căsnicia spirituală. Sau, cum arată A. T. Pierson:

Oaia poate să se rătăcească, îndepărtându-se de păstor și mlădița poate fi tăiată din viță; mădularul poate fi îndepărtat din trup, copilul poate fi înstrăinat de tatăl lui, ba chiar și soția de soțul ei; dar atunci când două duhuri fuzionează, devenind unul singur, cine sau ce va putea să le

mai despartă? Nici o legătură sau unire externă, chiar a căsniciei, nu se apropie de expresivitatea și perfecțiunea contopirii celor două vieți într-una singură.¹⁴

6:18 Și astfel apostolul le atrage atenția corintenilor să fugă de imoralitatea sexuală. Ei nu au voie să se complacă în ea, să cochetze cu ea, să negocieze cu ea sau chiar s-o pomenească în vorbirea lor. Singurul lucru care trebuie să-l facă este să fugă de ea! O minunată ilustrare a acestui principiu biblic o găsim în istorisirea de la Geneza 39 despre atitudinea tranșantă a lui Iosif, când acesta nu a stat la tocmeală cu ispita, când a fost urmărit de nevasta lui Potifar. [Sau, cum am spus noi, românii: „Fuga e — poate fi — rușinoasă, dar e sănătoasă! n.tr.]

Apoi Pavel adaugă: „**Orice alt păcat pe care-l săvârșește omul este în afara trupului lui, dar cel ce comite imoralitate sexuală păcătuiește împotriva propriului său trup.**“ Majoritatea păcatelor nu au efect direct asupra **trupului** cuiva, dar **imoralitatea sexuală** este unică, în sensul că afectează *in mod direct* trupul său: o asemenea persoană culege consecințele acestui păcat în trupul său. Dificultatea constă în faptul că versetul afirmă că *fiecare* păcat pe care-l comite omul e în afara trupului. Dar noi credem că apostolul vorbește aici în sens comparativ. Deși e adevărat că îmbuibarea și beția, de pildă, afectează trupul unei persoane, majoritatea păcatelor nu ating trupul. Și nici chiar îmbuibarea și beția nu afectează trupul atât de direct, de profund sau de destructiv ca imoralitatea. Comiterea unor relații sexuale în afara căsniciei va produce în mod inevitabil și irezistibil haos și pierderi inimaginabil de mari asupra celui vinovat de acest păcat.

6:19 Din nou Pavel le amintește corintenilor despre chemarea lor sfântă și demnă. Oare au uitat ei că trupul lor este **templul Duhului Sfânt**? Acesta e adevărul solemn al Scripturii, anume că în fiecare credincios locuiește Duhul lui Dumnezeu. Prin urmare, cum am putea să ne gândim măcar să luăm un trup în care locuiește Duhul *Sfânt* și să-l folosim în scopuri *murdare*? Nu numai că trupul nostru este sanctuarul Duhului Sfânt, dar, noi înșine nu suntem ai noștri, nu ne aparținem nouă înșine! Așadar, nu avem voie să luăm trupul nostru și să facem ce dorim cu el. În ultimă analiză, trupul nu este al nostru, ci al Domnului.

6:20 Noi suntem ai Domnului, atât prin actul creației, cât și prin cel al răscumpărării.

Aici se are în vedere al doilea element. Dreptul Lui de proprietate asupra noastră a fost câștigat la Calvar. Noi am fost cumpărați cu un preț. La cruce, vedem eticheta cu prețul pe care ni l-a atribuit Domnul Isus, prin faptul că ne-a considerat atât de valoroși încât a fost gata să plătească prețul cerut, prin însuși sângele Său scump. Ce iubire nepătruns de mare trebuie să fi avut Isus pentru noi, ca să poarte păcatele noastre în trupul Său pe cruce!

Intrucât așa stau lucrurile, eu nu mai am voie să-mi consider trupul ca aparținându-mi. Dacă îmi voi folosi trupul după cum îmi va plăcea mie, atunci voi proceda ca un hoț, înșușindu-mi ceea ce nu-mi aparține. Mai degrabă, eu trebuie să folosesc trupul meu pentru a-L slăvi pe Dumnezeu, Stăpânul trupului meu, cum arată și Bates:

Cap! Gândește-te la Cel a cărui frunte a fost brăzdată de spini! Măini! Trudiți neobosite pentru Cel ale cărui mâini au fost pironite pe cruce. Picioare! Purtați-mă, iute, încotro mă vă trimite Cel ale cărui picioare au fost străpunse. Trup al meu! Fii templul Celui al cărui trup a fost sfășiat în chinuri nespuse de mari.¹⁵

Și apoi trebuie să-L slăvim pe Dumnezeu și cu **duhul** nostru, întrucât atât componenta materială, cât și cea imaterială a omului aparțin lui Dumnezeu.¹⁶

III. RĂSPUNSURI APOSTOLICE LA ÎNTREBĂRILE APODIFICATE DE BISERICĂ (capitolele 7-14)

A. Cu privire la căsătorie și celibat (cap. 7)

7:1 Până în acest punct, Pavel s-a ocupat de diversele abuzuri comise în sânul bisericii de la Corint, care i s-au adus la cunoștință de către alții. Acum va răspunde unor întrebări pe care i le-au trimis sfinții din Corint. Prima se referă la căsătorie și celibat. Drept care Pavel stabilește principiul general valabil potrivit căruia **este bine pentru bărbat să nu se atingă de femeie.** „A se atinge“ de o femeie în acest caz înseamnă a avea o legătură fizică. Apostolul *nu* vrea să spună că starea necăsătorită ar fi mai sfântă decât căsătoria, ci, pur și simplu, că este mai bine să fii necăsătorit, dacă dorești să te consacri slujirii Domnului, întrucât astfel nu vei avea atâtea elemente care să te distragă de la slujirea ta — așa cum se va explica în versetele de mai jos.

7:2 Pavel recunoaște însă că starea de necăsătorit incumbă un potențial extraordinar de a fi ispitit să cazi în necurăție. Și astfel el adaugă calificativul: „**Totuși, din cauza desfrânării, fiecare să-și aibă soția lui și fiecare femeie să-și aibă soțul ei.**“ Or, pentru ca un om să aibă o singură soție înseamnă o căsătorie monogamă. Versetul 2 stabilește principiul potrivit căruia pentru copiii lui Dumnezeu continuă să fie valabilă rânduiala dintotdeauna lăsată de Domnul, anume ca fiecare soț să aibă o singură soție și vice-versa.

7:3 În starea de căsnicie, fiecare trebuie să-i dea soțului sau soției ceea ce-i datorează, întrucât în căsnicie funcționează principiul reciprocității. Când se spune: „**Soțul să-i dea soției afecțiunea ce i-o datorează**“, asta înseamnă: „Să-și îndeplinească obligațiile de soț față de ea.“ Evident, și ea trebuie să procedeze la fel față de el. Observați delicetea lui Pavel în discutarea acestui subiect. Lipsa totală a limbajului vulgar! Ce contrast față de lumea în care trăim!

7:4 În cadrul unirii din căsnicie, există o dependență a soției de soțul ei și vice-versa. Pentru a împlini ordinea lăsată de Dumnezeu în cadrul acestei uniri sfinte, atât soțul, cât și soția trebuie să recunoască interdependența lor unul față de celălalt.

7:5 Christenson comentează:

Spuse mai pe șleau, aceste cuvinte înseamnă că dacă un partener dorește să aibă raporturi conjugale, celălalt trebuie să răspundă acestei dorințe. Soțul și soția care adoptă această atitudine sănătoasă față de chestiunea sexului vor constata câtă satisfacție va aduce acest aspect în căsnicia lor — pentru simplul fapt că relația dintre ei este ancorată în realitate, și nu într-un ideal artificial sau imposibil de realizat.¹⁷

Poate că la început, de îndată ce au fost mântuiți unii din acești corinteni, au crezut cumva că intimitățile din viața de căsnicie nu ar corespunde cu normele de sfințenie ale vieții creștine. De aceea, Pavel intervine pentru a elibera mintea lor de această concepție greșită, spunându-le deschis că cuplurile creștine nu trebuie să se **lipsească unul pe celălalt**, adică nici unul din soți nu are voie să-i refuze celuilalt drepturile ce-i revin, în privința trupului — cu excepția a două situații. Mai întâi, poate exista o abținere de comun acord, pentru ca soțul și soția să se consacre rugăciunii și postului. A doua condiție prevede ca o atare abținere să fie

pe o perioadă limitată de timp. Soțul și soția trebuie să fie iarăși împreună, pentru ca să nu-i ispitescă Satana, din pricina lipsei lor de stăpânire.

7:6 Versetul 6 a dat naștere multor speculații și controverse. Pavel spune: „**Spun lucrul acesta ca o concesie, nu ca o poruncă.**“ Astfel, după unii, cele spuse de apostolul mai înainte nu ar fi fost inspirate de Dumnezeu. Dar o atare interpretare este lipsită de temei, întrucât la 1 Corinteni 14:37 el afirmă că cele scrise corintenilor au fost înseși poruncile Domnului. Mai degrabă, considerăm că interpretarea corectă a cuvintelor apostolului în această privință este că, în anumite împrejurări, un cuplu putea să se abțină de la actul conjugal, dar că această abținere este o permisiune, și **nu o poruncă**. Cu alte cuvinte, creștinii nu trebuie să se abțină de la relațiile conjugale, pentru a se consacra în întregime rugăciunii. Alții consideră că versetul 6 se referă la întreg subiectul căsniciei, adică la faptul că creștinilor le este îngăduit să se căsătorească, dar că nu li se poruncește să facă acest lucru.

7:7 Pavel începe aici seria de sfaturi adresate celor necăsătoriți. De la bun început, este clar că el a considerat starea necăsătorită preferabilă, dar a recunoscut că ea poate fi adoptată doar în măsura în care Dumnezeu îl învrednicește pe cineva să rămână necăsătorit. Când spune: „**Eu aș vrea ca toți oamenii să fie ca mine**“, contextul ne arată clar că se referă la starea de necăsătorit. S-a manifestat o mare diversitate de opinie cu privire la întrebarea dacă Pavel a fost celibatar toată viața, sau dacă, pe când scria aceste cuvinte, era văduv. Oricum, pentru ceea ce ne interesează pe noi aici nu are importanță, pentru a afla răspunsul la această întrebare, chiar dacă am putea-o face. Prin cuvintele: „**Dar fiecare are de la Dumnezeu darul lui de har, unul într-un fel, altul într-altul**“, Pavel se referă la faptul că Dumnezeu le dăruiește unora harul de a rămâne necăsătorii, în timp ce pe alții în mod clar îi cheamă să se căsătorească. Este o chestiune individuală, neputând fi adoptată nici o legislație generală, care să se aplice uniform la toți.

7:8 Prin urmare, Pavel îi sfătuiește pe cei necăsătoriți și pe văduve să rămână ca el.

7:8 Dar dacă vor constata că le lipsește puterea de auto-stăpânire în starea de necăsătorii, atunci au voie să se căsătorească. Căci este mai bine să se căsătorească decât să ardă [să fie mistuiți de dorință]. Aceas-

tă pasiune mistuitoare presupune pericolul foarte grav de a cădea în păcat.

7:10 Următoarele două versete se adresează cuplurilor de căsătoriți, în care ambii soți sunt credincioși. **Celor căsătoriți le poruncesc nu eu, ci Domnul** — înseamnă că învățătura dată de Pavel credincioșilor nu este alta decât cea pe care ne-a dat-o și **Domnul Isus când era pe pământ**. Cristos dăduse deja o poruncă explicită în această privință. De pildă, El a interzis divorțul pentru orice alte motive decât infidelitatea (Mat. 5:32; 19:9). Îndrumarea generală dată de Pavel este: **soția să nu se despartă de soț**.

7:11 Dar el recunoaște că există situații extreme în care ar putea fi necesar ca o soție să-și părăsească soțul. În asemenea cazuri, ea are obligația să rămână necăsătorită sau să se impace cu soțul ei. Despărțirea nu rupe nodul căsătoriei, ci îi dă prilejul Domnului să vindece divergențele care au intervenit între cei doi, restabilind părțasia lor individuală cu El și unul cu altul. Soțului i se poruncește să nu divorțeze de soția lui. Nu se admit nici un fel de excepții în acest caz.

7:12 Versetele 12-24 se ocupă de problema căsniciei în care numai unul din soți este credincios. Pavel prefațează acest subiect prin cuvintele: **„Celorlalți le zic eu, nu Domnul.”** Din nou, trebuie să subliniem apăsător că prin aceste cuvinte nu trebuie să înțelegem că spusele lui Pavel ar reprezenta punctul lui personal de vedere, și nu al Domnului. El explică doar faptul că ceea ce urmează să spună nu ne-a fost dat în prealabil ca învățătură de la Domnul Isus, când se afla El pe pământ. Cu alte cuvinte, nu găsim în evangheliile nici o învățătură similară. Domnul Isus pur și simplu nu S-a ocupat de cazul unei căsătorii în care doar unul din soți este credincios. Dar acum Cristos l-a instruit pe apostolul Lui pe această temă, și astfel ceea ce afirmă Pavel aici este cuvântul inspirat al lui Dumnezeu.

Celorlalți înseamnă acelor cupluri în care unul din soți nu este credincios. Textul de față nu incuviințează căsătoria unui credincios cu o persoană nemântuită, ci, mai degrabă, se referă la situația în care unul din soți a fost mântuit ulterior căsătoriei.

„Dacă un frate are o soție necredincioasă și ea voințe să trăiască înaintea cu el, să nu se despartă de ea.” Pentru a aprecia acest text din Biblie la justa sa valoare, e bine să ne amintim care a fost porunca dată de Dumnezeu poporului Său în Vechiul

Testament. Când iudeii se căsătoreau cu femei păgâne, având copii de la acestea, li se porunca să-și abandoneze și soția, și copiii — așa cum reiese clar de la Ezra 10:2, 3 și Neemia 13:23-25.

Întrebarea care s-a ivit la Corint a fost: ce trebuie să facă o soție ce s-a convertit între timp cu soțul și copiii ei sau ce trebuie să facă un om a cărui soție este necredincioasă. S-o abandoneze? Răspunsul este, evident, nu. Porunca din Vechiul Testament nu se mai aplică copiilor lui Dumnezeu aflați sub har. Dacă un creștin are o soție necreștină, și ea dorește să trăiască cu el, el nu trebuie să o părăsească. Asta nu înseamnă că este permis ca un om să se căsătorească cu o necredincioasă, ci doar faptul că, întrucât era căsătorit cu ea când a fost convertit, nu trebuie să se despartă acum de ea.

7:13 Tot așa, o femeie care are un soț necreștin, care dorește să trăiască cu ea, trebuie să rămână mai departe cu soțul ei. Poate că prin purtarea ei blândă și mărturia evlavioasă pe care o va da, el va putea fi câștigat pentru Domnul.

7:14 În realitate, prezența unui credincios într-o familie de necredincioși are o influență sfințitoare. După cum s-a arătat deja, *a sfinți* înseamnă a pune deoparte. Aici nu se înțelege că soțul necredincios este mântuit prin soția sa, după cum nu înseamnă că el este făcut sfânt. Mai degrabă, înseamnă că el este pus deoparte în ce privește poziția de privilegiu extern de care se bucură, în sensul că are fericirea de a fi căsătorit cu o soție creștină, care se roagă pentru el. Viața și mărturia ei exercită o influență de la Dumnezeu în căminul respectiv. Și apoi, din perspectivă umană, putem afirma că șansele ca omul acela să fie mântuit sunt mai mari atunci când el are o soție creștină, decât dacă ar fi căsătorit cu o necredincioasă. Sau, cum s-a exprimat Vine: „El primește influența spirituală, ce are potențialul de a-l conduce la mântuirea propriu-zisă.”¹⁸ Desigur, situația ar fi identică în cazul unei soții necredincioase căsătorite cu un soț credincios. Soția necredincioasă ar fi sfințită, în acest caz.

Apoi apostolul adaugă aceste cuvinte: **„altfel, copiii voștri ar fi necurați, pe când acum sunt sfinți.”** Am arătat deja că în Vechiul Testament copiii erau pășiți, alături de mama lor păgână. Aici Pavel explică faptul că în dispensația harului, copiii rezultați dintr-o căsătorie în care unul dintre soți este creștin, iar celălalt nu sunt sfinți. Termenul sfânt provine din aceeași

rădăcină care ni l-a dat și pe cel de sfințiți în acest verset. El nu înseamnă nicicum că copiii sunt făcuți sfinți în ei înșiși, respectiv că ei înșiși ar trăi, neapărat, o viață curată. Mai degrabă, înseamnă că ei sunt puși deoparte, în privința privilegiului de care au parte, în sensul că au cel puțin un părinte care îl iubește pe Domnul și îi familiarizează cu conținutul evangheliei. În acest caz, există șanse foarte mari ca acești copii să fie mântuiți, căci ei au privilegiul de a trăi într-o casă în care unul dintre părinți este pătruns de Duhul lui Dumnezeu. În sensul acesta, ei sunt sfințiți. Versetul acesta include și asigurarea că nu este greșit să ai copii când un părinte este creștin iar celălalt nu. Dumnezeu recunoaște căsătoria iar copiii rezultați din ea nu sunt nelegitimi.

7:15 Dar care ar trebui să fie atitudinea unui creștin în cazul în care soțul sau soția sa dorește să plece? Răspunsul este că el sau ea trebuie lăsat(ă) să plece. Sintagma „**în împrejurarea aceasta, fratele sau sora nu sunt legați**“ este foarte dificil de explicat, cu precizie. Unii cred că trebuie explicată în sensul că, dacă un necredincios îl părăsește pe partenerul său de căsătorie credincios și există motive a se crede că actul e definitiv, atunci credinciosul este liber să ceară divorț. Cei care aderă la această părere ne atrag atenția că versetul 15 este o paranteză și că versetul 16 este legat de versetul 14, după cum urmează:

1. Versetul 14 afirmă că situația ideală pentru un credincios este să rămână cu partenerul său necredincios, datorită influenței sfințitoare exercitată de un creștin sau o creștină într-o familie.
2. Versetul 16 sugerează că prin faptul că nu pleacă de acasă, partenerul credincios îl poate câștiga pe cel necredincios la Cristos.
3. Versetul 15 este o paranteză, permițându-i credinciosului să divorțeze (și probabil să se recăsătorească), în cazul în care el sau ea este părăsit(ă) de partenerul necredincios.

Speranța că partenerul necredincios va fi mântuit, în cele din urmă, este legată de faptul rămânerii sale mai departe în cadrul căsniciei, mai degrabă decât de părăsirea de către partenerul necredincios a căminului conjugal.

Dar alți cercetători ai Bibliei susțin că versetul 15 se ocupă numai de subiectul despărțirii, și nu și de divorț și recăsătorie. Pentru ei, sensul versetului este doar acela

că, dacă partenerul necredincios pleacă de acasă, el trebuie lăsat să facă lucrul acesta în pace. Soția nu are obligația să mențină integritatea căsătoriei dincolo de ceea ce a făcut ea deja. **Dumnezeu ne-a chemat la pace**, prin urmare, noi nu trebuie să recurgem la izbucniri emotive sau la procese juridice pentru a încerca să-l împiedicăm pe necredincios să plece.

Care este interpretarea corectă? După noi este imposibil de stabilit cu precizie. Totuși ni se pare că Domnul ne-a învățat la Matei 19:9 că divorțul este permis atunci când una dintre părți s-a făcut vinovată de infidelitate (adulter). Noi credem că în acest caz, partea nevinovată este liberă să se recăsătorească. Cât privește textul de la 1 Corinteni 7:15, nu avem certitudinea că acesta permite divorțul și recăsătoria, atunci când partenerul necredincios l-a părăsit pe partenerul credincios din cadrul căsniciei. Dar oricine se face vinovat de această formă de părăsire a căminului conjugal în mod inevitabil va încheia numaidecât o nouă legătură cu o altă persoană și astfel unirea inițială a căsniciei se va destrăma, oricum. J. M. Davies comentează pe această temă:

Partenerul necredincios care părăsește căminul conjugal se va căsători, în curând, cu altcineva, destrămând legătura căsniciei. A insista ca partenerul părăsit să rămână necăsătorit ar însemna să punem un jug asupra lui sau a ei, pe care, în majoritatea cazurilor, acest partener nu-l va putea purta.¹⁹

7:16 Modul în care înțelege fiecare versetul 16 depinde, într-o oarecare măsură, de interpretarea versetului 15.

Dacă cineva crede că versetul 15 nu permite divorțul, va cita ca teme, în sprijinul opiniei sale, acest verset și va argumenta că credinciosului trebuie să i se permită despărțirea, dar că nu trebuie să divorțeze de partenerul necredincios, pe motiv că o atare acțiune ar anula posibilitatea refacerii legăturii căsniciei și probabilitatea mântuirii partenerului necredincios. Pe de altă parte, dacă o persoană crede că divorțul este permis atunci când un credincios a fost părăsit, atunci versetul acesta este corelat cu versetul 14, iar versetul 15 este considerat o paranteză.

7:17 Se manifestă uneori printre cei convertiți de curând convingerea că este de datoria lor să rupă definitiv cu orice fază a vieții lor anterioare convertirii, inclusiv cu instituția căsniciei, care nu este păcătoasă în

sine. Astfel, fiind copleșit de bucuria mântuirii, există pericolul căderii unui credincios de curând întors la Domnul în ispită de a iniția o revoluție, răsturnând cu forța toate temeiurile vieții sale de dinainte de convertire. Or, creștinismul nu recurge la forța revoluției pentru a-și realiza obiectivele, ci schimbările sale se produc prin mijloace pașnice. În versetele 17-24, apostolul stabilește regula generală, potrivit căreia creștinizarea nu presupune asaltarea prin mijloace violente, revoluționare, a legăturilor existente în momentul convertirii. Negreșit, el are în vedere mai întâi legăturile căsniciei, dar suntem convinși că principiul se aplică în egală măsură la relațiile rasiale și sociale.

Fiecare credincios trebuie să umble potrivit cu chemarea pe care i-a făcut-o Domnul. Dacă pe unul l-a chemat la o viață de căsnicie, atunci trebuie să urmeze acest traseu, cu toată frica de Domnul. Dacă Dumnezeu i-a dat cuiva harul să trăiască o viață de celibat, atunci persoana respectivă trebuie să urmeze linia aceea, în viață. În plus, dacă momentul convertirii l-a găsit căsătorit cu o soție necredincioasă, atunci nu trebuie să răstoarne această relație, ci să continue în starea de căsătorie, dându-și toate străduințele să-și aducă soția la mântuire. Cele spuse de Pavel corintenilor nu se aplică doar lor, ci are valabilitate în toate bisericile, după cum arată Vine:

Când spune Pavel: „Aceasta este rânduiala pe care am așezat-o în toate bisericile“, el nu emite decrete de la vreo agenție centrală, ci doar îi informează pe credincioșii din biserică de la Corint că instrucțiunile date lor sunt identice cu cele pe care le-a împărțit în toate bisericile.²⁰

7:18 Pavel se ocupă de subiectul relațiilor rasiale în versetele 18 și 19. Dacă cineva era evreu, în clipa convertirii, purtând în trupul său semnul circumciziei, nu trebuie să recurgă la mijloace violente, revoluționare, pentru a eradica orice semn fizic al fostului său mod de viață. Tot așa, dacă cineva era păgân în clipa când s-a născut din nou, el nu trebuie să încerce să-și ascundă fondul păgân, asumându-și semnele distinctive ale unui evreu.

Am putea interpreta acest verset în sensul că dacă un evreu este convertit, acesta nu trebuie să se teamă să trăiască alături de soția lui evreică sau dacă un ne-evreu este convertit nu trebuie să fugă de fondul din care provine. Asta pentru că nu deosebirile exter-

ne sunt cele care contează.

7:19 Cât privește esența creștinismului, **circumcizia nu este nimic și necircumcizia nu este nimic**. Ceea ce contează, cu adevărat, este **păzirea poruncilor lui Dumnezeu**. Cu alte cuvinte, pe Dumnezeu Îl interesează ceea ce este în lăuntrul nostru, nu în afară. Relațiile vieții nu trebuie întrerupte în mod violent, când cineva se creștinează. „Mai degrabă“, spune Kelly, „prin credința creștină credinciosul este înălțat la o poziție superioară, ce transcende toate împrejurările.“²¹

7:20 Regula generală este ca **fiecare să rămână, cu Dumnezeu, în situația pe care o avea când a fost chemat**. Desigur, aceasta se referă doar la acele situații ce nu sunt în ele însele păcătoase. Dacă cineva este angajat într-o afacere necinstită, în clipa convertirii, va trebui, cum este și normal, să iasă din ea! Dar apostolul se ocupă aici de lucrurile care nu sunt greșite în ele însele — fapt dovedit de versetele următoare, unde este discutat subiectul sclavilor.

7:21 Ce trebuie să facă un sclav atunci când este mântuit? Să se răscoale împotriva stăpânului, pentru a-și dobândi libertatea? Ne oferă creștinismul temeiul acțiunii de revendicare a așa-numitor „drepturi“ pe care le-am poseda? Iată răspunsul lui Pavel: „**Ai fost chemat pe când erai rob? Să nu te neliștești de lucrul acesta**.“ Cu alte cuvinte, „Erai sclav când a survenit convertirea? Nu-ți fă probleme și nu te frământa degeaba, căci poți rămâne sclav, bucurându-te, în continuare, de cele mai alese binecuvântări ale creștinismului.“

„**Dar dacă poți să ajungi liber, folosește-te [de acest prilej]**!“ Există cel puțin două interpretări ale acestui text. După unii, Pavel afirmă aici următoarele: „Dacă poți deveni liber, atunci nu mai sta pe gânduri, ci câștigă-ți imediat libertatea.“ Alții însă cred că apostolul spune aici că, și dacă un sclav poate să-și dobândească libertatea, creștinismul nu-i cere să profite de acest prilej. Mai degrabă, el ar trebui să folosească starea lui de robie pentru a da prin ea o mărturie despre Domnul Isus. Cei mai mulți oameni vor prefera, cum e și normal, prima interpretare (după toate aparențele, cea corectă), dar acestora nu trebuie să le scape faptul că a doua interpretare ar fi, de fapt, mai în acord cu pilda pe care ne-a lăsat-o Domnul Isus Cristos Însuși.

7:22 Cel care este chemat în Domnul pe când era sclav este un om eliberat al Domnului. Asta nu se referă la un om care

s-a născut liber, ci la unul care a fost eliberat ulterior, adică un sclav ce și-a dobândit libertatea. Cu alte cuvinte, dacă un om era sclav în clipa convertirii, nu trebuie să se necăjească pentru asta, întrucât el este **omul eliberat al Domnului**. El a fost eliberat de păcatele sale și de robia Satanei. Pe de altă parte, dacă un om era **liber** în clipa convertirii, el trebuie să-și dea seama că de acum încolo este **rob**, fiind, „cu trup și suflet“, în întregime, al Mântuitorului!

7:23 Fiecare creștin a fost **cumpărat cu un preț**. De acum încolo el aparține Celui care l-a cumpărat — Domnului Isus. Noi suntem robii lui Cristos și nu ne facem **robi ai oamenilor**.

7:24 Prin urmare, oricare ar fi starea socială a credinciosului, el poate rămâne **cu Dumnezeu** în acea stare. Aceste două cuvinte: *cu Dumnezeu* sunt cheia ce dezleagă sensul întregului adevăr. Dacă un om este **cu Dumnezeu**, atunci până și sclavia poate fi transformată în adevărată libertate, fiind elementul „care înobilează și sfințește orice poziție ocupată de noi în viață.“

7:25 În versetele 25-38, apostolul se adresează celor necăsătoriți, de ambele sexe. Cuvântul **fecioare** se aplică la ambele sexe. Și versetul 25 se înscrie în seria celor folosite de cei care susțin că acest capitol nu ar fi de inspirație divină. Ei merg până acolo încât spun că Pavel, întrucât era celibatar, ar fi dat dovadă de părtinire față de celălalt sex, și că prejudecățile sale s-ar reflecta în spusesele sale din această secțiune! A adopta o atare atitudine înseamnă însă a lansa un atac virulent asupra inspirației Scripturii! Când Pavel afirmă că nu are **nici o poruncă de la Domnul** cu privire la **fecioare**, înțelege prin asta că în timpul lucrării Domnului Isus pe pământ El nu ne-a lăsat instrucțiuni concrete pe această temă. Și astfel, Pavel ne oferă propria sa **judecată, ca unul care a primit de la Dumnezeu harul să fie vrednic de crezare**, judecata lui fiind inspirată de Dumnezeu.

7:26 În general, este bine să fii necăsătorit, având în vedere **strămtorarea de acum**. Prin **strămtorarea de acum** se înțelege suferințele pe care le îndurăm pe acest pământ, în general. Poate că în vremea când a redactat Pavel această scrisoare era o stare generală de strămtorare. Dar starea de strămtorare a continuat și va continua până va veni Domnul.

7:27 Sfântul pe care-l dă Pavel este ca cei ce sunt deja căsătoriți să nu caute să se

despartă. Pe de altă parte, dacă cineva este dezlegat de soția lui, să nu caute o soție! Sintagma „dezlegat de soția lui“ nu înseamnă doar „rămas văduv/văduvă“ sau divorțat, ci, pur și simplu, liber de legătura căsniciei, aici încadrându-se, probabil, și cei ce nu s-au căsătorit niciodată.

7:28 Nimic din ceea ce afirmă Pavel aici nu trebuie interpretat în sensul că ar fi păcat ca cineva să se căsătorească. La urma urmelor, căsătoria a fost instituită de Dumnezeu, în grădina Eden, înainte ca păcatul să fi pătruns în lume. Dumnezeu Însuși este Cel care a decretat: „Nu este bine ca omul să fie singur“ (Gen. 2:18). „Căsătoria să fie ținută în toată cinstea și patul să fie neîntinat“ (Ev. 13:4). În altă epistolă Pavel se referă la cei ce interzic căsătoria ca fiind un semn al apostaziei din vremea de pe urmă (1 Tim. 4:1-3).

Astfel, Pavel afirmă: „**Însă dacă te însori, nu păcătuiești. Dacă fecioara se mărită, nu păcătuiește.**“ Cei convertiți recent la creștinism nu trebuie să creadă că starea de căsătorie ar fi inerent greșită în sine. Pavel adaugă însă că fetele care se mărită **vor avea necazuri pământești** — între care ar putea figura și durerile nașterii. Când Pavel spune: „**Aș vrea să vi le cruț**“, aceasta poate fi o referire la: (1) faptul că dorește să-i cruțe pe cititori de suferințele fizice care însoțesc starea de căsnicie, în special necazurile vieții de familie, sau (2) la faptul că dorește să-i scutească pe cititori de enumerarea acestor necazuri.

7:29 Pavel ar dori să sublinieze că **întrucât timpul s-a scurtat**, noi trebuie să subordonăm chiar și aceste relații legitime ale vieții slujirii lui Cristos. Venirea lui Cristos este aproape și deși soții și soțiile trebuie să-și îndeplinească toate îndatoririle lor unul față de altul, cu credincioșie, ei trebuie să se străduiască să-l acorde lui Cristos locul întâi în viața lor, după cum se exprimă Ironside:

Toți trebuie să se poarte având în vedere că timpul zboară și că venirea Domnului e tot mai aproape. Prin urmare, nu trebuie să îngăduim nici unui confort personal să ne abată de la devotamentul nostru total față de voia lui Dumnezeu.²²

W. E. Vine spune și el în această privință:

Desigur, sensul acestui text nu este acela că bărbatul căsătorit ar trebui să nu se mai comporte ca un soț, ci doar faptul că relația lui cu soția

trebuie să fie întru totul subordonată relației superioare pe care o are cu Domnul... căruia trebuie să-l acorde locul întâi în inima lui, soțul nepermițând nici unei relații naturale să obstrucționeze ascultarea sa față de Cristos.²³

7:23 Nu trebuie să acordăm prea multă atenție întristărilor, bucuriilor și lucrurilor de care avem parte în această viață. Toate acestea trebuiesc subordonate efortului nostru de a folosi orice prilej pentru a-L sluji pe Domnul, câtă vreme este încă ziua.

7:31 Trăindu-ne viața pe pământ, este inevitabil să nu avem anumite contacte cu atmosfera și elementele care alcătuiesc această lume. Ca credincioși, ne putem folosi fără nici un sentiment de culpabilitate de lucrurile acestei lumi. Numai că Pavel ne atrage atenția ca nu cumva să le dăm o întrebuițare greșită. De pildă, pentru creștin scopul vieții nu poate să-l constituie mâncarea, îmbrăcămintea sau plăcerile lumii. Desigur, se va folosi de alimente și de îmbrăcămintă, pentru acoperirea nevoilor sale esențiale, dar nu va îngădui ca acestea să devină dumnezeul vieții sale. Căsnicia, bunurile materiale, preocupările de ordin comercial, politic, științific, muzical, literar sau artistic în general își au locul lor în lume, dar toate acestea pot constitui o pricină de poticnire, în calea trăirii vieții spirituale la care am fost chemați, dacă le dăm voie acestor activități să ne acapereze.

Sintagma: **chipul lumii acesteia trece** a fost împrumutată din universul teatral, fiind o referire la schimbarea decorurilor de la o scenă la alta. Ea se referă însă la caracterul vremelnice al tuturor lucrurilor ce ne înconjoară. Vremelnicia tuturor acestor lucruri a fost exprimată cu neîntrecută măiestrie de Shakespeare, în binecunoscutele cuvinte: „Lumea întreagă e o scenă, și toți bărbații și toate femeile actori sunt doar, ba intrând, ba ieșind de pe ea, căci multe roluri îi este dat omului să joace în viață!” (traducere după textul englez: *As You Like It*, *Cum vă place*, II, 7, n.tr.).

7:32 Pavel vrea să-i vadă pe creștini trăind **fără griji** — adică fără acele griji de care s-ar putea lipsi și care îi împiedică să-L slujească pe Domnul. Prin urmare, el explică în continuare că **cine este necăsătorit se îngrijește de lucrurile Domnului — cum să plăcă Domnului**. Asta nu înseamnă că toți credincioșii necăsătoriți se consacră întru totul Domnului, ci înseamnă că celibatul îi oferă unui credincios prilejul de a face acest

lucru, într-o măsură mult mai mare decât ar putea face dacă ar fi căsătorit.

7:33 Iarăși trebuie subliniat că textul nu spune că cel **căsătorit** nu poate să se dedice lucrării Domnului, ci este, mai degrabă, o observație generală, potrivit căreia, viața de căsnicie îl obligă pe un bărbat să facă totul pentru a fi pe placul soției sale. Cu alte cuvinte, are obligații în plus, față de credinciosul necăsătorit. Sau, cum spune Vine: „În general, dacă un bărbat este căsătorit, lucrarea sa de slujire este mărginită. Dacă este încă necăsătorit, poate merge oriunde, până la capătul pământului, pentru a vesti evanghelia.”²⁴

7:34 ...Cea nemăritată se îngrijește de lucrurile Domnului, ca să fie sfântă și cu trupul, și cu duhul. Dar cea măritată se îngrijește de lucrurile lumii, cum să placă soțului ei. E nevoie de o explicație în acest punct: **Cea nemăritată sau fecioara** poate să acorde un timp mai mare din viața ei **lucrurilor Domnului**. Sintagma: **ca să fie sfântă și cu trupul, și cu duhul** nu înseamnă că starea de celibat ar fi mai sfântă, ci, pur și simplu, că cea nemăritată poate fi *pusă deoparte* într-o mai mare măsură, **și cu trupul, și cu duhul** lucrării Domnului. Ea nu este esențialmente mai curată, ci dispune de mai mult timp pentru a-L sluji pe Domnul.

De asemenea prin sintagma **cea măritată se îngrijește de lucrurile lumii** nu înseamnă că cea căsătorită ar fi mai lumească decât cea necăsătorită, ci doar faptul că o mare parte din timpul ei zilnic este consacrat treburilor acestei lumi, în special celor legate de gospodărie. Trebuie precizat însă că acestea sunt perfect letigime și Pavel nu le critică, nici nu le disprețuiește, ci doar afirmă că sora necăsătorită are un câmp mai larg de slujire decât cea căsătorită.

7:35 Pavel nu ne prezintă aceste învățături cu scopul de a ne pune pe grumaz un jug sau un sistem rigid. Mai degrabă, el îi sfătuiește pe credincioși cu privire la acele lucruri care le pot fi de folos, pentru ca atunci când meditează la viața lor și la slujirea lor pentru Domnul, ei să poată cântări călăuzirea Lui în lumina tuturor acestor îndrumări. Atitudinea apostolului este că celibatul e o stare bună, întrucât îi dă cuiva prilejul de a-L sluji pe Domnul fără să fie distras de alte lucruri. În ce-l privește pe Pavel, credinciosul e liber să aleagă dacă vrea să se căsătorească, sau dacă vrea să rămână celibatar. Apostolul nu doarește să le întindă o cursă, după cum nu vrea

să-i înrobească.

7:36 Versetele 36-38 sunt poate cele mai răstălmăcite versete din întregul capitol, ba poate chiar din întreaga epistolă, de către un număr surprinzător de mare de oameni. Explicația cel mai des vehiculată este următoarea: Pe vremea lui Pavel, bărbatul avea un grad foarte mare de control asupra familiei sale. Prin urmare, el decidea dacă fiicele lui se măritau sau nu, acestea neputând hotărî singure în această privință. Așadar, potrivit acestei explicații, dacă un om refuză să le permită fiicelor sale să se căsătorească, asta e bine, dar dacă le lasă să se mărite, nu păcătuiește prin această decizie.

Numai că o atare explicație este aproape lipsită de sens, în lumina îndrumărilor date copiilor lui Dumnezeu cu referire la epoca în care trăim. În plus, acest mod de a interpreta versetele 36-38 contravine contextului întregului capitol, fiind o explicație îngrozitor de confuză.

Ediția *Revised Standard Version* traduce cuvântul „fecioară” cu termenul: „logodnică”. În lumina acestei traduceri, ar însemna că dacă un bărbat se căsătorește cu logodnica sa, nu păcătuiește; dar dacă se abține de la căsătoria cu ea, asta ar fi și mai bine. Iarși, o atare interpretare e plină de dificultăți.

În comentariul său asupra cărții 1 Corinteni, William Kelly oferă o altă interpretare, care pare să aibă multă justețe. Kelly crede că termenul *parthenos* din greacă (**fecioară**) ar putea fi tradus și prin „virginitate”²⁵ (cum, de altfel, l-a tradus Azimioară, în versiunea sa, n.tr.). Cu alte cuvinte, textul nu s-ar referi la fiicele virgine ale unui om, ci la *propria sa virginitate*. Conform acestei interpretări, textul afirmă că dacă un om rămâne în starea de celibat, bine face, dar dacă se hotărăște să se căsătorească, **nu păcătuiește**.

John Nelson Darby adoptă aceeași interpretare în a sa *New Translation*:

Dar dacă cineva crede că se poartă nepotrivit față de virginitatea sa și dacă a trecut de floarea vârstei, și nevoia o cere, să facă ce dorește, căci nu păcătuiește. Să se căsătorească! Dar cel care rămâne statornic în inima lui, și nu este forțat de nevoie, ci are stăpânire peste voința lui și a hotărât în inima lui să-și păstreze virginitatea, bine face. Astfel, cine se căsătorește bine face; iar cine nu se căsătorește, și mai bine face.

Așadar, examinând mai cu luare aminte versetul 36, vom spune că sensul lui este următorul: dacă un om a ajuns la vârsta

deplinei maturități și consideră că nu posedă darul stăpânirii, **nu păcătuiește** dacă se căsătorește. El resimte nevoia de a proceda astfel și, prin urmare, e bine să facă ce dorește, în acest caz, să se căsătorească.

7:37 Dar dacă un bărbat s-a hotărât să-L slujească pe Domnul fără să fie distras de vreun lucru, și dacă posedă suficient stăpânire de sine, încât să nu fie nevoit să se căsătorească, dacă s-a hotărât să rămână în starea de celibat, datorită dorinței de a-L slăvi pe Dumnezeu prin slujirea sa, atunci bine a procedat.

7:38 Concluzia este că cel care se căsătorește²⁶ bine face, iar cine nu se căsătorește, pentru a-L putea sluji pe Domnul mai mult, și mai bine face.

7:39 Ultimele două versete din acest capitol cuprind sfaturi adresate văduvelor. **O soție este legată** prin lege de soțul ei, atâta timp cât trăiește acesta. **Legea** din acest verset este legea căsătoriei, instituită de Dumnezeu. Dacă moare soțul unei femei, ea este liberă să se căsătorească cu un alt om. Adevărul acesta este enunțat și la Romani 7:1-3, unde se arată că moartea desface legătura căsniciei. Dar apostolul adaugă aici calificativul că ea este liberă să se căsătorească cu cine dorește, dar **numai în Domnul**. În primul rând, versetul ne spune că omul cu care se căsătorește această soră trebuie să fie creștin dar sensul versetului nu se oprește aici. **În Domnul** înseamnă: „după voia Domnului.” Cu alte cuvinte, ea s-ar putea căsători cu un creștin, și totuși să nu procedeze după voia Domnului. Ea trebuie să ceară călăuzirea Domnului în acest aspect important din viața ei, căsătorindu-se cu bărbatul pe care i l-a rânduit Domnul.

7:40 Vorbind din nou cu franchețe, Pavel afirmă că o văduvă e mai fericită dacă rămâne necăsătorită. Această afirmație nu contrazice textul de la 1 Timotei 5:14, unde Pavel își exprimă părerea că văduvele mai tinere ar trebui să se recăsătorească. Aici, la 1 Corinteni 7:40, el exprimă ideea generală, pe când la 1 Timotei se referă la un caz concret.

Apoi apostolul adaugă: „**Cred că și eu am Duhul lui Dumnezeu.**” Unii au interpretat greșit acest verset, în sensul că Pavel nu ar fi fost sigur când a rostit aceste cuvinte! Din nou, protestăm vehement împotriva oricărei interpretări de acest fel. Nu există nici un motiv pentru a pune sub semnul îndoielii inspirația acestui text redactat de Pavel. Mai degrabă, vom spune că apostolul

recurge aici la procedeul ironiei. Apostolia sa fusese contestată de unii din corinteni, care susțineau că vorbesc sub inspirația Domnului. Dar Pavel afirmă, de fapt: „Orice ar spune alții despre mine, eu cred că am Duhul lui Dumnezeu. Ei susțin că au Duhul lui Dumnezeu. Nu cred însă că pot merge până într-acolo încât să susțină că ei dețin monopolul asupra Duhului Sfânt.“

Noi știm însă că Pavel, într-adevăr, a avut **Duhul lui Dumnezeu** în tot ce a scris pentru noi și că drumul spre fericirea noastră constă în a urma îndrumările sale.

B. Cu privire la consumul alimentelor închinat idolilor (8:1-11:1)

În secțiunea 8:1-11:1 Pavel se ocupă de chestiunea consumului de alimente oferite idolilor — o problemă reală de care se loveau cei întorși de curând la Cristos, provenind dintr-un fond păgân. Se întrezărea posibilitatea ca aceștia să fie, la un moment dat, invitați să participe la o ceremonie ținută într-un templu [păgân], unde s-ar fi servit la masă alimente închinat anterior idolilor. Sau poate că, mergând la piață pentru a-și face cumpărăturile, ar descoperi că măcelarul vindea carne ce fusese închinată anterior idolilor. Desigur, asta nu schimba calitatea cărnii, dar oare îi era îngăduit unui creștin să cumpere această carne? Sau, să luăm cazul unui creștin care a fost invitat la masă într-o familie în care se servește hrană închinată anterior unei zeități idolești. Dacă acel creștin era conștient de acest lucru, mai avea el dreptul să consume alimentele respective? Așadar, în acest pasaj, Pavel se ocupă de aceste chestiuni.

8:1 Apostolul afirmă, pentru început, că **în ce privește lucrurile jertfite idolilor**, atât corintenii, cât și el însuși aveau cunoștință, acest subiect nefiindu-le total străin. De pildă, știau cu **toții** că simplul act al jertfirii unei bucăți de carne idolilor nu schimba cu nimic calitatea ei. Aroma și valoarea ei nutritivă nu se modifica cu nimic. Dar, Pavel arată că **cunoștința îngâmfă, pe când dragostea zidește [edifică]**, vrând să spună prin asta că simpla cunoaștere nu constituie în sine un îndrumar suficient în aceste chestiuni. Dacă cunoașterea ar fi singurul principiu la care s-ar recurge, ea ar conduce la mândrie. În realitate, în toate aceste chestiuni creștinul trebuie să facă apel nu numai la cunoștință, ci și la dragoste. Cu alte cuvinte, nu trebuie să țină cont doar de ceea ce-i este îngăduit lui, ci și de bunăstarea altora.

8:2,3 Iată cum parafrazează Vine versetul 2: „Dacă un om își închipuie că a dobândit cunoștința deplină, atunci înseamnă că nici nu a început, de fapt, să știe cum se poate câștiga aceasta.“ Fără dragoste nu poate exista o cunoaștere adevărată. Pe de altă parte, **dacă cineva Îl iubește pe Dumnezeu, acela este cunoscut de El** în sensul că Dumnezeu îl aprobă. Pe de o parte, desigur, Dumnezeu îi cunoaște pe toți oamenii, dar pe de altă parte, El îi cunoaște în mod deosebit pe cei ce sunt credincioși. Dar aici termenul „a cunoaște“ are conotația de „a fi aprobat“ sau „a câștiga bunăvoința cuiva.“ Așadar, dacă cineva va lua deciziile sale privitoare la chestiuni cum ar fi consumul alimentelor închinat idolilor pornind de la dragostea sa pentru Dumnezeu și pentru aproapele, și nu doar pe baza cunoștinței sale, atunci persoana respectivă va câștiga bunăvoința lui Dumnezeu.

8:4 Cât privește lucrurile jertfite idolilor, credincioșii știu că **un idol** nu este un dumnezeu adevărat și că nu are putere, cunoștință sau dragoste. Pavel nu neagă aici existența idolilor, întrucât el era conștient de existența unor asemenea obiecte sculptate din lemn sau piatră. Mai târziu el recunoaște că în spatele acestor idoli se află puteri demonice. Dar ceea ce subliniază el aici este că zeii pe care pretind acești idoli că-i reprezintă nu există în realitate. **Nu este decât un singur Dumnezeu**, adică Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Isus Cristos.

8:5 Pavel recunoaște că există mulți **așanumiți „dumnezei“** în mitologia păgână, cum ar fi Jupiter, Juno și Mercur. Unii din acești zei locuiau, chipurile, **în cer**, pe când alții, cum ar fi Ceres și Neptun, locuiau **aici pe pământ**. În acest sens, **sunt mulți „dumnezei“ și mulți „domni“**, adică ființe mitologice cărora li se închină oamenii și de care sunt robiți.

8:6 Credincioșii știu că **este un singur Dumnezeu: Tatăl, de la care vin toate și pentru care trăim și noi**. Asta înseamnă că Dumnezeu, Tatăl nostru, este Izvorul sau Creatorul tuturor lucrurilor și că noi am fost creați **pentru El**. Cu alte cuvinte, El este scopul existenței noastre, țelul suprem al vieții noastre. De asemenea, știm că există **un singur Domn**, adică **Isus Cristos, prin care sunt toate lucrurile și prin Care trăim noi**. Sintagma **prin care sunt toate lucrurile** Îl descrie pe Domnul Isus ca Mediator sau Agent al lui Dumnezeu, iar sintagma **prin Care trăim noi** arată că prin El am

fost creați și răscumpărați.

Când Pavel spune că **este un singur Dumnezeu, Tatăl și un singur Domn Isus Cristos**, nu afirmă că Domnul Isus Cristos nu ar fi Dumnezeu, ci arată doar rolurile pe care le-au îndeplinit aceste două Persoane ale Dumnezeirii în procesul creației și al răscumpărării.

8:7 Dar nu toți creștinii — și, în special, noii convertiți — înțeleg libertatea de care au parte în Cristos Isus. Întrucât ei provin din medii păgâne, în care se practică idolatria, și întrucât ei înșiși s-au obișnuit cu idolii, ei cred că au comis un act de idolatrie, atunci când consumă carne **jertfită unui idol**. Asta pentru că, în opinia lor, un idol este o realitate și, întrucât conștiința lor este slabă, **se întinează**.

Sintagma **slabă** nu înseamnă slăbiciune fizică, nici slăbiciune spirituală, ci se referă la cei ce manifestă o scrupulozitate ieșită din comun față de lucruri lipsite de conținut moral. De pildă, din punctul de vedere al lui Dumnezeu, creștinul nu comite un păcat când consumă carne de porc. Alta era situația pentru iudeul din Vechiul Testament, pentru care era păcat să mănânce carne de porc, dar creștinul din epoca nou-testamentală este pe deplin liber să se hrănească cu această carne. Dar un iudeu ce s-a convertit la creștinism ar putea avea scrupule față de o atare acțiune, considerând că este păcat să stea la masă și să mănânce friptură de porc. Biblia îl numește pe acesta un frate slab, adică unul care nu beneficiază de toată libertatea pe care i-o acordă creștinismul. Și, trebuie precizat, că dacă acesta consumă carne de porc, fiind convins că nu are voie s-o consume, atunci în cazul lui s-ar comite un păcat dacă ar trece totuși peste conștiința lui, mâncând carne de porc. Asta se înțelege prin sintagma: **conștiința lor, fiind slabă, se întinează**. Dacă mă muștră conștiința cu privire la o anumită faptă, și totuși eu săvârșesc această faptă, atunci am păcătuît. „Tot ce nu vine din credință este păcat“ (Rom. 14:23).

8:8 Nu hrana în sine contează la Dumnezeu. Abținerea de la consumul anumitor alimente nu ne acordă un loc special în bunăvoința lui Dumnezeu, după cum nici consumul acestor alimente nu ne face să fim creștini mai buni.

8:9 Numai că, pe când nu am câștiga foarte mult prin consumul acestor alimente, am avea, în schimb, mult de pierdut, dacă prin asta l-am face pe un creștin **slab** să se

poticnească. În acest punct trebuie să intervină principiul dragostei. Un creștin are libertatea de a consuma carne ce a fost jertfită anterior idolilor, dar ar fi o mare greșeală, dacă prin consumul acestei cărnii, el ar leza un frate sau o soră care sunt slabi.

8:10 Pericolul constă în a-l încuraja pe un frate slab să procedeze împotriva conștiinței sale, atunci când acesta îl vede pe un alt creștin făcând o faptă ce lui i se pare neîngăduită. În acest verset, apostolul condamnă **statul la masă într-un templu de idoli**, datorită efectului pe care l-ar produce asupra altora. Desigur, prin **statul la masă într-un templu de idoli** Pavel se referă la o manifestație, o festivitate sau o nuntă. Sub nici o formă nu ar fi îngăduit ca un creștin să mănânce la masă într-un asemenea templu, dacă în cadrul acelei manifestații s-ar practica orice formă de închinare la idoli — activitate pe care Pavel o condamnă în capitolul 10:15-26. Sintagma: **dacă te vede cineva pe tine, care ai cunoștință** înseamnă dacă te vede cineva pe tine, care ai măsura deplină a libertății creștine, și care știi că carnea jertfită idolilor nu este curată sau necurată în sine, etc. Principiul important ce se desprinde de aici este că nu trebuie să ținem seama doar de efectul pe care îl are o atare acțiune asupra noastră, ci — lucru și mai important — de efectul pe care îl va avea produce asupra altora.

8:11 Cineva ar putea să facă paradă de **cunoștința** pe care o posedă cu privire la ceea ce îi este îngăduit unui creștin, într-o manieră care l-ar face pe un frate în Cristos să se poticnească. Când se spune în acest verset că acesta **va pieri**, asta nu se referă la pierderea mântuirii sale veșnice, ci doar la pierderea bunăstării sale. Mărturia unui astfel de frate slab ar fi periclitată iar viața lui ar fi negativ afectată, pierzându-și capacitatea de a fi utilă pentru Dumnezeu. Gravitatea extraordinară pe care o implică lezarea unui asemenea frate slab în Cristos reiese și din cuvintele: **pentru care a murit Cristos**. Conform argumentului clădit de Pavel, din moment ce Domnul Isus Cristos l-a iubit pe acest om atât de mult încât a fost gata să moară pentru El, noi nu avem voie să contemplăm măcar vreo acțiune ce ar putea periclita progresul său spiritual sau l-ar face să se poticnească. Nu se merită să comitem o faptă atât de gravă, doar pentru niște felii de carne!

8:12 Nu se pune doar problema păcătuirii împotriva unui frate în Cristos sau lezării

conștiinței lui slabe, ci o atare acțiune ar constitui un păcat comis chiar **împotriva lui Cristos**, căci tot ce facem celui mai mic [mai neînsemnat] dintre frații Lui, Lui i-am făcut! Tot ce vătămă unul din mădularele Trupului va vătăma și Capul. Vine arată că în tratarea fiecăreia dintre aceste teme, apostolul îi ajută pe cititori să privească lucrurile în lumina morții ispășitoare a lui Cristos. Barnes spune: „Este un apel ce izvorăște dintr-o dragoste profundă, plină de duioșie, din înseși suferințele și suspinele Fiului lui Dumnezeu, pe când murea pe cruce.”⁴²⁷ **Păcatul împotriva lui Cristos** este numit de Godet: „cea mai mare crimă posibilă.” Deci, fiind conștienți de acest lucru, trebuie să fim cu multă băgare de seamă, cercetându-ne acțiunile în lumina efectului pe care îl vor produce asupra altora, abținându-ne de la orice lucru care l-ar putea leza pe un frate.

8:13 Întrucât este păcat împotriva lui Cristos să-l faci pe un frate să se poticnească, Pavel afirmă că el nu va mai mânca carne, dacă această acțiune l-ar face pe fratele lui să se poticnească. Lucrarea lui Dumnezeu în viața altei persoane este mult mai importantă decât o friptură la cuptor! Deși chestiunea alimentelor jertfite idolilor nu constituie o problemă pentru majoritatea creștinilor din zilele noastre, *principiile* pe care ni le oferă Duhul lui Dumnezeu în acest pasaj au o valoare permanentă. În vremea de acum există multe lucruri în viața unui creștin care, deși nu sunt interzise de Dumnezeu, ar constitui o pricină de poticnire pentru alți creștini mai slabi, fiind, prin urmare, lucruri de care ne putem lipsi. Deși poate că am avea dreptul să participăm la aceste activități, avem însă dreptul și mai mare de a renunța la ele, în favoarea bunăstării spirituale a celor pe care îi iubim în Cristos: frații și surorile noastre de credință.

La prima vedere, s-ar părea că în capitolul 9 apostolul Pavel abordează o nouă temă. Dar problema alimentelor jertfite idolilor continuă să formeze subiectul următoarelor două capitole. Pavel face aici doar o paranteză, oferind *propriul său exemplu* de renunțare de sine, spre binele altora, prin faptul că a fost gata să renunțe la dreptul ce i se cuvenea de a fi întreținut financiar de alții, ca apostol — această renunțare fiind în conformitate cu principiul stabilit la 8:13. Deci capitolul 9 este strâns legat de capitolul 8.

9:1 După cum știm, la Corint erau unii care contestau autoritatea lui Pavel, spunând că el nu făcea parte din rândul celor doispre-

zece și, prin urmare, nu era un apostol autentic. La care Pavel răspunde că este liber de orice autoritate umană, fiind un **apostol veridic** al Domnului Isus. Afirmăția lui se întemeiază pe două fapte: Mai întâi, el l-a **văzut pe Isus Cristos Domnul nostru** în via. Asta a avut loc pe drumul Damascului. De asemenea, Pavel îi citează pe corinteni, ca dovadă elocventă a apostoliei sale, întrebând: „**Oare nu sunteți voi lucrarea mea în Domnul?**” Dacă se mai îndoiau de calitatea sa de apostol, nu aveau decât să se cerceteze pe ei înșiși. Erau ei mântuiți? Bineînțeles că erau! — ar fi răspuns ei. Ei bine, atunci, cine l-a îndrumat spre Cristos? Desigur, apostolul Pavel! Așadar, ei înșiși constituiau dovada faptului că Pavel este un apostol autentic al Domnului.

9:2 Poate că alții nu-i recunoșteau calitatea de apostol, dar corintenilor nu le era permisă o astfel de greșeală, întrucât ei constituiau **pecetea apostoliei sale în Domnul**.

9:3 Versetul 3 se referă, probabil, la ceea ce se petrecuse deja (și nu la ceea ce urma să se petreacă, cum reiese din punctuația ediției NKJV). Pavel spune că spusele sale constituie apărarea sa în fața celor care îl examinează sau pun sub semnul îndoielii autoritatea sa de apostol.

9:4 În versetele 4-14, apostolul discută **dreptul** ce i s-ar cuveni de a fi întreținut financiar de alții, în calitatea sa de apostol. Ca unul pe care l-a trimis Domnul Isus, Pavel avea dreptul să primească o remunerație din partea credincioșilor. Dar el nu a uzat întotdeauna de acest drept, ci adesea a muncit cu mâinile sale, în meseria de confecționare a corturilor, pentru ca astfel să le poată vesti oamenilor și femeilor evanghelia fără plată. Cum era și de așteptat, criticii lui au profitat de asta, sugerând că la baza deciziei de a nu accepta remunerație ar fi stat conștiința faptului că Pavel nu este un apostol adevărat. Pavel se ocupă de acest subiect, punând întrebarea: „**N-avem noi dreptul să mâncăm și să bem?**” — adică, fără să trebuiască să muncim pentru asta? Oare nu ni se cuvine nouă să fim întreținuți de biserică?”

9:5 **N-avem noi dreptul să ducem cu noi o soră ca soție, cum fac ceilalți apostoli, și frații Domnului, și Chifa?** Probabil unii din criticii lui Pavel susțineau că el nu s-a căsătorit tocmai pentru că se temea că el și soția lui nu ar fi beneficiați de suportul financiar al bisericilor. Petru și ceilalți apostoli erau căsătoriți, cum erau, de altfel, și **frații**

Domnului. Aici apostolul afirmă că și el ar fi avut același drept de a se căsători și a beneficia de sprijinul financiar al creștinilor, atât pentru el, cât și pentru soția lui. Sintagma: „**să ducem cu noi o soră ca soție [o soție credincioasă]**“ se referă nu numai la dreptul de a se căsători, ci și la dreptul soțului și soției de a beneficia de sprijin financiar. **Frații Domnului** se referă probabil la frații Săi vitregi, în sens pământesc, sau poate la verii Săi. Textul nu conține soluția integrală a problemei, deși din alte versete din Biblie deducem că Maria a mai avut și alți copii, după Primul ei născut, Isus (Luca 2:7; vezi Mat. 1:25; 12:46; 13:55; Marcu 6:3; Ioan 12:12; Gal. 1:19).

9:7 Apostolul și-a întemeiat primul argument, referitor la dreptul său de a fi întreținut financiar, pe exemplul celorlalți apostoli. Acum el sprijină acest argument cu temeiuri luate din domeniul relațiilor umane. Astfel, un ostaș nu va fi trimis să lupte pe front **pe cheltuiala lui**. Tot așa, cine **sădește o vie** se poate aștepta să fie răsplătit din rodul ei. Iar un păstor nu poate fi trimis să păzească turma fără să aibă dreptul de a se hrăni și el din laptele obținut. Deducem că slujirea creștină se aseamănă cu războiul, cu agricultura și cu viața de păstor, ea presupunând lupta împotriva vrăjmașului, îngrijirea pomilor lui Dumnezeu și slujirea oilor Sale, pe care le păstorim sub oblăduirea Marelui Păstor. Dacă oamenii, încă din zorii istoriei, au recunoscut dreptul celor ce se indeletnesc cu asemenea ocupații în folosul obștei, de a fi întreținuți de societate, cu cât mai mult au acest drept cei ce-L slujesc pe Domnul!

9:8 Pavel își sprijină argumentul și cu exemple din Vechiul Testament. El pare să spună: „Oare sunt eu nevoit să mă rezum la temeiurile pe care mi le oferă lucrurile din viața actuală, cum ar fi războiul, agricultura sau păstoritul? **Nu spune Scriptura** același lucru?”

9:9 La Deuteronom 25:4 se spune clar că **gura bouului care treieră grâul** nu trebuie legată. Cu alte cuvinte, animalul folosit la seceriș trebuie lăsat să se înfrupte din o parte a roadelor. **De boi Se ocupă Dumnezeu aici?** Adevărul e că Dumnezeu se îngrijește și de boi, dar El nu a lăsat ca aceste lucruri să fie așternute în Vechiul Testament doar de dragul unor animale necuvântătoare, ci la mijloc s-a aflat un principiu spiritual, pe care trebuie să-l aplicăm în viața și în slujirea noastră.

9:10 Sau vorbește înadins pentru noi?

La care vom răspunde printr-un „da” apăsător, căci într-adevăr binele nostru l-a avut Domnul în vedere, când a lăsat să fie scrise aceste cuvinte. Când un om se apucă de arat, el o face cu gândul că va fi remunerat pentru asta. Tot așa, când un om **treieră**, el trebuie să fie convins că va avea parte, ca răsplătă, de o parte a recoltei. Slujirea creștină se aseamănă cu aratul și treieratul, întrucât Dumnezeu a decretat ca cei ce sunt angajați în aceste aspecte ale slujirii pentru Domnul să nu trebuiască să se întrețină singuri.

9:11 Pavel se definește pe sine ca unul care a **semănat... cele duhovnicești** între creștinii de la Corint. Cu alte cuvinte, el a venit la Corint predicându-le evanghelia și predându-le adevăruri spirituale de mare preț. Întrucât așa stau lucrurile, li se cere oare prea mult ca ei să aibă grijă, la rândul lor, de nevoile sale financiare sau de alte aspecte materiale? Principiul care stă la baza acestui argument este că „remunerația pe care o primește un predicator este cu mult inferioară prestației sale de mare valoare. Beneficiile materiale sunt neînsemnate, când sunt puse alături de binecuvântările spirituale.”

9:12 Pavel era conștient că biserica de la Corint îi întreținea pe **alți** predicatori ce-și desfășurau activitatea în acel oraș. Corinteni recunoșteau astfel obligația lor față de alții, dar nu și față de apostolul Pavel, ceea ce-l determină să întrebe: „**Dacă alții au parte de acest drept asupra voastră, nu îl avem noi cu mult mai mult?**” Dacă ei recunoșteau dreptul altora de a fi întreținuți financiar, oare nu s-ar fi convenit ca tatăl lor în cele duhovnicești să aibă și el, [chiar în măsură mai mare] acest drept? Negreșit, printre cei întreținuți de biserica de la Corint se aflau și unii învățători cu tendințe iudaizante. Pavel adaugă că, deși el a avut **acest drept**, el nu a uzat de el în rândul corintenilor, ci a răbdător tot, ca să nu pună vreo piedică **Evangheliei lui Cristos**. În loc să-și revendice dreptul său de a beneficia de sprijin financiar din partea lor, apostolul a îndurat tot felul de privațiuni și greutăți, pentru ca evangheliei să nu i se pună nici un fel de piedici.

9:13 În continuare, Pavel își sprijină argumentul pe exemplul slujitorilor din templul iudaic din Vechiul Testament, care erau întreținuți financiar de alții. Cei cărora li s-au întredințat anumite îndatoriri oficiale în legătură cu bunul mers al slujbelor de la

templu erau întreținuți din contribuțiile financiare strânse la templu. În felul acesta, ei trăiau **din lucrurile de la templu**. Tot așa, și preoții care slujeau la altar primeau o parte din jertfele aduse pe altar. Cu alte cuvinte, atât leviiții, care erau însărcinați cu îndeplinirea serviciilor de ordin comun, pe lângă templu, cât și preoții, cărora li se încredințaseră îndatoririi mai sacre, își desfășurau lucrarea de slujire fiind întreținuți de alții.

9:14 În fine, Pavel introduce acum însăși porunca clară primită chiar din partea Domnului, care a **poruncit ca cei ce predică evanghelia să trăiască din evanghelie**. Asta ar fi o dovadă suficientă, menită să pună capăt oricăror argumente, că lui Pavel i se cuvenea întreținerea din partea corintenilor. Numai că asta dă naștere întrebării: atunci de ce nu a pretins Pavel întreținerea din partea lor? Răspunsul la această întrebare îl găsim dezvoltat în versetele ce urmează, 15-18.

9:15 Pavel explică faptul că nu s-a folosit de nici unul din aceste lucruri, adică nu și-a revendicat drepturile, după cum nu a scris aceste lucruri pentru a-i determina să-i trimită bani. Mai bine murea, decât să-i dea cuiva prilejul de a-i răpi lauda aceasta.

9:16 Pavel spune că nu se poate lăuda cu faptul că predică evanghelia, întrucât asupra lui planează o obligativitate divină. Predicarea evangheliei nu este o vocație, pe care și-a ales-o el singur. Ci a simțit că-l bate Cineva pe umăr și că ar fi fost cel mai nenorocit dintre oameni, dacă nu ar fi dat curs chemării și împuțernicii divine. Asta nu înseamnă că apostolul ar fi predicat evanghelia din obligație, fără să fi fost pătruns de dorința proprie de a face acest lucru, ci doar că decizia de a predică nu i-a aparținut lui însuși, ci a venit din partea Domnului.

9:17 Dacă apostolul Pavel predică evanghelia de **bună voie**, era normal să se aștepte să aibă parte de **răspătă** care însoțește o atare slujire, adică dreptul de a fi întreținut. De la un capăt la altul al Scripturii, atât în Vechiul, cât și în Noul Testament, ni se predă foarte limpede învățătura potrivit căreia slujitorilor Domnului li se cuvine întreținerea din partea copiilor Domnului. În pasajul de față, Pavel nu afirmă că el ar fi fost un slujitor al Domnului fără tragere de inimă, ci doar ține să sublinieze că peste apostolia sa fusese imprimată pecetea obligativității divine. El accentuează această idee în ultima parte a versetului. **Dacă** predică **împotriva voinței** lui, adică dacă predică sub impulsul unui foc mistuitor din lăuntru

ființei lui, ce nu-i dădea astâmpăr până nu predică evanghelia, asta însemna că i s-a încredințat isprăvnicia evangheliei. Cu alte cuvinte, el acționa în deplină supunere de ordinele primite, prin urmare, nemaiavând nici un motiv de a se lăuda cu fapta sa.

Deși, trebuie să-o recunoaștem, versetul 17 nu este din cele mai ușor de interpretat, sensul său pare însă a fi că Pavel nu uza de dreptul de a fi întreținut de corinteni pentru că lucrarea lui nu constituia o ocupație sau o profesie pe care și-a ales-o, ci i-a fost dăruită direct din mâna Domnului. Învățătorii falși de la Corint nu aveau decât să pretindă întreținere din partea sfinților. În ce-l privea însă pe Pavel, el aștepta răspătă din altă sursă.

Iată cum traduce Knox acest verset: „Pot pretinde o răspătă pentru ceea ce fac, ca urmare a propriei mele alegeri; dar atunci când acționez în urma unei constrângeri, nu fac altceva decât să-mi îndeplinesc misiunea ce mi s-a încredințat.“ Ryrice comentează și el:

Pavel nu putea scăpa de convingerea responsabilității ce-i revenea de a predică evanghelia, datorită faptului că i se încredințase o isprăvnicie (o responsabilitate) și că i se dăduse ordinul de a predică, chiar dacă nu i se dădea nici o plăta (cf. Luca 17:10).²⁸

9:18 Prin urmare, dacă Pavel nu putea să se laude cu faptul că predică evanghelia, cu ce se putea lăuda, totuși? Cu un lucru ce-i aparținea în exclusivitate, anume cu faptul că prezenta **evanghelia lui Cristos fără plată**. Era un lucru pe care-l stabilise el însuși. El singur hotărâse să le predice corintenilor evanghelia, câștigându-și singur existența, nefăcând astfel uz de dreptul său deplin ce i se cuvenea de a trăi din evanghelie.

Rezumând argumentul lui Pavel din aceste versete, vom spune că el trage o linie de separație netă între lucrurile obligatorii și cele opționale. Ideea care se desprinde limpede este că nu predică evanghelia cu reticență, ci cu toată bucuria. Dar, dincolo de asta, era pătruns de obligația solemnă ce i se pusese pe umeri de a face acest lucru. Așa se explică de ce nu exista nici un motiv de laudă în îndeplinirea acestei obligații. În acțiunea de propovăduire a evangheliei, el ar fi putut pretinde, cu deplină legitimitate, să fie întreținut financiar de creștini, dar n-a făcut-o, ci s-a decis să le prezinte corintenilor evanghelia **fără plată**. Or, întrucât aceas-

tă decizie depindea întru totul de voința lui, cu asta putea să se laude. Cum am arătat, criticii lui Pavel insinuuă că Pavel de aceea se întreținea singur, prin confecționarea de corturi, pentru că nu s-ar fi considerat un apostol adevărat. Dar Pavel răstoarnă argumentul acestor critici, demonstrând prin faptul că se întreținea singur că era totuși un apostol în cel mai deplin sens al cuvântului și că apostolia lui era, de fapt, de cea mai înaltă și mai nobilă factură.

În versetele 19-22, Pavel citează exemplul renunțării la drepturile legitime ce i s-ar fi cuvenit, de dragul evangheliei. Când studiem acest pasaj, e bine să ținem cont de faptul că Pavel niciodată nu a sacrificat principii importante din Cuvântul lui Dumnezeu. El nu credea deloc în concepția că scopul scuză mijloacele. În versetele de față el se ocupă de chestiuni lipsite de conținut moral [sau neutre din punct de vedere moral]. El s-a acomodat la obiceiurile și datinile celor cu care colabora, pentru ca prin aceasta să-i facă pe oameni mai receptivi la predicarea evangheliei. Dar în toate acestea el niciodată nu a făcut nici un lucru care ar fi putut în vreun fel compromite adevărul evangheliei.

9:19 Pe de o parte, el era **liber față de toți oamenii**. Nimeni nu putea să-și exercite jurisdicția asupra lui sau să-l constrângă în vreun fel. Cu toate acestea, el însuși s-a supus tuturor oamenilor, pentru ca prin asta să poată câștiga și mai mulți din rândurile lor. Dacă era posibil ca apostolul să facă vreo concesie, ce nu presupunea sacrificarea nici unui adevăr divin, atunci el o făcea cu dragă inimă, pentru ca astfel să poată câștiga [și mai multe] suflete pentru Cristos.

9:20 Pentru iudei el a devenit **ca un iudeu, ca să câștige pe iudei**. Nu putem deduce de aici că s-a supus din nou Legii lui Moise, pentru ca prin aceasta să-i câștige pe iudei, ci versetul constituie o ilustrare a acțiunii pe care a înfăptuit-o Pavel în legătură cu circumcizia lui Timotei și a lui Tit. În cazul lui Tit, erau unii care insistau că dacă acesta nu era circumcis, nu putea fi mântuit. Conștient că această acuză constituia un afront adus direct evangheliei harului lui Dumnezeu, Pavel a refuzat categoric să-l circumcidă pe Tit (Gal. 2:3), pe când, în cazul lui Timotei, se pare că nu s-a pus problema unui atac împotriva evangheliei, ceea ce l-a determinat pe apostol să-și dea consimțământul pentru circumcizia lui Timotei, dacă această acțiune însemna o

sporire a receptivității față de evanghelie (Fapte 16:3).

Cu cei care sunt sub lege m-am făcut ca și când aș fi fost sub lege²⁹ (măcar că nu sunt sub lege), ca să câștig pe cei care sunt sub lege. Cei care sunt sub lege se referă la iudei, la poporul evreu. Dar Pavel se referise deja la relațiile lui cu iudeii în prima parte a versetului. De ce repetă această idee aici? Explicația cel mai des vehiculată este că atunci când se referă la iudei în prima parte a versetului aceasta e o referire la tradițiile lor naționale, pe când aici se referă la viața lor religioasă.

În acest punct e nevoie de o scurtă explicație: Ca evreu, Pavel se născuse sub lege. El se străduise să obțină bunăvoința lui Dumnezeu prin păzirea legii, constatând însă că era neputincios în acest efort. Căci legea nu făcea altceva decât să-i arate ce păcătos deznădăjduit de mare este, în același timp osândindu-l. În cele din urmă a învățat că legea nu fusese rânduită de Dumnezeu să constituie calea mântuirii, ci doar să-i descopere omului păcătoșenia lui și faptul că are nevoie de un Mântuitor. Apoi Pavel și-a pus încrederea în Domnul Isus Cristos și prin asta s-a eliberat de glasul legii, ce-l osândise fără încetare până atunci. Penalizarea cerută de lege pe care o călcase el a fost plătită de Domnul Isus pe Crucea de la Calvar.

După convertirea sa, apostolul a învățat că legea nu era calea mântuirii, nici principiul de conduită în viața celor ce au fost deja mântuiți. Credinciosul nu se află sub lege, ci sub har. Asta nu înseamnă că de-acum poate face tot ce-i place, [fără să-i pese de consecințe]. Ci, mai degrabă, înseamnă că, întrucât acum este pătruns de realitatea harului lui Dumnezeu, nu-și va mai putea permite să comită aceste fapte rele. De acum el va dori să trăiască o viață sfântă, nu de teama că va fi pedepsit pentru ca a călcat legea, ci din dragostea ce i-o poartă lui Cristos, care a murit pentru el și a înviat. Sub lege, frica era singura motivație. Dar dragostea este o motivație cu mult mai presus de frică. Niciodată n-ai să-i poți determina pe oameni să facă, din frică, faptele pe care le vor face ei înșiși, de bună voie, atunci când sunt îmboldiți de dragoste, după cum se exprimă Arnot:

Metoda la care recurge Dumnezeu pentru a obține ascultarea sufletelor de El este identică cu metoda folosită de El în menținerea aștrilor pe orbitele lor — să le dea drumul, să zboare libere. Nu vedem nici un lanț care să lege aceste

lumi strălucitoare și să le împiedice să-și părăsească gravitația în jurul axei lor. Ci ele sunt ancorate în virtutea unui principiu invizibil... Și prin aceeași legătură invizibilă a dragostei — a iubirii pentru Domnul care le-a cumpărat — ființele omenești răscumpărate sunt constrânse să trăiască cu scumpătate și neprihănire și evlavie.³⁰

După această incursiune în fondul problemei, să ne întoarcem acum la ultima parte a versetului 20. **Cu cei ce sunt sub lege m-am făcut ca și când aș fi fost sub lege (măcar că nu sunt sub lege), ca să câștig pe cei ce sunt sub lege.** Când era în compania iudeilor, Pavel se comporta ca iudeu, în chestiunile neutre din punct de vedere moral. De pildă, el mânca mâncărurile specifice poporului evreu și evita consumul altora, cum era carnea de porc, ce li se interzicea iudeilor s-o mănânce. De asemenea Pavel se ferea să lucreze în ziua de sabbat, conștient că, procedând astfel, avea mai multe șanse de a-i face pe iudei receptivi la mesajul evangheliei.

Ca credincios în Domnul Isus, născut din nou, apostolul Pavel nu era sub lege, în privința principiilor de conduită ale vieții sale. El doar se adapta la obiceiurile, datinile și prejudecățile oamenilor, pentru ca să-i poată câștiga pentru Domnul.

9:21 Rylie scrie:

Pavel nu dă dovadă de fățarnicie sau duplicitate, ci mai degrabă trădează o permanentă autodisciplină restrictivă, pe care și-o impunea cu scopul de a putea sluji toate categoriile de oameni. După cum un jet de apă, forțat să curgă printr-un jgheab îngust, e mai puternic decât apa stătătoare a unei mlaștini întinse, tot așa libertatea căreia i s-au impus restricții devine o mărturie mai puternică pentru Cristos.³¹

Cu cei care sunt fără lege Pavel s-a purtat ca unul care este el însuși **fără lege** (deși știm că el nu era **fără lege față de Dumnezeu, ci supus legii lui Cristos**). Sintagma **cei care sunt fără lege** nu se referă la nelegiuții sau la cei certați cu legea ori la rebeli, ci nu recunosc nici o lege, ci îi definește în general pe ne-evrei, adică Neamurile. Legea ca atare a fost dată poporului evreu, și nu Neamurilor. Astfel, când Pavel s-a aflat între Neamuri, el s-a conformat obiceiurilor și sentimentelor lor, în măsura în care aceasta nu a contravenit loialității Sale față de Mântuitorul. Apostolul a explicat că

și atunci când a acționat astfel, **fără lege**, el nu a fost totuși **fără lege față de Dumnezeu**. El nu s-a considerat liber să se poarte după bunul lui plac, ci a fost **supus legii lui Cristos** (sau **sub legea lui Cristos** în alte versiuni, n.tr.). Cu alte cuvinte, el a fost hotărât să-L iubească, să-L cinstească, să-L slujească și să-I fie plăcut Domnului Isus, de data aceasta nu prin Legea lui Moise, ci prin legea iubirii. El a fost astfel „legiuuit” față de Cristos. Avem (în limba engleză, n.tr.) zicala: „Când ești la Roma, poartă-te ca romanii.” Pavel afirmă aici același lucru: că atunci când a fost în mijlocul Neamurilor, s-a adaptat la felul lor de viață, atât cât i-a permis loialitatea sa față de Cristos. Trebuie să ținem, însă, cont de faptul că acest pasaj se ocupă doar de chestiuni ce țin de cultură, nu și de doctrină sau de morală.

9:22 Versetul 22 se referă la cei ce sunt **slabi** sau prea mult tributari unor scrupule. Ei se preocupau peste măsură de chestiuni lipsite de importanță. **Cu cei slabi** Pavel s-a făcut ca³² **slab, ca să-i câștige**. S-ar fi făcut chiar vegetarian, pentru a nu-i ofensa pe unii ce se opuneau consumului de carne. Pe scurt, Pavel s-a făcut toate lucrurile pentru toți oamenii, pentru ca prin orice mijloace să-i măntuiască pe unii. Aceste versete nu trebuie să fie niciodată folosite în încercarea de a justifica sacrificarea unor principii biblice. Mai degrabă, ele descriu disponibilitatea apostolului de a se acomoda la obiceiurile și datinile oamenilor, pentru a le câștiga receptivitatea pentru propovăduirea veștii bune a mântuirii. Când Pavel afirmă: **pentru ca prin orice mijloace să-i pot mântui pe unii**, nu s-a gândit nici o clipă că el însuși l-ar putea mântui pe cineva, deoarece el știa că numai Domnul Isus este singura Persoană care poate mântui. În același timp, ce minunat este să vedem că cei ce-L slujesc pe Cristos prin vestirea evangheliei se identifică într-atâtă cu El încât El le îngăduie chiar să recurgă la cuvântul **a mântui** când descriu lucrarea în care sunt ei înșiși angajați. Ce poziție de înălțare, noblețe și demnitate îi conferă aceasta lucrării de vestire a evangheliei!

Versetele 23-27 descriu pericolul ce ne pândește de a ne pierde răsplata, dacă nu veghem și nu exercităm autodisciplină. Pentru Pavel refuzul de a accepta ajutor financiar din partea corintenilor a fost o formă de disciplină rigidă, auto-impusă.

9:23 Și fac aceasta de dragul evangheliei, ca să fiu părtași la ea împreună cu voi.

În versetele precedente, Pavel arătase că subordonează drepturile și dorințele sale lucrării Domnului. Motivul pentru care a procedat așa? De dragul evangheliei, pentru ca, într-o zi, să poată împărtăși biruințele evangheliei.

9:24 Poate că pe când așternea cuvintele din versetul 24, Pavel și-a adus aminte de jocurile istmice ce se țineau la mică distanță de Corint („serbări la vechii greci care se organizează din doi în doi ani în Istmul Corintic, în timpul cărora aveau loc întreceri de lupte, alergări, aruncarea discului și a suliței etc.“, Dict. Etimologic, n.tr.). Credincioșii corinteni erau familiarizați cu aceste întreceri sportive. Pavel le amintește că deși la o cursă multă alergă, nu toți primesc premiul. Viața creștină este ca o cursă de alergări, în care participanții trebuie să dea dovadă de multă autodisciplină și să depună eforturi susținute. Totuși versetul 24 nu susține că în alergarea creștină doar unul poate câștiga premiul, ci ne spune doar că toți trebuie să alergăm ca niște învingători. Toți trebuie să practicăm aceeași lepădare de sine de care a dat dovadă apostolul Pavel. E limpede că premiul de aici nu este mântuirea, ci răsplata pentru slujirea cu credincioșie. Nicăieri nu se afirmă că mântuirea ar fi rezultatul credincioșiei cu care alergăm în cursa creștină. Mântuirea este darul fără plată al lui Dumnezeu, prin credința în Domnul Isus Cristos.

9:25 În acest verset, Pavel trece la o altă analogie, cu luptele greco-romane. El le amintește cititorilor că toți cei ce concurează în cadrul jocurilor, adică cei ce participă la aceste lupte, exercită stăpânire de sine, în toate privințele. Un sportiv de elită la luptele greco-romane l-a întrebat odată pe antrenorul său: „Nu este posibil să fumez, să beau și să mă distrez, și totuși să concurez la lupte?“ „Ba da!“ a răspuns antrenorul, „dar nu și să câștigi!“ Având în minte imaginea concurenților la aceste jocuri, Pavel parcă îl vede pe câștigătorul ce pășește în față, să primească premiul. În ce constă acest premiu? Într-o **cunună pieritoare**, adică o ghirlandă de flori ce se va veșteji în curând. Prin comparație cu premiul de la luptele pământești, Pavel menționează **cununa nepieritoare** ce li se va acorda tuturor celor care au fost credincioși în slujirea lor față de Cristos.

Îți mulțumim, Doamne, pentru cununa gloriei și a vieții;
Nu doar o biată ghirlandă dăruită omului
pentru muritoarele lui lupte;

Ci cununa cerească, nepieritoare ca Tronul
Împărăției Dumnezeului nostru și al
Fiului Său intrupat. — *Horatius Bonar*

9:26 Având în vedere această cunună nepieritoare, Pavel afirmă că, prin urmare, el alergă **nu cu nesiguranță** și se luptă **nu ca unul care lovește în vânt**. Slujirea lui nu a fost nici inutilă, nici lipsită de un țel precis. El a avut mereu în față obiectivul misiunii sale, conștient fiind că fiecare acțiune a sa a contat, că nu-și putea permite să facă risipă de energie. Pe apostol nu l-au interesat rateurile.

9:27 Mai degrabă, el și-a disciplinat trupul, aducându-l la o stare de supunere, pentru ca nu cumva după ce el l-a predicat altora, el însuși să fie respins sau **descalificat**. În viața creștină, e nevoie de multă stăpânire de sine, de înfrânare și de disciplină. Noi trebuie să practicăm arta stăpânirii de sine.

Apostolul Pavel și-a dat seama de pericolul groaznic ca după ce el însuși a predicat altora, să fie chiar el **descalificat**. S-au iscat multe dezbateri pe marginea acestui verset. Unii susțin că în lumina acestui verset e posibil ca o persoană să fie mântuită iar după aceea să se piardă. Desigur, asta contravine volumnului mare de învățături din Noul Testament, potrivit cărora nici o oală adevărată a lui Cristos nu va pieri niciodată.

Alții spun că termenul tradus prin **descalificat**³³ ar fi un cuvânt puternic, cu referire la eterna condamnare. Dar ei nu susțin că Pavel ar afirma aici că o persoană odată mântuită ar putea să fie descalficată în sensul de a-și pierde mântuirea, ci doar aceea că cel ce nu a reușit să dea dovadă de stăpânire de sine nu a fost niciodată mântuit cu adevărat. Gândindu-se la învățătorii falși și la toate poftele și plăcerile în care se complăceau aceștia, Pavel stabilește principiul general că dacă cineva nu-și ține trupul în supunere, asta e dovadă că nu a fost niciodată născut din nou și că, și dacă ar putea predica altora, el însuși va fi descalficat.

O a treia explicație este că Pavel nu se referă aici la mântuire, ci la slujire. El nu sugerează că și-ar putea pierde vreodată mântuirea, ci că nu ar putea trece proba slujirii și că ar putea fi respins, în final, când se dau premiile. Această interpretare se potrivește de minune cu sensul termenului **descalficat** și cu întreg contextul sportiv. Pavel recunoaște groaznică posibilitate ca, după ce el însuși le-a predicat altora, chiar el

să fie *pus pe raft*, ca să spunem așa, de către Domnul, ca instrument de care El nu se mai poate folosi.

În orice caz, avem în față un pasaj cât se poate de serios, care ar trebui să-i facă să se cerceteze din toată inima pe cei ce doresc să-L slujească pe Domnul Cristos. Fiecare din noi să aibă grijă, prin harul lui Dumnezeu, să nu ajungă în situația de a cunoaște sensul acestui cuvânt pe propria-i piele.

În timp ce se gândea la necesitatea stăpânirii de sine, Pavel și-a adus aminte de exemplul israeliților. În capitolul 10, el își aduce aminte cum aceștia au ajuns să se complacă și să fie delăsători în menținerea disciplinei în trupurile lor, fiind astfel descalificați și dezaprobați.

Mai întâi de toate, el se referă la privilegiile lui Israel (v. 1-4); apoi la pedeapsa Israelului (v. 5); și în cele din urmă la cauzele căderii Israelului (v. 6-10). Apoi el explică cum se aplică aceste lucruri la noi înșine (v. 11-13).

10:1 Apostolul le amintește corintenilor că toți părinții iudaici au fost sub nor și că toți au trecut prin mare. Accentul cade aici pe cuvântul **toți**. El se duce cu gândul înapoi, la vremea izbăvirii lor din Egipt, la modul miraculos în care au fost călăuziți ei printr-un stâlp de nor ziua și printr-un stâlp de foc noaptea. El se gândește, de asemenea, la clipele când au traversat Marea Roșie, scăpând de primejdie în pustia ce se întindea de la celălalt mal al mării. În ce privește privilegiul, toți au beneficiat de călăuzirea divină și izbăvirea divină.

10:2 Nu numai atât, dar toți au fost botezați în Moise, în nor și în mare. A fi botezați în Moise înseamnă a se identifica cu el și a-i recunoaște rolul de conducător. În timp ce i-a condus Moise pe copiii lui Israel, după ce au fost scoși din Egipt, spre țara făgăduinței, întreaga națiune a Israelului a făgăduit că-i va fi loială lui Moise la început, recunoscând în el salvatorul lor rânduit de Dumnezeu. S-a afirmat că expresia „sub nor” se referă la ceea ce i-a identificat cu Dumnezeu, în vreme ce expresia „prin mare” ar fi o descriere a ceea ce-i separa de Egipt.

10:3 Cu toții au mâncat aceeași hrană spirituală. Asta se referă la mana ce le-a fost pusă la dispoziție în chip miraculos israeliților, în timpul peregrinărilor lor prin pustiu. Expresia **hrană spirituală** nu înseamnă că ar fi fost imaterială, după cum nu înseamnă că ar fi fost invizibilă sau ireală. Mai degrabă, **spirituală** se referă doar la faptul că

hrana materială a fost un tip, un simbol a hrânirii spirituale și că cel ce a scris aceste cuvinte a avut în vedere realitatea spirituală. S-ar putea ca să fie vorba și de ideea potrivit căreia hrana aceasta le-a fost dată pe cale supranaturală.

10:4 Prin toate peregrinările lor prin pustiu, Dumnezeu le-a pus la dispoziție, în chip miraculos, apă de băut, care, iarăși, a fost apă reală, dar este numită **băutură spirituală**, în sensul că a întruchipat învierea spirituală și modul miraculos în care li s-a dat. Ei ar fi murit de sete de multe ori, dacă Domnul nu le-ar fi dat această apă în chip miraculos. Expresia: **au băut din acea Stâncă spirituală care îi urma** nu înseamnă că o stâncă reală, fizică i-ar fi însoțit pe tot parcursul călătoriilor lor. Stâncă semnifică râul care a curs din ea și i-a urmat pe israeliți. **Stâncă era Cristos** în sensul că El a fost Cel care le-a dat-o și Cel care o reprezintă, asigurând apă vie copiilor Săi.

10:5 După ce a enumerat toate aceste privilegii minunate de care au avut ei parte, apostolul le amintește corintenilor că cei mai mulți dintre israeliți nu au fost plăcuți lui Dumnezeu, căci trupurile lor au fost împrăștiate în pustie. Deși toți israeliții au părăsit Egiptul și toți au promis că sunt alături de liderul lor, Moise, cu trup și suflet, totuși realitatea tristă a fost că deși cu trupul se aflau în pustiu, cu inima continuau să se afle în Egipt. Ei au gustat izbăvirea fizică din robia lui Faraon, dar în inima lor poșteau mai departe plăcerile păcătoase ale țării din care fuseseră scoși. Dintre toți luptătorii peste vârsta de douăzeci de ani care au plecat din Egipt numai doi — Caleb și Iosua — au ajuns în țara făgăduinței. Cadavrele celorlalți au căzut în pustiu, ca mărturie a dezaprobarii lui Dumnezeu față de ei.

Observați contrastul dintre cuvântul „toți” din primele patru versete, și „cei mai mulți” din versetul 5. Ei au fost cu toții privilegiați, dar **cei mai mulți dintre ei** au pierit. Godet se întreabă cu uimire:

Ce spectacol trebuie să fi fost cel pe care îl înfățișa apostolul înaintea ochilor corintenilor, cei plini de satisfacție de sine: toate acele trupuri moarte, sătule de hrană și băutură, zăcând acum împrăștiate pe întinderea deșertului!³⁴

10:6 În evenimentele petrecute pe vremea Exodului, vedem o învățătură cu aplicație la noi înșine. Copiii lui Israel au fost realmente exemple pentru noi, arătându-ne

ce ni se va întâmpla dacă și noi vom pofti după lucrurile rele, așa cum au făcut ei. Citind Vechiul Testament, nu trebuie să-l considerăm doar un manual de istorie, ci o carte de învățătură, plină de importanță practică pentru viața noastră, a celor de acum.

În versetele care urmează, apostolul va înșira câteva păcate concrete în care au căzut israeliții. E demn de remarcat că multe din aceste păcate sunt legate de satisfacerea apetitelor trupului.

10:7 Versetul 7 se referă la închinarea în fața vișelului de aur și la ospățul care a urmat, incident consemnat la Exod 32. Când Moise s-a coborât de pe Muntele Sinai, a constatat că oamenii și-au făcut un vișel de aur, căruia i se închinau. Citim în Exod 32:6 cum oamenii s-au așezat să mănânce și să bea, ridicându-se să danseze.

10:8 Păcatul menționat în versetul 8 se referă la perioada în care fiii lui Israel s-au căsătorit în afara națiunii lor, cu fiicele Moabului (Num. 25). Seduși de profetul Balaam, ei nu au ascultat de cuvântul Domnului, căzând în imoralitate. Citim în versetul 8 că într-o singură zi douăzeci și trei de mii dintre ai au fost răpuși. În Vechiul Testament se spune că douăzeci și patru de mii au căzut răpuși de ciumă (Num. 25:9). Criticii Bibliei au citat de multe ori acest verset ca exemplu de presupusă contradicție în cadrul Sfințelor Scripturi. Dar dacă ar fi citit mai cu atenție textul sacru, ar fi observat că nu este nici o contradicție. Aici se spune doar că *douăzeci și trei de mii au căzut într-o singură zi*. În Vechiul Testament, cifra de *douăzeci și patru de mii* se referă la numărul total al celor care au pierit uciși *de ciumă*.

10:9 După asta Pavel se referă la vremea când israeliții s-au plâns cu privire la alimentație, punând la îndoială bunătatea Domnului. Atunci Dumnezeu a trimis **șerpi** în mijlocul lor, și mulți dintre ei au pierit (Num. 21:5, 6). Din nou, se observă că satisfacerea apetitului pentru hrană a fost cauza căderii lor.

10:10 Păcatul lui Core, Datan și Abiram este amintit în acest verset (Num. 16:14-47). Din nou, israeliții s-au plâns împotriva Domnului, datorită situației alimentelor (Num. 16:14). Israelii nu au practicat stăpânirea de sine față de trupurile lor. Ei nu și-au disciplinat trupurile, nici nu și le-au ținut într-o stare de supunere. Mai degrabă, ei au dat curs liber poftelor firii pământești, care le-au adus răpăbușirea.

10:11 Următoarele trei versete ne oferă aplicația practică a acestor evenimente. Mai întâi, Pavel arată că sensul acestor evenimente nu se mărginește la valoarea lor istorică, ci ele au o semnificație profundă pentru noi, cei din vremea de acum. **Ele au fost scrise** ca avertisment pentru noi, cei ce trăim în epoca de după încheierea erei iudaice și în timpul erei evangheliei, „nouă, celor cărora ne revin binefacerile opocilor apuse,” cum se exprimă Rendall Harris, atât de frumos.

10:12 Ele constituie un avertisment la adresa celor care se încred în ei înșiși: **Cel căruia i se pare că stă în picioare să ia seama să nu cadă**. Poate că asta se referă în special la credinciosul puternic, care crede că poate flirta cu satisfacerea plăcerilor, fără ca aceasta să aibă urmări asupra sa. O asemenea persoană se află într-un pericol cât se poate de grav de a cădea sub disciplina lui Dumnezeu.

10:13 După aceste avertismente, Pavel adaugă un cuvânt minunat de încurajare pentru toți cei ce sunt ispițiți, arătându-ne că punerile la probă, încercările și ispitele pe care le înfruntăm sunt **comune**, nouă, tuturor. Dar **Dumnezeu este credincios, care nu va permite** ca noi să fim încercați dincolo de ceea ce suntem în stare să ducem. El nu promite că ne va izbăvi de ispită sau de încercare, dar promite că va limita intensitatea ei. De asemenea ne promite că ne va pune la dispoziție o cale de scăpare, pe care s-o putem îndura. Citind acest verset, nu putem să nu fim izbiți de mângăierea extraordinară de mare pe care a adus-o sfinților încercați de-a lungul veacurilor. Cei tineri în credință s-au ținut cu tot dinadinsul de această făgăduință, ca de un colac de salvare, iar credincioșii mai maturi s-au odihnit pe ea, rezemându-și capul pe această binecuvântată pernă. Poate că unii din cititorii cărora le-a fost inițial adresată această epistolă treceau, pe vremea aceea, prin cumplitele ispite de a reveni la viața de idolatrie de care se desprinseseră. Pavel voia să-i mângăie cu gândul că Dumnezeu nu va îngădui să vină peste ei nici o ispită pe care să n-o poată suporta. În același timp, ei trebuiau să fie preveniți că nici ei nu trebuiau să se expună pericolelor ispitelor.

10:14 Secțiunea de la 10:14 la 11:1 revine la tema cârnii jertfite idolilor, de care se ocupă mai amănunțit aici. Mai întâi, Pavel ridică întrebarea dacă este potrivit ca credincioșii să participe la ospetele ținute în templele idolilor (v. 14-22).

De aceea, iubiții mei, fugiți de idolatrie. Poate că pentru credincioșii din Corint era o adevărată punere la probă, când erau invitați să participe la sărbătorile idolatre din temple. Unii credeau că sunt mai tari decât ispita. Poate și-au spus că nu poate fi nici un rău în a participa măcar o dată la un asemenea ospăț. Dar apostolul, vorbind sub inspirație divină, le spune să fugă de idolatrie. El nu le spune să stea să se gândească la ea, să se aclimatizeze cu ea, sau să cocheteze cu ea, în vreun fel, ci doar să fugă în direcția opusă!

10:15, 16 Pavel știe că se adresează unor oameni inteligenți, care înțeleg ce le spune el. În versetul 16 el se referă la Cina Domnului. El le spune mai întâi tuturor: **„Paharul binecuvântării, pe care îl binecuvântăm, nu este el pătășia sângelui lui Cristos?”** **Paharul binecuvântării** se referă la **paharul** de vin folosit în cadrul Cinei Domnului. Este un **pahar** ce ne amintește despre extraordinara **binecuvântare** de care am beneficiat prin moartea lui Cristos. De aceea este numit **paharul binecuvântării**. Sintagma **pe care îl binecuvântăm** înseamnă „pentru care mulțumim”. Când luăm paharul acesta și-l aducem la buze, noi afirmăm, prin asta, că suntem cu toții participanți la toate binefacerile ce decurg din sângele lui Cristos. Prin urmare, am putea parafraza acest verset astfel:

Paharul care ne amintește despre extraordinarele binecuvântări ce ne-au parvenit prin sângele Domnului Isus, și același pahar pentru care aducem mulțumiri, oare ce este el, dacă nu o mărturie a faptului că toți credincioșii sunt părtași ai binefacerilor ce decurg din sângele lui Cristos?

Același lucru este valabil și în cazul pâinii pe care o frângem, din cadrul Cinei Domnului. Mâncând pâinea, noi afirmăm, de fapt, că am fost mântuiți cu toții prin jertfirea trupului Său pe crucea Calvarului și că acum suntem cu toții mădulari ale trupului Său. Pe scurt, paharul și pâinea exprimă pătășia cu Cristos, participarea în glorioasa Sa lucrare pentru noi.

Unii au întrebat de ce sângele este amintit primul în acest verset, în vreme ce în instituția Cinei Domnului pâinea este amintită mai întâi. Un răspuns posibil ar fi că Pavel se referă aici la ordinea evenimentelor, când intrăm în pătășia creștină. De obicei, un nou convertit înțelege valoarea sângelui

trupului lui Cristos, și abia după aceea recunoaște adevărul privitor la alcătuirea trupului unic. Astfel acest verset ar putea reda ordinea în care înțelegem noi mântuirea.

10:17 Toți credincioșii, **deși mulți, sunt un singur trup în Cristos**, reprezentați prin acea unică pâine. Toți se împărtășesc dintr-o singură pâine, în sensul că toți se împărtășesc din binefacerile ce decurg din jertfirea trupului lui Cristos.

10:18 Pavel spune în aceste versete că participarea la Cina Domnului semnifică pătășia cu El. Tot așa a fost și cu acei israeliți care s-au infruptat din jertfe, acest gest însemnând că ei aveau pătășie cu altarul. Desigur, este o referire la jertfa de pace. Oamenii își aduceau jertfele la templu. O porțiune din jertfă era arsă pe altar cu foc; o altă porțiune le era rezervată preoților; dar a treia parte era pusă deoparte pentru cel ce aducea jertfa și prietenii acestuia. Ei mâncau din jertfă în aceeași zi. Pavel subliniază că toți cei ce mâncau din jertfă se identificau cu Dumnezeu și cu națiunea Israel; și, pe scurt, cu toți cei despre care vorbea altarul.

Dar cum se potrivește asta cu porțiunea din Scriptură pe care o studiem în prezent? Răspunsul este cât se poate de simplu. După cum împărtășindu-ne din Cina Domnului exprimăm pătășia cu Domnul, și după cum israeliții, prin împărtășirea din jertfa de pace, exprimau pătășia cu altarul lui Iehova, tot așa a mânca la un ospăț în cinstea unui idol la templu exprima pătășia cu idolii respectivi.

10:19 Deci ce zic eu? Că un lucru jertfit idolilor este ceva? Sau că un idol este ceva? Vrea oare Pavel să spună prin toate acestea că carnea jertfită idolilor își schimbă caracterul sau calitatea? Sau poate vrea să spună că un idol este real, că aude, vede și are putere? Evident, răspunsul la ambele întrebări este „nu”.

10:20 Ceea ce vrea să sublinieze Pavel aici este că lucrurile pe care le jertfesc Neamurile le jertfesc demonilor. În chip misterios și ciudat, închinarea la idoli are legătură cu demonii. Folosindu-se de idoli, demonii controlează inimile și mințile celor care li se închină acestor idoli. Există un singur diavol, Satan, dar apoi sunt mulți demoni, care sunt solii și agenții lui. Pavel adaugă: **„Nu vreau să aveți pătășie cu demonii.”**

10:21 Nu puteți bea paharul Domnului și paharul demonilor; nu puteți lua parte la masa Domnului și la masa demonilor. În versetul acesta, **paharul Domnului** este o

expresie figurată, prin care se exprimă binefacerile de care avem parte prin Cristos. Este o figură de stil numită metonimie, în cadrul căreia se numește vasul, pentru a denota conținutul său (sau, conform dicționarului de neologisme: o figură de stil constând în înlocuirea unui termen prin altul, legat de primul printr-un oarecare raport, de la cauză la efect, de la abstract la concret, n.tr.). Tot așa aici expresia **masa Domnului** este folosită cu sensul figurat, nefiind același lucru cu Cina Domnului, deși ar putea-o include pe aceasta din urmă. O masă este un obiect de mobilier, pe care se așează alimentele și în jurul căruia oamenii au pătășie. Aici **masa Domnului** înseamnă suma totală a binecuvântărilor de care avem parte în Cristos.

Când Pavel spune că **nu puteți bea paharul Domnului și paharul demonilor, că nu puteți să luați parte la masa Domnului și la masa demonilor**, el nu vrea să spună că este o imposibilitate fizică. Căci fizic ar fi posibil ca un credincios să meargă, de pildă, la un templu idolesc și să participe la ospățul de acolo. Dar ceea ce vrea să spună Pavel este că acest lucru ar fi incompatibil din punct de vedere moral cu poziția credinciosului. Ar fi un act de trădare și nealoyalitate față de Domnul Isus, să-I mărturisești, pe de o parte, credința și loialtate, iar pe de alta să te duci și să ai pătășie cu cei ce aduc jertfe idolilor! Ar fi o dovadă de cumplită inconsecvență morală, ca să nu mai spunem că ar fi total greșit!

10:22 Nu numai atât, dar nu ar putea să procedeze cineva în felul acesta, fără a nu-L provoca pe **Domnul la gelozie**. După cum s-a exprimat Kelly: „Dragostea nu poate fi decât geloasă față de alunecările pe plan afectiv, căci nu ar mai fi dragoste, dacă nu i-ar repugna infidelitatea.”³⁵ Creștinul trebuie să se teamă ca nu cumva să-I fie astfel neplăcut Domnului, ca nu cumva să-I provoace dreapta-I indignare. Ne închipuim oare că suntem mai puternici decât El? Adică, îndrăznim să-L întristăm și să riscăm atragerea judecății Sale disciplinare asupra noastră?

10:23 Apostolul își îndreaptă acum atenția asupra temei participării la ospetele idolești, reliefând câteva principii generale ce ar trebui să guverneze viața de zi cu zi a creștinilor. Când afirmă el că toate lucrurile sunt îngăduite, nu înțelege prin asta toate lucrurile, în sens absolut. De pildă, el nu lasă să se înțeleagă deloc faptul că i-ar fi îngăduit să comită crima de omor sau să se îmbete! Din nou, trebuie să înțelegem sintagma ca o

referire strict legată de aspectele neutre din punct de vedere moral. Există o zonă din viața creștinului în care lucrurile sunt perfect legitime în ele însele, și totuși, din anumite motive, nu ar fi înțelept ca un creștin să se angajeze în aceste lucruri. Astfel Pavel afirmă: **„Toate lucrurile îmi sunt îngăduite, dar nu toate lucrurile sunt de folos.”** De pildă, un anumit lucru ar fi perfect legitim pentru un anumit credincios, dar ar fi o lipsă de înțelepciune să practice acel lucru, dacă în contextul cultural al altui popor în mijlocul căruia trăiește acel lucru ar fi nepermis. De asemenea, lucrurile care sunt îngăduite (legale) în ele însele s-ar putea să nu fie și edificatoare. Adică un lucru de acest fel poate că nu l-ar zidi pe un frate în credința lui cea mai sacră. Voi da eu, prin urmare, dovadă de semeție, afirmându-mi drepturile de care dispun, sau, dimpotrivă, voi avea în vedere ce este mai de folos pentru edificarea fratelui meu în Cristos?

10:24 În toate deciziile pe care le luăm, nu trebuie să ne gândim, la modul egoist, doar la ceea ce ne va aduce nouă înșine folos, ci mai degrabă ar trebui să ne gândim la **bunătatea** aproapelui nostru. Principiile pe care le studiem în această secțiune ar putea fi aplicate, în egală măsură, la chestiuni ce țin de îmbrăcăminte, de mâncare și băutură, de norme de conduită și de distracțiile în care ne angajăm.

10:25 Dacă un credincios se ducea la **piața de carne** să cumpere carne, el nu avea obligația de a-l întreba pe comerciant dacă carnea respectivă a fost în prealabil jertfită idolilor. Carnea propriu-zisă nu ar fi afectată în nici un fel și nu s-ar pune problema loialității față de Cristos.

10:26 Explicând sfatul acesta, Pavel citează din Psalmul 24:1: **„Al Domnului este pământul și tot ce cuprinde el.”** Gândul care se desprinde de aici este că hrana pe care o mâncăm ne-a fost asigurată, în harul lui Dumnezeu, pentru a ne fi de folos. Heinrich ne spune că aceste cuvinte din Psalmul 24 sunt folosite de obicei între iudei, ca formă de mulțumire pentru darurile de mâncare așezate pe masă.

10:27 Aici Pavel se ocupă de o altă situație care le-ar putea trezi credincioșilor semne de întrebare. Să spunem că un necredincios îl invită pe un credincios la masă, în locuința sa. Este credinciosul liber să accepte o asemenea invitație? Da. Dacă ești invitat la masă în casa unui necredincios, și dorești să te duci, ai libertatea să mănânci tot ce îți se

pune în față, fără să pui întrebări legate de conștiință.

10:28 Dacă, în timpul mesei, este de față un alt creștin, cu un cuget slab, care te informează că carnea pe care o mănânci a fost **închinată idolilor**, mai poți s-o mănânci? Nu. Nu ai voie să te complaci, deoarece dacă ai proceda așa, ai constitui o pricină de poticnire pentru acel frate, rănindu-i conștiința. Tot așa, nu ar trebui să mănânci, dacă procedând așa, un necredincios ar fi împiedicat să-L primească pe Domnul. La sfârșitul versetului 28, este citat din nou Psalmul 24:1: „**Al Domnului este pământul și tot ce cuprinde el.**”³⁶

10:29 În cazul citat mai sus te-ai abține de la mâncarea respectivă nu din cauza *propriei tale* conștiințe, întrucât, în ce te privește pe tine, ca credincios, ai deplina libertate să consumi carne. Dar pe fratele slab care stă alături de tine îl muștră **conștiința** dacă mănâncă această carne. Prin urmare, vei renunța și tu la această mâncare, din respect pentru conștiința lui.

Întrebarea: „**Căci de ce să fie judecată libertatea mea de conștiința altuia?**” ar putea fi parafrazată în felul următor:

De ce să fac eu paradă, în mod egoist, de libertatea mea de a mânca carne, dacă — procedând așa — aș fi judecat de conștiința altuia? De ce să-mi expun libertatea, pentru ca aceasta să fie condamnată de conștiința lui? De ce să permit binelui meu să fie vorbit de rău? (vezi Rom. 14:16).

Poate fi o bucată de carne atât de importantă încât eu să-l fac să se poticnească pe un frate de credință în Domnul Isus Cristos? (Trebuie precizat însă că, în opinia unor comentatori, Pavel nu ar face altceva aici decât să menționeze obiecțiile ridicate de corinteni sau, spun ei, formulează doar o întrebare retorică, la care răspunde în versetele următoare.)

10:30 Ceea ce pare să spună apostolul aici este că lui i se pare o contradicție între a-l da **mulțumiri** lui Dumnezeu, pe de o parte, când, prin acest act l-ar leza pe un frate. Mai bine este să-ți refuzi un drept legitim, decât să-L mulțumești lui Dumnezeu pentru un lucru ce-i va determina pe alții să te vorbească de rău. William Kelly comentează că este „mai bine să renunți la eul tău, nelăsând ca libertatea ta să fie condamnată de altul sau lucrul pentru care aduci mulțumiri să fie vorbit de rău.” Ce rost are să te

folosești de libertatea ta, dacă prin asta vei aduce vătămare altcuiva? Cum mi-aș putea permite ca actul meu de mulțumire către Dumnezeu să fie supus unor interpretări greșite sau, și mai rău, să fie considerat un sacrilegiu sau un scandal?

10:31 Există două mari principii călăuzitoare în toată viața noastră de credință. Primul este **slava lui Dumnezeu** și al doilea este binele semenilor noștri. Pavel expune, pe larg, primul principiu în cuvintele următoare: „**Deci, fie că măncați, fie că beți, fie că faceți altceva, să faceți totul pentru slava lui Dumnezeu.**” Mai ales tinerii creștini sunt confrunțați adesea cu nevoia de a lua o decizie cu privire la un anumit curs de acțiune, căutând să stabilească dacă e bine sau nu să procedeze în acel fel. În asemenea situații, putem pune decizia noastră în lumina principiului enunțat: Va da oare acțiunea mea **slavă lui Dumnezeu**? Vei putea să-ți pleci capul, înainte de a întreprinde fapta respectivă sau de a participa la acțiunea preconizată, rugându-te ca Domnul să fie premărit prin ceea ce intenționezi să faci?

10:32 Al doilea principiu călăuzitor este binele semenilor noștri. Nu trebuie să fim o **pricină de poticnire nici pentru iudei, nici pentru greci, nici pentru Biserica lui Dumnezeu**. Aici Pavel îi imparte pe toți oamenii în trei categorii. Prima — **iudeii** — se referă, desigur, la poporul Israel. **Grecii** reprezintă Neamurile neconvertite, pe când în **Biserica lui Dumnezeu** intră toți credincioșii adevărați în Domnul Isus Cristos, proveniți fie dintre iudei, fie dintre Neamuri. Într-o anumită privință, nu se poate să nu-i facem să se poticnească pe alții și să nu le trezim mânia, dacă le vom aduce cu credințioșie mărturia creștină. Dar textul nu se referă la această poticnire inevitabilă, ci apostolul se referă la pricinile de **poticnire ce pot fi evitate**. El ne atrage atenția să nu facem uz de drepturile noastre în așa fel încât să-i facem pe alții să se poticnească.

10:33 Pavel a putut afirma cu toată sinceritatea că a căutat să placă **tuturor oamenilor, în toate lucrurile, necăutând folosul lui, ci folosul multora**. Puțini oameni vor fi trăit o viață atât de altruistă, consacrată binelui altora, cum a trăit marele Apostol Pavel!

11:1 Versetul 1 din capitolul 11 s-ar cădea să facă parte din capitolul 10. Pavel s-a referit până acum la încercarea sa de a face ca toate acțiunile sale să fie dozate în așa fel încât să țină cont de efectul pe care-l vor

produce asupra altora. Acum el le spune corintenilor să-l **imite** pe el, după cum și el L-a imitat pe **Cristos**. Astfel el a renunțat la drepturile și avantajele sale personale, de dragul celor din jurul lui, pe care a dorit să-i ajute. Corinteni trebuie să procedeze la fel, nefăcând paradă în mod egoist de libertățile lor, nepunând astfel piedici evangheliei lui Cristos și nefiind o pricină de poticnire pentru fratele mai slab.

C. Cu privire la acoperirea capului femeilor (11:2-16)

Versetele 2-16 din capitolul 11 se ocupă de tema acoperirii capului femeilor, iar ultimele versete ale capitolului tratează abuzurile comise în legătură cu Cina Domnului (v. 17-34). Asupra primei părți a capitolului 11 s-au iscat multe controverse. Unii cred că instrucțiunile ce ni se dau aici s-ar fi aplicat doar la epoca în care a trăit Pavel. Alții merg până acolo încât să afirme că aceste versete ar reprezenta prejudecățile lui Pavel împotriva femeilor, întrucât — nu-i așa? — ele era celibatar! Mai există o a treia categorie de oameni care nu comentează, ci pur și simplu *acceptă* învățătura oferită de aceste versete, încercând să se *supună* preceptelor sale, chiar dacă nu înțeleg toate implicațiile ei.

11:2 Mai întâi de toate, apostolul îi elogiază pe corinteni, pentru modul în care și-au adus aminte de el **în toate lucrurile** și s-au ținut cu strășnicie de **datinile** pe care li le-a incredințat el. Prin **datini** se înțelege aici nu obiceiurile și practicile ce s-au născut de-a lungul vremii în sânul bisericii, ci, în acest caz, instrucțiunile de inspirație divină pe care le-a dat apostolul Pavel corintenilor.

11:3 Pavel se ocupă acum de subiectul propriu-zis al acoperirii capului femeilor. În spatele instrucțiunilor sale pe această temă stă faptul că orice societate demnă de respect e întemeiată pe acești doi piloni de bază: existența unei autorități și supunerea în fața acelei autorități. Nu poate exista o societate în care lucrurile să meargă bine dacă nu sunt respectate aceste două principii de bază. Mai întâi, **capul oricărui bărbat este Cristos**; Cristos este Domn iar bărbatul I se supune Lui. În al doilea rând, **capul femeii este bărbatul**; bărbatului i s-a dat să fie capul, femeia aflându-se sub autoritatea lui. În al treilea rând, **capul lui Cristos este Dumnezeu**; chiar în cadrul Dumnezeuirii, O Persoană deține poziția de conducător iar Alta ocupă de bunăvoie poziția de subordonare. Aceste

exemple privitoare la căpetenie și la supunere au fost concepute de **Înșuși Dumnezeu**, fiind fundamentale în modul în care a alcătuit El universul.

De la bun început trebuie subliniat că supunerea *nu* presupune inferioritate. Cristos este supus lui Dumnezeu Tatăl, dar nu îi este inferior. Tot așa, nici femeia nu este inferioară bărbatului, chiar dacă i se subordonează.

11:4 Orice bărbat care se roagă sau proorocește cu capul acoperit necinstește Capul său, adică pe Cristos. O atare acțiune ar echivala cu nerecunoașterea din partea aceluia bărbat că Cristos este **capul lui**, fiind, prin urmare, o totală lipsă de respect față de El!

11:5 Dar orice femeie care se roagă sau proorocește cu capul descoperit își necinstește capul, adică pe bărbat. Prin asta ea nu face altceva decât să afirme că nu recunoaște poziția de cap, pe care i-a acordat-o Dumnezeu bărbatului, și că nu i se supune.³⁷

Dacă acesta ar fi singurul verset din Biblie pe această temă, atunci s-ar putea deduce că femeia poate să se roage sau să proorocească în adunare, atâta timp cât își acoperă capul cu un văl sau o altă învelitoare. Dar Pavel ne învață în alte locuri că femeile trebuie să tacă în adunare (1 Cor. 14:34), că nu le este îngăduit să-i învețe pe bărbați, nici să aibă autoritate asupra lor, ci să rămână în tăcere (1 Tim. 2:12).

De fapt, chestiunea străngerilor adunării nu intră pe tapet decât în versetul 17, ceea ce înseamnă că instrucțiunile date în legătură cu acoperirea capului în versetele 2-16 nu se mărginesc doar la întrunirile bisericii, ci se aplică oricărei situații în care o femeie se roagă sau proorocește. Ea se roagă în tăcere, în adunare, întrucât textul de la 1 Timotei 2:8 le rezervă doar bărbaților dreptul de a se ruga în public (textual: „celor de parte bărbătească”). Ea se roagă cu voce tare sau în gând cu alte ocazii. Ea proorocește atunci când le învață pe alte femei (Tit 2:3-5) sau când le predă copiilor învățături din Biblie la școala duminicală.

11:6 Dacă o femeie nu-și acoperă capul, mai bine ar fi să se tundă! **Dar dacă este rușinos pentru o femeie să fie tunsă ori rasă, să se acopere!** Capul descoperit al unei femei e tot atât de rușinos ca și când ar fi tunsă de tot. Desigur, apostolul *nu* recomandă aici ca femeile să se ducă, realmente, la frizer, să li se radă capul, ci accentuează latura morală pe care ar presupune-o respec-

tearea principiului consecvenței!

11:7 În versetele 7-10, Pavel predă învățătura despre subordonarea femeii în fața bărbatului, făcând o incursiune în pilda lăsată de creație. Acest verset ar trebuie să constituie un temelie suficient de puternic pentru a respinge orice idei vehiculate de unii, după care învățătura lui despre acoperirea capului femeilor ar fi avut o valoare limitată, raportată la *cultura* dominantă a epocii sale, fără să se aplice celor din vremea noastră! Poziția de cap a bărbatului și supunerea femeii au fost și sunt întotdeauna rânduiala lăsată de Dumnezeu, chiar de la început.

Mai întâi de toate, bărbatul este **imaginea și slava lui Dumnezeu**. Asta înseamnă că bărbatul a fost așezat pe pământ ca reprezentant al lui Dumnezeu, să exercite stăpânirea asupra lui. Capul descoperit al bărbatului constituie o mărturie tăcută a acestei realități. Femeii nu i s-a dat însă niciodată poziția de cap, ci ea este, în schimb, **slava bărbatului**, în sensul că ea „evidențiază autoritatea bărbatului,” cum spune W. E. Vine.³⁸

Într-adevăr, bărbatul nu trebuie să-și acopere capul la rugăciune, căci dacă ar face așa, ar acoperi cu un vâl **slava lui Dumnezeu**, or, asta ar fi o insultă adusă Majestății Divine!

11:8 Apoi Pavel ne amintește că **nu bărbatul a fost creat din femeie, ci femeia a fost creată din bărbat**. Bărbatul a fost primul, după care femeia a fost luată din coasta lui. Prioritatea bărbatului întărește temeinicia învățării despre poziția de cap a bărbatului, propovăduită de apostolul Pavel.

11:9 Pentru a sublinia și mai mult ideea enunțată anterior, se face acum o referire la scopul creației. **Și nu bărbatul a fost creat pentru femeie, ci, mai degrabă, femeia pentru bărbat**. Domnul spune clar în Geneza 2:18: „Nu este bine ca omul [bărbatul] să fie singur. De aceea, îi voi face un ajutor comparabil cu el.”

11:10 Datorită poziției ei de subordonare față de bărbat, **femeia trebuie să aibă pe cap un semn al autorității asupra ei. Simbolul autorității** este acoperirea capului, ce indică aici *nu* autoritatea ei proprie, ci supunerea față de autoritatea soțului.

De ce adaugă Pavel aici cuvintele: **din cauza îngerilor**? În opinia noastră, pentru că **îngerii** sunt spectatorii lucrurilor ce se petrec actualmente pe pământ, așa cum au asistat ei odinioară la evenimentul creației. În cadrul primei creații, ei au văzut cum femeia a

uzurpat locul de căpetenie ce i se cuvenea soțului, căci femeia a luat decizia pe care bărbatul trebuia s-o ia. Ca urmare a acestui act, păcatul a pătruns în cadrul omenirii, aducând cu el groaznicele consecințe de mizerie și nespasă suferință. Dumnezeu nu vrea ca ceea ce s-a întâmplat în cadrul primei creații să se repete în cazul noii creații. Când îngerii privesc jos pe pământ, El dorește ca ei să vadă femeia purtându-se supusă bărbatului, indicând această supunere prin semnul exterior al acoperirii capului ei.

Poate că ar trebui să ne oprim aici pentru a sublinia că acoperirea capului nu este decât un semn exterior, care capătă valoare doar atunci când este însoțit de semnul interior, al harului. Cu alte cuvinte, o femeie poate să-și acopere capul, și totuși să nu fie supusă soțului ei. În asemenea caz, nu ar avea nici o valoare dacă și-ar acoperi capul. Cel mai important lucru este de a se asigura că este sincer supusă cu inima. Abia atunci acoperirea capului femeii capătă sensul ei adevărat.

11:11 Pavel nu vrea să spună aici că bărbatul este cu totul independent de femeie, drept care adaugă: **„Totuși, nici bărbatul nu este independent de femeie, nici femeia nu este independentă de bărbat, în Domnul.”** Cu alte cuvinte, bărbatul și femeia depind unul de altul. Ei au nevoie unul de altul și ideea subordonării nu intră în nici un conflict cu ideea interdependenței lor reciproce.

11:12 Femeia a venit din bărbat în cadrul creației, adică a fost creată din coasta lui Adam. Dar Pavel scoate în evidență că și **bărbatul vine prin femeie**, referindu-se la procesul nașterii. Femeia dă naștere copilului de parte bărbătească. Astfel Dumnezeu a creat acest echilibru perfect, prin care arată că unul nu poate exista fără celălalt.

Toate lucrurile sunt de la Dumnezeu înseamnă că El a rânduit în chip divin **toate** aceste **lucruri**, așa încât nu avem nici un motiv ca să ne plângem. Nu numai că aceste relații au fost create de **Dumnezeu**, dar scopul pentru care le-a creat El este să-I dea slavă. Toate acestea ar trebui să-I facă pe bărbat smerit iar pe femeie mulțumită.

11:13 Apostolul îi îndeamnă acum pe corinteni să judece ei singuri dacă **este cuviincios ca o femeie să se roage lui Dumnezeu cu capul descoperit**. El apelează astfel la judecata lor instinctivă. Gândul care se desprinde de aici este că nu e cuviincios sau respectuos ca o femeie să intre în prezența lui Dumnezeu cu capul descoperit.

11:14 Nu se precizează în ce mod **natura însăși ne învață** că este o rușine pentru un bărbat să aibă **părul lung**. Unii susțin că lăsat să crească natural, părul unui bărbat nu va crește tot atât de lung ca codițele unei femei. În primul rând, dacă un bărbat își lasă părul să crească, el capătă înfățișarea feminină. La cele mai multe culturi, bărbatul poartă părul mai scurt decât al femeii..

11:15 Versetul 15 a fost înțeles greșit de mulți. Unii au sugerat că întrucât părul femeii i-a fost dat pentru acoperirea capului ei, nu este nevoie ca ea să se mai acopere cu altceva. Dar o atare învățătură violează grav întregul context din acest capitol al Scripturii. Întreg pasajul devine extrem de confuz, dacă nu recunoaștem că este vorba de *două* acoperitori — fapt ce poate fi demonstrat dacă citim din nou versetul 6: „Dacă o femeie nu-și acoperă capul, să se și tundă [de tot].“ Potrivit acestei interpretări, sensul versetului ar fi: „Dacă o femeie nu are păr, mai bine s-ar tunde“ — ceea ce, desigur, este fără sens, căci dacă n-are păr, atunci cum s-ar mai putea tunde?

Forța argumentului din versetul 15 constă în faptul că între domeniul spiritual și cel natural există o analogie. Dumnezeu i-a dat femeii o acoperitoare naturală a **slavei** într-o manieră în care nu i-a dat-o bărbatului. Și aici este o semnificație spirituală, care ne învață că atunci când femeia se roagă lui Dumnezeu, ea trebuie să poarte pe cap o acoperitoare. Ceea ce este adevărat în sfera naturală trebuie să fie adevărat și în sfera spirituală.

11:16 Apostolul încheie această secțiune cu afirmația: „**Dar dacă cineva ar vrea să se certe, noi nu avem un astfel de obicei, și nici bisericile lui Dumnezeu.**“ Prin urmare, se mai poate oare afirma — așa cum susțin unii — că lucrurile discutate de Pavel nu sunt destul de importante pentru a merita să te cerți pentru ele? Oare vrea el să spună că nu exista obiceiul ca femeile să-și acopere capul în biserici? Spune el cumva că aceste învățături sunt opționale și că femeile nu ar trebui îndemnate să li se conformeze, ca unor porunci din partea Domnului? Ni se pare ciudat ca cineva să ofere asemenea interpretări, de la bun început, și totuși exact asta fac unii din vremea noastră. Or, a accepta asemenea interpretări, ar însemna că Pavel considera aceste instrucțiuni ca lipsite de valoare reală și că, de fapt, a risipit o jumătate de capitol din Sfânta Scriptură, pentru a le expune!

Există cel puțin două explicații posibile ale acestui verset, care sunt în ton cu restul Scripturii. Prima: apostolul spune, probabil, aici că se aștepta ca unii să dea naștere la certuri cu privire la aceste chestiuni, drept care el adaugă că noi nu avem astfel de obicei, adică obiceiul de a ne certa cu privire la aceste lucruri. Noi nu polemizăm pe marginea acestor lucruri, ci le acceptăm ca pe învățături date de Domnul. O altă interpretare, preferată de William Kelly, este că Pavel afirmă prin acest verset că **bisericile lui Dumnezeu** nu aveau obiceiul potrivit căruia femeile să se roage sau să procească cu capul descoperit.

D. Cu privire la Cina Domnului (11:17-34)

11:17 Apostolul îi mustră pe corinteni pentru faptul că se iscau dezbinări între ei, atunci când se strâneau laolaltă (v. 17-19). Observați repetarea expresiei „când vă strângeți laolaltă“, precum și cuvintele înrudite (11:17, 18, 20, 33, 34; 14:23, 26). La 11:12 Pavel avusese prilejul de a-i lăuda pentru păstrarea tradițiilor pe care li le-a încredințat el, dar era totuși o chestiune cu privire la care nu putea să-i laude și tocmai de această chestiune ne vom ocupa aici. Când ei se adunau împreună, pentru a se închina în public, ei se strâneau **nu pentru mai bine, ci pentru mai rău**. Este o serioasă atenționare la adresa noastră, potrivit căreia este posibil ca să plecăm de la un serviciu ținut în biserică într-o stare mai rea decât am venit.

11:18 Primul motiv pentru care îi mustră Pavel este existența **dezbinărilor** sau a schizmelor. Asta nu înseamnă că din biserică s-ar fi desprins anumite partide, care au înființat adunări separate, ci, mai degrabă, că existau clii sau facțiuni în sânul adunării. O schizmă este o partidă formată în interiorul unei grupări, pe când o sectă este o partidă nouă, care se formează în afara comunității din care s-a desprins. Pavel avea motive să creadă veștile primite despre dezbinările din sânul lor, deoarece știa că corintenii sunt într-o stare firească (sau carnală) și avusese prilejul anterior, în epistola de față, să-i mustră din pricina dezbinărilor lor. Iată ce scrie F. B. Hole în această privință:

Pavel era pregătit să dea — cel puțin parțial — crezare veștilor despre dezbinările din sânul bisericii de la Corint, întrucât știa că, datorită stării lor firești, nu se putea să nu se ivească în sânul lor facțiuni cu păreri foarte înrădăcinate.

Aici Pavel își formulează dinainte raționamentele, stabilind legătura între starea lor și acțiunile care vor urma, negreșit. Știindu-i carnali, ca unii case se purtau doar ca niște oameni pământești, el era convins că ei vor cădea victimă tendinței înrădăcinate în mintea omenească de a-și forma opinii foarte rigide, în jurul cărora se clădesc facțiuni, care duc, în cele din urmă, la schizme și dezbinări. El mai știa și aceea că Dumnezeu putea învinge nechibzuința lor, profitând de situația creată pentru a-i scoate în evidență pe cei ce erau aprobați de El, ce umblau călăuziți de Duhul și nu de oameni, evitându-se astfel întreaga problemă a dezbinărilor.³⁹

11:19 Pavel a prevăzut că schizmele declanșate deja la Corint aveau să crească în intensitate, provocând ulterior multe probleme. Deși, în general, acest lucru are un efect negativ asupra bisericii, totuși ele aveau și o latură pozitivă, întrucât cei ce erau cu adevărat duhovnicești și aprobați de Dumnezeu aveau să fie recunoscuți în mijlocul corintenilor. Când Pavel afirmă în versetul acesta: „**căci trebuie să fie și partide [facțiuni]**⁴⁰ **între voi, ca să se arate cei aprobați printre voi,**” asta nu înseamnă că este o necesitate *morală*⁴¹. Dumnezeu nu își dă acordul pentru diviziunile ivite în sânul bisericii de aici. Mai degrabă, Pavel vrea să spună că, datorită condiției firești a creștinilor corinteni, era inevitabil să nu apară **facțiuni**. Dezbinările demonstrează eșecul unora de a discerne gândirea Domnului Isus.

11:20 Pavel își îndreaptă acum a doua sa mustrare împotriva abuzurilor comise în legătură cu Cina Domnului. Când creștinii se adunau la un loc, chipurile pentru a lua **Cina Domnului**, purtarea lor era atât de deplorabilă, încât Pavel spune că ei nu își mai aminteau deloc de Domnul în felul în care rânduise El. Chiar dacă îndeplineau toate procedurile exterioare ale Cinei Domnului, adevărata lor purtare trăda lipsa de considerație pentru Domnul și cinstirea Numelui Său.

11:21 În perioada primară a bisericii, creștinii sărbătoreau așa-numită „agapă” sau masă a iubirii, cu ocazia luării Cinei Domnului. Această agapă consta dintr-o masă obișnuită, în cadrul căreia se serveau bucate obișnuite, luate însă într-un spirit de dragoste și părtașie. La sfârșitul agapei, creștinii adesea încheiau cu pomenirea morții Domnului, luând Cina propriu-zisă, constând din pâine și paharul de vin. Dar nu după multă vreme, au început să apară abuzuri în cadrul acestei mese a iubirii. Așa cum reiese din

versetul acesta, masa iubirii și-a pierdut semnificația inițială de curăție și evlavie. Nu numai că creștinii nu se mai așteptau unii pe alții, dar, cei bogăți îi puneau într-o poziție jenantă pe frații mai săraci, aducând bucate foarte alese, pe care nu le împărțeau cu aceștia. Unii plecau astfel **flămânzi**, în timp ce alții ajungeau de-a dreptul să se **îmbete!** Și pentru că Cina Domnului adesea avea loc după masa propriu-zisă, oamenii aceștia participau la Cina Domnului încă în stare de ebrietate.

11:22 Apostolul își ridică glasul, indignat, împotriva unei conduite atât de necorespunzătoare, spunându-le, de fapt, corintenilor, că, dacă au de gând să continue aceste practici, atunci să aibă măcar bunul simț de a face acest lucru într-alt loc, nu în cadrul întrunirilor **bisericii**. Căci practicarea acestei totale lipse de stăpânire în cadrul unei ocazii solemne cum este Cina Domnului și de rușinare a fraților mai săraci este în totală contradicție cu principiile credinței creștine. Pavel nu poate să-i laude pe sfinții de la Corint pentru acest fel al lor de a se purta. Implicit, faptul că nu-i laudă constituie o puternică condamnare la adresa lor.

11:23 Pentru a demonstra contrastul dintre purtarea lor și sensul real al Cinei Domnului, Pavel recapitulează condițiile în care a fost instituită Cina Domnului, arătând că nu a fost o masă obișnuită sau un ospăț, ci o ordonanță [rânduială] solemnă a Domnului. Pavel a **primit** cunoștințele sale cu privire la aceasta **direct din partea Domnului**. El amintește acest lucru pentru a arăta că orice încălcare a spiritului și practicii Cinei Domnului constituie un act de încălcare a ei și de neascultare față de Domnul. Prin urmare, învățătura apostolului Pavel i-a fost dată prin revelație.

Mai întâi de toate, el amintește cum **Domnul Isus în însăși noaptea în care a fost vândut a luat pâine**. Textul original spune: „pe când era vândut [sau „trădat”]” Pe când afară se desfășura complotul murdar de a-L vinde, **Domnul Isus s-a întrunit în odaia de sus cu ucenicii Săi și a luat pâine**.

Faptul că acest lucru a avut loc **noaptea** nu înseamnă că Cina Domnului trebuie ținută neapărat noaptea. Pe vremea aceea [și, se pare, chiar și astăzi], odată cu apusul soarelui la iudei începea o nouă zi. Pe când la noi, ziua începe cu răsăritul soarelui. De asemenea unii au făcut observația că este o deosebire între *exemplul* apostolic și *preceptele* apostolice. Noi nu suntem obligați să

facem tot ce *au făcut* apostolii, dar în mod cert suntem obligați să ascultăm de *toate învățăturile* pe care ni le-au predat ei.

11:24 Domnul Isus a luat mai întâi pâinea și a mulțumit pentru ea. Întrucât pâinea reprezenta trupul Său, El l-a mulțumit, prin aceasta, lui Dumnezeu pentru că l-a dat un trup uman în care să vină și să moară pentru păcatele lumii.

Când a spus Mântuitorul: „**Acesta este trupul Meu,**” a afirmat El oare că pâinea realmente a devenit trupul Său, în realitate? Prin așa-numita doctrină a *transubstanțierii*, Biserica Catolică insistă că pâinea și vinul se transformă literalmente în trupul și în sângele lui Cristos. Iar doctrina luterană a *consubstanțierii* susține că adevăratul trup și sânge al lui Cristos sunt în, cu și sub pâinea și vinul de la Cina Domnului.

Ca răspuns la aceste concepții, e de ajuns să ne amintim că atunci când Domnul Isus a instituit acest serviciu memorial, trupul Lui nu fusese încă dat, după cum sângele Lui nu fusese încă vărsat. Când Domnul a spus: „**Acesta este trupul Meu,**” a vrut să spună prin aceste cuvinte: „Este un act simbolic pentru trupul Meu” sau „Aceasta e o imagine a trupului Meu, care se frânge pentru voi.” A mânca pâinea înseamnă a ne aduce aminte de El în moartea Lui ispășitoare pentru noi. Este o tandrețe inexprimabilă în aceste cuvinte ale Domnului: „să faceți acest lucru în amintirea Mea.”

11:25 Tot astfel [în aceeași manieră] după cină Domnul Isus a luat paharul, zicând: „**Acest pahar este legământul cel nou în sângele Meu; să faceți lucrul acesta în amintirea Mea, ori de câte ori veți bea din el.**” Cina Domnului a fost instituită imediat după masa pascală. De aceea se spune că Domnul Isus a luat **paharul după cină**. În legătură cu **paharul**, El a spus că acesta este **legământul cel nou în sângele Său**. Asta se referă la legământul pe care Dumnezeu l-a promis națiunii Israel la Ieremia 31:31-34. Acest legământ este o promisiune necondiționată, prin care Dumnezeu s-a angajat să fie îndurător față de ei, în pofida necredincioșiei lor și să nu-și mai aducă aminte de fărâdelegile lor. Termenii noului legământ sunt prezentați și la Evrei 8:10-12. Legământul este în vigoare la ora actuală, dar necredința poporului Israel îl împiedică să se bucure de el. Toți cei care se încred în Domnul Isus primesc binefacerile făgăduite. Când israeliții se vor întoarce la Domnul, ei se vor bucura de binecuvântările noului

legământ — lucru ce se va întâmpla în domnia Sa de o mie de ani pe pământ. **Noul legământ** a fost ratificat prin **sângele** lui Cristos, ceea ce explică de ce numește El **paharul drept legământul cel nou în sângele Lui**. Temelia noului legământ a fost așezată prin intermediul crucii.

11:26 Versetul 26 se referă la frecvența cu care ar trebui luată Cina Domnului. **Ori de câte ori mâncați... și beți...** Nu ni se dau astfel nici un fel de reguli rigide, nici o anumită dată. Din Fapte 20:7 reiese clar că ucenicii aveau obiceiul să se adune în prima zi a săptămânii, pentru a-și aduce aminte de Domnul. Faptul că această ordonanță nu a fost destinată doar ucenicilor din perioada primară a bisericii este demonstrat concludent de sintagma **până va veni El**. Godet scoate în evidență că Cina Domnului este „legătura dintre cele două venituri ale Sale, monumentul uneia și angajamentul celeilalte.”⁴²

În toate aceste învățături cu privire la Cina Domnului este remarcabil faptul că nu se pomenește nici un cuvânt despre vreun preot sau păstor care să officieze acest act. El este un simplu serviciu de pomenire, care a fost încredințat tuturor copiilor lui Dumnezeu. Creștinii se adună pur și simplu ca credincioși și preoți, vestind astfel moartea Domnului **până va veni El**.

11:27 După ce a discutat originea și scopul Cinei Domnului, apostolul își îndreaptă acum atenția asupra consecințelor participării la acest act în mod necorespunzător. Oricine **mănâncă pâinea sau bea paharul Domnului în chip nevrednic va fi vinovat cu privire la trupul și la sângele Domnului**. Cu toții suntem nevrednici să participăm la această Cină solemnă. În sensul acesta suntem nevrednici de oricare din îndurările sau binefacerile Domnului către noi. Dar nu despre asta este vorba aici. Apostolul nu se referă aici la propria noastră nevrednicie. Curățiți prin sângele lui Cristos, noi ne putem apropia de Dumnezeu în toată vrednicia Fiului Său preaiubit. Dar Pavel se referă aici la purtarea necorespunzătoare ce-i caracteriza pe corinteni când se strângeau aceștia la Cina Domnului, întrucât ei se făceau **vinovați** de nepăsare și lipsă de respect. Or, a te purta astfel înseamnă a te face vinovat de trupul și sângele Domnului.

11:28 Când ne apropiem de Cina Domnului trebuie să ne judecăm pe noi înșine. Păcatul trebuie mărturisit și uitat. Trebuie înapoiat obiectul sustras. Trebuie cerut ierta-

re. În general, trebuie să ne asigurăm că suntem într-o stare bună, cu sufletul.

11:29 A mânca și a bea într-o manieră necorespunzătoare ar însemna a ne mânca și a bea propria judecată, prin faptul că nu discernem trupul Domnului. Trebuie să ne dăm seama că trupul Domnului a fost dat pentru îndepărtarea păcatelor noastre. Dacă persistăm în păcat, participând, în același timp, la Cina Domnului, înseamnă că trăim o minciună. F. G. Patterson scrie, în această privință: „Dacă mâncăm Cina Domnului purtând asupra noastră vreun păcat ce nu a fost osândit, înseamnă că nu discernem trupul Domnului, care a fost frânt pentru a îndepărta acel păcat.”

11:30 Eșecul unora din credincioșii bisericii din Corint de a se judeca singuri a atras asupra lor judecata lui Dumnezeu, prin care El i-a disciplinat. **Mulți erau slabi și bolnavi** și nu puțini dormeau. Cu alte cuvinte, peste unii cazuse boala fizică iar alții fuseseră luați acasă, în cer. Datorită faptului că nu au judecat păcatul în viața lor, Domnul a fost nevoit să inițieze o acțiune disciplinară împotriva lor.

11:31 Pe de altă parte, dacă ne judecăm singuri, El nu va mai fi nevoit să ne disciplineze.

11:32 Dumnezeu se poartă cu noi ca și cu proprii Săi copii. El ne iubește prea mult ca să ne permită să ne afundăm în păcat. Și astfel, curând vom simți că suntem atrași înapoi la El de cârligul toiagului Său de păstor. Sau, cum s-a exprimat cineva: „Se poate ca sfinții să fie adecvați pentru cer (în Cristos), dar nu și pentru a mai rămâne aici pe pământ, ca să-I aducă mărturie.”

11:33 Când credincioșii se adună să ia masa iubirii sau agapa, ei trebuie să se aștepte unul pe altul, nu să mănânce de unii singuri, fără să le pese de ceilalți sfinți. „Așteptați-vă unul pe altul” contrastează cu „fiecare ia cina adusă de el, înaintea altuia”, din versetul 21.

11:34 Dacă-i este foame cuiva, să mănânce acasă. Cu alte cuvinte, masa iubirii, întrucât se servea în legătură cu Cina Domnului, nu trebuia confundată cu o masă obișnuită. Orice nesocotire a caracterului ei sacru însemna că ei se adunau spre judecată.

Iar celelalte lucruri le voi pune în ordine când voi veni. Negreșit mai erau și alte lucruri ce i se aduseseră la cunoștința apostolului în scrisoarea pe care o primise de la corinteni. El îi asigură aici că se va ocupa de

aceste chestiuni personal, când va veni la ei.

E. Cu privire la darurile Duhului și întrebuințarea lor în biserică (cap. 12-14)

Capitolele 12-14 se ocupă de darurile Duhului. În sânul bisericii din Corint se comiseseră abuzuri, în special în legătură cu darul vorbirii în limbi, drept care Pavel le scrie corintenilor, pentru a corecta aceste abuzuri.

Erau la Corint unii credincioși care primiseră darul vorbirii în limbi, adică puterea de a se exprima în limbi străine, pe care nu le-au studiat niciodată.⁴³ Dar în loc să folosească acest dar pentru a-L preamări pe Dumnezeu și a-i edifica pe alți credincioși, ei se făleau cu acest dar. Astfel se ridicau în adunare și vorbeau în limbi pe care nimeni nu le înțelegea, crezând că ceilalți vor fi impresionați de iscusința lor pe plan lingvistic. Ei ridicau astfel la rang înalt darul limbilor, mai presus de orice alte semne, pretinzând că cei ce vorbeau în limbi ar fi superiori altor credincioși. Asta a dus, cum era și de așteptat, la mândrie de partea unora, trezind la alții sentimente de invidie, inferioritate și nevrednicie. Prin urmare, apostolul trebuia să corecteze aceste atitudini greșite și să stabilească limite în exercitarea darurilor, în special a vorbirii în limbi și a profeției.

12:1 El nu vrea ca sfinții de la Corint să fie în necunoștință cu privire la chestiunea manifestărilor spirituale sau a darurilor. „**În ce privește manifestările duhovnicești, fraților, nu voiesc să fiți în necunoștință.**” Majoritatea traducerilor adaugă cuvântul „manifestările” sau „darurile” înainte de „duhovnicești”, pentru a face sensul mai clar. Dar din versetul următor reiese că Pavel s-a gândit, probabil, nu numai la manifestările Duhului Sfânt, ci și la cele ale duhurilor rele.

12:2 Înainte de a se converti, corinteni fuseseră închinători la idoli, robiți de duhurile rele. Ei trăiseră cu frica de aceste duhuri, fiind **conduși** de aceste influențe diabolice. Ei asistaseră la manifestări supranaturale ale lumii duhurilor și auziseră rostiri inspirate de aceste duhuri rele. Sub influența duhurilor rele, ei și-au predat uneori controlul asupra lor inșiși, spunând și făcând lucruri ce depășeau capacitățile lor normale.

12:3 Acum, după ce fuseseră mântuiți, credincioșii trebuiau să știe cum să judece toate manifestările duhurilor, adică să facă deosebire între vocea duhurilor rele și vocea autentică a Duhului Sfânt. Piatra de încercare este mărturia cu privire la Domnul Isus.

Dacă cineva spune: „**Isus să fie anatema!**“, poți fi sigur că vorbește sub inspirația demonilor, întrucât duhurile rele de regulă blasfemiează și blestemă numele lui Isus. **Duhul lui Dumnezeu** niciodată nu ar putea să-l călăuzească pe cineva să se exprime cu asemenea cuvinte la adresa Mântuitorului. Lucrarea lui Sfânt este să-L preamărească pe Domnul Isus. El îi conduce pe oameni să **spună că Isus este Domnul**, nu doar cu buzele lor, ci și cu o mărturie caldă și puternică, izvorâtă din inima și din viața lor.

Observați că cele trei Persoane ale Trinității sunt menționate în versetul 3 și în versetele 4-6.

12:4 În continuare Pavel arată că deși există o varietate de **daruri** ale Duhului Sfânt în cadrul bisericii, există o unitate tripartită, de bază, cuprinzând cele trei Persoane ale Dumnezeirii.

Mai întâi, **sunt felurite daruri, dar același Duh**. Corinteni se purtau de parcă nu ar fi existat decât un singur dar — cel al vorbirii în limbi. Pavel spune: „Nu așa, fraților, căci unitatea voastră nu constă în posedarea unui singur dar comun, ci în a avea Duhul Sfânt, care este Izvorul tuturor darurilor.“

12:5 Apoi Apostolul arată că există **felurite slujbe** sau servicii în cadrul bisericii. Nouă nu ni s-a încredințat aceeași lucrare, la toți. Dar trăsătura comună care ne caracterizează pe toți este faptul că tot ceea ce facem este pentru **același Domn** și având în vedere slujirea altora, nu a noastră personală.

12:6 Din nou, deși există o diversitate de activități, legate de darurile spirituale, **este același Dumnezeu** care îl împuternicește pe fiecare credincios. Dacă are un dar mare mai reușit sau mai spectaculos sau mai puternic decât altul, asta nu se datorează superiorității persoanei care posedă aceste daruri, ci Dumnezeu este Cel care dăruiește puterea.

12:7 **Duhul** Se manifestă în viața **fiecărui** credincios, dăruindu-i unul sau mai multe daruri. Nu există credincios care să nu aibă de îndeplinit vreo funcție. Iar darurile sunt dăruite **spre folosul tuturor**, respectiv al întregului trup. Ele nu au fost dăruite credincioșilor pentru ca aceștia să se fâlească sau să facă paradă de ele, în scopul gratificării lor personale, ci pentru a fi de ajutor altora. Acesta este punctul central, pivotul întregii discuții.

Cu această precizare absolut esențială, ne sunt prezentate, în continuare, câteva din darurile Duhului:

12:8 **Cuvântul de înțelepciune** este puterea supranaturală de a vorbi sub inspirație divină, fie în rezolvarea unor probleme dificile, fie în apărarea credinței sau în aplanarea unor conflicte, în acordarea unor sfaturi practice sau în pledarea cauzei cuiva în fața unor autorități ostile. Ștefan a dat dovadă de cuvântul înțelepciunii, cu atâta putere încât adversarii lui „nu s-au putut împotrivi Duhului cu care vorbea el.“ (Fapte 6:10).

Cuvântul cunoașterii este puterea de a transmite informații dăruite prin revelație divină. Exemple ale „cuvântului cunoașterii“ le găsim în sintagma: „Iată, vă spun o taină“ (1 Cor. 15:51) și „Căci vă spun aceasta prin cuvântul Domnului“ (1 Tes. 4:15). Luat în înțelesul acesta primar, de transmitere a unor noi adevăruri, „cuvântul cunoașterii“ a încetat, întrucât credința creștină a fost dată o dată pentru totdeauna sfinților (Iuda 3). Corpul de doctrină creștină este acum încheiat. Dar în sens secundar, **cuvântul cunoașterii** continuă să ne fie dăruit și în vremea noastră. Domnul continuă să transmită, în chip tainic, cunoștințe divine celor care trăiesc în părtășie strânsă cu El (vezi Psalmul 25:14). Împărtășirea acestor cunoștințe la alții constituie **cuvântul cunoașterii**.

12:9 **Darul credinței** este capacitatea divină de a muta din loc munți de greutate, atunci când cineva este angajat în împlinirea voinței lui Dumnezeu (13:2), precum și capacitatea de a înfăptui lucrări mari pentru Dumnezeu, ca răspuns la o poruncă sau promisiune pe care a primit-o cineva de la Dumnezeu, așa cum se găsește aceasta în Cuvântul Său sau în descoperirea pe care i-a făcut-o Dumnezeu în mod particular acelei persoane. George Müller este, în această privință, un exemplu clasic al omului înzestrat cu darul credinței. Fără să fi adus nevoie sale la cunoștința vreunui om, ci doar lui Dumnezeu, el a îngrijit de 10 000 de orfani, timp de șaiszeci de ani.

12:10 **Puterea să facă minuni** ar putea cuprinde scoaterea demonilor, transformarea materiei dintr-o formă în alta, învierea morților și exercitarea puterii asupra elementelor naturii. Filip a făcut minuni în Samaria, trezind astfel receptivitatea unora pentru ascultarea evangheliei (Fapte 8:6,7).

Darul prorociei, în sensul său primar, însemna că o persoană primea revelații directe de la Dumnezeu, pe care le transmitea apoi altora. Uneori prorocii preziceau evenimentele viitoare (Fapte 11:27, 28; 21:11); dar de cele mai multe ori ei exprimau pur și

simplicu gândurile lui Dumnezeu. Asemenea apostolilor, ei erau preocupați de temelia bisericii (Ef. 2:20). Nu ei înșiși erau temelia, ci doar puneau temelia, prin învățăturile pe care le dădeau oamenilor cu privire la Domnul Isus. De îndată ce a fost pusă temelia, a încetat necesitatea existenței prorocilor. Lucrarea lor a fost consemnată pentru noi în paginile Noului Testament. Întrucât Biblia este acum completă, noi respingem orice așa-zis proroc sau profet care pretinde că posedă adevăruri suplimentare din partea lui Dumnezeu.⁴⁴

Într-un sens mult mai general, folosim termenul „proroc” (sau „profet”) când ne referim la un predicator, ce vestește cuvântul lui Dumnezeu cu autoritate, în mod incisiv și eficace. În proocie am putea include și slăvirea lui Dumnezeu (Luca 1:67, 68), îmbărbătarea și întărirea copiilor Săi (Fapte 15:32).

Deosebirea (discernerea) duhurilor se referă la puterea de a sesiza dacă un proroc sau oricare altă persoană vorbește inspirat de Duhul Sfânt, sau de Satan. Persoana ineztrată cu acest dar are capacitatea deosebită de a discerne, de pildă, dacă cineva este un impostor sau un oportunist. În felul acesta a putut Pavel să-l demaște pe Simon ca unul care era otrăvit de răutate și cuprins de lanțurile fărădelegii (Fapte 8:20-23).

Darul limbilor, așa cum am arătat deja, este capacitatea de a vorbi într-o limbă străină, fără s-o fi învățat. Limbile au fost date ca semn, în special pentru Israel.

Interpretarea limbilor este puterea miraculoasă de a înțelege o limbă pe care cineva n-o cunoștea înainte și de a transmite mesajul respectiv bisericii locale.

Nu este la voia întâmplării faptul că lista darurilor începe cu cele care au legătură mai mult cu intelectul și se încheie cu cele care se ocupă în principal de emoții. Corinteni inversaseră însă ordinea lăsată de Dumnezeu, în gândirea lor, ridicând în slăvi darul vorbirii în limbi, mai presus de toate celelalte daruri. Asta datorită concepției lor, potrivit căreia cu cât era mai plin cineva de Duhul Sfânt, cu atât era mai „transportat” de o putere din afara lui. Ei confundau puterea cu spiritualitatea.

12:11 Toate darurile menționate în versetele 8-10 sunt produse și controlate de **aceiași Duh**. Din nou, vedem aici că El nu dăruiește același dar tuturor, ci le distribuie **fiecărui, în parte, cum îi place**. Este încă un principiu important, de care trebuie să

ținem seama: că Duhul repartizează darurile după voia Lui suverană. De îndată ce vom pricepe acest adevăr, vom scăpa, în primul rând, de mândrie, constatând că nu avem nici un lucru pe care să nu-l fi primit. Pe de altă parte, va pieri starea de nemulțumire, întrucât Dumnezeu, în nespusa Lui Înțelepciune și Iubire, a hotărât ce dar să primim și decizia Lui este desăvârșită. Ar fi greșit ca toți să dorească să aibă același dar. Dacă toți ar cânta la același instrument, n-am mai avea orchestră simfonică. Iar dacă trupul cuiva ar fi alcătuit doar din limbă, ar fi o monstrozitate!

12:12 Trupul uman este o ilustrație adecvată a unității și diversității. **Trupul este unul, dar are multe mădulare**. Deși toți credincioșii se deosebesc între ei și îndeplinesc funcții diferite, toți alcătuiesc însă, laolaltă, o singură unitate: **trupul**.

Tot așa este și Cristos ar putea fi tradus mai exact: „Tot așa este și *Cristosul*”, prin „Cristosul” înțelegându-se nu numai Domnul Isus Cristos, glorificat în cer, ci și Capul sau Căpetenia din cer și mădularele Sale de pe pământ. Toți credincioșii sunt mădularele Trupului lui Cristos. După cum trupul omenesc este vehiculul prin care se exprimă o persoană față de alții, tot așa Trupul lui Cristos este vehiculul de pe pământ prin care El binevoiește să Se facă cunoscut lumii. Este o dovadă minunată a harului faptul că Domnul a îngăduit ca prin expresia „Cristosul” din acest verset să fim cuprinși și noi, cei care suntem mădularele trupului Său.

12:13 Pavel explică în continuare cum am devenit mădulare ale Trupului lui Cristos. **Printr-un (sau într-un) singur Duh, noi toți am fost botezați într-un singur trup**. O traducere mai literală a acestui text ar fi: „*într-un*”⁴⁵ singur Duh, prin asta înțelegându-se că Duhul este elementul în care am fost botezați, după cum apa este elementul în care suntem cufundați, la botezul credinciosului. Sau ar putea însemna că Duhul este Agentul care efectuează botezul, acesta fiind cel mai probabil și mai accesibil sens.

Botezul Duhului Sfânt a avut loc în Ziua de Rusalii. Atunci s-a născut biserica. Noi ne însușim binefacerile aceluia botez atunci când suntem născuți din nou, devenind membri ai **Trupului** lui Cristos.

Trebuie să subliniem câteva lucruri importante aici: Mai întâi, botezul Duhului Sfânt este acea operație divină care îl așează pe credincios în Trupul lui Cristos. Nu este identic cu botezul cu apă, cum reiese clar de

la Matei 3:11; Ioan 1:33; Fapte 1:5. Nu este o lucrare a harului ulterioară mântuirii, prin care credincioșii ar deveni mai spirituali. **Toți** corinteni fuseseră **botezați în Duhul**, dar Pavel îi muștră pentru că sunt firești (sau „carnali”) — adică neduhovnicești (3:1). *Nu* este adevărat că vorbirea în limbi ar fi semnul distinctiv sau indispensabil al faptului că cineva a fost botezat de Duhul, căci se spune clar în textul de față că **toți** corinteni au fost **botezați** în Duhul, dar nu **toți** vorbeau în limbi (12:30). *Există*, în situații de criză, unele experiențe ale Duhului Sfânt, atunci când un credincios se predă cu totul controlului Duhului, fiind apoi umplut cu putere de sus. Dar o atare experiență *nu* e totuna cu botezul cu Duhul Sfânt și nu trebuie confundată cu acesta.

Versetul spune în continuare că credincioșii **au fost adăpați dintr-un singur Duh**. Asta înseamnă că se împărtășesc cu toții din **Duhul** lui Dumnezeu în sensul că Îl primesc, ca Persoană ce locuiește în ei, gustând și din binefacerile lucrării Sale în viața lor.

12:14 Fără diversitatea de mădulare, nu am avea **trupul** uman. Trebuie să fie **multe** mădulare, deosebite unul de celălalt și conlucrând în ascultare de capul trupului și în cooperare unele cu altele.

12:15 De îndată ce am înțeles că diversitatea este esențială pentru orice trup normal și sănătos, vom fi în măsură să ne păzim de două pericole: acela de a ne subestima (v. 15-20) și de a-i subestima pe alții (v. 21-25). Ar fi absurd ca **piciorul** să se simtă neînsemnat, doar pentru că nu poate efectua lucrarea **mâinii**. La urma urmelor, piciorul ajută trupul să stea, să umble, să alerge, să urce, să danseze, să lovească și să efectueze o sumedenie de alte operații.

12:16 **Urechea** nu trebuie să se simtă exclusă, doar pentru că nu este un **ochi**. Nu dăm importanța cuvenită urechilor noastre, până când asurzim. Abia atunci ne dăm seama ce funcție utilă joacă ele în organism.

12:17 **Dacă tot trupul ar fi ochi**, am avea o monstruoasă bună doar pentru circ. Sau dacă trupul ar avea numai urechi, nu ar mai avea nasul, care să-l ajute să detecteze prezența unei scurgeri de gaz și, în felul acesta, în curând nici nu ar mai putea auzi, pentru că și-ar pierde cunoștința sau, poate și mai rău, ar deceda.

Ideea pe care vrea s-o sublinieze Pavel aici este că dacă trupul ar fi format numai din limbă, ar fi ceva hidos. Și totuși, corinteni subliniau atât de excesiv acest dar al

limbilor încât, practic, creau o părtașie locală de credincioși care tindea să fie *numai o limbă*. Cu alte cuvinte, putea vorbi, dar nu prea mai putea face altceva!

12:18 **Dumnezeu** nu poate fi acuzat de a fi creat asemenea monstruoșități. În înțelepciunea Sa nemărginită, El a aranjat diversele **mădulare în trup... după cum I-a plăcut**. Noi trebuie să-I acordăm creditul ce I se cuvine, pentru că a știut ce face! Și trebuie să-I fim profund recunoscători pentru orice dar pe care ni l-a dat, folosindu-l spre slava Lui și spre zidirea altora. A-l învidia pe cineva pentru darul pe care-l are acesta este păcat, răzvrătire împotriva planului desăvârșit al lui Dumnezeu pentru viața noastră.

12:19 Este imposibil de conceput un trup alcătuit dintr-un **singur mădular**. Tot așa, și corinteni trebuie să-și aducă aminte că dacă toți ar avea darul limbilor, atunci nu ar mai avea un **trup** funcțional. Alte daruri, deși mai puțin spectaculoase și mai puțin senzaționale, sunt, totuși, necesare.

12:20 **Dumnezeu** a rânduit să existe **multe mădulare, dar un singur trup**. Aceste fapte ne sunt evidente, în legătură cu trupul omenesc, și ar trebui să fie tot atât de evidente în legătură cu slujirea noastră în cadrul bisericii.

12:21 După cum este o nebunie ca cineva să jinduască la darul altuia, tot așa este o nebunie la fel de mare ca cineva să subaprecieze darul altuia sau să considere că nu are nevoie de alții. **Ochiul nu poate să zică mâinii: „Nu am nevoie de tine“; nici capul nu poate să zică picioarelor: „N-am nevoie de voi.“** Ochiul vede lucrurile care trebuie făcute, dar nu le poate face, depinzând de mână, pentru realizarea lor. Tot așa, capul poate ști că trebuie să se ducă într-un anumit loc, dar depinde de picioare ca să-l ducă acolo.

12:22 Unele **mădulare ale trupului... par mai slabe** decât altele. De pildă, rinichii nu par să fie tot atât de puternici ca brațele. Dar rinichii sunt indispensabili, pe când brațele nu sunt. Noi putem trăi fără brațe și fără picioare, sau chiar fără limbă, dar nu putem trăi fără inimă, plămâni, ficat sau creier. Totuși aceste organe vitale nu se afișează niciodată pe ele însele, ci își desfășoară funcțiile în mod neostentativ.

12:23 Unele **mădulare** ale organismului sunt atrăgătoare, pe când altele nu sunt prea elegante. Noi compensăm această deficiență, îmbrăcându-le pe cele ce nu sunt atât de frumoase. Astfel există o anumită grijă

reciprocă între mădulare, care minimalizează diferențele dintre ele.

12:24 Acele părți ale trupului care sunt prezentabile nu au nevoie de atenție în plus. Dar Dumnezeu a combinat toate mădularele diferite ale trupului într-o singură structură organică. Unele mădulare sunt plăcute, altele mai puțin plăcute. Unele se descurcă minunat în public, altele nu prea bine. Totuși Dumnezeu ne-a dăruit instinctul de a prețui toate mădularele, de a ne da seama că toate sunt interdependente și de a contrabalansa deficiențele celor care nu sunt atât de atrăgătoare.

12:25 Grijă reciprocă de mădulare preîntâmpină dezbinarea în trup. Un mădular îi dă altuia ceea ce are nevoie, primind, în schimb, ajutorul pe care numai acel mădular poate să i-l dea. Tot așa trebuie să fie și în cadrul bisericii. Supraestimarea unui singur dar al Duhului va duce la conflicte și dezbinări.

12:26 Ceea ce afectează un mădular le va afecta pe toate. Este un fapt binecunoscut al trupului uman. De pildă, febra nu se limitează la un singur mădular al trupului, ci afectează întregul organism. Tot așa este și cu alte tipuri de boală și durere. Un medic oculist adesea va detecta o tumoră pe creier, o boală de rinichi sau o infecție la ficat prin simpla privire la ochiul pacientului. Motivul pentru care poate face lucrul acesta este că, deși toate aceste mădulare sunt distincte și separate, ele alcătuiesc părți componente din același trup, fiind legate în chip atât de vital unele de altele încât ceea ce va afecta unul dintre aceste mădulare va avea influență asupra tuturor. Prin urmare, în loc să fim nemulțumiți de soarta noastră sau, pe de altă parte, în loc să avem sentimentul unei independențe de alții, trebuie, mai degrabă, să avem simțământul adevăratei solidarități cu Trupul lui Cristos. Tot ce vatămă un alt creștin trebuie să ne producă o adâncă durere. Tot așa, dacă îl vedem pe alt creștin că este cinstit, nu trebuie să fim geloși, ci să ne bucurăm împreună cu el.

12:27 Pavel le amintește corintenilor că sunt trupul lui Cristos. Asta nu înseamnă însă trupul lui Cristos în totalitatea Lui, nici un trup al lui Cristos, întrucât nu este decât un singur Trup al lui Cristos. Mai degrabă, ei formează, la modul colectiv, un microcosm sau o miniatură a Trupului lui Cristos. Fiecare în parte este un mădular al acelei mărețe societăți cooperative. Ca atare, fiecare trebuie să-și îndeplinească funcția ce i-a fost

încredințată, fără trufie, independență, invidie sau vreun sentiment de nevreddnicie.

12:28 Apostolul ne oferă acum o altă listă de daruri. Nici una din aceste liste nu trebuie considerată completă. Și Dumnezeu a rânduit în biserică mai întâi apostoli. Cuvântul mai întâi indică faptul că nu toți sunt apostoli. Cei doisprezece au fost bărbați împuterniciți de Domnul să-I fie mesageri. Ei au umblat cu El în timpul lucrării Sale pe acest pământ (Fapte 1:21, 22) și, cu excepția lui Iuda, L-au văzut după învierea Lui (Fapte 1:2, 3, 22). Dar au mai fost și alți apostoli, pe lângă cei doisprezece, cel mai cunoscut dintre ei fiind Pavel. Apoi a fost Barnaba (Fapte 14:4, 14); Iacov, fratele Domnului (Gal. 1:19). Împreună cu profeții Noului Testament, apostolii au pus temelia doctrinării a bisericii, prin ceea ce au predat despre Domnul Isus Cristos (Ef. 2:20). În sensul strict al cuvântului, noi nu mai avem apostoli, printre noi. În sens mai larg, avem încă soli și săditori de biserică, trimiși de Domnul. Prin faptul că-i numim *misionari*, în loc de apostoli, noi evităm crearea impresiei că ei ar avea autoritatea și puterea extraordinară pe care o aveau apostolii din primele zile ale bisericii.

Apoi urmează **prorocii**. Deja am arătat că prorocii (sau „profeții”) au fost purtători de cuvânt ai lui Dumnezeu, bărbați care au rostit chiar cuvântul lui Dumnezeu în zilele anterioare dării acestui cuvânt în forma sa finală, scrisă. **Învățătorii** sunt cei care iau cuvântul lui Dumnezeu și-l explică oamenilor, într-o manieră inteligibilă. **Minunile** ar putea fi o referire la învierea morților, scoaterea demonilor, etc. **Vindecările** au de a face cu vindecarea instantanee a bolilor trupești, așa cum s-a arătat deja. **Ajutorările** (sau „ajutoarele”) se referă de obicei la lucrarea diaconilor, a celor cărora li s-au încredințat treburile materiale ale bisericii. Pe de altă parte, darul **administrărilor** se referă de obicei la presbiteri (bătrâni) sau episcopi, adică la bărbații care poartă de grijă, duhovnicește, de biserică locală, cu toată evlavie înaintea lui Dumnezeu. Ultimul dar din lista de mai sus este cel al **limbilor**. Noi credem că nu întămplător a fost așezat acest dar la sfârșitul listei! Pavel se referă mai întâi la apostoli și în cele din urmă la limbi. Corinteni puneau limbile *pe planul întâi*, disprețuindu-l, în schimb, pe apostol!

12:29, 30 Când apostolul întreabă dacă fiecare credincios are același dar — adică, apostol, profet, învățător, făcător de minuni,

vindecător, ajutor, administrator, vorbitor în limbi, interpret al limbilor — forma gramaticală din original presupune răspunsul negativ.⁴⁶ Prin urmare, orice sugestie, exprimată sau doar subînțeleasă, că *toți* ar trebui să vorbească în limbi, este contrară cuvântului lui Dumnezeu, fiind străină de întreg conceptul trupului, cu numeroasele mădulare ale sale, fiecare îndeplinindu-și funcția proprie.

Prin urmare, dacă așa cum se arată aici, nu *toți* au darul limbilor, atunci este greșit să răspândească cineva învățătura că limbile ar constitui un semn al Botezului cu Duhul Sfânt. Căci, în acest caz, nu *toți* ar putea să se aștepte la acel botez. Dar adevărul este că *toți* credincioșii au fost botezați deja de către Duhul (v. 13).

12:31 Când spune Pavel: „**Să doriți cu înflăcărare darurile cele mai bune,**“ el se referă la corinteni ca biserică locală, nu ca credincioși individuali. Știm că este așa datorită prezenței verbului la plural, în original. El spune că ei, ca adunare, trebuie să dorească să aibă în mijlocul lor un mănunchi bogat de daruri care să-i zidească. Cele mai bune daruri sunt cele cu utilitate maximă, mai degrabă decât un grad de spectaculozitate. Toate darurile sunt dăruite de Duhul Sfânt și nici unul nu trebuie disprețuit. Totuși realitatea este că unele sunt de mai mare folos trupului decât altele. Acestea sunt darurile pe care fiecare părtășie locală de credincioși ar trebui să-L roage pe Domnul să le ridice în sânul adunării.

Și totuși eu vă voi arăta o cale nespus mai bună. Cu aceste cuvinte Pavel introduce Capitolul Iubirii (1 Cor. 13). Ceea ce spune el aici este că simpla posesare a darurilor nu este atât de importantă ca exercitarea acestor daruri în dragoste. Dragostea se gândește la alții, nu la ea însăși. Ce minunat este să vedem un om cu înzeștrări deosebite ale Duhului Sfânt. Dar și mai minunat este să vedem un om care folosește acel dar pentru zidirea altora, în credință, mai degrabă decât pentru a atrage atenția oamenilor spre el.

Oamenii au tendința de a rupe capitolul 13 de contextul în care a fost dat. Ei îl consideră o paranteză, menită să spargă tensiunea creată în legătură cu subiectul limbilor în capitolele 12-14. Dar nu așa stau lucrurile. Capitolul 13 este o parte vitală a argumentării lui Pavel, stabilind continuitatea acesteia.

Abuzurile comise în legătură cu vorbirea în limbi se pare că provocaseră multe disensiuni în sânul adunării. Folosind darurile de care dispuneau cu scopul de a se afișa pe ei

înșiși, de a se zidi pe ei înșiși și a-și face lor pe plac, „charismaticii“ nu acționau în dragoste. Ei dobândeau satisfacție din faptul că vorbeau în public într-o limbă pe care n-o învățaseră niciodată, dar pentru cei din jurul lor era foarte greu să stea și să asculte cuvinte pe care nu le înțelegeau. Pavel insistă că toate darurile trebuie să fie exercitate în duhul dragostei. Țelul urmărit de dragoste este de a-i ajuta pe alții, și nu de a-și face sieși pe plac.

Și poate că „ne-charismaticii“ făcuseră și ei anumite excese, acționând fără dragoste. Ba, poate că merseseră până acolo încât să spună că orice vorbire în limbi era de la diavolul. Poate că limba lor grecească era mai rea decât limbile „charismaticilor“! Lipsa lor de dragoste era poate mai rea decât abuzurile comise de cei ce vorbeau în limbi.

Prin urmare, Pavel le amintește, cu înțelepciune, la *toți* că și unii, și alții au nevoie de dragoste. Dacă ar proceda cu dragoste unii față de alții, problema ar fi, în mare, rezolvată, căci nu e o problemă care să reclame excluderea din biserică sau dezbinarea, ci este nevoie doar de dragoste.

13:1 Chiar dacă o persoană ar putea **vorbi** toate limbile, omenești și îngerești, dar nu ar folosi această capacitate extraordinară în folosul altora, nu i-ar fi mai de folos decât sunetul zăngănit al unor metale ce se bat unele de altele. Acolo unde cuvântul rostit nu este înțeles nu e nici un folos. Este doar un sunet care te calcă pe nervi și nu aduce nimic bun. Pentru ca limbile să poată fi de folos, ele trebuie interpretate. Chiar și atunci, ceea ce se spune trebuie să fie edificator (ziditor). **Limbile îngerilor** ar putea să se refere metaforic la vorbirea exaltată, dar nu înseamnă neapărat o limbă necunoscută, întrucât ori de câte ori îngerii le-au vorbit oamenilor în Biblie au recurs la vorbirea obișnuită, lesne de înțeles.

13:2 Tot așa, cineva ar putea primi revelații minunate de la Dumnezeu. Ar putea **înțelege tainele** mărețe ale lui Dumnezeu, adevărurile extraordinare ce nu au fost descoperite până acum, dar care i-au fost revelate acum aceleși persoane. Ori ar putea primi o mare revelație de **cuoștință** divină, transmisă lui pe căi supranaturale. Ar putea chiar primi **credința** eroică ce e în stare să **mute munții**. Totuși, dacă aceste daruri minunate sunt folosite doar în folosul lui propriu, și nu pentru zidirea celorlalte mădulare ale Trupului lui Cristos, ele nu-i sunt de nici un folos real, cel care le deține nefiind **nimic**, adică

nefiind de nici un folos pentru ceilalți.

13:3 Dacă apostolul și-ar da **toată averea pentru hrana săracilor** sau chiar dacă și-ar da **trupul să fie ars**, aceste acte de mare curaj nu i-ar aduce nici un folos, dacă nu ar fi făcute într-un duh de **dragoste**. Dacă nu ar face altceva decât să încerce să atragă atenția oamenilor asupra sa, și să-și creeze un renume, atunci toată parada lui de virtute ar fi fără nici o valoare.

13:4 Cineva a spus: „Acest capitol nu a fost scris inițial cu intenția de a constitui un tratat despre dragoste, dar, asemenea celorlalte giuvaiere literare din Noul Testament a fost introdus inițial în legătură cu o situație locală.“ Hodge a scos în evidență că corintenii erau impacientați, nemulțumiți, invidioși, îngâmfați, egoiști, necuviincioși, neatenți față de simțămintele și interesele altora, suspicioși, plini de resentimente și dornici să-i cenzureze pe alții.

Iată-l însă pe apostol contrastând toate aceste trăsături negative de caracter cu minunatele calități ale dragostei adevărate. Mai întâi de toate, **dragostea este îndelung răbdătoare și plină de bunătate**. Dragostea îndelung răbdătoare este puțința de a îndura, când ești provocat. Bunătatea de aici este activă, însemnând să te duci și să faci ceva în interesul altora. **Dragostea nu este invidioasă față de alții**, ci, mai degrabă, se bucură când alții sunt cinstiți și înalțați. **Dragostea nu face paradă de ea însăși [nu se laudă] și nu se umflă de mândrie**, ci își dă seama că tot ce are a primit în dar de la Dumnezeu și că în om nu locuiește nici un lucru de care să poată fi mândru. Chiar darurile Duhului Sfânt sunt dăruite în mod suveran de Dumnezeu și nu trebuie să-l umple pe cineva de mândrie, indiferent cât de spectaculos ar fi acel dar.

13:5 Dragostea **nu se poartă necuviincios**. Dacă o persoană acționează cu adevărat în dragoste, va fi curtenitoare și amabilă, plină de considerație față de alții. Dragostea **nu caută folosul ei**, ci este interesată în tot ce va fi de folos pentru alții. Dragostea **nu se aprinde de mânie**, ci este dispusă să îndure insultele și umilintele. Dragostea **nu se**

gândește la rău, adică nu le atribuie altora motive greșite. Nu le suspectează acțiunile. Este fără vicleșug.

13:6 Dragostea **nu se bucură de neleguire, ci se bucură de adevăr**. Există această trăsătură de răutate în natura ome-nească, de a se bucura de ceea ce este nelegiuit, în special dacă actul respectiv pare să-i aducă folos acelei persoane. Nu tot așa este duhul dragostei. Dragostea **se bucură de orice biruință a adevărului**.

13:7 Expresia **suferă toate (suportă toate)** ar putea însemna că dragostea îndură cu răbdare **toate lucrurile** sau că ascunde greșelile altora. Cuvântul **suferă** ar putea fi tradus și „acoperă“. Dragostea nu dă în vileag, fără rost, scădințele altora, deși trebuie să dea dovadă de fermitate, atunci când, în dragoste, va trebui să aplice disciplina.

Dragostea **crede toate lucrurile**, adică, încearcă să pună în cea mai bună lumină acțiunile și evenimentele. Dragostea **spere toate lucrurile** în sensul că dorește cu ardore ca toate lucrurile să iasă bine. Dragostea **îndură toate lucrurile** în cazul persecuțiilor sau al maltratărilor.

13:8 După ce a descris calitățile ce-i caracterizează pe cei ce-și exercită darul primit de la Domnul în dragoste, apostolul se ocupă acum de permanența dragostei, în contrast cu caracterul temporar al darurilor. **Dragostea nu dă greș niciodată (sau dragostea nu pierde niciodată)**. De-a lungul întregii veșnicii, dragostea va continua în sensul că noi vom continua să-L iubim pe Domnul și să ne iubim unii pe alții. Pe de altă parte, aceste daruri sunt de durată limitată, sunt vremelnice.

Există două interpretări principale asupra versetelor 8-13. Păreră tradițională este că darurile profeției, limbilor și cunoștinței vor înceta, când credinciosul va intra în starea sa eternă. Cealaltă părere susține că aceste daruri au încetat deja și că lucrul acesta s-a petrecut atunci când s-a încheiat Canonul Scripturii. Pentru a prezenta ambele concepții, vom parafraza versetele 8 la 12 sub două rubrici: STAREA ETERNĂ și CANONUL ÎNCHEIAT.

STAREA ETERNĂ

Dragostea nu va pieri (nu va înceta) niciodată. În contrast cu ea, profețiile care există în vremea de acum se vor sfârși când copiii lui Dumnezeu vor merge în cer. Deși acum există darul cunoștinței, acesta va înceta când vom ajunge la consumarea finală a lucrurilor, în slavă. (Când Pavel spune că cunoștința va avea sfârșit, el nu afirmă însă că în cer nu va exista cunoștință, ci s-a referit probabil la darul cunoașterii prin care este dăruit cuiva adevărul divin în mod supranatural.)

13:9 În viața aceasta cunoașterea noastră este, în cel mai bun caz, parțială. Tot așa este și cu profețiile noastre. Există multe lucruri pe care nu le înțelegem în Biblie, și multe taine în providența lui Dumnezeu.

13:10 Dar atunci când va veni ce este desăvârșit, adică atunci când vom ajunge în starea perfectă din lumea eternă, atunci darurile cunoașterii parțiale și ale profeției parțiale vor înceta.

13:11 Viața aceasta ar putea fi comparată cu copilăria, când vorbirea noastră, înțelegerea și gândurile noastre erau foarte limitate și imature. Starea cerească se poate compara însă cu starea de maturitate, de adult. Atunci condiția noastră de copil va fi din domeniul trecutului.

13:12 Atâta timp cât suntem pe pământ, noi vedem lucrurile în chip încețoșat, neclar, ca și când am privi într-o oglindă defectă. Prin contrast, cerul va fi ca și când am vedea față în față, adică fără nici un impediment care să împiedice vederea. Acum cunoștința noastră este parțială, dar atunci vom cunoaște după cum suntem cunoscuți și noi — adică mult, mult mai deplin. Niciodată nu vom avea cunoștința perfectă, nici chiar în cer. Numai Dumnezeu este atotștiitor. Dar cunoașterea noastră va fi mult mai vastă decât este în prezent.

CANONUL ÎNCHEIAT

Dragostea nu va înceta niciodată. Deși sunt profeții (pe vremea lui Pavel), nevoia unor asemenea revelații directe avea să înceteze până la încheierea ultimei cărți din Noul Testament. Vorbirea în limbi era în uz pe vremea lui Pavel, dar avea să înceteze de la sine, după încheierea celor șasezeci și șase de cărți ale Bibliei, deoarece ele nu mai erau necesare pentru a confirma propovăduirea apostolilor și a profeților (Ev. 2:3, 4). Cunoașterea adevărului divin le era dată apostolilor și profeților, dar și aceasta avea să înceteze de îndată ce va fi fost dat, o dată pentru totdeauna, întregul corp de doctrină creștină.

Noi, adică apostolii, cunoaștem în parte (în sensul că continuăm să primim cunoștințe inspirate prin revelație directă de la Dumnezeu) și profețim în parte (pentru că nu putem exprima decât revelațiile parțiale pe care le primim).

Dar când ceea ce este perfect va fi venit, când se va fi terminat Canonul, prin adăugarea ultimei cărți la Noul Testament, atunci revelația periodică sau bucată cu bucată a revelațiilor adevărului divin va înceta, după cum va înceta afirmarea acestui adevăr. Nu va mai fi nevoie de revelații parțiale, întrucât va fi disponibil întregul cuvânt al lui Dumnezeu.

Darurile exprimate prin semne au fost asociate cu starea de copilărie a bisericii. Darurile în sine nu au fost copilărești. Ele au fost darurile necesare ale Duhului Sfânt. Dar de îndată ce deplina revelație a lui Dumnezeu a devenit disponibilă în cadrul Bibliei, darurile miracolelor nu au mai fost necesare și au fost puse deoparte. Cuvântul copil⁴⁷ înseamnă aici un prunc care nu poate să vorbească încă pe deplin.

Acum (în timpul perioadei apostolilor) noi vedem ca într-o oglindă, vag. Nici unul dintre noi (apostolii) nu a primit deplina revelație a lui Dumnezeu. Ea ne este dată pe porțiuni, ca elementele alcătuitoare ale unui mozaic. Când se va încheia Canonul Scripturii, va fi îndepărtată obscuritatea și vom vedea tabloul în totalitatea lui. Cunoștința noastră (de apostoli și profeți) este în prezent parțială. Dar atunci când ultima carte va fi fost adăugată la Noul Testament, noi vom cunoaște mai deplin și mai intim decât oricând.

13:13 Credința, nădejdea și dragostea sunt ceea ce Kelly numește „principalele principii morale ce caracterizează creștinismul.“ Aceste haruri ale Duhului sunt superioare darurilor Duhului, fiind, în același timp, și mai durabile. Pe scurt, *roada* Duhului este mai importantă decât *darurile* Duhului.

Iar **dragostea** este cea mai mare dintre haruri, deoarece este cea mai de folos pentru alții. Ea nu este egocentristă, ci „spre alții“-centristă.

Acum, înainte de a părăsi acest capitol, trebuie să mai facem câteva observații. După cum s-a arătat mai sus, o interpretare foarte răspândită a versetelor 8-12 este că ar constitui un contrast între condițiile predominante în viața de acum cu cele din starea eternă.

Dar mulți creștini evlavioși aderă la concepția CANONULUI ÎNCHEIAT, crezând că scopul darurilor cu rol de semne a fost acela de a confirma propovăduirea apostolilor înainte de a fi fost dat cuvântul lui Dumnezeu în forma sa finală, scrisă, și că nevoia pentru aceste daruri miraculoase a încetat, de îndată ce s-a încheiat Noul Testament. Deși părerea aceasta din urmă merită să fie luată serios în considerare, nu se poate dovedi că este cea definitivă. Chiar dacă noi credem că darurile cu rol de semne au cam luat sfârșit pe la sfârșitul erei apostolice, nu putem afirma cu finalitate că Dumnezeu nu S-ar putea folosi din nou — dacă ar dori — de aceste daruri în vremea de acum. Indiferent la care opinie aderăm, lecția permanent valabilă este că, dacă darurile Duhului sunt parțiale și vremelnice, atunci roada Duhului este eternă și mult mai excelentă. Dacă vom practica dragostea, ea ne va păzi de pericolul folosirii greșite a darurilor și de gâlceava și dezbinările ce s-au ivit ca urmare a folosirii lor greșite.

14:1 Legătura cu capitolul precedent este evidentă. Creștinii trebuie să urmărească dragostea — ceea ce înseamnă că întotdeauna vor căuta să-i slujească pe alții. De asemenea ei trebuie să dorescă cu înflăcărare darurile spirituale pentru adunarea lor. Deși e adevărat că darurile sunt distribuite de Duhul după cum vrea El, tot atât de adevărat este că și noi putem cere daruri care să fie de cea mai mare valoare pentru părtășia locală. De aceea Pavel sugerează că darul profeției este printre cele mai de dorit. El explică apoi de ce profeția este, de pildă, un dar mult mai de folos decât vorbirea în limbi.

14:2 Cine vorbește într-o limbă, fără să

tălmăcească, nu vorbește spre folosul adunării. **Dumnezeu** înțelege ce spune acest om, dar ceilalți din jurul lui nu înțeleg, pentru că pentru ei este o limbă străină. Poate persoana respectivă rostește adevăruri minunate, ce nu au fost revelate până acum, dar ce folos, pentru că ele nu sunt inteligibile.

14:3 Omul care procește, în schimb, îi zidește pe cei din jurul lui, îi îmbărbătează și-i mângâie. Și asta pentru că vorbește pe înțelegul tuturor. Aici este deosebirea. Când Pavel afirmă că prorocul zidește, îmbărbătează și leagă rănile, el nu oferă o definiție nouă, ci spune doar că aceste rezultate vor urma de la sine, ori de câte ori mesajul este transmis într-o limbă înțeleasă de oameni.

14:4 Mulți se folosesc de versetul 4 pentru a justifica recurgerea la vorbirea în limbi în particular, pentru edificarea proprie a persoanei respective. Dar faptul că termenul „biserica“ apare de nouă ori în acest capitol (v. 4, 5, 12, 19, 23, 28, 33, 34, 35) e o dovadă suficientă a faptului că Pavel nu se ocupă aici de viața particulară de închinăciune a cuiva, ci de folosirea limbilor în adunarea locală. Contextul arată că, departe de a recomanda folosirea limbilor pentru edificarea proprie, apostolul condamnă orice folosire a darului vorbirii în limbi în biserică, dacă acesta nu duce la ajutorarea *altora*. Dragostea se gândește la alții, și nu la sine. Dacă darul vorbirii în limbi e folosit cu dragoste, el va aduce foloase altora, nu doar persoanei care vorbește în limbi.

Cine procește edifică biserica. El nu face paradă de darul ce-l posedă, în interesul lui propriu, ci vorbește constructiv într-o limbă pe care adunarea o înțelege.

14:5 Pavel nu disprețuiește darul limbilor, fiind conștient că este un dar de la Duhul Sfânt. El nu poate și nu vrea să disprețuiască nici un lucru care vine de la Duhul. Când spune El: „**Aș dori ca toți să vorbiți în limbi,**“ el renunță la orice dorință egoistă de a limita darul la el însuși și la câțiva favoriți. Dorința lui este similară cu cea exprimată de Moise: „De-ar fi ca tot poporul Domnului să fie alcătuit din proroci și Domnul să-Și pună Duhul Lui peste ei!“ (Num. 11:29b) Dar, spunând aceasta, Pavel știa că Domnul nu voia ca toți credincioșii să aibă același dar (vezi 12:29, 30).

Mai degrabă, el voia ca corinteni să **procească**, pentru că dacă făceau așa, ei se zideau unii pe alții, pe când dacă vorbeau în limbi, fără să tălmăcească nimeni, ascultătorii nu înțelegeau și, prin urmare, nu puteau

beneficia de această vorbire în limbi. Pavel prefera **edificarea** oricărui așaj. „Ceea ce uimește este mult mai puțin important pentru mintea spirituală decât ceea ce edifică,” spune Kelly.⁴⁸

Sintagma: „afară numai dacă nu și interpretează” ar putea însemna „afară numai dacă cel ce vorbește în limbi nu și interpretează” sau „afară doar dacă nu cumva cineva va interpreta.”

14:6 Chiar dacă Pavel însuși ar veni la Corint **vorbind în limbi**, corintenilor nu le-ar fi de folos, dacă n-ar înțelege ce spune el. Ei ar trebui să fie în stare să recunoască spusele lui ca **descoperire și cunoștință** sau **prorocie și învățătură**. Comentatorii sunt de acord că **descoperire și cunoștință** au de a face cu receptarea lăuntrică a mesajului, pe când **prorocie și învățătură** au de a face cu predarea mesajului. Ideea subliniată de Pavel în acest verset este că, pentru ca biserica să aibă un folos real, mesajul trebuie să fie înțeles — fapt demonstrat de el în versetele următoare.

14:7 Mai întâi, el folosește ilustrația instrumentelor muzicale. Dacă flautul sau harpa nu dau sunete distincte, nimeni nu va ști ce se cântă cu flautul sau cu harpa. Însăși ideea unei muzici plăcute presupune existența unei variații de note, a unui ritm distinct și a unui anumit grad de claritate.

14:8 Același lucru este adevărat în cazul **trompetei**. Chemarea la luptă trebuie să fie limpede și distinctă, deoarece, în caz contrar, nimeni nu se va pregăti de luptă. Dacă trompetistul se scoală în picioare și dă un semnal lung și monoton, nimeni nu se va urni din loc.

14:9 Tot așa este și cu limba omului. Dacă cuvintele pe care le rostim nu sunt inteligibile, nimeni nu va ști ce se spune. În acest caz, ar fi tot atât de inutil ca și când am **vorbi în vânt**. (În versetul 9, „limbă” se referă la organul vorbirii, nu la o limbă străină.) În toate acestea, avem o aplicație practică, și anume că lucrarea de vestire a cuvântului sau de predare trebuie să fie clară și simplă. Dacă este „adâncă”, depășind înțelegerea oamenilor, atunci nu le va fi de nici un folos. În acest caz, mesajul ar putea aduce o anumită satisfacție vorbitorului, dar nu ar fi de nici un folos copiilor Domnului.

14:10 Pavel trece acum la altă ilustrație a adevărului pe care îl prezintă în acest capitol, referindu-se la **numeroasele feluri diferite de limbi din lume**. Aici subiectul e mai amplu decât cel al limbilor omenști,

cuprinzând și modurile de a comunica ale altor creaturi. Poate că Pavel se gândește la diversele sunete scoase de păsări și de alte viețuitoare. Așa, de pildă, știm că păsările scot sunete distincte, în funcție de activitatea pe care o efectuează: când se împreunează, când migrează sau când se hrănesc. De asemenea, animalele scot un anumit sunet distinct când trag semnalul de alarmă. Pavel spune aici doar că toate aceste voci au un sens bine definit. **Nici una dintre ele nu are un sunet fără înțeles**. Fiecare voce e folosită pentru a transmite un anumit mesaj.

14:11 Tot așa este și în cazul vorbirii omului. Dacă cineva nu vorbește cu sunete articulate, nimeni nu-l va înțelege, pentru că li se va părea că le vorbește în cimilituri. Puține experiențe sunt mai frustrante decât aceea de a încerca să comunici cu cineva care nu-ți înțelege limba.

14:12 Având în vedere toate acestea, corintenii trebuie să îmbine râvna lor **pentru daruri spirituale** cu dorința lor de a zidi [edifica] **biserica**. „Faceți din edificarea bisericii țelul vostru, în această dorință de a excela” este traducerea pe care o dă Moffatt acestui verset. Observați că Pavel niciodată nu-i descurajează în râvna lor pentru daruri spirituale, ci doar caută să-i călăuzească și să-i instruiască, pentru ca prin folosirea acestor daruri ei să atingă țelul cel mai înalt.

14:13 Dacă un om **vorbește într-o limbă**, el trebuie să se **roage ca să poată interpreta**. Sau sensul versetului ar putea fi că el trebuie să se roage ca *cineva* să poată traduce.⁴⁹ Se poate ca cineva care are darul vorbirii în limbi să aibă și darul interpretării, dar asta e excepția, mai degrabă decât regula. Analogia cu trupul uman sugerează existența unor funcții diferite pentru organele sale.

14:14 De pildă, dacă cineva se roagă **într-o limbă** la una din străngerile adunării, **duhul lui se roagă** în sensul că sentimentele sale își găsesc expresia, chiar dacă nu în limbajul obișnuit. Dar **înțelegerea lui este fără rod** în sensul că nu-i aduce nimănui vreun folos. Adunarea nu știe ce spune persoana respectivă. Așa cum vom explica în notele de la 14:19, noi suntem de părere că prin cuvintele **înțelegerea mea se înțelege**, „felul cum mă înțeleg alții.”

14:15 **Prin urmare, care este concluzia?** Este, pur și simplu, următoarea: Pavel se va ruga nu numai **cu duhul**, ci și în așa manieră încât să fie înțeles. Asta se înțelege prin sintagma: „**Mă voi ruga și cu înțelegere**”

re.“ Nu înseamnă că se va ruga cu *propria* lui înțelegere, ci, mai degrabă, că se va ruga în așa fel încât să-i ajute pe alții să înțeleagă.

14:16 Că acesta e sensul corect al pasajului reiese foarte clar din versetul 16. Dacă Pavel ar mulțumi cu duhul lui, dar nu într-o manieră care să fie înțeleasă de alții, cum ar putea cineva, care nu înțelege limba respectivă, să spună la sfârșit: „Amin“?

Cel care ocupă locul celor neinformați [în ediția Azimioară: **cel simplu**, n.tr.] înseamnă acea persoană din cadrul asistenței care nu înțelege limba celui care vorbește. Între altele, acest verset autorizează folosirea corectă a cuvântului „Amin“ în adunările publice ale bisericii.

14:17 Vorbind într-o limbă străină, cineva poate aduce **mulțumiri** lui Dumnezeu, dar alții nu sunt edificați, dacă nu înțeleg ceea ce se spune.

14:18 Se pare că apostolul poseda capacitatea de a vorbi **mai multe** limbi străine decât **toți** la un loc. Știm că Pavel învățase mai multe limbi, dar textul de aici se referă mai degrabă la darul vorbirii în limbi.

14:19 În pofida acestei performanțe lingvistice evident superioare, Pavel spune că **mai degrabă ar spune cinci cuvinte cu înțelegere**, adică cuvinte înțelese de alții, decât **zece mii de cuvinte într-o limbă străină**. Pe el nu-l interesa folosirea acestuia dar în scopuri de afișaj. Scopul principal urmărit de el era să-i ajute pe copiii lui Dumnezeu. Prin urmare, el s-a hotărât ca atunci când va vorbi să procedeze în așa fel încât să-l înțeleagă.

Sintagma: **înțelegerea mea** [din original] este un exemplu al așa-numitului „genitiv obiectiv“.⁵⁰ Ea nu înseamnă „ceea ce înțeleg eu însumi“, ci „ceea ce înțeleg alții când vorbesc eu.“

Hodge demonstrează că ideea care se desprinde din context nu se referă la înțelegerea de către Pavel a ceea ce rostea el însuși în limbi, ci ce înțelegeau alții când vorbea el în limbi:

Ideea potrivit căreia Pavel l-ar mulțumi lui Dumnezeu că era inestrat mai mult cu darul limbilor, dacă acel dar consta în capacitatea de a vorbi în limbi pe care el însuși nu le înțelegea, a căror folosire, plecând de la această premisă, nu i-ar fi de folos nici lui, nici altora, nu poate fi acceptată. Rezultă tot atât de limpede din acest verset că a vorbi în limbi nu însemna a vorbi într-o stare de inconștiență mentală. Învățătura cea mai răspândită cu privire la natura darului

este singura care e în ton cu contextul pasajului. Pavel spune că deși el ar putea vorbi în limbi străine mai mult decât corintenii, el preferă să vorbească cinci cuvinte *cu înțelegerea sa*, adică într-un mod inteligibil, decât zece mii de cuvinte într-o limbă necunoscută. *În biserică*, adică, în adunare, ca să-i pot învăța pe alții (catecheo), adică să-i instruiască oral, Gal. 6:6. Asta arată ce se înțelege prin a vorbi *cu înțelegere*: a vorbi în așa fel încât a da învățătura.⁵¹

14:20 În continuare, Pavel îi îndeamnă pe corinteni să depășească această fază de imaturitate în gândirea lor. Copiii lor le place mai mult joaca, decât munca, ei preferând lucrurile strălucitoare, celor stabile. Pavel spune: „Nu vă bucurați, ca niște copii, de aceste daruri spectaculoase de care faceți atâta paradă. Copiii trebuie să fiți doar într-o singură privință: aceea a **răutății**. Dar în toate celelalte privințe, trebuie să gândiți matur, ca niște oameni mari.“

14:21 În continuare apostolul citează din Isaia, pentru a arăta că limbile sunt un semn pentru **necredincioși**, mai degrabă decât pentru credincioși. Dumnezeu a spus că, întrucât copiii lui Israel au respins mesajul Lui și și-au bătut joc de El, El le va vorbi acum într-o limbă străină (Isa. 28:11). Împlinirea acestei profeții a avut loc atunci când asirienii au invadat țara Israelului, și israeliții au auzit vorbindu-li-se în limba asiriană. Or, asta era pentru ei un semn că au respins cuvântul lui Dumnezeu.

14:22 Argumentul folosit aici este că întrucât Dumnezeu a lăsat **limbile** ca **semn** pentru **necredincioși**, corintenii nu ar trebui să insiste asupra dreptului lor de a recurge la vorbirea în limbi cu atâta ușurință în adunările credincioșilor. Ar fi mai bine dacă ei ar proroci, întrucât prorocia este un semn pentru credincioși, iar nu pentru **necredincioși**.

14:23 **Dacă toată biserica s-ar strânge la un loc și toți creștinii ar vorbi în limbi**, fără a cineva să interpreteze, ce ar zice străinii care ar intra acolo? Pentru ei nu ar fi o mărturie, ci ar crede că acei creștini sunt nebuni.

Există o contradicție *aparentă* între versetul 22 și versetele 23-25. În versetul 22 ni se spune că limbile sunt un semn pentru **necredincioși**, în timp ce prorocia este pentru credincioși. Dar în versetele 23-25 Pavel spune că limbile folosite în biserică ar putea avea darul de a-i nedumeri sau a-i face să se poticnească pe **necredincioși**, pe când prorocia ar putea să le fie de folos.

Explicația acestei contradicții aparente este următoarea: Necredincioșii din versetul 22 sunt cei ce au respins cuvântul lui Dumnezeu, închinându-și inima față de adevăr. Limbile sunt un semn al judecății lui Dumnezeu asupra lor, după cum au fost asupra Israelului, din pasajul de la Isaia (v. 21). Necredincioșii din versetele 23-25 sunt cei ce doresc să se lase învățați. Ei sunt deschiși să asculte cuvântul lui Dumnezeu, după cum reiese din prezența lor la adunările creștine. Dacă îi vor auzi însă pe creștini vorbind într-o limbă străină, fără să le tâlmăcească nimeni, li se va face rău, mai degrabă decât bine.

14:24 Dacă vor intra niște străini în locul unde creștinii prorocesc, mai degrabă decât vorbesc în limbi, vizitatorii vor înțelege ceea ce se spune și vor fi convingiți de toți și judecați de toți. Ceea ce subliniază apostolul aici este că nu se va produce o adevărată muștrare și trezire față de realitatea păcatului, dacă ascultătorii nu vor înțelege ceea ce se spune. Când se vorbește în limbi, e clar că vizitatorii nu vor avea prea mult de câștigat. Cei ce prorocesc o fac în limbajul obișnuit, vorbit în partea locului. Prin urmare, ascultătorii vor fi impresionați de ceea ce vor auzi.

14:25 Tainele inimii unui om sunt descoperite prin intermediul prorociei. Persoana respectivă va avea impresia că cel ce proroceste i se adresează lui, direct. Duhul lui Dumnezeu va produce muștrarea de păcat în inima lui. Și astfel el va cădea cu fața la pământ, se va închina lui Dumnezeu și va mărturisi că, într-adevăr, Dumnezeu este în mijlocul acelor oameni.

Prin urmare, ideea de subliniată de Pavel în versetele 22-25 este că vorbirea în limbi, atunci când nu este tradusă, nu va produce în necredincioși acea stare de muștrare de păcat pe care o produce prorocia.

14:26 Datorită abuzurilor care s-au ivit în biserică în legătură cu darul vorbirii în limbi, a fost necesar ca Duhul lui Dumnezeu să stabilească anumite reguli, menite să controleze folosirea acestui dar. În versetele 26-28, găsim câteva din acestea controale.

Ce se întâmplă când se adunau la un loc membrii bisericii primare? Din versetul 26 reiese că străngerile aveau un caracter neoficial, fiind foarte libere. Duhul lui Dumnezeu era liber să folosească diversele daruri pe care le dăruise bisericii. De pildă, un om avea un psalm, pe când altul avea de dat o învățătură. Altul vorbea într-o limbă străină. Altul prezenta o revelație pe care o primise

direct de la Domnul. Pavel își dă acordul tacit la acest gen de „întrunire deschisă”, unde Duhul lui Dumnezeu avea libertatea de a vorbi prin intermediul unor frați. Dar după ce a început aceasta, el prezintă apoi primul control în exercitarea acestor daruri. Totul trebuie să fie făcut avându-se în vedere zidirea sau edificarea creștinilor. Doar pentru că un lucru este senzațional sau spectaculos, asta nu înseamnă că își are locul în cadrul bisericii. Pentru a fi acceptabil, lucrarea trebuie să aibă efectul de a-i zidi pe copiii lui Dumnezeu. Căci asta se înțelege prin edificare: creșterea duhovnicească.

14:27 Al doilea mijloc de control este faptul că în orice întrunire nu au voie să vorbească în limbi mai mult de trei. Dacă cineva vorbește într-o limbă, să fie doi sau cel mult trei. Nu era voie să existe nici o întrunire de felul celei în care o mulțime de oameni se ridică în picioare, pentru a-și demonstra cursivitatea cu care vorbeau în limbi străine.

În continuare aflăm că cei doi sau trei care aveau voie să vorbească în limbi în cadrul unei întruniri trebuiau să vorbească pe rând. Asta înseamnă că ei nu aveau voie să vorbească toți deodată, ci câte unul o dată, evitându-se haosul și dezordinea care s-ar crea dacă mai mulți ar vorbi concomitent.

A patra regulă este că trebuie să existe un interpret. **Unul să interpreteze.** Dacă se ridică cineva să vorbească într-o limbă străină, el trebuie să se asigure că există în sală cineva care să poată traduce ceea ce spune el.

14:28 Dacă nu era nici un interpret de față, atunci persoana respectivă trebuia să tacă în adunare. El putea să stea jos și să vorbească în gând, comunicând cu el însuși și cu Dumnezeu în această limbă străină, dar nu putea să vorbească în public.

14:29 Regulile care guvernează darul prorociei sunt expuse în versetele 29-33a. Mai întâi, **doi sau trei proroci să vorbească**, ceilalți urmând să judece. Nu era voie să participe la această întrunire mai mult de trei iar creștinii care ascultau trebuiau să stabilească dacă se rostea un adevăr divin, sau dacă, dimpotrivă, omul respectiv era un profet fals.

14:30 Cum am arătat deja, un proroc primea comunicații directe din partea Domnului, pe care le transmitea apoi bisericii. După ce transmitea această revelație de la Dumnezeu, el putea continua, ținând o predică. Deci apostolul stabilește regula după care

dacă un proroc vorbește și i se face o descoperire altui proroc, ce stă jos, în adunare, primul trebuie să se oprească și să-i dea loc celui ce tocmai a primit revelația. După cum s-a arătat, motivul unei atari acțiuni este că, dacă cineva e lăsat să vorbească prea mult, el va vorbi animat de puterea lui proprie, mai degrabă decât de inspirația divină. Pentru că în orice vorbire de lungă durată există pericolul de a trece de la cuvintele lui Dumnezeu la propriile cuvinte ale vorbitorului. Dar revelația este deasupra oricărei vorbiri.

14:31 Prorocilor trebuie să li se dea prilejul să vorbească **unul câte unul**. Nici un proroc nu trebuie să monopolizeze tot timpul de vorbire. În felul acesta, se realizează cel mai mare beneficiu pentru biserică, anume faptul că **toți** vor putea să **învețe** și **toți** vor fi îndemnați sau **îmbărbătați**.

14:32 Un principiu foarte important este cel expus în versetul 32. Citind printre rânduri, am putea face observația că corintenii trăiau sub impresia falsă că cu cât era cineva mai stăpânit de Duhul lui Dumnezeu, cu atât se diminuea stăpânirea sa de sine. Mai degrabă, ei considerau că persoana respectivă este transportată, într-o stare de extaz și, după Godet, ei credeau că orice sporie a stării duhovnicești ar duce la o scădere a activității intelectuale sau conștiinței de sine. Conform acestor credincioși, omul aflat sub controlul Duhului ar fi într-o stare pasivă, neputând să-și controleze vorbirea, timpul cât vorbește sau acțiunile sale în general. Numai că o atare idee este respinsă categoric de textul din Scriptură de care ne ocupăm în prezent: **Duhurile prorocilor sunt supuse prorocilor**. Asta înseamnă că prorocul nu este „transportat” fără consimțământul lui, împotriva voinței sale. El nu poate să se eschiveze de la instrucțiunile date în acest capitol sub pretextul că i-ar fi fost peste putință să se oprească, căci el însuși poate stabili când și cât de mult să vorbească.

14:33 **Căci Dumnezeu nu este autorul confuziei, ci al păcii**. Cu alte cuvinte, dacă în cadrul unei străngeri a credincioșilor se constată o stare de haos și de dezordine, putem fi *siguri* că acea adunare nu se află sub controlul Duhului Sfânt!

14:34 După cum se știe, împărțirea textului Noului Testament în versete, precum și marcarea sa cu semnele de punctuație au fost operate cu multe secole mai târziu, după redactarea textelor originale. Astfel, ultima parte a versetului 33 „ca în toate bisericile sfinților” aparține logic versetului 34, căci se

referă la principiul pe care-l găsim expus acolo (de fapt, unele testamente în greacă și chiar traduceri în engleză au recurs la această punctuație, care leagă ultima parte a versetului 33 de versetul 34). De pildă, versiunea ASV sună astfel: „Ca în toate bisericile sfinților, femeile să tacă în biserici: căci nu le este permis să vorbească; ci să fie supuse, cum zice și legea.” Instrucțiunile pe care le dă Pavel corintenilor nu se aplică doar la ei, ci sunt general valabile **tuturor bisericilor sfinților**. Mărturia universal valabilă a Noului Testament este că, deși femeile au multe lucrări de preț, pe care le pot desfășura pentru Domnul, lor nu le-a fost dat să desfășoare o slujbă publică în plenum bisericii. Lor le-a fost încredințată, în schimb, sarcina inexprimabil de importantă de a avea grijă de treburile din familie și de a crește copiii. Dar ele nu au voie să vorbească în public, în cadrul adunărilor. Locul lor este cel de supune-re față de bărbat.

Noi credem că sintagma **cum spune și legea** se referă la supunerea pe care trebuie s-o acorde femeia bărbatului, acest fapt fiind clar propovăduit de lege, mai cu seamă de Pentateuc. Așa, de pildă, la Geneza 3:16 se spune: „dorința ta va fi după bărbatul tău. Și el va stăpâni asupra ta.”

Mulți susțin că Pavel le-ar interzice în acest verset femeilor să pâlăvrăgească sau să bârfească, în timpul desfășurării serviciului divin. Dar o atare interpretare nu este susținută de text. Termenul tradus prin „a vorbi” (*laleō*) nu avea sensul de „a pâlăvrăgi” sau „a bârfi” în greaca de tipul Koinē, în care a fost redactat textul original al Noului Testament. Același termen este folosit și în versetul 21 al acestui capitol, precum și la Evrei 1:1, având sensul de „a vorbi cu autoritate.”

14:35 Într-adevăr, femeile nu au voie să pună întrebări în public, în cadrul bisericii. **Dacă voiesc să capete învățături asupra unui lucru, să-i întreb pe soții lor acasă**. Versetul acesta se referă la faptul că unele femei ar putea încerca să scape de prohibiția de a vorbi în public, în adunare, recurgând la tactica de a pune întrebări. Cu alte cuvinte, este posibil să-i înveți pe alții prin simplul act de a pune întrebări. Or, versetul acesta aduce precizarea menită să închidă și această porțiță de evitare a prohibiției referitoare la faptul că femeile nu au voie să vorbească în adunare.

Unii au pus întrebarea: cum se aplică acest principiu la femeia necăsătorită sau la văduvă. Răspunsul este că Scriptura nu se

ocupă de fiecare caz în parte, ci doar de prezentarea principiilor generale. Dacă o femeie nu are soț, ea poate să-l întrebe pe tatăl ei, pe fratele ei sau pe presbiterii bisericii. De fapt, versetul ar putea fi tradus și astfel: „Să-i întrebe pe bărbații⁵² din familie!“ Regula de bază de care trebuie să ținem seama o găsim exprimată în cuvintele: **este rușinos pentru femeie să vorbească în biserică.**

14:36 Se pare că apostolul Pavel și-a dat seama că învățătura pe care a propovăduit-o în acest punct va provoca multe controverse, cum s-a și întâmplat! În încercarea de a răspunde argumentelor celor care se opuneau acestei învățături, el recurge, în versetul 36, la ironie, întrebând: **De la voi a pornit cuvântul lui Dumnezeu? Sau numai până la voi a ajuns el?** Cu alte cuvinte, dacă corintenii susțineau că știu mai mult în această privință decât apostolul, atunci el îi va întreba dacă ei, ca biserică, au produs **cuvântul lui Dumnezeu** sau dacă ei au fost **singurii** care l-au primit. Prin atitudinea lor ei păreau a se prezenta ca autoritate oficială în aceste chestiuni. Dar realitatea este că nici o biserică nu-și poate aroga meritul de a fi fost inițiatoarea cuvântului lui Dumnezeu, după cum nici o biserică nu deține drepturi exclusive asupra lui.

14:37 În legătură cu toate instrucțiunile de mai sus, apostolul subliniază în acest punct că ele nu reprezintă propriile sale idei sau interpretări, ci sunt chiar **poruncile Domnului** și că orice om care este **proroc** al Domnului sau care este **duhovnicesc** va **înțelege** că așa stau lucrurile. Versetul acesta constituie un răspuns suficient de întemeiat pentru a răspunde la obiecțiile ridicate de unii, conform cărora unele din învățăturile lui Pavel, în special cele privitoare la femei, ar reflecta propriile sale prejudecăți. Chestiunile acestea nu reprezintă părerile particulare ale lui Pavel, ci sunt **poruncile Domnului.**

14:38 Desigur, unii nu vor voi să le accepte ca atare, drept care apostolul adaugă și cuvintele: **Dacă cineva este ignorant, n-are decât să fie ignorant!** Dacă o persoană refuză să recunoască inspirația acestor scrieri și să se plece supus în fața lor, atunci nu are altă alternativă, decât să rămână în ignoranța lui.

14:39 Rezumând instrucțiunile pe care le-a dat cu privire la exercitarea darurilor, Pavel le spune acum **fraților să dorească cu înfocare să procească, fără să interzică oamenilor să vorbească în limbi.** Versetul

acesta arată importanța relativă pe care o ocupă acese două daruri — pe primul, prorocia, trebuie să-l dorească cu înflăcărare, pe când pe al doilea nu trebuie doar să-l interzică. Prorocia este mai de preț decât limbile, pentru că prin intermediul prorociei ajung păcătoșii să fie muștrați de păcat și tot prin prorocie sunt sfinții edificați. Limbile fără interpretare nu au slujit alt scop decât acela de a-l vorbi lui Dumnezeu și celor care le foloseau, precum și de a etala capacitatea cuiva de a se exprima într-o limbă străină, capacitate pe care a primit-o de la Dumnezeu.

14:40 Un ultim cuvânt de îndemn din partea lui Pavel se referă la faptul că **toate lucrurile trebuie să se facă în chip cuviincios și cu rânduială.** Este semnificativ faptul că se înserează această atenționare în acest punct al capitolului 14. De-a lungul veacurilor, cei ce au pretins că au darul de a vorbi în limbi nu s-au remarcat însă prin rânduiala sau cuviința de care au dat dovadă în cadrul serviciilor adunării. Mai degrabă, multe din adunări au fost scene de emoții ieșite de sub control și o stare generală de confuzie.

Prin urmare, rezumând, apostolul Pavel prezintă cele patru condiții care trebuie să guverneze folosirea limbilor în biserică locală:

1. Nu trebuie să interzicem folosirea limbilor (v. 39).

2. Dacă un om vorbește într-o limbă, trebuie să existe un interpret (v. 27c, 28).

3. Nu pot să vorbească mai mult de trei oameni în limbi, la orice serviciu al adunării (v. 27a).

4. Ei trebuie să vorbească pe rând (v. 27b).

5. Ceea ce spun ei trebuie să fie edificator (ziditor) pentru alții (v. 26b).

6. Femeile trebuie să tacă (v. 34).

7. Toate trebuie făcute **în chip cuviincios și cu rânduială** (v. 40).

Acestea sunt regulile de bază, rămase valabile până în ziua de azi, ce trebuie în mod obligatoriu să guverneze buna desfășurare a serviciilor în cadrul adunării.

IV. RĂSPUNSUL DAȚ DE PAVEL CELOR CE TĂGĂDUIAU ÎNVIEREA Cap. 15)

Avem în acest capitol cea mai clară prezentare a subiectului învierii. Printre credincioșii corinteni s-au strecurat unii care propagau învățătura că învierea cu trupul nu ar fi posibilă. Ei nu negau existența vieții

după moarte, ci doar susțineau că în viața de apoi noi am fi doar niște duhuri fără trup real. Apostolul prezintă aici răspunsul lui clasic la aceste tăgăduiri.

A. Certitudinea învierii (15:1-34)

15:1, 2 Pavel le amintește vestea bună pe care le-a propovăduit-o, pe care ei au primit-o și în temeiul căreia stăteau acum în picioare. Ea nu constituia o doctrină nouă pentru corinteni, ci doar trebuia neapărat să li se aducă din nou la cunoștință în acest moment important din viața lor. Căci tocmai prin **evanghelia** aceasta au fost **mântuiți** corinteni. Apoi Pavel adaugă cuvintele: **dacă țineți cu tărie cuvântul pe care vi l-am vestit — afară doar dacă nu cumva ați crezut în zadar**. Tocmai prin evanghelia învierii au fost ei mântuiți — afară doar dacă nu cumva nu ar exista o atare mântuire, în care caz ei nu au fost mântuiți. Cuvântul **dacă** din acest pasaj nu exprimă nici o îndoială cu privire la mântuire, după cum nu ne spune că ei ar fi fost mântuiți pentru faptul că s-au ținut cu tărie de acest cuvânt. Mai degrabă, Pavel afirmă doar că, dacă nu ar exista mântuire, atunci ei nu ar putea fi mântuiți. Cu alte cuvinte, cei ce tăgăduiau învierea cu trupul lansau un atac direct împotriva întregului adevăr al evangheliei. Pentru Pavel, învierea este fundamentală, căci fără ea nu poate exista creștinism. Astfel versetul acesta este un îndemn adresat corintenilor să se țină cu tărie de evanghelia pe care au primit-o, în pofida atacurilor lansate împotriva ei.

15:3 Pavel le transmisese corintenilor mesajul pe care-l primise și el prin revelație divină. Prima doctrină cardinală a aceluși mesaj a fost faptul că **Cristos a murit pentru păcatele noastre, după Scripturi**. Asta subliniază caracterul substituitor al morții lui Cristos. El nu a murit pentru propriile Lui păcate sau ca martir, ci a murit pentru **păcatele noastre**. El a murit pentru a plăti pedeapsa meritată de **păcatele noastre**. Toate acestea s-au făcut în conformitate cu Scripturile. Termenul „Scripturile“ se referă aici doar la Vechiul Testament, întrucât Noul Testament nu exista încă sub formă scrisă. Au prezis oare Scripturile Vechiului Testament că Cristos va muri pentru păcatele oamenilor? Răspunsul este un hotărât „da!“ Isaia 53, versetele 5 și 6 sunt o dovadă suficientă, în această privință.

15:4 Îngroparea lui Cristos a fost proorocită în Isaia 53:9 iar învierea Sa în Psalmul 16:9, 10. Este important de reținut cum

subliniază Pavel mărturia Scripturilor. Lucrul acesta trebuie să constituie totdeauna un test în toate chestiunile ce țin de credința noastră: „Ce spun Scripturile?“

15:5 În versetele 5-7, avem lista martorilor oculari care au asistat la înviere. Mai întâi, Domnul i s-a arătat lui **Chifa** (Petru) — fapt cu totul mișcător, dacă ne gândim că ucenicului odinioară lipsit de credință, care s-a lepădat de Domnul de trei ori, i s-a acordat ulterior privilegiul fără seamăn de mare ca Domnul să i se arate lui special, după învierea Sa. O, ce mare este harul Domnului Isus Cristos! Apoi Domnul li S-a arătat și **celor doisprezece** ucenici. De fapt cei doisprezece nu erau, în acest timp, cu toții laolaltă, ci formula **cei doisprezece** desemna grupul colectiv al ucenicilor, chiar dacă nu toți membrii acestui grup erau prezenți la un moment dat. Trebuie remarcat că nu toate arătările Domnului Isus după înviere, pe care le consemnează evangheliile, se găsesc în această listă. Duhul lui Dumnezeu selectează acele arătări ale lui Cristos după învierea Sa pe care le consideră cele mai pertinente scopului urmărit de El.

15:6 Arătarea Domnului **la peste cinci sute de frați deodată** se crede că a avut loc în Galileea. În vremea când și-a redactat Pavel această epistolă, cei mai mulți dintre aceștia mai erau încă în viață, deși unii plecaseră acasă la Domnul. Cu alte cuvinte, dacă cineva dorea să conteste acuratețea spuselor lui Pavel, nu avea decât să-i contacteze pe martorii oculari ai Învierii, care mai erau încă în viață.

15:7 Nu putem ști la care **Iacov** se referă textul de aici, deși majoritatea comentatorilor presupun că este fratele vitreg al Domnului. Versetul 7 ne spune de asemenea că Domnul S-a arătat **tuturor apostolilor**.

15:8 În continuare Pavel se referă la propria sa cunoștință cu Cristosul înviat — eveniment petrecut pe drumul Damascului, când apostolul a văzut o mare lumină din cer și s-a întâlnit cu Cristosul Glorificat, față în față. **Unul născut înainte de vreme** (în alte ediții românești: „o stărpitură“, n.tr.) se referă la avort sau la o naștere prematură. Explicația lui Vine este că Pavel s-ar fi considerat inferior celorlalți apostoli, asemenea unei nașteri imature față de una matură. Pavel recurge aici la un termen de autoînjosire, datorită felului de viață trăit înainte de convertire, când a persecutat biserica.

15:9 Gândindu-se la privilegiul ce i s-a dat să se întâlnească față în față cu Mântuito-

rul, apostolul este pătruns de un spirit de nevrednicie, căci își amintește cum a **persecutat biserica lui Dumnezeu** și cum, în pofida acestui fapt, Domnul l-a chemat să fie apostol. Prin urmare, el se pleacă până în țărână, ca **cel mai mic dintre apostoli** și ca unul care **nu este vrednic să poarte numele de apostol**.

15:10 În acest punct, Pavel se alătură celorlalți apostoli, afirmând că indiferent care din ei ar predica, ei sunt uniți cu toții în mărturia pe care o aduc evangheliei și în special învierii lui Cristos.

15:12 În versetele 12-19, Pavel enumeră consecințele tăgăduirii învierii cu trupul. Mai întâi, asta ar însemna că Cristos Însuși nu a înviat. Logica lui Pavel este imbatabilă. Unii afirmau că nu este înviere cu trupul. Ei bine, atunci, spune Pavel, dacă așa ar sta lucrurile, atunci înseamnă că nici Cristos nu a înviat. Sunteți voi, corinteni, dispuși să recunoașteți acest lucru? Bineînțeles că nu erau! Pentru a dovedi posibilitatea oricărui fapt, nu trebuie să faci altceva decât să demonstrezi că deja s-a petrecut. Or, pentru a dovedi realitatea învierii cu trupul, Pavel este dispus să-și întemeieze argumentul pe simplul fapt că **Cristos deja a fost înviat din morți**.

15:13 Dar dacă nu este o înviere a morților, atunci evident nici Cristos nu a înviat. O atare concluzie i-a învăluit pe corinteni în disperare și deznădejde.

15:14 Iar dacă Cristos nu a înviat, atunci propovăduirea apostolilor ar fi zadarnică sau lipsită de substanță. De ce ar fi **zadarnică**? Mai întâi, pentru că Domnul Isus a promis că va învia din morți a treia zi. Or, dacă El *nu* a înviat atunci, asta ar însemna că este impostor sau rătăcit. Și într-un caz, și-n altul, n-am avea cum ști că moartea Sa este mai de preț decât aceea a oricărei alte persoane. Dar prin învierea Sa din morți, Dumnezeu a depus mărturie pentru faptul că El era pe deplin satisfăcut de lucrarea răscumpărătoare săvârșită de Cristos.

Evident, dacă mesajul apostolic era fals, atunci și **credința era zadarnică**, și astfel nu ne-am mai putea pune încrederea într-un mesaj fals sau golit de sens.

15:15 În acest caz, nu s-ar pune doar problema că apostolii ar fi predicat un mesaj fals, ci ar însemna, de fapt, că au mărturisit împotriva lui Dumnezeu. Ei au **mărturisit cu privire la faptul că Dumnezeu L-a înviat pe Cristos din morți**. Or, dacă Dumnezeu nu a făcut acest lucru, atunci înseamnă că apostolii au depus o mărturie **mincinoasă**

împotriva Lui.

15:16 Dacă învierea este o imposibilitate, atunci nu pot exista nici un fel de excepții în cazul ei. Pe de altă parte, dacă învierea a avut totuși loc, în cazul cu Cristos, de pildă, atunci nu mai poate fi considerată o imposibilitate.

15:17 Dacă Cristos nu a fost înviat, credința credincioșilor este zadarnică și lipsită de putere. În plus, asta ar însemna că nu este nici iertare de păcate. În felul acesta, respingerea învierii înseamnă respingerea valorii lucrării lui Cristos.

15:18 Cât privește pe cei ce au murit crezând în Cristos, situația acestora ar fi, conform acestei argumentări, total deznădăduită. Dacă Cristos nu a înviat, atunci credința lor nu a avut nici o valoare. Sintagma **cei adormiți în Cristos** se referă la trupurile credincioșilor, căci nicăieri în Noul Testament nu se spune că sufletul ar adormi. La moartea credinciosului, sufletul lui se duce în prezența lui Cristos, în timp ce trupul lui este descris ca fiind adormit în mormânt.

Trebuie să clarificăm și cuvintele: **au pierit**. Termenul „a pieri“ *niciodată* nu înseamnă anihilare sau încetarea existenței. Cum arată Vine, nu înseamnă că cineva încetează de a mai fi, ci încetează de a mai fi *bine*. Înseamnă ruinarea persoanei, în raport cu scopul pentru care a fost creată.

15:19 Dacă Cristos nu a înviat, atunci credincioșii sunt într-o stare de plâns, la fel cu cei care au murit, însemnând că și ei s-au înșelat. Înseamnă, de fapt, că ar fi **cei mai de plâns dintre oameni**. Pavel se gândește aici, negreșit, la toate durerile, suferințele, încercările și persecuțiile la care sunt supuși creștinii. Or, a îndura toate aceste suferințe pentru o cauză pierdută și falsă — ei bine, asta ar fi într-adevăr de plâns!

15:20 Starea de încordare dispăre însă, prin anulul triumfător al lui Pavel, că învierea lui Cristos a avut totuși loc și a fost urmată de consecințe minunate. **Dar acum, Cristos a înviat dintre cei morți, pârga celor adormiți**. În Scriptură se face distincție între învierea morților și învierea *din* morți. Versetele anterioare s-au ocupat de învierea morților. Cu alte cuvinte, Pavel a argumentat la modul general, în sprijinul faptului că morții înviază. Dar Cristos a înviat *din* morți. Asta înseamnă că atunci când a înviat El nu au înviat și ceilalți morți. Deci, în această privință, a fost o înviere limitată. Toate învierile presupun învierea celor morți, dar numai învierea lui Cristos și

a credincioșilor este o înviere *dintre cei morți*.

15:21 Prin om a venit prima moarte în lume și omul acela a fost Adam. Prin păcatul lui, moartea a venit peste toți oamenii. Dumnezeu L-a trimis pe Fiul Lui în lume ca **Om**, pentru a contracara efectele acțiunii primului om și pentru a-i învia pe credincioși la o stare de binecuvântare pe care nicicând n-ar fi putut-o cunoaște în Adam. **Și astfel prin Omul Cristos Isus a venit învierea morților.**

15:22 Adam și Cristos sunt prezentați drept căpetenii federale. Adică ei au acționat în numele altor oameni. Și toți cei înrudiți cu ei sunt afectați de acțiunile lor. **Toți** cei descinși din **Adam mor. Tot așa în Cristos toți vor fi făcuți vii.** Versetul acesta a fost folosit de unii în încercarea de a propovădui mântuirea universală. Ei susțin că aceiași care mor în Adam sunt făcuți vii în Cristos și că, prin urmare, toți vor fi, în cele din urmă, mântuiți. Dar nu asta spune versetul 22. Cuvintele cheie sunt: **în Adam și în Cristos. Toți** cei ce sunt **în Adam mor. Toți** cei ce sunt **în Cristos vor fi făcuți vii**, adică numai credincioșii în Domnul Isus Cristos vor fi înviați din morți, urmând să trăiască apoi veșnic în prezența Lui. **Toți** cei ce **vor fi făcuți vii** sunt definiți în versetul 23 drept cei care sunt ai lui Cristos la venirea Sa. Aici nu sunt cuprinși dușmanii lui Cristos, deoarece aceștia vor fi puși sub picioarele Sale (v. 25). Or, cum s-a exprimat cineva, ce paradis ar mai fi acesta?

15:23 Urmează grupele sau categoriile ce vor avea parte de prima înviere. Mai întâi, învierea lui **Cristos** Însuși, care este numit aici **roadele dintâi**. Roadele dintâi sunt o mână de grâu copt luată din ogor înainte de a începe secerișul — ca un fel de garanție sau arvună a ceea ce va urma. Termenul nu implică neapărat că Cristos a fost primul care a înviat, întrucât avem în Vechiul Testament alte cazuri de învieri, precum și în Noul Testament. De exemplu: învierea lui Lazăr, cea a fiului văduvei și a fiicei lui Iair. Dar învierea lui Cristos s-a deosebit de toate acestea, prin faptul că toți aceștia au murit din nou, după învierea lor, pe când Cristos a înviat pe veci de veci, fără să mai moară vreodată. El a înviat și acum este viu în puterea unei vieți fără de sfârșit. Apoi El a înviat cu un trup gloriificat.

A doua categorie cuprinsă în prima înviere este cea a **celor care sunt ai lui Cristos la prima Sa venire**. Aici sunt cu-

prinși cei ce vor fi înviați cu ocazia Răpirii, precum și acei credincioși ce vor muri în timpul Marii Strămtorări, fiind înviați la sfârșitul acestei Tribulații, când Cristos va reveni pentru a domni. După cum sunt faze distincte ale venirii lui Cristos, tot așa există etape ale învierii sfinților Săi. Prima înviere nu-i cuprinde pe toți cei ce au murit de-a lungul timpului, ci numai pe cei ce au murit cu credința în Cristos.

Unii propagă învățătura potrivit căreia numai creștinii care l-au fost fideli lui Cristos sau cei care au biruit vor fi înviați în acest timp, dar Scripturile contrazic foarte clar această teorie. **Toți cei care sunt ai lui Cristos** vor învia la venirea Sa.

15:24 Sintagma **după aceea va veni sfârșitul** se referă, în opinia noastră, la **sfârșitul învierii**. La sfârșitul Domniei de o Mie de Ani a lui Cristos, după ce El își va fi înfrânt dușmanii, va veni învierea morților răi. Aceasta este ultima înviere care va avea loc. Toți cei care au murit în necredință se vor înfățișa înaintea Judecării de la Marele Tron Alb, ca să-și primească osânda.

După Mileniu și nimicirea lui Satan (Apo. 20:7-10), Domnul Isus va preda **împărăția lui Dumnezeu Tatăl**. Până la acea dată, El va fi abolit **orice domnie, orice autoritate și orice putere**. Până în acest punct, Domnul Isus Cristos va fi domnit *ca Fiul Omului*, slujind de Mediator al lui Dumnezeu. La sfârșitul domniei de o mie de ani, planurile lui Dumnezeu pe pământ se vor fi împlinit în chip desăvârșit. Orice opoziție va fi fost înfrântă și orice dușman va fi fost nimic. Domnia lui Cristos *ca Fiul lui Dumnezeu* va face loc atunci împărăției eterne în cer. Domnia lui *ca Fiul lui Dumnezeu* în cer va continua apoi în veci de veci.

15:25 Versetul 25 subliniază cele afirmate deja, anume că domnia lui Cristos va continua până când orice urmă de răzvrătire și dușmănie va fi fost anihilată.

15:26 Chiar în timpul Domniei de o mie de ani a lui Cristos, oamenii vor continua să moară, în special cei ce se vor opune pe față Domnului. Dar la Judecata de la Marele Tron Alb, **moartea** și Hades [locuința morților, în română, n.tr.] vor fi aruncate în iazul de foc.

15:27 Dumnezeu a decretat ca **toate lucrurile să fie puse sub picioarele Domnului Isus Cristos**. Desigur, punând **toate lucrurile sub El**, Dumnezeu S-a exceptat, în mod necesar, pe Sine. Versetul 27 este cam greu de urmărit, deoarece nu este clar la cine

se referă fiecare pronume. L-am putea parafraza în felul următor: „Căci Dumnezeu a pus toate lucrurile sub picioarele lui Cristos. Dar când Dumnezeu spune că toate lucrurile sunt puse sub Cristos, este evident că Dumnezeu este exclus, El, Cel care a pus toate lucrurile sub Cristos.”

15:28 Chiar după ce **toate lucrurile** au fost puse în stare de supunere față de Fiul, El însuși va continua să fie **supus lui Dumnezeu** pe veci.

Dumnezeu L-a făcut pe Cristos domnitor, administrator al tuturor planurilor și sfaturilor Sale. Toată autoritatea și puterea au fost puse în mâinile Lui. Va veni o vreme când El va da socoteală de administrația ce L-s-a încredințat. După ce va fi adus toate lucrurile la supunere, El îi va preda din nou împărăția lui Dumnezeu în stare perfectă. După ce a realizat lucrarea de răscumpărare și restaurare pentru care a devenit Om, El va reține locul subordonat pe care și l-a asumat la Încarnare. Dacă ar înceta să fie om, după ce a adus la îndeplinire tot ceea ce plănuise și conceputese Dumnezeu, atunci însăși veriga de legătură dintre Dumnezeu și om ar dispărea. (Selecție)

15:29 Versetul 29 este probabil unul dintre cele mai dificile și mai obscure versete din întreaga Biblie. Multe explicații au fost oferite, așa cum am arătat. De pildă, unii susțin că credincioșii aflați în viață pot fi botezați pentru cei ce au murit, fără ca aceștia din urmă să fi îndeplinit ritualul respectiv. Desigur, o asemenea interpretare este străină Scripturii, trebuind să fie respinsă, căci se întemeiază pe un singur verset și nu beneficiază de suportul colectiv al restului Scripturii. Alții cred că botezul pentru morți înseamnă că, la botez, noi ne socotim pe noi înșine ca unii care am murit. Este un sens posibil, dar nu se potrivește prea bine cu contextul versetului 29.

Interpretarea care pare să corespundă cel mai bine contextului este următoarea: La data când și-a redactat Pavel această epistolă, se declanșase o prigoană cumplită împotriva celor care luau, în public, o poziție fermă de fidelitate față de Cristos. Persecuțiile acestea au fost și mai intense cu ocazia botezului. Adesea se întâmpla ca cei ce-și mărturiseau în mod public credința în Cristos în apa botezului să fie martirizați la scurt timp după aceea. Dar oare asta îi oprea pe alții de a fi măntuiți și de a le lua locul în apa botezului? Nicidecum! Se pare că mereu veneau valuri

noi de suflete măntuite, care luau locul celor martirizați. Când pășeau în apa botezului, în sens foarte real ei erau botezați pentru sau *în locul* (*hyper* în greacă) celor morți. De unde rezultă că **morții** se referă aici la cei ce au murit ca urmare a mărturie lor neînfricate pentru Cristos. Pavel argumentează aici că ar fi o nechibzuință ca să fie astfel botezați, pentru a completa locurile rămase vacante prin moartea celor martirizați pentru Cristos, dacă nu ar exista înviere din morți. Ar fi aidoma detașării unor trupe care să înlocuiască efectivele unei armate angajate într-o luptă sortită eșecului sau ar echivala cu lupta pentru o cauză lipsită de orice speranță. **Dacă morții nu înviază nicidecum, de ce se mai botează pentru ei?**

15:30 Și de ce suntem noi în primejdie în fiecare ceas? Apostolul Pavel era în permanență expus primejdiilor. Datorită curajului cu care îl predica pe Cristos, el și-a făcut dușmani pretutindeni pe unde a trecut. Tot felul de comploturi au fost urzite împotriva vieții lui. Desigur, ar fi putut scăpa de toate acestea, dacă nu L-ar mai fi mărturisit pe Cristos. De fapt, ar fi procedat înțelept, renunțând la toate acestea, dacă, într-adevăr, n-ar exista învierea din morți.

15:31 Pe lauda voastră, fraților, pe care o am în Cristos Isus Domnul nostru, eu mor în fiecare zi ar putea fi parafrizat după cum urmează: „Cu tot atâta certitudine cu care eu mă bucur de voi, copiii mei în Cristos Isus, în fiecare zi din viața mea eu sunt expus pericolului de a-mi pierde viața.”

15:32 Apostolul amintește apoi de aprigele prigoane de care s-a lovit la Efes. Noi nu credem că realmente a fost aruncat în arenă, cu fiarele sălbaticе, ci mai degrabă credem că se referă la oameni răi, pe care îi compară cu fiarele sălbaticе. În fapt, ca cetățean roman, Pavel nu putea fi forțat să lupte cu fiarele sălbaticе. Nu știm exact la ce incident se referă acest verset. Totuși argumentul rămâne în picioare, că apostolul ar fi fost foarte nechibzuit, dacă s-ar fi angajat în asemenea lupte, fără să fie asigurat de învierea din morți. Dimpotrivă, ar fi fost mult mai înțelept să adopte filosofia: „**Dacă morții nu înviază, «Să mâncăm și să bem, căci mâine vom muri!»**”

Uneori îi auzim pe creștini spunând că dacă totul s-ar termina cu această viață, nemaexistând viața de dincolo, și atunci s-ar merita să fie creștini. Dar Pavel nu este de acord cu această idee. Dacă nu ar fi nici o înviere, atunci am fi mai câștigați dacă am

încerca să beneficiem la maximum de viața actuală, trăind pentru mâncare, îmbrăcăminte și plăceri. Atunci acesta ar fi singurul rai la care ne-am putea aștepta. Dar întrucât *există* o înviere, nu cutezăm să ne petrecem viața pentru aceste lucruri trecătoare, ci avem datoria să trăim pentru viața de apoi, nu pentru cea de acum.

15:33 Corintenii trebuie să se înșele în această privință. **Prietenii rele strică obiceiurile bune.** Pavel se referă la învățătorii falși ce se strecuraseră în biserica de la Corint, afirmând că nu ar exista înviere. Creștinii trebuie să-și dea seama că este cu neputință să te însoțești cu oameni răi sau cu învățători greșite, fără să fii corupt de acestea. Doctrina coruptă va avea un efect inevitabil asupra vieții tale. Învățăturile false nu vor duce la sfințenie.

15:34 Corintenii trebuie să se trezească la neprihănire, și nu la păcat. Ei nu trebuie să se lase înșelați de aceste învățături rele. **Unii nu au cunoștința de Dumnezeu.** Cu alte cuvinte, nu erau credincioși adevărați, ci lupi îmbrăcați în piei de oi, învățători falși, care s-au strecurat în mijlocul lor pe furș. Era spre rușinea corintenilor că acestor bărbați li s-a permis să-și ocupe locul alături de creștini și să propage aceste învățături nocive. Nevegherea care a permis unor oameni răi să pătrundă în adunare a dus la scăderea tonusului moral al întregii biserici, pregătind terenul pentru contaminarea lor cu tot felul de rățaciri.

B. Considerarea obiecțiilor formulate împotriva învierii (15:35-57)

15:35 În versetele 35-49, apostolul descrie în detaliu modalitatea învierii. El anticipază cele două întrebări ce se vor ivi în mod inevitabil în mintea celor care tăgăduiesc învierea cu trupul. Prima este: „**Cum înviază morții?**” iar a doua: „**Și cu ce trup vor veni?**”

15:36 Răspunsul la prima întrebare îl găsim în versetul 36, unde se recurge la o ilustrație obișnuită din natură, care demonstrează posibilitatea învierii. O sămânță trebuie să fie îngropată în pământ și să moară, pentru a putea încolți. Ce minunată este taina vieții ascunse în fiecare sămânță minusculă! Putem să disecăm sămânța și s-o studiem la microscop, dar taina principiului vieții rămâne de nepătruns. Tot ce știm este că sămânța este sădită în pământ și că din acest moment incipient atât de nepromițător va încolți viața din morți.

15:37 Apoi apostolul se ocupă de a doua întrebare, explicând că atunci când semănăm o sămânță, nu semănăm planta propriu-zisă ce va crește, ci doar un grăunte, fie de grâu, fie de altă sămânță. Ce concluzie tragem de aici? Este oare planta unul și același lucru cu sămânța? Nu, dar între ele există o conexiune vitală. Fără sămânță nu am avea planta. Tot așa, trăsăturile plantei derivă din sămânță. Exact așa este și cu învierea.

Învierea trupului se referă la o identitate de conținut și continuitate a substanței cu ceea ce se sădește, fiind însă purificată de stricăciune, dezonoare și slăbiciune, fiind făcută nepieritoare, glorioasă, puternică și spirituală. Este același trup, dar este semănat într-o formă și învie înaltă. (Selecție)

15:38 Dumnezeu produce un trup conform seminței ce a fost semănată și **fiere care sămânță** are ca urmare felul ei de plantă. Toți factorii care determină mărimea, culoarea, frunza și floarea plantei se află în germeii seminței semănată în sol.

15:39 Pentru a ilustra faptul că gloria trupului înviat se va deosebi de gloria actualului nostru trup, apostolul Pavel arată că **nu orice trup este la fel.** De pildă, avem trupul uman, apoi trupul animalelor, trupul peștilor și trupul păsărilor. Ele sunt cu toate diferite, dar toate sunt din carne. Deci avem o asemănare, dar nu o dublare sau o copie exactă.

15:40 După cum există o diferență între splendoroarea corpurilor cerești (stelele, etc.) și corpurile celor de pe pământ, tot așa există o deosebire între trupul de acum al credinciosului și cel pe care-l va avea după moarte.

15:41 Chiar între aștrii cerești există o deosebire între gloria unuia și a celuilalt. De pildă, soarele este mai strălucitor decât luna iar o stea se deosebește în strălucire de altă stea.

Majoritatea comentatorilor sunt de acord că Pavel subliniază aici gloria trupului înviat ce se va deosebi de trupul cu care suntem îmbrăcați aici pe pământ. Ei nu cred că versetul 41 ar fi un indiciu după care în cer ar exista gradații de slavă între credincioși. Totuși nu suntem înclinați să conchidem împreună cu Holsten că „modul în care subliniază Pavel diversitatea din cadrul corpurilor cerești presupune existența unei gradații analoge de slavă între cei înviați.” Reiese clar din alte pasaje ale Scripturii că nu vom fi cu toții identici în cer. Deși toți ne vom asemăna cu Domnul Isus, din punct de

vedere moral, adică în ce privește libertatea și detașarea de păcat, nu se poate deduce că ne vom asemăna și fizic cu Domnul Isus. El va rămâne cu o înfățișare distinctă toată veșnicia. Tot așa, noi credem că fiecare creștin individual va avea o personalitate distinctă și recongnoscibilă, ca atare. Dar vor exista diverse grade de răsplătă la Scaunul de Judecată al lui Cristos, în funcție de credințioșia cu care L-a slujit fiecare. Deși toți vor avea parte de o fericire supremă, în cer, unii vor avea o *capacitate* mai mare de a se bucura, în cer. După cum există diferite grade de suferință în iad, în funcție de păcatele pe care le-a săvârșit cineva, tot așa vor exista diferite grade de percepere a bucuriei în cer, în funcție de ceea ce am făcut aici pe pământ, ca credințioși.

15:42 Versetele 42-49 arată contrastul dintre ceea ce este trupul credinciosului în prezent și ce va fi în starea lui eternă. **Trupul este semănat în putrezire și înviază în neputrezire.** În vremea de acum trupurile noastre sunt supuse bolii și morții. Când sunt așezate în mormânt, ele se descompun, întorcându-se în țărână. Dar nu tot așa va fi cu trupul învierii, ci acesta nu va mai fi supus bolii sau descompunerii.

15:43 Trupul actual este semănat în necinste. Cu alte cuvinte, nu vedem nimic maiestuos sau glorios la un trup neînsuflețit. Dar același trup va fi înviat în slavă. Va fi liber de orice riduri, de orice cicatrici, de toate semnele bătrâneții, de obezitate și de urmele păcatului.

Este semănat în slăbiciune și înviază în putere. Odată cu înaintarea în vârstă, slăbiciunea înaintează tot mai mult, până când moartea însăși îl depozedează pe om de orice vlagă. În eternitate, trupul nu va mai fi supus acestor jalnice limitări, ci va poseda puteri de care nu dispune în prezent. De pildă, Domnul Isus Cristos, după învierea Sa, a putut intra într-o încăpere cu ușile încuiate.

15:44 Este semănat trup natural și înviază un trup spiritual. Aici trebuie să avem grijă să subliniem că prin „spiritual” (sau „duhovnicesc”) nu se înțelege „nematerial”. Unii oameni își imaginează că la înviere vom fi duhuri fără trup. Nicidecum nu acesta este sensul versetului. Noi știm că trupul înviat al Domnului Isus era format din carne și din oase, pentru că a spus: „Un duh n-are carne și oase, cum vedeți că am Eu” (Luca 24:39). Diferența dintre un trup natural și un trup spiritual este că primul este adecvat vieții de pe pământ, în timp ce

al doilea este adecvat vieții din cer. Primul este de obicei controlat de suflet, în timp ce al doilea este controlat de duh. **Un trup duhovnicesc** este cel care va fi, cu adevărat, slujitorul duhului.

Dumnezeu l-a creat pe om duh, suflet și trup și întotdeauna la El este această ordine, în care duhul e pe primul loc, pentru că El a lăsat ca duhul să aibă pre-eminența și stăpânirea. Odată cu pătrunderea păcatului, s-a întâmplat însă ceva foarte ciudat. Ordinea lui Dumnezeu pare să fi fost răsturnată, făcându-l pe om să afirme întotdeauna: „trup, suflet și duh”. În felul acesta, el i-a acordat trupului locul pe care trebuia să-l ocupe duhul. Nu tot așa va fi însă la înviere, când duhul va ocupa locul de control pe care i l-a acordat inițial Dumnezeu.

15:45 De aceea este scris: „**Omul dintâi, Adam, a fost făcut un suflet viu;**” cel din urmă Adam, un duh dătător de viață. Aici din nou omul dintâi, Adam este pus în contrast cu Domnul Isus Cristos. Dumnezeu a suflat în nările lui Adam suflarea de viață și acesta a devenit o ființă vie (Gen. 2:7). Toți cei ce descind din el poartă trăsăturile sale. **Cel din urmă Adam, Mântuitorul, a devenit un duh dătător de viață** (Ioan 5:21, 26). Diferența este că în primul caz, lui Adam i s-a dat viață fizică, pe când în al doilea caz, Cristos dă El însuși viață veșnică altora, cum explică și Erdman:

Ca descendenți ai lui Adam, noi suntem făcuți să fim ca el, suflete vii, locuind în trupuri muritoare, purtând chipul unui părinte părintesc. Dar ca urmași ai lui Cristos, vom fi îmbrăcați cu trupuri nemuritoare și vom purta chipul Domnului nostru ceresc.⁵³

15:46 Apostolul prezintă acum o lege fundamentală din universul lui Dumnezeu, potrivit căreia: **întâi vine nu ce este duhovnicesc, ci ce este natural; ce este duhovnicesc vine pe urmă.** Asta se poate înțelege în mai multe feluri. Adam, omul natural, a pășit primul pe scena istoriei umane; apoi Isus, Omul duhovnicesc. În al doilea rând, noi ne naștem pe lume ca ființe naturale. Apoi ne naștem din nou, devenind ființe duhovnicesci. În fine, mai întâi primim trupurile naturale, și apoi, la înviere, primim trupurile duhovnicesci.

15:47 Primul om a fost făcut din pământ, făcut din țărână. Adică originea lui a fost din pământ și trăsăturile lui au fost pământeste. El a fost făcut din țărâna pă-

mântului în primul rând și în viața lui el a părut, în sens foarte palpabil, un om legat de pământ. **Al doilea Om este Domnul⁵⁴ din cer.**

15:48 Dintre cei doi oameni menționați în versetul 45, Isus a fost al doilea. El există din toată veșnicia, dar ca Om, El a venit după Adam. El a venit din cer, și tot ce a făcut și a spus El a fost **ceresc** și duhovnicesc, mai degrabă decât pământesc sau sufletesc.

Cum este cu aceste două căpetenii federale, tot așa este și cu urmașii lor. Cei ce sunt născuți din Adam moșțenesc trăsăturile lui. Tot așa, cei născuți din Cristos sunt oameni cerești.

15:49 După cum am purtat caracteristicile lui Adam, în ce privește nașterea noastră naturală, **tot așa vom purta⁵⁵ și chipul** lui Cristos în trupurile noastre înviate.

15:50 În continuare apostolul se ocupă de subiectul transformării care va avea loc în trupurile credincioșilor, vii și morți, când se va întoarce Domnul. Drept prefață la acesre remarci, el adaugă cuvintele: **carnea și sângele nu pot să moștenească împărăția lui Dumnezeu.** Prin asta vrea să spună că trupul nostru actual nu este adecvat pentru împărăția lui Dumnezeu în aspectul ei etern, respectiv, casa noastră cerească. Tot atât de adevărat este că **nici putrezirea nu poate să moștenească neputrezirea.** Cu alte cuvinte, trupurile noastre actuale, supuse cum sunt bolilor, deteriorării și descompunerii, nu ar fi adecvate pentru a trăi într-o stare în care nu există putrezire. Asta naște întrebarea: cum vor fi atunci adecvate trupurile credincioșilor aflați în viață la venirea Domnului ca să trăiască în cer?

15:51 Răspunsul îl găsim sub forma unei taine. Cum s-a arătat deja, **o taină** este un adevăr necunoscut înainte, care este descoperit de Dumnezeu apostolilor și, prin ei, ne este adus la cunoștința noastră.

Nu toți vom adormi, adică, nu toți credincioșii vor trece prin experiența morții. Unii vor fi în viață când va reveni Domnul. Dar fie că am murit, fie că suntem încă în viață, când vine El, **toți vom fi schimbați.** Adevărul învierii în sine nu este o taină, întrucât ea apare în Vechiul Testament, dar faptul că nu toți vom muri, precum și schimbarea sfinților aflați în viață la Venirea Domnului este un lucru ce nu fusese făcut cunoscut până atunci.

15:52 Schimbarea va avea loc instantaneu, **într-o clipeală din ochi, la cea din**

urmă trâmbiță. Cea din urmă trâmbiță de aici nu înseamnă sfârșitul lumii, nici trâmbița din urmă de care se vorbește la Apocalipsa, ci se referă la **trâmbița** lui Dumnezeu care va răsună când va veni Cristos în văzduh să-Și ia sfinții (1 Tes. 4:16). Când va suna **trâmbița, morții vor învia nesupuși putrezirii și noi vom fi schimbați.** Ce clipă de nespusă înălțare va fi aceasta, când pământul și marea vor ceda țărâna tuturor celor ce și-au pus încrederea în Cristos de-a lungul veacurilor! Minții omenești îi este aproape cu neputință să priceapă magnitudinea unui asemenea eveniment; dar credinciosul smerit îl poate accepta prin credință.

15:53 Noi credem că versetul 53 se referă la cele două categorii de credincioși aflați la Venirea lui Cristos. **Ce este supus putrezirii** se referă la acele trupuri care s-au întors în țărână. Ele se vor **îmbrăca cu neputrezirea.** Pe de altă parte, **ceea ce este muritor,** adică cei ce sunt încă în viață, în trupul supus morții. Aceste trupuri vor fi îmbrăcate **în nemurire.**

15:54 Când morții în Cristos vor fi înviați iar cei vii vor fi schimbați împreună cu ei, **atunci se va împlini cuvântul care este scris: „Moartea a fost înghițită de biruință“** (Isa. 25:8). Ce minunat! După cum se exprimă și C. H. Mackintosh:

Ce sunt moartea, mormântul și descompunerea, în prezența unei asemenea puteri? Să mai spună cineva că e greu să fi morțu parr zile! Milioane ce au mucezit în țărână de mii de ani vor țâșni într-o clipită la viață, nemurire și glorie eternă, la azul glasului Celui binecuvântat.⁵⁶

15:55 Versetul acesta ar putea fi imnul triumfal intonat de credincioși, în timp ce se înalță ca să-L întâmpine pe Domnul în văzduh. E ca și când ar sfida **moartea,** întrucât pentru aceasta și-a pierdut **boldul.** Ei sfi-dează și **hadesul (locuința morților),** pentru că în cazul lor a pierdut bătălia, nemaiputându-i ține legați. **Moartea** nu-i mai poate înfricoșa, deoarece ei știu că păcatele le-au fost iertate și că stau în fața lui Dumnezeu în starea de perfectă acceptabilitate a preaiubitului Său Fiu.

15:56 Moartea nu ar avea nici un **bold** pentru nimeni, dacă n-ar fi **păcatul.** Conștiința păcatelor nemărturisite și neiertate este aceea care le provoacă oamenilor teama de moarte. Dacă știm că păcatele ne sunt iertate, putem înfrunta moartea cu încredere. Pe de altă parte, dacă păcatul apasă pe conștiința

noastră, moartea este un lucru groaznic — chiar începutul pedepsei veșnice.

Puterea păcatului este legea, adică, **legea** îl condamnă pe păcătos. Ea pronunță pierzarea tuturor celor care nu au ascultat de preceptele sfinte ale lui Dumnezeu. Bine s-a afirmat că dacă n-ar fi păcat, n-ar fi nici moarte. Iar dacă n-ar fi lege, n-ar fi nici condamnare.

Tronul morții se rezimă pe doi piloni: păcatul, care reclamă condamnarea, și legea, care o pronunță. În consecință, asupra acestor două puteri s-a axat lucrarea Izbăvitorului.⁵⁷

15:57 Prin credința în El, noi avem **biruința** asupra morții și a mormântului. Moartea este văduvită de boldul ei. Este un fapt cunoscut că atunci când anumite insecte înțepă o persoană, ele lasă acul împlântat în carnea persoanei, și astfel, aceste insecte, fiind văduvite de „boldul“ lor, mor. În sens cât se poate de real, moartea s-a înțepat singură cu prilejul morții Domnului nostru Isus Cristos pe cruce iar acum muma teroriilor este văduvită de teroarea ei, în ce-l privește pe credincios.

C. Un ultim apel, în lumina învierii (15:58)

Prin urmare, având în vedere certitudinea învierii și faptul că credința în Cristos nu este în zadar, apostolul Pavel îi îndeamnă pe preaiubiții lui frați să fie statomnici, neclintii, totdeauna abundând în lucrul Domnului, știind că truda lor nu este zadarnică în Domnul. Adevărul învierii transformă totul, dăruindu-ne nădejde și statomnicie, învrednicindu-ne să mergem înainte, în pofida unor împrejurări dificile, ba chiar copleșitor de dificile.

V. UN ULTIM SFAT DIN PARTEA LUI PAVEL (Cap. 16)

A. Cu privire la strângerea ajutoarelor (16:1-4)

16:1 Primul verset din capitolul 16 privește **strângerea de ajutoare** ce trebuia efectuată de biserica din Corint, ajutoarele urmând să fie trimise **sfinților** săraci din Ierusalim. Nu se cunoaște cauza exactă a sărăciei lor. Unii au sugerat că a fost urmarea unei foamete (Fapte 11:28-30). Un alt motiv posibil a fost faptul că iudeii care mărturiseau credința în Cristos au fost ostracizați și boicotați de rudele, prietenii și concetățe-

nii lor necredincioși. Pesemne ei își vor fi pierdut slujbele, fiind supuși în nenumărate feluri la presiuni economice menite să-i forțeze să se lase de mărturisirea lor de credință în Cristos. Pavel dăduse deja porunci bisericilor din Galatia în legătură cu această chestiune, iar acum le dă corintenilor indicații să răspundă în același mod în care au fost sfătuiți să procedeze și sfinții galateni.

16:2 Deși indicațiile din versetul 2 au fost date pentru o anumită colectivitate de credincioși, totuși principiile cuprinse în ele au o valoare universală. Mai întâi, **strângerea de fonduri** trebuia să se facă **în prima zi a săptămânii**. Avem aici un indiciu clar al faptului că primii creștini nu mai considerau că trebuie să țină Sabatul sau ziua a șaptea. În fond, Domnul înviase în prima zi a săptămânii. Rusalile au fost în prima zi a săptămânii iar ucenicii s-au strâns la frângerea pâinii în prima zi a săptămânii (Fapte 20:7). Acum ei trebuie să **pună deoparte** câte ceva pentru sfinți, **în prima zi a săptămânii**.

Al doilea principiu important este că indicațiile privitoare la strângerea de ajutoare erau destinate **fiecăruia**. Și bogați, și săraci, și sclavi, și liberi, toți trebuiau să ia parte la jertfa strângerii de ajutoare din ce aveau fiecare.

Mai mult, strângerea de ajutoare trebuia să se facă în mod sistematic. **În prima zi a săptămânii** ei trebuiau să **pună deoparte câte ceva, strângând**. Lucrarea acesta nu trebuia să se facă la întâmplare sau doar în ocazii speciale. Darul trebuia pus deoparte separat de alți bani și destinat unor scopuri speciale, cerute de împrejurări. Dărnicia lor trebuia să se facă proporționat: **după câștigul lui** (sau, cum se spune în versiunea engleză: „după bunăstarea fiecăruia“, n.tr.).

Ca să nu se strângă ajutoarele când voi veni eu. Apostolul Pavel nu a dorit ca strângerea de ajutoare să fie o chestiune de ultimul moment. El și-a dat seama de posibilitatea ca cineva să dăruiască fără să se fi pregătit temeinic pentru aceasta, fără să-și fi cercetat inima și punga.

16:3 Versetele 3 și 4 ne oferă indicii de mare preț cu privire la ceea ce trebuie făcut cu fondurile strânse în adunarea creștină. Mai întâi, trebuie să observăm că fondurile nu trebuiau încredințate unei singure persoane. Nici măcar Pavel însuși nu putea fi deținătorul unic al acestor fonduri. În al doilea rând, observăm că delegarea persoanelor care să aibă grijă de bani nu se făcea în mod arbitrar de către apostolul Pavel. Mai

degrabă, această decizie era lăsată pe seama adunării locale. De îndată ce ei vor fi ales solii, Pavel avea să-i **trimită la Ierusalim.**

16:4 Dacă se va hotărî că ar fi bine ca și apostolul să meargă la Ierusalim, atunci frații din partea locului îl vor însoți. Observați cum se exprimă Pavel: „**ei vor merge cu mine**“, și nu „eu voi merge cu ei“. Poate că este o aluzie la autoritatea de apostol a lui Pavel. Unii comentatori propun că factorul care va stabili dacă Pavel se va duce sau nu va fi amploarea darurilor strânse, dar noi nu putem concepe că un apostol atât de mare ca Pavel s-ar fi putut călăuzi după un asemenea principiu.

B. Cu privire la planurile sale personale (16:5-9)

16:5 Pavel discută planurile sale personale în versetele 5-9. Din Efes, unde se afla când redacta această scrisoare, el plănuia să **treacă prin Macedonia.** Apoi spera să ajungă în sud, la Corint.

16:6-8 Poate că Pavel va putea ierna împreună cu sfinții de la Corint, după care aceștia urmau să-l petreacă încotro avea să se ducă mai departe. Pentru moment însă, nu avea să-i vadă, în drumul său spre Macedonia, dar se gândea cu bucurie că mai târziu va putea petrece un timp în mijlocul lor, **dacă va îngădui Domnul.** Înainte de a pleca spre Macedonia, Pavel se aștepta să **rămână totuși în Efes până la Cincizecime.** De aici, din versetul 8, aflăm că epistola 1 Corinteni a fost redactată la Efes.

16:9 Pavel și-a dat seama că la Efes se i-vise un prilej minunat de a-L sluji pe Cristos. În același timp, el era conștient că erau și foarte mulți împotriviți. Este exact situația cu care au fost confrunțați dintotdeauna cei ce au dorit să-L slujească pe Cristos: pe de o parte, holdele sunt coapte, gata de secerat; pe de alta, vrăjmașul care nu doarme caută să pună piedici, să dezbine și să se împotri-vească pe toate căile posibile!

C. Îndemnuri de încheiere și salutări (16:10-24)

16:10 Apostolul adaugă aici câteva cuvinte referitoare la **Timotei.** Dacă acest tânăr devotat Domnului avea să vină la Corint, ei trebuiau să-l primească **fără frică.** Poate să fie o referire la faptul că Timotei era timid din fire, drept care ei trebuiau să vegheze ca nu cumva să accentueze și mai mult această tendință. Pe de altă parte, mai

poate însemna că Timotei trebuia să poată veni la ei fără frica de a nu fi acceptat ca slujitor al Domnului. Faptul că varianta aceasta din urmă este cea corectă e indicat de cuvintele următoare rostite de Pavel: „**Căci el este prins ca și mine în lucrul Domnului.**“

16:11 Datorită slujirii pline de credincioșie a lui Timotei față de Domnul Isus Cristos, nimeni nu avea voie să-l disprețuiască. Mai degrabă, trebuia făcut totul pentru a-l conduce în pace, ca Timotei să vină înapoi la Pavel, la timpul convenit. Apostolul aștepta cu bucurie să se reintâlnească cu Timotei și cu frații.

16:12 **Cât pentru fratele Apolo,** Pavel îl rugase stăruitor să le facă o vizită fraților de la Corint. Apolo nu considerase că Domnul voia ca el să se ducă la Corint atunci, dar a lăsat să se înțeleagă că se va duce acolo când se va ivi prilejul nimerit. Versetul 12 ne este de mare preț, întrucât ne arată duhul de dragoste și înțelegere ce domnea în rândul slujitorilor Domnului. Cineva a definit această situație drept un tablou minunat de „dragoste și respect, lipsite de orice urmă de gelozie“. De asemenea, ne arată libertatea de care beneficia fiecare slujitor al Domnului de a se lăsa călăuzit de Domnul, fără să-i dicteze nimeni ce trebuie să facă. Nici măcar apostolul Pavel nu era autorizat să-i spună lui Apolo ce să facă. În legătură cu aceasta Ironside face următoarele comentarii: „Sub nici o formă nu aş concepe să scot din Biblia mea acest capitol, deoarece mă ajută să înțeleg modul în care își călăuzește Dumnezeu slujitorii în lucrarea lor de slujire față de El.“⁸⁸

16:13, 14 În continuare, Pavel le transmite sfinților o serie de îndemnuri pline de miez. Astfel, ei trebuie să **vegheze** în permanență, să **stea tari în credință**, să fie **curajoși și să fie tari.** Poate că Pavel se gândea din nou la pericolul învățătorilor falși. Sfinții au datoria să fie mereu cu ochii în patru. Ei nu trebuie să cedeze nici un centimetru de teren vital, ci trebuie să se dea dovadă de un adevărat curaj. În fine, ei trebuie să fie tari în Domnul. În tot ceea ce fac, ei trebuie să dea dovadă de dragoste. Asta înseamnă că vor trăi o viață de devotament față de Dumnezeu și de alții, ceea ce va presupune dăruire de sine.

16:15 În continuare avem un îndemn privitor la **casa lui Ștefana.** Acești scumpi creștini au constituit **cele dintâi roade ale Ahaiei,** adică primii convertiți din Ahaia. Se pare că încă din momentul convertirii lor ei

s-au dedicat cu totul în slujba sfinților. Ei s-au consacrat slujirii copiilor lui Dumnezeu. **Casa lui Ștefana** a fost pomenită anterior, la 1:16. Acolo Pavel afirma că i-a botezat pe cei din această casă. Mulți susțin că în expresia **casa lui Ștefana** ar fi fost incluși și copiii mici, drept care au încercat să justifice prin asta botezul pruncilor. Numai că din acest verset reiese limpede că nu erau copii mici în această casă, întrucât se spune clar că membrii acestei case **s-au dedicat cu totul în slujba sfinților.**

16:16 Apostolul îi îndeamnă pe creștini să fie **supuși unor astfel de oameni și fiecăruia care ajută la lucrare și muncește.** Aflăm din învățăturile generale ale Noului Testament că cei ce se dedică slujirii lui Cristos trebuie să beneficieze de respectul și dragostea tuturor copiilor lui Dumnezeu. Dacă acest lucru s-ar practica pe scară mai largă, ar preveni multe cazuri de gelozie și dezbinare.

16:17 **Venirea lui Ștefana, Fortunat și Ahaic** i-a umplut lui Pavel inima de bucurie, **pentru că ei au împlinit ce lipsea din partea corintenilor.** Asta ar putea însemna că ei și-au arătat dragostea față de apostol într-un fel în care corintenii au neglijat să-l facă. Sau o variantă mai plauzibilă ar fi că ceea ce corintenii *nu puteau* face, datorită depărtării lor față de Pavel, oamenii aceștia reușiseră să facă.

16:18 Ei i-au adus lui Pavel vești de la Corint și, la rândul lor, au dus cu ei vești din partea apostolului către adunarea din care făceau parte. Din nou, Pavel îi elogiază pentru respectul plin de dragoste pe care-l aveau față de biserica locală.

16:18 **Bisericile din Asia** se referă la adunările din *provincia Asia* (în prezent *Asia Mică*), a cărei capitală era orașul Efes. **Acuila și Priscila** se pare că locuiau în această vreme la Efes. Cândva ei locuiseră la Corint și astfel erau cunoscuți de sfinții de acolo. **Acuila** trăia din confecționatul corturilor și lucrase împreună cu Pavel în această ocupație. Expresia **biserica din casa lor** ne oferă o imagine clară a modului simplu de a se aduna al bisericii din vremea aceea. Creștinii se strângeau în case, pentru a se închina, a se ruga și a avea părtășie. Apoi se duceau și predicau evanghelia, la locul de muncă, în piață, la închisoarea din localitate și oriunde le era sortit să se ducă.

16:20 **Toții frații** din adunare se alătură lui Pavel, trimițând salutările lor pline de dragoste fraților și surorilor lor credincioși

din Corint. Apostolul își îndeamnă cititorii **să se salute unii pe alții cu o sărutare sfântă.** Pe vremea aceea **sărutul** era un salut obișnuit, chiar între bărbați (cum, de altfel, continuă să fie în estul Europei, n.tr.). **O sărutare sfântă** înseamnă un salut fără prefăcatorie și fără impuritate. În societatea noastră actuală, obsedată de sex, în care perversiunile sunt atât de răspândite, recurgerea la forma de salut prin sărut ar putea prezenta ispite serioase, ducând la grave eșecuri pe plan moral. Din această pricină, **sărutul** (cel puțin între creștinii din țările de limbă engleză) a fost înlocuit cu strângerea de mână. De obicei, nu trebuie să permitem unor considerente de ordin cultural să ne împiedice de a adera întru totul la cuvintele Scripturii. Dar într-un caz ca acesta, în care dacă ar fi să dăm ascultare literei, am putea cădea în păcat sau da naștere unei impresii de păcat, datorită condițiilor ce domină societatea noastră, probabil nu ar strica să înlocuim sărutul cu strângerea de mână.

16:21 Pavel avea obiceiul să dicteze conținutul scrisorilor sale unuia dintre colaboratorii săi. Dar la sfârșit el lua în mână pana și adăuga câteva cuvinte scrise chiar de mână lui, dând apoi salutul său caracteristic. Este exact ceea ce face în acest verset.

16:22 **Anatema** ar putea fi tradus prin **blestemat.** Cei care nu-L iubesc pe Domnul Isus Cristos sunt condamnați deja, dar osândă lor va deveni evidentă la venirea Domnului Isus Cristos. Un creștin este cel ce-L iubește pe Mântuitorul. El îl iubește pe Domnul Isus mai mult decât pe oricare altă persoană sau lucru de pe lume. Eșecul de a-L iubi pe Fiul lui Dumnezeu este o crimă împotriva lui Dumnezeu Însuși. Ryle spune:

Sfântul Pavel nu permite nici o porțiță de scăpare omului care nu-L iubește pe Cristos. El nu îngăduie nici o scuză, nici o derogare. S-ar putea ca cineva să nu posede toate cunoștințele intelectuale, și totuși să fie mântuit. S-ar putea să nu fie curajos și chiar biruit de frica de oameni, asemenea lui Petru. S-ar putea să cadă groaznic, ca David, dar după aceea să se ridice. Dar dacă cineva nu-L iubește pe Cristos nu se află pe calea vieții, ci blestemul este asupra lui. El se află pe drumul lat, ce duce la pierzare.⁵⁹

Maranatha! este un termen aramaic, tradus prin **O, Doamne, vino!** și era un salut des folosit de creștinii de la început. Dacă se desparte astfel: „maran atha“, înseamnă „Domnul nostru a venit“ iar cealaltă despăr-

țire posibilă: „marana tha“ înseamnă **Domnul nostru, vino!**

16:23 Harul a constituit tema de predicție a lui Pavel. Astfel constatăm că îi plăcea să înceapă și să încheie Epistolele sale pe această notă înălțătoare. Este unul din semnele paternității pauline a epistolelor sale.

16:24 Pe tot parcursul epistolei am auzit bătaia fierbinte a acestui apostol devotat al lui Cristos. Am ascultat cum el a căutat să-i zidească pe credincioși, să-i edifice, să-i mângâie și să-i mustre pe copiii în credință. **Dragostea** ce le-o purta nu putea fi pusă la îndoială. Când ei au citit aceste cuvinte de încheiere, poate s-au simțit rușinați că le-au permis învățătorilor falși să se strecoare în mijlocul lor, că au pus la îndoială apostolia lui Pavel și că s-au îndepărtat de la dragostea ce i-o purtau inițial.

NOTE FINALE

¹(1:18) Albert Barnes, *Notes on the New Testament, 1 Corinthians*, pg. 14.

²(1:19) S. Lewis Johnson, „First Corinthians,” *The Wycliffe Bible Commentary*, pg. 1232.

³(1:27) Erich Sauer, *The Dawn of World Redemption*, pg. 91.

⁴(1:30) Robert Traill, *The Works of Robert Traill*, vol. 2, Edinburgh: editura Banner of Trust, retipărit în 1975, pg. 234.

⁵(1:30) Arthur T. Pierson, *The Ministry of Keswick, First Series*, pg. 104.

⁶(2:14) Vance Havner. Nu dispunem de altă documentație.

⁷(3:9) Charles R. Erdman, *The First Epistle of Paul to the Corinthians*, pg. 40.

⁸(3:15) E. W. Rogers, *Concerning the Future*, p. 77.

⁹(3:18) Frédéric L. Godet, *Commentary on First Corinthians*, p. 195.

¹⁰(4:8) H. P. Barker, *Coming Twice*, p. 80.

¹¹(5:2) Erdman, *First Corinthians*, p. 55.

¹²(6:9) Unii fac o deosebire între „a intra“ în împărăție și „a moșteni“ împărăția. Astfel ei susțin că un credincios ar putea să nu-și învingă un păcat din viața sa, și totuși să fie mântuit. În acest caz, el ar „intra“ în împărăție, dar nu ar avea decât o mică moștenire sau nici o moștenire (răsplată) în ea. Dar acest pasaj se ocupă de cei răi, adică de cei nenăscuți din nou.

¹³(6:13) Erdman, *First Corinthians*, p. 63.

¹⁴(6:17) A. T. Pierson, *Knowing the*

Scriptures, p. 147.

¹⁵(6:20) Edward Herbert Bates, *Spiritual Thoughts from the Scriptures of Truth*, p. 137.

¹⁶(6:20) Textul NU omite aici referirea la duh.

¹⁷(7:5) Larry Christenson, *The Christian Family*, p. 24.

¹⁸(7:14) W. E. Vine, *First Corinthians*, p. 97.

¹⁹(7:15) J. M. Davies. Nu dispunem de alte documente.

²⁰(7:17) W. E. Vine, *The Divine Plan of Missions*, p. 63.

²¹(7:19) William Kelly, *Notes on the First Epistle to the Corinthians*, p. 123.

²²(7:29) Harry A. Ironside, *First Epistle to the Corinthians*, p. 223.

²³(7:29) Vine, *First Corinthians*, p. 104.

²⁴(7:33) *Ibid.*, p. 105.

²⁵(7:36) Dar termenul obișnuit din greacă pentru *virginitate* este substantivul abstract *parthenia* iar dacă Pavel s-a referit la acesta, atunci ne întrebăm de ce a folosit termenul simplu pentru „fecioară“, ca la Matei 1:23.

²⁶(7:38) „El însuși“ a fost adăugat, nefiind prezent în textul grec.

²⁷(8:12) Barnes, *1 Corinthians*, p. 147.

²⁸(9:17) Charles C. Ryrie, *The Ryrie Study Bible, New King James Version*, p. 1771.

²⁹(9:20) Textul NU adaugă aici nota explicativă: „eu însumi nefiind sub lege.“

³⁰(9:20) William Arnot, *The Church in the House*, p. 467, 468.

³¹(9:21) Charles C. Ryrie, *The Grace of God*, p. 83.

³²(9:22) Textul NU omite „ca“, dar el pare important pentru argumentația lui Pavel — el nu a devenit *realmente* slab.

³³(9:27) O mare parte a problemei rezultă din folosirea de către ediția KJV a lui „castaway“ (lepădat). Dar termenul din greacă *a-dokimos* nu înseamnă altceva decât „neaprobat“. Ca termen din domeniul atletismului, se pretează foarte bine la varianta modernă „descalificat“.

³⁴(10:5) Godet, *First Corinthians*, p. 59, 60.

³⁵(10:22) Kelly, *First Corinthians*, p. 166.

³⁶(10:28) Textul NU omite repetiția.

³⁷(11:5) Reise clar din versetele 4 și 5 că în situații în care sunt implicate rugăciunea și prorocia, o femeie trebuie să-și *acopere* capul, ori de câte ori pentru aceste situații capul unui bărbat trebuie să fie *descoperit*.

capul, ori de câte ori pentru aceste situații capul unui bărbat trebuie să fie *descoperit*. Femeile cărora le este greu să știe ce trebuie să facă și când s-o facă ar trebui să urmărească exemplul bărbatului, făcând exact opusul.

³⁸(11:7) Vine, *Expository Dictionary*, la termenul *Glory*, p. 154.

³⁹(11:18) F. B. Hole, "The Administration of the Mystery" (broșură), p. 5.

⁴⁰(11:19) În greacă este *haireseis*, dar aici nu are sensul dobândit ulterior, de „erezie”. Vezi nota de la Tit 3:10.

⁴¹(11:19) De obicei în greacă se folosește *opheilō* pentru necesitate *morală*. Aici Pavel folosește termenul obișnuit pentru necesitate *logică*, adică *dei*.

⁴²(11:26) Godet, *First Corinthians*, p. 163.

⁴³(12:Intro) *Glōssa* („limbă”) este termenul obișnuit din greacă pentru „limbă”.

⁴⁴(12:10) O mare parte din ceea ce unii oameni numesc în vremea noastră „prorocie” este fie o redare cu alte cuvinte a textelor din Biblie, fie prezentarea unor învățături greșite, ce nu se implinesc în realitate. Ambele sunt adesea redade într-o nereușită imitație a englezii King James, ca și când Dumnezeu nu ar putea să comunice în limbajul actual, al zilelor noastre!

⁴⁵(12:13) Termenul din greacă pentru *en* poate fi tradus prin *în*, *cu* sau *prin*, toate fiind exacte, în funcție de context, dar noi considerăm că „în” este traducerea cea mai „literală”, întrucât are legătură cu grecescul *en*.

⁴⁶(12:29, 30) Aceste întrebări încep cu *mē* în greacă, sugerând o parafrază de genul: „Negreșit, nu toți vorbesc în limbi”.

⁴⁷(13:11) Termenul este *nēpios* (cf. Ev. 5:13).

⁴⁸(14:5) Kelly, *First Corinthians*, p. 229.

⁴⁹(14:13) Dar nu există nici un indiciu în original că subiectul lui „ar putea interpreta” ar fi diferit de cel al lui „vorbește”.

⁵⁰(14:19) Redarea literală este: „understanding of me” (înțelegere a mea), în care „a mea” este în cazul genitiv, fiind *obiectul* acțiunii sugerate de substantiv. Aceeași *formă*” poate fi și genitiv *subiectiv*. Contextul stabilește care formă trebuie folosită.

⁵¹(14:19) Charles Hodge, *First Corinthians*, p. 292.

⁵²(14:35) Același termen grec *andres* poate însemna „soți” sau „bărbați”.

⁵³(15:45) Erdman, *First Corinthians*, p. 148.

⁵⁴(15:47) Textul NU omite „Domnul”.

⁵⁵(15:49) Textul majoritar al manuscriselor din greacă conține și îndemnul suplimentar: „Să purtăm....”

⁵⁶(15:54) C. H. Mackintosh, *The Mackintosh Treasury: Miscellaneous Writings by C. H. Mackintosh*, p. 125.

⁵⁷(15:56) Godet, *First Corinthians*, p. 446.

⁵⁸(16:12) Ironside, *First Corinthians*, p. 542.

⁵⁹(16:22) J. C. Ryle, *Holiness*, p. 235.

BIBLIOGRAFIE

Barnes, Albert. *Notes on the New Testament*. (Vol. V, I Corinthians). Londra: Blackie & Son, n.d.

Bates, Edward Herbert. *Spiritual Thoughts from the Scriptures of Truth*. Londra: Pickering & Inglis, n.d.

Davies, J. M. *The Epistles to the Corinthians*. Bombay: Gospel Literature Service, 1975.

Erdman, Charles R. *The First Epistle of Paul to the Corinthians*. Philadelphia: Westminster Press, 1928.

Godet, F. L. *The First Epistle to the Corinthians*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1971.

Grant, F. W. "1 Corinthians," *The Numerical Bible*. Vol. 6, Acts to 2 Corinthians. New York: Loizeaux Bros., 1901.

Hodge, Charles. *An Exposition on the First Epistle to the Corinthians*. New York: George H. Doran Company, 1857.

Ironside, H. A. *Addresses on the First Epistle to the Corinthians*. New York: Loizeaux Brothers, 1955.

Johnson, S. Lewis. "First Corinthians," in *The Wycliffe Bible Commentary*. Chicago: Moody Press, 1962.

Luck, G. Coleman. *First Corinthians*. Chicago: Moody Press, 1958.

Morgan, G. Campbell. *The Corinthian Letters of Paul: An Exposition of I and II Corinthians*. New York: Fleming H. Revell Company, 1946.

Morris, Leon. *The First Epistle of Paul to the Corinthians*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1966.

Robertson, Archibald and Alfred Plummer. *A Critical and Exegetical Commentary on the First Epistle of St. Paul to the Corinthians*. Edingburgh: T. & T. Clark, 1911.

Vine, W. E. *First Corinthians*. Londra: Oliphants Ltd., 1951.

A DOUA EPISTOLĂ CĂTRE CORINTENI

Introducere

„Transparența revelației lui Pavel [în 2 Corinteni] este, după părerea mea, fără egal în toată literatura sacră.” — Sadler

I. Locul unic în Canon

Dacă din 1 Corinteni se predică foarte mult, această epistolă fiind foarte mult studiată, atunci tot atât de adevărat este că 2 Corinteni este o epistolă foarte mult neglijată de predicatori. E trist să constatăm acest lucru, deoarece 2 Corinteni este o epistolă foarte *importantă*. Atitudinea de neglijare a acestei epistole se datorează în parte stilului ironic și greu de redat în traducere în care este redactat limbajul ei. Numărul mare de cuvinte tipărite cu italice în versiunile KJV și NKJV reflectă greutatea întâmpinate de traducătorii în engleză ai acestei epistole, care au fost nevoiți să suplimenteze termeni subînțeleși, pentru a explicita contextul.

Prin urmare, trebuie să acceptăm că epistola de față este, într-adevăr, *dificilă*. Sensul multor versete este greu de deslușit, dacă nu chiar total învăluit în mister. Există mai multe motive în măsură să explice această stare de lucruri, după cum urmează: (1) În 2 Corinteni Pavel recurge de multe ori la procedeul satirei, dar dificultatea constă în a stabili *când* procedează el astfel. (2) Pentru a înțelege sensul deplin al unor fragmente, ar fi necesar să ni se dea informații suplimentare cu privire la itinerarul exact parcurs de Pavel în călătoriile sale și al însoțitorilor săi, precum și scrisorile pe care le-a scris. (3) Epistola are un pronunțat caracter personal, cuvintele lui Pavel reflectând sentimentele izvorâte din inima lui. Or, se știe că acest limbaj, izvorât din inimă, nu se pretează întotdeauna la o înțelegere lesnicioasă.

În pofida acestor dificultăți, nu trebuie să ne dăm bătăuți. Din fericire, ele nu afectează adevărurile de bază ale epistolei, ci numai aspecte secundare.

În fine, trebuie să spunem că 2 Corinteni

este o epistolă *mult iubită și mult citată*. După ce o veți studia, veți fi mai în măsură să înțelegeți motivul pentru care ea și-a dobândit această faimă binemeritată.

II. Paternitatea

Aproape nimeni nu neagă faptul că Pavel a scris 2 Corinteni, deși unii au avansat diverse teorii, potrivit cărora în textul epistolei s-ar fi strecurat așa-numite „interpolări”. Totuși unitatea cărții (în pofida unor digresiuni atât de caracteristice scrierilor lui Pavel) este de necontestat.

Dovezile externe ale cărții 2 Corinteni sunt temeinice, deși de dată relativ mai târzie decât în cazul epistolei 1 Corinteni. Surprinde faptul că Clement din Roma nu citează din ea. În schimb, Policarp, Irineu și Ciprian se referă la ea. Marcion o cataloghează pe locul trei în rândul celor zece epistole pauline pe care le acceptă acesta. 2 Corinteni este trecută, de asemenea, în Canonul Muratorian. Începând din anul 175 al erei creștine, dovezile paternității lui 2 Corinteni sunt extrem de numeroase.

Dovezile interne ale paternității pauline a lui 2 Corinteni sunt copleșitoare prin numărul și forța lor. Cu excepția epistolei către Filimon, 2 Corinteni este cea mai personală și mai puțin doctrinară epistolă pe care a scris-o Pavel. Aluziile la chestiuni personale din viața apostolului, la particularități ale sale ieșite din comun, precum și evidentele conexiuni cu 1 Corinteni, Galateni, Romani și Fapte — sunt tot atâtea probe ce vin în sprijinul afirmației că Pavel este cel ce a redactat 2 Corinteni. Peste tot găsim în ea dovezi concludente că scrisoarea a fost scrisă de același autor și se adresează aceleiași adunări ca în Prima Epistolă, a cărei paternitate paulină a fost unanim acceptată.

III. Data

2 Corinteni a fost scrisă, probabil, la mai puțin de un an de la redactarea primei epistole către corinteni, acest lucru făcându-se în Macedonia (deși în unele traduceri timpurii se dă orașul Filipi ca loc al apariției ei). Majoritatea cercetătorilor agreează anul 57 al erei creștine, ca dată a apariției cărții, deși mulți preferă anul 55 sau 56, iar Harnack se pronunță în favoarea anului 53.

IV. Fondul și tema epistolei

Unul din motivele care ne determină să iubim a doua epistolă către Corinteni este faptul că are un ton atât de personal. Se pare că aici reușim să ne apropiem de inima lui Pavel mai mult decât în oricare alte scrieri ale sale, putând să ne facem o idee despre entuziasmul extraordinar ce-l anima pe apostol în vederea lucrării Domnului. Înțelegem într-o măsură mai mare ca în oricare altă carte din Scriptură demnitatea ce se degajă din cea mai nobilă chemare a vieții. Apoi nu avem cuvinte să descriem uimirea ce ne cuprinde când citim despre toate suferințele pe care le-a îndurat apostolul. Și resimțim noi înșine intensitatea indignării cu care a răspuns el la criticile formulate împotriva sa de oameni fără scrupule. Cu alte cuvinte, Pavel pare să ne îngăduie aici acces nestingherit la toate ungherele sufletului său.

Prima vizită efectuată de Pavel la Corint o găsim consemnată în Fapte 18. Ea s-a înscris în a doua sa călătorie misionară, la scurt timp după ce ținuse memorabila cuvântare pe Colina Marte din Atena.

În Corint, Pavel a lucrat împreună cu Acuila și Priscila la confecționarea de corturi, paralel cu vestirea cuvântului în sinagogă. Sila și Timotei au venit din Macedonia, pentru a i se alătura în acest demers evanghelic, ce a durat cel puțin un an și jumătate (Fapte 18:11).

După ce majoritatea iudeilor au respins propovăduirea lui, Pavel și-a îndreptat atenția spre Neamuri. După ce au fost mântuite o seamă de suflete — atât dintre iudei, cât și dintre Neamuri — liderii iudeilor l-au adus pe apostol înaintea proconsulului Gallio. Numai că acesta a respins pricina, sub motivația că nu dispunea de competența juridică

necesară pentru a judeca această cauză.

După proces, Pavel a rămas la Corint multe zile, după care s-a deplasat în Chenece, Efes și chiar mai departe, în Cezarea și Antiohia.

Cu ocazia celei de-a treia călătorii misionare, el revine la Efes, unde stă doi ani. În timpul șederii sale acolo a fost vizitat de o delegație de frați din Corint, care i-au cerut apostolului sfatul în privința mai multor chestiuni. Prima epistolă către Corinteni a fost redactată tocmai ca răspuns la aceste întrebări.

Ulterior apostolul și-a manifestat dorința arzătoare de a afla cum a fost primită de corinteni prima lui scrisoare, în special fragmentul privitor la disciplinarea aceluia dintre ei care se făcuse vinovat de un păcat grav. Prin urmare, Pavel părăsește Efesul, îndreptându-se spre Troa, unde spera să-l întâlnească pe Tit. Nereușind însă, apostolul a traversat apoi [marea], ajungând în Macedonia. Aici în sfârșit ia legătura cu Tit, care îi aduce vești — și bune, și rele. Într-adevăr, sfinții l-au disciplinat pe sfântul care păcătui-se — și această disciplină a dus la refacerea spirituală a acestuia. Asta era vestea bună. Vestea mai puțin bună a constatat în faptul că creștinii din Corint nu s-au ținut de promisiunea de a trimite banii pentru ajutorarea sfinților nevoiași de la Ierusalim. După care a urmat vestea proastă: Tit îl înștiințează pe Pavel că învățătorii falși făceau ravagii la Corint, subminând lucrarea apostolului și punând sub semnul îndoielii autoritatea sa de slujitor al lui Cristos.

Așadar acestea sunt împrejurările care au reclamat redactarea — în Macedonia — a celei de-a doua epistole către Corinteni.

În prima sa epistolă către Corinteni, Pavel își asumă rolul de învățător, iar în a doua adoptă rolul de păstor. Dacă ascultați cu luare aminte, veți distinge bătăile inimii celui care i-a iubit atât de mult pe copiii lui Dumnezeu și le-a dorit, cu atâta dăruire, binele.

Prin urmare, să purcedem la drum, în această măreață aventură. Studiind aceste „gânduri inspirate și cuvinte arzătoare” — cum le-a numit cineva — s-o facem rugându-L pe Duhul Sfânt al lui Dumnezeu să ne lumineze.

SCHIȚA CĂRȚII

I. PAVEL EXPUNE SLUJBA (LUCRAREA DE SLUJIRE) (Cap. 1-7)

- A. Salutul (1:1, 2)
- B. Slujba de mângâiere în suferință (1:3-11)
- C. Explicația schimbării intervenite în planurile lui Pavel (1:12-2:17)
- D. Acreditările posedate de Pavel pentru a-și desfășura slujba (3:1-5)
- E. Contrast între vehiul și noul legământ (3:6-18)
- F. Obligația de a predica o evanghelie limpede (4:1-6)
- G. Un vas de pământ cu un destin ceresc (4:7-18)
- H. Necesitatea de a trăi în lumina faptului că ne vom înfățișa înaintea scaunului de judecată al lui Cristos (5:1-10)
- I. Pavel participă la această slujbă cu un cuget curat (5:11-6:2)
- J. Purtarea lui Pavel în desfășurarea slujbei (6:3-10)
- K. Îndemnul lui Pavel la o atitudine de deschidere și afecțiune (6:14-7:1)
- L. Îndemnul lui Pavel la separarea de lume pe care o cere Cuvântul lui Dumnezeu (6:14-7:1)
- M. Bucuria lui Pavel la primirea veștilor bune de la Corint (7:2-16)

II. ÎNDEMNUL LUI PAVEL DE A DUCE LA BUN SFÂRȘIT STRĂNGEREA DE AJUTOARE PENTRU SFINȚII DE LA IERUSALIM (Cap. 8, 9)

- A. Pilde minunate de dărnicie (8:1-9)
- B. Îndemnuri minunate în vederea încheierii strângerii de ajutoare (8:10, 11)
- C. Trei principii minunate pentru dărnicie (8:12-15)
- D. Trei frați minunați care să pregătească strângerea de ajutoare (8:16-24)
- E. Îndemnul adresat de Pavel corintenilor să fie pe măsura elogiilor ce le-au fost aduse (9:1-5)
- F. Răsplățile minunate rezultate în urma dărniciiei (9:6-15)

III. PAVEL ÎȘI APĂRĂ APOSTOLIA (Cap. 10-13)

- A. Răspunsul dat de Pavel acuzatorilor săi (10:1-12)
- B. Principiul călăuzitor în viața lui Pavel: să desțelenească noi terenuri pentru Cristos (10:13-16)
- C. Țelul suprem urmărit de Pavel: să aibă parte de aprobarea Domnului (10:17, 18)
- D. Pavel își afirmă apostolia (11:1-15)
- E. Suferințele îndurate de Pavel pentru Cristos susțin apostolia sa (11:16-33)
- F. Revelațiile avute de Pavel susțin apostolia sa (12:1-10)
- G. Semnele lui Pavel susțin apostolia sa (12:11-13)
- H. Vizita pe care urma s-o efectueze Pavel la Corint (12:14-13)
- I. Apostolia lui Pavel susținută chiar de corinteni (13:2-6)
- J. Dorința lui Pavel de a le face bine corintenilor (13:7-10)
- K. Pavel își ia rămas bun de la ei, invocând peste ei binecuvântarea Sfintei Treimi (13:11-14)

Comentariu

I. PAVEL EXPUNE SLUJBA
(Cap. 1-7)

A. Salutul (1:1, 2)

1:1 Pavel se prezintă chiar de la începutul epistolei sale ca **apostol al lui Isus Cristos prin voia lui Dumnezeu**. Este important ca Pavel să precizeze acest lucru de la bun început, întrucât existau unii la Corint care

puneau la îndoială că Pavel ar fi fost cu adevărat împuternicit de Domnul. La care Pavel răspunde că nu el a ales slujba, din proprie inițiativă, după cum nu a fost ordinar de oameni, ci a fost lansat în lucrare de Isus Cristos, **prin voia lui Dumnezeu**. Chemarea sa la apostolie a survenit pe drumul Damascului — acea experiență de neuitat din viața sa. Or, tocmai conștiința acestei chemări

divine este aceea care l-a susținut pe apostol în toate ceasurile de grea încercare. Adesea, în slujirea lui Cristos, când era apăsat peste măsură, poate ar fi fost ispitit să se dea bătut și să se retragă din lucrare, dacă nu ar fi avut această asigurare a chemării divine.

Faptul că **Timotei** este menționat în versetul întâi nu înseamnă că el a contribuit la redactarea epistolei, ci doar consemnează că acesta era în compania lui Pavel, la data când a fost redactată Doi Corinteni. În afară de această mențiune, nu posedăm alte indicii sigure cu privire la deplasările lui Timotei în această perioadă.

Scrisoarea este adresată **bisericii lui Dumnezeu care este în Corint, împreună cu toți sfinții care sunt în toată Ahaia**. Sintagma **biserica lui Dumnezeu** înseamnă că era o adunare de credincioși ce aparțineau lui **Dumnezeu**. Nu era o adunare păgână sau o asociație laică de oameni, ci o companie de creștini născuți din nou, chemați din mijlocul lumii, să-I aparțină Domnului. Negreșit, pe când scria aceste cuvinte, Pavel își va fi amintit de zilele când a venit prima oară la Corint, predicând evanghelia. Cum oameni dedați la idolatrie și-au pus încrederea în Cristos ca Domn al lor, fiind mântuiți prin harul Său minunat. În pofida tuturor dificultăților care s-au ivit ulterior în adunarea de la Corint, inima apostolului va fi fost cuprinsă de bucurie la gândul că în viața acestor oameni atât de dragi lui au intervenit schimbări atât de mari. Scrisoarea este adresată nu numai corintenilor, ci și **tuturor sfinților care sunt în Ahaia**. **Ahaia** desemna porțiunea sudică a Greciei, în vreme ce Macedonia, despre care vom citi în această epistolă, constituia secțiunea de nord a acestei țări.

1:2 Har... și pace sunt elementele ce compun minunatul salut al apostolului Pavel, cu care ne-am familiarizat deja. Când arată ce le dorește el în primul rând copiilor lui Dumnezeu, Pavel nu menționează lucruri materiale, ca aurul și argintul, deoarece el știe prea bine că acestea sunt trecătoare. Mai degrabă, el le dorește binecuvântări duhovnicești, cum ar fi **harul și pacea**, în care sunt cuprinse toate binefacerile la care se poate aștepta un biet păcătos în viața de aici, până nu a ajuns în cer. Denney spune: „Evanghelia se deschide și se încheie cu harul iar pacea — cea stare de desăvârșită adecuatețe spirituală — este lucrarea isprăvită a lui Cristos în sufletul [omului]”.¹ Aceste binecuvântări decurg de la **Dumnezeu Tatăl**

nostru și de la Domnul Isus Cristos. **Dumnezeu Tatăl nostru** este izvorul iar **Domnul Isus Cristos** este canalul prin care se scurg aceste binecuvântări. Pavel nu ezită să-L așeze pe **Domnul Isus Cristos** alături de **Dumnezeu Tatăl**, întrucât, ca membru al Trinității, **Cristos** este egal cu **Tatăl**.

B. Slujba mângâierii în suferință (1:3-11)

1:3 În versetele 3 până la 11, apostolul izbucnește în expresii de mulțumire pentru **mângâierea** de care a avut parte în mijlocul suferințelor și încercărilor prin care a trecut. Fără îndoială, **mângâierea** a constituit-o vestea bună pe care i-a adus-o Tit în Macedonia. Apostolul arată apoi în continuare că și în strămoare, și în mângâiere, toate lucrează împreună spre binele final al credincioșilor cărora le este destinată slujba lui. Mulțumirile sunt adresate lui **Dumnezeu și Tatălui Domnului nostru Isus Cristos**. Acesta este titlul plinar al lui **Dumnezeu** în Noul Testament, unde El nu mai este invocat ca Dumnezeu lui Avraam, Dumnezeu lui Isaac sau Dumnezeu lui Iacob. Acum El este **Dumnezeu și Tatăl Domnului Isus Cristos**. Apropo, numele acesta presupune marea adevăr, potrivit căruia Domnul Isus este [simultan]: și Dumnezeu, și Om. Dumnezeu este *Dumnezeul* Domnului nostru Isus Cristos — ceea ce se referă la relația Sa cu **Isus**, Fiul Omului. Dar Dumnezeu este și **Tatăl Domnului nostru Isus Cristos** — prin asta înțelegându-se relația Sa cu Cristos, Fiul lui Dumnezeu. În plus, Dumnezeu este descris ca **Părintele îndurărilor și Dumnezeu oricărei mângâieri**. De la El se revarsă toate **îndurările și mângâierile**.

1:4 În toate strămtorările prin care a trecut Pavel, a fost conștient de prezența lui Dumnezeu, care l-a mângâiat. Aici el ne prezintă unul din numeroasele motive pentru care Dumnezeu l-a mângâiat, și anume pentru ca și el, la rândul lui, să-i poată mângâia pe alții cu aceeași mângâiere cu care a fost și el mângâiat de Dumnezeu. Pentru noi cuvântul „mângâiere” înseamnă de obicei un fel de consolare când trecem prin întristări. Dar în accepția Noului Testament, termenul are un înțeles mult mai cuprinzător, referindu-se la îmbărbătarea și îndemnul pe care le primim de la cineva care este alături de noi în momente de strămtorare. Cu toții ar trebui să punem în practică acest verset, aducându-ne aminte atunci când suntem mângâiați că și noi, la rândul nostru, avem datoria de a transmite mai departe această mângâiere

către alții. Nu trebuie să fugim de încăperile în care unii zac bolnavi sau de casele aflate în doliu, ci să ne apropiem îndată de oricine are nevoie de îmbărbătarea noastră. Nu confortul pe care-l aduce mângâierea trebuie să-l căutăm, ci mai degrabă ca noi înșine să fim mângâietori.

1:5 Motivul pentru care Pavel îi poate mângâia pe alții este faptul că mângâierile **lui Cristos** sunt egale cu suferințele îndurate de apostol pentru El. **Suferințele lui Cristos** din acest context nu se referă nicidecum la suferințele îndurate de Mântuitor, în lucrarea Sa ispășitoare, căci acestea sunt unice, nepunând fi împărțite de nici un om. Mai degrabă, creștinii pot să sufere și chiar suferă datorită asocierii lor cu Domnul Isus. Ei suferă ocări, respingeri, ostilitate, ură, oprobriul oamenilor, lepădarea lor de ei și trădarea din partea lor. Toate acestea sunt numite **suferințele lui Cristos** pentru că El le-a îndurat când a trăit pe pământ și pentru că încă le îndură atunci când mădularile trupului Său trec ele însele prin aceste suferințe. În toate strămtorările prin care trecem, El este strămtorat împreună cu noi (vezi Isaia 63:9). Ideea pe care o scoate însă Pavel în evidență aici este că toate aceste suferințe au parte de o mare răsplătire, adică faptul că avem parte în egală măsură de **mângâierea lui Cristos** și mângâierea aceasta este întru totul de ajuns.

1:6 Pentru apostol atât strămtorările sale, cât și starea de mângâiere îi aduceau numai bine, căci ambele au fost sfințite de cruce. Astfel dacă era în necaz, asta avea drept urmare mângâierea și mântuirea sfinților — nu mântuirea sufletelor lor, ci mântuire în sensul izbăvirii sau întăririi lor atunci când treceau prin încercări. Ei erau atunci îmbăbătați și îmboldiți de răbdarea lui Pavel în încercări, socotind că dacă Dumnezeu i-a dat lui harul de a suferi, le putea dăruii și lor acest har. Ori de câte ori Samuel Rutherford se afla în „pivnița vitregiei” — și asta nu de puține ori s-a întâmplat — el căuta îndată „vinurile cele mai alese” ale Domnului. Poate că a învățat să facă așa din pilda oferită de Pavel, care întodeauna părea să vadă curcubeul printre lacrimi.

Mângâierea pe care a primit-o apostolul avea să-i umple și pe corinteni de **mângâiere**, inspirându-i să rabde în tăcere când treceau prin aceleași prigoane de care avusesse parte și el. Numai cei ce au trecut prin adânci încercări și puneri la probă știu să aleagă cuvintele potrivite de mângâiere

pentru cei ce trec prin aceleași încercări. O mamă care și-a pierdut unicul fiu e mult mai în măsură s-o mângâie pe o altă mamă care tocmai a fost strivită de această sfâșietoare durere. Sau, exemplul suprem al unui Tată, care și-a pierdut singurul Fiu, fiind acum cel mai capabil să-i mângâie pe cei ce au suferit pierderea unor ființe apropiate.

1:7 Apostolul își exprimă acum încrederea că, așa după cum corintenii au cunoscut ei înșiși ce înseamnă să suferi de dragul lui Cristos, tot așa acum ei aveau să trăiască experiența mângâierii pe care le-o va da Cristos. **Suferințele** nu vin niciodată singure pentru creștin, ci sunt întodeauna însoțite de **mângâierea** lui Cristos. Și noi putem fi siguri de acest lucru, cum era și Pavel. Ediția *Living Bible* parafrizează versetele 3-7 în felul următor:

Ce Dumnezeu minunat avem — El e Tatăl Domnului nostru Isus Cristos, izvorul oricărei îndurări, cel care, în chip atât de minunat, ne mângâie și ne întărește în toate greutățile și încercările noastre! Și oare de ce face asta? Pentru ca atunci când și alții trec prin necazuri, având nevoie de compasiunea și îmbărbătarea noastră, să le putem transmite ajutorul și mângâierea pe care ni le-a dat Dumnezeu. Să fiți siguri de acest lucru: cu cât suferim mai mult pentru Cristos, cu atât ne va coplesi și El mai mult cu mângâierile și incurajările Sale. Datorită acestor necazuri v-am putut aduce mângâierea și mântuirea lui Dumnezeu. Dar, în necazul nostru, Dumnezeu ne-a mângâiat — și aceasta pentru ca să vă ajutăm pe voi: anume, să vă arătăm din experiența noastră personală cu câtă duioșie vă mângâie Dumnezeu când treceți prin aceleași suferințe. El vă va da tărie să rezistați. (Citatul a fost luat din „Noul Testament pe înțelesul tuturor”, ediția I, 1984, publicat de Living Bibles International, n.tr.)

1:8 După ce s-a referit în termeni generali la suferințe și mângâieri, Pavel menționează acum pe larg marea încercare prin care a trecut. El nu vrea ca **frații** corinteni să fie în necunoștință de necazul care a venit peste el în Asia. („Asia” nu se referă aici la continentul cu același nume, ci doar la o provincie din partea de vest a acestui continent, cunoscută azi sub denumirea de Asia Mică.) La ce necaz anume se referă aici apostolul Pavel? Poate la periculoasa tulburare ce a avut loc la Efes (Fapte 19:23-41). Unii sugerează că a fost o boală de moarte, în timp ce alții cred că se referă la vești triste

de la Corint. Din fericire, valoarea și savura-rea acestui pasaj nu depinde de cunoașterea chestiunilor sale de amănunt.

Totuși necazul respectiv a fost atât de grav încât Pavel a fost foarte doborât, peste puțină fizică de a îndura, așa încât nu mai avea nădejde de viață.

În acest punct ne va fi de folos să consultăm parafrazarea făcută de Phillips acestui verset: „Pe vremea aceea erau cu totul copleșiți; povara era peste puțină noastră de a o purta; de fapt, ne-am zis că de-acum s-a sfârșit cu noi.”

1:9 Moralul apostolului era atât de scăzut încât se considera un om condamnat la **moarte**. Dacă cineva l-ar fi întrebat: „Ce alegi: moartea sau viața?” probabil Pavel ar fi răspuns: moartea. Dumnezeu i-a permis robului Său să fie adus în această situație de extremă încercare, pentru ca el să nu se încredă în sine, ci în Dumnezeu care învie morții. „Dumnezeu care învie morții” este, evident, o referire la Dumnezeu Cel atotputernic. Cel care poate învia morții este singura nădejde pe care o mai are un om osândit să moară — cum, negreșit, se considera apostolul că este în acest punct.

1:10 În tradiția traducerii King James (și a majorității manuscriselor) Pavel se referă la izbăvire în trei timpi gramaticali: trecutul (**izbăvit**), prezentul (**ne izbăvește**) și viitorul (**ne va izbăvi**).² Dacă a avut în vedere tulburarea de la Efes, atunci Pavel se referă la modul în care i s-a pus subit capăt, el reușind să scape (Fapte 20:1). Apostolul știe că același Dumnezeu care l-a **izbăvit** în trecut este în stare să-l **izbăvească** zi de zi și va continua să-l **izbăvească** până în acel moment mareț când el va fi complet eliberat de necazurile și prigoanele acestei lumi.

1:11 Aici Pavel, din spirit de generozitate, presupune că creștinii corinteni s-au rugat pentru el, în timpul mării sale încercări. În realitate, mulți dintre credincioșii de acolo au adoptat o atitudine destul de critică la adresa marelui apostol, ce nu sugera deloc că ei și-au fi adus aminte de el în fața tronului de har. Dar apostolul este dispus să le acorde aici credit pentru atitudinea pe care s-ar fi cuvenit s-o aibă față el. Sintagma **darul care ne este făcut prin multe persoane** se referă la **darul** izbăvirii lui Pavel, realizat prin rugăciunile **multor persoane**. El vede izbăvirea sa ca pe o urmare directă a mijlocirii sfinților. Și astfel, afirmă Pavel, pentru că mulți s-au rugat, **multe persoane** pot aduce acum **mulțumiri** pentru faptul că rugăciunile

le-au fost ascultate.

C. Explicația schimbării intervenite în planurile lui Pavel (1:12-2:17)

1:12 Motivul pentru care Pavel considera că se poate bizui pe rugăciunile credincioșilor este faptul că întotdeauna a fost deschis în relațiile cu ei. El se poate lăuda cu integritatea manifestată față de ei iar conștiința lui poartă mărturie faptului că purtarea lui a fost caracterizată de **simplitate și sinceritate**, adică de acea neprefăcătoare și transparență ce vin de la Dumnezeu. El nu s-a pretat la metodele oamenilor **firești**, ci a lucrat cu curăție față de ei, fără nici un vicleșug, punând în joc toată puterea (**harul**) primită de la Dumnezeu. De asta corinteni trebuia să-și fi dat seama cu prisosință.

1:13 Integritatea ce a caracterizat toate purtările apostolului față de corinteni se degajă și din conținutul acestei scrisori. El **scrie** exact ceea ce vrea să spună, fără ocolișuri, fără ca ei să trebuiască să citească „printre rânduri”. Sensul cuvintelor sale se poate desluși chiar de la început, în termeni cât se poate de clari. Este exact ceea ce știu și recunosc ei, iar apostolul își exprimă speranța că ei vor continua să recunoască acest lucru până la sfârșit, adică cât vor trăi.

1:14 Adunarea de la Corint îi recunoscuse meritele lui Pavel, **în parte** — adică unii dintre credincioși îi dăduseră recunoașterea ce o merita, dar nu toți. Cei loiali au înțeles aceste două fapte — că ei se cuvine să fie mândri de el și el de ei **în ziua Domnului Isus. Ziua Domnului Isus** se referă la evenimentul viitor al judecării de la scaunul de judecată al lui Cristos, când se va evalua slujirea celor răscumpărați și li se va da răsplăți. Ori de câte ori Pavel privea spre acel tribunal, el vedea fețele celor care fuseseră mântuiți prin lucrarea lui, cei ce aveau să constituie cununa lui de bucurie și slavă. La rândul lor, ei aveau să se bucure de faptul că el fusese instrumentul de care se folosisese Dumnezeu pentru a-i conduce la Cristos.

1:15 Sintagma: **cu toată încrederea** înseamnă **încrederea** cu care se bucurau ei de el, ca apostol adevărat al lui Isus Cristos, ca unul de a cărui sinceritate ei nu se puteau îndoi. El dorea să vină la ei pe deplin asigurat de încrederea, stima și afecțiunea lor. El intenționa să vină la ei înainte de a se duce în Macedonia, urmând să-i viziteze din nou la întoarcerea din Macedonia. Astfel ei puteau avea **al doilea har** în sensul că erau vizitați de două ori.

1:16 Acest al doilea har este explicat în continuare de versetul 16. După cum am arătat, planul inițial al lui Pavel era ca la plecarea din Efes să treacă în Ahaia, unde se afla Corintul, și apoi să se îndrepte spre nord, ajungând în Macedonia. După ce va fi propovăduit acolo, apostolul urma să revină la Corint, deplasându-se din nou spre sud. El spera că credincioșii corinteni îi vor acorda sprijinul în drumul său spre Iudeea — însoțindu-l cu rugăciunile și ospitalitatea lor, dar nu și cu banii lor, întrucât citim la 11:7-10 că Pavel era hotărât să nu accepte bani din partea lor.

1:17 Planul inițial al lui Pavel nu a putut fi pus în aplicare. El a călătorit din Efes la Troas, și, negăsindu-l pe Tit, s-a dus direct în Macedonia, eliminând Corintul din itinerarul său. Prin urmare, el pune aici întrebarea: „**Propunându-mi aceasta, am lucrat eu cu ușurătate?**” Probabil detractorii lui exact de asta îl acuzau: „Nestatornicul de Pavel! Una spune și alta face! Poate oare fi omul acesta un apostol adevărat?” — vor fi spus ei. Apostolul îi confruntă pe corinteni în privința acuzației ce i s-a adus că ar fi nestatornic: Când face un plan, oare îl face în funcție de motivele firești ce ar putea rezulta, spunând o dată da, pentru ca apoi să spună nu? Se călăuzește el oare în funcție de considerențele de confort sau avantaj personal? Phillips redă foarte bine spiritul acestui verset, în parafraza lui: „Doar pentru că am fost nevoiți să ne modificăm planul [inițial], se cuvine oare să fim considerați nestatornici? Sau credeți cumva că eu îmi întocmesc planurile cu duplicitate, spunând «da», când în realitate voiam să spun «nu»?”

1:18 Pavel pare să treacă aici de la cuvântul lui privitor la planurile sale de călătorie la propovăduirea lui. Poate că criticii lui spuneau că dacă nu te poți bizui pe el în conversațiile obișnuite, atunci nu poți avea încredere nici în predicarea lui,

1:19 Pavel argumentează că acțiunile lui nu pot fi puse la îndoială, deoarece Mântuitorul pe care Îl predica el este Cel divin și neschimbător, în care nu este nici o strămutare și urmă de schimbare. Când a vizitat el prima oară Corintul, împreună cu Silvan și Timotei (Fapte 18:5), L-au predicat pe Fiul lui Dumnezeu cel vrednic de încredere Or, „mesajul nu a fost instabil, deoarece Îl privea pe Fiul lui Dumnezeu în care nu era nici urmă de strămutare.” Argumentul constă în faptul că nici un om care Îl predică pe Domnul Isus în Duhul nu ar putea să se poarte în

felul în care îl acuzau criticii săi pe Pavel că s-ar fi purtat el. Denney spune: „Argumentul lui Pavel din acest punct ar fi putut fi folosit de un ipocrit, dar nici un critic nu l-ar fi putut inventa.” Cum ar fi putut el oare predica un Dumnezeu credincios, în timp ce el însuși s-ar fi purtat cu necredincioșie față de propriul său cuvânt?

1:20 Oricâte făgăduințe ale lui Dumnezeu ar fi, toate își găsesc împlinirea în *Cristos*. Toți cei ce găsesc în El împlinirea făgăduințelor lui Dumnezeu vor spune **Amin** la toate acestea:

Când ne deschidem Bibliile, dăm de o făgăduință. Ne ridicăm apoi privirile spre Dumnezeu iar Dumnezeu ne spune: „Toate acestea le poți avea prin Cristos.” Punându-ne apoi încrederea în Cristos, Îi spunem lui Dumnezeu: „Amin”. Dumnezeu vorbește prin Cristos iar noi credem în Cristos; Cristos se apleacă spre noi iar credința se înalță spre culmi și astfel fiecare făgăduință a lui Dumnezeu este împlinită în Isus Cristos. În El și prin El noi ne însușim și aplicăm la noi înșine aceste făgăduințe, spunând: „Da, Doamne, mă încred în Tine.”³

Toate acestea sunt **spre slava lui Dumnezeu prin noi**. Denney scrie și el: „El este proslăvit atunci când sufletele omenești își dau seama că El a a rostit lucruri bune cu privire la ei, dincolo de speranțele lor cele mai îndrăznețe, și că acele lucruri bune se pot desluși cu certitudine și siguranță indubitabile în Fiul Său.”

Cele două sintagme: **prin noi** au darul de a le aminti corintenilor că **prin** propovăduirea unor oameni ca Silvan, Timotei și Pavel au ajuns ei în posesia făgăduințelor făcute de Dumnezeu în Cristos. Dacă apostolul ar fi un impostor, cum susțineau dușmanii lui, atunci ar însemna că Dumnezeu s-a folosit de un șarlatan și un mincinos, pentru a-Și aduce la îndeplinire lucrări atât de minunate! Desigur, realitatea este că Pavel primise cu adevărat apostolia de la Dumnezeu.

1:21 În continuare Pavel arată legătura dintre corinteni și el, în cadrul global al vieții. **Dumnezeu** i-a statornicit în credință, confirmându-i în **Cristos**, calificându-i, împuternicindu-i și învățându-i.

1:22 De asemenea El i-a **pecetluit** și le-a **dat** Duhul în inimile lor ca o arună. Aici avem încă două lucrări ale Duhului Sfânt. Pecetea este semnul proprietății și siguranței. **Duhul** care locuiește în credincios este semnul că credinciosul aparține acum lui

Dumnezeu și că este pe veci sigur. Desigur, pecetea este invizibilă. Oamenii nu știu că suntem creștini datorită faptului că purtăm vreun ecuson special, ci numai prin dovada trăirii unei vieți de sfințenie, pline de Duhul. Dumnezeu le-a dat arvuna Duhului în inima lor, ca o garanție a întregii moșteniri ce va urma. Când Dumnezeu îl măntuiește pe cineva, îl și umple cu Duhul Sfânt. Tot atât de sigur precum este faptul că noul credincios este umplut cu Duhul este și faptul că el va primi toată moștenirea lui Dumnezeu. Aceleași binecuvântări pe care le transpune Duhul Sfânt în viața noastră, făcându-le o realitate în vremea de acum, vor fi ale noastre în măsură deplină la o dată viitoare.

1:23 În versetele 1:23 la 2:4, Pavel revine la acuzația de șovăială ce i s-a adus, explicând pe larg de ce nu a vizitat Corintul așa cum plănuise. Întrucât nici un om nu putea discerne adevăratele motive lăuntrice ce l-au determinat pe Pavel să procedeze în felul acela, el apelează la Dumnezeu, luându-L ca martor al acestui fapt. Dacă apostolul ar fi vizitat Corintul la data pe care o planificase inițial, ar fi fost nevoit să se ocupe foarte energic de situația de acolo. Ar fi fost nevoit să-i mustre aspru pe sfinți pentru neglijența de a fi tolerat păcatul în sânul adunării. Or, tocmai pentru a nu-i îndurera și întrista și-a amânat Pavel călătoria la Corint.

1:24 Dar după ce face această afirmație, apostolul Pavel nu vrea ca nimeni să creadă că se poartă ca un dictator față de corinteni. Prin urmare el adaugă aici următoarele cuvinte: „**Nu doar că am avea stăpânire peste credința voastră, ci suntem împreună lucrători la bucuria voastră: căci prin credință stați voi în picioare.**” Apostolul nu voia să fie stăpân peste credința lor creștină, după cum nu voia să fie văzut de ei ca un tiran. Mai degrabă, el și conlucrătorii lui contribuiau la bucuria lor, adică el nu voia să facă decât ceea ce le putea fi de folos pe cărarea credinței, sporindu-le astfel bucuria.

Ultima parte a versetului 24 ar putea fi redată și astfel: „căci în credință voi stați tare.” Adică, nu era nevoie să-i corecteze cu privire la credința lor, întrucât în sfera aceea erau destul de statormici. Chestiunile asupra cărora dorea să-i îndrepte nu se refereau la doctrină, cât la comportamentul bisericii în viața practică.

2:1 Versetul acesta continuă gândul din ultimele două versete ale capitolului 1. Pavel explică în continuare motivele pentru care nu

s-a dus la Corint, cum plănuise inițial, anume faptul că nu a dorit să le provoace întristarea ce ar fi urmat în mod inevitabil muștrării pe care le-ar fi aplicat-o. Cuvintele: **am judecat în mine însumi să nu mă întorc la voi cu întristare** lasă să se înțeleagă că se văzuse cu corintenii cu ocazia altei vizite, dureroasă, pe care o găsim descrisă la Fapte 18:1-17. Această vizită interimară poate fi dedusă și din 2 Corinteni 12:14; 13:1.

2:2 Dacă apostolul ar fi venit la Corint, aducând cu el muștrarea destinată unor creștini, negreșit i-ar fi întristat. Dar și el însuși s-ar fi întristat, pentru că el aștepta de la acești oameni un prilej de bucurie sau, cum se exprimă Rylie: „Dacă vă voi întrista, cine mă va mai putea îmbucura pe mine? Niște oameni triști? Ce mângâiere ar mai fi în asta?!”

2:3 În loc să dea naștere la această întristare reciprocă, printr-o vizită personală, apostolul Pavel s-a decis să le scrie corintenilor o scrisoare, sperând că prin aceasta va obține efectul dorit: anume faptul că corintenii vor recurge la disciplina bisericii, în legătură cu fratele care păcătuisese. În felul acesta, când va veni Pavel din nou la ei, relațiile dintre el și acești creștini pe care-i iubea atât nu vor mai fi încordate.

Aici se ridică o întrebare: scrisoarea la care se referă prima parte a versetului 3 este prima epistolă a lui Pavel către corinteni, sau o altă epistolă ce nu s-a păstrat? Mulți cred că nu poate fi vorba de 1 Corinteni, datorită descrierii din versetul 4, că a fost scrisă cu multă întristare și lacrimi. Alți învățați sunt de părere că descrierea de aici e în ton cu conținutul primei epistole. Probabil că Pavel a scris-o după trista vizită (2 Cor. 2:1) și că i-a încredințat-o lui Tit să o dea corintenilor. Tot la această scrisoare se referă, probabil, și versetele 2:4, 9; 7:8, 12.

Indiferent care ar fi versiunea corectă, gândul ce se desprinde din versetul 3 este că Pavel le-a scris pe tonul pe care le-a scris pentru ca atunci când îi va vizita cu adevărat să nu primească întristare de la cei de la care se aștepta să aibă parte de bucurie. În contextul de față, concluzia care se desprinde este că atunci când problema disciplinei este tratată cu evlavie, ea duce, în final, la bucurie și de o parte, și de alta.

2:4 În versetul acesta ne putem forma o idee despre inima plină de dragoste și compasiune a marelui păstor. Pavel era profund îndurerat de faptul că adunarea de la Corint

tolerase păcatul în mijlocul ei. Asta i-a provocat **multă mâhnire și strângere de inimă**, obrajii fiindu-i scâlțați de **lacrime fierbinți** de întristare. E limpede că păcatul de la Corint îl afecta mai mult pe apostol decât pe corinteni! Nu trebuia ca ei să interpreteze această scrisoare ca pe o încercare de a-i jigni, ci mai degrabă ca pe o dovadă a **iubirii** ce le-o purta. El spera că, scriindu-le, ei vor avea suficient timp pentru a îndrepta lucrurile, așa încât o nouă vizită la ei să fie un prilej de bucurie. „Fidele sunt rănile provocate de un prieten!” Nu trebuie să ne supărăm când suntem sfătuiți prietenește sau avertizați cu evlavie, ci, mai degrabă, ar trebui să ne dăm seama că cine procedează astfel ne vrea binele. Muștrarea făcută cu evlavie trebuie luată ca din mâna Domnului și trebuie să trezească în noi un sentiment de recunoștință.

2:5 În versetele 5-11 apostolul se referă mai amănunțit la incidentul ce provocase atâtă întristare. Observați delicatetea și considerația creștinească de care dă dovadă apostolul când face acest lucru. Nici măcar o singură dată nu pomenește numele făptuitorului sau al faptei reprobabile săvârșite de acesta. Sintagma: „**dacă a fost cineva o pricină de întristare**” se referă, probabil, la păcatul de incest săvârșit de omul de la 1 Corinteni 5:1 sau la o altă persoană care provocase tulburare în sânul adunării. Noi credem că se referă la primul caz. Pavel nu considera acest păcat o ofensă adusă împotriva lui personal, ci o pricină de întristare pentru toți credincioșii.

2:6 Credincioșii de la Corint conveniseră să-i aplice celui vinovat măsuri disciplinare, excluzându-l, după câte se pare, din biserică. Ca urmare a acestei acțiuni, omul respectiv s-a pocăit cu adevărat și a fost repus în părtașie cu Domnul. Acum Pavel le spune corintenilor că pedeapsa aplicată acestui om a fost suficientă și că nu mai are rost s-o prelungească. În ultima parte a versetului găsim sintagma: **care i-a fost dată de cei mulți**. Unii cred că prin „cei mulți” se înțelege **majoritatea**. Alții susțin că ar fi fost vorba de **toți** membrii bisericii, cu **excepția** celui disciplinat. Aceștia din urmă susțin că nu este suficientă o decizie a majorității, în asemenea chestiuni și că acolo unde I se dă Duhului lui Dumnezeu loc să conducă, trebuie să se ajungă la o acțiune unanimă.

2:7, 8 Acum, după ce omul s-a pocăit cu adevărat, corintenii trebuie să-l ierte și să caute să-l întărească, primindu-l din nou în

părtașia lor. Altfel, dacă nu vor face acest lucru, există pericolul ca omul să fie **copleșit de prea multă mâhnire**, adică ar putea intra într-o deprimare, îndoindu-se de realitatea iertării sale.

Corintenii își pot reînnoi sentimentele de dragoste față de el, deschizându-și larg brațele către el și reprimindu-l în mijlocul lor cu bucurie și duioșie.

2:9 Prin prima epistolă pe care le-a scris-o, Pavel i-a pus pe sfinții de la Corint **la încercare**. Acum ei aveau prilejul de a dovedi ascultarea lor față de cuvântul Domnului, așa cum le fusese vestit de apostolul Pavel. Cu acea ocazie, el le sugerase că trebuie să-l dea afară pe omul acela din sânul bisericii — ceea ce au și făcut corintenii, dovedindu-se astfel ascultători. Acum Pavel vrea ca ei să facă încă un pas, reprimindu-l pe fratele respectiv în părtașia lor.

2:10 Phillips parafrazează versetul 10 astfel: „Dacă voi iertați o persoană, să fiți siguri că și eu o voi ierta. În măsura în care am avut personal ceva de iertat, eu însumi îl iert, ca înaintea lui Cristos.” Pavel vrea ca sfinții să știe că el este într-o stare de deplină părtașie cu ei, în privința iertării pe care o acordă celui ce se făcuse vinovat de păcatul menționat. Dacă era ceva ce trebuia iertat de el însuși, atunci el ierta cu dragă inimă, din pricina corintenilor și asta în prezența lui Cristos.

Accentul pus de această epistolă pe disciplina bisericii arată cât de mare e importanța ei în viața creștină. Din nefericire însă subiectul acesta nu este tratat aproape deloc în bisericile evanghelice de azi. Este încă un caz de mărturisire cu gura a credinței noastre în inspirația Scripturii, fără ca să transpunem crezul acesta pe planul trăirii practice și ascultării de principiile din care constă.

2:11 După cum o adunare este în pericol dacă nu ia măsurile disciplinare ce se impun în anumite situații, tot așa există pericolul de a nu acorda iertarea atunci când a avut loc o pocăință acevărată. **Satan** este întotdeauna gata să intervină în astfel de situații, cu viclesugurile sale. În primul caz, el va căuta să năruie mărturia unei adunări ce tolerează păcatul în mijlocul ei, iar în al doilea, el îl va copleși pe cel ce s-a pocăit de întristare, dacă adunarea va refuza să-l primească din nou în mijlocul ei. Dacă Satan nu va putea distruge prin imoralitate, el va încerca s-o facă prin nesfârșita întristare ce urmează pocăinței.

Comentând pe marginea sintagmei: „**noi... nu suntem în neștiință despre pla-**

nurile lui“, J. Sidlow Baxter face următoarele comentarii:

Satan se folosește de tot felul de stratagemă pentru a abate sufletele de la adevăr: astfel el recurge la o sită, pentru a-i „cerne“ (Luca 23:21), la „planuri“ pentru a-i păcăli (ca în textul nostru), la „buruieni“ pentru a „înnăbuși“ (Mat. 13:22), „la viclesuguri“ pentru a țese intrigi (Ef. 6:11), la răgetul unui leu, pentru a sădi groaza (1 Pet. 5:8), la deghizarea într-un înger [de lumină] pentru a înșela (2 Cor. 11:14) și la „curse [mreje]“ pentru a-i prinde în ele pe credincioși (2 Tim. 2:26).⁴

2:12 Pavel reia acum tema schimbării intervenite în planurile sale din punctul unde rămăsese în versetul 4 — respectiv, faptul că nu s-a dus la Corint așa cum anunțase că va proceda. Versetele anterioare explicaseră că nu se dusese la Corint pentru a nu fi nevoit să-i mustre cu asprime. În versetele 12-17, Pavel le spune în amănunt ce anume s-a întâmplat în acest punct important din misiunea sa. Cum am arătat, Pavel a plecat de la Efes, sosind la Troa, în speranța că se va întâlni cu Tit acolo și că va putea afla vești despre Corint. Când a ajuns la Troa, Domnul i-a deschis o ușă minunată pentru vestirea evangheliei lui Cristos.

2:13 În pofida acestei oportunități de aur, **duhul** lui Pavel era tulburat, asupra inimii apostolului apăsând greu povara bisericii corintene. Oare să stea la Troa și să predice evanghelia lui Cristos? Sau să meargă mai departe în Macedonia? Până la urmă a luat decizia să meargă în Macedonia. Ne întrebăm care va fi fost reacția corintenilor când au citit aceste cuvinte. Și-au dat ei seama, fiind un pic rușinați, că tocmai comportarea lor a fost cea care a produs această neliniște în viața apostolului, ducând la anularea unui minunat prilej de vestire a evangheliei, doar de dragul de a afla de starea lor duhovnicească?

2:14 Pavel nu era înfrânt. Indiferent unde mergea, în slujba lui Cristos, avea parte de biruință, ceea ce-l face să izbucnească în exclamații de mulțumire: **Dar mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu, care ne conduce totdeauna în carul Lui de biruință în Cristos.** A. T. Robertson spune, în această privință:

Fără nici un cuvânt de explicație, Pavel se smulge din mlaștina deznădejdiei, înălțându-se, ca o pasăre, spre culmile bucuriei. Apoi, ca un

vultur, urcă în zare, uitându-se triumfător în văile din care s-a ridicat.⁵

Pavel recurge aici la o analogie cu procesiunile triumfale ale cuceritorilor romani, care, atunci când reveneau în patrie, după repurtarea unor biruințe însemnate, purtau prizonierii de-a lungul străzilor capitalei. De o parte și de alta a traseului triumfal mergeau cei ce răspândeau tămăia, a cărei **mireasmă** cuprindea întreaga scenă. Tot așa Pavel și-L imaginează pe Domnul, mărșăluind cu pas de Cuceritor, de la Troa la Macedonia, avându-l în urma Sa pe apostol. Oriunde merge Domnul, prin slujitorii Lui, va exista biruință. **Mireasma cunoștinței** lui Cristos se răspândește pretutindeni, prin apostol, după cum arată și F. B. Meyer:

Oriunde mergeau ei, oamenii erau mai în măsură să-L cunoască pe Isus, nespusa frumusețe a caracterului Învățătorului devenindu-le limpede. Oamenii luau contact cu acea mireasmă fină, ce îmbăta văzduhul, atrăgându-i spre Omul din Nazareth.⁶

Astfel Pavel nu consideră că a suferit vreo înfrângere în lupta cu Satan, ci că Domnul a câștigat biruința, din care se înfruptă și Pavel.

2:25 În procesiunile triumfale la care se referă Pavel aici, mireasma de tămăie semnifică, pentru cuceritorii, glorioasa lor biruință, în schimb pentru captivi ea însemna osândă. Astfel apostolul notează că predicarea evangheliei are un efect dublu, însemnând un lucru **printre cei ce sunt mântuiți** și cu totul altul **printre cei care pier**. Pentru cei ce o primesc, ea este garanția unui viitor glorios iar pentru alții ea prevestește osândă. Dar **Dumnezeu** este proslăvit, și într-un caz, și în celălalt, după cum arată F. B. Meyer:

Prin urmare, atunci când ni se spune că putem fi pentru Dumnezeu o aromă plăcută, negreșit asta se referă la faptul că putem trăi în așa fel încât să-L aducem aminte lui Dumnezeu cum era Isus în ipostaza Sa de muritor. Este ca și cum, fiind priviți zi de zi de Dumnezeu, El ar trebui să-L vadă pe Isus în noi și să-și amintească (omenește vorbind) de acea viață binecuvântată ce a fost adusă ca jertfă de o mireasmă plăcută lui Dumnezeu.⁷

2:16 Pentru cei mântuiți, creștinii **sunt o mireasmă de la viață spre viață**, dar pentru cei ce pier, **o mireasmă de la moarte spre**

moarte. Noi suntem, ceea ce Phillips a definit drept: „însăși mireasma înviorătoare a vieții“, ce aduce viață celor ce cred, dar „duhoarea de moarte a osândeii“ pentru cei ce refuză să creadă. Acest efect dual este minunat ilustrat de un incident din Vechiul Testament. Când chivotul lui Dumnezeu a fost capturat de filistenii, atâta timp cât s-a aflat printre ei a provocat moarte și nimicire (1 Sam. 5). Dar când a fost adus înapoi în casa lui Obed-Edom, a adus binecuvântare și prosperitate lui și familiei lui (2 Sam. 6:11). Contemplând uriașa responsabilitate de a propovădui mesajul acesta, încercat de consecințe atât de cuprinzătoare, el exclamă: „**Și cine este de ajuns pentru aceste lucruri?**“

2:17 Legătura dintre versetul 17 și versetul 16 va fi mai ușor de observat dacă vom răspunde la întrebare cu cuvintele: „Noi suntem.“ „Cine este de ajuns pentru aceste lucruri? Noi suntem, pentru că noi nu comercializăm cuvântul lui Dumnezeu.“ (Dar toate acestea trebuie înțelese în conjuncție cu 3:5, unde Pavel spune că suficiența lui este de la Dumnezeu.) **Cum fac cei mulți**⁸ se referă la învățătorii iudaizatori, care luptau din răspuțeri să-i îndepărteze pe corinteni de apostolul Pavel. Pavel îi definește pe acești oameni ca pe niște comercianți, care făceau negoț cu cuvântul lui Dumnezeu, fiind dominați de motive mercantile. Ei încercau să facă din slujba evangheliei o ocupație bănoasă. Termenul tradus în unele ediții prin „a strica“ în altele prin „a comercializa“ este identic cu cel folosit în cazul celor care falsificau vinul adăugându-i apă. Tot așa, acești învățători falși căutau să altereze cuvântul lui Dumnezeu adăugând la el doctrinele lor proprii. Ei căutau, de pildă, să amestece legea cu harul.

Pavel nu era însă dintre cei ce amestecau sau comercializau cuvântul lui Dumnezeu. Mai degrabă, el putea să-și descrie slujba prin patru sintagme semnificative. *Prima* este **cu sinceritate**, adică cu transparență. Misiunea lui era marcată de onestitate, toate lucrurile făcându-se pe față. Robertson relevă și el, cu o notă de umor, onestitatea slujbei lui Pavel, spunând că „Fruitele din stratul de jos al coșului lui Pavel erau la fel de bune ca cele de deasupra.“⁹

În al doilea rând, el descrie slujba sa ca fiind **de la Dumnezeu**. Cu alte cuvinte, tot ce rostea el venea **de la Dumnezeu**. Dumnezeu era sursa mesajului său, și tot de la Dumnezeu decurgea tăria de care avea el nevoie pentru a-l transmite altora. Asta

înseamnă că apostolul Îl slujea pe Domnul, conștient fiind de faptul că **Dumnezeu** avea mereu așintiți ochii spre el. El era cuprins de un mare simț al răspunderii față de Dumnezeu, conștient că nimic nu poate fi ascuns de ochiul lui Dumnezeu. *Apoi el adaugă în final: noi vorbim... în Cristos*. Asta înseamnă că el vorbea în numele lui **Cristos**, cu autoritatea lui **Cristos** și ca purtător de cuvânt al lui **Cristos**.

D. Acreditările lui Pavel pentru slujbă

(3:1-5)

3:1 În ultima parte a versetului 2:17, apostolul a descris slujba sa prin intermediul a patru sintagme și și-a dat seama că această descriere ar putea să le pară unora din criticii săi o laudă de sine. Ceea ce e în măsură să explice întrebarea din versetul întâi al acestui capitol: **Începem noi iarăși să ne recomandăm singuri? Iarăși nu înseamnă aici că Pavel s-ar fi recomandat înainte, ci doar aceea că fusese învinuit că s-ar fi recomandat pe sine însuși și astfel anticipează că i se va arunca din nou această acuzație.**

Sau nu cumva avem nevoie, ca unii, de scrisori de recomandare către voi sau de la voi? Acești alții la care se referă Pavel aici sunt învățătorii falși de la 2:17. Aceștia veniseră la Corint cu **scrisori de recomandare**, probabil din partea celor de la Ierusalim. Iar la plecarea lor de la Corint, au luat, probabil, din nou **scrisori de recomandare** din partea adunării de credincioși din acel oraș. Adevărul e că exista obiceiul în epoca bisericii primare să se dea scrisori de recomandare celor care călătoreau din loc în loc. Apostolul nu încearcă deloc să descurajeze o atare practică, în versetul de față, ci doar sugerează într-o manieră fină că *singurul* lucru cu care se puteau mândri învățătorii falși erau aceste scrisori de recomandare pe care le purtau cu ei, nemaivând nici un alt fel de acreditare!

3:2 Iudaizatorii care veniseră la Corint au pus sub semnul întrebării autoritatea de apostol a lui Pavel. Ei negau că el este un slujitor adevărat al lui **Cristos**. Poate că stărneau asemenea îndoielii în mintea corintenilor pentru a-i determina să-i ceară apostolului Pavel o atare scrisoare de recomandare, când va veni din nou la ei. Dar el deja îi întrebase dacă doresc să le prezinte o asemenea scrisoare. Nu venise el oare la Corint într-o perioadă când ei erau păgâni idolatri? Oare nu el însuși îi condusesese la **Cristos**? Nu-și pusese oare Domnul **Însuși** amprenta

peste slujba apostolului, dăruindu-i harul de a conduce la mântuirea acestor suflete scumpe de la Corint? Iată răspunsul corect. Corinteni însuși constituiau **epistola, scrisă în inima lui dar cunoscută și citită de toți oamenii**. În cazul de față, nu era nevoie de nici o scrisoare scrisă cu peniță și cerneală. Ei înșiși erau rodul misiunii lui, ocupând un loc aparte în sentimentele sale de dragoste. Nu numai atât, dar ei erau **cunoscuți și citiți de toți oamenii**, prin faptul că toți oamenii din partea locului auziseră despre convertirea lor. Oamenii și-au dat seama că în viața acestor corinteni intervenise o schimbare, că ei se lăsaseră de idolatria lor, alipindu-se de Dumnezeu și trăind acum vieți de curăție și detașare față de lumea înconjurătoare. Ei erau dovada caracterului divin al slujbei lui Pavel.

3:3 La prima vedere, versetul 3 pare să contrazică versetul 2. Pavel afirmase că corinteni sunt epistola lui. Dar aici spune că ei sunt o **epistolă a lui Cristos**. În versetul 2, el spune că epistola este scrisă în inima lui dar din ultima parte a versetului 3 reiese că Cristos este Cel care a scris epistola în inimile corintenilor. Cum vom putea reconcilia aceste afirmații, aparent contradictorii? Răspunsul este că în versetul 2 Pavel afirmă că corinteni sunt scrisoarea lui de recomandare. Versetul 3 ne oferă explicația. Poate că ne va fi mai ușor să vedem legătura unind cele două versete după cum urmează: „Voi sunteți epistola noastră... pentru că voi sunteți cu adevărat declarați ca epistolă a lui Cristos.“ Cu alte cuvinte, corinteni erau scrisoarea de recomandare a lui Pavel, pentru că era limpede pentru toți că Domnul săvârșise lucrarea harului în viața lor. Evident, ei erau creștini. Or, întrucât Pavel fusese instrumentul uman prin care fuseseră ei aduși la Cristos, ei erau acreditările apostolului — gând exprimat de expresia „scrisă de noi“ (în engleză, **ministered by us**, exprimând rezultatul slujirii apostolilor, „to minister“ = „a sluji“ n.tr.). Domnul Isus este Cel care săvârșise lucrarea respectivă în viața lor, dar o făcuse prin slujirea lui Pavel.

Dacă scrisorile de recomandare folosite de dușmanii lui Pavel erau scrise **cu cerneală**, epistola lui Pavel era scrisă **prin Duhul Dumnezeului celui viu**, fiind, prin urmare, divină. Desigur, **cerneala** își pierde din intensitate, se poate șterge sau distruge, dar când **Duhul lui... Dumnezeu** scrie în inima oamenilor scrisul acela este permanent. Apoi Pavel adaugă că epistola lui Cristos a fost

scrisă **nu pe tăblii de piatră, ci pe tăblii de carne**, ale inimilor oamenilor. Cei ce vizitau Corintul nu vedeau epistola lui Cristos gravată pe vreun monument în mijlocul pieței orașului, ci scrisoarea a fost scrisă în inimile și viețile creștinilor de acolo.

Când Pavel a făcut contrastul dintre **tăbliile de piatră și tăbliile inimilor de carne**, nu este nici o îndoială că el a avut în vedere diferența dintre lege și evanghelie. Legea, desigur, fusese inscripționată pe tăbliile de piatră de pe Muntele Sinai, dar sub evanghelie, Dumnezeu asigură ascultarea prin mesajul harului și al iubirii, care sunt scrise în inimile oamenilor. Pavel va dezvolta tema mai pe larg în continuarea epistolei. De aceea, aici el doar enunță problema.

3:4 În contextul în care l-am ascultat pe Pavel enunțându-și cu atâta încredere apostolia și slujba pe care i-a încredințat-o Domnul, pe bună dreptate l-am putea întreba: „Cum de poți vorbi cu atâta îndrăzneală și siguranță în această privință, frate Pavel?“ Răspunsul îl găsim în versetul 4. Apărarea apostoliei sale ar putea părea la prima vedere o laudă de sine, dar Pavel neagă faptul că așa ar sta lucrurile, afirmând că încrederea sa este **față de Dumnezeu**, adică o încredere care poate rezista în fața probei lui Dumnezeu. El nu are nici o încredere în el însuși sau în capacitatea lui, ci numai **prin Cristos**, și în lucrarea pe care Cristos a săvârșit-o în viața corintenilor găsește el dovada realității slujbei sale. Schimbarea extraordinară petrecută în viața corintenilor era în măsură să-l recomande pe apostol.

3:5 Aici Pavel respinge, din nou, orice posibilitate ca el însuși să posede capacitatea proprie de a se considera apostol al lui Cristos. Puterea slujbei lui nu provenea din lăuntrul lui, ci de sus. Apostolul nu era dornic să-și asume credit pentru merite proprii. El știa că dacă Dumnezeu nu i-ar fi dat înzestrarea suficientă pentru slujbă, nimic nu s-ar fi realizat.

E. Contrast între vechiul și noul legământ (3:6-18)

3:6 După ce a discutat *propria sa* acreditare și calificare pentru slujbă, Pavel se lansează acum într-o relatare amplificată a slujbei propriu-zise. În versetele următoare el face un contrast între Vechiul Legământ (legea) și **noul legământ** (evanghelia). Există motive temeinice pentru ca apostolul să procedeze astfel, în acest punct. Cei ce-l

criticau atât de sever la Corint erau iudaizatori — adică unii care încercau să amestece legea cu harul. Ei îi învățau pe creștini că trebuie să respecte anumite porțiuni din Legea lui Moise, pentru a putea fi acceptați deplin de Dumnezeu. Și astfel apostolul va demonstra aici superioritatea noului legământ față de vechiul. El își prefațează remarcile afirmând că Dumnezeu l-a făcut competent, ca slujitor al **noului legământ**. Desigur, un legământ este un acord, o promisiune sau un testament. Vechiul Legământ a fost sistemul de legi transmis de Dumnezeu lui Moise. Potrivit prevederilor acestuia, binecuvântarea depindea de ascultare. Era un legământ al faptelor, un acord încheiat între Dumnezeu și om, potrivit căruia, dacă omul își făcea partea, Dumnezeu Și-o făcea pe a Lui. Dar întrucât acordul depindea de om, nu putea produce neprihănirea. **Noul Legământ** este evanghelia. Potrivit prevederilor sale, Dumnezeu Se angajează printr-un legământ că îl va binecuvânta pe om, fără plată, prin harul Lui, prin răscumpărarea adusă prin Cristos Isus. Toate prevederile noului legământ depind de Dumnezeu, și nu de om; prin urmare, noul legământ poate să realizeze tot ceea ce vechiul nu putea realiza.

Pavel oferă câteva exemple de deosebiri izbitoare între lege și evanghelie. El începe aici în versetul 6 cu primul dintre exemple, afirmând **nu al literei, ci al Duhului; căci litera omoară, dar Duhul sau duhul** (text marginal, NKJV) **dă viață**. Cei mai mulți cercetători ai Bibliei interpretează sensul acestui verset astfel: dacă cineva adoptă doar semnificația de suprafață, textuală, a cuvintelor Scripturii, încercând să fie ascultător doar față de literă, fără să dorească să asculte și de spiritul deplin al pasajului, atunci acele cuvinte îi vor face rău, mai degrabă decât bine. Fariseii erau un exemplu al acestui fel de ascultare. Ei erau scrupuloși în cele mai mici amănunte, când venea vorba să dea zeciuială, dar nu manifestau îndurare și dragoste față de alții (Mat. 23:23). Deși aceasta e o *aplicație* valabilă a pasajului, nu este totuși *interpretarea* sa corectă. În versetul 6 *litera* se referă la evanghelia harului lui Dumnezeu. Când Pavel spune că **litera omoară**, el se referă la lucrarea legii. Legea îi condamnă pe toți cei ce nu reușesc să respecte preceptele sale sfinte. „Prin lege vine cunoștința despre păcat” (Rom. 3:20). „Blestemat este oricine nu stăruie în toate lucrurile care sunt scrise în lege, ca să le împlinească” (Gal. 3:10). Dumnezeu nu a

rânduit ca legea să fie aceea care să dea viață. Mai degrabă legea a fost concepută cu scopul de a aduce cunoștința despre păcat și mustrarea cu privire la păcat. Noul Legământ este numit aici *duh* și reprezintă împlinirea spirituală a tiparelor și umbrelor Vechiului Legământ. Ceea ce cerea legea, dar nu putea nicicând produce, se realizează acum prin evanghelie, după cum arată J. M. Davies:

Lucrarea „literei” care omoară este ilustrată de exemplul celor 3 000 omorâți la Sinai, cu prilejul inaugurării Vechiului Legământ; iar lucrarea Duhului, respectiv misiunea dătătoare de viață, este ilustrată de exemplul celor 3 000 mântuiți în ziua Cincizecimii.¹⁰

3:7 Versetele 7 și 8 continuă reliefaarea contrastului dintre cele două legăminte. Aici apostolul face un contrast între **slava** ce a însoțit darea legii și slava legată de evanghelie. Cuvintele **slavă** și **slăvit** apar în capitolele 3 și 4 de șaptesprezece ori. Vechiul Legământ este numit **slujba morții, gravată în litere pe pietre**. Nu poate fi decât o referire la cele zece porunci, care îi amenințau cu moartea pe toți cei ce nu le păzeau (Ex. 19:13). Pavel *nu* spune că darea legii a fost total lipsită de slavă, pentru că asta n-ar fi adevărat. Când Dumnezeu i-a dat lui Moise cele zece porunci pe Muntele Sinai, s-au produs manifestări mărețe ale prezenței și puterii divine (Ex. 19). De fapt, însăși fața lui Moise, care stătea în prezența lui Dumnezeu, având comuniune cu El, a început să strălucească, reflectând splendoarea lui Dumnezeu. Astfel **copiii lui Israel nu puteau să-și ațintească ochii asupra feței lui Moise, din cauza strălucirii feței lui**. Era de o luminozitate prea mare ca ei să-o poată privi încontinuu. Dar apoi Pavel adaugă aceste cuvinte semnificative: **slavă care a fost desființată**. Asta înseamnă că strălucirea puternică ce a apărut pe fața lui Moise nu a fost permanentă, ci o slavă temporară, trecătoare. Sensul spiritual al acestui pasaj este că **slava** Vechiului Legământ a fost temporară. Legea avea o funcție binedefinită. Ea fusese dată pentru a scoate în evidență păcatul. Ea fusese o etalare a cerințelor de sfințenie ale lui Dumnezeu și în sensul acesta a fost slăvită. Dar ea a fost dată până în vremea lui Cristos, care este împlinirea legii pentru neprihănire pentru toți cei ce cred (Rom. 10:4). Ea a fost o *umbră*, pe când El este *substanța*. A fost o imagine a lucrurilor

mai bune ce aveau să vină și acele lucruri își găsesc realitatea în Mântuitorul lumii.

3:8 Dar dacă legea a avut acest caracter slăvit, cu cât mai slăvită este lucrarea Duhului? Sintagma: „**slujba Duhului**“ se referă la evanghelia. Duhul lui Dumnezeu lucrează prin propovăduirea evangheliei iar lucrarea Duhului lui Dumnezeu este făcută în folosul celor care primesc vestea bună a mântuirii. Sintagma „cum nu va rămâne cu slavă mult mai mult slujba Duhului?“ nu se referă la viitor, ci la o consecință inevitabilă. Cu alte cuvinte, dacă un fapt sau o condiție există, atunci negreșit și cealaltă va urma.

3:9 Aici vechiul legământ este numit **slujba condamnării**, căci asta a fost urmarea lui. El a adus **condamnare** tuturor oamenilor, pentru că nimeni nu putea să țină legea în mod desăvârșit. Totuși și aici era implicat un anumit grad de **slavă**. El avusese un scop real și o utilitate reală pentru timpul acela. Dar **slujba dreptății excelează în slavă**. Hodge spune: „Slujba neprihănirii este acea slujbă care pune în evidență neprihănirea prin care oamenii sunt îndreptățiți și astfel eliberați de osânda pe care o pronunțase legea asupra lor.“¹¹ Gloriile evangheliei nu sunt de natură să atragă vederea fizică, ci conțin o excelență profundă și durabilă, care încântă duhul. Gloriile Calvarului eclipsează cu mult gloriile Muntelui Sinai.

3:10 Deși într-o anumită privință legea a **fost slăvită**, totuși când o comparăm cu *noul* legământ, constatăm că **nu a fost slăvită** deloc. Acest verset ne prezintă un contrast foarte puternic și ne spune că atunci când cele două legăminte sunt puse alături, îndată se vede că unul din ele îl eclipsează cu totul pe celălalt, adică noul legământ îl întrece pe vechiul, cum spune și A. T. Robertson: „Slava mai mare o face să pălească pe cea mai mică. În cel puțin o privință, vechiul pare să nu aibă deloc slavă, datorită gloriei supra-abundente a noului legământ.“¹² Denney comentează și el: „Când soarele strălucește în toată puterea sa, pe cer nu mai este altă slavă.“¹³

3:11 Căci dacă ceea ce este desființat a **fost introdus cu slavă, cu cât mai mult ceea ce rămâne este în slavă**. Trebuie să notăm prepozițiile *cu* și *în*. Ideea pe care o subliniază versetul este că procesul dării legii a fost însoțit de slavă, pe când în cazul noului legământ slava este însuși elementul de bază. Slava a însoțit doar vechiul legământ, pe când evanghelia harului lui Dumnezeu este *ea însăși slavă*.

Versetul acesta mai stabilește un contrast între caracterul trecător și temporar al legii și caracterul permanent al evangheliei. **Ceea ce este desființat** (sau, mai corect, „ceea ce este în curs de dispariție“) se referă, evident, la cele zece porunci — „slujba morții, gravată în litere pe pietre“ (v. 7). Astfel versetul acesta infirmă teoria adventiștilor de ziua a șaptea, care susțin că doar legea ceremonială a fost desființată, nu și cele zece porunci.

3:12 **Nădejdea** la care se referă Pavel aici este convingerea puternică în faptul că slava evangheliei nu va păli și nu va pieri niciodată. Din pricina acestei asigurări puternice, el poartă vesti Cuvântul cu **multă îndrăzneală**. El nu avea nimic de ascuns. Nu e deloc nevoie să folosească un vâl. În multe religii care se practică azi în lume adepții lor susțin că ar dispune de mistere. Noii convertiți trebuie inițiați în aceste taine adânci. Ei trec apoi prin diferitele etape de inițiere. Nu tot așa este însă în cazul evangheliei, unde totul este descoperit și clar prezentat. Evanghelia se exprimă limpede și cu asigurare deplină cu privire la teme cum ar fi mântuirea, Sfânta Treime, cerul (raiul) și iadul.

3:13 spre deosebire de Moise, care și-a acoperit fața cu un vâl, pentru ca fiii lui Israel să nu-și aștească ochii asupra sfârșitului a ceea ce este în curs de desființare. Fundalul versetului 13 îl găsim în Exod 34:29-35. Acolo aflăm că atunci când Moise s-a coborât de pe muntele Sinai, după ce stătuse în prezența Domnului, el nu și-a dat seama că fața îi strălucea. Copiii lui Israel se temeau să se apropie de el, din pricina slavei feței sale. Dar la îndemnul lui, ei s-au apropiat, după care Moise le-a dat sub formă de porunci tot ceea ce-i spusese Domnul lui. În Exod 34:33 citim următoarele: „Când Moise a încetat să le vorbească, el și-a acoperit fața cu un vâl“ În 2 Corinteni 3:13 apostolul explică de ce a procedat Moise astfel. Pentru ca fiii lui Israel să nu poată privi țintă la sfârșitul a ceea ce era în curs de desființare. Slava de pe fața lui era o slavă trecătoare. Cu alte cuvinte, legea pe care i-a dat-o Dumnezeu avea o slavă trecătoare, ce chiar atunci începea să se risipească și Moise nu a vrut ca ei să vadă sfârșitul ei. Moise nu voia să ascundă slava propriu-zisă, ci doar *trecerea* ei, după cum redă foarte frumos acest lucru F. W. Grant: „Slava de pe fața lui Moise trebuia să facă loc slavei de pe Altă Față.“¹⁴ Or, știm că acest lucru a avut loc la venirea Domnului Isus Cristos. Urmarea acestui fapt este că slujitorul noului legământ nu mai

trebuie să-și ascundă fața. Slava evangheliei nu va păli și nu va trece niciodată.

3:14 Dar mințile lor au fost orbite. Copiii lui Israel nu și-au dat seama de adevărata semnificație a ceea ce făcea Moise, după cum nu și-au dat seama evreii, de-a lungul veacurilor. Chiar pe când scria Pavel aceste rânduri, ei continuau să se țină strâns de lege, punându-și în ea toată nădejdea ca mijloc de mântuire și refuzând să-L accepte pe Domnul Isus Cristos.

Căci până în ziua de astăzi, la citirea Vechiului Testament, același vâl rămâne neridicat. Cu alte cuvinte, pe când scria apostolul aceste rânduri, când iudeii citeau **Vechiul Testament**, ei nu descopereau taina pe care Moise a ascuns-o de strămoșii lor, sub vâl. Ei nu-și dădeau seama că slava legii trecea, întrucât legea își găsisse împlinirea în Domnul Isus Cristos.

Vălul este desființat în Cristos. Termenul vâl este redat în multe versiuni în litere cursive, deoarece a fost furnizat de traducători, pentru complinirea sensului. Unii susțin că nu vâlul este desființat, ci vechiul legământ. Dar sensul și mai probabil ar fi acela că **dificultatea înțelegerii Vechiului Testament** dispăre atunci când o persoană vine la Cristos, după cum se exprimă și Hodge:

Scripturile vetero-testamentale sunt inteligibile doar atunci când sunt înțelese ca texte care Îl prezic și-L prefigurează pe Cristos. Cunoașterea lui Cristos... înlătură vâlul cu care era acoperit Vechiul Testament.¹⁵

3:15 Aici asistăm de la o ușoară modificare a figurii. În ilustrația cu Vechiul Testament, vâlul acoperea **fața** lui Moise, dar acum **vâlul** este peste **inimile** evreilor, căci ei continuă să obțină neprihănirea pornind de la principiul **faptelor**, fără să-și dea seama că lucrarea a fost deja **înfăptuită** de Mântuitorul, pe crucea Golgoței. Ei caută să obțină mântuirea prin proptirile lor merite, fără să-și dea seama că legea îi condamnă fără echivoc și că singura lor scăpare este să alerge în brațele Domnului, pentru a căpăta îndurare și har.

3:16 **Vreunul** din versetul 16 se referă, probabil, la un iudeu *individual* sau la Israel, *ca națiune*. Când iudeul individual sau națiunea se întorc la Domnul și-L primesc pe Isus ca Mesia, vâlul este ridicat și obscuritatea dispăre, făcând loc adevărului minunat potrivit căruia toate tipurile și umbrele legii își găsesc împlinirea deplină în preaiubitul

Fiu al lui Dumnezeu, Mesia al lui Israel. Dacă versetul se referă la **națiunea** Israel, atunci este o referire la acel timp viitor când o rămășiță credincioasă a Israelului se va întoarce la **Domnul**, așa cum prezice textul de la Romani 11:25, 26, 32.

3:17 Pavel a subliniat până acum faptul că Cristos este cheia înțelegerii Vechiului Testament. Aici el subliniază din nou adevărul acesta, spunând: **Domnul este Duhul**. În majoritatea versiunilor Bibliei „Duhul“ apare tipărit cu majusculă, pentru a se înțelege că este Duhul Sfânt. Dar contextul sugerează că Domnul este duhul Vechiului Testament, după cum „mărturia lui Isus este duhul profeției“ (Apo. 19:10). Toate tiparele și umbrele Vechiului Testament își găsesc împlinirea în Cristos. **Unde este Duhul Domnului¹⁶, acolo este libertate** înseamnă că oriunde Isus Cristos este recunoscut ca Domn sau ca Iehova, **există libertate**, adică libertate față de robia legii, eliberare de obscuritate în lectura Scripturii și libertate de a privi fața Lui fără nici un vâl despărțitor.

3:18 În Vechiul Legământ, numai Moise avea voie să privească slava Domnului. În Noul Legământ noi toți avem prilejul de a privi cu fața descoperită... slava Domnului. Fața lui Moise a trebuit să fie acoperită de un vâl, după ce a stat de vorbă cu oamenii. În schimb, noi putem fi cu fața neacoperită. Noi putem să ne păstrăm fața neacoperită prin mărturisirea păcatului din viața noastră și depărtarea de el, printr-o stare de totală sinceritate față de Dumnezeu și față de noi înșine. Sau, cum spunea odată un misionar veteran din India: noi trebuie „să lepădăm vâlurile păcatului, prefăcătoriei și oricărei încercări de a juca teatru, precum și orice tentativă de a ne ascunde după un paravan fals; trebuie să renunțăm la orice compromisiuri și jumătăți de măsură. Totul trebuie să fie la noi [limpede ca bună-ziuă:] da sau nu.“

Următorul pas este să privim ca într-o oglindă slava Domnului. Oglinda este cuvântul lui Dumnezeu. Când ne apropiem de Biblie, Îl vedem pe Domnul Isus revelat în toată splendoarea Sa. Acum încă nu-L vedem față în față, ci numai așa cum Se oglindește El în Cuvântul Său.

Observați vă rog că **slava Domnului** este cea pe care o privim. Aici Pavel nu se gândește atât de mult la frumusețea morală a lui Isus ca Om care a trăit pe acest pământ, ci mai degrabă la actuala Sa slavă, preamărit la dreapta lui Dumnezeu. Slava lui Cristos constă, cum arată Denney, în faptul că:

El împarte tronul cu Tatăl, fiind Capul Bisericii, posesorul și dăătorul întregii plinătăți a harului divin, Judecătorul care va judeca lumea, cuceritorul oricărei puteri ostile, mijlocitorul alor Săi și, pe scurt, purtătorul oricărei majestați ce-l aparține Lui, ca Rege [al regilor]¹⁷

Pe măsură ce ne preocupăm cu slava Domnului Isus Cristos, înviat, înălțat la cer și preamărit, **suntem transformați în același chip al Lui**. Iată, în esență, secretul sfințeniei creștine: să fim preocupați cu Cristos, iar nu cu noi înșine, deoarece preocuparea cu noi înșine va aduce înfrângere. Nu ocupându-ne cu alții — întrucât asta ne va aduce dezamăgire. Ci ocupându-ne cu **slava Domnului** noi devenim tot mai mult asemenea Lui.

Acest proces minunat de transformare are loc **din slavă în slavă**, adică de la un grad de slavă la altul, și nu se petrece instantaneu. *Nici o experiență* din viața creștină nu va produce în noi chipul Său într-o clipă. Mai degrabă este un proces, decât o criză. Nu este ca slava trecătoare a legii, ci o glorie tot mai mare.

Puterea acestui proces minunat este Duhul Sfânt al lui Dumnezeu — **prin Duhul Domnului**. Pe măsură ce ne ațintim privirile tot mai mult asupra Domnului slavei, studiindu-L pe El, contemplându-L cu adorație, **Duhul Domnului** lucrează în viața noastră miracolul extraordinar de minunat al conformării noastre tot mai mult după chipul lui Cristos.

Darby scoate în evidență cum a fost transformat Ștefan prin actul privirii la Cristos:

Vedem acest lucru la Ștefan, când acesta este lovit cu pietre, când își ridică privirile spre cer și vede slava lui Dumnezeu și a lui Isus. Cristos spusese: „Tată, iartă-i căci nu știu ce fac.“ Prin urmare, privind spre cer și văzându-L pe Isus în slava lui Dumnezeu, Ștefan este și el îndemnat să se roage: „Doamne, nu le ține la socoteală acest păcat.“ Și din nou pe cruce Cristos spune: „Tată, în mâinile Tale îmi încredințez duhul“. Iar Ștefan spune: „Doamne Isuse, primește-mi duhul“, fiind astfel schimbat în chipul lui Cristos.¹⁸

Prin urmare, gândiți-vă cât de transcendentă este slava Noului Legământ. Pe când numai un *singur* om avea fața acoperită de slavă în cadrul Vechiului Legământ, astăzi *fiecare* copil al lui Dumnezeu are privilegiul,

cumpărat cu sângele scump al lui Isus, de a fi acoperit de această slavă. De asemenea, în loc să reflectăm doar slava lui Dumnezeu pe fața noastră, noi, cei din Noul Legământ, suntem cu toții **transformați** (textual: *metamorfozați*) **în același chip al Lui, din slavă în slavă, prin Duhul Domnului**. Dacă fața lui Moise reflecta slava, fața noastră radiază slava din interior.

Astfel își încheie Pavel expozițiunea sa mistică și profund spirituală asupra noului legământ, în comparație cu vechiul.

F. Obligația de a predica o evanghelie limpede (4:1-6)

4:1 În primele șase versete din capitolul 4, Pavel subliniază responsabilitatea solemnă a fiecărui slujitor al lui Cristos de a face mesajul evangheliei cât mai lămurit cu putință. Acesta nu trebuie acoperit cu nici un vâl, ci totul trebuie să fie clar expus, onest și sincer.

Pavel a vorbit până acum despre modul minunat în care Dumnezeu l-a înzestrat cu calitățile necesare de a fi un slujitor destoinic al noului legământ. Acum el reia firul gândirii din punctul unde rămăsese. Conștiința extraordinarei demnități de care se bucură în lucrarea creștină îl împiedică pe un om ca Pavel să cadă de oboseală. Desigur, sunt destule pricini de întristare și de descurajare pe calea slujirii creștine, dar Domnul dă îndurare și har pentru orice situație și nevoie care s-ar ivi. Astfel, indiferent care ar fi descurajările ce ne lovesc, încurajările vor fi totdeauna mai numeroase și mai mari.

Pavel nu a căzut de oboseală. El nu s-a purtat cu lașitate, ci cu bărbăție, în fața unor bariere aparent insurmontabile.

4:2 Phillips traduce versetul doi foarte plastic:

Noi nu recurgem la hocus-pocus, nici la șiretlicuri, nici la manipulări necinstite ale Cuvântului lui Dumnezeu. Noi rostим adevărul curat și astfel ne recomandăm pe noi înșine conștiinței oricărui om în fața lui Dumnezeu.

Negreșit aici apostolul se gândește iar la învățătorii falși care se strecuraseră în biserică din Corint. Metodele lor erau aceleași ca întotdeauna — cele folosite de forțele răului, adică ademeniri rușinoase la păcat, jonglarea vicleană a adevărului, recurgerea la argumentări meșteșugite și alterarea Cuvântului lui Dumnezeu. Cu privire la ultima sintagmă: **nu stricăm Cuvântul lui Dumnezeu**,

negreșit Pavel face aluzie aici la ocupația de predilecție a acestor oameni — aceea de a căuta să amestece legea cu harul.

Metoda apostolului se deosebea foarte mult de a acestora, fiind exprimată în cuvintele: **ci prin arătarea adevărului ne recomandăm pe noi înșine oricărei conștiințe omenești înaintea lui Dumnezeu. Arătarea adevărului** poate să îmbrace două forme. Noi manifestăm **adevărul** atunci când îl exprimăm pe față, într-o manieră inteligibilă. Dar îl mai manifestăm și atunci când îl trăim în practică, în viața noastră, înaintea altora, pentru ca ei să-l poată vedea etalat în viața noastră, în pilda pe care o dăm. Pavel a folosit ambele metode. El a predicat evanghelia, a ascultat de preceptele evangheliei în viața sa și, făcând așa, a căutat să se recomande pe sine **oricărei conștiințe omenești, înaintea lui Dumnezeu.**

4:3 Apostolul s-a referit la grija extraordinară de care a dat el dovadă de a face adevărul lui Dumnezeu cât mai clar cu putință pentru oameni, atât în precept, cât și în trăirea practică. Dacă **evanghelia este acoperită** pentru unii, asta nu este în nici un caz vina lui Dumnezeu, și Pavel vrea ca să nu fie nici vina lui. Dar, pe când scrie aceste cuvinte, el este conștient că sunt unii care pur și simplu nu pot pricepe. Cine sunt aceștia? Sunt **cei care pier**. De ce sunt ei atât de orbi? Răspunsul îl găsim în versetul următor.

4:4 Satan este vinovatul. Numit aici **dumnezeul veacului acestuia**, el este cel care a reușit să acopere cu un văl mințile celor necredincioși, dorind să-i țină în întuneric veșnic, ca **lumina Evangheliei slavei lui Cristos... să nu strălucească peste ei** și ca nu cumva ei să poată fi mântuiți.

În universul nostru fizic soarele strălucește întotdeauna. Dar noi nu-l vedem întotdeauna, deoarece uneori ceva se interpune între noi și soare. Tot așa este și cu evanghelia. **Lumina evangheliei** strălucește de-a pururea. Dumnezeu întotdeauna caută să îndrepte lumina ei în inimile oamenilor. Dar Satan interpune diverse bariere între necredincioși și Dumnezeu — fie că este vorba despre mândrie, fie răzvrătire, fie neprihănire proprie fie o sumedenie de alte bariere. Toate acestea împiedică lumina evangheliei de a străluci în inimile acestor oameni. Satan pur și simplu nu dorește ca oamenii să fie mântuiți.

Evanghelia are de a face cu **Cristos în slavă**. Nu Tâmplarul din Nazaret este pre-

zentat acum credinciosului, nici chiar Cristos întins pe cruce, ci Domnul Isus Cristos, care a murit, a fost îngropat și înviat, stând acum la dreapta lui Dumnezeu în cer. El este obiectul credinței credinciosului — proslăvitul Fiu al lui Dumnezeu, în cer.

4:5 În acest verset avem, deopotrivă, cea mai pricâjită temă pe care ar putea-o alege un predicator, dar și cea mai măreață. Pe de o parte este vorba despre **noi înșine** iar pe de alta îl avem pe **Cristos Isus, Domnul**.

După câte se pare, iudaizatorii aveau obiceiul de a predica despre ei înșiși. Pavel se detașează net de acești oameni. El nu dorește să irosească timpul oamenilor cu predici despre un subiect atât de nevrednic. Tema lui a fost întotdeauna: **Cristos Isus, Domnul**. El a căutat să-i aducă pe oameni în punctul în care să dorească să-și plece genunchiul înaintea lui Isus Cristos și să-i aducă omagiu, ca Domn al vieții lor.

Apostoul și-a prezentat conlucrătorii prin cuvintele: **robi voștri pentru Isus**. Procedând astfel, atât el, cât și colaboratorii săi s-au estompat, trecând pe planul doi. Ei nu erau decât niște robi, gata să ajute în orice chip posibil, pentru a-i aduce pe oameni la Domnul Isus.

4:6 Pavel compară aici convertirea unui păcătos cu pătrunderea luminii în zorii creației.

Inițial, **Dumnezeu a poruncit luminii să strălucească în întuneric**. El a spus: «Să fie lumină» și a fost lumină“ (Gen. 1:3).

Pavel afirmă aici că același **Dumnezeu** care inițial **a poruncit luminii să strălucească din întuneric a strălucit în inimile noastre**. Ce minunat este acest lucru! În cadrul primei creații, Dumnezeu **a poruncit** luminii să strălucească. Dar la noua creație, **Dumnezeu** însuși strălucește în **inimile noastre**, acest lucru fiind mult mai personal!

Evenimentele descrise în prima parte din Geneza 1 sunt o imagine a ceea ce are loc în cadrul noii creații. Inițial Dumnezeu l-a creat pe om ca ființă nevinovată. Dar apoi a intervenit păcatul, care a adus cu el un întuneric gros.

Pe măsură ce se predică evanghelia, Duhul lui Dumnezeu mișcă inima unei persoane, așa cum S-a mișcat El peste fața adâncului, după creația inițială.

Apoi Dumnezeu strălucește în inima acelei persoane, arătându-i că este un păcătos vinovat, ce are trebuință de un Mântuitor. „Creația materială din Geneza a început cu lumina și tot așa începe și creația spirituală.

Dumnezeu «strălucește în inimile noastre» prin Duhul Sfânt, după care începe viața spirituală“ (Text select).

Versetul acesta ne explică de ce a **strălucit Dumnezeu în inimile noastre**. În versiunile KJV și NKJV textul sună astfel: **ca să dea lumina cunoștinței slavei lui Dumnezeu în fața lui Isus Cristos**. De aici se poate deduce că scopul urmărit de El este doar *de a ne da lumina cunoștinței slavei lui Dumnezeu*. Dar J. N. Darby sugerează o modificare semnificativă în acest verset, în felul în care a tradus el Noul Testament: „*Pentru strălucirea cunoștinței slavei lui Dumnezeu în fața lui Isus Cristos*.” Cu alte cuvinte, Dumnezeu nu strălucește în inimile noastre doar pentru a ne da această **cunoștință**, ci mai degrabă ca prin noi cunoștința să poată *străluci asupra altora*. „Noi nu suntem terminalele binecuvântărilor sau exercițiilor noastre, ci canalele prin care se scurg acestea.” (Text select)

O ilustrație biblică a acestui principiu o găsim în însăși viața apostolului Pavel. Pe când se afla pe drum spre Damasc, Dumnezeu a strălucit în inima lui. El și-a dat seama că Cel pe care Îl urăse atât de mult, crezând că este îngropat într-un mormânt din Iudeea, este Domnul slavei. Din ziua aceea, el a început să răspândească pretutindeni pe unde mergea **lumina cunoștinței slavei lui Dumnezeu așa cum se găsește aceasta pe fața lui Isus Cristos**.

G. Un vas de lut cu un destin ceresc (4:7-18)

4:7 După ce a vorbit de obligația de a vesti mesajul cu claritate, apostolul Pavel ia în considerație instrumentul uman căruia i s-a încredințat minunata comoară a evangheliei. Comoara este mesajul glorios al evangheliei. Pe de altă parte, vasul de lut este firavul nostru trup omenesc. Contrastul dintre cele două este extraordinar de mare. Evanghelia este ca un diamant de mare preț ce strălucește indiferent pe ce față l-ai întoarce. Ce cutremurător de măreț este faptul că un diamant atât de prețios a fost încredințat unui vas de lut, atât de slab!

Biete vase de lut, fără strălucire
Purtând în ele bogății nebănuite,
Comoară minunată a Cerului
De Cristos așezată în sfinții de pe pământ!

Vase sparte și frave, purtând însă
De-a lungul veacurilor

Bogățiile atât de generos dăruite
Însuși Darul fără seamăn al lui Dumnezeu, preaiubitul Său Fiu!

O, de-am fi mai goliți de noi înșine, mai umili
Mai neobservați, mai necunoscuți și mai estompați!
În mâna lui Dumnezeu, vase mai de preț fiind astfel
Umpluți cu Cristos și numai cu Cristos!

Nimic din lumea asta Slava să n-o umbrească!
Nimic din eul nostru lumina să n-o acopere!
Doar despre minunata istorie a lui Cristos
Vasul nostru, plin de El, de-a pururi să vorbească!
— Tr. Frances Bevan

De ce a rânduit Dumnezeu ca această comoară să fie așezată în vase de lut? Răspunsul: **pentru ca această nespusească putere să fie de la Dumnezeu, și nu de la noi**. Dumnezeu nu dorește ca oamenii să fie preocupați cu instrumentul uman, ci mai degrabă cu puterea și măreția Sa. Și astfel, El în mod intenționat încredințează evanghelia unor ființe omenești adesea slabe și aparent lipsite de orice frumusețe, în felul acesta toată slava și lauda să fie aduse doar Creatorului, și nu creaturii.

Tainică bucurie e să constatăm că
Sarcina încredințată depășește cu mult puterile noastre.
Când astfel a adusă la îndeplinire sarcina,
Slava toată lui Cristos îi aparține, nu nouă!
— Houghton

Jowett spune:

Ceva nu este în regulă atunci când vasul depozitează comoara de gloria ei, când cutia e mai atrăgătoare decât giuvaierul din ea. După cum e ceva pervers într-o ramă mai de preț decât tabloul înrămat, când vasul de la masă devine mai important decât bucatele servite în el. E ceva fatal în slujirea creștină atunci când „nespusească putere” este de la noi înșine, și nu de la Dumnezeu. O atare măreție este trecătoare și negreșit se va ofili degrabă, ca iarba câmpului.¹⁹

Pe când scria Pavel versetul 7, aproape sigur se gândea la incidentul de la Iudecători 7, unde se spune că Ghedeon a dotat armata sa cu trompete și cu vase de lut, în care au fost puse torțe aprinse. La un semnal prestabilit, oamenii trebuiau să sune din trâmbițe și

să spargă ulcioarele de lut. Când s-au spart ulcioarele, lămpile au strălucit în toate splendoarea lor, fapt care i-a umplut de groază pe inamici. Aceștia au crezut să sunt urmăriți de o mare armată, și nu doar de trei sute de oșteni. Învățămintele care se desprind de aici sunt următoarele: Așa după cum în cazul lui Gheleon lumina a strălucit doar atunci când au fost sparte ulcioarele, tot așa este și în cazul evangheliei. Numai atunci când instrumentele umane vor fi sparte și predate Domnului va putea evanghelia să strălucească prin noi, în toată splendoarea sa.

4:8 Apostolul explică în continuare că, întrucât comora a fost încredințată unor vase de lut, s-a creat un dualism: pe de o parte existând o aparentă înfrângere, iar pe de alta o necurmată biruință. Privind lucrurile din afară, totul pare o slăbiciune, dar în realitate avem o tărie extraordinară. Când spune apostolul: **Suntem presați din greu din toate părțile, dar nu zdrobiți**, el se referă la faptul că era în permanență **presat** de adversari și de greutățile prin care trecea. Cu toate acestea, nu era total împiedicat de a rosti mesajul evangheliei.

Perplecși, dar nu în disperare. Din punct de vedere omenesc, Pavel adesea nu știa dacă se mai găsește o cale de scăpare din greutățile cu care era confruntat, și totuși Domnul niciodată nu l-a lăsat să cunoască **disperarea**. Pavel nu a fost niciodată lăsat într-o strâmtorare din care să nu mai fie cale de scăpare.

4:9 Persecutați, dar nu părăsiți. Uneori Pavel simțea amenințarea vrăjmașilor, dar niciodată Domnul nu l-a lăsat să cadă în mâna dușmanilor săi. **Trântiți, dar nu distruși** înseamnă că Pavel a fost de multe ori rănit grav în luptă, dar de fiecare dată Domnul l-a ridicat din nou, pentru a putea vesti în continuare slăvita Sa evanghelie.

Comentariul biblic *The New Bible Commentary* parafrazează versetele 8 și 9 astfel: „Împresurați din toate părțile, dar nu amputați; neștiind ce să facem, dar niciodată lipsiți de speranță; hăituiți de oameni, dar niciodată abandonată de Dumnezeu; adesea doborâți, dar niciodată sfârșiți.”

Poate ne-am întrebat de ce Domnul i-a îngăduit robului Său să treacă prin asemenea încercări și supuneri la probă. Poate am fi înclinați să credem că apostolul L-ar fi putut sluji mai bine pe Domnul, dacă Domnul i-ar fi ferit cărarea de necazuri. Dar Scriptura ne învață exact opusul acestei păreri. Dumnezeu, în minunata Sa înțelepciune, a găsit cu

cale să le permită slujitorilor Săi să fie atinși de boală, de întristare, de suferințe, de persecuții, de dificultăți și de strâmtorări — toate acestea având menirea de a sparge ulcioarele de lut, pentru ca lumina evangheliei să strălucească mai tare.

4:10 Viața slujitorului lui Dumnezeu este o viață de **moarte** necurmată. După cum **Domnul Isus** Însuși, în timpul vieții Sale pe pământ, a fost supus mereu la violență și persecuție, tot așa cei ce pășesc pe urmele Lui vor avea parte de același tratament. Dar asta nu înseamnă defel înfrângere, ci este calea biruinței. Toți cei ce mor astfel, zi de zi, au parte de această binecuvântare.

Numai în felul acesta viața lui Isus se poate dovedi în trupurile noastre. **Viața lui Isus** nu înseamnă aici doar viața de Om, trăită de El pe pământ, ci **viața Lui** actuală, ca Fiu preamărit al lui Dumnezeu în cer. Cum va putea lumea să vadă viața lui Cristos când El nu este prezent în chip personal sau fizic în lumea de azi? Răspunsul este că, pe măsură ce noi, creștinii, suferim în slujba Domnului, viața Lui este **arătată în trupul nostru**.

4:11 Ideea de **viață din moarte** continuă în versetul 11. Este unul dintre cele mai profunde principii ale existenței noastre. Carnea consumată de noi pentru întreținerea vieții este obținută în urma morții animalelor. Tot așa este și pe plan spiritual. „Sângele martirilor este sămânța bisericii.” Cu cât este mai persecutată și mai strâmtorată biserica, cu cât este mai hăituită și mai persecutată, cu atât mai mult se răspândește creștinismul.

Și totuși ne vine greu să acceptăm acest adevăr în ziua de azi. Când un slujitor al lui Dumnezeu este violentat, suntem tentați să considerăm asta o tragedie. În realitate, aceasta e metoda normală de lucru a lui Dumnezeu, și nu excepția. Permanenta expunere la pericolul morții din pricina lui Isus este maniera divină prin care **viața lui Isus se arată în trupul nostru** muritor.

4:12 Aici apostolul rezumă tot ce a afirmat anterior, amintindu-le corintenilor că tocmai prin această viață de suferință permanentă au ajuns ei să se înfrupte din **viața** divină. Pentru ca Pavel să poată vesti evanghelia la Corint, a trebuit să sufere necazuri nespuse de mari. Dar toate acestea s-au meritat, întrucât corintenii și-au pus încrederea în Domnul Isus, având acum viață veșnică. Suferințele fizice ale lui Pavel și pierderile suferite de el au însemnat un câștig spiritual pentru alții. Robertson spune, în această

privință: „Procesul morții permanente a apostolului se manifesta spre binele celor care beneficiau de slujba lui.”²⁰

Adesea avem tendința să strigăm către Domnul când trecem prin boli, cerându-I să ne izbăvească de ele, pentru ca să-L putem sluji mai bine. Poate că uneori ar trebui să-I mulțumim însă lui Dumnezeu pentru asemenea înfrângeri ce le trimite în viața noastră, și să ne bucurăm în strămtorările noastre, pentru ca puterea lui Cristos să se odihnească peste noi.

4:13 Apostolul a vorbit până în acest punct despre starea permanentă de slăbiciune și neputință a vasului omenesc căruia i s-a încredințat evanghelia. Care este, așadar, atitudinea lui față de toate acestea? Este el oare înfrânt sau descurajat sau doborât de întristare? Nicidecum! Credința îl învrednicește să continue să predice evanghelia, deoarece știe că dincolo de suferințele vieții acesteia se află gloriei nespuse de mari.

În Psalmul 116:10 psalmistul spune: „**Am crezut, drept care, am vorbit.**” El s-a încrezut în Domnul, drept care cele spuse de el au fost urmarea acelei credințe adânc statomice. El avea același spirit al credinței pe care îl avea și psalmistul când a rostit acele cuvinte. Pavel spune: „**Și noi credem și, prin urmare, vorbim.**”

Strămtorările și persecuțiile din viața lui Pavel nu i-au închis gura. Credința adevărată întotdeauna se va exprima, căci nu poate păstra tăcere.

Dacă în Isus Cristos te-ncrezi,
Negreșit Îl vei vesti;
Doborât chiar de vei fi,
Despre El nu vei înceta a vorbi.

Dacă-n Isus crezi
Și pe Mântuitoru-L primești,
Pentru-a nu-ntrista pe Duhul,
Nu te voi codi, ci pe El Îl vei vesti.

4:14 Dacă ni se pare ciudat că Pavel nu a fost cutremurat în fața pericolului constant de a-și pierde viața, răspunsul îl vom găsi în versetul 14, acesta fiind secretul curajului cu care vestea el mesajul creștin. El știa că lucrurile nu se termină cu viața aceasta. El știa că pentru credincios există siguranța învierii. Același Dumnezeu **care L-a învit pe Domnul Isus Îl va învia și pe apostolul Pavel împreună cu Isus și-l va prezenta împreună cu corintenii.**

4:15 Având înaintea lui siguranța deplină

și nădejdea învierii, apostolul a fost dispus să treacă prin greutăți nespuse de mari. El știa că toate aceste suferințe aveau un rezultat dublu. Urmarea lor era un belșug de binecuvântare pentru corinteni și astfel să se **poată înmulți mulțumirile spre slava lui Dumnezeu.** Acestea erau cele două motive care-l animau pe Pavel în tot ce spunea și făcea. El era preocupat cu **slava lui Dumnezeu și cu binecuvântarea semenilor săi.**

Pavel își dădea seama că pe măsură ce creșteau suferințele în viața lui, proporțional cu acestea creștea și **harul** lui Dumnezeu către alții. Cu cât erau mântuiți mai mulți oameni, cu atât mai multe **mulțumiri** se ridicau spre **Dumnezeu.** Și cu cât se ridicau mai multe **mulțumiri** spre Dumnezeu, cu atât **Dumnezeu** era mai proslăvit.

Traducerea parafrazată a Bibliei **Living Bible** (în românește: „Noul Testament pe înțelesul tuturor“, ediția 1990, n.tr.), a prins foarte bine spiritul acestui verset:

Suferințele prin care trecem sunt spre folosul vostru. Și cu cât vor fi câștigați mai mulți dintre voi pentru Cristos, cu atât vor exista mai mulți care să-I mulțumească pentru marea Sa bunătate și îndurare, iar Domnul va fi cu atât mai slăvit.

4:16 Pavel arătase că este gata să îndure tot felul de suferințe și primejdii, deoarece avea mereu ațintite privirile spre nădejdea și certitudinea învierii. **De aceea** el nu cădea de oboseală. Deși, pe de o parte, procesul deteriorării fizice își face mereu simțită prezența, pe de altă parte, concomitent cu acesta, are loc un proces de necurmată înnoire spirituală, care îl învrednicește pe Pavel să meargă înainte, în pofida tuturor împrejurărilor neprielnice prin care trecea.

Faptul că **omul din afară se trece** nu are nevoie de nici un comentariu special sau explicație, fiind cât se poate de evident în trupurile noastre! Dar Pavel se bucură aici de faptul că Dumnezeu îi dăruiește zilnic porția de putere pentru a putea continua slujirea creștină. Cuvintele lui Michelangelo sunt nimerite în acest punct, ele adevărându-se: „Cu cât se impuținează mai mult marmora, cu atât crește statuia.” Sau, cum spune și Ironsie:

Ni se spune că trupurile noastre materiale se schimbă în întregime la fiecare șapte ani... Cu toate acestea păstrăm conștiința faptului că suntem aceeași persoană, neschimbată. Personalitatea noastră rămâne neschimbată, de la an la

an și tot așa stau lucrurile și cu privire la schimbarea mai mare care va veni. În fluturile minunate se află aceeași viață ce sălășluia în viermele neatrăgător.²¹

4:17 După ce am luat cunoștință despre toate suferințele cumplite prin care a trecut apostolul Pavel, ne vine greu să înțelegem de ce le numește el **întristări ușoare și de o clipă**, căci, într-o anumită privință, ele nu au fost deloc ușoare, ci amare și crunte.

Dar explicația o găsim în *comparația* pe care o face Pavel. Privite izolat, aceste strămtorări ar părea, într-adevăr, foarte apăsătoare. Dar când sunt puse alături de **greutatea veșnică de slavă**²² ce ne așteaptă, ele sunt într-adevăr **ușoare**. Învățămintele pe care le tragem în urma suferințelor de pe acest pământ vor da rod bogat în viața de apoi.

Moorehead face următoarea observație: „Aici avem parte doar de o frântură de bucurie, acolo copleşii vom fi de ea. Doar un strop de bucurie aici, dincolo un ocean!”²³

Găsim în acest verset o piramidă, pe care, așa cum arată F. E. Marsh, creștinul, urcând-o, nu obosește, ci găsește în ea odihnă și mângâiere pentru sufletul lui.

Slavă

Greutate de slavă

O greutate veșnică de slavă

Mai presus de orice măsură, o greutate veșnică de slavă

Cu mult mai presus de orice măsură, o greutate veșnică de slavă²⁴

4:18 În versetul acesta verbul a **privi** nu se referă doar la capacitatea omenească de a vedea, ci transmite ideea de a percepe importanța unui lucru. Nu lucrurile **ce se văd** sunt jelul existenței noastre. Aici ele se referă, în principal, la greutatea, încercările și suferințele îndurate de Pavel, care au avut un rol secundar în slujba sa. Marele țel al slujbei sale l-a constituit lucrurile **ce nu se văd**. Aici am putea menționa slava lui Cristos, binecuvântările semenilor noștri și răsplata care îl așteaptă pe slujitorul credincios al lui Cristos la Scaunul de Judecată al lui Cristos. Sau, cum arată și Jowett:

Cine le vede pe cele dintâi are vedere, dar cine le vede pe cele din urmă are prevedere. Primul mod de a vedea este natural, firesc, al doilea e spiritual. Organul principal al primei acțiuni este intelectul, pe când organul principal al celei de-a

doua acțiuni de discernământ este credința... De la un capăt la altul al Scripturii, ni se prezintă mereu contrastul acesta dintre vedere și prevedere și în fiecare caz ni se spune să luăm seama la îngustimea primeia și la larghețea celeilalte.²⁵

H. Necesitatea de a trăi în lumina faptului că ne vom înfățișa înaintea scaunului de judecată al lui Cristos (5:1-10)

Versetele următoare sunt strâns legate de cele dezbătute anterior. Pavel s-a referit până acum la suferințele și încercările actuale, dar și la slava care îl aștepta. Și astfel el ajunge acum la însuși subiectul morții. În fragmentul acesta avem una din cele mai ample prezentări a subiectului morții din toată Scriptura, precum și raportul creștinului față de ea.

5:1 În versetul 1, apostolul se referă la trupul nostru muritor din vremea de acum, în cuvintele: **casa pământească a cortului nostru**. Un **cort** nu e o locuință permanentă, ci temporară sau portabilă, de care se folosesc drumeții și călătorii.

Moartea este definită aici drept o desfăcere a acestui cort. Cortul este strâns în clipa morții. Trupul este depus în mormânt, pe când duhul și sufletul credinciosului merg în prezența Domnului.

Pavel începe capitolul 5 cu asigurarea că dacă această casă pământească va fi nimicită (ca urmare a suferințelor menționate în capitolul precedent), el este încredințat că are **în ceruri o clădire de la Dumnezeu, o casă veșnică, nefăcută de mâini**. Observați distincția dintre **cort** și **clădire**. Cortul provizoriu este desfăcut sau strâns, pe când o **casă** nouă și permanentă îl așteaptă pe credincios în patria cerească. Aceasta este o **clădire de la Dumnezeu**, în sensul că Dumnezeu este Cel care ne-o dăruiește.

Mai mult, este o **casă nefăcută de mâini**. De ce face oare Pavel această afirmație? Trupurile noastre actuale nu sunt făcute cu mâini; prin urmare, oare de ce subliniază el că viitoarele noastre trupuri slăvite nu vor fi făcute de mâini? Răspunsul constă în faptul că sintagma: **nefăcută de mâini** înseamnă: „neaparținând acestei creațiuni”, fapt coroborat de Evrei 9:11, unde citim: „Dar Cristos a venit ca Mare Preot al bunurilor viitoare, prin cortul mai mare și mai desăvârșit — *făcut nu de mâini, adică nu din creația aceasta*.” Ceea ce spune Pavel la 2 Corinteni 5:1 este că, pe când trupul nostru actual este adecvat traiului pe acest pământ, viitorul nostru trup slăvit nu va fi din creația aceasta, ci va fi de o proiecție, alcătuire și

construcție specială, anume adecvat pentru trăirea în cer.

Trupul viitor al credinciosului mai este descris și ca fiind **veșnic în ceruri**. Este un trup care nu va mai fi supus bolilor, degradării și morții, ci va dăinui pe veci, în patria noastră cerească.

S-ar părea din acest verset că credinciosul primește această clădire de la Dumnezeu în momentul morții sale, dar nu este așa. El nu primește acest trup slăvit înainte de a se întoarce Cristos, ca să-Și ia biserica (1 Tes. 4:13-18). Iacă ce se petrece cu credinciosul: Când moare, duhul și sufletul lui merg în prezența lui Cristos, unde credinciosul se bucură, în mod conștient, de gloriile cerului. Trupul lui este însă așezat în mormânt. În clipa revenirii Domnului, țărâna va fi înviată din mormânt, iar Dumnezeu va face din ea un trup nou, slăvit, și apoi acesta va fi reunit cu spiritul și sufletul credinciosului. În intervalul dintre moartea și venirea lui Cristos ca să-Și ia sfinții am putea spune că credinciosul este într-o stare dezmembrată. Dar asta nu înseamnă deloc că el nu este conștient de toată bucuria și fericirea cerului. Credinciosul se bucură din plin de ele, în această perioadă!

Înainte de a trece la versetul 2, trebuie să arătăm că sintagma **casă nefăcută de mână, veșnică în ceruri** a fost interpretată în trei feluri:

1. Cerul însuși.
2. Un trup intermediar, pentru intervalul dintre moarte și înviere.
3. Trupul slăvit.

De la început, prima variantă cade, deoarece casa nu poate fi chiar cerul însuși, întrucât se spune că este **veșnică în ceruri** și „din cer“ (5:2). Cât privește ideea că ar fi vorba despre un trup intermediar, Scripturile nu pomenesc niciodată despre un asemenea trup. Mai mult, casa nefăcută de mâini este descrisă ca fiind **veșnică în ceruri**, ceea ce nu corespunde deloc cu ideea unui trup intermediar. A treia interpretare, potrivit căreia casa ar fi trupul de slavă al învierii — pare să fie cea corectă.

5:2 În trupul acesta muritor suntem adesea nevoiți să **gemem** datorită limitărilor și îngreunărilor pe care le impune asupra noastră, pe planul vieții spirituale. Ceea ce dorim cu ardoare este **să fim îmbrăcați cu locuința noastră care este din cer**.

În versetul acesta, apostolul pare să treacă de la analogia cortului la aceea a îmbrăcăminții. Unii explică acest lucru prin

faptul că Pavel, ca unul versat în fabricarea corturilor, știa că același material se folosea uneori și la corturi, și la îmbrăcăminte. În orice caz, sensul versetului este cât se poate de clar: el tânjea să primească acest trup glorificat.

5:3 La ce se referă termenul **dezbrăcați** din acest verset? Să însemne oare că persoana este nemântuită și, prin urmare, fără nici o acoperire de neprihănire înaintea lui Dumnezeu? Sau să însemne că persoana, deși este mântuită, va fi lipsită de răsplata la scaunul de judecată al lui Cristos? Sau sensul versetului este că omul mântuit nu posedă un trup în intervalul dintre moarte și înviere, fiind gol sau dezbrăcat, în sensul că este un spirit fără trup?

Autorul acestui comentariu consideră că este vorba de dezmembrare sau dezbrăcare. Pavel afirmă că dorința lui fierbinte nu este ca să vină moartea, împreună cu starea de dezmembrare ce o însoțește, ci, mai degrabă, să vină Domnul Isus Cristos, când toți cei care au murit vor primi trupurile lor glorificate.

5:4 Faptul că modul nostru de interpretare a versetului 3 este cel corect e coroborat de versetul 4, unde apostolul spune că **noi, cei ce suntem în cortul acesta pământesc gemem apăsăți, nu pentru că dorim să fim dezbrăcați, ci să fim îmbrăcați, pentru ca ce este muritor să fie înghițit de viață**. Cu alte cuvinte, el nu aștepta starea *dintre* moarte și Răpire ca și cum aceasta ar fi fost nădejdea ideală a credinciosului, ci, mai degrabă, aștepta ceea ce se va petrece *la* înviere, când credincioșii vor primi un trup care nu va mai fi supus morții.

5:5 **Dumnezeu** este Cel care ne-a pregătit chiar pentru acest scop, adică răscumpărarea trupului. Acesta va fi momentul culminant și împlinirea planurilor Sale slăvite pentru noi. În vremea de acum, noi suntem răscumpărați în ce privește duhul și sufletul nostru, dar în ziua aceea, răscumpărarea va cuprinde și trupul nostru. Gândiți-vă numai: Dumnezeu ne-a creat cu acest scop în vedere: să avem parte de starea slăvită, să fim o casă nefăcută de mâini, ci veșnică în ceruri!

Și cum putem fi siguri că vom avea un trup slăvit? Răspunsul este că **Dumnezeu... ne-a dat arvuna Duhului**. Cum am explicat deja, faptul că fiecare credincios are în el **Duhul** lui Dumnezeu este o garanție a faptului că *toate* făgăduințele făcute de Dumnezeu credinciosului vor fi împlinite. El este garanția a ceea ce va urma. **Duhul** lui Dumnezeu

Înșuși este **garanția** faptului că ceea ce Dumnezeu deja ne-a dăruit în parte într-o zi va fi deplin al nostru.

5:6 Tocmai profunda asigurare cu privire la aceste realități scumpe l-a învrednicit pe Pavel să fie întotdeauna plin de curaj. El știa că atâta timp cât era **acasă în trup**, el era **absent de lângă Domnul**. Desigur, aceasta nu era starea ideală pentru Pavel, dar el se mulțumea cu ea, pentru ca să-L poată sluji pe Cristos aici pe pământ și să le fie de folos copiilor lui Dumnezeu.

5:7 Faptul că **umblăm prin credință, nu prin vedere** este o dovadă grăitoare a faptului că acum nu ne aflăm în prezența fizică a Domnului. Niciodată nu l-am privit încă pe Domnul cu ochii noștri fizici. L-am văzut doar prin credință. Câtă vreme suntem acasă în trup, avem o viață mai puțin apropiată și intimă decât viața mijlocită de vederea propriu-zisă.

5:8 Versetul 8 reia gândul din versetul 6 și-l întregeste. Pavel este îmbărbătat de nădejdea binecuvântată a ceea ce-l așteaptă, putând afirma astfel că este plin de încredere și că îi place mai mult să părăsească trupul acesta, ca să fie acasă cu Domnul. El suferea — cum se exprimă Bernard — de „dorul după patria cerească”.

Versetul acesta ar părea să contrazică ceea ce afirmase apostolul anterior. În versetele precedente el tânjise după trupul slăvit. Dar aici el spune că mai degrabă ar dori să părăsească trupul acesta, ca să fie acasă la Domnul, adică ar prefera să fie în starea dezmembrată ce există în intervalul dintre moarte și Răpire.

Totuși nu e nici o contradicție aici. Există trei posibilități pentru creștin și fiecare are preferința sa. Avem viața actuală, trăită pe acest pământ, în trupul muritor. Apoi avem starea dintre moarte și venirea lui Cristos — o stare dezmembrată, în care duhul și sufletul se bucură însă în mod conștient de prezența lui Cristos. Și, în fine, avem consumarea mântuirii noastre, când vom primi trupurile noastre slăvite, la revenirea Domnului Isus. Pavel ne învață în acest pasaj doar faptul că prima stare este bună, a doua este mai bună iar a treia este cea mai bună.

5:9 Credinciosul trebuie să caute să-l fie plăcut Domnului. Deși mântuirea nu depinde de fapte, răsplata pe care o va primi în acea zi va depinde în mod proporțional de credincioșia cu care l-a slujit pe Domnul. Un credincios trebuie să nu uite niciodată că

credința este legată de mântuire iar faptele sunt legate de răsplată. El este mântuit prin har, prin credință, și nu prin fapte; dar odată mântuit, el trebuie să-și dea toată străduința să facă fapte bune, pentru care va primi răsplăți.

Observați că Pavel dorea să-l fie plăcut Lui, fie că rămânea acasă, fie că era departe de casa cerească. Asta înseamnă că slujirea sa pe pământ avea menirea să încante inima Domnului său, fie că Pavel se afla aici pe pământ, fie că stătea înaintea scaunului de judecată al lui Cristos.

5:10 Un motiv pentru care trebuie să-l fim plăcuți lui Cristos este faptul că **toți trebuie să ne înfățișăm înaintea scaunului Lui de judecată**. De fapt, nu trebuie doar să ne înfățișăm acolo, ci să fim arătați (cum este redat versetul în ediția Azimioară, n.tr.). Traducerea NEB redă corect acest verset: „Noi toți trebuie să (ne prezentăm) înaintea tribunalului lui Cristos, pentru a ni se descoperi viețile.” Una este să te prezinți la cabinetul unui medic și alta este să ți se facă acolo o radiografie. **Scaunul de judecată al lui Cristos** va descoperi viața noastră de slujire pentru Cristos exact așa cum s-a desfășurat aceasta. Nu numai *cantitatea* slujirii noastre va fi revelată, ci și *calitatea*, ba chiar și *motivele* care au determinat slujirea noastră — toate acestea vor fi trecute în revistă.

Deși păcatele săvârșite după convertirea noastră au efect asupra slujirii noastre, păcatele unui credincios, ca atare, nu vor fi trecute în revistă, în vederea judecării, în aceste momente solemne, întrucât judecata aceea a avut loc în urmă cu peste 1900 de ani, când Domnul Isus a purtat păcatele noastre pe trupul Său pe lemnul crucii. Atunci El a plătit în întregime prețul cerut de păcatele noastre și Dumnezeu nu va mai aduce niciodată acele păcate la judecată (Ioan 5:24). **Scaunul de judecată al lui Cristos** are de a face cu slujirea noastră pentru Domnul. Nu se va pune deloc problema dacă suntem mântuiți sau nu, întrucât acest fapt este deja cu totul lămurit, pe deplin asigurat. Mai degrabă, va fi un timp când unii vor primi răsplăți iar alții vor suferi pierderi.

I. Pavel participă la această slujbă cu un cuget curat (5:11-6:2)

5:11 Versetul acesta este de obicei interpretat în sensul că, întrucât Pavel era conștient de groaznica judecată aplicată de Dumnezeu asupra păcatului, și de grozăviile

iadului, el se ducea pretutindeni încercând să-i convingă pe oameni să accepte evanghelia. Deși sensul acesta e în acord cu Scriptura, în acest pasaj nu credem că despre asta e vorba, în primul rând.

Pavel nu se referă aici atât de mult la groaza Domnului pentru cei nemântuiți, cât la *uimirea și profunda reverență* cu care ar trebui să-L slujim pe **Domnul**, căutând să-I fim plăcuți. Din punctul de vedere al lui Dumnezeu, apostolul știe că viața lui este o carte deschisă. Dar el ar dori ca și corintenii să fie convinși de integritatea și credincioșia sa în slujba evangheliei. Prin urmare, el spune, de fapt:

Întrucât cunoaștem **frica de Domnul**, încercăm să-i **convingem pe oameni** de integritatea și sinceritatea noastră ca slujitori ai lui Cristos. Dar fie că vom reuși să-i convingem pe oameni, fie că nu, **noi suntem bine cunoscuți de Dumnezeu**. Și sperăm că tot așa vor sta lucrurile și în **conștiințele voastre**, corintenilor!

Această explicație pare să corespundă cel mai bine contextului.

5:12 Imediat Pavel își dă seama că ceea ce a spus ar putea fi interpretat greșit ca laudă de sine. Or, el nu vrea cu nici un chip ca cineva să creadă așa ceva despre el! Prin urmare, adaugă cuvintele: **nu ne recomandăm iarăși înaintea voastră**. Asta nu înseamnă că li *s-a recomandat* vreodată, ci doar că a fost *acuzat* de atâtea ori că ar fi făcut așa, ceea ce-l determină în acest punct să infirme o atare idee.

Aici se ridică întrebarea: de ce a acordat el atâta spațiu apărării slujbei sale? La care Pavel răspunde: **Vă dăm o pricină de laudă cu privire la noi, ca să aveți ce să răspundeți aceluia care se laudă cu ce este în înfățișare, și nu în inimă**.“ Pe el nu-l interesa ideea de a se recomanda el însuși. Mai degrabă, își dădea seama că era aspru criticat de învățătorii falși, în prezența sfinților de la Corint. El dorea ca credincioșii să știe cum să răspundă acestor atacuri îndreptate împotriva sa și astfel le dădea aceste informații, pentru ca ei să poată să-l apere când va fi condamnat în prezența lor.

El își descrie criticii drept: **cei ce se laudă cu ce este în înfățișare, și nu în inimă** (comparați cu 1 Sam. 16:7). Cu alte cuvinte, erau interesați de un spectacol exterior, nu de realitatea lăuntrică, nu de integritatea și onestitatea adevărată. Înfățișarea fizică sau elocvența sau aparenta râvnă —

iată ce-i anima pe ei! „Pentru cei ce se uitau la cele din afară, aparențele superficiale erau totul, în vreme ce sinceritatea inimii nu conta deloc“ (Text select).

5:13 S-ar părea din acest verset că apostolul a fost chiar acuzat că ar fi fost nebun și fanatic sau că ar fi suferit de diverse forme de alienare mintală. El nu neagă că a trăit în ceea ce Denney numește o stare de „încordare spirituală“. El spune doar că dacă și-a ieșit din minți, pentru Dumnezeu a ajuns așa. Tot ce li s-ar fi părut o formă de alienare mintală criticilor săi nu era altceva decât un devotament profund, din toată inima, pentru Domnul. Pavel era mistuit de pasiunea după lucrurile lui Dumnezeu. Pe de altă parte, dacă era întreg la minte, era așa pentru corinteni. Ceea ce spune versetul, pe scurt, este unul din două lucruri: fie era o râvnă pentru Dumnezeu, fie pentru frații săi de credință. În ambele cazuri, motivele lui erau cu totul altruiste. Oare puteau afirma criticii lui același lucru despre ei înșiși?

5:14 Nimănui care studiază viața apostolului nu-i va scăpa întrebarea: oare ce l-a determinat să slujească cu atâta abnegație și altruism? Aici, într-unul din cele mai frumoase fragmente ale acestei epistole, el dă răspunsul: **dragostea lui Cristos**.

Se referă **dragostea lui Cristos** aici la dragostea pe care ne-o poartă El sau la dragostea pe care l-o purtăm noi? Nu poate fi nici o îndoială că este vorba de dragostea Sa pentru noi. Singurul motiv pentru care noi Îl iubim este pentru că El ne-a iubit întâi. Dragostea Lui este aceea care ne **constrânge**, sau ne îmboldește, ne poartă, cum sunt purtați oamenii în mulțimea de cumpărători în preajma Crăciunului. Contemplând minunata **dragoste** pe care a demonstrat-o **Cristos** față de el, Pavel nu a putut să nu fie mișcat și îmboldit să-L slujească pe Domnul Său, cel atât de minunat!

Murind pentru toți, Isus a acționat ca Reprezentant al nostru. Când a murit El, am murit și noi toți — în El. După cum păcatul lui Adam a devenit păcatul tuturor urmașilor săi, tot așa moartea lui Cristos a devenit moartea celor care cred în El (Rom. 5:12-21; 1 Cor. 15:21, 22).

5:15 Argumentul apostolului este irezistibil. **Cristos a murit pentru toți**. De ce a murit El **pentru toți**? Pentru ca cei ce **trăiesc** prin credință în El **să nu mai trăiască pentru ei înșiși, ci pentru El**. Mântuitorul nu a murit pentru noi ca noi să continuăm să ne trăim viața meschină și egoistă în maniera

în care ne-am trăit-o până acum. Mai degrabă, El a murit pentru noi, ca noi să trăim, de acum înainte, vieți predate Lui, din toată inima și de bună voie, așa cum arată Denney:

Murind în locul nostru, Cristos a dat dovadă de o dragoste atât de imensă pentru noi încât noi ar trebui să fim de-acum predați Lui, și numai Lui, pe de-antregul, pe veci. Căci tocmai pentru asta a murit El: ca să ne facă să fim ai Lui.²⁶

5:16 Poate că Pavel se referă aici la versetul 12, unde i-a descris pe criticii lui ca pe unii care se laudă cu înfățișarea, iar nu cu ceea ce este în inimă. Acum el se ocupă din nou de acest subiect, arătând că atunci când venim la Cristos suntem o nouă creație. De acum încolo nu-i mai judecăm pe oameni în mod pământesc, carnal, potrivit înfățișării, meritelor lor pământești, pregătirii lor intelectuale sau originii etnice. Ci îi vedem ca pe niște suflete de mare preț, pentru care a murit Cristos. Apostolul adaugă că chiar dacă odinioară Îl cunoștea pe Cristos după starea firească, adică doar ca un om oarecare, acum nu-L mai cunoaște în felul acesta. Cu alte cuvinte, una a fost să-L cunoască pe Isus ca un om oarecare din satul Nazaret, sau chiar ca un mesia pământesc, și cu totul alta să-L cunoască pe Cristos cel proslăvit, care stă acum la dreapta lui Dumnezeu. Noi Îl cunoaștem pe Domnul Isus mai intim și mai adevărat în vremea de acum, așa cum ne este El revelat de Duhul prin Cuvânt, decât L-au cunoscut cei ce L-au judecat doar după aparențele exterioare, când era pe pământ. David Smith comentează:

Deși apostolul împărtășise cândva idealul iudaic al unui Mesia secular, acum el îmbrățișa o concepție mai elevată. Cristos era pentru el Mântuitorul înviat și proslăvit, cu adevărat necunoscut după fire, ci după duhul; nu prin intermediul tradiției istorice, ci prin părtașia imediată și vitală.²⁷

5:17 Dacă este cineva în Cristos, adică, mântuit, este o creație nouă. Înainte de convertire, poate că cineva ar fi fost înclinat să-i judece pe alții după standardele omeleşti. Dar acum toate acestea s-au schimbat. Vechile metode de a-i judeca pe oameni s-au dus și iată că toate s-au făcut noi.

Versetul acesta este mult îndrăgît de cei ce s-au născut din nou de curând, fiind citat adesea în cadrul unor mărturii personale de

întoarcere la Domnul. Dar fiind astfel citat, el creează uneori impresia greșită. Ascultătorii sunt tentați să creadă că atunci când este mântuit cineva, vechile obiceiuri, gândurile rele și poftele din priviri și din inimă s-au dus cu toate și literalmente absolut totul din viața acelei persoane devine nou. Știm însă că acest lucru nu este adevărat. Versetul nu descrie practica unui credincios, ci poziția pe care o ocupă el. Observați ce se spune: dacă este cineva în Cristos. Cuvintele în Cristos constituie cheia înțelegerii pasajului. În Cristos, lucrurile vechi au trecut și toate lucrurile au devenit noi. Din nefericire, „în mine“ nu toate lucrurile stau încă așa! Dar pe măsură ce înaintez în viața creștină, voi dori tot mai mult ca practica mea să corespundă tot mai mult cu poziția pe care o ocup. Într-o zi, când va reveni Domnul Isus, cele două laturi vor fi în deplină concordanță.

5:18 Toate lucrurile sunt de la Dumnezeu. El este Izvorul și Autorul tuturor. Nu mai este temeii pentru lauda omenească. Este Același Dumnezeu care ne-a împăcat cu Sine prin Isus Cristos și ne-a dat slujba împăcării.

Această splendidă afirmație a doctrinei scripturale a împăcării se găsește în lucrarea *A New and Concise Bible Dictionary*:

Prin moartea Domnului Isus pe cruce, Dumnezeu a anulat în har distanța ce o pusese păcatul între El și om, pentru ca toate lucrurile să poată fi, prin Cristos, prezentate agreabil Lui. Credincioșii sunt deja împăcați, prin moartea lui Cristos, ca să fie prezentați sfinți, fără vină și fără reproș (o nouă creație). Dumnezeu era în Cristos, când Cristos era pe pământ, împăcând lumea cu Sine și neținându-le în socoteală fărădelegile; dar acum, după ce dragostea lui Dumnezeu a fost deplin revelată pe cruce, mărturia a fost vestită în toată lumea, îndemnându-i fierbinte pe oameni să se împace cu Dumnezeu. Scopul tuturor acestor lucruri este ca Dumnezeu să-și găsească plăcerea în om.²⁸

5:19 Slujba împăcării este explicată aici ca mesajul potrivit căruia Dumnezeu era în Cristos împăcând lumea cu Sine. Există două moduri posibile de a înțelege această afirmație, ambele fiind corecte din punct de vedere biblic. Mai întâi, am putea-o interpreta ca spunând că Dumnezeu era în Cristos, în sensul că Domnul Isus Cristos este Dumnezeu — ceea ce este, fără îndoială, adevărat. Dar apoi am mai putea înțelege afirmația și în sensul că Dumnezeu era, în Cristos,

împăcând lumea cu Sine. Cu alte cuvinte, El împăca lumea, dar o făcea în persoana Domnului Isus Cristos.

Indiferent care interpretare o acceptăm, adevărul rămâne clar că Dumnezeu era angajat activ în îndepărtarea cauzei înstrăinării ce intervenise între El și om, ocupându-Se de păcat. Dumnezeu nu are nevoie să se împace, ci *omul* trebuie să se împace cu El.

Neținându-le în socoteală fărădelegile.

La prima lectură, versetul ne-ar putea conduce la așa-numita doctrină a mântuirii universale, potrivit căreia toți oamenii sunt mântuiți prin lucrarea lui Cristos. Dar o atare învățătură ar fi în total dezacord cu restul Cuvântului lui Dumnezeu. Dumnezeu a asigurat o cale prin care e posibil ca fărădelegile oamenilor să nu li se țină în socoteală, dar deși această cale este deschisă și disponibilă tuturor, ea devine efectivă doar în cei care sunt în Cristos. Păcatele celor nemântuiți le sunt negreșit puse în socoteala lor, dar în clipa în care aceștia cred în Domnul Isus ca Mântuitor, sunt socotiți neprihăniți în El și păcatele le sunt șterse.

Pe lângă lucrarea Sa de împăcare, Dumnezeu le-a mai încredințat slujitorilor Săi **cuvântul împăcării**. Cu alte cuvinte, El le-a încredințat minunatul privilegiu de a vesti acest mesaj slăvit oamenilor de pretutindeni. Nu îngerilor le-a dat el o sarcină atât de sacră, ci sârmanului om neputincios.

5:20 În versetul precedent, apostolul spusese că a primit mesajul împăcării. El a fost trimis să predice mesajul acesta omenirii. El ar dori să sugereze că de la 5:20 la 6:2 avem un *rezumat* al cuvântului împăcării. Cu alte cuvinte, Pavel ne dă prilejul să ascultăm mesajul pe care l-a predicat el celor nemântuiți, mergând din țară în țară și din continent în continent. Este foarte important să observăm acest lucru. Pavel nu le spune aici corintenilor să se împace cu Dumnezeu, căci ei erau deja credincioși în Domnul Isus, ci le spune că acesta este mesajul pe care îl predică el celor nemântuiți, oriunde se duce.

Un ambasador este un ministru de stat, ce-l reprezintă pe dregătorul său într-o țară străină. Mereu îl vedem pe Pavel descriind slujba creștină ca pe o chemare elevată și demnă. Aici el se compară pe sine cu un trimis special al lui **Cristos** în lumea în care trăim. Pavel a fost un purtător de cuvânt al lui Dumnezeu iar **Dumnezeu ruga fierbinte** prin intermediul său. Poate ni se pare ciudată aplicarea acestor cuvinte la misiunea unui ambasador.

În mod normal, nu ni-l imaginăm pe un ambasador rostind rugăminți, dar gloria evangheliei constă în faptul că Dumnezeu realmente S-a aplecat, rezemându-Se într-un genunchi și, cu lacrimi în ochi, îi roagă fierbinte pe oameni să se **împace cu El**. Dacă mai există vreo dușmănie, asta e de partea omului, căci Dumnezeu a înlăturat toate barierele din calea părtășiei omului cu El. Domnul a făcut tot ce se putea face. Acum e rândul omului să renunțe la armele răzvrătirii sale, să pună capăt revoltei sale îndărjite și să se **împace cu Dumnezeu**.

5:21 Versetul acesta ne prezintă temelia doctrinară a împăcării noastre. Cum a făcut Dumnezeu posibilă împăcarea? Cum poate să-i primească El pe păcătoșii vinovați, care vin la El cu pocăință și credință? Răspunsul este că Domnul Isus a rezolvat în întregime toată problema păcatelor noastre, noi putând fi acum împăcați cu Dumnezeu.

Cu alte cuvinte, Dumnezeu **L-a făcut pe Cristos păcat pentru noi** — pe Cristos, **Care n-a cunoscut nici un păcat — pentru ca noi să devenim dreptatea [neprihănirea] lui Dumnezeu în El**.

Trebuie să ne ferim de a gândi că pe crucea Golgoetei Domnul Isus Cristos realmente ar fi devenit *păcătos* în El însuși. O atare idee este cu totul greșită. Păcatele noastre au fost așezate *asupra* Lui, dar ele nu au fost în El. Mai degrabă, Dumnezeu L-a făcut să fie o jertfă de păcat în folosul nostru. Încercându-ne în El, noi suntem socotiți acum neprihăniți de către Dumnezeu. Pretențiile legii au fost deplin satisfăcute de Înlouitorul nostru.

Ce adevăr binecuvântat este faptul că Cel ce **n-a cunoscut nici un păcat a fost făcut păcat pentru noi, pentru ca noi** care n-am cunoscut nici o neprihănire **să devenim neprihănirea lui Dumnezeu în El**. Nici o limbă de om muritor nu va putea fi vreodată în stare să-I mulțumească lui Dumnezeu îndeajuns pentru un har atât de nemărginit!

6:1 Unii cred că în acest verset Pavel se adresează corintenilor, încurajându-i să se folosească la maximum de **harul** ce li s-a arătat.

Noi suntem însă de părere că Pavel continuă aici să se refere la mesajul pe care îl vestea el celor nemântuiți. Deja el le-a spus necredincioșilor despre harul minunat pe care li l-a oferit Dumnezeu. Acum el îi roagă în continuare să nu fi primit acest har în zadar. Cu alte cuvinte, ei nu au voie să lase sămânța evangheliei să cadă într-un sol pietros, ci trebuie să răspundă la un mesaj

atât de minunat, primindu-L pe Mântuitorul vestit de acest mesaj.

6:2 Pavel citează aici textul de la Isaia 49:8. Dacă vom deschide Biblia la acest pasaj din Vechiul Testament și vom studia capitolul respectiv, vom afla că Dumnezeu se află acolo într-o controversă cu poporul Său, datorită faptului că israeliții L-au respins pe Mesia. În veretel 7 îl vedem pe Domnul Isus respins de națiunea Israel și știm că respingerea aceasta a dus la moartea Sa. Dar apoi în versetul 8 avem cuvintele lui Iehova, care îl asigură pe Domnul Isus că rugăciunea Lui l-a fost ascultată și că Dumnezeu îl va ajuta și-L va păzi.

În ziua mântuirii te-am ajutat. Asta se referă la învierea Domnului Isus Cristos. **Timpul potrivit și ziua mântuirii** aveau să fie aduse prin învierea lui Cristos din morți.

În propovăduirea evangheliei, Pavel apucă acest adevăr minunat și le vestește ascultătorilor săi nemântuiți: **Iată, acum este timpul potrivit; acum este ziua mântuirii.** Cu alte cuvinte, era despre care a profetizat Isaia ca fiind **ziua mântuirii** a sosit deja, prin urmare, Pavel îi îndeamnă pe oameni să se încreadă în Mântuitorul câtă vreme este încă **ziua mântuirii**.

J. Purtarea lui Pavel în desfășurarea slujbei (6:3-10)

6:3 Aici Pavel trece de la mesajul pe care l-a vestit la propria sa purtare în cadrul **slujbei** creștine. El și-a dat seama că întotdeauna vor fi oameni care vor găsi scuze ca să nu asculte de mesajul mântuirii. Cu atât mai bine — își vor fi spus acești oameni — când scuza o pot găsi în însăși viața necorespunzătoare a predicatorului. Prin urmare, Pavel le amintește corintenilor că el nu a dat nimănui nici un prilej de poticnire, pentru ca slujba să nu fie defăimată. Cum am arătat deja, slujba nu se referă aici la vreun post ecleziastic sus-pus, ci la slujirea lui Cristos. Nu este prezentă ideea hirotonisirii sau ordinării făcute de către om. **Slujba** aparține tuturor celor care sunt ai lui Cristos!

6:4 În versetele 4 la 10 apostolul descrie modul în care s-a străduit el să-și desfășoare slujba: într-o manieră ireproșabilă. Conștient de faptul că era slujitor al Celui Preainalt, apostolul întotdeauna căuta să se poarte într-o manieră demnă de o atare chemare. Iată comentariile pertinente ale lui Denney pe această temă:

când medita el la aceste lucruri. La început, el este tare strâmtorat, neputând rosti cuvintele decât anevoie, unul câte unul. Dar pe când a terminat de vorbit, a ieșit la loc larg, vărsându-și sufletul fără nici o opreliște.²⁹

Versetele 4 și 5 descriu suferințele fizice pe care le-a îndurat Pavel, prin care el a fost atestat ca slujitor sincer și credincios al Domnului. Următoarele două versete se referă la harurile creștine etalate de Pavel. Apoi în versetele 8 la 10, el amintește experiențe contrastante ce caracterizează slujba creștină.

Prin multă răbdare se referă, negreșit, la îndelunga răbdare a lui Pavel față de persoane individuale, biserici locale și toate suferințele care amenințau să-l abată de la calea lui de statornicie.

Necazurile se referă probabil la persecuțiile pe care le-a îndurat pentru numele lui Cristos.

Nevoile transmit ideea privațiunilor de care a avut parte, probabil o referire la lipsa de alimente, îmbrăcăminte și cazare.

Strâmtorările acoperă toata gama de împrejurări nefavorabile în care s-a găsit de câteva ori.

6:5 Pavel a suferit multe **bătăi**, așa cum se arată la Fapte 16:23. Întemnițările sale sunt pomenite și la 2 Corinteni 11:23 iar **rășcoalele** se referă, negreșit, la tulburările care însoțeau adesea propovăduirea evangheliei de către Pavel. (Mesajul vestit de el, potrivit căruia și Neamurile pot fi mântuite în același mod ca și iudeii, a provocat câteva dintre cele mai violente izbucniri de mânie.) **Muncile obositoare** se referă probabil și la munca sa de confecționare a corturilor, dar și la alte forme de muncă manuală istovitoare și, bineînțeles, la călătoriile atât de epuizante pe care le-a întreprins. **În vegheri** se referă la nevoia sa constantă de a fi în stare de alertă față de uneltirile diavolului și eforturile dușmanilor săi de a-i face rău. **În posturi** se referă probabil la abstenența voluntară de la mâncare, dar și la foamea cauzată de sărăcie.

6:6 Pavel și-a desfășurat slujba **prin curăție**, adică în sfințenie și puritate. El nu putea fi acuzat niciodată, pe drept, că s-ar fi făcut vinovat de imoralitate.

Slujba și-o desfășura și **prin cunoștință** — adică nu era o slujbă a ignoranței, ci a unei **cunoștințe** transmise pe cale divină — fapt amplu demonstrat de dimensiunea extraordinară de cuprinzătoare a adevărului

Fântânile marelui adânc au țâșnit în apostol, pe

revelat în epistolele lui Pavel.

Corinteni nu aveau nevoie să li se amintească de **îndelunga** lui **răbdare**! Îngăduința manifestată de Pavel, în pofida tuturor păcatelor și scădițelor lor, trebuia să fie o dovadă suficientă a îndelungii sale răbdări. **Bunătatea** lui Pavel se arăta prin modul altruist în care se jertfea pentru alții, în atitudinea sa plină de iubire manifestată față de copiii lui Dumnezeu și în înțelegerea și compasiunea cu care îi trata pe alții.

Sintagma **prin Duhul Sfânt** arată, negreșit, că tot ce făcea Pavel era prin puterea Duhului și într-o stare de totală predare față de El.

Prin dragoste neprefăcută vrea să spună că **dragostea** atât de evidentă în viața apostolului Pavel față de alții era sinceră și nefățarnică; autentică și prezentă în toate acțiunile sale.

6:7 Prin cuvântul adevărului ar sugera că întreaga slujbă desfășurată de Pavel era într-un spirit de ascultare față de **cuvântul adevărului**. Mai poate însemna că era o slujbă onestă, în ton cu mesajul predicat de el, adică era consecventă cu **cuvântul adevărului**.

Prin puterea lui Dumnezeu se referă, negreșit, la faptul că apostolul nu-și desfășura lucrarea cu puterile sale proprii, ci bizuindu-se în liniște pe tăria ce i-o punea la dispoziție **Dumnezeu**. Unii au sugerat că ar fi vorba și de o referire la minunile pe care apostolul fusese împuternicit să le săvârșească datorită poziției și autorității de apostol pe care o deținea.

Armura neprihănirii este descrisă la Efeseni 6:14-18, unde ne este prezentat un caracter drept și consecvent. „Când un om este îmbrăcat cu armura neprihănirii practice el este impregnabil.“ Dacă conștiința noastră nu ne mustră cu privire la nici o nelegiuire față de Dumnezeu sau față de om, diavolul a pierdut în noi ținta de a ne mai lovi.

Nu se înțelege prea clar sensul expresiei [în textul englez, n.tr.] **în dreapta și-n stânga**. Una din explicațiile cele mai plauzibile ar fi că în vechime sabia era ținută în mâna dreaptă, iar scutul în stânga. Sabia sugerează partea activă de atac, în vreme de scutul se referă la apărare. În acest caz, Pavel pare să spună că un caracter creștin ireproșabil constituie cea mai bună armă de luptă și de apărare.

6:8 Aici, și în versetele 9 și 10, Pavel descrie câteva din contrastele puternice ce se întâlnesc în slujirea Domnului Isus. Ucenicul

adevărat va trăi o sumedenie de experiențe foarte diferite între ele, uneori fiind pe culmi, alteori în văi și, bineînțeles, pe podișurile dintre aceste extremități! Este o viață de **onoare și dezonoare**, de biruință și de aparentă înfrângere, de elogii și de critici. Adevăratul slujitor al lui Dumnezeu va fi ținta **unor vorbiri de rău** și **unor vorbiri de bine**. Unii vor lăuda răvna și curajul lui, pe când alții nu vor avea decât cuvinte de dispreț la adresa lui. El va fi adesea tratat ca un înșelător și un impostor, dar, cu toate acestea el va fi unul care rostește adevărul, nefiind impostor, ci un slujitor fidel al Dumnezeului Celui Preaînalt.

6:9 Într-o anumită privință, Pavel era **neconoscute**, neapreciat și greșit înțeles de către lume, dar de Dumnezeu și de frații și surorile sale de credință³⁰ el era **binecunoscut**.

Viața lui era una de moarte zilnică și toțuși, iată că el trăia! Amenințat, hăituit, urmărit, persecutat și internat, de îndată ce era eliberat, el se avânta în predicarea evangheliei, cu și mai multă răvnă — fapt subliniat și de sintagma: **ca niște pedepsiți, măcar că nu suntem [încă] omorâți**. **Pedepsiți** se referă aici la pedeapsa pe care a suferit-o din partea oamenilor. De câte ori nu vor fi jubilat acești oameni, crezând că, în sfârșit, au pus capăt vieții vijelioase a acestui apostol, pentru ca apoi să audă de faptele mărețe săvârșite de el în numele lui Cristos, în alte orașe!

6:10 Slujba nu era lipsită de întristări, dar Pavel se **bucura întotdeauna**. E de prisos să mai spunem că se întrista ori de câte ori mesajul evangheliei era respins, când afla despre eșecurile copiilor lui Dumnezeu sau când constata propriile sale scădițe. Totuși când se gândea la Domnul și la făgăduințele lui Dumnezeu, avea toate motivele să privească în sus și să se bucure.

În cele lumești, Pavel era **sărac**. Nu citim nicăieri că ar fi posedat avere sau bogății. Dar gândiți-vă câte vieți a îmbogățit prin slujba desfășurată de el! Deși nu poseda **nimic**, totuși avea **toate lucrurile** care contează.

„În aceste propoziții pline de miez“, scrie A. T. Robertson, „Pavel dă frâu liber imaginației sale, care străbate cerul ca un fulger printre nori.“³¹

K. Îndemnul lui Pavel la o atitudine de deschidere și afecțiune (6:11-13)

6:11 Și acum apostolul izbucnește cu un

îndemn înflăcărat către **corinteni**, ca aceștia să-și deschidă inimile față de el. El le-a vorbit deschis, pe față, despre dragostea ce le-o poartă. Întrucât gura lui vorbește din plinătatea inimii, tot așa și gura lui Pavel le vorbește corintenilor din plinătatea unei inimi pline de afecțiune față de ei. Faptul că acesta e sensul general al versetului e demonstrat și de următoarele cuvinte: **inima ne este larg deschisă**, adică gata să-i primească în dragoste.

Sau, cum se exprimă Tozer: „Pavel era un om mic de statură, dar cu o vastă viață lăuntrică; inima lui cuprinzătoare era adesea rănită de îngustimea ucenicilor săi. Imaginea sufletelor lor pipernicite îl umplea adesea de durere.”³²

6:12 Orice restricție de afecțiune între corinteni și Pavel nu venea din partea lui, ci a lor. Poate că ei îl iubeau cu rezerve, neștiind dacă trebuie să-l primească sau nu. În schimb, el nu era mărginit deloc în dragostea ce le-o purta. Numai ei dădeau dovadă de lipsă de iubire, nu și Pavel.

6:13 Dacă doreau să recompenseze dragostea ce le-o purta (Pavel referindu-se aici la cei ce-i erau **copii** în credință), atunci trebuiau să lase ca afecțiunile lor față de el să se manifeste mai deschis, căci Pavel se purta cu ei ca un părinte. Or, și ei trebuiau să-l iubească pe Pavel ca pe un părinte în credință. Desigur, numai Dumnezeu putea aduce acest lucru la îndeplinire, dar partea lor era să-L lase pe Dumnezeu să înfăptuiască acest lucru în viața lor.

Traducerea Moffat prinde foarte frumos ideea din versetele 11 la 13:

O, corintenilor, eu nu v-am oprit nici un lucru; inima mea este cu totul deschisă față de voi. Dacă e vreo rețineră, asta e numai din partea voastră, nu și a mea. Să facem dar un schimb drept — cum ar spune copiii! Deschideți-vă inimile larg față de mine.

L. Îndemnul lui Pavel la separarea de lume pe care o cere Cuvântul lui Dumnezeu (6:14-7:1)

6:14 Legătura dintre versetele 13 și 14 este următoarea: Pavel le-a spus sfinților să fie deschiși în afecțiunile lor față de el. Acum el arată că un mod în care pot face acest lucru este prin separarea de orice forme de păcat și nelegiuire. Negreșit el se gândeste aici și la învățătorii falși, care invada-seră adunarea de la Corint.

Referirea la jugul inegal ne duce cu gân-

dul la Deuteronom 22:10, unde se spune „Să nu ari cu un bou și cu un măgar înjugați împreună.” Boul era un animal curat, în vreme ce măgarul era necurat. În plus, distanța străbătută de pașii acestor animale nu era egală, după cum nu era nici tracțiunea lor. În contrast cu această imagine, când credincioșii sunt înjugați la același jug cu Domnul Isus, ei constată că jugul Lui nu este greu iar povara Lui este ușoară (Mat. 11:29, 30).

Această secțiune din 2 Corinteni este unul din pasajele cheie din tot cuvântul lui Dumnezeu cu privire la tema separației. Este o învățătură clară asupra faptului că un credincios trebuie să se separe de **necredincioși**, de fărâdelege, de întuneric, de Belial, și de idoli.

Desigur, textul se referă la relația căsătoriei. Un creștin nu are voie să se căsătorească cu o persoană nemântuită. Dar în cazurile în care un credincios este *deja* căsătorit cu un necredincios, textul de față nu constituie nicidecum o justificare a despărțirii sau divorțului. Voia lui Dumnezeu în asemenea cazuri este ca relația de căsnicie să continue neîntrerupt, în vederea mântuirii finale a celui sau celei nemântuite (1 Cor. 7:12-16).

Dar versetul 14 se referă și la relațiile de afaceri. Un creștin nu trebuie să-și ia ca partener de afaceri o persoană care nu-L cunoaște pe Domnul. Textul se referă, în egală măsură, și la interdicția credincioșilor de a se înscrie în societăți și organizații secrete. Căci cum ar putea cel ce este credincios al lui Cristos să se asocieze cu oameni care nu cinstesc numele Domnului Isus? Aplicația versetului 14 la viața socială este următoarea: Un creștin trebuie să întrețină legături cu cei nemântuiți, cu scopul de a-i câștiga pentru Cristos, dar niciodată nu va avea voie să li se alăture în consumarea unor plăceri păcătoase sau în participarea la activitățile acestora din care aceștia ar putea deduce că el nu se deosebește cu nimic de ei. Apoi textul de față se mai aplică și la chestiunile de ordin religios: Un urmaș credincios al lui Cristos nu va dori să rămână membru într-o biserică în care persoane necredincioase au ajuns să fie acceptate, cu bună știință, ca membri.

Versetele 14 la 16 cuprind toate relațiile importante ale vieții:

Neprihănirea și fărâdelegea descriu întreaga sferă a comportamentului de natură morală.

Lumina și întunericul au de a face cu informarea cu privire la lucrurile lui Dumne-

zeu.

Cristos și Belial se referă la sfera autorității — cu alte cuvinte, la persoana sau lucrul considerat de cineva a fi stăpânul vieții sale.

Credincios și necredincios au de a face cu domeniul credinței.

Templul lui Dumnezeu și idolii se ocupă de întreg subiectul închinării unei persoane. Nu există nici o părtașie între **neprăhănire** și **fărădelege**, acestea două aflându-se în opoziție morală. Nici **lumina** nu poate avea nici o legătură cu întunericul. Când lumina pătrunde într-o cameră, întunericul se risipește. Ambele nu pot coexista în același timp.

6:15 Termenul **Belial** înseamnă „nevrednicie“ sau „răutate“, dar aici se referă la cel rău. Poate exista vreo pace între **Cristos** și Satan? Evident că nu! Nici nu poate exista vreo legătură între **un credincios și un necredincios**. A încerca să stabilești o asemenea legătură echivalează cu a comite trădare împotriva Domnului.

6:16 Idolii nu au nimic de a face cu **templul lui Dumnezeu**. Întrucât așa stau lucrurile, cum pot credincioșii avea de a face cu idolii, având în vedere că ei sunt **templul Dumnezeului Celui viu**? Desigur, prin termenul „idoli“ se înțelege aici nu numai imagini cioplite, ci și orice obiecte care se interpun între suflet și Cristos. Idoli ar putea fi banii sau plăcerile sau faima sau lucrurile materiale.

Apostolul găsește dovezi ample ale faptului că noi suntem **templul Dumnezeului celui viu** în pasaje cum ar fi cele de la Exod 29:45, Levitic 26:12 și Ezechiel 37:27. Denney spune:

[Pavel] așteaptă de la creștini să fie plini de aceeași răvnă pe care o au iudeii în a păstra neștirbită sanctitatea casei lui Dumnezeu. Și astfel el spune acum că noi suntem această casă: noi suntem cei care trebuie să ne păstrăm neintinați de lume.³³

6:17 Așa stând lucrurile, Pavel lansează chemarea să ieșim afară și citează din Isaia 52:11. Acestea sunt instrucțiunile clare pe care le emite Dumnezeu către copiii Săi, să se depărteze de orice rău. Creștinii nu trebuie să rămână în nici o situație rea, să nu participe la nici un rău, nici să nu încerce să remedieze răul. Programul lui Dumnezeu pentru ei este să iasa afară. Lucrul necurat din versetul acesta se referă, în principal, la lumea păgână, dar se aplică și la orice formă de rău, fie de natură comercială, fie socială

sau religioasă.

Versetul *nu* trebuie folosit în efortul de a propaga separarea de alți credincioși, întrucât creștinii sunt îndemnați să se străduiască „să păstreze unitatea Duhului, în legătura păcii.“

6:18 De multe ori creștinilor le vine greu să zile, legături pe care le-au întreținut de ani de zile, doar pentru a scula de cuvântul lui Dumnezeu. Se pare însă că Dumnezeu a anticipat aceste dificultăți în versetul 18. După ce în versetul 17 El a spus: „Vă voi primi“, acum El adaugă: „**Eu vă voi fi Tată și voi Îmi veți fi fii și fiice, zice Domnul Cel Atotputernic.**“ Recompensa pentru că ne alăturăm lui Cristos, ieșind afară din tabăra răului, este posibilitatea de a cunoaște părtașia cu **Tatăl** într-o manieră nouă și mult mai intimă. Nu înseamnă că devenim fii și fiice prin ascultarea de cuvântul Său, ci *se arată* că suntem **fiii și fiicele** Sale atunci când ne comportăm în acest fel, dându-ni-se făgăduința că vom trăi bucuriile și desfătările calității de fiu într-o manieră cu mult mai profundă decât înainte.

„Binecuvântarea adevăratei separări [de lume] nu e cu nimic mai prejos decât însăși comuniunea cu Însuși Dumnezeu cel mare!“ (Text select).

Problema este cât se poate de acută în rândurile creștinilor evanghelici din bisericile liberale și neo-ortodoxe, unde mereu se pune întrebarea: „Ce să fac?“ Or, Dumnezeu ne dă răspuns la această întrebare în textul de față: creștinii trebuie să părăsească o adunare în care Domnul Isus nu este onorat și preamărit ca Fiul preaiubit al lui Dumnezeu și Mântuitorul lumii. Asta pentru că ei vor fi mult mai rodnici pentru Domnul ieșind dintr-o asemenea părtașie, decât rămânând în ea.

7:1 Versetul acesta este strâns legat de cele anterioare, nefiind începutul unui paragraf, ci încheierea paragrafului care a început cu versetul 14 din capitolul 6.

Făgăduințele din acest verset sunt cele citate în versetele 17 și 18 din capitolul precedent. „Vă voi primi.... vă voi fi un Tată... voi Îmi veți fi fii și fiice.“ Având în vedere aceste minunate **făgăduințe** ale lui Dumnezeu, noi ar trebui să **ne curățim de orice întinăciune a cărnii și a duhului**. Întinăciunea **cărnii** cuprinde toate formele de necurăție fizică, pe când întinăciunea **duhului** se referă la viața lăuntrică a cuiva, la motivele și gândurile care îl animă.

Dar Dumnezeu nu ne dă doar latura negativă, ci și cea pozitivă... **ducând până la capăt sfințirea în frică de Dumnezeu**.

Nu este suficient să ne deslipim de tot ce ne întinează, ci trebuie să ne conformăm tot mai mult Domnului Isus Cristos, în viața noastră de zi cu zi. Versetul acesta nu spune deloc că este posibil să atingem perfecțiunea pe acest pământ. Sfințirea practică este un proces ce durează toată viața. Noi devenim tot mai asemănători chipului Domnului Isus Cristos, până când, într-o zi, Îl vom vedea față în față și vom fi ca El, în toată veșnicia. Dar pe măsură ce avem tot mai multă reverență și uimire plină de cutremur față de Dumnezeu, se naște în inima noastră dorința de a deveni sfinți. Dea Domnul să spunem împreună cu McCheyne: „Doamne, fă-mă atât de sfânt cât poate deveni un om pe acest pământ.“

M. Bucuria lui Pavel la primirea veștilor bune de la Corint (7:2-16)

7:2 Deschideți-vă inima față de noi! Corinteni nu aveau motive să procedeze altfel — arată Pavel — întrucât, el **n-a nedreptățit pe nimeni, n-a vătămat pe nimeni, n-a înșelat pe nimeni.** Indiferent ce învinuiri i-ar aduce criticii lui, apostolul Pavel nu a făcut nimănui nici un rău, nici nu a profitat financiar de pe urma nimănui.

7:3 Nimic din tot ce spune Pavel nu trebuie luat ca o condamnare la adresa corintenilor. El i-a asigurat, de repetate ori, de profunda lui dragoste pentru ei, acum și în veci.

7:3 Întrucât s-a simțit atât de atașat de sfinții de la Corint, apostolul și-a permis să le vorbească deschis, adresându-li-se direct. Dar pe cât de mare a fost sinceritatea lui față de ei, pe atât de intensă a fost lauda ce le-a adresat-o Pavel când le-a vorbit altora despre corinteni. Și astfel ei nu trebuie să interpreteze greșit franchețea lui, ca pe o lipsă de dragoste, ci, mai degrabă, trebuie să-și dea seama că apostolul se mândrea cu ei și-i vorbea de bine pe oriunde mergea. Probabil că ceea ce evoca cele mai sincere cuvinte de laudă pe buzele lui Pavel la adresa corintenilor era atitudinea lor deschisă de generozitate în strângerea de ajutoare pentru sfinții nevoiași de la Ierusalim. Apostolul va reveni îndată la acest subiect, tratându-l separat, dar aici el face doar o aluzie la el.

Sunt plin de mângâiere, îmi saltă inima de bucurie, în toate întristările noastre. Aceste exclamații sunt exprimate în versetele următoare. De ce se bucura Pavel atât de mult, în pofida întristărilor sale? Răspunsul e că Tit îi adusese vești bune cu privire la corinteni, acestea fiind sursa mân-

gâierii și înbărbătării sale.

7:5 Am arătat deja cum Pavel a plecat de la Efes, călătorind spre Troa, în căutarea lui Tit. Negăsindu-l acolo, a traversat în **Macedonia.** Acum el arată că nici chiar sosirea lui în Macedonia nu i-a dăruit odihna căutată, întrucât și acolo a fost tulburat și persecutat. În afară, dușmanul lovea fără cruțare, pe când înăuntru, erau temeri și neliniști — legate, fără îndoială, de faptul că nu stabilise încă legătura cu Tit.

7:6 Apoi a intervenit **Dumnezeu,** mângâindu-l pe Pavel prin venirea lui Tit. Cu acest prilej apostolul a trăit adevărul de la Proverbe 27:17: „După cum fierul ascute fierul, tot așa un om ascute înfățișarea prietenului său“ (Nota traducătorului: în acest punct am redat traducerea engleză, deoarece versiunea românească diferă foarte mult de cea folosită de autorul comentariului). Imaginați-vă plăcuta întâlnire dintre acești doi slujitori devotați ai lui Cristos! Întrebările pe care i le va fi pus Pavel lui Tit, la care acesta încerca să răspundă cât mai repede cu putință! (Vezi și Prov. 25:25).

7:7 Dar nu numai reîntâlnirea cu prietenul drag l-a umplut de bucurie pe Pavel, ci și vestea mângâierii pe care i-o adusese lui Tit răspunsul corintenilor la scrisoarea lui Pavel.

A fost o veste bună să audă că corinteni doreau să-l vadă pe apostolul Pavel. Asta în pofida eforturilor concertate ale învățătorilor falși de a-i înștrăina pe sfinți față de Pavel. Nu numai că ei erau dornici de a-l vedea, ci manifestau o înținare sinceră cu privire la atitudinea neatentă pe care o avuseseră față de păcat, tolerându-l în adunarea lor. După cum e posibil să se fi întristat la gândul că i-au pricinuit dureri apostolului. Tit l-a înștiințat pe Pavel și cu privire la considerația corintenilor față de apostol și dorința lor sinceră de a-i fi pe plac.

Astfel bucuria apostolului nu se datora doar venirii lui Tit, ci și dovezilor palpabile ale faptului că corinteni au ascultat de instrucțiunile lui Pavel, neîncetând să-l iubească.

7:8 Chiar dacă v-am întristat prin epistola mea, nu-mi pare rău; deși mi-a părut rău, căci văd că epistola aceea v-a întristat (deși doar pentru puțin timp).

Epistola la care se referă Pavel ar putea fi 1 Corinteni sau ar putea fi o a doua scrisoare, care nu ne-a parvenit, în care îi mostra pe sfinți mult mai aspru.

Cu privire la regretul lui Pavel pentru că a scris epistola respectivă, trebuie să preci-

zăm un lucru: Presupunând că se referă la 1 Corinteni, asta nu schimbă cu nimic subiectul inspirației. Lucrurile pe care le-a scris apostolul au fost chiar poruncile din partea Domnului. Totuși, Pavel nu era decât om, supus descurajărilor și neliniștilor proprii tuturor oamenilor, cum explică și Williams:

Distincția dintre scriitor și inspirația scrierilor sale apare în versetul 8. El știa că prima sa scrisoare a fost inspirată, cuvintele acesteia fiind înseși „poruncile Domnului“. Dar, întrucât și el era doar un om slab, supus simțămintelor și afecțiunilor, s-a cutremurat pentru ca nu cumva scrisoarea să-l înstrăineze de corinteni și să-i îndurezeze. Este un caz interesant de distincție între individualitatea profetului și mesajul pe care i l-a dat Duhul Sfânt.³⁴

În concluzie, Pavel spune următoarele: Când corinteni au citit prima oară scrisoarea lui, s-au simțit muștrați și îndureați. După ce le-a expediat scrisoarea, apostolul a anticipat reacția pe care o vor avea la primirea ei și s-a întristat. Nu pentru că ar fi considerat că ar fi greșit față de ei. Mai degrabă îi părea rău că prin îndeplinirea datoriei față de Domnul, făcând ceea ce-i cerea El, a fost necesar ca pentru o vreme alți să treacă prin întristare, pentru ca planul lui Dumnezeu pentru viața lor să se împlinească.

În ultima parte a versetului 8, Pavel subliniază că deși scrisoarea le-a produs întristare, totuși asta a fost doar pentru puțin timp. Primul efect al scrisorii a fost de a provoca durere. Dar întristarea nu a durat.

Întreg procesul descris de apostol aici ar putea fi comparat cu operația efectuată de un chirurg. Pentru ca acesta să poată extirpa o infecție din organism, este nevoie să facă o incizie adâncă în carnea pacientului. Desigur, chirurgul nu se bucură deloc că trebuie să-i cauzeze dureri pacientului, dar știe că trebuie să facă aceasta pentru a-l însănătoși. În special dacă pacientul este un prieten apropiat, chirurgul va fi acut conștient de suferința pe care va trebui să i-o cauzeze. Dar el își va da seama că suferința este temporară și că pacientul consimte să i se aplice dureroasa operație, pentru ca, în cele din urmă, el să iasă însănătoșit din această experiență neplăcută.

7:9 Pavel nu s-a bucurat că a trebuit să-i întristeze pe corinteni, ci de faptul că întristarea lor temporară i-a condus la pocăință. Cu alte cuvinte, întristarea lor a dus la o schimbare de atitudine, care s-a transpus în practi-

că printr-o schimbare a purtării lor. Pocăința, spune Hodge, „nu este doar o schimbare de scop, ci include și o schimbare a inimii, care duce la o îndepărtare de păcat, cu întristare în inimă pentru acest păcat și totală silă de el, și alipire de Dumnezeu.“³⁵

Întristarea corintenilor era după voia lui Dumnezeu: era acel gen de întristare pe care dorește să-l vadă Dumnezeu în noi. Datorită întristării și pocăinței lor sincere, de natură **evlavioasă**, ei nu au suferit nici un efect permanent de pe urma muștrării de care au avut parte din partea apostolului Pavel.

7:10 Versetul acesta arată contrastul dintre **întristarea după voia lui Dumnezeu și întristarea lumii**. Întristarea după voia lui Dumnezeu este întristarea care-l cuprinde pe cineva după ce a săvârșit un păcat, întristare care-l conduce la pocăință. El își dă seama că Dumnezeu îi vorbește și astfel se situează de partea lui Dumnezeu, împotriva lui și împotriva păcatului său.

Când Pavel spune că **întristarea după voia lui Dumnezeu duce la pocăință**, asta nu înseamnă neapărat că el se gândește la mântuirea sufletului, (deși și această variantă este valabilă). La urma urmelor, corinteni erau deja mântuiți. Dar aici termenul **mântuire** este folosit pentru a descrie *izbăvirea* de orice fel de păcat, robie sau asuprire din viața cuiva.

Se pune întrebarea dacă sintagma: **pentru care nu este regret** se referă la pocăință sau la mântuire. Întrucât este la fel de adevărat că nimeni nu regretă nici **pocăința** nici **mântuirea**, întrebarea rămâne deschisă.

Întristarea lumii nu este adevărata pocăință, ci doar remușcare, producând amărăciune, împietrire a inimii, disperare și, în cele din urmă, **moarte** — așa cum reiese din exemplul lui Iuda Iscarioteanul. Lui Iuda nu i-a părut rău de urmările pe care le-a produs păcatul lui asupra Domnului Isus, ci a simțit remușcare pentru consecințele groaznice pe care le-a atras acțiunea sa asupra lui însuși.

7:11 Apostolul menționează experiența corintenilor ca exemplu a adevărului exprimat de el în versetul 10. **Tocmai întristarea** despre care vorbise el în acel verset s-a manifestat în viața lor. Sau, cum am spune noi astăzi: „Ca dovadă a faptului că ați fost întristați după voia lui Dumnezeu,“ după care apostolul enumeră diversele rezultate ale întristării lor evlavioase.

Mai întâi de toate, această întristare după voia lui Dumnezeu a produs în ei **frământare** sau grijă. Dacă acest pasaj se referă la

cazul de disciplină descris în Întâia Epistolă către Corinteni, atunci sintagma aceasta înseamnă că, deși la început ei au fost nepăsători, ulterior s-au îngrijorat cu privire la această situație.

În al doilea rând, el spune: **ce dezvinovățire**, prin asta neînțelegându-se că ei ar fi încercat să se justifice sau să se scuze, ci mai degrabă au încercat să ia acțiuni energice, de îndreptare a situației, ferindu-se să nu se facă vinovați și de alte greșeli în această privință. Schimbarea atitudinii lor este cea care a dus la schimbarea intervenită în faptele lor.

Ce indignare se referă probabil la atitudinea lor față de păcătosul în cauză, și față de ocară pe care a adus-o asupra numelui lui Cristos. Dar cel mai probabil este că se referă la propria lor atitudine față de ei înșiși, pentru faptul că au tolerat un asemenea păcat, fără să ia nici o acțiune.

Ce frică se referă, negreșit, la **frica** de Domnul, deși în ea ar putea să fie cuprinsă și teama că ar putea fi vizitați de apostol, care în asemenea situație ar veni la ei cu nuiău.

Ce dorință aprinsă sau **ce dor**. Majoritatea comentatorilor sunt de acord că aceasta se referă la dorul sincer ce s-a aprins în sufletul lor de a-l vedea pe apostolul Pavel din nou în mijlocul lor. Dar în același timp poate fi o referire la dorința puternică nutrită de ei de a vedea corectarea greșelii și îndepărtarea răului din mijlocul lor.

Ce râvnă e considerat de unii ca o referire la **râvna** lor pentru slava lui Dumnezeu, pentru refacerea păcătosului, pentru propria lor curățire de întinarea în chestiunea respectivă sau râvna de a se situa de partea apostolului.

Ce răzbunare se referă la acțiunea de îndreptare a păcătosului din cadrul adunării, la hotărârea lor de a pedepsi păcatul.

După care Pavel adaugă: **În toate privințele v-ați dovedit curați de fapta aceea**. Desigur, prin asta nu se înțelege că nu au avut nici ei partea lor de vină, ci doar aceea că au făcut tot ce se putea pentru a îndrepta situația, luând acțiunile care s-ar fi cerut de la început.

7:12 Avem patru probleme majore în acest verset. Mai întâi, prin cuvintele **v-am scris** la care scrisoare se referă Pavel? În al doilea rând, cine ste cel care **a nedreptățit**? În al treilea rând, cine este cel **ce a fost nedreptățit**? Și, în fine, ultima parte a versetului trebuie tradusă: **marea noastră râvnă [grijă] pentru voi**, sau „grija voastră pentru noi”?

Cât privește scrisoarea, ar putea fi vorba de 1 Corinteni sau de o altă scrisoare, ulterioară, care nu ne-a parvenit. Cel ce a nedreptățit ar putea fi omul vinovat de incest de la 1 Corinteni 5 sau ar putea fi un răzvrătit din cadrul bisericii. Dacă Pavel se referă la cel răzvrătit, atunci cel nedreptățit este propriul tată al acestui om. Pe de altă parte, dacă nedreptățitorul a fost un răzvrătit din biserică, atunci persoana lezată a fost chiar Pavel sau o altă victimă neidentificată.

În versiunile KJV și NKJV ultima parte a versetului este redată astfel: **but that our care for you in the sight of God might appear to you** („ci ca grija noastră pentru voi, în fața lui Dumnezeu, să vi se arate”). Majoritatea traducerilor moderne ale Bibliei redau acest text în manieră similară versiunii NASB: „pentru ca preocuparea noastră pentru voi să vi se aducă la cunoștință, în fața lui Dumnezeu.”

7:13 Întrucât scrisoarea sa a avut efectul dorit, Pavel a fost **mângâiat**. Corinteni s-au pocăit și s-au raliat de partea sa iar Pavel a fost îmbărbătat de entuziasmul manifestat de **Tit** cu privire la sfinții de la Corint. Iar apostolul a fost înviorat să ia din nou legătura, în această manieră, cu ei.

7:14 Se pare că înainte de a-l fi trimis apostolul pe **Tit** la Corint, i-a vorbit în termeni călduroși despre credincioșii de acolo. Acum el afirmă că **lauda** exprimată de el cu privire la ei nu s-a dovedit neadevărată, ci tot ce a spus despre corinteni a putut fi adevărit de **Tit**, prin propria sa experiență trăită în mijlocul lor. După cum tot ce le-a spus apostolul corintenilor era adevărat, **tot așa și lauda** sa cu ei **înaintea lui Tit a fost adevărată**.

7:15 Evident, **Tit** nu știa ce primire avea să i se facă la sosirea în sudul Greciei. Poate că se așteptase la cel mai sumbru scenariu și, când colo, corinteni i-au făcut o primire cât se poate de caldă. Ba mai mult, i-au mers la inimă, supunându-se îndrumărilor date de apostol prin **Tit**.

Când apostolul spune că ei l-au primit pe **Tit** cu **frica** și **cutremur**, asta nu înseamnă că au fost terorizați de el, ci, mai degrabă, că au avut o atitudine de reverență înaintea Domnului în această privință și o dorință sinceră de a-l fi plăcuți.

7:16 Când Pavel spune că a avut **încredere în sfinți cu privire la toate lucrurile**, nu trebuie să citim în aceste cuvinte mai mult decât se cuvine. În mod sigur, apostolul nu-i considera pe corinteni infailibili sau în

neputința de a păcătui. Mai degrabă, cuvintele reflectă faptul că **încrederea** pe care o pusese apostolul în ei și de care se lăudase în fața lui Tit nu a fost în zadar. Corinteni s-au dovedit cu adevărat *vrednici* de încrederea acordată. Negreșit se referă și la faptul că întrucât ei au avut atitudinea corespunzătoare față de chestiunea discutată la Întâi Corinteni, acum apostolul considera **încrederea** ce le-a acordat-o pe deplin justificată.

Versetul acesta aduce o complinire la prima secțiune din 2 Corinteni, unde, așa cum am văzut, este vorba despre descrierea amănunțită a slujbei apostolului și efortul lui susținut de a întări legăturile existente între corinteni și el. Capitolul următor se ocupă de „harul dărniceii”.

II. ÎNDEMNUL ADRESAT DE PAVEL CORINTENILOR DE A DUCE LA BUN SFĂRȘIT STRĂNGEREA DE AJUTOARE PENTRU SFINȚII DE LA IERUSALIM (Cap. 8, 9)

A. Pilde minunate de dărnicie (8:1-9)

8:1 Pavel dorea ca credincioșii să cunoască modul neobișnuit în care **harul lui Dumnezeu** s-a manifestat între credincioșii din *bisericiile din Macedonia* (nordul Greciei). Filipi și Tesalonica au fost două dintre orașele în care s-au sădit biserici.

Modul particular în care au arătat acești macedonieni că au primit **harul lui Dumnezeu** a fost prin *dărnicia* lor.

8:2 Acești credincioși trecuseră prin **multe încercări de necazuri**. În mod obișnuit, oamenii încercați astfel ar fi înclinați să-și economisească fiecare bănuț, ca să nu rămână descoperiți în viitor. Mai ales, dacă nu erau cu dare de mână, cum era cazul macedonienilor, care nu prea aveau bani. Toți bucuria lor creștină a fost atât de mare încât, atunci când au aflat de nevoia celor de la Ierusalim, s-au comportat cu totul diferit de cum s-ar purta oamenii, dând cu multă generozitate. Ei au fost, astfel, în stare să combine **multele** lor **necazuri**, **bucuria**, **sărăcia** lor **lucie** cu **belșugul** lor de **dărnicie**.

8.3 Generozitatea lor avea și alte fațete unice, întrucât dărnicia lor nu era raportată la **puterea lor** de a da, ci mergea cu mult **peste puterile lor**. De asemenea, ei **au dat de bunăvoie**, adică spontan, fără să li se fi impus acest lucru, sau să se fi exercitat presiuni asupra lor sau să fi fost nevoie să fie convinși.

8:4 Atât de pătrunși erau ei de gravitatea situației sfinților de la Ierusalim, încât l-au rugat pe Pavel fierbinte să le dea prilejul de a lua parte la strângerea de ajutoare pentru acești credincioși. Poate că apostolul a ezitat să accepte generozitatea lor, știind cât de săraci erau ei înșiși, la ora aceea. Ei nu s-au lăsat însă, ci au insistat să-și aducă propria lor contribuție la această acțiune de ajutorare.

8:5 Probabil că Pavel se așteptase sau sperase ca ei să dea la fel ca ceilalți muritori: la început cu strângere de inimă, iar mai apoi cu mai multă larghețe, pe măsură ce creșteau presiunile exercitate asupra lor. Dar nu așa au dat macedonienii! Acești creștini preaiubiți **s-au dat mai întâi pe ei înșiși Domnului, și apoi nouă, prin voia lui Dumnezeu**. Adică Pavel arată că mai întâi acești credincioși s-au predat pe ei înșiși lui Cristos, după care au dat cu mână largă lui Pavel, din dorința de a ajuta la strângerea de ajutoare pentru credincioșii de la Ierusalim. În realitate, ei i-au spus lui Pavel: „Noi ne-am dăruit pe noi înșine Domnului iar acum ne dăruim ție, ca administrator al Lui. Spune-ne ce trebuie să facem, căci ești apostol al lui Cristos, Domnul nostru.”

„Contribuțiile pentru lucrarea Domnului,” spune G. Campbell Morgan, „au valoare doar în măsura în care sunt daruri venite din partea unora care s-au dăruit pe ei înșiși lui Dumnezeu.”

8:6 Apostolul era atât de încântat de pilda macedonienilor, încât acum dorea ca și corinteni să procedeze la fel. De aceea spune el că l-a îndemnat pe Tit să **încheie** lucrarea începută la Corint. Cu alte cuvinte, când Tit a vizitat Corintul prima oară, le-a prezentat prima dată chestiunea strângerii de ajutoare. Acum, când revine la ei, are misiunea de a se asigura că intențiile lor bune se vor transpune în *acțiuni* concrete.

8:7 Întrucât corinteni erau fruntași în atâtea privințe, Pavel dorește ca ei să se evidențieze acum și în chestiunea dărniceii. El le acordă credit pentru că abundau în **credință, în cuvânt, în cunoaștere, în orice răvnă și în dragostea lor** pentru el. În prima sa epistolă, apostolul Pavel îi lăudase pentru cunoștința și vorbirea lor. Aici apostolul adaugă încă vreo câteva virtuți, evidențiate de vizita lui Tit la Corint.

Sintagma în **credință** ar putea descrie o puternică credință în Dumnezeu, *darul credinței* sau *credincioșie* în relațiile cu semenii lor.

În cuvânt [vorbi] se referă, negreșit, la predilecția lor pentru vorbirea în limbi, temă dezbătută pe larg în prima epistolă.

În cunoaștere se referă probabil la darul charismatic sau la capacitatea lor de a pătrunde adevăruri spirituale.

În orice râvnă relevă statornicia și râvna lor pentru lucrurile lui Dumnezeu.

În fine, **dragostea** lor pentru Pavel este de asemenea evidențiată. Acum Pavel ar dori să adauge o altă trăsătură la lista celorlalte, anume: „în toată generozitatea.” Denney ne avertizează cu privire la pericolul:

...omului care abundă în interese spirituale, este fervent, rugativ, plin de afecțiune, în stare să ia cuvântul în Biserică, dar incapabil de a da bani din buzunarul lui.³⁶

8:8 Pavel nu le poruncește corintenilor să facă acest lucru, pe un ton aspru sau legalist. Mai degrabă, el ar dori să pună la probă **sinceritatea** lor, în special în lumina râvnei sau statorniciei creștinilor macedonieni în această privință. Când Pavel afirmă că nu spune lucrul acesta ca o poruncă, nu recunoaște prin aceasta că nu ar fi fost inspirat, ci, pur și simplu, că dărnicia lor trebuie să pornească din inimă, întrucât lui Dumnezeu îi place omul care dă cu voioșie.

8:9 Aici apostolul Pavel introduce unul din cele mai mărețe versete din această măreață epistolă. Pe fondul împrejurărilor deloc roze în care își duceau macedonienii și corintenii viața, el zugrăvește portretul minunat al celei mai generoase Persoane care a trăit vreodată.

Cuvântul **har** e folosit într-o sumedenie de sensuri în Noul Testament, dar aici are, negreșit, înțelesul de generozitate. Cât de generos a fost Domnul Isus? Atât de generos încât a dat *tot ce a avut* de dragul nostru, pentru ca noi, prin sărăcia Lui, să devenim bogați pe veci. Moorehead comentează pe această temă:

El a fost bogat în posesiuni, putere și omagiu, părtașie și fericire. El a devenit sărac în poziția ocupată în viață, împrejurări și în relațiile Sale cu oamenii. Noi suntem îndemnați să dăm ceva bani, îmbrăcăminte și alimente. Dar El S-a dat pe Sine.³⁷

Versetul acesta ne învață despre pre existența Domnului Isus. Când era El **bogat**? Desigur, nu când a venit El în lume, sub chipul pruncului din ieslea Betleemului! Și,

bineînțeles, nu în timpul celor treizeci și trei de ani de peregrinare, „ca străin fără locuință în lumea creată de înseși mâinile Sale.” El a fost bogat într-o eternitate trecută, locuind cu Tatăl în curțile raiului. Dar **S-a făcut sărac**. Asta se referă nu numai la Betleem, ci și la Nazareth, Ghetsimane, Gabata și Golgota. Și toate acestea au fost făcute pentru noi, așa încât noi, **prin sărăcia Lui să ne îmbogățim**.

Dacă așa stau lucrurile — și, negreșit așa stau! — atunci ar trebui să nu mai putem de bucurie pentru prilejul și privilegiul pe care-l avem de a-l da tot ce posedăm și suntem. Nici un argument nu poate fi mai convingător decât acesta, în întreaga discuție de către Pavel a subiectului dărnicii creștine.

B. Îndemnuri minunate în vederea încheierii strângerii de ajutoare (8:10, 11)

8:10 Acum apostolul revine la corinteni, care se gândiseră să facă o colectă pentru sfinții nevoiași, înainte ca macedonienii să se fi decis să ia această acțiune. Corintenii începuseră această acțiune înainte ca macedonienii să înceapă strângerea de fonduri. Prin urmare, ei trebuie să rămână consecvenți, terminând ceea ce au început **acum un an**. Or, asta ar fi în avantajul lor, întrucât ar dovedi sinceritatea și consecvența lor.

8:11 Indiferent de motivul întârzierii lor, Pavel le spune că ei nu trebuie să-l nesocotească, ci să termine acum ceea ce au început cu atâta grabă. Lucrul acesta trebuie să-l facă pe măsura puținții lor de atunci, și nu după posibilitățile pe care le-ar avea în viitor, când le-ar spori averile.

C. Trei principii minunate pentru dărnicie (8:12-15)

8:12 Se pare că corintenii întârziaseră strângerea ajutoarelor pentru sfinții nevoiași de la Ierusalim în speranța că vor putea trimite ajutoare mai substanțiale la o dată ulterioară. Aici li se amintește însă că nu se pune problema cantității ajutoarelor pe care le-ar putea trimite. Tot ce se cere este să existe o dorință sinceră în inimă de a lua parte la această acțiune de ajutorare, după care Dumnezeu va accepta darul, indiferent cât de mic ar fi acesta. Gândul din inima cuiva este cel care contează!

8:13 Scopul urmărit de Pavel nu este de a-i împovăra financiar pe corinteni. El nu vrea ca biserica de la Ierusalim să fie ușurată, iar biserica de la Corint să fie împovărată sau sărăcită.

8:14 Versetul acesta descrie programul instituit de Dumnezeu pentru ajutorarea celor nevoiași din cadrul bisericii Domnului Isus Cristos. Scopul urmărit de Domnul este ca ori de câte ori se ivește o nevoie într-o anumită pricină în rândul creștinilor să existe imediat o revărsare de ajutoare din alte regiuni unde se află creștini către locul unde se manifestă nevoile în acel moment. Aceste schimburi permanente de ajutoare ar duce la o **egalitate** între bisericile din toată lumea.

Astfel, la ora când scria Pavel aceste rânduri urma să se manifeste o revărsare de fonduri din Corint, Macedonia și din alte părți către Ierusalim. Poate că în viitor sfinții de la Ierusalim vor fi într-o stare mai bună, iar cei din Corint vor trece prin nevoi. În cazul acesta, s-ar inversa direcția revărsării fondurilor. Acum nevoia s-a ivit la Ierusalim, dar în viitor ar putea fi rândul corintenilor să ducă lipsă și în acest caz sfinții de la Ierusalim le vor veni în ajutor.

8:15 Acest principiu de egalitate este subliniat prin citatul din Exod 16:18. Când copiii lui Israel au ieșit să culegă mană, unii au reușit să strângă mai mult decât alții. Dar nu a avut importanță, pentru că atunci când s-a distribuit mana, fiecare a primit aceeași cantitate — un omer, respectiv 2,35 litri. Deci „**Cine strânsese mult n-avea prea mult și cine strânsese puțin nu ducea lipsă.**“ Dacă cineva încerca să *stocheze* mană, aceasta făcea viermi!

Procesul de egalizare nu s-a petrecut printr-un miracol, ci datorită faptului că cei ce aveau mult *împărțeau* cu cei ce nu aveau suficient, cum relevă și Hodge:

Lección pe care o învățăm din Exod și de la Pavel este că, între copiii lui Dumnezeu, belșugul excesiv al unora trebuie folosit pentru împlinirea nevoilor altora; și că orice încercare de contra-mandare a acestei legi va duce la rușine și pierdere. Proprietatea este ca mana: nu suferă să fie stocată.³⁸

Cam pe aceeași linie se situează și acest citat, dintr-o sursă necunoscută:

Dumnezeu intenționează ca fiecare om să împartă cu alții bunurile de care are parte în viață. Unii adună mai mult, alții mai puțin. Cei care posedă mai mult trebuie să împartă cu cei ce au mai puțin. Dumnezeu nu permite distribuția inegală a proprietății cu scopul de a le da bogăților prilejul de a se bucura de belșugul lor, ci pentru ca să-l împartă cu săracii.

D. Trei frați minunați care să pregătească strângerea de ajutoare (8:16-24)

8:16 În următoarele două versete **Tit** este elogiât pentru atitudinea excelentă pe care a avut-o în această pricină. Mai întâi, I se aduc mulțumiri lui **Dumnezeu** pentru că a **pus în inima lui Tit aceeași râvnă** pentru corinteni. Pavel a avut o comuniune spirituală cu acest colaborator al său. **Acceași** povară pe care o avea și apostolul față de corinteni a fost împărtășită de **Tit**.

8:17 Pavel l-a îndemnat pe Tit să meargă la Corint și să le transmită credincioșilor de acolo această scrisoare, dar indemnul nu a fost necesar, deoarece Tit voia să meargă acolo **de bunăvoie**.

Sintagma a **pornit... spre voi** ar trebui să fie redată astfel: „se duce spre voi“, întrucât este un exemplu al așa-numitului timp „aorist“ din limba greacă, conform căruia acțiunea este privită nu din perspectiva clipei când a redactat Pavel această epistolă, ci din aceea a corintenilor, când aveau ei s-o citească. Tit este în mod sigur cel ce a dus această scrisoare la Corint, dar n-a pornit într-acolo până când Pavel nu a încheiat redactarea ei.

8:18 Versetele 18 la 22 se referă la alți doi frați creștini care aveau să-l însoțească pe Tit în această călătorie. Primul este descris în versetele 18 la 21 iar al doilea în versetul 22, ambii rămânând anonimi.

Acest pasaj din Scriptură este de mare valoare, întrucât ne arată măsurile de precauție pe care le-a luat Pavel în mânăuirea fondurilor, ca nu cumva să poată cineva să-l acuze că ar fi întrebuințat greșit acești bani.

Primul frate menționat a fost cel vrednic de **laudă** datorită lucrării sale în **evanghelie**. Opiniile sunt împărțite cu privire la identitatea sa. Unii spun că a fost Luca, alții Sila iar alții Trofim. Încercând să stabilim cu precizie despre cine este vorba, e posibil să pierdem miezul spiritual al versetului. Oare la voia întâmplării a fost omis numele acestui lucrător creștin? Una din trăsăturile unui ucenic adevărat este că acesta trebuie să lucreze, de multe ori, în anonim. Vezi pilda slujnicei care a jucat un rol atât de important în viața leprosului Naaman. Tot așa a fost și cu băiețașul care a pus la dispoziția Domnului Isus traista lui cu merinde, cu ocazia îmulțirii pâinilor și peștilor.

8:19 Acest frate nemenționat a fost ales de **biserici** să efectueze călătoria legată de predarea acestui dar (în românește: „har“, n.tr.). Cu alte cuvinte, el a fost numit să se numere printre solii care au transmis destina-

tarilor aceste ajutoare benevole. Apostolul se considera pe sine și pe ceilalți asociați ai lui drept slujitori sau administratori ai acestei lucrări a harului, pe care ei o făceau pentru **slava Domnului Însuși**, prin care doreau să demonstreze dorința și disponibilitatea lor de a-i slui pe sfinții nevoiași de la Ierusalim.

8:20 Apostolul a dat dovadă de suficientă înțelepciune ca să nu se încumete să mănuiască singur acești bani sau să-i încredințeze unui singur om, ci a ținut morțiș să-i predea unui grup de două sau mai multe persoane. Căci asta ne spune versetul 20. Pentru a se evita orice posibilitate de bărfă sau de vorbire de rău, el a avut grijă ca **acest belșug de ajutoare** să fie mănuit în așa fel încât să nu se facă nici un rău.

8:21 **Căci căutăm să lucrăm cinstit.** Pavel s-a străduit întotdeauna ca acțiunile lui să fie cinstite **nu numai înaintea Domnului, ci și înaintea oamenilor.** Morgan face următoarea remarcă pe această temă: „Este treaba comunității creștine să-și desfășoare activitatea în așa manieră încât oamenii din lume să nu aibă nici un temei să bănuiască vreo acțiune contrară neprihănirii, în toate lucrările sale.”³⁹

Versetul acesta este aproape identic cu cel de la Proverbe 3:3, 4 din ediția Septuaginta.

8:22 Aici întâlnim un alt **frate** necunoscut pe care Pavel l-a desemnat să-și dea concursul la îndeplinirea cu succes a acestei lucrări importante. Râvna acestui frate fusese încercată de multe ori în trecut, iar acum el a dat dovadă de aceeași râvnă deosebită în îndeplinirea acestei misiuni speciale, **din cauza mării lui încrederi** în frații corinteni.

În acest punct ediția NKJV spune: **datorită mării încrederi pe care noi o avem în voi.** Cuvintele **noi o avem** (tipărite în litere cursive) indică faptul că au fost adăugate, dar mulți susțin că sensul poziției ar fi altul, respectiv: *pe care el o are*. În acest caz, ar însemna că Pavel îl elogiază pe acest frate anonim nu numai pentru credințioșia manifestată în trecut, ci și pentru interesul deosebit arătat cu această ocazie, datorită **încrederii pe care el o avea în corinteni.**

8:23 Prin urmare, Pavel spune că **dacă va întreba cineva cu privire la acești trei oameni, corinteni să le spună că Tit este părtaşul și conlucrătorul** lui Pavel în interesul corintenilor și că ceilalți doi **frați sunt trimișii bisericilor și slava lui Cristos.** Sintagma **slava lui Cristos** este o descriere plină de patos a acestor oameni. Tocmai

pentru faptul că ei sunt trimișii bisericilor au fost ei numiți astfel. Datorită purtării lor, lucrarea Domnului strălucește înaintea oamenilor, ei aducând astfel slavă Domnului și reflectând slava Lui.

8:24 Având în vedere toate acestea, corinteni trebuie să le facă o primire caldă, pentru ca Pavel să nu se fi lăudat degeaba cu ei, când le-a încredințat acest dar de preț pentru sfinții de la Ierusalim. Aceasta trebuie să constituie o dovadă pentru bisericile din jur despre dragostea creștină. Phillips traduce astfel versetul 24: „Prim urmare, dați-le și voi, și toate bisericile prilejul să vadă cât de sinceră este dragostea voastră, adevărind astfel toate lucrurile minunate care s-au spus despre voi!”

E. Îndemnul adresat de Pavel corintenilor să fie pe măsura elogiilor ce le-au fost aduse (9:1-5)

9:1 Deși Pavel nu avea nevoie să le scrie corintenilor cu privire la trimiterea de ajutoare financiare sfinților nevoiași, totuși el a făcut-o. Parcă se degajă o notă de ironie în acest verset, întrucât știm că în anumite privințe a fost nevoie să le scrie. Ei au manifestat încă de la început disponibilitatea lor de a participa la strângerea de ajutoare pentru cei din Ierusalim. Cât privește dorința lor, nimic de zis: era de lăudat. Dar ei nu au făcut și pasul următor, transpunând în practică dorința lor. De aceea Pavel consideră că e nevoie totuși să le amintească de necesitatea aducerii la îndeplinire a intențiilor lor bune.

9:2 Nu era nici o îndoială cu privire la bunele lor intenții, căci de îndată ce au auzit de nevoia ce exista la Ierusalim, ei și-au manifestat râvna și imboldul de a da o mână de ajutor. De fapt, Pavel se și lăudase cu ei în fața creștinilor din Macedonia. El le spusese că **Ahaia fusese gata cu un an în urmă.** Prin „Ahaia”, situată în sudul Greciei, se înțelege aici Corintul, întrucât orașul făcea parte din această regiune. Când au auzit **macedonienii** că creștinii de la Corint fuseseră gata cu un an înainte, mulți dintre ei au fost **însufleșiți**, molipsindu-se de râvna creștină a dărnicii și hotărându-se să dea și ei cu mână largă.

9:3 Când Pavel spune că i-a **trimis pe frați**, din nou sensul este la timpul prezent, adică îi trimite acum. Folosirea timpului trecut privește acțiunea din perspectiva destinatarilor scrisorii, care vor fi privit această acțiune ca pe ceva deja săvârșit, în

trecut. **Frații** de aici sunt cei menționați în capitolul precedent: Tit și cei doi creștini anonimi, trimiși de Pavel pentru ca el să nu se fi lăudat în zadar cu privire la dorința acestora de a strânge ajutoarele. Misiunea celor trei frați era de a se asigura că s-au făcut toate pregătirile pentru strângerea ajutoarelor înainte de a sosi Pavel acolo.

9:4 Când avea să se deplaseze Pavel din Macedonia la Corint, era de așteptat ca el să fie însoțit de un frate din Macedonia. Ce penibil ar fi fost pentru Pavel să constate că, după ce s-a lăudat cu corinteni, să vină apoi la ei cu unul din acei macedonieni, și să constate că corinteni nu au făcut nimic în direcția strângerii de ajutoare pentru sfinții de la Ierusalim! Într-o asemenea eventualitate, nu numai că încrederea lui Pavel în corinteni ar fi făcută de rușine, dar chiar corinteni înșiși ar fi puși într-o situație penibilă, pentru că nu și-au adus la îndeplinire promisiunea. Iată cât de grafic traduce Phillips acest verset:

Căci între noi fie vorba: nu s-ar cădea ca, dacă unii din macedonieni mă vor însoți în călătoria mea la voi, să vă găsească nepregătiți pentru acest act de generozitate! Noi (și bine înțeles voi) ne-am simți, în acest caz, foarte rușinați, după ce ne-am lăudat atât de mult cu voi, acordându-vă încredere.

9:5 Prin urmare, aceasta l-a determinat pe Pavel să considere că este necesar să-i îndemne pe acești trei frați să se ducă la Corint, înainte de a sosi el însuși acolo, misiunea lor fiind de a pregăti darul lor generos dinainte, dar pe care au promis că-l vor face sfinților de la Ierusalim.

Să întregească dinainte binecuvântarea promisă de voi, ca să fie gata, ca o binecuvântare, nu cu zgârcenie. Nu s-a pus de la început problema de a scoate cu cleștele aceste fonduri de la sfinții din Corint sau de a-i extorca, ci darurile trebuiau să izvorască din spiritul lor de generozitate, fiind absolut benevole.

F. Răsplățile minunate rezultate în urma dărnicii (9:6-15)

9:6 În versetele 6 la 15 apostolul Pavel enumeră câteva dintre recompensele minunate și beneficiile dărnicii creștine. Mai întâi, apostolul enunță legea recoltei. Este un fapt îndeobște cunoscut în agricultură că pentru a avea o recoltă îmbelșugată, trebuie să faci o însămânțare cât mai substanțială.

Când vine vremea semănatului, agricultorul e confruntat cu o întrebare: să semene toată cantitatea de semințe, sau să rezerve o parte pentru consumul familiei sale, în lunile următoare? Ideea care se desprinde din acest verset este că dacă va semăna din plin, va și culege roade din plin, în raport cu cantitatea însămânțată.

Să nu uităm că fermierul nu seceră exact cantitatea de semințe pe care a sădit-o, ci mult mai mult — proporțional cu cât a semănat. Tot așa este și cu dărnicia creștină: nu se pune problema de a primi exact ceea ce ai dat, ci proporțional cu darul făcut de tine. Și apoi trebuie precizat că ceea ce vei primi înapoi nu va fi neapărat sub formă de bani, cât sub formă de binecuvântări spirituale.

9:7 Fiecare să dea după cum a hotărât în inima lui. Asta pentru că va trebui să ia în considerare propriile sale nevoi și necesarul acoperirii acestora. El va trebui să se gîndească apoi și la obligațiile pe care le va avea de îndeplinit în cursul normal al treburilor zilnice. Dar, mai presus de acestea, el va trebui să se gîndească la frații și surorile sale de credință și la lucrurile pe care le așteaptă Cristos de la el. Ținând cont de toate aceste lucruri, **el nu trebuie să dea cu părere de rău sau de nevoie.** Asta pentru că cineva poate să dea ajutor, dar să nu o facă cu bucurie. De multe ori, oamenii dau ajutoare datorită presiunilor psihologice exercitate asupra lor sau ca să nu se facă de rușine. Numai că aceasta nu este dărnicia adevărată, întrucât **pe cine dă cu bucurie îl iubește Dumnezeu.** Unii au remarcat că termenul *hilar* provine din cuvântul *hilaron*, din originalul grec, care a fost tradus în engleză prin „vesel” iar în română prin „cel ce dă cu bucurie”.

Are Dumnezeu nevoie de banii noștri? Nu, întrucât vitele de pe o mie de dealuri sunt ale Lui și dacă ar avea, cu adevărat, nevoie de ceva, nu ne-ar cere nouă să-I dăm (Ps. 50:10-12). Ceea ce contează însă înaintea lui Dumnezeu este atitudinea inimii noastre. Domnului Îi place să vadă un creștin care este atât de plin de bucuria Sa încât va dori să împartă ce are cu alții.

Lui Dumnezeu îi place de cel ce dă cu voie bună pentru că, așa cum arată Jowett:

Dărnicia făcută cu voieșie izvorăște din dragoste și, prin urmare, este interacțiunea dintre două persoane care se iubesc și au comuniune între ele. Dărnicia este limbajul prin care se exprimă

dragostea, altă modalitate de exprimare neavând. „Căci atât de mult *a iubit* Dumnezeu... încât *a dat!*“ Dragostea își trage seva din însăși actul dăruirii de sine. Singura avere cu care se mândrește este bucuria predării. Dacă dragostea are toate lucrurile, tot atât de adevărat este că ea nu posedă nimic.⁴⁰

9:8 Aici ni se face promisiunea că dacă cineva dorește să fie cu adevărat generos, Dumnezeu îi va da prilejul de a-și exprima generozitatea. **Harul** apare aici ca sinonim al resurselor. **Dumnezeu poate** să ne dea resursele necesare pentru ca nu numai noi înșine să avem de ajuns, ci să putem să împărțim și cu alții ceea ce avem, pentru ca să fim plini de orice faptă bună.

Observați ce mult subliniază versetul acesta ideea de plinătate: **Dumnezeu să vă umple cu orice har, pentru ca având totdeauna în toate din destul, să fiți plini de orice faptă bună.**“

9:9 Acum apostolul citează din Psalmul 112:9. Sintagma **a împrăștiat** se referă la acțiunea semănatului, versetul fiind o descriere a omului care a semănat din belșug, adică a fost plin de fapte bune, de milostenie către alții, de ajutorare a celor săraci. Va pierde el printr-o asemenea acțiune? Nicidecum, întrucât **dreptatea lui rămâne în veac**. Asta înseamnă că dacă vom răspândi în jurul nostru fapte de milostenie, aidoma semăntorului ce seamănă din belșug, ne vom strânge comori în cer. Rezultatele milosteniei noastre vor dăinui în veac.

9:10 Ilustrația semăntorului continuă. Același Dumnezeu **care dă sămânță semăntorului și pâine pentru hrană** are grijă ca cei ce se poartă cu milă față de alții să culegă anumite recompense, dintre care unele sunt enumerate. Mai întâi, își va înmulți sămânța semănată. Adică va avea mai multe prilejuri de a face bine și urmările acestor acțiuni vor fi tot mai îmbucurătoare. În plus, **va face să crească roadele dreptății voastre**. Corinteni erau drepti în acțiunea de strângere a ajutoarelor pentru sfinții de la Ierusalim. Ca urmare a dărnicii lor, și ei aveau să primească, la rândul lor, o răsplătă veșnică îmbelșugată. Pe măsură ce Dumnezeu le mărea capacitatea de a da, iar ei sporeau în generozitate, creșteau și răsplățile, în mod proporțional.

9:11 Reiese clar din acest verset că nici o persoană care Îi dă Domnului nu se sărăcește pe sine, ci, toate actele de dărnicie își au corespondentul lor într-o răsplătă mult

peste măsura generozității dăătorului. Astfel Pavel afirmă aici că creștinii, prin dărnicia lor, vor **fi îmbogățiți în toate privințele, pentru ca să se manifeste și mai mult orice dărnicie**. Când priveau apostolii cum cresc creștinii corinteni în harul dărnicii, se simteau îmboldiți să-I aducă **mulțumiri lui Dumnezeu**.

9:12 Odată predat darul corintenilor către cei din Ierusalim, acesta avea să împlinească nu numai **nevoile sfinților** de acolo, ci avea să-i determine pe mulți de pretutindeni să-I aducă **mulțumiri lui Dumnezeu**. Cum am spus-o cu atâtea alte ocazii în acest comentariu, Pavel pune un accent deosebit de mare pe **mulțumiri**. Tot ce avea ca rezultat aducerea de mulțumiri Domnului ocupa un loc prioritar în viața și activitatea apostolului Pavel.

9:13 Există și alte beneficii care vor rezulta din darul corintenilor. Acesta va constitui o **dovadă** tangibilă pentru creștinii iudei că s-a petrecut într-adevăr o lucrare a lui **Cristos** în viața acestor convertiți dintre Neamuri. La un moment dat creștinii iudei avuseseră îndoieli cu privire la autenticitatea convertirii unor ne-evrei de felul corintenilor. Poate că nici nu-i considerau creștini adevărați. Dar acest gest de bunățate din partea lor avea să constituie o **dovadă** a realității credinței corintenilor, făcându-i să-L **slăvească pe Dumnezeu pentru** lucrarea minunată realizată de **evanghelia lui Cristos** în Ahaia, cât și pentru **dărnicia** corintenilor față de acești sfinți de la Ierusalim.

9:14 Dar lucrurile nu se opresc aici! Mai urmează două beneficii. Datorită darului făcut de corinteni sfinților de la Ierusalim, acești creștini iudei vor începe de acum încolo să se roage pentru sfinții de la Corint, stabilindu-se puternice legături de afecțiune. Sfinții de la Ierusalim vor avea o **afecțiune arzătoare pentru** corinteni, datorită **harului nespus de mare al lui Dumnezeu**, pe care aceștia din urmă l-au manifestat pentru cei de la Ierusalim.

9:15 În acest punct, Pavel izbucnește pur și simplu într-o exclamație de bucurie! Versetul acesta a fost o sursă de nedumerire pentru mulți cercetători ai Bibliei, datorită neputinței lor de a vedea vreo legătură cu contextul versetelor precedente. În plus, ei se întreabă ce-o fi însemnând sintagma: **darul Lui de nespus**.

Dar nouă ni se pare că, odată ajuns la sfârșitul fragmentului despre dărnicia creștină, apostolul Pavel este nevoit să-și îndrepte

gândurile spre cel mai mare Dătător dintre toți: **Dumnezeu Însuși**. Și, desigur, el se gândește la cel mai mare **dar** dintre toate: Domnul Isus Cristos. Așadar își ia rămas bun de la corinteni pe acest ton înălțător. Ei sunt copiii lui Dumnezeu și urmașii lui Cristos. Ca atare, se cuvine ca ei să urmeze aceste exemple supreme!

III. PAVEL ÎȘI APĂRĂ APOSTOLIA (Cap. 10-13)

Ultimele patru capitole ale acestei epistole se ocupă cu precădere de acțiunea energetică a lui Pavel de apărare a apostoliei sale. Cuvintele apostolului Petru par deosebit de potrivite în descrierea acestei porțiuni a scrierilor lui Pavel: „în ele sunt unele lucruri greu de înțeles.“ E limpede că Pavel răspunde la acuzațiile aduse de critici împotriva lui, dar noi suntem nevoiți să tragem propriile noastre concluzii cu privire la natura acestor învinuiri, în lumina răspunsurilor pe care le dă Pavel acestora. Pe tot parcursul acestei secțiuni, apostolul recurge foarte des la mecanismul ironiei. Dificultatea constă în a ști *când anume* avem de a face cu o afirmație ironică!

Totuși această secțiune este în măsură să ne ofere cele mai mari satisfacții pe care ni le poate da cuvântul scump al lui Dumnezeu, căci fără aceste capitole am fi negreșit mult văduviți.

A. Răspunsul dat de Pavel acuzatorilor săi (10:1-12)

10:1 În versetele 1-6 avem răspunsul dat de apostol celor care l-au învinuit că s-ar fi purtat după felul de viețuire al oamenilor din lume.

Mai întâi, el se prezintă într-o manieră foarte simplă: **Eu însumi Pavel**. În al doilea rând, el îi roagă pe sfinți, iar nu le vorbește pe un ton dictatorial. În al treilea rând, el își întemeiază apelul pe **blândețea și bunătatea lui Cristos**. Desigur, el se gândește la cărarea urmată de Domnul Isus când a umblat pe acest pământ ca Om. Apropo, aceasta este una din puținele referiri făcute de Pavel la viața pământească a Mântuitorului. De obicei apostolul se referă la Cristos drept Cel înălțat la cer, proslăvit la dreapta lui Dumnezeu.

Descriindu-se în continuare pe sine, Pavel spune: **eu, cel smerit când sunt de față în mijlocul vostru și plin de îndrăzneală față de voi când sunt departe**. Desigur, aceasta este o afirmație ironică. Este

exact ceea ce afirmaseră criticii săi, că Pavel este laș atunci când e de față cu creștinii, dar când nu mai e în prezența lor ar fi un leu. Îndrăzneala lui, susțin aceștia, ar fi o dovadă a atitudinii lui belicoase pe care, chipurile, ar fi manifestat-o Pavel în scrierile sale.

10:2 Versetul acesta are legătură cu *prima parte* a versetului întâi, în care Pavel începuse să spună că i-a rugat pe corinteni, dar nu a precizat conținutul rugămintii sale, precizare pe care o face în acest verset: „**Vă rog, deci, să nu mă faceți ca atunci când voi fi de față, să alerg cu hotărâre la îndrăzneala aceea pe care am de gând s-o întrebuițez împotriva unora, când cred că noi umblăm potrivit firii păcătoase**.“ El nu voia să se poarte față de ei cu asprimea cu care se purta față de cei ce-l învinuiau că s-ar fi purtat într-o manieră firească.

10:2 Ideea care se desprinde din acest verset este că **deși** apostolii trăiau în **trup** [sau „carne“; este același termen tradus în versetul anterior prin „firea păcătoasă“, n.tr.], ei nu se purtau conform principiilor sau motivațiilor firii vechi.

10:4 **Armele de luptă ale creștinului nu sunt ale firii păcătoase**. Așa, de pildă, creștinul nu se folosește de săbii sau arme de foc, după cum nu recurge la strategia militară de luptă în misiunea sa de răspândire a evangheliei creștine în toată lumea. Dar apostolul nu se referă doar la aceste arme carnale, ci arată că creștinul nu recurge nici la bogății, glorie, putere, elocvență sau inteligență pentru a-și atinge scopurile. Mai degrabă el se folosește de metodele care **sunt puternice, datorită lui Dumnezeu, ca să dărâme fortărețele**. Credința în Dumnezeu cel viu, rugăciunea și ascultarea de cuvântul lui Dumnezeu — iată care sunt armele puternice folosite de toți ostașii adevărați ai lui Isus Cristos. Prin aceste arme sunt dărâmate **fortărețele**.

10:5 Versetul acesta ne arată înțelesul termenului **fortărețe** din versetul 4. Pavel se vedea pe sine ca ostaș, angajat în luptă împotriva raționamentelor semețe ale omului, împotriva **argumentelor** care se opun adevărului. Adevăratul caracter al acestor **argumente** ne este redat de sintagma: **împotriva cunoștinței lui Dumnezeu**. În vremea noastră, s-ar putea aplica la oamenii de știință, la adepții teoriei evoluției, la filosofi și la experți în materie de religie, care nu au însă loc pentru Dumnezeu în structura lor de gândire și acțiune. Apostolul nu era deloc dispus să incheie un armistițiu cu aceștia, ci

se simțea obligat să facă **orice gând rob ascultării de Cristos**. Toate învățăturile și speculațiile oamenilor trebuiesc cântărite în lumina învățăturilor Domnului Isus Cristos. Pavel nu condamnă capacitatea propriu-zisă a oamenilor de a raționa, ci ne atrage doar atenția ca nu cumva să îngăduim intelectului nostru să se manifeste de pe o poziție antagonistă Domnului nostru sau de neascultare față de El.

10:6 Ca ostaș al lui Cristos, apostolul era de asemenea **gata să pedepsească orice neascultare, atunci** când corinteni își manifestaseră, înaintea tuturor, **ascultarea** lor. El nu avea de gând să ia măsuri împotriva învățătorilor falși de la Corint înainte de a se fi asigurat, mai întâi, de **ascultarea** credincioșilor în toate privințele.

10:7 Deși prima propoziție din acest verset este redată sub formă de întrebare: „**Priviți voi lucrurile după înfățișarea lor exterioară?**“ (NKJV), ar putea fi considerată o afirmație: „Voi vă uitați doar la aspectul de suprafață al lucrurilor“ (NIV). Sau la modul imperativ, cum redă versetul ediția RSV: „Priviți ceea ce vă stă în față!“, adică „**Confrunțați-vă cu faptele, cu realitatea.**“

Dacă vom interpreta versetul ca o afirmație, ideea care se desprinde este că corinteni aveau tendința de a judeca un om în funcție de înfățișarea sa exterioară, dacă era prezentabil sau impunător, dacă știa să se exprime într-un limbaj îngrijit sau dacă făcea dovada unor facultăți intelectuale deosebite, a unei logici ieșite din comun. Cu alte cuvinte, erau impresionați mai mult de înfățișarea exterioară a cuiva, decât de fondul său launtric, de adevărata realitate ce caracteriza persoana respectivă.

Dacă se încrede cineva în el însuși că este al lui Cristos, să gândească în sine și aceasta: că după cum el este al lui Cristos, tot așa suntem și noi ai lui Cristos. Aici Pavel se referă probabil la cei ce spuneau: „Eu sunt al lui Cristos“ (1 Cor. 1:12), în manieră exclusivă. Apostolul le răspunde acestora că nimeni nu are dreptul exclusiv la Cristos. El îi aparține Domnului Isus în aceeași măsură în care îi aparțin și ei.

Indiferent cine erau acești creștini care se considerau exclusiv ai lui Cristos, Pavel nu tăgăduiește că ei ar fi, într-adevăr, ai Lui. Prin urmare, nu se poate deduce de aici că în textul de față el s-ar referi la apostolii falși și la șarlatanii care se dădeau apostoli ai lui Cristos (11:14). Se pare că în această epistolă Pavel se ocupă de două categorii de

adversari: și de mântuiți, și de nemântuiți.

10:8 Ca apostol al Domnului Isus Cristos, Pavel primise **autoritatea** în bisericile pe care le înființase, cu scopul de a-i zidi și întări pe sfinți în credința lor sfântă. Pe de altă parte, învățătorii falși exercitau asupra corintenilor o autoritate pe care n-o primiseră de la Domnul. Ba mai mult, exercitau această autoritate într-o manieră menită să-i sfășie, mai degrabă decât să-i zidească pe sfinți. Prin urmare, Pavel spune că și dacă s-ar lăuda mai intens cu autoritatea pe care i-a încredințat-o Domnul, nu ar fi făcut de rușine prin asta, întrucât afirmațiile sale s-ar dovedi în cele din urmă valabile.

10:9 El a făcut această afirmație pentru ca să nu pară că-i îngrozește pe creștini prin scrisorile sale. Cu alte cuvinte, dacă apostolul s-ar lăuda cu autoritatea pe care i-a dat-o Dumnezeu, el are grijă să precizeze că nu vrea să-i sperie pe corinteni, întrucât asta nu ar face decât jocul criticilor săi. Mai degrabă, corinteni trebuie să-și aducă aminte că această autoritate i s-a dat pentru a-i întări — exact modul în care a și uzat el, de fapt, de autoritatea sa.

10:10 Aici ni se îngăduie să audiem învinuirea concretă ce fusese adresată apostolului Pavel. Adversarii lui îl acuzaseră că ar fi redactat scrisori amenințătoare, dar apoi au afirmat că **prezența lui în trup este slabă și cuvântul lui de disprețuit**.

10:11 Toți cei care făceau aceste învinuiri trebuie să știe că atunci când Pavel va fi în prezența lor va fi același om care fusese și când scrisese scrisorile sale. Asta nu înseamnă că Pavel recunoștea învinuirea criticilor săi, că ar fi dat dovadă de o atitudine beligerantă în epistolele sale. Ceea ce spune el însă este că se va purta aspru cu ei, când îi va întâlni față în față și că nu se va purta cu lașitate.

10:12 Este evident că învățătorii falși aveau obiceiul de a se compara cu alții. Astfel îl prezentau pe Pavel corintenilor în așa manieră, încât să trezească disprețul lor. În schimb, pe ei înșiși se considerau membri de elită, ai cercului intim, ca unii cu care nimeni nu se putea măsura. Așa se explică de ce afirmă pe un ton sarcastic: „**Negreșit, n-avem îndrăzneala să ne numărăm sau să ne comparăm cu aceia care se recomandă singuri. Dar ei, prin faptul că se măsoară cu ei înșiși și se compară cu ei înșiși, arată că nu sunt înțelepți.**“ Chiar dacă l-au acuzat pe Pavel că e îndrăzneț în scrisorile sale, aici ei afirmă că nu îndrăz-

nește să se numere printre cei **care se recomandă singuri** sau care iau ca etalon de comparație doar propria lor viață.

E de prisos să spunem că, dacă cineva se măsoară doar cu el însuși, atunci întotdeauna se va considera drept și corect, nemaiaivând nevoie să se corecteze! Pavel spune că cei ce procedează astfel **nu sunt înțelepți**. Bine a spus cine a afirmat: „Este obiceiul tuturor clicilor și grupărilor exclusiviste de a nu recunoaște alte valori decât cele proprii.“

B. Principiul călăuzitor în viața lui Pavel: să desțelenească noi terenuri pentru Cristos (10:13-16)

10:13 În versetele 13-16 Pavel își exprimă intenția de a se lăuda doar în sfera slujbei **pe care Dumnezeu** i-a încredințat-o. El și-a făcut obiceiul de a nu se amesteca în lucrarea altuia, atunci când dorea să se laude. Evident, este o referire la iudaizatori, cărora le plăcea să se strecoare prin biserici deja înființate de apostolul Pavel sau de alți creștini, clădind pe temelia pusă de altcineva. În felul acesta, când se lăudau cu o lucrare, aceasta nu le aparținea, fiind mai degrabă meritul altcuiva.

Pavel spune că el nu se va lăuda cu privire la chestiunile care depășesc sfera slujirii sale pentru Cristos, ci se va lăuda doar cu locurile și persoanele cu care Dumnezeu a onorat slujba sa. Aici, desigur, se cuvine menționat cu precădere orașul Corint, unde Pavel vestise evanghelia și avusese bucuria să vadă ca roadă formarea unei biserici creștine. Plastică este traducerea lui Arthur S. Way:

Dar eu — ei bine, eu nu mă laud cu prerogative ce depășesc domeniul meu de competență, ci mă mărginesc la sfera de operațiuni pe care mi-a hărăzit-o Dumnezeu — sferă în care, negreșit, se cuprinde și misiunea mea către voi.

În realitate, Pavel primise misiunea și împuternicirea din partea Domnului să vestească evanghelia la Neamuri, misiune care cuprindea, evident, și Corintul. Apostolii de la Ierusalim au căzut de acord asupra acestui lucru, dar acum au venit de la Ierusalim învățătorii falși, invadând provinciile pe care Dumnezeu i le-a încredințat apostolului Pavel.

10:14 Apostolul nu se complăce însă în lăudă excesivă. Dumnezeu este Cel ce i-a încredințat sfera de lucru, în care e cuprins și orașul Corint. El a venit la Corint, a predicat

evanghelia și a sădit o biserică. Dacă n-ar fi venit până la Corint, putea fi acuzat că se laudă peste măsură. Dar el a trecut prin încercări, a fost supus la probă, a îndurat suferințe și greutăți, pentru ca să-i poată câștiga pe corinteni. Iată însă că acum alții îi invadau sfera în care făcuse misiunea de pionierat, lăudându-se cu realizări care îi aparțineau, de fapt, lui.

Traducătorii versiunii NIV traduc astfel acest verset dificil: „Noi nu mergem prea departe cu lauda noastră, cum ar fi cazul dacă nu am fi venit la voi, căci noi într-adevăr am ajuns până la voi cu vestirea evangheliei lui Cristos.“

10:15 Apostolul este hotărât să **nu se laude** în chestiunile care nu erau urmarea directă a slujbei sale pentru Cristos. Or, iudaizatorii se făcuseră vinovați tocmai de acest lucru, lăudându-se cu roadele strădaniilor altora. Ei au încercat să fure oițele lui Pavel, să-l submineze, ponegrindu-l și să-i contrazică învățătura, toate făcând uz de o autoritate nelegitimă.

Pavel nădăjduia însă că, de îndată ce va fi crescut credința corintenilor, dându-i posibilitatea să-și îndrepte atenția și spre alte sfere de lucru, **credința** lor să se concretizeze în ajutoare tangibile, care să-i permită lui, apostolul lui Dumnezeu, să vestească evanghelia în alte ținuturi îndepărtate. Odată lărgită slujba lui, Pavel avea să aplice din nou, cu consecvență, principiul acesta călăuzitor.

Necazurile ivite în mijlocul corintenilor îi luau apostolului atâta timp încât nu-și putea îndeplini cu conștiinciozitate misiunea în regiunile celelalte.

10:16 Principiul călăuzitor al lui Pavel era necesitatea **de a vesti evanghelia și în ținuturile care sunt dincolo de cele ale corintenilor** (prin asta înțelegându-se probabil, partea de vest a Greciei, Italia și Spania), **fără să ne lăudăm cu sfera de realizări a altuia**. Apostolul Pavel nu a avut nici o intenție să intervină în câmpul de misiune al altuia sau să-și asume meritele altor oameni care au trudit înaintea lui într-un anumit loc.

C. Țelul suprem urmărit de Pavel: să aibă parte de aprobarea Domnului (10:17, 18)

10:17 Dacă se laudă cineva, să se laude în Domnul. Negreșit asta înseamnă că se poate lăuda numai cu ceea ce a găsit Domnul de cuviință să înfăptuiască prin el. Acesta pare să fie miezul argumentului lui Pavel.

10:18 La urma urmelor, nu lauda de sine este aceea care ne dăruiește aprobarea Domnului. Întrebarea pe care ar trebui să și-o pună criticii lui Pavel este următoarea: „V-a recomandat Domnul în așa manieră încât slujba voastră să ducă la mântuirea sufleteilor, încât sfinții să fie întăriți în credința lor și să se înființeze noi biserici? Puteți demonstra voi că aveți parte de aprobarea Domnului, arătându-i pe cei ce au fost convertiți prin propovăduirea voastră?” Acestea sunt lucrurile care contează. Pavel dorea și era în stare să facă dovada unei atari aprobări din partea Domnului asupra lucrării sale.

În capitolul acesta și în următorul, Pavel se complăce în ceea ce numește drept nebunie. Cu alte cuvinte, se va angaja în nebunia de a vorbi despre el însuși. Nu că ar dori să facă acest lucru. Dimpotrivă, lui nu-i este plăcut să facă așa. Dar îi roagă pe corinteni să-l mai păsuiască puțin, în timp ce se face de sine nebun.

Se pare că învățătorii falși se lăudau tot timpul, enumerând succesele extraordinare pe care, chipurile, le-ar fi înregistrat slujirea lor. Pavel nu procedase însă niciodată așa. El îl propovăduise pe Cristos, iar nu pe sine. Dar corintenilor pare să le fi plăcut mai mult slujba de tip lăudăros. Prin urmare, Pavel îi roagă să-i permită să se angajeze puțin și el în acest gen de lăudăroșenie.

D. Pavel își afirmă apostolia (11:1-15)

11:1 O, de ați putea suferi puțină nebunie din partea mea! Ei, hai, suferiți-mă! Pavel dorește ca ei să-i îngăduie să se laude, dar își dă seama că deja a început acest exercițiu și, prin urmare, cererea sa nu-și mai are rostul.

11:2 Trei sunt motivele citate de Pavel în sprijinul cererii adresate de el corintenilor. Primul motiv este **gelozia după voia lui Dumnezeu** manifestată de apostol pentru corinteni. El i-a **logodit cu un bărbat**, ca să-i poată înfățișa ca pe o **fecioară curată înaintea lui Cristos**. Pavel se considera răspunzător personal de condiția spirituală a sfinților corinteni. Dorința lui este ca în acea zi, adică la Răpire, să-i poată înfățișa Domnului Isus neînținați de învățăturile false ce făceau ravagii la Corint. Tocmai pentru că era gelos pe ei, își putea permite să se angajeze în această aparentă nebunie.

11:3 Al doilea motiv pentru care Pavel se pretează la acest exercițiu de nebunie intenționată este **teama** sa ca nu cumva

sfinții să fie înșelați iar mințile lor să fie corupte și îndepărtate de la simplitatea și puritatea râvnei lor față de Cristos. Aici termenul **simplitate** înseamnă statornicie. El îi voia cu totul devotați numai și numai Domnului Isus, fără ca afecțiunile lor să fie abătute către altcineva. În plus, apostolul voia ca râvna lor pentru Domnul să fie nepătată.

Apostolul își aduce aminte cum **șarpele a amăgit-o pe Eva prin viclenia lui**. El a reușit aceasta concentrându-și atacul asupra minții și intelectului ei. Exact așa procedau și învățătorii falși de la Corint. Pavel dorește ca inima fecioarei corintene să fie neimpărțită și nepătată.

A se observa că Pavel tratează relatarea despre Eva și șarpe ca pe un fapt real, iar nu ca pe un basm sau un mit.

11:4 Al treilea motiv pentru care apostolul era gata să se complacă în puțină nebunie a fost faptul că corintenii se arătau prea dispuși să asculte de învățătorii falși. Când venea cineva la Corint, predicând un alt Isus, încumetându-se să răspândească **un alt duh** decât Duhul Sfânt, corintenii erau dispuși să-l tolereze pe un asemenea individ, acceptând asemenea vederi fără nici un discernământ. Pavel face aici următoarea remarcă sarcastică: „Dacă pe alții îi îngăduiți, pe mine de ce nu m-ați îngădui?”

Cuvintele finale ale versetului: „**oh, ce bine îl puteți îngădui!**” trebuie luate în sens ironic, căci apostolul nu aprobă deloc ușurința cu care acceptă ei erezia. Dimpotrivă, Pavel îi mustră pentru credulitatea și lipsa lor de discernământ.

11:5 Motivul pentru care ei trebuie să-l îngăduie pe Pavel este că el nu e **cu nimic mai prejos decât apostolii aceștia „nespus de aleși!”** Sintagma **nespuși de aleși e**, evident, rostită pe un ton sarcastic. Textul original, care corespunde într-un total variantei din zilele noastre, este: „super-apostoli”.

La acest verset au recurs reformatorii când au infirmat teoria papală, conformă căreia Petru ar fi apostolul suprem iar papii moștenitorii acestui primat.

11:6 Deși e posibil ca Pavel să fi fost **un om simplu în vorbire**, negreșit în privința **cunoștinței** nu avea nici o deficiență — fapt care nu trebuia să le scape corintenilor, întrucât de la el au dobândit ei cunoștințele lor despre credința creștină. Orice deficiențe va fi avut Pavel la capitolul exprimării orale, nu pare să fi avut nici o dificultate în a se face înțeles de corinteni — ei înșiși fiind, în

această privință, dovada cea mai elocventă.

11:7 Chiar dacă vorbirea era nedesăvârșită, nu acesta a fost motivul pentru care corinteni i-au adoptat o atitudine atât de negativă față de el. Poate că s-au poticnit de el pentru că s-a smerit, pentru ca ei să fie înălțați. Restul versetului explică ce vrea să spună apostolul aici. Când Pavel a fost la corinteni, el nu a primit nici un fel de asistență financiară din partea lor, drept care ei au crezut că poate el a săvârșit vreun păcat, de și-a asumat un loc atât de umil, lăsându-i în schimb pe ei să iasă în evidență.

11:8 Sintagma: „**Am despuiat alte biserici**“ este o hiperbolă, adică o afirmație exagerată, menit să producă o impresie puternică. E limpede că Pavel nu vrea să spună aici că, literalmente, a jefuit vreo biserică, ci vrea doar să arate că pe când îl slujea pe Domnul la Corint, a primit asistență financiară din partea altor biserici, pentru ca să-i poată sluji pe corinteni fără nici o remunerație din partea lor.

11:9 Au fost momente în timpul șederii lui la Corint când apostolul Pavel realmente a trecut prin nevoi. Le-a adus el oare la cunoștința corintenilor nevoia sa? A cerut el insistent ajutor de la ei? Nu! Unii frați care au venit din Macedonia i-au purtat de grijă în privința nevoilor sale materiale.

În toate privințele, pe cât posibil, apostolul s-a ferit să fie o povară pentru corinteni, lucru pe care intenționa să-l facă și în continuare. În cazul corintenilor, el nu a făcut apel la dreptul pe care-l avea ca apostol de a fi îngrijit de ei.

11:10 Pavel este hotărât ca nimeni să nu-i răpească bucuria de a se lăuda cu regiunile Ahaiei, unde se află Corintul. Negreșit el se referă aici la criticii săi, care foloseau ca argument împotriva sa abstenența apostolului. Ei afirmău că motivul pentru care Pavel nu pretindea ajutor de la creștini era faptul că nu se considera apostol adevărat (1 Cor. 9). În pofida acuzațiilor lansate de criticii lui împotriva sa, el va continua însă să se laude cu faptul că i-a slujit pe corinteni fără să fi primit vreun ban de la ei.

11:11 De ce se laudă el astfel? Pentru că nu-i iubește oare pe corinteni? Dumnezeu știe că asta nu e adevărat! Inima lui era plină de cea mai profundă afecțiune pentru ei. Se părea că oricâte ar fi făcut apostolul, până la urmă tot criticat era. Dacă ar fi acceptat bani din partea corintenilor, adversarii lui ar fi spus că predică pentru foloase bănești. Neacceptând bani de la ei, s-a expus însă la învi-

nuirea că nu i-ar fi iubit. Dar Dumnezeu știe care este adevărul și Pavel se mulțumește cu faptul acesta.

11:12 Reiese clar de aici că iudaizatorii așteptau, ba chiar cereau și primeau bani de la corinteni. Ca cei mai mulți adepți ai cultelor deraiate, ei nu i-ar fi slujit pe corinteni, dacă aceștia nu i-ar fi plătit. Pavel însă era hotărât să continue politica sa de a nu accepta bani din partea credincioșilor de la Corint. Dacă învățătorii falși doreau să se ia la întrecere cu el, pe tema lăudăroșeniei, atunci mai bine ar fi făcut să-i urmeze pilda. Dar el știa că ei nu vor reuși niciodată să slujească fără recompense financiare. Și astfel el le taie craca de sub picioare, luându-le posibilitatea de a se mai lăuda cu ceva real.

11:13 După ce s-a reținut până acum, în cuprinsul epistolei, să spună ce crede despre ei, acum Pavel își dă drumul. Trebuie neapărat să-i dea de gol. **Ca unii din aceștia sunt apostolii falși** în sensul că ei nu au primit niciodată împuternicirea din partea Domnului Isus Cristos, ci, fie că și-au asumat singuri autoritatea, fie că le-a fost conferită de alți oameni. Ei sunt niște lucrători vicleni în privința metodelor folosite, când mergeau din biserică în biserică, căutând să-și câștige adepți la învățăturile lor false. **Se prefac în apostoli ai lui Cristos**, pretinzând că-L reprezintă. Pavel nu dorea să fie pus pe același plan cu acești oameni.

Afirmațiile pe care le face apostolul despre acești învățători iudaizatori sunt valabile și în cazul învățătorilor falși din vremea noastră. „Știm cu toții, că nu am putea fi ispițiți de fărădelege, dacă am vedea-o în adevărata ei lumină. Un element esențial în capacitatea răufăcătorilor de a-și exercita puterea este recurgerea la deghizare. Oamenii sunt ademeniți prin intermediul ideilor și speranțelor, pe care aceștia, la prima vedere, nu le pot considera decât bune și vrednice de primit“ (Text select).

11:14 Apostolul tocmai afirmase că criticii săi de la Corint se dădeau, pe nedrept, apostoli ai lui Cristos. Dar el nu se miră de asta, când se gândește care e metoda stăpânului lor: **Și nu este de mirare, căci chiar Satan se prefac într-un înger de lumină.**

Satan este înfățișat, de obicei, în zilele noastre sub forma unei caricaturi, cu coarne și cu coadă. Dar, desigur, această imagine este foarte îndepărtată de adevărul chip sub care se prezintă el oamenilor.

Alții și-l imaginează pe Satan ca un bețiv ordinar. Dar și această imagine este contrată

adevărului fețe sub care se prezintă Satan.

Versetul acesta ne spune că el se ascunde sub imaginea unui înger de lumină. Poate că cea mai bună metodă de ilustrare a ceea ce dorim să spunem este faptul că el se deghizează în postura unui vestitor al evangheliei, îmbrăcat în sutană religioasă sau predicând de la amvonul unei biserici cu mare răsunet. El vehiculează termeni religioși cum ar fi *Dumnezeu, Isus și Biblia*. Dar el își amăgește ascultătorii, vestindu-le mesajul fals, cum că mântuirea s-ar dobândi prin fapte bune sau prin meritele omenești. El nu predică răscumpărarea prin sângele lui Cristos.

11:15 J. N. Darby spunea odată că Satan nu e niciodată mai satanic decât atunci când poartă cu el o Biblie. Tocmai aceasta e ideea subliniată de versetul 15. Dacă Satan însuși se prezintă într-o postură falsă, mai e de mirare că agenții lui procedează la fel? Cum pozează aceștia? Ca înfățători falși? Sau ca ateii? Sau ca necredincioși? Nicidecum! Ci se dau drept slujitori ai neprihănirii, oameni religioși. Ei pretind că-i conduc pe oameni la calea adevărului și a neprihănirii, dar, în realitate, sunt agenții celui rău.

Sfârșitul lor va fi pe potrivă faptelor lor. Cum îi distrug ei pe alții, așa vor fi și ei distruși. Faptele lor îi duc pe oameni la pierzare. Ca atare, ei înșiși vor ajunge la pierzare veșnică.

E. SUFERINȚELE ÎNDURATE DE PAVEL PENTRU CRISTOS SUSȚIN APOSTOLIA SA (11:16-33)

11:16 Spunând toate acestea, Pavel speră că nimeni nu-l va considera un nebulă lăudăros. Dar dacă totuși vor încerca să-i imprime această imagine, atunci măcar să-i îngăduie să se laude puțin.

Observați folosirea conjuncției și în ultima parte a versetului: „**ca să mă laud și eu puțin**“. E un cuvânt foarte important. Învățătorii falși se lăudau, foarte mare, dar Pavel spune, în realitate: „Chiar dacă voi mă considerați nebulă — deși eu *nu* sunt — primiți-vă, pentru ca să mă pot lăuda și eu puțin, ca și ceilalți oameni.“

11:17 Versetul acesta are două interpretări posibile: Unii susțin că Pavel ar spune aici că deși cuvintele sale sunt inspirate, ele nu i-ar fi fost totuși date de Domnul, ca p-runcă.

Cealaltă interpretare este că ceea ce face Pavel aici — adică se laudă — nu ar fi după voia Domnului, în sensul că Domnul nu S-a lăudat niciodată.

Se pare că Phillips adoptă prima variantă, în traducerea sa: „Aici nu vorbesc după cum îmi poruncește Domnul, ci ca un nebulă, cum ar trebui să se comporte un nebulă care se laudă.“

Noi preferăm însă varianta a doua, conform căreia lauda nu este după voia Domnului iar Pavel se angaja aici într-un exercițiu de aparentă nebulă, prefăcându-se că s-ar lauda pe sine. Ryrice comentează pe această temă: „El a fost nevoit să se laude, împotriva instinctelor sale naturale, pentru a putea să le atragă atenția corintenilor asupra unor lucruri importante.“⁴¹

11:18 Corinteni au auziseră în ultimul timp o mulțime de lucruri din gura celor ce practicau lauda de sine, fiind mânați de impulsurile naturii pământești decăzute. Dacă corinteni credeau că învățătorii falși aveau motive să se laude, atunci să se uite cu luare aminte la laudele lui, să vadă dacă erau sau nu întemeiate.

11:19 Pavel recurge din nou la tonul sarcastic în acest verset. Ceea ce îi rugase el să facă în cazul lui, ei făceau de fapt zilnic în cazul altora. Fiindcă se considerau prea înțelepți, credeau că nu pot cădea pradă nici unei înșelăciuni. Dar Pavel arată că ei fuseseră, de fapt, înșelați.

11:20 Ei erau dispuși să tolereze exact tipul de om descris aici. Cine era acest om? E evident, din cele ce urmează, că era un învățător iudaizator, apostolul fals care le dădea târcoale corintenilor. Mai întâi, el i-a dus în robie. Asta desigur se referă la robia legii (Fapte 15:10). Le-a propovăduit învățătura, potrivit căreia credința în Cristos nu ar fi fost de ajuns, ci că oamenii trebuie să asculte și de legea lui Moise.

În al doilea rând, el i-a sfășiat pe sfinți, în sensul că a pus asupra lor grele poveri financiare. Nu i-a slujit din dragoste, ci din lăcomie de bani.

Sintagma **dacă vă ia cineva** este, în textul original, o metaforă din domeniul pescuitului și al vânătoritului. Învățătorul fals i-a prădat pe acești oameni, ducându-i de nas.

O trăsătură dominantă a acestor oameni a fost aceea că se preamăreau pe ei înșiși, că tot timpul se lăudau. Criticându-i pe alții, ei întotdeauna încercau să se înalțe pe ei înșiși în ochii oamenilor.

În cele din urmă, i-au lovit pe credincioși peste obraz — ceea ce constituia un mare afront. Nu trebuie să avem nici o ezitare în a interpreta aceste cuvinte în sens propriu, întrucât, de-a lungul veacurilor, oameni care

au făcut o profesie din religie realmente i-au palmuit pe enoriașii lor, pentru a-și impune autoritatea asupra lor.

Apostolul se miră că corinteni erau dispuși să tolereze un tratament atât de grosolan împotriva lor, din partea acestor învățători falși, dar, pe de altă parte, lui nu-i îngăduiau să-i mustre cu blândețe și să-i îndemne. Darby spune în această privință: „Te minunezi să constăți cât de mult sunt dispuși să sufere oamenii lucrurile false — cu mult mai mult decât sunt pregătiți să sufere lucrurile adevărate!”⁴²

11:21 În versetul acesta unii susțin că Pavel ar spune: „Vorbesc așa, pe un ton de auto-persiflare, ca și când aș fi de față în mijlocul vostru și, fiind timid, mi-ar fi frică să-mi afirm autoritatea în maniera acestor oameni.”

O altă soluție propusă de unii ar fi următoarea: „Spunând aceasta, eu mă auto-persiflez, pentru că dacă aceasta mi-a fost tăria, atunci înseamnă că am fost slab.” Traducerea lui Phillips acordă credit acestei variante ultime: „Aproape că mi-e rușine să spun că niciodată n-am făcut fapte curajoase ca acestea în mijlocul vostru.”

Pavel afirmă că dacă modul în care s-au purtat învățătorii falși este un semn de tărie, atunci el trebuie să recunoască, spre rușinea lui, că el niciodată n-a dat dovadă de asemenea tărie, ci mai degrabă de slăbiciune. Dar imediat adaugă că dacă în vreo privință oamenii aceștia ar avea motive să dea dovadă de curaj, negreșit și el are toate temeiurile să fie curajos. Moffat prinde bine ideea, în cuvintele: „N-au decât să se laude cât vor, căci eu nu sunt cu nimic mai prejos decât ei (nu uitați, că vorbesc ca un nebun!).” După această introducere, Pavel se lansează în cea mai frumoasă secțiune a Epistolei, arătând dreptul său de a se numi pe sine un adevărat slujitor al Domnului Isus Cristos.

Vă amintiți că în biserica de la Corint se puseseră întrebarea dacă Pavel este un apostol adevărat. Cu alte cuvinte, ce acreditări posedă el, care să confirme că a primit chemarea divină? Cum poate el dovedi, spre satisfacția tuturor, că era de același calibru cu cei doisprezece apostoli?

Pavel este gata să răspundă la toate acestea, dar nu în felul în care ne-am așteptat. El nu scoate o diplomă, ca să le arate că a absolvit cursurile nu știu cărui seminar. Nici nu arată vreo scrisoare oficială, semnată de frații de la Ierusalim, în care să se arate că ar fi fost ordinar de aceștia. El nu-și prezintă

nici realizările sale proprii sau dibăcia sa. Mai degrabă, ne aduce în fața privirilor mișcătoarea cronică a tuturor suferințelor îndurate de el în lucrarea evangheliei. Nu lăsați să vă scape mișcătorul dramatism al acestei porțiuni din 2 Corinteni. Imaginați-vi-l pe neobositul Pavel, cutreierând țară după țară, traversând mările, în călătoriile sale misioare, constrâns de dragostea lui Cristos, gata să sufere greutăți nespuse de mari, pentru ca oamenii să nu piară pentru că n-au auzit evanghelia lui Cristos. Nu ne va fi ușor să citim aceste versete, fără să fim profund mișcați și adânc rușinați în inimile noastre.

11:22 Învățătorii falși se făleau cu moștenirea lor iudaică. Ei pretindeau că sunt evrei sută-la-sută, descinși din Israel și din sămânța lui Avraam. Ei încă se mai aflau sub amăgirea potrivit căreia apartenența la acest arbore genealogic le-ar fi conferit un privilegiu deosebit înaintea lui Dumnezeu. Ei nu-și dădeau seama că străvechiul popor al lui Dumnezeu, israeliții, fuseseră dați la o parte de Dumnezeu, datorită faptului că L-au respins pe Mesia. Ei nu-și dădeau seama că, din punctul de vedere al lui Dumnezeu, nu era nici o deosebire între evreu și ne-evreu; că toți sunt păcătoși, care au trebuință să fie mântuiți, numai și numai prin credința în Cristos.

Prin urmare, era o pierdere de timp să se laude în această privință. Apartenența lor etnică nu le acorda nici o superioritate față de Pavel, întrucât și el era evreu, deci israelit, din sămânța lui Avraam. Dar nu acestea au fost faptele care dovedeau că este apostol al lui Cristos. Și astfel Pavel se grăbește să treacă la miezul argumentării sale: într-o privință ei nu-l puteau întrece: în greutățile și suferințele prin care a trecut.

11:23 Ei erau de profesie **slujitori ai lui Cristos**; în schimb, el era slujitor „în râvnă, în trudă și în suferință.” Apostolul Pavel nu putea uita că mergea pe urmele Mântuitorului, care de asemenea a suferit. El își dădea seama că slujitorul nu este mai presus de stăpânul său. Prin urmare, un apostol nu se putea aștepta să aibă parte de un tratament mai bun din partea lumii decât primise învățătorul. Pavel socotea că cu cât îl slujea mai credincios pe Mântuitorul, cu atât mai mult va suferi din partea oamenilor. Pentru el suferința era semnul distincțiv al slujitorilor lui Cristos. Deși se simțea ca un nebun, când se lăuda astfel, situația cerea ca el să spună adevărul: că învățătorii aceștia mincinoși nu

se remarcă prin suferința lor, ci aleseseră calea ușoară, ocolind ocară, persecuțiile și dezoanarea. Din această pricină, Pavel consideră că terenul de pe care îl atacau pe el, ca slujitor al lui Cristos, era foarte șubred.

Să facem acum inventarul greutăților enumerate de Pavel, în sprijinul afirmației sale că este un apostol adevărat.

În munci, și mai mult. El se gândește aici la anvergura călătoriilor sale misionare, cum a străbătut Mediterana în lung și-n lat, vestindu-L pe Cristos.

În lovituri, fără număr. Ne sunt prezentate aici bătăile primite din mâna dușmanilor lui Cristos, păgâni și evrei.

În închisori, și mai mult. Până aici, singura întemnițare a lui Pavel este cea de la Fapte 16:23, unde a fost aruncat, împreună cu Sila, în închisoarea din Phlippi. Acum aflăm că aceea nu fusese decât una din multe întemnițări, că lui Pavel nu-i era străină viața de carceră.

De multe ori în primejdiile de moarte. Negreșit apostolul și-a amintit cum a scăpat ca prin minune de la moarte la Listra (Fapte 14:19). Dar s-a gândit și la alte momente similare, din viața sa, când datorită intensității prigoanelor, fusese considerat ca și mort.

11:24 Legea lui Moise le interzicea evreilor să aplice victimei mai mult de patruzeci de lovituri, la o singură bătaie (Deut. 25:3). Pentru a se asigura că nu vor călca, din greșeală această lege, evreii aveau obiceiul să aplice doar treizeci și nouă de lovituri. Desigur, această pedeapsă se aplica doar în cazul unor infracțiuni foarte grave. Apostolul Pavel ne informează aici că proprii săi concetățeni după trup i-au aplicat pedeapsa maximă, în cinci ocazii diferite.

11:25 De trei ori am fost biciuit cu nuiele. Cazul menționat în Noul Testament este cel petrecut la Filipi (Fapte 16:22). Dar au mai fost alte două ocazii, când Pavel a suferit acest tratament foarte dureros și umilitor.

O dată am fost împrășcat cu pietre. Negreșit când s-a aflat la Listra, așa cum am arătat (Fapte 14:19). Această bătaie cu pietre a fost atât de severă încât trupul lui Pavel a fost târat afară din cetate, fiind considerat mort.

De trei ori am suferit naufragiu. Nu toate încercările lui Pavel au venit din partea oamenilor. Uneori el a fost purtat de intemperiiile naturii. Nici unul din naufragiile menționate aici nu ne sunt consemnate. (Naufragiul de la Fapte 27 s-a petrecut în

călătoria spre Roma, cu mult mai târziu în istoria lui Pavel).

O noapte și o zi am fost în adâncul mării. Din nou nici o experiență consemnată la Fapte nu corespunde acestei descrieri. Se pune întrebarea dacă „adâncul“ se referă la carceră, sau literalmente la mare. Dacă varianta ultimă este cea adevărată, atunci următoarea întrebare se pune: A fost Pavel pe vreo plută sau într-o barcă? Dacă răspunsul este negativ, atunci înseamnă că a supraviețuit unei asemenea experiențe doar prin intervenția miraculoasă din partea Domnului.

11:26 Deseori în călătorii. Dacă deschideți majoritatea Bibliilor la hărțile de la sfârșit, veți găsi, aproape sigur, o planșă intitulată: „Călătoriile misionare ale Sfântului Apostol Pavel.“ Urmărind traseul călătoriilor sale, și având în vedere mijloacele rudimentare de transport din vremea aceea, va crește și mai mult respectul nostru, pentru profunzimea acestei experiențe a lui Pavel!

Apoi Pavel enumeră opt tipuri diferite de pericole pe care le-a înfruntat. Au fost pericolele apelor, adică râurile și pâraiele umflate. Au fost pericolele din partea tâlharilor, căci drumurile erau bântuite de hoji și tot felul de oameni certați cu legea. El a fost confruntat apoi cu pericole din partea propriilor săi concetățeni, evreii, dar și din partea Neamurilor, cărora se străduia să le vestească evanghelia. Apoi au fost pericolele din cadrul cetăților, cum ar fi Listra, Filipi, Corint și Efes. De asemenea a fost confruntat cu primejdiile pustiului — referire posibilă la zonele cu densitate demografică scăzută din Asia Mică și din Europa. A înfruntat primejdiile de pe mare — din partea furtunilor, stâncilor ascunse și probabil din partea piraiților. În fine, au fost primejdiile între frații mincinoși — referire evidentă la legalității iudei, care se dădeau învățători creștini.

11:27 Truda și oboseala se referă desigur la neobosită activitatea a lui Pavel, la epuizarea fizică și suferința rezultate din râvna lui constantă.

Adesea fără somn. În multe din călătoriile sale, apostolul fusese nevoit de multe ori să doarmă sub cerul liber. Dar fiindcă era atât de primejdii, la tot pasul, adesea nu va fi fost în stare să închidă ochii, pentru că trebuia să vegheze să nu fie atacat.

În foame și în sete, în posturi adesea. Marele apostol fusese adesea forțat să îndure foamea și setea, în slujirea sa plină de credincioșie față de Mântuitorul. **Posturile** se referă cel mai probabil la acțiunea deliberată

de a se abține de la mâncare, dar e foarte probabil că adesea postul era urmarea lipsei de alimente.

În frig și în lipsă de îmbrăcăminte. Schimbările bruște ale condițiilor atmosferice, combinate cu faptul că adesea era insuficient de bine îmbrăcat, cu încălțăminte neadecvată, adăugau la privațiunile și greutățile de care a avut parte în viața sa, după cum arată și Hodge:

Cel mai mare dintre apostoli ne apare aici cu spinarea brăzdată de deseale biciuiri pe care le-a primit, cu trupul secătuit de foame și de sete și de intemperiiile naturii; de frig și de lipsa de îmbrăcăminte; prigonit de iudei și de greci, alungat din loc în loc, fără nici o locuință asigurată. Pasajul acesta, mai mult decât oricare altul, îi face până și pe cei mai harnici slujitori creștini din veacul nostru să-și acopere fața de rușine. Căci oare ce au suferit aceștia? Ce au făcut ei, ca să se poată compara cu cele îndurate de apostolul Pavel? Este însă o mângâiere să știm că Pavel se bucură în aceeași măsură de cinste, în slava vieții de dincolo, pe când s-a aflat aici jos în suferință și încercări.⁴³

11:28 Și pe lângă aceste alte lucruri, adică în afara celor excepționale, ieșite din comun, Pavel a purtat zilnic povara necurmată a tuturor bisericilor creștine în inima sa. Ce semnificativ este faptul că aici avem punctul culminant al tuturor celorlalte încercări! Pavel era un adevărat păstor, iubindu-i și îngrijindu-i pe copiii Domnului Isus. Tocmai asta încearcă el să dovedească în acest fragment din Scriptură. Și, negreșit, din punctul de vedere al oricărei persoane rezonabile, el și-a demonstrat cu prisosință punctul de vedere. Povara din inima sa pentru biserici ne amintește de zicala din engleză: „Church making is heartbreaking. Church mending is never ending“ (în traducere aproximativă, neversificată: „Să întemeiezi biserici nu e muncă deloc ușoară, dar să pui umărul și să îndrepti lucrurile în biserică — ei bine, asta e o lucrare care nu se mai termină“. N.tr.).

11:29 Versetul acesta este strâns legat de cel anterior. În versetul 28 apostolul spunea că purta zilnic grija pentru toate bisericile. Aici ne explică ce a vrut să spună. Dacă aude că vreun credincios este slab, el resimte personal acea slăbiciune. El îndură suferințele altora, împărțându-le alături de ei. Dacă află că vreun frate în Cristos a fost lezată, el **arde** de indignare. Tot ce-i afectea-

ză pe copiii lui Dumnezeu îl afectează și pe el. El suferă cu ei în nenorocirile ce se abat asupra lor și se bucură în biruințele lor. Dar toate acestea epuizează energiile mentale ale slujitorului lui Cristos. Ce bine știa Pavel acest lucru!

11:30 Nu succesele sale, nu darurile sau talentele sale, ci slăbiciunile, ocările, înjosirile și batjocurile de care a avut parte — acestea formează tema laudelor sale. De obicei oamenii nu se laudă cu asemenea lucruri, nici nu devin renumiți datorită lor.

11:31 Reflectând la suferințele și înjosirile de care a avut parte, gândul lui Pavel îi zboară instinctiv la cel mai umilitor moment din cariera sa. Dacă tot se laudă cu lucrurile care privesc slăbiciunea sa, atunci de ce nu ar menționa experiența pe care a avut-o pe drumul Damascului. E atât de contrar firii omenești ca cineva să se laude cu o experiență atât de umilitoasă, încât Pavel îl roagă pe Dumnezeu aici să ateste veridicitatea spuselor sale.

11:32 Amănunte suplimentare ale acestui episod se găsesc la Fapte 9:19-25. După convertirea sa, în apropiere de **Damasc**, Pavel a început să predice evanghelia în sinagogile de acolo. La început, propovăduirea lui a trezit curiozitatea oamenilor, dar după o vreme iudeii au început să pună la cale omorârea lui. Și astfel au păzit porțile orașului, zi și noapte, dorind să-l aresteze.

11:33 Într-o noapte, ucenicii l-au luat pe apostol, l-au așezat într-un coș de nuiele și l-au coborât printr-o fereastră din zidul cetății, ajutându-l să scape. Dar oare de ce menționează Pavel acest incident? J.B. Watson încearcă să răspundă:

El alege acele aspecte care de obicei sunt luate în batjocură de oameni și le prezintă ca pe o altă dovadă a faptului că interesul primordial al vieții sale era acela de a-L sluji pe Domnul Cristos, de dragul Cui era gata să-și jertfească mândria sa personală și să apară ca un laș în ochii oamenilor.⁴⁴

F. Revelațiile avute de Pavel susțin apostolia sa (12:1-10)

12:1 Apostolul ar dori să nu trebuiască să se laude deloc, căci nu este nici frumos, nici de folos, dar în împrejurările date, este nevoie s-o facă. Prin urmare, va trece acum de la cel mai umilitor eveniment din slujirea lui la cel mai înălțător pe care l-a avut, vorbind despre întâlnirea personală pe care a avut-o cu Domnul Însuși.

12:2 Pavel cunoștea un om care avusese această experiență în urmă cu paisprezece ani. Deși Pavel nu se identifică pe sine, nu există nici o îndoială că la persoana sa se referă acest verset. Când vorbește despre o experiență atât de înălțătoare, el nu se pomenește pe sine personal, ci vorbește la modul general. **Omul** la care s-a referit era în **Cristos**, adică creștin.

12:3 Pavel nu știe **dacă a fost în trup... sau afară din trup** de această dată. Unii au speculat că faptul s-a petrecut, probabil, în timpul uneia din prigoanele dezlănțuite împotriva lui Pavel, cum a fost cea de la Listra. Aceștia susțin că apostolul probabil a murit și s-a dus în cer. Dar textul nu ne obligă să adoptăm o atare interpretare. În realitate, dacă nici Pavel nu știa dacă a fost în trup sau în afara trupului, adică viu sau mort, nu vi se pare ciudat să vedeți cum comentatorii moderni încearcă să elucideze acest text, aducându-și propriile lor păreri, în această privință?

Ceea ce importă este faptul că omul acesta a fost răpit până la al treilea cer. Scriptura lasă să se înțeleagă că există trei ceruri. Primul este atmosfera ce ne înconjoară, bolta cerului albastru. Al doilea cer este spațiul cosmic al corpurilor cerești. Și al treilea cer este raiul, în care se află tronul lui Dumnezeu.

Reiese clar din cele ce urmează că Pavel a fost dus realmente în acel loc de fericire sublimă în care l-a dus Domnul Isus pe pe unul din cei doi tâlhari răstigniți de-o parte și de alta a Sa — respectiv pe cel ce s-a pocăit. Este raiul în care l-a dus Domnul după moartea acestuia, adică locuința lui Dumnezeu.

12:4 Pavel a **auzit** limbajul **Paradisului** și a înțeles ce s-a spus acolo, dar nu a avut voie să reproducă nimic din toate acestea, când a revenit pe pământ. Cuvintele au fost inexprimabile în sensul că au fost prea sacre pentru a putea fi rostite și, prin urmare, nu puteau fi publicate, cum arată și G. Campbell Morgan:

Sunt unii care par foarte dornici să relateze vedeniile și revelațiile pe care le-au avut. Întrebarea se pune dacă nu cumva tocmai râvna cu care doresc să relateze aceste vedenii și revelații este în sine o dovadă a faptului că aceste vedenii și revelații „nu sunt de la Domnul” Când sunt dăruite (și, negreșit, ele sunt dăruite slujitorilor lui Dumnezeu, în anumite împrejurări), acestea produc o reticență plină de cucernicie. Căci sunt

prea solemne, prea copleșitoare pentru a fi descrise sau discutate cu atâta ușurință, dar efectul lor se va vădi în viața și slujirea celor care au avut parte de ele.⁴⁵

12:5 Când se laudă cu slăbiciunea sa, apostolului nu-i este greu să se ia pe sine ca exemplu. Dar când se laudă cu vedeniile și revelațiile primite de la Domnul, el nu le aplică direct la el însuși, ci le descrie într-o manieră impersonală, ca și când i s-ar fi întâmplat unei cunoștințe de-a sa. El nu neagă că el însuși este cel ce a avut această experiență, ci pur și simplu refuză să se implice direct și personal.

12:6 Mai sunt multe alte experiențe înălțătoare cu care apostolul s-ar putea lăuda. Dacă ar dori să se angajeze în atari laude, nu ar fi nebun dacă ar proceda astfel, căci tot ce ar spune ar fi adevărul. Dar nu o va face, pentru că nu dorește ca cineva să aibă despre el o părere mai înaltă decât aceea pe care și-o face văzându-l în persoană sau aflând de la alții despre el.

12:7 Tot segmentul acesta este o descriere a vieții unui slujitor al lui Cristos, cu clipele sale de adâncă umilire, cum a fost întâmplarea de pe drumul Damascului, urmate de momente înălțătoare, ca cele din extraordinara revelație pe care a avut-o Pavel. Dar, în mod normal, după ce un slujitor al Domnului s-a bucurat de una din aceste experiențe, Domnul îi îngăduie să sufere câte **un țepuș în carne** — căci de acesta ne vom ocupa în cele ce urmează.

Multe lecții de neprețuit învățăm din acest verset. Mai întâi, este o dovadă că până și revelațiile divine din partea Domnului nu îndreaptă **carnea** (sau „fîrea veche”) din noi. Chiar și după ce apostolul Pavel a ascultat limbajul Paradisului, nu a scăpat de firea veche, fiind în primejdie de a cădea în cursa mândriei, cum arată R. J. Reid:

„Un om în Cristos” este la adăpost, în prezența lui Dumnezeu, ascultând lucrurile de netălmăcit rostite în paradis, dar același om are nevoie de „un țepuș în carne” la revenirea sa pe pământ, căci carnea („fîrea veche” din el) ar fi altfel înclinată să se laude cu experiența sa paradisiacă.⁴⁶

Ce era acest **țepuș din carnea** lui Pavel? Tot ce putem spune sigur este că era o încercare trupească de vreun fel, căreia Dumnezeu i-a îngăduit să vină în viața lui. Fără îndoială Domnul în mod intenționat nu a

precizat ce anume a fost acest **țepuș**, pentru ca sfinții încercați și testați de-a lungul veacurilor să poată simți comuniunea și apropierea lor de Pavel, atunci când și ei *suferă*. Poate că a fost vreo boală de ochi,⁴⁷ poate o durere de urechi, poate malaria, poate dureri de cap, poate vreun impediment legat de vorbirea sa. Moorehead spune: „Natura exactă a țepușului a fost ascunsă, poate pentru ca toți cei afectați și ei să se poată simți încurajați și ajutați de această experiență neprecizată, dar dureroasă pe care a avut-o Pavel.”⁴⁸ Încercările noastre s-ar putea să difere foarte mult de cele ale lui Pavel, dar ele ar trebui să producă în noi același exercițiu și aceleași roade.

Apostolul descrie **țepușul în carne** ca pe un sol al Satanei, ca să-l pălmuiască. Într-o anumită privință, el a reprezentat efortul Satanei de a pune piedici în calea lucrării săvârșite de Pavel pentru Domnul. Dar Dumnezeu este mai mare decât Satan și S-a folosit de **țepuș** pentru a face să propășească lucrarea Domnului, păstrându-l pe Pavel într-o stare de smerenie. Pentru ca slujirea lui Cristos să dea roade, trebuie ca slujitorul să fie slab. Cu cât este mai slab, cu atât mai mare va fi puterea lui Cristos, ce va însoți propovăduirea sa.

12:8 De trei ori Pavel L-a rugat fierbinte pe Domnul să depărteze de la el țepușul din carnea lui.

12:9 Rugăciunea lui Pavel a fost ascultată, dar răspunsul nu a fost cel așteptat de apostol. În fapt, Dumnezeu i-a spus lui Pavel: „Nu voi elimina țepușul, ci voi face un lucru și mai bun: îți voi da harul de a-l suporta. Și nu uita, Pavel, că deși nu ți-am dat ce-ai cerut, îți dau însă ceea ce îți lipsește mai mult. Tu vrei să ai puterea și tăria Mea, care să însoțească propovăduirea ta, nu-i așa? Ei bine, cel mai bun mod în care se poate realiza aceasta este ca tu să fii menținut într-o stare de slăbiciune.”

Acesta a fost răspunsul repetat dat de Dumnezeu lui Pavel, când apostolul s-a rugat de trei ori să i se ia țepușul. Și acesta continuă să fie răspunsul lui Dumnezeu la copiii Lui care suferă în toată lumea. Mult mai bine decât să ni se ia încercările și suferințele din lumea aceasta este să avem părtășia Fiului lui Dumnezeu în noi și asigurarea că suntem înconjurați de tăria și de harul Lui, care ne învrednicește să-L slujim cu scumpătate.

Observați ce spune Dumnezeu: **Harul Meu îți ESTE de ajuns**. Nu e nevoie să-I

cerem ca harul Lui să fie de ajuns, căci deja **ESTE!**

Apostolul este pe deplin mulțumit de răspunsul primit de la Domnul. Prin urmare, el spune: „**De aceea, mă voi lăuda mult mai bucuos în slăbiciunile mele, pentru ca puterea lui Cristos să rămână peste mine.**”

Când Domnul a explicat înțelepciunea acțiunilor Sale, Pavel a afirmat, de fapt, că numai așa vrea să fie. Deci, în loc să se vaiete și să murmure din pricina țepușului, mai degrabă era gata să se laude în slăbiciunile sale. El se pleca pe genunchi și-I mulțumea Domnului pentru ele. Îndura bucuos aceste neputințe, pentru ca puterea lui Cristos să se odihnească peste el, cum spune și J. Oswald Sanders atât de frumos:

Filosofia prevalentă a lumii este următoarea: „Ce nu poate fi vindecat trebuie îndurat.” Dar Pavel exclamă plin de bucurie: „Ce nu poate fi vindecat poate fi primit cu bucurie. Eu mă bucur astfel în slăbiciuni, suferințe, privațiuni și greutăți.” Atât de minunat s-a dovedit a fi harul lui Dumnezeu, încât el a salutat chiar ocaziile în care i s-a dat din nou prilejul de a se adăpa din plinătatea lui. „Mă laud bucuos... chiar mă bucur — de țepușul meu.”⁴⁹

Emma Piechynska, soția unui nobil polonez, a dus o viață plină de frustrări și dezamăgiri. Dar biograful ei i-a adus un omagiu remarcabil, pentru credința ei triumfătoare: „Ea a făcut buchete minunate de flori din refuzurile lui Dumnezeu!”

12:10 Omenește vorbind, ne este cu neputință să simțim plăcere în genul de experiențe prezentate aici. Dar cheia înțelegerii versetului o găsim în sintagma: **pentru Cristos** (sau „de dragul lui Cristos“, n.tr.). Ar trebui să fim dispuși să îndurăm pentru cauza Lui și pentru propășirea evangheliei Sale lucruri pe care în mod obișnuit nu le-am suporta pentru noi înșine sau pentru vreunul din cei dragi nouă.

Tocmai atunci când suntem conștienți de slăbiciunea și nimicnicia noastră, ne buzim mai mult pe puterea lui Dumnezeu. Și tocmai în asemenea situații, când ne aruncăm mai mult asupra Lui, cu totală biziuire pe El, se arată mai frumos puterea Lui în noi, iar noi suntem cu adevărat tari.

William Wilberforce, de al cărui nume se leagă lupta de abolire a sclaviei în imperiul britanic, era din fire un om slab și firav, dar pătruns de o credință puternică în Dumne-

zeu. Boswell a spus despre el: „Am văzut cum ceea ce-mi părea un vierme a devenit o balenă.“

În versetul acesta Pavel ascultă de cuvântul Domnului de la Matei 5:11, 12. El se bucură atunci când oamenii îl batjocoresc și-l prigonesc.

G. Semnele lui Pavel susțin apostolia sa (12:11-13)

12:11 În acest punct, Pavel pare să obosească în acest exercițiu de aparentă lăudăroșenie. El simte că a **ajuns nebun**, tot lăudându-se așa. El n-ar fi dorit s-o facă, dar corinteni i-au forțat să se laude. Ei trebuiau să fie aceia care să-l apere, atunci când criticii i adresa sa. Deși nu era nimic în el însuși, negreșit nu era cu nimic mai prejos decât cei mai eminenți apostoli cu care se făleau ei.

12:12 El le amintește că atunci când a venit la Corint, predicând evanghelia, Dumnezeu a atestat propovăduirea, însoțind-o de semnele unui apostol. Aceste semne au fost puteri miraculoase date apostolilor de Dumnezeu, pentru ca cei ce-i ascultau vorbind să știe că au fost trimiși, într-adevăr, de Domnul.

Cuvintele **semne, minuni și fapte pline de putere** nu descriu categorii separate de miracole, ci miracole privite sub trei aspecte diferite. **Semnele** au fost miracolele ce transmiteau un anumit înțeles inteligenței omenești. **Minunile**, pe de altă parte, au fost atât de remarcabile încât au stârnit emoțiile oamenilor. Au fost săvârșite **fapte pline de putere**, de natură evident supraomenească.

Ce minunat este să observăm că Pavel spune că **semnele unui apostol s-au săvârșit** printre ei! El recurge aici la diateza pasivă, refuzând să-și asume meritele personale pentru acestea, afirmând doar că Dumnezeu este Cel ce le-a săvârșit prin intermediul lui!

12:13 Cât privește etalarea miracolelor, corinteni nu erau cu nimic mai prejos decât celelalte biserici, căci au asistat la multe asemenea minuni săvârșite de apostolul Pavel, ca în alte biserici vizitate de el. În ce privință ar fi fost ei, atunci, inferiori vreunei alte biserici? Singura diferență pe care o vede Pavel este că el nu a fost o povară pentru corinteni. Adică, nu a pretins asistență financiară de la ei. Dacă prin asta i-a făcut oarecum inferiori, atunci Pavel îi roagă să-l ierte pentru această nedreptate. Acesta a fost singurul „semn“ al unui apostol, asupra căruia el nu a insistat!

H. Vizita pe care urma s-o efectueze Pavel la Corint (12:14-13)

12:14 **Iată, sunt gata să vin a treia oară la voi.** Asta ar putea însemna că apostolul fusese *gata* să viziteze Corintul de trei ori, dar *a fost acolo* doar o singură dată. El nu s-a dus a doua oară, pentru că nu a vrut să ia măsuri drastice împotriva credincioșilor. Acum este *gata* să meargă **a treia oară** și aceasta va fi a doua sa vizită la corinteni.

Sau am putea interpreta versetul în sensul că era pe punctul de a le face a treia vizită. Prima este consemnată la Fapte 18:1. A doua este vizita tristă de la 2 Cor 2:1 și 13:1. Iar aceasta de aici va fi a treia.

Când va veni totuși la ei, Pavel este hotărât să nu le fie o povară, cu alte cuvinte, nu va accepta nici un ajutor financiar din partea lor, ci se va întreține singur. Motivul: el nu urmărea să se înfrupte din bunăstarea lor materială, ci voia să-i aibă pe ei alături de el. Pe Pavel îl interesa mai mult oamenii, decât lucrurile.

El vrea să joace rolul de părinte, în privința corintenilor. **Nu copiii sunt datori să agonisească pentru părinții lor, ci părinții pentru copiii lor.** Este o constatare a vieții care ne înconjoară. În cursul obișnuit al evenimentelor vieții, părinții sunt cei ce muncesc din greu să-și vadă copiii așezați, având cele necesare, la capitolul mâncare și îmbrăcăminte. De obicei, copiii nu au grijă de părinții lor. Prin urmare, Pavel spune că ar dori să i se îngăduie să le fie părinte.

Trebuie să avem grijă să nu citim sensuri inexistente în acest verset. Nu ni se spune că părinții au datoria să adune avere pentru viitorul copiilor lor. Asta nu are nimic de a face cu nevoile ce se vor ivi în viitor, ci se referă numai la necesitățile actuale. Pavel se gândea doar la acoperirea nevoilor sale imediate, pe când îl slujea pe Domnul la Corint. El era hotărât să nu depindă de sfinții de acolo. În mintea lui nu exista nici un gând ascuns ca ei să pună deoparte pentru ca lui să-i meargă bine la bătrânețe sau, dimpotrivă, ca el să facă asta pentru ei.

12:15 Aici avem prilejul să aruncăm o privire în inima plină de iubire veșnic aprinsă a apostolului Pavel pentru copiii lui Dumnezeu de la Corint. El era gata să se jertfească pe sine, printr-o slujire plină de trudă și dăruire, pentru bunăstarea lor spirituală. Deși el îi iubea mai mult decât toți învățătorii falși ce se strecuraseră în mijlocul lor, el însuși era iubit mai puțin de corinteni. Dar asta nu conta. Chiar dacă nu se putea aștepta să fie

iubit și el, la rândul lui, de către ei, el nu înceta să-i iubească. În asta el călca cu adevărat pe urmele Domnului.

12:16 Apostolul recurge acum la înseși cuvintele folosite de criticii lui împotriva sa. Ei spuneau, de fapt, cam așa: „E drept că Pavel nu a luat bani de la voi, pe față. Dar a făcut-o totuși prin vicleșug! A trimis la voi delegați, care v-au cerut bani.“

12:7 „Dacă nu v-am stors de bani în persoană, oare am trimis eu pe alții s-o facă?“ Apostolul îi roagă direct pe corinteni să spună dacă aceste acuzații sunt adevărate?

12:18 Și apoi răspunde la propria întrebare. Sintagma: **L-am rugat pe Tit** înseamnă probabil: „L-am îndemnat pe Tit să vă viziteze.“ Dar Pavel nu l-a trimis pe Tit singur, ci a mai trimis cu el încă un frate, ca nu cumva să se poată ivi vreo suspiciune cu privire la motivele lui Pavel. Ce s-a întâmplat când a ajuns Tit la Corint? A insistat el să i se respecte drepturile? Le-a cerut el corintenilor vreun sprijin? A încercat el să profite de pe urma lor? Nicidecum, ci cum reiese din acest text, Tit și-a câștigat singur existența, într-o meserie oarecare, fapt sugerat de întrebarea: „**N-am umblat noi în același duh și n-am călcat noi pe aceleași urme?**“ Cu alte cuvinte, atât Tit, cât și Pavel au urmat aceeași politică, de a munci pentru întreținerea lor, ca să nu trebuiască să fie întreținuți de corinteni.

12:19 Corinteni ar fi poate înclinați să creadă, în urma tuturor celor spuse de Pavel, că scopul lui a fost doar acela de a se scuza înaintea lor, ca și când ei ar fi judecătorii. Dimpotrivă, el le scria aceste lucruri în prezența lui **Dumnezeu**, pentru a-i întări. El dorea să-i întărească în viața creștină, prevenindu-i cu privire la primejdiile care-i pășteau. El era mai interesat să-i ajute, decât să-și apere propria sa reputație.

Cuvintele redatăe cu litere cursive (în ediția engleză, n.tr.) din sintagma: *noi facem toate lucrurile, ar putea fi redată mai corect: noi scriem toate aceste lucruri* (cf. 2 Cor. 13:10).

12:20 Pavel dorea ca atunci când va veni la Corint să-i găsească pe corinteni într-o stare de armonie, înțelegându-se unii cu alții, ca unii care au renunțat deja la învățătorii falși, recunoscând autoritatea apostolilor.

De asemenea când îi va vizita, el va voi să vină la ei cu bucurie, nu cu inima apăsată. El se va simți foarte întristat dacă va găsi printre ei **certuri, gelozii, mâinii, intrigi, vorbiri de rău, bârfeli, îngâmări, tulbu-**

rări și alte forme de conflicte cauzate de firea veche.

12:21 La urma urmelor, acești corinteni erau bucuria și cununa de bucurie a lui Pavel. Ei erau motivul pentru care se putea lăuda el. Negreșit el nu voia să-i fie rușine de ei când va veni la ei. După cum nu dorea să plângă din pricina multora care au păcătuțit și nu s-au pocăit de necurăția lor, de desfrânarea și lascivitatea lor.

La cine se referă Pavel ca fiind cei mulți, ce practicau aceste păcate? E normal să presupunem că făceau parte din biserica de la Corint, pentru că altminteri nu i-ar fi adus Pavel în discuție în această scrisoare. Dar nu se putea presupune că ar fi fost credincioși adevărați. În mod concret se spune că ei **practicau** aceste păcate și Pavel arată clar că viața oricărei persoane ce este caracterizată de un atare comportament nu poate moșteni împărăția lui Dumnezeu (1 Cor. 6:9, 10). Apostolul era gata să plângă pentru ei, datorită faptului că nu s-au pocăit și, ca atare, trebuiau să fie excluși din biserică.

Darby scoate în evidență faptul că acest capitol începe cu cerul al treilea, dar se încheie cu unele din cele mai grele păcate comise pe pământ. Între aceste două extreme, el subliniază că se află remediul — puterea lui Cristos, ce se odihnește peste apostolul Pavel.⁵⁰

13:1 Pavel era pe punctul de a vizita Corintul. Când va sosi acolo, se vor cerceta cazurile de păcătuire din rândul credincioșilor. Asemenea cercetări se vor desfășura după principiul divin, expus la Deuteronom 19:15: „**Orice cuvânt să fie sprijinit pe mărturia a doi sau trei martori.**“ Pavel nu a vrut să se înțeleagă că va organiza un proces pe această temă. Judecata o va ține biserica locală, el urmând să fie doar consilier în această privință.

I. Apostolia lui Pavel susținută chiar de corinteni (13:2-6)

13:2 Cu ocazia acestei a doua vizite, neconsemnate altundeva, Pavel îi prevenise că se va purta aspru cu cei vinovați. Acum, deși este absent dintre ei cu trupul, el le spune dinainte că atunci când va veni din nou nu-i va cruța pe cei ce au păcătuțit.

13:3 Corinteni fuseseră amăgiți de învățătorii falși să se îndoiască de faptul că Pavel este un apostol adevărat. De fapt, l-au provocat să le dea o dovadă tangibilă că este un autentic purtător de cuvânt al lui Dumnezeu. Care erau acreditările prin care putea el

dovedi că Cristos vorbea cu adevărat prin el? Apostolul își începe răspunsul, menționând cererea lor impertinentă: „**întrucât voi căutați o dovadă că în mine vorbește Cristos...**“

Apoi, în cadrul unei paranteze, el le amintește că Cristos li se descoperise, de fapt, prin el, într-un chip măreț. Nu era nimic slab în revoluția extraordinară ce se produsese în viețile lor, când au crezut mesajul evangheliei.

13:4 Menționarea termenilor „slab“ și „măreț“ (puternic) a avut darul să-i amintească lui Pavel de paradoxul tăriei ce se naște din slăbiciunea ce se vedea la prima vedere în viața Mântuitorului și ce se poate observa în viețile slujitorilor Săi. Domnul nostru a fost răstignit în slăbiciune, dar trăiește prin puterea lui Dumnezeu. Tot așa și cei ce pășesc pe urmele Lui sunt slabi în ei înșiși, dar Domnul își demonstrează puterea prin ei. Când spune Pavel că **noi vom trăi cu El prin puterea lui Dumnezeu față de noi**, el nu se referă la înviere, ci la faptul că atunci când îi va vizita, va demonstra puterea măreață a lui Dumnezeu de a se ocupa de cei ce au păcătuit. Ei au afirmat că el este slab și vrednic de disprețuit, dar el le va arăta că poate fi puternic, în exercitarea disciplinei!

13:5 Versetul acesta are legătură cu prima parte a versetului 3, astfel: „**Întrucât voi căutați o dovadă a faptului că Cristos vorbește în mine... cercetați-vă pe voi înșivă, pentru a vedea dacă sunteți în credință.**“ Ei înșiși erau dovada apostoliei lui. Prin el au fost conduși ei la Mântuitorul. Dacă voiau să-i vadă acreditările, nu aveau decât să se uite la ei înșiși.

Versetul 5 e explicat adesea greșit, de unii, în sensul că ar trebui să primim înăuntrul nostru, pentru a găsi siguranța mântuirii, dar o atare atitudine poate duce la descurajare și îndoială. Siguranța mântuirii o primim, în primul și în ultimul rând, prin cuvântul lui Dumnezeu. În clipa în care ne punem încrederea în Cristos, putem ști, pe baza autorității Bibliei, că am fost născuți din nou. După un timp, vom începe să vedem și dovezi palpabile ale nașterii din nou în viața noastră — faptul că am început să iubim sfințenia, că acum urăm păcatul, că-i iubim pe frați, că iubim neprihănirea practică, ascultarea și despărțirea de lume.

Dar Pavel nu le spune corintenilor să se angajeze într-un proces de auto-examinare, ca să-și demonstreze lor înșiși că sunt mân-

tuțiți. Mai degrabă, el îi roagă să vadă în mântuirea lor dovada apostoliei lui.

Nu existau decât două posibilități: fie **Isus Cristos** era în ei, fie ei erau **descalificați**, adică falși. Cuvântul tradus prin **descalificați** (în ediția engleză, n.tr.) era folosit pentru a descrie metalele ce se dovedeau false, în urma testării. Tot așa și corintenii erau fie credincioși adevărați, fie erau **descalificați**, în urma eșecului de a trece examenul.

13:6 Dacă ajungeau la concluzia că au fost cu adevărat mântuiți, atunci trebuiau să conchidă și faptul că apostolul Pavel era autentic, iar **nu** descalficați. Minunata transformare care a avut loc în viața corintenilor nu putea surveni prin nici un învățător fals.

J. Dorința lui Pavel de a le face bine corintenilor (13:7-10)

13:7 Pavel continuă acum tema disciplinării acelor membri ai bisericii din Corint care trăiau în păcat. El afirmă că se roagă lui Dumnezeu ca corintenii să nu facă nimic rău prin tolerarea păcatului în mijlocul lor, ci să lupte fără preget pentru disciplinarea și restaurarea celor ce au păcătuit. El nu se roagă pentru ca el însuși să apară aprobat, sau să fie privit într-o lumină mai favorabilă. El nu vrea ca ei să facă aceasta doar pentru ca el să poată evidenția apoi ascultarea lor, ca o dovadă a autorității sale. Nu la asta se gândește apostolul, ci dorește ca ei să facă acest lucru pentru că este *drept* și *cinstit*. Și preferă ca ei să facă asta, chiar dacă ar însemna că el ar putea părea descalficat.

Aici din nou avem dovada altruismului lui Pavel. În viața sa de rugăciune gândurile i se îndreptau mereu spre binele altora, și nu spre recunoașterea sa proprie. Dacă Pavel se ducea la Corint cu niuaiva, afirmându-și autoritatea și reușind să câștige din partea lor respectarea îndrumărilor date cu privire la disciplină, atunci va putea folosi asta ca un argument împotriva învățătorilor falși. El va putea spune că este o dovadă a autorității legitime. Dar el ar prefera ca corintenii să ia ei înșiși măsurile necesare, în absența lui, chiar dacă asta l-ar putea pune într-o lumină nefavorabilă, în privința legalității lor.

13:8 Pronumele personal **noi** din acest verset se referă, probabil, la apostoli. Pavel spune că tot ce fac ei trebuie să fie făcut având în vedere propășirea adevărului lui Dumnezeu, și nu din motive egoiste. Chiar în chestiunea disciplinei, nici un gând de răzbunare personală nu trebuie să se strecoa-

re. Totul trebuie făcut avându-se în vedere slava lui Dumnezeu și binele semenilor creștini.

13:9 Aici din nou apostolul își exprimă altruismul total față de corinteni. Dacă slăbiciunea, umilirea și ocara de care a avut el parte, va duce la întărirea lor în lucrurile lui Dumnezeu, atunci el se va bucura. Bucurându-se astfel, el s-a rugat de asemenea ca ei să fie întregiți (desăvârșiți). În ce privește subiectul disciplinării celor din mijlocul lor care au păcătuit, Pavel s-a rugat ca ei să fie întregiți. Ca toată voia lui Dumnezeu să se facă în viața lor — asta dorea Pavel cu ardoare. Sau, cum se exprimă Hodge: „Pavel s-a rugat ca ei să fie pe deplin refăcuți din starea de confuzie, ceartă și răutate în care căzuseră.”⁵¹

13:10 Tocmai pentru că a avut în vedere desăvârșirea lor le-a scris el această epistolă. Mai degrabă ar vrea să le scrie pe când este absent din mijlocul lor, și aceste probleme să fie rezolvate, pentru ca să nu fie nevoie, ca la venirea lui la ei, să recurgă la asprime, așa cum îl autoriza Domnul să procedeze. Dar și dacă ar fi prezent, purtându-se aspru cu ei, tot pentru edificarea lor ar fi acest lucru, nu pentru nimicirea lor.

K. Pavel își ia rămas bun de la ei, invocând peste ei binecuvântarea Sfintei Treimi (13:11-14)

13:11 Apostolul încheie oarecum brusc această furtunoasă epistolă. După ce-și ia rămas bun de la ei (de fapt, în originalul grec termenul înseamnă „bucurați-vă”), el roștește patru îndemnuri. Mai întâi, ei trebuie să fie împliniți (sau întregiți). Este același verb folosit pentru dregerea mrejelor de pescuit la Matei 4:21, sau cum am spune noi: „să te îndrepti”. Corintenii trebuiau să înceteze cu certurile și cu păcatele, trăind în armonie unii cu alții.

Fiți îmbărbătați sau fiți îndemnați! Ei primiseră îndemnuri tari din partea apostolului Pavel. Aici el le spune să primească aceste îndemnuri în duhul care se cuvine și să le pună în aplicare.

Fiți cu un singur gând! Singurul mod în care pot fi creștinii într-un singur gând este să aibă în ei *gândul sau mintea lui Cristos*. Să gândească cum gândeste El și să aducă toate gândurile și raționamentele lor la supunerea de El Însuși.

Trăiți în pace. Reiese clar de la 12:20 că între ei existaseră disensiuni și frământări. Așa se întâmplă totdeauna când între credin-

cioși este lăsat să pătrundă legalismul. Prin urmare apostolul Pavel le spune aici să-i disciplineze mai întâi pe cei ce s-au făcut vinovați de păcate, și să trăiască în pace cu frații și surorile lor de credință.

Dacă vor proceda așa, **Dumnezeul păcii va fi cu ei**. Desigur, într-o privință Domnul este *intotdeauna* cu copiii Săi. Dar asta înseamnă că El Se va manifesta față de ei într-o stare de apropiere și tandrețe deosebită, dacă vor fi ascultători în aceste privințe.

13:12 Sărutarea sfântă era salutul caracteristic al credincioșilor din vremea apostolilor. Este desemnat ca o *sărutare sfântă*, adică nu doar ca un simbol al unei afecțiuni artificiale, ci ca un gest sincer și curat. Desigur, acest salut continuă să fie practicat de mulți creștini, din multe părți ale lumii. Dar în unele țări sărutul ar putea fi interpretat greșit ca un semn al homosexualității. Practicarea acestei tradiții nu ar fi obligatorie, în cazul în care ar putea aduce ocară asupra mărturiei creștine. În atari cazuri, o strângere sfântă de mână ar fi de preferat, cum spune și Hodge:

Nu este o poruncă, ce trebuie respectată obligatoriu, în toate timpurile, cum este, în schimb, porunca privitoare la faptul că creștinii trebuie să-și exprime dragostea reciprocă, în modalitatea sancționată de epoca și de comunitatea în care trăim.⁵²

13:13 Salutarile de la toți sfinții le vor aminti corintenilor despre caracterul cuprinzător al părtășiei în care au fost aduși, înștiințându-i totodată cu privire la faptul că și alte biserici urmăresc progresul și ascultarea lor față de Domnul.

13:14 Aici avem una din cele mai frumoase benedicții din Noul Testament și singura care îi cuprinde pe toți cei trei membri ai Sfintei Treimi, cum arată și Lenski:

Cu imaginea marelui apostol, întinzându-și brațele peste corinteni, cu profunda benedicție a Noului Testament, vocea sa se stinge. Dar benedicția continuă să răsună în inimile noastre.⁵³

NOTE FINALE

¹(1:2) James Denney, *The Second Epistle to the Corinthians*, p. 11.

²(1:10) Textul critic (NU) conține un timp trecut și două timpuri viitoare.

³(1:20) H. W. Cragg, *The Keswick Week*, pg. 126.

⁴(2:11) J. Sidlow Baxter, *Awake My*

Heart, selecție din lectura zilei de 10 noiembrie, „Îmbătărea cu învățătura greșită.“

⁵(2:14) A. T. Robertson, *The Glory of the Ministry*, pg. 32.

⁶(2:14) Frederick Brotherton Meyer, *Paul*, pg. 77.

⁷(2:15) *Ibid.*, pg. 78.

⁸(2:17) Textul majoritar este formulat în termeni foarte severi: „ca restul“; este, fără îndoială, o hiperbolă — figură de stil atât de des întâlnită în 2 Corinteni.

⁹(2:17) Robertson, *Ministry*, pg. 47.

¹⁰(3:6) J. M. Davies, *The Epistles to the Corinthians*, pg. 168, 169.

¹¹(3:9) Charles Hodge, *A Commentary on the Second Epistle to the Corinthians*, pg. 123.

¹²(3:10) Robertson, *Ministry*, pg. 70.

¹³(3:10) Denney, *Second Corinthians*, pg. 123.

¹⁴(3:13) F. W. Grant, „2 Corinthians,” *The Numerical Bible*, VI:547.

¹⁵(3:14) Hodge, *Second Corinthians*, pg. 71.

¹⁶(3:17) Traducătorii ediției NKJV au interpretat acest text ca o referire la Duhul Sfânt, redând-o cu majusculă. Originalul a fost scris în întregime cu majuscule (unciale), lăsând posibile ambele interpretări.

¹⁷(3:18) Denney, *Second Corinthians*, pg. 139, 140.

¹⁸(3:18) J. N. Darby, *Notes on I and II Corinthians*, pg. 189, 190.

¹⁹(4:7) J. H. Jowett, *Life in the Heights*, pg. 65.

²⁰(4:12) Robertson, *Ministry*, pg. 157.

²¹(4:16) H. A. Ironside, alte documente nu sunt disponibile.

²²(4:17) În ebraică termenul pentru „slavă“ derivă din rădăcina lui „a fi greu“, care poate să fi stat la baza formulării lui Pavel.

²³(4:17) William C. Moorehead, *Outline Studies in the New Testament: Acts to Ephesians*, pg. 191.

²⁴(4:17) F. E. Marsh, *Fully Furnished*, pg. 103.

²⁵(4:18) Jowett, *Life in the Heights*, pg. 68, 69.

²⁶(5:15) Denney, *Second Corinthians*, pg. 199.

²⁷(5:16) David Smith, alte documentare nu există.

²⁸(5:18) *A New and Concise Bible Dictionary*, pg. 652.

²⁹(6:4) Denney, *Second Corinthians*, pg. 230.

³⁰(6:9) „Un necunoscut și totuși un bine-

cunoscut“ sunt cuvintele săpate pe piatra funerară a lui John Nelson Darby (1800-1882), care a avut o slujbă mondială, foarte asemănătoare cu cea a lui Pavel.

³¹(6:10) Robertson, *Ministry*, pg. 238.

³²(6:11) A. W. Tozer, *The Root of the Righteous*, pg. 1955.

³³(6:16) Denney, *Second Corinthians*, pg. 246.

³⁴(7:8) George Williams, *Student's Commentary on the Holy Scriptures*, pg. 904.

³⁵(7:9) Hodge, *Second Corinthians*, pg. 182.

³⁶(8:7) Denney, *Second Corinthians*, pg. 267.

³⁷(8:9) Moorehead, *Acts to Ephesians*, pg. 179, 180.

³⁸(8:15) Hodge, *Second Corinthians*, pg. 206.

³⁹(8:21) G. Campbell Morgan, *Searchlights from the Word*, pg. 345.

⁴⁰(9:7) Jowett, *Life in the Heights*, pg. 78.

⁴¹(11:17) Charles C. Ryrie, *The Ryrie Study Bible, New King James Version*, pg. 1797.

⁴²(11:20) J. N. Darby, *Notes on I and II Corinthians*, pg. 236.

⁴³(11:27) Hodge, *Second Corinthians*, pg. 275.

⁴⁴(11:33) J. B. Watson. Nu dispunem de alte documente.

⁴⁵(12:4) Morgan, *Searchlights*, pg. 346.

⁴⁶(12:7) R. J. Reid, *How Job Learned His Lesson*, pg. 69.

⁴⁷(12:7) Vezi Galateni 4:15 și 6:11.

⁴⁸(12:7) Moorehead, *Acts to Ephesians*, pg. 197.

⁴⁹(12:9) J. Oswald Sanders, *A Spiritual Clinic*, pg. 32, 33.

⁵⁰(12:21) Darby, *I and II Corinthians*, pg. 253.

⁵¹(13:9) Hodge, *Second Corinthians*, pg. 309.

⁵²(13:12) *Ibid.*, pg. 312.

⁵³(13:14) R. C. H. Lenski, *The Interpretation of St. Paul's First and Second Epistles to the Corinthians*, pg. 1341.

BIBLIOGRAFIE

Darby, J. N. *Notes on I and II Corinthians*. Londra: G. Morrish, n.d.

Davies, J. M. *The Epistles to the Corinthians*. Bombay: Gospel Literature Service, 1975.

Denney, James. *The Second Epistle to the Corinthians*. Londra: Hodder & Stough-

- ton, 1894.
- Erdman, C. R. *Second Epistle of Paul to the Corinthians*. Londra: Philadelphia: Westminster Press, 1929.
- Grant, F. W. "2 Corinthians," *The Numerical Bible*. Vol. 6, Acts - 2 Corinthians. New York: Loizeaux Brothers, 1901.
- Hodge, Charles. *The Second Epistle to the Corinthians*. Londra: The Banner of Truth Trust, 1959.
- Hughes, Philip E. *Commentary on the Second Epistle to the Corinthians*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1962.
- Kelly, William. *Notes on the Second Epistle to the Corinthians*. Londra: G. Morrish, 1882.
- Lenski, R. C. H. *The Interpretation of St. Paul's First and Second Epistles to the Corinthians*. Columbus: Wartburg Press, 1937.
- Luck, G. Coleman. *Second Corinthians*. Chicago: Moody Press, 1959.
- Robertson, A. T. *The Glory of the Ministry*. New York: Fleming H. Revell Co., 1911.
- Wilson, Geoffrey B. *2 Corinthians: A Digest of Reformed Comment*. Londra: The Banner of Truth Trust, 1973.

EPISTOLA CĂTRE GALATENI

Introducere

„Magna Carta libertății spirituale, pentru toată lumea și pentru toate timpurile.”
— Charles R. Erdman

I. Locul unic în Canon

Segmente însemnate ale populației vorbitoare a limbii engleze, ba chiar și a celei de limbă franceză, sunt de origine [etnică] celtă — respectiv: scoțienii, irlandezii, velșii sau bretonii. Aceste grupuri etnice vor fi încântate să afle că una din cele dintâi scrisori redactate de Pavel a fost adresată strămoșilor lor, a căror familie lingvistică cuprinde termenii: Galatia, Celții și Galia.

Prin 278 î.Cr., mulți dintre acești gali europeni au migrat în teritoriul Turciei de azi. Hotarele lor s-au statornicit, cu timpul, statul lor căpătând denumirea de „Galatia”. Mulți cred că pot identifica la acest grup etnic trăsături de caracter specifice „celților”, cum ar fi atitudinea schimbătoare a galatenilor, de pildă (vezi Fapte 13 și Galateni 3:1).

Oricum, epistola către Galateni joacă un rol important în perioada creștinismului primar. Deși este considerată adesea „ciornă” epistolei către Romani (întrucât tratează tema evangheliei harului, a lui Avraam și a legii în manieră similară), Galateni este, în realitate, efortul sobru și concertat de a salva creștinismul de pericolul de a deveni doar o sectă mesianică a iudaismului legalist. Nu știm cum vor fi reacționat galatenii înșiși, dar evanghelia harului, fără faptele legii, a triumfat, totuși, până la urmă iar creștinismul s-a răspândit în toată lumea, devenind o credință globală.

În timpul Reformei, Galateni a devenit atât de importantă pentru Luther încât a ajuns s-o numească „draga mea Kaethe” (termen cu care își alinta soția). Lucrarea lui Luther: *Comentariu asupra epistolei către Galateni* i-a influențat nu numai pe cărturari, ci și pe oamenii de rând, circulând și fiind studiată chiar și în zilele noastre.

II. Paternitatea cărții Galateni

Niciodată nu s-au făcut eforturi serioase de a pune la îndoială paternitatea paulină a acestei epistole. Următorii învățați creștini

din epoca primară au afirmat, în scrierile lor, că a fost scrisă de Pavel: Policarp, Ignat, Iustin Martirul și Clement din Alexandria. Apoi Canonul Muratorian o trece în categoria scrierilor lui Pavel, probabil datorită puternicului limbaj anti-iudaizator în care este redactată, ocupând locul întâi în *Apostolicon-ul* lui Marcion. Astfel, *dovezile externe* sunt foarte puternice.

Dovezile interne ale paternității pauline încep cu referirile de la 1:1 și 5:2, precum și cu remarcă de la sfârșitul lui 6:11, conform cărora Pavel a scris „cu litere de-o șchioapă”. Mulți cred că aceste cuvinte ar fi o aluzie la o posibilă boală de ochi de care ar fi suferit apostolul Pavel. Alte dovezi care vin în sprijinul acestei teorii sunt cuvintele galatenilor, potrivit cărora ei ar fi fost gata să-și dăruiască *ochii* pentru a-i veni lui Pavel în ajutor, precum și numeroasele note istorice, perfect armonizate și corelate cu evenimentele din Faptele Apostolilor. Disputa privitoare la circumcizie și aceea de a stabili dacă Pavel era cu adevărat un apostol erau, toate, chestiuni arzătoare, în anii 50 și 60, dar lipsite de semnificație în perioada ulterioară.

III. Data

Data epistolei depinde de sintagmele: „bisericele Galatiei” și „Galateni”. Dacă prin acestea se înțelege partea de sud a Asiei Mici, atunci apariția cărții trebuie plasată, probabil într-o perioadă timpurie, chiar anterioară Conciliului de la Ierusalim. În schimb, dacă aceste expresii se referă la partea de nord a Asiei Mici, atunci apariția cărții trebuie plasată la o dată mai târzie.

Din punct de vedere geografic, „Galatia” se referă la partea de nord, dar *politic* prin acest termen se înțelege sudul Asiei Mici, adică provincia romană Galatia.

Teoria conform căreia Galatia s-ar referi la partea de nord a Asiei Mici a fost cea dominantă, până după anul 1800, fiind și

acum cea preferată de cărturarii germani. Nu există dovezi că Pavel ar fi slujit între „galatenii“ din acea regiune, dar, desigur, nu e exclus ca el să fi procedat așa.

Începând din perioada în care, mai cu seamă Sir William Ramsay a îmbrățișat-o, teoria potrivit căreia în cartea de care ne ocupăm termenul „Galatia“ se referă la sudul Asiei Mici a devenit foarte răspândită în Marea Britanie și în America de Nord. Întrucât Luca acordă spațiu amplu în cartea Faptele Apostolilor lucrării misionare desfășurată de Pavel în această regiune (Antiohia din Pisidia, Iconium, Listra și Derbe), s-ar părea că există temeiuri să credem că Pavel le-a scris convertiților de acolo. Întrucât Pavel a evanghelizat Galatia de sud cu ocazia primei sale călătorii misionare, vizitând-o din nou cu ocazia celei de-a doua călătorii misionare, e justificată opinia potrivit căreia cartea a apărut la o dată timpurie. Dacă epistola a fost redactată anterior Conciliului descris la Fapte 15 (anul 49 d.Cr.), acest lucru ar avea darul de a explica faptul că circumcizia continua să fie o chestiune arzătoare. Theodor Zahn, eminent cărturar german de orientare conservatoare, plasează data apariției cărții Galateni în timpul celei de-a doua călătorii misionare efectuate de Pavel, al cărei punct de plecare l-a constituit orașul Corint. Atunci ar însemna că Galateni se situează printre primele în ordinea cronologică a apariției epistolelor scrise de Pavel.

Dacă teoria Galatiei de nord este cea valabilă, Galateni a fost probabil redactată în anii 50, posibil chiar în anul 53, deși o dată ulterioară este de preferat.

Dacă, așa cum credem noi, teoria Galatiei de sud e cea corectă și, mai ales, dacă Galateni a fost redactată înainte de participarea lui Pavel la Conciliul de la Ierusalim, când s-a rezolvat chestiunea circumciziei pentru creștinii dintre Neamuri, atunci data apariției cărții poate fi anul 48 după Cristos.

IV. Fondul și tema cărții

În decursul primelor sale călătorii misio-

nare, apostolul Pavel a vizitat Asia Mică, predicând gloriosul mesaj potrivit căruia mântuirea se dobândește numai prin credința în Cristos. Mulți dintre ascultătorii săi au fost mântuiți, înființându-se biserici în mai multe regiuni, printre care și Galatia. Locuitorii Galatiei aveau reputația de oameni instabili, agitați și beligeranți.

După ce a părăsit Pavel această regiune, în biserici au pătruns învățători falși, care au introdus doctrine greșite, predicând că mântuirea se putea obține nu numai prin credința în Cristos, ci și prin elementul obligatoriu al păzirii legii. Mesajul lor era un hibrid între creștinism și iudaism, o combinație între har și lege, între învățăturile lui Cristos și cele ale lui Moise. În plus ei luptau din răsuferință să-i îndepărteze pe galateni de Pavel, spunând că el nu ar fi un apostol autentic al Domnului și, prin urmare, mesajul lui n-ar fi vrednic de crezare. Ei căutau să distrugă încrederea ascultătorilor în mesajul propovăduit de Pavel prin distrugerea încrederii oamenilor în însăși persoana apostolului. Mulți dintre creștinii galateni au fost afectați de sugestiile nelegiuite ale acestor învățători mincinoși.

Câtă întristare și dezamăgire va fi resimțit Pavel în inima lui, la primirea unor atari vești din Galatia! Oare să fi fost în zadar toate strădaniile lui pentru acești oameni? Mai puteau creștinii să fie izbăviți de aceste învățături iudaice, cu un pronunțat caracter legalist? Pavel a simțit îndemnul să treacă numaidecât la acțiune, așternând imediat în scris această scrisoare plină de indignare către preaiubiții lui copii în credință. În epistolă, el prezintă caracterul adevărat al mântuirii, ca dar ce se primește prin har, de la început până la sfârșit, neputând fi dobândită prin păzirea — fie parțială, fie integrală — a legii. Faptele bune nu sunt o condiție a mântuirii, ci roada ei. Creștinul a murit față de lege. Acum el trăiește o viață de sfințenie, nu prin eforturile sale proprii, ci prin puterea Duhului Sfânt al lui Dumnezeu, care locuiește în el.

SCHIȚA CĂRȚII

I. PERSONALĂ: PAVEL ÎȘI APĂRĂ AUTORITATEA (Cap. 1, 2)

A. Scopul urmărit de Pavel în redactarea epistolei (1:1-10)

B. Pavel își apără mesajul și slujba (1:11-2:10)

C. Pavel îl mustră pe Petru (2:11-21)

II. DOCTRINARĂ: PAVEL APĂRĂ ÎNDREPTĂȚIREA PRIN CREDINȚĂ

(3:1-5:1)

- A. Marele adevăr al Evangheliei (3:1-9)
- B. Legea confruntată cu făgăduința (3:10-18)
- C. Scopul legii (3:19-29)
- D. Copii și fii (4:1-16)
- E. Robia și libertatea (4:17-5:1)

III. PRACTICĂ: PAVEL APĂRĂ LIBERTATEA CREȘTINĂ ÎN DUHUL (5:2-6:18)

- A. Pericolul legalismului (5:2-15)
- B. Puterea sfințeniei (5:16-25)
- C. Îndemnuri practice (5:26-6:10)
- D. Încheiere (6:18)

Comentariu

I. PAVEL ÎȘI APĂRĂ

AUTORITATEA (Cap. 1, 2)

A. Scopul urmărit de Pavel în redactarea epistolei (1:1-10)

1:1 Chiar de la început Pavel insistă asupra faptului că chemarea sa de **apostol** a fost divină. Ea nu a fost inițiată de oameni, nici nu a fost transmisă de Dumnezeu prin vreun om, ci a venit nemijlocit prin **Isus Cristos și Dumnezeu Tatăl, care L-a înviat dintre cei morți**. Un om, astfel chemat în exclusivitate de Dumnezeu și răspunzând numai înaintea Lui, are libertatea de a predica mesajul lui Dumnezeu fără să-i fie teamă de om. Așadar apostolul era independent de cei doisprezece apostoli și toată lumea, atât în privința mesajului lui, cât și a slujbei sale.

În versetul acesta, dumnezeirea lui Cristos este declarată direct și indirect. Direct, prin expresia: **nici prin om, ci prin Isus Cristos**. Indirect prin modul în care redă Pavel egalitatea dintre **Isus Cristos și Dumnezeu Tatăl**. Apoi **Dumnezeu Tatăl** este menționat ca fiind **Cel care L-a înviat pe Isus dintre cei morți**. Pavel are motive justificate să le reamintească galatenilor de acest lucru. Învierea a fost dovada faptului că Dumnezeu a fost cu totul satisfăcut de lucrarea săvârșită de Cristos pentru mântuirea noastră. Se pare însă că galatenii nu erau întru totul satisfăcuți de lucrarea Mântuitorului, întrucât încercau s-o îmbunătățească, adăugându-i propriile lor eforturi de păzire a legii.

Pavel a fost chemat de **Înșuși Cristos Cel înviat**, în contrast cu cei doisprezece apostoli, care fuseseră chemați de Domnul Isus în timpul lucrării Sale pe acest pământ. Chiar după aceea, învierea a constituit o parte

importantă a mesajului său.

1:2 Apostolul se include pe sine în categoria **tuturor fraților care erau cu el**. A-cești frați s-au alăturat apelului lansat de Pavel către galateni, să se țină tare de adevărul evangheliei. Scrisoarea aceasta către **bisericele Galatiei** denotă o intenționată absență a unui ton cald. De obicei, Pavel se adresa credincioșilor cu apelativul: „biserica lui Dumnezeu“, „sfinții“ sau „credincioșii în Cristos Isus“. Adesea el își exprima mulțumirile pentru credincioși sau le elogia virtuțile. De multe ori pomenea persoane individuale, pe nume. Nu găsim aici nici unul din aceste elemente. Gravitatea rătăcirii ce se strecurase în bisericile galatene l-a făcut pe apostol să adopte un ton aspru și rece față de acești credincioși.

1:3 **Har și pace** sunt două din cuvintele mărețe ale evangheliei. **Harul** este bunătatea manifestată de Dumnezeu față de păcătoșii nelegiuți, pe care aceștia n-o merită. În loc să-i ceară omului să *facă* ceva, evanghelia îi spune ce *a făcut* Dumnezeu pentru om, invitându-l să primească mântuirea, în dar, fără plată. Scofield spune: „În loc să caute oameni buni pe care să-i poată aproba, harul caută oameni osândiți, vinovați, și nenorociți, cărora le-a pierit graiul — oameni pe care să-i poată ajuta, sfinți și glorifica.“

Pacea este rezultatul harului. Când un păcătos îl primește pe Mântuitorul, are **pace** cu Dumnezeu. El se odihnește în cunoștința că plata pentru păcatele sale a fost achitată, că toate păcatele lui au fost iertate și că nu va mai fi osândit, de acum înainte. Dar harul nu se mărginește la a-l *mântui* pe om, ci îl și *păzește*, îl *păstrează*. Iar noi nu avem nevoie doar de *pacea cu Dumnezeu*, ci și de *pacea lui Dumnezeu*. Acestea sunt binecuvântările

pe care le urează Pavel galatenilor, la începutul scrisorii către ei. Negreșit galatenii și-au dat seama că binecuvântările acestea nu puteau să le parvină niciodată prin intermediul legii, întrucât legea aducea numai blestem peste toți cei ce călcau preceptele sale. Legea n-a adus pace nici unui suflet omnesc, niciodată.

1:4 În continuare Pavel le amintește cititorilor săi ce enorm de mult a costat mântuirea. Observați cuvintele: Domnul nostru Isus Cristos, care **S-a dat pe Sine Însuși pentru păcatele noastre**. Dacă **S-a dat pe Sine Însuși** ca să rezolve problema păcatului, atunci noi nici nu putem, nici nu e necesar să adăugăm vreun lucru la această lucrare sau să încercăm să ispășim pe cont propriu păcatele noastre, prin păzirea legii. Cristos este singurul și suficientul Mântuitor. Cristos a murit ca să ne **izbăvească de veacul acesta rău**. Aici este cuprinsă nu numai corupția morală și politică a epocii în care trăim, ci și lumea religioasă, care amestecă ritualurile și ceremoniile cu credința în Cristos. Prin urmare, a fost foarte nimerit și la timp să li se amintească galatenilor că riscau să se întoarcă exact la sistemul din care Cristos murise pentru a-i smulge! Răscumpărarea lui Cristos a fost **după voia Dumnezeului și Tatălui nostru**. Prin asta se dă credit Celui care îl merită, nu omului, pentru jalmicele lui eforturi, ci lui Dumnezeu, pentru voia Sa suverană. Se subliniază că Cristos este calea lui Dumnezeu de mântuire și că alta nu există.

Versetul 4 le amintește oamenilor că pe Dumnezeu nu-L interesează deloc să facă lumea să fie mai bună, sau să-i facă pe oameni să se simtă mai bine în această lume, ci să-i izbăvească pe oameni din lume. Prioritățile noastre ar trebui să coincidă cu ale Lui.

1:5 Potrivit evangheliei harului, toată slava pentru mântuirea omului îi aparține lui Dumnezeu Tatăl și Domnului Isus Cristos. Omul nu poate avea nici o parte de această slavă, ca un co-mântuitor, prin păzirea legii.

Fiecare propoziție din aceste cinci versete este încărcată de sens, economia de cuvinte fiind invers proporțională cu bogăția de adevăr exprimată. Pavel a enunțat forma embrionară a celor două teme de care se va ocupa pe parcursul întregii epistole: *propria sa autoritate ca apostol și evanghelia sa referitoare la harul lui Dumnezeu*. Acum el este gata să li se adreseze direct galatenilor, pe marginea problemei ivite.

1:6, 7 Pavel îi confruntă pe galateni de la

început cu ușurința lor de a accepta o învățătură greșită, fiind uimit de nepăsarea cu care renunță dintr-o dată la adevărul evangheliei, drept care îi previne pe un ton sever că acțiunea lor echivalează cu părăsirea lui Dumnezeu și îmbrățișarea unei evanghelii false. Dumnezeu i-a **chemat la harul lui Cristos**, dar iată că acum ei își pleacă grumazul sub jugul blestemat al legii. Cum se face că, după ce acceptaseră evanghelia adevărată, acum o abandonau, în favoarea unei alte evanghelii, care nici măcar nu era o evangheligie [sau „veste bună“], ci un mesaj pervertit, un amestec de har și lege.

1:8, 9 De două ori Pavel rostește blestemul solem al lui Dumnezeu asupra oricărei persoane care predică **orice altă evangheligie**. Dumnezeu nu are decât un singur mesaj pentru păcătoșii osândiți: El le oferă mântuirea prin har, prin credință, fără nici o nevoie de a păzi legea. Cei care proclamă orice altă cale a mântuirii va fi neapărat osândit. Cât de grav este să predici un mesaj care va duce la pierzarea veșnică a sufletelor! Pe bună dreptate Pavel nu putea suferi asemenea învățături false, cum arată și John Stott:

Spre deosebire de atâția oameni din timpul nostru, noi nu trebuie să ne lăsăm impresionați de persoana, de talentele sau de poziția ocupată de învățătorii din biserică, care ni se prezintă, de multe ori, în persoana unor oameni cu demnitate, autoritate și erudiție. Ei pot fi episcopi sau arhiepiscopi; profesori universitari sau chiar Papa însuși. Dar dacă ne aduc o altă evangheligie decât evanghelia predicată de apostoli și consemnată în Noul Testament, trebuie să-i repudiem. Căci noi îi judecăm pe ei în lumina evangheliei, iar nu evanghelia în lumina lor. După cum spunea Dr. Alan Cole: „Înfașșurarea exterioară a solului nu validează solia sa; mai degrabă, natura soliei este cea care validează solul.“¹¹

Observați că apostolul spune **un înger din cer**, nu „un înger de la Dumnezeu“. Ar fi posibil ca **un înger din cer** să aducă un mesaj fals, dar un înger de la Dumnezeu nu ar putea aduce un asemenea mesaj. Limbajul este neputincios pentru a putea exprima mai clar caracterul unic al evangheliei — *singura* cale a mântuirii! Eforturile proprii sau meritele omenești nu joacă nici un rol aici. Numai evanghelia oferă mântuirea în dar, gratuit. În timp ce legea este însoțită de blestem, pentru toți cei ce eșuează în *păzirea* ei, evanghelia este însoțită de blestem pentru toți cei ce încearcă s-o *modifice*.

1:10 Pavel își amintește, probabil, aici că dușmanii lui l-au învinuit că și-a modificat mesajul din dorința de a fi pe placul ascultătorilor săi. Prin urmare, el întreabă: „Când insist că nu există decât o singură evanghelie, încerc eu oare să fiu pe placul oamenilor, sau al lui Dumnezeu?” “E limpede că el nu încearcă să fie pe placul oamenilor, întrucât ei urăsc ideea potrivit căreia nu există decât o singură cale de a merge în rai. Dacă Pavel și-ar modifica mesajul pentru a fi pe placul oamenilor, atunci n-ar mai fi un rob al lui Cristos și, în acest caz, și-ar atrage asupra sa mânia lui Dumnezeu.

B. Pavel își apără mesajul și slujba (1:11-2:10)

1:11, 12 Apostolul prezintă acum șase argumente întru apărarea mesajului și a slujbei sale. Mai întâi, evanghelia a fost primită prin revelație divină, independent de om. Nu a fost omenească, în sensul că nu omul a inițiat-o. Să medităm puțin la acest gând și îndată vom vedea că așa stau lucrurile. Evanghelia lui Pavel este în întregime de la Dumnezeu, neavând nici un element omenească. Nu este genul de mântuire pe care oamenii să-l poată concepe! Pavel n-a primit evanghelia de la vreoa altă persoană, după cum n-a învățat-o de la vreun om, ci i-a fost dată prin revelația de la Isus Cristos.

1:13, 14 În al doilea rând, eșecul lui Pavel de a include legea iudaică în evanghelia sa nu poate fi pus pe seama vreunei presupuse ignoranțe a sa cu privire la iudaism, deoarece din naștere și prin pregătirea sa intelectuală, el fusese adânc ancorat în lege. Din proprie inițiativă, el devenise un înfocat prigonitor al bisericii, căruia i se dusese groaza. În râvna lui greșit canalizată pentru tradițiile părinților lui, el i-a întrecut pe mulți alți iudei de vârsta lui. Prin urmare, evanghelia propovăduită de el, conform căreia mântuirea se capătă numai prin credință, fără lege, nu ar putea nicidecum fi pusă pe seama necunoașterii de către Pavel a legii. Atunci de ce omitea el legea din propovăduirea sa? De ce se situa evanghelia lui pe poziții antagoniste fondului său, inclinațiilor sale naturale și întregii sale formații religioase? Pur și simplu pentru că nu era urmarea propriei sale gândiri, ci o primise direct de la Dumnezeu.

1:15-17 În al treilea rând, în primii trei ani [după convertirea sa] el a lucrat independent de ceilalți apostoli. Acum Pavel de-

monstrează independența sa față de alți oameni în legătura cu evanghelia sa. După convertirea sa, el nu a conferit imediat cu liderii pământești, nici nu s-a suit la Ierusalim, unde se aflau ceilalți apostoli, ci s-a dus în Arabia, după care a revenit la Damasc. Hotărârea lui de a evita Ierusalimul nu izvoră din lipsa de respect pentru colegii săi apostoli, ci era urmarea faptului că fusese împuternicit chiar de Domnul Isus Cristos, Cel Înviat, și primise o slujbă unică, de vestire a evangheliei la Neamuri (2:8). De aici reiese clar că evanghelia și slujba sa nu aveau nevoie de autorizația nici unui om, el fiind total independent de oameni.

În aceste vesete găsim o seamă de sintagme ce se cer examinate cu luare aminte, cum ar fi cea din versetul 15: **Dumnezeu... m-a pus deoparte din pântecele mamei mele.** Pavel și-a dat seama că încă înainte de a se fi născut, el a fost pus deoparte de Dumnezeu pentru o lucrare specială. El adaugă apoi că Dumnezeu l-a chemat prin harul Său — referire evidentă la convertirea sa pe drumul Damascului. Dacă ar fi fost să primească ce merita atunci, ar fi fost, negreșit, aruncat în iad. Dar Cristos, în harul Său minunat, l-a mântuit și l-a trimis să predice tocmai credința pe care se străduia el s-o distrugă. În versetul 16 el arată că Dumnezeu a găsit cu cale să-L descopere pe Fiul Său în el. Asta ne dă prilejul să vedem planul minunat avut în vedere de Dumnezeu când ne-a chemat — să-L descopere pe Fiul Său în noi, pentru ca noi să-L putem reprezenta pe Domnul Isus în fața lumii. El ni-L descoperă pe Cristos inimilor noastre (v. 16), pentru ca El să-L poată înfățișa pe Cristos prin noi (v. 16-23), așa încât Dumnezeu să fie proslăvit prin această etalare (v. 24). Misiunea specială încredințată lui Pavel a constat în a-L predica pe Cristos printre Neamuri.

În versetul 17 el spune: „**M-am dus în Arabia.**” Fiecare slujitor al Domnului trebuie să petreacă din când în când un timp de meditație, izolat de toți ceilalți și stând numai în prezența Domnului. Astfel Moise a petrecut patruzeci de ani în pustiu. David a fost singur cu Dumnezeu pe când păștea oile pe dealurile din Iudeea.

1:18-20 În al patrulea rând, când Pavel a vizitat, în cele din urmă, Ierusalimul, s-a întâlnit doar cu Petru și cu Iacov. În afară de aceștia, el era relativ necunoscut de bisericile din Iudeea (1:21-24). Pentru a demonstra și mai mult independența sa față de ceilalți apostoli, Pavel relatează că nu a

vizitat Ierusalimul decât la cel puțin **trei ani** după convertirea sa. S-a suit acolo pentru a face cunoștință cu **Petru**² — aceasta fiind o vizită personală, nu oficială (Fapte 9:26-29). Pe când se afla acolo, s-a întâlnit și cu **Iacov, fratele Domnului**. Șederea lui în compania lui Petru a durat numai **cincisprezece zile** — timp insuficient ca să-și fi însușit un curs de pregătire teologică! Mai mult, textul lasă să se înțeleagă că se afla pe picior de egalitate cu acești slujitori ai Domnului.

1:21-24 După aceea, a petrecut o mare parte a timpului său în regiunile Siriei și Ciliciei, până acolo încât **bisericele din Iudeea** nu au ajuns să-l cunoască personal. Tot ce știau era că cel ce-i prigonise atât de mult pe creștini era acum el însuși creștin, predicându-L pe Cristos la alții. Din această cauză **ei îl slăveau pe Dumnezeu** pentru ceea ce făcuse în viața lui Pavel. (Îl slăvesc oare alții pe Dumnezeu din pricina schimbării care i-a produs în viața noastră?)

2:1 În a cincilea rând, în timpul unei vizite ulterioare a lui Pavel la Ierusalim, apostolii de acolo au convenit că evanghelia vestită de el era de origine divină (2:1-10). Având în vedere că biserica s-a născut la Ierusalim și că apostolii au făcut, practic, din acest oraș sediul lor, anumiți creștini considerau că biserica de acolo era „biserica mamă”. Astfel Pavel a fost confruntat cu învinuirea că ar fi fost inferior, deoarece nu se număra printre apostolii de la Ierusalim. Pavel răspunde acestei acuzații, descriind în amănunt călătoria sa **la Ierusalim**. Dacă aceasta a avut loc la **paisprezece ani** după convertirea sa, sau după prima sa călătorie — nu știm. Ceea ce știm este că a primit o revelație de la Cristos să se ducă, împreună cu **Barnaba**, colaboratorul său, și cu **Tit**, un ne-evreu convertit în urma propovăduirii lui Pavel. Iudaizatorii insistaseră ca Tit să fie tăiat împrejur, pentru a putea fi considerat mântuit cu adevărat. Apostolul Pavel se opusese din răspuneri acestei pretenții, deoarece își dădea seama că dacă ceda, pune în joc însuși adevărul evangheliei. (Ulterior, când Pavel însuși l-a tăiat împrejur pe Timotei, nu era implicat nici un principiu major — Fapte 16:3.) E. F. Kevan spune:

Pavel a văzut că circumcizia în vederea îndreptării nu era un simplu ritual nevinovat, așa cum ar fi crezut un om fără discernământ. A te supune tăierii împrejur însemna a crede că poți fi îndreptățit prin metoda legalistă de păzire a legii, tăgăduind astfel înseși temeliile harului.³

2:2 Când a ajuns Pavel la Ierusalim, le-a transmis evanghelia pe care o predica el deschis între Neamuri, dar în particular celor cu reputație, ca nu cumva să alege sau să fi alergat în zadar. De ce vorbea Pavel în particular cu liderii spirituali, și nu în plenul adunării? Voia el ca aceștia să-i aprobe, în prealabil, evanghelia, verificând astfel că nu a predicat o evanghelie falsă? Evident că nu! Căci ar fi un fapt contrar tuturor declarațiilor lui Pavel. Oare nu insistase el că mesajul propovăduit i se descoperise pe căi divine? Hotărât lucru, el nu avea nici un fel de dubii cu privire la faptul că evanghelia sa era, într-adevăr, adevărul divin! Explicația trebuie găsită în altă parte, în faptul că era o chestiune de bun simț să stea de vorbă, mai întâi, cu liderii. De asemenea era recomandabil ca liderii să fie convinși pe deplin de autenticitatea evangheliei lui Pavel, căci dacă ei ar fi avut îndoieli sau dificultăți în acceptarea mesajului lui Pavel, atunci Pavel ar fi putut răspunde pe loc la acestea, putând merge după aceea în fața bisericii cu sprijinul deplin al celorlalți apostoli. Ori de câte ori ai de a face cu un număr mare de oameni, există pericolul ca mulțimea să fie influențată de elemente emotive. Prin urmare, Pavel a dorit să prezinte mai întâi evanghelia sa în particular, într-o atmosferă ferită de orice izbucniri isterice din partea mulțimii. Dacă Pavel ar fi procedat altfel, s-ar fi iscat o dispută aprinsă, care ar fi putut dezbină biserica, scindând-o în ramura iudaică și cea ne-iudaică. În acest caz, scopul călătoriei lui Pavel la Ierusalim ar fi fost zădărnicit, căci asta vrea să spună el prin cuvintele: **ca cu cumva să alerg sau să fi alergat în zadar**.

2:3 Întreaga chestiune a legalismului a fost adusă în centrul dezbaterii în cazul lui Tit. Avea să-l primească biserica de la Ierusalim pe acest convertit dintre Neamuri în părtașia sa, sau avea să insiste ca acesta să fie tăiat împrejur, mai întâi?⁴ După discuții și dezbateri îndelungate, apostolii au hotărât că circumcizia nu era necesară pentru ca cineva să poată fi mântuit. Și astfel Pavel a câștigat o biruință răsunătoare.⁵

2:4 Motivul care a stat la baza călăuzirii lui Pavel să se ducă la Ierusalim devine clar dacă legăm începutul versetului 2 cu începutul versetului 4: „M-am suit prin revelație... și aceasta s-a întâmplat din cauza fraților mincinoși, furișaji și strecurați printre noi.” Cuvintele acestea se referă la ceea ce se petrecuse anterior la Antiohia (Fapte 15:1, 2). Unii învățători iudei de la Ierusalim,

dându-se drept creștini, fuseseră introduși pe **furiș** în biserica din Antiohia, unde propovăduiau că circumcizia este esențială pentru mântuire.

2:5 Pavel și Barnaba s-au opus vehement unei asemenea învățături. Pentru a rezolva chestiunea, Pavel, Barnaba și ceilalți s-au dus la Ierusalim, ca să obțină opinia apostolilor și presbiterilor de acolo.

2:6 Cei ce erau stimați ca lideri la Ierusalim **nu au adăugat nimic**, nici la mesajul lui, nici la calitatea lui de apostol — fapt cu totul remarcabil! În capitoul precedent, el subliniase că contactele sale cu ceilalți apostoli fuseseră foarte reduse. Acum, când, în fine, a stat de vorbă cu ei, ei au convenit că el a predicat aceeași evanghelie pe care o vestiseră și ei. Ce importantă este ideea care se desprinde de aici! Acești lideri iudei au fost de acord că evanghelia sa nu era în nici o privință deficitară. Deși Pavel acționase independent de ei, și nu fusese învățat de ei, evanghelia pe care o predicau ei era exact identică cu aceea predicată de Pavel! (Pavel nu are nici o intenție de a-i subestima pe ceilalți apostoli, ci afirmă doar că **orice ar fi fost ei** — adică unii care trăiseră în prezența Domnului Isus, pe când umblase El pe pământ — asta nu le conferea vreo autoritate superioară, după părerea sa. Dumnezeu nu acceptă pe cineva pe baza unor considerații exterioare de genul acesta.)

2:7, 8 Apostolii de la Ierusalim au recunoscut că Pavel fusese imputernicit, fără să fi meritat acest lucru, ca să vestească evanghelia către cei necircumciși (Neamuri), după cum **Petru** fusese trimis la iudei. Ambii oameni au predicat aceeași evanghelie, dar unor grupări diferite de naționalități.

2:9, 10 Chiar **Iacov, Chifa** (Petru) și **Ioan**, considerați **stâlpii** bisericii, au **priceput** că Dumnezeu lucra prin Pavel și i-au dat lui și lui Barnaba mâna dreaptă a părtășiei în vestirea evangheliei către Neamuri. Acesta nu a fost un act oficial de ordinare, ci expresia dragostei și interesului lor pentru lucrarea lui Pavel. Singura sugestie pe care au făcut-o ei a fost ca Pavel și Barnaba să-și aducă aminte de cei săraci — ceea ce, de altfel, chiar Pavel afirmă că era dornic s-o facă.

C. Pavel îl muștră pe Petru (2:11-21)

2:11 În cadrul celui de-al șaptelea și ultimul dintre răspunsurile lui Pavel la contestarea apostoliei sale, el amintește aici cum a fost nevoit să-l muștre pe apostolul **Petru**⁶ — considerat de mulți creștini iudei drept

frunzașul apostolilor. (Pasajul acesta infirmă fără echivoc ideea susținută de unii, potrivit căreia Petru ar fi fost liderul infailibil al bisericii.)

2:12 Când Petru a venit prima oară la Antiohia, **el mânca împreună cu cei dintre Neamuri**, bucurându-se pe deplin de libertatea sa creștină. Dar tradiția iudaică nu-i îngăduia să facă aceasta. După câțva timp, au venit unii de la **Iacov**, de la Ierusalim în vizită la Antiohia, pretinzând că-l reprezenta pe Iacov. Mai târziu însă Iacov a dezmințit acest lucru (Fapte 15:24). Aceștia erau probabil creștini iudei, care încă aveau la ceremoniarul legate de legea iudaică. Când au sosit ei, Petru a încetat de a mai avea părtășie cu Neamurile, temându-se că vestea despre purtarea sa va ajunge la urechile legalștilor din Ierusalim. Procedând așa, el tăgăduia unul din marile adevăruri ale evangheliei — că toți credincioșii sunt una în Cristos Isus și că deosebirile naționale nu afectează părtășia. Findlay spune: „Refuzând să mănânce cu cei netăiași împrejur, el a afirmat implicit că, deși aceștia erau credincioși în Cristos, pentru el erau tot oameni de rând și necurați, întrucât, în opinia lui, ritualurile mozaice ar fi conferit o sfințenie superioară neprihănirii pe care o dă credința.“

2:13 Exemplul lui Petru a fost urmat curând de alții, între care și **Barnaba**, colaboratorul prețuit al lui Pavel. Dându-și seama de gravitatea acestei acțiuni, Pavel l-a muștrat fără menajamente pe Petru pentru **fățarnicia** lui, în versetele 14-21.⁷

2:14 Ca creștin, Petru știa că Dumnezeu nu mai făcea deosebire între naționalități; el trăise ca Neamurile și mâncase hrana lor. Dar prin actul său de la urmă, când a refuzat să mănânce cu Neamurile, Petru a lăsat să se înțeleagă că era necesar să se respecte legea iudaică, dacă cineva voia să fie sfânt, și că credincioșii dintre Neamuri trebuiau, în opinia lui, să trăiască ca iudeii.

2:15 Pavel pare să recurgă aici la ironie. Oare nu trăda comportamentului lui Petru o dependență de convingerea că iudeii erau superiori iar Neamurile vrednice de dispreț? De la Petru s-ar fi așteptat mai mult, întrucât Dumnezeu îl învățase înaintea convertirii nevreului lui Corneliu să nu-l numească pe nici un om necurat sau ordinar (Fapte 10 și 11:1-18).

2:16 Iudeii care fuseseră mântuiți știau că nu este mântuire prin lege. Legea îi condamna la moarte pe cei ce nu reușeau s-o respecte în toate privințele. Aceasta aducea

blesteme peste toți, întrucât toți au călcat preceptele ei sfinte. Mântuitorul este prezentat aici ca singurul obiect adevărat al credinței. Pavel îi amintește lui Petru că „**până și noi, iudeii**” am ajuns la concluzia că mântuirea este **prin credința în Cristos și nu prin păzirea legii**. Ce rost avea ca acum Petru să-i pună pe ne-evrei sub lege? Legea le spunea oamenilor ce să facă, dar nu le dădea puterea de a face acele lucruri. Legea fusese dată pentru a descoperi păcatul, nu pe mântuitorul.

2:17 Pavel și Petru, împreună cu ceilalți, au căutat îndreptățirea în **Cristos** și numai în Cristos. Acțiunile lui Petru de la Antiohia păreau să indice însă că el nu este complet îndreptățit, ci trebuia să revină la lege, pentru a fi mântuit. Dacă așa stăteau lucrurile, atunci însemna că Cristos nu este un Mântuitor desăvârșit și suficient. Dacă apelăm la El să ne ierte păcatele, trebuind după aceea să mergem și în alt loc, atunci nu înseamnă oare că Cristos este **un slujitor al păcatului**, prin faptul că nu și-a ținut făgăduințele? Iar dacă, după ce am mărturisit că ne bizuim pe Cristos ca să fim îndreptățiți, ne întoarcem apoi la lege (care nu poate decât să ne osândească, pe noi păcătoșii), ne mai purtăm noi ca și credincioși? Putem noi spera să avem aprobarea lui Cristos asupra unei acțiuni de genul acesta, care face din El, practic, **un slujitor al păcatului**? Răspunsul lui Pavel este un vehement: **Nicidecum!**

2:18 Petru renunțase la tot sistemul legii, în favoarea credinței în Cristos. El repudiase orice deosebire dintre iudei și Neamuri, în ce privește acceptarea lor de către Dumnezeu. Dar acum, refuzând să mănânce cu Neamurile, el începe din nou să clădească pe ceea ce distrusese cândva. Procedând astfel, el se dovedește a fi **un călcător de lege**. Căci fie că greșise inițial, când se lepădase de lege, în favoarea lui Cristos, fie că era greșit acum, lepădându-se de Cristos, în favoarea legii!

2:19 Pedepsa pentru călcarea legii este moartea. Ca păcătos, eu am călcat legea. Prin urmare, ea m-a condamnat la moarte. Dar Cristos a plătit plata pentru călcarea legii ce trebuia plătită de mine. Astfel, când a murit Cristos, am murit și eu. El a murit față de lege, în sensul că a împlinit toate cerințele ei de dreptate; prin urmare, în Cristos, și eu **am murit față de lege**.

Creștinul a **murit față de lege**; el nu mai are nimic de a face cu ea. Înseamnă oare asta că credinciosul are libertatea de a călca Cele Zece Porunci, după cum vrea? Nu, căci el

trăiește o viață sfântă, nu de teama legii, ci din dragoste pentru Cel ce a murit pentru el. Creștinii care doresc să fie sub lege ca model de comportament nu-și dau seama că asta îi pune sub blestemul legii. Mai mult, ei nu se pot atinge de lege, fără ca prin aceasta să devină răspunzători de păzirea ei în întregime, în toate punctele. Singurul mod în care putem trăi pentru Dumnezeu este să fim morți față de lege. Legea nu ar putea produce niciodată o viață sfântă; Dumnezeu nu a rânduit niciodată acest lucru. Calea lui Dumnezeu de sfințenie este explicată în versetul 20.

2:20 Credinciosul este identificat cu **Cristos** în moartea Sa. Nu numai că *El* a fost răstignit la Calvar, ci și *eu* am fost răstignit acolo — în El. Asta înseamnă sfârșitul meu ca păcătos înaintea lui Dumnezeu. Înseamnă sfârșitul meu ca persoană care caută să merite sau să câștige mântuirea prin propriile sale eforturi. Înseamnă sfârșitul meu ca copil al lui Adam, ca om aflat sub osânda legii — sfârșitul eului meu vechi, nenăscut din nou. Vechiul meu „eu”, neregnerat, a fost răstignit și nu mai are nici un drept asupra vieții mele zilnice. Asta *este* adevărat în ce privește poziția mea înaintea lui Dumnezeu; și, bineînțeles, *ar trebui* să fie și realitatea trăirii mele zilnice.

Credinciosul nu-și încetează existența ca personalitate sau ca individ. Dar cel ce e văzut de Dumnezeu ca unul care a murit nu mai este același care trăiește. **Nu mai trăiesc eu, ci Cristos, care trăiește în mine**. Mântuitorul nu a murit pentru mine, ca eu să-mi trăiesc în continuare viața cum doresc eu. El a murit pentru mine, pentru ca de acum înainte El să-Și poată trăi viața în mine. **Viața pe care o trăiesc acum** în acest trup omenesc **o trăiesc prin credința în Fiul lui Dumnezeu**. Credința înseamnă bizuire sau dependență. Creștinul trăiește printr-o necurmată bizuire pe Cristos, predându-I-se Lui, permițându-I lui Cristos să-Și trăiască viața în el.

Astfel principiul de viață al credinciosului este Cristos, nu legea. Nu se mai pune problema să te zbați, ci să te încrezi în El. Credinciosul trăiește o viață de sfințenie nu din teama de pedeapsă, ci din dragoste pentru **Fiul lui Dumnezeu, care L-a iubit și S-a dat pentru el**.

Ți-ai predat tu viața Domnului Isus, rugându-te ca viața Lui să se manifeste în trupul tău?

2:21 Harul lui Dumnezeu se vede în da-

rul necondiționat al mântuirii ce ne-o oferă. Când omul caută să câștige această mântuire, prin merite, el nu face altceva decât s-o anuleze. Căci ea nu mai este prin har, dacă omul o poate dobândi sau merita. Ultima salvă îndreptată de Pavel către Petru este deosebit de eficace. Dacă Petru ar putea dobândi bunăvoința lui Dumnezeu prin păzirea legilor iudaice, **atunci Cristos a murit în zadar**; literalmente, El și-a irosit viața. Dar Cristos a murit pentru că omul nu a putut dobândi **neprihănirea** în nici o altă cale — nici măcar prin păzirea legii, cum spune și Clow:

Cea mai profundă erezie dintre toate, care corupe bisericile, adăugând la crezuri aluatul nebuniei, umflând inima omenească de mândrie, este ideea că mântuirea s-ar putea obține prin săvârșirea de fapte bune. „Eu cred“, scrie John Ruskin, „că rădăcina oricărei schisme și erezii de care a suferit biserica creștină a fost efortul de a câștiga mântuirea prin merite, mai degrabă decât a o primi în dar; și acesta este un motiv pentru care predicile sunt atât de lipsite de efect, pentru că mai degrabă îi cheamă pe oameni să lucreze pentru Dumnezeu, decât să-L privească pe Dumnezeu lucrând pentru ei.“⁴⁸

II. DOCTRINARĂ: PAVEL APĂRĂ ÎNDREPTĂȚIREA PRIN CREDINȚĂ (3:1-5:1)

A. Marele adevăr al evangheliei (3:1-9)

3:1 Acțiunile lor vădeau o lipsă de pricepere și rațiune. A te întoarce de la har înapoi la lege înseamnă a fi **vrăjit**. Înseamnă a te lăsa amăgit de un farmec și de a accepta, fără să-ți dai seama, o minciună în locul adevărului. Când Pavel întreabă: „**Cine v-a vrăjit?**“, pronumele *cine* este la singular (*tis* în greacă),⁹ și nu la plural, ceea ce lasă să se înțeleagă că diavolul ar fi autorul acestei învățături false. Pavel însuși Îl predicase pe **Isus Cristos** galatenilor ca răstignit, subliniind că crucea trebuia să-i separe pe veci de blestem și de robia legii. Cum se puteau ei întoarce la lege, nesocotind astfel crucea? Oare nu-i pătrunsese adevărul la nivel practic?

3:2 O singură întrebare ar trebui să fie de ajuns să rezolve întreaga chestiune. Ei trebuie să se întoarcă la timpul când au fost convertiți — când Duhul Sfânt a venit să locuiască în trupurile lor. Cum au **primit ei Duhul**? Prin săvârșirea de fapte, sau prin credință? Evident prin credință. Nimeni nu a primit Duhul prin păzirea legii.

3:3 Dacă ei ar putea **obține** mântuirea prin fapte, s-ar putea ei aștepta să crească în sfințenie sau să ajungă la maturitate creștină prin lege? Dacă a fost nevoie de puterea **Duhului** pentru a-i mântui, ar putea ei duce la capăt procesul, prin eforturile lor pământești?

3:4 Când galatenii și-au pus prima dată încrederea în Cristos, ei s-au expus la aspre prigoane, venite parțial din partea zeloților iudei, care urau evanghelia harului. Să fi fost oare toate suferințele acelea în zadar? Revenind la lege oare nu afirmau ei prin aceasta că prigonitorii lor au avut, totuși, dreptate? **Dacă într-adevăr a fost în zadar**. Pavel își exprimă aici în continuare speranța că ei vor reveni la evanghelia pentru care au suferit cândva.

3:5 Se pune acum întrebarea dacă **El** (sau *el*)¹⁰ din versetul 5 se referă la Dumnezeu, la Pavel, sau la altcineva care le vestea galatenilor evanghelia, pe când scria această epistolă. În ultimă instanță, pronumele acesta trebuie să se refere la Dumnezeu, întrucât numai **El** poate să dea **Duhul Sfânt**. Dar, într-un sens secundar, s-ar putea aplica la un lucrător creștin, ca instrument prin care Dumnezeu Își împlinește voia. Asta i-ar conferi slujbei creștine un rol foarte elevat. Cineva a spus: „Adevărata lucrare creștină, de orice fel, este de a transmite Duhul Sfânt către alții; este realmente distribuția Duhului.“

Dacă apostolul se referă la el însuși, atunci probabil se gândește la minunile care au însoțit predicarea lui și la felul cum L-au primit ei pe Cristos (Ev. 2:4). Dar timpul gramatical al verbului nu indică un lucru ce s-a petrecut în trecut, ci ceva care are loc concomitent cu redactarea scrisorii. Pavel se referă, probabil, la darul miraculos dăruit de Duhul Sfânt credincioșilor după convertirea lor, așa cum ni se arată la 1 Cor. 12:8-11.

...**le face oare prin faptele legii, sau prin auzirea credinței?** Răspunsul este: **prin auzirea credinței**. Duhul Sfânt care locuiește în credincios și lucrarea Sa ulterioară în viața credinciosului nu sunt niciodată meritate sau dobândite de acesta, ci se dau întotdeauna prin har și se primesc prin **credință**. Astfel galatenii trebuia să-și fi dat seama, din propriile lor experiențe, că binecuvântarea vine prin credință, nu prin păzirea legii.

Pentru a doua sa dovadă, Pavel apelează acum chiar la acele texte din Scriptură pe care le foloseau învățătorii falși, când încercau să demonstreze că pentru mântuire este

necesară și circumcizia! Ce spune Vechiul Testament în această privință?

3:6 Pavel demonstrase că relațiile lui Dumnezeu cu galatenii erau bazate în întregime pe credință. Acum el arată că oamenii au fost mântuiți în aceeași manieră, în Vechiul Testament. Întrebarea din versetul 5 a fost: „Le face oare prin faptele legii, sau prin auzirea credinței?” Având acel răspuns în minte, versetul 6 începe cu cuvintele: **Așa și Avraam...** El a fost îndreptățit în același mod — prin auzirea credinței.

Poate că învățătorii iudei apela la Avraam ca erou și exemplu al lor, bazându-și teoriile privind necesitatea circumciziei pe experiența lui (Gen. 17:24, 26). Dacă așa stau lucrurile, Pavel va lupta chiar de pe tărâmul lor propriu. Cum a fost Avraam mântuit? **Avraam L-a crezut pe Dumnezeu.** Deci Avraam nu a fost mântuit prin meritele sale, ci, pur și simplu, **L-a crezut pe Dumnezeu.** Or, aici nu este nici un merit. De fapt, e prost cine nu crede în Dumnezeu. Credința în Dumnezeu este singurul lucru pe care îl poate face cineva cu privire la mântuirea sa, ceea ce nu-i mai lasă nici un motiv să se laude. Nu este „o faptă bună”, care să presupună efortul omului. Firea n-are nici un rol în asta. Ce este oare mai drept pentru creatură decât să-și pună încrederea în Creatorul său, sau pentru un copil să se încreadă în Tatăl lui?

Îndreptățirea este un act al lui Dumnezeu prin care El îi declară neprihăniți (îndreptății) pe toți cei ce cred în El. Dumnezeu se poate ocupa eficient de păcătoși în felul acesta, întrucât Cristos a murit în locul păcătoșilor, pe crucea Calvarului, plătind datoria pentru păcatele lor. Îndreptățirea nu înseamnă că Dumnezeu îl face pe credincios neprihănit și păcătos în sine. Ci îl socotește neprihănit, pe baza lucrării Mântuitorului. Dumnezeu îi dă păcătoșului care crede o poziție neprihănită, care îl învrednicește pentru cer, și apoi așteaptă de la el să trăiască o viață de recunoștință, pentru ceea ce a făcut El pentru credincios. Ceea ce este important de notat aici este că îndreptățirea nu are nimic de a face cu păzirea legii, ci este întru totul bazată pe principiul credinței.

3:7 Fără îndoială, învățătorii iudei susținea că pentru a fi cu adevărat fii ai lui Avraam, galatenii trebuie să fie tăiați împrejur. Dar Pavel combate această teorie, arătând că adevărații **fii ai lui Avraam** nu sunt cei ce s-au născut iudei sau cei ce au devenit convertiți iudei, ci cei ce sunt mântuiți prin

har. La Romani 4:10, 11, Pavel arată că Avraam a fost socotit neprihănit *înainte* de a fi fost circumcis. Cu alte cuvinte, el a fost îndreptățit pe când se afla încă pe teren *ne-evreu*.

3:8 Vechiul Testament este descris aici sub forma unui profet, care privește de-a lungul veacurilor, prevăzând că Dumnezeu îi va îndreptăți pe ne-evrei, ca și pe evrei, pe baza principiului credinței. Bindecuvântarea Neamurilor prin credință nu a fost doar prevăzută de VT, ci și anunțată de Avraam la Geneza 12:3 — „În tine vor fi binecuvântate toate familiile pământului.”

Când citim prima dată acest citat din Geneza, ne este greu să vedem cum a găsit Pavel acest sens în el. Dar Duhul Sfânt, care a scris acest verset din Vechiul Testament, știa că el conține evanghelia mântuirii prin credință către toate națiunile. Întrucât Pavel a scris sub inspirația aceluiași Duh Sfânt, el a fost învrednicit să ni-l explice, în toate sensurile sale ascunse, anume **în tine** — adică împreună cu Avraam și în același mod ca Avraam. **Toate națiunile** — și Neamurile, și evreii — **vor fi binecuvântate**, adică vor fi mântuite. Cum a fost mântuit Avraam? **Prin credință.** Cum vor fi mântuite națiunile? În același fel ca Avraam — prin credință. Mai mult, ele vor fi mântuite ca Neamuri, iar nu ca iudei convertiți.

3:9 Toți cei care-și exercită credința în Dumnezeu sunt îndreptății, împreună cu Avraam care a crezut, conform mărturiei Scripturilor iudaice.

B. Legea confruntată cu făgăduința (3:10-18)

3:10 Pavel arată din Sfintele Scripturi că, departe de a conferi o binecuvântare, legea nu poate aduce decât **blestem**. Versul acesta nu spune: „Toți cei care au călcat legea,” ci: **Toți cei ce se întemeiază pe faptele legii**, adică, toți cei ce încearcă să obțină bunăvoiața lui Dumnezeu pe baza respectării legii. Toți aceștia **sunt sub blestem**, adică condamnați la moarte. **Pentru că este scris** (la Deut. 27:26): „**Blestemat este oricine nu stăruie în toate lucrurile...**” Nu este de ajuns să îți legea o zi, o lună sau un an, ci trebuie să stăruie în păzirea ei. Ascultarea trebuie să fie totală. Nu este de ajuns să păzești cele zece porunci, ci trebuie să respecti toate cele peste șase sute de legi, din toate cele cinci cărți ale lui Moise!

3:11 Învățătorii falși sunt din nou infirmați, cu argumente din VT. Pavel citează din

profetul Habacuc, pentru a arăta că Dumnezeu întotdeauna i-a îndreptățit pe oameni **prin credință** și nu prin lege. Iată cum sună citatul, în topica originalului grec: „Cel drept prin credință va trăi.” Cu alte cuvinte, cei ce au fost socotiți neprihăniți prin credință, nu prin fapte, vor avea viață veșnică. Cei îndreptățiți prin credință **vor trăi**.

3:12 Legea nu le cere oamenilor să creadă. Nici măcar nu le cere oamenilor să *incerce* să păzească poruncile. Ea pretinde ascultare totală, strictă și desăvârșită, așa cum se arată clar în Levitic. Este contrară principiului credinței. Legea spune: „Fă și vei trăi.” Credința spune: „Crede și vei trăi.” Prin urmare, argumentul lui Pavel este următorul: Cel drept va trăi prin credință. Dar cel ce e sub lege nu trăiește prin credință. Prin urmare, el nu este *drept* înaintea lui Dumnezeu. Când spune Pavel: „**Acela care va face aceste lucruri va trăi prin ele,**” el enunță o axiomă teoretică sau un ideal care este însă imposibil de atins.

3:13 A răscumpăra înseamnă a cumpăra din nou un lucru sau a-l izbăvi, plătind un preț. **Blestemul legii** este moartea — pedeapsa pentru călcarea poruncilor sale. Cristos i-a izbăvit pe cei aflați sub lege, plătind pedeapsa morții pe care o cerea legea. (Pavel se referă aici, negreșit, la iudeii credincioși, când folosește pronumele **noi**, deci incluzându-se și pe el, deși iudeii reprezentau întreaga omenire.) Cynddylan Jones spune:

Galatenii își imaginau că Cristos i-a răscumpărat numai pe jumătate, fiind de datoria lor să răscumpere cealaltă jumătate, prin supunerea lor la ritualul circumciziei și la alte ceremonii iudaice. De aici și disponibilitatea lor de a se lăsa amăgiți de învățătorii falși și de a amesteca creștinismul cu iudaismul. Pavel spune aici (conform traducerii velșe): „Cristos ne-a cumpărat *în întregime* de sub blestemul legii.”¹¹

Cristos i-a răscumpărat pe oameni murind în locul lor, suferind groaznică mânie a lui Dumnezeu împotriva noastră. **Blestemul** lui Dumnezeu a căzut asupra Lui, a Celui care a fost înlocuitorul omului. El nu a devenit păcătos în El Însuși, ci păcatele omului au fost puse asupra Lui.

Cristos nu i-a răscumpărat pe oameni **de sub blestemul legii** prin păzirea exemplară a Celor Zece porunci în timpul vieții Sale pământești. Scriptura nu ne învață că ascultarea Lui desăvârșită de lege este cea care ne

face pe noi neprihăniți. Mai degrabă, El i-a izbăvit pe oameni de lege prin puterea groaznicului ei blestem în moartea Sa. Căci fără moartea Sa nu ar putea fi mântuire. Legea spunea că atunci când un criminal condamnat era atârnat pe un lemn, acesta era un semn al faptului că se află sub blestemul lui Dumnezeu (Deut. 21:23). Aici Duhul Sfânt vede în acel pasaj o profeție a modului în care avea să moară Mântuitorul, pentru a putea purta blestemul ce plana asupra creaturilor Sale. El a fost atârnat între cer și pământ, ca și când ar fi fost nevrednic de ambele. În moartea Sa prin răstignire, se afirmă despre El că a fost atârnat **pe un lemn** (Fapte 5:30; 1 Pet. 2:24).

3:14 Dumnezeu făgăduise că-l va binecuvânta pe Avraam și că prin el va binecuvânta toată lumea. **Binecuvântarea lui Avraam** nu este altceva decât mântuirea prin har, prin credință. Pedeapsa morții pe care o cerea Dumnezeu trebuia plătită însă mai întâi. Și astfel Domnul Isus a fost făcut blestem, pentru ca Dumnezeu să poată să-i câștige atât pe iudei, cât și pe neamuri, prin harul Său. Acum în Cristos (un descendent al lui Avraam), națiunile sunt binecuvântate.

Făgăduința pe care i-a făcut-o Dumnezeu în Geneza 12:3 nu Îl menționează pe Duhul Sfânt. Dar Pavel ne spune aici, prin inspirație de la Dumnezeu, că darul Duhului Sfânt era cuprins în legământul necondiționat al mântuirii, încheiat cu Avraam. Acesta se afla acolo, în embrion. Duhul Sfânt nu putea veni atâta timp cât legea stătea în cale. Trebuia ca Cristos să moară și să fie proslăvit, înainte ca Duhul să poată fi dat (Ioan 16:7).

Apostolul a demonstrat că mântuirea se capătă prin credință, nu prin lege, prin (1) experiența galatenilor și (2) prin mărturia Scripturilor din VT. Acum el recurge la o ilustrație din viața de toate zilele. Argumentul lui Pavel din această secțiune ar putea fi rezumat astfel: La Geneza 12:3 Dumnezeu a promis că va binecuvânta toate familiile pământului în Avram. Promisiunea mântuirii cuprindea atât Neamurile, cât și iudeii. La Geneza 22:18 mai făgăduise următoarele: „În sămânța ta toate națiunile pământului vor fi binecuvântate.” El a spus *sămânța*, deci singular, nu „semințe”, plural. Dumnezeu se referea la Persoana Domnului Isus, care era descendent direct al lui Avraam (Luca 3:34). Cu alte cuvinte, Dumnezeu a promis că va binecuvânta toate națiunile, atât Neamurile, cât și evreii, prin Cristos. Promisiunea era necondiționată și nu cerea nici fapte bune,

nici ascultarea de lege. Era o simplă promisiune, ce se cerea primită prin credință simplă.

Acum legea, dată Israelului cu 430 de ani mai târziu, nu putea adăuga condiții la această promisiune, nici nu o putea modifica în nici un fel. Chiar în treburile omenești, o atare modificare ar fi ilegală, dar în cele divine lucrul acesta este de neconceput. Concluzia care se desprinde deci este că promisiunea făcută de Dumnezeu potrivit căreia va binecuvânta Neamurile a avut menirea de a fi prin Cristos, prin credință, și nu prin păzirea legii.

3:15 În treburile oamenilor, când un **legământ** sau un testament este semnat și sigilat, nimănui nu i-ar trece prin gând să-l modifice sau să adauge la el. Dacă testamentele omenești nu pot fi călcate, cu atât mai puțin testamentele lui Dumnezeu!

3:16 Fără îndoială iudaizatorii argumentaseră că deși promisiunile au fost făcute inițial lui Avraam și seminței sale (israeliții) prin credință, totuși aceiași israeliți au fost puși ulterior sub lege. Prin urmare, galatenii, deși au fost inițial mântuiți prin credință, acum — potrivit acestor învățători — ar trebui să păzească și cele Zece Porunci. **Făgăduințele** au fost făcute **lui Avraam și Seminței lui** (la singular). Substantivul „sămânță“ poate însemna uneori o mulțime, dar aici el denotă o singură Persoană, adică Cristos. Poate că noi înșine niciodată nu am fi fost în stare să descoperim sensul ascuns al acestui verset din Vechiul Testament, dar Duhul lui Dumnezeu este Cel ce ne luminează.)

3:17 Făgăduința lui Dumnezeu către Avraam a fost necondiționată; ea nu a depins deloc de săvârșirea unor fapte bune, ci Dumnezeu pur și simplu S-a învoit să-i dea lui Avraam o Sămânță (Cristos). Deși nu avea copii, Avraam L-a crezut pe Dumnezeu, crezând astfel și în Cristos Cel ce avea să vină, și astfel a fost îndreptățit. Venirea legii — cu patru sute de ani mai târziu — nu putea afecta cu nimic făgăduința mântuirii. Ea nu putea nici revoca promisiunea, nici nu putea adăuga condiții la ea.

Poate că iudaizatorii sugerau că legea, ce a urmat promisiunii, 430 de ani mai târziu, ar fi avut un efect de anulare. „Nicidecum!“ exclamă Pavel, spunând: „Promisiunea a fost ca un testament, fiind ratificată printr-o moarte (jertfa legământului, Gen. 15:7-11; vezi și Ev. 9:15-22). Ea nu putea fi revocată.

Cei 430 de ani sunt socotiți de când

Dumnezeu i-a confirmat lui Iacob legământul avraamic, pe când Iacob se pregătea să intre în Egipt (Gen. 46:1-4) și se extind și asupra dării legii, la circa trei luni după ieșirea din Egipt.

3:18 **Moștenirea** trebuie să fie ori prin credință, ori prin fapte, nu prin amândouă. Scriptura arată clar că moștenirea i-a fost dată lui Avraam printr-o promisiune necondiționată. Tot așa este și cu mântuirea. Ea este oferită în dar, fără condiții, fiind exclusă orice idee a necesității săvârșirii unor fapte bune.

C. Scopul legii (3:19-29)

3:19 Ce scop servește atunci legea?

Dacă, așa cum a argumentat Pavel, legea nu a anulat și nu a adăugat condiții la făgăduința făcută de Dumnezeu lui Avraam, care a fost **scopul legii**? Legea a avut menirea de a descoperi păcatul în adevăratul său caracter, de fărădelege. Păcatul existase și înainte de lege, dar omul nu l-a recunoscut ca fărădelege până nu a venit legea. Fărădelegea este călcarea unei legi cunoscute.

Legea a fost dată unei națiuni de păcătoși. Membrii ei nu putea obține niciodată neprihănirea prin păzirea legii, pentru că le lipsea puterea de a asculta de această lege. Legea avea menirea de a le arăta oamenilor că sunt păcătoși nenorociți și astfel să se trezească și să-I ceară lui Dumnezeu ajutorul, pentru ca El să-i poată mântui prin harul Lui. Legământul lui Dumnezeu cu Avraam a fost promisiunea necondiționată a binecuvântării, în schimb legea a dus numai la blestem. Legea demonstra nevrednicia omului de a primi binecuvântarea gratuită și necondiționată. Dacă omul voia să fie binecuvântat, atunci acest lucru se putea realiza numai prin harul lui Dumnezeu.

Sămânța este Cristos. Prin urmare, legea a fost dată ca măsură temporară până la venirea lui Cristos. Binecuvântarea promisă lui Avraam avea să vină prin Cristos. Un contract încheiat între două părți presupune un mediator, un intermediar. Legea presupunea două părți, participante la acest contract: Dumnezeu și Israelul. Moise a îndeplinit rolul de intermediar (Deut. 5:5). Îngerii au fost solii lui Dumnezeu în transmiterea legii către Moise (Deut. 33:2; Ps. 68:17; Fapte 7:53). Participarea lui Moise și a îngerilor ne arată cât de mare era prăpastia dintre Dumnezeu și poporul Său de oameni total nedemni de a sta în prezența Sa.

3:20 Dacă al contract ar fi participat doar

o singură parte, făcând promisiunea necondiționată, fără să i se ceară nimic celeilalte părți, atunci nu ar mai fi nevoie de un mediator. Faptul că legea cerea un mediator presupune că omul trebuie să-și respecte partea ce-i revine la acest acord. Tocmai în asta consta slăbiciunea legii, căci cerea ascultare de la cei ce nu aveau puterea să asculte. Când **Dumnezeu** i-a făcut făgăduința lui Avraam, El a fost singura parte participantă la contract. Tocmai în asta a constat tăria promisiunii: totul depindea de Dumnezeu, și nimic nu depindea de om. Nu era implicat nici un mediator, pentru că nu era nevoie de el.¹²

3:21 A dat legea la o parte promisiunile sau le-a luat ea locul? Nicidecum! Dacă ar fi posibil să se dea o lege prin care păcătoșii să poată atinge perfecțiunea cerută de Dumnezeu, atunci negreșit mântuirea ar fi prin păzirea legii. În acest caz, Dumnezeu nu L-ar mai fi trimis pe Fiul Lui să moară pentru păcătoși, dacă ar fi putut obține același rezultat într-un mod mai puțin costisitor. Dar legea a avut și *timp îndelungat, și oameni* suficienți prin care să demonstreze că nu-i putea mântui pe păcătoși. Așa se explică de ce era „slabă prin carne“ (Rom. 8:3). Tot ce putea face legea era să le arate oamenilor starea deznădăjduită în care se aflau și să le imprime adevărul că nu pot fi mântuiți decât prin harul lui Dumnezeu.

3:22 Vechiul Testament arăta că toți oamenii sunt păcătoși, inclusiv cei aflați sub lege. Era nevoie ca omul să fie astfel total convins că este păcătos, pentru ca promisiunea mântuirii, prin credința în Isus Cristos, să le poată fi dată celor care cred. Cuvintele cheie din versetul 22 sunt: **credința, dată și cred**. Nu se pomenește nimic despre necesitatea de a face fapte bune sau de a păzi legea.

3:23 **Credința** de aici este, desigur, credința creștină. Ea se referă la era inaugurată de moartea, îngroparea, învierea și înălțarea la cer a Domnului Isus, și la predicarea evangheliei la Rusalii. Anterior acestei perioade, iudeii erau sub pază, ca și când s-ar fi aflat în închisoare sau în custodie. Ei erau îngrădiți de cerințele legii și întrucât nu le puteau împlini, erau nevoiți să recurgă la credință, pentru a fi mântuiți. Cei aflați sub lege erau astfel încorsetați, până a venit vestea minunată a izbăvirii de sub robia legii, pe care a adus-o evanghelia.

3:24 **Legea** este înfățișată aici ca un tutore, îngrijitor sau învățător al copiilor.¹³

Se subliniază astfel ideea de predare, de instruire. Legea preda lecțiile privitoare la sfințenia lui Dumnezeu, la păcătoșenia omului și la nevoia de ispășire. Aici termenul este folosit pentru a-l descrie pe cel ce exercită disciplină și supraveghere generală asupra minorilor sau asupra celor nematurizați, necopți.

Cuvintele: **ca să ne aducă** nu se găsesc în textul original, ci au fost adăugați de traducătorii versiunii King James. Dacă oitem acești termeni, versetul ne spune că legea a fost tutorele iudaic **până la Cristos**, adică până la venirea lui Cristos sau având în vedere venirea lui Cristos. Există un sens în care legea a păstrat poporul Israel ca națiune distinctă, deosebită de celelalte, prin toate instrucțiunile privitoare la căsătorie, proprietate, alimentație, etc. Când a venit „credința“, a fost vestită mai întâi acestei națiuni ce fusese păstrată în chip atât de miraculos de-a lungul veacurilor. Îndreptățirea **prin credință** a fost făgăduintă pe baza lucrării isprăvite a lui Cristos, Răscumpărătorul.

3:25 Legea este **tutorele**, dar odată primită **credința** creștină, iudeii credincioși **nu mai sunt sub lege**. Cu atât mai puțin Neamurile, în speță, galatenii, care *niciodată* n-au fost sub un tutore! Versetul 24 ne învață că omul *nu este îndreptățit prin lege*; versetul 25 ne învață că *legea nu este principiul de viață* al celui îndreptățit.

3:26 Observați trecerea de la pronumele „noi“ la **voi**. Referindu-se la iudei cu pronumele „noi“, Pavel a arătat că ei au fost ținuți sub lege până la venirea lui Cristos. Legea i-a menținut ca popor separat, cărora să li se poată vesti mai târziu îndreptățirea prin credință. Când au fost îndreptățiți, ei au încetat de a mai fi sub lege și astfel a încetat și caracterul distinctiv de iudeu. Pronumele **voi** folosit începând din acest punct și până la sfârșitul capitolului îi cuprinde atât pe iudeii mântuiți, cât și pe Neamurile mântuite. Oamenii aceștia **sunt toți fii ai lui Dumnezeu prin credința în Cristos Isus**.

3:27 Mărturia despre unirea cu **Cristos**, ce are loc la convertire, se dă în apa botezului. Botezul nu face din cineva un membru al trupului lui Cristos sau un moștenitor al împărăției lui Dumnezeu, ci este o identificare publică cu Cristos, numită de Pavel „îmbrăcarea“ cu **Cristos**. După cum un ostaș se proclamă membru al armatei, prin „îmbrăcarea“ uniformei sale, tot așa un credincios se identifică ca unul ce aparține lui Cristos prin **botezul în apă**. Prin acest act public el își

exprimă pe față, în public supunerea sa față de conducerea și autoritatea lui Cristos. El zugrăvește într-o manieră vizibilă adevărul potrivit căruia este un fiu al lui Dumnezeu.

Este cert că apostolul *nu* sugerează că botezul în apă îl unește pe cineva cu Cristos, căci o atare afirmație ar fi o repudiere flagrantă a tezei de bază, potrivit căreia mântuirea se capătă numai prin credință.

Aici Pavel nu se referă nici la botezul Duhului, care îl așează pe un credincios în trupul lui Cristos (1 Cor. 12:13). Botezul Duhului Sfânt este invizibil, neavând nimic care să corespundă cu „îmbrăcarea“ publică cu Cristos.

Acesta este botezul *către* (întru) Cristos (JND). După cum israeliții au fost botezați *către* (întru) Moise, identificându-se cu el ca lider al lor, tot așa credincioșii sunt botezați astăzi *către* (întru) Cristos, semnificând prin aceasta că-L recunosc ca Domn legitim al lor.

Prin botez credinciosul semnifică de asemenea îngroparea trupului și a eforturilor sale de a dobândi neprihănirea. El semnifică încetarea vechiului mod de viață și începutul celui nou. În botezul cu apă galatenii au mărturisit că au murit cu Cristos și au fost îngropați cu El. După cum Cristos a murit față de lege, tot așa și ei erau morți față de lege, și, prin urmare, nu mai trebuie să doarească să se afle sub lege, ca principiu călăuzitor în viață. După cum Cristos a desființat, prin moartea Sa, distincția dintre iudeu și ne-iudeu, tot așa și ei au murit față de asemenea deosebiri de ordin național. Ei **s-au îmbrăcat cu Cristos** în sensul că acum trăiesc o viață cu totul diferită — viața lui Cristos.

3:28 Legea făcea distincție între aceste categorii. De pildă, distincția dintre evreu și ne-evreu este subliniată la Deuteronom 7:6; 14:1, 2. În rugăciunea sa de dimineață, iudeul îi mulțumea lui Dumnezeu pentru faptul că nu l-a făcut să fie unul dintre Neamuri, sau sclav sau femeie. **În Cristos Isus** aceste deosebiri dispar, adică, în ce privește principiul acceptării înaintea lui Dumnezeu. Iudeul nu este cu nimic mai acceptabil decât un om dintre Neamuri, un om liber nu este mai privilegiat înaintea lui Dumnezeu decât un sclav, după cum un bărbat nu se bucură de mai multă aprobare decât o femeie. Toți sunt la același nivel, pentru că sunt **în Cristos Isus**.

Versetul acesta nu trebuie însă denaturat, pentru a scoate din el sensuri inexistente. Cât privește viața de zi cu zi (ca să nu mai vor-

bim de slujba din cadrul bisericii), Dumnezeu *recunoaște* distincția dintre bărbat și femeie. Noul Testament conține instrucțiuni concrete adresate fiecărui părti. De asemenea, se adresează separat sclavilor și separat stăpânilor de sclavi. Dar aceste lucruri nu au nici o importanță în ce privește obținerea binecuvântării din partea lui Dumnezeu. Ceea ce contează cel mai mult este să fi **în Cristos Isus**. (Asta se referă la poziția noastră cerească, nu la condiția pământească.) Înaintea lui Dumnezeu iudeul credincios nu este cu nimic superior păgânului convertit! Govett spune: „Toate distincțiile pe care le făcea legea sunt înghițite de mormântul comun pe care l-a asigurat Dumnezeu.“ Prin urmare, ce mare greșală și nechibzuință este din partea creștinilor, atunci când încearcă să-și aroge o sfințenie suplimentară, prin impunerea unor distincții pe care Cristos le-a abolit.

3:29 Galatenii fuseseră amăgiți să creadă că ar putea deveni sămânța lui Avraam prin păzirea legii. Pavel le arată că altfel stau lucrurile. Cristos este sămânța lui Avraam; moștenirea făgăduită lui Avraam a fost împlinită în Cristos. Când păcătoșii cred în El, ei devin una cu El. Astfel ei devin **sămânța lui Avraam** și, în Cristos, ei moștenesc toate binecuvântările lui Dumnezeu.

D. Copii și fi (4:1-16)

4:1, 2 Aici avem imaginea unui tată bogat, care intenționează să-i dea fiului său stăpânirea asupra bogăției sale, când acesta ajunge la vârsta maturității. Dar **atâta timp cât el este încă un copil**, statutul de moștenitor este asemenea celui de **sclav**. Lui i se spune în permanență ce trebuie să facă. Apoi are administratori, care au grijă de proprietatea sa și **tutori** care au grijă de persoana sa. Astfel, deși moștenirea este cu siguranță a lui, el nu intră în stăpânirea ei decât atunci când ajunge la maturitate.

4:3 Aceasta era condiția iudeilor sub lege. Ei **erau copii**, legea poruncindu-le ce să facă, aidoma unor sclavi. Ei **erau în robie** sub **elementele lumii**, adică principiile elementare ale religiei iudaice. Ceremoniile și ritualurile iudaismului au fost destinate celor care nu-L cunoșteau pe Dumnezeu. Tatăl așa cum este El revelat în Cristos. O ilustrație a acestui adevăr o putem găsi în imaginea copilului care învață să scrie folosindu-se de cubulețe pe care sunt imprimate litere sau care învață denumirea obiectelor prin intermediul unor ilustrații. Legea era

plină de umbre și imagini, care făceau apel la simțurile spirituale, prin intermediul unor elemente externe și fizice. Circumcizia este un exemplu elocvent în această privință. Iudaismul era de natură fizică, exterioară și temporară; creștinismul este de natură spirituală, interioară și permanentă. Aceste elemente externe au constituit o formă de **robie** pentru **copii**.

4:4 Împlinirea vremii se referă la timpul rânduit de Tatăl Ceresc pentru atingerea de către moștenitori a vârstei maturității (vezi v. 2).

În versetul acesta avem, în câteva cuvinte, o afirmație minunată cu privire la Dumnezeu și umanitatea Mântuitorului. El este Fiul etern al lui Dumnezeu; dar el S-a **născut dintr-o femeie**. Dacă Isus nu ar fi fost decât un om, ar fi fost total inutil să se facă afirmația că S-a **născut din femeie**. În definitiv, există o altă cale prin care să se nască un om — orice om? Dar, în cazul Domnului nostru, sintagma este încărcată de sens, constituind o mărturie elocventă a caracterului unic al Persoanei Sale și a caracterului unic al nașterii Sale.

Întrucât S-a născut israelit, Domnul a fost, prin urmare, **născut sub lege**. Ca Fiul al lui Dumnezeu, Domnul Isus nu ar fi fost niciodată sub lege, căci El Însuși este Cel care a dat legea. Dar, în harul, îngăduitor față de noi, El S-a plasat pe Sine **sub legea** pe care El Însuși a creat-o, pentru ca s-o preamărească în viața Sa și să-i aducă blestemul, în moartea Sa.

4:5 Legea le cerea celor ce o încălcau să plătească un preț — prețul morții. Înainte ca Dumnezeu să-i poată aduce pe oameni în poziția minunată de fii, mai trebuia achitat acest preț. Prin urmare, Domnul Isus, venind în lume ca membru al omenirii și al națiunii iudaice, a plătit prețul cerut de lege. Pentru că El este Dumnezeu, moartea sa este infinit de valoroasă, adică întru totul suficientă pentru a asigura plata deplină pentru un număr infinit de mare de păcătoși. Pentru că a fost Om, a putut muri ca înlocuitor al omului, cum spune Govett: „Cristos, prin natură Fiul lui Dumnezeu, a devenit Fiul omului, pentru ca noi, fiind prin natură fii ai omului, să putem deveni fii ai lui Dumnezeu. Ce schimb minunat!“

Atâta timp cât oamenii erau sclavi, ei nu putea fi **fii**. Cristos i-a izbăvit de robia legii, pentru ca ei să fie adoptați **ca fii**. Observați distincția care se face aici între a deveni **copil** al lui Dumnezeu și **fiu** al lui Dumnezeu

(comparați cu Romani 8:14, 16). Credinciosul se naște în familia lui Dumnezeu în calitate de *copil* (vezi Ioan 1:12), accentul punându-se aici pe realitatea nașterii divine, nu pe privilegiile și responsabilitățile ce decurg din calitatea de fiu. Credinciosul este adoptat în familie ca *fiu*. Fiecare creștin este imediat un fiu, fiind introdus în moștenirea pentru care a fost făcut moștenitor. Astfel instrucțiunile date creștinilor în NT nu presupun faza intermediară de infanțitate în rândul sfinților, ci toți sunt tratați ca fii maturi.

Adopțiunea în cultura romană se deosebea de modul în care este concepută în vremea noastră. Astfel noi concepem adopția în sensul că un copil ce aparținea altei persoane devine acum copilul celor care îl adoptă. Dar în NT **adopțiunea** înseamnă a-i așeza pe credincioși în poziția de fii maturi, cu toate privilegiile și responsabilitățile ce le incumbă acea poziție.

4:6 Pentru ca cei ce **sunt fii** ai lui Dumnezeu să-și dea seama de demnitatea poziției ce le-o acordă El, **Dumnezeu a trimis Duhul Sfânt** la Rusalii ca să locuiască în ei. Duhul este Cel care creează în noi conștiința calității de fiu, făcându-i pe sfinți să I se adreseze lui Dumnezeu cu apelativul de **Tată**. „**Aba, Tată**“ este un termen intim de adresare, folosit de copii în cadrul familiei, combinând termenii aramaic și grec ce denotă substantivul „tată“. Nici un sclav nu se putea adresa capului familiei cu un asemenea apelativ, deoarece acesta era rezervat în exclusivitate membrilor familiei, exprimând dragostea și încrederea ce și-o acordau unii altora. Observați cum prezintă versetul acesta Sfânta Treime: **Duhul, Fiul și Tatăl** — în ordinea aceasta.

4:7 Credinciosul **nu mai este rob**; el nu se află sub lege. Acum el este **fiu** al lui Dumnezeu. Întrucât Cristos, ca Fiul lui Dumnezeu, este moștenitorul tuturor bogățiilor lui Dumnezeu, creștinul este și el **moștenitor al lui Dumnezeu prin Cristos**.¹⁴ Tot ce are Dumnezeu îi aparține și credinciosului, prin credință.

În instituțiile rabinice de învățământ ale Israelului contemporan cursanților nu li se permite să citească Cântarea Cântărilor sau Ezechiel 1 până când au împlinit vârsta de patruzeci de ani. Cântarea lui Solomon (cum se numește această carte în engleză, n.tr.), este considerată ca avânt un conținut sexual prea explicit pentru a putea fi corect înțeles de mintea unor persoane prea tinere iar

Ezechiel 1 conține o descriere a gloriei Dumnezeului inefabil. Talmudul spune că atunci când o anumită persoană sub patruzeci de ani începea să citească Ezechiel 1, din pagina cărții izbucnea un foc care mistuia acea persoană. Asta ne arată că cineva aflat sub lege nu era considerat un *om matur* până nu a împlinit patruzeci de ani. (Binecunoscutul *bar mitzvah* care are loc la vârsta de treisprezece ani îl face pe un băiat evreu doar „fiu al legământului“ — acesta fiind de fapt sensul termenului de „bar mitzvah“ — el devenind astfel răspunzător de a păzi legea.) Până la vârsta de patruzeci de ani un bărbat ortodox este considerat un minor.

Nu tot așa stau lucrurile însă cu credințioșii aflați sub har. În clipa în care ei sunt mântuiți, toată moștenirea este pusă la dispoziția lor, ei fiind tratați ca fii și fiice, adulți și maturi, întreaga Biblie fiind pusă la dispoziția lor, ca s-o citească, s-o savureze și s-o împlinească în viața lor. În lumina acestor adevăruri, îndemnul lui Harrison este foarte binevenit:

Copilule mult preaiubit de El: toate lucrurile sunt alte tale, căci așa îți spune El la 1 Corinteni 3:22, 23, ca să te faci să-ți dai seama ce bogății inimaginabile de mari ți-au fost puse la dispoziție, dincolo de puterea ta de pricepere sau imaginație. Gândește-te, de pildă, la univers: al cui este, dacă nu chiar al Lui și al tău! Prin urmare, trăiește ca un rege!¹⁵

4:8 Galatenii fuseseră cândva sub robia idolilor. Înainte de convertirea lor, ei fuseseră păgâni, ce se închinau idolilor de lemn și de piatră — acei **dumnezei** falși. Dar iată că acum ei se lăsau supuși unei noi forme de robie: robia față de lege.

4:9 Cum puteau ei să-și scuze purtarea? Ei ajunseseră să-L cunoască pe **Dumnezeu** sau, dacă nu-L cunoșteau la nivelul unei profunde experiențe cu El, cel puțin ei erau **cunoscuți de El**, adică, erau mântuiți. Cu toate acestea, ei se întorceau acum de la puterea și bogățiile Sale (asupra cărora fuseseră făcuți moștenitori) la lucrurile **slabe** și sărace, legate de lege, cum ar fi circumcizia, zilele sfinte și regulile dietetice. Ei se puneau din nou sub **robie** față de lucrurile care nici nu pot mântui, nici nu le pot edifica viața, ci aduc oamenilor numai sărăcie.

Pavel etichetează legea cu toate ceremonialurile drept **slabă și sărăcăcioasă**. Legile lui Dumnezeu fuseseră minunate la vremea lor și la locul lor, dar ele sunt negreșit o

pedică atunci când tind să-L înlocuiască pe Domnul Isus. Este o idolatrie să-I întorci spatele lui Cristos, revenind la lege.

4:10 Galatenii respectau calendarul iudaic, cu sabbaturile sale, sărbătorile și **vre murile sale**. Pavel își exprimă teama pentru cei ce susțineau că sunt creștini, continuând însă să încerce să obțină bunăvoința lui Dumnezeu prin respectarea unor ritualuri legaliste. Chiar oamenii nenăscuți din nou pot ține zile speciale și ani. Unii oameni dobândesc o satisfacție deosebită când cred că pot face ceva, cu puterile lor proprii, de a câștiga bunăvoința lui Dumnezeu. Dar asta presupune că omul are tărie în el însuși, și, prin urmare, nu mai are, în această privință nevoie de Mântuitorul.

Dacă Pavel a putut să le scrie în această manieră galatenilor, ce le-ar scrie el atunci celor care își spun creștini în vremea noastră, care caută să obțină sfințenia prin respectarea legii? Oare nu ar osândi el tradițiile introduse în cadrul creștinismului prin filiera iudaismului — o preoție ordinară de om, o hirotonire făcută de oameni, apoi toate odăjdiiile și veștmintele preoțești, păzirea sabbatului, a locurilor sfinte, folosirea lumânărilor, a „apei sfinte“, ș.a.m.d.?

4:12 Se pare că galatenii uitaseră recunoștința ce i-o arătasera lui Pavel, când le-a vestit prima oară evanghelia. Dar el li se adresează cu apelativul „**Frați**“, în pofida eșecurilor lor și a temerilor nutrite de el cu privire la ei. Pavel fusese iudeu sub lege. Acum, în Crisitos, el era eliberat de lege, liber în Cristos. Prin urmare, el spune: „**Deveniți ca mine** — izbăviți de lege și nemai trăind sub ea.“ Galatenii ne-evrei nu fuseseră niciodată sub lege și nici acum nu se aflau sub lege. Astfel apostolul spune: „**Am devenit ca voi**. Eu, care am fost un iudeu, acum mă bucur de aceeași libertate față de lege ce v-a caracterizat dintotdeauna pe voi, Neamurilor.“

Nu mi-ați făcut nici o nedreptate. Nu se poate stabili ce a vrut Pavel să spună aici. Poate vrea să spună că nu se simțea personal nedreptățit de modul în care s-au purtat față de el. Faptul că s-au îndepărtat de el, alăturându-li-se învățătorilor falși, nu era atât de mult o lovitură personală, la adresa apostolului, cât împotriva adevărului lui Dumnezeu și astfel o lovitură împotriva lor înșiși.

4:13 **Evanghelia a fost mai întâi predată în neputința trupului**.¹⁶ Dumnezeu adesea se folosește de instrumente slabe, disprețuite și sărace pentru a realiza lucrarea

Sa, pentru ca gloria să fie a Lui, și nu a omului.

4:14 Boala lui Pavel a fost o **încercare** pentru el și pentru cei ce-l ascultau. Dar galatenii nu l-au respins din cauza înfățișării sale fizice sau datorită vreunui impediment al vorbirii. Dimpotrivă, l-au **primit ca pe un înger al lui Dumnezeu**, adică ca pe un sol trimis de Dumnezeu și **chiar ca pe Cristos Isus Însuși**. Întrucât el îl reprezenta pe Domnul, galatenii l-au primit ca și cum L-ar fi primit pe Domnul (Mat. 10:40). Ei au acceptat mesajul lui Pavel ca pe însuși cuvântul lui Dumnezeu. Asta ar trebui să fie de învățăminte pentru toți creștinii cu privire la felul cum îi tratează pe șolii Domnului. Când îi primim cu căldură, Îl primim chiar pe Domnul Isus în același fel (Luca 10:16).

4:15 Când au auzit ei prima oară evanghelia, au recunoscut extraordinar de marea **binecuvântare** pe care a adus-o aceasta inimilor lor. Atât de mare a fost aprecierea lor încât și-ar fi dat și ochii din cap pentru Pavel, dacă acest lucru ar fi fost posibil (S-ar putea deduce de aici că „țepușul din carnea” lui Pavel ar fi fost o boală de ochi.) Ce s-a întâmplat între timp cu acest sentiment de recunoștință? Din nefericire, s-a evaporat ca roua dimineții.

4:16 Căru fapt se datorează schimbarea atitudinii lor față de Pavel? Doar predica același mesaj, luptându-se din răpuzeri pentru **adevărul** evangheliei. Dacă asta l-a făcut să devină **dușmanul** lor, atunci poziția lor era într-adevăr periculoasă.

E. Robie sau libertate (4:17-5:1)

4:17 Motivele care-i animau pe învățătorii falși se deosebeau de ale lui Pavel: ei doreau să-și facă **adepti**, pe când Pavel era interesat de bunăstarea spirituală a galatenilor (4:17-20). Învățătorii falși erau foarte zeloși în eforturile lor de a câștiga afecțiunea galatenilor, dar motivele lor erau nezincore. **Ei vor să vă dezlipească de noi**. Iudaizatorii doreau să-și dezlipească pe galateni de apostolul Pavel și de ceilalți învățători. Ei doreau să-și facă **adepti**, căutând să formeze o sectă, în acest sent. Stott ne avertizează în această privință: „Când creștinismul este transformat într-o robie față de regulamente și obligații, victimele acestei robii devin supuși orbi ai învățătorilor lor, întocmai ca în Evul Mediu.”¹⁷

4:18 Pavel spune, în realitate: „Nu mă deranjează că alții se preocupă atâta pentru voi, chiar dacă eu nu sunt în mijlocul vostru,

atâta timp cât fac asta din motive curate și pentru o cauză **bună**.”

4:19 Adresându-se galatenilor cu apelativul **copilași**, Pavel vrea să le aducă aminte că el este cel ce i-a adus la Cristos, el, care trece acum din nou prin durerile nașterii din pricina lor, dar nu în privința mântuirii lor, ci pentru ca Cristos să ia chip în ei. Transformarea noastră după chipul lui Cristos — iată care este obiectivul deplin urmărit de Dumnezeu în viața copiilor Săi! (Ef. 4:13; Col. 1:28).

4:20 Versetul acesta ar putea însemna că Pavel era nedumerit cu privire la adevărata stare în care se găseau galatenii. Abaterea lor de la adevăr îi strecurase **îndoieli** în suflet. Acum el dorea să-și poată **schimba tonul**, vorbind despre ei cu certitudine și convingere. Sau poate că era perplex cu privire la reacția avută de ei față de Scrisoarea sa. De aceea, ar fi preferat să stea de vorbă cu ei în persoană, putând astfel să se exprime mai bine, schimbând **tonul** vocii sale. Dacă vor fi receptivi la mustările lui, el va da dovadă de **îngăduință**. Dar dacă se vor semeți și răzvrați, atunci apostolul ar putea adopta o atitudine de asprime. Așa cum stăteau lucrurile însă, apostolul era perplex, căci nu avea cum să știe care va fi reacția lor la mesajul transmis de el.

Întrucât învățătorii iudei făcuseră atâta caz de Avraam, insistând că credincioșii trebuie să-i urmeze exemplul, tăindu-se împrejur, Pavel se referă acum la aspecte din familia lui Avraam, pentru a demonstra că legalismul înseamnă sclavie și că nu poate fi amestecat cu harul.

Dumnezeu îi promisese lui Avraam că va avea un fiu, în pofida faptului că atât el, cât și Sara erau prea înaintați în vârstă — omește vorbind — pentru a mai avea copii. Avraam L-a crezut pe Dumnezeu și astfel a fost îndreptățit (Gen. 15:1-6). La câțva timp după aceea, Sara, tot așteptând să primească fiul promis, a căzut în descurajare și astfel i-a propus lui Avraam să aibă un copil de la roaba ei, Hagar. Avraam i-a urmat sfatul și astfel s-a născut Ișmael, care nu era moștenitorul promis de Dumnezeu, ci fiul nerăbdării, carnalității și lipsei de încredere a lui Avraam (Gen. 16).

Apoi, pe când Avraam avea o sută de ani, s-a născut Isaac, copilul făgăduinței. Evident nașterea aceasta a fost miraculoasă, căci a devenit posibilă numai prin puterea măreții a lui Dumnezeu (Gen. 21:1-5). Cu prilejul ospățului tradițional, marcând înțăr-

careia lui Isaac, Sara l-a văzut pe Işmael bătându-şi joc de fiul ei. Prin urmare, i-a poruncit lui Avraam să-l alunge pe Işmael împreună cu mama lui din casa lor, spunând: „Fiul acestei roabe nu va fi moştenitor cu fiul meu, adică cu Isaac“ (Gen. 21:8-11). Acesta e fondul pe care proiectează acum apostolul argumentarea sa.

4:21 Legea din versetul acesta e folosită în două sensuri diferite. Primul se referă la lege ca mijloc de a atinge sfinţenia iar al doilea la cărţile Vechiului Testament privitoare la lege (Geneza la Deuteronom), în special Geneza. Pavel spune: „**Spuneţi-mi voi, care doriţi să obţineţi bunăvoinţa lui Dumnezeu prin păzirea legii, n-ascultaţi voi în realitate de mesajul legii?**“

4:22, 23 Cei doi fii au fost Işmael şi Isaac. Roaba a fost Hagar iar femeia liberă a fost Sara. Işmael s-a născut ca urmare a intervenţiei intrigante a lui Avraam. Pe de altă parte, Isaac i-a fost dat lui Avraam prin făgăduinţa lui Dumnezeu.

4:24 Istoria aceasta din VT este simbolică, având un sens mult mai profund decât cel aparent. Adevărata semnificaţie a evenimentelor nu este enunţată explicit, ci subînţeleasă. Astfel, istoria lui Isaac şi Işmael reprezintă un profund adevăr spiritual, pe care Pavel începe acum să-l explice.

Cele două femei reprezintă **două legăminte**: Hagar legământul legii, şi Sara, legământul harului. Legea a fost dată pe **Muntele Sinai**. Ciudat este că termenul „Hagar“ (în versiunea română: „Agar“, n.tr.) înseamnă în limba arabă: „stâncă“ iar arabii numesc Muntele Sinai „Stâncă“.

4:25 Legământul dat la **Sinai** a produs sclavie; astfel Hagar, roaba, a fost un tip reprezentativ al legii. Hagar reprezintă **Ierusalimul**, capitala naţiunii ebraice şi centrul israeliţilor nemântuiţi, care mai căutau să capete neprihănirea prin păzirea legii. Aceştia, împreună **cu copiii** şi urmaşii lor, sunt **în robie**. A fost o caracterizare usturătoare ca Pavel să-i lege pe israeliţii necredincioşi cu Hagar, mai degrabă decât cu Sara, şi cu Işmael, mai degrabă decât cu Isaac.

4:26 Capitala celor îndreptăţiţi prin credinţă este **Ierusalimul** ceresc — **mama** tuturor credincioşilor, atât evrei, cât şi ne-evrei.

4:27 Citatul acesta din Isaia 54:1 este o precizare, potrivit căreia copiii cetăţii cerşti vor fi mai numeroşi decât cei ai Ierusalimului pământesc. Sara a fost femeia ce fusese

de atâta timp **ştearpă**. Hagar a fost femeia **care are soţ**. În ce fel trebuie să înţelegem triumful final al Sarei sau al Ierusalimului ceresc? Răspunsul este că în ceata **copiilor** făgăduinţei se află toţi — şi Neamuri, şi iudei — care se apropie de Dumnezeu prin credinţă, fiind **mult mai mulţi** decât copiii lui Hagar, care rămân sub lege.

4:28 Adevăraţii credincioşi sunt născuţi nu din voia omului ori din voia cărnii, ci a lui Dumnezeu. Nu descendenţa naturală este cea care contează, ci naşterea divină miraculoasă prin credinţă în Domnul Isus.

4:29 Işmael şi-a bătut joc de Isaac şi aşa a fost întotdeauna: cei născuţi din carne i-au **persecutat** pe cei **născuţi din Duhul**. Gândiţi-vă la suferinţele îndurate de Domnul nostru şi de apostolul Pavel din partea celor nemântuiţi. Poate ni s-ar părea o scăpare neînsemnată faptul că Işmael şi-a bătut joc de Isaac, dar Scriptura consemnează această infracţiune iar Pavel vede în ea un principiu ce stă în picioare şi astăzi: **vrajmăşia dintre carne (firea veche) şi Duhul**.

4:30 Prin urmare, galatenii sunt îndemnaţi să se întoarcă la Scriptură, unde vor găsi verdictul. Legea şi harul nu pot fi amestecate; este cu neputinţă să moşteneşti binecuvântările lui Dumnezeu pe baza meritelor omeneşti sau ale eforturilor firii.

4:31 Cei ce şi-au pus încrederea în Cristos nu au nici o legătură cu legea, ca mijloc de obţinere a bunăvoinţei divine. Ei sunt copii ai femeii libere, urmând condiţia socială a mamei lor.

5:1 Ultimul verset din capitolul 4 descrie poziţia credinciosului: el este liber! Primul verset din capitolul 5 se referă la practica creştinului: el trebuie să trăiască ca un om **liber**! Aici avem o foarte elocventă ilustrare a deosebirii dintre lege şi har. Legea ar spune: „Dacă vă veţi dobândi libertatea, veţi fi liberi.“ Dar harul spune: „Aţi fost eliberaţi, cu preţul extraordinar de mare al morţii lui Cristos. În semn de recunoştinţă faţă de El, trebuie să **rămâneţi deci tari în libertatea cu care v-a eliberat Cristos şi să nu vă supuneţi iarăşi sub jugul robiei**.“ Legea porunceşte, dar nu-ţi dă şi puterea de a duce la îndeplinire porunca. Harul asigură ceea ce cere legea, învrednicindu-l apoi pe om să trăiască o viaţă pe măsura poziţiei pe care o ocupă, prin puterea Duhului Sfânt, răspălându-l pentru că face acest lucru.

După cum s-a exprimat C. H. Mackintosh: „Legea cere tărie de la cel total lipsit de tărie, blestemându-l dacă nu face dovada

acestei țării. Evanghelia dă țările celui care nu are nici o țarie, binecuvântându-l atunci când o manifestă.¹⁸

„Aleargă, Ioane, și trăiește!” — poruncește legea. Dar apoi nu-mi dă nici picioare, nici mâini. Cu mult mai bună este vestea pe care mi-o aduce evanghelia, căci mă și innaripează, când mă îndeamnă să zbor!

III. PRACTICĂ: PAVEL APĂRĂ LIBERTATEA CREȘTINĂ ÎN DUHUL (5:2-6:18)

A. Pericolul legalismului (5:2-15)

5:2 Legalismul anulează orice valoare pe care ar putea-o avea Cristos pentru noi. Iudaizatorii insistau asupra necesității credincioșilor dintre Neamuri de a fi **circumciși**, dacă vor să fie mântuiți. Dar Pavel, vorbind cu autoritatea sa de apostol, insistă că dependența de circumcizie ar însemna a-L face pe Cristos să nu le folosească la nimic, cum arată și Jack Hunter:

În situația galatenilor, circumcizia nu era o operație chirurgicală, nici o simplă împlinire a unui ritual religios, ci reprezenta un sistem de mântuire prin săvârșirea de fapte bune. El proclama o evangheligie a eforturilor omenești, fără harul divin. Era înlocuirea harului cu legea sau a lui Cristos cu Moise. Căci a adăuga la Cristos însemna a lua din Cristos. Cristos suplimentat însemna Cristos înlocuit. Cristos este singurul Mântuitor — unic și exclusiv. Circumcizia însemna excizie de la Cristos.¹⁹

5:3 Legalismul le cerea oamenilor să **împlinească toată legea**. Oamenii aflați sub lege nu-și pot permite să accepte doar poruncile ușor de îndeplinit, respingându-le pe cele dificile. Dacă cineva se străduiește să-I fie plăcut lui Dumnezeu prin circumcizie, atunci are obligația de a **împlini toată legea**. Astfel fie cineva se află cu totul sub lege, fie nu este deloc sub lege. Evident, dacă este cu totul sub lege, Cristos nu este de nici un folos pentru el. Domnul Isus este nu numai Mântuitorul *complet*, ci și Mântuitorul *exclusiv*. Pavel nu se referă în acest verset la unii care vor fi fost circumciși în trecut, ci doar la cei ce ar putea să se supună acestui ritual în viitor, din dorința de a se bucura de o îndreptățire mai completă. El se adresează doar celor care susțineau că pentru a putea fi acceptat de Dumnezeu, cineva trebuie să păzească legea.

5:4 Legalismul înseamnă abandonarea lui **Cristos** ca singura nădejde a neprihănirii. Versetul acesta a trezit vii dezbateri și s-au oferit o sumedenie de interpretări, care se pot împărți, în general, în trei categorii, după cum urmează:

1. Mulți susțin că Pavel ar afirma aici că este posibil ca cineva să fie mântuit cu adevărat, dar după aceea să cadă în păcat și, prin urmare, să cadă din har, fiind pierdut pe veci. Această doctrină a ajuns să fie cunoscută sub denumirea de „căderea din har”.

Noi credem însă că o atare interpretare nu poate sta în picioare, din două motive principale: mai întâi, versetul acesta nu descrie persoanele mântuite care cad în păcat. În realitate, nici nu se pomenește deloc despre căderea în păcat. Mai degrabă, versetul se referă la cei care trăiesc o viață morală, respectabilă și dreaptă, sperând că vor fi mântuiți prin aceasta. Astfel pasajul are efectul de bumerang asupra celor care susțin teoria căderii din har. Aceștia propagă învățătura potrivit căreia un creștin trebuie să țină legea, să trăiască o viață desăvârșită și să se abțină de la păcătuire, pentru a putea rămâne mântuit. Dar Scriptura arată răspicat că cei ce caută să fie îndreptățiți prin faptele legii sau prin eforturi proprii sunt cei care **au căzut din har**.

În al doilea rând, interpretarea aceasta contrazice mărturia consecventă și uniformă a Noului Testament, potrivit căreia adevărul credincios în Domnul Isus Cristos este mântuit pe vecie, că nici o oaie a lui Cristos nu va pieri și că mântuirea depinde într-un totul de lucrarea isprăvită a Mântuitorului, și nu de jalnicele eforturi ale omului (Ioan 3:16, 36; 5:24; 6:47; 10:28).

2. O a doua interpretare a versetului 4 din capitolul 5 este că acesta s-ar referi la cei ce au fost inițial mântuiți prin credința în Domnul Isus, dar care după aceea s-au așezat pe ei înșiși din nou sub lege, pentru a-și păstra în continuare mântuirea sau pentru a atinge sfințenia. Cu alte cuvinte, ei au fost mântuiți prin har, dar acum caută să se păstreze mântuiți prin lege. În cazul acesta, a cădea din har înseamnă, după cum se exprimă Philip Mauro: „a se întoarce de la calea lui Dumnezeu, prin care El își desăvârșește sfinții prin lucrarea Duhului în ei, și a căuta să realizeze acea lucrare prin împlinirea unor ritualuri și ceremonii externe, pe care le pot împlini atât oamenii firești, cât și sfinții lui Dumnezeu.”

Această concepție este nebiblică, mai

întâi pentru că versetul în cauză nu-i descrie pe creștinii care caută sfințenia sau sfințirea, ci mai degrabă pe cei nemântuiți, care caută *îndreptățirea* prin păzirea legii. Observați ordinea cuvintelor: **Voi, care căutați să fiți îndreptățiți prin lege.** Și în al doilea rând, această explicare a versetului presupune posibilitatea ca cei mântuiți să poate fi ulterior despărțiți de Cristos. Or, această opinie este contrară concepțiilor corecte cu privire la harul lui Dumnezeu.

3. A treia interpretare este că Pavel s-ar referi aici la oameni care ar declara că sunt creștini, nefiind în realitate mântuiți. Că acești oameni caută să fie îndreptățiți prin păzirea legii. Or apostolul le spune că nu pot avea doi mântuitori, ci că trebuie să aleagă între Cristos și lege. Dacă vor alege legea, atunci vor fi despărțiți de Cristos, ca singura lor nădejde posibilă de neprihănire; în cazul acesta ei **au căzut din har.** Hogg și Vine exprimă foarte clar acest adevăr:

Cristos trebuie să fie ori totul, ori nimic pentru om. Domnul nu acceptă nici o încredere împărțită, nici o loialitate înjumătățită. Omul care este îndreptățit prin harul Domnului Isus Cristos este un creștin; omul care caută să fie îndreptățit prin faptele legii nu este.²⁰

5:5 Apostolul arată că nădejdea credinciosului adevărat se deosebește foarte mult de aceea a legalistului. Creștinul așteaptă **nădejdea neprihănirii.** El își pune nădejdea în acel timp când Domnul va veni, când va primi trupul slăvit și când nu va mai păcătu. Observați că nu se spune că creștinul nădăduiește în neprihănire, întrucât deja el are o poziție neprihănită înaintea lui Dumnezeu, prin Domnul Isus Cristos (2 Cor. 5:21). Dar el așteaptă clipa când va fi deplin neprihănit în el însuși. El nu speră să realizeze acest lucru prin vreun lucru pe care-l poate face el însuși, ci mai degrabă **prin Duhul și prin credință.** Duhul Sfânt va face toate acestea iar credinciosul va privi doar la Dumnezeu, prin credință așteptând ca El să le îndeplinească în viața lui. Pe de altă parte, legalistul speră să dobândească neprihănirea prin propriile sale fapte, prin păzirea legii sau prin îndeplinirea unor ritualuri religioase. Este însă o nădejde deșartă, pentru că neprihănirea nu se poate dobândi în acest fel.

Observați că Pavel folosește pronumele **noi** în acest verset, referindu-se la adevărații creștini, pe când în versetul 4 el a folosit pronumele „voi“, referindu-se la cei ce caută

îndreptățirea prin lege.

5:6 Legalismul nu ajută la nimic. În cel privește pe cel ce este în **Cristos Isus** (adică cel ce este creștin), **circumcizia** nu-l face cu nimic mai bun, după cum **necircumcizia** nu-l face mai rău. Ceea ce caută Dumnezeu în credincios este **credința care lucrează prin dragoste.** **Credința** este totala bizuire pe Dumnezeu. **Credința** nu stă cu mâinile în sân, ci se manifestă prin slujirea plină de abnegație pentru Dumnezeu și pentru om. Motivația care stă la baza unei asemenea slujiri este **dragostea.** Astfel, **credința lucrează prin dragoste,** fiind îmboldită de **dragoste,** nu de lege. Este un adevăr întâlnit de multe ori în Scriptură — că pe Dumnezeu nu-L interesează ritualurile, ci realitatea unei vieți trăite cu evlavie.

5:7 Legalismul este neascultare de **adevăr.** Galatenii porniseră bine în viața creștină, dar cineva **le-a tăiat calea,** împiedicându-i. Desigur, este vorba de iudaizatori, de legaliști, de acești apostoli falși. Acceptând învățăturile lor eronate, sfinții s-au făcut vinovați de neascultare față de **adevărul** lui Dumnezeu.

5:8 Legalismul nu este o învățătură divină. **Înduplecarea** înseamnă în acest context crezul sau doctrina. **Cel care vă cheamă** se referă la Dumnezeu. Astfel crezul potrivit căruia circumcizia și păzirea legii ar trebui adăugate la credința în Cristos nu vine de la Dumnezeu, ci de la diavolul.

5:9 Legalismul nu face altceva decât să conducă la și mai mult rău. **Aluatul** în Scriptură este un simbol permanent al răului. Aici se referă la doctrina rea a iudaizatorilor. Tendința naturală a **aluatului** sau drojdiei de a afecta toată făina cu care vine în contact este folosită aici pentru a arăta că **puțină** învățătură greșită va conduce, în mod inevitabil, la și mai multă rătăcire. Răul nu stă niciodată pe loc, pentru că în permanență trebuie să-și apere minciunile cu altele noi. Legalismul este ca usturoiul: efectul său este foarte puternic. Nici o fărâma nu poate fi considerată „doar puțin“. Dacă o mână de oameni din biserică susțin o învățătură falsă, ei vor face și mai mulți adepți, dacă nu vor întâmpina o acțiune aspră de combatere.

5:10 Legalismul aduce judecată asupra celor care îl propagă. Pavel era încrezător că galatenii vor respinge învățăturile false. Încrederea lui era în Domnul, care ar putea însemna că Domnul i-a dat lui Pavel asigurări în această privință. Sau, cunoscându-L pe Domnul atât de bine, el era sigur că

Marele Păstor avea să readucă în staul oițele rătăcite, poate chiar prin Scrisoarea pe care Pavel tocmai le-o scria.

Cât privește pe învățătorii falși, ei aveau să fie pedepsiți de Dumnezeu. Este un lucru grav să fii pedepsit de Dumnezeu. Este lucru grav să propagi o învățătură greșită, prin care să ruinezi o biserică (1 Cor. 3:17). Este însă și mai grav să-i înveți pe oameni că beția este permisă, decât să fii tu însuși bețiv, întrucât învățătorul fals va face o mulțime de adepți ca el.

5:11 Legalismul anulează **poticnirea crucii**. Pavel răspunde acum acestei acuzații absurde, potrivit căreia îl însuși ar fi predicat, uneori, despre necesitatea circumciziei. El continuă să sufere prigoane din partea iudeilor. Aceste prigoane ar înceta însă ca prin minune, dacă el ar consimți să predice **circumcizia**, pentru că asta ar însemna că a renunțat la predicarea **crucii**. Crucea este o **pricină de poticnire** pentru om, ofensându-l și făcându-l să se poticnească, deoarece îi spune că nu poate face nimic pentru a dobândi singur neprihănirea. Ea nu acordă nici un loc firii vechi și eforturilor ei, ci pune capăt faptelor omului. Dacă Pavel ar începe să predice mântuirea prin fapte, susținând necesitatea circumciziei, atunci ar însemna că dă la o parte întreg sensul crucii.

5:12 Dorința apostolului este ca cei ce-i tulburau pe galateni să se taie pe ei înșiși — ea putând fi interpretată textual, în sensul că el dorea ca ei să se castreze. Ei erau atât de zeloși în a mînuși cuțitul pentru a-i tăia pe alții împrejur. Ce-ar fi dacă cuțitul ar face acum din ei înșiși eunuci! Probabil este preferabil să interpretăm la figurat aceste cuvinte. Cu alte cuvinte, Pavel dorește ca învățătorii falși să fie tăiați, sau îndepărtați, cu totul de galateni.

Evangeliei harului i s-au adus întotdeauna acuzații că le-ar permite oamenilor să trăiască cum vor. Oamenii spun: „Dacă mântuirea este în exclusivitate prin credință, atunci nu mai există nici un control asupra conduitei persoanei respective în urma mîntuirii.” Dar apostolul se grăbește să precizeze că libertatea creștină nu înseamnă libertinism sau mîna liberă să păcătuiem. Norma după care se călăuzește credinciosul este viața Domnului Isus iar dragostea lui Cristos îl constrânge să urască păcatul și să iubească sfințenia.

Poate că era foarte necesar ca Pavel să-și avertizeze cititorii împotriva libertinismului, în acest punct. Când oamenii s-au aflat sub

jugul legii atîta amar de timp, primind dintr-o dată libertatea, există întotdeauna pericolul de a trece de la o formă extremă de robie la una de totală nepăsare. Echilibrul corect este acea libertate care se află între lege și libertinism. Creștinul este liber față de lege, dar nu fărâdelege.

5:13 Libertatea creștină nu permite păcatul, ci mai degrabă îl încurajează pe creștin să slujească din dragoste. **Dragostea** este văzută ca motivația tuturor manifestărilor comportamentului creștin, pe când sub lege motivația era teama de pedeapsă. Findlay spune: „Robii iubirii sunt adevărații oameni liberi.“

Libertatea creștinului este în *Cristos Isus* (2:4) și asta exclude orice gând posibil că ar putea include și libertatea de a păcătuți. Nu avem voie niciodată să transformăm libertatea de care ne bucurăm într-o bază de plecare a unor operațiuni desfășurate în **folosul firii vechi**. După cum o armată invadatoare va căuta să cucerească un cap de pod, folosindu-l ca bază de operațiuni pentru alte cuceriri, tot așa și firea veche va utiliza numai puțintică libertate pentru a-și extinde teritoriul. O manifestare justă a libertății noastre este aceasta: „Faceți-vă obiceiul să vă fiți unii altora robi.“ Cum spune și A. T. Pierson:

Adevărata libertate se găsește doar în ascultarea de constrângerile îndreptățite. Un rău are libertatea de a curge doar în limitele impuse de malurile sale, căci fără acestea s-ar dispersa, devenind o mlaștină de apă stătătoare, urât mirositoare. Planetele, dacă nu ar fi controlate de legi precise, și-ar aduce propria lor distrugere și aceea a universului. Aceeași lege care ne îngrădește pe noi, ținându-ne în staul, îi îngrădește pe alții, ținându-i afară. Constrângerile care impun reguli libertății noastre îi asigură, în același timp, continuitatea și protecția ei. Nu controlul, ci controlul necesar, și ascultarea noastră benevolă de acest control, ne fac oameni liberi.²¹

5:14 La început, se pare ciudat că Pavel introduce aici **legea**, după ce pe tot parcursul epistolei a subliniat că credincioșii nu se află sub ea. El nu-și îndeamnă cititorii să revină la lege, ci arată că ceea ce cerea legea, dar nu putea produce, este tocmai ceea ce decurge din exercitarea libertății creștine.

5:15 Legalismul conduce numai la certuri, așa cum s-a întâmplat și în Galatia. Ce ciudat să vedem aici oameni care doreau să se întoarcă sub lege! Legea le cere însă să-și

iubească semenii. Dar în realitate s-a întâmpat tocmai pe dos, ei angajându-se în ciorovăieli și sfâșiindu-se unii pe alții. Această comportare izvorăște din firea veche, căreia legea îi dă teren de afirmare și de pe baza căreia acționează.

B. Puterea sfințeniei (5:16-25)

5:16 Credinciosul trebuie să **umblе** în **Duhul**, nu în firea veche. A umbla în (sau prin) **Duhul** înseamnă a-L lăsa să-Și facă voia în viața noastră. Înseamnă a rămâne în părtășie cu El. A lua decizii în lumina sfințeniei Lui. Înseamnă a fi preocupat cu Cristos, întrucât lucrarea Duhului este de a-l angaja pe credincios, făcându-l să se preocupe cu Domnul Isus. Când **umblăm în Duhul** astfel, **firea veche** sau viața eului este tratată ca și când ar fi moartă. Noi nu ne putem preocupa în același timp și cu Cristos, și cu păcatul, cum spune Scofield:

Problema vieții creștine se bazează pe faptul că atâta timp cât creștinul trăiește în lumea aceasta el este, ca să spunem așa, alcătuit din doi pomi: pomul vechi al firii și pomul nou, al naturii divine, sădit de nașterea din nou. Problema constă în a ști cum să menții pomul vechi în stare de nerodnicie, făcând, în schimb, pomul nou să ducă roade îmbelșugate. Problema este rezolvată prin umblarea în Duhul.²²

Versetul acesta și cele următoare arată că **firea veche** este încă prezentă în creștin, ideea eradicării naturii păcătoase din creștin fiind astfel infirmată.

5:17 **Duhul și firea veche** sunt într-un permanent conflict. Dumnezeu ar fi putut elimina din credincioși firea lor veche, la convertirea lor, dar El nu a găsit cu cale să procedeze așa. De ce? Pentru că a dorit să le amintească în permanență de slăbiciunea lor și să-i țină mereu într-o stare de bizuire pe Cristos, Preotul și Avocatul lor; și să-i facă să-L laude neincetat pe Cel care a mântuit niște bieți viermi ca ei. În loc să elimine natura veche, Dumnezeu ne-a dat Duhul lui Sfânt, care să locuiască în noi. Duhul lui Dumnezeu și firea noastră veche sunt în război permanent și vor continua să rămână în această stare de război, până când vom fi duși acasă. Partea credinciosului în acest conflict este de a ceda în fața Duhului, de a l se preda.

5:18 Cei ce sunt călăuziți de Duhul nu sunt sub lege. Versetul acesta ar putea fi înțeles în două feluri: mai întâi, în sensul că

sintagma: **călăuziți de Duhul** îi descrie pe toți creștinii. Prin urmare, nici un creștin nu se află sub lege, și nu se bizuie pe propriile sale eforturi. **Duhul** este Cel care se împotrivește impulsurilor rele din lăuntrul lor, nu ei înșiși. De asemenea, a fi **călăuzit de Duhul** înseamnă a fi ridicat deasupra firii vechi, preocupându-te cu Domnul. Când cineva este astfel preocupat, el nu se mai gândește la lege sau la firea veche. Duhul lui Dumnezeu nu-i călăuzește pe oameni să considere legea un mijloc de îndreptățire, ci le îndreaptă privirile spre Cristos Cel Înviat, ca singurul temei de acceptare înaintea lui Dumnezeu.

5:19-21 Am arătat deja că legea apelează la energia firii vechi. Ce fel de fapte produce natura omenească căzută? Nu este deloc greu să identificăm faptele firii vechi, căci acestea sunt evidente pentru toți. **Adulterul**²³ este infidelitatea în relația căsniciei. **Desfrânarea** este întreținerea de relații sexuale nelegitime. **Necurăția** este decăderea morală, senzualitatea. **Destrăbălarea** este conduita nerușinată din care lipsește stăpânirea de sine. **Idolatria** nu este doar închinarea la idoli, ci și imoralitatea ce însoțește această închinare în fața demonilor. **Vrăjitoriile** se referă la artele magice, termenul din greacă fiind înrudit cu drogurile (*pharmakeia*). Întrucât vrăjitoria presupunea folosirea drogurilor, termenul a ajuns să însemne întreținerea de raporturi cu duhuri rele sau rostirea unor incantații magice. Aici ar putea fi incluse și superstițiile sau „ghinionul“ și toate celelalte de acest fel. **Vrăjmășiile** înseamnă sentimentele de ură și răutate față de alte persoane. **Certurile** sunt discordiile, ciorovăielile, neînțelegerile. **Geloziile** se referă la absența încrederii, la suspiciuni. **Mânia** se referă la izbucnirile sau accesele de mânie și supărare. **Ambițiile egoiste** sunt strădaniile egoiste de a fi „numărul unu“, chiar în detrimentul altora. **Disensiunile** sunt dezbinările provocate de dezacorduri. **Ereziile** sunt sectele create de oameni tari la cerbice. **Invidia** este nemulțumirea manifestată față de succesul sau prosperitatea altora. **Uciderele**²⁴ se referă la omorârea nelegitimă a altora. **Beția** se referă la starea de ebrietate cauzată de consumul băuturilor alcoolice. **Petrecerile dezmațate** sunt adunările zgomotoase pentru a se distra, însoțite de beție.

Pavel își avertizează cititorii, cum le-a mai spus deja, că **cei ce practică asemenea lucruri nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu**. Pasajul acesta nu ne învață că

un bețiv nu poate fi mântuit, ci ne spune că cei a căror viață este *caracterizată* de toate lucrurile care alcătuiesc lista faptelor firii vechi nu sunt mântuiți.²⁵

Cum se face că Pavel le scrie în această manieră bisericilor alcătuite din creștini? Motivul este că nu toți cei ce afirmă că sunt mântuiți sunt copii adevărați ai lui Dumnezeu. Astfel, pretutindeni în Noul Testament Duhul Sfânt adesea însoțește prezentarea unor minunate adevăruri spirituale de cele mai solemne avertismente la adresa celor care rostesc numele lui Cristos.

5:22, 23 Este semnificativ faptul că apostolul face distincție între *faptele* firii vechi și *roada Duhului*. Faptele sunt produse de energia omului. **Roada** crește în măsura în care ramura rămâne atașată de viță (Ioan 15:5). Este aceeași deosebire dintre o fabrică și o grădină. Observați că **roada** este la singular, nu la plural. Duhul Sfânt produce un singur fel de **roadă**, adică transformarea după chipul lui Cristos. Toate virtuțile enumerate acum descriu viața copilului lui Dumnezeu. Dr. C. I. Scofield a subliniat că fiecare dintre ele este străină pe solul inimii omenești.

Dragostea este exact ceea ce este Dumnezeu și ceea ce trebuie să fim și noi. Este minunat descrisă la Întâi Corinteni 13, fiind enunțată în toată plinătatea pe crucea Calvarului. **Bucuria** este mulțumirea și satisfacția față de Dumnezeu și felul în care se poartă cu noi. Cristos a etalat-o la Ioan 4:34. **Pacea** ar putea cuprinde și pacea lui Dumnezeu, și relațiile de armonie dintre creștini. În ce privește pacea în viața Răscumpărătorului, vezi Luca 8:22-25. **Îndelunga răbdare** este răbdarea în suferințe, în momente agasante și în prigoane. Exemplul suprem îl găsim la Luca 23:34. **Bunătatea** este blândețea și gingășia arată față de alții, poate cel mai bine exemplificată în atitudinea Domnului față de copii (Marcu 10:14). **Facerea de bine** este bunătatea arătată altora, concretizată prin fapte de bunătate. Pentru a vedea facerea de bine în acțiune, nu trebuie decât să citim Luca 10:30-35. **Credincioșia** ar putea însemna încrederea în Dumnezeu, încrederea în frații și surorile noastre de credință, fidelitatea sau probitatea. Probabil că probitatea este sensul cel mai exact avut în vedere aici. **Blândețea** este ocuparea locului smerit, așa cum a procedat Isus când s-a spălat picioarele ucenicilor (Ioan 13:1-17). **Stăpânirea de sine** înseamnă literalmente să te abții, să te stăpânești, mai cu seamă în

privința sexualității. Viața noastră trebuie să fie disciplinată. Poftele, patimile, apetiturile și nervii trebuie toate stăpânite. Apoi trebuie să practicăm moderația, după cum arată și Samuel Chadwick:

În engleza lapidară a cotidianelor engleze pasajul acesta sună cam așa: roada Duhului este o dispoziție plină de afecețiune și dragoste; un duh radiind de bucurie și un temperament voios; o minte liniștită și o comportare așezată; o răbdare îngăduitoare în împrejurări stresante și în prezența unor oameni provocatori; o pătrundere interioară plină de compasiune și o atitudine săritoare, dar plină de tact; o judecată generoasă și un spirit cuprinzător de caritate; loialitate și probitate în toate împrejurările; smerenie care se uită pe sine în bucuria altora; în toate lucrurile o atitudine de auto-control și stăpânire de sine, care este semnul distinctiv suprem al desăvârșirii. Ce izbitoare este această imagine în raport cu Întâi Corinteni 13!²⁶

Pavel încheie lista cu comentariul criptic: „**Împotriva unor astfel de lucruri nu este lege.**” Desigur că nu este! Căci aceste virtuți îi sunt plăcute lui Dumnezeu, benefice pentru alții și bune pentru noi înșine. Dar cum se produce această roadă? Prin eforturile omului? Nicidecum! Ci este produsă în măsura în care creștinii trăiesc în părtășie cu Domnul. În măsura în care au privirile ațintite asupra Mântuitorului, privindu-l cu adorație și ascultându-L în viața de zi cu zi, Duhul Sfânt produce acest miracol minunat. El îi transformă după chipul lui Cristos. Iar ei devin ca El ațintindu-și privirile asupra Lui (2 Cor. 3:18). După cum mlădița își trage toată seva, toate substanțele nutritive de care are nevoie pentru ca să trăiască din viță, tot așa și credinciosul în Cristos își extrage tăria din Adevărata Viță, fiind astfel învrednicit să trăiască o viață rodnică pentru Dumnezeu.

5:24 **Cei care sunt ai lui Cristos Isus și-au răstignit firea păcătoasă.** Timpul gramatical al verbului din această propoziție²⁷ indică ceva care s-a petrecut cu siguranță în trecut. De fapt s-a petrecut la convertirea lor. Când ne-am pocăit, într-o privință, am ținut pe cruce vechea natură rea și coruptă, cu toate afecețiunile și poftele ei. Am luat atunci hotărârea că nu vom mai trăi pentru a face pe placul naturii noastre decăzute, că nu o vom mai lăsa să ne domine. Desigur, această decizie trebuie reinnoită în permanență, în viața noastră. Încontinuu trebuie să dăm la moarte firea noastră veche.

5:25 „Dacă“ din acest verset are sensul de „întrucât“. Cu alte cuvinte, întrucât avem viață veșnică prin lucrarea **Duhului** Sfânt din noi, să trăim în practică viața cea nouă, prin puterea aceluiași **Duh**. Legea nu ar putea să ne dea niciodată viață, și niciodată nu a fost rânduită să fie principiul de viață al creștinului.

C. Îndemnuri practice (5:26-6:10)

5:26 În versetul acesta trei sunt atitudinile de care trebuie să ne ferim:

1. Slava deșartă — **Să nu umblăm după slava deșartă**, sau să nu avem o opinie falsă ori deșartă despre noi înșine. Dumnezeu nu vrea ca creștinii să se laude sau să se îngâmfe, căci asta nu-i stă bine unui păcătos mântuit prin har. Oamenii care trăiesc sub lege adesea se laudă și se mândresc cu realizările lor palide, disprețuindu-i pe cei ce nu sunt pe măsura normelor stabilite de ei. Tot așa și creștinii legaliști adesea îi vor privi cu dispreț pe alți creștini care nu au aceleași liste cu lucrurile îngăduite și neîngăduite, prin urmare, condamnându-i.

2. Provocare — **provocându-ne unii pe alții**. Este o tăgăduire a vieții pline de Duhul să-i provocai sau să-i întărești pe alții să se conformeze propriilor tale puncte de vedere. Asta pentru că niciodată nu putem ști problemele și ispitele cu care este confruntată inima cuiva, dacă nu ne-am aflat în poziția sa.

3. Invidia — **invidiindu-ne unii pe alții**. Invidia este în mod concret păcatul de a dori un lucru ce aparține altuia, un folos necuvenit, un lucru pentru care nu suntem îndreptați. Invidia este resentimentul avut față de succesul superior al altei persoane, talentele, averile sau frumusețea acelei persoane. Cei mai puțin talentați sau dominați de un caracter slab vor fi ispitiți să-i invidieze pe cei ce par a fi mai pricepuți în păzirea legii. Toate aceste atribute sunt însă străine harului. Un credincios adevărat ar trebui să-i stimeze pe alții mai presus decât se stimează pe sine. Cei ce păzesc legea sunt însă dornici după slava deșartă. Dar cei ce posedă un caracter mare slujesc, de cele mai multe ori nebăgați în seamă, trudind în tăcere și seninătate.

6:1 Avem aici o minunată rețetă despre modul în care ar trebui tratat un credincios ce a păcătuț de către alți creștini. Desigur, este o rețetă ce contrastează puternic cu legea, care îi supunea imediat la judecată pe cei ce se făceau vinovați de vreo infracțiune. A fi **prins în vreo greșală** se referă la cel

ce a comis un act de păcat, mai degrabă decât la cel ce păcătuiește în mod obișnuit. O atare persoană trebuie tratată de creștini **duhovnicești**, întrucât un creștin carnal — printr-o atitudine rece și inflexibilă — ar putea face mai mult rău decât bine. În acest caz, cel ce a greșit nu va fi dispus să primească mustrarea din partea celui ce este el însuși în afara părtășiei cu Domnul.

Versetul acesta ridică o întrebare interesantă. Dacă un creștin este cu adevărat duhovnicesc, va recunoaște el acest lucru? Oare nu sunt oamenii spirituali cei mai conștienți de scădințele lor? Atunci cine s-ar mai angaja în lucrarea de refacere a unui frate ce a căzut într-o greșală, dacă această lucrare l-ar marca drept un frate duhovnicesc? Oare nu ar trăda aceasta o anumită lipsă de modestie? Răspunsul este următorul: Un om cu adevărat duhovnicesc nu se va lăuda niciodată cu starea lui, ci va avea inima plină de tandrețe a unui păstor, dorind să-l refacă pe cel ce a greșit. O atare persoană nu va acționa dintr-un spirit de mândrie sau superioritate, ci **cu duhul blândeții**, amintindu-și că și el ar putea fi **ispitit**.

6:2 Sarcinile se referă la eșecurile, ispitele, încercările și necazurile prin care trecem. În loc să stăm deoparte și să criticăm, mai bine am pune umărul, ajutându-l pe fratele aflat la strâmtoare, cu tot ce ne va sta în putință.

Legea lui Cristos cuprinde toate poruncile Domnului Isus adresate copiilor Săi în Noul Testament, ele putând fi rezumate prin porunca: „să vă iubiți unii pe alții“ (Ioan 13:34; 15:12). Noi împlinim această poruncă atunci când ne **purtăm unii altora sarcinile**. **Legea lui Cristos** se deosebește de cea a lui Moise. Legea lui Moise promitea viață în schimbul ascultării, dar nu te învrednicea să poți asculta și singura încurajare de a asculta de lege era frica de pedeapsă. Pe de altă parte, **legea lui Cristos** cuprinde îndrumări izvorâte din dragoste către unii care au deja viață. Credincioșii sunt învredniciți să-i îplinească preceptele prin puterea Duhului Sfânt, acțiunile lor fiind motivate de dragoste lor pentru Cristos.

6:3 Cu toții suntem făcuți din aceeași țărână. Când vedem că un frate păcătuiește, să nu uităm că tot atât de ușor ar fi fost ca noi înșine să fim în locul lui. Este o amăgire din partea unui creștin să aibă un complex de superioritate. Cu siguranță niciodată nu ar trebui să ne gândim că ne demitem dacă purtăm sarcinile altora.

6:4 Acesta pare să fie un semnal de alarmă, ca să nu ne facem obiceiul de a ne compara cu alții și a constata că avem motive de satisfacție. Apostolul scoate în evidență faptul că vom fi examinați fiecare în parte, și nu în comparație cu alții, la Scaunul de Judecată al lui Cristos. Prin urmare, să luăm seama la noi înșine, pentru ca să ne bucurăm de **lucrarea noastră**, mai degrabă decât de eșecurile *altora*.

6:5 În versetul 2, Pavel ne învață că trebuie să împărțăm necazurile, intristările și suferințele *altora*, problemele prin care trec în această viață. Gândul care se desprinde din versetul 5 este că fiecare din noi va trebui să-și poarte propria sa povară de responsabilitate la Scaunul de Judecată al lui Cristos.

6:6 Credincioșii răspund de întreținerea învățătorilor lor creștini. A **face parte din toate bunurile** materiale înseamnă a împărți cu ei lucrurile materiale ale vieții și de a-i susține în rugăciune și în interesul manifestat pentru lucrarea lor.

6:7 Deși alții poate nu vor observa când îi neglijăm pe slujitorii lui Dumnezeu, El va observa și va da și răsplata, după măsură. Vom culege ceea ce semănăm și vom culege mai mult decât am semănat. Când un agricultor semănă grâu, va culege grâu de treizeci de ori, de șaizeci de ori sau de o sută de ori cantitatea însămânțată. Scofield arată că „Duhul nu se adresează aici păcătoșilor cu privire la păcatele lor, ci la sfinți, cu privire la meschinăria lor.“

Desigur, în sens mai larg, este adevărat că „cei ce ară fărădelegea și seamănă nelegiuirea îi seceră roadele“ (Iov 4:8) iar cei ce „seamănă vânt vor seceră furtună“ (Osea 8:7). Istoricul J. A. Froude spunea: „Istoria se repetă în privința unei singure învățăminte și anume că lumea e clădită pe temelii morale și că, în ultimă instanță, celor buni le merge bine, dar, tot în ultimă instanță, de cei răi va fi rău.“¹²⁸

6:8 Deși, în general, e adevărat că secerăm ceea ce am semănat, trebuie observat că această prevenire urmează îndemnul la dărnicia creștină. Privind lucrurile în această perspectivă, vedem că semănarea pentru fire înseamnă a-ți cheltui banii doar pentru tine însuși, pentru confortul tău și pentru plăcerile tale. Dar semănarea pentru Duhul înseamnă a-ți folosi banii pentru propoșirea intereselor lui Dumnezeu.

Cei ce seamănă pentru fire seceră o recoltă de dezamăgire și pierdere, aici pe

pământ, întrucât, pe măsură ce înaintează în vârstă, constată că firea veche sau carnea pentru care au trăit, împlinindu-i poftele, se degradează tot mai mult, apropiindu-se cu repeziune de moarte, după care, în viața de apoi își pierd și răsplățile veșnice. Dar cel ce **seamănă în Duhul va seceră din Duhul viața veșnică**. Două sunt modalitățile în care folosește Biblia sintagma: viața veșnică. (1) Ea este bunul de care se bucură în prezent toți credincioșii (Ioan 3:36). (2) Este în același timp viața pe care credinciosul o va primi la sfârșitul alergării sale pe acest pământ (Rom. 6:22). Cei **ce seamănă în Duhul** se bucură de viață veșnică aici pe pământ, într-o manieră în care alți creștini nu se bucură de ea. Și apoi ei vor culege răsplățile care însoțesc credincioșia, atunci când vor ajunge în casa lor cerească.

6:9 Pentru ca nimeni să nu fie descurajat, Pavel le amintește citorilor săi că răsplățile acestee sunt sigure, chiar dacă nu se dau imediat — tot așa după cum nu seceri lanul de grâu în ziua în care l-ai însămânțat. Exact așa este și pe plan spiritual: răsplățile vor urma negreșit **la vremea cuvenită**, dacă vom semăna cu credincioșie.

6:10 În **casa credinței** sunt cuprinși toți cei mântuiți, fără deosebire de confesiunea din care fac parte sau clasificarea în care se încadrează. Bunătatea noastră nu trebuie să se mărginească la credincioși, dar față de aceștia trebuie să se manifeste în mod deosebit. Problema nu se pune la modul *negativ* — cât de puțin rău am putea face, ci *pozitiv* — deci, cât de mult **bine** am putea face. Acesta trebuie să fie jelul nostru, după cum s-a exprimat foarte succint și John Wesley: „Fă tot binele care-ți stă în putință, pe toate căile posibile, către toți oamenii cu putință, atâta timp cât poți.“

D. Încheiere (6:11-18)

6:11 **Uitați-vă cu ce litere mari v-am scris, cu însăși mâna mea!** În loc să dicteze conținutul scrisorii unui asistent al său, cum făcea de obicei, Pavel a scris această scrisoare cu mâna lui. **Literele mari** cu care a scris ar putea indica sentimentele sale profunde implicate în combaterea legaliştilor, precum și pericolul grav pe care considera Pavel că îl prezenta învățătura greșită a iudaizatorilor. După cum tot atât de bine ar putea fi o referire la faptul că vederea lui Pavel slăbise — așa cum susțin unii, pomind de la acest text și de la altele. Noi considerăm că interpretarea aceasta din urmă este cea corectă.

6:12 Iudaizatorii voiau să arate bine în fața oamenilor (în firea veche), adunându-și un număr mare de adepți. Or, lucrul acesta îl puteau face insistând asupra circumciziei. Oamenii sunt adesea dispuși să îndeplinească ritualuri și ceremonii, câtă vreme nu li se cere să-și schimbe obiceiurile. Este o practică des întâlnită în zilele noastre ca unele biserici să-și strângă un mare număr de membri, prin coborârea standardelor. Pavel demască nesinceritatea acestor învățători falși, acuzându-i că se străduiesc să evite **prigoanele pentru crucea lui Cristos**. Crucea înseamnă moartea pentru firea veche, păcătoasă, chiar în cele mai nobile eforturi ale acesteia. Crucea înseamnă depărtare și despărțire de tot ce este rău. Prin urmare, oamenii urâsc slăvitul mesaj al crucii, persecutându-i pe cei ce predică acest mesaj.

6:13 Legalistiții nu erau însă interesați în a păzi legea. Tot ce voiau ei era să facă adepți, convertindu-i pe oameni cu ușurință la doctrinele lor greșite, pentru ca apoi să se poată lăuda cu numărul mare de susținători ai cauzei lor, cum spune și Boice: „A fost o încercare de a-i câștiga pe alții la o cauză falimentară; căci nici măcar cei ce erau circumciși nu erau în stare să păzească legea.“

6:14 Temeiul de laudă al lui Pavel nu este în carnea oamenilor, ci în **crucea Domnului nostru Isus Cristos**. Pe acea cruce lumea a murit față de Pavel și Pavel față de lume. Când omul este salvat, lumea își ia adio de la el, după cum și el își ia adio de la lume. Cât privește lumea, el nu mai este bun pentru aceasta, pentru că nu mai este interesat în plăcerile ei trecătoare; lumea și-a pierdut pentru el puterea de atracție, pentru că El L-a găsit pe Cel ce satisface pe deplin sufletul și duhul credinciosului, cum spune și Findlay: „El nu mai poate crede în ea, nu se mai poate mândri cu ea, nici nu-i mai poate aduce omagiu, întrucât lumea, pentru credincios, a fost golită de gloria sa, văduvită de puterea de a-l încânta sau de a-l guverna.“ Astfel **crucea** este o mare barieră sau linie de demarcație între lume și copilul lui Dumnezeu.

6:15 Deși la prima vedere s-ar părea că nu este așa, versetul acesta constituie una din cele mai importante declarații ale adevărului creștin din întreaga epistolă.

Circumcizia era un ritual extern. Învățătorii iudaici făceau ca totul să depindă de îndeplinirea acestei ceremonii. **Circumcizia** era temelia iudaismului. Pavel însă o dă la o

parte, cu eleganță: „**circumcizia** nu este nimic“. Nu contează nici ritualul, nici iudaismul, nici legalismul. Apoi Pavel adaugă: **nici necircumcizia**. Asta pentru că există unii care se mândresc cu absența acestui ritual, întregul lor serviciu bisericesc fiind întemeiat pe revolta împotriva acestei ceremonii. Dar nici asta nu are valoare.

Ceea ce contează la Dumnezeu este o **nouă creație**. El dorește să vadă viața transformată, cum spune din nou Findlay: „Adevărul creștinism este cel care-i transformă pe oamenii răi în oameni buni, care-i transformă pe robii păcatului în fii ai lui Dumnezeu.“ Toți oamenii se află într-una din aceste două creații. Ca oameni născuți pe lumea aceasta, ei sunt păcătoși, neajutorați și condamnați. Toate eforturile lor de a se mântui singuri sau de a-l da o mână de ajutor lui Dumnezeu în salvarea lor, prin intermediul unui caracter frumos sau al faptelor bune, sunt zadarnice, lăsându-i total neschimbați. **Noua creație** are drept căpetenie pe Cristos Cel Înviat, cuprinzându-i pe toți cei ce au fost răscumpărați de păcat și au primit viața nouă în El. Întrucât **noua creație** este a lui Cristos, de la început până la sfârșit, ea exclude orice gând de a câștiga bunăvoința lui Dumnezeu prin caracter sau prin faptele bune ale cuiva. Viața de sfințenie poate fi produsă nu prin îndeplinirea unui ritual, ci prin predarea față de Cristos, lăsându-L pe El să-Și trăiască viața în credincios. **Noua creație** nu este o ameliorare, o îmbunătățire sau o adăugire la vechea creație, ci una cu totul nouă.

6:16 Despre ce **regulă** vorbește Pavel aici? Este **regula** noii creații. El rostește binecuvântarea dublă a **păcii și îndurării** peste toți cei ce judecă învățătura prin prisma întrebării: „Provine lucrul acesta din noua creație?“, respingând tot ce nu vine din această creație.

Și peste Israelul lui Dumnezeu. Mulți cred că această sintagmă se referă la biserică. Totuși **Israelul lui Dumnezeu** se referă la cei ce se nasc iudei, dar Îl acceptă pe Domnul Isus ca Mesia. Pentru cei ce trăiau sub lege nu era nici pace, nici îndurare, dar cei ce sunt în noua creație au și pace, și îndurare.

6:17 Pavel, cândva rob față de lege, a fost izbăvit de robia ei, prin Domnul Isus. Acum el aparținea Domnului, ca rob de bună voie. După cum sclavii erau însemnați cu fierul roșu, pentru a se arăta că sunt proprietatea stăpânului lor, tot așa Pavel purta **sem-**

nele de proprietate ale Domnului Isus în trupul său. Ce erau aceste semne? Erau cicatricile lăsate în trupul său de prigonitorii săi. Acum el spune: „Nu-i dați nimănui voie să încerce să mă revendice ca proprietate a lui. Nu-mi vorbiți despre semnul circumciziei, care indică robia față de lege, căci eu port semnul Stăpânului meu, Isus Cristos.“

6:18 Apostolul este acum pe punctul de a pune jos pana. Dar el trebuie să încheie cu încă un cuvânt. Care va fi acest cuvânt? **HARUL** — cuvântul care caracterizează prin excelență evanghelia sa. **Harul**, nu legea. Este exact tema cu care a început (1:3) și cu care încheie. **Harul Domnului nostru Isus Cristos să fie cu duhul vostru. Amin.**

LEGALISMUL

Încheind studiul cărții Galateni, am putea fi înclinați să conchidem că Pavel i-a înfrânt pe învățătorii legalismului atât de eficace încât această chestiune nu mai avea să tulbure biserica în viitor. Dar istoria și experiența ne arată că altfel s-au întâmplat lucrurile! Legalismul a devenit o parte atât de importantă a creștinătății, încât majoritatea oamenilor cred că această învățătură aparține realment creștinismului.

Da, legalistii sunt încă printre noi. Cum i-am putea defini altfel pe cei ce-și spun slujitori ai lui Cristos, dar care propovăduiesc, de pildă, că botezul, confirmarea sau apartenența la o biserică sunt necesare pentru ca cineva să poată fi mântuit? Sau care spun că legea este principiul de viață al credinciosului? Că noi am fi mântuiți prin credință, dar păstrați prin săvârșirea de fapte bune? Ce este aceasta dacă nu vechea învățătură a iudaismului, transpusă pe planul creștinismului, când suntem rugați să acceptăm preoția rânduită de om, cu îmbrăcăminte distinctivă, cu clădirile modelate după templul din Ierusalim, cu altarele săpate și toate ritualurile acelea complexe, cu un calendar bisericesc, conținând postul mare, praznicele și posturile sale?

Și ce altceva este dacă nu erezia galateană atunci când credincioșii sunt avertizați că trebuie să țină ziua de Sabat, dacă vor să fie mântuiți, în cele din urmă? Predicatorii moderni ai legalismului fac ravagii în rândurile celor care mărturisesc credința în Cristos și din această cauză fiecare credincios trebuie să fie avertizat cu privire la învățatura lor și instruit cum să le răspundă.

Profeții Sabatului încep de obicei prin predicarea evanghелиei mântuirii prin credin-

ța în Cristos. Ei recurg la cântări evanghelice minunate, pentru a-i amăgi pe cei nevegheători, și par să pună mare accent pe Scriptură. Dar nu după mult timp, ei îi pun pe adepții lor sub Legea lui Moise, în special în privința poruncii de a păzi Sabatul. (Sabatul este, desigur, ziua a șaptea a săptămânii, sau sâmbăta.)

Cum îndrăznesc ei să facă una ca asta, în lumina învățaturii clare a lui Pavel, potrivit căreia creștinul este mort față de lege? Cum reușesc ei să evite afirmațiile clare din Galateni? Răspunsul este că ei fac distincție netă între legea morală și legea ceremonială. Legea morală o constituie Cele Zece Porunci. Legea ceremonială acoperă reguli date de Dumnezeu, cum ar fi regulile privitoare la alimentele necurate, lepră, ofrandele aduse lui Dumnezeu și așa mai departe.

Legea morală — afirmă ei — nu a fost revocată niciodată, ci este o expresie a adevărului etern al lui Dumnezeu. A comite idolatrie, a ucide sau a te face vinovat de adulter vor fi întotdeauna acte contrare legii lui Dumnezeu. În schimb, legea ceremonială a fost desființată în Cristos. Prin urmare — conchid ei — când Pavel ne învață că creștinul este mort față de lege, el se referă la legea ceremonială, nu la Cele Zece Porunci!

Întrucât legea morală continuă să fie în vigoare, creștinii sunt obligați s-o respecte — susțin acești oameni. Asta înseamnă că ei trebuie să țină sabatul și să nu lucreze în acea zi. Ei afirmă că unul din papii bisericii romano-catolice ar fi ordonat schimbarea de la respectarea zilei de Sabat la respectarea zilei de duminică, în flagrantă încălcare a Scripturii.

Acest raționament sună foarte logic, fiind foarte atrăgător. Dar aspectul cel mai osânditor din el este faptul că este întru totul contrar cuvântului lui Dumnezeu! Observați următoarele:

1. La 2 Corinteni 3:7-11, se spune limpede că cele zece porunci au fost desființate pentru credinciosul în Cristos. În versetul 7 legea este descrisă ca fiind „slujba morții, gravată în litere pe piatră.“ Asta nu poate fi decât o referire la legea morală, iar nu la legea ceremonială. Numai Cele Zece Porunci au fost gravate în piatră de degetul lui Dumnezeu (Ex. 31:18). În versetul 11, citim că slujba morții, deși slăvită, *a fost desființată*. Nimic nu ar putea fi mai decisiv decât aceasta. Sabatul nu mai are nici un drept asupra creștinului.

2. Nici unui ne-evreu nu i s-a poruncit

vreodată să țină sabbatul. Legea a fost dată numai națiunii ebraice (Ex. 31:13). Deși Dumnezeu Însuși S-a odihnit în ziua a șaptea, El nu i-a poruncit nimănui să facă la fel, până când nu a dat legea copiilor lui Israel.

3. Creștinii nu au trecut de la sabbat la ziua întâi a săptămânii din pricina vreunui decret al unui papă. Noi punem deoparte Ziua Domnului în mod special pentru închinăciune și slujire pentru că Domnul Isus a înviat din morți în acea zi, ca dovadă că lucrarea de răscumpărare s-a încheiat (Ioan 20:1). De asemenea, în ziua aceea primii ucenici s-au adunat ca să frângă pâinea, arătând moartea Domnului (Fapte 20:7); de asemenea, ziua întâi a fost rânduită de Dumnezeu creștinilor ca în ea să pună deoparte darurile oferite Domnului, după cum îi făcea Domnul să prospere (1 Cor. 16:1, 2). Mai mult, Duhul Sfânt a fost trimis din cer în ziua întâi a săptămânii.

Creștinii nu „țin“ Ziua Domnului ca mijloc prin care să dobândească sfințenia, sau de teama că vor fi pedepsiți, ci o pun deoparte datorită devotamentului plin de iubire față de Cel care S-a dat pe Sine pentru ei.

4. Pavel nu face distincție între legea morală și legea ceremonială. Mai degrabă, el insistă că legea este o unitate omogenă și că blestemul planează asupra tuturor celor ce caută să atingă neprihănirea prin ea, nereușind însă s-o împlinească, oricât ar încerca.

5. Nouă din cele zece porunci sunt repetate în Noul Testament ca îndrumări morale pentru copiii lui Dumnezeu. Ele au de a face cu lucrurile inerent corecte sau greșite. Singura poruncă ce este omisă este legea sabbatului. Ținerea unei zile nu este un lucru inerent corect sau greșit. Nu li se dă nici un fel de instrucțiuni creștinilor să țină sabbatul. Mai degrabă Scriptura arată clar că creștinul nu poate fi condamnat pentru că nu a ținut această zi! (Col. 2:16).

6. Pedepsa pentru călcarea sabbatului în Vechiul Testament era moartea (Ex. 35:2). Dar cei ce insistă că credincioșii trebuie să țină sabbatul în zilele noastre nu execută această pedeapsă asupra celor care calcă această lege. Astfel ei dezonorează legea, distrugându-i autoritatea, prin eșecul de a insista ca să i se împlinească cerințele. Ei spun, de fapt: „Aceasta este legea lui Dumnezeu, pe care trebuie s-o împliniți, dar nimic nu se va întâmpla dacă o veți călca.“

7. Cristos, nu legea, este principiul călăuzitor în viața credinciosului! Noi trebuie să

umblăm cum a umblat El. Acesta este un standard și mai înalt decât cel stabilit de lege (Mat. 5:17-48). Noi suntem imputerniciți să trăim o viață sfântă prin Duhul Sfânt. Noi dorim să trăim o viață sfântă, datorită iubirii noastre pentru Cristos. Neprihănirea cerută de lege este împlinită de toți cei ce nu umblă după îndemnul firi vechi, ci după îndemnul Duhului (Rom. 8:4).

Astfel, învățătura potrivit căreia credincioșii trebuie să țină sabbatul este total contrară Scripturii (Col. 2:16), fiind, pur și simplu, „o altă evanghelie“, asupra căreia Dumnezeu rostește un blestem (Gal. 1:7, 9).

Dea Domnul ca fiecare să primească înțelepciunea de la Dumnezeu de a discerne învățăturile rele ale legalismului, în orice formă s-ar prezenta! Dea Domnul ca niciodată să nu căutăm să fim îndreptățiți sau sfințiți prin ceremonii sau eforturi omenești, ci să ne bizuim cu totul numai și numai pe Domnul Isus Cristos, în toate nevoile noastre. Dea Domnul să ne amintim că legalismul este o insultă la adresa lui Dumnezeu, întrucât înlocuiește Realitatea cu umbra — așezând ceremonialismul în locul pe care trebuie să-L ocupe Cristos![†]

NOTE FINALE

¹(1:8, 9) John Stott, *Only One Way: The Message of Galatians*, pg. 27, 28.

²(1:18-20) În textul critic găsim varianta *Cephas* (sau *Chifa*, varianta aramaică a numelui *Petru*).

³(2:1) E. F. Kevan, *The Keswick Week 1955*, pg. 29.

⁴(2:3) Circumcizia este o operație chirurgicală minoră, la care sunt supuși cei de parte bărbătească. Când Dumnezeu i-a poruncit lui Avraam și descendenților lui să efectueze această operație, El a rânduit ca acesta să fie un semn al legământului încheiat de El cu ei, potrivit căruia El era Dumnezeu lor iar ei aveau să fie poporul Lui (Gen. 17:1-11). Nu era doar un semn fizic, ci și un simbol spiritual. Avraam a fost circumcis ca semn al faptului că s-a încrezut în Dumnezeu (Rom. 4:11). Iudeii au uitat în curând semnificația *spirituală* a circumciziei, îndeplinind-o doar ca pe o simplă ceremonie. Astfel ritualul și-a pierdut valoarea în fața lui Dumnezeu.

În Noul Testament, circumcizia nu mai este poruncită, întrucât Dumnezeu se ocupă acum prin har, atât cu Neamurile, cât și cu iudeii. În primele zile ale bisericii, o grupare de credincioși iudei insista că pentru a putea

fi mântuit, trebuie să fii circumcis. De aici și denumirea acestei partide, „a circumciziei“ (Gal. 2:12).

³(2:3) O relatare destul de completă a acestei întâlniri de la Ierusalim o găsim la Fapte 15. Ea merită să fie studiată cum se cuvine.

⁶(2:11) Vezi nota 2.

⁷(2:13) Punctuația — inclusiv semnele citării — face parte din intervenția editorului. Unii comentatori pun aici semnele sfârșitului citatului, considerând versetele 15-21 drept *explicația ulterioară* a lui Pavel privitor la ceea ce i-a spus lui Petru.

⁸(2:21) W. M. Clow, *The Cross in the Christian Experience*, pg. 114.

⁹(3:1) Deși limba greacă are forme separate ale pronumelui *care*, pentru singular și plural, nu este exclusă aici posibilitatea pluralului.

¹⁰(3:5) Cele mai vechi manuscrise au fost scrise în întregime în litere majuscule, întrucât literele mici au evoluat abia mai târziu. Prin urmare, scrierea cu inițiale majuscule reflectă intervenția editorului. Astfel în engleză pronumele **He** (El sau el) este bine să fie scris cu majuscule în acest context (în românește „Cel“ apare la începutul versului, nemaipunându-se problema inițialei majuscule, n.tr.).

¹¹(3:13) J. Cynddylan Jones, *Studies in the Gospel According to St. John*, pg. 113.

¹²(3:20) Deși pare să fie o contradicție între argumentul de aici și faptul că Cristos este numit mai târziu Mediatorul Noului Legământ (Ev. 9:15), cuvântul *mediator* este folosit în două sensuri diferite în aceste două locuri. Moise a slujit ca mediator prin simplul fapt că a primit legea din partea lui Dumnezeu și a transmis-o poporului Israel. El a fost intermediarul sau reprezentantul poporului. Cristos este Mediatorul Noului Legământ într-un sens mult mai profund. Înainte ca Dumnezeu să poată distribui binecuvântările acestui legământ, Domnul Isus a trebuit să moară. După cum numai moartea dă validitate testamentului lăsat de cineva, tot așa Noul Legământ a trebuit să fie pecetluit prin sângele Lui. El a trebuit să se dea pe Sine ca preț de răscumpărare pentru toți (1 Tim. 2:6). Cristos nu numai că asigură binecuvântările legământului pentru copiii Săi, ci-i și menține pe copiii Lui într-o lume care le este antagonică. Asta o face El ca mare Preot și Avocat, fiind de asemenea parte integrantă din lucrarea Sa de mijlocire.

¹³(3:24) Termenul grec *paidagōgos* (de la

care am moștenit termenul de pedagog și pedagogie) înseamnă textual „învățător de copil“. O asemenea persoană, de obicei un sclav, avea grijă de copil când acesta se ducea și venea de la școală. Uneori chiar persoana respectivă îi predă cunoștințe aceluia copil.

¹⁴(4:7) În textul critic găsim doar cuvintele: *un moștenitor prin Dumnezeu*.

¹⁵(4:7) Norman B. Harrison, *His Side Versus Our Side*, pg. 71.

¹⁶(4:13) Au fost avansate mai multe teorii cu privire la „infirmitatea“ lui Pavel. Printre acestea se află și teoria că ar fi fost vorba de vreo boală de ochi, des întâlnită în Orientul Mijlociu. Alții au sugerat că a fost vorba de malarie, de migrenă, de epilepsie sau alte neputințe.

¹⁷(4:17) Stott, *Galateni*, pg. 116.

¹⁸(5:1) C. H. Mackintosh, *Genesis to Deuteronomy*, pg. 232, 233.

¹⁹(5:2) Jack Hunter, *What the Bible Teaches, Galatians — Philemon*, pg. 78.

²⁰(5:4) C. F. Hogg și W. E. Vine, *Epistle of Paul the Apostle to the Galatians*, pg. 241.

²¹(5:13) Arthur T. Pierson, alte documente nu sunt disponibile.

²²(5:16) C. I. Scofield, *In Many Pulpits with Dr. C. I. Scofield*, pg. 234.

²³(5:19-21) Textul critic (NU) omite cuvântul *adulter*. *Curvie* (*porneia* în greacă) este tradus adesea prin *imoralitate sexuală*, în care este inclus adulterul. Este improbabil însă ca Pavel să fi omis să menționeze acest păcat atât de răspândit de infidelitate în căsnicie, din catalogul viciilor firii vechi.

²⁴(5:19-21) Textul critic omite termenul *ucideri* (*phonoî*). Întrucât acest cuvânt seamănă atât de mult cu cel anterior (*phthonoî*, „invidie“), era foarte ușor să se omită în procesul copierii manuscriselor.

²⁵(5:19-21) Vezi nota de la 1 Cor. 6:9.

²⁶(5:22, 23) Samuel Chadwick, citat de James A. Stewart, *Pastures of Tender Grass*, pg. 253.

²⁷(5:24) Uzanțele limbii engleze cer ca aoristul *estaurōsan* să fie tradus ca perfectul compus, dar aoristul indicativ subliniază fapta, nu rezultatele durabile.

²⁸(6:7) J. A. Froude, alte comentarii nu sunt disponibile.

BIBLIOGRAFIE

- Cole, Alan. *The Epistle of Paul to the Galatians*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1965.
- Eadie, John. *Commentary on the Epistle of*

- Paul to the Galatians*. Edinburgh: T. and T. Clark, 1884.
- Harrison, Norman B. *His Side Versus Our Side*. Minneapolis: The Harrison Service, 1940.
- Hogg, C.F. și W.E. Vine. *Epistle to the Galatians*. Glasgow: Pickering and Inglis, 1922.
- Ironside, Harry A. *Expository Messages on the Epistles to the Galatians*. New York: Loizeaux Brothers, 1941.
- Kelly, William. *Lectures on the Epistles of Paul the Apostle to the Galatians*. Londra: G. Morrish, n.d.
- Lightfoot, J. B. *The Epistle of St. Paul to the Galatians*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1962.
- Mackintosh, C. H. *Genesis to Deuteronomy*. Neptune, N.J.: Loizeaux Bros.
- Stott, John. R. *Only One Way: The Message of Galatians*. Dowers Grove, IL: InterVarsity Press, 1968.

EPISTOLA CĂTRE EFESENI

Introducere

„Cumuna scrierilor Sfântului Pavel.” — J. Armitage Robinson
„Epistola lui Pavel echivalând cu al treilea cer.” — A. T. Pierson

I. Locul unic în Canon

În anumite privințe, Efeseni este o epistolă paulină tipică: începe cu salutul, cu mulțumirile, apoi continuă cu dezvoltarea unei doctrine, urmată de aplicația acestei doctrine în viața noastră practică, urmată de salutările de la sfârșit. Și totuși, deși Efeseni este o scrisoare autentică, ea este însă aproape ca o predică și o doxologie. În scrisoarea aceasta, cum arată Moorehead: „pătrundem în liniștea și solemnitatea sanctuarului... Aici predomină atmosfera de repaus, de meditație, de închinare și de pace.”⁶¹

În pofida faptului că atâția comentatori sunt de acord cu evaluarea lui Robinson, citată mai sus, unii cărturari moderni, abandonând optsprezece sau nouăsprezece veacuri de învățatură creștină, pretind că Pavel nu putea să fi scris epistola către Efeseni! Este însă acest punct de vedere valabil, în lumina faptelor?

II. Paternitatea cărții Efeseni

Cât privește *dovezile externe*, în sprijinul faptului că Efeseni este o epistolă paulină autentică, aceste dovezi sunt puternice și bine fondate. Nici o altă epistolă paulină nu a avut parte de un număr atât de mare și de neîntrerupt de martori, începând cu Clement din Roma, Ignat, Policarp și Hermas, și până la Clement din Alexandria, Irineu și Hippolit. Marcion a inclus-o în „canonul” său, numind-o însă „Laodicieni”. Canonul murtorian o trece, de asemenea, în rândul scrierilor lui Pavel.

Dovezile interne cuprind și faptul că autorul afirmă de două ori că este Pavel (1:1 și 3:1) iar conținutul scrisorii este atât de similar (în unele privințe) epistolei către Coloseni, încât se presupune că amândouă au fost scrise în același interval de timp. Cum am arătat, structura cărții Efeseni este caracteristică scrierilor pauline. E adevărat că Pavel introduce aici gânduri noi, dar dacă un autor nu are voie să precede așa, fără să

fie acuzat de a fi un plăsmuitor, atunci privilegiile autorilor biblici de a-i ajuta pe sfinți să se maturizeze se vor dovedi foarte anevoioase!

Cărturarul liberal german Schleiermacher a fost probabil primul care a respins paternitatea paulină a cărții Efeseni. Mulți cercetători moderni i-au călcat pe urme, cum ar fi Moffatt și Goodspeed. Vocabularul, stilul și doctrina „avansată”, precum și alte argumente subiective sunt citate în sprijinul respingerii, de către aceștia, a paternității pauline a epistolei. Dar fiecareia dintre aceste teorii i se poate răspunde cu contraargumente convingătoare. În lumina copleșitoarelor dovezi externe și a numărului mare de comentatori de marcă ce văd în Efeseni, nu doar duhul lui Pavel, ci și, cum s-a exprimat Coleridge, „cea mai divină” dintre scrierile sale, scrișoarea trebuie acceptată ca fiind autentică.

III. Data

Împreună cu Coloseni, Filipeni și Filemon, Efeseni este una din așa-numitele „epistole din temniță”. Dar despre care întemnițare a apostolului este vorba? (3:1; 4:1) — iată un subiect care a trezit vii dezbatere. Deși unii cred că a fost vorba despre șederea de doi ani a lui Pavel la Cezarea, sau chiar o întemnițare nedovedită la Efes, existența unor dovezi copleșitoare par să indice că a fost vorba despre întemnițarea de la Roma (la scurt timp după anul 60 d.Cr.). Asemenea epistolei către Coloseni (4:7-9), scrișoarea aceasta a fost transmisă de Tihic celor din provincia Asia (6:21, 22). Asta explică asemănarea de conținut doctrinar, aceleași idei fiind proaspete în mintea apostolului, când a scris aceste scrisori.

IV. FONDUL ȘI TEMA EPISTOLEI

Tema principală a cărții Efeseni este ceea ce Pavel numește „taină”. Prin asta el nu vrea să spună că ar fi vorba despre un lucru

ce nu poate fi explicat, ci mai degrabă un adevăr minunat, ce nu fusese revelat înainte, dar acum este făcut cunoscut.

Adevărul sublim — tema acestei cărți — este vestea potrivit căreia iudeii ce cred și Neamurile credincioase sunt acum una în Cristos Isus. Ei sunt frați și surori, membri ai aceleași biserici: Trupul lui Cristos. În vremea de acum, ei sunt așezați în Cristos în locurile cerești iar în viitor vor împărți cu El slava Lui, de căpetenie peste toate lucrurile.

Taina o găsim în fiecare din cele șase capitole ale epistolei. În capitolul 1 se numește taina voii lui Dumnezeu, îndreptându-ne privirile înainte spre acel timp când toate lucrurile din cer și de pe pământ vor fi conduse de Cristos (v. 9, 10). Iudeii credincioși (v. 11, pronumele „noi“) și Neamurile credincioase (v. 13, „voi“) vor avea partea lor de glorie în ziua aceea. Ei vor domni împreună cu El peste întreg universul, ca Trupul Său și plinătatea Sa (v. 22, 23).

Capitolul 2 descrie procesul prin care iudeii și Neamurile sunt mântuiți prin harul lui Dumnezeu; cum sunt împăcați ei cu Dumnezeu și unii cu alții; cum, prin unirea cu Cristos, ei devin un singur om; și cum formează ei un templu sfânt în care Dumnezeu locuiește prin Duhul Său.

Capitolul 3 ne oferă cea mai completă explicație a tainei. Aici este numită taina „lui Cristos“ (v. 4, JND), însemnând Cristos, Capul, și toți credincioșii, Trupul Său. În Trupul acesta, Neamurile credincioase sunt co-moștenitori, membri și părtași ai făgăduinței lui Dumnezeu (v. 6).

Capitolul 4 subliniază unitatea Trupului și planul lui Dumnezeu pentru dezvoltarea lui până la stadiul de maturitate (v. 1-16).

În capitolul 5, taina este numită Cristos și biserica (v. 32). Relația dintre Cristos și biserică este modelul de relații dintre un soț credincios și o soție credincioasă.

În fine, în capitolul 6, Pavel vorbește despre taina evangheliei, al cărei ambasador în lanțuri era el (v. 19, 20).

Încercați să vă imaginați impactul produs de această veste asupra credincioșilor ne-evrei cărora le-a fost expediată scrisoarea! Nu numai că ei au fost mântuiți prin credință, la fel ca iudeii, ci pentru prima oară ei ocupau un loc de privilegiu egal cu ei. Ei nu erau cu nimic inferiori, în ce privește poziția lor înaintea lui Dumnezeu. Și erau destinați să fie înțonați cu Cristos ca Trup al Său și Mireasă a Lui, împărțind cu El gloria domniei Sale universale!

O altă temă importantă din epistola către Efeseni este *dragostea* (gr. *agapē*, dragostea exprimată prin intermediul voinei). Pavel își începe și își încheie epistola cu acest concept (1:4; 6:24), folosind acest termen — atât ca verb, cât și ca substantiv — mai mult ca în oricare altă epistolă a sa. Asta ar putea arăta cunoștința dinaintea a Duhului, deoarece, în pofida faptului că treizeci de ani mai târziu marea și activa adunare de la Efes continua să asculte de porunca de a combate doctrina falsă, Domnul nostru le spune în Scrisoarea Sa către Efes că ceea ce avea împotriva lor este că și-au părăsit *dragostea* lor dintâi (Apocalipsa 2:4).

SCHIȚA CĂRȚII

I. POZIȚIA CREDINCIOSULUI ÎN CRISTOS (Cap. 1-3)

- A. Salutul (1:1, 2)
- B. Lauda adusă de Pavel lui Dumnezeu pentru binecuvântările harului (1:2-14)
- C. Mulțumirile și rugăciunile lui Pavel pentru sfinți (1:15-23)
- D. Puterea lui Dumnezeu manifestată în mântuirea Neamurilor și a iudeilor (2:1-10)
- E. Unitatea iudeilor credincioși și a Neamurilor credincioase în Cristos (2:11-22)
- F. O paranteză pe tema tainei (3:1-13)
- G. Rugăciunea lui Pavel pentru sfinți (3:14-19)
- H. Doxologia lui Pavel (3:20, 21)

II. TRĂIREA PRACTICĂ A CREDINCIOSULUI ÎN DOMNUL (Cap. 4-6)

- A. Îndemnul la unitate în părtășia creștină (4:1-6)
- B. Programul de funcționare corespunzătoare a mădularelor trupului (4:7-16)
- C. Îndemnul la o nouă morală (4:17-5:21)

- D. Îndemnul la evlavie personală în familia creștină (5:22-6:9)
 E. Îndemnuri privitoare la lupta creștină (6:10-20)
 F. Salutările personale ale lui Pavel (6:21-24)

Comentariu

I. POZIȚIA CREDINCIOȘULUI ÎN CRISTOS (Cap. 1-3)

A. Salutul (1:1, 2)

1:1 Numele **Pavel** înseamnă „mic“. Deși fizic apostolului i se potrivea această descriere, pe plan spiritual influența sa a fost enormă. El se prezintă ca **apostol al lui Isus Cristos**. Asta înseamnă că a fost imputernicit de Domnul cel înălțat la cer, ca să execute o misiune specială: să predice *evanghelia* la Neamuri și să predea marele adevăr privitor la *biserica* (3:8, 9). Întrucât Efeseni vizează biserica și întrucât adevărul acesta a fost prima oară întrucat apostolilor și profeților (3:5), e normal ca Pavel să se prezinte ca **apostol**, acesta nefiind un semn de mândrie, ci explicarea motivului pentru care el putea vorbi cu autoritate asupra acestui subiect. Sursa autorității sale este exprimată în cuvintele: **prin voia lui Dumnezeu**. Nu Pavel a ales această lucrare ca ocupația sa în viață; nimeni nu l-a desemnat s-o facă, ci de la început până la sfârșit a fost chemarea lui Dumnezeu (Gal. 1:1).

Scrisoarea este adresată **sfinților care sunt în Efes, și credincioșilor în Cristos Isus**. **Sfinții** sunt oamenii care s-au separat de lume, fiind puși deoparte pentru Dumnezeu. Este apelativul acordat în NT tuturor credincioșilor născuți din nou. În esență, termenul se referă la poziția credinciosului **în Cristos**, mai degrabă decât la ceea ce este acesta în el însuși. **În Cristos** toți credincioșii sunt **sfinți**, chiar dacă în ei înșiși nu sunt întotdeauna sfinți. De pildă, Pavel s-a adresat corintenilor cu apelativul de sfinți, la 1 Cor. 1:2, deși reiese clar din text că ei nu trăiau o viață sfântă. Totuși voia lui Dumnezeu este ca viața noastră practică să corespundă cu poziția ocupată de noi. Cu alte cuvinte, **sfinții** trebuie să fie sfinți.

Și credincioșilor în Cristos Isus se referă la toți creștinii adevărați. Dar termenul **credincioși** se referă aici și la probitatea și caracterul vrednic de încredere pe care ar trebui să-l posede creștinii. Sensul principal este însă acela că ei L-au recunoscut pe **Cristos Isus** ca singurul lor Domn și Mântuitor.

Două dintre cele mai vechi manuscrise omit cuvintele: **în Efes**, deși în mai toate celelalte manuscrise ele sunt prezent. Mulți cărturari cred că aceasta a fost o scrisoare circulară, redactată pentru a fi citită de adunările locale de creștini din mai multe localități, între care biserica de la Efes ocupa un loc proeminent. Din fericire chestiunea aceasta nu afectează nici autenticitatea scrisorii, nici valoarea ei pentru noi.

1:2 Urmează salutul adresat de apostol sfinților. Fiecare cuvânt al său este încărcat de semnificație spirituală — spre deosebire de multe din salutările golite de sens pe care le folosim de multe ori în vremea de azi.

Har înseamnă ajutorul divin pentru viața de zi cu zi. Cititorii lui Pavel au fost deja mântuiți prin harul lui Dumnezeu — adică bunăvoința nemeritată, manifestată de El către cei pierduți. Acum ei aveau nevoie de **tărie de la Dumnezeu** pentru a face față problemelor, încercărilor și întristărilor vieții. Or, tocmai asta le oferă apostolul aici.

Pace înseamnă un duh liniștit și odihnit în toate împrejurările schimbătoare ale vieții. Sfinții experimentaseră deja pacea cu Dumnezeu când au fost convertiți. Dar acum, zi de zi, ei aveau nevoie de **pacea lui Dumnezeu** — adică calmul, seninătatea și starea de odihnă ce nu depinde de împrejurări și care decurge din faptul că toate lucrurile I le aducem lui Dumnezeu în rugăciune (4:6, 7).

E demn de remarcat că **harul** este primul, **pacea** venind după aceea — asta a fost dintotdeauna ordinea corectă. Numai după ce **harul** s-a ocupat de chestiunea păcatului poate cunoaște cineva **pacea**. Și numai prin **tăria** nemeritată pe care ne-o dăruiește Dumnezeu, zi de zi, poate credinciosul să trăiască experiența **păcii**, să guste **pacea** desăvârșită, în toate stările schimbătoare ale vieții.

Harul (*charis*) era un termen grec caracteristic. Iudeii folosesc termenul **pace** (*shalom* în ebraică) ca formă de salut (cum procedează și mulți creștini din România, n.tr.). Fuzionând cei doi termeni, avem *evanghelia* în miniatură, pentru toată lumea.

Când îi unim avem, de asemenea, adevărul bisericii nou testamentale, pe care Pavel o prezintă atât de plenar în Efeseni — anume că atât iudeii credincioși, cât și Neamurile credincioase formează un singur Trup în Cristos.

Harul... și pacea vin de la Dumnezeu Tatăl nostru și de la Domnul Isus Cristos. Pavel nu a ezitat să-L așeze pe **Domnul Isus** la același nivel, pe treaptă de egalitate cu **Dumnezeu Tatăl**. Apostolul Îl onora pe Fiul la fel de mult ca pe **Tatăl**. Toa așa trebuie să procedăm și noi (Ioan 5:23).

Să nu trecem cu vederea minunata sintagmă: **Dumnezeu Tatăl nostru**. Cuvântul **Dumnezeu**, luat separat, ar putea transmite impresia Unuia care este infinit de departe de noi și inabordabil, sus de tot. Pe de altă parte, **Tatăl** se referă la Cel care este apropiat de noi, accesibil, chiar intim. Unind cei doi termeni prin pronumele **nostru**, avem adevărul cutremurător de mare că **Dumnezeul** măreț, cel care străbate veșnicia, este, în același timp, **Tatăl** tuturor celor care s-au născut din nou prin credința în **Domnul Isus**.

Titlul complet al Mântuitorului este **Domnul Isus Cristos**. Ca **Domn**, El este Stăpânul nostru absolut, cu drepturi depline asupra tot ceea ce suntem și avem noi. Ca **Isus** El este Mântuitorul nostru de păcat. Ca **Cristos** El este Profetul, Preotul și Regele nostru divin rânduit. Ce bogăție de adevăr etalează numele Lui pentru orice ureche pregătită să audă!

B. Lauda adusă de Pavel lui Dumnezeu pentru binecuvântările harului (1:3-14)

1:3 După acest scurt salut, apostolul își ridică glasul într-un minunat imn de laudă, atingând câteva din cele mai sublime culmi ale închinării din Noul Testament. Avem aici inima prea plină de adorare a apostolului, pentru binecuvântările harului. În aceste versete (3-14), Pavel urmărește activitatea de mântuire desfășurată de Dumnezeu de-a lungul veșniciei, în trecut, prezent și viitor. Și, bineînțeles, aceasta presupune discutarea tainei voii lui Dumnezeu — ca iudeii credincioși și Neamurile credincioase să fie părtași ai glorioasei moșteniri.

El începe făcând apel la toți cei ce-L cunosc pe **Dumnezeu** să-L binecuvânteze, adică să-L aducă bucurie lui Dumnezeu, laudându-L și închinându-l-se cu iubire în

inima lor. **Binecuvântatul este Dumnezeuul și Tatăl Domnului nostru Isus Cristos**. Uneori Isus S-a adresat lui Dumnezeu ca lui Dumnezeu (Mat. 27:46). Alteori Îl numește **Tată** (Ioan 10:30). **Binecuvântatul** este în același timp și Cel ce binecuvântează. Noi Îl binecuvântăm. El ne binecuvântează și ne umple de bucurie, revărsând peste noi bogățiile harului Său.

El ne-a binecuvântat cu orice binecuvântare duhovnicească în locurile cerești, în Cristos. Aici avem piramida harului:

binecuvântare
binecuvântare duhovnicească
orice binecuvântare în
locurile cerești
orice binecuvântare în locurile cerești
în Cristos

Observați mai întâi de câtă generozitate dă dovadă inima și mâna Lui: **orice binecuvântare duhovnicească**. Observați, vă rog, și faptul că aceste binecuvântări sunt *duhovnicești*. Cel mai simplu mod de a explica acest lucru este de a le contrasta cu binecuvântările Israelului sub lege. În VT, un iudeu credincios și ascultător era răsplătit cu viață lungă, familie mare, recolte îmbelșugate și protecție în fața dușmanilor lui (Deut. 28:2-8). Binecuvântările creștinismului sunt însă de natură **spirituală**, adică ele au de a face cu comori nemateriale, nevăzute și nepieritoare. Este adevărat că sfinții din VT se bucurau de unele binecuvântări spirituale, dar, așa cum vom vedea, creștinul din ziua de azi se bucură de binecuvântări necunoscute în timpurile anterioare.

Binecuvântările noastre sunt *în locurile cerești*, adică literalmente „*în cele cerești*”. În loc să fie binecuvântări materiale, în locuri pământești, ele sunt binecuvântări **spirituale în locurile cerești**. Sintagma: **în locurile cerești** e folosită de cinci ori în Efeseni:

- 1:3 Sfera binecuvântării noastre **duhovnicești**
- 1:20 Scena întronării actuale a lui Cristos
- 2:6 Scena întronării noastre actuale în Cristos
- 3:10 Locul din care îngerii asistă la înțelepciunea lui Dumnezeu, etalată în biserică
- 6:12 Regiunea care este sursa actualului nostru conflict cu duhurile rele

Când unim aceste pasaje, dobândim defi-

niția biblică a **locurilor cerești**. Cum arată Unger, ele sunt „domeniul poziției credinciosului și experiența sa, ca urmare a faptului că este unit cu Cristos prin botezul Duhului.“ Toate binecuvântările **duhovnicești** sunt *în Cristos*. El este Cel care le-a procurat pentru ei prin lucrarea Lui isprăvită de la Calvar. Acum ele sunt disponibile prin El. Tot ce are Dumnezeu pentru credincios se află în Domnul Isus. Pentru a primi binecuvântările, noi trebuie să fim uniți cu Cristos prin credință. În clipa în care un om este *în Cristos*, el devine posesorul tuturor acestor binecuvântări, cum arată și Chafer: „A fi în Cristos — partea tuturor celor mântuiți — înseamnă a ne împărtăși din tot ce a făcut Cristos, din tot ce este El și din tot ce va fi El vreodată.“²

În Cristos este una din sintagmele cheie ale epistolei către Efeseni. Există două linii strâns înrudite de adevăr în NT: adevărul poziției credinciosului și adevărul practicii sale.

Mai întâi, poziția credinciosului. Toți oamenii din lume sunt fie „în Adam“, fie „în Cristos.“ Cei ce sunt „în Adam“ sunt în păcatele lor și, prin urmare, sunt condamnați înaintea lui Dumnezeu. Ei nu pot face absolut nimic în ei înșiși prin care să-I fie plăcuți lui Dumnezeu ori să-I câștige bunăvoința. Ei nu au nici un drept la Dumnezeu și, dacă ar fi să primească ceea ce merită, ar fi pierduți pe veci.

Când cineva este convertit, Dumnezeu nu-l mai privește ca pe un copil osândit al lui Adam, ci îl vede ca fiind **în Cristos**, acceptându-l de pe acel temei. Păcătosul care crede este acceptat nu pe baza a ceea ce este în el însuși, ci pentru faptul că este **în Cristos**. Când este **în Cristos**, el stă îmbrăcat în toată acceptabilitatea lui Cristos însuși. Și se va bucura de bunăvoința lui Dumnezeu și acceptarea Lui cât timp se va bucura Cristos de acestea, adică în veci de veci.

Prin urmare, poziția credinciosului constă în faptul că el este **în Cristos**. Dar mai există o latură: trăirea în practică a vieții credinciosului — adică ceea ce este el în sine. Poziția lui este perfectă, dar practica lui imperfectă. Acum voia lui Dumnezeu este ca practica lui să corespundă tot mai mult cu poziția lui. Dar practica credinciosului nu va corespunde întru totul cu poziția sa, până când credinciosul nu va ajunge în cer. Însă procesul sfințirii, maturizării și transformării tot mai mult după chipul lui

Cristos trebuie să se desfășoare încontinuu, câtă vreme el se află pe pământ.

Când înțelegem deosebirea dintre poziția credinciosului și starea sa, asta ne va învrednici să reconciliem versete aparent diametral opuse, cum ar fi următoarele:

Credincioșii sunt desăvârșiți (Ev. 10:14)	Credincioșii ar trebui să fie desăvârșiți (Mt. 5:48)
Credincioșii sunt morți față de păcat (Rom. 6:2)	Credincioșii ar trebui să se socotească morți față de păcat (Rom. 6:11)
Credincioșii sunt o națiune sfântă (1 Pet. 2:9)	Credincioșii ar trebui să fie sfinți (1 Pet. 1:15)

Prima coloană se referă la poziția noastră, iar a doua la practica noastră.

Chiar scrisoarea lui Pavel către Efeseni este împărțită în două secțiuni, ce reflectă cele două aspecte ale acestui adevăr: Capitolele 1 la 3 se ocupă de poziția noastră — faptul că suntem în Cristos. Pe când capitolele 4 la 6, reflectă practica noastră — ceea ce ar trebui să fim în noi înșine. Prima jumătate are de a face cu doctrină, iar a doua cu îndatoriri. În primele trei capitole poziția noastră este adesea descrisă prin sintagme de genul: „în Cristos“, „în Cristos Isus“, „în El“, „în care.“ În ultimele trei capitole expresia „în Domnul“ e folosită frecvent pentru a defini responsabilitatea credinciosului față de Cristos Domnul. Bine a spus cineva că prima parte a scrisorii îl înfățișează pe credincios în cele cerești, în Cristos, pe când ultima parte îl prezintă în bucatărie.

Acum suntem gata de a examina câteva din binecuvântările **duhovnicești din locurile cerești**, pe care le avem **în Cristos**.

1:4 Prima este cunoscută sub denumirea de alegere. „**După cum ne-a ales în El înainte de întemeierea lumii, ca să fim sfinți și fără pată înaintea Lui, în dragoste.**

Observați mai întâi faptul pozitiv al alegerii, în cuvintele: **El ne-a ales**. Apoi vine aspectul poziției din cadrul adevărului: **în El**. În Persoana și lucrarea Domnului Isus se implinesc toate planurile lui Dumnezeu pentru copiii Săi. Data la care a avut loc alegerea lui Dumnezeu e indicată prin sintagma: **înainte de întemeierea lumii**. Iar planul este următorul: **ca noi să fim sfinți și fără pată înaintea Lui, în dragoste**. Scopul acesta nu va fi pe deplin atins decât atunci când vom fi cu El în cer (1 Ioan 3:2), dar procesul trebuie să se desfășoare

incontinuu în viața noastră de pe pământ.

Rugăciune: „Doamne, fă-mă sfânt acum, întrucât acesta este planul tău final pentru mine. Amin.“

ALEGEREA DIVINĂ

Doctrina alegerii ridică probleme serioase în mintea omului. Prin urmare, trebuie să examinăm mai cu atenție ce spune (și ce nu spune) Biblia pe această temă.

Mai întâi, ea ne spune că Dumnezeu îi alege pe oameni în vederea mântuirii (2 Tes. 2:13). Ea se adresează credincioșilor care sunt „aleși potrivit cu cunoștința mai dinainte a lui Dumnezeu“ (1 Pet. 1:2). Ea ne învață că oamenii pot ști dacă sunt aleși prin răspunsul care îl dau evangheliei: cei care o aud și o cred, sunt aleși (1 Tesaloniceni 1:4-7).

Pe de altă parte, Biblia niciodată nu ne învață că Dumnezeu îi alege pe oameni să fie pierduți. Faptul că El îi alege pe unii să fie mântuiți nu presupune că El i-ar condamna pe ceilalți în mod arbitrar. El nu-i condamnă niciodată pe oamenii care merită să fie mântuiți (deși nu există asemenea oameni), dar El îi mântuiește pe unii care ar merita să fie condamnați. Când Pavel îi descrie pe cei aleși, el îi numește „vase ale îndurării pe care El le-a pregătit dinainte pentru slavă“ (Rom. 9:23). Când se referă însă la cei pierduți, el spune doar atât: „vase ale mâniei pregătite pentru nimicire“ (Rom. 9:22). Dumnezeu pregătește vasele îndurării pentru slavă, dar El nu-i pregătește pe oameni pentru nimicire, ci ei fac singuri acest lucru, prin necredința lor.

Doctrina alegerii Îl lasă pe Dumnezeu să fie Dumnezeu. El este suveran, adică poate face tot ce dorește, deși niciodată nu-l face plăcere să facă vreun lucru nedrept. Dacă ar fi lăsați de capul lor, toți oamenii ar fi pierduți. Are Dumnezeu dreptul să-și arate îndurarea față de unii?

Dar problema mai comportă un alt aspect. Aceași Biblie care propovăduiește alegerea suverană prezintă și responsabilitatea omului. Nimeni nu se poate folosi de doctrina alegerii pentru a se scuza că nu este mântuit. Dumnezeu le face tuturor oamenilor de pretutindeni oferta autentică a mântuirii (Ioan 3:16: 3:36: 5:24: Rom. 10:9, 13). Oricine poate fi mântuit dacă se pocăiește de păcatele sale și crede în Domnul Isus Cristos. Prin urmare, dacă cineva se pierde, asta se datorează faptului că el sau ea alege să se piardă, nu pentru că Dumne-

zeu dorește acest lucru.

Faptul rămâne că aceeași Biblie propovăduiește și alegerea, și mântuirea gratuită pentru toți cei ce sunt dispuși s-o primească. Ambele doctrine se găsesc într-un singur verset: „Toți cei pe care Tatăl Mi-a dat vor veni la Mine și pe cel ce vine la Mine cu nici un chip nu-l voi alunga“ (Ioan 6:37). Prima parte a versetului se referă la alegerea suverană a lui Dumnezeu; ultima arată că îndurarea este oferită tuturor.

Asta prezintă însă dificultăți pentru mintea omului. Cum poate Dumnezeu să-i aleagă pe unii, și totuși să ofere mântuirea fără plată, tuturor oamenilor? Să fim sinceri, este o taină. Dar taina este doar de partea noastră, nu și a lui Dumnezeu. Cel mai bun mod de a proceda este de a crede ambele doctrine, pentru că Biblia le propovăduiește pe ambele. Adevărul nu se găsește undeva între alegere și liberul arbitru al omului, ci în ambele extreme, cum relevă și W. G. Blaikie:

Suveranitatea divină, responsabilitatea omului și oferta gratuită și universală a îndurării sunt cu toate prezente pe paginile Scripturii și deși noi nu le putem armoniza cu logica noastră, toate trebuie să ocupe un loc în mintea noastră.³†

1:5 A doua binecuvântare spirituală din comoara harului lui Dumnezeu este predestinația sau rânduirea dinainte. Deși e întrucâtva înrudită cu alegerea, nu este unul și același lucru. Alegerea prezintă alegerea de către Dumnezeu a oamenilor în vederea mântuirii. Dar predestinația este o avanpremieră a acesteia, însemnând că Dumnezeu a stabilit dinainte ca toți cei ce vor fi mântuiți să fie și adoptați în sânul familiei Sale, ca fii. El ne-ar fi putut mântui fără să ne facă fiii Lui, dar a ales să facă și una și alta.

Multe traduceri leagă ultimele două cuvinte din versetul 4 cu versetul cinci, astfel: **în dragoste El ne-a predestinat** (sau **ne-a rânduit mai dinainte**). Asta ne amintește de afecțiunea de o rară frumusețe care L-a făcut pe Dumnezeu să Se poarte cu noi atât de minunat.

Noi avem realitatea slăvitei noastre **înfieri** în sintagma: **ne-a predestinat să fim adoptați ca fii**. În NT, **adopția** înseamnă plasarea credinciosului în familia lui Dumnezeu ca fiu adult, matur, cu toate privilegiile și responsabilitățile ce decurg

din calitatea de fiu (Gal. 4:4-7). Duhul inferii sădește în credincios instinctul de a l se adresa lui Dumnezeu cu apelativul de Tată (Rom. 8:15).

Înfierea noastră se face de către Isus Cristos. Dumnezeu nu ne-ar fi putut aduce niciodată la poziția de apropiere și intimitate **cu Sine** atâta timp cât eram în păcatele noastre. Dar Domnul Isus a venit pe pământ și, prin moartea, îngroparea și învierea Sa, a rezolvat chestiunea păcatului spre deplina satisfacție a lui Dumnezeu. Or, tocmai valoarea înfinită a jertfei Sale de pe Calvar asigură temeiul neprihănirii de pe baza căruia Dumnezeu ne poate adopta ca fii.

Și toate se fac **după buna plăcere a voii Lui.** Aceasta este motivația suverană de la baza predestinării noastre, răspunzând la întrebarea: „De ce a făcut El acest lucru?” Pur și simplu pentru că aceasta a fost **buna Sa plăcere.** El nu putea fi satisfăcut până nu S-a înconjurat de fii, care să se conformeze chipului singurului Lui Fiu născut, cu El și ca El pe veci.

1:6 Spre lauda slavei harului Său, prin care ne-a făcut să fim acceptați în Preaiubitul. Contemplând harul lui Dumnezeu, care de la început ne-a ales și apoi ne-a predestinat să fim fiii Lui, Pavel își punctează meditația cu acest refren ce constituie, în același timp, o exclamație, o explicație și un îndemn. Așadar, **exclamație** — deci o tresăltare sfântă în fața gloriilor transcendente ale unui har atât de mare. Apoi o **explicație** în sensul că obiectul și rezultatul tuturor relațiilor lui Dumnezeu cu noi (relații bazate pe har) îl constituia **slava Sa.** Lui l se cuvine adorație eternă pentru un har atât de nemărginit. Observați termenii **harului Său: El ne-a făcut (fără plată) să fim acceptați.** Receptorii **harului Său** suntem noi. Canalul prin care ni se transmite harul: **în Preaiubitul.** Apoi urmează **indemnul.** Pavel spune: „Să-L **lăudăm** pentru **harul** Lui slăvit.” Haideți dar să facem acest lucru, înainte de a trece mai departe:

Dumnezeu măreț, al minunilor!

Toate căile Tale

Vorbesc despre atributele Tale divine;

Dar gloriile harului Tău

Întrec în strălucire chiar minunile Tale:

Căci ce alt Dumnezeu care să ierte există?

Și cine mai are un har atât de minunat și fără de plată?

— Samuel Davies

1:7 Trecând în revistă sublimul plan etern al lui Dumnezeu pentru copiii Săi, am ajuns acum la realitatea **răscumpărării** — prin care se înțelege aspectul lucrării lui Cristos prin intermediul căreia noi suntem eliberați de robia și vinovăția păcatului, fiind introduși la o viață de libertate. Domnul Isus este Răscumpărătorul (**În El avem răscumpărarea**). Noi suntem răscumpești. **Sângele Lui** este prețul răscumpărării noastre, căci nimic altceva nu ar putea să ne răscumpeze.

Unul din rezultatele răscumpărării este **iertarea păcatelor.** Iertarea nu este totuna cu **răscumpărarea**, ci ea este una din roadele răscumpărării. Cristos a trebuit să satisfacă pe deplin cerințele necesitate de păcatele noastre, înainte ca noi să putem fi ierțați. Lucrul acesta s-a făcut la cruce, iar acum:

Justiția neînduplecată nu mai poate avea pretenții,

Îndurarea putându-și etala bogăția.

Măsura **iertării** noastre o constituie următoarele cuvinte: **după bogățiile harului Său.** Dacă am putea măsura **bogățiile harului** lui Dumnezeu, atunci am putea măsura cât de mult ne-a iertat El. **Harul** Lui este nemărginit! Și tot așa este și **iertarea Lui!**

1:8 Harul a fost acela care L-a determinat să ne aleagă, să ne predestineze și să ne răscumpeze. Dar lucrurile nu se opresc aici. Dumnezeu a făcut să se reverse în supraabundență același har peste noi **în toată înțelepciunea și priceperea.** Asta înseamnă că El ne-a împărțit de bunăvoie planurile și scopurile Sale cu privire la noi. El vrea ca noi să fim în cunoștință de cauză cu privire la planurile Sale pentru biserică și pentru univers. Și astfel El ne-a făcut confidente, descoperindu-ne marele deznodământ spre care converge întreaga istorie.

1:9 Pavel explică acum modul special în care Dumnezeu a făcut să abunde spre noi toată înțelepciunea și priceperea, aducându-ne la cunoștință **taina voii Sale.** Aceasta e chiar tema dominantă a epistolei către Efeseni: slăvitul adevăr privitor la Cristos și biserică. Este o **taină** nu pentru că ar fi ceva misterios, ci pentru că este un adevăr sacru, ținut ascuns înainte, dar descoperit acum sfinților. Acest plan glorios a fost inițiat de voia suverană a lui Dumnezeu, fără nici o influență din afară, căci ni

se spune că a luat ființă **potrivit bunei Sale plăceri**. Iar subiectul măreț al acestui plan este chiar Domnul Isus Cristos — după cum reiese clar din cuvintele: **pe care și-o alcătuișe în Sine Însuși**.

1:10 Acum Pavel începe o explicație mai detaliată a acestui plan secret al lui Dumnezeu și în acest capitol el se gândește în special la aspectul viitor al acestei taine. Capitolele 2 și 3 vor face și mai multă lumină în privința aspectului actual al tainei.

Timpul avut în vedere de Pavel este indicat de sintagma: **dispensația** (sau *administrația*, în greacă *oikonomia*) **plinătății timpurilor**. Noi credem că aceasta e o referire la Mileniu, când Cristos va reveni pe pământ, pentru a domni ca Rege al regilor și Domn al domnilor. Dumnezeu are o economie specială sau un plan deosebit de administrație pentru epoca finală a istoriei umane pe acest pământ.

Planul constă din a face ca toate lucrurile să conducă la un punct culminant în Cristos, cum se exprimă traducerea JND. În timpul domniei de o mie de ani a lui Cristos, **toate lucrurile din cer și de pe pământ vor fi însumate în Cristos**. Mântuitorul, care este acum respins și dezmoștenit va fi atunci Cel Pre-eminent, Domnul tuturor și ținta închinării universale. Acesta este țelul suprem al lui Dumnezeu: să-L așeze pe **Cristos** căpetenie peste **toate lucrurile**, și cele cerești, și cele pământești, din cadrul împărăției.

Gradul de răspândire a domniei lui Cristos se poate desluși din cuvintele: „lucrurile din ceruri și lucrurile de pe pământ“ (JND). Bellett afirmă:

Acesta e un secret ce nu mai fusese făcut cunoscut până acum. În profetul Isaia, avem imaginea minunată a pământului în timpul mileniului. Dar ni se oferă oare acolo vreo posibilitate de a întrevădea cerurile, în timpul domniei de o mie de ani a lui Cristos, când El va fi căpetenia lor? A rostit oare Isaia cuvintele potrivit cărora toate lucrurile din cer și de pe pământ vor fi conduse de Omul [acesta] proslăvit?⁴

Unii oameni folosesc versetul 10 drept acoperire pentru falsă doctrină a mântuirii universale. Ei răstălmăcesc adevărul, susținând că toate lucrurile și toate ființele vor fi în cele din urmă restaurate și reconciliate în Cristos. Dar textul de față nu spune deloc acest lucru. Pavel se referă la *domnia*

universală, nu la mântuirea universală!

1:11 O trăsătură vitală a tainei o constituie faptul că atât iudeii credincioși, cât și Neamurile credincioase se împărtășesc cu toții din acest program măreț al lui Dumnezeu. Apostolul se referă la taină în raport cu credincioșii iudei, în versetele 11 și 12: în raport cu credincioșii dintre Neamuri, în versetul 13: și apoi le combină pe cele două raporturi, în versetul 14.

Cât privește creștinii de etnie iudaică, Pavel scrie: **În El am primit și o moștenire**. Dreptul lor de a se împărtăși din ea nu se bazează pe fostele lor privilegii, ci numai și numai pe unirea lor cu Cristos. **Moștenirea** din acest verset se referă la acel timp din viitor când ei, împreună cu toți credincioșii adevărați vor fi făcuți cunoscuți, în fața unei lumi umite, care va vedea că ei constituie Trupul lui Cristos, Mireasa Mielului.

Din toată veșnicia acești creștini iudei au fost însemnați de Dumnezeu și destinați, în voia Lui suverană, să se bucure de privilegiul acesta suprem — adică să fie **predestinați potrivit cu hotărârea Celui care lucrează toate lucrurile după sfatul voii Sale**.

1:12 Scopul acestei predestinări a fost **ca ei să fie spre lauda slavei Sale**. Cu alte cuvinte, ei sunt trofee ale harului lui Dumnezeu, arătând ce poate face El cu materia primă atât de nepromițătoare pe care o reprezentăm noi, aducându-I totuși slavă.

Apostolul se referă la el și la alți iudei credincioși cu cuvintele: **noi cei care ne-am încrezut mai întâi în Cristos**. El se gândește la rămășița de evrei care au răspuns la mesajul evangheliei în era primară a creștinismului. Vestea bună a fost predicată mai întâi iudeilor. Cei mai mulți din poporul Israel au respins categoric această veste bună. Dar o mică parte dintre ei — rămășița — au crezut în Domnul Isus. Pavel face parte din această categorie.

Altfel va fi la a doua venire a Mântuitorului pe pământ. Atunci întreaga națiune Îl va privi pe cel pe care L-a străpuns și Îl va jeli ca pe un Fiu singur la părinți (Zah. 12:10). „Și astfel tot Israelul va fi mântuit, după cum este scris: «Izbăvitorul va veni din Sion și va îndepărta toată nelegiuirea din Iacob»“ (Rom. 11:26).

Pavel și contemporanii săi creștini ce proveneau din rândul evreilor S-au încrezut în Mesia cu mult înainte ca întreg poporul evreu să facă acest lucru. De aceea spune

apostolul: „noi... care ne-am pus încrederea mai dinainte în Cristos“ (FWG).

Cei ce „au nădăduit mai dinainte“ în Mesia vor domni cu El pe pământ. Ceilalți membri ai poporului evreu vor fi supușii Săi în împărăția Sa.

1:13 Acum Pavel trece de la credințioșii proveniți dintre evrei la cei proveniți dintre Neamuri, renunțând la pronumele personal persoana întâi plural „noi“ la **voi**. Acei dintre păgâni care au fost salvați se împărtășesc din taina voii lui Dumnezeu, alături de iudeii convertiți. Și astfel apostolul urmărește aici pașii prin care efesenii și alți credincioși ne-evrei au fost uniți cu Cristos.

Ei **au auzit** evanghelia.

Au **crezut** în Cristos.

Au fost pecetluiți cu Duhul Sfânt al făgăduinței.

Mai întâi, ei **au auzit cuvântul adevărului, evanghelia mântuirii** lor. În esență, aceasta se referă la vestea bună a **mântuirii** prin credința în Domnul Isus. Dar într-o accepțiune mai largă, aici sunt cuprinse toate învățăturile lui Cristos și ale apostolilor.

După ce au auzit mesajul acesta, ei s-au predat pe ei înșiși lui Cristos, printr-un act hotărât al credinței. Domnul Isus este adevăratul obiect al credinței. **Mântuirea** se află numai în El.

De îndată ce **au crezut ei, au fost pecetluiți cu Duhul Sfânt al făgăduinței**. Asta înseamnă că toți credincioșii adevărați primesc **Duhul** lui Dumnezeu ca semn al faptului că sunt ai lui Dumnezeu și că El îi va păzi până când ei vor primi trupurile lor glorioase. După cum în problemele de ordin juridic un sigiliu indică dreptul de proprietate și securitate, tot așa este și în cele divine. Duhul Sfânt din lăuntru nostru ne înseamnă, punând în noi pecetea potrivit căreia suntem proprietatea lui Dumnezeu (1 Cor. 6:19, 20), garantând faptul că vom fi păziți și păstrați până în ziua răscumpărării (Ef. 4:30).

Pecetea noastră se numește **Duhul Sfânt al făgăduinței**. Mai întâi, El este Duhul *Sfânt*; asta e El în Sine. El a fost făgăduit de Tatăl (Ioel 2:28; Fapte 1:4) și de Domnul Isus (Ioan 16:7). În plus, El este garanția că toate făgăduințele făcute de Dumnezeu credinciosului se vor împlini.

Versetul 13 face prima din numeroasele

referiri la Trinitate din această epistolă:

Dumnezeu Tatăl (v. 3)

Dumnezeu Fiul (v. 7)

Dumnezeu Duhul (v. 13)

1:14 Din nou Pavel procedează la o schimbare de pronume, de la „noi“ din versetele 11 și 12 la „voi“ din versetul 13, ajungând apoi la **noi** din versetul 14. Prin acest iscusit procedeu literar, el face o aluzie la lucrurile pe care le va explica mai detaliat în capitolele 2 și 3 — uniunea iudeilor credincioși cu Neamurile credincioase, care împreună formează un nou organism: biserica.

Duhul Sfânt este **arvuna [garanția] moștenirii noastre**. Este acotul sau avansul, ce confirmă că se va efectua plata integrală. Este totuna cu plata integrală, doar că nu e aceeași sumă.

De îndată ce suntem mântuiți, Duhul Sfânt începe să ne descopere câteva din bogățiile de care dispunem în Cristos. El ne dă posibilitatea să gustăm dinainte câte ceva din gloria viitoare. Dar cum putem fi siguri că vom obține toată moștenirea, în viitor? Duhul Sfânt Însuși este **arvuna** sau garan-torul nostru.

Fiind pecetea, El garantează că noi înșine vom fi păziți și păstrați teferi pentru a ne lua în primire moștenirea. Iar ca arvună, El garantează că **moștenirea** ne va fi păstrată în condiții de siguranță.

Duhul este **arvuna până la răscumpărarea stăpânirii dobândite**. Arvuna ne duce cu privirea la momentul când va avea loc **răscumpărarea**, după cum roadele dintâi ne fac să ne gândim la momentul când vom culege recolta deplină. Rolul de arvună al Duhului Sfânt va înceta atunci când se va face răscumpărarea **stăpânirii dobândite**. Dar ce vrea să spună Pavel prin cuvintele **stăpânirea dobândită**?

1. S-ar putea să se refere la **moștenirea noastră**. Tot ce posedă Dumnezeu este al nostru prin Domnul Isus: noi suntem moștenitori ai lui Dumnezeu și co-moștenitori cu Isus Cristos (Rom. 8:17; 1 Cor. 3:21-23). Universul însuși a fost înținat prin pânduirea păcatului și trebuie să fie reconciliat și purificat (Col. 1:20; Ev. 9:23). Când va reveni Cristos pe pământ ca să domnească, creațiunea ce geme acum va fi izbăvită de robia putreziciunii, dându-i-se glorioasa libertate de care se bucură copiii lui Dumnezeu (Rom. 8:19-22).

2. Sintagma **stăpânirea dobândită** ar putea însemna trupul credinciosului. Duhul

și sufletul nostru sunt răscumpărate în clipa când credem, dar răscumpărarea trupurilor noastre este încă un eveniment viitor. Faptul că suferim, că îmbătrânim și murim dovedește că trupul nostru nu a fost încă răscumpărat. Când va reveni Cristos să ne ia la El (1 Tes. 4:13-18), trupurile noastre vor fi refăcute, pentru a se conforma trupului slavei Sale (Fil. 3:21). Atunci vom fi pe deplin și pe veci răscumpărați (Rom. 8:23).

3. În fine, **stăpânirea dobândită** ar putea să se refere la biserică (1 Pet. 2:9: „poporul Său special“). În acest caz, răscumpărarea ei este de asemenea așteptată, când va avea loc Răpirea, ocazie cu care Cristos Își va prezenta biserica Sa ca pe o biserică slăvită, fără pată sau zbârcitură (Ef. 5:27). Unii cred că, în cadrul acestei interpretări, **stăpânirea** lui Dumnezeu ar putea cuprinde și sfinții din Vechiul Testament.

Indiferent de interpretarea la care subscriem, rezultatul final este același: **spre lauda slavei Sale**. Minunatul plan al lui Dumnezeu pentru copiii Lui va fi ajuns atunci la gloriosul său deznodământ, El fiind ținta laudelor neconținute. De trei ori în acest capitol Pavel ne amintește că țelul urmărit și rezultatul inevitabil al tuturor acțiunilor lui Dumnezeu este ca El să fie preamărit și proslăvit.

Spre lauda slavei harului Său (v. 6)

Ca noi să fim spre lauda slavei Sale (v. 12)

Spre lauda slavei Sale (v. 14)

C. Mulțumirile și rugăciunile lui Pavel pentru sfinți (1:15-23)

1:15 În pasajul anterior, de la versetul 3 la 14 (totul fiind o singură frază în textul original grec!), apostolul a trecut în revistă triumfătorul program al lui Dumnezeu, din veșnicie până în viitor. În acest proces, el s-a referit la câteva dintre cele mai înălțătoare gânduri care pot ocupa mintea noastră, gânduri atât de mărețe încât acum Pavel le împărtășește ascultătorilor săi povara adâncă ce o resimțea el în rugăciunile sale, fiind convins că trebuie să-i poarte mereu în rugăciune ca ei să poată fi luminați cu privire la aceste concepte atât de mărețe. Dorința lui fierbinte pentru ei este ca ei să poate aprecia slăvitele privilegii pe care le au în Cristos și extraordinara putere de care a fost nevoie ca Cristos să fie dat bisericii în calitatea Sa de căpetenie peste întreaga creațiune.

Cuvintele de aceea de la începutul

paragrafului trec în revistă tot ceea ce a făcut Dumnezeu și va face pentru cei ce sunt membri ai trupului lui Cristos, așa cum se arată în versetele 3-14.

După ce am auzit despre credința voastră în Domnul Isus și dragostea voastră pentru toți sfinții. Tocmai după ce a primit aceste informații, a fost asigurat Pavel că cititorii epistolei sale sunt posesori ai binecuvântărilor spirituale pe care tocmai le-a descris, fiind astfel îndemnat să se roage pentru ei. **Credința lor în Domnul Isus** le-a adus în viețile lor minunea mântuirii. **Dragostea lor pentru toți sfinții** a demonstrat realitatea transformatoare a convertirii lor.

Acei cărturari ai Bibliei care susțin că epistola de față nu a fost adresată exclusiv efesenilor citează acest verset în sprijinul teoriei lor. Pavel se referă aici la faptul că a auzit despre credința cititorilor săi — ca și când nu s-ar fi întâlnit niciodată cu ei. Dar în realitate el petrecuse cel puțin trei ani la Efes (Fapte 20:31). Prin urmare, acești cercetători susțin că Epistola a fost expediată la mai multe adunări locale, între care se număra și Efesul.

Din ferice, chestiunea nu afectează cu nimic învățămintele pe care le putem trage din acest verset. De pildă, vedem că **Domnul** este prezentat ca adevăratul obiect al credinței: **credința voastră în Domnul Isus**. Nu ni se spune să credem într-un „crez“, într-o biserică sau în creștini. Credința mântuitoare este doar în Cristos cel înviat și înălțat la cer, unde este acum preamărit la dreapta lui Dumnezeu.

O altă învățătură pe care o desprindem este cea cuprinsă în sintagma: **dragostea voastră pentru toți sfinții**. Dragostea noastră nu trebuie să se mărginească doar la cei din grupul nostru, ci trebuie să se reverse peste toți cei ce au fost curățiți prin sângele lui Cristos, către toată casa credinței.

A treia învățătură o găsim în combinația cuvintelor **credință și dragoste**. Unii oameni spun că au credință, dar este greu să găsești vreo urmă de dragoste în viața lor. Alții susțin că au multă dragoste, dar sunt nepăsători față de nevoia de a avea credință în Cristos. Adevăratul creștinism îmbină învățătura sănătoasă cu trăirea sănătoasă.

1:16 Credința și dragostea credincioșilor l-a determinat pe Pavel să dea slavă lui Dumnezeu pentru ei și să se roage neîncetat pentru ei, după cum se exprimă foarte plastic și Scroggie:

Mulțumirile sunt aduse pentru temelia ce fusese deja pusă, dar mijlocirile sunt necesare pe parcursul înălțării edificiului. Mulțumirile sunt pentru realizările anterioare, dar mijlocirile sunt pentru progresele viitoare. Mulțumirile sunt pentru acea parte din realitate ce a fost înșușită prin propria lor experiență, dar mijlocirile sunt pentru întreg potențialul pus la dispoziție de Dumnezeu, în planul Său pentru viața lor.

1:17 Ce privilegiu este să putem arunca o privire asupra vieții de rugăciune a unui om al lui Dumnezeu! De fapt, găsim două asemenea prilejuri în această epistolă: aici și la 3:14-21. Aici rugăciunea este înălțată spre Dumnezeu pentru iluminarea lor spirituală; în pasajul menționat ea este rostită în scopul întăririi lor spirituale. Aici rugăciunea este adresată lui **Dumnezeu**; acolo ea se adresează Tatălui. Dar în toate cazurile rugăciunile lui Pavel erau necurmate, concrete și axate pe nevoile reale ale oamenilor. Aici rugăciunea se adresează **Dumnezeului Domnului nostru Isus Cristos, Tatăl slavei**. Sintagma **Tatăl slavei** ar putea însema că Dumnezeu este fie:

1. Izvorul sau sursa oricărei glorii,
2. Cel căruia I se cuvine toată slava,
3. Tatăl Domnului Isus, care este manifestarea slavei lui Dumnezeu.

Rugăciunea continuă, cerând să li se dea duhul înțelepciunii și descoperirii în cunoașterea Lui. Duhul Sfânt este Duhul înțelepciunii (Is. 11:2) și al descoperirii (1 Cor. 2:10). Dar întrucât în fiecare credincios locuiește Duhul Sfânt, nu e posibil ca Pavel să se fi rugat ca cititorii săi să primească Persoana Duhului Sfânt, ci mai degrabă ca ei să primească o măsură deosebit de mare de luminare din partea lui.

Descoperirea (sau revelația) se referă la transmiterea cunoștinței; **înțelepciunea** are de a face cu folosirea corectă a cunoștinței în viața noastră. Apostolul nu se gândește la cunoștință în general, ci la un anumit fel de **cunoștință** (*epignosis* în greacă), adică cunoașterea Sa. El dorește ca cititorii săi să aibă o cunoaștere profundă, spirituală și obținută prin propria lor experiență despre Dumnezeu — o cunoaștere care nu se poate dobândi prin capacitatea intelectuală, ci numai prin lucrarea gratuită a Duhului, cum explică și Dale:

Acești creștini efeseni primiseră deja luminaarea divină, căci altfel nu ar fi devenit creștini. Dar Pavel s-a rugat ca Duhul Divin, care locuia în

ei, să le dea posibilitatea să vadă mai deslușit, mai clar și mai profund, așa încât puterea, dragostea și măreția Divină să le fie descoperite mai deplin. Și poate că în zilele acestea în care oamenii fac descoperiri rapide în domenii inferioare ale gândirii, descoperiri atât de fascinante și de palpante, încât ai zice că tind să rivalizeze cu manifestarea lui Dumnezeu în Cristos, suscitând până și interesul creștinilor, se constată tot mai mult nevoia ca biserica să se roage ca Dumnezeu să-i dăruiască „*duhul înțelepciunii și descoperirii*“; dacă ni s-ar da răspuns la această rugăciune, nu am mai fi coplesiiți de cunoștințele ce privesc „lucrurile văzute și trecătoare“, ci toate acestea ar păli în fața slavei transcendente a „lucrurilor nevăzute și veșnice.“⁴⁵

1:18 Am văzut că sursa iluminării spirituale este Dumnezeu; canalul este Duhul Sfânt; iar subiectul suprem este deplina cunoștință a lui Dumnezeu. Acum am ajuns la organele iluminării: **ochii inimilor voastre** (NKJV text marginal⁶) **să vă fie luminați**.

Această expresie figurată ne învață că înțelegerea corectă a realităților divine nu depinde de capacitatea intelectuală deosebită a cuiva, ci tot ce se cere este să ai o **inimă** simțitoare, sensibilă, plină de duioșie. Este o chestiune ce ține de afecțiuni, dar și de minte. Revelațiile lui Dumnezeu sunt datorate celor care Îl iubesc. Asta deschide extraordinare posibilități pentru toți credincioșii, pentru că deși s-ar putea ca nu toți să fim înzestrați cu minți de geniu, toți putem însă avea inimi pline de iubire.

În continuare, Pavel precizează cele trei zone de cunoștință divină pe care ar dori să le aibă sfinții:

1. **nădejdea chemării Sale**
2. **bogățiile gloriei moștenirii Sale în sfinți**
3. **puterea Lui nespuse de mare pentru toți cei ce cred.**

Nădejdea chemării Sale ne duce cu gândul la viitor, relevând destinul final pe care L-a avut El în vedere pentru noi când ne-a chemat. Aici este inclus și faptul că vom fi cu Cristos și ca Cristos, în veci de veci. Vom fi arătați universului ca fii ai lui Dumnezeu, ca Mireasa fără pată a lui Cristos, domnind împreună cu El. Noi nădăjduim în aceste lucruri nu în sensul că ne-am îndoi câtuși de puțin, ci, mai degrabă, pentru că este acel aspect al mântuirii noastre care este încă la timpul viitor; e un

lucru care încă așteptăm să se întâmple.

Bogățiile slavei moștenirii Sale în sfinți este al doilea domeniu de extraordinară măreție ce le este dat sfinților să-l explozeze. Observați modul în care clădește Pavel cuvintele, ca într-o piramidă, pentru a produce efectul imensității și grandorii:

Moștenirea Sa Moștenirea Sa în sfinți Slava moștenirii Sale în sfinți

Există două posibilități de înțelegere a acestui lucru, ambele fiind semnificative. Potrivit primei interpretări, **sfinții sunt moștenirea Sa** iar El îi privește ca pe o comoară de valoare nespuse de mare. La Tit 2:14 și la 1 Petru 2:9 credincioșii sunt numiți „poporul Său special”. Negreșit este o etalare de har nespuse să vedem cum niște păcătoși nevrednici pot ocupa, după ce au fost mântuiți prin Cristos, un loc atât de înalt în inima lui Dumnezeu, încât El să-i numească **moștenirea Sa**.

Cealaltă interpretare este că **moștenirea** se referă la tot ce vom moșteni *noi*. Pe scurt, înseamnă întregul univers adus sub domnia lui Cristos iar noi, Mireasa Lui, domnind împreună cu El. Dacă apreciem bogăția slavei tuturor lucrurilor pe care le-a pregătit El pentru noi, vom pierde gustul pentru atracțiile și plăcerile acestei lumi.

1:19 Al treilea lucru pe care îl cere Pavel în rugăciune pentru sfinți este ca ei să aibă o apreciere profundă a **puterii** pe care o pune Dumnezeu în mișcare pentru a face toate acestea posibile: **puterea Lui nespuse de mare față de toți cei ce cred**.

F. B. Meyer spune: „Este *putere*. Este *puterea Lui*. Este o *putere mare*; nimic altceva nu ar da rezultate. Este *puterea nespuse de mare*, dincolo de orice putință a minții de a-și imagina.”⁴⁷

Aceasta este *puterea* la care a recurs Dumnezeu în procesul răscumpărării noastre, și pe care o folosește El în procesul păstrării noastre, *puterea* pe care o va folosi la proslăvirea noastră, cum arată și Lewis Sperry Chafer:

Pavel dorește să imprime în credincios gândul măreției *puterii* angajate pentru realizarea, în folosul lui, a tot ce a plănuțit Dumnezeu, în conformitate cu planul său de alegere, predestinație și adopțiune suverană.⁸

1:20 Pentru a sublinia și mai mult

magnitudinea acestei *puteri*, apostolul descrie în continuare cea mai mare etalare de **putere** divină pe care a cunoscut-o lumea vreodată: **puterea care L-a înviat pe Cristos din morți**, întronându-L la **dreapta** lui Dumnezeu. Poate am fi înclinați să credem că crearea universului a fost cea mai mare etalare a *puterii* lui Dumnezeu. Sau poate modul miraculos în care Și-a izbăvit Dumnezeu poporul din Egipt, când a despărțit Marea Roșie în două. Dar nu așa stau lucrurile. Noul Testament ne învață că **învierea și înălțarea** lui Cristos au necesitat cea mai mare scurgere de energie divină.

Cu ce scop au fost făcute toate acestea? Se pare că toate oștirile iadului au fost angajate pentru a încerca să neutralizeze planurile lui Dumnezeu, ținându-L pe Cristos în mormânt sau împiedicându-L să se înalțe la cer, după ce a înviat. Dar Dumnezeu a ieșit învingător asupra tuturor formelor de opoziție. **Învierea și proslăvirea** lui Cristos au constituit o lovitură zdrobitoare dată Satanei și oștirilor sale, de totală învingere a sa, și un slăvit spectacol al *puterii* lui Dumnezeu.

Nimeni nu este în stare să descrie această *putere* la adevărata ei valoare. Prin urmare, **putere** împrumută câteva cuvinte din vocabularul dinamicii, pentru a descrie *puterea* la care s-a recurs în folosul nostru: **„potrivit cu lucrarea tăriei *puterii* Lui, pe care El a energizat-o în Cristos, când L-a înviat din morți.”** Cuvintele par să se încovoie sub greutatea ideii. Nici nu e nevoie să facem distincție între diversele cuvinte. Este de ajuns să ne minunăm în fața imensității *puterii* lui Dumnezeu, închinându-ne în fața Lui, pentru atotputernicia Sa! Meyer exclamă:

O extraordinară lansare și înălțare, de la mormântul morții la tronul Dumnezeului veșnic, singurul care posedă nemurirea! De la întunericul mormântului la lumina orbitoare. Din această lume mică până în centrul și metropola universului. Deschideți-vă compasul credinței voastre, pentru a măsura abisul incomensurabil. Apoi minunați-vă de *puterea* care v-a adus la Cristos, străbătând acest abis.⁹

În ce privește Scriptura, **învierea** lui Cristos a fost primul eveniment de acest fel din istoria omenirii (1 Cor. 15:23). Au mai fost înviați și alții, dar după aceea au murit din nou. Domnul Isus a fost primul care a înviat în *puterea* unei vieți fără de sfârșit.

După învierea și înălțarea la cer a lui Cristos, Dumnezeu **L-a așezat la dreapta Sa în locurile cerești**. Dreapta lui Dumnezeu semnifică locul de privilegiu (Ev. 1:13), putere (Mat. 26:54), distincție (Ev. 1:3), desfătare (Ps. 16:11) și stăpânire (1 Pet. 3:22).

Ne sunt oferite amănunte suplimentare despre acest loc: **în locurile cerești** — prin asta înțelegându-se că tot acolo se află și locuința lui Dumnezeu. Acolo se află Domnul Isus în momentul de față, într-un trup real, din carne și oase, un trup proslăvit, care nu mai poate muri. Dar unde este El acolo vom fi și noi, în curând!

1:21 Proslăvirea Mântuitorului este descrisă în continuare ca fiind **cu mult mai presus de orice domnie, de orice stăpânire, de orice putere, de orice autoritate și de orice nume care se poate numi, nu numai în veacul acesta, ci și în cel viitor**. Domnul Isus este superior oricărui dregător sau autorități, omenești sau îngeresti, de acum și din veci.

În locurile cerești există diverse ranguri de ființe îngeresti, unele rele, altele bune, fiecare cu gradul său propriu de putere. Unele, de pildă, ar putea fi corespondențele funcțiilor omenești de președinte, guvernator, primar sau consilier. Indiferent cât de mare este domnia, autoritatea, **puterea și stăpânirea** lor, Cristos este **cu mult mai presus** de toate acestea.

Și asta nu e doar pentru actuala epocă în care trăim, ci și în cea viitoare, adică literalmente Domnia de o Mie de ani a lui Cristos pe pământ. Atunci El va fi Rege peste toți regii și Domn peste toți domnii. El va fi preamărit și înălțat peste toate ființele create, de la această regulă nefăcându-se nici o excepție.

1:22 În plus, Dumnezeu a **pus toate lucrurile create sub picioarele Sale**. Asta înseamnă stăpânirea universală, nu numai peste oameni și îngeri, ci și peste restul creației Sale, animate și neanimate. Scriitorul cărții Evrei ne amintește că în timpul de față noi nu vedem toate lucrurile puse sub stăpânirea Lui (Ev. 2:8). Și așa este. Deși stăpânirea universală aparține lui Cristos, El nu și-o exercită încă. Așa, de pildă, oamenii continuă să se răzvrătescă împotriva Lui și să-L tăgăduiască sau să I se împotrivească. Dar Dumnezeu a decretat că Fiul Său va avea sceptorul stăpânirii universale, și acest lucru se va întâmpla cu siguranță.

În continuare avem o scenă incredibilă. Cel a cărui mână, purtând urmele cuiei,

va exercita autoritatea suverană asupra întregului univers este Același slăvit Mântuitor, pe care Dumnezeu L-a dăruit **bisericii!** Aici Pavel face uimitoarea revelație cu privire la taina voii lui Dumnezeu; pas cu pas apostolul ne-a condus spre acest deznădămint uluitor. Cu măiestrie de neîntrecut, Pavel a descris învierea, proslăvirea și stăpânirea lui Cristos. Iar apoi, pe când inimile noastre sunt pline de contemplare la atotslăvitul nostru Domn și Mântuitor, apostolul afirmă: „Tocmai în această capacitate a Sa, de **Cap peste toate lucrurile a fost Cristos dăruit bisericii**.”

Dacă n-am citi cu atenție acest verset, am putea trage concluzia că Cristos este Capul bisericii. Deși lucrul acesta este desigur adevărat, versetul de față are în vedere un adevăr mult mai profund, afirmând că **biserica** este strâns asociată cu Cel căruia i s-a dat stăpânire asupra întregului univers.

În versetul 21 aflăm că Cristos este cu mult mai presus de orice *creatură* din cer și de pe pământ, din veacul acesta și din cel viitor. În prima parte a versetului 22, am aflat că **toate lucrurile** cât și toate ființele create sunt supuse, **sub picioarele Lui**. Acum aflăm că biserica beneficiază de chemarea unică de a fi asociată cu El în stăpânirea Sa nemărginită. Tot restul creației va fi sub domnia Lui.

1:23 În acest ultim verset din capitolul 1, aflăm cât de apropiată este relația dintre Cristos și biserică, două fiind imaginile prin care este redată aceasta: (1) **Biserica este trupul Său**; (2) Ea este **plinătatea Celui care umple totul în toți**.

Nu există nici o relație mai apropiată decât aceea dintre cap și **trup**, cele două elemente aflându-se într-o unitate vitală, fiind locuite de același Duh. Biserica este ceata tuturor oamenilor chemați din lume, în intervalul dintre Rusalii și Răpire, mântuiți prin harul minunat și bucurându-se de privilegiul unic de a fi **trupul** lui Cristos. Nici un alt grup de credincioși din nici o altă eră nu s-a bucurat și nu se va bucura vreodată de această distincție unică.

Apoi biserica este definită drept **plinătatea Celui ce umple totul în toți**, adică biserica este complementul lui Cristos, care se află pretutindeni și același timp. Numim complement ceea ce completează sau umple golul existent. Implicația este că două elemente au fost unite, formând acum un singur tot. După cum trupul este complementul capului, tot așa biserica este

complementul lui Cristos.

Dar pentru ca nu cumva cineva să creadă că în Cristos există vreo incompletețe sau imperfecțiune, Pavel se grăbește să adauge cuvintele **plinătatea Celui ce umple totul în toți**. Fiind exclus ca El să aibă nevoie să I se completeze ceva sau să I se adauge ceva, Domnul Isus este chiar El însuși Cel care umple totul în toți, Cel care pătrunde întreg universul și-i asigură toate cele de trebuință.

Trebuie să recunoaștem că aceste cunoștințe depășesc puterea noastră de pricepere. Trebuie să ne mulțumim doar să admirăm mintea înfinit de înțeleaptă și planul de nepătruns al lui Dumnezeu de a fi creat toate aceste lucruri.

D. Puterea lui Dumnezeu manifestată în mântuirea Neamurilor și a iudeilor (2:1-10)

2:1 Faptul că aici intervine începutul unui nou capitol nu trebuie să știrbească cu nimic legătura vitală dintre ultima parte a capitolului 1 și primele versete din capitolul 2. În ultima parte a capitolului 1 am urmărit puterea extraordinară a lui Dumnezeu, folosită în învierea lui Cristos din mormânt și în incununarea Lui cu slavă și onoare. Acum vedem cum aceeași putere a lucrat în viețile noastre, înviindu-ne din moartea noastră spirituală și așezându-ne împreună cu Cristos în locurile cerești.

Fragmentul acesta se aseamănă cu primul capitol din Geneza, căci în ambele locuri avem: (1) scena pustiului, haosului și ruinei (Gen. 1:2a; Ef. 2:1-3); (2) intervenția puterii divine (Gen. 1:2b; Ef. 2:4); (3) crearea vieții noi (Gen. 1:3-31; Ef. 2:5-22).

În momentul surprins de Efeseni 2, noi suntem niște cadavre spirituale, zăcând în valea morții. Iar la încheierea capitolului 2 din Efeseni nu numai că suntem așezați cu Cristos în locurile cerești, ci formăm o locuință a lui Dumnezeu prin Duhul Lui. Iar între cele două ipostaze avem miracolul extraordinar care a produs această remarcabilă transformare.

Primele zece versete descriu puterea lui Dumnezeu în actul de mântuire a Neamurilor și a iudeilor. Nici o Cenușăreasă nu s-a putut ridica vreodată de la o stare atât de umilă la bogății atât de extraordinare!

În versetele 1 și 2, Pavel le amintește cititorilor săi ne-evrei că înainte de convertirea lor, ei erau morți, depravați, diabolici și neascultători. Ei erau morți din punct de

vedere spiritual, ca urmare a păcatelor și fărădelegilor lor. Asta înseamnă că erau fără viață față de Dumnezeu, neavând nici o legătură vitală cu El. Cauza morții o constituiau: **păcatele și fărădelegile lor**. Păcatele sunt toate formele de greșeli, comise conștient sau inconștient, cu gândul, cu fapta sau cu vorba, prin care ne îndepărtăm de standardul de perfecțiune stabilit de Dumnezeu. Fărădelegile sunt păcatele săvârșite cu bună știință, prin călcarea cu voia a legilor cunoscute. În sens mai larg, aici s-ar include orice gafe, orice abateri și mișcări greșite.

2:2 Efesenii fuseseră peste măsură de depravați — cu totul morți duhovnicește. Ei trăiau odinioară după mersul lumii aceleia. Adică se conformau duhului acestui veac, complăcându-se în păcatele specifice epocii în care trăiau. Lumea are o matriță, în care îi toarnă pe toți adepții ei. Este matrița înșelăciunii, imoralității, nelegiurii, egoismului, violenței și răzvrătirii — adică exact cum erau odinioară efesenii.

Ba mai mult: comportarea lor era diabolică, căci ei urmau exemplul diavolului, **prințul puterii văzduhului**. Ei erau călăuziți de principalul exponent al duhurilor rele, al căror tărâm este în atmosferă. Ei ascultau de bunăvoie de dumnezeul acestui veac. Asta explică de ce oamenii neconvertiți se pretează uneori la forme atât de josnice de comportament ce depășesc în răutate chiar felul de a fi al animalelor.

În fine, ei erau neascultători, umblând după **duhul celui care lucrează acum în fiii neascultării**. Toți oamenii nemântuiți sunt **fiii neascultării** în sensul că sunt caracterizați de **neascultarea** față de Dumnezeu. Ei sunt impulsionați de Satan, fiind, prin urmare, dispuși să sfideze, să necinstească și să-L dezonoreze pe Domnul.

2:3 Trecerea apostolului de la pronumele personal *voi* la *noi* indică faptul că se referă, în principal, la credincioșii iudei (deși cele spuse de el se potrivește la toți ceilalți oameni în starea lor de dinainte de convertire). Trei sunt cuvintele ce definesc statutul lor: carnali, corupți și condamnați.

Între ei eram și noi toți odinioară, când trăiam în poftele firii noastre păcătoase. Înainte de a se naște din nou, chiar Pavel și ceilalți creștini trăiau în mijlocul fiilor neascultării. Viața lor era *carnală*, având ca scop unic satisfacerea dorințelor și apetiturilor firii vechi. Pavel însuși trăise, în afară, o viață morală, dar acum apostolul își

dă seama cât de ego-centristă era viața sa. Or, ceea ce era Pavel în lăuntru lui era cum mult mai rău decât tot ce a făcut în afară.

Iudeii neconvertiți erau de asemenea *corupți, împlinind dorințele firii vechi și ale minții*. Asta indică o dedare la toată gama de dorințe ale firii. **Dorințele firii vechi și ale minții** cuprind o gamă foarte largă, de la apetiturile naturale la diversele forme de imoralitate și perversiune; accentul se pune aici probabil pe păcatele grosolane. Observați, vă rog, că Pavel se referă la păcatele gândirii, precum și la păcatele propriu-zise, manifestate prin fapte rele, după cum arată F. B. Meyer:

Este tot atât de mare paguba produsă prin complacerea în dorințele *minții* cum este cea a complacerii în dorințele *firii vechi*. Prin minuzatul dar al imaginației, cu care am fost înzestrați, este posibil să ne complacem în tot felul de situații păcătoase imaginare, punând însă frâu poftelor propriu-zise și nelăsând ca aceste gânduri necurate să se transforme în fapte. Nimeni nu poate vedea sufletul unui om, când se complacem în a dansa cu satirii sau când o ia pe toate căile lăturalnice ale poftelor. Sufletul se poate aventura nestingherit pe aceste căi, revenind apoi fără ca vreun ochi omenesc să-l fi văzut. Și astfel omul respectiv nu-și știrbește cu nimic reputația purității sale „albe ca zăpada“, aceluși suflet îngăduindu-se să vegheze mai departe alături de fecioare, așteptând sosirea Mirelui. Dar dacă acest obicei rămâne neosândit și nemărturisit, îl va marca pe omul respectiv ca fiu al neascultării și copil al mâniei.¹⁰

În încheiere, Pavel îi definește pe iudeii nemântuiți ca fiind **din fire copiii ai mâniei, ca și ceilalți**. Asta înseamnă că ei aveau o predispoziție naturală față de mânie, răutate, amărăciune și un temperament aprins, ei nedeosebindu-se în această privință de restul oamenilor. Desigur, acest lucru este valabil și în cazul celor aflați sub **mânia** lui Dumnezeu. Ei sunt rânduiți în vederea morții și judecării. Observați că în versetele 2 și 3 sunt menționați cei trei dușmani ai omului: lumea (v. 2), diavolul (v. 2) și firea veche (v. 3).

2:4 Cuvintele **Dar Dumnezeu** constituie una din cele mai semnificative, elocvente și inspirate tranziții din întreaga literatură, subliniind faptul că s-a petrecut o schimbare fără precedent. Este schimbarea de la osândă și dispararea văii morții la nespusele

desfătări ale iubirii Fiului lui Dumnezeu.

Autorul schimbării este chiar **Dumnezeu**. Nimeni altul nu *putea* face așa ceva și nimeni altul n-ar fi *dorit* s-o facă.

O trăsătură a acestui Binecuvântat personaj este faptul că **El este bogat în îndurare**, arătându-și față de noi îndurarea prin faptul că nu ne tratează după meritele noastre (Ps. 103:10). „Deși (îndurarea Lui) s-a revărsat neconținut timp de șase milenii, peste nenumărate ființe omenești, ea continuă să fie o sursă inepuizabilă“ — cum se exprimă Eadie.¹¹

Motivul intervenției Sale este redat de cuvintele: **pentru dragostea Lui cea mare cu care ne-a iubit**. Dragostea Lui este mare pentru că El este izvorul ei. După cum măreția unei persoane se reflectă în magnitudinea darului său, tot așa nespum de măreața strălucire și îndurare a lui Dumnezeu adaugă parcă ceva în plus la dragostea Sa. De pildă, este cu mult mai minunat să fii iubit de Suveranul atotputernic al universului, decât de o altă ființă omenească, de un semen al nostru. Dragostea lui Dumnezeu este mare datorită prețului plătit de El. Dragostea a fost aceea care L-a determinat pe Domnul Isus — singurul Fiu născut al lui Dumnezeu — să moară pentru noi în agonia Calvarului. Dragostea lui Dumnezeu este mare datorită bogățiilor de nepătruns pe care le revărsă din plin peste obiectele acestei iubiri.

2:5 Apoi dragostea lui Dumnezeu este mare datorită totalei nevrednicii a persoanelor peste care se revărsă ea, precum și faptului că ele nu au nimic în ele însele care să atragă această iubire. **Noi eram morți în greșelile noastre**. Eram vrăjmași ai lui Dumnezeu, lipsiți de orice merite și degradați. Totuși, El ne-a iubit în pofida tuturor acestor lucruri.

Ca urmare a iubirii manifestate de Dumnezeu față de noi și a lucrării răscum-părătoare a lui Cristos, noi am fost: (1) **aduși la viață împreună cu Cristos**; (2) **înviați împreună cu El**; (3) **ășezați împreună cu El**.

Aceste sintagme descriu poziția noastră spirituală, ca urmare a unirii noastre cu El. El a acționat ca Reprezentant al nostru — nu numai *pentru* noi, ci și *în locul* nostru. Prin urmare, când a murit El, am murit și noi. Când a fost El îngropat, am fost îngro-pați și noi.

Când a fost **adus la viață El**, și **ășezat în locurile cerești**, tot așa am fost și **noi**.

Noi ne bucurăm de toate binefacerile ce decurg din lucrarea Sa ispășitoare datorită legăturii noastre cu El. A fi aduși la viață împreună cu El înseamnă că iudeii converțiți și Neamurile convertite sunt acum într-o relație de asociere, prin noua viață adusă de El. Aceeași putere care i-a dăruit Lui viața ce L-a înviat ne-a fost pusă la dispoziție și nouă.

Măreția acestei realități îl face pe Pavel să-și întrerupă firul gândirii și să exclame: **Prin har ați fost mântuiți.** Apostolul este copleșit de bunăvoința și îndurarea fără margini pe care a arătat-o Dumnezeu față de cei ce meritau exact opusul! Acesta e **harul!**

Am arătat deja că îndurarea înseamnă să nu fim pedepsiți pentru ceea ce merităm. **Harul** înseamnă să obținem mântuirea pe care nu o meritam. O primim în dar, și nu pe ce ceva care se poate dobândi sau câștiga prin meritele noastre. Și ne este dată de Cel care nu era obligat s-o dăruiască, cum se exprimă și A. T. Pierson:

Este o exercitare benevolă a dragostei, El neavând nici o obligație să manifeste această dragoste. Ceea ce a constituit gloria harului a fost faptul că este exercitarea total neîncătușată și neconstrânsă de către Dumnezeu a iubirii Sale față de sârmanii păcătoși.¹²

2:6 Nu numai că am fost aduși la viață împreună cu Cristos, ci am fost și **înviați** cu El. După cum moartea și judecata sunt acum în urma Lui, tot așa sunt ele și față de noi, cei care stăm în fața mormântului gol al învierii. Aceasta este poziția pe care o ocupăm noi, ca urmare a unirii noastre cu El. Și fiindcă acest lucru este valabil în ce privește poziția noastră, noi ar trebui să trăim ca atare și în practica de zi cu zi, ca unii care am fost înviați din morți.

Un alt aspect al poziției ocupate de noi este faptul că suntem așezați împreună cu El **în locurile cerești în Cristos.** Prin unirea noastră cu El noi suntem văzuți ca fiind izbăviți de actuala lume rea și așezați **în Cristos** în slavă. Așa ne vede Dumnezeu. Dacă ne însușim această realitate prin credință, ea ne va schimba caracterul vieții noastre. În acest caz, nu vom mai fi legați de acest pământ, nu ne vom mai preocupa cu lucrurile mărunte și trecătoare ale acestei lumi, ci vom căuta acele lucruri care sunt de sus, unde Cristos este așezat la dreapta lui Dumnezeu (Col. 3:1).

Cheia versetelor 5 și 6 o constituie sintagma: **în Cristos Isus.** În El am fost aduși noi la viață, înviați și așezați împreună cu El. El este Reprezentantul nostru; prin urmare, biruințele Sale și poziția pe care o ocupă El sunt și ale noastre. George Williams exclamă: „Ce gând măreț! Anume faptul ca o Marie Magdalena și un tâlhar răstignit să fie alături de Fiul lui Dumnezeu în slavă!“

2:7 Miracolul acesta al harului transformator va constitui subiectul revelației eterne. De-a lungul tuturor veacurilor nesfârșite, Dumnezeu va descoperi oștii cerești cât L-a costat să-L trimită pe Fiul Său în această junglă a păcatului și cât L-a costat pe Domnul Isus să poarte păcatele noastre pe cruce. Este un subiect care nu se va epuiza nicicând. Din nou Pavel așează cu măiestrie cuvintele într-un fel de piramidă, pentru a sugera imensitatea realității descrise:

Bunătatea Lui față de noi

Harul Lui în bunătatea Lui față de noi
Bogățiile harului Său în bunătatea Sa față de noi

Nermărginitele bogății ale harului Său, în bunătatea Sa față de noi

Acum e limpede că dacă Dumnezeu ne va descoperi toate acestea, pe parcursul veșniciei, atunci înseamnă că vom fi pe veci în școala Lui, învățând. Cerul va fi școala noastră iar Dumnezeu va fi învățătorul nostru. **Harul Lui** va fi materia noastră de studiu. Iar durata cursului va fi toată veșnicia.

Asta ar trebui să ne izbăvească de ideea greșită potrivit căreia când vom ajunge în cer vom cunoaște toate lucrurile. Numai Dumnezeu cunoaște toate lucrurile iar noi nu vom fi niciodată egali cu El.¹³

De asemenea, textul ridică o întrebare interesantă: Cât de mare va fi gradul cunoștinței noastre când vom ajunge în cer? Un răspuns posibil ar fi că ne putem pregăti pentru universitatea cerească înscriindu-ne fără întârziere la cursul de studiere a Bibliiei.

2:8 Următoarele trei versete ne prezintă una din cele mai clare expuneri ale planului simplu al mântuirii din toată Biblia — plan care începe cu **harul** lui Dumnezeu, căci Lui îi aparține inițiativa de a pune la dispoziție acest plan. Mântuirea este dată în dar celor care nu o merită, pe baza Persoanei și lucrării Domnului Isus Cristos. Ea este dată

ca un bun actual. Cei mântuiți o pot cunoaște. Scriindu-le efesenilor, Pavel a spus: **Voi ați fost mântuiți.** El știa acest lucru și ei de asemenea știau.

Ei au primit darul vieții veșnice **prin credință.** **Credința** înseamnă că omul ocupă locul unui păcătos pierdut și vinovat, primindu-L pe Domnul Isus ca singura lui nădejde de mântuire. Adevărata credință mântuitoare constă în predarea unei persoane către altă persoană.

Orice idee potrivit căreia omul ar putea dobândi sau merita mântuirea este risipită definitiv prin cuvintele: **Și aceasta nu vine de la voi.** Morții nu pot *face* nimic iar păcătoșii nu *merită* nimic decât pedeapsa.

Ci este darul lui Dumnezeu. Desigur, un dar este un cadou gratuit și necondiționat. Asta e singura bază de pe care Dumnezeu oferă mântuirea. **Darul lui Dumnezeu este mântuirea prin har și prin credință.** Ea este oferită tuturor oamenilor de prețutindeni.

2:9 Nu este prin fapte, adică nu e un lucru pe care cineva să-l poată dobândi sau câștiga prin fapte, chipurile, meritorii. Ea nu se poate câștiga prin lucruri cum ar fi:

1. Confirmarea
2. Botezul
3. Apartenența la o biserică
4. Frecventarea unei biserici
5. Luarea Cinei Domnului
6. Încercarea de a asculta de cele zece porunci
7. Trăirea după preceptele Predicii de pe Munte
8. Milostenia (facerea de bine)
9. Trăirea în pace cu semenii
10. Trăirea unei vieți morale, respectabile

Oamenii nu sunt mântuiți prin **fapte.** Și nu sunt mântuiți prin credință *plus fapte,* ci sunt **mântuiți prin credință și numai prin credință!** În clipa în care adăugăm fapte de orice fel, ca mijloc de câștigare a vieții veșnice, mântuirea nu mai este prin har (Rom. 11:6). Un motiv pentru care **faptele** sunt excluse definitiv este pentru a nu-i da omului prilejul să se laude. Dacă cineva ar putea fi mântuit prin **faptele** sale, atunci ar avea motiv să se **laude** înaintea lui Dumnezeu. Or, asta este cu neputință (Rom. 3:27).

Dacă cineva ar putea fi mântuit prin propriile sale fapte bune, atunci moartea lui Cristos nu și-ar mai avea rostul (Gal. 2:21). Dar noi știm că motivul pentru care El a murit a fost pentru că nu s-a găsit o altă

cale prin care păcătoșii vinovați să poată fi mântuiți.

Dacă cineva ar putea fi mântuit prin propriile sale fapte bune, atunci ar fi propriul său mântuitor și s-ar putea închina lui însuși. Dar asta ar fi idolatrie, pe care Dumnezeu o interzice categoric (Ex. 20:3).

Chiar dacă cineva ar putea fi mântuit prin credința în Cristos, plus propriile sale fapte bune, ne-am găsi confrunțați cu situația imposibilă a doi mântuitori: Isus și păcătosul. Atunci Cristos ar trebui să împartă slava de mântuitor cu altul. Or, El nu va face niciodată acest lucru (Is. 42:8).

În fine, dacă cineva ar putea contribui la mântuirea sa prin fapte, atunci Dumnezeu i-ar fi dator. Or, și acest lucru este imposibil. Dumnezeu nu poate fi dator nimănui (Rom. 11:35).

În contrast cu faptele, credința exclude lăudăroșenia (Rom. 3:27), pentru că nu se bazează pe merite. Un om nu are nici un motiv să se mândrească cu faptul că s-a încrezut în Domnul. Credința în El este lucrul cel mai sănătos, rațional și logic pe care l-ar putea săvârși cineva. A-ți pune încrederea în Creatorul și Răscumpărătorul tău este singurul lucru cu adevărat logic și rațional, căci dacă nu ne putem încrede în El, atunci în cine ne putem încrede?

2:10 Rezultatul mântuirii noastre este faptul că **suntem lucrarea Lui** — lucrarea lui Dumnezeu, nu a noastră. Un credincios născut din nou este o capodoperă a lui Dumnezeu. Când ne gândim la materia primă cu care trebuie să lucreze El, ne dăm seama că realizarea produsului finit este cu atât mai remarcabilă! Într-adevăr, capodopera aceasta nu este altceva decât o nouă creațiune, prin unirea cu Cristos, căci: „dacă este cineva în Cristos, este o nouă creațiune; cele vechi s-au dus; iată că toate lucrurile au devenit noi” (2 Cor. 5:17).

Iar obiectul acestei noi creațiuni se găsește în sintagma: **pentru fapte bune.** Deși e adevărat că noi nu suntem mântuiți *prin fapte bune*, tot atât de adevărat este că suntem mântuiți **pentru fapte bune.** **Faptele bune** nu sunt *rădăcina*, ci *roada*. Noi nu facem fapte *pentru a fi mântuiți*, ci *pentru că suntem mântuiți.*

Tocmai acest aspect al adevărului este subliniat la Iacov 2:14-26. Când Iacov spune că „credința fără fapte este moartă”, el nu spune că suntem mântuiți prin credință plus fapte, ci prin acel fel de credință care are ca urmare o viață plină de **fapte**

bune. Faptele demonstrează realitatea credinței noastre, lucru cu care Pavel este întru totul de acord: **Noi suntem lucrarea Lui, creați în Cristos Isus pentru fapte bune.**

Prin urmare, ordinea lui Dumnezeu este următoarea:

credință → mântuire → fapte bune → răsplătă

Credința duce la mântuire. Mântuirea are drept rezultat **faptele bune**. Iar faptele bune vor fi răsplătite de El.

Se ridică însă întrebarea: Ce fel de **fapte bune** se așteaptă din partea mea? La care Pavel răspunde: **Fapte bune, pe care Dumnezeu le-a pregătit dinainte ca să umblăm în ele.** Cu alte cuvinte, Dumnezeu are un plan pentru viața fiecăruia. Înainte de convertirea noastră, El ne-a trasat o carieră spirituală. Responsabilitatea noastră este de a descoperi voia Sa pentru noi și apoi de a asculta de voia Sa. Noi nu trebuie să ne elaborăm propriul plan pentru viața noastră, ci doar să acceptăm planul elaborat de El pentru viața noastră. Asta ne eliberează de frământări și îngrijorări, asigurându-ne că viața noastră îi va aduce slavă maximă Lui și binecuvântarea cea mai mare pentru alții, dar și răsplata cea mai mare pentru noi înșine.

Pentru a descoperi **faptele bune** plănuit de El pentru viața fiecăruia dintre noi, trebuie să (1) ne mărturisim și să ne lăsăm de păcat, de îndată ce am devenit conștienți că a pătruns în viața noastră; (2) să-I fim predați în permanență și necondiționat; (3) să studiem Cuvântul lui Dumnezeu, pentru a discerne voia Lui și apoi să facem tot ce ne spune El să facem; (4) să petrecem zilnic un timp în rugăciune; (5) să prindem orice prilej ce se ivește pentru a-L sluji pe El; (6) să cultivăm părtașia și sfatul altor creștini. Dumnezeu ne pregătește **pentru fapte bune**. El pregătește **faptele bune** pe care să le săvârșim noi. Apoi El ne răsplătește când le săvârșim. Așa este harul!

E. Unitatea iudeilor credincioși și a Neamurilor credincioase în Cristos (2:11-22)

În prima jumătate a capitolului 2 Pavel a urmărit firul mântuirii unor persoane individuale dintre Neamuri și dintre iudei. Acum el trece mai departe de la abolirea fostelor deosebiri naționale, la unitatea lor în Cristos și la sudarea lor într-o singură biserică, și la templu sfânt în Domnul.

2:11 În versetele 11 și 12 apostolul le amintește cititorilor săi că înainte de a fi convertiți ei erau **Neamuri** prin naștere și, prin urmare, proscriși, în raport cu iudeii. Mai întâi, ei erau disprețuiți — cum reiese din faptul că iudeii îi numeau **Necircumciși**. Asta înseamnă că Neamurile nu aveau în ei acel semn chirurgical care îi marca pe israeliți ca popor al lui Dumnezeu, cu care El a încheiat un legământ. Termenul de „necircumciși“ era o insultă cu substrat etnic, similar epitetelor atribuite în vremea noastră de unii pentru anumite popoare disprețuite. Ne putem da seama cât de înșepător era acest termen când îl auzim pe David spunând despre ne-evreul Goliat: „Cine este acest filistean netăiat împrejur, de cutează să sfideze oștirile Dumnezeului Celui viu?“ (1 Sam. 17:26).

În contrast cu aceștia, iudeii se numeau pe ei înșiși **Circumcizia** (sau „circumcișii“). Era un nume cu care se mândreau nevoie mare, căci le conferea identitatea de popor ales al lui Dumnezeu pe acest pământ, pus deoparte față de toate celelalte națiuni de pe pământ. Pavel pare să facă excepție de la această regulă, refuzând să se laude și spunând că circumcizia lor era făcută doar **în carne, de mâna omului**. Era doar de natură fizică. Deși ei aveau semnul exterior de popor cu care Dumnezeu a încheiat un legământ, ei nu posedau și realitatea lăuntrică a adevăratei credințe în Domnul. „Iudeu nu este acela care se arată pe dinafară și circumcizie nu este aceea care este pe dinafară, în carne; ci iudeu este acela care este înăuntru și circumcizie este aceea a inimii, în duh, nu în literă, și a cărui laudă este nu de la oameni, ci de la Dumnezeu“ (Rom. 2:28, 29).

Dar fie că iudeii erau sau nu circumciși în inimă, ideea subliniată de versetul 11 este că în ochii lor ei erau singurul popor ales al lui Dumnezeu, Neamurile fiind disprețuite de ei. Această vrăjmășie dintre iudei și Neamuri a constituit cea mai mare barieră rasială și religioasă pe care a cunoscut-o vreodată lumea. Iudeul se bucura de o poziție de mare privilegiu înaintea lui Dumnezeu (Rom. 9:4, 5). Ne-evreul era însă un străin. Dacă dorea să se închine adevăratului Dumnezeu, în maniera rânduită de El, trebuia realmente să devină un convertit iudeu (vezi Rahab și Rut). Templul iudeu de la Ierusalim era singurul loc de pe pământ în care Dumnezeu își puseșe numele și unde oamenii se puteau apropia de El.

Neamurilor li se interzicea să intre în curțile interioare ale templului, sub pedeapsa cu moartea.

În conversația Sa cu femeia ne-evreică din regiunea Tirului și Sidonului, Domnul Isus a pus la încercare credința ei, comparându-i pe iudei cu niște copii din casă, iar pe Neamuri cu niște căței aflați sub masă. Ea a recunoscut că nu era decât o cățelușă, dar a cerut să i se dea firimiturile care cad de la masa copiilor. E de prisos s-o spunem, că credința ei nu a rămas nerăsplătită (Marcu 7:24-30). Aici la Efeseni 2:11 apostolul le amintește cititorilor săi că și ei erau cândva Neamuri și, prin urmare, disprețuiți.

2:11 Neamurile erau de asemenea **fără Cristos**, pentru că ele nu aveau un Mesia al lor. Mesia fusese făgăduit doar poporului Israel. Deși s-a profețit că binecuvântările se vor revărsa peste națiuni, prin lucrarea lui Mesia (Is. 11:10; 60:3), totuși El urma să se nască evreu, slujba Lui fiind îndreptată în principal către „oile pierdute ale casei lui Israel“ (Mat. 15:24). Pe lângă faptul că erau lipsiți de Mesia, Neamurile erau **fără drept de cetățenie în Israel**. Adică străini, fără drepturile și privilegiile ce decurg din cetățenie. Cât privește comunitatea **Israelului**, Neamurile erau afară, privind spre cei dinăuntru. Apoi ne-evreii erau **străini de legăminte** făgăduinței. Dumnezeu încheiasse **legăminte** cu poporul **Israel** prin oameni ca Avraam, Isaac, Iacob, Moise, David și Solomon. Aceste **legăminte** le promiteau iudeilor o seamă de binecuvântări. Din toate punctele de vedere, Neamurile erau **fără nădejde**, atât pe plan național, cât și individual. Pe plan național, ele nu aveau nici o asigurare că pământul lor, guvernul sau locuitorii țărilor lor vor supraviețui. Iar pe plan individual, orizontul lor era lipsit de speranță, căci nu aveau nici o **nădejde** dincolo de mormânt. Cineva a spus că viitorul lor era ca bezna nopții, când nu se zărește nici o stea pe cer. În fine, ei erau **fără Dumnezeu în lume**. Asta nu înseamnă că erau ateii. Ei își aveau proprii lor zei de lemn și de piatră, la care se închinau. Dar nu îl cunoșteau pe singurul și adevăratul Dumnezeu. Ei erau fără Dumnezeu într-o lume ostilă, ce nu-L cunoștea pe Dumnezeu.

2:13 Cuvintele **Dar acum** semnaleză o altă trecere bruscă (cf. 2:4). Ne-evreii efeseni fuseseră izbăviți din acel loc îndepărtat, de alienare, fiind ridicați la poziția de apro-

piere față de Dumnezeu — fapt petrecut cu ocazia convertirii lor. Când și-au pus încrederea în Mântuitorul, Dumnezeu i-a așezat **în Cristos Isus** și i-a acceptat în Preaiubitul. Din acea clipă, ei au fost tot atât de aproape de Dumnezeu cum este și Cristos, pentru că erau **în Cristos Isus**. Costul producerii acestei minunate schimbări l-a constituit **sângele lui Cristos**. Înainte ca acești păcătoși dintre Neamuri să se poată bucura de privilegiul apropierii de Dumnezeu, ei trebuiau să fie curățiți de păcatele lor. Numai **sângele lui Cristos** vărsat la Calvar putea realiza acest lucru. Când L-au primit pe Domnul Isus printr-un act clar al credinței, toată valoarea curățitoare a sângelui Lui scump a fost trecută în contul lor.

Isus nu numai că i-a **apropiat**, ci a creat o societate nouă, în care vechea vrăjmășie dintre iudei și Neamuri a fost abolită pe veci. Până în perioada Noului Testament, toată lumea era împărțită în două clase: iudei și Neamuri (evrei și neevrei). Mântuitorul nostru a introdus acum o a treia categorie de oameni: biserica lui Dumnezeu (1 Cor. 10:32). În versetele următoare vom vedea cum din iudeii credincioși și din Neamurile credincioase Dumnezeu a făcut un singur corp, în Cristos, și unii și alții fiind introduși în această nouă societate.

2:14 **Căci El însuși este pacea noastră**. Observați că nu se spune: „El a făcut pace“, deși, desigur, acest lucru este adevărat, așa cum vom vedea în versetul următor. Ideea versetului este că **El însuși este pacea noastră**. Dar cum poate o persoană să fie pace? Iată cum: Când un iudeu crede în Domnul Isus, el își pierde identitatea națională, de acum încolo el fiind „în Cristos“. Tot așa, când un ne-evreu îl primește pe Mântuitorul, el nu mai este un ne-evreu, un Neam, ci de acum încolo este „în Cristos“. Cu alte cuvinte, iudeul credincios și Neamul credincios, pe care îi separa cândva zidul de vrăjmășie, sunt acum **una** în Cristos. Unirea lor cu Cristos îi unește necesarmente și pe ei. Prin urmare, un **Om este pacea**, exact așa cum a prezis Mica (Mica 5:5).

Amplora lucrării Sale la categoria: **pacea noastră** este descrisă în amănunt în versetele 14-18. Mai întâi este lucrarea unirii, pe care tocmai am descris-o. Adică faptul că **El din doi** (din evreul credincios și din ne-evreul credincios) **a făcut unu**. Ei nu mai sunt creștini iudei sau creștini dintre Neamuri, căci toate deosebirile firești, cum

ar fi naționalitatea, au fost răstignite pe cruce.

A doua fază a lucrării lui Cristos ar putea fi definită drept demolare: **El a surpat zidul de la mijloc al despărțirii**. Desigur, nu a fost un zid în sens literal, ci o barieră invizibilă, pe care o stabilise legea lui Moise, prin poruncile și rânduielile ce-i separau pe israeliți de celelalte popoare — separație simbolizată și prin zidul care-i ținea pe neevrei în Curtea Neamurilor, din zona Templului. Pe acest zid s-au afișat avertismente care sunau astfel: „Nici o persoană din alt neam să nu treacă gardul și bariera ce înconjoară Locul Sfânt. Oricine va fi prins făcând acest lucru va răspunde de moartea care se va abate asupra sa.“

2:15 Un al treilea aspect al lucrării lui Cristos a fost abolirea **vrăjmășiei** ce mocnea între iudei și Neamuri, ca de altfel între om și Dumnezeu. Pavel identifică legea drept cauza nevinovată a vrăjmășiei, adică **legea poruncilor în rânduielile ei**. Legea lui Moise era un singur cod legislativ unitar, dar era alcătuită din multe porunci separate. La rândul lor, acestea erau alcătuite din dogme sau decrete, ce acopereau majoritatea domeniilor vieții. Legea în sine era sfântă, dreaptă și bună (Rom. 7:12), dar natura păcătoasă a omului a profitat de lege, pentru a recurge la ură. Datorită faptului că legea într-adevăr separa poporul Israel de celelalte popoare, ca popor ales al lui Dumnezeu pe acest pământ, mulți iudei au devenit aroganți, tratându-i pe neevrei cu dispreț. Neamurile au răstăpănat, cu multă ostilitate, în maniera cunoscută, în cele din urmă, sub denumirea de anti-semitism. Dar cum a înlăturat Cristos legea, ca pricină de **dușmănie**? Mai întâi, El a murit pentru a plăti plata cerută pentru călcarea legii, împlinind astfel întru totul cerințele de neprihănire ale lui Dumnezeu. Acum legea nu mai are nimic de spus celor care sunt „în Cristos“, deoarece în cazul lor plata integrală a fost achitată. Credincioșii nu sunt sub lege, ci sub har. Dar asta nu înseamnă că ei pot trăi cum vor, căci acum ei sunt robi ai lui Cristos și, prin urmare, trebuie să trăiască cum vojește El.

Ca urmare a abolirii ostilității stărnite de lege, Domnul a putut introduce o nouă creație, făcând din doi — adică din evreul credincios și din ne-evreul credincios — **un singur om nou**: biserica. Fiind uniți acum cu El, foștii adversari sunt uniți și între ei, printr-o nouă părtașie. Biserica este nouă, în

sensul că este un organism inexistent înainte, și acest lucru nu trebuie scăpat din vedere. Biserica din Noul Testament nu e o continuare a Israelului din Vechiul Testament, ci o entitate cu totul deosebită de tot ce a existat înainte de ea sau de ce va exista după ea — după cum reiese din următoarele:

1. Este **nouă** în sensul că Neamurile au acum drepturi și privilegii egale cu iudeii.
2. Este **nouă** în sensul că atât iudeii, cât și Neamurile își pierd identitatea națională, când devin creștini.
3. Este **nouă** în sensul că și evreii credincioși, și ne-evreii credincioși sunt împreună membri ai Trupului lui Cristos.
4. Este **nouă** în sensul că iudeul credincios are nădejdea că va domni împreună cu Cristos, iar nu doar că va fi un supus al împărăției Sale.
5. Este **nouă** în sensul că iudeul nu mai este sub lege.

Biserica este, fără îndoială, o creațiune **nouă**, cu o chemare distinctă și un destin distinct, ocupând un loc unic în planurile lui Dumnezeu. Dar amploarea lucrării lui Dumnezeu nu se oprește aici. El a făcut **pace** între iudeu și ne-iudeu, înlăturând cauza ostilității și dându-le și unora, și altora o nouă natură, creând o nouă unitate. Crucea este răspunsul dat de Dumnezeu discriminării rasiale, segregăției și anti-semitismului, bigotismului și tuturor formelor de vrăjmășie dintre oameni.

2:16 Pe lângă faptul că l-a împăcat pe iudeu și pe ne-iudeu, Cristos i-a împăcat pe amândoi cu Dumnezeu. Deși Israelul și celelalte popoare se aflau într-o stare de profundă vrăjmășie, ambele categorii erau unite în privința ostilității lor față de Dumnezeu. Causa ostilității era păcatul. Prin moartea Sa pe cruce, Domnul Isus a înlăturat **vrăjmășia** prin înlăturarea cauzei. Cei care Îl primesc pe El sunt socotiți neprihăniți, iertați, răscumpărați, absolviți și izbăviți de puterea păcatului. Vrăjmășia a dispărut, ei având acum pace cu **Dumnezeu**. Domnul Isus îi nește pe iudeul credincios și ne-iudeul credincios **într-un singur trup**, biserica, înfățișând acest Trup lui **Dumnezeu** total eliberat de orice urmă de antagonism.

Dumnezeu nu a avut niciodată nevoie să se împace cu noi, căci nu ne-a urât niciodată. Mai degrabă, noi am avut nevoie să fim împăcați cu El. Lucrarea Domnului nostru

pe cruce a asigurat baza neprihăririi de pe care noi să putem fi aduși în prezența Sa ca prieteni, iar nu ca vrăjmași.

2:17 În versetul 14 Cristos *este* pacea noastră. În versetul 15 El *a făcut* pace. Acum descoperim că **El a venit și a predicat pacea**. Când și cum a venit El? Mai întâi, El a venit personal, la înviere. În al doilea rând, a venit în chip reprezentativ, prin Duhul Sfânt. El **a predicat pacea** prin învierea sa. De fapt, **pace** a fost unul dintre primele cuvinte rostite de El după ce a înviat din morți (Luca 24:36; Ioan 20:19, 21, 26). Apoi i-a trimis pe apostoli în puterea Duhului Sfânt și **a predicat pacea** prin ei (Fapte 10:36). Vestea bună a păcii v-a fost adusă vouă, care erați departe (Neamurile) și celor care erau aproape (iudeii), aceasta fiind o minunată împlinire a făgăduinței făcută de Dumnezeu la Isaia 57:19.

2:18 Dovada practică că acum există o stare de pace între membrii aceleiași Trup și Dumnezeu o constituie faptul că ei au acces oricând în prezența lui Dumnezeu. Asta contrastează puternic cu economia Vechiului Testament, în care doar marele preot putea intra în Sfânta Sfințelor, unde se afla în prezența lui Dumnezeu. Și chiar și preotul putea intra doar o singură zi pe an, cum arată Eadie:

Dar acum și cel mai îndepărtat ne-evreu, care este însă în Cristos, se poate bucura în permanență și în chip real de acest privilegiu fără seamăn de mare, de care în trecut doar un singur om, dintr-o singură seminție, a unei singure națiuni, și într-o singură zi a anului, se bucura în chip simbolic și temporar.¹⁴

Prin rugăciune orice credincios poate intra în sala tronului din cer, îngenunchind înaintea Suveranului universului și adresându-I-se cu apelativul de **Tată**.

Aici ni se prezintă ordinea normală a rugăciunii. Mai întâi, rugăciunea se face **prin El** (prin Domnul Isus). El este singurul Mediator (mijlocitor) între Dumnezeu și om. Moartea, îngroparea și învierea Lui au înlăturat toate obstacolele juridice din calea admitterii noastre în prezența lui Dumnezeu. Acum, ca Mediator, El trăiește în locurile cerești pentru a ne menține într-o condiție de părtășie cu Tatăl. Noi ne apropiem de Dumnezeu în numele Lui; noi nu avem vrednicie proprie, prin urmare apelăm la vrednicia Lui. Participanții în rugăciune suntem și unii și alții (adică și iudeii credin-

cioși și ne-iudeii credincioși). Privilegiul constă în faptul că **avem acces**. Cel care ne ajută în rugăciunile noastre este Duhul Sfânt — **printr-un singur Duh**. „Duhul ne ajută în slăbiciunile noastre. Căci nu știm pentru ce să ne rugăm cum trebuie, dar Însuși Duhul mijlocește pentru noi cu suspine inexprimabile“ (Rom. 8:28).

Cel de care ne apropiem este **Tatăl**. Nici un sfânt din Vechiul Testament nu L-a cunoscut vreodată pe Dumnezeu ca Tată. Înainte de învierea lui Cristos, oamenii stăteau înaintea lui Dumnezeu ca creaturi înaintea Creatorului lor. Abia după ce a înviat El a spus: „Du-te la frații Mei și spune-le că Mă sui la Tatăl Meu și Tatăl vostru“ (Ioan 20:17). Ca urmare a lucrării Sale răscumpărătoare, credincioșii au putut, pentru prima oară, să se adreseze lui Dumnezeu cu apelativul de **Tată**. În versetul 18 toate cele trei Persoane ale Sfintei Treimi sunt implicate direct, până și în rugăciunile celui mai umil credincios: el se roagă lui Dumnezeu **Tatăl**, apropiindu-se de El **prin** Domnul Isus, în puterea **Duhului Sfânt**.

2:19 În ultimele patru versete din acest capitol, apostolul Pavel enumeră câteva din extraordinarele privilegii cu care au fost înzestrate acum Neamurile. Astfel credincioșii dintre Neamuri nu mai sunt străini, nici locuitori vremelnici — cu alte cuvinte, nu mai sunt venetici sau „câini“ sau necircumciși, ci acum sunt **împreună cetățeni cu toți sfinții** din perioada Vechiului Testament. Credincioșii de apartenență etnică iudaică nu mai au nici un avantaj asupra lor. Toți creștinii sunt cetățeni de mâna întâi ai cerului (Fil. 3:20, 21). Ei sunt și **membri ai casei lui Dumnezeu**. Nu numai că au fost „super-naturalizați“, intrând în împărăția divină, dar au fost și înfiați în familia divină.

2:20 În fine, ei au fost făcuți membri ai bisericii sau, cum se exprimă Pavel, au devenit pietre din edificiul unui templu sfânt. Cu multă minuțiozitate, Pavel descrie apoi templul: **temelia** lui, **piatra din capul unghiului**, liantul, unitatea și simetria sa, amploarea lui și celelalte trăsături unice.

Templul aceste este **zidit pe temelia apostolilor și prorocilor**. Asta se referă la **apostolii și prorocii** din era Noului Testament. E clar că nu se poate referi la profeții din Vechiul Testament, deoarece aceștia nu știau nimic despre biserică. Nu înseamnă însă că **apostolii și profeții au fost** temelia bisericii. Cristos este **temelia** (1 Cor. 3:11).

Dar ei au pus temelina prin învățatura pe care au propovăduit-o despre Persoana și lucrarea Domnului Isus. Biserica este întemeiată pe Cristos, așa cum a fost El revelat prin mărturisirea și învățatura **apostolilor și prorocilor**. Când Petru a mărturisit că El este Cristosul, Fiul Dumnezeului Celui viu, Isus a anunțat că biserica Lui va fi zidită pe acea stâncă, adică pe adevărul solid că El este unsoal lui Dumnezeu și Fiul unic al lui Dumnezeu (Mat. 16:18). În Apocalipsa 21:14 apostolii sunt asociați cu cele douăsprezece temelii ale Ierusalimului sfânt. Ei nu sunt temelina, dar sunt legați intrinsec de ea, pentru că ei sunt cei care au propovăduit primii marele adevăr privitor la Cristos și la biserică. **Temelina** unui edificiu nu trebuie pusă decât o singură dată. **Apostolii și prorocii** au făcut această lucrare o dată pentru totdeauna. **Temelina** pusă de ei ne-a fost păstrată prin scrierile Noului Testament, cu toate că apostolii și prorocii nu mai sunt fizic printre noi. În mod general, oameni din toate veacurile au avut o slujbă apostolică sau profetică. Misionarii și săditorii de biserici sunt apostoli în sens restrâns iar cei ce predică Cuvântul pentru edificare sunt profeți. Dar ei nu sunt apostoli sau profeți în înțelesul primar al termenului.

Isus Cristos este nu doar **temelina** templului, ci și **piatra din capul unghiului**. Nici o imagine sau tip nu va reuși să-L înfățișeze suficient de adecvat, în toată splendoarea multiplelor fațete ale gloriei Sale sau în multitudinea slujbelor Sale. S-au avansat cel puțin trei explicații posibile în legătură cu această piatră unghiulară — toate scoțând în evidență caracterul unic al Domnului Isus, de Cap pre-eminent și indispensabil al bisericii:

1. În general **piatra din capul unghiului** este cea care e așezată în colțul de jos, din fața unei clădiri. Întrucât restul edificiei pare să se sprijine pe ea, piatra aceasta a dobândit înțelesul de piatră fundamentală, de importanță crucială. Desigur, în acest sens, îl simbolizează cu adevărat pe Domnul. De asemenea, întrucât unește două ziduri, subliniază unirea dintre iudeii credincioși și Neamurile credincioase, în cadrul bisericii, prin Persoana Sa.

2. Unii cercetători ai Bibliei cred că termenul tradus **piatra din capul unghiului** s-ar referi la cheia de boltă a unei clădiri. Această piatră ocupă locul cel mai înalt din acea boltă, asigurând sprijinul necesar

pentru celelalte pietre. Tot așa Cristos este Cel Preeminent din cadrul bisericii. El este Cel indispensabil, Care, dacă ar fi eliminat, toată clădirea s-ar prăbuși.

3. O a treia explicație posibilă a termenului se referă la piatra din vârful piramidei — singura de această mărime și formă. Unghiurile și liniile ei directoare determină forma întregii piramide. Tot așa Cristos este Capul bisericii. El este unic în ce privește Persoana și lucrarea Sa. Și El este Cel care îi conferă bisericii trăsăturile ei unice. Mai întâi, **temelina ei**:

2:21 Cuvintele **În El** se referă la Cristos, care este sursa vieții și dezvoltării bisericii, după cum arată și Blaikie:

În El noi suntem adăugați la biserică; în El tot templul se dezvoltă, în direcția deznodământului final, când *cheia de boltă* va fi scoasă afară, în mijlocul strigătelor: «Har, har ei!»¹⁵

Unitatea și simetria **templului** reies din sintagma: **toată clădirea, bine alcătuită, crește...** Este o unitate alcătuită din mulți membri individuali. Fiecare membru are un loc anumit în cadrul acestei **clădiri**, pentru care el sau ea este cu totul adecvat. Se constată că pietrele excavate din valea morții, prin harul lui Dumnezeu se potrivește de minune când sunt ansamblate. Trăsătura unică a acestei clădiri este faptul că **crește**. Dar această trăsătură nu este totuna cu creșterea unei clădiri prin adăugarea de cărămizi și ciment. Mai degrabă, trebuie să ne-o imaginăm ca pe dezvoltarea unui organism viu, cum este trupul omenesc. La urma urmelor, biserica nu este o clădire lipsită de viață, după cum ea nu este o organizație. Ci este o entitate vie, avându-L pe Cristos drept Cap al ei și toți credincioșii formând Trupul. Ea s-a născut la Rusalii și de atunci crește încontinuu, continuând să crească până la Răpire.

Această clădire care crește, formată din materiale vii, este descrisă drept **un templu sfânt în Domnul**. Termenul folosit de Pavel pentru **templu** nu se referă la curțile exterioare, ci la altarul interior (în greacă *naos*); nu la suburbii, ci la sanctuar. El s-a gândit la clădirea principală a complexului templului, care adăpostea Locul Prea Sfânt. Acolo locuia Dumnezeu și acolo Se manifesta, în norul strălucitor de slavă.

Mai multe sunt învățămintele care se desprind din acest pasaj: (1) Dumnezeu locuiește în lăuntrul bisericii. Iudeii și ne-

iudeii mântuiți formează un sanctuar viu în care El locuiește și își descoperă slava. (2) Acest **templu** este **sfânt** și separat de lume, consacrat Lui, pentru scopuri sacre. (3) Ca **templu sfânt**, biserica este un centru din care lauda, închinarea și adorația se ridică spre Dumnezeu, prin Domnul Isus Cristos.

Pavel descrie în continuare acest **templu sfânt** ca fiind în **Domnul**. Cu alte cuvinte, Domnul Isus este sursa lui de sfințenie. Mădularele sale sunt **sfinte** din punct de vedere al poziției ocupate prin unirea cu El, și ele trebuie să fie **sfinte** și în viața practică de zi cu zi, ca urmare a iubirii lor pentru El.

2:22 În acest templu minunat, Neamurile credincioase ocupă un loc egal cu iudeii credincioși. Ar trebui să ne facă să tresălțăm de bucurie când citim aceste cuvinte, așa cum se vor fi simțit și efesenii și alții când au auzit prima oară aceste cuvinte. Extraordinara demnitate a poziției ocupate de credincioși este faptul că ei alcătuiesc o **locuință a lui Dumnezeu în Duhul**. Acesta e scopul templului — de a asigura un loc în care **Dumnezeu** să poată trăi în părtașie cu copiii Lui. Biserica este acel loc. Comparați aceasta cu poziția Neamurilor în Vechiul Testament. Pe vremea aceea, neevreii nu se puteau apropia de locuința lui Dumnezeu. Acum ei înșiși *formează* o bună parte din această locuință!

Și observați vă rog slujba fiecăreia dintre Persoanele Dumnezeirii în legătură cu biserica: (1) **În Care**, adică în Cristos. Prin unirea cu El suntem noi zidiți în acest templu. (2) **O locuință a lui Dumnezeu**. Templul acesta este locuința lui Dumnezeu Tatăl pe pământ. (3) **În Duhul**. În Persoana **Duhului Sfânt** locuiește **Dumnezeu** în biserică (1 Cor. 3:16).

Și astfel capitolul care începea cu descrierea Neamurilor care erau moarte, depravate, diabolice și neascultătoare, se încheie cu aceleași Neamuri curățite de orice vină și întinare, alcătuind o **locuință a lui Dumnezeu în Duhul!**

F. O paranteză asupra tainei (3:1-13)

3:1 Pavel își începe afirmația din versetul 1 care e întreruptă în versetul 2, nefiind reluată decât în versetul 14. Versetele intercalate formează o paranteză, pe marginea temei tainei — Cristos și biserica.

Ceea ce face ca acest subiect să prezinte un interes deosebit pentru noi este faptul că actuala Epocă a Bisericii este ea însăși o

paranteză în relațiile lui Dumnezeu cu oamenii. Asta se poate explica în felul următor: Pe parcursul celei mai mari părți din perioada de istorie consemnată de Vechiul Testament, Dumnezeu S-a ocupat cu precădere de poporul evreu. De fapt, de la Geneza 12 până la Maleahi 4 firul narativ se concentrează aproape exclusiv asupra lui Avraam și a descendenților lui. Când a venit Domnul Isus pe pământ, El a fost respins de Israel. Ca urmare a acestei respingeri, Dumnezeu a pus deoparte, pentru un timp, acea națiune ca popor ales al Său pe acest pământ. Noi trăim acum în Era Bisericii, când iudeii și Neamurile sunt la același nivel înaintea lui Dumnezeu. După ce biserica își va fi împlinit numărul deplin, fiind dusă acasă în cer, Dumnezeu își va relua programul Său cu Israel pe plan național. Arătătoarele ceasornicului profetic vor începe din nou să se pună în mișcare. Și astfel actuala epocă este un fel de paranteză între relațiile din trecut și cele viitoare ale lui Dumnezeu cu Israel. Este o administrație nouă din programul divin — unică și separată de tot ce a urmat sau va urma după ea.

În versetele 2-13 Pavel ne dă o explicație destul de detaliată a acestei paranteze. Să fie oare o coincidență întâmplătoare faptul că în acest proces el recurge la o paranteză literară, pentru a explica paranteza dispensațională?

Apostolul începe acest fragment cu cuvintele: **Din această cauză, eu, Pavel, întemnițatul lui Cristos Isus pentru voi, Neamurile**. Sintagma: **Din această cauză** ne duce cu gândul înapoi la ceea ce spusese Pavel despre poziția extrem de privilegiată în care au fost așezate Neamurile, ca urmare a unirii lor cu Cristos.

În general se crede că această Epistolă a fost scrisă în timpul primei întemnițări a lui Pavel la Roma. Dar el nu afirmă că ar fi fost întemnițat la Roma, întrucât asta ar putea sugera că apostolul se simțea oarecum înfrânt sau că s-ar autocompătimi sau că ar solicita înțelegerea cititorilor săi. Mai degrabă, Pavel se numește pe sine **întemnițatul lui Cristos Isus** — afirmație menită să sublinieze acceptare, demnitate și triumf, cum subliniază și Paxson:

Nicăieri în epistola către Efeseni nu găsim izul de închisoare, întrucât Pavel nu era legat în duhul său. Deși se știe că în această perioadă apostolul Pavel era deținut la Roma, el nu

recunoaște acest lucru, afirmând, mai degrabă, că este întemnițatul lui Isus Cristos. Care este secretul unei trăiri atât de victorioase, de desprindere de această lume? Duhul lui Pavel se află cu Cristos în locurile cerești, chiar dacă cu trupul continuă să zacă în închisoare.¹⁶

Întemnițarea lui s-a datorat negreșit lucrării sale în folosul **Neamurilor**. Pe tot parcursul slujbei sale, Pavel a avut parte de opoziție înverșunată pentru învățătura propovăduită de el, potrivit căreia Neamurile care cred beneficiază acum de drepturi și privilegii egale cu iudeii credincioși din cadrul bisericii creștine. Ceea ce a declanșat în cele din urmă arestarea și judecarea sa înaintea Cezarului a fost acuzația falsă că l-ar fi introdus pe Trofim, un efesean, în zona templului unde era interzis accesul Neamurilor (Fapte 21:29). Dar în spatele acestei acuzații se afla ostilitatea deja aprinsă a conducătorilor religioși.

3:2 Acum Pavel își intrerupe firul gândirii, lansându-se într-un discurs pe tema tainei, în cadrul a ceea ce am arătat deja că este o paranteză literară având ca temă o paranteză dispensațională.

Dacă din versetul 2 (**dacă într-adevăr ați auzit...**) ar putea crea impresia că cititorii scrisorii apostolului nu știau despre misiunea sa specială către Neamuri. În realitate, unii recurg adesea la acest verset pentru a încerca să demonstreze că Pavel nu i-ar fi cunoscut pe cei cărora le-a adresat această scrisoare și că, prin urmare, nu se poate ca epistola să fi fost scrisă preaiubiților efeseni. Dar conjuncția „dacă” are adesea și sensul de „întrucât”. Astfel parafrazează Phillips acest verset: „Căci nu se poate să nu fi auzit...” Cu alte cuvinte, negreșit ei au auzit că apostolului i s-a încredințat această slujbă specială. El descrie această slujbă drept o **dispensație a harului lui Dumnezeu**. Termenul **dispensație** (luat după ediția engleză, n.tr.) se referă aici la administrație, ispravnicie. Un ispravnic este o persoană numită să administreze afacerile altcuiva. Pavel era administratorul lui Dumnezeu, însărcinat cu prezentarea mărețului adevăr privitor la biserica Noului Testament. Era o administrație a **harului** lui Dumnezeu în cel puțin trei privințe:

1. Cu privire la cel ales. Pentru Pavel era un har nemeritat faptul că a fost ales să aibă un privilegiu atât de mare.
2. În ce privește conținutul mesajului, care

se referea la bunătatea revărsată din belșug și fără plată de Dumnezeu peste oameni care nu o meritau.

3. Cu privire la receptorii acestei administrații. Neamurile erau oameni care nu meritau deloc să li se facă acest favor.

Totuși această administrație a **harului** i-a fost dată lui Pavel pentru ca, la rândul lui, el s-o poată transmite Neamurilor.

3:3 El nu aflase **taina** aceasta de la nici un alt om, după cum n-o descoperise prin propria sa inteligență, ci i-a fost adusă la cunoștință prin **revelație** directă din partea lui Dumnezeu. Nu ni se spune unde s-a întâmplat acest lucru sau în ce manieră. Tot ce știm este că în chip miraculos Dumnezeu i-a împărtășit lui Pavel planul Său pentru biserica alcătuită din iudei convertiți și Neamuri convertite. Deja am arătat că o **taină** este un secret sacru ținut ascuns înainte, cu neputință de a fi cunoscut de oameni, dar descoperit acum în chip divin. Apostolul făcuse aluzie la această **taină** în 1:9-14, 22, 23; 2:11-22.

3:4 Cele scrise de apostol până acum pe această temă au fost suficiente pentru a le demonstra cititorilor săi că Dumnezeu i-a dăruit o înțelegere deosebită a **tainei** lui **Cristos**. Iată cum parafrazează Blaikie acest pasaj:

În legătură cu acest lucru (adică cu cele scrise de mine înainte), pentru a vi-l face și mai inteligibil, iată, acum vă scriu mai detaliat, pentru ca să vedeți că instructorul vostru este pe deplin informat în această privință a tainei...¹⁷

Felul cum traduce Darby acest verset: „taina Cristosului”, sugerează că aici este avut în vedere Cristosul mistic, deci Capul și Trupul. (Vezi și 1 Cor 12:12, unde prin numele **Cristos** se are în vedere atât Domnul Isus, cât și cei ai Săi).

3:5 Versetele 5 și 6 ne oferă cea mai completă definiție a tainei. Pavel explică ce este o taină, după care explică ce este taina lui Cristos.

Mai întâi, este un adevăr **care n-a fost făcut cunoscut fiilor oamenilor în celelalte generații**. Asta înseamnă că este inutil să-l căutăm în Vechiul Testament. Deși acolo am putea găsi simboluri ale acestui adevăr, adevărul propriu zis [privitor la biserică] nu a fost cunoscut în acea perioadă.

În al doilea rând, este un adevăr **care a fost acum descoperit prin Duhul Sfânt**

sfinților Săi apostoli și proroci. Dumnezeu este Cel care a făcut descoperirea aceasta. Iar apostolilor și prorocilor li s-a rezervat harul de a fi receptorii acestei revelații. Duhul Sfânt a fost canalul prin care li s-a făcut revelația.

Numai când înțelegem că prin **apostoli și proroci** se înțelege cei din Noul Testament, nu din Vechiul Testament, vom evita aparenta contradicție din acest verset. Prima parte a versetului spune că acest adevăr nu a fost revelat în alte veacuri. Prin urmare, le era necunoscut prorocilor din VT. Așadar cum ar fi putut să fie acest adevăr adus la cunoștință în vremea lui Pavel de oameni ce muriseră cu multe secole înainte? Evident, sensul versetului este că marele adevăr despre Cristos și biserică a fost adus la cunoștința unor oameni din Era Bisericii, cum a fost și Pavel, care primise împuternicirea specială din partea Domnului Înviat, să-L slujească în calitate de purtător de cuvânt al Său. (Pavel nu pretinde că este *singurul* căruia i s-a descoperit această taină sacră. El nu era decât unul între mai mulți, deși a ocupat un loc primordial în transmiterea adevărului către Neamurile din vremea lui și, prin epistolele sale, către generațiile ce aveau să vină.)

Se cuvine să amintim că mulți creștini au o părere cu totul diferită în această privință. Ei afirmă că biserica a existat totuși în Vechiul Testament; că în acea perioadă Israelul era biserica și că acum s-ar fi dat o lămurire mai clară a adevărului despre biserică. Ei spun: „Taina nu a fost cunoscută în alte veacuri *cum* este ea descoperită în vremea de acum. Era cunoscută *dar nu în aceeași măsură ca în prezent*. Noi beneficiem acum de o *revelație mai deplină*, dar suntem tot Israelul lui Dumnezeu, adică o continuare a poporului lui Dumnezeu.“ În sprijinul punctului lor de vedere, ei citează textul de la Fapte 7:38 din traducerea King James, apărută în 1611, unde națiunea Israel este numită „biserica (termen tradus în alte versiuni, ca NKJV, NASB, prin *adunarea*) din pustie.“ Este adevărat că poporul ales al lui Dumnezeu este numit adunarea din pustie, dar asta nu înseamnă că israeliții ar avea vreo legătură cu biserica *creștină*. La urma urmelor, termenul grec *ekklesia* este un termen general, care poate să însemne orice adunare, congregație sau grup chemat să iasă dintr-o mulțime. El se aplică nu numai la Israel la Fapte 7:38, ci același cuvânt, tradus *adunare* e folosit la Fapte 19:32, 41 cu

referire la o gloată de păgâni. Trebuie să judecăm în funcție de context despre *care* „biserica“ sau adunare este vorba.

Dar cum stăm cu opinia potrivit căreia din versetul 5 ar reieși că biserica ar fi existat în Vechiul Testament, fără să fi fost însă descoperită în gradul cuprinzător de acum? Răspunsul îl găsim la Coloseni 1:26, unde se spune clar și răspicat că taina a fost „ascunsă de veacuri și generații, dar acum a fost descoperită sfinților Săi.“ Deci nu se pune problema gradului descoperirii ci faptului că în Vechiul Testament nu a fost descoperită deloc.

3:6 Acum am ajuns la adevărul central al tainei, adică faptul că în biserica Domnului Isus Cristos **Neamurile** credincioase sunt comostenitoare și părtășe la aceeași făgăduință în Cristos Isus, prin evanghelie. Cu alte cuvinte, **Neamurile** convertite se bucură acum de același titlu și aceeași privilegii ca cele ce aparțin iudeilor convertiți.

Mai întâi, și unii, și alții sunt co-moștenitori. Cât privește moștenirea, ei se împărtășesc în mod egal cu iudeii mântuiți. Ei sunt moștenitori ai lui Dumnezeu, co-moștenitori cu Isus Cristos și **împreună moștenitori** cu toți răscumpărații.

Apoi ei sunt împreună membri **ai aceluiași trup**. Ei nu mai sunt acum la distanță sau în vreun fel dezavantajați, ci ocupă o poziție de egalitate cu iudeii mântuiți din cadrul bisericii.

În fine, ei sunt co-părtași ai făgăduinței lui Cristos prin evanghelie. Prin făgăduință aici s-ar putea înțelege Duhul Sfânt (Fapte 15:8; Gal. 3:14) sau ar putea însemna tot ce li se făgăduiește în **evanghelie** celor care sunt **în Cristos** Isus. **Neamurile** sunt copărtașe cu iudeii la toate acestea.

Nici unul din aceste lucruri nu erau valabile în cadrul dispensației Vechiului Testament, după cum nu vor fi valabile în împărăția viitoare a lui Cristos.

În Vechiul Testament, Israel deținea un loc aparte, de privilegiu, înaintea lui Dumnezeu. Un iudeu ar fi răs la sugestia că un neevreu ar putea beneficia de parte egală cu el la făgăduințele lui Dumnezeu. Asta pur și simplu nu era adevărat. Prorocii Israelului au prezis însă despre chemarea Neamurilor (Is. 49:6; 56:6, 7), dar nicăieri ei nu au sugerat că Neamurile vor fi membri alături de iudei, în vreun grup în care ei, evreii, să nu aibă întâietatea.

În împărăția viitoare a Domnului nostru, Israelul va fi căpetenia națiunilor (Is. 60:12);

Neamurile vor fi binecuvântate, dar binecuvântarea va veni prin Israel (Is. 60:3; 61:6; Zah. 8:23).

Chemarea Israelului a fost în primul rând, dar nu și exclusiv, la niște binecuvântări în locurile pământești (Deut. 28; Amos 9:13-15). Chemarea bisericii este în primul rând la binecuvântări spirituale, în locurile cerești (Ef. 1:3). Israelul a fost chemat să fie poporul ales al lui Dumnezeu pe pământ. Biserica este chemată să fie Mireasa cerească a lui Cristos (Apo. 21:2, 9). Israelul va fi binecuvântat sub domnia lui Cristos în Mii de ani (Os. 3:5); biserica va domni împreună cu El peste întreg universul, împărțind gloria Sa (Ef. 1:22, 23).

Prin urmare, ar trebui să fie clar că biserica nu este totuna cu Israelul sau cu împărăția. Este o societate nouă, o părtășie unică și cel mai privilegiat corp de credincioși din toată Biblia. Biserica a luat ființă după ce S-a suit Cristos la cer și a fost dat Duhul Sfânt (Fapte 2). A fost înființată prin botezul Duhului Sfânt (1 Cor. 12:13). Și se va împlini (încheia) la Răpire, când toți cei ce sunt ai lui Cristos vor fi duși în cer (1 Tes. 4:13-18; 1 Cor. 15:23, 51-58).

3:7 După ce a subliniat raportul de parteneriat și de egalitate de care se bucură Neamurile împreună cu evreii în cadrul bisericii, Pavel discută în continuare propria sa slujbă, în legătură cu aceasta (versetele 7-9).

Mai întâi, el a fost făcut slujitor al evangheliei. Wuest scrie: „Termenul «*minister*» (în traducere aproximativă: slujitor al amvonului, în română, n.tr.) este pasibil de a crea confuzie, întrucât e un termen tehnic, ce desemnează astăzi păstorul unei biserici.“ Or, în Noul Testament niciodată nu găsim termenul asociat cu sensul acesta. Înțelesul lui de bază este acela de *slujitor*. Pavel vrea să spună doar că L-a slujit pe Domnul în legătură cu taina.

Slujirea s-a făcut în natura unui dar nemeritat: **după darul harului lui Dumnezeu dat mie**. Și nu a fost doar o etalare a harului, ci a demonstrat și **puterea** lui Dumnezeu de a câștiga pe fariseul mândru și neprihănit în ochii lui însuși de odinioară, salvându-i sufletul, încredințându-i misiunea de apostol, imputernicindu-l să primească revelații și întărindu-l în vederea lucrării. Astfel Pavel spune că **darul** i-a fost dat **potrivit lucrării eficiente a puterii Lui**.

3:8 Apostolul se descrie pe sine ca fiind **mai mic decât cel mai mic dintre toți sfinții**. Asta li s-ar putea părea unora ca o

falsă modestie. În realitate este adevărata părere despre sine a unuia care este umplut cu Duhul Sfânt. Oricine îl vede pe Cristos în slava Sa își dă seama de propria sa păcătoșenie și netrebnicie. În cazul lui Pavel, mai era și amintirea faptului că îl persecutasă pe Domnul Isus (Fapte 9:4) prin faptul că a persecutat biserica lui Dumnezeu (Gal. 1:13; Fil. 3:6). În pofida acestui lucru, Domnul i-a încredințat misiunea specială de a transmite evanghelia **Neamurilor** (Fapte 9:15; 13:47; 22:21; Gal. 2:2, 8). Pavel era apostolul **Neamurilor** după cum Petru a fost apostolul iudeilor. Misiunea lui a avut două direcții principale: mai întâi, privea evanghelia și apoi privea biserica. Întâi, el le-a spus oamenilor că trebuie să fie mântuiți, apoi i-a condus la adevărul despre biserica Noului Testament. Pentru el evanghelizarea nu era un scop în sine, ci doar un pas către stabilirea și consolidarea de biserici nou-testamentale indigene.

Prima funcție a misiunii sale a fost de a **predica între Neamuri bogățiile de nepătruns ale lui Cristos**. Blaikie se exprimă foarte bine aici:

Două cuvinte atrăgătoare: *bogății și nepătrunse*, transmițând ideea unor lucruri de un preț extraordinar de mare fiind puse la dispoziție într-o măsură abundentă. De obicei lucrurile de mare preț sunt rare; însuși faptul că nu se găsesc cu ușurință le sporește valoarea; dar aici ceea ce este de un preț cât se poate de mare este în același timp și nemărginit — bogății de compasiune și dragoste, de merit, de putere sfințitoare, mângâietoare și transformatoare, toate fără măsură și capabile de a satisface toate nevoile, de a stăpâni orice dor al inimii, acum și în veci de veci.¹⁸

Când își pune cineva încrederea în Domnul Isus, imediat devine un miliardar; în Cristos el posedă comori ineputabile.

3:9 A doua parte a slujirii lui Pavel a fost să-i facă pe toți să vadă care este „administrația tainei“ (JND), cu alte cuvinte, să-i lumineze cu privire la modul în care se desfășoară pe plan practic **taina**. Planul lui Dumnezeu pentru epoca actuală este de a chema dintre Neamuri un popor pentru Numele Lui (Fapte 15:14), o Mireasă pentru Fiul Lui. Tot ce este implicat în acest plan este administrația [*stewardship* (isprăvnicie) în textul marginal al ediției NKJV¹⁹] **tainei**. Prin **tuturor** din acest verset se înțelege „toți“ credincioșii. Nu ne-am putea aștepta

ca oamenii nemântuiți să înțeleagă adevărurile profunde implicate în această **taină** (1 Cor. 2:14). Prin urmare, Pavel se referă la **toți** oamenii mântuiți, de **toate felurile** — iudei și neiuidei, sclavi și oameni liberi.

Taina fusese ascunsă de la începutul veacurilor în Dumnezeu. Planul în sine se afla în mintea lui Dumnezeu din veșnicie, dar gândul care se desprinde de aici este că L-a ținut secret în toate **veacurile** istoriei umane. Iarăși observăm atenția pe care o acordă Duhul Sfânt pentru a imprima în noi faptul că adunarea sau biserica universală este o entitate cu totul nouă, unică, fără precedent, ce nu a fost cunoscută înainte decât de Dumnezeu. Secretul acesta a fost ascuns în Dumnezeu, care a creat toate lucrurile. El a creat **veacurile** și El a creat biserica — dar, în înțelepciunea Sa, El a decis să țină ascunse toate cunoștințele despre această nouă creație până la prima venire a lui Cristos.

3:10 Unul din scopurile actuale urmăriute de Dumnezeu în legătură cu taina aceasta este să descopere **înțelepciunea Sa nespuse de felurită** oștilor de îngeri din cer. Pavel folosește din nou metafora școlii, în care Dumnezeu este Profesorul iar universul este sala de cursuri. Demnitarii îngerești sunt studenții iar lecția este: Înțelepciunea nespuse de felurită a lui Dumnezeu. Biserica este tema lecției. Din ceruri îngerii sunt nevoiți să admire judecățile Sale de nepătruns și să se minuneze de căile Sale cu neputință de pătruns. Ei văd cum Dumnezeu a triumfat asupra păcatului, spre slava Sa. Ei văd cum i-a răscumpărat El pe vrăjmașii Lui, cu un preț enorm; cum i-a cucerit prin dragoste și i-a pregătit să fie Mireasa Fiului Său. Ei văd cum El i-a binecuvântat cu toate binecuvântările spirituale în locurile cerești. Și mai văd că prin lucrarea Domnului Isus pe cruce, Dumnezeu a avut parte de mai multă slavă iar iudeii credincioși și Neamurile credincioase au beneficiat de mai multe binecuvântări, decât dacă nu i s-ar fi îngăduit păcatului deloc să pătrundă în lume. Dumnezeu a fost astfel răzbunat și întrutotul îndreptățit. Cristos a fost preamărit iar Satan a fost învins. În același timp, biserica a fost întornată cu Cristos, pentru a împărți slava Sa.

3:11 Taina propriu-zisă, ascunderea ei, apoi, în cele din urmă, dezvăluirea ei, și maniera în care etalează ea înțelepciunea lui Dumnezeu sunt toate **după planul veșnic pe care l-a făcut El în Cristos Isus, Domnul nostru**. Înainte de a fi fost creată lumea, Dumnezeu a știut că Satan va cădea și că

omul îl va urma, păcătuiind. Și El deja a pregătit o contra-strategie, un plan suveran, pe care l-a derulat prin întruparea, moartea, învierea, înălțarea și proslăvirea lui Cristos. Întregul program a fost axat pe Cristos și s-a realizat prin El. Acum Dumnezeu poate să-i salveze pe iudeii nelegiuiți și pe Neamurile nelegiuite, făcându-i și pe unii și pe alții mădulare ale Trupului lui Cristos, onorându-i în chip unic ca Mireasă a Mirelui, în toată veșnicia.

3:12 Ca urmare a lucrării lui Cristos și a unirii noastre cu El, acum noi avem privilegiul nespuse de mare de a putea pătrunde oricând în prezența lui Dumnezeu, cu încrederea deplină că suntem ascultați, și fără nici o teamă că vom fi muștrați (Iac. 1:5). **Îndrăzneala** noastră este atitudinea de respect și absența fricii de care dăm dovadă când ne adresăm lui Dumnezeu cum se adresează niște copii Tatălui lor. **Acesul** nostru este libertatea de a-I vorbi lui Dumnezeu în rugăciune. **Încrederea** noastră este asigurarea că suntem primiți cu căldură, că suntem ascultați și că vom primi un răspuns înțeles și plin de iubire. Și toate acestea se fac **prin credința în El** adică **credința noastră în Domnul Isus Cristos**.

3:13 Având în vedere demnitatea slujbei sale și rezultatele minunate ce au decurs din ea, Pavel i-a îndemnat pe sfinți să nu cadă de oboseală în inimile lor, când se gândesc la suferințele sale, căci apostolul era bucuros să îndure **necazuri** în cursul efectuării misiunii sale către Neamuri. În loc să fie descurajați de necazurile sale, el spune că ei ar trebui să fie mândri că el a fost socotit vrednic să sufere pentru Domnul Isus. Ei trebuie să se bucure gândindu-se la binefacerile pe care le aduc **necazurile** sale lor și celorlalți credincioși dintre Neamuri. Ei trebuie să privească actuala lui întemnițare drept **slavă**, iar nu dizgrație.

G. Rugăciunea lui Pavel pentru sfinți (3:14-19)

3:14 Acum apostolul reia gândul început în versetul 1 și întrerupt, pentru a face loc parantezei despre taină. Prin urmare, cuvintele: **lată de ce** stabilesc legătura cu capitolul 2, unde apostolul arătase cum fusese răscumpărat Neamurile prin natura lor și ce deveniseră ele prin unirea cu Cristos. Extraordinara lor înălțare de la starea de sărăcie și moarte la bogățiile și gloria cerească îl determină pe Pavel să se roage ca acești ne-evrei să fie mereu plini de bucurie în viața lor, pentru

poziția privilegiată în care au fost așezați.

Ni se arată în ce poziție se ruga apostolul: **Îmi plec genunchii.** Dacă fizic ne putem ruga și în altă postură, în sufletul nostru întotdeauna ar trebui să ne plecăm genunchii, atunci când ne rugăm. Cu alte cuvinte, ne putem ruga și când mergem sau stăm jos, chiar când stăm culcați, dar cu duhul întotdeauna trebuie să ne plecăm, într-o stare de profundă smerenie și reverență.

Rugăciunea este adresată **Tatălui.** În sens general, Dumnezeu este Tatăl întregii omeniri, El fiind Creatorul tuturor oamenilor (Fapte 17:28, 29). În sens mai restrâns, El este Tatăl tuturor credincioșilor, în sensul că El i-a născut, introducându-i în familia Sa spirituală (Gal. 4:6). În sens unic, El este **Tatăl Domnului nostru Isus Cristos**, în sensul că Tatăl și Fiul sunt pe picior de egalitate (Ioan 5:18).

3:15 Rolul particular al Tatălui pe care îl are Pavel aici în vedere este **Acela din Care își trage numele orice familie, în ceruri și pe pământ** — sintagmă care poate să însemne următoarele lucruri:

1. Toți răscumpărații din ceruri și de pe pământ îl consideră Capul familiei.

2. Toate ființele create, și îngeri, și oameni, Lui îi datorează existența, nu numai ca persoane individuale, ci și ca familii. Familiile din cer cuprind diversele trepte de creaturi îngerești. Familiile de pe pământ sunt diversele rase descinse din Noe, actualmente împărțite în națiunile de pe pământ.

3. Orice paternitate din univers își derivă numele de la El. Paternitatea lui Dumnezeu este cea inițială și ideală, constituind prototipul pentru orice altă relație de paternitate care există. Iată cum traduce Phillips acest verset: „de la care orice paternitate, pământescă sau cerească, își derivă numele.”

3:16 Ne uimește caracterul extrem de cuprinzător al cererii lui Pavel: **Ca, potrivit cu bogățiile slavei Sale, să vă facă...** El se roagă ca sfinții să fie întăriți duhovnicește. Dar în ce măsură? Răspunsul ni-l oferă Jamieson, Fausset și Brown: „din abundență, în consonanță cu bogățiile slavei Sale; nu «potrivit cu» îngustimea inimilor noastre.”⁴²⁰ Predicatorii au obiceiul de a face distincție între cele două sintagme: „din bogățiile...” și **potrivit cu bogățiile.** O persoană bogată ar putea face un mic cadou, *din bogățiile* lui multe, dar *nu proporțional* cu acestea! Pavel se roagă ca Dumnezeu să le dea **tărie potrivit cu bogățiile** perfecțiunilor Lui. Întrucât Domnul este infinit de bogat în glorie, sfinții

trebuie să se aștepte la un torent de bogății, de la El! Cu alte cuvinte, cum putem cere puțin, de la un Rege atât de mare? Când cineva îi cerea lui Napoleon o mare favoare, acesta i-o acorda imediat, întrucât, spunea Napoleon: „Acest om mă cinstește prin magnitudinea cererii sale.”

Tu te apropii de un Rege,

Deci adu-I petiții mari,

Harul și puterea Lui întrec

Tot ce ai putea cândva să-I ceri.

— John Newton

Cu aceasta am ajuns la conținutul concret al cererilor lui Pavel. În loc să le tratăm ca pe niște cereri separate, ar trebui să le privim ca pe o progresie, în cadrul căreia fiecare cerere pune temelia celei care urmează. Imaginați-le ca pe o piramidă: prima cerere este stratul de piatră de la bază. Apoi, pe măsură ce înaintează rugăciunea, Pavel clădește pe temelia de la început, până ajunge la gloriosul punct culminant.

Prima cerere este ca ei să fie **întăriți în putere, prin Duhul Lui, în omul dinăuntru.** Bindecuvântarea este putere *spirituală*. Nu puterea de a face minuni, ci vigoarea spirituală de care au nevoie creștinii maturi și inteligenți (adică în cunoștință de cauză, n.tr.). Cel care le dăruiește această putere este **Duhul Sfânt.** Desigur, El ne poate dărui tărie numai în măsura în care ne hrănim cu cuvântul lui Dumnezeu, respirând aerul curat al rugăciunii și făcându-ne exercițiile zilnice de slujire a Domnului.

Această putere este cunoscută și trăită în **omul dinăuntru**, adică de partea spirituală a naturii noastre. **Omul dinăuntru** este cel ce se desfată în legea lui Dumnezeu (Rom. 7:22). **Omul dinăuntru** este cel ce se înnoiește zi de zi, chiar dacă omul din afară se destramă, pe zi ce trece (2 Cor. 4:16). Deși este din Dumnezeu, **omul nostru dinăuntru** are nevoie de tărie, de creștere și de dezvoltare.

3:17 Al doilea pas este: **așa încât Cristos să locuiască în inimile voastre prin credință.** Acesta e rezultatul învigorării aduse de Duhul. Cu alte cuvinte, noi suntem întăriți pentru ca **Cristos să locuiască în inimile noastre.** În chip real, Domnul Isus își stabilește reședința personală în credincios, atunci când are loc convertirea acestuia (Ioan 14:23; Apo. 3:20). Dar nu aceasta e tema rugăciunii de față. Aici nu se pune problema ca El să fie *în* credincios, ci, mult mai mult

— aume ca El să se simtă *ca la El acasă* în credincios! El este un Rezident permanent în fiecare persoană mântuită, dar apostolul se roagă ca El să aibă acces deplin la absolut toate încăperile, cămăruțele și ungherele vieții noastre; ca El să nu fie întristat de cuvinte păcătoase rostite de noi, gânduri, motive sau fapte păcătoase ale noastre, ci să se poată bucura de o părtășie necurmată cu credinciosul. Și astfel inima creștinului devine căminul lui Cristos, locul unde se simte Domnul bine — întocmai ca în căminul cald al familiei iubite din Betania: Maria, Marta și Lazăr. Desigur, prin inimă se înțelege centrul vieții spirituale, întrucât ea controlează orice aspect al comportamentului nostru. De fapt, apostolul se roagă ca domnia lui Cristos să se extindă și asupra lecturii noastre, a cărților pe care le citim, asupra muncii pe care o efectuăm, alimentelor pe care le consumăm, banilor pe care îi cheltuim și cuvintelor pe care le rostim — altfel spus: asupra celor mai intime detalii din viața noastră.

Cu cât suntem mai întăriți de Duhul Sfânt, cu atât mai mult ne vom asemăna chiar cu Domnul Isus. Și cu cât ne vom asemăna mai mult cu El, cu atât mai mult El „Se va așeza și se va simți cu totul în largul Lui în inima noastră” (KSW).

Noi suntem pătrunși de bucuria prezenței Sale în noi **prin credință**. Asta presupune o permanentă biziuire pe El, să ne predăm Lui clipă de clipă și să recunoaștem încontinuu că El trebuie să se simtă acasă în inima noastră. **Prin credință** „practicăm prezența Lui” — cum s-a exprimat, atât de plastic, Fratele Lawrence.

Până în acest punct, rugăciunea lui Pavel a cuprins fiecare membru al Sfintei Treimi. Astfel Tatăl este rugat (4. 14) să-i întărească pe credincioși prin Duhul Său (v. 16), așa încât **Cristos** să Se simtă cu totul în largul Lui în **inimile** lor (v. 17). Unul din marile privilegii pe care ni le conferă rugăciunea este faptul că putem angaja Dumnezeu în lucru în folosul altora și al nostru.

Ca urmare a accesului total ce I se dă lui Cristos, creștinul devine **înrădăcinat și întemeiat în dragoste**. Aici Pavel împrumută cuvinte din vocabularul botanicii și al industriei de construcții. Astfel rădăcina unei plante asigură substanțele nutritive necesare și sprijinul de care e nevoie. Baza unei clădiri este temelia pe care se reazemă aceasta sau, cum se exprimă Scroggie: „Dragostea este solul în care trebuie să-și înfișă viața

noastră rădăcinile; este stâncă pe care trebuie să se reazeme în permanență credința noastră.”²¹ A fi **înrădăcinați și întemeiați în dragoste** înseamnă a fi statorniciți în dragoste ca mod de viață, ca fel de viață practică. O viață de **dragoste** este o viață de omenie, bunătate, altruism, zdrobire a inimii și blândețe. Este viața lui Cristos care își găsește expresia în credincios (1 Cor. 13:4-7).

3:18 Cererile precedente au conturat un program de creștere și dezvoltare spirituală care îl pregătește pe copilul lui Dumnezeu să-și poată însuși pe deplin, **împreună cu toți sfinții, care este lărgimea, lungimea, adâncimea și înălțimea**.

Înainte de a analiza dimensiunile propriu-zise, să ne oprim asupra sintagmei: **împreună cu toți sfinții**. Tema dezbătută este atât de măreață încât nici un credincios nu va putea să și-o însușească decât într-o măsură foarte mică. De unde, și nevoia de a studia, de a discuta și de a împărtăși cu alții. Duhul Sfânt poate folosi meditațiile combinate ale unui grup de credincioși deprinși cu exercițiile spirituale pentru a arunca multă lumină suplimentară asupra Scripturilor.

În general se presupune că dimensiunile menționate mai sus se referă la dragostea lui Cristos, deși textul nu precizează acest lucru. De fapt, dragostea lui Cristos este menționată separat, în următoarea sintagmă. Dacă sensul avut în vedere este dragostea lui Cristos, atunci iată care ar fi legăturile rezultante:

- Lățimea — lumea (Ioan 3:16)
- Lungimea — pe veci (1 Cor. 13:8)
- Adâncimea — chiar moartea pe cruce (Fil. 2:8)
- Înălțimea — cerul (1 Ioan 3:1-2)

F. B. Meyer oferă următoarea explicație concludentă:

Întotdeauna vom avea în față la fel de mult orizont ca în spate. Și după ce vom fi privit fața lui Isus mii și mii de ani, frumusețea ei va fi tot atât de proaspătă, fascinantă și de nepătruns ca atunci când am privit-o prima oară de la poarta Raiului.²²

Dar aceste dimensiuni se referă, probabil, și la taina — care ocupă un loc atât de important în cartea Efeseni. De fapt, aceste dimensiuni se regăsesc în chiar textul epistolei:

1. **Lățimea** este descrisă la 2:11-18, fiind o referire la gradul cuprinzător al harului lui Dumnezeu, prin faptul că îi mântuie și pe

iudei, și pe Neamuri, încorporându-i apoi în biserică. Taina cuprinde amândouă segmentele acestea ale omenirii.

2. **Lungimea** este din eternitate în eternitate. Cât privește trecutul, credincioșii au fost aleși în Cristos înainte de întemeierea lumii (1:4). Iar cât privește viitorul, veșnicia va consta dintr-o neconținută derulare a bogățiilor nespuse de mari ale harului Său, în bună-tatea și îndurarea manifestate de El față de noi prin Cristos Isus (2:7).

3. **Adâncimea** este viu înfățișată la 2:1-3. Noi eram cufundați în mocirla nespuse de grea și apăsătoare a păcatului și degradării. Cristos a venit în această junglă a murdăriei și corupției, pentru ca să moară în locul nostru.

4. **Înălțimea** se poate vedea la 2:6, unde noi, nu numai că am fost înviați cu Cristos, ci și așezați cu El pe scaunul Său de domnie în locurile cerești, ca să ne împărtășim din slava Lui.

Prin urmare, acestea sunt dimensiunile imensității — ba mai mult: ale nemărginirii. Gândindu-ne la ele, „tot ce putem face,” spune Scroggie, „este să marcăm ordinea din cadrul acestui tumult de cuvinte sfinte.”

3:19 Următoarea cerere a apostolului este ca sfinții să cunoască prin propria lor experiență, **dragostea lui Cristos** care întreține orice cunoștință. Deși ei n-ar putea s-o pătrundă nicând în toată profunzimea ei, pentru că ea este un ocean neîmămurit, totuși ei pot afla tot mai mult despre ea, în experiența lor de zi cu zi. Și astfel, apostolul se roagă pentru credincioși ca ei să dobândească o cunoaștere bazată pe experiență a **dragostei** minunatului nostru Domn, bucurându-se de ea clipă de clipă.

Punctul culminant al acestei rugăciuni magnifice îl constituie momentul în care Pavel se roagă **ca voi să fiți umpluți** cu (în greacă: *eis, întru sau spre*) **toată plinătatea lui Dumnezeu. Toată plinătatea** Dumnezeirii locuiește în Domnul Isus (Col. 2:9). Cu cât locuiește El mai deplin în inimile noastre prin credință, cu atât mai mult suntem **umpluți** noi întru **toată plinătatea lui Dumnezeu**. Niciodată n-am putea fi umpluți *cu* toată plinătatea lui Dumnezeu, ci aceasta este doar un țel spre care năzuim.

Și totuși, după ce am explicat aceste lucruri, trebuie să recunoaștem că există în acest verset înțelesuri atât de ascunse încât niciodată nu le-am putea pătrunde. Când mânuim Cuvântul lui Dumnezeu, ne dăm seama că avem de a face cu adevăruri ce

depășesc capacitatea noastră de pricepere sau puțința de a le explica. Desigur, am putea recurge la ilustrații, prin care să aruncăm ceva lumină asupra acestui verset, cum ar fi imaginea degetarului cu care am încerca să cuprindem oceanul, luând însă în degetar o părticică atât de neînsemnată din imensitatea lui! Astfel, după tot ce am spus, în cele precedente, taina rămâne, noi neputând face altceva decât să stăm plini de uimire și adorație în fața cuvântului lui Dumnezeu, minunându-ne de nemărginirea sa.

H. Doxologia lui Pavel (3:20, 21)

3:20 Rugăciunea se încheie cu o doxologie ce înalță sufletul pe culmi de inspirație. Cererile precedente au fost cuprinzătoare, îndrăznețe și aparent imposibil de acordat. Dar Dumnezeu **poate să facă** mai mult în această privință decât **putem noi cere sau gândi**. Spectrul puterii Sale se vede și din maniera în care dispune Pavel cuvintele sub forma unei piramide, prin care descrie bine-cuvântările supraabundente revărsate asupra noastră:

Poate

Poate să facă

Poate să facă ceea ce cerem

Poate să facă tot ceea ce gândim

Poate să facă mai presus de tot ce cerem

sau gândim noi

Poate să facă din abundență mai presus de tot ce cerem sau gândim noi

Poate să facă nespuse mai mult decât cerem sau gândim noi

Mijlocul prin care Dumnezeu răspunde la rugăciunile noastre îl găsim în sintagma: **conform puterii care lucrează în noi**. Asta se referă la Duhul Sfânt, Care lucrează încontinuu în viața noastră, căutând să producă roada unui caracter cristic în noi, muștrându-ne pentru păcat, călăuzindu-ne în rugăciune, inspirându-ne și îndemnându-ne să ne închinăm, îndreptându-ne pașii să slujim cât mai mult. Cu cât ne predăm mai mult Lui, cu atât mai mare va fi eficacitatea Lui în a ne face să ne potrivim chipului lui Cristos, să fim tot mai mult ca El.

3:21 **A Lui să fie slava în biserică, prin Cristos Isus în toate generațiile, în vecii vecilor. Amin.** Dumnezeu este Singurul vrednic de toată slava veșnică. Înțelepciunea și puterea Lui sunt etalate în oștile îngerești; în soare, în lună și în stele; în animale, păsări și pești; în foc, grindină, zăpadă și ceață; în

vânt; în munți, dealuri, arbori; în regi și în oamenii de rând, bătrâni și tineri; în Israel și în celelalte națiuni. Toate acestea au fost rânduite ca să aducă laudă Numelui Domnului (Ps. 148).

Dar mai există un grup din partea căruia I se va aduce glorie veșnică lui Dumnezeu: **biserica** — cu Cristos, capul ei, și cu credincioșii, trupul ei. Comunitatea aceasta de răscumpărați va fi martoră veșnică a harului Său incomparabil de minunat, după cum se exprimă și Williams:

Gloria eternă a lui Dumnezeu ca Dumnezeu și Tată va fi făcută să poată fi văzută de-a lungul tuturor veacurilor în biserică și în Cristos Isus. Ce afirmație uimitoare! Cristos și biserica — un singur trup, care va constitui vehiculul acelei demonstrații eterne.²³

Chiar în timpul de față, biserica are datoria de a da slavă numelui Său „în cadrul unor servicii de laudă, prin vieți curate trăite de membrii ei, prin vestirea în toată lumea a Evangheliei și prin slujirile sale față de necazurile și nevoile omenirii” (Erdman).

Durata acestei laude este: **în toate generațiile, în vecii vecilor**. La auzul chemării lansate de Pavel să-i fie adusă laudă veșnică lui Dumnezeu în biserică și în Cristos Isus, inimile noastre răspund printr-un călduros **Amin!**

II. TRĂIEREA PRACTICĂ A CREDINCIOȘULUI ÎN DOMNUL (Cap. 4-6)

A. Îndemnul la unitate în părtășia creștină (4:1-6)

4:1 În acest punct din Efeseni intervine o mare ruptură. Capitolele anterioare s-au ocupat de chemarea creștinului. În ultimele trei capitole ale cărții, creștinul este îndemnat să **umblă într-un chip vrednic de chemarea** sa. Poziția la care am fost ridicați de har a constituit tema dominantă a textului de până acum. De aici încolo tema o va constitui trăirea în practică a acelei poziții. Locul înălțat pe care îl ocupăm în Cristos reclamă o purtare evlavioasă, pe măsura privilegiului imens de care ne bucurăm. Prin urmare, dacă în primele trei capitole (1-3) Efeseni ne poartă în locurile cerești, în ultimele trei capitole (4-6) se trece la biserica locală, la familie și la societate în general. După cum a arătat Stott, aceste capitole de încheiere ne învață că: „trebuie să cultivăm unitatea în biserică, curăția în viața noastră personală, armonia în familiile noastre și statormicia în

lupta noastră cu puterile răului.”

Pentru a doua oară Pavel se numește pe sine **întemnițat** — de data asta adăugând: **întemnițat al Domnului**. Theodoret comentează pe această temă: „Ceea ce era pentru lume o rușine în ochii lui Pavel era considerată drept cea mai mare onoare, apostolul bucurându-se mai mult de lanțurile pe care le purta pentru Cristos decât se bucura un rege de diadema sa.”

Ca unul care era întemnițat ca urmare a credincioșiei și ascultării sale de Domnul, Pavel își îndeamnă cititorii să **umblă într-un chip vrednic de chemarea** lor. El nu le poruncește acest lucru, nici nu le pune în vedere să procedeze așa, ci cu multă tandrețe și gingășie îi îndeamnă cu cuvinte drese cu har.

Termenul a **umbla** apare de șapte ori în această epistolă (2:2, 10; 4:1, 17; 5:2, 8, 15), descriind toată sfera comportamentelor unei persoane, modul său de viață integru. O umblare **vrednică** este cea care corespunde cu poziția de neasemuită demnitate de care se bucură un creștin, ca mădular în Trupul lui Cristos.

4:2 În toate sferele vieții, este important să demonstrăm un spirit cristic, marcat de următoarele trăsături:

Smerenia — un duh de umilință adevărată, ce decurge din asocierea noastră cu Domnul Isus. **Smerenia** ne face conștienți de nimicnicia noastră, învrednicindu-ne să-i estimăm pe alții mai presus decât pe noi înșine. Este exact reversul îngâmării și aroganței.

Blândețea — acea atitudine de plecăciune în fața voii lui Dumnezeu, fără murmur, fără răzvrătire, și de liniște când suntem confrunțați cu răutatea omului, fără să ne treacă prin cap să ne răzbunăm. Este o trăsătură exemplificată la modul sublim în viața Celui care a spus: „Eu sunt blând și smerit cu inima.” Wright comentează pe această temă:

Ce afirmație uluitoare! Cel care a creat lumile, Care a așezat astrii cerești pe orbitele lor, spunându-le pe nume, Cel care păstrează puzderia de constelații pe traiectoriile lor, Care măsoară munții cu cumpăna Lui și dealurile în al Său cântar, Cel pentru care insulele sunt o nimica toată, Care ține apele oceanului în palma mâinii Sale, înaintea Căruia toți locuitorii pământului sunt ca niște lăcuste — când îmbracă El chip uman, Se descrie pe Sine esențialmente drept blând și smerit cu inima. Trebuie să subliniem

că El nu a creat aici un ideal uman desăvârșit, căruia să i se conformeze apoi, ci El Însuși a fost așa.²⁴

Îndelunga răbdare — o stare de spirit liniștită și așezată, un duh de răbdare, chiar atunci când este confruntat cu provocări peste limita îndurării. Trăsătura ilustrată prin imaginea unui cățeluș care latră încontinuu și se repede la dulăul de lângă el. Deși l-ar putea sfâșia dintr-o îmbucătură, blândul patruped rabdă neastâmpărul frățiorului său încă necopt, privindu-l cu blândețe.

Îngăduindu-vă unii pe alții în dragoste — adică, trecând cu vederea greșelile și neajunsurile altora, având îngăduință față de persoane cu diferite temperamente, personalități sau capacități. Aici nu se pune problema de a menține o fațadă de politețe, în spatele căreia lăuntru nostru să fiarbă de resentimente și mânie, ci suntem chemați să avem o dragoste reală, pozitivă, față de cei care ne irită, ne tulbură sau ne fac să ne simțim penibil.

4:3 Căutând să păstrați unitatea Duhului în legătura păcii. Când a înființat biserica, Dumnezeu a eliminat cel mai mare zid despărțitor ce a existat vreodată între ființele umane — vrajba dintre evrei și Neamuri. În Cristos Isus toate deosebirile dintre aceste două grupuri de oameni au fost abrogate. Dar oare cum avea să se transpună pe plan practic eliminarea acestui zid, în viața de zi cu zi a creștinilor proveniți dintre Neamuri, ce trăiau alături de evreii creștini? Oare aveau să iasă la iveală antagonisme latente? Puteau apărea tendințele formării unei „biserici iudaice a lui Cristos“, separat de altă „biserică a Neamurilor“? Pentru a preveni orice dezbinări sau animozități latente, Pavel lansează acum un apel fierbinte la unitate între creștini.

Ei trebuie să-și dea silința să mențină unitatea Duhului. Duhul Sfânt i-a făcut pe toți credincioșii una în Cristos; întreg Trupul este locuit de un singur Duh. Este o unitate de bază, pe care nimeni și nimic n-o poate distruge. Dar atunci când credincioșii se ceartă și se ciorovăiesc, purtarea lor ar putea lăsa să se înțeleagă că acest adevăr nu stă în picioare. **A păstra unitatea Duhului** înseamnă a trăi în pace unii cu alții. **Pacea** este liantul ce-i leagă pe membrii Trupului lui Cristos laolaltă, în pofida deosebirilor naturale ce există între ei. Reacția cea mai des întâlnită atunci când se ivesc deosebiri de vederi este ca un grup să se despartă de

restul credincioșilor, formând o nouă partidă. Reacția spirituală este următoarea: „În lucrurile esențiale: unitate. În chestiuni discutabile: libertate. Peste toate lucrurile să planeze însă: dragostea.“ În fiecare din noi există suficiență fire veche încât să dezbinăm orice biserică locală sau să aducem prejudicii și ruină oricărei lucrări a lui Dumnezeu. Prin urmare, trebuie să ne suprimăm mofturile și capriciile noastre, precum și preferințele noastre personale, lucrând, în schimb, împreună cu ceilalți credincioși, în pace, pentru slava lui Dumnezeu și binecuvântarea tuturor.

4:4 În loc să exagerăm deosebirile de vederi, mai bine ar fi să avem în vedere cele șapte realități pozitive, care alcătuiesc baza adevăratei unități creștine:

Un singur trup. În pofida deosebirilor de rasă, culoare a pielii, naționalitate, cultură, limbă și temperament, există numai un singur trup, alcătuit din toți credincioșii de la Rusalii la Răpire. Confesiunile, cultele, sectele și partidele pun obstacole în calea desăvârșirii în practică a acestui adevăr. Toate aceste diviziuni create de om vor fi înlăturate când va reveni Mântuitorul. Prin urmare, parola noastră, în vremea de acum, trebuie să fie: „Toate denumirile și sectele și partidele să se destrame, în toți și-n toate doar Isus Cristos să troneze!“

Un singur duh. Același Duh care locuiește în fiecare credincios individual (1 Cor. 6:19) locuiește și în Trupul lui Cristos (1 Cor. 3:16).

O singură nădejde. Fiecare membru al bisericii este chemat la același destin unic: să fie cu Cristos, să fie ca El și să împartă cu El slava Lui în veci de veci. Această nădejde unică cuprinde tot ce-i așteaptă pe sfinți la Întoarcerea Domnului Isus și după aceea.

4:5 Un singur Domn. „Căci chiar dacă ar exista așa-numiți «dumnezei», fie în cer, fie pe pământ (ca și cum ar fi mulți «dumnezei» și mulți «domni»), totuși pentru noi este un singur Dumnezeu... și un singur Domn: Isus Cristos, prin Care sunt toate și prin Care trăim noi“ (1 Cor. 8:5, 6; vezi și 1 Cor. 1:2).

O singură credință. Este credința creștină, corpul de doctrină (sau învățătură) „transmis odată pentru totdeauna sfinților“ (Iuda 3) și păstrat pentru noi în Noul Testament.

Un singur botez. Afirmția e valabilă în două sensuri: mai întâi, există un singur botez prin Duhul, prin care cei ce se încred în Cristos sunt așezați în Trupul lui Cristos (1 Cor. 12:13). Apoi există un singur botez

prin care convertirii mărturisesc identificarea lor cu Cristos, în moarte, îngropare și înviere. Deși există mai multe modalități de botez în perioada actuală, NT recunoaște un singur botez al credincioșilor, în numele Tatălui, al Fiului și al Duhului Sfânt. Fiind botezați, ucenicii își exprimă adevărată față de Cristos, îngroparea față de eul lor vechi și hotărârea de a umbla în viața cea nouă.

4:6 Un singur Dumnezeu. Fiecare copil al lui Dumnezeu recunoaște **un singur Dumnezeu și Tatăl tuturor** răscumpărătorilor, Care este:

Peste toți — adică este Suveranul suprem al universului.

Prin toți — El acționează prin toți, folosindu-se de toate lucrurile pentru a-Și aduce la îndeplinire planurile.

În voi toți — El locuiește în toți credincioșii, fiind prezent în toate locurile în același timp.

B. Programul de funcționare corespunzătoare a mădulelor trupului (4:7-16)

4:7 Doctrina unității Trupului lui Cristos este îngemănată cu celălalt adevăr complementar: diversitatea membrilor săi. Fiecare membru are un rol bine definit ce i s-a repartizat. Nu există doi membri identici, după cum nici unul nu va avea o funcție identică cu a altuia de îndeplinit. Rolul pe care trebuie să-l joace fiecare i-a fost repartizat **după măsura darului lui Cristos**, adică El face așa cum găsește El de cuviință. Dacă prin sintagma **darul lui Cristos** se înțelege aici „Duhul Sfânt“ (Ioan 14:16, 17; Fapte 2:38, 39), atunci gândul care se desprinde este că Duhul Sfânt este Cel care repartizează un anumit dar fiecărui sfânt, învrednicindu-l să exercite acel dar. Pe măsură ce fiecare membru își îndeplinește lucrarea încredințată, Trupul lui Cristos crește spiritual și numeric.

4:8 Pentru a-l ajuta pe fiecare copil al lui Dumnezeu să-și găsească și să-și îndeplinească funcția repartizată, Domnul i-a dăruit **daruri speciale** pentru slujbă sau pentru slujirea bisericii. Acestea nu trebuie confundate cu darurile menționate în versetul anterior. Fiecare credincios are un anumit dar (v. 7), dar nu fiecare este unul din **darurile** numite în versetul 11, ci acestea sunt **daruri speciale**, desemnate pentru creșterea trupului.

Mai întâi, constatăm că Dătătorul acestor **daruri speciale** este Domnul Isus Cristos, Cel înviat, înălțat la cer și glorificat. Pavel citează Psalmul 68:18 ca profeție potrivit

căreia Mesia Se va înălța la cer, își va cuceri dușmanii și-i va face **captivi** iar ca răsplată pentru victoria Sa, va primi **daruri** pentru **oameni**.

4:9 Dar asta ridică o problemă! Cum a putut Mesia să Se înalțe la cer? Doar nu trăise El în cer cu Dumnezeu Tatăl, din veșii vecilor? Evident, pentru ca să Se poată sui în cer, trebuie să Se fi coborât mai întâi din cer. Profeția Înălțării Sale din Psalmul 68:18 presupune o coborâre prealabilă. Prin urmare, am putea parafraza versetul 9 după cum urmează: „**Acum** când se spune în Psalmul 68 «**El s-a suit**» — **ce înseamnă asta dacă nu că El mai întâi s-a coborât în părțile mai de jos ale pământului.**“ Noi știm că exact așa s-au întâmplat lucrurile. Domnul Isus **a coborât** în ieslea din Betleem, apoi a murit pe cruce și după aceea a fost înmormântat. **Părțile mai de jos ale pământului** au fost interpretate uneori ca o referire la hades sau iad. Dar asta nu s-ar potrivi cu argumentul de aici: Înălțarea Lui a necesitat o coborâre prealabilă pe pământ, dar nu în iad. În plus, Scriptura arată că duhul lui Cristos s-a dus în cer, nu în iad, când a murit El pe cruce (Luca 23:43, 46).

Traducerea New English Bible redă astfel acest verset: „**Acum** cuvântul «a coborât» presupune că el de asemenea s-a coborât la nivelul cel mai de jos, chiar până pe pământ.“

4:10 Profeția din Psalmul 68:18 și coborârea pe care o presupune profeția s-au împlinit exact prin întruparea, moartea și îngroparea Domnului Isus. **Cel care a coborât din cer este de asemenea Cel care a cucerit păcatul, pe Satan, demonii și moartea și care S-a suit cu mult mai sus de cerurile atmosferice și stelare, pentru ca să umple toate lucrurile.**

El umple toate lucrurile în sensul că este sursa oricărei binecuvântări, suma tuturor virtuților și Suveranul suprem deasupra tuturor. „Nu este loc între adâncimea crucii și culmile gloriei pe care El să nu-l fi ocupat,“ scrie F. W. Grant.²⁵

Gândul principal care răzbate din versetele 8-10 este că Dătătorul darurilor este Cristosul înălțat. Nu existau asemenea daruri înainte de a se fi întors El în cer. Asta dă și mai mult temei concepției potrivit căreia biserica nu a existat în Vechiul Testament; căci dacă a existat, atunci înseamnă că a fost o biserică lipsită de daruri.

4:11 În acest punct sunt denumite darurile. Spre suprinderea noastră constatăm că ele

sunt oameni, nu înzestrări naturale sau talente. El **Însuși i-a dat pe unii apostoli, pe alții proroci, pe alții evangheliști, pe alții păstori și învățători.**

Apostolii au fost bărbați care au primit direct din partea Domnului misiunea de a predica cuvântul și de a sădi biserici. Au fost oameni care L-au văzut pe Cristos la învierea Sa (Fapte 2:22). Ei au avut puterea de a face minuni (2 Cor. 12:12), confirmând prin aceasta mesajul vestit de ei (Ev. 2:4). Împreună cu profeții din Noul Testament, slujba lor a constat în principal din punerea temelei bisericii (Ef. 2:20). Apostolii menționați aici se referă doar la cei ce au fost apostoli după Înălțarea la cer a lui Cristos.

Prorocii au fost purtători de cuvânt ai lui Dumnezeu, care au primit revelații directe din partea Domnului, pe care le-au transmis apoi mai departe bisericii. Ceea ce rosteau ei prin Duhul Sfânt era cuvântul lui Dumnezeu.

În sens primar, noi nu mai avem apostoli și proroci în epoca actuală. Misiunea lor a încetat, după ce a fost pusă temelie bisericii și s-a încheiat canonul Noului Testament. Deja am subliniat că Pavel se referă aici la **prorocii** Noului Testament, care au fost dați de Cristos după Înălțarea Sa. A-i considera profeți ai Vechiului Testament nu ar face decât să complice situația, introducând elemente absurde în acest pasaj.

Evangheliștii sunt cei ce predica vestea bună a mântuirii. Ei sunt dotați în chip divin pentru câștigarea de suflete pierdute la Cristos. Ei au capacitatea specială de a diagnostica condiția unui păcătos, de a-i scormoni conștiința, de a răspunde la obiecțiile formulate de acesta, de a-i încuraja pe cei ce doresc să se predea lui Cristos și de a-i ajuta pe convertiți să găsească asigurarea că sunt mântuiți, din Cuvântul lui Dumnezeu. Evangheliștii trebuie să provină dintr-o biserică locală, să predice apoi cuvântul în lume, după care să-i îndrume pe convertiți rezultați în urma propovăduirii lor către o biserică locală, în care să fie hrăniți duhovnicește și încurajați.

Păstorii sunt bărbați care slujesc ca păstori asistenți ai oilor sub conducerea păstorului, Cristos. Ei călăuzesc și hrănesc turma. Lor li s-a încredințat misiunea de a da sfaturi înțelepte, de a îndrepta, de a încuraja și de a mângâia.

Lucrarea **păstorilor** este strâns legată de aceea a presbiterilor într-o biserică locală, deosebirea principală dintre ei fiind că funcția păstorului este considerată un dar, pe

când presbiterul ocupă un post. Noul Testament înfățișează o seamă de păstori în biserică locală (vezi Fapte 20:17, 28; 1 Pet. 5:1, 2), mai degrabă decât un singur păstor sau un singur presbiter care să prezideze.

Învățătorii sunt bărbați care au primit învrednicirea divină de a explica ce spune Biblia, de a interpreta ce înseamnă și de a o aplica la inimile și conștiințele sfinților. Pe când un evanghelist poate predica evanghelia dintr-un pasaj scos din contextul său, învățătorul caută să arate cum se potrivește un pasaj în contextul său.

Pentru că între **păstori și învățători** se stabilește o legătură în acest verset, unii au conchis că ar fi vorba de o singură poziție, aceea de învățători-păstori sau păstori-învățători. Dar lucrurile nu stau chiar așa. E posibil ca cineva să aibă înzestrarea de a fi învățător, fără să posede și inima de păstor. Iar un păstor poate folosi cuvântul, fără ca să fie talentat în mod special pentru predarea lui. Dacă prin **păstorii și învățătorii** din versetul 11 se înțelege una și aceeași persoană, atunci aceeași regulă gramaticală²⁶ dictează ca apostolii și profeții din 2:20 să reprezinte iarăși o singură persoană.

Un ultim cuvânt pe această temă: trebuie să fim atenți să facem distincție între darurile divine și talentele naturale. Nici o persoană nemântuită, indiferent cât ar fi de talentată, nu ar putea fi evanghelist, păstor sau învățător în înțelesul Noului Testament. Nici chiar un creștin nu poate fi nici unul din aceste lucruri, decât dacă a primit darul concret pentru una din aceste chemări. Darurile Duhului sunt supranaturale, învrednicindu-l pe cel care le posedă să facă ceea ce i-ar fi imposibil în mod omenesc.

4:12 Am ajuns acum la funcția sau scopul darurilor, care este: pentru echiparea sfinților în vederea lucrării de slujire, **pentru edificarea trupului lui Cristos.** Procesul este următorul:

1. Darurile îi echează pe sfinți.
2. Apoi sfinții slujesc.
3. După aceea, **trupul** este zidit (edificat).

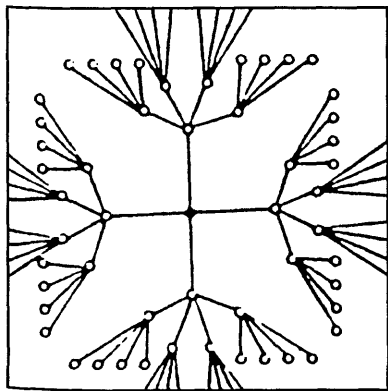
Slujirea (slujba) nu este o ocupație specializată, limitată la bărbați cu pregătire profesională în acest sens. Acest termen (*ministry* în engleză, n.tr.) rezervat de obicei clerului, înseamnă pur și simplu *slujire* și cuprinde toafe formele de slujire duhovnicească. Ceea ce ne învață acest verset este că toți credincioșii trebuie să fie „in the ministry“ (adică, toți trebuie să slujească, făcând

activități pe care le îndeplinesc de obicei clericii, n.tr.)

Darurile sunt date pentru a-i desăvârși sau echipa pe toți creștinii, ca să-L slujească pe Domnul și astfel să zidească **trupul lui Cristos**. Vance Havner explică în chip inimitabil acest lucru:

Fiecare creștin a primit împuternicirea, pentru că fiecare creștin este misionar. S-a spus că Evanghelia nu este doar un lucru pe care îl auzim la biserică, ci un lucru pe care trebuie să-l vestim când plecăm de la biserică — și la asta am fost rânduiți cu toții. S-a spus de asemenea că «creștinismul a început cu o ceată de martori mireni; după care a devenit un carierism [textual: amvonism, n.tr.] profesional, finanțat de spectatorii mireni!» Actualmente noi angajăm un personal al bisericii, care să desfășoare «muncă creștină cu normă întreagă», în timp ce noi stăm comози pe bancă în fiecare duminică, urmărind cum își desfășoară aceștia munca. Intenția a fost însă ca fiecare creștin să fie angajat în slujire cu normă întreagă... Există într-adevăr o *ministry* (slujire, dar și profesia de cleric, n.tr.) pentru păstori, învățători și evangheliști — dar cu ce scop? ...Pentru desăvârșirea sfinților în vederea slujirii lor.²⁷

Acești bărbați cu dăruire divină nu trebuie să slujească în așa fel încât să-i facă pe oameni să depindă în permanență de ei. Ci mai degrabă ar trebui să-și dea silințele ca într-o zi sfinții să fie în stare să-și desfășoare singuri lucrarea. Iată cum am putea ilustra acest lucru:

Punctul din centru reprezintă, să spunem, darul unui învățător. El îi slujește pe cei situați în cercurile din jurul său, pentru ca aceștia să fie echipați și zidiți în credință. La

rândul lor aceștia se duc și-i slujesc mai departe pe alții, potrivit cu darurile pe care li le-a dat Dumnezeu. În felul acesta biserica crește și se extinde. Este metoda divină de producere a creșterii în **trupul lui Cristos**, atât numeric, cât și spiritual.

Limitarea slujirii creștine la o clasă selectă de oameni împiedică dezvoltarea copiilor lui Dumnezeu, înăbușind cauza evanghelizării mondiale și frânând dezvoltarea bisericii. Distanța dintre cler și laici (sau mireni, n.tr.) este nebiblică, constituind, probabil, cea mai mare piedică în calea răspândirii evangheliei.

4:13 Versetul 13 răspunde la întrebarea: „Cât timp va continua acest proces de creștere?” Răspunsul este: **până vom ajunge toți la o stare de unitate, maturitate și conformitate.**

Unitatea. Când Domnul își va lua acasă, în cer, biserica, noi vom fi ajuns la **unitatea... cunoștinței Fiului lui Dumnezeu**. Acum avem păreri individuale despre Domnul, despre felul cum este El, despre implicațiile învățăturilor Sale. Atunci însă Îl vom vedea așa cum este și vom cunoaște așa cum suntem cunoscuți noi înșine.

Maturitatea. La Răpire, noi vom ajunge de asemenea la deplina maturitate sau creștere. Atât ca indivizi, cât și ca Trup al lui Cristos, noi vom realiza perfecțiunea dezvoltării spirituale.

Conformitatea. Și vom fi conformați Lui (făcuți asemenea Lui). Toți vom fi din punct de vedere moral ca **Cristos**. Iar biserica universală va fi un Trup deplin dezvoltat, perfect adecvat la Slăvitul său Cap. „Plinătatea lui Cristos este Biserica însăși, plinătatea Celui ce împlinește totul în toți” (FWG). **Măsura staturii** bisericii este dezvoltarea ei completă, împlinirea planului avut de Dumnezeu în vedere pentru creșterea ei.

4:14 Când darurile operează în maniera rânduită de Dumnezeu, iar sfinții sunt activi în slujba Domnului, se evită trei pericole: imaturitatea, instabilitatea și credulitatea.

Imaturitatea. Credincioșii care nu se angajează niciodată în slujirea lui Cristos cu toată răvna nu ies niciodată din starea de copilărie spirituală. Ei rămân nedezvoltați, datorită lipsei de exerciții. Tocmai unor asemenea creștini li s-a adresat scriitorul cărții Evrei, când a spus: „Deși deja la ora actuală voi ar trebui să fiți învățători, voi aveți încă trebuință să vă învețe cineva din nou...” (Ev. 5:12).

Instabilitatea. Un alt pericol este cel al

nestatorniciei spirituale. Creștinii imaturi sunt susceptibili la toate ciudățeniile ce ies pe piață și la toate scamatoriile și înșelăciunile șarlatanilor. Ei devin niște vagabonzi religioși, ducându-se când încolo, când înapoi, de la o fantezie care îi atrage la alta.

Credulitatea. Cel mai mare pericol este cel acela de a fi amăgiți. Cei ce sunt sugari în credință nu și-au format deprinderea și destoinicia în cuvântul neprihănirii, simțurile lor nefiind suficient de exersate pentru a putea discerne între bine și rău (Ev. 5:13, 14). În mod inevitabil ei vor întâlni vreun membru al unui cult deraiat, care îi va impresiona cu zelul și sinceritatea sa aparentă. Doar pentru acea persoană va uza de un limbaj religios, credinciosul credul va crede că neapărat acea persoană este un creștin adevărat. În schimb, dacă acești creștini creduli ar fi studiat ei înșiși Biblia, ar fi putut detecta imediat această manipulare amăgiitoare a cuvintelor. Și uite așa ei sunt **purtați** de acest **vânt de învățătură** și determinați de **viclenia** unor oameni fără scrupule să accepte această formă de rătăcire ridicată la rang de sistem.

4:15 Ultimele două versete din acest paragraf descriu procesul corect de creștere în cadrul Trupului lui Cristos. Mai întâi, este nevoie de aderarea la doctrina corectă: **ci, spunând adevărul...** Nu are voie să existe nici un compromis cu privire la principiile de bază ale credinței. În al doilea rând, trebuie să existe un duh corespunzător: **ci, spunând adevărul în dragoste.** Dacă adevărul este rostit în orice alt fel, rezultatul va fi o mărturie unilaterală, cum arată și Blaikie:

Adevărul este elementul în care trebuie să trăim, să ne mișcăm și să avem ființa... Dar adevărul trebuie să fie împletit în chip inseparabil cu dragostea; o veste bună rostită pe un ton aspru nu mai este o veste bună. Farmecul mesajului va fi distrus atunci când solul îl va transmite cu un duh tulburat.²⁸

Apoi, pe măsură ce darurile îi echipează pe sfinți, iar sfinții se angajează în slujire activă, ei **cresc în toate până** la Cristos. Cristos este țelul și obiectivul creșterii lor iar sfera creșterii e redată de cuvintele: **în toate lucrurile.** În fiecare domeniu al vieții ei vor deveni tot mai asemănători cu **El**, tot mai mult ca **El**. Pe măsură ce Capul va fi lăsat să-și spună cuvântul în biserică și voia Lui va fi aplicată, Trupul Lui va oferi lumii o

reprezentare tot mai exactă a Sa!

4:16 Domnul Isus nu este doar țelul creșterii, ci El este și sursa creșterii. **Din El tot trupul** este implicat în procesul creșterii. Minunata integrare a mădulelor în Trup este descrisă prin sintagma **uniți și sudați laolaltă.** Asta înseamnă că fiecărui membru al Trupului lui Cristos i s-a desemnat locul precis și funcția pe care trebuie s-o îndeplinească, fiind astfel perfect **unit** cu toți ceilalți membri, pentru a forma un organism complet și viu. Importanța și chiar indispensabilitatea fiecărui membru se vede din expresia: **unit și sudat laolaltă prin ceea ce dă fiecare încheietură.** Trupul uman este alcătuit în mare din oase, organe și carne. Oasele sunt legale laolaltă de încheieturi și ligamente iar organele sunt atașate de ligamente. Fiecare încheietură și ligament îndeplinește un rol în cadrul creșterii și utilității trupului. Tot așa este și cu **trupul** lui Cristos. Nici un membru nu este în plus sau de prisos, ci chiar și cel mai umil credincios este necesar.

Pe măsură ce credinciosul își împlinește rolul ce i s-a dat, **trupul** crește, devenind un tot unitar, armonios și bine articulat. În sens foarte real, **trupul cauzează creșterea trupului** (tradus după ediția engleză, n.tr.), oricât de paradoxal ar părea această sintagmă. Asta înseamnă pur și simplu că creșterea este stimulată chiar de trup, pe măsură ce mădulele se hrănesc din Cuvântul lui Dumnezeu, se roagă, se închină și Îl vestec pe Cristos, mărturisindu-L. După care s-a exprimat Chafer: „Biserica, asemenea trupului uman, are capacitatea de autodezvoltare.“ Pe lângă dezvoltarea sub raportul mărimii, mai este o zidire în dragoste. Asta se referă la preocuparea reciprocă a membrilor unii pentru alții. Pe măsură ce creștinii rămân în Cristos, îndeplinindu-și funcția corespunzătoare ce li s-a repartizat în cadrul bisericii, ei cresc, apropiindu-se tot mai mult unii de alții **în dragoste și în unitate.**

C. Îndemnul la o nouă morală (4:17-5:21)

4:17 Aici începe elocvențul îndemnat lansat de apostol în vederea unei noi morale, îndemn care se extinde până la 5:21. Mărturisind **în Domnul**, adică prin autoritatea **Domnului** și prin inspirație divină, el îi îndeamnă pe creștini să se dezbrace de orice urmă a vieții lor anterioare, ca de o haină întinată, și să se îmbrace, în schimb, cu virtuțile și excelențele Domnului Isus Cristos. **Să nu mai trăiți ca Neamurile.** Ei nu

mai erau **Neamuri**, ci creștini. Prin urmare, trebuia să existe o schimbare corespunzătoare în viața lor. Pavel vedea lumea păgână a Neamurilor fără Cristos cufundată în ignoranță și degradare, fiind caracterizată de șapte groaznice atribute, după cum urmează:

Dezoriențați. Ei umblau în **deșertăciunea gândurilor lor**. Erau foarte ocupați, dar nu înregistrau nici un progres. Ei alergau după himere, neglijând marile realități ale vieții.

4:18 Orbi. „Ei trăiesc legați la ochi, într-o lume a iluziilor“ (JBP). **Înțelegerea lor era întunecată.** Mai întâi, ei erau incapabili din naștere să înțeleagă adevărurile spirituale și apoi, datorită faptului că au respins cunoașterea adevăratului Dumnezeu, ei au orbit ca judecată din partea lui Dumnezeu.

Nelegiuți. Ei erau **străini de viața lui Dumnezeu**, sau foarte îndepărtați de El — în urma ignoranței lor voite și adânc înrădăcinate și a împietririi inimii lor. Ei respinseseră lumina lui Dumnezeu dată la creație și în conștiința lor și se dedaseră la idolatrie, după care s-au cufundat tot mai adânc și mai departe de Dumnezeu.

4:19 Nerușinați. Ei **și-au pierdut orice pic de simțire**, cum se exprimă și W. C. Wright:

Ce expresiv traduce Moule acest pasaj: „au invins durerea“! Când treci prima oară peste glasul conștiinței, simți o remușcare, auzi cum protestează cugetul tău. Dar dacă vei înăbuși glasul acela, el se va stinge, cu timpul, pe măsură ce vei înăbuși protestul său. Curând musturarea conștiinței va fi tot mai slabă, până când, în cele din urmă, vei reuși „să învingi durerea“!²⁹

Sordizi. În mod conștient, ei **s-au dat la desfrânare**, adică la o comportare ticăloasă și imorală. Păcatul numărul unu al Neamurilor era și este imoralitatea sexuală. Ei s-au cufundat în grozăvia de nedescris de decădere și depravare — așa cum mărturisesc zidurile orașului Pompeii, (îngropat de cenușa erupției vulcanului Vezuviu și excavat în perioada modernă), dezvăluind viața desfrănată și nerușinată pe care o trăiau locuitorii acestui oraș. Aceleași trăsături caracterizează lumea Neamurilor de astăzi.

Indecenți. În păcatul lor sexual, ei **practicau orice fel de necurăție**, ca și când ar fi desfășurat un comerț sau o afacere cu **desfrânarea**

Nesătuți. Cu **lăcomie**. Nimic nu le era de ajuns, niciodată nu se săturau. Păcatul lor

crea un apetit enorm după și mai multe păcate, și mai multe stricăciuni!

4:20 Cât de mult se deosebeau toate acestea de **Cristosul** pe care ajunseseră efesenii să-L cunoască și să-L iubească! El era personificarea purității și castității. El nu a cunoscut nici un păcat, nu a comis nici un păcat și în El nu s-a găsit nici un păcat.

4:21 Cuvintul **dacă** din sintagma: **dacă într-adevăr L-ați ascultat și ați fost învățați de El** nu exprimă deloc îndoiala cu privire la faptul că efesenii au fost convertiți, ci, pur și simplu, subliniază că toți cei ce L-au auzit pe Cristos și au fost învățați de El au ajuns să-L cunoască pe El ca chintesenta sfințeniei și evlaviei. A-L fi auzit și ascultat pe Cristos înseamnă a-L fi ascultat cu ascultarea sau auzirea credinței — adică a-L fi acceptat pe El ca Domn și Mântuitor. Sintagma: **învățați de El** se referă la instrucția pe care au primit-o efesenii, pe măsură ce au umblat în părtașie cu El după convertirea lor, cum arată și Blaikie: „Tot adevărul capătă o altă nuanță și un alt caracter, atunci când există o relație personală cu Isus. Adevărul, despărțit de Persoana lui Cristos, nu are putere prea mare.“³⁰ **După cum este adevărul în Isus** (sau **potrivit adevărului care este în Isus**, n.tr.). El nu numai că îi învață pe oameni adevărul, ci este chiar El Însuși adevărul întrupat (Ioan 14:6). Numele **Isus** ne transportă în trecut, la viața Sa pe pământ, întrucât acesta este numele Său la Încarnare. În viața aceea fără pată pe care a trăit-o El ca Om pe acest pământ, noi vedem însăși anti-teza modului de viață al Neamurilor, cum ne arată apostolul Pavel.

4:22 În școala lui Cristos noi învățăm că la convertire ne dezbrăcăm de **omul cel vechi, care se strică după poftele înșelătoare. Omul cel vechi** se referă la tot ce era persoana respectivă înainte de convertirea sa, tot ce era ca copil al lui Adam. Este **stricat**, ca urmare a faptului că a cedat în fața unor poftele rele, **înșelătoare**, care la început par atrăgătoare, plăcute și promit multă satisfacție, dar care își arată apoi toată hidoșenia, dezamăgindu-l pe cel ce a gustat din ele. În ce privește poziția sa în Cristos, **omul cel vechi** al credinciosului a fost răstignit și îngropat cu Cristos. Dar credinciosul trebuie să-l socotească mort și în practica vieții de zi cu zi. Aici Pavel subliniază latura pozițională a adevărului — ne-am **dezbrăcat de omul cel vechi** odată pentru totdeauna!

4:23 O a doua lecție pe care au învățat-o efesenii la picioarele lui Isus a fost că ei erau

în curs de reinnoire a duhului minții lor. Asta denotă o schimbare totală de macaz, o întoarcere de o sută optzeci de grade în gândirea lor, o trecere de la impuritate mentală la sfințenie. Duhul lui Dumnezeu influențează procesul gândirii, ajutându-ne să raționăm, să vedem lucrurile din punctul de vedere al lui Dumnezeu, iar nu din acela al oamenilor nemântuiți.

4:24 A treia lecție constă în faptul că ei s-au îmbrăcat cu omul cel nou, odată pentru totdeauna. **Omul cel nou** este exact ceea ce este un credincios în Cristos. Este o nouă creație, în care lucrurile vechi au trecut și toate lucrurile s-au făcut noi (2 Cor. 5:17). Acest om nou este după chipul lui Dumnezeu, adică creat după asemănarea Lui, manifestându-se în adevărata neprihănire și sfințenie. Prin neprihănire se înțelege comportarea corectă față de alții. Sfințenia este „pioșenia față de Dumnezeu, care îi acordă Lui locul ce I se cuvine,” conform definiției date de F. W. Grant.

4:25 Pavel trece acum de la poziția credincioșilor (în Cristos), la starea lor. Întrucât ei s-au dezbrăcat de omul cel vechi și s-au îmbrăcat cu omul cel nou, prin unirea lor cu Cristos, ei trebuie să demonstreze în viața de toate zilele această inversare extraordinară de poziție și de valori. Ei pot realiza acest lucru mai întâi lepădând minciuna și îmbrăcându-se cu adevărul, spunând numai adevărul. Prin minciună se înțelege aici orice formă de necinste, fie că e vorba de jumătăți de adevăr, fie exagerări, înșelăciuni sau eșecul de a-ți pune promisiunea, trădarea încrederii acordate, lingușeala sau denaturarea faptelor pe formularul de plată a impozitelor. Cuvântul creștinului trebuie să fie întru totul vrednic de încredere. Da al lui trebuie să însemne da iar nu, nu! Viața unui creștin devine un *libel* mai degrabă decât un *Bible* atunci când se dedă la orice formă de denaturare a adevărului (joc de cuvinte realizat de autor între doi termeni cu aceeași rimă, primul, „libel”, însemnând: vorbire de rău, delațiune și, prin extensie, ceva fals, iar al doilea înseamnă „Biblie”, n.tr.).

Suntem datori să spunem adevărul tuturor oamenilor. Dar prin aproapele Pavel se referă aici, mai cu seamă, la frații și surorile noastre de credință, după cum reiese din propoziția următoare: **pentru că suntem mădulare unii altora** (cf. Rom. 12:5; 1 Cor. 12:12-27). Este de neconceput pentru un creștin să-l mintă pe alt creștin. E tot atât de nefiresc ca și când un nerv din organism ar

transmite în mod deliberat un semnal fals creierului sau când ochiul ar înșela încrederea restului trupului, neprevenindu-l de pericolul ce-l paște.

4:26 Al doilea domeniu în care trebuie să aibă loc o reinnoire practică a vieții noastre este în legătură cu **mânia** păcătoasă și cu indignarea neprihănită. Există momente când un credincios poate să fie indignat, cu justificare neprihănită, cum ar fi situația în care caracterul lui Dumnezeu ar fi atacat. În asemenea cazuri ni se poruncește: **Mâniați-vă!** Da, mânia împotriva răului poate fi neprihănită. Dar sunt alte situații, în care mânia este păcătoasă. Când se exprimă prin sentimente de răutate, gelozie și invidie, prin resentimente, spirit răzbunător sau ură, pentru răul care ni s-a făcut, mânia aceasta este interzisă. Aristotel spunea: „Oricine se poate mânia — asta e ușor; dar să te mânie pe persoana care trebuie, în măsura care trebuie, pentru scopul care trebuie și în modul care trebuie — ei bine, asta nu e deloc ușor.” Dacă un credincios dă frâu liber **mâniei** sale nelegitime, el trebuie s-o mărturisească imediat și să se lase de ea. Mărturisirea trebuie făcută atât înaintea lui Dumnezeu, cât și a persoanei lezate de mânia credinciosului. Nu avem voie să adunăm resentimente, nu trebuie să ținem supărarea pentru iritarea ce ne-a fost produsă. **Să nu apună soarele peste mânia voastră.** Tot ce tulbură părtașia noastră cu Dumnezeu sau cu frații și surorile noastre trebuie să fie remediat de urgență.

4:27 Păcatul nemărturisit al „enervării” îi asigură **diavolului** un punct de sprijin în noi, un cap de pod, o bază de pe care să poată opera. El e suficient de abil să găsească destule asemenea prilejuri, fără să mai fie nevoie de ajutorul nostru! Prin urmare, nu trebuie să scuzăm răutatea, maliția, mânia, supărarea, invidia, ura sau piteama în viața noastră. Aceste păcate discreditează mărturia creștină, îi fac pe cei nemântuiți să se poticnească, îi ofensează pe credincioși și ne dăunează nouă înșine, pe plan spiritual și fizic.

4:28 În continuare, Pavel își îndreaptă atenția spre contrastul dintre modul de a se purta al omului vechi și cel al omului nou. Cel vechi fură dar cel nou împarte cu altul. Dezbrăcați-vă de cel vechi și îmbrăcați-vă cu cel nou — spune Pavel. Faptul că Pavel le adresează credincioșilor un îndemn de felul: **„Cine fură să nu mai fure”** infirmă ideea potrivit căreia creștinii sunt desăvârșiți, în

sensul că sunt fără păcat. Ei încă posedă natura veche, rea și egoistă, pe care trebuie s-o considere moartă în experiența lor de zi cu zi. Furtul poate îmbrăca multe forme — de la cazurile grosolane de jaf până la neachitarea datoriilor sau acțiunea de a-L mărturisi pe Cristos în timpul ce-l datorăm tatrului nostru, și până la formele de plagiatură, apoi folosirea unor greutăți și măsurători inexacte, precum și trecerea unor date inexacte în formele de decontare a cheltuielilor de deplasare. Desigur, interdicția din acest verset de a nu fura nu este nouă. Legea lui Moise interzicea furtul (Ex. 20:15). Abia restul versetului îi conferă un caracter creștin aparte. Noi nu numai că trebuie să ne ferim să furăm, ci trebuie să ne angajăm într-o ocupație onorabilă, pentru a putea să câștigăm suficient pentru a împărți cu alții, mai nevoiași decât noi. Harul, nu legea, este cel care ne îndreptățește să trăim o viață de sfințenie. Numai puterea pozitivă a harului poate să-l transforme pe un hoț într-un filantrop.

Această învățătură are un caracter radical și revoluționar. Tendința naturală a oamenilor este să muncească pentru a-și putea împlini nevoile și dorințele lor proprii. Când crește venitul lor, crește și nivelul lor de trai. Toate lucrurile din viața lor se învârt în jurul eului lor. Dar versetul acesta sugerează o concepție mai nobilă, mai elevată asupra angajării într-un serviciu laic, considerându-l drept un mijloc de a ne câștiga un nivel de trai modest pentru familia noastră, dar și un prilej de a ușura **nevoile** umane, de ordin spiritual și vremelnice, atât pe plan intern, cât și extern. Și ce vaste sunt aceste **nevoi**!

4:29 Apostolul se ocupă apoi de subiectul vorbirii, contrastând ceea ce este nefolositor cu ceea ce este edificator. Vorbirea **murdară** înseamnă, în general, conversația care utilizează cuvinte deșănțate, cu subînțelesuri dubioase. Aici sunt incluse bancurile deplasate, injurăturile și poveștile cu conținut imoral. Dar într-un înțeles mai larg, versetul poate să se refere la orice formă de conversație frivolă, ușuratică, lipsită de conținut, nefolositoare și la bârfă. Pavel se ocupă de limbajul obscen și murdar la 5:4; aici el ne îndeamnă să ne debarasăm de orice vorbire nefolositoare, înlocuind-o cu un mod constructiv de a conversa. Vorbirea creștinului trebuie să fie:

Edificatoare. Trebuie să aibă ca urmare zidirea ascultătorilor.

Adecvată. Trebuie să corespundă cu

situația dată.

Dreasă cu har. Trebuie să dea **har** celor care o aud.

4:30 Să nu întristați pe Duhul Sfânt al lui Dumnezeu, prin care ați fost pecetluitți pentru ziua răscumpărării. Dacă citim acest verset în legătură cu cel anterior, atunci înseamnă că orice vorbire nefolositoare, orice flecăreală va întrista Duhul. De asemenea putem lega acest verset de versetele 25-28, unde ni se arată că orice minciună, orice mânie păcătoasă orice act de furt de asemenea Îl întristează pe Duhul. Sau, în sens mai cuprinzător, ni se spune că trebuie să ne abținem de la orice lucru care Îl întristează pe Duhul Sfânt. Sunt sugerate trei motive întemeiate:

1. El este Duhul *Sfânt*. Tot ce nu e sfânt Îi displace Duhului Sfânt.

2. El este Duhul Sfânt al lui **Dumnezeu**, deci un membru al Sfintei Treimi.

3. Noi am fost **pecetluitți pentru ziua răscumpărării**. Cum am arătat înainte, pecetea sau sigiliul denotă proprietatea sau securitatea. El este sigiliul care garantează faptul că vom fi păstrați și păziți în siguranță până când va reveni Cristos, când mântuirea noastră va fi desăvârșită. Interesant că Pavel folosește aici argumentul siguranței veșnice a credinciosului ca unul din cele mai puternice motive care ar trebui să ne determine să *nu* păcătuiim.

Faptul că El poate fi întristat demonstrează că Duhul Sfânt este o Persoană, și nu doar o influență. Mai înseamnă că El ne iubește, deoarece numai cineva care iubește poate fi întristat. Lucrarea predilectă a Duhului lui Dumnezeu este de a-L slăvi pe Cristos și de a-l transforma pe credincios, după chipul Lui (2 Cor. 3:18). Când un creștin păcătuiește, Duhul Sfânt trebuie să adopte slujba restaurării, căci Duhul Sfânt este întristat când vede că progresul spiritual al credinciosului este întrerupt de păcat. În acest caz, El trebuie să-l conducă pe creștin către pocăință și mărturisirea păcatului.

4:31 Toate păcatele ce țin de enervare și de nestăpânirea limbii trebuie să fie lepădate. Apostolul enumeră câteva din aceste păcate. Deși nu este întotdeauna posibil să le precizăm pe fiecare din ele, totuși se pot stabili liniile mari:

Amărăciunea — resentimentele, supărarea mocnită, refuzul de a ierta și sentimentele de asprime.

Iușimea — izbucnirile de furie, accesele de mânie, ieșirile violente.

Mânia — supărarea, atitudinea morocănoasă, arjmozitatea, ostilitatea.

Strigarea — Urletele, vorbirea pe un ton răstit, țipetele cauzate de furie, certurile, ciorovăielile, încercarea de a-l învinge pe oponent țipând mai tare decât el.

Defăimarea — insultele, vorbirea de rău, cuvintele care rănesc.

Răutatea — A-i dori cuiva rău, malițiozitatea, ciuda.

4:32 Toate aceste păcate legate de ieșirile necontrolate trebuiesc lepădate, dar golul rămas în urma eliminării lor trebuie umplut prin cultivarea unor calități creștine, căci păcatele enumerate mai sus sunt vicii ce izvorăsc în chip natural din firea veche, în timp ce virtuțile enumerate în versetul 32 sunt supranaturale:

Bunăitatea — o preocupare ne-egoistă pentru bunăstarea altora și dorința de a veni în ajutor, chiar cu prețul unor mari sacrificii personale.

Mila („inima plină de tandrețe“) — o atitudine de afecțiune, de înțelegere a situației prin care trece cealaltă persoană, de interes pentru soarta altora și dorința de a pune umărul, ajutându-i să-și ducă povara.

Iertarea — disponibilitatea de a trece cu vederea nedreptățile ce ni se fac, de a nu aduna în inima noastră dorința de a ne răzbu- na pentru răul ce ni s-a făcut.

Cea mai strălucită pildă de iertare ne-a lăsat-o Dumnezeu Însuși. Temelia de pe care ne iartă El o constituie lucrarea lui Cristos de la Cruce, noi fiind beneficiarii nevrednici ai acestei iertări. Dumnezeu nu putea ierta păcatul fără îndeplinirea cerințelor dreptății. El a împlinit cerințele dreptății Sale prin dragostea de care a dat dovadă. **În Cristos**, adică în Persoana și lucrarea Sa, Dumnezeu a găsit temelia dreptății, pe baza căreia să ne poată ierta.

Intrucât El ne-a iertat, când noi înșine eram datori cu „milioane de dolari“, cum se exprimă J. B. Philips când traduce textul de la Matei 18:23-28, înseamnă că și noi avem datoria de a ierta pe cei ce ne datorează „doar câțiva dolari“, așa cum ne îndeamnă și Lenski:

În clipa când cineva îmi face un rău sau mă nedreptățește în vreun fel, eu trebuie să-l iert, căci atunci sufletul meu este liber. Dacă îi țin însă la socoteală răul pe care mi l-a săvârșit, păcătuiesc împotriva lui Dumnezeu și împotriva acelei persoane, punându-mi în pericol propria mea iertare în fața lui Dumnezeu. Nu mai are impor-

tanță dacă omul respectiv se pocăiește, caută să îndrepte răul făcut sau îmi cere iertare, căci eu l-am iertat de la bun început, pe loc. În acest caz, omul care m-a nedreptățit va trebui să stea în fața lui Dumnezeu, dând socoteală pentru răul ce l-a comis. Dar asta nu e treaba mea, ci a lui și a lui Dumnezeu. Eu doar atât trebuie să fac să-l ajut potrivit cu Matei 18:15 și următoarele. Nu are importanță dacă această lucrare va fi încununată cu succes sau nu. De fapt, înainte de a fi declanșată această lucrare, eu trebuia să fi iertat deja persoana respectivă.³²

5:1 Pilda de iertare pe care ne-o dă Dumnezeu la 4:32 formează temelul îndemnului lui Pavel de aici. Iată în ce constă legătura: Dumnezeu, în Cristos, v-a iertat. Acum **fiți imitatori ai lui Dumnezeu** (sau „Urmați exemplul lui Dumnezeu“), iertându-vă unii pe alții. Un motiv special este redat de cuvintele: **ca niște copii iubiți**. În viața naturală, copiii poartă semnamentele familiei din care provin, asemănarea cu ceilalți membri ai familiei, lor revenindu-le îndatorirea de a nu știrbi cu nimic bunul nume de care se bucură aceasta. În viața spirituală, noi trebuie să demonstrăm lumii trăsăturile Tatălui nostru, căutând să umblăm vrednici de demnitatea noastră ca niște **copii preaiubiți ai Săi**.

5:2 O altă modalitate prin care trebuie să ne asemănăm cu Domnul nostru este aceea a umblării **în dragoste**. Restul versetului arată că a **umbla în dragoste** înseamnă a ne dăruii în folosul altora. Asta a făcut Cristos — Pilda noastră desăvârșită. Ce uimitor! El ne-a iubit. Dovada iubirii Sale constă în faptul că S-a dat pe Sine pentru noi în moartea Sa de pe cruce.

Darul Lui este descris ca **prinos și ca o jertfă de bun miros lui Dumnezeu**. Prin jertfă se subînțelege și faptul că a murit pentru noi. El a fost adevărata jertfă a arderii de tot, Cel care S-a dăruit cu totul voii lui Dumnezeu, chiar până la moartea pe cruce. **Jertfa** Sa de un devotament nespus de mare este calificată aici ca fiind **de bun miros** sau de o aromă plăcut mirositoare. F. B. Meyer comentează în acest sens: „O iubire fără margini, neținând cont de preț, pentru cei care, din fire, nu meritau nimic din toate acestea. Iată un spectacol care a umplut cerul de mireasmă și inima lui Dumnezeu de bucurie!“³³

Domnul Isus S-a făcut plăcut Tatălui Său dându-se pe Sine pentru alții. Morala care se desprinde de aici este că și noi putem să-l

aducem bucurie lui Dumnezeu dăruindu-ne pentru alții.

Alții, Doamne, da, alții,
Acesta să-mi fie motoul!
Ajută-mă pentru alții să trăiesc,
Ca astfel să pot trăi ca Tine.
— Charles D. Meigs

5:3 În versetele 3 și 4 apostolul revine la tema păcatelor sexuale, spunându-le categoric sfinților că acestea n-au ce căuta în viața lor. Mai întâi, el enumeră diversele forme de imoralitate sexuală:

Desfrânarea. Ori de câte ori este menționată în același verset cu adulterul, **desfrânarea** înseamnă relații sexuale ilicite între persoane *necăsătorite*. Dar în cazuri cum este cel de față, când nu se face distincție între desfrânare și adulter, probabil se referă la *orice* formă de imoralitate sexuală, cum de altfel îl și traduce versiunea NKJV, de cele mai multe ori. (Termenul modern de „pornografie” sau, textual: „scriere curvească” este înrudit cu termenul tradus prin **desfrânare**.)

Necurăție. Și acest termen poate fi o referire la acte imorale, incluzând însă și imagini necurate, cărți obscene și alte materiale ce stârnesc imaginația și de obicei însoțesc o viață de indecență, stârnind patimile.

Lăcomia. Deși de obicei asociem termenul cu lăcomia după bani, aici el se referă la dorința senzuală — pofta nestăpănită de a satisface apetitul sexual în afara cadrului căsniciei. (Vezi Ex. 20:17: „Să nu poftești... soția aproapelui tău...”)

Aceste lucruri nu trebuie nici să se pomenească între creștini. E de prisos să mai spunem că niciodată nu ar trebui să se poată spune că vreunul din acestea au fost vreodată comise de credincioși. Ele nu trebuie nici măcar discutate în vreun fel, pentru ca nu cumva prin asta să scadă gravitatea lor sau să nu mai pară chiar atât de rușinoase. Există întotdeauna pericolul cel mai mare în a vorbi cu ușurătate despre ele, îndreptățindu-le, găsindu-le scuze sau neluându-le în serios sau discutând tot timpul despre ele. Pavel subliniază îndemnul acesta cu cuvintele: **cum se cuvine unor sfinți**. Credincioșii au fost separați de stricăciunea care este în lume; acum ei trebuie să trăiască o viață de despărțire netă față de orice patimi, orice fapte ascunse, atât în practică, cât și în vorbire.

5:4 Vorbirea lor trebuie să nu conțină nici urmă din aceste lucruri:

Cuvinte murdare. Asta se referă la bancuri porcoase, povestiri deșănțate, cu subînțelesuri sexuale, și toate formele de obscenitate și indecență.

Vorbe nechibzuite. Asta înseamnă vorbărie goală, dar se poate referi și la limbajul de stradă, de șanț.

Glume care nu sunt cuvincioase. Glume nesărate, cu înțelesuri ascunse. A vorbi despre asemenea lucruri, a glumi cu ele sau a le introduce în conversație înseamnă a le lăsa să și se cuibărească în minte și de acolo nu mai e decât un pas până a le transpune în practică.

Întotdeauna este periculos să glumești despre păcat. În loc să folosească limba sa în slujba unor conversații atât de nedemne și necuviincioase, creștinul trebuie să-și dea toate străduințele să cultive practica de a aduce **mulțumiri** lui Dumnezeu pentru toate binecuvântările și îndurările de care are parte în viață. Asta îi face plăcere Domnului, fiind un bun exemplu pentru alții și de mare folos pentru propriul lui suflet.

5:5 Nu este nici o îndoială cu privire la atitudinea lui Dumnezeu față de persoanele imorale: acestea n-au **parte de moștenire în împărăția lui Cristos și a lui Dumnezeu**. Verdictul acesta se bate cap în cap cu actuala atitudine a lumii, potrivit căreia infractorii sexuali ar fi bolnavi, care au nevoie de tratament psihiatric. Oamenii spun că imoralitatea este o boală, dar Dumnezeu o numește păcat. Oamenii o tolerează, dar Dumnezeu o condamnă. Oamenii spun că soluția ar consta în psihanaliză, dar Dumnezeu spune că singura soluție este regenerarea (nașterea din nou).

Trei infractori sunt menționați, la fel ca în versetul 3: **desfrânatul, necuratul și lacomul**. În plus se arată aici că **lacomul** este și **un idolatru** (închinător la idoli). Un motiv pentru care el este idolatru este faptul că are impresia falsă despre Dumnezeu. Cu alte cuvinte, îl concepe pe Dumnezeu ca pe o Ființă care ar aproba lăcomia senzuală — pentru că altfel nu ar îndrăzni să fie lacom. Un alt motiv pentru care lăcomia este idolatrie îl constituie faptul că ea duce la închinarea în fața creaturii, mai degrabă decât în fața Creatorului (Rom. 1:25).

Când Pavel spune că asemenea persoane nu au nici o moștenire în împărăție, asta nu e nici o exagerare. Oamenii ale căror vieți sunt caracterizate de aceste păcate sunt

pierduți, se află în păcatele lor și se îndreaptă spre iad. Ei nu se află în **împărăția** invizibilă în vremea de acum și nu vor fi în **împărăție** atunci când va veni Cristos a doua oară. Ei vor fi ținuți pe veci afară din **împărăția** veșnică a cerului. Apostolul nu spune că acești oameni sunt cei care, deși se află în **împărăție**, vor suferi pierdere la Scaunul de Judecată al lui Cristos. Subiectul este aici mântuirea, nu răsplățile. Ei nu au decât să spună că sunt creștini, dar prin viața lor dovedesc că nu au fost niciodată mântuiți. Desigur, ei *pot* fi mântuiți, prin pocăință și prin credința în Domnul Isus. Dar dacă sunt cu adevărați convertiți, nu vor mai practica aceste păcate.

Observați că Dumnezeirea lui Cristos reiese din sintagma: **împărăția lui Cristos și a lui Dumnezeu**. Cristos este așezat pe picior de egalitate cu **Dumnezeu** Tatăl, ca Domnitor în **împărăție**.

5:6 Mulți oameni din lume adoptă o atitudine tot mai îngăduitoare față de imoralitatea sexuală, spunând că este doar o satisfacere a apetiturilor naturale ale trupului, având un efect benefic asupra acestuia și că orice suprimare a instinctului sexual ar duce la formarea unei personalități deformate și inhibitate. Ei mai afirmă că morala este doar o chestiune ce ține de cultura poporului în mijlocul căruia trăim și că, întrucât relațiile sexuale „pre-maritale“, „extra-maritale“ și „homosexuale“ (pe care cuvântul lui Dumnezeu le identifică și le condamnă ca fiind desfrânare, adulter și perversiune) au ajuns să fie acceptate în cultura actuală, ele ar trebui legalizate. Ceea ce e surprinzător este faptul că printre exponenții de frunte ai mișcării de liberalizare și legitimizare a păcatelor sexuale se află oameni ce dețin poziții importante în ierarhiile și structurile bisericesti. Și așa se face că „enoriașii“, care au crezut dintotdeauna că imoralitatea este imorală, acum primesc asigurări din partea unor fețe bisericesti „de prestigiu“ că aceste atitudini ar fi, chipurile, demodate!

Creștinii nu trebuie să se lase înduioșați sau păcăliți de aceste bărbi! **Din cauza acestor lucruri vine mânia lui Dumnezeu peste fiii neascultării**. Atitudinea Domnului față de asemenea păcate cum ar fi desfrânarea și adulterul se poate vedea deslușit de la Numeri 25:1-9, când douăzeci și patru de mii de israeliți au fost uciși pentru că au păcătuit cu femeile moabite. Atitudinea Domnului față de homosexualitate a fost deslușit arătată când Sodoma și Gomora au

pierit mistuite de pucioasă și foc din cer (Gen. 19:24, 28).

Dar **mânia** lui Dumnezeu se arată nu numai prin acte supranaturale de pedepsire, ci aceia care practică păcatele sexuale trăiesc pe pielea lor judecata Lui, în alte modalități. Există efecte fizice, cum ar fi bolile venerice și SIDA. Apoi există tulburări mentale, psihice și emotive, care izvorăsc din sentimentul de vinovăție. Există modificări ale personalității — cei cu trăsături feminine cunosc o accentuare a acestora (Rom. 1:27). Și, desigur, asupra desfrânaților și adulterilor se va abate judecata veșnică a lui Dumnezeu (Ev. 13:4). Nu li se va arăta nici un pic de **milă fiilor neascultării** — celor care descind din Adamul neascultător și care îl urmează de bună voie în neascultarea acestuia față de Dumnezeu (Apo. 21:8).

5:7 Credincioșii sunt avertizați solemn să nu aibă nimic de a face cu purtări păcătoase și nelegiuite, ce nu-l aduc deloc cinste lui Dumnezeu; ce necinstesc Numele lui Cristos și năruie vieți omenești, reducând la zero eficacitatea mărturiei creștine pe care doreau s-o dea și atrăgându-și un potop de suferințe și pedepse.

5:8 Pentru a sublinia gravitatea și imperativul avertismentului din versetul 7, apostolul prezintă aici un succint contrast între **întuneric și lumină** (versetele 8-14). Efesenii erau **odinioară întuneric, dar acum ei sunt lumină în Domnul**. Pavel nu spune că ei erau *în* întuneric, ci că ei înșiși erau personificarea **întunericului**. Acum, prin unirea cu Domnul, ei au devenit **lumină**. El este lumină; ei sunt în El. Deci **acum ei sunt lumină în Domnul**. Starea lor de fapt ar trebui să corespundă, prin urmare, cu poziția ocupată de ei. Ei trebuie să **umblă ca niște copii ai luminii**.

5:9 Această paranteză explică tipul de **roadă** produs de cei ce umblă în lumină. **Roadă Duhului**³⁴ e alcătuită din **toate** formele de **bunătate, neprihănire și adevăr**. **Bunătatea** este aici termenul ce reunește toate formele de excelență morală. **Neprihănirea** înseamnă integritate în toate relațiile cu Dumnezeu și cu oamenii. **Adevărul** este onestitatea, echitatea și realitatea. Adunate la un loc, toate acestea dau lumina unei vieți pline de Cristos, ce strălucește în mijlocul unei stări pline de haos și întuneric de nedescris.

5:10 Cei ce umblă în lumină nu numai că produc tipul de roadă menționat în versetul anterior, ci, în plus, **află ce este plăcut în-**

intea Domnului. Ei supun la probă orice gând, cuvânt sau acțiune. Ce crede **Domnul** despre asta? Cum pare acest lucru în prezența Lui? Toate compartimentele vieții sunt astfel expuse reflectorului divin: conversația noastră, standardul de viață, hainele, cărțile, ocupația, plăcerile, divertismentul nostru, mobila casei, prietenii pe care ni-i alegem, concediile noastre, automobilul pe care îl cumpărăm și sporturile pe care le practicăm.

5:11 Credințioșii nu trebuie să ia deloc parte la lucrările neroditoare ale întunericului. Interdicția se referă nu numai la participarea nemijlocită, ci și la atitudinea prin care am putea indica faptul că le încuviințăm. Aceste **fapte ale întunericului** sunt **neroditoare** atât față de Dumnezeu, cât și față de oameni. Tocmai această trăsătură de totală nerodnicie l-a îndemnat pe Pavel odată să-i întrebe pe creștinii romani: „Și ce roade adevătați atunci? Roade de care acum vă este rușine...” (Rom. 6:21). Apoi ele mai sunt și **fapte ale întunericului**: ele aparțin lumii umbrelor și încăperilor obscure, obloanelor trase, ușilor zăvorâte, cuiburilor unde se pun la cale tot felul de fapte secrete. Ele reflectă preferința naturală a omului pentru **întuneric** și atitudinea sa refractară față de lumină, atunci când faptele sale sunt rele (Ioan 3:19). Credinciosul este chemat nu doar să se abțină de la **faptele neroditoare ale întunericului**, ci în mod pozitiv este chemat să **le dea în vileag** (să le demaște, să le dezaprobe, să li se împotrivesc, conform altor versiuni, n.tr.). El face asta în două modalități: mai întâi, trăind o viață de sfințenie și în al doilea rând prin cuvinte de îndreptare, rostite la îndemnul Duhului Sfânt.

5:12 Acum apostolul explică de ce creștinul nu trebuie să fie complice la nici o formă de stricăciune morală din jurul său și de ce trebuie s-o condamne. Păcatele grele comise de oameni în ascuns sunt atât de josnice încât **este rușine** doar să fie menționate, darmită să fie comise. Formele nefirești de păcat pe care le-a născocit mintea omească sunt atât de stricate încât doar a le descrie ar însemna să fie întinate mințile celor care ascultă această descriere. Prin urmare, creștinul este îndemnat să se fearească chiar și de a discuta despre ele.

5:13 **Lumina dă pe față** tot ceea ce este în întuneric. Tot așa viața de sfințenie a unui creștin va pune în evidență, prin contrast, păcătoșenia unor oameni nenăscuți din nou. Iar cuvintele de mustrare, rostite pe tonul cuvenit și la timpul cuvenit, aduc la lumină

păcatul în adevăratul său caracter, după cum arată și Blaikie:

Ca, de pildă, atunci când Domnul nostru a musttrat fățărnicia fariseilor — ale căror practici nu li s-au părut până atunci ucenicilor din cale-afară de păcătoase; dar atunci când Cristos a îndreptat asupra acestor fapte lumina pură a adevărului, ele au apărut dintr-odată cu adevărata lor față. Ele au apărut și apar și astăzi din cale-afară de rele, de-a dreptul odioase.³⁵

Ultima parte a versetului 13 ar trebui tradusă astfel: **căci tot ceea ce este arătat este lumină.**³⁶ Cu alte cuvinte, când creștinii își desfășoară slujba, ca lumină, alții sunt aduși la lumină. Oamenii răi sunt transformați în copii ai luminii prin slujba de mustrare a **luminii**.

Desigur, asta nu e o regulă fără excepții, căci nu toți cei ce sunt expuși la lumină devin creștini. Dar e un principiu general pe plan spiritual că lumina are calitatea de a se reproduce. Principiul e ilustrat de textul de la 1 Petru 3:1, unde soțiile credincioase sunt îndemnate să-și câștige soții necredincioși la Cristos prin pilda vieții trăite de ele: „Tot așa și voi, soțiilor, fiți supuse soților voștri, pentru ca, dacă unii nu ascultă Cuvântul, să fie câștigați fără cuvânt, prin purtarea soțiilor lor.” Astfel lumina soțiilor creștine biruiește întunericul soților păgâni, aceștia devenind lumină.

5:14 Viața credinciosului trebuie să fie o predică necurmată, dând mereu în vileag întunericul din jur și lansând de-a pururea invitația către necredincioși:

„Scoală-te, tu, care dormi,

Trezește-te din morți,

Și Cristos te va lumina.”

Acesta e glasul luminii vorbindu-le celor care dorm în întuneric și zac în somnul morții spirituale. Lumina îi cheamă la viață și iluminare. Dacă vor răspunde la chemare, **Cristos va străluci asupra lor, dându-le lumină.**

5:15 În următoarele șapte versete, Pavel contrastează pașii nechibzuiți cu purtarea înțeleaptă, printr-o serie de îndemnuri privitoare la lucruri care trebuie și care nu trebuie făcute. Primul este un îndemn general către cititorii săi, să nu umble ca niște neînțelepți, ci ca niște înțelepți. După cum am arătat, **umblarea** este unul din cuvintele cheie ale acestei epistole, fiind menționat de șapte ori cu înțelesul de: „întreaga sferă a activităților vieții cuiva”. A **umbla circumspect** (sau

„înțelept“) înseamnă a trăi în lumina poziției pe care o ocupăm de copii ai lui Dumnezeu. A umbla însă ca niște neînțelepți înseamnă a ne cobori de la acest plan elevat la purtarea oamenilor din lume.

5:16 Umblarea înțeleaptă ne cheamă să răscumpărăm **timpul** sau să cumpărăm prilejuri de slujire. Fiecare zi își are ușile sale deschise, potențialul ei vast de lucru. **Răscumpărarea timpului** înseamnă trăirea unei vieți marcate de sfințenie, de fapte de milostenie și cuvinte de îmbărbătare, de ajutor. Ceea ce imprimă un caracter de urgență întregii chestiuni este faptul că trăim **zile grele**, care ne amintesc că Dumnezeu nu se va lupta veșnic cu omul, că ziua harului s-ar putea să se închidă în curând și că prilejurile de închinare, mărturie și slujire pe pământ s-ar putea sfârși în curând, nemaifiind-
du-ne date niciodată.

5:17 Prin urmare, nu trebuie să fim **nepricepuți, ci să înțelegem care este voia Domnului**. Aici este punctul esențial. Datorită răului copleșitor din lume și timpului scurt care a mai rămas, am putea fi ispițiți să ne petrecem zilele în activități frenetice și nefrigorate, alese de noi. Dar asta nu ar echivala decât cu energii irosite în zadar. Important este însă să aflăm personal **voia** lui Dumnezeu pentru fiecare zi din viața noastră și apoi s-o împlinim. Asta e singura modalitate de a fi eficienți și rodnici. Căci, e trist, dar de atâtea ori se poate să desfășurăm o activitate creștină, după propriile noastre idei și cu propriile noastre puteri, fiind însă cu totul în afara voii Domnului. Calea înțelepciunii este să discernem **voia** lui Dumnezeu pentru fiecare din noi personal și apoi s-o împlinim pe deplin în viața noastră.

5:18 Și nu vă îmbătați cu vin, în care este destrăbălare. În cultura prevalentă în America de Nord (din care face parte autorul comentariului, n.tr.), o atare poruncă șochează, la prima vedere, părând chiar inutilă, întrucât majoritatea creștinilor de aici nu consumă băuturi alcoolice. Dar să nu uităm că Biblia a fost scrisă pentru credincioșii din toate culturile și în multe țări la multe mese se servește, de regulă, vin. Scriptura nu condamnă consumul vinului, dar negreșit condamnă abuzarea de această băutură. Folosirea vinului ca medicament este recomandată la Prov. 31:6 și 1 Tim. 5:23. Domnul Isus a făcut vin, pentru a fi consumat ca băutură la nunta din Cana Galileii (Ioan 2:1-11). Dar consumul de vin devine un abuz în următoarele împrejurări, fiind, în acest caz, interzis:

1. Când conduce la excесе (Prov. 23:29-35).
2. Când devine un obicei (1 Cor. 6:12b).
3. Când îl face să se poticnească pe alt credincios cu cugetul mai slab (Rom. 14:13; 1 Cor. 8:9).
4. Când dăunează mărturiei date de un creștin în comunitatea sa și când, evident, nu mai este spre slava lui Dumnezeu (1 Cor. 10:31).
5. Când în mintea creștinului se ivește cea mai mică îndoială cu privire la consumul său (Rom. 14:23).

Alternativa recomandată de Pavel față de perspectiva îmbătării cu vin este: **fiți plini de Duhul**. Această conexiune din nou ar putea să ne șocheze la prima vedere, dar când comparăm și contrastăm cele două stări, vedem de ce le leagă apostolul în felul acesta. Mai întâi există unele asemănări:

1. În ambele condiții, persoana se află sub influența unei puteri din afara sa. În primul caz este starea de ebrietate produsă de alcool (numit uneori spirit sau băutură spirtoasă); în al doilea caz, este puterea **Duhului**.
2. În ambele condiții, persoana este fierbinte. La Rusalii, această stare fierbinte produsă de **Duhul** a fost greșit interpretată ca fiind rezultatul mustului (Fapte 2:13).
3. În ambele condiții, umblarea persoanei este afectată — umblarea sa fizică în cazul beției și comportamentul său moral în cazul al doilea.

Dar există două modalități prin care cele două condiții se deosebesc radical:

1. În cazul beției, este **destrăbălare** și desfrâu. În schimb, umplerea Duhului nu produce niciodată aceste efecte.
2. În cazul beției, persoana își pierde controlul de sine. Dar roada **Duhului** este stăpânirea de sine (Gal. 5:23). Un credincios umplut cu **Duhul** nu este niciodată transportat în afara sa, până acolo încât să nu-și mai poată controla acțiunile; duhul unui profet este întotdeauna supus profetului (1 Cor. 14:23).

Uneori în Biblie, umplerea cu **Duhul** pare să fie prezentată ca dar suveran al lui Dumnezeu. De pildă, Ioan Botezătorul a fost **umplut cu Duhul Sfânt** din pântecul mamei (Luca 1:15). În acest caz, persoana primește umplerea fără să fie necesară îndeplinirea unor condiții prealabile. Nu este un lucru pentru care trebuie să depună eforturi sau să se roage, ci Domnul îi dăruiește a-

ceastă umplere după cum găsește de cuviință. Aici la Efeseni 5:18 credinciosului i se *poruncește* să fie **umplut cu Duhul**, ceea ce presupune o acțiune din partea sa, el trebuind să îndeplinească niște condiții. Nu este o umplere automată, ci rezultatul ascultării.

Din această cauză trebuie făcut distincție între umplerea Duhului și alte manifestări ale slujbei Sale. Nu este totuna cu următoarele funcții:

1. *Botezul* efectuat de Duhul Sfânt. Aceasta este lucrarea Duhului, prin care acesta este încorporat în trupul lui Cristos (1 Cor. 12:13).
2. *Locuirea Duhului în lăuntru credinciosului*. Prin această slujbă, Mântuitorul Își stabilește reședința în trupul creștinului, dându-i putere să trăiască o viață de sfințenie, de închinare și de slujire (Ioan 14:16).
3. *Ungerea. Duhul* Însuși este ungera care îl învață pe copilul lui Dumnezeu lucrurile Domnului (1 Ioan 2:27).
4. *Arvuna și pecetea*. Am văzut deja că Duhul Sfânt ca arvună garantează sfântului moștenirea iar ca pecete El îl garantează pe sfânt pentru moștenire (Ef. 1:13, 14).

Iată câteva dintre slujbele Duhului, care sunt realizate într-o persoană în clipa când este mântuită. Toți cei care sunt în Cristos în mod automat au botezul, locuirea Duhului în lăuntru lor, ungera, arvuna și pecetea.

Nu tot așa stau lucrurile însă cu umplerea, care nu este o experiență crucială trăită odată în viața de ucenic, ci, mai degrabă, un proces continuu. Traducerea literală a poruncii ar fi: „Fiți în permanență umpluți cu Duhul.“ Umplerea poate începe printr-o experiență crucială, dar ea trebuie să continue după aceea ca proces permanent, clipă de clipă. Umplerea de azi nu va fi suficientă pentru ziua de mâine. Și, desigur, este o stare foarte de dorit. În fapt, este condiția ideală a credinciosului pe pământ. Înseamnă că Duhul Sfânt are libertatea să procedeze cum dorește în viața creștinului, nefiind aproape niciodată întristat de acesta și că, în acest caz, credinciosul își împlinește rolul pe care i-l-a rezervat Dumnezeu, în planul Său, pentru acea perioadă.

Așadar, cum poate fi umplut cu Duhul un credincios? Apostolul Pavel nu ne spune aici în Efeseni, ci doar ne poruncește să fim umpluți. Dar din alte părți ale Cuvântului, știm că pentru a fi umpluți cu Duhul, noi trebuie să facem următoarele:

1. Să ne mărturisim și să ne lepădăm de toate păcatele cunoscute din viața noastră (1 Ioan 1:5-9). Este limpede că o Persoană atât de sfântă nu poate lucra nestingherită într-o viață în care păcatul este tolerat.

2. Să ne predăm pe de-a-întregul Lui (Rom. 12:1, 2). Asta presupune predarea voinței noastre, intelectului nostru, trupului nostru, timpului nostru, talentelor noastre și tuturor lucrurilor sau persoanelor la care ținem cel mai mult. În toate compartimentele vieții noastre trebuie să-I dăm acces liber, să aibă stăpânire deplină.

3. Cuvântul lui Cristos să locuiască din belșug în noi (Col. 3:16). Asta presupune citirea cuvântului lui Dumnezeu, studierea sa și ascultarea de el. Când cuvântul lui Cristos locuiește din plin în noi, vor decurge aceleași rezultate (Col. 3:16) care decurg din umplerea **Duhului** (Ef. 5:19).

4. În fine, noi trebuie să ne golim de noi înșine (de eul nostru) (Gal. 2:20). Pentru a putea fi umplută cu un alt conținut, o ceașcă trebuie mai întâi să fie golită de primul ingredient. Pentru a putea fi umpluți cu *El*, noi trebuie mai întâi să fim goliți de *noi* înșine, cum arată și acest autor anonim:

După cum ai părăsit toată povara păcatului tău, odihnindu-te pe lucrarea încheiată a lui Cristos, tot așa lasă întreaga povară a vieții și slujirii tale, odihnindu-te pe lucrarea lăuntrică săvârșită de Duhul Sfânt în tine. Predă-te, în fiecare dimineață, Duhului Sfânt, lăsându-te călăuzit de El și cântând laude Domnului, odihnindu-te în El și lăsându-L pe El să te conducă, să-ți administreze activitățile și viața. Cultivă obiceiul acesta pe tot parcursul zilei, bizuindu-te cu bucurie pe Duhul Sfânt în orice clipă, ascultându-L, lăsându-L să te călăuzească, să te lumineze, să te mustre, să te învețe, să te folosească și să facă în tine și prin tine tot ceea ce dorește. Contează pe lucrarea sa ca pe o realitate, separată de vederea sau de simțurile tale. Doar să credem și să ascultăm pe Duhul Sfânt ca Domn în viața noastră, și vom înceta să purtăm povara de a încerca să ne administrăm singuri viața; atunci se va arăta în noi roada Duhului, după cum dorește El, spre slava lui Dumnezeu.

Poate ști cineva când este umplut cu Duhul? În realitate, cu cât suntem mai aproape de Domnul, cu atât mai conștienți suntem de totala noastră nevrednicie și păcătoșenie (Is. 6:1-5). În prezența Sa, nu găsim în noi înșine nici un lucru cu care să ne mândrim (Luca 5:8). Nu suntem conștienți de nici o

superioritate spirituală asupra altora, nu ne putem în nici un sens considera ca unii care am fi ajuns deja la țintă. Credinciosul care este umplut cu Duhul este ocupat cu Cristos, și nu cu el însuși.

În același timp, el poate să-și dea seama că Dumnezeu lucrează în viața lui și prin viața lui. El vede întâmplându-se lucruri supranaturale. Împrejurările se desfășoară în chip miraculos. Viețile oamenilor sunt atinse de Dumnezeu. Evenimentele se derulează după programul divin. Chiar forțele naturii sunt de partea sa, părand să fie angrenate la roțile carului Domnului. Credinciosul vede toate acestea și își dă seama că Dumnezeu este la lucru pentru el și prin el. Și totuși, el se simte detașat de toate acestea, când e vorba să-și asume vreun merit. În adâncul ființei sale lăuntrice, el își dă seama că toate acestea sunt lucrarea Domnului.

5:19 Acum apostolul redă cele patru rezultate ale umplerii cu Duhul. Mai întâi, creștinii umpluți cu Duhul își vorbesc unii altora cu psalmi, cu cântări de laudă și cu cântări duhovnicești. Această umplere divină le deschide gura să vorbească despre lucrurile Domnului, lărgindu-le inimile să împărtășească aceste lucruri cu alții. Deși unii văd în toate aceste trei categorii părți din Cartea Psalmilor, noi înțelegem că doar termenul **psalmi** din versetul 19 se referă la scrierile inspirate ale lui David, Asaf și ceilalți, în timp ce prin **cântări de laudă** se înțelege cântări apărute în rândurile copiilor Domnului, în care aceștia îl laudă direct pe Dumnezeu și I se închină, fără ca aceste cântări să facă parte din scrierile inspirate. **Cântările duhovnicești** sunt orice alte compoziții lirice cu teme spirituale, chiar dacă nu sunt adresate direct lui Dumnezeu.

O a doua dovadă a umplerii este bucuria lăuntrică și lauda adresată lui Dumnezeu: **laudând și cântând Domnului în inima voastră**. Viața umplută cu Duhul este o fântână șiroind de bucurie (Fapte 13:52). Zaharia este un exemplu grăitor în acest sens: când a fost umplut cu Duhul Sfânt, a cântat cu toată inima Domnului (Luca 1:67-79).

5:20 Un al treilea rezultat este mulțumirea: **mulțumind totdeauna Celui care este Dumnezeu și Tatăl, pentru toate, în Numele Domnului nostru Isus Cristos**. Când Duhul este la cârmă, atunci credinciosul e plin de recunoștință față de Dumnezeu, având un sentiment profund de apreciere și de exprimare spontană a acestei recunoștințe,

care nu va se va manifesta doar în anumite ocazii, ci în permanență. Nu numai în lucrurile plăcute, ci îi va mulțumi lui Dumnezeu pentru toate lucrurile. Oricine poate mulțumi pentru soare, dar este nevoie de puterea Duhului ca să mulțumești și pentru furtunile vieții. Cea mai scurtă și mai sigură cale spre fericire deplină este aceasta:

Fă-ți o regulă din a-I mulțumi și a-L lauda pe Dumnezeu în toate lucrurile care ți se întâmplă. Căci este sigur că tot ceea ce ți se pare calamitate, dacă Îi vei mulțumi și-L vei lauda pe Dumnezeu pentru ea, se va transforma în binecuvântare. Dacă ai putea săvârși minuni, tot n-ai putea realiza mai mult pentru tine însuși decât atunci când ești plin de un duh de mulțumire: căci pentru asta nu se cere să rostești nici un cuvânt, ci oriunde vei merge și de oricine te vei atinge, vei răspândi această fericire. (Selecție)

5:21 Al patrulea test al umplerii cu Duhul Sfânt este să vă supuneți unii altora, în frica lui Cristos, sau cum ne îndeamnă Erdman:

Este o expresie adesea neglijată... denumind un test de spiritualitate pe care creștinii prea arareori îl aplică... Multe persoane consideră că strigătele de aleluia și cântecele de bucurie, precum și expresiile de laudă în limbi mai mult sau mai puțin necunoscute ar fi toate dovezi ale umplerii cu Duhul. Dar toate acestea pot fi false și înșelătoare sau fără sens. Supunerea noastră ca frați și surori unii altora, modestia în purtare, smerenia, reticența de a polemiza, îndelunga răbdare, blândețea — iată dovezile de netăgăduit ale puterii Duhului... O atare supunere reciprocă unii față de alții trebuie făcută însă „în frica lui Cristos,” adică în reverența față de Cel care este recunoscut ca Domn și Stăpân al tuturor.³⁷

Prin urmare, acestea sunt cele patru rezultate ale umplerii cu Duhul — vorbirea, cântatul, mulțumitul și supunerea. Dar mai există cel puțin alte patru:

1. Îndrăzneala de a mustra păcatul (Fapte 13:9-12) și de a depune mărturie pentru Domnul (Fapte 4:8-12, 31; 13:52-14:3).
2. Puterea de a sluji (Fapte 1:8; 6:3, 8; 11:24).
3. Generozitatea, iar nu egoismul (Fapte 4:31, 32).
4. Preamărirea lui Cristos (Fapte 9:17, 20) și a lui Dumnezeu (Fapte 2:4, 11; 10:44, 46).

Noi trebuie să dorim cu înfrigurare să

fim umpluți cu Duhul, dar numai pentru slava lui Dumnezeu, iar nu a noastră.

D. Îndemnul la evlavie personală în familia creștină (5:22-6:9)

5:22 Deși în acest punct începe o nouă secțiune, există o legătură strânsă cu versetul precedent, în care Pavel enumerase supunerea unora față de alții ca unul din rezultatele umplerii divine. În secțiunea 5:22 la 6:9, el citează trei domenii concrete din familia creștină unde supunerea constituie voia lui Dumnezeu:

Soțiile trebuie să se supună *soților lor*.

Copiii trebuie să se supună *părinților lor*.

Robii trebuie să se supună *stăpânilor lor*.

Faptul că toți credincioșii sunt una în Cristos nu înseamnă că relațiile pământești au fost de-acum abolite. Noi trebuie să respectăm în continuare diversele forme de autoritate și de guvernare pe care le-a instituit Dumnezeu. Orice societate cu bune rânduieli se reazemă pe doi stâlpi de nădejde: autoritatea și supunerea. Trebuie să existe întotdeauna cineva care să exercite autoritate și altcineva care să se supună acelei autorități. Principiul este atât de elementar încât se găsește chiar în cadrul Dumnezeirii: „Dar vreau să știți... capul lui Cristos este Dumnezeu“ (1 Cor. 11:3). Dumnezeu a rânduit un guvern omenesc. Indiferent cât de rău ar putea fi un guvern, din punctul de vedere al lui Dumnezeu este mai bun decât nici un guvern iar noi trebuie să ascultăm de acest guvern până unde se poate face acest lucru fără ca prin aceasta să fim neascultători față de Domnul sau să ne lepădăm de El. Absența guvernului înseamnă anarhie. Or, nici o societate nu poate supraviețui în condiții de anarhie.

Același lucru este valabil și în cazul familiei. Și acolo trebuie să existe un cap, și ascultare față de acest cap. Dumnezeu a rânduit ca poziția de căpetenie să-i fie dată bărbatului. El a indicat acest lucru prin faptul că l-a creat pe om primul, iar după aceea a creat femeia pentru bărbat. Astfel, atât în ce privește ordinea, cât și scopul creației, El l-a așezat pe bărbat în poziția de autoritate iar pe femeie în aceea de supunere.

Supunerea nu presupune niciodată inferioritate. Domnul Isus este supus lui Dumnezeu, Tatăl, fără ca în vreun fel să-I fie inferior. Tot așa nici femeia nu este inferioară bărbatului. În multe privințe ea s-ar putea să fie chiar superioară: în devotament, în puterea de a înțelege prin ce trec alții, în hărnicie

în capacitatea de a îndura eroic. Dar **soților** li se poruncește să se **supună soților lor, ca Domnului**. Supunându-se autorității soțului ei, soția se supune autorității Domnului. Prin însuși acest fapt ar trebui să dispară orice atitudine refractară sau răzvrătită.

Historia este plină de exemple de haos ce a decurs din neascultarea de modelul lăsat de Dumnezeu. Prin uzurparea locului de conducere și acționarea în numele soțului ei, Eva a introdus păcatul în cadrul omenirii, cu toate rezultatele ei catastrofice. În vremuri mai apropiate de noi, multe dintre cultele deraiate au fost înființate de femei, care au uzurpat locul de autoritate pe care Dumnezeu nu li l-a rânduit niciodată lor. Femeile care își părăsesc sfera de activitate rânduită de Dumnezeu pot ruina o biserică locală, pot distruge o căsnicie și destrăma o familie.

Pe de altă parte, nu există nimic mai atrăgător decât să vezi cum o femeie își împlinește rolul pe care Dumnezeu i l-a încredințat. Un portret complet al unei asemenea femei îl găsim la Proverbe 31 — un monument de veșnică aducere a minți a modelului de soție și mamă care îi este plăcut Domnului.

5:23 Motivul supunerii soției este că **soțul ei este capul ei**. El ocupă aceeași relație față de ea pe care o ocupă și Cristos față de biserică. **Cristos este capul bisericii, El, Mântuitorul trupului**. (Termenul „mântuitor“ din acest context ar putea avea sensul de „păstrător“, „păzitor“, ca la 1 Tim. 4:10, JND). Tot așa **soțul este capul soției ei**, în același timp, păzitorul ei. Ca și **cap**, el iubește, conduce și călăuzește; ca păzitor, el asigură cele necesare traiului, o apără și are grijă de ea.

Știm cu toții că această învățătură este foarte detestată în prezent. Oamenii îl acuză pe Pavel că ar fi fost un celibatar bigot, un *male chauvinist*, cum se spune în engleză, și un misogin. Sau alții spun că vederile lui Pavel ar reflecta obiceiurile sociale din vremea sa, care nu se mai aplică la perioada în care trăim. Desigur, asemenea afirmații nu sunt altceva decât un atac fățiș la adresa inspirației Scripturii. Ceea ce se ignoră este că aici nu avem doar cuvintele lui Pavel, ci ele sunt chiar cuvintele lui Dumnezeu. Or, a le respinge înseamnă a-L respinge pe El, invitând astfel tot felul de greutăți și chiar dezastru.

5:24 Nimic nu poate eleva mai mult rolul soției decât asemănarea lui cu rolul jucat de **biserică** în calitate de Mireasă a lui **Cristos**.

Supunerea bisericii este modelul pe care trebuie să-l urmeze soția. Ea trebuie să fie **supusă în toate** — adică în toate lucrurile care sunt după voia lui Dumnezeu. Nici unei soții nu i se poate cere să asculte de soțul ei, dacă acesta i-ar cere să-și compromită loialitatea față de Domnul Isus. Dar în toate relațiile normale ale vieții, ea trebuie să asculte de soțul ei, chiar dacă acesta este un necredincios.

5:25 Dacă instrucțiunile de mai sus adresate **soțiilor** nu ar fi însoțite de instrucțiuni de mare răspundere adresate **soților**, atunci prezentarea ar fi unilaterală, dacă nu chiar părtinitoare. Dar observați minunata echilibrare a adevărului în Scriptură și standardul corespunzător care este cerut **soților**. **Soților** nu li se spune să-și țină soțiile în supunere, ci li se spune să-și **iubească soțiile cum și-a iubit și Cristos biserica**. Bine a spus cineva că nici unei soții nu-i va veni greu să se supună unui soț care o iubește cât iubește și **Cristos biserica**. Cineva a relatat despre un om care se temea că nu mai era pe placul lui Dumnezeu deoarece își iubea soția prea mult. Un lucrător creștin l-a întrebat dacă o iubea mai mult decât iubește Cristos biserica la care omul a răspuns că nu. „Numai când vei depăși acest nivel de iubire,“ a spus lucrătorul creștin, „vei avea motive să te temi că îți iubești soția prea mult.“ Dragostea lui Cristos pentru **biserică** este prezentată aici în trei mișcări maiestruoase, din trecut până în prezent. În trecut, El a demonstrat dragostea Sa pentru **biserică** prin faptul că **S-a dat pe Sine pentru ea**. Asta se referă la moartea Sa jertfitoare pe cruce. Acolo El a plătit prețul suprem, pentru a-Și cumpăra o Mireasă. După cum Eva a fost luată din coasta lui Adam, tot așa, într-o privință, **biserică** a fost creată din coasta rănită a Mântuitorului.

5:26 În vremea de acum dragostea Sa pentru **biserică** se arată prin lucrarea Sa de sfințire: **ca s-o sfințească, curățind-o prin spălarea cu apă prin Cuvânt**. A sfinți înseamnă a pune deoparte. Ca poziție, biserica este deja sfințită; pe plan practic, ea este pusă deoparte zi de zi. Ea trece printr-un proces de pregătire morală și spirituală, similar cursului de înfrumusețare de un an, căruia s-a supus Estera înainte de a fi înfățișată regelui Ahașveroș (Est. 2:12-16). Procesul de sfințire este efectuat prin **spălarea cu apă prin Cuvânt**. Exprimat mai simplu, acest lucru înseamnă că viețile credincioșilor sunt curățite pe măsură ce ei aud cuvintele

lui Cristos și ascultă de ele, cum le-a spus Isus ucenicilor: „Acum voi sunteți curați din cauza cuvântului pe care vi l-am spus“ (Ioan 15:3). El a corelat sfințirea cu Cuvântul, în rugăciunea Sa preoțească: „Sfînțește-i prin adevărul Tău: Cuvântul Tău este adevărul“ (Ioan 17:17). După cum sângele lui Cristos ne curățește de orice vină și pedeapsă a păcatului, tot așa Cuvântul lui Dumnezeu ne curățește încontinuu de întinarea și poluarea păcatului. Textul de față ne învață că biserica este spălată la ora actuală nu cu apa fizică, ci cu agentul curățitor al Cuvântului lui Dumnezeu.

5:27 În trecut, dragostea lui Cristos s-a manifestat prin **răscumpărarea noastră**. În prezent, ea se vede prin **sfințirea noastră**. În viitor, dragostea lui Cristos se va prezenta prin **slăvirea noastră**. El însuși își va înfățișa această **Biserică slăvită, fără pată, fără zbărcitură sau altceva de felul acesta, ci sfântă și fără defect**. Atunci ea va fi atins culmea frumuseții și perfecțiunii spirituale, cum exclamă, pe drept, A. T. Pierson:

Gândiți-vă! Când ochiul atotștiutor ne va face inspecția definitivă, nu va găsi nici un lucru care, în sfințenia Sa imaculată, să poată echivala nici măcar cu vreun pistru sau vreo aluniță pe fața umană. Incredibil!³⁸

Exclamație secundată de F. W. Grant:

Nici un semn de bătrânețe, nici un defect; nimic nu va fi pe placul Lui atunci decât floarea și eternitatea unei tinereți veșnice, prospețimea afecțiunilor ce nu se vor veșteji, ce nu pot putezi. Biserica va fi sfântă și fără pată, atunci. Dar, având în vedere tot ce am citit despre istoria ei de până acum, asta ne-ar pune pe gânduri, dacă nu am ști cât de slăvit reușește Dumnezeu să triumfe asupra păcatului și răului.³⁹

5:28 După ce s-a înălțat pe culmile acestei magnifice rapsodii, exprimând modul în care își iubește Cristos biserica, acum Pavel revine la tema înțeleptă anterior, amintindu-le soților că acesta e modelul pe care trebuie să-l aplice în practică: **Tot așa sunt datori soții să-și iubească soțiile, ca pe trupurile lor**. Imitând dragostea lui Cristos, ei trebuie să-și **iubească soțiile** ca și când acestea ar fi **propriile lor trupuri**.

În greacă termenul „propriile“ apare de șase ori în versetele 22-23. Această accentuare, prin folosirea cuvântului „propriu“ (sau

„însuși“) ne amintește că voia lui Dumnezeu pentru copiii Săi este ca ei să practice monogamia. Deși El a permis poligamia în Vechiul Testament, niciodată nu a aprobat-o.

E interesant să remarcăm și diversele modalități prin care Pavel descrie relația strânsă dintre soț și soție. El spune că iubindu-și soția un bărbat își iubește, de fapt, propriul lui trup (v. 28a); **pe sine însuși** (v. 28b, 33); și „trupul său“ (v. 29). Întrucât căsătoria presupune adevărata unire a persoanelor, cei doi devenind un singur trup, un bărbat care-și **iubește soția** în sensul cel mai adevărat **se iubește pe sine însuși**.

5:29 Omul se naște cu instinctul de a avea grijă de trupul lui. Astfel și-l hrănește, îl spală, îl apără de elemente care-l tulbură, care-i produc durere sau îl vatămă. Siguranța și supraviețuirea trupului depinde de grija pe care i-o acordă omul. Acest interes al omului pentru trupul său constituie o asemănare palidă a grijii pe care o manifestă **Domnul pentru biserică**.

5:30 Pentru că noi suntem mădulare ale trupului Său. Harul lui Dumnezeu este uimitor de mare! Nu numai că ne mântuiește de păcat și de iad, dar ne încorporează în Cristos ca **mădulare ale trupului Său** mistic. Cât de grăitoare sunt aceste cuvinte pentru dragostea Sa nespuse de mare față de noi, prin faptul că El ne hrănește, ne sfințește și ne instruieste. Ce siguranță deplină! Căci El nu va fi în rai fără **mădulele Sale!** Noi suntem uniți cu El printr-o viață comună. Tot ce afectează mădulele (organele) trupului va afecta și Capul.

5:31 Apostolul citează acum textul de la Geneza 2:24, ca pe conceptul inițial prin care Dumnezeu a instituit relația din cadrul căsniciei. Mai întâi, relația omului față de părinții lui este înlocuită de o loialitate mai mare: aceea față de soția lui. Pentru atinge idealul superior al relației de căsnicie, el îi va lăsa pe părinții lui și se va uni cu soția lui. A doua însușire este faptul că soțul și soția sa devin un singur trup — adică se petrece o adevărată unire a celor două persoane. Dacă s-ar ține cont de aceste două fapte elementare, ele ar elimina necazurile ivite de atâtea ori din partea socrilor sau ai familiei celuilalt dintre soți, precum și a luptelor din căsnicie.

5:32 **Taina aceasta este mare, dar vorbesc despre Cristos și despre Biserică.** Discuția lui Pavel despre căsătorie culminează acum prin enunțarea acestui adevăr minunat, necunoscut în trecut, potrivit căruia: cum este soția față de soțul ei, așa este **bise-**

rica față de **Cristos**.

Când Pavel afirmă că **taina este mare**, El nu spune că este foarte misterioasă. Mai degrabă, el arată că implicațiile acestui adevăr sunt extraordinar de mari. **Taina** este scopul minunat, ce fusese ascuns odinioară, în Dumnezeu, în veacurile trecute, dar care a fost revelată acum. Scopul este: chemarea din mijlocul națiunilor a unui popor care să devină **Trupul și Mireasa slăvitului Său Fiu**. Relația de căsnicie își găsește astfel anti-tipul în relația dintre **Cristos și biserică**.

Un duh cu Domnul:

Isus, proslăvitul,

Prețuiește biserică

Pentru care Și-a vărsat sângele —

Trupul și mireasa Lui.

— *Mary Bowley Peters*

5:33 Acest ultim verset constituie rezumatul cuvintelor adresate anterior de apostol soților și soțiilor. Soților li se adresează un ultim îndemn: **Fiecare din voi, fără excepție, să-și iubească soția ca pe sine** (ca și când ea ar fi, și este, parte din tine însuși). Adică nu doar cum te-ai iubi pe tine însuși, ci în semn de recunoaștere a faptului că ea este una cu tine. Iar soțiilor li se adresează îndemnul: **ai grijă ca să-ți respecti soțul și să ascuți încontinuu de soțul tău!** Opriți-vă, acum, și gândiți-vă la acest îndemn și efectele extraordinare pe care le-ar produce dacă ar fi pus în practică! Ce s-ar întâmpla dacă aceste instrucțiuni divine ar fi practicate pe scară largă în rândurile creștinilor de azi? Răspunsul este cât se poate de limpede: n-ar mai fi certuri, nu s-ar mai produce despărțiri, nu ar mai exista divorțuri, ci în căminul și în familiile noastre ar fi o fărâmă din rai, o anticipare a paradisului, într-o măsură mult mai mare decât sunt ele în realitate.

6:1 În capitolul 5 am aflat că unul din rezultatele umplerii cu Duhul este supunerea noastră reciprocă, a unor față de alții. Am văzut, de pildă, că o soție plină de Duhul este supusă soțului ei. Acum aflăm că și **copiii** umpluți cu Duhul se supun de bună voie autorității părinților lor. Datoria fundamentală a tuturor copiilor este de a **asculta de părinții lor în Domnul**. Nu are importanță dacă copiii sunt creștini sau dacă părinții sunt creștini. Relația părinte-copil a fost rânduită pentru întreaga omenire, nu doar pentru credincioși. Porunca **ascultați... în Domnul** înseamnă, întâi de toate, că copiii trebuie să **asculte** pătrunși de atitudinea că,

făcând așa, ei ascultă de **Domnul**: ascultarea lor trebuie să fie ca și când Lui i-ar face acest lucru. În al doilea rând, înseamnă că ei trebuie să **asculte** în toate chestiunile care corespund cu voia lui Dumnezeu. Dacă părinții lor le-ar porunci să păcătuiască, desigur nu li s-ar cere să se supună, în acest caz, ci, cu respect, ei trebuie să refuze să asculte, suportând smeriți consecințele, fără răzbunare. Dar în toate celelalte cazuri, ei trebuie să asculte.

Sunt enumerate patru motive pentru care ei trebuie să asculte. Mai întâi, **este drept**. Cu alte cuvinte, este un principiu intrinsec, întretesut în însăși structura vieții de familie, potrivit căruia cei ce sunt încă necopți, imaturi, impulsivi și lipsiți de experiență trebuie să se supună autorității părinților, care sunt mai vârstnici și mai înțelepți.

6:2 Al doilea motiv pentru ascultare este faptul că ascultarea este biblică. În acest punct, Pavel citează textul de la Exod 20:12: **Cinstește pe tatăl și pe mama ta** (vezi și Deut. 5:16). Porunca aceasta de a-i cinsti pe părinți este prima din cele zece porunci căreia i se alătură o făgăduință concretă de binecuvântare. Copiii sunt chemați să respecte, să iubească și să asculte de părinții lor.

6:3 Al treilea motiv îl constituie faptul că este în interesul suprem al copiilor să procedeze astfel: **ca să-ți meargă bine (să fii fericit, în alte versiuni, n.tr.)**. Gândiți-vă ce s-ar întâmpla cu un copil care nu ar primi nici un fel de îndrumări și îndreptări din partea părinților săi! Personal ar fi într-o stare deplorabilă și intolerabilă din punct de vedere social.

Al patrulea motiv este faptul că ascultarea promovează o viață deplină: **ca să trăiești mulți ani pe pământ**. În Vechiul Testament, copilul evreu care asculta de părinți într-adevăr se bucura de o viață lungă. În epoca evangheliei, în care trăim, regula nu e lipsită de unele excepții. Ascultarea de părinți nu este întotdeauna legată de longevitate. Un fiu ascultător poate muri neori la o vârstă fragedă. Dar promisiunea este adevărată la modul general, în sensul că o viață de disciplină și ascultare va conduce la sănătate și longevitate, pe când o viață de răzvrătire și risipă va duce la o moarte prematură.

6:4 Îndrumările date copiilor sunt contrabalansate acum de sfaturile adresate **taților**, care nu trebuie să-și provoace copiii la mânia cerându-le copiilor lor lucruri greu de îndeplinit sau nerezonabile, sau cicălindu-i mereu sau fiind nejustificat de aspri cu ei.

Mai degrabă, copiii trebuie crescuți în **disciplina și învățătura Domnului**. Prin disciplină se înțelege îndreptarea lor, care se poate face pe cale orală sau corporală. Prin **învățătură** se înțelege aici avertismente, preveniri, muștrări. Creșterea copiilor trebuie să se facă „în **Domnul**“, adică potrivit cu voia Sa, așa cum este revelată aceasta în Biblie de cel care îndeplinește rolul de reprezentant al Său. Susannah Wesley, mamă a șaptesprezece copii, printre care John și Charles, a scris:

Părintele care își pune în gând să înfrângă îndărătnicia copilului său conlucrează cu Dumnezeu, în reînnoirea și salvarea unui suflet. Părintele care permite manifestarea îndărătniciei unui copil face însă lucrarea diavolului, făcând religia impractică, mântuirea nerealizabilă și în general face ca toate să-l osândească pe copil, cu sufletul și cu trupul, pe veci.⁴⁰

6:5 A treia și ultima sferă a supunerii în familia creștină este aceea a slujitorilor și robilor față de **stăpânii** lor. Termenul folosit de Pavel este **robi** sau sclavi, dar principiile se aplică la slujitorii, angajații sau salariații din toate tipurile.

Prima îndatorire a angajaților este față de cei care sunt stăpânii lor pământești. Sintagma „stăpâni pământești“ ne amintește că patronul sau administratorul are jurisdicție în ce privește munca fizică sau mentală, dar că nu poate dicta în chestiunile spirituale sau care țin de conștiință.

În al doilea rând, slujitorii trebuie să fie respectuoși. **Cu frică și cutremur** nu înseamnă că trebuie să ne ploconim în fața patronilor sau să tremurăm de frică înaintea lor, ci doar că le datorăm respectul iar **frica** trebuie să ne fie doar să nu-L supărăm pe Domnul și pe patronul sau șeful nostru.

În al treilea rând, trebuie să slujim cu conștiinciozitate sau **cu sinceritate în inimă**. Cu alte cuvinte, trebuie să prestăm șazeci de minute de muncă pentru fiecare oră de salariu ce ni se plătește.

Apoi munca noastră trebuie prestată **ca Domnului**. Cuvintele acestea ne arată că nu trebuie făcută nici o distincție între munca seculară și cea sacră. Tot ceea ce facem trebuie făcut ca pentru El — adică cu gândul de a-I fi plăcuți și de a-L cinsti și de a-i atrage pe alții la El. Cele mai banale și aparent neînsemnate sarcini de lucru sunt inoabile și elevate în demnitate atunci când sunt făcute spre slava lui Dumnezeu — da,

chiar și spălatură vaselor! De aceea, unele gospodine și-au atârnat următorul moto deasupra chiuvetei din bucătărie: „Aici se țin trei servicii divine pe zi.”

6:6 Totdeauna trebuie să dăm dovadă de hârnicie, nu numai când suntem privați de șef, conștiinți de faptul că Stăpânul nostru ceresc ne privește încontinuu. Este o tendință naturală a celor mai mulți dintre noi să ne lăsăm pe tânjală atunci când nu e de față șeful, dar și asta e o formă de necinste. Normele de prestație a muncii creștinului nu trebuie să difere în funcție de poziția geografică a șefului. Un client l-a îndemnat odată pe un vânzător creștin să-i dea mai mult decât cantitatea pe care o achitase, asigurându-l că patronul nu va ști acest lucru. La care vânzătorul a răspuns: „Stăpânul meu mă vede în permanență!” Ca slujitori ai lui Cristos, noi trebuie să facem **voia lui Dumnezeu din inimă**, adică cu dorința sinceră de a-l fi plăcuți, cum spune și Erdman:

Munca este ridicată la un rang de nespusă demnitate când ținem seama de asemenea considerente. Sarcina celui mai umil sclav poate fi inobilată atunci când este prestată într-o manieră plăcută lui Cristos, cu voie bună, cu disponibilitate și râvnă care să se bucure de aprobarea Domnului.⁴¹

6:7 Apoi trebuie să slujim cu **bunăvoință**. Nu doar să ne conformăm pe dinafară ordinelor primite, în timp ce înăuntru fierbem, măcinați de resentimente, ci să slujim de bună voie și cu voie bună. Chiar dacă un șef este excesiv de poruncitor, abuziv și nerezonabil, și atunci putem să ne facem datoria, muncind **ca Domnului, iar nu oamenilor**. Este tipul de comportare supranaturală care grăiește mult mai puternic decât cuvintele, în lumea în care trăim.

6:8 Un stimulente important de a face toate acestea ca și pentru Cristos este asigurarea că El va răsplăti toate aceste fapte bune. Dacă cineva este sclav sau om liber, nu are importanță. Domnul notează toate muncile, și cele plăcute, și cele neplăcute, care sunt făcute pentru El și îl va răsplăti pe fiecare lucrător.

Înainte de a trece de la pasajul despre sclavi, se cuvin făcute câteva comentarii:

1. Noul Testament nu condamnă sclavia ca atare. În fapt, îl aseamănă pe credinciosul adevărat cu un rob al lui Cristos (v. 6). Dar abuzurile cauzate de sclavie au dispărut, oriunde a pătruns evanghelia — în principal,

prin reforma morală.

2. NT are mai multe de spus sclavilor decât regilor. Asta ar putea fi o reflecție a faptului că nu mulți oameni înțelepți, puternici sau nobili sunt chemați (1 Cor. 1:26). Probabil majoritatea creștinilor se situează în straturile mai de jos ale economiei și societății. Accentul pus asupra sclavilor arată că cei mai umili slujitori nu sunt excluși deloc de la cele mai alese binecuvântări ale creștinismului.

3. Eficacitatea îndrumărilor adresate sclavilor se vede din faptul că în primele zile ale creștinismului, sclavii creștini adesea se vindeau la licitație cu prețuri mai mari decât robii păgâni. În mod corespunzător, ar trebui ca în vremea noastră salariații creștini să valoreze mai mult pentru patronii lor decât cei ce n-au fost atinși niciodată de harul lui Dumnezeu.

6:9 Stăpânii trebuie să se călăuzească după aceleași principii generale ca și slujitorii. Ei trebuie să fie drepți, buni și onești. Ei trebuie să fie cu deosebită băgare de seamă ca să nu se poarte abuziv și să nu recurgă la **amenințări**. Dacă își vor exercita dreptul de disciplinare în acest domeniu, să nu recurgă niciodată la abuzuri de natură fizică împotriva slujitorilor lor. Și niciodată să nu uite că și ei au un **Stăpân**, același **Stăpân** care este în cer pe care îl au și sclavii. Distincțiile pământești sunt nivelate în prezența Domnului Atât stăpânul, cât și slujitorul vor da într-o zi socoteală înaintea Lui.

F. Îndemnuri privitoare la lupta creștină (6:10-20)

6:10 Pavel se apropie de încheierea epistolei sale. Adresându-se întregii familii a lui Dumnezeu, el îi adresează un apel mișcător, ca unor ostași ai lui Cristos. Fiecare copil adevărat al lui Dumnezeu curând va afla că viața creștină este o luptă. Oștirile lui Satan sunt hotărâte să împiedice și să obstrucționeze lucrarea lui Cristos, încercând să scoată din luptă pe fiecare ostaș individual al lui Cristos. Cu cât este mai eficace un credincios în slujba sa pentru Cristos, cu atât va avea parte de atacuri mai furibunde din partea vrăjmașului: diavolul nu-și irosește munițiile cu creștinii nominali. Mărginiți la propriile noastre puteri, noi nu putem face față atacurilor diavolului. Prin urmare, prima poruncă preparatorie este să fim încontinuu întăriți în **Domnul și în puterea tăriei** resurselor Sale nepuizabile. Ostașii cei mai buni ai lui Dumnezeu sunt cei ce-și cunosc

propiile slăbiciuni și ineficiențe, bizuindu-se, în consecință, numai pe El. „Dumnezeu a ales lucrurile slabe ale lumii, ca să facă de rușine pe cele tari“ (1 Cor. 1:27b). Slăbiciunea noastră ne face deosebiți de potrivii și vrednici pentru **puterea tăriei Lui**.

6:11 A doua pruncă are de a face cu nevoia **armurii** divine. Credinciosul trebuie să se îmbrace cu **toată armura lui Dumnezeu, ca să poată sta împotriva uneltirilor** (strategemelor) **diavolului**. Trebuie să fim înarmați „până în dinți“ — nu e de ajuns să purtăm doar una sau două din elementele armurii. Numai armura completă pe care ne-o pune Dumnezeu la dispoziție ne va face invulnerabili. **Diavolul** dispune de diverse stratageme — descurajare, frustrare, confuzie, eșec moral și eroare doctrinară (rătăcire pe planul învățării). El știe care e punctul nostru cel mai slab și exact acolo va ținti atacurile sale. Dacă nu ne poate incapacita printr-o metodă, atunci va încerca prin alta.

6:12 Acest război nu constă în combaterea unor filosofi păgâni, a unor preoți unși cu toate alifiile, a membrilor unor culte deraiate, care Îl tăgăduiesc pe Cristos sau împotriva demnitarilor infideli. Ci bătălia se dă împotriva forțelor demonice, împotriva batalioanelor de îngeri căzuți, împotriva duhurilor rele, care exercită o putere extraordinar de mare. Cu toate că nu-i vedem cu ochiul liber, noi suntem în permanență înconjurați de aceste ființe spirituale nevăzute, de o mare răutate. Deși, e drept, că ele nu pot pătrunde în lăuntru unui credincios, ele pot totuși să-l apese, să-l oprime și să-l hărțuiască. Creștinul nu trebuie să se preocupe în mod morbid de demonism, după cum nu trebuie să se teamă de demoni. În armura lui Dumnezeu el găsește toate lucrurile de care are trebuință pentru a rezista atacurilor lor. Apostolul numește acești îngeri căzuți **principalități** („căpetenii“, în alte versiuni, n.tr.), **puteri** (domnii) și **stăpânitori ai întunericului acestui veac și oștilor de duhuri ale răutății din locurile cerești**. Noi nu dispunem de suficiente cunoștințe pentru a putea identifica corect fiecare din aceste categorii. Poate că ele se referă la demnitarii din lumea spiritelor, cu diverse grade de autoritate, corespunzând, pe plan omenesc, cu președinți, guvernatori, primari sau consilieri.

6:13 În timp ce Pavel așterea aceste cuvinte în scris, era păzit, probabil, de un ostaș roman, înarmat până în dinți. Prin urmare, apostolul nu pierde prilejul de a face aplicația la cele duhovnicești, spunând că

suntem flancați de dușmani formidabili și, prin urmare, trebuie să ne îmbrăcăm cu **toată armura lui Dumnezeu, ca să putem să ne împotrivim atunci când conflictul se ascute, atingând intensitatea maximă, rămânând în picioare după ce bătălia se va fi terminat. Ziua cea rea** se referă probabil la orice moment când vrăjmașul ne împresoară ca un șuvoi. Opoziția satanică pare să vină în valuri, atacurile fiind urmate de retrageri. Chiar după ce a încercat să-L ispitească pe Domnul nostru în pustiu, diavolul L-a părăsit pentru o vreme (Luca 4:13).

6:14 Primul element menționat din cadrul armurii este **adevărul**. Negreșit noi trebuie să fim credincioși, ținând sus, cu credincioșie **adevărul** cuvântului lui Dumnezeu, dar și **adevărul** trebuie să ne susțină pe noi, întrucât trebuie să-l aplicăm în viața noastră de fiecare zi. Pe măsură ce măsurăm toate lucrurile din viața noastră în lumina etalonului **adevărului**, găsim tărie și protecție în focul bătăliei.

A doua piesă a armurii este **platoșa neprihănirii (dreptății)**. Fiecare credincios este îmbrăcat cu neprihănirea lui Dumnezeu (2 Cor. 5:21), dar și el trebuie să dea dovadă de integritate și corectitudine în viața sa personală. Bine a spus cineva: „Când un om este îmbrăcat cu neprihănirea practică, este impregnabil. Cuvintele nu sunt în stare să ne apere de învinuire, dar o viață trăită frumos va putea face aceasta.“ Dacă conștiința noastră este curată atât în fața lui Dumnezeu, cât și a oamenilor, diavolul nu are cu ce ne lovi. David s-a îmbrăcat cu **platoșa neprihănirii** în Psalmul 7:3-5. Domnul Isus a purtat-o tot timpul (Isa. 59:17).

6:15 Ostașul trebuie să aibă **picioarele încălțate cu râvna Evangheliei păcii**. Asta sugerează disponibilitatea și pregătirea de a porni, ducând vestea bună a **păcii** — ceea ce presupune o invazie a teritoriului inamicului. Când ne relaxăm în corturile noastre, atunci suntem în cel mai mare pericol. Siguranța noastră trebuie găsită mergând pe urmele pașilor minunați lăsați de Mântuitorul nostru, pe munți, ducând vestea bună și proclamând pacea (Isa. 52:7; Rom. 10:15).

Ia-mi picioarele și lasă-le să fie iuți și minunate pentru Tine.

— *Frances Ridley Havergal*

6:16 În plus, ostașul trebuie să ia **scutul credinței**, pentru ca atunci când este împrescat de **săgețile arzătoare ale celui rău**,

acestea să se lovească de scut și să cadă la pământ, fără să-l vatăme. **Credința** din acest verset este încrederea fermă în Domnul și în cuvântul Său. Când te macină ispitele, când împrejurările sunt potrivnice, când ești asaltat de indoieli, crezând că vei naufragia, **credința** este aceea care îți ridică privirile spre Dumnezeu, ajutându-te să exclami: „Eu cred în Dumnezeu!”

6:17 Coiful pe care ni-l furnizează Dumnezeu este **mântuirea** (Isa. 59:17). Indiferent cât de crâncenă ar fi bătălia, creștinul e neînfricat, întrucât știe că în final victoria ne este asigurată. Siguranța izbăvirii finale îl apără și-l împiedică de a se retrage sau de a se da bătut. „Dacă Dumnezeu este pentru noi, cine poate fi împotriva noastră?” (Rom. 8:31).

În fine, ostașul ia **sabia Duhului, care este Cuvântul lui Dumnezeu**. Ilustrația clasică a acestui adevăr o găsim în cazul folosirii **săbiei** de către Domnul nostru, în confruntarea cu Satan. De trei ori El a citat cuvântul lui Dumnezeu — nu doar versete luate la întâmplare, ci exact versetele pe care I le-a dat Duhul Sfânt, expres pentru acele momente (Luca 4:1-13). **Cuvântul⁴² lui Dumnezeu** din acest verset nu înseamnă toată Biblia, ci doar acea porțiune din Biblie care se potrivește cel mai adecvat la situația dată, cum spune și David Watson:

Dumnezeu ne dă tuturor protecția de care avem nevoie. Noi trebuie să avem însă grijă ca umblarea noastră cu Dumnezeu să sune adevărată, ca viețile noastre să fie drepte („neprihănite“) înaintea lui Dumnezeu și în relațiile dintre noi, pentru ca noi să căutăm să facem pace oriunde mergem, înălțând împreună scutul credinței, pentru a stinge săgețile arzătoare ale celui rău, ca mințile noastre să fie apărate de temerile și angoasele ce ne împresoară atât de lesne, așa încât noi să mânuim cuvântul lui Dumnezeu cu eficacitate, în puterea Duhului. Să nu uităm că prin lovirile repetate de spadă, având în mână sabia cuvântului lui Dumnezeu, a putut Isus să-l învingă pe vrăjmaș în pustie.⁴³

6:18 Rugăciunea nu este menționată aici ca parte din armătură, dar nu exagerăm cu nimic când afirmăm că importanța ei pentru ostaș este ca aerul pe care îl respirăm și care ne asigură însăși existența. Este duhul în care trebuie să îmbrăcăm armura și cu care trebuie să-l înfruntăm pe vrăjmaș. **Rugăciunea** trebuie să fie neîntreruptă, iar nu sporadică; un obicei bine înrădăcinat, și nu un act izo-

lat. Apoi ostașul trebuie să utilizeze tot felul de **rugăciuni**: publice și particulare; deliberate și spontane; de cerere și de mijlocire; de mărturisire și de smerire; de laudă și de mulțumire.

Iar **rugăciunea** trebuie făcută în **Duhul**, adică inspirați și conduși de El. Rugăciunile formale, rostite pe de rost (fără să ne gândim la sensul cuvintelor) — de ce folos ar fi oare acestea în lupta împotriva oștilor iadului? Apoi în rugăciune trebuie să dăm dovadă de vigilență: **Vegheați la aceasta**. Trebuie să veghem față de pericolul somnolenței, ca gândurile noastre să nu o ia razna și să nu ne fure alte probleme. **Rugăciunea** necesită o acuitate spirituală, o mare stare de alertă și concentrare. Apoi în rugăciune trebuie să dăm dovadă de **toată stăruința**. Trebuie să cerem încontinuu, să căutăm încontinuu, să batem încontinuu (Luca 11:9). Trebuie să facem cereri **pentru toți sfinții**, căci și ei sunt antrenați în luptă, având nevoie să fie sprijiniți în **rugăciune** de camarazii lor de luptă.

6:19 Cu privire la cererea personală formulată de Pavel în cuvintele: **și pentru mine**, Blaikie face următoarele remarci:

Observați cât de *nepreotească* este această idee, căci Pavel, departe de a avea o cantitate proprie de har pentru toți efesenii, afirmă limpede că și el are nevoie de rugăciunile lor, pentru ca și unii, și alții hrănindu-se de la singura sursă inepuizabilă [a harului Domnului], și apostolului să i se dea harul necesar.⁴⁴

Pavel scria aceste cuvinte din închisoare. Cu toate acestea, el nu cere ca ei să se roage pentru eliberarea sa neîntârziată din detenție. Mai degrabă, a cerut să i se dea puterea ca ori de câte ori își deschide gura să poată vesti fără frică **taina evangheliei**. Este ultima oară în această epistolă când Pavel menționează **taina**. Aici ea este prezentată ca pricină a lanțurilor sale. Dar el nu regretă acest lucru, ci, dimpotrivă, vrea să vestească și mai mult acest lucru!

6:20 Ambasadorii beneficiază, în general, de imunitate diplomatică, neputând fi arestați sau întemnițați în țara în care slujesc. De obicei oamenii suportă aproape absolut orice, numai de evanghelie să nu audă. Nici un alt subiect nu stârnește atâtea emoții și nu trezește atâtea împotriviri și suspiciuni, declanșând prigoane crunte, ca evanghelia! Așadar reprezentantul lui Cristos era **un ambasador în lanțuri**, cum se exprimă și Eadie:

Un atașat trimis de Suveranul suveranilor, însărcinat cu o misiune de o noblețe și însemnătate fără seamăn, având asupra sa acreditările unei autenticități de netăgăduit, este ținut în detenție.⁴⁵

Elementul din mesajul lui Pavel care a stârnit cel mai mult ostilitatea religionarilor înguști a fost anuțul că iudeii credincioși și Neamurile credincioase alcătuiesc acum o singură societate nouă, beneficiind de privilegiu egale și recunoscându-L pe Cristos drept Căpetenie, Cap al lor.

F. Salutările personale ale lui Pavel (6:21-24)

6:21, 22 Pavel îl trimite pe **Tihic** de la Roma la Efes, ca să le dea de știre sfinților despre starea sa. El îl recomandă pe **Tihic** ca pe **un frate preaiubit și slujitor credincios în Domnul**. În tot Noul Testament nu găsim decât cinci referiri la acest om. Astfel el a făcut parte din anturajul lui Pavel în călătoria din Grecia în Asia (Fapte 20:4). A fost solul apostolului către creștinii din Colose (Col. 4:7); către Efes (cf. 6:21 cu 2 Tim. 4:12) și probabil către Tit în Creta (Tit 3:12). Misiunea lui dublă de data aceasta a constat în a-i informa pe sfinți cu privire la situația lui Pavel în închisoare și, de asemenea, de a-i îmbărbăta în inimile lor, spulberând orice temeri inutile.

6:23 În versetele de încheiere, avem salutările caracteristice ale lui Pavel: *pace și har*. Combinând aceste două elemente, el le dorește cititorilor săi suma tuturor binecuvântărilor. De asemenea, combinând doi termeni tradiționali, unul iudaic altul din lumea Neamurilor, s-ar putea ca apostolul să facă prin aceasta o ultimă referire voalată la taina evangheliei — evreul și ne-evreul, fiind acum una în Cristos. În versetul 23 el le dorește cititorilor săi să aibă **pace și dragoste împreună cu credință**. **Pacea** le va fi cheazășie și pavază în toate împrejurările vieții. **Dragostea** îi va învrednici să I se închine lui Dumnezeu și să conlucreze unii cu alții. **Credința** îi va imputernici în faptele lor de vitejie, din cadrul luptei credinței. Toate aceste binecuvântări sunt **de la Dumnezeu, Tatăl și Domnul Isus Cristos**, afirmație ce nu s-ar putea face, dacă Cei doi nu ar fi egali.

6:24 În fine, preaiubitul apostol le dorește har tuturor celor ce Îl iubesc pe Domnul nostru Isus Cristos, cu o dragoste sinceră, incoruptibilă. Adevărata dragoste creștină are

calitatea permanenței: flacăra ei poate oscila, uneori, ba chiar poate scădea, în anumite momente, dar niciodată nu se stinge.

Temnița romană ce-l ținea legat pe nobilul deținut este de mult goală. Marele apostol a intrat în posesia răsplății lui, văzând fața Preaiubitului său Mântuitor. Dar Scrisoarea lui ne este și acum la îndemână — cu aceeași prospețime și viață ca în ziua când a izvorât din inima și de sub pana apostolului. Acum la acest sfârșit de veac (și de mileniu, n.tr.) ea continuă să ne vorbească, adresându-ne cuvinte de îndrumare, inspirație, mustrare și îndemn.

Încheind comentariul asupra epistolei Efeseni, ne aflăm în acord deplin cu cuvintele rostite de H. W. Webb-Peploe:

Nu cred că găsim în Cartea lui Dumnezeu vreo scriere mai înălțătoare și mai frumoasă. Prin urmare, cât de neputincios este orice om, chiar un sol venit de la Dumnezeu Însuși, să poată cuprinde adevărurile ei profunde, în spațiul ce ni s-a alocat! Nădăduiesc însă că ne vom putea apropia de ea, doar cu gândul de a căuta înțeleșurile privitoare la sfințenie, învățăturile sale prin care vom putea păși în fiecare zi, trăind o viață mai nobilă, pe un plan mai înalt, fiind astfel învredniciți să-I aducem slavă lui Dumnezeu.⁴⁶

NOTE FINALE

¹(Intro) William G. Moorehead: *Outline Studies in Acts and the Epistles*, pg. 214.

²(1:3) Lewis Sperry Chafer: *The Ephesian Letter*, pg. 74.

³(Excurs) W. G. Blaikie, „Ephesians,” în *Pulpit Commentary*, XLVI:3.

⁴(1:10) John G. Bellet: *Brief Notes on the Epistle to the Ephesians*, pg. 6, 7.

⁵(1:17) R. W. Dale: *The Epistle to the Ephesians; Its Doctrines and Ethics*, pg. 133.

⁶(1:18) Atât manuscrisele cele mai vechi, cât și majoritatea celor existente redau textul drept: *inimi* (textual *kardias*, singular), nu *înțelegere* (*dianoias*). Astfel versiunea redată în textul marginal este, fără îndoială, cea corectă.

⁷(1:19) F. G. Meyer: *Key Words of the Inner Life*, pg. 92.

⁸(1:19) Chafer: *Ephesian Letter*, pg. 57.

⁹(1:20) Meyer: *Key Words*, pg. 93.

¹⁰(2:3) *Ibid*, pg. 140.

¹¹(2:4) John Eadie: *Commentary on the Epistle to the Ephesians*, pg. 141.

¹²(2:5) A. T. Pierson: “The Work of

Christ for the Believer,” *The Ministry of Keswick, First Series*, pg. 118, 119.

¹³(2:7) Uneori se recurge la 1 Corinteni 13:12 și 1 Ioan 3:2 pentru a se încerca să se demonstreze că vom fi atotștiutori în cer. Dar primul text se referă doar la capacitatea de a ne recunoaște în cer iar al doilea are de a face cu asemănarea morală și fizică cu Cristos.

¹⁴(2:18) Eadie, *Ephesians*, pg. 187.

¹⁵(2:21) Blaikie: “Ephesians”, XLVI:68.

¹⁶(3:1) Ruth Paxson: *The Wealth, Walk and Warfare of the Christian*, pg. 57.

¹⁷(3:4) Blaikie, “Ephesians”, XLVI:104.

¹⁸(3:8) *Ibid*, XLVI:105, 106.

¹⁹(3:9) Termenul din greacă pentru *isprăvnicie* sau *dispensație*, în special în literele de dimensiuni mari (unciale) ale manuscriselor mai vechi, ar putea fi ușor confundat cu termenul asemănător ca formă, însemnând *părășie* (cf. OIKONOMIA și KOINŌNIA). Textul marginal este cel corect; versiunea tradițională este foarte greu de susținut în lumina faptelor lingvistice.

²⁰(3:16) Jamieson, Fausset și Brown: *Commentary Practical and Explanatory on the Whole Bible*, VI:408.

²¹(3:17) W. Graham Scroggie: “Paul’s Prison Prayers”, the Ministry of Keswick, Second Series, pg. 49.

²²(3:18) Meyer: *Key Words*, pg. 53, 54.

²³(3:21) George Williams: *The Student’s Commentary on the Holy Scriptures*, pg. 925.

²⁴(4:2) Walter C. Wright: *Ephesians*, pg. 85.

²⁵(4:10) F. W. Grant: “Ephesians”, *The Numerical Bible, Acts to 2 Corinthians*, VI:341.

²⁶(4:11) Conform „Regulii lui Granville Sharp”, în greacă două substantive indicând funcția, titlul sau calitatea, legate prin *kai* (și), din care doar primul poartă articolul hotărât, se referă la una și aceeași persoană. Un exemplu elocvent al acestei construcții gramaticale îl constituie sintagma: „Dumnezeu și Mântuitorul nostru Isus Cristos” de la 2 Petru 1:1, unde traducătorii liberali ai ediției RSV au fost constrânși de considerentele gramaticale să fie chiar mai net în favoarea sublinierii dumnezeirii lui Cristos decât traducătorii ediției King James. (Regula gramaticală enunțată mai sus nu a fost clar definită decât spre sfârșitul veacului al șaisprezecelea). La plural, ca în exemplul de față, regula nu se aplică întotdeauna, deși construcția stabilește cel puțin o relație de

asociere strânsă între cele două substantive (cf. „cărturari și farisei”, etc.).

²⁷(4:12) Vance Havner: *Why Not Just Be Christians*, pg. 63.

²⁸(4:15) Blaikie: “Ephesians”, XLVI:150.

²⁹(4:19) Wright: *Ephesians*, pg. 100.

³⁰(4:21) Blaikie: “Ephesians”, XLVI:151.

³¹(4:24) Grant: “Ephesians”, pg. 344.

³²(4:32) R. C. H. Lenski: *The Interpretation of St. Paul’s Epistles to the Galatians, to the Ephesians, and to the Philippians*, pg. 588.

³³(5:2) Meyer: *The Heavenlies*, pg. 25.

³⁴(5:9) Textul NU redă: *lumină* (*phōtos*) în loc de *Duh* (*Pneumatōs*).

³⁵(5:13) Blaikie: “Ephesians”, XLVI:209.

³⁶(5:13) Episcopul Ellicott și Dean (Diaconul?) Alfred au preferat această traducere.

³⁷(5:21) Charles R. Erdman: *Ephesians*, pg. 106.

³⁸(5:27) Pierson: “The Work of Christ”, pg. 138.

³⁹(5:27) Grant: “Ephesians”, VI:350.

⁴⁰(6:4) Citat de William W. Orr in *Bible Hints on Rearing Children*, pg. 19.

⁴¹(6:6) Erdman: *Ephesians*, pg. 119.

⁴²(6:17) Pavel nu folosește aici cuvântul foarte uzitat *logos*, ci *rhēma* (înruit cu termenul cunoscut de noi, *retorică*), deci un cuvânt sau o sintagmă expresă, iar în contextul nostru: un „cuvânt” anumit, din partea lui Dumnezeu pentru o nevoie anumită. Uneori *logos* și *rhēma* sunt, practic, sinonime.

⁴³(6:17) David Watson: *Discipleship*, pg. 183.

⁴⁴(6:19) Blaikie: “Ephesians”, XLVI:260.

⁴⁵(6:20) Eadie: *Ephesians*, pg. 480.

⁴⁶(6:24) H. W. Webb-Peploe: “Grace and Peace in Four Pauline Epistles”, *The Ministry of Keswick, First Series*, pg. 69.

BIBLIOGRAFIE

Bellet, John G. *Brief Notes on the Epistle to the Ephesians*. Londra: G. Morrish, n.d.
Blaikie, W. G. “Ephesians”, *Pulpit Commentary, Vol. XLVI*. New York: Funk & Wagnalls, n.d.

Chafer, Lewis Sperry. *The Ephesian Letter*. Findlay, Ohio: Dunham Publishing Company, 1935.

Dale, R. W. *The Epistle to the Ephesians: Its Doctrine and Ethics*. Londra: Hodder and Stoughton, 1893.

Eadie, John. *Commentary on the Epistle to the Ephesians*. Grand Rapids: Zondervan

- Publishing House, 1957.
- Eerdman, Charles R. *The Epistle of Paul to the Ephesians*. Philadelphia: Westminster Press, 1931.
- Flint, V. Paul. *Epistle to the Ephesians: To the Praise of His Glory*. Oak Park, IL: Emmaus Bible School, n.d.
- Meyer, Frederick Brotherton. *Key Words of the Inner Life: Studies in the Epistle to the Ephesians*. Fleming H. Revell Company, 1893.
- _____. *The Heavens*. Westchester, IL: Good News Publishers, n.d.
- Paxson, Ruth. *The Wealth, Walk and Warfare of the Christian*. New York: Fleming H. Revell Co., 1939.
- Wright, Walter C. *Ephesians*. Chicago: Moody Press, 1954.

EPISTOLA CĂTRE FILIPENI

Introducere

„Un volumaş de neasemuită delicateţe, suprins între coperţile harului. “

— J. H. Jowett

I. Locul unic în Canon

Aşa numita „Prima Biserică“ a unei confesiuni din orice sat sau oraş se bucură de un prestigiu foarte mare în ochii membrilor săi. Ei bine, inchipuiţi-vă cât de mare a fost importanţa primei biserici cunoscute — înainte de a fi existat confesiuni sau culte separate — nu doar într-o singură localitate, ci în toată Europa! Căci acesta a fost statutul ocupat de adunarea de la Filipi, în Macedonia antică (astăzi nordul Greciei). Ce recunoscători ar trebui să fie creştinii din Occident (şi chiar ne-creştinii, dacă ar şti că multe din binefacerile aflate la dispoziţia lor decurg, în realitate, din creştinism) de faptul că Pavel a dat ascultare „chemării macedoniene“, cotind-o spre apus, iar nu spre răsărit, în misiunea sa de evanghelizare a imperiului roman! Poate continentul Asiei ar fi acela care ar trimite azi misionari în Europa şi în America de Nord, iar nu vice-versa, dacă evanghelia nu ar fi prins rădăcini în Europa [în acest moment crucial din istorie de care ne ocupăm în această carte].

Membrii adunării din Filipi erau oameni darnici, care i-au trimis de nenumărate ori ajutoare lui Pavel — ceea ce constituie, din punct de vedere omenesc, motivul redactării acestei „scrisori de mulţumire“.

Dar Filipeni este mai mult — mult mai mult — decât o simplă scrisoare de mulţumire. Este, prin excelenţă, Epistola bucuriei, pe cuprinsul celor patru capitole ale ei cuvântul „bucurie“ sau „bucuraţi-vă“, într-o formă sau alta, apărând mai bine de douăsprezece ori. Pavel învăşase secretul de a se bucura şi când drumul era uşor, şi când era greu (4:11). Puţine controverse sau muştrări găsim în această scrisoare plină de optimism.

Motivul esenţial pentru care creştinii *sunt capabili* să se bucure este faptul că Fiul lui Dumnezeu a găsit cu cale să coboare pe pământ, luând chip de Om — şi încă de rob! Fără să se mărginească la vindecările săvârşite şi la învăţătura pe care a propovăduit-o,

El a mers până la moarte — şi încă moarte de cruce. Filipeni 2:5-11 exprimă acest mare adevăr într-un paragraf minunat despre care mulţi cred că ar fi fost una din primele cântări creştine, citată de Pavel sau chiar compusă de el. Chiar şi acest pasaj a fost inclus pentru a ne învăţa că unitatea se realizează prin smerenie. În Noul Testament nu se face niciodată separaţie între doctrină şi datorie — cum procedează unii membri ai bisericilor din vremea noastră, spre paguba lor.

Aceasta e, în linii mari, epistola către Filipeni, una din cele mai optimiste şi mai atrăgătoare cărţi din toată Biblia!

II. Autorul

Întrucât cei mai mulţi cărturari acceptă ca incontestabilă paternitatea paulină a cărţii Filipeni, vom cita dovezile acesteia doar pentru completare. Unii cărturari cred că se pot întrezări în Filipeni urmele a două scriitori combinate sau că pasajul despre Rob de la 2:5-11 ar fi fost interpolat. Nu există însă manuscrise în sprijinul acestor teorii.

Dovezile externe sunt puternice. Între cei ce au citat scrisoarea către Filipeni, încă de la început, pomenindu-l pe Pavel ca autor, se numără: Ignat, Clement din Roma, Policarp, Irineu, Clement din Alexandria şi Tertulian. Atât „canonul“ lui Marcion, cât şi Canonul Muratorian i-o atribuie lui Pavel.

Pe lângă referirea evidentă de la 1:1 la Pavel, stilul epistolei şi topica frazei sunt caracteristice scrierilor lui Pavel. Argumentele formulate de unii împotriva paternităţii pauline sunt neînsemnate. Vezi, de pildă, referirea la „episcopi şi diaconi“ de la 1:1, conform căreia, susţin aceştia, epistola nu putea fi scrisă decât după moartea lui Pavel. Argumentul ar sta în picioare, dacă i-am atribui termenului de *episcop* sensul pe care l-a căpătat mai târziu. Dar Pavel foloseşte termenul *episcopi* (în greacă: *episkopoi*, având sensul de supraveghetori) atât în epistolele pastorale, cât şi la Fapte 20:28 cu sensul

sinonim de *presbiteri*. De asemenea, să nu se uite că deși mesajul este adresat unei singure biserici, aceasta avea o pluralitate de episcopi.

H. A. A. Kennedy rezumă în termeni minunați *dovezile interne*:

Poate că nici o epistolă paulină nu poartă mai concludent amprenta autenticității (decât Filipeni). Există o lipsă de afectare, o delicatețe de simțire, o revărsare sinceră a inimii, care nu pot fi simulate.¹

III. Data

Asemenea epistolelor către Efeseni, Coloseni și Filemon, Filipeni a fost redactată în închisoare, de unde apartenența sa la categoria „Epistolelor din Închisoare” (sau din captivitate). Dar, dacă celelalte trei au fost scrise și expediate aproape sigur în același timp (prin anul 60 d.Cr.), Filipeni a fost redactată în mod sigur puțin mai târziu. Marcion afirmă concret că Pavel a scris epistola către Filipeni de la Roma — fapt care concordă cu versetele 1:13 și 4:22, de unde reiese că scrisoarea ar fi fost redactată la Roma. Pavel a petrecut doi ani sub arest la Roma; anumite aluzii din cuprinsul scrisorii sugerează că Filipeni a fost redactată către sfârșitul acelei perioade. De exemplu, 1:12-18 ar presupune trecerea unei anumite perioade de timp în care Pavel să fi predicat de la sosirea sa în Cetatea Eternă. Faptul că pricina lui Pavel urma să fie adjudecată (probabil, în mod favorabil) pare să fie indicat de 1:12, 13, 19, 23-26.

Faptele acestea, împreună cu durata de timp pe care o presupune redactarea scrisorilor, efectuarea vizitelor, precum și darurile în bani la care face aluzie epistola, sunt în măsură să sugereze anul 61 d.Cr. ca dată a apariției scrisorii.

IV. Fondul și tema

A fost o zi măreață în istoria misionierului creștin când apostolul Pavel a ajuns până la Troa, cu prilejul celei de-a doua călătorii misionare a sa. Troa era situată pe coasta de nord-vest a Asiei Mici, de partea cealaltă a Mării Egee, vis-a-vis de Grecia. Într-o noapte, în cadrul unei vedenii, apostolului i s-a arătat un om, care i-a spus: „Vino în Macedonia și ajută-ne!” (Fapte 16:9). Imediat Pavel a aranjat să plece cu corabia în Macedonia, împreună cu Timotei, Luca și Sila. Aceștia au debarcat pe pământul Euro-

pei la Neapolis, după care s-au deplasat în interiorul teritoriului, ajungând la Filipi — oraș deținând pe vremea statutul de colonie romană, guvernată de oficialități romane, care acordau drepturi și privilegii de cetățenie locuitorilor săi.

În ziua de sabat, predicatorii evangheliei s-au coborât până pe malul unui râu, unde mai multe femei aveau obiceiul să se adune la rugăciune (Fapte 16:13). Una dintre acestea era Lidia, vânzătoare de purpură din orașul Tiatira. Primind evanghelia, ea a devenit prima convertită cunoscută la creștinism de pe continentul european.

Dar șederea lui Pavel la Filipi nu s-a dovedit întru totul lipsită de primejdii. O femeie posedată de un duh de ghicire (sau prevestire a viitorului) i-a întâlnit pe slujitorii Domnului și s-a jinit după aceștia, o vreme, strigând: „Oamenii aceștia sunt slujitorii Dumnezeului Celui Preaînalt, care ne vestesc calea mântuirii” (Fapte 16:17). Nevoind să accepte mărturia unei persoane posedate de un duh rău, apostolul i-a poruncit demonului să iasă din ea. Când au văzut stăpânii ei ce s-a întâmplat, că și-au pierdut dintrodată o sursă grasă de profituri, s-au infuriat pe Pavel, târându-l împreună cu Sila în piața din centrul localității, să dea socoteală de fapta lor reprezentanților Romei. La rândul lor, magistrații au poruncit ca Pavel și Sila să fie bătuți și aruncați în închisoare.

Ce s-a întâmplat în acea închisoare din Filipi este de-acum un fapt binecunoscut. La miezul nopții, Pavel și Sila se rugau și cântau laude lui Dumnezeu. Deodată s-a produs un mare cutremur, toate ușile închisorii deschizându-se iar lanțurile deținuților fiind dezlegate. Crezând că deținuții au evadat, temnicerul a fost cât pe aci să-și ia viața, până când Pavel l-a asigurat că nici un deținut nu a fugit. Atunci temnicerul a strigat: „Domnilor, ce să fac ca să fiu mântuit?” (Fapte 16:31). Harul lui Dumnezeu a câștigat încă un suflet de preț, în orașul Filipi. Dimineața, autoritățile locale i-au îndemnat pe Pavel și pe însoțitorii săi să părăsească degrabă orașul — dorință căreia Pavel nu i s-a conformat, amintindu-le că au bătut și întemnițat un cetățean roman, fără ca acesta să fi fost judecat. După rugămintele stăruitoare ale magistraților ca Pavel și însoțitorii lui să părăsească orașul, aceștia s-au lăsat înduplecați, trecând mai întâi pe la locuința Lidiei, după care și-au luat rămas bun de la credincioșii din Filipi (Fapte 16:40).

Circa zece ani mai târziu, Pavel le-a scris

filipenilor, pe când se afla din nou în închisoare. Filipenii au zis că Pavel era în temniță, drept care i-au trimis un dar în bani. Epafrodit primise însărcinarea de a-i transmite lui Pavel acest dar. După ce l-a transmis, acesta s-a hotărât să mai stea, ajutându-l pe apostol să se descurce, în necazurile prin care trecea. Dar apoi chiar Epafrodit s-a îmbolnăvit, în timp ce-și desfășura misiunea. De fapt, a fost aproape de moarte. Dar Dumnezeu S-a îndurat de el, însănătoșindu-l. Iar

acum Epafrodit era gata să revină la Filipi, unde era membru în adunarea locală. Prin urmare, apostolul îl trimite înapoi, dându-i această scrisoare de mulțumire. Filipeni este una din cele mai personale și mai afectuoase din epistolele lui Pavel. Ea ne arată limpede că adunarea aceasta se bucura de stima și prețuirea deosebită a apostolului. Când citim această epistolă, sesizăm legătura foarte tandră ce exista între marele apostol și biserica aceasta, pe care el o înființase.

SCHIȚA CĂRȚII

- I. SALUTUL LUI PAVEL, LAUDA ȘI RUGĂCIUNEA SA (1:1-11)
- II. ÎNTEMNIȚAREA LUI PAVEL, PERSPECTIVELE SALE ȘI ÎNDEMNU LA PERSEVERENȚĂ (1:12-30)
- III. ÎNDEMNU LA UNITATE, BAZAT PE PILDA LUI CRISTOS, DE SMERENIE ȘI JERTFIRE (2:1-16)
- IV. PILDA DE IMITAȚIE A LUI CRISTOS, DATĂ DE PAVEL, TIMOTEI ȘI EPAFRODIT (2:17-30)
- V. AVERTISMENTUL ÎMPOTRIVA ÎNVĂȚĂTORILOR FALȘI (3:1-3)
- VI. MOȘTENIREA LUI PAVEL ȘI REALIZĂRILE SALE — LA CARE A RENUNȚAT DE DRAGUL LUI CRISTOS (3:4-14)
- VII. ÎNDEMNU LA O UMBLARE CEREASCĂ, EXEMPLIFICATĂ DE APOSTOL (3:15-21)
- VIII. ÎNDEMNU LA ARMONIE, AJUTORARE RECIPROCĂ, BUȚURIE, ÎNGĂDUINȚĂ, SPIRIT RUGATIV ȘI O VIAȚĂ DISCIPLINATĂ A GÂNDURILOR (4:1-9)
- IX. MULȚUMIRILE LUI PAVEL PENTRU DARURILE FINANCIARE PRIMITE DIN PARTEA SFINȚILOR (4:10-20)
- X. SALUTĂRI DE ÎNCHEIERE (4:21-23)

Comentariu

I. SALUTUL LUI PAVEL, LAUDA ȘI RUGĂCIUNEA SA (1:1-11)

1:1 Chiar de la începutul epistolei se stabilește legătura dintre Pavel și Timotei. Asta nu înseamnă că Timotei l-a ajutat pe Pavel să redacteze Scrisoarea. El fusese alături de Pavel când el vizitase orașul Filipi prima oară, deci era cunoscut de sfinții de acolo. Acum Timotei se află cu Pavel apostolul, la începutul acestei scrisori.

Pavel era acum înaintat în vârstă (vezi Filemon 9), în timp ce Timotei era încă destul de tânăr. Astfel îi vedem pe reprezentantul senectuții și pe cel al tinereții înjugați împreună în slujba Celui mai bun dintre stăpâni sau, cum se exprimă Jowett: „E o contopire a primăverii cu toamna; o armonizare a entuziasmului cu experiența; a impulsului cu înțelepciunea; a nădejzii și seninătății cu asigurarea deplină.”⁴²

Ambii sunt descriși ca **robi ai lui Isus Cristos**. Ambii îl iubeau pe Stăpânul lor. Legăturile Calvarului i-au atașat pe veci slujirii lor față de Mântuitorul.

Scrisoarea este adresată **tuturor sfinților în Cristos Isus care sunt în Filipi, împreună cu episcopii și diaconii**. Termenul *toți* apare destul de frecvent în această epistolă, căci Pavel era plin de dragoste și preocupare pentru toți copiii Domnului.

Sfinții în Cristos Isus care sunt în Filipi descrie poziția dublă deținută de credincioși: Cât privește statutul lor spiritual, ei au fost puși deoparte de Dumnezeu în **Cristos Isus**. Dar în ce privește poziția lor geografică, ei se aflau la **Filipi**. Cu alte cuvinte, se aflau în două locuri simultan!

Apoi apostolul menționează cuvintele **episcopi și diaconi**. Episcopii erau presbiterii sau supraveghetorii din adunare — cei care aveau în grija lor pastorală turma lui Dumnezeu, conducând-o, prin pilda lor evlavioasă. Pe de altă parte, **diaconii** erau slujitorii bisericii care se ocupau mai cu seamă de problemele materiale, cum ar fi finanțele, etc.

Nu existau decât aceste trei grupuri în cadrul bisericii: **sfinții, episcopii și diaconii!** Căci dacă ar fi existat și un „cleric“ peste credincioșii din Filipi, Pavel l-ar fi amintit. Dar iată că el se referă doar la **episcopi** (deci, plural) și la **diaconi** (de asemenea la plural).

Aici avem o remarcabilă imagine a simplității vieții bisericii, în epoca ei primară. **Sfinții** sunt menționați primii, apoi **căluzele lor spirituale** iar la urmă **slujitorii lor vremelnici**. Și atât!

1:2 În cadrul salutului său caracteristic, Pavel le dorește sfinților **har.. și pace**. Primul termen nu reprezintă atât de mult harul dăruit unui păcătos la convertirea sa, cât **harul** pe care trebuie să-l obțină în permanență de la tronul de har, care să-l ajute ori de câte ori are nevoie de el (Ev. 4:16). Tot așa, **pacea** care le-o dorește Pavel nu este atât de mult pacea cu Dumnezeu, pe care oricum ei o aveau deja, cât **pacea** lui Dumnezeu, care se obține prin rugăciune și mulțumire (4:6, 7).

Ambele binecuvântări se capătă **de la Dumnezeu Tatăl nostru și Domnul Isus Cristos**. Apostolul îl onorează pe Fiul în egală măsură cu Tatăl (Ioan 5:23). Pentru Pavel nu există nici o îndoială că Isus Cristos este Dumnezeu.

1:3 Acum Pavel izbucnește într-o cân-

tare de mulțumire. Dar asta nu e o noutate pentru apostol. Zidurile inchisorii din Filipi răsunau de cântările intonate de Pavel și Sila, cu ocazia primei lor vizite în acel oraș. Când Pavel așterne în scris aceste cuvinte, el se află probabil la Roma — unde continuă să cânte „cântece de seară“. Neînvingut Pavel! **Toată amintirea** privitoare la filipeni i-a umplut inima de un val de mulțumire, întrucât nu numai că acești credincioși erau copiii lui în credință, ci, în multe privințe, se dovediseră o bisericească model.

1:4 În toate rugăciunile, el a făcut cereri pentru filipeni, **cu bucurie**. Pentru el era o adevărată desfătare să se roage pentru ei, acest lucru nefiindu-i o povară. Din acest pasaj și din multe alte scrieri ale lui Pavel aflăm că el era un om al rugăciunii — ceea ce ne face să încetăm de a mai căuta motive suplimentare menite să explice de ce s-a folosit Dumnezeu de el într-o măsură atât de mare. Dacă ținem seama de amploarea călătoriilor sale și de sumedenia de creștini cu care a făcut cunoștință pe parcurs, rămânem uimiți să constatăm ce legături strânse și personale a păstrat apostolul cu ei, interesându-se de soarta fiecăruia în parte.

1:5 Motivul concret al mulțumirilor lui Pavel din acest verset l-a constituit **părtașia** lor în răspândirea **evangeliei din prima zi și până acum**. Prin părtașie s-ar putea înțelege și asistență financiară, dar negreșit și ajutor în rugăciune și devotamentul loial pentru răspândirea „veștii bune“. Când Pavel spune **prima zi**, e normal să ne gândim dacă temerul în cauză mai trăia, când a fost citită scrisoarea aceasta în auzul adunării de la Filipi. Dacă răspunsul e afirmativ, amintirea acestor clipe de la început, când Pavel l-a prezentat pe noul convertit credincioșilor din Filipi, va fi atins în mod special coarda inimii sale.

1:6 Gândindu-se la startul bun pe care l-au făcut credincioșii în viața lor de credință, Pavel este **încercător** că Dumnezeu va duce la bun sfârșit **buna lucrare începută** în ei.

Lucrarea începută de El, în bunătatea Sa, Brațul tăriei Sale o va duce la bun sfârșit; Făgăduința Lui este Da și Amin, Ce nu va da greș niciodată.

— Augustus M. Toplady

Buna lucrare se referă probabil la mântuirea lor sau la participarea lor activă la

răspândirea evangheliei. **Ziua lui Isus Cristos** se referă la vremea revenirii Sale, pentru a-i duce cu El, acasă în cer, pe copiii Lui, aici fiind cuprins probabil și Scaunul de Judecată al lui Cristos, când va fi trecută în revistă slujirea noastră pentru El și ni se vor împărți răsplățile.

1:7 Pavel se simte îndreptățit să mulțumească pentru filipeni. În **inima** lui el păstrează amintiri scumpe despre atașamentul lor față de el, și când a fost la proces, și când a stat în închisoare sau a călătorit într-o **apărare și confirmarea evangheliei**. **Apărarea evangheliei** se referă la slujba de a răspunde criticilor, în timp ce **confirmarea evangheliei** înseamnă consolidarea mesajului în inimile celor care sunt deja credincioși. W. E. Vine spune: „Pe de o parte, evanghelia are darul de a-i răsturna pe dușmani, iar pe de alta de a-i întări pe amicii ei.”⁴³ **Harul** de aici înseamnă tărie nemeritată, pe care Dumnezeu ne-o dăruiește pentru a putea duce la capăt lucrarea Domnului, chiar atunci când suntem confrunțați cu împotriviri înverșunate.

1:8 Amintirea colaborării lor fidele îl face pe apostol să **dorească** să fie din nou cu ei. El îl ia pe Dumnezeu ca martor al dorului fierbinte ce-l mistuie pe apostol după ei, cu o **dragoste nespunsă în Cristos Isus**. Expresia de dragoste a apostolului Pavel este cu atât mai remarcabilă cu cât ne amintim că el se născuse evreu, dar acum se adresa unor ne-evrei. Harul lui Dumnezeu surpasa zidul de vrăjmășie străveche — și unii, și alții fiind acum una în Cristos.

1:9 Mulțumirile fac acum loc rugăciunii. Va cere oare Pavel ca lor să li se dăruiască bogății, mângâieri sau scutirea de necazuri? Nicidecum, ci el se roagă ca dragostea lor să crească încontinuu, **în cunoașterea deplină și în orice pricepere**. Scopul principal al vieții creștine este să-L iubim pe Dumnezeu și să ne iubim aproapele. Dar dragostea nu este doar o chestiune de emoții. În slujirea eficientă pentru Domnul, noi trebuie să recurgem la inteligența noastră, făcând uz de **pricepere** (discernământ). Altfel eforturile noastre s-ar putea dovedi zadarnice. Prin urmare, Pavel se roagă acum nu numai ca filipenii să continue să manifeste dragostea creștină, ci și ca dragostea lor să se exprime în deplina cunoștință și pricepere.

1:10 Dragostea astfel iluminată îi va învrednici să discearnă toate lucrurile care sunt **mai alese**. În toate domeniile vieții,

unele lucruri sunt bune, în vreme ce altele sunt „și mai bune”. Cele bune sunt adesea dușmanele celor mai bune. Pentru a sluji cu eficiență, trebuie făcută această importantă distincție.

Dragostea astfel luminată îi va învrednici și să evite lucrurile discutabile sau cele de-a dreptul greșite. Pavel vrea ca ei să fie **sinceri**,⁴⁴ adică curățți, total transparenți și fără vină, având în vedere **ziua lui Cristos**. A fi fără vină nu înseamnă a fi fără păcat, căci cu toții săvârșim păcate. Dar o persoană fără vină este cea care își mărturisește păcatul, se lasă de el și își cere iertare de la cei cărora le-a greșit, restituind, ori de câte ori posibil, lucrul luat sau îndreptând răul pricinuit.

Ziua lui Cristos, cum este cea din versetul 6, se referă la Răpire și la judecata faptelor credinciosului ce va urma după aceea.

1:11 Ultima cerere din rugăciunea apostolului îi vrea pe creștini să fie **umpluți cu roadele neprihănirii**, adică cu **roadele** produse de neprihănire sau cu toate virtuțile creștine care alcătuiesc o viață neprihănită. Sursa acestor virtuți este **Isus Cristos** iar obiectul lor este **slava și lauda lui Dumnezeu**. Această cerere a lui Pavel constituie o paralelă fidelă a cuvintelor de la Isaia 61:3: „ca să fie numiți pomi ai neprihănirii (**fiind umpluți cu roada neprihănirii**), un răsad al Domnului (**care este prin Isus Cristos**), ca El să fie slăvit (**spre slava și lauda lui Dumnezeu**).”⁴⁵

„Cuvântul «roadă»,” scrie Lehman Strauss, „...este strâns asociat cu relația noastră cu Cristos și ceea ce așteaptă El de la noi. Ramurile unei vițe de vie sunt rânduie să dea rod.”⁴⁵

II. ÎNTEMNIȚAREA LUI PAVEL, PERSPECTIVELE SALE ȘI ÎNDEMNUL LA PERSEVERENȚĂ (1:12-30)

1:12 Rugăciunea s-a încheiat. În continuare, Pavel repetă binecuvântările sau binefacerile, ce decurg din întemnițarea sa. Jowett numește acest fragment: „The Fortune of Misfortune” (aproximativ: „fericirea nefericirii”, n.tr.).

Apostolul vrea ca **frații să știe că lucrurile care i s-au întâmplat**, adică procesul și întemnițarea sa, au dus la **înaintarea evangheliei**, mai degrabă decât la împiedicarea ei, cum ar fi fost poate de așteptat. Este un alt exemplu minunat al modului în

care Dumnezeu răstoarnă planurile rele ale demonilor și ale oamenilor, făcând să triumfeze chiar aparenta tragedie, din cenușă răsărind o frumusețe de mare preț. „Omul cu răutatea lui, dar peste toate triumfă calea lui Dumnezeu!”

1:13 Mai întâi de toate, **lanțurile** lui Pavel **s-au arătat** că sunt **în Cristos**, adică mulți au ajuns să cunoască că el a fost întemnițat ca urmare a mărturiei sale pentru Cristos, iar nu ca răufăcător sau infractor.

Motivul real al **lanțurilor** sale a ajuns să fie cunoscut **în tot pretoriul** și în alte locuri. Prin **pretoriu** se înțelege fie: (1) întreaga gardă pretoriană, unde locuia împăratul, fie (2) întregul preotoriu propriu-zis. Pretoriul era palatul, cuprinzând, în accepțiunea de aici, și locuitorii săi. În orice caz, Pavel spune că întemnițarea lui a slujit de mărturie reprezentanților puterii romane imperiale, unde se afla el, cum arată și T. W. Drury:

Înșuși lanțul, pe care reprezentantul Romei îl nituia acum pe brațul distinsului deținut, îi asigura apostolului un auditoriu, putându-i vorbi acestui om despre suferința dusă până la capăt a lui Cristos, urmând ca acesta să poată, poate chiar a doua zi, să ducă mai departe mesajul, ajungând chiar înaintea împăratului Nero.⁶

1:14 Un al doilea rezultat favorabil al întemnițării lui Pavel l-a constituit faptul că alți creștini au fost îmbărbătați să-L mărturisească cu și mai mare neînfricare pe Domnul Isus. Persecuțiile au adesea efectul de a transforma credincioși molcomi și timizi în martori neînfricați.

1:15 Motivul din inima unora era gelozia și rivalitatea. Ei Îl predicau pe **Cristos** din **invidie** și spirit de ceartă. Alții însă erau animați de motive sincere și curate, predicându-L pe Cristos **din bunăvoință**, în efortul sincer de a-l ajuta pe apostol.

1:16 Predicatorii geloși credeau că dacă procedau astfel puteau să îngreuneze și mai mult soarta apostolului la pușcărie. Mesajul lor era bun, nu însă și temperamentul. E trist să constatăm că slujirea creștină se poate face uneori cu energia firii vechi, din motive care țin de lăcomie, ceartă, mândrie și invidie. Asta ne învață că trebuie să veghem asupra motivelor care ne determină să-L slujim pe Domnul. Nu avem voie să-L vestim pe Cristos din dorința de a ne afișa pe noi înșine, de a promova interesele unei

secte religioase sau din dorința de a-i învinge pe alți creștini.

Lată un bun exemplu al necesității de a exercita dragostea, în cunoștință de cauză și cu pricepere.

1:17 Alții predicau evanghelia **din dragoste sinceră și curată, știind că Pavel** era hotărât să apere **evanghelia**. În slujirea lor nu era nici un lucru egoist, sectar sau neomenos. Ei știau foarte bine că Pavel fusese întemnițat datorită poziției ferme luate de el în favoarea **evangeliei**. Și astfel ei erau hotărâți să continue lucrarea, în timpul detenției sale.

1:18 Pavel refuză să se lase doborât de motivele greșite care-i animă pe unii. **Cristos este vestit** de ambele grupuri; or, asta îi provoacă apostolului o mare bucurie. Este demn de notat că, în asemenea împrejurări dificile, Pavel nu dă semne de autocompătimire, nici nu caută să fie oblojit de alții, ci este plin de bucuria Domnului, încurajându-i pe cititorii săi se bucare și ei.

1:19 Perspectivele sunt, într-adevăr, încurajatoare. Apostolul știe că întreg cursul evenimentelor va conduce la **izbăvirea** lui. **Izbăvire** (în KJV „mântuire”) nu înseamnă aici mântuirea sufletului lui Pavel, ci eliberarea din închisoare. Mijlocul de care se va folosi Dumnezeu pentru a-l elibera din închisoare va fi **rugăciunea** filipenilor și slujba sau ajutorul **Duhului lui Isus Cristos**. Ce remarcabilă este importanța pe care o acordă Pavel rugăciunilor unei mici cete de credincioși! El îi vede suficient de puternici pentru a putea zădărnici planurile și forța înfricoșătoare a Romei. Și așa și este: creștinii pot influența destinul unor națiuni, schimbând cursul istoriei, prin rugăciune.

Prin ajutorul Duhului lui Isus Cristos — adică prin puterea Duhului Sfânt, manifestată în interesul lor, prin acea tărie pe care Duhul i-o va pune la dispoziție. În general, sintagma se referă la „nemărginitele resurse pe care le asigură Duhul, ca să-i învrednicească pe credincioși să rămână statornici, indiferent de împrejurările prin care trec.”

1:20 Gândindu-se la rugăciunile creștinilor și la ajutorul Duhului Sfânt, apostolul și-a exprimat dorința fierbinte și **nădejdea** că niciodată nu va fi dat de rușine, ci că întotdeauna va avea o mărturie energică și neînfricată pentru Cristos.

Și, indiferent de rezultatul procesului — fie că va fi eliberat, fie că va fi dat la **moarte** — dorința lui arzătoare era ca

Cristos să fie preamărit în trupul lui. A preamări nu înseamnă a-L face pe Cristos mai mare, căci El este deja mare și nimic nu L-ar putea face mai mare. Ci „a preamări“ înseamnă a face ca Cristos să fie stimat sau lăudat de alții. Guy King arată cum poate fi preamărit Cristos de trupurile noastre, în viața de acum:

...preamărit de buze care Îi aduc o mărturie fericită; preamărit de mâini angajate în slujirea Sa, cu scumpătate; preamărit de picioare gata oricând să-I facă comisioane; preamărit de genunchi încovoiați de bunăvoie în rugăciune, pentru împărăția Lui; preamărit de umeri gata să poarte poverile altora, cum și ale lor sunt purtate de alții.⁷

Cristos poate fi preamărit în trupurile noastre și **prin moarte** — adică prin trupuri istovite, mistuite sau consumate în slujba Sa; prin trupuri străpunse de sulite cumplite; prin trupuri sfășiate de pietre sau arse pe rug.

1:21 Iată, așadar, esența filozofiei de viață a lui Pavel: El nu trăia pentru bani, faimă sau plăceri. Țelul vieții lui era să-L iubească, să I se închine și să-L slujească pe Domnul Isus. El dorea ca viața lui să fie aidoma vieții lui **Cristos**. El dorea ca Mântuitorul să-Și trăiască viața prin el.

A muri este un câștig, pentru că a muri înseamnă a fi cu Cristos și „ca El“ pe veci. Înseamnă a-L sluji pe El cu o inimă ce nu mai păcătuiește, cu picioare ce nu se mai abat de la calea cea dreaptă. În mod obișnuit, nu considerăm moartea un câștig. Trist e că azi pare să ne domine concepția: „a trăi e un mare câștig pe acest pământ iar a muri înseamnă a pierde acest câștig.“ Dar, arată Jowett: „Pentru apostolul Pavel, moartea nu era o trecere sumbră, în care tot ce avem noi mai de preț putrezeste și se strică dintr-odată, ci un loc de dulce tranziție, «o cale acoperită, ce conduce spre lumină.»“⁸

1:22 Dacă voia lui Dumnezeu este ca Pavel să **mai trăiască o vreme în trup**, atunci asta va însemna pentru el posibilitatea de a **lucra cu roade**. Căci el va putea să-i ajute în continuare pe copiii Domnului. El era confruntat însă cu o alternativă dificilă, trebuind să decidă dacă trebuie să meargă la Mântuitorul, pe care Îl iubea atât de mult, sau să mai rămână pe pământ, în slujba Domnului — varianta care îl interesa în egală măsură. Deci nu știa ce **trebuie să**

aleagă.

1:23 A fi **strâns din două părți** înseamnă a fi obligat să decidă între două alternative foarte dificile — una, de a merge acasă, în patria cerească, iar a doua de a mai zăbovi pe pământ, ca apostolul al lui Isus Cristos.

Pavel ardea de nerăbdare să se mute în cer, pentru a fi cu Cristos, aceasă alternativă fiind mult mai de dorit. Dacă s-ar fi gândit doar la interesele lui, atunci negreșit pe asta ar fi ales-o.

Observați că Pavel nu credea în teoria somnului sufletului, ci era convins că atunci când are loc decesul, creștinul e dus în prezența lui Cristos, bucurându-se în mod conștient de El. Ce ridicol ar fi ca apostolul să spună: „A trăi este Cristos; a dormi este un câștig.“ Sau: „A pleca și a dormi este cu mult mai bine!“ Termenul „somm“ e folosit în NT cu referire la *trupul* credinciosului când intervine moartea (1 Tes. 4:14), și niciodată cu referire la sufletul lui. Ideea adormirii sufletului este o pură născocire.

Observați și faptul că moartea nu trebuie confundată cu venirea Mântuitorului. Când are loc moartea, noi mergem la El, pe când la Răpire, El va veni la noi.

1:24 Pentru filipeni, era **mai de folos** ca Pavel să mai rămână pe pământ un timp. Nu putem să nu rămânem impresionați de altruismul acestui om, cu o inimă atât de mare, care nu se gândește la tihna sau la confortul său, ci doar la tot ce ar putea face să înainteze cauza lui Cristos și bunăstarea copiilor Săi.

Fiind încredințat de faptul că încă era nevoie de el pentru a-i îndruma pe sfinți, a-i mângâia și a-i îmbărbăta, Pavel știa că nu va fi omorât, de data aceasta. De unde știa? Noi credem că el trăia atât de aproape de Domnul, încât Duhul Sfânt putea să-i transmită aceste cunoștințe. „Secretul Domnului este cu cei ce se tem de El“ (Ps. 25:14, traducere după versiunea engleză, n.tr.). Cei ce sunt ancorați adânc în Dumnezeu, petrecând timp îndelung în meditație și în citirea cuvântului Lui, aud secrete care pentru alții sunt acoperite de zgomotele lumii, de agitația și trepidația vieții. Ca să auzi, trebuie să fii aproape de El. Pavel era aproape.

Rămânând în trup, Pavel putea urmări în continuare propășirea lor duhovnicească, sporindu-le bucuria de care aveau parte, punându-și încrederea în Domnul.

1:26 Prin faptul că Pavel era lăsat să

trăiască și să slujească în continuare pe pământ, filipenii aveau motive suplimentare de a se bucura în Domnul, atunci când apostolul avea să-i viziteze din nou. Ne imaginăm cum îl vor fi îmbrățișat și sărutat credincioșii pe Pavel la revenirea sa la Filipi, laudând și slăvind pe Dumnezeu! Poate că îi vor fi spus: „Frate Pavel, ne-am rugat pentru tine, dar nu ne-am așteptat să te mai vedem în viața de aici. Acum însă Îl slăvim pe Domnul că ni te-a adus înapoi, teafăr!”

1:27 Aici Pavel adaugă un cuvânt de atenționare: „**Numai purtați-vă într-un chip vrednic de evanghelia lui Cristos.**” Creștinii trebuie să fie „Cristiani” — adică asemenea lui Cristos! Cetățenii cerului trebuie să se poarte pe măsura înaltei chemări și calități ce o dețin. Cu alte cuvinte, noi trebuie să trăim conformându-ne în practică realității de care beneficiem deja în ce privește poziția noastră înaintea lui Dumnezeu, în Cristos.

Pe lângă acest îndemn la consecvență, apostolul face apel la statornicie. Concret, el dorește ca, fie că va veni la ei personal, fie că va lipsi dintre ei, fie că va primi vești despre ei, să știe că ei rămân tari, uniți în același duh, muncind cu răvnă **pentru credința evangheliei**, adică credința creștină. Creștinii sunt confrunțați cu un vrăjmaș comun. Prin urmare, ei nu trebuie să se lupte între ei, ci să-și unească forțele în lupta împotriva acestui dușman.

1:28 De asemenea, ei nu trebuie să se lase înspăimântați de vrăjmașii evangheliei. Atitudinea neînfricată în fața prigoanelor are un sens dublu. Mai întâi, acest curaj este un semn prevestitor al nimicirii pentru cei ce luptă împotriva lui Dumnezeu. În al doilea rând, este un semn **de mântuire** pentru cei ce înfruntă mânia vrăjmașului. **Mântuirea** din acest verset e folosită probabil în timpul viitor, referindu-se la izbăvirea finală a sfântului, cu ocazia procesului său, și la răscumpărarea trupului, dar și a duhului și sufletului său.

1:29 Filipenii nu trebuie să uite că este un privilegiu a suferi pentru Cristos și a crede în El. Dr. Griffith John scrie că odată, când a fost înconjurat de o gloată de păgâni, fiind bătut, a dus mâna la față, constatând că este scaldată în sânge. „El a fost cuprins de un sentiment de exaltare extraordinară, bucurându-se că a fost socotit vrednic să sufere pentru Numele Lui.” Nu este oare remarcabil să observăm că până și suferința este ridicată de creștinism la un

rang atât de înalt? Cu adevărat, până și „ceea ce pare un fleac este cuprins de flăcările nemuritoare când intră în comuniune cu Nemărginirea.” Crucea conferă demnitate și înobilează.

1:30 Legătura acestui verset cu cel anterior va fi înțeleasă mai bine dacă adăugăm cuvintele complementare: „**intrucât sunteți angrenați în**”:

Vi s-a dat privilegiul de a suferi pentru Cristos, *intrucât sunteți angrenați* în același gen de conflict pe care l-ați văzut la mine, când eram la Filipi și pe care aud că îl duceți mai departe.

III. ÎNDEMNUL LA UNITATE, BAZAT PE PILDA LUI CRISTOS DE SMERENIE ȘI JERTFIRE (2:1-16)

Deși biserica din Filipi era o pildă în multe privințe, și Pavel a avut motive să-i elogieze călduros pe sfinți, exista între ei totuși un curent subteran de disensiune. Exista o deosebire de vederi între două femei, Evodia și Sintache (4:2). E bine să avem lucrul acesta în vedere, deoarece în capitolul 2 apostolul se ocupă de cauza și de lecuirea certurilor din rândurile copiilor lui Dumnezeu.

2:1 Dacă din acest verset nu exprimă indoiala, ci e un instrument retoric. Versetul enumeră patru mari considerente care ar trebui să-i facă pe credincioși să se unească, trăind într-o stare de armonie și cooperare. Apostolul spune, de fapt: „**Intrucât există atâta îmbărbătare în Cristos, intrucât dragostea Lui are o putere de convingere atât de mare, intrucât Duhul Sfânt ne strânge la o părtășie atât de minunată și intrucât există atâta duiosie și îndurare în creștinism, noi ar trebui să fim în stare să ne înțelegem unii cu alții, trăind în armonie și fericire.**” F. B. Meyer descrie aceste patru motive majore:

1. Puterea de convingere a lui Cristos.
2. Grija și duiosia pe care le transmite dragostea.
3. Împărtășirea Duhului.
4. Omenie și compasiune.⁹

Este clar că apostolul lansează aici un apel la unitate bazat pe devotamentul comun față de Cristos și pe posedarea comună a Duhului Sfânt. Având în vedere toate lucrurile pe care le au în comun **în Cristos**,

mădularile trupului Său ar trebui să aibă o unitate de scop, afecțiune, acord și compasiune.

2:2 Dacă aceste argumente expuse de Pavel au găsit înțelegere între filipeni, atunci apostolul îi roagă stăruitor, ca pe baza lor, ei să-i împlinească bucuria. Până în acest punct, filipenii îi făcuseră multe bucurii apostolului. El nu neagă nici o clipă acest lucru, dar acum îi roagă să umple paharul bucuriei sale până la refuz. Acest lucru îl pot realiza **având aceeași simțire, dragoste, suflet și gând.**

Să însemne asta că toți creștinii trebuie să gândească și să acționeze la fel? Cuvântul lui Dumnezeu nu face niciodată o asemenea afirmație. Deși se cuvine să fim de acord în privința marilor principii de bază ale credinței creștine, este evident că în multe chestiuni minore va exista un spectru larg de opinii diferite. *Uniformitatea și unitatea* nu sunt unul și același lucru, căci putem avea *unitate*, fără *uniformitate*! Deși s-ar putea să fim de acord în chestiuni minore, putem renunța la propriile noastre opinii, atunci când nu este implicat nici un principiu major, în favoarea binelui altora.

A avea aceeași simțire (în engleză: aceeași minte) înseamnă a avea gândul sau mintea lui Cristos, a vedea lucrurile cum le-ar vedea El și a răspunde cum ar răspunde El. A avea aceeași dragoste înseamnă a demonstra aceeași dragoste pe care ne-a arătat-o și Domnul, o dragoste ce nu s-a uitat la preț. A avea același suflet (în engleză: a fi de același acord) înseamnă a lucra împreună în armonie în scopul atingerii unui țel comun. În fine, a avea același gând înseamnă a acționa unit, pentru a demonstra că mintea sau gândirea lui Cristos este cea care ne călăuzește acțiunile.

2:3 Absolut **nimic** nu trebuie făcut din ambiție egoistă sau din slavă deșartă, întrucât aceștia sunt doi dintre dușmanii cei mai mari ai unității în rândurile copiilor lui Dumnezeu. Ambiția egoistă este dorința de a fi numărul unu, indiferent de cost. Iar slava deșartă se referă la mândrie sau la afișaj, la orgoliu și aroganță. Ori de câte ori veți întâlni oameni interesați în a-și aduna în jurul lor o clică sau în a-și promova propriile lor interese, acolo se află negreșit germenii disensiunilor și dezbinărilor. Remediul se găsește în ultima parte a versetului: **în smerenie fiecare să privească pe altul mai presus de el însuși.** Asta nu înseamnă că trebuie să considerăm că niște

criminali au caracter moral mai bun decât al nostru, ci, mai degrabă, că trebuie să trăim pentru alții în mod altruist, punând interesele lor mai presus de ale noastre. Este ușor să citim un indemn ca acesta în cuvântul lui Dumnezeu, dar cu totul altul să apreciem semnificația sa adevărată și punerea sa în practică. A-i stima pe alții și a-i considera mai buni decât pe noi înșine este un concept cu totul străin minții omenești. Prin urmare, nu vom reuși să aplicăm acest principiu divin cu propriile noastre forțe. Numai atunci când suntem umpluți și împuțerniciți de Duhul Sfânt vom putea să-l aplicăm în practică.

2:4 Leacul pentru necazurile și certurile existente între copiii lui Dumnezeu este de a te preocupa mai mult de interesele altora, decât de lucrurile din propria ta viață. În sens foarte real, termenul **alții** formează cheia acestui capitol. Doar în măsura în care ne dăruim viața în slujirea devotată pentru alții, ne vom ridica deasupra frământărilor egoiste ale oamenilor.

Alții, Doamne, da, alții,
Acesta să-mi fie motoul!

Ajută-mă pentru alții să trăiesc,
Ca astfel să pot trăi ca Tine.

— Charles D. Meigs

2:5 **Să aveți în voi gândul acesta, care era și în Cristos Isus.** Pavel le va prezenta, în continuare, filipenilor pilda lui Isus Cristos. Ce fel de atitudine a manifestat El? Ce a caracterizat comportarea Sa față de alții? Guy King a descris foarte bine gândul — sau mintea — Domnului Isus, după cum urmează: (1) mintea altruistă; (2) mintea jertfitoare; (3) mintea slujitoare. Domnul Isus S-a gândit mereu la alții.¹⁰

El n-a vărsat nici o lacrimă pentru propriile întristări, ci a sângerat doar de dragul meu.

— Charles H. Gabriel

2:6 Când citim că Cristos Isus **avea chipul lui Dumnezeu**, aflăm că El a existat din veșnicia veșnicilor ca **Dumnezeu**. Asta nu înseamnă doar faptul că S-a asemănat cu Dumnezeu, ci că El *este* Dumnezeu, în cel mai adevărat sens al cuvântului.

Totuși n-a socotit ca un lucru de apucat să fie deopotrivă cu Dumnezeu. Aici este extraordinar de important să facem distincție între egalitatea personală și pozițională cu Dumnezeu. Cât privește Persoana

Sa, Cristos întotdeauna *a fost, este și va fi* egal cu Dumnezeu, căci Lui I-ar fi imposibil să renunțe la aceasta. Dar El **nu a considerat** această poziție drept un lucru la care să fiină morțiș. Când o lume pierdută a trebuit să fie răscumpărată, El a fost gata să renunțe la egalitatea Sa pozițională **cu Dumnezeu** — la toate bucuriile și desfătările cerului. El **nu le-a considerat** ca pe ceva de apucat și reținut, indiferent de împrejurări.

Astfel El a fost dispus să îndure împotrivirea păcătoșilor față de El. Dumnezeu Tatăl nu a fost niciodată scuipat și bătut sau răstignit. În acest sens, Tatăl a fost mai mare decât Fiul — nu mai mare decât Persoana Sa, ci, mai degrabă, cu referire la poziția Sa și maniera în care a trăit. Isus a exprimat acest gând la Ioan 14:28: „Dacă M-ați iubi, v-ați bucura că v-am spus: «Mă duc la Tatăl», pentru că Tatăl Meu este mai mare decât Mine.” Cu alte cuvinte, ucenicii trebuiau să se fi bucurat când au aflat că El se duce acasă, în cer. Cât timp a fost pe pământ, El a fost maltratată și lepădată, aflându-Se astfel în împrejurări mai umile decât Tatăl Său. În acest sens, Tatăl Lui a fost mai mare. Dar când S-a întors în cer, El a fost egal cu Tatăl, atât în *imprejurările Sale*, cât și în *Persoana Sa*, după cum explică și Gifford:

Astfel, nu natura sau esența... ci *modul existenței* este descris în a doua propoziție a frazei [„nu a considerat ca un lucru de apucat să fie egal cu Dumnezeu“]; și un mod de existență poate fi schimbat cu altul, deși natura esențială rămâne neschimbată. Să luăm chiar exemplul oferit de Sfântul Pavel, la 2 Cor. 8:9: „Deși a fost bogat, totuși de dragul vostru El S-a făcut sărac, pentru ca voi, prin sărăcia Lui, să deveniți bogați.” Aici, în fiecare caz există o schimbare a *modului de existență*, dar nu și a naturii. Când un om sărac devine bogat, *modul lui de existență* se schimbă, dar nu și natura lui ca om. Tot așa este și cu Fiul lui Dumnezeu: de la *modul Său de existență* bogată și slăvită, ce era o manifestare adecvată a naturii Sale divine, El a coborât, de dragul nostru, în ce privește viața omenească, la *modul de existență*, infinit mai de jos și mai sărac pe care și l-a asumat odată cu natura de om.¹¹

2:7 Ci S-a dezbrăcat de Sine. Imediat se ridică, în acest punct, întrebarea: „De ce S-a dezbrăcat Domnul Isus?”

Când răspundem la această întrebare,

trebuie să fim cu mare băgare de seamă, întrucât încercările oamenilor de a defini această „dezbrăcare” sau, mai precis, „golire de Sine”, au sfârșit adesea prin a-L deposeda pe Cristos de atributele Dumnezeirii Sale. Așa, de pildă, unii spun că atunci când Domnul Isus S-a aflat pe pământ, nu a mai dispus de atotștiința și atotputernicia Sa. Că nu Se mai afla în toate locurile în orice clipă. Ei susțin că Domnul ar fi renunțat de bunăvoie la aceste atribute ale Dumnezeirii, când a luat chip de Om, venind în lume. Unii merg până acolo încât spun că El a fost supus limitărilor proprii ființei umane, că ar fi devenit supus greșelilor și că ar fi acceptat opiniile și miturile care circulau în vremea Sa!

Noi respingem categoric asemenea opinii. Domnul Isus nu a renunțat la nici unul din atributele Dumnezeirii Sale, când a venit în lume.

Ci El a fost și atunci atotștiitor.

A fost și atunci omniprezent și

A fost și atunci omnipotent.

Ceea ce a făcut El însă a fost să Se dezbrace de egalitatea pozițională cu Dumnezeu, învăluindu-Și Dumnezeirea în trupul de carne umană. Deși ascunsă, gloria era în continuare prezentă și de câteva ori a ieșit la iveală, ca în cazul Schimbării la Față. Nu a existat însă nici o clipă din viața Sa pământească în care El să nu fi posedat toate atributele Dumnezeirii.

El a pus deoparte divina Lui strălucire, Dumnezeirea ascunzând-o cu un văl de lut. Și în acea îmbrăcămintă, Minunata Sa iubire Și-a etalat-o, Refăcând ce, de altfel, niciodată nu pierduse.

După cum am arătat, trebuie să fim cu mare băgare de seamă când explicăm cuvintele: „S-a dezbrăcat [s-a golit] de Sine.” Metoda cea mai puțin riscantă este să lăsăm înseși cuvintele din verset să ne dea explicația. El S-a dezbrăcat de Sine, **luând chip de rob și făcându-Se asemenea oamenilor.** Cu alte cuvinte, S-a golit pe Sine, îmbrăcându-Se cu ceea ce nu avusese în prealabil: *umanitatea* Sa. El nu S-a dezbrăcat de Dumnezeirea Sa, ci doar S-a detașat de locul pe care Îl ocupa în cer — dar și de acesta doar pentru un timp.

Dacă ar fi fost doar un om, nu ar fi fost vorba de nici o golire. Căci noi nu ne golim de faptul că ne-am născut pe lumea aceasta. Dar pentru ca Dumnezeu să poată

deveni Om, a fost nevoie de această detașare sau golire de Sine, pe care numai Dumnezeu o putea realiza.

Luând chip de rob. Întruparea și viața Mântuitorului ar putea fi rezumate în cuvintele minunate de la Ioan 13:4: „Isus... S-a dezbrăcat de hainele Lui, a luat un ștergar și S-a încins cu el.“ Ștergarul sau șorțul este simbolul slujirii, ce-i caracteriza pe sclavi. Tot așa Domnul nostru binecuvântat S-a folosit de el, pentru că Isus nu a venit să I se slujească, ci El Însuși să slujească și să-Și dea viața ca preț de răscumpărare pentru mulți“ (Mat. 20:28). Dar să ne oprim puțin asupra acestor cuvinte, pentru a relua firul gândurilor din acest pasaj. Între sfinții de la Filipi existau disensiuni. Pavel îi îndeamnă să-și însușească modul de a gândi al lui Cristos. Argumentarea în acest punct ar consta, pe scurt, din faptul că dacă creștinii sunt dispuși să ocupe locul umil, de slujire a altora, de dăruire a vieții în slujba altora, atunci nu vor mai fi certuri. *Oamenii care sunt dispuși să moară pentru alții în general nu se vor certa cu aceștia.*

Cristos a existat dintotdeauna, dar a venit în lume **asemenea oamenilor**, respectiv „ca Omul adevărat.“ Umanitatea Domnului este la fel de reală ca Dumnezeirea Sa. El este Dumnezeu cel adevărat și Omul cel adevărat. Ce taină se ascunde în aceste cuvinte — taină pe care nici o minte creată nu va putea s-o înțeleagă vreodată pe deplin!

2:8 Fiecare secțiune din acest pasaj descrie profunzimea tot mai mare a umilirii preaiubitului Fiu al lui Dumnezeu. Astfel, nu numai că El a fost dispus să lase slava cerului, nu numai că S-a dezbrăcat de Sine, luând chip de rob și devenind Om, ci, după cum citim aici, **S-a smerit!** Cu alte cuvinte, nu a fost adâncime la care să nu Se coboare El, pentru a putea mântui sufletele vinovate. Binecuvântat fie slăvitul Său nume, în veci vecilor!

S-a smerit prin faptul că S-a făcut ascultător până la moarte. Asta e minunat în ochii noștri, că El a ascultat, chiar atunci când această ascultare L-a costat însăși viața Sa. **Ascultător până la moarte** înseamnă că a ascultat până la capăt. Cu adevărat El a fost Neguțătorul care s-a dus și a vândut tot ce avea, pentru a cumpăra mărghăritul de mare preț (Mat. 13:46).

Și încă moarte de cruce. Moartea prin răstignire a fost cea mai rușinoasă formă de execuție — comparabilă, într-o anumită măsură, deși mult mai gravă și mai dure-

roasă decât spânzurătoarea, scaunul electric sau camera de gazare, pedepse rezervate azi numai în cazul celor găsiți vinovați de omor. Ei bine, aceasta a fost **moartea** rezervată Celui care reprezenta Întruparea perfectă a Cerului, când a venit pe lume. Lui nu I s-a permis să moară de moarte naturală, în pat. După cum nu a murit în mod accidental, ci a trebuit să moară o moarte rușinoasă, pe cruce.

2:9 În acest punct intervine o schimbare bruscă. Versetele anterioare descriu ceea ce a făcut Domnul Isus. El a urmat calea renunțării de Sine. El nu a umblat după faimă, ci S-a smerit.

Dar acum atenția ne este îndreptată spre ceea ce a făcut *Dumnezeu*. Dacă Mântuitorul S-a smerit pe Sine, și **Dumnezeu L-a înălțat foarte sus și I-a dat Numele care este mai presus de orice nume.** Dacă Și-a plecat genunchii, slujindu-i pe alții, Dumnezeu a decretat ca **orice genunchi să se plece în fața Lui.**

Ce învățăminte se desprind pentru filipeni și pentru noi din acest pasaj? Întâi, faptul că drumul către cele de sus pare a fi îndreptat aici pe pământ în jos, adică spre slujire. Nu suntem chemați să ne înălțăm pe noi înșine, ci să-i slujim pe alții, pentru ca Dumnezeu să ne poată înălța, la vremea cuvenită.

Dumnezeu L-a înălțat pe Cristos, înviindu-L din morți și deschizând cerurile ca să-L primească înapoi, pentru Ca El să Se așeze la dreapta Sa — **Dumnezeu I-a dat Numele care este mai presus de orice nume.**

Cercetătorii Scripturilor sunt împărțiți în privința identității acestui nume. Unii spun că este numele *Isus*, care conține și numele *Iehova*. La Isaia 45:22, 23 găsim decretul potrivit căruia orice genunchi se va pleca în fața numelui lui Iehova (Dumnezeu).

Alții sunt de părere că **numele care este mai presus de orice nume** ar fi doar o exprimare la figurat a locului de maximă suprațenie și stăpânire din univers. Evident, ambele interpretări sunt valabile.

2:10 Dumnezeu a fost atât de mulțumit de lucrarea răscumpărătoare a lui Cristos, încât a hotărât ca **orice genunchi să se plece în fața Lui** — și al ființelor **din ceruri, și al celor de pe pământ și de sub pământ.** Asta nu înseamnă că toate ființele vor fi mântuite. Cei care nu-și pleacă genunchiul *de bună voie* în fața Lui, acum, *vor fi forțați* să și-l plece într-o zi. Cei care

nu vor să fie împăcați în ziua harului Său vor fi subjugați în ziua judecății.

2:11 În harul Său nespun de mare, Domnul a străbătut drumul ce duce la de la Betleem la Ghetsimane și apoi la Golgota. La rândul Lui, Dumnezeu Îl va onora cu omagiu universal și cu recunoașterea universală a domniei Sale. Cei care au respins pretențiile Sale vor recunoaște într-o zi că au fost nechibzuți, că au greșit cumplit și că Isus din Nazaret este, într-adevăr, Domnul slăveii.

Înainte de a ne despărți de acest pasaj minunat privitor la Persoana și lucrarea Domnului Isus, trebuie să o spunem din nou că a fost prilejuit de o problemă minoră ce s-a ivit la biserica din Filipi. Pavel nu își propusese în acest punct să compună un tratat despre Domnul, încercând doar să corecteze duhul de egoism și de partidă ce se manifestase la sfinți. Gândul lui Cristos era ca starea lor să se îndrepte. Și astfel observăm cum Pavel în orice situație Îl aduce pe Cristos. „Chiar atunci când se ocupă de chestiuni cât se poate de delicate, de dureroase sau de neplăcute,” scrie Erdman, „el știe să prezinte adevărul în termeni atât de minunați încât acesta să pară un giuvaier de preț într-un bulgăr de țărână.”¹²

2:12 După ce a prezentat pilda lui Cristos în culori atât de vii, apostolul este gata acum să ofere cititorilor indemnul ce decurge din aceasta.

Filipenii **totdeauna au fost ascultători**, când Pavel era de față. **Acum când nu mai era între ei**, cu atât mai mult se impunea ca ei să ducă **până la capăt mântuirea lor, cu frică și cutremur**. Din nou, am ajuns la un text din Scriptură asupra căruia există multe incertitudini. De la bun început însă trebuie să precizăm că Pavel nu propagă deloc ideea potrivit căreia mântuirea s-ar putea câștiga prin fapte. În toate scrierile sale, el a subliniat de repetate ori că mântuirea nu se capătă prin fapte, ci prin credința în Domnul Isus Cristos. Atunci care este sensul acestui verset?

1. O talmăcire a versetului ar fi aceea că noi avem datoria de a duce **până la capăt mântuirea** pe care Dumnezeu a așezat-o în noi. Dumnezeu ne-a dat viața veșnică în dar, dar noi trebuie s-o transpunem în practică, printr-o trăire sfântă.

2. **Mântuirea** din acest verset ar putea însemna rezolvarea problemei cu care se confruntau cei de la Filipi, adică certurile și dezbinările ce făceau ravagii între ei. Apos-

tolul le oferă aici remediul. Acum ei aveau datoria să aplice remediul, înarmându-se cu gândirea lui Cristos. Și astfel ei vor duce până la capăt mântuirea lor, respectiv, **soluția** de rezolvare a dificultăților lor.

Mântuirea din acest verset nu este mântuirea sufletului, ci izbăvirea de cursele care îl împiedică pe creștin să facă voia lui Dumnezeu. În mod similar, Vine descrie această mântuire ca fiind actuala experiență totală de izbăvire de rău.

Mântuirea are multe sensuri în Noul Testament. Am remarcat deja că la 1:19 ea are sensul de izbăvire din închisoare. Iar la 1:28 se referă la mântuirea finală a trupurilor noastre de însăși prezența păcatului. În orice situație, sensul trebuie căutat, cel puțin parțial, în funcție de context. Noi credem că în pasajul acesta **mântuirea** înseamnă rezolvarea problemei care îi tulbura pe filipeni, adică certurile din mijlocul lor.

2:13 Acum Pavel le amintește că este posibil ca ei să ducă până la capăt mântuirea lor, pentru că **Dumnezeu este Cel care lucrează în ei și voința, și înfăptuirea**. Adică Dumnezeu este Cel care, de la bun început, pune în noi dorința de a face voia Lui. Apoi El ne dăruiește și puterea de a o duce la îndeplinire.

Din nou, avem aici minunata îngemănare a elementului divin cu cel uman. Într-un sens, noi suntem chemați să ne ducem la bun sfârșit mântuirea noastră. În alt sens, numai Dumnezeu este Cel care ne poate învrednici să facem acest lucru. Noi trebuie să ne facem partea, în timp ce Dumnezeu negreșit Își va face partea. (Dar asta nu se aplică la iertarea păcatelor sau la nașterea din nou. Răscumpărarea este în întregime lucrarea lui Dumnezeu. Noi doar credem și ne însușim această răscumpărare.)

2:14 Împlinirea voii Sale, după buna Lui plăcere, trebuie să se facă fără cârtire și fără șovăieli — „nu oricum, ci în mod triumfător.” Asta pentru că atitudinea de cârtire și șovăială duce la păcate și mai grave.

2:15 Abținându-ne de la cârteli și ciorovăieli, noi putem fi fără prihană și curați (adică sinceri și fără viclesug). A fi fără prihană înseamnă a nu fi se putea aduce nici un reproș (vezi Dan. 6:4). O persoană fără prihană poate păcătui, dar acea persoană va cere iertare, va mărturisii și va îndrepta răul comis, ori de câte ori este posibil. A fi fără prihană înseamnă aici a fi sincer și

fără dedesubturi.

Copiii lui Dumnezeu trebuie să fie **fără vină în mijlocul unei generații stricate și perverse**. Prin trăirea unei vieți neprihănite, copiii lui Dumnezeu strălucesc, ieșind în evidență cu cât este mai mare întinericul din jurul lor.

Asta îl determină pe Pavel să-i compare cu **lumini** aprinse în bezna nopții. Cu cât este mai întunecată noaptea, cu atât mai strălucitoare va fi lumina. Creștinii sunt **lumini** sau purtători de lumină. Ei nu pot cere lumina, dar pot reflecta slava Domnului, pentru ca alții să-L vadă pe Domnul în ei.

2:16 Ținând sus Cuvântul vieții. Ca lumini, noi strălucim, dar asta nu ne scutește de datoria de a mărturisi și prin viu grai. Trebuie să existe o mărturie dublă: a vieții și apoi a buzelor noastre.

Dacă filipenii vor aduce la îndeplinire aceste îndatoriri, apostolul știe că va avea motive să se mândrească cu ei **în ziua lui Cristos**. Cu alte cuvinte, el se simte răspunzător nu numai să se asigure că sufletele lor vor fi mântuite, ci și ca fiecare om să fie înfățișat înaintea lui Cristos desăvârșit (Col. 1:28).

Ziua lui Cristos se referă la perioada revenirii Sale și la judecarea slujirii credinciosului (1:6, 10). Dacă filipenii vor fi credincioși în trudirea lor pentru Domnul, atunci lucrul acesta se va vedea în ziua aceea, demonstrând că slujirea lui Pavel nu a fost în zadar.

IV. PILDA DE IMITAȚIE A LUI CRISTOS, DATĂ DE PAVEL, TIMOTEI ȘI EPAFRODIT (2:17-30)

În pasajul anterior, Pavel L-a înfățișat pe Domnul Isus ca pilda supremă de smerenie. Întrucât unii ar fi ispițiți să spună: „Da, dar El este Dumnezeu, iar noi doar niște muritori de rând,” Pavel prezintă acum trei exemple de oameni care au etalat gândirea lui Cristos — el însuși, Timotei și Epafrodit. Dacă Cristos este soarele, atunci aceștia trei sunt luni, ce reflectă gloria soarelui, lumini radiind într-o lume întunecată.

2:17 Apostolul recurge la o ilustrație minunată pentru a descrie slujirea filipenilor și a lui însuși, împrumutând o imagine din practica atât de comună la evreei și chiar la păgânii din vremea aceea, respectiv turnarea unei ofrande de băutură sau libațiuni peste

jertfa adusă.

Filipenii sunt cei ce aduc jertfa — spune Pavel. Iar jertfa este însăși credința lor. Pavel însuși este ofranda de băutură. Cu alte cuvinte, el ar fi fericit să fie turnat, prin martiraj, ca ofrandă de băutură peste jertfa și slujirea credinței lor, cum arată și Williams:

Apostolul compară jertfirea de sine și energia filipenilor cu propria sa jertfire și energie, preamărindu-le pe ale lor și minimalizându-le pe ale sale. Și filipenii, și Pavel își jertfeau viața întru propășirea evangheliei, dar apostolul consideră acțiunea lor drept jertfa cea mare, iar a lui doar o ofrandă de băutură, turnată peste această jertfă. Astfel, prin intermediul acestui limbaj figurat, de toată frumusețea, apostolul abordează tema posibilei sale treceri în veșnicii, prin moartea de martir.¹³

Dacă acesta-i va fi sfârșitul pe acest pământ, apostolul nu are nici un regret, ci numai bucurie.

2:18 Din aceeași pricină, filipenii trebuie să se bucure împreună cu Pavel. Ei nu trebuie să privească posibilitatea martiriului lui Pavel ca pe o nenorocire, ci trebuie să-l felicite pentru că are parte de o intrare atât de triumfătoare în patria cerească.

2:19 Până în acest punct, Pavel a citat două pilde de iubire jertfitoare — a Domnului și a lui. Ambii au fost gata să se jertfească până la moarte. Mai rămân două pilde de altruism: a lui Timotei și a lui Epafrodit. Apostolul speră să-l poată trimite pe Timotei la Filipi, în viitorul apropiat, pentru ca acesta să fie îmbărbătat de veștile privitoare la ei.

2:20 Printre însoțitorii lui Pavel, Timotei ocupa un loc unic datorită grijii sale altruiste pentru starea spirituală a filipenilor. Pe nimeni altul nu-l putea trimite Pavel cu aceeași încredere. Ce recomandare înaltă, pentru o persoană atât de tânără ca Timotei!

2:21 Ceilalți se angrenaseră în oceanul propriilor interese, fiind copleșiți de grijile acestei vieți, nemaivând timp pentru lucrurile lui Isus Cristos. Oare nu este acesta un mesaj foarte nimenit pentru noi, cei de azi, care trăim atât de roboți de casele noastre, de frigiderele, de televizoarele și de celelalte *lucruri* ale noastre? (vezi Luca 8:14).

2:22 Timotei este copilul apostolului în credință, cel care și-a îndeplinit rolul cu adevărată credincioșie. Ei îi cunoșteau **caracterul dovedit** — adevărata lui valoare,

faptul că, după cum un fiu își slujește tatăl, tot așa și Timotei l-a slujit pe Pavel în lucrarea de propovăduire a evangheliei.

2:23, 24 Pentru că Timotei s-a dovedit pe sine în așa manieră, Pavel a sperat să-l poată trimite la filipeni de îndată ce va fi aflat rezultatul apelului înaintat de el Cezarului. Negreșit acesta e sensul sintagmei folosite de apostol: **de îndată ce voi vedea ce întorsătură vor lua lucrurile cu mine.** El speră că apelul lui va avea câștig de cauză și, prim urmare, va fi eliberat, pentru a-i putea vizita din nou pe filipeni.

2:25 În continuare vedem gândirea lui Cristos în **Epafrdit**. Nu putem ști dacă este vorba de aceeași persoană ca Epafras din Coloseni 4:12. Un lucru știm, că Epafras locuia la Filipi și era solul adunării de acolo.

Pavel îl definește în următorii termeni: (1) **fratele meu** (2) **tovarășul meu de lucru** și (3) **de luptă**. Primul titlu se referă la afecțiune, al doilea la muncă grea iar al treilea la conflict. Epafras era un om care era capabil să lucreze cu alții, aceasta fiind neîndoios o trăsătură esențială din viața și slujirea creștină. Una este ca un credincios să lucreze independent, dirijând singur cursul tuturor lucrărilor, și alta este ca un credincios să adopte lucrarea mult mai dificilă, de conlucrare cu alții, de a fi „vioara a doua“, de a nu se împotrivi deosebiriilor individuale, de a-și subordona propriile dorințe și opinii binelui colectiv. Să fim, prim urmare, conlucrători și co-ostași!

În plus, Pavel îl definește drept: **trimisul și slujitorul vostru pentru nevoile mele** — oferindu-ne prilejul de a cunoaște altă fațetă a personalității sale, anume disponibilitatea de a se angaja în munca așa-zisă „de jos“. Mulți oameni din vremea noastră vor să execute doar munci plăcute, ocupând doar funcții publice, cu mare vază. Ce recunoștință trebuie să manifestăm față de cei ce-și fac însă datoria, cumiși și liniștiți, de cele mai multe ori în obscuritate! Efectuând această muncă grea, Epafrdit s-a smerit pe sine. Dar Dumnezeu l-a înălțat, consemnându-i slujirea plină de credincioșie la Filipeni capitolul 2, pentru ca toate generațiile viitoare să poată lua cunoștință de ea.

2:26 Sfinții îl trimiseseră pe Epafrdit să-i fie de ajutor lui Pavel — ceea ce a însemnat efectuarea unui drum de 1 126 km. În consecință, solul credincios s-a bolnăvit foarte tare, fiind pe moarte. El s-a îngrijorat

foarte mult, nu atât pentru el însuși, cât la gândul că sfinții ar putea afla, reproșându-și astfel că l-au trimis într-o călătorie atât de primejdioasă. Negreșit în Epafrdit vedem „o inimă altruistă prin excelență.“

Mulți creștini au obiceiul neinspirat de a discuta la nesfârșit despre bolile și operațiile prin care au trecut. De cele mai multe ori acest lucru e un simptom al a unor păcate ce țin de manifestările eului: compătimire de sine, preocupare de sine și afișare de sine!

2:27 Epafrdit fusese **bolnav, și foarte aproape de moarte, dar Dumnezeu a avut milă de el.** Acest pasaj ne este de mare folos prin faptul că aruncă lumină asupra temei vindecării divine:

1. Mai întâi de toate, boala nu este întotdeauna rezultatul păcatului. Avem aici un om care s-a îmbolnăvit în cursul îndeplinirii cu credincioșie a îndatoririlor sale (vezi v. 30), **„Căci pentru lucrul lui Cristos a fost el aproape de moarte.“**

2. În al doilea rând, aflăm că nu este întotdeauna voia lui Dumnezeu să vindece instantaneu și miraculos. Se pare că boala lui Epafrdit a fost de lungă durată iar refacerea sa treptată (vezi și 2 Tim. 4:20; 3 Ioan 2).

3. În al treilea rând, aflăm că vindecarea este un gest de îndurare din partea lui Dumnezeu, iar nu un lucru pe care să-l putem pretinde automat de la El, ca pe un drept.

Pavel adaugă că **Dumnezeu a avut milă** nu doar de Epafrdit, ci și de el însuși, ca să nu aibă **întristare peste întristare**. Apostolul avusese parte de destulă întristare în legătură cu intermptarea sa. Dacă Epafrdit ar fi murit, întristarea lui ar fi sporit și mai mult.

2:28 Acum, după ce Epafrdit s-a însă-nătoșit atât de frumos, Pavel l-a trimis înapoi cu și mai multă bucurie, știind că filipenii se vor bucura să-l aibă din nou printre ei pe preaiubitul lor frate. Asta avea darul să micșoreze întristarea lui Pavel.

2:29 Nu numai că filipenii îl vor primi pe Epafrdit cu bucurie, dar îl vor și stima pe acest om scump al lui Dumnezeu. Este o mare demnitate și un privilegiu deosebit să fii angajat în slujirea Domnului. Sfinții trebuie să acorde prețuire celor angajați în această slujbă, chiar atunci când aceștia sunt oameni din anturajul lor, cu care se cunosc foarte bine.

2:30 Așa cum s-a arătat înainte, boala

lui Epafrodit a fost legată direct de slujirea lui neobosită pentru Cristos. Acest lucru prețuiește foarte mult în ochii Domnului. Este mai bine *să te consumi* pentru Cristos, decât *să ruginești* pentru El. Mai bine să mori în slujba lui Isus, decât să fii trecut în rândul statisticilor celor care mor răpuși de diverse boli sau accidente.

Sugerează oare sintagma: „**ca să împlinească ce lipsea slujbei voastre pentru mine**“ faptul că filipenii l-ar fi neglijat pe Pavel și că, prin urmare, Epafrodit, ar fi făcut ceea ce trebuia să facă ei înșiși? Nu pare verosimilă această explicație, întrucât tocmai sfinții de la Filipi au fost aceia care l-au trimis, din capul locului, pe Epafrodit la Pavel.

Noi credem că „ceea ce lipsea slujbei“ se referă la *incapacitatea* lor de a-l vizita pe Pavel în persoană, datorită distanței mari care îi despărțea de Roma. În loc să-i muștre, apostolul se mulțumește doar să afirme că Epafrodit a făcut, în calitatea de reprezentant al lor, ceea ce nu putuseră face ei în persoană.

V. AVERTISMENTUL ÎMPOTRIVA ÎNVĂȚĂTORILOR FALȘI (3:1-3)

3:1 Spunând: **Încolo, frații mei** (în engleză: „In fine...“) nu înseamnă că Pavel e pe punctul de a-și încheia epistola. Sensul literal al termenului, care apare din nou la 4:8, este: „Cât privește celelalte...“

El îi îndeamnă să se bucure în Domnul. Creștinul poate găsi întotdeauna bucurie adevărată în Domnul, indiferent în ce împrejurări s-ar afla. „Sursa tuturor cântărilor sale se află sus în cer.“ Nimic nu poate afecta bucuria lui, decât dacă mai întâi l-ar putea deposeda de Mântuitorul său. Or, acest lucru este imposibil. Fericea naturală e afecată de durere, de tristare, de boli, de sărăcie și de tragedii. Dar bucuria creștină se ridică cu mult peste toate talazurile vieții. Dovada acesteia o găsim în acest îndemn lansat de Pavel din închisoare. Putem primi fără rezerve sfaturi de la un asemenea om!

Lui nu-i este greu să se repete față de filipeni, întrucât știe că este spre binele lor. Dar cum se repetă? Revine el la sintagma anterioară, în care îi îndemna să se bucure în Domnul? Sau repetiția se referă la versele următoare, în care îi previne cu privire la pericolul iudaizatorilor? Noi credem că varianta din urmă este cea valabilă. De trei ori în versetul 2 el folosește termenul „Păziti-vă“. Lui nu-i este greu să recurgă la a-

ceastă repetiție, ce pentru ei este o pavăză bună.

3:2 Ei trebuie să se păzească de câini... de lucrătorii răi și de mutilare. Toate trei sintagmele se referă probabil la același grup de oameni: la învățătorii falși, care căutau să-i supună pe creștini legilor iudaismului, propovăduind că neprihănirea se poate obține prin păzirea legii și prin datini.

Mai întâi, ei erau **câini**. În Biblie **câinii** sunt animale necurate. Termenul era folosit de evrei când se refereau la ne-evrei! În țările din răsăritul câinii erau ființe lipsite de adăpost, care umblau liberi pe străzi, culegând hrana din gunoaietele pe care le puteau găsi. Aici Pavel răstoarnă imaginea, aplicând-o la acei învățători iudei falși care căutau să corupă biserica. Ei erau cei ce trăiau în afară, încercând să-și întemeieze existența pe ritualuri și ceremonii. Ei „culegeau firimiturile, când, de fapt, ar fi putut să se așeze la un ospăț.“

În al doilea rând, ei erau lucrători răi. Susținând că erau credincioși adevărați, ei au fost primiți în rândurile creștinilor, la părțasia lor, după care au început să răspândească învățături greșite. Rezultatele lucrării lor nu puteau fi decât rele.

Apoi Pavel îi numește **mutilarea**. Este un termen sarcastic, prin care este descrisă atitudinea lor față de circumcizie. Negreșit acești învățători falși insistau ca o persoană să fie circumcisă, pentru a putea fi mântuită. Dar ei nu se refereau decât la actul fizic al circumciziei, nefiind preocupăți cu înțelesul ei spiritual. Circumcizia simbolizează moartea față de firea veche. Înseamnă că pretențiile naturii cărnii nu mai au voie să domnească în viața noastră. Insistând asupra actului circumciziei, acești învățători dădeau frâu liber firii vechi, nerecunoscând că aceasta fusese răstignită pe cruce. Pavel îi numește mutilatori ai cărnii, care nu făceau distincție între ceremonie și sensul ascuns pe care îl exprima.

3:3 În contrast cu aceștia, Pavel afirmă că **noi** (credincioșii adevărați) **suntem circumcizia** — nu cei ce s-au întâmplat să se nască din părinți evrei și nu cei ce au fost circumciși în mod fizic, ci cei ce își dau seama că firea veche (carnea) nu este de nici un folos, că omul nu poate face nimic, prin eforturile proprii, pentru a câștiga aprobarea lui Dumnezeu. Apoi Pavel enumeră trei elemente care îi caracterizează pe cei din categoria adevăratei circumcizii:

1. Ei se închină lui Dumnezeu prin

Duhul. Adică închinarea lor este duhovnicească, iar nu una bazată pe ceremonii. Adevăratul închinător pătrunde în prezența lui Dumnezeu prin credință, vărsându-și toată iubirea, lauda, adorarea și omagiul inimii sale înaintea Lui. Pe de altă parte, închinătorul sufletește este preocupat de clădiri frumoase, de mobilierul ecleziastic, de ceremoniile fastuoase, de odăjdiile preoțești și de tot ce animă emoțiile.

2. Cei ce aparțin adevăratei circumcizii se bucură (sau se laudă) în Cristos Isus. Numai El este temelie laudei lor. Ei nu se laudă cu ei înșiși sau cu realizările lor, nici cu fondul cultural din care provin și, desigur, nu se laudă cu credințioșia îndeplinirii sacramentelor.

3. Ei nu se încred în firea veche. De la bun început, ei nu cred că pot fi mântuiți prin eforturile firești, nici că firea veche ar putea în vreun fel să le păstreze mântuirea. Ei nu așteaptă nimic bun de la firea lor adamică și, prin urmare, nu sunt dezamăgiți când constată că aceasta nu are nimic bun să le ofere!

VI. MOȘTENIREA LUI PAVEL ȘI REALIZĂRILE SALE — LA CARE A RENUNȚAT DE DRAGUL LUI CRISTOS (3:4-14)

3:4 Negreșit un zâmbet va fi apărut pe buzele lui Pavel când s-a gândit cum oamenii aceștia se laudă cu avantajele și realizările lor pământești. Dacă ei au găsit cu cale să se laude, atunci Pavel are și mai multe motive să se laude! În următoarele două versete, el arată că și din acest punct de vedere el posedă acele înzestrări naturale cu care oamenii se laudă de obicei. „El pare să fi aparținut oricărei aristocrații care animă visurile și aspirațiile oamenilor.“

Referitor la aceste două versete, Arnot are următoarele de spus: „Aici se face inventarul tuturor bunurilor cu care se laudă fariseul auto-neprihănit, căruia îi place să-și etaleze zdrențele sale murdare, expunându-le privirilor tuturor.“

Observați că Pavel evidențiază aici: orgoliul ortodoxiei (v. 5b); orgoliul activității (v. 6a); orgoliul moralei (v. 6b).

3:5 Iată, dar, lista avantajelor naturale și firești pe care le posedă Pavel:

circumcis a opta zi — era iudeu din naștere, nu ismaelit sau convertit la iudaism.

din neamul lui Israel — membru al poporului ales al lui Dumnezeu.

din seminția lui Beniamin — semnificație considerată fruntașă și aristocratică (Jud. 5:14), care a dăruit Israelului primul său rege.

evreu dintre evrei — el aparținea acelui segment al națiunii care și-a păstrat limba, tradițiile și datinile.

în ce privește legea, fariseu — fariseii rămăseseră ortodocși în convingerile lor, pe când saducheii renunțaseră la doctrina învierii.

3:6 în ce privește răvna, prigonitor al Bisericii — Pavel crezuse sincer că face o slujbă pentru Dumnezeu când a încercat să elimine „secta“ creștinilor. Căci el vedea în aceasta o amenințare la adresa propriei sale religii, prin urmare, considerând că este nevoie s-o exterminem.

cu privire la dreptatea care este prin lege, fără vină — asta nu poate însemna că Pavel păzise legea cu desăvârșire, căci el mărturisește la Romani 7:9, 10 că nu a reușit să facă acest lucru. El afirmă doar că a fost fără vină, nu fără păcat. Nu putem conchide decât că atunci când Pavel a încălcat vreo parte din lege, el a avut grijă să aducă jertfa cerută. Cu alte cuvinte, a fost minuțios în respectarea „literiei“ regulilor proprii iudaismului.

Astfel, cât privește nașterea sa, moștenirea, descendența, ortodoxia convingerilor, răvna și neprihănirea personală, Saul din Tars era un om remarcabil.

3:7 Dar acum citim despre actul de extraordinară renunțare la care a recurs apostolul. Avem aici ceea ce s-ar putea numi bilanțul activelor și pasivelor lui Pavel. Pe de o parte, el enumeră elementele menționate mai sus, lucrurile care îi fuseseră un câștig. Iar în categoria câștiguri a trecut un singur cuvânt: **Cristos**. Cu alte cuvinte, toate avantajele aparente nu sunt decât pierderi, când sunt puse alături de comoara pe care o găsisese în Cristos. El le-a considerat pe toate o pierdere pentru Cristos. Guy King spune: „Toate câștigurile financiare, intelectuale, morale și religioase — toate acestea nu sunt câștiguri dacă le punem alături de Marele Câștig.“¹⁴

Atâta timp cât el se încredea în aceste lucruri, nu putea fi mântuit. Dar de îndată ce a fost mântuit, ele nu au mai avut nici o însemnătate pentru el, întrucât acum a văzut gloria Domnului, față de care toate celelalte glorii erau jalnice și palide.

3:8 Venind la Cristos ca să fie mântuit, Pavel a renunțat la **toate lucrurile și le-a**

socotit fără valoare când sunt puse alături de **excelența cunoașterii lui Cristos Isus, Domnul lui. Excelența cunoașterii** este modul în care se exprimă în limba ebraică ideea de cunoaștere supremă sau cunoașterea care întrece orice cunoaștere.

Fondul etnic, naționalitatea, cultura, prestigiul, educația, religia, realizările personale — la toate acestea apostolul a renunțat definitiv, nemălaudându-se cu ele. Ba mai mult, le-a socotit gunoaie, pentru ca să-L poată câștiga pe Cristos.

Deși în versetul de față și în cel următor, Pavel folosește timpul prezent, el face o privire retrospectivă, examinând convertirea sa. Pentru a-L câștiga pe Cristos, el a trebuit să întoarcă spatele lucrurilor pe care fusese învățat din fragedă pruncie să le prețuiască. Dacă dorea să-L câștige pe Cristos, atunci trebuia să-și ia rămas bun de la religia mamei sale, de la moștenirea tatălui său și de la propriile sale realizări, cum a și procedat, de altfel, Pavel, renunțând complet la legăturile sale cu iudaismul, ca nădejde a mântuirii. Procedând astfel, apostolul a fost dezmoștenit de rudele sale, repudiat de foștii lui prieteni și prigonit de concetățenii săi. El literalmente a suferit pierderea tuturor lucrurilor când a devenit creștin.

Intrucât în versetul 8 se folosește timpul prezent, s-ar putea înțelege că Pavel încă căuta să-L câștige pe Cristos. În realitate, el îl câștigase pe Cristos când L-a recunoscut prima oară ca Domn și Mântuitor al său. Dar timpul prezent indică faptul că aceasta continuă să fie atitudinea sa — anume că încă socotește toate celelalte lucruri un gunoi, când le pune alături de valoarea cunoașterii Domnului Isus. Marea dorință a inimii lui este ca Cristos să-i fie câștigul lui. Nu aurul, nici argintul, nici reputația religioasă, ci numai Cristos!

3:9 Și să fiu găsit în El. Iarăși s-ar putea deduce de aici că Pavel căuta mai departe să fie găsit în Cristos. Dar el nu face altceva decât să privească în trecut la extraordinara decizie cu care a fost confruntat înainte de a fi mântuit. Era el dispus să renunțe la propriile sale eforturi de a dobândi mântuirea, punându-și, în schimb, încrederea în Cristos? El făcuse această opțiune. Renunțase la toate celelalte cu scopul de a fi găsit în Cristos. În clipa în care a crezut în Domnul Isus, s-a situat pe o poziție total diferită înaintea lui Dumnezeu. Nu mai era văzut acum ca un copil al păcătosului

Adam, ci era privit ca fiind *în Cristos*, bucurându-se de toată favoarea de care se bucură Domnul Isus înaintea lui Dumnezeu Tatăl.

Tot așa el a renunțat la zdrențele murdare ale propriei sale neprihăniri, pe care căutase s-o obțină prin respectarea legii, alegând în schimb **neprihănirea lui Dumnezeu**, care este dăruită tuturor celor ce-L primesc pe Mântuitorul. **Neprihănirea** de aici este descrisă în termenii unei haine sau acoperământ. Omul are nevoie de neprihănire pentru a putea sta înaintea lui Dumnezeu, beneficiind de bunăvoința Sa. Dar omul nu poate produce această neprihănire. Prin urmare, Dumnezeu dăruiește *propria Sa neprihănire* celor care îl primesc pe Fiul Lui ca Domn și Mântuitor. „El (Dumnezeu) L-a făcut pe El (pe Cristos) care n-a cunoscut nici un păcat *să fie* păcat pentru noi, pentru ca noi să putem deveni neprihănirea lui Dumnezeu în El“ (2 Cor. 5:21).

Din nou am dori să subliniem că versetele 8 și 9 nu sugerează deloc faptul că Pavel nu ar fi primit deja neprihănirea lui Dumnezeu. Dimpotrivă, ea a devenit moara lui, atunci când a fost născut din nou pe drumul Damascului. Se folosește timpul prezent doar pentru a sublinia că rezultatele acestui eveniment crucial au continuat să se manifeste până în momentul când Pavel scria aceste cuvinte, când Pavel desigur continua să creadă că Cristos este cu mult mai de preț decât orice lucru la care a renunțat el.

3:10 Citind acest verset, ajungem la emoția supremă din viața apostolului, pe care F. B. Meyer o numește „Căutarea sufletului după Cristosul personal.“

De cele mai multe ori pasajul acesta este tratat în mod spiritualizat, adică **sufărințele, moartea și învierea** nu sunt luate textual, ci figurat, susținându-se că ar reprezenta niște experiențe duhovnicești, respectiv suferințe mentale, moartea față de pretențiile eului la modul figurat și trăirea mentală a vieții înviate, etc. Noi însă dorim să subliniem că pasajul trebuie luat în sens literal. Pavel afirmă că dorește să trăiască așa cum a trăit Cristos. A suferit oare Isus? Da a suferit. Atunci și Pavel vrea să sufere. Oare n-a murit Isus? Ba da. Atunci și Pavel vrea să moară moarte de martir în slujba lui Cristos. A înviat Cristos din morți? Desigur că a înviat. Deci și Pavel vrea să învie, căci el și-a dat seama că robul nu este mai presus de Stăpânul lui. Astfel, el dorea să-L

urmeze pe Cristos în suferințele, moartea și învierea Sa. El nu spune că toți trebuie să adopte punctul lui de vedere, doar că în ce-l privește pe el nu poate exista altă cale.

Ca să-L cunoască pe El. A-l cunoaște pe El înseamnă a dobândi o cunoaștere practică, de zi cu zi, a Sa, într-un mod atât de intim încât chiar apostolul să devină mai cristic. El dorește ca viața lui Cristos să se reproducă în el.

Și puterea învierii Lui. Puterea care L-a înviat pe Domnul din morți este prezentată în Scriptură ca cea mai mare manifestare de forță pe care a văzut-o vreodată universul (Ef. 1:19, 20). Se părea că toate hoardele răului erau hotărâte să țină trupul lui Cristos în mormânt. Puterea nemărginită a lui Dumnezeu a înfrânt însă această armată infernală, înviindu-L pe Domnul Isus din morți, a treia zi. Aceeași **putere** este pusă la dispoziția tuturor credincioșilor (Ef. 1:19), pentru ca aceștia să și-o însușească prin credință. Pavel reliefează ambiția sa de a cunoaște experiența acestei puteri în viața și mărturia lui.

Și părășia suferințelor Lui. E nevoie de tărie divină pentru a suferi pentru Cristos. De aceea, **puterea învierii Lui** este așezată înaintea **părășiei suferințelor Lui**.

În viața Domnului, suferința a precedat gloria. Tot așa trebuie să fie și în viața lui Pavel. El trebuie să aibă parte de **suferințele** lui Cristos. El și-a dat seama că în suferințele sale nu va fi nici o valoare ispașitoare cum a fost în cazul suferințelor lui Cristos, dar mai știa și aceea că ar fi fost nepotrivit ca apostolul să trăiască în lux și în confort, într-o lume în care Domnul său fusese respins, biciuit și răstignit, așa cum arată Jowett: „El nu s-a mulțumit să se înfrupte din triumful Muntelui Măslinilor, ci a dorit să aibă parte și din cumplita sfârșiere sufletească, glaciala zbciumare și singură-tate a Ghetsimanelui.”¹⁵

Fiind făcut asemenea morții Lui. După cum am arătat anterior, de obicei aceste cuvinte sunt interpretate în sensul că Pavel dorea să trăiască viața răstignită, să moară practic față de păcat, de el însuși și față de lume. Dar noi credem că o atare interpretare goleşte versetul de forță sa extraordinară. Desigur, versetul are și sensul acesta, dar înțelesul lui e mult mai profund. Pavel era un adept pasionat al Celui care a murit pe crucea Calvarului. Nu numai atât, însă el a fost prezent atunci când primul martir al bisericii creștine și-a dat viața. De

fapt, a fost complice la asasinarea acestuia! Noi credem că Pavel a fost realmente dornic să-și verse viața pentru Domnul, într-o manieră similară cu a lui Ștefan, deoarece poate i-ar fi fost rușine să-l întâlnească pe acesta în cer, dacă ar fi ajuns acolo pe o cale mai ușoară decât aceea a martirajului, cum subliniază și Jowett:

Mulți creștini se mulțumesc cu eforturi din care lipsește „vărsarea de sânge.” Ei renunță la lucruri de care se pot lesne lipsi. Darurile lor sunt lucruri de care se pot detașa, renunțarea la ele nepresupunând nici o vărsare de sânge. Ei se angajează în jertfire, atâta timp cât aceasta nu atinge viața; când însă se cere un lucru vital, ei se fac nevăzuți. Creștinii aceștia sunt primii la toate intrările triumfale, fiind dispuși să contribuie cu câțiva bănuți la înfrumusețări fizice, cum ar fi niscaiva lozinci, câteva ramuri de finic, etc. Dar când strigătele de „Ura!” și „Osana” se prefac în murmure îndârjite și amenințări coltoase, la orizont prefigurându-se Calvarul, aceștia se fac numaidecât nevăzuți, retrăgându-se în locuri adăpostite.

Iată însă un apostol care anticipează cu bucurie această cerință supremă, de importanță crucială. Ba, chiar pare supărat pe încetineala cu care se consumă energia lui sângărând în slujba intereselor împărăției, dorind să-și verse pe de-a-ntregul această energie [pentru Domnul]!¹⁶

Pe aceeași temă, Hudson Taylor scrie următoarele:

Este necesar să ne dăruim *pe noi înșine* pentru viața lumii... Rodnicia presupune purtarea crucii. „Dacă un grăunte de grâu nu cade în pământ și nu moare, rămâne singur.” Știm că Domnul Isus a devenit rodnic — nu doar prin purtarea crucii Lui, ci și prin moartea Sa pe această cruce. Cunoaștem noi multe despre părășia Lui în acest fel? Nu există doi Cristoși — un Cristos comod pentru creștinii comozi și un Cristos suferind și trudit, pentru credincioșii de excepție. Ci există un singur Cristos. Suntem noi dispuși să rămânem în El, dând astfel roadă?¹⁷

În fine, C. A. Coates spune:

Cunoașterea lui Cristos în slavă a fost dorința supremă a inimii lui Pavel. Or, această dorință nu putea exista fără să fi produs și dorul nestins de a fi cu El acolo unde se află Cristos. De aici urmează că inima care arde de dor pen-

tru Domnul se îndreaptă instinctiv spre cărarea prin care El a atins acel loc din slavă, dorind din răspuțeri să I se alătore prin aceeași cărare pe care a pășit și El. Inima întreabă: „Cum a ajuns *El* la acea slavă? Oare prin înviere? Dar oare învierea Sa n-a fost precedată de suferințe și moarte?” La care inima răspunde: „Nimic nu mi-ar face mai mare plăcere decât să mă alătur Lui, în slava învierii, prin aceeași cale care L-a dus pe *El* acolo.” Acesta e duhul de martir. Pavel dorea să pășească cu pași de martir pe cărarea suferințelor și a morții, pentru ca să ajungă la înviere și la slavă prin aceeași cale pe care a ajuns acolo și Binecuvântatul [Mântuitor], care i-a câștigat inima.¹⁸

3:11 Din nou aici suntem confrunțați cu o chestiune de interpretare. Trebuie să luăm versetul acesta textual, sau trebuie să-l spiritualizăm? S-au propus diverse interpretări, pe care le rezumăm mai jos:

1. Pavel nu era sigur că va fi înviat din morți. Prin urmare, se sforța cu toate energiile să-și asigure partea la înviere. Desigur, o atare interpretare este total neverosimilă! Pavel întotdeauna a crezut că învierea se capătă prin har, iar nu prin faptele săvârșite de om. În plus, el și-a exprimat, cu altă ocazie (2 Cor. 5:1-8) încrederea deplină că va avea parte de înviere.

2. O altă interpretare afirmă că Pavel nu s-ar referi aici la învierea fizică, ci la dorința de a trăi viața asociată cu învierea aici pe pământ. După câte se pare este interpretarea predilectă a celor mai mulți comentatori.

3. Conform acestei interpretări, Pavel s-a referit la învierea fizică, dar nu și-a exprimat îndoiala cu privire la faptul că va avea parte de ea. Mai degrabă, el a spus că nu-i pasă de suferințele prin care va trebui să treacă în drum spre această înviere, ci era dispus să îndure grele prigoane și încercări, dacă până să ajungă la înviere drumul său trebuia să treacă prin acestea. Sintagma: „**ca să ajung cu orice chip, dacă voi putea**” nu exprimă neapărat îndoiala (vezi Fapte 27:12; Rom. 1:10; 11:14), ci dorința arzătoare sau perspectiva care-l determină pe Pavel să nu ia în seamă cât îl va costa ca să ajungă acolo.

Noi suntem de acord cu a treia interpretare. Apostolul dorea să se conformeze lui Cristos. Or, întrucât Cristos suferise, murise și fusese înviat din morți, Pavel nu-și dorea altceva pentru sine. Tare ne este teamă că dorința noastră de a avea parte aici de o viață de confort, lux și tihnă adesea știrbeș-

te tăișul unora din versetele pe care le citim în Biblie. Oare nu ne-am situa însă pe un teren mai sigur dacă am lua aceste versete la justa lor valoare — adică în mod literal, cum sunt prezentate — dacă nu există în Biblie alte versete care să ne împiedice să le interpretăm astfel?

Înainte de a trece de acest verset, trebuie să remarcăm că Pavel se referă la **învierea dintre cei morți**. Cu alte cuvinte, aceasta nu e învierea tuturor morților, ci se referă la o anumită înviere, de care vor avea parte doar unii, ceilalți rămânând în mormânt. Știm de la 1 Tesaloniceni 4:13-18 și 1 Corinteni 15:51-57 că credincioșii vor fi înviați la venirea lui Cristos (unii la Răpire iar alții la sfârșitul Marii Strămtorări), dar că restul morților nu vor fi înviați decât după Domnia de o mie de ani a lui Cristos pe pământ; vezi și Apo. 20:5.

3:12 Apostolul nu a considerat că a ajuns deja **desăvârșit**. Prin **desăvârșit** nu se înțelege învierea din versetul precedent, ci întreaga temă a conformării cu Cristos. El nu concepea că se poate atinge o stare de totală absență a păcatului sau la un punct din această viață în care nu se mai poate realiza nici un progres. Se pare că apostolul era conștient de zicala: „Satisfacția este mormântul progresului.”

Astfel el se avânta înainte, intru împlinirea scopului pentru care Domnul Isus l-a păstăit, pentru ca acest scop să se poată împlini în el. Apostolul fusese prins de **Cristos Isus** pe drumul către Damasc. Care a fost scopul acestei întâlniri extraordinare? Acela de a face din Pavel un sfânt model, prin care Dumnezeu să demonstreze ce poate realiza prin viața unui om [predat Lui]. Nu, Pavel nu era încă asemenea lui Cristos, ci procesul conformării își desfășura în continuare lucrarea, Pavel depunând toate eforturile pentru ca această lucrare a harului lui Dumnezeu să poată continua și să se adâncească în el.

3:13 Omul acesta, care învățase să fie mulțumit cu orice lucruri materiale de care avea parte (4:11) nu putea, în schimb, să ajungă niciodată la poziția în care să considere că nu mai e loc pentru înaintare duhovnicească. Cu alte cuvinte, cum am spune noi azi, el nu se considera un realizat. Ce face Pavel, atunci? Răspunsul:

Una fac. Pavel era un om cu un scop precis în viață, dominat de o singură viziune, de o singură ambiție, asemănându-se, în această privință, cu David, care a spus: „Un

lucru doresc de la Domnul.“

Uitând ce este în urma mea — prin care se înțelege nu numai păcatele și eșecurile lui, ci și privilegiile, realizările și succesele vieții pământești, pe care le-a descris la începutul acestui capitol, ba chiar și izbânzile sale duhovnicești.

Și aruncându-mă spre ce este înainte: adică, privilegiile și responsabilitățile vieții creștine, fie că e vorba despre închinare, slujire, fie de dezvoltarea personală a caracterului creștin.

3:14 Privindu-se ca un alergător la o cursă athletică, Pavel se descrie pe sine ca unul care depune toate eforturile pentru a ajunge la țintă, la premiul chemării cerești a lui Dumnezeu, în Cristos Isus.

Țelul este linia de sosire de la sfârșitul cursei de alergări. Premiul este răsplata dată câștigătorului. Aici țelul ar fi să ajungă cu bine la sfârșitul cursei vieții și mai cu seamă, se pare, la Scaunul de judecată al lui Cristos. Premiul ar fi cununa neprihănirii, pe care în alt loc Pavel o descrie ca premiul pentru care a alergat atât de vârtos (2 Tim. 4:8).

Spre premiul chemării cerești [în sus] a lui Dumnezeu în Cristos Isus cuprinde toate scopurile pe care le-a avut Dumnezeu în vedere, când ne-a mântuit, inclusiv mântuirea, conformarea la Cristos, moștenirea împreună cu El, un loc în patria cerească și o sumedenie de alte binecuvântări duhovnicești.

VII. ÎNDEMNUL LA O UMBLARE CEREASCĂ, EXEMPLIFICATĂ DE APOSTOL (3:15-21)

3:15 Toți cei se sunt maturi (în românește: „desăvârșiți“) trebuie să fie dispuși și ei să sufere și să moară pentru Cristos și să nu recuștească nici un efort în dorința de a deveni tot mai mult asemenea Domnului Isus. Aceasta înseamnă să fii matur în credința creștină. Unii numesc această atitudine fanaticism, extremism sau radicalism. Dar apostolul afirmă că cei ce au ajuns la maturitate vor înțelege numaidecât că este singurul răspuns cuminte, logic și rezonabil pe care-l putem da Celui care Ți-a vărsat viața, murind pentru noi pe crucea Calvarului.

Dacă în vreo privință gândiți altfel, Dumnezeu vă va lumina și în această privință. Pavel își dă seama că nu toți vor fi de acord cu el în privința adoptării unei filosofii [de viață] atât de periculoase. Dar el își exprimă încrederea că dacă cineva

dorește cu adevărat să cunoască adevărul, **Dumnezeu i-l va descoperi.** Motivul pentru care asistăm în vremea noastră la un creștinism atât de comod și de complăcut este faptul că nu dorim să cunoaștem adevărul, că nu dorim să facem ceea ce cere un creștinism ideal. **Dumnezeu** este dispus să le arate adevărul celor care sunt dispuși să-l urmeze.

3:16 În continuare apostolul adaugă că, între timp, trebuie să trăim pe măsura luminii pe care ne-a dat-o Domnul. Nu ar avea rost să așteptăm până ce vom fi ajuns la o cunoștință mai deplină a ceea ce ni se cere să facem ca creștini. În timp ce așteptăm ca Domnul să ne descopere implicațiile depline ale crucii, trebuie să ascultăm de **gradul** de adevăr ce ni s-a descoperit.

3:17 Acum Pavel se ocupă de îndemnuri, încurajându-i, mai întâi, pe filipeni să fie urmași sau imitatori ai săi. Este un tribut adus vieții sale exemplare faptul că a putut scrie asemenea cuvinte. Adesea auzim pe unii afirmând în glumă: „Fă cum spun, nu cum fac eu.“ Nu tot așa a procedat apostolul, căci el a putut să-și ofere viața ca model de devotament integral pentru Cristos și cauza Lui, cum arată și Lehman Strauss:

Pavel s-a considerat receptor al îndurării lui Dumnezeu, pentru ca să poată fi „un model“. Astel, întreaga lui viață ce a urmat după convertirea sa a fost dedicată prezentării pentru cei din jurul lui a unui portret esențial a ceea ce trebuie să fie un creștin. Dumnezeu l-a mântuit pe Pavel pentru ca el să poată arată prin pilda convertirii lui că ceea ce Isus Cristos a făcut pentru el poate face și negreșit va face și pentru alții. Oare nu a fost acesta obiectivul special avut în vedere de Domnul când S-a îndurat de tine și de mine? Eu cred că El ne-a mântuit pentru a fi un model pentru toți credincioșii care vor veni. Slujim noi ca modele pentru cei ce au fost mântuiți prin harul Lui? Dea Domnul să fim!¹⁹

Și uitați-vă bine la cei ce se poartă după modelul pe care îl aveți în noi. Asta se referă la toți cei ce trăiau același fel de viață ca Pavel. Nu înseamnă că ei trebuiau marcați în mod dezaprobat, ci trebuiau observați cu scopul de a le urma exemplul.

3:18 După cum versetul 17 îi descrie pe cei al căror exemplu credincioșii *trebuie* să-l urmeze, versetul acesta ne spune care sunt cei al căror exemplu *nu trebuie* să-l urmăm. Apostolul nu-i identifică pe acești

oameni în mod concret. Fie că erau învățătorii falși cu tendințe iudaizatoare, din versetul 2, fie că erau învățători ce se considerau creștini, dar în realitate prefăceau libertatea creștină în prilej de complacere în păcate, transformând harul în pretext pentru păcat — nu ni se precizează clar despre cine a fost vorba.

Pavel îi avertizase pe sfinți cu privire la acești oameni, dar acum reia subiectul, plângând. Cum se face că varsă lacrimi, când lansează o condamnare atât de aspră? Explicația o găsim în daunele pe care le produc acești oameni în rândul bisericilor lui Dumnezeu. În viețile altora pe care le ruinează. În ocară pe care o aduc Numelui lui Cristos. În acoperirea adevăratului sens al crucii. Și în faptul că adevărata dragoste plânge chiar atunci când îi condamnă pe dușmanii crucii lui Cristos, după cum și Domnul Isus a plâns pentru orașul ucigaș, Ierusalim.

3:19 Oamenii aceștia erau destinați pierzării veșnice. Asta nu înseamnă anihilarea lor, ci judecata lui Dumnezeu, în iazul de foc, pe veci de veci.

Dumnezeul lor era păntecele lor. Toate activitățile lor, chiar și pretinsa lor slujire religioasă, erau îndreptate spre acumularea de bucate (sau poate băuturi), cu care să-și satisfacă poftele trupești. F. B. Meyer îi descrie pe acești oameni cu multă precizie: „Nu există nici o capelă în viața lor. Doar o imensă bucătărie.“

Gloria lor era în același timp rușinea lor. Ei se laudau cu înseși lucrurile de care ar fi trebuit să se rușineze — cu goliciunea și comportarea lor imorală.

Ei erau preocupați de lucruri pământești. Pentru ei, lucrurile importante în viață erau alimentele, îmbrăcămintea, onoarea, confortul și plăcerile. Lucrurile care privesc cerul și veșnicia nu le tulburau cu nimic bălăcirea în noroiul acestei lumi. Ei își vedeau mai departe de îndeletnicirile lor, de parcă ar fi trăit veșnic pe acest pământ.

3:20 Apostolul contrastează acum aceste purtări cu atitudinea cerească a adevăratului credincios.

Când a fost scrisă epistola de față, Filipeni erau o colonie a Romei (vezi Fapte 16:12). Filipenii erau cetățeni ai Romei, bucurându-se de protecția și privilegiile ei. Dar ei erau și cetățeni ai stăpânirii locale. Pe acest fundal, apostolul le amintește credincioșilor că **cetățenia lor este în cer**. Moffatt traduce astfel acest verset: „Dar noi suntem o

colonie a cerului.“

Asta nu înseamnă că creștinii nu sunt și cetățeni ai țărilor de pe pământ în care locuiesc. Alte versete din Scriptură ne învață clar că trebuie să ne supunem guvernelor, pentru că ele sunt rânduite de Dumnezeu (Rom. 13:1-7). Într-adevăr, credincioșii trebuie să asculte de guvern în toate privințele în care Domnul nu le-a interzis în mod expres să o facă. Filipenii datorau ascultre magistraților locali și împăratului de la Roma. Tot așa credincioșii de azi au responsabilități față de guvernele pământesti, dar loialitatea lor primordială este față de Domnul lor din cer.

Nu numai că suntem cetățeni ai cerului, ci și **așteptăm cu nerăbdare pe Mântuitorul din cer! Așteptăm cu nerăbdare** sunt cuvinte foarte puternice (în textul original), prin care se exprimă așteptarea unui lucru considerat iminent. Înseamnă textual să-ți întinzi capul înainte, ca să poți auzi cel mai mic semnal că lucrul sau persoana așteptată a apărut la orizont.

3:21 Când va veni Domnul Isus din cer, El va schimba aceste trupuri ale noastre. Nu este nimic rău sau murdar în trupul nostru omenesc, ca atare. Răul constă doar în întrebuițarea greșită pe care o putem da trupului nostru.

Dar este un trup al **stării noastre smerite**, adică un trup al umilirii. Este supus ridurilor, cicatricilor, îmbătrânirii, suferinței, bolilor și morții. Ne limitează și ne face să nu ne simțim comozi!

Domnul îl va transforma însă într-un trup de slavă. Noi nu cunoaștem înțelesul deplin al acestei afirmații, dar știm că noul trup nu va mai fi supus deteriorării sau morții, nici limitărilor de timp sau barielor naturale. Va fi un trup real, dar perfect acomodat la condițiile cerului. Va fi ca trupul învierii posedat de Domnul Isus.

Asta nu înseamnă că vom avea cu toții aceeași înfățișare fizică! Isus putea fi recunoscut în mod distinct după învierea Sa și negreșit fiecare individ își va păstra identitatea fizică în veșnicie.

De asemenea, acest pasaj nu ne învață că vom fi ca Domnul Isus în ce privește atributele lui Dumnezeu. Noi niciodată nu vom avea atotștiința și atotputernicia lui Dumnezeu, după cum nu vom putea fi în orice loc, în același timp.

Dar vom fi din punct de vedere moral ca Domnul Isus. Vom fi pe veci eliberați de păcat. Acest pasaj nu ne oferă însă suficien-

te date pentru a ne satisface curiozitatea. Totuși cât ni se dă este suficient pentru a ne inspira mângâiere și nădejde.

Potrivit cu lucrarea prin care El este în stare de a-Și supune toate lucrurile. Transformarea trupurilor noastre va fi realizată de aceeași putere divină la care va recurge ulterior Domnul pentru **a-Și supune toate lucrurile**. El este „în stare să mântuiască“ (Ev. 7:25). El este „în stare să ajute“ (Ev. 2:18). El este „în stare să păstreze“ (Iuda 24). Acum în versetul de față aflăm că El este **în stare să supună**. „Acesta este Dumnezeuul nostru în veci de veci. El va fi călăuză noastră, chiar până la moarte“ (Ps. 48:14).

VIII. ÎNDEMNUL LA ARMONIE, AJUTORARE RECIPROCĂ, BUCURIE, ÎNGĂDUINȚĂ, SPIRIT RUGATIV ȘI O VIAȚĂ DISCIPLINATĂ A GÂNDURILOR (4:1-9).

4:1 Pe baza minunatei nădejdi pe care a așezat-o apostolul înaintea minților credincioșilor în versetul anterior, el îi îndeamnă acum să **rămână tari în Domnul**. Versetul acesta este plin de nume pline de dragălaşenie la adresa credincioșilor. Mai întâi, Pavel îi numește **frați**. Dar nu numai frați, ci **preaiubiții** lui frați. Apoi adaugă că îi este dor de ei, adică dorește să fie din nou în mijlocul lor. În continuare îi numește **cu-nuna și bucuria** lui. Negreșit el vrea să spună că sunt **bucuria** lui în prezent și că vor fi **cu-nuna** lui la Scaunul de judecată al lui Cristos. În cele din urmă, el încheie versetul cu cuvântul: **preaiubiților**. Apostolul avea într-adevăr o mare iubire pentru oameni și negreșit acesta este unul din secretele eficienței sale în lucrarea Domnului.

4:2 **Evodia și Sintiche** erau niște femei din biserica de la Filipi, care nu se înțelegeau. Nu ni se oferă detaliile neînțelegerii lor (și poate că mai bine e așa!).

Apostolul folosește (în textul original) termenul **a implora** de două ori, pentru a arăta că îndemnul este adresat în egală măsură și uneia, și alteia. Pavel le îndeamnă pe aceste surori creștine să **fie cu un gând în Domnul**. Ne este imposibil să fim uniți în toate lucrurile vieții de zi cu zi, dar în ce privește lucrurile Domnului, este posibil să renunțăm la deosebirile noastre mărunte de vederi, pentru ca Domnul să fie preamărit iar lucrarea Lui să propășească.

4:3 S-au creat destule speculații cu

privire la identitatea **adevăratului tovarăș de jug**²⁰ căruia i se adresează Pavel în acest verset. Timotei și Luca sunt două nume posibile care, după unii, ar putea fi cei vizați de Pavel aici, dar cel mai probabil este că Pavel s-a referit la Epafrodit. Căci el este îndemnat să le ajute pe aceste femei care trudiseră din greu împreună cu Pavel pentru propășirea evangheliei. Noi credem că aceste femei au fost Evodia și Sintiche și că apostolul Pavel le oferă un sfat căruia experiența i-a dovedit valabilitatea. Adesea, când două persoane se ceartă, soluția cea mai bună este ca rezolvarea s-o dea o terță persoană, independentă — cineva care are spirit de discernământ, judecată matură. Iar această persoană nu trebuie să acționeze arbitrar în cazul ce i s-a adus și în decizia pe care o ia, ci mai degrabă trebuie să recurgă la cuvântul lui Dumnezeu, fiind în stare să arate persoanelor care s-au certat soluția biblică la problema lor.

Trebuie să avem grijă când interpretăm sintagma: „**au lucrat din greu împreună cu mine pentru evanghelie**“ În nici un caz nu se poate imagina că ele au predicat evanghelia împreună cu apostolul Pavel. Există multe moduri în care femeile pot lucra din greu pentru înaintarea evangheliei — omenindu-i pe slujitorii lui Cristos, făcând vizite în familii, învățându-le pe femeile mai tinere și pe copii — fără însă să-și asume rolul de a învăța pe bărbați în public sau de a predica.

Pavel amintește de un alt conlucrător al său, **Clement**. Nu mai deținem alte date precise despre el. Apoi Pavel menționează pe **ceilalți lucrători împreună cu el, ale căror nume sunt scrise în cartea vieții**. Este un mod minunat de a exprima binecuvântarea veșnică și nespuse de mare de care beneficiază cei ce cred în Cristos și îl slujesc.

4:4 Îndreptându-și acum atenția către întreaga biserică, Pavel repetă îndemnul lui predilect. Secretul îndemnului lui se găsește în cuvintele **în Domnul**. Indiferent cât de întunecate ar fi împrejurările vieții, întotdeauna creștinul poate să **se bucure în Domnul**, după cum arată Jowett, împărtășind propria sa experiență a bucuriei creștine:

Bucuria creștină este o stare sufletească independentă de împrejurările imediate prin care trecem. Dacă ar depinde de lucrurile din jurul nostru, atunci într-adevăr ar fi la fel de nesigură și de firavă ca flacăra unei lumânări neprote-

jate, în mijlocul unei vijelii. O clipă lumânarea va arde frumos și stabil, pentru ca în clipa următoare flacăra să ajungă până la marginea muclei, nemaidând lumină suficientă. Dar bucuria creștină nu depinde de împrejurările vremelnice ale vieții și, prin urmare, nu este victima zilei trecătoare. La un moment dat din viața mea, toate lucrurile îmi merg bine, ca într-o zi însoțită de iunie, pentru ca mai târziu, ele să ia o altă întorsătură, devenind sumbre ca o zi de noiembrie. Într-o zi sunt la o nuntă, pentru ca în altă zi să mă aflu la buza unui mormânt. Într-o zi, aflându-mă în lucrarea Domnului, am câștigat zece suflete pentru Domnul, pentru ca apoi să treacă zile multe fără să mai câștig nici unul. Așadar, zilele sunt schimbătoare ca vremea și totuși bucuria creștină poate fi constantă. În ce constă secretul persistenței ei?

În această realitate: „Iată, Eu sunt cu voi în toate zilele.“ În toate zilele, indiferent de schimbările pe care le aduc acestea, El nu se schimbă, nici nu obosește.“ El nu e Prieten doar de zile bune, care să mă părăsească atunci când cerul se întuneacă și vremea se răcește. El nu alege zilele mele de exuberanță, după cum nu le alege pe cele de uscăciune și înfrângere. El nu Se arată doar atunci când port o ghirlanță, după cum nu Se ascunde atunci când port o cunună de spini. El este cu mine „în toate zilele“ — și în zilele de propășire, și în cele de necaz; și în zilele când bat clopele petrecerii cuiva pe ultimul său drum, și în zilele când răsună imnul nupțial. „În toate zilele“. Ziua vieții — ziua morții — ziua judecării.²¹

4:5 În continuare Pavel îi îndeamnă să facă în așa fel încât **blândețea lor să fie cunoscută de toți oamenii**. Termenul acesta a fost tradus și prin înduplecare, prin spirit rezonabil, prin disponibilitatea de a ceda, de a nu insista să se facă cum vrei tu. Dificultatea nu constă în *înțelegerea* sensului termenului, ci în *ascultarea* de preceptul cuprins în cuvintele: **de toți oamenii**.

Domnul este aproape ar putea însemna că Domnul este prezent acum sau că venirea Domnului se apropie. Ambele sensuri sunt valabile, deși noi îl preferem pe al doilea.

4:6 Este oare posibil ca un creștin să nu se îngrijoreze cu privire la nimic? Este posibil, atâta timp cât avem resursa unei rugăciuni făcute cu credință. Restul versetului explică cum pot fi viețile noastre eliberate de îngrijorarea păcătoasă. Toate trebuie aduse înaintea Domnului în **rugăciune**.

Toate înseamnă literalmente toate! Nu există nici un lucru, oricât de mare sau mic, care să nu stea în atenția Sa plină de dragoste pentru noi!

Rugăciunea este deopotrivă un act și o atmosferă. Noi ne apropiem de Domnul în anumite momente, aducându-I cererile noastre concrete. Dar este posibil să trăim într-o *atmosferă* de rugăciune. Este posibil ca starea noastră sufletească să fie o stare de rugăciune. Probabil cuvântul *rugăciune* din acest verset înseamnă întreaga atitudine a vieții noastre, pe când **cererile** semnifică anumite lucruri concrete, anumite cereri pe care le aducem înaintea Domnului.

Dar apoi trebuie să remarcăm că cererile noastre trebuie să fie aduse la cunoștința lui Dumnezeu cu mulțumire. Cineva a rezumat versetul acesta afirmând că noi nu trebuie să ne îngrijorăm cu privire la nimic, să ne rugăm pentru toate și să mulțumim pentru orice.“

Dacă aceste atitudini vor caracteriza viața noastră, **pacea lui Dumnezeu, care întrece orice pricepere, va păzi inimile și gândurile noastre în Cristos Isus**. **Pacea lui Dumnezeu** este starea sfântă de odihnă și mulțumire care inundă sufletul credinciosului, când se bizuie cu totul pe Dumnezeu.

Bizuindu-se pe Iehova,

Inimile's binecuvântate;

Găsind, așa cum a făgăduit El,

odihnă și pace desăvârșită.

— *Frances Ridley Havergal*

Pacea aceasta întrece orice pricepere. Oamenii din lume nu pot s-o înțeleagă deloc și chiar creștinii care o posedă constată că conține un element tainic, de mister. Ei sunt surprinși de faptul că nu sunt cuprinși de disperare atunci când sunt confrunțați cu tragedii sau împrejurări potrivnice.

Această pace le fortifică viața inimii și gândurilor lor. Ce tonic binevenit este, prin urmare, această pace, în perioada tulburărilor care trăim, plină de nevroze, crize nervoase, boli mintale și tot felul de alte tulburări, când atâția oameni consumă tranchilizante!

4:8 Acum apostolul oferă, în încheiere, câteva sfaturi privitoare la viața gândurilor. De la un capăt la altul, Biblia ne învață că putem exercita control asupra gândurilor noastre. Nu ne va fi de nici un folos dacă vom adopta o atitudine defetistă, afirmând că, pur și simplu, nu putem împiedica gândurile nepotrivite care ne inundă uneori

mintea. Adevărul e că putem fi stăpâni pe gândurile noastre. Secretul constă în gândirea pozitivă, care a devenit un principiu binestabilit, respectiv înlocuirea gândurilor rele cu gânduri noi, pozitive. Asta pentru că putem gândi simultan și gânduri rele, și gânduri bune despre Domnul Isus. Prin urmare, dacă ți se strecoară în inimă un gând rău, acesta poate fi eliminat numaidecât, îndreptându-ți gândul spre Persoana și lucrarea lui Cristos, meditănd asupra lor. Psihologii și psihiatrții de marcă din totdeauna au ajuns să recunoască valabilitatea principiului enunțat de apostolul Pavel în această privință. Și acești specialiști subliniază pericolul gândirii negative.

Nu va fi nevoie de prea multă căutare până să-L descoperi pe Domnul Isus Cristos în versetul 8. **Tot ce este adevărat, tot ce este drept, tot ce este curat, tot ce este vrednic de iubit, tot ce este vrednic de primit** se găsește în El. Să examinăm, rând pe rând, fiecare din aceste virtuți. **Adevărat** este tot ce nu e fals sau nevrednic de încredere; tot ce e autentic și real. **Tot ce este vrednic de cinste (sau nobil)** — adică tot ce este atrăgător din punct de vedere moral. **Drept** înseamnă aici neprihănit, atât față de Dumnezeu, cât și față de om. **Curat** se referă la caracterul de o înaltă ținută morală al unei persoane. **Tot ce este vrednic de iubit** — adică tot ce este agreabil și admirabil de privit sau luat în considerare. **Tot ce este vrednic de primit** ar mai putea fi tradus prin: „tot ce se bucură de o bună reputație“. Apoi, desigur, **virtutea** din acest verset se referă la excelența pe plan moral. **Orice laudă** — adică tot ce merită să fie elogiat.

În versetul 7, Pavel i-a asigurat pe sfinți că Dumnezeu va păzi inimile și gândurile lor în Cristos Isus. Dar el are grijă să le amintească faptul că și ei au partea lor de responsabilitate, în această privință. Dumnezeu nu păzește viața gândurilor unei persoane care nu *dorește* ca această viață să fie păstrată curată.

4:9 Din nou, apostolul Pavel se dă pe sine ca pildă, se prezintă ca model de sfânt, îndemnându-i pe credincioși să practice **lucrurile** pe care le-au deprins de la el și pe care le-au văzut exemplificate în viața lui.

Faptul că această îndemnare survine atât de aproape de versetul 8 nu e lipsit de semnificație, întrucât trăirea corectă este urmarea gândirii corecte. Dacă gândurile din viața cuiva sunt curate, atunci și viața lui va

fi curată. Pe de altă parte, dacă mintea cuiva este un focar de stricăciune, atunci negreșit acesta se va revărsa în trăirea practică a acelei persoane, întinându-i viața. În plus, nu trebuie să uităm că dacă cineva adăpostește în mintea sa un gând rău timp îndelungat, mai devreme sau mai târziu va pune în aplicare acel gând.

Celor care urmează cu credincioșie pilda apostolului li se făgăduiește că **Dumnezeu păcii va fi cu ei**. În versetul 7, pacea lui Dumnezeu este partea celor care au obiceiul să se roage; aici **Dumnezeu păcii** este Prietenul și Însoțitorul celor care sunt sfinți. Ideea care se desprinde de aici este că Dumnezeu Însuși se va apropia și va fi prezent cu drag în experiența tuturor celor în a căror viață se intruchipează adevărul.

IX. MULȚUMIRILE LUI PAVEL PENTRU DARURILE FINANCIARE PRIMITE DIN PARTEA SFINȚILOR (4:10-20)

4:10 În versetele 10-19, Pavel tratează relația ce exista între biserica din Filipi și el, în legătură cu asistența financiară. Ni-meni nu va putea sublinia îndeajuns ce mângâiere au adus aceste versete sfinților lui Dumnezeu care au fost chemați să treacă prin vremuri de strămătorări financiare și eșecuri!

Pavel se bucură că **în sfârșit**, după o perioadă de timp, filipenii i-au trimis asistență de ordin practic, în lucrarea Domnului. El nu le bagă de vină pentru perioada de timp în care nu a primit nici un ajutor, ci îi elogiază pentru că au dorit să trimită ajutoare, dar le lipsea prilejul s-o facă. Moffatt traduce astfel acest verset: „Căci vouă nu v-a lipsit niciodată preocuparea, ci doar prilejul de a v-o etala.“

4:11 Analizând acum tema finanțelor, este încurajator să vedem delicatețea și curtoazia cu care îl tratează Pavel. El nu dorește ca ei să creadă că el s-ar plânge sau că i-ar critica pentru lipsa de fonduri. Mai degrabă, dorește să le spună că este total independent de împrejurări atât de monedne, că a învățat să fie mulțumit, indiferent de starea financiară în care s-ar găsi. Starea de mulțumire este cu mult mai de preț decât bogățiile, întrucât dacă e adevărat „că mulțumirea nu produce bogății, tot atât de adevărat este că ea realizează același scop, îndepărtând dorința de îmbogățire.“

„De mare preț este secretul pe care și l-a însușit un credincios, când a învățat să

stea cu capul sus, chiar atunci când stomacul îi este gol; când privește drept înainte, chiar dacă buzunarele îi sunt goale; când se bucură, chiar și atunci când nu i s-a plătit salariul, găsim și desfătarea în Dumnezeu, chiar atunci când oamenii își calcă cuvântul, fiind nevrednici“ (text select).

4:12 Pavel a știut să fie smerit, adică să se descurce, chiar atunci când îi lipseau cele necesare traiului, după cum a știut să trăiască și în belșug, adică atunci când i s-a dăruit mai mult decât avea nevoie pentru traiul lui. **În toate lucrurile și în toate privințele el s-a deprins să fie sătul și flămând... în belșug... și în lipsă.** Cum a deprins apostolul această lecție? Pur și simplu prin faptul că era convins că se află în voia lui Dumnezeu. El știa că indiferent în ce împrejurări s-ar fi aflat, Dumnezeu rânduise să treacă prin ele. Dacă era flămând, asta se datora faptului că Dumnezeu îngăduise acest lucru. Dacă era sătul, asta însemna că Domnul rânduise acest lucru. Fiind angrenat cu toate forțele și cu toată perseverența în slujba Regelui, apostolul putea afirma cu toată convingerea: „Da, Tată, că așa ai găsit Tu cu cale!“

4:13 Apoi apostolul adaugă cuvintele care i-au nedumerit pe mulți: **„Pot totul prin Cristos, care mă întărește.“** Ce-a vrut să spună Pavel? Voia el să interpretăm această afirmație în sens literal? Credea el oare că într-adevăr nu este nici un lucru pe care nu-l poate înfăptui? Răspunsul este următorul: Când apostolul Pavel spune că poate face toate lucrurile, el înțelege prin aceasta toate lucrurile care se încadrau în voia lui Dumnezeu pentru el. El învățase că poruncile Domnului beneficiază de protecția divină a cerului. El știa că Dumnezeu niciodată nu-l va chema să realizeze vreo lucrare pentru care să nu-i fi dat și harul necesar. **Toate lucrurile** se aplică, probabil, nu numai la marile înfăptuiri, ci, mai degrabă, la marile stări de privațiune și de foamene.

4:14 În pofida tuturor spuselor sale, apostolul vrea ca filipenii să știe că ei au procedat bine prin faptul că au luat parte alături de el la strămtorarea lui. Asta se referă, probabil, la banii pe care i-au trimis pentru acoperirea nevoilor sale, în timp ce se afla la închisoare.

4:15 În trecut, filipenii excelsaseră în harul dărnicii. În zilele de la începutul lucrării lui Pavel, când a plecat din Macedonia, nici o biserică nu a luat parte la

ajutorarea sa financiară, decât cea a filipenilor.

Ce uimitor este să constatăm cum aceste detalii, aparent insignifiante, sunt consemnate pe veci în cuvântul scump al lui Dumnezeu! Asta ne învață că tot ce dăm slujitorilor Domnului este dat de fapt Domnului. El este interesat de fiecare bănuț. El consemnează tot ceea ce se face pentru El și-i răsplătește din plin, cu măsură bună, scuturat și dând peste margini, pe toți cei ce procedează astfel.

4:16 Chiar pe când se afla la Tesalonica, ei au trimis din nou ajutoare pentru nevoile sale. Se pare că filipenii trăiau atât de aproape de Domnul, încât El putea să-i călăuzească în privința dărnicii. Duhul Sfânt le-a pus pe inimă dorința să îl ajute pe apostolul Pavel. Și ei au răspuns îndemnului divin, trimițându-i bani **o dată și chiar de două ori.** Când ne amintim că Pavel s-a aflat la Tesalonica doar un timp scurt, gestul lor de dărnicie devine și mai semnificativ.

4:17 Admirabilul altruism al apostolului Pavel reiese și din acest verset, întrucât vedem că el era mai încântat de câștigul lor, decât de **darul** lor. Și mai mare decât dorința lui de a fi ajutat financiar era dorul său ca **roada** să abunde în folosul credincioșilor. Este exact ceea ce se întâmplă când dăruim bani Domnului. Totul se înregistrează în registrele financiare ale cerului, urmând ca într-o zi să primim înapoi însutit.

Tot ce avem este al Domnului și când Îi dăm Lui, nu facem altceva decât să-I dăm ceea ce deja Îi aparține. Creștinii care taie firul în patru, încercând să stabilească dacă trebuie sau nu să dea zeciuială, au pierdut din vedere punctul central al învățurii despre dărnicie. Israeliiilor într-adevăr li s-a poruncit să dea a zecea parte ca dar minim. În această epocă a harului, nu ar trebui să se pună întrebarea: „Cât să dau Domnului?“, ci mai degrabă: „Cât voi îndrăzni să păstrez pentru mine însumi?“ Ar trebui ca toți creștinii să dorească să trăiască în mod economic și jertfitor, pentru a putea da o parte tot mai mare a veniturilor lor lucrării Domnului, pentru ca oamenii să nu piară pentru simplul fapt că nu au auzit evanghelia lui Cristos.

4:18 Când Pavel afirmă: **Am de toate,** el spune de fapt: **Am de toate câte am nevoie și sunt în belșug.** Ni se pare ciudat să auzim, în secolul acesta al douăzecilea,

cial, cum un slujitor al Domnului nu se milogeste și nu cerșește bani, ci, dimpotrivă, recunoaște că are de ajuns. Toate campaniile ieșite de sub control, de cerșetorie de bani de la public din vremea noastră sunt o urâciune în fața lui Dumnezeu și o ocară pentru numele lui Cristos. În plus, sunt cu totul inutile. Hudson Taylor spunea odată: „Când lucrarea lui Dumnezeu este făcută după tiparul lui Dumnezeu, nu vor lipsi niciodată resursele lui Dumnezeu.“ Necazul în vremea noastră constă în faptul că nu mai suntem în stare să facem distincție între lucrul pentru Dumnezeu și lucrarea lui Dumnezeu. Este posibil ca cineva să se angajeze în așa-numita slujire creștină, care să nu fie însă deloc după voia lui Dumnezeu. Acolo unde există o abundență de bani, există întotdeauna și pericolul cel mai mare de a te angaja pe căi care nu beneficiază de aprobarea divină sau, citându-l pe Hudson Taylor din nou: „Lucrul de care trebuie să ne temem cel mai mult nu este lipsa fondurilor ci prezența care nu beneficiază de binecuvântarea Domnului.“

Darul adus de Epafrodit din partea filipenilor — expresia iubirii lor pentru apostolul Pavel — este descris drept o mireasmă plăcut mirositoare, o jertfă bine primită și plăcută înaintea lui Dumnezeu. Singura dată când mai sunt folosite aceste cuvinte este atunci când se referă la Cristos Însuși (Ef. 5:2). Pavel înobilează dărnicia jertfitoare a filipenilor, arătând ce a însemnat ea pentru Dumnezeu, prin faptul că s-a suit până la el ca o jertfă plăcut mirositoare, fiind nu numai acceptabilă, dar și plăcută, cum arată și Jowett:

Prin urmare, cât de vastă este gama acestui gest de dărnicie, aparent local! Noi credeam că i-am slujit pe săraci, când, în realitate, am conversat cu Regele. Noi ne închipuim că aroma se va opri undeva într-un cartier sărăcăcios, și când colo această mireasmă s-a răspândit în univers. Noi gândeam că ne-am ocupat doar de Pavel, dar iată că L-am slujit chiar pe Mântuitorul și Domnul lui Pavel.²²

4:19 Acum Pavel adaugă ceea ce este probabil cel mai cunoscut și mai iubit din verset din capitolul de față. Să fim atenți să observăm că această făgăduință vine imediat după descrierea isprăvniciei lor fidele. Cu alte cuvinte, pentru că I-au dăruit lui Dumnezeu din resursele lor materiale, chiar până acolo încât și-au periclitat propriul lor

traie, Dumnezeu va îngriji acum din plin de toate nevoile lor. Ce ușor este pentru unii creștini să scoată versetul acesta din contextul în care a fost dat, folosindu-l ca pernă comodă pe care să-și plece capul, risipind banii pentru ei înșiși, și abia arareori gândindu-se la lucrarea lui Dumnezeu, amăgindu-se cu cuvintele: „Nu-i nimic, că Dumnezeu va avea grijă de toate nevoile tale.“

Deși este adevărat că, în general, Dumnezeu are grijă de toate nevoile copiilor Săi, promisiunea din acest verset e una aparte, ce se adresează celor credincioși și devotați dărnicii către Cristos, aceștia fiind asigurați că Cristos nu va îngădui niciodată să sufere lipsuri.

Adesea s-a arătat că Dumnezeu are grijă de nevoile copiilor Săi — nu *din* bogățiile Sale, ci **potrivit cu bogățiile Sale în slavă prin Cristos Isus**. Dacă un milionar ar da zece cenți unui copil, ar da *din* bogățiile sale. Dar dacă ar dăruia o sută de mii de dolari unei cauze vrednice, ar da *potrivit* cu bogățiile sale. Dumnezeu poartă de grijă **după bogățiile Sale în slavă prin Cristos Isus**, aceste bogății neputând fi întrecute!

Williams numește versetul 19 o notă de plată achitată de banca credinței, având următoarele elemente:

Dumnezeul meu — numele Bancherului;

va avea grijă — asta e promisiunea că se va efectua plata;

de toate nevoile voastre — valoarea notei de plată;

după bogățiile Sale — capitalul băncii;

în slavă — adresa băncii;

prin Cristos Isus — semnătura de la subsolul notei, fără de care ea nu are nici o valoare.²³

4:23 Gândindu-se la înbelșugata purtare de grijă a lui Dumnezeu, apostolul izbucnește în laude. Este un limbaj cât se poate de adecvat pentru orice copil al lui Dumnezeu care trăiește în experiența zilnică harul lui Dumnezeu, purtarea Sa de grijă, nu numai prin acoperirea nevoilor sale materiale, ci și prin călăuzirea ce i se dă, prin ajutorul pe care îl primește ca să se poată împotrivi ispitelor și prin înflăcărea duhului său lănczuit de a trăi o viață devotată.

X. SALUTĂRI DE ÎNCHEIERE

(4:21-23)

4:21 Gândindu-se la credințioșii care se vor fi adunat să asculte citirea scrisorii pe care tocmai le-o scria apostolul, Pavel

care tocmai le-o scria apostolul, Pavel salută **pe fiecare sfânt în Cristos Isus**, trimițând salutări de la **frații care sunt cu el**.

4:22 Suntem obligați să iubim acest verset datorită referirilor la **casa Cezarului**. Imaginația noastră îmbracă forme multiple, în această privință. Be bună dreptate, ne punem întrebări de genul: Cine sunt membrii casei Cezarului la care se referă acest verset? Erau ei oare niște ostași, care primiseră misiunea de a-l păzi pe apostolul Pavel, fiind mântuiți ulterior prin lucrarea sa? Erau ei oare sclavi sau oameni liberi, care lucrau la palat? Sau poate versetul se referă și la oficialități ale guvernului roman? Nu putem ști precis despre cine este vorba, dar avem o minunată ilustrare a adevărului potrivit căruia, creștinii, asemenea păianjenilor, se strecoară până și în palatele regilor (Prov. 30:28)! Evanghelia nu cunoaște hotare, ci străpunge până și cele mai formidabile ziduri. Ea se poate sădi, prinzând rădăcini, chiar în mijlocul celor care caută s-o extermină. Cu adevărat porțile Hadesului nu vor putea învinge biserica lui Isus Cristos!

4:23 Acum Pavel încheie cu salutul său caracteristic. **Harul** a strălucit pe prima pagină a acestei scrisori și tot harul răzbate de pe ultima pagină. Din prisosul inimii vorbește gura. Inima lui Pavel era plină până la refuz de cea mai mare temă din toate veacurile: **harul** lui Dumnezeu prin **Cristos** — și nu e de mirare că acest adevăr scump străbatea toate compartimentele vieții sale. Să-l lăsăm pe Paul Rees să încheie comentariul asupra cărții Filipeni:

Cel mai mare dintre oameni a scris cea mai caldă dintre scrisori. De-acum îndatorirea izvorâtă din dragoste este împlinită. Ziua s-a scurs. Apostolul continuă să zacă în lanțuri. Ostașul îl păzește în continuare. Dar nu e nimic! Căci duhul lui Pavel este liber! Minteia lui este lucidă! Inima îi strălucește de bucurie! Iar a doua zi dis-de-dimineață, Epafrodit pornește spre Filipi!²⁴

NOTE FINALE

¹(Intro) H. A. A. Kennedy, "Philippians," *The Expositor's Greek Testament*, III:407.

²(1:1) J.H. Jowett, *The High Calling*, p. 2.

³(1:7) W. E. Vine, *The Epistles to the Philippians and Colossians*, p. 23.

⁴(1:10) Prin derivare, termenul tradus prin „sincer“ (eilikrinēs) înseamnă „neamestecat“ sau poate „protejat de soare“. Dacă se acceptă sensul acesta, atunci are același sens ca termenul englez: „sincere“ (adică „fără ceară“). Un sculptor cinstit va dăltui până când va reuși să îndepărteze cusurul din statuia de marmură, pe când unul „nesincer“ va acoperi imperfecțiunea cu ceară. Dar prin expunerea la soare, ceara din acea statuie s-ar topi, scoțând la iveală încercare de mușamalizare a sculptorului.

⁵(1:11) Lehman Strauss, *Devotional Studies in Philippians*, p. 63.

⁶(1:13) T. W. Drury, *The Prison Ministry of St. Paul*, p. 22.

⁷(1:20) Guy King, *Joy Way*, p. 33.

⁸(1:21) Jowett, *Calling*, p. 34.

⁹(2:1) F. B. Meyer, *Devotional Commentary on Philippians*, p. 77-79.

¹⁰(2:5) King, *Joy Way*, p. 51.

¹¹(2:6) E. H. Gifford, *The Incarnation*, p. 44, 45.

¹²(2:11) Charles R. Erdman; nu dispunem de altă documentație.

¹³(2:17) George Williams, *The Student's Commentary on the Holy Scriptures*, p. 931.

¹⁴(3:7) King, *Joy Way*, p. 81.

¹⁵(3:10) Jowett, *Calling*, p. 217.

¹⁶(3:10) *Ibid.*, p. 81, 82.

¹⁷(3:10) Hudson Taylor, citat de D-na Howard Taylor în *Behind the Ranges*, p. 170.

¹⁸(3:10) C. A. Coates, *The Paths of Life and Other Addresses*, p. 127.

¹⁹(3:17) Strauss, *Philippians*, p. 202.

²⁰(4:3) „Toravăș de jug“ (*su(n)zagos* în greacă) poate fi substantiv propriu (*Synzygus*). Deși încă nu a fost găsit în alt context, este un nume care se aplica cu precădere unor sclavi.

²¹(4:4) Jowett, *Day by Day*, p. 169-171.

²²(4:18) *Ibid.*, p. 225.

²³(4:19) Williams, *Student's Commentary*, p. 934.

²⁴(4:23) Paul Rees, *The Adequate Man*, p. 127.

BIBLIOGRAFIE

Erdman, C. R. *The Epistle of Paul to the Philippians*. Philadelphia: Westminster Press, 1928.

Gifford, E. H. *The Incarnation: A Study of Philippians*. Londra: Hodder & Stoughton, 1897.

Jowett, J. H. *The High Calling*. Londra: Andrew Melrose, 1909.

- Andrew Melrose, 1909.
- Kelly, William. *Lectures on Philippians and Colossians*. Londra: G. Morrish, n.d.
- Kennedy, H. A. A. "Philippians," *The Expositor's Greek Testament*, Vol. II. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Col, 1961.
- King, Guy H. *Joy Way*. Londra: Marshall, Morgan & Scott, Ltd., 1954.
- Meyer, F. B. *Devotional Commentary on Philippians*. Grand Rapids: Kregel Publications, 1979.
- Rees, Paul. *The Adequate Man*. Westwood, N.J.: Fleming H. Revell Co., 1959.
- Strauss, Lehman. *Devotional Studies in Philippians*. Neptune, N.J.: Loizeaux Bros. Publishers, 1959.
- Vine, W. E. *The Epistles to the Philippians and Colossians*. Londra: Oliphants, 1955.

EPISTOLA CĂTRE COLOSENI

Introducere

„A pătrunde în cartea [Coloseni] propriu-zisă, a regândi gândirea ei inspirată, îmbrăcată într-un limbaj inspirat, a lăsa lumina și puterea gândirii ei să umple sufletul și să modeleze viața — este o înnobilitare de o viață întreagă și pentru eternitate.”
— R. C. Lenski

I. Locul unic în Canon

Cele mai multe din scrisorile lui Pavel au fost adresate unor adunări din centre urbane mari sau importante, cum ar fi Roma, Corint, Efes sau Filipi. În schimb, Colose era un oraș a cărui glorie apusese deja. Chiar adunarea de acolo nu a ajuns să fie binecunoscută în istoria bisericii. Pe scurt, dacă nu ar fi fost această epistolă inspirată, adresată creștinilor de acolo, Colose nu ar avea rezonanță astăzi decât pentru cercetătorii istoriei antice.

Deși localitatea în sine este insignifiantă, scrisoarea trimisă credincioșilor de acolo este foarte importantă. Împreună cu Ioan 1 și Evrei 1, Coloseni 1 prezintă cea mai minunată expunere a Dumnezeirii absolute a Domnului nostru Isus Cristos. Întrucât doctrina aceasta este fundamentală pentru întreg adevărul creștin, valoarea ei nu poate fi subliniată îndeajuns.

Scrisoarea conține, în același timp, importante îndrumări referitoare la relațiile dintre oameni, religia cultică și viața creștină.

II. Autorul

Nu există dovezi că cineva ar fi constatat paternitatea paulină a epistolei către Coloseni, înainte de secolul al nouăsprezecelea — într-atât de completă este structura de dovezi pozitive. *Dovezile externe* sunt deosebit de puternice. Printre cei ce îl citează pe Pavel ca autor se numără Ignățius, Iustin Martirul, Teofil din Antiohia, Irineu, Clement din Alexandria, Tertulian și Origen. Atât canonul lui Marcion, cât și cel Muratorian acceptă autenticitatea cărții Coloseni.

Dovezile interne pornesc de la simplul fapt că de trei ori autorul epistolei afirmă că este Pavel (1:1, 23; 4:18) iar conținutul concordă cu aceste afirmații. Expunerea doctrinei, urmată de transpunerea în practică a acestei doctrine, la capitolul îndatoriri, este o

trăsătură caracteristică a apostolului. Poate că cea mai convingătoare dovadă de autenticitate este puternica legătură cu Filimon — epistolă acceptată unanim ca fiind paulină. Cinci din persoanele menționate în această scurtă epistolă figurează și în Coloseni. Chiar și un critic de genul lui Renan a fost impresionat de paralela dintre aceste două epistole. Or, se știe că Renan a avut îndoieli cu privire la Coloseni.

Argumentele formulate împotriva paternității pauline se axează pe chestiuni de vocabular, pe doctrina privitoare la Cristos și pe aparentele referiri la gnosticism. Cu privire la primul punct enunțat, noul vocabular cu care facem cunoștință în Coloseni înlocuiește unii din termenii preferați cu care se exprima Pavel. Salmon, cărturar britanic de orientare conservatoare, combate șugubăț acest punct de vedere cu contra-argumentul următor: „Nu pot subscrie la doctrina potrivit căreia un om, atunci când compune o nouă lucrare, nu are voie, sub amenințarea pierderii identității, să folosească termeni noi, pe care nu i-a mai folosit în altă lucrare.”¹ Cu privire la Cristologia cuprinsă în Coloseni, ea se îmbină perfect cu aceea de la Filipeni și Ioan și numai cei ce ar dori să transforme Dumnezeirea lui Cristos într-o evoluție a păgânismului veacului al doilea se vor poticni de această doctrină.

Cât privește gnosticismul, cărturarul scoțian de orientare liberală Moffatt credea că faza incipientă de gnosticism prezentată în Coloseni ar fi putut exista în primul veac.²

Astfel, paternitatea paulină a cărții Coloseni stă pe o temelie solidă.

III. Data

Înscrisă în „Epistolele din închisoare”, Coloseni ar putea fi produsul întemnițării de doi ani a lui Pavel în Cezarea (Fapte 23:23; 24:27). Dar, întrucât evanghelistul Filip a

fost gazda lui acolo, pare neverosimil ca apostolul să nu-l fi pomenit în această carte, având în vedere ce creștin curtenitor și delicat era Pavel. Unii au sugerat și posibilitatea întemnițării apostolului la Efes, deși această variantă este mult mai puțin probabilă. Cei mai mulți consideră însă că această scrisoare, împreună cu Filimon, a fost scrisă pe la mijlocul întemnițării lui Pavel la Roma, prin anul 60 d.Cr. (Fapte 28:30, 31).

Din fericire, așa cum se întâmplă de cele mai multe ori, pentru a înțelege cartea de față nu este nevoie să cunoaștem împrejurările în care a fost compusă.

IV. Fondul și tema cărții

Colose era un oraș din provincia Frigia, în regiunea cunoscută azi sub numele de Asia Mică, situat la 16 km est de Laodiceea, la 20 km sud-est de Hierapolis (vezi 4:13). Față de Efes era situat la o sută șazeci de kilometri est, la intrarea unei trecători din munții Cadmieni (o vale îngustă de circa 18 km), pe traseul militar ce stabilea legătura dintre Eufrat și Occident. Colose era situat pe valea râului Lycus (Lupul), al cărui curs era îndreptat spre vest, fiind afluent al râului Maeander, în care se vărsa după ce acesta străbătea Laodiceea. Acolo apa de la izvoarele fierbinți din Hierapolis se unește cu apa rece provenită de la Colose, producând acea stare de „căldicel“ de la Laodiceea. Hierapolis era atât o stațiune balneară, cât și un centru religios, în timp ce Laodiceea era metropola din valea respectivă. În perioada anterioară NT, Colose cunoscută o înflorire deosebită. Se crede că denumirea orașului provine de la termenul „colossus“, inspirat de formațiunile de calcar, ce se prezentau sub forme fanteziste.

Nu știm exact cum a ajuns Evanghelia la Colose. În punctul în care Pavel le scrie colosenilor această scrisoare, el încă nu-i cunoscut pe nici unul dintre credincioșii de acolo (2:1). În general se crede că Epafras e cel ce a dus vestea bună a mântuirii în acest oraș (1:7). Mulți cred că el a fost convertit prin Pavel, în timpul șederii de trei ani a apostolului la Efes. Frigia făcea parte din Asia Proconsulară. Pavel a fost în Frigia (Fapte 16:6; 18:23), dar nu și la Colose (2:1).

Din textul epistolei deducem că o învățătură falsă, cunoscută ulterior sub denumirea de gnosticism, începuse să amenințe biserica din Colose. Gnosticii se făleau cu cunoștințele lor (din grecescul *gnōsis*, „cunoaștere“). Adepții acestui curent pretindeau că posedă informații superioare celor deținute de apos-

toli și încercau să creeze impresia că nimeni nu putea fi cu adevărat fericit, decât dacă era inițiat în tainele cultului lor.

Unii din gnostici negau adevărata latură umană a lui Cristos, propovăduind că „Cristosul“ ar fi fost o *influență* divină, care ar fi emanat din Dumnezeu și s-ar fi odihnit asupra Omului, Isus, la botezul Lui. Apoi susțineau că Cristosul acesta L-ar fi părăsit pe Isus cu puțin timp înaintea răstignirii Lui. Așadar, conform teoriei acestora, Isus a murit, dar nu și Cristosul.

Anumite variante ale gnosticismului susțineau că între Dumnezeu și materie există diverse nivele sau grade de ființe spirituale. Ei adoptau acest punct de vedere în efortul de a explica originea răului, așa cum arată și A. T. Robertson:

Speculația gnosticilor se axa, mai cu seamă, asupra originii universului și existenței răului. Ei presupuneau că Dumnezeu este bun și totuși rău în cadrul existenței. Și totuși, Dumnezeu bun nu a putut crea materia rea. Prin urmare, ei postulau o serie de emanații, eoni, spirite și îngeri care s-ar fi interpus între Dumnezeu și materie. Ideea era că un eon ar fi provenit din Dumnezeu, altul din acest eon, și așa mai departe, până când s-ar fi aflat la o distanță suficient de mare de Dumnezeu pentru ca Dumnezeu să nu fie contaminat de creația materiei rele, dar suficient de aproape încât să aibă forța de a executa lucrarea.³

Fiind convinși că trupul este inerent păcătos, unii gnostici practicau ascetismul, acel sistem de renunțare de sine sau chiar auto-torturare, în efortul de a atinge o stare spirituală mai înaltă. Alții treceau în extrema cealaltă, trăind în satisfacerea tuturor plăcerilor trupului, afirmând că trupul nu are nici o importanță sau că nu afectează viața spirituală a omului!

Se pare că urme ale altor două erori puteau fi întâlnite la Colose: antinomianismul și iudaismul. Antinomianismul este învățătura potrivit căreia sub har o persoană nu trebuie să practice stăpânirea de sine, ci poate să dea curs tuturor poftelor și dorințelor trupului. Iudaismul de genul Vechiului Testament degenerase, atingând forma unui sistem de îndeplinire a unor ceremonii, prin care omul spera să poată obține neprihănirea înaintea lui Dumnezeu.

Erorile care existau la Colose continuă să se manifeste și în vremea noastră. Gnosticismul a reapărut în sânul curentelor: Christian Science, Teosofie, Mormonism, Martorii lui Iehova, Unity și al altor sisteme. Antinomianismul este caracteristic tuturor celor care

spun că, întrucât trăim sub har, putem face ce dorim, trăind oricum. Iudaismul a fost inițial o revelație de la Dumnezeu, ale cărei forme și ceremonialuri au avut menirea de a-i învăța pe oameni adevăruri spirituale sub forma unor arhetipuri, așa cum reiese din epistola către Evrei și din alte părți ale NT. Dar această învățătură a degenerat, devenind un sistem în care formele propriu-zise au ajuns să capete valoare, sensul lor spiritual fiind, în general, ignorat. Iudaismul își găsește corespondentul modern în numeroasele sisteme religioase de vremea noastră, care propovăduiesc că omul poate obține bunăvoința lui Dumnezeu prin propriile sale fapte, ignorând sau tăgăduind starea sa de păcat și nevoia mântuirii exclusiv din partea lui Dumnezeu.

În Coloseni, apostolul Pavel contracarează cu măiestrie aceste erori, prin etalarea gloriilor Persoanei și lucrării Domnului nostru Isus Cristos.

Epistola aceasta se aseamănă uimitor de mult cu scrisoarea lui Pavel către Efeseni. Este însă o asemănare din care lipsește elementul repetiției. Efeseni îi privește pe credincioși așezați cu Cristos în locurile cerești. Pe de altă parte, Coloseni îi privește pe pământ, în timp ce Cristos, Capul lor Glorificat, se află în cer. În *Efeseni* accentul se pune asupra faptului că *credinciosul* este în Cristos, în timp ce *Coloseni* îl prezintă pe *Cristos*, nădejdea slavei, în *credincios*. În *Efeseni* accentul cade pe biserică, în ipostaza de „Trup“ al lui Cristos, „plinătatea Celui care împlinește totul în toți“ (Ef. 1:23). De aici și sublinierea unității Trupului lui Cristos. În *Coloseni*, poziția de cap a lui Cristos este expusă pe larg în capitolul 1, împreună cu necesitatea de a ne ține strânsi de Cap“ (2:18, 19), de a-I fi supuși. Cincizeci și patru din cele 155 de versete ale cărții *Efeseni* sunt similare cu cele din *Coloseni*.

SCHIȚA CĂRȚII

I. DOCTRINA PRE-EMINENȚEI LUI CRISTOS (Cap. 1, 2)

- A. Salutul (1:1, 2)
- B. Mulțumirile și rugăciunea lui Pavel pentru credincioși (1:3-14)
- C. Gloriile lui Cristos, Capul Bisericii (1:15-23)
- D. Slujba încredințată lui Pavel (1:24-29)
- E. Suficiența lui Cristos în fața pericolelor filosofiei, legalismului, misticismului și ascetismului (2:1-13)

II. ÎNDATORIRILE CREDINCIOSULUI FAȚĂ DE CRISTOSUL PRE-EMINENT (Cap. 3, 4)

- A. Noua viață a credinciosului: dezbrăcarea de omul vechi și îmbrăcarea cu omul nou (3:1-17)
- B. Comportamentul adecvat pentru membrii casei creștine (3:18-4:1)
- C. Viața de rugăciune a credinciosului și mărturia dată de el prin faptă și prin viu grai (4:2-6)
- D. Amănunte despre unii din asociații lui Pavel (4:7-14)
- E. Salutări și îndrumări (4:15-18)

Comentariu

I. DOCTRINA PRE-EMINENȚEI LUI CRISTOS (Cap. 1, 2)

A. Salutul (1:1, 2)

1:1 Pe vremea când a fost redactat Noul Testament, o scrisoare începea de obicei cu numele autorului. Tot așa și **Pavel** se prezintă ca **apostol al lui Isus Cristos prin voia lui Dumnezeu**. Un apostol era un trimis special al Domnului Isus. Pentru a li se confirma mesajul propovăduit, apostolii au primit puterea de a săvârși minuni (2 Cor. 12:12). În plus, citim că atunci când apostolii și-au pus,

în unele cazuri, mâinile peste credincioși, a fost dăruit Duhul Sfânt (Fapte 8:15-20; 19:6). Astăzi nu există în lume apostoli în sensul strict al cuvântului și este o mare nechibzuință ca cineva să pretindă că ar fi succesori ai primilor doisprezece apostoli. Mulți interpretează Efeseni 2:20 în sensul că lucrarea celor înzestrați cu darul distinctiv de apostoli și profeți a avut de a face, în principal, cu întemeierea bisericii, în contrast cu lucrarea evangheliștilor, păstorilor și învățătorilor (Ef. 4:11), care continuă și în dispensația actuală.

Pavel își derivă apostolia din **voia lui**

Dumnezeu (vezi și Fapte 9:15; Gal. 1:1). Nu a fost o ocupație pe care și-a ales-o singur sau pentru care să fi fost instruit de oameni, după cum această funcție nu i-a fost încredințată prin ordinarea oamenilor. Nu a provenit „de la oameni“ (ca sursă), nici „prin oameni“ (ca instrument), ci întreaga lui misiune a fost desfășurată cu convingerea solemnă că Dumnezeu însuși l-a ales să fie apostol.

Pe când redacta această scrisoare lângă Pavel se afla **Timotei fratele nostru**. Este bine să observăm aici o totală lipsă de oficialism în atitudinea lui Pavel față de Timotei. Ambii erau membri ai unei frății comune și nici măcar nu se punea problema unei ierarhii, de felul celei care există astăzi în rândurile demnitarilor bisericești, cu titluri pompoase și veșminte specifice.

1:2 Scrisoarea aceasta se adresează **sfinților și fraților credincioși în Cristos care sunt în Colose** — două denumiri frumoase care se aplică în NT tuturor creștinilor. **Sfinți** — asta înseamnă că ei sunt despărțiți de lume și alipiți la Dumnezeu, urmarea acestui act trebuind să se manifeste prin viața lor sfântă. **Frați credincioși** arată că sunt copiii unui Tată comun prin credința în Domnul Isus; sunt frați și surori care cred. Creștinii mai sunt numiți discipoli (ucenici) și credincioși, în alte locuri din NT.

În Cristos se referă la poziția lor *duhovnicească*. Când au fost mântuiți, Dumnezeu i-a așezat în Cristos, ei fiind acum „acceptați în Preaiubitul.“ Urmarea este că ei au viața și natura Lui, de acum înainte nemaifiind văzuți de Dumnezeu ca niște copii ai lui Adam sau ca oameni nenăscuți din nou, ci acceptați pe deplin, cum este Fiul Său. Sintagma: **în Cristos** comunică o încărcătură de intimitate, acceptare și siguranță ce depășește orice capacitate a minții omenеști de a o pricepe. Amplasarea *geografică* a acestor credincioși este indicată de sintagma: **care sunt în Colose**. Poate niciodată n-am fi putut citi despre acest oraș, dacă evanghelia nu s-ar fi predicat acolo, aducând sufletele la mântuire.

Pavel îi salută acum pe sfinți cu frumosul salut: **Har vouă și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru și de la Domnul Isus Cristos**. Nici o altă alăturare de cuvinte nu ar putea exprima mai plenar binecuvântările aduse de creștinism decât formula: **har și pace**. **Har** era un salut destul de răspândit în lumea elenă, după cum **pace** era un salut obișnuit la evrei, ambele cuvinte fiind folosite atât la întâlnire, cât și la despărțire. **Harul** ni-L înfățișează pe Dumnezeu coborându-Se la nivelul

omenirii păcătoase și pierdute, cu nesfârșită iubire și compasiune iar **pacea** rezumă toate rezultatele vieții unei persoane, atunci când aceasta acceptă harul lui Dumnezeu, ca dar fără plată. R. J. Little spune: „Harul poate însemna multe lucruri, fiind aidoma unui cec în alb. Pacea este negreșit o componentă a moștenirii creștinului, pe care nu trebuie să-l lăsăm pe Satan să ne-o răpească.“ Semnificativă este și topica: întâi este **harul**, apoi **pacea**. Dacă Dumnezeu n-ar fi luat inițiativa, acționând sub impulsul iubirii și îndurării Sale față de noi, am zăcea și azi în păcatele noastre. Dar slavă Lui, că a avut această inițiativă, trimițându-L pe Fiul Lui să moară pentru noi, drept care acum putem avea pace cu Dumnezeu, pace cu semenii noștri și pacea lui Dumnezeu în sufletele noastre. Dar de îndată ce am făcut această afirmație, ne dăm seama cât de neadecvate sunt cuvintele noastre pentru a putea defini suficient profunda realitate pe care o exprimă ele.

B. Mulțumirile și rugăciunea lui Pavel pentru credincioși (1:3-14)

1:3 După ce i-a salutat pe sfinții aceștia cu cuvintele ce au intrat în vocabularul defnitoriu al creștinismului, apostolul face încă un gest caracteristic — se pleacă pe genunchi, cu **mulțumiri** și rugăciune pe buze. Se pare că apostolul întotdeauna își începea rugăciunea cu laude adresate Domnului — pildă pe care bine ar fi dacă ne-am însuși-o. Rugăciunea lui este adresată **lui Dumnezeu Tatăl Domnului nostru Isus Cristos**. Rugăciunea este privilegiul nespus de mare de a fi primiți în audiență la Suveranul universului. Pe bună dreptate cineva ar putea întreba: „Cum poate un biet om îndrăzni să stea înaintea înfricoșătoare și măreței prezențe a Dumnezeului Preainalt?“ Răspunsul îl găsim în însuși textul versetului: slăvitul și maiestuosul Dumnezeu al universului este **Tatăl Domnului nostru Isus Cristos**. Cel Preainalt este același care s-a apropiat de noi, devenind intim. Datorită faptului că credincioșii în Cristos se împărtășesc din viața Lui, Dumnezeu este acum și Tatăl nostru (Ioan 20:17). Noi ne putem apropia de El prin Cristos. **Rugându-ne neînecat pentru voi**. Luată separat, această sintagmă nu pare ieșită din comun, dar sensul ei e amplificat de observația că Pavel își exprimă aici interesul pentru oameni cu care încă nu a avut prilejul să se întâlnească. Comparăția aceasta cu propria noastră dificultate de a ne aduce aminte de rudele și prietenii noștri, înaintea tronului de har! Ce listă uriașă de

persoane pentru care obișnuia să se roage trebuie să fi avut apostolul Pavel! El se ruga nu numai pentru cei pe care îi cunoștea, ci și pentru creștinii din depărtări, ale căror nume i-au fost aduse la cunoștință de alții. Cu adevărat, viața de necurmată rugăciune a apostolului Pavel ne ajută să-l înțelegem mai bine.

1:4 El auzise despre **credința în Cristos Isus** a colosenilor și despre **dragostea lor față de toți sfinții**. Mai întâi el menționează **credința lor în Cristos Isus**, acesta trebuind să fie întotdeauna punctul nostru de plecare. În lumea contemporană există mulți oameni religioși, care vorbesc întruna despre dragostea lor pentru alții. Dar dacă îi descoși mai îndeaproape, constai că nu au nici o **credință în Domnul Isus**. Or, o asemenea dragoste reprezintă un gol imens și o totală lipsă de sens. Pe de altă parte, sunt cei care mărturisesc cu buzele **credința lor în Cristos**, dar degeaba cauți că nu vei găsi nici o dovadă a **dragostei lor** în viața lor. Pavel pune sub semnul întrebării și sinceritatea credinței lor. Trebuie să existe **credință adevărată în Mântuitorul**, și această credință trebuie demonstrată printr-o viață de **iubire față de Dumnezeu** și față de semenii noștri.

Pavel spune că **credința este în Cristos**. Trebuie să luăm bine seama la acest lucru. Domnul Isus Cristos este prezentat întotdeauna în Scriptură ca ținta credinței, obiectivul spre care este îndreptată aceasta. Cineva poate avea credință nemărginită într-o bancă, dar credința aceea este valabilă doar în măsura în care banca respectivă este fiabilă. Ori-câtă credință ai avea în banca respectivă, aceasta nu va putea asigura depozitele bancare, dacă banca nu este gestionată cum trebuie. Credința în sine nu este suficientă. Credința respectivă trebuie să fie axată pe Domnul Isus Cristos. Întrucât El nu poate da greș niciodată, nici o persoană care-și pune încrederea în El nu va fi dezamăgită niciodată.

Faptul că Pavel a auzit despre **credința și dragostea lor** arată că ei nu erau niște credincioși ascunși. De fapt, NT nu oferă prea multe încurajări celor care și-ar propune să trăiască o viață de ucenic secret. Învățătura Cuvântului lui Dumnezeu este că dacă cineva L-a primit cu adevărat pe Mântuitorul, atunci acea persoană nu va putea să nu-L mărturisească în public pe Cristos și mântuirea pe care i-a adus-o.

Dragostea colosenilor îi cuprindea pe **toți sfinții**. Cu alte cuvinte, această dragoste nu avea nici o umbră de sectarism sau de mărginire locală. Colosenii nu-i iubeau doar pe cei

din părtășia lor, ci oriunde găseau credincioși adevărați, își revărsau fără rezerve toată căldura dragostei lor peste ei. Asta ar trebui să ne fie învățământ ca și dragostea noastră să nu aibă un caracter îngust și să nu se mărginească la cei din propriul nostru cerc de părtășie locală sau numai la misionarii din țara noastră. Trebuie să dăm cinste oilor lui Cristos din orice loc unde s-ar găsi acestea, manifestându-ne, ori de câte ori posibil, dragostea față de ele.

1:5 Nu este prea clară legătura acestui verset cu textul precedent. Trebuie el legat de versetul 3? Noi dăm mulțumiri... **din pricina nădejii care vă este păstrată în ceruri?** Sau legătura trebuie stabilită cu versetul 4: Dragostea voastră pentru toți sfinții, **din pricina nădejii care vă este păstrată în ceruri?** Ambele interpretări sunt valabile. Apostolul avea motive să mulțumească nu numai pentru credința și dragostea lor, ci și pentru moștenirea de care vor avea ei parte în viitor. Pe de altă parte, tot atât de adevărat este și faptul că credința în Cristos Isus și dragostea pentru toți sfinții sunt exercitate în lumina binecuvântărilor care ne așteaptă. În orice caz, putem vedea cu toții că Pavel enumeră aici cele trei virtuți cardinale ale vieții creștine: credința, dragostea și **nădejdea**, pe care le găsim și la 1 Corinteni 13:13 și la 1 Tesaloniceni 1:3; 5:8. Lightfoot spune: „Credința se reazemă pe trecut; dragostea acționează în prezent; iar nădejdea ne îndreaptă privirile spre viitor.“⁴

În versetul acesta **nădejdea** nu înseamnă atitudinea de așteptare sau de năzuire după un lucru, ci se referă la obiectul sperat. Aici înseamnă împlinirea sau consumarea mântuirii noastre, când vom fi duși în cer și ne vom lua în primire moștenirea veșnică. Colosenii auziseră despre această **nădejde**, probabil când Epafraș le vestise evanghelia. Ceea ce au auzit ei este redat de sintagma: **cuvântul adevărului evangheliei**. **Evanghelia** de aici este descrisă ca mesajul unei vești bune **adevurate**. Poate că Pavel se gândea la învățăturile **false** ale gnosticilor, când scria aceste cuvinte. Cineva a definit „adevărul“ drept ceea ce afirmă Dumnezeu despre un lucru (Ioan 17:17). **Evanghelia** este adevărată pentru că este cuvântul lui Dumnezeu.

1:6 Adevărul evangheliei ajunsese până la coloseni, ca de altfel până la marginile lumii cunoscute până atunci. Afirmăția nu trebuie luată în sens absolut, întrucât nu se poate deduce de aici că absolut **toți oamenii** din lumea de atunci au auzit evanghelia. Mai

degrabă ar putea să însemne, cel puțin parțial, că o seamă de oameni *din orice națiune* au auzit vestea bună a evangheliei (Fapte 2). Versetul ar mai putea însemna că evanghelia este destinată tuturor oamenilor și că se vestește peste tot, fără îngrădiri intenționate. Pavel descrie și rezultatele inevitabile pe care le produce evanghelia. În Colose și în toate celelalte părți ale lumii în care ajunsese să fie vestită evanghelia, ea a dat roadă și a crescut (textul marginal⁵ NKJV). Se face această afirmație pentru a se sublinia caracterul supranatural al evangheliei, căci în natură de obicei rodirea și creșterea nu au loc concomitent. De multe ori planta respectivă trebuie curățată pentru ca să dea rod, căci dacă este lăsată să crească în voie, va acapara toată seva, repartizând-o frunzelor și ramurilor, și nu rodului. Dar evanghelia înfăptuiește ambele procese simultan: dă **roadă** în mântuirea sufletelor și zidirea sfinților, răspândindu-se, în același timp, din oraș în oraș și de la neam la neam.

Este exact efectul pe care l-a avut evanghelia în viața colosenilor **din ziua când** ei au auzit și au cunoscut harul lui Dumnezeu în adevăr. În biserica din Colose s-a produs o creștere numerică, dar și o dezvoltare duhovnicească în viața credincioșilor de acolo.

Se pare că evanghelia a făcut, într-adevăr, pași uriași în primul veac, ajungând în Europa, Asia și Africa, cu mult peste limitele unde credeau unii că se va opri. Dar nu există temeiuri să credem că a străbătut tot pământul. **Harul lui Dumnezeu** descrie aici foarte adecvat mesajul evangheliei. Prin ce am putea rezuma mai frumos vestea bună decât prin adevărul minunat, potrivit căruia harul lui Dumnezeu se revărsa peste oameni vinovați, care nu merită decât mânia lui Dumnezeu!

1:7 Apostolul precizează că de la Epafras au auzit credincioșii mesajul evangheliei, ajungând să cunoască acest mesaj în experiența lor practică de trăire. Pavel îl laudă pe Epafras, definindu-l drept **preaiubitul nostru rob împreună cu noi și credincios slujitor al lui Cristos pentru ei**. Nu găsim la apostolul Pavel nici urmă de amărăciune sau gelozie. Pe el nu-l deranja faptul că și alți predicatori aveau parte de elogieri. Ba mai mult, el însuși este primul care își exprimă aprecierea față de alți slujitori ai Domnului.

1:8 De la Epafras a auzit Pavel de **dragostea colosenilor în Duhul**. Nu era aici doar un sentiment uman de afecțiune, ci o iubire autentică față de Domnul și copiii Lui, pe

care o produce **Duhul** lui Dumnezeu ce sălășluiește în lăuntrul credincioșilor. Aceasta este singura referire la Duhul Sfânt din această epistolă.

1:9 Odată încheiat capitolul mulțumirilor, Pavel începe acum să facă mijlociri concrete pentru sfinți. Am amintit deja cât de cuprinzător era orizontul rugăciunilor lui Pavel. Trebuie acum să amintim și faptul că cererile formulate de el se raportau întotdeauna la nevoile specifice ale copiilor lui Dumnezeu din orice localitate. Apostolul nu se ruga la modul general. Patru par să fie cererile exprimate cu privire la coloseni: (1) ca ei să capete pricepere duhovnicească; (2) să aibă o purtare vrednică de Domnul; (3) să aibă parte din plin de putere și (4) să fie cuprinși de un duh de mulțumire.

Cererile formulate de Pavel nu sunt parci-monioase ori meschine — fapt care reiese mai cu seamă din versetele 9, 10 și 11, prin folosirea unor cuvinte cum ar fi: *orice, orice lucru, tot felul de, cu toată puterea, pentru orice răbdare...* (1) **orice fel de înțelepciune și de pricepere duhovnicească** (v. 9). (2) „să-I fiți plăcuți în orice lucru“ (v. 10). (3) „În orice lucrare bună“ (v. 10). (4) „Cu toată puterea“ (v. 11). (5) „Pentru orice răbdare și îndelungă îngăduință“ (v. 11).

De aceea de la începutul versetului 9 stabilește legătura cu versetele anterioare, sensul sintagmei fiind: *datorită veștilor aduse de Epafras* (v. 4, 5, 8). De prima dată când a **auzit** despre acești sfinți scumpi de la Colose și credința, dragostea și nădejdea lor, apostolul și-a făcut un obicei să se roage pentru ei. Mai întâi s-a rugat ca ei să fie umpluți **de cunoașterea deplină a voii** lui Dumnezeu, **în orice fel de înțelepciune și de pricepere duhovnicească**. Apostolul nu a cerut ca ei să fie mulțumiți cu pretențiile de cunoaștere trămbițate de gnostici, ci a dorit ca credincioșii coloseni să aibă parte de deplina cunoaștere a voii lui Dumnezeu pentru viața lor, așa cum este aceasta descoperită în cuvântul Său. Cunoașterea acesta nu este de natură lumească ori carnală, ci e caracterizată de **înțelepciune și pricepere duhovnicească** — adică de **înțelepciunea de a aplica cunoștințele dobândite în modul cel mai adecvat și de pricepere** de a vedea care lucruri sunt după voia lui Dumnezeu și care sunt contrare acesteia.

1:10 Între versetul 10 și 9 există o foarte importantă legătură. De ce voia apostolul Pavel să fie colosenii umpluți cu cunoașterea voii lui Dumnezeu? Pentru ca ei să devină oare predicatori străluciți sau învățători senza-

ționali? Ca să atragă după ei mulțimi mari de adepți, cum făceau gnosticii? Nicidecum! Adevărată înțelepciune și pricepere duhovnicească are menirea de a-i învrednici pe creștini să **umblă într-un chip vrednic de Domnul, să-I fie plăcuți în orice lucru**. Găsim aici o lecție importantă despre călăuzire. Dumnezeu nu ne descoperă voia Sa pentru a ne satisface curiozitatea, după cum nu o face pentru a ne gădila ambiția sau orgoliul. Mai degrabă, Domnul ne arată voia Sa pentru viața noastră pentru ca noi să-I fim plăcuți în tot ceea ce facem.

Aducând rod în tot felul de fapte bune. Iată o utilă atenționare că deși nu suntem mântuiți prin faptele bune, negreșit suntem însă mântuiți pentru a face fapte bune. Uneori avem tendința ca prin sublinierea totalei nevrednicii și ineficacității a faptelor bune de a mântui sufletul să creăm impresia că creștinii nu cred în valoarea sau necesitatea faptelor bune. Nimic nu ar putea fi mai departe de adevăr decât o atare interpretare trunchiată! Aflăm de la Efeseni 2:10 că: „noi suntem lucrarea Lui și am fost creați în Cristos Isus pentru fapte bune, pe care Dumnezeu le-a pregătit mai dinainte, ca să umblăm în ele.“ Și iarăși la Tit 3:8, Pavel îi scrie lui Tit: „Adevărat este cuvântul acesta și vreau să stăruu cu tărie asupra acestor lucruri, pentru ca cei care au crezut în Dumnezeu să caute să fie cei dintâi în fapte bune“.

Pavel nu dorea doar ca ei să aducă roadă în orice lucrare bună, ci și să crească în cunoașterea lui Dumnezeu. Cum se realizează acest lucru? Mai întâi de toate, se face prin studierea consecventă și atentă a cuvântului lui Dumnezeu. Apoi se capătă prin ascultarea de învățăturile Sale, slujindu-L cu credincioșie — acest element din urmă fiind un gând foarte predominant aici. Pe măsură ce facem aceste lucruri, suntem aduși la o stare de cunoaștere mai deplină a Domnului. „Atunci vom cunoaște, dacă vom persevera în cunoașterea Domnului“ (Osea 6:3, KJV).

Observați repetarea cuvintelor care se referă la cunoaștere în capitolul 1 și modul în care fiecare menționare nouă a lor ne transmite un gând și mai profund. În versetul 6, ei „*au cunoscut* harul lui Dumnezeu.“ În versetul 9, ei aveau deja „*cunoașterea* voii Sale“, pentru ca în versetul 10 să ni se spună că ei „*creșteau în cunoașterea* lui Dumnezeu“. Am putea spune că prima cunoaștere se referă la mântuire, a doua la studierea Scripturilor iar a treia la slujirea și la trăirea vieții creștine. Doctrina sau învățătura sănătoasă trebuie să

conducă neapărat la o purtare corespunzătoare, care se va exprima prin slujirea și ascultarea noastră de Domnul.

1:11 A treia cerere a apostolului este ca sfinții să fie **întăriți cu toată puterea, potrivit cu tăria slavei Lui**. (Observați din nou progresia: *umpluți*, vr. 9; *aducând rod*, v. 10; *întăriți*, v. 11). Viața creștină nu poate fi trăită doar în virtutea energiilor naturale ale omului, ci este nevoie de o tărie supranaturală. De aceea Pavel dorește ca credincioșii să cunoască puterea Fiului înviat al lui Dumnezeu, dar nu se oprește aici, ci vrea ca ei s-o cunoască **potrivit cu tăria slavei Lui**. El nu cere ca această putere să fie *din* tăria slavei Lui, ci **potrivit cu ea**. **Tăria slavei Lui** este nemărginită și tot așa este și cadrul rugăciunii, cum arată și Peake: „Dotarea cu putere nu se face doar pe măsura nevoii receptorului, ci și după măsura puterii divine disponibile.“⁶

De ce dorea Pavel să aibă creștinii această putere sau tărie? Pentru ca să săvârșească minuni spectaculoase? Sau pentru ca să învie morții, să vindece bolnavii sau să scoată demonii? Din nou, răspunsul este „Nu“. Ci este nevoie de putere pentru ca copilul lui Dumnezeu să aibă **orice răbdare și îndelungă îngăduință [răbdare], cu bucurie**. Trebuie să dăm toată atenția acestui cuvânt! Pentru că în multe zone ale creștinătății contemporane se pune un mare accent pe așa-zisele miracole, cum ar fi vorbirea în limbi, vindecarea bolnavilor și alte lucruri senzaționale. Dar față de toate acestea, asistăm în epoca noastră la un miracol mult mai mare: acela de a vedea cum un copil al lui Dumnezeu suferă răbdător și-I mulțumește lui Dumnezeu în mijlocul tuturor încercărilor!

La 1 Corinteni 13:4, îndelunga răbdare este asociată cu bunătatea. Aici ea este legată direct de bucurie. Noi suferim pentru că nu ne putem smulge din gemetele (și suferințele) de care are parte creația. Pentru a ne păstra însă **bucuria** în lăuntrul nostru și bunătatea față de alții este nevoie de puterea lui Dumnezeu, aceasta fiind o izbândă în viața de credință. Deosebirea dintre **răbdare și îndelungă răbdare** este, după unii, deosebirea dintre a răbda fără murmur și a răbda fără să te răzbuni. Harul lui Dumnezeu a realizat unul dintre obiectivele supreme în viața credinciosului care știe să sufere cu răbdare și să-L laude pe Dumnezeu chiar în mijlocul unei încercări de foc.

1:12 **Mulțumind** din acest verset se referă la coloseni, nu la Pavel (în original verbul este la plural). Pavel se roagă ca ei să fie

nu doar întăriți în toate privințele, ci și să aibă un duh de mulțumire, pentru ca niciodată să nu înceteze să-și exprime recunoștința față de Tatăl, care i-a **învrednicit** să aibă parte de **moștenirea sfinților în lumină**. Ca fii ai lui Adam, noi nu eram potriviți să ne bucurăm de gloriile cerului. De fapt, dacă ar fi posibil ca oamenii nemântuiți să fie duși în cer, ei nu s-ar simți bine acolo, ci ar fi cuprinși de cea mai adâncă mizerie. Ca să poți aprecia cerul trebuie să fii potrivit pentru el. Chiar și noi, credincioșii în Domnul Isus, nu suntem potriviți pentru cer prin noi înșine. Singura nădejde de slavă pe care o avem acum se găsește în Persoana Domnului Isus Cristos:

Mă reazem pe meritele Sale,

Alt reazem n-am,

Nici chiar în locurile cerești,

În țara lui Emanuel.

— *Anne Ross Cousin*

Când Dumnezeu îl mântuiește pe cineva, imediat îl înzestrează cu caracterul adecvat pentru cer. Acest caracter adecvat este chiar Cristos. Nimic nu mai poate fi adăugat la această desăvârșire. Nici măcar o viață întreagă de ascultare și de slujire aici pe pământ nu-l va putea face pe cineva să fie mai potrivit, mai adecvat pentru cer decât în ziua când a fost mântuit. Nădejdea noastră de slavă se găsește în sângele Lui. În timp ce moștenirea este **în lumină** și „pusă deoparte în cer“, noi, credincioșii avem aici pe pământ Duhul Sfânt ca „garanție a moștenirii noastre.“ Prin urmare, ne bucurăm, gândindu-ne la ce ne așteaptă în viitor, în timp ce încă de pe acum ne bucurăm de „pârpa Duhului.“

1:13 Învrednicindu-ne să avem parte de moștenirea sfinților în lumină, Dumnezeu **ne-a eliberat de sub puterea întunericului și ne-a strămutat în împărăția Fiului dragostei Lui** (cf. 1 Ioan 2:11). Acest lucru poate fi ilustrat prin experiența copiilor lui Israel, așa cum o găsim consemnată în Exod. Ei o duseseră greu în Egipt, sub loviturile de bici ale stăpânilor de sclavi. Dar printr-un act minunat al intervenției divine, Dumnezeu i-a izbăvit din groaznică robie și i-a condus prin pustie spre țara făgăduinței. Tot așa și noi, ca păcătoși eram robi ai Satanei, dar prin Cristos am fost **izbăviți** din ghiarele sale, fiind acum supuși ai împărăției lui Cristos. Împărăția Satanei este caracterizată de întuneric — adică de absența luminii, căldurii și bucuriei; pe când împărăția lui Cristos este caracterizată de dragoste, care presupune prezența tuturor celor trei elemente: lumină, căldură și bucurie.

Împărăția lui Cristos e văzută în Scriptură în câteva aspecte diferite. Când a venit prima oară pe pământ, El a oferit națiunii Israel o împărăție literală. Iudeii doreau izbăvirea de sub asuprirea romană, dar nu voiau să se pocăiască de păcatele lor. Cristos nu putea domni decât peste un popor aflat într-o relație spirituală corectă cu El. Când Domnul Isus le-a arătat acest lucru israeliților, aceștia L-au respins pe Regele lor, răstignindu-L. De atunci Domnul Isus a revenit în cer și acum asistăm la împărăția în faza ei tainică (Mat. 13). Asta înseamnă că împărăția nu se poate vedea sub formă vizibilă. Regele este absent. Dar toți cei care îl acceptă pe Isus Cristos în această epocă îl recunosc ca Stăpânitor de drept al lor, fiind astfel supușii împărăției Sale. În viitor, când Domnul Isus va reveni pe pământ, Își va stabili împărăția, a cărei capitală va fi Ierusalimul, și va domni o mie de ani. La sfârșitul celor o mie de ani, Cristos îi va zdrobi sub picioarele Sale pe toți dușmanii, predând împărăția lui Dumnezeu Tatăl. Și astfel se va inaugura împărăția veșnică, care va continua de-a lungul întregii veșnicii.

1:14 După ce a menționat împărăția Fiului dragostei lui Dumnezeu, Pavel se lansează acum într-unul din cele mai frumoase pasaje din cuvântul lui Dumnezeu privitoare la Persoana și lucrarea Domnului Isus. Ne este greu să știm dacă Pavel și-a încheiat rugăciunea sau dacă aceasta continuă în versetele de față pe care urmează să le studiem. Nu are însă prea mare importanță, pentru că și dacă următoarele versete nu sunt o rugăciune, ele negreșit sunt o adevărată închinare.

Sturz a scos în evidență că „in acest pasaj uimitor, care îl preamărește pe Isus Cristos mai mult decât oricare alt pasaj, numele Lui nu apare nici o singură dată, sub nici o formă.“ Deși acest lucru este, într-o privință, remarcabil, nu trebuie să ne mire. Căci Cine altul decât binecuvântatul nostru Mântuitor ar putea fi obiectul descrierii ce ni se înfățișează privirilor? Pasajul ne amintește de întrebarea pe care i-a pus-o Maria grădinarului: „Domnule, dacă L-ai luat, spune-mi unde L-ai pus și mă voi duce să-L iau“ (Ioan 20:1-5). Așadar, nu l-a spus pe nume, deoarece nu era nevoie, mintea fiindu-i preocupată de o singură Persoană.

Cristos ne este înfățișat mai întâi drept **Cel în care avem răscumpărarea, iertarea păcatelor**. Răscumpărarea descrie actul prin care am fost cumpărați de pe piața de sclavi a păcatului. E ca și când Domnul Isus ar fi pus o etichetă cu prețul asupra noastră. Cât de

mare a fost valoarea ce ne-a acordat-o? În realitate, El a spus: „Pun un preț așa de mare pe ei încât sunt dispus să-Mi vârs sângele, ca să-i cumpăr.” Întrucât am fost cumpărați cu un preț atât de mare, ar trebui să ne fie clar că nu mai suntem ai noștri; am fost cumpărați cu un preț. Prin urmare, nu mai trebuie să trăim viața după bunul nostru plac. Borden din Yale a scos în evidență că dacă ne luăm viața, făcând ce dorim cu ea, ne însușim un lucru ce nu ne aparține, fiind, prin urmare, hoți!

Nu numai că El ne-a răscumpărat, ci ne-a dat **iertarea păcatelor**. Asta înseamnă că Dumnezeu a șters datoria acumulată de păcatele noastre. Domnul Isus a plătit plata pentru aceste păcate pe cruce; de-acum nu mai e nevoie să se facă nici o plată. Contul a fost achitat și încheiat, iar Dumnezeu nu numai că ne-a iertat, ci ne-a îndepărtat păcatele, cum este răsăritul departe de apus (Ps. 103:12).

C. Gloriile lui Cristos, Capul Bisericii (1:15-23)

1:15 În următoarele patru versete, îl găsim descris pe Domnul Isus: (1) în relația Sa cu Dumnezeu (v. 15); (2) în relația Sa cu creația (v. 16, 17); și (3) în relația Sa cu biserica (v. 18).

Domnul este descris aici drept **chipul Dumnezeului Celui nevăzut**. Chipul transmite cel puțin două idei. Mai întâi, gândul că Domnul Isus ne-a învrednicit să vedem cum este Dumnezeu. Dumnezeu este Duh și, prin urmare, invizibil. Dar în Persoana lui Cristos, Dumnezeu S-a făcut pe Sine vizibil ochilor muritorilor. În acest sens Domnul Isus este **chipul Dumnezeului Celui nevăzut**. Oricine L-a văzut pe El L-a văzut pe Tatăl (vezi Ioan 14:9). Dar cuvântul **chip** transmite și ideea de „reprezentant”. Dumnezeu l-a așezat inițial pe Adam pe pământ ca să-l reprezinte interesele, dar Adam a dat greș. Prin urmare, Dumnezeu L-a trimis pe singurul Său Fiu născut în lume ca Reprezentant al Său, ca să Se ocupe de interesele Sale și să-i facă cunoscută omului inima Sa plină de iubire. În această privință, El este chipul lui Dumnezeu. Același cuvânt **chip** este folosit și la 3:10, unde se spune că credincioșii sunt chipul lui Cristos.

Cristos mai este și **Cel întâi-născut peste toată creația** sau peste toate ființele create. Ce înseamnă asta? Unii învățători falși sugerează că Domnul Isus este El Însuși o ființă creată, că a fost prima Persoană creată de Dumnezeu. Ba unii merg până acolo încât să recunoască că El este cea mai măreață dintre creaturile care au ieșit din mâna lui Dumne-

zeu. Dar nimic nu ar putea contrazice mai direct învățătura cuvântului lui Dumnezeu decât aceste păreri.

Sintagma: „Cel întâi-născut” are cel puțin trei înțelesuri în Scriptură. În Luca 2:7, se folosește *in sens literal*, când Maria L-a născut pe primul ei Fiu, întâi-născut. În Exod 4:22 însă termenul e folosit *cu sens figurat*. „Israel este fiul Meu, întâiul Meu născut.” În versetul acesta nu se exprimă deloc ideea unei nașteri fizice, ci Domnul recurge la termenul de întâi născut pentru a descrie locul aparte pe care-l ocupă poporul Israel în planurile și scopurile Sale. În fine în Psalmul 89:27 termenul „întâi născut” e folosit pentru a desemna *un loc de superioritate*, de supra-mație, având un caracter unic. Acolo, Dumnezeu spune că îl va face pe David întâiul Său născut, mai presus de regii pământului. David a fost în realitate ultimul fiu născut al lui Iese, după trup. Dar Dumnezeu a hotărât să-i acorde un loc de supra-mație unică, de primat și de suveranitate.

Oare nu este exact acesta gândul subliniat la Coloseni 1:15 — **Cel întâi-născut peste toată creația**? Domnul Isus Cristos este Fiul unic al lui Dumnezeu. Într-o privință, toți credincioșii sunt fii ai lui Dumnezeu, dar Domnul Isus este Fiul lui Dumnezeu într-un sens care nu se aplică la nimeni altul. El a existat dinainte de toată creația și ocupă o poziție de supra-mație peste ea. Sintagma: **Cel întâi-născut peste toată creația** nu are aici nimic de a face cu nașterea, ci înseamnă, pur și simplu, că El este Fiul lui Dumnezeu în virtutea unei relații eterne. Este un titlu de prioritate a *poziției*, și nu doar a timpului.

1:16 Învățătorii falși recurg la versetul 15 (în special în versiunea KJV) pentru a susține că Domnul Isus ar fi o ființă creată. De obicei însă învățăturile eronate pot fi combătute chiar cu textele din Scriptură invocate de adepții cultelor deraiate, cum se întâmplă și în cazul de față. Versetul 16 afirmă concludent că Domnul Isus nu este o creatură, ci Însuși Creatorul. În versetul acesta aflăm că **toate lucrurile** — întregul univers al lucrurilor — **au fost create** nu numai **de El**, ci și **prin El și pentru El**. Fiecare din aceste prepoziții transmite un alt gând. Mai întâi, citim că **de El au fost create toate lucrurile** — ideea ce decurge de aici fiind că puterea de a crea era în Ființa Sa. El a fost Arhitectul. Mai jos, în același verset, aflăm că **toate lucrurile au fost create prin El** — adică El a fost Agentul în procesul creației. El a fost Persoana Dumnezeirii prin care s-a săvârșit actul

creației. În plus, toate lucrurile au fost create **pentru El**. El este Cel pentru care au fost create toate lucrurile — însuși țelul creației.

Pavel se străduiește să sublinieze că **toate lucrurile au fost create prin Cristos**, fie lucrurile **din cer**, fie lucrurile **de pe pământ**. Aceste cuvinte nu mai lasă nimănui vreo porțiță să afirme că deși El a creat unele lucruri, El însuși ar fi fost creat, inițial.

Apoi apostolul afirmă că creația Domnului a cuprins lucruri **văzute și nevăzute**. Termenul **văzute** (sau „vizibile”) nu necesită nici o explicație. În schimb, Pavel a fost conștient că termenul **nevăzute** (sau „invizibile”) va stârni curiozitatea noastră, ceea ce l-a determinat să procedeze la o defalcare a sensurilor termenului. Așadar, între lucrurile invizibile figurează **tronurile, stăpânirile, principitățile și puterile**. Noi credem că acești termeni se referă la ființe îngerești, deși nu putem face distincție între diversele ranguri ale acestor ființe inteligente.

Gnosticii susțineau că există diferite ranguri sau categorii de ființe spirituale, de la Dumnezeu la materie și că Cristos ar aparține uneia din aceste categorii. Pe de altă parte, Martorii lui Iehova afirmă că înainte de a fi venit în lume, Domnul ar fi fost un înger creat, și anume chiar arhanghelul Mihail! În acest verset însă Pavel combate viguros aceste idei absurde, afirmând în termenii cei mai clari cu putință că Domnul Isus Cristos este Creatorul îngerilor — de fapt, al tuturor ființelor, fie **văzute, fie nevăzute**.

1:17 El este mai înainte de toate și toate se mențin prin El. Pavel spune: „El este înainte de toate lucrurile.” În Biblie se folosește adesea timpul prezent pentru a se descrie atemporalitatea Dumnezeirii. Astfel, Domnul Isus a spus: „Înainte de a fi fost Avraam, Eu SUNT” (Ioan 8:58).

Nu numai că Domnul Isus a existat înainte de a fi fost orice creație, ci **în El toate se mențin**. Asta înseamnă că El este Susținătorul universului și Sursa mișcării sale perpetue. Chiar pe când S-a aflat aici pe pământ, El a fost Cel care a controlat legile prin care funcționează universul nostru, în condiții optime.

1:18 Stăpânirea Domnului Isus nu acoperă doar universul natural, ci se extinde și la domeniul spiritual. El este Capul trupului, al Bisericii. Toți credincioșii în Domnul Isus din actuala dispensație formează împreună ceea ce se numește **trupul** lui Cristos sau **biserica**. După cum trupul uman este vehiculul prin care se exprimă o persoană, tot așa

Trupul lui Cristos este vehiculul prin care a găsit El cu cale să se exprime față de lume. **Și El este Capul** aceluia **trup**. Capul transmite ideea de îndrumare, dirijare și control. El ocupă locul de **pre-eminență** în cadrul bisericii.

El este **începutul**. Prin asta noi înțelegem **începutul** noii creații (vezi Apo. 3:14), sursa vieții spirituale — adevăr exprimat și de folosirea sintagmei **Cel întâi-născut dintre cei morți**. Și aici trebuie să avem grijă să subliniem că prin asta nu se înțelege că Domnul Isus a fost primul care a înviat din morți, deoarece au mai existat cazuri de înviere în VT, precum și în NT. Dar Domnul Isus a fost primul care a înviat din morți, pentru ca după aceea **să nu mai moară**; El a fost primul care a înviat cu un trup slăvit și a înviat ca și Cap al unei noi creații. Învierea Sa este unică, fiind garanția că toți cei ce-și pun încrederea în El vor învia și ei. Învierea Lui Îi proclamă supremația în cadrul creației spirituale, după cum arată foarte frumos Alfred Mace: Cristos nu poate ocupa locul secund nicăieri. El este „întâiul născut peste toată creația” pentru că El a creat totul (Col. 1:15, 16). El este în același timp întâiul născut dintre cei morți în legătură cu o familie răscumpărată și cerească. Astfel creația și răscumpărarea Îi acordă onorurile supremației, pentru că este Cine este și pentru ceea ce a făcut; „pentru ca în toate lucrurile El să aibă pre-eminența.” El este primul peste tot.⁸

Domnul Isus are astfel o dublă pre-eminență: mai întâi în cadrul creației și apoi în biserică. Dumnezeu a decretat ca **în toate lucrurile EL să aibă pre-eminența**. Ce răspuns adecvat e acesta pentru toți cei care atât pe vremea lui Pavel, cât și a noastră ar căuta să-L deposedeze pe Cristos de Dumnezeirea Sa, făcându-L doar o ființă creată, oricât de înalt ar fi rangul la care L-ar așeza ei!

Citind cuvintele: **ca în toate lucrurile El să aibă pre-eminența**, este cât se poate de nimerit să ne întrebăm: „Are El oare pre-eminența, locul suprem, în viața mea?”

1:19 Darby traduce versetul 19 în felul următor: „Căci în El toată plinătatea Dumnezeirii a găsit plăcere să locuiască.” Versiunea King James ar putea lăsa să se înțeleagă că, la un moment dat, Tatălui (observați folosirea caracterelor cursive pentru cuvintele ce nu există în textul original grec) I-ar fi făcut plăcere să facă să locuiască toată plinătatea în Fiul. Sensul real este că **plinătatea** Dumnezeirii întotdeauna a locuit în Cristos.

Ereticii gnostici propovăduiau că Cristos

a fost un fel de „punct intermediar“ spre Dumnezeu, o verigă necesară din cadrul lanțului. Dar, în viziunea acestor oameni, ar fi existat după El alte verigi mai bune. Cu alte cuvinte, par să spună aceștia: „Nu vă opriți! Continuați, până veți atinge plinătatea.“ „Nicidecum“, răspunde Pavel. „Cristos este El Însuși plinătatea desăvârșită, deplina complețe!“

Toată plinătatea *locuiește* în Cristos. În original se folosește un verb care desemnează o locuire permanentă,⁹ nu doar o ședere temporară.

1:20 Între versetul 19 și 20 există următoarea legătură: „Căci I-a făcut plăcere *Tatălui* ca prin El (prin Cristos) să **împace toate lucrurile cu Sine... după ce a făcut pace prin sângele crucii Lui.**“ Cu alte cuvinte, nu numai că a fost buna plăcere a Dumnezeirii ca toată plinătatea să locuiască în Cristos, (v. 19), ci și ca Cristos să **împace toate lucrurile cu Sine.**

În acest verset sunt menționate două reconcilieri: (1) Reconcilierea **lucrurilor** (v. 20) și (2) reconcilierea persoanelor (v. 21). Prima se află încă în viitor, pe când a doua e deja la trecut, pentru toți cei ce au crezut în Cristos.

RECONCILIEREA

A reconcilia înseamnă a restaura la relația sau norma corectă sau a face pace acolo unde până atunci exista vrăjmășie. Biblia niciodată nu spune că Dumnezeu ar avea nevoie să se împace cu omul, ci întotdeauna arată că omul trebuie să se împace cu Dumnezeu. Mintea firească este dușmănie față de Dumnezeu (Rom. 8:7) și din această cauză, omul trebuie să se împace.

Când a intrat păcatul în lume, omul s-a instrăinat de Dumnezeu. El a adoptat o atitudine de ostilitate față de Dumnezeu. Prin urmare, a trebuie să se împace.

Dar păcatul a afectat toată creația, nu numai familia omenească.

1. Anumiți îngeri păcătuiseră în trecut. (Dar nu există nici un indiciu că îngerii aceștia vor fi împăcați vreodată. Ei sunt „puși deoparte în lanțuri veșnice sub întuneric, în vederea judecării acelei zile mari“, Iuda 6.) La Iov 4:18 Elifaz afirmă că Dumnezeu le găsește greșeli îngerilor Săi.

2. Creația animală a fost și ea afectată de pătrunderea păcatului în lume: „De asemenea și creația așteaptă cu o dorință înfocată descoperirea fiilor lui Dumnezeu. Căci creația a fost supusă deșertăciunii... Căci știm că până

în ziua de azi, toată creația suspină și suferă durerile nașterii“ (Rom. 8:19-22). Faptul că animalele suferă de boli și dureri, fiind supuse morții, este o dovadă că nici ele nu sunt scutite de blestemul păcatului.

3. Pământul a fost blestemat de Dumnezeu după ce a păcătuit Adam (Gen. 3:17) — fapt evidențiat de prezența buruienilor, a spinilor și a palmidei.

4. În cartea Iov, Bildad ne spune că până și stelele nu sunt curate în ochii lui Dumnezeu (Iov 25:5), deci se pare că păcatul a afectat și sfera stelelor.

5. La Evrei 9:23 ni se spune că însuși cerul a trebuit să fie purificat. Noi nu cunoaștem deplina semnificație a acestei afirmații, dar am putea deduce că lucrurile cerești au fost întinate prin prezența Satanei, care are acces la Dumnezeu ca pârâș al fraților (Iov 1:6, 7; Apo. 12:10). Unii cred că acest pasaj se referă la locuința lui Dumnezeu; alții cred că este vorba de cerurile în înțelesul sferei astrilor. Aceștia din urmă cred că Satan are acces la Dumnezeu în spațiul stelar. În orice caz, toți sunt de acord că tronul lui Dumnezeu nu este întinat de păcat.

Unul din scopurile morții lui Cristos a fost de a face posibilă împăcarea tuturor persoanelor și lucrurilor cu Dumnezeu. Pentru a realiza aceasta, El a trebuit să îndepărteze vrăjmășia și înstrăinarea. Acest lucru El l-a realizat eficient prin rezolvarea spre deplina satisfacție a lui Dumnezeu a chestiunii păcatului.

Scopul reconcilierii este redat de Coloseni 1, după cum urmează: (1) Toți cei ce cred în Domnul Isus sunt deja împăcați sau reconciliați cu Dumnezeu (v. 21). Deși lucrarea de împăcare a lui Dumnezeu este suficientă pentru toată omenirea, ea intră în vigoare sau devine efectivă doar în cazul celor care se prevalează de ea. (2) În cele din urmă, toate lucrurile vor fi împăcate, fie lucrurile de pe pământ, fie cele din cer (v. 20). Asta se referă la creația animală și la lucrurile fără viață, care au fost întinate de păcat. Dar nu se referă la Satan, la alți îngeri căzuți sau la oameni necredincioși. Pierzarea lor veșnică este prezentată fără echivoc în Scriptură.

Se spune că reconcilierea se extinde la „lucrurile de sub pământ“. Este o deosebire între reconciliere și subjugare. Aceasta din urmă este descrisă la Filipeni 2:10: „Pentru ca în Numele lui Isus să se plece orice genunchi al celor din ceruri, de pe pământ și de sub pământ.“ Sau, cum traduce Darby: „al ființelor cerești și pământești și infernale.“ Toate ființele create, chiar îngerii căzuți, vor

fi obligate, în cele din urmă, să se plece în fața Domnului Isus, dar asta nu înseamnă că vor fi vreodată împăcate. Subliniem aceasta pentru că unii s-au folosit de Coloseni 1:20 pentru a propaga învățătura falsă a mântuirii universale — potrivit căreia Satan însuși, îngerii căzuți și oamenii necredincioși vor fi cu toții împăcați cu Dumnezeu, în cele din urmă. Textul din Scriptură de care ne ocupăm limitează gradul de răspândire a reconcilierii prin sintagma: lucruri de pe pământ sau lucruri din cer. „Lucrurile de sub pământ,” (lucrurile infernale) nu sunt cuprinse. †

1:21 Pavel le amintește colosenilor că împăcarea în cazul lor este deja un fapt împlinit. Înainte de a fi convertiți, colosenii fuseseră păcătoși din rândul ne-evreilor, **înstrăinați** de Dumnezeu și **vrăjmași** ai Lui în gândirea lor, datorită **faptelor rele** (Ef. 4:17, 18). Ei aveau o nevoie disperată de a fi împăcați, drept care, Domnul Isus Cristos, în harul Lui nemărginit, a luat inițiativa.

1:22 El i-a împăcat **în trupul Lui de carne, prin moarte**. Nu prin viața Sa s-a făcut aceasta, ci prin **moartea** Sa. Sintagma: **trupul Lui de carne** înseamnă că Domnul Isus a înfăptuit împăcarea prin moartea Sa pe cruce, într-un **trup** uman real (iar nu ca ființă spirituală, ca un duh, cum afirmau gnosticii). Comparați Evrei 2:14-16, unde Întruparea lui Cristos este declarată o condiție necesară răscumpărării. Or, gnosticii negau acest fapt.

Minunatul rezultat al acestei împăcări este redat de cuvintele: **ca să vă prezinte înaintea Lui sfinți, curați și fără vină**. Ce har minunat, ca păcătoșii nelegiuți să poată fi izbăviți de trecutul lor, fiind strămutați într-un tărâm atât de binecuvântat! Cum se exprimă și C. R. Erdman: „În Cristos găsim un Dumnezeu care este aproape, care are grijă, care aude, căruia îi pasă, care se îndură și care mântuiește.”¹⁰

Deplina eficacitate a împăcării realizată de Cristos cu privire la ai Săi se va vedea atunci când vom fi înfățișați înaintea lui Dumnezeu Tatăl fără păcat, fără pată și fără nici o acuză la activul nostru, când, închinându-ne, Îl vom recunoaște bucuroși pe Cristos ca fiind Cel Vrednic (Apo. 5).

1:23 Acum apostolul Pavel adaugă unul din numeroasele **dacă**¹¹ din aceste texte, care s-au dovedit foarte descumpănitoare pentru mulți copii ai lui Dumnezeu. La prima vedere, versetul ar părea să spună că rămânerea noastră în starea de mântuiți ar depinde de rămânerea noastră **în credință**. Dacă așa ar sta lucrurile, atunci cum vom putea împăca

acest verset cu alte texte din cuvântul lui Dumnezeu, cum e cel de la Ioan 10:28, 29, care declară că nici o oaie a lui Cristos nu va pieri niciodată?

Căutând un răspuns la această întrebare, am dori să spunem de la început că siguranța eternă a credinciosului este un adevăr binecuvântat, prezentat cu claritate pe paginile NT. Dar Scripturile ne învață, așa cum o fac în versetul de față, și faptul că credința adevărată întotdeauna are calitatea de permanență, de statornicie și că o persoană care a fost născută cu adevărat din Dumnezeu va merge, cu credință, până la capăt. Continuarea este dovada realității. Desigur există întotdeauna pericolul alunecării și abaterii de la calea cea dreaptă, dar creștinul chiar dacă mai cade, se ridică din nou (Prov. 24:16). El nu se dezice de credința lui.

Duhul lui Dumnezeu a găsit cu cale să insereze de multe ori conjuncția „dacă” în pasajele din cuvântul lui Dumnezeu pentru a-i soma pe cei ce rostesc numele lui Cristos, punând la încercare realitatea mărturiei lor. De aceea, nu am dori să știrbim cu nimic prin cuvintele noastre tăișul acestor versete, după cum s-a exprimat cineva: „Aceste «dacă» din Scriptură au darul de a-i examina pe creștinii aflați în lume, prezentându-i apoi ca pe unii care au trecut cu brio examenul sufletului.”

Pridham comentează și el pe marginea provocării găsite în aceste versete:

Citorul va constata, în urma studierii atente a Cuvântului, că Duhul are obiceiul să alătore celor mai plene și absolute afirmații ale harului anumite atenționări sau avertismente ce presupun un eșec total din partea unora care sunt credincioși doar cu numele... Avertismentele care îi zgărie în urechi pe cei nesinceri în mărturia lor sunt însă sorbite cu recunoștință de sufletele evlavioase... Scopul tuturor învățăturilor de felul celor prezentate aici este de a încuraja credința, iar pe de altă parte, de a condamna, prin anticipare, pe cei nepăsători și încrezători în forțele lor, care mărturisesc doar cu buzele.¹²

Negreșit gândindu-se la gnostici, apostolul îi îndeamnă pe coloseni să nu nu se abată de la **nădejdea** care însoțește **Evanghelia** sau pe care o inspiră **Evanghelia**. Ei trebuie să rămână statornici în credința de care au auzit de la Epafras, **intemeiați și neclintiți** în ea.

Iarși Pavel spune despre evanghelie că a fost predicată la orice făptură (sau „întregii creații”) **de sub cer**. Evanghelia se adresează întregii creațiuni, dar încă nu a ajuns literal-

mente la toate creaturile. Pavel argumentează aici necesitatea proclamării mondiale a evangheliei ca mărturie de autentificare. El vede în aceasta dovada că ea este adaptabilă la nevoile întregii omeniri, de pretutindeni. Versetul nu înseamnă că toate persoanele din lumea de atunci au auzit evanghelia. Această misiune nu se încheiasă încă, ci era un proces aflat în plină desfășurare. Mai trebuie subliniat că evanghelia a ajuns până la marginile lumii biblice, adică în toate colțurile lumii Mediterane.

Pavel se numește **slujitor**, termenul neavând nici o conotație de oficialitate; nu denotă nici un post sus-pus, ci o poziție de slujire, în smerenie. (În latină *minister*, de unde și termenul modern de „ministru“, adică slujitor al publicului. În engleza curentă termenul de *minister* are înțelesul de cleric, pastor sau slujitor al amvonului, n.tr.).

D. Slujba încredințată lui Pavel (1:24-29)

1:24 Ultimele șase versete din capitolul I descriu slujba lui Pavel. Mai întâi, ea s-a desfășurat într-o atmosferă de suferință. Scriind din închisoare, Pavel poate spune că acum se bucură în suferințele sale pentru sfinți, adică, din pricina lor. Ca slujitor al Domnului Isus Cristos, el a fost chemat să îndure nespuse greutăți, prigoane și suferințe. Toate acestea au fost pentru el un privilegiu — privilegiul de a completa ce lipsea în suferințele lui Cristos. Ce vrea să spună apostolul prin asta? Mai întâi, nu poate fi o referire la suferințele *ispășitoare* ale Domnului Isus Cristos pe cruce, căci acestea au fost isprăvite odată pentru totdeauna și nimeni nu mai poate lua parte la ele. Dar există un sens în care Domnul Isus încă mai suferă. Când Saul din Tars a fost doborât la pământ pe drumul spre Damasc, el a auzit o voce din cer, spunând: „Saule, Saule, de ce Mă prigonești?“ Saul nu fusese conștient că-L persecută pe Domnul — el nu-i persecutase decât pe creștini. Dar el a aflat că persecutându-i pe credincioși, el L-a persecutat pe Mântuitorul lor. Capul din cer resimte suferințele Trupului Său de pe pământ.

Astfel, apostolul Pavel consideră toate suferințele pe care creștinii sunt nevoiți să le îndure din pricina Domnului Isus ca parte integrantă din suferințele lui Cristos care au mai rămas. Aici sunt incluse suferințele din pricina neprihănirii, suferințele de dragul Lui (purând ocară Lui) și suferințele din pricina evangheliei.

Dar **suferințele lui Cristos** se referă nu numai la suferințele *pentru* Cristos, ci descriu

și *același fel de suferințe* pe care le-a îndurat și Mântuitorul când s-a aflat pe pământ, deși pe o scară mult mai mică.

Suferințele îndurate de apostolul în trupul său au fost din pricina trupului lui Cristos, adică pentru biserica Lui. Suferințele oamenilor nemântuiți sunt, într-o anumită privință, fără sens, căci nu se atinge nici un grad ridicat de demnitate. Ele nu sunt altceva decât o anticipare a chinurilor iadului, pe care le vor îndura pe veci de veci. Nu tot așa este cu suferințele creștinilor. Când aceștia suferă pentru Cristos, într-un sens foarte real Însuși Cristos suferă cu ei.

1:25 **Slujitorul ei am fost făcut eu.** Pavel deja a folosit această sintagmă la sfârșitul versetului 23. Acum însă o repetă, cu o anumită deosebire. Apostolul avea o slujbă dublă: întâi, fusese împuternicit să predice evanghelia (v. 23); și în al doilea rând, fusese trimis să predea învățătura minunatei taine despre biserică (v. 25). Găsim aici învățăminte de mare preț pentru orice slujitor adevărat al lui Cristos în sensul că nu se așteaptă de la noi doar să-i conducem pe oameni la Cristos, prin evanghelie, și apoi să-i abandonăm, lăsându-i să se descurce cum pot. Dimpotrivă, ni se cere să canalizăm eforturile de evanghelizare în direcția formării de biserici noutestamentale locale, în care convertiții să poată fi zidiți în credința cea mai sfântă, transmițându-li-se inclusiv învățătura și adevărul despre biserică. Domnul vrea ca bebelușii Lui să fie îndrumați spre stații de hranire, unde să li se asigure o nutriție îndestulătoare și unde să poată crește.

Astfel în Coloseni 1 am văzut (1) cele două aspecte ale pre-eminenței lui Cristos, (2) cele două aspecte ale împăcării realizate de Cristos și (3) cele două aspecte ale slujbei lui Pavel. Aici, în versetul 25, când Pavel spune: „**Al cărei slujitor am fost făcut eu,**“ el se referă la slujba sa cu privire la biserică, și nu la evanghelie, cum reiese din sintagma următoare: **Potrivit administrării** (sau „dispensației“) **pe care mi-a dat-o Dumnezeu pentru voi.** Un administrator are datoria să îngrijească de interesele sau de proprietatea altuia. Pavel era administrator sau ispravnic în sensul că mărețul adevăr despre biserică i-a fost încredințat lui, în mod deosebit. Deși taina Trupului lui Cristos nu i-a fost revelată doar lui, totuși el a fost ales să fie cel care să transmită acest adevăr scump Neamurilor. În el se cuprinde poziția unică a bisericii în relația ei cu Cristos și cu dispensațiile, biserica având constituția ei proprie, nădejdea și

destinul ei distinctiv, precum și celelalte adevăruri numeroase privitoare la viața și ordinea ei, pe care Dumnezeu le-a încredințat lui Pavel și celorlalți apostoli.

Când spune el: **pe care Dumnezeu mi-a dat-o pentru voi**, îi consideră pe coloseni credincioși neevrei. Apostolul Petru fusese trimis să predice poporului evreu, în timp ce lui Pavel i se încredințase o misiune similară, destinată însă în principal neevreilor.

Una din cele mai dificile sintagme din acest capitol este: **ca să întregesc Cuvântul lui Dumnezeu**. Ce vrea să spună Pavel cu asta? Mai întâi, știm că nu se referă la încheierea cuvântului lui Dumnezeu, prin adăugarea ultimei cărți, cea de față. După câte știm Apocalipsa, redactată de Ioan, a fost ultima carte care a completat alcătuirea NT, pe plan calendaristic. Atunci care e sensul spuselor lui Pavel, că întregeste cuvântul lui Dumnezeu?

Mai întâi, a întregi înseamnă a declara pe de-a-ntregul, a face cunoscut. Astfel, Pavel declarase tot sfatul lui Dumnezeu. În al doilea rând, am dori să sugerăm că Pavel a întregit sau împlinit cuvântul lui Dumnezeu din punct de vedere al doctrinei. Marele adevăr al tainei [bisericii] formează cheia de boltă a revelației NT. Într-un mod cât se poate de real, ea completează salba de subiecte tratate de NT. Deși alte cărți au fost scrise la o dată ulterioară celor redactate de Pavel, totuși ele nu conțin alte taine noi ale credinței care să nu fi fost deja tratate de apostolul Pavel în scrierile sale. Într-un sens foarte real, revelațiile privitoare la taina bisericii întregesc cuvântul lui Dumnezeu. Nimic din ce s-a adăugat mai târziu nu a mai fost nou în același sens.

1:26 Faptul că întregirea de către Pavel a cuvântului lui Dumnezeu a avut de a face cu **taina** reiese din versetul de față, anume **taina ținută ascunsă din veacuri și din generații, dar descoperită acum sfinților Săi**. În NT o taină este un adevăr nedescoperit anterior, dare care a fost făcut cunoscut acum fiilor oamenilor prin apostolii și profeții NT. Este un adevăr la care omul nu putea ajunge nicicum prin propria sa inteligență, dar pe care Dumnezeu îl harul Lui a îngăduit să fie făcut cunoscut.

Versetul acesta este unul din multele din NT care ne învață că adevărul privitor la biserică nu era cunoscut în perioada Vechiului Testament, căci fusese **ținut ascuns de veacuri și de generații** (Ef. 3:2-13; Rom. 16:25-27). Astfel este greșit să afirmăm că biserică ar fi început cu Adam sau cu Avra-

am. Biserica a început în ziua de Rusalii, iar adevărul despre biserică a fost descoperit apostolilor. Biserica în NT nu este totuna cu Israelul din Vechiul Testament, ci este o realitate cu totul și cu totul nouă, ce n-a existat în prealabil.

Obârșia Israelului se identifică cu momentul chemării lui Avraam de către Dumnezeu, din Ur, din țara haldeilor, când acesta a renunțat la celelalte popoare și la păcatele și idolatria acestora. Dumnezeu a făcut o națiune din sămânța lui Avraam, distinctă de toate celelalte națiuni și separată de ele. Biserica este exact reversul acesteia, fiind o uniune de credincioși din toate rasele și naționalitățile, reuniți într-un singur Trup și despărțiți moral și duhovnicește de toți ceilalți. Faptul că biserică nu este continuarea Israelului se poate vedea dintr-o seamă de lucruri, de pildă din analogia cu „smochinul“, folosită de Pavel la Romani 11, pentru a arătat că națiunea Israel își păstrează identitatea distinctă, dar că orice evreu care crede în Cristos devine membru al bisericii (Col. 3:10, 11).

1:27 Adevărul acestei taine poate fi rezumat după cum urmează: (1) Biserica este Trupul lui Cristos. Toți credincioșii sunt mădulare ale Trupului, fiind destinați să fie părtași veșnici la slava lui Cristos. (2) Domnul Isus este Capul Trupului, asigurându-i viața, seva, alimentația și călăuzirea. (3) Evreii nu beneficiază de nici un tratament preferențial când vine vorba de intrarea în sânul bisericii, după cum Neamurile nu sunt deloc dezavantajate în această privință. Atât evreii, cât și Neamurile devin mădulare ale Trupului prin credință, formând un singur om (Ef. 2:15; 3:6). Faptul că Neamurile pot fi mântuite nu a fost un adevăr ascuns în VT; dar faptul că Neamurile convertite vor fi împreună mădulare ale Trupului lui Cristos, că vor fi alături de El în slavă, domnind cu El — ei bine, acesta a fost un adevăr necunoscut în VT.

Aspectul anumit pe care îl subliniază Pavel în legătură cu taina bisericii în versetul 27 este faptul că Domnul Isus este dispus să locuiască în inima Neamurilor. **Cristos în voi năjdedea slavei**. Aceste cuvinte au fost adresate colosenilor, deci unor Neamuri, neevrei, drept care F. B. Meyer exclamă: „Faptul că El a consimțit să locuiască în inima unui copil al lui Avraam a fost considerat un act minunat de condescendență, dar apoi faptul că Și-a făcut locuința în inima unui neevreu — ei bine, asta a fost incredibil!“ Și totuși exact asta presupune taina: „că adică

Neamurile sunt împreună moștenitoare cu noi, alcătuind același trup, luând parte cu noi la aceeași făgăduință în Cristos prin evanghelie“ (Ef. 3:6). Pentru a sublinia importanța acestui adevăr, apostolul nu se mulțumește să spună „taina“ sau „gloria acestei taine“, ci **bogățiile slavei tainei acesteia**, comasând o seamă de cuvinte, pentru a imprima în cititorii epistolei sale faptul că acesta este un adevăr slăvit, care trebuie tratat de ei cu toată atenția.

Care este Cristos în voi, nădejdea slavei. Cristos care locuiește în credincioși este nădejdea lor de slavă. Noi nu avem alt titlu de proprietate, alt drept de a merge în cer decât Mântuitorul nostru Însuși. Faptul că El locuiește în noi face ca cerul să ne fie atât de asigurat de parcă deja ne-am afla acolo!

1:28 Sintagma pe El Îl predicăm este semnificativă. Desigur, El se referă la Domnul Isus Cristos (v. 27). Pavel spune că predică o Persoană. Cu alte cuvinte, nu și-a pierdut timpul cu politică sau filosofie, ci și-a concentrat mesajul asupra Persoanei Domnului Isus Însuși, pentru că și-a dat seama că creștinismul este Cristos. **Avertizându-l pe orice om și învățându-l pe orice om în toată înțelepciunea, ca să-l putem prezenta pe orice om desăvârșit în Cristos Isus.** Avem aici alte detalii despre slujba preaiubitului apostol, ce vestea cuvântul de la om la om. Pe cei nemântuiți îi avertiza de groaznică mânie care va veni și-i învăța pe sfinți marile adevăruri ale credinței creștine.

Apoi vedem accentul pe care îl pune apostolul pe lucrarea de consolidare, imediat următoare convertirii. El resimțea o mare responsabilitate față de cei pe care îi îndrepta spre Mântuitorul. El nu se mulțumea să vadă sufletele mântuite și apoi să-și ia la revedere. El dorea să-l prezinte pe orice om desăvârșit în Cristos Isus. Pavel se înfățișează pe sine ca un preot ce aduce jertfe lui Dumnezeu. Jertfele de aici sunt bărbați și femei. În ce condiții îi oferă el Domnului? Sunt ei slabi? Sau niște bebeluși în Cristos? Adevărul e că apostolul îi vrea să fie creștini maturi, dezvoltăți, adulți. El vrea ca ei să fie ancorași în adevăr. Avem noi pe inimă aceeași povară pentru cei pe care i-am îndrumat la Cristos?

1:29 Tocmai spre atingerea acestui țel muncea Pavel din greu, alături de ceilalți apostoli. Și totuși el își dădea seama că nu făcea toate acestea cu forțele proprii, ci **potrivit lucrării Lui, care se arată cu putere în el.** Cu alte cuvinte, el și-a dat seama că numai în măsura în care era învrednicit de Domnul

putea el să-L slujească. El era conștient de faptul că Domnul lucra în el cu putere, în călătoriile pe care le făcea Pavel, din loc în loc, sădind biserici și hrănindu-i duhovniceste pe sfinții lui Dumnezeu.

Versetele 28 și 29 sunt deosebit de utile pentru noi în traducerea Phillips:

Așadar, natural, că Îl vestim pe Cristos. Noi îi avertizăm pe toți cei întâlniți de noi și-i învățăm pe toți câți putem tot ceea ce știm despre El, pentru ca, dacă este posibil, să-l aducem pe fiecare om la maturitatea deplină în Cristos. În vederea acestui lucru muncesc eu tot timpul, cu toată tăria pe care mi-o dă Dumnezeu.

E. Suficiența lui Cristos în fața pericolelor filosofiei, legalismului, misticismului și ascetismului

2:1 Versetul acesta este strâns legat de ultimele două versete din capitolul 1. Acolo apostolul Pavel descria străduințele sale de a-l înfățișa pe fiecare credincios într-o stare de maturitate în Cristos, prin predare și predicare. Aici străduințele sale sunt de altă natură, fiind definite drept **un mare conflict** pe care îl poartă apostolul în rugăciune în folosul unora pe care încă nu i-a întâlnit în persoană. Din prima zi când a auzit despre coloseni, Pavel s-a rugat pentru ei și pentru cei din Laodiceea, precum și pentru alți creștini cu care nu a avut încă prilejul să facă cunoștință (vezi Apo. 3:14-19, unde este descrisă starea tristă în care s-a aflat mai târziu biserica din acea localitate).

Versetul 1 este o mângâiere pentru cei ce nu au avut niciodată privilegiul de a se angaja în slujba publică. Învățătura pe care o desprindem de aici este că nu trebuie să ne simțim limitați de ceea ce putem face în prezența altora oameni. Noi putem să-L slujim pe Domnul în intimitatea cămăruței noastre, pe genunchi, la rugăciune. Dacă ajungem totuși să slujim în public, eficacitatea noastră depinde, în mare măsură, de părțasia personală și stăruința noastră înaintea lui Dumnezeu.

2:2 În acest verset ni se prezintă conținutul exact al rugăciunii lui Pavel. Prima parte a rugăciunii este **pentru ca să li se încurajeze inimile.** Pe coloseni îi păștea pericolul învățăturilor gnosticilor, ceea ce înseamnă că încurajarea de aici înseamnă confirmare sau întărire.

A doua parte a rugăciunii este ca ei să fie **uniți în dragoste.** Dacă sfinții vor trăi în părțășie curată, sfântă și plină de iubire unii cu alții, atunci vor prezenta un front comun îm-

potriva oricăror atacuri ale vrăjmașului. De asemenea, dacă inimile lor vor fi pline de căldura iubirii față de Cristos, El le va descoperi adevărurile mai profunde ale credinței creștine. Este un principiu binecunoscut al Scripturii, că Domnul descoperă secretele Sale celor care Îi sunt apropiați. De pildă, Ioan este apostolul care se rezema la pieptul lui Isus și nu întâmplător lui i s-a dat marea revelație a lui Isus Cristos.

În continuare Pavel s-a rugat ca ei să **capete toate bogățiile siguranței depline a înțelegerii**. Asta pentru că pe măsură ce căpătau tot mai multă înțelegere a credinței creștine, cu atât mai convinși erau de autenticitatea ei. Cu cât erau creștinii mai bine ancorați în credință, cu atât mai mic era pericolul alunecării în învățăturile false din vremea aceea.

Sintagma **siguranța deplină** apare în trei ipostaze în NT. (1) Deplina asigurare a *credinței* — noi ne biziim pe cuvântul lui Dumnezeu, pe mărturia Sa față de noi (Ev. 10:22). (2) Siguranța deplină a *înțelegerii* — noi știm și suntem asigurați (Col. 2:2). (3) Siguranța deplină a *nădejzii* — noi înaintăm pe cărarea creștină plină de nădejde cu privire la punctul final al drumului acestuia (Evrei 6:11).

Punctul culminant al rugăciunii lui Pavel îl constituie cuvintele: **ca să cunoască deplin taina lui Dumnezeu, atât pe Tatăl, cât pe Cristos**. Ce vrea să spună Pavel prin îndemnul ca ei să cunoască **taina lui Dumnezeu... și a lui Cristos**? Trebuie precizat că Pavel continuă să se refere la adevărul despre biserică — Cristos, Capul Trupului, și toți credincioșii, mădulari în acest Trup. Dar aspectul particular al tainei avut în vedere de apostol este căpetenia lui Cristos. El dorește ca sfinții să recunoască acest adevăr. El știe că dacă ei își vor da seama de marea taina Capului, ei nu vor fi abătuți de la calea dreaptă de gnosticism sau de alte culte nelegiuite care îi amenințau.

Pavel vrea ca sfinții să se hrănească din Cristos, să-I utilizeze resursele, să-și tragă seva din El în orice situații de criză. El dorește ca ei să vadă că Cristos, cum arată Alfred Mace,

...este în ai Săi, având toate atributele dumnezeirii și al nermărginitelor și nespus de mărețelor resurse, pentru ca ei să nu mai trebuiască să apeleze la cineva din afara Lui, în nici o privință. „Lor Dumnezeu a binevoit să le facă cunoscute **BOGĂȚIILE slavei ACESTEI TAINE** printre Neamuri: **ADICĂ CRISTOS ÎN VOI**, nădejdea slavei“ (Col. 1:27). Adevărul acestei afirmații,

cunoscut în mod deplin, constituie antidotul sigur și imbatabil la orgoliul laodicienilor, la teologia raționalistă, la religia tradițională, la mediile și spiritismul posedate de demoni, precum și la orice formă de opoziție sau plâsmuire.¹³

2:3 În Cristos sunt ascunse toate comorile înțelepciunii și cunoașterii. Desigur, gnosticii se laudau că posedă o înțelegere mult superioară celei pe care o găsim pe paginile revelației divine. Înțelepciunea lor era însă ceva adițional la ceea ce se găsea în Cristos sau în creștinism. Dar aici Pavel spune că **toate comorile înțelepciunii și cunoașterii** sunt ascunse în Cristos, Capul. Prin urmare, credincioșii nu au trebuință să treacă de ceea ce este scris în Scriptură. **Comorile** aflate în Cristos sunt ascunse de necredință; și până și credinciosul trebuie să-L cunoască pe Cristos în mod intim, pentru a putea pătrunde în aceste comori.

Cristos este în credincios în calitate de Cap, de centru și izvor de resurse. Prin caracterul vast al bogățiilor Sale nepătrunse, prin bogăția Sa preeminentă de infinită măreție, prin tot ce este El esențialmente ca Dumnezeu, prin tot ceea ce a realizat El în cadrul creației și al răscumpărării, prin gloriile Sale personale, morale și oficiale, El face să nu mai existe loc în credincios pentru toată pleiada de profesori, autori, medii, critici și toți ceilalți care s-au aliat împotriva Sa. (Select)

Dar versetul acesta conține comori mult mai mari decât se pot observa la prima vedere. Toată **cunoștința** se găsește în Cristos. El este întruparea adevărului. El a spus: „Eu sunt calea, adevărul și viața.“ Nici un lucru adevărat nu va fi niciodată în contradicție cu cuvintele Sale sau cu faptele Sale. Deosebirea dintre **cunoaștere (cunoștință)** și **înțelepciune** a fost explicată în felul următor: **Cunoașterea** este înțelegerea adevărului, pe când **înțelegerea** este capacitatea de a aplica adevărul învățăturilor însușite.

2:4 Întrucât toată înțelepciunea și cunoașterea sunt în Cristos, creștinii nu trebuie să se lase amăgiți de **cuvintele înduplecătoare** ale exponenților cultelor deraiate. Când un om nu posedă adevărul, va căuta să-și facă adepti printr-o prezentare vicleană a mesajului. Este exact ceea ce fac ereticii, în mod curent, formulându-și argumentele de la simple probabilități și clădind un sistem de învățături pe simple deducții. Pe de altă parte, dacă un om predică adevărul lui Dumnezeu, atunci el nu are nevoie să se biziue pe elemente cum ar fi elocința sau dibăcia argumentelor sale. Adevărul posedă în el însuși cele mai imbatabile

bile argumente; ca un leu, el știe să se apere, magistral.

2:5 Versetul acesta arată cât de intim era familiarizat apostolul Pavel cu problemele și pericolele ce-i pândeau pe coloseni. El se înfățișează ca un ofițer militar, care își privește trupele aliniate, gata să fie inspectate. Celelalte două cuvinte: **buna voastră rănduială și tăria credinței voastre** sunt în original termeni împrumutați din limbajul militar. Primul descrie alinierea ordonată a unei companii de soldați, iar al doilea scoate în evidență frontul comun pe care îl prezintă aceștia. Pavel se bucură când vede (**în duh**, nu în trup) cu câtă statornicie rămân colosenii fideli cuvântului lui Dumnezeu.

2:6 Aici Pavel îi încurajează să continue cum au pornit inițial la drum, adică prin credință. **După cum L-ați primit pe Cristos Isus Domnul, așa să și umblați în El.** Accentul se pune aici pe cuvântul **Domn**. Cu alte cuvinte, ei au recunoscut că în El găsec resursele depline, suficiența totală la orice nevoie a lor. El a fost întrutotul de ajuns nu numai pentru mântuirea lor, ci și pentru toate aspectele vieții creștine. Acum Pavel îi îndeamnă pe sfinți să continue să recunoască domnia lui Cristos. Ei nu trebuie să se abată de la El prin acceptarea în cugetul lor a unor învățături omenesti, oricât de convingătoare ar părea acestea. Termenul **umblare** este folosit adesea cu referire la viața creștină, referindu-se la acțiune și înaintare pe această cărare. Nu poți umbla și în același timp rămâne pe loc. Tot așa este și în viața creștină: fie mergem înainte, fie înapoi. Dar de stat pe loc nu putem sta!

2:7 Pavel recurge mai întâi la o metaforă din agricultură, apoi la una din arhitectură. Sintagma **înrădăcinați** se referă la ceea ce s-a întâmplat la convertirea noastră. Ni se prezintă imaginea în care Domnul Isus Cristos intruchipează solul, în care se înfig rădăcinile noastre, trăgându-și toată seva din El. Desigur, aici se subliniază și importanța de a ne înfige rădăcinile adânc în El, pentru a nu fi zduncinați (Mat. 13:5, 20, 21).

Apoi Pavel recurge la analogia cu o clădire. **Zidiți în El.** Aici Domnul Isus este asemuit cu o temelie — Stânca veacurilor, pe Care suntem zidiți noi (Luca 6:47-49). Noi am fost **înrădăcinați** o dată pentru totdeauna, dar suntem **zidiți** întruna.

Și întăriți în credință sau „confirmați”. Ideea care se desprinde de aici este a unui proces continuu, care se desfășoară pe tot parcursul vieții creștine. Epafraș le predase

colosenilor noțiunile de bază ale creștinismului. Acum, pe măsură ce ei înaintau pe cărarea credinței, aceste adevăruri scumpe erau confirmate și adevărate în inima și în viața lor. Subliniind reversul acestei situații, 2 Petru 1:9 arată că eșecul de a înainta în viața duhovnicească duce la indoială și la pierderea bucuriei și a binecuvântării evangheliei.

Pavel încheie această descriere cu cuvintele: **sporind din belșug în ea cu mulțumiri.** El nu-i vrea pe creștini să fie niște posesori ai doctrinei corecte, dar reci, ci dorește ca ei să fie captivați de adevărurile minunate ale evangheliei, pentru ca din inimile lor să se reverse lauda și mulțumirea către Domnul. **Mulțumiri** pentru binecuvântările creștinismului constituie antidotul minunat împotriva otrăvii doctrinei false.

Arthur Way traduce versetul 7 astfel: „Fiți ca niște pomi bine înrădăcinați, ca niște clădiri ce se ridică mereu, simțindu-vă învăluiti de prezența Lui, ba mai mult (câci în acest scop a fost educația voastră): să fiți neclintiiți în credința voastră, plini până la refuz de mulțumiri.”

2:8 Acum Pavel este gata să se ocupe direct de erorile (rătăcirile doctrinare) care îi amenințau pe credincioșii din valea râului Lycus, unde, așa cum arătam, era situat orașul Colose. **Luați seama ca nimeni să nu vă fure cu filosofia și cu o amăgire deșartă.** Învățăturile false le răpesc oamenilor tot ce e de valoare, înlocuindu-le cu lucruri de nimic. **Filosofia** înseamnă textual: „îjubirea înțelepciunii” și nu este rea, în sine, ci devine rea atunci când oamenii caută înțelepciunea în afara Domnului Isus Cristos. Aici termenul e folosit cu scopul de a descrie încercarea omului de a afla și cerceta, prin eforturile propriului său intelect, acele lucruri care pot fi cunoscute doar prin intermediul revelației divine (1 Cor. 2:14). Este o înțelepciune rea pentru că preamărește rațiunea umană, așezând-o mai presus de Dumnezeu și pentru că se închină creaturii, mai mult decât Creatorului. Acest gen de înțelepciune rea este caracteristică liberalilor din vremea noastră, care fac atâta tapaj de intelectualismul și raționalismul lor. **Amăgire deșartă** se referă la învățăturile false și lipsite de valoare ale celor care pretindeau că oferă adevăruri secrete unui cerc intim de oameni. Dar în realitate aceste învățături erau lipsite de orice valoare, atrăgându-i pe oameni prin recurgerea la mobilul curiozității și gădilându-le vanitatea, întrucât — nu-i așa? — aparțin unui cerc ales, elitei unui număr restrâns.

Filosofia și amăgirea deșartă pe care le atacă Pavel sunt **după tradiția oamenilor, după principiile de bază (învățăturile începătoare) ale lumii, iar nu după Cristos.** Prin „tradiția oamenilor“ se înțelege aici învățăturile religioase născocite de oameni, care nu au însă nici o temelie adevărată în Scriptură. (Prin tradiție se înțelege încetățenirea unui obicei, a unei datini, care a pornit de la o chestiune de conveniență sau care a servit scopurile unei anumite împrejurări.) **Principiile de bază ale lumii** se referă la ritualurile, ceremoniile și rânduielile iudaice, prin care oamenii sperau să capete bunăvoința lui Dumnezeu.

Legea lui Moise își slujise scopul, ca arhetip al lucrurilor ce aveau să vină. Ea fusese un gen de „școală primară“, pregătitoare a inimii pentru Cristos Ce avea să vină. Dar a reveni acum la ea ar însemna să se facă jocul învățătorilor falși, ale căror uneltiri vizau să-L înlocuiască [în inimile credincioșilor] pe Fiul lui Dumnezeu cu un sistem perimat. (citad din lucrarea: Daily Notes of the Scripture Union)

Pavel voia ca colosenii să pună la încercare toate învățăturile, pentru a verifica dacă erau sau nu în acord cu doctrinele lui **Cristos**. Aici ne va fi de folos să recurgem din nou la traducerea lui Phillips: „Aveți grijă să nu vă strice nimeni credința prin intelectualism sau prin teorii care, deși sună foarte elevate, sunt, în realitate, lipsite de sens. Pentru că toate acestea sunt, în cazul cel mai bun, întemeiate pe ideile oamenilor despre natura lumii, ele nesocotindu-L pe Cristos!“

2:9 E minunat să vedem cum apostolul Pavel mereu îi readuce pe cititori la Persoana lui Cristos. Aici el redă unul din cele mai sublime și mai ne-echivoce versete din Biblie asupra Dumnezeirii Domnului Isus Cristos. **Căci în El locuiește trupește toată plinătatea Dumnezeirii.** Observați acumulara intenționată de dovezi ale faptului că Cristos este Dumnezeu. Mai întâi, avem Dumnezeirea Lui: „Căci în El locuiește... **trupește... Dumnezeirea.**“ În al doilea rând avem ceea ce s-a numit amplitudinea Dumnezeirii: „Căci în El locuiește trupește toată *plinătatea* Dumnezeirii.“ În fine avem ceea ce s-a numit absoluta completețe a Dumnezeirii: „Căci în El locuiește trupește *toată plinătatea* **Dumnezeirii.**“ (Acesta e răspunsul efectiv la diversele forme de gnosticism care neagă Dumnezeirea Domnului Isus — Christian Science, Martorii lui Iehova, Unity, Teosofia, Christadelphianism, etc.)

Vincent spune: „Versetul conține două afirmații distincte: (1) Că plinătatea Dumnezeirii locuiește etern în Cristos...; (2) că plinătatea Dumnezeirii locuiește în El... ca unul care are un trup omenesc.“¹⁴ Multe din cultele deraiate menționate mai sus recunosc că o anumită formă de divinitate a locuit în Isus. Acest verset identifică **toată plinătatea Dumnezeirii** în El, în caracterul Său uman. Argumentul e clar: dacă există o atare suficiență în Persoana Domnului Isus Cristos, ce rost mai are să ne mulțumim cu învățături care Îl diminuează pe El sau Îl ignoră?

2:10 Apostolul continuă efortul de a imprima în cititorii săi atotsuficiența Domnului Isus Cristos, precum și poziția perfectă pe care o au ei **în El**. Este o minunată expresie a harului lui Dumnezeu faptul că adevărul din versetul 10 îl urmează pe cel din versetul 9. În Cristos locuiește toată plinătatea Dumnezeirii trupește, iar credinciosul este **complet în El**. Desigur, asta nu înseamnă că în credincios locuiește toată plinătatea Dumnezeirii. Singurul în care a locuit, locuiește și va locui în veci toată plinătatea Dumnezeirii este Domnul Isus Cristos. Dar ceea ce ne învață acest verset este că credinciosul are în Cristos tot ce-i trebuie pentru viață și evlavie. Spurgeon ne oferă o bună definiție a completeții noastre, spunând că noi suntem (1) compleți, fără ajutorul ceremoniilor iudaice; (2) compleți fără ajutorul filosofiei; (3) compleți, fără invențiile superstiției; (4) compleți, fără meritul uman.

Cel în care suntem compleți este **Capul oricărei domnii și stăpâniri**. Gnosticii erau foarte preocupați de tema îngerilor, așa cum se arată mai încolo, în capitolul de față. Dar Cristos este capul peste toate ființele îngerești și ar fi o mare greșală să ne ocupăm de îngeri, când Însuși Creatorul îngerilor este ținta iubirii noastre, Cel cu care avem o aleasă părtășie.

2:11 **Circumcizia** era un ritual caracteristic al iudaismului — acea operație chirurgicală minoră, aplicată copilului de parte bărbătească. Pe plan duhovnicesc, semnifica moartea față de firea veche sau îndepărtarea naturii rele, corupte și nenăscute din nou a omului. Din nefericire, evreii au ajuns să fie mai preocupați de ceremonia fizică propriuzisă, neglijându-i înțelesul duhovnicesc. În încercarea de a obține bunăvoința lui Dumnezeu prin ceremonii și fapte bune, ei afirmă, de fapt, că în firea veche ar exista suficiente lucruri bune care să-I fie plăcute lui Dumnezeu! Or, realitatea este total diferită,

adevărul fiind că nimic bun nu locuiește în firea veche.

În versetul de față nu se are în vedere circumcizia fizică, ci cea duhovnicească, ce îi caracterizează pe toți cei ce și-au pus credința și încrederea în Domnul Isus. Lucrul acesta reiese din sintagma: **circumcizie nefăcută de mâini**. Adică: fiecare credincios este circumcis cu **circumcizia lui Cristos**. Prin circumcizia lui Cristos se înțelege moartea Sa pe crucea Golgotei. Ideea subliniată de verset este că atunci când Domnul Isus a murit, și credinciosul a murit. El a murit față de păcat (Rom. 6:11), față de lege, față de eul său (Gal. 2:20) și față de lume (Gal. 6:14). (Circumcizia nu a fost făcută de mână, în sensul că mâinile omenești nu pot avea nici un rol în această circumcizie și, desigur, nici un merit. Omul nu poate obține circumcizia prin meritele sale; nu o poate merita, căci este în întregime lucrarea lui Dumnezeu.) Astfel el s-a dezbrăcat de **trupul păcatelor firii păcătoase**. Cu alte cuvinte, când este mântuit cineva, el se asociază cu Cristos în moartea Sa, renunțând la orice speranță de a mai câștiga sau merita mântuirea prin eforturile firii vechi. Samuel Ridout scrie în această privință: „Moartea Domnului nostru nu numai că a îndepărtat rodul, ci a condamnat însăși rădăcina care dădea acest rod.“

2:12 Pavel trece acum de la circumcizie la **botez**. După cum circumcizia reprezintă moartea față de firea veche, tot așa **botezul** reprezintă îngroparea omului vechi, cum citim: **fiind îngropați împreună cu El în botez, în care ați fost înviați împreună cu El, prin credința în lucrarea lui Dumnezeu, care L-a înviat dintre cei morți**. Învățătura din aceste verset constă în faptul că noi nu numai că am murit cu Cristos, ci am fost și îngropați cu El. Asta semnifică botezul nostru. Aceasta a avut loc la convertirea noastră, dar am exprimat-o în mărturia publică pe care am dat-o, când am intrat în apa botezului. Botezul este o îngropare, îngroparea a tot ce eram, în calitate de copii ai lui Adam. În botez noi recunoaștem că nimic din noi înșine nu ar putea fi vreodată după voia lui Dumnezeu și astfel noi îndepărtăm din fața lui Dumnezeu această fire veche, pe veci. Dar lucrurile nu se opresc la îngropare, căci noi nu numai că am fost răstigniți cu Cristos și îngropați cu El, ci am fost și înviați cu El, pentru a umbla în nouitatea vieții. Toate acestea au loc la convertire, făcându-se **prin credința în lucrarea lui Dumnezeu, care L-a înviat pe Cristos dintre cei morți**.

2:13 Apostolul Pavel aplică acum toate aceste lucruri în cazul colosenilor. Înainte de convertirea lor, ei erau **morți în greșelile lor**. Asta înseamnă că, datorită păcatelor lor, ei erau morți duhovnicește față de Dumnezeu. Nu înseamnă însă că duhurile lor erau moarte, ci doar faptul că în duhul lor nu se înregistra nici o tresărire față de Dumnezeu și că ei nu puteau face nimic pentru a obține bunăvoința lui Dumnezeu. Nu numai că ei erau **morți** în păcate, dar Pavel spune că erau necircumciși în firea lor păcătoasă. Necircumcizia se referă adesea în NT la Neamuri. Colosenii erau ei înșiși Neamuri, adică ne-evrei, nefăcând parte din poporul ales al lui Dumnezeu pe acest pământ. Prin urmare, ei se situaseră pe o poziție de distanțare față de Dumnezeu; dăduseră frâu liber poftelor firii vechi. Dar când au auzit evanghelia și au crezut în Domnul Isus Cristos, ei au fost înviați împreună cu Cristos și toate greșelile lor au fost iertate. Cu alte cuvinte, întregul stil de viață al colosenilor s-a schimbat; toată istoria lor de păcătoși a luat sfârșit, ei fiind acum creaturi noi în Cristos Isus. Ei trăiau realitatea învierii. Prin urmare, ei trebuiau să-și ia rămas bun de la tot ce-i caracteriza înainte ca oamenii cu-fundați în firea veche.

2:14 Pavel descrie în continuare un alt lucru pe care îl cuprinde lucrarea lui Cristos. **A șters înscrisul care era împotriva noastră prin poruncile lui și l-a luat din cale, pironindu-l pe cruce**. Prin **înscrisul care era împotriva noastră, prin poruncile lui** se înțelegea legea. Într-o privință, Cele Zece Porunci au fost împotriva noastră, condamnan-du-ne, pentru că noi n-am putut să le respectăm întru totul. Dar apostolul Pavel nu se gândește numai la Cele Zece Porunci, ci și la legea ceremonială care i-a fost dată Israelului. În legea ceremonială, existau tot felul de porunci cu privire la zilele sfinte, la alimente și la alte ritualuri religioase. Toate acestea făceau parte din religia prescrisă a iudeilor. Ele îndreptau privirile spre venirea Domnului Isus, fiind umbre ale Persoanei și lucrării Sale. În moartea Sa pe cruce, El le-a dat pe toate acestea la o parte, ținându-le pe cruce și anulându-le, cum se anulează o notă de plată atunci când este achitată sau cum se exprimă Meyer: „Prin moartea lui Cristos pe cruce, legea care îi condamna pe oameni și-a pierdut autoritatea penală, întrucât Cristos, prin moartea Sa, a îndurat pentru om blestemul legii, devenind sfârșitul legii.“¹⁵ Kelly exprimă aceeași idee: „Legea nu este moartă, dar noi am murit față de ea.“

Se prea poate ca limbajul lui Pavel în acest loc să se refere la practica străveche de a afișa într-un loc public dovada scrisă a unei datorii publice, ca toți să știe că creditorul nu mai putea avea nici o pretenție de la datornic.

2:15 Prin moartea Sa pe cruce, urmată apoi de învierea și înălțarea Sa la cer, Domnul Isus a cucerit și puterile răului, făcând un spectacol public din ele și triumfând asupra lor. Noi credem că este același triumf descris de Efeseni 4, unde se spune că Domnul Isus a condus captivitatea captivă. Moartea, îngroparea, învierea și înălțarea Sa au constituit triumful slăvit asupra tuturor oștirilor iadului și Satanei. Trecând prin atmosferă, în drumul Său spre cer, El a trecut chiar prin trărâmul celui care este prințul puterii văzduhului.

Poate că acest verset aduce o deosebită mângâiere celor care au fost convertiți de la demonism, dar care s-ar putea să mai fie obsedați de frica de duhurile rele. Nu mai avem de ce să ne temem, dacă suntem în Cristos, pentru că El a dezarmat domniile și stăpânirile.

2:16 Încă o dată apostolul Pavel este gata să aplice în practică afirmațiile sale. Am putea rezuma cele ce urmează în felul următor: Colosenii au murit față de toate eforturile de a-l fi plăcuti lui Dumnezeu prin firea veche. Ei nu numai că au murit, ci au fost și îngropați și au înviat împreună cu Cristos la o nouă viață. Prin urmare, ei trebuie s-o rupă definitiv cu iudaizatorii și cu gnosticii, care încercau să-i atragă înapoi chiar la lucrurile față de care au murit colosenii. **Deci nimeni să nu vă judece cu privire la mâncarea sau la băutura, sau cu privire la o zi de sărbătoare sau lună nouă sau sabate.** Toate religiile omenești îi fac pe oameni robi față de rânduieli, reguli, îndatoriri și un calendar religios. Acest calendar cuprinde de obicei zilele sfinte anuale, apoi celebrări lunare legate de luna nouă sau zilele săptămânale de sărbătoare (sabaturile). Sintagma: „**Nimeni să nu vă judece**” înseamnă că nu există temei ca un creștin să fie judecat de alții dacă consumă carne de porc sau dacă nu ține sărbătorile religioase sau zilele sfinte. Unele culte derivate, cum ar fi spiriștiții, insistă ca membrii lor să se abțină de la consumul de carne. Veacuri de-a rândul romano-catolicii nu au avut voie să consume carne vinerea. Multe biserici pretind abținerea de la anumite alimente în timpul Postului Mare. Alții, ca mormonii, spun că o persoană nu se încadrează în normele lor dacă consumă ceai sau cafea. Iar alții, în special adventiști de ziua

a șaptea, insistă că trebuie ținut Sabatul, pentru a-l fi plăcut lui Dumnezeu. Creștinul nu se mai află sub robia nici uneia dintre aceste rânduieli. Pentru o tratare mai amplă a legii, Sabatului și legalismului, vezi excursul de la Matei 5:18, 12:8 și Galateni 6:18.

2:17 Sărbătorile religioase iudaice erau o umbră a lucrurilor viitoare, dar trupul (substanța) este al lui Cristos. Ele au fost instituite în VT ca un fel de anticipare, ca imagini prefiguratoare. De pildă, Sabatul a fost dat ca un arhetip al odihnei de care aveau să aibă parte toți cei ce aveau să creadă în Domnul Isus Cristos. Acum, după ce a venit Domnul Isus, ce rost mai are să se ocupe oamenii de umbre? E ca și cum ne-am ocupa de o fotografie, când persoana din fotografie se află lângă noi.

2:18 Este dificil să cunoaștem sensul exact al acestui verset, pentru că nu suntem deplin familiarizați cu învățăturile gnosticilor. Probabil înseamnă că oamenii aceștia pretindeau că sunt atât de smeriți încât nu îndrăneau să se apropie de Dumnezeu în mod nemijlocit. Poate că gnosticii susțineau că trebuie să se apropie de Dumnezeu prin îngeri, și astfel, în presupusa lor smerenie, ei se închinau la îngeri, iar nu Domnului. Avem o situație similară în lumea contemporană. Există romano-catolici care spun că nu concep să se roage direct lui Dumnezeu sau Domnului Isus, adoptând, în schimb, moto-ul: „La Isus prin Maria.” Asta pare a fi o falsă smerenie din partea lor, constituind un act de închinare în fața unei ființe create. Creștinii nu au voie să permită nimănui să-i vadă vească de răsplata lor, prin practici atât de nebiblice. Cuvântul lui Dumnezeu spune limpede că există „un singur Mediator între Dumnezeu și oameni, Omul Cristos Isus” (1 Tim. 2:5).

Apostolul Pavel adaugă aici o sintagmă greu de înțeles: **amestecându-se în lucruri pe care nu¹⁶ le-a văzut.** Gnosticii pretindeau că posedă taine adânci și mistere și că pentru ca cineva să poată cunoaște aceste taine, trebuia să fie inițiat. Poate că secretele acestea constau din așa-numitele „vedenii”. În vremea noastră presupusele vedenii constituie un element important în ereziile mormonismului, spiritismului, catolicismului și swedenborgianismului. Cei ce făceau parte din cercul intim erau, natural, foarte mândri de cunoștințele lor secrete. Prin urmare, Pavel adaugă: **umflat de o mândrie deșartă, prin gândurile firii păcătoase.** Ei adoptau o atitudine de superioritate față de alții, creând impresia că fericirea se putea dobândi doar prin descifra-

rea acestor taine ascunse. Am putea face o paranteză aici, subliniind că aceasta e și caracteristica celor mai multe societăți secrete din vremea noastră. Creștinul care umblă în părtășie cu Domnul lui nu va avea nici timpul, nici înclinația de a se ocupa de aceste organizații.

Important este să observăm aici că diversele practici religioase ale acestor oameni erau efectuate după cum găseau aceștia de cuviință, fără să aibă nici o bază scripturală. Ei nu acționau în supunere față de Cristos, ci erau **umflați de o mândrie deșartă, prin gândurile firii lor păcătoase**, întrucât făceau cum voiau ei, independent de Domnul; cu toate acestea, comportarea lor părea smerită și religioasă.

2:19 Neținându-se strâns de Capul.

Domnul Isus Cristos este numit aici **Capul** Trupului. „A se ține de Cap“ înseamnă a trăi conștienți că Cristos este **Capul**, extrăgându-ne energia și seva pentru toate nevoile noastre din resursele Sale inepuizabile, și toate lucrurile făcându-le spre slava Lui. Înseamnă să privim la Domnul nostru, Cel din slavă, când avem nevoie de tărie și călăuzire, și să rămânem mereu în contact cu El. Lucrul acesta este explicat în continuare în următoarea sintagmă: **din care tot trupul, hrănit și strâns unit, prin încheieturi și legături, crește cu creșterea lui Dumnezeu**. Diversele părți ale trupului uman sunt legate între ele prin **încheieturi și ligamente**. Trupul la rândul lui este legat de cap. Trupul solicită călăuzire și îndrumare de la cap. Exact ideea subliniată de apostolul Pavel aici. Mădularile Trupului lui Cristos de pe pământ trebuie să găsească toate satisfacția și suficiența lor în El și să nu se lase amăgite sau abătute de argumentele aparent convingătoare ale învățătorilor acestora falși.

Ținându-se strâns de Cap subliniază necesitatea bizuirii, clipă-de-clipă, pe Domnul. Ajutorul primit ieri nu mai e de ajuns pentru nevoile zilei de azi. Nu putem măcina grâu cu apa ce s-a scurs peste baraj. De asemenea trebuie subliniat aici că acolo unde creștinii se țin de Cap, vor întreprinde acțiuni spontane care vor fi coordonate cu cele ale altor mădulare din Trupul lui Cristos.

2:20 Principiile de bază ale lumii (sau „învățăturile începătoare ale lumii“) se referă la datini și ritualuri. De pildă, ritualurile din VT erau elemente rudimentare ale lumii în sensul că propagau **principiile** elementare ale religiei, adică abecedarul, noțiunile de bază (Gal. 4:9-11). Poate că Pavel se gândește și

la ritualurile și datinile asociate cu practica gnosticismului sau a altor religii. În mod deosebit, apostolul se ocupă de ascetism, care a derivat din iudaismul ce și-a **pierdut** deja valabilitatea înaintea lui Dumnezeu sau din gnosticism ori din orice alt cult deraiat, care **niciodată** nu a avut valabilitate înaintea lui Dumnezeu. Întrucât colosenii au **murit împreună cu Cristos**, Pavel îi întreabă de ce mai doreau încă să se supună unor reguli de acest gen. A proceda astfel înseamnă a uita că au rupt orice legături cu lumea. Poate că în mintea unora se ridică aici întrebarea: „Dacă un creștin este mort față de rânduiești, de ce reține totuși practica botezului și a Cinei Domnului?“ Răspunsul cel mai evident este că aceste două rânduiești ale Bisericii Creștine sunt clar expuse și prescrise de NT. Dar ele nu sunt „mijloace ale harului“, care ne-ar face mai adecvați pentru cer sau ne-ar ajuta să căpătăm bunovința lui Dumnezeu. Mai degrabă, ele sunt simple gesturi de ascultare față de Domnul, prin care indicăm identificarea cu Cristos și ne amintim de El în moartea Sa. Ele nu sunt atât de mult legi care trebuiesc respectate, cât privilegiile de care se cuvine să ne bucurăm.

2:21 Vom înțelege versetul acesta mai bine dacă vom adăuga cuvintele: „cum ar fi“ la început. (Sau „ca acestea“, ce apar la sfârșitul versetului 20 în ediția folosită de traducător.) „Oare de ce — ca și când ați trăi mai departe în lume — vă supuneți la regulamente ca acestea (v. 21): **Nu atinge, nu gusta, nu lua?**“ În mod bizar, unii susțin că aici Pavel le-ar **porunci** colosenilor să nu ia, să nu guste, să nu atingă, când, de fapt, sensul versetului este exact contrar.

Trebuie menționat aici că unii cercetători competenți, cum ar fi William Kelly, cred că topica ar trebui inversată, în felul următor: „Nu lua, nu gusta, nici măcar nu te atinge de ele!“ Cu alte cuvinte, topica sugerată ar descrie gravitatea tot mai mare pe care o presupune practica ascetismului.

2:22 Sensul versetului 21 este completat de versetul 22. Acestea sunt interdicții și prohibiții inventate de om, cum reiese din cuvintele: **după poruncile și învățăturile oamenilor**. Să fie oare aceasta esența adevăratei religii? Oare la asta se reduce totul, la mâncări sau la băuturi? Sau, dimpotrivă, religia adevărată se ocupă cu Cristosul Cel viu? Weymouth traduce versetele 20-22 astfel:

Dacă ați murit cu Cristos și ați scăpat de noțiuni-

le de bază ale lumii, de ce atunci — ca și când viața voastră ar apăline în continuare lumii — vă supuneți unor precepte de genul: „Nu lua cutare lucru“; „Nu gusta acel lucru“; „Nu te atinge de acesta“ — care se referă la lucruri ce au menirea de a fi consumate, fiind pieritoare — ascultând astfel doar de niște porunci și învățături ome-nești?

2:23 Aceste practici ale religiei ome-nești creează toate o aparență de înțelepciune, într-o religie auto-impusă, o falsă smerenie și asprime față de trup. Religia auto-impusă înseamnă că oamenii aceștia adoptă o formă de închinare corespunzătoare propriilor lor idei despre ce e bine, și nu după cuvântul lui Dumnezeu. Ei par a fi religioși, dar nu acesta e creștinismul adevărat. Falsa smerenie a fost explicată deja — anume faptul că ei se pretindeau a fi prea smeriți ca să se poată apropia de Dumnezeu direct și astfel recurgeau la mediatori angelici. Neglijarea trupului se referă la practica ascetismului. Este concepția potrivit căreia prin auto-privări și auto-torturări, omul ar putea atinge o stare superioară de sfințenie. Această practică se întâlnește la hinduism și la alte religii mistice din Orient.

Care este valoarea tuturor acestor practici? Poate că ultima parte a versetului o exprimă cel mai concis: **nu sunt de nici un preț împotriva mulțumirii firii păcătoase**. Toate acestea sunt îmbrăcate într-o fațadă aparent frumoasă, dar ele nu sunt de nici un folos în înfrânarea complacerii firii vechi. (Până și bine-intenționata încercare de cumpătare a lor nu-și atinge țelul.) Nici un sistem fals nu a reușit să-l amelioreze pe om. Deși creează impresia că în firea veche ar exista elemente care să merite bunăvoința lui Dumnezeu, aceste sisteme nu pot înfrâna pasiunile și poftele cărnii, ale firii vechi. Atitudinea creștinului este că noi am murit față de firea veche, cu toate patimile și poftele ei și că de acum încolo trăim spre slava lui Dumnezeu. Și asta o facem nu pentru că ne e frică de pedeapsă, ci mai degrabă din iubirea pe care I-o purtăm Celui care S-a dat pe Sine pentru noi. A. T. Robertson exprimă minunat acest gând: „Dragostea este aceea care ne eliberează să putem face ce este bine. Dragostea ne face să nu ne fie greu de ales. Dragostea face ca îndatoririle să nu ni se pară o povară, ci o bucurie. Dragostea face ca părtașia și legătura cu Cristos să fie o dulcețată. Dragostea face ca truda în slujba binelui să fie o adevărată libertate pentru noi.“

II. ÎNDATORIRILE CREDINCIOSULUI FAȚĂ DE CRISTOSUL PREEMINENT (CAP. 3, 4)

A. Noua viață a credinciosului: dezbrăcarea de omul vechi și îmbrăcarea cu omul cel nou (3:1-17)

3:1 Deci, dacă ați fost înviați împreună cu Cristos, căutați lucrurile de sus, unde Cristos stă la dreapta lui Dumnezeu. Conjunția **dacă** din acest verset nu exprimă nici o îndoială în mintea apostolului Pavel, ci constituie așa-numitul argument pornind de la „dacă“, ce ar putea fi tradus prin *întrucât*: „Întrucât ați fost înviați împreună cu Cristos...“ Cum s-a arătat în capitolul 2, credinciosul este văzut ca unul care a murit cu Cristos, a fost îngropat cu El și a înviat cu El dintre cei morți. Sensul duhovnicesc al tuturor acestor cuvinte este că am rupt-o cu vechiul mod de viață, adoptând un fel complet nou de a trăi, adică viața Domnului Isus Cristos Cel înviat. Întrucât am fost înviați cu Cristos, se cuvine acum să căutăm lucrurile de sus. Desigur, încă ne aflăm pe pământ, dar trebuie să cultivăm lucrurile cerești.

3:2 Creștinul nu trebuie să aibă o optică pământescă. El nu trebuie să privească lucrurile sub aspectul în care se prezintă ele ochiului natural, ci în funcție de importanța lor înaintea lui Dumnezeu și în perspectiva eternității. Vincent sugerează că „a căuta“ din versetul 1 marchează străduința practică și că **gândiți-vă** din versetul 2 descrie impulsul lăuntric și dispoziția noastră sufletească. Sintagma: **Concentrați-vă cu mintea** (în românește: „Gândiți-vă“, n.tr.) este identică cu cea de la Filipeni 3:19: „care își concentrează mintea asupra unor lucruri pământești.“ A. T. Robertson scrie: „Viața botezată înseamnă că creștinul urmărește cerul și se gândește la cer. Picioarele sale sunt încă pe pământ, dar capul îi este printre stele. El trăiește ca un cetățean al cerului aici pe pământ.“¹⁷

În timpul celui de-al doilea război mondial, un tânăr creștin a exclamat triumfător în fața unui slujitor mai vârstnic al lui Cristos: „Înțeleg că bombardierele noastre au făcut prăpăd asupra orașelor inamicului în cursul nopții precedente.“ La care, credinciosul mai vârstnic a răspuns: „Nu știam că biserica lui Dumnezeu posedă bombardiere.“ Evident, acest creștin privea lucrurile din perspectiva divină, neputând să găsească nici un dram de satisfacție în măcelărirea unor femei și copii. F. B. Hole explică foarte bine poziția noastră:

Complementul identificării noastre cu Cristos în moartea Lui este identificarea noastră cu El în învierea Sa. Efectul primei acțiuni este de a ne deconecta de lumea omului, de religia omului, de înțelepciunea omului. Efectul celeilalte este de a ne pune în legătură cu lumea lui Dumnezeu și tot ce se află în ea. Primele patru versete ale capitolului III desfășoară privirilor noastre starea de binecuvântare în care suntem introduși.¹⁸

3:3 Când Pavel spune că credinciosul a murit, el se referă la poziție, nu la practică. Datorită identificării noastre cu Cristos în moartea Sa, Dumnezeu vrea ca noi să ne considerăm ca unii care au murit împreună cu El. Inima noastră însă este mereu gata să pună la îndoială acest fapt, întrucât ne simțim atât de „vii” față de păcat și ispite. Dar realitatea minunată este că pe măsură ce, prin credință, ne socotim ca unii care am murit cu Cristos, acest fapt devine o realitate morală în viața noastră. Dacă trăim ca unii care au murit, atunci viața noastră va fi tot mai mult pe măsura vieții Domnului Isus Cristos. Desigur, niciodată nu vom atinge perfecțiunea în viața de acum, dar este un proces care trebuie să se desfășoare permanent în fiecare credincios.

Nu numai că am murit, ci, în plus, **viața noastră este ascunsă cu Cristos în Dumnezeu**. Lucrurile care-l preocupă și-l interesează pe omul lumesc se găsesc peste tot pe planeta pe care trăim. Dar lucrurile care sunt de cea mai mare preocupare pentru credincios sunt toate însumate în Persoana Domnului Isus Cristos. Destinul nostru este inseparabil legat de destinul Lui. Gândul subliniat de Pavel aici este că întrucât **viața noastră este ascunsă cu Cristos în Dumnezeu**, nu trebuie să ne ocupăm de lucrurile mărunte ale vieții acestuia și, în special, nu trebuie să avem de a face cu lumea religioasă din jurul nostru.

Dar mai este un gând ce se degajă din sintagma: **viața voastră este ascunsă cu Cristos în Dumnezeu**. Lumea nu vede viața noastră duhovnicească. Oamenii nu ne înțeleg. Lor li se pare ciudat că noi nu trăim ca ei. Ei nu înțeleg gândurile noastre, motivele sau căile noastre. După cum s-a spus despre Duhul Sfânt că lumea „nici nu-L vede, nici nu-L cunoaște”, tot așa este cu viața noastră spirituală: ea este **ascunsă cu Cristos în Dumnezeu**. Mai întâi, Ioan 3:1 ne spune că: „De aceea, lumea nu ne cunoaște, pentru că nu L-a cunoscut nici pe El.” Adevărată separație de lume stă în faptul că lumea nu-l

înțelege pe creștin, ci îl înțelege greșit.

3:4 Pentru a ridica pe culmi noi această descriere a harului și moștenirii credinciosului în Cristos, apostolul își îndreaptă acum privirile spre revenirea lui Cristos. **Când Se va arăta Cristos, viața noastră, atunci vă veți arăta și voi împreună cu El în slavă.**

În vremea de acum noi suntem înviați cu El și ne bucurăm de o viață nevăzută și neînțeleasă de oameni. Dar va veni ziua când Domnul Isus Se va întoarce să-și ia acasă sfinții Săi. Atunci noi **ne vom arăta împreună cu El în slavă**. Oamenii ne vor înțelege atunci și-și vor da seama de ce ne-am comportat așa cum ne-am comportat.

3:5 În versetul 3, ni s-a spus că am murit. Aici ni se spune să **dăm morții mădulele** noastre **care sunt pe pământ**. În aceste două versete avem o ilustrare clară a diferenței dintre poziția unui credincios și starea lui. Poziția lui este aceea a unui care a murit. Starea lui trebuie să fie aceea de a se socoti mort față de păcat, prin darea la moarte a mădulelor sale care sunt pe pământ. Poziția noastră este identică cu ceea ce suntem în Cristos. Starea noastră este identică cu ceea ce suntem în noi înșine. Poziția noastră este darul fără plată al lui Dumnezeu prin credință în Domnul Isus Cristos. Starea noastră reprezintă răspunsul la harul lui Dumnezeu.

Aici trebuie să observăm și diferența dintre lege și har. Dumnezeu nu spune: „Dacă vei trăi o viață eliberată de păcat, atunci îți voi da o poziție de moarte împreună cu Cristos”, căci asta ar însemna legea iar poziția noastră ar depinde de propriile noastre eforturi și — mai trebuie s-o spunem? — nimeni nu ar atinge acea poziție. Mai degrabă, Dumnezeu spune: „Eu le dau fără plată tuturor celor care cred în Domnul Isus o poziție de favoare înaintea Mea. Acum duceți-vă și trăiți o viață coresponszătoare cu o chemare atât de înaltă!” Acesta e harul!

Când apostolul spune că trebuie să dăm la moarte mădulele noastre care sunt pe pământ, el *nu* vrea să spună prin aceasta că literalmente trebuie să distrugem vreunul din organele trupului nostru, ci recurge la o exprimare figurată, așa cum reiese din următoarele propoziții. Termenul **mădule** desemnează diversele forme de poftă și de ură, pe care le găsim enumerate.

Desfrânarea se referă în general la relațiile sexuale interzise sau la imoralitate, în special la cele dintre persoane necăsătorite (Mat. 15:19; Marcu 7:21). Uneori sensul termenului e mai cuprinzător, fiind tradus

prin imoralitate sexuală. **Necurăție** se referă la impuritate în gândire, vorbă sau faptă. Aici e vorba de necurăție morală, nu fizică. **Pati-mile** denotă pofte puternice, ieșite de sub control. **Dorința rea** exprimă pofte sau lăcomii foarte puternice, adesea violente. **Lăcomia (de bani)** se referă în general la lăcomie sau la dorința de a avea mai mult, dar aici se referă probabil la dorința nesfântă de a satisface apetitul sexual, care este o formă de idolatrie.

Lista începe cu actele propriu-zise, trecând apoi la motive. Sunt descrise diversele forme de păcate sexuale, fiind urmărite apoi până la bârlogul lor, adică inima lăcomă a omului. Cuvântul lui Dumnezeu ne învață clar că nu este nimic greșit în actul sexual în sine. Dumnezeu l-a făcut pe om cu puterea de reproducere. Dar păcatul intervine atunci când acele lucruri cu care Dumnezeu în dragostea Sa și-a înzestrat creaturile sunt folosite în scopuri rele și ilicite. Păcatul sexual a fost principalul păcat al lumii păgâne, în vremea lui Pavel și negreșit a rămas și azi pe același loc. Acolo unde credincioșii nu sunt predați Duhului Sfânt, păcatele sexuale adesea pătrund în viața lor, provocându-le căderea.

3:6 Oamenii cred că pot săvârși aceste păcate groaznice și totuși să scape de pedeapsă. Când cerul pare să rămână mut în fața lor, omul merge și mai departe în păcatul său. Dar Dumnezeu nu Se lasă batjocorit! **Mânia lui Dumnezeu** vine peste **fiii neascultării**, din pricina acestor lucruri. Păcatele acestea aduc grave consecințe în viața de acum, căci oamenii culeg în trupul lor urmările imoralității sexuale. În plus, ei vor culege roadele cumplite ale judecății în ziua de apoi.

3:7 Pavel le amintește colosenilor că și ei se complăceau în aceste păcate, înainte de a fi fost convertiți. Dar harul lui Dumnezeu a pătruns în inima lor și i-a izbăvit de necurăție. Acest capitol din viața lor a fost acoperit de sângele lui Cristos. Acum ei aveau o viață nouă, care-și trăgea seva din Dumnezeu. Vezi Galateni 5:25; „Dacă trăim în Duhul, să și umblăm în Duhul.“

3:8 Întrucât ei au fost răscumpărați cu un preț atât de mare, acum trebuie să se lepede de toate aceste lucruri, ca de o haină murdară. Apostolul nu se referă numai la diversele forme de pofte nesfinte enumerate în versetul 5, ci și la genurile de ură rea pe care se pregătește să le enumere.

Mânia este, desigur, un spirit de intensă antipatie sau animozitate, un spirit de răzbu-

nare, de vrajbă și ură înrădăcinată. **Iuțimea** descrie o formă intensă de mânie, probabil manifestată prin ieșiri violente și necontrolate. **Răutatea** este purtarea malițioasă față de altul, cu gând de a-i face rău sau de a-i știrbi reputația. Este o antipatie nerezonabilă, înțreținută de plăcerea de a-i vedea pe alții că suferă. **Defăimarea** sau vorbirea de rău, adică cuvinte ascuțite, necontrolate, folosite la adresa altora. Înseamnă a certa pe cineva, cu cuvinte aspre, într-o manieră obraznică. **Lim-baj murdar** înseamnă cuvinte rușinoase, cu referire la lucruri deșănțate, indecente sau corupte. Un vocabular stricat și necurat. În acest catalog al păcatelor apostolul trece de la motive la faptele propriu-zise. Mai întâi, în inima omului încolțește amărăciunea, care se manifestă apoi sub formele descrise mai sus.

3:9 În versetul 9 apostolul spune, de fapt: „Fie ca starea voastră să corespundă cu poziția voastră!“ **V-ați dezbrăcat de omul cel vechi**; acum dezbrăcați-vă de el și în practică, prin refuzul de a mai minți. Minciunea este unul din lucrurile ce aparțin **omului celui vechi**, neavând ce căuta în viața copilului lui Dumnezeu. În fiecare zi din viața noastră suntem ispițiți să denaturăm adevărul, fie prin nedeclararea integrală a venitului nostru, pe formularul de impozit, fie prin „copiere“ la examene, fie prin exagerarea faptelor unei relatări. Minciunea își dublează gravitatea, atunci când prin ea lezăm o persoană, prin afirmații false sau prin crearea unor impresii false.

3:10 Nu numai că ne-am lepădat de omul cel vechi, ci ne-am îmbrăcat cu cel nou, care se **înnoiește spre cunoaștere deplină, după chipul Celui care l-a creat**. După cum omul cel vechi se referă la tot ce eram ca fii ai lui Adam, ca natura nenăscută din nou, tot așa omul nou se referă la noua noastră poziție de copii ai lui Dumnezeu. S-a produs o creație nouă iar noi suntem creaturi noi. Scopul urmărit de Dumnezeu este ca acest om nou mereu să crească tot mai mult după chipul Domnului Isus Cristos. Niciodată nu trebuie să ne mulțumim cu realizările obținute, ci întotdeauna trebuie să ne avântăm înainte, spre noi culmi de tot mai mare asemănare cu Mântuitorul. El este pilda noastră supremă și regula de viață pentru noi. În ziua de apoi, când vom sta înaintea Scaunului de Judecată al lui Cristos, nu vom fi judecați luându-se în vedere cu cât au fost viețile noastre mai bune decât ale altora, ci după cât de mult s-au acordat viețile noastre la însăși viața Domnului Isus.

Chipul lui Dumnezeu nu reiese din conformația trupului nostru, ci din frumusețea unei minți reînnoite și a unei inimi schimbate. Sfințenia, dragostea, smerenia, blândețea, bunătatea și iertarea — iată elementele din care e alcătuit caracterul divin. (Daily Notes of the Scripture Union)

3:11 În noua creație descrisă de apostol, nu mai este nici grec, nici iudeu, nici circumcizie, nici necircumcizie, nici barbar, nici scit, nici rob, nici liber, ci **Cristos este totul în toți**. Diferențele de naționalitate, religie, cultură și nivel social sunt elemente care nu contează. Cât privește poziția lor înaintea lui Dumnezeu, toți credincioșii sunt la același nivel și în cercul de părtășie al bisericii locale ar trebui să adoptăm aceeași atitudine.

Asta nu înseamnă că nu există distincții în cadrul bisericii. Unii au darul de evanghelist, alții de păstor, iar alții de învățători. Unii oameni sunt prestiberi în biserică iar alții sunt diaconi. Astfel, versetul de față nu disprețuiește distincțiile cuvenite.

Tot așa nu trebuie să interpretăm versetul, cum fac unii, în sensul că distincțiile de mai sus ar fi fost cu totul eliminate în lume. Nicidecum, căci există în continuare grec și iudeu, prin „grec“ înțelegându-se aici ne-evreii în general. După cum există **circumciși și necircumciși**. Prin acești doi termeni sunt desemnați în Noul Testament evreii și respectiv Neamurile. Dar aici termenii se referă probabil la ritualul circumciziei în sine, așa cum era practicat de iudei și nesocotit de Neamuri.

Apoi există în continuare **barbari** (adică oameni necultivați) și **scii**. Cei doi termeni nu sunt aici în relație adversativă. **Scii** era barbari, dar într-o manieră mai pronunțată, fiind cei mai sălbatici dintre barbari. Ultimul contrast este între **scavi și oameni liberi**. Prin **liber** se înțelege cei ce nu au fost niciodată sclavi, adică s-au născut oameni liberi. Pentru creștin aceste distincții lumești nu mai sunt importante. Cristos este Cel care contează cu adevărat! El este totul pentru credincios și în toate. El reprezintă centrul și circumferința vieții creștine, cum arată foarte clar și episcopul Ryle:

Aceste trei cuvinte — Cristos este totul — sunt esența și substanța creștinismului. Dacă inimile noastre le vor îmbrățișa, atunci bine va fi de sufletul nostru... Mulți Îi acordă lui Cristos un anumit loc în religia lor, dar nu locul pe care a intenționat Dumnezeu să-L ocupe El. Pentru sufletele

acestora, Cristos nu reprezintă „totul în toate“. O, nu! Ci este fie Cristos și biserica; fie Cristos și sacramentele; fie Cristos și slujitorii ordinați; fie Cristos și propria lor pocăință; fie Cristos și propria lor bunătate; fie Cristos și rugăciunile lor; fie Cristos și propria lor sinceritate și milostenie, pe care se reazemă practic sufletele lor.¹⁹

3:12 În versetul 10, Pavel a spus că ne-am îmbrăcat cu omul cel nou. Acum ne dă câteva modalități practice prin care se poate realiza acest lucru în viața noastră de zi cu zi. Mai întâi, el se adresează colosenilor, numindu-i **aleșii lui Dumnezeu**, aceasta fiind o referire la faptul că au fost aleși de Dumnezeu în Cristos înainte de întemeierea lumii. Harul lui Dumnezeu prin care ne-a ales este una din tainele revelației divine. Noi credem că Scriptura ne învață clar că Dumnezeu, în suveranitatea Sa, a ales oameni care să fie ai lui Cristos. Noi nu credem că Dumnezeu l-a ales pe cineva să fie condamnat. O atare învățătură este în contradicție clară cu Scriptura. După cum credem în harul selectiv al lui Dumnezeu, tot așa credem în responsabilitatea omului. Dumnezeu nu îi mântuiește pe oameni împotriva voinței lor. Aceeași Biblie care afirmă: „aleși după știința mai înainte a lui Dumnezeu“ mai spune și: „oricine va chema numele Domnului va fi mântuit.“

În continuare Pavel îi numește pe coloseni **sfinți și preaiubiți**. Sfânt înseamnă sfințit sau pus deoparte pentru Dumnezeu și despărțit de lume. Noi suntem sfinți în poziția pe care o ocupăm înaintea lui Dumnezeu, dar trebuie să fim sfinți și în manieră practică, în viața pe care o trăim zilnic. Pentru că suntem focarul iubirii lui Dumnezeu, ne face plăcere să-I fim plăcuți în toate privințele.

Acum Pavel descrie harurile creștine cu care trebuie să ne îmbrăcăm asemenea unui veșmânt. În primul rând, cu o **inimă plină de îndurare**. Apoi **bunătatea** trebuie să se manifeste printr-un duh altruist față de alții; printr-o atitudine de afecțiune și bunăvoință. **Smerenia** înseamnă starea umilă, disponibilitatea de a fi umiliți și de a-i stima pe alții, considerându-i mai buni decât noi înșine. Prin **blândețe** nu se înțelege slăbiciunea, ci tăria de a ne lepăda de noi înșine, umblând în har față de toți oamenii, cum spune și Vine:

Cei mai mulți cred că atunci când cineva este blând asta se datorează faptului că ar fi neajutorat, că nu poate mai mult. Dar Domnul a fost „blând“ pentru că a dispus de toate resursele nemărginite ale lui Dumnezeu, pe care le-a avut

sub comanda Sa. Descrisă în latura ei negativă, blândețea este contrarul auto-afirmării și al propriilor interese; este acea stare de echilibru a duhului, în care nu suntem nici exaltați, nici doborâți de întristare, pur și simplu pentru că nu ne preocupăm de eul nostru.²⁰

Dacă **smerenia** este „absența mândriei“, atunci **mândria** este „absența pasiunii“. **Îndelunga răbdare** se referă la răbdare, atunci când suntem provocați și la capacitatea de a îndura îndelung ofensele aduse nouă de alții. Este o combinație de bucurie și atitudine de omenie și bunătate față de alții, împletită cu perseverența în suferință.

3:13 Îngăduiți-vă unii pe alții descrie îngăduința și răbdarea pe care trebuie să le avem față de scădițele și ciudățeniile fraților noștri. Atunci când trăim alături de alții, este cu neputință să nu descoperim punctele lor slabe. Este nevoie de harul lui Dumnezeu în viața noastră ca să suportăm idiosincrasiiile altora, după cum negreșit și ei au nevoie de harul lui Dumnezeu pentru a le suporta pe ale noastre. Trebuie însă să ne îngăduim unii pe alții. **Iertându-vă unii pe alții, dacă vreunul are să se plângă de altul.** Puține divergențe ar exista în rândul copiilor lui Dumnezeu, dacă acest îndemn ar fi aplicat. Trebuie să-i iertăm pe cei ce ne-au jignit. Adesea auzim însă pe unii plângându-se: „Dar el este cel care m-a jignit!“ Este exact cazul în care suntem chemați să iertăm. Dacă cealaltă persoană nu ne-ar fi jignit, n-ar fi greșit față de noi, n-ar mai fi fost nevoie de iertare! Dacă noi am fi fost cei care am greșit, atunci ar fi trebuit să ne ducem să ne cerem iertare. Îngăduința presupune să nu fim ofensați iar iertarea să nu ținem ofensa. Asta pentru că nu există un motiv mai imperios pentru care trebuie să iertăm decât cel enunțat în acest verset: **Cum v-a iertat Cristos, așa iertați-vă și voi.** Cum ne-a iertat Cristos? El ne-a iertat fără să fi existat un temei — așa ar trebui să iertăm și noi. El ne-a iertat fără plată — așa să iertăm și noi! El a iertat și a uitat — așa să iertăm și noi! Și-n maniera de iertare, și în gradul de iertare, noi trebuie să urmăm pilda binecuvântatului nostru Domn, în această minunată atitudine.

3:14 Dragostea cu care ni se spune să ne îmbrăcăm sau să ne încingem este legătura care leagă toate celelalte virtuți la un loc, pentru a forma **desăvârșirea**. Dragostea menține în simetrie toate componentele caracterului creștin. E posibil ca cineva să manifeste unele virtuți, pe dinafară, fără însă ca să

aibă dragostea în inima lui. De aceea Pavel subliniază aici că ceea ce facem trebuie făcut într-un duh autentic de dragoste pentru frații noștri. Acțiunile noastre nu trebuie să fie făcute cu lehamite, ci trebuie să izvorască din inima noastră plină de iubire. În opinia gnosticilor, cunoștința era legătura desăvârșirii, dar Pavel corectează această concepție, subliniind că dragostea e legătura desăvârșirii.

3:15 Pacea lui Dumnezeu ar trebui să fie arbitru în inima noastră. Dacă avem îndoieli cu privire la un lucru, ar trebui să ne punem întrebarea: „Va conduce asta la pace“ sau „Voi avea eu pace în inimă, dacă voi da curs acțiunii contemperate?“

Versetul acesta este de un mare ajutor în special atunci când cerem călăuzire de la Domnul. Dacă Domnul vrea cu adevărat să te angajezi într-o anumită direcție sau acțiune, atunci poți fi sigur că-ți va dăruia **pace** în acea lucrare. Dacă nu ai pace, atunci nu mai fă nici un pas pe cărarea aceea. Sau cum s-a exprimat cineva: „Întunericul în direcția în care vreau să merg înseamnă lumină să stau pe loc.“

Cristos ne-a chemat să ne bucurăm de pacea Sa, atât pe plan personal, cât și în biserică. Nu nesocotiți importanța ultimei părți a versetului: **la care ați fost chemați într-un singur trup.** O modalitate în care am putea avea pace ar fi să trăim izolați de alți creștini. Dar Dumnezeu nu ne-a rânduit la asta, ci ne-a așezat în familii. Dumnezeu a lăsat ca noi să ne adunăm cu alți creștini, în biserici locale. Deși trăirea alături de alți creștini ne putea pune uneori răbdarea la încercare, totuși în felul acesta Dumnezeu poate face să se dezvolte în viața creștinului virtuți care nu s-ar putea forma pe nici o altă cale. Prin urmare, nu trebuie să fugim de responsabilitățile noastre din cadrul bisericii locale, după cum, odată ce ni le-am asumat, nu trebuie să le abandonăm, când vom fi provocați sau iritați de alții. Mai degrabă, trebuie să trăim în armonie și compatibilitate cu frații și surorile noastre de credință, fiindu-le de ajutor în tot ceea ce facem și spunem.

Și fiți mulțumitori (sau recunoscători). Acest îndemn apare de foarte multe ori, ca un refren, în scrierile lui Pavel. Ceea ce înseamnă că trebuie să existe un motiv îndreptățit pentru care trebuie să facem acest lucru — a-nume faptul că Duhul lui Dumnezeu consideră un duh **recunoscător** de o mare însemnătate. Și noi suntem de acord cu Duhul Sfânt, recunoscându-i de asemenea importanța — nu numai pentru viața duhonică a cuiva,

ci și pentru bunăstarea sa fizică. Medicii au constatat ceea ce Scriptura spunea de mult: că o atitudine de bună dispoziție și mulțumire a minții este benefică pentru organism. După cum și reversul este adevărat: că îngrijorarea, deprimarea și duhul de văicăreală și nemulțumire sunt categoric dăunătoare sănătății. De obicei credem că spiritul de mulțumire și recunoștință depind de împrejurările noastre imediate, dar Pavel arată aici că este un har care trebuie cultivat. Noi avem datorita de a fi **mulțumitori**. Dintre toți oamenii de pe pământ, noi avem cele mai multe motive să fim mulțumitori (comparați cu Deut. 33:29). Problema nu constă în faptul că nu ar exista suficiente lucruri pentru care putem fi recunoscători, ci în egoismul din inima noastră, care ne împiedică să aducem mulțumiri.

3:16 Există deosebiri de vederi cu privire la punctuația versetului 16. Se știe că în textul original al Noului Testament nu exista punctuație. Sensul unui verset ca cel de față depinde în mare de semnele de punctuație întrebuințate. Sugerăm următoarea variantă: **Cuvântul lui Cristos să locuiască în voi din belșug, în toată înțelepciunea, învățându-vă și sfătuindu-vă unii pe alții; cu psalmi, imnuri și cântări duhovnicești, cântând cu har în inimile voastre Domnului.**

În felul acesta versetul are trei secțiuni. Prima, se referă la faptul că trebuie să lăsăm cuvântul lui Cristos să locuiască în noi din belșug. **Cuvântul lui Cristos** se referă la învățăturile lui Cristos, așa cum le găsim în Biblie. Pe măsură ce umplem până la saturație inimile și mințile noastre cu cuvântul Lui sfânt, căutând să ascultăm de acest cuvânt, în trăirea noastră zilnică, **cuvântul lui Cristos** este ca și acasă la el în inimile noastre.

Al doilea gând care se desprinde este că **în toată înțelepciunea** trebuie să ne învățăm și să ne îndemnăm unii pe alții. Fiecare creștin are răspunderea față de frații și surorile lui în această privință. **Învățătura** privește doctrina, pe când **sfătuirea** se referă la îndatorire. Cu alte cuvinte, suntem datori față de frații noștri să împărtășim cu ei cunoștința din Scriptură și să căutăm să-i ajutăm prin sfaturi practice și evlavioase. Când învățătura și sfătuirea se face în înțelepciune, există șanse mai mari ca acestea să fie primite, decât atunci când rostim cuvintele apăsate, dar fără înțelepciune sau fără dragoste.

Al treilea lucru este că prin psalmi, imnuri și cântări spirituale trebuie să cântăm cu har (sau „mulțumire”) în inimile noastre Domnului. Prin psalmi se înțelege acele rostiri inspira-

te pe care le găsim în cartea cu același nume, ce erau cântate în cadrul serviciului de închinare în Israel. Pe de altă parte, prin **imnuri** se înțelegea cântări de închinăciune și de laudă, adresate lui Dumnezeu Tatăl și Domnului Isus Cristos, cum este și acesta:

Isus! Însuși gândul la Tine
Îmi umple inima de bucurie;
Dar și mai mare bucurie este să-Ți văd fața
Și în prezența Ta să mă odihnesc.

— *Atribuit lui Bernard de Clairvaux*

Aceste **imnuri** nu sunt inspirate în același fel ca **psalmii**. Prin **cântări duhovnicești** se înțelege poezia de factură religioasă, care descrie experiența creștină, așa cum se poate vedea din cuvintele următoare (redate în traducere aproximativă, n.tr.):

O, de ce pace ne văduvim adesea,
Ce dureri inutile purtăm!
Toate astea pentru că nu aducem
Totul înaintea lui Dumnezeu în rugăciune.

— *Joseph Scriven*

Așadar, recurgând la această varietate de cântări, trebuie să cântăm cu har sau cu mulțumire în inimile noastre Domnului. În acest punct se cuvine să spunem că creștinul trebuie să fie cu multă băgare de seamă și discernământ în privința genului de muzică pe care îl utilizează. Multă așa-numită muzică „creștină” din zilele noastre este ușoară și nelalocul ei. O mare parte a acesteia este total contrară Scripturii și încă și mai multă este similară cu muzica „pop” sau rock a lumii, care este o dezonoare la adresa numelui lui Cristos.

Versetul 16 este foarte similar cu Efeseni 5:18, 19, unde citim: „Nu vă îmbătați de vin — aceasta este destrăbălare. Dimpotrivă, fiți plini de Duhul, vorbind între voi cu psalmi, cu imnuri, cu cântări duhovnicești, cântând și intonând melodii în inima voastră Domnului.” În Coloseni 3:16 deosebirea constă în faptul că în locul cuvintelor: „fiți plini de Duhul”, Pavel spune: „**Cuvântul lui Cristos să locuiască în voi din belșug.**” Cu alte cuvinte, fiind plini de Duhul și fiind plini de cuvântul lui Dumnezeu sunt condiții necesare pentru a putea trăi o viață plină de bucurie, rodnice și cu folos. Nu vom fi umpluți cu Duhul dacă nu ne vom sătura cu cuvântul lui Dumnezeu; iar studierea cuvântului lui Dumnezeu nu-și va face lucrarea deplină în viața noastră, dacă nu ne vom preda din străfundul

ființei noastre stăpânirii Duhului Sfânt. Prin urmare, oare nu reiese clar că a fi umplut cu Duhul înseamnă a fi umplut cu cuvântul lui Dumnezeu? Nu este vorba aici de cine știe ce experiență tainică, de un moment culminant de mare emotivitate din viața mea, ci, mai degrabă, este rezultatul hrânirii mele zi de zi din Scripturi, meditănd la ele, ascultând de ele și trăind după principiile găsite în ele.

3:17 Versetul 17 este o regulă atot-inclusivă prin care pe putem judeca sau măsura conduita noastră de creștini. În special tinerii din vremea noastră au probleme când e vorba să decidă dacă un lucru este greșit sau nu. Dar memoria acestui verset se va dovedi, probabil, cheia rezolvării multora din aceste dileme. Proba supremă la care trebuie să supunem orice acțiune este următoarea: Voi putea eu săvârși acest lucru **în numele Domnului Isus Cristos?** Va fi acest lucru spre slava Lui? Mă voi putea aștepta eu ca binecuvântarea Lui să vină peste el? Aș fi eu gata să fac lucrul respectiv la revenirea Lui? Observați vă rog că trebuie să supunem la această probă atât cuvintele pe care le rostim, cât și faptele pe care le săvârșim. Ascultarea de această poruncă ne înobilează întreaga viață. Scump este secretul pe care-l află creștinul atunci când învață să facă toate ca pentru Domnul și spre slava Lui! Din nou, apostolul adaugă cuvintele: „**Aducând mulțumiri lui Dumnezeu Tatăl prin El.**“ *Mulțumiri! Mulțumiri! Mulțumiri!* E îndatorirea necurmată a celor mântuiți prin har și destinați să petreacă veșnicia în curțile raiului.

B. Comportamentul adecvat pentru membrii casei creștine (3:18-4:1)

Pavel le dă acum o serie de sfaturi membrilor casei creștine. Seria continuă până la 4:1. Sfaturile sale se adresează soțiilor și soților, copiilor și părinților, slujitorilor și stăpânilor. La început, s-ar părea că e o trecere bruscă de la teme de care s-a ocupat Pavel, abordând acum chestiuni atât de mondene, din viața de familie. Dar în această trecere există o semnificație deosebită.

FAMILIA CREȘTINĂ

Dumnezeu consideră familia o forță extraordinară de importantă în viața creștină. Binecunoscuta zicală: „Mâna care pune în mișcare leagănul copilului conduce de fapt lumea“ conține un sâmbure de adevăr, mai profund decât se pare. Familia a fost concepută de Dumnezeu pentru prezervarea a tot ceea ce este de preț în viață. Pe măsură ce tot mai

puțină atenție este acordată familiei, în contextul în care civilizația noastră se degradează cu repeziciune, prima Scrisoare a lui Pavel către Timotei ne învață, în mod deosebit, că Dumnezeu a rânduit viața din familie ca mijloc de dezvoltare a calităților spirituale, pentru ca celor care sunt potriviți să ocupe poziții de conducere în biserică să li se formeze caracterul doveditor în familie.

În versetele următoare avem câteva din principiile fundamentale care ne oferă călăuzire în stabilirea unei familii creștine. Studiind această secțiune, trebuie să fim conștienți de câteva comandamente, exprimate prin „trebuie“:

1. Trebuie să existe un altar al familiei — adică un timp în care toți membrii familiei se adună la citirea Sfințelor Scripturi și la rugăciune.

2. Tatăl trebuie să aibă rolul de autoritate în familie, pe care trebuie să-l exercite în înțelepciune și dragoste.

3. Soția și mama trebuie să-și dea seama că prima ei responsabilitate față de Dumnezeu și față de familie este acasă. În general, nu este înțelept ca soția să aibă serviciu în afară. Desigur, există și situații excepționale.

4. Soțul și soția trebuie să dea o pildă de purtare evlavioasă copiilor lor. Ei trebuie să fie uniți în toate privințele, inclusiv în disciplinarea copiilor, când este cazul.

5. Trebuie păstrată unitatea familiei, deoarece prea adesea există pericolul angrenării în activitatea de la serviciu, în viața socială și chiar în lucrarea creștină, în detrimentul copiilor, care sunt privați de afecțiune, de prezența părinților, de îndrumare și de disciplină. Mulți părinți au fost nevoiți să mărturisească cu lacrimi în ochi, când au fost confrunțați cu un fiu sau o fiică răzvrătită: „Și pe când slujitorul tău făcea câte ceva încoace și încolo, bărbatul s-a făcut nevăzut“ (1 Regi 20:40).

6. Cu privire la disciplinarea copiilor, trebuie să ținem seama de trei reguli de bază: Niciodată nu avem voie să pedepsim la mânie. Niciodată să nu pedepsim pe nedrept. Niciodată să nu pedepsim fără să explicăm motivul.

7. E bine ca copiii să învețe să poarte un jug în tinerețea lor (Plângeri 3:27), să învețe disciplina muncii și să-și asume răspunderi, precum și să învețe valoarea banilor.

8. Mai presus de toate, părinții creștini trebuie să evite să fie ambițioși în privința copiilor într-o manieră firească, lumească, ci neconștient trebuie să țină înaintea lor slujirea Domnului, ca modul cel mai câștigat în care

ne-am putea petrece viața. Pentru unii, a-ceasta ar putea însemna slujirea integrală pe câmpul de misiune; pentru alții, ar putea însemna slujirea Domnului printr-o ocupație seculară. Dar și într-un caz, și în altul, lucrul pentru Domnul trebuie avut în primul rând în vedere. Fie că ne aflăm acasă, fie la serviciu sau în orice alt loc, trebuie să fim conștienți de faptul că Îl reprezentăm pe Mântuitorul nostru și, ca atare, fiecare cuvânt pe care-l rostim și fiecare faptă pe care o săvârșim trebuie să fie vrednice de El și să fie guvernate de El. †

3:18 Primul îndemn e adresat de apostol **soțiilor**, care trebuie să se supună soților lor, așa cum se cade în Domnul. Potrivit planului divin, soțul este capul familiei. Femeii i s-a rezervat o poziție de supunere față de soț. Ea nu are voie să domine sau să conducă, ci să urmeze conducerea lui, ori de câte ori poate face acest lucru fără a-și compromite loialitatea față de Cristos. Există, desigur, situații în care femeia nu poate să asculte de soțul ei și să fie credincioasă, în același timp, lui Cristos. În asemenea cazuri, prima ei loialitate este față de Domnul Isus. Acolo unde o soră creștină are un soț mai înapoiat, versetul de față arată că ea trebuie să-și ajute soțul să-și îplinească rolul ce i s-a încredințat în familie, iar nu să încerce să uzurpe poziția soțului, doar pentru că este mai inteligentă decât el.

3:19 Ce frumos este echilibrul pe care ni-l prezintă cuvântul lui Dumnezeu! Apostolul nu se oprește la sfatul adresat soțiilor, ci arată acum că și **soții** au responsabilități. Ei trebuie să-și iubească soțiile, și să nu țină nezac pe ele. Dacă aceste precepte simple ar fi respectate, multe din problemele vieții de căsnicie ar dispărea, iar familiile ar fi mult mai fericite în Domnul. În realitate, nici o soție nu prea va avea obiecții în ascultarea de soțul care o iubește cu adevărat. S-a observat că soțului nu i se spune să-și oblige soția să asculte de el. Dacă aceasta nu ascultă, el trebuie să se ducă la Domnul, să-I spună Lui. Supunerea trebuie să fie actul ei de bunăvoie, **cum se cuvine în Domnul**.

3:20 Copiii sunt sfătuiți să asculte de părinții lor în toate privințele, căci lucrul acesta este plăcut Domnului. În toate veacurile, familiile au fost sudate de prezența a două principii de căpetenie: autoritate și ascultare. Aici avem al doilea dintre ele. Observați că această ascultare trebuie să fie în toate privințele. Asta înseamnă ascultare nu numai în lucrurile care sunt agreabile, ci și în cele care nu sunt, în mod firesc, plăcute.

Copiii creștini care au părinți nemântuiți se găsească adesea într-o situație dificilă. Ei doresc să fie loiali Domnului, dar în același timp sunt confrunțați cu pretențiile părinților lor. În general, noi credem că dacă ei își onorează părinții, Dumnezeu, la rândul Lui, îi va onora. Atâta timp cât ei locuiesc cu părinții lor, au o obligație foarte bine definită de îndeplinit. Desigur, ei nu trebuie să facă nimic care ar fi contrar învățăturilor lui Cristos, dar de obicei nu li se va cere să facă acest lucru. Adesea ei vor fi chemați să facă lucruri care le sunt neplăcute, dar atâta timp cât ele nu sunt clar greșite sau păcătoase, ei trebuie să se hotărăască să le facă ca pentru Domnul. În felul acesta, ei pot fi o mărturie bună pentru părinții lor, căutând să-i câștige pentru Domnul.

3:21 **Taților** li se spune să nu-i întărate pe copiii lor, pentru ca aceștia să nu se descurajeze. Este interesant că sfatul acesta se adresează taților, iar nu mamelor. Oare nu ne dezvăluie pericolul de care e pândit tatăl de a comite această greșeală în măsură mult mai mare decât este mama? Kelly sugerează că mamele sunt de cele mai multe ori tentate să-și răsfete copiii.

3:22 De la versetul 22 până la sfârșitul capitoului, Duhul lui Dumnezeu se adresează **robilor** sau sclavilor. Este interesant să observăm spațiul acordat în Noul Testament sclavilor — un fapt care nu este întâmplător. El ne arată că indiferent cât de jos s-ar afla cineva pe scara socială, poate atinge cele mai înalte culmi în viața creștină, prin credincioșia sa față de cuvântul lui Dumnezeu. Poate că este în același timp o reflecție a pre-științei lui Dumnezeu cu privire la faptul că cei mai mulți creștini aveau să ocupe poziții de slujire, mai degrabă decât poziții de autoritate. De pildă, în NT găsim foarte puține instrucțiuni privitoare la dregătorii națiunilor. În schimb, găsim o susedenie de îndrumări pentru cei ce și-au consacrat viața slujirii altora. Sclavii din vremea lui Pavel erau de obicei foarte desconsiderați și, desigur, primii creștini vor fi fost surprinși de spațiul care li se acordă în aceste Scrisori. Faptul dovedește însă că harul lui Dumnezeu se coboară până la locul unde se află oamenii, indiferent cât de umilă ar fi poziția ocupată de aceștia în viață. C. H. Mackintosh face următoarea observație: „Sclavul nu este exclus de la lucrarea lui Dumnezeu. Prin simplul fapt că-și face datoria înaintea lui Dumnezeu, el poate împodobi doctrina, aducând slavă lui Dumnezeu.”

Robilor li se spune să asculte în toate de

cei ce sunt stăpânii lor pământești — termenul „pământești“ constituind o atenționare subtilă că aceștia sunt stăpâni doar în cele pământești! Asta pentru că ei au un Stăpân care este mai presus de toți și care vede tot ce se face copiilor Săi aflați în poziții umile. Sclavii nu trebuie să slujească numai când sunt sub ochii lor, ca cei care caută să plăcă oamenilor, ci cu curăție de inimă, temându-se de Domnul. (Pentru a vedea o bună pildă a acestui adevăr în VT, deschideți la Geneza 24:33.) În special când o persoană este asuprită, există tentația de a încetini lucrul, atunci când nu se uită stăpânul. Dar slujitorul creștin își va dea seama că Stăpânul lui se uită întotdeauna și astfel, chiar dacă împrejurările sale pământești sunt foarte amare, el va lucra ca pentru Domnul. **Cu curăție de inimă** înseamnă că el va fi dominat de motive curate — adică va lucra numai pentru a-I fi plăcut Domnului Isus.

Interesant e că nu găsim în NT nici o prohibiție expresă a sclaviei. Evanghelia nu răstoarnă instituții sociale prin revoluție. Dar oriunde a pătruns Evanghelia, sclavia a fost abolită. Asta nu înseamnă că aceste instrucțiuni sunt, astfel, fără însemnătate pentru noi. Tot ce se spune aici se poate aplica foarte bine și la situația relațiilor dintre patron și salariați.

3:23 Orice se face trebuie făcut din toată inima (textual: „din suflet“) ca pentru Domnul, nu ca pentru oameni. În orice formă de slujire creștină, precum și în toate sferele vieții, există multe obligații de lucru care le displac oamenilor. E de prisos să spunem că în general evităm asemenea munci. Dar versetul acesta ne învață lecția importantă că până și cel mai umil serviciu poate fi glorificat și ridicat la rang de demnitate, dacă este făcut ca pentru Domnul. În această privință, nu există deosebire între lucrarea seculară și cea sacră. Toate lucrările sunt sacre. Răsplățile din cer nu vor fi pentru proeminență sau pentru succese aparente, nici pentru talente sau prilejuri, ci pentru credincioșie. Astfel persoane obscure vor fi într-o poziție mai bună în ziua aceea, dacă și-au îndeplinit cu credincioșie îndatoririle ca pentru Domnul. Două motouri atârmate adesea deasupra chiuvelei, în multe bucătării, sună astfel: „Nu oricum, ci triumfător“ și „Servicii divine se țin aici de trei ori pe zi.“

3:24 Domnul este Cel care ține în prezent evidența datelor și tot ce se face pentru El îi va reține negreșit atenția. „Bunătatea lui Dumnezeu va răsplăti bunătatea oamenilor.“ Cei ce nu au decât puține moșteniri pămân-

tești vor primi în schimb răsplata moștenirii în cer. Să ne aducem aminte de acest lucru când vom fi chemați din nou să facem un lucru neplăcut, fie în cadrul bisericii, fie la slujbă. Va fi o mărturie pentru Cristos, dacă vom reuși să facem acest lucru fără murmur și dacă ne vom da toate străduințele să facem cât mai bine această lucrare.

3:25 Pavel nu precizează la cine se referă în versetul 25. Poate că se referă la un stăpân nedrept, care își asuprește slujitorii. Poate că un slujitor creștin s-a săturat să mai asculte de poruncile nedrepte venite din partea acestui stăpân. „Nu-i nimic“, spune Pavel, „Domnul știe tot ce se întâmplă, cunoaște problema cu care ești confruntat și se va ocupa și de nedreptățile care ți se fac.“

Dar deși în text sunt cuprinși, probabil, și stăpânii, el se referă în principal la slujitori. Lucrul de mântuială, înșelăciunea, tragerea chiulului sau alte forme de nesinceritate nu vor rămâne neobservate. La Dumnezeu **nu există părtinire**. El este Stăpânul tuturor și distincțiile de care țin seama oamenii nu înseamnă nimic pentru El. Dacă sclavii își înșală stăpânii (cum se pare că a făcut Onisim), ei vor trebui să dea socoteală înaintea Domnului.

4:1 Versetul acesta ar trebui să facă parte, logic, din capitolul 3. **Stăpânii** trebuie să acorde robilor ceea ce este drept și cinstit. Ei nu au voie să rețină plata ce li se cuvine, ci trebuie să-i plătească bine pentru munca efectuată. Acest lucru se adresează direct patronilor creștini. Dumnezeu urăște asuprirea celor săraci și darurile unui om care s-a îmbogățit prin metode inacceptabile de folosire a brațelor de muncă, pe care Domnul le respinge: „Păstrează-ți banii, pentru că nu-Mi place modul în care i-ai obținut“ (vezi Iac. 5:1-4). Stăpânii nu trebuie să fie aroganți, ci plini de teamă, căci și ei au un Stăpân în cer, Care este drept și neprihănit în toate căile Sale.

Înainte de a încheia acest fragment, este interesant să observăm de câte ori readuce apostolul Pavel în discuție aceste chestiuni ce țin de viața cotidiană sub reflectorul domniei lui Cristos, după cum urmează: (1) Soțiile — cum se cuvine în Domnul (v. 18). (2) Copiii — plăcuți Domnului (v. 20). (3) Slujitorii — temându-se de Domnul (v. 22). (4) Slujitorii — ca Domnului (v. 23).

C. Viața de rugăciune a credinciosului și mărturia dată de el prin faptă și prin viu grai (4:2-6)

4:2 Pavel nu obosește în a-i sfătuia pe

copiii lui Dumnezeu să fie stăruitori în rugăciune. Negreșit unul din regretele pe care le vom avea în cer va fi că nu am petrecut mai mult timp în rugăciune, în special când ne vom da seama în ce măsură mare ne-au fost ascultate rugăciunile. Întreg subiectul rugăciunii este învăluit de un mare mister, la multe din întrebările legate de el neexistând răspunsuri. Dar cea mai bună atitudine pe care o poate adopta un creștin este să nu caute să analizeze sau să despice firul în patru sau să înțeleagă tainele cele mai adânci ale rugăciunii. Cea mai bună metodă este să ne rugăm încontinuu, cu credință simplă, renunțând la îndoielile noastre de ordin intelectual.

Nu numai că suntem îndemnați să stăruim în rugăciune, dar ni se spune să și veghem în ea. Asta ne amintește imediat de cererea adresată de Domnul Isus ucenicilor în grădina Ghetsimane: „Vegheați și rugați-vă ca să nu cădeți în ispită.“ Ei nu au vegheat însă și astfel au adormit. Nu numai că trebuie să veghem să nu adormim, ci trebuie să fim cu băgare de seamă și cu privire la posibilitatea ca gândurile noastre s-o ia razna, să ne pierdem concentrarea, să nu mai fim realiști. De asemenea trebuie să veghem ca să nu fim văduviți de timpul pe care trebuie să-l alocăm rugăciunii (Ef. 6:18). Și apoi rugăciunile noastre trebuie să fie însoțite de mulțumiri. Nu numai că trebuie să mulțumim pentru răspunsurile primite în trecut la rugăciune, ci, cu credință, trebuie să-l mulțumim Domnului și pentru rugăciunile la care nu ne-a dat răspuns. Guy King rezumă foarte frumos acest lucru: „Dragostea Sa ne dorește binele suprem; înțelepciunea Sa ne cunoaște la modul suprem; iar puterea Sa ne poate obține binele suprem pentru noi.“²¹

4:3 Pavel îi roagă pe coloseni să-și aducă aminte să se roage și pentru el și pentru slujitorii Domnului care sunt cu el la Roma. Ce frumos e să observăm că nu le cere să se roage să fie eliberat din închisoare, ci ca Dumnezeu să-i deschidă o ușă pentru predicarea cuvântului. Apostolul voia ca Dumnezeu să-i deschidă uși. Ce lecție importantă trebuie să fie aceasta pentru noi! Este foarte posibil să ne dăm străduința să n deschidem singuri uși pentru slujirea creștină. Dar acesta e un pericol ce trebuie evitat. Dacă Domnul ne deschide uși, atunci putem intra cu încredere pe aceste uși, știind că El este Cel care ne conduce. Pe de altă parte, dacă noi înșine ne deschidem aceste uși, atunci nu mai putem fi siguri că ne aflăm în centrul voii Domnului și curând după aceea s-ar putea să recurgem

la metode firești de a efectua ceea ce noi vom continua să numim lucrarea Domnului. Cere-rea concretă a lui Pavel este ca o ușă să i se deschidă pentru ca el să vorbească despre taina lui Cristos, pentru care se afla el în lanțuri. Taina lui Cristos din acest verset este adevărul despre biserică, și în special aspectul care se poate defini prin sintagma: „Cristos pentru Neamuri“. Acesta a fost un aspect special al mesajului evangheliei care i s-a încredințat lui Pavel să-l vestească. Or, tocmai pentru faptul că a îndrăznit să sugereze că Neamurile pot fi mântuite în același fel ca iudeii au reușit în cele din urmă conducătorii iudei să-l trimită la Roma ca deținut.

Există unii care susțin că marea taină despre biserică i-ar fi fost descoperită lui Pavel pe când se afla în închisoare. Prin urmare, aceștia pun mare accent pe „epistolele din închisoare“, subestimând, după câte se pare, importanța Evangheliilor și a altor cărți din NT. Dar din versetul acesta reiese clar că predicarea tainei a fost *cauza* întemnițării sale și prin urmare îi va fi fost descoperită înainte de arestarea sa.

4:5 El este dornic s-o facă cunoscută, adică s-o predice într-o manieră atât de limpede încât să fie numaiedecât înțeleasă de oameni. Aceasta ar trebui să fie dorința tuturor creștinilor: de a căuta să-L facă pe Cristos cunoscut. Nu există nici o virtute în a fi „adânc“. Noi trebuie să căutăm să câștigăm masele de oameni și pentru a face acest lucru, mesajul trebuie prezentat într-o manieră simplă și clară.

4:5 Creștinii trebuie să se poarte cu înțelepciune față de cei din afară. În purtarea lor de zi cu zi ei trebuie să-și dea seama că sunt urmăriți foarte atent de necredincioși. Lumea e mai interesată de umblarea sau comportarea noastră, decât de vorbirea noastră sau, cum s-a exprimat Edgar Guest: „Oricând prefer să văd, mai degrabă decât să aud o predică.“ Asta nu înseamnă că creștinul nu trebuie să-L mărturisească pe Cristos și cu buzele lui, dar ideea care se desprinde de aici este că purtarea noastră trebuie să corespundă cu vorbirea noastră. Niciodată nu trebuie să se poată spune despre noi: „Numai vorba e de el!“

Răscumpărând timpul înseamnă „cum-părând prilejuri“ de a-L sluji pe Domnul. În fiecare zi din viața noastră suntem confrunțați cu prilejuri de a-L mărturisi pe Domnul Isus Cristos, spunându-le oamenilor despre puterea Sa de a-i mântui. Pe măsură ce se ivesc aceste prilejuri, noi trebuie să le prindem numaiedecât. Termenul: „a cumpăra“ presupu-

ne că adesea ne costă acest lucru. Dar oricât de mare ar fi costul, noi trebuie să fim gata să vorbim despre scumpul nostru Mântuitor celor care nu-L cunosc.

4:6 Cuvântul nostru trebuie să fie totdeauna cu har, dres cu sare, ca să știm cum trebuie să răspundem fiecăruia. Pentru ca vorbirea noastră să fie întotdeauna cu har, ea trebuie să fie curtenitoare, smerită și cristianică. Din ea trebuie să lipsească bârfa, frivolitatea, necurăția și amărăciunea. Sintagma: **dreasă cu har** poate avea mai multe înțelesuri. Unii comentatori cred că deși limbajul nostru trebuie să fie curtenitor, el mai trebuie să fie onest și lipsit de ipocrizie. Alții privesc sarea ca element care potențează aroma sau gustul, prin urmare, ei cred că Pavel vrea să spună aici că vorbirea noastră nu trebuie să fie niciodată ștearsă, fadă sau insipidă, ci întotdeauna cu folos, mereu vioaie. Lightfoot spune că autorii păgâni foloseau termenul de sare când voiau să se refere la vorbirea plină de inteligență a cuiva. Dar Pavel înlocuiește inteligența cu înțelepciunea. Poate că modul cel mai bun de a explica sensul acestei sintagme este de a studia limbajul folosit de Domnul Isus. Femeii prinse în adulter El i-a spus: „Nici eu nu te condamn: du-te și nu mai păcătu!” Aici avem și harul și sarea. Mai întâi, harul: „Nici Eu nu te condamn.” Apoi sarea: „Du-te și nu mai păcătu!” Apoi din nou Domnul Isus i-a spus femeii de la fântâna lui Iacob: „Dă-Mi să beau... Du-te și cheamă-l pe soțul tău.” Prima rostire se referă la har, pe când a doua ne amintește mai mult de sare.

Ca să știți cum trebuie să răspundeți fiecăruia. Poate că apostolul Pavel se gândește aici în mod deosebit la gnosticii, care se apropiau de coloseni cu doctrine plauzibile. Prin urmare, colosenii trebuiau să fie gata să le răspundă acestor învățători falși cu cuvinte de înțelepciune și credincioșie.

D. Amănunte despre unii din asociații lui Pavel (4:7-14)

4:7 Tihic a fost, după câte se pare, cel pe care l-a ales Pavel să ducă această scrisoare de la Roma la Colose. Maclaren își imaginează cât de surprins ar fi fost Tihic dacă i s-ar fi spus că „aceste suluri de pergament aveau să supraviețuiască tuturor elementelor de faimă ostentativă ale acestui oraș, și că numele său avea să fie cunoscut până la sfârșitul timpului, în toată lumea.”

Pavel îi asigură aici pe sfinți că atunci când va sosi, Tihic le va spune toate veștile

despre apostol. Din nou suntem impresionați de minunata combinație de titluri pe care apostolul Pavel le conferă acestui frate, numindu-l **fratele preaiubit și slujitorul credincios, rob împreună cu mine în Domnul.** Cu cât mai de dorit sunt aceste titluri decât pompoasele apelative ecleziastice acordate oficialilor bisericii în vremea noastră!

4:8 Călătoria lui Tihic la Colose avea să slujească două scopuri. Mai întâi, el avea să le dea sfinților o relatare nemijlocită despre Pavel și însoțitorii lui la Roma, urmând apoi să mângâie inimile colosenilor. Aici din nou termenul a mângâia are mai mult ideea de a întări sau a încuraja (vezi 2:2) decât aceea de a consola. Slujba lui către ei urma să aibă efectul general de a-i ajuta să ia o poziție hotărâtă împotriva învățăturii false ce făcea ravagii în vremea aceea.

4:9 Menționarea numelui **Onisim** ne prezintă minunata relatare cuprinsă în Scrisoarea lui Pavel către Filimon. Onisim a fost un sclav fugar care a căutat să scape de pe deapsă, fugind la Roma. Dar între timp a intrat în legătură cu Pavel, care, la rândul lui, l-a îndrumat spre Cristos. Acum Onisim urma să se întoarcă la fostul său stăpân, Filimon, la Colose. Imaginați-vă bucuria credincioșilor de la Colose când vor fi sosit acești doi frați, cu scrisori din partea lui Pavel! Negreșit ei vor fi stat până seara târziu, copleșindu-i cu întrebări despre condițiile de la Roma, fiind informați despre curajul de care dădea dovadă apostolul în slujba Mântuitorului său.

4:10 Nu se cunosc multe despre **Aristarh** decât faptul că fusese arestat în legătură cu slujirea sa pentru Domnul, așa cum consemnează Fapte 19:29. Acum el este **deținut împreună cu Pavel** la Roma.

Marcu este identificat aici drept **vărul lui Barnaba**. Acest tânăr pornise la drum împreună cu Pavel și Barnaba în călătoriile lor misionare. Datorită eșecului său, însă, Pavel a decis ca Marcu să fie lăsat acasă. Dar Barnaba a insistat să-l ia cu el. Acest lucru a provocat o disensiune între cei doi lucrători creștini mai vârstnici. Acum însă e îmbucurător să aflăm că eșecul lui Marcu nu a fost definitiv, ci că mai târziu a recâștigat încrederea preaiubitului Pavel.

Dacă Marcu va vizita orașul Colose, sfinților de acolo li se spune să-l primească bine. Menționarea lui Marcu, autorul evangheliei a doua, ne amintește de faptul că fiecare din noi scrie o evanghelie, zi de zi:

Fiecare scriem o evanghelie, câte un capitol pe zi, prin fapte, priviri și cuvinte. Acțiunile ne

definesc — mai fidel decât cuvintele noastre.

Întrebarea se pune: „Care este evanghelia după tine?“

4:11 Un alt coleg de lucru al lui Pavel este numit **Isus, zis și Iust**. **Isus** era un nume destul de obișnuit pe vremea aceea, cum este și astăzi în unele țări. Este echivalentul grec al numelui ebraic „Iosua“. Fără îndoială omului acesta i se spunea și **Iust** întrucât prietenii lui creștini au observat incongruitatea ca el să aibă același nume ca Fiul lui Dumnezeu.

Cei trei oameni mai sus numiți erau cu toții iudei convertiți. Într-adevăr, ei au fost singurii foști iudei care au lucrat împreună cu Pavel pentru împărăția lui Dumnezeu și care s-au dovedit o mângâiere pentru Pavel.

4:12 Când Pavel se pregătește să-și incheie scrisoarea, **Efafras** îi amintește să adauge propriile sale salutări personale către sfinții preaiubiți din Colose. Efafras, care era de loc din Colose, își aducea mereu aminte de credincioși în rugăciunile sale, rugându-L pe Domnul ca ei să fie **desăvârșiți și cu totul siguri în toată voia lui Dumnezeu**.

4:13 Pavel depune mărturie că Efafras a trudit în rugăciune, nu numai pentru cei din Colose, ci și pentru creștinii **din Laodiceea și pentru cei din Hierapolis**. Omul acesta era personal interesat de copiii lui Dumnezeu pe care îi cunoștea. Negreșit el avea o listă foarte lungă de nume pe care le aducea înaintea lui Dumnezeu în rugăciune și nu ne-am mira dacă am afla că el se ruga în fiecare zi pentru fiecare dintre ei. „El se roagă vărtos pentru voi tot timpul, ca voi să stați tari, cu convingerea nestrămutată, total consacrați felului de a face voia lui Dumnezeu“ (NEB).

4:14 Acum Pavel trimite salutări de la **Luca, doctorul preaiubit, și Dima**. Găsim aici un studiu al contrastelor. **Luca** călătorise cu Pavel o bună bucată de timp și probabil îl slujise atât fizic, cât și spiritual, când a fost bolnav, când a fost prigonit și întemnițat.

Dima pe de altă parte mersese o vreme cu apostolul, dar până la urmă Pavel a trebuit să spună despre el: „Dima, din dragoste pentru veacul de acum, m-a părăsit și a plecat la Tesalonic“ (2 Tim. 4:10).

E. Salutări și îndrumări (4:15-18)

4:15 Acum sunt trimise salutări **fraților din Laodiceea, lui Nimfa și bisericii din casa lui**. Citim din nou despre biserica din Laodiceea în Apocalipsa 3:14-22. Biserica de acolo a devenit între timp căldicică față de lucrurile lui Dumnezeu, adoptând o atitudine materialistă, de mulțumire de sine. Crezând

că la asta se rezumă toate, oamenii de acolo nu și-au dat seama că sunt goi. Manuscrisele nu sunt clare în această privință, respectiv dacă aici este pomenit Nymphas (un bărbat) sau Nympha (o femeie). Dar este suficient să observăm că în casa aceea din Colose exista o biserică. În vremea aceea creștinii nu aveau edificii somptuoase, ca cele actuale. Dar sunt sigur că cei mai mulți dintre noi vor fi de acord că puterea lui Dumnezeu într-o biserică locală este mult mai importantă decât clădirea în sine ori mobilierul elegant. Puterea nu depinde de aceste lucruri fizice; dimpotrivă, clădirile luxoase ale bisericilor adesea constituie o piedică în calea manifestării puterii duhovnicești.

4:16 După ce va fi fost citită această epistolă la Colose, ea trebuia trimisă bisericii laodicenilor, pentru a putea fi citită și acolo. Negreșit lucrul acesta a fost înfăptuit, dar din cele citite la Apocalipsa 3, se pare că laodiceenii nu au ținut seama de mesajul ei, cel puțin nu până la capăt.

Pavel îi îndeamnă pe coloseni ca și ei să citească epistola care va veni din Laodiceea. Nu putem ști la care scrisoare se referă Pavel aici. Unii cred că este vorba despre așa-numita „Scrisoare către Efeseni“ a lui Pavel. Unele manuscrise străvechi omit cuvintele „în Efes“ din Efeseni 1:1. Asta i-a condus pe unii comentatori să creadă că Scrisoarea către Efeseni ar fi fost o scrisoare circulară care trebuia citită în mai multe biserici — de pildă, Efes, Laodiceea, și apoi Colose. Această părere este sprijinită de faptul că în *Efeseni* găsim atât de puține referiri personale, comparativ cu cele făcute în Coloseni.²²

4:17 Lui Arhip i se spune să **ia seama bine la slujba pe care a primit-o în Domnul** și s-o îplinească. Nici aici nu avem suficiente date pentru a ști la care **slujbă** se referă Pavel. Mulți cred însă că **Arhip** era fiul lui Filimon și că era activ în biserica din Colose. Versetul va căpăta mai multă semnificație dacă în locul lui Arhip vom trece numele nostru și dacă vom auzi Duhul lui Dumnezeu spunându-ne: „**Ia seama bine la slujba pe care ai primit-o în Domnul, ca s-o împlinești!**“ Fiecare dintre noi a primit o slujbă de la Domnul și într-o zi ni se va cere socoteală de ceea ce am făcut cu această slujbă, de felul cum ne-am achitat de slujirea noastră.

4:18 În acest punct, apostolul a luat în mână pana, adăugând salutul său personal de încheiere, semnând cu numele ne-evreiesc Pavel. Negreșit gestul acesta a fost mult îngreunat de lanțurile de la mâini, dar ele i-au dat

prilejul să le amintească colosenilor să-și **aducă aminte de lanțurile** lui. Sunetul penitei care se contopește cu cel al lanțurilor este semnul final că lanțurile predicatorului nu pot lega Cuvântul lui Dumnezeu.⁴²³ Apoi apostolul și-a încheiat epistola cu cuvintele **Harul să fie cu voi. Amin.**

NOTE FINALE

¹(Intro) George Salmon, *A Historical Introduction to the Study of the Books of the New Testament*, pg. 384.

²(Intro) *New Bible Commentary*, pg. 1043.

³(Intro) A. T. Robertson, *Paul and the Intellectuals*, pg. 16.

⁴(1:5) J. B. Lightfoot, *Saint Paul's Epistles to the Colossians and to Philemon*, p. 134.

⁵(1:6) Atât textele NU, cât și cele M adaugă „și merge crescând“.

⁶(1:11) A. S. Peake, „Colossians,“ *The Expositor's Greek Testament*, III:499.

⁷(1:14) Cuvintele „prin sângele Său“ apar cu siguranță în pasajul paralel de la Efeseni 1:7, dar aici ele nu apar nici în manuscrisele cele mai vechi (NU), nici în textul majoritar (M) în limba greacă.

⁸(1:18) Alfred Mace; nu dispunem de alte documente.

⁹(1:19) Forma întărită a lui *oikeō* care se folosește aici (*katoikeō*) sugerează așezarea sau acomodarea într-o locuință.

¹⁰(1:22) Charles R. Erdman, *Epistle of Paul to the Colossians and Philemon*, pg. 46.

¹¹(1:23) Elina are doi termeni pentru „dacă“ (*ei și ean*) și mai multe construcții gramaticale prin care se redă tipul de condiție avut în vedere de scriitor sau vorbitor. Aici *ei* folosit cu indicativul *epimenete* este o condiție de categoria întâi (Pavel consideră de la sine înțeles faptul că *ei vor* continua).

¹²(1:23). Pridham; nu dispunem de alte documente.

¹³(2:2) Alfred Mace; nu dispunem de alte documente.

¹⁴(2:9) Marvin Vincent, *Word Studies in the New Testament*, II:906.

¹⁵(2:14) F. B. Meyer.

¹⁶(2:18) Termenul *nu* este omis din textul NU, dar înțelesul rezultat ar fi același. Dacă ei au văzut sau nu ceva, totul a fost o deșertăciune firească.

¹⁷(3:2) Robertson, *Intellectuals*, pg. 149.

¹⁸(3:2) F. B. Hole, *Paul's Epistles, Volume Two*, pg. 105.

¹⁹(3:11) J. C. Ryle, *Holiness*, pg. 436, 455.

²⁰(3:12) W. E. Vine, *Expository Dictionary*

of New Testament Words, pg. 56.

²¹(4:2) Guy King, *Crossing the Border*, pg. 111.

²²(4:16) Pe de altă parte, întrucât Pavel a stat trei ani la Efes, e normal să presupunem că-i va fi cunoscut pe atât de mulți dintre ei încât ar fi fost precar să aleagă doar câțiva dintre ei, de teamă să nu-i jignească pe alții.

²³(4:18) *New Bible Commentary*, p. 1051.

²⁴(4:18) Robertson, *Intellectuals*, pg. 211.

BIBLIOGRAFIE (Coloseni și Filimon)

Carson, Herbert M. *The Epistles of Paul to the Colossians and to Philemon*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1960.

English, E. Schuyler. *Studies in the Epistle to the Colossians*. New York: Our Hope Press, 1944.

Eerdman, Charles R. *Epistles of Paul to the Colossians and Philemon*. Philadelphia: Westminster Press, 1933.

King, Guy. *Crossing the Border*. Londra: Marshall, Morgan and Scott, Ltd., 1957.

Lightfoot, J. B. *Saint Paul's Epistle to the Colossians and to Philemon*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, retipărire a ed. 1879, publicată de MacMillan.

Maclaren, Alexander. „Colossians and Philemon,“ *The Expositor's Bible*. Londra: Hodder and Stoughton, 1888.

Meyer, H. A. W. *Critical and Exegetical Handbook to the Epistles to the Philippians and Colossians*. New York: Funk and Wagnalls, 1884.

Nicholson, W. R. *Popular Studies in Colossians: Oneness with Christ*. Grand Rapids: Kregel Publications, 1903.

Peake, Arthur S. „Colossians,“ *The Expositor's Greek Testament*. Vol. 3. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1961.

Robertson, A. T. *Paul and the Intellectuals*. Nashville: Sunday School Board of the Southern Baptist Convention, 1928.

Rutherford, John. *St. Paul's Epistles to Colossae and Laodicea*. Edinburgh: T. & T. Clark, 1908.

Sturz, Richard. *Studies in Colossians*. Chicago: Moody Press, 1955.

Thomas, W. H. Griffith. *Studies in Colossians and Philemon*. Grand Rapids: Baker Book House, 1973.

Vine, W. E. *The Epistle to the Philippians and Colossians*. Londra: Oliphants, 1955.

PRIMA EPISTOLĂ CĂTRE TESALONICENI

Introducere

„Această scrisoare, mai mult decât oricare din scrierile lui Pavel, se remarcă prin suplețea, gingășia și căldura ei... nu vom găsi aici nici o controversă.”

— W. Graham Scroggie

I. Locul unic în canon

De obicei prima carte scoasă de orice autor renumit se bucură de o prețuire deosebit de mare, fiind apreciată drept o realizare majoră la o dată timpurie în cariera sa, reliefaând o excepțională calitate de a comunica. E posibil ca Întâi Tesaloniceni să fi fost prima sa Epistolă inspirată. Cantitatea extraordinară de mare de învățătură creștină pe care apostolul a reușit s-o comprime în scurta sa ședere la Tesalonic reiese clar și din numărul mare de doctrine pe care le dezbate, cum tesalonicenii aflaseră deja.

Astăzi o majoritate covârșitoare a creștinilor evanghelici cred în ea și așteaptă cu bucurie a doua venire a Domnului nostru Isus Cristos. Dar nu întotdeauna a fost așa. Revigorarea interesului pentru această doctrină, în special prin scrierile primilor membri ai confesiunii Brethren (textual: „frații“, echivalentul „Creștinilor după Evanghelie“ din România, n.tr.) din Marea Britanie (1825-1850) se datorează în bună parte studiului cărții Întâi Tesaloniceni. Fără această scurtă scrisoare, nu am avea înțelegerea necesară privitoare la diversele aspecte legate de revenirea lui Cristos.

II. Paternitatea

Practic nici un cârturar biblic nu neagă că această carte este o autentică epistolă paulină. După cum se exprimă J. E. Frame: dovezile în sprijinul autenticității paternității pauline a epistolei sunt suficiente, ele putând fi negate doar de cei care ar îndrăzni să susțină că Pavel n-a trăit niciodată sau că nici una din scrierile sale nu s-a păstrat.

Dovezile externe ale paternității pauline a scrisorii pot fi găsite la Policarp, Ignațius și Iustin, precum și în Canonul lui Marcion și în Canonul Muratorian (acestea fiind două

liste de cărți considerate în perioada primară drept Scripturi inspirate, prima eretică iar a doua ortodoxă, adică drept-credincioasă).

Dovezile interne constau în prezența unui vocabular și stil caracteristic apostolului Pavel, precum și în viziunea care se desprinde din textul epistolei, despre un tată duhovnicesc, cu inima caldă. Referirile istorice coincid cu evenimentele descrise în cartea Faptele Apostolilor. Atât la 1:1, cât și la 2:18, scriitorul se identifică drept: Pavel.

III. Data

Întâi Tesaloniceni a fost scrisă de la Corint în timpul șederii sale de optsprezece luni în acel oraș, la scurt timp după venirea lui Timotei la Pavel (1 Tes. 3:6; 2:17). Întrucât se crede că Galio (Fapte 18) și-a preluat funcția de proconsul la începutul verii anului 51 d.Cr., rezultă că Pavel a venit în acest oraș pe la începutul anului 50, redactându-și epistola la scurt timp după aceea. Aproape toți cârturarii sunt de părere că Întâi Tesaloniceni a fost scrisă pe la începutul anilor cincizeci, mai precis în anul 50 sau 51 d.Cr., la numai douăzeci de ani după Înălțarea Domnului nostru la cer.

IV. Fondul și temele principale

Lumina evangheliei a străpuns întinericul ce domnea la Tesalonic, cu ocazia celei de-a doua călătorii misionare a lui Pavel (Fapte 17:1-10).

După eliberarea lui Pavel și Sila din închisoarea de la Filipi, aceștia au pornit spre Tesalonic, trecând prin Amfipolis și Apolonia. În vremea aceea, cetatea Tesalonic avea o poziție strategică, pe plan comercial și politic.

Conform obiceiului său, Pavel s-a dus la sinagoga din localitate, prezentând dovezi

din VT, potrivit cărora Mesia trebuia să sufere, să moară și apoi să învie din morți. După aceea Pavel a declarat că Isus din Nazaret este Mesia cel făgăduit. Unii dintre iudei au fost convingși, devenind credincioși creștini și alăturându-li-se lui Pavel și Sila. De asemenea, mulți dintre prozelitii greci și câteva dintre femeile de marcă ale cetății au fost cu toții convertiți, după care a urmat reacția. Acei iudei care nu au crezut au început imediat să adune o gloată de elemente turbulente din piața orașului, incitându-i și înconjurând casa lui Iason, unde stăteau Pavel și Sila. Negăsindu-i pe predicatori acolo, i-au rătărit pe Iason și pe câțiva dintre ceilalți credincioși în fața mai-marilor orașului (politarhii), acuzându-i că au întors lumea pe dos, negreșit acesta fiind un compliment involuntar! Apoi i-au acuzat pe creștini că ar fi uneltit răsturnarea lui Cezar, prin promovarea altui rege, numit Isus. Politarhii au fost cuprinși de neliniște la auzul acestor acuzații. Și astfel le-au cerut lui Iason și colegilor săi să depună cauciune, poruncindu-le, probabil, să părăsească orașul. Apoi Iason și ceilalți au fost puși în libertate.

Frații creștini de la Tesalonic au hotărât că ar fi mai înțelept ca predicatorii să părăsească orașul, drept care i-au ajutat să plece în cursul nopții spre Bereea.

Întru totul remarcabil este că la plecarea lui Pavel și Sila, în urma lor a rămas o adunare de credincioși instruiți, de pe acum, în doctrinele credinței — credincioși care au rămas neclintiți în prigoanele ce au urmat. Ar fi ușor să deducem de la Fapte 17:2 că Pavel și însoțitorii lui au stat la Tesalonic doar trei sabaturi. Mai corect este însă să presupunem că această perioadă de trei

săptămâni reprezintă doar durata cursului pe care l-au predat în *sinagogă*. Pavel și echipa lui au petrecut însă circa trei luni în *cetatea* Tesalonic. Scrisorile trimise de apostol tesalonicenilor arată că aceștia aveau cunoștințe temeinice despre doctrina creștină, pe care nu și le-ar fi putut însuși în doar trei sau patru săptămâni.

De la Bereea, Pavel s-a dus la Atena (Fapte 17:15). Acolo a aflat că credincioșii din Tesalonic erau prizonieri, drept care a încercat să-i viziteze, dar Satan i-a pus piedici (1 Tes. 2:17, 18). Prin urmare, Pavel l-a trimis pe Timotei la ei (3:1, 2), acesta revenind cu vești, în general bune (3:6-8), care l-au determinat pe apostol să scrie această scrisoare. În ea, apostolul își apără misiunea de atacurile calomniatoare ce i s-au adus și se pronunță pentru separarea de imoralitatea ce făcea ravagii în cultura respectivă. De asemenea, el corectează unele concepții greșite pe care le aveau credincioșii tesaloniceni despre cei ce au murit în Cristos, muștrându-i pe cei ce s-au lăsat de lucru, pe motiv că venirea Domnului este aproape. De asemenea, îi îndeamnă pe sfinți să-i respecte pe liderii spirituali.

Una din cele mai importante teme în cartea Întâi Tesaloniceni este întoarcerea Domnului Isus, care este amintită cel puțin o dată în fiecare din cele cinci capitole. G. R. Harding Wood a însumat toate aceste referiri, realizând o minunată sinopsă:

Creștinul care așteaptă întoarcerea Domnului Isus nu mai are loc pentru: (1) idoli în inima sa (1:9, 10); (2) pentru lăncezeală și dormitare în slujirea sa (2:9, 19); (3) pentru dezbinări în rândurile credincioșilor (3:12, 13); (4) pentru deprimare în mintea sa (4:13-18); sau (5) pentru păcat în viața sa (5:23).²

SCHIȚA CĂRȚII

I. SALUTARE (1:1)

II. RELAȚIILE PERSONALE ALE LUI PAVEL CU TESALONICENII (1:2-3:13)

- A. Elogiile aduse de Pavel tesalonicenilor (1:2-10)
- B. Recapitularea slujbei, mesajului și conduitei lui Pavel la Tesalonic (2:1-12)
- C. Recapitularea răspunsului dat de tesaloniceni la Evanghelie (2:13-16)
- D. Explicația eșecului lui Pavel de a reveni la Tesalonic (2:17-20)
- E. Misiunea lui Timotei la Tesalonic (3:1-10)
- F. Rugăciunea concretă a lui Pavel (3:11-13)

III. ÎNDEMNURI PRACTICE (4:1-5:22)

- A. Sfințirea ce împlinește voia lui Dumnezeu (4:1-8)
- B. Dragostea care se gândește la alții (4:9, 10)
- C. Viața care le vorbește celor din afară (4:11, 12)

D. Nădejdea care-i mângâie pe credincioși (4:13-18)

E. Ziua Domnului (5:1-11)

F. Diverse sfaturi oferite sfinților (5:12-22)

IV. SALUTĂRI FINALE CĂTRE TESALONICENI (5:23-28)

Comentariu

I. SALUTARE (1:1)

Scrisoarea începe cu numele a trei oameni care fuseseră acuzați că au întors lumea pe dos — acuzație ce le fusese adusă ca ocară, dar care constituia, în fapt, un omagiu la adresa lor.

Pavel este autorul epistolei. **Silvan și Timotei** îl însoțeau în călătoriile sale, în această vreme, drept care Pavel a menționat și numele lor. **Silvan** este probabil identic cu Sila, cel care a cântat împreună cu Pavel acel duet minunat în temnița din Filipi (Fapte 16:25). **Timotei** este fratele mai tânăr de la Lистра, care s-a alăturat lui Pavel cu puțin înainte de călătoria la Tesalonica (Fapte 16:1).

Scrisoarea a fost scrisă către biserica tesalonicenilor, care este în Dumnezeu Tatăl și în Domnul Isus Cristos. Termenul original tradus de noi prin *biserică* era utilizat pe vremea aceea pentru a desemna orice fel de adunare. Prin urmare, Pavel vrea să precizeze că aceasta nu era o adunare păgână, ci una care are de a face cu Dumnezeu ca Tatăl și cu Isus Cristos ca Domn.

Salutul **har... și pace** îmbrățișează cele mai alese binecuvântări de care poate avea cineva parte de această parte a raiului. **Harul** este favoarea nemeritată din partea lui Dumnezeu, asupra oricărui aspect al vieții noastre. **Pacea** este liniștea și încrederea netulburată cu care înfruntăm împrejurările zguduitoare și neașteptate din viața aceasta. **Harul** este cauza iar **pacea** efectul. Pavel repetă cele două nume divine, ca sursă co-egală a binecuvântărilor, de data aceasta adăugând pronumele personal **nostru** cuvântului **Tatăl**.³

II. RELAȚIILE PERSONALE ALE LUI PAVEL CU TESALONICENII

(1:2-3:13)

A. Elogiile aduse de Pavel tesalonicenilor (1:2-10)

1:2, 3 Ori de câte ori s-a rugat, Pavel i-a menționat pe tesaloniceni. (Suntem noi oare tot atât de statornici în pomenirea fraților și surorilor noastre de credință?) Și întotdeauna

s-a rugat cu **mulțumiri** pentru ei, **aducându-și aminte de lucrarea credinței** lor, de **munca dragostei** lor și de **răbdarea nădejdi** lor.

Lucrarea credinței lor se referă probabil mai cu seamă la convertirea lor la Dumnezeu. Descrierea **credinței** drept o **lucrare** ne amintește de acea ocazie când niște oameni L-au întrebat pe Isus: „Ce să facem ca să lucrăm lucrările lui Dumnezeu?” La care Isus le-a răspuns: „Aceasta este lucrarea lui Dumnezeu, ca voi să credeți în Cel pe care L-a trimis El” (Ioan 6:28, 29). În această privință, credința este un act sau o faptă. Dar nu este truda prin care un om dobândește vreun merit sau cu care se poate mândri. De fapt, este singura lucrare pe care o poate face omul fără să-I răpească lui Cristos gloria Sa de Mântuitor și fără să nege propriul său statut de păcătos neputincios. Credința este o lucrare nemeritorie prin care creatura Îl recunoaște pe Creatorul Său iar păcătosul Îl recunoaște pe Mântuitorul Său. Sintagma **lucrarea credinței** presupune și **viața** credinței, care urmează convertirii.

Pe lângă **lucrarea credinței**, Pavel și-a adus aminte de **lucrarea dragostei**. Asta se referă la slujirea lor pentru Dumnezeu, motivată de **dragostea** față de Domnul Isus. Creștinismul nu este o viață pe care trebuie s-o răbdăm, doar pentru a ne face datoria, ci este o Persoană care trebuie slujită din dragoste. A fi sclavul Lui înseamnă o libertate desăvârșită iar „dragostea pentru El transformă monotonia în bucurie divină.” Pusă alături de dragoste, motivația izvorâtă din dorința după profit este o jalnică și ieftină manevră. Dragostea pentru Cristos atrage un gen de slujire pe care toți dolarii din lume nu ar putea-o inspira vreodată. Tesalonicenii erau o mărturie vie a acestei realități.

În fine, Pavel a mulțumit pentru **răbdarea nădejdi** lor, adică faptul că Îl așteptau cu statornicie pe Isus. Ei fuseseră prigonii pentru poziția fermă ce o adoptaseră pentru Cristos. Dar în această armură de „răbdare plină de tenacitate”, cum se exprimă Phillips, au început să apară fisuri.

Locul unde se face aducerea aminte este

redat prin sintagma: **înaintea lui Dumnezeu și Tatăl nostru**. Când Pavel a pătruns în prezența lui Dumnezeu, prin rugăciune, el a recitat realitatea nașterii spirituale și a creșterii sfinților, aducând mulțumiri pentru credința, dragostea și nădejdea lor.

1:4 Apostolul era sigur că acești sfinți au fost aleși **de Dumnezeu** înainte de întemeierea lumii. De unde știa el însă acest lucru? Printr-o presupusă capacitate supranaturală de a cunoaște? Nu, ci el știa că ei se aflau printre cei aleși prin modul în care au primit evanghelia.

Doctrina **alegerii**⁴ ne învață că Dumnezeu i-a ales pe unii oameni în Cristos înainte de întemeierea lumii (Ef. 1:4). Dar această doctrină *nu* ne învață că El i-ar fi ales pe alții să fie osândiți. Dacă oamenii ajung să fie în cele din urmă pierduți, asta se datorează păcatului și necredinței lor.

Aceeași Biblie care ne învață doctrina alegerii ne învață și doctrina responsabilității omului sau a liberului arbitru. Dumnezeu face o ofertă veritabilă de mântuire tuturor oamenilor de pretutindeni. Oricine vine la Cristos va fi primit cu căldură.

Aceste două doctrine, alegerea și libertatea de a alege, creează un conflict ireconciliabil în mintea oamenilor. Dar Biblia le prezintă pe ambele; prin urmare, avem datoria de a crede în amândouă, chiar dacă nu reușim să le armonizăm.

Noi nu știm cine sunt cei aleși, drept care trebuie să vestim evanghelia în toată lumea. Căcuzatoșii nu pot invoca doctrina alegerii ca scuză pentru a nu crede. Dacă ei se vor pocăi și vor crede în Domnul Isus Cristos, Dumnezeu îi va mântui.

1:5 Prin **Evanghelia noastră** Pavel nu se referă la vreun alt mesaj decât cel vestit de ceilalți apostoli. Conținutul era același, singura deosebire constând în solii prin care era vestită. Tesalonicenii nu trataseră mesajul doar ca pe o prelegere de teme religioase. Desigur, ei primiseră mesajul, dar **nu numai în cuvânt**.

Mesajul le-a fost adus **cu putere și cu Duhul Sfânt și cu o mare siguranță**. (1) **Cu putere**. Mesajul acționa în viața lor cu energie supranaturală, producând în ei musttrarea și convingerea de păcat, pocăința și convertirea. (2) **Cu Duhul Sfânt**. Puterea aceasta era produsă în ei de Duhul Sfânt. (3) **Cu multă asigurare**. Pavel a predicat mesajul cu multă încredere. Tesalonicenii l-au acceptat **cu multă siguranță**, ca pe cuvântul lui Dumnezeu. Urmarea acestor lucruri în

viața lor a fost deplina asigurare a credinței.

Acum Pavel le amintește despre propria sa conduită pe când se afla printre ei. El nu numai că a predicat evanghelia, dar a și trăit o viață consonantă cu această evanghelie. Cea mai bună predică este o viață de sfințenie.

1:6 Și astfel Pavel putea spune: „**Voi ați devenit adepți ai noștri și ai Domnului**.” Poate ne-am fi așteptat să spună: „ai Domnului și ai noștri”, punându-L pe Domnul pe locul întâi. Dar aici apostolul redă ordinea în care s-au petrecut lucrurile, căci ei au luat cunoștință despre Domnul mai întâi prin viața apostolului.

Ce mare e responsabilitatea pe care o avem, când ne gândim că oamenii trebuie să fie în stare să-L vadă pe Cristos în noi! Și noi ar trebui să putem afirma alături de Pavel: „Imitați-mă pe mine, după cum și eu l-am imitat pe Cristos” (1 Cor. 11:1).

Observați că au primit cuvântul cu bucurie și în multe necazuri. Așa au imitat ei pe Domnul și pe apostol. Pe plan exterior, ei au fost înconjurați de necazuri, dar în interior erau plini de bucurie. Ce combinație neobișnuită! Omul lumesc nu poate trăi simultan și experiența bucuriei, și a necazului, căci pentru el necazurile sunt contrariul bucuriei. Dar creștinul are o bucurie a Duhului Sfânt, care nu depinde de împrejurări. Pentru el contrariul bucuriei este păcatul.

Necazurile îndurate de ei se datorau prigoanelor ce s-au abătut peste ei din pricina convertirii lor.

1:7 Tesalonicenii au devenit creștini model. Mai întâi, pilda lor de bucurie chiar pe când erau prizoniți a fost un exemplu pentru credincioșii din **Macedonia și Ahaia**, adică pentru toți creștinii din Grecia.

1:8 Dar mărturia lor nu s-a oprit aici, ci ei au devenit niște creștini reproductivi. Ca vâlurelele concentrice provocate de aruncarea unei pietre în apă, **cuvântul Domnului** s-a răspândit în cercuri concentrice tot mai cuprinzătoare: mai întâi, în **Macedonia și Ahaia**, apoi **pretutindeni**. Curând vestea despre credința lor **față de Dumnezeu** s-a răspândit atât de mult, încât Pavel nu a mai avut nevoie să vorbească despre ea, căci oamenii o cunoșteau deja.

Noi nu am fost rânduiți de Dumnezeu să fim puncte terminale ale binecuvântărilor, ci canale prin care să se reverse aceste binecuvântări spre alții. Dumnezeu strălucește în inima noastră pentru ca acea lumină să se răsfrângă și asupra altora (2 Cor. 4:6, tradu-

cerea JND). Dacă am sorbit cu adevărat din apa mântuirii, atunci râuri de apă vie se vor revărsa spre cei din jurul nostru (Ioan 7:37, 38).

1:9 Era îndeobște cunoscut faptul că atunci când apostolul și colegii lui s-au dus la Tesalonic, au avut parte de o primire regală. De asemenea a ajuns să fie cunoscut de toți faptul că în viața multor oameni de acolo s-a produs o transformare radicală. Ei s-au **întors la Dumnezeu de la idolii păgâni**, nu de la idoli la Dumnezeu. Cu alte cuvinte, ei **s-au întors la Dumnezeu** și au constatat că El este pe deplin satisfăcător, așa încât n-au mai găsit nici o satisfacție în idolii lor, abandonându-i.

Privirea ce l-a topit pe Petru,

Fața văzută de Ștefan,

Inima ce a plâns cu Maria —

Singura ce ne poate smulge de lângă idoli.

— *Ora Rowan*

Să nu scăpăm atmosfera de încântare și fior divin ce învăluie această relatare despre doi oameni care vizitează o cetate păgână, ducând cu ei cuvântul Domnului, predicând evanghelia cu puterea Duhului, după care se produce miracolul regenerării, oamenii devenind atât de captivați de Mântuitorul încât își părăsesc idolii de care erau mai înainte nedezlipiți. Curând după aceea se încheagă o adunare de credincioși care îl laudă pe Dumnezeu, trăind o viață de sfințenie, îndurând cu bărbăție prigoanele și câștigând alte suflete la Cristos. Cu adevărat slujirea Domnului este cea mai nobilă dintre chemările de care puteam avea parte în viață!

1:10 Nu numai că tesalonicenii slujeau un Dumnezeu viu și adevărat (în contrast cu idolii falși și lipsiți de viață), ci, în plus, așteptau pe Domnul Isus. Observați detaliile așteptării lor:

1. Persoana: **Fiul Lui**

2. Locul: **din cer**

3. Făgăduința: **pe care L-a înviat dintre cei morți**

4. Numele scump: **pe Isus**

5. Perspectivele: **care ne scapă de mânia viitoare**

Astfel în versetele 9 și 10 avem cele trei aspecte ale experienței tesalonicenilor:

Întoarcerea (comparați lucrarea credinței, v. 3)

Slujirea (comparați lucrarea dragostei, versetul 3)

Așteptarea (comparați răbdarea nădejzii, v. 3)

G. R. Harding Wood⁵ le analizează în felul următor:

Urmarea: așteptându-L pe Dumnezeu

Slujirea: privind ogoarele

Așteptarea: așteptându-L pe Isus

Tesalonicenii îl așteptau pe Fiul lui Dumnezeu din ceruri. Asta presupune posibilitatea ca El să vină în timpul vieții lor, adică *în orice clipă* din viața lor. Iminenta reîntoarcere a Domnului Isus este nădejdea creștinului, pe care o găsim în multe pasaje din NT, dintre care redăm pe cele mai importante:

Luca 12:36: „Și voi înșivă fiți ca niște oameni care își așteaptă stăpânul.“

Romani 8:23: „...așteptând adopțiunea, răscumpărarea trupului nostru.“

1 Corinteni 11:26: „Căci ori de câte ori mâncați această pâine și beți acest pahar vestiți moartea Domnului până va veni El.“

2 Corinteni 5:2: „Căci în aceasta gemem, dorind cu înfocare să fim îmbrăcați cu locuința care este din cer.“

Galateni 5:5: „Căci noi, prin Duhul, așteptăm cu nerăbdare nădejdea neprihăririi prin credință.“

Filipeni 3:20: „Dar cetățenia noastră este în ceruri, de unde și așteptăm pe Mântuitorul, Domnul Isus Cristos.“

Filipeni 4:5: „Domnul este aproape.“

Tit 2:13: „Așteptând binecuvântata nădejde și slăvita arătare a marelui nostru Dumnezeu și Mântuitor Isus Cristos.“

Evrei 9:28: „Celor care îl așteaptă cu dor El Se va arăta a doua oară, nu în vederea păcatului, ci a mântuirii.“

Iacov 5:7-9: „Prin urmare, fiți răbdători, fraților, până la venirea Domnului... căci venirea Domnului este aproape... Judecătorul este chiar la ușă.“

1 Petru 4:7: „Dar sfârșitul tuturor lucrurilor este aproape.“

1 Ioan 3:3: „Și oricine are această nădejde în El se curăță, după cum El este curat.“

Iuda 21: „...așteptând îndurarea Domnului nostru Isus Cristos pentru viața veșnică.“

Apocalipsa 3:11: „Eu vin curând!“ 22:7: „Iată, Eu vin curând!“ 22:12: „Și iată, Eu vin curând...“ 22:20: „«Da, Eu vin curând».

Amin! Vino, Doamne Isuse!“

Creștinul știe că s-ar putea să treacă prin moarte, dar mai știe și aceea că Domnul poate veni în orice clipă și că, în acest caz, el va intra în cer fără să mai treacă prin moarte.

Nici o profeție din Scriptură nu mai

trebuie să se împlinească înainte de venirea lui Cristos ca să-i ia pe ai Săi la El. Venirea Domnului este următorul mare eveniment din programul lui Dumnezeu.

Noi nu am putea aștepta revenirea Domnului în orice clipă, dacă mai întâi ar trebui să intervină o altă perioadă de timp. Dar concepția potrivit căreia Răpirea va avea loc înaintea Marii Strămtorări este singura care îi permite credinciosului să aștepte venirea lui Cristos în ziua de azi. Alte concepții presupun repudierea caracterului iminent al revenirii Sale.

Cel pe care Îl așteptăm noi este Isus, Izbăvitorul nostru de **mânia viitoare**. Acest mod de a descrie venirea Mântuitorului poate fi înțeles în două feluri:

1. El ne izbăvește de pedeapsa veșnică pentru păcatele noastre. Pe cruce El a îndurat **mânia** lui Dumnezeu împotriva păcatelor noastre. Prin credința în El, nouă ni se atribuie acum valoarea lucrării Sale, ni se trece în contul nostru. De acum înainte, nu mai este nici o condamnare pentru noi, deoarece noi suntem în Cristos Isus (Rom. 8:1).

2. De asemenea, El ne izbăvește de acea perioadă de judecată ce va veni, când **mânia** lui Dumnezeu va fi turnată peste lumea care L-a respins pe Fiul Său. Această perioadă se numește Marea Strămtorare (sau Tribulația), precum și Necazul lui Iacob (Dan. 9:27; Mat. 24:4-28; 1 Tes. 5:1-11; 2 Tes. 2:1-12; Apo. 6:1-19:10).

B. Recapitularea slujbei, mesajului și conduitei lui Pavel la Tesalonic (2:1-12)

2:1 În ultima parte a versetului 1:5, Pavel a făcut o scurtă aluzie la caracterul și conduita sa, pe timpul șederii sale la Tesalonic. Acum el se lansează într-o recapitulare mai detaliată a slujbei, mesajului și stilului său de viață.

Ideea centrală este că slujba principală a unui creștin este o slujbă *de caracter*. Cu alte cuvinte, ceea ce suntem este cu mult mai important decât ceea ce spunem. Influența inconștientă pe care o răspândim are o înrăurire mult mai profundă decât influența noastră conștientă, după cum se exprimă și James Denney:

Caracterul unui creștin este singurul său capital cu care pornește el la lucru. În mai toate celelalte indeletniciri din viață, e posibil ca cineva să înainteze, indiferent de natura caracterului său, cu condiția ca soldul contului său de la bancă să

fie pozitiv. În schimb, când un creștin și-a pierdut caracterul, și-a pierdut totul.⁶

Misionarul martir Jim Elliot a scris în jurnalul său:

În lucrarea spirituală, ca în nici o altă lucrare, caracterul lucrătorului va imprima calitatea lucrării sale. Shelley și Byron au scris poezie de calitate, în pofida faptului că au fost pe plan moral niște libertini. Wagner a creat muzică de calitate, în pofida imoralității sale. Nu tot așa stau lucrurile în lucrarea pentru Dumnezeu. Pavel nu avea nici o ezitare în a îndrepta privirile oamenilor spre caracterul și modul său de viață, ca dovadă a cuvântului vestit de el tesalonicenilor. De nouă ori în această epistolă el exclamă: „Voi știți“, referindu-se prin aceasta la prilejul tesalonicenilor de a fi observat nemijlocit viața particulară și publică a apostolului. Pavel s-a dus la Tesalonic și a trăit o viață prin care a ilustrat cu prisosință mesajul predicat. Ba mai mult, de la ilustrație a trecut la o dovadă convingătoare, de necontestat. Nici nu e de mirare că azi se face atâta lucru de mântuială în Împărăție, dacă privim la caracterul unora dintre lucrători!⁷

Poate că în aceste versete apostolul se apără de acuzația falsă adusă de criticii săi. În orice caz, mai întâi el amintește tesalonicenilor că lucrarea lui a fost rodnică, ei înșiși fiind o dovadă concludentă în acest sens. Ei știa că vizita lui nu fusese în zadar. Ei înșiși fuseseră convertiți, constituindu-se apoi într-o adunare.

2:2 Apoi slujba lui fusese neînfricăță. Toate împotrivrile de care a avut parte, toate maltratările la Filipi, inclusiv internîțarea sa împreună cu Sila, nu l-au înfricat, nu l-au descurajat și nu l-au intimidat pe apostol, ci el a mers înainte, ajungând până la Tesalonic. Acolo, îmboldit de un curaj pe care numai Dumnezeu putea să i-l dea, el a predicat evanghelia în pofida multor conflicte. O persoană mai puțin robustă ar fi găsit negreșit suficiente motive teologice care să justifice o presupusă chemare din partea lui Dumnezeu de a vesti evanghelia unui auditoriu mult mai dispus să asculte mesajul. Nu și Pavel însă! El a predicat mesajul fără teamă, în pofida multor împotrivriri, pentru că era plin de Duhul.

2:3 Îndemnul adresat de apostol de a crede în evanghelia era adevărat cu privire la sursă, curat ca motivație și fiabil ca metodă. În ce privește sursa, îndemnul nu izvora

dintr-o doctrină falsă, ci din adevărul lui Dumnezeu. În ce privește motivația, apostolul îi privea pe tesaloniceni neegoist, ci având în vedere doar binele lor, fără nici o dorință ascunsă sau necurată. În ce privește metoda, nu exista nici un plan ascuns de a-i înșela. Se pare că dușmanii lui geloși îl acuzau de erezie, de pofte și de viclenie.

2:4 Pentru Pavel slujba constituia o misiune sacră ce i s-a încredințat. El era un ispravnic **aprobat de Dumnezeu** iar **evanghelia** era comoara de mare preț pe care i-o **încredințase** Dumnezeu. El avea responsabilitatea de a-l fi plăcut lui Dumnezeu prin vestirea cu credincioșie a mesajului, indiferent de reacția omului! Lui Pavel îi era limpede că nu putea să placă atât lui Dumnezeu, cât și omului, drept care s-a hotărât să-l fie plăcut lui **Dumnezeu, care ne cercetează inimile**, răsplătindu-ne apoi cum se cuvine.

Un ispravnic are obligația de a fi pe placul celui ce-i dă simbria. Predicatorii sunt ispițiți uneori să nu predice tot adevărul, de teama repercusiunilor ce le vor atrage din partea celor care contribuie la sprijinul lor financiar. Dar Dumnezeu este Stăpânul și El știe atunci când mesajul este diluat sau suprimat.

2:5 În versetele 5-12 Pavel relatează comportamentul lui la Tesalonic; procedând astfel, el a lăsat un splendid model de urmat pentru toți slujitorii lui Cristos.

Mai întâi, el nu s-a pretat niciodată la flatare sau nesinceritate pentru a-și realiza obiectivele. Cuvintele lui au fost cinstite și transparente, iar motivele sale nefățarnice.

În al doilea rând, el nu s-a folosit nicio dată de lucrarea Domnului ca de o **haină** sub care să se ascundă vreo dorință egoistă de a se îmbogăți. Slujba lui nu a fost un paravan după care să se ascundă **lăcomia**.

Pentru a infirma orice acuzație de flatare, el apelează la sfinți. Dar pentru a infirma orice idee de **lăcomie**, el apelează la **Dumnezeu**, Singurul care poate citi până în adâncul inimii omului.

2:6 Avem aici încă un prilej de a cunoaște caracterul ireproșabil al acestui mare om al lui Dumnezeu. **Ca apostoli ai lui Cristos**, atât el, cât și colegii săi erau îndreptățiți să primească ajutor financiar (numit aici **slavă**) din partea tesalonicenilor. Dar ei erau hotărâți să nu fie o povară pentru ei, drept care au lucrat zi și noapte, pentru a-și asigura singuri cele necesare traiului. La Corint alta fusese situația. Acolo Pavel a lucrat pentru a

nu le da criticilor săi vreun temei să-l acuze că a predicat pentru bani. La Tesalonic el a lucrat pentru că sfinții erau săraci și prigo-niți, nevoind să mai adauge la povara pe care trebuiau s-o ducă.

2:7 În loc să facă pe șeful cu beneficiarii fâgăduințelor lui Dumnezeu, apostolul a fost blând în mijlocul lor, ca o doică ce îngrijește cu drag de copiii ei. Pavel și-a dat seama că noii convertiți aveau nevoie de creștere și astfel și-a desfășurat misiunea cu toată solici-tudinea unei mame devotate.

2:8 Atât de profund a fost atașamentul lui față de ei, încât apostolul a fost gata să împartă cu ei ce avea, mai degrabă decât să ia de la ei. Asta pentru că apostolul Pavel nu vestea **evanghelia lui Dumnezeu** într-o manieră rece, detașată, ci vărsându-și tot sufletul pentru ei. El i-a iubit. Or, dragostea nu se uită la prețul pe care trebuie să-l plă-tească. Asemenea Stăpânului său, Pavel nu a venit să i se slujească, ci să slujească el însuși și să-și dea viața (Marcu 10:45).

2:9 O altă dovadă a altruismului lui Pavel se poate observa aici, anume în faptul că el a lucrat în meseria de confecționare de corturi, pentru a-și câștiga existența și a nu fi o povară pentru ei, în vestirea evangheliei și slujirea lor. Deși este drept că predicatorul evangheliei este îndreptățit să primească sprijin financiar din partea altor creștini, este recomandabil ca el să se lipsească, din când în când, dacă este nevoie, de acest suport financiar. Un adevărat slujitor al lui Cristos va continua să predice evanghelia, fie că va primi bani, fie că va trebui să-și câștige existența prin munca sa proprie. Observați sintagma: **oboseala și truda noastră și zi și noapte**. Evanghelia nu i-a costat pe tesaloniceni nici un ban, dar pe Pavel l-a costat foarte mult.

2:10 Credincioșii au putut da mărturie pentru comportamentul exemplar al lui Pavel față de ei; în plus **Însuși Dumnezeu** a fost Martor al faptului că el este devotat (sau sfânt), drept (sau neprihănit) și fără vină. Sfânt, adică alipit de Dumnezeu și despărțit de păcat. Drept sau neprihănit în caracter și conduită. Fără vină față de Dumnezeu și față de om. Dacă cea mai bună predică este o viață de sfințenie, atunci Pavel a fost negreșit un mare predicator. Nu ca alt predicator, a cărui elocvență era mai strălucită decât purtarea sa: când se afla la amvon, oamenii doreau ca omul acesta să nu mai plece, dar când în sfârșit părăsea amvonul, nu voiau ca el să se mai întoarcă acolo!

2:11 În versetul 7, el se comparase cu o mamă care alăptează, sau după alte versiuni cu o doică. Acum el se aseamănă cu un tată devotat. Dacă prima imagine sugerează tandrețea și afecțiunea, a doua imagine transmite ideea de înțelepciune și sfat. **Ca un tată** el i-a îndemnat să trăiască o viață sfântă, încurajându-i să rămână statornici în Domnul, în pofida prigoanelor și a fost martorul binecuvântărilor de care au avut parte ca urmare a faptului că au ascultat de voia lui Dumnezeu și de cuvântul Său.

2:12 Obiectivul slujbei lui Pavel a fost ca sfinții să se poarte într-un chip vrednic de Dumnezeu, care i-a chemat la împărăția și slava Sa.

În noi înșine nu avem nici o vrednicie pentru Dumnezeu sau pentru un loc în cer: singura vrednicie pe care o avem se găsește în Domnul Isus Cristos. Dar ca fii ai lui Dumnezeu, se așteaptă de la noi să ne purtăm vrednici de înalta chemare. Noi putem face acest lucru supunându-ne controlului Duhului Sfânt și mereu mărturisind și lăsându-ne de păcatele din viața noastră.

Toți cei mântuiți sunt supușii împărăției lui Dumnezeu. În vremea de acum, împărăția aceea este invizibilă, iar Regele e absent. Dar învățăturile morale și etice ale împărăției se aplică la noi, în prezent. Când va reveni Domnul Isus, ca să domenească, împărăția va fi stabilită în forma ei vizibilă, iar noi ne vom împărtași din gloria Regelui.

C. Recapitularea răspunsului dat de tesaloniceni la Evanghelie (2:13-16)

2:13 Acum apostolul abordează o altă temă pe care o începuse la 1:5a: răspunsul tesalonicenilor la predicarea Evangheliei. Când ei au primit mesajul, adică l-au *auzit*, ei nu l-au primit, adică nu l-au *acceptat* ca pe cuvântul oamenilor, ci ca pe cuvântul lui Dumnezeu. Traducerea NKJV (cea folosită pe tot parcursul comentariului) scoate în evidență foarte bine acest adevăr:

Din această pricină, și noi Îi mulțumim lui Dumnezeu fără încetare, pentru că atunci când voi ați primit cuvântul lui Dumnezeu pe care l-ați auzit de la noi, l-ați îmbrățișat nu ca pe cuvântul oamenilor, ci așa cum și este în realitate: ca pe cuvântul lui Dumnezeu, care lucrează cu eficacitate și în voi cei care credeți.

Pavel este plin de mulțumire pentru modul în care au primit și acceptat mesajul

Evangheliei. Este încă un exemplu al altruismului său. Cei mai mulți dintre noi am dori ca alții să creadă ceea ce spunem doar pentru că noi am spus așa. Dar cuvântul omului formează o temelie foarte subredă a credinței. Numai în Dumnezeu putem avea deplină încredere și numai atunci când credem în cuvântul Lui se produc rezultate în inima și în viața noastră. Exact așa s-a întâmplat cu tesalonicenii, în a căror viață cuvântul a rodit din plin deoarece ei au crezut, cum arată și Walter Scott:

Cuvântul Lui — Biblia — este inspirat sau insuflat de Dumnezeu, în toate cărțile și părțile sale, așa cum au fost ele compuse în original. E singura noastră autoritate pentru toate lucrurile, în toate împrejurările și în toate timpurile. E nevoie de o generație de oameni care să tremure în fața Cuvântului lui Dumnezeu, care este călăuză vieții, harta ce ne oferă traseul pe care trebuie să-l urmăm; lumina noastră și pavăza morală. Slavă Domnului pentru Sacrul Volum!⁸

2:14 Ce rezultate a produs Biblia în viața acestor credincioși? Nu numai că au fost mântuiți, ci au fost și învredniciți să stea tari în fața unor cumplite prigoane, acest fapt constituind o dovadă de netăgăduit a convertirii lor. Prin răbdarea și statornicia lor, ei au devenit imitatori ai bisericilor creștine din Iudeea. Singura deosebire a fost faptul că tesalonicenii au suferit din partea propriilor lor concetățeni ne-evrei, pe când credincioșii din Iudeea au fost persecutați de iudei.

2:15 De îndată ce îi pomenește pe iudei, apostolul începe să-i condamne ca pe niște potrivnici inverșunați ai Evangheliei, ca unul care îi cunoștea mai bine decât oricine. Oare nu fusese el însuși cândva capul cetei de iudei ce încercaseră să eradicize credința creștină? Apoi, după eradicarea sa, el însuși a simțit ascuțitul prigoanei lor.

Păcatul culminant al iudeilor a fost faptul că L-au ucis pe Domnul Isus. Deși răstignirea propriu-zisă a fost executată de romani, iudeii au fost cei care i-au incitat să-o facă. Acesta a fost punctul culminant al veacurilor de prigonire a prorocilor pe care i-a trimis Dumnezeu națiunii Israel (Mat. 21:33-39).

În era creștină, ei deja îl prigoniseră pe Pavel și pe alți apostoli, crezând eronat că Îi erau astfel plăcuți lui Dumnezeu. Acțiunile lor Îi erau însă total neplăcute, ei făcându-se împotriviții tuturor oamenilor.

2:16 Ba mai mult, ei nu s-au mulțumit să respingă Evanghelia pentru ei înșiși, ci au

luat hotărârea ca să-i împiedice pe Pavel și pe asociații lui de a predica mesajul către Neamuri. Nimic nu-i înfuria mai mult decât să audă că **Neamurile pot fi mântuite** în același fel ca iudeii.

În împotrivirea lor față de voia lui Dumnezeu, ei nu făceau altceva decât să continue ceea ce făcuseră și părinții lor: **umplând măsura păcatelor lor**. Era ca și când voiau cu tot dinadinsul ca paharul vinovăției lor să fie tot timpul plin până la refuz.

Dar osânda lor era deja hotărâtă, **căci i-a ajuns din plin mânia lui Dumnezeu**. Pavel nu precizează în ce constă această mânie. Poate că este o afirmație generală a judecării ce se va abate negreșit asupra lor ca urmare a umplerii măsurii vinovăției lor. Noi știm că în numai douăzeci de ani de la această dată, în anul 70 d.Cr., Ierusalimul a fost distrus iar iudeii care au supraviețuit au fost împrăștiați pe tot pământul.

Din pasaje ca acestea unii au sugerat că Pavel ar fi fost un antisemit și că Noul Testament ar fi o carte antisemită. Adevărul este însă că Pavel avea o iubire fierbinte pentru concetățenii săi, evreii, încât ar fi mers până acolo încât el însuși să fie despărțit de Cristos, dacă ar fi putut obține mântuirea lor prin aceasta (Rom. 9:1-3). Deși misiunea lui se adresa în principal Neamurilor, el niciodată nu și-a pierdut râvna pentru evanghelizarea iudeilor, până acolo încât uneori această râvnă pare să eclipseze misiunea sa primordială.

Ceea ce spune apostolul Pavel aici despre liderii iudei este un fapt istoric, iar nu o ieșire personală de mânie. Și apoi să nu uităm că Dumnezeu este Cel care l-a îmboldit să scrie ceea ce a scris. Antisemitismul este un act necreștinesc și nu poate fi justificat sub nici o formă. Dar nu este un act de antisemitism să spui că pe poporul evreu Dumnezeu îl acuză de moartea Fiului Său (Fapte 2:23), după cum și Neamurile sunt trase la răspundere pentru partea lor de vină (1 Cor. 2:8).

D. Explicația eșecului lui Pavel de a reveni la Tesalonic (2:17-20)

2:17 În următoarele patru versete apostolul explică de ce nu a putut să revină la Tesalonic. Poate că înverșunării lui critici l-au acuzat că nu a venit din lașitate, pentru că s-ar fi temut de opoziția ce-l aștepta acolo.

Mai întâi, Pavel arată clar că despărțirea era doar pe plan fizic. Sintagma: **după ce**

am fost despărțiți de voi pentru un timp înseamnă că ei au fost lăsați orfani prin plecarea tatălui lor spiritual. Dar grija plină de dragoste pe care le-o purta el nu a încetat nici o clipă. Observați intensitatea iubirii lui: **am avut cu atât mai mult dorința să vă vedem față**.

2:18 De două ori a încercat el să revină la Tesalonic, dar de două ori **Satan l-a împiedicat**. Nu se precizează natura exactă a opoziției din partea lui Satan. De asemenea, nu se știe de unde știa Pavel că Satan a fost cel care i-a pus piedici, și nu Domnul. La Fapte 16:6 citim că Pavel și cei ce-l însoțeau au fost împiedicați de Duhul Sfânt să predice cuvântul în Asia. În versetul următor ni se spune că de acolo au voit să meargă în Bitinia, dar că Duhul nu le-a permis. De unde știm când ne oprește Duhul și când ne pune piedici Satan? Poate că o modalitate ar fi aceasta: când știm că suntem în voia lui Dumnezeu, orice piedici care se ivesc în cale nu reprezintă lucrarea Duhului, ci a diavolului. De asemenea, e de așteptat ca Satan să se împotrivescă, ori de câte ori avem binecuvântarea lui Dumnezeu. Dar Dumnezeu întotdeauna învinge opoziția lui Satan. În acest caz, neputința lui Pavel de a se duce la Tesalonic a avut drept urmare redactarea acestei scrisori. La rândul ei, Scrisoarea a avut drept urmare slăvirea lui Dumnezeu și binecuvântarea noastră.

2:19 De ce a dorit apostolul atât de mult să-i vadă din nou pe tesaloniceni? Pentru că ei erau copiii lui în Domnul. El este cel care îi îndreptase spre Cristos, drept care se simțea răspunzător pentru creșterea lor spirituală. El știa că va trebui să dea socoteală de ei, într-o zi. Ei erau **nădejdea** lui de răsplată la Scaunul de Judecată al lui Cristos. El dorea ca atunci să se poată bucura din pricina lor. Ei vor fi cununa lui de bucurie înaintea Domnului Isus Cristos la venirea Lui.

Deducem din acest verset că Pavel se aștepta ca să-i poată recunoaște pe tesaloniceni în cer, după cum conchidem că și noi îi vom putea recunoaște pe cei dragi ai noștri în cer.

În versetul 19, Pavel îi numește pe copiii lui în credință drept **cununa** sa. Citim și în alte locuri din NT despre cununi: cununa neprihăririi (2 Tim. 4:8); cununa vieții (Iac. 1:12; Apo. 2:10); cununa de slavă (1 Pet. 5:4) — toate fiind nepieritoare (1 Cor. 9:25).

2:20 Sfinții erau **slava și bucuria** lui. El investise în personalitatea umană și răsplata

lui o constituiau fiii și ficele spirituale care aveau să se închine Mielului lui Dumnezeu în veci de veci.

VENIREA DOMNULUI

În versetul 19 se folosește pentru prima oară termenul **venire** în cartea 1 Tesaloniceni cu privire la revenirea Domnului. Pentru că aceasta este tema principală a epistolei, vom zăbovi asupra ei, explicând ceea ce credem noi că este învățătura biblică în această privință.

În textul original grec al Noului Testament se folosesc trei termeni cu privire la întoarcerea lui Cristos:

parousia: venire și prezența ulterioară

apokalupsis: dezvelire, revelație

epiphaneia: manifestare.

Termenul folosit cel mai des este *parousia*, care înseamnă *prezență* sau *venire alături*. Vine spune că termenul denotă atât actul sosirii, cât și prezența care urmează. Când ne gândim la venirea Domnului, trebuie să o concepem nu doar ca pe un eveniment de o clipă, ci ca o perioadă de timp.

Chiar în engleză termenul *coming* (venire) e folosit cu acest sens. De pildă: „Venirea lui Cristos în Galileea a avut drept urmare vindecarea multșimilor.“ Aici nu ne referim la ziua când a sosit El în Galileea, ci la întreaga perioadă de timp pe care a petrecut-o în zonă. Tot așa, când ne gândim la venirea lui Cristos, trebuie să avem în vedere o perioadă de timp, mai degrabă decât un eveniment izolat.

Dacă analizăm toate versetele în care apare termenul *parousia* în NT, constatăm că ele descriu o perioadă de timp marcată de (1) un început, (2) o durată, (3) o manifestare și (4) un punct culminant.

1. *Începutul parousiei* este Răpirea, care este descrisă în următoarele pasaje, în care termenul din traducere ce reprezintă *parousia* din original este redat cu litere cursive:

Căci după cum în Adam toți mor, tot așa în Cristos toți vor fi făcuți vii. Dar fiecare la rândul lui. Cristos este cel dintâi rod; apoi, la *venirea* Lui, cei care sunt ai lui Cristos (1 Cor. 15:22, 23).

Dar eu nu vreau ca voi fraților să fiți în necunoștință despre cei ce au adormit, ca să nu vă întristați ca ceilalți, care n-au nădejde. Căci dacă credem că Isus a murit și a înviat, tot așa credem că Dumnezeu va aduce înapoi împreună cu El pe cei care au adormit în Isus. Iată, în adevăr, ce vă spuneam prin Cuvântul Domnului: noi cei vii care rămâ-

nem până la venirea Domnului, nu vom lua-o înaintea celor care au adormit. Căci Însuși Domnul, cu un strigăt de strângere laolaltă, cu glasul arhanghelului și cu trâmbița lui Dumnezeu, Se va coborî din cer și întâi vor învia cei morți în Cristos. Apoi noi cei vii care rămânem vom fi răpiți împreună cu ei, în nori, ca să întâmpinăm pe Domnul în văzduh și astfel vom fi totdeauna cu Domnul. Mângâiați-vă deci unii pe alții cu aceste cuvinte (1 Tes. 4:13-18).

Acum fraților cu privire la *venirea* Domnului nostru Isus Cristos și la strângerea noastră laolaltă la El... (2 Tes. 4:13-18).

Fiți îndelung răbdători, fraților, până la venirea Domnului. Iată, plugarul așteaptă roada scumpă a pământului, având răbdare până primește ploaie timpurie și târzie. Fiți și voi îndelung răbdători, întăriți-vă inimile, căci *venirea* Domnului este aproape (Iacov 5:7, 8).

Și acum, copilașilor, rămâneți în El, pentru ca, atunci când Se va arăta El, să avem îndrăzneală și, la *venirea* Lui, să nu rămânem de rușine înaintea Lui (1 Ioan 2:28).

2. *Durata sau cursul parousiei* cuprinde Scaunul de Judecată al lui Cristos când se vor împărți răsplăți credincioșilor care au slujit cu credincioșie:

Căci cine este nădejdea sau bucuria sau cununa noastră de laudă? Nu sunteți voi, înaintea Domnului nostru Isus Cristos la *venirea* Lui? (1 Tes. 2:19).

Acum Dumnezeuul păcii să vă sfințească El Însuși pe deplin; și duhul vostru, suflul vostru și trupul vostru să fie păzite întregi, fără vină, la *venirea* Domnului nostru Isus Cristos (1 Tes. 5:23).

Un alt eveniment care ar trebui probabil inclus în *cursul parousiei* este Nunta Mielului. Din locația ei în cartea Apocalipsei, noi știm că ea va avea loc înainte de glorioasa domnie a lui Cristos. Noi o includem aici chiar dacă nu se folosește termenul *venire* în legătură cu ea.

Și am auzit ca un glas de mare mulțime, ca vuietul unor ape multe, ca bubuitul unor tunete puternice, zicând: „Aleluia! Domnul, Dumnezeuul nostru, Cel Atotputernic, a început să împărătească. Să ne bucurăm și să ne înveselim și să-I dăm slavă, fiindcă nunta Mielului a venit și soția Lui s-a pregătit!“ Și i s-a dat să se îmbrace cu în subțire, strălucitor și curat. Inul subțire sunt faptele drepte ale sfinților. Apoi mi-a zis: „Scrie: «Ferice de cei chemați la ospățul nunții Mielului!»“

(Apocalipsa 19:6-9).

3. *Manifestarea* venirii lui Cristos este întoarcerea Sa pe pământ cu putere și mare slavă ca să domnească ca Rege al regilor și Domn al domnilor. Răpirea nu va fi văzută de lume. Ea va avea loc într-o fracțiune de secundă. Dar orice ochi Îl va vedea pe Cristos când El va veni să domnească. De aceea este numită *manifestarea parousiei*. Este faza a treia a venirii Lui.

Și cum stătea El jos pe Muntele Măslinilor, ucenicii Lui au venit la El la o parte și I-au zis: „Spune-ne: când se vor întâmpla aceste lucruri? Și care va fi semnul *venirii* Tale și al sfârșitului veacului?” (Mat. 24:3).

Căci, așa cum iese fulgerul de la răsărit și se arată până la apus, așa va fi și la *venirea* Fiului Omului (Mat. 24:39).

Cum a fost în zilele lui Noe, așa va fi și la *venirea* Fiului Omului (Mat. 24:37)

...și n-au știu nimic, până când a venit poporul și i-a luat pe toți, tot așa va fi și la *venirea* Fiului Omului (Mat. 24:39)

Ca să vi se întărească inimile și să fie fără vreo învinuire, în sfințenie, înaintea lui Dumnezeu și a Tatălui nostru, la *venirea* Domnului nostru Isus împreună cu toți sfinții Lui (1 Tes. 3:13).

Și atunci se va descoperi acel nelegiuit, pe care Domnul Isus îl va nimici cu suflarea gurii Sale și-l va desființa la arătarea *venirii* Lui (2 Tes. 2:8).

Căci v-am făcut cunoscut puterea și *venirea* Domnului nostru Isus Cristos, nu urmărind niște basme meșteșugit alcătuite, ci ca unii care am văzut noi înșine, cu ochii noștri, măreția Lui (2 Pet. 1:16). [Aici Petru se referă la *manifestarea parousiei* lui Cristos așa cum a fost prezentată aceasta în avanpremieră pe Muntele Schimbării la Față.]

4. În fine avem *punctul culminant* al *parousiei*, descris în următoarele versete:

Unde este făgăduința *venirii* Lui? Căci, de când au adormit părinții noștri, toate rămân așa cum erau de la începutul creației (2 Pet. 3:4).

În acest capitol citim despre batjocoritorii care se vor ridica în zilele de pe urmă, care vor nega probabilitatea revenirii lui Cristos. La ce aspect al *parousiei* se referă ei?

Se referă ei oare la Răpire? Nicidecum, căci probabil habar nu aveau despre Răpire. Se referă ei la *venirea* lui Cristos pentru a domni? E limpede că nu. Întregul context arată că ei ridiculizează pedepsirea finală a tuturor răufăcătorilor de către Domnul. Ei se

referă la o judecată culminantă, de pe urmă, a lui Dumnezeu pe pământ sau ceea ce ei numesc „sfârșitul lumii“. Argumentul lor este că nu au de ce să se îngrijoreze. Dumnezeu, spun ei, nu a intervenit în istorie și nu va interveni nici în viitor. Prin urmare, ei se simt liberi să continue în vorbele și faptele lor rele.

Petru răspunde batjocurilor lor atrăgând atenția la acea perioadă de timp de *după domnia de o mie de ani a lui Cristos*, când cerurile și pământul în forma în care le cunoaștem în prezent vor fi total distruse. Acest punct culminant al *parousiei* lui Cristos este situat după Mileniu (mia de ani) și la inaugurarea stării eterne.

Pe lângă *parousia*, celelalte două cuvinte folosite în textul original al NT pentru a descrie *venirea* Domnului sunt *apokalupsis* și *epiphaneia*.

Apokalupsis înseamnă *dezvelire* sau *Revelație*. Cercetătorii Bibliei se împart în două cete, cu privire la faptul dacă termenul *întotdeauna* se referă la a treia fază a venirii lui Cristos — *venirea* Sa pe pământ cu putere și slavă — sau dacă s-ar putea referi la Răpire, când va fi descoperit doar Bisericii.

În următoarele versete ar putea să se refere fie la Răpire, fie la revenirea Sa pe pământ pentru a domni peste el:

Încât nu duceți lipsă de nici un fel de har, în așteptarea arătării Domnului nostru Isus Cristos (1 Cor. 1:7).

Pentru ca autenticitatea credinței voastre, fiind cu mult mai de preț decât aurul care piere, și care totuși este încercat prin foc, să fie găsită spre laudă, onoare și slavă la *descoperirea* lui Isus Cristos (1 Pet. 1:7).

De aceea, încingeți-vă coapsele minții voastre, fiți treji și puneți-vă toată nădejdea în harul care va fi adus la *descoperirea* lui Isus Cristos (1 Pet. 1:13).

Dimpotrivă, bucurați-vă în măsura în care aveți parte de suferințele lui Cristos, pentru ca atunci când va fi *descoperită* slava Lui, să vă bucurați și voi nespun de mult (1 Pet. 4:13).

Într-un alt pasaj acest cuvânt pare să se refere foarte limpede la *venirea* lui Cristos pentru a domni:

Și să vă dea, vouă care sunteți întristați, odihnă împreună cu noi, atunci când Domnul Isus va fi *descoperit* din cer, cu îngerii Lui puternici (2 Tes. 1:7).

Epiphaneia înseamnă *manifestare* sau *arătare*. Din nou, unii sunt de părere că se

referă atât la arătarea lui Cristos pentru sfinții Săi, cât și la arătarea Lui împreună cu sfinții Lui; alții susțin însă că se referă doar la ultima. Termenul figurează în următoarele pasaje:

Și atunci se va descoperi acel nelegiuit, pe care Domnul Isus îl va nimici cu suflarea gurii Sale și-l va desființa cu arătarea venirii Sale (2 Tes. 2:8).

Să păzești porunca fără pată și fără vină, până la arătarea Domnului nostru Isus Cristos (1 Tim. 6:14).

Te rog fierbinte înaintea lui Dumnezeu și înaintea Domnului Isus Cristos, Care va judeca viii și morții la arătarea împărăției Lui (2 Tim. 4:1).

De acum mă așteaptă cununa neprihănirii, pe care Domnul, Judecătorul Neprihănit, mi-o va da în Ziua aceea, și nu numai mie, ci și tuturor celor ce au iubit arătarea Lui (2 Tim. 4:8).

Așteptând binecuvântata nădejde și slăvita arătare a marelui nostru Dumnezeu și Mântuitor Isus Cristos (Tit 2:13).

Primul și ultimul dintre versete descriu în mod clar arătarea lui Cristos lumii întregi. Celelalte ar putea să se refere și la Răpire. Un lucru e sigur: că atât Răpirea, cât și venirea lui Cristos pentru a domni sunt prezentate credinciosului ca evenimente pe care acesta le așteaptă cu nerăbdare. La Răpire el îl va vedea pe Mântuitorul și va primi trupul său slăvit. Când se va întoarce Cristos pe pământ, credinciosul va apărea cu El în slavă (Col. 3:4). Atunci se vor manifesta răsplățile credinciosului. Răsplățile acestea vor fi date în prealabil, la Scaunul de Judecată al lui Cristos, dar vor fi văzute de toți când Cristos va veni să domnească. Care sunt aceste răsplăți? La Luca 19:17-19 se face o aluzie că ele vor avea de a face cu stăpânirea locală în cadrul Mileniului. O persoană este făcută dregător peste zece cetăți, alta peste cinci.

Prin studierea diverselor referiri la venirea Domnului, am văzut că aceasta se referă la o perioadă de timp, mai degrabă decât la un singur eveniment și că această perioadă de timp are diverse faze sau etape. Există, desigur, un început, apoi desfășurarea propriu-zisă a evenimentului, urmată de manifestarea și de punctul său culminant. Venirea Domnului începe cu Răpirea, cuprinzând apoi Scaunul de Judecată al lui Cristos, fiind apoi manifestată vizibil când Cristos va reveni pe pământ, după care se va sfârși atunci când cerurile și pământul, în forma lor

actuală, vor fi distruse de foc. †

E. Misiunea lui Timotei la Tesalonic (3:1-10)

Cuvintele *credința voastră* apar de cinci ori în capitolul 3 (în versetele 2,5, 6, 7, 10), ele fiind cheia înțelegerii pasajului. Tesalonicenii treceau prin prigoane cumplite și Pavel era dornic să afle cum rezista credința lor în fața acestui test. Astfel capitolul respectiv este o lecție despre importanța continuării lucrării, după ce a fost vestită Evanghelia și primită de un număr de oameni. Nu este de ajuns să-i conducem pe păcătoși la Mântuitorul, ci trebuie să-i ajutăm să crească în harul și în cunoștința Domnului.

3:1 În capitolul 3 continuăm să auzim bătăia inimii lui Pavel, pe măsură ce el își exprimă interesul nepieritor pentru sfinții de la Tesalonic. Când s-a aflat la **Atena**, l-a cuprins un dor nespus să afle cum se descurcau convertiții lui. Satan îl împiedicase să revină personal. În cele din urmă însă n-a mai putut răbda și s-a decis să-l trimită pe Timotei la tesaloniceni, el rămânând mai departe la **Atena** (Aici se recurge la așa-numitul *noi* editorial.) Se degajă de aici o anumită tristețe la gândul că Pavel rămăsese singur la Atena, unde tabloul impunătoarelor clădiri ale orașului nu-l impresiona cu nimic pe apostol, care purta în inimă povara grijii sale față de biserică.

3:2 Observați diversele grade care însoțesc numele lui Timotei: **fratele nostru și slujitorul lui Dumnezeu și împreună lucrător cu noi în Evanghelia lui Cristos**. Termenul „minister” — arată autorul comentariului — din acest pasaj, ca de altfel în tot NT înseamnă doar *slujitor*. (Evident, autorul se referă aici la folosirea termenului de *minister* în engleza contemporană cu sensul de prelat, de cleric, n.tr.) Ideea unei clase separate de clerici a apărut mult mai târziu.

Ce privilegiu a avut Timotei să-și facă ucenicia sub conducerea preaiubitului frate Pavel! Acum, după ce și-a dovedit vrednicia, este trimis singur într-o misiune la Tesalonic.

Scopul călătoriei este de a-i întări pe sfinți și a-i încuraja în credința lor. Ei fusese ră prigonii din pricina faptului că L-au mărturisit pe Cristos, într-o perioadă foarte critică pentru tinerii convertiți, când Satan probabil le sugera acestora că au greșit, când s-au creștinat!

Ar fi interesant să auzim pledoaria făcută de Timotei acestor tineri în credință, pe care

i-a sfătuit să se aștepte la împotrivire, s-o îndure cu bărbăție și să se bucure că au parte de ea. Ei aveau nevoie de încurajare, ca să nu cedeze în fața presiunii opoziției.

3:3 În vâltoarea prigoanelor, era ușor ca tesalonicenii să considere un lucru ciudat faptul că au ajuns să sufere atât de crunt și să se întrebe dacă nu cumva Dumnezeu era nemulțumit de ei. Timotei le amintește însă că ceea ce li se întâmplă nu este deloc un fapt ciudat, ci cu totul normal pentru creștini, pentru ca ei să nu se clatine și să nu-și piardă cumpătul.

3:4 Pavel le amintește că pe când se afla la Tesalonic el însuși le-a spus că creștinii sunt rânduiți să sufere. Prezicerea lui s-a împlinit în viața lor, așa cum au avut ei prilejul să constate din plin!

Încercările formează o disciplină necesară în viața noastră:

1. Ele dovedesc realitatea credinței noastre, fiind un proces de selecție prin care cei ce doar se numesc creștini se separă de la sine de adevărații credincioși (1 Pet. 1:7).

2. Ele ne învrednicesc să ne mângâiem și să ne încurajăm unii pe alții, când trecem prin încercări (2 Cor. 1:4).

3. Ele dezvoltă anumite haruri, cum ar fi capacitatea de a îndura, în caracterul nostru (Rom. 5:3).

4. Ele ne fac să răspândim Evanghelia cu și mai multă râvnă (Fap. 4:29; 5:27-29; 8:3,4).

5. Ele ne ajută să scăpăm de zgura din viața noastră (Iov 23:10).

3:5 Apostolul repetă esența versetelor 1 și 2: **când** n-a mai putut suporta nici o amânare, l-a trimis pe Timotei să vadă cum rezistau creștinii de acolo în furtuna care i-a cuprins. Pe Pavel îl preocupa în mod deosebit pericolul ca nu cumva diavolul să-i fi păcălit să renunțe la puternica lor mărturie creștină, în schimbul unei atenuări a prigoanelor. Aceasta e o ispită permanentă pentru noi, să renunțăm la loialitatea noastră față de Cristos, din comoditate, să ocolim crucea, în drum spre cunună. Oare care dintre noi nu este nevoit să se roage: „Iartă-mă, Doamne, pentru că de atâtea ori am găsit căile prin care am ocolit suferința și jertfa pe care le implică ucenicia. Întărește-mă astăzi să umblu cu Tine, indiferent cât m-ar costa.“

Dacă Satan ar fi reușit să-i determine pe sfinți să se lepede de mărturia lor, atunci pentru Pavel aceasta ar fi însemnat că a trudit degeaba.

3:6 Timotei a revenit de la Corint cu vești bune despre tesaloniceni. Mai întâi, el

l-a asigurat pe Pavel de **credința și dragostea** lor. Nu numai că ei rămăneau fideli învățăturilor **credinței** creștine, ci manifestau virtutea distinctă a **dragostei**. Întotdeauna aici este proba supremă a realității: faptul că nu e vorba doar de o acceptare drept-credincioasă a crezului creștin, ci de „credința care lucrează prin dragoste“ (Gal. 5:6). Nu doar „credința voastră în Domnul Isus“ ci și „dragostea voastră pentru toți sfinții“ (Ef. 1:15).

Este oare semnificativ faptul că Timotei a menționat **credința și dragostea** lor, omițând însă orice referire la nădejdea lor? Să fi reușit oare diavolul să le clatine încrederea în revenirea lui Cristos? E posibil, căci, așa cum arată William Lincoln: „Diavolul urăște această doctrină [învățătura despre venirea Domnului, n.tr.], pentru că el cunoaște puterea ei în viața noastră.“ Dacă nădejdea tesalonicenilor lăsa de dorit, atunci Pavel își propune să o reînvie prin această epistolă a nădejdii.

Timotei îi mai aduce lui Pavel vestea despre amintirile plăcute pe care le purtau tesalonicenii despre apostol și prietenii lui și despre faptul că doreau să se revadă cu Pavel, Sila și Timotei cât mai curând.

3:7 Vestea aceasta a fost ca o gură de apă rece pentru sufletul însetat al lui Pavel (Prov. 25:25). În toate întristările și suferințele prin care a trecut, el a fost încurajat peste măsură de **credința** lor.

3:8 El exclamă: „Acum, da, trăim, fiindcă voi stați tari în Domnul.“ Apostolul fusese într-un suspans, neștiind ce se întâmplă cu ei — a fost ca o moarte conștientă. Dar iată că viața a revenit de îndată ce a aflat că toate sunt bune cu ei. Ce mult spune această afirmație despre devotamentul altruist al acestui mare om al lui Dumnezeu!

3:9 Cuvintele apostolului nu erau de ajuns să exprime întru totul față de **Dumnezeu mulțumirile** ce-i umpleau inima. Cupa **bucuriei** lui era plină până la refuz, ori de câte ori își aducea aminte de ei **înaintea Dumnezeului său**.

3:10 Viața de rugăciune a lui Pavel era o chestiune de formație, de obicei, iar nu ceva sporadic. Pavel se ruga **zi și noapte**. Apoi rugăciunile sale erau fierbinți: **rugăm neșpus**. Erau concrete: **să vă putem vedea față**. Și erau altruiste: **să putem împlini ce mai lipsește credinței voastre**.

F. Rugăciunea concretă a lui Pavel (3:11-13)

3:11 Capitolul se încheie cu rugăciunea

lui Pavel ca să poată să-i viziteze din nou și să vadă dragostea lor crescând și mai mult. Cererea este adresată **Dumnezeului și Tatălui Însuși, Domnului nostru Isus Cristos**. Apoi acest subiect multiplu este urmat de verb la singular, indicându-se prin aceasta Dumnezeirea lui Cristos și unitatea Dumnezeirii.

3:12 Tesalonicenii se făcuseră într-adevăr vrednici de toată lauda prin autentică dragoste creștină de care au dat dovadă, dar întotdeauna mai e loc la acest capitol. Și astfel el se roagă pentru ca ei să cunoască o măsură îndoită a acestei iubiri: **Domnul să vă îmbogățească și să vă facă să creșteți tot mai mult în dragoste**. Dragostea lor trebuie să cuprindă pe ceilalți credincioși și pe toți oamenii, inclusiv dușmanii lor. Modelul sau șablonul trebuie să fie dragostea apostolilor: **cum facem și noi față de voi**.

3:13 Rezultatul dragostei în viața de aici este starea de nevinovăție în viața de apoi. Dacă ne iubim unii pe alții și-i iubim pe toți oamenii, vom sta **fără vreo învinuire în sfințenie înaintea Dumnezeului nostru când Cristos va veni cu toți sfinții Lui**, deoarece dragostea este împlinirea legii (Rom. 13:8; Iac. 2:8).

Cineva a parafrazat rugăciunea astfel: „Domnul să vă învrednicească tot mai mult să vă petreceți viețile în preocuparea pentru alții, pentru ca El să poată statornic în voi caracterul creștin acum, așa încât voi să puteți fi absolviți de orice învinuire care ar putea fi adusă împotriva voastră...”

În capitolul 2 am văzut că venirea lui Cristos are mai multe faze sau etape: un început, o durată, o manifestare și un punct culminant. Versetul 13 se referă la a treia fază: **venirea Domnului nostru Isus Cristos cu toți sfinții Lui**. Judecata de la scaunul de judecată al lui Cristos va fi avut deja loc în cer. Răsplățile se vor fi împărțit deja. Dar aceste răsplăți se vor manifesta pentru a putea fi văzute de toți când Mântuitorul va reveni pe pământ ca Rege al regilor și Domn al domnilor.

Sfinții din acest context sunt probabil credincioșii care au fost răpiți la cer când a avut loc Răpirea (1 Tes. 4:14). Unii cred că ar fi vorba de îngeri, dar Vincent spune că se referă la **oamenii sfinți și glorificați ai lui Dumnezeu**. El scoate în evidență faptul că îngerii nu au nimic de a face cu această epistolă, ci mai degrabă credincioșii glorificați sunt strâns înrudiți cu subiectul care îi preocupa pe tesaloniceni. Vincent adaugă:

„Asta nu exclude participarea îngerilor la venirea Domnului, dar când Pavel se referă la această participare, el spune: *cu îngerii puterii sale*, ca la 2 Tesaloniceni 1:7.”¹⁰

III. ÎNDEMNURI PRACTICE (4:1-5:22) Sfințirea ce împlinește voia lui Dumnezeu (4:1-8)

4:1 Formularea: **în fine** nu înseamnă că Pavel este pe punctul de a-și încheia scrisoarea, ci indică doar trecerea la o altă temă, respectiv abordarea unor sfaturi practice. (În versiunea românească folosită de traducător s-a folosit termenul mult mai adecvat: **Încolo**, care are sensul rezumativ avut în vedere de apostol, n.tr.)

La sfârșitul capitolului trei, am avut trei termeni care au ieșit în evidență: *sfințenie*, *dragoste* și *venire*. Aceste cuvinte formează subiectele principale ale capitolului 4: (1) Sfințenia (v. 1-8), (2) Dragostea (v. 9, 10) și (3) Venirea (v. 13-18), la care se mai adaugă o altă temă importantă: hărmicia (v. 11, 12).

Capitolul 4 se deschide cu îndemnul de a umbla în sfințenie, pentru a-l fi astfel plăcuți lui Dumnezeu, și se încheie cu ridicarea la cer a sfinților. Pavel s-a gândit probabil la Enoh când a scris aceste cuvinte. Observați similaritatea: (1) Enoh a umblat cu Dumnezeu (Gen. 5:24a); (2) Enoh a fost plăcut lui Dumnezeu (Ev. 11:5b); și (3) Enoh a fost răpit la cer (Gen. 5:24b; Ev. 11:5a). Apostolul îi elogiază pe credincioși pentru sfințenia lor practică, dar îi îndeamnă să înainteze spre noi niveluri de realizări. Sfințenia este un proces, nu o realizare în sine.

4:2 Pe când se afla în mijlocul lor, Pavel i-a îndemnat mereu, pe baza autorității ce i-o dăduse **Domnul Isus**, să-I fie plăcuți lui Dumnezeu prin trăirea unei vieți de sfințenie practică.

4:3 Voia lui Dumnezeu pentru oamenii Lui este **sfințirea** lor. A sfinți înseamnă a pune deoparte pentru uz divin. Într-o privință, toți credincioșii au fost puși deoparte, despărțiți de lume și atașați slujirii Domnului — aceasta fiind așa-numita sfințire pozițională, care este desăvârșită și completă (1 Cor. 1:2; Ev. 10:10). Dar, în altă privință, credincioșii trebuie să se sfințească pe ei înșiși, adică, să se dezlipească de toate formele de păcat — aceasta fiind așa-numita sfințire practică sau progresivă. Ea este un proces care își va urma cursul până la moartea credinciosului sau până la întoarcerea Domnului. Or, tocmai cu acest sens este

folosit termenul sfințire în versetul 3. (Vezi discuția ce urmează mai jos pe marginea sfințirii la 5:23.)

Păcatul concret asupra căruia le atrage Pavel atenția este cel al activității sexuale nelegiuite și în acest fragment probabil acest păcat este totuna cu adulterul. Este unul din principalele păcate ale lumii păgâne. Îndemnul: **să vă feriți de imoralitate sexuală** este la fel de binevenit și necesar astăzi ca în primul veac al existenței bisericii.

4:4 Programul creștin este ca **fiecare... să știe să-și stăpânească vasul în sfințenie și în cinste**. Termenul **vasul** din acest verset se referă probabil la soție sau la trupul bărbatului. La 1 Petru 3:7 este folosit cu referire la soție iar la 2 Corinteni 4:7 se referă la trup.

Traducerea RSV înclină în favoarea sensului de soție al acestui termen: „ca fiecare din voi să știe să-și ia o soție în sfințenie și în onoare.”

Traducerea NEB adoptă varianta sensului de trup: „fiecare din voi trebuie să învețe să-și stăpânească trupul, să-l sfințească și să-l onoreze.”

Dacă lăsăm contextul să decidă, atunci sensul termenului **vas** este: soția bărbatului. Învățătura care se desprinde de aici este că fiecare bărbat trebuie să-și trateze soția cu cinste și cu decență, necoborându-se niciodată la nici o formă de infidelitate maritală. Este întărit din nou principiul monogamiei, care reprezintă voia lui Dumnezeu pentru omenire (vezi și 1 Cor. 7:2).

4:5 Concepția creștină despre căsnicie contrastează enorm cu aceea a oamenilor fără Dumnezeu, după cum s-a exprimat un comentator: „Când Isus și-a pus mâinile pe femeia din Luca 13:13, viața acesteia a fost îndreptată. În schimb, când un păgân se atinge de o femeie, aceasta devină strâmbă.”

Neamurile cred că sexul este un mijloc de gratificare a aprinderii poftei. Pentru ei castitatea este o slăbiciune iar căsătoria un prilej de a legaliza păcatul. Prin conversația lor murdară și prin înscrisurile lor obscene de pe pereți, ei preamăresc rușinea lor.

4:6 Imoralitatea sexuală (sau desfrâul) este un păcat împotriva Duhului Sfânt al lui Dumnezeu (1 Cor. 6:19); este un păcat împotriva propriului trup al celui ce-l săvârșește (1 Cor. 6:18); dar mai este și un păcat împotriva tuturor celorlalte persoane. Prin urmare, Pavel adaugă: **pentru ca nimeni să nu profite de fratele său și să nu se poarte cu nedreptate față de el în această privință**. Cu alte cuvinte, creștinul nu are voie să

iasă din perimetrul căsătoriei înșelându-și fratele prin faptul că fură afecțiunile soției fratelui său. Deși aceste abateri nu sunt pedepsite de tribunalele din vremea noastră, **Domnul este Răzbunătorul tuturor acestor lucruri**. Păcatele sexuale au consecințe groaznice pe plan fizic și mental, provocând tot felul de tulburări și dezordini în viața de acum a celui care le comite, ca să nu mai spunem de consecințele și mai groaznice pe care le vor avea în veșnicie, dacă aceste păcate nu vor fi mărturisite și iertate. Pavel îi avertizase deja pe tesaloniceni cu privire la aceste lucruri.

Unul dintre cei mai talentați scriitori britanici din veacul al nouăsprezecelea, care a căzut în păcat sexual, sfârșind în închisoare și dizgrație, a scris următoarele:

Zei mi-au dăruit aproape tot ce mi-am dorit. Dar eu m-am lăsat înduplecat de îndelungatele intervale de plăcere senzuală și fără rost.... Sătul de a mai fi pe culmi, m-am coborât de bună voie în căutarea unor noi senzații... *Am ajuns să nu-mi mai pese de viețile altora*. Mi-am găsit plăcerea unde am vrut, mergând apoi mai departe. Am uitat că orice acțiune, cât de mică, pe care o întreprindem în viața de toate zilele duce fie la formarea, fie la deformarea caracterului și că, prin urmare, ceea ce a făcut cineva în cămăruța lui ascunsă va fi vestit într-o bună zi de pe acoperișurile caselor. Am încetat să mai fiu stăpân peste mine însumi. Nu mai eram căpitanul sufletului meu și nici nu mai știam acest lucru. Am permis plăcerii să mă domine și am sfârșit într-un oribil dezastru.¹¹

El a devenit astfel nepăsător față de viețile altora sau, cum se exprimă Pavel, s-a purtat cu viclenie și cu nedreptate față de fratele său, în această privință.

4:7 **Dumnezeu nu ne-a chemat pe baza necurăției morale**, ci în legătură cu o viață de **sfințenie și puritate**. El ne-a chemat afară din cloaca de degradare, inițiind în noi un proces de o viață întreagă, menit să ne facă să ne asemănăm tot mai mult cu El.

4:8 Oricine respinge aceste instrucțiuni nu-l disprețuiește doar pe un om, ca Pavel, ci sfidează, nesocotește, încalcă și respinge pe **Înșuși Dumnezeu — care ne-a dat¹² Duhul Lui cel Sfânt**. Termenul *Sfânt* este accentuat aici. Cu alte cuvinte, cum poate cineva, în care locuiește **Duhul Sfânt**, să se bălăcească în păcate sexuale?

Observați că toți membrii Trinității sunt menționați în acest paragraf. Tatăl (v. 3),

Fiul (v. 2) și **Duhul Sfânt** (v. 8). Ce gând minunat! Toate Persoanele Dumnezeirii sunt interesate și implicate în sfințirea credinciosului.

Acum se face o trecere de la tema poftelor (v. 1-8) la dragoste (v. 9-12). Dacă în prima parte li se spune credincioșilor să se abțină, acum li se spune să abunde.

B. Dragostea care se gândește la alții (4:9, 10)

4:9 Nu e de ajuns ca credinciosul să-și țină în stăpânire trupul, ci el mai trebuie să aibă și o inimă plină de iubire pentru frații săi în Domnul. **Dragostea** este cuvântul cheie al creștinismului, după cum păcatul e cuvântul definitoriu pentru păgânism.

Nu era nevoie să li se scrie tesalonicenilor despre această virtute, întrucât ei deja fuseseră învățați de Dumnezeu să-și iubească frații, atât în virtutea instinctului divin (1 Ioan 2:20, 27), cât și prin îndrumările date de învățătorii creștini. Credincioșii de la Tesalonic se distingeau prin dragostea lor pentru toți creștinii din toată Macedonia. Și astfel, prin faptul că-i elogiază, Pavel îi immortalizează.

4:10 După cum s-a arătat, bunătatea față de frați nu este o realizare, pe care s-o poți trece la activ, ci o virtute pe care trebuie s-o practicăm încontinuu. De aceea și Pavel îi îndeamnă pe credincioși să sporească tot mai mult în acest har.

De ce este iubirea de frați atât de importantă? Pentru că acolo unde este iubire, este și unitate; iar acolo unde este unitate, este și binecuvântarea Domnului (Ps. 133:1, 3).

C. Viața care le vorbește celor din afară (4:11, 12)

4:11 Pavel i-a încurajat pe sfinți să caute să facă trei lucruri, care, traduse în limbajul zilelor noastre, ar fi, după cum urmează:

1. Nu căutați să fiți în centrul atenției. Cu alte cuvinte: mulțumește-te să fii „mic și necunoscut, iubit și prețuit numai de Cristos.”

2. **Vedeți-vă de treburile voastre**, refuzând să vă implicați în treburile altora.

3. **Întrețineți-vă singuri**. Nu fiți paraziți sau trântori, care trăiesc pe spinarea altora.

4:12 Faptul că suntem creștini și că așteptăm venirea lui Cristos nu ne absolvă de responsabilitățile cotidiene ale acestei vieți. Să nu uităm că lumea ne privește cu atenție.

Oamenii Îl judecă pe Mântuitorul prin prisma noastră. De aceea, noi trebuie să ne purtăm cuviincios față de necredincioși, fiind într-o stare de independență financiară față de ei.

D. Nădejdea care-i mângâie pe credincioși (4:13-18)

4:13 Credincioșii din Vechiul Testament aveau o cunoștință nedesăvârșită și incompletă privitoare la ceea ce se întâmplă cu omul când moare. Astfel, termenul *Şeol* reprezenta starea desprinderii de trup, care se aplica și la credincioși, și la necredincioși.

Ei credeau că toți oamenii vor muri, în cele din urmă, și că va fi o înviere generală, la sfârșitul lumii, când va avea loc judecata de apoi. Această concepție se desprinde și din cuvintele Martei: „Știu că (Lazăr) va învia la înviere, în ziua de pe urmă” (Ioan 11:24).

Domnul Isus a adus „la lumină viața și nemurirea prin Evanghelie” (2 Tim. 1:10). Noi cei de azi știm că atunci când moare, credinciosul se duce în prezența lui Cristos (2 Cor. 5:8; Filip. 1:21, 23). Despre necredincios se spune însă că merge în Hades (Luca 16:22, 23). Noi știm însă că nu toți credincioșii vor muri, dar că toți vor fi transformați (1 Cor. 15:51). Știm că vor fi mai multe învieri. La Răpire, numai credincioșii vor fi înviați (1 Cor. 15:23; 1 Tes. 4:16); morții răi vor fi înviați la sfârșitul domniei de o mie de ani a lui Cristos (Apo. 20:5).

Când a venit Pavel la Tesalonic prima oară, le-a dat creștinilor învățătura privitoare la venirea lui Cristos, ca să domnească, și la evenimentele care vor urma. Dar între timp s-au ivit probleme legate de cei care muriseră. Vor rămâne trupurile lor în mormânt până în ziua de apoi? — S-au întrebat acești creștini. Vor fi ei excluși de la participarea la venirea lui Cristos și de la slăvita Sa împărăție? Așadar, din dorința de a răspunde la întrebările ridicate de ei și de a le aplana temerile, Pavel descrie acum succesiunea în care se vor derula evenimentele când va veni Cristos să-i ia la El pe ai Săi.

Formula: **Nu vreau, fraților, să fiți în necunoștință** are menirea de a le atrage atenția cititorilor că urmează un anunț important. Aici acest anunț se referă la **cei ce au adormit**, adică la cei ce *au murit*. Adormirea din acest context se referă întotdeauna la *trupul* creștinilor trecuți în veșnicie, nicicum la duhul sau sufletul lor. Asemănarea

morții cu un somn este o comparație foarte reușită. Într-adevăr, când privim un mort, nu ni se pare oare că doarme? Chiar și termenul de *cimitir* provine din grecescul *koimētērion*, care înseamnă: „loc de dormit“. În plus asemuirea morții cu somnul este o comparație arhi-cunoscută, întrucât în fiecare seară când mergem la culcare punem în scenă acest simbol al morții, pentru că dimineața, când ne trezim, să exemplificăm cealaltă mare realitate: învierea.

Nicăieri în Biblie nu ni se spune că sufletul adoarme atunci când intervine moartea persoanei. Bogatul și Lazăr au fost amândoi conștienți în starea de morți (Luca 16:19-31). Când moare credinciosul, el este „acasă la Domnul“ (sau „în prezența Domnului“) (2 Cor. 5:8). A muri înseamnă „a fi cu Cristos,“ o poziție pe care Pavel o descrie drept „un câștig“ și un lucru „cu mult mai bun“ (Filip. 1:21, 23). Or, toate acestea nu ar fi, desigur, posibile, dacă sufletul ar fi adormit!

Tot așa nu găsim în Biblie nimic care să indice anihilarea. La moarte ființa nu încetează. Credinciosul se bucură de viață veșnică (Marcu 10:30). În schimb, necredinciosul suferă pedeapsă veșnică (Marcu 9:48; Apo. 14:11).

Cu privire la sfinții care au murit, apostolul spune că întristarea noastră nu trebuie să fie lipsită de nădejde. El nu exclude întristarea. Doar Însuși Isus a plâns la mormântul lui Lazăr, deși știa că după numai câteva minute avea să-l învie (Ioan 11:35-44). Dar apostolul exclude acel gen de întristare deznădăjduită, disperarea celor care nu au nădejdea cerului în inimă, care nu mai speră într-o revedere cu cei dragi și care nu se mai gândesc decât la judecata ce-i așteaptă.

Sintagma: **ca alții care nu au nici o nădejde** îmi aduce aminte întotdeauna de o înmormântare la care am participat, când rudele îndurerate s-au adunat în jurul sicriului persoanei nemântuite, tânguindu-se și rostind cu inima lipsită de orice mângâiere: „O, Marie, Dumnezeuul meu, Dumnezeuul meu, Marie!“ A fost o scenă de nesfârșită deznădejde, pe care n-am s-o uit niciodată.

4:14 Temelia nădejdii credinciosului este învierea lui Cristos. Cu tot atâta certitudine cu care **credem că Isus a murit și a înviat**, credem și faptul că cei ce au adormit în Isus vor fi înviați și vor participa la venirea Lui. „Căci după cum în Adam toți mor, tot așa în Cristos toți vor fi făcuți vii“ (1 Cor. 15:22). Învierea Lui este garanția și dovada că și noi vom învia.

Observați sintagma: **dorm în Isus** sau „cei care dorm prin Isus“. Conștiința faptului că moartea nu este altceva decât adormirea, de către Iubitorul sufletelor noastre, a trupurilor preaiubiților Săi are darul de a deposeda moartea de groaza ei.

Asigurarea noastră pozitivă cu privire la cei ce au murit în Cristos constă în faptul că **Dumnezeu îi va aduce împreună cu El**. Acest lucru poate fi înțeles în două feluri:

1. Ar putea însemna că, atunci când va avea loc Răpirea, Dumnezeu va învia trupurile credincioșilor, ducându-le în cer, împreună cu Domnul Isus.

2. Sau ar putea însemna că atunci când se va întoarce Cristos pe pământ ca să domnească, Dumnezeu îi va aduce înapoi, împreună cu Cristos, pe cei ce au murit în credință. Cu alte cuvinte, apostolul spune: „Nu vă îngrijorați, gândind că cei ce au murit vor fi lipsiți de gloria împărăției ce va să vină, căci Dumnezeu îi va aduce înapoi împreună cu Isus, când El va reveni cu putere și mare slavă.“ (De obicei, acesta este înțelesul preferat.)

Dar cum vine asta? Trupurile lor zac acum în mormânt. Cum pot ele reveni împreună cu Isus? Răspunsul ni-l dau versetele 15-17: Înainte ca Cristos să vină și să-și stabilească împărăția, El se va întoarce ca să-și ia pe ai Săi cu El în cer, acasă. Apoi, la o dată ulterioară, El va reveni împreună cu ei [pe pământ].

4:15 De unde știa Pavel toate acestea? Răspunsul lui este: **vă spunem prin cuvântul Domnului**. Cu alte cuvinte, el a primit aceste adevăruri *printr-o revelație directă* din partea Domnului. Nu ni se spune modul în care le-a primit — dacă a fost printr-o vedenie, dacă a auzit cu urechea sau dacă Duhul Sfânt i le-a transmis în duhul lui. Cert este însă că avem aici un adevăr ce nu fusese adus la cunoștința oamenilor până atunci.

Apoi el explică faptul că la întoarcerea lui Cristos, sfinții aflați în viață nu o vor lua înaintea sfinților adormiți și nu vor deține nici un avantaj asupra lor.

În versetul acesta Pavel se descrie pe sine ca unul care va fi în viață la venirea lui Cristos („**noi, cei vii**“, vezi și 1 Cor. 15:51, 52). Dar la 2 Corinteni 4:14 și 5:1 el amintește de posibilitatea de a se afla printre cei ce vor fi înviați. Concluzia evidentă care se desprinde de aici este că trebuie să așteptăm venirea Domnului în orice clipă, fiind însă conștienți de faptul că s-ar putea să fim chemați acasă, în cer, prin modalitatea morții.

4:16 Aici ni se oferă ordinea exactă a derulării evenimentelor la venirea lui Cristos ca să-Și ia sfinții. **Domnul Însuși va coborî din cer.** Nu va trimite un înger, ci va veni El **Însuși!** Apoi va veni **cu un strigăt, cu glasul arhanghelului și cu trâmbița lui Dumnezeu.** S-au propus diverse explicații ale semnificației acestor sunete de comandă (sau „strigăt de strângere laolaltă”, cum se spune în traducerea Azimioară, n.tr.). Totuși, este imposibil să oferim o variantă definitivă. Iată cele trei explicații principale:

1. Unii cred că **strigătul** de aici ar fi însuși glasul Domnului Isus care învie morții (Ioan 5:25; 11:43, 44) și-i transformă pe cei vii. Alții, între care Hogg și Vine, spun că strigătul este glasul arhanghelului.

2. De obicei, prin **glasul arhanghelului** Mihael se înțelege porunca de strângere laolaltă a sfinților din VT, întrucât el este atât de strâns asociat cu Israelul (Dan. 12:1; Iuda 9; Apo. 12:4-7). Alții cred că scopul acestui strigăt este producerea unei treziri la scară națională a Israelului. Apoi mai sunt unii care sugerează că **glasul arhanghelului** cheamă îngerii, să-L însoțească pe Domnul și pe sfinții Săi, ca o escortă militară, în trecerea lor prin teritoriul inamicului în drum spre cer (cf. Luca 16:22).

3. **Trâmbița lui Dumnezeu** este totuna cu „cea din urmă trâmbiță” de la 1 Corinteni 15:52, care are de a face cu învierea credincioșilor la Răpire. Ea îi cheamă pe sfinți la binecuvântare veșnică. Această trâmbiță nu trebuie confundată cu trâmbița a șaptea de la Apocalipsa 11:15-18, care semnaleză turnarea finală a judecății [lui Dumnezeu] asupra lumii, în timpul Marii Strămtorări. Ultima **trâmbiță de aici** este ultima pentru biserică. A șaptea trâmbiță din Apocalipsa este ultima pentru lumea necredincioasă (deși nu i se spune niciodată, concret, „ultima trâmbiță”).

Trupurile celor morți în Cristos vor învia întâi. E discutabil dacă aici sunt cuprinși și sfinții din VT. Cei care cred că și ei vor fi cuprinși în această înviere scot în evidență că acum se aude glasul arhanghelului, care este strâns legat de destinele Israelului (Dan. 12:1). Dar cei care cred că sfinții din VT nu vor fi înviați la Răpire ne atrag atenția că sintagma **în Cristos (morții în Cristos)** nu se aplică niciodată la credincioșii care au trăit înainte de era Bisericii; probabil, acei credincioși vor fi înviați la sfârșitul Marii Strămtorări (Dan. 12:2). În orice caz, este limpede că învierea de aici *nu* este o înviere generală. Nu toți morții sunt înviați

acum, ci numai **morții în Cristos.**

4:17 Apoi cei vii vor fi **răpiți împreună cu ei, în nori, ca să întâmpinăm pe Domnul în văzduh.** Termenul *Răpire*, prin care descrie prima etapă a venirii Domnului, derivă de la verbul folosit în traducerea latinească a Bibliei, care are înțelesul de *a fi răpit*.¹³ Prin răpire se înțelege ridicarea la cer, smulgerea, așa cum este folosit termenul cu referire la Filip, la Fapte 8:39 sau la Pavel la 2 Corinteni 12:2, 4 și la copilul de parte bărbătească de la Apocalipsa 12:5.

Văzduhul este sfera lui Satan (Ef. 2:2). Așadar, această strângere triumfală constituie o sfidare pe față la adresa diavolului, în propriul său domeniu.

Gândiți-vă numai la tot ce găsim în aceste versete! Pământul și marea cedând țărâna tuturor celor care au murit în Cristos. Apoi miracolul transformator prin care din această țărână iau chip trupurile glorificate, eliberate pe veci de orice boală, durere și moarte. După care urmează zborul cosmic spre cer. Și toate acestea au loc într-o clipeală din ochi (1 Cor. 15:52).

Mulțor oameni le vine greu să creadă relatarea despre crearea omului din Geneza 1 și 2. Dar dacă se poticnesc de creație, ce vor face în cazul Răpirii — când Dumnezeu va re-crea milioane de oameni din țărâna care a fost îngropată, împrăștiată, presărată sau măturată de vânt pe plajele lumii?

Oamenii din lume manifestă un entuziasm debordant pentru explorările spațiale. Dar se poate asemui, chiar și cea mai cutezătoare dintre expedițiile lor spațiale, cu minunea strămutării în cer într-o fracțiune de secundă, fără ca noi să trebuiască să luăm cu noi atmosfera de aici, cum sunt obligați să procedeze astronautii când fac mici incursiuni în spațiul cosmic?

În legătură cu venirea lui Cristos, avem de auzit un sunet ca nici un altul, de privit o priveliște de neînchipuit, de simțit un miracol extraordinar, de gustat o întâlnire nespuse de minunată și de trăit o mângâiere fără seamăn.

Este bine să observăm de asemenea revenirea insistentă a termenului **Domnul** în aceste versete: *cuvântul* Domnului (v. 15), *venirea* Domnului (v. 15), *Domnul Însuși* (v. 16), să-L **întâmpinăm pe Domnul** (v. 17), să fim **totdeauna cu Domnul** (v. 17).

Pe veci **cu Domnul!** Cine poate descrie toată bucuria și starea de binecuvântare ce rezidă în aceste cuvinte?

4:18 Mângâiați-vă, deci, unii pe alții cu

aceste cuvinte. Gândurile despre venirea Domnului nu-l îngrozesc pe credincios. Dimpotrivă, acest eveniment este o nădejde care îi umple inima de bucurie, încântare și mângâieri.

INDICII CĂ TRĂIM VREMURILE DE PE URMĂ

Există multe indicii că Răpirea s-ar putea să se producă foarte curând. Considerăm cele ce urmează niște paie în vânt:

1. Înființarea Statului Israel în 1948 (Luca 21:29). Smochinul (Israel) înfrunzește (Luca 21:29-31). Pentru prima oară, după multe veacuri, evreii există ca stat național, în hotarele țării lor. Asta înseamnă că împărăția lui Dumnezeu este aproape.

2. Apariția multor națiuni (Luca 21:29). Isus a prezis nu doar faptul că smochinul va înfrunzi, ci și toți copacii. Am asistat în ultimul timp la căderea guvernelor coloniale și la proliferarea unor noi națiuni. Trăim în epoca unui nou val de naționalism.

3. Revenirea Israelului în țara sa, într-o stare de necredință (Ez. 36:24, 25). Ezechiel a profețit că abia după întoarcerea lor vor fi curățiți israeliții de păcatele lor. Astăzi Israelul este, în mare măsură, o națiune agnostică; numai un mic (dar foarte elocvent) segment al populației Israelului este format din evrei drept-credincioși (ortodocși).

4. Mișcarea ecumenică (Apo. 17, 18). Prin Babilon noi înțelegem uriașul sistem religios, politic și comercial alcătuit din entități religioase apostate, care se intitulează creștin — probabil fuziunea elementelor apostate din cadrul catolicismului și protestantismului. Creștinătatea devine din ce în ce mai apostată (1 Tim. 4:1, 2 Tes. 2:3), mergând din ce în ce mai mult în direcția unei super-biserici mondiale.

5. Explozia mondială a spiritismului (1 Tim. 4:1-3), care face ravagii în zone întinse ale globului, chiar în clipa de față.

6. Îngrozitoarea degradare morală și renunțare la normele etice (2 Tim. 3:1-5). Zi de zi, ziarele ne oferă cu preponderență dovezi ale acestei stări de lucruri.

7. Violența și nesupunerea civilă (2 Tes. 2:7, 8). Un spirit de fărâdelege abundă în familii, pe plan național și chiar în biserică.

8. Oameni având doar o formă de evlavie, dar tăgăduindu-i puterea (2 Tim. 3:5).

9. Apariția unui spirit anti-creștin (1 Ioan 2:18), manifestat prin înmulțirea cultelor deviate, care se dau creștine, dar neagă, în

practică, toate doctrinele de bază ale credinței. Ele înșeală recurgând la imitație (2 Tim. 3:8).

10. Tendința națiunilor de a se alia pe coordonatele aproximative ale configurației zilelor de pe urmă. Piața Comună Europeană, bazată pe așa-numitul Tratat de la Roma, ar putea duce la reînvierea Imperiului Roman — cele zece degete de la picioare, alcătuite din fier și lut (Dan. 2:32-35).

La toate acestea am putea adăuga celelalte indicii: cutremurele din multe țări, pericolul foametei pe suprafețe întinse ale globului și creșterea ostilității dintre neamuri (Mat. 24:6, 7). Eșecul guvernelor de a menține ordinea și legalitatea și de a suprima terorismul creează climatul propice apariției unui dictator mondial. Proliferarea arsenalelor nucleare face ca întrebarea de la Apocalipsa 13:4: „Cine este în stare să facă război cu el?” (adică cu fiara) să capete un nou sens. Răspândirea televiziunii pe tot globul ar putea fi mijlocul prin care se vor împlini Scripturile referitoare la evenimente despre care se spune că vor fi văzute simultan pe toată planeta (Apo. 1:7).

Majoritatea acestor evenimente sunt prevăzute ca întâmplându-se înainte de revenirea lui Cristos pe pământ pentru a domni. Biblia nu spune că ele se vor întâmpla înaintea Răpirii, ci înaintea arătării Sale cu slavă. Dacă așa stau lucrurile și dacă vedem deja înfiripându-se aceste tendințe și curente, atunci concluzia evidentă la care suntem conduși este că într-adevăr Răpirea este foarte aproape. †

E. Ziua Domnului (5:1-11)

5:1 Învățătorii biblici adesea obiectează față de actuala împărțire a Scripturii pe capitole, argumentând că [de multe ori] subiectul ar trebui să continue fără nici o întrerupere. Dar aici despărțirea textului în două capitole (4 și 5) este necesară, întrucât Pavel abordează o nouă temă. El curmă discutarea temei Răpirii, ocupându-se de Ziua Domnului. Cuvintele: **cât despre** (traducerea termenilor *peri de din greacă*) semnaleză o nouă direcție, așa cum se întâmplă de atâtea ori la 1 Corinteni.

Pentru credincioșii adevărați, Răpirea este o nădejde care ne aduce multă mângâiere, dar ce va însemna ea pentru cei ce nu sunt în Cristos? Va însemna începutul perioadei denumite aici **timpuri și perioade**. Această perioadă are un caracter preponderent iudaic. În acest timp Dumnezeu se va

ocupa din nou de națiunea Israel, derulând evenimentele de la sfârșitul timpului pe care le-au prezis profeții din VT. Când apostolii L-au întrebat pe Isus când își va întemeia El împărăția, El le-a răspuns că nu e treaba lor să știe timpurile și perioadele (Fapte 1:7). Se pare că **timpurile și perioadele** acoperă intervalul anterior întemeierii împărăției, precum și perioada propriu-zisă a împărăției.

Pavel nu considera că este nevoie să le scrie tesalonicenilor despre **timpuri și perioade** — în primul rând, pentru că pe ei nu-i vor afecta, ei fiind răpiți la cer înainte de a începe aceste epoci.

De asemenea, **timpurile și perioadele**, alături de Ziua Domnului, sunt teme pe care le găsim în VT. Răpirea este o taină (1 Cor. 15:51), ce nu mai fusese descoperită până la apostoli.

5:2 Sfinții știau deja despre **ziua Domnului**. Ei erau conștienți că nu se cunoaște timpul exact și că ea va veni când se așteaptă oamenii mai puțin la ea. Ce vrea să spună Pavel prin sintagma: **ziua Domnului**? În mod cert, nu este o zi de douăzeci și patru de ore, ci o perioadă de timp cu anumite caracteristici.

În VT termenul acesta s-a folosit pentru desemnarea unei perioade de judecată, pustiire și întuneric (Is. 2:12; 13:9-16; Ioel 2:1, 2). A fost perioada în care Dumnezeu a pornit la atac împotriva dușmanilor Israelului, pedepsindu-i cum se cuvine (Țef. 3:8-12; Ioel 3:14-16; Obad. 15-17; Zah. 12:8, 9). Dar prin ziua Domnului s-a înțeles de asemenea orice ocazie în care Dumnezeu și-a pedepsit poporul Său, pentru idolatria și căderea sa în păcat (Ioel 1:15-20; Amos 5:18; Țef. 1:7-18). În esență, ea se referea la judecata păcatului, la biruința cauzei Domnului (Ioel 2:31, 32) și la nespusa binecuvântare a oamenilor Săi credincioși.

În viitor **ziua Domnului** va acoperi cam aceeași perioadă ca și timpurile și perioadele. Va începe după Răpire și va cuprinde:

1. Marea Strămtorare (sau Tribulația), adică vremea necazului lui Iacob (Dan. 9:27; Ier. 30:7; Mat. 24:4-28; 2 Tes. 2:2; Apo. 6:1-19:16).
2. Venirea lui Cristos, împreună cu sfinții Săi (Mal. 4:1-3; 2 Tes. 1:7-9).
3. Domnia de o mie de ani a lui Cristos pe pământ (Ioel 3:18 [cf. v. 14]; Zah. 14:8, 9 [cf. v. 1]).
4. Distrugerea finală a cerurilor și a pământului prin foc (2 Pet. 3:7, 10).

Ziua Domnului este acel timp când

Iehova va interveni public în treburile oamenilor, fiind marcat de judecata dușmanilor Israelului și a segmentului apostat al națiunii Israel, precum și prin izbăvirea poporului Său, prin stabilirea împărăției de pace și prosperitate a lui Cristos și de slavă pentru El Înșuși.

Apostolul le amintește cititorilor săi că **ziua Domnului** va veni **ca un hoț noaptea**, adică pe neașteptate, luându-i pe oameni prin surprindere. Întreaga lume va fi total nepregătită.

5:3 Ziua aceasta va mai veni în mod amăgitor, brusc, distrugător, inevitabil și ineluctabil.

Lumea va fi cuprinsă de o atmosferă de încredere și securitate. Apoi judecata lui Dumnezeu se va cobori cu o forță extrem de distructivă. Prin **distrugere** aici nu se înțelege trecerea în neființă sau anihilarea, ci pierderea bunăstării sau năruirea, ruinarea scopului existenței. Distrugerea aceasta va fi la fel de inevitabilă ca **durerile nașterii peste femeia însărcinată**. Pentru necredincioși, nu va fi scăpare de judecata aceasta.

5:4 E bine să observăm că acum apostolul trece de la persoana a treia plural la persoana întâi, singular sau plural.

Ziua Domnului va fi perioada în care se va revărsa mânia peste lumea nemântuită. Dar ce va însemna ea pentru noi? Răspunsul este că noi nu suntem în pericol, deoarece **nu suntem în întuneric**.

Ziua aceasta va veni ca un hoț noaptea (v. 2). Singurul mod în care va surprinde ziua aceasta pe cineva va fi **ca un hoț** și singurele persoane pe care le va surprinde vor fi cei aflați în întuneric, în bezna nopții, adică cei neconvertiți. Pe credincioși nu-i va surprinde deloc, pentru că ei **nu sunt în întuneric**.

La prima lectură, versetul acesta ar părea să spună că Ziua Domnului îi va surprinde pe credincioși, dar *nu ca un hoț*. Dar lucrurile nu stau așa. Ea *nu-i va surprinde deloc*, pentru că atunci când va veni hoțul în bezna nopții acestei lumi, sfinții vor locui în lumină eternă.

5:5 Toți creștinii sunt **fi ai luminii și fi ai zilei**. Ei **nu sunt ai nopții, nici ai întunericului**. Tocmai faptul acesta îi va scuti de judecata pe care o va turna Dumnezeu peste lumea care L-a respins pe Fiul Său. Judecățile Zilei Domnului sunt îndreptate doar asupra celor care se află în întuneric moral, fiind cuprinși de noaptea spirituală, adică cei ce sunt înstrăinați de Dumnezeu.

Când se spune aici că creștinii sunt **fiii zilei**, asta nu înseamnă Ziua Domnului. A fi **fiii zilei** înseamnă a fi oameni care aparțin domeniului corectitudinii și dreptății morale. Ziua Domnului este timpul judecății asupra celor care aparțin domeniului întunericii morale.

5:6 Următoarele trei versete îi cheamă pe credincioși la o viață pe măsura înaltei poziții ce o ocupă, adică o stare de veghere și sobrietate. Trebuie să **veghe** față de pericolul ispitei, leneviei, letargiei și distragerii atenției. Iar în latura pozitivă, trebuie să **veghe** pentru întoarcerea Mântuitorului.

Sobrietatea din acest verset înseamnă nu doar să fim sobri în conversație și în atitudinea generală a vieții noastre, ci și în ce privește consumul de alimente și băutură.

5:7 În domeniul natural, **somnul** este asociat cu **noaptea**. Tot așa este și în domeniul spiritual, unde nepăsarea îi caracterizează pe cei ce sunt fii ai întunericii, adică pe cei neconvertiți.

Oamenii preferă să chefuiască și să se îmbete **noaptea**; ei iubesc întunericul, iar nu lumina, deoarece faptele lor sunt rele (Ioan 3:19). Însăși denumirea de „club“ sau „bar de noapte“ stabilește legătura între ideea de petrecere cu băuturi și întunericul nopții.

5:8 Cei care sunt ai zilei trebuie să umble în lumină, după cum El este în lumină (1 Ioan 1:7). Asta înseamnă să judecăm păcatul și să ne lăsăm de el, să evităm excesele de tot felul. De asemenea înseamnă că ne îmbrăcăm cu armura creștină, rămânând înveșmântați cu ea. Armura aceasta constă din **platoșa credinței și a dragostei și din coiful nădejzii mântuirii**. Cu alte cuvinte, armura constă din: **credință, dragoste și nădejde** — cele trei elemente cardinale ale caracterului creștin. Nu e nevoie să insistăm asupra detaliilor legate de **platoșă și coif**. Apostolul spune doar atâtă că fiii luminii trebuie să poarte învelișul protector al unei vieți consecvente și evlavioase. Ce ne păzește de stricăciunea care este în lume prin poftă? **Credința** sau biziure pe Dumnezeu. **Dragostea** față de Domnul și unii față de alții. **Nădejdea** revenirii lui Cristos.

Contraste importante în capitolul 5:
necredincioși („ei“) *credincioși („voi“)*
 dormind nedormind
 beți treji
 în întuneric nu în întuneric
 ai nopții și fii ai luminii și fii
 ai întunericii ai zilei

surprinși și luați	nesurprinși, neluăți
prin surprindere	prin surprindere
de Ziua Domnului	de Ziua Domnului
ca un hoț noaptea.	ca un hoț noaptea.
distrugere subită, de	nerânduți la mânia, ci
care nu pot scăpa,	să obținem mântuirea.
ca durerile nașterii.	

5:9 Răpirea are două aspecte: **mântuirea și mânia**. Pentru credincios înseamnă consumarea **mântuirii** sale în cer. Pentru necredincios, înseamnă inaugurarea unui timp de **mânie** pe pământ.

Întrucât suntem ai zilei, **Dumnezeu nu ne-a rânduit la mânia pe care o va turna în perioada Marii Strămtorări**, ci la **mântuire** în sensul cel mai deplin al cuvântului — eliberarea de orice fel de prezență a păcatului.

Unii cred că **mânia** de aici se referă la pedeapsa pe care o vor suferi necredincioșii în iad. Desigur, este adevărat că Dumnezeu nu ne-a rânduit la aceasta, dar este inutil să introducem acest gând aici. Pavel nu vorbește despre iad, ci despre evenimentele viitoare care vor avea loc pe pământ. Contextul se ocupă de Ziua Domnului — cea mai mare perioadă de **mânie** din istoria omului pe pământ (Mat. 24:21). Noi nu avem nici o programare în fața gădelui, ci întâlnirea noastră se va face cu Mântuitorul.

Unii spun că Marea Strămtorare este vremea mâniei lui Satan (Apoc. 12:12), nu mânia lui Dumnezeu. Ei afirmă că biserica va trece prin mânia lui Satan, dar că va fi izbăvită de mânia lui Dumnezeu la a Doua Venire a lui Cristos. Dar versetele următoare vorbesc despre mânia lui Dumnezeu și a Mielului iar cadrul este cel al perioadei Marii Strămtorări: Apo. 6:16, 17; 14:9, 10, 19; 15:1, 7; 16:1, 19.

5:10 Versetul acesta subliniază prețul extraordinar de mare pe care l-a plătit Domnul Isus Cristos pentru a ne izbăvi de mânie și a ne asigura mântuirea. El a **murit pentru noi, pentru ca, fie că veghem, fie că dormim, să trăim împreună cu El**.

Sintagma: **fie că veghem, fie că dormim** poate fi înțeleasă în două feluri. Unii învățați spun că se referă la „cei vii sau cei morți“ de la Răpire. Ei scot în evidență faptul că vor fi două categorii de credincioși cu acea ocazie: cei ce au murit în Cristos și cei ce sunt în viață când are loc Răpirea. Prin urmare, spun ei, fie că ne aflăm printre cei vii, fie printre cei morți când se va întoarce Cristos, noi vom trăi **împreună cu El**. Creștinii care mor nu pierd nimic, după cum i-a explicat Domnul Martei: „Eu sunt învierea și viața: cine crede

în Mine, chiar dacă ar muri [adică, un creștin care moare înainte de Răpire], va trăi [căci el va fi înviat dintre cei morți]. Și oricine trăiește și crede în Mine [un credincios care este în viață când are loc Răpirea] nu va muri niciodată...“ (Ioan 11:25, 26).

Alți învățați spun că sintagma: **fie că veghem, fie că dormim** ar însemna: „fie că suntem veghetori, fie că suntem lumești“. Cu alte cuvinte, Pavel ar spune aici că „fie că suntem trei spiritual, fie că suntem lumești, carnali sau firești, vom fi răpiți la cer, ca să-L întâmpinăm pe Domnul. Mântuirea noastră eternă nu depinde de vegherea noastră spirituală în ultimele momente ale timpului petrecut de noi pe pământ. Dacă suntem conștienți cu adevărat, vom trăi împreună cu El când va reveni El, fie că suntem într-o stare de așteptare înfrigorată, fie că suntem adormiți. Condiția noastră spirituală va stabili, desigur, ce fel de răsplăți vom primi, dar mântuirea noastră depinde numai și numai de credința noastră în Cristos.

Cei care subscriu la părerea a doua scot în evidență că termenul tradus prin **veghe** este identic cu cel din versetul 6, „veghe“ (cum au și fost traduse în ediția română, n.tr.). Iar termenul tradus prin **dormim** are, în versetele 6 și 7, sensul de: „insensibilitate față de lucrurile divine, presupunând conformare la principiile lumii“ (Vine). Dar *nu* este același termen care se folosește la 4:13, 14, 15 cu sensul de moarte.¹⁴

5:11 Întrucât avem parte de o mântuire atât de mare, că suntem îndrăgostiți de un Mântuitor atât de mareț și în lumina faptului că El se va întoarce în curând, noi ar trebui să ne îndemnăm unii pe alții, învățându-ne, încurajându-ne și fiind pildă unii pentru alții, întărindu-ne cu cuvântul lui Dumnezeu, având grijă unii de alții, în dragoste. Întrucât vom trăi împreună cu El atunci, se cuvine să trăim unii cu alții, într-o armonioasă cooperare, acum.

F. Diverse sfaturi oferite sfinților (5:12-22)

5:12 Poate că bătrânii bisericii din Tesalonic i-au muștră pe cei ce s-au lăsat de lucru, trăind pe spinarea altora. Și fără îndoială că trăitorii nu au primit prea bine sfatul! Ceea ce explică îndemnul dat acum conducătorilor și celor aflați sub conducerea lor.

Când Pavel îi îndeamnă pe sfinți să-i recunoască pe cei care lucrează printre ei, el vrea să spună că îndrumătorii lor spirituali trebuie respectați și ascultați — așa cum reiese din cuvintele: „care vă conduc în

Domnul și vă sfătuiesc.“ Bătrânii sunt păstori asistenți ai oilor lui Dumnezeu, având atribuția de a-i învăța pe alții, de a conduce și de a preveni.

Versetul acesta e unul dintre numeroasele din NT care arată că în bisericile apostolice în biserica primară nu exista sistemul de conducere de către un singur om. Exista în schimb un grup de presbiteri în fiecare adunare, care păstorea turma locală, cum arată Denney:

La Tesalonic nu exista un singur președinte sau cleric, în sensul nostru actual, care să posede într-un anumit grad responsabilitatea exclusivă; ci președinția se afla în mâinile unei pluralități de oameni.¹⁵

Dar absența sistemului de conducere al unui *singur om* nu justifică nici cealaltă extremă: conducerea de către *toți* oamenii. Adunarea nu trebuie să devină o *democrație*, ci o *aristocrație*, adică guvernarea să fie exercitată de *cei mai calificați*.

5:13 Presbiterii sau bătrânii slujesc ca reprezentanți ai Domnului. Lucrarea lor este lucrarea lui Dumnezeu. Din această pricină, ei trebuie să se bucure de o înaltă considerație și iubire.¹⁶ Îndemnul: „**Trăiți în pace între voi**“ nu este deloc întâmplător, căci problema numărului unu între creștinii de pretutindeni este că nu se împacă unii cu alții. Fiecare credincios are destulă fire veche în el pentru a produce dezbinări în biserica locală, aducând ruină prin aceasta. Numai în măsura în care suntem umpluți cu puterea Duhului vom putea face să crească în noi dragostea, starea de zdrobire, de îndelungă răbdare, de bunătate, de inimă aleasă și duioasă, și de iertare — toate acestea fiind condiții indispensabile pentru prezența **păcii**. Una din amenințările la adresa **păcii** pe care o scoate Pavel în evidență ar putea fi formarea de grupuri și partide în jurul unor conducători umani.

5:14 Versetul acesta pare să fie adresat conducătorilor spirituali ai adunării, spunându-le cum să se ocupe de frații problematici:

1. **Avertizați-i pe cei nedisciplinați** — adică pe cei ce nu se astâmpără, ci țin cu orice preț să tulbure pacea bisericii, prin comportamentul lor iresponsabil. Aici prin **nedisciplinați** se înțelege cei ce refuză să muncească. Sunt identici cu cei descriși la 2 Tesaloniceni 3:6-12, care umblă în neorânduială, nelucrând și băgându-se în treburile altora.

2. **Mângâiați-i pe cei deznădăjduiți** —

adică pe cei ce au nevoie în permanență de indemnuri, pentru a putea fi ajutați să depășească dificultățile lor și să rămână statornici în Domnul.

Cu privire la felul în care redă versetul acesta versiunea KJV: *Comfort the feeble-minded* (adică: mângâiați-i pe cei cu mintea slabă), Ockenga face următoarea remarcă: „Dacă textul s-ar fi referit într-adevăr la cei cu mintea slabă (adică înapoiții mintal), și atunci ar fi trebuit să-i mângâiem, căci oamenii aceștia au obiceiul să se adune acolo unde se vestește evanghelia.“ Și apoi nu este oare acesta un tribut la adresa evangheliei și a bisericii creștine? Cel puțin aici oamenii aceștia găsesc înțelegere, iubire și considerație.

3. Sprijiniți-i pe cei slabi — adică ajutați-i pe cei ce sunt slabi din punct de vedere spiritual, moral sau fizic. Ideea principală care se desprinde de aici este probabil aceea a sprijinului spiritual și moral acordat celor slabi în credință, deși nu trebuie exclusă și ideea de sprijin financiar.

4. Fiți răbdători față de toți — Etalaji harul îndelungii răbdări, atunci când alții au tendința să vă irite sau să vă provoace.

5:15 Adresându-se acum creștinilor în general, Pavel interzice orice gând de răzbumare. Reacția naturală este să te aperi, să dai înapoi, să fii chit. Dar creștinul trebuie să fie într-o părtașie atât de strânsă cu Domnul Isus, încât să poată reacționa în chip supra-natural. Cu alte cuvinte, din instinct el va da dovadă de bunătate și dragoste, deopotrivă față de alți credincioși și față de cei nemân-tuiți.

5:16 E posibil ca creștinul să aibă o bucurie permanentă, chiar în împrejurările cele mai neprielnice, pentru că Cristos este izvorul și subiectul bucuriei sale și Cristos se află la cărma tuturor împrejurărilor. Propo, **Bucurați-vă întotdeauna** este cel mai scurt verset din ediția greacă a NT, chiar dacă în versiunea engleză „Jesus wept“ (adică: „Isus plângea“) este cel mai scurt verset.

5:17 Rugăciunea trebuie să fie atitudinea permanentă a creștinului — fără ca prin aceasta el să-și neglijeze îndatoririle sale obișnuite, pentru a se consacra în întregime rugăciunii. Desigur, el se va ruga la anumite momente bine stabilite din zi, dar se va ruga și înopinat, când se ivește nevoia; și se va bucura de o părtașie necurmată cu Domnul în rugăciune.

5:18 Dând mulțumiri lui Dumnezeu ar trebui să fie emoția definitorie pentru creștin.

Dacă Romani 8:28 este adevărat, atunci noi ar trebui să fim în stare să-I mulțumim Domnului întotdeauna, în toate împrejurările și pentru toate, desigur, atâta timp cât a face acest lucru nu presupune tolerarea păcatului.

Aceste trei obiceiuri bune au fost numite ordinele de bază ale bisericii. Ele reprezintă **voia lui Dumnezeu în Cristos Isus pentru noi**. Cuvintele: **în Cristos Isus** ne amintesc că El ne-a învățat să facem aceste lucruri în timpul lucrării Sale pe acest pământ, fiind El însuși întruparea vie a învățăturilor pe care ni le-a dat. Învățându-i pe oameni prin pilda Sa, El ne-a descoperit voia lui Dumnezeu cu privire la bucurie, rugăciune și mulțumire.

5:19 Următoarele patru versete par să se ocupe de comportarea în adunare.

A **stinge Duhul** înseamnă a înăbuși lucrarea Sa în mijlocul nostru, a-L îngrădi și a-L împiedica. Păcatul stinge Duhul. Tradiția sau datina de asemenea îl stinge. Regulile și regulamentele stabilite de oameni în închinarea publică de asemenea îl sting. Lipsa de unitate îl stinge. Cineva a făcut afirmația: „Privirile reci, cuvintele disprețuitoare, tăcerea, ignorarea deliberată a cuiva — toate acestea contribuie la stingerea Duhului, după cum o face și critica neindurătoare.“ Ryrie spune că Duhul este stins ori de câte ori lucrarea Lui este înăbușită într-o persoană individuală sau în biserică.

5:20 Dacă legăm acest verset cu cel anterior, atunci gândul care se conturează este că noi stingem Duhul când **disprețuim** actele de prorocie. De pildă, s-ar putea ca un tânăr să facă o declarație nu prea bine alcătuită în slujba publică. Dacă însă îl vom critica în așa fel încât acesta să se rușineze de mărturia lui pentru Cristos, atunci am stins Duhul.

În sensul primar al Noului Testament, termenul „a proroci“ (sau „profeți“) înseamnă a rosti cuvântul lui Dumnezeu. Rostirile inspirate ale profeților au fost păstrate pentru noi pe paginile Bibliei. În sens secundar, a profeți înseamnă a declara gândirea (sau „mintea“) lui Dumnezeu, așa cum ne-a fost aceasta descoperită în Biblie.

5:21 Noi trebuie să evaluăm ceea ce auzim și să **păstrăm ce este bun**. Etalonul după care **cercetăm** orice predicare și învățătură este cuvântul lui Dumnezeu. Se vor produce uneori abuzuri, ori de câte ori Duhul are libertatea de a vorbi prin diverși frați. Dar stingerea Duhului nu este modalitatea prin care se îndreaptă aceste abuzuri, cum spune și Denney:

O adunare deschisă, o libertate de a profeți, o strângere în care oricine poate să vorbească după cum i-a dat Duhul rostire este una din nevoile cele mai stringente ale Bisericii din epoca modernă.¹⁷

5:22 Feriți-vă de orice formă a răului ar putea însemna limbile false, profețiile sau învățăturile false sau ar putea însemna **răul** în general.

A. T. Pierson ne atrage atenția că există șapte atitudini distincte ale creștinului în versetele 16-22:

1. Atitudinea de laudă la adresa lui Dumnezeu (16). Adică el mereu se desfată, descoperind măreția lui Dumnezeu în tot ce face El.

2. Atitudinea rugativă (17). Rugăciunea nu trebuie să fie niciodată ceva nepotrivit sau nelatimp.

3. Atitudinea de mulțumire (18). Chiar în împrejurări neplăcute firii vechi.

4. Atitudinea spirituală (19). Lui trebuie să I se acorde libertatea deplină, în și prin noi.

5. Atitudinea disponibilității de a ne lăsa învățați (20). *Orice* canal prin care găsește Dumnezeu de cuvânt să ne învețe.

6. Atitudinea judiciară (21). Comparați cu 1 Ioan 4:1. Cercetați sau testați toate lucrurile prin prisma cuvântului lui Dumnezeu.

7. Atitudinea de sfințenie (22). Dacă în minte ți se cuibărește un gând rău, evită-!! Dă-l afară!¹⁸

IV. SALUTĂRI FINALE CĂTRE TESALONICENI (5:23-28)

5:23 Acum Pavel se roagă pentru sfințirea creștinilor. Sursa este: **Dumnezeul păcii**. Aria de răspândire o găsim în expresia: **pe deplin**, adică „în orice parte a ființei voastre.”

Versetul acesta a fost forțat de unii, care ar dori să scoată de aici doctrina „Sfințeniei” — adică a sfințirii integrale. Cu alte cuvinte ideea că un credincios poate deveni *desăvârșit fără păcat* în viața de acum. Dar nu asta vrea să spună Pavel când se roagă ca **Dumnezeul păcii să vă sfințească El însuși pe deplin**. El nu se roagă pentru eradicarea naturii păcatului, ci, mai degrabă, sfințirea care să se extindă la toate părțile ființei lor: **duhul, sufletul și trupul**.

SFINȚIREA

Există patru faze ale sfințirii în NT — anterioară convertirii, pozițională, practică sau progresivă și perfectă.

1. Chiar înainte ca cineva să fie mântuit, el este pus deoparte într-o poziție de privilegiu extern. Astfel citim la 1 Corinteni 7:14 că soțul necredincios este sfințit prin soția credincioasă. Aceasta e *sfințirea anterioară convertirii*.

2. Ori de câte ori este cineva născut din nou, el este *sfințit pozițional* prin virtutea unirii sale cu Cristos. Asta înseamnă că el este pus deoparte pentru Dumnezeu, fiind despărțit de lume. Trimiterile la această sfințire le găsim la Fapte 26:18; 1 Corinteni 1:2; 6:11; 2 Tesaloniceni 2:13; Evrei 10:10, 14.

3. Apoi există *sfințirea progresivă*. Este punerea deoparte a credinciosului pentru Dumnezeu, despărțirea sa de lume, de păcat și de eul propriu. Este procesul prin care el devine tot mai mult asemenea lui Cristos. Este sfințirea pe care se roagă Pavel aici, ca s-o aibă tesalonicenii. Ea se găsește și la 1 Tesaloniceni 4:3, 4; 2 Timotei 2:21. Este facilitată de Duhul Sfânt, atunci când ascultăm de cuvântul lui Dumnezeu (Ioan 17:17; 2 Cor. 3:18). Sfințirea practică de acest gen este un proces care trebuie să continue cât timp se află credinciosul pe pământ. El nu va realiza niciodată starea de totală absență a păcatului sau de desăvârșire cât se află pe pământ, dar trebuie să năzuiască mereu către această țintă.

4. *Sfințirea perfectă* se referă la condiția finală pe care o va avea credinciosul în cer. Când se va duce acasă la Domnul, el va fi, din punct de vedere moral, ca Domnul, complet și definitiv despărțit de păcat (1 Ioan 3:1-3). †

Apostolul se mai roagă și pentru păzirea tesalonicenilor. Această păzire sau conservare trebuie să cuprindă toată ființa: **duh, suflet și trup**. Observați ordinea. Omul întotdeauna spune: trupul, sufletul și duhul. Dar Dumnezeu întotdeauna spune: **duhul, sufletul și trupul**. La început, când a fost creat omul, duhul a avut importanța primordială, trupul fiind pe ultimul loc. Păcatul a inversat însă ordinea, omul trăind acum pentru trup și neglijând duhul său. Când ne rugăm unii pentru alții, ar trebui să urmăm ordinea biblică, punând starea spirituală înaintea nevoilor fizice.

Din acest verset și din altele, rezultă limpede că suntem ființe alcătuite din trei

elemente distincte. **Duhul** nostru este acea parte care ne învrednicește să avem părtașie cu Dumnezeu. **Sufletul** nostru are de a face cu emoțiile, dorințele, afecțiunile și propensiunile noastre (Ioan 12:27). **Trupul** nostru este locuința în care sălășluiește persoana noastră (2 Cor. 5:1).

Toate părțile din care e alcătuită ființa noastră trebuie să fie **păzite** întregi, adică în stare sănătoasă și întregi. Un comentator a sugerat nevoile de păzire după cum urmează:

1. Duhul să fie păzit de (a) tot ce l-ar putea întina (2 Cor. 7:1); (b) de tot ce ar putea împiedica mărturia Duhului Sfânt față de relația sfinților cu Dumnezeu (Rom. 8:16); sau (c) de tot ce ar putea să împiedice închinarea pe care o dorește El (Ioan 4:23; Filipeni 3:3).

2. Sufletul să fie păzit (a) de gânduri rele (Mat. 15:18, 19; Ef. 2:3); (b) de poftele firii vechi, care se războiesc împotriva sa (1 Pet. 2:11); și (c) de sfadă și de dezbinări (Ev. 12:15).

3. Trupul să fie păzit de (a) întinare (1 Tes. 4:3-8); și (b) de întrebuițări greșite (Rom. 6:19).

Unii susțin că cei nemântuiți nu au duh. Opinia lor se bazează probabil pe faptul că cei nemântuiți sunt morți din punct de vedere duhovnicesc (Ef. 2:1). Dar faptul că cei nemântuiți sunt morți duhovnicesc nu înseamnă că ei nu au duh, ci înseamnă că sunt morți față de părtașia cu Dumnezeu. Duhul lor poate fi foarte viu când vine vorba de lumea *ocultă*, fiind însă morți *față de Dumnezeu*. Lenski ne atrage atenția:

Mulți se mulțumesc cu un creștinism parțial, unele părți din viața lor fiind în continuare lumești. Dar îndemnul apostolice îndreaptă însă mereu reflectorul cuvântului lui Dumnezeu spre toate ungherele naturii noastre, așa încât nici un colțișor să nu rămână nepurificat.¹⁹

Apostolul continuă, rugându-se ca sfințirea și păzirea de către Dumnezeu să se extindă la toate părțile personalității lor, pentru ca credincioșii să fie **fără vină, la venirea Domnului nostru Isus Cristos**. Asta pare să ne conducă cu gândul la Scaunul de Judecată al lui Cristos, care va urma după Răpire. Atunci, viața credinciosului, slujirea și mărturia sa vor fi trecute în revistă, el fiind răsplătit sau suferind pierdere, în funcție de acestea.

5:24 Cum am învățat la 4:3, sfințirea noastră este voia lui Dumnezeu. El ne-a

chemat ca într-o zi să ajungem să stăm fără vină înaintea Lui. Or, din moment ce El a început această lucrare în noi, El o va și duce la bun sfârșit (Filip. 1:6). **Cel care ne cheamă este credincios** făgăduinței Sale.

5:25 Acum, la încheiere, Pavel se roagă pentru rugăciunile sfinților. El niciodată nu a obosit rugându-se și tot așa trebuie să fie și cu noi. Este un păcat să nu ne rugăm pentru frații și surorile noastre de credință.

5:26 Apoi el se roagă **ca toți frații** să fie salutați **cu o sărutare sfântă**. Pe atunci acesta era modul oamenilor de a se saluta între ei și chiar și azi, în unele țări, bărbații se sărută între ei, după cum femeile se sărută între ele. Dar de cele mai multe ori, această practică a dus la abuzuri, din care cauză trebuie abandonată.

Sărutarea nu a fost instituită de Domnul, ca formă prescrisă de salutare, după cum nici apostolii nu au insistat că acest mod de a saluta ar fi obligatoriu. Cu multă înțelepciune, Biblia permite și alte modalități de salut, în culturi în care sărutul ar putea duce la ușurătate și imoralitate. Duhul lui Dumnezeu caută să ne avertizeze cu privire la asemenea nereguli și abateri de la sensul avut în vedere, adăugând că **sărutarea** trebuie să fie **sfântă**.

5:27 Apostolul dă însărcinarea solemnă **ca epistola aceasta să fie citită tuturor fraților sfinți**²⁰. Două lucruri trebuie luate în considerare aici:

1. Pavel investește Scrisoarea cu autoritatea cuvântului lui Dumnezeu. VT era citit în public, în sinagogi. Acum **epistola aceasta** va fi **citită** cu voce tare în biserici.

2. Biblia este pentru toți creștinii, nu numai pentru un cerc intim sau pentru o categorie de privilegiați. Toate adevărurile sunt pentru toți sfinții, cum arată și Denney, foarte înțelept:

Nu se poate atinge nici o înțelepciune și nu se poate dobândi nici o bunătate, acolo unde cineva este îngrădit să nu aibă contact cu evanghelia; și nu este nici un semn mai sigur de necredincioșie și perfizie într-o biserică ca aceea în care membrii ei sunt ținuți într-o stare constantă de piperinic, de minoritate, de tutelaj, în care aceștia sunt descurajați de a se folosi liberi de Sfintele Scripturi; unde membrii bisericii nu au grijă ca tot ce conțin ele să fie citit în auzul tuturor fraților.²¹

Observați că în versetele 25-27 avem trei chei prin care putem trăi o viață creștină

încununată de succes: (1) rugăciunea (v. 25); (2) iubirea fraților și surorilor noastre de credință, care se referă la părtășie (v. 26); și (3) citirea și studierea cuvântului (v. 27).

5:28 În fine, avem aici încheierea caracteristică a lui Pavel, care și-a început epistola întâi către Tesaloniceni cu har și acum încheie cu aceeași temă. Pentru apostolul creștinismului de la început până la sfârșit totul este **har. Amin.**

NOTE FINALE

¹(Intro) James Everett Frame, *A Critical and Exegetical Commentary on the Epistles of St. Paul to the Thessalonians*, (ICCY), pg. 37.

²(Intro) George Robert Harding Wood, *St. Paul's First Letter*, pg. 13, 14.

³(1:1) Textul critic omite cuvintele: „de la Dumnezeu Tatăl nostru și Domnul Isus Cristos“, dar aceste cuvinte se găsesc în marea majoritate a manuscriselor. E ușor de presupus că au fost omise la copiere, întrucât sunt aproape identice cu sintagma imediat premergătoare.

⁴(1:4) Vezi Efeseni 1 pentru „Excursul asupra alegerii divine.“

⁵(1:10) Wood, *First Letter*, pg. 17.

⁶(2:1) James Denney, *The Second Epistle to the Corinthians*, pg. 100.

⁷(2:1) Elliot, Elisabeth, ed., *The Journals of Jim Elliot*, pg. 218.

⁸(2:13) Walter Scott, alte documente nu sunt disponibile.

⁹(3:2) *Minister* în latină înseamnă pur și simplu *slujitor*.

¹⁰(3:13) Marvin Vincent, *Word Studies in the New Testament*, IV:34.

¹¹(4:6) Oscar Wilde, care și-a părăsit soția minunată pentru a se angaja în homosexualitate.

¹²(4:8) Textul critic (NU) sună astfel: „care dă și...“

¹³(4:17) Participiul trecut *raptus* al verbului latin *rapere*. Ieronim traduce în versiunea sa latină, Vulgata, astfel: „rapiemur cum illis“ (vom fi răpiți cu ei).

¹⁴(5:10) În original cuvintele sunt după cum urmează: *treaz* din 5:10 și *veghere* din 5:6 sunt *grēgoreō* (originea numelui masculin „Grigore“ sau „veghetor“). *Somn* de la 5:6, 7 îl traduce pe *katheudō*, care se poate referi la *somn*, în sens literal, sau la „lene spirituală și indiferență“ (Arndt și Gingrich).

La 4:13-15, termenul *somn* îl traduce pe grecescul *koimaō*.

¹⁵(5:12) James Denney, *The Epistles to Thessalonians*, pg. 205.

¹⁶(5:13) Pentru o expunere detaliată despre presbiteri, vezi comentariile de la 1 Timotei 3:1-7 și Tit 1:5-9.

¹⁷(5:21) Denney, *Thessalonians*, pg. 244.

¹⁸(5:22) Arthur T. Pierson, altă documentație nu este disponibilă.

¹⁹(5:23) R. C. H. Lenski, *The Interpretation of St. Paul's Epistles to the Colossians, to the Thessalonians, to Timothy, to Titus, and Philemon*, pg. 364.

²⁰(5:27) Textul critic omite cuvântul „sfinți“.

²¹(5:27) Denney, *Thessalonians*, pg. 263, 264.

BIBLIOGRAFIE (1 și 2 Tesaloniceni)

Buckland, A. R. *St. Paul's First Epistle to the Thessalonians*. Philadelphia: The Union Press, 1908.

_____. *St. Paul's Second Epistle to the Thessalonians*. Philadelphia: The Union Press, 1909.

Denney, James. *The Epistles to the Thessalonians*. New York: George H. Doran Company, n.d.

Eadie, John. *A Commentary on the Greek Text of the Epistles of Paul to the Thessalonians*. Londra: MacMillan, 1877.

Frame, James E. *A Critical and Exegetical Commentary on the Epistles of Paul to the Thessalonians*, ICC. New York: Chas. Scribner's Sons, 1912.

Hogg, C. F. și W. E. Vine, *The Epistles of Paul the Apostle to the Thessalonians*. Londra: C. A. Hammond, 1953.

Kelly, William. *The Epistles of Paul the Apostle to the Thessalonians*. Londra: C. A. Hammond, 1953.

Kelly, William. *Elements of Prophecy*. Londra: G. Morrish, 1976.

Morris, Leon. *The Epistles of Paul to the Thessalonians*, TBC. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1957.

_____. *The First and Second Epistles to the Thessalonians*, NIC. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1959.

Wood, George Robert Harding. *St. Paul's First Letter*. Londra: Henry E. Walter Ltd., 1952.

A DOUA EPISTOLĂ CĂTRE TESALONICENI

Introducere

„Ca în prima epistolă, apostolul nu se ocupă imediat de rătăcirile doctrinare, ci mai întâi pregătește inimile sfinților, treptat și din toate părțile, pentru ca ei să poată fi ancorați în adevăr și să se desprindă de eroare, de îndată ce a fost aceasta demascată. Acesta e modul de a proceda al harului și al înțelepciunii divine. Inima este pusă în ordine, lucrarea nerezumându-se la îndreptarea erorii și înlăturarea răului.”

— William Kelly

I. Locul unic pe care îl ocupă în cadrul canonului

Adevărurile importante găsite în această scrisoare sunt și de natură doctrinară, și practică. Pavel explică în continuare și corectează înțelegerea tesalonicenilor despre a Doua Venire a Domnului și descoperirea despre omul păcatului. De asemenea el dă sfaturi sănătoase celor care ar fi dorit să profite de a Doua Venire pentru a se lăsa de lucru și a trândăvi. Cine nu muncește să nici nu mănânce — spune Pavel.

II. Paternitatea

Dovezile externe sunt și mai puternice în cazul epistolei a doua către Tesaloniceni decât în Întâi Tesaloniceni. Nu numai că a fost atestată încă de timpuriu de către Polycarp, Ignatius și Iustin (epistola fiind inclusă în Prologul Marcionit și în Canonul Muratorian), dar Irineu citează Doi Tesaloniceni pe nume.

Întrucât este atât de scurtă, epistola nu conține tot atât de multe *dovezi interne* ca Întâi Tesaloniceni, dar completează și agrează conținutul acelei epistole într-o măsură atât de mare, încât puțini învățați s-au încumetat să pună la îndoială paternitatea ei paulină.

III. Data

Doi Tesaloniceni a fost scrisă ca răspuns la noile probleme și neînțelegeri care s-au ivit cu privire la unele părți din Întâi Tesaloniceni. Nu credem că au trecut mai mult de câteva luni sau poate doar câteva săptămâni

de la redactarea primei epistole către Tesaloniceni. Pavel, Sila și Timotei încă se mai aflau împreună (1:1) iar Corintul este singura cetate unde citim că aceștia au fost împreună (Fapte 18:1, 5). Prin urmare, data apariției epistolei este începutul anilor 50, probabil anul 50 sau 51 d.Cr.

IV. Fondul și temele principale

Trei au fost motivele principale pentru apariția noii Scrisori către Tesaloniceni, la scurt timp după prima. Sfinții erau prizoniți și aveau nevoie de încurajare (cap. 1). Ei erau induși în eroare cu privire la Ziua Domnului și trebuiau să fie luminați în această privință (cap. 2). Unii trăiau în trândăvie, pe motiv că era aproape Venirea Domnului, și astfel aceștia trebuiau îndreptați (cap. 3).

Cu privire la Ziua Domnului, credincioșii se temeau că deja au ajuns acea zi. Temerile lor erau întărite de zvonurile false conform cărora Pavel însuși ar fi propovăduit ideea după care Ziua aceea a și sosit deja. Prin urmare, apostolul pune lucrurile la punct.

Trebuie precizat că Ziua Domnului nu este același lucru cu venirea Domnului, adică, Răpirea. Sfinții nu se temeau că a venit deja Domnul, ci se temeau că ar fi ajuns în Marea Strămtorare, adică prima etapă a Zilei Domnului.

Pavel niciodată nu a propovăduit că *Răpirea* trebuie să fie precedată de anumite evenimente. Dar acum el îi învață pe tesaloniceni că *înainte de a începe Ziua Domnului*, va fi o mare apostazie, apoi cel ce se împotrivesc va fi luat, după care va fi revelat omul păcatului.

Pentru a înțelege corect această scrisoare, nimic nu este mai important decât să facem distincție între Răpire, Ziua Domnului și Venirea lui Cristos pentru a domni. Ziua Dom-

nului este definită în notele de la 1 Tesaloniceni 5:2. Distincția dintre Răpire și Revelație este făcută în Excursul de la 2 Tesaloniceni 1:7.

SCHIȚA CĂRȚII

- I. SALUTUL (1:1 ,2)
- II. PAVEL ȘI TESALONICENII (1:3-12)
 - A. Datoria lui Pavel de a mulțumi (1:3-5)
 - B. Judecata dreaptă a lui Dumnezeu (1:6-10)
 - C. Rugăciunea lui Pavel pentru sfinți (1:11, 12)
- III. CU PRIVIRE LA ZIUA DOMNULUI (2:1-12)
 - A. Îndemn la statornicie (2:1, 2)
 - B. Omul păcatului (2:3-12)
- IV. MULȚUMIRI ȘI RUGĂCIUNE (2:13-17)
 - A. Mulțumirile lui Pavel pentru că sfinții vor scăpa de judecată (2:13, 14)
 - B. Rugăciunea lui Pavel ca sfinții să fie mângâiați și statorniciți (2:15-17)
- V. ÎNDEMNURI PRACTICE (3:1-15)
 - A. Să se roage unii pentru alții (3:1-5)
 - B. Referitoare la modul în care trebuie să-i trateze pe cei nesupuși (3:6-15)
- VI. BINECUVÂNTĂRI ȘI SALUTĂRI (3:16-18)

Comentariu

I. SALUTUL (1:1, 2)

1:1 Silvan și Timotei erau cu **Pavel** când și-a redactat el această scrisoare, de la Corint. Scrisoarea este adresată **bisericii tesalonicenilor**; astfel ni se dezvăluie compoziția umană și localizarea geografică. Prin cuvintele: **în Dumnezeu Tatăl nostru** se arată că nu era o adunare păgână iar prin cuvintele **și în Domnul Isus Cristos** se arată că era o adunare creștină.¹

1:2 Apostolul nu le dorește sfinților să aibă parte de faimă, avere sau plăceri, ci **har și pace**. **Harul** ne asigură învrednicirea pentru tot ce se află în hotarele voii lui Dumnezeu iar **pacea** ne dă seninătate în orice împrejurări. Ce altceva și-ar mai putea dori cineva pentru el sau pentru alții?

Harul și pacea sunt de la Dumnezeu Tatăl nostru și de la Domnul Isus Cristos. **Harul** precede **pacea**; noi trebuie să cunoaștem **harul** lui Dumnezeu înainte de a putea trăi experiența **păcii** Sale. Prin faptul că Pavel spune **de la Dumnezeu Tatăl nostru**

și de la Domnul Isus Cristos el arată că ei sunt împreună izvoarele acestor binecuvântări, subliniind de asemenea egalitatea dintre Tatăl și Fiul.

II. PAVEL ȘI TESALONICENII (1:3-12)

A. Datoria lui Pavel de a mulțumi (1:3-5)

1:3 Scrisoarea începe cu mulțumiri pentru sfinți. Citind aceste rânduri nu putem să nu auzim bătaia inimii adevăratului slujitor al lui Cristos, care se bucură pentru preaiubiții lui copii spirituali. Apostolul consideră că are datoria permanentă înaintea lui **Dumnezeu** de a mulțumi, o datorie ce decurge din **credița și dragostea** creștinilor. **Credința** lor făcea pași uriași înainte, fiecare din ei dovedind tot mai multă **dragoste** față de alții. Acesta era răspunsul la rugăciunea apostolului (1 Tes. 3:10, 12).

Observați ordinea: mai întâi: **credița**, apoi **dragostea**. „Credința ne pune în legătură-

ră cu izvorul etern de iubire în Dumnezeu însuși," scrie C. H. Mackintosh, „și consecința care decurge în mod necesar din această este faptul că inimile noastre sunt umplute cu dragoste pentru toți care sunt ai Lui.“

1:4 Progresul lor spiritual i-a făcut pe Pavel și pe asociații lui să se **laude** cu privire la ei în alte **biserici ale lui Dumnezeu**. Ei au rămas statornici și plini de credință, în pofida **prigoanelor** pe care le îndurau. **Răbdarea** de aici înseamnă statornicie sau perseverență.

1:5 Faptul că ei rămâneau tari, în pofida prigoanelor și suferințelor prin care treceau, era o **dovadă despre dreapta judecată a lui Dumnezeu**. El îi sprijinea, îi întărea și îi încuraja. Dacă ei nu ar fi primit puterea Sa divină, niciodată nu ar fi putut demonstra atâta răbdare și credință în suferințele îndurate pentru Cristos.

Eroismul cu care îndurau ei aceste suferințe i-a dovedit **vrednici de împărăția lui Dumnezeu**. Versetul nu sugerează că ei ar avea vreun merit personal care să-i îndreptățască să intre în împărăție, căci acolo se intră doar prin meritele lui Cristos. Dar cei care suferă aici din pricina împărăției demonstrează că se numără printre cei ce vor domni cu El în ziua aceea (Rom. 8:17; 2 Tim. 2:12).

E. W. Rogers comentează pe marginea sintagmei: **ca să fiți socotiți vrednici de împărăția lui Dumnezeu**:

Aceasta are de a face cu responsabilitatea umană. În ce privește suveranitatea divină, noi am fost făcuți adevați pentru a fi părtași ai moștenirii sfinților în lumină, și acest caracter adecvat se datorează exclusiv asocierii noastre cu Cristos în moartea și învierea Sa. Noi suntem îmbrăcați cu har în Preaiubitul, cu totul independent de orice lucru din noi înșine, fie înainte de a fi fost mântuiți, fie după mântuire. Dar Dumnezeu îngăduie ca ai Săi să treacă prin prigoane și încercări, pentru a dezvolta în ei acele calități de o inestimabilă valoare morală, care îi vor face: „cetățeni vrednici“ ai acelei împărății.

Unii dintre apostoli s-au bucurat că au fost socotiți vrednici să sufere pentru numele lui Isus. Rugăciunea lui Pavel pentru tesaloniceni ca Dumnezeu să-i socotească vrednici de chemarea

lor nu are, în mod absolut sigur, nimic de a face cu necesitatea de a adăuga nimic la lucrarea deja săvârșită de Cristos. Crucea îl face pe credincios vrednic de poziția pe care o ocupă acesta în împărăție, dar răbdarea și credința în strămtorări îl dovedesc pe un asemenea credincios vrednic din punct de vedere moral de această împărăție. Printre membrii oricărei societăți omenești există și o categorie de oameni discreditați. Or, Pavel se roagă ca între sfinți să nu fie așa.²

B. Judecata dreaptă a lui Dumnezeu (1:6-10)

1:6 Acțiunea dreaptă a lui Dumnezeu este văzută în două moduri: în pedeapsa aplicată persecutorilor și în odihna dăruită celor persecutați, cum arată și Williams:

Acțiunea lui Dumnezeu de a le îngădui copiilor Săi să fie persecutați, precum și faptul că permite existența persecutorilor, a avut un scop dublu: mai întâi, să pună la încercare vrednicia oamenilor Săi de a guverna (v. 5); și în al doilea rând, să scoată în evidență vrednicia persecutorilor lor de a fi judecați.³

1:7 După cum Dumnezeu îi va judeca pe dușmanii oamenilor Săi, tot așa El îi va răsplăti cu **odihnă** pe cei ce suferă din pricina Lui.

Nu trebuie să conchidem din versetul 7 că sfinții care suferă nu vor avea parte de ușurare și scutire de încercări până când se va întoarce Cristos din cer înconjurat de flăcări de foc. Când moare, credinciosul capătă odihnă. Iar credincioșii aflați în viață la Răpire se vor bucura de eliberare de toate încordările. Ceea ce spune însă versetul de față este că atunci când Domnul își va turna judecata asupra vrăjmașilor Săi, lumea va vedea că sfinții au parte de **odihnă**.

Vremea judecății drepte a lui Dumnezeu va fi la **descoperirea Domnului Isus din cer, cu îngerii puterii Lui**. Venirea Sa cuprinde, pe de o parte, judecata celor răi, iar pe de alta, **odihnă** pentru credincioși. La care din etapele venirii lui Cristos se referă acest verset? Este limpede că e etapa a treia — **manifestarea venirii Sale**, când El se va întoarce cu sfinții Săi pe pământ.

RĂPIREA ȘI REVELAȚIA

„Bine,“ va zice cineva, „dar de unde știi că Răpirea și Revelația sunt evenimente separate?“ Răspunsul e că Scriptura însăși face deosebire între ele, în următoarele moduri:

Răpirea

1. Cristos vine în văzduh (1 Tes. 4:17)
2. El vine să-i ia pe sfinții Săi (1 Tes. 4:16, 17)
3. Răpirea este o taină, adică un adevăr necunoscut în epoca Vechiului Testament (1 Cor. 15:51).
4. Nicăieri nu se spune că venirea lui Cristos *pentru* sfinții Săi va fi precedată de semnele cerești.
5. Răpirea este identificată cu Ziua lui Cristos (1 Cor. 1:8; 2 Cor. 1:14; Filip. 1:6, 10).
6. Răpirea este prezentată ca un timp de binecuvântare (1 Tes. 4:18).
7. Răpirea are loc într-o clipă, într-o clipeală de ochi (1 Cor. 15:52). Asta ne dă toate motivele să presupunem că nu va fi văzută de lume.
8. Răpirea pare să aibă de a face în principal cu biserica (Ioan 14:1-4; 1 Cor. 15:51-58; 1 Tes. 4:13-18).
9. Cristos va veni ca Steaua luminoasă, cea de dimineață (Apo. 22:16).
10. Răpirea nu este menționată în Evangheliile Sinoptice, dar în Evanghelia după Ioan găsim câteva aluzii la ea.
11. Cei luați sunt luați în vederea binecuvântării (1 Tes. 4:13-18). Iar cei lăsați jos sunt lăsați în vederea judecării (1 Tes. 5:1-3).
12. Nu se dă nici un sistem de date pentru evenimentele care preced Răpirea.
13. Titlul: „Fiul Omului“ nu se folosește în nici unul din pasajele care au de a face cu Răpirea.

Revelația

1. El vine pe *pământ* (Zah. 14:4).
2. El vine *cu* sfinții Săi (1 Tes. 3:13; Iuda 14).
3. Revelația nu este o taină, ci este subiectul multor profeții din VT (Ps. 72; Is. 11; Zah. 14).
4. Venirea Lui *cu* sfinții Lui va fi vestită de semne pe ceruri (Mat. 24:29, 30).
5. Revelația se identifică cu Ziua Domnului (2 Tes. 2:1-12, textul NU).
6. Accentul principal al Revelației este asupra judecării (2 Tes. 2:8-12).
7. Revelația va fi un eveniment văzut de toată lumea (Mat. 24:27; Apo. 1:7).
8. Revelația are de a face, în principal, cu Israelul, iar apoi cu națiunile (Nearmurile) (Mat. 24:1-25:46).
9. El va veni ca Fiul Neprihănirii, aducând vindecare pe aripile Lui (Mal. 4:2).
10. Revelația este caracteristică evangheliilor sinoptice, dar nu e aproape deloc menționată în evanghelia după Ioan.
11. Cei luați sunt luați în vederea judecării dar cei lăsați sunt lăsați în vederea binecuvântării (Mat. 24:37-41).
12. În cazul Revelației ni se dă un sistem complex de date, cum ar fi 1260 de zile, 42 de luni, trei ani și jumătate (vezi Dan. 7:25; 12:7, 11, 12; Apo. 11:2; 12:14; 13:5).
13. Revelația este definită drept venirea Fiului Omului (Mat. 16:28; 24:27, 30, 39; 26:64; Marcu 13:26; Luca 21:27).

Prin urmare, e limpede că avem de a face cu două evenimente separate, dar de unde știm că ele nu au loc cam în același timp? Cum putem ști că sunt separate de un interval de timp? Trei direcții de dovezi pot fi aduse aici ca dovezi:

1. Prima se bazează pe profeția lui Daniel referitoare la cele șaptezeci de săptămâni (Dan. 9:25-27). În prezent trăim în perioada de paranteză, a Epocii Bisericii, între a șaiszeci și noua și a șaptezecă săptămână. A șaptezecă săptămână este Marea Strămtorare (Tribulația), perioadă care ține șapte ani. Biserica este deja acasă în cer înainte de a începe perioada Marii Strămtorări (Rom. 5:9; 1 Tes. 1:10; 1 Tes. 5:9; Apo. 3:10). Venirea lui Cristos pentru a domni are loc după a șaptezecă săptămână (Dan. 9:24; Mat. 24).

2. A doua direcție de dovezi pentru existența unui interval de timp între Răpire și Manifestare se bazează pe structura cărții Apocalipsa. În primele trei capitole, biserica este văzută pe pământ. Capitolele 4 la 19:10 descriu perioada Marii Strămtorări, când mânia lui Dumnezeu va fi turnată peste lumea care L-a respins pe Fiul Său. Nu ni se spune niciodată că biserica s-ar afla pe pământ în această perioadă. După câte se pare, biserica este dusă în cer la sfârșitul capitolului 3. La Apocalipsa 19:11, Cristos se întoarce pe pământ pentru a-Și înfrânge dușmanii și a-Și întemeia împărăția — la sfârșitul perioadei Marii Strămtorări.

3. Mai există un al treilea considerent care ne obligă să ținem cont de existența unui interval între venirea lui Cristos *pentru* sfinți și venirea Sa *cu* sfinții. La Răpire, *toți*

credincioșii sunt luați din lume, primind trupuri slăvite. Dar când se va întoarce Cristos pentru a domni, vor exista pe pământ credincioși care nu vor avea încă trupurile slăvite și care se vor căsători și vor crește copiii în timpul Mileniului (Is. 11:6, 8). De unde vin acești credincioși? Răspunsul e că trebuie să existe o perioadă de timp între Răpire și Revelație, când aceștia sunt convertiți. †

Să ne întoarcem acum la versetul 7, unde avem sosirea Domnului Isus cu putere și mare slavă, fiind însoțit de **îngeri** prin care își exercită puterea.

1:8 E posibil ca **flacăra de foc** să se refere la Șechina, adică norul de foc ce simbolizează prezența lui Dumnezeu (Ex. 16:10). Sau ar putea fi o imagine a judecării de foc ce urmează să se dezlănțuie (Ps. 50:3; Is. 66:15). Probabil varianta a doua este cea valabilă.

Când Dumnezeu aduce **răzbunare** El nu este vindictiv, ci aduce peste oameni exact ceea ce merită. Nu avem aici ideea de a „se achita”, ci mai degrabă declanșarea pedepsei pe care o reclamă caracterul Său sfânt și drept. Dumnezeu nu dorește moartea păcătoșului, nu găsește nici o plăcere în ea (Ez. 18:32).

Pavel descrie cele două categorii de oameni marcați pentru a avea parte de pedepșă:

1. Cei care nu-L cunosc pe Dumnezeu — cei ce au respins cunoștința adevăratului Dumnezeu așa cum ne este ea revelată în creație și în conștiința omului (Rom. 1, 2). E posibil ca aceștia să nu fi auzit niciodată evanghelia.

2. Cei care nu ascultă de evanghelia Domnului nostru Isus Cristos — cei care au auzit evanghelia, dar au respins-o. Evanghelia nu este doar o declarație de fapte care trebuie crezute, ci o Persoană care trebuie ascultată. Credința în sensul nou-testamental presupune ascultare.

1:9 Ei vor fi pedepsiți. Un dumnezeu care nu pedepsește păcatul nu este dumnezeu. Ideea potrivit căreia un Dumnezeu al iubirii nu poate pedepsi păcatul trece cu vederea cealaltă latură a caracterului Său: faptul că Dumnezeu mai este și sfânt și că trebuie să împlinescă cerințele drepte ale moralei.

Natura pedepsei este definită aici drept: **distrugere veșnică**. Termenul tradus prin „veșnică” sau „eternă” (*aiōnios*) e folosit de

șaptezeci de ori în NT. De trei ori are sensul de „perioade de timp cu durată limitată” (Rom. 16:25; 2 Tim. 1:9; Tit 1:2). În celelalte cazuri, el înseamnă etern sau fără sfârșit. La Romani 16:26 e folosit pentru a reda sensul existenței nelimitate a lui Dumnezeu.

Distrugerea (sau **pierzarea**) nu înseamnă anihilare, ci pierderea bunăstării sau ruina în ce privește scopul existenței. Burdufurile de vin descrise de Domnul la Luca 5:37 au fost „distruse” (termenul din greacă are aceeași rădăcină ca cea din textul actual). Ele nu au încetat să existe, ci au fost stricate, nemaiputând fi de folos.

Pasajul acesta e citat adesea de adepții teoriei post-tribulaționiste în sprijinul poziției adoptate de ei. Astfel ei susțin că credincioșii nu vor obține odihnă și că prigonitorii lor nu vor fi pedepsiți până când nu se va întoarce Cristos să domnească, acest moment fiind în concepția lor la sfârșitul Marii Strămtorări. Prin urmare, spun ei, nădejdea credincioșilor este în Răpirea post-tribulaționistă, adică cea care va avea loc după Marea Strămtorare.

Dar ei au scăpat din vedere faptul că tesalonicenii cărora le-a fost scrisă această epistolă au murit cu toții, bucurându-se deja de odihna lor cu Domnul în cer. Tot așa, prigonitorii lor au murit și ei, cu toții, suferind deja în Hades.

Atunci de ce pare Pavel să spună că aceste condiții nu vor avea loc până la revenirea lui Cristos cu putere și mare slavă? Motivul este că atunci se vor *manifesta pe față* aceste condiții *lumii întregi*. Atunci va vedea lumea că tesalonicenii au avut dreptate și că prigonitorii lor au greșit. Sfinții vor fi văzuți bucurându-se de odihnă, când se va întoarce Cristos în slavă. **Distrugerea** dușmanilor de către Domnul la sfârșitul Marii Strămtorări va fi o demonstrație publică a pierzării tuturor celor care i-au necăjit și chinuit pe oamenii lui Dumnezeu în toate timpurile.

E bine să ne amintim aici că venirea lui Cristos pentru a domni este un timp al *manifestării*. Ceea ce a fost adevărat dintotdeauna va fi descoperit atunci, ca toată lumea să vadă. Nu tot așa este în cazul Răpirii.

Pedepsirea celor răi include și alungarea **din prezența Domnului și de la slava puterii Lui**. A pieri fără El înseamnă a fi fără El pe veci.

1:10 Venirea Lui va fi un timp de slavă pentru Domnul și de uimire pentru spectatori.

El va fi **preamărit în sfinții Lui**, adică

El va fi onorat pentru ceea ce a făcut prin ei. Mântuirea lor, sfințirea și gloriificarea lor vor constitui tot atâtea omagii aduse harului Lui nespus de mare și puterii Lui.

El va fi admirat între toți cei ce cred.⁴ Spectatori uluiți vor privi și vor vedea ce a putut El face cu ființe omenești atât de nepromițătoare!

Acest eveniment îi va cuprinde și pe credincioșii tesaloniceni, pentru că ei au primit și au crezut mărturia apostolilor. Ei se vor împărtăși din slava și triumful acelei Zile, adică Ziua Descoperirii lui Isus Cristos.

În chip de recapitulare, am putea parafraza versetele 5-10 în felul următor: „Răbdarea voastră în mijlocul strămtorărilor este foarte remarcabilă. Prin toate acestea, Dumnezeu își aduce la îndeplinire planurile Sale neprihănite. Faptul că voi îndurați cu răbdare persecuțiile dovedește că sunteți din ceata celor care se vor împărtăși din gloriile lui Cristos, când va veni El să domnească. Pe de o parte, Dumnezeu își va revărsa judecata peste cei care va pricinuesc acum neazuri. Pe de altă parte, Dumnezeu vă va da odihnă, vouă care sunteți necăjiți acum, împreună cu noi — Pavel, Silvan și Timotei. El îi va judeca pe dușmanii voștri, când va veni din cer cu executanții îngerești ai puterii Sale, în flacără de foc, pedepsindu-i pe cei ce L-au ignorat cu bună știință pe Dumnezeu și pe cei ce nu ascultă, cu bună știință, de evanghelie. Aceștia vor suferi pierzarea veșnică, chiar alungarea de la fața Domnului și de la desfășurarea puterii Sale, când se va întoarce El să fie proslăvit în toți credincioșii — între care desigur vă numărăți și voi, pentru că ați crezut într-adevăr mesajul evangheliei pe care vi l-am predicat.“

C. Rugăciunea lui Pavel pentru sfinți (1:11, 12).

1:11 În versetele anterioare, apostolul a descris glorioasa chemare a sfinților. Ei au fost chemați să sufere prigoane, care, la rândul lor, îi fac potriviți pentru a ocupa funcții de conducere în cadrul împărăției. Acum el se roagă ca, între timp, viața lor să fie socotită vrednică de o chemare atât de înaltă și ca puterea măreață a lui Dumnezeu să-i învrednicească să asculte de orice impuls de a face bine și de a duce la bun sfârșit toate sarcinile pe care și le-au asumat cu credință.

1:12 Rezultatul va fi dublu: Mai întâi, numele Domnului nostru Isus Cristos va fi proslăvit în ei. Asta înseamnă că ei îl vor

prezenta lumii cum se cuvine, aducându-l astfel slavă. Apoi și ei vor fi proslăviți în El. Asocierea lor cu El, Capul lor, le va aduce onoarea, ca mădulare ale Trupului Său.

Capitolul 1 se încheie cu atenționarea că la această rugăciune se poate primi răspuns numai potrivit cu harul Dumnezeului nostru și al Domnului Isus Cristos. Astfel apostolul își încheie minunata explicație a sensului și urmărilor suferinței în viața credinciosului. Imaginați-vă cât de încurajați au fost tesalonicenii când au citit acest mesaj plin de asigurare!

III. CU PRIVIRE LA ZIUA DOMNULUI (2:1-12)

A. Îndemnul la statornicie (2:1, 2)

2:1 Pavel își propune acum să îndrepte concepția greșită care s-a ivit în mințile sfinților cu privire la venirea Domnului Isus Cristos și la Ziua Domnului. Sfinții sufereau prigoane atât de cumplite încât puțin mai lipsea ca să înceapă să creadă că se află deja în prima parte a Zilei Domnului, adică în Marea Strămtorare. În plus, circulau zvonuri că însuși apostolul credea și propovăduia că Ziua Domnului ar fi sosit deja! Negreșit, Pavel trebuia să pună lucrurile la punct!

În versetul 1 se ridică o întrebare extraordinar de importantă, cu privire la cuvintele folosite de Pavel: Cât privește (*huper* în greacă). Problema se pune dacă el îi roagă pe sfinți „în legătură cu“ venirea Domnului nostru, sau „prin“ venirea Domnului nostru. Dacă primul sens este cel corect, atunci pasajul pare să ne învețe că Răpirea și Ziua Domnului sunt unul și același eveniment, întrucât versetele care urmează în mod cert se ocupă de Ziua Domnului. Dacă însă sensul al doilea este cel valabil, atunci înseamnă că Pavel face apel către ei pe baza Răpirii anterioare, în sensul că ei nu trebuie să creadă că se află în Ziua Domnului. Chestiunea este discutabilă. Noi suntem de acord cu William Kelly, care adoptă a doua variantă:

Se recurge la mângăierea venirii Domnului ca motiv și mijloc de contracarare a neliniștii create de prezentarea falsă, potrivit căreia ziua Domnului ar fi sosit deja.⁵

În înțelegerea noastră, Pavel spune: „Eu apelez la voi pe baza Răpirii, ca să nu vă temeți că sunteți deja în Ziua Domnului. Căci mai întâi trebuie să aibă loc Răpirea.

Atunci voi veți fi duși acasă, în cer, și veți scăpa de ororile Zilei Domnului.“

Sintagma: **venirea Domnului nostru Isus Cristos și strângerea noastră laolaltă cu El** pare să se refere fără nici un dubiu la Răpire, adică la acel timp când noi vom fi adunați pentru a-L întâmpina în văzduh.

2:2 Trebuie să ne fie limpede că Răpirea nu este totuna cu Ziua Domnului. Tesalonicenii nu se îngrijorau că Domnul ar fi venit deja, căci ei știau că nu a venit. Dar ei se *ingrijorau* cu nu cumva Ziua Domnului să fi început. Intensele prigoane îndurate de ei i-au făcut să creadă că se află deja în Marea Strămtorare — prima etapă a Zilei Domnului.

Circulau tot felul de zvonuri, că însuși Pavel ar fi spus că Ziua Domnului a și sosit deja. Dar, ca mai toate zvonurile, erau denaturate. Potrivit versiunii răspândite de unii, Pavel ar fi primit informația aceasta **prin duh**, adică printr-o revelație specială. Alții afirmau însă că vestea ar fi parvenit **prin cuvânt**, adică faptul că apostolul ar fi propovăduit în public că Marea Strămtorare a și început deja. Cei mai mulți cred că cuvintele: **prin scrisoare ca venind de la noi** se referă la o scrisoare măsluită să pară că ar fi fost expediată de Pavel, în care el ar fi spus că Ziua Domnului a început. Sintagma: **ca venind de la noi** trebuie asociată probabil cu termenii: **duh, cuvânt și scrisoare**. Nici una din aceste surse nu era vrednică de încredere.

Conform versiunilor KJV și NKJV (care urmează îndeaproape textul majorității manuscriselor), sfinții se temeau că **ziua lui Cristos a venit. Ziua lui Cristos și alte sintagme asemănătoare** ne îndreaptă privirile spre Răpire și spre Scaunul de Judecată al lui Cristos (1 Cor. 1:8; 5:5; 2 Cor. 1:14; Filip. 1:6, 10; 2:15, 16).

Dar tesalonicenii nu se temeau că Ziua lui Cristos era aproape, pentru că asta ar fi însemnat ușurarea de suferințele lor. Cei mai mulți pre-tribulaționiști preferă textul ediției RV: „ziua Domnului este acum prezentă.“⁶ Cititorii scrisorii lui Pavel se temeau că *mânia* Zilei lui Dumnezeu a început.

B. Omul păcatului (2:3-12)

2:3 Acum apostolul explică de ce ei nu puteau fi în **Ziua aceea**, pentru că anumite evenimente trebuie să precedă *acea zi*. Evenimentele acestea vor începe după Răpire.

Mai întâi de toate, va fi **lepădarea de credință** sau apostazia.⁷ Ce înseamnă aceas-

ta? Nu putem presupune decât că se referă la o abandonare globală a creștinismului, o respingere fățișă a credinței creștine.

Apoi se va ivi un mare personaj mondial. Cât privește caracterul lui, el este **omul păcatului** sau al fărădelegii,⁸ adică însuși întruchiparea păcatului și răzvrătirii. Cât despre destinul lui, el este **fiul pierzării**; el este sortit judecății eterne.

Scripturile conțin multe descrieri ale unor personaje importante care se vor ivi în timpul Marii Strămtorări și este greu să știm în ce situație mai multe nume se aplică la una și aceeași persoană. Unii comentatori cred că omul păcatului va fi un Anticrist evreu. Alții propovăduiesc că el va fi dintre Neamuri, devenind căpetenia imperiului roman reînviat. Iată numele unora dintre marii dregători din vremea de pe urmă:

- omul păcatului și fiul pierzării (2 Tes. 2:3).
- Anticrist (1 Ioan 2:18)
- cornul mic (Dan. 7:8, 24b-26)
- regele cu trăsături fioroase (Dan. 9:26)
- regele care va face ce va voi (Dan. 11:36)
- păstorul netrebnic (Zah. 11:17)
- fiara care iese din mare (Apo. 13:1-10)
- fiara care iese din pământ (Apo. 13:11-17)
- fiara stacojie cu șapte capete și zece coarne (Apo. 17:4, 8-14)
- regele din nord (Dan. 11:6)
- regele din sud (Dan. 11:40)
- profetul fals (Apo. 19:20; 20:10)
- Gog, țara lui Magog (Ez. 38:2-39:11) [a nu se confunda cu Gog din Apo. 20:8, care se ridică *după* Mileniu]
- cel ce vine în numele său propriu (Ioan 5:43).

Omul păcatului a primit o mare varietate de identificări, care de care mai ciudate, de-a lungul timpului. Astfel el a fost identificat cu biserica romano-catolică, cu Papa, cu imperiul roman, cu forma finală a creștinătății apostate, cu Iuda reîncarnat, cu Nero reîncarnat, cu statul evreu, cu Mohamed, cu Luter, cu Napoleon, cu Mussolini și cu intruparea lui Satan.

2:4 El se va opune cu violență tuturor formelor de închinare divină și se va întrona **în templul lui Dumnezeu** de la Ierusalim. Această descriere îl identifică în mod limpede ca fiind Anticristul, cel ce *se opune lui Cristos și se așează în locul lui Cristos*.⁹

Daniel 9:27 și Matei 24:15 arată că această acțiune blasfemiatoare a lui Anticrist

va avea loc la mijlocul Marii Strâmtoări. Cei care refuză să i se închine vor fi persecutați și mulți vor fi martirizați.

2:5 Pavel le amintește tesalonicenilor că le-a spus **aceste lucruri** când era încă la ei. Dar, în contextul învățăturilor contradictorii ce li s-au dat, care păreau să descrie cu exactitate prigoanele aprige prin care treceau, ei au uitat ce le spusese apostolul. Cu toții avem tendința de a uita și trebuie să ni se reamintească mereu marile adevăruri ale credinței.

2:6 Ei știau ce oprea manifestarea deplină și deschisă a acestui om al păcatului și ce avea să-l rețină în continuare până la vremea rânduită.

Cu asta ajungem la a treia mare întrebare fără răspuns din acest capitol. Prima este: „Ce este apostozia?” A doua este: „Cine este omul păcatului?” A treia este: „Ce sau cine este cel care împiedică?”

În prima parte a versetului 6, cel care împiedică este descris în mod impersonal: **ce-l oprește**. Dar apoi în versetul 7 vedem că este o persoană — Cel care reține în prezent.¹⁰ E. W. Rogers arată limpede:

Este Ceva și Cineva care cu deliberare, intenționat și cu bunăștiință o ține în frâu *cu scopul de a se asigura* că Omul Fărădelegii este descoperit la timpul potrivit.¹¹

Redăm mai jos șapte din cele mai răspândite concepții privitoare la identitatea celui care reține: (1) imperiul roman; (2) statul evreu; (3) Satan; (4) principiul ordinii și legalității, așa cum se găsește acesta în conceptul de guvernare umană; (5) Dumnezeu; (6) Duhul Sfânt și (7) biserica adevărată, în care locuiește Duhul Sfânt.

Duhul Sfânt, locuind în biserică și în creștinul individual, pare să corespundă cel mai adecvat descrierii celui care reține. După cum cel ce reține este descris atât ca Ceva, cât și ca Cineva, în capitolul de față, tot așa este prezentat Duhul la Ioan 14:26, 15:26, 16:8, 13, 14, atât la genul neutru (Duhul Sfânt), cât la la genul masculin (El).¹² Încă din Geneza 6:3, Duhul Sfânt este prezentat în legătură cu restrângerea răului. Apoi, mai târziu, El este văzut în același rol la Isaia 59:19b, Ioan 16:7-11 și I Ioan 4:4.

Prin însuși faptul că Duhul locuiește în credincioși, aceștia pot fi sarea pământului (Mat. 5:13) și lumina lumii (Mat. 5:14). Sarea este un element care conservă, dar, în același timp, împiedică răspândirea stricăciu-

nii. Lumina risipește întunericul, ceea sferă în care oamenilor le place să facă faptele lor rele (Ioan 3:19). Când Duhul Sfânt va părăsi acest pământ, ca Locuitor permanent al bisericii (1 Cor. 3:16) și al credincioșilor individuali (1 Cor. 6:19), va dispărea și aceea forță de reținere sau împiedicare a fărădelegii.

2:7 Chiar pe când scria Pavel aceste cuvinte, **taina fărădelegii** începuse să lucreze. Prin asta înțelegem că un groaznic duh de neascultare față de Dumnezeu cloțea dedesubt, acționând sub formă de **taină**, nu în sensul că ar fi fost misterios, ci doar că nu se arătase încă pe față, fiind încă în faza embrionară.

Ce a împiedicat deplina manifestare a aceluși duh? Noi credem că prezența Duhului Sfânt, locuind în biserică și în fiecare credincios, a constituit această forță restrictivă. El va continua să exercite această funcție până când va fi **dat la o parte** adică până când va avea loc Răpirea.

Dar aici se ridică o obiecție. Cum poate fi luat Duhul Sfânt din lume? Fiind una din cele trei Persoane ale Dumnezeirii, oare nu este El omniprezent, adică nu se află El pretutindeni în orice moment? Atunci cum poate părăsi El lumea?

Desigur, Duhul Sfânt este omniprezent. El este întotdeauna în toate locurile în același timp și în orice timp. Și totuși a existat un sens aparte în care El *a venit* pe pământ în Ziua de Rusalii. Isus făgăduise de multe ori că El și Tatăl vor trimite Duhul (Ioan 14:16, 26; 15:26; 16:17). Prin urmare, cum a venit Duhul? El a venit ca Locuitor permanent al bisericii și al fiecărui credincios în parte. Până la Rusalii Duhul fusese *cu* credincioșii, dar de la Rusalii El locuiește *în* ei (Ioan 14:7). Până la Rusalii Duhul putea să plece de la credincioși — de unde și rugăciunea lui David: „Nu lua de la mine Duhul Tău Cel Sfânt” (Ps. 51:11b). După Rusalii Duhul rămâne pe veci în credincioșii din Epoca Bisericii (Ioan 14:16).

Noi credem că Duhul Sfânt va *părăsi* lumea în același sens aparte în care El *a venit* la Rusalii — adică, în acea prezență necurmată în biserică și în fiecare credincios. Duhul Sfânt va continua să se afle în lume, convingându-i și muștrându-i pe oameni de păcat și conducându-i la credința mântuitoare în Cristos. Luarea Sa de pe pământ la Răpire nu înseamnă că nimeni nu va mai fi mântuit în timpul Marii Strâmtoări. Și în această perioadă unii vor fi mântuiți. Dar

oamenii aceștia nu vor fi membri ai bisericii, ci, mai degrabă, supuși ai glorioasei împărății a lui Cristos.

2:8 După ce biserica a fost răpită în cer, se va descoperi aceluși nelegiuit lumii. În versetul acesta, apostolul sare peste cariera lui Anticrist, trecând direct la pierzarea lui. Din acest verset s-ar putea deduce, la prima lectură, că el este distrus de îndată ce este descoperit. Dar lucrurile nu stau așa, căci lui i se va permite să inițieze o domnie a terorii, descrisă în versetele 9-22, abia după aceea fiind doborât, când va veni Cristos să domnească.

Dacă suntem corecți în interpretarea că omul păcatului va fi descoperit după Răpire și că el își va continua lucrarea până la Revelația lui Cristos, atunci înseamnă că nebuna carieră a acestui om va dura aproximativ șapte ani — adică durata Marii Strâmătorări.

Domnul Isus îl va nimici cu suflarea gurii Sale (cf. Isa. 11:4; Apo. 19:15), distrugându-l prin manifestarea venirii Sale. Doar un cuvânt rostit de Cristos și luminoasa strălucire (în greacă: *epiphaneia*) a arătării Sale (*parousia*) vor fi suficiente pentru a pune capăt acestui impostor groaznic.

Manifestarea venirii lui Cristos, așa cum am explicat deja, va avea loc atunci când El va reveni pe pământ pentru a-Și ocupa tronul și a domni timp de o mie de ani.

2:9 Venirea celui nelegiuit este potrivit cu lucrarea Satanei. Cariera lui se aseamănă cu aceea a Satanei, pentru că acesta îi dă energia necesară faptelor sale. El va etala tot felul de minuni și semne și puteri mincinoase.

Este important să reținem aici că nu toate miracolele sunt de la Dumnezeu. Diavolul și agenții lui pot săvârși și ei miracole. Omul fărădelegii va săvârși și el miracole (Apo. 13:13-15).

Un miracol sau o minune indică prezența unei puteri *supranaturale*, dar nu neapărat a puterii *divine*. Miracolele săvârșite de Domnul nostru au demonstrat că El este Mesia cel făgăduit, nu doar pentru că au fost supranaturale, ci pentru că au împlinit profeția și au fost de o așa natură morală încât Satan nu putea să le fi săvârșit fără să-și fi dăunat propriei sale cauze.

2:10 Anticristul va folosi fără scrupule orice formă de răutate pentru a-i înșela pe cei ce pier — pe cei ce au auzit evanghelia în timpul Epocii Harului, dar nu au avut în ei dragostea pentru adevăr. Dacă ar fi crezut, ar fi fost mântuiți. Dar în această perioadă

ei vor fi înșelați prin miracolele săvârșite de Anticrist.

2:11 Treptat Dumnezeu le va trimite o lucrare a rătăcirii, ca să creadă o minciună. Desigur, minciuna este pretenția lui Anticrist că ar fi Dumnezeu. Oamenii aceștia au refuzat să-L primească pe Domnul Isus ca Dumnezeu manifestat în trup. Când a fost pe pământ, El i-a prevenit pe oameni: „Am venit în numele Tatălui Meu și nu M-ați primit. Dacă va veni altul în numele său, pe acela îl veți primi“ (Ioan 5:43). Prin urmare, în această perioadă ei îl vor primi pe omul păcatului, care va veni în numele său, pretinzându-le oamenilor să i se închine ca lui Dumnezeu. „Respingerea luminii echivalează cu tăgăduirea luminii“. Dacă cineva își înalță în inima sa un idol, Dumnezeu îi va răspunde potrivit cu idolul său (Ez. 14:4).

Anticristul va fi, probabil, evreu de naționalitate (Ez. 28:9, 10; Dan. 11:37, 38). Căci evreii nu s-ar lăsa înșelați de un asemenea om care se pretinde Mesia decât dacă acesta ar pretinde că descinde din seminția lui Iuda și din familia lui David.

2:12 Din pasajul acesta se poate deduce că cei care aud evanghelia în Epoca Harului dar nu-și pun încrederea în Cristos nu vor mai avea prilejul să fie mântuiți după Răpire. Dacă oamenii nu cred în Domnul Isus acum, ei vor crede în Anticrist atunci. Se spune aici că **toți** vor fi judecați pentru necredința lor și pentru că au iubit răul. Asta ne amintește de textul de la Luca 14:24: „Căci vă spun că nici unul din acești oameni care au fost invitați nu vor gusta cina mea.“

Știm că mulți oameni vor fi totuși mântuiți în Marea Strâmătorare. De pildă, o sută patruzeci și șapte de mii de evrei vor fi mântuiți, aceștia devenind solii lui Dumnezeu, care vor propovădui evanghelia împărăției în toată lumea. Prin misiunea lor, mulți alți oameni vor fi mântuiți. Dar se pare că cei ce vor fi mântuiți vor fi cei ce nu au auzit niciodată evanghelia clar vestită în epoca actuală, aceștia fiind oameni care niciodată nu L-au respins în mod deliberat pe Mântuitorul.

IV. MULȚUMIRI ȘI RUGĂCIUNE (2:13-17)

A. Mulțumirile lui Pavel pentru că sfinții vor scăpa de judecată (2:13, 14)

2:13 În primele douăsprezece versete, Pavel a descris pierzarea lui Anticrist și a adeptilor săi. Acum el se ocupă de creștinii

tesaloniceni, meditănd, în manieră contrastivă, la destinul lor. Făcând acest lucru, el îi aduce mulțumiri lui Dumnezeu pentru acești **frați preaiubiți de Domnul**, trecând în revistă mântuirea lor — trecută, prezentă și viitoare.

Dumnezeu... v-a ales. Biblia ne spune fără înconjur că **Dumnezeu** îi alege pe oameni la mântuire, dar niciodată nu ne spune că El îi alege pe unii ca să fie condamnați. Oamenii se pierd prin propria lor alegere deliberată. Dacă nu ar interveni Dumnezeu, toată lumea ar pieri. Are Dumnezeu dreptul să-i aleagă pe unii să fie mântuiți? În esență, El dorește ca toți să fie mântuiți (1 Tim. 2:4; 2 Pet. 3:9). Dar Biblia nu predă teoria „universalismului”, conform căreia toți vor fi, până la urmă, mântuiți.

De la început. Aceste cuvinte se pretează la cel puțin două interpretări. Mai întâi, ar putea însemna că Dumnezeu a făcut alegerea înainte de întemeierea lumii (Ef. 1:4) iar în al doilea rând, sintagma ar putea avea sensul de „roadele dintâi”, indicând faptul că tesalonicenii, fiind mântuiți la o dată atât de timpurie în dispensația creștină, au fost aleși de Dumnezeu să fie printre primele roade din marele seceriș al sufletelor răscumpărate.

Pentru mântuire. Aceste cuvinte trebuie contrastate cu versetele precedente. Necredincioșii sunt condamnați de necredința lor la pierzare veșnică, în timp ce credincioșii sunt aleși **pentru mântuire**.

Prin sfințirea de către Duhul. Aici avem lucrarea săvârșită de Duhul Sfânt prealabil convertirii. El îi pune pe acești oameni deoparte pentru Dumnezeu, despărțindu-i de lume; apoi îi convinge de păcat și-i îndreaptă spre Cristos. Bine a zis cineva: „Dacă nu ar fi fost Cristos, nu ar fi existat nici un *ospăț*; iar dacă nu ar fi fost Duhul Sfânt, nu ar fi fost nici un *oaspete*!”

Și credința în adevăr. Mai întâi avem partea lui Dumnezeu din procesul mântuirii. Apoi avem partea omului. Ambele sunt necesare. Unii oameni nu văd decât alegerea făcută de Dumnezeu, susținând prin aceasta că omul nu are nici o șansă, că nu poate face nimic. Alții subliniază doar partea omului, neglijând suveranitatea alegerii lui Dumnezeu. Adevărul se află undeva între cele două extreme. Alegerea și responsabilitatea omului sunt *amândouă* doctrine biblice, drept care trebuie să le predicăm pe amândouă, chiar dacă nu înțelegem cum pot fi adevărate și una, și alta.

2:14 La care v-a chemat prin evanghe-

lia noastră. Dumnezeu *ne-a ales* la mântuire, încă din veșnicie. El *ne-a chemat* la mântuire, la un moment dat în timp. Chemarea se referă la momentul în care o persoană crede adevărul. **Evanghelia noastră** nu înseamnă că ar exista și alte evanghelii autentice. Există doar o singură evangheligie, dar mai mulți predicatori care o vestesc și mai multe auditorii. Pavel se referă la **evanghelia** lui Dumnezeu, pe care o predica el.

Ca să căpătați slava Domnului nostru Isus Cristos. Aici apostolul privește spre viitor, văzând rezultatul final al mântuirii: faptul că vom fi cu Cristos și că vom fi ca El pe veci. J. N. Darby a prins foarte bine acest gând în minunata cântare:

Și așa să fie — anume că voi fi ca Fiul Tău?
Acesta-i harul pe care El l-a dobândit pentru mine?

Tată al slavei, gând mai presus de orice gând!
În slavă adus, ca pe veci să mă asemuiască binecuvântatului Său chip!

Astfel în versetele 13 și 14 avem „un sistem de teologie în miniatură”, un minunat rezumat al întreg spectrului planurilor lui Dumnezeu cu oamenii Săi credincioși. El ne-a arătat că mântuirea își are obârșia într-o alegere divină, apoi este elaborată prin puterea divină, după care devine efectivă printr-un mesaj divin și la urmă este desăvârșită în gloria divină.“

B. Rugăciunea lui Pavel ca sfinții să fie mângâiați și statorniciți (2:15-17)

2.15 Având în vedere chemarea lor superlativă, sfinții sunt îndemnați să **rămână tari și să țină tradițiile pe care le-au primit**, fie prin viu grai, din partea apostolului, fie prin epistolele sale. Ceea ce trebuie neapărat notat aici este faptul că singurele **tradiții** fiabile, pe care ne putem bizui sunt cuvintele inspirate ale apostolilor. Isus i-a osândit pe cărturari și farisei pentru că au anulat poruncile lui Dumnezeu prin tradițiile lor (Mat. 15:6). Iar Pavel i-a prevenit pe coloseni cu privire la pericolul **tradițiilor oamenilor** (Col. 2:8). **Tradițiile** pe care trebuie să le îmbrățișăm sunt marile adevăruri ce ni s-au încredințat în Sfintele Scripturi.

Unii invocă versetul acesta pentru a justifica tradițiile și datinile din unele biserici sau cele legate de anumiți lideri religioși. Dar orice tradiții care sunt contrare cuvântului lui Dumnezeu sunt netrebnice și periculoase. Căci dacă am accepta niște tradiții pur

omenești, punându-le pe picior de egalitate cu Biblia, atunci cine ar mai putea deosebi tradițiile bune de cele rele?

2:16 După ce le-a vestit sfinților mesajul, apostolul îl imprimă în ei, însoțindu-l de rugăciune — conform obiceiului său de a nu preda nici o învățătură fără s-o cimenteze prin rugăciune (1 Tes. 5:23, 24; 2 Tes. 3:16). Rugăciunea este adresată **Domnului nostru Isus Cristos Însuși și Dumnezeului și Tatălui nostru**. Ne-am obișnuit cu practica lui Pavel de a menționa ambele Persoane divine în aceeași rostire, dar iată că aici Pavel îl amintește mai întâi pe Fiul, scopul fiind, negreșit, acela de a sublinia unitatea lor esențială și deplină lor egalitate. În greacă, subiectul plural, **Cristos și Dumnezeu**, e urmat de verbe la singular: a iubit, a dat, mângâie, întărește. Așadar ce avem aici nu este altceva decât încă un indiciu al unității de natură a Fiului cu Tatăl în cadrul Dumnezeirii.

Faptul că Dumnezeu ne-a purtat de grijă în trecut este prezentat ca un motiv de îmbărbătare, ca să ne punem încrederea în El, că și pe viitor vom primi curajul și tăria necesare pe cărarea credinței. El **ne-a iubit și ne-a dat o mângâiere veșnică și o bună nădejde prin har**. Negreșit, asta ne duce cu gândul înapoi, la cea mai mare desfășurare a dragostei lui Dumnezeu — când L-a dat pe Fiul Său pentru noi. Întrucât știm că a rezolvat chestiunea păcatului pe crucea de la Calvar, acum avem o mângâiere eternă și **nădejdea** unui viitor slăvit — toate acestea fiind prin **harul** Lui minunat.

2:17 Rugăciunea în sine constă în dorința ca Dumnezeu să le mângâie inimile și să-i întărească în orice faptă bună și cuvânt bun. Nu doar încurajare în mijlocul încercărilor, ci tărie de a înainta în luptă. Cuvântul „retragere” nu făcea parte din vocabularul apostolului și nu are ce căuta nici într-al nostru.

Nu scăpați sintagma: **orice faptă bună și cuvânt bun**. Nu este de ajuns să rostim adevărul cu buzele noastre, ci trebuie să-l transpunem în faptă, prin trăirea noastră zilnică. Tot așa în viața noastră ordinea trebuie să fie mereu aceeași: învățătura, urmată de practică; doctrina însoțită de îndatorire; predicarea transpusă în trăire practică.

V. ÎNDEMNURI PRACTICE (3:1-15)

A. Să se roage unii pentru alții (3:1-5)

3:1 Pavel resimte nevoia de a se ruga pentru sfinți. Capitolul acesta se deschide cu

solicitarea lui Pavel ca sfinții să se roage pentru următoarele trei lucruri: (1) pentru răspândirea mesajului; (2) pentru triumful mesajului; și (3) pentru păzirea mesagerilor.

El dorește să vadă cuvântul lui Dumnezeu răspândindu-se sau **alergând cu iuțeală** — o imagine foarte plastică a evangheliei care aleargă din loc în loc, în pofida obstacolelor (vezi Ps. 147:15).

De asemenea el dorește ca acest cuvânt al Domnului să producă pretutindeni aceeași revoluție morală și spirituală pe care a produs-o și la Tesalonic.

3.2 A treia cerere este ca apostolul și conlucrătorii săi să fie **izbăviți de oameni nerezonabili și răi**. El pare să se refere la aceeași opoziție specifică, probabil din partea iudeilor de la Corint (Fapte 18:1-8). Termenul **nerezonabil** a fost foarte potrivit, căci nu este nimic mai irațional decât opoziția oamenilor față de evanghelie și de solii ei. Este un lucru care depășește orice imaginație. Oamenii vorbesc cu însuflețire despre politică, știință sau o sumedenie de alte subiecte, dar când vine vorba despre evanghelie, ei își pierd orice sens al rațiunii.

3:3 Să nu scăpați frumusețea contrastului dintre versetul: „nu toți au credință” și versetul 3: **Dar Domnul este credincios**. Asta ne învață să ne dezlipim privirile de la oamenii necredincioși, ășintindu-ni-le asupra lui Dumnezeu, care nu dă niciodată greș. El este **credincios** și drept să ne ierte păcatele și să ne curățească de orice fărâdelege (1 Ioan 1:9). Iar aici El este **credincios**, întărindu-ne și păzindu-ne de **cel rău**, adică de Satan.

3:4 Nu toți au credință... Domnul este credincios... noi **avem încredere** [credință] **în Domnul cu privire la voi**. După cum a remarcat Denney: „În Domnul te poți bizui pe cei ce sunt, în ei înșiși, slabi, instabili, îndărătnici, nechibzuți.” Acum Pavel le amintește sfinților de responsabilitatea lor de a **face lucrurile** pe care le poruncește el să le facă. Aici din nou avem minunata contopire a divinului cu umanul: Dumnezeu vă va păzi: și voi să păziți poruncile. Este același gând ca cel de la 1 Petru 1:5: „Păziți de puterea lui Dumnezeu” [partea Lui], „prin credință” [partea noastră]. Vedem această paralelă și la Filipeni 2:12, 13: „Duceți până la capăt mântuirea voastră [partea noastră],... căci Dumnezeu este Cel care lucrează în voi [partea Lui].”

3:5 În vremuri de prigoană este ușor să ni se strecoare în inimă gânduri de amărăciune față de alții, și să ne dăm bătuți, datorită

duratei și intensității suferinței. Din această pricină apostolul se roagă ca tesalonicenii să iubească așa cum iubește **Dumnezeu**, și să fie statornici cum este Cristos.

Cuvintele: „cel răbdător așteptându-L pe Cristos“ din versiunea KJV sunt traduse **răbdarea lui Cristos** în ediția NKJV. În versiunea din 1611 ele însemnau statornicie în timpul *așteptării* Revenirii lui Cristos. În ediția NKJV, ele înseamnă: arătând aceeași **răbdare** sau îndurare pe care a demonstrat-o și Cristos ca Omul care a trăit pe pământ pe pe care continuă s-o arate ca Omul din cer.¹³

Domnul din acest verset se referă probabil la Duhul Sfânt, în felul acesta toate cele Trei Persoane ale Sfintei Trinități fiind menționate, ca la 2:13, 14.

B. Pentru tratarea celor nedisciplinați (3:6-15)

3:6 Pare limpede că unii dintre sfinții de la Tesalonic au încetat să mai lucreze și să-și câștige existența, pe motiv că așteptau cu înfrigurare venirea Domnului. Pavel nu recomandă această metodă de trăire ca pe o atitudine spirituală, ci, dimpotrivă, ne dă instrucțiuni precise cu privire la modul în care trebuie tratați acești frați.

Instrucțiunile sale sunt prezentate sub forma unei porunci de a se feri de orice frate care trăiește în neorânduială, adică de cel care nu ține pasul cu ceilalți, ci refuză să lucreze și trăiește pe spinarea altora (vezi versetele 10, 11). Credincioșii trebuie să manifeste dezaprobarea față de un astfel de frate, refuzând să aibă legături sociale cu el. Ofensa comisă de acest frate nu este însă suficientă pentru a justifica excluderea din biserică.

Tradiția pe care au primit-o tesalonicenii de la Pavel a fost cea de hărnicie neobosită, muncă susținută și obiceiul său de a se întreține singur.

3:7 El nu a renunțat la meseria sa de confecționare de corturi, doar pentru că știa că Domnul Isus va reveni. El se aștepta ca Cristos să vină în orice moment, dar între timp apostolul continua să-L slujească și să lucreze cu convingerea că Domnul s-ar putea totuși să nu revină în timpul vieții sale.

3:8 Nimeni nu putea să-l acuze că s-a strecurat în casa cuiva pentru a mânca mâncarea nemeritată, pentru care nu a muncit cu mâinile sale. El și-a câștigat existența paralel cu predicarea evangheliei. Asta a însemnat lungi zile și nopți de trudă, dar Pavel era

hotărât să nu devină o povară pentru nici unul dintre ei.

3:9 Ca predicator al evangheliei, apostolul avea dreptul de a fi întreținut de cei ce au fost convertiți prin slujba lui (1 Cor. 9:6-14; 1 Tim. 5:18). Dar el a preferat să renunțe la acest drept, pentru ca să fie o pildă de nobilă independență și neobosită hărnicie.

3:10 Tesalonicenilor li se poruncise să nu-i întrețină pe cei leneși. Dacă un creștin apt de muncă refuza să muncească, atunci acestuia i se spunea să nici nu mănânce. Se bate oare asta cap în cap cu faptul că credincioșii trebuie să fie întotdeauna buni și milostivi? Nicidecum! Căci nu este o dovadă de bunătate și milostenie să încurajezi lenea. Spurgeon spune: „Cea mai adevărată dragoste pe care o putem manifesta față de cei în neorânduială este să nu fraternizăm cu ei, în greșeala lor, ci să fim credincioși față de Isus în toate lucrurile.“

3:11 Acum apostolul folosește un minutat joc de cuvinte¹⁴ pentru a scoate în evidență inconsecvența celor care se pretindeau duhovnicești, spiritualitatea acestor frați ce trăiau în dezordine fiind falsă. Cuvintele sale au fost parafrazate în diverse moduri, după cum urmează:

1. „Unii care nu-și văd de treburile lor, ci se bagă în treburile altora.“
2. „Unii care nu sunt ocupați, ci se ocupă cu amestecul în treburile altora.“
3. „Unii care nu-și văd de treburile lor, dar se ocupă prea mult de treburile altora.“
4. „Îngrijindu-se de treburile tuturor, numai de ale lor nu.“

3:13 Tututor acestora li se poruncește și li se dă îndemnul, prin Domnul nostru Isus Cristos, să lucreze în liniște și să-și câștige singuri existența, aceasta constituind o bună mărturie, care va aduce slavă lui Dumnezeu.

3:13 Dar ce se întâmplă cu cel ce refuză să asculte de instrucțiunile apostolului? Ceilalți credincioși trebuie să-l disciplineze, refuzând să aibă părtașie cu el pe plan social. Scopul acestei disciplinări este de a-l determina să-i fie rușine de comportarea lui și să-l constrângă să se îndrepte.

3:15 Dar această disciplină nu este de aceeași intensitate ca excluderea din biserică. În cazul de față ofensatorul continuă să fie privit ca **frate**. Dar în cazul excomunicării (excluderii din biserică) cel vinovat de această pedeapsă este socotit „ca un păgân și ca un vameș“ (Mat. 18:17).

Disciplinarea unui frate are în vedere întotdeauna readucerea sa la părtașie cu

Domnul și cu oamenii lui Dumnezeu. Ea nu trebuie aplicată într-un spirit de amărăciune sau dușmănie, ci cu toată curtuozia și fermitatea creștină. El nu trebuie tratat ca un dușman, ci ca un frate.

Ni se pare ciudat în zilele noastre să citim despre tesaloniceni că așteptau întoarcerea Domnului cu atâta ardoare, încât și-au neglijat îndatoririle lor zilnice. Biserica actuală nu prea poate fi acuzată de această atitudine! Noi, cei de azi, am trecut în extrema cealaltă, fiind atât de absorbiți de afacerile noastre și de dorința de a câștiga cât mai bine încât am pierdut prospețimea și bucuria nădejzii iminentei Sale întoarceri.

VI. BINECUVÂNTĂRI ȘI SALUTĂRI (3:16-18)

3:16 Versetul acesta a fost numit: „încheierea pacifică a unei epistole furtunoase”. Aici apostolul Pavel se roagă ca sfinții suferinzi de la Tesalonic să cunoască **pacea Domnului păcii** în orice clipă și **în orice fel**.

Seninătatea creștinului nu depinde de nici un lucru de pe acest pământ, ci se bazează întru totul pe Persoana și lucrarea Domnului Isus. Lumea nu poate nici să ne dea liniște și seninătate, nici să ni le ia. Dar noi trebuie să ne însușim această seninătate în toate împrejurările vieții. „Pacea nu este încetarea prigoanelor, ci calmul din inima credinciosului, care izvorăște din credința sa în Dumnezeu, care este independentă de împrejurări.”

3:17, 18 În acest punct **Pavel** a luat, după câte se pare, pana din mâna secretarului său, înserând personal **salutul**, pe care îl numește **semnul** său distinctiv **în toate epistolele** scrise de el. Unii au înțeles prin aceasta că scrisul de mână al lui Pavel de la sfârșitul fiecărei epistole ar fi dovada autenticității acestora. Alții cred că **semnul** este benedictia caracteristică a lui Pavel: **harul Domnului Isus Cristos să fie cu voi toți** (Rom. 16:24; 1 Cor. 16:23; 2 Cor. 13:14; Gal. 6:18; Ef. 6:24; Filip. 4:23; Col. 4:18; 1 Tes. 5:28; 1 Tim. 6:21; 2 Tim. 4:22; Tit 3:15; Filemon 25; și, dacă Pavel este cel care a scris această epistolă, Evrei 13:25). Din aceste trimiteri reiese că toate epistolele sale se sfârșesc pe nota harului.

RĂPIREA BISERICII

Adevărul întoarcerii Domnului apare în fiecare din cele 5 capitole ale primei epistole către Tesaloniceni și în primele două capito-

le ale celei de-a doua epistole către Tesaloniceni. Este tema centrală, unificatoare, firul de aur care o străbate. Dar să nu uităm niciodată că profețiile nu au fost date pentru a ne stimula intelectul sau pentru a ne satisface curiozitatea, ci scopul lor este de a exercita o transformare profundă în viața noastră.

Pentru credincioși nădejdea iminentei revenirii a lui Cristos are implicații practice, de o extraordinară însemnătate.

1. Ea trebuie să aibă o influență purificatoare în viața noastră (1 Tes. 5:23; 1 Ioan 3:3).

2. Trebuie să ne determine să ne rugăm și să lucrăm pentru mântuirea celor pierduți (Gen. 19:14; Ez. 33:6; Iuda 21-23).

3. Trebuie să ne încurajeze să perseverăm în pofida prigoanelor și încercărilor prin care trecem (Rom. 8:18; 2 Cor. 4:17; 1 Tes. 4:13-18).

4. Trebuie să ne facă să renunțăm la mulțimea bunurilor noastre materiale, a căror valoare trebuie să descrească pe măsură ce se apropie venirea Sa (vezi Lev. 25:8-10, 14-16).

5. Trebuie să ne facă să ne cerem iertare oricărei persoane față de care am greșit, restituind ce am luat sau stricat, acolo unde este cazul (Mat. 5:24; Iac. 5:16).

6. Trebuie să ne inspire să lucrăm cu sârguință, știind că în curând va veni noaptea, când nimeni nu mai poate lucra (Ioan 9:4; 1 Tes. 1:9, 10a).

7. Trebuie să ne țină într-o stare de permanentă așteptare (Luca 12:36) și rămânere în El, pentru ca să nu fim rușinați înaintea Lui, la venirea Lui (1 Ioan 2:28).

8. Trebuie să ne confere îndrăzneala de a-L mărturisii pe Cristos (Marcu 8:38; Luca 9:26).

9. Trebuie să se dovedească a fi o nădejde aducătoare de mângâiere (Ioan 14:1-3, 28; 1 Tes. 4:18; 2 Tes. 1:7; 2 Tim. 2:12).

10. Trebuie să ne încurajeze la cumpătare, blândețe, gingășie, înduplecare și un duh rezonabil (Fil. 4:5).

11. Trebuie să constituie pentru noi motivația care să ne aducă la unitate și dragoste (1 Tes. 3:12, 13).

12. Trebuie să imprime în noi dorul și conștiința că suntem de pe altă lume (Col. 3:1-4).

13. Trebuie să ne aducă aminte că ni se va trece în revistă lucrarea pe acest pământ și că vom fi retribuiți pentru felul cum am trăit și lucrat (Rom. 14:10-12; 1 Cor. 3:11-15; 2 Cor. 5:10).

14. Trebuie să recurgem la această minunată nădejde în apelurile pe care le lansăm când predicăm evanghelia (Fapte 3:19-21; Apo. 3:3).

Pentru cei ce nu sunt credincioși, adevărul despre venirea lui Cristos ar trebui să-i determine să se pocăiască de păcatele lor se predea Lui, ca Domn și Mântuitor, cu toată ființa lor. Numai cei ce sunt în Cristos vor fi cu El la Răpire. Ceilalți vor fi lăsați pe pământ, ca să înfrunte judecata.

Dar dacă va veni Domnul azi?

Datorită importanței venirii Domnului în viața tesalonicenilor și a creștinilor în general, am inclus aici următoarele rezumate:

Argumente care pledează în favoarea Răpirii Pretribulaționiste

1. Primul argument decurge din ideea iminenței Răpirii. Există o mulțime de texte biblice care arată că creștinii trebuie să fie într-o permanentă stare de așteptare, pentru că Domnul poate veni în orice clipă. Noi trebuie să așteptăm și să veghem, pentru că nu știm când va veni El. Dacă biserica ar trebui să treacă prin Marea Strămtorare, atunci nu am mai putea să ne așteptăm ca El să vină în orice clipă. Asta pentru că El nu ar putea veni decât cel puțin după șapte ani. Or, noi nu suntem în Marea Strămtorare. Dar când va începe această perioadă, va dura șapte ani. Concepția pre-tribulaționistă este singura pe care o putem îmbrățișa, dacă credem că Cristos poate veni în orice clipă.

Iată câteva versete din care rezultă că trebuie să-L așteptăm în permanență pe Domnul, întrucât nu știm când va avea loc acest eveniment:

„Și nu numai ea, dar și noi care avem cele dintâi roade ale Duhului suspinăm în noi, *așteptând cu nerăbdare* înfierea, adică răscumpărarea trupului nostru“ (Rom. 8:23).

„Pentru că, ori de câte ori mâncați pâinea aceasta și beți paharul acesta *vestiți moartea Domnului până va veni El*“ (1 Cor. 11:26 — textul acesta, fiind adresat în primul rând corintenilor, presupune că Domnul putea să vină în timpul vieții lor).

„Și în adevăr, gemem în cortul acesta, *plini de dorința să ne îmbrăcăm cu locuința noastră din cer*“ (2 Cor. 5:2 — Credincioșii vor fi îmbrăcați cu trupurile lor proslăvite la Răpire).

„Căci noi, în Duhul, prin credință, *așteptăm cu nerăbdare* nădejdea neprihăririi“ (Gal. 5:5 — Nădejdea neprihăririi este

venirea Domnului și trupul proslăvit pe care îl vom primi atunci).

„Dar cetățenirea noastră este în ceruri, de unde și *Îl așteptăm cu nerăbdare* pe Mântuitorul, Domnul Isus Cristos, care va transforma trupul stării noastre smerite și-l va face asemenea trupului Său slăvit, potrivit cu lucrarea prin care El este în stare să-Și supună toate lucrurile“ (Filip. 3:20, 21).

„Blândetea voastră să fie cunoscută de toți oamenii. *Domnul este aproape*“ (Filip. 4:5).

„Căci ei înșiși istorisesc ce primire ne-ați făcut și cum v-ați întors la Dumnezeu de la idoli, ca să slujiți Dumnezeului Celui viu și adevărat și să *așteptați* din ceruri pe Fiul Său, pe care L-a învitat dintre cei morți, pe Isus, care ne scapă de mânia viitoare“ (1 Tes. 1:9, 10).

„*Așteptând* binecuvântata noastră nădejde și arătarea slavei marelui nostru Dumnezeu și Mântuitor Isus Cristos“ (Tit 2:13).

„Tot așa Cristos, după ce S-a adus jertfă o singură dată ca să poarte păcatele multora, Se va arăta a doua oară, celor care *Îl așteaptă*, nu în legătură cu păcatul, ci pentru mântuire“ (Ev. 9:28).

„*Încă puțin, foarte puțin timp*, și Cel care vine va veni și nu va întârzia“ (Ev. 10:37).

„*Fiți deci îndelung răbdători, fraților, până la venirea Domnului*. Iată, plugarul așteaptă roada scumpă a pământului, având răbdare până primește ploaie timpurie și târzie. *Fiți și voi îndelung răbdători, întăriți-vă inimile, căci venirea Domnului este aproape*. Nu vă plângeți unii împotriva altora, fraților, ca să nu fiți judecați. *Iată, Judecătorul este chiar la ușă!*“ (Iacov 5:7-9).

„*Sfârșitul tuturor lucrurilor este aproape*; deci fiți sobri și vegheați în rugăciunile voastre“ (1 Pet. 4:7).

„*Oricine are nădejdea aceasta în El* se curățește, după cum El este curat“ (1 Ioan 3:3).

„*Tineți-vă în dragostea lui Dumnezeu, așteptând îndurarea Domnului nostru pentru viața veșnică*“ (Iuda 21. Aici îndurarea Domnului nostru Isus Cristos este întoarcerea Sa pentru a-i lua în cer pe cei ce i-a răscumpărat prin sângele Lui).

„*Iată, Eu vin curând!* Păstrează ce ai, ca nimeni să nu-ți ia cununa“ (Apo. 3:11).

„*Iată, Eu vin curând!* Binecuvântat este cel care păzește cuvintele profeției acestei cărți“ (Apo. 22:7).

„Și iată, *Eu vin curând* și răsplata Mea este cu Mine, ca să dau fiecăruia după cum

este fapta lui“ (Apo. 22:12).

„Cel care dă mărturie despre aceste lucruri zice: *«Da, Eu vin curând.»* Amin! Vino, Doamne Isuse!“ (Apo. 22:20).

Mai sunt și alte texte care, chiar dacă nu se referă direct la Răpire, lasă să se degaje impresia generală că venirea lui Cristos este iminentă. De-a lungul întregii sale istorii, biserica credincioasă a susținut că vremea venirii lui Cristos nu se cunoaște și, prin urmare, poate avea loc în orice moment.

„*Vegheați, dar, pentru că nu știți în ce ceas vine Domnul vostru.* Dar să știți că dacă ar ști stăpânul casei la ce strajă din noapte va veni hoțul, ar veghea și n-ar lăsa să-i spargă casa. De aceea, și voi fiți gata, căci Fiul Omului va veni în ceasul în care nu vă gândiți“ (Mat. 24: 42-44).

„*Cât despre ziua aceea sau ceasul acela, nu știe nimeni:* nici îngerii care sunt în cer, nici Fiul, ci numai Tatăl. Luați seama, *vegheați și rugați-vă, căci nu știți când va fi timpul acela.* Este ca un om care a plecat din țară și, lăsându-și casa, dă robilor săi putere, arată fiecăruia care este datoria lui și poruncește portarului să vegheze. *Vegheați, dar, pentru că nu știți când va veni stăpânul casei — seara, sau la miezul nopții, sau la cântarea cocoșilor, sau dimineața* — ca nu cumva, venind pe neașteptate, să vă găsească dormind. *Și ceea ce vă spun vouă vă spun tuturor: Vegheați!*“ (Marcu 13:32-37).

„*Și voi înșivă fiți ca niște oameni care așteaptă pe stăpânul lor să se întoarcă de la nuntă, ca să-i deschidă îndată, când va veni și va bate la ușă*“ (Luca 12:36).

„*Încât nu duceți lipsă de nici un fel de har, în așteptarea arătării Domnului nostru Isus Cristos*“ (1 Cor. 1:7).

„*Cristos Isus, care este pe punctul de a judeca viii și morții*“ (2 Tim. 4:1, JND).

„*Copilașilor, este ceasul cel de pe urmă.* Și, după cum ați auzit că vine Anticrist, să știți că acum s-au ridicat mulți anticriști; prin aceasta știm că *este ceasul de pe urmă*“ (1 Ioan 2:18).

„*De aceea, dacă nu veghezi, voi veni ca un hoț și nu vei ști în care ceas voi veni asupra ta*“ (1 Ioan 2:18).

„*lată, Eu vin ca un hoț. Binecuvântat este cel ce veghează și își păzește hainele, ca să nu umble gol și să nu i se vadă rușinea*“ (Apo. 16:15).

2. Al doilea argument se bazează pe făgăduința că biserica va fi izbăvită de mânia viitoare. La Romani 5:9 Pavel spune că „vom fi mântuiți de *mânia* viitoare prin El.“

Întâi Tesaloniceni 1:10 spune că Domnul Isus este Izbăvitorul nostru de *mânia* viitoare. Iar la 1 Tesaloniceni 5:9 aflăm că Dumnezeu nu ne-a rânduit la *mânie*, ci ca să căpătăm mântuirea prin Domnul nostru Isus Cristos. Termenul „*mânie*“ se referă fie la *mânia* din timpul Marii Strămtorări, fie la judecata eternă pe care o va aduce Dumnezeu peste necredincioși. În epistolele către Tesaloniceni contextul ne conduce la primul sens, cel al *mâniei* din timpul Marii Strămtorări (vezi 1 Tesaloniceni 5:2, 3; 2 Tes. 1:6-10; 2:10-21).

3. La Apocalipsa 3:10 Cristos promite că îi va păzi pe ai Săi de (în greacă: *ek*, „din“) ceasul încercării, care va veni peste lume, ca să-i încerce pe cei ce sunt pe pământ.

4. Structura cărții Apocalipsa vine în sprijinul argumentului că Răpirea va avea loc înainte de Marea Strămtorare. În capitolele 2 și 3 biserica este văzută pe pământ, dar după capitolul 3 nu se mai spune deloc că s-ar mai afla pe pământ. În capitolele 4 și 5 sfinții sunt văzuți în cer, purtând cununile de biruitori. Apoi urmează Marea Strămtorare pe pământ, în capitolele 6-19. Sfinții din epoca bisericii sunt deja în cer.

5. Perioada Marii Strămtorări nu va începe până când nu a fost revelat omul păcatului (2 Tes. 2:3). Dar omul păcatului nu va fi revelat înainte de a fi dat la o parte cel care reține (2 Tes. 2:7, 8), adică Duhul Sfânt, căci El reține sau împiedică deplina izbucnire a răului, atâta timp cât biserica se află pe pământ. Dar la Răpire, El va fi luat din lume, întrucât biserica, în care locuiește El, nu se mai află pe pământ.

Într-o anumită privință Duhul Sfânt întotdeauna a fost și va fi în lume. Dar Duhul Sfânt a venit în mod special la Rusalii să locuiască permanent în credincioșii din cadrul bisericii. În acest sens El va fi luat din lume la Răpire. Așa nu înseamnă că Duhul lui Dumnezeu nu își va desfășura lucrarea în timpul Tribulației (Marii Strămtorări). El va convinge de păcat și va converti păcătoși. Dar El nu va locui permanent în ei, după cum nu-i va încorpora în biserică. Slujba Lui va fi întrucâtva comparabilă cu aceea pe care a avut-o în perioada Vechiului Testament.

6. În 1 Tesaloniceni 4:18 se spune că Răpirea este o perspectivă care aduce mângâiere. În schimb, Ziua Domnului nu vine ca un mângâietor, ci ca un hoț noaptea (1 Tes. 5:2). Este acel timp de nimicire subită (v. 3) și *mânie* (v. 9) de care nimeni nu va scăpa (v. 3). Dimpotrivă, Răpirea este o nădejde tot

mai luminoasă, iar nu o nădejde tot mai înfricoșătoare.

7. Trebuie să treacă un interval de timp între venirea lui Cristos ca să-Și ia sfinții și venirea Sa împreună cu sfinții Săi. Când va veni Cristos să-Și ia sfinții, *toți* credincioșii vor fi luați din lumea aceasta, primind *trupurile lor proslăvite* (1 Cor. 15:51). Dar când Cristos va reveni pentru a domni, vor mai exista oameni mântuiți, care vor avea *trupuri naturale*, așa cum reiese din faptul că aceștia vor crește copii (vezi Is. 65:20-25; Zah. 8:5). Or, dacă Răpirea și Revelația ar avea loc în același timp (cum susține concepția post-tribulaționistă), atunci de unde vin acești oameni din a doua categorie?

Mai există un motiv pentru care trebuie să treacă un interval de timp între Răpire și [începutul] domniei [lui Cristos pe acest pământ]. Momentul Scaunului de Judecată al lui Cristos trebuie să aibă loc în cer, după ce a avut loc Răpirea, când Domnul va judeca credincioșia sfinților Săi, răsplătindu-i în funcție de aceasta (2 Cor. 5:10). Răsplățile care se vor da cu această ocazie vor stabili gradul de conducere acordat fiecărui sfânt în parte, în timpul domniei de o mie de ani a lui Cristos pe pământ (Luca 19:17, 19). Dacă Răpirea și venirea Domnului pentru a domni ar avea loc concomitent, nu ar mai rămâne loc pentru Scaunul de Judecată al lui Cristos.

8. Singurul mod în care Ziua Domnului poate să-l ia pe cineva prin surprindere este în maniera unui hoț care vine noaptea (1 Tes. 5:2). Totuși Pavel afirmă limpede că ea nu îi va lua pe credincioși prin surprindere ca un hoț noaptea (1 Tes. 5:4). Prin urmare, pe credincioși nu-i va lua deloc prin surprindere. De ce nu? Două sunt motivele oferite: (1) Credincioșii nu sunt copii ai nopții, ci ai zilei (1 Tes. 5:4, 5). (2) Dumnezeu nu i-a rânduit pe credincioși la mânia (1 Tes. 5:9).

9. Când are loc Răpirea, credincioșii se duc în casa Tatălui (Ioan 14:3), iar nu imediat pe pământ, cum susțin post-tribulaționiștii.

10. Tribulația (Marea Strămtorare) are un caracter eminentemente iudaic, fiind denumită: necazul *lui Iacob* (Ier. 30:7). Observații referirile de natură iudaică de la Matei 24: Iudeea (v. 16), Sabatul (v. 20), locul sfânt (v. 15). Termenii aceștia nu au nimic de a face cu biserica.

11. Câteva din arhetipurile din Vechiul Testament indică și ele că Răpirea va avea loc înainte de Marea Strămtorare (deci pre-tribulaționistă). Noi nu *clădim* doctrine pe

arhetipuri, dar aceste arhetipuri sunt în acord cu concepția pre-tribulaționistă:

Enoh, un arhetip al bisericii, a fost strămutat înainte de a veni pe pământ apele judecății lui Dumnezeu, pe când Noe și familia lui — arhetipuri ale rămășiței credincioase din poporul evreu — au fost păstrați cu viață în timpul potopului.

Lot a fost izbăvit din Sodoma înainte ca aceasta să fi căzut sub focurile judecății.

Aducerea lui Isaac de către Avraam, ca să fie jertfit prefigurează aducerea de către Dumnezeu a Fiului Său ca jertfă la Calvar. Prima oară când e menționat Isaac este atunci când a ieșit în întâmpinarea miresei sale, ca s-o aducă acasă la el. Tot așa prima arătare a lui Cristos după Înălțarea Sa va avea loc când El va veni să-și ducă mireasa acasă, în cer.

Ilie a fost strămutat în cer înainte de a se fi dezlănțuit judecata asupra mârșavei Izebela.

12. Primele șazeci și nouă de săptămâni din profeția lui Daniel (9:24-27) cuprind intervalul de la decretul lui Artaxerxes din 445 î.Cr. până la răstignirea lui Cristos. Ele nu au nimic de a face cu biserica. Atunci ce ne-ar face să credem că biserica se găsește în a șaptezecă săptămână, care este Perioada Marii Strămtorări? (În realitate, Era Bisericii survine într-o paranteză nementionată situată între a șazeci și noua și a șaptezecă săptămână.)

Argumente invocate de cei care combat ideea Răpirii pre-tribulaționiste, susținând că Răpirea va avea loc după Marea Strămtorare

1. Făgăduința de la Apocalipsa 3:10 potrivit căreia — spun aceștia — sfinții nu vor fi salvați de Marea Strămtorare, ci vor fi păziți și poată trece cu bine prin ea (comparați cu Ioan 17:15).

Răspuns: Cuvintele traduse prin [în engleză: keep you from, n.tr.] „te voi păzi de“ din acest verset au limpede sensul: „te voi ține afară din“. Prepoziția din greacă (*ek*) înseamnă: „afară din“. Așadar, ideea sibli-niată aici nu este că biserica va fi păzită în timpul sau *pe durata* Tribulației, ci dimpotrivă că va fi ținută cu totul *în afara ei*.

Aceleași cuvinte sunt folosite și la Ioan 17:15 unde Isus se roagă: „Nu Mă rog ca să-i iei din lume, ci să-i păzești de cel rău.“ Plummer comentează aici: „După cum Cristos este Cel în Care ucenicii Lui trăiesc și se

mişcă, tot așa cel rău este cel *față de care* sau *din* care Se roagă El să fie ei ținuți.“ Rugăciunea Domnului a fost ascultată: credincioșii au fost păziți și ținuți *afară* de sub stăpânirea Satanei, fiind strămutați în împărăția Preaiubitului Fiu al lui Dumnezeu.

2. În greacă textul de la Romani 5:3 sună astfel: „...Tribulația [deci cu articolul hotărât, n.tr.] lucrează răbdare.“

Răspuns: Pavel nu spune că singura perioadă în care tribulația [deci, strămtorarea] lucrează răbdare este perioada Tribulației cunoscută sub denumirea de Marea Strămtorare. Dimpotrivă, el argumentează clar că tribulațiile prin care trec credincioșii în viața de acum dezvoltă în ei răbdarea. De asemenea, în greacă, ca de altfel în franceză și în spaniolă, substantivele abstracte adesea poartă marca articolului hotărât, ceea ce înseamnă că traducerea: „tribulație“ [deci, fără articol hotărât] este cea corectă.

3. Creștinilor totdeauna li s-a promis că vor trece prin tribulații (Ioan 16:33). Nu există motive pentru care să nu trebuiască să trecem Marea Strămtorare — spun adepții acestei teorii.

Răspuns: Nimeni nu neagă că „în împărăția lui Dumnezeu trebuie să intrăm prin multe strămtorări“ (Fapte 14:22). Dar există o diferență uriașă între strămtorările de care are parte fiecare credincios și Marea Strămtorare prin care va trece lumea care L-a respins și Îl respinge pe Cristos.

4. Doi Tesaloniceni 1:7 arată că sfinții nu vor dobândi odihnă până când Domnul Isus se va întoarce pe pământ la sfârșitul Marii Strămtorări.

Răspuns: Tesalonicenii cărora le-a fost adresată această scrisoare deja au intrat în odihna lor din cer. Dar pierzarea prigonitorilor lor și răzbunarea sfinților *se vor manifesta* lumii atunci când Domnul Isus se va întoarce cu putere și mare slavă.

5. Potrivit textului de la Fapte 3:21, cerurile Îl vor ține pe Domnul Isus până în vremurile restaurării tuturor lucrurilor, adică Mileniul.

Răspuns: Cuvintele acestea au fost roștite *oamenilor lui Israel* (v. 4). *Cât privește națiunea Israel*, afirmația este valabilă, fiind în acord cu cuvintele adresate de Mântuitorul Ierusalimului la Matei 23:29: „Nu Mă veți mai vedea până veți zice: «Binecuvântat este Cel ce vine în numele Domnului!»“ Asta va avea loc la sfârșitul Marii Strămtorări. Dar biserica va fi fost deja Răpită în cer cu șapte ani mai înainte.

6. Psalmul 110:1 spune că Cristos va ședea la dreapta lui Dumnezeu până când dușmanii Lui vor fi nimiciți. Asta se va întâmpla la sfârșitul Marii Strămtorări.

Răspuns: La Apocalipsa 20:8, 9, citim despre unii care vor fi dușmanii lui Cristos la sfârșitul Mileniului — adică mia de ani care va începe după ce s-a sfârșit Marea Strămtorare. Dreapta lui Dumnezeu descrie, probabil, poziția de onoare și putere, dar și o locație geografică.

7. La Tit 2:13 nădejdea binecuvântată este identică cu slăvita arătare. Prin urmare, Răpirea are loc în același timp cu Rălația. Așadar, noi nu ne așteptăm ca Răpirea să aibă loc înaintea Marii Strămtorări, ci atunci când va veni Cristos să domnească — afirmă post-tribulaționiștii.

Răspuns: Argumentul acesta se bazează pe o regulă din sintaxa limbii elene, numită regula lui Granville Sharp, potrivit căreia: Când două substantive legate între ele prin conjuncția *kai* („și“, în greacă) sunt la același caz iar primul substantiv este articulat, iar al doilea nu este, înseamnă că al doilea substantiv se referă la aceeași persoană sau lucru la care se referă primul substantiv, fiind o amplificare sau o descriere a acestuia. Să dăm un exemplu: Tit 2:13 spune: „slava marelui nostru Dumnezeu și Mântuitor Isus Cristos.“ Cuvintele „Dumnezeu“ și „Mântuitor“ sunt legate prin conjuncția „și“; ambele sunt marcate de același caz, genitiv (slava cui? a marelui...); articolul hotărât (în greacă acesta e încorporat în cuvântul „nostru“) precede cuvântul „Dumnezeu“, dar nu și pe „Mântuitorul“. Prin urmare, conform regulii lui Granville Sharp, cuvântul „Mântuitorul“ se referă la aceeași persoană ca „Dumnezeu“, fiind o descriere suplimentară a Sa. Desigur, asta demonstrează că Mântuitorul nostru, Isus Cristos, este Dumnezeu.

Acum în același verset se spune, în greacă: „așteptând binecuvântata și slăvita arătare.“ Astfel se afirmă că, potrivit regulii lui Sharp, binecuvântata nădejde este totuna cu slăvita arătare și, întrucât de obicei prin „slăvita arătare“ se înțelege venirea lui Cristos pentru a domni, nădejdea credinciosului nu ar fi într-o Răpire pre-tribulaționistă, ci în venirea lui Cristos pe pământ, cu slavă.

Două răspunsuri putem da aici. Mai întâi, ca orice regulă ce se respectă, și regula lui Granville Sharp are excepții. Una o găsim la Luca 14:23, unde textul grec spune: „Ieșiți la drumuri și la garduri.“ Dacă regula s-ar aplica și în acest caz, ar însemna că drumu-

rile sunt identice cu gardurile! O a doua excepție o găsim la Efeseni 2:20: „temelia apostolilor și a profeților.“ Nici un cercetător atent al Scripturilor nu se va încumeta să afirme că apostolii și profeții sunt identici!

Dar chiar și dacă am admite că binecuvântata nădejde este totuna cu slăvita arătare, ce ne-ar împiedica să privim Răpirea ca slăvita arătare a lui Cristos pentru biserica Sa, în timp ce Revelația este slăvita Sa arătare pentru lume? Cuvintele *apokalupsis* (revelație) și *epiphaneia* (strălucire sau arătare) se pot referi și la Răpire, și la venirea lui Cristos pentru a domni.

8. Alte texte biblice din care reiese că nădejdea credinciosului echivalează cu venirea lui Cristos pentru a domni sunt: 1 Corinteni 1:7; 1 Timotei 6:14; 2 Timotei 4:8; 1 Petru 1:7, 13; 4:13.

Răspuns: Cuvintele: „revelație“ și „arătare“ din aceste texte se aplică atât la venirea lui Cristos pentru sfinții Săi, cât și la venirea Sa cu sfinții Săi. Mai întâi, El Se descopere și Se arată bisericii, apoi lumii.

Dar chiar și dacă toate aceste versete citate mai sus s-ar referi la venirea lui Cristos pentru a domni, ar trebui să fie clar că nădejdea credinciosului cuprinde toate binecuvântările privitoare la viitorul profetic. Noi așteptăm cu bucurie Răpirea, venirea lui Cristos pentru a domni, Mileniul și starea eternă.

9. În mod tradițional, nădejdea bisericii nu a fost în Răpirea bisericii înainte de Marea Strămtorare. Acest [fenomen] a început abia în urmă cu 160 de ani, ca urmare a învățăturilor lui J. N. Darby.

Răspuns: Biserica din timpul Noului Testament aștepta pe Fiul lui Dumnezeu din cer. Sfinții nu știau când va veni El; prin urmare, ei L-au așteptat în orice clipă.

Argumentele îndreptate împotriva unei învățături pe care a propagat-o sau nu a propagat-o cineva se numesc *ad hominem* („la persoană“) și sunt considerate nerelevante pentru discutarea chestiunii în cauză. Întrebarea care se pune este alta: „Ce ne învață Scriptura?“, iar nu „Ce ne învață cutare sau cutare persoană?“

10. Ultima trâmbiță din 1 Corinteni 15:52 și trâmbița lui Dumnezeu (1 Tes. 4:16) sunt legate de Răpire, fiind identice cu trâmbița a șaptea de la Apocalipsa 11:15. Întrucât trâmbița a șaptea răsună la sfârșitul Marii Strămtorări, când „împărățiile lumii acesteia au ajuns împărăția Domnului nostru și ale Cristosului Său,“ înseamnă că întoarcerea

trebuie să aibă loc după Marea Strămtorare.

Răspuns: Aceste trâmbițe nu sunt deloc identice. „Ultima trâmbiță“ este identică cu „trâmbița lui Dumnezeu“, proclamând Răpirea și semnaland învierea credincioșilor și strămutarea acestora în casa Tatălui. Este „ultima trâmbiță“ pentru biserică. A șaptea trâmbiță de la Apocalipsa 11:15 este ultima dintr-o serie de judecăți ce vor avea loc în Marea Strămtorare. Este ultima trâmbiță pentru Israelul necredincios și pentru Neamurile necredincioase. „Ultima trâmbiță“ de la 1 Corinteni 15:52, numită și „trâmbița lui Dumnezeu“ (1 Tes. 4:16) are loc înainte de Marea Strămtorare. Trâmbița a șaptea are loc la sfârșitul Marii Strămtorări.

11. „Prima înviere de la Apocalipsa 20:4, 5 are loc la sfârșitul Marii Strămtorări, nu cu șapte ani mai înainte, cum spun pre-tribulaționiștii“.

Răspuns: Prima înviere nu este un eveniment izolat, ci o serie de evenimente, care a început cu învierea lui Cristos (1 Cor. 15:23). Etapa următoare din această serie o va constitui învierea credincioșilor, de la Răpire. Etapa a treia va fi învierea sfinților din Marea Strămtorare, când va reveni Cristos pe pământ (Apo. 20:4, 5). Cu alte cuvinte, prima înviere cuprinde învierea lui Cristos și a tuturor credincioșilor adevărați, indiferent când vor fi înviați aceștia. Toți necredincioșii vor fi înviați la sfârșitul Mileniului, când vor trebui să se înfățișeze în fața Marelui Tron Alb (Apo. 20:11-15).

12. La Matei 13:24-30 grâul și neghina cresc împreună până la sfârșitul veacului, adică, până la sfârșitul Marii Strămtorări.

Răspuns: Da, e adevărat, dar aceasta este o pildă care se referă la împărăția cerurilor, și nu la biserică. Vor exista oameni autentici, cât și falși, în împărăție, până la sfârșitul Marii Strămtorări.

13. Răpirea nu poate fi un secret, deoarece se spune că se va auzi un strigăt, glasul arhanghelului și trâmbița lui Dumnezeu (1 Tes. 4:16).

Răspuns: Învățătura potrivit căreia Răpirea va fi un secret se bazează pe faptul că va avea loc într-o clipeală de ochi (1 Cor. 15:52). Cu alte cuvinte, ea va avea loc, se va încheia înainte ca lumea să prindă de veste sau să știe ce s-a întâmplat.

14. George Müller, Samuel Tregelles, Oswald Smith și alte personalități marcante au aderat la concepția post-tribulaționistă.

Răspuns: Argumentul acesta nu dovedește nimic. Au fost oameni mari care au

aderat fie la una, fie la cealaltă din concepții.

15. Majoritatea trimerelor din NT la venirea lui Cristos se referă la venirea Sa pentru a domni.

Răspuns: Asta nu neagă adevărul Răpirii. Doar pentru că există mai multe trimiteri la cer, decât la iad în NT nu înseamnă că nu există iad.

16. Biserica nu va îndura mânia lui Dumnezeu în timpul Marii Strămtorări, dar va îndura mânia lui Anticrist sau mânia Satanei.

Răspuns: De șase ori în cartea Apocalipsei mânia din timpul Marii Strămtorări este identificată cu *mânia lui Dumnezeu*:

„Apoi a urmat un alt înger, al treilea, zicând cu glas tare: «Dacă se închină cineva fiarei și icoanei ei și primește un semn pe frunte sau pe mână, va bea și el din vinul *mâniei lui Dumnezeu*, turnat neamestecat în paharul mâniei Lui; și va fi chinuit în foc și în pucioasă, înaintea sfinților îngeri și înaintea Mielului.»“ (14:9, 10).

„Și îngerul și-a aruncat secera pe pământ, a cules via pământului și a aruncat strugurii în teacul cel mare al *mâniei lui Dumnezeu*“ (14:19).

„Apoi am văzut în cer un alt semn mare și minunat: șapte îngeri care aveau șapte nenorociri, cele din urmă, căci cu ele s-a sfârșit *mânia lui Dumnezeu*“ (15:1).

„Și una din cele patru făpturi vii a dat celor șapte îngeri șapte potire de aur, pline cu *mânia lui Dumnezeu*, care este viu în vecii vecilor“ (15:7).

„Și am auzit un glas puternic, care venea din templu și care zicea celor șapte îngeri: «Duceți-vă și vărsați pe pământ cele șapte potire ale *mâniei lui Dumnezeu!*»“ (16:1).

„Cetatea cea mare a fost împărțită în trei părți, și cetățile națiunilor s-au prăbușit. Și Dumnezeu Și-a adus aminte de Babilonul cel mare, ca să-i dea potirul de vin al furiei *mâniei Lui*“ (16:19).

17. Când Isus spune: „Eu vin curând“ (Apo. 22:7, 12, 20), asta nu înseamnă în orice clipă, ci, mai degrabă, faptul că venirea Lui va fi deodată.

Răspuns: Este un punct discutabil. Chiar dacă înseamnă „deodată“ sau „subit“, există versete ca cel de la Evrei 10:37, care spune: „Încă puțin, foarte puțin, și Cel care vine va veni și nu va întârzia.“

18. Reținătorul de la 2 Tesaloniceni 2:6-8 nu este Duhul Sfânt, ci guvernul roman sau puterea lui Dumnezeu.

Răspuns: A fost discutat în cadrul note-

lor asupra acestui pasaj.

19. Venirea lui Cristos nu putea fi privită ca iminentă în epoca apostolică, deoarece atât Petru, cât și Pavel știau că vor muri (Ioan 21:18, 19; 2 Pet. 1:14, 15; 2 Tim. 4:6).

Răspuns: Pavel spune uneori despre sine că va fi în viață la întoarcerea Domnului (1 Tes. 4:15), iar alții se include în categoria credincioșilor care vor muri și vor fi înviați (Filip. 3:10, 11). Aceasta e atitudinea corectă pe care ar trebui s-o avem cu toții. Ne așteptăm ca Domnul să vină în timpul vieții noastre, dar ne dăm seama că s-ar putea să murim înainte de a fi avut loc Răpirea.

Petru credea că sfârșitul tuturor lucrurilor este aproape (1 Pet. 4:7) și îi condamna pe batjocoritorii care negau venirea Domnului, spunând că „toate rămân așa cum erau de la începutul creației“ (2 Pet. 3:4).

20. Venirea Domnului nu poate avea loc în orice clipă, întrucât evanghelia trebuie vestită în toată lumea înainte ca să poată veni El (Mat. 24:14).

Răspuns: Asta se referă la *evanghelia împărăției* (v. 14), care va fi vestită în toată lumea în timpul Marii Strămtorări. Clauzele acestei evanghelii sunt: „Crede în Domnul Isus Cristos și vei fi mântuit iar când va veni Cristos, vei intra în Mileniu împreună cu El.“ Este aceeași cale a mântuirii pe care o predicăm și noi, cu deosebirea că a noastră are ca punct viitor de referință Răpirea. Cu alte cuvinte, noi spunem: „Crede în Domnul Isus Cristos și vei fi mântuit iar când va veni Isus, vei merge în casa Tatălui, împreună cu El.“

21. Pasaje cum sunt cele de la Matei 28:19, 20 și Fapte 1:8 arată evanghelia ca fiind vestită „către toate națiunile“ și „până la marginile pământului“. Prin urmare, nu era posibil ca Domnul să vină în timpul vieții apostolilor.

Răspuns: La Coloseni 1:6, 23, Pavel afirmă că „toată lumea“ și „orice făptură de sub cer“ a auzit evanghelia. La Romani 10:18, se spune că evanghelia a fost vestită până la marginile lumii. Desigur, suntem conștienți că aceste pasaje se referă la lumea cunoscută până în acel timp, adică la țărilor din jurul bazinului Mării Mediterane.

22. Planurile misionare pe termen lung ale apostolului Pavel, așa cum ne sunt ele redată la Fapte 18:21; 23:11; Romani 15:22-25, 30, 21, arată că el nu se aștepta ca Domnul să vină în viitorul apropiat.

Răspuns: Planurile lui Pavel au fost întocmite în funcție de voia lui Dumnezeu

(Fapte 18:21; Rom. 1:10; 1 Cor. 4:19). El muncea ca și când Domnul nu S-ar fi întors în timpul vieții sale, dar aștepta și veghea ca și când El Se putea întoarce în orice clipă.

23. Pavel s-a referit la vremurile primejdioase din vremea de pe urmă (1 Tim. 4:1-3; 2 Tim. 3:1-5). Or, asta presupune trecerea unei perioade îndelungate de timp, în care Domnul nu va veni.

Răspuns: Tot Pavel a spus că taina fărădelegii a și început să lucreze (2 Tes. 2:7) iar Ioan a spus că este „ceasul de pe urmă” în vremea sa (1 Ioan 2:18). Oamenii aceștia nu au văzut nici o problemă la acest capitol, care să facă un impediment din nădejdea într-o iminentă întoarcere a lui Cristos.

24. Parabole cum sunt cea de la Matei 25:14-30 și Luca 19:11-27 presupun scurgerea unei perioade îndelungate de timp până la întoarcerea Domnului. Prin urmare, primii credincioși nu se făceau aștepta ca Domnul să vină în orice clipă.

Răspuns: După câte se pare, primii credincioși nu-și întemeiau doctrina pe parabole, întrucât ei așteptau Răpirea! (1 Tes. 1:10). Dar și fără acest argument, „timpul îndelungat” de la Matei 25:19 este prea nedefinit pentru a exclude ideea iminenței venirii Domnului. Parabola din Luca ne învață că *impărăția* nu se va arăta imediat (Luca 19:11), dar asta nu împiedică Răpirea *bisericii* în orice clipă.

NOTE FINALE

¹(1:1) Mai există (sau există din nou) o adunare de creștini la Tesalonic (care se numește astăzi Saloniki).

²(1:5) E. W. Rogers, *Concerning the Future*, pg. 80.

³(1:6) George Williams, *The Student's Commentary on the Holy Scriptures*, pg. 948.

⁴(1:10) Atât manuscrisele cele mai vechi (NU), cât și manuscrisele majoritare (M) conțin cuvintele: „care au crezut”, aceasta fiind, negreșit, varianta corectă.

⁵(2:1) William Kelly, *Elements of Prophecy*, pg. 253.

⁶(2:2) „Domnul” (*Kurios*) este varianta

critică (NU). Varianta tradițională (TR) *Cristos* din ediția KJV și NKJV nu este (ca altele) slab sprijinită; aici este varianta *majoritară*. Unii învățați cred că sintagma: „Ziua lui Cristos” se referă la perioada finală de prigoane, care nu poate începe decât după ce a fost descoperit omul păcatului. Unii dintre tesaloniceni credeau, eronat, că această perioadă a și început. Legând această perioadă de un eveniment situat după Răpire, Pavel infirmă convingător această idee.

⁷(2:3) Unii teologi, cum ar fi J. Dwight Pentecost, traduc termenul *apostasia* „plecare”, crezând că se referă chiar la Răpire. Dacă argumentul acesta este valabil, atunci e un verset care demonstrează incontestabil că Răpirea va avea loc înainte de Marea Strămtorare.

⁸(2:3) „Păcat” în varianta TR și în textul majoritar; „fărădelege” în varianta critică.

⁹(2:4) În limba greacă, prepoziția (aici un prefix) *anti* are și sensul de „împotriva” și „în loc de”. Ambele sensuri se potrivesc cu Anticrist.

¹⁰(2:6) Textul grec conține articolul *neutru* și participiul în versetul 6 iar în versetul 7 articol *masculin* și participiul.

¹¹(2:6) Rogers, *Future*, pg. 65.

¹²(2:6) Duhul Sfânt este redat aici la neutru din rațiuni pur gramaticale (substantivul *pneuma* este neutru). Se folosește genul masculin pentru sublinierea personalității Sale.

¹³(3:5) Ambele sunt traduceri valabile ale substantivului *Christou* la genitiv (textual: „al lui Cristos”). KJV îl traduce sub forma genitivului *obiectiv* („a lui” primind atenția sugerată de substantivul pe care îl modifică). Pe când forma de genitiv *subiectiv* din NKJV subliniază că Cristos este Cel care are răbdare.

¹⁴(3:11) În greacă găsim cuvintele: „deloc *ergazomenous* (lucrând), ci *periergazomenous* (făcându-și de lucru sau găsindu-se cu treabă).” (Observați rădăcina „*erg*” — a lucra.)

BIBLIOGRAFIE

Vezi Bibliografia de la sfârșitul comentariului asupra cărții *1 Tesaloniceni*.

EPISTOLELE PASTORALE

Introducere

„Epistolele pastorale au jucat un rol important în istoria bisericii creștine, justificându-și pe deplin locul ce-l ocupă în Canonul Noului Testament. Atracția deosebită pe care o exercită asupra noastră derivă din imbinarea unor sănătoase sfaturi practice cu expunerea unor teme teologice majore, care s-au dovedit inestimabil de utile pentru creștini, atât pe plan personal, cât și colectiv.“

— Donald Guthrie

I. Sensul termenului „epistole pastorale“

Încă de la începutul veacului al optsprezecelea, 1 și 2 Timotei și epistola către Tit au căpătat denumirea de „epistole pastorale“ — titlatură considerată derutantă sau utilă, în funcție de modul în care o percepem.

Dacă prin denumirea aceasta înțelegem că aceste trei epistole conțin sugestii practice privitoare la modul în care trebuie să avem grijă de oile Domnului, atunci negreșit a fost o denumire inspirată, pentru că și-a atins scopul.

Dar dacă prin denumirea aceasta unii înțeleg că Timotei și Tit dețineau statutul de clerici (sau pastori, în sensul actual al termenului), ai bisericilor din Efes și Creta, atunci aceștia nu vor fi prins adevărata semnificație a denumirii, fiind derutați.

Edițiile mai vechi ale Bibliei King James conțin texte adiționale neinspirate, dispuse la sfârșitul epistolelor, care au întărit această concepție greșită. De pildă, la sfârșitul epistolei 2 Timotei, găsim această adăugire neinspirată:

A doua epistolă către Timotheus, hirotonisit în calitate de prim episcop al bisericii efesenilor, a fost scrisă de la Roma, când Pavel a fost adus înaintea lui Nero a doua oară.

Iar la sfârșitul epistolei către Tit găsim următoarea explicație:

A fost scrisă către Tit, cel ce a fost hirotonisit ca prim episcop al bisericii cretanilor, de la Nicopol din Macedonia.

Albert Barnes, el însuși un cleric, nu poate nicidecum fi acuzat de prejudecată, când scrie:

Nu există dovezi potrivit cărora Tit ar fi fost primul episcop al bisericii de acolo, sau că ar fi fost primul de acolo căruia să i se poată aplica termenul de episcop în sensul scriptural. Într-adevăr, există dovezi pozitive că nu el a fost primul, căci Pavel a fost și el prezent acolo, împreună cu el, iar Tit a fost „lăsat“ să ducă la bun sfârșit lucrarea începută.

Nu există nici o dovadă că Tit a fost „episcop“ acolo, cu sensul de prelat, nici măcar nu se poate dovedi că a fost un pastor cu statut permanent.

Aceste adăugiri la sfârșitul epistolelor sunt atât de lipsite de autoritate și pline de greșeli încât a sosit timpul ca ele să fie omise din edițiile Bibliei. Ele nu fac parte din scrierile inspirate, ci sunt de natura unor „note și comentarii“, efectul lor fiind mereu acela de a adăuga ceva, de cele mai multe ori probabil perpetuând eroarea. Opinia potrivit căreia Timotei și Tit ar fi fost „episcopi prelați“, unul al Efesului iar celălalt al Cretei, se bazează în măsură covârșitoare pe aceste adausuri netrebnice de la sfârșitul epistolelor, iar nu pe epistolele propriu-zise. Într-adevăr, nu există nici o dovadă în textul propriu-zis al epistolelor în sprijinul acestor opinii iar dacă aceste adausuri ar fi eliminate, nici un om al Noului Testament nu ar presupune niciodată că acești doi bărbați au deținut vreodată postul de episcop.¹

Din fericire, aceste adausuri de la sfârșitul epistolelor au fost, în cele din urmă, eliminate din versiunile moderne ale NT, dar învățătura greșită propagată de ele nu a dispărut cu una cu două.

Timotei și Tit au fost trimiși către aceste biserici în cadrul unor misiuni temporare, de apostolul Pavel pentru a-i instrui pe credincioși și a-i preveni cu privire la pericolul învățătorilor falși.

Întrucât, practic, mai toți cărturarii Bibliei sunt de acord că aceste trei epistole datează *din aceeași perioadă*, fiind redactate *de aceeași mână*, vom trata chestiunea paternității și autenticității lor o singură dată, luând aceste trei epistole ca pe o unitate.

II. Paternitatea acestor epistole

Până în anul 1804, când Schmidt a negat că Pavel ar fi scris aceste epistole, întreaga biserică, și chiar necredincioșii, le-au acceptat ca pe Epistolele autentice redactate de marele apostol.

De atunci s-a încetățenit tot mai mult practica de a le eticheta drept scrieri „evlavioase“, dar „plastografe“ (ca și când evlavia ar putea merge mână în mână cu fraudă!). Celor mai mulți liberali și unor învățați cu atitudini altminteri conservatoare le-a venit greu să accepte aceste cărți ca fiind de proveniență autentic paulină sau, dacă nu le-au respins în întregime, au pus sub semnul întrebării cel puțin paternitatea paulină a unor pasaje din ele. Întrucât ele conțin multe învățături importante cu privire la modul în care trebuie să fie îndrumată o biserică și alte doctrine importante — *inclusiv avertismente împotriva ereticilor și preveniri cu privire la necredința din vremurile de pe urmă* — noi considerăm că este necesar să acordăm mai mult spațiu tratării autenticității acestor epistole decât în cazul oricărei alte epistole, cu excepția lui 2 Petru.

III. Dovezile externe

Dovezile externe ale Pastoralelor sunt foarte puternice. De fapt, dacă acesta ar fi singurul criteriu de acceptare sau respingere a lor, ele ar câștiga fără drept de apel.

Irineu este primul autor cunoscut care a citat aceste epistole în mod nemijlocit. Tertullian și Clement din Alexandria le-au atribuit lui Pavel, după cum a făcut-o și Canonul Muratorian. Părinți ai bisericii dintr-o perioadă și mai timpurie par să fi avut cunoștință despre aceste Scrisori, între aceștia numărându-se Polycarp și Clement din Roma.

Conform spuselor lui Tertullian, Marcion nu a inclus aceste trei Cărți în „canonul“ său. Dar acesta nu e neapărat un vot exprimat împotriva autenticității lor, cât împotriva *conținutului* lor. Marcion era un fel de lider de cult deraiat, care reacționa negativ la atacurile aspre lansate de Pavel împotriva gnosticismului ce începea să se coaguleze (vezi introducerea la Coloseni). Pasajele care

erau cu deosebire antipatice acestui eretic anti-semit sunt cele de la 1 Timotei 1:8; 4:3; 6:20 și 2 Timotei 3:16, 17.

IV. Dovezile interne

Aproape toate atacurile împotriva paternității pauline asupra epistolelor pastorale pleacă de la presupusele dovezi împotriva acestei paternități, care s-ar găsi *chiar în* conținutul acestor epistole.

Se invocă trei categorii de dovezi: istorice, ecleziastice și lingvistice. Vom examina pe scurt fiecare dintre aceste trei probleme.

Problema istorică. O seamă de evenimente și persoane din aceste cărți nu pot fi așezate la locul lor în Faptele Apostolilor sau în cunoștințele pe care le avem despre slujba lui Pavel, din alte epistole. Episodul în care Pavel îl lasă pe Trofim la Milet, acesta fiind bolnav, iar la Troa își lasă mantaua și sulițele sale nu concordă cu faptele cunoscute despre călătoriile apostolului.

Dar argumentul acesta poate fi infirmat cu ușurință. Da, este adevărat că nu se potrivește cu faptele relatate la Faptele Apostolilor. Și nici nu este nevoie să facă acest lucru! Filipeni 1:25 lasă să se înțeleagă că Pavel se aștepta să fie pus în libertate iar tradiția creștină susține că a și fost eliberat și a slujit câțiva ani buni, înainte de a fi fost iarăși întemnițat și apoi decapitat. Astfel, evenimentele, prietenii și dușmanii menționați în epistolele pastorale aparțin perioadei acesteia de lucrare misionară situată *între* cele două întemnițări.

Problema ecleziastică. S-a spus că organizarea bisericii ar fi avut loc mult mai târziu, după trecerea lui Pavel: la cele veșnice, prin veacul al doilea. Este drept că în pastorale se vorbește despre episcopi, presbiteri și diaconi, dar nu există nici o dovadă că aceștia ar fi fost tipul de episcopi „monarhici“ din veacul al doilea și cele care i-au urmat. În realitate, Filipeni 1:1, o epistolă anterioară, menționează o pluralitate de episcopi (supraveghetori) într-o singură biserică, iar nu un episcop peste o biserică sau chiar sistemul ulterior în care un episcop a ajuns să supravegheze mai multe biserici. În plus, termenii *presbiteri* și *episcopi* sunt folosiți în mod interșanjabil în Timotei și Tit, pe când, începând abia din veacul al doilea, sub persistenta încurajare din partea lui Ignațiu, s-a ajuns la situația în care un singur „episcop“ să fie ales mai mare peste alți oameni cunoscuți sub denumirea de „presbiteri“.

În felul acesta însăși învățătura despre liderii din biserică din epistolele pastorale arată limpede că ele aparțin epocii *apostolice*, iar nu veacului al doilea.

Argumentul lingvistic. Atacurile cele mai puternice pornesc de la deosebirea de stil și vocabular dintre aceste trei scrisori și celelalte zece epistole cărora li se recunoaște paternitatea paulină. Astfel, se arată, nu vom regăsi aici unele din cuvintele și expresiile îndrăgite de Pavel, dar *vom găsi* multe cuvinte (circa 36% cuvinte noi) care nu se întâlnesc în celelalte epistole. În felul acesta, recurgând la metodologia statistică, se încearcă să se „dovedească” faptul că Pavel „nu ar fi putut” scrie aceste epistole. (Prin aceeași metodă s-a încercat contestarea paternității lui Shakespeare asupra unor poeme ce-i aparțin, înregistrându-se însă aceleași rezultate negative.)

Este bine să recunoaștem că aici avem, într-adevăr, *probleme reale*. De data aceasta, teoriile nu sunt interieate întru totul pe prejudecățile unora față de învățături biblice ce le repugnă lor. (Dar, apostazia din vremea de pe urmă, pe care epistolele pastorale îi atacă, seamănă suprinzător de mult chiar cu unii dintre cărturarii care susțin că nu Pavel este autorul acestor epistole!)

Mai întâi, este important să reținem că aceste scrisori au fost compuse de un om în vârstă, confruntat cu moartea; un om care a călătorit mult și și-a făcut o mulțime de alți prieteni de când a ieșit din închisoare (2 Timotei a fost scrisă în timpul celei de-a doua întemnițări a lui Pavel). Este un fapt îndeobște cunoscut că mai toți oamenii își îmbogățesc vocabularul, odată cu scurgerea timpului, după multe lecturi, călătorii și interacțiuni cu oameni noi.

În al doilea rând, să nu uităm care este tema acestor scrisori: persoanele din structura bisericii, chestiunile de etică și apostazia — aspecte care, automat, reclamă recurgerea la un vocabular îmbogățit de termeni noi.

Apoi conținutul acestor scrisori este mult prea redus pentru a se putea recurge cu temeinicie la metoda statistică. Poate că cel mai semnificativ este faptul că 80 la sută din vocabularul Noului Testament ce figurează doar în Pastorale se regăsește în Vechiul Testament în limba greacă (Septuaginta), așa cum arată Guthrie în a sa *Introducere*. Întrucât Pavel folosea greaca în misiunea sa, reiese clar că Vechiul Testament îi era cunoscut în această limbă, cât și în originalul ebraic. Pe scurt, acele cuvinte despre care se

afirmă că Pavel le-a folosit făceau parte, cel puțin, din vocabularul său pasiv. Părinții bisericii pentru care limba greacă era limba principală de comunicare, în uzul zilnic, nu au găsit nici o obiecție în paternitatea paulină asupra Pastoralilor. (Faptul că unii dintre ei *au găsit* obiecții față de paternitatea paulină asupra epistolei către Evrei arată că acești oameni aveau urechea fină pentru a distinge stilul unui autor.)

Însumând toate răspunsurile la argumentele invocate de cei care contestă paternitatea paulină asupra Pastoralilor, și în special corelarea lor cu mărturia celor din antichitate și din toate timpurile, adică acei drept-credincioși care au acceptat aceste scrisori ca fiind redactate de mâna lui Pavel, vom spune că și noi le putem accepta paternitatea paulină, fără să ne călcăm pe cuget. De fapt, conținutul de o înaltă factură *etică* al acestor epistole exclude posibilitatea ca ele să fie opera vreunui plăsmuitor, „pios” sau nu. Acestea sunt cuvintele inspirate ale lui Dumnezeu (2 Tim. 3:16, 17), transmise prin Apostolul Pavel.

V. Fondul și temele epistolelor pastorale

Sincer vorbind, nu prea dispunem de materiale suficiente care să prezinte fundalul acestei perioade din viața apostolului Pavel, parcursă de aceste epistole. În lipsă de altceva, vom înnați toate datele biografice întâlnite în epistolele pastorale — atâtea câte sunt.

Sunt o seamă de cuvinte și teme ce revin cu frecvență în aceste scrisori. Din acestea putem deduce câteva date despre subiectele care i-au ocupat mintea lui Pavel tot mai mult, pe măsură ce misiunea lui se apropia de sfârșit.

Credința este unul din cuvintele caracteristice în epistolele de față. În contextul creșterii pericolului apostaziei, Pavel s-a străduit să sublinieze marele corp de doctrină creștină ce a fost transmis sfinților. El a descris diversele atitudini pe care le-au manifestat sau aveau să le manifeste oamenii față de credință.

1. Unii au suferit naufragiu cu privire la credință (1 Tim. 1:19).
2. Unii aveau să se departe de credință (1 Tim. 4:1).
3. Unii aveau să se lepede de credință (1 Tim. 5:8).
4. Unii aveau să se lepede de credința lor dintâi (1 Tim. 5:12).

5. Unii aveau să se rătăcească de la credință (1 Tim. 6:10).
6. Unii au greșit ținta cu privire la credință (1 Tim. 6:21).

Foarte strâns înrudită cu credința este și sintagma *doctrină* (*învățătură*) *sănătoasă*. „Sănătoasă” înseamnă aici mai mult decât corectă sau drept-credincioasă. Are sensul primar de sănătate și acela de „dătătoare de sănătate”. Este termenul de la care a derivat cuvântul „igienă”, cu precizarea că, desigur, aici este vorba despre igienă spirituală.

Notați și următoarele:

Doctrină sănătoasă (1 Tim. 1:10; 2 Tim. 4:3; Tit 1:9; 2:1).

Cuvinte sănătoase (2 Tim. 1:13).

Sănătos în credință (Tit 2:8).

Cuvântul *conștiință* (sau „cuget”) este menționat de șase ori, după cum urmează:

1 Timotei 1:5, 19; 3:9; 4:2

2 Timotei 1:3

Tit 1:15

Evlavia este subliniată ca dovadă practică a caracterului sănătos al doctrinei cuiva — 1 Timotei 2:2, 10; 3:16; 4:7, 8; 5:4; 6:3, 5, 6, 11; 2 Timotei 3:5 (doar o formă exterioră de evlavie); 3:12; Tit 1:1; 2:12.

Sobrietatea sau *mintea trează* sunt calități despre care apostolul a crezut că trebuie cultivate în tinerii săi asistenți — 1 Timotei 2:9, 15; 5:6, 8; 2 Timotei 3:2, 11; Tit 1:8; 2:2, 4, 6, 12.

Să observăm și numeroasele lucruri *bune* pe care le menționează apostolul:

Un cuget bun (1 Tim. 1:5, 19).

Legea este bună (1 Tim. 1:8).

O luptă bună (1 Tim. 1:18).

Rugăciunea este bună (1 Tim. 2:3).

Faptele bune (1 Tim. 2:10; 3:1; 5:10, 25; 6:18; 2 Tim. 2:21; 3:17; Tit 1:16; 2:7, 14; 3:1, 8, 14).

O purtare bună (1 Tim. 3:2).

O mărturie bună (1 Ti. 3:7).

O poziție bună (un loc de cinste, în română, n.tr.) (1 Tim. 3:13).

Orice faptură este bună (1 Tim. 4:4).

Un bun slujitor (1 Tim. 4:6).

O doctrină bună (1 Tim. 4:6).

Evlavia este bună (1 Tim. 5:4).

Lupta bună a credinței (1 Tim. 6:12; 2 Tim. 4:7).

O bună mărturie (1 Tim. 6:13).

O temelie bună (1 Tim. 6:19).

Un lucru bun (2 Tim. 1:14; Tit 2:3; 3:8).

Un bun ostaș (2 Tim. 2:3).

Oameni buni (2 Tim. 3:3; Tit 1:8; 2:5).

Bună fidelitate (Tit 2:10).

Un ultim studiu lexical interesant privește termenii medicali pe care îi găsim în aceste trei epistole. Unii cred că este o oglindire a faptului că Doctorul Luca a fost însoțitorul apropiat al lui Pavel în această perioadă.

Am amintit deja că termenul „sănătos” înseamnă dătător de sănătate și că aici este folosit pentru a descrie doctrină, cuvinte, vorbire și credință.

La 1 Timotei 4:2, Pavel se referă la o conștiință însemnată cu fierul roșu, adică cauterizată cu un instrument încins.

Sintagma „obsedați de dispute” înseamnă „având o atitudine de dereglare mintală cu privire la ele” și este un termen medical (1 Tim. 6:4).

„Cancer” din 2 Timotei 2:17 este tradus prin „cangrenă” în Versiunea Revizuită (termenul grec stă la originea cuvântului „cangrenă”).

Și, în fine, sintagma „urechi care îi gâdilă” (2 Tim. 4:3) este folosită de Pavel în diagnosticul pe care îl pronunță asupra acestor cazuri clinice din vremea de pe urmă.

După această privire de ansamblu asupra chestiunilor ce țin de fundalul epistolelor pastorale, să deschidem acum la Prima Epistolă către Timotei, pentru a-i studia, verset cu verset, conținutul.

PRIMA EPISTOLĂ CĂTRE TIMOTEI

Introducere

„Epistola aceasta a avut darul să-i confere lui Timotei probe documentare privind autorizația sa de a acționa în calitate de reprezentant al apostolului. Prin urmare, o mare parte a epistolei se ocupă direct de viața personală și activitățile lui Timotei.“

— D. Edmond Hiebert

I. Locul unic în Canon

Cei care ar dori să văduvească biserica de epistolele pastorale susținând că acestea nu ar fi scrisori autentice redactate de marele apostol, aduc mari prejudicii credinței. Noi credem că principala problemă pentru ei nu are atât de mult a face cu așa-numitul „vocabulary ne-paulin“, cât cu modul *foarte* paulin în care sunt imbinat cuvintele! Ei condamnă aprioric tocmai lucrurile pe care unii din acești oameni le fac și le predau oamenilor ca în învățătură.

Adevărul, frumusețea și forța spirituală a epistolei întâi către Timotei nu pot fi trecute cu vederea de oricine meditează asupra textului propriu-zis, fără preconcepții. De fapt, mulți din cei care neagă paternitatea paulină își dau seama de acest lucru, drept care sunt forțați să sugereze că anumite fragmente din scrisorile pauline *autentice* ar fi fost întreșesute în textul acestei epistole, pe care ei o consideră o plastografie, dar una foarte reușită! De pildă, scepticul francez din veacul trecut, Ernest Renan, scrie: „Unele pasaje din aceste scrisori sunt atât de frumoase încât suntem nevoiți să ne întrebăm dacă falsificatorul nu cumva a reușit să pună mâna pe unele însemnări autentice ale lui Pavel, pe care le-a încorporat apoi în compoziția sa apocrifă.“¹

Cu cât mai simplu ar fi să acceptăm învățătura aproape universală a bisericii, din cele mai străvechi timpuri, potrivit căreia acestea sunt — *în întregimea lor* — „notițele autentice ale lui Pavel“!

În întâi Timotei găsim revelații foarte importante privitoare la ordinea în cadrul bisericii, slujba femeilor și persoanele de conducere din biserică. Modul în care tre-

buie să trăiască omul lui Dumnezeu este prezentat limpede de cel care a fost *pildă excelentă* în această privință: Pavel însuși.

II. Paternitatea

Pentru discuția pe marginea paternității lui Întâi Timotei, vezi Introducerea la Epistolele Pastorale.

III. Data

Aproape toți conservatorii sunt de acord că 1 Timotei a fost prima dintre epistolele pastorale în ordinea redactării, urmată de Tit iar apoi de 2 Timotei, cu puțin timp înainte de moartea lui Pavel. Dacă Pavel a fost eliberat din arestul său la domiciliu din anul 61 d.Cr., ținând cont că va fi efectuat după asta mai multe călătorii, rezultă că epistola a fost scrisă, probabil, între anul 64 și 66, din Grecia.

IV. Fondul și temele

Tema cărții 1 Timotei ne este prezentată foarte clar la 3:14, 15:

Îți scriu aceste lucruri, nădăduind că voi veni în curând la tine. Dar dacă voi întârzia, să știi cum trebuie să se poarte cineva în casa lui Dumnezeu, care este Adunarea Dumnezeului Celui viu, stâlpul și susținerea adevărului.

Pavel afirmă limpede aici că pentru biserica lui Dumnezeu există o normă de comportare, pe care dorește să i-o aducă la cunoștință lui Timotei prin această scrisoare.

Nu este de ajuns să-i spunem unui copil neascultător: „Fii cuminte!“, dacă acel copil nu este ajutat să și cunoască ce se așteaptă de la el pe plan pozitiv, cum trebuie să se

comporte ca să fie „cuminte“. Deci trebuie să i se comunice în ce constă comportamentul bun. Or, tocmai asta face Întâi Timotei pentru copilul lui Dumnezeu în raport cu biserica lui Dumnezeu. O privire rapidă la capitolele ei va susține tema schițată mai sus. Așa, de pildă, capitolul 2 ne arată cum tre-

buie să fie acest comportament în raport cu rugăciunea în public și cu rolul femeilor în public. Capitolul 3 prezintă condițiile pe care trebuie să le întrunească cei ce vor ocupa poziții de răspundere și conducere în cadrul adunării. Capitolul 5 subliniază responsabilitatea adunării față de văduve.

SCHIȚA CĂRȚII

- I. SALUTUL (1:1, 2)
- II. SARCINA ÎNCREDINȚATĂ DE PAVEL LUI TIMOTEI (1:3-20)
 - A. Sarcina de a închide gura învățătorilor falși (1:3-11)
 - B. Mulțumiri pentru adevărul har al lui Dumnezeu (1:12-17)
 - C. Reiterarea sarcinii încredințate lui Timotei (1:18-20)
- III. ÎNDRUMĂRI REFERITOARE LA VIAȚA BISERICII (2:1-3:16)
 - A. Referitor la rugăciune (2:1-7)
 - B. Referitor la bărbați și femei (2:8-15)
 - C. Referitor la presbiterii și diaconi (3:1-13)
 - D. Referitor la conduita în biserică (3:14-16)
- IV. APOSTAZIA DIN BISERCĂ (4:1-16)
 - A. Prevenire cu privire la iminența apostaziei (4:1-5)
 - B. Îndrumări pozitive, în lumina iminenței apostaziei (4:6-16)
- V. ÎNDRUMĂRI CONCRETE REFERITOARE LA DIVERSELE CATEGORII DE CREDINCIOȘI (5:1-6:2)
 - A. Diverse grupe de vârstă (5:1, 2)
 - B. Văduvele (5:3-16)
 - C. Presbiterii (5:17-25)
 - D. Robii și stăpânii (6:1, 2)
- VI. ÎNVĂȚĂTORII FALȘI ȘI DRAGOSTEA DE BANI (6:3-10)
- VII. ULTIMELE SARCINI ÎNCREDINȚATE LUI TIMOTEI (6:11-21)

Comentariu

I. SALUTUL (1:1, 2)

1:1 Pavel se prezintă mai întâi pe sine, ca **apostol al lui Isus Cristos**. Un apostol este un „trimis“. Așadar Pavel spune că a fost rânduit de Dumnezeu să desfășoare o lucrare misionară. Împuternicirea lui Pavel a fost **prin porunca lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru și Domnul Isus Cristos, nădejdea noastră**. Aceste cuvinte subliniază că nu Pavel a fost cel care a ales de la sine această slujbă, ca mijloc de subzistență, după cum nu oamenii l-au ordonat pentru lucrarea sa. Ci el a primit o chemare precisă de la Dumnezeu pentru a predica, a-i învăța pe oameni și a suferi. În versetul acesta, **Dumnezeu Tatăl** este numit **Mântuitorul nostru**.

De obicei, în NT Domnul Isus este numit Mântuitorul, ne-existând nici o contradicție în asta. Dumnezeu este **Mântuitorul** oamenilor în sensul că El dorește mântuirea lor, că L-a trimis pe Fiul Său să realizeze lucrarea de răscumpărare și că le dă viață veșnică tuturor celor care îl primesc pe Domnul Isus prin credință. Cristos este Mântuitorul în sensul că El realmente S-a dus la cruce și a isprăvit lucrarea ce trebuia săvârșită pentru ca Dumnezeu să-i poată mântui pe păcătoși, cu îndeplinirea cerințelor neprihănirii Sale.

Domnul Isus Cristos este denumit aici **nădejdea noastră**. Asta ne amintește de Coloseni 1:27: „Cristos în voi, nădejdea slavei.“ Singura noastră nădejde de a ajunge în rai se

afără în Persoana și lucrarea Domnului Isus. De fapt, toate perspectivele minunate pe care ni le prezintă Biblia sunt ale noastre doar în virtutea legăturii noastre cu Cristos Isus.

Notați și Efeseni 2:14, unde Cristos e pacea noastră, precum și Coloseni 3:4, unde El este viața noastră. Cristos este pacea noastră, Cel care se ocupă de problema păcatelor comise de noi în trecut; Cristos este viața noastră, în sensul că este Cel ce se ocupă de problema puterii pentru timpul de acum; iar Cristos este nădejdea noastră, în sensul că se ocupă de problema izbăvirii în viitor.

1:2 Scrisoarea este adresată **lui Timotei**, care e descris drept **fiu adevărat în credință** (adică pe tărâmul **credinței**), prin asta înțelegându-se probabil că Timotei a fost mântuit prin intermediul apostolului, pesemne în timpul vizitei lui Pavel la Listra (Fapte 14:6-20). Dar impresia generală care se degajă din Fapte este că Timotei era deja ucenic, când Pavel a făcut cunoștință cu el (Fapte 6:1, 2). În acest caz, sintagma: **fiu adevărat în credință** înseamnă că Timotei etala aceleași calități morale și spirituale ca Pavel; era descendent **adevărat** al apostolului în sensul că manifesta același caracter.

Stock spune: „Ferice de tânărul lucrător creștin ce are ca îndrumător un asemenea lider și ferice de liderul creștin care are «tolba plină» de asemenea copii «adevărați»“.

De obicei epistolele NT se deschid cu salutul „har și pace“, dar la 1 și 2 Timotei acest salut este lărgit, devenind acum: **har, îndurare și pace**. Toate aceste epistole din ultima parte a vieții lui Pavel au fost adresate unor indivizi, mai degrabă decât unor biserici, ceea ce explică și noul termen din cadrul salutului: **îndurare**.

Har înseamnă toate resursele divine pentru viața și slujirea creștină. **Îndurare** se referă la grija și ocrotirea plină de compasiune pe care le oferă Dumnezeu celor nevoiași și predispuși la poticniri și eșecuri. **Pace** înseamnă liniștea lăuntrică izvorâtă din bizuirea pe Domnul. Aceste trei binecuvântări vin de la **Dumnezeu Tatăl nostru și Isus Cristos Domnul nostru**. Dumnezeuirea lui Cristos este subînțeleasă în versetul acesta în sensul că Pavel spune că Domnul Isus este egal cu Tatăl. Sintagma: **Isus Cristos Domnul nostru** subliniază Domnia lui Cristos. Pe când cuvântul „Mântuitor“ apare de douăzeci și patru de ori în NT, termenul „Domnul“ apare de 522 de ori. Aceste realități de ordin statistic ar trebui să aibă efectul cuvenit în trăirea noastră practică.

II. SARCINA ÎNCREDINȚATĂ DE PAVEL LUI TIMOTEI (1:3-20)

A. Sarcina de a închide gura învățătorilor falși (1:3-11)

1:3 Se pare că, după prima sa internmîtare la Roma, Pavel a vizitat Efesul, în compania lui Timotei. Când Pavel a pornit mai departe, vizitând Macedonia, i-a lăsat lui Timotei îndrumări să rămână la Efes și să predea cuvântul lui Dumnezeu și să-i avertizeze pe credincioși față de pericolele prezentate de învățătorii falși. Din Macedonia, Pavel a trecut, probabil, în sud, ajungând la Corint, de unde e posibil să fi scris această scrisoare adresată lui Timotei. În versetul 3, apostolul spune, de fapt: „După cum te-am instruit anterior, să rămâi în Efes când eu m-am dus în Macedonia, tot așa eu îți repet acum aceste instrucțiuni.“ Nu trebuie să deducem de aici că Timotei ar fi fost numit în funcția de pastor al bisericii din Efes. Pasajul nu ne dă nici un motiv să tragem această concluzie. Mai degrabă, Timotei a efectuat la Efes o misiune temporară, atenționându-i pe anumiți oameni din adunare să nu predea doctrine contrare credinței creștine și să nu adauge la ea învățături suplimentare. Principalele doctrine false despre care e vorba aici sunt: legalismul și gnosticismul. În eventualitatea că Timotei ar fi ispitit să fugă de aceste probleme, Pavel îi spune să rămână la datorie.

1:4 De asemenea, Timotei este îndemnat să nu ia seama la **basme și genealogii fără sfârșit**. Nu putem ști cu precizie la ce se referă aceste cuvinte. Unii spun că ar fi fost legende ce s-au ivit în rândurile unor învățători iudaici. Alții cred că se referă la mituri și generații ale gnosticilor. Este interesant de observat că sectele și cultele deraiate din vremea noastră sunt caracterizate de aceleași lucruri. Multe fantasmagorii și născociri au apărut în legătură cu fondatorii religiilor false. În plus notăm că genealogiile ocupă un loc major în cadrul mormonismului.

Subiectele nefolositoare de acest gen nu fac altceva decât să ridice semne de întrebare și îndoieli în mințile oamenilor. Ele nu produc **edificarea evlavioasă care este prin credință** (sau: **lucrarea lui Dumnezeu, care este prin credință**, n.tr.).

Întreg planul răscumpărării este conceput de Dumnezeu, neavând scopul de a stârni îndoieli și **dispute**, ci de a induce **credință** în inimile oamenilor. Acești oameni din adunarea de la Efes sunt sfătuiți să nu-și consacre atenția unor teme lipsite de orice

preț, cum ar fi **basmele și genealogiile**, ci să se dedice marilor adevăruri ale credinței creștine, care se vor dovedi o binecuvântare pentru oameni și vor inspira **credință**, în loc de indoială.

1:5 Poate că lucrul cel mai important pe care trebuie să-l înțelegem din acest verset este că **porunca** nu se referă la Legea lui Moise sau la cele zece porunci (Decalogul), ci la sarcina încredințată în versetele 3 și 4, așa cum reiese foarte limpede din traducerea NKJV: **Acum scopul poruncii este dragostea...** Pavel spune că țelul sarcinii pe care i-a dat-o el lui Timotei a fost acela de a produce nu doar o teologie corectă, ci **dragoste dintr-o inimă curată, dintr-o conștiință bună și dintr-o credință neprefăcută**. Aceste lucruri își vor face numaidecât simțită prezența, ori de câte ori se vestește evanghelia harului lui Dumnezeu.

Negreșit în **dragoste** e cuprinsă dragostea față de Dumnezeu, dragostea față de ceilalți credincioși și față de lume în general. Ea trebuie să izvorască dintr-o **inimă curată**. Dacă viața lăuntrică a unei persoane nu este curată, atunci din ea nu poate izvorî o adevărată dragoste creștină. Dragostea aceasta trebuie să fie în același timp produsul secundar al **unei conștiințe bune**, adică o **conștiință** din care să lipsească ofensele aduse lui Dumnezeu și semenilor. În fine, dragostea aceasta trebuie să fie rezultatul unei **credințe neprefăcute**, adică una sinceră, fără mască.

Învățăturile false nu puteau produce niciodată lucrurile enumerate de Pavel. Virtuțile enumerate de apostol nu provin din „basmе și genealogii“! Doar predarea harului lui Dumnezeu poate produce o **inimă curată, o conștiință bună și o credință neprefăcută**, care are ca urmare practică **dragostea**.

Versetul 5 ne spune care este testul prin care putem identifica toate învățăturile adevărate — anume, după rezultate. Produc ele rezultatele enumerate de Pavel? Atunci sunt adevărate.

1:6 Erau unii care s-au **rătăcit** de la aceste lucruri, adică de la o inimă curată, o conștiință bună și o credință neprefăcută. Sintagma: **n-au nimerit ținta** poate însemna fie că nu au țintit corect, fie salva lor nu a ajuns la țintă. Evident, sensul primar este că nu au țintit corect. Cu alte cuvinte, nu s-a pus aici problema că ei s-ar fi străduit să nimerescă ținta, dar că au dat greș. Ci sensul clar este că nici măcar nu au năzuit spre realizarea acestor lucruri. Prin urmare, ei au **ră-**

tăcit în vorbiri deșarte. Predicarea lor era lipsită de noimă, nu ducea nicăieri și nu avea ca urmare sfințirea oamenilor.

Pavel folosește frecvent termenul **unii** în epistola aceasta. Pe când scria 1 Timotei, învățătorii aceștia falși reprezentau doar o mică minoritate în cadrul bisericii. Când vom ajunge însă la 2 Timotei, vom vedea că termenul „unii“ nu mai apare cu aceeași frecvență, deoarece între timp s-a schimbat echilibrul de forțe. Alunecarea de la credință atinsese proporții, generalizându-se. Minoritatea a devenit între timp majoritatea.

1:7 Învățătorii falși la care se referă versetele precedente erau iudaizatorii, care căutau să amestece iudaismul cu creștinismul, și legea cu harul. Ei susțineau că credința în Cristos nu ar fi suficientă pentru ca cineva să poată fi mântuit, ci, spuneau ei, omul trebuie să fie circumcis sau să țină legea lui Moise. Ei propovăduiau că legea este regula de viață a credinciosului.

Această învățătură falsă a existat în toate veacurile istoriei bisericii, fiind cea mai mare plagă ce a reușit să corupă creștinătatea din zilele noastre. În forma ei modernă, învățătura aceasta străină afirmă că deși credința în Cristos este necesară pentru ca cineva să poată fi mântuit, acea persoană trebuie să fie însă și botezată sau să devină membru într-o biserică sau să țină legea, să facă mătăanii, să dea zeciuială sau să săvârșească alte așa-numite „fapte bune“. Celor care propagă această învățătură în legalismul din vremea noastră le scapă însă faptul că mântuirea se capătă prin credința în Cristos, fără faptele legii. Ei nu-și dau seama că faptele bune sunt **rezultatul** mântuirii, iar nu cauza ei. Un om nu devine creștin prin săvârșirea acestor lucruri, ci, mai degrabă, le săvârșește pentru că este deja creștin. Ei nu văd că Cristos, iar nu legea, este regula de viață a credinciosului. Ei nu înțeleg că un om nu poate fi sub lege fără ca prin aceasta să se afle și sub blestem. Legea îi osândește la moarte pe toți cei ce nu reușesc să țină sfintele sale precepte. Întrucât nici un om nu este în stare să asculte de lege în mod desăvârșit, rezultă că toți oamenii sunt condamnați la moarte. Dar Cristos i-a răscumpărat pe credincioși de blestemul legii, pentru că El a fost făcut blestem pentru noi.

Apostolul spune aici despre acești învățători auto-declarați ai legii că ei nu au înțeles ce spuneau, nici lucrurile despre care făceau aceste afirmații atât de încrezătoare. Ei nu puteau vorbi în mod inteligent despre lege.

deoarece nu înțelegeau scopul pentru care a fost dată legea, nici relația credinciosului față de lege.

1:8 Pavel subliniază cât se poate de limpede că legea nu are nici un cusur. „Așa că legea, negreșit, este sfântă și porunca este sfântă, dreaptă și bună“ (Rom. 7:12). Dar legea trebuie folosită în mod **legitim**. Ea nu a fost dată niciodată ca mijloc prin care oamenii să fie mântuiți (Fapte 13:39; Rom. 3:20; Gal. 2:16, 21; 3:11). Modul legitim de întrebuințare a legii este folosirea ei în predicarea și învățătura care să producă în oameni musturarea și convingerea despre păcat. Legea nu trebuie prezentată ca modalitate de mântuire sau ca regulă de viață.

Guy King a scos în evidență cele trei învățăminte oferite nouă de lege: „Ar trebui să facem. N-am făcut. Nu putem face.“ Când legea și-a făcut lucrarea în viața unui păcătos, atunci persoana respectivă este gata să strige către Dumnezeu: „Doamne, salvează-mă, prin harul Tău!“² Cei ce propagă învățătura potrivit căreia legea ar fi esențială pentru mântuire sau sfințire nu sunt consecvenți. Ei spun că dacă un creștin calcă legea, el nu trebuie condamnat la moarte. Dar prin asta nu se susține autoritatea pe care o are și trebuie s-o aibă legea. Câci ce lege mai este aceea care nu e însoțită de pedeapsă? În cazul acesta a devenit doar un sfat bun.

1:9 **Legea nu este pentru cel neprihănit.** Dacă un om este neprihănit (drept), el nu are nevoie de lege. Asta e adevărat și în cazul creștinului. Când acesta este mântuit prin harul lui Dumnezeu, el nu mai are nevoie să fie plasat sub incidența celor zece porunci, pentru a putea trăi o viață sfântă. Nu teama de pedeapsă îl face pe creștin să trăiască după voia lui Dumnezeu, ci dragostea pentru Mântuitorul, care și-a dat viața pentru el pe crucea Golgotei.

Apostolul descrie în continuare tipul de oameni pentru care a fost dată legea. Mulți comentatori biblici au evidențiat că există o strânsă legătură între această descriere și Decalogul propriu-zis. Astfel, cele zece porunci ale sale sunt împărțite în două secțiuni: primele patru au de a face cu datoria omului față de Dumnezeu (evlavie), pe când restul de șase porunci au de a face cu datoria sa față de aproapele (neprihănirea). Următoarele cuvinte par să corespundă cu prima secțiune din Decalog: **pentru cei fărădelege și nesupuși, pentru cei fără Dumnezeu și pentru păcătoși, pentru cei nesfinți și profani...** Sintagma: **pentru ucigași** se leagă

de a șasea poruncă: **Să nu ucizi.** Aici termenul **ucigători** se referă la asasinii, iar nu doar la cei ce omoară din greșeală.

1:10 Cuvintele: **pentru desfrânați, pentru sodomiți** se referă la cei imorali, atât heterosexuali, cât și homosexuali. Aici ei sunt puși în legătură cu a șaptea poruncă: „Să nu comiți adulter“. Sintagma: **pentru răpitori** se referă, evident, la a opta poruncă: „Să nu furi“. **Pentru mincinoși, pentru cei ce jură strâmb** are legătură cu a noua poruncă: „Să nu depui mărturie strâmbă împotriva semenului tău.“

Și în fine cuvintele: **și pentru orice altceva care este împotriva învățăturii sănătoase** nu sunt legate direct de a zecea poruncă, dar par să cuprindă, retrospectiv, toate poruncile, rezumându-le.

1:11 Este greu să stabilim în ce fel acest verset se leagă de cele precedente. Unul din sensurile sale ar putea fi acela că învățătura sănătoasă menționată în versetul 10 **este în conformitate cu... evanghelia.** Sau ar putea însemna că tot ce a spus Pavel despre lege în versetele 8-10 este în acord perfect cu **evanghelia** pe care a predicat-o. Sau un alt sens ar putea fi acela că tot ce a spus Pavel despre învățătorii falși în versetele 3-10 este în acord cu mesajul **evangheliei.** Deși este adevărat că evanghelia este **slăvită**, accentul din acest verset cade, probabil, asupra faptului că evanghelia ne vorbește despre *slava* (traducerea literală a termenului *slăvit*) lui **Dumnezeu**, în mod minunat. (Așa cum reiese din traducerea română GBV: „potrivit cu Evanghelia slavei fericitului Dumnezeu...“; n.tr.) Cu alte cuvinte, ne vorbește despre modul în care același Dumnezeu care este sfânt, neprihănit și drept este, în același timp, și un Dumnezeu al harului, îndurării și iubirii. Dragostea Lui a împlinit cerințele sfințeniei Sale iar acum, cei care Îl primesc pe Domnul Isus dobândesc viața veșnică.

Aceasta este **evanghelia... ce i-a fost incredințată** apostolului, axată pe slăvitul Domn Isus Cristos, care le spune oamenilor că El este nu doar Mântuitor, ci și Domn.

B. Mulțumiri pentru adevăratul har al lui Dumnezeu (1:12-17)

1:12 În textul anterior, Pavel i-a descris pe învățătorii falși, ce căutau să le impună credincioșilor de la Efes legea. Acum el își amintește de propria sa convertire, care nu s-a făcut prin păzirea legii, ci prin harul lui Dumnezeu. Apostolul nu fusese un om neprihănit, ci **cel dintâi** dintre păcătoși. Ver-

setele 12-17 par să ilustreze, prin prisma propriei experiențe a lui Pavel, folosirea legitimei a legii. Astfel, pentru el legea nu a constituit calea mântuirii, ci mai degrabă o cale prin care a devenit conștient de păcat, fiind musturat în cugetul lui pentru acesta.

Mai întâi, el izbucnește în mulțumiri la adresa lui **Cristos Isus**, pentru harul Lui care învrednicește. Accentul nu se pune aici pe ceea ce a făcut Saul din Tars pentru Domnul, ci pe ceea ce a făcut Domnul pentru el. Apostolul nu conține să se minuneze de faptul că Domnul Isus nu numai că l-a salvat, ci l-a **socotit credincios**, încredințându-i slujba. Niciodată n-ar fi putut dovedi legea un atare har. Mai degrabă, condițiile ei inflexibile l-ar fi osândit pe păcătosul Saul la moarte.

1:13 Faptul că Pavel a călcat cele zece porunci înainte de convertirea sa este dovedit cu prisosință în versetul acesta. Astfel apostolul spune despre sine că a fost în trecut un **hulitor, un prigonitor și un insolent (în românește: „om batjocoritor“)**. Ca **hulitor**, el i-a vorbit de rău pe creștini și pe Liderul lor, Isus. Ca **prigonitor**, el și-a dat toate silințele să-i condamne la moarte pe creștini, datorită convingerii sale că nou-apăruta sectă ar fi prezentat un pericol la adresa iudaismului. În procesul aducerii la îndeplinire a acestui plan rău, el și-a găsit plăcerea în săvârșirea unor fapte **insolente**, violente și revoltătoare împotriva credincioșilor. Deși din versiunea engleză nu reiese acest lucru, în original există o gradație, o creștere a gravității actelor, în acești trei termeni: **hulitor, prigonitor și insolent**. Primul păcat se limitează la cuvinte. Al doilea descrie suferințele provocate altora pentru convingerile lor religioase. Iar al treilea presupune și ideea de cruzime și ultraj.

Dar Pavel a căpătat îndurare. El nu a primit pedeapsa meritată, pentru că a săvârșit aceste lucruri **din necunoștință, în necredință**. Prigonindu-i pe creștini, el credea că îi aduce un serviciu lui Dumnezeu. Având în vedere conceptul închinării la un singur Dumnezeu adevărat, prezent în religia moștenită de la părinții lui, el credea că această credință nouă, creștină, se opunea lui Iehova Cel din VT. Și astfel, cu toată râvna și energia sa, el a căutat să apere onoarea lui Dumnezeu, omorându-i pe creștini.

Mulți insistă că importante pentru Dumnezeu sunt râvna, stăruința și sinceritatea. Dar din exemplul lui Pavel vedem că râvna nu este de ajuns. De fapt, când un om este

greșit, râvna lui nu face decât să intensifice greșeala sa. Cu cât are mai multă râvnă, cu atât mai mare va fi răul cauzat de el!

1:14 Nu numai că Pavel a scăpat de pedeapsa pe care o merita (aici fiind reliefată îndurarea), ci, pe deasupra, a avut parte de o bunădată **din belșug**, pe care nu o merita (harul). Acolo unde s-a înmulțit păcatul, harul lui Dumnezeu s-a înmulțit cu atât mai mult (Rom. 5:20).

Faptul că Pavel nu a fost înzestrat în zadar cu **harul** Domnului reiese din cuvintele: **„cu credința și dragostea care sunt în Cristos Isus.“** Harul care a venit peste Pavel a fost însoțit de **credința și dragostea care sunt în Cristos Isus**. Desigur, aceste cuvinte ar putea însemna și aceea că, după cum harul a venit de la Domnul, tot așa credința și dragostea își au obârșia în El. Dar sensul ni se lămurește mai bine, de îndată ce am priceput că Pavel nu a refuzat harul lui Dumnezeu, ci, dimpotrivă, apostolul a răspuns la acest har, punându-și încrederea în Domnul Isus și iubindu-L pe acest Binecuvântat, pe care odinioară îl urăse.

1:15 Ne întâlnim aici cu prima dintre „rostirile credincioase“ din epistolele pastorale. **Adevărat și cu totul demn de primit** este acest enunț, deoarece este cuvântul lui Dumnezeu, care nu poate minți și nu poate da greș. Oamenii își pot permite să creadă această afirmație, cu încredere implicită. De fapt, a nu o crede ar constitui un act nerezonabil și neînțelept. Este **cu totul demn de primit** pentru că se aplică la toți, spunându-le ce a făcut Dumnezeu pentru toți și oferindu-le tuturor darul mântuirii lui Dumnezeu.

Cristos Isus subliniază aici Dumnezeirea Domnului nostru. Cel care a venit din cer pe pământ a fost, mai întâi de toate, **Dumnezeu (Cristos)** și apoi **Om (Isus)**. Pre-existența Mântuitorului este sugerată de cuvintele: **a venit în lume**. Existența Sa nu a început în Betleem, ci El locuise cu Dumnezeu Tatăl din toată veșnicia. Dar a venit în lume ca Om cu o misiune specială. Însuși calendarul este o mărturie a faptului că El a venit, căci noi spunem: A.D. 19__, adică anul 19__ al Domnului sau d.Cr. (după Cristos). Cu ce scop a venit El? **Ca să-i mântuiască pe cei păcătoși**. Nu ca să-i mântuiască pe oamenii buni (din care, oricum, nu s-a găsit nici unul!), nici ca să-i salveze pe cei ce păzeau cu strășnicie legea (iarăși, nici din aceștia nu s-au găsit).

Am ajuns aici la deosebirea esențială dintre creștinism și toate celelalte învățături.

Religiile false îi spun omului că poate face ceva, că poate fi ceva, pentru a căpăta trecere înaintea lui Dumnezeu. Dar evanghelia îi comunică omului că este păcătos, că e pierdut și că nu se poate mântui singur, ci singura cale prin care poate ajunge în cer este prin lucrarea înlocuitoare săvârșită de Domnul Isus pe cruce. Tipul de învățătură bazată pe lege, la care s-a referit Pavel anterior în capitolul de față, îi dă loc firii vechi, spunându-i omului tocmai ceea ce dorește să audă acesta, anume că el însuși ar fi în stare să contribuie, cu ceva, la propria sa mântuire. Dar evanghelia arată limpede că toată gloria pentru lucrarea mântuirii îi aparține integral lui Cristos, că omul nu face altceva decât să păcătuiască și că Domnul Isus este Cel care înfăptuiește întreaga lucrare de mântuire a omului.

Duhul lui Dumnezeu l-a adus pe Pavel în punctul în care el și-a dat seama că este **cel dintâi** dintre păcătoși. Chiar dacă n-o fi fost el primul dintre păcătoși, în orice caz, era printre cei mai notorii. Observați că sintagma „cel dintâi dintre păcătoși“ nu se aplică la cei cufundați în idolatrie sau imoralitate, ci la un om profund religios, care a fost crescut într-o familie de evrei ortodocși (drept-credincioși)! Păcatul lui era de natură doctrinară, în sensul că nu accepta cuvântul lui Dumnezeu cu privire la Persoana și lucrarea Domnului Isus Cristos. Respingerea Fiului lui Dumnezeu este cel mai mare dintre păcate.

Trebuie notat și felul cum se exprimă Pavel: **dintre care cel dintâi sunt eu** — iar nu „am fost“. Se constată că sfinții cei mai evlavioși sunt adesea cei mai conștienți de propria lor păcătoșenie.

La 1 Corinteni 15:9 (epistolă scrisă prin anul 57 d.Cr.), Pavel s-a definit drept: „cel mai mic dintre apostoli“, după care la Efeseni 3:8 (deci prin anul 60 d.Cr.), el s-a numit: „cel mai mic dintre toți sfinții“. Acum la 1 Timotei 1:15, în această epistolă redactată cu câțiva ani mai târziu, el se numește **cel dintâi dintre păcătoși**. Avem aici o progresie a smereniei creștinului.

Darby traduce sintagma **dintre care cel dintâi sunt eu**: „dintre care eu sunt primul“. Cu alte cuvinte, nu că el ar fi fost cel mai groaznic păcătos ce a existat, ci că era primul în raport cu națiunea Israel. Cu alte cuvinte, convertirea lui a fost o unică întruchipare a convertirii de care va da dovadă națiunea Israel. El era „ca o stârpitură“ (adică copil născut prematur) (1 Cor. 15:8) în sensul că s-a născut din nou anterior

renașterii poporului Israel. După cum a fost mântuit prin revelație directă din cer, și fără intervenția instrumentului uman, tot așa, probabil, în același fel, rămășița iudaică va fi mântuită în timpul Marii Strămtorări. Această interpretare pare să fie confirmată de cuvintele: „dintâi“ și „model“ din versetul 16.

1:16 Acest verset explică de ce a căpătat Pavel îndurare: pentru ca să etaleze **îndelunga răbare** a lui **Isus Cristos**. După cum el fusese cel dintâi dintre păcătoși, tot așa acum el va fi cel dintâi care va etala harul neobosit al Domnului. El era „exponata numărul unu“, o pildă vie, spune William Kelly, a „iubirii divine care se înalță mai presus de cea mai înverșunată vrăjmășie, a îndelungatei răbdări divine, care epuizează până și cele mai născocite și neînduplecate forme de antagonism.“³

Cazul lui Pavel avea să fie un **model**. (În engleză: **pattern**, n.tr.). În limbaj tipografic, prin **pattern** se înțelege „șpal“ sau „mostră“. Convertirea lui Pavel avea să fie un **pattern** deci un model a ceea ce va face Dumnezeu cu națiunea Israel atunci când va veni Izbăvitorul (Rom. 11:26).

În sens mai general, versetul înseamnă că nimeni nu trebuie să dispere, oricât de rău ar fi. Persoana respectivă trebuie să se mângâie cu gândul că, întrucât Domnul l-a mântuit deja pe cel dintâi dintre păcătoși, și ea poate găsi har și îndurare, venind la El ca un păcătos pocăit. Crezând în El, și acea persoană poate găsi **viața veșnică**.

1:17 Când se gândește Pavel la felul minunat în care S-a ocupat Dumnezeu cu el, în harul Său, nu-și mai poate stăpâni bucuria, izbucnind în această admirabilă doxologie. E greu să ne dăm seama dacă se adresează lui Dumnezeu Tatăl sau Domnului Isus. Cuvintele: **Regelui etern** par să se refere la Domnul Isus, întrucât El este numit: „Regele regilor și Domnul domnilor“ (Apo. 19:36). Dar termenul **nevăzut** pare să se refere la Tatăl, întrucât Domnul Isus a fost, evident, văzut de ochii muritorilor. Faptul că nu putem distinge pe care Persoană a Dumnezeirii ar trebui s-o avem aici în vedere ar putea constitui un indiciu al absolutei Lor egalități.

Regele etern este definit mai întâi ca **neuritor**. Asta înseamnă neputrezicios sau neperisabil. Dumnezeu în esență Sa este și **nevăzut**. Oamenii au văzut apariții ale lui Dumnezeu în VT iar Domnul Isus ni l-a revelat deplin pe Dumnezeu în forma Sa vizibilă, dar faptul rămâne că Dumnezeu Însuși

este invizibil ochiului omenesc. Apoi El este definit drept **Dumnezeu, singurul care este înțelept**. În ultimă analiză, toată înțelepciunea vine de la Dumnezeu (Iac. 1:5).

1:18 Porunca din acest verset este ne-greșit cea pe care i-o dăduse Pavel lui Timotei în versetele 3 și 5, anume de a-i mostra pe învățătorii falși. Pentru a-l încuraja pe **fiul său Timotei** să-și aducă la îndeplinire aceas-tă importantă misiune, apostolul îi amintește de împrejurările care au însoțit chemarea sa la slujba creștină.

După prorociile făcute mai înainte despre tine pare să însemne că, înainte de a se fi întâlnit Pavel cu Timotei, în biserica din localitate s-a ridicat un profet, anunțând că Timotei va fi folosit de Domnul în slujba Sa. Profetul a fost un purtător de cuvânt al lui Dumnezeu, care a primit revelații depre voia lui Dumnezeu cu privire la un anumit curs de urmat, revelații pe care le-a transmis apoi bisericii. Tânărul Timotei a fost nominalizat prin rostiri profetice, viitorul său ca slujitor al lui Isus Cristos fiind astfel adus la cunoștința oamenilor. Iar acum, dacă s-ar fi întâmplat să-și piardă elanul sau să fie descurajat în lucrarea de slujire a Domnului, el este îndemnat să-și aducă aminte de aceste **profeții**, fiind astfel inspirat și stimulat **ca prin ele să lupte lupta cea bună**.

1:19 În această luptă, el trebuie să se țină de **credință și de o conștiință bună**. Nu este de ajuns ca cineva să posede o înțelegere corectă din punct de vedere doctrinar a credinței creștine. Asta pentru că este posibil să fie drept-credincios, și totuși să nu aibă **o conștiință bună**, după cum arată și Hamilton Smith:

Cei ce sunt dăruți, cei ce sunt expuși privirilor publicului, trebuie să fie cu deosebită băgare de seamă, pentru ca nu cumva, având mereu un program încărcat de apariții în public, de predi-care și de lucrare publică înaintea oamenilor, ei să negligeze cumva viața de evlavie înaintea lui Dumnezeu. Oare nu ne avertizează Scriptura că este posibil ca cineva să predice cu toată elocvența omenească și chiar îngerească, și totuși să nu fie nimic? Ceea ce aduce roadă pentru Dum-nezeu și va fi răsplătit din plin în ziua aceea, este viața de evlavie, din care trebuie să decurgă orice slujire autentică.⁴

Unii din contemporanii lui Pavel renun-țaseră la o conștiință bună și astfel suferiseră **un naufragiu** în ce privește **credința**. Ei se aseamănă cu un marinar nehibzuit, care

aruncă în mare busola.

Cei ce își naufragiaseră credința erau credincioși adevărați, dar care s-au desensi-bilizat în inima, în cugetul lor. La început, viața lor creștină a fost ca o corabie falnică, pomind cu pânzele întinse în largul mării. Numai că, în loc să revină în port, cu steagul în vânt, încercată cu o marfă, corabia acestor oameni a fost sfărâmată de stânci, aducându-le rușine și ruinându-le mărturia.

1:20 Nu știm dacă **Imineu și Alexandru** sunt cei de la 2 Timotei 2:17 și 4:14. Nici nu cunoaștem natura hulirii lor. Nu ni se spune decât că și-au abandonat o conștiință bună și că au hulit. În NT a **huli**⁵ (sau „blasfemia“) nu înseamnă neapărat a vorbi rău despre Dumnezeu, ci se referă uneori la vorbirea de rău sau limbajul abuziv adresat semenilor. De asemenea se poate referi la viața acestor oameni și la buzele lor. Prin naufragierea credinței lor, negreșit ei i-au determinat pe alții să vorbească de rău calea adevărului, viața lor devenind o hulă.

Este exact tragedia unor creștini care au fost cândva pline de râvnă și roade bune pentru Domnul, dar care s-au lăsat abătuți de la cărarea dreaptă prin rătăcirii și prin înăbușirea glasului conștiinței lor. Apostolul spune că **i-a dat pe mâna Satanei** pe acești oame-ni. Unii învățați văd în aceste cuvinte doar o referire la actul excluderii din biseri-că. Adică, spun ei, Pavel i-a exclus pe acești oameni din biserica locală, acțiunea respecti-vă având darul de a-i aduce la pocăință și de a-i repune într-o stare de părtășie cu Domnul și cu copiii Lui. Dificultatea acceptării acestui punct de vedere constă în faptul că exco-municarea (sau excluderea din biserică) era funcția unei biserici locale, și nu a unui apostol. La 1 Corinteni 5 Pavel nu l-a exco-municat personal pe omul vinovat de incest, ci i-a îndemnat pe corinteni s-o facă.

Cealaltă interpretare majoră care se dă textului de față este că darea în mâna Satanei a constituit o prerogativă acordată apostoli-lor, cu care nu ne mai întâlnim, deoarece nu mai există apostoli. Conform acestui punct de vedere, apostolii aveau autoritatea de a da o persoană ce a păcătuit pe mâna Satanei, să i se aplice suferințe fizice sau, în cazuri extreme, chiar moartea, cum s-a întâmplat cu Anania și Safira (Fapte 5:1-11). Disciplina din acest verset este, evident, cu scopul de a produce îndreptarea celor vinovați — **să fie învățați prin disciplină să nu hulească**. Nu se pune problema condamnării lor veșnice, ci a disciplinării lor.

III. ÎNDRUMĂRI REFERITOARE LA VIAȚA BISERICII (2:1-3:16)

A. Referitor la rugăciune (2:1-7)

Pavel și-a încheiat prima serie de îndrumări date lui Timotei cu privire la învățătorii falși, drept care acum el trece la tema rugăciunii. În general, cercetătorii sunt de acord că pasajul se referă la rugăciunea publică, deși nu găsim aici nimic care să ne împiedice să aplicăm pasajul și la rugăciunea personală, din cadrul vieții personale de devoțiune și închinare.

2:1 Rugăciunea **pentru toți oamenii** este deopotrivă un privilegiu și o obligație. Este un privilegiu să fim primiți în audiență la Dumnezeu, mijlocind pentru semenii noștri. Totodată, este o obligație, căci suntem datori să împărtășim tuturor vestea bună a mântuirii.

Apostolul enumeră patru aspecte ale rugăciunii: **cereri, rugăciuni, mijlociri și mulțumiri**. Este greu să facem distincție între primele trei. În uzanța actuală, termenul **cereri** se referă la rugăciuni fierbinți, la o pledoarie intensă, însă contextul în care apare termenul presupune formularea unor cereri pentru nevoi specificate. Termenul tradus prin **rugăciuni** este foarte general, acoperind toate modurile reverențioase de apropiere de Dumnezeu. **Mijlociri** descrie acele forme de cereri în care ne adresăm lui Dumnezeu ca Superior al nostru în folosul altora. **Mulțumiri** descrie rugăciunea în care ne exersăm sau facem repetiții în ce privește harul și bunătatea Domnului nostru, vărsându-ne inima, cu recunoștință față de El. Am putea rezuma versetul, afirmând că atunci când ne rugăm **pentru toți oamenii** trebuie să fim smeriți, închinători, încrezători și mulțumitori.

2:2 Se face aici o mențiune specială cu privire la **regi și toți ce sunt în poziții de autoritate**. Toți aceștia trebuie să ocupe un loc special în rugăciunile noastre. În alte locuri, Pavel ne-a amintit că autoritățile care există sunt rânduite de Dumnezeu (Rom. 13:1) și că ele sunt slujitorii lui Dumnezeu în folosul nostru (Rom. 13:4).

Versetul acesta îmbracă un colorit aparte când ne aducem aminte că a fost scris în zilele împăratului roman Nero. Groaznicele persecuții dezlănțuite de acest conducător mârșav nu au modificat realitatea faptului că creștinii trebuie să se roage pentru cei aflați la conducerea guvernului. Noul Testament

ne învață că creștinul trebuie să fie loial stăpânirii, guvernului sub a cărui conducere se află, excepție făcând situațiile în care guvernul îi cere să nu se supună poruncilor lui Dumnezeu. Un creștin nu are voie să se implice în nici o revoluție sau act de violență împotriva stăpânirii. El are dreptul și datoria să nu se supună nici unui ordin care este contrar cuvântului lui Dumnezeu, acceptând în liniște și supunere pedeapsa care decurge din acest act de nesupunere.

Motivul pentru care apostolul ne spune că trebuie să ne rugăm pentru guvernanți este: **ca să putem duce astfel o viață pașnică și liniștită, cu toată evlavlia și reverența**. Este spre binele nostru ca să avem un guvern stabil și ca țara în care trăim să fie stabilă și cruțată de război civil, de tulburări și de anarhie.

2:3 Este un lucru bun și bine primit **înaintea lui Dumnezeu** ca noi să ne rugăm pentru toți oamenii, inclusiv pentru regi și cei aflați la conducere. Este **bun** în sine acest lucru și în același timp **bine primit înaintea lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru**. Titlul pe care Îl atribuie Pavel lui Dumnezeu aici este semnificativ, pentru că Dumnezeu dorește mântuirea tuturor oamenilor. Prin urmare, a ne ruga pentru toți oamenii înseamnă a promova voia lui Dumnezeu în această privință.

2:4 Acest verset explică în continuare ceea ce am arătat în versetul 3. **Dumnezeu dorește ca toți oamenii să fie mântuiți** (Ez. 33:11; Ioan 3:16; 2 Pet. 3:9). Prin urmare, noi trebuie să ne rugăm pentru **toți oamenii** de pretutindeni.

Versetul acesta prezintă clar aspectul divin și cel uman al mântuirii. Prima jumătate a versetului arată că omul trebuie să fie **mântuit**, verbul fiind redat la diateza pasivă. Omul nu se poate mântui singur, ci trebuie să fie **mântuit** de Dumnezeu. Aceasta este latura divină a mântuirii.

Pentru a putea fi mântuit, omul trebuie să **vină la cunoștința adevărului**. Dumnezeu nu-i mântuiește pe oameni împotriva voinței lor. El nu populează cerul cu supuși răzvrățiți. Omul trebuie să vină la Cel care a spus: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața.” Aceasta e latura umană.

De aici ar trebui să fie limpede pentru toți că versetul acesta nu propovăduiește mântuirea universală. Deși Dumnezeu **dorește ca toți oamenii să fie mântuiți**, nu toți oamenii vor fi însă mântuiți. Inițial, nu a fost voia lui Dumnezeu ca israeliții să peregrine-

ze prin pustiu timp de treizeci și opt de ani; în realitate însă ei au făcut exact așa. El a îngăduit acest lucru, dar nu a fost calea binecuvântării pe care El o plănuise pentru ei.

2:5 Legătura acestui verset cu cele precedente nu este clară. Dar gândul pare să fie următorul: **Dumnezeu este unul singur**; prin urmare, El este Dumnezeul tuturor oamenilor iar rugăciunea trebuie să-I fie adresată Lui, pentru binele tuturor oamenilor. Ca Dumnezeu unic, El dorește mântuirea tuturor oamenilor. Dacă El ar fi doar unul dintre mai mulți dumnezei, El ar putea să Se intereseze doar de închinătorii Lui.

În al doilea rând, este un Singur **Mijlocitor între Dumnezeu și oameni**. Lucrurile stând așa, nici un om nu poate veni la Dumnezeu în nici o altă cale. Un **mijlocitor** sau „mediator“ este un intermediar, o persoană care mijlocește sau stă la mijloc între doi oameni, comunicând cu amândoi. Prin Cristos, El Însuși Om, Dumnezeu Se apropie de oameni cu iertarea păcatelor. În consecință, orice păcătos sărman se poate apropia de El, fiind sigur că nu va fi nicidecum respins.

Pavel Îl identifică pe Mediator: **Omul Cristos Isus**. Asta nu neagă Dumnezeirea Domnului Isus. Pentru a putea fi **Mediatorul între Dumnezeu și oameni**, El trebuie să fie și Dumnezeu, și Om. Domnul Isus este Dumnezeu din toată veșnicia, dar a devenit Om în ieslea Betleemului. El reprezintă întreaga omenire. Faptul că este atât Dumnezeu, cât și Om este indicat de numele: **Cristos Isus**. **Cristos** Îl descrie ca fiind Unsul lui Dumnezeu, Mesia. **Isus** este numele ce I s-a dat la Încarnare.

Versetul acesta răspunde foarte bine învățaturii atât de propagate în zilele noastre, conform căreia Fecioara Maria sau îngerii sau sfinții ar fi mediatori între Dumnezeu și om. Există doar un **singur Mediator**, al cărui Nume este **Cristos Isus**.

Versetul 5 rezumă mesajul Vechiului și Noului Testament. **Un singur Dumnezeu** a fost mesajul Vechiului Testament, incredințat Israelului; **un singur Mediator** este mesajul Noului Testament, incredințat bisericii. Pe măsură ce Israelul a dat greș în responsabilitatea sa, dedându-se la idolatrie, tot așa, biserica mărturisitoare a dat greș în responsabilitatea ei, prin faptul că a introdus alți mediatori: Maria, sfinții, clerul, etc.

2:6 Accentul cade aici pe faptul că Dumnezeu dorește mântuirea tuturor oamenilor, fapt arătat cu prisosință prin aceea că Cristos Isus **S-a dat pe Sine ca preț de răscumpă-**

rare pentru toți. Un preț de răscumpărare este prețul plătit pentru eliberarea cuiva. Observați că prețul de răscumpărare este pentru toți. Asta înseamnă că lucrarea Domnului Isus de pe crucea de la Calvar a fost suficientă pentru a-i mântui pe **toți** păcătoșii. Asta nu înseamnă că toți vor fi mântuiți, întrucât aici intervine voința omului.

Versetul acesta este unul din multele care ne învață că moartea lui Cristos a fost înlocuitoare. El a murit în folosul tuturor. Rămâne însă de văzut dacă toți vor accepta moartea și jertfa Sa mântuitoare. Totuși realitatea rămâne în picioare că lucrarea lui Cristos a fost suficientă ca valoare **pentru toți**.

Această mărturie a fost dată la timpul ei înseamnă că mărturia privitoare la lucrarea subștiționară a lui Cristos urma să fie dată la timpul ei. Același Dumnezeu care dorește mântuirea tuturor oamenilor și a asigurat tuturor oamenilor calea mântuirii a decretat ca mesajul evangheliei să fie vestit în această epocă în care trăim. Toate acestea au menirea de a demonstra dorul nespus de mare al lui Dumnezeu de a binecuvânta omenirea.

2:7 Ca demonstrație finală a dorinței lui Dumnezeu ca toți oamenii să fie mântuiți, Pavel afirmă că el a **fost rânduit predicator și apostol al Neamurilor**. Atunci, ca și acum, Neamurile au constituit grosul populației globului. Apostolul nu a fost, prin urmare, trimis la un mic segment al omenirii, cum sunt evreii, ci la popoarele ne-evreiești: Neamurile.

El se definește drept **predicator și apostol**, precum și **învățător**. Un predicator este literalmente un vestitor, un propovăduitor al evangheliei. Îndatoririle unui **apostol** sunt ceva mai cuprinzătoare — întrucât el nu numai că predică evanghelia, ci și sădește biserici, călăuzește bisericile locale în chestiuni de disciplină și vorbește cu autoritate, ca unul care a fost trimis de Domnul Isus Cristos. Un **învățător** prezintă expozitiv cuvântul lui Dumnezeu de așa manieră încât acesta să fie înțeles de oameni.

Pentru a sublinia și mai mult spusele sale, Pavel confirmă că este **învățător al Neamurilor** prin cuvintele: „**Spun adevărul în Cristos, nu mint**“. Cuvintele: „**în credință și adevăr**“ ar putea descrie modul credincios și onest în care apostolul și-a desfășurat slujba, dar cel mai probabil este că se referă la conținutul învățaturii sale. Cu alte cuvinte, el le-a învățat pe Neamuri în chestiunile privitoare la **credință și adevăr**.

B. Referitor la bărbați și femei (2:8-15)

2:8 Aici se reia tema rugăciunii în public, atenția fiindu-ne îndreptată acum asupra celor care trebuie să conducă oamenii lui Dumnezeu în rugăciune. Cuvântul: **Vreau** exprimă dorința activă și inspirată a lui Pavel în această privință.

În textul original grec al NT există doi termeni care ar putea fi traduși prin **oameni**. Unul înseamnă omenirea în general, iar celălalt înseamnă **oameni** sau „bărbați“, în contrast cu femeile. Aici se are în vedere sensul al doilea, instrucțiunile lui Pavel spunând că rugăciunea publică trebuie să fie condusă de **bărbați**, iar nu de femei, aici fiind cuprinși toți bărbații, nu doar presbiterii.

Sintagma **în orice loc** ar putea fi interpretată în sensul că orice creștin individual poate să se roage oricând, indiferent unde s-ar afla. Dar întrucât subiectul pare să fie aici rugăciunea publică, ar fi mai nimerit să interpretăm versetul în sensul că ori de câte ori un grup mixt de creștini se adună la rugăciune, **bărbații**, iar nu femeile trebuie să conducă acest exercițiu.

Apoi sunt adăugate trei calități pe care trebuie să le întrunească cei ce se roagă în public. Mai întâi, trebuie să ridice **mâini sfinte** („curate“ în românește). Accentul cade nu atât pe poziția fizică a celui care se roagă, cât pe viața sa lăuntrică. Mâinile sale trebuie să fie **sfinte**. Prin „mâini“ se înțelege aici întreaga comportare a omului în viață. În al doilea rând, el trebuie să fie **fără mânie**. Adică ni se arată cât de nepotrivit este ca cineva care e dedat la ieșiri de mânie și nervi să se ridice în biserica locală și să se roage lui Dumnezeu pentru binele celor adunați la închinare. În fine, el trebuie să fie **fără îndoială**. Asta ar putea însemna că el are credință în capacitatea și disponibilitatea lui Dumnezeu de a auzi și de a răspunde la rugăciune. Am putea rezuma aceste calități spunând că un om trebuie să etaleze sfințenie și curăție lăuntrică, *îndreptată spre el*, dragoste și pace față de alții și credință neclintită către Dumnezeu.

2:9 După ce a discutat condițiile personale pe care trebuie să le întrunească bărbații care conduc în public, apostolul își îndreaptă acum atenția spre lucrurile care trebuie să le caracterizeze pe femeile care se află în adunare în acest timp. Mai întâi de toate, el spune că ele trebuie să se gâtească, **având o îmbrăcăminte cuviincioasă, cu modestie și bun simț**. Ioan Gură-de-aur definește cu

neîntrecută măiestrie sintagma: **îmbrăcăminte cuviincioasă**:

Așadar, ce este *îmbrăcăminte cuviincioasă*? Cea care le acoperă complet și decent, iar nu cu podoabe excesive; căci una este decentă iar cealaltă nu e. Cum adică? Te apropii de Dumnezeu ca să te rogi cu părul împletit și cu podoabe de aur? Ai venit oare la un bal? la un ospăț de nuntă? la un carnaval? Acolo poate că astfel de lucruri scumpe s-ar fi cuvenit, pe când aici nici unul din ele nu este potrivit. Ai venit să te rogi și să ceri iertare pentru păcatele tale, să cauți îndurare pentru greșeli, să-L rogi pe Domnul... Renunță dar la această fățarnicie!⁶

Modestie înseamnă evitarea oricărui lucru care ar aduce rușine, subliniind ideea de curăție și discreție. Iar prin **bun simț** se înțelege că femeia se va îmbrăca într-o manieră cumpătată. Pe de altă parte, ea nu va căuta să atragă atenția asupra ei, prin veșminte „la modă“, menite să „captiveze“. Asta pentru că o atare îmbrăcăminte ar putea stârni sentimente de admirație sau chiar gelozie din partea celor care au datoria să se închine lui Dumnezeu, iar nu să le admire pe ele. Pe de altă parte, femeia trebuie să evite și reversul medaliei, anume de a atrage atenția asupra ei printr-o îmbrăcăminte demodată sau ponosită. Scriptura pare să ne învețe că în privința îmbrăcăminții trebuie să căutăm calea de mijloc, a moderației.

Trebuie evitate de asemenea excesele privitoare la **împletiturile de păr... aur... mărgăritare... sau îmbrăcăminte scumpă**. Prin **împletiturile de păr** nu se înțelege neapărat că femeile nu trebuie să-și împletească părul, ci li se atrage doar atenția să nu depășească măsura printr-o coafură ieșită din comun. Și, desigur, a purta bijuterii sau îmbrăcăminte elegantă ca mijloc de a atrage atenția este în mod hotărât o faptă necuviincioasă, mai cu seamă atunci când ne strângem la rugăciune.

2:10 Versetul acesta ne prezintă modul pozitiv prin care se pot împodobi femeile. Găteala care se **cuvine femeilor care spun că se tem de Dumnezeu** se regăsește în facerea de **fapte bune**. Un atare mod de a se îmbrăca nu va distrage atenția celorlalți credincioși de la comuniunea cu Dumnezeu, ci dimpotrivă va conduce la și mai multă părtașie. În plus, nu va exista riscul ca acest tip de vestimentație să provoace invidie sau gelozie în sens negativ, ci va lăsa o pildă vrednică de urmat. **Faptele bune** constituie o temă pre-

dominantă în Epistolele Pastorale, formând o contrapondere foarte utilă la învățătura sănătoasă.

2:11 Cât privește partea ei la adunările publice ale bisericii, **femeia trebuie să primească învățătura în tăcere, cu toată supunerea** — această poruncă fiind în totală concordanță cu celelalte texte din Scriptură referitoare la aceeași temă (1 Cor. 11:3-15; 14:34, 35).

2:12 Când Pavel spune: **Femeii nu-i dau voie să învețe pe alții** el rostește aceste cuvinte sub inspirația lui Dumnezeu. Afirmția lui nu este deloc urmarea prejudecăților sale, cum susțin unii. Dumnezeu este Cel care a decretat că femeile nu au voie să desfășoare în biserică o slujbă de predare publică. Singurele excepții de la această regulă sunt surorile cărora li se îngăduie să-i învețe pe copiii (2 Tim. 3:15) și pe tinere (Tit 2:4). Tot așa femeia nu are voie să exercite autoritate asupra bărbatului. Asta înseamnă că nu trebuie să se ridicare mai presus de bărbat, ci să rămână în tăcere. Poate ar trebui să adăugăm aici că ultima parte a versetului 12 nu se mărginește doar la adunarea locală, ci este un principiu fundamental în relațiile lui Dumnezeu cu omenirea, în sensul că bărbatului i-a dat El poziția de cap, iar femeii poziția de supunere. Asta nu înseamnă nicidecum că femeia este inferioară, ci doar că este contrar voii lui Dumnezeu ca femeia să exercite autoritate sau stăpânire asupra bărbatului.

2:13 Pentru a demonstra valabilitatea acestui principiu, Pavel se referă mai întâi la crearea lui Adam și a Evei. **Întâi a fost întocmit Adam, și apoi Eva.** Însăși ordinea creației a avut, prin urmare, un rost semnificativ. Creându-l **mai întâi** pe bărbat, Dumnezeu a lăsat ca El să fie capul, cel care va dirija, cel care va avea și exercita autoritatea. Faptul că femeia a fost creată după bărbat înseamnă că ea trebuie să se supună soțului ei. Intemeindu-și argumentul pe succesiunea creației, Pavel exclude orice posibilitate de interpretare conform căreia această învățătură ar fi doar o chestiune ce ține de cultura locală.

2:14 A doua dovadă se referă la pătrunderea păcatului în omenire. În loc să se apropie direct de Adam, șarpele s-a dus la Eva, copleșind-o cu ispite și minciuni. Voia lui Dumnezeu a fost ca Eva să nu acționeze independent. Ea trebuia să se ducă la Adam și să-i prezinte situația. Dar în loc să facă așa, ea s-a lăsat înșelată de Satan și a căzut,

prin călcarea poruncii.

În legătură cu aceasta, este demn de reținut că învățătorii falși se duc pe la casele oamenilor de obicei atunci când este acasă doar soția, soțul fiind plecat la serviciu.

Adam nu a fost înșelat. Se pare că el a păcătuit cu ochii deschiși. Sunt unii care susțin că, de îndată ce a văzut că soția lui a căzut deja în păcat, el a dorit să-și mențină unitatea cu ea, aruncându-se astfel și el în păcat. Dar Scriptura nu spune acest lucru, ci doar faptul că **femeia a fost înșelată**, dar **Adam nu a fost**.

2:15 Acesta este unul din cele mai dificile versete din epistolele pastorale, pentru a cărui elucidare s-au oferit multe explicații. Unii cred că ar fi vorba de o simplă fângăduință din partea lui Dumnezeu conform căreia o mamă creștină **va fi mântuită** de moartea ce ar putea rezulta din **nașterea de copii**. Dar în realitate acest lucru nu este întotdeauna adevărat, întrucât au existat cazuri în care unele creștine evlavioase au murit în actul aducerii unei vieți omenești pe lume. Alții cred că **nașterea de copii** (căci în original substantivul acesta este articulat) se referă la nașterea lui Mesia și că femeile sunt mântuite prin Cel care S-a născut din femeie. Dar nici această explicație nu pare să epuizeze sensul versetului, întrucât și bărbații sunt mântuiți la fel. Nimeni nu e în stare să argumenteze cu destul temei că, potrivit acestui verset, femeia primește mântuirea veșnică în virtutea faptului că devine mamă — întrucât asta ar însemna că mântuirea se capătă prin fapte, și încă fapte de natură cu totul aparte!

Noi sugerăm următoarea explicație ca fiind cea mai rezonabilă: Mai întâi, mântuirea din acest context nu se referă la mântuirea *sufletului* ei, ci mai degrabă la mântuirea *poziției* ei în cadrul bisericii. Din cele spuse de Pavel în acest capitol, s-ar putea crea în mintea unora impresia că femeia nu are nici un loc în planurile și sfaturile lui Dumnezeu, că este o nulitate. Pavel subliniază cu tărie că lucrurile nu stau deloc așa. Deși este adevărat că în biserică nu i se încredințează nici o slujbă, ea are totuși o slujbă importantă. Dumnezeu a decretat că locul femeii este în cămin, în familie și mai cu seamă în slujba creșterii copiilor pentru cinstea și slava Domnului Isus Cristos. Gândiți-vă la mamele conducătorilor din biserică de azi! Aceste femei nu s-au suit niciodată pe o platformă să predice evanghelia, dar prin creșterea copiilor lor pentru Dumnezeu, ele

au fost cu adevărat mântuite în ce privește poziția și rodnicia lor pentru Dumnezeu, după cum arată și Lilley:

Ea va fi salvată de rezultatele păcatului și va fi învrednicită să mențină o poziție de influență în biserică, prin acceptarea destinului ei natural de soție și mamă, cu condiția ca această predare să fie ratificată în continuare prin aducerea de roade concretizate printr-un caracter creștin sfințit.⁷

Poate cineva se va întreba în acest punct: „Dar care este situația cu femeile ce nu se căsătoresc niciodată?” Răspunsul: aici Dumnezeu se ocupă de femei în general. Majoritatea femeilor creștine se căsătoresc și nasc copii. Cât privește femeile care fac excepție de la această regulă, există multe alte slujbe utile ce li se încredințează acestor femei și care nu presupun predarea în public sau exercitarea de autoritate asupra bărbaților.

Observați condiția cu care se încheie versetul 15: **Totuși ea va fi mântuită, născând copii, dacă stăruie cu smerenie în credință, în dragoste și în sfințenie.** Cu alte cuvinte, nu este chiar o făgăduință necondiționată. Gândul care se desprinde de aici este că, dacă soțul și soția mențin o mărturie creștină unitară, dând cinste lui Cristos în familia lor și crescându-și copiii în frica și ascultarea de Domnul, atunci poziția femeii va fi salvată. Dar dacă părinții trăiesc o viață lumească de nepăsare, neglijând educația copiilor lor, atunci copiii lor ar putea să fie pierduți față de Cristos și biserică. Într-un asemenea caz, femeia nu realizează adevărata demnitate pe care i-a rânduit-o Dumnezeu.

Nimeni să nu creadă că, întrucât slujba femeii este particulară, fiind limitată la cămin, ar fi, prin urmare, de o importanță mai mică decât slujba publică. Bine a spus cineva: „Mâna care leagă copilul este mâna ce conduce destinele lumii.“ Într-o zi, când ne vom înfățișa la Scaunul de Judecată al lui Cristos, ceea ce va conta va fi credințioșia cu care L-am slujit pe Domnul. Or această credințioșie poate fi manifestată nu numai de la amvon, ci mai ales în familie.

C. Referitor la presbiteri și diaconi (3:1-13)

3:1 Al doilea cuvânt adevărat din Întâi Timotei se referă la lucrarea episcopilor în biserică locală. Un episcop este un creștin cu experiență și maturitate, pătruns de înțelegeri, care asistă la supravegherea cu evlavie a vieții spirituale a adunării locale. El nu

conduce cu mână de fier, nici nu se poartă ca un șef peste moștenirea lui Dumnezeu, ci conduce prin pilda duhovnicească a propriei sale vieți.

În vremea noastră termenul „episcop” semnifică un oficial din cadrul bisericii, care exercită autoritate asupra mai multor adunări locale. Dar în NT întotdeauna existau mai mulți episcopi în aceeași biserică (Fapte 14:23; 20:17; Fil. 1:1; Iac. 5:14).

Un episcop este totuna cu un supraveghetor. Același termen tradus prin **episcop** din versetul de față este tradus „supraveghetor” la Fapte 20:28. Un episcop sau un supraveghetor este totuna cu un presbiter. Aceiași bărbați care sunt numiți bătrâni (sau „presbiteri”) la Fapte 20:17 sunt numiți supraveghetori la Fapte 20:28 (cf. și Tit 1:5 și 1:7). Bătrânilor li se mai spune și presbiteri, după termenul *presbuteros* din greacă. Astfel cuvintele „episcop”, „supraveghetor”, „bătrân” și „presbiter” se referă la una și aceeași persoană.

În fapt, termenul tradus prin „bătrân” (*presbuteros*) e folosit uneori cu referire la un bărbat mai vârstnic, nu neapărat un lider din cadrul bisericii (1 Tim. 5:1, în greacă), dar de cele mai multe ori termenul „bătrân” se referă la bărbații din biserică locală care au în grija lor spirituală copiii Domnului.

Noul Testament prevede lucrarea unor episcopi sau bătrâni în fiecare biserică locală (Fil 1:1). Dar nu ar fi corect să afirmăm că o biserică nu ar putea exista fără episcopi. Din textul de la Tit 1:5 reiese clar că existau în Creta biserici tinere în care nu fuseseră recunoscuți încă episcopii.

Numai Duhul Sfânt al lui Dumnezeu poate să-l transforme pe un bărbat în presbiter, așa cum reiese de la Fapte 20:28. Duhul Sfânt îi pune unui om pe inimă să-și asume această lucrare importantă și îl echepează pentru ca să poată desfășura această lucrare. Desigur se poate alege un episcop prin vot sau prin ordinare. Dar adunarea locală are răspunderea de a-i recunoaște pe acei bărbați din mijlocul ei care au fost făcuți presbiteri de către Dumnezeu Duhul Sfânt (1 Tes. 5:12, 13). Este adevărat că găsim numirea presbiterilor în cartea Tit, dar acolo a fost doar o chestiune de a-i alege pe acei bărbați care posedau calitățile corespunzătoare de presbiteri. În vremea aceea, creștinii nu aveau Noul Testament sub forma unei cărți tipărite, cum îl avem noi azi. Prin urmare, Pavel l-a trimis la ei pe Tit cu aceste informații, istruindu-l să-i pună deoparte pe acei

bărbați care au fost ridicăți și crescuți de Duhul lui Dumnezeu pentru lucrare.

Recunoașterea bătrânilor (presbiterilor) într-o adunare locală poate îmbrăca o formă neprotocolară. Adesea creștinii știu instinctiv cine sunt presbiterii lor, pentru că s-au familiarizat cu calitățile de presbiter așa cum sunt acestea prezentate la 1 Timotei 3 și Tit 1. Pe de altă parte, recunoașterea presbiterilor poate să îmbrace și o formă mai protocolară. O biserică locală poate organiza un serviciu special în cadrul căruia să-i recunoască în public pe presbiteri. În acest caz, procedura cea mai frecvent utilizată este să se citească pasajele aferente din Scriptură, să fie explicate și apoi creștinii din biserică să-i desemneze pe aceia pe care-i consideră vrednici de a fi presbiteri în adunarea lor. Numele sunt apoi aduse la cunoștința întregii adunări. Dacă o biserică nu posedă bărbați care întrunesc calitățile de presbiter, atunci singura cale care îi mai rămâne este să se roage Domnului ca El să ridice astfel de bărbați în viitor.

Scriptura nu precizează *numărul* de presbiteri pe care trebuie să-i aibă o biserică locală, deși se subînțelege că este vorba de *câțiva*. Totul se reduce la numărul celor care vor răspunde la călăuzirea Duhului Sfânt.

Dacă cineva dorește poziția de episcop, dorește o lucrare bună. Există tendința de a crede că acesta e un post ecleziastic, de mare vază, ce ar presupune o mică responsabilitate sau nici un fel de responsabilitate, pe când adevărata natură a supraveghetorului sau episcopului este aceea a unui slujitor umil, care trudește în rândul copiilor lui Dumnezeu. Pentru îndeplinirea lui, se cere mult **lucru**.

3:2 Calitățile unui episcop, prezentate în versetele 2-7, subliniază patru componente absolut necesare: un caracter personal ireproșabil, mărturia în familie, capacitatea de a-i învăța pe alții și un anumit grad de experiență. Acestea sunt normele stabilite de Dumnezeu pentru toți cei ce exercită conducere spirituală în biserica locală. Unii din vremea noastră susțin că nimeni nu se poate ridica la măsura acestor standarde — afirmație care nu corespunde cu realitatea. Dacă ar fi să dăm crezare acestui argument, ar însemna să nu mai putem avea încredere în autoritatea Sfințelor Scripturi, permițând ca postul de episcop să fie ocupat de oameni care nu au primit niciodată încuviințarea Duhului Sfânt.

Un episcop deci trebuie să fie fără vină. Asta înseamnă că nu trebuie să existe

nici o acuzație serioasă care să poată fi susținută împotriva sa. Asta nu înseamnă însă că el este fără păcat, ci doar că dacă va comite vreo greșală, se va îndrepta, atât în relația cu Dumnezeu, cât și cu oamenii. El trebuie să fie ireproșabil, nu numai să posede o reputație nepătată, ci și să merite această reputație.

În al doilea rând, el trebuie să fie **soțul unei singure soții**. Această cerință a fost înțeleasă în mai multe feluri. După unii asta înseamnă că episcopul trebuie să se căsătorească, pe considerentul că un bărbat necăsătorit nu ar putea dobândi gradul de experiență necesar tratării problemelor din familie, pe măsură ce se ivesc acestea. Dacă acesta e sensul afirmației din versetul 2, că episcopul trebuie să se căsătorească, atunci trebuie să subliniem și latura cealaltă, ce se desprinde din versetul 4, conform căreia un presbiter trebuie să aibă și copii.

Alții sunt de părere că **soțul unei singure soții** înseamnă că dacă prima soție a episcopului a murit, el nu trebuie să se recăsătorească. Aceasta e o interpretare foarte strictă care s-ar putea reflecta asupra sfințeniei relației căsniciei.⁸

O a treia interpretare este că afirmația se referă la faptul că un episcop nu trebuie să divorțeze — interpretare nu lipsită de merite, deși nu ni se pare că ar epuiza sensul complet al textului.

Conform unei alte interpretări, episcopul nu trebuie să fie vinovat de nici o necredincioșie sau nereguli în căsnicia sa. Viața sa morală trebuie să fie dincolo de orice bănuială. Indiferent ce altă interpretare am da versetului 2, interpretarea enunțată mai sus este negreșit adevărată.

O explicație finală este aceea că episcopul nu are voie să trăiască în poligamie. Poate ni se va părea o interpretare stranie, dar ea își are meritele ei deosebite. Pe câmpul de misiune contemporan, adesea se întâmplă ca să fie mântuiți oameni care au trăit în poligamie. Poate că la data când are loc convertirea unui asemenea om, el avea patru neveste. Ulterior el solicită să fie botezat și primit în biserica locală. Ce va face oare misionarul în această situație? Cineva va răspunde că poligamului trebuie să i se ceară să renunțe la trei din nevestele lui. Dar această acțiune va provoca multe dificultăți. În primul rând, omul va întreba pe care din cele patru să le alunge. Căci pe toate patru le iubește și le asigură un cămin. În plus, dacă se va despărți de trei din soții, acestea ar fi

lăsate fără întreținere și ar putea cădea în prostituție, ca să-și câștige existența. Dumnezeu nu ar cere niciodată ca un păcat să fie remediat prin comiterea altor păcate și mai mari. Misiionarii creștini din multe locuri de misiune rezolvă o problemă de genul acesteia permițându-i omului respectiv să se boteze și să fie primit în biserica locală, fără a i se permite însă să fie presbiter în biserică, atâta timp cât continuă să trăiască în poligamie.

Cumpătat se referă nu numai la hrană și băutură, ci și la evitarea extremelor în chestiuni spirituale.

Discret înseamnă că omul nu trebuie să fie ușuratic sau frivol, ci serios, plin de discernământ și onest. El își dă seama că „muștele moarte strică și acresc undelemnul negustorului de parfumuri; tot așa, puțină nebulie biruie înțelepciunea și cinstea” (Ecl. 10:1).

Un episcop trebuie să fie **vrednic de cinste** (în engleză: „să aibă o comportare bună”), adică să aibă obiceiuri bune, să ducă o viață ordonată.

Să fie **primitor de oaspeți** adică să-i iubească pe străini. Casa lui să fie deschisă și celor mântuiți, și celor nemântuiți, căutând să fie o binecuvântare tuturor celor care intră sub acoperișul casei sale.

Un presbiter trebuie să fie **în stare să învețe pe alții**. Vizitându-i pe cei cu probleme spirituale, trebuie să fie în stare să deschidă Scriptura și să explice voia lui Dumnezeu în aceste probleme. El trebuie să fie în stare să hrănească turma lui Dumnezeu (1 Pet. 5:2) și să folosească Scriptura pentru a-i combate pe cei ce aduc învățături false (Fapte 20:29-31). Asta nu presupune că episcopul trebuie neapărat să aibă darul de a preda, ci mai degrabă faptul că în slujba sa, din casă în casă, precum și în adunare, el trebuie să prezinte doctrinele credinței, împărțind drept Cuvântul Adevărului și fiind gata și doritor să facă acest lucru.

3:3 Sintagma: **dedat la vin** înseamnă căzut în patima consumului de băuturi alcoolice. Episcopul nu trebuie să fie un om care să se complacă în consumul de **vin**, care nu duce decât la certuri și comportament abuziv.

Nici violent (în românește: „nici bătăuș”) adică nu trebuie să recurgă la forța fizică împotriva altei persoane. De pildă, dacă este stăpân, nu trebuie să-și lovească niciodată slujitorul.

Cuvintele **nu lacom de bani** nu se întâlnesc în unele manuscrise vechi, dar se regă-

sesc în textul majoritar.⁹ Iubirea de bani dă roade rele, atât în biserică, cât și în lume.

Un presbiter trebuie să fie **blând**, căci în lucrarea din cadrul bisericii va trebui să aibă multă răbdare și să știe să cedeze.

Apoi el nu trebuie să se certe, să nu fie arțagos și să nu polemizeze pentru cel mai mic lucru. Nu trebuie să insiste să i se facă pe plac. Nu trebuie să țină morțiș la drepturile lui, ci să fie calm, plăcut și cu stăpânire de sine.

Un episcop **nu trebuie să fie lacom**, adică nu trebuie să iubească banii. El are în vedere viața spirituală a copiilor lui Dumnezeu. Prin urmare, el va refuza să se lase abătut de la misiunea sa prin dorințe puternice pentru lucruri materiale.

3:4 Pentru a primi recunoașterea de supraveghetor, un bărbat trebuie să știe cum **să-și conducă bine casa și să-și țină copiii în supunere**. Această cerință este valabilă atâta timp cât copiii săi trăiesc sub același acoperiș. După ce au plecat însă de acasă, întemeindu-și propria familie, nu mai există aceleași condiții de a manifesta această ascultare. Dacă un om va ști să-și conducă bine casa, el va evita extremele: fie o asprime prea mare, fie un grad prea mare de îngăduință.

3:5 Argumentul de aici nu necesită nici o explicație suplimentară, fiind pe înțelesul tuturor. Căci dacă un om nu va demonstra capacitatea de a-și conduce bine casa, cum poate să i se încredințeze sarcina de a îngriji de biserica lui Dumnezeu? În familia sa, omul respectiv va avea sub îndrumarea sa un număr relativ mic de persoane, care sunt înrudite cu el, majoritatea fiind mai tinere decât el. Pe de altă parte, în biserică el va avea de a face cu un număr mult mai mare de persoane, cu o mai mare diversitate de temperamente. Este evident că dacă un om nu este în stare să-și exercite conducerea într-o sferă relativ mică, nu posedă calitățile de a conduce nici în sfera mai mare.

Versetul 5 este important pentru că definește lucrarea unui presbiter: de a îngriji de biserica lui Dumnezeu. Observați că nu se spune: „de a conduce” biserica lui Dumnezeu. Un presbiter nu este un despot, nici măcar unul „luminat”, ci un om care îi îndrumă pe copiii lui Dumnezeu cum își îndrumă un păstor oile.

Singurul loc unde apare din nou sintagma „a avea grijă de” în NT este în istoria Bunului Samaritean (Luca 10:34). Căci bunul samaritean a dat dovadă de aceeași grijă

plină de compasiune față de cel căzut între tâlhari de care trebuie să dea dovadă și presbiterul care îngrijește de biserica lui Dumnezeu.

3:6 Să nu fie întors la Dumnezeu de curând. Un convertit recent, o persoană tânără în credință nu întrunește calitățile de a fi un episcop, întrucât această lucrare necesită experiență și pricepere în credință. Există pericolul ca un novice să se umfle de mândrie și să cadă în osânda diavolului. Prin „osânda (sau vina) diavolului“ nu se înțelege judecata pe care ar aduce-o Satan asupra unui om, ci judecata care a căzut asupra Satanei însuși, datorită mândriei sale. El a dorit să aibă parte de o poziție înaltă, pentru care nu era calificat și, ca urmare, a fost coborât.

3:7 Un episcop este un om care trebuie să aibă și o bună mărturie din partea comunității. Prin „cei din afară“ se înțelege vecinii nemântuiți. Fără această mărturie bună, el va deveni supus acuzațiilor oamenilor și cursei diavolului. Acuzațiile ar putea veni din partea credincioșilor și a necredincioșilor. **Cursa diavolului** este cursa pe care Satan o întinde celor care nu trăiesc în concordanță cu mărturia pe care o dau. Când i-a prins în această cursă, el îi face de răs, îi supune batjocurii și disprețului.

3:8 Apostolul trece acum de la episcopi la diaconi. În NT nu este altceva decât unul care slujește. În general se înțelege că un diacon este unul care are grijă de treburile vremelnice ale bisericii locale, pe când episcopii se ocupă de viața spirituală a bisericii. Acest mod de înțelegere a îndatoririlor diaconilor decurge din Fapte 6:1-5, unde au fost numiți oameni care să se ocupe de distribuirea zilnică a banilor către văduvele din biserică. În realitate, în textul acela nu apare termenul „diacon“, ci doar forma verbală, în versetul 2: „Nu este potrivit pentru noi să lăsăm cuvântul lui Dumnezeu ca să servim (textual: „să diaconim“) la mese.“

Calitățile pe care trebuie să le întrunească **diaconii** sunt foarte asemănătoare cu cele ale episcopilor, deși nu tot atât de exigente. O deosebire importantă este faptul că unui diacon nu i se cere să fie în stare să-i învețe pe alții.

Diaconii de asemenea să fie cinstiți, demni și vrednici de respect; nu cu două fețe, adică să nu prezinte același fapt în mai multe variante, în funcție de persoana căreia i se adresează. Ei trebuie să fie consecvenți.

Nu băutori de mult vin. Noul Testament nu interzice consumul de vin în scopuri medicale sau ca băutură în acele țări în care apa potabilă este poluată. Totuși, deși consumul moderat de vin este îngăduit, creștinul trebuie să țină seama și de mărturia pe care ar da-o în această privință. Deși în unele țări este posibil ca un creștin să bea vin fără ca mărturia lui să fie afectată, în alte țări necredincioșii din jurul lui s-ar poticni dacă l-ar vedea pe un creștin bând vin. În acest caz, deși ar fi perfect legal pentru creștin să consume vin, nu ar fi și înțeles!

Diaconii nu trebuie să fie lacomi de bani. Cum am arătat, una din funcțiile unui diacon ar putea fi aceea de a mânui fondurile bisericii locale — ceea ce înseamnă că ar fi foarte expus la ispită, mai ales dacă acel om are deja în el lăcomia banilor. Iuda nu a fost ultimul casier care L-a trădat pe Domnul său, din dragostea sa pentru bani!

3:9 Diaconii trebuie să păstreze taina credinței într-o conștiință curată. Asta înseamnă că ei trebuie să fie sănătoși, atât în doctrină, cât și în viața pe care o trăiesc. Nu e de ajuns să cunoască adevărul, ci mai trebuie să-l și trăiască în viața de toate zilele. **Taina credinței** se referă la **credința** creștină. Multe din doctrinele creștinismului au fost ținute secrete în perioada Vechiului Testament, fiind descoperite apoi prin apostolii și profeții Noului Testament. De aceea se întrebuințează aici cuvântul **taină**.

3:10 Diaconii trebuie să fie puși la probă mai întâi, ca în cazul presbiterilor. Asta înseamnă că ei trebuie să fie observați o perioadă de timp, poate chiar să li se încredințeze anumite responsabilități minore în cadrul bisericii locale. Apoi, pe măsură ce se vor dovedi vrednici de încredere și credincioși, ei vor putea fi avansați, dându-li-se responsabilități mai mari. **Abia atunci vor sluji ca diaconi.** Ca în cazul episcopilor, accentul nu se pune atât de mult asupra poziției ecleziastice, cât asupra slujirii Domnului și a copiilor Săi.

Ori de câte ori un om a fost **fără vină** în viața sa personală și în viața publică, i se va putea încredința slujirea de diacon. **Fără vină** se referă aici îndeosebi la calitățile deja menționate.

În acest punct poate că nu ar strica să amintim câțiva dintre oamenii care ar putea fi considerați pentru slujirea de diaconi în biserica locală. Casierul este unul, apoi secretarul bisericii, apoi directorul școlii duminicale și apoi ușierii.

3:11 Versetul acesta se referă, după câte se pare, la **soțiile** diaconilor sau la soțiile episcopilor și diaconilor. **Soțiile** celor cărora li se încredințează responsabilități în biserică trebuie să fie, negreșit, femei integre, cu o frumoasă mărturie creștină, care să vină în ajutorul soților lor în importanta lucrare pe care o desfășoară aceștia.

Dar termenul tradus prin „soții” ar putea fi tradus și prin „femei” — ceea ce ar putea da naștere interpretării conform căreia și femeile pot sluji ca diaconi sau diaconițe. Existau, într-adevăr, asemenea femei în biserică primară, vezi Romani 16:1, unde Fibia este denumită slujitoare (aceleși termen ca cel tradus prin „diacon”) a bisericii din Chencrea.¹⁰ Ne putem forma o idee despre tipul de slujire al acestor femei în cadrul bisericii citind textul de la Romani 16:2, unde Pavel spune despre Fibia că „a fost de ajutor multora și mie însumi”.

Indiferent care interpretare o acceptăm, femeile acestea trebuie să fie **serioase**, demne și sobre; **nedefăimătoare**, adică să nu-și petreacă timpul bârfind sau transmitând zvonuri și relatări neadevărate și răutăcioase, menite să facă rău altora. Ele trebuie să fie **cumpătate**, dând dovadă de stăpânire de sine și rețineră.

În fine, ele trebuie să fie **credincioase în toate**. Asta ar însemna că trebuie să fie credincioase nu numai credinței creștine, ci și femei vrednice de încredere, loiale, pe care te poți bizui. Ele trebuie să dea dovadă de discreție, să știe să țină secretele personale și ale familiei.

3:12 Apostolul revine acum la tema **diaconilor**. Mai întâi el precizează că ei trebuie să fie **soți ai unei singure soții**. Această sintagmă a fost interpretată în diverse feluri, în legătură cu versetul 2 din acest capitol. E de ajuns să spunem aici că, asemenea episcopilor, și diaconii trebuie să fie ireproșabili în viața lor de căsnicie.

Și ei trebuie să-și conducă bine copiii și casele lor. Noul Testament consideră eșecul de a face acest lucru drept un defect al caracterului creștin. Asta nu înseamnă că bărbații trebuie să fi autocrați sau dictatori, ci aceea că **copiii lor** trebuie să fie ascultători și să aducă mărturie adevărului.

3:13 Propoziția: **cei ce servesc bine dobândesc un loc de cinste și o mare îndrăzneală în credința care este în Cristos Isus** este minunat ilustrată în cazul lui Filip și al lui Ștefan. La Fapte 6:5 acești bărbați se află printre cei șapte diaconi nu-

miți. Lucrarea încredințată lor a fost distribu-irea banilor la văduvele din biserică. Pe măsură ce ei au dovedit credincioșie în îndeplinirea acestor îndatoriri, se pare că Duhul lui Dumnezeu i-a avansat în sfere superioare de slujire; căci, mai târziu în cartea Faptelor Apostolilor, îl găsim pe Filip slujind ca evanghelist iar pe Ștefan slujind ca învățător. După ce au slujit bine ca diaconi, ei au fost promovați și li s-a dat o poziție înaltă în ochii bisericii locale. O persoană care își aduce cu credincioșie la îndeplinire sarcina încredințată, chiar în chestiuni mici, curând va ajunge să fie respectat și stimat pentru vrednicia și devotamentul său.

În plus, Filip și Ștefan au primit o mare îndrăzneală în credința care este în Cristos Isus. Asta înseamnă negreșit că ei au primit o mare libertate de a-L mărturisi pe Cristos, prin învățătura dată altora și prin rugăciune — așa cum reiese foarte clar din remarcabila cuvântare ținută de Ștefan înaintea de a fi martirizat.

D. Referitor la conduita în biserică (3:14-16)

3:14 Apostolul a scris cuvintele de mai sus în speranța revederii grabnice a lui Timotei. **Aceste lucruri** se referă, probabil, nu numai la cele precedente, ci și la cele următoare.

3:15 Pavel a recunoscut posibilitatea că va **întârzia** sau chiar că nu va ajunge deloc la Efes. În fapt, nu știm dacă a reușit să i se alăture lui Timotei la Efes. Și astfel dacă va mai trebui să întarzie, apostolul vrea ca Timotei să știe cum trebuie să se comporte credincioșii în casa lui Dumnezeu.

În versetele precedente, Pavel a descris cum trebuie să se comporte episcopii, diaconii și soțiile lor. Acum el explică cum trebuie să se comporte creștinii în general în casa lui Dumnezeu.

Casa lui Dumnezeu este definită aici drept **biserica Dumnezeului celui viu, stâlpul și temelie adevărului**. În VT, Dumnezeu a locuit în tabernacol (cortul din pusti) și în templu, dar în NT, El locuiește în **biserică**, care este numită **biserica Dumnezeului celui viu** — în contrast izbitor cu un templu, în care s-ar afla niște idoli fără viață.

Biserica este numită **stâlpul și temelie adevărului**. Un stâlp se folosea nu numai pentru susținerea unei clădiri, ci, fiind așezat în piețe, avea rolul de afișier, de proclamat. Biserica este unitatea de pe pământ pe care a ales-o Dumnezeu pentru a proclama și

a desfășura **adevărul** Său. De asemenea, este **temelia adevărului**, adică fundația pe care se sprijină clădirea. Este o imagine a bisericii, căreia i s-a încredințat apărarea și susținerea adevărului lui Dumnezeu.

3:16 Acesta e un verset dificil. Una din dificultăți constă în a discerne care e legătura sa cu cel dinainte. Unii spun că aici am avea chintesența adevărului, potrivit căruia biserica este stâlpul și temelia (v. 15). Alții spun că versetul acesta ne înfățișează pilda și puterea de evlavie despre care Pavel spune că este o parte integrantă din comportamentul corespunzător în casa lui Dumnezeu. Iată ce a spus J. N. Darby:

[Versetul] acesta este citat și interpretat de unii ca și când s-ar referi la taina Dumnezeirii sau la taina Persoanei lui Cristos. Dar este taina evlaviei sau secretul prin care se produce orice formă de adevărată evlavie — izvorul divin a tot ce se poate numi pioșenie în om... Evlavia izvorăște din cunoașterea încarnării, morții, învierii și înălțării Domnului Isus Cristos... Așa Îl cunoaștem pe Dumnezeu; și din rămânerea necurmată în această cunoaștere decurge evlavia.¹¹

Când Pavel spune că **taina evlaviei** este **mare**, el nu înțelege prin aceasta că este foarte misterioasă, ci că adevărul necunoscut înainte, despre Persoana și lucrarea Domnului Isus este foarte minunat și încântător.

Dumnezeu¹² S-a arătat în trup se referă la Domnul Isus și în special la Încarnarea Sa. Adevărata **evlavie** s-a arătat în trup pentru prima oară atunci când Mântuitorul S-a născut ca un copilăș în ieslea Betleemului.

Se înțelege oare prin sintagma: **îndreptățit în Duhul** „îndreptățit în propriul Său duh“? sau „îndreptățit de către Duhul Sfânt“? Noi credem că varianta a doua este cea valabilă. El a fost justificat de **Duhul Sfânt** al lui Dumnezeu la botezul Său (Mat. 3:15-17), la schimbarea la față (Mat. 17:5), la învierea Sa (Rom. 1:3, 4) și la înălțarea Sa la cer (Ioan 16:10).

Domnul Isus a fost **văzut de îngeri** la nașterea Sa, la ispitierea Sa, în agonia Sa din grădina Ghetsimane, la înviere și la înălțare.

Începând din ziua de Rusalii, el a fost **vestit printre Neamuri**. Vestirea i-a cuprins nu numai pe iudei, ci și pe oamenii din cele mai îndepărtate colțuri ale pământului.

Crezut în lume descrie faptul că unii, din aproape orice trib sau națiune, și-au pus încrederea în Domnul Isus. Nu se spune: „crezut de lume.“ Deși vestirea a avut un

caracter mondial, primirea mesajului a fost doar parțială.

Primit în slavă este interpretat de majoritatea ca însemnând înălțarea Sa la cer după încheierea lucrării de răscumpărare, referindu-se și la actuala Sa poziție. Vincent scoate în evidență că (în textul englez, n.tr.) se spune „*received up in* (deci nu *into*) *glory*.“ Deci senșul e că a fost primit cu toate împrejurările care însoțesc o atare primire, cu toată pompa și maiestatea, ca pe cel mai victorios dintre generali.“

Unii imprimă acestei liste de evenimente o ordine cronologică. De pildă, ei spun că **arătat în trup** s-ar referi la încarnare; **îndreptățit în Duhul** e văzută ca o referire la moartea, îngroparea și învierea lui Cristos; **văzut de îngeri** descrie înălțarea Sa la cer; **vestit între Neamuri** și **crezut în lume** se referă la acea zi din viitor când vor fi adunați toți cei răscumpeși ai Săi, atât cei înviați din morți, cât și cei aflați în viață atunci, pentru a fi primiți cu El în slavă. Abia atunci se va împlini **taina evlaviei**, conform acestei păreri.

Dar noi nu vedem de ce trebuie puse evenimentele într-o ordine cronologică anumită. Unii cred că în acest verset avem un fragment al unui imn creștin din era primară. Dacă așa stau lucrurile, acesta seamănă mult cu cântarea din vremea noastră: „One Day“ (Într-o zi):

Living, He loved me; dying He saved me;
Buried, He carried my sins far away;
Rising, He justified freely forever:
One day He's coming — oh, glorious day!

— Charles H. Marsh

(Trăind, El m-a iubit; murind, m-a mântuit;
Îngropat, El mi-a luat pe veci păcatele;
Înviind, El m-a îndreptățit pe veci;
Într-o zi El va veni — o, ce zi glorioasă va fi!)

APOSTAZIA DIN BISERICĂ (4:1-16)

A. Prevenire cu privire la pericolul iminenței apostaziei (4:1-5)

4:1 Două ar fi modurile în care **Duhul spune lămurit**. Mai întâi, ceea ce urmează să spună Pavel i-a fost dat prin revelație divină. Dar, într-un sens mai larg, ni se spune că de la un capăt la altul al Scripturii, și în special în NT, ni se spune **lămurit** că **vremurile de pe urmă** se vor caracteriza printr-o îndepărtare de la credință.

Vremurile de pe urmă înseamnă perioade de timp ulterioare momentului când a

scriu apostolul aceste cuvinte.

Unii se vor depărta de la credință. Cuvântul **unii** este caracteristic pentru 1 Timotei, în sensul că ceea ce era o minoritate în 1 Timotei devine o majoritate în 2 Timotei. Faptul că acești oameni **se depărtează** sau se leapădă de la credință nu înseamnă că au fost mântuiți, cu adevărat, ci doar că au făcut o mărturie fără acoperire cu sunt creștini. Ei aveau cunoștințe despre Domnul Isus Cristos și li se spusese că El este singurul Mântuitor. Ei au pretins un timp că Îl urmează, dar apoi au apostaziat de la credință.

Nu putem citi acest fragment fără să ne gândim la îngrijorătoarea amploare pe care au luat-o în ultimul timp cultele deraiate. Aici, în acest verset, ni se descrie foarte exact răspândirea acestor sisteme religioase false. O mare parte din membrii acestora sunt persoane ce făceau parte anterior din biserici așa-zise creștine. Poate că aceste biserici au fost cândva sănătoase în credință, dar mai târziu s-au îndepărtat, alunecând în terenul evangheliei sociale. Au venit propagandiștii cultelor deraiate, oferind un mesaj „mai pozitiv“, și îndată acești creștini „doar cu numele“ au căzut în plasa lor.

Ei erau dispuși să dea ascultare duhurilor înșelătoare și învățăturilor demonilor. Prin **duhuri înșelătoare** se înțelege aici, în mod figurat, învățătorii falși, umpluți de duhuri rele, care îi derutau și amăgeau pe cei nevegheți. **Învățăturile demonilor** nu înseamnă învățăturile despre demoni, ci chiar învățăturile inspirate de către demoni, care își au originea în lumea demonilor.

4:2 Termenul **fățarnicie** sugerează ideea unei măști, fiind o descriere foarte reală a membrilor cultelor deraiate, căci ei încearcă să-și ascundă identitatea. Ei nu vor ca oamenii să știe cu ce sistem se identifică ei. În plus, ei fac uz de termeni biblici și cântă cântece creștine. Așadar, nu sunt doar fățarnici, ci și mincinoși. Învățătura lor nu este după adevărul cuvântului lui Dumnezeu și ei știu lucrul acesta, înșelându-i cu bună știință pe oameni.

Conștiința lor este însemnată cu fierul roșu. Poate că în trecutul vieții lor, conștiința lor fusese sensibilă, dar ei și-au suprimat-o de atâtea ori și au păcătit atât de des împotriva luminii, încât conștiința lor a devenit între timp insensibilă și de-a dreptul impietrită. Acum ei nu mai au scrupule când vine vorba de contrazicerea cuvântului lui Dumnezeu și propagarea unor învățături despre care ei știu bine că sunt neadevărate.

4:3 Două doctrine ale demonilor ne sunt prezentate acum. Prima este învățătura potrivit căreia ar fi greșit ca cineva să se căsătorească. Aceasta este însă în directă contradicție cu cuvântul lui Dumnezeu. Căci Dumnezeu Însuși a instituit căsătoria, făcând acest lucru înainte de a fi pătruns păcatul în lume. Nu este nici un lucru nesfânt în privința căsătoriei. Iar când învățătorii falși interzic căsătoria, ei atacă pe față ceea ce Dumnezeu a rânduit.

O ilustrare a acestei învățături este legea prin care li se interzice unor preoți și călugărițe să se căsătorească. Dar, în mod și mai direct, acest verset se referă la învățătura spiritiștilor, numită afinitatea spirituală, prin care, conform lui A. J. Pollock, „legătura căsniciei este luată în derădere și, în termeni practici, bărbați și femei sunt seduși de la partenerii lor legitimi, formând legături nesfinte și nelegitime cu așa-numite afinități spirituale.“ Am putea aminti și atitudinea cultului Știința Creștină față de căsătorie. Iată ce a scris Doamna Eddy, femeie de trei ori căsătorită:

Până nu se învață că Dumnezeu este Tatăl tuturor, căsătoria va continua... Matrimonia, care era cândva un fapt fix între noi, trebuie să-și piardă actuala aderență.¹³

A doua învățătură a demonilor este abținerea de la anumite alimente. O atare învățătură e întâlnită în rândurile spiritiștilor, care pretind că prin consumul de carne animală s-ar împiedica contactarea spiritelor. De asemenea, teosofii și hindușii se opun cu groază oricărei sacrificări de orice fel, pentru că ei cred că sufletul unui om ar putea reveni pe pământ, sub forma unor animale sau alte creaturi.

Pronumele **care** se referă la căsătorie și la bucate. Ambele au fost create de Dumnezeu și trebuie să ne împărtășim din ele cu mulțumiri. El nu le-a rânduit doar pentru cei nenăscuți din nou, ci și pentru cei care cred și cunosc adevărul.

4:4 Orice făptură (sau creație) a lui Dumnezeu este bună. Atât hrana, cât și căsnicia au fost create de Dumnezeu și nu sunt de lepădat... dacă se iau cu mulțumiri. El a instituit căsătoria pentru propagarea vieții umane (vezi Gen. 1:28) iar hrana pentru întreținerea vieții (Gen. 9:3).

4:5 Cuvântul lui Dumnezeu pune deoparte atât hrana, cât și căsătoria pentru folosul omului. Hrana este astfel **sfințită** la

Geneza 9:3; Marcu 7:19; Fapte 10:14, 15; și 1 Corinteni 10:25, 26. Căsnicia este pusă deoparte la 1 Corinteni 7 și Evrei 13:4.

Ele sunt **sfințite prin rugăciune**. Înainte de a gusta dintr-o mâncare, noi trebuie să ne plecăm capul și să mulțumim pentru hrană (vezi Mat. 14:19; Fapte 27:35). Prin acest act noi Îl rugăm pe Domnul să sfințească hrana, ca ea să întărească trupul nostru, pentru ca noi să putem să-L slujim și mai acceptabil. Înainte de a păși în căsnicie, noi trebuie să ne rugăm ca Dumnezeu să binecuvânteze unirea aceasta spre slava Lui, pentru binecuvântarea altora și pentru binele miresei și al mirelui.

Este o bună mărturie pentru creștini să mulțumească la masă atunci când sunt în prezența celor nemântuiți. Această binecuvântare nu trebuie să fie „de paradă” sau lungă, dar nici nu trebuie să ascundă faptul că îi aducem mulțumiri lui Dumnezeu pentru hrana ce urmează s-o mâncăm.

B. Îndrumări pozitive, în lumina iminenței apostaziei (4:6-16)

4:6 Instruindu-i pe frați cu privire la aceste lucruri menționate în versetele 1-5, Timotei va fi un bun slujitor al lui Isus Cristos. Cum am arătat deja, termenul *minister* (din versiunea engleză, n.tr.) înseamnă „slujitor”. El va fi un slujitor, **hrănit cu cuvintele credinței și ale bunei învățături**, pe care el le-a urmat până în acel moment.

4:7 În această secțiune, Pavel vede în slujirea creștină o formă de întrecere athletică. În versetul 6, el s-a referit la regimul alimentar corespunzător pe care trebuie să-l aibă cel ce Îl slujește pe Cristos — nevoia de a se hrăni cu cuvintele credinței și ale doctrinei bune. În versetul 7, el amintește **exercițiul** (în românește: „deprinde-te”) a cărui țintă este **evlavia**.

Apostolul îl sfătuieste pe Timotei să respingă basmele lumești și băbești. El nu trebuie să le combată sau să-și irosească timpul cu acestea. Mai degrabă el trebuie să le disprețuiască și să le respingă. Termenul „basmе lumești și băbești” ne duce cu gândul la religia Știința Creștină, care a fost întemeiată de o femeie și care pare să prindă în special la femeile în vârstă, propovăduind niște basme, mai degrabă decât adevărul.

În loc să-și irosească timpul cu mituri și basme, el trebuie să se deprindă (să facă exerciții) în vederea evlaviei. În aceste exerciții sunt cuprinse studiarea Bibliei, rugăciunea, meditația și mărturisirea lui Cristos la

alții. Stock spune: „Evlavia nu se poate căpăta din întâmplare, căci curentul tendinței este împotriva noastră.” Trebuie deci să ne **deprindem**, să depunem eforturi.

4:8 Aici se face un contrast între două feluri de **exerciții**. Exercițiul fizic își are însemnătatea sa, dar aceasta este limitată și de scurtă durată. Pe de altă parte, evlavia este bună pentru duhul, sufletul și trupul omului și nu numai pentru perioada cât trăim în timp, ci pentru întreaga veșnicie. Cât privește viața aceasta, evlavia ne dăruiește cea mai mare bucurie, iar în ce privește viața viitoare, evlavia ne dă făgăduința unei răsplăți minunate și capacitatea de a ne bucura de gloriile cerului.

4:9 În general cercetătorii sunt de acord că acest verset se referă la pasajul anterior despre evlavie. Faptul că evlavia este de o valoare mare și eternă este **adevărat și cu totul demn de primit**. Este a treia afirmație care începe cu cuvintele: **adevărat și cu totul demn de primit** în această epistolă.

4:10 Căci în acest scop **trudim și suferim ocară**.¹⁴ Scopul menționat aici este viața de evlavie. Pavel afirmă că acesta e țelul mare spre care își concentrează el toate eforturile sale. Acest scop nu pare îmbietor pentru necredincioși. Dar creștinul vede dincolo de lucrurile trecătoare ale acestei lumi, punându-și nădejdea în **Dumnezeul Cel viu**. Nădejdea aceasta nu ne va dezamăgi niciodată, pentru însuși faptul că El este **Dumnezeul Cel viu, care este Mântuitorul tuturor oamenilor, în special al celor care cred**. Dumnezeu este **Mântuitorul tuturor oamenilor** în sensul că El îi păstrează în viață, purtându-le zilnic de grijă. Dar El este și Mântuitorul tuturor oamenilor în sensul arătat anterior — anume că a avut grijă să pună la dispoziția tuturor oamenilor mântuirea Sa. El este mântuitorul celor care cred în mod special, pentru că ei și-au însușit mântuirea pe care a pus-o El la dispoziție. Am putea spune că El este Mântuitorul potențial al tuturor oamenilor și Mântuitorul real al celor care cred.

4:11 **Lucrurile acestea** se referă probabil la ceea ce a spus Pavel în versetele 6-10. Timotei are datoria să **poruncească și să învețe** aceste precepte, aducându-le mereu înaintea copiilor lui Dumnezeu.

4:12 Când a fost redactată această scrisoare, Timotei avea probabil între treizeci și treizeci și cinci de ani. În contrast cu unii din bătrânii adunării din Efes, el era un om tânăr. De aceea și spune Pavel în acest punct:

„**Nimeni să nu-ți disprețuiască tinerețea.**“

Asta nu înseamnă că Timotei trebuie să se așeze pe sine pe un piedestal și să se considere imun la critici. Mai degrabă, el nu trebuie să dea nimănui prilejul de a-l condamna. Fiind **un model pentru credincioși**, el va evita posibilitatea unor critici îndreptățite.

În vorbire se referă la conversațiile lui Timotei. Vorbirea lui Timotei trebuie să fie întotdeauna de așa natură încât să-l identifice ca pe un copil al lui Dumnezeu. Nu numai că el trebuie să evite rostirea unor cuvinte clar interzise, ci chiar și pe cele care, dacă nu sunt interzise, atunci ele nici nu îi edifică pe cei ce le ascultă.

În purtare se referă la întreaga comportare a sa. Nimic din purtarea sa nu trebuie să aducă ocară numelui lui Cristos.

În dragoste sugerează că **dragostea** trebuie să fi motivul de la baza oricăror acțiuni, precum și duhul în care sunt desfășurate aceste acțiuni și țelul spre care se îndreaptă ele.

În duh lipsește din cele mai multe versiuni și comentarii moderne, care urmează textul critic. Dar cuvintele apar în textele majoritare și tradiționale. Guy King deplânge faptul că *entuziasmul*, capacitatea lui de a pătrunde sensul profund al sintagmei, este o:

...calitate ce, în mod paradoxal, lipsește din profilul multor creștini. O, pentru un meci de fotbal, ei vor avea entuziasm cât vrei, sau pentru o campanie electorală, dar nu și pentru slujirea lui DUMNEZEU. Ce minunat este entuziasmul scientistilor, al martorilor lui Iehova, al comuniștilor — entuziasm care ar trebui să ne facă să ne rușinăm, că nu-l posedăm. O, de ne-ar da Domnul din nou zelul înflăcărat ce cuprindea odinioară biserica! Acel duh de căldură îi va fi o mare îmbărbătare lui Timotei, în lucrarea sa de consolidare a poziției și de înaintare a liniei.¹⁵

În credință înseamnă probabil „în credincioșie“, transmițând ideea de probitate și statornicie.

Curăția trebuie să caracterizeze nu numai faptele sale, ci și motivele care stau la baza acestor fapte.

4:13 Versetul acesta se referă probabil la biserica locală, mai degrabă decât la viața personală a lui Timotei. El trebuie să dea atenție citirii publice a Scripturii, îndemnării și doctrinei (sau învățaturii). Există aici o anumită ordine care trebuie respectată. Mai întâi de toate, Pavel subliniază citirea publică

a Cuvântului lui Dumnezeu. Lucrul acesta era deosebit de necesar, având în vedere faptul că distribuirea Scripturii se făcea foarte anevoie. Foarte puțini oameni aveau un exemplar al cuvântului. După citirea Scripturii, Timotei trebuia să-i îndemne pe credincioși pe baza celor citite și apoi trebuia să-i învețe marile adevăruri ale cuvântului lui Dumnezeu. Versetul acesta ne amintește de Neemia 8 și în special de versetul 8 din acel capitol: „Astfel ei au citit tare și clar din cartea Legii lui Dumnezeu și i-au dat sensul, ca să-i facă să înțeleagă citirea.“

Dar nu trebuie să omitem din acest verset și citirea și **închinarea personală** — devoțiunile. Înainte ca Timotei să-i poată îndemna și învăța din cuvântul lui Dumnezeu pe alții, el trebuie să facă în așa fel încât Cuvântul să fie o realitate în primul rând în viața sa.

4:14 Nu ni se spune ce **dar** i s-a dat lui Timotei — de evanghelist, de pastor sau de învățător. Dar tonul general al acestor epistole ne face să credem că ar fi fost vorba de darul de pastor și învățător. Știm însă că... **darul...** i s-a dat **prin profeție cu punerea mâinilor de către ceata bătrânilor**. Mai întâi de toate, i s-a dat împreună cu sau printr-o profeție. Asta înseamnă că un profet din biserica locală s-a ridicat la un moment dat și a anunțat că **Duhul** lui Dumnezeu i-a dăruit lui Timotei un **dar**. Nu profetul i-a dăruit acest dar, ci doar l-a făcut cunoscut. Aceasta a fost însoțită de **punerea mâinilor de către ceata bătrânilor**. Din nou vrem să subliniem că presbiterii sau bătrânii nu au avut în ei înșiși puterea de a-l înzestra pe Timotei cu acest dar. Mai degrabă, punându-și mâinile peste el, ei au semnat astfel recunoașterea publică a ceea ce Duhul Sfânt deja săvârșise.

Procesul aceste poate fi văzut la Fapte 13. În versetul 2, Duhul Sfânt i-a ales pe Barnaba și pe Saul pentru o anumită lucrare. Poate că au primit cuvântul printr-un profet. Apoi frații din localitate au postit și s-au rugat, punându-și mâinile peste Barnaba și Saul, după care i-au trimis în misiune (v. 3).

Aceeași metodă este urmată și în zilele noastre, de multe comunități creștine. Când bătrânii din biserică devin conștienți că un om are un dar de la Duhul Sfânt, ei îl recomandă pe acel om, îl încredințează lucrării Domnului, semnificând astfel încrederea lor în el și recunoașterea faptului că Duhul Sfânt lucrează în viața lui. Acea recomandare nu echivalează însă cu înzestrarea sa cu acel dar, ci este doar recunoașterea faptului că

Duhul lui Dumnezeu a făcut deja această lucrare.

Există o deosebire între ceea ce s-a întâmplat când bătrânii și-au pus mâinile peste Timotei, cum se arată aici, și când Pavel și-a pus mâinile peste Timotei, așa cum se arată la 2 Timotei 1:6. În primul caz, acțiunea nu a fost deloc oficială, și darul lui Timotei nu a depins de ea, ci doar a exprimat părțacia cu el în lucrarea pe care o desfășura. În cazul al doilea, Pavel a fost realmente canalul apostolic prin care s-a dat darul.

4:15 Cuvintele **Meditează asupra acestor lucruri** ar putea fi traduse și prin „cultivă” aceste lucruri (sau „Ocupă-te” de ele — versiunea română GBV, n.tr.), așa cum reiese și din cuvintele următoare: „consăcra-te cu totul lor.” Pavel îl încurajează pe Timotei să se dedice fără nici o rezervă și fără să se lase distras de vreun lucru, lucrării Domnului. El trebuie să fie pe de-a-ntregul dedicat misiunii sale. În felul acesta, înaintarea lui va fi văzută de toți. Pavel nu dorește ca Timotei să atingă o culme, în slujirea sa creștină, după care să se lase pe tânjală. Mai degrabă, el dorește ca Timotei să înainteze totdeauna în lucrurile Domnului.

4:16 Observați ordinea: Mai întâi, Timotei trebuie să iasa seama la el însuși și apoi la doctrină (învățătură). Asta subliniază importanța vieții personale la orice slujitor al lui Cristos. Dacă viața sa nu e în ordine, poate să fie perfect în învățătură, că nu-i va folosi la nimic. Bine a spus A. W. Pink: „Slujirea devine o cursă și un rău, dacă o lăsam să scoată treptat din viața noastră închinarea și cultivarea vieții spirituale proprii.”

Stăruind în lucrurile despre care a scris Pavel, adică citirea, îndemnul și instruirea, Timotei se va salva și pe sine și pe cei ce-l ascultă. Cuvântul „a salva” de aici nu are nimic de a face cu mântuirea sufletului. Capitolul a început cu o descriere a învățătorilor falși care făceau ravagii în rândurile copiilor lui Dumnezeu. Pavel îi spune lui Timotei că prin aderarea statornică la o viață de evlavie și la cuvântul lui Dumnezeu, el se va salva pe sine de acești învățători falși și-i va scăpa și pe ascultătorii săi de acești învățători falși.

V. INSTRUCȚIUNI CONCRETE PRIVITOARE LA DIVERSELE CATEGORII DE CREDINCIOȘI (5:1-6:2)

A. Diverse grupe de vârstă (5:1, 2).

5:1 Versetul acesta ne prezintă învățatu-

rile adresate lui Timotei cu privire la comportamentul pe care trebuie să-l aibă față de membrii familiei creștine, în mijlocul cărora avea să lucreze. Fiind mai tânăr și poate mai agresiv, Timotei ar fi putut fi ispitit să dea dovadă de impaciență și resentimente față de unii bărbați **mai în vârstă**; de aici îndemnul ce i se adresează să nu mustre cu asprime un om mai în vârstă, ci să-l sfătuiască așa cum ar sfătui un tată. Cu alte cuvinte, nu s-ar cădea ca el, fiind mai tânăr, să atace verbal o atare persoană.

Mai exista pericolul ca acest tânăr slujitor al lui Cristos să dea dovadă de o atitudine arogantă față de **bărbații mai tineri**. Prin urmare, Pavel îi spune să-i trateze pe acești oameni mai tineri ca pe niște frați, adică să fie ca unul din ei și să nu adopte o atitudine de dominație asupra lor.

5:2 Pe femeile mai vârstnice trebuie să le trateze ca pe niște mame, cu toată demnitatea, dragostea și respectul ce li se cuvine.

Curăția trebuie să caracterizeze toate relațiile sale cu **femeile mai tinere**. Nu numai că trebuie să evite orice purtare evident păcătoasă, ci trebuie să se ferească și de orice gest indiscret sau comportament care ar putea părea greșit.

B. Văduvele (5:3-16)

5:3 În versetele 3-16 Pavel se ocupă de subiectul **văduvelor** în biserica locală și de tratamentul ce trebuie să li se acorde.

Mai întâi, biserica trebuie să cinstească pe cele care sunt cu adevărat văduve. A cinsti presupune aici nu numai respectul ce trebuie să li se acorde, ci și ajutorul financiar. O văduvă adevărată este aceea care nu dispune de alte mijloace de întreținere, bizuindu-se cu totul pe Domnul, ca El să-i poarte de grijă. Această văduvă nu are rude în viață, care să aibă grijă de ea.

5:4, 5 O a doua categorie de **văduve** este cea descrisă în versetul de față, alcătuită din cele care au **copii sau nepoți**. În aceste cazuri, **copiii** trebuie să învețe să manifeste o evlavie de ordin practic în familie, răsplătind mama (sau bunica) lor pentru tot ceea ce a făcut ea pentru ei. Versetul ne învață fără echivoc că **evlavia** începe din **casă**. Ar fi o mărturie foarte proastă pentru credința creștină a cuiva, dacă ar face caz de religia sa, când e în public, neglijându-i, în schimb, pe cei de care este legat prin legături de sânge!

Este **acceptabil**¹⁶ [„plăcut”] **înaintea lui Dumnezeu** ca creștinii să aibă grijă de cei dragi ai lor, care sunt lipsiți de mijloace de

întreținere. În Efeseni 6:2 apostolul Pavel ne dă această învățătură limpede: „Cinstește pe tatăl și pe mama ta, care este prima poruncă, însoțită de o făgăduință.“ Cum s-a arătat deja, o **văduvă** adevărată este cea lipsită de resurse financiare, care trebuie să se bizuie pe **Dumnezeu** pentru asigurarea pâinii cea de toate zilele.

5:6, 7 În contrast cu văduva evlavioasă din versetul 5, aici avem văduva **dedată la plăceri**. Nu s-a putut stabili dacă aici este vorba despre o credincioasă adevărată, sau una care doar poartă numele de credincioasă. Noi credem că este vorba despre o creștină autentică — dar recuzată în păcat. Ea este **moartă** în ce privește comuniunea cu Dumnezeu sau posibilitatea de a fi folosită de El. Timotei trebuie să le prevină pe aceste văduvă, să nu trăiască în **plăceri** și să-i învețe pe creștini să aibă grijă de rudele lor și de cei nevoiași.

5:8 Aici este subliniată gravitatea eșecului de a purta de grijă de rudele cuiva și în special de cei din cercul imediat al familiei. Actul acesta echivalează cu o lepădare de credință. Credința creștină susține fără echivoc că adevărații credincioși trebuie să poarte de grijă unii altora. Când un creștin nu se achită de această îndatorire, tăgăduiește, prin acțiunile sale, înseși adevărurile propovăduite de creștinism. O atare persoană este într-o stare mai rea decât un necredincios, pentru simplul fapt că mulți necredincioși se poartă cu dragoste față de rudele lor. În plus, un creștin poate aduce ocară numelui Domnului — ceea ce nu se poate afirma în cazul necredinciosului.

5:9 Din acest verset reiese că în fiecare biserică locală exista un registru cu numele văduvelor aflate în grija bisericii. Pavel precizează că în acest registru nu trebuie trecută nici o văduvă sub vârsta de șaiszeci de ani.

Sintagma: **soția unui singur soț** ridică aceeași problemă ca în cazul similar al episcopilor și diaconilor. Și aici au fost propuse interpretări similare cu celălalt caz. Negreșit versetul ne spune că viața de căsnicie a acestor văduve trebuie să fi fost ireproșabilă, fără nici o suspiciune de abatere morală.

5:10 Pentru a putea fi trecută în registru, o văduvă trebuie să aibă și reputația de a fi săvârșit **fapte bune** de genul celor care caracterizează un credincios duhovnicesc.

Cuvintele: **dacă a crescut copii** înseamnă, evident, că trebuie să-i fi crescut în așa manieră încât acest lucru să se reflecte favorabil asupra ei și a familiei ei creștine. Cu

alte cuvinte, nu în creșterea copiilor stă meritul deosebit, ci în creșterea adecvată acordată acestor copii.

Un alt semn distinctiv al văduvei evlavioase este ospitalitatea pe care a dovedit-o față de **străini**. De nenumărate ori în NT este pomenită această ospitalitate sau omenire, fiind mereu elogiată ca o trăsătură pe care trebuie s-o aibă creștinii.

Spălarea picioarelor oaspeților era datoria sclavilor. Ideea subliniată aici este că văduva a efectuat munci considerate de alții mai puțin elevate, în folosul fraților ei de credință. Dar spălarea picioarelor ar mai putea fi interpretată și în sens duhovnicesc, prin asociere cu spălarea realizată de cuvânt. Nu ar fi vorba aici de o slujbă publică, ci de vizitele efectuate în familie, vestind acolo cuvântul lui Dumnezeu în așa fel încât credincioșii să fie curățiți de întinările contractate în umblarea lor zilnică prin lume.

Ajutorul dat celor strămtorați se referă la acte de milostenie săvârșite în folosul celor bolnavi, întristați sau strămtorați.

Așadar, rezumând, vom spune că pentru a fi trecută pe lista adunării locale, această văduvă trebuie să fi **dat ajutor la orice faptă bună**.

5:11 Avem aici un verset dificil, al cărui sens general pare să fie următorul: În general, ar fi o greșeală să fie trecute **văduvele tinere** în grija bisericii locale. Asta pentru că, datorită tinereții lor, ele ar dori să se recăsătorească — ceea ce nu ar fi greșit, în sine, dar dorința de a se recăsători ar putea deveni atât de puternică neori încât unele dintre aceste văduve tinere s-ar putea chiar căsători cu necredincioși. Apostolul numește această acțiune: **se ridică împotriva lui Cristos, pentru poftele lor**. Când este pusă în fața alternativei de a se căsători cu un păgân sau a rămâne necăsătorită din dragoste pentru Cristos și ascultare de cuvântul Său, văduva tânără tinde, de obicei, să opteze pentru căsătorie — ceea ce ar aduce ocară pentru biserica din localitate, care a întreținut-o.

5:12 Termenul **condamnare** din acest verset („damnation“ în ediția KJV, deși în versiunea română acest termen nu apare, n.tr.) nu înseamnă aici pierzare veșnică, ci doar faptul că a ea a fost judecată sau condamnată pentru că și-a călcat credința dintâi. Cândva ea mărturisea o loialitate și un profund devotament pentru Domnul Isus Cristos, dar acum, când se ivește prilejul de a se căsători cu un bărbat care nu-L iubește pe Cristos, ea își uită jurămintele pe care le-a

făcut la început lui Cristos, ducându-se după un necredincios și fiind astfel necredincioasă față de Mirele Ceresc.

Pavel nu critică văduvele tinere pentru faptul că se căsătoresc. În fapt, el le îndeamnă să se căsătorească (v. 14). Obiecția lui Pavel e îndreptată asupra declinului lor spiritual, faptului că au renunțat la principiile divine, pentru a obține un soț.

5:13 Dacă biserica locală și-ar asuma deplina responsabilitate financiară pentru văduvele mai tinere, asta ar putea să le încurajeze să fie leneșe, împreună cu toate relele care decurg din aceasta. În loc să-și vadă de responsabilitățile lor, ele ar putea deveni bărfitoare, amestecându-se în toate și ocupându-se cu lucruri care nu le privesc. Nici o acțiune întreprinsă de biserica locală nu are voie să încurajeze asemenea comportament, întrucât, așa cum am arătat deja, aceasta ar afecta negativ mărturia creștină.

5:14 Prin urmare, Pavel afirmă că, în general, este preferabil ca văduvele mai tinere să se căsătorească, să aibă copii și să îngrijească de căminul lor creștin, în chip ireproșabil. Desigur, Pavel și-a dat seama că nu întotdeauna va fi posibil ca toate văduvele tinere să se recăsătorească, în primul rând pentru că inițiativa în această chestiune trebuie să aparțină bărbatului. Însă el afirmă aici principiul general care trebuie urmat ori de câte ori este posibil.

Potrivnicul, adică Satan, este mereu în căutarea unor acuzații pe care să le poată aduce împotriva mărturiei creștine și Pavel caută să evite pericolul ivirii unor cauze întemeiate ca potrivnicul să aibă prilej de învinuire.

5:15 Ceea ce a spus apostolul despre văduvele tinere nu este doar o speculație sau imaginația sa, ci un lucru care deja s-a întâmplat. Unii **s-au și întors după Satan**, în sensul că au ascultat de glasul Satanei și au ales un partener necredincios, în flagrantă neascultare de cuvântul Domnului.

5:16 Subiectul revine acum la obligația rudelor de a avea grijă de ai lor. **Dacă vreun credincios¹⁷ sau vreo credincioasă are o văduvă în familie care are nevoie de sprijin, atunci credinciosul respectiv trebuie să-și asume responsabilitatea îngrijirii acesteia, pentru ca biserica să fie liberă să-și îngrijească pe cei ce realmente sunt lipsiți de mijloace materiale și fără rude.**

Întregul pasaj, de la versetul 3 la 16, ne spune ce **trebuie** să facă biserica în anumite împrejurări, iar nu ce **ar putea face** dacă

consideră că există circumstanțe atenuate și dacă îi este cu puțință. Lungimea paragrafului ne arată că este un subiect important în mintea Duhului Sfânt și totuși cele mai multe biserici de azi îl neglijează.

C. Presbiterii (5:17-25)

5:17 Restul capitolului se ocupă de presbiteri. Mai întâi, Pavel stabilește regula potrivit căreia **bătrânii care cârmuiesc bine** trebuie să fie **învredniciți de îndoită cinste**. (Referitor la versiunea engleză, autorul comentariului sugerează aici folosirea lui „take lead“, după Darby, în locul verbului „to rule“, adică a conduce, n.tr.) Cu alte cuvinte, nu se pune problema exercitării unui control, ci a oferirii unei pilde vrednice de urmat. Asemenea presbiteri sunt **vrednici de o îndoită cinste**. Prin cinste se înțelege respect, dar și ideea acordării unei asistențe financiare (Mat. 15:6). **O îndoită cinste** presupune ambele idei. Mai întâi, el este vrednic de respect din partea copiilor lui Dumnezeu, datorită lucrării sale, dar, în cazul în care se consacră cu totul lucrării lui Dumnezeu, este vrednic și de asistență financiară. **Cei ce lucrează în cuvânt și învățatură** sunt probabil cei ce petrec atât de mult timp în predicarea Cuvântului și predarea învățăturilor din Cuvânt, încât nu mai pot să desfășoare o activitate laică pentru a-și câștiga existența.

5:18 Aici sunt introduse două versete pentru a dovedi afirmația anterioară că presbiterul este vrednic de recompensă. Primul este de la Deuteronom 25:4 iar al doilea de la Luca 10:7. Versetul acesta este deosebit de interesant în legătură cu inspirația Scripturilor. Pavel ia un verset din VT și unul din NT, le pune alături, pe același nivel, numindu-le pe amândouă: **Scriptura**. Rezultă clar de aici că Pavel a considerat scrierile Noului Testament de o autoritate egală cu cele ale Vechiului Testament.

Aceste Scripturi ne învață că **un bou**, de care oamenii se folosesc la treierat nu trebuie oprit de a-și lua partea ce i se cuvine din **grâu**. Tot așa, **lucrătorul** este vrednic de o porțiune din rodul muncii lui. Tot așa este și cu bătrânii (presbiterii). Chiar dacă lucrarea lor nu este de natură fizică, ei sunt vrednici de a fi întreținuți de copiii lui Dumnezeu.

5:19 Întrucât presbiterii ocupă o poziție de responsabilitate în cadrul bisericii, ei devin ținta specială a atacurilor Satanei. Din această pricină Duhul lui Dumnezeu ia măsuri pentru a-i proteja de acuzații false.

Principiul este expus clar aici, că nici o acțiune disciplinară nu trebuie întreprinsă împotriva unui presbiter decât dacă acuzația poate fi sprijinită de mărturia a doi sau trei martori. De fapt, același principiu se aplică la disciplinarea oricărui membru al bisericii, dar aici este subliniat pentru că exista pericolul special ca presbiterii să fie acuzați pe nedrept.

5:20 În cazul unui presbiter care a fost găsit vinovat de a fi păcătuît în așa fel încât a dăunat mărturiei bisericii, acest om trebuie muștrat în public. Acțiunea aceasta va avea darul de a-i impresiona pe toți credincioșii cu privire la gravitatea păcatului săvârșit în legătură cu slujirea creștină și va sluji de avertisment și element de disuasiune în viața altora.

Unii comentatori sunt de părere că versetul 20 nu s-ar aplica în mod special la presbiteri (bătrâni), ci la toți creștinii. Desigur principiul e valabil în cazul tuturor creștinilor, dar cadrul în care e plasat versetul pare să-l pună în legătură directă cu bătrânii.

5:21 Când ne ocupăm de chestiunile de disciplină din biserica locală, trebuie să ne ferim de două pericole. Primul este **prejudicata** iar al doilea este **părtinirea**. Este ușor să cădem în ispită de a fi nefavorabil dispuși față de cineva, punând astfel sub semnul judecății întregul caz. Tot așa este ușor să dăm dovadă de **părtinire** față de cineva, datorită averii sale, poziției sus-puse din cadrul comunității sau personalității sale. Astfel Pavel îl avertizează solemn pe Timotei în fața lui Dumnezeu și a Domnului Isus Cristos și în fața îngerilor aleși, să asculte de aceste instrucțiuni, fără să se pronunțe în nici un caz până nu a intrat în posesia tuturor faptelor și să nu dea dovadă de părtinire față de cineva doar pentru că-i este prieten sau cunoștință apropiată. Fiecare caz trebuie judecat ca în fața lui Dumnezeu și a Domnului Isus, și de asemenea ca în fața îngerilor. Îngerii sunt observatorii lumii în care trăim. Prin urmare, ei ar trebui să poată vedea numai o desăvârșită dreptate în chestiunile de disciplină ale bisericii. **Îngerii aleși** sunt cei ce nu s-au implicat în păcat sau în răzvrătire împotriva lui Dumnezeu, ci și-au păstrat starea dintâi.

5:22 Când oameni proeminenți se identifică cu o biserică locală, există uneori tendința de a-i promova degrabă în poziții de responsabilitate. Aici Timotei este avertizat împotriva luării unor acțiuni pripite când dă recunoaștere unor noi-veniți. De asemenea el

nu trebuie să se identifice cu oameni ale căror caractere nu le cunoaște, pentru ca nu cumva procedând astfel să se facă părtaș la păcatele acestora. Nu numai că trebuie să se păstreze curat din punct de vedere moral, ci și curat în neasocierea cu păcatele altora.

5:23 Nu reiese clar cum se leagă versetul acesta de cel precedent. Poate că apostolul a anticipat, cu înțelepciune, că implicarea lui Timotei în problemele și dificultățile adunării va afecta negativ stomacul său. În acest caz, Timotei nu ar fi primul care să cadă pradă acestei afecțiuni! Cel mai probabil este însă că Timotei suferea frecvent de pe urma apei contaminate — situație încă des întâlnită în multe regiuni ale lumii. Sfatul apostolului: „**Să nu mai bei doar apă**” înseamnă că Timotei nu trebuie să folosească exclusiv apă, ci și **puțin vin**. Pavel recomandă folosirea unei cantități mici de vin din pricina stomacului lui Timotei și a frecvențelor sale neputințe. Versetul se ocupă doar de folosirea vinului în scopuri medicale, și nu trebuie folosit nicicum ca scuză pentru a tolera consumul excesiv de vin.

Este absolut cert că textul de aici se referă la **vin** real, nu doar la must sau la suc de struguri. De fapt ne îndoim că exista pe vremea aceea suc de struguri, întrucât sucul din vremea noastră se prepară prin pasteurizare. Faptul că era vin adevărat reiese și din sintagma: **puțin vin**. Dacă nu ar fi fost vin real, nu avea sens să se precizeze: puțin vin.

Versetul acesta aruncă lumină de asemenea asupra subiectului vindecărilor divine. Deși, ca apostol, Pavel negreșit avea puterea de a vindeca tot felul de boli, totuși el nu s-a prevalat de acest dar. Aici el îndreptățeste folosirea medicamentelor în cazul afecțiunilor de stomac.

5:24 În versetul acesta apostolul pare să revină la discuția din versetul 22, unde l-a avertizat pe Timotei să nu se grăbească să-și pună mâinile peste alți oameni. Versetele 24 și 25 explică în continuare acest avertisment.

Păcatele unor oameni sunt arătate dinainte și sunt atât de evidente încât ele pot fi comparate cu un trâmbițaș, care sună din trâmbiță înaintea omului, anunțând că este un păcătos, ținând-o tot așa până la judecată. Dar lucrurile nu stau chiar așa cu toți oamenii. Unii oameni care sunt păcătoși nu sunt dați în vileag decât mai târziu.

În prima categorie, am putea include bețivul pe care-l cunoaște tot cartierul că e bețiv. Pe de altă parte, există soțul care este implicat pe ascuns într-o relație amoroasă cu

o altă femeie. Poate că acest păcat nu este cunoscut acum comunității, dar mai târziu întreaga afacere sordidă va ieși la iveală.

5:25 Este întrucâtva similar cu situația oamenilor buni. Unii se arată de la început a fi buni. Alții sunt mai retrași, mai modești și abia după ce trece o bucată de timp iese la iveală bunătatea lor. Chiar dacă nu vedem de la început binele din viața lor, viitorul va scoate la lumină binele din viața lor. Lecția pe care trebuie s-o învățăm din toate acestea este că nu trebuie să judecăm o persoană de la prima vedere, din clipa când am făcut cunoștință cu ea, ci mai târziu, după ce timpul ne-a permis să cunoaștem adevăratul caracter al acelei persoane.

D. Robii și stăpânii (6:1, 2)

6:1 Acum ne este prezentată conduita sclavilor, care sunt denumiți **toți cei ce sunt sub jugul robiei**, adică jugul sclaviei. Mai întâi, apostolul se adresează sclavilor care au stăpâni nemântuiți. În acest caz, se cuvine ca sclavii aceștia să se poarte obraznic cu stăpânii lor? Sau să se răscoale sau să evadeze? Sau să lucreze cât mai puțin? Dimpotrivă, ei trebuie să-și considere pe stăpânii lor vrednici de toată cinstea. Asta înseamnă că trebuie să să le acorde respect, să asculte de ei, să lucreze cu răvnă și, în general, să caute să le fie cât mai de folos, iar nu o piedică. Motivația cea mai bună pentru o slujire atât de credincioasă constă în faptul că prin asta ei dau o mărturie pentru Cristos. Dacă un sclav creștin s-ar purta necuviincios sau s-ar răzvrăti, atunci stăpânul lui ar huli **numele lui Dumnezeu și credința creștină**, conchizând că toți credincioșii sunt niște netrebnci.

Istoria bisericii primare ne arată că sclavii creștini se vindeau în general cu un preț mai mare pe piață decât necredincioșii. Dacă un stăpân știa că un anumit sclav prezentat la licitație este creștin, în general era dispus să plătească mai mult pentru acel sclav, fiindcă știa că îl va sluji cu mai multă credincioșie și conștiinciozitate. Iată ce rezultate mărește produce credința creștină!

Versetul acesta ne amintește că indiferent cât de umilă poate fi poziția socială a unei persoane, ea are posibilitatea de a depune mărturie pentru Cristos și de a aduce slavă Numelui Său.

Adesea s-a spus că instituția sclaviei nu este condamnată pe față în NT. Dar, pe măsură ce învățăturile creștine s-au răspândit, abuzurile pricinuite de sclavie au fost abolite.

Fiecare credincios adevărat trebuie să-și dea seama că este un sclav al lui Isus Cristos, că a fost cumpărat cu un preț; că nu-și mai aparține sieși, ci că este al lui Isus Cristos, cu duhul, sufletul și trupul său și că, prin urmare, Domnului I se datorează cea mai aleasă slujire pe care I-o poate da fiecare.

6:2 Versetul acesta se ocupă de sclavii care au stăpâni credincioși. Negreșit sclavii aceștia erau uneori tentați să-și disprețuiască stăpânii. Nu este deloc greu să ne imaginăm că atunci când se strângea adunarea locală, în ziua Domnului, pentru frângerea pâinii (Fapte 20:7), stăpânii creștini stăteau la masă alături de sclavii creștini — și unii, și alții fiind **frați** în Cristos Isus. Dar sclavii nu aveau voie să creadă că din această pricină deosebirile sociale din viața obișnuită s-au șters. Doar pentru că un stăpân era creștin nu însemna că sclavul nu-i datora cinste și slujire. Faptul că stăpânul era în același timp și credincios, și un frate **preaiubit**, avea darul să-l însuflețească pe sclav să-l slujească cu și mai multă răvnă.

Despre stăpânii creștini se afirmă aici că sunt nu numai credincioși și preaiubiți, ci și cei ce se bucură de binefaceri. Adică interpretarea generală este că și ei beneficiază de binecuvântarea mântuirii. Dar cuvintele ar putea însemna și faptul că atât sclavii, cât și stăpânii sunt interesați în a face bine, că trebuie să slujească împreună, încercând să se ajute unii pe alții.

Cuvintele **Învăță pe oameni aceste lucruri și îndeamnă-i** se referă negreșit la instrucțiunile date mai sus sclavilor creștini. Aplicația pentru vremea noastră ar fi desigur în cadrul relației patron-salariat.

VI. ÎNVĂȚĂTORII FALȘI ȘI DRAGOSTEA DE BANI (6:3-10)

6:3 Pavel își îndreaptă acum atenția spre cei care ar fi dispuși să răspândească învățături străine și greșite în biserică. Oamenii aceștia nu se țin de cuvintele sănătoase, adică de cele dătătoare de sănătate, cum erau cuvintele rostite de Domnul nostru Isus Cristos când era pe pământ și cum sunt cuvintele găsite în evanghelii. Dătător de sănătate este și întregul corp de învățătură aflat în NT. Aceasta este **învățătura potrivită cu evlavia** în sensul că încurajează și promovează comportarea evlavioasă.

6:4 Asemenea oameni sunt **plini de mândrie**. Ei pretind că posedă cunoștințe superioare, dar în realitate nu știu **nimic**. După cum a arătat Pavel deja, ei nu știu ce

vorbesc.

Ei au **boala cercetărilor fără rost și a certurilor de cuvinte**. (În engleză se spune că sunt **obsedați** de aceste lucruri, adică...) literalmente sunt bolnavi. Oamenii aceștia nu sunt sănătoși duhovnicește și, în loc să-i învețe pe oameni cuvinte sănătoase, ca în versetul anterior, ei îi învață cuvinte care îi îmbolnăvesc pe sfinți. Ei ridică diverse chestiuni care nu zidesc duhovnicește și se ceartă pentru cuvinte.

Întrucât lucrurile despre care vorbesc ei nu fac parte din doctrina Bibliei, nu există nici o cale de a le soluționa într-un fel sau altul, definitiv. Prin urmare, învățătura lor stârnește **invidie, certuri, cuvinte jignitoare și bănuieli rele**, după cum arată și Lenski:

Prin întrebările și polemicile lor, ei se invidiază între ei pentru aparenta măiestrie cu care celălalt ar fi argumentat. Ei se ceartă în timp ce se contrazic și se luptă unul cu altul; apoi izbunesc blasfemiile, adică înfierări îmbrăcate în cuvinte sacre.¹⁸

6:5 Aceste ciocniri izvorăsc din **oameni stricați la minte**, cum arată din nou Lenski:

Mintea stricată constă din corupere și dezintegrate — facultățile mentale nu mai funcționează normal pe tărâm moral și spiritual. Ei nu mai reacționează normal la adevăr. Toată realitatea și prezentarea adevărului ar trebui să producă reacția acceptării, în special în cazul divinei evanghelii mântuitoare, care prin excelență ar trebui să aibă acest efect; toate minciunile, falsurile, perversiunile ar trebui să producă în schimb repudiere, mai cu seamă cele din domeniul moral și spiritual.... Când este confruntată cu „adevărul“, mintea stricată nu vede și nu caută decât obiectii; în schimb, când este pusă în fața unor lucruri care se abat de la adevăr, mintea stricată nu vede și nu caută decât motive de acceptare a acestor abateri de la adevăr.¹⁹

De asemenea, acești oameni sunt **lipsiți de adevăr**. Cândva ei aveau cunoștință despre adevăr, dar pentru că au respins lumina, au fost depredați de **adevărul** pe care l-au cunoscut cândva.

Oamenii aceștia **socotesc că evlavia este un izvor de câștig**. Se pare că ei optează pentru meseria de învățători religioși pentru că le oferă posibilitatea unei remunerații maxime pentru o prestație minimă de lucru. „Ei fac din cea mai sfântă dintre vocații un meșteșug bănos.“

Acest verset nu numai că ne amintește de păstori-argați, care se dau drept slujitori creștini, dar care în realitate nu au pic de dragoste pentru adevăr, ci ne fac să ne gândim la spiritul negustoresc ce a pătruns atât de insidios în sânul creștinătății — vânzarea de indulgențe, jocuri de loterie, bazaruri și tot felul de iarmaroace (pe la biserică), etc. **De aceștia ferește-te**.²⁰ Ni se poruncește să stăm departe de acești oameni ne-evlavioși, credincioși doar cu numele.

6:6 Dacă versetul precedent ne-a dat definiția falsă a termenului de câștig, cel de față ne prezintă adevăratul sens al cuvântului. Combinația de **evlavie cu mulțumire este un mare câștig**. Evlavia fără mulțumire ar prezenta o mărturie unilaterală. Iar mulțumirea fără evlavie nu ar constitui nici o trăsătură creștină distinctivă. Dar a avea evlavie și în același timp a fi mulțumit cu împrejurările în care te afli este un lucru de mare preț, ce nu poate fi cumpărat cu toți banii din lume.

6:7 Capitolul acesta se aseamănă foarte mult cu învățăturile Domnului Isus din Predica de pe Munte. Versetul 7 ne amintește de învățătura Sa potrivit căreia trebuie să ne încredem în Tatăl nostru ceresc, lăsând ca El să ne împlinească nevoile.

Există trei momente în viață când avem mâinile goale: când ne naștem, când venim la Isus și când murim. Versetul acesta ne amintește de primul și ultimul din momente. **Căci noi n-am adus nimic în lume și nici nu putem să luăm cu noi nimic din ea**.

Înainte de a muri, Alexandru Cel Mare a spus: „Când voi muri, așezați-mă pe catafalca cu mâinile neînvelite, ci lăsați afară, ca toți să vadă că sunt *goale*.“ Bates comentează pe această temă:

Da, mâinile acelea care odată țineau cel mai falnic sceptru din lume; care mânuiau cândva cea mai victorioasă sabie; care erau odată pline de argint și aur; care puteau salva viața cuiva sau, printr-o simplă semnătură, să i-o piardă, acum erau *GOALE*.²¹

6:8 Mulțumirea constă din satisfacția noastră față de împlinirea nevoilor de bază ale vieții. Tatăl nostru ceresc știe că avem trebuință de **hrană** și de îmbrăcăminte și ne-a făgăduit că ni le va asigura. Necredinciosul își petrece cea mai mare parte a vieții în jurul elementelor de hrană și îmbrăcăminte. În schimb, creștinul trebuie să caute mai întâi împărăția lui Dumnezeu și neprihănirea Lui

iar Dumnezeu va avea grijă ca lui să nu-i lipsescă lucrurile esențiale ale vieții.

Termenul tradus prin îmbrăcăminte cuprinde aici hainele dar și o locuință. Trebuie să ne mulțumim cu hrana, cu hainele și cu locuința pe care le avem.

6:9 Versetele 9-16 se ocupă direct de cei care au o dorință nestăpănită de a se îmbogăți. Păcatul lor nu constă în faptul că sunt bogați, ci în faptul că lăcomesc pentru a deveni bogați. Cei ce doresc să fie bogați sunt oameni care nu se mulțumesc cu hrana, îmbrăcăminte și locuința pe care le au, ci vor să aibă tot mai mult.

Dorința de îmbogățire îl duce pe om în ispită. Pentru a-și atinge scopul, el este ademenit să folosească mijloace necinstite și adesea violente. Între aceste metode se află jocurile de noroc, specula, fraudă, sperjurul, hojiile și chiar omorul. Un astfel de om cade într-o cursă. Dorința devine atât de puternică încât el nu i se mai poate împotrivi. Poate că își spune că atunci când contul lui de la bancă va atinge o anumită cifră, se va opri. Dar nu poate. Când atinge plafonul propus, dorește unul și mai mare. Dorința după bani aduce cu sine griji și temeri, care-i înfășoară sufletul. Oamenii care sunt hotărâți să se îmbogățească cu orice preț **cad în multe poftes nebune**, căci există în permanență dorința de a nu se lăsa mai prejos de „lonești”. Pentru a se menține într-o anumită pătură a societății, adesea ajung, sub acest impuls, să jertfească unele din lucrurile cele mai de preț din viața lor.

De asemenea ei cad în **poftes periculoase**. Lăcomia după avere îi face pe oameni să-și pericliteze sănătatea și să-și pună în pericol sufletul. Într-adevăr, acesta e sfârșitul spre care se îndreaptă. Ei devin atât de preocupăți de lucrurile materiale încât se înecă în **ruină și pierzare**. În goana lor nebună după aur, ei neglijează sufletul lor nemuritor. Barnes atrage atenția:

Distrugerea s-a încheiat. Au fost ruinate fericirea, virtutea, reputația și sufletul însuși. Dorința irezistibilă îmbogățire alegăra la bordul unui bolid plin de nebulie, care distruge totul în cale, în viața de acum și în cea de apoi. Câți membri ai familiei umane au fost astfel distruși!²²

6:10 Iubirea de bani este o rădăcină a tot felul de rele. Nu toate relele din univers izvorăsc din iubirea de bani, dar ea este totuși una din marile surse ale unei mari diversități de rele. De pildă, iubirea de bani

duce la invidie, certuri, furturi, necinste, necumpătare, părăsirea lui Dumnezeu, egoism, fraudă, delapidare, etc.

Nu despre bani ca atare este vorba aici, ci despre iubirea banilor. Banii pot fi folosiți în slujba Domnului într-o mulțime de căi, din care să rezulte numai bine. Dar aici este vorba despre dorința nestăpănită de bani, care duce la păcat și rușine.

Acum este menționat un rău produs de iubirea banilor, și anume rătăcirea de la credința creștină. În goana lor nebună după aur, oamenii neglijează lucrurile spirituale și până la urmă le este foarte greu să-și mai dea seama dacă au fost mântuiți vreodată.

Nu numai că oamenii aceștia au scăpat din mână valorile spirituale, ci **s-au străpuns singuri cu multe dureri**. Gândiți-vă la **durerile** care însoțesc lăcomia după avuții! Tragedia unei vieți irosite. Durerea de a-ți vedea copiii pierduți în lume. Întristarea de a vedea cum peste noapte te-ai ruinat, pierzând toată averea. Frica de a te întâlni cu Dumnezeu, fie nemântuit sau cel puțin cu mâinile goale. Episcopul J. C. Ryle rezumă:

În realitate, banii sunt una din avuțiile *cele mai nesatisfăcătoare*. Negreșit ei îți iau unele griji, dar aduc cu ei tot atâtea griji cât îți iau. Trebuie să te zbați ca să-i câștigi. Apoi trebuie să te frământați ca să-i păstrezi în siguranță. După care urmează ispitele legate de folosirea lor. Și apoi sentimentul de culpabilitate legat de modul greșit în care i-ai cheltuit. Perplexitatea de a scăpa de ei. Două treimi din toate certurile, disensiunile și procesele din lume izvorăsc dintr-o cauză cât se poate de simplă: *banii!*²³

Cel mai bogat om din lume era cândva proprietarul unor sonde de petrol, al unor rafinării, al unor tancuri petroliere și al conductelor aferente; al unor hoteluri, al unei companii de asigurări, al unei instituții bancare și al unor firme de aviație. Dar el și-a înconjurat moșia de 350 de hectare, cu paznici, câini feroși de pază, garduri de fier, reflectoare, alarme și sirene. Pe lângă faptul că se temea de avioane, vapoare și nebuni, se mai temea de boală, de bătrânețe, de neputință și de moarte. Era singuratic și posomorât, și a recunoscut că n-a putut cumpăra fericirea cu bani.²⁴

VII. ULTIMELE SARCINI ÎNCREDINȚATE LUI TIMOTEI (6:11-21)

6:11 Lui Timotei i se spune aici **omul lui Dumnezeu** — titlul acordat adesea profesorilor

în Vechiul Testament, prin care se înțelege un om cu purtare evlavioasă. Ar putea fi un indiciu că Timotei avea darul profeției. Reversul **omului lui Dumnezeu** este „omul păcatului“, așa cum citim la 2 Tesaloniceni 2. Omul păcatului va fi însăși întruparea păcatului. Toate lucrurile legate de acest om îi vor face pe oameni să se gândească la păcat. Timotei trebuie să fie un **om al lui Dumnezeu**, un om care îi va determina pe oameni să se gândească la Dumnezeu și să-L slăvească pe Dumnezeu.

În slujirea sa pentru Cristos, Timotei trebuie să **fugă** de îngâmfare (v. 4), necurăție (v. 5), un duh nemulțumit (v. 6-8), poftă nebună și pericolul (v. 9) și de iubirea banilor (v. 10). El trebuie să cultive în schimb caracterul creștin — singurul lucru pe care îl poate lua cu el în cer. Aici ne sunt prezentate elementele caracterului creștin: **neprihănirea, evlavia, credința, dragostea, răbdarea, blândețea**.

Neprihănirea se referă la dreptate, justiție și integritate în relațiile noastre cu semenii. **Evlavia** este calitatea de a fi ca Dumnezeu. **Credința** ar putea însemna credincioșie sau statornicie. **Dragostea** denotă afecțiunea noastră, atât pentru Dumnezeu, cât și pentru semenii noștri. **Răbdarea** este statornicie, capacitatea de a îndura, când suntem încercați, pe când **blândețea** este un duh smerit.

6:12 Nu numai că Timotei trebuie să **fugă** și să **urmeze**, dar mai trebuie și să **lupte**. Aici termenul a lupta nu se referă la starea combatantă, ci la susținerea cu toată tăria. Termenul nu este împrumutat din vocabularul tacticii de luptă, ci din cel al întrecerilor sportive. **Lupta cea bună** de care se vorbește aici este **credința** creștină și cursa, alergarea ce o însoțește. Timotei trebuie să alege bine la această întrecere. El trebuie să apuce viața veșnică. Asta nu înseamnă că trebuie să se lupte pentru a dobândi mântuirea, căci o avea deja. Dar ideea subliniată aici este că trebuie să trăiască în practică zilnică **viața veșnică** pe care o avea deja.

Timotei fusese chemat la **viața** aceasta **veșnică** când a fost convertit. De asemenea, el a depus acea frumoasă mărturisire înaintea multor martori. Poate că aceasta se referă la botezul lui, deși ar putea cuprinde și toată mărturia ulterioară dată de el pentru Domnul Isus Cristos.

6:13 Apostolul îi încredințează acum lui Timotei o sarcină solemnă și face acest lucru

în prezența celor doi martori supremi: Mai întâi sarcina este încredințată în fața lui Dumnezeu care dă viață tuturor lucrurilor. Poate că, scriindu-i lui Timotei, Pavel era conștient că într-o zi va trebui să-și dea viața pentru mărturia depusă de el pentru Domnul Isus. Dacă așa se va întâmpla, atunci este bine ca acest războinic tânăr să-și aducă aminte că Dumnezeu este **Cel care dă viața tuturor lucrurilor**. Chiar dacă oamenii vor reuși să-l omoare pe Timotei, credința lui este în Cel care învie morții.

În al doilea rând, sarcina este încredințată în fața lui **Cristos Isus**. El este marea pildă a **mărturiei frumoase. Înaintea lui Pontius Pilat El a făcut acea frumoasă mărturie**. Deși aceste cuvinte se referă probabil la toate cuvintele și acțiunile Mântuitorului înaintea guvernatorului roman, ele au în vedere mai cu seamă afirmația Sa de la Ioan 18:37: „Eu pentru aceasta M-am născut și pentru aceasta am venit în lume: ca să mărturisesc despre adevăr. Oricine este din adevăr ascultă glasul Meu.“ Această mărturie neclintită a fost prezentată în fața lui Timotei ca un exemplu de urmat în mărturisirea despre adevăr.

6:14 Lui Timotei i se încredințează sarcina de a **păzi porunca**. Unii cred că asta se referă la porunca de a lupta lupta cea bună, menționată anterior. Alții susțin că se referă la întreaga sarcină pe care i-a încredințat-o Pavel lui Timotei în această epistolă. Iar alții cred că **porunca** este mesajul evangheliei sau revelația lui Dumnezeu, așa cum ne este dată în cuvântul lui Dumnezeu. Noi credem că este sarcina de a menține adevărul despre credința creștină.

Sintagma: **fără pată și fără vină** se aplică în cazul lui Timotei, mai degrabă decât al poruncii. În păzirea poruncii, Timotei trebuie să mențină o mărturie care să fie fără pată și ireproșabilă.

În NT, **arătarea Domnului nostru Isus Cristos** este mereu înfățișată privirilor credinciosului. Credincioșia față de Cristos în lumea aceasta va fi răsplătită la Judecata lui Cristos. La rândul lor, aceste răsplăți se vor arăta atunci când Domnul Isus va reveni pe pământ ca să-și stabilească împărăția. Atunci se vor vădi cu claritate rezultatele credincioșiei sau necredincioșiei.

6:15 Învățații Bibliei nu sunt de acord cu privire la faptul dacă pronumele din versetul acesta și cel următor se referă la Dumnezeu Tatăl sau la Domnul Isus Cristos. Luat separat, versetul 15 pare să se refere la Domnul

Isus, pentru că El este hotărât cel numit **Rege al regilor și Domn al domnilor** la Apocalipsa 17:14. Pe de altă parte, versetul 16 pare să se refere în mod deosebit la Dumnezeu Tatăl.

În orice caz, sensul versetului 15 pare să fie următorul: Când Domnul Isus va reveni pentru a domni pe pământ, oamenii își vor da seama **cine este binecuvântatul și singurul Potentat**. Arătarea va vădi cine este adevăratul **Rege**. Când i-a scris Pavel lui Timotei, Domnul Isus era Cel respins, așa cum continuă să fie și în ziua de azi. Dar va veni o zi când se va arăta limpede că El este **Regele** peste toți care domnesc și că El este **Domn** peste toți cei ce domnesc ca **domni**.

Binecuvântat înseamnă nu numai vrednic de a fi lăudat, ci și Unul care are în El însuși plinătatea tuturor binecuvântărilor.

6:16 La arătarea Domnului Isus, oamenii își vor da seama de asemenea că numai **Dumnezeu posedă nemurirea**. Asta înseamnă că El este Singurul care deține nemurirea în mod *inerent*. Ingerilor li s-a conferit de asemenea nemurirea iar la înviere credincioșii vor primi trupuri nemuritoare (1 Cor. 15:53, 54), dar Dumnezeu are **nemurirea** în El însuși.

Apoi se spune despre Dumnezeu că **locuiește într-o lumină de care nu te poți apropia**. Asta se referă la slava strălucitoare și nespus de luminoasă ce înconjoară tronul lui Dumnezeu. Omul în condiția sa naturală ar fi mistuit îndată de așa splendoare. Numai cei care sunt acceptați în Preaiubitul, care sunt desăvârșiți în Cristos se pot apropia de Dumnezeu fără să fie nimicțiți prin aceasta.

În ființa Sa esențială, **nici un om nu L-a văzut pe Dumnezeu și nu-L poate vedea**. În VT, oamenii au văzut arătări ale lui Dumnezeu, numite teofanii. În NT, Dumnezeu S-a revelat desăvârșit în Persoana Preaiubitului Său Fiu, Domnul Isus Cristos.

Dar rămâne valabil adevărul că Dumnezeu este invizibil ochilor muritorilor.

Acestuia I se cuvin **cinstea și puterea veșnică** și Pavel încheie îndemmurile solemne pe care i le încredințează lui Timotei cu atribuirea de omagii lui Dumnezeu.

6:17 Pavel s-a referit anterior pe larg la cei care doresc să se îmbogățească. Aici el se ocupă de cei care sunt deja bogați. Acestora Timotei trebuie să le poruncească să nu se îngâmfe, căci aceasta este ispita celor bogați. Ei au tendința de a-i privi de sus pe cei ce nu au mulți bani, ca și când aceștia ar fi necioșii, inculții sau, în orice caz, nu prea inteli-

genți. Desigur în realitate nu totdeauna așa stau lucrurile. În Noul Testament, marile bogății nu sunt un indiciu al binecuvântării lui Dumnezeu, cum erau în Vechiul Testament. Pe când bogățiile erau semnul distinctiv al oblăduirii divine sub lege, marea binecuvântare a noii dispensații este suferința.

Bogații nu trebuie să se încreadă în „nesiguranța bogățiilor“. Banii au obiceiul de a prinde aripi, luându-și îndată zborul. Deși marile resurse dau impresia că-ți procură o mare siguranță, realitatea este că singura certitudine din lumea aceasta este în cuvântul lui Dumnezeu.

Prin urmare, bogații sunt sfătuiți să se încreadă în Dumnezeu Cel viu, care ne dă toate din belșug, ca să ne bucurăm de ele. Unul din marile lațuri care-i pasc pe bogați este că e greu să posezi bogății fără să-ți pui încrederea în ele. Dar aceasta este o formă de idolatrie. Este o negare a adevărului potrivit căruia Dumnezeu este Cel care ne dă toate din belșug, ca să ne bucurăm de ele. Această afirmație nu scuză traiul în huzur, ci doar afirmă că Dumnezeu este Izvorul adevăratei plăceri și savurări, și că lucrurile materiale nu pot produce această plăcere sau bucurie.

6:18 Creștinului i se amintește că banii pe care-i posedă nu sunt ai lui, ci i-au fost dați ca să-i administreze. El poartă răspunderea de a-i folosi spre slava lui Dumnezeu și bunăstarea semenilor săi. El trebuie să-i întrebuințeze în facerea de fapte bune și în disponibilitatea sa de a-i împărți cu săracii.

Regula de viață a lui John Wesley era aceasta: „Fă cât mai mult bine, pe toate căile posibile, în toate locurile pe unde vei merge, ori de câte ori vei avea prilejul, cât mai mult timp posibil.“

Prin „disponibili să împartă“ se înțelege că trebuie să fie gata să folosească banii pe care îi are ori de câte ori Domnul îi arată că trebuie să procedeze așa.

6:19 Versetul acesta subliniază adevărul potrivit căruia este posibil să folosim lucrurile materiale din viața aceasta așa încât ele să ne aducă dividenzi în veșnicie. Prin folosirea fondurilor noastre pentru lucrarea Domnului în vremea de acum, noi ne strângem o comoară... o bună temelie pentru viitor. În felul acesta noi apucăm viața ce este cu adevărat viață.

6:20 Am ajuns la ultimul îndemn dat de Pavel lui Timotei, în care îl încurajează să păzească ce i s-a încredințat. Asta se referă probabil la doctrinele adevărate ale credinței creștine. Nu se pune aici problema sufletului

sau mântuirii lui Timotei, ci este o referire la adevărul evangheliei harului lui Dumnezeu. Aidoma banilor depuși la bancă, adevărul încredințat lui Timotei trebuia păstrat „intact, integru și nevătămat“.

El trebuie să evite **vorbele goale și lumești și împotrivrile științei pe nedrept numite astfel**. Prin vorbele goale se înțelege pălăvrăgeala cu privire la chestiuni lipsite de importanță.

Pavel își dădea seama că Timotei va întâmpina o serie de învățături care vor poza drept cunoștințe adevărate, dar care în realitate vor fi opuse revelației creștine, după cum arată și episcopul Moule:

Gnosticicii din vremea lui Pavel pretindeau că-i pot duce pe discipolii lor „mai presus de ceata credincioșilor de rând, ridicându-i, chipurile, la un cer superior, populat cu inițiați care ar cunoaște tainele ființei și care prin atari cunoștințe ar trăi o viață emancipată și eliberată de robia materiei, lăfăindu-se în voie în lumea spiritului.“²⁵

De toți aceștia Timotei trebuie să se depărteze. Asta s-ar referi în vremea noastră la cultele false cum ar fi „Știința Creștină“. Sistemul acesta pretinde că este creștin în caracter și că posedă cunoștința adevărată, dar este pe nedrept numit astfel. Nu este nici creștin, nici știință!

Versetul acesta poate fi aplicat și la numeroasele forme ale științelor naturii,²⁶ așa cum sunt acestea predate în școlile de azi. De fapt nici o descoperire adevărată a științei nu poate să contrazică vreodată Biblia, pentru că secretele universului au fost plasate în univers de Cel care a scris Biblia, Însuși Dumnezeu. Dar multe din așa-numitele fapte ale științei nu sunt în realitate nimic altceva decât teorii nedemonstrate. Orice ipoteze de acest gen, care contrazic Biblia, trebuie respinse.

6:21 Pavel și-a dat seama că unii din cei ce-și spuneau creștini au fost furați de aceste învățături false și s-au rătăcit în ce privește credința. Aceste versete de încheiere ne prezintă marile pericole ale așa-numitului intelectualism, raționalism, modernism, liberalism și toate celelalte „ism“-uri care fie că îl nesocotesc pe Cristos, fie că încearcă să-L dilueze.

Harul să fie cu tine! Această benedicție e „semnul distinctiv“ al lui Pavel, pentru că numai harul lui Dumnezeu poate să-i țină pe ai Săi „pe calea dreaptă și îngustă“. **Amin.**

NOTE FINALE

Introducerea la epistolele pastorale

¹Albert Barnes, *Notes on the New Testament: Thessalonians, Timothy, Titus, Philemon*, p. 289.

1 Timotei

¹(Introducere la 1 Timotei) Citat din *L'Eglise chrétienne*, pg. 95, de George Salmon în *A Historical Introduction to the Study of the Books of the New Testament*, pg. 413.

²(1:8) Guy King, *A Leader Led*, pg. 25.

³(1:16) William Kelly, *An Exposition of the Two Epistles to Timothy*, pg. 22.

⁴(1:19) Hamilton Smith, alte documente nu sunt disponibile.

⁵(1:20) Termenul grec *blasphēmō* (a defăima, a blasfemia) e folosit atât cu referire la Dumnezeu, cât și la om. Derivatul englez (dar și cel român, n.tr.) este rezervat aproape exclusiv lui Dumnezeu și lucrurilor sfinte.

⁶(2:9) Ioan Gură-de-aur, citat de Alfred Plummer în *The Pastoral Epistles*, pg. 101.

⁷(2:15) J. P. Lilley, *The Pastoral Epistles*, pg. 94.

⁸(3:2) Creștinii care împărtășesc această vedere subliniază loialitatea presbiterului față de o singură femeie, ce s-ar deduce din construcția greacă: „un bărbat de genul: o singură femeie“.

⁹(3:3) Întrucât diaconii nu trebuie să fie iubitori de bani (3:8), pare improbabil că Pavel ar fi omis această calitate chiar și pentru cei mai responsabili dintre presbiteri.

¹⁰(3:11) Probabil nu devenise încă o funcție pentru femei la această dată timpurie. Vezi nota din *Ryrie Study Bible, NKJV*, pg. 1850.

¹¹(3:16) J. N. Darby, „Notes of a Lecture on Titus 2:11-14,“ *The Collected Writings of J. N. Darby*, VII:333.

¹²(3:16) Numele sacre ale lui Dumnezeu, Cristos, Duhul Sfânt, etc. au fost abreviate în manuscrisele străvechi. Abrevierea greacă pentru *Dumnezeu* seamănă leit cu termenul „cine“ plus o liniuță orizontală care diferențiază un *theta* de un *omicron* și o altă liniuță deasupra cuvântului, pentru a arăta că este o abreviere. Manuscrisele conțin fie varianta: „Dumnezeu“ (TR și textul majoritar), fie „care“ (NU). Noi acceptăm varianta tradițională a manuscrisului majoritar, urmată de KJV și de NKJV.

¹³(4:3) Mary Baker Eddy, *Science and Health with Key to the Scriptures*, pg.64, 65.

¹⁴(4:10) Textul critic (NU) conține varianta: „care trudesec și se luptă“.

¹⁵(4:12) King, *Leader*, pg. 79.

¹⁶(5:4) Atât manuscrisele cele mai vechi, cât și cele majoritare nu conțin cuvintele „bun și“ înainte de „acceptabil“. Neîndoios versiunea scurtă este cea originală.

¹⁷(5:16) Omiterea *omului* credincios din acest verset din NU este probabil accidentală. Pare foarte improbabil ca Pavel să fi scris numai despre acele văduve care erau îngrijite de *femeile* credincioase.

¹⁸(6:4) R. C. H. Lenski, *The Interpretation of St. Paul's Epistles to the Thessalonians, to Timothy, to Titus and to Philemon*, pg. 700.

¹⁹(6:5) *Ibid*, pg. 701, 702.

²⁰(6:5) Textul NU omite această propoziție.

²¹(6:7) Edward Herbert Bates, *Spiritual Thoughts from the Scriptures of Truth*, pg. 166.

²²(6:9) Albert Barnes, *Notes on the New Testament: Thessalonians, Timothy, Titus, Philemon*, pg. 199.

²³(6:10) J. C. Ryle, *Practical Religion*, pg. 215.

²⁴(6:10) Din relatări de presă despre Howard Hughes.

²⁵(6:20) H. C. G. Moule, *Studies in II Timothy*, pg. 91.

²⁶(6:20) Termenul latin *scientia* înseamnă pur și simplu „cunoaștere“ sau „cunoștințe“. Derivatul englezesc „science“ (textul ediției din 1611) are acum un înțeles mult mai restrâns, de unde și schimbarea pe care a operat-o ediția NKJV.

BIBLIOGRAFIE (Epistolele pastorale)

Berhard, J. H. *The Pastoral Epistles*.

Cambridge: University Press, 1899.

Erdman, Charles R. *The Pastoral Epistles of Paul*. Philadelphia: Westminster Press, 1923.

Fairbairn, Patrick. *Commentary on the Pastoral Epistles*. Edinburgh: T. & T. Clark, 1874.

Guthrie, Donald. *The Pastoral Epistles*,

(TBC). Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1957.

Hiebert, D. Edmond. *First Timothy*. Chicago: Moody Press, 1957.

_____. *Second Timothy*. Chicago: Moody Press, 1958.

_____. *Titus and Philemon*. Chicago: Moody Press, 1957.

Ironside, H. A. *Addresses, Lectures, Expositions on Timothy, Titus, and Philemon*. New York: Loizeaux Bros., 1947.

Kelly, William. *An Exposition of the Epistle of Paul to Titus*. Londra: Weston, 1901.

_____. *An Exposition of the Two Epistles to Timothy*, a treia ediție. Oak Park, IL: Bible Truth Publishers, n.d.

King, Guy H. *A Leader Led: A Devotional Study of I Timothy*. Fort Washington, Pa.: Christian Literature Crusade, 1944.

_____. *To My Son: An Expositional Study of II Timothy*. Fort Washington, Pa.: Christian Literature Crusade, 1944.

Lilley, J. P. „*The Pastoral Epistles*” Handbooks for Bible Classes. Edinburgh, Scoția: T & T Clark, 1901.

Lock, Walter. *A Critical and Exegetical Commentary on the Pastoral Epistles (ICC)*. Edinburgh: T & T. Clark, 1924.

Moule, H. C. G. *Studies in II Timothy*. Grand Rapids: Kregel Publications, 1977.

Plummer, Alfred. *The Pastoral Epistles*. New York: George H. Doran Company, n.d.

Smith, Hamilton. *The Second Epistle to Timothy*. Wooler, Northumberland, Anglia: Central Bible Hammond Trust Ltd., n.d.

Stock, Eugene. *Plain Talks on the Pastoral Epistles*. Londra: R. Scott, 1914.

Van Oosterzee, J. J. „The Pastoral Letters.” *Lange's Commentary on the Holy Scriptures*. Vol. 23. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, n.d.

Vine, W. E. *Exposition of the Epistles to Timothy*. Londra: Pickering & Inglis, 1925.

Wuest, Kenneth S. *The Pastoral Epistles in the Greek New Testament*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1953.

A DOUA EPISTOLĂ CĂTRE TIMOTEI

Introducere

„A doua epistolă către Timotei... este expresia inimii lui [Pavel], care, în afara Palestinei, a întemeiat și clădit, sub călăuzirea lui Dumnezeu, adunarea lui Dumnezeu pe pământ. [Epistola] a fost scrisă având în vedere eșecul adunării și îndepărtarea ei de la principiile pe care o statornicise el.”

— J. N. Darby

I. Locul unic în Canon

Ultimele cuvinte rostite de oameni renumiți sunt, în general, prețuite de cei ce i-au iubit. Deși 2 Timotei nu constituie, literalmente, ultimele cuvinte ale lui Pavel, epistola este totuși ultima sa scriere adresată creștinilor care se cunoaște, trimisă inițial preaiubitului său asistent, Timotei.

Stând în celula sa mohorâtă din Roma, în care abia răzbătea lumina printr-o mică ferestruică din tavan, și așteptându-și executarea prin decapitare, duhovnicescul, inteligentul și caldul apostol, ajuns acum la bătrânețe, cu sănătatea șubrezită de pe urma îndelungatei și statornicei sale alergări pentru Dumnezeu, îi adresează lui Timotei un ultim îndemn, să se țină cu toată fermitatea de adevărul și viața ce i-au fost prezentate.

Asemenea altor scrieri din categoria: „A doua epistolă către...” 2 Timotei se ocupă de învățătorii falși și de apostazia din zilele de pe urmă. Nu putem să nu remarcăm că o mare parte a atacurilor fâțișe dezlănțuite împotriva autenticității cărții 2 Timotei (și a celor și mai înverșunate îndreptate asupra lui 2 Petru) se datorează faptului că scepticii lideri religioși care formulează aceste teorii negative sunt osândiți ei înșiși de faptul că se folosesc de religie ca de o pulpană sub care se ascund, făcându-se vinovați chiar de păcatul asupra căruia ne previne Pavel (3:1-9).

Indiferent ce ar spune unii, avem mare trebuință de 2 Timotei — carte care își dovedește cu prisosință autenticitatea!

II. Paternitatea

Pentru discuția pe marginea paternității lui Doi Timotei, vezi Introducerea la Epistolele Pastorale.

III. Data

Doi Timotei a fost scrisă din închisoare (tradiția susține că a fost vorba de Închisoarea Mamertină, din Roma, aflată și azi pe traseul turistic al orașului). Ca cetățean roman, Pavel nu putea fi aruncat la lei sau răstignit, ci „merita” o execuție prin decapitarea cu sabia. Întrucât el a fost ucis sub domnia lui Nero, care a murit la 8 iunie, anul 68, data redactării cărții 2 Timotei trebuie situată în intervalul cuprins între toamna anului 67 și primăvara anului 68.

IV. Tema

Tema cărții 2 Timotei ne este prezentată foarte clar la 2:15: „Străduiește-te să te prezinți aprobat înaintea lui Dumnezeu, ca un lucrător care n-are de ce să-i fie rușine și care împarte drept Cuvântul adevărului.” În contrast cu 1 Timotei, unde se subliniază conduita colectivă, a întregii adunări, aici sunt proeminente reponsabilitatea și conduita individuală. Prin urmare, tema cărții ar putea fi: „Responsabilitatea individuală, într-o vreme de eșec colectiv.”

Multă decădere colectivă a bisericii mărturisite se constată în această scrisoare. S-a înregistrat o mare îndepărtare de la credință și adevăr. Ce efect va avea această îndepărtare asupra credinciosului individual? Îl absolvă ea de a mai căuta să se țină cu tot dinadinsul de adevăr și să trăiască o viață evlavioasă? Răspunsul dat de 2 Timotei este un categoric *Nu!* „Străduiește-te să te prezinți aprobat...”

Situația tânărului Daniel la curtea împăratului Babilonului (Dan. 1) constituie o ilustrație elocventă în acest sens. Datorită îndelungatei persistări a israeliților în răutate

Daniel, împreună cu alții au fost duși robi în Babilon de către împăratul Nebucadnețar. Ei au fost privați de posibilitatea practicării formelor exterioare ale religiei iudaice — aducerea de jertfe, slujba preoțească, închinarea în templu, etc. Toate acestea aveau să fie în curând suspendate, când, după numai câțiva ani, Ierusalimul avea să fie nimic și întreaga națiune dusă în captivitate. În aceste condiții, îl vedem noi oare pe Daniel spunându-și: „Ce rost mai are să mă țin de Lege și de Proroci? Oare n-ar fi mai nimerit să mă deprins cu practicile, normele și morale de

aici, din Babilon?“ Istoria consemnează răspunsul minunat și strălucitor pe care l-a dat însă Daniel, prin viața de credință trăită în împrejurări aparent atât de vitrege.

Tot așa și 2 Timotei se adresează fiecărui copil al lui Dumnezeu care constată că mărțuria colectivă a bisericii este departe de simplitatea și sfințenia de care dădea dovadă în zilele de demult, de la începutul Noului Testament. Fiecare credincios și fiecare credincioasă are în continuare responsabilitatea „să trăiască în evlavie în Cristos Isus“ (2 Timotei 3:12).

SCHIȚA CĂRȚII

- I. SALUTĂRI INTRODUCTIVE ADRESATE LUI TIMOTEI (1:1-5)
- II. ÎNDEMNURI ADRESATE LUI TIMOTEI (1:6-2:13)
 - A. Să fie fidel (1:6-18)
 - B. Să rabde (2:1-13)
- III. FIDELITATEA CONTRASTATĂ CU APOSTAZIA (2:14-4:8)
 - A. Fidelitatea față de adevărul creștinism (2:14-4:8)
 - B. Apostazia viitoare (3:1-13)
 - C. Resursele omului lui Dumnezeu, având în vedere apostazia (3:14-4:18)
- IV. CÂTEVA CERERI ȘI REMARCI PERSONALE (4:9-22)

Comentariu

I. SALUTĂRI INTRODUCTIVE ADRESATE LUI TIMOTEI (1:1-5)

1:1 Pavel se prezintă pe sine de la începutul Scrisorii ca **apostol al lui Isus Cristos**. El fusese imputernicit și uns ca apostol cu o misiune specială de către proslăvitul nostru Domn. Această ungere nu s-a făcut de către oameni sau prin intermediul oamenilor, ci în chip nemijlocit prin **voia lui Dumnezeu**. De asemenea, Pavel spune că apostolia lui este **prin voia lui Dumnezeu, potrivit făgăduinței vieții care este în Cristos Isus**. Dumnezeu a făgăduit că toți cei care cred în Cristos Isus vor primi viața veșnică. Chemarea lui Pavel de a fi apostol s-a făcut în armonie cu această făgăduință. De fapt, dacă n-ar fi fost această făgăduință, n-ar mai fi fost nevoie de un apostol ca Pavel.

Cum se exprimă și Vine: „După planul divin viața aceasta, care era în Cristos Isus în trecutul etern, ne-a fost dăruită și nouă. Or, într-o concordanță deplină cu planul acesta a devenit Pavel apostol.“

V. Paul Flint expune cele cinci referiri la viață din această epistolă, după cum urmează: 1:10, *prezentarea făgăduinței*; 2:11, *participarea vieții*; 3:12, *modelul vieții*; și 4:1, *scopul vieții*.

1:2 Lui Timotei i se spune iubitul meu fiu. Nu se poate demonstra concludiv că Timotei a fost realmente convertit prin lucrarea lui Pavel. La Fapte 16:1 se consemnează prima lor întâlnire, unde Timotei e înfățișat ca fiind deja un ucenic, înainte ca Pavel să fi sosit la Listra. În orice caz, apostolul îl considera un fiu iubit în credința creștină.

Ca la 1 Timotei, salutul lui Pavel cuprinde: **har, îndurare și pace**. S-a arătat la comentariul asupra lui 1 Timotei că atunci când le scrie bisericilor, Pavel în mod obișnuit le adresează har și pace. Când îi scrie lui Timotei, el adaugă cuvântul **îndurare**. Guy King sugerează că e nevoie de har pentru orice slujire, de îndurare pentru orice eșec și de pace pentru orice împrejurare. Bine a spus cineva: „Har celor nevrednici, îndurare celor neajutorați și pace celor neliniștiți.“ Hiebert

definește **harul** drept: „dragostea și îndurarea spontană și auto-declanșată a lui Dumnezeu, care Îl face să se poarte cu compasiune și dulce afecțiune cu cei nenorociți și întristați.”²

Aceste binecuvântări izvorăsc de la **Dumnezeu Tatăl și de la Cristos Isus, Domnul nostru**. Iată un alt exemplu în care îl vedem pe Pavel dându-i cinste *Fiului* întocmai cum Îi dă cinste Tatălui.

1:3 În stilul său caracteristic, Pavel izbucnește acum în exclamații de mulțumire. Să nu uităm unde se afla pe când înălța aceste mulțumiri: în carcera de la Roma, unde fusese întemnițat pentru propovăduirea evangheliei, fiind tratat acum ca un deținut de drept comun. Credința creștină era în această perioadă supusă de către guvernul roman unui val de reprimare fățișă. Mulți creștini fuseseră omorâți până la această dată. În pofida acestor împrejurări vitrege, Pavel găsește resursele de a-și începe Scrisoarea către Timotei cu cuvintele: „**Îi mulțumesc lui Dumnezeu!**”

Apostolul Îl slujea acum pe Dumnezeu cu o **conștiință curată**, cum făcuseră și **strămoșii** lui. Deși strămoșii lui nu erau creștini, ei erau credincioși în Dumnezeu Cel viu. Ei I se închinau Lui și căutau să-I slujească. Ei nutreau „nădejdea în învierea morților”, cum arătase Pavel la Fapte 23:6. De aceea a putut el afirma, mai încolo, la Fapte 26:6, 7a: „Și acum sunt aici ca să fiu judecat pentru nădejdea făgăduinței pe care Dumnezeu a făcut-o părinților noștri și a cărei împlinire o așteaptă cele douăsprezece seminții ale noastre, care slujesc necurmat lui Dumnezeu, zi și noapte.”

Astfel Pavel avea temei să spună că slujirea sa față de Domnul se desfășura după pilda strămoșilor săi. Termenul întrebuițat de el pentru verbul **a sluji**³ se referă la loialitate și devotament. El dădea deplină recunoaștere Dumnezeului Celui adevărat.

În continuare Pavel se referă la necontenita pomenire a lui Timotei în rugăciunile sale, **zi și noapte**. Ori de câte ori marele apostol stătea de vorbă cu Domnul în rugăciune, își amintea de preaiubitul și tânărul său colaborator, pomenindu-i numele înaintea Tronului de Har. Pavel știa că sorocul slujirii sale se apropia cu repeziciune de sfârșit. El știa că Timotei va rămâne — omeneste vorbind — singur, trebuind să ducă mai departe mărturia sa pentru Cristos. El cunoștea dificultățile cu care va fi confruntat, ceea ce-l îndemna să se roage necon-

tenit pentru acest tânăr ostaș al credinței.

1:4 Ce mișcată trebuie să fi fost inima lui Timotei când a citit aceste cuvinte! După cum se exprimă Moule, apostolul Pavel era cuprins de „dorul” de a-l revedea. Asistăm aici la o expresie de neasemuită dragoste și prețuire pentru tânărul său colaborator, care subliniază cu elocvență gingășia, tandrețea și smerenia lui Pavel.

Poate că la ultima lor despărțire Timotei va fi izbucnit în lacrimi de întristare, care vor fi avut o profundă înrăurire asupra lui Pavel. Hiebert crede că acest moment a survenit atunci când poliția sau ostașii romani „l-au smuls” pe Pavel de lângă Timotei⁴ — clipă de neuitat pentru Pavel, care acum își exprimă dorul nespuse de a putea fi din nou alături de Timotei, pentru a se umple de bucurie. Nu găsim la Pavel nici o dojană pentru lacrimile vărsate de Timotei, nimic care să sugereze că le-ar fi considerat un gest „nebărbătesc” sau că în creștinism nu ar fi loc pentru emoții. J. H. Jowett avea obiceiul să spună: „Inimile lipsite de lacrimi nu vor putea fi nicidecum vestitoare ale pasiunii. Când inima noastră nu mai simte durerea, vom înceta de a mai fi slujitorii pasiunii.”

1:5 Într-un fel sau altul Pavel va fi luat cunoștință despre **credința neprefăcută** a lui Timotei. Credința sa era autentică, sinceră și adevărată, neascunsă după nici o mască.⁵

Dar Timotei nu a fost primul din familia lui care a primit mântuirea. Se pare că **bunica** lui evreică **Lois** auzise vestea bună a mântuirii și Îl primise pe Domnul Isus ca pe Mesia. Iar fiica ei **Eunice**, evreică și ea (Fapte 16:1), devenise de asemenea creștină. În felul acesta, Timotei a ajuns să cunoască marile adevăruri ale credinței creștine, reprezentând a treia generație din acea familie care și-a pus încrederea în Mântuitorul. Nu ni se spune nimic în Scriptură dacă tatăl lui Timotei era convertit.

Deși mântuirea nu se poate moșteni de la părinți credincioși, este totuși adevărat că în Scriptură există acest principiu al familiei creștine. Se pare că lui Dumnezeu Îi face plăcere să mântuiască familii întregi. Nu este voia Lui ca vreun membru al acestor familii să lipsească din ceata celor mântuiți.

Observați ce spune apostolul, că **credința a locuit în Lois și Eunice**. Cu alte cuvinte, ea nu a fost un oaspete ocazional, ci o prezență necurmată în viața lor. Pavel era **încredințat** că tot așa stăteau lucrurile și cu Timotei. Era o credință autentică, pe care Timotei avea s-o exercite neabătut, în pofida

tuturor încercărilor la care avea să fie supus din pricina ei.

II. SALUTĂRI INTRODUCTIVE A-DRESATE LUI TIMOTEI (1:6-2:13)

A. Să fie fidel (1:6-18)

1:6 Datorită familiei evlavioase din care provenea și propriei sale credințe, Timotei este îndemnat să **înflăcăreze darul lui Dumnezeu care este în el**. Nu ni se spune în ce consta **darul lui Dumnezeu**. Unii cred că se referă la Duhul Sfânt. Alții sunt de părere că a fost o deprindere anume pe care i-a conferit-o Domnul pentru o slujbă creștină deosebită — de pildă, darul de evangelist, pastor sau învățător. Din textul epistolei reiese clar că Timotei fusese chemat la slujba creștină, fiind în acest sens înzestrat cu un dar special. Aici el este îndemnat să **înflăcăreze darul**. Să nu se lase descurajat de starea generală de decădere din jurul lui. După cum este prevenit să nu facă din slujirea lui pentru Domnul o simplă ocupație, să nu-și desfășoare lucrarea mecanic, ca pe o rutină comodă. Mai degrabă, este îndemnat să dea tot mai multă posibilitate de exprimare darului său, pe măsură ce zilele sunt tot mai sumbre.

Darul acesta fusese sădit în Timotei **prin punerea mâinilor** apostolului. A nu se confunda această punere a mâinilor cu serviciul de ordinare practicat actualmente în cercurile clericale. Cuvintele din versetul de față au exact sensul transmis: anume că **darul** i-a fost încredințat lui Timotei în momentul în care Pavel și-a pus **mâinile** peste el. Apostolul a fost canalul prin care i s-a conferit lui Timotei acest dar.

În acest moment se ridică imediat întrebarea: „Se mai petrece acest lucru și în vremea noastră?” Răspunsul este: nu. Puterea de a conferi un dar prin punerea mâinilor i-a fost dată lui Pavel ca apostol al lui Isus Cristos. Întrucât azi nu mai avem apostoli în același înțeles al cuvântului, nu mai avem puterea de a săvârși minuni apostolice.

Versetul acesta trebuie studiat în legătură cu 1 Timotei 1:18 și 4:14. Însăilând aceste trei versete, constatăm următoarea ordine a desfășurării evenimentelor, reliefată de Vine. Prin rostire apostolică, Pavel a fost călăuzit să se îndrepte spre Timotei, ca spre unul ridicat [de Domnul] în vederea unei slujiri speciale. Printr-un act formal din partea apostolului, Domnul l-a înzestrat pe Timotei cu un dar. Bătrânii au recunoscut ceea ce a

facut Dumnezeu prin punerea mâinilor lor. Iar acțiunea aceasta nu a constituit un act de ordinare, prin care să se transmită un dar sau o funcție ecleziastică.⁶

Sau, sum rezumă Stock: „Darul a fost transmis «prin» mâinile lui Pavel, dar «cu» mâinile presbiterilor.”

1:7 Deși era confruntat cu perspectiva martirajului, Pavel și-a găsit timp să-i amintească lui Timotei că **Dumnezeu nu ne-a dat un duh de frică** sau de lașitate. Nu e timpul să ne lăsăm timorați sau intimidăți.

Ci Dumnezeu ne-a dat un duh **de putere**. Avem la dispoziția noastră tărie nelimitată. Prin învrednicirea Duhului Sfânt, credinciosul poate sluji cu vitejie, poate îndura, poate suferi biruitor și, dacă trebuie, poate muri glorios.

Dumnezeu ne-a dat și un duh **de dragoste**. **Dragostea** noastră pentru Dumnezeu este cea care alungă frica, făcându-ne să fim dispuși să ne dăruim lui Cristos, pe de-a-ntregul, oricât ne-ar costa acest lucru. **Dragostea** noastră pentru semenii noștri este aceea care ne face să fim dispuși să îndurăm tot felul de persecuții, la care să răspundem întotdeauna cu bunătate.

În fine, Dumnezeu ne-a dăruit un duh **de minte sănătoasă** sau de disciplină. Cuvintele **minte sănătoasă** nu transmit integral ideea cuprinsă în acest verset, sugerând mai degrabă că creștinul trebuie să fie totdeauna sănătos la minte, fără să aibă crize nervoase sau alte tulburări psihice. Versetul acesta a fost adesea supus unor interpretări greșite, din care s-a formulat învățătura potrivit căreia creștinul care trăiește aproape de Domnul nu ar putea fi afectat niciodată de tulburări psihice. Dar această învățătură e lipsită de temei biblic, pentru că multe boli psihice se datorează unor carențe *moștenite*, în timp ce altele pot suveni în urma altei condiții *fizice* ce nu are nici o legătură cu viața spirituală a acelei persoane.

Ceea ce ne învață versetul de față este că Dumnezeu ne-a dat un duh de stăpânire de sine. Cu alte cuvinte, trebuie să fim circumspecți, să chibzuim bine înainte de a întreprinde o acțiune, evitând să ne pripim sau să acționăm impulsiv și nechibzuit. Indiferent cât de ostile ar fi împrejurările în care ne aflăm, suntem chemați să cumpănim bine lucrurile, procedând cu multă băgare de seamă.

1:8 Lui Timotei i se spune să nu-i fie rușine. În versetul 12, Pavel afirmă că lui nu-i este rușine. În fine, în versetul 16, citim că

lui Onisifor nu-i era rușine. Predicarea evangheliei era un delict pe vremea aceea. Cei ce căutau să-L mărturisească în public pe Domnul și Mântuitorul lor erau prizonieri. Timotei nu trebuie însă să se lase înfricat de aceste prigoane. Lui nu trebuie să-i fie rușine de evanghelie, chiar dacă ea presupune suferință, după cum nu trebuie să-i fie rușine de apostolul Pavel, care se află în închisoare. În acest punct, unii creștini îi întorseseră deja spatele, negreșit de teama ca nu cumva solidarizarea lor cu el să le aducă persecuții și chiar moartea.

Timotei este îndemnat să-și ia **partea la suferințele** care însoțesc **evanghelia** și să le **indure prin puterea lui Dumnezeu**. Să nu încerce să evite ocară ce le-ar putea însoți, ci să îndure alături de Pavel această umilire.

1:9 Apostolul l-a îndemnat pe Timotei să fie plin de râvnă (v. 6, 7) și curaj (v. 8). Acum Pavel explică de ce este aceasta singura atitudine rațională pe care o putem adopta — care se regăsește în minunatele relații, statornicite în har, prin care tratează Dumnezeu cu noi. Mai întâi, El **ne-a mântuit**. Asta înseamnă că ne-a izbăvit de pedeapsa păcatului. Apoi El ne izbăvește neconținut de puterea păcatului iar într-o zi ne va izbăvi de însăși prezența păcatului. De asemenea, El ne-a eliberat de lume și de Satan.

În plus, Dumnezeu **ne-a chemat cu o chemare sfântă**. Nu numai că ne-a izbăvit de rău, ci ne-a înzestrat cu toate binecuvântările duhovnicești în locurile cerești în Cristos Isus. Chemarea sfântă a creștinului este descrisă amănunțit în capitolele 1-3 din Efeseni, dar mai cu seamă în capitolul 1. Acolo aflăm că suntem aleși, predestinați, fii adoptați, acceptați în Preaiubitul, răscumpărați prin sângele Lui, iertați, pecetluiți cu Duhul Sfânt și ni s-a dat arvuna moștenirii noastre. (Pe lângă această chemare sfântă, noi mai avem și o chemare înaltă, Filipeni 3:14 și o chemare cerească, Ev. 3:1.)

Această mântuire și chemare **nu sunt după faptele noastre**. Cu alte cuvinte, ele ne-au fost dăruite prin harul lui Dumnezeu. Asta înseamnă că nu le-am meritat, că, de fapt, meritam exact contrariul. Și nici nu le puteam dobândi prin merite, după cum nici nu le-am căutat. Ci Dumnezeu ni le-a dăruit fără plată, necondiționat și fără să ne ceară vreun preț.

Acest lucru e explicat în continuare de cuvintele: **după planul și harul Lui**. Oare de ce i-a iubit Dumnezeu pe păcătoșii nelegiuți atât de mult încât a fost dispus să-L

trimită pe propriul Său Fiu să moară pentru ei? Ce L-a determinat să plătească un preț atât de mare, ca să-i salveze de iad și să-i ducă în cer, pentru a petrece veșnicia alături de El? Singurul răspuns posibil este: **după planul și harul Lui**. Motivul care a stat la baza acțiunii Lui nu stă în noi, ci în inima Lui nespus de mare și plină de iubire. Ne-a iubit pentru că ne-a iubit!

Bunăvoința Sa ne-a fost dată în Cristos Isus înainte de a fi început timpul. Asta înseamnă că în veșnicia trecută, Dumnezeu a hotărât acest minunat plan al mântuirii. El a decis să-i mântuiască pe păcătoșii vinovați prin lucrarea înlocuitoare a scumpului Său Fiu. El S-a hotărât să ofere viața veșnică tuturor celor ce aveau să-L primească pe Isus Cristos ca Domn și Mântuitor. Metoda prin care puteam noi fi mântuiți a fost concepută nu numai înainte de a ne naște noi, ci **înainte de a fi început timpul**.

1:10 Aceeși evanghelie, ce a fost concepută în eternitate, a fost **revelată** în timp. A fost **revelată prin arătarea Mântuitorului nostru Isus Cristos**. În zilele când Se afla în trup [pe pământ], El a propovăduit în public vestea bună a mântuirii, învățându-i pe oameni că El trebuie să moară, să fie îngropat și să învie din morți, pentru ca Dumnezeu să-i poată mântui, cu dreptate, pe păcătoși.

El a **abolit moartea**. Cum vine asta, când noi știm că moartea este încă o prezență atât de vizibilă pe pământ? Versetul subliniază ideea că El a anulat moartea sau a defazafectat-o, a scos-o din funcție. Înainte de învierea lui Cristos, moartea domnea ca un tiran nemilos peste oameni, trona ca un dușman de temut. Frica morții îi ținea pe oameni în robie. Dar învierea Domnului Isus este chezașia faptului că toți cei ce se încred în El vor învia din morți și nu vor mai muri niciodată. În acest sens a anulat El moartea, prin faptul că a depozedat-o de boldul ei. Moartea este acum solul lui Dumnezeu, care duce sufletul credinciosului în cer. Acum ea este slujitoarea, iar nu stăpâna noastră.

Nu numai că Domnul Isus a anulat **moartea**, dar a și **adus la lumină viața și nemurirea prin Evanghelie**. În perioada Vechiului Testament, cei mai mulți oameni aveau doar o vagă și cețoasă idee despre viața de dincolo de moarte. Ei considerau că cei dragi ai lor se duceau în Șeol, adică intrau în starea invizibilă a duhurilor celor trecuți în lumea cealaltă. Deși le era înfățișată nădejdea cerească, de cele mai multe ori ei n-o înțelegeau prea bine.

Dar după venirea lui Cristos noi avem mult mai multă lumină asupra acestui subiect. De pildă, știm că atunci când un credincios moare, duhul lui se duce la Cristos, ceea ce este mult mai bine. El este absent din trup, dar acasă cu Domnul. El intră în viața veșnică, în toată plinătatea ei.

Cristos nu numai că a adus **la lumină viața**, ci și **nemurirea**. Nemurirea se referă la învierea trupului. Când citim la 1 Corintheni 15:53 că „ceea ce este supus putrezirii trebuie să se îmbrace în neputrezire“, noi știm că deși trupul este așezat în mormânt, întorcându-se în țărână, totuși la venirea lui Cristos același trup va fi înviat din morți și plâsmuit într-un trup de slavă, similar cu cel al Domnului Isus Însuși. Sfinții din VT nu posedau aceste cunoștințe. Ele însă ne-au fost aduse nouă prin **arătarea Mântuitorului nostru, Isus Cristos**.

1:11 Tocmai pentru propovăduirea acestei evanghelii slăvite a fost Pavel **predicator, apostol și învățător al Neamurilor**. Un **predicator** este un vestitor a cărui misiune este de a vesti un mesaj. Un **apostol** este un om trimis divin, dotat divin și împuternicit divin. Un **învățător** este unul a cărui misiune este de a-i inductra pe alții, explicându-le adevărul într-o manieră inteligibilă, pentru ca alții să poată răspunde prin credință și ascultare. Al **Neamurilor**⁷ subliniază misiunea specială ce i-a fost încredințată lui Pavel de a vesti și sluji națiunile ne-evreiești.

1:12 Întemnițarea lui Pavel s-a datorat tocmai faptului că și-a îndeplinit cu credincioșie misiunea! El nu a șovăit să vestească adevărul lui Dumnezeu; nici o teamă pentru siguranța lui personală nu a reușit să-i închidă buzele. Deși Pavel nu s-a bucurat de certitudinea că va fi nevătămat, totuși El a fost pe deplin încrezător cu privire la Cel în care a crezut. Deși Roma părea că va reuși să-l dea la moarte pe apostol, oamenii nu-L puteau atinge pe Domnul Său. Pavel știa că Cel în care s-a încrezut are putere. Are putere pentru ce? **Are putere să păzească ce I-am încredințat, până în ziua aceea**. Comentatorii sunt împărțiți aici în opinia lor cu privire la sensul avut în vedere de apostol. Unii cred că Pavel s-a referit la mântuirea sufletului său. Alții cred că se referă la evanghelie. Cu alte cuvinte, chiar dacă apostolul Pavel va fi dat la moarte, evanghelia nu va fi stăvilită. Dimpotrivă, cu cât i se vor împotrivi mai mult oamenii, cu atât ea va propăși mai mult.

Cel mai nimerit mi se pare să luăm sin-

tagma în sensul ei cel mai larg. Pavel era încredințat că situația sa se afla în mâinile cele mai bune. Dși era confruntat cu moartea, nu-l încercau sentimente de nesiguranță. Isus Cristos era Domnul său Atotputernic. Or, la El nu poate exista înfrângere sau eșec. Nu avea, prin urmare, de ce să se teamă. Mântuirea lui Pavel era asigurată, după cum tot atât de certă era și victoria finală a slujirii sale pentru Cristos aici pe pământ.

Ziua aceea este sintagma preferată a lui Pavel, referindu-se la venirea Domnului Isus Cristos și în special la Scaunul de Judecată al lui Cristos, când se va trece în revistă slujirea noastră pentru El și când Dumnezeu va răsplăti cu bunătatea Lui credincioșia oamenilor.

1:13 Versetul ar putea fi înțeles în două modalități. Mai întâi, Timotei este îndemnat să se țină strâns de modelul cuvintelor sănătoase. Nu este chemat doar să fie loial adevărului cuvântului lui Dumnezeu, ci trebuie să se țină strâns chiar de expresiile prin care este transmis adevărul acesta. Poate că n-ar strica să explicităm conceptul printr-un exemplu. În vremea noastră, ni se sugerează uneori că ar trebui să renunțăm la expresii chipurile „demodate“ de genul: „născut din nou“ sau „sângele lui Isus“. Asta pentru că oamenii ar simți nevoia de a folosi un limbaj „mai elevat“. Numai că aici se ascunde un pericol foarte subtil. Prin abandonarea modului scriptural de exprimare, adesea ei renunță la înseși adevărurile pe care le transmit aceste expresii. Prin urmare, Timotei trebuie să se țină strâns de însuși modelul cuvintelor sănătoase.

Dar versetul acesta mai sugerează și faptul că cuvintele lui Pavel trebuiau să slujească de model sau de tipar pentru Timotei. Tot ce urma să predea Timotei de atunci încolo trebuie să fie în armonie cu schița sau șablonul ce i s-a încredințat. Îndeplinindu-și slujba, Timotei trebuia să facă acest lucru în **credința și dragostea care sunt în Cristos Isus**. **Credința** înseamnă nu numai încredere, ci și bizuire. **Dragostea** cuprinde nu numai dragostea față de Dumnezeu, ci și dragostea față de frații și surorile noastre de credință și față de lumea care pierde în jurul nostru.

1:14 **Lucrul acela bun** se referă la evanghelie. Mesajul iubirii răscumpărătoare i-a fost încredințat lui Timotei. El nu are voie să adauge la el sau să încerce să-l îmbunătățească în vreun fel, ci el are responsabilitatea de a-l păzi prin **Duhul Sfânt, care**

locuiește în noi. Pe când scria Pavel această scrisoare, el era conștient de marea îndepărtare de la credință ce amenința biserica. Din multe direcții aveau să fie lansate atacuri la adresa credinței. Timotei este îndemnat așadar să rămână fidel cuvântului lui Dumnezeu. El nu va fi însă nevoit să facă acest lucru cu puterea lui proprie, ci **Duhul Sfânt**, care locuiește în el, îi va pune la dispoziție tot ceea ce are nevoie pentru a-și aduce la îndeplinire sarcina.

1:15 Gândindu-se la norii negri ce se adunau deasupra bisericii, Pavel își aduce aminte cum creștinii din Asia l-au părăsit. Întrucât chiar pe când scria Pavel această scrisoare, Timotei se afla, după câte se pare, la Efes, știa prea bine la ce se referă apostolul.

Se pare că creștinii din Asia au întrerupt legăturile cu Pavel, când au aflat că a fost arestat și întemnițat. Ei l-au părăsit chiar atunci când el avea mai mare trebuință de ei. Probabil că au făcut-o din rațiuni de ordin personal, temându-se să nu pățească și ei la fel. Guvernul roman urmărea depistarea tuturor celor care propagau credința creștină. Apostolul Pavel era unul din cei mai cunoscuți reprezentanți ai creștinismului. Prin urmare, oricine ar fi încercat să ia legătura cu el risca să fie încondeiat imediat ca adept al cauzei sale.

Nici nu se afirmă, nici nu se lasă să se înțeleagă că acești creștini l-ar fi părăsit pe Domnul sau biserica. Totuși a fost un act de lașitate și necredincioșie să-l părăsească pe Pavel în ceasul încercării sale.

Poate că **Figel și Hermogen** erau lideri ai mișcării ce milita pentru desolidarizarea de Pavel. În orice caz, ei și-au atras rușine și dezaprobare veșnică pentru refuzul lor de a purta ocară lui Cristos alături de robul Său. Guy King comentează că: „numele urâte n-aveu cum să și le schimbe, dar caracterul urât și l-ar fi putut drege intrucâtva.“

1:16 Există două curente de gândire cu privire la **Onisifor**. Unii cred că și el l-a părăsit pe Pavel și că de aceea apostolul se roagă acum ca **Domnul să-Și arate îndurarea față de el**. Alții sunt de părere că el este amintit aici ca o excepție salutară față de cei pe care apostolul i-a descris mai sus. Noi credem că această variantă din urmă este cea corectă.

Pavel îl roagă pe Domnul să dea **îndurare peste casa lui Onisifor**. Îndurarea — ni se arată la Matei 5:7 — este răsplata celor care au fost îndurători. Nu ni se spune în ce

fel anume l-a **înviorat** Onisifor pe Pavel. Poate că i-a adus alimente și îmbrăcăminte în carcera plină de igrasie și întuneric de la Roma. În orice caz, lui nu i-a fost rușine să-l viziteze pe Pavel în închisoare. N-a ținut cont de pericolul la care se expunea, dorind cu orice preț să vină în ajutorul unui prieten alfat la nevoie, cum arată superb Jowett:

Distingem o trăsătură minunată a caracterului lui Onisifor în cuvintele apostolului: „Nu i-a fost rușine de lanțul meu.“ ...De îndată ce ești pus în lanțuri, prietenii ți se impuținează simțitor. De pildă, lanțul sărăciei îi va îndepărta pe mulți de tine; tot așa și lanțul nepopularității. Când cineva este în culmea popularității, nu duce lipsă de prieteni. Dar când i se atarnă un lanț, unul câte unul, prietenii îl părăsesc. Dar slujitorilor brizei dimineții le place să se adune sub umbra serii. Își găsesc plăcerea în a sluji pe melaguri bântuite de deznădejde, unde sufletele zac ferecate în lanțuri de tot felul. „Nu i-a fost rușine de lanțul meu.“ Lanțul a fost o atracție pentru Onisifor, făcând să-i sfârșie călcăiele și să se avânte cu și mai mare râvnă în slujirea sa.⁸

Versetul acesta a fost adesea supus unor interpretări greșite, susținându-se că ar aproba rugăciunea pentru cei morți. Argumentul de la care pleacă susținătorii acestui punct de vedere este că la ora când scria Pavel aceste rânduri, rugându-L pe Dumnezeu să-Și arate îndurarea față de casa lui, Onisifor murise deja. Dar nu avem absolut nici un indiciu că Onisifor ar fi murit deja. Susținătorii acestui punct de vedere sunt adepții unor vorbării goale și lipsite de sens, agățându-se de un pai, pentru a-și propti o practică total nebiblică.

1:17 Când Onisifor a sosit la Roma, el a avut cel puțin trei alternative. Mai întâi, putea să evite orice contact cu creștinii. În al doilea rând, se putea întâlni cu credincioșii în taină. Și în fine putea să se expună pericolului de a-l vizita pe Pavel în închisoare, intrând în contact direct cu autoritățile romane. Spre meritul lui etern, el a ales această alternativă din urmă. El l-a căutat pe Pavel **cu multă grijă și l-a găsit**.

1:18 Apostolul se roagă ca prietenul său credincios să **capete îndurare de la Domnul, în ziua aceea**. Îndurare are aici sensul de răsplată. Iar **ziua aceea**, așa cum s-a arătat, se referă la ziua când se vor împărți răsplățile, adică Scaunul de Judecată al lui Cristos.

Încheind secțiunea aceasta, apostolul

Pavel îi amintește lui Timotei felul cum l-a slujit Onisifor pe Pavel la Efes în felurite feluri.

B. Să rabde (2:1-13)

2:1 A fi tare în harul care este în Cristos Isus înseamnă a fi plin de curaj, în tăria pe care o asigură harul Lui, de a merge cu credință înainte pentru Domnul, având împunternicirea pe care El ne-o dă, fără s-o merităm, prin unirea cu El.

2:2 Dar Timotei trebuie să se întărească nu numai pe el însuși, ci să asigure întărire duhovnicească și altora. El are răspunderea de a transmite altora învățăturile inspirate pe care le-a primit de la apostolul Pavel avea să plece în curând de pe pământ. El îl învățase cu credințioșie pe Timotei în prezența multor martori. Chiar și slujirea lui Timotei nu va dura foarte mult, drept care el avea datoriat s-o pună la punct, în așa fel încât alții s-o poată duce mai departe, ca învățători.

Versetul acesta nu sprijină ideea unei succesiuni apostolice, după cum nu se referă la practica zilelor noastre de a ordina oameni pentru slujirea în biserică. Mai degrabă, este doar îndrumarea dată de Domnul bisericii, pentru a asigura o succesiune de învățători competenți.

Adesea s-a arătat că există patru generații de credințioși în versetul acesta, după cum urmează:

1. Apostolul Pavel.
2. Timotei și mulți martori.
3. Oameni credințioși.
4. Alții.

Scriptura subliniază importanța ca fiecare membru al bisericii să fie angajat în evanghelizare. Dacă fiecare credincios și-ar face partea, lumea ar putea fi evanghelizată într-o singură generație. Dar lucrul acesta este doar ipotetic, având în vedere perversitatea voinței omului, a „evanghelizării” rivale din partea religiilor și cultelor deraiate ale lumii, precum și a multor altor obstacole. În latura pozitivă însă un lucru e sigur: totdeauna este loc pentru mai bine, în lucrarea creștinilor!

Observați că Timotei trebuie să **încredințeze** adevărul unor **oameni de încredere**, adică unor oameni pe care te poți bizui. Acești oameni trebuie să fie în stare să-i învețe pe alții. Dar asta presupune un anumit grad de competență în slujba de predare.

2:3 Adesea s-a arătat că Pavel folosește o sumedenie de comparații în acest capitol, când îl descrie pe Timotei. Astfel îl numește (1) fiu (v. 1); (2) ostaș (v. 3, 4); (3) atlet (v.

5); (4) plugar (v. 6); (5) lucrător (v. 15); (6) vas (v. 21); (7) rob (slujitor) (v. 24).

Ca un bun ostaș al lui Cristos, Timotei trebuie să **îndure**⁹ suferințe și **greutăți**. (Vezi 2 Cor. 11:23-29, unde găsim lista multor greutăți pe care și Pavel le-a îndurat.)

2:4 Ostașul descris în acest verset este cel aflat în serviciu activ. Ba mai mult, el este chiar în mijlocul luptei încinse. Nici un ostaș aflat în împrejurări atât de grele **nu se încurcă în treburile acestei vieți**.

Să însemne oare aceasta că cei ce sunt în slujba Domnului nu trebuie să se angajeze deloc în ocupații seculare? Nicidecum nu acesta e sensul versetului, căci Pavel însuși a lucrat la confecționarea de corturi, paralel cu predicarea evangheliei și sădirea de biserici. El a mărturisit că și-a purtat de grijile pământești cu propriile sale mâini.

Accentul trebuie pus pe cuvântul **încurcă**. Ostașul nu trebuie să permită împrejurărilor obișnuite ale acestei vieți să devină obiectul principal al existenței sale. De pildă, el nu trebuie să facă scop suprem în viață din agonisirea hranei și a îmbrăcămînții. Mai degrabă, slujirea lui Cristos trebuie să ocupe locul primordial în viața lui, celelalte lucruri ale acestei vieți fiind ținute pe plan secund. Kelly spune: „A te incurca în afacerile acestei vieți înseamnă a renunța la separarea de lume, ocupând un loc în afacerile externe, ca un partener autentic al acesteia.”¹⁰

Un ostaș aflat la datorie rămâne într-o stare de expectativă, gata să primească ordinea de la cartierul general, căci dorește să-i fie plăcut celui care **l-a înrolat la oaste**. Desigur, credinciosul a fost înrolat de Domnul și dragostea noastră pentru El trebuie să ne facă să nu ne angrenăm în lucrurile acestei lumi.

2:5 Acum Pavel trece la imaginea unui atlet, care **concurează** la jocuri. Pentru a primi premiul, el trebuie să respecte **regulile** jocului. Tot așa este și în slujirea creștină. Ce mulți sunt aceia care cad înainte de a ajunge la linia de sosire, fiind descalificați pentru că nu au rămas într-o stare de ascultare necondiționată de Dumnezeu și de cuvântul Său!

Iată câteva reguli privitoare la slujirea creștină: (1) Creștinul trebuie să practice auto-disciplina (1 Cor. 9:27). (2) El nu trebuie să lupte cu armele firii, ci cu cele duhovnicești (2 Cor. 10:4). (3) El trebuie să se păstreze curat. (4) El nu trebuie să se certe, ci să fie răbdător.

Cineva a zis: „Cel care e creștin doar în timpul său liber este o contradicție în ter-

meni, pentru că întreaga viață a cuiva trebuie să fie o străduință continuă de a trăi în practică creștinismul său, în toate clipele vieții sale și în toate sferele.“

2:6 Fermierul harnic trebuie să fie primul care să se înfrupte din recolte. Potrivit tuturor principiilor neprihănirii, cel care muncește din greu pentru ca să se facă recolta are întâietatea la seceriș.

Deși Darby este de acord că versiunea de mai sus este o variantă posibilă în care se poate reda textul original grec, el sugerează că sensul pasajului ar fi acela că plugarul trebuie să lucreze pentru a putea avea parte de recoltă. Prin urmare, Darby traduce astfel acest verset: „Gospodarul trebuie să muncească înainte de a avea parte de roade.“ Această traducere păstrează ideea necesității: Ostașul trebuie să îndure; atletul trebuie să respecte regulile; fermierul trebuie să lucreze din greu.

2:7 Dar în aceste ilustrări ale slujirii creștine găsim lucruri mai profunde decât se poate observa la suprafață. Timotei este îndemnat să se gândească și să mediteze la acestea. Iar Pavel se roagă¹¹ ca **Domnul să-i dea înțelegere în toate lucrurile.** El își va da seama că lucrarea creștină se aseamănă cu câmpul de bătaie, cu atletismul și cu fermieritul. Fiecare din aceste ocupații își are responsabilitățile și răsplățile proprii.

2:8 În acest punct, apostolul atinge cum-păna apelor în seria de încurajări adresate tânărului Timotei. El ajunge la pilda Domnului Isus, după care nu poate merge mai departe, căci Domnul este o pildă de suferință urmată de slavă. **Adu-ți aminte de Isus Cristos, din sămânța lui David, înviat dintre cei morți după Evanghelia mea.** Ideea care se desprinde de aici nu este aceea că Timotei trebuie să-și aducă aminte de anumite lucruri despre Domnul Isus, ci mai degrabă că el trebuie să-și amintească de Însăși Persoana Sa, de Cel viu **dintre cei morți.**

Într-o anumită privință, versetul acesta este un rezumat scurt al evangheliei pe care a vestit-o Pavel. Punctul crucial al evangheliei este învierea Mântuitorului. Iată ce scrie Hiebert despre aceasta: „Nu viziunea unui Isus crucificat, ci viziunea unui Domn înviat îi este prezentată lui Timotei.“¹²

Sintagma: **din sămânța lui David** este doar afirmarea faptului că Isus este Cristosul, descendentul lui David, în care se împlinesc făgăduințele mesianice ale lui Dumnezeu.

Pentru toți cei ce doresc să-L slujească, este de trebuință să li se amintească și să-și

aducă ei înșiși aminte de Persoana Mântuitorului. În special pentru cei confrunțați cu suferințe și chiar cu moartea este o mare îmbărbătare să-și aducă aminte că Însuși Domnul Isus a ajuns la slava din cer prin calea crucii și a mormântului.

2:9 Or, tocmai pentru că a vestit evanghelia schițată în versetul 8 era acum Pavel internat în lanțuri într-o închisoare romană. El era privit ca un răufăcător, ca un infractor de drept comun. Și dacă stăm bine să ne gândim, existau multe lucruri care l-ar fi putut descuraja. Nu numai că guvernul roman era hotărât să-l condamne la moarte, dar chiar și unii dintre prietenii lui creștini l-au părăsit.

Și totuși, în pofida acestor împrejurări amare, duhul fericit al lui Pavel se înalță deasupra zidurilor carcerii. El uită jalnica lui stare pământească, când își amintește că **cuvântul lui Dumnezeu nu este în lanțuri.** După cum a spus, atât de frumos, și Lenski: „Glasul viu al apostolului putea fi înecat în propriul sânge, dar ceea ce a rostit Dumnezeu prin el încă răsună în toată lumea.“ Toate oștile lumii nu vor putea împiedica răspândirea cuvântului lui Dumnezeu. E ca și când ar încerca să oprească ploaia sau zăpada să cadă pe pământ (Is. 55:10, 11). Harvey spune:

Cu o energie irezistibilă și divină, cuvântul lui Dumnezeu înaintează în drumul său triumfător, în pofida faptului că apărătorii săi suferă internități și chiar martiriu. Oamenii mor, dar Cristos și evanghelia Sa trăiesc și triumfă de-a lungul veacurilor.¹³

2:10 Datorită naturii irezistibile a evangheliei, Pavel era dispus să **îndure toate lucrurile de dragul celor aleși.** Termenul **cei aleși** se referă aici la cei aleși de Dumnezeu pentru mântuirea veșnică. Deși Biblia ne învață că Dumnezeu îi alege pe oameni să fie mântuiți, nicăieri nu ni se spune că îi selectează pe unii să fie condamnați. Cei ce sunt mântuiți sunt mântuiți prin harul suveran al lui Dumnezeu. Cei ce sunt pierduți sunt pierduți prin propria lor alegere deliberată.

Nimeni nu are voie să se certe cu Dumnezeu în privința doctrinei alegerii. Această doctrină nu face altceva decât să-l acorde lui Dumnezeu rolul ce l se cuvine: acela de Dumnezeu, de Suveran al universului, care îi tratează pe oameni cu har, dreptate, neprihănire și dragoste. El nu săvârșește niciodată

nici un act nedrept sau lipsit de dragoste, ci adesea manifestă îndurarea Sa față de cei ce nu o merită deloc.

Apostolul și-a dat seama că prin suferința sa de dragul evangheliei, sufletele erau mântuite și că înseși aceste suflete aveau să participe cândva la **slava veșnică** împreună cu **Cristos Isus**. Această viziune a păcătoșilor vinovați, mântuiți prin harul lui Dumnezeu și slăviți împreună cu Cristos Isus, a fost suficientă pentru a-l inspira pe Pavel să rabde toate lucrurile. Prin aceasta, ni se amintește de cuvintele ce i-au fost atribuite evlaviosului Rutherford:¹⁴

O, dacă un singur suflet din Anwoth
Mă va întâlni la dreapta lui Dumnezeu,
Cerul meu va însemna două ceruri
În patria lui Emanuel.

2:11 Versetele 11-13 sunt considerate de unii ca făcând parte dintr-o cântare creștină din era primară. Dacă așa stau lucrurile sau nu, ele ne prezintă fără doar și poate câteva principii neflexibile cu privire la relația omului cu Domnul Isus Cristos. Hiebert scrie: „Adevărul central al acestor afirmații pline de miez este că credința în Cristos îl identifică pe credincios cu El în toate, în timp ce necredința îi separă cu tot atâta certitudine pe oameni de El.”¹⁵ Acesta este al patrulea **cuvânt demn de crezare** în epistola lui Pavel către Timotei.

Primul principiu este că **dacă am murit cu Cristos, vom și trăi împreună cu El**. Acest lucru este valabil în cazul tuturor credincioșilor. În sens duhovnicesc, **noi am murit împreună cu El** în clipa în care ne-am pus încrederea în El ca Mântuitor al nostru. Noi am fost îngropați cu El și am înviat dintre cei morți împreună cu El. Cristos a murit ca Reprezentant și Încuitor al nostru. Noi trebuia să fi murit pentru păcatele noastre, dar Cristos a murit în locul nostru. Dumnezeu ne socotește ca pe unii care am **murit împreună cu El** și asta înseamnă că **vom și trăi cu El** în cer.

Poate că acest verset se aplică și la cei care mor ca martiri creștini. Cei care Îl urmează în acest fel în moarte Îl vor urma la fel și în înviere.

2:12 Într-o privință, mai este adevărat și în cazul tuturor creștinilor că ei **îndură** și că **vor și domni împreună cu Cristos**. Credința adevărată are întotdeauna calitatea de permanentă și în acest sens toți credincioșii **îndură**.

Dar nu trebuie scăpat din vedere nici faptul că nu toți vor domni cu Cristos în același grad. Când El va reveni pe pământ, ca să domnească, sfinții Lui vor reveni împreună cu El, împărțind această domnie. Dar gradul de răspândire al domniei fiecăruia va depinde de credințioșia cu care L-a slujit în viața de acum.

Pe cei care **Îl tăgăduiesc** pe El și Cristos îi va tăgădui. În acest verset nu este vorba despre o tăgăduire trecătoare a Mântuitorului, sub presiune, cum a fost în cazul lui Petru, ci una permanentă, susținută de regulă. Aceste cuvinte se referă la un necredincios — unul care niciodată nu L-a îmbrățișat pe Domnul Isus prin credință. De toți aceștia se va lepăda Domnul în acea zi, indiferent cât de pioase ar fi fost cuvintele mărturisirii lor.

2:13 Versetul acesta îi descrie tot pe necredincioși. Dinsdale Young explică: „Dumnezeu nu poate fi inconsecvent cu El însuși. Or, ar fi un gest de inconsecvență față de caracterul Său să-i trateze la fel, și pe credincioși, și pe necredincioși. El este în veci de veci fidel neprihănirii, indiferent cum am fi noi.”¹⁶

Cuvintele acestea nu trebuie interpretate în sensul că credințioșia lui Dumnezeu ar fi demonstrată prin faptul că-i susține pe cei necredincioși. Nu este deloc acesta sensul versetului. Dacă oamenii sunt necredincioși, El trebuie să fie credincios propriului Său caracter, trebuind să-i trateze în consecință. După cum se exprimă Van Oosterzee: „El este tot atât de credincios în amenințările Sale ca în făgăduințele Sale.”¹⁷

III. FIDELITATEA FAȚĂ ÎN FAȚĂ CU APOSTAZIA (2:14-4:8)

2:14 Timotei trebuie să le aducă aminte de aceste lucruri, adică de lucrurile din versetele 11-13. Dar la cine se referă Pavel când spune că trebuie să le aducă aminte? Probabil se referă, în sens general, la toți ascultătorii lui Timotei și, în mod special, la cei ce introduceau învățături străine. Lucrul acesta reiese din ultima parte a versetului, unde cei ce ocupau, vădit, locul de învățători și predicatori sunt preveniți să **nu facă luptă de cuvinte**. Se pare că existau unii la Efes care făceau mare caz din sensul formal al anumitor termeni. În loc să-i edifice pe sfinți în adevărul cuvântului lui Dumnezeu, ei nu făceau altceva decât să submineze credința unora dintre ascultătorii lor, cum arată și Dinsdale Young:

Este atât de ușor să devii un fanatic în problemele teologice — adică să te îngropi în întrebări care nu au nici o valoare trainică. Viața este prea scurtă și avem prea multe de realizat în ea, pentru ca să ne putem permite să risipim energiile noastre mentale și sufletești cu lucruri care nu au nimic de a face cu șlefuirea caracterului nostru.

Când o lume întreagă așteaptă să fie evanghelizată, nu se cuvine să ne ciorovăim mereu, apucând-o pe căile doctrinare lăturalnice. Să rămânem pe căile principale. Să fim fideli marilor adevăruri. Să nu emulăm victimele cuprinse de panică din vremea lui Șamgar și a lui Iael, care au părăsit drumul cel mare, lăsându-l neocupat, și s-au abătut pe căi lăturalnice.¹⁸

2:15 Timotei trebuie să se străduiască să se prezinte **aprobat înaintea lui Dumnezeu**. Eforturile lui trebuie să se concentreze asupra țelului de a deveni **un lucrător care nu are de ce să-i fie rușine**. Acest lucru îl poate înfăptui **împărțind drept Cuvântul adevăru** — prin care se înțelege mânia corectă a Scripturii, „rămânerea pe linia Bibliei” sau, cum s-a exprimat Alford, „a reuși corect să tratăm adevărul pe deplin, fără să-l falsificăm.”¹⁹

2:16 **Vorbările goale și lumești** sunt învățături nereverențioase, rele și nefolositoare. Nu le este de nici un folos copiilor lui Dumnezeu să aibă de a face cu aceste învățături, ci trebuie să se ferească de ele. Timotei nu este îndrumat să combată aceste învățături, ci, mai degrabă, să le trateze cu dispreț, necatadiesind nici măcar să le dea atenție.

Un lucru foarte grav la aceste vorbări goale este faptul că niciodată nu stau pe loc, ci mereu **înaintează în nelegiuire**. Tot așa este cu orice formă de rătăcire și învățatură greșită. Cei care predau învățături greșite se simt nevoiți să adauge mereu la ele. Asta explică motivul pentru care mereu apar dogme și rostiri noi, ce sunt în permanență puse în circulație de sistemele religioase false. Inutil s-o mai spunem că cu cât se lătesc aceste rătăciri doctrinare, cu atât mai multă **nelegiuire** apare ca rezultat.

2:17 Modul de răspândire a acestor învățături rele este comparat cu **cancerul**. Cei mai mulți dintre noi știm prea bine cât de rapid se răspândește această maladie groaznică în organismul uman, distrugând toate țesuturile întâlnite în cale.

Cuvântul *cancer* ar mai putea fi redat și prin „cangrenă”.²⁰ Cangrena se referă la tumefierea unei părți din organism, atunci

când i se întrerupe alimentarea cu sânge și substanțe nutritive.

În alte locuri din NT, doctrina rea este asemănată cu aluatul, care, dacă este lăsat să se răspândească, va afecta, în cele din urmă, toată plămădeala.

Sunt pomeniți doi oameni ale căror învățături corupeau biserica locală: **Imeneu și Filet**. Pentru că aceștia nu au mănuit corect cuvântul adevărului, au ajuns să ocupe un loc în ceea ce este în ochii lui Dumnezeu galeria rușinii.

2:18 Învățăturile lor false sunt demascate aici. Astfel, ei le spuneau oamenilor că **învierea** deja ar fi avut loc. Poate că ei înțelegeau că atunci când cineva este mântuit și înviat la o viață nouă cu Cristos, asta este singura înviere la care se poate aștepta. Cu alte cuvinte, ei spiritualizau învierea și luau în derădere ideea unei învieri literale a trupului din mormânt. Pavel a văzut în acest fapt o gravă amenințare la adresa adevărului creștinismului, cum arată și Hamilton Smith:

Dacă învierea ar fi avut deja loc, atunci concluzia evidentă este că sfinții au atins condiția lor finală încă pe acest, urmarea fiind că biserica încetează de a mai aștepta venirea Domnului, pierzând adevărul destinului ei ceresc și renunțând la caracterul ei de „străin și călător” pe acest pământ. Or, odată ce și-a pierdut caracterul ceresc, biserica se face comodă aici pe pământ, asumându-și un rol în sistemul de reformare și de guvernare a acestei lumi.²¹

Prin faptul că au răsturnat **credința unora**, oamenii aceștia și-au câștigat un loc nedorit în cartea eternă a lui Dumnezeu.

2:19 Gândindu-se la Imeneu și Filet și la învățatura falsă propagată de aceștia, Pavel își dă seama că peste biserică vor veni zile întunecate. În biserica locală au fost primiți necredincioși. Viața duhovnicească a atins o temperatură atât de scăzută încât adesea e greu de deosebit creștinii adevărați de cei ce doar se intitulează creștini. Creștinătatea este un amestec amorf, care produce în jur o devastatoare stare de confuzie.

În mijlocul unei asemenea stări, Pavel găsește mângâiere în asigurarea că **temelia tare a lui Dumnezeu stă neclintită**. Unii au sugerat că ar fi vorba de biserica adevărată. Alții spun că expresia se referă la făgăduința lui Dumnezeu, la credința creștină sau la doctrina alegerii. Dar oare nu este cât se poate de limpede că **temelia lui Dumnezeu** se referă la *tot ceea ce face Domnul?* Dacă

El trimite cuvântul Său, nimic nu poate opri răspândirea lui, cum spune Hamilton Smith: „Nici un eșec al omului nu poate muta din loc temelja pusă de Dumnezeu, după cum nu-L poate împiedica pe Dumnezeu să-Și aducă la îndeplinire ceea ce a început... Cei care sunt ai Domnului, deși sunt ascunși în masa de oameni, nu vor putea fi, în cele din urmă, pierduți.”²²

Temelia lui Dumnezeu are o pecete cu două fețe, cea divină și cea umană. Dinspre fața divină, **Domnul îi cunoaște pe cei ce sunt ai Lui**. El îi cunoaște, nu numai în sensul recunoașterii, ci și al aprobării și aprecierii lor. Lenski spune că El îi cunoaște „cu dragoste efectivă și cuprinzătoare”²³. Latura umană a peceții constă în faptul că **oricine rostește Numele Domnului**²⁴ trebuie să se **depărteze de fărâdelege**. Cu alte cuvinte, cei ce mărturisesc că sunt creștini pot dovedi realitatea mărturiei lor prin viața de sfințenie și evlavie pe care o trăiesc. Creștinul adevărat nu trebuie să aibă nimic de a face cu fărâdelegea.

Pecetea este semnul distinctiv, indicând dreptul de proprietate asupra unui obiect și o emblemă de garanție și securitate. Astfel **pecetea de pe temelia lui Dumnezeu** semnifică dreptul Lui de proprietate asupra celor care sunt credincioși adevărați și garanția că toți cei ce au fost convertiți vor dovedi realitatea noii lor vieți prin depărtarea de fărâdelege.

2:20 În această ilustrație, noi înțelegem că cuvintele **casă mare** se referă la creștinism în general. În sens mai larg, creștinismul îi cuprinde pe credincioși și pe cei ce doar își spun credincioși — adică pe cei născuți din nou și pe cei ce sunt creștini doar cu numele.

Vase de aur și argint s-ar referi, prin urmare, la credincioși autentici.

Vasele **de lemn și de lut** nu se referă la necredincioși în general, ci în particular la cei ce erau lucrători răi, ce răspândeau doctrine false, de genul lui Imeneu și Filet (versetul 17).

Câteva lucruri trebuie menționate în legătură cu vasele. Mai întâi, există o distincție importantă între materialele din care sunt făcute vasele. În al doilea rând, există o diferență în întrebunțările care li se dau. În fine, mai există o distincție cu privire la destinul lor final. Vasele de lemn și de lut sunt aruncate după o vreme, dar cele de aur și de argint sunt păstrate, datorită valorii lor.

Sintagma: **unele pentru onoare, iar**

altele pentru dezonoare a primit diverse interpretări. Unii sugerează că prin **dezonoare** s-ar înțelege „un grad mai mic de onoare”. În cazul acesta, toate vasele reprezintă pe adevărații credincioși, unii dintre ei fiind folosiți pentru scopurile cele mai înalte, iar alții pentru cele mai de jos. Alții cred că vasele **pentru onoare** se referă la oameni ca Pavel și Timotei, în timp ce vasele pentru **dezonoare** s-ar referi la oameni ca Imeneu și Filet.

2:21 Interpretarea acestui pasaj depinde în mare măsură de modul în care înțelegem fiecare sensul termenului ultim: **acestea [din urmă]**, din propoziția: „**Deci, dacă cineva se curățește de acestea...**”

Se referă oare **acestea** la vasele de lemn și de lut? Se referă la învățăturile false menționate anterior în acest capitol? Sau se referă în general la oamenii răi?

Sensul cel mai natural pare să fie acela de a pune termenul **acestea** în legătură cu vasele pentru dezonoare. Timotei este îndrumat să se separe de oamenii răi și în special de învățătorii răi, de felul celor tocmai amintiți de Pavel: Imeneu și Filet.

Timotei *nu* este însă îndrumat să părăsească biserica, după cum nu i se spune să părăsească rândurile creștinătății, ca atare. În fapt, el nu ar putea face asta, fără ca prin acest gest să nu renunțe și la mărturisirea sa de credință, întrucât în creștinătate sunt cuprinși toți cei ce mărturisesc că sunt credincioși. Mai degrabă, se pune problema separării de răufăcători și evitarea contaminării cu doctrina lor rea.

Dacă cineva se va feri de tovărășiile rele, **va fi un vas de onoare**. Dumnezeu nu Se poate folosi decât de vase curate în slujirea Sfântă. „Fiți curați, voi care purtați vasele Domnului” ni se spune la Isaia 52:11). Un atare om va fi și **sfințit**, în sensul că va fi pus deoparte pentru slujirea lui Dumnezeu, fiind despărțit de ce este rău. El va fi **folositor Stăpânului** — o calitate mult dorită de toți cei ce îl iubesc pe Domnul. În fine, el va fi **pregătit pentru orice lucrare bună**. El va fi gata în orice moment să se lase folosit în orice fel va găsi de cuviință Stăpânul lui.

2:22 Timotei nu numai că trebuie să separe de cei nelegiuți, ci trebuie să se separe de **poftele cărnii (firii)**. **Poftele tinereții** se referă probabil nu numai la apetiturile fizice, ci și la pofta după bani, faimă și plăceri. Aici sunt cuprinse probabil și dorința de a ni se face pe voie, impaciența, mândria și ușurătatea. Cum am arătat, se crede că

Timotei avea cam treizeci și cinci de ani, în această perioadă. Prin urmare, **poftele tinereții** nu înseamnă neapărat acele poftes ce-i caracterizează de obicei pe adolescenți, ci se referă la toate dorințele rele (nesfinte) care i se înfățișează unui slujitor al Domnului, căutând să-l abată de la cărarea curăției și a neprihănirii.

Lui Timotei i se spune nu doar să fugă, ci și să urmărească. Adică latura negativă și cea pozitivă.

El trebuie să urmărească neprihănirea. Adică toate relațiile lui cu semenii, și cu cei mântuiți, și cu cei nemântuiți, trebuie să fie caracterizate de onestitate, dreptate și corectitudine.

Credința ar putea însemna aici credințioșie sau integritate absolută. Pe de altă parte, ar putea cuprinde și o bizuire permanentă pe Domnul. Hiebert o numește: „o încredere sinceră și dinamică în Dumnezeu.”²⁵

Dragostea nu se poate limita aici doar la dragostea față de Dumnezeu, ci trebuie să cuprindă și dragostea pentru frați și pentru lumea de păcătoși pierduți. Dragostea întotdeauna se gândește la alții; este esențialmente altruistă, ne-egoistă.

Pacea transmite ideea armoniei și compatibilității.

Aceste virtuți trebuie urmărite **împreună cu cei ce cheamă pe Domnul dintr-o inimă curată**. După cum în versetul 21, Timotei a fost prevenit să se despartă de oamenii răi, tot așa aici i se spune să se asocieze cu creștinii care umblă în curăție înaintea Domnului. El nu trebuie să urmeze virtuțile vieții creștine în izolare, ci trebuie să-și ocupe locul ca membru în Trupul lui Cristos, căutând să lucreze cu ceilalți membri pentru binele Trupului.

2:23 În cursul slujbei sale creștine, Timotei va fi adesea confruntat cu întrebări nebune și nefolositoare. Asemenea întrebări izvorăsc din minți neștiutoare și neeeduate. Prin urmare, nu ar fi de nici un folos să aibă de a face cu ele. Asemenea **dispute** trebuie refuzate, pentru că ele nu fac altceva decât să dea naștere la certuri. E de prisos să spunem că aceste întrebări nu se referă la marile teme de bază ale credinței creștine, ci mai degrabă la probleme fără sens care nu ar face altceva decât să-i răpească timpul și să producă confuzii și polemici.

2:24 Robul Domnului este traducerea corectă aici, nu doar *slujitorul* Domnului. Este foarte nimerit ca acest titlu să fie folosit

în acest context, în care se vorbește despre gingășie și răbdare.

Deși robul Domnului trebuie să se lupte pentru adevăr, el nu trebuie să fie arțăgos sau polemic. Mai degrabă, el trebuie să fie **blând cu toții** și să-i abordeze pe oameni cu scopul de a-i învăța, iar nu cu acela de a ieși învingător în polemicele avute cu ei. El trebuie să fie **răbdător** cu cei care înțeleg mai greu și chiar cu cei care nu par dispuși să accepte adevărul cuvântului lui Dumnezeu.

2:25 Robul Domnului trebuie să exercite blândețe și smerenie în relațiile cu **cei împotriviți**. O persoană își face rău propriului său suflet când refuză să se plece în fața cuvântului lui Dumnezeu. Asemenea oameni trebuie îndreptați, ca nu cumva ei să meargă mai departe, în neștiința lor, crezând eronat că vederile lor sunt în concordanță cu Biblia.

În nădejdea că Dumnezeu le va da într-o zi pocăința, ca să cunoască adevărul. La prima vedere, aceste cuvinte ar părea să însemne că se poate pune sub semnul întrebării dorința lui Dumnezeu de a le dăruia acestor oameni pocăința. Dar nu așa stau lucrurile. Adevărul este că Dumnezeu așteaptă să-i ierte, numai să vină la El, mărturisindu-și păcatul și pocăindu-se! Dumnezeu nu-i refuză nimănui pocăința, dar oamenii de cele mai multe ori nu vor să recunoască că au greșit.

2:26 Robul Domnului trebuie să se ocupe de cei greșiți în așa fel încât aceștia să-și vină în fire și să scape din cursa diavolului, în care au fost prinși, ca să-i facă voia. Adică au fost ca vrăjiți sau ademeniți și îmbătați de el.

B. Apostazia viitoare (3:1-13)

3:1 Apostolul îi prezintă acum lui Timotei condițiile care vor domni în lume înaintea venirii Domnului. Mulți au scos în evidență că lista păcatelor de mai jos este foarte similară cu descrierea păgânilor fără Dumnezeu de la Romani 1. Remarcabil este că tocmai condițiile care domnesc în mijlocul păgânilor, aflați în starea lor de sălbăticie și necivilizație, îi vor caracteriza pe cei ce-și spun credincioși în zilele din urmă. Este un gând care ne îndeamnă la reflecție!

Zilele din urmă menționate aici sunt intervalul dintre perioada apostolică și apariția lui Cristos pentru a-Și întemeia împărăția.

3:2 Nu putem studia aceste versete fără să fim izbiți de repetarea cuvântului **iubitori de sine și iubitori de bani**. În versetul 3, sin-

tagma: „disprețuitori ai binelui“ înseamnă literalmente: „neiubitori de bine“. În vesetul 4 citim: „iubitori ai plăcerii, mai degrabă decât iubitori de Dumnezeu“.

În versetele 2-5, ne sunt prezentate nouăsprezece trăsături caracteristice ale zilelor din urmă. Ne vom mulțumi să redăm lista lor, explicând prin sinonime sensul lor:

Iubitori de sine — egoiști, vanitoși și egocentrici.

Iubitori de bani — lacomi după bani, avari.

Lăudăroși — folosind cuvinte pompoase și plini de sine.

Mândri — aroganți, orgolioși, înfumurați.

Insultători (în engleză: hulitori) — vorbitori de rău, folosind un limbaj murdar, cuvinte grele, „spurcați la gură“, disprețuitori, insultători.

Neascultători de părinți — răzvrățiți, ieșiți de sub control, necuviincioși.

Nemulțumitori — ingrați, fără simț de apreciere.

Fără evlavie — profani, ireverențioși, oameni pentru care nimic nu e sfânt.

3:3 Neiubitori — cu inima împietrită, duri, nesimțitori din fire, insensibili.

Neiertători — implacabili, refuzând să se împace, refuzând eforturile în direcția reconcilierii.

Defăimători — care răspândesc zvonuri și știri false, malițioase.

Neînfrânați — oameni cu pasiunile dezlănțuite, fără stăpânire de sine, desfrânați și destrăbălați.

Brutali (neimblânziți) — sălbatici, neprincipiali.

Disprețuitori de bine — care urăsc tot ce e bine și pe toți cei buni; care se opun cu desăvârșire la tot ce este bine, în orice formă.

3:4 Trădători — insidioși, duplicitari.

Încăpățânați (în versiunea română: obraznici) — tari la cerbice, care nu cedează, care vor să li se facă totdeauna pe plac, repeziți.

Îngâmfați — înfumurați, găunoși, plini de pretenții deșarte.

Iubitori mai mult de plăceri decât de Dumnezeu — cei ce iubesc plăcerile senzuale, dar nu pe Dumnezeu.

3:5 Pe dinafară, oamenii aceștia par religioși, făcând caz de creștinismul lor, dar acțiunile lor sunt mai grăitoare decât cuvintele lor. Prin comportarea lor neevlavioasă, ei demonstrează că trăiesc o minciună. Nu este nici o dovadă a puterii lui Dumnezeu în

viața lor. Chiar dacă s-a produs o anumită reformă în viața lor, nu a existat o regenerare adevărată, o autentică naștere din nou. Weymouth traduce astfel acest verset: „Ei întrețin în continuare acest simulacru de pioșenie, dar îi exclud puterea.“ Iar Moffatt traduce în felul următor: „Deși întrețin o formă de religie, ei nu au nimic de a face cu aceasta ca o forță [în viața lor].“ Phillips redă versetul astfel: „Ei mențin această fațadă de «religie», dar purtarea lor neagă validitatea ei.“ Cu alte cuvinte, ei doresc să fie religioși și, totodată, să continue practicarea păcatelor lor (cf. Apo. 3:14-22). Hiebert ne previne: „Găsim aici o înfricoșătoare înfățișare a creștinătății apostate, un nou păgânism ce se deghizează sub numele de creștinism.“²⁶

De toți acești oameni Timotei este îndemnat să se **depărteze**. Acestea sunt vasele descrise în capitolul precedent, de care el trebuie să se curățească.

3:6 Dintre oamenii corupți din vremurile de pe urmă Pavel îi singularizează acum pe cei dintr-o categorie aparte, respectiv liderii și învățătorii din cultele deraiate. Această descriere detaliată a caracterului lor și a metodelor folosite de ei își găsește împlinirea în cultele (sectele) deraiate din vremea noastră.

Mai întâi, citim că ei se **strecoară** (sau se introduc) **prin case**. Nu întâmplător acțiunea lor este asemănată cu mișcarea unui șarpe. Dacă și-ar dezvălui adevărata identitate, ei nu ar reuși să pătrundă în multe case, dar ei recurg la diverse subterfugii și șiretlicuri, vorbind despre Dumnezeu, despre Biblie, despre Isus (chiar dacă ei nu cred ce spune Scriptura despre acestea).

Apoi se spune că **prind în cursă femei credule** (sau, în versiunea română: „ademenesc femeii ușurate“). Este o trăsătură caracteristică a acestor lideri de culte false, căci își programează vizitele la domiciliu atunci când soțul e de obicei la serviciu sau în altă parte. Istoria se repetă. Satan s-a apropiat de Eva în grădina Eden și a înșelato. Ea a uzurpat autoritatea soțului ei, așezându-se deasupra lui și luând decizia ce-i aparținea de drept lui. Și astăzi el se apropie de femei cu învățăturile lui false, făcându-le captive. **Femeile** acestea sunt **credule** în sensul că sunt slabe și instabile. Nu că le-ar lipsi inteligența, ci nu au tăria de caracter de a se împotrivi.

Ele sunt prezentate ca fiind **împovărate de păcate și stăpânite de felurite poft**e. Asta sugerează, mai întâi de toate, că ele

sunt împovărate de sentimentul păcatului, resimțind o nevoie în viața lor. Ce trist e că cei ce cunosc adevărul cuvântului lui Dumnezeu nu dau dovadă de mai multă râvnă pentru a întinde o mână de ajutor acestor suflete chinuite! În al doilea rând, citim că ele sunt **stăpânite de felurite pofte**. Weymouth percepe sensul acestor cuvinte astfel: „stăpânite de veșnic schimbătoarele capricii” iar Moffatt le numește: „creaturi dărănate, dominate de impulsuri”. Ideea care se desprinde de aici este că, datorită conștiinței poverii lor de păcate, căutând să scape de presiunea lor, ele sunt dispuse să se expună la orice vânt de învățătură și la tot felul de noutăți de ordin religios.

3:7 Sintagma: **care totdeauna învață...** nu înseamnă că ele învață în permanență despre Domnul Isus și despre cuvântul lui Dumnezeu. Mai degrabă, înseamnă că ele mereu alunecă ba într-un cult deraiat, ba în altul, nefiind însă niciodată în stare să **ajungă la cunoștința adevărului**. Însuși Domnul Isus este Adevărul. Femeile acestea par să se apropie foarte de mult de El, uneori, fiind însă ținute prizoniere de dușmanul sufletelor lor și neobținând niciodată odihna ce se găsește în Mântuitorul.

Trebuie să remarcăm în acest punct că membrii diverselor culte deraiate întotdeauna pot fi auziți afirmând: „Eu învăț (sau studiez) cultul (religia) cutare...”, pomenind sistemul din care fac parte. Așadar, niciodată nu sunt în stare să afirme cu finalitate realitatea unei răscumpărări definitiv realizate prin credința în Isus Cristos.

Pe lângă gândurile exprimate anterior, versetul acesta ne amintește de faptul trist că, în pofida extraordinarei creșteri a cunoașterii din zilele noastre, în toate domeniile cercetării umane, a extraordinarului accent pus pe educație, era în care trăim a dat dovadă de un groaznic eșec când vine vorba de a-i aduce pe oameni la cunoșterea adevărului.

3:8 În această epistolă sunt amintite trei categorii de oameni:

Figel și Hermogen (1:15) — care *s-au rușinat* de adevăr.

Imeneu și Filet (2:17, 18) — care *s-au abătut* de la adevăr, și

Iane și Iambre (3:8) — care *s-au împotrivit* adevărului.

În versetul al optulea, Pavel reia tema liderilor și învățătorilor din cadrul cultelor deraiate, pe care îi compară cu **Iane și Iambre**, cei care **s-au împotrivit lui Moise**. Cine au fost oamenii aceștia? În realitate, nu-

mele lor nu sunt pomenite în VT, dar mai toți învățații sunt de părere că au fost doi dintre vrăjitorii de frunte ai Egiptului, pe care i-a chemat Faraon, ca să imite miracolele săvârșite de Moise.

Aici se ridică întrebarea de unde a știut Pavel cum îi cheamă. Răspunsul nu trebuie să fie dificil, întrucât, chiar dacă numele acestora nu au fost transmise de tradiția iudaică, nimic nu ne împiedică să presupunem că ele au fost comunicate apostolului prin revelație divină.

Important este că aceștia **s-au împotrivit lui Moise**, imitându-i lucrările, prin miracole contrafăcute. Este exact situația aderenților la cultele deraiate. Ei se împotrivesc lucrării lui Dumnezeu prin faptul că o imită. Ei au biblia lor proprie, calea lor de mântuire — pe scurt, ei posedă un corespondent, cu care înlocuiesc fiecare adevăr din cadrul creștinismului. Ei se împotrivesc adevărului lui Dumnezeu prin prezentarea unei perversiuni ieftine, recurgând uneori la magie.

Oamenii aceștia **sunt stricați la minte**. Arthur Way traduce astfel: „mințile lor sunt putrede până în miezul lor”. Mințile lor sunt denaturate, deformate și depravate.

Când sunt supuși la probă cu privire la **credința creștină**, ei sunt găsiți **nevrednici** (dezaprobați) și rătăciți. Testul cel mai bun la care pot fi supuși este să le pui o întrebare simplă, dar capitală: „Este Isus Cristos Dumnezeu?” Mulți vor încerca în acest punct să-și ascundă falsă învățătură, admitând că Isus este Fiul lui Dumnezeu, dar înțelegând prin aceasta că El este un fiu al lui Dumnezeu în același sens în care și alții sunt copiii lui Dumnezeu. Când sunt însă confrunțați cu întrebarea: „Este Isus Cristos Dumnezeu?” ei își dau arama pe față. Nu numai că neagă Dumnezeirea lui Isus Cristos, ci, de obicei, se mânia că li se pun astfel de întrebări. Acest lucru este valabil în cazul spiritiștilor, cristadelfienilor, martorilor lui Iehova și al celor din gruparea intitulată: „Calea”.

3:9 Pavel îl asigură pe Timotei că acești învățători falși **nu vor mai înainta**. Ceea ce ne vine greu să înțelegem este cum se face atunci că în toate veacurile ei par să prospere pe toate căile și nimic nu pare să le poată opri înaintarea în lume?

Probabil sensul versetului este că orice sistem de învățătură greșită va fi, în cele din urmă, dat pe față și demascat. Sistemele false vin și pleacă, unul după altul. Deși în aparență ele par să prospere, ba chiar uneori multă vreme, totuși va veni vremea când

falsitatea lor va fi dată pe față, ca toți s-o vadă. Ei îi vor conduce pe oameni până la un punct, oferind chiar un anumit grad de reformă, dar în cele din urmă vor da greș, pentru că nu posedă nașterea din nou și nu le pot oferi oamenilor eliberarea de sub pedeapsa și puterea păcatului. Ei nu pot da viață.

Iane și lambre au reușit să-l imite pe Moise până la un punct, prin magia lor. Dar când a venit momentul să producă viață din moarte, ei au fost cu totul neputincioși să săvârșească un atare act. Tocmai aici este cheștiunea în care adepții cultelor false își găsesc înfrângerea.

3:10 În contrast marcant cu acești învățători falși s-au aflat viața și lucrarea lui Pavel. Timotei era bine pus la punct cu cele nouă trăsături proeminente ce-l caracterizau pe acest slujitor al Domnului. El îl urmase pe Pavel îndeaproape și putea depune mărturie pentru faptul că acest om era fidel lui Cristos și cuvântului Său.

Doctrina sau învățătura apostolului era fidelă cuvântului lui Dumnezeu și loială Persoanei Domnului Isus Cristos. **Maniera lui de viață** sau conduita sa era consecventă cu mesajul predicat, în acord, în ton cu acesta. **Scopul** lui în viață a fost să se separe de răul moral și doctrinar. **Credința** de aici ar putea însemna încrederea lui Pavel în Domnul sau propria sa fidelitate. Timotei îl cunoștea ca pe unul care se bizuia în întregime pe Domnul și, în același timp, ca pe un om onest și vrednic de încredere. **Îndelunga răbdare** a apostolului s-a vădit în atitudinea avută față de prigonitorii și criticii lui, precum și față de suferințele fizice prin care a trecut. Cât privește **dragostea**, el s-a consacrat cu abnegație și devotament Domnului și semenilor săi. Cu cât era mai puțin iubit de alții, cu atât mai hotărât era să iubească el însuși. **Perseverența** din acest verset („stăruința” în versiunea română, n.tr.) înseamnă literalmente „răbdarea în condițiile de presiune”, fortitudinea, capacitatea de a rezista la presiuni.

3:11 Unele din **prigoanele și suferințele** la care a fost supus Pavel sunt descrise la 2 Corinteni 11:23-28. Aici el se gândește însă mai cu seamă la cele îndeobștite cunoscute de Timotei, prin prisma propriei sale experiențe. Întrucât Timotei era din **Listra**, el avea probabil cunoștințe despre **persecuțiile** care s-au abătut peste Pavel acolo și în cetățile învecinate **Antiohia** și **Iconia**. În cartea **Fapte** ne este prezentată cosemnarea inspirată a acestor suferințe, după cum urmează:

Antiohia: **Fapte** 13:45, 50; Iconia: **Fapte** 14:3-6; Listra: **Fapte** 14:19, 20.

Pavel se bucură nespus de mult pentru faptul că **Domnul** l-a izbăvit din toate aceste crize. Domnul nu l-a izbăvit *de* necazuri, ci l-a izbăvit **din** necazuri. Cu alte cuvinte, nu ni se făgăduiește că vom fi scutiți de greutăți, dar ni se promite că Domnul va fi cu noi și ne va scoate cu bine din ele, însoțindu-ne cu prezența Sa.

3:12 **Persecuțiile** sunt o parte integrantă din viața unui creștin devotat. Este bine ca fiecărui Timotei tânăr să i se amintească acest lucru. Altminteri, când vom fi chemați să trecem prin ape adânci, am putea fi ispitiți să credem că am fost părăsiți de Domnul sau că L-am supărat cu ceva pe Domnul. Realitatea este că **prigoanele** sunt inevitabile pentru **toți cei ce doresc să trăiască în evlavie în Cristos**.

Motivul pentru care avem parte de **prigoane** este cât se poate de simplu. O **viață evlavioasă** pune în evidență răutatea celor din jur. În loc să se pocăiască de răutatea lor și să se întoarcă la Cristos, ei caută să-l distrugă pe cel ce le-a demascat adevărata stare. Desigur, comportarea lor este total irațională, dar este trăsătura caracteristică a omului căzut.

3:13 Pavel nu-și făcea iluzii cu privire la ideea cu care se amăgesc unii că, chpurile, lumea va deveni tot mai bună, până când toți oamenii vor fi, în cele din urmă, convertiți. Mai degrabă, el știa prin revelație divină că exact invers se prezintă lucrurile. **Oamenii răi și impostorii vor merge din rău în mai rău**. Ei vor deveni tot mai rafinați în metodele lor și tot mai nerușinați în atacurile dezlănțuite de ei. Nu numai că îi vor înșela pe alții, ci ei înșiși vor fi prinși în mreje de înșeși învățăturile false cu care au încercat să-i prindă în cursă pe ascultătorii lor. După ce vor fi propagat atâta amar de vreme minciunile lor, vor ajunge în cele din urmă să creadă în ele chiar ei înșiși.

C. Resursa omului lui Dumnezeu, în contextul apostaziei (3:14-4:8)

3:14 De nenumărate ori lui Timotei i se amintește să **stăruie** neconținut în învățăturile cuvântului lui Dumnezeu. Aceasta va fi marea lui resursă în ziua când doctrinele false vor țâșni din toate părțile. Dacă el cunoștea și asculta de cuvântul Scripturilor, însemna că nu va fi derutat de aceste rafinate învățături false.

Timotei nu numai că a **învățat** marile

adevăruri ale credinței, ci a și fost personal **asigurat** de ele. Negreșit i se va fi spus de către unii că atari învățături sunt demodate, că nu corespund nivelului cultural și intelectual din vremea lui. Dar el este îndemnat să nu renunțe la adevăr, în favoarea unor teorii sau speculații pur omenești.

Apostolul îi sfătuiește în continuare să-și aducă aminte **de la cine a învățat** aceste adevăruri. Există unele deosebiri de vederi cu privire la persoana pe care o reprezintă pronumele **care** din acest verset. Este vorba despre Pavel, despre mama sau bunica lui Timotei, sau despre apostoli în general? În orice caz, **ideea care se desprinde este că Sfintele Scripturi îi fuseseră predate de către cei ale căror vieți puseseră în evidență realitatea credinței lor. Fuseseră oameni evlavioși, care au trăit cu un singur țel în viață: să dea slavă lui Dumnezeu.**

3:15 Este un verset cât se poate de evocator, în care suntem informați că **din copilarie** Timotei a ajuns să cunoască sfințele scrieri sau epistole. Ba chiar reiese din acest verset că atunci când mama lui Timotei i-a predat primele noțiuni de scris și citit, s-a folosit ca abecedar de **Sfintele Scripturi** ale Vechiului Testament! Din fragedă pruncie el s-a aflat sub înrăurirea scrierilor inspirate, drept care sub nici o formă nu are voie să dea uitării acea binecuvântată Carte ce i-a modelat caracterul și viața, pentru Dumnezeu și pentru tot ce este bun.

Sfintele Scripturi — ni se spune în acest verset — pot să le dea necurmat oamenilor înțelepciune spre mântuire. Asta înseamnă, mai întâi de toate, că oamenii află de calea **mântuirii** din Biblie. Dar versetul mai poate sugera că siguranța mântuirii vine prin cuvântul lui Dumnezeu.

Mântuirea este prin credința care este în Cristos Isus. Să luăm bine seama la aceste cuvinte: ea nu este prin faptele bune, prin botez, prin apartenența la o biserică, prin confirmare, prin ascultarea de cele Zece Porunci, prin păzirea Regulii de Aur sau prin orice altă cale ce presupune efortul sau meritul uman. **Mântuirea este prin credința în Fiul lui Dumnezeu.**

3:16 Când Pavel se referă la **toată Scriptura**, negreșit el are în vedere întreg Vechiul Testament, dar și acele părți din Noul Testament care existau deja. La 1 Timotei 5:18, el citează din evanghelia după Luca (10:7), tratând-o ca pe Sfânta Scriptură. Iar Petru, la rândul lui, numește epistolele lui Pavel Scripturi (2 Pet. 3:16). Astăzi suntem îndrept-

tățiți să aplicăm versetul la întreaga Biblie.

Acesta este unul din cele mai importante versete din toată Biblie pe tema inspirației. El ne învață că Scripturile sunt insuflate de Dumnezeu²⁷ (că Dumnezeu a turnat suflarea Lui în ele). În chip miraculos, El a comunicat cuvântul Lui oamenilor, conducându-i în redactarea sa, pentru a fi păstrat pentru toate generațiile. Ceea ce au scris aceștia a fost însuși cuvântul lui Dumnezeu, inspirat și infailibil. Deși este adevărat că în acest act nu s-a suprimat stilul literar al fiecăruia dintre redactorii cuvântului lui Dumnezeu, tot atât de adevărat este că înseși cuvintele folosite de ei au fost cele date lor de Duhul Sfânt. Astfel citim la 1 Corinteni 2:13: „Și rostim aceste lucruri nu în cuvinte învățate de înțelepciunea omenească, ci cu cele învățate de Duhul Sfânt; comparând lucrurile spirituale cu cele spirituale“ (verset redat după versiunea engleză, n.tr.). Dacă e să reținem ceva din acest verset, atunci în primul rând trebuie să reținem că scriitorii inspirați au folosit **CUVINTELE** învățate de Duhul Sfânt. Asta se înțelege prin inspirație *verbală*.

Scriitorii Bibliei nu au dat lucrurilor interpretarea lor particulară, ci au scris mesajul transmis lor de către Dumnezeu. „Știind mai întâi că nici o profecie din Scriptură nu este de o interpretare particulară, căci nici o profecie nu a fost adusă prin voia omului, ci oameni sfinți ai lui Dumnezeu au vorbit fiind mișcați de Duhul Sfânt“ (2 Pet. 1:20, 21).

Este fals să se afirme că Dumnezeu doar le-a dat gândurile respective scriitorilor individuali, permițându-le apoi să exprime aceste gânduri în cuvintele lor proprii. Adevărul susținut fără echivoc de Scripturi este că înseși cuvintele inițial transmise de **Dumnezeu** oamenilor au fost insuflate de Dumnezeu.

Pentru că Biblia este cuvântul lui Dumnezeu, ea este **de folos**. Fiecare porțiune din ea este **de folos**. Deși mulți se întreabă în legătură cu unele genealogii sau pasaje obscure, mintea învățată de Duhul își va da însă seama că există hrană spirituală în fiecare cuvânt ce a ieșit din gura lui Dumnezeu.

Biblia este **de folos ca să învețe**. Ea ne prezintă mintea (gândirea) lui Dumnezeu cu privire la teme cum ar fi Treimea, îngerii, omul, păcatul, mântuirea, sfințirea, biserica și evenimentele viitoare.

Apoi ea este de folos **să mustre** (în versiunea română: „să convingă“, n.tr.). Pe măsură ce citim Biblia, constatăm că ne arată cu

precizie acele lucruri din viața noastră ce nu sunt plăcute lui Dumnezeu. De asemenea, ea este de folos pentru infirmarea învățăturilor greșite și pentru răspunsurile care trebuie date ispitorului.

Apoi cuvântul lui Dumnezeu e de folos **să îndrepte**. El nu numai că ne scoate în evidență ce este greșit, ci prezintă și calea prin care se poate îndrepta această greșală. De pildă, Scripturile nu spun doar: „Cine fură să nu mai fure“, ci adaugă: „Mai degrabă, să lucreze cu mâinile sale cea ce este bine, pentru ca să aibă să dea la cel ce duce lipsă.“ Prima parte a versetului am putea-o considera **mustrea**, iar a doua **îndreptarea**.

În fine, Biblia este de folos ca să **instruiască în neprihănire**. Harul lui Dumnezeu ne învață să trăim o viață evlavioasă, dar cuvântul lui Dumnezeu prezintă în amănunt lucrurile din care e alcătuită o viață evlavioasă.

3:17 Prin cuvânt, **omul lui Dumnezeu poate să fie complet** sau matur. El este astfel cu **totul echipat** cu toate cele de trebuință pentru a săvârși **orice lucrare bună**, acesta din urmă fiind țelul mântuirii sale (Ef. 2:8-10). Asta e în contrast izbitor cu concepțiile moderne care susțin că oamenii trebuie să fie echipați sau dotați cu diplome academice. Iată ce scrie Lenski în această privință:

Scriptura este astfel într-o poziție unică, nesuferind nici o comparație; nici o altă carte, bibliotecă sau orice alt lucru din lume nu poate să-l facă pe un păcătos pierdut înțelept în vederea mântuirii; nici o altă scriptură, întrucât îi lipsește inspirația lui Dumnezeu, indiferent de folosul pe care l-ar aduce pe alt plan, nu poate fi de nici un folos pentru realizarea acestor obiective: să ne învețe elementele de bază ale mântuirii — să infirme minciunile și amăgirile celor care neagă aceste adevăruri — să-l restaureze pe un păcătos sau pe un creștin căzut de la poziția dreaptă — să educe, să pregătească, să antreneze și să-l disciplineze pe cineva în neprihănirea autentică.²⁸

4:1 Pavel își începe acum însărcinarea finală adresată lui Timotei. El face aceasta înaintea lui **Dumnezeu și a Domnului Isus Cristos**. Toată slujirea noastră trebuie făcută cu conștiința faptului că este urmărită de ochiul atotvăzător al lui Dumnezeu.

În versetul acesta Domnul Isus este numit **Cel care va judeca viii și morții la arătarea Sa și a împărăției Sale**. Termenul „at“ (la) din limba engleză ar putea sugera că atunci când se va întoarce Mântuitorul pe

pământ pentru a-și stabili împărăția, va fi o înviere generală și o judecată generală. Dar în textul original grec *kata*²⁹ înseamnă literalmente „potrivit cu“ sau „în conformitate cu“.

Domnul Isus **este Cel care va judeca viii și morții**, dar nu se precizează *timpul* când o va face. **Arătarea** lui Cristos **și a împărăției Sale** sunt prezentate de Pavel ca motive pentru a-L sluji cu credințioșie.

Noi știm din alte texte din Scriptură că A Doua Venire a lui Cristos *nu* este timpul când El îi va judeca pe cei vii și pe cei morți. *Morții răi* nu vor fi judecați decât la sfârșitul Domniei de o mie de ani a lui Cristos, potrivit textului de la Apocalipsa 20:5.

Slujirea *credinciosului* va fi răsplătită la Scaunul de judecată al lui Cristos, dar aceste răsplăți se vor manifesta **la arătarea lui Cristos și a împărăției Sale**. Se pare că răsplățile vor consta în acordarea unor posturi de conducere sau administrație în timpul Mileniului. De pildă, cei ce au fost credincioși vor conduce peste zece cetăți (Luca 19:17).

4:9 Având în vedere faptul că în prezent Dumnezeu îi observă pe slujitorii Săi, precum și faptul că în viitor credincioșilor li se vor da răsplăți, Timotei are datoria de a vesti **cuvântul**. El trebuie să facă acest lucru în regim de urgență, prevalându-se de toate oportunitățile. Mesajul este **la timp** în orice clipă, chiar atunci când unii cred că ar fi **nelatimp**. Ca slujitor al lui Cristos, Timotei va fi chemat să **mustre**, adică să confirme sau să infirme anumite lucruri. El va trebui să **certe** lucrurile false. Apoi i se va cere să **îndemne** sau să încurajeze păcătoșii să creadă iar pe sfinți să rămână statornici în Domnul. În toate acestea, el trebuie să fie îndelung răbdător, predând cu statornicie învățătura doctrinei sănătoase.

4:3 În versetele 3-6, apostolul enumeră două motive puternice pentru însărcinarea tocmai încredințată lui Timotei. Primul este faptul că se va produce o îndepărtare generală de la **doctrina** sănătoasă. Al doilea este că vremea plecării lui Pavel s-a apropiat.

Apostolul prevede vremea când oamenii nu vor mai putea tolera învățătura datătoare de sănătate, îndepărtându-se de cei ce propovăduiesc adevărul cuvântului lui Dumnezeu. Îi vor gădila **urechile** să audă doctrine plăcute și confortabile. Pentru a-și satisface pofta lor de doctrine noi și satisfăcătoare, **ei își vor aduna un grup de învățători** care să le spună doar ceea ce doresc să audă.

4:4 Pofta după predicatori inofensivi îi

va face pe oameni să-și întoarcă urechea de la adevăr spre mituri. Dar acesta e un târg inechitabil — adică să dai adevărul în schimbul unor basme — totuși aceasta e răsplata nenorocită a celor care refuză doctrina sănătoasă.

4:5 A fi veghetor în toate lucrurile înseamnă a fi treaz în toate lucrurile. Timotei trebuie să fie serios în lucrarea sa, cumpătat și echilibrat. El nu trebuie să fugă de suferințe, ci trebuie să sufere de bună voie adversitățile care s-ar putea să vină peste el în slujba lui Cristos.

Există diferențe de opinie cu privire la sintagma: **fă lucrarea unui evanghelist**. Unii cred că Timotei realmente *era un evanghelist* și că aici Pavel îi spune să-și desfășoare cum trebuie slujba. Alții cred că Timotei nu avea *darul* evanghelizării, fiind probabil un pastor sau învățător, dar că asta nu-l împiedica să predice evanghelia când se iva prilejul. Probabil Timotei realmente *era un evanghelist* iar cuvintele lui Pavel sunt o încurajare pentru el să fie tot ce trebuie să fie un evanghelist.

În toate privințele, el trebuie să-și împlinească bine slujba, consacrandu-și toate talentele și energiile tuturor aspectelor slujbei sale.

4:6 Al doilea motiv pentru care Pavel îi dă această solemnă însărcinare lui Timotei este faptul că moartea lui este foarte aproape, el fiind gata să fie **turnat ca o jertfă de băutură**. El aseamnă vărsarea de sânge din cadrul martiriului cu vărsarea unei ofrande de băutură peste o jertfă (vezi Ex. 29:40; Num. 15:1-10). Pavel își comparase anterior moartea cu o ofrandă de băutură la Filipeni 2:17. Hiebert spune: „Întreaga lui viață a fost prezentată lui Dumnezeu ca o jertfă vie; acum moartea sa, comparabilă cu vărsarea vinului ca act final din cadrul ceremoniei de sacrificiu, va încheia actul jertfirii.”³⁰

Timpul plecării mele este aproape. Termenul grec *analysis* (textual „dezlegare”, de unde provine și termenul de „analiză”), pe care îl folosește Pavel aici pentru a descrie plecarea sa este modalitatea cea mai expresivă, transmitând cel puțin patru imagini în cuvinte: (1) Era mai întâi termenul folosit de marinari, pentru „dezlegarea” unui vas, ridicarea ancorei. (2) Era un termen folosit de plugari, denotând „desjugarea” animalelor de tracțiune istovite după o zi de muncă grea. (3) Era expresia folosită de călători, sugerând „ridicarea” țărșurilor unui cort, înaintea pornirii la drum. (4) Apoi era

termenul folosit de filosofi, semnificând „soluția” (analiza) la care s-a ajuns în elucidarea unei probleme. Iată așadar bogăția deosebită a vocabularului lui Pavel și expresivitatea deosebită a limbajului său.

4:7 La prima vedere s-ar părea că Pavel se laudă în acest verset. Dar lucrurile nu stau deloc așa, ideea subliniată nefiind aceea că a luptat o luptă oarecare, ci mai degrabă că a luptat și încă lupta **lupta cea bună**, adică lupta credinței. El își cheltuise energiile în concursul cel bun. **Luptă** nu înseamnă aici neapărat situație combatantă, ci, mai degrabă, o întrecere de atletism.

Chiar pe când scria aceste cuvinte, el își dădea seama că epuizanta **curșă** era pe terminate. El a alergat bine în cursa ce i-a stat înainte, acum fiind aproape de linia de sosire, pe care o și vedea deja.

Apoi Pavel a **păzit credința**. Asta înseamnă nu numai că Pavel însuși a continuat să creadă și să asculte de marile doctrine ale credinței creștine, ci și aceea că, în calitate de ispravnic, el a păzit doctrina ce i s-a încredințat și a transmis-o mai departe, în toată puritatea ei inițială.

4:8 Apostolul își exprimă aici încrederea că **neprihănirea** de care a dat dovadă în slujirea sa va fi răsplătită de Domnul cel drept, la Scaunul de Judecată al lui Cristos.

Domnul este numit aici **Judecătorul cel drept**, dar nu cel al unei instanțe judecătorești, ci, mai degrabă, arbitru unei întreceri sportive. Spre deosebire de judecătorii pământești, El nu va da dovadă de părtinire față de nimeni, ci va cântări atât faptele propriu-zise, cât și motivațiile care au stat la baza acestor fapte, iar judecățile rostite de El vor fi exacte și imparțiale.

Cununa neprihănirii, de aici este o ghirlandă (nu o diademă), care va fi dată acelor credincioși care au etalat **neprihănire** în slujirea lor. Într-adevăr, ea va fi dată tuturor celor care au iubit arătarea lui Cristos. Dacă cineva așteaptă cu dor venirea lui Cristos și trăiește în lumina acelui eveniment, atunci viața lui va fi neprihănită și el va fi răsplătit pe măsură. Aici ni se amintește din nou că dacă credem cu adevărat în a doua venirea lui Cristos și o iubim, atunci aceasta va avea o influență sfințitoare asupra vieții noastre.

IV. CÂTEVA CERERI ȘI REMARCI PERSONALE (4:9-22)

4:9 Pavel, cel înaintat în vârstă, tânjește de dor după părțășia și compania tânărului

său frate în Domnul. Prin urmare, el îl roagă să facă tot posibilul pentru a putea veni la Roma în viitorul apropiat. Apostolul resimțea acut singurătatea vieții de temniță la Roma.

4:10 Una din cele mai amare experiențe din slujirea creștină este de a fi uitat și părăsit de cei ce ți-au fost cândva colaboratori apropiați în lucrarea Domnului. **Dima** fusese prietenul lui Pavel, un frate de credință și colaborator al său. Dar acum Pavel era la închisoare, creștinii erau persecutați iar climatul politic nu prevestea nimic bun pentru creștini. În loc să iubească arătarea Domnului, **Dima** s-a îndrăgostit de lumea aceasta și astfel l-a părăsit pe Pavel, plecând la Tesalonica. Asta nu înseamnă neapărat că Dima a renunțat la profesiunea de credință, devenind apostat. Nici nu înseamnă că nu mai era un credincios adevărat. Probabil teama de a nu i se întâmpla vreun rău l-a făcut să alunece de la credință.

Apostolul adaugă apoi că **Crescens** s-a dus în **Galatia** iar **Tit** în **Dalmația**. Nu găsim nici o urmă de dojană în aceste cuvinte; poate că acestea au fost locuri de slujire creștină. Aceasta este singura dată când este pomenit **Crescens** în Biblie (al cărui nume înseamnă „cel care crește“). Nu deținem alte date despre el. Acest lucru ar trebui să fie o încurajare pentru toți credincioșii. Indiferent cât de umilă ar fi poziția ocupată în viață, chiar și dacă nu am fost decât simpli curieri pentru Domnul, fapta noastră nu va trece neobservată sau nerăsplătită.

4:11 Preaiubitul Doctor **Luca** a fost singurul care a întreținut legătura cu Pavel la Roma. Cât de mult va fi însemnat aceasta pentru apostol, să aibă încurajarea spirituală și măiestria profesională a acestui mare om al lui Dumnezeu! Și ce recunoscători trebuie să fim pentru ultima parte a versetului 11! Căci e de natură să ne încurajeze pe toți cei care am dat greș în slujirea noastră față de Domnul, că El ne va mai da încă un prilej de a-L sluji. **Marcu** a plecat cu Pavel și Barnaba în prima lor călătorie misionară, dar apoi i-a părăsit la Perga, revenind acasă. Când a sosit timpul să plece în a doua călătorie misionară, Pavel n-a mai vrut să-l ia cu ei pe **Marcu**, datorită faptului că se retrăsese prima oară. Când Barnaba a insistat ca **Marcu** să vină cu ei, problema s-a rezolvat prin plecarea lui Pavel în Siria și Cilicia împreună cu Sila, în timp ce Barnaba și **Marcu** s-au dus în Cipru. Mai târziu, Pavel și **Marcu** s-au împă-

cat iar aici apostolul îl cere nominal pe **Marcu**, ca unul care i-a fost de folos pentru lucrare.

4:12 Cei care cred că Timotei era în Efes când i-a scris Pavel această scrisoare sugerează că apostolul l-a trimis pe **Tihic la Efes** ca să-l înlocuiască pe Timotei, când acesta va pleca în curând de la Efes. Ei sugerează că sensul cuvintelor lui Pavel ar fi următorul: „Dar pe **Tihic** îl împuternicesc să plece la Efes.“

4:13 **Mantaua** despre care se vorbește aici era fie o haină exterioară, fie un sac pentru transportul cărților. În general se crede că a fost un articol vestimentar.

Nu există acord cu privire la diferența dintre **cărțile** și **sulurile** de pergament.³¹ Au fost ele porțiuni din Scriptură? Au fost ele părți din Scrisorile lui Pavel? Sau au fost documente ce urmau a fi folosite la proces? Sau au fost bucăți nescrise de papirus sau pergament de care voia să se folosească la scris? Este imposibil de precizat. Impresia care se deduce însă este că până și în întemnițarea sa, apostolul voia să rămână activ, continuând să scrie și să citească.

Există o interesantă povestire adevărată în legătură cu acest verset aparent nesemnificativ din Biblie. F. W. Newman, fratele mai tânăr al cardinalului Newman, l-a întrebat odată pe J. N. Darby cu ce ar fi mai puțin câștigat dacă acest verset nu s-ar afla în Biblie. Oare nu este el un verset de importanță vremelnică? S-ar fi pierdut ceva dacă Pavel nu l-ar fi scris? La care Darby a răspuns prompt: „Eu, unul, negreșit aș fi pierdut ceva, căci versetul acesta m-a salvat de a-mi vinde biblioteca. Fiecare cuvânt — de asta poți fi sigur — este inspirat de Duhul și este de folos etern.“³²

4:14 **Alexandru căldărarul** este poate unul și același la care s-a referit Pavel la 1 Timotei 1:20, spunând că și-a naufragiat credința. În orice caz, el i-a făcut mult rău apostolului. Nu putem decât specula cu privire la natura răului ce i l-a făcut. Legând acest verset cu cele următoare, se pare că **Alexandru** a depus mărturie împotriva apostolului, aducând acuzații false împotriva lui. Conybeare și Howson traduc astfel versetul: „Alexandru căldărarul m-a acuzat de mult rău.“ Apostolul este încrezător că **Domnul îi va răsplăti după faptele lui**.

4:15 Versetul acesta anticipează sosirea lui Timotei la Roma. Și el trebuie să se păzească de **Alexandru**, pentru ca nu cumva să sufere și el din pricina acestui om rău. Nu e

exclus ca Alexandru să se fi împotrivit mult cuvintelor lui Pavel, prin mărturia contrară ce a adus-o în cadrul audierii publice.

4:16 Probabil Pavel încă se gândea la evenimentele din ultimele zile. **Prima** lui **apărare** înseamnă primul prilej ce i s-a dat de a se apăra la acest ultim proces al său.³³ Ce trist e că **nimeni** nu s-a ridicat să ia cuvântul în apărarea acestui viteaz apostol, ale cărui scrieri au îmbogățit toate veacurile următoare! Nimeni nu i-a luat apărarea, dar în inima lui nu s-a strecurat nici o amărăciune pentru asta. Asemenea Mântuitorului, înaintea sa, el se roagă ca aceasta **să nu li se țină în socoteală!**

4:17 O fi fost el uitat de oameni, **dar Domnul a stat lângă el**. Nu numai atât, dar l-a întărit divin pentru a predica evanghelia chiar la procesul său. Mesajul s-a răspândit fără opreliște și o instanță ne-evreiască a auzit mesajul mântuirii. Stock se minunează:

Toate Neamurile — ce mulțime de romani distinși ar putea cuprinde această sintagmă! — au auzit în ziua aceea mesajul lui Dumnezeu către omenire; toți L-au auzit pe Isus Cel Răstignit și Preamărit înfățișat ca Singurul Mântuitor. Este un gând copleșitor, pe care mintea noastră refuză să-l cuprindă în toată splendoarea sa. Ce scenă măreață, unul din marile momente ale istoriei! Și încă ce alte minunății ne va descoperi Veșnicia despre urmările acestui moment!³⁴

Cuvântul tradus prin **întărit** din versetul acesta nu este unul obișnuit, el apărând în NT doar de opt ori. Astfel e folosit la Fapte 9:22 la începutul lucrării publice a lui Pavel: el „se întărea tot mai mult...” Îl găsim întrebuințat din nou aici, dar la sfârșitul lucrării sale publice — o mișcătoare amintire a faptului că Domnul îi susține pe slujitorii săi cu tăria Sa pe tot parcursul vieții acestora.

Sintagma: „**am fost scăpat din gura leului**” este un mod de a spune că Pavel a obținut un termen de amânare în procesul său, care a continuat apoi. S-au făcut încercări de a-l identifica pe leu cu Nero, cu diavolul și cu animale reale. Dar poate că este mai ușor să înțelegem cuvântul în sensul de pericol în general.

4:18 Când apostolul a spus că **Domnul îl va scăpa de orice lucrare rea**, el nu a înțeles prin aceasta că va fi izbăvit pe timp nedefinit de execuție. El știa că clipa morții sale se apropia (v. 6). Ce a vrut atunci să spună prin aceste cuvinte? Negreșit sensul este că Domnul îl va salva de a face vreun

lucru care să păteze ultimele zile ale mărturiei sale. Domnul îl va izbăvi de pericolul unei retractări sau de a se lepăda de El; îl va păzi de lașitate sau de orice formă de prăbușire morală.

Nu numai atât, dar Pavel era sigur că Domnul îl va **păstra pentru împărăția Sa cerească**. **Împărăția cerească** nu se referă aici la Domnia de o mie de ani pe pământ a lui Cristos, ci chiar la cer, unde domnia Domnului este desăvârșit recunoscută.

Aici apostolul izbucnește în slăvirea lui Dumnezeu, în vecii vecilor. **În vecii vecilor** înseamnă textual: „până în veacurile veacurilor”, cuvintele reprezentând cea mai puternică expresie de veșnicie posibilă în limba greacă. Tehnic, nu există „veacuri” în veșnicie, dar întrucât mintea omenească nu are posibilitatea să conceapă ideea de atemporalitate sau absență a timpului, este nevoit să recurgă la expresii existente pentru perioada actuală, a trăirii în timp.

4:19 Acum Pavel transmite salutări unui cuplu de căsătoriți care adesea au slujit alături de el din evanghelie. **Priscila și Acvila** l-au cunoscut pe Pavel la Corint, după care au călătorit cu el la Efes. Apoi au locuit o vreme la Roma (Rom. 16:3), fiind, asemenea lui Pavel, angajați în confecționarea de corturi.

Onisifor a fost menționat anterior, la 1:16 ca unul care l-a înviat de multe ori pe apostol și nu s-a rușinat de faptul că era întemnițat.

4:20 Poate că **Erast** este același om care era casierul orașului **Corint** (Rom. 16:23).

Trofim a mai fost menționat, la Fapte 20:4 și 21:29. Convertit la Efes, el l-a însoțit pe Pavel la Ierusalim. Iudeii de acolo au crezut că Pavel l-a introdus în templu. Aici citim că Pavel l-a **lăsat bolnav la Milet**. Această afirmație este importantă, întrucât ne arată că, deși apostolul avea puterea miraculoasă de a vindeca, el nu a recurs întotdeauna la ea. Miracolul vindecării nu a fost niciodată folosit din comoditate, ci ca o mărturie pentru iudeii necredincioși cu privire la adevărul evangheliei.

4:21 Timotei trebuia să facă totul pentru a veni **înainte de iarnă**, când vremea făcea călătoritul anevoios sau imposibil. Prietenul său întemnițat la Roma avea nevoie de prezența lui și-l aștepta cu dor. Sunt mișcătoare repetatele îndemnuri adresate lui Timotei să vină (vezi 1:3, 4; 4:9).

Urmează apoi o serie de salutări adresate lui Timotei din partea lui **Eubul și Pudens**,

Linus, Claudia și toți frații. Aceste nume ne-ar putea părea de o mică însemnătate, dar ele ne atrag atenția cu gingășie, cum spune Rodgers, că „una din bucuriile deosebite și privilegiile slujirii creștine este modul în care se leagă și se dezvoltă prieteniiile.“

4:22 Și acum Pavel își încheie epistola. Adresându-i-se lui Timotei în particular, el spune: „**Domnul Isus Cristos³⁵ să fie cu duhul tău.**“ Apoi, adresându-se tuturor celor care erau cu Timotei când a primit el scrisoarea, apostolul adaugă: „**Harul să fie cu voi! Amin.**“ După care pune jos pana. Scrisoarea s-a încheiat, misiunea a luat sfârșit. Dar mireasma vieții și mărturiei sale stăruie încă asupra noastră. Ne vom întâlni din nou cu el și vom sta de vorbă despre marile teme ale evangheliei și ale bisericii.

NOTE FINALE

¹(1:1) W. E. Vine, *Exposition of the Epistles to Timothy*, pg. 60, 61.

²(1:2) D. Edmond Hiebert, *Second Timothy*, pg. 26.

³(1:3) Termenul grec este *latreuō*, înrudit cu *latreia*, „închinare“ (cf. englezescul „mariolatry“, adorarea Mariei).

⁴(1:4) Hiebert, *Second Timothy*, pg. 31.

⁵(1:5) Termenul grec pentru „autentic“ este, textual: „neipocrit“. Prin derivație, un ipocrit este un actor care răspunde de sub (*hypo*) masca lui.

⁶(1:6) Vine, *Exposition*, sub versetele citate.

⁷(1:11) Textul critic (NU) omite „al Neamurilor“.

⁸(1:16) J. H. Jowett, *Things that Matter Most*, pg. 161.

⁹(2:3) Textul NU: „împărtășesc“.

¹⁰(2:4) William Kelly, *An Exposition of the Two Epistles to Timothy*, pg. 213.

¹¹(2:7) Textul critic (NU): „Domnul îți va da“ (indicație viitoare, în loc de rugăciune).

¹²(2:8) Hiebert, *Second Timothy*, pg. 59.

¹³(2:9) Citat de D. Edmond Hiebert în *Second Timothy*, pg. 60).

¹⁴(2:10) Minunata cântare: „Immanuel's Land“ a fost compusă de Anne Ross Cousin, dar, se spune că s-a inspirat din frazeologia scrierilor lui Samuel Rutherford.

¹⁵(2:11) Hiebert, *Second Timothy*, pg. 62.

¹⁶(2:13) Dinsdale T. Young, *Unfamiliar Texts*, pg. 253.

¹⁷(2:13) J. J. Van Oosterzee, „The Pastoral Letters,” *Lange's Commentary on the Holy Scriptures*, XI:95.

¹⁸(2:14) Dinsdale T. Young, *The Enthusiasm of God*, pg. 154.

¹⁹(2:15) Henry Alford, *The Greek Testament*, III:384.

²⁰(2:17) Termenul din greacă este aici: *gangraina*, dar asta nu înseamnă că derivatul din limba engleză este cea mai bună traducere.

²¹(2:18) Hamilton Smith, *The Second Epistle to Timothy*, pg. 26.

²²(2:19) Hamilton Smith, *The Second Epistle to Timothy*, pg. 27.

²³(2:19) R. C. H. Lenski, *The Interpretation of St. Paul's Epistles to the Colossians, to the Thessalonians, to Timothy, to Titus and to Philemon*, pg. 804.

²⁴(2:19) Atât textul NU, cât și textul M: „Domnul“ în loc de „Cristos“, ceea ce face textul să se apropie de Num. 16:5.

²⁵(2:22) Hiebert, *Second Timothy*, pg. 76.

²⁶(3:5) Hiebert, *ibid.*, pg. 86.

²⁷(3:16) În greacă termenul este: *theopneustos*.

²⁸(3:17) Lenski, *Epistles*, pg. 841.

²⁹(4:1) Textul critic: *kai* („și“) în loc de *kata*.

³⁰(4:6) Hiebert, *Second Timothy*, pg. 109, 110.

³¹(4:13) În greacă: *membranas*. Aceste manuscrise de mare preț erau probabil cărți din Biblie sau poate comentarii.

³²(4:13) Citat de H. A. Ironside, *Timothy, Titus and Philemon*, pg. 255.

³³(4:16) E posibil să se aibă în vedere procesul de la sfârșitul primei intermitenței a lui Pavel.

³⁴(4:17) Eugene Stock, *Plain Talks on the Pastoral Epistles*, paginația nu este disponibilă.

³⁵(4:22) Textul NU omite *Isus Cristos*.

BIBLIOGRAFIE

Consultați Bibliografia de la sfârșitul cărții 1 Timotei.

EPISTOLA CĂTRE TIT

Introducere

„O epistolă scurtă, care conține însă chintesența doctrinei creștine, fiind compusă într-o manieră superbă, cuprinzând tot ce este de trebuință pentru cunoașterea și viața creștină”
— Martin Luther

I. Locul unic în Canon

Trei capitole de dimensiuni reduse, adresate în urmă cu peste o mie nouă sute de ani unui misionar puțin cunoscut, de pe o insulă obscură, de către un vestit misionar, ajuns la bătrânețe — oare ce relevanță ar putea avea ele pentru creștinii „lumiști” din veacul al douăzecilea? Negreșit, dacă acestea nu ar fi fost decât cuvintele lui Pavel (nici chiar acest fapt nefiind acceptat de cei mai mulți liberali!), ele ar fi stârnit interes doar pentru cei interesați în istoria bisericii sau pentru cei care au în programa universitară studiul gândirii creștine primare.

Dar aceste cuvinte sunt, în același timp: „cuvintele predate de Duhul Sfânt” și, ca atare, ele aduc o contribuție pe care *nici o altă carte* nu o poate aduce. Tratarea subiectului presbiterilor sprijină și confirmă învățătura similară găsită la Întâi Timotei. Repetiția nu este deloc redundantă, ci, asemenea multor altor paralele din Biblie, în special în VT, nu face altceva decât să sublinieze cât de mult dorește Dumnezeu ca ai Săi să-și însușească temeinic o seamă de principii fundamentale.

Probabil că cel mai valoros pasaj din Tit este cel de la 2:11-14, care a fost redactat cu un minunat simț al proporțiilor, de natură să evidențieze și mai mult doctrina harului.

II. Paternitatea

Pentru discutarea paternității epistolei

către Tit, consultați Introducerea la Epistolele Pastorale.

III. Data

Datorită asemănarilor temelor și a formulării lor, cărturarii conservatori cred că Tit a fost compusă cam în același timp sau la scurt timp după Întâi Timotei. În orice caz, apariția epistolei trebuie plasată între 1 și 2 Timotei, iar nu după 2 Timotei. Deși este imposibil de precizat data exactă a apariției, se poate totuși estima că epistola a fost redactată între anul 64 și 66 d.Cr. Locul apariției: probabil Macedonia.

IV. Tema

Pe lângă temele generale avute în comun cu celelalte două epistole pastorale (vezi Introducerea la Epistolele Pastorale), Tit ne prezintă un rezumat minunat al modului în care credinciosul trebuie să-și împodobească doctrina *harului* cu *evlavie* și cu *faptele bune*. Mulți dintre cei care par a fi încântați de doctrina harului nu dau semne că ar fi interesați și în etalarea faptelor bune ce trebuie să însoțească doctrina harului, după cum nu etaleză evlavia atât de necesară. O atare atitudine este greșită, sugerând o înțelegere necorespunzătoare a adevăratului har.

Pavel rezumă admirabil tema cărții: „Adevărat este cuvântul acesta și vreau să stăruie cu tărie asupra acestor lucruri, pentru ca cei care au crezut în Dumnezeu să caute să fie cei dintâi în fapte bune” (3:8a).

SCHIȚA CĂRȚII

- I. SALUTĂRI (1:1-4)
- II. PRESBITERII DIN ADUNARE (1:5-9)
- III. ERORI DOCTRINARE ÎN ADUNARE (1:10-16)
- IV. EXERCITARE ÎN ADUNARE (2:1-15)
- V. ÎNDEMNURI ÎN ADUNARE (3:1-11)
- VI. ÎNCHEIERE (3:12-15)

Comentariu

I. SALUTĂRI (1:1-4)

1:1 Pavel a fost rob al lui Dumnezeu și apostol al lui Isus Cristos. Prima ipostază îl înfățișează ca sclav al Stăpânului Suprem, în vreme ce a doua ni-l prezintă ca trimis al Domnului Suveran. Prima sugerează supunerea, a doua autoritatea. El a devenit **rob** prin împuternicire divină.

Țelurile slujbei sale au fost răspândirea **credinței aleșilor lui Dumnezeu și a cunoștinței adevărului**. Răspândirea credinței poate însemna fie faptul că el este cel care l-a adus prima oară *credința* sau i-a condus la convertire, fie faptul că i-a condus *în credință* după ce au fost măntuiți. Întrucât sintagma: **cunoștința adevărului** pare să se refere la al doilea sens, noi credem că apostolul a avut în vedere două țeluri de bază: (1) *evangelizarea* — adică răspândirea **credinței aleșilor lui Dumnezeu**; (2) *educația* — răspândirea cunoașterii **adevărului**. Textul de aici se îngemănează cu cel de la Matei 28:20 — predicarea evangheliei către toate națiunile și învățarea lor să păzească toate lucrurile poruncite de Cristos. În precizarea pe care o face fără înconjur apostolul că a fost chemat să promoveze **credința aleșilor lui Dumnezeu**, el ne confruntă cu doctrina alegerii. Puține doctrine din Scriptură au fost mai supuse interpretărilor greșite și au stârnit mai multe dezbateri, punând la grea caznă intelectul oamenilor, ca doctrina alegerii. Pe scurt, ea ne învață că Dumnezeu i-a ales pe anumiți oameni în Cristos înainte de întemeierea lumii, cu intenția finală ca aceștia să fie sfinți și fără vină înaintea Lui (Ef. 1:4).¹

După ce a arătat că apostolia lui are de a face cu **credința aleșilor lui Dumnezeu și cu cunoașterea adevărului**, acum Pavel adaugă faptul că acest adevăr este **potrivit cu evlavia**. Asta înseamnă că credința creștină este consecvență cu adevărata sfințenie, fiind adaptată să-i conducă pe oameni la **evlavia de ordin practic**. Posedarea unei credințe adevărate necesită în mod automat și trăirea unei vieți de curăție. Nimic nu poate fi mai jalnic decât predicatorul despre care s-a afirmat: „Când era la amvon, oamenii doreau să nu mai plece, iar când nu era la amvon, ar fi preferat ca niciodată să nu se mai urce la amvon!”²

1:2 Împuternicirea primită de Pavel în legătură cu evanghelia este tratată acum pe larg. Ea nu avea în vedere doar: (1) *evangelizarea* — adică răspândirea credinței

aleșilor lui Dumnezeu, la timpul trecut; și (2) *educația* — răspândirea cunoașterii adevărului, deci la timpul prezent; ci și (3) *expectativa* — **în nădejdea vieții veșnice**, adică la timpul viitor.

Noul Testament vorbește despre **viața veșnică** atât ca un bun de care beneficiem în prezent, cât și o nădejde viitoare. Termenul **nădejde** nu presupune nesiguranță. În momentul în care ne încredem în Cristos ca Mântuitor al nostru, avem viața eternă ca pe un bun de care beneficiem în prezent (Ioan 5:24), devenind moștenitori ai tuturor binefacerilor lucrării Sale de răscumpărare. Dar noi nu vom trăi în mod practic bucuria tuturor acestora până când nu vom ajunge în patria cerească. Noi **nădăjduim** în sensul că așteptăm cu bucurie, având privirile ațintite în viitor, când vom primi **viața veșnică** în forma ei finală, când ne vor fi dăruite trupurile noastre proslăvite și când vom fi pe veci eliberați de păcat, boală, întristare, suferință și moarte (Fil. 3:20, 21; Tit 3:7).

Această **nădejde** este sigură, întrucât ne-a fost **făgăduită de Dumnezeu**. Nimic nu este mai sigur decât cuvântul lui **Dumnezeu, care nu poate să mintă**, care nu poate fi înșelat și care nu înșală. Nu există nici un risc în a crede ceea ce spune El. De fapt, nimic nu este mai rezonabil pentru o creatură decât să-L creadă pe Creatorul ei.

Dumnezeu a promis **viața veșnică înainte de a fi început timpul**. Acest lucru poate fi înțeles în două moduri: Mai întâi, Dumnezeu a stabilit în veșnicia trecută să dea viață veșnică tuturor celor care aveau să creadă în Domnul Isus, și ceea ce a stabilit El a echivalat cu o promisiune. Sau ar putea însemna că toate binecuvântările mântuirii au fost cuprinse în stare germinală în făgăduința depe venirea lui Mesia, pe care o regăsim la Geneza 3:15. Asta a fost înainte de toate veacurile timpului sau înainte de a se fi derulat dispensațiile.

1:3 La timpul potrivit Dumnezeu a făcut cunoscut acest program glorios de viață veșnică pe care îl concepus în veacurile trecute. El nu l-a descoperit însă în întregime în vremurile Vechiului Testament. Credincioșii nu aveau pe atunci decât o idee foarte vagă despre viața de după moarte. Dar ceața s-a risipit de îndată ce a venit Mântuitorul. El „a adus viața și nemurirea la lumină prin evanghelia” (2 Tim. 1:10). Iar vestea bună a fost răspândită de Pavel și de ceilalți apostoli.

ca împlinire a **poruncii lui Dumnezeu Mântuitorul nostru**, adică în ascultare de Marea Însărcinare.

1:4 Scrisoarea este adresată lui **Tit**, **adevăratul fiu** al lui Pavel în **crediința comună**. Dar cine este acest Tit?

Suntem nevoiți să-i alcătuim biografia din fragmentele disparate cuprinse în referiri sporadice la el în trei din scrisorile lui Pavel. Grec din naștere (Gal. 2:3), el s-a născut din nou prin credința în Domnul Isus, probabil prin misiunea lui Pavel (Tit 1:4). Pe vremea aceea se dădea o bătlie aprigă pentru stabilirea adevăratei evanghelii. Pe de o parte erau Pavel și cei care propovăduiau mântuirea prin har, prin credință, fără nici un alt adaus. Iar pe de alta erau iudaizatorii, care insistau asupra circumciziei (și prin asta asupra păzirii legii), ca cerință prealabilă necesară, ziceau ei, pentru ca cineva să poată dobândi cetățenia de prim rang în împărăția lui Dumnezeu. Tit a devenit un caz de probă în această controversă. Pavel și Barnaba l-au luat cu ei la Ierusalim (Gal. 2:1) pentru o conferință ținută cu apostolii și bătrânii bisericii. Decizia conciliului a fost că un om dintre Neamuri cum era Tit nu trebuie se supună legilor și ceremoniilor iudaice, acestea nefiind necesare pentru mântuire (Fapte 15:11). Neamurile nu aveau trebuință să devină evrei. Mai degrabă, iudeii și Neamurile devin o nouă creatură atunci când cred în Isus.

După aceea, Tit a devenit unul din cei mai valoroși asistenți ai lui Pavel, slujind în funcția de „om la spărtură” în Corint și apoi în Creta. Apostolul l-a trimis mai întâi de la Efes la Corint, probabil pentru a corecta învățăturile greșite și dezordinile de ordin etic din cadrul adunării de acolo. Mai târziu, când Tit s-a întâlnit din nou cu Pavel în Macedonia, Pavel a fost nespus de bucuros să afle că corinteni au răspuns pozitiv la sfaturile sale apostolice (2 Cor. 2:12, 13; 7:5-7, 13-16). Din Macedonia, Pavel l-a trimis pe Tit din nou în Corint, de data aceasta pentru a urgenta strângerea de ajutoare pentru sfinții nevoiași de la Ierusalim (2 Cor. 8:6, 16, 17; 12:18). Pavel l-a descris cu cuvintele: „partenerul meu și conlucrătorul meu cu privire la voi” (2 Cor. 8:23). Nu știm cu precizie când a fost Pavel cu Tit în Creta, dar în general se crede că asta s-a întâmplat după prima întemnițare a lui Pavel la Roma.

Tit este menționat ultima oară la 2 Timotei 4: 10, când a petrecut un timp alături de Pavel, în a doua sa întemnițare, dar apoi Pavel spune că Tit a plecat spre Dalmația,

adică Iugoslavia de astăzi. Probabil Pavel l-a trimis acolo, deși impresia care se degajă din acel verset este aceea a unui om singuratic și părăsit.

Apostolul îl numește pe Tit **adevăratul său fiu într-o credință comună**. Asta ar putea însemna că Pavel a fost instrumental în convertirea lui Tit, deși nu este o interpretare absolut certă. Și lui Timotei Pavel i se adresează cu cuvintele: „fiul meu adevărat în credință” (1 Tim. 1:2), deși se prea poate ca Timotei să fi fost deja un ucenic la data când l-a cunoscut Pavel (Fapte 16:1). Prin urmare, sintagma ar putea însemna că acești tineri etalau calități spirituale similare celor posedate de Pavel și că în slujirea creștină exista această legătură filială.

Acestui tânăr asistent Pavel îi urează: **har, îndurare și pace**. În contextul dat, **harul** înseamnă tăria divină necesară pentru viață și slujire. **Îndurarea** este compasiunea manifestată față de nevoile profunde ale oamenilor. **Pacea** înseamnă eliberarea de neliniște, panică și derutare, în pofida împrejurărilor neprielnice prin care trecem în viață. Toate acestea purced împreună **de la Dumnezeu Tatăl și Domnul Isus Cristos, Mântuitorul nostru**. Conexând astfel pe Tatăl și pe Fiul ca surse a **harului, îndurării și păcii**, Duhul lui Dumnezeu presupune completa Lor egalitate.

II. PRESBITERII DIN ADUNARE (1:5-9)

1:5 Când Pavel a părăsit insula Creta, erau o seamă de **lucruri** care trebuiau **puse la punct**, existau învățători falși care trebuiau reduși la tăcere și se resimțea nevoia acută de a avea lideri spirituali în adunări, care să ofere călăuzire. Pavel l-a lăsat, prin urmare, pe Tit pe insula Creta, să se ocupe de aceste chestiuni.

Nu știm cum a ajuns credința creștină în Creta. Probabil cretanii care fuseseră la Ierusalim de Rusalii (Fapte 2:11) au adus la înapoiere vestea bună, ulterior înființându-se adunări creștine.

Nici nu putem fi siguri când s-a aflat Pavel împreună cu Tit pe insula Creta. Știm însă că s-a oprit pentru scurt timp la Creta în cadrul voiajului său spre Roma ca deținut (Fapte 27:12), dar împrejurările acelea nu i-ar fi permis să desfășoare o misiune activă în cadrul bisericilor. Întrucât cartea Faptelor Apostolilor nu amintește deloc de vreo altă călătorie a lui Pavel în Creta, în general se crede că vizita sa pe insulă a avut loc după

prima întemnițare la Roma. Recurgând la puțină muncă de detectivi biblici, putem reconstitui următorul itinerar din diversele referiri făcute în scrierile lui Pavel.

Mai întâi Pavel a călătorit cu corabia din Italia în Creta, în drum spre Asia (vestul Turciei de astăzi). Lăsându-l pe Tit în Creta (Tit 1:5), Pavel s-a deplasat la Efes, capitala provinciei Asia. La Efes l-a însărcinat pe Timotei să se ocupe de corectarea învățăturilor greșite ce se strecuraseră acolo (1 Tim. 1:3, 4). Apoi el a mers mai departe cu corabia, traversând Marea Egee și ajungând în Macedonia, pentru a-și îndeplini intenția exprimată anterior pe când se afla în închisoare de a vizita Filipi de îndată ce va fi fost eliberat (Fil. 1:26). În cele din urmă, el a plecat spre sud-vest, traversând Grecia și ajungând la Nicopole, unde intenționa să ierneze și unde se aștepta ca Tit să i se alăture (Tit 3:12).

Homer ne spune că în vremea aceasta existau între nouăzeci și o sută de cetăți în Creta și se pare că în unele din acestea s-au înființat biserici. În fiecare din ele se resimțea nevoia numirii unor presbiteri responsabili.

PRESBITERII

În Noul Testament presbiterii sunt bărbați creștini maturi, de un caracter ireproșabil, care asigură conducerea spirituală într-o adunare locală. Termenul de presbiter (sau bătrân), care se referă la maturitatea spirituală a unui om, provine din termenul grec *presbiteros*. Termenul *episkopos*, tradus prin „episcop” „supraveghetor” sau „păzitor” e de asemenea folosit în legătură cu bătrânii sau presbiterii, descriind funcția lor ca păstori asistenți ai turmei lui Dumnezeu.

În general prin termenii „presbiter” (bătrân) și „episcop” se înțelege una și aceeași persoană, din următoarele motive: La Fapte 20:17 Pavel a cerut să vină bătrânii (*presbiteroi*) de la Efes; în versetul 28 el li s-a adresat cu termenul de păzitori (*episkopoi*). La 1 Petru 5:1, 2, Petru folosește acești termeni în sens similar, intersanjabil. Calitățile episcopilor (*episkopoi*, în greacă), expuse la 1 Timotei 3, și calitățile pentru bătrâni (*presbiteroi*, presbiteri), la Tit 1, sunt, în esență, identice.

În uzanța modernă termenul „episcop” a căpătat sensul de prelat care supraveghează o dioceză sau un grup de biserici dintr-un district. Dar termenul niciodată nu a avut sensul acesta în Noul Testament. Modelul biblic este de a avea *mai mulți* episcopi într-o

singură biserică, mai degrabă decât un *singur* episcop în *mai multe* biserici.

Tot așa nu trebuie confundat un presbiter cu pastorul din vremea noastră, care răspunde, în principal, de predicare, de predarea învățaturii și de administrarea sacramentelor într-o biserică locală. În general se recunoaște că în biserica primară nu exista această funcție. Adunările primare erau alcătuite din sfinți, episcopi și diaconi (Fil. 1:1) — atât și nimic mai mult! Sistemul clerical nu a apărut decât în veacul al doilea.

Un pastor în sensul Noului Testament este unul din darurile speciale pentru slujire pe care Cristos cel Înviat l-a dăruit pentru zidirea sfinților în lucrarea de slujire (Ef. 4:11, 12). În multe privințe lucrarea păstorilor și a presbiterilor este similară: ambii sunt chemați să aibă grijă de turma lui Dumnezeu și s-o hrănească. Dar cei doi nu sunt niciodată puși pe picior de egalitate. E posibil ca un pastor să aibă o misiune ambulantă, în timp ce un presbiter este de obicei asociat cu o adunare locală.

Funcțiile presbiterilor sunt redată în detaliu:

1. Ei păstoresc și au grijă de biserica Domnului (Fapte 20:28; 1 Tim. 3:5; 1 Pet. 5:2).

2. Ei veghează cu toată atenția pentru a apăra biserica de atacuri, atât din afară, cât și din interior (Fapte 20:29-31).

3. Ei conduc și se dau pe ei înșiși ca exemplu, prin călăuzire, iar nu prin impunere (1 Tes. 5:12; 1 Tim. 5:17; Ev. 13:7, 17; 1 Pet. 5:3).

4. Ei predică cuvântul, predau învățătura sănătoasă și îi combat pe cei care o contrazic (1 Tim. 5:17; Tit 1:9-11).

5. Ei moderează și arbitrează în chestiuni ce țin de doctrină și de etică (Fapte 15:5, 6; 16:4).

6. Prin viața lor ei sunt pilde vrednice de urmat pentru turmă (Ev. 13:7; 1 Pet. 5:3).

7. Ei caută să-i refacă pe credincioșii care au căzut în păcat (Gal. 6:1).

8. Ei veghează asupra sufletelor creștinilor din adunarea locală, ca unii care vor trebui să dea socoteală (Ev. 13:17).

9. Ei exercită o slujbă a rugăciunii, în special cu privire la cei bolnavi (Iac. 5:14, 15).

10. Ei sunt implicați în grija pentru sfinții săraci (Fapte 11:30).

11. Ei iau parte la încredințarea unor bărbați dăruți pentru lucrarea la care i-a chemat Dumnezeu (1 Tim. 4:14).

Este limpede că în biserica primară, presbiterii erau numiți de apostoli și de reprezentanții acestora (Fapte 14:23; Tit 1:5). Asta nu înseamnă însă că apostolii și delegații lor aveau puterea de a-l *face* pe cineva presbiter. Pentru ca un om să devină episcop, trebuie să existe împuternicirea divină asociată cu disponibilitatea umană. Numai Duhul Sfânt poate să-l facă pe un om episcop sau păzitor (Fapte 20:28), dar omul respectiv trebuie să aspire spre această lucrare (1 Tim. 3:1). Trebuie să existe această contopire a elementului divin cu cel uman.

La început când au fost înființate bisericile locale, în vremea apostolilor, nu existau presbiteri în ele; toți credincioșii erau începători, novici. Dar pe măsură ce a trecut timpul, Domnul a pregătit anumiți oameni pentru această slujbă importantă. Întrucât Noul Testament nu exista încă sub formă scrisă, creștinii în general nu știau ce calități și îndatoriri trebuie să întrunească presbiterii. Acestea erau cunoscute doar de apostoli și de asistenții acestora. Pe baza acestei cunoașteri, ei îi selectau pe bărbații care întruneau normele divine, după care îi numeau în public în aceste funcții.

Astăzi avem însă Noul Testament în integralitate sa. Știm ce este un presbiter și ce trebuie să facă acesta. Când observăm oameni care întrunesc aceste calități, fiind angajați activ în slujba de supraveghetori, îi recunoaștem pe acești bărbați (1 Tes. 5:12) și ne supunem lor (Ev. 13:17). Nu se pune problema ca *noi* să-i selectăm, ci mai degrabă să-i recunoaștem pe cei pe care Dumnezeu i-a ridicat pentru această lucrare.

Calitățile presbiterilor se află expuse la 1 Timotei 3:1-7 și aici la Tit. Uneori îi auzim pe unii spunând că dacă acestea sunt calitățile pe care trebuie să le îndeplinească episcopii, atunci înseamnă că nu mai există episcopi în vremea noastră. Ideea aceasta diminuează însă autoritatea Scripturii, lăsând să se înțeleagă că lucrurile nu ar sta chiar așa cum declară ea. Realitatea e însă că nu găsim nimic nerezonabil sau nerealizabil în normele expuse aici. Noi ne trădăm starea de spiritualitate scăzută când tratăm Biblia ca pe o carte marcată de un idealism excesiv.‡

1:6 Presbiterii sunt oameni **fără vină**, adică de o integritate indiscutabilă. Nu trebuie să se poată dovedi nici o acuzație de învățatură greșită sau de comportare necorespunzătoare. Nu înseamnă însă că ei sunt fără păcat, ci doar aceea că, dacă se fac vinovați

de nereguli minore, vor lua de îndată măsuri pentru îndreptarea acestora, mărturisindu-le lui Dumnezeu, cerând iertare persoanei sau persoanelor față de care au greșit și, după caz, făcând restituție.

A doua calitate, respectiv faptul că trebuie să fie **soțul unei singure soții**, a fost înțeleasă în cel puțin șapte feluri: (1) omul respectiv trebuie să fie căsătorit; (2) nu trebuie să fie divorțat; (3) nu trebuie să se recăsătorească după ce a divorțat; (4) nu trebuie să se recăsătorească după decesul primei soții; (5) nu are voie să trăiască în poligamie; (6) nu are voie să aibă concubine sau soții secundare; (7) în general, trebuie să fie un soț credincios și o pildă de înaltă ținută morală.

Dacă sintagma **soțul unei singure soții** înseamnă că omul respectiv trebuie să fie căsătorit, atunci, conform aceluiași argument, trebuie să aibă și copii, deoarece în același verset găsim scris că **copiii** lui trebuie să fie credincioși. Negreșit este preferabil ca un presbiter să aibă familie, deoarece această experiență îl va ajuta să se ocupe în mai bună cunoștință de cauză de problemele ce se ivesc în adunare. Ne îndoim însă că versetul de față ar interzice ca un bărbat necăsătorit să poată ocupa funcția de presbiter.

Probabil versetul nu ne spune nici aceea că sub nici o formă nu are voie să fie divorțat, întrucât Mântuitorul ne-a învățat că divorțul este permis, în cel puțin unul din cazuri (Mat. 5:32; 19:9).²

Tot așa nu putem să-l interpretăm în sensul că ar interzice absolut recăsătoria după divorț, în toate cazurile. De exemplu, un credincios care este total nevinovat ar putea ajunge în situația în care soția necredincioasă să divorțeze de el, aceasta recăsătorindu-se. Întrucât prima căsătorie a fost desființată prin divorțul și recăsătoria partenerei sale de viață, el este liber să se recăsătorească.

Interpretarea potrivit căreia un om nu poate ocupa funcția de presbiter dacă se recăsătorește după decesul primei sale soții este exclusă în virtutea principiului enunțat la 1 Corinteni 7:39: „O soție ste legată de lege atâta timp cât trăiește soțul; dar dacă-i moare soțul, este liberă să se mărite cu cine vrea, numai în Domnul.“

Evident sintagma **soțul unei singure soții** înseamnă că presbiterul nu are voie să fie poligam, după cum nu are voie să aibă o concubină sau o amantă. Pe scurt, sintagma înseamnă că viața sa de căsnicie trebuie să fie un exemplu de curăție pentru turmă.

În plus el trebuie să aibă **copii credin-**

cioși, care să nu fie învinuiți de destrăbălare sau neascultare (nesupunere). Biblia ne scoate în evidență un fapt pe care noi nu suntem totdeauna pregătiți să-l recunoaștem: anume că părinții răspund de modul în care s-au format copiii lor (Prov. 22:6). Când o familie este binegubernată și bineinstruită în cuvântul lui Dumnezeu, **copiii** vor urma, de obicei, pilda părinților lor evlavioși. Deși un tată nu poate determina mântuirea copiilor săi, el poate pregăti terenul pentru Domnul, învățându-i din Cuvânt, aplicând cu dragoste disciplina în familie și evitând ipocrizia și inconsecvența în propria sa viață.

Dacă copiii vor fi risipitori și rebeli împotriva autorității părintești, Scriptura îl va face pe părintele lor răspunzător de aceasta, întrucât la rădăcina problemei au stat complacerea și toleranța față de păcat a tatălui lor. Dacă el nu știe să-și stăpânească cum trebuie propria sa familie, este îndoielnic că va fi un presbiter bun, întrucât aceleași principii se aplică și într-un caz, și-n celălalt (1 Tim. 3:5).

Întrebarea care se pune este dacă această cerință referitoare la copii este valabilă doar atâta timp cât aceștia se află sub autoritatea părinților, deci cât stau acasă, sau dacă se aplică și după ce aceștia au părăsit căminul părintesc. Noi credem că prima variantă este cea corectă, amintindu-ne însă că evoluția ulterioară a caracterului lor depinde de educația pe care au primit-o în familie.

1:7 Un episcop este un ispravnic al lui Dumnezeu. Nu adunarea este aceea pe care el o supraveghează, ci este împuternicit să se ocupe de treburile lui Dumnezeu din cadrul adunării lui Dumnezeu. Pentru a doua se afirmă că el trebuie să fie **fără vină** — repetiția constituind o accentuare. Să nu existe nici o îndoială — omul respectiv trebuie să fie ireproșabil, atât pe plan doctrinar, cât și moral. De asemenea nu trebuie să fie **încăpățânat**. Dacă un om este încăpățânat sau căpos, nepermițând nici o deosebire de vederi, atunci va fi neînduplecat și nu va susține să fie contrazis, nefiind prin urmare apt de a fi un conducător duhovnicesc. Un presbiter este un moderator, iar nu un autocrat dogmatic.

El nu trebuie să fie mândros. Chiar dacă are un temperament volatil, el a învățat să și-l stăpânească. Iar dacă are nervi, nu va permite ca aceștia să se manifeste.

Nu trebuie să fie dedat la vin. În cultura noastră, acest fapt pare atât de evident, încât aparent nici nu ar mai trebui menționat, dar

să nu uităm că Biblia a fost scrisă pentru toate culturile. În țările în care creștinii consumă și ei această băutură, există totuși pericolul excesului și al purtării necunvinșioase ce rezultă din aceasta. Or, tocmai această nestăpânire este avută în vedere aici.

Biblia face distincție între folosirea vinului și abuzarea de această băutură. Consumul vinului, cu măsură, a fost permis atunci când Isus a transformat apa în vin la nunta din Cana (Ioan 2:1-11). Apoi Pavel îi prescrie lui Timotei consumul de vin în scopuri medicale (1 Tim. 5:23; vezi și Prov. 31:6). Dar consumul abuziv de vin și de băuturi tari este condamnat la Proverbe 20:1; 23:29-35. Deși cuvântul nu cere abținerea totală de la consumul de vin, există o situație în care se recomandă reținere, respectiv atunci când consumul de vin l-ar putea face să se poticnească pe un frate mai slab sau l-ar ofensa (Rom. 14:21). Acest considerent stă la baza deciziei unui mare număr de creștini din America de Nord de a se abține total de la consumul de băuturi alcoolice.

În cazul presbiterului, nu se pune problema interdicției totale a vinului, ci doar a consumului excesiv de vin, care duce la desmaț.

De asemenea presbiterul nu trebuie să fie **violent**. El nu trebuie să recurgă la folosirea forței fizice, nu are voie să lovească pe nimeni. Am auzit de unii membri ai clerului care uneori își ating enoriașii pentru a-i face să se îndrepte. Acest tip de intimidare nu are ce căuta în purtarea unui episcop.

El nu are voie să fie **lacom de bani**, adică nu trebuie să fie absorbit de dorința de îmbogățire, care să-l facă să nu mai ia seama la modul prin care se îmbogățește. E adevărat, cum sublinia și Samuel Johnson, că „pofta de aur, lipsită de simțire și remușcare, constituie forma supremă de corupție a omului degenerat.“ Un presbiter adevărat poate afirma, împreună cu Pavel: „N-am profitat nici argințul, nici aurul, nici hainele cuiva“ (Fapte 20:33).

1:8 Pe plan pozitiv, un episcop trebuie să fie **primitor de oaspeți**. Casa lui trebuie să fie deschisă totdeauna pentru străini, pentru cei cu probleme personale, pentru cei desnădăjduiți și oprimați. Ea trebuie să fie un loc în care să domnească părtașia creștină, unde fiecare oaspete să fie primit ca și când ar fi chiar Domnul Isus.

Apoi el trebuie să fie **iubitor de bine** — de oameni buni și de lucruri bune. Vorbirea lui, activitățile sale, persoanele cu care se

asociază — toate acestea trebuie să dezvăluie faptul că este detașat de tot ce este discutabil, pătat sau greșit.

El trebuie să fie **cumpătat** (veghețor). Asta înseamnă că trebuie să fie prudent, discret și stăpân pe sine. Același cuvânt este folosit la Tit 2:2, 5, 6, 12, unde are înțelesul de om cu scaun la cap, cu stăpânire de sine și alert.

În purtările sale față de alții, presbiterul trebuie să fie **drept**. În relația cu Dumnezeu trebuie să fie **sfânt**. În purtarea față de el însuși, trebuie să fie **cu stăpânire de sine**. La asta s-a referit Pavel la Galateni 5:22, 23: „Roada Duhului este... stăpânirea de sine.” Înseamnă că cineva este în stare să-și stăpânească toate pasiunile și apetiturile, pentru ca acestea să-l fie supuse lui Cristos. Deși puterea pentru această stăpânire nu poate veni decât de la Duhul Sfânt, trebuie să existe disciplină și cooperare din partea credinciosului.

1:9 Episcopul trebuie să fie sănătos în credință. El trebuie să se țină cu tenacitate de doctrinele sănătoase din punct de vedere spiritual pe care ni le-a dat ca învățătură Domnul Isus și apostolii și care au fost păstrate pentru noi în Noul Testament. Numai atunci va putea el să dea sfinților un regim nutritiv echilibrat de **învățătură sănătoasă**, reducându-i la tăcere pe cei ce vorbesc împotriva adevărului.

Acestea sunt calitățile pe care trebuie să le întrunească cei ce sunt călăuze duhovnicești în adunarea locală. Trebuie remarcat că nu se spune nimic despre statura fizică a cuiva, despre realizările pe planul culturii sau educației, despre statutul social sau iscusința în afaceri. Chiar și un măturător de stradă gheboșat, cu puțină educație sau chiar fără pregătire intelectuală poate fi un presbiter calificat pe baza staturii sale spirituale. Afirmăm pe care o auzim adesea că un om de afaceri cu mari succes pe plan economic ar poseda exact calitățile de care e nevoie ca să fie lider în biserică pur și simplu nu este adevărată.

Un alt punct pe care trebuie să-l menționăm este faptul că imaginea pe care o prezintă Scriptura despre un presbiter evlavios nu este aceea a unui om care aranjează cine să fie invitat să vorbească la biserică sau care să se ocupe de reparațiile clădirii sau de alte chestiuni administrative. Nicidecum! Adevăratul presbiter este profund și vital angajat în viața spirituală a bisericii, prin învățatura pe care o dă, prin sfaturile, îndemnul, încura-

ările, muștrările și îndreptarea pe care le oferă.

III. ERORI DOCTRINARE ÎN ADUNARE (1:10-16)

1:10 În biserica primară, exista „libertatea Duhului”, adică libertatea bărbaților de a participa la adunări, după cum îi călăuzea Duhul Sfânt. Pavel descrie o atare adunare „deschisă” la 1 Corinteni 14:26: „Atunci ce este de făcut, fraților? Când vă adunați laolaltă, fiecare dintre voi are un psalm, are o învățătură, are o descoperire, are un cuvânt în limbă, are o interpretare: toate să se facă spre zidire.” Este situația ideală, în care Duhul lui Dumnezeu este astfel liber să vorbească prin diverși membri din adunare. Dar datorită naturii umane, oriunde există o atare libertate, aproape întotdeauna se vor găsi oameni care se vor grăbi să aducă învățături false, angajându-se în dispute ce nu zidesc sau în devieri de la subiect, lipsite de călăuzirea Duhului.

Asta se întâmplase în adunările din Creta. Pavel și-a dat seama că trebuie să existe o puternică conducere spirituală, care să țină în frâu aceste abuzuri și să păstreze libertatea Duhului. De asemenea el și-a dat seama că era mare nevoie să fie numiți bătrâni care să întrunească întru totul calitățile de presbiter. Prin urmare, în acest loc el reiterează condițiile necesare pentru luarea unor acțiuni prompte în numirea de presbiteri în biserici.

Mulți nesupuși se ridicaseră în adunări, care sfidau autoritatea apostolilor, tăgăduind învățăturile lor. Acești oameni vorbeau **fără folos**, fiind **amăgitori**. Cuvintele lor nu aduceau nici o binefacere spirituală, ci îi văduveau pe oameni de adevăr, ducându-i în rătăcire.

Capii răutăților erau cei din ceata circumcișilor, adică învățătorii iudaici care se dădeau creștini, dar susțineau că și creștinii trebuie să fie circumciși și să țină legea ceremonială iudaică. Or, prin asta ei negau în practică suficiența lucrării lui Cristos.

1:11 Oameni de felul acestora trebuiau reduși la tăcere. Ei trebuiau să învețe că adunarea nu este o democrație și că libertatea cuvântului are limite. Acești oameni făcuseră ravagii în familii întregi. Să însemne asta că ei răspândiseră doctrinele lor nocive din casă în casă, pe ascuns? Aceasta este metoda preferată a cultelor deviate (2 Tim. 3:6). Apoi motivele lor erau suspecte, ei urmărind câștig de bani și folosindu-se de slujba creștină ca de o acoperire pentru scopurile lor mercan-

tile. Mesajul lor era pe placul tendințelor legaliste din inima omului, încurajându-l să creadă că ar putea câștiga bunăvoința lui Dumnezeu prin efectuarea unui set de ritualuri mecaniciste, în paralel cu trăirea unei vieți corupte și stricate. Ei predau, din dorința de câștig necinstit, învățături pe care nu aveau nici un drept să le predea.

1:12 Aici Pavel îi amintește lui Tit cu ce fel de oameni are de a face. Această caracterizare de o deosebită franchețe și causticitate se potrivea învățătorilor falși și în general **cretanilor**. Pavel îl citează pe Epimenides, unul din proprii lor purtători de cuvânt, care a trăit în jurul anului 600 î.Cr. și care i-a numit **mincinoși, fiare sălbătice, mândăcioși leneși**. Se pare că fiecare popor își are trăsăturile naționale, dar cretanii erau neîntrețuți pentru depravarea lor. Erău **mincinoși** în veterați. Erău ca niște fiare sălbătice, trăind doar pentru a-și satisface cele mai josnice și mai sălbătice patimi. Ca unii care făceau alergie la muncă, fiind deați la lăcomie și îmbuibare, ei trăiau doar pentru plăceri, neavând loc în viața lor pentru mersul la biserică.

1:13 Apostolul confirmă acuratețea acestei schițe de caracter. Cu ce materie primă nepromițătoare trebuia să lucreze Tit! De ajuns să-l descurajeze pe orice misionar! Dar Pavel nu îi consideră pe acești oameni iremediabili, nici nu-l sfătuiește pe Tit să-i abandoneze. Prin evanghelie există nădejde pentru toate categoriile de oameni, chiar și pentru cei mai de jos. Și astfel Pavel își sfătuiește asistentul să-i mustre aspru, ca să fie sănătoși în credința creștină. Unii din oamenii aceștia puteau deveni nu doar credincioși exemplari, ci și presbiteri evlavioși din bisericile locale. Pasajul acesta e plin de încurajări pentru lucrătorii creștini în câmpuri de misiune dificile ale lumii. În fapt, care dintre câmpurile de misiune nu este greu? Dincolo de jосnicia, optuzitatea și nepăsarea oamenilor, există întotdeauna viziunea că aceștia vor deveni sfinți plini de har, curați și credincioși.

1:14 Alături de severele mustrări adresate învățătorilor falși, Tit trebuie să-i prevină să **nu-și îndrepte mintea spre basme evreiești și porunci date de oameni care se întorc de la adevăr**. Iudaizatorii trăiau într-o lume a fanteziilor religioase și a regulilor bazate pe consumul de alimente curate și evitarea celor necurate, precum și pe păzirea de întinarea ceremonială. Referitor la acestea, Pavel spune la Coloseni 2:23: „Aceste lucruri au,

în adevăr, o aparență de înțelepciune, într-o închinare voită, o smerenie falsă și o asprime față de trup, dar nu sunt de nici un preț împotriva mulțumirii firii pământești.“

1:15 Cele spuse de Pavel în continuare au dat naștere la atâtea interpretări greșite, încât e nevoie să facem în acest punct o explicație detaliată. El scrie: **„Toate lucrurile sunt curate pentru cei curați; dar pentru cei necurați și necredincioși, nimic nu este curat, ci și mintea, și conștiința le sunt întinate.“**

Dacă scoatem cuvintele: **pentru cei curați toate lucrurile sunt curate** din contextul lor, considerându-le o declarație de adevăr *absolut*, în toate domeniile vieții, dăm de bucluc, întrucât *nu* toate lucrurile sunt curate, chiar pentru cei cu mintea curată. Trist e că unii, pornind de la acest verset, au justificat consultarea unor reviste cu conținut murdar, a unor filme excitante și chiar imoralitatea în sine: La asta se referă Petru când spune că unii răstălmăcesc Scripturile „spre pierzarea lor“ (2 Pet. 3:16).

Să fim înțeleși: versetul acesta nu are absolut nimic de a face cu lucruri păcătoase în sine și condamnate de Biblie. Proverbiala exprimare din acest verset trebuie înțeleasă în lumina contextului. Pavel *nu* s-a referit la chestiuni de morală indiscutabilă, la lucruri cu conținut inerent fie greșit, fie bun, ci a discutat chestiuni de valoare morală neutră, lucruri considerate întinătoare de un iudeu ce trăia sub lege, dar care sunt perfect legitime pentru un creștin ce trăiește sub har. Exemplu evident în această privință este cel al consumului de carne de porc, care nu era permis copiilor lui Dumnezeu din Vechiul Testament, dar pe care Domnul Isus îl modifică, atunci când spune că nici un lucru care intră în om nu-l poate întina (Marcu 7:15). Spunând aceste cuvinte El a pronunțat toate alimentele curate (Marcu 7:19). Pavel a avut și el în vedere acest adevăr, când a spus: „Dar nu carnea ne face pe noi plăcuți lui Dumnezeu; nu câștigăm nimic dacă mâncăm din ea și nu pierdem nimic dacă nu mâncăm“ (1 Cor. 8:8). Când spune: **„Pentru cei curați toate lucrurile sunt curate,“** el înțelege prin asta că pentru credinciosul **născut** din nou toate alimentele sunt curate, **dar pentru cei întinați și necredincioși nimic nu este curat**. Nu ceea ce mănâncă o persoană îl întinează, ci ceea ce iese din inima lui (Marcu 7:20-23). Dacă viața cuiva este necurată, dacă nu are credință în Domnul Isus, atunci nimic nu este curat pentru el. Respectarea

unor reguli de dietă nu va avea nici un efect asupra lui. Mai întâi de toate el are nevoie să fie convertit, să primească măntuirea în dar, iar nu să încerce s-o dobândească prin ritualuri sau legalism. Chiar mințile și conștiințele oamenilor întinați sunt corupte. Procesele lor mentale și puterile lor morale sunt întinate. Nu se pune problema unei întinări ceremoniale externe, ci a corupției și deprăvierii interne.

1:16 Evident, când se referă la învățătorii falși, adică la iudaizatori, Pavel spune că **ei mărturisesc că Îl cunosc pe Dumnezeu, dar cu faptele Îl tăgăduiesc**. Ei se dau creștini, dar practica lor nu se potrivește cu mărturia lor. Apoi, pentru a amplifica această aspră condamnare, apostolul spune că sunt **o urâciune, nesupuși și netrebniți pentru orice faptă bună (descalificați)**. Comportarea lor personală era lamentabilă. În ochii lui Dumnezeu, ei trăiau în totală neascultare. Cât privește faptele bune față de Dumnezeu sau față de om, acestea nu valorau nimic. A vorbit oare Pavel mânat de dragostea creștină, când s-a exprimat cu cuvinte atât de aspre la adresa altora? Răspunsul este un hotărât *da!* Dragostea niciodată nu trece cu vederea păcatul. Oamenii aceștia perverteau evanghelia, dezonorând Persoana și lucrarea Domnului Isus și ducând la pierzare sufletele oamenilor. A fi îngăduitor cu asemenea oameni este un păcat.

IV. EXERCITARE ÎN ADUNARE

(2:1-15)

2:1 Viețile învățătorilor falși erau mai degrabă *mincinoase*, decât *evlavioase*. Prin conduita lor ei tăgăduiau marile adevăruri ale credinței. Cine poate măsura daunele aduse mărturiei creștine de cei ce să dădeau mari sfinți, dar trăiau în realitate o mare minciună? Sarcina incredințată lui Tit (și tuturor slujitorilor adevărați ai Domnului) a fost de a preda **învățătura sănătoasă**. El trebuia să reducă prăpastia uriașă dintre ceea ce spuneau copiii lui Dumnezeu cu gura și ceea ce trăiau în viața de zi cu zi. De fapt aceasta este nota dominantă a epistolei: trăirea în practică a doctrinei sănătoase prin săvârșirea de fapte bune. Următoarele versete ne oferă exemple practice despre ce constituie aceste fapte bune.

2:2 Mai întâi, ne ocupăm de **cei bătrâni** — nu de bătrâni în sensul de presbiteri, ci de oameni în etate, cu experiență și maturitate, care trebuie să fie **treji**. În principal aceasta înseamnă că ei trebuie să consume vinul cu

măsură, dar are un sens mult mai cuprinzător, referindu-se la toate compartimentele vieții lor. Ei trebuie să fie **vrednici de cinste**, plini de demnitate, dar nu morocănoși. Asta pentru că și alții au necazurile lor. Oamenii mai vârstnici trebuie să fie **cumpătați**, adică echilibrați și discreți. Ei trebuie să fie **sănătoși în credință**. Vârsta îi face pe unii oameni nepăsători, blazați și chiar cinici. Cei care sunt sănătoși în credință sunt însă mulțumitori, optimiști și oameni plăcuți, în a căror companie îți place să stai. Ei trebuie să fie sănătoși și **în dragoste**. Dragostea nu este egocentristă, ci se gândește la alții și se manifestă prin dărmicie. De asemenea, ei trebuie să fie **viguroși în răbdare**. Vârsta aduce cu sine neputințe și disabilități, uneori greu de suportat. Cei care sunt însă sănătoși în capacitatea de a răbda vor rezista, purtându-și cu har și răbdare încercările.

2:3 Femeile în vârstă trebuie de asemenea să se poarte cu reverență. Păzește-ne Doamne de femeile care nu sunt preocupate decât cu fleacuri! Ele nu trebuie să fie **defăimătoare**. Termenul folosit de Pavel aici, în textul din greaca veche, este *diabolos*, adică diavolul. Este un cuvânt foarte nimerit, întrucât bârfa și vorbirea de rău sunt de origine diabolică. Ele nu trebuie să fie înrobite de băutură. De fapt, ele nu trebuie să fie înrobite de mâncare, băutură sau medicamente. Deși nu li se repartizează nici un rol *public* în lucrarea din cadrul bisericii, femeile mai în vârstă au încredințarea de a preda acasă. Cine poate măsura potențialul unei asemenea slujbe!

2:4 În mod concret, femeile mai vârstnice trebuie să le **îndemne pe cele tinere**. Anii îndelungați de studiere a Bibliei și de experiență practică o învrednicesc pe o asemenea soră creștină să împărtășească uneia mai tinere sfaturile ei prețioase, la început de drum. Altminteri fiecare generație ar trebui s-o ia de la început, repetând greșelile celei precedente, și trebuind să învețe din experiența proprie. Deși responsabilitatea predării este așezată aici pe umerii femeilor mai vârstnice, orice persoană tânără va cultiva prietenia creștinelor mai în etate, solicitându-le sfaturile și căile de îndreptare.

Femeile tinere trebuie învățate să-și iubească soții. Dar asta înseamnă mai mult decât a-i săruta când ies pe ușă, mergând la serviciu. Sunt incluse aici o sumedenie de modalități prin care o soție poate să demonstreze că îl respectă cu adevărat — recunoscându-i rolul de cap al familiei, neluând nici

o decizie majoră fără el, ținându-și casa în ordine, îngrijindu-se de aspectul ei exterior, nedepășind posibilitățile lor financiare, mărturisind imediat și iertând cu bunăvoință, păstrând liniile de comunicație întotdeauna deschise, abținându-se de la criticarea sau contrazicerea soțului de față cu alții și acordându-i sprijinul când lucrurile nu merg bine.

Ele trebuie învățate să-și iubească copiii — citindu-le din Biblie și rugându-se cu ei, întâmpinându-i când se întorc de la școală sau de la joacă, disciplinându-i ferm dar drept și mulându-i pentru slujirea Domnului, mai degrabă decât pentru lume și pentru iad.

2:5 Tinerele femei trebuie învățate să fie cumpătate, adică să-și dea seama ce se cuvine să facă ele ca surori creștine și de ce extreme să se ferească. Ele trebuie să fie curate (dând dovadă de castitate), credincioase soților lor și evitând necurația în gândurile, cuvintele sau acțiunile lor. Ele trebuie să fie **gospodine bune**. Trebuie să-și dea seama că aceasta este slujirea divină pe care au datoria s-o desfășoare pentru slava lui Dumnezeu. Femeile mai vârstnice trebuie să imprime în surorile tinere gândul că este o onoare deosebită să-L slujească pe Domnul în familie ca soții și mame, mai degrabă decât să fie angajate în servicii în afara căminului, neglijându-și astfel familia. Femeile tinere trebuie să fie învățate să fie **bune** — adică să trăiască pentru alții, să fie primitoare de oaspeți, să fie amabile și generoase, iar nu egocentriste și posesive. Ele trebuie să fie supuse soților lor, recunoscând că ei sunt capii familiilor. Dacă o soție este mai talentată și mai capabilă decât soțul ei, în loc să-l domine, ea ar trebui să-l încurajeze și să-l ajute să-și asume un rol mai activ în familie, ca lider și să slujească în biserica locală. Dacă este ispitită să-l cicălească, trebuie să se împotrivescă ispitei, înlocuind cicăleala cu lauda la adresa soțului. Toate acestea trebuie făcute pentru a păzi **cuvântul lui Dumnezeu**, ca să nu fie **hulit** sau discreditat. Pe tot cuprinsul acestei scrisori, Pavel este conștient de ocara ce este adusă cauzei Domnului atunci când copiii Săi trăiesc o viață ce nu corespunde mărturiei lor.

2:6 Pavel nu l-a îndemnat pe Tit să le învețe el pe tinerele surori, ci, din rațiuni ce țin de discreție, a lăsat această slujbă în seama surorilor mai vârstnice. Dar lui Tit i se spune să-i **sfătuiască** pe tineri și mai ales să-i îndemne să fie **cumpătați**, să știe să se stăpânească. Este un îndemn cât se poate de potrivit, având în vedere zelul debordant de cei

caracterizează pe tineri, energia, neastâmpărul lor și puternicile pomiri ce-i caracterizează. În toate domeniile vieții, ei trebuie să învețe să se stăpânească și să atingă echilibrul.

2:7 Pavel are un mic îndemn și pentru Tit. Ca unul căruia i s-a încredințat sarcina de a exercita grija față de biserici, Tit trebuie să exercite grija și față de menținerea unui model consecvent de fapte bune. Trebuie să existe o paralelă apropiată între doctrină și comportarea sa. Învățătura trebuie să fie caracterizată de integritate, reverență și incoruptibilitate. Prin integritate se înțelege că învățătura trebuie să corespundă cu credința transmisă odată pentru totdeauna sfinților. Prin reverență Pavel vrea să spună că învățătura trebuie să fie plină de demnitate și înțelepciune. Iar prin incoruptibilitate — termen pe care, din păcate, cele mai multe versiuni moderne ale Bibliei îl omit³ — se înțelege învățătorul sincer care nu se poate lăsa corupt sau abătut de la calea adevărului.

2:8 **Vorbirea sănătoasă care să nu poată fi condamnată** este degajată de orice lucru față de care s-ar putea obiecta. O astfel de vorbire trebuie să fie liberă de chestiuni secundare, de noutăți doctrinare, de ciudățenii, de excentricități și alte lucruri de felul acestora. Acest tip de slujbă este irezistibil. Cei care se opun învățăturii sănătoase sunt rușinați, întrucât nu găsesc nici o spărtură în armura credinciosului. Nu există argument mai puternic decât o viață de sfințenie!

2:9 În acest punct li se oferă instrucțiuni speciale sclavilor. Să nu uităm că Biblia recunoaște chiar și existența unor instituții cu care nu este de acord. De pildă, Vechiul Testament consemnează viața de poligamie trăită de mulți dintre patriarhi, deși poligamia nu a fost niciodată voia lui Dumnezeu pentru oamenii Săi. Dumnezeu nu a aprobat niciodată nedreptățile și cruzimea sclaviei; cândva El îi va trage la răspundere pe stăpânii de sclavi. În același timp, Noul Testament nu sprijină ideea răsturnării sclaviei prin forță, prin revoluție. Mai degrabă, NT condamnă și elimină abuzurile sclaviei prin intermediul evangheliei. Istoria consemnează că relele sclaviei au dispărut acolo unde Cuvântul lui Dumnezeu a fost predicat și predat cu sârguință.

Dar între timp, acolo unde există sclavie, asta nu înseamnă că sclavul este exclus de la tot ceea ce are mai bun creștinismul. El poate fi un martor al puterii transformatoare a lui Cristos, putând împodobi doctrina despre

Dumnezeu Mântuitorul nostru. În NT sclavilor li se acordă mai mult spațiu decât dregătorilor de națiuni! Asta ar putea indica importanța lor relativă în împărăția lui Dumnezeu. **Robii creștini trebuie să fie supuși stăpânilor lor**, cu excepția cazurilor în care această supunere ar însemna nesupunere față de Domnul. În cazul acesta, ei trebuie să refuze și să suporte în liniște consecințele neascultării lor, în virtutea faptului că sunt creștini. Ei trebuie să-i mulțumească pe stăpânii lor în toate privințele, adică să fie productivi, pe plan calitativ și cantitativ. Toate aceste servicii pot fi făcute ca pentru Cristos, fiind pe deplin răsplătite de El. Robii nu trebuie să întoarcă vorba stăpânilor lor sau să fie obraznici. Mulți sclavi au avut privilegiul de a-i conduce pe stăpânii lor la Domnul Isus în primele zile ale creștinismului, asta datorându-se în mare parte prăpastiei ce exista între sclavii păgâni și sclavii creștini.

2:10 Una din cele mai evidente deosebiri a constat în faptul că creștinii nu s-au pretat la păcatul atât de prevalent între ceilalți sclavi, respectiv **hoția**. Etica creștină îi obliga la norme stricte de cinste. Mai e de mirare oare că sclavii creștini se vindeau cu un preț mai mare la licitație? În general ei erau învățați să manifeste o totală și autentică **fidelitate**. Ei trebuiau să inspire încredere totală și astfel să **împodobească doctrina lui Dumnezeu Mântuitorul nostru** în toate aspectele vieții și slujirii lor. Ceea ce era adevărat pe vremea aceea cu privire la robii creștini este valabil astăzi cu privire la toți salariații creștini.

2:11 Următoarele patru versete formează o minunată viniată a mântuirii noastre. Admirând această bijuterie literară, nu trebuie s-o detașăm de contextul ei. Până în acest punct Pavel i-a îndemnat pe toți membrii familiei lui Dumnezeu să aibă o purtare coresponzătoare. Acum el arată că unul din scopurile majore ale mântuirii noastre este acela de a produce în noi o viață de sfințenie statornică.

Căci harul lui Dumnezeu... s-a arătat. Aici **harul lui Dumnezeu** este practic sinonim cu Fiul lui Dumnezeu. Harul lui Dumnezeu **s-a arătat** atunci când Domnul Isus a vizitat planeta noastră și în special când S-a dat pe Sine pentru păcatele noastre. El S-a arătat pentru mântuirea **tuturor oamenilor**. Lucrarea Sa înlocuitoare este suficientă pentru răscumpărarea **tuturor oamenilor**. O ofertă autentică de iertare și izbăvire se face **tuturor**. Dar numai cei care Îl primesc cu

adevărat ca Domn și Mântuitor sunt mântuiți. Nu se sugerează nici aici, nici în vreun alt loc din Biblie că toți vor fi, în cele din urmă, mântuiți. Mântuirea universală este o minciună a diavolului.

2:12 Același har care ne mântuiește ne și instruieste în școala sfințeniei. Or, în această școală există o serie de lucruri interzise, de care trebuie să ne debarșăm. Primul este **nelegiuirea** sau ireligiozitatea. Al doilea îl constituie: **poftele lumești** — nu doar păcatele sexuale, ci și dorința de îmbogățire, de acaparare a puerii, a plăcerilor, faimei sau a oricărui lucru care este în esență lumesc.

În latura pozitivă, harul ne învață să **trăim în veacul de acum în cumpătare și dreptate** față de alții și cu **evlavie** în lumina creată a prezenței Sale. Acestea sunt virtuțile care trebuie să ne caracterizeze în lumea aceasta, unde toate din jurul nostru se vor dizolva. Aici este locul pelerinajului nostru, iar nu patria noastră finală.

2:13 Cât trăim ca străini pe pământ, suntem inspirați de o **nădejde** minunată — **arătarea slavei marelui nostru Dumnezeu și Mântuitor Isus Cristos**. Prin aceasta trebuie să înțelegem oare că este vorba despre Răpire, când Cristos Se va arăta în slavă bisericii, ducând-o în cer (1 Tes. 4:13-18)? Sau mai degrabă textul se referă la venirea lui Cristos pentru a domni, când Se va arăta în slavă lumii întregi, când Își va înfrânge dușmanii și-Și va întemeia împărăția (Apo. 19:11-16)? În principal noi credem Pavel se referă aici la prima ipostază — la venirea lui Cristos ca să-Și ia mireasa, biserica. Dar fie că va veni ca Mire, fie care Rege, credinciosul trebuie să fie pregătit și să aștepte **slăvita Sa venire**.

2:14 Așteptând Întoarcerea Sa, noi nu putem uita scopul primei Sale veniri și a Jertificării Sale de Sine. El **S-a dat pe Sine Însuși** nu numai pentru a ne mântui de vină și de pedeapsa păcatului, ci și **ca să ne răscumpere din orice fărâdelege**. Ar fi fost o mântuire de jumătate dacă pedeapsa păcatului ar fi fost anulată, dacă stăpânirea acestuia asupra vieților noastre ar fi rămas necucerită.

El S-a dat pe Sine Însuși și ca să-Și **curățească un popor [special] care să fie al Lui**. Ediția din 1611 a Bibliei, supranumită „King James“ se exprimă foarte plastic⁴ aici, spunând „a peculiar people“ (În engleză „peculiar“ are azi sensul de „exclusiv, individual, deosebit, unic“ dar și acela de „neobișnuit, ciudat, original“, n.tr.) Prea de multe ori suntem „peculiar“ (adică ieșiți din comun,

n.tr.), dar nu în sensul avut în vedere de El! El nu a murit ca să ne facă niște oameni ciudați sau bizari, ci un **popor** care să-l aparțină Lui într-un mod **special** — nicidecum să ne aparținem nouă înșine sau lumii. **Și S-a dat pe Sine Însuși pentru noi ca să fim plini de râvnă pentru fapte bune.** Cu alte cuvinte, trebuie să fim pătrunși de entuziasmul de a face fapte de bunătațe în numele Lui și pentru slava Lui. Când ne gândim la zelul manifestat de oameni pentru sport, politică și afaceri, ar trebui să încolțească în noi gelozia; ar trebui ca acest fapt să ne inspire la fapte bune.

2:15 Acestea sunt lucrurile pe care Tit a fost împuternicit să le transmită — tot ce s-a discutat în versetele precedente și în special scopurile urmărite prin jertfa Mântuitorului. Tit avea datoria de a-i **îndemna** sau încuraja pe sfinți să trăiască o viață de evlavie practică și să-i **mustre** pe toți cei care contraziceau învățăturile apostolice, atât cu vorba, cât și cu fapta. Tit nu trebuia să-și ceară scuze pentru că desfășura o slujbă energetică. Toate trebuiau făcute **cu toată autoritatea** și îndrăzneala Duhului Sfânt. **Nimeni să nu te disprețuiască.** Tit nu trebuie să-și facă probleme pentru că era tânăr sau că nu era evreu sau că ar fi avut orice alt dezavantaj natural. El rostea cuvântul lui Dumnezeu și în aceasta consta toată autoritatea lui.

V. ÎNDEMNUL ÎN ADUNARE (3:1-11)

3:1 Tit mai avea datoria de a le **aduce aminte** credincioșilor din adunările cretane despre responsabilitățile lor față de stăpânire — față de autoritățile locale și de stat. În viziunea creștină, toate guvernele sunt rânduite de Dumnezeu (Rom. 13:1). Un regim poate fi foarte necreștin sau chiar anti-creștin, dar *orice* guvern este mai bun decât nici un guvern. Absența guvernului înseamnă anarhie. Or, oamenii nu pot supraviețui multă vreme în condiții de anarhie. Chiar dacă un dregător nu-L cunoaște personal pe Dumnezeu, el este „unsul Domnului“ în privința poziției oficiale pe care o ocupă și ca atare trebuie respectat. Creștinii trebuie să fie supuși **dregătorilor și autorităților**. Dar dacă un guvern își părăsește sfera rânduită de Dumnezeu și-i comandă credinciosului să nu se supună lui Dumnezeu, atunci credinciosul trebuie să refuze, bazat pe principiul de la Fapte 5:29: „Trebuie să ascultăm de Dumnezeu mai mult decât de oameni.“ Dacă va fi pedepsit, să suporte această pedeapsă în liniște, acceptând-o ca pentru Domnul.

CREȘTINUL ȘI LUMEA ACEASTA

Credincioșii trebuie să respecte legile, inclusiv legile de circulație, și să-și plătească impozitele și alte taxe. În general ei trebuie să fie supuși respectuoși, ascultători, care se conformă legilor. Dar există și zone în care se manifestă o mare diversitate de puncte divergente între creștini, cu privire la responsabilitățile lor. Aici sunt incluse chestiunile legate de votare, de candidatura la vreun post public sau de participarea la război în cadrul forțelor armate. Cu privire la primele două, iată câteva principii călăuzitoare pe care ni le oferă Biblia ca ajutor:

1. Creștinii sunt în lume, dar nu sunt din lume (Ioan 17:14, 16).

2. Întregul sistem mondial se află în mâinile celui rău și a fost condamnat de Dumnezeu (1 Ioan 5:19b; 2:17; Ioan 12:31).

3. Misiunea creștinului nu este aceea de a ameliora lumea, ci de a vedea cum oameni din această lume sunt mântuiți.

4. Deși creștinul este aproape inevitabil un cetățean al unei țări din lume, cetățenia lui principală este din cer — într-atât încât el trebuie să se considere pelerin și călător aici pe pământ (Fil. 3:20; 1 Pet. 2:11).

5. Nici un soldat înrolat în satisfacerea stagiului militar nu are voie să se angreneze în afacerile acestei vieți, pentru ca nu cumva să-i displace celui care l-a înscris la oaste (2 Tim. 2:4).

6. Domnul Isus a spus: „Împărăția mea nu este din lumea aceasta“ (Ioan 18:36). Ca ambasadorii ai Săi, noi trebuie să reprezentăm acest adevăr pentru lume.

7. Politicianismul tinde să fie corupt prin însuși natura sa. Creștinii trebuie să se separe de fărâdelege (2 Cor. 6:17, 18).

8. În privința votării, creștinul va vota de obicei pentru un om care este drept și cinstit. Dar uneori este voia lui Dumnezeu de a ridica pe oamenii aflați pe cele mai de jos trepte ale acestei lumi (Dan. 4:17). Cum putem noi cunoaște și împlini voia lui Dumnezeu în asemenea cazuri?

Cealaltă întrebare se referă la faptul dacă un credincios trebuie să se ducă la război, când patria îi cere acest lucru. Există argumente puternice și de o parte, și de cealaltă, dar mie mi se pare că balanța înclină în favoarea refuzului de a participa la război. Principiile enumerate mai sus ating problema, dar există și altele. (1) Domnul nostru a spus: „Dacă împărăția Mea ar fi din această lume, slujitorii Mei ar lupta“ (Ioan 18:36). (2) Apoi El a mai spus: „Toți cei ce scot

sabia de sabie vor pieri“ (Mat. 26:52). (3) Intreaga idee de a lua cuiva viața se opune învățării Celui care a spus: „Iubiți-vă vrăjmași“ (Mat. 5:44).

Cei care se opun portului de arme au motive să fie recunoscători dacă trăiesc într-o țară în care li se permite să se înscrie pe lista celor care nu participă la război din motive de conștiință sau pe lista necombatanților.

Pe de altă parte, mulți creștini *au slujit* în conflicte armate, umplându-se de glorie și onoare. Susținătorii acestui punct de vedere arată că în Noul Testament ni se prezintă suteși (de exemplu: Corneliu și Iuliu) într-o lumină foarte favorabilă. De asemenea se face uz în NT de figuri de stil împrumutate din viața militară, pentru a ilustra lupta *creștină* (de ex. Ef. 6:10-17). Dacă milităria ar fi inerent *greșită*, atunci cum se face că Pavel ne numește „ostași buni ai lui Isus Cristos.“ Indiferent la care punct de vedere subscrie cineva, nu trebuie să-i judece sau să-i condamne pe cei care au o altă părere. Există loc pentru puncte de vedere divergente. †

O altă obligație a ucenicului creștin este să fie gata pentru orice lucrare bună. Nu toate slujbele din lumea aceasta sunt onorabile — așa; de pildă, multe din reclamele din ziua de azi sunt clădite pe minciuni și unele întreprinderi vând produse care dăunează sănătății spirituale, mentale și fizice a omului. Pornind de la considerentul că trebuie să avem un cuget curat, aceste ocupații trebuiesc evitate.

3:2 Un creștin nu trebuie să-l vorbească de rău pe nimeni. În alte locuri din Biblie ni se interzice concret să vorbim de rău un dregător (Ex. 22:28; Fapte 23:5) — poruncă de care toți creștinii trebuie să-și aducă aminte în vâltoarea campaniilor politice sau în vremuri de restriște, de prigoană sau de asuprire. Dar aici se lărgește cadrul interdicției, persoanele fiind apărate și de ridiculizare, calomniere, insultă sau abuzuri verbale. Ce oceane de întristare și necazuri s-ar evita, dacă creștinii ar asculta de acest principiu simplu: **să nu vorbească pe nimeni de rău!**

Noi trebuie să fim **pașnici** și să evităm cearta. E nevoie de doi pentru ca să izbutnească o dispută. Când cineva încerca să-l ațâțe pe D. Ironside la o ceartă cu privire la o chestiune de importanță minoră, asupra căreia predicase, el răspundea: „Frate dragă, când vom ajunge în cer, unul din noi se va dovedi că nu a avut dreptate și poate că acela voi fi eu.“ Și cu acest duh pune capăt la orice polemici.

Apoi trebuie să fim **blânzi**. Este greu să ne gândim la această calitate fără să ne gândim la Domnul Isus. El a fost manierat și bun, pașnic și conciliator. Iar noi trebuie să arătăm **blândețe** sau amabilitate față de toți oamenii. Se pare atât de nimerit ca amabilitatea să fie propovăduită ca una din virtuțile de seamă ale creștinului. În esență ea înseamnă să ne gândim cu smerenție la alții, să-i punem pe alții pe locul întâi și să spunem și să facem lucruri frumoase, amabile, curtenitoare. Principiul amabilității cere ca să-i slujești pe alții înainte de a te sluji pe tine, să prinzi orice prilej de a-i ajuta pe alții și să exprimi cu promptitudine și apreciere pentru gesturile de amabilitate de care ți se face parte. Amabilitatea nu se poartă niciodată necuviincios, vulgar sau bătăran.

3:3 Din nou, în mijlocul unei secțiuni cu puternic conținut etic, apostolul introduce o doctrină clasică a mântuirii noastre, punând accentul pe felul mântuirii, respectiv trăirea unei vieți de fapte bune. Iată care este înlănțuirea ideilor aici: (1) Condiția noastră înainte de mântuire, versetul 3; (2) natura mântuirii noastre, versetele 4-7; (3) rezultatul practic al mântuirii, versetul 8. Imaginea pe care o avea Dumnezeu despre noi înainte de mântuire nu este deloc măgulitoare. Pretinzând că știam răspunsurile la toate întrebările, noi eram în realitate **fără minte**, neputând pricepe adevărurile spirituale și neînțelepți în opțiunile și în conduita noastră. Noi eram **neascultători** de Dumnezeu și poate și de părinți și de alte autorități. Noi eram **înșelați** de diavolul și de propria noastră judecată perversită, nenimerind niciodată ceea ce bună și sfârșind mereu în înfundături. Noi eram robiți de diverse obiceiuri necurate, subjugăți de viața rea a gândurilor noastre și săvârșeam păcate de tot felul. Viața era un șir nesfârșit de **răutate și invidie** față de alții. Nevedernici de a fi iubiți și egoiști, noi eram mizerabili și-i făceam și pe alții mizerabili; **demni de a fi urâți și urându-ne unii pe alții**: Ce trist comentariu asupra vieții printre vecini certăreți, colegi de muncă puși mereu pe ceartă, competitori angajați în competiție pe viață și pe moarte, și în mijlocul unor familii învrăjbite!

3:4 Acest tablou deprimant al depravării omului este întrerupt de unul din marile *dar* din Scriptură. Ce recunoscători putem fi pentru aceste conjuncții venite la momentul potrivit, care semnaleză minunata intervenție a lui Dumnezeu, pentru a-l salva pe om de la propria sa distrugere! Cineva le-a numit

barierele așezate de Dumnezeu pe drumul omului spre iad.

Dar când s-a arătat bunătatea lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, și dragostea Lui față de oameni... Acest lucru a avut loc atunci când Domnul Isus S-a arătat lumii în urmă cu peste o mie nouă sute de ani. În alt sens, bunătatea și dragostea lui Dumnezeu s-au arătat față de noi atunci când am fost mântuiți. Tocmai ca manifestare a acestor atribute Și-a trimis El preaiubitul Fiul ca să moară pentru o lume de păcătoși răzvâriți. Termenul din greacă folosit aici în sintagma: **dragostea... față de oameni** este baza cuvântului *filantropie*, care combină ideea de dragoste, grație și compasiune. Titlul **Dumnezeu, Mântuitorul nostru** se referă la **Dumnezeu Tatăl — Mântuitorul nostru** în sensul că El L-a trimis pe Fiul Său în lume ca Jertfa noastră pentru păcat. Domnul Isus mai este numit **Dumnezeu Mântuitorul nostru** (2:13) pentru faptul că a plătit penalizarea necesară pentru ca noi să putem fi iertați și izbăviți.

3:5 El ne-a mântuit de vină și de pedeapsa pentru toate păcatele noastre — trecute, prezente și viitoare. Aceste păcate erau privite în viitor, când a murit Mântuitorul nostru, și încă nu fuseseră săvârșite în timp, dar moartea Lui le-a acoperit pe toate. Totuși nu știu cum se face că omului îi este cel mai greu să înțeleagă unul din cele mai simple și mai clare adevăruri ale evangheliei, anume că mântuirea **nu** se bazează pe **faptele** bune; că nu devii creștin prin trăirea unei vieți creștine. Nu oamenii buni merg în rai. Mărturia consecventă a Bibliei este că omul nu poate câștiga sau merita mântuirea (Ef. 2:9; Rom. 3:20; 4:4, 5; 9:16; 11:6; Gal. 2:16; 3:11). Omul nu se poate mântui pe sine prin fapte bune; toate faptele sale neprihănite sunt ca niște cărpe murdare în ochii lui Dumnezeu (Isa. 64:6). El nu poate deveni creștin prin trăirea unei vieți creștine, pentru simplul motiv că nu are putere în el însuși de a trăi o viață creștină. Nu oamenii buni sunt cei ce merg în cer, ci păcătoșii care au fost salvați prin harul lui Dumnezeu!

Mântuirea nu poate fi câștigată prin fapte bune, deoarece faptele bune sunt *rezultatul* mântuirii. Oriunde există o mântuire adevărată, faptele bune nu vor întârzia să se arate. Și astfel citim că Dumnezeu nu ne-a mântuit din pricina **faptelor neprihănirii pe care le-am făcut noi, ci după îndurarea Lui**. Mântuirea este o lucrare a **îndurării** — nu a justiției. Justiția reclamă aplicarea pedepsei

binemeritate; **îndurarea** asigură o cale neprihănită prin care se poate evita pedeapsa.

Dumnezeu ne-a mântuit prin **spălarea regenerării (nașterii din nou)**. Convertirea este cu adevărat o nouă creație (2 Cor. 5:17) și aici această nouă creație este prezentată sub forma alegorică a unei băi. Este aceeași imagine folosită de Domnul Isus când i-a învățat pe ucenici că există o singură baie a regenerării, dar e nevoie de multe curățiri de întinare (Ioan 13:10). Baia regenerării nu are nimic de a face cu botezul. Nu este o curățire trupească făcută cu ajutorul apei, ci o curățire morală prin cuvântul lui Dumnezeu (Ioan 15:3). Botezul nănti măcar nu este un simbol al acestei băi, ci descrie, mai degrabă, îngroparea cu Cristos în moarte (Rom. 6:4).

Nașterea noastră din nou este definită de asemenea ca o **reînnoire a Duhului Sfânt**. Duhul lui Dumnezeu produce o minunată transformare — nu îmbrăcarea omului vechi cu haine noi, ci îmbrăcarea omului nou cu haine! Duhul Sfânt este *Agentul* în procesul regenerării iar cuvântul lui Dumnezeu este *instrumentul*.

3:6 Dumnezeu a turnat Duhul Sfânt peste noi din belșug. În lăuntrul fiecărui credincios locuiește Duhul Sfânt din clipa în care s-a născut din nou. Duhul este suficient pentru a produce glorioasa reînnoire despre care se vorbește aici. Duhul este dăruit **prin Isus Cristos Mântuitorul nostru**. După cum belșugul de la curtea lui Faraon a fost mediat către Iacov prin Iosif, tot așa binecuvântările lui Dumnezeu, inclusiv inexprimabila binecuvântare a Duhului Său, ne sunt mediate prin Domnul Isus. Isus este „Iosiful“ nostru.

Toate trei Persoanele Binecuvântatei Treimi sunt menționate în legătură cu mântuirea noastră: Dumnezeu Tatăl, (v. 4); Duhul Sfânt (v. 5); și Dumnezeu Fiul (v. 6).

3:7 Urmearea neîntârziată a regenerării noastre este ca, fiind îndreptățiți prin harul Lui, să devenim moștenitori potrivit nădejzii vieții veșnice. Prin răscumpărarea care este în Cristos Isus, Dumnezeu ne socotește neprihăniți printr-un act de har uimitor. Iar noi **devenim moștenitori** a tot ce a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc. Tot ce se cuprinde în a fi cu Cristos și ca El pentru veșnicia întregă este nădejdea noastră.

3:8 Când Pavel spune: „Adevărat este cuvântul acesta“ trebuie să înțelegem oare că se referă la secțiunea precedentă, sau la restul versetului? Forța argumentării sale pare să stea în faptul că, după ce am fost mântuiți de atâtea lucruri, printr-o mîntuire atât de

mare, acum trebuie să trăim într-o manieră vrednică de înalta noastră chemare.

Tit avea datoria să stăruie asupra acestor lucruri (discutate în versetele 1-7) în slujba desfășurată de el la Creta, așa încât credințioșii să caute să fie cei dintâi în fapte bune. Deși sintagma **fapte bune** ar putea însemna ocupații onorabile, sensul mai larg — **fapte bune** în general — este probabil cel avut în vedere aici. Orice învățătură dată credincioșilor ca purtarea lor să fie pe măsura mărturiei lor creștine este excelentă și de folos. Orice învățătură trebuie să aibă o aplicație personală și practică.

3:9 Desigur, există întotdeauna capcane de care trebuie să ne ferim în slujba creștină. Pe vremea lui Pavel, erau **întrebările nebane** (adică dispute fără rost) privitoare la alimente curate și necurate, la reguli legate de Sabat și la respectarea anumitor zile sfinte. Se iscau polemici privitoare la **genealogii**, atât îngerești, cât și omenești. Apoi izbucneau certuri privitoare la reguli foarte minuțioase care fuseseră create pe fundalul legii. Pavel este dezgustat de acestea, considerându-le **nefolositoare și zadarnice**.

Bine ar face slujitorii Domnului din zilele noastre să pună la inimă sfaturile apostolului Pavel, evitând următoarele tangente:

O preocupare prea mare față de metode în sine, mai degrabă decât față de realitățile spirituale. De pildă, dezbaterile ce nu se mai termină privitoare la modul în care trebuie luată Cina Domnului: cu vin fermentat, sau doar cu must (ori suc de struguri, în Statele Unite, n.tr.); sau dacă trebuie să se servească dintr-un singur pahar comun, sau în cupe individuale. Ca și când acestea ar fi chestiuni importante în Biblie!

Slujitorii Domnului trebuie să se ferească și de tăierea firului în patru, de fleacuri.

De concentrarea asupra unui singur adevăr, sau chiar a unui singur aspect al adevărului, ca și când celelalte nu ar fi importante!

Alegorizarea Scripturilor, până când acestea par absurde.

Discuții teologice sterile care nu zidesc pe nimeni.

Alunecarea de la Cuvânt la politică și la căile lăturănice ce o însoțesc; alipirea la tot felul de cruciade creștine, de combatere ba a acestui rău, ba a celuilalt.

Ce tragedie să ne irosim timp de mare preț cu aceste lucruri, când o lume întreagă piere în jurul nostru!

3:10 Omul care se preocupă de aceste chestiuni minore este un eretic **care aduce**

dezbinare.⁵ De obicei pe vioara acestui om nu se găsește decât o notă muzicală, pe care acesta o cântă la nesfârșit. Curând el își va strânge în jurul lui un cerc intim de oameni, cu aceleași păreri negativiste, respingându-i pe ceilalți oameni. Un astfel de om nu se va da în lături să dezbină o întreagă adunare, numai să nu renunțe el la punctele sale de vedere doctrinare la care ține atât de mult. Nici o biserică nu trebuie să tolereze o atare atitudine. Dacă i s-a dat o mustrare și apoi încă una, iar el persistă în lucrarea sa de dezbinare, atunci trebuie exclus din părtașia bisericii locale iar creștinii trebuie să nu mai întrețină contacte sociale cu el. Să sperăm că această ostracizare îl va face să se pocăiască și să trateze mai echilibrat cuvântul lui Dumnezeu.

3:11 Pentru ca nu cumva să creadă cineva că **un astfel de om** nu constituie o amenințare gravă la adresa bisericii, apostolul îl înferează, numindu-l **un stricat care păcătuiește, fiind condamnat prin sine însuși**. (verset tradus după ediția CLV, Bielefeld, Germania, întrucât este mult mai apropiată în acest punct de traducerea engleză folosită de autor în comentariu, n.tr.). El se „autocondamnă” întrucât ține morțiș la răutatea sa, chiar după ce a fost avertizat de creștinii responsabili.

VI. ÎNCHEIERE (3:12-15)

3:12 Epistola se încheie cu câteva direcitive adresate de Pavel lui Tit. Pavel intenționa să-l trimită fie pe **Artema**, fie pe **Tihic**, ca să-l înlocuiască pe Tit la Creta, preluând de la acesta povara lucrării. Cu **Tihic** ne-am mai întâlnit, la Fapte 20:4; Ef. 6:21; Col. 4:7, dar cu **Artema** încă nu am făcut cunoștință. Din 2 Timotei 4:12 se poate deduce că **Tihic** a fost trimis la Efes, iar nu în Creta, ceea ce înseamnă că înlocuitorul lui Tit în Creta a fost, după câte se pare, **Artema**. Imediat după sosirea acestuia, Tit trebuia să se ducă la **Nicopolis**, unde Pavel era **hotărât să ierneze**. Pe vremea aceea erau cel puțin șapte cetăți numite Nicopolis, dar majoritatea comentatorilor cred că Tit a ales-o pe cea din Epir, în vestul Greciei.

3:13 Tit urma să fie vizitat de **avocatul Zena și de Apolo**. Poate că aceștia i-au transmis lui Tit scrisoarea din partea lui Pavel. Pe vremea aceea existau două feluri de avocați: cărturarii, care expuneau legea religioasă și juriști care se ocupau de dreptul civil. Ni se cere să decidem căreia dintre categorii îi aparținea **Zena**. Eu înclin să cred că este vorba de prima, pe motiv că acesta a

fost rugat să vină în ajutorul lui Tit, pentru a pune capăt interminabilelor ciorovăieli legate de Legea lui Moise (v. 9). În schimb dacă Zena era un avocat în drept civil, atunci era un avocat cinstit! Singurul **Apolo** de care citim în Noul Testament este cel menționat la Fapte 18:24-28 și 1 Corinteni. Poate că este vorba de una și aceeași persoană. Când Pavel i-a spus lui Tit să-i trimită pe acești doi oameni **degrabă în călătoria lor**, el a avut grijă ca din îndemnul lui să nu lipsească sfatul de a-i face să se simtă bine pe insula Creta, punându-le la dispoziție toate cele necesare pentru a putea porni mai departe la drum.

3:14 Lui Tit i se încredințează sarcina de a-i învăța pe creștini (**ai noștri**) să fie primitori de oaspeți, să aibă grijă de cei bolnavi și strâmtorați și să fie cu mână largă față de cei nevoiași. În loc să lucreze doar pentru împlinirea propriilor nevoi și dorințe, credincioșii trebuie să aibă o viziune de un pronunțat caracter creștin, conform căreia să câștige bani pentru a putea să-i împartă cu cei mai puțin privilegiați (vezi Ef. 4:28b). Prin asta ei puteau fi salvați de mizeria unei vieți egoiste și de tragedia unei vieți trăite în zadar, fără rod.

3:15 Salutările de încheiere nu trebuiesc bagatelizate sau tratate ca material neimportant. În țările în care creștinii sunt puțini la număr, fiind disprețuiți și persecutați, aceste cuvinte pline de omenie transmit dragostea, prietenia și încurajarea de care au aceștia nevoie. **Toți cei care erau cu apostolul** i-au transmis lui Tit salutări iar Tit a fost rugat la rândul lui să-i salute pe cei ce-l iubeau pe Pavel și echipa sa **în credință**. În fine, Pavel

își încheie Scrisoarea cu tema care i-a dominat viața: **harul Domnului**.

Harul să fie cu voi toți. Amin.

NOTE FINALE

¹(1:1). Vezi Efeseni 1 și Romani 9, unde tema alegerii este tratată mai pe larg.

²(1:6) Mulți cred că deși uneori divorțul este valabil, totuși *un om din conducerea bisericii* nu poate să fie divorțat.

³(2:7) Ca de atâtea ori (vezi notele de subsol din NKJV), textul critic pare să încorporeze textele omise de alte versiuni, aceste texte bazându-se pe manuscrisele cele mai vechi, provenite mai cu seamă din Egipt. Traducerile KJV și NKJV preferă textul tradițional (TR), care este de obicei, dar nu întotdeauna, susținut de manuscrisele majoritare (textul majoritar).

⁴(2:14) În vremea noastră pare ciudat, întrucât sensul termenului „peculiar“ s-a modificat. Versiunea KJV este o traducere foarte exactă; majoritatea așa-ziselor „erori“ se datorează (ca în cazul de față) schimbărilor care au intervenit în limba engleză, în cele aproape patru veacuri de când a fost redactată această traducere.

⁵(3:10) Termenul *eretic* (KJV *heretic*) derivă din greaca veche, unde avea sensul de *dezbinător* (*divisive*, NKJV). O persoană care dezbină biserica de obicei va propaga învățături false sau doctrine „eretice“, dar aceasta este o evoluție ulterioară a termenului *hairetikos*.

BIBLIOGRAFIE

Vezi Bibliografia de la sfârșitul cărții 1 Timotei.

EPISTOLA CĂTRE FILIMON

Introducere

„O adevărată capodoperă a genului epistolar” — Ernest Renan

„Cu toți suntem Onisimii [Domnului]”. — Martin Luther

I. Locul unic în Canon

Poate s-ar găsi unii care să susțină că ne-am putea dispensa de această scurtă scrisoare din partea lui Pavel. Dar ce mult ar greși acești oameni! În primul rând, ea este recunoscută unanim ca fiind o autentică scrisoare personală, izvorâtă din adâncul inimii apostolului — ceea ce-i conferă de la bun început statutul de bijuterie. Adesea Filimon a fost comparat cu o scrisoare seculară pe aceeași temă — a unui sclav fugar — scrisă de autorul roman Pliniu cel Tânăr către un prieten al său. Exceptând elegantul stil retoric, scrisoarea redactată de Pavel o întrece cu mult pe cea a lui Pliniu cel Tânăr.

Această scurtă misivă ne arată tactul, spiritul curtenitor și nuanțele de umor izvorâte din inima plină de iubire a lui Pavel. Deși nu ne prezintă doctrină ca atare, ea este un exemplu strălucit al doctrinei „imputării”, pornind de la porunca lui Pavel: „trece-mi-le în contul meu”. După cum scădințele lui Onisim au fost trecute în „contul” lui Pavel iar capacitatea lui Pavel de a plăti i-a fost aplicată stării neajutorate a lui Onisim, tot așa creștinului i se „impută” păcatele sau îi sunt trecute în contul Domnului, în dreptul lor fiind trecute în registru contabil meritele salvatoare ale Domnului. Nici nu e de mirare că marele reformator Martin Luther a scris aceste cuvinte:

Aici vedem cum Sfântul Pavel se dedică pentru sârmanul Onisim, și cu toate mijloacele aflate la dispoziția sa pledează în favoarea acestuia pe lângă stăpânul său, interpunându-se pe sine ca și când ar fi chiar Onisim, de parcă el, Pavel, l-ar fi păgubit pe Filimon. Tot așa a procedat Cristos pentru noi la Dumnezeu Tatăl, tot așa face Sfântul Pavel pentru Onisim, pe lângă Filimon... Eu cred că noi toți suntem Onisimii Lui.¹

II. Paternitatea

Cu excepția celor mai negativiști critici, toți acceptă paternitatea paulină asupra e-

pistolei Filimon. De fapt, Renan a fost atât de sigur de autenticitatea ei, încât l-a determinat să pună la îndoială propria respingere de către el a strâns înruditei epistole către Coloseni.

Întrucât Filimon este o epistolă atât de scurtă și de personală, nu e de mirare că nu s-au păstrat multe citate timpurii din această scrisoare.

Dovezile externe

Filimon este citată sau se face aluzie la ea în scrierile lui Ignat, Tertulian și Origen. Eusebiu afirmă că a fost una din cărțile acceptate de toți creștinii (*homologoumena*). Marcion a inclus-o în „canonul” său, ea fiind recunoscută și în Canonul Muratorian.

Dovezile interne

Chiar în această scurtă scrisoare, Pavel se menționează pe sine, cu numele, de trei ori (v. 1, 9, 19). Versetele 2, 23, 24 au strâns legături cu Coloseni 4:10-17 și astfel cele două epistole își susțin reciproc autenticitatea. Astfel dovezile interne concordă cu cele externe.

III. Data

Scrisoarea a fost expedită în același timp ca Epistola către Coloseni (adică prin anul 60 d.Cr.) sau cam la treizeci de ani după Înălțarea la Cer a Domnului nostru.

IV. Fondul și tema

Trebuie să însăilăm narațiunea care stă îndărătul acestei scrisori din conținutul propriu-zis al epistolei și din scrisoarea lui Pavel către Coloseni. Se pare că Filimon a fost un locuitor al orașului Colose (cf. Col. 4:17 cu Filimon v. 2) care fusese convertit prin apostolul Pavel (v. 19). Unul din sclavii săi, Onisim, fugise de la el (v. 15, 16) și se subînțelege că Onisim și-a însușit o parte din bunurile stăpânului său (v. 18).

Transfugul a ajuns la Roma pe când apos-

tolul Pavel era întemnițat acolo (v. 9). Nu știm sigur dacă apostolul realmente era după gratii, sau dacă nu cumva aceasta s-a întâmplat în timpul cât s-a bucurat de libertatea de a sta în casa închiriată (Fapte 28:30). Printr-o curioasă înlanțuire de evenimente, Onisim s-a întâlnit cu Pavel în marea metropolă, fiind condus la Cristos prin slujba apostolului (v. 10). În zilele care au urmat, s-a statornicit între cei doi o puternică legătură de dragoste reciprocă (v. 12) iar Onisim s-a dovedit a fi de un mare ajutor pentru Pavel (v. 13). Dar amândoi au fost de acord că cel mai nimerit era ca Onisim să se întoarcă la Filimon și să repare greșelile din trecut. Prin urmare, Pavel i-a scris lui Filimon această

scrisoare, în care mijlocește pentru Onisim, prezentându-i stăpânului acestuia motive bine întemeiate pentru care s-ar cuveni să-l reprimească cu bunăvoință (v. 17). Tot în această perioadă a redactat Pavel scrisoarea către Coloseni. El i-a trasat lui Tihic sarcina de a duce scrisoarea sa la credincioșii din Colose, trimițându-l împreună cu el și pe Tihic (Col. 4:7-9).

Epistola de față este cea mai personală dintre scrisorile lui Pavel. Epistolele către Timotei și Tit au fost de asemenea adresate unor persoane individuale, dar ele se ocupă de chestiuni ce privesc practica în adunare, mai degrabă decât de chestiuni personale.

SCHIȚA CĂRȚII

I. SALUTUL (v. 1-3)

II. MULȚUMIRILE ȘI RUGĂCIUNEA LUI PAVEL PENTRU FILIMON (v. 8-20)

III. PLEDOARIA LUI PAVEL ÎN FAVOAREA LUI ONISIM (v. 8-20)

IV. REMARCI DE ÎNCHEIERE (v. 21-25)

Comentariu

I. SALUTUL (v. 1-3)

V. 1 Pavel se prezintă aici ca **deținut**, iar nu ca apostol. Desigur putea să apeleze la autoritatea sa, dar aici preferă să pledeze de pe poziția unui dezavantajat, aflat în împrejurări aparent umile. Totuși apostolul face ca acel loc umil să strălucească de gloria cerului. El este **deținut al lui Cristos Isus**. Nici o clipă apostolul nu-și permite să se vaiete ca deținut al Romei! El privește dincolo de împărat, văzându-L pe Regele regilor. Pe când scria aceste rânduri îl avea alături pe **Timotei**, drept care îl menționează și pe el, fără ca aceasta să însemne deloc că scrisoarea ar fi și a acestuia.

Principalul destinat al scrisorii este **Filimon**, care înseamnă „preaiubit“, nume ce concordă cu natura acestui om, pe care Pavel îl descrie cu cuvintele: **preaiubitul Filimon, împreună lucrător cu noi**.

V. 2 Întrucât **Apfia** este nume feminin, majoritatea cărturarilor presupun că este vorba despre soția lui Filimon. Faptul că scrisoarea îi este adresată în parte ei e de

natură să ne atragă atenția că creștinismul elevelază statutul femeii.² Mai târziu vom vedea cum este elevat și statutul sclavilor. Imaginația celor cucernici i-a făcut pe mulți să creadă că **Arhip** a fost fiul lui Filimon, fapt de care nu putem fi siguri. Tot ce știm este că era deplin angajat în lupta creștină. Pavel îl cinstește cu cuvintele: **împreună ostaș cu noi**. Ni-l putem imagina pe acest ucenic dedicat al Domnului Isus, plin de râvnă sfântă pentru lucrare. În epistola către Coloseni, Pavel îl evidențiază ca unul vrednic de multă atenție: „Și spuneți lui Arhip: «Ia seama bine la slujba pe care ai primit-o în Domnul, ca s-o implinești»“ (Col. 4:17).

Dacă Filimon, Apfia și Arhip ne transmit imaginea unei familii creștine, sintagma: **biserica din casa ta** ne înfățișează tabloul unei **biserici nou-testamentale**. Reiese cu destulă claritate din textul acesta că în **casa** lui Filimon era o adunare, în care se strâneau credincioșii din partea locului. Acolo se adunau ei la închinăciune, rugăciune și studiul Bibliei. De acolo plecau ei,

ducând mărturia lui Cristos unei lumi nedepusă să primească mesajul lor, dar neputând să-l dea uitării. În strângerea lor laolaltă în casa lui Filimon, creștinii erau cu toții una în Cristos Isus. Bogați și săraci, bărbați și femei, stăpâni și sclavi — toți erau acolo membri cu drepturi depline ai familiei lui Dumnezeu. De îndată ce reveneau în lumea cotidiană, reapăreau distincțiile sociale. Dar la Cina Domnului, de pildă, ei se aflau cu toții pe treapta comună de preoți sfinți. Filimon nu avea nici o ascendență asupra lui Onisim.

V. 3 Salutul caracteristic al lui Pavel pare să insumeze tot ce putea să le dorească el ca fiind mai de preț pentru cei iubiți de el. **Harul** cuprinde toate favoarea nemeritată pe care o revarsă Dumnezeu peste copiii Săi. **Pacea** din acest context este seninătatea și echilibrul spiritual care statornicesc viața celor aflați în școala harului Său. Ambele binecuvântări vin **de la Dumnezeu Tatăl nostru și Domnul Isus Cristos** — fapt plin de înțeles, căci prin asta se înțelege că Domnul Isus este egal cu **Dumnezeu Tatăl** în revărsare a **harului și a păcii** peste noi. Ar fi o blasfemie să I se acorde lui Cristos o atare onoare, dacă n-ar fi într-adevăr Dumnezeu pe deplin.

II. MULȚUMIRILE ȘI RUGĂCIUNEA LUI PAVEL PENTRU FILIMON (v. 4-7)

V. 4 Ori de câte ori se ruga Pavel pentru Filimon, îi mulțumea lui **Dumnezeu** pentru acest frate nobil. Avem toate motivele să credem că acest om era un exemplu strălucit al harului lui Dumnezeu — o persoană pe care ți-ai dori-o ca prieten și frate. Unii comentatori susțin că aici Pavel recurge la diplomație, pentru a „înmuia” inima lui Filimon și a-l determina să-l primească înapoi pe Onisim. Dar asta ar însemna să-i atribuim apostolului motive nedemne și să umbrim textul inspirat. Pavel nu ar fi spus aceste cuvinte de la începutul scrisorii, dacă nu ar fi crezut sincer în ele.

V. 5 Două au fost calitățile caracterului lui Filimon care i-au produs o mare bucurie lui Pavel: **dragostea lui și credința** pe care o avea **față de Domnul Isus și față de toți sfinții**. Credința lui în Cristos demonstrează că el posedă rădăcina vieții divine iar dragostea sa **față de toți sfinții** demonstrează că posedă și roada credinței, credința lui fiind deci productivă.

La Efeseni 1:15, 16 și Coloseni 1:3, 4

Pavel a exprimat mulțumiri similare pentru sfinții cărora le-au fost adresate scrisorile respective. Dar în acele locuri el a așezat credința înaintea dragostei. Aici iubirea este plasată înaintea credinței. Care să fie explicația? Maclaren ne oferă răspunsul: „Topica de aici este topica analizei, care purcede de la manifestare la cauză. Topica din pasajele paralele este topica producției, ce urcă de la rădăcina la floare.”

Mai avem o altă trăsătură interesantă legată de aranjamentul folosit de Pavel aici. El împarte sintagma: „**Dragostei către toți sfinții**” prin inserarea cuvintelor: **credința... față de Domnul Isus** după dragoste. Am putea reda textul astfel: „dragoste (și credință... față de Domnul Isus) față de toți sfinții.” Obiectul **credinței** este **Domnul Isus**. Obiectul **dragostei** îl constituie **sfinții**. Dar Pavel înglobează propoziția referitoare la credință în cea referitoare la dragoste, ca și când ar dori să-l atenționeze pe Filemon că va avea în curând prilejul special de a manifesta realitatea credinței sale arătându-i dragoste sclavului Onisim. Astfel se pune un accent deosebit asupra cuvântului **toți** — **toți sfinții**.

V. 6 Cele două versete precedente au exprimat mulțumirile lui Pavel pentru Filimon. Versetul 6 dezvăluie natura rugăciunii apostolului pentru el. **Împărtășirea credinței tale** înseamnă bunătatea de ordin practic pe care Filemon o demonstrează față de alții. Putem împărtăși credința noastră nu numai prin predicarea lui Cristos, ci și prin hrănirea săracilor, îmbrăcarea celor lipsiți de îmbrăcăminte, alinarea suferințelor celor îndurerăți — și, bineînțeles, prin iertarea unui sclav transfig. Pavel s-a rugat apoi ca viața de bunăvoință a lui Filimon să-l conducă la recunoașterea faptului că toate faptele sale bune decurg din **Cristos Isus**. Este o extraordinară putere și influență în viața acelei persoane în care se manifestă dragostea lui Dumnezeu. Una este să citești despre dragoste în cărți, și alta este să vezi Cuvântul întrupat în viața unui om!

V. 7 Vestea despre generozitatea ieșită din comun a lui Filimon și dragostea sa jertfitoare de sine s-a răspândit de la Colose până la Roma, aducând **mare bucurie**³ (sau **mulțumire**, text marginal NKJV) și mângâiere acestui deținut al lui Cristos. Pavel considerase drept un mare privilegiu posibilitatea de a-l aduce pe Filimon la Domnul, dar acum cu cât mai mare este răsplata de a auzi că acest copil al său în credință

propăsea pe calea Domnului! Ce mare asigurare a fost să știe că **inimile sfinților** erau **înviorate de fratele** acesta preaiubit și în special de **dragostea** lui! Acțiunile noastre au o puternică înrăurire asupra altora. Nu vom fi în stare să ne dăm seama de capacitatea noastră de a-i influența pe alții. Suntem înzestrați cu potențial nelimitat de a face bine sau rău celor din jurul nostru.

III. PLEDOARIA LUI PAVEL ÎN

FAVOAREA LUI ONISIM (v. 8-20)

V. 8 Acum Pavel abordează scopul primordial care l-a determinat să redacteze această scrisoare: necesitatea de a mijloci pentru Onisim. Să vedem însă cum abordează Pavel acest subiect delicat: Ca apostol ar fi putut foarte bine să-i spună lui Filimon: „Fratele meu, ca credincios ai datoria de a-l ierta și reprimi pe acest fugar, drept care te rog să faci întocmai.“ Pavel i-ar fi putut porunci să facă acest lucru și negreșit Filimon s-ar fi conformat. Dar în cazul acesta biruința nu ar fi fost deplină.

V. 9 Dacă apostolul nu i-ar fi cucerit inima lui Filimon, Onisim ar fi fost primit rece. Numai ascultarea motivată de dragoste era în măsură să facă statutul de sclav suportabil pentru Onisim. Poate că pe când scria aceste cuvinte, Pavel se va fi gândit la cuvintele Mântuitorului: „Dacă Mă iubești, păzește poruncile Mele“ (Ioan 14:15). Și astfel în numele dragostei el a preferat să facă o **rugămintă**, mai degrabă decât să poruncească. Avea să se întindă dragostea lui Filimon până peste mări, unde un ambasador⁴ **bătrân** al lui Cristos era legat ca deținut pentru Domnul Isus? Avea să fie el mișcat de cele două considerente: anume că Pavel era **bătrân** și de pe acum și **pus în lanțuri pentru Cristos**? Nu știm precis ce vârstă avea apostolul la acea dată, dar se crede că avea între cincizeci și trei și șaizeci și trei de ani. Poate asta nu ni s-ar părea o vârstă prea înaintată în vremea noastră, dar se prea poate ca Pavel să fi îmbătrânit prematur datorită faptului că s-a consumat în slujba lui Cristos. Și acum el era **deținut pentru Isus Cristos**. El nu urmărește să stoarcă lacrimi când face această afirmație, ci nădăjduiește că Filimon va lua în calcul acești factori când va lua decizia sa.

V. 10 În textul original al acestui verset, numele *Onisim* este așezat la capătul frazei: „**Apelez la tine**, cu privire la un fiu al meu, **pe care l-am născut în lanțurile mele** —

pentru Onisim.“ așa încât, până să ajungă Filimon să citească numele sclavului său fugar, inima să i se înmoaie. Imaginați-vă surpriza lui Filimon când a aflat că „ticăloșul“ de sclav a fost convertit și, pe deasupra, a fost condus la Cristos de nimeni altul decât de Pavel, deținutul!

Una din desfășările ascunse ale vieții de credință este de a vedea cum Dumnezeu lucrează în căi minunate și miraculoase, descoperindu-Se în împrejurări care converg toate spre un deznodământ avut de El în vedere, ce nu poate fi explicat nicidecum drept o simplă coincidență sau întâmplare. Mai întâi, Pavel l-a condus pe Filimon la Domnul. Apoi apostolul a fost arestat și dus la Roma pentru a fi judecat. După aceea sclavul lui Filimon a fugit, ajungând la Roma. Acolo nu știu cum se face că s-a întâlnit cu Pavel și a fost convertit. Stăpân și sclav au fost deopotrivă născuți din nou, prin intermediul aceluiși predicator, dar în locuri cu totul separate și în împrejurări total diferite. Să fi fost asta o simplă coincidență?

V. 11 Numele Onisim înseamnă **folositor**. Dar când a fugit de la el, Filimon a fost poate ispitit să-l numească un tâlhar netrebnic. Pavel spune, *de fapt*: „Da, și-a fost nefolositor în ce te privește pe tine, dar acum este folositor **ție și mie.**“ Sclavul care se întoarcea la Filimon era mai bun decât cel ce fugise. S-a spus că în epoca Noului Testament sclavii creștini se vindeau pe piață cu un preț mai bun decât alții. Tot așa ar trebui să fie și în ziua de astăzi, când salariații creștini trebuie să fie mai valoroși decât colegii lor necredincioși.

V. 12 Atitudinea Noului Testament față de sclavie răzbate limpede din această epistolă. Observăm că Pavel nu condamnă și nu interzice sclavia. Ba mai mult: îl trimite pe Onisim înapoi la stăpânul lui. Dar abuzurile legate de sclavie sunt condamnate și interzise de la un capăt la altul al NT, după cum arată și Maclaren:

Noul Testament... nu se amestecă direct în nici un angrenaj politic sau social, ci expune principiile care sunt în măsură să afecteze profund aceste domenii, lăsând ca ele să penetreze adânc mințile oamenilor.⁵

Revoluția desfășurată prin recurgerea la forță nu este recomandată de Biblie ca metodă de corectare a relor din cadrul societății. Cauza inumanității omului stă în

propria sa natură decăzută. Evanghelia atacă mai degrabă *cauza care stă la rădăcina* acestor rele, oferind o nouă creație în Cristos Isus.

Se poate presupune că un sclav care are un stăpân omenos o duce mai bine decât dacă ar fi independent. Acest lucru e valabil, printre altele, în cazul credincioșilor care sunt robi ai Domnului Isus. Cei care sunt sclavii Săi se bucură de cea mai adevărată formă de libertate. Trimițându-l pe Onisim înapoi la Filimon, Pavel nu comitea nici o nedreptate față de acest sclav. Atât stăpânul, cât și sclavul erau credincioși. Filimon era obligat să-l trateze cu bunătate creștină. Iar din partea lui Onisim se aștepta să-l slujească pe Filimon cu credincioșie creștină. Profunda afecțiune a apostolului pentru Onisim este exprimată în cuvintele: **Trimițându-l... trimit inima mea.** Pavel se simțea ca și când se despărțea de el însuși.

Să băgăm bine de seamă cât de subliniat este aici principiul restituției. Acum, după ce Onisim a fost mântuit, mai era oare nevoie ca el să restituie lucrurile luate de la stăpânul său? Răspunsul este: „Fără îndoială că da”. Mântuirea elimină pedeapsa și puterea păcatului, dar *nu* anulează datoriile. Creștinul născut din nou are datoria de a plăti toate conturile neachitate și de a îndrepta toate greșelile, în măsura în care acest lucru este posibil omenește. Onisim era obligat să revină în slujba stăpânului său și să ramburseze orice sume de bani pe care le va fi furat.

V. 13 Din punctul său de vedere personal, apostolului i-ar fi convenit să-l țină pe Onisim la *ea* la Roma, unde sclavul, de acum convertit, ar fi putut face o mulțime de lucruri pentru Pavel, în timp ce el era întemnițat pentru evanghelie. În același timp asta i-ar fi dat prilejul lui Filimon să-l **slujească** pe apostol — punându-i la dispoziție un asistent. Singurul neajuns în toate acestea ar fi fost faptul că s-ar fi făcut fără știrea sau permisiunea lui Filimon.

V. 14 Dar Pavel nu voia să-l oblige pe stăpânul sclavului să facă un gest de mărînimie, reținându-l pe Onisim la Roma. El nu voia să facă nimic în legătură cu Onisim fără consimțământul lui Filimon. Asta pentru că bunătatea nu-și poate permite să-și știrbească frumusețea printr-un act de **constrângere**, mai degrabă decât printr-unul de **bunăvoie**.

V. 15 Este un semn de maturitate spirituală când cineva poate să privească din-

colo de împrejurările vitrege ale momentului, văzând cum Dumnezeu lucrează ca toate lucrurile să fie spre binele celor care Îl iubesc (Rom. 8:28). Când Onisim a fugit, poate că Filimon a fost cuprins de amărăciune și de sentimentul pierderii financiare, neștiind dacă îl va mai vedea vreodată. Acum Pavel urmează traseul curcubeului, care trece prin nori întunecați. Onisim a fost o vreme pierdut pentru familia din Colose, pentru ca apoi să-l poată avea pe veci. Aceasta ar trebui să fie mângâierea creștinilor care își pierd rude sau prieteni apropiați când aceștia decedează. Despărțirile sunt doar pentru puțină vreme, în timp ce revederea cu cei dragi va fi eternă.

V. 16 Nu numai că Filimon îl primea pe Onisim, ci îl primea în condiții mult mai bune decât ar fi putut spera mai înainte, căci de acum între ei nu va mai domni doar relația obișnuită stăpân-sclav. Onisim era acum mai mult decât un sclav; era un frate preaiubit în Domnul. De acum înainte mobilul fricii va fi înlocuit cu cel al iubirii. Pavel deja se bucurase de părtașia de frate preaiubit a lui Onisim, cât acesta a stat la Roma, dar acum apostolul urma să se despărță de el. Numai că pierderea apostolului avea să fie câștigul lui Filimon. De acum îl va cunoaște pe Onisim ca frate **atât în trup, cât și în Domnul**. Fostul sclav va justifica încrederea acordată de Pavel, **atât în trup**, adică prin slujirea sa devotată în mod fizic, cât și **în Domnul**, adică prin părtașia sa ca frate de credință.

V. 17 Cererea apostolului este izbitoare, atât prin îndrăzneala ei, cât și prin tandrețea ce o marchează. Pavel îi cere lui Filimon să-l primească pe Onisim ca și cum l-ar primi chiar pe apostol, spunând: „**Prin urmare, dacă mă consideri partener, primește-l cum m-ai primi pe mine.**” Cuvintele ne amintesc de afirmațiile Mântuitorului: „Cine vă primește pe voi Mă primește pe Mine; și cine Mă primește pe Mine Îl primește pe Cel care M-a trimis pe Mine (Mat. 10:40) și „În măsura în care ați făcut-o unuia dintre cei mai mici din acești frați ai Mei, Mi-e mi-ați făcut-o” (Mat. 25:40). De asemenea ne amintesc că Dumnezeu ne-a acceptat în Persoana Fiului Său, și că suntem la fel de aproape și la fel de dragi lui Dumnezeu cum este Cristos.

Dacă Filimon îl considera pe Pavel **partener**, deci unul cu care avea părtașie, atunci apostolul îl va ruga să-l primească pe Onisim pe aceeași bază. Asta nu înseamnă

că Onisim trebuia tratat la nesfârșit ca oaspete în familie, fără nici o obligație de a munci. Nicidecum, ci el va continua să fie slujitor în casă, dar ca unul care aparține lui Cristos, fiind prin urmare un frate de credință.

V. 18 Apostolul nu spune că Onisim a furat ceva de la Filimon, dar versetul lasă să se înțeleagă că așa au stat lucrurile. Negreșit hoția era unul din păcatele de căpetenie ale sclavilor. Pavel este dispus să accepte responsabilitatea pentru orice pierdere suferită de Filimon. El recunoaște că trebuie să se facă restituție. Convertirea lui Onisim nu a anulat datoriile sale față de acest om. Prin urmare, Pavel îi spune lui Filimon să le treacă în contul său.

Nu putem citi aceste cuvinte fără să ne aducem aminte de enorma datorie în care ne-am înglodat ca păcătoși și de faptul că toată această datorie a fost trecută în contul Domnului Isus la Calvar. El a plătit datoria în întregime când a murit în locul nostru, ca Încutător al nostru. De asemenea ni se amintește aici de misiunea de Avocat al nostru pe care o desfășoară Cristos. Când Satan, părășul fraților, aduce învinuiri împotriva noastră pentru relele pe care le-am comis, binecuvântatul nostru Domn spune, de fapt: „Trece-le în contul Meu.“ Doctrina împăcării este minunat ilustrată în această carte. Onisim fusese înstrăinat de Filimon datorită faptelor rele pe care le-a comis. Prin misiunea lui Pavel (avem toate motivele să credem că el a fost implicat) s-au îndepărtat distanța și „dușmănia“. Sclavul a fost împăcat cu stăpânul său. Tot așa și noi eram înstrăinați de Dumnezeu din pricina păcatului nostru. Dar prin moartea și învierea lui Cristos, cauza vrăjmășiei a fost îndepărtată iar credincioșii sunt acum împăcați cu Dumnezeu.

V. 19 În mod obișnuit, Pavel își dicta scrisorile altei persoane, scriind doar ultimele rânduri cu mâna lui. Nu putem ști dacă a scris toată scrisoarea aceasta cu mâna lui, dar în acest punct, cel puțin, el a luat în mână pana și, în stilul caracteristic, s-a angajat să plătească toate datoriile făcute de Onisim. Și era pregătit să facă acest lucru în pofida faptului că Filimon îi datora foarte mult, căci Pavel a fost cel care l-a condus la Cristos. Astfel, prin prisma instrumentului uman, Filimon îi era dator apostolului pentru viața sa spirituală. Dar Pavel nu avea de gând să insiste să i se ramburseze această datorie.

V. 20 Adresându-se lui Filimon cu termenul de **frate**, bătrânul Pavel nu cere decât un folos în Domnul, decât o învioreare în Cristos. El pledează să i se facă lui Onisim o primire caldă, să fie iertat și repus în locul său de slujire în cadrul familiei — de-acum nu ca sclav, ci ca frate în familia lui Dumnezeu.

IV. REMARCI DE ÎNCHEIERE

(v. 21-25)

V. 21 Apostolul avea toată **încrederea** că Filimon va face **chiar mai mult decât** i s-a cerut, căci el însuși fusese iertat, fără plată, de Cristos. La rândul său, Filimon nu se va lăsa mai prejos, în tratamentul aplicat lui Onisim. Așadar avem aici o ilustrație vie a textului de la Efeseni 4:32: „Și fiți buni unii cu alții, miloși și iertați-vă unul pe altul, cum v-a iertat și Dumnezeu pe voi în Cristos.“

V. 22 Dar cum avea să știe Pavel ce tratament îi va fi aplicat Filimon lui Onisim? El spera să poată vizita Colose și să tragă la casa lui Filimon. De asemenea, se aștepta să fie eliberat de autoritățile civile, ca răspuns la **rugăciunile** creștinilor. Prin urmare îl roagă pe Filimon să-i **pregătească o cameră de oaspeți**. Poate că aceasta va fi fost una din primele îndatoriri trasate lui Onisim: „Pregătește camera de oaspeți pentru fratele Pavel.“ Nu știm dacă Pavel a reușit să vină, în cele din urmă, la Colose. Nu putem decât să presupunem că rugămintea i-a fost ascultată și că odaia de oaspeți i-a fost pregătită, membrii acestei familii fiind dornici să-l vadă și având inimile unite cu el în dragoste.

V. 23 **Epafras** a fost probabil cel care a sădit adunarea de la Colose (Col. 1:7, 8; 4:12, 13). Fiind **acum închis împreună cu** Pavel la Roma, el i se alătură, transmițându-i lui Filimon propriile sale salutări.

V. 24 În această perioadă se aflau împreună cu Pavel și **Marcu, Aristarh, Dima și Luca** — nume amintite și la Coloseni 4:10, 14. Isus, numit Iustus, este pomenit la Coloseni 4, deși aici — nu se știe din ce cauză — numele său este omis. **Marcu** a fost cel care a redactat evanghelia a doua, dovedindu-se un slujitor credincios al Domnului, după scădințele de la început (2 Tim. 4:11, cf. Fapte 13:13; 15:36-39). **Aristarh**, credincios din Tesalonica, l-a însoțit pe Pavel în mai multe călătorii, inclusiv cea la Roma. La Coloseni 4:10, Pavel l-a numit: „deținut împreună cu mine“. **Dima** este cel

care ulterior l-a părăsit pe Pavel, din dragoste pentru lumea de acum (2 Tim. 4:10). **Luca**, preaiubitul medic, s-a dovedit un insoțitor de nădejde al lui Pavel și ajutor până la sfârșit (2 Tim. 4:11).

V. 25 Scrisoarea se încheie cu binecunoscuta benedicție a lui Pavel, în care el urează: **harul Domnului nostru Isus Cristos să fie cu duhul** lui Filimon. Viața nu ne poate oferi binecuvântări mai mari decât harul Domnului — favoarea nemeritată de noi pe care o revarsă Mântuitorul peste noi, în trăirea de zi cu zi, clipă de clipă, a umblării noastre pe acest pământ. A umbla conștienți de Persoana și lucrarea Sa în viața noastră, bucurându-ne de ele clipă de clipă, este tot ce-și poate dori inima noastră.

Și astfel Pavel pune jos pana, dându-i scrisoarea lui Tihic, pentru ca acesta să i-o transmită lui Filimon. Poate că acesta nu și-a dat seama de efectul extraordinar de mare pe care îl va avea mesajul acestei epistole asupra comportării creștinilor din veacurile viitoare. Scrisoarea către Filimon este un exemplu clasic de iubire și curtoazie, cu aceeași valabilitate ca în ziua în care a fost compusă. **Amin.**

NOTE FINALE

¹(Intro) Martin Luther, citat de J. B. Lightfoot, *Saint Paul's Epistles to the Colossians and to Philemon*, pag. 317, 318 (traducerea a fost adusă la zi de editorul comentariului).

²(V. 2) Dacă cineva compară statutul femeilor creștine cu cel al femeilor păgâne sau musulmane, va fi nevoit să admită că adevărul „Liberator al femeilor“ este Domnul Isus Cristos.

³(V. 7) Majoritatea manuscriselor redau versetul astfel: *mulțumiri (charin)* pentru *bucurie (charan)*.

⁴(V. 9) Termenii din greacă pentru „vârstnic“ (*presbutēs*) și *ambasador (presbeutēs)* sunt atât de similari încât Bentley crede că Pael a scris în original „ambasador“. Dar manuscrisele tradiționale sunt total contra acestei speculații, oricât de bine s-ar potrivi cu contextul.

⁵(V. 12) Alexander Maclaren, „Colossians and Philemon“, *The Expositor's Bible*, pag. 461.

BIBLIOGRAFIE

Vezi Bibliografia de la sfârșitul comentariului asupra epistolei către Coloseni.

EPISTOLA CĂTRE EVREI

Introducere

„Dacă nici o altă porțiune a Scripturii nu este mai disputată în privința paternității [decât epistola către Evrei], tot așa, nici una nu posedă o inspirație mai indiscutabilă.”

— Conybeare și Howson

I. Locul unic în Canon

Epistola către Evrei este, în multe privințe, unică în rândul celorlalte cărți ale Noului Testament. Deși nu începe în stilul caracteristic unei scrisori, se sfârșește în stil epistolar, fiind în mod clar adresată fie către Italia, fie din Italia (13:24), unui grup anumit, probabil de creștini evrei. S-a sugerat că ea a fost inițial adresată unei mici biserici de credincioși care se adunau într-o casă și, prin urmare, nu a avut nici o legătură cu o adunare mare, de renume, care să păstreze vie tradiția originii și destinatarilor ei. Stilul în care a fost redactată este de cea mai înaltă factură literară între celelalte cărți ale NT — plin de nuanțări poetice și abundând în citate din Septuaginta. Are un vocabular bogat, limbajul fiind redactat într-o elină foarte precisă, mai cu seamă în redarea timpurilor gramaticale și a altor aspecte.

Deși într-un sens are un caracter foarte *iudaic* (asemănându-se cu Levitic), numeroasele ei îndemnuri la veghere și preveniri cu privire la pericolul alunecării de la realitatea morții lui Cristos într-o îndeplinire mecanică a unor simple ritualuri religioase au fost și vor fi de mare trebuință *creștinătății* — tocmai în asta constând și importanța deosebită a acestei cărți.

II. PATERNITATEA

Evrei este anonimă, deși ediții anterioare ale traducerii KJV includeau numele lui Pavel pe frontispiciul ei. Reprezentanții din perioada primară a bisericii răsăritene (Dionisius și Clement, ambii din Alexandria) au sugerat că Pavel ar fi fost autorul ei. După multe îndoieli, această părere a ajuns să domine în rândul învățaților, începând cu Athanasiu, până când, în cele din urmă, și Occidentul a acceptat-o. Puțini din vremea noastră mai susțin însă paternitatea paulină a epistolei către Evrei. Origen a recunoscut că este *paulină* în privința conținutului și a

unora din trăsăturile ei, deși pe ansamblu stilul ei diferă mult de cel paulin. (Asta nu *exclue* paternitatea paulină, întrucât un geniu literar va ști oricând să-și modifice stilul.)

De-a lungul anilor s-au sugerat diverse nume de posibili autori ai epistolei către Evrei: Luca, al cărui stil este similar, acestuia fiindu-i cunoscută propovăduirea lui Pavel; Barnaba, Sila, Filip și chiar Acvila și Priscila.

Luther a sugerat că epistola a fost scrisă probabil de Apolo, întrucât stilul și conținutul cărții ar fi în deplină concordanță cu structura acestui om: puternic în cunoașterea Vechiului Testament și excelând în privința elocinței, cum se și cădea pentru unul ce provenea din Alexandria, centru renumit al retoricii. Unul din argumentele împotriva paternității lui Apolo este însă faptul că tradiția nu a păstrat nici o teorie în acest sens. Or, dacă un alexandrin a scris într-adevăr această epistolă, lucrul acesta s-ar fi știut negreșit, susțin unii.

Dintr-un motiv necunoscut, Domnul a găsit de cuviință să nu ne dezvăluie autorul. O altă versiune sugerează că Pavel este cel care a scris epistola, dar că intenționat a ascuns identitatea autorului, datorită prejudecăților manifestate de iudei față de el. Deși e posibil ca lucrurile să se fi petrecut întocmai, cuvintele rostite în acest sens de Origen nu au fost întrecute niciodată: „Dar cine a scris Epistola numai Dumnezeu știe cu siguranță.”

III. DATA

În pofida faptului că *paternitatea* umană a epistolei stă sub semnul anonimății, *datarea* epistolei nu este nici pe departe atât de dificilă.

Dovezile externe plasează fără echivoc redactarea ei în primul veac creștin, întrucât Clement din Roma a folosit această carte (cca. 95 d.Cr.). Deși Policarp și Iustin Martirul citează această epistolă, nu pomenesc

autorul. Dionisius din Alexandria citează cartea Evrei ca fiind lucrarea lui Pavel iar Clement din Alexandria afirmă că Pavel a scris-o în ebraică, fiind apoi tradusă de Luca în greacă. (Trebuie precizat însă că epistola nu sună a traducere.) Irineu și Hipolit nu au fost de părere că Pavel a scris-o în timp ce Tertulian considera că este rodul muncii lui Barnaba.

Pe plan intern se pare că autorul este un creștin din a doua generație (2:3; 13:7); prin urmare data apariției ei nu este la fel de timpurie ca, de pildă, Iacov sau I Tesalonieni (cf. 10:32). Întrucât nu se pomenește nimic de războaiele iudaice (care au început în anul 66 d.Cr.) iar jertfele la templu își urmau cursul (8:4; 9:6; 12:27; 13:10), se impune ca data apariției ei să fie plasată probabil înainte de anul 66 și *negreșit* înainte de distrugerea Ierusalimului din anul 70. Sunt menționate prigoane (12:4) dar credincioșii „încă nu se împotrăviseră până la sânge”. Dacă destinația scrisorii este Italia, săngeroasele prigoane dezlănțuite de Nero în acea țară (în anul 64 d.Cr.) ar împinge apariția epistolei până la, maximum, mijlocul anului 64. Este foarte probabil că epistola a apărut în intervalul 63-65.

Pe plan global, epistola către Evrei se ocupă cu lupta extraordinară pe care o presupune părăsirea unui sistem religios și îmbrățișarea altuia, prin faptul că se produce o zguduitoare strămutare a vechilor legături, interven tensiuni și un puternic sentiment de înstrăinare. În plus, asupra renegaților se exercită formidabile presiuni de a reveni în sânul vechiului sistem.

Dar în această epistolă problema nu se punea doar în termenii părăsirii unui vechi sistem și a îmbrățișării unuia nou, cu valori echivalente, ci la mijloc era vorba de părăsirea iudaismului de dragul lui Cristos. Or, această acțiune, așa cum arată autorul, presupunea părăsirea umbrelor pentru a accepta substanța simbolizată de acestea, înlocuirea ritualului cu realitatea, a elementelor preliminare cu cele finale, a celor vremelnice cu cele permanente — pe scurt înlocuirea lucrurilor adecvate cu cele supreme.

Problema consta și în renunțarea la ceea ce era popular, pentru a îmbrățișa un lucru nepopular, ieșirea din rândurile majorității și aderarea la o minoritate, abandonarea asupritorilor și identificarea cu cei asupriți — această din urmă trăsătură presupunând o sumentenie de probleme grave.

Scrisoarea se adresează unor oameni

proveniți din mediu evreiesc. Acești evrei auziseră evanghelia predicată de apostoli și de alții în zilele dintâi ale bisericii și văzuseră minunile mărețe săvârșite de Duhul Sfânt, care au confirmat mesajul. Ei răspunseseră la vestea bună în trei modalități:

Unii au crezut în Domnul Isus Cristos și au fost autentici convertiți.

Alții au pretins că sunt creștini, au fost botezați și și-au ocupat locul în adunările locale, dar niciodată nu au fost născuți din nou de Duhul Sfânt al lui Dumnezeu.

Iar alții respingeau pe față mesajul mântuirii.

Epistola de față se ocupă de primele două categorii: evreii cu adevărat mântuiți și cei care nu aveau altceva decât o pojghiță exterioară de creștinism.

Când un evreu se lepăda de credința strămoșilor săi, era privit ca un trădător și apostat (*meshummed*), fiind pedepsit adesea cu una sau mai multe din următoarele pedepse:

- Dezmoștenirea de către familia sa.
- Excluderea din adunarea Israelului.
- Pierderea locului de muncă.
- Pierderea bunurilor sale.
- Hărțuire mentală și tortură fizică.
- Batjocorire publică.
- Înternițare.
- Martiraj.

Desigur, întotdeauna exista o cale de scăpare. Dacă renunța la Cristos și revenea în sânul iudaismului, persecuțiile încetau. Citind printre rânduri, în această epistolă, putem depista câteva argumente puternice cu care se încerca să fie convinși acești oameni să revină în sânul iudaismului:

- Bogata moștenire a profeților.
- Misiunea prominentă a îngerilor în istoria poporului străvechi al lui Dumnezeu.
- Asocierea cu ilustrul legiuitor Moise.
- Legături naționale cu strălucitul conducător de oști Iosua.
- Gloria preoției aaronice.
- Templul sfânt (sanctuarul) în care Dumnezeu a decis să locuiască în mijlocul poporului Său.
- Legământul legii, dat de Dumnezeu prin Moise.
- Mobilierul divin rânduit al sanctuarului și minunatul vâl.
- Slujbele din sanctuar și în special ritualul Marii Zile a Răscumpărării (Yom Kippur, cea mai importantă zi din calendarul iudaic).

Parcă-i auzim pe iudeii din primul veac prezentând toate gloriile ale străvechii lor religii ritualistice, întrebând apoi pe un ton sarcastic: „Pe lângă toate acestea voi, creștinii, ce aveți? Nimic altceva decât simpla încăpere de sus, o masă, pe care se află niște pâine și vin! Prin urmare, e de conceput că ați părăsit toate acestea doar pentru aceste lucruri?”

Epistola către Evrei este chiar răspunsul la întrebarea: „*Voi ce aveți?*” Într-un cuvânt răspunsul este: *Cristos*. În *El noi avem*:

- Unul care este mai mare decât profeții.
- Unul care este mai mare decât îngerii.
- Unul care este mai mare decât Moise.
- Unul care este mai mare decât Iosua.
- Unul a cărui preoție este superioară preoției lui Aaron.
- Unul care slujește într-un sanctuar mai bun.
- Unul care a introdus un legământ mai bun.
- Unul care este anti-tipul mobilierului și vâului tipice.
- Unul a cărui jertfă de Sine, adusă odată pentru totdeauna pentru păcat, este superioară tuturor jertfelor repetate ale taurilor și caprelor.

După cum stelele pălesc în fața gloriei superioare a soarelui, tot așa tipurile și umbrele iudaismului pălesc și-și pierd semnificația în fața gloriei mai mari a Persoanei și lucrării Domnului Isus.

Totuși mai rămânea problema persecuțiilor. Cei care mărturiseau că sunt urmași ai Domnului Isus înfruntau o aprigă și fanatică opoziție. Pentru credincioșii adevărați asta putea duce la pericolul descurajării și disperării. De aceea, ei aveau nevoie să fie îmbărați

bătați pentru a crede în făgăduințele lui Dumnezeu. Ei aveau nevoie să rabde, având în vedere răspălțile ce-i așteptau.

Pentru cei ce erau creștini doar cu numele, exista pericolul apostaziei, în sensul că, după ce au mărturisit că L-au primit pe Cristos, să se lepede cu totul de El și să revină la religia întemeiată pe ritualuri. Or, asta echivala cu călcarea în picioare a Fiului lui Dumnezeu, profanarea sângelui Său și insultarea Duhului Sfânt. Pentru acest păcat intenționat nu mai exista pocăință sau iertare. Împotriva acestui păcat găsim o sumedenie de avertismente, care revin cu insistență în scrisoarea către Evrei. La 2:1 păcatul acesta e descris în termenii unei *depărtări* de la mesajul lui Cristos. La 3:7-19 este păcatul *răzvrătirii* sau al împietririi inimii. La 6:6 este o *cădere* sau săvârșirea apostaziei. La 10:25 este *părăsirea străngerii... laolaltă*. La 10:26 este păcatul *cu voia*, adică intenționat. La 12:16 păcatul acesta e descris în termenii *vânzării dreptului de întâi născut al cuiva*, pentru o simplă mâncare. În fine la 12:25 este denumit *refuzul de a-L asculta* pe Cel care vorbește din Cer. Dar toate aceste avertismente sunt îndreptate împotriva unor aspecte diferite ale unuia și aceluiași păcat: *apostazia*.

Mesajul cărții Evrei este la fel de actual și valabil astăzi ca în primul veac al existenței bisericii, căci trebuie să ni se amintească în permanență despre privilegiile și binecuvântările eterne de care dispunem în Cristos. Avem nevoie de îmbărbătare ca să îndurăm, în pofta opoziției și greutăților prin care trecem; și toți credincioșii declarați trebuie să fie avertizați ca nu cumva să îndrăznească să revină la religia ceremonială, după ce au gustat și au văzut ce bun este Domnul!

SCHIȚA CĂRȚII

- I. CRISTOS ESTE SUPERIOR ÎN PERSOANA SA (1:1-4:13)
 - A. Cristos este superior profeților (1:1-3)
 - B. Cristos este superior îngerilor (1:4-2:18)
 - C. Cristos este superior lui Moise și Iosua (3:1-4:13)
- II. CRISTOS ESTE SUPERIOR ÎN PREGĂTIREA SA (4:14-10:18)
 - A. Marea Pregătire a lui Cristos este superioară mării pregătirii a lui Aaron (4:14-7:28)
 - B. Slujba lui Cristos este superioară slujbei lui Aaron (cap. 8)
 - C. Ofranda adusă de Cristos este superioară jertfelor din Vechiul Testament (9:1-10:18)
- III. AVERTISMENT ȘI ÎNDEMNURI (10:19-13:17)
 - A. Avertismentul de a nu-L disprețui pe Cristos (10:19-39)
 - B. Îndemnul la credință, prin pilde din Vechiul Testament (cap. 11)

- C. Îndemnul de a nădăjdui în Cristos (cap. 12)
 D. Îndemnul la diverse haruri creștine (13:1-17)

IV. BENEDICȚIA DE ÎNCHEIERE (13:18-25)

Comentariu

I. CRISTOS ESTE SUPERIOR ÎN PERSOANA SA (1:1-4:13)

A. Cristos este superior profeților (1:1-3)

1:1 Nici o altă epistolă din Noul Testament nu trece atât de direct la subiect ca cea de care ne ocupăm. Fără să recurgă la nici un salut sau introducere, scriitorul se începe tratarea temei avute în vedere. Se pare că el își revarsă ideile aidoma apelor scăpate din zăgaz, expunând gloriile superlative ale Domnului Isus Cristos.

Mai întâi, el contrastează relația dată de Dumnezeu **prin profeți** cu revelația Sa prin Fiul Său. **Profeții** au fost purtători inspirați de cuvânt ai lui Dumnezeu, slujitori onorați ai lui Iehova. Tezaurul spiritual al lucrării lor ne-a fost transmis pe paginile Vechiului Testament.

Cu toate acestea misiunea lor a fost parțială și fragmentară. Fiecăruia i s-a încredințat doar o anumită măsură de revelație, în fiecare caz aceasta fiind incompletă.

Nu numai că adevărul le-a fost revelat pe fragmente, ci ei înșiși au recurs la **felurite** metode de transmitere a acestuia către popor. Acest adevăr a fost prezentat sub formă de lege, istorie, poezie și profeții. Uneori a fost sub formă orală, alteori scrisă. Uneori a fost prin intermediul unor viziuni, vise, simboluri sau pantomimă. Dar indiferent de metoda folosită, important e de subliniat că revelațiile făcute în trecut popoului evreu au fost preliminară, progresive și **diverse** în maniera prezentării lor.

1:2 Profețiile periodice, parțiale și diferențiate ale VT au fost între timp umbrite, peste ele suprapunându-se revelația preeminentă și finală făcută de Dumnezeu în persoana **Fiului Său**. Profeții nu au fost decât canale prin care s-a transmis cuvântul divin. Domnul Isus Cristos este El Însuși revelația finală a lui Dumnezeu către oameni. După cum a spus Ioan: „Nimeni nu L-a văzut niciodată pe Dumnezeu. Singurul Fiu născut, care este în sânul Tatălui, El este Cel care ni L-a făcut cunoscut“ (Ioan 1:18). Domnul Isus a spus cu privire la El Însuși: „Cine M-a văzut pe Mine L-a văzut pe Tatăl“ (Ioan 14:9). Cristos vorbește nu

doar *pentru* Dumnezeu, ci și *ca* Dumnezeu.

Pentru a sublinia infinita superioritate a Fiului lui Dumnezeu față de profeți, scriitorul Îl prezintă mai întâi ca **moștenitor al tuturor lucrurilor**. Asta înseamnă că universul Îi aparține prin desemnare divină și că în curând va domni peste el.

Prin El a făcut Dumnezeu lumile. Isus Cristos a fost Agentul activ din cadrul creației. El a adus la ființă cerurile în care sunt așezate astrele cerești, cerurile atmosferice, pământul, omenirea și planul divin al veacurilor. Toate lucrurile create, și fizice, și spirituale, au fost create de El.

1:3 **El este strălucirea slavei** lui Dumnezeu, adică toate perfecțiunile care se găsesc în Dumnezeu Tatăl se regăsesc și în El. El este radierea slavei Lui. Toate gloriile morale și spirituale ale lui Dumnezeu se pot vedea în El.

Mai mult, Domnul Isus este **reprezentarea exactă** a ființei esențiale a lui Dumnezeu. Desigur asta nu poate fi o referire la asemănarea fizică a lui Dumnezeu, întrucât, în esență, El este Duh. Dar asta înseamnă că în toate căile posibile Cristos Îl reprezintă exact pe Tatăl. Nici o altă asemănare mai mare nu ar fi posibilă. Fiul, fiind Dumnezeu, îi descoperă omului prin cuvintele și căile Sale imaginea exactă a lui Dumnezeu.

Apoi El susține universul **prin cuvântul puterii Sale**. La început, El a creat lumile prin Cuvântul Său (prin rostire) (Ev. 11:3). El vorbește în continuare și **cuvântul** Său puternic susține viața, încheagă materia și întreține universul, în starea de funcționare corespunzătoare. Prin El sunt susținute toate lucrurile (Col. 1:17). Iată o explicație simplă a unei profunde probleme științifice. Oamenii de știință se luptă din răsunătoare să descopere care este liantul ce leagă moleculele între ele. Dar aici aflăm că Isus Cristos este Marele Susținător, care face acest lucru **prin cuvântul** Său puternic.

Dar următoarea glorie a Mântuitorului nostru este cea mai uimitoare dintre toate — **când a făcut prin Sine curățirea păcatelor noastre**. Creatorul și Susținătorul a devenit Purtătorul păcatului. Pentru a crea

universul, a fost nevoie doar de rostirea cuvântului. Pentru a întreține și călăuzi universul, El nu trebuie decât să vorbească, întrucât nu este implicată nici o problemă morală. Însă pentru a îndepărta păcatul nostru odată pentru totdeauna, El a trebuit să moară pe crucea Calvarului. Este cutremurător să ne gândim că Domnul suveran S-a coborât până acolo încât să devină Mielul de jertfă. „O iubire atât de uimitoare, atât de divină reclamă sufletul meu, viața mea, tot ce sunt și posed“ — cum se arată în cântarea compusă de Isaac Watts.

În fine, avem preamărirea Sa ca Domn întronat: El **S-a așezat la dreapta Măririi, în locurile preînalte**. El **S-a așezat** — denotă poziția de odihnă. Dar nu este odihna ce urmează trudei, ci odihna satisfacției lucrării isprăvite. Poziția aceasta indică faptul că lucrarea de răscumpărare s-a încheiat.

Dreapta Măririi în locurile preînalte este poziția de onoare și privilegiu (Ev. 1:13). Datorită glorioasei Sale izbânzi, Dumnezeu L-a preamărit. Dreapta este în același timp poziția puterii (Mat. 26:24) și desfătării (Ps. 16:11). Mâna străpunsă de cuie a Mântuitorului ține sceptrul stăpânirii universale (1 Pet. 3:22).

Urmărind cărearea străbătută de Domnul nostru de la creație până la Calvar, și apoi mai departe, la slavă, se pare că i-am pierdut din vedere pe profeți. Oricât ar fi fost ei de iluștri, acum s-au retras în umbră. Ei au depus mărturie despre Mesia cel Care avea să vină (Fapte 10:43). Acum, după ce El a venit, ei se retrag bucușii pe planul secund.

B. Cristos este superior îngerilor

(1:4-2:18)

1:4 În continuarea argumentației din această epistolă, se demonstrează că Cristos este superior **îngerilor** — pas necesar, întrucât la evrei exista tendința venerării misiunii îngerilor, ceea ce nu trebuie să ne mire, dacă avem în vedere faptul că legea fusese transmisă prin intermediul îngerilor (Fapte 7:53; Gal. 3:19) și de foarte multe ori în istoria poporului străvechi al lui Dumnezeu au apărut ființe angelice. Poate că unii răspândeau ideea potrivit căreia, dacă cineva părea iudaismul, îmbrățișându-L pe Cristos, se detașa definitiv de această importantă componentă a zestrei sale naționale și religioase. În realitate însă cel ce îl câștiga pe Cristos îl câștiga pe Cel ce

este superior îngerilor în cel puțin două privințe: mai întâi ca Fiu al lui Dumnezeu (1:4-14) și apoi ca Fiu al Omului (2:5-18).

Cristos a luat **un loc cu atât mai presus de îngeri, cu cât a moștenit un Nume mult mai minunat decât al lor**. Asta ne vorbește mai întâi despre o superioritate dobândită, apoi despre o superioritate inerentă.

Superioritatea dobândită derivă din învierea Sa, înălțarea Sa la cer și preamărirea Sa ca Domn și Cristos. La încarnare, El a fost făcut cu puțin mai prejos de îngeri, pentru a suferi moartea (2:9). Dar Dumnezeu L-a înălțat și L-a întronat mai presus de orice slavă.

Superioritatea lui inerentă are de a face cu relația Sa eternă de Fiu al lui Dumnezeu. **Numele mai minunat** este numele de Fiu.

1:5 Acum sunt citate două versete din Vechiul Testament în care Mesia este identificat ca Fiul lui Dumnezeu. În primul, din Psalmul 2:7, Dumnezeu I se adresează cu termenul de Fiu: „**Tu ești Fiul Meu, astăzi Te-am născut**.“ Într-un sens Cristos este fiul etern născut. În alt sens, El a fost născut la încarnare. În al treilea sens, El a fost născut în înviere — întâiul născut dintre cei morți (Col. 1:18). Pavel a recurs la acest verset în sinagoga din Antiohia Pisidiei, aplicându-l la prima venire a lui Cristos (Fapte 13:33).

Dar ideea principală care se desprinde de aici este că Dumnezeu nu S-a adresat niciodată vreunui înger cu denumirea de **Fiu** al Său. Îngerii sunt numiți colectiv ca fii ai lui Dumnezeu (Iov 1:6; Ps. 89:6 [text marginal ASC]), dar acest apelativ înseamnă doar că îngerii sunt ființe create. Când Domnul Isus este descris însă ca Fiul lui Dumnezeu, sintagma semnifică egalitate cu Dumnezeu.

Al doilea verset provine de la 2 Samuel 7:14: „**Îi voi fi Tată iar El Îmi va fi Fiu**.“ Deși cuvintele ar putea părea că se referă la Solomon, Duhul Sfânt le identifică aici ca pe o referire la Fiul mai mare al lui David. Și aici argumentul este că Dumnezeu niciodată nu S-a adresat astfel unui înger.

1:6 Un al treilea mod în care Cristos este mai mare decât îngerii este prin faptul că El trebuie să fie obiectul închinării lor, pe când ei înșiși sunt doar solii sau slujitorii Lui. Pentru a demonstra acest punct, autorul citează din Deuteronom 32:43 (LXX și DSS) și din Psalmul 97:7 (vezi textul marginal din versiunea NKJV).

Versetul acesta din Deuteronom anticipează vremea când din nou Dumnezeu va **aduce în lume pe Întâiul născut**. Este evident o referire la a doua venire a lui Cristos, când **îngerii** I se vor închina public. Or, asta nu poate însemna decât că El este Dumnezeu, întrucât este idolatrie să te închini altcuiva decât Dumnezeului Celui adevărat. Totuși aici găsim scris că Dumnezeu poruncește ca **îngerii** să I se închine Domnului Isus Cristos.

Întâiul născut ar putea însemna punctul primar din firul timpului (Luca 2:7) sau locul de prim rang sau onoare (Ps. 89:27). Aici și la Romani 8:29, precum și la Coloseni 1:15, 18 se are în vedere sensul din urmă.

1:7 În chip de contrast cu Fiul Său preeminent, Dumnezeu **face îngerii Săi duhuri** (sau „vânturi“) și **slujitorii Săi o flacără de foc**. El este Creatorul și Cărmuitorul **îngerilor**. Ei se supun voii Sale cu viteza vântului și cu feroviarea **focului**.

1:8 Acum urmează o galaxie de glorie în care **Fiul** este văzut ca fiind fără seamăn. Mai întâi **Înșuși** Dumnezeu Îl numește Dumnezeu. În Psalmul 45:6 Dumnezeu Tatăl Îl aclamă pe Mesia cu cuvintele: „**Tronul Tău, o, Dumnezeule este pe veci de veci.**“ Aici din nou Dumnezeirea lui Cristos este fără echivoc exprimată și argumentul derivă din textul ebraic tradițional. (În cartea Evrei găsim cel puțin un citat din VT în fiecare din cele 13 capitole ale sale.)

Apoi El este Suveranul etern; tronul Său dăinuie **în vecii vecilor**. Împărăția Lui intră adevăr „se va întinde de la un țărm la altul, până când planetele vor păli și nu vor mai fi“ (traducere după un binecunoscut imn creștin în limba engleză, n.tr.).

El este Regele neprihănit. Psalmistul spune că ține în mână un **sceptru al neprihănirii**, prin acest mod poetic exprimându-se faptul că Regele acesta domnește cu absolută onestitate și integritate.

1:9 Neprihănirea Sa personală reiese din faptul că fără nici o abatere El a **iubit neprihănirea și a urât nelegiuirea**. Evident aceasta se referă, în primul rând, la cei treizeci de ani petrecuți pe pământ, când ochiul lui Dumnezeu n-a putut găsi nici un defect în caracterul Său, nici o scădiță în purtarea Sa. El Și-a dovedit vrednicia de a domni.

Datorită acestei excelențe pe plan personal, **Dumnezeu L-a uns cu untdelemnul bucuriei mai presus de însoțitorii Lui**.

Asta înseamnă că El I-a dat lui Cristos poziția de supremație mai presus de toate celelalte ființe. **Untdelemnul** semnifică aici Duhul Sfânt; Cristos a fost înzestrat cu Duhul mai presus de toți ceilalți (Ioan 3:34). Prin **însoțitorii** Lui se înțelege toți cei cu care S-au asociat El, dar sintagma nu înseamnă că aceștia au fost egali cu El. Poate că aici sunt incluși și îngerii, dar cel mai probabil este că se referă la frații Lui iudei.

1:10 Domnul Isus Cristos este Creatorul cerului și al pământului — fapt demonstrat și de Psalmul 102:25-27. În acel psalm Mesia Se roagă: „O, Dumnezeule meu... nu mă lua la jumătatea zilelor mele“ (v. 24). Acestei rugăciuni, rostită (de Dumnezeu Fiul) în grădina Ghetsimane și la Calvar, Dumnezeu îi răspunde: „Din vechime Tu ai așezat temelii pământului iar cerurile sunt lucrarea mâinilor Tale.“

Trebuie observat că Dumnezeu I se adresează aici Fiului Său cu apelativul **DOMNUL**, adică Iehova. Concluzia care se desprinde de aici nu poate fi decât una singură: Isus al Noului Testament este Iehova al Vechiului Testament.

1:11, 12 În versetele 11 și 12 caracterul efemer al creației este contrastat cu eternitatea Creatorului. **Lucrările Sale vor pieri** dar El **Înșuși va dăinui**. Deși soarele, luna, stelele, munții, oceanele și râurile par să dăinuie, adevărul este că au înscris în ele capacitatea de a se învechi. Psalmistul le aseamănă cu o **haină**, care mai întâi se uzează, apoi este împăturită și pusă deoparte, ca neutilizabilă, după care este **schimbată** cu ceva mai bun.

Priviți vârfurile înzăpezite ale munților sau apusul de soare în toată gloria sa sau bolta cerească, presărată cu stele și apoi ascultați aceste cuvinte: **Ca o haină le vei face sul ca pe un veșmânt și vor fi schimbate. Dar Tu ești Același și anii Tăi nu se vor sfârși.**

1:13 Încă un citat, din Psalmul 110:1, dovedește superioritatea Fiului. În acest psalm, Dumnezeu Îi face lui Mesia următoarea invitație: „**Stai la dreapta Mea până îi voi face pe vrăjmașii Tăi așternutul picioarelor Tale.**“ Apoi se pune întrebarea: „Căruia dintre îngeri i-a spus El vreodată așa ceva?“ întrebare al cărei răspuns este, evident: „Nici unuia!“

A sta la **dreapta** lui Dumnezeu semnifică o poziție de onoare supremă și putere nemărginită. A-i avea pe toți vrăjmașii

ășternut al picioarelor înseamnă o subjugare universală și stăpânire integrală.

1:14 Misiunea îngerilor este de a sluji, nu de a domni. Ei sunt ființe-duh pe care Dumnezeu i-a creat ca să-i slujească pe cei ce vor moșteni mântuirea. Ei pot fi înțeleși în două moduri: mai întâi, îngerii îi **slujesc** pe cei care n-au fost convertiți încă; sau, în al doilea rând, ei îi slujesc pe cei ce sunt mântuiți de pedeapsa și puterea păcatului, dar nu sunt încă salvați de prezența păcatului, adică acei credincioși care se mai află pe pământ.

Asta înseamnă că există „îngeri păzitori”. Trebuie să ne mire oare acest fapt? Când știm precis că există duhuri rele, care se luptă neîncetat împotriva aleșilor lui Dumnezeu (Ef. 6:12). Mai trebuie atunci să fim surprinși că există îngeri care veghează asupra celor care sunt chemați la **mântuire**?

Dar să revenim la ideea principală a pasajului, care nu este existența îngerilor păzitori, ci faptul că îngerii sunt inferiori Fiului lui Dumnezeu, după cum slujitorii sunt inferiori Suveranului Universal.

2:1 Scriitorul tocmai și-a încheiat argumentația privitoare la faptul că Cristos este înfiut superior îngerilor, deoarece El este Fiul lui Dumnezeu. Înainte de a arăta că El este superior și ca Fiul al Omului, autorul înserează aici unul dintr-o seamă de avertismente solemne găsite în această epistolă. Este avertismentul ca nu cumva să ne îndepărtăm de la mesajul evangheliei.

Intrucât Dătătorul este atât de Mare și darul Său este de asemenea atât de mare, cei care aud evanghelia trebuie să-I acorde mai multă atenție. Există întodeauna pericolul de a te îndepărta de la Persoana Domnului Isus și a aluneca într-o religie a imaginilor. Adică de a cădea în apostazie — păcat pentru care nu există pocăință.

2:2 Am arătat deja că iudeii acordau o mare importanță misiunii îngerilor în istoria lor. Poate că exemplul cel mai proeminent în această privință a fost darea legii, când miriade de ființe îngerești au fost de față (Deut. 33:2; Ps. 68:17). Este adevărat că legea a fost **vestită (rostită) prin îngeri**. Este adevărat că ea a fost valabilă. Este adevărat că **orice** infracțiune se pedepsea în mod corespunzător. Lucrurile acestea sunt recunoscute fără înconjur.

2:3 Dar acum argumentația trece de la elementul minor la cel major. Dacă cei ce călcau legea erau pedepsiți, care va fi soarta

celor care **neglijază** evanghelia? Legea le spune oamenilor ce trebuie să facă; evanghelia le spune ce a făcut Dumnezeu. Prin lege vine cunoștința păcatului; prin evanghelia cunoștința **mântuirii**.

A neglija o mântuire atât de mare este un act mai grav decât acela de a călca legea. Legea a fost dată de Dumnezeu prin îngeri mai întâi lui Moise, iar apoi poporului. Dar evanghelia a fost vestită nemijlocit, chiar de Domnul Isus Însuși. Nu numai atât, dar ea a **fost confirmată** primilor creștini prin apostoli și prin alții **care L-au auzit** pe Mântuitorul.

2:4 **Dumnezeu** Însuși a autentificat mesajul prin **semne și minuni, cu diverse miracole, și daruri ale Duhului Sfânt**. **Semnele** au fost acele miracole săvârșite de Domnul și de apostoli, care semnificau adevăruri spirituale. De pildă, hrănirea celor cinci mii (Ioan 6:1-14) a format baza discursului care a urmat, privitytor la Pâinea Vieții (Ioan 6:25-29). **Minunile** au fost miracole al căror scop a fost de a trezi uimirea spectatorilor; vindecarea lui Lazăr se încadrează în această categorie (Ioan 11:1-44). **Miracolele** au fost manifestări ale puterii supranaturale care au contrazis legile naturii. **Darurile Duhului Sfânt** au fost înzestrări speciale cu putere din partea Duhului Sfânt, date oamenilor ca să vorbească și să acționeze într-o manieră ce depășea cu totul capacitățile lor naturale.

Scopul tuturor acestor miracole a fost de a atesta adevărul evangheliei, în special față de iudei, care dintotdeauna ceruseră un semn înainte de a crede. Există probe conform cărora necesitatea acestor miracole de confirmare a încetat de îndată ce Noul Testament a devenit disponibil sub formă scrisă. Dar este imposibil să demonstrăm concludent că Duhul Sfânt **niciodată** nu repetă aceste miracole și în alte epoci.

Cuvintele **potrivit cu voia Sa** ne arată că aceste puteri miraculoase sunt dăruite de Duhul Sfânt după cum găsește El de cuviință. Ele sunt daruri suverane ale lui Dumnezeu. Ele nu pot fi cerute de oameni sau revendicate ca răspuns la rugăciune, pentru că Dumnezeu **niciodată** n-a promis că le va da tuturor.

2:5 În primul capitol am văzut că Cristos este superior îngerilor ca Fiul lui Dumnezeu. Acum ni se va arăta că El este Superior și ca Fiul Omului. Ne va fi mai ușor să urmărim firul argumentației dacă ne vom aminti că pentru mintea unui iudeu,

ideea încarnării lui Cristos era de necrezut iar faptul că El ar putea fi umilit era considerat rușinos. Pentru iudei, Isus nu era decât un om și, prin urmare, aparținea unui ordin inferior îngerilor. Următoarele versete arată că *chiar și ca om* Isus era superior îngerilor.

Mai întâi se arată că Dumnezeu nu a decretat ca lumea locuită din viitor să se afle sub controlul îngerilor. Prin **lumea viitoare** se înțelege aici acea epocă de aur la care s-au referit de atâtea ori profeții, în care vor domni pacea și prosperitatea, și pe care noi o numim Mileniul sau Mia de ani.

2:6 Psalmul 8:4-6 este citat pentru a se arăta că în final omului i se va acorda stăpânire asupra pământului, iar nu îngerilor. Într-o privință, omul este neînsemnat, și totuși Dumnezeu **il ia în seamă**. Într-o privință, omul este neimportant, și totuși Dumnezeu **are grijă de el**.

2:7 Raportat la scara creației, omului i s-a repartizat un loc **mai prejos decât îngerii**. El este mărginit în cunoașterea sa, mobilitatea și puterea sa. Și, în plus, este supus morții. Totuși în planurile lui Dumnezeu, omul este destinat să fie **încununat cu slavă și onoare**. Limitările impuse asupra trupului și minții sale vor fi, în cea mai mare parte, înlăturate, omul fiind în viitor înălțat pe pământ.

2:8 Toate vor fi puse **sub** autoritatea omului în acea zi din viitor — oștile îngerești, regnul animal, păsările și peștii, sistemul planetar — de fapt, toate părțile universului creat vor fi așezate **sub** controlul său.

Aceasta a fost intenția inițială a lui Dumnezeu pentru om. De pildă, Dumnezeu i-a spus omului „să umple pământul și să-l supună; să aibă stăpânire asupra peștilor mării, asupra păsărilor văzduhului și asupra oricărei ființe vii ce se mișcă pe pământ” (Gen. 1:28).

Atunci de ce nu vedem toate lucrurile supuse lui? Răspunsul constă în faptul că omul și-a pierdut stăpânirea din pricina păcatului. Păcatul lui Adam a fost cel care a adus blestemul asupra creației. Animalele blânde au devenit feroce. Solul a început să dea spini și pălămidă. Controlul omului asupra naturii a fost contestat și limitat.

2:9 Dar când se va întoarce Fiul Omului ca să domnească peste pământ, omului i se va reda stăpânirea asupra lui. Isus, ca Om, va restaura ceea ce a pierdut Adam și chiar mai mult. Așadar, deși în prezent nu

vedem că toate lucrurile s-ar afla sub controlul omului, **Îl vedem** totuși pe **Isus** și în El găsim cheia repunerii finale a omului în poziția de stăpânitor asupra întregului pământ.

Pentru puțină vreme, El a fost făcut **mai prejos decât îngerii**, concret, timp de treizeci și trei de ani cât și-a desfășurat lucrarea pe pământ. Coborârea sa din cer la Betleem, la Ghetsimane, la Gabata, la Golgota și la mormânt marchează etapele umilirii Sale. Dar acum El este **încununat cu slavă și cu cinste**. Preamărirea Sa este urmarea suferințelor și morții Sale; crucea a condus la încununare.

În bunătațe Sa, Dumnezeu a rânduit ca Cristos **să guste moartea pentru toți**. Mântuitorul a murit ca Reprezentant și Înlocuitor al nostru; adică, El a murit ca om și a murit pentru om. El a purtat în trupul Său pe cruce toată judecata lui Dumnezeu împotriva păcatului, pentru ca cei care cred în El să nu mai trebuiască s-o poarte niciodată.

2:10 A fost în deplină concordanță cu caracterul drept al lui Dumnezeu ca stăpânirea omului să fie restaurată prin umilirea Mântuitorului. Păcatul perturbase ordinea lăsată de Dumnezeu. Înainte ca din haos să poată fi adusă ordinea, trebuia tratată cu dreptate chestiunea păcatului. A fost în deplină concordanță cu caracterul sfânt al lui Dumnezeu ca Cristos să sufere, să-și verse sângele și să moară, pentru a îndepărta păcatul.

Înțeleptul Planificator este descris aici ca **Cel pentru care sunt toate lucrurile și prin care sunt toate lucrurile**. Mai întâi El este obiectivul sau ținta întregii creații; toate lucrurile au fost făcute pentru slava și plăcerea Sa. Dar El mai este și Sursa sau Originatorul întregii creații; nimic nu a fost făcut fără El.

Scopul Lui măreț a fost acela de a aduce mulți fii la slavă. Când luăm în considerare slăbiciunile noastre, ne cutremurăm doar la gândul că S-a încurcat cu noi, dar tocmai pentru că este Dumnezeu oricăru-i har ne-a chemat El la slava Lui veșnică.

Care a fost costul gloriei noastre? **Căpitanul mântuirii** noastre a trebuit să fie făcut **desăvârșit prin suferințe**. Cât privește caracterul Său moral, Domnul Isus a fost întotdeauna desăvârșit și fără păcat. Dar a trebuit să fie făcut **desăvârșit ca Mântuitor al nostru**. Pentru ca să ne cumpere răscumărarea eternă, El a trebuit să sufere toată

pedeapsa pe care o meritau păcatele noastre. Noi nu puteam fi mântuiți prin viața Lui fără pată; a fost absolut nevoie de moartea Sa înlocuitoare.

Dumnezeu a găsit o cale de a ne mântui care să fie vrednică de El, trimițându-L pe singurul Lui Fiu născut să moară în locul nostru.

2:11 Următoarele trei versete subliniază perfecțiunea umanității lui Isus. Dacă trebuia recâștigată stăpânirea pe care o pierduse Adam, atunci trebuia neapărat demonstrat că El este Omul adevărat.

Mai întâi, se enunță faptul: **Căci atât Cel care sfințește, cât ci cei care sunt sfințiți sunt dintr-unul**, adică cu toții sunt deținătorii naturii umane. Sau: „...toți au o singură origine“ (RSV), prin asta înțelegându-se că în umanitatea lor, toți au un singur Dumnezeu și Tată.

Cristos este **Cel care sfințește**, adică El separă oamenii din lumea aceasta, punându-i deoparte pentru Dumnezeu. Binecuvântați sunt toți cei pe care îi pune El deoparte!

O persoană sfințită sau un lucru sfințit este o persoană sau un lucru scos din uzul obișnuit și pus deoparte pentru uzul lui Dumnezeu, ca posesiune și desfătare a Sa. Antonimul sfințirii este profanarea.

Există patru tipuri de sfințire în Biblie: *sfințirea prealabilă convertirii, sfințirea pozițională, sfințirea practică și sfințirea desăvârșită*. Aceste tipuri de sfințire sunt expuse pe larg în excursul de la 1 Tesaloniceni 5:23, ele trebuind să fie studiate cu toată atenția.

Cititorul trebuie să fie atent pentru a descoperi în Evrei diversele pasaje în care este menționată sfințirea, căutând să stabilească la care din categoriile de mai sus se încadrează.

Tocmai pentru că a devenit un Om adevărat **Lui nu-I este rușine să-Și numească urmașii frați**. Este oare cu puțință ca Suveranul Etern al universului să devină om și să Se identifice atât de mult cu creaturile Sale încât să le numească frați?

2:12 Răspunsul îl găsim în Psalmul 22:22, unde îl auzim spunând: „**Voi vesti numele Tău fraților Mei**.“ Același verset îl înfățișează identificat cu poporul Său la închinarea comună: „**în mijlocul adunării îți voi cânta laude**.“ În agonia Sa pe cruce, El anticipa cu bucurie ziua când va aduce laude lui Dumnezeu Tatăl, în fruntea mulțimii de răscumpărați.

2:13 Sunt citate alte două versete din

Scriptura iudaică, pentru a se dovedi umanitatea lui Cristos. În Isaia 8:17 (LXX), El spune că **Își pune încrederea în Dumnezeu**. Încrederea implicită în Iehova este unul din semnele cele mai evidente ale adevăratei umanități. Apoi la Isaia 8:18 sunt citate cuvintele Domnului: „**Iată-Mă și copiii pe care Mi i-a dat DOMNUL!**“ Aici se subliniază ideea apartenenței la o familie comună, recunoscând un singur Tată.

2:14 Cei care consideră umilirea Fiului Omului rușinoasă sunt rugați acum să considere patru binecuvântări importante ce decurg din patimile Domnului.

Prima este distrugerea lui Satan. Cum s-a întâmplat aceasta? Într-un anumit sens Dumnezeu i-a dat pe copiii Săi lui Cristos, să-i sfințească, să-i mântuiască și să-i emancipeze. Întrucât copiii aceștia aveau naturi umane, Domnul Isus și-a luat un trup de carne și sânge. El a renunțat la manifestarea exterioară a Dumnezeirii Sale și Și-a învăluit Dumnezeirea Sa într-o „manta de lut“.

Dar El nu S-a oprit la Betleem, ci „până sus la Calvar S-a dus pentru mine, pentru că m-a iubit atât de mult.“

Prin moartea Sa, El l-a nimic pe cel care are puterea morții, adică pe diavolul. Nimicire înseamnă aici pierderea bunăstării, mai degrabă decât pierderea ființei. Înseamnă reducere la nimic. Satan continuă să se opună vântos planurilor lui Dumnezeu în lume, dar el a primit o lovitură de moarte la cruce. Timpul lui s-a scurtat iar pierzarea lui este asigurată. El este un dușman înfrânt.

În ce sens are diavolul **puterea morții**? Probabil în primul rând prin faptul că poate *cere* moartea. Prin Satan a intrat păcatul în lume. Sfințenia lui Dumnezeu a decretat moartea pentru toți cei care au păcătuit. Astfel, prin rolul său de adversar, diavolul poate cere să fie achitată penalizarea.

În țările păgâne puterea lui se vede și prin capacitatea agenților săi, a vrăjitorilor și vracilor, de a rosti un blestem asupra unei persoane, după care persoana respectivă moare fără să fi existat cauze naturale pentru acel deces.

Nicăieri în Biblie nu se sugerează că diavolul poate aduce moartea peste credincios, fără permisiunea lui Dumnezeu (Iov 2:6) și, prin urmare, el nu poate stabili când va avea loc moartea credinciosului. Prin intermediul unor oameni răi, i se îngăduie uneori să-l omoare pe credincios. Dar Isus și-a prevenit uceniciei să nu se teamă de cei

care pot ucide trupul, ci să se teamă de Dumnezeu, Care poate ucide și sufletul, și trupul în iad (Mat. 10:28).

În VT, Enoh și Ilie s-au dus în cer fără să treacă prin moarte. Fără îndoială acest lucru s-a întâmplat deoarece, ca credincioși, ei au fost socotiți ca unii care au murit în moarte — la acea dată, încă viitoare — a lui Cristos.

Când va veni Cristos la Răpire, toți credincioșii aflați în viață se vor duce în cer, fără să mai moară. Dar și ei vor scăpa de moarte pentru că sfințenia lui Dumnezeu a fost îndeplinită pentru ei prin moarte la Cristos. Cristosul înviiat deține acum „cheile Hadesului și ale Morții” (Apo. 1:18), adică El are autoritate deplină asupra lor.

2:15 A doua binecuvântare ce decurge din umilirea lui Cristos este emanciparea de **frică**. Înainte de a fi fost crucea, **frica morții** îi ținea pe oameni toată viața în robie. Deși găsim uneori în Vechiul Testament mici străfulgerări de lumină cu privire la viața de după moarte, impresia generală care se degajă este una de nesiguranță, groază și apăsare. Ceea ce era odinioară învăluit în ceață este acum deslușit, întrucât Cristos a adus viața și nemurirea la lumină prin evanghelie (2 Tim. 1:10).

2:16 A treia binecuvântare extraordinară este ispășirea păcatului. Când S-a coborât pe pământ, **nu în ajutorul îngerilor** a venit Domnul, ci **în ajutorul seminței lui Avraam**. „În ajutorul” este traducerea lui *epilambanō*, „a apuca” (de unde rezultă și modul în care a tradus ediția KJV aceste cuvinte: „he took not on [him the nature of] angels; but he took on [him] the seed of Abraham”). Dacă verbul în sine nu transmite ideea unei apucări violente, pe care o are în alte locuri, ideile de ajutor și izbăvire răzbat din modul în care este întrebuințat acest verb aici.

Sămânța lui Avraam ar putea însemna descendenții *fizici* ai lui Avraam, evreii, sau sămânța *spirituală* a lui Avraam — credincioșii din toate veacurile. Important este că ei sunt ființe umane, nu îngerești.

2:17 Așa stând lucrurile, a fost necesar ca El să fie făcut ca frații Săi, în toate privințele. El a luat asupra Sa o umanitate adevărată și desăvârșită. El a devenit supus dorințelor, gândurilor, sentimentelor, emoțiilor și afecțiunilor omenești — cu o singură importantă distincție: El a fost fără păcat. Umanitatea Lui a fost ideală; a noastră a fost invadată de elementul străin: păcatul.

Umanitatea Lui desăvârșită concordă cu natura Lui de Mare Preot îndurător și credincios în lucrurile privitoare la Dumnezeu. El poate fi îndurător față de om și credincios față de Dumnezeu. Funcția Lui principală de Mare Preot este de a face ispășire [satisfacere] pentru păcatele oamenilor. Pentru a realiza acest lucru, El a făcut ceea ce nici un alt Mare Preot nu a făcut și nu putea face niciodată: El S-a oferit *pe Sine* ca jertfă fără păcat. De bună voie El a murit în locul nostru.

2:18 A patra binecuvântare este ajutorul dat celor ispițiți. Pentru că El Însuși a suferit și a fost ispitit, El este în stare să-i ajute pe cei care trec prin ispită. El poate să-i ajute pe alții care trec prin ispită pentru că și El Însuși a trecut pe acolo.

Aici din nou trebuie să facem o diferențiere. Domnul Isus a fost ispitit din afară, dar niciodată din lăuntru Lui. Ispita din pustiu ni-L înfățișează fiind ispitit din exterior. Satan I s-a arătat și a căutat să-L ademenească prin stimuli exteriori. Dar Mântuitorul nu putea nicidecum să fie ispitit a comite păcat prin poftă și patimi lăuntrice, întrucât acestea nu existau; în El nu era nici un păcat, nici un lucru care să răspundă la păcat. El a suferit, fiind ispitit. Întrucât ne doare când ne împotrivim ispitei, și pe El L-a durut când a fost ispitit.

C. Cristos este superior lui Moise și lui Iosua (3:1-4:13)

3:1 Moise a fost unul din cei mai mari eroi naționali ai Israelului. Prin urmare, al treilea mare pas din strategia autorului este de a demonstra infinita superioritate a lui Cristos față de Moise.

Mesajul este adresat **sfinților frați, părtași ai chemării cerești**. Toți credincioșii adevărați sunt **sfinți** în ce privește poziția, și trebuie să fie sfinți și în ce privește practica lor. În Cristos ei sunt sfinți; în ei înșiși ar trebui să fie de asemenea sfinți.

Chemarea lor cerească contrastează cu chemarea pământească a lui Israel. Sfinții din Vechiul Testament au fost chemați la binecuvântări materiale în țara făgăduinței (deși ei aveau și o chemare cerească). În Epoca Bisericii, credincioșii sunt chemați la binecuvântări spirituale în locurile cerești acum și la o moștenire cerească în viitor.

Îndreptați-vă privirile spre Isus. El este eminamente vrednic de toată considerația noastră ca **Apostol și Mare Preot al**

mărturisirii noastre. Mărturisindu-L pe El ca **Apostol**, noi spunem prin aceasta că El îl reprezintă pe Dumnezeu pentru noi. Mărturisindu-L pe El ca **Mare Preot**, noi spunem că El ne reprezintă pe noi înaintea lui Dumnezeu.

3:2 Există un aspect în care se poate spune că El S-a asemănat cu Moise. El a **fost credincios** față de Dumnezeu, după cum **și Moise a fost credincios în toată casa lui Dumnezeu.** „Casa“ de aici nu înseamnă doar tabernacolul, ci întreaga sferă în care Moise a reprezentat interesele lui Dumnezeu. Este **casa** lui Israel, poporul străvechi al lui Dumnezeu pe pământ.

3:3 Dar asemănările se termină în acest punct. În toate celelalte privințe este o superioritate indiscutabilă. Mai întâi, Domnul Isus este vrednic de mai multă slavă decât Moise, pentru că ziditorul unei case are mai multă cinste decât casa însăși. Domnul Isus a fost Ziditorul casei lui Dumnezeu; Moise a fost doar o parte a acelei case.

3:4 În al doilea rând, Isus este mai mare pentru că El este Dumnezeu. Fiecare casă trebuie să-și aibă ziditorul. Cel care a zidit toate lucrurile este Dumnezeu. De la Ioan 1:3, Coloseni 1:16 și Evrei 1:2, 10 aflăm că Domnul Isus a fost Agentul activ în cadrul creației. Concluzia este inevitabilă: Isus Cristos este Dumnezeu.

3:5 Al treilea punct este că Cristos este mai mare ca Fiu. **Moise** a fost un **slujitor credincios** în toată **casa** lui Dumnezeu (Num. 12:7), îndreptând privirile oamenilor către Mesia Cel care avea să vină. El a mărturisit despre acele lucruri care aveau să fie vestite după aceea, adică, vestea bună a mântuirii în Cristos. De aceea Isus a spus odată: „Dacă ați crede în Moise, ați crede și în Mine; căci el a scris despre Mine“ (Ioan 5:46). În discuția Lui cu ucenicii pe drumul spre Emaus, Isus a început de la Moise și toți profetii și „le-a expus din toate Scripturile lucrurile privitoare la El Însuși“ (Luca 24:27).

3:6 Dar **Cristos** a fost credincios peste casa lui Dumnezeu ca **Fiu**, nu ca slujitor, și în cazul Lui, calitatea de fiu înseamnă egalitate cu Dumnezeu. Casa lui Dumnezeu este **casa Lui**.

Aici scriitorul explică ce se înțelege astăzi prin **casa** lui Dumnezeu. Ea este alcătuită din toți credincioșii adevărați în Domnul Isus: **Și casa Lui suntem noi, dacă păstrăm până la sfârșit încrederea**

neclintită și nădejdea cu care ne lăudăm.¹ La început acest lucru s-ar părea să ne spună că mântuirea noastră depinde de cât de strâns ne ținem noi. În cazul acesta, mântuirea s-ar face prin capacitatea noastră de a rezista, iar nu prin lucrarea isprăvită a lui Cristos pe cruce. Sensul adevărat este că noi dovedim că suntem casa lui Dumnezeu dacă ne ținem tare. Cei care își pierd încrederea în Cristos și în făgăduințele Sale, revenind la ritualuri și ceremonii, demonstrează că niciodată nu au fost născuți din nou. Tocmai împotriva unei asemenea apostazii este îndreptat avertismentul următor.

3:7 În acest punct scriitorul introduce al doilea avertisment al epistolei: acela de a nu ne împietri inimile. Inimile israeliților s-au împietrit în pustie și acest lucru s-ar putea întâmpla din nou. Astfel **Duhul Sfânt** vorbește din nou prin Psalmul 95:7-11, cum a făcut atunci când a inspirat aceste cuvinte: **„Astăzi, dacă auziți glasul Lui.“**

3:8 Ori de câte ori Dumnezeu vorbește, noi trebuie să fim grabnici să ascultăm. A ne îndoii de cuvântul Său înseamnă a-L face mincinos și a ne atrage mânia Lui.

Dar tocmai acest lucru a făcut Israel în pustie. A fost o istorie plină de nemulțumiri, pofte, idolatrie, necredință și răzvrătire. La Refidim, de pildă, ei s-au plâns că nu aveau apă și s-au îndoit de prezența lui Dumnezeu în mijlocul lor (Ex. 17:1-17). În pustiu Paran, când iscoadele necredincioase s-au întors cu veștile rele, pline de descurajare și îndoială (Num. 13:25-29), oamenii au hotărât că se vor întoarce în Egipt, în țara robiei lor (Num. 14:4).

3:9 Dumnezeu S-a mâniat atât de tare, încât a decretat că oamenii aceia vor rătăci prin pustie patruzeci de ani (Num. 14:33-34). Dintre toți ostașii care au ieșit din Egipt având peste douăzeci de ani numai doi au intrat în Canaan: Caleb și Iosua (Num. 14:28-30).

Este semnificativ că după cum Israel a petrecut **patruzeci de ani** în pustie, tot așa Duhul lui Dumnezeu s-a ocupat de națiunea Israel aproximativ patruzeci de ani după moartea lui Cristos. Națiunea și-a împietrit inima împotriva mesajului lui Cristos. În anul 70 d.Cr., Ierusalimul a fost distrus iar oamenii împrăștiați printre națiunile neevreiești.

3:10 Neplăcerea acută resimțită de Dumnezeu față de Israel în pustie a prilejuit această aspră condamnare. El i-a acuzat de

tendența permanentă de a se depărta de El și de ignorarea cu știință a căilor Sale.

3:11 În mânia Sa, El a jurat că nu vor intra în odihna Sa, adică în Canaan.

3:12 Versetele 12-15 ne oferă aplicația pe care o face Duhul Sfânt pornind de la experiența Israelului. Ca în alte locuri din Evrei, cititorilor li se spune **frați**. Asta nu înseamnă că toți erau creștini adevărați. Tot așa și astăzi toți cei care își spun credințioși trebuie să fie mereu cu băgare de seamă să nu aibă acea rea **inimă a necredinței** care i-ar putea face să se depărteze de la **Dumnezeul Cel viu**, căci acesta e un pericol constant.

3:13 Un antidot este îndemnul reciproc. În special în zilele grele de strămtorare în care trăim, copiii lui Dumnezeu trebuie să se îndemne unii pe alții zilnic să nu-L părăsească pe Cristos în schimbul unor religii care nu pot să se ocupe de păcat cu eficiență.

Observați că acest indemn nu se limitează la categoria pastorilor sau a slujitorilor amvonului, ci este datorită tuturor fraților. Ea trebuie să aibă loc atâta timp cât se spune „**Astăzi**“, adică atâta timp cât Dumnezeu oferă mântuirea prin har, prin credință. „**Astăzi**“ este vremea acceptabilă; astăzi este ziua mântuirii.

Îndepărtarea înseamnă împietrirea prin **înșelăciunea păcatului**. Păcatul adesea pare atrăgător, când este anticipat. Aici el oferă scăpare de ocara lui Cristos, norme scăzute de sfințenie, ritualuri care atrag simțul estetic și promisiunea unui câștig omnesc. Dar privit în retrospectivă, păcatul este hidos, căci îl lasă pe om fără iertarea păcatelor, fără nici o nădejde pentru ceea ce urmează după moarte și fără posibilitate de pocăință.

3:14 Din nou ni se amintește că am devenit însoțitori ai lui Cristos dacă ne ținem tare de încrederea noastră dintâi până la sfârșit. Pornind de la versete ca acestea unii propagă învățătura potrivit căreia cineva se poate pierde din nou, după ce a fost mântuit. Dar o atare interpretare este imposibilă, datorită mărturiei copleșitoare a Bibliei conform căreia mântuirea este dăruită fără plată prin harul lui Dumnezeu, cumpărată cu sângele lui Cristos, primită de om prin credință și apoi evidențiată prin faptele bune pe care le face acesta. Credința adevărată întotdeauna are calitatea de permanență. Noi nu ne ținem tari pentru a nu pierde mântuirea, ci, ca o dovadă că am

fost mântuiți cu adevărat. Credința este rădăcina mântuirii; iar rezistența sau rămânerea în credință este roada. Cine sunt însoțitorii lui Cristos? Răspunsul este: „Cei care, prin statornicia lor în credință, dovedesc că sunt cu adevărat ai Lui.“

3:15 Acum scriitorul încheie aplicația practică derivată din experiența tristă a lui Israel, repetând cuvintele Psalmului 95:7, 8: „**Astăzi, dacă auziți glasul Lui, nu vă împietriți inimile ca în răzvrătire.**“ Acest îndemn acut, adresat odinioară Israelului, este adresat acum tuturor celor care ar putea fi ispitiți să dea uitării vestea bună și să revină la lege.

3:16 Capitolul se încheie cu o interpretare istorică a apostaziei Israelului. Printr-o serie de trei întrebări și răspunsuri, scriitorul urmărește răzvrătirea Israelului, provocarea și retribuția pe care a primit-o. Apoi enunță concluzia.

Răzvrătirea. Rebelii sunt toți cei ce au ieșit din Egipt, conduși de Moise. Caleb și Iosua au fost singurele excepții.

3:17 *Provocarea.* Aceiași rebeli L-au provocat pe Iehova **patruzeci de ani**. La început au fost circa 600.000 iar după patruzeci de ani, deșertul era presărat cu 600.000 de morminte.

3:18 *Retribuție.* Au fost aceiași care au fost excluși din țara Canaan datorită neascultării lor.

Simpla recitare a acestor întrebări și răspunsuri ar trebui să aibă o influență profundă asupra tuturor celor care ar fi ispitiți să întoarcă spatele micii minorități de creștini, revenind în marea majoritate a oamenilor cu o formă exterioară de religie, dar tăgăduindu-i puterea evlaviei. Are majoritatea întotdeauna dreptate? În acest capitol din istoria Israelului, numai doi au avut dreptate și peste o jumătate de milion au greșit!

A. T. Pierson subliniază gravitatea păcatului lui Israel, în termenii următori:

Necredința lor a constituit o provocare cvadruplă:

1. A fost un atac la adresa adevărului lui Dumnezeu, făcându-L mincinos.

2. A fost un atac la adresa puterii Lui, căci Îl socoteau slab și neputincios de a-i duce în țara Canaan.

3. A fost un atac la adresa imuabilității Sale, căci deși ei nu au spus lucrul acesta cu cuvinte, au lăsat să se înțeleagă că, în opinia lor, El era un Dumnezeu schimbător, care nu ar mai fi fost în stare să facă minu-

nile ce le făcuse odinioară.

4. A fost și un atac la adresa credincioșiei Sale de părinte, ca și când i-ar fi încurajat să se aștepte la un lucru pe care nu ar fi intenționat să-l aducă la îndeplinire.²

Dimpotrivă, Caleb și Iosua L-au onorat pe Dumnezeu, socotind cuvântul Său absolut adevărat, puterea Lui infinită, dispoziția Lui de o neschimbătoare grație, iar credințioșia Lui de așa natură încât El niciodată nu ar fi trezit în oameni vreo speranță pe care nu intenționa s-o aducă la îndeplinire.

3:19 Concluzia. Necredința a fost aceea care i-a împiedicat pe copiii răzvrățiți să intre în țara făgăduinței și **necredința** este aceea care îl împiedică pe un om să aibă parte de moștenirea, de zestrea lui Dumnezeu în toate dispensațiile. Morala care se desprinde de aici este limpede: să ne ferim de o inimă rea a **necredinței**.

Următoarele versete formează unul din cele mai dificile pasaje din întreaga epistolă. Puține puncte comune de vedere există în rândul comentatorilor cu privire la cursul exact al argumentației, deși sensul global al învățaturii ce se desprinde din pasaj este destul de clar.

Tema versetelor 4:1-13 este odihna lui Dumnezeu și nevoia străduinței de a intra în această odihnă. Ne va fi de ajutor de la început dacă vom observa că în Biblie sunt pomenite mai multe feluri de odihnă:

1. Dumnezeu S-a odihnit după șase zile de creație (Gen. 2:2). Această odihnă nu a presupus oboseală, în urma unei trude, ci satisfacția în urma muncii încheiate de El. A fost odihna mulțumirii (Gen. 1:31). Odihna lui Dumnezeu a fost întreruptă de pătrunderea păcatului în lume. De atunci El lucrează fără încetare, după cum a spus și Isus: „Tatăl meu lucrează până acum, și Eu de asemenea lucrez” (Ioan 5:17).

2. Canaan fusese rânduit ca țară a odihnei pentru copiii lui Israel. Cei mai mulți dintre ei n-au intrat în această țară iar cei care au intrat totuși nu au găsit odihna pe care le-o rânduise Dumnezeu. Canaan apare aici ca un tip sau o întrupare a odihnei finale, eterne a lui Dumnezeu. Mulți dintre cei care nu au intrat în Canaan (Core, Datan și Abiram, de exemplu) întruhidează pe apostazia din zilele noastre, care nu intră în odihna lui Dumnezeu din pricina necredinței lor.

3. Credincioșii din vremea noastră beneficiază de odihna conștiinței, știind că pedeapsa pentru păcatele lor a fost plătită

integral prin lucrea încheiată a Domnului Isus. Aceasta este odihna pe care a făgăduit-o Mântuitorul, când a spus: „Veniți la Mine... și vă voi da odihnă” (Mat. 11:28).

4. Credinciosul mai beneficiază de o odihnă slujindu-L pe Domnul. Pe când cea dinainte este o odihnă a mântuirii, aceasta este o odihnă a slujirii. „Luați jugul meu și învățați de la Mine... și veți găsi odihnă pentru sufletele voastre” (Mat. 11:29).

5. În fine mai este odihna eternă care îl așteaptă pe credincios în casa Tatălui din cer. Această odihnă viitoare, numită și odihna Sabatului (Ev. 4:9), este odihna finală, pentru care celelalte tipuri de odihnă reprezintă tipuri sau întrupări. Această odihnă este subiectul principal (Ev. 4:1-13).

4:1 Să nu creadă nimeni că făgăduința **odihnei** nu mai este valabilă, pentru că ea nu a cunoscut niciodată o împlinire deplină și finală în trecut; prin urmare, oferta este încă în vigoare.

Dar toți cei care își spun credincioși trebuie să se asigure că nu au greșit ținta. Dacă mărturisirea lor este lipsită de conținut, există întotdeauna pericolul de a se îndepărta de la Cristos și a îmbrățișa vreun sistem religios care nu are puterea de a mântui.

4:2 Nouă ni s-a vestit vestea bună a vieții veșnice ce se capătă prin credința în Cristos. Israelitilor li s-a predicat de asemenea vestea bună a odihnei în țara Canaanului. Dar ei nu au beneficiat de evanghelia odihnei.

Două ar putea fi explicațiile eșecului lor, în funcție de varianta pe care o dă manuscrisul consultat de noi versetului 2. Conform traducerii NKJV, motivul eșecului lor l-a constituit faptul că mesajul nu a fost tratat cu credință de cei care l-au auzit. Cu alte cuvinte, ei nu au crezut când l-au auzit sau nu l-au transpus în practică.

·Cealaltă interpretare, dată de textul marginal al ediției NKJV, este că „ei nu au fost uniți prin credință cu cei care au ascultat de el.” Sensul aici este că majoritatea israeliților nu au fost uniți prin credință cu Caleb și Iosua, cele două iscoade care au crezut în făgăduința lui Dumnezeu.

Și într-un caz, și în celălalt, ideea de bază care se desprinde este că necredința i-a exclus de la odihna pe care Dumnezeu le-a pregătit-o în țara făgăduinței.

4:3 În acest verset e greu de urmărit firul gândirii, întrucât se pare că avem de a face cu propoziții disparate, fără legătură

între ele. Totuși observăm că în fiecare din propozițiile frazei există un fir comun: acela al odihnei lui Dumnezeu.

Mai întâi, aflăm că **noi, cei care am crezut**, suntem cei care **intrăm în odihna** lui Dumnezeu. Credința este cheia ce deschide ușa. Cum s-a arătat deja, credincioșii de azi se bucură de odihna conștiinței, pentru că ei știu că nu vor mai fi aduși niciodată la judecată pentru păcatele lor (Ioan 5:24). Dar tot atât de adevărat este că cei care cred sunt singurii care vor intra vreodată în odihna finală a lui Dumnezeu în slavă. Probabil această odihnă viitoare este avută în vedere, mai cu seamă, în acest verset.

Următoarea propoziție întărește ideea, reformulând-o sub formă negativă: **după cum a zis El: „Am jurat în mânia Mea: «Nu vor intra în odihna Mea»“** (citad din Ps. 95:11, tradus după versiunea engleză a comentariului, n.tr.). După cum credința admite, necredința exclude. Noi, cei care ne încredem în Cristos, suntem siguri de odihna lui Dumnezeu; israeliții necredincioși nu puteau fi siguri de ea, pentru că nu credeau în Cuvântul lui Dumnezeu.

A treia propoziție prezintă cele mai multe dificultăți, afirmând: **deși lucrările Lui fuseseră terminate încă de la întemeierea lumii**. Poate că cea mai simplă explicație o vom găsi în conectarea acestei propoziții la cea anterioară. Acolo, referindu-Se la odihna Sa, Dumnezeu folosește timpul viitor: **Nu vor intra în odihna Mea**. Timpul viitor presupune că odihna lui Dumnezeu continuă să fie o opțiune viabilă, chiar dacă unii s-au văduvit de ea, prin neascultare; și această odihnă continuă să fie disponibilă, în pofida faptului că **lucrările lui Dumnezeu fuseseră terminate de la întemeierea lumii**.

4:4 Versetul acesta are menirea de a dovedi din Scriptură că **Dumnezeu S-a odihnit** după ce s-a încheiat lucrarea de creație. Imprecizia autorului în identificarea pasajului citat nu e un indiciu al ignoranței sale, ci, pur și simplu, un artificiu literar, constând în citarea unui verset dintr-o carte ce nu fusese la acea dată împărțită pe capitole și versete. Versetul este o adaptare a textului de la Geneza 2:2, unde se spune: „Și Dumnezeu S-a odihnit în ziua a șaptea de toate lucrările Sale.“

Aici se folosește timpul *trecurt*, creându-le unora impresia că odihna lui Dumnezeu aparține doar istoriei, nu și profetiei, prin

urmare, că nu are nici o relevanță pentru noi, cei de azi. Dar lucrurile nu stau deloc așa.

4:5 Pentru a întări ideea potrivit căreia referirea la odihna lui Dumnezeu după creație nu înseamnă că este o chestiune încheiată, scriitorul citează din nou, cu mici modificări, din Psalmul 95:11, unde se folosește timpul *viitor*: „**Nu vor intra în odihna Mea.**“ Aici el spune, de fapt: „În gândirea voastră, nu mărginiți odihna lui Dumnezeu la ceea ce s-a întâmplat cu mult timp în urmă, la Geneza 2; nu uitați că Dumnezeu S-a referit ulterior la odihna Sa ca un lucru încă disponibil.“

4:6 Până în acest punct din cadrul argumentației am văzut că, de la creație încolo, Dumnezeu oferă omenirii odihnă. Poarta recunoașterii a fost deschisă.

Israeliiții din pustie nu au reușit să intre din pricina neascultării lor. Dar asta nu a însemnat că făgăduința nu mai era în vigoare!

4:7 Pasul următorul este de a demonstra că până și în cazul lui David, adică la vreo 500 de ani după ce israeliiții au fost excluși din Canaan, Dumnezeu continua să facă uz de cuvântul „**Astăzi**“ ca o zi a oportunității. Scriitorul citează deja Psalmul 95:7, 8 la Evrei 3:7, 8, 15. Acum el îl citează din nou, pentru a demonstra că făgăduința lui Dumnezeu prin care oferă odihnă nu a încetat odată cu israeliiții în pustie. Astfel și pe vremea lui David El continua să-i roage pe oameni să se încredă în El și să nu-și împietrească inimile.

4:8 Desigur unii israeliți au intrat în Canaan, împreună cu **Iosua**. Dar nici măcar aceștia nu s-au bucurat de **odihna** finală pe care a pregătit-o Dumnezeu pentru cei care îl iubesc, deoarece în Canaan au fost confrunțați cu păcate, boală, înfrustrare, suferință și moarte. Dacă ei ar fi epuizat făgăduința de odihnă pe care a făcut-o Dumnezeu, atunci El n-ar mai oferit-o din nou pe vremea lui David.

4:9 Versetele precedente au creat terenul propice, culminat cu următoarea concluzie: **Rămâne deci o odihnă [ca cea de Sabat] pentru poporul lui Dumnezeu**. Aici scriitorul recurge la un alt termen din limba greacă pentru a reda cuvântul **odihnă** (*sabbatismos*), care este înrudit cu termenul *Sabbath*. E o referire la odihna eternă de care vor beneficia toți cei ce au fost răscumpărați prin sângele scump al lui Cristos. Această ținare a „**Sabatului**“ nu va înceta

niciodată.

4:10 Oricine intră în **odihna** lui Dumnezeu se bucură de o încetare a lucrului, după cum a procedat și Dumnezeu în ziua a șaptea.

Înainte de a fi fost mântuiți, poate că noi încercaserăm să ne mântuim singuri. Când ne-am dat seama că Cristos a săvârșit în întregime lucrarea de mântuire la Calvar, am renunțat la eforturile noastre nevrednice, punându-ne încrederea în Răscumpărătorul inviat.

Acum, după ce am fost mântuiți, ne mistuim prin truda noastră ivorată din dragoste pentru Cel ce ne-a iubit și S-a dat pe Sine pentru noi. Faptele bune pe care le săvârșim sunt roada Duhului Sfânt, Care locuiește în noi. Adesea obosim în slujirea noastră pentru El, dar nu ne săturăm niciodată de a-L sluji pe El.

În odihna eternă a lui Dumnezeu, vom înceta de a mai face muncile noastre de aici de pe pământ. Asta nu înseamnă că vom fi inactivi în cer. Dimpotrivă, noi ne vom închina și-L vom sluji și acolo, dar nu o vom mai face în condiții de trudă sau epuizare, de strămtorare, prigoană sau suferință.

4:11 Versetele precedente demonstrează că odihna lui Dumnezeu ne stă în continuare la dispoziție. Versetul acesta afirmă că este nevoie de străduință pentru a **intra în acea odihnă**. Noi trebuie să ne dăm silința să ne asigurăm că singura noastră nădejde este Cristos Domnul. Noi trebuie să ne împotrivim cu stăruință oricărei ispite de a mărturisi doar cu buzele credința noastră în El, pentru ca apoi, când vine pârjolul suferințelor și prigoanelor, să ne lepădăm de El.

Israeliiți erau nepăsători, tratând cu ușurință făgăduințele lui Dumnezeu, întrucât tânjeau în continuare de dor după Egipt, țara robiei lor. Ei nu se străduiau să-și însușească făgăduințele lui Dumnezeu prin credință. În consecință, ei n-au ajuns niciodată în Canaan. Pilda lor trebuie să ne fie un prilej de avertisment.

4:2 Următoarele două versete conțin un avertisment solemn asupra faptului că necredința nu rămâne niciodată ascunsă; că întotdeauna va fi depistată de **cuvântul lui Dumnezeu**. (Termenul folosit aici în original pentru *cuvânt* este *logos*, cu care suntem familiarizați din prologul evangheliei după Ioan. Dar versetul acesta se referă nu la Cuvântul Viu, Isus, ci la cuvântul scris, Biblia.) Acest **cuvânt al lui Dumnezeu**

este:

viu — mereu activ, acționând în permanență.

puternic — energizant.

tăietor — **mai ascuțit decât o sabie cu două tăișuri**.

divizând — **pătrunde până acolo încât desparte sufletul și duhul**, cele două componente invizibile ale omului. Desparte **încheieturile și măduva, încheieturile** permițând mișcarea exterioară iar **măduva** fiind viața ascunsă, dar vitală a oaselor.

judecă (discerne) — discriminează și cumpănește cu privire la **gândurile și intențiile inimii**. Cuvântul este cel care ne judecă, nu noi cei care judecăm cuvântul.

4:13 În al doilea rând, necredința este depistată de Domnul Cel viu. Aici pronumele trece de la impersonal la personal: **Nici o faptură nu este ascunsă de El**. Nimic nu scapă neobservat de El. El este în mod absolut atotștiutor. El este în permanență conștient de tot ce se petrece în univers. Desigur, în contextul nostru ceea ce este cu adevărat important este faptul că El știe unde se găsește credința adevărată și, dimpotrivă, unde există doar o recunoaștere mentală a stării de fapt.

II. CRISTOS ESTE SUPERIOR ÎN PREOȚIA SA (4:14-10:18)

A. Marea Preoție a lui Cristos este superioară mării preoții a lui Aaron (4:14-7:28)

4:14 Versetele acestea reiau puternicul fir ideatic introdus de scriitor la 3:1: Cristos, ca **strălucit Mare Preot** al poporului Său. Ele ni-L înfățișează ca resursă nepuizabilă a poporului său nevoieas, în stare să-i păzească de cădere. De asemenea ele operează o schimbare de accent „de la funcția de cernere a cuvântului la rolul Domnului de identificare cu copiii Săi, simțind alături de ei”. După ce cuvântul ne-a cercetat cu de-amănuntul, scoțându-ne deplin la lumină (v. 12, 13), acum putem să alegem la El, pentru a căpăta îndurare și har.

Observați calitățile excelente ale Domnului nostru minunat, măiestria Sa:

1. El este **un strălucit Mare Preot**. Au existat mulți mari preoți în economia mozaică, dar despre nici unul nu s-a spus că este „strălucit”.

2. El a **străbătut cerul** atmosferic și cerul în care se află aștrii cerești, până la cerul al treilea, unde locuiește Dumnezeu.

Desigur, asta se referă la înălțarea Sa la cer și gloriificarea Sa la dreapta Tatălui.

3. El este uman. **Isus** este numele ce I s-a dat când S-a născut, acest nume fiind cu precădere legat de umanitatea Sa.

4. El este divin. **Fiul lui Dumnezeu**, când se referă la Cristos, ne relevă absoluta Sa egalitate cu Dumnezeu Tatăl. Umanitatea Sa L-a calificat din punctul nostru de vedere; Dumnezeirea Sa — din punctul de vedere al lui Dumnezeu. Așadar, nici nu e de mirare că este numit: **Strălucit Mare Preot**.

4:15 Apoi trebuie să luăm în considerare și experiența Sa. Nimeni nu poate spune că împărtășește suferința cuiva dacă nu a trecut el însuși printr-o experiență similară. Ca Om, Domnul nostru a împărtășit experiențele noastre și, prin urmare, poate înțelege încercările pe care le îndurăm. (El nu poate împărtăși însă greșelile noastre, întrucât acestea n-au făcut niciodată parte din experiența Sa.)

În orice junghi ce sfășie inima
Omul Durerilor a luat parte.

El a fost **ispitit** în toate aspectele **cum suntem noi, dar fără păcat**. Scripturile apără cu toată grija și cu deosebită gelozie perfecțiunea fără păcat a Domnului Isus, drept care și noi trebuie să procedăm la fel. El nu a cunoscut nici un păcat (2 Cor. 5:21), n-a săvârșit nici un păcat (1 Pet. 2:22) și nu s-a găsit nici un păcat în El (1 Ioan 3:5).

Lui I-a fost cu neputință să păcătuiască, fie ca Dumnezeu, fie ca Om. Ca Om desăvârșit, El nu putea face nimic, de la Sine, căci asculta cu desăvârșire de Tatăl (Ioan 5:19). Or, se înțelege că Tatăl nu L-ar fi condus niciodată la păcat.

Este eronat să încercăm să argumentăm că ispitirea Lui a fost lipsită de sens, dacă El nu putea păcătui. Unul din scopurile urmărite prin ispitirea Sa a fost de a demonstra concludent că El *nu* putea păcătui.³

Dacă pui aurul la încercare, încercarea nu este cu nimic mai valabilă doar pentru că aurul este curat, întrucât dacă ar exista impurități, testul respectiv le-ar scoate la iveală. Tot așa este greșit să argumentăm că, prin faptul că nu putea păcătui, El nu a fost uman în sensul cel mai desăvârșit al cuvântului. *Păcatul nu este un element esențial definitoriu al umanității*, ci, mai degrabă, este un intrus. Umanitatea noastră

a fost umbră de păcat. Doar umanitatea Lui rămâne perfectă, desăvârșită, cum ar trebui să fie și a noastră.

Dacă Isus ar fi putut păcătui, ca Om pe pământ, ce L-ar împiedica să păcătuiască și acum, ca Om în cer? El nu S-a lepădat de umanitatea Sa când S-a suit la dreapta Tatălui. El a fost impecabil pe pământ, și impecabil este acum în cer.

4:16 Acum se lansează o invitație plină de căldură: apropiați-vă cu încredere **de tronul harului**. Încrederea noastră se bazează pe cunoștința faptului că El a murit ca să ne salveze și că trăiește ca să ne țină în viață. Noi suntem asigurați că vom fi primiți cu toată căldura, pentru că El este Cel care ne-a invitat să venim.

Oamenii din timpul Vechiului Testament nu se puteau apropia de El. Numai marele preot se putea apropia de El, și chiar și el doar o singură zi pe an. Noi putem pătrunde în prezența Sa în orice clipă din zi sau noapte, căpătând îndurare și găsind harul care să ne ajute la timpul potrivit. Îndurarea Lui acoperă lucrurile pe care nu se cuvenea să le facem iar harul Lui ne dă puterea să facem lucrurile pe care se cuvine să le facem, dar nu avem puterea să le înfăptuim, cum arată și Morgan:

Nu voi obosi nicicând arătând că sintagma din greacă tradusă prin „in time of need“ (textual: la vreme de nevoie, n.tr.) este o expresie idiomatică ce ar echivala astăzi cu „in the nick of time“ (adică „la țanc“, „la momentul oportun“). „Ca să căpătăm îndurare și să găsim har care să ne ajute *la timpul potrivit*“ — adică har exact atunci când am nevoie de el și unde am nevoie de el. Ești atacat de ispită. În clipa aceea, privești către El și harul îți stă la dispoziție, în momentul când ai nevoie de el. Nu este nici o amănare a cererii tale, până la ceasul de seară al rugăciunii. Mai degrabă, acolo unde te afli, pe străzile orașului, confruntat cu flacăra ispitei, îndreaptă-ți inima spre Cristos, strigând după ajutor, și harul îți va fi pus la dispoziție, la țanc.⁴

Până în acest punct, s-a demonstrat superioritatea lui Isus față de profeți, îngeri și Moise. Acum ne vom ocupa de importanta temă a profeției, pentru a vedea că marea profeție a lui Cristos este de un ordin superior marii profeții a lui Aaron.

Când Dumnezeu i-a dat lui Moise legea pe Muntele Sinai, El a instituit o profeție umană, prin care oamenii să se poată apro-

pie de El. El a decretat că preoții vor fi descendenți ai seminției lui Levi și ai familiei lui Aaron din această semniție. Ordinul acesta e cunoscut sub denumirea de preoția levitică sau aaronică.

În Vechiul Testament se amintește de o altă preoție rânduită divin: aceea a patriarhului Melchisedec. Omul acesta a trăit în zilele lui Avraam, cu mult înainte ca legea să fi fost dată, și a slujit un rol dublu: și de rege, și de preot. În pasajul aflat înaintea noastră autorul va demonstra că Domnul Isus Cristos este preot după ordinul lui Melchisedec, și că ordinul acesta este superior preoției aaronice.

În primele patru versete avem descrierea preotului aaronic. Apoi în versetele 5-10 se descrie în amănunt vrednicia de preot a lui Cristos, în principal prin metoda contrastului.

5:1 Prima calitate pe care trebuia s-o îndeplinească **preotul** aaronic era aceea că trebuia să fie ales **dintre oameni**. Cu alte cuvinte, trebuia să fie el însuși om.

El era desemnat să acționeze în numele oamenilor în relație cu Dumnezeu. El aparținea unei caste speciale de oameni care slujeau ca intermediari între oameni și Dumnezeu. Una din funcțiile principale pe care le îndeplinea el era să **aducă daruri și jertfe pentru păcate**. **Darurile** se referă la toate ofrandele ce erau aduse lui Dumnezeu. **Jertfele** se referă la acele ofrande speciale care presupuneau vărsarea de sânge ca ispășire pentru păcate.

5:2 El trebuia să **aibă compasiune** pentru slăbiciunile umane și să se ocupe cu delicatețe de cei neștiutori și rătăciți. Propria sa natură supusă greșelilor îi oferea dotarea necesară pentru a înțelege problemele cu care erau confrunțați oamenii peste care era mare preot.

Referirea din acest verset la cei **neștiutori și rătăciți** are darul de a ne reaminti că jertfele din VT erau pentru păcate ce nu fuseseră comise cu voia. Nu se dădeau nici un fel de asigurări în lege cu privire la păcatul săvârșit cu voia.

5:3 Dacă **faptul** că și marele preot era uman constituia un avantaj, în sensul că-l ajuta să se identifice cu poporul, umanitatea sa păcătoasă era un dezavantaj. Căci el trebuia să aducă jertfe și pentru el însuși, și pentru păcatele oamenilor.

5:4 Funcția de preot nu era o profesie sau o ocupație pe care oamenii să și-o poată alege. Ei trebuiau să fie chemați la

această lucrare de către Dumnezeu, exact așa cum fusese chemat Aaron. Chemarea lui Dumnezeu se limita la Aaron și descendenții acestuia. Nici un om din afara acestei familii nu putea sluji în tabernacol sau în templu.

5:5^d Scriitorul își îndreaptă acum atenția spre **Cristos**, demonstrând vrednicia Sa de preot datorită numirii Sale divine, evidentei Sale umanității și calităților dobândite.

Cât privește numirea divină, sursa acesteia a fost chiar Dumnezeu Însuși. A fost o chemare suverană, ce nu a avut nimic de a face cu genealogia umană. Ea a presupus o relație mai bună decât oricare pe care ar fi avut-o vreun preot uman vreodată. **Preotul** nostru este **Fiul** unic al lui Dumnezeu, **născut** etern, născut la întrupare și născut la înviere.

5:6 Apoi preoția lui Cristos este de un ordin superior întrucât în Psalmul 110:4 Dumnezeu L-a declarat **preot în veci după ordinul lui Melchisedec**. Superioritatea aceasta va fi explicată mai pe larg în capitolul 7. Gândul principal care se desprinde de aici este că, spre deosebire de preoția aaronică, aceasta este **în veci**.

5:7 Cristos nu este doar Fiul fără păcat al lui Dumnezeu, ci mai este și Omul adevărat. Scriitorul se referă la varietatea de experiențe umane prin care a trecut El **în zilele vieții Sale pământești** pentru a demonstra acest fapt. Observați cuvintele la care se recurge pentru a descrie viața Sa și în special experiența Sa în Grădina Ghetsimane: **rugăciuni și cereri cu strigăte mari și cu lacrimi**. Toate acestea ne atrag atenția asupra liniei constante a vieții Sale: de om care S-a bizuit total pe Dumnezeu, întru totul dependent de El, trăind în ascultare deplină de Dumnezeu și împărtășind toată gama de emoții ale unei ființe omenești, cu excepția celor legate de păcat.

Rugăciunea lui Cristos nu a fost ca El să poată fi salvat de la moarte, căci, la urma urmelor, însuși scopul venirii Sale pe pământ a fost să moară pentru păcătoși (Ioan 12:27). Rugăciunea Sa a fost, mai degrabă, ca El să poată fi izbăvit *din moarte* (JND), ca sufletul Lui să nu fie lăsat în Hades. Acestei rugăciuni i s-a dat răspuns când Dumnezeu L-a înviat din morți. El a fost **ascultat din pricina evlaviei Lui** (sau „fricii Lui evlavioase“, în engleză, n.tr.).

5:8 Acum suntem din nou confrunțați cu profunza taină a întrupării — cum a putut Dumnezeu să devină om, pentru ca să

moară pentru oameni.

Măcar că era Fiu sau, și mai bine, deși a fost Fiu — El nu a fost *un* Fiu dintre mai mulți, ci singurul Fiu născut al lui Dumnezeu. În pofida acestui fapt extraordinar, **El a învățat ascultarea prin lucrurile pe care le-a suferit**. Intrarea Lui în această lume ca Om L-a angrenat în experiențe pe care niciodată nu le-ar fi cunoscut dacă ar fi rămas în cer. În fiecare dimineață urechea Lui era deschisă pentru a primi instrucțiuni de la Tatăl Său pentru ziua respectivă (Isa. 50:4). **El a învățat ascultarea** pe cale experimentală, ca Fiul care era totdeauna supus voii Tatălui Său.

5:9 Și fiind făcut desăvârșit. Asta *nu poate* să se refere la caracterul Său personal, pentru că Domnul Isus era absolut perfect. Cuvintele Sale, faptele Sale și căile Sale au fost absolut ireproșabile. În ce sens se spune atunci că a fost **făcut desăvârșit**? Răspunsul: în funcția Sa de Mântuitor al nostru. El n-ar fi putut deveni niciodată Mântuitorul nostru desăvârșit dacă ar fi rămas în cer. Dar prin încarnarea Sa, prin moartea, îngroparea, învierea și înălțarea Sa la cer, El a încheiat lucrarea ce se cerea pentru a ne mântui de păcatele noastre iar acum El deține gloria dobândită de a fi Mântuitorul desăvârșit al lumii.

După ce S-a întors în cer, **El a devenit autorul mântuirii eterne pentru toți cei ce ascultă de El**. El este Sursa mântuirii pentru toți, dar numai cei **care ascultă de El** sunt mântuiți.

Aici **mântuirea** este condiționată de ascultarea de El. În multe alte pasaje mântuirea este condiționată de credință. Cum vom reconcilia această aparentă contradicție? Mai întâi de toate, este vorba despre ascultarea credinței (Rom. 1:5; 16:25-27): „ascultarea pe care o cere Dumnezeu este credința în cuvântul Său.“ Dar tot atât de adevărat este că credința mântuitoare este aceea care are ca urmare ascultarea. Este cu neputință să crezi, în sensul adevărat al NT, fără să și ascuți.

5:10 După ce a înfăptuit atât de glorios lucrarea fundamentală a preoției, Domnului Isus I s-a adresat Dumnezeu cu termenul de **Mare Preot „după rânduiala (sau ordinul) lui Melchisedec.“**

Trebuie să amintim aici că deși preoția lui Cristos este după ordinul lui Melchisedec, funcțiile Sale preoțești sunt similare celor desfășurate de preoții aaronici. De fapt, slujba preoților iudaici a fost o umbră

sau o întruchipare a lucrării pe care avea s-o realizeze Cristos.

5:11 În acest punct, autorul trebuie să facă o digresiune. El ar dori să continue tema preoției melchisedechiene a lui Cristos, dar nu poate, căci se simte sub înrăurirea divină să-i mustre pe cititorii săi pentru lipsa lor de maturitate și, în același timp, să-i avertizeze cu toată gravitatea asupra pericolului de a se îndepărta.

Ce trist e să constatăm că dobândirea de către noi a adevărului divin e limitată de condiția noastră spirituală. Urechile cu **auzul îngreunat** nu pot primi adevărrile profunde! De câte ori nu se poate spune același lucru și despre noi, ca despre ucenici, că Domnul are multe lucruri să ne spună, dar noi nu le putem suporta (Ioan 16:12).

5:12 Scriitorul le amintește evreilor că au tot primit învățături și că, de acum, e timpul ca ei înșiși să-i învețe pe alții. Dar tragedia este că ei încă aveau nevoie să-i învețe cineva lucrurile începătoare — abecedarul — cuvântului lui Dumnezeu.

Voi ar trebui să fiți învățatori. Dumnezeu a rânduit ca fiecare credincios să fie matur până acolo încât să poată să-i învețe pe alții. Fiecare să-l învețe pe altul! Deși este adevărat că unii sunt înzestrați cu un dar special de a-i învăța pe alții, tot atât de adevărat este că fiecare credincios trebuie să se angajeze într-o anumită slujbă de învățare. Niciodată Dumnezeu nu a rânduit ca lucrarea aceasta să se limiteze doar la căjiva.

Ați ajuns să aveți nevoie de lapte, nu de hrană solidă. În domeniul fizic, un copil care nu trece niciodată de faza laptelei, pentru a se hrăni cu solide, este incapacitat. Dar și în domeniul spiritual există o formă de rămânere în urmă a dezvoltării (1 Cor. 3:2).

5:13 Credincioșii mărturisiiți care rămân la un regim alimentar bazat pe lapte sunt **nedestoinici în cuvântul neprihănirii**. Ei sunt ascultători ai cuvântului, dar nu și implinitori. Ei pierd tot ceea ce nu pun în practică și rămân într-o stare de permanentă infantilitate.

Ei nu sunt pătrunși de acel simț acut al discernământului în chestiunile spirituale, „fiind purtați incolo și-ncoace de orice vânt de învățătură, prin viclenia oamenilor și prin șiretenia lor în uelntirea rătăcirii“ (Ef. 4:14).

5:14 Hrana solidă este pentru cei

adulți, **pentru aceia ale căror simțuri s-au deprins, prin exercițiu, să deosebească binele și răul.** Prin ascultarea de lumina pe care o primesc din cuvântul lui Dumnezeu, oamenii aceștia sunt în stare să-și formeze judecăți spirituale și să se salveze de pericol morale și doctrinare.

În contextul actual, sensul anumit în care cititorii sunt îndemnați să facă distincție între **bine și rău** este raportat la deosebirea dintre creștinism și iudaism. Nu că iudaismul ar fi fost rău în sine, întrucât sistemul levitic a fost introdus chiar de Dumnezeu însuși. Dar el a avut menirea să îndrepte privirile oamenilor spre Cristos. El este împlinirea tipurilor și umbrelor ceremoniale. Acum însă, după ce a venit Cristos, este un păcat să ne întoarcem la imaginile prin care era reprezentat El. Tot ce tinde să acapareze afecțiunea noastră și loialitatea noastră în detrimentul lui Cristos este rău de la sine. Credincioșii maturi duhovnicește sunt în stare să discearnă între inferioritatea preoției aaronice și superioritatea preoției lui Cristos.

6:1 Avertismentul început la 5:11 este continuat pe parcursul acestui capitol. Este unul din cele mai controversate capitole din întreg Noul Testament. Întrucât atâția credincioși evlavioși s-au diferențiat în privința opiniilor avute pe această temă, trebuie să avem grijă să nu cădem în dogmatism. Prin urmare, vom prezenta explicația care ni se pare cea mai consecventă cu contextul și cu restul NT.

Mai întâi de toate, cititorii sunt îndemnați să părăsească **principiile elementare ale lui Cristos**, textual: „cuvântul începutului lui Cristos“ (FWG), sau „cuvântul începutului al lui Cristos“ (KSW). Noi înțelegem că aceste cuvinte se referă la doctrinele de bază ale religiei, așa cum sunt ele predate în Vechiul Testament, care au avut menirea de a pregăti Israelul pentru venirea lui Mesia. Aceste doctrine sunt înșirate în ultima parte a versetului 1 și în versetul 2. Cum vom căuta să arătăm, ele nu sunt doctrine fundamentale ale creștinismului, ci învățături de natură elementară care au format temelia clădirii ulterioare. Ele nu s-au ridicat la nivelul lui Cristos Cel înviat și proslăvit. Îndemnul de a părăsi aceste elemente de bază, nu în sensul de a le abandona, ca și când ar fi netrebnice, ci de a promova, trecând de la acestea la maturitate. Ideea care se desprinde de aici este că perioada iudaismului a fost caracterizată

prin copilărie sau infanțilitate pe plan spiritual. Creștinismul reprezintă însă perioada adultă, de maturizare.

Odată ce a fost pusă temelia, următorul pas va fi să începem să construim pe această temelie. O **temelie** doctrinară a fost pusă în Vechiul Testament, cuprinzând cele șase învățături de bază enumerate mai jos. Acestea reprezintă punctul de plecare. Marile adevăruri ale Noului Testament privitoare la Cristos, la Persoana și la lucrarea Sa reprezintă slujba maturității.

Prima doctrină din VT este **pocăința de faptele moarte**. Aceasta a format obiectul predicilor neîncetate ale profeților, precum și ale precursorului lui Mesia. În ele oamenii erau chemați să se întoarcă de la **faptele** care erau **moarte** în sensul că erau lipsite de credință.

Faptele moarte ar putea însemna aici și fapte ce erau bune odinioară, dar care acum sunt **moarte**, după ce a venit Cristos. De exemplu, toate serviciile legate de închinarea la templu devin demodate prin lucrarea încheiată a lui Cristos.

În al doilea rând, scriitorul amintește **credința față de Dumnezeu**. Din nou aceasta e o subliniere pe care o găsim în Vechiul Testament. În NT, Cristos este înfățișat aproape invariabil ca obiectul credinței. Nu că aceasta ar înlocui credința în Dumnezeu; dar o credință în Dumnezeu care îl lasă afară pe Cristos este inadecvată.

6:2 Instrucțiunile despre **botezuri** se referă la botezul creștin,⁵ ci la spălările ceremoniale ce ocupau un loc atât de prominent în viața religioasă a preoților și a poporului Israel (vezi și 9:10).

Ritualul **punerii mâinilor** este descris în Levitic 1:4; 3:2; 16:21. Ofertantul sau preotul își punea mâinile pe capul animalului ca act de identificare. În mod figurat, animalul purta păcatele oamenilor asociați cu el, îndepărtându-le. Ceremonia simboliza ispășirea substitutivă. Noi nu credem că aceasta se referă la punerea mâinilor în sensul practicat de apostoli și de alții în biserica primară (Fapte 8:17; 13:3; 19:6).

Învierea morților este predată la Iov 19:25-27, Psalmul 17:15, fiind subînțeleasă la Isaia 53:10-12. Ceea ce se vedea anevoie în VT este revelat în toată splendoarea în Noul Testament (2 Tim. 1:10).

Ultimul adevăr elementar al VT este **judecata veșnică** (Ps. 9:17; Isa. 66:24).

Aceste principii primare reprezentau iudaismul, având un caracter pregătitor

pentru venirea lui Cristos. Creștinii nu trebuie să se mulțumească în continuare cu acestea, ci trebuie să meargă mai departe, însușindu-și revelația deplină pe care o au acum în Cristos. Cititorii sunt îndemnați să treacă „de la umbră la substanță, de la tip la anti-tip, de la coajă la sămbure, de la formele moarte ale religiei străbunilor la realitățile vii ale lui Cristos.”

6:3 Autorul își exprimă dorința de a-i ajuta să facă **lucrul acesta**,⁶ **dacă Dumnezeu va permite**. Dar factorul limitator le aparține în exclusivitate lor, nu și lui Dumnezeu. Dumnezeu îi va invrednici să înainteze spre deplina maturitate spirituală, însă ei sunt cei care trebuie să răspundă pozitiv la cuvânt, exercitându-și credința adevărată și răbdarea.

6:4 Am ajuns acum la miezul avertismentului împotriva apostaziei, care se aplică unei categorii de oameni pe care **este cu neputință** să-i restaurezi și să-i aduci din nou la pocăință. În aparență oamenii aceștia s-au pocăit cândva (deși nu se pomenește nimic despre credința lor în Cristos). Acum se afirmă limpede că este cu neputință să se reinnoiască pocăința.

Cine sunt acești oameni? Răspunsul îl dau versetele 4 și 5. Analizând mărețele privilegii de care s-au bucurat ei cândva, trebuie să observăm că toate aceste lucruri ar putea fi valabile în cazul celor nemântuiți. Nicăieri nu se spune explicit că oamenii aceștia ar fi fost vreodată născuți din nou. După cum nu se pomenește nimic despre lucruri esențiale cum ar fi credința mântuitoare, răscumpărarea prin sângele Lui sau viața veșnică.

Ei fuseseră cândva **luminați**. Ei auziseră evanghelia harului lui Dumnezeu. Ei nu au fost în necunoștință de cauză despre calea mântuirii. Iuda Iscarioteanul fusese luminat, dar a respins lumina.

Ei **au gustat darul ceresc**. Domnul Isus este darul ceresc. Ei gustaseră din El, dar niciodată nu L-au primit printr-un act hotărât al credinței. Este posibil să guști fără să mănânci sau să bei. Când oamenii l-au oferit lui Isus pe cruce vin amestecat cu fiere amară, El l-a gustat, dar nu a băut din această băutură (Mat. 27:34). Nu este de ajuns să-L guști pe Cristos; dacă nu și mănâcăm trupul Fiului Omului și nu bem sângele Său, adică dacă nu-L primim cu adevărat ca Domn și Mântuitor, nu avem viață în noi înșine (Ioan 6:53).

Ei **au fost făcuți părtași ai Duhului**

Sfânt. Înainte de a ne pripi, trăgând concluzia greșită, cum că aici ar fi vorba de convertire, să ne aducem aminte că Duhul Sfânt efectuează în viața oamenilor o lucrare anterioară convertirii (1 Cor. 7:14), punându-i într-o poziție de privilegiu exterior. El îi convinge pe necredincioși de păcat, de neprihănire și de judecată (Ioan 16:8). El îi conduce pe oameni la pocăință și-i îndreaptă spre Cristos, ca singura lor nădejde. Oamenii pot să se împărtășească astfel din binefacerile Duhului Sfânt chiar dacă Duhul nu locuiește în lăuntrul lor.

6:5 Ei **au gustat cuvântul cel bun al lui Dumnezeu**. Ascultând evanghelia care li s-a predicat, au fost în mod ciudat mișcați și atrași de ea. Ei au fost ca sămânța căzută pe teren stâncos; ei au auzit cuvântul și l-au primit imediat, cu bucurie, dar n-au avut rădăcină în ei înșiși. Ei au îndurat o vreme, dar când s-au ivit strâmtorările sau prigoanele din pricina cuvântului, ei s-au depărtat numaidecât (Mat. 13:20, 21).

Ei **au gustat puterile veacului viitor**. Prin **puteri** aici se înțelege „miracole”. **Veacul viitor** este Mileniul, acea eră a păcii și prosperității, când Cristos va domni peste pământ timp de o mie de ani. Miracolele care au însoțit propovăduirea evangheliei în zilele de la începutul bisericii (Ev. 2:4) au fost o anticipare, o arvună a semnelor și minunilor care se vor săvârși în împărăția lui Cristos. Oamenii aceștia fuseseră martorii acestor miracole în primul veac. De fapt se prea poate ca ei să fi participat la aceste minuni. Să luăm, de pildă, miracolele înmulțirii pâinilor și peștilor. După ce Isus a hrănit cinci mii, oamenii L-au urmat de cealaltă parte a mării. Mântuitorul și-a dat seama că, deși ei au gustat un miracol, tot nu credeau în El. El le-a spus: „Adevărat, adevărat vă spun că Mă căutați nu pentru că ați văzut semne, ci pentru că ați mâncat pâinile acelea și v-ați săturat” (Ioan 6:26).

6:6 **Dacă ei cad**,⁷ după ce au beneficiat de privilegiile enumerate, este cu neputință să fie **reinnoiți spre pocăință**. Ei au comis păcatul apostaziei. Au ajuns în acel loc în care luminile se sting pe calea spre iad.

Enorma vinovăție a apostaziaților este indicată prin cuvintele: **căci ei răstignesc pentru ei înșiși pe Fiul lui Dumnezeu, făcându-L să fie batjocorit** (v. 6b). Asta semnifică o respingere deliberată, malițioasă a lui Cristos, nu doar o nesocotire neatență a Sa. Indică o trădare pe față a Lui, o

solidarizare cu forțele inamice Lui și o ridiculare a Persoanei și lucrării Sale.

APOSTAZIA

Apostazia sunt oamenii care aud evanghelia, mărturisesc că sunt creștini, se identifică cu o biserică creștină, dar după aceea se leapădă de mărturisirea lor de credință, repudiindu-L fără înconjur pe Cristos și părăsind părtășia creștină, luându-și locul între dușmanii Domnului Isus Cristos. Apostazia este un păcat ce poate fi comis numai de necredincioși; nu de cei ce sunt înșelați, ci de cei care, cu bună știință, de bună voie și cu răutate, se întorc împotriva Domnului.

Păcatul apostaziei nu trebuie confundat cu păcatul necredincioșilor de rând, care aud evanghelia, dar nu răspund la ea în nici un fel. De pildă, e posibil ca un om să nu-l răspundă lui Cristos chiar după repetate invitații lansate de Duhul Sfânt. Totuși el nu este un apostat, ci încă va putea fi mântuit, dacă se va preda Mântuitorului. Desigur, dacă moare în necredință, va fi pierdut pe vecie, dar nu este fără nădejde, atâta timp cât este capabil să-și exercite credința în Domnul.

Apostazia nu trebuie confundată cu alunecarea de la credință. Un credincios adevărat poate să se depărteze foarte mult de Cristos. Prin păcat părtășia lui cu Dumnezeu se destramă. Ba chiar ar putea ajunge în punctul în care să nu mai fie recunoscut ca și creștin. Dar el poate fi restaurat la deplina părtășie, de îndată ce va recunoaște și se va lepăda de păcatul său (1 Ioan 1:9).

Apostazia nu este totuna cu păcatul de neiertat menționat în evanghelii. Acel păcat consta în a-i atribui minunile săvârșite de Domnul Isus prințului demonilor. A le atribui diavolului a echivalat cu hula împotriva Duhului Sfânt, căci lăsa să se înțeleagă că Duhul Sfânt ar fi fost diavolul. Isus a spus că un atare păcat nu poate fi iertat, nici în veacul acela, nici în cel viitor (Marcu 3:22-30). Apostazia este similară cu hula împotriva Duhului Sfânt, prin faptul că este un păcat etern, dar toate asemănările închează aici.

Eu cred că apostazia este totuna cu păcatul care duce la moarte, menționat la 1 Ioan 5:16b. Ioan scria despre oameni care mărturisiseră că sunt credincioși și participaseră la activități ale bisericilor locale. Apoi ei au îmbrățișat învățăturile false ale

gnosticilor, sfidând părtășia creștinilor și ieșind din mijlocul lor. Plecarea lor deliberată a indicat că niciodată nu au fost născuți din nou cu adevărat (1 Ioan 2:19). Tăgăduind pe față că Isus este Cristosul (1 Ioan 2:22), ei au comis păcatul care duce la moarte, fiind inutil ca cineva să se mai roage pentru refacerea lor (1 Ioan 5:16b).

Unii credincioși sinceri sunt tulburați când citesc Evrei 6 și alte pasaje similare. Satan se folosește de aceste versete în mod deosebit pentru a-i clătina pe credincioșii care trec prin greutăți de ordin fizic, mental sau emoțional. Aceștia se tem că s-au depărtat de Cristos și că nu mai este nădejde de redresare a lor. Ei se îngrijorează că s-ar putea să se fi îndepărtat atât de mult încât să nu mai poată fi răscumpărați. Realitatea este că simplul fapt că sunt preocupați dovedește concludent că *nu* sunt apostatați! Un apostat n-ar fi niciodată mistuit de asemenea temeri, ci L-ar respinge cu nerușinare pe Cristos.

Dacă păcatul apostaziei nu se aplică la credincioși, atunci la cine se aplică, în zilele noastre? Se aplică, de pildă, la un tânăr care face o mărturisire de credință în Cristos și pare să înainteze de minune, o vreme, dar apoi intervine ceva în viața lui. Poate că dă peste prigoane aspre. Poate cade în imoralitate crasă. Sau poate că se duce la facultate și este clătina de argumentele profesorilor săi atei. Cu deplina cunoaștere a adevărului, el se îndepărtează cu bună știință de acesta. Renunță complet la Cristos și calcă în picioare cu furie toate doctrinele sacre ale temeliei credinței creștine. Biblia spune că este cu neputință să-l readuci pe un astfel de om la pocăință — și experiența confirmă din plin această afirmație a Bibliei. Am cunoscut de-a lungul timpului mulți care s-au apostaziat de la Cristos, dar n-am cunoscut nici unul care să fi revenit la El.

Pe măsură ce ne apropiem de sfârșitul acestei epoci, ne putem aștepta să vedem o creștere tot mai mare a apostaziei (2 Tes. 2:3; 1 Tim. 4:1). Prin urmare, avertismentul împotriva căderii de la credință devine tot mai relevant, pe zi ce trece. †

6:7 Acum scriitorul se îndreaptă spre lumea naturii pentru a găsi un corespondent al credinciosului adevărat (v. 7) și al apostatului (v. 8). În ambele cazuri persoana este asemănată cu pământul. Privilegiile enumerate în versetele 4 și 5 sunt comparate cu ploaia care înviează. Recolta de

vegetație ne arată răspunsul ultim pe care îl dă cineva la privilegiile acordate. La rândul ei aceasta stabilește dacă pământul este binecuvântat sau blestemat.

Adevăratul credincios este ca pământul care este **adăpat de ploaie**, dând rodul vegetației folositoare și fiind binecuvântat de Dumnezeu.

6:8 Apostatul este ca pământul care este de asemenea udat, dar nu dă alt rod decât spini și pălămidă — roada păcatului. El primește, dar nu produce plante folositoare. Un asemenea pământ nu este bun de nimic. Și este deja condamnat. Destinul său este să **i se pună foc**.

6:9 Există două indicii puternice în versetele 9 și 10 potrivit cărora apostafii descriși în versetele precedente sunt necredincioși. Mai întâi, avem schimbarea bruscă de pronume. În discuția privitoare la apostafii, scriitorul se referă la ei cu pronumele „ei”. Acum, când li se adresează credincioșilor adevărați, el folosește pronumele **voi și ale voastre**.

Al doilea indiciu este și mai clar. Vornbindu-le credincioșilor, el spune: „**Chiar dacă vorbim astfel, preaiubiților, totuși despre voi suntem încredințați de lucruri mai bune și care însoțesc mântuirea**. Concluzia care se deduce de aici este că lucrurile pe care le-a descris în versetele 4-6 și 8 **nu însoțesc mântuirea**.

6:10 Două dintre lucrurile care însoțesc mântuirea se manifestau în viața sfinților: **Lucrarea lor și dragostea (sau truda dragostei)** lor. Credința lor s-a manifestat printr-o viață de fapte bune, iar ei aveau semnul distinctiv al adevăratului creștinism — **dragoste** activă pentru casa credinței. Ei au continuat să-i slujească pe copiii Domnului, de dragul Lui.

6:11 Următoarele două versete par să fi fost adresate la două categorii diferite de oameni, anume celor de care scriitorul nu era sigur. Existau unii care păreau a fi în pericol de a aluneca înapoi în iudaism.

Mai întâi, el dorește ca ei să dea dovadă de aceeași râvnă pe care au manifestat-o credincioșii adevărați în dobândirea asigurării depline a nădejzii până la sfârșit. El vrea ca ei să meargă înainte, cu statornicie pentru Cristos, până se va fi împlinit nădejdea finală a creștinului, în cer. Aceasta este dovada realității.

6:12 Ei nu trebuie să lenevească, permițând picioarelor lor să se târâie iar duhului lor să lăncezească. Dimpotrivă, ei trebuie să

meargă cu râvnă înainte, imitându-i pe toți credincioșii adevărați **care prin credință și răbdare moștenesc făgăduințele**.

6:13 Secțiunea de încheiere a capitolului 6 este pusă în legătură cu îndemnul din versetul 12, de a merge înainte cu încredere și răbdare. Este dată pilda lui Avraam ca stimulente și certitudine că nădejdea credinciosului se va împlini.

Într-o privință, creștinul poate părea dezavantajat. El a renunțat la toate pentru Cristos dar nu are nici un câștig material în schimbul acestei renunțări. Ci totul este în viitor. Cum poate ști el cu certitudine că nădejdea lui nu este în zadar?

Răspunsul îl găsim în **făgăduința pe care i-a făcut-o Dumnezeu lui Avraam**, făgăduință care cuprindea în germene tot ceea ce avea să dăruiască El mai târziu prin Persoana lui Cristos. Când Dumnezeu a făcut acea făgăduință, **El S-a jurat pe Sine Însuși** întrucât **nu putea să jure pe unul mai mare decât El**.

6:14 Făgăduința se găsește în Geneza 22:16, 17: „Pe Mine Însuși jur. zice Domnul... binecuvântând te voi binecuvânta și înmulțind îți voi înmulți descendenții...” Dumnezeu S-a angajat să împlinească această făgăduință și prin urmare împlinirea ei este asigurată.

6:15 Avraam a crezut în Dumnezeu; el a așteptat cu răbdare; și a primit împlinirea făgăduinței. De fapt Avraam nu a riscat crezând în Dumnezeu. Cuvântul lui Dumnezeu este cel mai sigur lucru din univers. Orice **făgăduință** a lui Dumnezeu este la fel de sigură că se va împlini ca și când ar fi avut deja loc.

6:16 În afacerile acestei lumi, oamenii jură pe cineva mai mare decât ei înșiși. La tribunale, de pildă, ei promit că vor spune adevărul, după care adaugă cuvintele: „așa să-mi ajute Dumnezeu.” Ei apeleză la Dumnezeu pentru confirmarea că ceea ce vor spune este adevărat.

Când oamenii jură pentru a confirma o promisiune, de obicei asta pune capăt **oricărei neînțelegeri**. Se înțelege prin asta că promisiunea va fi respectată.

6:17 Dumnezeu a vrut ca poporul Său credincios să fie absolut asigurat că ceea ce a promis El se va întâmpla întocmai. De fapt simpla Lui promisiune ar fi fost de ajuns, dar El a voit **s-o arate** într-o măsură și mai mare decât printr-o făgăduință. Prin urmare, a adăugat la promisiune **un jurământ**.

Moștenitorii făgăduinței sunt toți cei care prin credință sunt copiii credinciosului Avraam. **Făgăduința** despre care este vorba aici este promisiunea vieții veșnice către toți cei care cred în El. Când Dumnezeu a făcut o promisiune seminței lui Avraam, promisiunea și-a găsit împlinirea deplină și finală în Cristos și toate binecuvântările care decurg din unirea cu Cristos au fost, prin urmare, incluse în promisiune.

6:18 Credinciosul are acum două lucruri neschimbătoare pe care se poate bizui: cuvântul Său și jurământul Său. Este imposibil să ne imaginăm un lucru mai sigur sau mai cert.⁸ Dumnezeu promite că-i va mântui pe toți cei care cred în Cristos; apoi El confirmă această promisiune cu un jurământ. Concluzia este inevitabilă: credinciosul este pe veci sigur. În restul capitolului 6 scriitorul folosește patru alegorii pentru a sublinia totala fiabilitate și probitate a nădejzii creștine: (1) o cetate de refugiu; (2) o ancoră; (3) un premergător și (4) un Mare Preot.

Mai întâi, cei care sunt credincioși adevărați sunt înfățișați ca fugind de această lume osândită spre cetatea carească de refugiu. Pentru a-i încuraja în fuga lor, Dumnezeu le-a dat **nădejdea** negreșelnică bazată pe cuvântul Său și pe jurământul Său.

6:19 Când trecem prin furtunile și încercările vieții, **nădejdea** aceasta ne este ca o **ancoră a sufletului**. Cunoștința faptului că proslăvirea noastră este la fel de certă ca și când ar fi avut deja loc ne păzește ca să nu ne lăsăm cuprinși de valurile indoielilor și disperării.

Ancora nu e aruncată în nisipurile mișcătoare ale acestei lumi, ci este înfiptă în sanctuarul cereșc. Întrucât **nădejdea** noastră este **ancora**, înțelesul versetului este că **nădejdea** noastră se bizuie pe însăși **Prezența** lui Dumnezeu **dincolo de perdeaua dinătru**. Pe cât de sigur este faptul că ancora se află acolo, pe atât de sigur este că și noi vom fi acolo.

6:20 **Isus** a intrat în sanctuarul dinătru ca **premergător** al nostru. Prezența Lui acolo ne asigură că toți cei ce-l aparțin vor intra și ei acolo, în cele din urmă. Nu este nici o exagerare să afirmăm că până și cel mai simplu credincios de pe pământ posedă aceeași siguranță de a merge în cer ca și sfinții care se află deja acolo, cum se exprimă și D. Anderson-Berry:

Cuvântul tradus prin „premergător” nu se găsește în nici un alt loc din Noul Testament. Aceasta

exprimă o idee ce nu mai fusese contemplată în economia Levică, căci marele preot intra în Sfânta Sfintelor doar ca reprezentant. Și el intra acolo unde nu mai putea fi urmat de nimeni. Dar Premergătorul nostru este garanția faptului că acolo unde se află El, acolo vom fi și noi. Ca Premergător El (1) a anunțat sosirea noastră acolo; (2) a luat în stăpânire, în numele nostru, gloriile cerului; și (3) S-a dus pentru ca să poată să-i întâmpine pe preaiubiții Săi, când vor veni și ei acolo, și să-i înfățișeze înaintea Maieștății cerului.⁹

A patra alegorie este aceea a Marelui Preot. Domnul nostru a devenit Mare Preot pe veci, după ordinul lui Melchisedec. Preoția Sa eternă garantează păstrarea noastră, conservarea noastră veșnică. Pe cât de cert este faptul că noi am fost împăcați cu Dumnezeu prin moartea Sa, pe atât de cert este că vom fi mântuiți prin viața Sa, ca Preot al nostru la dreapta lui Dumnezeu (Rom. 5:10).

Această menționare a lui Isus ca Mare Preot după rânduiala lui Melchisedec ne amintește că subiectul acesta a fost întretupt la 5:10, când autorul a făcut o digresiune, tratând pe larg avertismentul împotriva apostaziei. Acum el este gata să reia tema potrivit căreia marea preoție a lui Cristos este superioară mării preoții a lui Aaron. În felul acesta, scriitorul a reluat cu măiestrie firul argumentației.

7:1 Melchisedec a fost un personaj enigmatic, care a apărut pentru scurt timp pe arena istoriei umane (Gen. 14:18-20), după care a dispărut. După veacuri și veacuri, David îi pomenește numele (Ps. 110:4). Apoi, după alte secole, el re apare în cartea Evrei. Un lucru pare clar: Dumnezeu a aranjat în așa fel detaliile vieții sale, încât el să fie un excelent tip al Domnului Isus Cristos.

În aceste trei versete din capitolul 7 avem câteva fapte istorice privitoare la el. Ni se amintește că în el se imbinau două funcții: de **rege și preot**. Astfel el a fost **regele Salemului** (numit ulterior Ierusalim) și **preot al Dumnezeului Celui Preaînalt**. El a fost liderul politic și spiritual al poporului său. Desigur, acesta este formula ideală, preferată de Dumnezeu, respectiv să nu existe nici o separație între secular și sacru. Când omul păcătos se află la cârmă, este necesar să se tragă o linie de demarcație între biserică și stat. Numai când Cristos va domni în neprihănire se vor putea uni cele două (Isa. 32:1, 17).

Melchisedec s-a întâlnit cu **Avraam** pe când acesta se întorcea de pe câmpul de luptă, unde obținuse o victorie răsunătoare, și l-a binecuvântat. Semnificația acestui act este rezervată pentru versetul 7. Dacă n-am avea decât Scripturile Vechiului Testament, nu ne-am da seama de profunđa semnificație a acestor detalii aparent lipsite de relevanță.

7:2 Avraam a dat a zecea parte din prada de război acestui misterios rege-preot. Din nou, trebuie să așteptăm până în versetele 4, 6, 8-10 ca să aflăm sensul ascuns al zecuielii lui Avraam.

În Scriptură numele unui om reprezintă ceea ce este acel om în realitate. Astfel aflăm că numele și titlul lui Melchisedec înseamnă: „**rege al neprihănirii**” iar titlul său: „**rege al Salemului**” înseamnă „**rege al păcii**”.

Nu este lipsit de semnificație faptul că mai întâi apare termenul **neprihănire** și apoi **pace**. Nu poate fi pace dacă mai întâi nu este neprihănire.

Vedem clar lucrul acesta în lucrarea lui Cristos. La cruce, „**Îndurarea și adevărul s-au întâlnit; neprihănirea și pacea... s-au sărutat**” (Ps. 85:10). Întrucât Mântuitorul a întrunit toate cerințele neprihănite ale lui Dumnezeu cu privire la păcatele noastre, noi putem avea pace cu Dumnezeu.

7:3 Misterul în care este învăluit Melchisedec se adâncește când citim că n-a avut nici **tată**, nici **mamă**, nici **genealogie**, nici naștere, nici moarte. Dacă scoatem aceste afirmații din contextul lor, vom fi nevoiți să conchidem că el a fost un oaspete din cer sau de pe altă planetă sau că a fost o creație specială a lui Dumnezeu.

Dar cheia înțelegerii acestui subiect stă în analiza acestor afirmații în contextul lor. Subiectul este preoția. Scriitorul face distincție între preoția melchisedechiană și cea aaronică. Pentru a se califica pentru preoția aaronică, un om trebuia să se nască din seminția lui Levi și din familia lui Aaron. Deci genealogia era de importanță primordială. De asemenea, calitatea sa de preot începea la nașterea sa și se încheia odată cu moartea lui.

Preoția lui Melchisedec a fost total diferită. El nu a moștenit preoția prin nașterea sa într-o familie de preoți. Ci Dumnezeu pur și simplu l-a ales și l-a desemnat ca preot. *Cât privește preoția sa* nu se consemnează nicăieri existența **tatălui** sau **mamei** sau **genealogiei** sale. În cazul acesta, faptul respectiv nu a contat, și *în ce privește consemnarea istorică*, nu se menționează nașterea sau

moartea sa; prin urmare preoția sa continuă.

Nu trebuie să conchidem că Melchisedec nu a avut părinți, că nu s-ar fi născut niciodată sau că nu ar fi murit niciodată. Nu aceasta contează, ci ideea subliniată aici este că, *în ce privește preoția sa*, nu există nici o consemnare scrisă, nici o cronică a acestor statistici vitale, pe motiv că slujba sa de preot nu a depins de acestea.

El nu a fost Fiul lui Dumnezeu, cum au conchis unii eronat, dar a fost **făcut ca Fiul lui Dumnezeu** în această privință, în sensul că preoția sa a continuat fără întrerupere.

Acum autorul va demonstra că preoția lui Melchisedec este superioară preoției lui Aaron. Demonstrația este alcătuită din trei argumente: cel al zecuielilor și binecuvântării; argumentul privitor la o schimbare care a avut loc, înlocuind preoția aaronică; și argumentul privitor la continuitatea, perpetuitatea preoției lui Melchisedec.

7:4 În versetele 4-10 avem primul argument, care începe cu o interjecție neobișnuită, în cadrul căreia cititorii sunt rugați să ia în considerare măreția lui Melchisedec. Chiar și patriarhul Avraam i-a dat o zecime din prada de război. Întrucât Avraam a fost una din cele mai strălucitoare stele de pe firmamentul evreiesc, rezultă că Melchisedec trebuie să fi fost o stea și mai mare decât el.

7:5 Cât privește preoții levitici, aceștia au fost autorizați de lege să colecteze zecuielile de la concațenii lor evrei. Atât preoții, cât și oamenii de rând descind din Avraam, atât celor credincioși.

7:6 Dar când Melchisedec a primit zecuială de la Avraam, aceasta a fost o tranzacție neobișnuită și contrară convențiilor. Avraam, chemat să fie tatăl națiunii din care avea să vină în cele din urmă Mesia, a acordat respect unuia care nu avea legătură cu poporul ales. Preoția lui Melchisedec a traversat barierele rasiale.

Un alt fapt semnificativ este acela că Melchisedec **l-a binecuvântat** pe Avraam, spunând: „Binecuvântat să fie Avraam al Dumnezeului Celui Preainalt, Posesorul cerului și al pământului” (Gen. 14:19, 20).

7:7 Când un om îl binecuvântează pe altul, se înțelege că cel superior îl binecuvântează pe cel inferior. Desigur, asta nu presupune nici o inferioritate personală sau morală, ci pur și simplu o inferioritate de poziție.

Citind aceste argumente bazate pe VT, să încercăm să ne imaginăm reacțiile pe care le vor fi avut cititorii evrei, care, pe bună dreptate, întotdeauna îl respectaseră pe Avraam

ca pe unul dintre cei mai mari eroi naționali. Dar acum ei află că Avraam a recunoscut un preot „ne-evreu“ ca superior al său! Gândiți-vă numai! Faptul acesta fusese prezent dintotdeauna în Biblia lor, dar nu fusese observat de ei.

7:8 În cadrul preoției aaronice, **zeciuiele** erau primite de oameni care erau supuși morții. Apoi exista o succesiune permanentă de preoți, fiecare din ei servindu-și generația și apoi ieșind din scenă, fiind urmat de altul. În cazul lui Melchisedec, nu se amintește deloc că el ar fi murit. Prin urmare, el poate reprezenta o preoție unică, prin faptul că este perpetuă.

7:9 Primind zeciuială de la Avraam, Melchisedec a primit-o, practic, din partea lui Levi. Întrucât Levi a fost capul acestei seminții de preoți, putem afirma că preoția aaronică **i-a plătit zeciuială** lui Melchisedec, recunoscând astfel superioritatea acestuia din urmă.

7:10 Prin ce fel de înlănțuire de raționamente se poate afirma că Levi i-a plătit zeciuială lui Melchisedec? În primul rând, prin faptul că Avraam a fost cel care a plătit zeciuiala. El a fost străbunicul lui Levi. Deși Levi încă nu se născuse, el era prezent în **coapsele lui Avraam**, adică era destinat să descindă din venerabilul patriarh. Avraam a procedat, în realitate, ca reprezentant al întregii sale posterități, când a dat zeciuială lui Melchisedec. Prin urmare, Levi și preoția care a descins din el au ocupat locul secund față de Melchisedec și preoția acestuia.

7:11 În versetele 11-20 găsim al doilea argument prin care se demonstrează că preoția lui Melchisedec este superioară preoției lui Aaron, anume faptul că s-a produs o schimbare în cadrul preoției. Preoția lui Cristos a trecut pe linie moartă preoția levitică. Lucrul acesta n-ar fi fost necesar, dacă preoția levitică și-ar fi îndeplinit scopul, deplin și până la capăt.

Realitatea este că **prin sistemul levitic** nu se putea atinge **perfectiunea**. Păcatele nu au fost niciodată îndepărtate iar închinătorii nu au obținut niciodată odihna conștiinței. Astfel, preoția înființată pe vremea lui Moise nu a fost cea definitivă.

Un alt fel de preoție este acum în vigoare, după ce a sosit Preotul cel desăvârșit. Iar preoția Lui nu este socotită după rânduiala lui Aaron, ci după rânduiala lui Melchisedec.

7:12 Faptul că preoția s-a schimbat ne obligă să conchidem că întreaga structură legală pe care se întemeia preoția s-a schim-

bat și ea. Este un anunț revoluționar! Ca un clopot, el vestește încheierea vechiului sistem, inaugurându-l pe cel nou. Acum nu mai suntem sub lege.

7:13 Că s-a produs o schimbare în lege rezultă și din faptul că Domnul Isus aparține unei seminții căreia i se interzicea să îndeplinească funcția de preot în legea levitică.

7:14 Domnul Isus descindea din seminția lui Iuda. Or, conform legislației mozaice, nici o persoană din acest trib nu era autorizată să îndeplinească funcția de preot. Și totuși Isus este Preot. Cum se explică acest lucru? Explicația constă în faptul că s-a produs o modificare a legii.

7:16 Preoții levitici deveneau eligibili prin întrunirea criteriilor cerute de lege, conform descendenței lor fizice. Ei trebuiau să se nască din seminția lui Levi și din familia lui Aaron.

Dar ceea ce-i conferă Domnului calitatea de Preot ca Melchisedec este **viața Sa fără sfârșit**. Nu se pune aici problema unei spițe, ci puterea personală, inerentă. El trăiește în veac.

7:17 Lucrul acesta e confirmat de cuvintele Psalmului 110:4, unde David anticipează preoția lui Mesia: „**Tu ești un preot pe veci, după rânduiala lui Melchisedec.**“ Aici accentul cade pe cuvintele: **pe veci**. Slujba Lui nu va înceta niciodată, pentru că viața Lui nu va înceta niciodată.

7:18 Legea care a pus bazele preoției aaronice a fost contramandată **datorită neputinței și zădărniceii** ei. Ea a fost abrogată prin venirea lui Cristos.

În ce sens a fost legea neputincioasă și zadarnică? Oare nu Dumnezeu este Cel care a dat-o? Putea Dumnezeu să dea un lucru neputincios și inutil? Răspunsul este că Dumnezeu niciodată nu a intenționat ca această lege să fie legea definitivă a preoției. Ea a avut mai degrabă un caracter preparator pentru preoția **ideală** a lui Dumnezeu, ce avea să vină. A fost o imagine temporară și parțială a realității perfecte și definitive ce avea să vină.

7:19 Ea a fost neputincioasă și inutilă în sensul că **n-a făcut nimic desăvârșit**. Oamenii nu puteau merge nicicând în prezența lui Dumnezeu în Sfânta Sfințelor. Această distanțare obligatorie dintre Dumnezeu și om avea menirea să le amintească în permanență că chestiunea păcatului nu fusese încă rezolvată, odată pentru totdeauna.

Dar acum a fost introdusă o **nădejde mai bună, prin care ne apropiem de Dum-**

nezeu. Acea **nădejde mai bună** este Domnul Isus Însuși; cei care Îl au pe El ca singura lor nădejde au acces desăvârșit la **Dumnezeu** în orice clipă.

7:20 Nu numai că s-a produs o modificare în rânduiala preoției și în legea preoției, ci, așa cum vom vedea îndată, s-a produs o schimbare și în metoda inducției. Raționamentul gravitează aici în jurul folosirii **jurământului** lui Dumnezeu în legătură cu preoția lui Cristos. Jurământul semnifică introducerea a ceea ce este neschimbător și veșnic. Rainsbury spune: „Nimic mai prejos decât însuși jurământul Dumnezeului Celui Atotputernic este cel care garantează eficacitatea și caracterul etern al preoției binecuvântatului nostru Domn Isus.”¹⁰

7:21 Preoții aaronici au fost numiți în funcție **fără jurământ**. Prin urmare, implicația care se deduce de aici este că preoția lor a avut scopul de a fi provizorie și nicicum definitivă.

Dar Dumnezeu S-a adresat lui Cristos **printr-un jurământ**, când L-a desemnat ca preot. Forma jurământului o găsim în Psalmul 110:4: „**Domnul a jurat și nu-l va părea rău: «Tu ești preot în veac, după rânduiala lui Melchisedec»**“. Hendersson spune:

Dumnezeu așează în spatele împuternicirii lui Cristos realitățile eterne ale tronului Său și atributele imuabile ale naturii Sale. Dacă acestea ar putea suferi modificări, atunci și noua preoție s-ar putea schimba. Altminteri nu poate exista nici o schimbare.¹¹

7:22 Rezultă de aici că **Isus este certitudinea (garantul) unui legământ mai bun**. Preoția aaronică făcea parte din Vechiul Legământ. Preoția lui Cristos este legată de noul **legământ**. Legământul și preoția stau în picioare sau cad împreună.

Noul Legământ este acordul necondiționat de har pe care Dumnezeu îl va încheia cu casa lui Israel și cu casa lui Iuda, când Domnul Isus își va întemeia împărăția pe pământ (Ier. 31:33, 34). Credincioșii de azi se bucură de unele din binecuvântările Noului Legământ, dar deplina sa împlinire nu se va realiza decât atunci când Israel va fi redresat și răscumpărat pe plan național.

Isus este certitudinea noului legământ în sensul că El Însuși este Garantul. Prin moartea, îngroparea și învierea Lui, El a asigurat baza neprihănită de pe care Dumnezeu putea împlini termenii legământului.

Preoția Sa fără de sfârșit este de asemenea vital legată de împlinirea fără greș a termenilor legământului.

7:23 Am ajuns acum la al treilea și ultimul legământ privitor la superioritatea preoției melchisedechiene.

Preoții Israelului au fost **mulți** la număr. Se spune că au fost optzeci și patru de mari **preoți** în istoria națiunii și, desigur, au existat nenumărați alți preoți mai mici. Funcția de mare preot era ocupată mereu de altă persoană, datorită **morții** celui ce fusese mare preot înainte. Slujba suferea astfel de pe urma acestor întreruperi inevitabile.

7:24 În cazul preoției lui Cristos, nu există nici un neajuns similar, întrucât El trăiește **în veac**. **Preoția Lui** nu se transmite niciodată altcuiva și nu există nici o întrerupere a eficacității sale. Este **neschimbătoare** și netransmisibilă.

7:25 Pentru că El trăiește în veac, **poate să-i măntuiască în chip desăvârșit pe cei care se apropie prin El de Dumnezeu**. În general prin asta înțelegem lucrarea Sa de a-i măntui pe păcătoși de pedeapsa păcatului, dar, în realitate, scriitorul se referă la lucrarea lui Cristos de a-i izbăvi pe sfinți de puterea păcatului. Așadar aici nu este avut în vedere atât de mult rolul său de Mântuitor, cât acela de Mare Preot. Nu există nici un pericol că vreunul din credincioși se va pierde. Siguranța lor eternă depinde de **mijlocirea Lui** perpetuă **în favoarea lor**. El **poate să-i măntuiască** tot timpul pentru că actuala Sa slujbă la dreapta lui Dumnezeu nu va mai putea fi niciodată întreruptă prin moarte.

7:26 Preoția lui Cristos este superioară preoției lui Aaron și datorită excelenței Persoanei Domnului Isus. El este **sânt** în poziția Sa înaintea lui Dumnezeu. El este **nevinovat** sau fără vicleșug în relațiile Sale cu oamenii. El este **neîntinat** în caracterul Său personal. El este **despărțit de păcătoși** în viața pe care o trăiește la dreapta lui Dumnezeu. El a fost **înălțat mai presus de ceruri** în actuala și eterna Sa splendoare. **Și tocmai un astfel de Mare Preot ne trebuia**.

7:27 Spre deosebire de preoții levitici, Marele nostru Preot **n-are nevoie să aducă jertfe în fiecare zi... căci lucrul acesta l-a făcut pentru noi odată pentru totdeauna**. El n-are nevoie să aducă jertfe **pentru păcatele Sale**, pentru că El este absolut total lipsit de păcat. El se deosebește printr-un al treilea mod uimitor de foștii preoți prin faptul că **S-a adus jertfă pe Sine Însuși** pentru păca-

tele oamenilor. Preotul S-a dat pe El Însuși ca jertfă. Nespun de minunat și de adânc este harul lui Isus!

7:28 Legea pune preoți care sunt nede-săvârșiți pe plan personal, ei fiind supuși slăbiciunii și greșelilor; ei sunt sfinți doar din punct de vedere ritualistic.

Jurământul lui Dumnezeu, dat după ce a venit legea, **Îl numește pe Fiul** ca Preot care a fost desăvârșit pentru veșnicie. La acest jurământ s-a referit versetul 21 din acest capitol, citând din Psalmul 110:4.

Există extraordinare implicații în materialul pe care tocmai l-am parcurs. Preoția umană a fost înlocuită cu o preoție divină și eternă. Prin urmare, de câtă nepricepere dau dovadă oamenii când stabilesc sisteme preoțești după tiparul Vechiului Testament, uzurpând funcțiile strălucitului nostru Mare Preot!

B. Slujba lui Cristos este superioară slujbei lui Aaron (cap. 8)

8:1 În versetele următoare, se arată că slujba lui Cristos este superioară slujbei lui Aaron, pentru că El oficiază într-un sanctuar superior (v. 1-5) și în legătură cu un legământ superior (v. 7-13).

Acum scriitorul a ajuns la **punctul principal** al argumentației sale. El nu rezumă aici cele spuse anterior, ci enunță teza de bază spre care converg toate elementele din această epistolă.

Avem un astfel de Mare Preot. Cuvântul **avem** transmite o notă de triumf, acesta fiind răspunsul dat iudeilor care îi tachinau pe creștinii de la început cu cuvintele: „Noi avem tabernacolul; noi avem preoția; noi avem minunatele veșminte preoțești.“ La care credinciosul răspunde plin de încredere: „Da, dar voi nu aveți decât umbrele acestor realități, pe când noi avem împlinirea lor. Voi aveți ceremoniile, dar noi Îl avem pe Cristos. Voi aveți imaginile, dar noi avem Persoana. Și Marele nostru Preot este așezat la dreapta tronului Maiestății în ceruri. Nici un alt mare preot nu s-a așezat vreodată, considerându-și lucrarea încheiată, după cum nici unul nu a ocupat nicând un loc de asemenea onoare și putere.“

8:2 El slujește poporul în **Locul preasfânt** din cer. Acesta este **adevăratul cort (tabernacol)** ridicat de Domnul, nu de om, cum s-a întâmplat cu cortul pământesc.

8:3 Întrucât una din funcțiile principale îndeplinite de **marele preot** a fost de a aduce atât daruri, cât și jertfe, rezultă că și

Marele nostru Preot trebuie să procedeze la fel.

Prin **daruri** se înțelege o gamă cuprinzătoare de ofrande aduse lui Dumnezeu. Iar **jertfele** erau darurile în care era ucis un animal. Ce oferă Cristos? Acestei întrebări nu i se dă răspuns direct decât în capitolul 9.

8:4 Versetul acesta trece peste întrebarea referitoare la ce oferă Cristos, amintindu-ne că pe pământ El n-ar fi eligibil să ofere daruri în cort sau în templu. Domnul nostru descindea din seminția lui Iuda, iar nu din aceea a lui Levi și din familia lui Aaron. Din această pricină El nu era calificat să slujească în templul pământesc. Când citim în evanghelii că Isus S-a dus la templu (vezi Luca 19:45), trebuie să înțelegem că S-a dus doar în zona din jurul templului, iar nu în Locul Sfânt sau în Sfânta Sfintelor.

Desigur cu asta se ridică întrebarea dacă Cristos a îndeplinit vreo funcție de mare preot când S-a aflat pe pământ, sar dacă Și-a început lucrarea preoțească doar după ce S-a suit la Cer? Ideea centrală a versetului 4 este că *El nu a fost calificat pe pământ să acționeze ca preot levitic și nu putea sluji în templul de la Ierusalim*. Dar asta nu înseamnă că El nu putea îndeplini funcțiile *unui preot după rânduiala lui Melchisedec*. La urma urmelor, rugăciunea Lui de la Ioan 17 este o rugăciune de mare preot și, desigur, aducerea Sa pe Sine Însuși ca unică jertfă desăvârșită la Calvar a fost negreșit un act preoțesc (vezi 2:17).

8:5 Tabernacolul (cortul) de pe pământ a fost copia sanctuarului **ceresc**. Conformația sa a descris maniera în care poporul legământului lui Dumnezeu se putea apropia de El ca să I se închine. Mai întâi, era ușa curții exterioare, apoi altarul jertfei arderii de tot, apoi ligheanul. După aceea preoții intrau în Locul Sfânt iar marele preot intra în Sfânta Sfintelor, unde Se manifesta Însuși Dumnezeu.

Cortul (tabernacolul) nu a avut niciodată menirea de a fi sanctuarul definitiv, ci doar o copie și o umbră. Când Dumnezeu l-a chemat pe Moise să se suie pe Muntele Sinai și i-a spus să construiască cortul, El i-a dat un proiect bine alcătuit, un plan tehnic după care să se ghideze. Acest **model** a fost tipul unei realități superioare, **cerești**.

De ce subliniază scriitorul acest lucru cu atâtă pregnanță? Pentru a imprima în mințile unora care ar fi ispitii să revină la iudaism că, procedând astfel, ar schimba substanța pe niște umbre, când, în realitate, se cuvine ca

ei să treacă de la umbre la realitatea propriu-zisă.

Versetul 5 ne învață fără echivoc că instituțiile din Vechiul Testament au fost tipuri ale realităților cerești; prin urmare, justifică învățătura tipologiei, atunci când aceasta este predată în consonanță cu Scriptura și fără să dăm frâu fanteziei.

8:6 Versetul acesta este tranziția de la tema sanctuarului superior la discuția despre **legământul mai bun**.

Mai întâi, avem o comparație. Slujba lui Cristos este tot atât de superioară slujbei preoților aaronici, pe cât **legământul** mediat de El este superior celui vechi.

În al doilea rând, ni se oferă un motiv: **legământul este mai bun** pentru că este legiferat pe **făgăduințe mai bune**.

Slujba lui Cristos este infinit mai bună. El nu a adus un animal ca jertfă, ci S-a adus pe Sine jertfă. El a înfățișat valoarea propriului Său sânge, nu sângele taurilor și al caprelor. El a îndepărtat păcatele, spre deosebire de preoții din vechiul legământ, care doar le acopereau. El le-a dat credincioșilor o conștiință desăvârșită, nu doar o amintire făcută odată la un an asupra păcatelor. El ne-a deschis calea ca să pătrundem în prezența lui Dumnezeu, nu să stăm afară, la distanță.

El este Mediatorul unui legământ mai bun. Ca **Mediator** El stă între Dumnezeu și om, aruncând o punte peste prăpastia ce-i despărțea. Griffith Thomas face o comparație succintă a legămintelor:

Legământul este „mai bun“ pentru că este absolut, iar nu condiționat; spiritual, iar nu carnal; universal, iar nu local; etern, iar nu vremelnic; individual, iar nu național; și intern, iar nu extern.¹²

Este un legământ mai bun pentru că se întemeiază pe **făgăduințe mai bune**. Legământul legii promitea binecuvântarea în schimbul ascultării, dar amenința cu moartea pe cei ce erau neascultători. El reclama neprihănirea, dar nu conferea și puțința de a îndeplini această neprihănire.

Noul Legământ este un legământ necondiționat al harului. El atribuie neprihănirea acolo unde aceasta lipsește cu desăvârșire. Noul Legământ îi învață pe oameni cum să trăiască neprihănit, dându-le și puterea să facă acest lucru și răspătându-i atunci când procedează astfel.

8:7 **Primul legământ** nu era perfect, adică nu reușea să realizeze o relație ideală

între om și Dumnezeu. El n-a avut nicicând menirea de a fi legământul definitiv, ci a îndeplinit doar rolul de pregătitor al venirii lui Cristos. Faptul că se menționează ulterior al doilea legământ arată că primul nu a fost ideal.

8:8 În realitate neajunsul nu rezidă în primul legământ: „legea este sfântă și porunca sfântă și dreaptă și bună“ (Rom. 7:12). Mai degrabă, problema era la oamenii cărora le-a fost dat legământul dintâi, întrucât materialul brut cu care trebuia să opereze legea nu era de calitate. **Căci, ca o mustrare, El le-a spus...** El nu a mustrat legământul, ci oamenii legământului Său. Primul legământ se baza pe promisiunea omului că va asculta (Ex. 19:8; 24:7) și, prin urmare, nu era destinat să dăinuie multă vreme. Noul Legământ este o recitare, de la început până la sfârșit, a ceea ce Dumnezeu Se învoiește să facă; în asta constă tăria sa.

Scriitorul citează acum din Ieremia 31:31-34, pentru a demonstra că în Scripturile ebraice Dumnezeu promisese un Legământ Nou. Întreaga argumentație gravitează în jurul cuvântului **nou**. Dacă vechiul ar fi fost suficient și satisfăcător, ce nevoie ar mai fi fost să se introducă unul nou?

Și totuși Dumnezeu a promis în mod special că va încheia un nou legământ cu casa lui Israel și cu casa lui Iuda. Cum s-a arătat mai sus, noul legământ are de a face, în principal, cu națiunea Israel, nu cu biserică. El își va găsi împlinirea deplină când va reveni Cristos să domnească peste Israel ca națiune pocăită și răscumpărată. Între timp, credincioșii se înfruptă din unele binecuvântări ale acestui legământ. Astfel când Mântuitorul a dat ucenicilor cupa cu vin, spunând: „Acesta este noul legământ în sângele Meu. Faceți acest lucru, ori de câte ori beți din ea, în amintirea Mea“ (1 Cor. 11:25). Henderson citează următoarele:

Și astfel facem distincție între interpretarea primară referitoare la Israel și aplicația secundară, spirituală, la biserica de astăzi. În prezent ne bucurăm, în puterea Duhului Sfânt, de binecuvântările noului legământ; și totuși, vor mai exista în viitor alte manifestări față de Israel, după făgăduința lui Dumnezeu.¹³

8:9 Dumnezeu a făgăduit concret că Noul Legământ nu va fi ca legământul pe care l-a încheiat cu ei când i-a scos, de mână, din Egipt. În ce fel se va deosebi? El nu ne spune, dar poate că răspunsul poate fi dedus

din restul versetului, **Pentru că n-au stăruit în legământul Meu, nici Mie nu Mi-a păsat de ei, zice DOMNUL.** Legământul legii a dat greș pentru că a fost condiționat, reclamând ascultare de la un popor care nu era în stare de ascultare. Făcând Noul Legământ un legământ *necondiționat* al harului, Dumnezeu evită orice posibilitate de eșec, întrucât împlinirea depinde numai și numai de El însuși. Or, El nu poate da greș!

Citatul din Ieremia conține o schimbare radicală. Cuvintele din textul ebraic al citatului din Ieremia 31:32 sună astfel: „deși le-am fost soț“. Unele traduceri de la început ale acestui text din Ieremia sunau astfel: „prin urmare i-am reconsiderat (sau: M-am depărtat de ei).“ Duhul Sfânt, Care a inspirat cuvintele rostite de Ieremia și a supravegheat conservarea Bibliei, l-a călăuzit pe scriitorul cărții Evrei să selecteze această versiune alternativă.

8:10 Observați repetarea cuvintelor: **Eu voi.** Vechiul Legământ îi spune omului ce trebuie să facă; Noul Legământ ne spune ce va face Dumnezeu. După ce au trecut zilele neascultării lui Israel, El va pune legile Lui în mintea lor pentru ca să le cunoască, și în inima lor, pentru ca să le iubească. Ei vor dori să asculte, nu de teama pedepsei, ci din iubire pentru El. Legile nu vor mai fi scrise în piatră, ci pe tăbliile de carne ale inimii.

Eu voi fi Dumnezeul lor iar ei vor fi poporul Meu. Asta denotă apropiere. VT îi spunea omului să stea departe; harul îi spune să se apropie. De asemenea îi vorbește despre o legătură neîntreruptă și o siguranță necondiționată. Nimic nu va întrerupe această legătură cumpărată cu prețul sângelui.

8:11 Noul Legământ include și cunoștința universală a Domnului. În timpul Glorioasei Domnii a lui Cristos, nu va mai fi nevoie ca un om să-și învețe aproapele sau fratele să-L cunoască pe DOMNUL. Căci toți vor avea conștientizarea lăuntrică a lui, de la cel mai mic până la cel mai mare: „Pământul va fi plin de cunoștința DOMNULUI cum sunt apele care acoperă marea“ (Isa. 11:9).

8:12 Dar bucuria cea mai mare va consta în faptul că Noul Legământ promite îndurare pentru cei nelegiuți și uitare pe veci a păcatelor lor. Legea era inflexibilă și nemiloasă în această privință: „Orice abatere și orice neascultare primea o dreaptă răsplată“ (Ev. 2:2).

Mai mult, legea nu putea să se ocupe efectiv de păcate. Ea asigura ispășire de păcate, dar nu și îndepărtarea acestora. (Ter-

menul ebraic pentru ispășire provine de la verbul *a acoperi*.) Jertfele prescrise de lege îl făceau pe om curat din punct de vedere ceremonial, adică îl calificau să se angajeze în viața religioasă a națiunii. Dar această curățire ritualistică era externă și nu se atingea de viața lăuntrică a omului. Nu asigura curățirea morală, după cum nu-i dădea un curat curat.

8:13 Faptul că Dumnezeu introduce un **Nou Legământ** înseamnă că **primul este învechit**. Întrucât așa stau lucrurile, nici nu mai trebuie să se pună problema revenirii la lege. Și totuși, exact asta erau ispitiri unii dintre cei ce-și spuneau credincioși să facă. Autorul le atrage atenția că legământul legii este demodat; că a fost introdus un legământ mai bun. Prin urmare, trebuie să se pună de acord cu Dumnezeu.

C. Ofranda adusă de Cristos este superioară jertfelor din Vechiul Testament (9:1-10:18)

9:1 La 8:3 scriitorul a amintit în trecut faptul că fiecare mare preot trebuie să aibă ce oferi. Acum el este gata să discute ofranda adusă de minunatul nostru Mare Preot, contrastând-o cu ofrandele din VT. Pentru a introduce tema de care se va ocupa, el face o trecere rapidă în revistă a conformației cortului și a regulilor ce guvernau închinarea.

9:2 **Tabernacolul** a fost o construcție asemănătoare unui cort, în care Dumnezeu a locuit în mijlocul israeliților începând din perioada încarturirii lor la Muntele Sinai și până la zidirea templului. Zona din jurul tabernacolului se numea curtea exterioară, ce era împrejmuită cu un gard alcătuit dintr-o serie de stâlpi de bronz între care era întinsă o pânză de in. Când israelitul intra în curtea cortului prin poarta de răsărit, el se apropia de altarul arderii de tot, unde erau tăiate și arse animalele de jertfă. Apoi ajungea la ligheanul așezat pe un stativ mare de bronz, în a cărui apă preoții își spălau mâinile și picioarele.

Tabernacolul propriu-zis avea 45 de picioare lungime, 15 picioare lățime și 15 picioare înălțime (13 m, 4,5 m și 4,5 m). Era împărțit în două compartimente. Primul, Locul Sfânt, avea 30 de picioare (circa 9 m) lungime iar al doilea, Locul Preasfânt, avea 15 picioare lungime (4,5m).

Cortul era alcătuit dintr-un cadru de lemn acoperit cu perdele din păr de capră și pentru protecție împotriva ploii avea deasupra piei

de animale. Aceste acoperământuri formau partea de deasupra, spatelile și laturile cortului. Partea din față a tabernacolului era un văl brodat.

Locul Sfânt conținea trei obiecte de mobilier:

1. **Masa cu pâinile punerii înainte**, pe care se aflau douăsprezece turte de pâine, reprezentând cele douăsprezece seminții ale lui Israel. Aceste turte se numeau „pâinea Prezenței” pentru că erau așezate înaintea feței sau prezenței lui Dumnezeu.

2. **Sfeșnicul** de aur cu șapte brațe îndreptate în sus și purtând lămpi care ardeau cu untdelemn.

3. Altarul aurit al tămâierii, pe care se ardea tămâie sfântă dimineața și seara.

9:3 După perdeaua a doua se afla Locul Preasfânt sau Sfânta Sfințelor. Aici Dumnezeu Se manifesta printr-un nor luminos și strălucitor. Era singurul loc de pe pământ unde i se permitea omului să se apropie de El cu sângele ispășirii.

9:4 Acest al doilea compartiment al tabernacolului inițial conținea **chivotul legământului**, un scrin mare de lemn acoperit peste tot cu aur. Înăuntru lui erau: **vasul de aur** conținând **mana**, **toiagul lui Aaron care înfrunzise**, și cele două **table ale legii**. (Mai târziu când a fost înălțat templul, n-a mai fost nimic în chivot, decât tablele legii — vezi 1 Regi 8:9).

Versetul 4 spune că în Locul Preasfânt se mai afla **cădelnița de aur**. Cuvântul grec tradus prin **cădelniță**¹⁴ poate însemna fie altarul de tămâiere (menționat la Ex. 30:6 ca fiind în Locul Sfânt), fie **cădelnița** în care marele preot purta tămâia. Explicația cea mai satisfăcătoare este aceasta din urmă. În opinia scriitorului, **cădelnița** își avea locul în Locul Preasfânt, întrucât marele preot o purta de la altarul tămâierii în Locul Preasfânt în Ziua Ispășirii.

9:5 Capacul de aur al chivotului legământului era cunoscut sub denumirea de **scaunul îndurării**. Deasupra lui erau două figurine cunoscute sub denumirea de **heruvimi**, care se priveau față în față, cu aripile întinse și cu capetele aplecate peste capacul chivotului.

Scritorul se mărginește la această succintă descriere, întrucât nu a avut intenția de a vorbi **cu de-amănuntul despre** aceste lucruri, ci doar a dorit să schițeze conținutul tabernacolului și modul de apropiere de Dumnezeu pe care îl intruchipa.

9:6 Întrucât scriitorul s-a decis să con-

trasteze ofranda lui Cristos cu ofrandele aduse în cadrul iudaismului, el va trebui, mai întâi de toate, să le prezinte pe cele prescrise de lege. La această categorie ar putea alege multe, dar el se oprește asupra celor mai importante din cadrul întregului sistem al legii, anume: jertfa care se aducea în marea Zi a Ispășirii (Lev. 16). Dacă va putea dovedi că lucrarea lui Cristos este superioară aceleia săvârșite de marele preot în această zi aparte din calendarul religios al Israelului, își va fi susținut cu succes punctul de vedere.

Preoții aveau acces la cortul exterior, adică Locul Sfânt, unde intrau în permanență, aducându-și la îndeplinire obligațiile ritualistice. Oamenii de rând nu aveau voie să pătrundă în această încăpere, fiind obligați să rămână afară.

9:7 Numai un singur om din lume putea intra în Sfânta Sfințelor: **marele preot** al Israelului. Și chiar și acest unic om, dintr-o rasă unică, dintr-un trib unic și dintr-o familie unică putea intra doar într-o singură zi din an: Ziua Ispășirii. Dar când intra, avea obligația de a duce un lighean cu **sânge**, pe care **il aducea pentru sine însuși și pentru păcatele comise din neștiință de oameni**.

9:8 Această acțiune semnifica profunde adevăruri spirituale. **Duhul Sfânt** îi învăța pe oameni că păcatul a creat o distanță între om și Dumnezeu și că, prin urmare, omul trebuie să se apropie de Dumnezeu printr-un mediator. Iar mediatorul se putea apropia de Dumnezeu numai prin intermediul sângelui victimei sacrificate. Era o lecție practică menită să-i învețe pe oameni că **drumul** care ducea în prezența lui Dumnezeu nu le fusese încă deschis închinătorilor.

Accesul imperfect a continuat **atâta timp cât a rămas în picioare cortul dintâi**. În acest punct e preferabilă traducerea lui Darby: „Atâta timp cât primul tabernacol își avea locul său”. Tabernacolul a fost înlocuit cu templul ridicat în timpul domniei lui Solomon, dar a continuat să-și aibă locul până la moartea, îngroparea și învierea lui Cristos. Principiile pe care le vestea referitor la apropierea de Dumnezeu au fost încă valabile până când s-a rupt perdeaua din templu în două, de sus până jos.

9:9 Sistemul cortului dintâi **a fost simbolic pentru vremea de acum**. Ca imagine a unei realități superioare ce avea să vină, el reprezenta în mod nedeșăvârșit lucrarea desăvârșită a lui Cristos.

Darurile și jertfele nu puteau să-i facă niciodată pe închinători **desăvârșiți în ce**

privește conștiința. Dacă s-ar fi dobândit o totală izbăvire de păcat, atunci **conștiința** celui care aducea jertfa ar fi fost eliberată de vinovăția păcatului. Dar lucrul acesta nu s-a întâmplat niciodată.

9:10 De fapt, jertfele levitice se ocupau doar de întinăriile ritualistice. Ele se refereau la chestiuni exterioare, cum ar fi alimentele și băuturile curate și necurate și spălările ceremoniale care îi eliberau pe oameni de impuritatea rituală, neocupându-se de necurăția morală.

Jertfele priveau un popor care se afla într-o relație de legământ cu Dumnezeu. Ele aveau menirea de a menține poporul într-o poziție de puritate rituală, pentru ca să se poată închina. Ele nu aveau însă nimic de a face cu mântuirea sau cu curățirea de păcat. Oamenii erau salvați prin credința în Domnul, pe baza lucrării lui Cristos aflată încă în viitor.

În fine, jertfele aveau un caracter vremelnic, fiind impuse **până la vremea reformării.** Ele anticipau venirea lui Cristos și jertfa Sa desăvârșită. Prin **vremea reformării** se are în vedere aici epoca creștină.

9:11 Cristos S-a arătat **ca mare Preot al bunurilor viitoare,**¹⁵ adică al extraordinarelor binecuvântări pe care le revărsa El peste cei ce îl primesc.

Sanctuarul Său este un cort **mai mare și mai desăvârșit,** care nu e făcut de mâini omenești în sensul că nu e construit din materiale de construcție. Ci este sanctuarul din cer, locuința lui Dumnezeu.

Locul Lui de slujire nu e

Un templu făcut de mâini omenești;

Ci El slujește chiar în cer,

Preoția Lui fiind cerească;

În El umbrele legii

Toate s-au împlinit, acum retrăgându-se.

— *Thomas Kelly*

9:12 Domnul nostru a intrat, odată pentru totdeauna, în Locul Preasfânt. Când S-a înălțat la Cer, El a intrat în prezența lui Dumnezeu, după ce a încheiat lucrarea de **răscumpărare** de la Calvar. Cuvintele: **odată pentru totdeauna** trebuie să producă o bucurie necurmată în inimile noastre. Da, lucrarea e săvârșită. Domnul să fie laudat!

El a oferit **propriul Său sânge,** nu sângele taurilor și al țapilor. Sângele animalelor nu avea puterea de a îndepărta păcatele. El avea eficacitate doar în cazul ofenselor de ordin tehnic, respectiv al încălcării regulilor

ritualistice. Dar sângele lui Cristos are o valoare nemărginită, căci puterea sa este suficientă pentru a curăți toate păcatele tuturor oamenilor care au trăit vreodată, care trăiesc în prezent și care vor trăi vreodată. Desigur, puterea sa e aplicabilă doar în cazul celor care vin la El prin credință. Dar potențialul său de curățire este nelimitat.

Prin jertfa Sa El a **obținut răscumpărarea eternă.** Preoții de odinioară obțineau doar o ispășire anuală. Prin urmare, între cele două jertfe este o diferență uriașă.

9:13 Pentru a ilustra diferența dintre jertfa lui Cristos și ceremoniile legii, scriitorul își îndreaptă acum atenția spre ritualul vacii stropite. Potrivit legii, dacă un israelit se atinge de un cadavru, devenea necurat din punct de vedere ceremonial timp de șapte zile. Remediul consta în amestecarea cenușii unei vaci cu apă curată de izvor, persoana întinată fiind stropită în ziua a treia și a șaptea, după care devenea curată. Mantle precizează:

Cenușa era considerată o concentrare a proprietăților esențiale ale ofrandei de păcat, la acest element putându-se apela oricând, în condiții de minim deranj și fără pierdere de timp. O vacă roșie avea efect pentru veacuri de-a rândul. Se consemnează că a fost nevoie doar de șase în toată istoria evreilor, pentru că o cantitate cât de mică de cenușă avea un extraordinar de mare efect de curățire când era amestecată cu apa curată de izvor (Numeri 19:17).¹⁶

9:14 Dacă cenușa unei vaci avea o putere atât de mare de a curăți una din cele mai grave forme de întinăciune exterioară, **cu cât mai puternic este sângele lui Cristos** pentru a **curăți** de păcatele lăuntrice cele mai murdare!

Ofranda Sa S-a făcut **prin Duhul Cel veșnic.** Există oarecari deosebiri de vederi cu privire la sensul acestei sintagme. După unii, sensul ei ar fi: „printr-un duh veșnic“, adică duhul binevoitor cu care a depus El jertfa Sa, în contrast cu caracterul involuntar al jertfelor animale. În schimb, alții cred că sensul ei corect este: „prin duhul Său veșnic.“ Noi însă credem că aici este vorba despre *Duhul Sfânt*; Domnul a depus jertfa Sa în puterea **Duhului Sfânt.**

Jertfa a fost adusă **lui Dumnezeu.** El a fost Mielul lui Dumnezeu, fără pată și fără păcat, a cărui perfecțiune morală L-a calificat să fie purtătorul păcatelor noastre. Jertfele animale trebuiau să fie de o perfecțiune

fizică. El a fost de o perfecțiune morală.

Sângele Lui curățește conștiința de faptele moarte, ca să slujească Dumnezeu! Cel viu.

9:15 Versetele anterioare au subliniat superioritatea sângelui Noului Legământ față de sângele Vechiului Legământ. Asta ne conduce la concluzia din versetul 15: anume că **Cristos este Mediatorul Noului Legământ**, după cum explică Wuest:

Cuvântul „mediator“ este traducerea termenului *mesites*, care se referă la o persoană ce intervine între alte două persoane, pentru a reface pacea sau prietenia dintre acestea, pentru a încheia un contract sau a ratifica un legământ. Aici Mesia joacă rolul de intermediar sau mediator între un Dumnezeu sfânt și omul păcătos. Prin moartea Sa pe cruce, El îndepărtează obstacolul (păcatul) care a provocat înstrăinarea dintre om și Dumnezeu. Când păcătosul acceptă meritele jertfei lui Mesia, vina și pedeapsa păcatului său dispar, puterea păcatului în viața lui este frântă iar el devine receptorul naturii divine. Înstrăinarea dintre el și Dumnezeu, atât pe plan juridic, cât și personal, dispare.¹⁷

Acum cei care sunt chemați pot primi **moștenirea veșnică** făgăduită. Prin lucrarea lui Cristos sfinții din Vechiul Testament precum și cei din Noul Testament se bucură de mântuire **veșnică** și de răscumpărare **veșnică**.

Ceea ce-i califică pe credincioșii din era pre-creștină să aibă parte de moștenire este faptul că **moartea** — adică moartea lui Cristos — a avut loc. Moartea Lui îi răscumpără de **abaterile făptuite sub lege**.

Într-o anumită privință am putea spune că Dumnezeu i-a salvat pe cei din VT „pe credit“. Ei au fost îndreptățiți prin credință, așa cum erau. Dar Cristos încă nu murise. Atunci cum a putut Dumnezeu să-i mântuiască? Răspunsul e că i-a mântuit pe baza a ceea ce știa că va înfăptui Cristos. Ei nu știau aproape nimic despre ceea ce avea să înfăptuiască Cristos la Calvar. Dar Dumnezeu știa și a trecut valoarea acelei lucrări în contul lor, atunci când au crezut relevația care le-a dăruit-o El despre Sine.

Într-o privință, o mare datorie, rezultată în urma abaterilor, s-a acumulat sub Vechiul Legământ. Prin moartea Sa, Cristos i-a răscumpărat pe credincioșii din prima dispensație de aceste **abateri**.

Maniera în care Dumnezeu i-a salvat prin lucrarea încă viitoare a lui Cristos este cu-

noscută (în engleză, n.tr.) sub denumirea de „pretermission“ (adică ispășire sau iertare anticipată) a păcatelor. O discuție pe tema aceasta o găsim la Romani 3:25, 26.

9:16 Aducând vorba despre moștenire în versetul 15, autorul își amintește că înainte ca ultima voință sau **testamentul** cuiva să poată fi omologat, trebuie să se dovedească moartea **testatorului**. De obicei un certificat de deces este o probă suficientă în acest sens.

9:17 Se poate ca testatorul să-și fi alcătuit testamentul cu mulți ani înainte și să-l fi păstrat în siguranță, dar el nu intră în vigoare decât după moartea sa. Atâta timp cât este în viață, averea lui nu poate fi distribuită la cei pe care i-a numit în testament.

9:18 Acum discuția se deplasează de la tema testamentului cuiva la aceea a Vechiului **Legământ** dat de Dumnezeu prin intermediul lui Moise. (Termenii din engleză: „covenant“ (legământ) și „testament“ sunt traducerea unuia și aceluiași termen din greacă, *diathēkē*.) Și aici a fost necesar să aibă loc un deces, care a fost ratificat prin vărsarea de **sânge**.

În vremurile de demult fiecare legământ era validat prin moartea jertfitoare a unui animal. Sângele constituia garanția că se vor împlini termenii legământului.

9:19 După ce **Moise** a recitat legile în auzul Israelului, **a luat sânge de viței și de țapi, cu apă, lână stacojie și isop, stropind atât cartea însăși, cât și tot poporul**. În felul acesta Moise a efectuat ceremonia pentru pecetluirea solemnă a legământului.

La Exod 24:1-11 citim că **Moise a stropit altarul și poporul**; nu se amintește însă că s-ar fi stropit și **cartea**, după cum nu se pomenește nimic despre **apă, lâna stacojie** sau **isopul**. Este mai bine să considerăm aceste texte ca relatări separate, dar complementare.

Cele două părți între care s-a încheiat contractul au fost: Dumnezeu, reprezentat prin altar, și **poporul**, legământul propriu-zis fiind **cartea**. **Sângele** stropit obliga ambele părți să respecte clauzele legământului. Poporul a promis că va asculta iar **DOMNUL** a promis că îi va binecuvânta pe israeliții dacă vor face ce au promis.

9:20 În timp ce stropea, Moise a spus: **Acesta este sângele legământului pe care vi l-a poruncit Dumnezeu**.“ Această acțiune pune în joacă viața poporului, dacă nu păzea legea.

9:21 În mod similar, Moise **a stropit cu**

sânge cortul și toate vasele folosite în cadrul închinării. Ritualul acesta nu se găsește în VT. Sângele nu figurează în pasajul de la Exod 40 referitor la consacrarea cortului. Totuși simbolismul este clar. Tot ce intră în contact cu omul păcătos este întinat și, prin urmare, trebuie curățit.

9:22 Aproape tot ce se afla sub lege era **curățit cu sânge**. Existau însă și excepții. De pildă, când un om era numărat în cadrul recensământului, fiind inclus în rândul copiilor lui Israel, el putea aduce o jumătate de siclu de argint ca „bani pentru ispășire“, în locul unei jertfe de sânge (Ex. 30:11-16). Moneda era un semn ce simboliza ispășirea pentru sufletul omului, ca el să poată fi socotit ca făcând parte din poporul lui Dumnezeu. O altă excepție o găsim la Levitic 5:11, unde anumite forme de necurăție ritualică se puteau rezolva prin aducerea unei ofrande de făină fină.

Aceste excepții tratau *ispășirea* sau *acoperirea* păcatului, deși, în general vorbind, pentru ispășire era nevoie de o jertfă de sânge. Dar în ce privește **curățirea** de păcat, aici nu mai există excepții, ci trebuie neapărat să aibă loc o vărsare de sânge.

9:23 Restul capitoului 9 compară și contrastează cele două legăminte. Mai întâi, cortul pământesc trebuia să fie curățit cu sângele taurilor și al țapilor. După cum s-a arătat aceasta era o purificare ceremonială. Era o sfințire simbolică a unui sanctuar simbolic.

Sanctuarul *ceresc* era realitatea reprezentată printr-o copie: cortul de pe pământ, care trebuia curățit **cu jertfe mai bune decât acestea**, adică cu **jertfele** lui Cristos. Folosirea pluralului pentru a descrie ofranda unică adusă de Cristos este o figură de stil, cunoscută sub denumirea de „pluralul majestății“.

S-ar putea să ne surprindă faptul că și locurile cerești trebuiesc curățite. În sensul acesta textul de la Iov 15:15 ne-ar putea oferi un indiciu. Acolo citim că „cerurile nu sunt curate înaintea Lui“. Asta se datorează negreșit faptului că Satan a comis primul act de păcătuire în cer (Isa. 14:12-14) și faptului că el încă are acces în prezența lui Dumnezeu, ca pârâș al fraților (Apo. 12:10).

9:24 Cristos n-a intrat în sanctuarul făcut de mâini omenești, care era o intruchipare a celui **adevărat, ci a intrat chiar în cer**, unde se înfățișează **acum pentru noi, înaintea lui Dumnezeu**.

Este greu să înțelegem cum poate cineva dori să se lase de realitate și să revină la

copia acesteia. E de neînțeles cum cineva poate să-L părăsească pe Marele Preot care slujește în sanctuarul ceresc, pentru a reveni la preoții Israelului, cei ce slujeau în cortul simbolic.

9:25 Domnul Isus nu a adus jertfe repetate, **cum proceda marele preot aaronic**. Acesa din urmă intra în **Locul Preasfânt** o dată pe an — adică, în Ziua Ispășirii, și nu aducea propriul său sânge ca jertfă, ci **sângele animalelor de jertfă**.

9:26 Dacă Cristos ar fi adus jertfe repetate, asta ar fi presupus și suferințe repetate, întrucât jertfa a constat din însăși viața Sa. Este de neconceput ca El să fi suferit agonii-le Calvarului din timp în timp, **de la întemeierea lumii!** În plus, asta ar fi fost și inutil!

Sub Noul Legământ există:

1. O finalitate pozitivă — **El S-a arătat odată** pentru totdeauna. Lucrarea nu mai trebuie repetată.
2. Un timp potrivit — El S-a arătat **la sfârșitul veacurilor**, adică după ce Vechiul Legământ a demonstrat concludent eșecul și neputința omului.
3. O lucrare desăvârșită — El S-a arătat **ca să înlătore păcatul**. Accentul cade pe cuvântul **a înlătura**. Cu alte cuvinte, nu se mai punea problema unei ispășiri anuale, ci acum a intervenit iertarea veșnică.
4. O jertfă personală — El a îndepărtat **păcatul prin jertfa Sa**, adică jertfindu-Se pe Sine, căci în propriul Său trup a purtat El pedeapsa pe care o merita păcatele noastre.

Purtând rușirea și sfidând ocară,
În locul Meu osândit El a stat,
Pecetluindu-mi iertarea cu sângele Lui.
Aleluia! Ce Mântuitor mareț!

— Philip P. Bliss

9:27 Versetele 27 și 28 par să prezinte un alt contrast între Vechiul și Noul Legământ. Legea îi condamnă pe păcătoși să **moară o singură dată, iar după aceea vine judecata**. Legea a fost dată unor oameni care erau deja păcătoși și care nu puteau s-o păzească în mod desăvârșit. Prin urmare, ea a devenit un mijloc de osândire a tuturor celor care se aflau sub ea.

9:28 Noul Legământ introduce jertfa infinită a lui Cristos; El **S-a adus jertfă o singură dată ca să poarte păcatele multora**. Noul Legământ ne prezintă binecuvân-

tata nădejde a iminentei Sale Reveniri; **celor care Îl așteaptă cu nerăbdare El se va arăta a doua oară.** Dar când va veni El din nou, nu va veni pentru a Se ocupa de problema **păcatului**, întrucât lucrarea aceea a săvârșit-o deja pe cruce. El va veni pentru a-i duce pe ai Săi acasă, în cer. Aceasta va fi culminarea **mântuirii** lor; ei vor primi trupurile lor proslăvite și vor fi pe veci feriți de orice atingere a păcatului.

Sintagma: **cei care Îl așteaptă cu nerăbdare** este o descriere a adevăraților credincioși. Toți copiii Domnului așteaptă revenirea Lui, deși s-ar putea să nu fie întrutotul de acord cu privire la succesiunea exactă în care se vor desfășura evenimentele la a doua Sa venire.

Biblia nu ne învață nicăieri că doar un anumit grup de creștini duhovnicești vor fi luați în cer cu prilejul Răpirii. Mai degrabă, participanții sunt descriși ca aparținând la două categorii: „morții în Cristos” și „noi cei vii, care rămânem” (1 Tes. 4:16, 17). Asta înseamnă că toți credincioșii, și morți, și vii, vor fi răpiți la cer. La 1 Corinteni 15:23 participanții sunt definiți drept: „cei care sunt ai lui Cristos”.

Adesea s-a scos în evidență că avem trei arătări ale lui Cristos în versetele 24-28, care pot fi rezumate în felul următor:

Versetul 26: El *S-a* arătat. Asta se referă la prima Sa venire, când a venit pe pământ ca să ne salveze de pedeapsa păcatului (timpul *trecut* al mântuirii).

Versetul 24: El Se arată *acum*. Este o referire la slujba (lucrarea) Sa actuală, desfășurată în prezența lui Dumnezeu, pentru a ne salva de puterea păcatului (timpul *prezent* al mântuirii).

Versetul 28: El *Se va* arăta. Asta se referă la iminenta Sa întoarcere, când ne va salva de prezența păcatului (timpul *viitor* al mântuirii).

10:1 Legea era doar **umbra bunurilor viitoare** ce aveau să vină. Ea avea darul de a îndrepta privirile oamenilor în viitor, spre Persoana și lucrarea lui Cristos, dar era un palid înlocuitor al realității. A prefera legea în schimbul lui Cristos este totuna cu a prefera fotografia cuiva, în locul persoanei pe care o reprezintă. Este o *insultă* adusă Majestății Sale!

Slăbiciunea sistemului legii reiese și din faptul că jertfele sale trebuiau aduse mereu, fiind repetabile. Această repetiție demonstra totala lor incapacitate de a întruni cerințele pe care le reclamă un Dumnezeu sfânt.

Observați sintagmele folosite pentru a capta ideea repetitivității: **aceleași jertfe; se aduc neîncetat; and de an.**

Jertfele erau total neputincioase de a-i desăvârși pe închinători, adică ele nu le acordau oamenilor niciodată o conștiință **desăvârșită** în ce privește păcatul. Israelii nu s-au bucurat niciodată de conștiința eliberării depline și veșnice de vinovăția păcatului. Ei nu aveau niciodată o totală odihnă a conștiinței.

10:2 Dacă ofrandele ar fi adus o absolvere totală și definitivă de păcat, **atunci n-ar fi încetat ei oare** să facă an de an drumul lor la cort sau la templu? Or, tocmai faptul că aceste jertfe se repetau le făcea să fie ineficiente. Nu poți spune că cineva este vindecat, dacă din oră în oră trebuie să ia medicamente pentru ca să rămână în viață.

10:3 În loc să pacifice conștiința, sistemul levitic îl înțepa, aducându-l la realitate în fiecare an. În spatele frumosului ritual din Ziua Ispășirii se ascundea amintirea anuală că păcatele nu erau decât acoperite, iar nu îndepărtate.

10:4 Sângele taurilor și al țapilor pur și simplu nu avea puterea de a îndepărta păcatele. Cum s-a arătat deja, jertfele acestea se ocupau doar de abateri de la ritual, oferind o anumită curățire ceremonială, dar fiind total neputincioase în a le oferi oamenilor scăpare de natura lor stricată sau de faptele lor rele.

10:5 În contrast cu slăbiciunea ofrandelor levitice, să ne ocupăm acum de tăria jertfei superlative a lui Cristos. În chip de introducere, ni se permite să auzim monologul rostit de Cristos cu prilejul încarnării Sale. Citând din Psalmul 40, El remarcă insatisfacția lui Dumnezeu față de jertfele și ofrandele din cadrul Vechiului Legământ. Dumnezeu este Cel care a instituit aceste jertfe, dar ele nu au fost rânduite de El să aibă un caracter permanent. Ele nu au avut menirea de a îndepărta păcatele, ci de a îndrepta privirile oamenilor spre Mielul lui Dumnezeu, care avea să ia păcatul lumii. Putea oare Dumnezeu să-Și găsească plăcerea în râuri de sânge animal sau în mormanele de hoituri ale acestor animale?

Un alt motiv pentru care Dumnezeu nu este mulțumit este faptul că oamenii credeau că-I fac plăcere când îndeplineau ceremoniile, trăind însă în particular o viață lăuntrică de păcat și de stricăciune. Mulți din ei îndeplineau nesfârșitul ciclu de jertfe fără nici un dram de pocăință sau măhnire lăuntrică. Ei credeau că pot să-L îmbuneze pe Dumnezeu

prin jertfirea animalelor, pe când El căuta jertfa venită dintr-o inimă zdrobită. Ei nu-și dădeau seama că Dumnezeu nu este un ritualist!

Nemulțumit de jertfele de odinioară, Dumnezeu l-a pregătit Fiului Său un trup omenesc, care a fost o parte integrantă din viața și natura Sa umană. Desigur asta se referă la minunăția și taina de nepătruns a Încarnării, când Trupul etern S-a întrupat, pentru ca El, Om fiind, să poată muri pentru oameni.

Este interesant să observăm că sintagma: **un trup Mi-ai pregătit**, adaptată din Psalmul 40:6, este capabilă de încă alte două înțelesuri. În Psalmul 40 se spune așa: „Urechile Mi le-ai deschis“ (în versiunea română: „mi-ai străpuns urechile“) iar pe margine stă scris: „urechile Mi le-ai străpuns“ Desigur urechea deschisă semnifică faptul că Mesia a fost întotdeauna gata să primească instrucțiuni din partea lui Dumnezeu și să asculte imediat de acestea. Iar urechea străpunsă ar putea fi o referire la sclavul evreu (Ex. 21:1-6), a cărui ureche era străpunsă ca semn al faptului că se supunea de bună voie să fie rob al stăpânului său pe veci. La încarnarea Sa, Mântuitorul a spus, de fapt: „Îmi iubesc Stăpânul... de aceea, nu mă voi prevala de libertate.“

10:6 Continuând citatul din Psalmul 40, Mesia a repetat că Dumnezeu nu a găsit plăcere **nici în arderi-de-tot, nici în jertfe pentru păcat**. Animalele erau victime nedispuse să fie jertfite, al căror sânge nu avea puterea de a curăți. În plus, ele nu au reprezentat niciodată dorința definitivă a lui Dumnezeu. Ele au fost mai degrabă tipare și umbre care îndreptatu privirile oamenilor spre jertfa pe care avea s-o aducă Cristos. Dar ca scop în sine, ele erau total lipsite de valoare.

10:7 Ceea ce l-a făcut însă plăcere lui Dumnezeu a fost dispoziția lui Mesia de a face voia lui Dumnezeu, indiferent cât l-ar fi costat! El Și-a dovedit ascultarea și dispoziția de a asculta de voia lui Dumnezeu prin faptul că S-a adus pe Sine jertfă pe altar. Rostind aceste cuvinte, Domnul Și-a amintit de mărturia adusă, de la un capăt la altul al său, de către Vechiul Testament cu privire la El și la faptul că Și-a găsit toată plăcerea în a împlini voia lui Dumnezeu.

10:8 În versetele 8-10 scriitorul oferă semnificația spirituală a monologului, văzând în el semnalul apunerii vechiului sistem de jertfe și inaugurarea jertfei unice —

desăvârșită, completă și definitivă — a lui Isus Cristos.

El repetă citatul din Psalmul 40 în formă condensată, pentru a sublinia că Dumnezeu nu Și-a găsit plăcerea în jertfele care au fost aduse **după lege**.

10:9 Apoi scriitorul vede semnificația faptului că imediat după ce a declarat insatisfacția lui Dumnezeu față de cel vechi, Mesia a pășit înainte, ca să spunem așa, făcând exact ceea ce Îi aduce plăcere inimii Tatălui Său.

Concluzia: **El îndepărtează astfel pe cele dintâi, ca să pună în loc pe a doua**. Adică El abolește sistemul vechi al jertfelor cerute de lege, introducând propria Sa jertfă măreață pentru păcat. Legământul legii se retrage astfel de pe scenă, în centrul acesteia pătrunzând Noul Legământ.

10:10 Prin voia lui Dumnezeu, de care Isus a ascultat totdeauna, noi am fost sfințiți prin jertfirea trupului lui Isus Cristos, odată pentru totdeauna. George Landis comentează:

Aceasta este sfințirea pozițională, ce este prezentată pe tot cuprinsul cărții Evrei, cu excepția textului de la 12:14, și se aplică la toți credincioșii (1 Cor. 6:11), nu doar la o elită de „creștini avansați“. Ea este împlinită prin voia lui Dumnezeu și prin jertfa lui Cristos. Noi suntem puși deoparte **de Dumnezeu, către Dumnezeu și pentru Dumnezeu**. Ea nu trebuie confundată cu lucrarea progresivă a Duhului Sfânt în viața credinciosului, prin intermediul Cuvântului (Ioan 17:17-19; 1 Tes. 5:23).¹⁸

10:11 În acest punct se arată contrastul frapant dintre slujba **fiecărui preot aaronic** și aceea a lui Cristos. Preotul dintâi își îndeplinea zilnic îndatoririle sale, stând în picioare, căci nici în cort, nici în templu nu existau scaune. Cu alte cuvinte, nu putea exista odihnă pentru că lucrarea nu se încheia niciodată. Ei aduceau de repetate ori aceleași jertfe. Era o rutină nesfârșită care lăsa păcatele neatrinse și conștiința neeliberată.

Aceste jertfe nu putea lua nicicând păcatele. „Aaron“, scrie A. B. Bruce, „deși era un personaj important din sistemul levitic, nu era totuși decât un fel de robot sacerdotal, care efectua mereu aceleași ceremonii lipsite de valoare reală.“¹⁹

10:12 Binecuvântatul nostru Domn a adus o singură **jertfă pentru păcate**. Și niciodată nu va mai trebui adusă vreo jertfă!

Gata cu sângele, gata cu altarul!

Jertfa s-a terminat!

Nici flacăra, nici fumul nu se mai înalță spre cer,

Căci mielul nu mai e ucis.

Dar din vine a curs

Un sânge mult mai nobil,

Ca să curețe sufletul de vină

și să îndepărteze până și cele mai înroșite dintre pete.
— *Horarius Bonar*

După ce a isprăvit lucrarea de răscumpărare, El „S-a așezat în perpetuitate la dreapta lui Dumnezeu” (JND). Versetul acesta poate fi redat cu punctuația corectă, din care ar rezulta fie varianta: „*a adus o jertfă pentru păcate pe veci*”, fie varianta că El „*pe veci S-a așezat*”. Ambele variante sunt adevărate, dar noi înclinăm să credem că tălmăcirea corectă este cea din urmă. El este așezat fără întrerupere pentru că extraordinara reclamație și cerere a păcatului a fost pe veci satisfăcută. El este așezat **la dreapta lui Dumnezeu**, adică în locul de onoare, putere și afecțiune.

Cineva ar putea ridica obiecția că El nu poate fi așezat *pe veci* întrucât într-o zi Se va scula să judece. Totuși nu avem aici nici o contradicție. În ce privește aducerea jertfei pentru păcat, El S-a așezat în perpetuitate. În ce privește judecata, El nu este așezat pe veci.

10:13 El așteaptă până când vrăjmașii Lui îi vor fi făcuți așternut al picioarelor Sale, adică până în ziua când orice genunchi l se va pleca și orice limbă îl va mărturisi ca Domn spre slava lui Dumnezeu Tatăl (Filip. 2:10, 11). Aceasta se va întâmpla când va avea loc răzbunarea Sa publică pe pământ.

10:14 Valoarea surprinzătoare a jertfei Sale reiese și din faptul că prin ea El i-a desăvârșit pe veci (sau în perpetuitate) pe cei ce sunt în curs de a fi sfințiți. Cei ce sunt în curs de a fi sfințiți înseamnă aici toți cei ce au fost rezervați din lumea aceasta, fiind puși deoparte pentru Dumnezeu, adică toți credincioșii adevărați. Ei au fost desăvârșiți în sens dublu. Mai întâi, ei au o poziție desăvârșită înaintea lui Dumnezeu: ei stau înaintea Tatălui cu același statut de acceptabilitate pe care îl are Preaiubitul Său Fiu. În al doilea rând, ei au o conștiință desăvârșită în ce privește vina și pedeapsa păcatului, știind că prețul a fost plătit integral și că Dumnezeu nu va mai pretinde plata a doua oară.

10:15 Și Duhul Sfânt mărturisește

asupra faptului că sub Noul Legământ păcatele aveau să fie tratate în mod eficient, odată pentru totdeauna. El depune mărturie asupra acestui fapt de la un capăt la altul al Scripturilor Vechiului Testament.

10:16 La Ieremia 31:31 **DOMNUL** a făgăduit că va încheia un nou legământ cu poporul său ales de pe acest pământ.

10:17 Apoi, în același pasaj, **El adaugă: „nu-Mi voi aduce aminte de păcatele lor, nici de fărădelegile lor.”** Este izbitor faptul că Ieremia 31:34 conținea această făgăduință a deplinei și definitivei iertări de păcate, și totuși unii din cei ce trăiau pe vremea când a început să se împlinească această făgăduință erau dispuși să revină la jertfele fără sfârșit ale iudaismului!

10:18 Făgăduința iertării sub Noul Legământ înseamnă că **nu mai este jertfă pentru păcate**. Cu aceste cuvinte: *nu mai este jertfă pentru păcate*, autorul încheie ceea ce am putea numi partea doctrinară a epistolei. El doarește ca aceste cuvinte să răsună în inimile și mințile noastre, când ne va prezenta, în continuare, obligațiile practice ce decurg din această învățătură.

III. AVERTISMENT ȘI ÎNDEMNURI (10:19-13:17)

A. Avertismentul de a nu-L disprețui pe Cristos (10:19-39)

10:19 În vremurile Vechiului Testament oamenii erau ținuți la distanță; acum, în Cristos, noi suntem apropiați prin sângele crucii Sale. De aceea, suntem îndemnați să ne apropiem.

Acest îndemn presupune că toți credincioșii sunt acum preoți, căci ni se spune să avem îndrăzneala de a pătrunde în Sfânta Sfintelor, prin sângele lui Isus. În economia iudaică oamenilor de rând nu li se îngăduia să intre în Locul Sfânt și în Locul Preamsfânt. Doar preoții aveau voie să intre în prima încăpere iar în a doua doar marele preot putea intra. Acum însă toate acestea s-au schimbat. Dumnezeu nu are nici un asemenea loc, în care doar o castă specială de oameni să se poată apropia de El. Dimpotrivă, toți credincioșii pot pătrunde în prezența Lui prin credință, în orice clipă și din orice loc de pe pământ.

Prin perdea Dumnezeu mă îmbie să pătrund
Pășind pe calea nouă și vie;

Nu cu teamă și cutremur mă apropii,

Ci plin de îmbărbătare de al Său glas ascult;

Acolo, cu Cristos Dumnezeu meu, mă întâlnesc
Cu Dumnezeu pe capacul îndurării!

Toată vrednicia mea înaintea Lui

Constă în valoarea sângelui:

Când plin de adorație 'naintea Lui mă-nfățișez,
Pe Cristos, roadele dintâi, Îl aduc lui Dumnezeu.
Căci pe El cu bucurie Îl privește Dumnezeu;
Și așa sunt eu primit înaintea lui Dumnezeu!

— Autor anonim

10:20 Noi ne apropiem de Dumnezeu **printr-o cale nouă și vie**. Prin nouă aici se înțelege, probabil, „nou ucis“ sau „nou făcut“. Iar termenul **vie** pare să se refere la Isus în învierea Sa, deci la un Mântuitor viu. Această cale a fost deschisă **prin perdeaua dinăuntru, adică prin trupul Său**. Asta ne învață foarte limpede că **perdeaua** ce despărțea cele două compartimente ale tabernacolului a fost un simbol, un tip, reprezentând trupul Domnului nostru. Pentru ca noi să dobândim acces în prezența lui Dumnezeu, perdeaua trebuia sfășiată, adică trupul Său trebuia zdrobit prin moarte. Asta ne amintește că nu ne putem apropia prin viața fără de păcat a lui Cristos, ci numai prin moartea Sa în locul nostru. Numai prin rănile mortale suferite de Miel putem pătrunde în prezența lui Dumnezeu. De fiecare dată când pătrundem în prezența lui Dumnezeu prin rugăciune sau închinare, să nu uităm că privilegiul acesta ne-a fost cumpărat cu un preț extraordinar de mare!

10:21 Nu numai că avem o mare încredere când pășim în prezența lui Dumnezeu, ci, în plus, avem un strălucit **Mare Preot peste casa lui Dumnezeu**. Deși suntem preoți (1 Pet. 2:9; Apo. 1:6), avem la rândul nostru nevoie de un Preot. Cristos este marelui nostru **Mare Preot** și actuala Sa slujbă pentru noi ne asigură că vom fi primiți în continuare în fața lui Dumnezeu.

10:22 Să ne apropiem. Acesta este privilegiul credinciosului, ce a fost cumpărat cu prețul sângelui vărsat de Mântuitorul nostru. Ce inexprimabil de mare și de minunată este bucuria noastră când citim că suntem invitați la o audiență, nu cu vreuna din celebritățile acestei lumi, ci cu Însuși Suveranul universului! Cât de mult prețuim această invitație se va vedea din răspunsul pe care i-l vom da.

În continuare ni se prezintă patru laturi ale pregătirii duhovnicești la care trebuie să ne supunem când intrăm în sala tronului:

1. **Cu o inimă adevărată**. Israelii se

apropiau de Dumnezeu cu gura și-L cinsteau cu buzele, dar inima lor era adesea departe de El (Mat. 15:8). Noi trebuie să ne apropiem cu toată sinceritatea.

2. **Cu deplina siguranță a credinței**. Ne apropiem cu încredere deplină în făgăduințele lui Dumnezeu și cu convingerea fermă că vom fi bine primiți în prezența Lui.

3. **Cu inimile stropite și curățite de o conștiință rea**. Asta se poate realiza doar prin nașterea din nou. Când ne punem încrederea în Cristos, ne însușim valoarea sângelui Lui. *La figurat vorbind*, ne stropim inimile cu acest sânge, după cum israeliții stropeau ușile cu sângele mielului pascal. Asta ne izbăvește de o conștiință rea. Mărturia noastră este:

Conștiința nu ne mai osândește,
Întrucât sângele Lui preascump
Odată pentru totdeauna ne-a spălat și ne-a curățit;

Da, în ochii lui Dumnezeu ne-a curățit.

— Frances Bevan

4. **Și trupurile noastre spălate cu apă curată**. Din nou aici avem un limbaj *simbolic*. **Trupurile noastre** reprezintă viețile noastre. **Apă curată** se referă fie la cuvânt (Ef. 5:25, 26), fie la Duhul Sfânt (Ioan 7:37-39), fie la Duhul Sfânt când El se folosește de Cuvânt pentru a ne curăți viața de întinările zilnice. Noi suntem curățiți odată pentru totdeauna de vinovăția păcatului prin moartea lui Cristos, dar apoi suntem curățiți de repetate ori de întinăciunea păcatului de către Duhul, prin intermediul cuvântului (vezi Ioan 13:10).

Astfel, rezumând, am putea spune că cele patru cerințe ce trebuiesc îndeplinite la intrarea în prezența lui Dumnezeu sunt: sinceritatea, siguranța, mântuirea și sfințirea.

10:23 Al doilea îndemn este să **ținem fără șovăire la mărturia nădejdi noastre**. Nu trebuie să permitem nici unui lucru și nici unei persoane să ne abată de la **mărturisirea** fără șovăire a adevărului că singura noastră **nădejde** este în Cristos.

Cel care erau ispitiți să renunțe la binecuvântările nevăzute și viitoare ale creștinismului, de dragul lucrurilor imediate și vizibile ale iudaismului, li se amintește că **Cel care a făcut făgăduința este credincios**. Făgăduințele Sale nu vor da greș niciodată; nici unul care se încrede în El nu va fi dezamăgit niciodată. Mântuitorul va veni, așa cum a promis, și ai Săi vor fi cu El și ca

El pe veci.

10:24 Noi trebuie să descoperim modalități prin care am putea să-i incurajăm pe frații noștri de credință să manifeste **dragoste** și să se angajeze în facerea de **fapte bune**. În înțelesul pe care îl are în Noul Testament, **dragostea** nu este o emoție, ci un act al voinței. Nouă ni se *poruncește* să **iubim**, ceea ce înseamnă că putem și *trebuie* să facem acest lucru. **Dragostea** este rădăcina; **faptele bune** sunt roada. Prin pilda pe care o dăm și prin învățătura pe care o răspândim, noi trebuie să-i **stărnim** pe alți credincioși la acest fel de viață.

Inimile iubitoare sunt grădini;
Gândurile iubitoare sunt rădăcini;
Cuvintele iubitoare sunt flori;
Iar faptele bune sunt roade.

— *Adaptare*

10:25 Apoi trebuie să continuăm să ne strângem laolaltă, și să nu părăsim adunarea noastră locală, cum au unii obiceiul. Aceste cuvinte ar putea fi considerate un îndemn general pentru toți credincioșii să meargă la biserică cu regularitate. Fără nici o îndoială, noi găsim tărie, mângâiere, hrană duhovnicească și bucurie la serviciul de închinăciune și slujire colectivă.

Dar indemnul mai poate fi considerat o îmbărbătare pentru creștinii care trec prin vremuri de prigoană. Există întodeauna ispita să ne izolăm pentru a evita arestarea, ocară și suferința, devenind în schimb ucenici secreți.

Dar în principal versetul este un avertisment împotriva apostaziei. A părăsi adunarea locală înseamnă aici a întoarce spatele creștinismului și a reveni la iudaism. Unii făceau exact așa la data când a fost redactată această scrisoare. Prin urmare, creștinii aveau nevoie să se îndemne unii pe alții, avându-se în vedere mai cu seamă faptul că întoarcerea lui Cristos este atât de apropiată. Când va reveni El, se va vedea că credincioșii persecutați, ostracizați și disprețuiți au fost, de fapt, în tabăra victorioasă. Dar până atunci este nevoie de statornicie.

10:26 Acum scriitorul introduce al patrulea avertisment grav. Ca în cazurile celorlalte trei, este un avertisment împotriva apostaziei, descrisă aici ca un **păcat** deliberat.

După cum s-a arătat, există multe puncte de vedere divergente între creștini cu privire la natura exactă a acestui **păcat**. Pe scurt, problema se pune dacă el se referă la:

1. Creștinii adevărați, care ulterior se îndepărtează de la Cristos, pierzându-se.

2. Creștinii adevărați, care alunecă de la credință, dar care sunt totuși mântuiți.

3. Cei care mărturisesc că sunt creștini, un timp, se identifică cu o biserică locală, dar apoi se îndepărtează deliberat de la Cristos. Ei nu au fost niciodată născuți din nou și acum nu mai pot fi niciodată.

Indiferent la care din opinii subscriem, trebuie să recunoaștem că textul prezintă unele dificultăți. Noi credem că a treia opinie este cea corectă, întrucât este cea mai consecventă cu tonul general al învățăturilor din cartea Evrei și cu întregul Nou Testament.

Aici în versetul 26 definiția dată apostaziei este păcătuirea cu voia **după** ce cineva a primit **cunoștința deplină a adevărului**. Asemenea lui Iuda, persoana în cauză a auzit evanghelia. Omul acesta cunoaște calea mântuirii; el chiar a pretins că a primit-o; dar apoi el o respinge deliberat.

Pentru un astfel de om **nu mai rămâne nici o jertfă pentru păcate**. El a respins decisiv și definitiv jertfa adusă odată pentru totdeauna de Cristos. Prin urmare, Dumnezeu nu mai are altă cale a mântuirii care să i-o ofere.

Într-o anumită privință, orice păcat este deliberat, dar autorul se referă aici la apostazie, ca un păcat făcut cu voia, de o extraordinară gravitate.

Faptul că autorul se exprimă la persoana întâi plural nu înseamnă neapărat că se include pe sine în această categorie. În versetul 39 el se *exclude* în mod hotărât, pe sine și pe ceilalți frați de credință din categoria celor care dau înapoi, spre pierzare.

10:27 Numai rămâne decât **o așteptare sigură și înfricoșată a judecării**; nu mai este nădejde de scăpare. Este cu neputință să-l readuci pe un apostat la pocăință (6:4). Căci el s-a despărțit cu bună știință și cu voia de harul lui Dumnezeu în Cristos. Soarta lui este **văpaia unui foc care îi va mistui pe adversari**. Este inutil să polemizăm pentru a afla dacă aici se are în vedere un foc adevărat, în sens fizic. Evident limbajul folosit se referă la o pedeapsă care este groaznic de severă.

Observați că Dumnezeu îi cataloghează pe apostatați drept **adversari** (sau „potrivnici”), prin asta indicându-se faptul că aceștia manifestă o opoziție fățișă, nu doar o stare de neutralitate blândă.

10:28 Pierzarea calcătorului de lege din VT este introdusă acum ca fond pe care se

prefigurează contrastul pierzării și mai mari a apostatului. Un om care călca **legea lui Moise**, devenind un idolatru, murea **fără milă** atunci când această vină era dovedită prin **mărturia a doi sau trei martori** (Deut. 17:2-6).

10:29 Apostatul va fi socotit vrednic de o pedeapsă mult mai aspră, întrucât el a avut parte de un privilegiu mult mai mare. Enormitatea păcatului său reiese din cele trei acuze ce i se aduc:

1. **El a călcat în picioare pe Fiul lui Dumnezeu.** După ce s-a declarat urmaș al lui Isus, acum afirmă cu nerușinare că nu mai vrea să aibă nimic de a face cu El, afirmând că nu are nici o nevoie de Cristos ca Mântuitor, respingându-L pe față ca Domn.

În Japonia există un crucifix care a fost folosit de autorități în vremurile de prigoană. Acesta era așezat pe pământ și toți trebuiau să calce în picioare fața Celui răstignit. Necreștinii nu au șovăit deloc în a călca în picioare fața Lui. Adevărații credincioși au refuzat însă și au fost uciși. Se spune că chipul lui Isus de pe acest crucifix a fost șters și deteriorat de picioarele care au călcat pe el.

2. **El a nesocotit sângele legământului cu care a fost sfințit.** Adică apostatul nu pune nici un preț pe sângele lui Cristos, prin care s-a ratificat Noul Legământ, refuzând să-l considere sfânt. Dar el a fost pus deoparte prin acest sânge, acordându-i-se un loc de privilegiu extern. Prin asocierea cu creștinii, el a fost sfințit, după cum șoful necredincios este sfințit prin soția sa credincioasă (1 Cor. 7:14). Dar asta nu înseamnă că a fost mântuit.

3. **El a insultat Duhul harului.** Duhul lui Dumnezeu l-a iluminat cu privire la vestea bună, l-a convins de păcat și l-a îndreptat spre Cristos, ca unic Loc de refugiu al sufletului său. Dar el a **insultat pe Duhul** care S-a purtat cu atâta tandrețe cu el, disprețuindu-L pe El și mântuirea ce i-a oferit-o.

10:30 Respingerea cu voia a Preaiubitului Fiului al lui Dumnezeu este un păcat de o imensă gravitate. Dumnezeu îi va judeca pe toți cei care se fac vinovați de acest păcat, căci El a spus: „**A mea este răzbunarea; Eu voi răsplăti**“ (vezi Deut. 32:25). **Răzbunarea** în acest context înseamnă justiția deplină. Când Dumnezeu recurge la ea, nu cuprinde nici un sentiment de răzbunare, nici o încercare de a-i întoarce cuiva cu vârf și îndesat. Ci înseamnă pur și simplu a da unei

persoane exact ceea ce merită. Cunoscând caracterul lui Dumnezeu, noi putem fi siguri că El va proceda exact așa cum a spus că va proceda, dându-i apostatului ceea ce merită.

Și în altă parte: „DOMNUL va judeca pe poporul Său“. Dumnezeu îi va răzbuna pe cei ce sunt ai Lui cu adevărat, dar aici în versetul 30 este o referire evidentă la judecata celor răi.

Dacă ne vine greu să acceptăm afirmația prin care apostafii sunt numiți **poporul Său**, să nu uităm că ei sunt ai Săi în virtutea creației și pentru un timp, atâta cât susțin mărturisirea de credință. El este Creatorul lor, deși nu și Răscumpărătorul lor; apoi cândva ei au mărturisit că sunt ai Lui, chiar dacă nu L-au cunoscut niciodată în chip personal.

10:31 Lecția de mare importanță care se desprinde din toate acestea este: să nu vă numărați printre cei care **cad în mâinile** lui Dumnezeu, fiind judecați de El, căci acesta e un lucru groaznic.

Nici un element din acest pasaj al Scripturii nu a avut menirea de a tulbura mințile celor care aparțin cu adevărat lui Cristos. Pasajul a fost scris în mod intenționat pe un ton apăsător, de cercetare și confruntare, pentru ca toți cei care rostesc numele lui Cristos să fie preveniți cu privire la groaznicele consecințe ale îndepărtării de El.

10:32 În versetele care au mai rămas din capitolul 10, scriitorul enumeră trei motive puternice pentru care primii creștini evrei aveau datoria să rămână statornici și fideli față de Cristos:

1. **Experiențele pe care le-au avut la început** ar trebui să constituie un stimulent.

2. **Apoi apropiata răsplătă de care vor avea parte** ar trebui să-i întărească.

3. **Frica de a nu-l displace lui Dumnezeu** ar trebui să-i împiedice de a mai dori să se întoarcă de unde au plecat.

Mai întâi de toate, experiențele lor anterioare trebuie să fie pentru ei un imbold. După ce au mărturisit credință în Cristos, ei au devenit ținta unor aspre prigoane: familiile lor i-au dezmoștenit, prietenii i-au părăsit iar vrăjmașii s-au năpustit asupra lor. Dar în loc să producă în ei lașitate și frică, aceste suferințe i-au întărit în credința lor. Negreșit ei au simțit ceva din bucuria nespūsă de a fi socotiți vrednici de a suferi ocară pentru numele Lui (Fapte 5:41).

10:33 Uneori suferința lor a fost individuală; ei au fost scoși în față în mod individual și supuși la tot felul de injosiri și suferin-

țe. Alteori ei au suferit împreună cu alți creștini.

10:34 Lor nu le-a fost teamă să-i viziteze pe cei care erau întemnițați pentru Cristos, chiar dacă riscau să fie învinuiți prin asociere cu aceștia.

Când li s-au confiscat **averile** de către autorități, ei au **primit cu bucurie** acest lucru. Ei au preferat să fie fideli față de Isus, mai degrabă decât să țină la bunurile lor materiale. Ei știau că au o moștenire neputrezicioasă și neîntinată, care nu se veștejește“ (1 Pet. 1:4). A fost cu adevărat un miracol al harului divin care i-a învrednicit să pună un preț atât de mic pe bunurile acestui pământ.

10:35 Al doilea mare factor de care trebuie să țină seama este că apropierea timpului **răsplății** ar trebui să fie în măsură să-i întărească. După ce au îndurat atât de mult în trecut, nu se cade să capituleze acum. Autorul spune, în fapt: „Nu vă pierdeți recolta pe care v-o vor aduce lacrimile voastre“ (F. B. Meyer). Ei erau acum mai aproape ca oricând de împlinirea făgăduințelor lui Dumnezeu. Hotărât nu era momentul să dea înapoi.

„Nu vă părăsiți încrederea voastră — căci ea aduce cu sine o bogată răsplătă în lumea de apoi“ (JBP).

10:36 Ei aveau nevoie de **răbdare**, adică de hotărârea de a rămâne în continuare în prigoane, mai degrabă decât să scape de acestea prin tăgăduirea lui Cristos. Apoi, după ce vor fi făcut voia lui Dumnezeu, ei vor primi răsplata făgăduită.

10:37 Răsplata viitoare e sincronizată cu Revenirea Domnului Isus; de unde și citatul de la Habacuc 2:3: „**Încă puțin, foarte puțin timp și Cel care vine va veni și nu va întârzia.**“ La Habacuc versetul sună astfel: „Căci este o viziune al cărei timp este hotărât, se apropie de împlinire și nu va minți; dacă întârzie, așteapt-o, căci va veni și se va împlini negreșit.“ Iată ce spune Vincent cu privire la asta:

În cartea Evrei subiectul propoziției este viziunea exterminării caldeilor... Dar în textul din Septuaginta fie Iehova, fie Mesia trebuie să fie subiectul. Teologii evrei de mai târziu au interpretat pasajul ca pe o referire la Mesia, după cum este interpretat și de scriitorul nostru.²⁰

A. J. Pollock comentează:

Pasajul din Vechiul Testament și citatul modificat din Noul Testament sunt de aceeași inspira-

ție verbală, texte sacre ale Scripturii. Subiectul din Habacuc este vedenia și se referă la venirea lui Cristos ca să domnească. Iar la Evrei ceea ce era un pronume nehotărât devine pronumele personal El, referindu-se la Răpire.

Apoi continuă pe un ton mai general:

Când un scriitor inspirat citează din Vechiul Testament, el folosește doar atât din pasajul citat cât îi este de folos Înțelepciunii Divine, fără ca vreodată textul citat să contrazică textul original. Da, modificându-l pentru a transmite, nu sensul exact din textul original al Vechiului Testament, ci sensul mai deplin pe care a intenționat Duhul Sfânt să-l transmită în Noul Testament... E limpede însă că numai Dumnezeu poate trata Scriptura în felul acesta. Faptul că se face acest lucru, și încă pe scară largă, este o altă dovadă a inspirației cuvântului. Dumnezeu este Autorul Bibliei și El poate să-și citeze PROPRIILE Sale cuvinte, modificându-le și adăugând la ele după cum acest lucru corespunde scopului Său. În schimb, dacă vreunul din noi citează Scriptura, trebuie s-o facem cu toată acuratețea și grija. Noi nu avem voie s-o modifică cu nici o iotă sau părțică de literă. Dar Autorul Cărții poate face acest lucru. Nu are importanță de a cui pană Se slujește — fie de a lui Moise, fie de a lui Isaia; fie de a lui Petru, fie de a lui Pavel; fie de a lui Matei, fie de a lui Ioan; în realitate toate aceste scrieri sunt scrisul Său.²¹

10:38 Un ultim stimulente care ar trebui să ne determine să rămânem statornici este teama ca nu cumva să nu-l fim lui Dumnezeu pe plac. Continuând citatul din Habacuc, autorul arată că viața care îi face plăcere lui Dumnezeu este viața de **credință: cel drept²² va trăi prin credință**. Aceasta este viața care pune preț pe făgăduințele lui Dumnezeu, care vede nevăzutul și care perseverează până la sfârșit, rămânând statornică până la capăt.

Pe de altă parte, viața care nu-l este pe plac lui Dumnezeu este viața omului care renunță la Mesia, întorcându-se la jertfele demodate de la templu: **Dar dacă cineva dă înapoi, sufletul Meu nu găsește plăcere în el.**

10:39 Atât scriitorul, cât și frații lui de credință se desolidarizează rapid de **acea care dau înapoi spre pierzare**. Prin asta se deosebesc apostazia de creștinii autentici. Apostazia **dau înapoi** și se pierd. Credincioșii adevărați **cred**, păstrându-și astfel sufletele de pierzarea celor renegați.

Odată cu pomenirea cuvântului credință („a crede“ și „credință“ au aceeași rădăcină în greacă), se așează temelia pentru discuția mai amplă referitoare la viața care-I este plăcută lui Dumnezeu. În felul acesta, ilustrul capitol al unsprezecelea este o continuare cât se poate de nimerită și la locul ei.

B. Îndemnul la credință, prin pilde din Vechiul Testament (cap. 11)

11:1 Capitolul acesta se ocupă de viziunea și răbdarea **credinței**, făcându-ne cunoștință cu bărbați și femei din Vechiul Testament a căror vedere spirituală a fost perfectă și care au îndurat suferințe și ocări de nedescris, fără să se lase de credință.

Versetul 1 nu constituie definiția oficială a credinței, ci este, mai degrabă, o descriere a ceea ce *face credința* pentru noi. Ea face ca **lucrurile sperate** să fie la fel de reale pentru noi ca și când le-am poseda deja, asigurând **dovezile** de nezdruccinat potrivit cărora, binecuvântările spirituale ale creștinismului sunt absolut certe și reale. Cu alte cuvinte, credința aduce viitorul în prezent, făcând ca nevăzutul să fie văzut.

Credința este încrederea în probitatea lui Dumnezeu. Convingerea că ceea ce spune Dumnezeu este adevărat și că ceea ce promite El se va împlini.

Credința trebuie să aibă o anumită revelație de la Dumnezeu, o oarecare făgăduință din partea lui Dumnezeu ca temelie. Căci ea nu este un salt în gol. Ea reclamă cele mai sigure dovezi din univers și pe acestea le găsește în cuvântul lui Dumnezeu. Ea nu se mărginește la posibilități, ci invadează domeniul imposibilului. Cineva a afirmat: „Credința începe acolo unde posibilitățile încetează. Dacă un lucru este cu puțință, atunci nu mai e un prilej de slăvire a lui Dumnezeu.“

Credința, marea credință pe care o vede făgăduința,

Ce privește doar la Dumnezeu;

Și râde de imposibilități,

strigând: „Se va face“.

— *Autor anonim*

În viața de credință sunt dificultăți și probleme, căci Dumnezeu ne încearcă credința în cuptorul de foc, ca să vadă dacă este autentică (1 Pet. 1:7). Dar, cum spunea George Müller: „Greutățile sunt hrana cu care se hrănește credința.“

11:2 Pentru că au umblat prin credință, iar nu prin vedere, vrednicii din VT au

primit aprobarea divină. Restul capitolului este o ilustrare a modului în care Dumnezeu a confirmat mărturia lor.

11:3 **Credința** ne asigură singura relație faptică a creației. Dumnezeu este Singurul care S-a aflat acolo; El este Cel care ne spune ce s-a întâmplat. Noi credem cuvântul Său și astfel știm. McCue spune: „Conceptul despre Dumnezeu, ca pre-existent materiei, chemând-o prin decret la ființă, este dincolo de domeniul rațiunii sau al demonstrației. Este un fapt acceptat printr-un act de credință, și atât.“

Prin credință înțelegem. Lumea spune: „Nu cred dacă nu văd“ dar Dumnezeu spune: „Crede și vei vedea“. Isus i-a spus Martei: „Nu ți-am spus că dacă vei crede vei vedea...“ (Ioan 11:40). Apostolul Ioan a scris: „Lucrurile acestea vi le-am scris ca să credeți... ca să știți“ (1 Ioan 5:13). În chestiunile spirituale credința precede înțelegerea.

Lumile au fost întocmite prin cuvântul lui Dumnezeu. Dumnezeu a vorbit și materia a luat ființă. Lucrul aceste este în deplină concordanță cu descoperirea făcută de om, că materia este, în esență, energie. Când Dumnezeu a vorbit, s-a produs un curent de energie, sub forma unor unde sonore. Aceasta s-au transformat în materie și astfel lumea a luat ființă.

Lucrurile care se văd nu au fost făcute din lucruri care sunt vizibile. Energia este invizibilă; tot așa sunt atomii și moleculele, și gazele care nu pot fi văzute cu ochiul liber, dar care, în combinație, devin vizibile.

Faptul creației, așa cum este expus aici la Evrei 11:3, este imposibil de combătut. Niciodată el nu a putut și nu va putea fi îmbunătățit, forma exprimării sale fiind desăvârșită.

11:4 În lista de onoare a eroilor credinței s-a trecut peste Adam și Eva. Când Eva a trebuit să decidă dacă Dumnezeu sau Satan spunea adevărul, ea a decis în favoarea lui Satan. Dar asta nu dovedește că mai târziu ei nu au fost totuși mântuiți prin credință, așa cum o dovedesc pieile cu care s-au acoperit.

Abel va fi avut neapărat o revelație a faptului că omul păcătos se poate apropia de Dumnezeu numai pe temeiul sângelui vărsat. Poate că a învățat lucrul acesta de la părinții săi, care au fost repuși în părtășie cu Dumnezeu abia după ce El i-a îmbrăcat cu piei de animale (Gen. 3:21). În orice caz, el a dat dovadă de **credință** prin faptul că s-a apropiat de Dumnezeu cu sângele unei **jertfe**. În schimb, jertfa lui Cain a fost adusă din le-

gume sau fructe, fiind, deci, fără sânge. Abel ilustrează adevărul mântuirii prin har, prin intermediul credinței. Cain înfățișează încercarea zadarnică a omului de a se salva singur prin fapte bune.

George Cutting scoate în evidență faptul că „nu excelența personală a lui Abel a fost aceea care L-a determinat pe Dumnezeu să-l socotească neprihănit, ci excelența jertfei aduse de el și credința pe care o implica.” Și tot așa este și cu noi: nu suntem îndreptățiți datorită caracterului nostru sau faptelor noastre bune, ci numai și numai datorită excelenței jertfei lui Cristos și faptului că L-am primit pe El.

Abel a fost ucis de Cain pentru că legea urăște harul. Omul cu neprihănire de sine urăște adevărul conform căruia nu se poate mântui singur, ci trebuie să ceară dragostea și îndurarea lui Dumnezeu.

Dar mărturia lui Abel este perpetuată: **Prin credința sa el vorbește încă.** Există un sens în care credința învrednicește corzile vocale ale unui om să funcționeze multă vreme după ce trupul lui a fost așezat în mormânt.

11:5 La un moment dat în viața sa, **Enoh** trebuie să fi primit o făgăduință de la Dumnezeu că va merge în cer fără să mai moară. Până atunci toți muriseră — mai devreme sau mai târziu. Nu se consemnează nicăieri că cineva ar fi fost luat de pe acest pământ fără să moară. Dar Dumnezeu a făgăduit iar Enoh a crezut. A fost actul cel mai rațional și mai înțelept pe care putea să-l înfăptuiască Enoh. Căci ce este mai rezonabil decât ca o creatură să creadă în Creatorul său?

Și așa s-a întâmplat! Enoh a umblat cu Dumnezeul Cel nevăzut timp de trei sute de ani (Gen. 5:21-24), după care pașii l-au purtat în eternitate. **Înainte de mutarea lui, primise mărturia că era plăcut lui Dumnezeu.** Viața de credință întotdeauna îi este plăcută lui Dumnezeu. Lui îi place să fie crezut.

11:6 Fără credință este cu neputință să-I fim plăcuți. Oricâte fapte bune am face, nu am putea compensa lipsa de credință. După ce s-a spus și s-a făcut tot ce se putea, când un om refuză să creadă în Dumnezeu, Îl face mincinos. „Cel ce nu crede în Dumnezeu L-a făcut mincinos“ (1 Ioan 5:10). Or, cum Îi vor putea oare fi plăcuți oamenii care Îl fac pe Dumnezeu mincinos?

Credința este singurul lucru care-I acordă lui Dumnezeu locul ce I se cuvine, punându-l, în același timp, și pe om la locul său.

„Îi aduce nespuse de multă slavă lui Dumnezeu“, scrie C. H. Mackintosh, „deoarece dovedește că avem mai multă încredere în vederea Lui, decât în a noastră.“

Credința crede nu numai că Dumnezeu există, ci se și încrede în El, convinsă că El îi va răsplăti pe cei care **Îl caută cu stăruință.** La Dumnezeu nu este nici un lucru care să-i pună pe oameni în poziția de a nu putea crede. Dificultatea rezidă în voința omului.

11:7 Credința lui Noe s-a bazat pe avertismentul emis de Dumnezeu că va distruge lumea printr-un potop (Gen. 6:17). Omenirea nu mai cunoscuse până atunci experiența unui potop. Ba mai mult, există temeuri să credem că până atunci nici nu căzuse nici o ploaie (Gen. 2:5, 6). Noe L-a crezut pe Dumnezeu și a construit o arcă, deși se afla probabil foarte departe de ape navigabile. Negreșit el va fi fost țința multor glume rătăcioase și batjocoritoare. Dar credința lui Noe a fost răsplătită: **casa lui** a fost salvată, **lumea** a fost **condamnată** prin viața și mărturia sa iar el a **devenit moștenitorul neprihănirii** care se primește pe baza credinței.

Poate că mulți dintre creștinii iudei de la început cărora le este adresată scrisoarea aceasta s-au întrebat de ce — dacă ei erau pe calea ce bună — constituiau totuși o minoritate atât de mică. Noe iese de pe paginile Vechiului Testament, amintindu-le că pe vremea lui numai opt oameni erau pe calea cea bună și că restul lumii a pierit!

11:8 Avraam a fost probabil un idolatru, trăind în Ur din Chaldea, când Dumnezeu i s-a arătat și i-a spus să se mute. Cu ascultarea credinței, el și-a părăsit casa și patria, neștiind care va fi destinația finală. Negreșit prietenii lui vor fi răs de el, pentru că dădea dovadă, în opinia lor, de o nechibzuință atât de mare. Dar atitudinea lui a fost:

Merg înainte fără să știu —

Chiar de-aș vrea, n-aș putea afla.

Prefer să umblu în întuneric, dar cu Dumnezeu. Decât să umblu pe lumină, dar singur.

Mai bine umblu prin credință cu El

Decât singur prin vedere.

— *Helen Annis Casterline*

Umblarea credinței adesea le creează altora impresia de imprudență sau de nechibzuință, dar omul care Îl cunoaște pe Dumnezeu e mulțumit chiar și când este dus legat la ochi, necunoscând drumul care îi stă înainte.

11:9 Dumnezeu îi făgăduise lui Avraam țara Canaan. Într-un sens foarte real aceasta îi aparținea. Cu toate acestea, singurul petec de pământ pe care l-a cumpărat vreodată din această țară a fost terenul pentru îngroparea morților din familia sa. El s-a mulțumit să locuiască în **corturi**, care sunt simbolul pelerinajului, mai degrabă decât să aibă un domiciliu stabil. Pentru moment, a tratat Canaanul ca și când ar fi fost o **țară străină**.

El a fost însoțit în pelerinajul său de fiul și nepotul său. Pilda lui evlavioasă și-a lăsat amprenta asupra lor; deși ei au fost moștenitori împreună cu el ai aceleiași făgăduințe că țara va fi a lor.

11:10 De ce s-a purtat Avraam cu atâta dezinvoltură față de proprietățile imobiliare? Pentru că aștepta *cetatea* care are temelii, al cărei ziditor și făcător este Dumnezeu. El nu și-a lăsat inima acaparată de lucrurile materiale actuale, ci de cele veșnice. În original există un articol hotărât înaintea substantivei lor **cetate** și **temelii**. În scoțtea credinței, există doar o singură **cetate** vrednică de a purta acest nume și doar una cu **temelii** sigure.

Dumnezeu este arhitectul acestei cetăți cerești și El este și **ziditorul** ei. Este un oraș model, fără cartiere marginase dărăpănate, fără aer poluat, fără nici una din problemele care afectează centrele urbane din vremea noastră.

11:11 Prin credință Sara a fost împuțernicită miraculos să **concepă** pe când avea vreo nouăzeci de ani. Se consemnează clar că ea trecuse de vârsta când mai putea concepe un copil. Dar ea știa că Dumnezeu îi promisese un copil și mai știa că El nu-și poate lua înapoi cuvântul. Ea avea o credință de nezduncinat că El va face exact așa cum promisese.

11:12 Avraam avea vreo nouăzeci și nouă de ani când s-a născut Isaac. Omeneste vorbind, era aproape imposibil să devină tată, și totuși Dumnezeu îi promisese un număr extraordinar de mare de urmași. Prin urmare, și-a spus el, se va întâmpla exact așa cum a făgăduit El.

Prin Isaac, Avraam a devenit tatăl familiei pământești **nenumărate**, adică națiunea ebraică. Prin Cristos, el a devenit tatăl unei familii spirituale **nenumărate**, adică, credincioșii adevărați din toate veacurile care s-au succedat după aceea. **Nisipul de pe țărmul mării** înfățișează probabil descendenții pământești, în timp ce **stelele cerului** ilustrează locuitorii *ceresti*.

11:13 Patriarhii au murit cu toții în credință. Ei nu au apucat să vadă în viață împlinirea **făgăduințelor** divine. De pildă, Avraam nu și-a văzut niciodată descendenții săi numeroși. Națiunea ebraică nu a ocupat niciodată întreg teritoriul ce i-a fost promis. Sfinții din VT n-au văzut niciodată împlinirea făgăduinței lui Mesia. Dar viziunea lor telescopică a apropiat de ei **făgăduințele** atât de mult încât acestea sunt prezentate ca și când le-au făcut cu mâna, într-un semn de anticipare bucurătoare.

Ei și-au dat seama că lumea aceasta nu este casa lor definitivă. Ei au fost mulțumiți să fie **străini și călători**, împotrivindu-se ispitei de a-și face un cuib cât mai confortabil aici pe pământ. Dorința lor a fost de a trece prin lume fără să împrumute vreo trăsătură de caracter specifică acestei lumi. Inimile lor erau atașate de pelerinajul lor (Ps. 84:5, Knox).

11:14 Viețile lor au indicat limpede că ei erau în căutarea unei patrii. Credința a implantat în ei un instinct asemănător porumbelilor poștași, făcându-i ca să nu se mulțumească cu desfătările Canaanului. Ei tânjeau, în schimb, după o țară mai bună, căreia să-i poată spune cu adevărat patrie.

11:15 Spunând că ei erau în căutarea unei patrii, scriitorul dorește să arate clar că el *nu* se referă la țara lor de baștină. Dacă Avraam ar fi dorit să revină în Mesopotamia, nimic nu l-ar fi împiedicat s-o facă, dar pentru el acele ținuturi nu mai constituiau patria lui.

11:16 Adevărata explicație constă în faptul că, desigur, ei căutau o patrie **cerească**. Este remarcabil, dacă ținem seama de faptul că majoritatea făgăduințelor făcute poporului Israel au avut de a face cu binecuvântări materiale pe acest pământ. Dar ei aveau și o nădejde cerească, și această nădejde i-a învrednicit să trateze lumea aceasta ca pe o țară străină.

Spiritul de pelerin Îi este deosebit de plăcut lui Dumnezeu. „Lui nu-I este rușine să fie numit Dumnezeu celor ale căror inimă și parte sunt în cer.“ **El le-a pregătit o cetate**, și acolo ei găsesc odihnă și satisfacție și pace desăvârșită.

11:17 Am ajuns acum la cea mai mare încercare a credinței lui Avraam. Dumnezeu i-a spus să-și aducă fiul, Isaac, ca jertfă pe altar. Cu ascultare fără șovăire, Avraam a pornit la drum, să-l aducă lui Dumnezeu ca jertfă cea mai scumpă comoră a inimii lui. Va fi fost el inconștient de uriașa dilemă cu

care era confruntat? Dumnezeu îi promisese urmași fără număr de mulți. Isaac era singurul său fiu născut. Avraam avea la acea dată vârsta de 117 ani iar Sarah 108!

11:18 Făgăduința unui număr uriaș de urmași avea să fie împlinită în Isaac. Dilema consta în aceasta: dacă Avraam îl ucidă pe Isaac, cum mai putea să se îplinească promisiunea? Isaac avea pe atunci vreo șaptesprezece ani, fiind necăsătorit.

11:19 Avraam știa ce făgăduise Dumnezeu. Doar asta conta! El a conchis că dacă Dumnezeu îi cere să-și ucidă fiul, **Dumnezeu** îl va învia, chiar din morți, pentru a împlini făgăduința.

Până în acest punct nu se consemnează că ar fi fost vreo înviere din morți. Experiența umană nu deținea nici o statistică în acest sens. Într-un sens cât se poate de real, Avraam a inventat ideea învierii. Credința sa în făgăduința lui Dumnezeu l-a împins la concluzia că Dumnezeu îl va învia pe Isaac.

În sens figurat el l-a primit pe Isaac înapoi din morți. El se atașase faptului că Isaac trebuie să fie ucis. Și Dumnezeu i-a trecut în cont acest gest. Dar, după cum arată Grant cu foarte mult dramatism, Domnul „l-a cruțat pe Avraam de a avea inima străpunsă de durerea de care inima Sa proprie nu Și-a cruțat-o.“ El i-a pus la dispoziție lui Avraam un berbec, ce a luat locul lui Isaac, și singurul fiu născut a fost repus în inima și casa tatălui său.

Înainte de a trece mai departe, lăsând în urmă această pildă exemplară de credință, trebuie să amintim două lucruri: Mai întâi, Dumnezeu niciodată nu a intenționat ca Avraam să-și ucidă fiul. Jertfele umane nu au avut niciodată loc în voia lui Dumnezeu pentru poporul Său. El doar a pus la încercare credința lui Avraam și, de îndată ce aceasta s-a dovedit autentică, ordinul Său a fost contramandat.

În al doilea rând, credința lui Avraam în făgăduința că va avea un număr mare de urmași a fost pusă la încercare pe parcursul unei perioade de o sută de ani. Patriarhul avea șaptezeci și cinci de ani când i s-a promis un fiu. El a așteptat douăzeci și cinci de ani până când s-a născut Isaac. Iar Isaac a avut șaptesprezece ani când Avraam l-a luat cu el pe Muntele Moria, ca să-l aducă jertfă lui Dumnezeu. Isaac a avut patruzeci de ani când s-a căsătorit, după care au mai trecut douăzeci de ani până când i s-au născut cei doi copii gemeni. Avraam a murit la vârsta de 175 de ani, când descendenții săi

constau dintr-un fiu (de șaptezeci și cinci de ani) și doi nepoți (de cincisprezece ani). Cu toate acestea, în timpul vieții sale... „El nu s-a îndoit de făgăduința lui Dumnezeu, prin necredință, ci, întărit prin credință, a dat slavă lui Dumnezeu, deplin încredințat că ce a făgăduit El poate să și îplinească“ (Rom. 4:20, 21).

11:20 Nouă, occidentalilor, ne este greu să înțelegem de ce credința lui Isaac și a lui **Iacob** sau cea a lui Iosif, consemnată în următoarele trei versete, a fost neobișnuită. **Isaac**, de pildă, a dobândit un loc pe lista de onoare a credinței pentru că a invocat binecuvântări viitoare asupra lui **Iacob și Esau**. Ce este remarcabil în asta?

Înainte de a se naște copiii, Domnul a anunțat prin Rebeca faptul că din acești băieți vor ieși două națiuni și că cel mai vârstnic (Esau) îl va sluji pe cel mai tânăr (Iacob). Esau era favoritul lui Isaac și, în virtutea faptului că era cel mai mare, ar fi primit în mod normal partea cea mai bună de la tatăl său. Dar Rebeca și Iacob l-au înșelat pe Isaac, a cărui vedere era la acea dată mult deteriorată, determinându-l să dea binecuvântarea cea mai aleasă lui *Iacob*. Când această urzeală a fost dată în vileag, Isaac a fost cuprins de un tremur violent. Dar el și-a adus aminte de cuvântul lui Dumnezeu potrivit căruia cel mai mare îl va sluji pe cel mai mic și, în pofida predilecției sale pentru Esau, și-a dat seama că intervenția lui Dumnezeu, în pofida slăbiciunii sale naturale, trebuie să rămână în picioare.

11:21 În viața lui **Iacob** au existat multe episoade lipsite de glorie, și totuși el este onorat ca erou al credinței. Caracterul său s-a ameliorat cu timpul, decesul lui fiind inconjurat de glorie. Când l-a **binecuvântat pe fiul lui Iosif**, Manase, și-a încrucișat brațele, pentru că binecuvântarea rezervată de obicei fiului mai mare să cadă în schimb asupra celui mai tânăr, Efraim. Cu toate protestele lui Iosif, Iacob a insistat ca binecuvântările să rămână așa, pentru că aceasta era ordinea precizată de Domnul. Deși vederea lui fizică era slăbită, vederea sa spirituală era ageră. În scena de la încheierea vieții sale, îl găsim pe Iacob închinându-se **rezemat de vârful toiagului său**. C. H. Mackintosh rezumă această scenă în frumosul său stil caracteristic:

Capitolul de încheiere a vieții lui Iacob contrastează cât se poate de plăcut cu toate scenele anterioare din tumultuoasa sa istorie, amintindu-

ne de imaginea unei seri liniștite ce se așterne după o zi furtunoasă: soarele, ce fusese ascuns în timpul zilei de nori și ceață, se arată acum la asfințitul soarelui în toată splendoarea sa, oferind perspectiva unei zile minunate care va urma. Tot așa este și cu vârstnicul patriarh. Gestul substituției, târguiala lui, viclenia, planurile sale, nestatornicia, instabilitatea și temerile rezultate din lipsa de credință — ei bine, toți acești nori întunecați ai firii vechi și ai pământului s-au risipit între timp, patriarhul ieșind la iveală pe culmile senine ale credinței, pentru a împărți binecuvântări și distincții, cu acea destoinicie pe care o poate dărui doar comuniunea cu Dumnezeu.²³

11:22 Credința lui Iosif a fost de asemenea puternică **când i s-a apropiat sfârșitul**. El a crezut promisiunea lui Dumnezeu că va izbăvi poporul Israel din Egipt. Credința l-a învrednicit să-și imagineze deja scena exodului, care era pentru el atât de certă încât le-a dat fiilor săi instrucțiuni să ia cu ei **oasele sale** pentru a fi îngropate în Canaan. „Astfel“, scrie William Lincoln, „deși era înconjurat de pompa și splendoarea Egiptului, inima lui nu era deloc acolo, ci alături de poporul său, în gloria și binecuvântările de care avea să aibă parte.“²⁴

11:23 Ceea ce se are în vedere aici este mai mult credința părinților săi, decât aceea a lui Moise. Privindu-și copilășul, ei l-au văzut frumos. Dar frumusețea lui nu era doar de ordin fizic. Ei au văzut că este un copil destinat să aibă un viitor mareț, el fiind cel pe care Dumnezeu l-a ales pentru o lucrare specială. Credința lor că planurile lui Dumnezeu vor fi aduse la îndeplinire le-a dat curajul de a înfrunta **porunca regelui** și de al ascunde pe copil timp de **trei luni**.

11:24 Prin credință Moise însuși a reușit să renunțe cu atâta noblețe la câteva lucruri însemnate. Deși a fost crescut în luxul ce domnea la curtea împăratului Egiptului, fiindu-i asigurate toate lucrurile pentru care se luptă oamenii pe lumea aceasta, el a învățat că „nu posedarea bunurilor, ci renunțarea la acestea aduce odihnă“ (J. Gregory Mantle).

Mai întâi, Moise a renunțat la faima Egiptului. El era fiul adoptiv al fiicei lui Faraon și, ca atare, îi era asigurat un loc de seamă în elita țării, poate chiar ca succesor al lui Faraon. Dar el se născuse dintr-o spiță mai nobilă: aceea de membru al poporului ales al lui Dumnezeu pe acest pământ. Or, el nu-și putea permite să **coboare** de la rangul

acesta nobil la cel de membru al familiei regale a Egiptului. Mai târziu, când a ajuns la maturitate, el a ales, hotărându-se să nu ascundă adevărata sa naționalitate, doar de dragul câtorva ani petrecuți în mijlocul unei faime pământești. Urmarea? În loc să ocupe un rând sau două de ieroglife pe vreo piatră funerară, el a fost imortalizat în Cartea eternă a lui Dumnezeu. În loc să se regăsească azi ca mumie egipteană în cine știe ce muzeu din lumea, el este faimos ca un om al lui Dumnezeu.

11:25 În al doilea rând, el a respins **plăcerile Egiptului**. Asocierea plină de smerenie cu poporul lui Dumnezeu aflat în suferință a însemnat pentru el mai mult decât satisfacerea vremelnică a apetiturilor sale. Privilegiile de a împărtași tratamentul inuman de care a avut parte neamul său a fost pentru Moise o plăcere mai mare decât toate desfătările de la curtea lui Faraon.

11:26 În al treilea rând, el a întors spatele **comorilor Egiptului**. Credința l-a învrednicit să vadă că faimoasele case pline cu tezaure ale Egiptului erau total lipsite de valoare în lumina veșniciei. Prin urmare, el a ales să sufere aceeași ocară pe care avea s-o sufere și Mesia. Loialitatea față de Dumnezeu și dragostea față de poporul Său au avut pentru el un preț mai mare decât toate bogățiile lui Faraon adunate la un loc. El știa că la un minut după moartea sa doar aceste bunuri spirituale vor conta.

11:27 Apoi el a renunțat și la **monarhul Egiptului**. Îmbărbătat de **credință**, el a ieșit din țara robiei, nepăsându-i de furia regelui. A fost o delimitare netă de politicianismul acestei lumi. El s-a temut atât de puțin de Faraon tocmai pentru că s-a temut atât de mult de Dumnezeu. El avea privirile așintite asupra „binecuvântatului și singurului Stăpânitor, Regele regilor și Domnul domnilor, singurul care are nemurirea, care locuiește într-o lumină de care nu te poți apropia, pe care nici un om nu l-a văzut, nici nu-l poate vedea; a Lui să fie cinstea și puterea veșnică! Amin.“ (1 Tim. 6:15, 16).

În fine, el a respins **religia Egiptului**. Instituind **Paștele** și stropind sângele, el s-a separat net și irevocabil de idolatria egipteană. El a aruncat mănunșa, sfidând structurile religioase din vremea lui. Pentru el mântuirea a fost prin sângele mielului, nu prin apele Nilului. Ca urmare, întâii-născuți ai Israelului au fost crutați, în vreme ce întâii-născuți ai Egiptului au fost uciși de nimicitor.

11:29 La început **Marea Roșie** li s-a

părut refugiaților evrei pierzarea lor, căci erau urmăriți aprig din spate de inamic, fiind, aparent, prinși ca într-o cursă. Dar ascultând de cuvântul lui Dumnezeu, ei au pășit înainte și apele s-au despicat înaintea lor: „DOMNUL a pus marea în mișcare toată noaptea printr-un vânt puternic dinspre răsărit, care a uscat marea și apele s-au despărțit în două“ (Ex. 14:21). Când egiptenii au încercat să se ia după evrei, roțile de la carele lor s-au împotmolit iar apele au revenit la poziția lor anterioară, oștile lui Faraon încându-se în mare. Astfel Marea Roșie a devenit o punte de izbăvire pentru Israel, dar înfundătură a pierzării pentru egipteni.

11:30 Cetatea împrejmuită a Ierihonului a fost primul obiectiv militar de care s-au lovit israeliții în campania de cucerire a Canaanului. Rațiunea dicta ca o fortăreață atât de impregnabilă să poată fi cucerită numai cu ajutorul unor forțe militare superioare. Dar metodele credinței sunt altele. Pentru a-Și aduce la îndeplinire planurile, Dumnezeu recurge la strategii ce li se par oamenilor lipsite de sens. El le-a spus israeliților să înconjoare cetatea timp de șapte zile. Iar în ziua a șaptea ei au trebuit să mărșăluiască în jurul ei de șapte ori. Preoților li s-a spus să sune puternic din trâmbițe, oamenii lor li s-a indicat să strige, după care zidurile vor cădea. Experții militari ar respinge numaidacă această metodă, considerând-o vrednică de dispreț. Dar ea a dat rezultate! Armele luptei spirituale nu sunt lumești, ci au putere divină, pentru a distruge fortărețe (2 Cor. 10:4).

11:31 Nu știm când a devenit **prostituata Rahab** o închinătoare la Iehova, dar este limpede că așa s-a întâmplat. Ea a abandonat religia falsă a Canaanului, devenind o prozelită la religia iudaică. Credința ei a fost pusă la grea încercare când au vizitat-o spionii evrei. Întrebarea care se punea era dacă ea va fi loială țării și compatrioților ei, sau va fi fidelă Domnului? Rahab s-a decis însă să stea de partea Domnului, chiar dacă aceasta a însemnat să-și trădeze patria. Primindu-i cu căldură pe spioni, atât ea, cât și familia ei au fost cruțați, în timp ce vecinii ei neascultători au pierit.

11:32 În acest punct, scriitorul pune o întrebare retorică: „**Și ce voi mai zice?**“ După ce a prezentat această listă impresionantă de bărbați și femei care au dat dovadă de credință și răbdare în perioada Vechiului Testament, câte alte persoane mai trebuie să citeze pentru a-și demonstra argumentul?

Desigur, exemplele suplimentare nu lipsesc, dar nu mai are timp, căci i-ar trebui prea mult să intre în detalii. Prin urmare, se va mărgini să enumere câteva nume și să catalogheze momentele de triumf și încercările credinței.

Iată, așadar, exemplul lui **Ghedeon**, a cărui oștire a fost redusă de la 32.000 la 300. Mai întâi au fost trimiși acasă cei timizi, apoi cei ce ținneau prea mult la confortul lor. Și astfel de un corp redus de adevărați ucenici, Ghedeon i-a fugărit pe medianiți.

Apoi a fost **Barac**. Când a fost chemat să conducă Israelul, în lupta împotriva canaanienilor, el a acceptat doar cu condiția ca Debora să meargă cu el. În pofida acestei trăsături de lașitate din caracterul său, Dumnezeu a văzut că acest om se încrede cu adevărat în El și l-a trecut în lista bărbaților credinței.

Samson a fost un alt om marcat de evidente slăbiciuni. Totuși, în pofida acestui lucru, Dumnezeu a detectat în el o credință care l-a învrednicit să omoare fără nici o armă, doar cu mâinile, un leu tânăr, apoi să nimicească treizeci de filistenii la Așchelon și să ucidă o mie de filistenii cu o falcă de măgar; apoi să ia în spinare porțile orașului Gaza și, în cele din urmă, să dărâme templul lui Dagon, omorând în clipa propriului deces mai mulți filistenii decât omorâse în tot timpul vieții sale.

Deși a fost un copil nelegitim, **Iefta** a devenit în cele din urmă izbăvitorul poporului Israel de sub asupra amoniților. El ilustrează adevărul conform căruia credința îl învrednicește pe un om să se ridice dincolo de poziția pe care i-o conferă nașterea și mediul în care a trăit, devenind erou al lui Dumnezeu în istorie.

Credința lui **David** strălucește în episodul confruntării cu Goliat, în purtarea sa nobilă față de Saul, în capturarea Sionului și în numeroase alte episoade. În psalmii săi, găsim o cristalizare a credinței sale în atitudinea de penitență, laudă și profeție.

Samuel a fost ultimul dintre judecătorii Israelului și primul său profet. El a fost omul lui Dumnezeu pentru poporul Israel, într-o vreme când preoția era marcată de un mare faliment pe plan spiritual. El a fost unul dintre cei mai mari lideri din istoria Israelului.

Adăugați la această listă **profeții**, o ceată nobilă de purtători de cuvânt ai lui Dumnezeu, bărbați care au întruchipat conștiința lor; oameni care mai bine ar fi murit, decât să spună o minciună, care au preferat să meargă

în cer cu conștiința curată, decât să rămână pe pământ cu cugetul păcat.

11:33 Scriitorul își îndreaptă acum atenția spre faptele de vitejie ale eroilor credinței:

Ei au **cucerit împărății** — și gândul ne duce imediat la Iosua, la judecători (care au fost adevărate căpetenii militare ale Israelului), la David și la alții.

Ei **au lucrat neprihănirea**. Regi ca Solomon, Asa, Iehosafat, Ioaş, Ezechia și Iosia s-au înscris în istorie pentru domnia lor, care, deși nu a fost perfectă, s-a caracterizat prin **neprihănire** (sau „dreptate“).

Ei **au primit lucrurile făgăduite**. Asta ar putea însemna că Dumnezeu a încheiat cu ei legăminte, cum este cazul lui Avraam, al lui Moise, al lui David și al lui Solomon; sau ar putea însemna că ei au primit împlinirea făgăduințelor, demonstrând astfel adevărul cuvântului lui Dumnezeu.

Au astupat gurile leilor. Daniel este un exemplu concludent în această privință (Dan. 6:22), dar să nu-l uităm nici pe Samson (Jud. 14:5, 6), nici pe David (1 Sam. 17:34, 35).

11:34 Au stins puterea focului. Cuptorul încins nu a reușit să ardă decât legăturile cu care erau legați cei trei tineri evrei, în fapt, eliberându-i (Dan. 3:25). Astfel focul s-a dovedit a fi, până la urmă, o binecuvântare.

Au scăpat de ascuțișul sabiei. David a scăpat de atacurile răutăcioase ale lui Saul (1 Sam. 19:9, 10); Ilie a scăpat de ura ucigașă a Izabelei (1 Re. 19:1-3) iar Elisei a scăpat de regele Siriei (2 Re. 6:15-19).

Din slabi au devenit tari. Multe simboluri ale **slăbiciunii** găsim în anele credinței. De pildă Ehud era stângaci; totuși el l-a ucis pe regele Moabului (Jud. 3:12-22). Iael, membră a „sexului slab“, l-a ucis pe Sisera cu un țaruș de cort (Jud. 4:21). Ghedeon s-a folosit de urcioare fragile de lut ca să-i înfrângă pe madianiți (Jud. 7:20). Samson s-a folosit de o fălcă de măgar pentru a ucide o mie de filistenii (Jud. 15:15). Toți aceștia ilustrează adevărul potrivit căruia Dumnezeu a ales lucrurile slabe ale lumii pentru ca să le facă de rușine pe cele tari (1 Cor. 1:27).

Ei **au fost viteji în războaie**. Credința i-a înzestrat pe oameni cu o forță ce depășea capacitatea lor naturală, învrednicindu-i să învingă în situații omenește vorbind absolut insurmontabile.

Ei **au pus pe fugă armatele vrăjmașe**. Deși de multe ori erau inferior echipați și dispuneau de efective mult mai mici, oștirile Israelului au izbândit, lăsându-și vrăjmașii

năcuți și pe toți ceilalți în mare uimire.

11:35 Femele și-au primit prin înviere morții. Văduva din Sarepta (1 Re. 17:22) și femeia din Șunem (2 Re. 4:34) sunt două exemple concludente în acest sens.

Dar credința mai are o fațetă. Pe lângă cei care au săvârșit fapte de mare vitejie, au mai fost și cei ce au îndurat suferințe cumplite, pe care Dumnezeu pune un preț la fel de mare. Datorită credinței lor în Domnul, unii au fost supuși la torturi de neînchipuit. Dacă ar fi renunțat la Iehova, ar fi fost puși în libertate. Dar ei au preferat să moară și să învie apoi în slava cerească, decât să rămână în această viață ca trădători ai lui Dumnezeu. În vremea macabeilor, o mamă și cei șapte fii ai ei au fost dați la moarte, unul după altul, în fața celorlalți, de către Antioh Epifanul. Ei au refuzat să accepte eliberarea **ca să dobândească o înviere mai bună**, adică mai bună decât simpla continuare a vieții pe acest pământ, cum arată și Morrison:

Așadar și aceasta este urmarea credinței, în sensul că *nu* îi aduce cuiva izbăvire, ci, uneori, când i se oferă izbăvirea, îi dă curajul de a o refuza. Există momente când credința se reliefează prin gestul primirii, după cum alteori ea prinde contur când cineva refuză ceea ce i se oferă. Există o izbăvire pe care credința o îmbrățișează și există o izbăvire pe care credința o respinge. Deși au fost torturați, ei n-au acceptat izbăvirea, acesta constituind semnul și pecetea faptului că au fost credincioși. Există ceasuri când cea mai puternică dovadă a credinței este respingerea fără șovăire a unui loc mai larg.²⁵

11:36 Alții au fost batjocoriți și biciuiți; alții au fost aruncați în temniță. Datorită credincioșiei sale față de Dumnezeu, Ieremia a îndurat toate aceste forme de pedepsire (Ier. 20:1-6; 37:15). Iosif a fost și el întemnițat pentru că a preferat să sufere, mai degrabă decât să păcătuiească (Gen. 39:20).

11:37 Au fost uciși cu pietre. Isus le-a amintit cărturarilor și fariseilor că așa l-au ucis strămoșii lor pe Zaharia — între templu și altar (Mat. 23:35).

Au fost tăiați în două cu fierăstrăul. Urie profetul a plătit acest preț pentru că a vestit mesajul lui Dumnezeu regelui Ioachim (Ier. 26:23); dar sintagma din acest verset se referă lauciderea în masă care a avut loc în timpul macabeilor.

Au pribegit îmbrăcați în piei de oaie și de capră, lipsiți de toate, prigoși, primiți rău. Moorehead spune:

Ei ar fi putut să se lăfaie în mătăsuri și catifele, la palatele prinților, dacă ar fi acceptat să se lepede de Dumnezeu și să creadă minciuna lumii. În schimb, ei au rățacit îmbrăcați în piei de oaie și de capră, ei înșiși nefiind socotiți mai buni decât caprele sau oile. Dimpotrivă, au fost considerați buni doar de tăiat, asemenea animalelor.²⁷

Ei au suferit sărăcie, privațiuni și prigoane.

11:38 Lumea i-a tratat ca și când nu ar fi fost vrednici de a trăi. Dar Duhul lui Dumnezeu izbucnește aici cu exclamația că lucrurile au stat exact invers în sensul că **lumea nu era vrednică de ei**.

Au rățacit prin deșerturi și munți și prin peșteri și prin crăpăturile pământului. Deposedați de casele lor, despărțiți de familiile lor, hăituiți ca animalele, excluși din societate, ei au îndurat căldura și frigul, strămtorările și greutatea, dar nu s-au lepădat cu nici un chip de Domnul lor.

11:39 Deși Dumnezeu Însuși a depus mărturie pentru credința acestor eroi ai Vechiului Testament, ei au murit fără să primească împlinirea **făgăduinței**. Ei n-au apucat să vadă în viața de aici venirea mult-așteptatului Mesia sau să se bucure de binecuvântările ce aveau să decurgă din slujba Lui.

11:40 **Dar nouă Dumnezeu ne-a rezervat ceva mai bun.** El a aranjat ca **ei să nu ajungă la desăvârșire fără noi**. Ei niciodată nu s-au bucurat de o conștiință desăvârșită în ce privește păcatul, după cum ei nu se vor bucura de deplina desăvârșire a trupului proslăvit în cer până când vom fi răpiți cu toții pentru a-L întâlni pe Domnul în văzduh (1 Tes. 4:13-18). Duhurile sfinților din VT sunt deja desăvârșite în prezența Domnului (Ev. 12:23), dar trupurile lor nu vor fi înviate din morți până când va veni Domnul să-i ia pe ai Săi. Atunci ei se vor bucura de desăvârșirea slavei învierii.

Exprimând acest adevăr cu alte cuvinte, vom spune că credincioșii din VT nu au fost la fel de privilegiați cum suntem noi. Cu toate acestea, gândiți-vă la răsunătoarele lor triumfuri și la cumpletele încercări prin care au trecut! Gândiți-vă la faptele lor de vitejie și la răbdarea lor! Ei au trăit de cealaltă parte a crucii. Și totuși, cum se compară viețile noastre când sunt puse alături de ale lor? Acesta e îndemnul pătrunzător al capitolului 11 din Evrei.

C. Îndemnul de a nădăjdui în Cristos (cap. 12)

12:1 Să nu uităm că epistola către Evrei

a fost adresată unor oameni prigonii, care, datorită faptului că au părăsit iudaismul și L-au îmbrățișat pe Cristos, erau confrunțați cu o aprigă opoziție. Exista pericolul ca ei să interpreteze suferințele lor ca semn al dezaprobării lui Dumnezeu față de ei, prin urmare, ei devenind descurajați și gata să renunțe la credința lor. Ceea ce era și mai grav, exista pericolul ca ei să se întoarcă la templu și la ceremoniile din cadrul acestuia.

Ei nu trebuiau însă să creadă că suferințele lor erau unice. Mulți dintre martorii menționați în capitolul 11 au suferit cumplit ca urmare a loialității lor față de Domnul, și totuși ei au răbdat până la capăt. Or, dacă ei, care dispuneau de mult mai puține privilegii, au rămas statornici, cu cât mai statornici și neclintii trebuie să fim noi, cărorora ni s-au dat lucrurile mai bune ale creștinismului!

Ei ne înconjoară ca **un nor mare de martori**. Asta *nu* înseamnă că ei asistă ca spectatori la ceea ce se întâmplă pe pământ. Mai degrabă, ei ne sunt martori prin viața de credință și răbdare ce au trăit-o și prin înaltul standard ce ni l-au lăsat, ca noi să-l urmăm.

Versetul acesta ridică invariabil întrebarea: „Pot sfinții din cer vedea viața trăită de noi pe pământ sau știu ei ce se întâmplă aici jos?” Singurul lucru de care putem fi siguri că ei îl cunosc este atunci când un păcătos este mântuit: „Tot așa vă spun că va fi mai multă bucurie în cer pentru un singur păcătos care se pocăiește, decât pentru nouăzeci și nouă de oameni dreți, care n-au nevoie de pocăință” (Luca 15:7).

Viața creștină este o cursă de alergări, care reclamă disciplină și răbdare. Noi trebuie să ne debarasăm de tot ce ne-ar putea îngreuna în alergarea la această cursă. Lucrurile care ne îngreunează pot părea uneori inofensive în ele însele, dar mai apoi se vede că ne împiedică înaintarea. Aici ar putea fi incluse bunurile materiale pe care le posedăm, legăturile de familie, atașamentul nostru față de tihnă și confort, lipsa de mobilitate, etc. Regulamentul olimpic nu-i interzice nici unui alergător să ia cu el provizii de hrană și băutură, dar care alergător ar putea câștiga întrecerea, dacă s-ar împovăra cu aceste lucruri?

Noi trebuie să **dăm la o parte... păcatul care ne înfășoară așa de ușor**. Prin asta s-ar putea înțelege orice păcat, dar mai ales păcatul necredinței. Noi trebuie să avem încredere deplină în făgăduințele lui Dumnezeu și încredere totală în faptul că viața de credință va triumfa.

Apoi trebuie să ne păzim de ideea potrivit căreia **alergarea** în care suntem angajați ar fi o simplă plimbare de agrement sau că viața creștină ar fi presărată cu flori. Dimpotrivă, trebuie să fim pregătiți să înaintăm cu stăruință, chiar atunci când suntem confrunțați cu încercări și ispite.

12:2 Pe tot parcursul acestei alergări, va trebui să ne dezlipim privirea de la orice alt obiectiv, ațintindu-ne-o în schimb în permanență asupra lui **Isus**, Alergătorul cel mai strălucit, cum arată și A. B. Bruce:

Deasupra tuturor, iese în evidență, prin excelență, Unul cu totul și cu totul deosebit... Omul care a realizat și desăvârșit primul ideea trăirii prin credință..., care a îndurat fără să dea înapoi cumplitele suferințe ale crucii, disprețuindu-i rușinea și fiind susținut de o credință care a conștientizat atât de viu bucuria și slava ce aveau să urmeze, încât a estompat conștiința durerii și rușinii prin care trecea în acele momente.²⁸

El este **autorul** sau pionierul **credinței noastre** în sensul că El ne-a asigurat singurul exemplu desăvârșit a ceea ce trebuie să constituie o viață de credință.

Totodată El este **desăvârșitorul credinței noastre**. Cu alte cuvinte, nu numai că El a început alergarea, ci a și dus-o până la capătul ei triumfător. Traseul alergării Sale s-a întins de la cer până în Betleem, continuând apoi până în Grădina Ghetsimane, și crucea Golgotei, apoi mormântul, după care a urmat revenirea în cer. În nici un punct al acestui traseu El nu S-a poticnit și nu a dat înapoi, ci Și-a ațintit privirea asupra slavei viitoare, când toți răscumpărații vor fi fost adunați laolaltă cu El pe vecie. Asta L-a învrednicit să nu se gândească la **rușine** și să îndure suferința și moartea. Iar astăzi El este așezat la **dreapta tronului lui Dumnezeu**.

12:3 Aici se trece de la tabloul unei curse de alergări la lupta împotriva păcatului. Capitanul nostru neînfricat este Domnul **Isus**; nimeni altul nu a suferit din partea **păcătoșilor o împotrivire atât de mare față de Sine**. Ori de câte ori avem tendința să pierdem inima și să cădem de oboseală și descurajare, să ne gândim prin ce a trecut El. Și atunci încercările noastre ni se vor părea un fleac față de ale Sale.

12:4 Noi suntem angajați într-o luptă neîncetată împotriva păcatului. Totuși noi nu ne-am împotrivit până la sânge — adică până la moarte — în lupta aceasta. *Dar El*

S-a împotrivit!

12:5 Acum ni se prezintă concepția creștină despre suferință. De ce viața creștinului este marcată de persecuții, testări, încercări, boli, dureri, întristări și necazuri? Să fie oare acestea un indiciu al supărării sau dezaprobării lui Dumnezeu față de el? Vin oare toate acestea la întâmplare în viața noastră? Și, în sfârșit, cum trebuie să reacționăm la ele?

Versetetele de aici ne învață că aceste lucruri se înscriu în procesul de formare și educare prin care **Își** trece Dumnezeu copiii. Deși ele nu vin de la Dumnezeu, El le îngăduie, după care le contramandază, spre slava Lui, spre binele nostru și spre binecuvântarea altora.

Nici un lucru nu este întâmplător în viața unui creștin. Tragediile ascund în ele binecuvântări, iar dezamăgirile sunt lăsate de El să vină în viața sa. Dumnezeu se folosește de împrejurările vitrege ale vieții pentru a ne face să ne conformăm tot mai mult chipului lui **Cristos**.

Prin urmare, creștinii evrei din epoca primară a bisericii sunt îndemnați să-și aducă aminte de Proverbe 3:11, 12, unde Dumnezeu li se adresează cu apelativul: **fiu**, după care îi previne să nu disprețuiască disciplina Sa și să nu-și piardă curajul când sunt muștrați de El. Dacă se vor răzvrăti sau se vor da bătuți, vor pierde privilegiul ca El să se ocupe de ei, alegându-se și cu eșecul de a-și însuși învățămintele rânduite de El pentru ei.

12:6 Când citim cuvântul *disciplinare*, avem tendința să-l echivalăm cu o biciuire. Dar în contextul actual el are sensul de educație dată unui copil, formare a sa, în care intră îndrumările, disciplina, îndreptarea și avertismentul. Toate au menirea de a cultiva virtuțile creștine și de a alunga răul. În pasajul ce ne stă în față, disciplinarea nu era o pedeapsă pentru faptele rele, ci o pregătire sau formare prin intermediul prigoanelor.

Pasajul de la Proverbe spune clar că disciplina lui Dumnezeu este o dovadă a dragostei Sale și că nici un **fiu** nu este scutit de ea.

12:7 Rămânând supuși **disciplinei** pe care ne-o aplică **Dumnezeu**, noi **Îi** îngăduim să ne modeleze prin această disciplină după chipul Său. Dar dacă încercăm să scurtcircuitem relațiile Sale cu noi, s-ar putea ca El să fie nevoit să prelungească termenul disciplinării noastre, recurgând la metode mai instructive și, prin urmare, mai dificile. În

școala lui Dumnezeu sunt clase, pe care le promovăm abia după ce ne-am însușit toate cunoștințele prevăzute în cadrul lor.

Prin urmare, când vin peste noi perioade de încercare, să nu uităm că Dumnezeu ne tratează ca pe **fii**. Or, în orice relație normală tată-fiu, tatăl își instruește **fiul** pentru că îl iubește și-i dorește numai binele suprem. Dumnezeu ne iubește prea mult pentru ca să ne lase să creștem de capul nostru (firește).

12:8 În domeniul spiritual, cei care nu au parte de disciplina lui Dumnezeu sunt copii **nelegitimi**, și nu **fiu** adevărați. La urma urmelor, un grădinar nu va curăți tufele de spini, ci vița de vie. Cum este în domeniul natural, așa este și în cel duhovnicesc.

12:9 Cei mai mulți dintre noi au avut parte de disciplinare din partea **părinților noștri omenesți**. Dar n-am interpretat această disciplină ca semn că ne urăsc, ci ne-am dat seama că ei ne vreau binele și **le-am dat cinstea cuvenită**.

Cu cât mai multă cinste trebuie să acordăm creșterii și formării de care ne face parte **Tatăl duhurilor și să trăim!** Dumnezeu este **Tatăl** (sau sursa) tuturor ființelor înzestrate cu duh. Omul este un duh care trăiește îmbrăcat într-un trup omenesc. Fiind supuși lui Dumnezeu, ne bucurăm de viață în sensul ei cel mai autentic.

12:10 Disciplina părinților pământești nu este perfectă. Ea ține doar o vreme, adică cuprinde perioada copilăriei și a tinereții. Dacă nu a dat rezultate în această perioadă, de aici încolo nu mai poate face nimic. În plus această disciplină a fost: **cum credeau ei că e bine**, deși uneori s-ar putea să nu fi fost tocmai bună.

Dar disciplina lui Dumnezeu este întotdeauna perfectă. Dragostea Lui este nemărginită iar înțelepciunea Sa infailibilă. El nu ne disciplinează niciodată din vreo pornire sau capriciu, ci întotdeauna o face spre folosul nostru. Obiectivul Său este **ca să ne facă părtași ai sfințeniei Sale**. Or, evlavia nu poate fi produsă niciodată în afara școlii lui Dumnezeu, cum explică Jowett:

Scopul disciplinării pe care ne-o aplică Dumnezeu nu este de natură punitivă, ci creativă. El ne disciplinează „pentru ca să avem parte de sfințenia Sa”. Sintagma: „pentru ca să avem parte” presupune o direcție iar această direcție conduce către o viață purificată și înfrumusețată. Iar focul de aici nu este o vâpaie necontrolată, ce mistuie totul în cale, inclusiv lucrurile de preț; ci este focul topitorului, care nu este lăsat în voia sa, ci

controlat de Topitor, prin care El scoate, cu mână tare, dar cu răbdare și blândețe, sfințenie din nepăsare și statornicie din slăbiciune. Dumnezeu este mereu angajat în procesul creației, chiar atunci când recurge la mijloacele mai întunecate ale harului. El produce roadele și florile Duhului. Dragostea Lui este într-o permanență căutare după lucrurile frumoase.²⁹

12:11 Când are loc, orice disciplină pare dureroasă. **Dar mai pe urmă aduce, celor încercați de ea, roada dătătoare de pace a neprihănirii**. De aceea întâlnim adesea mărturia ca cea depusă de Leslie Weatherhead:

Ca toți oamenii, și mie îmi plac mai mult experiențele înălțătoare, marcate de sănătate, fericire și succes. Dar am învățat mai mult despre Dumnezeu, despre viață și despre mine însumi când am trecut prin întunericul fricii și al eșecului, decât în toate momentele însoțite ale vieții. Da, există așa-numitele comori ale întunericului. Căci, slavă Domnului, întunericul trece. Numai că ceea ce ai învățat când ai trecut prin întuneric n-ai să uiți niciodată. „Lucrurile care ne copleșesc și ne calcă pe mândrie ne fac mai mult bine decât tot ceea ce ne încântă și ne inspiră.”³⁰

Sau să luăm în considerare mărturia dată de C. H. Spurgeon:

Tare mi-e teamă că tot harul pe care l-am dobândit în ceasurile de tihnă și confort, în momentele de fericire, aproape că nu valorează cât o lețcaie. Dar bunurile pe care le-am primit în urma întristărilor, durerilor și mahnirilor mele sunt incomensurabil de mari. Posed eu oare vreun bun de preț pe care să nu-l datorez ciocanului și nicovalei, focului și pilei prin care am fost șlefuit? Necazurile sunt bunurile cele mai de preț din mobilierul casei mele.³¹

12:12 Credințioșii nu trebuie să se lase doborâți de împrejurările potrivnice ale vieții, căci orice șovăială a credinței lor ar putea avea o influență negativă asupra altora. Măinile **obosite** trebuie învigorată, pentru ca să-L slujească pe Cristosul Cel viu. **Genunchii slăbiți** trebuiesc întăriți în vederea stăruinței în rugăciune.

12:13 Picioarele care schiopătează trebuie îndreptate pe cărările drepte ale uceniciei creștine, cum arată și Williams:

Toți cei care merg pe urmele Domnului netezesc cărarea credinței pentru frații mai slabi; dar cei

care nu-L urmează din toată inima creează obstacole pentru picioarele altora, făcându-i niște ologi spirituali.³²

G. H. Lang ne oferă o altă ilustrație de toată frumusețea:

După ce a înfruntat vântul și ploaia, străbătând anevoiosul drum, aflat la capătul puterilor fizice și spirituale, călătorul se oprește din mers, să-și tragă sufletul. Cu umerii aplecați, cu mâinile fără vlagă și genunchii indoși și slăbănogiți, el e gata să se prăbușească. Este exact imaginea stării în care poate ajunge la un moment dat orice pelerin al lui Dumnezeu, așa cum ne arată scriitorul.

Dar iată că de el se apropie un personaj plin de încredere, ce-i spune, cu zâmbetul pe buze și pe un ton ferm: „Curaj, frate! Sus! Stai drept! Întărește-ți picioarele și lasă-ți inima cuprinsă din nou de har. Căci la capătul drumului te așteaptă o nobilă casă. Uite-o, se zărește drept în față. Dar cere-I Marelui Medic vindecare pentru starea ta de slăbănogie.... Premergătorul tău a străbătut și el același drum anevoios ce duce la palatul lui Dumnezeu, pe care înaintează chiar acum și alți pelerini, după ce atâția l-au străbătut și ei cu bine. Nu, nu ești singur. Numai nu te da bătut, ci mergi înainte și vei ajunge negreșit la țintă, câștigând premii.

Ferice de cel ce știe cum să-l susțină cu cuvinte de îmbărbătare pe cel cu forțele sleite (Isa. 50:4). Ferice de cel ce primește acest sfat (Ev. 13:22). Și de trei ori ferice de cel a cărui credință e simplă dar puternică, negăsind nici o pricină de poticnire în Domnul atunci când disciplina Lui este aspră.³³

12:14 Creștinii trebuie să-și dea silința să trăiască întotdeauna în relații de pace **cu toți oamenii**. Dar acest îndemn este deosebit de folositor atunci când predomină prigoanele, când unii se lasă de credință și când nervii sunt tociți. În asemenea împrejurări este foarte ușor să-ți iasă din gură cuvinte de frustrare și de teamă față de cei din jurul tău, care-ți sunt cei mai apropiați și mai dragi.

De asemenea trebuie să urmărim cu ardoare **sfințenia fără care nimeni nu-L va vedea pe Domnul**. Despre ce **sfințenie** este vorba aici? Răspunzând la această întrebare să nu uităm că **sfințenia** din acest context se aplică la credincioșii din Noul Testament în cel puțin trei moduri:

Mai întâi, credinciosul devine sfânt *în ce privește poziția sa*, atunci când este convertit, fiind pus deoparte pentru Dumnezeu și

detașat de lume (1 Cor. 1:2; 6:11). Prin virtutea unirii sale cu Cristos, el este sfințit pe veci. La asta s-a referit Martin Luther când a spus: „Sfințenia mea este în cer.“ Cristos este sfințenia noastră, adică în ce privește poziția noastră înaintea lui Dumnezeu.

Apoi avem sfințirea *practică* (1 Tes. 4:3; 5:23). Deci ceea ce ar trebui să fim în fiecare zi. Noi trebuie să ne depărtăm de orice formă de rău. Sfințenia aceasta trebuie să fie progresivă, adică în permanență trebuie să devenim tot mai mult asemenea Domnului Ius.

În fine, avem sfințirea *completă* sau *desăvârșită*, care are loc atunci când un credincios merge în cer. Abia atunci el este pe veci eliberat de păcat. Firea lui veche este înlăturată și starea lui corespunde întrutotul poziției sale.

Așadar, care sfințenie trebuie s-o urmărim? Evident, sfințirea practică, căci despre ea este vorba în acest pasaj. Noi nu căutăm să obținem sfințirea pozițională, întrucât aceasta ne aparține în clipa în care ne naștem din nou. Și nu ne luptăm după sfințirea perfectă, care ne va fi dată atunci când îi vom vedea fața. Dar sfințirea practică sau progresivă este un lucru care presupune ascultare și cooperare din partea noastră. Or, tocmai această sfințenie trebuie s-o cultivăm în permanență. Faptul că ni se spune „s-o urmărim“ demonstrează că aici, în viața de acum, nu ajungem s-o dobândim pe deplin. (Vezi notele de la 2:11 pentru o descriere mai detaliată a diverselor aspecte ale sfințirii.) Wuest scrie:

Îndemnul, adresat iudeilor născuți din nou care ieșiseră din Templu, le spune să trăiască o viață de sfințenie consecventă și să se țină atât de strâns de noua lor credință, încât iudeii nemântuiți care ieșiseră și ei din Templu și, cel puțin pe plan extern, îmbrățișaseră adevărul Noului Testament, să fie incurajați să facă pasul următor, considerându-L pe Mesia Marele Preot, în loc să revină la jertfele vechi din sistemul levitic, ce fuseseră deja abrogate. Acești iudei născuți cu adevărat din nou sunt preveniți cu privire la faptul că o viață creștină șovăitoare ar putea să-i determine pe iudeii nemântuiți să se abată din drum.³⁴

Dar mai rămâne o dificultate! Să fie oare adevărat că nu-L putem vedea pe Domnul fără sfințirea practică? Da, într-o anumită privință, acest lucru este adevărat. Dar să

înțelegem că acest verset nu ne învață că noi dobândim dreptul de a-L vedea pe Dumnezeu prin trăirea unei vieți de sfințenie. Isus Cristos este singurul nostru garant că vom merge în cer. Ceea ce ne spune acest verset este că trebuie să avem o **sfințenie** practică, demonstrând prin aceasta că în lăuntru nostru este o viață nouă. Dacă cineva nu înaintează pe calea sfințeniei, înseamnă că nu este mântuit. Când Duhul Sfânt locuiește în lăuntru unei persoane, acea persoană manifestă prezența Sa printr-o viață detașată. Este o chestiune de cauză și efect. Dacă cineva L-a primit pe Cristos, din inima lui vor curge fluvii de apă vie.

12:15 Următoarele două versete par să prezinte patru păcate distincte ce trebuie evitate. Dar există suficiente indicii în context că ar fi vorba aici de un alt avertisment împotriva păcatului unic al apostaziei și că aceste patru păcate au legătură cu el.

Mai întâi, apostazia este eșecul de a obține **harul lui Dumnezeu**. Persoana în cauză arată ca un creștin, vorbește ca un creștin și declară că este creștin, dar nu s-a născut niciodată din nou. Acel om s-a apropiat foarte mult de Mântuitorul, dar nu L-a primit niciodată cu adevărat. Atât de aproape, și totuși atât de departe!

Apostazia este **rădăcina amărăciunii**. Persoana respectivă se răcește și se înveninează față de Domnul, respingând credința creștină. Iar actul său de trădare este contagios, căci și alții sunt **întinați** de văicărelile sale, de nemulțumirile, îndoielile și tăgăduirile sale.

12:16 Apostazia este strâns înrudită cu imoralitatea. Un om care-și spune creștin poate să cadă în păcate de o gravă imoralitate. În loc să-și recunoască vinovăția, el va da vina pe Domnul și se va lăsa de credință. În următoarele texte din Scriptură se stabilește legătura care există între apostazie și păcatul sexual: 2 Petru 2:10, 14, 18 și Iuda 8, 16, 18.

În fine, apostazia este o formă ne nereligie (sau ireligiozitate) așa cum o demonstrează cazul lui **Esau**, care nu a prețuit dreptul de întâi-născut, ci l-a preschimbat cu ușurință în satisfacerea momentană a apetitului său.

12:17 Ulterior, Esau s-a căit, părându-i rău de pierderea părții ce i se cuvenea ca frate mai mare, dar a fost prea târziu. Căci tatăl său nu a mai putut contramanda binecuvântarea ce i-o dăduse lui Iacob.

Tot așa este și cu apostatul. El nu pune nici un preț pe valorile spirituale, ci de bună

voie renunță la Cristos, pentru ca să scape de ocară, de suferințe și de martiraj. Un asemenea om nu mai poate fi reînnoit prin pocăință. S-ar putea să fie cuprins de remușcare, dar nu de pocăință adevărată, cu evlavie.

12:18 Cei care sunt inspițiți să revină la lege trebuie să-și aducă aminte de împrejurările groaznice care au însoțit darea legii și să tragă învățămintele spirituale necesare de aici. Scena s-a petrecut pe Muntele Sinai, un munte real, tangibil ce fusese cuprins de foc. De fapt în jurul lui era un vâl ce făcea ca totul să fie nedeslușit, obscur și nebulos. Iar împrejurul său se dezlănțuise o furtună cumplită.

12:19 Pe lângă aceste perturbații ale naturii, s-au produs și o seamă de fenomene supranaturale, ca **sunetul trâmbiței și glasul care vorbea în așa fel încât cei ce l-au auzit au cerut să nu li se mai vorbească**.

12:20 Israeliiți au fost complet dezorientați când au auzit edictul divin conform căruia: „**Chiar o fiară dacă se va atinge de munte, să fie ucisă cu piatră.**”³⁵ Ei știau că dacă asta însemna moartea pentru un animal necuvântător și lipsit de pricepere, cu cât mai mult ar fi însemnat moarte pentru cei ce înțelegeau avertismentul.

12:21 Întreaga scenă a fost atât de **înfricoșătoare** și de zguduitoare, încât **Moise însuși tremura**. Toate acestea descriu elocvent natura și slujba legii, care este o revelație a cerințelor neprihănite ale lui Dumnezeu și a mâniei Sale împotriva păcatului. Scopul legii nu a fost acela de a asigura cunoașterea mântuirii, ci de a produce cunoașterea păcatului. Ea ne vorbește despre prăpastia creată între Dumnezeu și om datorită păcatului. Este slujba osândirii, întunericii și apăsării.

12:22 Credincioșii nu s-au apropiat de terorii zguduitoare ale Muntelui Sinai, ci de harul binevoitor:

Muntele cuprins de flăcări și vâlul mistic, Împreună cu terorii și vinovăția noastră — toate acestea s-au dus;
Conștiința noastră e stăpânită acum de o pace ce nu poate da greș nicidecum;
Este Mielul ce stă acum pe scaunul de domnie, în locurile cerești.

— James G. Deck

Acum fiecare copil al lui Dumnezeu, cumpărat cu sângele scump al lui Isus, poate spune:

Terorile legii și ale lui Dumnezeu
Nu mai au nimic de a face cu mine;
Ascultarea Mântuitorului meu și sângele Său
vărsat
Au ascuns toate fărâdelegile mele pe veci.

— A. M. Toplady

„Noi *deja* am ajuns în principiu la deplina realitate în care vom sălășlui pe veci. Viitorul este deja prezent. În ziua de astăzi deja posedăm ziua de mâine. Pe pământ suntem deja beneficiarii Cerului“ (Text select).

Noi nu ne apropiem de un munte tangibil aici pe pământ. Privilegiul nostru este de a intra în templul din cer. Prin credință, noi ne apropiem de Dumnezeu prin mărturisire, laudă și rugăciune. Noi nu suntem limitați doar la o singură zi din an, ci putem intra în Sfânta Sfințelor în orice clipă, cu deplina încredințare că suntem bine primiți oricând. Dumnezeu nu mai spune acum: „Stați la distanță!“, ci: „Apropiati-vă cu încredere!“

Pentru lege, Muntele Sinai este central, dar pentru credință **Muntele Sion!** Acest munte ceresc simbolizează toate binecuvântările harului — adică tot ce ne-a fost dăruit prin lucrarea răscumpărătoare a lui Cristos Isus.

Legea își are Ierusalimul ei pământesc, dar credința își are capitala cerească, acolo sus. **Cetatea Dumnezeului Celui viu** este în cer, cetatea cu temelii, al Cărei Arhitect și Ziditor este Dumnezeu.

Când intrăm în prezența lui Dumnezeu, suntem înconjurați de o adunare distinsă. Mai întâi, sunt miriadele de îngeri, care, deși nu au fost întinați de păcat, nu pot cânta alături de noi, pentru că nu cunosc „bucuria pe care o aduce mântuirea noastră.“

12:23 Apoi ne aflăm în **adunarea generală a întâilor-născuți, care sunt înscrși în cer.** Aceștia sunt membrii bisericii. Trupul și Mireasa lui Cristos, care au murit de la Rusalii încoace, ce se bucură în acest timp, pe deplin conștienți, de prezența Domnului. Ei așteaptă Ziua când trupurile lor vor fi înviate din mormânt, și îmbrăcate cu forma lor proslăvită, fiind reușiți cu duhurile lor.

Prin credință noi îl vedem **pe Dumnezeu, Judecătorul tuturor.** Acum El nu mai este învăluit de întuneric și nori, ci în viziunea credinței slava Lui este transcendentă.

Sfinții Vechiului Testament se mai află acolo, adică **duhurile celor drepti făcuți desăvârșiți.** Îndreptați prin credință, ei stau în curăția nepătată, datorită valorii lucrării lui

Cristos ce le-a fost atribuită lor sau trecută în contul lor. Și aceștia așteaptă vremea când mormintele străvechi își vor elibera robii și ei vor primi trupurile proslăvite.

12:24 Tot acolo se află și **Isus, Mijlocitorul noului legământ.** Există o deosebire între Moise, mediatorul Vechiului Legământ, și Isus, Mediatorul noului legământ. Moise a slujit de mediator prin simplul fapt că a primit legea de la Dumnezeu și a transmis-o israeliților. El a fost astfel un intermediar sau reprezentant al poporului, aducând jertfele prin care a fost ratificat legământul.

Cristos este Mediatorul noului legământ într-un sens mult superior. Înainte ca Dumnezeu să poată încheia în neprihănire acest legământ, a trebuit ca Domnul Isus să moară. El a trebuit să pecetluiască legământul cu propriul Său sânge și să Se dea pe Sine ca preț de răscumpărare pentru mulți (1 Tim. 2:6).

El a asigurat binecuvântările Noului Legământ pentru poporul Său prin moartea Sa. Iar El le asigură aceste binecuvântări în continuare prin viața Sa fără de sfârșit. Apoi El îi păstrează pe ai Săi, ca să se poată bucura de binecuvântări într-o lume ostilă, prin slujba Sa actuală la dreapta lui Dumnezeu. Toate acestea sunt cuprinse în lucrarea Sa de mediere.

Purtând cicatricile Calvarului, Domnul Isus este înălțat la dreapta lui Dumnezeu, ca Prinț și Mântuitor.

Nouă ne place să privim în sus și să-L vedem acolo,

Pe Mielul ce pentru ai Săi aleși a fost junghiat; Și în curând ai Lui sfinți se vor împărtași din gloriile Sale,

Și împreună cu Căpetenia și Domnul lor domnivor.

— James G. Deck

În fine, avem **sângele stropirii, care vorbește mai bine decât sângele lui Abel.** Când S-a suit la cer Cristos, El I-a prezentat lui Dumnezeu toată valoarea **sânelui** vărsat la cruce. Nu se sugerează aici că el în chip literal Și-ar fi purtat sângele în cer, ci mai degrabă meritele sânelui au fost fost făcute cunoscute în templu. Din nou J. G. Deck a îmbrăcat adevărul în veșmânt poetic:

Scumpul Lui sânge e stropit acolo,
În fața tronului și chiar pe acest scaun de domnie; și rănile Sale în Cer vestesc
A mântuirii Sale măreață lucrare, de-acum deplin încheiată.

Sângele Lui scump este contrastat cu sângele lui Abel. Fie că prin asta înțelegem sângele jertfei lui Abel, fie chiar sângele lui Abel, care a fost vărsat de Cain, adevărul e același că sângele lui Cristos vorbește mai elocvent. Mesajul jertfei lui Abel era: „Acoperit temporar.“ Pe când sângele lui Cristos spune: „Iertat în veci“. Sângele lui Abel striga: „Răzbunare!“ Sângele lui Cristos striga: „Indurare, milă și pace.“

12:25 Versetele cu care se încheie capitoul 12 stabilesc contrastul dintre revelația lui Dumnezeu de la Sinai și revelația Sa în și prin Cristos. Privilegiile și gloriile incomparabile ale credinței creștine nu trebuie tratate cu ușurință. Dumnezeu vorbește, invită și caută să cucerească prin dragostea Sa. A-l **refuza pe El** înseamnă a pieri.

Cei care nu au ascultat de glasul lui Dumnezeu așa cum a fost acesta făcut cunoscut prin lege au fost pedepsiți cum se cuvine. Dar acolo unde privilegiul acordat este mai mare, și responsabilitatea ce însoțește acest privilegiu este mai mare. În Cristos, Dumnezeu a dăruit revelația supremă și definitivă. Cei care resping glasul Său, așa cum vorbește acesta acum din cer, prin evanghelie, poartă o răspundere mai mare decât cei care au călcat legea odinioară. **Scăparea** este imposibilă.

12:26 La Sinai glasul lui Dumnezeu a produs un cutremur de pământ. Dar când va vorbi El în viitor, glasul Lui va produce „un cutremur de cer“. Acest lucru a fost prezis, în esență, de profetul Hagai (2:6): „Încă o dată (peste puțină vreme) voi clătina cerurile și pământul, marea și uscatul.“

Acest cutremur va avea loc în intervalul de la Răpire până la sfârșitul împărăției lui Cristos. Înainte de venirea lui Cristos pe pământ ca să domnească se vor produce mari convulsii în natură, atât pe pământ, cât și în ceruri. Planetele vor fi scoase de pe orbitele lor, provocând mișcări uriașe ale apelor mărilor. Apoi, la sfârșitul Domniei de o Mie de ani a lui Cristos, pe pământ, cerurile stelare și cerurile atmosferice vor fi distruse de căldură intensă (2 Pet. 3:10-12).

12:27 Când Dumnezeu a zis: „**Încă o dată**“, El a anticipat o completă și finală **mutare** a cerurilor și pământului. Acest eveniment va răsturna definitiv mitul potrivit căruia doar ceea ce vedem și pipăim este real, iar lucrurile nevăzute ar fi, chipurile, nereale. Când Dumnezeu va încheia procesul de cernere și de clătinare, numai ceea ce este real va **rămâne**.

12:28 Cei care erau preocupați de ritualismul tangibil și vizibil al iudaismului se agățau de lucruri care pot fi clătinate. Dar adevărații credincioși au o **împărăție ce nu poate fi clătinită**. Asta ar trebui să ne inspire să-L adorăm și să ne închinăm Lui cu și mai multă ardoare, laudându-L necurmat **cu reverență și frică**.

12:29 Dumnezeu este un foc mistuitor pentru toți cei ce refuză să asculte de El. Dar chiar și pentru ai Săi, sfințenia și neprihănirea Sa sunt atât de mari încât ele ar trebui să producă în noi cea mai profundă atitudine de omagiu și respect față de El.

D. Îndemnul la diverse haruri creștine (13:1-17)

13:1 Secțiunea practică a cărții Evrei continuă cu șase îndemnuri privitoare la harurile care trebuie să se dezvolte în credincioși. Mai întâi, **dragostea frățească** (iubirea fraților). Cu alte cuvinte, trebuie să existe acel sentiment de apartenență la o familie comună. Trebuie să avem aceste simțăminte față de toți creștinii și să dăm recunoaștere acestei realități, prin cuvinte și fapte pline de dragoste (1 Ioan 3:18).

13:2 Cititorii sunt îndemnați să manifeste ospitalitate față de **străini**. Asta se referă mai întâi la credincioșii care fugeau din calea persecuțiilor, fiindu-le greu să găsească deale gurii și adăpost. Or, a le oferi adăpost însemna un pericol pentru gazde. Versetul ar putea fi interpretat și în sensul unei încurajări generale de a arăta ospitalitate față de orice credincios care are nevoie de un loc de adăpost.

Se subliniază aici că procedând în felul acesta avem oricând posibilitatea exaltantă de a găzdui, fără să știm, îngeri în casele noastre! Desigur aceasta ne amintește de experiența trăită de Avraam când i-au călcat pragul casei cei trei oameni, ce au fost în realitate ființe îngerești (Gen. 18:1-15).³⁶ Dar chiar dacă nu vom avea harul să găzduim îngeri adevărați în casele noastre, putem în schimb avea privilegiul de a primi frați și surori a căror prezență va fi o binecuvântare pentru noi și a căror influență evlavioasă asupra familiei noastre va avea o înrăurire ce va merge până în veșnicie.

13:3 Al treilea îndemn se ocupă de grija pentru credincioșii întemnițați, fiind o referire aproape sigură la cei ce erau închiși pentru mărturia dată despre Cristos. Ei aveau trebuință de hrană, de îmbrăcăminte caldă, de materiale de citit și de îmbărbătare. Exista

ispita ca unii credincioși să se ferească de a lua contact cu acești **deținuți**, evitând astfel pericolul de a fi puși în aceeași oală și găsiți vinovați. Dar aceștia să nu uite că atunci când îi vizitează pe deținuți Îl vizitează chiar pe Cristos.

De asemenea trebuie manifestată compasiune față de cei maltratați. Din nou, aceasta e, aproape sigur, o referire la creștinii persecutați. Cititorii sunt sfătuiți să reziste ispitei de a se feri de pericolul pe care l-ar implica compasiunea demonstrată în acest fel. Pentru noi, cei ce azi, am putea lărgi cadrul aplicației versetului, incluzând grija pe care ar trebui s-o manifestăm față de toți sfinții, aflați în orice suferințe. Să nu uităm că suntem cu toții în trup și, prin urmare, supuși la necazuri similare.

13:4 Căsătoria trebuie ținută în toată cinstea de toți. Să nu uităm că ea a fost instituită de Dumnezeu înainte ca păcatul să fi pătruns în lume și că ea constituie voia sfântă a lui Dumnezeu pentru omenire. A o trata ca pe ceva necurat, cum procedează așceții, sau chiar a ne permite să facem glume pe seama ei, cum fac unii creștini, sunt acțiuni pe care Scriptura le interzice.

Cei care sunt căsătoriți trebuie să fie credincioși juruștelor pe care le-au făcut, păstrând astfel patul conjugal neîntinat. În pofda stării de libertinism și a lipsei de norme morale a oamenilor în această privință, realitatea rămâne că orice relații sexuale în afara cadrului sacru al căsătoriei constituie un păcat. Adulterul nu este o boală, ci un păcat. Și este un păcat pe care Dumnezeu, în mod inevitabil, îl va judeca. Nici o formă de imoralitate nu va rămâne nejudecată. El judecă imoralitatea în viața de acum — prin maladii fizice, prin familii destrămate, prin tulburări mentale și nervoase, prin deformări ale personalității. Iar dacă imoralitatea nu va fi iertată prin sângele lui Cristos, El o va judeca prin focul etern.

Episcopul Latimer, din perioada Reformei, i-a adus aminte imoralității Rege Henric VIII de acest lucru, într-o manieră pe cât de convingătoare, pe atât de curajoasă. Astfel i-a dat regelui în dar o Biblie învelită cu multă grijă. Pe învelișul exterior erau inscripționate cuvintele: „Pe cei desfrânați și pe cei adulteri Dumnezeu îi va judeca.”

13:5 A șasea virtute ce trebuie cultivată este mulțumirea. Să nu uităm că aderenții la iudaism spuneau încontinuu: „Noi avem un tabernacol. Avem preoția. Avem ofrandele. Avem minunatul ritual. Voi ce aveți?” Aici

scriitorul le spune creștinilor, parcă în șoaptă: **Purtarea voastră să fie fără lăcomie. Mulțumiți-vă cu ceea ce aveți.** Așa spun și eu! Căci ceea ce are creștinul este cu nespum mai mult decât tot ce e mai de preț în cadrul iudaismului. Prin urmare, de ce nu ar fi el mulțumit? El Îl are pe Cristos și asta îi este de ajuns.

Iubirea de bani poate fi o piedică enormă în calea înaintării credinciosului. După cum o mică monedă de argint când e așezată înaintea ochiului său, va acoperi lumina soarelui, tot așa **lăcomia** întrerupe părtașia cu Dumnezeu și împiedică progresul spiritului.

Cele mai mari bogății pe care le poate avea cineva constau în a-L avea pe Cel care a promis: „**Nicidecum n-am să te las, cu nici un chip nu te voi părăsi.**” În greacă, o negație puternică se exprimă prin cumularea a două sau mai multe negative. (Este exact opusul limbii engleze, în a cărei structură două negații echivalează de obicei cu o afirmație.) În versetul acesta construcția este foarte emfatică, accentul deosebit fiind realizat prin prezența a *cinci* negative, care indică imposibilitatea ca Cristos să-i părăsească pe ai Săi!

13:6 Cuvintele Psalmului 118:6 sunt mărturisirea plină de încredere a celui care Îl are pe Cristos: „**DOMNUL este ajutorul meu; nu mă voi teme. Ce mi-ar putea face omul?**” Fapt este că în Cristos avem siguranță desăvârșită, protecție desăvârșită, pace desăvârșită.

13:7 Cititorii sunt îndemnați să-și amintească de liderii lor, de învățătorii creștini care le-au vestit Cuvântul lui Dumnezeu. Care a fost urmarea purtării lor? Ei nu s-au întors la sistemul levitic, ci și-au păstrat mărturisirea cu statornicie până la sfârșit. Poate că unii din ei au fost martirizați din pricina lui Cristos. Această credință a lor este cea pe care trebuie s-o imităm — credința care se ține strâns de Cristos și de doctrina creștină, care Îl aduce pe Dumnezeu în toate compartimentele vieții. Nu suntem chemați cu toții la aceleași forme de slujire, dar cu toții suntem chemați la aceeași viață de credință.

13:8 Legătura acestui verset cu cel precedent nu este clară. Poate că cel mai simplu mod de a-l înțelege este sub forma unui rezumat al învățăturii, țelului și credinței acestor lideri. Esența învățăturii constă în: **Isus Cristos este același ieri, azi și în veci.** Ţelul vieții lor era **Isus Cristos — același**

ieri, azi și în veci. Temelia credinței lor era în faptul că **Isus este Cristosul** (Mesia), **același ieri, azi și în veci.**

13:9 Apoi urmează un avertisment împotriva învățătorilor falși ce propovăduiau legalismul. Iudaizatorii insistau că sfințenia depinde de lucruri exterioare, cum ar fi închinarea ceremonială și alimentele curate, de pildă. Adevărul este că sfințenia se produce **prin har**, la repetate lege. Legislația privitoare la alimentele curate și necurate a avut menirea de a produce o curăție *rituală*. Dar aceasta nu e totuna cu sfințenia *lăuntrică*. Un om ar putea fi curat din punct de vedere ceremonial, și totuși să fie în lăuntru său plin de ură și ipocrizie. Numai harul lui Dumnezeu poate să-i inspire și să-i învrednicească pe credincioși să trăiască o viață sfântă. Dragostea față de Mântuitorul care a murit din pricina păcatelor noastre ne motivează „să trăim în veacul de acum, cu cum-părate, drepte și evlavie“ (Tit 2:12). La urma urmelor, nesfârșitele reguli privitoare la alimente și băuturi nu le-au adus nici un folos celor care le-au practicat.

13:10 Să nu ne scape nota triumfătoare ce se ascunde în cuvintele: „**Noi avem un altar.**“ Ele sunt răspunsul plin de încredere al creștinului la repetatele înșepături venite din partea iudaizatorilor. **Altarul** nostru este Cristos și, prin urmare, cuprinde toate binecuvântările ce se găsesc în El. Cei care sunt în legătură cu sistemul levitic **n-au dreptul** de a se împărtăși din lucrurile mai bune ale creștinismului. Mai întâi, ei trebuie să se pocăiască de păcatele lor și să creadă în Isus Cristos ca singurul Domn și Mântuitor.

13:11 Sub vechiul sistem de jertfe, animale erau junghiate iar sângele lor era adus în Locul Preasfânt de către marele preot, ca jertfă pentru păcat. Trupurile acelor animale erau transportate departe de cort și arse. **Afară din tabără** înseamnă în afara gardului exterior ce înconjura curtea cortului.

13:12 Animalele arse în afara taberei constituiau tipul; Domnul **Isus** este anti-tipul. **El** a fost răstignit în afara zidurilor Ierusalimului. În afara taberei iudaismului organizat a sfințit **El** **poporul cu însuși sângele Lui**.

13:13 Aplicația pentru cei cărora le-a fost adresată prima oară această epistolă a fost următoarea: ei aveau datoria să o rupă definitiv cu iudaismul. Odată pentru totdeauna ei trebuiau să întoarcă spatele jertfelor de la templu, însușindu-și, în schimb, lucrarea

terminată a lui Cristos ca jertfă a lor suficientă.

Aplicația la noi, cei de azi, este similară: **tabăra** de azi o constituie întregul sistem religios care propovăduiește că mântuirea vine prin fapte, prin caracter, prin ritual sau prin rânduiești. Este sistemul bisericesc din epoca modernă, cu preoția sa de origine și rânduială omenească, cu elementele materiale ajutoare din cadrul slujbei de închinăciune și cu toate adausurile ceremoniale. Este un creștinism corupt, o biserică fără Cristos. Domnul Isus Se află în afara sa și noi, la rândul nostru, trebuie să ieșim afară din el, mergând în schimb **la El, purtând ocară Lui**.

13:14 Ierusalimul era scump inimilor celor care slujeau în templu. Era centrul geografic al „taberei“ lor. Creștinul **nu are aici** pe pământ o cetate de acest fel. Cu inima el este ancorat în cetatea cerească, noul Ierusalim, a cărui unică slavă este cea a Mielului.

13:15 În NT toți credincioșii sunt preoți. Ei sunt preoți sfinți, care se duc în templul lui Dumnezeu să se închine (1 Pet. 2:5); și sunt preoți regali ce ies în lume ca să mărturisească (1 Pet. 2:9). Cel puțin trei sunt jertfele pe care le aduce un credincios-preot. Mai întâi, este jertfa persoanei sale (Rom. 12:1). Apoi, aici în versetul 15 este a doua jertfă: **jertfa de laudă**, pe care o aduce **lui Dumnezeu** prin Domnul Isus. Toată lauda și toate rugăciunile noastre trec prin **El** înainte de a ajunge la Dumnezeu Tatăl; mareșul nostru Mare Preot elimină toate impuritățile și imperfecțiunile din această jertfă, adăugându-i propria Sa virtute.

Peste toate rugăciunile și laudele noastre Cristos toarnă al Său parfum de mare preț; Apoi dragostea înalță cădelnița, Savurând aceste miresme alese.

— Mary B. Peters

Jertfa de laudă este rodul buzelor care recunosc **Numele Lui**. Singura închinare pe care o acceptă Dumnezeu este aceea care izvorăște de pe buzele celor răscumpărați.

13:16 A treia jertfă este ofranda bunurilor noastre. Avem datoria de a folosi resursele materiale pentru a face **bine** și pentru a împărți cu cei ce trec prin nevoi. **Lui Dumnezeu jertfe ca acestea îi plac**. O astfel de trăire jertfitoare este exact opusul acumulării de bunuri și averi pentru sine.

Cursa alergării preoților unși ai lui Dumnezeu
 Nnicând nu va pieri;
 Înaintea slăvitei Sale Fețe ei stau,
 Slujindu-L zi și noapte.
 Deși rațiunea face ravagii, iar șuvoiul necre-
 dinței
 Curge parcă nestăvilit,
 Sunt acum și fi-vor până la sfârșit
 preoții tainici ai lui Dumnezeu.
 Sufletele Sale alese, de a căror zgură
 Ele se dezbară în focul Lui sacru,
 Spre însăși inima lui Dumnezeu se înalță inimile
 lor,
 Cuprinse de flacăra profundeii iubiri;
 Tămăia închinării lor
 Umple Sfânta Sfințelor din Cer;
 Uimite rămân Cerurile de-a lor cântare,
 De noua și înviorătoarea cântare a harului.
 — *Gerhard Tersteegen*

13:17 În versetele 7 și 8 cititorii au fost sfătuiți să-și aducă aminte de liderii lor din trecut. Acum ei sunt îndrumați să asculte de liderii lor actuali — prin asta înțelegându-se, în principal, presbiterii din biserica locală. Oamenii aceștia îndeplinesc rolul de reprezentanți ai lui Dumnezeu în adunare, ca unii cărora Dumnezeu le-a încredințat autoritate. Credincioșii trebuie să fie **supuși** acestei autorități. Ca păstori asistenți, presbiterii **veghează asupra sufletelor** oțelilor din cadrul turmei și vor da **socoteală** lui Dumnezeu cândva pentru felul cum s-au achitat de această sarcină. Ei vor face acest lucru fie cu bucurie, fie cu tristețe, în funcție de progresul spiritual al celor aflați în grija lor. Dacă vor fi întristați, asta va însemna pierderea răsplății pentru sfinții în cauză. Prin urmare, este în folosul tuturor să respecte nivelele de autoritate stabilite de Dumnezeu.

IV. BENEDIȚIA DE ÎNGHEIERE

(13:18-25)

13:18 Apropiindu-se de încheierea Scri-sorii Sale, autorul adaugă un îndemn personal la rugăciune. Restul versetului lasă să se înțeleagă că el s-a aflat în centrul unui atac venit din partea criticilor. Nu e greu să ne dăm seama cine erau acești critici: chiar cei care încercau să-i forțeze pe oameni să revină la închinarea din cadrul Vechiului Legământ. Scriitorul se apără, arătând că, în pofida tuturor învinuirilor ce i s-au adus, **conștiința** lui este curată și dorința inimii sale nepătată.

13:19 Un motiv în plus pentru care trebuiau să se roage era nevoia ca el să le fie

înapoiat cât mai curând. Poate că aceste cuvinte se referă la eliberarea din închisoare, deși nu este sigur. Nu putem preciza înțelesul acestor cuvinte.

13:20 Apoi el introduce una din cele mai frumoase benedictii din Biblie, alături de cele de la Numeri 6:24-26; 2 Corinteni 13:14 și Iuda 24, 25. Benedicția este adresată **Dumnezeului păcii.** După cum s-a arătat, sfinții din VT nu au dispus niciodată de o pace deplină a conștiinței. Dar sub Noul Legământ noi avem pace cu Dumnezeu (Rom 5:1) și pacea lui Dumnezeu (Filip. 4:7). Versetul explică apoi că această pace este rodul lucrării lui Cristos. Dumnezeu L-a **adus înapoi dintre cei morți pe Domnul nostru Isus**, ca semn al faptului că lucrarea Sa de la cruce a rezolvat odată pentru totdeauna problema păcatului.

Cristos, Bunul Păstor, Și-a dat viața pentru oile Sale (Ioan 10:11). Ca **marele Păstor**, El a înviat din morți, după ce a săvârșit răscumpărarea (Ev. 13:20). Ca Păstor al păstorilor, El va veni din nou să-și răsplătească slujitorii (1 Pet. 5:4). Noi îl vedem ca Bunul Păstor în Psalmul 22, ca Marele Păstor în Psalmul 23 iar ca Păstorul Păstorilor în Psalmul 24.

El a fost **adus înapoi dintre cei morți** potrivit cu legământul veșnic. Wuest comentează pe marginea acestei sintagme:

Noul Testament se numește cel veșnic, în contrast cu Primul Testament, care avea o natură vremelnică. Or, tocmai în sfera legământului etern Mesia, după ce a murit pentru omul păcătos, a fost înviat dintre cei morți. El nu putea fi mare preot după rânduiala lui Melchisedec dacă nu era înviat din morți. Omul păcătos are nevoie de un Preot viu care să dea viață păcătosului credincios, iar nu de un preot mort, care doar să plătească pentru păcatele sale. Astfel s-a asigurat prin Noul Testament ca preotul care S-a adus pe Sine ca jertfă să fie înviat din morți.³⁷

13:21 Rugăciunea începută în versetul 20 este ca sfinții să fie echipați cu **orice lucrare bună să facă voia** lui Dumnezeu. Găsim aici o curioasă contopire a elementului divin cu cel uman. Dumnezeu ne echipează cu tot ce este **bun.** Dumnezeu lucrează în noi **ceea ce este plăcut în ochii Lui.** Și face acest lucru **prin Isus Cristos.** Apoi noi facem voia Lui. Cu alte cuvinte, El pune în noi dorința. El este Cel care ne dă și puterea să ducem la îndeplinire acest lucru. Apoi noi facem acest lucru și El ne răsplătește.

Rugăciunea se termină cu recunoașterea că Isus Cristos este vrednic de **slavă în vecii vecilor**.

Vrednic de omagiu și de laudă,

Vrednic de toți a fi adorat;

Nesfârșit va răsună în ceruri toată veșnicia

Refrenul: Vrednic, Doamne, vrednic ești Isuse Doamne!

— *Frances Ridley Havergal*

13:22 Scriitorul își îndeamnă acum cititorii să ia aminte la **îndemnul** întregii epistole: adică să renunțe la religia bazată pe ritualuri și să se alipească de Cristos cu toată hotărârea inimii lor.

El spune că le-a scris **pe scurt** și într-adevăr Epistola este scurtă, dacă avem în vedere câte alte lucruri ar fi putut spune despre sistemul levitic și împlinirea acestuia în Cristos.

13:23 Cuvintele: **Să știți că fratele nostru Timotei a fost pus în libertate** constituie, după mulți, confirmarea faptului că Pavel a fost cel care a scris această scrisoare. Apoi scriitorul amintește că intenționează să călătorească împreună cu el, ceea ce, din nou, pare să-l indice pe Pavel. Dar nu putem fi totuși siguri și cel mai bine este să lăsăm chestiunea deschisă.

13:24 Acum sunt transmise salutări tuturor liderilor creștini și **tuturor sfinților**. Nu trebuie să trecem cu vederea numeroasele accente de curtoazie creștină întâlnite pe paginile Epistolelor, care ar trebui să ne îndemne să procedăm la fel în epoca actuală.

Unii credincioși **din Italia** erau în prezența scriitorului, drept care și-au exprimat dorința de a transmite propriile lor salutări. Aceasta sugerează că scrisoarea ori a fost redactată în Italia, ori către cei din Italia.

13:25 Este deosebit de nimerit că această epistolă a Noului Legământ se încheie pe o notă a harului: **Harul să fie cu voi toți**. Noul Legământ este un legământ necondiționat al harului gratuit, ce ne vorbește despre bunăvoința nemărginită a lui Dumnezeu către păcătoșii lipsiți de orice merite, prin lucrarea jertfitoare a Domnului Isus Cristos. **Amin**.

MESAJUL CĂRȚII EVREI PENTRU EPOCA ACTUALĂ

Are epistola către Evrei un mesaj, pentru noi, cei din veacul al douăzecilea?

Deși iudaismul nu este religia dominantă a zilelor noastre în măsura în care fusese el pentru biserica primară, totuși spiritul lega-

list a pătruns în creștinism. În binecunoscuta sa broșură: *Împărțind drept cuvântul adevărului* (*Rightly Dividing the Word of Truth*), Dr. C. I. Scofield scrie:

Nu cred că greșim dacă afirmăm că procesul de *iudaizare a Bisericii* a făcut mai mult pentru a împiedica progresul ei, a-i perverti misiunea și a o distruge spiritual decât oricare din celelalte cauze la un loc. În loc să-și urmeze calea rându-ită de despărțire de lume și mergere pe urmele Domnului, răspunzând chemării ei cerești, ea a recurs la Scripturile Iudaice pentru a-și justifica acțiunea de scădere a țelului ei, acomodându-se la normele civilizației lumii, pretându-se la acumularea de averi, la impunerea unui ritual, înălțarea unor biserici somptuoase... și dezbinarea unei frățietăți, în care toți sunt egali, în cele două categorii: „clerul“ și „laicii“.⁴³⁸

Scrisoarea către Evrei ne cheamă la detașare și delimitare de toate sistemele religioase în care Cristos nu este onorat ca singurul Domn și Mântuitor și în care lucrarea Lui nu este recunoscută ca fiind jertfa adusă de El, odată pentru totdeauna, pentru păcat.

Evrei ne învață că tipurile și umbrele sistemului VT și-au găsit împlinirea în Domnul nostru. El este marelui nostru Mare Preot. El este Jertfa noastră. El este Altarul nostru. El slujește în sanctuarul ceresc și preoția Lui nu se va sfârși niciodată.

Apoi epistola ne mai învață că toți credincioșii sunt preoți și că ei au acces instantaneu în prezența lui Dumnezeu prin credință, în orice clipă. Ei aduc jertfe alcătuite din: persoana lor, lauda lor și bunurile lor, cum scrie și David Baron:

A adopta modelul preoției levitice în biserica creștină, cum încearcă să facă acest curent al ritualismului, nu este altceva decât încercarea de a coase la loc, cu mâini necurate, perdeaua pe care binecuvântatul și împăcatul Dumnezeu a sfâșiat-o El însuși în două! Este ca și când ai spune: „Dați-vă la o parte! Nu vă apropiați de Dumnezeu“ celor care „sunt apropiați prin sângele lui Cristos.“⁴³⁹

Cartea Evrei ne învață că noi avem un legământ *mai bun*, făgăduințe *mai bune*, o patrie *mai bună*, o preoție *mai bună* și posesiuni *mai bune* — *mai bune* decât tot ce are mai bun iudaismul să ne ofere. Epistola ne asigură că avem răscumpărarea eternă, mântuirea eternă, legământul etern și moștenirea

eternă.

Ea ne avertizează solemn cu privire la păcatul apostaziei. Dacă cineva mărturisește că este creștin, se alipește de o biserică creștină, dar apoi se îndepărtează de Cristos și se unește cu vrăjmașii Domnului, este cu neputință să-l mai aduci pe un astfel de om să fie reînnoit prin pocăință.

Epistola către Evrei îi încurajează pe creștinii adevărați să umble prin credință, și nu prin vedere, pentru că aceasta este viața plăcută lui Cristos. De asemenea ne îndeamnă să răbdăm cu stăruință când trecem prin suferințe, încercări și prigoane, pentru ca să primim răsplata promisă.

Evrei ne învață că, datorită numeroaselor lor privilegii, creștinii au o mare răspundere. Superioritățile lui Cristos le conferă statutul de cei mai privilegiați oameni din lume. Or, dacă aceste privilegii sunt neglijate, ei vor suferi pierdere pe măsura acestei neglijări, la Scaunul de Judecată al lui Cristos. De la ei se cere mai mult decât de la cei ce trăiau sub lege; și încă și mai mult li se va cere în acea zi care va veni.

„Să mergem, prin urmare, la El, afară din tabără, purtând ocară Lui“ (13:13).‡

NOTE FINALE

¹(3:6) Textul NU omite: „neclintită până la sfârșit“.

²(3:18) Arthur T. Pierson, alte documente nefiind disponibile.

³(4:15) Teologii rezumă doctrina la faptul dacă Cristos putea sau nu să păcătuiască în două sintagme latinești: „non posse peccare“ — cu neputință de a păcătui și „posse non peccare“ — posibil de a nu păcătui. Adevărata învățătură este: *non posse peccare*: El nu putea păcătui.

⁴(4:16) G. Campbell Morgan: „Choice Gleanings Calendar“ (Calendarul cu spicuiuri alese).

⁵(6:2) Cuvintele din original nu sunt la fel: termenul uzual pentru „botez“ este *baptisma*; aici cuvântul este *baptismoi*, „spălări rituale“.

⁶(6:3) În textul majoritar: „Și să facem lucrul acesta....“

⁷(6:6) Textul marginal din versiunea NKJV este o traducere mai bună (întrucât forma și contextul sunt identice cu cele din propozițiile anterioare): „and have fallen away“ (și au căzut).

⁸(6:18) În manuscrisele majoritare: „găsim o puternică încurajare“ (decî modul indicativ), iar nu „să găsim o puternică

încurajare“ (subjonctiv). Prima variantă este chiar mai sigură.

⁹(6:20) D. Anderson-Berry: *Pictures in the Acts*, pg. 36ff. (Tablouri din cartea Faptele).

¹⁰(7:20) A. W. Rainsbury: „Able to Save to the Uttermost“, *The Keswick Week*, 1958, pg. 78.

¹¹(7:21) George Henderson: *Studies in the Epistle to the Hebrews*, pg. 86.

¹²(8:6) W. H. Griffith Thomas: *Hebrews: A Devotional Commentary*, pg. 103.

¹³(8:8) Henderson: *Hebrews*, pg. 92.

¹⁴(9:4) Cuvântul *thumiatêrion* este un lucru sau loc în care se arde tămâie.

¹⁵(9:11) În textul NU: „care au venit“.

¹⁶(9:13) J. Gregory Mantle: *Better Things*, pg. 109.

¹⁷(9:15) Kenneth S. Wuest: *Hebrews in the Greek New Testament*, pg. 162, 163.

¹⁸(10:10) George M. Landis, *Epistle to the Hebrews: On to Maturity*, pg. 116.

¹⁹(10:11) Alexander Balmain Bruce: *The Epistle to the Hebrews: The First Apology for Christianity*, pg. 34.

²⁰(10::37) Marvin Vincent: *Word Studies in the New Testament*, II:1150.

²¹(10:37) A. J. Pollock: *Modernism Versus the Bible*, pg. 19.

²²(10:38) În textul NU: „dreptul meu“.

²³(11:21) C. H. Mackintosh: *Genesis to Deuteronomy: Notes on the Pentateuch*, pg. 133.

²⁴(11:22) William Lincoln: *Lectures on the Epistle to the Hebrews*, pg. 106.

²⁵(11:35) G. H. Morrison: „Morrison on Luke,“ *The Glasgow Pulpit Series*, I:42.

²⁶(11:37) Textul critic (NU) omite cuvintele: „au fost ispițiți“.

²⁷(11:37) William G. Moorehead: *Outline Studies in the New Testament. Philippians to Hebrews*, pg. 248.

²⁸(12:2) A. B. Bruce: *Hebrews*, pg. 415, 416.

²⁹(12:10) J. H. Jowett: *Life in the Heights*, pg. 247, 248.

³⁰(12:11) Leslie Weatherhead: *Prescription for Anxiety*, pg. 32.

³¹(12:11) C. H. Spurgeon: „Choice Gleanings Calendar“.

³²(12:13) George Williams: *The Student's Commentary on the Holy Scriptures*, pg. 989.

³³(12:13) G. H. Lang: *The Epistle to the Hebrews*, pg. 240, 241.

³⁴(12:14) Wuest: *Hebrews*, pg. 222.

³⁵(12:20) Cuvintele: „lovită cu o săgeată“

lipsesc din majoritatea manuscriselor, inclusiv din cele mai vechi, fiind, probabil, un adaus de dată mai recentă.

³⁶(13:2) Se crede că unul din aceștia trei a fost Îngerul DOMNULUI, adică Cristos înainte de încarnarea Sa.

³⁷(13:20) Wuest: *Hebrews*, pg. 242.

³⁸(Excurs) C. I. Scofield: *Rightly Dividing the Word of Truth*, pg. 17.

³⁹(Excurs) David Baron: *The New Order of Priesthood*, pg. 39, 40.

BIBLIOGRAFIE

- Bruce, Alexander Balmain. *The Epistle to the Hebrews: The First Apology for Christianity*. Edinburgh: T. & T. Clark, 1908.
- Govett, Robert. *Christ Superior to Angels, Moses and Aaron*. Londra: J. Nisbet, 1884.
- Henderson, G. D. *Studies in the Epistle to the Hebrews*. Barkingaside, Anglia: Gl. F. Vallance, n.d.
- Hewitt, Thomas. *The Epistle to the Hebrews, TBC*. Grand Rapids: Eerdmans, 1960.
- Ironside, H. A. *Hebrews and Titus*. Neptune, N.J.: Loizeaux Brothers, 1932.
- Kelly, William. *Introduction Lectures to the Epistle to the Hebrews and the Epistle to Philemon*. Oak Park, IL: Bible Truth Publishers, n.d.
- Landis, G. M. *Epistle to the Hebrews: On to Maturity*. Oak Park: Emmaus Bible School, 1964.
- Lang, G. H. *The Epistle to the Hebrews*. Londra: Paternoster Press, 1951.
- Lincoln, William. *Lectures on the Epistle to the Hebrews*. Boston: Believers' Book-Room, n.d.
- Mantle, J. Gregory. "Better Things": *A Series of Bible Readings on the Epistle to the Hebrews*. New York: Christian Alliance Publishing Co., 1921.
- Meyer, F. B. *The Way into the Holiest*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1950.
- Moffatt, James. *A Critical and Exegetical Commentary on the Epistle to the Hebrews, ICC*. Edinburgh: T. & T. Clark, 1924.
- Moule, H. C. G. *Studies in Hebrews*. Grand Rapids: Kregel Publications, 1977.
- Newell, W. R. *Hebrews Verse by Verse*. Chicago: Moody Press, 1947.
- Pfeiffer, Charles F. *The Epistle to the Hebrews*. Chicago: Moody Press, 1962.
- Rainsbury, A. W. "Able to Save to the Uttermost," *The Keswick Week*. Londra: Marshall, Morgan and Scott Ltd., 1958.
- Thomas, W. H. Griffith. *Hebrews: A Devotional Commentary*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1961.
- Vine, W. E. *The Epistle to the Hebrews*. Londra: Oliphants Ltd., 1952.
- Westcott, B. F. *The Epistle to the Hebrews*. Londra: MacMillan, 1889.
- Wuest, K. S. *Hebrews in the Greek New Testament*. Grand Rapids: Eerdmans Publishing Co., 1947.

EPISTOLA LUI IACOV

Introducere

„[Iacov este] un predicator care vorbește ca un profet... într-un limbaj de o forță nemaîntâlnită în istoria literaturii creștine timpurii, cu excepția discursurilor lui Ius.“
— Theodor Zahn

I. Locul unic în Canon

Aprecierea scăzută pe care a acordat-o Martin Luther epistolei lui Iacov, numind-o: o „epistolă cu adevărat de paie“, este absolut greșită! Ceea ce l-a făcut pe Reformatore să greșească aici, pe când se lupta „pe viață și pe moarte“ cu cei ce propovăduiau că mântuirea este nu numai prin credință, ci și prin fapte, a fost neînțelegerea învățăturii lui Iacov referitoare la faptele bune. Dar Martin Luther nu este singurul care a judecat greșit cartea Iacov — una din primele epistole creștine. Unii au numit-o „un șirag de mărgele“, sugerând că epistola ar fi lipsită de coeziune, fiind alcătuită dintr-o seamă de paragrafe bineconturate, și apoi însăilate!

În realitate, această carte de dimensiuni mici este o capodoperă a scrisului didactic, având o puternică aromă iudaică, numind chiar și adunarea creștină (2:2, în textul grec) o „sinagogă“ — care nu este altceva decât termenul din greacă prin care se definește o adunare — care a ajuns curând după aceea să fie un termen folosit exclusiv pentru adunările iudaice, acesta fiind înțelesul actual al termenului.

În doar cinci capitole scurte, Iacov recurge la nu mai puțin de treizeci de exemple din natură pentru a ilustra adevăruri spirituale — acest lucru amintindu-ne de învățăturile Domnului nostru.

Este o epistolă foarte practică, ce tratează câteva subiecte nepopulare, cum ar fi stăpânirea limbii, pericolul ploconirii în fața celor bogați și necesitatea de a demonstra că credința noastră este reală, prin viața pe care o trăim.

II. PATERNITATEA

Multe nume din Biblie au suferit modificări în traiectoria străbătută de ele din ebraică, prin greacă, latină și franceză, ajungând în cele din urmă în engleză (desigur o

altă modificare au suferit unele din aceste nume când au fost redată în română, n.tr.). Nici unul din acestea nu diferă mai mult față de forma sa originală decât apelativul „James“, care este traducerea termenului elin: „Iakobos“, luat din termenul ebraic: „Yaakov“ (Iacob). Termenul *Iacov* (*sau Iacob*) (în engleză: „James“) era foarte popular la iudei, patru bărbați din Noul Testament purtând acest nume. Fiecare din ei a fost considerat drept scriitorul acestei epistole, cu mai mult sau mai puțin temei sau probabilitate documentară.

1. Iacov *Apostolul*, fiul lui Zebedei și fratele lui Ioan (Mat. 4:21). Dacă apostolul Iacov ar fi autorul epistolei de față, paternitatea sa asupra ei nu ar fi fost întâmpinată cu atâta reticență, atâta amar de vreme (vezi comentariile ce urmează). În plus, Iacov a fost martirizat în anul 44 d.Cr., adică la o dată probabil anterioră redactării epistolei.

2. Iacov *fiul lui Alfeu* (Mat. 10:3). Este un personaj aproape *necunoscut*, în afară de faptul că figurează pe listele apostolilor. Faptul că autorul se intitulează „Iacov“ fără să adauge vreun alt titlu distinctiv demonstrează că era *binecunoscut* în vremea aceea.

3. Iacov *tatăl lui Iuda* (nu Iscarioteanul, Luca 6:16). Acest om era și mai puțin cunoscut decât Iacov precedent și fără nici o teamă îl putem exclude din lista autorilor posibili ai epistolei.

4. Iacov *fratele vitreg al Domnului* (Mat. 13:55; Gal. 1:19). Este aproape sigur autorul epistolei ce-i poartă numele. Este binecunoscut, dar modest, întrucât nu menționează relația fizică cu Cristos (vezi Introducerea la Iuda). Este cel care a prezidat Conciliul de la Ierusalim, rămânând în acest oraș până la moartea sa. S-a remarcat ca un creștin *cu o puternică amprentă iudaică*, cu un stil de viață extrem de strict. Pe scurt, el este consemnat în istorie (Josephus) și în tradiția

bisericii exact ca unul care ar fi putut foarte bine să scrie o atare epistolă.

Dovezile externe. Iacov a avut parte de una din cele mai slabe mărturii *externe*, ea nefiind citată de părinții bisericii primare, ci doar pomenită în cadrul unor *aluzii* indirecte la ea. De asemenea nu figurează în Canonul Muratorian, probabil datorită faptului că provenea de la Ierusalim, se adresa iudeilor de răsărit și multora li se *părea* că contrazice învățătura propovăduită de Pavel referitor la îndreptățirea prin credință.

Dar Iacov este citată de Chiril din Ierusalim, de Gregorie din Nazianzus, de Atanasiu și de Ieronim. Eusebiu ne spune că Iacov s-a situat printre cărțile combătute de unii creștini (*antilegomena*), deși el personal o citează ca fiind text biblic, din Sfânta Scriptură.

Dovezile interne pentru cartea Iacov sunt foarte puternice. Conținutul cărții este în acord cu ceea ce cunoaștem despre stilul lui Iacov din Fapte și Galateni, precum și cu istoria Dispersației, așa cum se cunoaște aceasta din alte izvoare. Nu exista nici un motiv de a plastografia o asemenea carte. Apoi ea nu conține aproape nici o contribuție doctrinară majoră (spre deosebire de un fals din veacul al doilea, ce conținea învățături eretice majore). Josephus ne spune că Iacov se bucura de o reputație deosebită între iudei, datorită devotamentului său pentru lege. Dar a fost martirizat pentru mărturia depusă de el în favoarea lui Mesia, când i s-a interzis să mai vorbească despre El. Acest istoric evreu spune că Iacov a fost omorât cu pietre din ordinul marelui preot Anania. Eusebiu ne spune că Iacov a fost aruncat de pe streașina templului, pierind în cele din urmă sub ploaia ciomegelor. Hegesippus combină cele două tradiții.

Argumentul invocat de unii conform căruia greaca folosită în epistola lui Iacov ar fi „prea elevată” pentru a fi fost rodul unui iudeu din Palestina demonstrează o crasă necunoaștere a extraordinarului spectru de talente întâlnite în rândul poporului ales.

III. DATA

Josephus afirmă că Iacov a fost ucis în anul 62, ceea ce înseamnă că Scrisoarea trebuie să fi apărut înainte de această dată. Întrucât epistola nu spune nimic despre deciziile față de lege luate cu prilejul Conciliului de la Ierusalim (anul 48 sau 49 d.Cr.), prezidat de Iacov (Fapte 15), cei mai mulți învățați plasează data apariției cărții între anul 45 și 48 d.Cr.

IV. Fondul și temele

Deși se poate ca aceasta să fi fost prima carte din Noul Testament în ordinea apariției, ceea ce ar fi în măsură să explice puternica ei amprență iudaică, învățăturile ei nu trebuie delimitate ca aparținând altei epoci. Dimpotrivă, ele sunt tot atât de valabile și de aplicabile la noi, cei de azi, fiind foarte necesare.

Pentru a-și atinge scopul, Iacov face referiri frecvente la învățăturile Domnului Isus din Predica de pe Munte, așa cum reiese din comparația de mai jos:

<i>Subiectul</i>	<i>Iacov</i>	<i>Paralela în Matei</i>
Necazuri	1:2,12; 5:10	5:10-12
Rugăciune	1:5; 4:3; 5:13-18	6:6-13 7:7-12
Ochiul bun	1:8; 4:8	6:22, 23
Bogățiile	1:10,11; 2:6,7	6:19-21, 24-34
Mânia	1:19,20; 4:1	5:22
Legea	1:25;2:1,12,13	5:17-44
Profesiune doar de formă	1:26, 27	6:1-18
Legea regală	2:8	7:12
Îndurarea	2:13	5:7
Credința și faptele	2:14-26	7:15-27
Rădăcina și rodul	3:11, 12	7:16-20
Adevărata înțelepciune	3:13	7:24
Făcătorul de pace	3:17, 18	5:9
Judecarea altora	4:11, 12	7:1-5
Comorile ruginite	5:2	6:19
Jurămintele	5:12	5:33-37

În această scrisoare găsim referiri frecvente la lege, care este numită „legea desăvârșită“, „legea regală“ (2:8) și „legea libertății“ (2:12). Iacov nu susține că cititorii săi se află sub lege pentru mântuire sau ca regulă de viață. Mai degrabă, anumite porțiuni din lege sunt citate ca învățătură în neprihănire pentru cei ce sunt sub har.

Sunt, în cartea Iacov, multe asemănări cu Proverbe. Asemenea cărții Proverbe, cartea e redactată într-un stil viguros și aspru, cu imagini vii și plastice, ce se pretează greu unei redări schematice a conținutului. Cu-

vântul *înțelepciune* revine cu insistență.

Un alt cuvânt cheie la Iacov este *frați*, care apare de cincisprezece ori, amintindu-ne că Iacov se adresează unor credincioși, chiar dacă uneori pare să-i aibă în vedere și pe cei neconvertiți.

În unele privințe, Scrisoarea lui Iacov este cea mai autoritară din Noul Testament. Adică Iacov emite instrucțiuni cu mai mare frecvență decât oricare alt scriitor din Biblie. În spațiul restrâns a 108 versete găsim cincizeci și patru de porunci (forme de imperativ).

SCHIȚA CĂRȚII

- I. SALUTUL (1:1)
- II. ÎNCERCĂRI ȘI ISPITE (1:2-17)
- III. CUVÂNTUL LUI DUMNEZEU (1:18-27)
- IV. OSÂNDIREA PARȚIALITĂȚII (2:1-13)
- V. CREDINȚA ȘI FAPTELE (2:14-26)
- VI. LIMBA: FOLOSIREA EI CORECTĂ ȘI INCORECTĂ (3:1-12)
- VII. ÎNȚELEPCIUNEA: CEA ADEVĂRATĂ ȘI CEA FALSĂ (3:13-18)
- VIII. LĂCOMIA: CAUZA ȘI LEACUL EI (Capitolul 4)
- IX. BOGAȚII ȘI REMUȘCĂRILE DE CARE VOR AVEA ACEȘTIA PARTE (5:1-6)
- X. ÎNDEMN LA RĂBDARE (5:7-12)
- XI. RUGĂCIUNEA ȘI VINDECAREA BOLNAVILOR (5:13-20)

Comentariu

I. SALUTUL (1:1)

Scriitorul se prezintă ca fiind **Iacov, rob al lui Dumnezeu și al Domnului Isus Cristos**. Dacă autorul a fost fratele vitreg al Domnului — părere la care subscriem — atunci în viața lui a intervenit o minunată schimbare. Cândva el nu credea în Domnul Isus (Ioan 7:5). Ba se prea poate ca și el să fi crezut despre Isus că nu e în toate mințile (Marcu 3:21). Dar Domnul nostru a semănat cu răbdare sămânța cuvântului. Deși nu a fost apreciat, El a predat marile principii ale împărăției lui Dumnezeu. Apoi sămânța a încolțit în viața lui Iacov și ceea ce a

urmat a fost o transformare extraordinară de mare. Scepticul de altă dată a devenit un slujitor, căruia nu i-a fost rușine să se numească așa!

Numindu-se, de fapt, **rob al lui Dumnezeu și al Domnului Isus Cristos**, Iacov procedează corect, așezând pe **Dumnezeu și pe Domnul Isus** pe aceeași treaptă de egalitate. El Îl cinstește pe Fiul la fel de mult cât Îl cinstește pe Tatăl (Ioan 5:23). Iacov știa că „nici un om nu poate sluji la doi stăpâni“ (Mat. 6:24). Și totuși iată că se numește pe sine slujitor al lui Dumnezeu și al Domnului Isus. Nu avem însă nici o

contradicție aici, întrucât Dumnezeu Tatăl și Dumnezeu Fiul sunt coegali.

Scrisoarea e adresată **celor douăsprezece seminții care sunt împrăștiate**, textual: „care sunt în Dispersiune (sau *Diaspora*, în greacă). Acești oameni erau evrei din naștere, aparținând celor douăsprezece triburi ale lui Israel. Datorită păcatului Israelului, oamenii erau la această dată strămutați din țara lor de baștină și împrăștiați în țările din jurul Mediteranei. Împrăștierea *inițială* a avut loc atunci când cele zece triburi au fost duse în captivitate de asirieni în anul 721 î.Cr. Unii dintre aceștia au revenit însă în țară pe vremea lui Ezra și Neemia, dar ei nu formau decât o mică rămășiță. În Ziua Cincizecimii la Ierusalim se aflau în vizită iudei evlavioși din toate națiunile lumii cunoscute la acea dată (Fapte 2:4). Pe aceștia îi putem numi pe bună dreptate iudeii Dispersiunii. Dar ulterior a avut loc o altă dispersiune a iudeilor *creștini*. La Fapte 8:1 citim că primii creștini (proveniți în marea lor majoritate dintre evrei) au fost împrăștiați prin toată Iudeea și Samaria în urma prigoanelor dezlănțuite de Saul. Această împrăștiere este pomenită din nou când citim că credincioșii au fost izgoniți în Fenicia, Cipru și Antiohia. Prin urmare, oamenii cărora li se adresează Iacov s-ar fi putut să fi fost iudei ce fuseseră împrăștiați în oricare din aceste perioade de criză.

Întrucât toți credincioșii adevărați sunt străini și călători în lumea aceasta (Filip. 3:20; 1 Pet. 2:11), putem aplica această Scrisoare la noi înșine, chiar dacă nu ne-a fost inițial adresată direct nouă.

O altă întrebare mai dificilă se ridică aici: s-a adresat Iacov iudeilor necreștini, iudeilor care fuseseră convertiți la Cristos, sau și iudeilor credincioși, și celor necredincioși? În principal însă autorul pare să se adreseze credincioșilor adevărați, născuți din nou (1:18). Totuși uneori el pare să se adreseze și unora ce doar își spuneau creștini sau chiar celor neconvertiți. Una din dovezile faptului că Scrisoarea a fost redactată la o dată foarte timpurie rezidă în acea că ruptura dintre creștinii evrei și iudeii necredincioși nu era încă un fapt împlinit.

II. ÎNCERCĂRI ȘI ISPITE (1:2-17)

1:2 În secțiunea aceasta Iacov se ocupă de subiectul ispitei, folosind acest termen în două sensuri diferite. În versetele 2-12 ispitele sunt ceea ce am putea numi **încercări sfinte** sau probleme pe care Dumnezeu

le trimite, cu scopul de a testa realitatea credinței noastre și de a ne face să fim tot mai mult asemenea chipului lui Cristos. Pe de altă parte, în versetele 13-17 subiectul discuției îl constituie *ispitele nesfinte*, care vin dinlăuntru și conduc la păcat. Viața creștină este plină de probleme, care ne năpădesc când nici nu ne așteptăm. Uneori ele vin singure, altele sunt însoțite de o mulțime de alte probleme. Dar oricum ar fi lucrurile, problemele sunt inevitabile. Iacov nu spune: „**dacă treceți prin felurite încercări**“, ci **când treceți** prin ele, așa însemnând că nu putem scăpa de ele. Întrebarea se pune: „Ce vom face în acest caz? Cum vom reacționa la încercările ce vin peste noi?“

Există mai multe atitudini posibile pe care le putem adopta față de aceste testări și **încercări** ale vieții. Ne putem răzvrăti împotriva lor (Ev. 12:5), adoptând un duh de sfidare și laudându-ne că vom învinge prin propriile noastre puteri. Pe de altă parte, este posibil să cădem frânți de oboseală, cu inima sleită, gata să ne dăm bătuți, când nu mai putem îndura presiunile exercitate asupra noastră (Ev. 12:5), dar asta ar echivala cu atitudinea de fatalism și ne-ar face să ne îndoim dacă Domnul mai are grijă de noi. Și apoi am putea să bombănim, să ne văietăm și să protestăm împotriva necazurilor ce ne năpădesc. Este exact atitudinea de care ne previne Pavel la 1 Corinteni 10:10, ca nu cumva să ne-o însușim. O altă opțiune este să cădem în autocompătimire, gândindu-ne doar la noi înșine și cerșind compătimirea celor din jurul nostru. Și, în sfârșit, putem adopta o atitudine mult mai bună, lăsând ca aceste dificultăți și perplexități ce vin peste noi să ne exerseze (Ev. 12:11). Noi putem spune, de fapt: „Dumnezeu a îngăduit să vină peste mine această încercare, întrucât El are în vedere un plan. El îmi dorește binele prin acest lucru. Eu nu știu care este scopul urmărit de El, dar voi încerca să-l aflui. Oricum, eu vreau ca planurile Sale să se împlinească în viața mea.“ Aceasta este atitudinea promovată de Iacov: „**Frații mei, să priviți ca o mare bucurie când treceți prin felurite încercări.**“ Nu vă răzvrătiți! Nu cădeți răpuși de oboseală! Ci bucurați-vă! Căci problemele acestea nu vă sunt inamice, domnice să vă distrugă, ci prietene, venite să vă ajute să dezvoltați caracterul creștin.

Dumnezeu vrea să producă în fiecare

din copiii Săi un caracter cristianic; se străduiește să ne facă tot mai mult asemenea chipului lui Cristos. Dar procesul acesta implică, necesarmente, suferință, frustrări și perplexitate. Roadă Duhului nu se poate produce în condiții de vreme exclusiv însoțită, ci mai trebuie să vină și ploii și norii întunecați. E drept că încercările nu vor fi niciodată plăcute, ci ni se vor părea grele și dezagreabile. Dar după aceea ele vor produce roada pașnică a neprihănirii în cei care sunt astfel formați de ele (Ev. 12:11). De câte ori nu auzim câte un creștin spunând, după ce a trecut printr-o criză grea: „Nu mi-a fost deloc ușor, dar n-aș fi renunțat pentru nimic în lume la această experiență.“

1:3 Iacov se referă la încercarea credinței voastre, imaginând credința ca un metal prețios ce este supus de Topitor (Dumnezeu) la probă, ca să-i verifice autenticitatea. Metalul este supus la flăcările prigoanelor, bolilor, suferințelor și înfrustrărilor. Fără probleme, niciodată nu am dezvoltat în noi capacitatea de a răbda, de a îndura. Chiar oamenii din lume își dau seama că problemele au capacitatea de a întări caracterul. Vestitul industriaș Charles Kettering spunea odată: „Problemele sunt prețul progresului. Nu-mi aduceți decât probleme, căci veștile bune mă slăbesc.“

1:4 Numai lăsați răbdarea să-și facă desăvârșit lucrarea“, spune Iacov. Uneori când vin problemele, suntem cuprinși de disperare și recurgem la mijloace extraordinare pentru a scurtcircuita încercarea. Fără să-L consultăm pe Domnul, pentru a vedea ce scop a urmărit în încercarea respectivă, alergăm, de pildă, la doctor și înghițim doze uriașe de medicamente, pentru a scurta încercarea. Procedând însă așa, am putea zădărnici programul lui Dumnezeu în viața noastră. Și s-ar prea putea ca să trebuiască să trecem printr-o încercare mai îndelungată în viitor, până când se va fi realizat planul Său în viața noastră. Nu trebuie să scurtcircuităm dezvoltarea capacității de răbdare în viața noastră. Cooperând cu Dumnezeu, noi devenim creștini maturi și împliniți, care nu duc lipsă de nimic în ce privește harurile Duhului.

Niciodată nu trebuie să fim deznădăjduiți sau descurajați când trecem prin încercări. Nică o problemă nu este prea mare pentru Tatăl nostru. Sunt în viață unele probleme de care nu scăpăm niciodată. Pe acestea trebuie să învățăm să le acceptăm și

să dovedim că harul Lui este suficient. Pavel L-a rugat pe Domnul de trei ori să ia de la el o neputință fizică. Domnul nu i-a luat-o, dar i-a dat harul de a o suporta (2 Cor. 12:8-10).

Când suntem confrunțați cu probleme pe care vedem bine că Dumnezeu nu le va elimina din viața noastră, cel mai bine este să ne supunem voii Sale. Talentata compozitoare de imnuri creștine nevăzătoare a scris aceste rânduri pe când avea doar opt ani:

O, ce suflet fericit sunt Eu,
 Chiar dacă n-am vedere;
 Sunt hotărâtă ca-n astă lume
 Mulțumită să fiu mereu.
 De câte binecuvântări am eu parte,
 Ce altora nu le-au fost date!
 Să plâng și să susțin că sunt oarbă
 Asta nu pot și n-o voi face.
 — *Fanny Crosby*

Pacea vine atunci când ne supunem voii lui Dumnezeu.

Unele probleme sunt eliminate din viața noastră atunci când am învățat lecțiile pentru care au fost lăsate aceste probleme să vină peste noi. De îndată ce Topitorul poate să-și recunoască chipul în metalul topit, El stinge focul. Celor mai mulți dintre noi ne lipsește înțelepciunea de a privi presiunile vieții din perspectiva lui Dumnezeu. Mai degrabă, noi adoptăm un punct de vedere limitat, preocupându-ne de disconfortul imediat pe care ni-l aduce problema respectivă și uitând că planul lui Dumnezeu (care nu Se grăbește niciodată) este de a ne lărgi prin presiunile exercitate asupra noastră (Ps. 4:1, JND).

1:5 Nu ni se cere să înfruntăm problemele vieții în puterea propriei noastre înțelepciuni. Dacă, atunci când trecem printr-o încercare, ne lipsește priceperea duhovnicească, trebuie să mergem îndată la Dumnezeu, spunându-I totul despre starea noastră de năuceală și de necunoștință de cauză. Toți cei ce sunt exercitați astfel să descopere scopurile lui Dumnezeu în încercările ce vin peste ei vor fi răsplătiți cu **mână largă**. În plus, nu trebuie să ne îngrijorăm că Dumnezeu ne-ar certa, întrucât Lui îi face plăcere atunci când ne lăsăm modelați și învățați. Toți ducem lipsă de **înțelepciune**. Biblia nu dă răspunsuri *specifice* la o sumedenie de probleme ce se ivesc în viață. Ea nu rezolvă problema cum ne-am aștepta

noi, în câteva cuvinte, dar cuvântul lui Dumnezeu ne oferă totuși principiile generale pe care noi trebuie să le aplicăm în problemele concrete ce se ivesc zi de zi. De aceea avem nevoie de înțelepciune. Înțelepciunea spirituală este aplicarea practică a învățăturilor Domnului nostru la situațiile ce se ivesc în viața noastră de toate zilele.

1:6-8 Trebuie să ne apropiem de Dumnezeu cu credință, fără să ne îndoim. Trebuie să credem că ne iubeste și li pasă de noi; că nimic nu-l este cu neputință. Dacă ne îndoim de bunătatea și puterea Sa, nu vom avea parte de stabilitate în vremurile de restriște. S-ar putea ca într-un moment să ne odihnim în liniște, bizuindu-ne pe făgăduințele Sale, pentru ca în clipa următoare să simțim că Dumnezeu și-ar fi retras îndurarea de la noi. Astfel vom fi ca talazul mării, când sus pe înălțimi, când doborâți în vale — tulburați și aruncați înapoi și încolo. Lui Dumnezeu nu-l face cinste acest fel de credință care alternează între optimism și pesimism. El nu dăruiește pricepere duhovnicească unor astfel de oameni instabili și șovăielnici (v. 7, 8). În versetele 5-8, sursa înțelepciunii este Dumnezeu; ea se capătă prin rugăciune; și se dă cu mână largă, fără reproșuri; condiția esențială pentru primirea ei este ca noi să cerem cu credință, fără să ne îndoim.

1:9 La prima vedere, versetele 9-11 par să introducă un subiect cu totul nou sau, cel puțin, o paranteză a subiectului deja tratat. Dar Iacov nu face altceva decât să continue tema încercărilor sfinte, sprijinind-o cu exemple concrete. Fie că e sărac, fie că e bogat, un om poate avea parte de foloase spirituale îndelungate de pe urma calamităților și crizelor ce vin peste el în viață. De pildă, când un frate **dintr-o stare de jos** se găsește într-o stare de nemulțumire și descurajare, întotdeauna se va putea bucura că este moștenitor al lui Dumnezeu și moștenitor împreună cu Isus Cristos. El poate găsi mângâiere în adevărul potrivit căruia toate lucrurile sunt ale sale, iar el este al lui Cristos iar Cristos este al lui Dumnezeu. **Fratele dintr-o stare de jos** nu are probabil nici un control asupra împrejurărilor umile în care se află. Nu există motive să credem că starea lui se datorează atitudinii de lene sau nepăsare. Ci Dumnezeu a găsit de cuviință să-l așeze într-o categorie de salariați cu remunerație mică, din care n-a ieșit niciodată. Poate că dacă ar fi fost bogat, niciodată nu L-ar fi primit pe Cris-

tos. Dar acum, întrucât este în Cristos, a fost binecuvântat cu toate binecuvântările spirituale în locurile cerești. Ce trebuie să facă el? Să se revolte împotriva poziției pe care o ocupă în viață? Să se lase umplut de amărăciune și gelozie? Nicidecum. Ci trebuie să accepte din mâna lui Dumnezeu împrejurările asupra cărora nu are control, bucurându-se în schimb de binecuvântările spirituale.

Prea mulți creștini își petrec toată viața într-o stare de răzvrătire pentru că s-au născut aparținând unuia sau altuia dintre sexe, pentru vârsta lor, pentru statura lor și chiar pentru viața însăși. Fetele cu înclinații spre basketball și-ar dori să fie băieți. Tinerii ar dori să fie mai maturi iar cei maturi ar dori să fie din nou tineri. Cei scunzi îi invidiază pe cei înalți iar cei înalți ar dori să nu bată la ochi atât de mult cu statura lor. Ba unii chiar spun: „Aș vrea să mor!” Toate acestea frizează absurdul. Atitudinea pe care trebuie s-o aibă creștinul este aceea de a acceptare din mâna lui Dumnezeu a lucrurilor pe care nu le poate schimba. Acestea ne-au fost rânduite de Dumnezeu, au fost destinate pentru noi, ca noi să beneficiem la maximum de pe urma lor spre slava Lui și binecuvântarea altora. Noi trebuie să spunem alături de apostolul Pavel: „Prin harul lui Dumnezeu sunt ceea ce sunt” (1 Cor. 15:10). Pe măsură ce nu ne mai gândim la neputințele noastre, pierzându-ne, în schimb, în slujirea altora, vom ajunge să ne dăm seama că oamenii duhovnicești ne iubesc pentru ceea ce suntem, iar nu, spre exemplu, pentru înfățișarea noastră.

1:10, 11 În continuare Iacov își îndreaptă atenția spre cei bogați. Interesant că el nu spune: „Bogatul să se bucure de bogățiile sale”, ci afirmă că bogatul se poate bucura că a fost pus într-o stare de jos, învoindu-se astfel cu Ieremia 9:23, 24:

„Înțeleptul să nu se laude cu înțelepciunea lui, cel tare să nu se laude cu tăria lui, bogatul să nu se laude cu bogățiile lui. Ci, cel care se laudă să se laude că are pricepere și că Mă cunoaște, că știe că Eu sunt DOMNUL, care fac milă, judecată și dreptate pe pământ! Căci în acestea Îmi găsec plăcerea”, zice DOMNUL.

S-ar putea ca bogatul într-adevăr să descopere motive de bucurie dacă se va întâmpla să fie deposedat de averile sale. Poate că pierderea suferită pe planul afacerilor îl va aduce la Domnul. Sau dacă este

deja creștin, va putea primi cu bucurie pierderea bunurilor sale materiale, știind că în cer are o comoară mai bună și mai trainică (Ev. 10:34). Bogățiile pământești sunt sortite pierzării, ca **floarea ierbii** (Is. 40:6, 7). Dacă un om nu are altceva decât bogății materiale, atunci toate planurile sale se vor sfârși la mormânt. Iacov se ocupă de vremelnicia **ierbii** pentru a ilustra cât de trecătoare este viața bogatului și cât de mică valoarea avuțiilor sale. El **se va vesteji... în căile sale**. Ideea subliniată aici este desigur aceea că nici soarele, nici vântul nu pot afecta valorile *spirituale*. Orice încercare ce se lasă cu înțărirea noastră de iubirea lucrurilor trecătoare și cu alipirea noastră de lucrurile de sus este o binecuvântare, chiar dacă la început nu pare deloc așa. Iată deci cum aceiași har care îi înalță pe cei smeriți îi smerește pe cei bogăți. Și unii, și alții au motive să se bucure.

1:12 Încheind discuția despre încercările sfinte, Iacov rostește o binecuvântare asupra celui care rămâne în picioare când trece prin strâmtorări. După ce acest om va fi trecut cu bine prin testul la care a fost supus, **după ce va fi găsit bun (aprobat), va primi cununa vieții**. **Cununa vieții** nu este aici diadema regală, ci coroana dăruită învingătorului, ce va fi dăruită ca răsplată la Scaunul de Judecată al lui Cristos. Desigur nu se sugerează deloc că viața veșnică ar fi răsplată pentru răbdarea și trecerea cu bine prin încercările vieții. Mai degrabă, cei care au rezistat eroic vor fi onorați pentru felul lor de trai, bucurându-se de o apreciere mai profundă a vieții veșnice, când vor merge în cer. Paharul fiecăruia va fi plin în cer, dar paharele vor fi de dimensiuni diferite — cu alte cuvinte, nu toți vor avea aceeași capacitate de a se bucura de cer. Asta se are în vedere probabil prin sintagma: **cununa vieții** — o referire la o savurare mai deplină a gloriilor cerului.

Haideți acum să facem din această secțiune despre încercările sfinte ale vieții un capitol cu aplicație practică pentru viața noastră proprie. Cum reacționăm noi când vin peste noi diverse forme de încercare? Ne plângem oare cu amărăciune împotriva dezavantajelor de care avem parte în viață, sau ne bucurăm și-l mulțumim Domnului pentru ele? Facem noi paradă de strâmtorările prin care trecem, sau le suportăm în tăcere? Trăim noi în viitor, așteptând întotdeauna ca împrejurările să se schimbe, sau trăim în prezent, căutând să vedem mâna

lui Dumnezeu în tot ce ni se întâmplă în viață? Ne lăsăm cuprinși de autocompătimire, cerșind compasiunea altora, sau, mai degrabă, ne afundăm într-o viață de slujire a altora?

1:13 Acum discuția abordează tema ispitelor *nesfinte* (v. 13-17). După cum încercările sfinte au menirea de a scoate la iveală tot ce este mai bun în noi, tot așa ispitele nesfinte au menirea de a scoate din noi tot ce este mai rău. Trebuie însă să înțelegem bine un lucru: când suntem **ispitiți** să păcătuim, ispita *nu* vine de la **Dumnezeu**. E drept că Dumnezeu îi testează sau încearcă pe oameni, cu privire la credința lor, dar El niciodată nu-l ispitește pe cineva să comită nici o formă de rău. **El însuși** nu are nimic de a face cu **răul** și nu ademențe pe nimeni la păcat.

1:14 Omul este întotdeauna gata să dea vina pentru păcatele sale pe altcineva. Dacă nu poate da vina pe Dumnezeu, atunci se va agăța de psihologia modernă, spunând că păcatul este o „maladie“. În felul acesta el speră să scape de judecată. Dar păcatul nu este nici maladie, nici boală, ci un eșec moral, pentru care omul trebuie să dea socoteală. Unii chiar încearcă să dea vina pe obiectele neinsuflite din jurul nostru pentru păcatul comis de ei. Dar lucrurile „materiale“ nu sunt păcătoase în ele însele. Nu acolo își are păcatul obârșia. Iacov se duce până la viziunea leului când spune: **„Fiecare este ispitit când este atras și ademenit de pofta lui însuși.“** Păcatul izvorăște din noi înșine, din natura noastră veche, căzută și neregenerată. Isus a spus: „Din inimă ies gândurile rele, uciderile, adulterele, curviile, hoțiile, mărturia minciunoasă și blasfemiile“ (Mat. 15:19).

Cuvântul folosit de Iacov pentru **dorințe** în versetul 14 ar putea fi o referire la orice formă de dorință — și bună, și rea. Cuvântul în sine are o încărcătură morală neutră. Dar, cu puține excepții, el este folosit în NT pentru a descrie dorințe rele și în mod cert așa e folosit în textul nostru. Pofta este asemănată cu o femeie rea ce-și etalează farmecele, ademenindu-și victimele. Fiecare din noi este ispitit. Cu toții avem pofte urâte și atracții necurate, ce ne îndeamnă mereu să păcătuim. Prin urmare, suntem oare victime neputincioase atunci când suntem atrași de dorințele noastre și ademeniți? Nicidecum, deoarece ne stă în putință să alungăm toate gândurile păcătoase din mintea noastră, concentrându-ne în

schimb asupra unor subiecte curate și sfinte (Filip. 4:8). De asemenea, în clipa în care suntem sub jarul ispitei, Îl putem chema în ajutor pe Domnul, aducându-ne aminte că „Numele Domnului este un turn puternic; cel drept fuge în el și este în siguranță” (Prov. 18:10).

1:15 Dacă așa stau lucrurile, atunci de ce păcătuim? Iată răspunsul: **Apoi pofta, când a conceput, dă naștere păcatului.** În loc să demascăm gândul acela rău, e posibil ca noi să-l încurajăm, să-l nutrim și să-l savurăm. Acest act de încuviințare se aseamănă cu actul conjugal. Pofta concepe, după care se naște un bebeluș oribil, numit PĂCAT. Este un alt mod de a afirma că dacă ne gândim suficient la un act interzis, sfârșim prin a-l comite. Întregul proces al poftei care concepe și dă naștere păcatului este ilustrat cu pregnanță de incidentul de la 2 Sam 11:1-27 dintre David și Batseba.

Și păcatul, odată făptuit, aduce moartea, spune Iacov. Păcatul nu este un obiect steril și sterp, ci el naște proprii săi copii. Afirmarea că **păcatul produce moartea** poate fi înțeleasă în mai multe feluri. Mai întâi, păcatul lui Adam a adus moarte fizică asupra sa și a urmașilor săi (Gen. 2:17). Dar păcatul conduce și la moartea veșnică, spirituală — despărțirea definitivă a persoanei respective de Dumnezeu și de binecuvântare (Rom. 6:23a). Într-o anumită privință, păcatul are ca urmare moartea și pentru credincios. De pildă, la 1 Timotei 5:6 citim că o văduvă credincioasă care trăiește în plăceri este moartă, chiar dacă este încă în viață. Asta înseamnă că ea își irosește viața și nu împlinește deloc scopul pentru care a mântuit-o Dumnezeu. A fi în afara părtașiei cu Dumnezeu pentru un creștin este o formă de moarte, chiar dacă mai este încă în viață.

1:16, 17 Nu e neobișnuit ca cei care cad în păcat să dea vina pe Dumnezeu, iar nu pe ei, spunându-I, de fapt, Creatorului: „De ce m-ai făcut în felul acesta?” Dar asta e o formă de autoînșelăciune, căci de la Dumnezeu nu vin decât daruri bune. De fapt, El este sursa **oricărui dar bun și a oricărui dar desăvârșit.**

Iacov Îl descrie pe Dumnezeu ca pe **Tatăl luminilor.** În Biblie termenul *Tată* are uneori sensul de Creator sau Sursă (vezi Iov 38:28). Prin urmare, Dumnezeu este Creatorul sau Sursa **luminilor.** Dar ce se înțelege prin **luminii**? Negreșit aici sunt incluse corpurile cerești — soarele, luna și

stelele (Gen. 1:14-18; Ps. 136:7). Dar Dumnezeu mai este și Sursa oricărei lumini spirituale. Prin urmare, trebuie să ne gândim la El ca la Sursa oricărei forme de lumină din univers. **În care nu este nici schimbare, nici umbră de mutare.** Dumnezeu nu este ca aștrii cerești pe care i-a creat. Aceștia sunt într-o permanentă schimbare. Nu însă și Dumnezeu. El nu Se schimbă niciodată. Poate că Iacov se gândește nu numai la strălucirea diminuantă a soarelui și a stelelor, ci la relația lor schimbătoare față de pământ, în funcție de rotația planetei noastre și a celorlalte planete. Soarele, luna și stelele sunt caracterizate prin schimbare. Sintagma: **umbră de rotire** (în versiunea engleză, n.tr.) ar putea însemna **umbră** provocată de **rotire**, fiind probabil o referire la umbrele lăsate pe pământ de rotația sa în jurul soarelui. Sau poate că e o referire la eclipse. De pildă, o eclipsă solară are loc atunci când umbra lunii este proiectată pe pământ. La Dumnezeu este însă cu totul altfel. În El nu este nici o schimbare sau **umbră** provocată de **rotire.** Iar darurile Sale sunt tot atât de **desăvârșite** cum este El. Prin urmare, este de neconceput ca El să-l ademenească vreodată pe om să păcătuiască. Ispita vine din interiorul naturii rele a omului.

Să ne punem la încercare credința noastră pe tema ispitelor nesfinte. Încurajăm noi oare gândurile rele să-și facă cuib în mîntea noastră? Sau, mai degrabă, le alungăm imediat? Când păcătuim, spunem oare că n-am avut ce face, că nu s-a putut altfel? Îl învinuim noi oare pe Dumnezeu când suntem ispitiți să păcătuim?

III. CUVÂNTUL LUI DUMNEZEU (1:18-27)

Iacov s-a referit până acum la Dumnezeu cu apelativul de Tatăl (Părintele) luminilor. Acum el ne amintește că El mai este și Tatăl nostru și că ne-a dat un rol unic în vasta Lui creație. Noi ne putem împlini rolul ascultând de cuvântul adevărului (v. 19-27).

1:18 Pasajul acesta subliniază rolul jucat la nașterea din nou de cuvântul lui Dumnezeu, așa cum ni-l aplică Duhul Sfânt. Ni se spune că: „**Potrivit vocii Sale, El ne-a născut, prin Cuvântul adevărului, să fim ca cele dintâi roade ale creaturilor Sale.**” **Potrivit vocii Sale** — asta ne spune ce L-a determinat să ne mântuiască. El nu a fost forțat s-o facă, de vreun merit din noi

înșine. El a făcut-o din propria Lui voință, de bună voie. Noi n-am meritat dragostea Lui pentru noi, după cum n-am cumpărat-o și n-am căutat-o. Ci ea a fost cu totul un act voluntar din partea Sa. Este un lucru care ar trebui să ne determine să ne închinăm Lui! **Ne-a născut** — descrie realitatea nașterii din nou. Prin această naștere spirituală noi devenim copiii Săi — o relație care nu se poate schimba, întrucât o naștere nu poate fi anulată. **Prin Cuvântul adevărului** — Biblia este instrumentul nașterii din nou. În toate cazurile de convertire autentică este implicată Scriptura, fie pe cale orală, fie tipărită. În afară de Biblie noi n-am cunoaște calea mântuirii. Într-adevăr, nici n-am ști că mântuirea este disponibilă!

Să fim ca cele dintâi roade ale creaturilor Sale — sunt trei gânduri care se desprind în legătură cu termenul **roadele dintâi**. Mai întâi, **roadele dintâi** ale recoltei erau primul snop de grâu care s-a copt. Creștinii cărora le scrie Iacov se aflau printre primii credincioși din cadrul Dispensației Creștine. Desigur, toți credincioșii sunt **un fel de roade dintâi** ale creaturilor Sale, dar textul se referă în primul rând la creștinii evrei cărora li se adresează Iacov. În al doilea rând, **roadele dintâi** erau dăruite lui Dumnezeu ca semn de recunoștință pentru belșugul dat de El și ca recunoaștere a faptului că toate vin de la El și Li aparțin. Astfel toți credincioșii trebuie să se dăruiască pe ei lui Dumnezeu ca jertfe vii (Rom. 12:1, 2). În al treilea rând, **roadele dintâi** erau o garanție a recoltei depline ce urma. Iacov își aseamănă cititorii cu primii snopi de grâu din secerișul lui Cristos. Ei aveau să fie urmași de alții, de-a lungul veacurilor, dar ei au fost trimiși ca sfinți model, ca să etaleze roadele noii creații. În cele din urmă Domnul va popula întregul pământ cu alții asemenea lor (Rom. 8:19-23). Recolta deplină va fi atunci când Domnul Isus se va întoarce să domnească pe pământ. Între timp, ei trebuiau să dea dovadă de aceeași ascultare față de Creatorul pe care o vor manifesta toți locuitorii lumii în timpul Mileniului. Și deși pasajul de față se referă în principal la creștinii din primul veac, el are aplicație pentru fiecare din noi cei care cinstim numele lui Cristos.

1:19a Restul capitolului ne oferă instrucțiuni practice cu privire la modul în care putem fi roadele dintâi ale creaturilor Sale. Ne prezintă neprihănirea practică ce ar trebui să-i caracterizeze pe cei ce au fost

născuți din nou prin Cuvântul Adevărului. Noi știm că am fost născuți prin cuvânt, pentru ca să manifestăm adevărul lui Dumnezeu. **Așadar**² să ne facem datoria acum.

Trebuie să fim grabnici la ascultare. Este o poruncă neobișnuită, cu ușoare accente de umor. Este ca și cum am spune: „Grăbește-te să ascuți!” Înseamnă că noi trebuie să fim gata să **ascuțăm** (sau să auzim) cuvântul lui Dumnezeu, precum și orice sfat și îndemn evlavios. Trebuie să ne lăsăm învățați de Duhul Sfânt. Trebuie să fim înceți la vorbire. E surprinzător că Iacov are atâtea lucruri de spus despre vorbirea noastră! El ne atrage atenția la modul în care vorbim. Chiar natura ne învață acest lucru. Epictetus remarca cu multă vreme în urmă: „Natura i-a dat omului o singură limbă, dar două urechi, ca să auzim de la alții de două ori mai mult decât vorbim noi înșine.” Solomon ar fi fost întru totul de acord cu Iacov. El spunea odată: „Cine își păzește gura își păzește viața, dar cine își deschide larg buzele va avea parte de nimicire” (Prov. 13:3). Tot el a mai spus: „În mulțimea cuvintelor păcatul nu lipsește, dar cine își reține buzele este înțelept” (Prov. 10:19). Vorbăreții fără control sfârșesc prin a păcătuți.

1:19b, 20 Trebuie să fim înceți la mânie. Un om care este iute la mânie nu produce acel fel de neprihănire pe care îl așteaptă Dumnezeu de la copiii Săi. Cei care își ies din pepeni dau oamenilor o impresie greșită despre creștinism. Rămâne valabilă afirmația de la Proverbe 16:32 că „cel care este încet la mânie este mai bun decât cei viteji; și cine își stăpânește duhul e mai bun decât cel care cucerește o cetate.”

1:21 Un al mod de a ne manifesta ca roadele dintâi ale creaturilor Sale este de a lepăda orice necurăție și orice revărsare de răutate. Aceste vicii sunt asemănaute cu hainele murdare ce trebuiesc lepădate odată pentru totdeauna. În murdărie sunt incluse toate formele de necurăție, fie spirituale, fie mentale sau fizice. Sintagma: „**revărsare de răutate**” se referă probabil la acele forme de rău ce mai dăinuie încă în viața credinciosului, datând din zilele când era neconvertit. Se poate referi la păcatele ce se revărsă din viețile noastre, influențându-i pe alții. Sau se referă la răul abundent, în care caz Iacov nu descrie atât de mult excese răului, cât caracterul extrem de mârșav al răului. Sensul global al versetului se desprinde cu claritate. Pentru a primi adevărul

cuvântului lui Dumnezeu, trebuie să fim curaji din punct de vedere moral.

O altă cerință pentru a putea primi adevărul divin este **blândețea**. Este posibil să citim Biblia fără s-o lăsăm să ne vorbească. O putem studia în manieră academică, fără să fim afectați de ea. Mândria noastră, impietirea inimii și păcatul din noi ne fac să fim nereceptivi, împiedicându-ne să răspundem la ea. Numai cei care au duhul supus și smerit se pot aștepta să derive binefaceri maxime din Scriptură. „Pe cei smeriți El îi călăuzește în dreptate, și pe cei smeriți El îi învață calea Sa“ (Ps. 25:9). „Iată spre cine Îmi voi îndrepta privirile: spre cel care suferă și are duhul măhnit, spre cel care tremură la cuvântul Meu“ (Is. 66:2).

Iacov numește Scriptura **Cuvântul sădit în voi, care vă poate mântui sufletele**. Gândul care se desprinde de aici este că cuvântul devine un depozit sacru în viața creștinului, când acesta se naște din nou. Textul marginal al versiunii RV sună astfel: „cuvântul înăscut“. Cuvântul **vă poate mântui sufletele**; Biblia este instrumentul de care se folosește Dumnezeu la nașterea din nou. El recurge la cuvânt pentru a mântui sufletul nu numai de pedeapsa păcatului, ci și de puterea acestuia. El se folosește de cuvânt pentru a ne salva nu numai de oșândă în veșnicie, ci și de ravagiile pe care le face păcatul în *viața aceasta*.³ Negreșit la acest aspect actual și permanent al mântuirii se referă Iacov în versetul 21.

1:22 Nu este de ajuns să primim cuvântul sădit; ci mai trebuie să și ascultăm de el. Nu este nici o virtute în a poseda o Biblie sau chiar în a o citi ca pe o simplă lucrare literară. Trebuie să existe dorința puternică de a-L auzi pe Dumnezeu vorbindu-ne, precum și dispoziția de a face fără murmur tot ce ne spune El. Trebuie să transpunem în practică Biblia, să acționăm asupra celor citite. Cuvântul trebuie să devină trup în viața noastră, să prindă viață. Nu trebuie să existe nici un moment în care să ne apropiem de Scriptură fără să-i permitem să ne schimbe viața, înspre mai bine. A declara că iubim cuvântul lui Dumnezeu sau a ne da în cercetători ai Bibliei este o formă de autoamăgire, dacă sporirea cunoștințelor noastre din Cuvânt nu produce în viața noastră o asemănare tot mai mare cu Domnul Isus. A continua să acumulăm o cunoaștere intelectuală a Bibliei, fără să și ascultăm de ea, poate fi o capcană, iar nu o

binecuvântare. Dacă învățăm mereu ce trebuie să facem, dar nu punem în practică aceste lucruri, vom deveni deprimați, frustrați și nepăsători. „Impresia neînsoțită de expresie duce la depresie.“ De asemenea devenim mai răspunzători față de Dumnezeu. Combinația ideală este să citim Cuvântul și să ascultăm implicit de el.

1:23, 24 Oricine aude cuvântul, dar nu și schimbă purtarea este ca un om care privește grăbit în oglindă în fiecare dimineață, după care uită ceea ce a văzut. El nu beneficiază în nici un fel de faptul că s-a privit în oglindă. Desigur, există anumite lucruri în înfățișarea noastră care nu pot fi schimbate. Dar chiar și atunci, privindu-le ar trebui să fim smeriți! Iar când oglinda ne spune: „Spală-te!“ sau „Bărbierește-te“ sau „Piaptână-te!“ sau „Perie-ți părul!“, se cuvine măcar să facem ceea ce ni se spune. Altminteri oglinda n-ar mai avea nici un folos practic pentru noi.

Este posibil să citim Biblia cu ușurință sau dintr-un sentiment al datoriei, fără să fim afectați de ceea ce citim. Noi vedem ce ar trebui să facem, dar curând uităm și trăim ca și când am fi deja desăvârșiți. Acest tip de automulțumire împiedică progresul spiritual.

1:25 În contrast direct cu această situație se află omul care își adâncește privirile în cuvântul lui Dumnezeu și își face obicei din a o pune mereu în practică. Privirea lui contemplativă, meditativă și așintită are urmări practice în viața sa. Pentru el Biblia e **legea desăvârșită a libertății**. Preceptele sale nu sunt o povară, ci îi spun să facă exact ceea ce naturii lui noi îi place să facă. Pe măsură ce ascultă tot mai mult de Scriptură, el descoperă adevărata libertate și eliberare de tradițiile omenești și de raționamentele firești. Adevărul îl face liber. Acesta e omul care beneficiază de pe urma Cuvântului lui Dumnezeu, Biblia. El nu uită ce a citit. Mai degrabă, caută să trăiască în viață cele citite, punându-le în practica zilnică. Ascultarea lui simplă, de copil, aduce binecuvântări incalculabile asupra sufletului său. Acesta va fi **fericit în ceea ce face**.

1:26, 27 Aici se face un contrast între **religia zadarnică și religia curată și neîntinată**. Prin religie se înțelege aici tiparele externe de comportament legate de convingerile religioase. Se referă la formele exterioare, mai degrabă decât la duhul lăuntric. Înseamnă exprimarea externă a concepției prin închinare și slujire, mai degrabă decât

prin doctrinele în care crede cineva.

Oricine crede că este religios, dar nu-și poate stăpâni limba.... religia unui astfel de om este zadarnică. S-ar putea ca acest om să respecte tot felul de ceremonii religioase, care-l fac să pară foarte cucernic. Dar el se înșeală singur. Lui Dumnezeu nu-l trebuie ritualurile. Pe El Îl interesează o viață de neprihănire practică.

O limbă neînfrânată este doar unul din exemplele religiei zadarnice. Orice comportament ce nu concordă cu credința creștină este lipsit de valoare. Se spune că un băcan era în realitate un înșelător, care se ascundea după un paravan de pioșenie. Locuința sa era deasupra magazinului său. În fiecare dimineață își chema asistentul: „John!”

„Da, domnule.”

„Ai botezat laptele?”

„Da, domnule.”

„Ai colorat untul?”

„Ai pus cicoare în cafea?”

„Da, domnule.”

„Foarte bine. Acum vino sus, la citirea Cuvântului și rugăciunea de fiecare dimineață!”

Iacov spune că o atare religie este zadarnică. Ceea ce dorește să vadă Dumnezeu este un gen de evlavie practică, marcată de un interes real față de nevoile altora și de dorința de a ne păstra viața neîntinată. Ca exemple de religie curată și neîntinată Iacov îl elogiază pe omul care vizitează orfanii și văduvele nevoiașe și care se păstrează neîntinată de lume.

Cu alte cuvinte, elaborarea practică a nașterii din nou se găsește în „acte de har și într-o umblare a detașării de lume.” Guy King definește aceste virtuți drept dragoste practică și sfințire practică.

Noi trebuie să ne punem *propria noastră credință* la încercare în lumina următoarelor întrebări: Citesc eu Biblia cu doriința smerită de a-L lăsa pe Dumnezeu să mă mustre, să mă învețe și să mă schimbe? Doresc eu să-mi înfrânez cu adevărat limba? Îmi scuz eu izbucnirile de nervi? Sau vreau să dobândesc biruința asupra lor? Cum reacționez când cineva spune o glumă necuviincioasă? Se manifestă credința mea prin fapte de milostenie și omenie față de cei care nu au cum să mă răsplătească pentru acestea?

IV. OSÂNDIREA PARȚIALITĂȚII

(2:1-13)

Prima jumătate a capitolului 2 înfievăază

practica de a căuta la fața omului. Favoritismul este cu desăvârșire străin de caracterul și exemplul Domnului sau de învățăturile NT. Nu este loc în creștinism pentru snobism sau discriminare.

2:1 Mai întâi de toate, practica este interzisă cu desăvârșire. Observați de la început că îndemnul este adresat credincioșilor, cum reiese din cuvintele de salut: **„Frații mei.”** **Credința Domnului nostru Isus Cristos** se referă la credința creștină. Nu este vorba de încrederea sau de probitatea Lui, ci de comoara de adevăr pe care ne-a încredințat-o El. Însăilând toate aceste gânduri, aflăm că Iacov spune, de fapt: **„Frații Mei**, în practicarea zilnică a **credinței creștine**, să nu dați dovadă de **parțialitate**“. Snobismul și deosebirile de clasă sunt total inconsecvente cu creștinismul adevărat. Servilismul sau ploconirea în fața unor mai mari de pe lumea aceasta nu are ce căuta în prezența Domnului Slavei. Disprețul pentru alții pe criterii ce țin de origine, de rasă, sex sau sărăcie constituie, practic, o tăgăduire a credinței. Porunca aceasta nu contrazice alte porțiuni din NT unde credincioșii sunt învățați să respecte dregătorii, stăpâanii, bătrânii și părinții. Există anumite relații rânduite divin care trebuie recunoscute (Rom. 13:7). În pasajul acesta se pune doar problema celui respect servil față de oameni din pricina îmbrăcămînții scumpe pe care o poartă sau a altor distincții artificiale.

2:2-4 Lucrul acesta e confirmat de ilustrația vie pe care o dă Iacov în versetele 2-4. Guy King a intitulat cu multă măiestrie această secțiune drept: „Plasatorul miop“. Scena este o adunare locală⁴ de creștini. Iată că își face apariția un domn distins, elegant îmbrăcat, **cu un inel de aur în deget**. Ușierul se apleacă umil în fața lui, după care îl conduce pe distinsul vizitator la un loc proeminent, în față. De îndată ce revine ușierul la ușa bisericii, întâlnește un alt vizitator, de data aceasta un om sărac, îmbrăcat în veșminte ponosite. (Sintagma: **îmbrăcăminte murdare** nu înseamnă neapărat că hainele sale trebuiau date la curățat, cum reiese și din versiunea română, unde se spune **haine zdrențăroase**.) De data aceasta ușierul își dă toate silințele să salveze adunarea de la o scenă penibilă, oferindu-i vizitatorului doar un loc în picioare, în partea din spate a bisericii sau, în cel mai bun caz, un loc pe jos, la picioarele scaunului său de ușier din antreu. Ni se

pare incredibil că cineva s-ar putea comporta în halul acesta. Poate vom spune că este o ilustrație exagerată, dar când privim în inima noastră, constatăm că adesea facem și noi aceste distincții bazate pe pătura socială din care provine cineva, și astfel devenim **judcători cu gânduri rele**.

Probabil că cel mai izbitor exemplu al acestei purtări în biserică de astăzi este discriminarea manifestată față de oamenii de alte rase sau culori. Credincioșii negri au fost ostracizați în multe cazuri sau cel puțin au fost făcuți să se simtă incomozi și nedoriți. Iudeii convertiți nu au fost întotdeauna acceptați cu brațele deschise în adunări creștine. Apoi creștinii din Orient au fost și ei jinta unor forme de discriminare. Se recunoaște că există probleme sociale enorme în întregul domeniu al relațiilor rasiale. Dar creștinul trebuie să fie fidel principiilor divine. El are obligația de a exprima în practică adevărul potrivit căruia toți credincioșii sunt una în Cristos Isus.

2:5, 6a Parțialitatea este total neconcordanță cu credința creștină. Iacov demonstrează acest lucru în versetele 5-13. El prezintă patru motive puternice pentru care este caraghios ca un credincios să-i favorizeze pe bogați și să-i privească de sus pe cei săraci.

Mai întâi, înseamnă că îl dezonorăm pe un om pe care **Dumnezeu** îl onorează. Dumnezeu a ales pe oamenii săraci ai acesti lumi să fie bogați în credință și moștenitori ai împărăției pe care a făgăduit-o El celor care îl iubesc. Săracii sunt aleșii lui Dumnezeu, elita lui Dumnezeu, moștenitori ai lui Dumnezeu și iubitori ai lui Dumnezeu. De nenumărate ori în Scriptură constatăm că săracii, iar nu bogații, se alătură cauzei lui Cristos. Domnul nostru Însuși a spus: „Săracilor li se predică evanghelia“ (Mat. 11:5). Tocmai oamenii de rând L-au ascultat cu bucurie, nu bogații și aristocrații (Marcu 12:37). Nu mulți nobili sunt chemați, ci neștiutorii, slăbănogii, umilii, disprețuiții și neînsemnații acestei lumi (1 Cor. 1:26-29). Bogații sunt de regulă săraci în credință, pentru că își pun încrederea în bogății, în loc să și-o pună în Domnul. Pe de altă parte, săracii au fost aleși de Dumnezeu să fie bogați în credință. Un sondaj realizat în rândurile cetățenilor împărăției Sale ar releva că cei mai mulți dintre ei sunt săraci. În împărăție, ei vor ocupa însă poziții de bogăție și glorie. Ce mare nechibzuință este atunci și ce periculos este să-i

tratăm cu dispreț pe cei care într-o zi vor fi înălțați în împărăția Domnului și Mântuitorului nostru!

2:6b Un al doilea motiv pentru care este o nechibzuință să ne ploconim în fața celor bogați este că, în ansamblul lor, ca și clasă, ei sunt cei care în mod caracteristic au asuprit copiii lui Dumnezeu. Argumentul este stufos și chiar puțin confuz în acest punct. Bogatul menționat anterior era negreșit un credincios. Asta nu înseamnă că bogații din versetul 6 sunt și ei credincioși. Ceea ce spune Iacov este doar atât: „De ce să dați dovadă de favoritism față de oameni doar pentru că sunt bogați? Procedând așa, voi îi cinstiți pe cei ce v-au asuprit cei dintâi, ei care v-au târat la tribunale.“ Calvin a redat foarte succint esența argumentului, în cuvintele: „De ce să-i cinstiți pe călai?“

2:7 Un al treilea motiv pentru care este o dovadă de nechibzuință să fim părținitori față de cei bogați este faptul că ei în mod obișnuit folosesc numele lui Cristos în limbaj necuviincios sau de-a dreptul murdar. Or, acesta este **nobilul nume prin care sunt numiți credincioșii** — creștini, sau urmași ai lui Cristos. Deși păcatul batjocoririi numelui Domnului nu este monopolul exclusiv al celor bogați, trebuie precizat însă că cei care îi persecută pe credincioșii săraci adesea însoțesc aceste acțiuni de cele mai grele cuvinte care pot fi adresate Mântuitorului. Prin urmare, de ce ar manifesta credincioșii o atitudine de favoritism față de oricine, doar pentru faptul că este bogat? Trăsăturile care merg mână în mână cu bogățiile nu aduc, de obicei, cinste Domnului Isus. Sintagma: **nobilul nume prin care sunteți numiți** ar putea fi tradusă și prin: „numele acela frumos, care a fost chemat peste voi.“ Unii cred că aici ar fi o referire la botezul creștin. Credincioșii sunt botezați în numele Domnului Isus. Este exact numele pe care îl blasfemiază de obicei bogații.

2:8 Al patrulea argument al lui Iacov spune că orice atitudine de favoritism față de bogați violează legea conform căreia: trebuie „să-ți iubești aproapele ca pe tine însuși, care se numește legea regală, întrucât aparține Regelui și este regele tuturor legilor. Poate că ușierul și-a scuzat purtarea față de cel bogat, spunând că nu a făcut altceva decât să-și iubească aproapele ca pe sine însuși. Numai că față de cel sărac nu a mai aplicat același principiu! Dacă ne-am

iubi cu adevărat semenii ca pe noi înșine, i-am trata exact așa cum am dori să fim tratați noi înșine. Or, noi nu am dori să fim disprețuiți, doar pentru faptul că suntem săraci, nu-i așa? Atunci nici noi nu avem voie să-i disprețuim pe alții doar pentru că sunt săraci!

Dintre toate învățăturile Bibliei, aceasta este una dintre cele mai revoluționare: **Să-ți iubești aproapele ca pe tine însuși.** Gândiți-vă ce înseamnă aceasta! Înseamnă că trebuie să avem grijă de alții exact așa cum avem grijă de noi înșine. Cu alte cuvinte, ar trebui să facem tot ce ne stă în putință pentru a ne asigura că ei au prilejul de a-L cunoaște pe binecuvântatul nostru Mântuitor. Prea de multe ori deciziile noastre se bazează pe modul în care credem că ne vor afecta acțiunile respective. Altfel spus: suntem egocentriști. Ne ploconim în fața celor bogați pentru că sperăm că ne vom alege cu ceva, fie pe plan social, fie material. Iar pe cei săraci îi neglijăm întrucât puține sunt speranțele să câpătăm ceva similar de la ei. **Legea regală** interzice o atare exploatare a altora. Ea ne învață să ne iubim aproapele ca pe noi înșine. Iar dacă întrebăm: „Cine este aproapele?“, răspunsul îl aflăm din istoria bunului samaritean (Luca 10:29-37), unde aproapele este orice persoană căreia noi putem să-i venim în ajutor.

2:9 A căuta la fața omului este o violare a legii regale. Este **păcat** și încălcare a legii. Păcatul este orice neconformare a voia lui Dumnezeu, așa cum ne-a fost revelată aceasta sau eșecul de a întruni normele Sale. Iar prin încălcare se înțelege orice violare a unei legi cunoscute. Anumite fapte sunt păcătoase pentru că prin natura lor sunt inerent greșite, rele, dar ele devin încălcări ale legii atunci când sunt puse în evidență de o anumită lege pe care o încălcă. **Parțialitatea** este un păcat întrucât este greșită în sine. Dar mai este și o încălcare, prin faptul că există o lege care interzice acest comportament.

2:10 A călca o singură părțică a legii înseamnă a te face vinovat de toate încălcările. Legea este ca un lanț cu zece verigi, căruia dacă i-ai rupt o verigă, tot lanțul s-a rupt. Dumnezeu nu ne îngăduie să păzim un anumit set de legi, iar pe altele să le călcăm.

2:11 Același Dumnezeu care a interzis adulterul a interzis șiuciderea. Poate că cineva nu s-a făcut vinovat de adulter, dar

a ucis. Este el un călcător al legii? Bineînțeles că da! Duhul legii spune că trebuie să ne iubim aproapele ca pe noi înșine. Adulterul este negreșit o încălcare a acestei porunci, dar tot așa este și uciderea. După cum este și snobismul și discriminarea. Dacă săvârșim vreunul din aceste păcate, ne-am făcut vinovați de eșecul de a împlini legea.

CELE ZECE PORUNCI

Acum trebuie să facem o pauză, în cadrul discuției noastre, pentru a ne ocupa pe larg de o problemă de bază ce derivă din argumentul lui Iacov. Problema care se pune este următoarea: „Suntem noi, creștinii, sub lege, sau nu?“ Negreșit s-ar părea că Iacov impune Cele Zece Porunci asupra credincioșilor creștini. În mod concret el se referă la a șasea și a șaptea poruncă, care interzic uciderea și adulterul. De asemenea el rezumă ultimele cinci porunci în cuvintele: „Să-ți iubești aproapele ca pe tine însuși.“ Dar a-i pune pe credincioși sub lege, ca principiu de viață, ar constitui o contradicție a altor texte din NT, cum este cel de la Romani 6:14: „Voi nu sunteți sub lege, ci sub har“; Romani 7:6: „Noi am fost izbăviți de lege“; Romani 7:4: „Voi ați murit față de lege prin trupul lui Cristos“ (vezi și Gal. 2:19; 3:13, 24, 25; 1 Tim. 1:8, 9; Ev. 7:19.) Faptul că creștinii nu se află sub Cele Zece Porunci este precizat fără echivoc la 2 Corinteni 3:7-11.

Atunci de ce insistă Iacov să le prezinte credincioșilor din această epocă a harului chestiunea legii? Mai întâi, creștinii nu sunt sub lege ca regulă sau principiu de viață. Cristos, nu legea, este modelul credinciosului. Acolo unde este lege trebuie să fie și pedeapsă. Or, pedeapsa pentru călcarea legii este moartea. Cristos a murit ca să plătească pedeapsa pentru călcarea legii. Cei care sunt în Cristos au fost, așadar, izbăviți de lege și de pedeapsa ei. Dar anumite principii ale legii *continuă* să aibă valabilitate, fiind de o valoare nepieritoare. Aceste precepte se aplică la toți oamenii, din toate veacurile. Idolatria, adulterul, uciderea și hojia sunt rele în ele însele — greșite din punct de vedere fundamental și inerent. Ele sunt la fel de greșite, fie că sunt comise de credincioși, fie de necredincioși. Mai mult, nouă din Cele Zece Porunci sunt repetate în cuprinsul epistolelor. Singura poruncă ce nu se repetă este cea privitoare la Sabat. Nicăieri nu li se spune creștinilor să țină Sabatul

sau ziua a șaptea a săptămânii, întrucât acea poruncă are un caracter ceremonial, mai degrabă decât moral. Nu era greșit în sine ca un iudeu să lucreze în ziua a șaptea. Era greșit doar pentru că Dumnezeu pusese deoparte acea zi.

În fine, trebuie să arătăm că cele nouă porunci ce se repetă în epistole la nu sunt date ca pe o *lege*, ci ca îndrumări în neprihănire, pentru copiii lui Dumnezeu. Cu alte cuvinte, Dumnezeu nu le spune creștinilor: „Dacă vei fura, vei fi condamnat la moarte.“ Sau: „Dacă vei săvârși o faptă imorală, îți vei pierde mântuirea.“ Mai degrabă, El spune: „Eu te-am mântuit prin harul Meu. Acum eu vreau ca tu să trăiești o viață sfântă, izvorâtă din dragostea ta pentru Mine. Dacă dorești să știi ce aștept Eu de la tine, atunci răspunsul îl vei găsi în Noul Testament. Acolo vei găsi nouă din Cele Zece Porunci, repetate. Dar vei mai găsi și învățăturile Domnului Isus, care reclamă de fapt *norme de conduită cu mult mai elevate decât cele cerute de lege*.“ Prin urmare, Iacov nu-i așează pe credincioși sub lege și sub osânda ei. El nu spune: „Dacă vei căuta la fața omului, vei călca legea și astfel vei fi condamnat la moarte.“ †

2:12 Iată ce spune Iacov: „Ca credincioși, voi nu mai sunteți sub legea robiei, ci sub legea libertății, adică a libertății de a face tot ce este bine și drept. Legea lui Moise cerea să-ți iubești aproapele dar nu-ți dădea și puterea de a face acest lucru și te condamna dacă greșea. Sub har, și se dă puterea de a-ți iubi aproapele și ești răsplătit când faci acest lucru. Tu nu-ți iubești aproapele pentru ca să fii mântuit, ci îl iubești tocmai pentru faptul că ești deja mântuit, ca o urmare a acestui fapt. Îți iubești aproapele nu de teama că vei fi pedepsit, ci pentru că-L iubești pe Cel care a murit pentru tine și a înviat din morți. Când vei sta înaintea Scaunului de judecată al lui Cristos, vei fi răsplătit sau vei suferi o pierdere, prin raportare la această normă. Nu se va pune deloc chestiunea mântuirii, ci a răsplătirii.“ Sintagma: „**Așa să vorbiți și așa să faceți**“ se referă la cuvinte și la fapte. Între mărturisire și trăirea în practică trebuie să existe o deplină concordanță. Prin cuvintele și faptele lor, credincioșii trebuie să evite orice favoritism, trebuie să aibă grijă să nu caute la fața omului, să nu dea dovadă de părtinire, întrucât asemenea încălcări ale legii vor fi judecate la Scaunul de Judecată al lui Cristos.

2:13 Versetul 13 trebuie înțeles în lumina contextului. Iacov se adresează credincioșilor. Nu se pune deloc chestiunea pedepsei veșnice aici, întrucât acea pedeapsă a fost ispășită odată pentru totdeauna de Cristos pe crucea de la Calvar. Mai degrabă textul de față se referă la modul în care se poartă Dumnezeu cu noi aici pe pământ, în calitate noastră de copii ai Săi. Dacă nu dăm dovadă de **milă** față de alții, înseamnă că nu umblăm în părtășie cu Dumnezeu și că ne putem aștepta să culegem consecințele acestei stări de alunecare de la credință.

Mila triumfă asupra judecării ar putea însemna că Dumnezeu ar dori să-și arate mila Sa asupra noastră, mai degrabă decât să ne disciplineze (Mica 7:18); judecata este „lucarea“ Sa „ciudată“. Versetul ar putea însemna că noi ne vom putea bucura la judecată, dacă am dat dovadă de milă față de alții, dar dacă nu ne-am purtat cu îndurare față de cei pe care pe drept am fi putut să-i condamnăm, atunci nici nouă nu ni se va arăta milă. Sau ar putea însemna că **mila triumfă asupra judecării** în sensul că întotdeauna este mai mare decât judecata. Ideea generală care se desprinde de aici este că dacă vom arăta milă față de alții, judecata ce pe bună dreptate am merita-o ar putea fi înlocuită cu îndurare.

Să ne cercetăm, așadar, în privința acestei chestiuni importante a părtinirii. Suntem noi oare dintre aceia care manifestă mai multă amabilitate și bunătate față de cei ce fac parte din rasa noastră, decât față de oamenii din alte rase? Sau suntem noi mai dispuși față de cei tineri, decât față de cei bătrâni? Suntem noi mai deschiși față de cei plăcuți la înfățișare decât față de cei lipsiți de frumusețe? Suntem noi mai doriți să ne împrietenim cu oamenii suspuși, decât cu cei care sunt relativ necunoscuți? Evităm noi oare persoanele cu diverse neputințe fizice, căutând, în schimb, compania celor puternici și sănătoși? Ne purtăm noi oare cu părtinire față de cei bogați, în detrimentul celor săraci? Întoarcem oare spatele „străinilor“ sau celor care nu vorbesc bine limba noastră maternă?

Răspunzând la aceste întrebări, să ne amintim că modul în care îi tratăm pe cel mai puțin admirabil credincios este exact modul în care Îl tratăm pe Mântuitorul (Mat. 25:40).

V. CREDINȚA ȘI FAPTELE (2:14-26)

Versetele acestea sunt, probabil, cele

mai controversate din întreaga epistolă a lui Iacov. Chiar și unele mari personalități ale bisericii, cum este Luther, au văzut un conflict ireconciliabil între învățătura lui Iacov despre îndreptățire prin fapte și accentul pus de Pavel pe faptul că îndreptățirea se capătă prin credință. Versetele acestea au fost însă greșit tălmăcite de unii, pentru a le face să sprijine erezia conform căreia noi am fi mântuiți prin credință și prin fapte — sau așa-numitul „sinergism”. Cu alte cuvinte, trebuie să ne încredem în Domnul Isus ca Mântuitor, dar asta nu ar fi, chipurile, de ajuns, ci ar fi nevoie să adăugăm la lucrarea Sa răscumpărătoare propriile noastre fapte de caritate și de devoțiune.

Secțiunea de față ar putea fi intitulată: „Îndreptățirea prin fapte”, întrucât într-o anumită privință noi *suntem* îndreptățiți prin fapte. De fapt, pentru a putea pricepe întreg adevărul referitor la îndreptățire, trebuie să înțelegem limpede că există șase aspecte ale îndreptățirii. Noi suntem îndreptățiți prin *har* (Rom. 3:24), adică noi nu merităm să fim îndreptățiți, ci, exact opusul. Noi suntem îndreptățiți prin *credință* (Rom. 5:1). Credința este răspunsul omului la harul lui Dumnezeu. Prin credință, noi acceptăm darul fără plată. Credința este aceea care își însușește ceea ce a făcut Dumnezeu pentru noi. Noi suntem îndreptățiți prin *sânge* (Rom. 5:9). Aici sângele este prețul ce trebuia plătit pentru a ni se procura îndreptățirea. Datoria păcatului a fost achitată de sângele scump al lui Cristos, Dumnezeu putând acum să-i îndreptățească pe păcătoșii nesfinți pe baza faptului că s-a plătit un preț, că s-au îndeplinit cerințele neprihănirii. Noi suntem îndreptățiți de către *Dumnezeu* (Rom. 8:33). Aici adevărul este că Dumnezeu e Persoana care face îndreptățirea. Noi suntem îndreptățiți prin *putere* (Rom. 4:25). Îndreptățirea noastră este legată de puterea care L-a înviat pe Cristos din morți. Învierea Sa demonstrează că Dumnezeu este satisfăcut. Și apoi suntem îndreptățiți prin *fapte* (Iac. 2:24). Faptele sunt dovada exterioară a realității lăuntrice a credinței noastre. Ele dau expresie exterioară unei realități ce altminteri ar rămâne nevăzută. Prin asta știm că persoana respectivă este îndreptățită prin har, prin credință, prin sânge, prin Dumnezeu, prin putere și prin fapte. Cu toate acestea, nu avem aici nici o contradicție. Toate aceste afirmații ne prezintă pur și simplu aspecte diferite ale aceluiași adevăr.

Harul este principiul pe baza căruia săvârșește Dumnezeu îndreptățirea. Credința este mijlocul prin care o primește omul. Sângele este prețul pe care Mântuitorul a trebuit să-l plătească. Dumnezeu este Agentul activ în procesul îndreptățirii. Puterea este dovada iar faptele sunt urmarea.

2:14 Iacov insistă că o credință care nu are drept urmare faptele bune nu poate mântui. Există două elemente cheie menite să ne ajute să înțelegem acest verset: primul, faptul că Iacov *nu* spune: „Ce i-ar folosi cuiva.... dacă ar avea credință...” ci spune: **Ce-i folosește cuiva să spună că are credință....** Cu alte cuvinte, nu este vorba aici despre un om care ar avea cu adevărat credință, și totuși, nu ar fi mântuit. Iacov îl descrie pe omul care nu are decât o mărturisire de credință. Adică el doar *spune* că are credință, pe când, în realitate, nu se vede nimic care să indice că așa ar sta lucrurile. A doua cheie de înțelegere a pasajului ne-o oferă versiunea NASB. Acolo versetul se încheie cu întrebarea: „Poate *acea*⁵ credință să-l mântuiască?” Cu alte cuvinte, poate *o atare credință* să mântuiască? Dacă va întreba cineva la ce fel de credință se referă Iacov, răspunsul îl va găsi în prima parte a versetului, unde el se referă la o credință bazată doar pe mărturisirea cu buzele, fără să fie susținută de fapte bune. O atare credință este însă fără nici o valoare, fiind bazată doar pe cuvinte.

2:15, 16 Zădărnicia cuvintelor nedublate de fapte este ilustrată în aceste versete, în care ni se face cunoștință cu doi oameni. Unul este lipsit atât de hrana zilnică, cât și de îmbrăcăminte. Celălalt le are pe amândouă, dar nu e dispus să le împartă cu alții. Pretinzând că ar da dovadă de multă mărîmire, acesta din urmă îi spune fratelui său: „Du-te și te îmbracă și mănâncă bine.” Dar nu ridică nici un deget pentru a face posibil acest lucru. La ce folosesc aceste cuvinte? La nimic, fiind lipsite de orice valoare, întrucât nu pot să stăpînească foamea și nu pot asigura trupului căldura necesară.

2:17 Astfel credința de una singură, **dacă n-are fapte, este moartă.** O credință lipsită de fapte nu este o credință adevărată, ci doar o înșiruire de vorbe goale. Iacov *nu* spune că suntem mântuiți prin credință *plus* fapte. A susține o atare opinie ar însemna să se nesocotească lucrarea încheiată a Domnului Isus Cristos. Dacă am fi mântuiți prin credință și prin fapte, atunci ar însem-

na că există doi mântuitori: Isus și noi înșine. Dar NT arată limpede că Cristos este singurul și unicul Mântuitor. Ceea ce subliniază Iacov aici este că noi nu suntem mântuiți printr-o credință doar a cuvintelor, ci printr-o credință ce are ca urmare practică faptele bune. Cu alte cuvinte, faptele nu sunt rădăcina mântuirii, ci rodul ei. Ele nu sunt cauza, ci efectul ei, sau, cum s-a exprimat Calvin, cu conciziunea lui: „Noi suntem mântuiți doar prin credință, dar nu printr-o credință care este singură.“

2:18 Credința adevărată și faptele bune sunt inseparabile. Iacov arată acest lucru prezentându-ne câteva frânturi din cadrul unei dezbateri ce are loc între doi oameni. Primul, care este mântuit cu adevărat, este vorbitorul. Al doilea pretinde sau mărturisește că are credință, dar nu demonstrează credința sa prin fapte bune. Pe primul îl auzim punându-i celui de-al doilea o întrebare fără putință de tăgadă. Am putea parafraza conversația în felul următor: „Da“ ar putea spune pe bună dreptate primul om: „tu spui că ai credință, dar nu dispui de faptele care să dovedească acest lucru. Eu în schimb susțin că credința trebuie sprijinită de o viață marcată de fapte. Dovedește-mi că ai credință fără o viață de fapte bune. Sigur că nu vei putea dovedi acest lucru. Credința este invizibilă. Singurul mod în care poate fi văzută de cei din jur este printr-o viață care s-o pună în evidență. **Eu îți voi arăta credința mea prin faptele mele**“. Cuvântul cheie al versetului este *a arăta*: A arăta credință fără fapte este imposibil.

2:19, 20 Dezbaterea continuă, vorbitorul fiind mai departe primul om. Credința pe care o mărturisește cineva s-ar putea să nu fie nimic altceva decât o incuviințare mentală a unui fapt binecunoscut. O atare recunoaștere intelectuală nu presupune nici o angajare din partea persoanei și, prin urmare, nu va avea ca rezultat o viață transformată. Nu e de ajuns să crezi în existența lui Dumnezeu. Da, e drept, că acest lucru e esențial, dar nu și suficient. **Chiar și demonii cred** în existența lui Dumnezeu și se cutremură la gândul că în cele din urmă vor fi pedepsiți de El. **Demonii cred** în realitatea de necontestat, în fapt, dar nu se predau Persoanei. Asta nu e o credință mântuitoare. Când cineva crede cu adevărat în Domnul, asta presupune o angajare a spiritului, duhului și trupului Său. La rândul ei, această angajare are ca urmare practică o viață

schimbată. **Credința fără fapte** este o credință intelectuală, deci doar a minții, fiind, așadar, o credință **moartă**⁶

2:21 Acum ne sunt date două exemple de credință din VT. **Avraam** — care era evreu, și Rahab — care nu era din poporul evreu. **Avraam** a fost **îndreptățit prin fapte** întrucât că l-a adus pe **Isaac, fiul său, pe altar**. Pentru a vedea acest adevăr în perspectiva sa corespunzătoare, deschideți la Geneza 15:6, unde citim că Avraam l-a crezut pe DOMNUL și El i-a socotit acest lucru neprihănire. Aici Avraam a fost îndreptățit prin faptul că a crezut; cu alte cuvinte, el a fost îndreptățit prin credință. Abia când ajungem la Geneza 22 găsim episodul în care Avraam și-a adus fiul ca să fie jertfit. Atunci a fost el îndreptățit prin fapte. De îndată ce Avraam a crezut în DOMNUL, a fost îndreptățit în fața lui Dumnezeu. Ulterior însă, după șapte capitole, Dumnezeu a pus la încercare credința lui Avraam. Iar Avraam a demonstrat că are o credință autentică, prin faptul că a fost gata să-l aducă jertfă pe Isaac. Ascultarea lui a demonstrat că credința lui nu a fost doar una intelectuală, ce rezidă în minte, ci o angajare cu toată inima sa.

Unii au ridicat obiecția că nu a fost nimeni prezent când și-a adus Avraam fiul, Isaac, să fie jertfit și, prin urmare, nu avea față de cine să dovedească realitatea credinței sale. Dar tinerii care l-au însoțit pe Avraam erau pe aproape, așteptând ca Avraam și Isaac să revină de pe munte. Mai mult, era de față Isaac. Și apoi, disponibilitatea manifestată de Avraam de a-și ucide chiar fiul, pentru a asculta de porunca lui Dumnezeu, a fost consemnată în textul sacru al Bilbiei, demonstrând astfel pentru toate generațiile realitatea credinței sale.

2:22, 23 Prin urmare, este limpede că credința lui Avraam a inspirat faptele sale și prin faptele sale credința lui a fost făcută desăvârșită. Credința adevărată nu poate fi despărțită de fapte, căci primul element îl produce pe al doilea. Aducerea fiului său, Isaac, să fie jertfit, constituie pentru noi o dovadă practică a credinței lui Avraam. A fost împlinirea practică a Scripturii, care spune că Avraam a fost îndreptățit prin credință, pentru că a crezut. Faptele lui bune l-au identificat ca pe un prieten al lui Dumnezeu.

2:24 Conchidem de aici așadar că un om este îndreptățit prin fapte, și nu numai prin credință. Din nou, asta *nu* înseamnă că

suntem îndreptățiți prin credință și prin fapte. El a fost îndreptățit prin credință față de Dumnezeu și prin fapte față de om. Omul spune: „Arată-mi realitatea credinței tale.“ Singurul mod în care putem face acest lucru este prin fapte bune.

2:25 A doua ilustrație din VT o constituie **prostituta Rahab**, care, în mod cert, nu a fost măntuită prin caracterul ei deloc strălucit! Dar ea a fost îndreptățită prin fapte pentru că i-a primit pe soli (sau spioni) și i-a scos afară pe o altă cale. Rahab a fost o canaanită, ce locuia în orașul Ierihon. Ea auzise vestea că se apropie o armată victorioasă, căreia nu i s-a putut împotrivi nimeni până atunci. Prin urmare, ea a tras concluzia că Dumnezeuul evreilor este Dumnezeuul adevărat și s-a decis să se identifice cu acest Dumnezeu, indiferent care ar fi prețul. Când au intrat spionii în cetate, ea s-a împrietenit cu ei. Procedând așa, ea a demonstrat autenticitatea credinței ei în Dumnezeu cel adevărat și viu. Ea nu a fost măntuită prin faptul că i-a tănuit pe spioni, ci acest act de ospitalitate a dovedit că este o credincioasă adevărată.

Unii oamenii răstălmăcesc acest pasaj, pentru a încerca să demonstreze că măntuirea este în parte rezultatul faptelor bune. Dar prin fapte bune ei înțeleg donații făcute unor cauze de caritate, achitarea datoriilor, spunerea adevărului și mersul la biserică. Oare în asta au constatat faptele bune ale lui Avraam și Rahab? Bineînțeles că nu! În cazul lui Avraam, a fost disponibilitatea de a-și ucide fiul! Iar în cazul lui Rahab: a fost un act de trădare! Dacă ai elimina credința din aceste fapte, ar trebui să le treci în categoria unor fapte reprobabile, și nicidecum bune. „Desparte-le de credință, și vei constata nu numai că au fost imorale și insensibile, ci de-a dreptul păcătoase“, spune Mackintosh. „Secțiunea aceasta se referă la faptele vieții, nu la faptele legii. Dacă faci abstracție de credință în cazul faptelor lui Avraam și Rahab, constăți că acele fapte erau de fapt rele. Dar când le privești ca rod al credinței, constăți că au fost fapte ale vieții.“

Așadar acest pasaj nu poate constitui temeiul propovăduirii faptului că măntuirea se capătă prin fapte bune, pentru că cine susține asta va trebui să recunoască că propagă ideea după care măntuirea se capătă prin crimă și trădare!

2:26 Iacov își încheie pasajul cu afirmația: „După cum trupul fără duh este

mort, tot așa și credința fără fapte este moartă“. Aici găsim o minunată rezumare a esenței problemei. Iacov compară credința cu trupul omenesc și aseamănă faptele cu duhul. Trupul fără duh este lipsit de viață, inutil și fără valoare. Tot așa și credința lipsită de fapte este moartă, lipsită de ineficacitate și fără rost. Evident o atare credință este falsă, iar nu credința autentică, care măntuie.

Așadar, recapitulând, vom spune că Iacov ne pune la încercare credința, prin răspunsurile date de noi la următoarele întrebări: Sunt eu dispus asemenea lui Avraam să-I ofer lui Dumnezeu tot ce am mai scump în viață? Sunt eu dispus/dispusă, asemenea lui Rahab, să devin chiar trădător față de lume, pentru a fi, în schimb, loial lui Cristos?

VI. LIMBA: FOLOSIREA EI CORECTĂ ȘI INCORECTĂ (3:1-12)

Primele douăsprezece versete din capitolul 3 se ocupă de limbă (menționată și la 1:19, 26; 2:12; 4:11; 5:12). După cum pe vremuri medicul examina limba unui pacient, pentru a descoperi diagnosticul, tot așa și Iacov verifică sănătatea spirituală a cuiva după felul său de vorbire. Acest „auto“ diagnostic începe cu păcatele vorbirii. Iacov ar fi de acord cu vorba de duh rostită de cineva din vremea noastră: „Fii atent la limbă, că este umedă și ai putea să aluneci pe ea!“

3:1 Tema este introdusă prin avertismentul împotriva pericolului ca cineva să se grăbească să fie învățator al cuvântului lui Dumnezeu. Deși limba nu este pomenită ca atare, gândul care se desprinde de aici este că unul care recurge la limba sa pentru a preda Scriptura își asumă o responsabilitate mai mare înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor. Cuvintele: „**Să nu fiți mulți învățători**“ ar putea fi parafrazate: „Să nu fiți stăpâniți de o ambiție prea mare de a deveni învățători.“ Asta desigur nu trebuie înțeles în sensul că i s-ar interzice unuia care a primit cu adevărat chemarea de a preda Cuvântul lui Dumnezeu să-și exercite darul pe care i l-a dat Dumnezeu. Ci este doar o prevenire ca această slujbă să nu fie făcută cu ușurință. Cei care predau Cuvântul Adevărului vor primi o judecată mai aspră dacă nu vor pune în practică ceea ce au predat altora.

Este o mare răspundere să-i înveți pe oameni din Biblie. Învățătorul trebuie să fie

pregătit să asculte și să pună în practică tot ce descoperă în cuvânt. El nu poate spera să-i conducă pe alții la nivele superioare celor pe care el însuși le-a pus în practică, în propria sa trăire. Gradul de influență pe care-l va exercita asupra altora va depinde de progresul făcut de el însuși. Învățătorul va naște pe alții după chipul său; îi va face asemenea lui. Dacă va dilua sau va scoate prin explicațiile sale înțelesurile vreunui text din Scriptură, va împiedica creșterea studenților săi. Dacă va tolera păcatul, în orice formă, va promova o viață opusă sfințeniei. Nici o altă carte nu pune asupra oamenilor o răspundere atât de mare ca Noul Testament. Ea pretinde un atașament total față de Isus Cristos. Ea cere fără tocmeală ca El să fie Domnul oricărei sfere din viața credinciosului. Prin urmare, nu e lucru de șagă să predai din această Carte!

3:2 Iacov trece acum de la slujba propriu-zisă a predării la domeniul conversației. Suntem cu toții supuși greșelilor în multe privințe, dar dacă cineva știe să-și stăpânească limba, reușind să nu comită diversele păcate asociate cu vorbirea, acea persoană este cu adevărat împlinită și disciplinată. Dacă cineva poate să-și stăpânească vorbirea, nu-i va fi greu să practice stăpânirea de sine și în alte domenii ale vieții sale. Desigur, Domnul Isus Cristos este Singurul care a realizat pe de-a-întregul acest lucru, dar într-o anumită privință fiecare din noi poate deveni **desăvârșit**, adică matur, întreg și întru totul disciplinat.

3:3 Ni se oferă aici cinci imagini alegorice ale limbii. Mai întâi limba este comparată cu o zăbală, care se pune **în gura cailor ca să ne asculte și să le cârmuim tot trupul**. Iar zăbala este legată de frâu. Deși zăbala este o piesă relativ mică, din oțel, căruțașul poate controla comportamentul calului prin această piesă. Tot așa limba poate conduce viața cuiva — fie spre bine, fie spre rău.

3:4 A doua imagine este aceea a unei **cârme**, care, raportată la corabie, este foarte mică, cântărind doar o fracțiune din greutatea vasului. De pildă, vestita navă Queen Elizabeth cântărea 83.673 de tone engleze, dar cârma avea doar 140 de tone — adică mai puțin de un 0,2 la sută din greutatea totală a vasului. Și totuși, când este rotită cârma, ea va impune direcție vasului însuși. Pare incredibil că un om poate controla un vas atât de mare printr-un dispozitiv atât de mic. Și totuși exact așa se

întâmplă în realitate. Deci nu trebuie să greșim, evaluând puterea limbii doar în funcție de dimensiunea ei. Deși este un organ de dimensiuni mici al trupului, și relativ ascuns, el se poate mândri cu mari realizări, și spre bine, și spre rău.

3:5, 6 În al treilea rând, limba este asemănată cu focul. Un chibrit aprins, aruncat la întâmplare, ar putea aprinde o mare vâlvătaie. La rândul ei, aceasta ar putea incendia o pădure întreagă, lăsând în urmă mormane de ruine. Prin urmare, ce capacitate de distrugere și pustiire rezidă într-un singur chibrit mic! Una din marile catastrofe ale istoriei a fost incendiul izbucnit în 1871 asupra orașului Chicago. Tradiția spune că a fost declanșat când vaca doamnei O'Leary a răsturnat cu copita lampa de lângă ea. Dacă acest lucru este adevărat sau nu, cert este că incendiul a continuat, timp de trei zile, distrugând totul pe o suprafață de nouă mii de acre. Focul a ucis 250 de persoane, a aruncat în stradă 100.000 de persoane și a produs pagube materiale estimate la 175.000.000 dolari. Limba este ca un mic chibrit aprins sau ca un lămpaș răsturnat. Potențialul ei de răutate este aproape infinit. Iacov o numește **o lume de fărâdele...** între **mădulele noastre**. Termenul *lume* în acest context exprimă o vastă întindere. Cum s-ar spune (în engleză, n.tr.): „o lume plină de necaz“, adică foarte mult necaz. Tot așa și limba, deși e atât de mică, are posibilități vaste de a comite fărâdele.

Maniera în care se răspândește flacăra vorbirii rele este ilustrată prin conversația dintre două femei din Brooklyn. Una a spus: „Tillie mi-a spus că i-ai spus un secret pe care ți-am spus să nu i-l spui!“ La care cealaltă a răspuns: „Ce rea e Tillie! Doar i-am spus să nu-ți spună că i-am spus.“ Apoi prima vorbitoare a răspuns: „Întrucât i-am spus lui Tillie că nu-ți voi spune că mi-ai spus, te rog, acum, să nu-i spui că ți-am spus!“

Limba poate întina **întreg trupul**. O persoană poate să-și corupă întreaga personalitate prin folosirea limbii sale în scopul defăimării, înțepării, blasfemierii și al înjurăturilor, cum arată Chappel:

Vănătorul de greșeli se străpunge singur... Cel ce improșcă mereu cu noroi nu se poate delecta în ocupația sa predilectă fără a nu se mânji el însuși cu noroi, pe mâini și în inimă. De câte ori a trebuit să constatăm, în urma unei

asemenea experiențe, că ne-am ales cu un sentiment de întinare! Dar nu aceasta fusese intenția noastră inițială, ci speram că aruncând cu noroi în alții, vom putea să-i facem pe oameni să creadă că, în schimb, noi suntem mai curați. În nechibzuința noastră, am crezut că ne putem consolida pe noi înșine, sfâșiindu-i pe alții. Am fost orbi, crezând că aprinzând o încărcătură de dinamită sub casa vecinului nostru, ne vom putea întări temelii casei noastre. Dar lucrurile nu stau niciodată așa. Eforturile noastre de a-i răni pe alții s-ar putea să reușească, dar întotdeauna vom sfârși prin a ne răni mult mai adânc pe noi înșine.⁷

Limba dă foc cursului (sau roții) naturii. Este „roata” pusă în mișcare la naștere, prin care se înțelege întreaga sferă a activităților umane. O limbă rea va polua nu numai viața personală a cuiva, ci va contamina toate activitățile sale. Va afecta „întreaga răutate, din întregul om, pe o viață întreagă”. O limbă rea este **aprinșă de iad**. Toate vorbele rele își au originea acolo. Un atare fel de a vorbi are un caracter iadic. Cuvântul din original tradus prin iad este aici gheenă. În afară de acest caz, el e folosit numai de Domnul Isus în Noul Testament.

3:7 În al patrulea rând, limba este asemănată cu o ființă sălbatică, de neîblânzit. Toate fiarele, păsările, șerpii și fauna marină pot fi îblânzite. Nu este nici o noutate să vezi elefanți îblânziți, lei, tigri, păsări de pradă îblânzite, șerpi, arici și chiar pești. Pliniu enumeră în scrierile sale câteva din animalele îblânzite de om: elefanți, lei și tigri, la fiare sălbatice; apoi vulturul, la păsări; viperele și alți șerpi; crocodilii și diverși pești, între ființele acvatice. Dacă încearcă cineva să demonstreze că nu toate creaturile au putut fi îblânzite de om, înseamnă că nu a înțeles ce vrea să scoată în evidență Iacov. Căci nu există motive să credem că omul nu ar putea îblânzi orice făptură, dacă i s-ar acorda suficient timp și ar avea destulă perseverență. Robert G. Lee exprimă foarte elocvent acest adevăr:

Ce a făcut omul cu uriașii elefanți? A invadat sălașurile lor din junglă, i-a prins în cursă, i-a domesticit — pe mulți dintre ei — să care lemne, să împingă căruțe încărcate și să efectueze tot felul de munci grele. Ce a făcut omul cu mulți tigri de Bengal, cu ochii verzi? I-a prins, i-a învățat și a făcut din ei jucăriile

sale. Ce a făcut omul cu leii, cu puternicii și fioroșii lei din Africa? I-a capturat în număr mare și i-a învățat să sară prin inele de foc, să călărească pe cai și să stea pe pedestal, să nu se atingă de hălci de carne așezate între labele lor, chiar atunci când sunt flămânzi, să se culce jos, să se ridice pe picioarele din spate, să alerge, să scoată răcnete la comanda rostită de om, sau la pocnetul bicicului său. Ba odată îmi amintesc că am văzut la un circ un leu care și-a deschis puternicele maxilare, permițându-i îblânzitorului său să-și vâre capul în gura sa, preț de un minut.

Ce a făcut omul cu șarpele boa? Cu marele python? Duceți-vă la circ și veți vedea femei minuscule, firave ca o floare, cum îi înfășoară pe acești monștri hidoși în jurul trupului lor, fără teamă. Mergeți la spectacolele de menagerii și vedeți cum omul l-a făcut pe leopardul bălțat și pe jaguarul setos de sânge inofensivi și muți în fața lui. Duceți-vă la spectacol și veți vedea purici domesticiți, uitați-vă la șacalul înfometat cum se culcă alături de mielul blând; urmăriți cum porumbelul stă în cuib cu vulturul și cum leul se joacă vesel cu un iepuraș.⁸

3:8 Dar printre succesele reputate de om în privința animalelor sălbatice nu se găsește și biruința asupra propriei sale limbi. Sinceri să fim, trebuie să recunoaștem că acest lucru este adevărat și în viața noastră. Datorită căderii, cu toții ne-am pierdut stăpânirea asupra acestui mușchi nu prea mare din organismul nostru. Natura umană nu are capacitatea sau tăria de a controla acest mic organ. Numai Dumnezeu poate să-l aducă sub control.

În continuare, Iacov califică limba drept **un rău de neînfrânat**. Legând sintagma cu cuvintele: **plină de otravă mortală**, avem motive să credem că Iacov a avut în vedere un șarpe fără astâmpăr, cu un venin extrem de otrăvitor, din care doar o singură picătură sau două poate aduce moartea celui atins. Tot așa limba poate otrăvi mintea și asasina caracterul. Știm cu toții cât de ușor este să-i bârfești pe alții. De câte ori nu ne antrenăm și noi în defăimarea, în improșcarea cu noroi a altora, pentru a le plăti înapoi anumite presupuse rele ce ni le-au săvârșit. Ba, uneori, fără nici un motiv temeinic, i-am disprețuit pe alții, i-am criticat și i-am degradat. Cine poate calcula toată mizeria și ravagiile pe care le-au produs atari cuvinte în viața noastră și a celor din familia noastră? Câtă amărăciune au produs ele în lăuntrul lor! De câtă rușine

ne-au acoperit când a trebuit să ne cerem iertare! Ce efecte nefaste au avut ele asupra sănătății noastre! Părinți care s-au complăcut în îndeletnicirea de a-i critica pe față pe frații și surorile lor de credință au ajuns apoi să vadă cum proprii lor copii au adoptat același spirit de critică, îndepărtându-se de la părțasia creștină. Prețul pe care trebuie să-l plătim pentru folosirea nedisciplinată a limbii este enorm.

Care este remediu? Rugați-vă zilnic Domnului ca să ne păzească de bătăie, de spiritul de cenzură și de cuvintele rostite cu răutate. Nu vorbiți de rău pe nimeni; dragostea acoperă o mulțime de păcate (1 Pet. 4:8). Dacă avem ceva împotriva cuiva, să ne ducem direct la acea persoană, să discutăm cu dragoste și să ne rugăm împreună (Mat. 18:15; Luca 17:3). Să ne străduim să-L vedem pe Cristos în frații noștri, în loc să facem din fânțar armăsar, amplificând greșelile în realitate minore. Dacă constatăm că am început să spunem cuvinte necuviincioase sau nefolositoare, să ne oprim imediat, în mijlocul propoziției, și să explicăm că a duce până la capăt afirmația începută ar fi neefectiv. E înțelept ca unele lucruri să rămână nerostite.

3:9, 10 Este o dovadă de inconsecvență să folosim limba atât în scopuri bune, cât și în scopuri rele. Este împotriva firii, deoarece cotrazice orice principiu din natură. La un moment dat un om îl binecuvântează pe Dumnezeu cu limba sa, pentru ca în clipa următoare să-i blesteme pe cei făcuți după chipul lui Dumnezeu. Câtă neconcordanță există în faptul că din aceeași sursă pot izvorî rezultate atât de diferite! Nu ar trebui să existe o atare stare de lucruri! Limba care îl binecuvântează pe Dumnezeu ar trebui să-i ajute pe oameni, iar nu să-i vatăme. Tot ceea ce spunem trebuie să se supună acestui triplu test: Este adevărat? Este omenos? Este necesar? În permanență trebuie să-L rugăm pe Domnul să pună strajă buzelor noastre (Ps. 141:3) și să ne rugăm ca vorbele care ne ies din gură și meditațiile inimii noastre să fie vrednice de primit în fața Aceluia care este tăria și Răscumpărătorul nostru (Ps. 19:14). Să nu uităm că printre mădularele noastre menționate la Romani 12:1 se află și limba.

3:11 Din nici un izvor nu țâșnește simultan și apă dulce, și apă amară. Tot așa trebuie să fie și cu limba. Fie una, fie alta. Lecțiile acestea din natură au menirea să ne atragă atenția că vorbirea noastră trebuie să

fie în mod consecvent bună.

Astfel Iacov ne aduce la judecată, în privința vorbirii noastre. Înainte de a părăsi această secțiune, să ne punem următoarele întrebări: Îi învăț eu oare pe alții lucruri pe care el însumi nu mi le-am însușit? Îi critic oare pe alții pe la spate? Este vorbirea mea în mod consecvent curată, edificatoare, plină de omenie? Folosesc eu oare „înjurături pe jumătate“, cum ar fi (în engleză): gosh, golly, gee, jeepers, good heavens, heck? După ce am participat la o adunare solemnă, mă angajez eu oare în ușurătate, discutând despre rezultatele ultimelor meciuri de fotbal? Fac eu jocuri de cuvinte cu texte din Scriptură? Iar când repovestesc un fapt, exagerez sau înfloresc eu lucrurile, pentru a-i impresiona pe ascultători? Spun eu oare adevărul, dată de dată, chiar dacă aceasta mă poate costa pierderea reputației, a prietenilor sau a finanțelor?

VII. ÎNȚELEPCIUNEA: CEA ADEVĂRATĂ ȘI CEA FALSĂ (3:13-18)

Iacov discută acum diferența dintre înțelepciunea adevărată și cea falsă. Când se referă la înțelepciune, el nu are în vedere cât de multe *cunoștințe* posedă cineva, ci cum își trăiește el *viața* zi de zi. Nu posedarea unui bagaj de cunoștințe contează, ci aplicarea acestora în practică. Avem în față portretul unui om cu adevărat înțelept. În principal, omul acesta este Domnul Isus Cristos; El este înțelepciunea întrupată (Mat. 11:19; 1 Cor. 1:30). Dar înțelept este și acela care manifestă viața lui Cristos, în care se poate vedea roada Duhului (Gal. 5:22, 23).

Avem însă și portretul omului înțelept în felul lumii, care acționează conform principiilor acestei lumi. El întruchiează toate trăsăturile pe care le preamăresc oamenii. Din comportarea lui nu răzbate nici o dovadă că înăuntru s-ar afla o viață divină.

3:13 Dacă un om este înțelept și înțelegător, va demonstra acest lucru prin purtarea lui bună, conjugată cu duhul smerit ce decurge din înțelepciune. Domnul Isus — întruchiparea adevăratei înțelepciuni — nu a fost nici mândru, nici arrogant; ci El a fost blând și smerit cu inima (Mat. 11:29). Prin urmare, toți cei care sunt cu adevărat înțelepți poartă amprenta adevăratei smerenii.

3:14 Pe cel înțelept în felul lumii îl caracterizează gelozia amară și ambițiile egoiste din inima sa. Singura lui pasiune în

viață este să-și promoveze propriile interese. El este gelos pe toți competitorii săi și necruțător în relațiile cu ei. El se fâlește că înțelepciunea sa i-a adus succesele de care se bucură. Dar Iacov spune că aceasta nu este deloc înțelepciune. O atare făloșenie este găunoasă, fiind, practic, o tăgăduire a adevărului potrivit căruia omul cu adevărat înțelept este cel cu adevărat smerit.

3:15 Chiar în slujirea creștină, se poate ca cineva să fie plin de gelozie amară față de alți lucrători, căutând să se promoveze pe sine, în poziții suspuse. Există întotdeauna pericolul ca oamenilor cu o înțelepciune lumească să li se ofere poziții de conducere în biserică. Trebuie să fim în permanență cu băgare de seamă să nu permitem ca principiile lumii să ne călăuzească în treburile spirituale. Iacov numește această înțelepciune falsă drept **pământescă, senzuală și demonică**. În aceste trei adjective există o progresie inversă, care merge în jos. **Pământescă** înseamnă că înțelepciunea aceasta nu vine din cer, ci e de pe acest pământ. **Senzuală** înseamnă că nu este roada Duhului Sfânt, ci provine din natura josită a omului. **Demonică** înseamnă că se pretează la acțiuni care se aseamănă cu purtarea demonilor, mai degrabă decât cu aceea a oamenilor.

3:16 Oriunde veți întâlni **invidie și ceartă** (în engleză: „egosim, urmărirea intereselor proprii”, n.tr.), veți găsi și **dezordine, stare de confuzie și orice lucru rău**. Cât de adevărate sunt aceste cuvinte! Gândiți-vă la toată agitația și neliniștea din lumea actuală — toate datorându-se faptului că au respins înțelepciunea adevărată și s-au luat după propria lor presupusă înțelepciune!

3:17 **Înțelepciunea care vine de la Dumnezeu este mai întâi curată**. În gândire, în vorbă și în faptă, este curată. În duh și în trup, în doctrină și în practică, în credință și în morală, este neîntinată. De asemenea este **pașnică**. Adică un om înțelept iubește pacea și va face tot ce-i stă în putință pentru a menține pacea, fără a sacrifica puritatea. Lucrul acesta e ilustrat prin istorioara lui Luther, despre doi țapi care s-au întâlnit pe o punte îngustă ce traversa un râu adânc. Țapii nu puteau da înapoi, dar nici nu îndrăzneau să se ia la trântă. „După un scurt schimb de replici, unul din ei s-a așezat jos, lăsându-l pe celălalt să treacă peste el, evitându-se astfel orice conflict. Morala, spune Luther, nu e greu de dedus:

„Fii mulțumit dacă cineva îți va călca persoana în față, de dragul păcii. Am spus persoana, nu conștiința.” Adevărata înțelepciune este **blândă**. Este îngăduitoare, iar nu impunătoare. Curtenitoare, nu bătărană. Un om înțelept este un domn, un adevărat „gentleman”, care ține cont de sentimentele altora, după cum spune și A. B. Simpson: „Atitudinea de bătăranie, de sarcasm, replica dură și cuvintele tăioase — toate acestea nu au nimic de a face cu învățătura plină de blândețe a Mângâietorului.”

Următoarea trăsătură este: **ușor de înduplecat** (sau „gata să cedeze”). Adică atitudinea conciliatorie, abordabilitatea, disponibilitatea de a asculta, de a cumpăni lucrurile, de a ceda atunci când este nevoie. Este exact contrariul atitudinii de încăpățănare și de îndărătnicie. Înțelepciunea de sus este **plină de îndurare și de roade bune**. Este **plină de îndurare** față de cei care nu au dreptate și dornică întotdeauna să-i ajute pe aceștia să găsească drumul cel bun. Este plină de compasiune și omenie, lipsită de spirit de răzbunare, răsplătind lipsa de amabilitate cu bunăvoință. Este **fără partinire**, în sensul că nu caută la fața omului, nu dă dovadă de favoritism. Este imparțială în tratamentul aplicat altora. În fine, înțelepciunea adevărată este **nefățarnică**, adică sinceră și transparentă. Nu se preface că este altceva decât e în realitate.

Să însăilăm acum toate aceste gânduri, pentru a alcătui portretele a doi oameni: omul cu adevărat înțelept și omul cu înțelepciune falsă. Omul cu adevărat înțelept este cu adevărat smerit. El îi stimează pe alții, considerându-i mai buni decât el. El nu-și dă aere, ci se străduiește să-i facă pe oameni să se simtă în largul lor, de îndată ce ia contact cu ei. Comportarea lui nu este ca aceea a lumii înconjurătoare, căci este din altă lume. El nu trăiește pentru trup, ci pentru duh. Prin cuvintele și faptele sale, el te face să te gândești la Domnul Isus. Viața lui este curată. El însuși este curat din punct de vedere moral și spiritual. Apoi este pașnic. Va suporta insulta și acuzațiile false, refuzând să se răzbuie sau chiar să se justifice. Este blând, manierat și are o inimă tandră. Te poți înțelege cu el, poți să-l convingi, pentru că este dispus să privească lucrurile din punctul tău de vedere. Nu este vindictiv, ci întotdeauna gata să-i ierte pe cei care i-au greșit. Nu numai atât, dar și-a făcut obicei din a se purta cu omenie față de alții, în special cu cei care nu merită. Și

apoi se poartă la fel cu toții, nu practică favoritismul. Cei bogați merită același tratament ca și săracii. Celor mari nu li se acordă tratament preferențial în detrimentul oamenilor de rând. În fine el nu este ipocrit. Nu spune una și face alta. Sau ceea ce spune aceea și gândește. Nu-l vei auzi niciodată lingușindu-i pe alții. Rostește adevărul și niciodată nu se ascunde după o mască.

Nu tot așa este omul cu înțelepciune lumească. Inima lui este plină de invidie și ceartă. În goana sa după înavuțire, devine intolerant față de orice competitor sau rival. În comportarea sa nu este nimic nobil, căci ea nu se ridică mai presus de acest pământ. El trăiește doar pentru a-și satisface apetiturile naturale — aidoma animalelor. Iar metodele sale sunt pline de cruzime și perfidie — de-a dreptul diavolești. Sub costumul său bine călcat se ascunde o viață de necurăție. Gândurile din viața sa sunt poluate, morala lui e decăzută iar vorbirea îi este necurată. Este certăreț cu toți cei care îndrăznesc să-l contrazică sau îl supără cu ceva. Acasă, la serviciu, în viața socială este într-o permanentă stare de vrajbă. Este nemilos, aspru și impunător, nepolitic și bătăran. Oamenii nu se pot apropia de el cu ușurință, pentru că-i ține la distanță. Este imposibil să stai de vorbă cu el în liniște, să încerci să te înțelegi cu el. El deja a luat o hotărâre în mintea lui și nu-l mai poți face să se răzgândească, în ruptul capului. Opiniile lui nu suferă nici o modificare. Este neiertător și vindictiv. Când l-a prins pe cineva cu o greșală sau eroare cât de mică, este necruțător, slobozind un șuvoi de cuvinte dure, ocări și un potop de critici. Pe oameni îi plasează pe scara proprie a valorilor, în funcție de foloasele pe care le poate trage de pe urma lor. Când nu mai prezintă nici un interes pentru el, după ce s-a folosit de ei, când știe că nu va mai profita de pe urma lor, nu-i mai bagă în seamă. În fine, omul acesta e cu două fețe și nesincer. Niciodată nu poți fi sigur de el. Nu te poți bizui nici pe cuvintele lui, nici pe faptele sale.

3:18 Iacov încheie capitolul cu cuvintele: „Acum (însă) roada neprihănirii este semănată în pace de cei care fac pace.” Versetul acesta stabilește veriga de legătură dintre cele discutate anterior și cele ce urmează. Am învățat deja că înțelepciunea adevărată este pașnică, iubitoare de pace. În capitolul următor vom constata că există conflicte în rândurile copiilor lui Dumne-

zeu. Aici ni se amintește că viața este ca procesul fermieritului. Elementele ecuației sunt: Fermierul (omul înțelept care este făcător de pace); apoi clima (pacea); și secerișul (neprihănirea). Fermierul vrea să culegă o recoltă de neprihănire. Este cu putință acest lucru într-o atmosferă de certuri și ciorovăieli? Nicidecum! Semănatul trebuie să se facă în condiții de pace, de către persoane cu atitudine pașnică. Atunci se va culege o recoltă îmbelșugată de dreptate, atât în viața lor, cât și a celor pe care îi slujesc.

Încă o dată Iacov ne-a pus credința la probă, de data aceasta cu privire la tipul de înțelepciune pe care trebuie să-l etalăm în viața noastră de zi cu zi. Trebuie să ne punem următoarea întrebare: „Îi respect eu oare mai mult pe trufașii acestei lumi, decât pe credincioșii smeriți în Domnul Isus?” „Îl slujesc eu pe Domnul fără să-mi pese cine va fi elogiat sau va primi credit pentru asta?” „Sunt eu vinovat de faptul că am recurs la lingușeli, pentru a-i manipula pe oameni, pentru a-mi urmări scopurile?” „Nutresc eu oare în inimă gelozie și resentimente?” „Recurg eu la cuvinte sarsastice și la remarci tăioase?” „Sunt eu curat în gândire, în vorbire și pe plan moral?”

VIII. LĂCOMIA: CAUZA ȘI LEACUL EI (Cap. 4)

Iacov a scos în evidență că omul înțelept iubește pacea. Acum el își aduce aminte de certurile ce există între copiii lui Dumnezeu. Care să fie cauza acestora? De ce există atâtea familii nefericite și atâtea biserici dezbinat? De ce există atâtea vrajbe, dușmăni și supărări între lucrătorii creștini din țară și între misionarii din străinătate? Motivul este faptul că în permanență ne străduim să ne satisfacem pofta după plăceri și avuții, căutând mereu să-i întrecem pe alții, să fim mai grozavi decât ei.

4:1, 2a Realitatea tristă e că există războaie și lupte între creștini. Ar fi nerealist să încercăm să sugerăm că paragraful acesta nu se referă la credincioși. Ar însemna să-l scătuim de toată valoarea și învățătura pe care dorește să ne-o împărtășească. Care este cauza tuturor acestor lupte? Ele izvorăsc din dorințele puternice din lăuntrul nostru, care se zbat încontinuu, căutând să fie satisfăcute. Există în noi pofta de a acumula bunuri materiale. Suntem mânași apoi de dorința după prestigiu. Tânjim în

lăuntru nostru **după plăcere**, după satisfacerea apetitelor trupești. Toate aceste forțe puternice acționează în lăuntru nostru și niciodată nu suntem mulțumiți, ci întotdeauna vrem să ni se dea mai mult. Cu toate acestea, se pare că mereu suntem frustrați, în dorința noastră de a căpăta ceea ce dorim. Dorința aceasta neîmplinită din noi este atât de puternică încât suntem gata să-i călcăm în picioare pe cei care par să ne obstrucționeze înaintarea. Iacov spune: „**Voi ucideți**“, înțelegând acest lucru în sens figurat. Cu alte cuvinte, nu comitem crime fizice, dar mânia, gelozia și cruzimea care se scurg din noi constituie o crimă în embrion.

4:2b, 3 Noi poftim și nu avem. Dorim să posedăm lucruri mai frumoase și mai numeroase decât ale altora. Și în încercarea aceasta, ne trezim că am ajuns să ne certăm și să ne sfășiem unii pe alții.

Un tânăr și o tânără — să le spunem Ioan și Angela — tocmai s-au căsătorit. Ioan are un serviciu destul de bine remunerat. Angela dorește o casă la fel de mare ca aceea a celorlalte familii de tineri din biserică. Ioan dorește o mașină cu un an de fabricație recent. Angela dorește să aibă în casă mobilă de calitate și aparatură modernă. Unele din aceste lucruri vor trebui cumpărate pe rate. Dar salariul lui Ioan nu este suficient pentru a face față acestor presiuni financiare. Apoi în viața tinerei familii intervine un copilăș, care reclamă alte cheltuieli, pe fondul unui buget foarte dezechilibrat. Pe măsură ce cresc pretențiile Angelei, Ioan devine tot mai nervos și irascibil. Angela se răzună, începând să-l cicălească și să plângă tot mai des. Nu după mult timp, pereții casei încep să se cutremure de certurile care izbucnesc în acest cămin. Materialismul a început să distrugă această familie.

Pe de altă parte, s-ar putea ca Angela să fie geloasă, considerând că Bob și Susana Smith ocupă un loc mai proeminent în adunare decât ea și Ioan. Curând ea va începe să facă remarci tăioase față de Susana. Pe măsură ce bătlălia dintre cele două crește în intensitate, între Ioan și Bob izbucnește de asemenea un conflict. Apoi alți creștini se alătură uneia sau alteia dintre cele două tabere și astfel adunarea este dezbinată — doar pentru faptul că o persoană este avidă după prestații.

Iată dar unde rezidă sursa ciorovăielilor și certurilor dintre credincioși: în dorința de

a avea mai mult și în gelozia pe care o stârnește o atare lăcomie în alții. În engleză avem o expresie care încearcă să îmbrace acest fenomen într-un veșmânt mai respectabil: „Keeping up with the Joneses“ (adică a ține pasul cu Ioneștii, a nu te lăsa mai prejos de alții). Mai precis am putea defini acest fenomen drept lăcomie, rapacitate și invidie. Dorința devine la un moment atât de puternică încât oamenii sunt dispuși să facă aproape orice pentru a-și satisface poftele. Ei nu pricep că adevărata plăcere nu se găsește pe această cale, ci în atitudinea de a ne mulțumi cu alimentele și îmbrăcămintea pe care le avem (1 Tim. 6:8).

Rugăciunea este metoda corectă de rezolvare a acestei probleme. „Nu vă certați. Nu polemizați. Nu vă luptați, ci rugați-vă!“ Iacov spune: „**Nu aveți pentru că nu cereți.**“ În loc să aducem aceste lucruri înaintea Domnului în rugăciune, noi încercăm să obținem ceea ce dorim prin propriile noastre eforturi. Dacă dorim un lucru pe care nu-l avem, să-l cerem de la Dumnezeu. Dacă cerem, dar nu ni se răspunde la rugăciune, care să fie explicația? Înseamnă că motivele noastre nu au fost curate. Noi nu am dorit aceste bunuri pentru slava lui Dumnezeu sau spre folosul semenilor noștri, ci ni le-am dorit pentru gratificarea eului nostru, ca să ne satisfacă apetiturile noastre naturale. Dumnezeu nu promite că va răspunde la asemenea rugăciuni.

Ce lecție aprofundată de psihologie avem în aceste versete de la începutul capitolului 4! Dacă oamenii ar fi mulțumiți cu ceea ce le-a dat Dumnezeu, ce conflicte și tulburări ar fi evitate! Dacă ne-am iubi aproapele ca pe noi înșine, și am fi mai interesați în a împărți cu alții ceea ce avem, decât în a acapara pentru noi înșine, ce atmosferă de pace s-ar crea! Dacă am urma porunca Mântuitorului, de a renunța la toate, în loc de a aduna cât mai mult; de a ne strânge comori în cer, mai degrabă decât pe pământ, ce repede ar înceta neînțelegerile!

4:4 Isus condamnă iubirea excesivă a lucrurilor materiale, echivalând-o cu adulter spiritual.⁹ Dumnezeu vrea să-L iubim pe El mai întâi și cel mai mult. Când iubim lucrurile trecătoare ale acestei lumi, suntem neloyal și necredincioși față de El.

Lăcomia este o formă de idolatrie. Ea înseamnă că dorim cu ardoare un lucru pe care Dumnezeu nu dorește să-l avem. Înseamnă că ne-am întronat în inimă un idol,

că punem mai mare preț pe lucrurile materiale, decât pe voia lui Dumnezeu. Prin urmare, lăcomia este idolatrie și idolatria este o formă de infidelitate spirituală față de Domnul.

Spiritul lumesc este de asemenea vrăjmașie cu Dumnezeu. Lumea nu înseamnă aici planeta pe care locuim, ci lumea naturii din jurul nostru. Este sistemul pe care l-a făurit omul pentru el însuși, în efortul de a satisface pofta ochilor, pofta cărnii și mândria vieții. În cadrul acestui sistem nu este loc pentru Dumnezeu sau pentru Fiul Său. S-ar putea să fie lumea artelor, a culturii, a educației, științei sau chiar a religiei. Dar este o sferă în care numele lui Cristos nu este binevenit, ba chiar este interzis. Iar dacă e totuși acceptat, aceasta e numai de formă. Pe scurt, este lumea sau omenirea din afara sferei bisericii adevărate. A fi **prieten cu** acest sistem înseamnă a fi **vrăjmaș cu Dumnezeu**. Căci tocmai lumea aceasta L-a răstignit pe Domnul vieții și al slavei. De fapt, lumea *religioasă* a fost aceea care a jucat un rol hotărâtor în omorârea Sa. Așadar, cât de groaznic este doar să ne gândim că credincioșii ar putea vreodată dori să meargă la braț cu lumea care L-a ucis pe Mântuitorul lor!

4:5 Versetul 5 este unul dintre cele mai dificile din întreaga epistolă: **Credeți că degeaba spune Scriptura: „Duhul care locuiește în noi ne dorește cu gelozie“?**

Prima dificultate rezidă în faptul că Iacov pare să citeze din Vechiul Testament. Dar aceste cuvinte nu se găsesc nicăieri în VT, nici măcar în cărțile apocrife. Există două explicații posibile: Prima, constă în faptul că deși nu regăsim în VT aceste cuvinte în forma exactă în care au fost rediate de Iacov, s-ar putea ca el să le fi citat ca rezumat al învățăturii generale a Scripturii. A doua soluție ar fi cea oferită de versiunea RV, unde versetul este rupt în două întrebări: „Sau credeți că degeaba vorbește Scriptura? Ne iubește oare cu gelozie Duhul, pe care L-a pus Dumnezeu să locuiască în noi?“ Cu alte cuvinte ideea care se desprinde de aici este că în condamnarea spiritului competitiv și lumesc, Biblia nu face risipă de cuvinte.

A doua dificultate majoră a versetului 5 rezidă în a doua parte a sa. Problema constă în a stabili dacă duhul este Duhul *Sfânt* (ca în NKJV¹⁰) sau duhul *geloziei* pline de pasiune. Dacă prima variantă este cea valabilă, atunci tălmăcirea este că Duhul

Sfânt, pe care Dumnezeu l-a pus să locuiască în noi, nu este sursa poftei și geloziei care duc la certuri; mai degrabă, El **dorește cu gelozie** ca noi să fim devotați pe de-a-ntregul lui Cristos. Dacă acesta este sensul versetului, atunci reiese că duhul care locuiește în noi, adică duhul de poftă și invidie, este cauza tuturor infidelităților noastre față de Dumnezeu.

4:6 Dar El ne dă har și mai mult. În primele cinci versete am văzut cât de rea poate fi firea veche din credincios. Acum aflăm că nu suntem lăsați singuri să ne ocupăm de poftele firii, în propriile noastre puteri. Slavă Domnului, **El ne dă har mai mult** sau tărie ori de câte ori avem nevoie (Ev. 4:16). El a făgăduit: „...ca zilele tale așa va fi tăria ta“ (Deut. 33:25).

Când poverile apasă mai greu, El dă mai mult har, Și trimite mai multă tărie, când truda sporește, La strămtorări noi, El adaugă îndurarea Sa, Iar când se-nmulțesc încercările, El înmulțește pacea Sa.

— Annie Johnson Flint

Pentru a dovedi că Dumnezeu dă harul în măsura în care avem nevoie de el, Iacov citează textul de la Proverbe 3:34, aici găsim în plus gândul conform căruia celor smeriți, nu celor mândri le este făgăduit harul. Dumnezeu se împotrivesc celor mândri, dar nu se poate împotrivi duhului zdrobit.

4:7 În versetele 7-10, găsim șase pași ce trebuie făcuți atunci când este o adevărată pocăință. Iacov și-a ridicat până acum glasul împotriva păcatelor comise de sfinți. Cuvintele sale au străpuns inimile ca niște săgeți osânditoare, căzând ca niște tunete izvorâte de la tronul lui Dumnezeu. Ne dăm seama că prin el ne-a vorbit chiar Dumnezeu. Inimile noastre s-au plecat sub înrăurirea cuvintelor Sale. Dar acum se pune întrebarea: „Ce vom face?“

Primul lucru pe care trebuie să-l facem este **să ne supunem lui Dumnezeu**. Asta înseamnă că trebuie să-l fim supuși, gata să-L ascultăm când ne vorbește și să facem ceea ce ne spune. Trebuie să fim cu inima zdrobită, iar nu mândri sau îndărătnici. Apoi trebuie să ne împotrivim diavolului. Acest lucru îl facem închizându-ne urechile și inimile la sugestiile și ispitele sale. De asemenea ne împotrivim diavolului folosind

Scriptura ca pe Sabia Duhului, ca să-l respingem. Dacă ne împotrivism lui, el va fugi de la noi.

4:8 Apoi trebuie să ne apropiem de Dumnezeu. Și acest lucru îl facem prin rugăciune. Trebuie să venim înaintea Lui printr-o rugăciune disperată dar plină de credință, spunându-I tot ce ne apasă pe inimă. Apropiindu-ne astfel de El, constatăm că și El Se va apropia de noi. Noi am crezut că El va fi departe de noi, datorită atitudinii noastre firești și lumești, dar când ne apropiem de El, El ne iartă și ne reface. Al patrulea pas este: **Spălați-vă mâinile, păcătoșilor; curățiți-vă inima, oameni cu inima împărțită! Mâinile** se referă la acțiunile noastre iar **inimile** reprezintă motivele și dorințele noastre. Noi ne curățim mâinile și ne purificăm inimile mărturisindu-ne și lăsându-ne de păcate, atât în launtru nostru, cât și în afară. Ca **păcătoși** avem nevoie să ne mărturisim faptele rele; ca oameni cu inima împărțită, trebuie să mărturisim duplicitatea din inimile noastre, motivația noastră greșită.

4:9 Mărturisirea trebuie însoțită de o adevărată părere de rău și căință pentru păcat. **Simțiți-vă mizeria, intristați-vă și plângeți! Râsul vostru să se prefacă în plâns și bucuria voastră în întristare!** Când Dumnezeu ne cercetează, muștrându-ne pentru păcatele comise, nu mai este timp de pierdut, ci trebuie să ne proșternem înaintea Lui și să plângem pentru păcătoșenia noastră, pentru lipsa de putere, pentru răceala noastră și pentru starea de nerodnicie. Trebuie să ne smerim și să plângem pentru materialismul nostru, pentru secularismul și formalismul nostru. Atât în launtru nostru, cât și în afară, trebuie să manifestăm roada pocăinței evlavioase.

4:10 În fine, trebuie să ne smerim înaintea Domnului. Dacă ne proșternem cu adevărat în țărână la picioarele Sale, El ne va ridica la timpul potrivit.

Prin urmare, acesta este modul de a răspunde atunci când Domnul ne descopere starea în care ne aflăm. Prea de multe ori lucrurile nu se întâmplă așa cum ar trebui. De pildă, uneori, ne aflăm la adunare, unde auzim clar cum ne vorbește Dumnezeu inimii noastre. Suntem pentru moment mișcați și umpluți de hotărâri mari. Dar când se termină adunarea, oamenii se iau cu vorba și uită de cele serioase. Întreaga atmosferă a serviciului se destramă iar puterea se risipește și Duhul lui Dumnezeu e stins.

4:11, 12 În continuare Iacov se ocupă de vorbirea de rău împotriva unui frate. Cineva a spus că trebuie să ne punem trei întrebări înainte de a începe să-i criticăm pe alții: De ce folos va fi această critică pentru fratele meu? De ce folos îmi va fi mie însumi? În ce măsură această critică va fi spre slava lui Dumnezeu?

Legea regală a iubirii spune că trebuie să ne iubim semenii ca pe noi înșine. Prin urmare, a vorbi de rău împotriva unui frate sau a-i judecata motivele este totuna cu a vorbi împotriva acestei legi și a o condamna, disprețuind-o. A călca legea cu voia înseamnă a o trata fără respect. Este ca și când am spune că legea este bună, și nevrednică de a fi respectată. „Cine refuză să asculte afirmă, practic, că n-ar trebui să existe lege.“ Așadar cel care vorbește de rău împotriva unui frate este pus în poziția ciudată de a fi judecător, mai degrabă decât cel care trebuie judecat. El se postează pe o poziție superioară legii, mai degrabă decât aceea de supunere față de lege. Dar numai Dumnezeu este superior legii; El este Cel care a dat legea și Care judecă după lege. Atunci cine are îndrăzneala de a uzurpa locul lui Dumnezeu, judecându-l pe altul?!

4:13 Următorul păcat pe care Iacov îl condamnă este acela de a-ți face planuri, de a te încrede în forțele proprii și a te lăuda că vei face cutare sau cutare lucru, fără să îți cont de Dumnezeu, acționând independent de El (v. 13-16). Iacov ne prezintă imaginea unui om de afaceri, care și-a întocmit un plan complet pentru viitor. Observați detaliile avute de el în vedere: timpul (**astăzi sau mâine**); personalul (**noi**); locul (**în cutare cetate**); durata (**vom sta acolo un an**); activitatea (**vom cumpăra și vom vinde**); și rezultatele anticipate (**vom obține un profit**). Ce lipsește din acest tablou? Nici măcar o dată omul acesta nu-L pomeneste pe Dumnezeu, nu-L include în afacerile sale. În viață, este, desigur, nevoie să facem anumite planuri de viitor, dar este un păcat a le face singuri, fără să ținem seama de Dumnezeu. A spune: „Noi vom“ sau „Eu voi“ este esența păcatului. Observați, de pildă, cu câtă frecvență revine această sintagmă: „Voi...“ în cazul lui Lucifer, la Isaia 14:13, 14: „Tu ai zis în inima ta: «Mă voi sui până la ceruri, îmi voi ridica scaunul de domnie mai presus de scaunul lui Dumnezeu; voi ședea pe muntele adunării, în adâncimile miazănoaptei; mă voi ridica mai sus de vârful norilor, voi

fi ca Cel Prea Înalt.»“

4:14 Este greșit să plănuim ca și când **ziua de mâine** ar fi sigură. „Nu spune... mâine“ (Prov. 3:28). Noi nu știm ce poate aduce ziua de mâine. Viața noastră este nesigură și imprevizibilă, ca un „nor de fum“ (sau ca un abur) (JBP).

4:15 În toate planurile noastre trebuie să-L consultăm pe Dumnezeu și toate planurile trebuie să le întocmim după voia Sa. Trebuie să trăim și să vorbim în deplină conștiență de faptul că destinele noastre sunt în mâna Sa. Trebuie să spunem: „**Dacă Domnul va voi, vom trăi și vom face cutare lucru.**“ Astfel în cartea Fapte vedem că Pavel spune: „Dacă va voi Dumnezeu, mă voi întoarce iarăși la voi“ (18:21) iar la 1 Corinteni 4:19 el scrie: „Dacă Domnul va voi, voi veni în curând la voi.“ Uneori creștinii recurg la literele: „D.V.“ pentru a exprima această bizuire pe Domnul, această dependență de Dumnezeu. Este vorba de inițialele a două cuvinte din latină: *Deo volente*, însemnând: *Dacă va voi Dumnezeu.*

4:16 **Dar acum voi vă lăudați cu aroganța voastră,** scrie Iacov. Creștinii se lăudau cu planurile lor de viitor, fiind aroganți în încrederea loc că nimic nu va interveni ca să le strice planurile. Ei se purtau ca și când erau stăpâni pe soarta lor. **Orice laudă de acum fel este rea** pentru că nu ține cont de Dumnezeu.

4:17 **Deci, cine știe să facă binele și nu-l face păcătuiește.** În acest context, a **face binele** înseamnă a-L include pe Dumnezeu în orice aspect al vieții noastre, a trăi clipă de clipă bizuindu-ne pe El. Dacă știm că trebuie să facem acest lucru, și nu-l facem, atunci în mod clar păcătuim. Desigur, principiul are o aplicație mai largă. În orice domeniu al vieții, ori de câte ori se ivește prilejul de a face bine, devenim îndată responsabili pentru a face acest lucru. Dacă știm ce e bine, avem obligația să trăim în lumina acelei descoperiri. Eșecul de a face acest lucru este un păcat împotriva lui Dumnezeu, împotriva semenilor noștri și împotriva noastră înșine.

În capitolul 4 Iacov ne-a adus la judecată cu privire la lăcomie și conflicte, cu privire la vorbirea de rău și cu privire la alcătuirea de planuri fără să-L consultăm pe Domnul. Așadar să ne punem următoarele întrebări: Sunt eu dornic mereu de a obține tot mai mult, sau mă mulțumesc cu ceea ce am? Îi invidiez pe cei care posedă mai

multe avuții decât mine? Mă rog înainte de a cumpăra? Iar când Dumnezeu îmi vorbește, mă supun eu, sau mă împotrivesc? Vorbesc eu împotriva fraților mei? Fac eu planuri fără să-L consult pe Domnul?

IX. BOGAȚII ȘI REMUȘCĂRILE DE CARE VOR AVEA ACEȘTIA PARTE (5:1-16)

În cadrul uneia dintre cele mai pătrunzătoare fragmente ale Scrisorii sale, Iacov se lansează acum într-o aspră condamnare a păcatelor comise de bogați. Cuvintele se revarsă ca un potop de lovituri de ciocan, fără menajamente. De fapt, înfierarea este atât de penetrantă, încât cei mai mulți predicatori ocolesc acest segment.

Iacov se prezintă aici din perspectiva unui profet al justiției sociale, ridicându-și glasul împotriva eșecului bogaților de a folosi banii lor în scopul alinării atâtor suferințe și al acoperirii atâtor nevoi umane. El îi condamnă pe cei care au devenit bogați prin exploatarea salariaților lor. Iacov îi mustră pentru modul în care se folosesc ei de bogăția lor, pentru a se complăce în satisfacerea dorințelor eului și trăirea în huzur. În final îi înfățișează pe bogați ca fiind niște asupritori aroganți ai celor neprihăniți.

5:2 Mai întâi, el îi cheamă pe bogați să plângă și să bocească din pricina nenorocirilor care vor veni curând peste ei, când vor trebui să-L întâlnească pe Dumnezeu. Atunci ei vor fi umpluți de rușine și remușcare. Atunci vor vedea că au fost administratori nevrednici ai bunurilor ce le-au fost încredințate. Vor plânge pentru toate prilejurile irosite. Vor boci pentru lăcomia și egoismul lor. Vor fi muștrați în cugetul lor pentru metodele neechitabile practicate față de salariații lor. Vor vedea ce mare e păcatul de a fi căutat siguranța în lucrurile materiale, mai degrabă decât în Domnul. Și vor vărsa lacrimi fierbinți pentru modul în care s-au complăcut în satisfacerea tuturor plăcerilor. Iacov menționează patru păcate cardinale ale bogaților. Primul este acumularea de bogății.

5:2 „Bogățiile voastre sunt ruinate“, spune Iacov, „iar hainele stocate de voi sunt roase de molii. Aurul și argintul vostru și-au pierdut luciul. Și însăși această pierdere a luciului va constitui dovada faptului că ați stocat cu răutate și vă veți feri de ele ca și când ar fi incandescente“ (JBP).

Nicăieri în Biblie nu este scris că e un păcat a fi bogat. Așa, de pildă, cineva poate moșteni o avere peste noapte. Desigur, el nu a comis nici un păcat pentru că s-a îmbogățit dintr-odată. Dar este scris în Biblie că e un păcat să adunăm bogății. Domnul Isus a interzis în mod expres acumularea de bogății, când a spus: „Nu vă strângeți comori pe pământ, unde molia și rugina le strică și unde hoții le sapă și le fură. Ci strângeți-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le strică și unde hoții nu le sapă, nici nu le fură. Căci unde este comoara ta, acolo va fi și inima ta“ (Mat. 6:19-21).

La Iacov băgățiile îmbracă patru forme: **bogății, haine, aur și argint.** În vremurile biblice, bogăția se măsura de obicei sub formă de grâne, undelemn și alte produse naturale, precum și sub formă de îmbrăcăminte, aur și argint. Poate că atunci când Iacov spune: „**Bogățiile voastre s-au stricat**“ se referă la faptul că grâul a făcut viermi iar undelemnul s-a râncezit. Cu alte cuvinte, aceste bunuri au fost stocate până când s-au stricat, deși ele ar fi putut fi întrebuințate pentru hrănirea celor săraci. Acum însă nu mai sunt bune de nimic. „**Hainele voastre sunt roase de molii,**“ spune el. Or, hainele purtate nu sunt mâncate de molii. Dar atunci când dulapurile sunt ticsite de haine, rareori îmbrăcate, ele vor atrage atenția moliilor. Pentru Iacov este o abatere morală să stochezi haine în felul acesta, când atâtea oameni din lume au nevoi disperate.

5:3 Aurul și argintul vostru s-au ros și corozionea lor va sta mărturie împotriva voastră și vor mușca din carnea voastră ca focul, spune Iacov în continuare. **Aurul și argintul** nu ruginesc, dar își pierd luciul și se decolorează și, în anumite condiții necorespunzătoare de stocare, ar putea fi supuse corozionii. În loc să pună la bătaie banii lor, pentru alimentația celor săraci, îmbrăcarea celor lipsiți și asigurarea cu medicamente a celor bolnavi, precum și pentru vestirea evangheliei, bogății și-au strâns banii la ciorap, cum se spune, fără ca ei să aducă vreun folos cuiva. În cele din urmă, și-au pierdut valoarea.

Prin **coroziune** se înțelege scoaterea din uz și, în cele din urmă, degradarea. Or, tocmai această coroziune va constitui o probă incriminatorie împotriva bogăților. Dacă așa stăteau lucrurile în cazul bogăților din vremea lui Iacov, cu cât mai adevărat este acest lucru în cazul credincioșilor din zilele noastre? De ce osândă vom avea noi

parte, dacă am dispus de mijloacele necesare pentru vestirea și răspândirea Evangheliei, dar nu ne-am folosit de ele? Dacă am stocat lucruri materiale, când acestea puteau fi folosite pentru mântuirea de suflete? Sintagma: **coroziunea lor... va mușca din carnea voastră ca focul** înseamnă că eșecul lor de a pune bogățiile lor în folosul altora le va pricinui cumplite suferințe și remușcări. Când în sfârșit li se vor deschide ochii și vor vedea la ce adâncimi de cruzime i-a adus egoismul și lăcomia lor (a se citi: bijuterii scumpe, haine elegante, case luxoase, automobile de lux), vor fi fierți și-i va frige această experiență.

5:4 Al doilea păcat atacat de Iacov este acumularea bogățiilor prin jecmânire angajaților. **Lucrătorii care au secerat câmpiile** nu și-au primit plata ce li se cuvenea. Toate protestele lor și revendicările de a li se face dreptate au rămas fără nici un răspuns, ei neavând pe nimeni aici jos pe pământ care să pledeze cu succes cauza lor. Dar **strigătele** lor au fost auzite de **Domnul Sabaoth** (adică, în ebraică, „Domnul oștirilor“). Cel ce are sub comanda Sa oștirile cerului își arată puterea în sprijinul maselor de oameni asupriți de pe pământ. Domnul Dumnezeu Cel Atotputernic le va veni în ajutor și-i va răzbuna. Astfel, Biblia condamnă nu numai stocarea bogățiilor, ci și acumularea averii prin mijloace necinstite. Pe lângă păcatul de a nu-i remunera pe salariați cu plata cuvenită, Iacov ar fi putut menționa și falsificarea declarațiilor de impozit, înșelăciunile comise la cântar și la măsurători, mituirea unor inspectori locali și a altor oficialități, nesinceritatea în reclame și falsurile comise în actele de decontare.

5:5 În continuare Iacov înfierează viața de huzur a bogăților. Bijuterii scumpe, haine elegante, bucate alese și case luxoase — cum își pot permite ei să risipească toate aceste bogății doar pentru a-și satisface pretențiile eului, când atâtea mulțimi de oameni trec prin lipsuri de tot felul? Sau, ca să aplicăm textul la situația din zilele noastre, cum vom putea găsi justificare pentru afluența și extravaganța bisericii și a creștinilor? Trăim într-o lume în care mii de oameni mor zilnic de malnutriție. Peste cincizeci la sută din populația lumii nu a auzit niciodată de Domnul Isus Cristos. Într-o asemenea lume, cum ne putem permite să cumpărăm mașini de lux, limuzine și iahturi? Cum putem cheltui banii Domnului stând la hoteluri de lux, mâncând la restaurante scumpe

sau satisfacându-ne gusturile cu lucruri scumpe? Când e suficient să ne ducem la Cuvântul lui Dumnezeu, să privim în jurul nostru, la nevoile acute ce se manifestă peste tot în lume și să ne cercetăm propriul instinct al compasiunii, pentru a vedea că Biblia ne învață că este greșit să trăim în confort și în lux, în largul nostru, atâta timp cât mai este un singur suflet care n-a auzit Evanghelia.

Cei care trăiesc în plăceri, în lux și lipsiți de orice îngrădiri sunt asemănați cu cei ce și-au săturat inimile într-o zi de măcel — asemenea animalelor care au fost îngrășate, înainte de a fi tăiate, sau ca soldații ce pradă, în timp ce alții pier în jurul lor.

5:6 Ultima acuză adusă bogaților este că l-au **condamnat și omorât** pe cel drept, care nu li se împotriva. Unii cred că cel **drept**, cel neprihănit este Domnul Isus. Dar moartea Lui a fost provocată de tagma celor religioși, iar nu a celor bogați. Probabil că prin **cel drept** se înțelege oamenii nevinovați în general. Iacov se gândește la modul dur și inuman în care cei bogați și-au tratat de obicei subalternii, pe care i-au condamnat prin acuzații false, prin cuvinte de ocară și prin amenințări. I-au ucis, chiar dacă nu pe față, atunci supunându-i la munci istovitoare și dându-le mai puțin decât li se cuvenea. Iar cei nevinovați nu le-au opus nici o rezistență, pentru că orice protest ar fi fost probabil însoțit de alte brutalități sau de concediere.

X. ÎNDEMN LA RĂBDARE (5:7-12)

5:7 Iacov își îndreaptă acum atenția spre credincioșii care erau asupriți, îndemându-i să aibă răbdare. Motivul răbdării: venirea Domnului — aceasta fiind fie o referire la Răpire, fie la venirea lui Cristos pentru a domni. Ambele ipotaze ale venirii Domnului sunt prezentate în Noul Testament ca stimulente la răbdare.

Plugarul ilustrează nevoia de a avea răbdare, căci el nu seceră în ziua în care sădește, ci abia după un timp destul de îndelungat. Mai întâi trebuie să cadă ploaia, pentru ca semințele să germineze. Apoi, la sfârșitul sezonului, va veni ploaia târzie, necesară pentru ca roadele să dea în pârg. Unii văd în această referire la ploaia timpurie și târzie o promisiune, în sensul că binecuvântările Zilei Cincizecimii se vor repeta în perioada premergătoare Întoarcerii Domnului, dar tonul general al Scripturii Noului Testament pare să descurajeze această așteptare. Totuși nimic nu ne împiedică să ne așteptăm ca Domnul să aibă o mică rămășiță

de credincioși care să ardă pentru Domnul, cu toată râvna pentru Dumnezeu și pentru evanghelizarea lumii. N-ar putea fi modalitate mai bună de a-L aștepta pe Mântuitorul decât asta!

5:8 Nedreptățile de pe acest pământ vor fi îndreptate la venirea Domnului. Prin urmare, copiii Lui trebuie să aibă răbdare, ca plugarul. Inimile lor trebuie să fie statomnice, în siguranța venirii Sale.

5:9 În vremurile de prigoană și strămtorare, nu de puține ori victimele încep să se sfâșie între ele. Este o trăsătură ciudată a naturii umane că în momente de tensiune avem accese de furie chiar împotriva celor mai dragi din jurul nostru. De unde și avertismentul: **Nu bombăniți unii împotriva altora, fraților, ca să nu fiți condamnați!**¹² Versetul acesta are un mesaj pentru slujitorii Domnului care lucrează cot la cot în condiții grele. Tocmai de aceea nu trebuie să îngăduim să se adune resentimente în lăuntrul nostru. Pentru că **Judecătorul este chiar la ușă!** Și El știe ce gândim. Curând vom sta înaintea Scaunului de Judecată al lui Cristos, pentru a da socoteală. Prin urmare, să nu judecăm, ca să nu fim judecați.

5:10 **Profeții** din Vechiul Testament ne sunt oferiți ca **exemplu de suferință și răbdare**. Observați că suferința vine înaintea răbdării. „Necazul lucrează răbdare (perseverență)” (Rom. 5:3). După cum am arătat deja, răbdarea în NT înseamnă tărie de caracter sau statomnicie. Datorită credincioșiei de care au dat dovadă în vestirea cuvântului Domnului, profeții au fost persecutați fără milă. Totuși ei au rămas neclintii, ca și cum L-ar fi văzut pe Cel ce este nevăzut (Ev. 11:27, 32-40).

5:11 Privim profeți cum ar fi Isaia, Ieremia și Daniel cu mult respect, onorându-i pentru viața lor de răvnă și devoțiune. În acest sens, îi numim **binecuvântați**. Suntem de acord că ei au avut dreptate iar lumea a greșit. Ei bine, să nu uităm că ei au trecut prin mari încercări și suferințe și că au îndurat, răbdând strămtorările prin care au trecut. Dacă dorim să fim și noi binecuvântați, e de la sine înțeles că va trebui să trecem și noi prin aceleași experiențe.

Iov este un exemplu minunat de **perseverență** sau tărie de caracter. Puțini oameni din istorie, ba poate nici unul, nu au trecut prin suferințe și pierderi atât de mari într-un timp atât de scurt ca **Iov**. Cu toate acestea, Iov niciodată nu L-a blestemat pe Dumnezeu, nici nu l-a întors spatele. În cele din

urmă, răbdarea i-a fost răsplătită. Dumnezeu S-a descoperit pe Sine, ca întotdeauna, ca un Dumnezeu **plin de milă și de îndurare**.

Dacă nu am cunoaște ceea ce Iacov numește drept **sfârșitul dat de Domnul** (adică deznodământul impus de El), am fi ispițiți să-i invidiem pe cei răi. Așa a fost cuprins de invidie când a văzut prosperitatea celor răi (Ps. 73:3-17). Cu cât s-a gândit mai mult la ea, cu atât mai tulburat a fost. Apoi s-a dus în templul lui Dumnezeu și a înțeles care e sfârșitul acestora. Îndată după aceea toată invidia i s-a risipit. David a avut aceeași experiență. În Psalmul 17:15 el descrie partea credinciosului în viața de apoi. Având în vedere toate acestea, credinciosul are toate motivele să fie statornic. În cazul lui Iov, **sfârșitul dat de Domnul** a constat în faptul că Dumnezeu i-a dat îndoit pe cât a avut înainte (Iov 42:10-15).

5:12 Nerăbdarea în vremuri de încercare se manifestă și prin faptul că oamenii se jură. Aici nu este vorba în principal de chestiunea înjurăturilor sau a blestemelor, nici aceea a prestării unui jurământ la tribunal. Mai degrabă, se interzice în acest verset folosirea necugetată a Numelui Domnului sau a altui nume pentru a confirma veridicitatea afirmațiilor cuiva. Creștinul nu trebuie să jure nici pe o persoană, nici pe un lucru. Cei care îl cunosc trebuie să se poată bizui pe faptul că „**da**” al lui înseamnă „**da**” iar „**nu**” înseamnă „**nu**”.

Acest pasaj s-ar putea aplica și la interzicerea unor expresii de genul: „Pentru Dumnezeu” sau „pe cer” sau alte jurăminte „prescurtate” cum ar fi: „gee,” (care e o prescurtare de la Jesus), „gosh” și „golly” care sunt forme argotice ale numelui lui Dumnezeu.

Ca să nu cădeți sub judecată (sau **ipocrizie**, în textul marginal al versiunii NKJV¹³), spune Iacov, gândindu-se probabil la a treia poruncă: „Să nu iei în deșert numele Domnului Dumnezeuului tău, căci Domnul nu va considera nevinovat pe cel ce Îi ia numele în deșert” (Ex. 20:7).

XI. RUGĂCIUNEA ȘI VINDECAREA BOLNAVILOR (5:13-20)

Tema din ultimele versete ale epistolei este rugăciunea. Cuvântul apare de șapte ori, fie ca substantiv, fie ca verb.

5:13 În toate împrejurările vieții, trebuie să ne ducem la Domnul în rugăciune. Când suntem în necazuri, trebuie să ne apropiem de El cu rugăminți fierbinți. În vremuri de bucurie, să ne ridicăm inimile către El cu

laudă. El dorește să fie implicat de noi în toate fluctuațiile emotive ale vieții.

Noi trebuie să-L vedem pe Dumnezeu drept Cauza primară, majoră a tot ce intervine în viața noastră. Nu trebuie să privim deloc în ceea ce Rutherford a numit drept: „rotirea confuză a roților cauzelor secundare.” Este un semn de înfrângere dacă ne permitem să devenim victimele împrejurărilor sau să așteptăm ca acestea să se schimbe. Nu trebuie să vedem altă mână decât a Lui.

Este unul din cele mai disputate fragmente din întreaga epistolă și, probabil, din întregul NT, căci ne pune față în față cu locul pe care îl ocupă vindecarea în viața credinciosului de azi.

Înainte de a face o analiză minuțioasă a versetelor în cauză, cred că ar fi bine să trecem în revistă tot ce ne învață Biblia despre boală și vindecare.

VINDECAREA DIVINĂ

1. Creștinii sunt de acord că toate bolile, în general, sunt rezultatul păcatului din lume. Dacă păcatul nu ar fi pătruns în lume, nu am avea nici o boală.

2. Uneori boala este un rezultat *direct* al păcatului din viața cuiva. La I Corinteni 11:30, citim despre anumiți corinteni care erau bolnavi pentru că participaseră la Cina Domnului fără să osândească păcatul din viața lor, adică fără să-l mărturisească și să se lase de el.

3. Nu toate bolile sunt urmarea directă a păcatului din viața cuiva. Iov a fost lovit de boală, în pofida faptului că a fost un om cât se poate de neprihănit (Iov 1:8). Omul orb din naștere nu suferea pentru păcatele comise de el (Ioan 9:2, 3). Epafrodit s-a îmbolnăvit din pricina neobositiei sale activități în slujba Domnului (Fil. 3:30). Gaius era sănătos duhovnicește, dar se pare că nu tot așa pe plan fizic (3 Ioan v. 2).

4. Uneori boala este urmarea activității satanice. Satan a fost cel care a făcut ca trupul lui Iov să se umple de bube (Iov 2:7). Satan a fost cel care a gărbovit-o pe femeia de la Luca 13:10-17: „Femeia aceasta... pe care Satan o ținea legată” — gândiți-vă numai! — „de optsprezece ani” (13:16). Pavel avea o infirmitate cauzată de Satan, pe care o numea: „un țepuș în carne, un sol al Satanei, ca să mă palmuiască” (2 Cor. 12:7).

5. Dumnezeu poate să vindece și intr-adevăr vindecă. Într-un sens foarte real, *toate* vindecările sunt divine. Unul din apelativele lui Dumnezeu în VT este *Iehova-Rofeka* —

„Domnul care te vindecă“ (Ex. 15:26). Trebuie să-L recunoaștem pe Dumnezeu în toate cazurile de vindecare.

Reiese limpede din Scriptură că Dumnezeu se folosește de diverse mijloace pentru vindecare. Uneori El vindecă prin procese fizice naturale. El a imprimat în trupul uman extraordinare puteri de recuperare. Medicii știu că orice dureri acuzate seara sunt, de obicei, mult ameliorate până a doua zi dimineața. Uneori El vindecă prin medicamente. Astfel, Pavel l-a sfătuit pe Timotei să ia puțin vin, din cauza stomacului său și a deselor sale îmbolnăviri (1 Tim. 5:23). Uneori El vindecă prin „izbăvirea de temerile care stau la baza acestor boli, izbăvirea de preocuparea noastră cu noi înșine, de vinovățiile și de tot ce produce în noi boală.“ Uneori El vindecă prin medici și chirurgi. Isus ne-a învățat fără echivoc că bolnavii au trebuință de medic (Mat. 9:12). Pavel l-a descris pe Luca prin cuvintele: „preaiubitul medic“ (Col. 4:14), ceea ce constituie o recunoaștere a nevoii de doctori între creștini. Dumnezeu Se folosește de doctori în slujba vindecării. După cum a spus Paré, renumitul chirurg francez: „Chirurgul leagă rana, dar Dumnezeu este Cel care o vindecă.“

5:16a Mărturisi-ți-vă greșelile¹⁴ unii altora și rugați-vă unii pentru alții, ca să fiți vindecați. Un cititor neavizat al acestor cuvinte ar putea deduce de aici că suntem îndemnați să le dezvăluim altora păcatele noastre ascunse. Dar în nici un caz nu despre asta este vorba aici! În primul rând, Iacov vrea să spună că atunci când păcătuim împotriva cuiva, trebuie să mărturisim fără întârziere păcatul respectiv față de persoana lezată.

De asemenea trebuie să ne rugăm **unii pentru alții**. În loc să ținem supărare pe ei și să permitem să se adune în inima noastră resentimente, noi trebuie să ne menținem într-o stare de părtașie cu alții, prin mărturisire și rugăciune.

Vindecarea fizică este în directă legătură cu refacerea spirituală. Observați cum Iacov leagă mărturisirea de rugăciune și vindecare. Este o dovadă concludentă a legăturii vitale dintre latura fizică și cea spirituală. Omul este o ființă tripartită, fiind alcătuit din duh, suflet și trup (1 Tes. 5:23). Orice lucru care afectează una din componentele ființei noastre le va afecta și pe celelalte două. În VT, preotul era și medic, el fiind acela care pune diagnosticul pentru lepră și tot el fiind acela care îl declara pe cineva curățit de

lepră, de pildă. Astfel, combinând funcția de preot cu aceea de doctor într-o singură persoană, Domnul a lăsat să se înțeleagă puternica legătură dintre duhul și trupul omului.

Domeniul medicinei psiho-somatice recunoaște existența acestei conexiuni, drept care caută să descopere probleme de ordin personal, care ar putea provoca tulburările de ordin fizic. Dar medicina modernă nu posedă și remediul pentru păcat. Izbăvirea de vinovăție, întinare, de puterea și de pedeapsa păcatului poate fi căpătată doar pe baza sângelui lui Cristos și prin mărturisirea făcută față de Dumnezeu și față de om. Nu ne place să recunoaștem dar de cele mai multe ori bolile sunt provocate de păcate cum ar fi lăcomia (îmbuibarea), îngrijorarea, mânia, spiritul neiertător, nestăpânirea, gelozia, egoismul și mândria. Păcatul din viață aduce boală și uneori moarte (1 Cor. 11:30). Noi trebuie să mărturisim și să părăsim păcatul de îndată ce am devenit conștienți că a pătruns în viața noastră. *Toate* păcatele trebuie să mărturisite în fața lui Dumnezeu. În plus, păcatele comise împotriva unor oameni trebuie să mărturisite și față de aceștia. Acest lucru este vital pentru sănătatea noastră spirituală și pentru bunăstarea noastră fizică.

5:16b-18 O extraordinară putere este pusă la dispoziție prin rugăciunea fierbinte a unui om bun. Vă amintiți de Ilie? El a fost om ca noi, dar s-a rugat fierbinte să nu ploaie. Și, în realitate, nici un strop de ploaie nu a căzut pe pământ timp de trei ani și jumătate. Apoi s-a rugat din nou și cerurile au eliberat ploaia iar pământul a dat vegetație, ca mai înainte (JBP).

Incidentul este consemnat la 1 Regi 17:1-19:10. Pe vremea aceea, Ahab era rege în Israel. Prin soția lui, Izabela, el a devenit închinător la Baal, conducând poporul la această ticăloasă formă de idolatrie. „Ahab a făcut mai multe rele decât toți regii Israelului care fuseseră înaintea lui, ca să provoace la mânie pe Domnul Dumnezeul lui Israel“ (16:33). Seceta s-a abătut peste Israel timp de trei ani și jumătate, ca urmare directă a păcatului.

Apoi Ilie s-a angajat în acea faimoasă înfruntare cu preoții lui Baal pe Muntele Carmel. Când focul de la Domnul s-a pogorât peste jertfa arderii de tot, mistuind-o pe aceasta, precum și altarul și apa, oamenii au fost convinși, întorcându-se iarăși la Domnul. Ilie s-a rugat din nou și seceta a încetat. Pilda lui Ilie ni se dă ca încurajare să ne rugăm pentru cei ce au păcătuit și s-au rătă-

cit de la părăsirea cu Dumnezeu. **Mare putere are rugăciunea fierbinte a celui neprihănit sau, cum a parafrasat cineva acest verset:** „Rugăciunea unui om a cărui inimă este în ordine cu Dumnezeu face minuni.“ Ca nu cumva să credem că ar fi aparținut unei categorii superioare a creației, Iacov ne amintește că **Ilie a fost om** cu același trup supus slăbiciunilor. A fost un om supus acelorași slăbiciuni și neputințe ca alți oameni.

5:19, 20 În versetele precedente am văzut că presbiterii adunării participă la procesul refacerii unui sfânt care a păcătuit. Și vom vedea că **Ilie participă la refacerea** (parțială și temporară) a unei națiuni ce alunecase de la credință. Acum suntem îndemnați să ne dedicăm acestei slujbe cu implicații profunde.

Versetul 19 îl descrie pe fratele creștin care s-a îndepărtat de la adevăr, fie în ce privește doctrina, fie practica. Un alt frate începe apoi să se roage fierbinte și cu credință pentru acest om, întorcându-l astfel la părăsirea cu Dumnezeu și cu frații și surorile sale în Cristos. Ce uriașe sunt implicațiile acestei slujbe! Mai întâi, îl va fi salvat pe fratele său care a greșit de la o moarte prematură, intervenită în urma disciplinării pe care i-ar aplica-o mâna lui Dumnezeu. În al doilea rând, el va acoperi o sumedenie de păcate. Ele sunt iertate și uitate de Dumnezeu. De asemenea sunt iertate și uitate de frații săi de credință și acoperite cu un văl de privirile lumii. Avem mare trebuință de o atare slujbă în vremea noastră. În răvna noastră de a-i evangheliza pe cei pierduți, poate că nu acordăm suficientă atenție acelor oițe ale lui Cristos care s-au îndepărtat de tărâș.

Încă o dată, Iacov ne-a îmboldit conștiința cu privire la diverse aspecte ale vieții creștine. De pildă, el ne-a întrebat: **Îți strângi tu cumva comori pe pământ? Sunt metodele folosite de tine în afaceri absolut cinstite? De pildă, declarația ta de impozit, este ea onestă? Trăiești tu în lux, sau te jertfești pentru ca și alții să ajungă că-L cunoască pe Mântuitorul? Când păcătuiești împotriva cuiva, ești gata să te duci la el și să-ți ceri iertare? Când te îmbolnăvești, cu cine iei mai întâi legătura? Cu medicul, sau cu Domnul? Când vezi că un frate a căzut în păcat, îl critici, sau încerci să-l ajuți să revină la părăsire?**

Și astfel am ajuns la sfârșitul acestei scurte, dar practice epistole, în care am văzut credința pusă la încercare. Am văzut credința

supusă testelor prilejuite de problemele cu care ne întâlnim în viață, de ispitele nesfinte care ne atacă și de ascultarea de cuvântul lui Dumnezeu. Omul care spune că are credință a fost invitat, prin urmare, s-o exemplifice, evitând parțialitatea sau snobismul și demonstrând credința sa printr-o viață plină de fapte bune. Realitatea credinței reiese din vorbirea cuiva; credinciosul învață să-și predea limba sa domniei lui Cristos. Adevărata credință este însoțită de adevărata înțelepciune; viața de invidie și de lupte este preschimbată într-o viață de evlavie practică.

Credința evită vrajba, vendetele, luptele și geloziile care izvorăsc din lăcomie și din ambiția lumească. Credința adevărată se ferește de spiritul de asprime, de critică. Ea evită încrederea în forțele proprii, în cadrul căreia Dumnezeu este lăsat afară din planurile întocmite de acel om. Credința rezistă când e supusă la probă, prin modul în care câștigă și cheltuiește banii. În pofida aspirării, ea dă dovadă de fortitudine și răbdare, având în vedere Întoarcerea Domnului. Vorbirea ei este în mod uniform sinceră, nefiind nevoie să aducă în sprijinul ei jurăminte. Credința aleargă la Dumnezeu, în toate stările sufletești atât de schimbătoare prin care trecem în viața de acum. Când e lovită de boală, ea caută mai întâi să depisteze cauzele spirituale. Mărturisindu-l lui Dumnezeu și celor față de care a greșit, ea îndepărtează aceste cauze posibile. În fine, credința se îndreaptă cu dragoste și compasiune către cei care au alunecat de la credință.

Atât credința dvs., cât și a mea sunt puse la încercare în fiecare zi. Care este verdictul pe care ni-l dă Judecătorul?

NOTE FINALE

¹(1:14) Termenul din greacă *epithumia* este o formă întărită a substantivului „dorință”. Termenul englez *lust* (pofă, vezi ediția KJV din 1611) inițial însemna doar „dorință puternică”, dar ulterior a căpătat conotații sexuale.

²(1:19) Cuvintele: “So then” („Așadar”, în greacă: *hōste*) sunt înlocuite în majoritatea versiunilor moderne care preferă varianta alexandrină (NU). Dar versiunea tradițională se potrivește mult mai bine cu contextul — o paranteză majoră, în care se rezumă ce trebuie să facem în lumina versetelor 1-18.

³(1:21) Același termen grec (*psychē*) înseamnă și „viață”, și „suflet”, neputându-se totdeauna preciza care dintre variante este cea mai adecvată. De asemenea, „a salva”

(în greacă, în engleză și în română) nu se referă neapărat în toate cazurile la mântuirea veșnică, ci uneori poate fi o referire la vindecare, izbăvire, scăpare și la alte noțiuni. Astfel sintagma: „vă poate mântui sufletele“ ar putea însemna, în unele contexte: „să vă ajute să trăiți o viață împlinită“ (pentru Cristos).

⁴(2:2-4) Termenul grec de aici este *sunagōgē* (adunare). Întrucât cuvântul acesta a ajuns ulterior să capete sensul de adunări iudaice (adică „sinagogi“), constituie un indiciu al apariției timpurii a cărții Iacov. „Adunare“ (congregație, „congregation“, în engleză, n.tr.) (Tyndale), „biserica“ (KJV) și „assembly“ (JND) sunt de obicei traduceri ale termenului *ekklesia*, adică adunare a celor chemați afară. Inițial a fost un termen politic (cf. *Adunarea Generală a Națiunilor Unite*).

⁵(2:14) Totuși, pentru a da dovadă de fair-play, trebuie să menționăm că textul grec nu conține aici echivalentul termenului tradus prin *aceasta* („credința aceasta“), ci doar articolul hotărât înaintea termenului „credință“, deci „credința“. Deși uneori articolul hotărât poate avea forța demonstrativă, el ar putea fi folosit tot atât de bine și cu un substantiv abstract. Întrucât se pare că aceasta este interpretarea corectă, versiunea NKJV, în care apăruse inițial formula: „credința aceasta“, în edițiile ulterioare a revenit la varianta din KJV.

⁶(2:20) În textul NU apare termenul „fără folos“ în loc de „moartă“.

⁷(3:5, 6) Clovis G. Chappel, *Sermons from the Psalms*, pg. 132. ⁸(3:7) Robert G. Lee, *Lord I Believe*, pg. 166-168.

⁹(4:4) Majoritatea manuscriselor conțin termenii: „adulteri și adultere“, sugerându-se astfel că ar fi existat imoralitate în sens concret în adunările cărora li se adresează epistola. Manuscrisul alexandrin (NU) conține doar forma feminină: „adultere“, care ne obligă aproape sigur să acceptăm un sens figurat. Versiunile KJV și NKJV permit ambele sensuri, adulter fizic și/sau spiritual.

¹⁰(4:5) Manuscrisele cele mai vechi nu elaboraseră încă forme separate pentru litere majuscule și minuscule. În mod ideal, ar trebui să existe un „D“ situat undeva între litera majusculă „D“ și cea minusculă, pen-

tru a indica în Noul Testament pasajele în care nu este clar dacă se vorbește despre Duhul sau duhul. Întrucât nu există această formă intermediară, traducătorii și editorii trebuie să decidă în funcție de context. Aici și în alte pasaje există deosebiri de vederi în rândul cercetătorilor avizați ai Bibliei.

¹¹(4:11, 12) În NU: „apropapele“.

¹²(5:9) Atât NU, cât și textele M conțin cuvântul: „judecați“, dar contextul sugerează un verdict negativ, prin urmare, varianta „ca să nu fiți condamnați“ este valabilă.

¹³(5:12) Textul majoritar conține aici cea mai interesantă variantă. Varianta din KJV (și NU): „into judgment“ („în“ cu ideea de pătrundere sau „sub judecată“) este în greacă: *hupo krisin*. Dar majoritatea manuscriselor conțin varianta: *eis* („în“ cu sens de pătrundere) *hupokrisin* („ipocrizie“). Dacă s-ar fi întâmplat ca mica prepoziție „eis“ să fie omisă din greșeală, la copierea textului, ar fi fost normal să se interpreteze prefixul de la *hupokrisin* ca pe o prepoziție separată, ajungându-se la varianta: „sub judecată“. Deși ambele variante corespund contextului imediat, întreaga epistolă a lui Iacov are ca mesaj central avertismentul împotriva *ipocriziei* religioase.

¹⁴(5:16a) În textul NU: „Prin urmare, mărturisii-vă păcatele“.

BIBLIOGRAFIE

- Adamson, James. *The Epistle of James* (NIC). Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1976.
- Brown, Charles. *The General Epistle of James: A Devotional Commentary*. Philadelphia: The Union Press, 1907.
- Gaebelein, Frank. *The Practical Epistle of James*. Great Neck, N. Y.: Doniger & Raughley, Inc., 1955.
- Johnstone, Robert. *Lectures Exegetical and Practical on the Epistle of James*. Minneapolis: Klock & Klock Christian Publishers (Retipărire a ediției din 1871).
- Kelly, William. *The Epistle of James*. Londra: F. E. Rae, 1913.
- King, Guy H. *A Belief that Behaves*. Londra: Marshall, Morgan & Scott, Ltd., 1954.
- Zodhiates, Spiros. *The Behavior of Belief*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1959.

PRIMA EPISTOLĂ A LUI PETRU

Introducere

„Dacă n-am ști cine a scris această scrisoare, am fi obligați să afirmăm: «Aceste rânduri au fost așternute de un om cu robustețea unei stânci, al cărui suflet se reazimă pe o temelie de piatră și care, prin puternica mărturie ce o dă, se angajează să întărească sufletele altora, când sunt supuse la presiunea furtunilor de suferință ce se abat peste ei, statornicindu-i pe temelia adevăratei stânci».”

— Wiesinger

I. Locul unic în Canon

Creștinii din țările musulmane și din cele cu regimuri marxiste sunt atât de obișnuiți cu reprimările, cu ostilitățile și chiar cu prigoanele deschise, încât aproape că li se par un lucru normal. Pentru ei 1 Petru este de un real folos practic, ajutându-i să accepte suferința ca pe un lucru îngăduit de Domnul, având scopul de a produce în ei anumite calități de dorit, cum ar fi perseverența.

Creștinii din occident, în special credincioșii din țările în care se vorbește engleza, cu o bogată moștenire biblică, încă nu s-au obișnuit cu opoziția publică împotriva credinței. Până nu demult statul — chiar dacă nu încuraja familia ca unitate de bază a societății — cel puțin nu i se împotriva, îndemnându-i pe oameni să frecventeze „biserica preferată”. Asta a fost în trecut. Pentru că actualmente autoritățile de stat, și în special cele de la nivel local, par să se folosească de judecători, de instituțiile de învățământ și în special de mediile de informare în masă, pentru a-i ridiculiza și chiar defăima pe creștinii care cred în Biblie. Radioul, televiziunea, filmele, ziarele, revistele și comunicatele oficiale promovează imoralitatea, consumul de alcool, înșelătoria și chiar blasfemia. Creștinismul a devenit acum o „contra-cultură”, drept care, cu cât își vor însuși credincioșii mai temeinic lecțiile predate de apostolul Petru în Prima sa Scrisoare, cu atât mai pregătiți vor fi pentru ultimele zile ale secolului 20 și cele din veacul și mileniul următor — asta dacă Domnul nu va veni între timp.

II. Paternitatea

Dovezile externe

Dovezile externe ale faptului că Petru este cel care a scris epistola de față sunt de dată

timpurie și aproape universale. Eusebiu include 1 Petru printre cărțile acceptate de toți credincioșii (*homologoumena*). Polycarp și Clement din Alexandria acceptă de asemenea această epistolă. Faptul că nu figurează în „canonul” lui Marcion nu trebuie să ne mire, întrucât Marcion a afirmat de la început că nu acceptă decât Scrisorile lui Pavel. Canonul Muratorian nu cuprinde în lista sa cartea 1 Petru, dar asta s-ar putea datora naturii fragmentare a acelui document.

Se prea poate ca 2 Petru 3:1 să fie cea mai timpurie atestare a epistolei 1 Petru. Chiar cei care cred că nu Petru a fost cel care a scris 2 Petru (vezi Introducerea la 2 Petru) consideră totuși că Epistola a fost scrisă la o dată suficient de timpurie pentru a fi o mărturie validă a epistolei 1 Petru — în cazul în care într-adevăr 2 Petru 3:1 este o referire la această epistolă anterioară.

Dovezile interne

Dovezile interne care îi fac pe unii să se îndoiască de paternitatea petrină a acestei epistole invocă faptul că ea e redactată într-o elină aleasă. Cu alte cuvinte, am putea concepe că pescarul simplu din Galileea a atins o atare măiestrie literară? Întrebare la care mulți răspund printr-un hotărât „Nu”. Numai că, așa cum o dovedește pleiada de exemple culese din cultura contemporană, oameni cu un talent nativ de excelentă exprimare orală ajung, cu timpul, la o remarcabilă exprimare [scrisă] în limba literară, fără ca să fi urmat, neapărat, cursurile unei universități sau ale unui seminar biblic. Petru a acumulat o experiență de treizeci de ani pe tărâmul predicării cuvântului lui Dumnezeu, ca să nu mai amintim însuși faptul că Duhul Sfânt i-a inspirat scrierile și că a beneficiat probabil de ajutorul lui Silvan în compunerea acestei

epistole. Când se afirmă la Fapte 4:13 că Petru și Ioan „erau oameni fără carte și simpli” asta se referă doar la faptul că nu avuseseră parte de instruirea rabinică.

În cartea 1 Petru găsim o sumedenie de refiriri la viața și slujba lui Petru, după cum urmează: La 1:8 scriitorul lasă să se înțeleagă că L-a văzut pe Isus într-un mod de care cititorii săi nu au avut parte, spunând: „pe care voi îl iubiți fără [ca voi] să-L fi văzut” iar nu „ca noi să-L fi văzut”. După cum vom vedea din alte pasaje, scriitorul a trăit în anturajul Domnului.

Primele zece versete din capitolul 2 ni-L prezintă pe Cristos ca Piatra din capul unghiului, readucându-ne la incidentul din Cezareea lui Filip (Mat. 16:13-20). Când Petru L-a mărturisit pe Isus ca fiind Cristosul, Fiul Dumnezeului Celui viu, Domnul Isus a anunțat că biserica Lui va fi zidită pe acea temelie, adică, pe adevărul potrivit căruia Cristos este Fiul Dumnezeului Celui viu. El este Piatra din capul unghiului și Temelia bisericii.

Referirea la pietrele vii de la 2:5 ne amintește de incidentul de la Ioan 1:42 unde numele lui Simon a fost schimbat în cel de Chifă (în aramaică) sau Petru (în greacă), ambii termeni având sensul de *piatră*. Prin credința în Cristos, Petru a devenit o piatră vie. Nu este de mirare că el a avut atâtea lucruri de spus despre pietre în capitolul 2. La 2:7 scriitorul citează din Psalmul 118:22: „*Piatra pe care au lepădat-o zidarii a ajuns să fie pusă în capul unghiului.*” Este exact pasajul pe care l-a citat Petru când a fost învinuit în fața dregătorilor, bătrânilor și cărturarilor la Ierusalim (Fapte 4:11).

Când îl auzim pe apostol sfătuindu-și cititorii să se supună autorităților de stat și locale (2:13-17), gândul ne duce la momentul acela în care Petru însuși nu s-a supus autorităților, ci a tăiat urechea sclavului marelui preot (Ioan 18:10). Prin urmare, pe lângă faptul că sfaturile sale sunt inspirate de Duhul Sfânt, ele sună autentice, întrucât au îndărătul lor experiența practică a celui care le-a formulat!

Capitolul 2:21-24 pare să indice că scriitorul a dispus de cunoștințe nemijlocite privitoare la procesul și moartea Domnului Isus. În mintea lui Petru nu avea să se șteargă niciodată amintirea blândeții și răbdării cu care a suferit Mântuitorul, în tăcere. La 2:24 găsim o referire la modul în care a murit Mântuitorul — prin răstignire. Descrierea pare să ne amintească de cuvintele rostite de

Petru la Fapte 5:30 și la 10:39.

Când Petru spune că cititorii săi s-au întors la Păstorul și Supraveghetorul sufletelor lor (2:25), el se gândește negreșit la propria sa refacere (Ioan 21:15-19), după ce se lepădase de Domnul. Iar când le amintește cititorilor că „dragostea acoperă o sumedenie de păcate” (4:8), el se gândește probabil la întrebarea pe care I-o pune Petru Domnului la Matei 18:21, 22: „«Doamne, de câte ori să iert pe fratele meu când va păcătuî împotriva mea? Până la șapte ori?»” Isus i-a zis: «Eu nu-ți zic până la șapte ori, ci până la șaptezeci de ori câte șapte.»” Cu alte cuvinte, la nesfârșit.

La 4:16 ni se spune că dacă cineva suferă din pricina faptului că este creștin, să nu-i fie rușine, ci să se mândrească înaintea Domnului că poartă acest nume. Ei bine, să comparăm acest text cu cel de la Fapte 5:40-42 unde Petru și ceilalți apostoli, după ce au fost biciuiți, au plecat dinaintea sinedrului „bucurându-se că au fost învredniciți să fie batjocoriți pentru Numele Lui.”

Autorul acestei epistole se identifică pe sine ca martor al suferințelor lui Cristos (5:1). Sintagma: „părtaș al slavei care va fi descoperită” ar putea fi o aluzie la schimbarea la față a Domnului. Desigur, Petru a fost prezent la ambele momente.

Sfatul blând și tandru de a „păstori turma lui Dumnezeu care este între voi” (5:2) ne amintește de cuvintele adresate de Mântuitorul lui Petru: „Paște mielușei Mei... Paște oile Mele... Hrănește oile Mele” (Ioan 21:15-17).

Iar cuvintele de la 5:5: „fiți împodobiți cu smerenie” sunt o vie aducere aminte a incidentului de la Ioan 13, unde Isus S-a încins cu un șorț de sclav și le-a spălat ucenicilor picioarele. De fapt, întregul pasaj consacrat temeii mândriei și smereniei (5:5, 6) devine și mai plin de tâlc atunci când ne amintim de cuvintele pline de bravură rostite de Petru că el însuși niciodată nu se va lepăda de Domnul (Marcu 14:29-31), după care s-a lepădat nu o dată, ci de trei ori de Mântuitorul (Marcu 14:67-72). La 5:8 găsim ceea ce ar putea fi ultima referire la experiența lui Petru: „Potrivnicul vostru, diavolul, dă târcoale ca un leu care răcnește și caută pe cine să înghită.” Când Petru a scris aceste cuvinte, se va fi gândit el oare la acea ocazie în care Isus i-a spus: „Simone, Simone, iată, Satan v-a cerut pentru sine, ca să vă cearnă ca pe grâu...” (Luca 22:31)?

II. Data

Unii cred că nu e posibil ca Petru să fi

oferit o învățătură atât de conciliatorie, potrivit căreia stăpânirea este în general de folos celor care doresc să facă ceea ce este bine (1 Pet. 2:13-17), în contextul de *după* cumplite prigoane declanșate de Nero împotriva creștinilor (64 d.Cr.). Dar scrisoarea nu a fost redactată la un interval de timp prea mare față de aceste prigoane, probabil în anul 64 sau 65.

IV. Fondul și Temele

Cum am arătat deja, Petru se ocupă cu precădere în această epistolă de suferințele din viața creștinului. Până în momentul redactării scrisorii, cititorii săi par să fi avut parte doar de defăimare și de batjocură din pricina lui Cristos (4:14, 15). Dar în viitor pe mulți

dintre ei îi așteptau alte suferințe și mai grele, cum ar fi închisoarea, confiscarea averilor și, în cele din urmă, o moarte cumplită. Dar această scrisoare minunată nu are ca temă unică suferința, ci se referă și la binecuvântările moștenite prin acceptarea evangheliei, relațiile corecte pe care trebuie să le aibă credincioșii cu lumea, cu autoritățile, cu familia și cu biserica. Sunt incluse și instrucțiuni pentru bătrâni și sfaturi referitoare la disciplină.

Din „Babilon” — referire literală la orașul de pe Eufrat, cu o apreciabilă comunitate de evrei sau la Babilonul spiritual întruchipat de orașul pe pe Tibru (Roma) — apostolul expediază scrisoarea sa provinciilor din răsăritul Turciei actuale.

SCHIȚA CĂRȚII

I. PRIVILEGIILE ȘI ÎNDATORIRILE CREDINCIOSULUI (1:1-2:10)

- A. Salutul (1:1, 2)
- B. Poziția sa ca credincios (1:3-12)
- C. Conduita sa, în lumina poziției pe care o ocupă (1:13-2:3)
- D. Privilegiile sale în noua casă și noua preoție (2:4-10)

II. RAPORTURILE CREDINCIOSULUI (2:11-4:6)

- A. Ca pelerin în relație cu lumea (2:11, 12)
- B. Ca cetățean, în relație cu stăpânirea (2:13-17)
- C. Ca slujitor, în relație cu Stăpânul Său (2:18-25)
- D. Ca soție în relație cu soțul ei (3:1-6)
- E. Ca soț, în relație cu soția sa (3:7)
- F. Ca frate, în relație cu comunitatea de frați și surori („părtășia”) (3:8)
- G. Ca unul care suferă, în relație cu persecutorii (3:9-4:6)

III. SLUJIREA ȘI SUFERINȚELE CREDINCIOSULUI (4:7-5:14)

- A. Imperative urgente pentru zilele de pe urmă (4:7-11)
- B. Îndemnuri și explicații referitoare la suferințe (4:12-19)
- C. Îndemnuri și salutări (5:1-14)

Comentariu

I. PRIVILEGIILE ȘI ÎNDATORIRILE CREDINCIOSULUI (1:1, 2)

A. Salutul (1:1, 2)

1:1 Preaiubitul pescar se prezintă pe sine ca fiind **Petru, apostol al lui Isus Cristos**, ce primise de la Domnul Isus împuternicirea de a se număra printre cei doisprezece de la început, chemat să vestească un mesaj slăvit, cu o extraordinară putere transformatoare. Răzpunzând apelului care i s-a lansat, când a fost bătut pe umăr, ca să spunem așa, Petru a devenit pescar de oameni.

Toți credincioșii sunt chemați să reprezinte interesele lui Cristos pe pământ. Toți trebuie să fim misionari, fie în țara noastră,

fie în străinătate. Acesta este scopul central al vieții noastre de urmași ai lui Isus, toate celelalte fiind subordonate acestui țel unic.

Scrisoarea este adresată **pelerinilor** sau străinilor împrăștiați prin **Pont, Galatia, Capadocia, Asia și Bitinia**. Cine erau acești exilați?

Faptul că Petru recurge la termenul „**împrăștierea**” (dispersiunea) ne predispune să credem că erau credincioși evrei, pentru că Iacov folosește același termen cu privire la cele douăsprezece triburi ale Israelului (Iac. 1:1). Tot așa termenul folosit la Ioan 7:35 îi desemnează pe evreei care erau împrăștiați printre Neamuri.

Dar este foarte probabil că Petru se adresează credincioșilor ne-evrei, care, în urma persecuțiilor, fuseseră împrăștiți printre națiunile din jur. Procedând astfel, el ia o mulțime de nume care fuseseră aplicate anterior poporului pământesc al lui Dumnezeu și le aplică noii societăți a lui Dumnezeu, biserica. Astfel el îi numește aleșii (1:2), o generație aleasă, o preoție regală, o națiune sfântă, un popor pe care Dumnezeu și l-a câștigat ca să fie al Lui (2:9). Mai există încă trei indicii potrivit cărora Petru se adresează credincioșilor ne-evrei: el amintește felul deșert de viețuire pe care l-au moștenit ei de la strămoșii lor (1:14, 18). Apoi îi descrie ca pe unii care odinioară nu formau un popor (2:10) și în fine la 4:3 spune că în trecut trăiseră ca Neamuri. Prin urmare, există dovezi solide potrivit cărora Diaspora sau Dispersiunea la care se referă Petru este de fapt biserica creștină, alcătuită, în mare parte, din cei ce erau ne-evrei sau Neamuri înainte de convertire. Dacă cineva va obiecta că Petru a fost prin excelență apostolul evreilor, vom răspunde că asta nu l-a împiedicat să vestească Evanghelia și Neamurilor. Negreșit, Pavel, apostolul Neamurilor, s-a ocupat și de evrei, cărora le-a vestit Evanghelia.

1:2 Receptorii scrisorii mai sunt desemnați și printr-o cvadruplă progresie pe calea mântuirii lor, care a implicat toate cele trei Persoane ale Sfintei Treimi.

Mai întâi, ei au fost **aleși după cunoștința mai dinainte a lui Dumnezeu Tatăl**. Asta înseamnă că în veșnicia trecută, Dumnezeu i-a ales să fie ai Lui. Doctrina alegerii divine nu este întotdeauna populară, dar își are virtuțile sale, prin faptul că îți dă voie lui Dumnezeu să fie Dumnezeu. Tentativele de a o face mai pe placul oamenilor nu au avut alt efect decât acela de a diminua suveranitatea lui Dumnezeu. Orice dificultate în reconcilierea alegerii lui Dumnezeu cu responsabilitatea umană rezidă în mintea omului, nu în aceea a lui Dumnezeu. Biblia ne învață ambele doctrine, ceea ce înseamnă că trebuie să ni le însușim pe amândouă. Adevărul se află în ambele extreme, iar nu undeva între ele.

Ni se spune că alegerea pe care a făcut-o Dumnezeu a fost **potrivit cu cunoștința dinainte a lui Dumnezeu**. Unii înțeleg prin asta că Dumnezeu i-a ales pe cei despre care știa mai dinainte că se vor crede în Mântuitorul. Alții afirmă că Dumnezeu știa foarte bine, că, lăsat de capul lui, păcătosul nu se

va crede în Mântuitorul și astfel, în preștiința Sa El i-a marcat pe unii să fie trofee ale harului Său. Dacă pe de o parte este adevărat că alegerea pe care a făcut-o Dumnezeu este învăluită într-o taină de nepătruns, de un lucru putem fi siguri: că nu este vorba de nici o nedreptate.

Al doilea pas din cadrul mântuirii este **sfințirea Duhului**. Acest aspect al **sfințirii** are loc înainte de convertire.¹ Este slujba Duhului Sfânt prin care El îi pune pe oameni deoparte pentru Dumnezeu (vezi și 2 Tes. 2:13). Este pasul care urmează logic alegerii de către Dumnezeu Tatăl. În *eternitate* Dumnezeu a știut dinainte și i-a ales pe oameni. În *timp* Duhul Sfânt operează pentru a face această alegere reală în viața persoanelor individuale în cauză.

Al treilea pas din procesul mântuirii sufletului este răspunsul dat de păcătos la lucrarea Duhului Sfânt, fiind descris prin termenul: **ascultarea de Isus Cristos**. Asta înseamnă ascultarea de Evanghelia prin pocăința cuiva de păcatele sale și primirea lui Cristos ca Mântuitor. Conceptul de evanghelia ca un lucru de care trebuie să ascultăm este destul de des întâlnit pe paginile Noului Testament (vezi Rom. 2:8; 2 Tes 1:8).

În fine, avem **stropirea cu sângele Lui**. Nu trebuie să luăm acest lucru în sens absolut literal și să insistăm că pentru ca cineva să poată fi mântuit să fie în chip fizic stropit cu sângele lui Isus. Mai degrabă, aici lucrurile sunt redată la modul figurat. Ceea ce ni se spune este că de îndată ce ascultă cineva de evanghelia, primește toate beneficiile ce decurg din vărsarea sângelui lui Cristos la Calvar. Sângele Mântuitorului a fost vărsat odată pentru totdeauna cu aproape două mii de ani în urmă și nu va mai fi vărsat niciodată. Dar noi primim iertarea, răscumpărarea și toate celelalte binecuvântări nenumărate ce decurg din sângele lui Cristos de îndată ce credem în El.

După ce a parcurs cei patru pași din cadrul nașterii spirituale a cititorilor săi, Petru dorește acum ca **harul și pacea** să le fie înmulțite. Ei au cunoscut și experimentat deja harul lui Dumnezeu în mântuire, precum și pacea cu Dumnezeu, care rezultă din el. Dar noi mai avem nevoie și de **har** sau tărie, în viața creștină de zi cu zi, și de **pace** în mijlocul unei societăți turbulente. Or, tocmai asta le dorește apostolul aici ca ei să aibă din belșug. James Denney a spus că „harul este primul și ultimul cuvânt al Evangheliei;

iar pacea — desăvârșita sănătate spirituală — este lucrarea isprăvită a harului.“

B. Poziția sa ca credincios (1:3-12)

1:3 În versetele 3-12, Petru prezintă gloriile neasemuite ale mântuirii noastre. Pentru început, el ne îndeamnă să-L lăudăm pe Autorul mântuirii: **Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Isus Cristos**. Titlul acesta ni-L prezintă pe Dumnezeu într-o relație dublă față de Domnul Isus. Numele: **Dumnezeu... Domnul nostru Isus Cristos** subliniază umanitatea Mântuitorului. Iar numele de **Tată** subliniază Dumnezeirea Fiului lui Dumnezeu. Este prezentat numele integral al Fiului:

Domnul — Cel care are dreptul exclusiv de a domni în inima și în viața noastră.

Isus — Cel care îi mântuiește pe oameni de păcatele lor.

Cristos — Unsul lui Dumnezeu, care a fost preamărit și înălțat până în locurile cele mai de sus ale cerului.

Prin **îndurarea Sa cea mare** am fost născuți noi din nou **la o nădejde vie prin învierea lui Isus Cristos dintre cei morți**. Dumnezeu este sursa acestei mântuirii. Nașterea din nou este natura ei. O nădejde vie este răsplata actuală a mântuirii. **Învierea lui Isus Cristos** este baza neprihănită a mântuirii noastre, precum și temelia **nădejzii vii**.

Ca păcătoși, noi nu aveam nici o nădejde dincolo de mormânt. Nu ne aștepta nimic decât o judecată sigură și o înfiorătoare pedeapsă. Ca membri ai primei creații, noi ne aflăm sub sentința morții. Dar în lucrarea răscumpărătoare a lui Cristos, Dumnezeu a găsit temeiul neprihănit de pe baza căruia să-i poată salva pe păcătoșii nesfinți, fără ca dreptatea Sa să fie știrbită cu ceva. În felul acesta s-a făcut o îndreptățire deplină, îndeplinindu-se cerințele justiției și făcând posibilă acum revărsarea îndurării către cei care ascultă de evanghelie. În învierea lui Cristos, Dumnezeu Și-a manifestat deplina satisfacție față de lucrarea jertfitoare a Fiului Său. Învierea este „Aminul“ pe care îl rostește Tatăl la strigătul înălțat de Domnul: „S-a sfârșit!“ Tot așa, învierea este chezașia faptului că toți cei care mor în Cristos vor fi înviați din morți. Aceasta este **nădejdea noastră vie** — speranța, expectativa că vom fi duși acasă în cer, ca să rămânem în prezența lui Cristos și să fim ca El pe veci. F. B. Meyer definește **nădejdea vie**: „veriga de legătură a prezentului cu viitorul.“

1:4 Versetele 4 și 5 descriu acest aspect

viitor al mântuirii. Când ne naștem din nou, avem nădejdea sigură a unei **moșteniri... în cer**. În moștenirea aceasta sunt cuprinse toate lucrurile de care se va bucura credinciosul în cer, veșnicia întreagă și tot ce va fi pus la dispoziția sa prin Cristos (Ps. 16:5). Moștenirea este **nestricăcioasă și nepătată**; e o moștenire care nu se veștejește. (1) **Nestricăcioasă** înseamnă că nu poate rugini, că nu se poate fisura; că nu poate putrezi. Este scutită de moarte. (2) **Nepătată** înseamnă că moștenirea în sine este în stare perfectă. Puritatea ei nu poate fi știrbită de vreo pierdere a luciului sau pată. Este scutită de păcat. (3) **Care nu se poate veșteji** înseamnă că nu poate suferi fluctuații ale valorii, slavei sau frumuseții ei. Este scutită de ravagiile timpului.

Moștenirile pământești sunt — în cel mai bun caz — nesigure. Uneori valoarea proprietăților imobiliare scade vertiginos, datorită unor condiții existente pe piață. Alteori testamentele sunt contestate cu succes de părți care nici nu figurează în ele. Iar alteori oamenii sunt văduviți de moștenirea ce li se cuvine datorită unor subterfugii de ordin juridic. Dar această moștenire divină nu este supună la nici una din schimbările inerente ale timpului iar titlul de proprietate al credinciosului asupra ei nu poate fi atacat, el fiind păstrat în seiful cu valorile de preț ale cerului.

1:5 Nu numai că moștenirea este păstrată pentru creștini, dar ei înșiși sunt păstrați sau păziți pentru a putea intra în posesia ei. În viața aceasta se poate ca un moștenitor să moară înainte de a se împărți moștenirea. Dar același har care conservă moștenirea cerească ne conservă și pe noi ca moștenitori care ne vom bucura de ea. Cei care au fost aleși din veșnicie sunt mântuiți acum în timp și păziți pentru veșnicia viitoare. Credinciosul în Cristos este asigurat pe vecie, la adăpost etern.

Dar siguranța veșnică are două aspecte: unul divin și altul omenesc. Noi suntem **păziți de puterea lui Dumnezeu** — acesta e aspectul divin, dar asta se realizează **prin credință** — acesta fiind aspectul uman. Asta nu înseamnă că cineva este mântuit numai în măsura în care își exercită credința. Acolo unde este **credință** adevărată, va fi și stăruință, statornicie. Credința mântuitoare *intotdeauna* este însoțită de aspectul permanenței, al continuității.

Copilul lui Dumnezeu este păzit de **puterea lui Dumnezeu pentru mântuirea**

gata să fie descoperită în vremurile de pe urmă. Asta se referă la mântuirea la timpul viitor. S-a arătat adesea că mântuirea se prezintă în trei timpuri: (1) Un creștin *a fost mântuit* de pedeapsa păcatului în momentul în care s-a încrezut în Mântuitorul (Ef. 2:8). (2) El *este mântuit zilnic* de puterea păcatului, în măsura în care Îi dă prilejul Mântuitorului să-Și trăiască viața prin el (Rom. 5:10) și (3) el *va fi mântuit* de prezența păcatului când va avea loc Răpirea (Ev. 9:28). Trupul lui va fi schimbat și proslăvit, fiind pe veci eliberat de păcat, boală și moarte. Această mântuire la timpul viitor cuprinde și acel timp când sfinții vor reveni pe pământ cu Cristos, demonstrându-se clar că sunt copiii lui Dumnezeu (1 Io. 3:2).

1:6 Din pricina acestei nădejdi a răscumpărării trupului și a slăvitei moșteniri, credincioșii se bucură mult chiar în mijlocul încercărilor. Creștinii cărora li se adresează Petru sufereau persecuții din pricina mărturiei lor pentru Cristos. Petru le amintește de unul din minunatele paradoxuri ale creștinismului: bucuria de care au parte creștinii chiar în mijlocul întristării. Pe de o parte, ei se pot bucura de perspectiva unei moșteniri păstrate în siguranță pentru niște oameni păstrați în siguranță. Pe de altă parte, ei pot găsi bucurie în cunoștința faptului că diversele încercări de care au parte nu durează decât puțină vreme, pe când slava de care vor avea parte va fi veșnică (vezi 2 Cor. 4:17). Comentând pe marginea prezenței bucuriei chiar în mijlocul întristărilor cauzate de numeroase încercări, J. H. Jowett scrie: „Niciodată nu m-am așteptat să găsesc o fântână în mijlocul unui pustiu atât de nepromițător.“

1:7 Sfinții care suferă sunt mângâiați, știind că suferințele lor nu sunt fără noimă sau fără rod. Suferințele celor nemântuiți sunt doar o anticipare palidă a durerilor iadului, pe care le vor suferi o veșnicie întreagă. Dar nu așa stau lucrurile cu creștinul. Unul din multele scopuri benefice pentru care sunt îngăduite suferințele în viața copilului lui Dumnezeu este acela de a pune la încercare **autenticitatea credinței** sale. Petru contrastează credința de **aurul**. Dintre toate substanțele cunoscute de om, aurul este unul din cele mai nepieritoare, putând fi supus la temperaturi foarte ridicate și rămânând aproape indestructibil. Dar adevărul este că aurul **piere** în urma folosinței, presiunilor și focului.

Adevărata **credință** este indestructibilă.

Credinciosul poate trece prin probe și încercări foarte severe, dar în loc ca acestea să-i distrugă credința, ele devin substanțele nutritive cu care se hrănește credința lui. Nu cred că greșim dacă afirmăm că Iov a suferit într-o singură zi pierderi mai mari decât oricare alt om din istoria lumii, și totuși el a putut să spună: „Chiar dacă mă va ucide, eu mă voi încrede în El“ (Iov 13:15). Cei trei tineri din cuptorul babilonean au fost literalmente **încercați prin foc**. Focul a dovedit autenticitatea credinței lor, arzând, în același timp, frânghiile cu care erau legați și liberându-i (Dan. 3:12-30). Iar în timpul încercării lor de foc, ei au avut parte de compania Unuia „ca Fiul lui Dumnezeu.“ **Autenticitatea credinței** se poate demonstra numai **prin foc**. Când condițiile din viață sunt prielnice, este ușor să fii creștin. Dar când mărturisirea lui Cristos aduce persecuții și suferințe, cei lipsiți de profunzime se pierd în mulțime. O religie care nu te costă nimic nu are nici o valoare. Credința care refuză să plătească prețul este falsă. Este exact tipul de credință bazată doar pe vorbe, pe care Iacov o condamnă.

Credința autentică va rodi în laudă, cinste și slavă atunci când Isus Cristos va fi revelat. Asta înseamnă că Dumnezeu va răsplăti fiecare caz în care credința noastră a rezistat la probă. El îi va lauda pe cei care se bucură atunci când sunt înconjurați de necazuri. El le va da cinste și slavă credincioșilor încercați prin suferințe și testări, care au acceptat strămtorările lor ca pe un vot de încredere din partea Lui.

Lucrul acesta va transpare atunci când Isus Cristos va reveni pe pământ ca să domnească de pe poziția de Rege al regilor și Domn al domnilor, când se va dovedi că toți cei pe care lumea i-a respins sunt fiii lui Dumnezeu. În urma unei comparații a versetelor pertinente din Scriptură reiese că la Scaunul de judecată al lui Cristos, în cer, îndată după ce a avut loc Răpirea, se vor împărți răsplățile. Dar manifestarea publică a acestor răsplăți va avea loc la a Doua Venire a lui Cristos.

1:8 Petru discută acum savurarea actuală a mântuirii — adică Cristos, luat prin credință. Deși nu L-am văzut niciodată cu ochii noștri fizici, noi Îl iubim.² **Deși nu-L vedem** acum, credem în El. Așa intrăm în acea stare de binecuvântare de care îi amintește El lui Toma: „Binecuvântați sunt cei ce nu au văzut și totuși au crezut“ (Ioan 20:29). William Lincoln scrie pe această temă:

Oamenii discută mult despre dragoste, dar adevăratul test al dragostei față de Dumnezeu și Cristos constă în faptul că atunci când trece printr-o încercare, credinciosul spune: „Pentru nimic n-aș pierde bunăvoința și zâmbetul lui Dumnezeu. Prin urmare, prefer să sufăr, decât să-l întristez față.” Iubirea se mulțumește cu o coajă de pâine, dar însoțită de zâmbetul lui Dumnezeu, mai degrabă decât cu o poziție privilegiată și popularitatea lumii, dar lipsit de zâmbetul lui Dumnezeu. De aceste puneri la probă trebuie să aibă parte toți copiii adevărați ai lui Dumnezeu; ei cern astfel grâul de pleava. În urma încercării focului, aurul iese limpezit de orice zgură.³

Crezând în El, noi ne bucurăm cu o bucurie inexprimabilă și plină de slavă. A fi uniți cu el prin credință înseamnă a avea contact neîntrerupt și etern cu izvorul oricărei **bucurii** curate. Bucuria creștinului nu depinde de împrejurările pământești, ci de Cristosul inviat și preamărit, în dreapta lui Dumnezeu. Ar fi tot atât de imposibil să-i răpești unui sfânt bucuria cum ar fi să-L smulgi pe Cristos de la locul Său de glorie, căci aceste două entități sunt inseparabile.

1:9 În continuare Petru se ocupă de rezultatul credinței asupra prezentului: **mântuirea sufletului**. Mântuirea trupului încă nu a avut loc; ea e în viitor și va avea loc atunci când Cristos va veni să-Și ia sfinții. Dar de îndată ce ne punem încrederea în Cristos prin credință, primim **mântuirea sufletelor** noastre. Cuvântul de aici se referă la partea nematerială a omului, la persoana sa luată aparte de trupul său. Este sufletul separat de trup atunci când intervine moartea. În pasajul acesta este inclus și duhul, prin care avem conștiința despre Dumnezeu. Sufletul e mântuit la nașterea din nou.

1:10 Această **mântuire** a fost tema multor **profeții** din Vechiul Testament. Purtătorii de cuvânt ai lui Dumnezeu din VT au profetizat despre favoarea nemeritată pe care aveam s-o primim noi. Dar ei nu au înțeles pe deplin lucrurile despre care au scris (vezi Dan. 12:8).

1:11 Se pare că ei nu au înțeles: (1) Identitatea Persoanei care avea să apară ca Mesia. (2) **Vremea** apariției Sale. Ei au fost inspirați de Duhul lui Dumnezeu să precizeze **suferințele** lui Mesia și **gloriile** care **aveau să urmeze**. Dar ei nu au înțeles că aceste două evenimente aveau să fie separate între ele de cel puțin 1900 de ani. Așa cum s-a arătat de multe ori, ei vedeau două piscuri muntoase: (1) Calvarul, unde a suferit Isus,

și (b) Muntele Măslinilor, pe care Se va întoarce El în slavă. Dar ei nu au văzut valedinea care se află între acestea, adică actuala eră a harului, în care ne găsim noi, cei ce vedem ambele evenimente — unul trecut, altul aflat încă în viitor, cu o perspectivă mult mai clară decât a lor.

1:12 **Lor le-a descoperit** Duhul lui Dumnezeu că slujeau niște generații ce nu se născuseră încă. E adevărat că cuvintele profeților aveau sens pentru cei din generația lor, dar profeții erau conștienți că înțelesul deplin al cuvintelor rostite de ei nu s-a epuizat deplin în evenimentele din vremea lor.

Dar acest lucru ridică, desigur, o întrebare: Nu au fost oare profeții din Vechiul Testament familiarizați cu adevărul despre îndreptățirea prin credință? Ce nume nu au înțeles ei cu privire la mântuirea noastră? În ce sens ne-au slujit ei pe noi, mai degrabă decât pe ei înșiși? William Lincoln spune: Plinătatea harului lui Dumnezeu nu putea să se arate înainte de venirea lui Cristos. Dumnezeu a putut să-i mântuiască și i-a mântuit de fapt pe păcătoși și înainte, ducându-i acasă în cer, cum s-a întâmplat în cazul lui Enoh, dar unirea cu Cristos și tot ceea ce presupune această unire nu puteau fi trăite decât după moartea și învierea lui Cristos. O, ce multă desfătare Îi produce lui Dumnezeu să-L copleșească cu onoare pe Fiul Său!⁴

Lucrurile ce erau acoperite cu un văl pentru profeți sunt acum explicitate. Duhul Sfânt S-a coborât din cer la Rusalii, îmbrăcându-i pe apostoli cu puterea de a predica vestea bună conform căreia Isus din Nazaret este Mesia Cel prezis, că El a murit pentru păcatele oamenilor și că a fost îngropat, înviind a treia zi. Ei au vestit că mântuirea se da acum în dar, fără plată, prin credința în Cristos. Ei au proclamat că scopul lui Dumnezeu în actuala eră este de a aduna din rândul națiunilor un popor pentru numele Său și că Domnul Isus Se va întoarce pe pământ într-o zi, pentru a prelua sceptrul guvernării universale.

Imensul privilegiu de care se bucură credincioșii din veacul acesta se vede nu numai din faptul că ei înțeleg limpede ceea ce era învăluit pentru profeți, ci și din faptul că **îngerii doresc să privească** aceste adevăruri ale mântuirii. **Îngerii** ocupă un loc proeminent, atât în NT, cât și în Vechiul. Ei sunt menționați în legătură cu nașterea lui Cristos, ispitirea Sa, agonia Sa în Ghetsimane și învierea Sa. Dar după câte știm noi, nu

există răscumpărare pentru îngerii care au căzut. Cristos nu a venit ca să intervină în favoarea îngerilor, ci în aceea a urmașilor lui Avraam (Ev. 2:16). Biserica este o lecție practică pentru îngeri, înfățișând înțelepciunea nespus de felurită a lui Dumnezeu (Ef. 3:10). Dar nu lor li s-a dat să cunoască bucuria pe care o aduce mântuirea.

C. Conduita sa în lumina poziției pe care o ocupă

1:13 Aici intervine o schimbare de registru. Până aici Petru s-a ocupat de gloriile mântuirii noastre. Începând din acest punct, el se lansează într-o serie de îndemnuri bazate pe cele de mai sus. Jowett spune: „Actualul apel se bazează pe evanghelia introductivă.... Impulsul spiritual este creat prin dinamismul faptelor superlative. Intensitatea datoriei se naște în inima Evangheliilor.”⁵

Mai întâi, Petru îi îndeamnă pe sfinți să aibă coapsele minții încinse — expresie cât se poate de interesantă. În țările din răsărit, oamenii obișnuiau să poarte haine lungi, în gen de robă. Când voiau să meargă repede sau să nu fie împiedicați în mersul lor, își încingeau mijlocul cu o curea (vezi Ex. 12:11). În felul acesta își încingeau coapsele. Dar ce vrea să spună Petru aici prin expresia: „a avea coapsele minții încinse”? Pașind în mijlocul unei lumi ostile, credincioșii trebuiau să aibă grijă să se ferească de panică și de elemente care ar putea să le distragă atenția. În vremuri de prigoană, există întotdeauna tendința de a ne pierde concentrația, de a intra în confuzie. O minte încinsă este una care rămâne tare, focalizată, calmă și gata de acțiune. Ea este neîngreunată de teama de om sau de persecuții.

Această stare de solidaritate mentală este încurajată și prin cuvintele: **fiți treji** din versetul 13. Adică nu cedați isteriei, ci dați dovadă de stăpânire de sine. Duhul **treaz** este echilibrat și stabil.

În continuare sfinții sunt îndemnați să aibă privirile minții lor îndreptate spre viitor, să fie optimiști: **puneți-vă toată nădejdea în harul care vă va fi adus la descoperirea lui Isus Cristos**. Siguranța Revenirii lui Cristos ne este prezentată ca motivație menită să ne ajute să îndurăm când trecem prin toate furtunile și necazurile vieții. **Descoperirea lui Isus Cristos** este înțeleasă în general ca o referire la revenirea Sa pe pământ, când El va fi descoperit în slavă. Dar mai poate să se refere și la Răpire, când

Cristos va veni să-și ia sfinții.

1:14 În versetele 14-16 subiectul este mintea **ascultătoare**. Copiii ascultători nu trebuie să se complacă în păcatele care îi caracterizau în fostul lor fel de trai. Acum, după ce au devenit creștini, ei trebuie să-și modeleze viața după Cel al Cărui nume îl poartă. Dacă se poartă după tiparul lumii acesteia care nu-L cunoaște pe Dumnezeu, atunci ei își tăgăduiesc caracterul ceres. Ei trebuie să renunțe la lucrurile pe care le făceau în zilele când trăiau în necunoștință, întrucât acum au fost luminați de Duhul Sfânt. **Poftele de altă dată** înseamnă păcatele în care se complăceau pe când nu-L cunoșteau pe Dumnezeu.

1:15 În loc să imite lumea rea, cu moda, obiceiurile și datinile ei, viața noastră trebuie să reproducă caracterul sfânt al Aceluia care ne-a chemat. A fi evlavios înseamnă a fi ca Dumnezeu. Dumnezeu este sfânt în toate căile Sale. Dacă dorim să fim ca El, trebuie să fim sfinți în tot ce facem și în tot ce spunem. În viața aceasta nu vom fi *la fel de sfinți* ca El, dar trebuie să fim sfinți *pentru* că El este sfânt.

1:16 Petru se întoarce la Vechiul Testament, pentru a dovedi că Dumnezeu așteaptă de la copiii Lui să fie ca El. În Levitic 11:44 Domnul a spus: „**Fiți sfinți, căci Eu sunt sfânt.**” Creștinii primesc puterea de a trăi o viață sfântă prin Duhul Sfânt care locuiește în ei. Sfinții din Vechiul Testament nu aveau parte de acest ajutor și de această binecuvântare. Dar întrucât noi suntem cu mult mai privilegiați, avem și o răspundere cu atât mai mare. Versetul din Levitic citat de Petru capătă o nouă profunzime, sporindu-și înțelesul în NT. Este exact diferența dintre formal și vital. Sfințenia era în VT idealul lui Dumnezeu. Dar, prin venirea Duhului adevăratului, ea a căpătat o nouă calitate, concretă, de zi cu zi.

1:17 Nu numai că suntem îndemnați la sfințenie, ci și la o minte plină de reverență, adică plină de o teamă cucernică, respectuoasă, de o profundă apreciere față de ceea ce este Dumnezeu. Înseamnă în special a ne da seama că Cel cărui nume ne adresăm cu cuvântul **Tată** este același care îi judecă pe copiii Lui cu imparțialitate, după faptele lor. Pe măsură ce ne dăm seama de dimensiunea cunoștinței Sale și acuratețea judecății Sale, trebuie să ajungem să trăim tot mai mult cu frica de a nu face ceva care să nu-I fie pe plac. **Tatăl... judecă** pe ai Săi în viața de acum. Judecata păcătoșilor El l-a încredințat-

o Domnului Isus (Ioan 5:22).

Lincoln scrie: „El observă, notează totul, să vadă dacă scopurile sunt întregi, dacă hotărârea minții este luată în deplină cunoștință de cauză și dacă inima este pătrunsă de adevărata dorință de a-I fi plăcuți Lui.”⁶⁶

Noi trebuie să petrecem timpul șederii noastre pe pământ cu frică. Creștinii nu sunt acasă la ei pe acest pământ. Noi trăim într-o țară străină, exilați din patria noastră cerească. De aceea, nu ar trebui să prindem rădăcini aici, nu ar trebui să ne „așezăm“, de parcă aici ar fi locuința noastră permanentă. Tot așa, nu trebuie să imităm comportamentul locuitorilor acestui pământ. Ci întotdeauna trebuie să ne aducem aminte care este destinul nostru ceresc, neuitând nici o clipă că suntem cetățeni ai cerului.

1:18 Înainte de convertirea lor, credincioșii nu se deosebeau de restul lumii. Vorbirea și umblarea lor erau deșarte, ușuratece, asemenea celor din jurul lor. Zielele acelea dinainte de convertire sunt descrise prin cuvintele: **felul deșart de viațuire pe care l-ați moștenit de la părinții voștri**. Dar creștinii au fost răscumpărați din acea existență deșartă printr-o extraordinară tranzație. Ei au fost răscumpărați din sclavia conformării la chipul lumii acesteia prin achitarea unui extraordinar de mare preț de răscumpărare. Oare prin **argint sau aur** au fost răscumpărate victimele răpirii (vezi Ex. 30:15)?

1:19 Nu, ci prin **sângele scump al lui Cristos** — asemenea sângelui unui miel desăvârșit, fără cusur. Cristos este un miel fără cusur și fără pată, adică El este absolut perfect, în lăuntru și în exteriorul Său. Dacă un credincios este insipit vreodată să se întoarcă la plăcerile și distracțiile lumești, să adopte modalități și tipare lumești, să devină ca lumea în căile ei false, atunci e bine să-și aducă aminte că Cristos Și-a vărsat **sângele** pentru a-l izbăvi de acel fel de a trăi. A reveni în lume înseamnă a traversa din nou acea mare prăpastie peste care Cristos a aruncat o punte, cu un preț atât de mare. Dar, și mai mult, acest gest ar echivala cu un act de neloyalitate față de Mântuitorul.

„Trebuie să stăm și să cumpănim bine lucrurile, pornind de la măreția jertfei, în comparație cu enormitatea păcatului. Iar după aceea trebuie să ne hotărâm, odată pentru totdeauna, să terminăm definitiv cu tot ce ține de lucrurile care L-au costat pe Fiul lui Dumnezeu însăși viața Sa.”

1:20 Lucrarea lui Cristos pentru noi nu

a fost rezultatul unui gând târziu din partea lui Dumnezeu. Răscumpărătorul a fost destinat să moară pentru noi înainte de crearea lumii. Dar la sfârșitul vremurilor, adică la sfârșitul dispensației legii, El S-a arătat din cer ca să ne scape de vechiul nostru fel de viațuire. Lincoln comentează: „În aceste vremuri din urmă — istoria morală a lumii s-a încheiat la crucea lui Cristos. S-a manifestat pe deplin și a ajuns la capătul său înaintea lui Dumnezeu.”⁶⁷

Petru adaugă aceste considerații pentru a imprima și mai profund în noi importanța de a o rupe definitiv cu acest vechi sistem al lumii, din care Cristos a murit ca să ne smulgă. Suntem în lume, dar nu suntem din lumea aceasta. Nu trebuie să ne izolăm de oamenii neregenerați, ci mai degrabă trebuie să le vestim evanghelia. Totuși în relațiile și tranzațiile noastre cu ei niciodată nu trebuie să luăm parte la păcatele lor, după cum nu trebuie să le aprobăm. Trebuie să demonstrăm prin viața noastră că suntem copii ai lui Dumnezeu. În momentul în care devenim una cu lumea, mărturia noastră s-a șubrezit. Cei din lume nu mai au nici un stimulent de a fi convertiți dacă nu vor putea sesiza o deosebire în viața noastră — o deosebire calitativă.

1:21 Suntem datori să ne arătăm loialitatea față de Domnul Isus și prin faptul că **prin El** am ajuns să **credem în Dumnezeu**. El este Cel care ne-a dezvăluit inima Tatălui. După cum se exprimă W. T. P. Wolston: „nu prin creație, nici prin providență, după cum nu prin lege Îl cunoaște cineva pe Dumnezeu, ci prin Cristos.”⁶⁸ Tatăl Și-a exprimat deplina satisfacție față de lucrarea răscumpărătoare a lui Cristos prin faptul că L-a înviat din morți și L-a onorat cu locul de cea mai înaltă glorie în cer. Rezultatul tuturor acestora este faptul că credința și nădejdea noastră sunt în Dumnezeu. În El, nu în actualul sistem rău al lumii, trăim, ne deplasăm și avem noi ființa.

1:22 Acum apostolul Petru își îndeamnă cititorii să aibă o mintă pătrunsă de iubire (1:22-2:3). Mai întâi, el descrie nașterea din nou, scoțând în evidență că una din transformările pe care le aduce ea este iubirea de frați (1:22a). Apoi el imprimă în cititori obligativitatea de a iubi (1:22b). Din nou el revine la nașterea din nou, în special la sămânța din care a încolțit această viață nouă — cuvântul lui Dumnezeu (1:23-25). Din nou el subliniază obligațiile ce le revin celor care au primit Cuvântul (2:1-3).

La 1:22a, Petru descrie mai întâi nașterea din nou: **Deci, ca unii care prin ascultarea de adevăr, v-ați curățit sufletele....** Înțelegem, desigur, că Dumnezeu este Cel care ne curățește sufletele când suntem mântuiți; în sens strict, noi nu posedăm puterea de a ne curăți singuri. Dar în această exprimare figurată, se spune că aceia dintre noi care am trăit experiența curățirii am realizat această curățire atunci când am crezut.

Mijlocul utilizat în procesul curățirii este **ascultarea de adevăr**. Este a doua oară că Petru descrie credința mântuitoare ca un act de ascultare (vezi 1:2). La Romani, Pavel folosește de două ori sintagma „ascultarea credinței.“ În gândirea noastră nu trebuie să separăm credința de ascultare. Adevărata credință este o credință ascultătoare. Or, acest lucru se poate realiza numai **prin Duhul**.⁹

Unul din țelurile nașterii din nou este **dragostea de frați neprefăcută**. În sens foarte real, noi suntem mântuiți pentru ca să-i iubim pe toți frații și surorile noastre de credință. Prin această **dragoste** noi știm că am trecut din moarte la viață (1 Ioan 3:14) și prin aceasta, lumea știe că suntem ucenicii Domnului Isus (Ioan 13:35).

Prin urmare este cât se poate de logic să ni se adreseze în continuare îndemnul: **Iubiți-vă cu căldură unii pe alții, dintr-o inimă curată**. Este unul din multele cazuri din NT în care o propoziție declarativă devine baza unei imperative. Iată declarația: **Întrucât v-ați curățit sufletele... într-o dragoste sinceră de frați....** după care urmează porunca: **iubiți-vă unii pe alții dintr-o inimă curată**. Partea pozițională devine baza părții practice. Dragostea noastră trebuie să fie caldă, izvorâtă dintr-o inimă integră, cu toată tăria, sinceritatea, în curăție și neconținut.

Îndemnul de a ne iubi unii pe alții este un sfat deosebit de nimerit pentru cei ce trec prin prigoane, deoarece se știe că „în condiții de restricție, până și cele mai mici dezacorduri capătă proporții gigantice.“

1:23 Din nou Petru îi readuce pe cititori înapoi la nașterea din nou, de data aceasta la sămânța acelei nașteri: **cuvântul lui Dumnezeu**. Îndemnurile de la 2:1-3 se vor baza pe acest adevăr.

Nașterea din nou nu este efectuată prin **sămânța putrezicioasă**, adică nu este produsă în același mod ca nașterea fizică. Viața umană ia ființă prin intermediul seminței care trebuie să se supună legilor putrezirii

și morții. Viața fizică rezultantă are aceeași calitate ca sămânța din care a izvorât: este de natură vremelnică.

Nașterea din nou este realizată **prin cuvântul lui Dumnezeu**. Pe măsură ce oamenii aud ori citesc Biblia, ei sunt muștrați de păcatele lor, și fiind apoi convingși că Cristos este singurul Mântuitor suficient, fiind convertiți la Dumnezeu. Nimeni nu poate fi mântuit fără ca, în vreun fel oarecare, nepieritorul Cuvânt al lui Dumnezeu să nu fi fost instrumentul acelei mântuirii. Samuel Ridout comentează, în *The Numerical Bible* („Biblia numerică“):

...cele trei lucruri „nepieritoare“ (incorruptibile, neputrezicioase) pe care le avem în acest prim capitol sunt: „o moștenire nepieritoare“ (v. 4); „o răscumpărare nepieritoare“ (v. 18, 19) și „nepieritorul cuvânt prin care suntem născuți [din nou] (v. 23). Astfel avem o natură care este nepătată, în ton cu o moștenire nepătată de care ne bucurăm, pe baza răscumpărării ce nu-și poate pierde niciodată valoarea. Ce minunat este să vedem cum peste toate a fost pusă amprenta perfecțiunii eterne, la toate acestea adăugându-se corolarul atât de nimerit și „nepieritor“ al unui duh blând și liniștit (cap. iii. 4).¹⁰

Cuvântul este viu și rămâne în veac.¹¹ Chiar dacă cerul și pământul ar trece, el, cuvântul, nu va trece niciodată, fiind stabilit pe veci în cer. Iar viața pe care o produce este, de asemenea, eternă. Cei care sunt născuți din nou prin cuvânt sunt îmbrăcați cu caracterul veșnic al cuvântului.

În nașterea omenească, sămânța care produce un copil conține, în germene, toate trăsăturile copilului. De sămânță depinde ce va fi copilul acela în viață. Pentru scopurile urmărite de discuția noastră actuală, ne vom mărgini la observația că după cum sămânța este pieritoare, tot așa este și viața umană izvorâtă din ea.

1:24 Caracterul tranzitoriu al naturii umane este subliniat prin citatul din Isaia 40:6, 7. Viața umană are aceeași natură pieritoare ca a ierbi. Frumusețea fizică nu dăinuie mai mult decât florile de pe câmp. Iarba se usucă, florile se veștejesc și mor.

1:25 În contrast cu toate acestea, **Cuvântul Domnului rămâne în veac** (Is. 40:8). Prin urmare, viața nouă a credinciosului este la fel de nepieritoare. Acest cuvânt nepieritor este mesajul evangheliei ce a fost predicat cititorilor lui Petru, care a generat nașterea lor din nou. A fost izvorul vieții lor veșnice.

2:1 Întrucât sunt părtași ai vieții divine, credincioșii trebuie să se dezbrace odată pentru todeauna de următoarele fapte:

Răutatea (malițiozitatea) — adăpostirea în cugetul nostru a unor gânduri rele cu privire la o persoană. **Răutatea** stârnește antagonismul, creând animozități, pică și resentimente și făcându-l pe cel ce e cuprins de această malițiozitate să facă planuri de răzbunare, de vătămare a persoanei față de care are această malițiozitate, dorindu-i să i se întâmple o nenorocire. Lui George Washington Carver i s-a refuzat admiterea la o universitate din pricina faptului că era negru. După ani și ani [când între timp el și-a dobândit o mare faimă], Carver a fost rugat să precizeze numele acelei universități, la care el a răspuns: „Nu are importanță”, refuzând să nominalizeze acea universitate și dovedind că nu avea nici un sentiment de malițiozitate la adresa ei.

Înșelăciunea (viclenia) — orice formă de necinste sau șiretlic (și cât de mare este spectrul formelor pe care le îmbracă acest păcat!). **Înșelăciunea** îl face pe cineva să înșele la plata impozitelor, să copieze la examene, să mintă cu privire la adevărata sa vârstă, să mituiască autoritățile și să încheie tranzacții dubioase în afaceri.

Prefăcătoria — nesinceritatea, ipocrizia, falsitatea. Ipocrit este cel care se pretinde a fi altceva decât este în realitate. Cel care se prefacă că are o căsătorie fericită, când, de fapt, în familia lui este un neîncetat front de luptă. El se prefacă că este spiritual duminică, dar este firesc și carnal ca o un țap în zilele de săptămână. El se prefacă că este interesat de soarta altora, dar la baza adevăratelor sale motive stă interesul propriu, egoismul.

Invidia — gelozia fără perdea. Vine o definește ca un sentiment de neplăcere, de insatisfacție manifestat de cineva când observă sau aude despre avantajele sau propășirea altora. **Invidia** a fost aceea care i-a determinat pe mai marii preoților să-L dea pe Isus pe în mâna lui Pilat, pentru a fi omorât (Mat. 27:18). **Invidia** continuă să facă victime și în vremea noastră. Unele femei pot avea priviri uicigătoare în ochii lor când își privesc suratele ce au case mai frumoase, grădini mai îngrijite, haine mai elegante sau talente culinare superioare. Sau un bărbat va lăuda autoturismul nou al unui semen sau iahtul său, pe când în cugetul său va spune: „Las' că am să-i arăt eu! Voi dobândi lucruri și mai grozave decât ale lui.”

Vorbirea de rău (defăimarea) — vorbirea pe la spate, bârfele malițioase, acuzațiile și afirmațiile înveninate la adresa altora. Defăimarea este încercarea de a ne prezenta pe noi înșine într-o postură mai curată, prin azvârlirea cu noroi asupra altora. Ea poate îmbrăca forme dintre cele mai rafinate: „Da, este o persoană admirabilă, dar, vedeți, are această mare slăbiciune...”, după care este înfipt cuțitul în spatele acelei persoane. Sau păcatul acesta poate îmbrăca o formă religioasă: „Vreau să aduc la cunoștință acest lucru doar la adresa adunării voastre, da știati că...”, după care urmează asasinarea caracterului persoanei bârfite.

Toate aceste păcate sunt încălcări ale poruncii de bază de a ne iubi semenii ca pe noi înșine. Nici nu e de mirare că Petru ne spune cât se poate de apăsător să ne lepădăm de toate aceste păcate.

2:2 O a doua obligație care decurge din faptul că suntem născuți din nou este aceea de a avea o sete nestinsă după laptele spiritual curat al cuvântului. Păcatele menționate în versetul precedent îngrădesc creșterea spirituală. În schimb, cuvântul sănătos al lui Dumnezeu ne face să ne dezvoltăm pe plan duhovnicesc.

Sintagma: **ca niște prunci născuți de curând** nu înseamnă neapărat că cititorii lui Petru erau credincioși de curând întorși la Dumnezeu. S-ar putea ca ei să fi fost credincioși de câțiva ani buni. Dar fie că erau tineri în credință, fie că erau mai înaintați, ei trebuiau să înseteze după cuvântul lui Dumnezeu cum însetează pruncii după lapte. Ne putem forma o idee despre setea unui bebeluș sănătos după modul nerăbdător, agresiv și hotărât în care sugă.

Prin **laptele curat al cuvântului** un credincios crește din punct de vedere duhovnicesc.¹² Țelul final spre care trebuie să tindă orice dezvoltare spirituală în viața aceasta este acela de a deveni tot mai potriviți chipului Domnului nostru Isus Cristos.

2:3 **Dacă într-adevăr ați gustat că Domnul este bun.** Ce stimulent extraordinar pentru a înseta după laptele spiritual! Conjunția **dacă** nu exprimă aici îndoiala, întrucât noi deja am gustat și am văzut că Domnul este bun (Ps. 34:8). Jertfa Sa pentru noi a fost un act de nespusă bunătate și îndurare (Tit 3:4). Dar tot ce am gustat până acum din bunătatea Lui ar trebui să ne trezească apetitul de a dori să ne hrănim și mai mult din El. Gustul dulce al apropierii de El trebuie să ne facă să ne îngrozim doar la

gândul că am mai putea să ne îndepărtăm vreodată de El!

D. Privilegiile sale în noua casă și în noua preoție (2:4-10)

2:4 Acum Petru trece de la îndemnuri la examinarea privilegiilor de care se bucură credinciosul în noua casă (biserica) în noua preoție.

În noua ordine, Cristos este central, prin urmare, noi venim la El. Întrucât discuția lui Petru are în vedere imaginea unei clădiri și a unor materiale de construcție, nu suntem surprinși să-L vedem pe Domnul prezentat figurat ca o **piatră**. Mai întâi, El este **piatra vie** — nu o piatră moartă sau lipsită de viață, ci Unul care trăiește în puterea unei vieți fără de sfârșit (Ev. 7:16).

Oricât de incredibil ni s-ar părea, El este **respins de oameni**. În planurile lor stupide, egoiste și amatoricești pe care le întocmesc cu privire la viața lor, oamenii miopi nu au loc pentru Creatorul și Răscumpărătorul. După cum nu s-a găsit loc pentru El la hanul din Betleem, tot așa nu se găsește loc pentru El în planul vieții lor!

Dar nu opinia omului este aceea care contează. Înaintea lui Dumnezeu, Domnul Isus este **ales... și scump**. El este **ales** nu doar ca piatra potrivită, ci și indispensabilă. Iar valoarea Lui în fața lui Dumnezeu este inestimabilă; El este incalculabil de **scump**.

Dacă vrem să fim folosiți în programul de construcție al lui Dumnezeu, trebuie să venim la Cristos. Singura noastră calitate de materiale adecvate de construcție decurge din identificarea noastră cu El. Suntem importanți doar în măsura în care contribuim la **slava Lui**.

2:5 Casa spirituală este alcătuită din toți credincioșii în Cristos, fiind, prin urmare, totuna cu biserica. Biserica are acest element comun cu templul din VT prin faptul că este locuința lui Dumnezeu pe pământ (1 Regi 6:11-13; Ef. 2:22). Dar se arată și contrastul dintre biserică și templu — care era o clădire fizică, tangibilă, construită din materiale frumoase, dar lipsite de viață și pieritoare. Biserica este în schimb o structură clădită din **pietre vii**.

Acum asistăm la o schimbare de metaforă de la **casa spirituală la preoția sfântă**, care funcționează în legătură cu casa. Credincioșii nu sunt doar cărmăzivi **vi** în această casă ci și preoți sfinți. Sub legea mozaică, preoția era limitată la semniția lui Levi și la familia lui Aaron. Dar și celor ce erau preoți

li se interzicea să se apropie de prezența lui Dumnezeu. Numai marele preot putea să facă acest lucru și doar o singură zi din an (Yom Kippur, Ziua Ispășirii), urmând o procedură strict prescrisă de Domnul pentru acest eveniment.

În noua dispensație, toți credincioșii sunt preoți, având acces instantaneu la Sala Tronului universului, la orice oră din zi și noaptea. Funcția lor este de a **aduce jertfe duhovnicești** (spre deosebire de jertfele alcătuite din animale, păsări sau ofrande cerealiere din cadrul legii mozaice). Jertfele spirituale ale preoților NT sunt:

1. Prezentarea trupului ca o jertfă vie, sfântă și acceptabilă înaintea lui Dumnezeu. Acesta este un act de închinare spirituală (Rom. 12:1).
2. Jertfa de laudă. „Adică rodul buzelor care mărturisesc Numele Lui“ (Ev. 13:15).
3. Jertfa faptelor bune. „Să nu dați uitării facerea de bine...“ Această jertfă este plăcută lui Dumnezeu (Ev. 13:16).
4. Jertfa bunurilor noastre sau finanțele noastre. „Să nu uitați... dărnicia.“ Și această jertfă este plăcută Domnului (Ev. 13:16).
5. Jertfa slujirii. Pavel descrie slujba sa față de Neamuri drept o ofrandă preoțească (Rom. 15:16).

Aceste jertfe sunt **plăcute lui Dumnezeu prin Isus Cristos**. Numai **prin Isus Cristos**. Mijlocitorul nostru, ne putem apropia de Dumnezeu, de la bun început, și numai El poate face ca ofrandele noastre să fie acceptabile înaintea lui Dumnezeu. Tot ce facem noi — închinarea noastră, slujirea noastră — poartă semnul nedesăvârșirii, al întinării produse de păcat. Dar înainte de a ajunge la Tatăl, tot ceea ce facem noi trece prin Domnul Isus. El îndepărtează orice păcat și astfel, când ajunge la Dumnezeu Tatăl, este cu totul vrednic de primit.

Marele preot din VT purta o plăcuță de aur pe turbanul său, cu inscripția: SFINȚENIA DOMNULUI (Ex. 28:36). Ea viza orice păcat care putea fi implicat în ofrandele aduse de oameni (Ex. 28:38). Prin urmare, Marele Preot al nostru poartă o mitră în folosul nostru, care vizează orice greșeală omenească pe care am putea-o comite în jertfele aduse de noi.

Preoția tuturor credincioșilor este un adevăr care trebuie înțeles, crezut și savurat cu toată bucuria de toți creștinii. În același timp, nu avem voie să comitem abuzuri cu

privire la acest adevăr. Deși toți credincioșii sunt preoți, nu fiecare preot are dreptul de a predica sau de a-i învăța pe alții în adunare. Există anumite mijloace de control de care trebuie să ținem seama.

1. Femeilor li se interzice să-i învețe pe bărbați sau să aibă autoritate asupra lor; ele trebuie să tacă (1 Tim. 2:12).

2. Bărbații care vorbesc trebuie să facă acest lucru în calitate de oracole ale lui Dumnezeu (1 Pet. 4:11). Asta înseamnă că ei trebuie să aibă asigurarea distinctă asupra faptului că vorbesc cuvintele pe care dorește Dumnezeu să le rostească ei cu acel prilej.

3. Toți credincioșii posedă un anumit dar, după cum orice mădular din trupul uman are o anumită funcție (Rom. 12:6; 1 Cor. 12:7). Dar nu toate darurile presupun vorbirea în public. Nu toți au darurile speciale de slujire ca evangheliști, păstori sau învățători (Ef. 4:11).

4. Un tânăr trebuie să reaprindă darul lui Dumnezeu care este în el (2 Tim. 1:6). Dacă darul acela presupune predicarea, învățătura sau altă formă de vorbire în public, atunci trebuie să i se dea prilejul de a-și exercita darul respectiv în adunare.

5. Vedem cum funcționează preoția credincioșilor în situația de la 1 Corinteni 14:26: „Atunci ce este de făcut, fraților? Când vă adunați laolaltă, fiecare dintre voi are un psalm, are o învățătură, are o descoperire, are un cuvânt în limbă, are o interpretare: toate să se facă spre zidire (edificarea).“

În același capitol găsim o sumedenie de mijloace de control, care limitează exercitarea în public a darurilor într-o adunare, cu scopul de a se asigura ordinea și edificarea. Preoția universală a creștinilor nu trebuie folosită cu scopul de a justifica abuzurile în adunarea locală.

2:6 Având în continuare imaginea unei clădiri în minte, Petru revine la Cristos, piatra, și în special la Cristos ca **piatra unghiulară**. Citând din Isaia 28:16, el arată că rolul lui Cristos de **piatră unghiulară** a fost prezis în Scriptură. El arată că Dumnezeu a hotărât ca Cristos să aibă această poziție unică, în sensul că El este o piatră aleasă și scumpă, fiind cu totul vrednic de încredere. Nici o persoană care se încrede în El nu va fi dezamăgită.

Cuvântul tradus prin **piatră unghiulară**¹³ din acest fragment poate fi înțeles în cel puțin trei feluri, fiecare aplicându-se cu teme și forță egale la Domnul Isus.

1. În arhitectura contemporană **piatra unghiulară** se așează la baza unui unghi (colț), unde leagă două ziduri între ele, simbolizând temelia pe care se rezază întreaga clădire. Cristos este **piatra unghiulară**, singura temelie autentică (1 Cor. 3:10, 11), Cel care i-a unit pe iudeii credincioși cu Neamurile credincioase (ca două ziduri într-o singură clădire), făcând din cele două elemente un singur om nou (Ef. 2:13, 14).

2. Unii învățați sunt de părere că această piatră este *cheia de boltă* a unui arc. Este piatra care completează arcul, susținând întreaga clădire, asigurându-i coeziunea. Desigur, Domnul nostru întunește toate calitățile acestei descrieri. El este piatra cea mai elevată din cadrul arcului. Fără El clădirea nu ar avea tărie sau coeziune.

3. O a treia interpretare este că piatra descrisă ar fi *piatra* din vârful unei piramide, ocupând locul cel mai elevat din cadrul construcției. Este singura piatră cu coformăție unică din cadrul construcției, care îi imprimă întregii piramide forma ei. Este piatra care se așează la urmă de tot. Tot așa și Cristos este Piatra din vârful bisericii, Piatra cu adevărat unică. Biserica își derivă caracterul de la El. Când va veni El, clădirea va fi terminată.

El este o piatră **alesă și scumpă**. El este ales în sensul că Dumnezeu L-a ales să ocupe locul de onoare supremă; El este **scump** pentru că nu mai este nici unul ca El.

Cine crede în El cu nici un chip nu va fi dat de rușine. Pasajul original din Isaia, din care sunt citate aceste cuvinte, sună astfel: „cine crede nu va acționa pripit.“ Faceți o joncțiune între aceste două serii de cuvinte și veți obține minunata promisiune că cei care îl au pe Cristos ca **piatră unghiulară** vor fi scutiți de experiențe umilitoare, frustrante și de frenezia pripei.

2:7 În versetele precedente Domnul Isus a fost prezentat ca piatra *vie*, piatra *respinsă*, piatra *scumpă* și *piatra unghiulară*. Acum, fără să folosească același cuvânt, Petru pare să-L înfățișeze ca o piatră de încercare. O piatră de încercare are darul de a arăta dacă anumite minerale, prin frecarea cu această piatră, sunt autentice sau false. Așa, de pildă, piatra de încercare poate arăta dacă o pepită este într-adevăr o bucată de aur, sau doar aurul prostului.

Când oamenii intră în contact cu Mântuitorul, li se arată ce sunt în realitate. În atitudinea lor față de El ei se descoperă pe

ei înșiși. Pentru credincioșii adevărați, **El este scump**; necredincioșii îl resping. Credinciosul și El poate forma o mică idee despre cât de scump e El încercând să-și imagineze cum ar fi viața fără El. Toate plăcerile lummești nu sunt nici măcar o clipă „vrednice de a fi puse alături de viața plină de Cristos“. El se deosebește „din zece mii“ și „toată ființa Lui este plină de farmec“ (Cânt. Cânt. 5:10, 16).

Dar care e situația celor care sunt neascultători sau care nu cred?¹⁴ Scriitorul Psalmului 118 a prezis că această piatră scumpă avea să fie respinsă de constructori, dar ulterior avea să devină piatra din capul unghiului.

A circulat intens o legendă în legătură cu clădirea templului lui Solomon, care ilustrează perfect această profeție. Pietrele pentru templu au fost pregătite dinainte la o carieră din apropiere, fiind aduse pe șantier pe măsură ce era nevoie de ele. Într-o zi, lucrătorii de la carieră au expedit o piatră cu o conformație și proporții unice. Zidarii nu i-au găsit nici un loc în cadrul clădirii, drept care au prăvălit-o peste coama dealului, unde, cu timpul, a ajuns să fie năpădită de mușchi și buruieni. Când templul era pe terminate, zidarii au solicitat o piatră cu anumite dimensiuni. Dar pietrarii de la carieră au răspuns: „V-am trimis piatra aceea de multă vreme.“ Apoi, în urma unei căutări atente, piatra respinsă a fost găsită și așezată la locul convenit în cadrul templului.

Aplicația este evidentă. Domnul Isus S-a prezentat națiunii Israel cu ocazia Primei Sale Veniri. Poporul, dar mai ales dregătorii, nu au avut loc pentru El în structura lor. L-au respins și L-au dat să fie răstignit.

Dar Dumnezeu L-a înviat din morți și L-a așezat la dreapta Sa în cer. Când Cel Respins va reveni pe pământ, El va veni ca Rege ale regilor și Domn al domnilor. Atunci El va fi manifestat în public ca **piatra din capul unghiului**.

2:8 Tabloul se schimbă din nou, de la imaginea lui Cristos ca piatră de încercare și piatră din capul unghiului la Cristos **piatra de poticnire**. Isaia a prezis că pentru cei care nu cred, El va deveni o piatră care îi va face pe oameni să se poticnească și **o stâncă** ce-i va face să cadă (Isa. 8:14, 15).

Această profeție s-a împlinit literalmente în istoria națiunii Israel. Când a venit Mesia al lor, evreii au fost ofenșați de originea Sa și modul Său simplu de viață. Ei ar fi preferat un demagog politic și un personaj

militar cu mână de fier. În pofida celor mai convingătoare dovezi, ei au refuzat să-L accepte ca Mesia cel făgăduit.

Dar asta nu se aplică numai la Israel. Pentru oricine nu vrea să creadă în Isus El devine **o piatră de poticnire și o stâncă de cădere**, care îl face să se poticnească și să cadă. Oamenii ori I se închină Lui, cu pocăință și credință, ajungând să fie mântuiți, ori se poticnesc de El, ajungând în iad. „Ceea ce putea constitui mântuirea lor devine cauza mai profundei lor condamnări.“ Nu poate exista neutralitate; El trebuie să fie ori Mântuitorul, ori Judecătorul.

Ei se împiedică, fiind neascultători de Cuvânt. De ce se împiedică? Nu datorită unor dificultăți cinstite de ordin intelectual. Nu pentru că ar exista la Domnul Isus vreun lucru care să facă imposibilă credința în El. Ei se împiedică pentru că în mod deliberat sunt neascultători față de Cuvânt. Problema rezidă în voința omului. Motivul pentru care oamenii nu sunt mântuiți este că nu vor să fie mântuiți (Ioan 5:40).

Ultima parte a versetului 8, **la aceasta au fost rânduți**, pare să lase să se înțeleagă că ei au fost destinați să nu asculte de Cuvânt. Să fie oare acesta înțelesul propoziției? Nicidecum, ci versetul acesta ne învață că toți cei care cu bună știință, cu premeditare, nu ascultă de Cuvânt, sunt destinați să se poticnească. Cuvintele (în engleză, n.tr.): **la care au fost rânduți** se referă la textul anterior: **Ei se împiedică, fiind neascultători de Cuvânt**. Dumnezeu a decretat ca toți cei care refuză să se plece înaintea Domnului Isus se vor poticni. Dacă cineva se încăpățânează să rămână în necredință, atunci este rânduit să se poticnească. „Nedisponibilitatea de a asculta face din poticnire o concluzie de la sine înțeleasă“ (JBP).

2:9 În continuare Petru se ocupă de privilegiile credincioșilor. Ei sunt **o generație aleasă, o preoție regală, o națiune sfântă, poporul special** al lui Dumnezeu. Dar Dumnezeu făgăduise chiar aceste privilegii israeliților, dacă ei ar fi ascultat de El:

Acum, dacă veți asculta glasul Meu și dacă veți ține legământul Meu, veți fi ai Mei dintre toate popoarele, căci tot pământul este al Meu. Îmi veți fi o împărăție de preoți și un popor sfânt... (Ex. 19:5, 6a).

Datorită necredinței, Israel a pierdut realizarea făgăduinței lui Dumnezeu iar națiunea a ratat locul de popor ales al lui

Dumnezeu. În vremea de acum, biserica ocupă locul favorizat pe care Israel l-a pierdut prin neascultare.

Credincioșii sunt astăzi **națiunea aleasă** de Dumnezeu înainte de întemeierea lumii ca să fie ai lui Cristos (Ef. 1:4). Dar în loc să fie o rasă pământească, având o descendență comună și caracteristici fizice distinctive, creștinii sunt un popor ceresc, cu o descendență divină și asemănări spirituale.

Credincioșii sunt, de asemenea, **o preoție regală**. Este a doua oară când se pomenește cuvântul **preoție** în acest capitol. În versetul 5, se spune că credincioșii sunt preoți sfinți, care aduc jertfe spirituale. Acum ni se spune că sunt preoți **regali**, ce vestesc excelențele lui Dumnezeu. Ca preoți *sfinți* ei intră în templul din cer prin credință și închinare. Ca preoți **regali**, ei ies în lume ca martori. Această deosebire din cadrul preoției este ilustrată prin întemnițarea lui Pavel și Sila la Filipi. Ca preoți sfinți, ei au cântat laude lui Dumnezeu la miezul nopții; ca preoți **regali** ei i-au predicat temnicerului evanghelia (Fapte 16:25, 31).

Credincioșii sunt **o națiune sfântă**. Intenția lui Dumnezeu a fost ca Israel să fie o națiune care să se remarce prin sfințenie. Dar israeliții s-au coborât la practicile păcătoase ale vecinilor păgâni. Și astfel Israel a fost dat la o parte, pentru o vreme, biserica fiind acum **națiunea sfântă** a lui Dumnezeu.

În fine, creștinii sunt un **popor** pe care Dumnezeu Și l-a câștigat să fie al Lui. Ei îi aparțin Lui în mod unic, fiindu-i de o valoare **specială**.

Ultima parte a versetului 9 descrie responsabilitatea celor care sunt noua rasă a lui Dumnezeu, noua preoție, noua națiune și noul popor. Noi trebuie să vestim excelențele Aceluia care ne-a chemat din întuneric la minunata Sa lumină. Cândva orbecăiam prin întunericul păcatului și al rușinii. Dar, printr-o uluitoare izbăvire, am fost strămutați în împărăția scumpului Său Fiu. Pe cât de apăsător era întunericul, pe atât de strălucitoare și de limpede este acum lumina ce ne învalăie. O, cât de mult ar trebui să se înalțe strigătele noastre de laudă la adresa Celui care a făcut toate acestea pentru noi!

2:10 Petru încheie această secțiune printr-o trimitere la Osea. Folosindu-se de tragedia viață de familie a acestui profet pentru a ne preda o lecție practică, Dumnezeu a rostit judecata asupra națiunii Israel. Datorită necredincioșiei israeliților față de El, Dumnezeu a spus că nu va mai avea milă de ei

și că nu vor mai fi poporul Său (Os. 1:6, 9). Dar darea la o parte a Israelului nu a fost definitivă, întrucât tot Domnul a făgăduit că într-o zi Israelul va fi refăcut:

„...Voi avea îndurare de ea, care nu căpătase îndurare; apoi le voi zice celor care nu erau poporul Meu: «Tu ești poporul Meu!» și ei vor zice: «Tu ești Dumnezeul meu!»“ (Os. 2:23).

Unii din oamenii cărora le scria Petru făcuseră cândva parte din națiunea Israel. Acum ei erau membri ai bisericii. Prin credința în Cristos, ei deveniseră poporul lui Dumnezeu, în timp ce iudeii necredincioși erau lepădați în continuare.

Așadar Petru vede condiția iudeilor convertiți din vremea sa ca o împlinire parțială a textului de la Osea 2:23. În Cristos ei au devenit noul popor al lui Dumnezeu; în Cristos, ei au căpătat îndurare. Această mână de evrei mântuiți a beneficiat de binecuvântările promise Israelului prin Osea cu mult înainte ca Israelul să se bucure pe plan național de ele.

Nimeni nu trebuie să conchidă din acest pasaj de la Petru că, întrucât biserica este acum poporul lui Dumnezeu, El a terminat cu Israelul ca națiune. După cum nimeni nu trebuie să tragă concluzia că biserica este acum Israelul lui Dumnezeu sau că făgăduințele făcute Israelului se aplică acum bisericii. Israel și biserica sunt entități separate și distincte și o înțelegere a acestei distincții este una din cele mai importante chei pentru interpretarea cuvântului profetic al lui Dumnezeu.

Israel a fost poporul ales, pământesc, al lui Dumnezeu din vremea când a fost chemat Avraam până la venirea lui Mesia. Răzvrătirea și necredincioșia națiunii au atins punctul culminant când a fost răstignit Cristos pe cruce. Datorită acestui păcat care a pus capac la toate, Dumnezeu a dat la o parte, pentru o vreme, poporul Său ales, Israel. Israeliții sunt și astăzi poporul Său, din vremuri străvechi, dar nu poporul Său ales.

În veacul de acum, Dumnezeu are un nou popor — biserica. Această epocă a bisericii formează o paranteză în relațiile lui Dumnezeu cu Israelul. Când se va fi închis paranteza, adică atunci când biserica este răpită la cer, Dumnezeu Își va relua relațiile Sale cu Israelul. Atunci o rămășiță credincioasă din națiunea Israel va deveni din nou poporul lui Dumnezeu.

Împlinirea definitivă a profeției lui Osea este încă în viitor. Ea va avea loc la a doua venire a lui Cristos. Națiunea care L-a respins pe Mesia, israeliții „și vor întoarce privirile spre Mine, pe care L-au străpuns. Da, Îl vor plânge cum plânge cineva pe singurul lui fiu și-L vor jeli amarnic, cum plânge cineva un întâi-născut“ (Zah. 12:10). Atunci, un Israel pocăit și credincios va căpăta îndurare și va deveni din nou poporul lui Dumnezeu.

Ideea pe care o subliniază Petru în versetul 10 este că evreii credincioși de azi beneficiază de o împlinire anticipată a profeției lui Osea, pe când evreii necredincioși continuă să fie înstrăinați față de Dumnezeu. Împlinirea deplină și definitivă a profeției va avea loc atunci când „Izbăvitorul va ieși din Sion“ și „va îndepărta nelegiuirea de la Iacob“ (Rom. 11:26).

II. RAPORTURILE CREDINCIOSULUI (2:11-4:6)

A. Ca pelerin în relație cu lumea (2:11, 12)

2:11 În mare parte, restul cărții 1 Petru se ocupă de conduita care trebuie să-l caracterizeze pe creștin în diversele raporturi din viața sa. Petru le amintește credincioșilor că sunt **străini și călători** în această lume și că acest fapt trebuie să-și pună amprenta pe întreaga lor comportare. Ei sunt **călători** în sensul că trăiesc într-o țară străină, unde nu au drepturile de cetățeni. Ei sunt **pelerini** în sensul că sunt obligați să trăiască, pentru o vreme, într-un loc care nu este patria lor.

Imnuri de demult, cum este și cel din care vom cita câteva rânduri, ne amintesc că suntem pelerini pe acest pământ:

Chemăți de sus și oameni cerești din naștere (Care eram cândva doar cetățeni ai pământului), Ca pelerini aici jos, suntem în căutarea patriei cerești,

A moștenirii noastre în veacurile ce vor veni. Suntem doar străini aici; de aceea, nu tânjim După o patrie pe pământ, care Ție, Doamne, nu ți-a dat decât un mormânt;

Crucea Ta a rupt legăturile ce ne țineau legați de acest pământ,

Făcându-ne parte de-a Ta comoară, în strălucite meleaguri cerești. — James G. Deck

Dar aceste sentimente au dispărut, în mare parte, din imnologia noastră actuală. Când biserica a ajuns să se simtă bine în lumea aceasta, ni se pare că ar fi un gest de

fățărnicie să cânte despre experiența noastră în sferele cerești.

Când citim îndemnul de a ne feri de poftele cămii, care se războiesc împotriva sufletului, gândul ne duce imediat la păcatele sexuale. Dar ele au o aplicație mult mai cuprinzătoare, referindu-se la orice dorință puternică ce este în dezacord cu voia lui Dumnezeu. Aici sunt incluse și consumul excesiv de mâncare și băutură, grija prea mare acordată trupului, prin perioade de somn foarte mari, îndârjirea de a aduna bunuri materiale sau alergarea după plăcerile lumesti. Toate aceste lucruri poartă un război neconținut împotriva bunăstării noastre spirituale, împiedicând deplina noastră comuniune cu Dumnezeu și întârziind creșterea noastră duhovnicească.

2:12 Nu numai că trebuie să aplicăm disciplina în zonele din viața noastră în care am ajuns să ne complacem, ci trebuie să avem o **putare onorabilă**¹⁵ în mijlocul Neamurilor, adică în lumea păgână. În vremea noastră avem datoria să nu ne conformăm viața după modelul lumii. Dimpotrivă, trebuie să pășim în ritmul altui toboșar.

În mod aproape sigur nu vom putea evita criticile îndreptate împotriva noastră. În vremea când și-a redactat Petru scrisoarea aceasta, scrie Erdman:

...creștinii erau defăimați, fiind considerați fără religie, datorită faptului că nu se închinau la zeii păgâni, și inapoiăți mintal sau asceți, pentru că se abțineau de la viciile atât de răspândite în vremea lor. De asemenea, erau considerați neloiali guvernului, pentru că mărturiseau adevărul și loialitatea lor față de un Rege cersesc.¹⁶

Asemenea critici nu pot fi evitate. Dar sub nici o formă credincioșii nu au voie să dea lumii motive *intemeiate* de a le aduce atari reproșuri. Toate defăimările îndreptate împotriva noastră trebuie să infirmate prin pilda vie a unei trăiri pline de fapte bune. Atunci **părășii** noștri vor fi obligați să **slăvească pe Dumnezeu în ziua cercetării**.

O zi a cercetării este orice timp în care Domnul se apropie, fie în har, fie în judecată. Sintagma e folosită la Luca, 19:41-44. Isus a plâns pentru Ierusalim pentru că Ierusalimul nu a cunoscut vremea cercetării sale, adică Ierusalimul nu și-a dat seama că Mesia venise deja, cu iubire și îndurare. În contextul de față sensul sintagmei ar putea fi următorul: (1) Ziua în care harul lui Dumnezeu îi va cerceta pe critici, aceștia fiind

mântuiți sau (2) ziua judecării când cei nemântuiți vor sta înaintea lui Dumnezeu.

Saul din Tars ilustrează prima interpretare. El făcuse parte din tagma celor care l-au acuzat pe Ștefan, dar faptele bune săvârșite de Ștefan au triumfat asupra opoziției. Când Dumnezeu l-a cercetat pe Saul, având milă de el pe drumul spre Damasc, acest fariseu pocăit l-a slăvit pe Dumnezeu, urmând după aceea exemplul lui Ștefan, influențându-i pe alții prin strălucirea unei vieți pline de Cristos, după cum arată și Jowett:

O viață trăită frumos este aceea care-i determină pe oameni să-și înalțe gândurile spre Dumnezeu cel slăvit, aducându-i omagiu. Când privesc ei Divinul realizat în omenesc, sunt atrași și ei la părtașia cerească. Dar ei trebuiesc atrași nu prin elocvența exprimării noastre, ci prin strălucirea purtării noastre. Prin înrăurirea harului unei trăiri nobile noi avem datoria de „a reduce la tăcere ignoranța oamenilor nepricepuți” și tăcerea aceea va fi pentru ei prima etapă din viața lor când ei vor începe să aspire spre consacrare.¹⁷

Potrivit celei de-a doua interpretări, gândul care se desprinde este că cei nemântuiți vor fi nevoiți să slăvească pe Dumnezeu în ziua judecării, căci nu se vor mai putea scuza, întrucât nu numai că au auzit evanghelia, ci au și văzut cu ochii lor viața trăită de rudele creștine, de prietenii și vecinii lor creștini. Atunci Dumnezeu va fi justificat prin purtarea neprihănită a copiilor Săi.

B. Ca cetățean, în relație cu stăpânirea (2:13-17)

2:13 Următoarele cinci versete se ocupă de relația creștinului cu stăpânirea (cu autoritățile administrației de stat și locale). Cuvântul cheie este **supuși**. De fapt, porunca de a fi supuși apare de patru ori în această epistolă.

Cetățenii trebuie să se supună autorităților (2:13).

Sclavii trebuie să se supună stăpânilor lor (2:13).

Soțiile trebuie să se supună soților lor (3:1).

Credincioșii tineri trebuie să se supună bătrânilor (5:5). Lyall spune:

Răspunsul suprem pe care îl poate da creștinul la persecuțiile îndreptate împotriva sa, la adresa detractorilor și a criticilor este cel al unei vieți

fără vină, al unei conduite ireproșabile și al unei atitudini de cetățean de nădejde. În special... supunerea este o virtute eminentamente cristianică.¹⁸

Autoritățile de pe pământ au fost instituite de Dumnezeu (Romani 13:1). Dregătorii sunt slujitorii lui Dumnezeu (Rom. 13:4). Chiar dregătorii necredincioși sunt oamenii lui Dumnezeu, pe plan oficial. Chiar dacă sunt dictatori sau tirani, domnia lor este mai bună decât dacă n-ar exista nici o stăpânire. Absența totală a legilor și regulilor echivalează cu anarhie. Or, nici o societate nu poate dăinui în condiții de anarhie. Prin urmare, orice guvern este mai bun decât nici un guvern. Ordinea este preferabilă haosului. Credincioșii trebuie să se supună oricărei instituții omenesti pentru Domnul. Procedând așa, ei împlinesc voia Sa, făcând ceea ce-i este plăcut Lui. Aceste instrucțiuni se aplică la împărat sau la orice demnitar suprem. Chiar dacă se întâmplă ca palatul imperial să fie ocupat de Nero, indemnul general de care trebuie să țină seama creștinii este de a-i fi supuși.

2:14 Porunca de a asculta se aplică și la oficialitățile din gradele subordonate ale ierarhiei, cum ar fi **guvernatorii**. Aceste autorități sunt autorizate de Dumnezeu să-i pedepsească pe infractori și să-i laude pe cei ce respectă legea. De fapt, autoritățile nu prea au timpul sau înclinația de a-i lăuda pe cei guvernați, dar asta nu afectează cu nimic responsabilitatea creștinului de a le fi supus! Istoricul Arnold Toynbee a observat că: „atâta timp cât păcatul originar rămâne element prezent în natura umană, Cezar nu va rămâne nicidecum șomer.”

Desigur, există și excepții de la această regulă. Sunt situații în care ascultarea nu este indicată. Dacă autoritățile pământești îi ordonă unui credincios să acționeze contrar voii descoperite a lui Dumnezeu, atunci credinciosul are datoria să nu asculte de aceste autorități. În cazul acesta, el răspunde în fața unei autorități superioare, el trebuind să asculte mai mult de Dumnezeu, decât de oameni (Fapte 5:29). Dacă este supus unor pedepse pentru nesupunerea sa, trebuie să le îndure cu bărbăție. Sub nici o formă nu are voie să se răzvrătească sau să caute să răstoarne guvernul sau autoritatea respectivă.

Privită din punct de vedere strict legal, acțiunea de introducere clandestină a Bibliilor în țările cu regimuri totalitare este o încălcare a legii. Dar cei angajați în această

acțiune se supun unei legi cu ascendent asupra oricărei legi omenești — respectiv poruncii de a merge în toată lumea, vestind evanghelia. Prin urmare, ei nu pot fi condamnați de pe temeuri biblice.

Să presupunem că guvernul îi ordonă unui creștin să se înroleze la armată. Este el obligat să se supună și să poarte arme? Dacă va considera că acest lucru este în directă contradicție cu cuvântul lui Dumnezeu, mai întâi va trebui să epuizeze toate opțiunile care-i stau la dispoziție de înrolare ca ne-combatant sau ca un „conscientious objector”. Dacă toate aceste opțiuni au fost explorate și găsite nevalabile, atunci va trebui să refuze ordinul de înrolare și să sufere consecințele.

Mulți creștini nu au scrupule de conștiință cu privire la participarea în cadrul forțelor militare. Este o chestiune în care fiecare trebuie să fie pe deplin convins în cugetul său, lăsându-le și altora dreptul de a nu fi de acord cu poziția adoptată de ei.

Întrebarea dacă un creștin trebuie să voteze sau să se angajeze în politică aparține altui plan. Guvernul nu cere aceste lucruri, deci nu se pune problema ascultării sau neascultării. Fiecare trebuie să acționeze în lumina principiilor de conduită și cetățenie găsite în Biblie. Și aici trebuie să acordăm libertate celor cu puncte diferite de vedere și să nu insistăm ca alții să fie neapărat de aceeași părere cu noi.

2:15 Voia lui Dumnezeu este ca oamenii Săi să trăiască în mod onorabil și fără vină, așa încât cei neconvertiți să nu aibă nici un temei legitim de acuzație la adresa lor. Prin trăirea unei vieți exemplare, creștinii pot și trebuie să demaște **neștiința oamenilor fără minte**. S-ar putea ca aceasta să se facă în amfiteatrul unei universități sau în laboratorul unei instituții de cercetări sau chiar la amvon. Petru spune că unul din cele mai bune răspunsuri pe care le putem da la asemenea izbucniri este o viață sfântă.

2:16 **Purtați-vă ca niște oameni liberi.** Noi nu suntem în robie sau în sclavie față de autoritățile civile. Nu avem de ce să trăim în servitute sau teroare. La urma urmelor, noi suntem oamenii liberi ai Domnului. Dar asta nu înseamnă că suntem liberi să păcătuim. **Libertatea** nu înseamnă libertinism. Libertatea nu presupune fărădelege. Deci niciodată nu trebuie să ne folosim de libertatea pe care o avem ca pretext pentru a face ceea ce este rău. Neascultarea păcătoasă nu trebuie justificată niciodată prin

scuze de natură pseudo-spirituală. Cauza lui Cristos nu propășește niciodată prin recurgerea la o mascaradă din partea unor oameni îmbrăcați în veșminte clericale.

Dacă trăim ca **robi ai lui Dumnezeu**, relația noastră cu autoritățile administrației de stat și locale va intra pe făgașul ei normal. Noi trebuie să ne purtăm pe măsura luminii prezenței Sale, trebuie să ascultăm de El în toate lucrurile și toate să le facem spre slava Lui. Cel mai bun cetățean este credinciosul care trăiește ca sclav al Domnului. Din nefericire, majoritatea administrațiilor nu-și dau seama cât de mult datorează creștinilor care cred în Biblie și o trăiesc în viața lor de toate zilele.

Gândiți-vă la sintagma: **robi ai lui Dumnezeu**. „Cerule — spune F. B. Meyer — transformă până și termenii cei mai înfricoșători în explozii de lumină, până când expresia terorii devine ținta năzuințelor noastre celor mai nobile.”¹⁹

2:17 Nici o relație a vieții nu poate fi lăsată în afara sferei responsabilității creștine. Prin urmare, Petru examinează întregul spectru, prin patru porunci concise:

Cinstiți pe toți oamenii. Nu putem cinsti întotdeauna cuvintele sau comportarea lor. Dar ne putem aduce aminte că viața oricărui om este mai de preț decât lumea întreagă. Putem da recunoaștere faptului că fiecare persoană a fost creată după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Nu trebuie să uităm niciodată că Domnul Isus a sângerat și a murit până și pentru cel mai nevrednic om din lume.

Iubiți-i pe frați. Trebuie să-i iubim pe toți oamenii, dar în special avem obligația de a-i iubi pe membrii familiei noastre spirituale. Aceasta e o dragoste după chipul iubirii lui Dumnezeu față de noi. Este total nemeritată, fiind îndreptată asupra celor lipsiți de dragoste, necăutând răsplată și fiind mai tare ca moartea.

Temeți-vă de Dumnezeu. Noi ne temem de El atunci când ne închinăm înaintea Lui cu toată reverența, recunoscându-L ca Domn suprem. Prin urmare, slăvirea Lui devine prioritatea numărul unu în viața noastră. Noi ne temem să facem vreun lucru care ar putea să-i fie Lui neplăcut și ne temem ca nu cumva să-L reprezentăm incorect înaintea oamenilor.

Dați cinste regelui! Petru revine la tema dregătorilor pământeni, ca o ultimă aducere aminte a acestui subiect. Noi trebuie să-i respectăm pe cei care ne guvernează ca fiind

oficiali rânduți de Dumnezeu pentru respectarea ordinii și legalității. Asta înseamnă că trebuie să plătim impozite celor cărora le datorăm impozite, vamă celor care le datorăm vamă și frică celor cărora le datorăm frică" (Rom. 13:7). În general vorbind, creștinul poate trăi sub orice formă de guvernământ. Singura situație în care i se poruncește să nu se supună autorităților pământești este atunci când a proceda astfel ar însemna să-și compromită loialitatea sau ascultarea sa față de Domnul Isus Cristos.

C. Ca slujitor, în relație cu Stăpânul Său (2:18-25)

2:18 Este semnificativ faptul că NT le oferă mai multe îndrumări **servitorilor** decât regilor. Mulți dintre credincioșii din epoca primară a bisericii erau **servitori** și Scriptura ne arată că majoritatea creștinilor proveneau din păturile mijlocii sau de jos ale societății (Mat. 11:5; Marcu 12:37; 1 Cor. 1:26-29).

Pașajul acesta este adresat **servitorilor** din casele celor avuți, dar principiile se aplică și la salariați de tot felul. Îndemnul general adresat tuturor este de a ne supune stăpânului cu tot respectul. Este un fapt bine statormicit al vieții că în orice societate sau organizație trebuie să existe o autoritate, pe de o parte, și oameni care se supună acelei organizații, pe de altă parte. Este spre binele oricărui servitor să fie supus stăpânului, deoarece în caz contrar nu ar putea funcționa nici un loc de muncă. Dar este mult mai important pentru un *creștin* să se supună. Aici nu este implicat doar salariul său, ci de ascultarea lui depinde însăși mărturia lui.

Ascultarea nu trebuie să difere în funcție de temperamentul patronului. Oricine poate da dovadă de supunere față de un patron sau un șef **bun și blând**. Credincioșii sunt chemați să meargă mai departe, fiind respectuoși și ascultători chiar și cu cei **aspri** și greu de mulțumit. O atare comportare va ieși în evidență, dovedind că este cu adevărat creștină.

2:19 Când suferim pe nedrept, avem parte de bunăvoința lui Dumnezeu. Lui Îi face plăcere să constate că suntem atât de conștienți de relația noastră cu El, încât îndurăm dureri nemeritate fără să ne răzbu-năm sau să răspundem cu aceeași monedă la răul care ni s-a făcut. Când acceptăm cu blândețe tratamentul nedrept, Îl etalăm pe Cristos: această viață supranaturală va fi răspândită cu bunăvoința lui Dumnezeu, care

ne va spune: „Bravo“.

2:20 Nu există nici o virtute în a suferi cu răbdare pentru faptele rele pe care le-am comis. Negreșit lui Dumnezeu nu I se aduce slavă printr-o asemenea purtare. O atare suferință nu ne va scoate niciodată în evidență ca creștini, după cum nu-i va face pe alții să devină creștini. Dar când suferim în liniște pentru că am făcut ceea ce este bine, această suferință contează, căci este atât de nefirească, atât de ruptă de lumea din jurul nostru, încât oamenii sunt șocați și muștrați de păcatele lor, ajungând, se speră, prin aceasta la mântuire.

2:21 Gândul suferinței credincioșilor din pricina neprihănirii conduce inevitabil la pasajul acesta sublim despre marea exemplu lăsat nouă de Domnul Isus. Nimeni nu a fost tratat atât de nedrept ca El, după cum nimeni nu a îndurat această suferință cu mai multă răbdare.

Am fost chemați să ne purtăm cum S-a purtat El, să suferim pentru relele comise de alții. Cuvântul folosit aici în original pentru **exemplu** transmite ideea unui caiet în care s-au așternut rânduri scrise de o mână măiastră. Elevul caută să reproducă originalul cât mai fidel cu putință. Când copiază cu atenție modelul dat, scrisul lui e destul de frumos. Dar cu cât se îndepărtează de acest model, cu atât mai mult suferă scrisul său. Siguranța noastră constă în rămânerea cât mai aproape de Original.

2:22 Domnul nostru nu a suferit pentru propriile Sale păcate, pentru că nu a avut nici un păcat. „El n-a cunoscut nici un păcat“ spune textul de la 2 Cor. 5:1. „**El n-a făcut păcat** (versetul acesta); „în El nu a fost nici un păcat“ (1 Ioan 3:5).

Vorbirea Lui nu a fost niciodată întinată de **viclenie**. El n-a mințit niciodată, nici măcar nu a umbrît adevărul. Gândiți-vă numai! Cândva a trăit pe această planetă Cineva care a fost absolut cinstit, absolut degajat de orice șiretenie sau **viclenie**.

2:23 Când a fost provocat, Și-a păstrat liniștea și seninătatea. **Când a fost insultat, nu a răspuns** cu aceeași monedă. Când a fost învinuit, nu a răspuns înapoi. Când a fost acuzat, nu S-a apărat. El a fost în chip atât de minunat liber de orice dorință de răzbunare. Un autor anonim a scris următoarele:

Este un semn de cea mai profundă și autentică smerenie să ne vedem pe noi înșine condamnați fără pricină și să tăcem în asemenea împrejurări.

A tăcea când suntem insultați și nedreptățiți este un mod foarte nobil de a-L imita pe Domnul nostru. Când ne aducem aminte în câte feluri a suferit El, care nu a meritat nici una din aceste suferințe, cum mai putem să ne simțim îndemnați să ne apărăm și să ne scuzăm când suntem și noi insultați sau nedreptățiți?

Când a suferit, nu a amenințat. „Nici un cuvânt lipsit de delicatețe sau marcat de amenințare nu i-a scăpat de pe buzele Sale.“ Poate că agresorii Lui au confundat această tăcere cu slăbiciune din partea Sa. Dar dacă ar fi cercetat mai cu de-a-mănuntul ar fi constatat că nu este slăbiciune, ci tărie supranaturală!

Pe ce resurse ascunse S-a bazat El când nu a răspuns la abuzuri neprovocate? El S-a încrezut în Dumnezeu, **care judecă drept.** Și noi suntem chemați să procedăm la fel:

Preaiubiților, nu vă răzbunați singuri, ci lăsați loc mâniei lui Dumnezeu; căci este scris: „Răzbunarea este a Mea, Eu voi răsplăti“, zice Domnul. Deci, „dacă-i este foame vrăjmașului tău, dă-i să mănânce; dacă-i este sete, dă-i să bea; căci, făcând astfel, vei îngrămădi cărbuni aprinși pe capul lui.“ Nu te lăsa biruit de rău, ci biruiește răul prin bine (Rom. 12:19-21).

2:24 Suferințele Mântuitorului au fost nu doar exemplare, ci și ispășitoare. Noi nu putem imita suferințele Sale în această privință, și Petru nu sugerează că ar trebui să încercăm să facem acest lucru. Mai degrabă, argumentul pare să fie următorul: Agonia Mântuitorului nu a fost provocată de păcatele Lui, căci nu a avut nici un păcat. Ci pentru **păcatele noastre** a fost ținut El pe cruce. Pentru că El a suferit pentru **păcatele noastre** o dată pentru totdeauna, noi nu trebuie să ne îngăduim niciodată să ajungem în poziția în care să trebuiască să suferim pentru ele. Faptul că El a murit *pentru* ele trebuie să ne facă să murim *față de* ele. Și totuși nu e doar o chestiune de bunătate negativă; noi nu trebuie doar să murim față de păcat, ci și **să trăim pentru neprihănire.**

Prin rănile Lui ați fost vindecați. În original cuvântul **răni** e redat la singular, sugerind probabil faptul că trupul Său a fost tot o masă de răni cumplite. Care ar trebui să fie, prin urmare, atitudinea noastră față de păcat, având în vedere cât de mult L-a costat pe Mântuitorul nostru vindecarea noastră? Theodoret comentează: „O nouă și ciudată metodă de vindecare. Doctorul a suferit

costul, bolnavul căpătând vindecarea.“

2:25 Înainte de convertire, noi **eram ca niște oi rătăcite** — pierduți, sfâșiați, zdrobiți, sângerânzi. Menționarea de către Petru a oilor rătăcite este ultima din cele șase referiri la Isaia 53 în acest pasaj:

v. 21 *Cristos... a suferit pentru noi* (cf. Isa. 53:4, 5).

v. 22 *El nu a comis nici un păcat, nici nu s-a găsit vicleșug în gura Lui* (cf. Isa. 53:9).

v. 23 *Când a fost insultat, nu a răspuns cu insulte* (cf. Isa. 53:7).

v. 24 *El a purtat păcatele noastre în trupul Său pe lemn* (cf. Isa. 53:4, 11).

v. 24 *Prin rănile Lui ați fost vindecați* (cf. Isa. 53:5).

v. 25 *Căci erați ca niște oi rătăcite* (cf. Isa. 53:6).

Când suntem mântuiți, ne întorcem la Păstorul — la Păstorul cel bun care Și-a dat viața pentru oi (Ioan 10:11; marele Păstor care „are grijă cu toată tandrețea și neobosit de turma pentru care Și-a vărsat sângele,“ și Păstorul cel dintâi, care în curând Se va arăta ca să-Și conducă oile la pășunile mănoase de acolo de sus, de unde ele nu vor mai rătăci.

Convertirea înseamnă revenirea la Supraveghetorul²⁰ sufletelor noastre. Noi eram ai Lui prin creație, dar ne-am pierdut prin păcat. Acum ne întorcem la grija și paza Lui, unde suntem în deplină siguranță pe veci.

D. Ca soție în relație cu soțul ei (3:1-6)

3:1 Petru a subliniat obligația creștinilor de a fi supuși autorităților și stăpânilor din lumea aceasta. Acum el abordează chestiunea supunerii **soțiilor** față de **soții** lor.

Fiecare soție trebuie să fie supusă soțului ei, fie că acesta e credincios, fie că nu e. Dumnezeu i-a acordat bărbatului poziția de cap, și este voia Lui ca femeia să recunoască autoritatea bărbatului. Relația dintre soți și soție este o întrupare a relației dintre Cristos și biserică. Femeia trebuie să asculte de soțul ei, după cum biserica trebuie să asculte de Cristos.

Dar în societatea noastră contemporană, această învățătură este considerată demodată. Femeile ocupă poziții tot mai ridicate, de exercitare a autorității asupra bărbatului și societatea noastră capătă un tot mai pronunțat caracter matriarhal. În multe biserici, femeile par a fi mai active și mai talentate decât bărbații. Dar Cuvântul lui Dumnezeu rămâne neschimbat. Poziția de cap a bărba-

tului este ordinea divină, lăsată de Dumnezeu. Indiferent cât de rezonabile ar părea argumentele, ori de câte ori femeia va uzurpa poziția de autoritate a bărbatului, exercitându-și conducerea asupra sa, această situație nebiblică va duce numai la o stare de haos și necazuri.

Chiar atunci când soțul unei femei este necredincios, ea trebuie să-l respecte, recunoscând că este capul ei. Aceasta va constitui o mărturie pentru el despre credința ei în Cristos. **Purtarea ei de soție** ascultătoare, iubitoare și devotată ar putea contribui la câștigarea sufletului său, aducându-l la Mântuitorul.

În plus, s-ar putea să-l câștige **fără cuvânt**. Asta înseamnă că nu e nevoie ca soția să-i predice tot timpul soțului ei. E posibil ca soțiile care își cicălesc soții încontinuu, turnând cu forța evanghelia pe gâtul lor, să le facă, de fapt, mai mult rău. Accentul se pune aici pe câștigarea soțului de către soție prin transpunerea în practică a lui Cristos, prin felul în care își trăiește ea viața înaintea soțului, zi de zi.

Dar să presupunem că un soț se amestecă în viața creștină a soției sale. Ce trebuie să facă ea în acest caz? Dacă soțul îi cere să nesocotească o poruncă clară a Scripturii, atunci ea are datoria să nu asculte de soțul ei, ci să fie fidelă Domnului. Dar dacă la mijloc este un privilegiu creștin, mai degrabă decât o îndatorire clar definită, atunci ea trebuie să-i fie supusă soțului și să renunțe la privilegiul respectiv.

Când Petru se referă la soția creștină căsătorită cu un soț păgân, el nu aprobă prin asta căsătoria unui credincios cu un partener necredincios. Acest lucru nu este permis de voia lui Dumnezeu. Mai degrabă, apostolul se ocupă de cazurile în care soția a fost mântuită după ce a avut loc căsătoria. Obligația ei este de a fi supusă chiar unui soț necredincios.

3:2 Soțul nemântuit va fi, probabil, impresionat de purtarea curată și plină de teamă a soției sale. Duhul lui Dumnezeu poate să Se folosească de această mărturie a soției pentru a-l convinge și muștra pe soț de păcătoșenia sa, ajutându-l să creadă în Cristos.

George Müller relatează cazul unui cetățean german bogat, a cărui soție era o credincioasă devotată. Omul acesta era dedat la băutura, întârziind multe seri pe la cărciumă. Dar soția lui îi trimitea pe servitori la culcare, rămânând până se întorcea el acasă

și primindu-l cu dragoste, fără să-i spună vreo vorbă de ocară sau să se plângă. Ba, uneori trebuia să-l și dezbrace și să-l urce în pat.

Într-una din aceste seri, când rămăsese ca de obicei la cărciumă, până târziu, i-a spus unuia din otaciilor lui: „Pun pariu că dacă mergem acasă la mine, o vom găsi pe soția mea trează, așteptându-mă. Ai să vezi cum mă va întâmpina la ușă și-mi va face o primire regală, ba chiar o să pună masa pentru noi, dacă o voi ruga.“

La început tovarășii lui de beție s-au arătat cam sceptici, dar până la urmă s-au decis să meargă să vadă dacă este adevărat ce li s-a spus. Și, negreșit, soția lui a venit la ușă, învoindu-se îndată să le dea de mâncare, fără cea mai mică urmă de resentiment. După ce i-a servit, s-a retras în camera ei. De îndată ce a ieșit ea din sufragerie, unul din bărbați a început să-l condamne pe soț. „Ce fel de om ești tu, de o tratezi pe femeia aceasta cumsecade în așa hal?“ Și imediat acest critic s-a sculat și a plecat, fără să termine de mâncat. Rând pe rând ceilalți au procedat la fel, fără să-și termine masa.

După ce s-a frământat vreo jumătate de oră, soțul a fost cuprins de o adâncă must-trare pentru răutatea lui și în special pentru modul neomenos în care își trata soția. S-a dus în camera soției, i-a solicitat să se roage pentru el, s-a pocăit de păcatele lui și s-a predat lui Cristos. Începând din acel moment, a devenit un ucenic devotat al Domnului Isus, fiind câștigat fără nici un cuvânt! George Müller încheie cu următorul sfat:

Nu te descuraja dacă trebuie să suferi de pe urma rudelor neconvertite. Poate că foarte curând Domnul îți va împlini dorința inimii, răspunzând la rugăciunile pe care le-ai înălțat pentru întoarcerea lor. Dar, între timp, caută să prezinți adevărul nu adresându-le reproșuri pentru purtarea lor față de *tine*, ci purtându-te față de *ei* cu toată blândețea, supușenia și bună-tatea Domnului Isus Cristos.²¹

3:3 În acest verset s-ar părea, la prima vedere, că se trece la tema modului de a se îmbrăca al femeilor, dar la o examinare mai atentă se va vedea că apostolul se ocupă, în principal, de modalitățile cele mai adecvate în care o soție poate să fie plăcută soțului ei și să-l slujească. Nu înfățișarea ei exterioară este aceea care îl va influența atât de mult, cât viața ei lăuntrică de sfințenie și supunere.

Există mai multe **podoabe** exterioare

care trebuiesc evitate:

1. **Aranjarea (împletirea) părului.** Unii cred că prin asta se înțelege interdicția de a folosi orice împelitură, chiar și cea mai simplă. Dar mult mai probabil este că Petru condamnă aici excesele comise prin recurgera la coafuri foarte sofisticate, cu împletituri „terasate“, foarte populare pe vremea aceea la Roma.
2. **Purtarea de podoabe de aur.** Unii înțeleg prin asta că sunt interzise orice bijuterii de aur. Alții cred că e vorba de evitarea unor excese în portul de bijuterii.
3. **Portul de îmbrăcăminte elegantă.** Evident nu se interzice portul de îmbrăcăminte, ci purtarea unor rochii ostentative. Citiți Isaia 3:16-25 pentru a vedea ce crede Dumnezeu despre toate formele de podoabe extravagante!

ÎMBRĂCĂMINTEA CREȘTINĂ

În chestiunea modului de a ne îmbrăca și al portului de bijuterii, există norme care se aplică la toți credincioșii, fie bărbați, fie femei. Primul principiu care se impune este cel al costului. Câți bani cheltuim pentru îmbrăcăminte? Sunt toate articolele necesare? Nu cumva ar putea fi cheltuiți banii respectivi în scopuri mai bune?

Întâi Timotei 2:9 interzice hainele scumte: „nu cu... îmbrăcăminte scumpă.“ Nu se pune problema dacă ne dă mâna sau nu să cumpărăm aceste lucruri. Este un păcat din partea unui creștin să cheltuiască banii pe haine scumpe, deoarece Dumnezeu interzice acest lucru. În plus, principiul compasiunii ne interzice de asemenea să facem acest lucru. Starea disperată în care se găsesc semenii noștri din alte țări, năpădiți de nevoi spirituale și fizice, evidențiază neșăderea de care dau dovadă cei ce cheltuiesc bani în mod inutil pe îmbrăcăminte.

Asta se aplică nu numai la calitatea hainelor pe care le cumpărăm, ci și la cantitatea acestora. Dulapurile unor creștini arată ca niște adevărate magazine de confecții. Adesea când pleacă aceștia în voiaj, vei putea observa bara pe care au montat-o deasupra banchetei din spate a autoturismului, pe care stau atârinate o sumedenie de rochii, cămăși și costume care tind să rivalizeze cu mostrele unui vânzător ambulant de confecții.

De ce procedăm astfel? Oare nu din orgoliu? Pentru că ne place să ni se facă complimente referitoare la gusturile noastre

rafinat și la aspectul nostru elegant. Chel-tuiala pe care o presupune cumpăratul de haine este doar unul din principiile care ar trebui să ne fie îndrumar în opțiunile pe care le exercităm la acest capitol.

Un alt principiu este modestia. Pavel spune: „cu bunăcuviință și cumpătare.“ *Bunăcuviință* s-ar putea traduce și prin „decență“. Una din funcțiile îndeplinite de îmbrăcăminte este aceea de a acoperi goliciunea omului. Cel puțin, așa au stat lucrurile la început. Dar în vremea noastră hainele par să fie croite în mod express pentru a dezvălui zone tot mai mari din anatomia corpului uman. În felul acesta, omul a ajuns să-și găsească desfătarea în rușinea lui. Nu trebuie să ne surprindă faptul că oameni necredincioși procedează astfel, dar este șocant să-i vedem pe unii creștini imitându-i.

Dar termenul „modest“ mai poate avea și înțelesul de „atractiv“, implicația fiind că un creștin trebuie să se îmbrace îngrijit. Nu suntem cu nimic mai virtuoși dacă ne îmbrăcăm dezordonat, în haine ponosite. Oswald Chambers a spus că neglijența și înfățișarea șleampătă este o insultă la adresa Duhului Sfânt. Hainele credinciosului trebuie să fie curate, călcate, bine întreținute, ele trebuind să-i vină bine pe corp.

În general, creștinul trebuie să evite să se îmbrace cu haine la modă, care ar atrage atenția asupra sa, deoarece nu asta este funcția sa în viață. El nu se află pe pământ ca podoabă, ca ornament, ci ca o mlădiță roditoare altoită în Viță. Noi putem atrage atenția asupra noastră în multe feluri, un mod fiind acela de a purta haine învechite. Creștinul trebuie să evite și purtarea unor articole vestimentare fie deosebit de lipsite de gust, fie țipătoare sau bizare.

În fine, creștinul — și aici sunt vizați în primul rând credincioșii tineri — trebuie să evite hainele sugestive sau provocatoare. Deja ne-am referit la articolele „la modă“, care sfidează decența, dezvelind în mod nepermis trupul. Dar e posibil ca hainele să acopere întreg corpul, și totuși să trezească poftă păcătoasă în alții. Moda din zilele noastre nu are deloc scopul de a promova spiritualitatea. Dimpotrivă, ea reflectă obsesia față de sex ce predomină în epoca noastră. Credinciosul nu are voie niciodată să poarte haine care să stârnească poftele sau să-i împiedice pe alții să trăiască o viață creștină.

Desigur, marea problemă este enorma presiune socială din vremea noastră de a ne

determina să ne punem de acord cu felul de a fi al celorlalți. Dar asta a fost o problemă dintotdeauna și va rămâne mereu o problemă. Creștinii trebuie să aibă multă integritate pentru a se împotrivi curentelor extremiste din cadrul modei, din cadrul opiniei publice și al modului de a se îmbrăca, adoptând o manieră care să fie în armonie cu principiile evangheliei și cu propășirea acesteia.

Dacă Îl facem pe Cristos Domnul garderobei noastre, toate vor fi în ordine. †

3:4 Îmbrăcămintea care îi conferă o frumusețe autentică unui credincios este **omul ascuns al inimii**. Coafurile „la modă”, bijuteriile scumpe și hainele elegante sunt pieritoare. Prezentându-ne acest contrast viu, Petru ne îndeamnă să facem o opțiune, să alegem. F. B. Meyer face următoarea remarcă: „Sunt destui din aceia care-și împodobesc omul din afară cu multă dibăcie, pe când omul dinăuntru este îmbrăcat în zdrențe. Apoi sunt unii ale căror haine sunt foarte sărăcăcioase, dar lăuntru lor este plin de glorie.”⁴²²

Oamenii cred că bijuteriile sunt de preț; **Dumnezeu consideră de mare preț... un duh blând și liniștit.**

3:5 Femeile evlavioase din NT se **împodobeau** prin cultivarea frumuseții morale și spirituale a vieții lăuntrice. Un aspect al acestei frumuseți era supunerea plină de devotament față de soții lor. Aceste femei nădărdjuiau în Dumnezeu. În centrul vieții lor era Dumnezeu. Dorind să-I fie plăcute în toate lucrurile, ele recunoșteau ordinea lăsată de El în familie, **fiind supuse soților lor.**

3:6 Sara este citată ca exemplu, în această privință. Ea l-a ascultat pe Avraam, numindu-l „domnul ei”. Asta ne readuce la Geneza 18:12, unde citim că Sara a spus acest lucru „în sinea ei”. Cu alte cuvinte, nu s-a lăudat cu voce tare despre supunerea ei față de Avraam, numindu-l în public *domn*. Mai degrabă, în viața ei lăuntrică ea l-a recunoscut ca și cap al ei și această recunoaștere s-a oglindit în acțiunile ei.

Femeile acestea care urmează exemplul Sarei sunt ficele ei. Femeile evreice sunt descendente ale Sarei în ce privește nașterea naturală. Dar ca să fie **ficele** ei în sensul cel mai bun, ele trebuie să imite caracterul ei. Copiii trebuie să poarte asemănarea membrilor familiei.

Ele trebuie să facă binele, nelăsându-se înspăimântate de nimic. Asta înseamnă că o soție creștină trebuie să-și îplinească ro-

lul rânduit de Dumnezeu ca ajutor supus și ascultător, fără să se teamă, chiar dacă trebuie să sufere din partea soțului ei necredincios o purtare nerezonabilă, desigur, excepând acele cazuri în care el este violent sau constituie o amenințare pentru viața ei.

E. Ca soț, în relație cu soția sa (3:7)

Acum apostolul își îndreaptă atenția spre **soți**, arătând îndatoririle corespunzătoare de care trebuie să se achite și ei. Astfel ei trebuie să dea dovadă de considerație față de soțiile lor, arătându-le dragoste, curtoazie și **înțelegere**. Ei trebuie să manifeste față de soțiile lor acea purtare plină de tandrețe care se cuvine sexului mai slab.

În vremea de acum, când asistăm la mișcarea de eliberare a femeilor, Biblia ar putea părea neadecvată când se le numește pe femei **vase mai slabe**. Dar este un fapt incontestabil al vieții că *majoritatea* femeilor sunt **mai slabe** decât bărbații, pe plan fizic. Tot așa, în general vorbind, femeia nu are aceeași putere de a-și stăpâni emoțiile, fiind de multe ori călăuzită mai mult de reacțiile ei emotive, decât de gândirea logică și rațională. Printre punctele ei forte nu stă și cântărirea unor probleme profunde de ordin teologic. Și, în general, ea este mai dependentă de bărbat.

Dar faptul că o femeie este **mai slabă** în anumite privințe nu înseamnă că este inferioară omului. Biblia niciodată nu sugerează că așa ar sta lucrurile. Tot așa, nu înseamnă că ea nu ar putea fi mai puternică sau mai competentă decât bărbatul în anumite domenii. În realitate, femeile sunt mai devotate lui Cristos decât bărbații. De asemenea, sunt mai capabile de a suporta perioade îndelungate de durere sau de adversitate.

Atitudinea unui bărbat față de soția sa trebuie să țină cont de faptul că ea este comostenitoare împreună cu el a harului vieții. Asta se referă la o căsătorie în care ambii sunt credincioși. Deși mai slabă decât bărbatul în anumite privințe, femeia se bucură de o poziție egală în fața lui Dumnezeu, împărțind egal darul vieții veșnice. De asemenea, ea este mai mult decât egalul soțului ei în privința aducerii pe lume a vieții fizice.

Când există dezarmenie, rugăciunile sunt împiedicate. Bigg spune: „Suspinele soției rănite se interpun între rugăciunile soțului și urechea lui Dumnezeu.”⁴²³ Tot așa, este foarte greu ca un cuplu să se roage împreună atunci când părtașia lor a fost întreruptă. Pentru pacea și bunăstarea familiei, este

important ca soțul și soția să respecte următoarele reguli de bază:

1. Păstrați o atitudine de cinste absolută pentru a putea avea baza unei încrederi reciproce.

2. Păstrați canalele de comunicație deschise. Trebuie să existe o constantă disponibilitate de a discuta lucrurile. Când li permit tensiunilor să se acumuleze „în cazan“, este inevitabilă producerea unei explozii. Din atitudinea de discutare a lucrurilor nu trebuie să lipsească disponibilitatea de a spune: „Îmi pare rău“ și „Iartă-mă“, acestea trebuind spuse, probabil, la infinit.

3. Treceți cu vederea greșeli mici și ciudățeniile ale celui alt. Dragostea acoperă o mulțime de păcate. Nu pretindeți perfecțiunea la alții, când dvs. nu sunteți în stare s-o realizați în propria dvs. persoană.

4. Străduiți-vă să ajungeți la unitate în problema finanțelor. Evitați cheltuielile excesive, cumpăraturile în rate și pofta de a ține pasul „cu lăoneștii“, ca să spunem așa.

5. Nu uitați că dragostea este o poruncă, iar nu o emoție necontrolabilă. Dragostea înseamnă tot ce este cuprins la 1 Corinteni 13. De pildă, dragostea este curtenitoare. Asta te va păzi de a-ți critica partenerul de viață sau de a-l critica în fața altora. Dragostea te va păzi de a te certa în fața copiilor, fapt de natură să submineze securitatea lor. În acestea și într-o sumedenie de alte feluri, dragostea creează o atmosferă fericită în familie, alungând cearta și despărțirile.

F. Ca frate, în relație cu comunitatea de frați și surori („părtășia“) (3:8)

Ca acest verset se ocupă în principal de creștin și relația sa cu frații și surorile din cadrul părtășiei pare evident din îndemnul la unitate și dragoste frățească. Celelalte trei îndemnuri ar putea avea o aplicație mai largă.

Cuvintele: **În sfârșit** nu înseamnă că apostolul Petru e pe cale să-și încheie epistola. El s-a adresat până acum diverselor categorii de indivizi, cum ar fi servitorii, soții și soți. Acum, în final, îi are în vedere pe toți.

Toți să fiți în același gând. Nu se cere prin asta ca toți creștinii să aibă aceleași vederi în toate privințele, întrucât asta ar fi uniformitate, nu unitate. Cea mai bună formulă este cuprinsă în binecunoscuta expresie: În cele fundamentale, unitate; în cele neesențiale: libertate; în toate, dragoste! Noi trebuie să avem **compasiune unii pen-**

tru alții. Textual asta înseamnă „să participăm la suferința altora“ și îndemnul este deosebit de adecvat când se adresează celor prigoniți. Sfatul este valabil pentru toate timpurile, căci nici o epocă nu a fost scutită de suferințe.

Dragostea frățească. Un autor anonim a scris următoarele:

Providența nu ne întreabă pe cine am dori să-i avem de frați — căci această alegere s-a făcut în locul nostru. Dar suntem rugați să-i iubim, indiferent de predilecțiile și gusturile noastre particulare. Bine, vei zice, dar asta este imposibil! Nu uita însă că dragostea adevărată nu izvorăște neapărat din emoțiile tale, cât din voința ta. Dragostea nu e constituită atât de mult din sentimente, ci din acțiuni. Nu se manifestă prin cuvinte plăcute, ci prin fapte nobile și altruiste.

Miloși (sau, în engleză: **cu o inimă duioasă**), adică având o inimă sensibilă la nevoile și sentimentele altora. Este inima care refuză să fie rece, pasivă, nepăsătoare sau cinică, chiar atunci când este supusă la maltratări.

Smeriți (sau **curtenitori**²⁴). Pare a fi atât de adecvat să vedem curtoazia inclusă între virtuțile creștine. În mod esențial, ea înseamnă a te gândi cu smerenie la alții, a-i pune pe alții pe locul întâi; a spune și a face ceea ce este amabil, plăcut, cu bun simț. Curtoazia întotdeauna îi va servi pe alții înainte de a se servi pe sine, exprimând apreciere promptă pentru bunătatea ce i s-a arătat. Curtoazia nu este niciodată bătărană, vulgară sau nepoliticoasă.

G. Ca unul care suferă, în relație cu persecutorii (3:9-4:6)

3:9 Toată epistola pe care o studiem în prezent a fost scrisă pe fondul persecuțiilor și al suferințelor. Începând de la 4:6 și până la sfârșit tema epistolei este: creștinul și relația sa cu prigonitorii. De repetate ori credincioșii sunt îndemnați să sufere din pricina neprihănirii, fără să se răzbune. Nu avem voie să răsplătim răul cu rău sau batjocură pentru batjocură. Dimpotrivă, trebuie să-i binecuvântăm pe cei ce ne maltratează, răsplătind insultele cu bunățate. Ca creștini, nu suntem chemați să le facem rău altora, ci bine; nu suntem chemați să-i blestemăm, ci să-i binecuvântăm. Apoi Dumnezeu va răsplăti acest gen de purtare cu o **binecuvântare**.

3:10 În versetele 10-12, Petru citează din

Psalmul 34:12-16a pentru a confirma că binecuvântarea lui Dumnezeu se odihnește peste cel ce se abține de la fapte și vorbe rele, practicând neprihănirea.

Forța primului verset este următoarea: Cel care dorește să se bucure din plin de viață și să trăiască zile bune trebuie să-și înfrâneze limba de la rău și buzele de la cuvinte înșelătoare. El nu are voie să răspundă cu aceeași monedă la insulte și minciuni.

Ioan 12:25 condamnă atitudinea de a-ți iubi viața, dar acolo este vorba despre trăirea pentru sine și nesocotirea adevăratului scop al vieții. Aici însă a-ți iubi viața înseamnă a trăi în modul în care a rânduit Dumnezeu să trăim.

3:11 Nu numai vorbirea de rău, ci și faptele rele sunt interzise. Orice război nu face decât să intensifice și mai mult un conflict. Înseamnă a recurge la armele lumii. Credințiosul trebuie să răspundească răul cu bine și să promoveze pacea prin îndurarea abuzurilor cu răbdare. Focul nu poate fi stins cu alt foc:

Singurul mod în care putem birui răul este de a-l lăsa să-și urmeze cursul, să se consume, neîntâmpinând rezistența la care se așteaptă. Căci împotrivirea nu face altceva decât să creeze și mai mult rău, turnând gaz pe foc. Dar când răul nu întâmpină nici o rezistență, când nu întâlnește în cale nici un obstacol, decât răbdarea și îndurarea liniștită, îndată își va retrage țepuşul, pentru că a întâlnit un oponent căruia nu poate să-i țină piept. Desigur, asta se poate întâmpla doar atunci când s-a renunțat la ultimul dram de rezistență, evitându-se cu tot dinadinsul orice umbră de război. Atunci răul nu-și va găsi ținta, neputând să dea naștere la alte rele, ci rămânând sterp (Selecție).

3:12 DOMNUL privește cu aprobare spre cei ce se poartă neprihănit. El este atent la rugăciunile lor. Desigur, Domnul aude rugăciunile tuturor oamenilor. Dar El își asumă într-un mod deosebit cauza celor care suferă din pricina lui Cristos, fără să întorcă rău pentru rău.

Fața DOMNULUI este împotriva celor care fac răul. Asta se referă în principal la prigonitorii oamenilor Lui. Dar aici ar putea fi inclus și credinciosul care răspunde cu lovituri proprii la loviturile vrăjmașului, recurgând la violență fizică și cuvinte nestăpânite. Răul este rău și Dumnezeu Se opune răului oriunde se găsește acesta — fie la cei

mântuiți, fie la cei pierduți.

Citând Psalmul 34:16, Petru a lăsat afară cuvintele: „...ca să le ștergă amintirea de pe pământ.“ Această omisiune nu s-a făcut din neglijență. Ci noi trăim în dispensația harului lui Dumnezeu; este anul de îndurare (acceptare) al Domnului. Ziua răzbunării Dumnezeului nostru nu a sosit încă. Când Se va întoarce Domnul Isus ca Rege al regilor și Domn al domnilor, El îi va pedepsi pe răufăcători și le va șterge pomenirea de pe pământ.

3:13 Petru își reia argumentul, prin întrebarea: „**Și cine vă va face rău, dacă sunteți plini de răvnă pentru bine?**“ Răspunsul care se subînțelege este: „Nimeni!“ Și totuși istoria martirilor pare să dovedească că dușmanii evangheliei le fac rău ucenicilor credincioși.

Există cel puțin două explicații posibile ale acestui paradox:

1. În general vorbind, cei care urmează cărarea neprihănită nu vor fi vătămați. O politică bazată pe refuzul de a opune rezistență va avea un efect dezarmant asupra opoziției. Pot exista desigur și excepții de la această regulă, dar în cele mai multe cazuri cel care e plin de răvnă pentru bine va fi apărat de rău prin însăși bunătatea lui.

2. Chiar și cel mai mare rău pe care îl ar putea săvârși dușmanul unui creștin nu va vătăma cu nimic viața lui veșnică. Vrajmașul nu poate vătăma decât trupul său, neputându-se atinge de sufletul său.

În cel de-al doilea război mondial un băiețuș de doisprezece ani a refuzat să se înroleze într-o anumită mișcare din Europa. „Nu știi că avem puterea de a te omori?“ au spus ei. „Nu știți“ — le-a răspuns el liniștit „că eu am puterea de a muri pentru Cristos?“ El avea convingerea că nimeni nu-i poate face nici un rău.

3:14 Dar să presupunem că un creștin va avea totuși de suferit persecuții din pricina loialității sale pentru Mântuitorul. Ce e de făcut în acest caz? Trei urmări decurg de aici:

1. Dumnezeu va învinge suferința, făcând ca aceasta să-I aducă slavă Lui.
2. El va folosi suferința pentru a aduce binecuvântare altora.
3. El îl va binecuvânta pe cel care suferă pentru numele Lui.

Nu va temeți de oameni și nu vă lăsați înspăimântați de amenințările lor. Cât de bine au reușit martirii să aplice această politică! Când lui Polycarp i s-a promis

eliberarea, în schimbul hulirii lui Cristos, el a răspuns: „Optzeci de ani L-am slujit pe Cristos și niciodată nu mi-a făcut nici un rău. Cum aş putea să-L hulesc pe Regele și Mântuitorul meu?” Când proconsulul a amenințat că-l va arunca la fiarele sălbatice, el a răspuns: „Este bine pentru mine să fiu eliberat degrabă de această viață de mizerie.” În cele din urmă, dregătorul a amenințat că-l va arde de viu. Polycarp a spus: „Nu mă tem de focul care arde o clipă. Tu nu cunoști însă focul care arde în veci de veci.”

3:15 În ultima parte a versetului 14 și în versetul de față Petru citează din Isaia 8:12b, 13, unde se spune: „Și nu vă temeți de ce se teme el, nici nu vă speriați! Sfințiți însă pe DOMNUL oștirilor. De El să vă temeți și să vă infricoșați.” Cineva a spus: „Ne temem de Dumnezeu atât de puțin deoarece ne temem de om atât de mult.”

Pasajul din Isaia Îl definește pe *DOMNUL oștirilor* drept Cel în fața Căruia trebuie să ne plecăm cu toată reverența. Citându-l, prin inspirație de la Duhul Sfânt, Petru spune: **sfințiți pe Domnul Dumnezeu²⁵ în inimile voastre.**

A ne pleca cu toată reverența în fața Domnului înseamnă a-L face pe El Suveran al vieții noastre. Tot ce facem și spunem noi trebuie să fie după voia Lui, pentru plăcerea Lui și spre slava Lui. Domnia lui Cristos trebuie să domine toate compartimentele vieții noastre — în avutul nostru, în ocupația noastră, în biblioteca noastră, în căsnicia noastră, în timpul nostru liber — nimic nu poate fi exclus de la domnia Lui.

Fiți totdeauna gata să răspundeți oricui vă cere socoteală de nădejdea care este în voi; dar cu blândețe și cu teamă. Asta se aplică în principal la acele momente când creștinii sunt persecutați din pricina credinței lor. Conștiința prezenței Domnului Cristos are darul de a le conferi o îndrăzneală sfântă, inspirându-i pe credincioși să dea o mărturie bună.

Versetul se aplică și la situațiile din viața de toate zilele. Oamenii ne pun adesea întrebări care s-ar prea putea să deschidă uși prin care să le putem vorbi despre Domnul. Noi trebuie să **fim gata** să le spunem ce lucrări mărețe a făcut Domnul pentru noi. Această mărturie trebuie să se facă și într-un caz, și-n altul cu blândețe și reverență. Nu trebuie să existe nici o umbră de asprime, amărăciune sau ușurătaie când vorbim despre Mântuitorul și Domnul nostru.

3:16 Credinciosul trebuie să aibă o

conștiință curată. Dacă știe că nu este vinovat de nici o infracțiune, el poate îndura persecuțiile cu îndrăzneala unui leu. Dacă însă are o conștiință încărcată, va fi ros de sentimente de vinovăție și nu va putea ține piept vrăjmașului. Chiar dacă viața unui credincios va fi nevinovată, dușmanii evangheliei tot se vor lega de el, aducându-i învinuiri pe nedrept. Dar când vor ajunge la proces și se va dovedi că acuzațiile au fost fără teme, pârâșii vor rămâne **de rușine.**

3:17 Dacă un creștin trebuie să **sufere**, cum de multe ori acest lucru se întâmplă, fiind după voia lui Dumnezeu, atunci el trebuie să sufere pentru că face binele. Dar sub nici o formă nu trebuie să lase să vină peste el suferințe pentru fapte rele, căci nu i se cuvin în acest caz lauri.

3:18 Restul capitolului 3 Îl prezintă pe **Cristos** ca exemplu clasic al Celui care a suferit din pricina neprihănirii, amintindu-ne că pentru El suferința a fost calea ce a condus la glorie.

Observați cele șase trăsături ale suferințelor Sale: (1) Ele au fost ispășitoare, adică i-au eliberat pe păcătoșii credincioși de pedeapsa pentru **păcatele** lor. (2) Ele au avut un efect etern. El a murit odată pentru totdeauna, rezolvând definitiv chestiunea păcatului. Lucrarea de răscumpărare s-a încheiat. (3) Ele au fost substituibile. **Cel Drept a murit pentru cei nedrepți.** „Domnul a făcut să cadă asupra Lui nelegiuirea noastră a tuturor” (Isa. 53:6b). (4) Ele au săvârșit reconcilierea. Prin moartea Lui noi am fost apropiați **de Dumnezeu.** Păcatul care a provocat înstrăinarea a fost îndepărtat. (5) Ele au fost violente. **Moartea** a fost prin execuție. (6) În fine, ele au culminat prin înviere. El a fost înviat din morți a treia zi. Sintagma: **făcut viu de Duhul** înseamnă că învierea Lui a fost săvârșită prin puterea Duhului Sfânt.

3:19 Versetele 19 și 20 constituie unul din cele mai enigmatice și mai intrigante texte din NT. Ele au format pretextul unor doctrine nebiblice cum este cea despre purgatoriu, pe de o parte, și cea a mântuirii universale, pe de altă parte. Dar în rândul creștinilor evanghelici două sunt interpretările cele mai des întâlnite.

Conform celei dintâi, Cristos S-a dus în Hades în duh, în intervalul dintre moartea și învierea Sa, și a proclamat triumful lucrării Sale mărețe de pe cruce. Există dezacorduri între susținătorii acestei concepții asupra faptului dacă **duhurile din închisoare** au

fost credincioși, necredincioși sau și din unii, și din alții. Dar în general se acceptă de către toți cei din această categorie că Domnul Isus nu l-a predicat evanghelia, căci asta ar presupune doctrina șansei a doua, pe care n-o găsim nicăieri prezentată în Biblie. Cei care aderă la această opinie adesea leagă textul de la Petru 3:19, 20 cu cel de la Efeseni 4:9, unde Domnul este prezentat coborând „în părțile de jos ale pământului”. Ei citează asta ca o dovadă în plus a faptului că El S-a dus în Hades în starea Sa fără trup și că a vestit biruința obținută de El la Calvar. De asemenea ei citează cuvintele crezului apostolilor: „a coborât în iad”.

A doua interpretare spune că Petru descrie aici ceea ce s-a întâmplat în zilele lui Noe, că *duhul* lui Cristos a fost cel care a predicat prin Noe generației necredincioase de dinainte de potop. Aceștia nu erau în vremea aceea duhuri fără trup, ci bărbați și femei în trup, care au respins avertismentele lui Noe, fiind nimiciți de potop. Dar acum aceștia sunt duhurile din închisoarea Hadeului.

A doua concepție este mult mai în ton cu contextul, prezentând cele mai puține dificultăți legate de el. Să examinăm pasajul enunț cu enunț.

Prin care de asemenea El S-a dus și a predicat duhurilor din închisoare. Pronumele care evident se referă la *Duhul* de la sfârșitul versetului 18. Noi credem că aici este vorba despre Duhul Sfânt. În epistola de față, la 1:1, „Duhul lui Cristos”, adică „Duhul Sfânt” este prezentat ca vorbind prin profeții din VT. Iar la Geneza 6:3, Dumnezeu vorbește despre Duhul Său, adică Duhul Sfânt, ca apropiindu-Se de limita răbdării față de antediluvieni.

S-a dus și a predicat. După cum am arătat, Cristos este Cel care a predicat, dar El a predicat prin Noe. La 2 Petru 2:5 Noe este înfățișat ca „predicator al neprihănirii”. Este rădăcina aceluiași cuvânt folosit aici cu privire la predicarea lui Cristos.

Duhurilor aflate acum în închisoare. Aceștia au fost oamenii cărora le-a predicat Noe — bărbați și femei care au auzit avertismentul că va veni un mare potop, precum și promisiunea salvării prin intermediul arcei. Dar ei au respins mesajul, pierind inecați de potop. Acum ei sunt **duhuri** fără trup în **închisoare**, așteptând judecata de apoi.

Așadar versetul ar putea fi amplificat, după cum urmează: „**prin Care** (prin Duhul

Sfânt) **El** (Cristos) **S-a dus și a predicat** (prin Noe) **duhurilor aflate acum în închisoare** (Hades).“

Cu ce drept presunem noi că **duhurile din închisoare** au fost oamenii aflați în viață în zilele lui Noe? Răspunsul îl găsim în versetul următor:

3:20 Aici duhurile din închisoare sunt identificate inconfundabil. Cine au fost acestea? **Cele care fuseseră neascultătoare altădată. Când au fost ele neascultătoare? Când îndelunga răbare a lui Dumnezeu era în așteptare în zilele lui Noe, când se pregătea arca.** Care a fost rezultatul final? Numai **puțini, adică opt suflete, au fost scăpați prin apă.**

Aici este bine să ne oprim și să ne amințim despre fluxul principal al gândirii în această Scrisoare, ce a fost scrisă pe fundalul general al prigoanelor. Creștinii cărora le-a scris Petru suferau din pricina vieții trăite de ei și a mărturie date. Poate că ei se întrebau de ce, dacă credința creștină era cea adevărată, trebuiau să sufere ei, iar nu să domnească? Dacă creștinismul era credința adevărată, de ce existau atât de puțini creștini?

Răspunzând la prima întrebare, Petru le îndreaptă privirile spre Domnul Isus. Cristos a suferit din pricina neprihănirii, ba chiar până la moarte. Dar Dumnezeu L-a înviat din morți și L-a proslăvit în cer (vezi v. 22). Calea spre glorie a condus prin valea suferinței.

În continuare, Petru se referă la Noe. Timp de 120 de ani acest predicator credincios i-a avertizat pe oameni că Dumnezeu avea să distrugă lumea prin apă. Pentru asta el s-a ales numai cu dispreț și respingeri. Dar Dumnezeu l-a justificat, salvându-l pe el și familia lui de potop.

Apoi se ridică cealaltă problemă: „Dacă noi avem dreptate, atunci de ce suntem atât de puțini la număr?” Și Petru răspunde la această întrebare: „A fost o dată când *numai opt persoane din toată lumea* au avut dreptate, toți ceilalți fiind în eroare!” Este semnificativ faptul că în istoria omenirii de cele mai multe ori majoritatea nu a avut dreptate. Adevărații credincioși sunt, de obicei, o mică rămășiță. Prin urmare credința cuiva nu trebuie să schiopăteze din pricina faptului că cei mântuiți sunt puțini la număr. Pe vremea lui Noe nu erau decât **opt credincioși**; astăzi sunt milioane.

La sfârșitul versetului 20, citim că **puțini, adică opt suflete, au fost scăpați prin**

apă. Adică nu *prin* intermediul apei ori nu *de către* apă au fost ei scăpați, ci în apă. Nu apa a fost salvatorul, ci judecata **prin** care Dumnezeu i-a adus la liman, teferi.

Pentru a înțelege cum se cuvine această afirmație și cea din versetul următor, trebuie să observăm sensul tipic al arcei și al potopului. Arca este o întrupare a Domnului Isus Cristos. Potopul de apă descrie judecata lui Dumnezeu. Arca a fost doar calea mântuirii. Când a venit potopul, numai cei care au fost înăuntru au fost salvați. Toți cei ce au fost afară au pierit. Deci Cristos este singura cale a mântuirii. Cei care sunt în Cristos sunt atât de mântuiți cât îi poate mântui Dumnezeu. În schimb, cei de afară nu ar putea fi mai pierduți decât sunt.

Nu apa a fost *mijlocul* prin care s-a făcut mântuirea, căci toți cei care au fost în apă s-au înecat. Arca a fost locul de refugiu. Arca a trecut prin apa judecății, înfruntând din plin furia furtunii. Nici o picătură de apă nu i-a atins pe cei din arcă. Tot așa Cristos a suportat furia judecății lui Dumnezeu împotriva păcatelor noastre. Pentru cei care sunt în El nu mai există nici o judecată (Ioan 5:24).

Arca avea sub ea apă, deasupra fiind de asemenea supusă apei, precum și în jurul ei. Dar i-a purtat pe credincioșii din ea **prin apă**, ducându-i la limanul siguranței, în cadrul unei creații înnoite. Tot așa cei care își pun încrederea în Mântuitorul sunt aduși la limanul siguranței prin scena morții și pustirii, după care pășesc pe tărâmul învierii și al vieții noi.

3:21 Există de asemenea un antitip care ne mântuiește acum pe noi — botezul (ca în alte cazuri de neconcordanță cu versiunea română, și acest verset a fost tradus după ediția NKJV, n.tr.). Iată-ne din nou pe un teren dificil și controversat! Versetul acesta a fost câmpul de bătălie al celor care susțin nașterea din nou prin intermediul botezului și cei care neagă că botezul ar avea puterea de a mântui.

BOTEZUL

Mai întâi, să vedem ce *poate* să însemne botezul și apoi ce *nu poate* să însemne.

De fapt, există un *botez care ne mântuiește* — nu botezul în apă, ci un botez care a avut loc la Calvar în urmă cu aproape 2000 de ani. Moartea lui Cristos a fost un botez. El a fost botezat în apele judecății. Asta se înțelege prin cuvintele rostite de El: „Dar am un botez cu care să fiu botezat și

cât de mult doresc să se îndeplinească!“ (Luca 12:50). Psalmistul a decriș acest botez în cuvintele următoare: „Un adânc cheamă un alt adânc la vuietul căderii apelor Tale; toate talazurile și valurile Tale trec peste mine“ (Ps. 42:7). În moartea Sa, Cristos a fost botezat în valurile și talazurile mâniei lui Dumnezeu și acest botez constituie baza mântuirii noastre.

Dar noi trebuie să acceptăm moartea Sa pentru noi înșine. După cum Noe și familia lui au trebuit să intre în arcă pentru a fi mântuiți, tot așa și noi trebuie să ne încredințăm Domnului, punându-ne toată încrederea numai în El, ca singurul nostru Mântuitor. Când facem asta, ne identificăm cu El în moartea, îngroparea și învierea Sa. În sens cât se poate de real, noi am fost atunci răstigniți împreună cu El (Rom. 6:4) și am fost aduși împreună cu El din moarte la viață (Rom. 6:4).

Toate acestea sunt întrupate prin botezul credinciosului. Ritualul acesta este un semn exterior a aceea ce s-a petrecut deja pe plan spiritual; noi am fost botezați în moartea lui Cristos. Când suntem cufundați în apă, noi recunoaștem că am fost îngropați cu El. Când ieșim din apă, arătăm că am fost înviați împreună cu El și că dorim să umblăm în nouitatea vieții.

Un antitip care ne mântuie pe noi acum — botezul se referă la botezul lui Cristos întru moartea pe cruce și identificarea noastră cu El în acest botez, pe care îl reprezintă botezul în apă.

Versetul *nu poate* însemna că noi suntem mântuiți prin botezul ritual în apă, pentru următoarele motive:

1. Pentru că în acest caz mântuitorul ar fi botezul, iar nu Domnul Isus. Dar El a spus: „Eu sunt calea“ (Ioan 14:6).

2. Asta ar presupune că Cristos a murit în zadar. Dacă oamenii pot fi mântuiți prin apă, atunci de ce a mai trebuit Domnul Isus să moară?

3. Nu dă rezultate în practică. Mulți dintre cei care au fost botezați au dovedit apoi prin viața pe care au trăit-o ulterior că nu au fost născuți cu adevărat din nou.

Tot așa versetul acesta nu poate să însemne că suntem mântuiți prin *credință plus botez*.

1. Asta ar însemna că lucrarea Mântuitorului pe cruce nu a fost suficientă. Când El a strigat: „S-a sfârșit“, acest lucru nu ar fi fost adevărat, potrivit acestei concepții, întrucât, chipurile botezul ar trebui adăugat

la lucrarea aceea a mântuirii.

2. Dacă botezul ar fi necesar în vederea mântuirii, atunci e ciudat că Domnul nu a botezat pe nimeni personal. La Ioan 4:1, 2 se spune că nu Isus îi boteza pe urmașii Săi, ci acest lucru era înfăptuit de ucenicii Săi.

3. Apostolul Pavel l-a mulțumit lui Dumnezeu că a botezat foarte puțini dintre corinteni (1 Cor. 1:14-16). Or, ce ciudată mulțumire ar fi aceasta din partea unui evanghelist, dacă într-adevăr botezul ar fi esențial pentru mântuire! Faptul că Pavel n-a botezat decât câțiva oameni dovedește că nu a considerat botezul o condiție pentru dobândirea mântuirii.

4. Tălharul pocăit de pe cruce nu a fost botezat, și totuși a fost asigurat că va fi în Rai cu Cristos (Luca 23:43).

5. Neamurile care au fost mântuite în Cezareea au primit Duhul Sfânt când au crezut (Fapte 10:44), arătând că aparțineau lui Cristos (Rom. 8:9b). După ce au primit Duhul Sfânt, adică după ce au fost mântuiți, acești ne-evrei au fost botezați (v. 47, 48). Prin urmare, botezul nu a fost necesar pentru mântuirea lor. Ei au fost mântuiți mai întâi, iar după aceea au fost botezați în apă.

6. În NT, botezul este totdeauna pus în legătură cu moartea, iar nu cu nașterea spirituală.

6. Există circa 150 de pasaje în NT care ne învață că mântuirea se capătă numai prin credință. Toate acestea nu pot fi contrazise prin două-trei versete care *par* să susțină că botezul este necesar pentru obținerea mântuirii. ‡

Prin urmare, când citim în versetul 21: **botezul... care ne mântuiește acum**, asta nu înseamnă botezul nostru, în apa literală, ci botezul lui Cristos pentru moarte și identificarea noastră cu El în acest botez.

Nu este o curățire de întinăciunile cărnii. Închinarea ceremonială din VT, cu care cititorii iudeo-creștini ai epistolei lui Petru erau familiarizați, asigura un fel de curățire exterioară. Dar ea nu era în stare să le dăruiască profeților sau poporului o conștiință curată cu privire la păcat. **Botezul** despre care vorbește Petru nu este o curățire fizică, nici măcar ritualistică, de întinăciune. Apa are într-adevăr efectul de a înlătura murdăria din trup, dar nu poate asigura o conștiință curată față de Dumnezeu. Numai asocierea personală cu Cristos în moartea, îngroparea și învierea Sa poate realiza acest lucru.

Ci răspunsul unei conștiințe curate față de Dumnezeu. Întrebarea care se ridică aici este: „Cum pot avea eu o poziție neprihănită (dreaptă) înaintea lui Dumnezeu? Cum pot avea o **conștiință** curată înaintea Lui?” Răspunsul se găsește în botezul despre care a vorbit Petru: botezul lui Cristos pentru moartea pe Calvar și acceptarea de către o persoană individuală a acelei lucrări. Prin moartea lui Cristos chestiunea păcatului a fost rezolvată odată pentru totdeauna.

Prin învierea lui Isus Cristos. Cum știu eu că Dumnezeu este mulțumit? Știu pentru că L-a înviat pe Cristos din morți. O conștiință curată este inseparabil legată de **învierea lui Isus Cristos**; ele stau în picioare sau cad împreună. Învierea îmi spune că Dumnezeu este pe deplin satisfăcut de lucrarea de răscumpărare săvârșită de Fiul Său. Dacă Cristos n-ar fi înviat, niciodată n-am putea fi siguri că păcatele noastre au fost luate. El ar fi murit ca oricare alt om. Dar Cristosul înviat este asigurarea noastră absolută că pretențiile lui Dumnezeu împotriva păcatelor noastre au fost îndeplinite întru totul.

După cum s-a exprimat compozitorului de imnuri, James G. Deck: „Conștiința noastră are o pace ce nu dă greș: Mielul acolo sus, pe tron.“

Prin urmare **acum ne mântuiește — botezul... răspunsul unei conștiințe curate față de Dumnezeu, prin învierea lui Isus Cristos.** Singura mea pretenție la o conștiință curată se bazează pe moartea, îngroparea și învierea Domnului Isus. Ordinea este următoarea:

1. Cristos a fost botezat în vederea morții pentru mine la Calvar.
2. Când îmi pun încrederea în El ca Domn și Mântuitor, sunt unit spiritual cu El în moartea, îngroparea și învierea Sa.
3. Prin cunoștința faptului că a înviat, cerea mea pentru o conștiință curată primește răspuns.
4. În botezul cu apă, dau expresie vizibilă izbăvirii spirituale pe care am trăit-o.

3:22 Care stă la dreapta lui Dumnezeu, după ce S-a înălțat la cer și Și-a supus îngerii, stăpânirile și puterile. Domnul Isus Cristos nu numai că a înviat din morți, ci S-a și suit la cer, de unde venise inițial. El se află în cer, actualmente, nu ca o ființă-spirit, intangibilă și invizibilă, ci ca Om viu, într-un trup proslăvit, din carne și oase. În acel trup El poartă etern rănile primite la Calvar — semnele elocvente și veșnice ale iubirii Sale pentru noi.

Domnul nostru se află **la dreapta lui Dumnezeu**, locul de:

Putere: Întrucât dreapta este de obicei mai puternică decât stânga, a fost asociată cu puterea (Mat. 26:64).

Onoare: Cristos este „*înălțat la dreapta lui Dumnezeu*” (Fapte 2:33; 5:31).

Odihnă: În virtutea lucrării Sale încheiate, Cristos „*S-a așezat la dreapta Măririi, în locurile preinalte*” (Ev. 1:3; vezi și 8:1; 10:12). Această *odihnă* este *odihna* satisfacției și mulțumirii, nu odihna care învinge oboseala.

Mijlocire: Pavel vorbește despre Cristos fiind la dreapta lui Dumnezeu, unde *mijlocește* pentru noi (Rom. 8:34).

Preeminență: „...la dreapta Sa, în locurile cerești, (El este) *cu mult mai presus de orice domnie, de orice stăpânire, de orice putere, de orice autoritate și de orice nume care se poate numi, nu numai în veacul acesta, ci și în cel viitor...*” (Ef. 1:20, 21).

Stăpânire: La Evrei 1:13, Dumnezeu Tatăl Îi spune Fiului: „*Stai la dreapta Mea, până voi pune pe vrăjmașii Tăi așternut picioarelor Tale.*” Stăpânirea este subliniată și la I Petru 3:22: „...**la dreapta lui Dumnezeu, după ce S-a înălțat la cer și Și-a supus îngerii, stăpânirile și puterile.**”

Îngerii, stăpânirile și puterile este o sintagmă care are negreșit menirea de a se referi la toate rangurile de ființe cerești. Cu toate sunt slujitoare ale Cristosului celui înviat și proslăvit.

Aceasta a fost, așadar, experiența Domnului nostru de suferință pentru facerea de bine. Oamenii L-au respins, atât în mărturia Sa dinainte de încarnare, prin Noe, cât și la prima Sa venire, ca Fiul Omului. El a fost botezat în apele întunecate ale morții, la Calvar. Dar Dumnezeu L-a înviat din morți și L-a proslăvit, la dreapta Sa în cer. În planurile eterne ale lui Dumnezeu, suferința a trebuit să preceadă slava.

Aceasta a fost o lecție deopotrivă pentru cititorii inițiali ai lui Petru, cât și pentru noi. Noi trebuie să ne supărăm dacă întâmpinăm opoziție și chiar persecuții în facerea de bine, căci nu merităm un tratament mai bun decât cel de care a avut parte Mântuitorul când a fost pe pământ. Noi trebuie să ne mângâiem cu făgăduința că dacă suferim cu El, vom fi și proslăviți cu El (Rom. 8:17). Mai mult, suferințele de acum nu sunt vrednice să fie puse alături de slava care ne așteaptă (Rom. 8:18). Întristările noastre sunt ușoare și de o clipă; gloria este însă eternă

și are o greutate veșnică, dincolo de orice comparație (2 Cor. 4:17).

4:1 Există o strânsă legătură între această secțiune și cea precedentă (cf. 3:18). Am studiat până acum pilda lui Cristos, care a suferit pe nedrept. El a suferit în mâna oamenilor răi, pentru cauza neprihănirii. Întrucât așa stau lucrurile, urmașii Lui trebuie să se înarmeze cu același fel de gândire. Ei trebuie să se aștepte să sufere pentru numele Lui. Ei trebuie să fie pregătiți să îndure persecuții, pentru faptul că sunt creștini.

Oricine **a suferit în trup a sfârșit-o cu păcatul**. Credinciosul este confruntat cu două posibilități: păcatul sau suferința. Pe de o parte, el poate alege să trăiască asemenea oamenilor nemântuiți din jurul lui, luând parte la plăcerile lor păcătoase și evitând astfel persecuțiile. Sau poate trăi în curăție și evlavie, purtând ocară lui Cristos și suferind în mâinile celor răi.

James Guthrie, un martir, a spus înainte de a fi spânzurat: „Dragi prieteni, făgăduiți această cupă a suferinței cum am procedat eu, înainte de a păcătui, căci păcatul și suferința mi-au fost oferite și eu am ales partea suferinței.”

Când un credincios alege în mod deliberat să sufere persecuții în calitate de creștin, mai degrabă decât să continue să trăiască într-o viață de păcat, el **a sfârșit-o cu păcatul**. Asta nu înseamnă că nu mai comite acte de păcat, dar puterea păcatului în viața sa a fost frântă. Când un om suferă pentru că refuză să păcătuiască, el nu mai este controlat de voia cărnii.

4:2 Pentru tot restul vieții sale pământești, credinciosul nu mai este controlat de patimile omenești, **ci de voia lui Dumnezeu**. El preferă să sufere ca un creștin, decât să păcătuiască asemenea necredincioșilor. El preferă să moară decât să se lepede de Domnul său. **În timpul cât îi mai rămâne de trăit în trup** înseamnă restul vieții sale aici pe pământ. Credinciosul alege să trăiască anii aceștia pentru slava lui Dumnezeu, mai degrabă decât pentru gratificarea poftelor sale senzuale.

4:3 Petru le scrie unora care, înainte de convertirea lor, trăiseră în toată stricăciunea morală a lumii păgâne. **Destul** a fost cu acel fel de viață! Ca creștini, ei erau acum creaturi noi iar păcatele cele vechi trebuiau abandonate. Restul anilor vieții apartâneau acum lui Dumnezeu, trebuind să fie dăruți Lui.

Păcatele enumerate aici continuă să caracterizeze lumea necreștină de azi a Neamurilor: păcatele legate de sex, de băuturi alcoolice și de religie falsă.

Desfrâu — complacerea fără nici o reținere în păcate, în special în imoralitate sexuală.

Poftele — gratificarea unor apetite nelegitime, de orice fel, dar probabil că se referă în primul rând la păcatele sexuale.

Beția — chefurile care duc la desfrâu și încăierări.

Idolatrii abominabile — închinarea la idoli, cu toate actele de imoralitate care însoțesc o atare închinare.

Oamenii ajung să se identifice cu obiectul închinăciunii lor, devenind acel obiect. Când Îl părăsesc pe Dumnezeu adevărat, normele lor morale sunt automat scăzute. Aceste norme scăzute le permit să se angajeze în tot felul de plăceri păcătoase, pentru care simt apetit. Așa se explică de ce religiile idolatre dau naștere la păcat și degradare.

4:4 Versetul acesta descrie experiența comună a celor care sunt mântuiți de o viață de stricăciune exterioară. Foștii lor prieteni cred că ei au înnebunit și-i acuză că sunt niște fanatici religioși. Ei cred că este o formă de nebunie prin faptul că creștinii nu mai participă la dansuri, la petreceri lumești și la orgii sexuale. Viața curată și morală a unui credincios îl condamnă pe păcătos. Nici nu e de mirare că el urăște schimbarea care a intervenit în prietenul său convertit!

4:5 Deși cei necredincioși îi hulesc pe creștini în această viață, ei vor da socoteală înaintea Celui care este gata să judece viii și morșii. În mod clar Petru îi are în vedere aici pe cei necredincioși. Judecata necredincioșilor vii va avea loc înainte de a începe domnia de o mie de ani. Iar cei morșii răi vor fi judecați la sfârșitul domniei lui Cristos pe pământ. Condamnarea lor va fi o dovadă a neprihănirii copiilor lui Dumnezeu.

4:6 Tocmai pentru acest motiv — adică justificarea copiilor lui Dumnezeu — a fost predicată evanghelia și celor morși. Aici avem din nou un pasaj dificil. Să însemne asta că evanghelia a fost predicată oamenilor după ce aceștia au murit sau pe când se aflau încă în viață? Și cine au fost acești oameni?

Noi înțelegem că acest verset se referă la oamenii cărora li s-a predicat evanghelia pe când erau încă în viață pe pământ și care au crezut în Domnul. Datorită vitejiei lor

pentru adevăr, ei au suferit în mâna oamenilor răi și în unele cazuri au murit moarte de martir. Acești credincioși, deși au fost judecați sau condamnați ca oameni în ce privește trupul, au fost justificați de Dumnezeu. Acum ei se bucură de viața veșnică împreună cu El.

Ei nu erau morți când li s-a vestit evanghelia. Dar ei sunt morți acum, în ce privește trupul lor. Deși oamenii i-au considerat nebuni, Dumnezeu i-a onorat și duhurile lor sunt acum în cer.

Predicarea evanghелиei aduce două rezultate celor care cred: ocară oamenilor și aprobarea lui Dumnezeu. Barnes explică:

Scopul urmărit în vestirea Evanghелиei către ei a fost ca, deși ei ar putea fi judecați de oameni în felul obișnuit și dați la moarte, totuși cu privire la natura lor mai nobilă și mai elevată, duhul, ei să poată trăi pentru Dumnezeu.²⁶

III. SLUIREA ȘI SUFERINȚELE CREDINCIOSULUI (4:7-5:14)

A. Imperative urgente pentru zilele de pe urmă (4:7-11)

4:7 Acum este introdusă o serie de îndemnuri prin afirmația: „Sfârșitul tuturor lucrurilor este aproape.“ Aceasta a fost interpretată în mai multe feluri, fie că ar fi vorba de (1) nimicirea Ierusalimului, (2) fie de Răpire, (3) fie de revenirea lui Cristos pentru a domni, fie (4) de nimicirea cerurilor și a pământului la sfârșitul Mileniului. Noi credem că se referă probabil la ultima din aceste variante.

Primul îndemn este de a fi sobri și de a veghea în vederea rugăciunii. Aceste cuvinte au fost scrise într-o vreme de persecuții și înseamnă că viața de rugăciune a credinciosului trebuie să fie liberă de orice lucru care ar putea să-i abată atenția, de panică și de instabilitatea emotivă adusă de stres: părășia lui cu Dumnezeu trebuie să fie netulburată de împrejurări tulburătoare.

4:8 El trebuie să ia seama la părășia sa cu alți credincioși (v. 8, 9) și să aibă o dragoste fierbinte pentru toți membrii casei credinței. O atare dragoste nu va face caz de greșelile și slăbiciunile altor credincioși, ci îi va ocroti de privirile lumii. Cineva a făcut următoarea afirmație: „Ura face caz din orice. Dragoste este îndreptățită să îngroape lucrurile, ascunzându-le privirilor.“

Afirmația „dragostea acoperă o mulțime de păcate“ (Prov. 10:12) nu trebuie luată ca o explicație doctrinară a modului în

care sunt îndepărtate păcatele. Vinovăția și pedeapsa păcatelor nu pot fi îndepărtate decât de sângele lui Cristos. Tot așa afirmația nu trebuie interpretată în sensul tolerării păcatului sau al absolvirii de responsabilitatea de a-l mustra pe cel care a greșit. Înseamnă însă că toată dragostea adevărată poate trece cu vederea greșeli și scădințe minore constatate la alți credincioși.

4:9 Un mijloc prin care putem demonstra dragostea față de frați este acela de a practica ospitalitatea fără murmur. Sfatul acesta este deosebit de necesar în vremuri de prigoană, când proviziile de alimente s-ar putea să fie pe terminate și când cei care adăpostesc creștinii în casele lor ar putea fi arestați sau închiși, dacă nu chiar omorâți.

Ospitalitatea este un privilegiu extraordinar de mare. Practicând-o, unii au ajuns să găzduiască, fără să-și dea seama, chiar ingeri (Ev. 13:2). Orice bunătate manifestată față de un copil al lui Dumnezeu este socotită ca și când i-ar fi fost arătată chiar Domnului Însuși (Mat. 25:40). Indiferent cât de mic ar fi gestul de bunăvoință, nu va rămâne nerăsplătit; chiar un pahar de apă rece dat în numele Domnului nu va rămâne nerăsplătit (Mat. 10:42). Cei care primesc un profet din pricina faptului că este profet vor primi răsplata unui profet (Mat. 10:41), care, după normele evreilor, era nivelul superlativ. Mulți creștini mărturisesc despre binecuvântările de care au avut parte în familia și asupra copiilor lor prin ospitalitatea arătată slujitorilor Domnului.

Isus ne-a învățat că trebuie să-i omenim pe cei ce nu ne pot răsplăti (Luca 14:12). Asta nu înseamnă că niciodată nu trebuie să găzduim rude, prieteni sau vecini, care ne-ar putea întoarce amabilitatea. Dar scopul nostru trebuie să fie să ne arătăm bunăvoința în numele Domnului Isus cu gândul de a nu fi răsplățiți. Cu siguranță că trebuie pusă sub semnul întrebării situația în care ne-am angajat tot timpul în banchete și petreceri, întâlnindu-ne doar cu cei din cercul nostru, pe când atâtea regiuni din lume rămân neevangelizate.

4:10 Fiecare credincios a primit un dar de la Domnul, o funcție specială pe care poate să și-o îndeplinească în calitate de mădular în Trupul lui Cristos (1 Cor. 12:4-11, 29-31; Rom. 12:6-8). Aceste daruri sunt o isprăvnicie de la Dumnezeu. Ele nu trebuie folosite pentru câștig egoist, ci pentru slava Lui și în folosul altora. Noi nu avem menirea de a fi *punctul terminus* al darurilor

cu care ne-a înzestrat Dumnezeu; harul Lui ne-a fost acordat pentru a nu se opri la noi. Avem datoria de a fi *canale* prin care să se transmită binecuvântările spre alții.

Noi trebuie să fim buni administratori ai harului felurit al lui Dumnezeu. Harul lui Dumnezeu de aici se referă la favoarea nemeritată pe care o dăruiește El omului. Felurit înseamnă aici, literal, *multi-color* sau cum traduce Phillips „de o minunată diversitate“.

4:11 Chiar dacă un om are darul de a predica sau de a-i învăța pe alții, el trebuie să fie sigur că vorbește chiar cuvintele pe care vrea Dumnezeu să le rostească el cu acel prilej. Aceasta se înțelege prin **oracolele lui Dumnezeu**. Nu este de ajuns ca un om doar să predice din Biblie. El trebuie să aibă asigurarea că prezintă mesajul anumit pe care îl vrea Dumnezeu predicat aceluia auditoriu cu acel prilej.

Oricine face orice slujbă trebuie s-o facă cu recunoașterea smerită că **Dumnezeu** este Cel care îl învrednicește. Atunci slava Îi va fi dată lui **Dumnezeu** — Căruia I se cuvine.

Un om nu trebuie să devină mândru, indiferent cât de dăruit ar fi în slujirea creștină. Darul nu a izvorât din propriile sale eforturi, ci i s-a dat de sus. De fapt, el nu are nici un lucru pe care să nu-l fi primit. Toată slujirea trebuie făcută în așa fel încât lui **Dumnezeu** să I se dea tot creditul.

După cum arată Petru, această onoare este prezentată Tatălui **prin Isus Cristos** ca Mediator și pentru ceea ce a făcut Dumnezeu pentru noi prin El. Acestui Mântuitor binecuvântat Îi aparține toată lauda și puterea în veci de veci. Amin.

B. Îndemnuri și explicații referitoare la suferințe (4:12-19)

4:12 Restul capitolului 4 conține îndemnuri și explicații cu privire la suferința îndurată pentru numele lui Cristos. Cuvântul „suferință“ și derivatele sale sunt folosite de douăzeci și una de ori în această epistolă.

Atitudinea naturală a creștinului este de a privi persecuțiile ca pe un fenomen **străin** și anormal. Suntem surprinși când avem de suferit. Dar Petru ne spune că trebuie să considerăm suferința drept o experiență creștină normală. Nu avem dreptul de a ne aștepta la un tratament mai bun din partea lumii decât I s-a acordat Mântuitorului nostru. Toți cei care doresc să trăiască o viață evlavioasă în Cristos Isus vor fi persecutați (2 Tim. 3:12). Este cu deosebire

adevărat că cei care adoptă o poziție hotărâtă pentru Cristos devin obiectul unor atacuri sălbătice. Satan nu-și risipește munițiile cu creștinii firești. El își îndreaptă însă armele grele asupra celor care iau cu asalt porțile Hadesului.

4:13 Privilegiul de a avea parte de **suferințele lui Cristos** ar trebui să ne producă o mare bucurie. Desigur nu putem lua parte la suferințele pe care le-a îndurat El în vederea ispășirii, căci El este Singurul care a purtat păcatul. Dar putem lua parte la același fel de suferințe ca cele pe care le-a îndurat El ca Om. Putem lua parte la respingerea și ocara de care a avut El parte. Putem primi rănilor și cicatricile în trupul nostru pe care necredincioșii încă doresc să I le aplice și acum.

Dacă copilul lui Dumnezeu poate să se bucure astăzi în mijlocul suferinței, cu cât mai mult se va bucura el și se va veseli când se va descoperi slava lui Cristos! Când Mântuitorul se va întoarce pe pământ, ca Leul din seminția lui Iuda, El va fi descoperit ca Fiul Atotputernic al lui Dumnezeu. Cei care suferă acum din pricina Lui vor fi onorați atunci împreună cu El.

4:14 Creștinii de la început se bucurau când erau socotiți vrednici să sufere rușine pentru numele lui Cristos (Fapte 5:41). Tot așa trebuie să procedeze și toți creștinii care au privilegiul de a fi batjocoriți pentru numele lui Cristos. Asemenea suferințe sunt un indiciu sigur al faptului că **Duhul slavei și al lui Dumnezeu se odihnește peste noi**. Acesta este Duhul Sfânt care Se odihnește peste creștinii persecutați, cum norul de slavă se odihnea deasupra cortului din VT, indicând prezența lui Dumnezeu.

Noi știm că Duhul locuiește în fiecare copil adevărat al lui Dumnezeu, dar El Se odihnește în mod deosebit asupra celor care sunt total predați cauzei lui Cristos. Aceștia cunosc prezența și puterea Duhului lui Dumnezeu într-o manieră necunoscută de alții. Același Domn Isus care este hulit de persecutorii este proslăvit de sfinții Săi care suferă.²⁷

4:15 Creștinul nu trebuie să-și cauzeze niciodată suferințe pentru faptele rele pe care le-a făcut. El nu are voie să se facă vinovat de ucidere, de furt, de rău în general sau de amestecul în treburile altora. Prin nici unul din aceste lucruri nu I se aduce slavă lui Dumnezeu, ci numai rușine pentru mărturia lui Cristos.

4:16 Dar nu este nici o disgrăție dacă

cineva suferă ca creștin. F. B. Meyer a spus că lucrul acesta este adevărat, chiar dacă înseamnă „pierderea serviciului, a reputației sau a căminului; abandonarea de către părinți, copii și prieteni; reprezentarea eronată ce i se face, ura îndreptată asupra lui sau chiar moartea.”²⁸ Sub numele de creștin se poate aduce slavă lui Dumnezeu în toate aceste încercări. G. Campbell ne îndeamnă după cum urmează:

Asta e mai mult decât a ne desfăta cu numele pe care-l purtăm. Înseamnă a trăi în mod atât de vrednic de numele acesta încât să-L slăvim prin asta pe Dumnezeu. Dacă un om este cunoscut ca creștin și nu trăiește însă pe măsura numelui purtat, îl dezonorează pe Dumnezeu. A purta numele înseamnă a-ți lua o mare și glorioasă răspundere dar, în același timp, una foarte solemnă.²⁹

4:17 Petru contrastează suferințele copiilor lui Dumnezeu din viața de acum cu suferințele celor răi în veșnicie. **A venit timpul ca judecata să înceapă de la casa lui Dumnezeu. Timpul** de care e vorba aici este dispensația bisericii, care a început la Rusalii și va ține până la Răpire. **Casa lui Dumnezeu se referă la biserică**. În această epocă, biserica trece printr-o judecată din partea lumii necredincioase. Credincioșii trec acum prin suferințele lor, după cum și Isus a suferit când a fost pe pământ.

Dacă așa stau lucrurile, care va fi soarta celor care nu ascultă de **Evangelia lui Dumnezeu**? Dacă creștinii suferă acum pentru că fac binele, cum vor suferi cei nemântuiți în veșnicie pentru toate faptele lor rele?

4:18 Același argument este continuat în acest verset, citat din Proverbe 11:31: „**Dacă cel neprihănit va fi astfel tratat pe pământ, cu atât mai mult cel nelegiuit și păcătos!**”

Persoana neprihănită este salvată cu greu. Din punct de vedere divin, mântuirea sa a fost cumpărată cu un preț enorm. Din punct de vedere omenesc, oamenii li se spune: „Străduiți-vă să intrați pe poarta strâmtă” (Luca 13:24). Credincioșilor li se spune că „în împărăția lui Dumnezeu trebuie să intrăm prin multe necazuri” (Fapte 14:22). Cu toate pericolele și ispitele care-l năpădesc pe creștin, este numai minunea harului divin că el este păstrat pentru împărăția cerească.

Așa stând lucrurile, care va fi pierzarea celor care au murit în păcatele lor, nepocățiți și nemântuiți? Găsim o ilustrație vie a aces-

tui adevăr în următoarea anecdotă ieșită de sub pana lui F. B. Meyer:

A fost dorința fierbinte a unui om sfânt ca moartea lui să fie atât de triumfătoare încât fiii lui neconvertiți să fie convinși și atrași de puterea evidentă a Evangheliei care să susțină și să învieze în pasajul întunecat al văii. În loc de asta, spre marele său regret, duhul lui a zăcut sub un nor; el a fost oprimat de frică și nesigurantă; iar vrăjmașului i s-a permis să-l chinuie din plin. Dar tocmai aceste fapte au fost cele care i-au impresionat cel mai profund pe copiii lui. „Căci“, a spus cel mai mare din copiii lui, „știm cu toți ce om bun a fost tatăl nostru; și totuși vedem cât de adânci au fost suferințele sale spirituale. Atunci la ce nu ne-am putea aștepta noi, cei care nu ne-am învrednicit deloc să ne îngrijim de sufletele noastre?“³⁰

4:19 Petru insistă că suferințele trebuie să fie după voia lui Dumnezeu. Zeloții religioși ar putea să atragă asupra lor suferințe prin acțiuni impulsive, lipsite de călăuzirea divină. Cei ce suferă de complexul de martir îl ispitesc pe Dumnezeu într-un mod care conduce la dezonoare. Dar cărarea adevărată a suferinței pentru creștini duce la slavă eternă. Având în vedere acest lucru, ei trebuie să continue să facă binele, indiferent cât i-ar costa, încredințându-și sufletele credinciosului Creator.

S-ar părea oarecum ciudat că Petru îl prezintă pe Domnul ca Creator aici, mai degrabă decât Mântuitor, Mare Preot sau Păstor. Cristos este Creatorul nostru în sens dublu: noi suntem ai Lui ca parte din creația originală și ca parte a noii creații (Ef. 4:24; Col. 3:10). Și într-un caz, și-n altul noi suntem obiectele iubirii și grijii Sale. Este cât se poate de rezonabil ca noi să ne încredințăm Aceluia care a făcut sufletele noastre și le-a salvat.

C. Îndemnuri și salutări (5:1-14)

5:1 Acest capitol final din I Petru conține îndemnuri și salutări. Mai întâi e un cuvânt pentru bătrâni. În chip de autoritate pentru că transmite un atare mesaj, Petru se prezintă ca pe unul care este el însuși un bătrân și martor al suferințelor lui Cristos și părtaș al slavei ce va fi descoperită. **Bătrân împreună cu ei** — o, ce departe este această smerită afirmație de pretenția de „suveran pontif“ al bisericii! **Un martor** — Petru L-a văzut pe Păstor murind pentru oi și amintirea acestei iubiri îl constrânge să

aibă grijă de ele ca un credincios ajutor de păstor. **Părtaș** — curând se va ivi slava, Cristos Se va arăta în slavă și noi ne vom arăta cu El în slavă (Col. 3:4). Până atunci porunca Mântuitorului rămâne în picioare: „Paște mieii Mei!... Ai grijă de oile Mele!“ (Ioan 21:15-17).

5:2 Bătrânii sunt bărbați maturi cu un caracter creștin, calificați să exercite conducere spirituală în adunare. NT presupune o pluralitate de bătrâni — nu doar un singur bătrân peste o biserică sau un grup de biserici, ci doi sau mai mulți bătrâni într-o adunare (Fil. 1:1). Pentru calitățile pe care trebuie să le întrunească bătrânii, vezi I Timotei 3:1-7 și Tit 1:6-9. În biserica de la început, înainte ca NT să fie disponibil în formă scrisă, bătrânii au fost numiți de apostoli și de reprezentanții lor, dar numai după ce trecea timp suficient într-o nouă biserică ca să se dovedească bine că ei posedau calitățile necesare. Astăzi creștinii trebuie să recunoască și să asculte de cei care au calitățile respective și fac lucrarea de bătrâni (presbiteri).

Păstoriți turma lui Dumnezeu care este între voi. Turma aparține lui Dumnezeu dar bătrânii au primit responsabilitatea de a sluji ca ajutoari de păstori. **Nu din constrângere, ci de bunăvoie.**³¹ Lucrarea de supraveghere a turmei nu este o lucrare la care oamenii să fie constrânși prin alegere sau numire. Duhul Sfânt pune pe inimă și sarcina de a face o asemenea lucrare, și învrednicirea de a o duce la bun sfârșit, iar bătrânii trebuie să răspundă cu o inimă dispusă. Așa citim la I Timotei 3:1: „Dacă dorește un om poziția de episcop, o bună lucrare dorește.“ Legată de învrednicirea divină trebuie să fie disponibilitatea omului.

Nu pentru câștig necinstit, ci cu dragă inimă. Răspлата financiară nu trebuie să fie motivul de a servi ca bătrân (presbiter). Asta nu înseamnă că bătrânul nu poate fi întreținut de biserica locală; existența unor atari „bătrâni cu normă întreagă“ este indicată de textul de la I Timotei 5:17, 18. Dar textul înseamnă că un spirit mercenar este incompatibil cu adevărata slujbă creștină.

5:3 A treia fază a sfatului lui Petru este următoarea: **Nu ca și cum ați stăpâni peste cei încredințați vouă, ci făcându-vă exemple turmei.** Bătrânii trebuie să fie exemple, iar nu dictatori. Ei trebuie să umble în fața turmei, nu să o mâne din urmă. Ei nu trebuie să trateze turmea ca și când ar fi a lor. Acest îndemn lovește din plin teoria autori-

tarismului!

Multe din abuzurile comise în creștinătate ar fi eliminate dacă pur și simplu s-ar aplica cele trei îndrumări din versetele 2 și 3. Primul ar abolii orice *codeală*. Al doilea ar pune capăt *comercialismului*. Al treilea ar omori *oficialismul* din biserică.

5:4 Lucrarea unui bătrân presupune cheltuirea unui mare grad de energie fizică și emoțională. El trebuie să participe la durerea altora, să consilieze, să mustre, să dojenească, să învețe pe alții, să disciplineze și să prevină. Uneori s-ar părea că este o sarcină ingrătă. **Când Se va arăta Păstorul cel mare**, presbiterul va primi **cununa care nu se poate vesteji a slavei**. Sincer să fim, nu știm prea multe despre cununile care ni le promite Scriptura: cununa bucuriei (1 Tes. 2:19), cununa neprihănirii (2 Tim. 4:8), cununa vieții (Iac. 1:12; Apo. 2:10); și cununa slavei. Nu știm dacă vor fi cununi în sens literal, pe care le vom putea arunca la picioarele Mântuitorului; sau dacă ele indică doar gradul de responsabilitate care ni se va acorda în timpul domniei lui Cristos (Luca 19:17-19); sau dacă ele sunt doar fațete ale caracterului creștin pe care le purtăm de-a lungul întregii veșnicii. Dar un lucru știm că ele vor fi o recompensă amplă pentru toate lacrimile, încercările și suferințele pe care le-am trăit aici jos.

5:5 Cei care sunt **mai tineri**, fie ca vârstă, fie în credință, trebuie să fie supuși **bătrânilor**. De ce? Pentru că acești supraveghetori ai înțelepciunii ce decurge din anii de experiență în lucrurile lui Dumnezeu. Ei au o cunoștință aprofundată și experimentală a cuvântului lui Dumnezeu. Și ei sunt cei cărora Dumnezeu le-a încredințat responsabilitatea de a avea grijă de oile Sale.

Toți credincioșii trebuie să fie împodobiți cu smerenie, care este o mare virtute. Mof-fatt spune: „Puneți-vă șorțul smereniei.” Ce potrivit! Întrucât șorțul este semnul distinctiv al unui servitor. „Dacă ar fi să aleg două sintagme necesare pentru creșterea spirituală, le-aș alege pe acestea: «Nu știu» și «Îmi pare rău» (sau «Iartă-mă!»). Căci ambele denotă o adâncă smerenie.” Imaginați-vă o adunare în care toți membrii au acest duh smerit! În care ei îi stimează pe alții mai mult decât se stimează pe ei înșiși! În care se întrec în a face muncile de jos! O atare biserică nu trebuie însă să rămână ceva din domeniul fantasticului. Ea poate și trebuie să fie o realitate.

Dacă nu ar exista alt motiv pentru a fi

smeriți, este de ajuns acesta: **Dumnezeu stă împotriva celor mândri, dar celor smeriți le dă har**. (Petru citează aici din versiunea greacă a textului de la Prov. 3:34.) Gândiți-vă! Dumnezeu cel Atotputernic, opus mândriei noastre și hotărât s-o frângă, contrastat însă cu Dumnezeu cel Atotputernic, neputând rezista însă unei inimi zdrobite și căite!

5:6 Această smerenie trebuie demonstrată nu numai în relație cu alții, ci și față de **Dumnezeu**. În vremea lui Petru, sfinții treceau prin flăcări de mari prigoane. Aceste încercări, deși nu erau trimise de Dumnezeu, erau totuși îngăduite de El. Cea mai bună cale, spune Petru, este de a le primi cu smerenie din mâna Domnului. El îi va susține pe ai Săi și-i va înălța la timpul potrivit.

5:7 Credincioșii au privilegiul de a arunca toate îngrijorările lor asupra Domnului, cu încrederea deplină că El poartă de grijă. Încă o dată Petru citează din versiunea greacă a VT (Ps. 55:22).

J. Sidlow Baxter scoate în evidență că aici este vorba de două feluri de grijă:

Există o grijă în sens de *îngrijorare* (sau anxietate), în cuvintele „Aruncând asupra Lui toate îngrijorările voastre” și există o grijă în sensul de *afecțiune*, în cuvintele: „El Însuși îngrijește de voi” Deasupra tuturor îngrijorărilor noastre este purtarea de grijă plină de afecțiune, ce nu dă niciodată greș, a Mântuitorului nostru.³²

Îngrijorarea este fără folos. Nu e nevoie să purtăm poverile, când El este dispus și capabil să le poarte în locul nostru. Îngrijorarea este zadarnică, întrucât nu a rezolvat până acum nici o problemă. Îngrijorarea este păcat. Un predicator a spus odată: „Îngrijorarea este păcat pentru că tăgăduiește înțelepciunea lui Dumnezeu; pentru că spune că El nu știe ce face. Ea tăgăduiește dragostea lui Dumnezeu, spunând că Lui nu-I pasă. Și tăgăduiește puterea lui Dumnezeu, spunând că nu poate să mă izbăvească de oricare din lucrurile care mă fac să mă îngrijorez.” Iată cuvinte la care se merită să medităm!

5:8 Deși nu trebuie să ne îngrijorăm, trebuie să fie în schimb treji și să veghem, pentru că avem un potrivit puternic, diavolul. A fi treaz înseamnă a avea o atitudine serioasă în mintea noastră, a aborda cu realism problemele vieții, a fi în cunoștință de cauză cu privire la stratagemele Satanei. Pentecost spune:

Un individ care nu ia cunoștință deloc despre

natura sau caracterul lumii, unul care nu este la curent cu plnurile și atacurile vrăjmașului nostru, diavolul, își poate permite să trăiască într-o manieră ușuratică sau nepăsătoare. Dar pentru cel care vede viața cum o vede Isus Cristos, trebuie să existe o atitudine cu totul diferită, o viziune total nouă, caracterizată prin sobrietate.³³

Trebuie să veghem în permanență, fiind gata să facem față oricărui atac din partea celui rău. Aici potrivit este descris ca un leu care răcnește, căutând pe cine să devoreze. Diavolul pozează sub diverse forme. Uneori vine ca un șarpe, căutând să-i prindă pe oameni în mreaja stricăciunii morale. Alteori se deghizează într-un înger de lumină, încercând să-i amăgească pe oameni pe plan spiritual. Aici, prezentându-se ca un leu care răcnește, el este hotărât să-i terorizeze pe copiii lui Dumnezeu prin persecuții.

5:9 Noi nu trebuie să cedăm în fața furiilor sale. Mai degrabă, trebuie să ne împotrivim lui prin rugăciune și prin cuvântul lui Dumnezeu. Noi nu avem în noi înșine puterea de a ne opune lui, dar pe măsură ce suntem fermi în credința noastră, biziindu-ne pe Domnul, vom putea să ne împotrivim lui.

Unul din vicleșugurile Satanei este de a ne descuraja cu gândul că suferința noastră e unică. Când trecem prin flăcările strămtorărilor, suntem ispitiți să cădem de oboseală, crezând, în mod eronat, că nimeni nu a mai trecut prin atâta necaz în acele clipe. Petru ne amintește că și frații noștri din toată lumea trec prin aceeași suferință ca noi.

5:10 Adevărata biruință în focul persecuțiilor este de a-L vedea pe Dumnezeu în culise, desăvârșindu-Și planurile minunate. Indiferent de încercările prin care trecem, să ne amintim în primul rând că El este **Dumnezeul oricărui har**. Acest titlu de toată frumusețea al Dumnezeului nostru ne amintește că felul Lui de a se purta cu noi nu se bazează pe meritele noastre, ci pe gândurile Sale pline de iubire față de noi. Indiferent cât de fioroasă ar fi încercarea la care am fost supuși, avem întotdeauna motive să mulțumim că nu ne aflăm în iad, unde am merita să fim!

O a doua mângâiere puternică se desprinde din faptul că El ne-a chemat la slava Sa veșnică. Asta ne învrednicește să privim dincolo de suferințele acestei vieți, la vremea când vom fi cu Mântuitorul și vom fi ca El pe veci. Gândiți-vă numai! Am fost aleși din groapa cu gunoi și **chemați la slava Lui veșnică!**

O a treia mângâiere provine din faptul că suferința nu ține decât **puțin timp**. Când sunt puse alături de **slava veșnică**, strămtorările vieții sunt mai puțin decât trecătoare.

Încurajarea finală constă în faptul că Dumnezeu folosește suferința pentru a ne educa și a ne modela caracterul creștin. El ne formează în vederea funcției de a domni pe care o vom îndeplini într-o zi. Patru aspecte ale acestui proces de formare sunt enumerate:

Desăvârșire — Încercările îl fac pe credincios apt; îi furnizează elementele de care are nevoie în caracterul său, pentru a-l face să fie matur pe plan duhovnicesc.

Statornicire — Suferințele îi fac pe creștini mai statornici, capabili să întrețină o mărturie bună să reziste când sunt supuși presiunilor. Este același cuvânt pe care l-a folosit Domnul Isus în cazul lui Petru: „...întărește-i [sau statornicește-i] pe frații tăi“ (Luca 22:32).

Întărire — Persecuțiile sunt dezlănțuite de Satan cu scopul de a-i slăbi și epuiza pe credincioși, dar efectul produs asupra lor este contrar celui scontat. Prigoanele îi întăresc, ajutându-i să rabde.

Vă va face neclintiți — În original verbul de aici are legătură cu „temelia“. Dumnezeu dorește ca fiecare credincios să fie ferm sădit într-un loc sigur în Fiul Său și în cuvântul Său. Lacey spune în această privință:

Suferințele inevitabile ale vieții creștine au ca roadă inevitabilă întotdeauna rezultatul binecuvântat al formării caracterului credincioșilor; căci ele rafinează credința, ajustează caracterul, statornicesc, întăresc și îi fac de neclintit pe copiii lui Dumnezeu.³⁴

5:11 Având în vedere modul minunat în care Dumnezeu intervine și-Și exercită Suveranitatea asupra prigoanelor și suferințelor, pentru **slava** Sa și spre binele nostru, nu este de mirare că Petru izbucnește în această doxologie: „**A Lui să fie slava și puterea în vecii vecilor! Amin.**“ Numai Unuia ca Acesta I se cuvine **slava!** Numai în mâinile Unuia ca Acesta este **puterea** în siguranță!

5:12 Silvan (probabil același om căruia i se spunea și Sila, forma prescurtată a numelui Silvan) a fost **fratele credincios** căruia Petru i-a dictat această Scrisoare și probabil solul prin care a fost transmisă ea. Obiectivul urmărit de Petru prin această

Scrisoare a fost să-i asigure că credința creștină pe care o îmbrățișaseră ei este adevărata credință — sau, cum o numește el: **adevăratul har al lui Dumnezeu**. Poate că, în dogoarea persecuțiilor, ei ar fi putut fi ispitiți să se întrebe dacă nu cumva s-au înșelat îmbrățișând creștinismul. Petru declară că nu s-au înșelat. Că au găsit **adevărul lui Dumnezeu** și că trebuie să rămână statornici în acest adevăr.

5:13 Cea aleasă împreună cu voi, care este în Babilon, vă salută. Tot așa și Marcu, fiul meu.

Este cu neputință să precizăm dincolo de orice îndoială cine sau ce se înțelege prin cuvintele: „**Cea aleasă împreună cu voi, care este în Babilon**“. Unele din interpretările majore ale acestui verset sunt, după cum urmează: (1) „Frățietatea“ (2:17; 5:9). În greacă acest substantiv abstract este feminin. (2) Soția lui Petru. (3) Vreo doamnă aleasă din partea locului. De asemenea este cu neputință să precizăm la care **Babilon** se referă textul. Ar putea fi: (1) Faimosul oraș de pe fluviul Eufrat, unde erau mulți iudei; (2) Postul militar cu același nume de pe fluviul Nil (deși această ipoteză este improbabilă); (3) Roma. La Apocalipsa, cetatea Babilonului este înțeleasă în general ca o referire la Roma (17:1-9; 3; 18:10, 21).

O a treia întrebare se referă la menționarea lui **Marcu**. Este acesta propriul **fiu** al lui Petru după trup, sau se referă la Ioan **Marcu**, scriitorul evangheliei care-i poartă numele? Probabil varianta din urmă este cea valabilă. Dacă așa stau lucrurile, atunci rămâne să decidem dacă Marcu a fost fiul lui Petru pentru că acesta din urmă l-a condus la Cristos sau dacă cuvântul **fiu** desemnează doar o relație spirituală apropiată între un presbiter și un creștin mai tânăr. Cuvântul folosit de Petru pentru **fiu**³⁵ nu este același cuvânt pe care-l folosește Pavel pentru a descrie relația spirituală cu Timotei și Tit, și corespunde tradiției străvechi, conform căreia Evanghelia lui Marcu, zugrăvită în culori atât de vii, s-ar baza pe relațiile de martor ocular ale lui Petru.

5:14 Bătrânul (presbiterul) încheie cu o poruncă și cu o binecuvântare. Porunca este: „Salutați-vă unii pe alții cu o sărutare de dragoste.“ Obligația iubirii frățești este un ordin permanent pentru biserică, deși maniera exprimării sale poate varia în funcție de cultura și epoca în care trăiesc creștinii.

Binecuvântarea este: „**Pacea să fie cu voi cu toți care sunteți în Cristos Isus.**“ Este un

cuvânt mângâietor pentru sfinții loviți de furuni, care îndură tot felul de strămătorări pentru numele lui Cristos. Isus șoptește **pace** turmei pe care Și-a cumpărat-o cu sângele Lui, când oțele din această turmă suferă pentru El în mijlocul unei societăți agitate.

Pace, desăvârșită pace, moartea care ne umbrește pe noi și pe ai noștri?

Isus a învins moartea și toate puterile sale.

— Edward H. Bickersteth

NOTE FINALE

¹(1:2) Există și alte forme de sfințire, care au loc mai târziu. Când o cineva se naște din nou, el devine sfințit *în ce privește poziția sa*, pentru că este „în Cristos“ (Ev. 10:10, 14). De-a lungul întregii sale vieți creștine el trebuie să trăiască însă și sfințenia *practică*, adică procesul prin care devine tot mai asemănător cu Cristos (1 Pet. 1:15). În cer el va realiza sfințirea *desăvârșită*, pentru că acolo nu va mai păcătui niciodată (Col. 1:22). Vezi excursul despre Sfințire după explicația textului de la Evrei 2:11.

²(1:8) Majoritatea manuscriselor grecești conțin varianta: „cunoscut“ (*eidotes*), în loc de „văzut“ (*idontes*). Sensul final este însă cam același, adică faptul că ei nu au făcut cunoștință în persoană cu Isus pe pământ.

³(1:8) William Lincoln, *Lectures on the First and Second Epistles of Peter*, p. 21.

⁴(1:12) *Ibid.*, p. 23.

⁵(1:13) J. H. Jowett, *The Redeemed Family of God*, p. 34.

⁶(1:17) Lincoln, *Lectures*, p. 30.

⁷(1:20) *Ibid.*, p. 33.

⁸(1:21) W. T. P. Wolston, *Simon Peter: His Life and Letters*, p. 270.

⁹(1:22) Textul critic (NU) nu conține cuvintele: „*prin Duhul*“.

¹⁰(1:23) Nota de subsol la lucrarea lui F. W. Grant, “1 Peter”, din *The Numerical Bible*, Evrei la Apocalipsa, p. 149.

¹¹(1:23) Textul NU omite „*în veci*“.

¹²(2:2) Textul alexandrin (NU în notele de subsol din ediția NKJV) conțin varianta: „*grow up to salvation*“ (să crească (să ajungă) la mântuire). Dar această variantă ar putea pune sub semnul îndoielii siguranța mântuirii.

¹³(2:6) Greaca biblică: *lithon* (piatră) *akro-* (vârf) *gôniaion* (din/de colț), de unde: *piatră din capul unghiului sau cheia de boltă*.

¹⁴(2:7) Textul NU conține varianta „*cei care nu cred*“ în loc de „*cei care sunt neas-*

cultători“, dar întrucât „*a crede evanghelia*“ se mai numește și „*a asculta de evanghelia*“, sensul este cam același.

¹⁵(2:12) O redare literală a textului ar conține cuvântul *nobil* sau *frumos* (*kalos* în greacă, din care provine cuvântul *caligrafie*, „scriere frumoasă“).

¹⁶(2:12) Charles R. Erdman, *The General Epistles*, p. 66.

¹⁷(2:12) Jowett, *Redeemed Family*, pg. 88, 89.

¹⁸(2:13) Leslie T. Lyall, *Red Sky at Night*, p. 81.

¹⁹(2:16) F.B. Meyer, *Tried by Fire*, p. 91.

²⁰(2:25) În greacă: *episkopos*, „supraveghetor“ sau „episcop“.

²¹(3:2) George Müller, într-o publicație periodică intitulată *The Word* („Cuvântul“), editată de Richard Burson, a cărei dată nu se cunoaște. Paginile 33-35.

²²(3:4) Meyer, *Tried*, p. 117.

²³(3:7) Charles Bigg, *A Critical and Exegetical Commentary on the Epistles of St. Peter and St. Jude* (ICC), p. 155.

²⁴(3:8) În loc de „*curtenitori*“ (*philophrones*), textul NU conține varianta „*smeriți*“ (*tapeinophrones*). Ambele sunt virtuți de mare preț, adecvate contextului; care dintre ele va fi aleasă ca variantă a originalului va depinde de concepția pe care o va avea traducătorul în privința criticii textuale a NT. Noi urmăm aici tradiția versiunii KJ.

²⁵(3:15) Textul NU conține varianta: „Cristos ca Domn“ în loc de „Domnul Dumnezeu“. Asta ar sugera că Cristosul NT este Iehova Savaot din VT.

²⁶(4:14) Albert Barnes, *Notes on the New Testament: James, Peter, John and Jude*, p. 191.

²⁷(4:14) Din textul NU lipsește propoziția ultimă a versetului 14 („Din partea lor, El este hulit, dar din partea voastră El este proslăvit“). Întrucât „Se odihnește peste voi“ și „este proslăvit“ se termină ambele cu aceleași litere în greacă (-*etai*), e ușor de presupus că s-a comis o eroare de omitere. Această omitere de ordin tehnic se numește „homoeoteleuton“ (terminație similară).

²⁸(4:16) F.B. Meyer, *Tried by Fire*, p. 27.

²⁹(4:16) G. Campbell Morgan, *Searchlights from the Word*, p. 366.

³⁰(4:18) Meyer, *Tried*, p. 180-181.

³¹(5:2) Textul NU conține varianta: „Dupa Dumnezeu“ în loc de „de bunăvoie“. Varianta tradițională a versiunilor KJ și NKJV (găsită în textul majoritar și în TR) se potrivește cu contextul mult mai bine ca

un contrast în vederea constrângerii.

³²(5:7) J. Sidlow Baxter, *Awake, My Heart*, p. 294. Minunatul joc de cuvinte din versiunea KJ nu se regăsește în textul original grec, unde cele două tipuri de „grijă“ sunt cuvinte diferite, fără nici o legătură între ele (în românește: „ingrijorare“ și „grijă“). Această variantă provine din NT englez, tipărit în anul 1526, opera unui strălucit traducător și martir al Inchiziției, William Tyndale (1484-1536). Textul său sună astfel: „cast youre care to hym: for he careth for you.“

³³(5:8) J. Dwight Pentecost, *Your Adversary the Devil*, p. 94.

³⁴(5:10) Harry Lacey, *God and the Nations*, p. 92.

³⁵(5:13) Termenul comun din limba greacă: *huios*; Pavel folosește termenul *teknon*, textual „cel născut“ (în scoțiană: *bairn*) sau copil.

BIBLIOGRAFIE

(1 și 2 Petru)

- Barbieri, Louis A. *First and Second Peter*. Chicago: Moody Press, 1975.
- Bigg, Charles. *A Critical and Exegetical Commentary on the Epistles of St. Peter and St. Jude* (ICC). Edinburgh: T. & T. Clark, 1901.
- Grant, F. W. „I and II Peter“, *The Numerical Bible*, vol. 7. New York: Loizeaux Bros., 1903.
- Ironside, H. A. *Notes on James and Peter*. New York: Loizeaux Brothers, 1947.
- Jowett, J. H. *The Redeemed Family of God*. Londra: Hodder & Stoughton, n.d.
- Lenski, R. C. H. *The Interpretation of the Epistles of St. Peter, St. John & St. Jude*. Columbus: Wartburg Press, 1945.
- Lincoln, William. *Lectures on the First and Second Epistles of Peter*. Kilmarnock: John Ritchie Publ., n.d.
- Meyer, F. B. *Tried by Fire*. Fort Washington, PA: Christian Literature Crusade, 1983.
- Stibbs, Alan M. *The First Epistle General of Peter*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1959.
- Thomas, W. H. Griffith. *The Apostle Peter: His Life and Writings*. Grand Rapids: Kregel Publications, 1984.
- Westwood, Tom. *The Epistles of Peter*. Glendale, California: The Bible Treasury Hour, Inc., 1953.
- Wolston, W. T. P. *Simon Peter: His Life and Letters*. Londra: James Nisbet & Co., 1913.

A DOUA EPISTOLĂ A LUI PETRU

Introducere

„[A Doua Petru] ni-L însuflă pe Cristos, așteptând împlinirea Lui.”
— E. G. Homrighausen

I. Locul unic în Canon

Citatul introductiv de mai sus este deosebit de semnificativ, pentru că autorul său, asemenea altora din zilele noastre, neagă faptul că Petru a scris această epistolă. De asemenea, el recunoaște că „ceea ce avem aici are un caracter și un spirit petrin.”¹ Ironia face ca aceste două afirmații să rezume foarte succint contribuția unică a cărții 2 Petru.

În contextul întinericului tot mai adânc al apostaziei care se apropie, această scurtă scrisoare ne îndreaptă privirile spre Venirea Domnului. Deși conține elemente ce amintesc de viața și personalitatea lui Petru, ea îl însuflă, într-adevăr, pe Cristos celor care sunt dispuși să permită acestei mici scrisori să-și spună cuvântul.

II. Paternitatea

Un eminent cărturar american de orientare conservatoare, specialist în NT, a afirmat recent: „2 Petru, asemenea cărților Daniel și Isaia din VT, este aceea care îi separă pe adulții de copii, în ce privește ortodoxia strictă pe tărâmul criticii biblice.” Comentarii din epoca modernă adesea nici nu se străduiesc să infirme paternitatea petrină asupra cărții 2 Petru, socotind că ar fi un fapt de la sine înțeles și deja dovedit că epistola nu a fost scrisă de Petru. Desigur, există mai multe probleme serioase în calea acceptării autenticității acestei cărți decât în cazul oricărei alte cărți din NT, dar în mod hotărât aceste probleme nu sunt nici pe departe atât de mari pe cât sunt prezentate.

Dovezile externe

În cazul lui 2 Petru nu se pot invoca citatele obișnuite ale lui Polycarp, Ignatius și Irineu referitoare la această epistolă. Dar dacă, așa cum susținea biserica primară, Iuda urmează epistolei 2 Petru, avem totuși o

atestare din primul veac a lui 2 Petru în cadrul Epistolei lui Iuda (vezi introducerea la Iuda). Învățul german Zahn e de părere că nu avem trebuință de nici o altă atestare. Pe lângă Iuda, Origen este primul care citează cartea 2 Petru, fiind urmat de Methodius din Olimp (un martir din timpul domniei împăratului Dioclețian) și Fumilian din Cezareea. Eusebius recunoaște că *majoritatea* creștinilor au acceptat cartea 2 Petru, deși el personal se îndoiește de autenticitatea ei.

Canonul Muratorian nu conține în lista sa cartea 2 Petru — dar nu include nici 1 Petru și, în plus, este un document fragmentar. Deși Ieronim era la curent cu dubiile manifestate față de autenticitatea cărții 2 Petru, atât el, cât și ceilalți părinți de vază ai bisericii ca Athanasius și Augustin, au acceptat-o ca fiind o carte autentică a NT. Întreaga biserică le-a urmat exemplul, până la Reforma.

De ce este 2 Petru mai slab atestată *pe plan extern* decât alte cărți din Biblie? Mai întâi, este scurtă, apoi nu a fost prea des copiată și nu conține material de factură unică. Acest din urmă punct este însă un argument în favoarea ei: cărțile scrise de eretici conțineau întotdeauna doctrine *suplimentare* prin care aceștia contraziceau sau, cel puțin, îndrăzneau să adauge la doctrina apostolică. Acest fapt e de natură să ne sugereze probabil motivul principal al precauției manifestate în primele veacuri ale erei creștine față de 2 Petru. Asta pentru că au existat mai multe „pseudepigrafa” (scrieri false) care au folosit numele lui Petru pentru a promova erezii gnostice, cum ar fi „Apocalipsa lui Petru”.

În fine este important de știut că deși 2 Petru a fost una din cărțile puse sub semnul îndoielii de unii (antilegomena), *biserica n-a respins-o niciodată ca pe o carte cu învățatură falsă.*

Dovezile interne

Cei care resping paternitatea petrină subliniază diferențele stilistice dintre 1 și 2 Petru. Ieronim a explicat însă că acestea se datorează faptului că Petru a recurs la serviciile altui secretar. Totuși diferențele dintre stilul cărții 1 Petru și 2 Petru nu sunt atât de mari ca cele dintre cele două epistole luate împreună și restul NT. Ambele epistole sunt redactate într-un vocabular bogat și viu, care conține multe coincidențe cu predicile lui Petru din cartea Faptelor Apostolilor și din evenimentele vieții sale.

Referirile la evenimente din trecutul lui Petru ce apar în conținutul cărții 2 Petru sunt folosite atât în favoarea, cât și împotriva paternității tradiționale. Unii din cei care resping paternitatea petrină afirmă că ar trebui să existe *mai multe aluzii*; alții spun că sunt *prea multe aluzii*, ceea ce denotă că neapărat aici avem de a face cu „opera” unui falsificator! Dar ce motiv ar fi existat să se plastografieze o atare carte? Deși cei care resping autenticitatea cărții au dat dovadă de un spirit foarte creator în formularea a tot felul de *teorii*, nici una din ele nu s-a dovedit până în prezent satisfăcătoare.

Pe măsură ce vom studia însă Epistola, vom găsi anumite dovezi interne care atestă că Petru este într-adevăr autorul ei:

La 1:3 scriitorul îi definește pe credincioși ca unii care au fost chemați de însăși gloria și virtutea Domnului. Asta ne duce însă îndărăt, la Luca 5:8 unde gloria Domnului l-a copleșit atât de mult pe Petru încât a strigat: „Doamne, pleacă de la mine, căci sunt un om păcătos!”

Când scriitorul oferă cititorilor o rețetă care să-i ajute să nu se poticnească (1:5-10), gândul ne duce imediat la căderea lui Petru și înfrustarea care l-a cuprins.

Versetul 14 din capitolul 1 este deosebit de semnificativ. Scriitorului i s-a spus de către Domnul Isus cum va muri. Asta se potrivește perfect cu Ioan 21:18, 19, unde Isus i-a decoperit lui Petru că va fi omorât la o vârstă înaintată.

În versetele 13-15 din capitolul 1, cuvintele: „cort” (tabernacol) și „plecarea” (ieșirea) sunt amândouă cuvinte folosite de Luca în relatarea sa despre schimbarea la față a Domnului Isus (Luca 9:31-33).

Una din cele mai convingătoare dovezi ale faptului că Petru este cel care a scris această epistolă este trimiterea care se face la 1:16-18 la schimbarea la față. Scriitorul a fost prezent pe muntele sfânt la acel eveni-

ment. Asta înseamnă că el este fie Petru, fie Iacov, fie Ioan (Mat. 17:1). Această a doua scrisoare afirmă că a fost scrisă de Petru (1:1), nu de Iacov sau de Ioan.

La 2:14, 18 găsim cuvântul: „Ademenesc”, care provine în original din termenul *deleagō* — „a prinde cu momeală, cu nadă”, expresia fiind împrumutată din vocabularul unui pescar și astfel deosebit de adecvată, dacă ținem seama de faptul că Petru a fost pescar.

La 3:1 autorul se referă la o scrisoare anterioară, care, probabil este 1 Petru. De asemenea, la 3:15 se referă la Pavel în termeni foarte personali, cum se cuvenea să facă un apostol.

În fine un alt cuvânt care face aluzie la experiența lui Petru îl găsim la 3:17. Termenul „statornicie” (în versiunea română: „tărie”) provine din aceeași rădăcină ca și cuvântul „a întări” pe care l-a folosit Isus la Luca 22:32. „După ce te vei întoarce, să întărești pe frații tăi.” Îl găsim și sub forma: „vă va întări” la 1 Petru 5:10 și „sunteți întăriți” la 2 Petru 1:12.

În fine, ca în epistolele pastorale, bănuim că o mare parte din ostilitatea manifestată de unii din epoca modernă față de ideea că 2 Petru ar fi rodul vieții apostolului Petru și că epistola ar fi ieșit de sub pana lui se datorează tocmai faptului că autorul îi condamnă fără înconjur pe apostoli.

Pe măsură ce vom studia epistola, vom găsi alte dovezi interne care stabilesc o legătură sigură cu apostolul Petru. Dar ceea ce este important este să deschidem Biblia la această epistolă și să vedem ce ne spune Domnul prin ea.

III. Data

Data apariției lui 2 Petru depinde, evident, de autenticitatea ei. Cei care cred că este un fals susțin că ar fi apărut cândva în cursul veacului al doilea. Întrucât noi conchidem că biserica a fost corectă când a recunoscut că 2 Petru este o carte canonică, din perspectivă istorică și spirituală, trebuie să stabilim data apariției ei cu puțin înainte de moartea lui Petru (67 sau 68 d.Cr.), adică anul 66 sau 67.

IV. Fondul și temele

Doă curente care se bat cap în cap se disting în structura epistolei apostolului: *cuvântul profetic* și *libertinismul* (cap. 2). Deja Petru îi vede prefigurându-se la orizont

învățătorii falși care vor introduce „erezii distrugătoare“, care propagă învățătura falsă, potrivit căreia ar fi voie să trăiești o viață destrăbălată. Acești oameni ridiculizează ideea că va veni o zi a judecății (3:1-7). Ceea ce e privit la timpul viitor în vremea lui Petru este redat în epistola lui Iuda ca o realitate ce s-a petrecut deja (v. 4). Atunci când creștinismul și-a pierdut dragostea pentru Venirea lui Cristos, ajungând să se simtă în largul ei în lumea aceasta (sub dom-

nia lui Constantin și a celor care au venit după el), morala bisericii a scăzut vertiginos. Același lucru este valabil și în ziua de azi. Trezirea interesului pentru adevărul profetic, ce a caracterizat veacul al nouăsprezecelea, nu mai este o realitate acum, pentru multe cercuri — iar trăirea în neorânduială care, se constată în multe biserici, demonstrează că Petru a fost inspirat să scrie despre acest adevăr de mare trebuință pentru întreaga eră creștină.

SCHIȚA CĂRȚII

- I. SALUTUL (1:1, 2)
- II. CHEMAREA LANSATĂ PENTRU CULTIVAREA UNUI PUTERNIC CARACTER CREȘTIN (1:3-21)
- III. APARIȚIA ÎNVĂȚĂTORILOR FALȘI PREZIȘI (Cap. 2)
- IV. APARIȚIA BATJOCORITORILOR PREZIȘI (Cap. 3)

Comentariu

I. SALUTUL (1:1, 2)

1:1 Simon Petru se prezintă pe sine ca rob și apostol al lui Isus Cristos. Suntem izbiți îndată de simplitatea și smerenia sa. El a fost rob din proprie opțiune; iar **apostol** prin numire divină. El nu recurge la nici un titlu pompos sau simboluri care să-i confere vreun statut elevat. De pe buzele sale se revarsă doar recunoașterea plină de grațitudine a obligației ce o are de a-L sluji pe Mântuitorul înviat.

Singurul lucru care ni se spune despre cei cărora le-a fost adresată Scrisoarea este că au **obținut** aceeași **credință la fel de prețioasă** ca a lui Petru și a colegilor săi. Asta ar putea constitui un incidiu că apostolul s-a adresat unor credincioși neevrei, ideea subliniată fiind aceea că și ei au primit aceeași **credință** ca și evreii credincioși, o credință ce nu avea nici un cusur. Toți cei ce sunt mântuiți prin harul lui Dumnezeu se bucură de acceptare egală din partea Lui, fie că sunt evrei, fie Neamuri, fie bărbați, fie femei, fie robi, fie oameni liberi.

Credința înseamnă suma totală a tot ce au primit ei când au îmbrățișat credința creștină. El explică în continuare că această **credință** este **prin neprihănirea Dumnezeului și Mântuitorului nostru Isus Cristos.** El vrea să spună că pentru Dumnezeu a

fost un lucru drept să dăruiască această **credință** de statut egal celor care cred în Domnul **Isus**. Moartea, îngroparea și învierea lui Cristos asigură o bază justă de pe care Dumnezeu le poate arăta păcătoșilor harul Său, prin credință. Datoria de păcat ce se acumulase a fost achitată în întregime și acum Dumnezeu poate să-l îndreptățească pe păcătosul care crede în Fiul Său.

Titlul: Dumnezeuul și Mântuitorul nostru Isus Cristos este unul din numeroasele titluri din NT care indică Dumnezeirea absolută a Domnului Isus. Dacă El n-ar fi Dumnezeu, aceste cuvinte n-ar avea nici un sens.

1:2 Apostolul își înalță rugăciunea fierbinte pentru ca **harul și pacea** cititorilor săi să le fie înmulțite **prin cunoașterea lui Dumnezeu și a lui Isus, Domnul nostru.** El vrea ca ei să aibă această **cunoaștere** prin **harul** susținător și imputernicitor al lui Dumnezeu în viața lor de fiecare zi. El vrea ca inimile lor să fie păzite de **pacea** lui Dumnezeu, care întrece orice pricepere. Dar el vrea ca toate acestea să le fie dăruite nu în doze minuscule, ci dorește ca binecuvântările acestea să fie **înmulțite** din belșug.

Cum pot fi înmulțite aceste binecuvântări? **Prin cunoașterea lui Dumnezeu și a lui Isus, Domnul nostru.** Cu cât Îl cunoaștem mai bine pe **Dumnezeu**, cu atât trăim

o experiență mai nemijlocită a **harului și păcii**. Mult mai bine va fi de noi dacă vom locui în locuința tainică a Celui-Prea-Înalt, decât dacă ne vom opri acolo doar din când în când. Cei care trăiesc în sanctuar, mai degrabă decât la periferia acestuia, vor afla secretul **harului și păcii** lui Dumnezeu.

II. CHEMAREA LANSATĂ PENTRU CULTIVAREA UNUI PUTERNIC CARACTER CREȘTIN (1:3-21)

1:3 Pasajul acesta ar trebui să prezinte un imens interes pentru toți creștinii, datorită faptului că ne arată cum putem să ne păzim de căderi în viața aceasta și cum putem fi asigurați de intrarea triumfală în viața de apoi.

Mai întâi suntem asigurați că Dumnezeu ne-a asigurat pe deplin o viață de sfințenie. Se spune că această asigurare este o dovadă a **puterii Sale: Dumnezeiasca Lui putere ne-a dăruit tot ce privește viața și evlavia**. După cum puterea Lui ne măntuiește, în primul rând, tot așa puterea Lui ne dăruiește energia necesară de a trăi o viață sfântă de acum încolo. Succesiunea corectă este următoarea: mai întâi: **viața**, apoi **evlavia**. Evanghelia este puterea lui Dumnezeu de a ne mântui de pedeapsa păcatului și de puterea lui, de osândă și de întinare.

În acest **tot ce privește viața și evlavia** sunt cuprinse: lucrarea de mare preot a lui Cristos, slujba Duhului Sfânt, activitatea agențiilor îngerești în folosul nostru, noua viață pe care o primim la convertire și instruirea pe care o primim din Cuvântul lui Dumnezeu.

Puterea de a trăi o viață sfântă ne parvine **prin cunoașterea Celui care ne-a chemat**. După cum **Dumnezeiasca Lui putere** este sursa sfințeniei, tot așa **cunoașterea Lui** este canalul prin care ni se transmite această putere. A-L cunoaște pe El echivalează cu viața veșnică (Ioan 17:3) și progresul pe planul cunoașterii Lui înseamnă progres pe planul sfințeniei. Cu cât îl cunoaștem mai mult pe El, cu atât devenim tot mai mult asemenea Lui.

Chemarea noastră este una din temele de predilecție ale lui Petru. El ne amintește că: (1) Am fost chemați din întuneric la lumina Lui minunată (1 Pet. 2:9). (2) Am fost chemați să-L urmăm pe Cristos pe o cărare a suferinței (1 Pet. 2:21). (3) Am fost chemați să răspundem cu binecuvântare la batjocuri și ocări (1 Pet. 3:9). (4) Am fost chemați la slava lui veșnică (1 Pet.

5:10). (5) Am fost chemați **prin slava și virtutea Sa** (2 Pet. 1:3). Această trimitere înseamnă că El **ne-a chemat** descoperindu-ne minunățiile Persoanei Sale. Saul din Tars a fost chemat pe drumul spre Damas când a văzut slava lui Dumnezeu. Un ucenic din perioada ulterioară a mărturisit: „Am privit fața Lui și de atunci încolo am fost pe veci lecuit de a mai admira orice alt lucru care nu se aseamnă cu El.“ El a **fost chemat de slava și excelența Sa**.

1:4 Printre toate aceste lucruri pe care puterea lui Dumnezeu le-a dăruit pentru a promova o viață de sfințenie se află și **făgăduințele Lui nespuse de mari și scumpe** pe care le găsim în Cuvântul Său. Se apreciază că în Biblie există cel puțin 30.000 de promisiuni. John Bunyan spunea odată: „Cărarea vieții e presărată cu atâtea promisiuni ale lui Dumnezeu încât nu poți face nici un pas fără să calci pe ele.“

Făgăduințele lui Dumnezeu sunt ultimul din cele șapte lucruri **scumpe** menționate de Petru în scrisoarea sa. Credința noastră este mai scumpă decât aurul (1 Pet. 1:7). Sângele lui Cristos este scump (1 Pet. 1:19). Cristos, Piatra Vie, este scump înaintea lui Dumnezeu (1 Pet. 2:4). De asemenea El este piatra scumpă din capul unghiului (1 Pet. 2:6). Tuturor celor care cred El le este scump (1 Pet. 2:7). Mărgăritarul nepieritor al unui duh blând și liniștit este de mare preț înaintea lui Dumnezeu (1 Pet. 3:4). Și, în fine, **făgăduințele** lui Dumnezeu sunt **scumpe** (2 Pet. 1:4).

Gândiți-vă la unele din făgăduințele care țin de viața de sfințenie. (1) Eliberarea de stăpânirea păcatului (Rom. 6:14). (2) Harul care este suficient (2 Cor. 12:9). (3) Puterea de a asculta de poruncile Sale (Fil. 4:13). (4) Biruința asupra diavolului (Iac. 4:7). (5) Scăparea ce ni se pune la dispoziție când suntem ispițiți (1 Cor. 10:13). (6) Iertarea când ne mărturisim păcatele (1 Ioan 1:9) — și faptul că Dumnezeu nu-Și va mai aduce aminte de aceste păcate (Ier. 31:34). Răspunsul pe care-l primim când lansăm chemarea (Ps. 50:15).

Nici nu e de mirare că Petru afirmă că **făgăduințele** lui Dumnezeu sunt **nespuse de mari și scumpe!** Aceste făgăduințe îl învrednicesc pe credincios să scape de **stricăciunea care este în lume prin poftă**. Dumnezeu ne-a promis tot ce avem nevoie ca să putem să ne împotrivim ispitei. Când suntem alasați de poftă îndârjite, putem face apel la aceste promisiuni. Ele ne vor

invrednici să scăpăm de stricăciunea lumii — de păcatele ei sexuale, de beția ei, de murdăria ei, de mizeria ei, de viclenia și perversitatea ei, de toate certurile și zavistiile ei.

Latura pozitivă este că prin aceleași promisiuni noi putem fi **părtași ai firii dumnezeiești**. Acest lucru se petrece în principal la convertire. Atunci noi ne bucurăm în mod practic, nemijlocit de ceea ce ne-a făgăduit Dumnezeu, devenind tot mai conformați chipului Său. De pildă, El a făgăduit că pe măsură ce ne gândim mai mult la El, devenim tot mai mult ca El (2 Cor. 3:18). Noi transformăm această făgăduință într-o realitate, citind zilnic Cuvântul Lui, studiind modul în care este revelat Cristos în Cuvânt și pășind pe urmele Lui. Făcând aceasta, Duhul Sfânt ne transformă tot mai mult după chipul Lui, de la un grad de slavă la altul.

1:5 Versetele 3 și 4 ne arată că Dumnezeu ne-a dăruit tot ce avem nevoie pentru a trăi viața divină. Pentru că El a făcut acest lucru, noi trebuie să ne dăm toate străduințele s-o cultivăm. Dumnezeu nu ne face sfinți împotriva voinței noastre sau fără participarea noastră. Trebuie să existe o dorință, o hotărâre și o disciplină din partea noastră.

În dezvoltarea caracterului creștin, Petru presupune **credința**. La urma urmelor, el se adresează unor creștini — celor care și-au exersat deja **credința** mântuitoare în Domnul Isus. Prin urmare, el nu le spune să furnizeze credință, întrucât presupune că deja o au.

Ceea ce *este* totuși necesar este ca această **credință** să fie suplimentată prin cele șapte elemente ale sfințeniei — nu prin adăugarea lor unul după altul, ci prin manifestarea concomitentă și permanentă a tuturor harurilor.

Tatăl lui Tom Olson obișnuia să le citească fiilor săi pasajul acesta:

Adăugați la credința voastră virtutea sau curajul lui David; iar la curajul lui David cunoștința lui Solomon; iar la cunoștința lui Solomon răbdarea lui Iov; iar la răbdarea lui Iov evlavia lui Daniel; iar la evlavia lui Daniel bunătatea frățească a lui Ionatan; iar la bunătatea frățească a lui Ionatan dragostea lui Ioan.²

Lenski sugerează:

Lista celor șapte este aranjată cu referire la pseudo-profeți (2:1) și la modul în care trăiesc

ei după pretinsa lor credință. În locul laudei, ei aduc disgrația; cunoștința o înlocuiesc cu orbirea; stăpânirea de sine o înlocuiesc cu libertinismul; perseverența în bunătate este înlocuită de ei cu răutatea; evlavia este înlocuită cu neevlavia; prietenia frățească cu antipatia față de copiii lui Dumnezeu; iubirea neprefăcută cu groaznica ei absență.³

Prima trăsătură este **virtutea**. Prin asta se înțelege fie pioșenie, bunătate în viață sau excelență pe plan moral, deși acestea par să fie acoperite de cuvântul ce apare mai jos, „evlavia“. S-ar putea ca termenul **virtute** să însemne aici curaj spiritual în fața unei lumi ostile, tăria de a lua atitudine fermă pentru ceea ce este drept și bun.

Ne gândim la curajul martirilor. Arhiepiscopului Cranmer i s-a spus că va fi ars pe rug dacă nu va semna o retractare. La început, el a refuzat să semneze retractarea, dar mai pe urmă, fiind supus la enorme presiuni, mâna lui dreaptă a semnat retractarea. Mai târziu și-a dat seama de greșeala comisă și le-a spus călăilor săi să aprindă focul. La cererea sa, mâinile i-au fost dezlegate. Apoi a întins mâna dreaptă în foc, zicând: „Aceasta e mâna cu care s-a scris [retractarea]; prin urmare, ea va suferi prima pedeapsa. Mâna aceasta a săvârșit păcatul! Piară mâna asta dreaptă!“⁴

Curajul trebuie suplimentat cu **cunoștință**, în special cunoașterea adevărului spiritual. Aceasta subliniază importanța studierii cuvântului lui Dumnezeu și a ascultării de preceptele lui sacre.

Mai mult despre Cuvântul Lui, Având comuniune cu Domnul meu, Auzindu-I glasul în fiecare rând, *Însușindu-mi fiecare credincioasă afirmație.*

— Eliza E. Hewitt

Printr-o cunoaștere experimentală a Bibliei noi ne dezvoltăm ceea ce Erdman a definit drept: „deprinderile practice în detaliile creștinismului.“

1:6 Dumnezeu îl cheamă pe fiecare creștin în parte la o viață disciplinată. Cineva a definit aceasta drept puterea de a-ți controla voința, prin operația Duhului lui Dumnezeu. Trebuie să dăm dovadă de disciplină în rugăciune, disciplină în studierea Bibliei, disciplină în folosirea timpului, disciplină în frânarea poftelor trupului, disciplină în dămnicia noastră jertfitoare.

Pavel a exercitat o atare **stăpânire** de

sine. „Eu, deci, alerg, dar nu așa ca și cum n-aș ști încotro. Mă lupt, dar nu ca unul care lovește în vânt. Ci mă port aspru cu trupul meu și-l țin în stăpânire, ca nu cumva, după ce am predicat altora, să fiu eu însumi descalificat“ (1 Cor. 9:26, 27).

Marele naturalist Audubon a fost dispus să se supună unei stări prelungite de disconfort, doar pentru a afla mai multe despre taina lumii păsărilor. Dar să-l lăsăm pe Robert G. Lee să ne povestească:

El a socotit conforturile sale fizice ca un nimic, pe lângă succesul în lucrarea sa. Se tupila și slătea nemișcat în această poziție ore în șir, pe întuneric și ceață, simțindu-se pe deplin răsplătit dacă, după săptămâni de așteptare, reușea să smulgă încă o singură informație nouă despre o singură pasăre. Trebuia să stea în apă stătută, acoperit aproape până la gât, abia mai putând să respire, în timp ce nenumărați șerpi veninoși de tipul „mocasini“ i se perindau pe dinaintea feței sale iar marii aligatori treceau mereu de lângă omul acesta incremenit în poziția sa de veghe.

„Nu, n-a fost plăcut“, spunea el, cu fața radiindu-i de entuziasm, „dar ce importanță are, având în vedere că am reușit să fotografiez acea pasăre.“ Se supunea la toate aceste cazne doar pentru a fotografia o pasăre!⁵

Datorită pildei lăsate de el și de alții și având în vedere nevoile unei lumi care pierde, precum și pericolul personal care ne paște mereu de a ne ruina mărturia, este imperativ să ne supunem unei discipline, pentru ca Cristos să poată avea parte de tot ce e mai bun în viața noastră.

La **stăpânirea de sine** trebuie să adăugăm **perseverența**, adică îndurarea cu răbdare a persecuțiilor și strămătoririlor. Avem nevoie să ni se amintească în permanență că viața creștină este o luptă, că este o chemare permanentă la necesitatea de a îndura. Nu este de ajuns să pornim pe acest drum, învăluți de glorie, ci trebuie să perseverăm pe această cărare, în pofida dificultăților pe care le întâmpinăm. Ideea potrivit căreia viața de credință nu ar fi altceva decât un șir neîntrerupt de piscuri, de experiențe triumfătoare este contrară realității. Căci în această viață avem de a face și cu trăirea de zi cu zi, cu rutina, cu sarcinile și obligațiile mai puțin plăcute, cu împrejurările negative și dezamăgirile de care ne lovim, cu întristări și amărăciuni, cu spulberarea planurilor noastre. **Perseverența**

este arta de a rămâne în picioare, de a merge înainte, în pofida tuturor obstacolelor ce ne stau în cale.

Următoarea virtute este **evlavia**. Viața noastră trebuie să fie asemenea lui Dumnezeu, cu tot ceea ce înseamnă sfințenia de ordin practic (termenul englez pentru „evlavie“ este *godliness*, respectiv calitatea de a fi ca Dumnezeu, n.tr.). Trebuie să existe o calitate atât de supranaturală în comportarea noastră, încât alții să știe că suntem copiii Tatălui ceresc; semnele caracteristice de apartenență la aceeași familie trebuie să se poată distinge cu ușurință. Pavel ne amintește că: „...evlavia este folositoare în orice privință, întrucât ea are promisiunea vieții de acum și a celei viitoare“ (1 Tim. 4:8).

1:7 Dragostea de frați ne identifică în fața lumii că suntem ucenicii lui Cristos: „Prin aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste unii pentru alții“ (Ioan 13:35).

Iubirea de frați conduce la **dragoste** pentru întreaga omenire. Nu e o chestiune ce ține, în principal, de emoții, ci de voință. Nu este un sentiment înălțător pe care trebuie să-l simțim, ci o poruncă pe care trebuie s-o împlinim. În accepțiunea Noului Testament, dragostea este supranaturală. Un necredincios nu poate iubi în felul în care ne poruncește Biblia deoarece nu are viață divină. E nevoie de viață divină pentru a putea să-ți iubești dușmanii și a te ruga pentru călăii care urmează să-ți ia viața. Dragostea se manifestă prin dărnicie. De pildă, „Dumnezeu atât de mult a iubit lumea, că... a dat...“ (Ioan 3:16). „Cristos de asemenea a iubit biserica și... a dat...“ (Ef. 5:25). Noi ne putem manifesta dragostea dăruind altora timpul nostru, talentele noastre, avuțiile noastre și viața noastră.

T. E. McCully a fost tatăl lui Ed McCully, unul din cei cinci misionari tineri uciși de indienii Auca în Ecuador. Într-o noapte, pe când ne rugam pe genunchi, el s-a rugat cu cuvintele: „Doamne, dăruiește-mi harul de a rămâne în viață până când voi vedea că cei care i-au ucis pe băieții noștri au fost mântuiți, ca să-i pot îmbrățișa și să le spun că-i iubesc pentru că și ei îl iubesc pe Cristosul meu.“ Aceasta e dragostea creștină — când te poți ruga astfel pentru cei care s-au făcut vinovați de uciderea fiului tău.

Aceste șapte haruri alcătuiesc caracterul deplin format al creștinului.

1:8 Pe cărarea uceniciei nu poți sta pe

loc, ci fie vei înainta, fie vei da înapoi. Când mergem înainte, avem parte de tărie și siguranță; pe când, atunci când regresăm, avem parte de pericole și eșecuri.

Eșecul de a persevera în dezvoltarea caracterului creștin conduce la ariditate, sterilitate, nerodnicie, orbire, miopie și uitare.

Ariditatea. Numai viața trăită în părtășie cu Dumnezeu poate avea o eficacitate adevărată. Călăuzirea Duhului Sfânt elimină activitatea **aridă** (sau „lenea“, cum se spune în ediția română), asigurându-ne eficiența maximă. Altfel nu suntem decât un vas zăngănit, dând cu pumnul în vânt sau cosând fără ață.

Nerodnicia. Se poate să avem **cunoștințe** considerabile despre **Domnul Isus Cristos**, și totuși să fim **neroditori** în acele cunoștințe. Eșecul de a transpune în practică ceea ce cunoaștem va duce, în mod inevitabil, la o stare de ariditate și sterilitate. Tocmai faptul că apele care intrau nu aveau și o ieșire corespunzătoare au ucis acea mare, căreia i se spune acum Marea Moartă. Tot așa și în cazul nostru dacă lipsește gura de ieșire va fi omorâtă productivitatea pe planul spiritual.

1:9 Miopia. Există mai multe grade de incapacitate a vederii, cunoscute sub termenul general de orbire. Prin miopie aici se înțelege o anumită formă de orbire în care omul trăiește pentru clipa de acum, mai degrabă decât pentru viitor, fiind atât de preocupat de lucrurile materiale încât le neglijează pe cele spirituale.

Orbirea. Oricine duce lipsă de cele șapte trăsături enumerate în versetele 5-7 este orb, neștiind care este lucrul cel mai important, central, al vieții. El nu are capacitatea de a discerne care sunt valorile cu adevărat spirituale. El trăiește într-o lume întunecată, dominată de umbre.

Uitarea. În fine, omul care duce lipsă de cele șapte virtuți a **uitat că a fost curățit de vechile lui păcate**. Adevărul răscumpărării sale și-a pierdut prospețimea pentru el, întrucât acum se întoarce îndărăt la lucrurile de care a fost salvat odată. Se joacă cu păcate care au provocat moartea Fiului lui Dumnezeu.

1:10 Și astfel Petru își îndeamnă cititorii să confirme **chemarea și alegerea lor**. Acestea sunt cele două fațete ale planului de mântuire al lui Dumnezeu. **Alegerea** se referă la alegerea suverană și **eternă** de către El a anumitor indivizi ca să fie ai Lui.

Chemarea se referă la acțiunea Lui *în timp*, prin care s-a evidențiat alegerea. **Alegerea** noastră a avut loc înainte de crearea lumii; **chemarea** noastră are loc atunci când suntem convertiți. Pe plan cronologic, **alegerea** are loc mai întâi, fiind urmată apoi de **chemare**. Dar în experiența umană mai întâi devenim conștienți de **chemarea** Lui, după care ne dăm seama că am fost aleși în Cristos din veșnicie.

Nu putem să facem **chemarea și alegerea** noastră mai **sigure** decât sunt deja; planurile eterne ale lui Dumnezeu nu vor putea fi niciodată zădărnice. Dar putem să le confirmăm, prin asemănarea tot mai mult cu Domnul nostru. Prin manifestarea roadei Duhului, noi putem da o dovadă ne netăgăduit a faptului că suntem cu adevărat ai Lui. O viață sfântă demonstrează realitatea mântuirii noastre.

Trăind o viață sfântă vom fi păziți de poticniri. Nu se pune problema căderii în sensul pierzării veșnice, căci lucrarea pe care a săvârșit-o Cristos ne izbăvește de asta. Mai degrabă, se referă la căderea în păcat, în disgrație sau într-o stare de inutilitate. Dacă nu vom face progrese în lucrurile divine, vom fi în pericol de a ne ruina viața. Dar dacă umblăm în Duhul, vom fi scutiți de situația în care am putea fi descalificați și scoși din serviciul Său. Dumnezeu îl păzește pe creștinul care înaintează pentru El. Pericolul stă în starea de trândăvie sau orbire spirituală.

1:11 Nu numai că o stare de continuă înaintare spirituală ne va oferi siguranță, ci și promisiunea unei intrări din belșug în **împărăția veșnică a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Cristos**. Petru nu se referă aici la *faptul* intrării noastre, ci la *maniera* în care se face acest lucru. Singura temelie a primirii noastre în **împărăția** cerească este credința în Domnul Isus Cristos. Dar unii vor avea o **intrare** mai din belșug decât alții. Vor fi mai multe grade sau trepte de răsplătire. Iar aici se spune că răsplățile depind de gradul de conformare la chipul Mântuitorului.

1:12 După ce a luat în considerare implicațiile actuale și eterne ale temei dezbătute, Petru și-a propus să le reamintească mereu credincioșilor despre importanța cultivării unui caracter creștin. Chiar dacă știau deja, ei aveau nevoie să li se reamintească acest lucru, cum, de altfel, trebuie să ni se reamintească și nouă. Deși noi suntem întăriți în adevărul actual, există

totdeauna pericolul unui moment de preocupare sau al ceasului uitării. De aceea, adevărul trebuie să fie repetat în permanență.

1:13 Aceasta nu era doar intenția, ci și îndatorirea lui Petru de a-i stârni pe sfinți, reamintindu-le mereu atâta timp cât se afla în viață. El a considerat că este adecvat să-i păzească de dormitarea spirituală, pe măsură ce se apropia de sfârșitul vieții sale.

1:14 Domnul îi descoperise deja lui Petru *faptul* că va muri și *maniera* în care va muri (Ioan 21:18, 19). De atunci au trecut mulți ani. Apostolul, de-acum înaintat în vârstă, știa că, în cursul normal al evenimentelor, moartea era aproape. Această cunoștință i-a dat un imbold și mai mare de a se îngriji cu tot dinadinsul de bunăstarea spirituală a copiilor lui Dumnezeu în timpul care a mai rămas.

El descrie moartea sa ca o „dezbrăcare de cortul” său sau de locuința sa pământească. După cum un **cort** este o locuință temporară pentru călători, tot așa trupul este structura în care locuim în timpul pelerinajului nostru pe acest pământ. La moarte cortul este strâns. La Răpire, trupul va fi înviat și transformat. În forma sa eternă, proslăvită, trupul este descris ca o clădire și o casă (2 Cor. 5:1).

Faptul că Petru știa că va muri nu neagă adevărul Întoarcerii iminente a lui Cristos ca să-și ia acasă sfinții — cum susțin unii. Adevărata biserică s-a așteptat dintodeauna că Cristos ar putea veni în orice clipă. Numai printr-o revelație specială a știut Petru că nu va fi în viață când Se va întoarce Domnul.

1:15 Nu numai că apostolul s-a hotărât personal să le reamintească sfinților despre importanța de a face progrese pe plan spiritual, de a înainta pe cărare, ci, în plus, a aranjat să le lase acest îndemn sub formă scrisă, ca să le aducă întodeauna aminte. Prin scrierile sale, credincioșii puteau să-și amintească oricând de aceste îndemnuri. În consecință, Scrisorile lui Petru aruncă de mai bine de nouăsprezece veacuri lumină pe cărarea fraților și surorilor de credință și vor continua să facă acest lucru până a veni Mântuitorul nostru. În plus, tradiția străveche și vrednică de crezare spune că Evanghelia lui Marcu este, în esență, alcătuită din amintirile de martor ocular ale liderului său spiritual, apostolul Petru.

Importanța slujbei scrise este limpede aici. Cuvântul scris este cel care dăinuie. Prin cuvântul scris, slujba unui om se pro-

pagă în continuare, chiar dacă trupul lui zace în mormânt.

Cuvântul folosit de Petru pentru **deces** este termenul de la care provine cuvântul *exod*. Este același cuvânt care descrie moartea lui Cristos la Luca 9:31. Moartea nu este încetarea ființei, ci plecarea de la un loc către altul.

Aceste versete au o valoare deosebită pentru noi, întrucât ne arată ce este important pentru un om al lui Dumnezeu care trăiește în umbra morții. Sintagma: **Aceste lucruri** apare de patru ori — în versetele 8, 9, 12 și 15. Marile adevăruri de bază ale credinței creștine au o valoare enormă când sunt privite de la hotarele lumii eterne.

1:16 Versetele de la sfârșitul capitolului 1 se ocupă de siguranța venirii lui Cristos în glorie. Petru abordează mai întâi siguranța mărturiei apostolice, apoi siguranța cuvântului profetic. E ca și când Petru ar uni NT și VT, spunându-le cititorilor să se țină strâns de această mărturie unită.

El subliniază că mărturia apostolilor se bazează pe fapte reale, nu pe mituri. Astfel ei nu au urmat **niște basme meșteșugit alcătuite** sau mituri când au **făcut cunoscut** cititorilor **puterea și venirea Domnului nostru Isus Cristos**.

Evenimentul concret la care se referă Petru aici este Schimbarea la față a lui Cristos de pe munte, la care au asistat ca martori oculari trei apostoli: Petru, Iacov și Ioan. **Puterea și venirea** este o modalitate⁶ literară de a spune „venirea cu putere” sau „puternică venire.” Schimbarea la față a fost o avanpremieră a **venirii** lui Cristos cu **putere**, ca să domnească pe pământ. Acest lucru este explicat de textul de la Matei 16:28, unde Isus a spus: „Adevărat vă spun că unii din cei care stau aici nu vor gusta moartea până nu vor vedea pe Fiul Omului venind în împărăția Sa.” Iar în versetele imediat următoare (17:1-8) este descrisă Schimbarea la față. Pe munte, Petru, Iacov și Ioan L-au văzut pe Domnul Isus în aceeași glorie pe care o va avea El când va domni timp de o mie de ani pe pământ. Înainte de a muri, cei trei apostoli L-au văzut pe Fiul Omului în gloria împărăției Sale viitoare. Astfel cuvintele Domnului de la Matei 16:28 s-au împlinit la 17:1-8.

Acum Petru subliniază că relatarea apostolică a Schimbării la față nu s-a bazat pe **basme meșteșugit alcătuite** (în greacă: *mituri*). Este exact termenul la care recurge unii teologi moderni când atacă Biblia. Ei

sugerează că Scripturile ar trebui „demitologizate“. Bultmann a dezbătut ceea ce el a numit drept „elementul mitologic“ din NT. John A. T. Robinson i-a îndemnat pe creștinii să recunoască că o mare parte a Bibliei ar conține, în opinia lui, doar mituri:

În decursul ultimilor o sută de ani, s-a făcut un pas dureros, dar decisiv înainte, prin recunoașterea faptului că Biblia conține, totuși, „mituri“ și că aceasta este o formă importantă de adevăr religios. S-a recunoscut, astfel, treptat, de către toți, în afară de fundamentalistii de orientare extremă, că povestirile Genezei despre Creație și Cădere sunt reprezentări ale celor mai profunde adevăruri despre om și univers, îmbrăcate sub formă de mit, iar nu de istorie, și că ele nu sunt, ca atare, cu nimic mai puțin valide. Într-adevăr, a fost esențial pentru apărarea adevărului creștin să se recunoască și să se afirme că aceste povestiri nu au fost din domeniul istoriei și, prin urmare, nu au intrat în competiție cu relațiile alternative din domeniul antropologiei și cosmologiei. Cei care nu au făcut această distincție — așa cum putem noi observa acum limpede — au făcut astfel chiar jocul lui Thomas Huxley și al amicilor acestuia.⁷

Infirmând acuzația că aceste adevăruri ar fi doar niște mituri, Petru prezintă trei dovezi ale Schimbării la față: mărturia vederii; mărturia auzului; și mărturia prezenței fizice.

În ce privește vederea, apostolii **au fost martori oculari ai măreției (maiestății)** Domnului. Ioan a mărturisit: „Noi am privit slava Lui, slavă ca a singurului născut de la Tatăl, plin de har și de adevăr“ (Ioan 1:14).

1:17 Apoi a fost mărturia **auzului**. Apostolii au auzit **glasul lui Dumnezeu** spunând: „**Acesta este Fiul Meu preaiubit, în care Îmi găsesc desfătarea.**“ Această expresie auzibilă a onoarei acordate Domnului Isus **s-a adus** Domnului Isus **din gloria măreată**, adică din norul strălucitor și radios de slavă, numit și Șekina, care simboliza prezența lui Dumnezeu.

1:18 Referindu-se la Iacov, Ioan și la el însuși, Petru subliniază faptul că ei au **auzit** distinct **glasul** lui Dumnezeu **când au fost** cu Domnul pe **muntele cel sfânt**. Aici avem mărturia a trei martori, care, după Matei 18:16, este autorizată și competentă.

În fine, Petru adaugă mărturia *aparității fizice*: **am fost cu El pe muntele sfânt**. A fost o situație reală, din viața de toate

zilele; asupra acestui fapt nu poate fi nici o îndoială.

Nu știm pe care **munte** a avut loc Schimbarea la față. Dacă ar fi putut fi identificat, probabil că acum ar fi împânzit de tot felul de troițe, altare și sanctuare.⁸ Se numește **muntele sfânt** nu pentru că ar fi sacru în mod intrinsec, ci pentru că a fost pus deoparte pentru un eveniment sacru.

1:19 **Și astfel avem cuvântul profetic confirmat**. Profeții din VT au prezis venirea lui Cristos cu putere și mare slavă. Evenimentele de pe muntele Schimbării la față **au confirmat** aceste profeții. Ceea ce au văzut apostolii nu a înlăturat profețiile din VT și nu le-a făcut mai sigure, ci, pur și simplu, a adăugat la aceste profeții confirmarea lor. Apostolilor li s-a dăruit prilejul de a vedea în avanpremieră o frântură din slava împărăției viitoare a lui Cristos.

Ne va fi de folos să consultăm aici, pentru restul versetului, traducerea lui F. W. Grant: „...la care bine faceți că luați aminte (ca la o lampă ce strălucește într-un loc întunecos, până se va crăpa de ziuă și va răsări luceafărul de dimineață) în inimile voastre.“ Observați folosirea parantezelor de către Grant. Conform traducerii sale, **legătura** trebuie făcută între **luați aminte și în inimile voastre**. Cu alte cuvinte, trebuie să luăm aminte în inimile noastre. În traducerea NKJV și în multe alte versiuni găsim varianta: **se crapă de zi și luceafărul de dimineață răsare în inimile voastre** — ceea ce prezintă dificultăți practice de interpretare.

Cuvântul profetic este **lumina** care strălucește. Locul **întunecos** este lumea. Zorii zilei semnalează sfârșitul actualei epoci a bisericii (Rom. 13:12). Răsăritul luceafărului de dimineață înfățișează venirea lui Cristos, ca să-și ia acasă sfinții. Astfel sensul pasajului este că întotdeauna trebuie să avem înaintea noastră **cuvântul profetic**, ca pe o comoară a inimii noastre, întrucât ne va sluji de lumină în această lume întunecată, până la sfârșitul epocii și până Se va arăta Cristos pe nori ca să-i ia pe ai Săi, care-L așteaptă, acasă în cer.

1:20 În ultimele două versete ale capitoului, Petru subliniază faptul că Scripturile profetice au izvorât de la Dumnezeu, iar nu de la om, fiind, prin urmare, de origine divină.

Nici o profeție din Scriptură nu este de interpretare particulară (sau origine cum se arată în textul marginal). Această

afirmație a dat naștere la o mare diversitate de interpretări, unele din ele absurde, cum ar fi aceea potrivit căreia interpretarea Biblii ar fi dreptul exclusiv al bisericii, persoanele individuale neavând dreptul de a o studia!

Alte explicații ar putea fi afirmații adevărate, chiar dacă nu constituie înțelesul acestui pasaj. De pildă, este adevărat că nici un verset nu trebuie interpretat de unul singur, ci în lumina contextului și a restului Scripturii.

Dar Petru se ocupă aici de *originea* cuvântului profetic, nu de modul în care îl interpretează oamenii după ce a fost dat. Ideea care se desprinde este că atunci când profeții s-au apucat de scris, ei nu și-au prezentat propria lor **interpretare particulară** a evenimentelor sau propriile lor concluzii. Cu alte cuvinte, **interpretarea**⁹ nu se referă la explicarea cuvântului de către aceia dintre noi care avem Biblia sub formă scrisă, ci se referă la *modul* în care a luat ființă Cuvântul de la bun început, cum arată și D. T. Young:

Prin urmare, textul, dacă este înțeles corect... afirmă că Scriptura nu este de origine omească, în ultimă analiză. Ea este interpretarea lui Dumnezeu, nu a omului. Adesea îi auzim pe unii spunând că anumite texte din Scriptură ar reprezenta opinia lui David sau opinia lui Pavel sau opinia lui Petru. Și totuși, la o adică, nu avem opinia nici unui om în aceste Scrieri Sfinte, ci toate reprezintă modul lui Dumnezeu de interpretare a lucrurilor. Nici o profeție din Scriptură nu reprezintă modul personal al cuiva de a interpreta Scriptura, ci oamenii au vorbit după cum au fost mișcați de Duhul Sfânt.¹⁰

Astfel cuvântul **origine** care apare în textul marginal al traducerii NKJV este foarte exact și, credem noi, superior în cadrul contextului.

1:21 Versetul acesta confirmă explicația oferită în versetul 20. **Căci nici o profeție n-a fost adusă prin voia omului.** Cum a zis cineva: „Ceea ce au scris ei nu a fost un amalgam de idei proprii, după cum nu a fost rezultatul imaginației, înțelepciunii sau speculației umane.”

Realitatea este că **oamenii sfinți ai lui Dumnezeu au vorbit conduși de Duhul Sfânt.** În unele privințe, pe care nu le putem înțelege pe deplin, Dumnezeu i-a călăuzit pe acești **oameni** chiar în privința cuvintelor pe care trebuia să le scrie aceștia,

și totuși El nu a distrus individualitatea sau stilul scriitorilor. Acesta este unul din versetele cheie ale Biblii despre inspirația divină. În vremea noastră, când mulți neagă autoritatea Scripturii, este important să rămânem neclintiți alături de inspirația *verbală, plenară* a cuvântului *infallibil*.

Prin inspirație *verbală* înțelegem faptul că *cuvintele* așa cum au fost redactate ele de cei patruzeci sau mai bine de patruzeci de scriitori umani au fost insuflăte de Dumnezeu (vezi 1 Cor. 2:13). Dumnezeu nu le-a dat doar un cadru general sau o schiță cu ideile de bază, pe care ei s-o completeze apoi cum cred ei de cuviință, cu cuvintele considerate de ei drept cele mai nimerite. Ci înseși cuvintele scrise de ei li s-au dat de către **Duhul Sfânt**.

Prin inspirație *plenară* înțelegem că *toată* Biblia este în egală măsură dată de Dumnezeu, de la Geneza la Apocalipsa. Este Cuvântul lui Dumnezeu (vezi 2 Tim. 3:16). Prin *infallibil* (sau *negreșelnic*) înțelegem că acest cuvânt al lui Dumnezeu, în forma rezultată, este integral *fără greșală* în original, nu numai în doctrină, ci și în istorie, știință, cronologie și în toate celelalte domenii.

III. APARIȚIA ÎNVĂȚĂTORILOR FALȘI PREZIȘI (Cap. 2)

2:1 La încheierea capitolului 1 Petru se referă la profeții din Vechiul Testament ca oameni care au vorbit nu după cum au voit ei, ci mișcați de Duhul Sfânt. Acum el amintește că, pe lângă profeții adevărați din perioada VT, **au fost și profeți falși.** Și după cum vor fi învățători autentici în era creștină, tot așa vor fi și **învățători falși.**

Acești **învățători falși** își ocupă locul în cadrul bisericii, pozând în slujitori ai evangheliei. De aceea este pericolul atât de mare. Dacă ar ieși pe față și ar spune că sunt atei sau agnostici, oamenii ar ști să se păzească. Dar ei sunt maestri ai înșelăciunii, căci umblă cu Biblia în mână și folosesc expresii ortodoxe — deși sensul pe care-l dau acestora este cu totul diferit de cel al Scripturilor. Președintele unui seminar teologic liberal a recunoscut strategia în felul următor:

Bisericile adesea își schimbă convingerile, fără să renunțe formal la acelea pe care le îmbrățișau odată și teologii lor de obicei găsesc modalități de a păstra continuitatea cu trecutul prin reinterpretări.

W. A. Criswell îl descrie pe învățătorul fals în felul următor:

...un om învățat, suav, afabil, cu personalitate plăcută, care se dă prieten al lui Cristos. El predică de la amvon, scrie cărți savante, publică articole în reviste religioase. El atacă creștinismul dinătru. El face din biserică și din școală locul unde se strâng tot soiul de păsări necurate și respingătoare. El adaugă la doctrină aluatul saducheilor.¹²

Unde se găesc acești învățători falși? Vom aminti locurile cele mai evidente:

Protestantismul liberal și neo-ortodox
Romano-Catolicismul liberal
Russelianismul (Martorii lui Iehova)
Mormonismul
Știința Creștină
Unity School of Christianity (Școala de unitate a creștinismului)
Christadelphianismul
Armstrongismul (așa-numitul „Radio Church of God“)

Deși pretind că sunt slujitori ai neprihănirii, oamenii aceștia **strecoră pe furiș erezii nimicitoare** ale sufletului, pe lângă doctrina adevărată a Bibliei. Este un amestec deliberat de minciună și adevăr. În principal, ei propovăduiesc un sistem de tăgăduiri. Iată câteva din tăgăduirile ce se pot întâlni în câteva din grupările menționate mai sus:

Ei neagă inspirația verbală, pleneră a Bibliei, a Sfintei Treimi; neagă Dumnezeirea lui Cristos, nașterea Lui din fecioară și moartea Sa în locul păcătoșilor. Ei resping cu deosebită vehemență valoarea sângelui Său vărsat. Ei neagă învierea Sa cu trupul, pedeapsa veșnică, mântuirea prin har, prin credință în Domnul Isus Cristos, precum și realitatea minunilor din Biblie.

Iată și alte învățături false din vremea noastră:

Teoria Kenosis — erezie conform căreia Cristos S-ar fi golit pe Sine de atributele Dumnezeirii. Asta ar însemna că El a putut păcătuși, că a putut face greșeli, etc.

Fantezia de tipul: „Dumnezeu e mort“, evoluționismul, mântuirea universală, purgatoriul, rugăciunile pentru cei morți, etc.

Păcatul suprem al învățătorilor falși constă în faptul că ei Îl tăgăduiesc chiar pe Stăpânul **care i-a cumpărat**. Deși spun cuvinte frumoase la adresa lui Isus, referindu-se la „divinitatea“ Sa, la înalta Sa etică,

la superba pildă pe care a lăsat-o El, oamenii aceștia refuză însă să-L mărturisească pe Domnul Isus ca Dumnezeu și unic Mântuitor.

Nels Ferré a scris următoarele: „Isus n-a fost și n-a devenit niciodată Dumnezeu.... A-l numi pe Isus Dumnezeu înseamnă a-i substitui întrupării un idol.“¹³

Episcopul metodist Gerald Kennedy este de aceeași părere:

Mărturisesc sincer că afirmația (potrivit căreia Cristos este Dumnezeu) nu-mi este pe plac și mi se pare cu totul nesatisfăcătoare. Mai degrabă, aș prefera să se spună că Dumnezeu a fost în Cristos, întrucât cred că mărturia Noului Testament, luată în ansamblu, se opune doctrinei dumnezeirii lui Isus, deși cred că aduce o mărturie covârșitoare despre divinitatea lui Isus.¹⁴

Prin aceasta și prin multe alte căi **învățătorii falși Îl tăgăduiesc pe Domnul care i-a cumpărat**. Aici ar trebui să ne oprim și ne aducem aminte că deși acești învățători falși la care se referă Petru fuseseră *cumpărați* de către Domnul, ei nu au fost însă niciodată *răscumpărați*. Noul Testament face distincție între cumpărare și răscumpărare. Toți sunt cumpărați, dar nu toți sunt răscumpărați. Răscumpărarea se aplică doar la cei care Îl primesc pe Isus Cristos ca Domn și Mântuitor, însușindu-și valoarea sângelui Său vărsat (1 Pet. 1:18, 19).

La Matei 13:44 Domnul Isus este înfățișat ca un om care a vândut tot ce avea pentru a cumpăra o țarină. În versetul 18 din același capitol se afirmă clar că țarina este lumea. Deci prin moartea Sa pe cruce, Domnul *a cumpărat* lumea și pe toți cei ce se află în ea. Dar El nu a *răscumpărat* întreaga lume. Deși lucrarea Lui a fost *suficientă* pentru răscumpărarea întregii omeniri, ea devine *efectivă* doar pentru cei ce se pocăiesc, cred și-L primesc pe El.

Faptul că acești învățători falși nu au fost niciodată născuți din nou este indicat și de destinul lor. Ei aduc **asupra lor o nimicare grabnică**. Pierzarea lor este pedeapsa veșnică în iazul de foc.

2:2 Petru prezice că ei vor avea o mulțime de aderenți, ceea ce se explică prin faptul că nimicesc normele biblice de morală, încurajând complacerea în plăcerile trupului. Iată două exemple: Episcopul anglican John A. T. Robinson a scris următoarele:

...nici un lucru în sine nu poate fi etichetat ca „greșit”. De pildă, nu se poate porni de la poziția enunțată de unii conform căreia „relațiile premaritale” sau „divorțul” sunt greșite sau păcătoase în ele însele. Se poate să fie în 99 de cazuri sau chiar în 100 de cazuri din o sută, dar ele nu sunt intrinsec greșite, pentru că singurul rău intrinsec este absența iubirii.¹⁵

În cartea intitulată: *Called to Responsible Freedom* (Chemat la libertate responsabilă), publicată de Consiliul Național al Bisericii, tinerii sunt sfătuiți în felul următor:

Prin urmare, în sens personal, individual, ceea ce justifică și sfințește sexualitatea nu este statutul marital extern al persoanelor înaintea legii, ci, mai degrabă, ceea ce simt ei unul față de altul în inimile lor. Judecând lucrurile prin această prismă, a se ține de mână ar putea fi într-adevăr greșit, pe când contactul sexual intim poate fi corect și bun.¹⁶

Ca urmare a acestui tip de comportament, propovăduit și practicat de învățătorii falși, calea adevărului este vorbită de rău. Necredincioșii dobândesc un dispreț profund față de creștinism.

2:3 Învățătorii aceștia falși sunt lacomi, atât pe plan sexual, cât și financiar. Ei au ales slujba de clerici pentru că este bănoasă. Scopul lor principal este de a-și atrage cât mai mulți adepți, pentru a-și augmenta venitul.

Ei îi vor **exploata** pe oameni cu **cuvinte false**. Darby a spus: „Diavolul nu este niciodată mai satanic decât atunci când umblă cu Biblia asupra sa.” Tot așa și oamenii aceștia, cu Biblia în mână, se dau drept vestitori ai neprihănirii, cântând cântări binecunoscute în rândul credincioșilor evanghelici și făcând uz de expresii scripturale. Dar toate acestea constituie camuflajul sub care se ascund învățăturile lor eretice și morala lor decăzută.

Pe acești oameni religioși din „coloana a cincea” îi așteaptă o groaznică condamnare. **Judecata îi paște de mult timp și pierzarea lor nu dormitează**, ci stă de multă vreme trează, gata să se năpustească asupra lor ca o panteră.

2:4 În versetele 4-10, avem trei exemple din VT referitoare la judecata dezlănțuită de Dumnezeu asupra apostaziei: îngerii, antidiuvienii și cetățile Sodoma și Gomora.

Presupunem că **îngerii care au păcătuit**

sunt cei menționați la Iuda 6, unde aflăm că: (1) Ei nu și-au păstrat poziția. (2) Și-au părăsit locuința propice. Deși nu putem fi siguri, există temeieri puternice să credem că aceștia sunt identici cu „fiii lui Dumnezeu” menționați la Geneza 6:2: „Fiii lui Dumnezeu au văzut că fiicele oamenilor erau frumoase; și din toate și-au luat de soții pe acelea pe care și le-au ales.” Îngerii sunt numiți fii ai lui Dumnezeu la Iov 1:6; 2:1. Din Geneza 6 se deduce că fiii aceștia ai lui Dumnezeu și-au părăsit poziția angelică ce li s-a încredințat, schimbând locuința lor din cer cu una de pe pământ și căsătorindu-se cu soții omenești. Copiii rezultați din aceste căsătorii au fost *nephilim*, care înseamnă „cei căzuți” (Gen. 6:4). Pare să rezulte cu destulă claritate din Geneza 6:3 că lui Dumnezeu i-a făcut o extrem de mare neplăcere acest gen de împerecheri sexuale anormale.

Drept contraargument, unii precizează că îngerii sunt ființe asexuale și, prin urmare, nu se pot căsători. Dar tot ce ni se spune în cuvânt este că *în cer* ei nu se căsătoresc (Marcu 12:25). Îngerii au apărut adesea în VT în chip uman. De pildă, cei doi îngeri pe care i-a găzduit Lot la Sodoma (Gen.19:1) sunt descriși ca bărbați în versetele 5, 10, 12. Ei aveau picioare (v. 2) și mâini (v.10); puteau mânca (v.3); aveau forță fizică (v. 10,16). Rezultă clar din descrierea dorințelor perverse ale bărbaților din Sodoma că îngerii aceia aveau trupuri capabile de a fi supuse la abuzuri sexuale (v.5).

Mânia lui **Dumnezeu** s-a aprins împotriva acestui gen cras de apostazie a **îngerilor** de la ordinea stabilită de El. În consecință, pierzarea lor a constat în aruncarea lor în iad, ținându-i în gropile de groaznică întunecime până la **judecata** de apoi.

2:5 Al doilea exemplu care ilustrează intervenția directă a lui Dumnezeu în pedepsirea păcatului îl găsim în cazul oamenilor care au pierit în cadrul **potopului**. Mare a fost răutatea acestora. Orice închipuire a gândurilor lor era îndreptată tot timpul numai la rău (Gen. 6:5). În ochii lui Dumnezeu pământul era stricat și plin de violență (Gen. 6:11-13). Domnului l-a părut rău că i-a făcut pe oameni pe pământ (Gen. 6:6). A fost atât de întristat, încât S-a hotărât să-i ștergă de pe fața pământului (Gen. 6:7). **El n-a cruțat lumea antică**, ci a adus **potopul** peste ea, ca să-i distrugă pe locuitorii ei răi.

Doar **Noe** și familia lui au găsit har în ochii Domnului. Ei au căutat și au găsit refugiu în arcă, plutind teferi pe deasupra furtunii mâniei și indignării lui Dumnezeu.

Noe este înfățișat ca **predicator al neprihănirii**. Negreșit pe când construia el arca, loviturile de ciocan erau însoțite de avertismente la adresa celor care asistau batjocoritori la acțiunea sa, prevenindu-i să se lase de păcat, ca să nu înfrunte dreapta pedeapsă a lui Dumnezeu pentru răutatea lor.

2:6 Al treilea exemplu de judecată necruțătoare a lui Dumnezeu este nimicirea **Sodomei și Gomorei**. Aceste două cetăți, situate undeva în apropiere de actuala zonă de sud a Mării Moarte, constituau focare de perversiune sexuală. Oamenii au acceptat homosexualitatea ca pe un mod normal de viață. Păcatul acesta este descris la Romani 1:26, 27:

Chiar femeile lor au schimbat întrebuințarea firească a lor într-una care este împotriva firii. Tot astfel și bărbații au părăsit întrebuințarea firească a femeii, s-au aprins în poftele lor unii pentru alții, bărbați cu bărbați făcând lucruri rușinoase și primind în ei înșiși plata cuvenită pentru rătăcirea lor.

Dumnezeu nu a considerat această degenerare desfrânată drept o boală, ci un păcat. Pentru a arăta tuturor generațiilor care s-au perindat ura Sa extrem de mare împotriva homosexualității. El a făcut să plouă cu foc și pucioasă asupra Sodomei și Gomorei (Gen. 19:24), reducându-le la cenușă. Distrugerea a fost atât de completă încât nici astăzi nu se poate stabili cu precizie locul exact unde s-au aflat aceste orașe. Ele slujesc de pildă oricărei persoane care legalizează acest păcat sau îl tolerează, spunând că ar fi „o boală“.

Este un fapt semnificativ că clericii liberali din vremea noastră iau apărarea cu tot mai mare înfocare perversiunilor sexuale. Un oficial al confesiunii *United Church of Christ* (Biserica Unită a lui Cristos), în cadrul unui articol apărut în *Social Action*, a recomandat ca biserica să înceteze de a mai discrimina împotriva homosexualilor, atunci când le interzice accesul la seminare, la ordine și la angajarea în diversele posturi din cadrul bisericii. Nouăzeci de preoți Episcopali (variantea americană a Bisericii Angliei, n.tr.) au decis recent că actele homosexuale între adulți care consimt

la aceste acte sunt neutre din punct de vedere moral. Învățătorii religioși falși se situează în fruntea mișcărilor de legalizare a acestui păcat.

Nu este la voia întâmplării faptul că această epistolă, care tratează *apostazia*, are atâtea de spus în legătură cu *imoralitatea*, căci apostazia și imoralitatea merg mână în mână. Apostazia adesea își are rădăcinile în eșecul pe plan moral. De pildă, e posibil ca un bărbat să cadă într-un grav păcat sexual. În loc să-și recunoască vinovăția și să găsească curățire prin sângele lui Cristos, el se hotărăște să se lase de cunoștința lui Dumnezeu, care îi condamnă acțiunile, și să trăiască în practică ateismul. A. J. Pollock povestește cum s-a întâlnit cu un tânăr care mărturisise cândva că este creștin, dar care era acum plin de îndoieli și tăgăduiri. Domnul Pollock l-a întrebat: „Prietene, în ce păcat te-ai bălăcit în ultimul timp?“ Tânărul a plecat capul rușinat, a întrerup brusc conversația și a plecat imediat străpuns de vinovăție.¹⁷

2:7 Același Dumnezeu care aduce nimicirea peste cei răi îi scapă pe cei **drepti**. Petru ilustrează acest adevăr prin experiența lui **Lot**. Dacă despre Lot nu am ști decât ceea ce ni se spune în Vechiul Testament, poate nu l-am considera deloc un credincios. În relatarea de la Geneza, ne este prezentat aproape ca un oportunist, care căuta să dobândească un statut cât mai privilegiat, dispus să se împace cu păcatul și corupția pentru a-și câștiga un renume și un loc în lume. Dar Petru, scriind sub inspirație, ne spune că el a fost un **om neprihănit care era foarte întristat de purtarea destrăbălată a acestor nelegiuiți**. Dumnezeu a văzut că Lot avea o credință autentică și că iubea neprihănirea și ura păcatul.

2:8 Pentru a sublinia că Lot a fost cu adevărat un **om neprihănit**, în pofida aparențelor, Petru repetă că sufletul său era **chinuit zilnic de lucrurile pe care le auzea și le vedea la Sodoma**. Groaznica imoralitate a oamenilor de acolo i-a provocat cumplite suferințe.

2:9 Concluzia care se desprinde este că **Domnul știe să-i scape din încercare pe oamenii temători de Dumnezeu și să-i pedepsească pe cei nelegiuiți**, care nu se tem de Dumnezeu. El poate să-i scape pe ai Săi din încercare, rezervând, în același timp, **pe cei nedrepti ca să fie pedepsiți în ziua judecării**.

Cei răi sunt păstrați pentru iad (v. 9) și iadul pentru cei răi (v. 17). În contrast cu aceștia, o moștenire este păstrată pentru credincioși, ei înșiși fiind păziți pentru această moștenire (1 Pet. 1:4, 5).

2:10 Capacitatea lui Dumnezeu de a ține pe cei răi sub restricții până la judecata lor finală este valabilă **mai ales** în cazul categoriei de oameni descrisă în acest capitol: învățătorii falși, ale căror vieți sunt contaminate de **necurăție** sexuală, care propovăduiesc răzvrătirea împotriva **autorității** de stat și care aruncă fără sfială insulte asupra înaltelor oficialități.

Nu e nici un secret în faptul că pe liderii religioși falși, ce pozează în slujitorii ai lui Cristos, îi caracterizează adesea norme morale scăzute. Nu numai că ei înșiși se complac în activități sexuale ilicite, ci le recomandă și altora, promovând pe față libertinismul. Capelanul Episcopal al școlii de fete din Baltimore, statul Maryland, a scris:

Trebuie să ne relaxăm și încetăm de a ne mai simți vinovați cu privire la activitățile noastre sexuale, gândurile și dorințele noastre sexuale. Și prin asta înțeleg că aceste gânduri pot fi heterosexuale, homosexuale sau autosexuale.... Sexul este plăcut... și asta înseamnă că nu este legat de nici un fel de legi, cu privire la ceea ce ai sau nu ai voie să faci. Cu alte cuvinte, e un joc fără reguli.¹⁸

Este semnificativ să constatăm că liderii religioși se situează de obște în fruntea mișcărilor care aprobă și promovează răsturnarea puterii de stat prin mijloace violente. Clericii din perioada modernă s-au afiliat la diverse cauze politice subversive. Un director pentru afaceri bisericești și comunicare din cadrul Presbiteriei orașului Philadelphia a declarat: „Nu cred că vom exclude asta (folosirea bombelor și a grenadelor de către biserică) în viitor, dacă toate celelalte mijloace neviolente se vor fi dovedit ineficace.“

Oamenii aceștia sunt fără tupeu și îndărătnici. Respingerea nerușinată de către ei a oricărei autorități legal constituite pare să fie fără margini. Nici un vocabular nu este prea greu în gura lor, când vine vorba să-și bată joc de demnitatea care-i conduc. Faptul că guvernele (autoritățile) omenești sunt instituite de Dumnezeu (Rom. 13:1) și că este interzis să fie vorbite de rău (Fapte 23:5) nu-i afectează câtuși de puțin pe

acești oameni. Ei par să se delecteze în a-și șoca pe oameni prin denunțarea belicoasă a **demnitarilor** (în greacă: „glorioși” sau „cei glorioși”). Este un termen general care i-ar putea cuprinde pe toți, și îngeri, și oameni, care au fost investiți de Dumnezeu cu autoritatea de a governa. Aici termenul se referă, probabil, la dregătorii *umani*.

2:11 Nerușinarea acestor așa-ziși propovăduitori ai religiei își are corespondentul pe plan îngeresc. Deși **îngerii... sunt mai mari** decât oamenii **în putere și tărie**, ei nu rostesc **nici o judecată batjocoritoare** împotriva celor glorioși **înaintea Domnului**. Aici referirea la cei glorioși pare să se aplice *îngerilor* care ocupă poziții de autoritate.

În general se crede că această aluzie obscură la îngeri este identică cu cea de la Iuda 9: „Dar arhanghelul Mihail, când se împotriva și se certa cu el pentru trupul lui Moise, n-a îndrăznit să rostească împotriva lui o judecată batjocoritoare, ci a zis: «Domnul să te mustre!»” Nu știm de ce anume s-a iscat o controversă legată de trupul lui Moise. Ceea ce este important pentru noi este însă următorul fapt: Mihail a recunoscut că Satan ocupă o poziție de autoritate în lumea demonilor și că deși Satan nu avea jurisdicție asupra lui Mihail, acesta din urmă nu i-a vorbit batjocoritor. Atunci gândiți-vă la cutezanța și nerușinarea unor oameni care nu se sfiesc să facă ceea ce îngerii se codesc a face! Și apoi gândiți-vă la judecata de care vor avea parte, în consecință, pentru aceste acte de sfidare!

2:12 **Dar acești** lideri religioși apostazați sunt asemenea unor animale fără rațiune. În loc să se folosească de capacitatea de a gândi, care îi deosebește de animale, ei trăiesc ca și când satisfacerea poftelor lor trupești ar fi însăși esența existenței lor. După cum multe animale par să nu aibă alt destin decât acela de a fi duse la abator și tăiate, tot așa învățătorii falși se avântă spre pierzare, fără să le pese care e adevărata lor chemare — respectiv, de a-L slăvi pe Dumnezeu și a se bucura în El pe veci.

Ei **vorbesc de rău lucrurile pe care nu le înțeleg**. Ignoranța lor nu e mai strigătoare la cer decât atunci când critică Biblia. Pentru că sunt lipsiți de orice viață divină, nu pot înțelege defel cuvintele, căile și lucrările lui Dumnezeu (1 Cor. 2:14). Și totuși ei se dau drept mari experți pe plan spiritual. Un credincios smerit poate vedea mai mult pe genunchi decât pot vedea

aceștia când se ridică în vârful picioarelor.

Ei vor fi nimiciți în același fel ca animalele. Întrucât ei preferă să trăiască asemenea animalelor, vor și muri ca animalele. Moartea lor nu va însemna însă dispariția lor, ci vor muri o moarte rușinoasă, lipsiți de nădejde.

2:13 La moarte vor suferi pentru **nedreptatea** lor. Sau, cum parafrazează Phillips: „Datorită răutății lor, s-au ales cu un sfârșit rău și li se va plăti cu vârf și îndesat.“

Oamenii aceștia sunt atât de nerușinați și de destrăbalați încât își desfășoară activitățile lor păcătoase ziua în amiaza mare. Cei mai mulți oameni așteaptă să se înopteze, ca să chefuiască (Ioan 3:19); de unde și explicația semiintinericului din baruri și bordeluri (1 Tes. 5:7). Învățătorii falși s-au dezbărat însă de orice rețineri de care, de obicei, oamenii țin seama, căutând să-și ascundă păcatele în umbră.

Când iau masa împreună cu creștinii, ei sunt niște **întinați și pătați**, adică intruși necurați și insidioși, care se desfătă în îmbuibarea și în beția lor. Descriindu-i pe acești oameni, Iuda spune: „Sunt niște stânci ascunse la mesele voastre de dragoste, unde se ospătează fără rușine împreună cu voi, servindu-se numai pe ei înșiși“ (Iuda 12). Când învățătorii falși luau parte la agapele ținute în legătură cu Cina Domnului în zilele de la începutul bisericii, ei erau cu totul nestăpâniți și absolut indiferenți față de semnificația spirituală a acestui praznic. În loc să se gândească la alții, așa cum procedează întotdeauna dragostea, ei aveau grijă, cu egoism, doar de ei înșiși.

2:14 Chiar mai scandalos este faptul că **ochii** lor sunt **plini de adulter și nu se satură de păcăuit**. Cuvintele acestea îi descriu pe cei care predică predici chipurile religioase, care îndeplinesc ritualurile religioase și consiliază membrii adunărilor lor; totuși **ochii** lor caută în permanență femei cu care să poată întreține relații adultere. Setea lor de desfrâu, camuflată poate sub odăjdii de preoți, pare să fie nemărginită.

Ei ademenesc **sufletele nestatornice**. Poate fac acest lucru prin răstălmăcirea unor versete din Scriptură, făcând aceste suflete să creadă că Biblia ar tolera păcatul. Sau poate vor spune că deosebirea dintre bine și rău depinde în mare măsură de cultura din care facem parte. Sau îi vor asigura pe nenorociții care le cad în plasă că „nici un lucru nu poate fi greșit, atâta timp cât izvorăște din dragoste“. Și astfel,

sufletele nestatornice trag numaidecât concluzia că de bună seamă dacă un lucru este îngăduit de un lider religios, trebuie neapărat să fie permisibil și pentru un om de rând, un laic.

Inimile lor sunt deprinse la lăcomie. Ei nu sunt niște amatori de rând, ci bine școliți în arta seducției. Deși termenul „lăcomie“ cuprinde toată gama de poftes și dorințe excesive, contextul său pare să-l plaseze în sfera dorinței de gratificare sexuală.

Gândindu-se la această enormă mascară-dă și batjocorire a adevăratului creștinism, la păcatul ce este asociat, datorită acestor apostazi, cu numele lui Cristos, Petru exclamă: **Copii blestemați!** Prin asta nu se înțelege că îi blestemă, ci doar prevede că vor suferi blestemul lui Dumnezeu în toată furia sa.

2:15 În mai multe privințe, acești învățătorii falși se aseamănă cu profetul **Balaam**, **fiul lui Beor**, prin faptul că se dau, pe nedrept, purtători de cuvânt ai lui Dumnezeu (Num. 22:38), ademenindu-i pe oameni să păcătuiască (Rev. 2:14). Dar asemănarea lor cu Balaam constă în primul rând în faptul că se folosesc de slujba de clerici pentru a se îmbogăți. **Balaam** a fost un profet madianit, tocmit de regele Moabului ca să blesteme Israelul. Motivația care l-a determinat pe acesta să facă acest lucru a fost banul.

2:16 Într-una din încercările sale de a blestema Israelul, Balaam și măgarița pe care călărea acesta au fost întâmpinați de Îngerul Domnului (adică de Domnul Isus, într-una din arătările Sale de dinainte de Întrupare). Măgarița a refuzat cu insistență să mai facă vreun pas înainte. Când Balaam a biciuit-o, **măgarița** l-a muștrat, cu glas omenesc (Num. 22:15-34). A fost un fenomen uluitor: **o măgariță necuvântătoare, vorbind cu glas omenesc** (și dovedind că avea mai multă minte decât stăpânul ei!). Dar, în pofida acestei minuni mari, profetul Balaam nu s-a lecut de **neburnia** lui. Lenski spune:

Balaam este un exemplu infricoșător al omului care era „profet“, căruia Dumnezeu i-a spus ceea ce nu avea voie să facă, pe care Dumnezeu l-a oprit de la faptele sale rele, dând glas unui animal necuvântător, dar care, în pofida tuturor acestor avertizamente, nu a renunțat în inima lui la dragostea pentru câștigul pe care spera să-l obțină din această faptă nelegiuită și astfel a pierit.¹⁹

Dumnezeu nu-i mustră în vremea noastră pe învățătorii falși prin animale necuvântătoare. Dar avem toate motivele să credem că prin alte mijloace adesea El îi mustră, îndemnându-i să se întoarcă la calea cea dreaptă, care este Cristos. Dumnezeu adesea Se folosește de mărturia simplă a unui credincios smerit pentru a-i face de rușine pe acești oameni, care se fălesc cu cunoștințele lor superioare și cu poziția înaltă pe care o ocupă în ierarhiile ecleziastice. S-ar putea ca prin citarea unui verset din Scriptură sau prin punerea unei întrebări incisive, un așa-zis „laic“ sau „mirean“, care este însă plin de Duhul Sfânt, să-l lase pe un Balaam din epoca modernă să se zvârcolească în umilirea și supărarea lui.

2:17 Petru îi compară pe învățătorii falși cu niște izvoare fără apă. Oamenii nevoiași se apropie de ei, căutând înviore și potolire a setei lor spirituale, dar nu le găesc, fiind dezamăgiți. Pentru că oamenii aceștia **sunt niște puțuri fără apă. Sunt niște nori alungați de furtună. Norii** le promit oamenilor că pământul ce a suferit atâta timp de pe urma secetei, va avea, în sfârșit parte de ploaia binecuvântată. Dar iată că începe să bată un vânt puternic, care alungă norii, spulberând speranțele oamenilor și lăsându-i mai departe cu gura uscată.

Negura întunericului din adâncimi este rezervată pentru acești șarlatani religioși, care se pretind a fi vestitori ai evangheliei, când, în realitate, ei nu au nici o veste bună de adus. Oamenii se duc la ei să capete pâine și primesc, în schimb, o piatră. Pe-deapsa pentru o atare înșelăciune este o veșnicie²⁰ pentrecută în **negura întunericului**.

2:18 Ei rostesc cuvinte mărețe și pompoase, dar pline de deșertăciune sau cum traduce Knox acest verset: ei utilizează „expresii frumoase care sunt însă golite de orice sens“. Este descrierea exactă a cuvintelor rostite de mulți predicatori liberali și aparținători ai cultelor false. Ei sunt oratori străluciți, care își captivează ascultătorii cu retorica lor grandilocventă. Vocabularul lor erudit îi atrage pe cei lipsiți de discernământ. Ei compensează lipsa de conținut a predicilor lor cu o prezentare dogmatică, plină de energie. Dar când au terminat de vorbit n-au spus, în realitate, nimic. Ca exemplu al acestui gen de predică sterilă, dăm mai jos un citat din predica rostită de un binecunoscut teolog din zilele noastre:

Nu este o relație bazată pe paritate sau disparitate, ci pe similaritate. La asta ne gândim și asta exprimăm că este adevărata cunoștință a lui Dumnezeu, deși în credință încă știm și ne aducem aminte că tot ce cunoaștem sub denumirea de „similaritate“ nu este identic cu similaritatea la care ne referim aici. Totuși mai știm și ne mai aducem aminte, și din nou în credință, că similaritatea avută în vedere aici își găsește plăcerea de a se reflecta în ceea ce cunoaștem ca similaritate, numind-o astfel, pentru ca în gândirea și vorbirea noastră similaritatea să devină similară similarității postulate în adevărata revelație a lui Dumnezeu (cu care în sine nu este similară) și noi nu gândim și nu vorbim fals, ci adevărat când descriem relația drept una de similaritate.

Strategia acestor învățători falși este de a-i ademeni pe oameni, promițându-le că se pot desfăta în toate formele de poftă și patimi. Ei propagă învățătura conform căreia, întrucât apetiturile resimțite de trupul nostru au fost create de Dumnezeu, nu trebuie să ni le înfrânăm, deoarece prin această înfrânare am provoca grave perturbații personalității noastre. Și astfel, ei propovăduiesc că este recomandabil ca să existe experiențe sexuale experimentale, înainte de căsătorie iar după căsătorie ei recomandă o „relaxare“ a normelor morale.

Victimele lor sunt **acea care abia au scăpat²¹ de cei care trăiesc în rătăcire**. Oamenii din generația noastră se bălăceau cândva nestingheriți în tot felul de plăceri păcătoase, dar la un moment dat în inima lor a intervenit o schimbare. Ei s-au decis să se îndrepte, să întoarcă foaia și să frecventeze biserica. Numai că, în loc să se ducă la o biserică ce crede în Biblie, ei au nimerit la o slujbă religioasă în cadrul căreia unul din acești păstori falși avea cuvântul. În loc să audă evanghelia mântuirii prin credință în Cristos, ei aud spunându-li-se că păcatul este permis și văd cum este încurajată atitudinea de permisivitate. Toate acestea îi miră, la început, întrucât întotdeauna au crezut că păcatul este inadmisibil, că este greșit și că biserica i se opune. Iată însă că acum li se spune că păcatul se bucură de binecuvântarea fețelor bisericesti!

2:19 Clericii apostafați fac mare caz de libertate, dar prin libertate ei înțeleg libertatea de autoritatea divină și libertatea de a păcătui. În realitate, aceasta nu e libertate, ci forma cea mai groaznică de **robie**. Ei

înșiși sunt robi ai stricăciunii. Înlanțuiți de poftă și obiceiuri rele, ei nu au puterea de a se descătușa.

2:20 Versetele 20-22 nu se referă la învățătorii falși propriu-zisi, ci la victimele lor, adică la unii care au fost reformați, dar care nu s-au născut din nou. **Prin cunoașterea parțială a ...lui Cristos și a principiilor creștine,** ei s-au lăsat de o viață de păcat, începând procesul de curățire morală a ființei lor.

Apoi ei au ajuns să fie influențați de învățătorii falși, care își bat joc de aceste virtuți puritanice, proclamând, în schimb, eliberarea de sub inhibițiile morale. Și astfel oamenii aceștia ajung să fie din nou prinși chiar de păcatele de care fuseseră o vreme izbăviți. În fapt, ei se cufundă mult mai jos decât înainte, pentru că, de data aceasta, au fost înlăturate toate reținerile de ordin religios, nemaexistând nimic care să-i țină în frâu. Și astfel este adevărat că **starea lor de pe urmă este mai rea decât cea dintâi.**

2:21 Cu cât este mai mare privilegiul de care are cineva parte, cu atât mai mare este și responsabilitatea ce apasă pe umerii săi. Cu cât cunoaște cineva mai profund normele creștine, cu atât mai mare este obligativitatea sa de a trăi pe măsura acestor norme. **Ar fi fost mai bine pentru ei să nu fi cunoscut** niciodată cerințele sfințeniei lui Dumnezeu, **decât, după ce au cunoscut-o, să se întoarcă** înapoi la murdăria din lume.

2:22 Oamenii aceștia ilustrează **proverbul adevărat** privitor la **un câine care s-a întors la ce vărsase** (vezi Prov. 26:11) și la **scroafa spălată care s-a întors să se tăvălească iarăși în mocirlă.** Este semnificativ faptul că Petru recurge la exemplul porcului și al scroafei pentru a ilustra ideile ce vrea să le transmită. Conform legii lui Moise, acestea erau animale necurate. Din proverb nu reiese că în natura lor ar fi intervenit vreă schimbare. Necurate erau înainte de a fi fost izbăvite de **vărsatul** și de **mocirla** în care să tăvăleau și necurate **au rămas** după ce s-au întors la ele.

Tot așa este și cu oamenii la care se referă Petru. Aceștia au trecut printr-o reformare morală, dar nu au primit niciodată o natură nouă. Ca să folosim cuvintele de la Matei 12:43-45, casa lor era acum curată, măturată și pusă în ordine, dar ei nu L-au invitat niciodată pe Mântuitorul să locuiască în ea. Duhul rău ce fusese alungat din ei s-a dus și a găsit alte duhuri mai rele

decât el, cu care au ocupat casa goală. Și astfel starea de pe urmă a acelei case a fost mai rea decât cea inițială.

Pasajul acesta nu trebuie folosit cu scopul de a propovădui că credincioșii adevărați ar putea cădea din har, având astfel parte de pierzare veșnică. Ci realitatea este că oamenii aceștia niciodată n-au fost credincioși adevărați. Niciodată nu au primit natura nouă. Mai degrabă, au demonstrat prin starea lor de pe urmă că natura lor e în continuare necurată și rea. Învățămintele care se desprind de aici sunt, evident, următoarele: anume faptul că nu este de ajuns să existe o reformă în viața cuiva, că aceasta, în sine, nu este de ajuns, ci, dimpotrivă, ea este foarte periculoasă, întrucât poate să amăgească și să amorțească pe cineva, conferindu-i un sentiment fals de siguranță. Un om poate primi natura cea nouă numai născându-se din nou. Or, nașterea din nou are loc prin pocăință față de Dumnezeu și credință în Domnul nostru Isus Cristos.

IV. APARIȚIA BATJOCORITORILOR PREZIȘI (Cap. 3)

3:1 De la tema învățătorilor falși din capitolul 2, Petru trece acum la apariția certă a batjocoritorilor în zilele de pe urmă. În scrisoarea aceasta, ca în prima, el începe prin a-și îndemna cititorii să se țină de Biblie, să-i fie atașați cu totul.

3:2 Ei trebuie să-și aducă aminte de prezicerile **sfinților proroci** — așa cum se găesc acestea în VT; apoi trebuie să-și amintească de învățătura **Domnului**, așa cum a fost transmisă prin **apostoli** — învățătura care se găsește în NT. Biblia este singura noastă pavăză în vremuri de cădere de la credință și decădere morală.

3:3 Mărturia apostolilor, îngemănată cu cea a profeților, a constat în faptul că **în zilele din urmă vor veni batjocoritori**, care se vor călăuzi după **poftele lor**. Creștinii nu trebuie să uite acest lucru. Ei trebuie să refuze să se lase intimidăți de tăgăduirile arogante și blasfemiatoare ale acestor oameni. Mai degrabă, ei trebuie să vadă în acești oameni un indiciu sigur al faptului că sfârșitul veacului se apropie.

Acești batjocoritori se ghidează după propriile lor pasiuni. După ce au respins cunoștința lui Dumnezeu, acum ei se complac fără rușine în poftele lor, promovând permisivitatea, cu totală nepăsare față de judecata care stă să se abată asupra celor

care comit astfel de acte.

3:4 Principala lor batjocură este îndreptată împotriva venirii lui Cristos, atitudinea lor fiind exprimată de cuvintele: „**Unde este făgăduința venirii Lui?**“ prin care vor să spună, de fapt: „Unde este *împlinirea făgăduinței Sale?*“ Dar ce înțeleg ei prin **venirea Lui?**

Înțeleg ei oare venirea lui Cristos ca să-Și ia acasă sfinții, în cadrul evenimentului pe care noi îl numim Răpirea (1 Tes. 4:13-18)? Este indoielnic că acești batjocoritori ar ști ceva despre prima fază a revenirii Domnului.

Se referă ei atunci la venirea lui Cristos împreună cu sfinții Săi, ca să-și întemeieze împărăția universală (1 Tes. 3:13)? E posibil ca această fază a venirii Domnului să figureze în gândirea lor.

Dar din restul pasajului reiese clar că ei se gândesc la *judcata finală* a lui Dumnezeu pe pământ sau ceea ce se numește în popor sfârșitul lumii. Ei se gândesc la nimicirea în foc a cerurilor și pământului la sfârșitul Mileniului.

Ceea ce spun ei de fapt este: „Voi, creștinii, ne-ați tot amenințat cu groaznica judecată ce se va abate asupra pământului. Astfel ne spuneți că Dumnezeu va interveni în istorie, că-i va pedepsi pe cei răi și că va distruge pământul. Toate astea nu sunt însă decât niște bazaconii. Nu avem de ce să ne temem. Putem trăi cum poftim. Nu există nici o dovadă că Dumnezeu a intervenit vreodată în istorie. Prin urmare, ce ne-ar face să credem că o va face vreodată?“

Concluzia lor se întemeiază pe ipoteza subredă că „**de când au adormit părinții noștri, toate rămân așa cum erau de la începutul creației.**“ Ei afirmă astfel că natura își urmează fără întrerupere legile sale uniforme și că nu ar fi existat nici un fel de intervenții supranaturale, că pentru toate există, chipurile, o explicație.

Ei cred în legea uniformitarianismului, conform căreia procesele existente în natură au acționat în aceeași manieră și, practic, cu aceeași intensitate ca în prezent, și că aceste procese sunt suficiente pentru a explica toate schimbările ce au avut loc.

Există o legătură vitală între legea uniformitarianismului și teoriile enunțate de obicei cu privire la evoluție. Teoria dezvoltării progresive a organismelor vii din tipuri pre-existente se bazează pe presupunerea că condițiile în care a avut loc această transformare ar fi fost destul de uniforme. Dacă

însă pământul acesta a fost afectat de cataclisme și catastrofe, atunci unele din presuposițiile lui Darwin vor fi numaidecât afectate.

3:5 Batjocoritorii ignoră cu bună știință un fapt, anume potopul. Căci Dumnezeu *a intervenit* totuși la un moment dat în afacerile oamenilor, scopul acestei intervenții specifice fiind de a pedepsi răutatea. Or, dacă acest lucru s-a întâmplat o dată, se poate întâmpla din nou.

Este un fapt de extremă condamnare la adresa acestor oameni că sunt neștiutori în **mod voit**. Ei se fălesc însă că sunt știutori și susțin că sunt obiectivi în raționamentul lor. Ei se laudă că aderă la principiile investigației științifice. Dar, în realitate, ei ignoră un fapt bine atestat al istoriei: potopul! Mai bine ar face să ia niște cursuri de geologie!

Căci ei în mod voit uită că odinioară erau ceruri și că un pământ scos, prin Cuvântul lui Dumnezeu, din apă și prin apă... a pierit. Cerurile și pământul au fost create **prin Cuvântul lui Dumnezeu**. El a rostit cuvântul și ele au luat ființă (Ev. 11:3). **Pământul** — ne spune Petru — a fost format **din apă și prin apă**. Mărturisim că în această afirmație sunt adâncimi pe care nu le putem pricepe pe de-a-ntregul. Știm însă de la Geneza 1:2 că fața pământului era acoperită de apă. Apoi în versetul 6 citim că Dumnezeu a făcut un firmament sau o întindere care să separe apa de pe pământ de ceața sau stratul de nori ce plutea deasupra pământului. Presupunem de aici că pământul fusese acoperit până atunci cu o ceață groasă de apă în care nu putea fi întreținută viața. Firmamentul a asigurat atmosfera clară în care să putem respira. La Geneza 1:9 ni se spune că s-a operat separarea continentelor de oceane, căci acesta este probabil sensul afirmației referitoare la „**pământul scos... din apă**“ (vezi și Ps. 24:2).

Oricare ar fi implicațiile pe plan științific ale afirmației lui Petru, noi știm precis că pământul este un mediu apos, acoperit cu un strat de nori. Trei pătrimi din suprafața sa este apă — oceanele — și o mare parte a acestei suprafețe este acoperită de cețuri. După câte știm, pământul este singura planetă ce conține apă și, prin urmare, singura care poate întreține viața.

3:6 De la început, pământul a fost prevăzut cu mijloacele ce-i puteau asigura distrugerea, având apă în adâncimile sale, apă

în mări și oceane și apă în norii de deasupra. În cele din urmă, Dumnezeu a dat drumul apelor din adâncimi și celor de deasupra (Gen. 7:11), uscatul fiind inundat și toate vietățile din afara arcei fiind distruse.

Criticii ignoră cu bună știință acest fapt al istoriei. Este interesant de observat că potopul a devenit în ultimii ani ținta unor atacuri virulente. Dar mărturia potopului este imprimată în piatră, în tradițiile popoarelor de demult, cât și al celor moderne și — fapt de o supremă importanță — este consemnat în Cuvântul lui Dumnezeu.

3:7 Când Dumnezeu a creat pământul, El l-a sădit cu suficientă apă ca aceasta să-l poată distruge. În aceeași manieră, El a sădit **cerurile și pământul** cu suficient **foc** pentru a le distruge.

În această epocă nucleară în care trăim, am ajuns la cunoștința faptului că materia este energie immagazinată. Scindarea nucleului de atom degajă cantități enorme de energie incandescentă. Prin urmare, întreaga cantitate de materie din lume reprezintă un potențial uriaș de exploziv. În prezent Domnul restrânge acest potențial, nepermițând explozia (Col. 1:17, „toate stau împreună în El”). Dacă El Și-ar retrage mâna Sa restrictivă, elementele s-ar topi. Între timp, **cerurile și pământul de acum sunt păzite și păstrate prin Cuvântul Său, pentru focul din ziua de judecată și de pierzare a oamenilor nelegiuți.**

3:8 Cum se explică atunci această îndelungată amânare a judecății lui Dumnezeu? În primul rând, trebuie să ținem cont de faptul că Dumnezeu este atemporal. El nu trăiește într-o sferă a timpului, ca noi. Căci timpul este determinat de relația dintre soare și rotația pământului în jurul lui. Dar Dumnezeu nu este mărginit de această relație.

La Domnul o zi este ca o mie de ani și o mie de ani ca o zi. El poate extinde o zi până la un mileniu, după cum poate comprima un mileniu într-o singură zi. El poate fie să-Și extindă, fie să-Și restrângă activitățile.

3:9 Dumnezeu a promis că va pune capăt istoriei oamenilor nelegiuți printr-o judecată. Dacă această judecată pare să întârzie, asta nu se datorează faptului că Dumnezeu ar fi necredincios făgăduinței Sale, ci îndelungii Sale răbdări, faptului că El nu vrea ca nici unul să nu piară, ci dorește ca **toți să vină la pocăință.** În mod intenționat, el dilată timpul harului pentru

ca oamenii să aibă prilejul să fie mântuiți.

La Isaia 61:2 citim despre *anul* de îndurare al Domnului și despre *ziua* răzbunării Sale, de unde deducem că El Și găsește desfătarea în a-Și arăta îndurarea, pe când judecata Îi este străină (Isa. 28:21). Textul ar mai putea însemna că El poate dilata îndelunga Sa răbdare o mie de ani, comprimând, în schimb, judecățile Sale într-o singură zi.

El a așteptat 120 de ani înainte de a trimite potopul. Și între timp a așteptat câteva mii de ani înainte de a fi distrus lumea prin foc.

3:10 Dar ziua Domnului va veni. Ziua Domnului se referă la orice perioadă în care Dumnezeu acționează cu judecată. În VT prin această sintagmă se înțelegea orice perioadă în care Dumnezeu i-a pedepsit pe răufăcători, triumfând asupra dușmanilor Săi (Isa. 2:12; 13:6, 9; Ez. 13:5; 30:3; Ioel 1:15; 2:1, 11, 31; 3:14; Amos 5:18, 20; Obad. 15; Țef. 1:7, 14; Zah. 14:1; Mal. 4:5). În NT „ziua Domnului” este o perioadă de timp marcată de mai multe etape:

1. Se referă la Marea Strămtorare (Tribulația), adică la cei șapte ani în care Dumnezeu va judeca Israelul necredincios (1 Tes. 5:2; 2 Tes. 2:2; textul NU).
2. În ea este inclusă întoarcerea Sa pe pământ, când Se va răzbuna pe toți cei care nu cunosc pe Dumnezeu și nu ascultă de evanghelia Domnului Isus (2 Tes. 1:7-10).
3. Expresia se folosește cu referire la Mileniu, când Cristos va domni pe pământ cu un toiag de fier (Fapte 2:20).
4. Se referă la distrugerea finală a cerurilor și pământului, prin foc — sensul avut în vedere în acest capitol 3 din 2 Petru.

Ea va veni ca un hoț — adică pe neașteptate și în chip distrugător. **Cerurile vor trece.** Asta se referă desigur la cerurile atmosferice, deși ar putea fi incluse și cerurile planetare, dar în nici un caz nu poate fi vorba de cerul al treilea — locuința lui Dumnezeu. Când vor trece ele cu o explozie asurzitoare, **elementele aprinse de mare căldură se vor topi.** Prin **elemente** aici se înțelege componentele din care e alcătuită materia. Toată materia va fi distrusă în cadrul unui aparent holocaust nuclear universal.

Și pământul cu toate lucrările de pe el, vor fi arse.²² Nu numai lucrările creației naturale, ci și întreaga civilizație vor fi distruse. Marile capitale ale lumii, cu clădi-

rile lor impunătoare, toate rezultatele fenomenale ale dezvoltării științei sunt sortite unei totale distrugerii.

3:11 În acest punct Petru trece de la batjocoritori la sfinți, imprimând obligațiile ce le revin acestora. **Deci, fiindcă toate aceste lucruri se vor desface, ce fel de oameni ar trebui să fiți voi, printr-o purtare sfântă și evlavioasă...** Toate lucrurile materiale poartă pecetea distrugerii. Lucrurile cu care se fălesc oamenii, lucrurile cărora își dedică întreaga viață, sunt, în cel mai bun caz, trecătoare. A trăi pentru lucruri materiale înseamnă a trăi pentru ce este vremelnic. Dar bunul simț ne spune că trebuie să ne dezlipim de jucăriile și nimicurile acestei lumi, trăind, în schimb, în sfințenie și evlavie. Este pur și simplu o chestiune de a trăi pentru veșnicie, iar nu pentru timp, de a sublinia latura spirituală, în schimbul celei materiale, de a alege ceea ce este permanent, în schimbul celor trecătoare.

3:12 Credințioșii trebuie, de asemenea, să fie într-o stare de așteptare. Ei trebuie să aștepte și să dorească înfocat **venirea zilei lui Dumnezeu**. Unii interpretează cuvintele: „grăbind venirea zilei lui Dumnezeu“ în sensul că am putea, chipurile, grăbi venirea Domnului printr-o slujire devotată și neobosită. Dar această învățătură este marcată de două probleme: mai întâi, Ziua Domnului nu este venirea Domnului. În al doilea rând, chiar dacă ar fi, există motive să ne îndoim că s-ar putea modifica timpul venirii lui Cristos prin râvna copiilor Săi.

Ziua lui Dumnezeu se referă la starea eternă, care urmează etapei finale a Zilei Domnului, când cerurile și pământul vor fi distruse. **Ziua lui Dumnezeu** este Ziua triumfului Său total și complet. Din această pricină, este o zi pe care trebuie s-o așteptăm și s-o dorim cu toată râvna.

Când se referă la **ziua lui Dumnezeu**, Petru nu spune: „în care“, ci **datorită căreia cerurile se vor dizolva, fiind aprinse, iar elementele se vor topi cu căldură aprinsă. Ziua lui Dumnezeu** nu este timpul în care va avea loc distrugerea finală. Mai degrabă, această judecată finală trebuie să aibă loc înainte de a veni Ziua lui Dumnezeu.

3:13 În versetul 12 credințioșii sunt îndemnați să aștepte Ziua lui Dumnezeu. Aici ei sunt descriși ca unii care așteaptă **ceruri noi și un pământ nou, în care locuiește neprihănirea**. Asta sprijină con-

cepția potrivit căreia Ziua lui Dumnezeu se referă la starea eternă când vor fi **ceruri noi și un pământ nou**.

La Isaia 65:17; 66:22 **cerurile noi și pământul nou** se referă la Mileniu, dar și la starea eternă. Știm că în acele pasaje este vorba despre Mileniu, deoarece se constată prezența păcatului (65:20) și observăm că se vor naște copii (65:23). Petru aplică aceste cuvinte exclusiv la starea eternă; cerurile și pământul actuale vor fi trecut deja.

Petru spune că **neprihănirea locuiește în cerurile noi și în pământul nou**. În timpul de față harul domnește prin neprihănire (Rom. 5:21). În Mia de ani însă neprihănirea va *domni* (Isa. 32:1); în veșnicie, neprihănirea va *locui*. În împărăția pământească, Cristos va domni cu un toiag de fier și neprihănirea va fi aplicată cu forța de către El. În acest sens, va domni neprihănirea. Dar în veșnicie, nu va mai fi trebuință de un toiag de fier. **Neprihănirea** va fi la ea acasă. Nici un păcat nu va mai pătrunde, pentru a strica pacea sau farmecul acelei scene minunate.

3:14 Adevărul privitor la noile ceruri și noul pământ ar trebui să trezească în noi o dorință și mai profundă de a trăi o viață sfântă, „ca pentru Domnul“. Acesta e deopotrivă nu numai adevăr pe care trebuie să-l susținem, ci care trebuie să ne susțină el însuși pe noi. Știind că vom sta în curând în fața lui Dumnezeu, ar trebui să fim pătrunși de dorința de a fi **fără pată și fără vină**, adică curați din punct de vedere moral. Ar trebui să ne umple de râvnă pentru a fi găsiți într-o stare de pace, iar nu de sfadă.

3:15 Și socotiți că îndelunga-răbdare a Domnului nostru este mântuire. El întârzie judecata pentru a le da oamenilor prilejul de a fi mântuiți. Când ne gândim la răutatea oamenilor ce se inmulțesc necontenit, adesea ne întrebăm cum de Domnul mai poate s-o tolereze. Răbdarea Lui este uimitor de îndelungată. Dar nu fără motiv. Căci El nu dorește moartea celor răi, ci tânjește de dor să-i vadă pe oameni întorcându-se de la căile lor rele, pentru a fi mântuiți.

Cum v-a scris și preaiubitul nostru frate Pavel, după înțelepciunea dată lui. Din această aluzie la Pavel decurg câteva observații interesante:

1. Mai întâi, Petru îl numește pe Pavel: **preaiubitul nostru frate**, în pofida faptului

că Pavel îl muștrase în public pe Petru la Antiohia, pentru că acesta s-a purtat cu fățarnicie (Gal. 2:11-12). Evident Petru acceptase muștrarea într-un duh de smerenie. Cu toții trebuie să fim în stare să acceptăm îndreptarea fără resentimente.

2. Petru a recunoscut că lui Pavel i s-a dat înțelepciune divină în redactarea epistolelor sale. Aceste cuvinte sunt, negreșit, un indiciu al faptului că Pavel a considerat scrierile lui Pavel ca fiind divin inspirate.

3. Cititorii epistolei lui Petru citiseră, după câte se pare, una sau mai multe din epistolele lui Pavel. Prin asta se înțelege fie că epistolele le-au fost adresate direct lor, fie că ele au circulat în zonă.

În care din Scrisorile lui Pavel se spune că **îndelunga răbdare a Domnului nostru este mântuire?** În Romani 2:4 citim: „Sau disprețuiești tu bogățiile bunătații Lui și a îngăduirii și a îndelungei răbdări, necunoscând că bunătatea lui Dumnezeu te duce la pocăință?”

3:16 În toate epistolele sale Pavel a vorbit despre marile adevăruri de care s-a ocupat Petru în cele două scrisori ale sale; adevăruri cum ar fi nașterea din nou, Dumnezeuirea lui Cristos, viața Sa de suferință, fără păcat, moartea Sa înlocuitoare, învierea Sa, înălțarea Sa la cer, întoarcerea Sa, Ziua Domnului și starea eternă.

Unele adevăruri din Biblie sunt **greu de înțeles**, cum ar fi Trinitatea, alegerea lui Dumnezeu și liberul arbitru al omului, taina suferinței, etc. Nu trebuie să ne tulbure faptul că descoperim în Biblie chestiuni care depășesc puterea noastră de înțelegere. Cuvântul lui Dumnezeu este infinit și inepuizabil. Când îl studiem, trebuie să fim întotdeauna dispuși să-I acordăm lui Dumnezeu creditul de a cunoaște lucruri pe care noi niciodată nu le vom putea pătrunde.

Petru nu critică scrierile lui Pavel când le definește drept **lucruri greu de înțeles**. Nu stilul de a scrie al lui Pavel este greu de înțeles, ci subiectele tratate de el. Barnes scrie: „Petru se referă nu la dificultățile de a înțelege *ce a vrut să spună* Pavel, ci la dificultatea de a pricepe marile *adevăruri* predate de el.”²³

În loc să le accepte pur și simplu prin credință, **cei neștiutori și nestatornici răstălmăcesc** unele din aceste adevăruri dificile spre pierzarea lor. Unele culte false, de pildă, răstălmăcesc adevărul despre lege ca un revelator al păcatului, afirmând că mântuirea s-ar căpăta prin lege. Alții fac

din botez poarta raiului. Ei procedează așa nu numai cu scrierile lui Pavel, ci și cu alte Scripturi.

Observați că Petru așează aici scrierile lui Pavel la același nivel cu **celelalte Scripturi**, adică VT și câteva din porțiunile NT ce erau deja disponibile. El recunoaște că epistolele pauline sunt o parte integrantă din Scripturile sacre.

3:17 Credincioșii trebuie să vegheze mereu cu privire la pericolul **rătăcirii**. Cunoștința faptului că întotdeauna vor fi învățători falși care vor corupe și vor imita adevărul trebuie să ne țină treji. Este ușor ca cei neatenți să fie clătinați de **rătăcirea acestor nelegiuți** și să-și piardă echilibrul spiritual.

3:18 Încă o dată, Petru ne învață că înaintarea statornică pe calea lucrurilor divine este în măsură să ne apere de pericolul învățătorilor falși. Trebuie să existe o creștere pe două planuri: **în har și în cunoștință**. **Harul** este demonstrația practică a roadei Duhului. Creșterea în **har** nu înseamnă o sporită cunoștință intelectuală sau o activitate neîntreruptă, ci este asemnarea tot mai mare cu Domnul Isus. **Cunoștința** înseamnă familiarizarea cu Domnul prin Cuvânt. Creșterea în **cunoștință** înseamnă o studiere tot mai aprofundată și o supunere față de cuvintele, faptele și căile Sale.

Dar Petru nu poate să-și încheie epistola fără un îndemn adresat sfinților. Punctul culminant trebuie să fie **slava** adresată Mântuitorului. Și astfel găsim minunata doxologie: **A Lui să fie slava acum și în ziua veșniciei! Amin**. La urma urmelor, aceasta este motivația și temelul existenței noastre — să-L proslăvim pe El — și, prin urmare, nici o altă notă de încheiere a epistolei de față nu ar fi mai adecvată.

NOTE FINALE

¹(Intro) E. G. Homrighausen, “The Second Epistle of Peter”, *Exposition, IB, XII*, 1957, p. 166.

²(1:5) Din slujba orală a lui Tom Olson, un prieten personal al autorului.

³(1:5) R. C. H. Lenski, *The Interpretation of the Epistles of St. Peter, St. John and St. Jude*, p. 266.

⁴(1:5) Această faimoasă istorioară are o circulație vastă. Vezi, de pildă, S. M. Houghton, *Sketches from Church History* („Schite din istoria bisericii”), pg. 114-116.

⁵(1:6) Robert G. Lee, *Seven Swords and*

Other Messages, pg. 46.

⁶(1:16) Când folosim două cuvinte pentru a reda un singur înțeles, ca de pildă: „bun și nebun“ cu sensul de *foarte* nebun, folosim procedeul numit *hendiadys* (din grecescul care înseamnă „unul prin două“). Biblia recurge frecvent la acest procedeu stilistic, ca în cazul de față, drept care bine am face să ne familiarizăm cu el, pentru a-l putea recunoaște.

⁷(1:16) John A. T. Robinson, *Honest to God*, pg. 32, 33.

⁸(1:18) Conform tradiției romano-catolice, schimbarea la față ar fi avut loc pe Muntele Tabor, drept care, cum era de așteptat, pe acest munte se pot găsi tot felul de altare și troițe. Dar din punct de vedere istoric, această opțiune nu este valabilă, deoarece Tabor nu e un munte înalt iar evangheliile precizează că a fost un munte „nespus de înalt“. În plus, se pare că pe vremea Domnului, pe Tabor se afla o garnizoană romană — adică nu tocmai cel mai adecvat fundal pe care să se desfășoare o revelație particulară! Cel mai probabil este că Schimbarea la față a avut loc pe Muntele Hermon, din lanțul muntos acoperit cu zăpezi, situat în nordul Galileii.

⁹(1:20) Termenul grec *epilysis* se poate traduce prin „origine“ (textul marginal al ediției NKJV), dar și prin „interpretare“.

¹⁰(1:20) Dinsdale T. Young, *The Unveiled Evangel*, pg. 13, 14.

¹¹(1:21) Textul critic (NU) redă fraza: „dar oamenii au vorbit de la Dumnezeu“.

¹²(2:1) Wallie Amos Criswell, *The Evangel*, Largo, FL, noiembrie 1949, pg. 1.

¹³(2:1) Nels Ferré, *The Sun and the Umbrella*, pg. 35, 112.

¹⁴(2:1) Gerald Kennedy, *God's Good News*, pg. 125.

¹⁵(2:2) Robinson, *Honest*, pg. 118.

¹⁶(2:2) NCC, *Called to Responsible Freedom*, pg. 11.

¹⁷(2:6) A. J. Pollock, *Why I Believe the Bible is the Word of God*, pg. 23.

¹⁸(2:10) *Pageant Magazine*, octombrie 1965.

¹⁹(2:16) Lenski, *Interpretation*, pg. 326, 327.

²⁰(2:17) Termenul „pe veci“ lipsește din textul NU, dar nu și din paralela foarte apropiată aflată la Iuda 13.

²¹(2:18) Textul NU sună astfel: „de abia scapă...“

²²(3:10) În loc de „arse de tot“ (*katakaēsetai*), textul NU conține varianta: „găsite“ (*heurethēsetai*), cu sensul probabil de „descoperite“.

²³(3:16) Albert Barnes, *Notes on the New Testament*, X:268.

BIBLIOGRAFIE

Vezi bibliografia de la sfârșitul comentariului asupra cărții 1 Petru.

PRIMA EPISTOLĂ A LUI IOAN

Introducere

„Nu umblarea lui Cristos pe mare, ci umblarea Sa obișnuită suntem chemați aici
s-o imităm.”
— Martin Luther

I. Locul unic în Canon

Prima epistolă a lui Ioan este ca un album cu fotografii de familie, descriindu-i pe membrii familiei lui Dumnezeu. După cum copiii se aseamănă cu părinții lor, tot așa copiii lui Dumnezeu poartă semnele asemănării cu El. Scrisoarea aceasta descrie asemănările respective. Toți cei care posedă această viață și-o manifestă în modalități foarte bine definite. De pildă, ei Îl recunosc pe Isus Cristos ca Domn și Mântuitor al lor; Îl iubesc pe Dumnezeu, îi iubesc pe copiii lui Dumnezeu; ascultă de poruncile Sale și nu persistă în păcat. Iată, așadar, câteva din semnele distinctive ale vieții veșnice. Ioan a scris această epistolă pentru ca toți cei care posedă aceste trăsături caracteristice familiei lui Dumnezeu să știe că posedă viața veșnică (1 Ioan 5:13).

Întâi Ioan este o epistolă neobișnuită, din mai multe puncte de vedere. Deși este o scrisoare reală, care a fost realmente expediată, nici autorul, nici destinatarul nu sunt numiți. Un alt fapt remarcabil legat de această admirabilă carte este că adevăruri spirituale de o profunzime extraordinară sunt exprimate în propoziții concise, simple, redactate într-un vocabular adecvat. Cine spune că adevărurile profunde trebuie neapărat să fie exprimate prin fraze sofisticate, de mare complexitate? Tare ne e teamă că ceea ce unii elogiază, eronat, drept predici sau scrieri „profunde” nu sunt, de fapt, decât exprimări încălcite sau *neclare*.

Întâi Ioan merită să fie studiată cu toată atenția, supunându-o unei meditații îndelungate. Stilul aparent repetitiv redă aceste repetiții cu ușoare *deosebiri*. Or, tocmai aceste nuanțe semantice trebuie remarcate fără greș.

II. Paternitatea

Dovezile externe ale faptului că Ioan este cel care a scris epistola 1 Ioan sunt de dată timpurie și bine fundamentate. Cei care

citează concret epistola ca fiind scrisă de Ioan, autorul evangheliei a patra, sunt: Iri-neu, Clement din Alexandria, Tertullian, Origen și discipolul său, Dionysius.

Asemenea autorului epistolei către Evrei, scriitorul epistolei 1 Ioan nu-și menționează numele. Dar, spre deosebire de Evrei, 1 Ioan dispune de convingătoare *dovezi interne* cu privire la paternitatea sa.

Primele patru versete arată că scriitorul L-a cunoscut îndeaproape pe Cristos și a petrecut timp îndelungat în prezența Sa. Acest fapt e de natură să reducă foarte mult spectrul posibilităților scriitorului ai epistolei, fiind în deplin acord cu tradiția conform căreia autorul a fost apostolul Ioan.

În sprijinul acestei opinii este și tonul apostolic al scrisorii: autorul scrie cu autoritate, cu tandrețea unui lider spiritual mai vârstnic („copilașilor”) și chiar cu o notă dogmatică.

Gândirea, vocabularul („rămâneți”, „lumină”, „nou”, „poruncă”, „cuvânt”, etc.), precum și expresii de genul: „trece din moarte la viață”, „Mântuitor al lumii”, „ia păcatele lumii”, „faptele diavolului” și altele coincid cu a patra evanghelie și cu cele din celelalte două epistole scrise de Ioan.

Tot așa, stilul propriu cărții Evrei, abundență în paralelisme și o structură simplă a frazei, caracterizează atât evanghelia după Ioan, cât și epistola 1 Ioan. Pe scurt, dacă acceptăm că a patra evanghelie a fost scrisă de Ioan Apostolul, tot așa nu trebuie să ne vină deloc greu să-i acordăm creditul pentru redactarea epistolei de față.

III. Data

Unii cred că Ioan și-a scris cele trei scriori canonice în anii 60, de la Ierusalim, înainte ca orașul să fi fost distrus de romani. Mult mai răspândită este opinia că epistola a fost scrisă la o dată ulterioară (între 80-95 d.Cr.). Tonul părintesc al epistolelor corespunde tradiției conform căreia venerabilul

apostol Ioan era purtat de alții în adunare, spunând: „Copilașilor, iubiți-vă unii pe alții.“

IV. Fondul și tema

În vremea când și-a redactat Ioan epistola de față se ivise o sectă cunoscută sub denumirea de gnosticism (gr. *gnōsis* = cunoaștere). Gnosticii se pretindeau că sunt creștini, dar susțineau că posedă *cunoștințe suplimentare*, superioare învățăturilor date de apostoli. Ei susțineau că o persoană nu putea fi pe deplin împlinită dacă nu era mai întâi inițiată în aceste „adevăruri“ mai profunde pe care, chipurile, ei le dețineau. Unii propovăduiau că materia este rea și că, prin urmare, Omul Isus nu putea fi Dumnezeu. Ei făceau distincție între Isus și Cristosul. „Cristosul“ a fost — în concepția lor — o emanație divină care a venit asupra lui Isus cu prilejul botezului Său, după care L-a părăsit, probabil în Grădina Ghetsimane. Conform acestora, Isus într-adevăr a murit, dar Cristosul *nu* a murit. Ei insistau, după cum s-a exprimat Michael Green, că, cităm: „Cristosul crește a fost prea sfânt și spiritual ca să poată fi întinat prin contactul permanent cu trupul uman.“ Pe scurt, ei tăgăduiau Întruparea, faptul că Isus este Cristosul și faptul că Isus Cristos este deopotrivă Dumnezeu și Om. Ioan și-a dat seama că oamenii aceștia nu erau creștini adevărați și, prin urmare, și-a prevenit cititorii cu privire la aceștia, arătând că gnosticii nu posedau semnele caracteristice ale adevăraților copii ai lui Dumnezeu.

Conform lui Ioan, cineva fie este un copil al lui Dumnezeu, fie nu este: nu există teren neutru. Așa se explică faptul că episto-

la aceasta abundă în contraste extreme, cum ar fi lumina și întunericul, dragostea și ura, adevărul și minciuna, moartea și viața. Dumnezeu și diavolul. În același timp, trebuie precizat că apostolului îi place să-i descrie pe oameni în funcție de modul lor habitual de a se comporta. De pildă, când face discernământul între creștini și necreștini, Ioan nu-și întemeiază concluziile pe baza unui singur act de păcătuire, ci pe ceea ce caracterizează acea persoană. Fiecare ceas stricat dă ora exactă de două ori la fiecare perioadă de douăzeci și patru de ore! Dar un ceas bun ne oferă ora exactă în mod curent. Tot așa, comportarea generală, de zi cu zi a unui creștin este sfântă și neprihănită și prin asta se cunoaște că este un copil al lui Dumnezeu. Ioan folosește cuvântul „a cunoaște“ de foarte multe ori. Gnosticii pretindeau că *cunosc* adevărul, dar Ioan stabilește aici faptele adevărate cu privire la credința creștină, care pot fi *cunoscute* cu certitudine. Ioan îl descrie pe Dumnezeu ca fiind lumină (1:5); dragoste (4:8, 16); adevăr (5:6); și viață (5:20). Asta nu înseamnă că Dumnezeu nu ar fi o Persoană, ci mai degrabă că Dumnezeu este izvorul acestor patru binecuvântări. Ioan îl numește pe Dumnezeu și neprihănit (2:29; 3:7); curat (3:3); și fără păcat (3:5).

Deși Ioan folosește, într-adevăr, *cuvinte* simple, *gândurile* pe care le exprimă sunt adesea profunde și uneori dificil de înțeles. De aceea, pe măsură ce vom studia această carte, va trebui să ne rugăm ca Domnul să ne ajute să înțelegem sensul Cuvântului Său și să ascultăm de adevăr, așa cum ni-l descoperă El.

SCHIȚA CĂRȚII

- I. PROLOG: PĂRTĂȘIA CREȘTINĂ (1:1-4)
- II. MIJLOACELE MENȚINERII PĂRTĂȘIEI (1:5-2:2)
- III. SEMNELE DISTINCTIVE ALE CELOR DIN CADRUL PĂRTĂȘIEI CREȘTINE: ASCULTAREA ȘI DRAGOSTEA (2:3-11)
- IV. ETAPE ALE CREȘTERII ÎN CADRUL PĂRTĂȘIEI (2:12-14)
- V. DOUĂ PERICOLE CE AMENINȚĂ PĂRTĂȘIA: LUMEA ȘI ÎNVĂȚĂTORII FALȘI (2:15-28)
- VI. SEMNELE DISTINCTIVE ALE CELOR DIN CADRUL PĂRTĂȘIEI (CONT.): NEPRIHĂNIREA, DRAGOSTEA ȘI ÎNCREDEREA PE CARE LE CONFERĂ (2:29-3:24)

VII. NEVOIA DE A DISCERNE ÎNTRE ADEVĂR ȘI RĂTĂCIRE (4:1-6)

VIII. SEMNELE DISTINCTIVE ALE CELOR DIN CADRUL PĂRTĂȘIEI (CONT.): (4:7-5:20)

- A. Dragostea (4:7-21)
- B. Doctrina sănătoasă (5:1a)
- C. Dragostea și ascultarea pe care le produce (5:1b-3)
- D. Credința care biruie lumea (5:4, 5)
- E. Doctrina sănătoasă (5:6-12)
- F. Asigurare prin intermediul Cuvântului (5:13)
- G. Încrederea în rugăciune (5:14-17)
- H. Cunoașterea realităților spirituale (5:18-20)

IX. ÎNDEMNUL DE ÎNCHEIERE (5:21)

Comentariu

I. PROLOG: PĂRTĂȘIA CREȘTINĂ (1:1-4)

1:1 Temelia doctrinară a fiecărei părtășii adevărate este Persoana Domnului Isus Cristos. Nu poate exista părtășie adevărată cu cei care susțin concepții greșite cu privire la El. Primele două versete ne vorbesc despre eternitatea Sa și despre realitatea Întrupării Sale. Același care a existat din veșnicia veșniciei cu Dumnezeu Tatăl S-a coborât în lumea noastră, ca Om adevărat. Realitatea Întrupării Sale este indicată și prin faptul că apostolii L-au auzit. L-au văzut cu ochii lor, au meditat la El, cu privirile ațintite asupra Sa și realmente L-au pipăit cu mâinile lor. Cuvântul vieții nu a fost doar o iluzie trecătoare, ci a fost o Persoană reală, într-un trup de carne.

1:2 Versetul doi confirmă că Cel care era cu Tatăl, pe care Ioan Îl numește **viața veșnică**, S-a întrupat și a locuit printre noi, fiind văzut de apostoli.

Rândurile de mai jos, scrise de un autor anonim, arată implicațiile practice ale acestor două versete în viețile noastre:

Sunt bucuros că cunoștințele mele despre viața veșnică nu sunt clădite pe speculațiile filozofilor, nici chiar pe cele ale teologilor, ci pe mărturia de netăgăduit a celor care L-au auzit, L-au văzut, L-au privit în față și L-au pipăit pe Cel în care S-a întrupat El. Nu a fost doar un vis frumos, ci un fapt real, solid, observat cu toată atenția, un fapt consemnat cu acuratețe.

1:3 Apostolii nu au ținut ascunsă această veste minunată, după cum nici noi nu

trebuie s-o ținem ascunsă. Ei și-au dat seama că baza oricărei părtășii se găsește aici și astfel au vestit această realitate, fără plată și deplin. Toți cei care primesc mărturia apostolilor au **părtășia cu Tatăl și cu Fiul Său, Isus Cristos**, precum și cu apostolii și cu toți ceilalți credincioși. Ce minunat că păcătoșii vinovați au putut fi aduși la **părtășie cu Dumnezeu Tatăl și cu Fiul Său Isus Cristos!** Și totuși, oricât de nevroșimil s-ar părea, acesta este adevărul pe care ni-l prezintă aceste versete.

Fiul Său Isus Cristos. Isus și Cristos sunt una și aceeași Persoană iar Persoana aceea este **Fiul** lui Dumnezeu. **Isus** este numele ce I s-a dat la naștere, descriind, prin urmare, umanitatea Sa desăvârșită. **Cristos** este numele care-L descrie ca fiind Unul lui Dumnezeu, Mesia. Prin urmare, în numele **Isus Cristos** noi avem o mărturie a umanității Sale și a dumnezeirii Sale. Isus Cristos este **Înșuși Dumnezeu**, în sensul cel mai adevărat și **Înșuși Om** în sensul cel mai adevărat.

1:4 Întrebarea care se ridică în acest punct este: „De ce scrie Ioan astfel pe tema părtășiei?” Răspunsul: „Pentru ca **bucuria** noastră **să fie deplină**.” Ioan și-a dat seama că lumea nu este capabilă de a-i da inimii o **bucurie** adevărată și trainică. Bucuria aceasta poate veni doar prin intermediul relației corecte cu Dumnezeu. Când cineva este în părtășie cu Dumnezeu și cu Domnul Isus, el are o **bucurie** adâncă, ce nu poate fi tulburată de împrejurările omenești. Cum s-a exprimat poetul: „Izvorul tuturor cântărilor noastre se află sus în ceruri.”

I. MIJLOACELE MENȚINERII PĂRȚĂȘIEI (1:5-2:2)

1:5 Părtășia descrie o situație în care două sau mai multe persoane împărtășesc lucruri în comun. Este o comuniune sau un parteneriat. Ioan își asumă acum sarcina de a-și instrui cititorii cu privire la condițiile care trebuie îndeplinite pentru a avea părtășie cu Dumnezeu. Făcând astfel, el apelează la învățăturile Domnului Isus Cristos, date pe când se afla aici jos, pe pământ. Deși Dumnezeu nu este citat ca Unul care ar fi rostit textual aceste cuvinte, suma și substanța învățăturii Sale a constat în faptul că **Dumnezeu este lumină și în El nu este întuneric deloc**. Prin aceasta El a vrut să spună că **Dumnezeu este absolut sfânt, absolut neprihănit și absolut curat**. Dumnezeu nu poate privi cu bunăvoință asupra nici unei forme de păcat. Nimic nu-l este ascuns Lui, ci „toate lucrurile sunt goale și dezvelite înaintea ochilor Celui cu care avem de a face“ (Ev. 4:13).

1:6 De aici decurge că pentru ca cineva să fie în **părtășie cu Dumnezeu**, nu poate ascunde nici un păcat. Lumina și întunericul nu pot coexista în viața cuiva, după cum ele nu pot coexista într-o încăpere. Dacă cineva umblă **în întuneric**, nu se află într-o stare de părtășie cu Dumnezeu. Omul care spune că are **părtășie cu El** și umblă, în mod obișnuit, **în întuneric**, nu a fost mântuit niciodată.

1:7 Pe de altă parte, **dacă** cineva umblă **în lumină**, poate avea **părtășie cu Domnul Isus și cu frații și surorile sale de credință**. În ce-l privește pe Ioan, în baza învățăturii din acest pasaj, omul acela este membru al familiei lui Dumnezeu. Dacă este în întuneric, nu are nimic în comun cu Dumnezeu, pentru că în Dumnezeu nu este nici un întuneric. Cei care umblă în lumină, adică cei ce sunt creștini, **au părtășie unii cu alții și sângele lui Isus Cristos** în permanență îi **curăță de orice păcat**. Toată iertarea lui Dumnezeu se bazează pe sângele Fiului Său care a fost vărsat la Calvar. **Sângele** acela l-a asigurat lui Dumnezeu baza neprihănită și dreaptă de pe care să poată ierta păcatele și astfel, după cum cântăm noi acum: „sângele nu-și va mai pierde puterea.“ Sângele lui Isus Cristos are eficacitatea durabilă ca să ne curățească. Desigur, credincioșii trebuie să mărturisească, înainte de a primi iertarea, dar Ioan se ocupă de asta în versetul 9.

1:8 Apoi părtășia cu Dumnezeu reclamă

ca noi să recunoaștem **adevăru**l cu privire la noi înșine. De pildă, a nega faptul că avem o natură păcătoasă ar însemna să ne înșelăm singuri și să fim nesinceri. Observați că Ioan face distincție între **păcat** (v. 8) și **păcate** (v. 9). **Păcatul** se referă la natura noastră rea și stricată. **Păcatele** se referă la relele pe care le-am comis. De fapt, ceea ce suntem este cu mult mai grav și mai rău decât tot ce am făcut vreodată. Dar, slavă Domnului, Cristos a murit pentru **păcatul nostru și pentru păcatele noastre**.

Convertirea nu înseamnă eradicarea naturii păcatului. Ci implantarea unei noi naturi, divine, înzestrată cu puterea de a trăi o viață de biruință asupra păcatului ce locuiește în noi.

1:9 Pentru ca noi să umblăm zi de zi în părtășie cu Dumnezeu și cu frații și surorile noastre de credință, trebuie să ne **mărturisim păcatele** noastre: păcatele de comisiune, păcatele de omisiune, păcatele comise cu gândul, păcatele comise cu fapta, păcatele ascunse și păcatele comise în public. Trebuie să le țărăm afară, expunându-le în fața lui Dumnezeu, spunându-le pe nume, situându-ne apoi de partea lui Dumnezeu, împotrivindu-ne lor, și apoi lăsându-ne de ele. Da, mărturisirea adevărată presupune lepădarea, lăsarea de păcatele respective: „Cine își ascunde fărădelegile nu prosperă, dar cine le mărturisește și se lasă de ele capătă îndurare“ (Prov. 28:13).

Când procedăm astfel, putem pretinde făgăduința conform căreia **Dumnezeu este credincios și drept să ierte**. El este **credincios** în sensul că a promis că va ierta și Se va ține de promisiune. El este **drept să ierte** pentru că a găsit o temelie dreaptă pentru iertare prin lucrarea înlocuitoare a Domnului Isus pe cruce. Și El nu numai că ne garantează că ne va ierta, ci și că ne va **curăți de orice nelegiuire**.

Iertarea de care vorbește Ioan aici este cea părintească, nu judiciară. Iertarea judiciară înseamnă iertarea de pedeapsa păcatelor, pe care păcătosul o primește când crede în Domnul Isus Cristos. Se numește judiciară pentru că este acordată de Dumnezeu în calitatea Sa de Judecător. Dar ce se întâmplă cu păcatele comise de cineva după convertirea sa? În ce privește pedeapsa, prețul a fost deja achitat de Domnul Isus pe crucea Golgotei. Dar în ce privește în părtășia în cadrul familiei lui Dumnezeu, sfântul care păcătuiește are nevoie de iertarea părintească, adică iertarea Tatălui Său, pe

care o obține mărturisindu-și păcatul. De iertarea judiciară avem nevoie o singură dată. Prin asta se rezolvă problema achitării plății pentru toate păcatele noastre — trecute, prezente și viitoare. Dar de iertarea părintească avem nevoie pe tot parcursul vieții noastre de credință.

Când **ne mărturisim păcatele**, trebuie să credem, pe baza autorității cuvântului lui Dumnezeu, că El ne iartă. Iar fiindcă El ne iartă, și noi trebuie să ne iertăm pe noi înșine.

1:10 În fine, pentru a fi în părtășie cu Dumnezeu, nu avem voie să spunem că nu am săvârșit nici un păcat. Dumnezeu a afirmat de repetate ori în cuvântul Său că fiecare din noi a păcătuit. A nega acest adevăr înseamnă a-L face pe Dumnezeu mincinos. Ar fi o contradicere pe față a cuvântului Său și o completă tăgăduire a motivului pentru care a venit Domnul Isus să sufere, să-Și verse sângele și să moară.

Astfel observăm că părtășia cu Dumnezeu nu reclamă o viață de totală nepăcătoșenie, dar reclamă ca toate păcatele noastre să fie scoase la lumina prezenței Sale, să fie mărturisite și iertate. Înseamnă că trebuie să fim absolut sinceri și onești cu privire la condiția noastră; să nu existe nici un pic de fățarnicie sau încercare de a ascunde ceea ce suntem în realitate.

2:1 Ioan ne oferă standardul desăvârșit al lui Dumnezeu pentru copiii Săi și calea de scăpare pe care ne-a asigurat-o El, în dragostea Sa pentru noi, în cazurile în care greșim. Termenul **copilași** se referă la toți membrii familiei lui Dumnezeu. Apoi este prezentat standardul de perfecțiune al lui Dumnezeu, în cuvintele: **Vă scriu aceste lucruri ca să nu păcătuiți**. Întrucât Dumnezeu este perfect, norma Sa pentru copiii Lui este una de perfecțiune absolută. El n-ar mai fi Dumnezeu dacă ar fi spus: „Vă scriu lucrurile acestea pentru ca să păcătuiți cât mai puțin.“ Dumnezeu nu poate tolera păcatul nici câtuși de puțin. În consecință, El așează înaintea noastră perfecțiunea ca țel spre care să năzuim. Domnul Isus a procedat la fel în cazul femeii prinse în actul adulterului, când a spus: „Nici Eu nu te condamn. Du-te și nu mai păcătu!“

În același timp, Dumnezeu cunoaște structura noastră, modul în care suntem alcătuiți. El își aduce aminte că suntem jărână și astfel, în dragostea Sa, ne-a asigurat o cale de scăpare în cazul eșecului, exprimată prin cuvintele: **„Dacă păcătu-**

iește cineva, avem un Avocat la Tatăl, pe Isus Cristos Cel neprihănit.“ Avocatul este cel care ia partea cuiva în situații strâmtorate, venind în ajutorul acelei persoane. Este exact ceea ce face Domnul Isus pentru noi când păcătui. Imediat vine în ajutorul nostru, pentru a ne repune în părtășie cu El Insuși. Observați că nu se spune: „Dacă cineva își mărturisește păcatele...“ Ca Avocat al nostru, Domnul caută să ne aducă la poziția în care noi într-adevăr să ne mărturisim și să ne lăsăm de păcatele noastre.

Este în versetul acesta un lucru minunat, pe care nu trebuie să-l pierdem din vedere. Ni se spune: **„Și dacă păcătuiește cineva, avem un Avocat la Tatăl.**“ Nu se spune: *la Dumnezeu, ci la Tatăl*. Cu alte cuvinte, El rămâne **Tatăl** nostru chiar și când păcătui. Asta ne amintește de binecuvântatul adevăr, potrivit căruia deși păcatul în viața unui credincios întrerupe părtășia, nu întrerupe relația, raporturile sale cu Tatăl. Când cineva se naște din nou, el devine copil al lui Dumnezeu. Din acel moment Dumnezeu este **Tatăl** lui și nimic nu va putea afecta relația aceea. O caracteristică a nașterii este faptul că ea nu se mai poate desface, nu se mai poate anula. Un fiu poate să aducă ocară tatălui său, dar va rămâne fiul său, în virtutea faptului că s-a născut din acest tată.

Observați că **Avocatul** nostru este **Isus Cristos Cel neprihănit**. Este bine să avem un **Apărător neprihănit (drept)**. Când Satan aduce vreo pără împotriva unui credincios, Domnul Isus poate să arate cu degetul lucrarea isprăvită de la Calvar, spunând: „Trece asta în contul Meu.“

2:2 Dar Domnul Isus nu este doar Avocatul nostru, ci și **ispășirea pentru păcatele noastre**. Asta înseamnă că prin faptul că a murit pentru noi, El ne-a eliberat de vinovăția păcatelor noastre și ne-a readus la Dumnezeu, asigurând satisfacerea trebuincioasă a cerințelor neprihănirii și înlăturând orice barieră din calea părtășiei. Dumnezeu își poate arăta îndurarea față de noi datorită faptului că Cristos a satisfăcut cerințele justiției. Arareori se întâmplă ca un avocat să achite din buzunarul său suma cerută pentru păcatele clientului său. Or, Domnul nostru exact asta a făcut. Dar, ceea ce e și mai remarcabil este faptul că a plătit pentru ele prin jertfirea Sa personală.

Ioan adaugă că El este jertfa intrutotul capabilă să satisfacă cerințele justiției **nu numai pentru ale noastre, ci și pentru ale**

lumii întregi. Asta nu înseamnă că întreaga lume este mântuită, ci doar că lucrarea Domnului Isus are o valoare *suficientă* pentru a mântui toată lumea, dar devine *eficientă* pentru a-i mântui doar pe cei care realmente își pun încrederea în El. Tocmai pentru faptul că lucrarea Sa este suficientă pentru toți oamenii poate fi oferită evanghelia întregii lumi. Dar dacă toți oamenii ar fi mântuiți automat, n-ar mai fi nevoie să li se predice evanghelia.

Este interesant că inscripția așezată deasupra Domnului Isus pe cruce a fost scrisă în ebraică — limba poporului ales al lui Dumnezeu — și în greacă și în latină, limbile principale de circulație în toată lumea cunoscută la acea vreme. Astfel s-a vestit lumii întregi că Isus Cristos este un Mântuitor suficient pentru toți oamenii de pretutindeni.

III. SEMNELE DISTINCTIVE ALE CELOR DIN CADRUL PĂRTĂȘIEI CREȘTINE: ASCULTAREA ȘI DRAGOSTEA (2:3-11)

2:3 Ioan se pregătește acum să enumere semnele distinctive ale celor care se află în cadrul părtășiei creștine. Primul semn este ascultarea. Noi putem avea asigurarea faptului că suntem în părtășie cu Dumnezeu dacă viața noastră este caracterizată de o dorință plină de iubire de a face voia Lui. Versetele acestea sunt îndreptate negreșit asupra gnosticilor, care pretindeau că dispun de cunoștințe superioare cu privire la Dumnezeu, dar nu prea manifestau vreun interes față de păzirea **poruncilor** Domnului. Ioan arată că o atare cunoaștere este searbădă și lipsită de valoare.

Ioan descrie ascultarea credinciosului în cele trei aspecte principale: păzirea **poruncilor Sale** (v. 3; păzirea *cuvântului Său* (v. 5); umblarea *după cum a umblat El* (v. 6). Asistăm astfel la o progresie clară în gândire. A **păzi poruncile Sale** înseamnă a asculta de învățăturile Domnului Isus așa cum se găsesc acestea în NT. A **păzi cuvântul Lui** înseamnă nu doar ascultarea de ceea ce este scris, ci și dorința de a face ceea ce știm că-l este plăcut Lui. A **umbla cum a umblat El** este expresia deplină a normei prescrise de Dumnezeu pentru copiii Lui; înseamnă a trăi cum a trăit Isus.

2:4 Ioan nu lasă să se înțeleagă că viața creștină s-ar compune dintr-o ascultare impecabilă de voia lui Dumnezeu, ci, mai degrabă, că creștinul va dori în mod obișnu-

it să **păzească poruncile Lui** și să facă acele lucruri care-l sunt plăcute Lui. Ioan privește aici linia generală a vieții cuiva. Dacă cineva spune că îl cunoaște pe Dumnezeu, dar **nu păzește poruncile Lui**, atunci e limpede că nu spune **adevăru**l.

2:5 Pe de altă parte, când păzim **cuvântul Lui, dragostea lui Dumnezeu este desăvârșită** în noi. **Dragostea lui Dumnezeu** nu se referă la dragostea noastră pentru Dumnezeu, ci, mai degrabă, la dragostea Lui pentru noi. Gândul care se desprinde de aici este că **dragostea lui Dumnezeu** față de noi și-a atins țelul atunci când păzim **cuvântul Lui**. Și-a realizat scopul și a ajuns la punctul final, producând ascultarea de El.

2:6 Prin urmare, oricine **spune că rămâne în El trebuie să umble și el cum a umblat** Domnul Isus. Viața Lui, așa cum ne este înfățișată în evangheliile, este modelul nostru de urmat, îndrumarul nostru. Dar nu este o viață pe care s-o putem trăi în virtutea propriilor noastre energii și forțe, ci ea poate fi trăită numai în puterea Duhului Sfânt. Nouă ne revine responsabilitatea de a-l preda Lui viața noastră în întregime și fără rezerve, permițându-l să-și trăiască viața în noi și prin noi.

2:7 Un alt semn distinctiv al credincioșilor adevărați este dragostea pentru frați. Ioan spune că asta nu e o **nouă poruncă** pe care o prezintă el, ci o **poruncă veche** pe care au avut-o ei de la început. Cu alte cuvinte, Domnul Isus și-a învățat ucenicii să se iubească unii pe alții încă de la începutul slujbei Sale pământești.

Gnosticii mereu făceau paradă de învățăturile lor, prezentându-le ca fiind noi. Dar apostolul își îndeamnă cititorii să pună toate lucrurile la încercare în lumina învățăturii Domnului Isus pe care ne-a predat-o când a trăit pe pământ. Există întotdeauna pericolul de a ne îndepărta de la ceea ce era **la început**.¹ Ioan spune: „Întoarceți-vă la început și veți ști ce este adevărat.”

2:8 Dar această poruncă nu este doar o poruncă veche, ci, într-o anumită privință, este și **nouă**. Când Domnul Isus S-a aflat pe pământ, El nu numai că și-a învățat ucenicii să se iubească unii pe alții, dar le-a dat o pildă vie de urmat cu privire la învățatura Sa. Viața Lui a fost caracterizată de dragoste pentru alții. Porunca a fost astfel **adevărată în El** când S-a aflat El aici jos, pe pământ. Dar acum există și un sens în care vechea poruncă este nouă. În cadrul actualei dispensații, e **adevărată** nu doar în

Domnul Isus, ci și în credincioși. Creștinii aceștia fuseseră cândva niște păgâni, care trăiau cuprinși de ură și patimi. Dar acum ei exemplificau și întruchipau măreția lege a dragostei în însăși viața pe care o trăiau.

Astfel **întunericul se împrăștie** ori de câte ori oamenii primesc lumina evangheliei. Întunericul nu a biruit cu totul, doar pentru faptul că mulți oameni nu au venit la Cristos, ci Cristos, **lumina adevărată strălucește deja** și ori de câte ori păcătoșii vin la El sunt mântuiți, după care își iubesc frații de credință.

2:9-11 În versetele 9-11 avem contrastul dintre dragostea care este falsă și dragostea adevărată. Dacă cineva mărturisește că este creștin și totuși îi **urăște** pe cei care sunt cu adevărați creștini, acesta este un indiciu sigur al faptului că un atare om **este în întuneric până acum**. Sintagma aceasta de la urmă arată că nu e vorba aici de un creștin care a alunecat de la credință. Ci omul respectiv stăruie în condiția în care s-a aflat dintotdeauna: aceea de om nemântuit. Pe de altă parte, cel **care** în mod caracteristic **își iubește fratele rămâne în lumină și în el nu este nici un prilej de poticnire**. Asta ar putea însemna că omul în sine nu este în pericol de a se poticni sau că nu-i va face pe alții să se poticnească. Ambele interpretări sunt valabile. Dacă creștinul trăiește cu adevărat în legătură cu Domnul, lumina va lumina propria sa cărare și nimeni nu va fi ofensat din pricina vreunei discrepanțe între mărturisirea lui și trăirea în practică a mărturisirii. Gnosticii nutreau o ură neimpăcată față de cei ce erau fideli cuvântului lui Dumnezeu, asta dovedind că erau **în întuneric** și că umblau **în întuneric** și că nu știau încotro se îndreaptă, pentru că întunericul le-a orbit ochii.

Ca și când ar dori să ilustreze dragostea frățească despre care tocmai a vorbit, apostolul face acum o pauză, pentru a transmite salutări calde celor ce sunt membri în familia lui Dumnezeu.

IV. ETAPE ALE CREȘTERII ÎN CADRUL PĂRȚĂȘIEI (2:12-14)

2:12 Mai întâi, el îmbrățișază întreaga familie, adresându-i-se cu apelativul: **copilașilor**.² Aici nu este vorba de vârstă sau de evoluție spirituală. Ioan se adresează tuturor celor care sunt ai Domnului, așa cum reiese din restul versetului: **fiindcă păcatele vă sunt iertate pentru Numele Lui**. Or, acest

fapt este valabil în cazul tuturor creștinilor. Este minunat să știm că avem, de pe acum, completa iertare a păcatelor noastre. Observați, de asemenea, că **păcatele noastre sunt iertate pentru Numele Lui**. De dragul lui Cristos ne iartă Dumnezeu păcatele.

2:13 **Țații (părinții)** sunt descriși aici ca unii care L-au cunoscut pe Cel care este de la început, adică credincioșii maturi care au cunoscut părtașia dulce a Fiului lui Dumnezeu, fiind satisfăcuți în El. **Tinerii** din cadrul familiei spirituale sunt caracterizați de vigoare și de biruință în luptă, această perioadă fiind marcată de conflicte și de împotriviri față de vrăjmașul. **Tinerii.... îl biruie pe cel rău** pentru că au învățat secretul biruinței, anume: „Nu eu, ci Cristos trăiește în mine.“ **Copilașii** sunt pruncii în credință, care poate nu prea știu multe, dar îl cunosc pe **Tatăl**.

2:14 Când Ioan se adresează pentru a doua oară țărilor, adresarea e identică cu prima, pentru că ei au realizat maturitatea în experiența spirituală. Din nou el se adresează tinerilor ca unora care sunt tari în Domnul și în puterea tăriei Lui. Ei l-au biruit pe cel rău intrucât **cuvântul lui Dumnezeu rămâne în ei**. Domnul Isus a putut să-l învingă pe Satan în pustie citând Scriptura. Asta subliniază importanța de a ne hrăni în permanență din Biblie și de a avea mereu la îndemână versete din Cuvântul Domnului cu care să respingem atacurile Satanei.

V. DOUĂ PERICOLE CE AMENINȚĂ PĂRȚĂȘIA: LUMEA ȘI ÎNVĂȚĂTORII FALȘI (2:15-28)

În versetele 15-17 găsim un puternic avertisment să ne păzim de lume și de toate căile ei false. Poate că acest text a fost adresat în primul rând tinerilor, pentru care lumea prezintă un interes și o atracție deosebite, dar, în același timp, este o prevenire valabilă pentru toți copiii Domnului. Lumea din acest context nu este planeta pe care trăim sau creația naturală din jurul nostru, ci sistemul pe care l-a clădit omul în efortul de a atinge fericirea fără Cristos. Aici s-ar putea include lumea culturii, a operei, artei, educației — pe scurt, orice sferă în care Domnul Isus nu este iubit și nu este primit. Cineva a definit-o drept: „societatea umană în măsura în care este clădită pe principii greșite, fiind caracterizată de dorințe josnice, valori false și egoism.“

2:15, 16 Ni se atrage atenția foarte

lămurit să nu iubim lumea sau lucrurile care sunt în lume, pentru simplul motiv că iubirea lumii nu este compatibilă cu dragostea manifestată pentru Tatăl. Tot ce ne oferă lumea poate fi descris în cuvintele: pofta cărnii, pofta ochilor și mândria vieții. Pofta cărnii se referă la apetiturile trupești senzuale ce emană din firea noastră rea. Pofta ochilor se aplică la dorințele rele cum ar fi cele ce izvorăsc din ceea ce vedem în jurul nostru. Mândria vieții este ambiția nesfântă de a ne etala pe noi înșine și de a ne încunună de glorie. Aceste trei elemente ale spiritului lumesc sunt ilustrate prin păcatul Evei. Pomul era bun de mâncat — aici este **pofta cărnii**. Pomul era plăcut la vedere — aici este **pofta ochilor**. Și pomul era de dorit să-l faci pe cineva înțelept — aceasta descriind **mândria vieții**.

După cum *diavolul* s-a opus lui *Cristos*, tot așa *lumea* este antagonică *Tatălui*. Ape-titul, avariția și ambiția **nu sunt de la Tatăl, ci din lume**. Spiritul lumesc este dragostea pentru lucrurile trecătoare. Inima omenească nu-și poate găsi niciodată satisfacție în lucruri.

2:17 Lumea trece și pofta ei. Când o bancă este pe ducă, oamenii înțelepți nu vor depune bani în ea. Când temelă se clatină, ziditorii înțelepți nu mai continuă construcția. A te concentra asupra lumii acesteia este ca și când ai încerca să rearanjezi scaunele pe puntea Titanicului. Tot așa, oamenii înțelepți nu trăiesc pentru o **lume care trece**. **Dar cine face voia Tatălui rămâne în veac**. Este **voia lui Dumnezeu** ca să ne izbăvească de ispita lucrurilor **trecătoare**. Apropo, acesta a fost versetul care l-a călăuzit o viață întreagă pe marele evanghelist D. L. Moody, fiind inscripționat pe piatra funerară de la mormântul lui: „Cine face voia lui Dumnezeu rămâne în veac.“

2:18 Un alt test prin care se pot cunoaște cei din cadrul părtășiei creștine este testul doctrinei, al învățaturii. Tema aceasta e introdusă printr-un avertisment adresat celor care sunt prunci în *Cristos* să se ferească de învățătorii falși. Cei care sunt tineri în credință sunt cu deosebire susceptibili minciunilor lui **Anticrist**. Cititorii scrisorii lui Ioan au fost învățați că înainte de venirea lui *Cristos* se va ivi un **Anticrist** care se va da drept *Cristosul*. După cum evenimentele viitoare își anunță sosirea prin umbrele pe care le proiectează, tot așa înainte de ivirea lui **Anticrist** mulți anticriști se vor arăta.

Aceștia sunt învățătorii falși care oferă un *cristos fals* și o *evanghelie falsă*. Este remarcabil de notat că perioada în care trăim se caracterizează prin existența multor culte deraiate, care îl tăgăduiesc pe *Cristos* și toate acestea aduc mărturie faptului că venirea *Mântuitorului* este aproape.

2:19 Învățătorii aceștia falși au fost cândva oameni care s-au numit creștini, care s-au asociat cu apostolii. Dar în inima lor ei nu erau una cu adevărații credincioși, dovedind aceasta prin faptul că au ieșit din mijlocul părtășiei. **Dacă ar fi fost dintre ai noștri, ar fi rămas cu noi**. Aici aflăm că credința adevărată întotdeauna are calitatea permanenței. Dacă un om s-a născut cu adevărat din nou, va rămâne în *Domnul*. Asta nu înseamnă că suntem mântuiți prin faptul că rezistăm până la capăt, ci doar că cei care rezistă până la capăt sunt mântuiți cu adevărat. Învățătorii aceștia falși **au ieșit ca să se arate că nu toți sunt dintre ai noștri**.

2:20 Dar asta ridică întrebarea: „Cum poate un credincios tânăr distinge între adevăr și neadevăr?“ Răspunsul îl găsim în faptul că avem **ungerea din partea Celui Sfânt și...** știm **toate** și această **ungere** se referă la *Duhul Sfânt* și este **din partea Celui Sfânt**, *Domnul Isus Cristos*. Când cineva este mântuit, el sau ea primește *Duhul Sfânt*, Care locuiește în acea persoană. El îl invrednicește pe credincios să discearnă între adevăr și rătăcire. Când Ioan le spune tinerilor săi cititori: „**aveți ungera din partea Celui Sfânt și știți toate**“,³ cuvintele sale nu trebuie luate în sens absolut. Ioan nu spune că ei posedă cunoaștere perfectă, ci, mai degrabă, că au capacitatea de a recunoaște lucrurile adevărate de cele neadevărate. Astfel, până și cel mai tânăr și mai simplu credincios are capacitatea de a discerne lucrurile divine, capacitate de care un filosof nu dispune. Creștinul poate vedea mai mult când se află pe genunchi decât va putea vedea omul lumesc, când se ridică pe vârfurile picioarelor. În domeniul fizic, când un prunc se naște, el este inzeștrăat cu toate facultățile rasei umane. El are ochi, mâini, picioare și creier. Deși acestea toate nu sunt încă dezvoltate, personalitatea copilului este intactă. Tot așa este și când se naște cineva din nou. În clipa aceea, el dispune de toate facultățile ce-i vor sta la dispoziție de-a lungul vieții, chiar dacă acestea urmează să cunoască în viitor posibilități nebanuite de dezvoltare.

2:21 Ioan nu a scris pentru că cititorii săi ar fi fost în necunoștință de cauză cu privire la adevăr, ci mai degrabă pentru că ei cunoșteau adevărul iar el voia să le reamintească faptul că **nici o minciună nu este în adevăr**. Gnosticii predau doctrine contrare cuvântului lui Dumnezeu, acestea fiind, deci, minciuni. Principala minciună vehiculată de ei, aflată la baza învățăturilor lor, era tăgăduirea faptului că Isus este Cristosul. După cum s-a arătat în introduce-re, ei predau că Isus a fost doar un om și că Cristosul ar fi venit asupra Sa la botezul Lui. Desigur, asta e o mare minciună răspândită de unele din cultele deraiate din vremea noastră. De la un capăt la altul al ei Biblia insistă asupra faptului că Isus al NT este DOMNUL (Iehova) al VT. Prin urmare, nu este corect să se afirme că Cristosul a venit asupra lui Isus, ci afirmația corectă este că Isus este Cristosul.

2:22 Ioan are grijă să arate că a nega Dumnezeuirea Domnului **Isus** înseamnă a o nega și pe aceea a **Tatălui**. Unor oameni le place să creadă că se închină lui Dumnezeu, dar nu vor să aibă nimic de a face cu Domnul Isus Cristos. Apostolul spune: „**Acela este anticristul care tăgăduiește pe Tatăl și pe fiul.**”

2:23 La Ioan 8:19, 42 Isus spune că cei care nu au recunoscut Dumnezeuirea Lui și nu L-au iubit nu L-au cunoscut nici pe Tatăl și nici nu L-au avut pe El de Tată. În mod similar, Ioan spune: „**Oricine tăgăduiește pe Fiul nu-L are nici pe Tatăl. Cine îl mărturisește pe Fiul îl are și pe Tatăl.**” Aici avem adevărul minunat privitor la unitatea dintre **Tatăl și Fiul**. Nu poți să-L ai pe **Tatăl** dacă nu-L ai și pe **Fiul**. Este mesajul de care ar trebui să țină seama toți unitarienii, scientologii creștini, musulmanii, moderniștii, martorii lui Iehova și iudeii.

2:24 Creștinii tineri se pot păzi de învățătorii falși ascultând de următorul mesaj: **Ceea ce ați auzit de la început, aceea să rămână în voi**. Asta se referă la învățăturile Domnului Isus și ale tuturor apostolilor Săi. Siguranța noastră deplină stă în alipirea noastră de cuvântul lui Dumnezeu. Toate trebuie să le punem la încercare prin proba: „Ce spun Scripturile cu privire la acest lucru?” Dacă o învățătură nu este în acord cu Biblia, atunci trebuie s-o respingem. După cum obișnuia să spună Dr. Ironside: „Dacă e nouă, nu e adevărată; iar dacă e adevărată, nu e nouă.”

2:25 Când rămânem în doctrina crești-

nă, dăm dovadă de realitatea credinței noastre. Iar **făgăduința** acelei credinței este **viața veșnică**. Când îl acceptăm pe Domnul Isus, primim însăși viața Sa, adică **viața veșnică** și viața aceasta ne învrednicește să punem la încercare toate doctrinele noi și discutabile.

2:26, 27 Ioan le-a scris în felul acesta tinerilor credincioși cu privire la învățătorii falși cu scopul de a-i preveni. El nu se teme deloc cu privire la rezultatul final, când își aduce aminte că cititorii săi au **primit... ungera... de la Domnul Isus**. După cum s-a arătat deja, **ungerea** este Duhul Sfânt și aici aflăm că **Duhul Sfânt rămâne în voi**. Este o afirmație pozitivă, conform căreia, după ce a fost primit Duhul Sfânt, El nu va mai fi luat de la credincios. Pentru că am primit Duhul Sfânt, nu avem **nevoie** să ne **învețe cineva**. Asta nu înseamnă că nu avem nevoie de învățători creștini în cadrul bisericii. Dumnezeu ne-a purtat de grijă în această privință, asigurându-ne învățătorii creștini, cum se arată la Efeseni 4:11. Ci înseamnă că creștinul nu are nevoie de nici o învățătură cu privire la adevărul lui Dumnezeu, în afară de aceea care se găsește în Cuvântul lui Dumnezeu. Având Cuvântul lui Dumnezeu în mâinile noastre și Duhul lui Dumnezeu în inimile noastre, noi avem tot ce ne trebuie pentru a fi instruiți în adevărul lui Dumnezeu.

2:28 Ioan se adresează tuturor **copiilor** iubiți din familia lui Dumnezeu, îndemnându-i să rămână în El pentru ca atunci când Se va arăta El, noi să avem încredere și să nu rămânem de rușine înaintea Lui la venirea Lui. Pronumele personal **noi** se referă la apostoli iar învățătura este aceea că dacă creștinii cărora li s-a adresat Ioan nu vor rămâne statornici, urmându-L cu credincioșie pe Domnul, atunci apostolii care i-au condus la Cristos vor rămâne de rușine la venirea lui Cristos. Versetul acesta subliniază importanța lucrării de aprofundare care trebuie neapărat desfășurată în viața celor care au răspuns inițial apelurilor din cadrul adunărilor de evanghelizare. De asemenea sugerează posibilitatea de a rămâne de rușine la venirea lui Cristos.

VI. SEMNELE DISTINCTIVE ALE CELOR DIN CADRUL PĂRȚĂȘIEI (CONT.): NEPRIHĂNIREA, DRAGOSTEA ȘI ÎNCREDEREA PE CARE LE CONFERĂ (2:29-3:24)

2:29 A patra trăsătură caracteristică a

celor care aparțin familiei creștine este **ne-prihănirea (dreptatea)**. Cunoaștem din domeniul fizic principiul conform căruia odrasla se aseamănă cu părinții care i-au dat viață. Tot așa este și în domeniul spiritual. **Oricine practică dreptatea (neprihănirea) este născut din Dumnezeu.** Întrucât Dumnezeu este **drept**, înseamnă că tot ce face El este drept și, prin urmare, oricine este **născut din El** este drept. Aceasta e logica de netăgăduit a lui Ioan.

3:1 Gândul de a te naște din Dumnezeu îl umple de uimire pe Ioan și astfel el îi îndeamnă pe cititori să privească minunata **dragoste** care ne-a adus în sânul familiei lui **Dumnezeu**. Dar **felul de dragoste** al lui Dumnezeu se manifestă prin faptul că ne-a adus în familia Sa ca și **copii**. „**Iată cu ce fel de dragoste ne-a înzestrat Dumnezeu, ca să ne numim copiii ai lui Dumnezeu!**”⁴

Actualmente, în umblarea noastră zilnică între oameni, **lumea** nu ne recunoaște drept copiii ai lui Dumnezeu. Oamenii din lume nu ne înțeleg pe noi, nici felul nostru de comportare. Într-adevăr, lumea nu L-a înțeles nici pe Domnul Isus când S-a aflat aici jos pe pământ. „El era în lume și lumea a fost creată prin El și lumea nu L-a cunoscut. El a venit la ai Săi și ai Săi nu L-au primit.” Întrucât avem aceleași trăsături caracteristice cu Domnul Isus, nici noi nu ne putem aștepta ca lumea să ne înțeleagă.

3:2 Înțelegi sau neînțelegi, **acum** noi **suntem însă copiii ai lui Dumnezeu** și asta e garanția că vom avea parte în viitor de slavă. **Nu s-a arătat încă ce vom fi. Dar știm că, atunci când Se va arăta Cristos vom fi ca El, pentru că Îl vom vedea așa cum este.** Asta nu înseamnă că vom fi în cer ca Isus *din punct de vedere fizic*. Domnul Isus va avea propria Sa înfățișare și va purta de-a lungul întregii veșnicii cicatricile rănilor suferite la Calvar. Noi credem că fiecare din noi va avea propriile sale trăsături distinctve, fiind recunoscuți ca atare. Biblia nu ne învață că toți vom fi la fel în cer sau că nu se vom distinge deloc între noi. Dar din punct de vedere moral vom fi ca Domnul Isus Cristos. Vom fi eliberați pe veci de posibilitatea întinării, de păcat, de boală, de înstrăinare și de moarte.

Și cum se va realiza această minunată transformare? Răspunsul este că printr-o singură privire la Cristos se va realiza acest lucru. **Căci Îl vom vedea așa cum este.** Procesul devenirii noastre tot mai mult după chipul lui Cristos se desfășoară încă

de pe acum, din viața actuală, pe măsură ce Îl privim prin credință în cuvântul lui Dumnezeu. Dar atunci procesul va fi desăvârșit întru totul, când Îl vom vedea **așa cum este**: pentru că a-L vedea pe El înseamnă a fi ca El.

3:3 **Oricine are nădejdea aceasta de a-L vedea pe Cristos și de a fi ca El se curățește, după cum El este curat.** Creștinii recunosc de multă vreme faptul că nădejdea în întoarcerea iminentă a lui Cristos are o influență sanctificatoare asupra vieții credinciosului, care nu dorește să facă nici un lucru de care s-ar rușina dacă ar fi suprins făcându-l în momentul revenirii lui Cristos. Observați că se spune: „**se curățește, după cum El (Cristos) este curat.**” Nu se spune „după cum El (Cristos) Se curățește.” Domnul Isus niciodată nu a trebuit să Se curățească, întrucât El este curat. În cazul nostru, este un proces gradual. În cazul Lui, este un fapt.

3:4 Opusul curățirii îl găsim în versetul patru: „**Oricine practică păcatul practică și fărădelegea; și păcatul este fărădelege.**” Termenul **practică** traduce grecescul *poieō (face)*. Este vorba de o comportare permanentă, exprimată la timpul prezentul continuu. Se poate avea păcat și dacă nu există lege. Păcatul era în lume în intervalul de timp de la Adam la Moise, înainte de a fi fost dată legea lui Dumnezeu. Astfel nu este tocmai exact să se afirme că „sin is a transgression of the law” („păcatul este o transgresiune sau încălcare a legii”), cum s-a tradus în versiunea din 1611 a versiunii KJV, ci, mai degrabă, că **păcatul este fărădelege**. Este nesupunere față de Dumnezeu, dorința de a-ți face propria ta voie, de a refuza să recunoști pe Domnul ca Suveran de drept. În esență, înseamnă a-ți pune propria voință mai presus de voința lui Dumnezeu. Este opoziția față de Persoana Vie care are dreptul de a fi ascultată.

3:5 Un creștin nu poate continua să păcătuiască fără întrerupere, întrucât asta ar constitui o totală negare a scopului pentru care a venit Domnul Isus în lume. **El S-a arătat ca să ia păcatele noastre.** Prin urmare, a continua să păcătuiești înseamnă a trăi în totală nesocotire a motivului intrării Sale.

Din nou, un creștin nu poate continua în păcat, întrucât asta ar însemna să tăgăduiască pe Cel al cărui nume Îl poartă. **În El nu este [nici un] păcat.** Acesta este unul din cele trei pasaje cheie din NT care tratează

umanitatea fără păcat a Domnului Isus Cristos. Petru ne spune că: „El *nu a comis* nici un păcat.“ Pavel ne spune că: „El *n-a cunoscut* nici un păcat.“ Iar Ioan, ucenicul care L-a cunoscut pe Domnul într-un mod deosebit de apropiat, adaugă propria sa mărturie: „În El *nu este* nici un păcat.“

3:6 Oricine rămâne în El nu păcătuiește. Oricine păcătuiește nici nu L-a văzut, nici nu L-a cunoscut. Versetul acesta arată contrastul dintre credinciosul adevărat și omul care nu s-a născut niciodată din nou. Se poate afirma cu certitudine despre credinciosul adevărat că el nu păcătuiește la nesfârșit, că nu rămâne în păcat. Ioan nu se referă aici la cazuri izolate de păcătuire, ci, mai degrabă, la un comportament constant, habitual și caracteristic de păcătuire. Versetul acesta nu presupune că atunci când un creștin comite un păcat, își pierde mântuirea. Mai degrabă, afirmă că atunci când cineva păcătuiește în mod obișnuit, se poate deduce că nu a fost niciodată regenerat (născut din nou).

Aici se naște însă o întrebare: „Când devine un păcat „obișnuit“, „habitual“? De câte ori trebuie să comită cineva un păcat, pentru ca acesta să devină o comportare caracteristică?“ Ioan nu răspunde la această întrebare subînțeleasă. Mai degrabă, el îl pune pe credincios în gardă, lăsând asupra creștinului obligativitatea de a dovedi care este realitatea.

3:7 Deși gnosticii făceau mare paradă de cunoștințele lor, ei manifestau o mare neglijență față de felul în care își trăiau viața, ceea ce-l determină pe Ioan să adauge: „**Copilașilor, nimeni să nu vă înșele! Cine practică dreptatea este drept, așa cum El însuși este drept.**“ Nu trebuie să existe nici o confuzie în această privință: un om nu poate avea o viață spirituală și, în același timp, să trăiască în păcat. Pe de altă parte, un om va putea practica neprihănirea doar având natura Aceluia care este **drept (neprihănit)**.

3:8 Unii copii se aseamănă atât de mult cu părinții încât nu ai putea să-i pierzi într-o mulțime. Exact așa este cu copiii lui Dumnezeu și copiii diavolului. **Cine practică păcatul este de la diavolul, căci diavolul păcătuiește de la început.** Din nou observați accentul pus pe cuvântul „practică“. Diavolul păcătuiește de la început (adică încontinuu, aceasta fiindu-i comportarea caracteristică), adică de când a început să păcătuiască. Toți copiii lui îl urmează pe

această cale largă. Trebuie adăugat aici că oamenii devin copiii lui Dumnezeu prin nașterea din nou, dar nu există nici o naștere în legătură cu copiii diavolului. Un om devine copilul diavolului prin simpla imitare a comportării acestuia, dar nimeni nu se naște copil al diavolului.

În contrast cu aceasta, venirea Domnului a avut scopul de a **nimici** (sau anula) **lucrările diavolului**. Domnul putea să-l distrugă pe diavol cu un singur cuvânt, dar a procedat altfel, venind în această lume ca să sufere, să-și verse sângele și să moară, pentru a anula **lucrările diavolului**. Dacă pe Mântuitorul L-a costat atât de mult pentru a îndepărta păcatul, care ar trebui să fie atitudinea celor care s-au încrezut în El ca Mântuitor al lor?

3:9 Versetul nouă repetă imposibilitatea celui care s-a născut din Dumnezeu de a continua în păcat. Unii cercetători ai Bibliei cred că acest verset se referă la noua natură a credinciosului și că dacă vechea natură poate păcătui, cum, de fapt, și face, noua natură nu poate păcătui. Dar noi credem că aici apostolul pune în contrast din nou omul născut din nou cu cel nenăscut din nou, referindu-se la comportarea permanentă sau habituală. Credinciosul nu are obiceiul de a păcătui. El nu rămâne cu îndărătnicie în păcat.

Motivul este faptul că **sămânța Lui rămâne în el**. Există între cercetătorii Bibliei destul de multe dezacorduri de opinie și cu privire la sensul acestei sintagme. Unii cred că această **sămânță** se referă la noua natură, alții la Duhul Sfânt iar alții la cuvântul lui Dumnezeu. Toate aceste opinii sunt valabile și, prin urmare, pot constitui explicația corectă. Noi optăm pentru opinia conform căreia **sămânța** se referă la viața nouă care este dăruită credinciosului la convertirea sa. Avem așadar afirmația conform căreia viața divină **rămâne în credincios, el fiind în siguranță pe veșnicie**. Dar în loc să fie o scuză pentru creștin ca acesta să se bălăcească în păcat, siguranța lui veșnică este garanția faptului că nu va continua în păcat. **El nu poate păcătui în mod obișnuit pentru că s-a născut din Dumnezeu.** Această relație divină exclude posibilitatea ca el să rămână în păcat, ca mod de viață.

3:8 Iată dar a patra trăsătură distinctivă a **copiilor lui Dumnezeu și a copiilor diavolului**. Cei care nu practică neprihănirea nu sunt de la Dumnezeu. Nu există

teren neutru. Nu există nici o categorie de oameni care să aparțină și uneia, și celeilalte tabere. Copiii lui Dumnezeu se cunosc după viețile lor neprihănite.

3:10b, 11 În această secțiune avem o continuare a celui de-al doilea test prin care se cunosc cei ce aparțin familiei lui Dumnezeu: testul **iubirii** — aceasta fiind o continuare a pasajului de la 2:7-17. De la începutul dispensației creștine, s-a propovăduit că **dragostea** de frați este o obligație divină. Termenul **dragoste** nu e folosit aici în sens de prietenie sau simplă afecțiune umană, ci de **dragoste divină**. Este vorba de a-i iubi pe alții cum ne-a iubit și Cristos. De fapt, acest lucru nu poate fi realizat cu propriile noastre puteri, ci numai prin puterea Duhului Sfânt.

3:12 Ioan revine la prima consemnare a unui om care nu și-a iubit fratele. **Cain** a dovedit că a **fost de la cel rău** prin faptul că și-a ucis fratele, Abel. Motivul care a stat la baza acțiunii sale este prezentat în cuvintele: „**faptele lui au fost rele iar ale fratelui au fost drepte.**“

3:13 Este un principiu de bază al vieții omenești că răutatea urăște dreptatea și așa se explică de ce **lumea îl urăște** pe credincios. Viața neprihănită a creștinului pune în evidență răutatea necredinciosului. Acestuia din urmă nu-i place deloc să fie scos la lumină și, în loc să-și îndrepte comportarea rea, caută să distrugă lumina care i-a demascat viața de păcat. Ar fi nerezonabil ca o persoană să distrugă un liniar sau un echer, doar pentru că pune în evidență cât de strâmbă este linia care a tras-o el.

3:14 **Noi știm că am trecut din moarte la viață, pentru că iubim pe frați.** Este un fapt remarcabil că atunci când cineva este mântuit, are o atitudine total diferită față de creștini. Este una din modalitățile prin care primește asigurarea că a fost mântuit. Cine nu iubește un copil adevărat al lui Dumnezeu poate să tot spună cu gura că este creștin, pentru că Biblia afirmă răspicat că el **rămâne în moarte**. Dintotdeauna a fost mort duhovenicește și așa a rămas și acum.

3:15 În ochii lumii, ura nu este o faptă reprobabilă, dar Dumnezeu o numește ucidere. Și, dacă stăm bine să ne gândim, așa și este ura: ucidere în embrion, căci există sâmburele sau motivația uciderii, chiar dacă actul propriu-zis nu s-a consumat încă. Astfel **oricine își urăște fratele este un ucigaș**. Când Ioan spune că **nici un**

ucigaș nu are viața veșnică rămânând în el, el nu spune prin asta că un ucigaș nu poate fi mântuit, ci subliniază doar faptul că un om care în mod caracteristic își urăște semenii este un ucigaș potențial, nefiind mântuit.

3:16 Domnul nostru Isus ne-a dat exemplul suprem de **dragoste** când **Și-a dat viața pentru noi**. Cristos este pus aici în contrast cu Cain. El ne dă dragostea în expresia ei sublimă. Într-un sens, dragostea este invizibilă, dar o vedem prin felul ei de a se manifesta. La crucea de la Calvar, vedem dragostea adevărată. Ioan trage de aici învățămintele potrivit cărora și noi trebuie să ne dăm viața pentru frații noștri. Asta înseamnă că viața noastră trebuie să fie un șir neîntrerupt de dăruire în folosul altor credincioși și că trebuie să fim gata să murim pentru ei, dacă va fi nevoie. Majoritatea dintre noi nu vom fi niciodată chemați să murim pentru alții, dar fiecare din noi poate manifesta dragostea de frați prin împărțirea bunurilor sale materiale cu cei nevoiași — exact ideea subliniată de versetul 17.

3:17 Dacă versetul 16 sugerează limita maximă a dăruirii noastre pentru frații noștri, versetul 17 o sugerează pe cea minimă. Ioan spune răspicat că nu e creștin cel care își vede fratele în nevoi și refuză să-i pună la dispoziție cele necesare acoperirii nevoilor sale. Asta nu justifică însă acțiunea de a da fără nici un discernământ tuturor, pentru că este posibil să-i faci rău unui om dându-i bani cu care acesta va cumpăra lucruri ce nu-i vor face bine. Dar versetul ridică întrebări răscolitoare cu privire la acumularea de către creștini a unor mari averi.

3:18 **Lumea nu trebuie s-o iubim cu vorba, nici cu limba, ci cu fapta și cu adevărul.** Cu alte cuvinte, nu trebuie să fie doar o chestiune de afecțiune, nici o expresie a ceea ce nu este, în realitate, adevărat. Ci dragostea aceasta trebuie să se manifeste sub forma unor fapte de milostenie și dragostea noastră trebuie să fie autentică, iar nu prefăcută.

3:19 Prin exercitarea acestei iubiri active și reale față de frații noștri, noi vom cunoaște că suntem din adevăr și ne vom liniști inimile când ne vom înfățișa înaintea lui în rugăciune.

3:20 **Fiindcă dacă ne condamnă inima noastră, Dumnezeu este mai mare decât inima noastră și cunoaște toate lucrurile.** Subiectul aici este atitudinea cu care venim

înaintea lui Dumnezeu în rugăciune. Versetul acesta poate fi înțeles în două moduri.

Mai întâi, **dacă inima noastră ne condamnă, Dumnezeu este mai mare decât inima noastră** în sensul că El este mai mare în *compasiune*. Deși s-ar putea ca noi să fim cuprinși de sentimente întese de nevrednicie, Dumnezeu știe însă că, în esența noastră, noi Îl iubim și că-i iubim pe copiii Lui. El știe că noi suntem ai Săi, în pofida scâdințelor și păcatelor noastre.

Cealaltă interpretare este că **dacă inima noastră ne condamnă, Dumnezeu este mai mare decât inima noastră** în chestiunea *judecării*. Pe când noi înșine ne cunoaștem păcatele într-un mod foarte mărginit, Dumnezeu le cunoaște în mod deplin și absolut. El știe tot ce este condamnabil în viața noastră, pe când noi nu știm decât în parte. Noi înclinăm spre această ultimă interpretare, deși ambele sunt valabile și, prin urmare, posibile.

3:21 Avem aici atitudinea celui care are cugetul curat înaintea lui Dumnezeu. Nu că persoana respectivă ar fi trăit fără păcat, ci a fost gata imediat să-și mărturisească și să se lase de păcatele sale. Făcând așa, persoana respectivă are **încredere** înaintea lui Dumnezeu și îndrăzneală în rugăciune. Astfel, **dacă nu ne condamnă inima noastră, avem îndrăzneală la Dumnezeu**.

3:22 Și orice cerem primim de la El, pentru că păzim poruncile Lui și facem acele lucruri care sunt plăcute înaintea Lui. A păzi poruncile lui înseamnă a rămâne în El. A trăi într-o relație intimă și vitală cu Mântuitorul. Când suntem într-o asemenea părtășie cu El, facem din voia Lui voia noastră. Prin Duhul Sfânt, El ne umple cu cunoștința voii Sale. Într-o asemenea stare, noi nu vom mai cere vreun lucru care să fie contrar voii lui Dumnezeu. Când cerem după voia Lui, **primim de la El** lucrurile pe care le-am cerut.

3:23 Porunca lui Dumnezeu este ca noi să credem în Numele Fiului Său Isus Cristos și să ne iubim unii pe alții, cum ne-a dat El poruncă. Asta pare să rezume toate poruncile NT, căci ni se vorbește despre îndatorirea noastră de zi cu zi față de Dumnezeu și față de semenii noștri creștini. Prima noastră îndatorire este de a ne încrede în Domnul Isus Cristos. Apoi, datorită faptului că credința adevărată se exprimă printr-o conduită corectă, trebuie să ne iubim unii pe alții. Aceasta este o dovadă a credinței mântuitoare.

Observați aici și în alte versete că Ioan folosește pronumele personale **El** și **Lui** cu referire atât la Dumnezeu, cât și la Domnul Isus Cristos, fără să se oprească să explice la care din Ei se referă. El îndrăznește să facă acest lucru întrucât Fiul este în mod tot atât de adevărat Dumnezeu cât este și Tatăl, și nu este o cutezanță nepermisă să se refere la Amândoi în aceeași rostire.

3:24a Prima parte a versetului 24 încheie secțiunea privitoare la dragoste ca test prin care se cunosc copiii lui Dumnezeu: **Acum cine păzește poruncile Lui rămâne în El și El în el**. A asculta de El înseamnă a rămâne în El și cei care rămân în El sunt asigurați de prezența Lui necurmată în ei.

3:24b Și prin asta știm că El rămâne în noi, prin Duhul pe care ni l-a dat El. Subiectul încrederii este introdus prin afirmația că asigurarea rămânerii lui Dumnezeu în noi ne parvine prin Duhul Sfânt. Toți credincioșii au Duhul Sfânt. El este Cel care îi călăuzește în tot adevărul și-i învrednicește să discearnă eroarea.

VII. NEVOIA DE A DISCERNE ÎNTRE ADEVĂR ȘI RĂTĂCIRE (4:1-6)

4:1 După ce L-a menționat pe Duhul Sfânt, Ioan își aduce aminte că există și alte **duhuri** în lume astăzi și că copiii lui Dumnezeu au nevoie să fie preveniți cu privire la ele. Astfel el îl atenționează pe credincios să nu dea crezare oricărui duh. Termenul **duh** se referă probabil aici la învățători, dar nu numai la ei. Doar pentru că cineva vorbește despre Biblie, Dumnezeu și Isus nu înseamnă că este un copil adevărat al lui Dumnezeu. Noi avem datoria să cercetăm **duhurile, dacă sunt de la Dumnezeu, căci au ieșit în lume mulți proroci mincinoși**. Aceștia sunt oameni care afirmă că acceptă creștinismul, dar în realitate propovăduiesc o cu totul altă evanghelie.

4:2 Ioan prezintă testele propriu-zise prin care pot fi dovediți acești oameni. Marele test la care poate fi supus un învățător este să-l rogi să răspundă la întrebarea: „Ce crezi despre Cristos?” **Orice duh care mărturisește că Isus Cristos a venit în trup este de la Dumnezeu**. Nu se pune atât de mult accent pe mărturisirea faptului istoric propriu-zis, că Isus S-a născut în lume în trup uman, cât pe mărturisirea cu privire la o Persoană vie în prezent, **Isus Cristos... venit în trup**. Este mărturisirea care Îl recunoaște pe **Isus ca Cristos** întrupat. Și mărturisirea Lui înseamnă a te pleca

înaintea Lui ca Domn al vieții tale. Acum dacă îl veți auzi pe cineva prezentându-L pe Domnul Isus ca adevăratul Cristos al lui Dumnezeu, veți ști că vorbește prin Duhul lui Dumnezeu. Duhul lui Dumnezeu îi cheamă pe oameni să-L recunoască pe Isus Cristos ca domn și să-și predea viața Lui. Duhul Sfânt întotdeauna îl proslăvește pe Isus.

4:3 Și orice duh care nu mărturisește pe Isus Cristos venit în trup nu este de la Dumnezeu.⁵ Așa se pot depista învățătorii falși, prin faptul că nu-L mărturisesc pe Isusul descris în versetul precedent. Este duhul lui Anticrist, despre care s-a profetizat și care chiar este acum în lume. Există astăzi mulți care sunt dispuși să facă afirmații acceptabile despre Isus, dar nu vor să-L mărturisească însă ca Dumnezeu Întrupat. Ei vor spune că Cristos este „divin”, dar nu și aceea că El este *Dumnezeu*.

4:4 Credincioșii smeriți pot birui pe acești învățători falși, pentru că ei au Duhul Sfânt în lăuntrul lor și El îi învrednicește să depisteze abaterile de la adevăr și să refuze să asculte de ele.

4:5 Învățătorii falși sunt din lume și de aceea sursa tuturor cuvintelor lor provine din lume. Lumea este izvorul tuturor învățăturilor lor și, prin urmare, lumea îi ascultă. Asta ne amintește că aprobarea lumii nu este un test al valabilității învățăturilor cuiva. Dacă un om nu dorește decât să fie popular, tot ce trebuie să facă este să vorbească asemenea lumii, dar dacă voințe să fie credincios față de Dumnezeu, trebuie să fie gata să înfrunte dezaprobarea lumii.

4:6 În versetul 6, Ioan vorbește ca reprezentant al apostolilor, spunând: „Noi suntem din Dumnezeu. Cine îl cunoaște pe Dumnezeu ne ascultă.” Asta înseamnă că toți cei care sunt născuți cu adevărat din Dumnezeu vor accepta învățătura apostolilor, așa cum se găsește în NT. Pe de altă parte, cei care nu sunt din Dumnezeu refuză mărturia NT sau caută să adauge la ea sau s-o amestece cu alte învățături.

VIII. SEMNELE DISTINCTIVE ALE CELOR DIN CADRUL PĂRTĂȘIEI (CONT.): (4:7-5:20)

A. Dragostea (4:7-21)

4:7, 8 Aici Ioan reia tema iubirii fraților noștri, subliniind că dragostea este o îndatorire, în acord cu caracterul lui Dumnezeu. După cum s-a arătat deja, Ioan nu are în vedere dragostea comună tuturor oamenilor,

ci iubirea manifestată față de copiii lui Dumnezeu care a fost sădită în cei ce au fost născuți din nou. **Dragostea este de la Dumnezeu** în ce privește originea ei și **oricine iubește a fost născut din Dumnezeu și-L cunoaște pe Dumnezeu. Cine nu iubește nu L-a cunoscut pe Dumnezeu, pentru că Dumnezeu este dragoste.** Nu se spune că Dumnezeu iubește, deși acest lucru este adevărat. Dar Ioan subliniază că **Dumnezeu este dragoste.** Dragostea este însăși natura Sa. În sensul cel mai adevărat al cuvântului, nu există dragoste decât aceea care își regăsește izvorul în El. Cuvintele: „**Dumnezeu este dragoste**” fac cât toate limbile de pe pământ sau din cer. G. S. Barrett le numește:

...cele mai mărețe cuvinte rostite vreodată în limbajul omenesc, cele mai înălțătoare cuvinte din întreaga Biblie.... Este imposibil să sugerăm chiar și la modul cel mai schițat posibil tot ce cuprind aceste cuvinte, căci nici o ființă omească și nici un intelect creat nu a pătruns și nu va pătrunde vreodată tâlcul lor insondabil; noi însă putem afirma cu reverență că această singură propoziție despre Dumnezeu cuprinde cheia tuturor lucrărilor și căii lui Dumnezeu... taina creației... răscumpărării... și Ființei lui Dumnezeu Însuși.⁶

4:9, 10 În versetele următoare avem o descriere a manifestării dragostei lui Dumnezeu la cele trei timpuri. La trecut, ea s-a manifestat față de noi ca păcătoși prin darul singurului Său fiu născut (4:9-11). În prezent, se manifestă față de noi ca sfinți prin faptul că locuiește în lăuntrul nostru (4:12-16). În viitor, se va manifesta față de noi prin faptul că ne va da îndrăzneală în ziua judecării.

Așadar, mai întâi, avem dragostea lui Dumnezeu față de noi ca păcătoși. **Dumnezeu L-a trimis pe singurul Său fiu născut în lume ca noi să trăim prin El și să fie ispășire⁷ pentru păcatele noastre.** Noi eram morți, având trebuință de viață, și eram vinovați, având trebuință de ispășire. Sintagma „**Singurul Său Fiu născut**” poartă în sine ideea unei relații unice ce n-ar putea fi împărțită de nici un alt fiu. Asta face dragostea lui Dumnezeu cu atât mai remarcabilă, ca El să-și fi trimis unicul Fiu în lume ca noi să trăim prin El.

Dragostea lui Dumnezeu nu ne-a fost arătată pentru că noi L-am fi iubit mai întâi pe El, căci nu L-am iubit. De fapt, am fost

dușmanii Lui; L-am urât. Cu alte cuvinte, El nu ne-a iubit pentru că noi L-am iubit pe El, ci ne-a iubit în pofida neîmpăcatului nostru antagonism față de El. Și cum Și-a arătat dragostea? Trimițându-L pe Fiul Său ca ispășire pentru păcatele noastre. Ispășire înseamnă satisfacere, împlinire sau rezolvare a problemei păcatului.

Unii liberali ar dori să separe dragostea lui Dumnezeu de lucrarea răscumpărătoare a lui Cristos. Ioan le leagă însă, arătând că între ele nu există nici cea mai mică contradicție. Denney comentează:

Observați răsunătorul paradox din acest verset, anume că Dumnezeu este în același timp iubitor și plin de mânie și că dragostea Lui asigură ispășirea care îndepărtează de la noi mânia Sa. Așadar, departe de a găsi vreun contrast între iubire și ispășire, apostolul nu-i poate transmite nimănui vreo idee despre dragoste decât îndreptându-i privirea spre ispășire.⁸

4:11 Ioan impune asupra noastră lecția unei atari iubiri: „**Preciubiților, dacă Dumnezeu ne-a iubit astfel, trebuie să ne iubim și noi unii pe alții.**” Cuvântul „dacă” de aici nu exprimă îndoiala, ci e folosit cu sensul de „întrucât”. Întrucât Dumnezeu Și-a revărsat dragostea asupra noastră, celor care suntem copiii Lui, atât de mult, și noi trebuie să-i iubim pe cei care sunt împreună cu noi membri ai familiei Sale binecuvântate.

4:12, 13 Dragostea lui Dumnezeu se manifestă față de noi în vremea de acum prin faptul că locuiește în noi. Apostolul spune: „**Nimeni nu L-a văzut pe Dumnezeu vreodată. Dacă ne iubim unii pe alții, Dumnezeu rămâne în noi și dragostea Lui este desăvârșită în noi.**” La Ioan 1:18 citim: „Nimeni nu L-a văzut pe Dumnezeu vreodată. Singurul Fiul născut, care este în sânul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut.” În evanghelia lui Ioan vedem că Dumnezeuul nevăzut este făcut cunoscut lumii prin Domnul Isus Cristos. Aici avem sintagma: „**nimeni nu L-a văzut pe Dumnezeu niciodată**”, care se repetă în evanghelia lui Ioan. Dar acum Dumnezeu este făcut cunoscut lumii nu prin Cristos, căci El a revenit în cer, ci prin credincioși. Cât de cutremurător este, prin urmare, gândul că noi trebuie să constituim răspunsul lui Dumnezeu la nevoia omului de a-L vedea! Și când ne iubim unii pe alții, dragostea Lui este desăvârșită în noi. Asta înseamnă

că dragostea lui Dumnezeu față de noi și-a atins țelul. Noi nu am fost niciodată rânduți de Dumnezeu să fim terminale ale binecuvântărilor lui Dumnezeu, ci doar canale, prin care aceste binecuvântări să se reverse mai departe spre alții. Dragostea lui Dumnezeu ne este dată nu pentru ca noi s-o ținem îngrădită în noi, ci ca ea să fie turnată prin noi spre alții. Când ne iubim într-adevăr în acest fel, asta e o dovadă a faptului că suntem în El și El este în noi și că suntem părtași ai **Duhului Lui**. Trebuie să ne oprim aici ca să ne minunăm de prezența Sa în noi și de prezența noastră în El.

4:14 Ioan adaugă acum mărturia cetei de apostoli: „**Și noi am văzut și mărturisim că Tatăl L-a trimis pe Fiul ca să fie Mântuitorul lumii.**” Aceasta este marea declarație despre iubirea divină în acțiune. „**Tatăl L-a trimis pe Fiul**” descrie spectrul nemărginit al lucrării lui Cristos. W. E. Vine a scris că „spectrul misiunii Sale a fost tot atât de nemărginit ca omenirea și doar nepocăința și necredința omului au delimitat efectul ei real.”⁹

4:15 Binecuvântarea de a-L avea pe Însuși Dumnezeu locuind în noi este privilegiul tuturor celor care mărturisesc că **Isus este Fiul lui Dumnezeu**. Din nou, aici avem nu doar mărturisirea unei aserțiuni intelectuale, ci o mărturisire ce angajează întreaga persoană a unui om față de Domnul Isus Cristos. Nu există relație mai apropiată pentru o persoană decât aceea în care omul respectiv rămâne în Dumnezeu și Dumnezeu rămâne în el. Ne este greu să vizualizăm o atare relație, dar am putea-o compara, în domeniul natural, cu un vâtrai așezat într-un foc, cu un burete aflat în apă sau cu un balon în aer. În fiecare caz, obiectul este într-un element iar elementul este în obiect.

4:16 Și noi am cunoscut și am crezut dragostea pe care o are Dumnezeu față de noi. Dumnezeu este dragoste; și cine rămâne în dragoste și Dumnezeu rămâne în el. Dumnezeu este dragoste și dragostea aceea trebuie să-și găsească un obiect. Obiectul special al dragostei lui Dumnezeu este compania celor care s-au născut în familie. Dacă vreau să fiu în părtașie cu Dumnezeu, trebuie să-i iubesc pe cei pe care îi iubeste El.

4:17 Dragostea a fost desăvârșită printre noi în asta. Nu că dragostea noastră ar fi desăvârșită, ci dragostea lui Dumnezeu este desăvârșită cu noi. Ioan ne

poartă acum în viitor, când vom sta înaintea Domnului. O vom face cu **îndrăzneală** și încredere, sau cu groază și cutremur? Răspunsul este că acest lucru se va petrece cu **îndrăzneală** sau încredere, pentru că dragostea desăvârșită a rezolvat problema păcatului odată pentru totdeauna. Motivul încrederii noastre în ziua aceea este redat prin cuvintele: „**pentru că așa cum este El, așa suntem și noi în lumea aceasta.**” Domnul Isus este acum în cer, având judecata în urma Sa. El a venit în lume o dată și a suferit pedeapsa pe care o meritam noi pentru păcatele noastre. Dar El a isprăvit lucrarea de răscumpărare și acum nu va mai trebui să se ocupe de chestiunea păcatului. **Cum este El, așa suntem noi în lumea aceasta.** Adică, păcatele noastre au fost judecate pe crucea Golgotei și noi putem cânta acum cu încredere:

Moartea și judecata sunt în urma mea,
Harul și gloria îmi stau înainte;
Toate talazurile L-au împresurat pe Isus,
Acolo și-au consumat toată puterea.

— *Doamna J. A. Trench*

După cum judecata este de acum trecută pentru El, tot așa și noi suntem dincolo de puterea condamnării de a mai putea avea vreun efect asupra noastră.

4:18 Pentru că am ajuns să cunoaștem dragostea lui Dumnezeu, nu avem nici o frică, că vom pieri. **În dragoste nu este frică, ci dragostea desăvârșită izgonește frica.** Dragostea Lui desăvârșită este cea care izgonește frica. Eu sunt asigurat mai întâi de toate de dragostea Domnului, pentru că El Și-a trimis Fiul să moară pentru mine. În al doilea rând, eu știu că El mă iubește pentru că locuiește în mine în momentul de față. În al treilea rând, eu pot privi viitorul cu încredere, lipsit de orice frică. Cu adevărat, **frica presupune chin și cine se teme n-a fost făcut desăvârșit în dragoste.** Cele Zece Porunci îl obligă pe om să-L iubească pe Dumnezeu și pe aproapele său, dar legea nu a putut produce această dragoste. Atunci cum a putut obține Dumnezeu această dragoste pe care o cerea neprihănirea Sa? El a rezolvat problema trimițându-L pe Fiul Său ca să moară pentru noi. O dragoste atât de minunată ne atrage, la rândul ei, inimile spre El. Noi spunem: „Tu ai săngerat și ai murit pentru mine; de acum înainte Eu voi trăi pentru Tine.”

4:20 Ioan subliniază zădărnicia de a

spune că cineva Îl iubește pe Dumnezeu, urându-și, în același timp, fratele. Pe măsură ce spițele se apropie de centrul roții, ele se apropie și unele de altele. Tot așa și noi, pe măsură ce ne apropiem tot mai mult de Domnul, îi vom iubi tot mai mult pe frații noștri credincioși. De fapt, nu-L iubim pe Domnul cu nimic mai mult decât îi iubim pe cei mai umili dintre urmașii Lui. Ioan demonstrează imposibilitatea de a-L iubi pe Dumnezeu, pe Care nu L-am văzut, dacă nu-i iubim pe frații noștri, pe care i-am văzut.

4:21 Ioan își încheie secțiunea repetând **porunca pe care o avem de la El: cine iubește pe Dumnezeu trebuie să-și iubească și fratele.**

B. Doctrină sănătoasă (5:1a)

Ioan încheie aici testele vieții, revenind la testul doctrinei sau al credinței, cum l-am mai putea numi. În primele trei versete, ni se dau rezultatele credinței, după cum urmează: mai întâi, nașterea divină, apoi dragostea pentru Dumnezeu și apoi dragostea pentru semenii noștri credincioși și, în fine, ascultarea de poruncile lui Dumnezeu. Mai întâi de toate, așadar, avem nașterea divină: **Oricine crede că Isus este Cristosul este născut din Dumnezeu.** Credința din acest verset nu este doar acceptarea unei realități cu intelectul nostru, ci predarea cu toată ființa cuiva lui Isus ca și Cristosul.

C. Dragostea și ascultarea pe care le produce (5:1b-3)

5:1b Dacă am fost cu adevărat **născuți din Dumnezeu**, atunci Îl vom iubi. Și nu numai atât, dar îi vom iubi și pe copiii Lui. E bine să observăm aici că trebuie să-i iubim pe toți credincioșii și nu doar pe aceia dintr-o anumită confesiune pământească sau adunare particulară.

5:2, 3 Al patrulea rezultat al credinței este ascultarea de **poruncile** lui Dumnezeu. **Prin aceasta știm că-i iubim pe copiii lui Dumnezeu, când Îl iubim pe Dumnezeu și păzim poruncile Lui.** Cei care sunt cu adevărat mântuiți vor fi caracterizați de dorința de a face voia lui Dumnezeu. Dragostea noastră pentru Dumnezeu se exprimă prin ascultarea noastră de bună voie de poruncile Lui. Domnul Isus a spus: „Dacă Mă iubiți, păziți poruncile Mele.”

Când Ioan spune că **poruncile Lui nu sunt grele**, el nu vrea să spună că ele nu

sunt dificile, ci doar aceea că ele sunt înseși lucrurile pe care cei născuți din nou doresc din tot sufletul să le înfăptuiască. Când îi spui unei mame să aibă grijă de pruncul ei, nu faci altceva decât să-i reamintești de un lucru căreia ei îi place deja să-l facă. Poruncile Domnului sunt înseși lucrurile cele mai bune pentru noi, lucrurile în care natura noastră nouă își găsește toată plăcerea.

D. Credința care biruie lumea (5:4, 5)

5:4 În continuare aflăm secretul biruinței asupra lumii. Sistemul lumii acesteia este o monstruoasă schemă de ispitire, care în permanență încearcă să ne îndepărteze de Dumnezeu și de ceea ce este etern, căutând să ne ocupe timpul și gândurile cu ceea ce este vremelnic și senzual. Oamenii lumii sunt complet absorbiți de lucrurile ce țin de timp și de simțuri. Ei au devenit victime ale lucrurilor trecătoare.

Numai omul care este născut din Dumnezeu biruie cu adevărat lumea, întrucât prin credință el este în stare să se ridice deasupra lucrurilor pieritoare ale acestei lumi, văzând lucrurile în perspectiva lor adevărată: cea eternă. Astfel cel care biruie cu adevărat lumea nu este marele savant sau filozof sau psiholog, ci credinciosul simplu care își dă seama că lucrurile ce se văd sunt temporare și că lucrurile care nu se văd sunt eterne. O vedere a slavei lui Dumnezeu pe chipul lui Isus are darul de a face ca toată gloria acestei lumi să pălească.

5:5 Cum am văzut, subiectul acestei secțiuni este credința ca test al vieții veșnice. Ioan tocmai a menționat că cel care biruie este cel care crede că Isus este Fiul lui Dumnezeu. Acum el merge mai departe, expunând adevărul cu privire la lucrarea Domnului Isus Cristos.

E. Doctrina sănătoasă (5:6-12)

5:6 El spune: „**Acesta este Cel care a venit prin apă și sânge.**“ Multe discuții s-au ivit în legătură cu înțelesul acestor cuvinte. Unii cred că **apa și sângele** se referă la ceea ce a țâșnit din coasta Mântuitorului (Ioan 19:34). Alții cred că **apa** se referă la Duhul lui Dumnezeu iar că **sângele** se referă la sângele vărsat la Golgota. Iar alții cred că este o referire la nașterea naturală, în cadrul căreia **apa și sângele** sunt prezente. Noi am dori să sugerăm o a patra interpretare, care ține cont în mod deosebit de erezia gnosticilor, pe care apostolul caută să-o combată în această epistolă.

Cum s-a arătat mai înainte, gnosticii credeau că Cristos a venit asupra lui Isus la botezul Său și că L-a părăsit înainte de Patimile Sale, adică în Grădina Ghetsimane. Cu alte cuvinte, susțin ei: „Cristos nu a murit pe cruce, ci doar Isus omul.“ Dar această interpretare deposează, desigur, lucrarea Sa de orice valoare ispășitoare pentru păcatele altora. Noi sugerăm că Ioan se referă la **apă** în mod emblematic pentru botezul lui Isus iar la **sânge** ca simbol al morții Sale ispășitoare. Acestea au fost cele două puncte terminus ale lucrării Sale publice. Ioan spune că Isus a fost tot atât de deplin Cristosul când a murit pe cruce ca și când a fost botezat în Iordan. **Acesta este Cel care a venit prin apă și prin sânge** — **nu numai prin apă** (fapt pe care gnosticii erau pregătiți să-l conceedă), **ci prin apă și prin sânge**. Se pare că inima omeanească caută în permanență să se descotorosească de doctrina ispășirii. Oamenii ar fi dispuși să-L accepte pe Domnul Isus ca Omul desăvârșit, ca Exemplul ideal, care ne-a dat un minunat cod de conduită morală. Dar Ioan insistă aici că Domnul Isus nu este doar Omul Desăvârșit, ci și Dumnezeu desăvârșit și că Același care a fost botezat în râul Iordan și-a dat viața ca jertfă pentru păcătoși. Oamenii Îi spun lui Cristos: „Dă-Te jos de pe cruce și vom crede în Tine.“ Dacă ar putea elimina, cumva, din gândirea lor crucea, ar fi cu adevărat fericiți. Dar Ioan spune: „Nu așa. Căci nu puteți să-L aveți pe Domnul Isus Cristos în afară de lucrarea Sa perfectă de răscumpărare de la Calvar.“

Duhul este Cel care mărturisește, fiindcă Duhul este adevărul. Asta înseamnă că Duhul Sfânt al lui Dumnezeu întotdeauna mărturisește adevărul cu privire la Domnul Isus pe care l-a desfășurat Ioan. El depune mărturie că Cristos a venit nu numai prin apă, ci cu apă și cu sânge, pentru că acesta este adevărul lui Dumnezeu.

5:7, 8 Întotdeauna este o pricină de tulburare pentru unii creștini devotați să afle că părți din versetele 7 și 8, așa cum se găsesc în versiunile KJV și NKJV, se află, în realitate, doar într-un mănunchi de manuscrise grecești ale NT.¹¹ Dar asta nu afectează cu nimic adevărul inspirației acestor Scripturi. Unii oameni cred că este important să păstrăm aceste cuvinte în textul sacru, deoarece ele menționează cele Trei Persoane ale Sfintei Treimi. Dar adevărul Trinității nu depinde doar de acest pasaj, ci

se găsește în multe alte porțiuni din Scripturi.

După ce a prezentat în versetele precedente Persoana și lucrarea lui Cristos, Ioan se ocupă în continuare de vrednicia și probitatea credinței în El, spunând că **sunt trei care aduc mărturie** (cuvintele: „pe pământ” nu trebuie incluse): **Duhul, apa și sângele; și acești trei sunt una în mărturia lor.** Deși cuvântul lui Dumnezeu trebuie să ne fie de ajuns, ca bază a credinței, El ne face concesiia de a ne da o mărturie triplă cu privire la adevăr. Mai întâi, **Duhul** lui Dumnezeu depune mărturie adevăratului potrivit căruia Isus Cristos este Dumnezeu și că El este singurul Mântuitor din lume. Mărturia Duhului se găsește în cuvântul scris al lui Dumnezeu.

Apoi există mărturia apei. Noi credem că asta se referă la ceea ce s-a întâmplat la botezul Domnului Isus. Cu ocazia aceluși eveniment, Dumnezeu a deschis cerurile și a proclamat public: „Acesta este Fiul meu preaiubit, în care Îmi găsesc toată plăcerea.” Astfel Dumnezeu Tatăl a adăugat propria Sa mărturie la cea a lui Dumnezeu Duhul, cu privire la Persoana lui Cristos.

În fine, avem mărturia **sângelui**. Pe cruce, Domnul Isus a adus mărturie cu privire la El Însuși că este Fiul lui Dumnezeu. Nimeni nu l-a luat viața de la El, ci El Și-a dat-o singur. Dacă ar fi doar un om, El n-ar fi putut face aceasta. Sângele Domnului Isus Cristos mărturisește că problema păcatului a fost rezolvată odată pentru totdeauna spre satisfacția lui Dumnezeu. Toți acești trei martori sunt în acord, sunt una în mărturia lor. Adică, ei sunt uniți în mărturia cu privire la perfecțiunea Persoanei și lucrării lui Cristos.

5:9 În acest punct Ioan aduce un argument puternic: „**Dacă primim mărturia oamenilor, mărturia lui Dumnezeu este mai mare.**” În viața de zi cu zi, la tot pasul acceptăm cuvântul semenilor noștri. Dacă nu l-am accepta, activitățile economice și industriale ar fi pe dată sistate iar viața socială nu și-ar putea desfășura cursul. Noi acceptăm mărturia oamenilor, care însă ar putea să fie eronată sau chiar înșelătoare. Dar dacă procedăm astfel în viața de toate zilele, cu cât mai mult ar trebui să ne încredem în cuvântul lui Dumnezeu, care nu poate greși și nu poate minți. Este cel mai irațional lucru să nu crezi în Dumnezeu. Mărturia Lui este absolut credibilă.

5:10 Când un om acceptă mărturia Lui

cu privire la Fiul Său, Dumnezeu pecetluiește adevărul, dându-i omului același mărturia Duhului în el însuși. Pe de altă parte, dacă un om refuză să creadă în Dumnezeu, îl face pe Dumnezeu mincinos; **pentru că n-a crezut mărturia pe care Dumnezeu a făcut-o despre Fiul Său.** Oamenii cred că pot accepta sau respinge mărturia cu privire la Cristos, dar Ioan vrea să-i înștiințeze că a o respinge înseamnă a-L acuza pe Dumnezeu de necinste.

5:11 Ioan rezumă acum mesajul creștin: „**Și mărturia este aceasta: că Dumnezeu ne-a dat viața veșnică și această viață este în Fiul Său.**” Ce adevăruri extraordinare sunt acestea! Anume că Dumnezeu le-a dat oamenilor viață veșnică și că sursa acestei vieți este în Fiul Său!

5:12 De aici se desprinde concluzia inevitabilă: **Cine Îl are pe Fiul are viață; cine nu-L are pe Fiul lui Dumnezeu nu are viață.** Învățătura este de neocolit: Viața veșnică nu se găsește în educație sau în filozofie sau în știință sau în facerea de fapte bune sau în religie sau chiar în biserică. Pentru a avea viață cineva trebuie să-L aibă pe Fiul lui Dumnezeu. Pe de altă parte, cine nu-L are pe Fiul lui Dumnezeu nu are viață, adică, nu are viața adevărată. **Viața veșnică** este inseparabilă de Isus Cristos.

F. Asigurare prin intermediul Cuvântului (5:13)

5:13 Am ajuns acum la porțiunea de încheiere a epistolei. Mai întâi, Ioan afirmă în termeni cât se poate de clari de ce a scris pasajele anterioare. Scopul este ca cei care **cred în numele Fiului lui Dumnezeu să știe că au viață veșnică.** Dacă posezi semnele distinctive ale celor care sunt copiii lui Dumnezeu, atunci poți ști că te-ai născut în familia lui Dumnezeu. Versetul acesta ne mai învață adevărul scump conform căruia siguranța mântuirii vine prin cuvântul lui Dumnezeu. Ioan a scris aceste cuvinte pentru ca oamenii să știe că au viața veșnică. Cu alte cuvinte, Scripturile au fost scrise pentru ca cei care cred în Domnul Isus să aibă *asigurarea* că sunt mântuiți. Nu mai e nevoie să sperie sau să ghicească sau să băjbaie în întuneric. Nu se pune problema de a face o presupunere că poate, poate ești mântuit. Ioan afirmă în maniera cea mai limpede posibilă că cei care cred cu adevărat în Domnul Isus pot ști că au viața veșnică.

G. Încrederea în rugăciune (5:14-17)

5:14, 15 Când știm că avem viața veșnică, e de prisos să mai amintim că ne putem duce înaintea Domnului cu încredere. Ioan descrie această încredere în versetele 14 și 15. Noi știm că dacă cerem ceva după voia lui Dumnezeu, El ne va asculta acele rugăciuni și le va da răspuns. Într-adevăr, ar trebui să ne temem să ne rugăm pentru vreun lucru care *nu* este după voia Lui. Poate că cineva va zice: „Dar cum pot eu cunoaște voia lui Dumnezeu?” În general, răspunsul este că voia lui Dumnezeu ne este revelată în Sfintele Scripturi și astfel trebuie să studiem cuvântul pentru ca să putem cunoaște mai bine care este voia lui Dumnezeu și cum ne putem ruga în mai mare cunoștință de cauză.

5:16 Ioan ne dă un exemplu în care credinciosul poate avea încredere în rugăciune, dar citează și un exemplu în care încrederea nu este posibilă. **Dacă vede cineva pe fratele său făcând un păcat care nu duce la moarte, să se roage și Dumnezeu îi va da viață pentru cei care nu comit un păcat ce duce la moarte.** Aici se pare că este vorba de un caz în care un creștin îl vede pe un alt creștin angajându-se într-o activitate păcătoasă. Nu este însă un păcat de natură să aducă moarte persoanei care-l săvârșește. Într-o atare situație, credinciosul poate cere refacerea persoanei care a greșit și Dumnezeu va da celui care s-a rugat viață pentru cei care nu comit păcat ce duce la moarte.

Pe de altă parte, există păcat care duce la moarte și apostolul spune: **Nu-i zic să se roage pentru acela.**

PĂCATUL CARE DUCE LA MOARTE

Este cu neputință să afirmăm cu certitudine definitivă ce anume este **păcatul care duce la moarte**. Prin urmare, cea mai sigură abordare este să enumerăm diversele interpretări acceptabile care i s-au dat, precizând apoi care este, în opinia noastră, cea mai corectă.

1. Unii cred că **păcatul care duce la moarte** se referă la păcatul în care un credincios persistă și pe care nu-l mărturișește. La 1 Corinteni 11:30 citim că unii au murit pentru că au luat Cina Domnului fără să se judece.

2. Alții cred că aici este vorba de păcatul uciderii. Dacă un creștin, într-un moment de mânie, se aprinde și-l omoară pe

cineva, atunci nu trebuie să avem libertatea de a ne ruga pentru eliberarea sa de pedeapsa cu moartea, pentru că Dumnezeu a afirmat deja că este voia Lui ca „oricine varsă sângele omului prin om să-i fie vărsat și sângele lui.”

3. Mai sunt și alții care cred că aici este vorba despre păcatul blasfemiei sau hulii împotriva Duhului Sfânt. Domnul Isus a spus că cei care au atribuit minunile săvârșite de El în puterea Duhului Sfânt lui Beelzebul, prințul demonilor, au comis păcatul ce nu se iartă și că nu mai este iertare pentru acest păcat, nici în veacul de acum, nici în cel viitor.

4. Alții cred că este o formă specială de păcat cum ar fi cel săvârșit de Moise sau de Aaron, de Anania și Safira, pe care Dumnezeu îl pedepsește cu o judecată sumară.

5. O ultimă explicație constă în faptul că aici ar fi vorba de păcatul apostaziei și noi credem că aceasta este explicația care corespunde cel mai adecvat contextului. Un apostat este unul care a auzit marile adevăruri ale credinței creștine, s-a convins pe plan intelectual că Isus este Cristosul, ba chiar a făcut o mărturie de creștinism, dar nu a fost măntuit cu adevărat. După ce a gustat lucrurile ce țin de creștinism, renunță apoi complet la aceste lucruri, repudiindu-L pe Domnul Isus Cristos. La Evrei 6 aflăm că acest păcat conduce la moarte. Cei care comit acest păcat nu mai au nici o scăpare, intrucât: „ei Îl răstignesc din nou pentru ei înșiși pe Fiul lui Dumnezeu și-L fac să fie batjocorit pe față.” Pe tot cuprinsul acestei epistole, Ioan a vorbit avându-i în vedere pe gnostici. Învățătorii aceștia falși făcuseră cândva parte din părtășia creștină. Ei se declaraseră credincioși. Ei cunoscuseră faptele privitoare la credință, dar apoi l-au întors spatele Domnului Isus, acceptând o învățătură care l-a negat complet Dumnezeirea și suficiența lucrării Sale de ispășire. Un creștin nu poate avea libertatea de a se ruga pentru refacerea unei asemenea persoane, intrucât Dumnezeu a indicat deja în cuvântul Său că oamenii aceștia au săvârșit păcatul care duce la moarte. †

5:15 Orice nedreptate este păcat, dar este un păcat care nu duce la moarte. Există deosebiri esențiale în gradele de **păcat** și există păcate care nu sunt de o natură și de o gravitate care să ducă la moarte.

H. Cunoașterea realităților spirituale

(5:18-20)

5:18 Începând cu versetul 18, Ioan începe procesul maiestuos al încheierii epistolei sale, reiterând marile certitudini ale credinței creștine. **Știm că oricine este născut din Dumnezeu nu păcătuiește.** De asta putem fi siguri: că cel care posedă natura divină nu practică încontinuu păcatul. Motivul ne este prezentat în continuare: **Căci cel care a fost născut din Dumnezeu se păzește¹² și cel rău nu se atinge de el.** Ca la 3:9, asta se referă la credinciosul adevărat care perseverează sau se păzește prin intermediul naturii divine. Numai o atare persoană rămâne neatinsă de cel rău.

5:19 Creștinul răspunde la cei care pretind că ar avea cunoștințe superioare în felul următor: **Noi știm că suntem din Dumnezeu și toată lumea zace sub dominația celui rău.** Ioan nu se sfiește să spună lucrurilor pe nume. El nu vede decât două sfere: în El sau **sub dominația celui rău.** Toți oamenii sunt fie mântuiți, fie pierduți și poziția lor depinde de relația lor cu Isus Cristos. Luați aminte la acest lucru, voi, gnosticilor!

5:20 Al treilea mare adevăr este cel al Întropării. **Noi știm că Fiul lui Dumnezeu a venit.** Aceasta e tema cu care și-a început Ioan epistola și cu care se pregătește acum să încheie. Venirea Domnului Isus ni l-a descoperit pe **Cel care este adevărat, adică Dumnezeu adevărat.** Dumnezeu Tatăl poate fi cunoscut doar prin Domnul Isus Cristos. „Singurul Fiu născut, care este în sânul Tatălui, El l-a făcut cunoscut.“ Apoi Ioan adaugă: **Și noi suntem în Cel Adevărat, adică în Fiul Său Isus Cristos.** Din nou, accentul cade pe faptul că numai în măsura în care suntem în Isus Cristos putem fi în Dumnezeu. „Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine.“ **Acesta este Dumnezeu adevărat și viața veșnică.** Cu alte cuvinte, Ioan propovăduiește ceea ce gnosticii tăgăduiau, anume că Isus Cristos este Dumnezeu și că viața veșnică se găsește numai în El.

IX. ÎNDEMNUL DE ÎNCHEIERE (5:21)

În fine, avem indemnul final al lui Ioan: **„Copilașilor, păziți-vă de idoli!“** Apostolul spune de fapt: „Păziți-vă de orice învățături care se opun acestor realități.“ El vrea ca credincioșii să se păzească de orice idei privitoare la Dumnezeu care se deosebesc de cele ce ne-au fost transmise de apostoli.

Isus Cristos este Dumnezeu. Orice alt gând este idolatrie. Aici Ioan nu se referă în principal la idoli sculptați din lemn. Un idol este un substitut sau un zeu fals care ia locul Dumnezeului adevărat. Aici un idol nu este atât de mult un lucru material, cât o învățătură falsă.

Arhiepiscopul Alexander a numit acest indemn: „o cutremurare elocventă“. Nu putem să ne imaginăm nici un limbaj care să prezinte mai adecvat o atare descriere și astfel încheiem comentariul acesta cu *elocventa cutremurare* a lui Ioan:

„Copilașilor, păziți-vă de idoli. Amin.“

NOTE FINALE

¹(2:7) Textul critic (NU) omite al doilea „de la început“.

²(2:12) Cuvântul *teknia* provine de la un termen cu sensul de *a naște* (copii). Diminutivul devine astfel: „mici născuți“, un echivalent exact al drăgălașului termen scoțian: „bairnies.“

³(2:20) Textele tradiționale (și majoritatea) redau textul: „voi știți toate lucrurile“ (*panta*). Textul critic (NU) îl redă: „voi toți (*pantes*) știți.“ Este ușor de observat de ce varianta dificilă a fost schimbată în varianta lesne de înțeles: „voi toți știți“.

⁴(3:1) Textul NU adaugă cuvintele: „Și noi suntem“.

⁵(4:3) Textul NU omite al doilea „că“ și „Cristos a venit în trup“.

⁶(4:7, 8) G. S. Barrett, *The First Epistle General of St. John*, pp. 170-173.

⁷(4:9, 10) *Ispășire* înseamnă satisfacerea sau îndeplinirea care s-a făcut pentru păcat prin intermediul unei jertfe. În original, cuvântul este intrudit cu temenul grec pentru „capacul îndurării“. Sub conducerea britanicului C. H. Dodd, s-a organizat o campanie reușită de combatere a termenului (și a doctrinei pe care o reprezintă), așa încât, urmând direcția liberaliei versiunii RSV, majoritatea traducerilor moderne ale Bibliei au schimbat cuvântul. Întrucât este un „cuvânt sănătos“ standard ce reprezintă un adevăr teologic, noi trebuie însă să-l păstrăm (cum procedează versiunile KJV și NKJV).

⁸(4:9, 10) James R. Denney, *The Death of Christ* („Moartea lui Cristos“), ediția a doua, pg. 276. Prima parte a citatului provine, după câte se pare, dintr-o ediție anterioară.

⁹(4:14) W. E. Vine, *The Epistles of John*, pg. 85.

¹⁰(4:19) Textul NU omite *pe El*.

¹¹(5:7, 8) Erasmus a adăugat aceste cuvinte la edițiile ulterioare ale NT grec, datorită presiunilor exercitate de papă (ele apar în Biblia oficială romano-catolică în latină, Vulgata). Doar patru manuscrise grecești de dată foarte recentă conțin aceste cuvinte. Prin urmare, nu e clar dacă trebuie să le folosim. Acei membri ai cultelor deviate care se duc din ușă în ușă, tăgăduind binecuvântata Trinitate, se grăbesc să scoată în evidență aceste fapte. Deci e bine să fim în cunoștință de cauză cu privire la această problemă.

¹²(5:18) Dacă se citește varianta din textul NU: „îl păzește pe el“ în loc de „se păzește“, atunci cuvintele: „Cel care s-a născut din Dumnezeu“ se vor referi la Cristos.

BIBLIOGRAFIE

Barrett, G. S. *The First Epistle General of St. John*. Londra: The Religious Tract Society, 1910.

Candlish, Robert S. *The First Epistle of John*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, n.d.

Findlay, George. *Fellowship in the Life Eternal*. Londra: Hodder & Stoughton, n.d.

Ironside, H. A. *Addresses on the Epistles of John*. New York: Loizeaux Bros., n.d.

Kelly, William. *An Exposition of the Epistles of John the Apostle*. Londra: T. Weston, 1905.

Law, Robert. *The Tests of Life*. Edinburgh: T & T Clark, 1909.

Marshall, I. Howard. *The Epistles of John (NIC)*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1978.

Mitchell, John G. *Fellowship: Three Letters from John*. Portland, Oregon: Multnomah Press, 1974.

Stott, John R. W. *The Epistles of John (TBC)*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1964.

Vine, W. E. *The Epistles of John: Light, Love, Life*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1970.

Westcott, Brooke Foss. *The Epistles of St. John*. Cambridge: The MacMillan Company, 1892.

A DOUA EPISTOLĂ A LUI IOAN

Introducere

„[A doua Ioan] ne prezintă un aspect inedit al Apostolului, arătându-ni-l ca păstor de suflete individuale.... Dacă este adresată unei biserici locale sau.... unei doamne creștine,... în folosul unor persoane particulare pentru care manifestă un interes deosebit de mare a expediat el această scrisoare.” — A. Plummer

I. Locul unic în Canon

Alături de 3 Ioan această scurtă notă e tot ce ne-a rămas din neprețuita corespondență *personală* a unuia din cei mai iubiți sfinți de la început, apostolul Ioan.

Uneori creștinii vor să știe cât de „deschiși” sau de „închiși” ar trebui să fie cu alții, în special cu cei care se declară credincioși. 2 și 3 Ioan răspund la această întrebare foarte practică. 2 Ioan arată importanța de a ține ușile casei (sau ale bisericii din casă) închise ereticilor; 3 Ioan ne îndeamnă să avem o „politică a ușilor deschise” cu privire la predicatorii și misionarii itineranți.

II. Paternitatea

Dovezile externe ale faptului că Ioan este cel care a scris epistola 2 Ioan sunt mai precare decât în cazul lui 1 Ioan, aceasta datorându-se dimensiunii și naturii particulare a epistolei. Irineu o citează, dar, asemenea altora, a crezut că face parte din 1 Ioan (împărțirea pe capitole și versete s-a făcut cu multe secole mai târziu). Origen s-a îndoit de această epistolă, dar Clement și Dionysius, ambii din Alexandria, au citat-o ca aparținând lui Ioan. Ciprian în mod special citează versetul 10 ca fiind scris de apostolul Ioan.

Dovezile interne constau în faptul că stilul și vocabularul sunt în armonie cu omologul lor din 1 și 3 Ioan. Chiar dacă 2 și 3 Ioan au un început diferit de cel al lui 1 Ioan, ele sunt atât de similare totuși încât puținii sunt aceia care neagă faptul că au ieșit cu toate de sub pana aceluiași autor și, se pare, cam în același timp.

Nu există motive care să ne oblige să ne îndoim de tradiția care i-a atribuit lui Ioan

epistola 2 Ioan (vezi Introducerea la 1 Ioan, pentru detalii suplimentare).

III. Data

Ca în cazul lui 1 Ioan, sunt posibile două perioade generale ca timp al apariției epistolei. Fie data timpurie (situată în anii 60), înainte de distrugerea Ierusalimului, fie o dată târzie (prin anii 85-90). Dacă prima variantă este cea corectă, atunci redactarea ei s-a făcut probabil la Ierusalim. Iar dacă cea din urmă este cea valabilă, atunci epistola a fost scrisă la Efes, unde apostolul și-a sfârșit alergarea pe acest pământ, la o vârstă apreciabilă.

IV. Fondul și tema

Fondul acestei epistole este misiunea larg răspândită a predicatorilor itineranți din cadrul bisericii primare, ce se practică și azi în unele cercuri. Acești evangheliști și vestitori ai Cuvântului erau găzduiți, hrăniți și uneori primeau bani de la creștinii și adunările vizitate de ei. Din nefericire, învățătorii falși și șarlatanii religioși au profitat imediat de acest sistem, folosindu-l ca mijloc de câștig nemuncit și de răspândire a ereziilor lor, cum ar fi gnosticismul (vezi Introducerea la 1 Ioan).

Dacă a fost important în veacul întâi ca apostolul să-i avertizeze pe creștini cu privire la pericolul ereticilor și al „profitorilor religioși”, oare ce ar spune apostolul Ioan astăzi, la vederea amalgamului de secte, culte derivate și religii false?

Tema centrală a lui 2 Ioan e că nu trebuie să cooperăm în nici un fel cu o persoană care răspândește învățături greșite cu privire la Persoana Domnului nostru (v. 10, 11).

SCHIȚA CĂRȚII

- I. SALUTUL APOSTOLULUI: HAR, ÎNDURARE ȘI PACE (v. 1-3)
 II. BUCURIA APOSTOLULUI: COPII ASCULTĂTORI (v. 4)
 III. ÎNDEMNUL SOLEMN AL APOSTOLULUI: UMBLAȚI ÎN DRAGOSTE (v.5,6)
 IV. PREOCUPAREA APOSTOLULUI: ÎNȘELĂTORII ANTICRIȘTI (v. 7-11)
 V. NĂDEJDEA APOSTOLULUI: CĂ VA PUTEA FACE O VIZITĂ PERSONALĂ (v. 12, 13)

Comentariu

I. SALUTUL APOSTOLULUI: HAR, ÎNDURARE ȘI PACE (v. 1-3)

V. 1 În 2 Ioan apostolul se prezintă drept **bătrânul**. Asta ar putea fi o referire la vârsta sa sau la poziția oficială deținută în cadrul bisericii. Cât privește vârsta, Ioan a fost ultimul dintre apostoli care a petrecut timp în compania Domnului Isus. Ca poziție oficială, negreșit el a fost un episcop sau supraveghetor. Astfel, nu suntem nevoiți să alegem una din două explicații, întrucât ambele sunt corecte.

Sintagma: „**Către aleasa doamnă**“ nu este lesne de explicat. Există trei concepții larg răspândite. (1) Unii cred că **aleasa doamnă** este biserica, numită în alte locuri din Scriptură Mireasa lui Cristos, sau o biserică locală. (2) Alții cred că Scrisoarea a fost adresată „către aleasa Kyria“ — numele ei fiind Kyria. Acesta ar putea fi echivalentul în greacă al termenului aramaic: Marta (ambele înseamnă „doamnă“).¹ (3) Alții cred că Ioan se adresează unei **doamne** creștine al cărei nume nu este precizat, care, alături de toți ceilalți credincioși, se află printre **aleșii** lui Dumnezeu — aleși în Cristos înainte de întemeierea lumii.

Noi preferăm ultima dintre interpretări și credem că este deosebit de semnificativ faptul că acest avertisment împotriva învățătorilor anti-creștini se găsește într-o scrisoare adresată unei femei. Păcatul a pătruns în lume prin înșelarea Evei de către Satan. „Femeia, fiind amăgită, a căzut în călcarea poruncii“ (1 Tim. 2:14). Pavel se referă la învățătorii falși care lansează apeluri deosebit de puternice la adresa femeilor. Astfel ei pătrund în case și le prind în mrejele lor pe „femeile credule, împovărate de păcate și stăpânite de felurite poftē“, care sunt dispuse să asculte pe oricine și totuși „nu pot ajunge niciodată la cunoștința adevărului“

(2 Tim. 3:6, 7). Chiar în zilele noastre membrii cultelor deraiate se duc pe la casele oamenilor în timpul zilei, când bărbatul este de obicei la serviciu. Copiii trebuie să fie și ei avertizați cu privire la pericolul învățătorilor falși.

Ioan afirmă că o iubește pe această **aleasă doamnă și... copiii ei... în adevăr**. Cei care sunt mântuiți se găesc într-o minunată părtășie, iubindu-i pe unii care, în alte împrejurări, nu i-ar fi iubit deloc, dacă nu ar fi fost dragostea lor comună pentru adevărul lui Dumnezeu. Adevărul lui Dumnezeu este cel care leagă inimile între ele — inimile celor **care au cunoscut adevărul**.

V. 2 **Datorită adevărului** are două explicații posibile. Poate să se refere la motivul pentru care îi iubim pe toți sfinții sau poate ne oferă motivul pentru care a scris Ioan această scrisoare. Ambele sunt sensuri valabile. **Adevărul care rămâne în noi și va fi cu noi pentru veți**. Aici **adevărul** se poate referi la: (1) Domnul Isus Cristos, ca spus: „Eu sunt... adevărul“ (Ioan 14:6); (2) la Duhul Sfânt: „Duhul este adevăr“ (1 Ioan 5:6; vezi Ioan 14:16, 17); sau (3) la Biblie. „Cuvântul Tău este adevărul“ (Ioan 17:17). Oare nu trebuie să ne oprim aici și să ne minunăm de faptul că suntem susținuți de aceștia Trei și că ei sunt cu noi pe veți?

V. 3 Salutul lui Ioan este „**Harul, îndurarea și pacea să fie cu voi**.“² **Harul** este favoarea nemeritată acordată celor care merită exact opusul. **Îndurarea** este compasiunea manifestată față de cei ce sunt vinovați și nenorociți. **Pacea** este relația armonioasă ce *decurge din harul și îndurarea* lui Dumnezeu. Toate aceste trei binecuvântări sunt **de la Dumnezeu Tatăl și de la Domnul Isus Cristos**. Tatăl este Izvorul

iar **Fiul** este Canalul. În plus, ei sunt în **adevăr și dragoste**, și niciodată pe cheltuiala oricăreia dintre aceste virtuți.

II. BUCURIA APOSTOLULUI: COPII ASCULTĂTORI (v. 4)

În acest punct, Ioan își exprimă bucuria să aștepte unii din **copiii** aleasei doamne **umblau în adevăr**. **Adevărul** nu este doar ceva în care trebuie să credem cu mintea, ci ceva care trebuie trăit în viața și comportarea noastră de zi cu zi. După cum Domnul Isus a fost întruparea vie a adevărului, tot așa El Se așteaptă ca viețile noastre să fie mărturie aduse **adevărului**.

III. ÎNDEMNUL SOLEMN AL APOSTOLULUI: UMBLAȚI ÎN DRAGOSTE (v.5,6)

V. 5 În versetele 5 la 9, apostolul pare să ne ofere un scurt rezumat al Primei sale Epistole. Acolo el a enumerat testele vieții. Acum, în versetele acestea, el repetă ultimele trei din aceste teste — testul **iubirii** (v. 5), testul **ascultării** (v. 6) și testul **doctrinei** (v. 7-9).

V. 6 Mai întâi, el le amintește cititorilor despre porunca de a **iubi** pe semenii lor credincioși. **Iubirea**, în esența ei, este aici dăruirea plină de abnegație în folosul altora. Nu este nicidecum atitudinea de felul: „Oare ce voi putea obține de la persoana aceasta?“, ci „Ce aș putea face pentru persoana respectivă?“. În acest caz, se va dovedi că **dragostea** este o umblare **după poruncile Sale**. Nu putem iubi cu adevărat, în sensul divin al cuvântului, dacă nu umblăm în ascultare de Domnul și de adevărul lui Dumnezeu.

IV. PREOCUPAREA APOSTOLULUI: ÎNȘELĂTORII ANTICRIȘTI (v. 7-11)

V. 7 Asta ne conduce la testul doctrinei. Marea întrebare care se pune este: „A devenit Dumnezeu cu adevărat Om în Persoana lui Isus Cristos?“ Răspunsul este un hotărât „Da!“ Gnosticii³ credeau că Cristosul divin a venit asupra lui Isus din Nazaret pentru un timp. Dar Ioan insistă că **Isus Cristos** a fost, este și în veci va fi Dumnezeu.

V. 8 Prin urmare, el își avertizează cititorii: „**Luați seama la voi înșivă, ca noi să nu pierdem lucrurile pentru care am lucrat, ci să primim o răsplată deplină.**“ *Cu alte cuvinte, rămâneți tari în adevărul*

privitor la Domnul Isus Cristos, pentru ca truda noastră în mijlocul vostru să nu fi fost în zadar și ca **noi** (apostolii și cei care le-au urmat) **să primim o răsplată deplină**.

V. 9 Când spune Ioan: „**Oricine transgresează⁴ și nu rămâne în doctrina lui Cristos**“, el se referă la învățătorii falși. A transgresa înseamnă a trece peste hotarele îngăduite. Este exact ceea ce fac cultele deraiate, pretinzând că posedă o nouă lumină și propovăduind doctrine pe care Dumnezeu nu ni le-a descoperit în Cuvântul Său. Eu nu rămân înăuntrul hotarelor revelației creștine, nu rămân în **învățatura (doctrina) lui Cristos**, adică, după toate probabilitățile, în învățăturile pe care **Cristos** Însuși le-a adus. Cuvintele ar mai putea putea însemna: tot ce ne învață Biblia *despre Cristos*. Apostolul subliniază în versetul 9 că un membru al unei secte deraiate poate pretinde că-L cunoaște pe Dumnezeu, dar dacă nu crede în Dumnezeirea absolută și în umanitatea absolută a Domnului Isus, el **nu Îl are pe Dumnezeu** deloc. Dumnezeu poate fi cunoscut doar prin Fiul Său. „Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine“ (Ioan 14:6).

V. 10, 11 Aici se află miezul epistolei, întrucât ni se dau sfaturi de mare preț cu privire la modul în care trebuie să ne purtăm cu învățătorii falși care ne bat la ușă. Ioan nu se referă la vizitatorii ocazionali, ci la propovăduitorii unor învățături anti-creștine. Se cuvine oare să-i poftim înăuntru? Să le oferim o ceașcă de cafea? Să-i ajutăm financiar? Să cumpărăm literatura oferită de ei? Răspunsul este că **nu trebuie să-i primim și nu trebuie să-i salutăm**. Oamenii aceștia sunt dușmani ai lui Cristos. A le oferi ospitalitate înseamnă a ne situa de partea celor care se împotrivesc Mântuitorului nostru. Uneori am putea primi în casă o asemenea persoană fără să știm că Îl tăgăduiește pe Domnul. Dar atunci când știm sigur că cineva este un învățător fals, ar fi un act de neloialitate față de Cristos să ne imprietenim cu un atare om. Versetele acestea nu se aplică la vizitatori, în general. Adesea invităm în căminul nostru necredincioși, în efortul de a-i câștiga la Cristos. Dar aici avem de a face cu o chestiune legată de învățatorii religioși care tăgăduiesc Dumnezeirea și umanitatea lui Isus Cristos, cum explică și C. F. Hogg:

Nu trebuie făcut nici un lucru care să dea impresia că ofensa adusă împotriva lui Cristos

ar fi un lucru de nimic sau să-l punem pe delicvent în poziția în care ar putea să-i influențeze și pe alții.⁵

V. NĂDEJDEA APOSTOLULUI: CĂ VA PUTEA FACE O VIZITĂ PERSONALĂ (v. 12, 13)

V. 12 Ioan ar fi dorit să spună mai multe alesei doamne. Dar el se oprește din scris în acest punct, în speranța că va putea efectua în curând o vizită personală, când va putea vorbi **față în față**. Cu cât mai satisfăcător este să poți vorbi în cadrul unei întâlniri în persoană decât să scrii **pe hârtie cu cerneală!** Și cu cât mai minunat va fi să-L vedem pe Mântuitorul față în față decât să-L vedem cu ochii credinței, ca în prezent! Cu adevărat atunci **bucuria noastră va fi deplină!**

V. 13 Așadar Ioan încheie: „**Copiii surorii tale alese te salută.**“ Nu știm cine au fost aceștia, dar îi vom întâlni într-o zi și ne vom bucura de părtășia cu ei și cu preaiubitul apostol Ioan, care a redactat această scrisoare. Și, lucrul cel mai minunat dintre toate, ne vom întâlni cu Însuși Mântuitorul. **Amin.**

NOTE FINALE

¹ (v. 1) Variantă mai puțin probabilă, întrucât termenul din greacă pentru ales (Eklektē, „Electa“) ar putea fi înțeles ca nume substantiv propriu iar termenul „doamnă“ ca o formulă de adresare: „Doamna Electa.“

² (v. 3) Textul critic (NU) și cel majoritar (M) spun: „noi“. Cuvintele din greacă pentru *voi/noi*, pentru *pe voi/pe noi* și *al vostru/al nostru* se deosebesc unele de altele doar printr-o literă, de unde și problemele întâmpinate de cei care au copiat manuscrisele. (Vezi, de pildă, v. 8, unde textul NU redă varianta *voi nu noi*.)

³ (v. 7) Vezi Introducerea la Coloseni, unde este tratat gnosticismul.

⁴ (v. 9) Textul NU: „o ia înainte“ sau „progresează“ (*proagōn*), în loc de *transgresează* (*parabainōn*) din TR și textul majoritar.

⁵ (v. 10,11) C.F.Hogg, *What Saith the Scripture?* („Ce spune Scriptura?“), pg.143.

BIBLIOGRAFIE

Vezi Bibliografia de la sfârșitul comentariului asupra lui 1 Ioan.

A TREIA EPISTOLĂ A LUI IOAN

Introducere

„Pe ansamblu, această ultimă privire asupra vieții creștine în era apostolică se merită să fie studiată temeinic de cercetătorul [biblic]. Starea de lucruri pe care o dezvăluie nu se apropie de cea ideală, dar constituie o mărturie a libertății și vigoriei credinței aflate în procesul maturizării.”
— B. F. Westcott

I. Locul unic în Canon

Chiar 3 Ioan, cea mai scurtă carte din NT (cu un rând mai scurtă decât 2 Ioan, în original), ilustrează adevărul divin potrivit căruia: „toată Scriptura... este de folos.” Ca în 2 Ioan, cuvintele cheie din această epistolă sunt: *dragoste și adevăr*. Dar, spre deosebire de 2 Ioan, care ne prezintă *fermitatea* dragostei, în faptul că refuză să-i primească în casă pe cei ce nu propovăduiesc adevărul, 3 Ioan ne arată *tandrețea* dragostei, în ajutarea celor care au mers înainte cu adevărul.

II. Paternitatea

Dovezile externe ale faptului că Ioan este cel care a scris epistola 3 Ioan sunt similare celor de la 2 Ioan. Aceste scrisori sunt atât de scurte și de personale încât e lesne de înțeles de ce nu dispun de spectrul mai mare de dovezi prezent în cazul lui 1 Ioan.

Origen și Eusebiu au catalogat 3 Ioan printre *antilegomena* sau cărțile puse sub semnul întrebării. Clement și Dionysius, ambii din Alexandria, au acceptat 3 Ioan, ca, de altfel, Chiril din Ierusalim. Dovezile din Canonul Muratorian nu sunt clare în această privință.

Dovezile interne pun epistola în foarte strânsă legătură cu 2 Ioan și, evident, cu 1 Ioan. Împreună cele trei epistole se sprijină una pe alta în privința autenticității lor.

Nu există nici un motiv care să ne determine să ne îndoim de concepția tradițională, conform căreia apostolul Ioan este cel care a scris 3 Ioan, împreună cu celelalte două

Scrisori ce i-au fost atribuite.

III. Data

Ca în cazul lui 1 și 2 Ioan, s-au propus două date probabile ale apariției cărții. Dacă Ioan a redactat epistola de față de la Ierusalim, înainte de distrugerea aceluia oraș, atunci data probabilă a apariției cărții ar fi în anii 60. Mult mai răspândită printre cercetători este însă opinia că Epistola datează dintr-o perioadă mai târzie, când Ioan a trăit și slujit la Efes. Astfel s-a bucurat de o mare accepțiune opinia conform căreia cartea a apărut între anii 85-90.

IV. Fondul și tema

Fundalul istoric al acestei scurte scrisori ne oferă o privire fugară asupra vieții bisericii în a doua jumătate a primului veac. În doar câteva trăsături concise de pană, apostolul schițează trei personaje: Gaius, cel ospitalier și duhovnicesc, Dimitrie, cel vorbit de bine, și Diotref, care-și urmărea doar interesele proprii și era lipsit de dragoste. Diotref ar putea ilustra personalitatea foarte egoistă și încăpățânată ce se poate manifesta în cadrul structurii *oricărei* biserici. Pe de altă parte, el ar putea exemplifica tendința câte unui bătrân de a dobândi un ascendent și de a-și exercita șefia peste ceilalți bătrâni ce-i erau odinioară egali. Acest curent a evoluat, ducând la formarea așa-numitului „episcopat monarhic” din veacul al doilea și cele următoare, în cadrul căruia șefia este exercitată de un supraveghetor sau episcop dominant.

SCHIȚA CĂRȚII

- I. SALUTUL (v. 1-4)
- II. EVLAVIOSUL GAIUS (v. 5-8)
- III. DICTATORIALUL DIOTREF (v. 9-11)
- IV. CUCERNICUL DIMITRIE (v. 12)
- V. PLANUL APOSTOLULUI ȘI BENEDICȚIA SA (v. 13, 14)

Comentariu

I. SALUTUL (v. 1-4)

V. 1 Ca în a doua sa epistolă, Ioan se prezintă cu termenul **bătrânul**, adresând scrisoarea **preaiubitului Gaius, pe care îl iubeste în adevăr**. Deși nu știm dacă acesta este același Gaius menționat la Romani 16:23 sau cel de la Fapte 20:4, este surprinzător cât de multe aflăm despre el în doar câteva versete. Mai întâi, aflăm că era un credincios **preaiubit**, un om a cărui întreagă viață era vorbită de bine între ceilalți creștini.

V. 2 Dar se pare că nu o ducea prea bine cu **sănătatea trupească**, întrucât Ioan îi urează să fie la fel de **sănătos**, cum este vigoarea lui pe plan duhovnicesc. Când Ioan spune: **Mă rog ca în toate să-ți meargă bine** este îndoielnic că se gândește la bogăție sau prosperitate materială. Mai degrabă, el se referă la bunăstarea sa fizică, cum sugerează expresia următoare: **și să fii sănătos**.

Am dori noi ca starea *noastră* fizică să corespundă cu cea spirituală? Ce trist e că avem, de multe ori, mai multă grijă de trupul nostru, decât de sufletul nostru! De aceea, F. B. Meyer face următoarea remarcă:

Nu ar fi de dorit a se exprima urarea din versetul 2 către toți prietenii noștri, deoarece dacă trupurile lor ar trebui să corespundă cu starea sufletelor lor, atunci dintr-odată s-ar îmbolnăvi.¹

Versetul 2 contrazice categoric învățătura propagată de așa-numiții „faith-healers” (vindecători prin credință), care susțin că orice boală este o consecință a păcatului din viața cuiva și că dacă cineva nu este vindecat, asta se datorează faptului că nu are credință. Avem aici exemplul clar al lui Gaius, în care principiul enunțat de acești „vindecători” nu se aplică, întrucât condiția lui spirituală era bună, dar starea sănătății sale fizice nu era prea bună. Asta demonstrează că nu se pot trage concluzii asupra stării duhovnicești a cuiva pomind de la starea sa trupească.

V. 3 Apostolul a avut o **mare bucurie...** când anumiți frați au venit și au mărturisit cu privire la adevărul care era în Gaius și că el umblă **în adevăr**. Este bine să avem adevărul în noi, dar și mai bine este să manifestăm **adevărul** în viața noastră. Nu trebuie doar să susținem adevărul, ci trebuie să lăsăm ca și adevărul să ne susțină. Oamenii preferă să vadă o predică, mai decât s-o asculte. Nimic nu contează mai mult pentru

Dumnezeu într-o epocă a faptelor decât o viață sfântă.

V. 4 Atât de important a fost acest lucru pentru Ioan încât el a putut afirma: **„Eu n-am bucurie mai mare decât să aud despre copiii mei că umblă în adevăr.”** Poate că cei mai mulți dintre noi credem că a câștiga suflete este cea mai mare bucurie din viața creștinului și, într-adevăr, este minunat să vedem bărbați și femei strămutați din împărăția întunericului în împărăția Fiului iubirii Sale. Dar cine poate cântări durerea de a-i vedea pe cei ce au mărturisit odată că sunt mântuiți, revenind acum la fostul lor fel de trai? Este ca scroafa ce s-a tăvălit din nou în noroi și ca câinele ce a revenit la ceea ce a vomitat. Pe de altă parte, ce mare bucurie este să vedem copiii noștri în credință înaintând în Domnul, din har în har. Din nou, aceasta subliniază importanța continuității lucrului cu cei ce au făcut primul pas, răspunzând la apelurile din cadrul evangheli-zărilor noastre.

II. EVLAVIOSUL GAIUS (v. 5-8)

V. 5 Gaius și-a găsit o plăcere deosebită în a-și deschide larg ușa locuinței sale celor care ieșiseră să vestească evanghelia. El a manifestat această ospitalitate deosebită nu doar celor pe care-i cunoștea, ci și **străinilor**.² Ioan spune că Gaius a fost credincios în această slujbă. Deducem din NT că ospitalitatea este deosebit de importantă înaintea lui Dumnezeu. Când oferim ospitalitate copiilor Domnului este ca și când L-am găzduit pe însuși Domnul Isus Cristos (Mat. 25:40). Pe de altă parte, eșecul de a-i găzdui pe slujitorii Săi este privit ca echivalând cu eșecul de a-L găzdui chiar pe El (Mat. 25:45). Prin ospitalitatea oferită străinilor, „unii... au găzduit, fără să știe, pe ingeri” (Ev. 13:2). Mulți pot mărturisi că prin practicarea ospitalității, niște mese simple au fost transformate în sacrameinte (Luca 24:29-35), copiii au fost convertiți și familii întregi s-au apropiat mai mult de Domnul.

V. 6 Se primesc răsplăți pentru atari fapte. Bunătatea lui Gaius a fost cunoscută întregii biserici. Dar, și mai mult, numele său este înscris pe veci în Cuvântul Sfânt al lui Dumnezeu, ca unul care și-a deschis casa și inima. Și, chiar mai mult decât atât, Gaius va fi răsplătit la Scaunul de Judecată al lui Cristos pentru că „cine primește un profet în numele unui profet va primi răsplata unui

profet“ (Mat. 10:41). El se va împărtăși din răsplata tuturor acelor predicatori pe care i-a găzduit. Este un lucru pe care nu trebuie să-l scăpăm din vedere în legătură cu cei ce nu știu sau nu pot să predice: Tu poți primi răsplata unui predicator, arătându-ți ospitalitatea față de predicatori, în Numele Domnului. Dumnezeu va răsplăti toate faptele bune! Bunătatea Lui va încununa bunătatea oamenilor.

În acest punct, Ioan îi amintește lui Gaius că bine va face să îngrijească de călătoria lor într-un chip vrednic de Dumnezeu. A se îngriji de călătoria lor înseamnă nu doar a-și lua rămas bun de la ei cu dragoste, ci a le asigura cele trebuincioase pentru drum. Desigur, asta ne pune în față un standard foarte ridicat de urmat, în timp ce și noi împărțim bunurile noastre materiale cu cei ce predică și predau Cuvântul lui Dumnezeu.

V. 7 Se invocă un motiv special pentru care Gaius trebuie să le vină în ajutor acestor evangheliști itineranți: **Pentru că ei au plecat în Numele Lui, fără să primească nimic de la cei dintre Neamuri.** Oamenii aceștia au depins exclusiv de Domnul, așteptând ca El să le pună la dispoziție cele necesare, refuzând să accepte sprijin din partea celor neconvertiți. Căci dacă ar fi procedat așa, ar fi lăsat să se înțeleagă că Stăpânul lor ar fi prea sărac să se îngrijească de nevoile lor. De asemenea, le-ar fi dat celor nemântuți un fals temei să se bizuie pe propria lor presupusă neprihănire. Ce mustare aduce acest verset metodelor de „strângere de fonduri“ practicate în creștinătatea din zilele noastre! În același timp, ar trebui să ne amintească despre obligația pe care o avem față de acei slujitori ai Domnului care ies în lume prin credința în Dumnezeu cel viu și care nu aduc nevoile lor la cunoștința nimănui, decât a Domnului.

V. 8 Noi, deci, suntem datori să primim bine pe unii ca aceștia, ca să fim împreună lucrători cu adevărul. A-i primi³ înseamnă a face tot posibilul pentru a-i ajuta, căci atunci când procedăm așa, ajutăm adevărul să propășească.

III. DICTATORIALUL DIOTREF

(v. 9-11)

V. 9 Se pare că Ioan îi scrisese bisericii pe această temă, dar scrisoarea a fost interceptată de un om, pe nume Diotref, care avea o părere exagerat de înaltă despre importanța sa. Era, practic, un dictator în adunare. Păcatul lui consta în mândria sa, în

eul său exacerbat și în gelozia sa violentă față de ceea ce considera el drept propriile sale drepturi — pe care negreșit el le va fi apărut sub motivația de autonomie a bisericii locale. Diotref uitase că Cristos este Capul bisericii — dacă a știut vreodată acest lucru! El uitase că Duhul Sfânt este Vicarul sau Reprezentantul lui Cristos în cadrul bisericii. Nici un om nu are dreptul de a-și asuma conducerea, de a lua decizii, de a primi sau de a refuza să primească. O atare conduită este papism și Dumnezeu o urăște. Negreșit Diotref și-a scuzat purtarea pe temeiul faptului că el lupta pentru interesele bisericii. Dar asta a fost, desigur, o minciună! El producea daune nespuse de mari adevărului refuzând să-l primească pe apostol, sub pretextul că este „credincios“ lui Dumnezeu. Și nu numai pe Ioan, ci și pe alți credincioși îi refuza.

V. 10 Nu numai că a refuzat să-i primească pe acești credincioși adevărați, ci i-a excomunicat pe cei care *i-au primit*. Omul acesta a fost o ființă avidă după putere, defăimându-i pe slujitorii adevărați ai lui Dumnezeu cu cuvinte rele. Ioan își va aduce aminte de el cu ocazia următoarei vizite la acea adunare! Asemenea papi autoprocamați nu pot suferi să fie condamnați pe față de cuvântul lui Dumnezeu. Rămânerea lor la putere depinde de întruniri secrete și de domnia terorii și intimidării.

V. 11 Gaius este îndemnat să se îndepărteze de asemenea purtări rele și să urmeze ceea ce este bine. Faptele bune sunt dovada că cineva are părtașie cu Dumnezeu. Așa stând lucrurile, apostolul pare să arunce grave îndoieli asupra stării spirituale a lui Diotref.

IV. CUCERNICUL DIMITRIE (v. 12)

Poate că **Dimitrie** a fost purtătorul acestei scrisori. În orice caz, el avut parte de o bună mărturie din partea tuturor și din partea adevărului însuși. F. B. Hole spune:

Observați că nu el a dat mărturie despre adevăr, ci adevărul a mărturisit despre el. Nu Dimitrie a fost etalonul după care s-a probat adevărul, ci adevărul a fost etalonul după care a fost măsurat acest om. Și, după ce a fost pus la încercare, a fost găsit aprobat.⁴

V. PLANUL APOSTOLULUI ȘI BENEDIȚIA SA (v. 13, 14)

Ioan își incheie această epistolă cam în același mod în care și-a incheiat a doua epistolă — amânând discuția până când va

putea să se revadă față în față cu credincioșii. Îi suntem îndatorați pentru aceste scrisori, care ne permit să aruncăm o privire asupra vieții din primele zile ale creștinismului, dându-le, în același timp, copiilor lui Dumnezeu îndrumări nemuritoare. Curând vom sta de vorbă față în față cu apostolul, în cer, și atunci vom înțelege mai deplin eventualele neclarități din revelația divină.

NOTE FINALE

¹(V. 2) F. B. Meyer, *Through the Bible Day by Day* („Parcurgând Biblia zi de zi”), VII:164, 165.

²(V. 5) Textul critic (NU) conține varianta: „*in mod special (touto în greacă; textual: „acesta“)* străinilor.

³(V. 8) Textul NU spune: „susțin“ (*hupolambanein*), mai degrabă decât „primesc“ (*apolambanein*) din versiunea TR și din textul majoritar.

⁴(V. 12) F. B. Hole. Nu dispunem de altă documentație.

BIBLIOGRAFIE

Vezi Bibliografia de la sfârșitul comentariului asupra lui 1 Ioan.

EPISTOLA LUI IUDA

Introducere

„O epistolă cu puține rânduri, dar plină de cuvinte mărețe ale harului ceresc.“

— Origen

I. Locul unic în Canon

După cum Luca începe istoria creștină cu Faptele Apostolilor, Iuda este ales să scrie penultima carte din NT, supranumită, pe drept, „Faptele Apostoților.“ Iuda ar fi preferat să scrie despre credința comună, împărtășită cu cititorii săi, dar învățăturile false deveniseră atât de răspândite încât a fost constrâns să aștearnă în scris un apel, „să luptați cu stăruință pentru credința care a fost dată sfinților odată pentru totdeauna.“

Iuda spune lucrurilor pe nume! El înlătură orice paravan, în efortul său de a-i demasca pe acei notorii eretici, alegându-și exemple din natură, din VT și din tradiția iudaică (Enoh) pentru a-i trezi pe credincioși la realitate.

În pofida limbajului său aspru, epistola este o capodoperă de construcție, presărată cu triade (de ex., cele trei rele din v. 11). Tablourile în care sunt prezentați apostoții sunt vii și cu neputință de dat uitării.

Biserica este pe veci îndatorată lui Iuda pentru minunata binecuvântare de la sfârșitul scrisorii. O fi epistola sa scurtă, dar este de mare trebuință în aceste zile de tot mai adâncă apostazie.

II. Paternitatea

Dovezile externe

În pofida scurtimii sale, faptului că recurge la materiale necanonice și că nu este scrisă de un apostol (v. 17), paternitatea cărții Iuda este mai bine atestată în ce privește *dovezile externe* decât 2 Petru.

Hermas, Polycarp și probabil Athenagoras folosesc materiale împrumutate din această epistolă. Tertullian în mod concret se referă la pomenirea de către Iuda a numelui lui Enoh. Eusebiu așează Iuda în rândul cărților discutabile (*antilegomena*). Canonul Muratorian citează cartea Iuda ca fiind autentică.

Dovezile interne

Iuda (*Yehudah*, în ebraică) era un nume foarte des întâlnit la evrei. Din cei șapte Iuda din NT, au fost enumerați trei care ar fi putut fi: „Iuda... fratele lui Iacov“, cel care a scris această epistolă.

1. Apostolul Iuda (dar nu Iscarioteanul, cel care s-a sinucis). Întrucât versetul 17 face, aparent, distincție între scriitor și apostoli, și, întrucât, și-ar consolida poziția dacă ar pretinde că este apostol, el este un candidat improbabil.

2. Iuda, un lider trimis în Antiohia, împreună cu Pavel, Barnaba și Sila (Fapte 15:22). Este o posibilitate, dar nu există dovezi care să-l lege pe acest om de epistola de față.

3. Iuda, fratele vitreg mai tânăr al Domnului și frate cu Iacov (vezi introducerea la cartea Iacov). El este candidatul cel mai probabil, având în comun cu Domnul Isus și cu Iacov tendința de a recurge la ilustrații din natură și folosirea unui stil viu, bine nuanțat. Noi acceptăm acest punct de vedere.

Asemenea fratelui său Iacov, Iuda a fost prea modest pentru a exploata relația sa naturală cu Mântuitorul. La urma urmelor, ceea ce contează este relația spirituală cu Domnul Isus. Oare nu a spus Cristos: „Oricine face voia Tatălui Meu din cer este fratele Meu și sora Mea și mama Mea“ (Mat. 12:50)? Cu alt prilej, El ne-a învățat că este mai binecuvântat a asculta cuvântul lui Dumnezeu și a-l împlini decât a fi o rudenie de sânge a Sa (Luca 11:27, 28). Asemenea lui Iacov, Iuda și-a luat locul de „rob“. Întrucât ambii frați nu au crezut în fratele lor vitreg divin decât după înviere, acesta a fost duhul adecvat pe care se cuvenea să-l adopte ei. Iuda a fost căsătorit și și-a luat cu sine soția în turneele itinerante de predicare pe care le-a efectuat (1 Cor. 9:5). Nepoții lui Iuda au fost aduși înaintea împăratului Domițian în anii 90, sub acuzația că sunt creștini. Văzându-le mâinile bătătorite de munca

câmpului, împăratul i-a eliberat pe dată, considerându-i evrei inofensivi.

III. Data

Dacă Petru s-a folosit de Iuda, sau dacă Iuda a adaptat 2 Petru (sau ambii au recurs la o sursă comună) continuă să formeze obiectul unor dezbateri. Asemănările dintre cele două cărți sunt prea mari pentru a fi pure coincidențe. Întrucât Petru scris în a doua sa epistolă (2:1 și 3:3) că „*vor fi*“ învățători falși și batjocoritori, iar Iuda spune că atari oameni „*s-au strecurat deja*“ (v. 4), este probabil că Iuda este cel care a scris la o dată mai târzie. Data apariției cărții ar putea fi plasată, probabil, între anul 67 și 80. Întrucât Iuda nu menționează deloc distrugerea Ierusalimului (din anul 70, d.Cr.), aceasta ar putea sugera că în momentul redactării epistolei evenimentul nu se produsese încă, data apariției trebuind atunci să fie plasată cel mai probabil între anul 67 și 70. Ar putea însemna și aceea că evenimentul s-a produs deja cu destul de mult timp în urmă (dacă Iuda a fost scrisă în anul 80 sau chiar 85 — admițând că Iuda a trăit atât de mult). O altă posibilitate este că evenimentul continua să fie prea traumatic pentru ca un creștin evreu cu multă sensibilitate să-l dea ca exemplu.

IV. Fondul și tema

Iuda se ocupă de problema apostaziei. Încă de pe vremea sa, biserica fusese infiltrată de acești Quislingi religioși, de oameni care se dădeau slujitorii ai lui Dumnezeu, dar, în realitate, erau dușmani ai crucii lui Cristos. Scopul urmărit de Iuda este de a-i demasca pe acești trădători și de a descrie pierzarea de care vor avea în cele din urmă parte.

Un apostat este cel care se pretinde a fi un credincios adevărat, dar care, în realitate, nu s-a născut niciodată din nou. El poate fi botezat și chiar participa la toate privilegiile părtășiei unei biserici creștine locale. Dar după o vreme el va renunța de bună voie la credința creștină și cu malițiozitate se va lepăda de Mântuitorul. Va tăgădui Dumnezeirea lui Cristos, lucrarea Sa de răscumpărare înfăptuită la Calvar, învierea Sa cu trupul sau alte doctrine de bază ale creștinismului.

Aici nu se pune deloc problema alunecării de la credință; din capul locului, apostatul nu a fost convertit niciodată. El nu are nici un fel de remușcări cu privire la faptul că a respins cu bună știință singura cale de mântuire lăsată de Dumnezeu. El s-a împietrit în

necredința sa și s-a opus cu înrâncenare Cristosului lui Dumnezeu.

Apostazia nu este doar o chestiune de *tăgăduire* a Mântuitorului. Căci de asta s-a făcut vinovat și Petru. Petru a fost credincios adevărat, care a cedat sub presiunile unei crize. Dar el L-a iubit cu adevărat pe Domnul și a demonstrat realitatea credinței sale prin pocăința și refacerea sa ulterioare.

Iuda Iscarioteanul a fost un apostat. El s-a declarat ucenic; a călătorit în prezența Domnului Isus circa trei ani. Ba chiar a slujit în funcția de casier al echipei, dar în cele din urmă și-a dat arama pe față, dezvăluindu-și adevărata natură, prin faptul că L-a vândut pe Domnul pentru treizeci de arginți.

Apostazia este un păcat ce duce la moarte, fiind situat dincolo de responsabilitatea rugăciunilor credincioșilor (1 Ioan 5:16b). Este imposibil să-l reinnoiești pe un apostat și să-l aduci la pocăință, întrucât el îl răstignește pentru el pe Fiul lui Dumnezeu și-L face de rușine pe față (Ev. 6:6). Pentru cei ce păcătuiesc astfel, după ce au primit cunoștința adevărului, „nu mai rămâne nici o jertfă pentru păcate, ci doar o așteptare sigură și înfricoșată a judecății și văpaia unui foc care va mistui pe potrivnici“ (Ev. 10:26, 27).

Semințele apostaziei au fost deja sădite în biserica primară. Pavel i-a prevenit pe bătrânii bisericii din Efes că după plecarea lui aveau să vină lupi sălbatici, care nu vor cruța turma și că dintre ei înșiși se vor ridica oameni care vor rosti lucruri perverse, pentru a-i atrage după ei pe ucenici (Fapte 20:29, 30). În prima sa Epistolă, Ioan s-a referit la acești anticriști care fuseseră în părtășia creștină dar care și-au dovedit nerealitatea prin faptul că au ieșit din ea, adică, și-au abandonat credința (1 Ioan 2:18, 19).

La 2 Tesaloniceni 2:2-4 aflăm că în perioada premergătoare Zilei Domnului va fi o mare apostazie. După câte înțelegem noi, aceasta va fi succesiunea:

Mai întâi, Domnul va veni în văzduh ca să ia biserica și s-o ducă în casa Tatălui (Ioan 14:1-3; 1 Tes. 4:13-18).

Apoi se va produce o lepădare în masă a creștinilor „doar cu numele“, care vor fi fost lăsați aici jos pe pământ.

Apoi omul păcatului își va face debutul public pe arena mondială.

Apoi va începe Ziua Domnului — perioada de șapte ani a Marii Strămtorări sau Tribulația.

Omul păcatului va fi arhi-apostatul — care nu numai că se va opune lui Cristos, ci

va pretinde ca oamenii să i se închine lui ca lui Dumnezeu.

Petru zugrăvește un portret detaliat al învățătorilor falși apostoli care se vor ridica în zilele de pe urmă (2 Pet. 2). Într-unele privințe, descrierea sa conține paralele foarte apropiate cu descrierea pe care o face Iuda. Asemănarea se poate observa din compararea următoarelor versete:

Iuda	2 Petru
v. 4	2:1-3
v. 7	2:6
v. 8	2:10
v. 9	2:11
v. 10	2:12
v. 16	2:18

Dar în realitate *deosebiri*le dintre cele două seturi de pasaje sunt mai semnificative decât *asemănările*. Iuda nu amintește deloc de Noe, de potop sau de Lot. Petru omite orice referire la israeliții care au fost izbăviți din Egipt, de Mihail, Cain, Core sau de profeția

lui Enoh. El nu oferă atâtea informații despre îngerii care au păcătuit câte oferă Iuda. El spune că acești învățători falși îl tăgăduiesc pe Stăpânul care i-a cumpărat, pe când Iuda oferă detalii suplimentare, afirmând că ei „schimbă în desfrânare harul Dumnezeului nostru și tăgăduiesc pe singurul Domn Dumnezeu și pe Domnul nostru Isus Cristos” (Iuda 4).

Așadar, în loc să concepem cele două capitole paralele drept copii produse cu hârtia de indigo, trebuie să ne dăm seama că Duhul Sfânt a ales materiale care să corespundă scopului Său în fiecare caz, și că cele două capitole nu se întrepătrund atât de mult cât s-ar părea la prima vedere. Cei care au studiat cele patru evanghelii și au comparat Efeseni cu Coloseni își dau seama că Duhul lui Dumnezeu nu Se repetă niciodată fără rost. Există înțelesuri spirituale îndărătul asemănărilor și al deosebirilor. Ne trebuie doar ochi ca să le vedem.

SCHIȚA CĂRȚII

I. SALUTUL (v. 1, 2)

II. DEMASCAREA APOSTAȚILOR (v. 3-16)

III. ROLUL CREDINCIOSULI ÎN MIJLOCUL APOSTAZIEI (v. 17-23)

IV. MINUNATA BENEDICȚIE (v. 24, 25)

Comentariu

I. SALUTUL (v. 1, 2)

V. 1 Dumnezeu S-a folosit de un neprihănit ca **Iuda** pentru a-i demasca pe apostoli, dintre care, un alt Iuda, Iscarioteanul, a fost un exemplu concludent. Tot ce știm *sigur* cu privire la bunul **Iuda** este că a fost un **rob al lui Isus Cristos, și frate al lui Iacov**.

În cuvântul introductiv al scrisorii sale, Iuda oferă trei desemnări care sunt valabile pentru toți credincioșii. Ei sunt **chemați, sfințiți¹ de Dumnezeu Tatăl și păstrați în Isus Cristos**. Dumnezeu i-a **chemat** pe aceștia din lume, prin evanghelie, ca să fie ai Lui. Ei sunt puși deoparte **de Dumnezeu** ca să fie poporul special și curat al lui Dumnezeu. Și ei sunt **păstrați** în chip minunat de pericole, de vătămare, de întinare și de condamnare, până când, în cele din urmă, vor fi introduși în sala tronului, să-L vadă pe Rege în toată splendoarea Sa.

V. 2 Iuda le dorește cititorilor săi **îndurare, pace și dragoste**. Salutul este deosebit de adecvat pentru cei care erau confrunțați cu atacurile furibunde ale celor care urmăreau subminarea credinței lor. **Îndurarea** înseamnă mângâierea plină de compasiune a lui Dumnezeu și grija Sa caldă pentru sfinții Săi încercați în vremuri de conflict și stres. **Pacea** este seninătatea și încrederea care decurg din bizuirea pe cuvântul lui Dumnezeu și privirea dincolo de împrejurări la Cel care învinge toate împrejurările, impunându-Și suveranitatea, în scopul împlinirii planurilor Sale. **Dragostea** este îmbrățișarea nemeritată pe care o acordă Dumnezeu copiilor Săi dragi — acea afecțiune superlativă care trebuie împărtășită cu alții.

El dorește ca aceste trei binecuvântări să le fie **înmulțite**. Nu date cu fărăita, ci înmulțite!

II. DEMASCAREA APOSTAȚILOR

(v. 3-16)

V. 3 Iuda intenționase inițial să scrie despre glorioasa **mântuire** care este avuția **comună** a tuturor credincioșilor. Dar Dhul lui Dumnezeu l-a influențat în așa măsură pe acest scrib predat încât el a sesizat o schimbare de direcție. Prin urmare, nu s-a mai mulțumit cu un simplu eseu doctrinar, ci și-a dat seama că trebuie să compună un apel fierbinte care să-i întărească pe cititori. Ei trebuiau să fie mișcați ca să se lupte cu râvnă pentru credință. Asta pentru că se lansau atacuri asupra depozitului sacru de adevăr creștin și deja fuseseră dezlănțuite încercări furibunde de a distruge marile doctrine de bază. Prin urmare, copiii lui Dumnezeu trebuiau să adopte o poziție tare, necompromișătoare, de apărare a inspirației, infailibilității, autorității și suficienței Cuvântului Sfânt al lui Dumnezeu.

Dar, luptându-se pentru credință, credinciosul trebuie să vorbească și să acționeze ca un creștin. Cum a scris și Pavel: „Robul Domnului nu trebuie să se certe, ci să fie blând cu toți, în stare să-i învețe pe toți, plin de îngăduință răbdătoare” (2 Tim. 2:24). El trebuie să se lupte fără sfadă și să mărturisască fără ca mărturia lui să fie ruinată.

Noi ne luptăm cu stăruință pentru **credința care a fost dată sfinților odată pentru totdeauna**. Observați acest lucru! Nu „odată ca niciodată” ci **odată pentru totdeauna**. Cu alte cuvinte corpul de învățătură este complet. Canonul este definitivat. Nu se mai poate adăuga nimic. „Dacă este nouă, nu e adevărată, iar dacă este adevărată, atunci nu mai e nouă.” Când un învățător pretinde că are o revelație care este mai presus și dincolo de ceea ce găsim scris în biblie, noi o respingem imediat, fără alte comentarii. Credința a fost dată și noi nici nu avem nevoie, nici nu luăm seama la orice altceva. Acesta este răspunsul dat de noi la liderii cultelor deraiate, care vin cu cărțile lor pe care le așează pe același loc de autoritate cu cel al Scripturilor.

V. 4 Natura amenințării este dezvăluită în versetul 4. Părtășia creștină era invadată de elemente subsersive. **Anumiți oameni** se strecuraseră înăuntru **pe furiș**. Era o mișcare subterană de amăgire și subminare.

Acești reprezentanți ai coloanei a cincea au fost **de mult rânduiți pentru condamnarea aceasta**. Asta pare să spună că Dumnezeu i-ar fi ales pe acești indivizi ca să fie

condamnați. Dar nu acesta este sensul adevărat al pasajului. Biblia nu ne învață nicăieri că vreunii ar fi aleși să fie condamnați. Când oamenii sunt mântuiți, asta se face prin harul suveran al lui Dumnezeu. Dar când în cele din urmă se pierd, asta se datorează propriului lor păcat și neascultării lor.

Sintagma aceasta ne învață că **condamnarea** apostatilor a fost stabilită cu mult timp în urmă. Dacă oamenii aleg să se îndepărteze de credința creștină, atunci **condamnarea** lor este totuna cu aceea a israeliților necredincioși în pustie, cu a ingerilor răzvrățiți și cu a sodomiților. Ei nu sunt predestinați să cadă, ci, odată ce devin apostatați prin propria lor opțiune, ei înfruntă pedeapsa predestinată pentru toți apostatii.

Doă trăsături proeminente ale acestor persoane **nelegiuite** sunt: comportarea lor depravată și doctrina coruptă la care aderă. În privința comportării lor, ei **schimbă harul lui Dumnezeu în desfrânare**. Ei denaturează libertatea creștină, făcând din ea libertinism și pervertesc libertatea de a sluji, transformând-o în libertatea de a păcătu. În doctrina lor, ei **tăgăduiesc pe singurul nostru Domn² Dumnezeu și pe Domnul nostru Isus Cristos**. Ei **tăgăduiesc** dreptul Său absolut de a domni, dumnezeirea Lui, moartea Lui în locul nostru, învierea Lui — de fapt, ei **tăgăduiesc** însăși doctrina esențială a Persoanei și lucrării Sale. Pe când fac paradă de o largă liberalitate în domeniul spiritual, ei se opun cu înverșunare și pe plan dogmatic evangheliei, valorii scumpului sânge al lui Cristos și realității potrivit căreia El este singura cale de mântuire.

Cine sunt acești oameni? Sunt preținși vestitori ai evangheliei. Ei dețin poziții de conducere în cadrul creștinătății. Unii sunt episcopi sau membrii ai consiliilor bisericești sau profesori de seminar. Dar cu toții au în comun acest lucru: se împotrivesc Cristosului Biblic, după ce și-au inventat un „Cristos” liberal³ sau neo-ortodox⁴, văduvit de gloria, maiestatea, stăpânirea și autoritatea adevăratului Cristos.

V. 5 Nu există nici cea mai mică îndoială cu privire la atitudinea lui Dumnezeu față de acești apostatați, pe care El a revelat-o, nu o dată, în VT. Iuda vrea acum să le reamintească cititorilor săi de trei asemenea exemple: israeliții necredincioși, ingerii care au păcătuț și locuitorii Sodomei și Gomorei.

Primul exemplu este cel al Israelului în pustie: **Domnul, după ce a scos un popor din țara Egiptului, pe urmă a nimicit pe cei care n-au crezut** (vezi Num. 13, 14; 1 Cor. 10:5-10). Dumnezeu făgăduise poporului Israel țara Canaanului. În făgăduința aceea s-a aflat toată învrednicirea de care au avut trebuință. Dar ei au acceptat veștile rele aduse de iscoade la Cadeș și s-au răzvrătit împotriva Domnului. În consecință, toți bărbații aceia care aveau de la douăzeci de ani în sus când au părăsit Egiptul au pierit în pustie, cu excepția lui Caleb și Iosua (vezi Ev. 3:16-19).

V. 6 Al doilea exemplu de răzvrățire și apostazie este cel al îngerilor care au păcătuit. Tot ce știm sigur despre ei este că nu și-au păstrat domeniul care le-a fost repartizat, că și-au părăsit locuința și că acum sunt ținuți în lanțuri veșnice sub întuneric pentru judecata lor finală.

Din Scriptură pare să reiasă că au existat cel puțin două apostazii ale îngerilor. Una a fost atunci când Lucifer a căzut, cădere ce pare să fi angrenat și căderea unei oști de ființe angelice, care s-au alăturat rebeliunii sale. Acești îngeri căzuți nu sunt legați în prezent. Diavolul și demonii lui promovează în prezent în mod febril un război împotriva Domnului și a copiilor Săi.

Cealaltă apostazie de ingeri este cea la care se referă Iuda și Petru (2 Pet. 2:4). Există o mare diversitate de opinii în rândul cercetătorilor Bibliei cu privire la evenimentul care este avut aici în vedere. Ceea ce sugerăm noi este un punct de vedere personal, nu o aserțiune dogmatică de fapt.

Noi credem că Iuda se referă la ceea ce se găsește consemnat la Geneza 6:1-7. Fiii lui Dumnezeu și-au părăsit starea lor adecvată de ființe îngerești, coborându-se pe pământ în chip uman și căsătorindu-se cu fiicele oamenilor. Această unire maritală a fost contrară ordinii stabilite de Dumnezeu, constituind o abominație pentru El. În versetul 4 am putea găsi o sugesție conform căreia aceste căsnicii nefirești au produs odrasle de o extraordinară forță și răutate. Dacă acest lucru este adevărat sau nu, este limpede că lui Dumnezeu I-a produs o omului din această perioadă și S-a hotărât să distrugă pământul printr-un potop.

Există trei obiecții în calea acceptării acestei concepții: (1) Pasajul din Geneza nu îi menționează pe îngeri, ci spune doar: „fiii lui Dumnezeu”. (2) Îngerii sunt ființe ase-

xuale. (3) Îngerii nu se căsătoresc.

Este adevărat că nu sunt amintiți concret îngerii, dar tot atât de adevărat este că termenul: „fiii lui Dumnezeu” se referă la îngeri în limbile semitice (vezi Iov 1:6; 2:1).

Nu se afirmă nicăieri în Biblie că îngerii sunt asexuali. Uneori îngerii au apărut pe pământ în chip uman, având mădulare omenești și apetituri omenești (Gen. 18:2, 22; comparați cu 19:1, 3-5).

Biblia nu spune că îngerii nu se căsătoresc, ci doar că *în cer* ei nici nu se însoară, nici nu se mărită (Mat. 22:30).

Indiferent care este incidentul istoric care se ascunde îndărătul versetului 6, ideea importantă care trebuie subliniată este faptul că acești îngeri și-au părăsit sfera pe care le-o repartizase Dumnezeu, fiind acum **în... lanțuri și în întuneric** până la vremea când își vor primi sentința finală de pierzare.

V. 7 A treia apostazie din VT pe care o amintește Iuda este aceea a **Sodomei și Gomorei și a cetăților din jurul lor** (Gen. 18:16-19:29). Cuvintele introductive **Tot așa** arată că păcatul Sodomei a avut trăsături în comun cu cel comis de îngeri. A fost o imoralitate grosolană, cu totul și cu totul împotriva firii, o urăciune înaintea lui Dumnezeu.

Păcatul concret de perversiune este discutat de Pavel la Romani: „căci femeile lor au schimbat întrebuițarea firească a lor într-una care este împotriva firii; tot astfel și bărbații au părăsit întrebuițarea firească a femeii, s-au aprins în poftele lor unii pentru alții, bărbați cu bărbați făptuind lucruri rușinoase și primind în ei înșiși plata cuvenită pentru rătăcirea lor” (Rom. 1:26b, 27). Bărbații din Sodoma, Gomora, Adma și Teboim au fost cu totul dedați la homosexualitate. Păcatul respectiv este descris aici cu cuvintele: **au umblat după trup străin**, aceasta însemnând că este complet contrar ordinii naturale lăsate de Dumnezeu.

Să fie oare o simplă coincidență faptul că mulți apostazi din vremea noastră se situează în fruntea curentului celor care iau apărarea în public homosexualității, organizând campanii de sprijin, pentru ca ea să fie legalizată, atâta timp cât actul este comis între adulții consimțători?

Pentru toți acești libertini cetățile Sodoma și Gomora sunt date ca exemplu de suferință a pedepsei focului veșnic. Ultima sintagmă: focul veșnic nu poate însemna că focul care a distrus cetățile nelegiuite ar fi

etern, ci, mai degrabă, că în efectul extraordinar de profund al forței pe care o va avea, el înfățișează pedeapsa veșnică de care vor avea parte toți rebelii.

V. 8 Iuda revine acum la tema apostaziilor din vremea de acum, lansându-se într-o descriere a păcatelor lor, a condamnării de care vor avea parte, a corespondențelor din natură, a pierzării lor și a cuvintelor și faptelor lor nelegiuite (v. 8-16).

Mai întâi, chestiunea păcatelor lor. Prin visele lor, ei **întinează trupul**. Viața gândurilor lor este poluată. Trăind într-o lume a fanteziilor întinate, în cele din urmă ei găsesc împlinirea visurilor lor de imoralitate sexuală, întocmai cum s-a întâmplat și cu bărbății din Sodoma.

Ei **resping autoritatea**. Ei sunt niște răzvrățiți împotriva lui Dumnezeu și împotriva instituțiilor de stat. Te poți baza pe ei să promoveze legi care să tolereze fărădelegea și să încurajeze anarhia. Numele lor figurează pe listele organizațiilor care și-au propus răsturnarea guvernului.

Ei vorbesc de rău demnitarii îngerești. Pentru ei nu are importanță faptul că „Nu este nici o autoritate care să nu fie de la Dumnezeu și autoritățile care există sunt rânduite de Dumnezeu“ (Rom. 13:1b). Ei batjocoresc porunca divină: „Să nu blestemi pe mai-marele poporului tău“ (Ex. 22:28). Ei vorbesc disprețuitor și plini de venin împotriva autorității, fie divine, fie angelice, fie omenești.

V. 9 În această privință, ei își permit libertăți pe care nici măcar **arhanghelul Mihail** nu și le-a permis. Când Mihail a avut o controversă cu diavolul asupra trupului lui Moise, el nu a îndrăznit să rostească împotriva lui o judecată batjocoritoare, ci a zis: „**Domnul să te mustre!**“ Aici Iuda împărtășește cu noi un incident care nu se găsește descris nicăieri în Biblie. Întrebarea care se ridică este: „De unde a obținut el aceste informații?“

Unii afirmă că informațiile s-au transmis prin tradiție — afirmație care poate fi valabilă sau nu.

Cea mai satisfăcătoare explicație este că informațiile i-au fost revelate lui Iuda pe cale supranaturală, de către același Duh Sfânt care l-a inspirat să scrie epistola.

Nu avem cunoștințe precise despre motivul disputei ivite între Mihail și Satan cu privire la trupul lui Moise. Știm însă că Moise a fost îngropat de Dumnezeu în valea lui Moab. Nu este improbabil ca

Satan să fi dorit să știe locul în care a fost îngropat Moise, pentru ca ulterior să se poată înălța acolo un lăcaș religios, după care Israelul s-ar fi dedat la idolatrie, închinându-se la oasele lui Moise. Ca reprezentant ingeresc al poporului Israel (Dan. 10:21), Mihail se va fi luptat să păzească poporul de această formă de idolatrie, fiind secret locul unde a fost îngropat Moise.

Ceea ce este însă important aici este următorul fapt: Deși **Mihail** este **arhanghel**, cel de care Se va folosi Dumnezeu pentru a-l arunca pe Satan din cer (Apo. 12:7-9), totuși el nu a cutezat să vorbească pe un ton de ocară cu cel care domnește în domeniul demonilor, ci a lăsat pe seama lui Dumnezeu să-l mustre pe Satan.

V. 10 Îndărătnici și obraznici, apostaziilor **vorbesc** fără pic de respect în domenii în care habar nu au ce vorbesc. Ei nu-și dau seama că în orice societate bazată pe ordine, trebuie să existe supunere față de autoritatea respectivă. Și astfel ei se năpustesc înainte, făcând paradă de aroganța și răzvrătirea lor.

Domeniul în care cunoștințele lor sunt mari este cel al instinctelor naturale, al gratificării poftelor senzuale. Cu abandonul caracteristic unor dobitoace necuvântătoare, ei se dedau la satisfacerea poftelor sexuale și, în acest proces, ei se corup și se distrug pe ei înșiși.

V. 11 O usturătoare condamnare este rostită la adresa lor. **Vai de ei!** Datorită inimii lor încăpățanate și nepocăite, ei își rezervă un val de mânie ce se va revărsa împotriva lor în Ziua mâniei și revelației judecării drepte a lui Dumnezeu (Rom. 2:5).

Carierea lor este descrisă ca o cădere vertiginoasă cu viteză tot mai mare. Mai întâi, au urmat calea lui Cain. Apoi s-au aruncat cu lăcomie în rătăcirea lui Balaam și, în fine, au pierit în răscoala lui Core. Rătăcirea și apostazia nu sunt statice. Ele îi conduc pe oameni cu grămada spre prăpastie, aruncându-i în abis, la pierzare.

Calea lui Cain este, în principal, respingerea mântuirii prin sângele unui animal de jertfă (Gen. 4). Este încercarea de a-L imbuna pe Dumnezeu prin eforturi omenești. C. H. Mackintosh a spus: „Este respins remediul lui Dumnezeu de *curățire*, acesta fiind înlocuit cu efortul omului de *ameliorare*. Aceasta este «calea lui Cain»“. Dar, desigur, biziura pe efortul omeneșc conduce la urărea harului și a obiectelor

harului. Și ura aceea va conduce, în cele din urmă, la acte de persecuție ba chiar la uciderea (1 Ioan 3:15).

Rătăcirea lui Balaam este dorința de îmbogățire prin transformarea slujirii lui Dumnezeu într-o afacere. Balaam a pretins că este un profet al lui Dumnezeu, dar a fost lacom și dispus să-și prostitueze darul profetic în schimbul unor bani (Num. 22-24). De cinci ori Balac l-a plătit ca să blesteme Israelul și Balaam a fost mai mult decât dispus să facă acest lucru, dar a fost reținut de Dumnezeu. Multe din lucrurile spuse de el au fost adevărate și frumoase, dar în pofida acestui fapt, el a fost un profet „tocmit”. El n-a putut să-i blesteme pe israeliți, dar în cele din urmă a reușit să-i ademenească să păcătuiască cu fiicele lui Moab (Num. 25:1-5).

Asemenea lui Balaam, învățătorii falși din vremea noastră sunt suavi și convingători. Ei nu duc lipsă de cuvinte meșteșugite, prin care însă suprimă adevărul pentru a-și înmulți veniturile. Punctul principal este că ei sunt lacomi, căutând să facă din casa lui Dumnezeu o casă de negoț.

Creștinismul de azi este amestecat cu aluatul păcatului simoniei. Dacă am putea elimina motivația profitului, o mare parte din ceea ce trece drept lucrare creștină ar incremeni pe dată. C. A. Coates ne avertizează:

„Omul este atât de josnic încât își face câștig din lucrurile lui Dumnezeu. Punctul final al josniciei omului constă în faptul că va căuta să obțină câștig personal din lucrurile lui Dumnezeu. Domnul are o judecată deosebită pentru toate acestea. Vedem cât de plin este creștinismul de toate acestea și trebuie să veghem noi înșine, ca nu cumva aceste elemente să se strecoare și în viața noastră.”⁵

Al treilea motiv pentru care Iuda rostește cuvântul **Vai** este faptul că acești învățători falși au pierit în răscoala lui Core. Împreună cu Datan și Abiram, Core s-a răzvrătit împotriva conducerii lui Moise și Aaron, dorind să se amestece în funcția preoțească (Num. 16). Prin această faptă ei L-au nesocotit de fapt pe Domnul. Pentru nesupunerea lor, ei au fost înghițiți de vii într-un mare cutremur de pământ. Dumnezeu Și-a arătat astfel extrema Sa neplăcere față de **răscoala** inițiată împotriva celor pe care El i-a pus să-I fie reprezentanți.

V. 12 În continuare Iuda alege cinci exemple din lumea naturii, pentru a înfățișa caracterul și destinul apostaziilor. Moffatt spune că „cerul, pământul și marea sunt răscolite pentru a se găsi ilustrații adecvate pentru a descrie caracterul acestor oameni.”

Ei sunt **stânci ascunse la mesele... de dragoste**⁶ organizate de creștinii primari în legătură cu Cina Domnului. Ei nu se tem nici de Dumnezeu, nici de oameni, și au grijă mai degrabă de ei, decât de turmă. Ei îi ademinesc pe alții, ca să le profaneze credința.

Sunt nori fără apă, părănd a promite învioreare pentru pământul uscat de arșiță, dar mai apoi fiind **purtați înainte** (textul marginal din versiunea NKJV)⁷ **de vânturi**, lăsând în urma lor dezamăgiri și deziluzii.

Sunt **pomi tomnatici**, despuiați de frunze și de rod. **De două ori morți** ar putea fi o formă intensivă, care exprimă că sunt morți de-a binelea — sau ar putea însemna că sunt morți atât în rădăcina lor, cât și în ramuri. De asemenea sunt **dezrădăcinați**, ca și când ar fi smulși din rădăcini de un vânt puternic, nemălăsând în urma lor nici măcar un ciot din care să mai poată încolți și crește în viitor viața.

V. 13 Sunt valuri înfuriate ale mării, imposibil de strunit, neguvernabili, arțăgoși și plini de furie. Dar, în pofida zgomotului și agitării lor, n-au nimic cu care să se prezinte decât spuma **rușinii** lor. Ei se fâlesc cu lucrurile de care ar trebui să le fie rușine și nu lasă în urma lor nici un lucru substanțial sau de valoare.

În fine, sunt ca niște **stele rătăcitoare cărora le este păstrată negura întunericului pentru veșnicie**. **Stelele rătăcitoare** sunt corpuri cerești care nu se deplasează pe orbita lor obișnuită. De aceea, ele nu sunt de nici un folos celor care voiesc să se ghideze după ele în navigația lor. Ce descriere adecvată a învățătorilor mincinoși! Este imposibil să capeți îndrumare spirituală de la acești meteori religioși, stele căzătoare și comete care strălucesc orbitor pentru o clipă, după care dispar în întuneric, asemenea jocurilor de artificii ce se sting îndată ce au fost aprinse.

V. 14 Pierzarea apostaziilor a fost prezisă de Enoh în a șaptea generație de la Adam. Este o profeție care se găsește numai în epistola lui Iuda. Unii cred că este luată din cartea apocrifă Enoh, dar nu există nici o dovadă că acea carte cu învățături false ar fi existat pe vremea lui Iuda. Kelly afirmă:

Cartea [Enoh] poartă toate semnalmentele conform cărora a fost scrisă după distrugerea Ierusalimului [și, prin urmare, după ce a fost redactată epistola lui Iuda], de un iudeu care încă se întreținea cu nădejdea că Dumnezeu va sta alături de iudei.⁸

Deși nu știm cum a aflat Iuda despre această profecie străveche, o explicație simplă și plauzibilă este că Duhul Sfânt i-a revelat cuvintele, după cum l-a călăuzit în tot restul epistolei.

Profeția începe cu cuvintele: „**Iată, Domnul vine⁹ cu zece mii de sfinți ai Săi.**” Precizarea va avea o împlinire preliminară și parțială când Domnul Isus Se va întoarce pe pământ după Marea Strămtorare, ca să-Și nimicească dușmanii și să guverneze ca Rege. Dar profecția va cunoaște împlinirea ei deplină și finală la sfârșitul Mileniului, când morții răi vor fi judecați la Marele Tron Alb.

V. 15 Cristos vine ca să execute judecata asupra tuturor. Restul versetului arată că prin **toți** de aici se înțelege **toți cei răi**. Credincioșii adevărați nu vor fi cuprinși aici. Prin credința în Cristos, lor li s-a acordat imunitate de judecată, cum ni s-a făgăduit la Ioan 5:24: „Adevărat, adevărat vă spun că cine aude cuvântul meu și crede în Cel care M-a trimis are viață veșnică și nu vine la judecată, ci a trecut din moarte la viață.” În calitatea Sa de Fiu al Omului, Căruia i-a fost încredințată toată judecata, Domnul Isus îi va găsi **vinovați pe toți cei nelegiuiți de toate faptele nelegiuite pe care le-au săvârșit în chip nelegiuit și de toate lucrurile aspre pe care le-au rostit împotriva Lui**. De patru ori în acest verset găsim cuvântul **nelegiuit**. Oamenii sunt **nelegiuiți**, faptele lor sunt **nelegiuite**, maniera în care săvârșesc aceste fapte este **nelegiuită** și ei își manifestă în continuare nelegiuirea prin blasfemiile pe care le rostesc împotriva Domnului. El îi va găsi **vinovați de toată afacerea nelegiuită**, nu doar în sensul că-i va condamna, făcându-i să se simtă vinovați, ci prin faptul că va rosti sentința de condamnare ca urmare a vinovăției lor dovedite.

V. 16 Cuvintele și faptele lor nelegiuite sunt descrise acum mai amănunțit. Ei sunt **cărtitori**, care se plâng împotriva providențelor lui Dumnezeu, în loc să-l fie recunoscători pentru îndurările Sale. Faptul că Dumnezeu urăște aceste văicăreli este dovedit cu prisosință prin exemplul pedepsirii

Israelului în pustie.

În permanență ei Îi bagă de vină Domnului. De ce permite El războaie și suferințe? De ce nu pune capăt tuturor nedreptăților sociale? Dacă este atotputernic, de ce nu ia măsuri să rezolve problemele cu care este confruntată lumea? Ei bagă de vină și copiii lor Dumnezeu, acuzându-i că sunt înguști la minte și puritanici în conduită.

Ei trăiesc în poftă, tăvăindu-se în patimile cărnii și fiind printre cei mai gălăgioși apărători ai permisivității în domeniul sexual.

Vorbirea lor arogantă se dovedește capabilă de a atrage atenția oamenilor. Prin promovarea unui extremism pe plan politic, economic și social, vederile lor ajung pe prima pagină a ziarelor și în capul știrilor. Iar repudierea nerușinată și fără perdea de către ei a doctrinelor de bază ale creștinismului, cum ar fi aserțiunea că Dumnezeu este mort, le asigură o anumită notorietate în rândul teologilor liberali.

În fine, ei sunt maieștri neîntrețuți în arta lingușirii, atrăgându-și astfel adepți și asigurându-și, în același timp, și un venit confortabil.

Acest portret este adevărat și exact. Este confirmat aproape zilnic de știrile transmise de mass media din toată lumea.

III. ROLUL CREDINCIOSULUI ÎN MIJLOCUL APOSTAZIEI (v. 17-23)

V. 17 Acum Iuda trece de la apostazi la rolul credincioșilor în mijlocul acestor păstori tocmiți. Mai întâi el le amintește că au fost preveniți cu privire la pericolul acesta care va veni. Apoi îi încurajează să se mențină într-o stare de tărie spirituală. În fine, îi sfătuiește să dea dovadă de discernământ când îi slujesc pe cei ce au fost victimizați de apostazi.

Apostolii preziseseră că vor veni învățatori falși, așa cum se poate vedea din slujba lui Pavel (Fapte 20:29, 30; 1 Tim. 4:1-5; 2 Tim. 3:1-9); a lui Petru (2 Pet. 2:1-22; 3:1-4); și a lui Ioan (1 Ioan 2:18, 19).

V. 18, 19 Esența mesajului lor a constatat în faptul că **în timpul de pe urmă vor apărea batjocoritori, care vor umbla după poftele lor nelegiuite**.

La această măturie Iuda adaugă acum explicația că acești batjocoritori sunt marcați de trei trăsături proeminente. Ei sunt **oameni senzuali**, adică sunt conduși de înțelepciunea și sentimentele lor naturale. Ei provoacă **dezbinări**, atrăgându-și ucenici și

dezbinându-i pe oameni în diverse clase după progresul pe care l-au făcut în domeniul apostaziei. Ei nu au **Duhul**. Ei nu s-au născut niciodată de sus și, prin urmare, nu au nici o capacitate de a înțelege lucrurile lui Dumnezeu.

V. 20 Desigur, resursele credinciosului constau în a rămâne aproape de Domnul și a trăi într-o părtășie neîntreruptă cu El. Dar cum se realizează aceasta? Iuda ne oferă patru pași.

Primul este: zidiți-vă pe credința voastră preasfântă, adică credința creștină. Noi ne zidim pe ea prin studierea și ascultarea de Cuvântul lui Dumnezeu, Biblia. O permanență familiarizare cu cuvântul ne va călăuzi în mod pozitiv pe calea neprihănirii și ne va preveni cu privire la pericolele ce ne pasc pe cărare. „Oamenilor poate să li se acrească de doctrină,” spune H. Pickering, „dar crezul este cel care produce caracterul, nu caracterul cel care produce crezul.”

Al doilea pas este **rugăți-vă prin Duhul Sfânt**. Asta înseamnă să ne rugăm călăuziți de **Duhul**, în acord cu voia lui Dumnezeu așa cum este ea revelată în Biblie sau cum îi este descoperită în particular credinciosului. Asta contrastează puternic cu rugăciunile rostite ca pe de rost, mecanic, sau fără nici o participare spirituală.

V. 21 *Apoi, iarăși* credincioșii trebuie să se țină în dragostea lui Dumnezeu. Aici dragostea lui Dumnezeu poate fi comparată cu lumina soarelui. Soarele strălucește întotdeauna. Dar când se interpune ceva între noi și soare, nu mai suntem în lumina lui. Tot așa este și cu **dragostea lui Dumnezeu**. Ea strălucește mereu asupra noastră. Dar dacă un păcat se interpune între noi și Domnul, nu ne mai bucurăm de dragostea Lui, în practică. Noi ne ținem în dragostea Lui mai întâi de toate prin trăirea unei vieți de sfințenie și evlavie. Iar dacă se interpune vreun păcat, trebuie să-l mărturisim și să ne lăsăm de el imediat. Secretul constă în a nu lăsa să se interpună nimic între noi și Dumnezeu.

Nimic între sufletul meu și Mântuitorul,
Nimic din amăgitoarele și înșelătoarele visuri ale lumii;
Nimic care să împiedice vreo fărâmă din bunăvoința Sa.
Păstrează calea curată, nimic să nu se interpună pe ea.

— Charles A. Tindley

În fine, trebuie să căutăm cu înfrigare **îndurarea Domnului nostru Isus Cristos pentru viața veșnică**. **Îndurarea Domnului nostru** se referă aici la iminenta Sa revenire ca să-i ia pe ai Săi acasă în cer. În zilele de întunecime și apostazie, trebuie să păstrăm lumina acestei binecuvântate nădejdi arzând vie în inimile noastre. Ea se va dovedi astfel o nădejde mângâietoare și purificatoare (1 Tes. 4:18; 1 Ioan 3:3).

V. 22 O anumită măsură de discernământ spiritual este necesară în tratarea victimelor apostaziei. Scripturile fac distincție între modul în care trebuie să ne purtăm cu cei ce sunt propagatori activi ai cultelor false și cei care au fost înșelați de aceștia. În cazul liderilor și al propagandiștilor, politica este cea prezentată la 2 Ioan 10, 11: „Dacă cineva vine la voi și nu vă aduce învățătura aceasta, să nu-l primiți în casă și să nu-l salutați. Căci cine îl salută participă la faptele lui rele.” Dar când se referă la cei ce au fost înșelați de învățătorii minciñoși, Iuda ne sfătuiește să facem o **distincție**¹⁰ și ne oferă două posibile modalități de acțiune.

De unii trebuie să avem compasiune. Adică, trebuie să le dăm dovadă de interes plin de compasiune și să încercăm să-i îndrumăm să iasă din îndoielile și disputele în care sunt prinși și să ajungă la o convingere fermă cu privire la adevărul divin.

V. 23 *Apoi* sunt aceia care se află în buza prăpastiei, gata de a cădea în flăcările apostaziei. Pe aceștia trebuie să-i salvăm prin avertismente puternice și hotărâte, însoțite de îndrumări, **urând până și cămașa întinată de carne**. În VT îmbrăcăminte de leproși era contaminată, trebuind să fie arsă (Lev. 13:47-52). Astăzi, când avem de a face cu oameni care au căzut în păcate sexuale, trebuie să ne aducem aminte că obiectele materiale, cum sunt îmbrăcăminte, de pildă, adesea excită pasiunile. Când vedem sau pipăim aceste lucruri, se formează în mintea noastră asociații cu anumite păcate. Prin urmare, când avem de a face cu oameni care au fost întinați, trebuie să avem grijă să evităm orice s-ar putea dovedi o ispită în propria noastră viață. Un autor necunoscut a exprimat acest gând în felul următor:

Hainele care aparțin unui om poartă în ele asociația și contaminarea păcatului, contagiunea răului. Tot ce este asociat cu o viață de păcat trebuie aruncat afară din viața noastră, renun-

țând definitiv la ele, dacă dorim să fim la adăpost de infecția și contagiunea acestei maladii distrugătoare de suflete.

J. B. Mayor ne avertizează: „Deși creștinul are datoria de a avea milă și de a se ruga pentru păcătos, el trebuie să privească cu scârbă tot ceea ce poartă urmele păcatului.“¹¹

IV. MINUNATA BENEDICȚIE

(v. 24, 25)

V. 24 Iuda își incheie epistola cu o minunată benedicție. Este atribuirea de laudă și închinare **Celuia care poate**. El poate să măntuiască (Ev. 7:25), poate să ne întărească (Rom. 16:25), poate să ne ajute (Ev. 2:18), poate să supună (Filip. 3:21) — și aici El **poate să ne**¹² **păzească de poticnire**. Această făgăduință din urmă este deosebit de nimerită pentru timpurile în care trăim, înconjurați de apostazia la care s-a referit Iuda.

Dar făgăduința nu se oprește aici. El poate să ne facă să stăm **fără vină în prezența slavei Sale cu bucurie nespūs de mare**. Este uluitor! Când ne gândim ce eram cândva — morți prin păcatele și fărădelegile noastre; când ne gândim ce suntem — slujitori sărmani, slabi și greșelnici; și când ne gândim că într-o zi vom sta absolut **fără vină** în Sala Tronului universului, bucurându-ne **cu bucurie nespūs de mare** — o, ce har este acesta!

V. 25 El nu este doar Păzitorul și Desăvârșitorul — El mai este și **Dumnezeu Mântuitorul**¹³ **nostru**. Este o minune faptul că pe **Dumnezeu** îl interesează atât de mult ființa noastră încât a devenit și **Mântuitorul nostru**, în sensul că a conceput planul prin care suntem măntuiți și ne-a asigurat pe Fiul Său fără păcat ca Miel de Jertfă. **Singurului înțelept** — în ultimă instanță, orice înțelepciune vine de la Dumnezeu (cf. Iac. 1:5). Înțelepciunea noastră derivă din fântâna de înțelepciune: Dumnezeu, singurului înțelept.

Dacă **închinarea** (*worship*, în engleza veche: „worth-ship“) înseamnă a-i atribui lui Dumnezeu acele attribute de care este vrednic, va fi **slavă, măreție, putere și stăpânire**. **Slavă** — onoarea supremă ce I se cuvine Lui pentru tot ce este și tot ce a făcut pentru noi. **Măreție (maiestate)** — demnitatea și splendoarea pe care le merită El ca Monarh Suprem al universului. **Stăpânire** — domnia fără drept de apel pe

care o deține El este a Lui prin drept suveran. Și **puterea** sau autoritatea — tăria și prerogativa de a conduce peste tot și peste toți cei ce au fost creați de mâna Sa.

El a fost vrednic de atari laude în trecut, El este vrednic în prezent și va fi vrednic în toată veșnicia. Apostazia și învățătorii falși n-au decăt să încerce să-L deposeze de **slavă**, să-l știrbească **maiestatea**, să murmure împotriva **stăpânirii** Lui și să încerce să I se pună de-a curmezișul **puterii** Lui. Dar toți credincioșii adevărați își găsesc împlinirea supremă și bucuria în proslăvirea Lui, **mai înainte de toți vecii și acum și în veci! Amin**.

NOTE FINALE

¹(v. 1) În loc de „sfințit“ (*hēgiasmenois*), textul critic (NU) conține varianta „preaiubiți“ (*ēgapēmenoīs*). Puternica condamnare a imoralității din această scrisoare este probabil introdusă mai adecvat prin opusul, „sfințit“.

²(v. 4) Cuvântul „Dumnezeu“ este omis în textul NU. Cei doi termeni „Domn“ sunt diferiți în original. În sintagma: „Domnul Isus“ de obicei apare termenul *Kurios*, iar în „Domnul Dumnezeu“ apare un sinonim, *Despotēs*. (Termenul derivat „despot“, din vremea noastră, nu este o *traducere* adecvată, datorită conotației sale nefericite.) Ambele cuvinte înseamnă „Domn“, „Stăpân“ sau „Proprietar“.

³(v. 4) „Liberal“ înseamnă liber, dar în religie se referă la cei care tăgăduiesc doctrinele principale ale credinței, cum ar fi inspirația, nașterea din fecioară, Dumnezeirea lui Cristos și ispășirea prin vărsarea de sânge. Așa-numiții liberali sunt însă adesea deschiși oricărei doctrine sau religii — atâta timp cât *nu* este vorba de învățătura biblică, ortodoxă (adică drept credincioasă).

⁴(v. 4) Neo-ortodocșii nu sunt de fapt ortodocși. Ei acceptă unele din învățăturile Bibliei, dar folosesc terminologia ortodoxă pentru a mușamaliza necredința nebiblică. De pildă, Biblia „devine“, în concepția lor, cuvântul lui Dumnezeu, dacă le „vorbește“. Pentru credinciosul ortodox însă, Biblia *este* cuvântul lui Dumnezeu.

⁵(v. 11) C. A. Coates, *An Outline of Mark's Gospel and other Ministry*, pg. 125.

⁶(v. 12) Ei numeau această masă a dragostei „agapă“, textual: „dragoste“.

⁷(v. 12) Cea mai bună variantă este „purta“ sau „dus înainte“ ca în textele cele mai vechi (NU) și în majoritatea manuscri-

selor (textul majoritar). Varianta din TR, KJV și NKJV („carried about”) nu are un suport puternic.

⁸(v. 14) William Kelly, „Lectures on the Epistle of Jude”, *The Serious Christian*, 1:123.

⁹(v. 14) „Vine” traduce timpul aorist (*ēlthe*). Asta ar putea traduce o formă de prefect profetic semitic, adică un eveniment viitor, văzut ca sigur, care este exprimat la timpul trecut.

¹⁰(v. 22) Variantele textuale de aici se complică și mai mult prin faptul că verbul din greacă *diakrinomai* poate însemna „îndoire” sau „a face distincție”. Vezi notele din NKJV asupra versetelor 22 și 23.

¹¹(v. 23) J. B. Mayor, *The Epistle of St. Jude and the Second Epistle of St. Peter*, pg. 51.

¹²(v. 24) Textul majoritar conține varianta „pe ei” în loc de “pe voi”, însemnând cei ce păcătuiesc din versetele anterioare, pe care creștinii duhovnicești încearcă să-i salveze.

¹³(v. 25) După cum se va vedea dintr-o citire constantă a notelor textuale din Noul Testament în versiunea NKJV, textul NU (în mare măsură alexandrin) are tendința de a fi mai scurt („de a o omite”) decât textul tradițional și cel majoritar. De unde rezultă că, atunci când *adaugă* ceva este un fapt deosebit de interesant. În versetul 25, se fac

trei adaosuri, așa încât avem varianta:

„*Singurului* Dumnezeu Mântuitorul nostru,

Prin Isus Cristos Domnul nostru,

Să-I fie gloria și maiestatea,

Ștăpânirea și puterea,

Înainte tot timpul,” etc.

Dar se omite totuși cuvântul *înțelept*. Poate că această benedicție a lui Iuda, populară în toate timpurile, a fost recitată în această formă mai lungă în bisericile egiptene.

BIBLIOGRAFIE

Bigg, Charles. *The Epistles of St. Peter and St. Jude*. Edinburgh: T. & T. Clark Ltd., 1901.

Coder, S. Maxwell. *Jude: The Acts of the Apostates*. Chicago: Moody Press, 1958.

Green, Michael. *The Second Epistle General of Peter and the General Epistle of Jude*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1968.

Ironside, H. A. *Epistles of John and Jude*. New York: Loizeaux Bros., Inc., 1931.

Kelly, William. “Lectures on the Epistle of Jude”, *The Serious Christian*. Vol. I. Charlotte, NC.: Books for Christians, 1970.

Mayor, J. B. *The Epistle of St. Jude and the Second Epistle of St. Peter*. Grand Rapids: Baker Book House, 1965.

APOCALIPSA

Revelația lui Isus Cristos

Introducere

„Lauda trebuie să ne umple inimile când citim cuvintele acestei Profeții și ne aducem aminte de harul care ne-a mântuit de tot ce stă să se abată peste acest veac. O altă binecuvântare este asigurarea victoriei și slavei de care vom avea parte în final.“

— Arno C. Gaebelein

I. Locul unic în Canon

Caracterul unic al ultimei cărți din Biblie reiese limpede din primul cuvânt: „Revelația“ sau, în original: *Apokalupsis*, „Apocalipsa“. Termenul, care înseamnă „Apocalipsa“, stă la originea cuvântului din vremea noastră, *apocaliptic*, ce definește un tip de scrieri întâlnite la Daniel, Ezechiel și Zaharia în VT, dar în NT doar aici. Se referă la viziuni profetice de viitor, întrebându-și simbolurile, figuri de stil și alte procedee literare.

Apocalipsa nu privește doar înainte spre consumarea viitoare a tuturor lucrurilor și spre triumful final al lui Dumnezeu și al Mielului, ci, în același timp, clarifică toate elementele lăsate în suspensie în celelalte șazeci și cinci de cărți ale Bibliei. De fapt, aceasta este modalitatea cea mai bună în care poate fi înțeleasă cartea, prin cunoașterea întregii Biblie! Personajele, simbolurile, evenimentele, numerele, culorile și celelalte elemente se regăsesc aproape toate în restul cuvântului lui Dumnezeu. Unii au numit cartea aceasta pe drept cuvânt: „Gara Centrală“ a Bibliei pentru că aici sosesc toate „trenurile“. Care trenuri? Trenurile gândirii începute în Geneza și în cărțile care urmează, cum ar fi firul roșu al răscumpărării, națiunea Israel, națiunile (Neamurile), biserica, Satan, potrivit copiilor lui Dumnezeu, Anticrist și multe altele.

Apocalipsa (începând din veacul al patrulea fiind etichetată eronat drept „Revelația Sfântului Ioan divinul“, ea fiind, în realitate, „Revelația lui Isus Cristos“ (1:1)), este culminarea necesară a întregii Biblie. Ea ne spune cum se vor desfășura toate lucrurile. Chiar și în urma unei lecturi fugitive, necredincioșii sunt avertizați să se pocăiască, în timp ce copiii lui Dumnezeu sunt îmbărbătați

să meargă mai departe, rămânând statornici pe calea credinței!

II. Paternitatea

Însăși cartea propriu-zisă ne spune că autorul este Ioan (1:1, 4, 9; 22:8), care a scris la porunca Domnului său, Isus Cristos. Dovezi externe străvechi, puternice și larg-răspândite sprijină concepția că prin Ioan se înțelege Apostolul Ioan, fiul lui Zebedei, care a trudit ani îndelungați la Efes (în Asia Mică, unde se aflau toate cele șapte biserici numite în capitolele 2 și 3). El a fost exilat de împăratul Domițian pe insula Patmos, unde a așternut în scris vedeniile pe care i le-a dăruit Domnul nostru. Mai târziu, s-a întors la Efes, unde a murit la o vârstă înaintată, sătul de zile. Iustin Martirul, Irineu, Tertullian, Hipolit, Clement din Alexandria și Origen îi atribuie cu toții această carte lui Ioan. De dată mai recentă (prin anul 150 d.Cr.) s-a găsit în Egipt o carte intitulată *Apocryphon al lui Ioan* care atribuie cartea Apocalipsa lui Ioan, fratele lui Iacov.

Prima opoziție față de paternitatea lui Ioan asupra cărții Apocalipsa a venit din partea lui Dionysius din Alexandria, dar el nu a dorit ca această carte să fi fost redactată de Ioan deoarece s-a opus doctrinei Mileniului (Apo. 20). Referirile sale vagi și oscilante mai întâi la Ioan Marcu iar apoi la „Ioan Presbiterul“ ca autori posibili ai Apocalipsei nu pot contrabalansa o mărturie atât de puternică, deși mulți învățați moderni de orientare mai liberală resping de asemenea faptul că Apocalipsa a fost scrisă de Apostolul Ioan. Nu există în istoria bisericii nici o dovadă despre existența vreunui individ cu numele de „Ioan Presbiterul“ (Bătrânul) în afară de autorul epistolelor 2 și 3 Ioan. Aceste două scrisori sunt redactate în același stil

ca și I Ioan și corespund foarte adecvat cu simplitatea și vocabularul regăsite în evanghelia lui Ioan.

Dacă dovezile externe citate mai sus sunt atât de puternice, *dovezile interne* nu sunt tot atât de clare. Vocabularul, stilul cărții, redactat într-o elină mai neșlefuită, „semitică“ (conținând chiar unele expresii pe care gramaticienii le-ar numi „solecisme“), precum și topica frazei i-au convins pe mulți că persoana care a scris Apocalipsa nu poate fi una și aceeași care a redactat evanghelia după Ioan.

Dar aceste diferențe pot fi explicate, nefiind lipsite de o contrapondere de asemănări între cele două cărți.

De pildă, unii acceptă ca dată a apariției *Apocalipsei* anii 50 sau 60 (sub domnia lui Claudius sau Nero), în ideea că Ioan și-a redactat *evanghelia* mult mai târziu, prin anii 90, după ce, între timp, își va fi perfecționat cunoștințele de greacă. Dar aceasta nu este neapărat soluția corectă. Se prea poate ca Ioan să fi folosit un secretar în cazul evangheliei, pe când pe insula Patmos, unde fusese exilat, a fost absolut singur. (Doctrina inspirației nu este afectată în nici un fel, întrucât Dumnezeu se folosește de stilul individual al scriitorului, nu de un stil generalizat al tuturor cărților Bibliei.)

Temele generale ale luminii și întinericului se găsesc atât în *Evanghelia* lui Ioan, cât și în *Apocalipsa*. Termeni ca „Miel“, „a birui“, „cuvânt“, „adevărat“, „ape vii“ și alții tind să stabilească o punte de legătură între cele două cărți. În plus, atât Ioan 19:37, cât și *Apocalipsa* 1:7 citează textul de la Zaharia 12:10, dar *nu* folosesc termenul echivalent cu „străpuns“ găsit în Septuaginta, ci un alt termen tradus prin „străpuns“.¹

Un alt motiv pentru care există deosebiri de vocabular și stil între *evanghelia* lui Ioan și *Apocalipsa* constă în însăși deosebirea foarte mare dintre ele sub aspectul a două genuri separate de literatură pe care le reprezintă. În plus, multitudinea de expresii ebraice din *Apocalipsa* provine din faptul că face atât de dese referiri la VT.

În concluzie, concepția tradițională conform căreia Apostolul Ioan, fiul lui Zebedei și fratele lui Iacov, a scris *Apocalipsa* are o puternică temelie istorică iar problemele existente pot fi explicate fără să se respingă paternitatea lui asupra cărții de față.

III. Data

Unii preferă o dată timpurie a apariției

Apocalipsei, fie în anii 50, fie către sfârșitul anilor 60. Cum s-a arătat, aceasta se face din încercarea de a explica stilul mai puțin evoluat al *Apocalipsei*. De asemenea, unii cred că „666“ (13:18) ar fi fost o prezicere cu privire la Nero,² despre care unii au crezut că va învia din morți. Aceste lucruri ar fi în măsură să sugereze o dată timpurie a apariției cărții. Faptul că lucrul acesta nu s-a întâmplat nu a afectat acceptarea cărții. (Poate că asta sugerează că a fost scrisă mult mai târziu decât vremea lui Nero.)

Părinții bisericii indică concret ultima parte a domniei lui Domițian (circa anul 96) ca timp când Ioan s-a aflat pe insula Patmos, unde a primit Revelația. Întrucât aceasta este o concepție timpurie, bineinformată și larg-răspândită între creștinii ortodocși [dreptcredincioși], avem toate motivele s-o acceptăm.

IV. Temele și spectrul

O cheie simplă a înțelegerii cărții *Apocalipsa* este de a ne da seama că este împărțită în trei părți principale. Capitolul 1 descrie o vedenie în care Ioan L-a văzut pe Cristos înveșmântat ca Judecător și stând în mijlocul celor șapte biserici. Capitolele 2 și 3 se ocupă de epoca bisericii în care trăim actualmente. Restul de nouăsprezece capitole se ocupă de evenimentele viitoare, cu care se va încheia era bisericii. Am putea împărți cartea după cum urmează:

1. *Lucrurile pe care le-a văzut Ioan*, adică vedenia lui Cristos ca Judecător al bisericilor.
2. *Lucrurile care sunt*: o schiță a perioadei bisericii de la moartea apostolilor până în vremea când Cristos își va lua sfinții în cer (cap. 2 și 3).
3. *Lucrurile care vor avea loc după aceasta*: o schiță a evenimentelor viitoare de la Răpirea sfinților la Starea Eternă (capitolele 4-22). Un mod lesnicios de a memora conținutul acestei secțiuni, a treia, este reținând cele ce urmează:
 - a. Capitolele 4 la 19 descriu Marea Strămtorare, perioada de șapte ani în care Dumnezeu va judeca națiunea necredincioasă Israel și pe Neamurile necredincioase. Aceste judecăți sunt descrise prin următoarele metafore:
 - (1) Șapte peceți.
 - (2) Șapte trâmbițe.
 - (3) Șapte potire.
 - b. Capitolele 20-22 se ocupă cu A doua venire a lui Cristos, împărăția Sa pe

pământ, Judecata de la Marele Tron Alb și Starea Eternă. În perioada Marii Strămtorări, pecetea a șaptea conține cele șapte trâmbițe. De asemenea, trâmbița a șaptea conține cele șapte potire ale judecăților. Astfel Perioada Tribulației ar putea fi prezentată sub forma următoarei diagrame:

PECETI

1 2 3 4 5 6 7

TRÂMBIȚE

1 2 3 4 5 6 7

POTIRE

1 2 3 4 5 6 7

Parantezele din cadrul cărții

Diagrama de mai sus ne oferă firul principal al gândirii ce străbate cartea Apocalipsa. Dar, pe măsură ce înaintăm pe firul narațiunii, întâlnim frecvente întreruperi, care-i fac posibilă prezentarea către cititor a unor mari personalități și evenimente din perioada Marii Strămtorări. Unii scriitori le-au numit „paranteze” sau „intercalări”. Iată câteva dintre paranteze:

1. Cei 144.000 de sfinți evrei pecetluiti (7:1-8).
2. Credincioșii dintre Neamuri care aparțin acestei perioade (7:9-17).
3. Îngerul tare cu cârtica (cap. 10).
4. Cei doi martori (11:3-12).
5. Israel și balaurul (cap. 12).
6. Cele două fiare (cap. 13).
7. Cei 144.000 cu Cristos pe Muntele Sion (14:1-5).
8. Îngerul cu evanghelia veșnică (14:6, 7).
9. Anunțul preliminar al căderii Babilonului (14:8).
10. Avertismentul adresat închinătorilor fiarei (14:9-12).
11. Secerișul și culesul viei (14:14-20).
12. Distrugerea Babilonului (17:1-19:3).

Simbolurile din carte

O mare parte a limbajului Apocalipsei este simbolic. Numerele, culorile, mineralele, giuvaierurile, fiarele, stelele și sfeșnicele sunt folosite cu toate pentru a reprezenta persoane, lucruri sau adevăruri.

Din fericire unele din aceste simboluri sunt clar explicate chiar în cuprinsul cărții. De pildă, cele șapte stele sunt îngerii celor șapte biserici (1:20); marele balaur este Diavolul sau Satan (12:9). Indicii despre sensul altor simboluri se găsesc în alte părți ale Bibliei. Cele patru ființe vii (4:6) sunt aproape identice cu cele patru ființe vii din Ezechiel 1:5-14. La Ezechiel 10:20 ele sunt identificate ca heruvimi. Leopardul, ursul și leul (13:2) ne amintesc de Daniel 7, unde aceste fiare sălbatice se referă la imperii mondiale: Grecia, Persia și Babilonul. Alte simboluri nu par să fie clar explicate în Scripturi, ceea ce înseamnă că va trebui să fim cu foarte mare băgare de seamă când vom încerca să le deslușim sensul.

Spectrul cărții

Studiind Apocalipsa, ca în cazul oricărui studiu al Bibliei, trebuie să avem mereu în vedere distincția dintre biserică și Israel. Biserica este un popor ceresc, binecuvântată cu binecuvântări spirituale și chemată să se împărtășească din gloria lui Cristos, ca Mireasă a Lui. Israel este poporul străvechi și pământesc al lui Dumnezeu, căruia Dumnezeu i-a făgăduit țara Israel și o împărăție pământescă literală sub domnia lui Mesia. Biserica adevărată este menționată în primele trei capitole, dar n-o mai întâlnim până la Nunta Mielului, din capitolul 19:6-10. Perioada Marii Strămtorări (4:1-19:5) are un caracter primordial evreiesc.

Înainte de a începe această Introducere, e bine să recunoaștem că nu toți creștinii interpretează cartea Apocalipsei în maniera schițată mai sus. Unii cred că această carte s-a împlinit integral în perioada primară a istoriei bisericii. Alții susțin că Apocalipsa ne prezintă o imagine continuă a epocii bisericii, din vremea lui Ioan până la sfârșit.

Pentru toți copiii lui Dumnezeu, cartea Apocalipsei ne învață nebulia de a trăi pentru lucruri care vor trece în curând. Totodată ea ne îndeamnă să mărturisim celor care pier și ne încurajează să așteptăm în răbdare Întoarcerea Domnului. Pentru necredincios, cartea Apocalipsa este o gravă atenționare cu privire la groaznică pierzare care îi așteaptă pe toți cei care Îl resping pe Mântuitorul.

SCHIȚA CĂRȚII**I. LUCRURILE PE CARE LE-A VĂZUT IOAN (Cap. 1)**

A. Titlul și salutul (1:1-8)

B. Vedenia în care L-a văzut pe Cristos în roba de Judecător (1:9-20)

II. LUCRURILE CARE SUNT: SCRISORILE DE LA DOMNUL NOSTRU

(Capitolele 2, 3)

- A. Către Efes (2:1-7)
- B. Către Smirna (2:8-11)
- C. Către Pergam (2:12-17)
- D. Către Tiatira (2:18-29)
- E. Către Sardis (3:1-6)
- F. Către Filadelfia (3:7-13)
- G. Către Laodiceea (3:14-22)

III. LUCRURILE CARE VOR AVEA LOC DUPĂ ACEEA (Cap. 4-22)

- A. Vedenia Tronului lui Dumnezeu (Cap. 4)
- B. Mielul și cartea pecetluită cu șapte peceți (Cap. 5)
- C. Deschiderea celor șase peceți (Cap. 6)
- D. Cei mântuiți în timpul Marii Strămtorări (Cap. 7)
- E. A șaptea pecete și începutul celor șapte trâmbițe (Cap. 8, 9)
- F. Îngerul tare și cârticica (Cap. 10)
- G. Cei doi martori (11:1-14)
- H. A șaptea trâmbiță (11:15-19)
- I. Figurile cheie din Marea Strămtorare (Cap. 12-15)
- J. Judecățile din cadrul celor șapte potire (Cap. 16)
- K. Căderea Babilonului cel mare (Cap. 17, 18)
- L. Venirea lui Cristos și Împărăția Sa Milenară (19:1-20:9)
- M. Judecarea lui Satan și a tuturor necredincioșilor (20:10-15)
- N. Cerul nou și pământul nou (21:1-22:5)
- O. Avertismente, mângâieri, invitații și benedicții de încheiere (22:6-21)

Comentariu

I. LUCRURILE PE CARE LE-A

VĂZUT IOAN (Cap. 1)

A. Titlul și salutul (1:1-8)

1:1, 2 Primul verset anunță tema cărții, respectiv **lucrurile care trebuie să se îndeplinească în curând**. Cartea Apocalipsei este în principal o derulare a viitorului. Această **descoperire** a evenimentelor viitoare l-a fost dată de Dumnezeu lui **Isus Cristos**. La rândul Lui, Domnul Isus a încredințat-o **îngerului Său** iar îngerul a făcut-o cunoscut **robului Său Ioan**. Scopul urmărit de Ioan în redactarea Cărții a fost de a împărtăși informațiile acestea cu **robii** Domnului, adică cu toți credincioșii adevărați. Făcând așa, Ioan a **mărturisit despre cuvântul profetic pe care Dumnezeu i l-a vestit și... mărturia** pe care a depus-o **Isus Cristos**. Pe scurt, Ioan a mărturisit despre **toate lucrurile pe care le-a văzut** în vedeniile sale cerești.

1:3 E limpede că Dumnezeu a rânduit ca această Carte să fie citită în biserică, deoarece a fĂgăduit o binecuvăntare specială celui **care citește** cu voce tare această carte și tuturor celor din adunare **care ascultă** această carte și o pun la inimă.

Timpul împlinirii profețiilor era **aproape**.

1:4 Ioan adresează cartea **celor șapte biserici** situat în provincia romană Asia. Această provincie se afla în Asia Mică, pe teritoriul actual al Turciei. Mai întâi, Ioan le dorește acestor biserici **har... și pace**. **Harul** înseamnă favoarea nermeritată a lui Dumnezeu și tăria de care avem nevoie în viața de credință cotidiană. **Pacea** este calmul ce rezultă din acest har, care îl învrednicește pe credincios să înfrunte prigoane, dureri și chiar moartea. Se spune că harul și pacea provin de la Sfânta Treime. Ele vin **de la Isus Cristos, martorul credincios, Cel întâi-născut din morți, Stăpânitorul regilor pământului**. E limpede că aici este descris Dumnezeu Fiul. El este **martorul vrednic de încredere**. Ca **întâi-născut din morți**, El este Primul care a înviat **din morți**, Cel care nu va mai muri și Cel care deține locul de onoare și pre-eminență între toți cei ce sunt înviați din morți ca să se bucure de viața veșnică. El mai este și **Stăpânitorul** peste toți **regii** pământești. După acest salut inițial, Ioan așterne în scris omagiul de laudă pe care Îl aduce Domnului Isus. Mai întâi, Îl numește pe Mântuito-

rul Cel care ne-a iubit (*ne iubește*, în textul marginal³), și ne-a spălat de păcatele noastre în sângele Său. Observați timpurile gramaticale utilizate: *ne iubește* — timpul prezent, acțiune continuă; *ne-a spălat* — timpul trecut, lucrare încheiată. Observați și topica: El *ne iubește* și, într-adevăr, *ne-a iubit* cu mult înainte de a ne fi spălat. Apoi observați și prețul plătit de El: **sângele Său**. Dacă ne facem sinceri o auto-evaluare, vom fi obligați să mărturisim că prețul a fost prea mare. Căci nu meritam să fim spălați cu un preț atât de exorbitant.

1:6 Dragostea Sa nu s-a mărginit la spălarea noastră, deși putea foarte bine s-o facă. El ne-a făcut o împărăție (textul marginal din NKJV) și **preoți pentru Dumnezeu Său și Tatăl**. Iar ca **preoți** sfinți, noi aducem jertfe spirituale lui Dumnezeu: persoana noastră, avutul nostru, lauda noastră și slujirea noastră. Ca **preoți** regali, noi vestim excelențele Celui care ne-a chemat din întineric la lumina Sa minunată. Dacă vom medita la această minunată dragoste, vom ajunge îndată la concluzia că El este vrednic de toată **slava**, onoarea, închinarea și lauda pe care I le putem aduce din plin. Și El este vrednic să aibă toată **puterea (stăpânirea)** asupra vieții noastre, asupra bisericii, lumii și întregului univers. **Amin**.

1:7 Acest binecuvântat **vine** din nou pe pământ în care de **nori**. Venirea Lui nu va fi nici locală, nici invizibilă, pentru că **orice ochi îl va vedea** (cf. Mat. 24:29, 30). Oamenii care s-au făcut vinovați de răstignirea Sa vor rămâne înmărmuriți. De fapt, **toate semințiile pământului vor fi cuprinse de jale din pricina faptului** că El vine să-Și judece vrăjmașii și să-Și întemeieze împărăția. Credințioșii nu sunt cuprinși de jale la venirea Sa, ci spun: „**Amin. Vino, Doamne Isuse!**”⁴

1:8 Acum intervine o schimbare de vorbitor. Domnul Isus Se prezintă pe Sine ca fiind **Alfa și Omega** (prima și ultima literă din alfabetul grec), **Începutul și Sfârșitul**.⁵ El străbate timpul și eternitatea, epuizând vocabularul superlativelor. El este izvorul și țelul creației. El este Cel care a început și va sfârși programul divin în lume. El este și a fost și va veni, etern în ființa Sa iar ca putere: **Cel Atotputernic**.

B. Vedenia în care L-a văzut pe Cristos în roba de Judecător (1:9-20)

1:9 Vorbitorul este din nou **Ioan**, care se prezintă drept **fratele și părtaș** al tuturor

credincioșilor la **necaz, la împărăție și la răbdarea lui Isus Cristos**. El leagă aici **necazul**, cu perseverența (**răbdarea**) și cu **împărăția**. Tot așa le-a legat și Pavel la Fapte 14:22 când i-a îndemnat pe sfinți să „rămână în credință,... spunând «Prin multe necazuri trebuie să intrăm în împărăția lui Dumnezeu.»”

Ioan era acum în închisoare **pe insula Patmos** din Marea Egee, din pricina loialității sale față de **cuvântul lui Dumnezeu și față de mărturia lui Isus Cristos**. Dar temnița a devenit anticamera cerului, în care el a primit vedeniile privitoare la slavă și judecată.

1:10 Ioan era în **Duhul**, adică umbra într-o părtășie neumbrită cu El, fiind astfel în postura de a putea primi comunicații divine. Asta ne amintește că pentru ca cineva să audă, trebuie să fie aproape. „Secretul Domnului este cu cei care se tem de El” (Ps. 25:14). Faptul s-a petrecut în **ziua Domnului**, adică în prima zi a săptămânii, ziua în care a avut loc învierea lui Cristos, ziua în care S-a arătat după aceea de două ori ucenicilor Săi și ziua în care a coborât Duhul, la Rusalii. Ucenicii s-au adunat să frângă pâinea în Ziua Domnului iar Pavel i-a îndrumat pe corintenți să facă o colectă în prima zi a săptămânii. Unii cred că Ioan se referă la timpul judecării despre care scrie în această carte, dar sintagma este foarte diferită în original.⁵

Deodată Ioan a **auzit în spatele lui** cu claritate, volumul și tonul **unei trâmbițe**.

1:11, 12 Era Isus, care l-a îndrumat să scrie într-o carte ceea ce avea să vadă și s-o trimită celor șapte biserici. Întorcându-se să-L vadă pe Vorbitor, Ioan a **văzut șapte sfeșnice de aur**, fiecare având o bază, o tulpină verticală și lampa de deasupra, ce ardea cu undelele.

1:13 Persoana din mijlocul celor șapte sfeșnice a fost **Unul ca Fiul Omului**. Nu era nimic între El și sfeșnicele individuale, nici o agenție, nici o ierarhie, nici o organizație. Fiecare biserică era autonomă. Descriindu-L pe Domnul, McConkey spune:

Duhul scoțoește prin tărâmul naturii ca să găsească simbolurile care ar putea transmite cât de cât minților noastre încețoșate și mărginite gloria, splendoarea și maiestatea Acestuia Care vine, Care este Cristosul Revelației.⁶

Haina Lui exterioră era o mantie lungă de judecător. **Brăul de aur** cu care era

încins la piept simbolizează neprihănirea și credințioșia cu care judecă El (vezi Isa. 11:5).

1:14 Capul și părul Lui erau albe ca lâna, întruchipând eternitatea Sa, ca Cel Bătrân de Zile (Dan. 7:9), precum și înțelepciunea și curăția judecăților Sale. **Ochii Lui, ca para focului** ne sugerează cunoașterea perfectă, capacitatea infailibilă de a pătrunde în miezul lucrurilor și ființelor și o forță de a scruta, de a cerceta până în străfunduri, de care nu te poți ascunde.

1:15 Picioarele Domnului erau ca bronzul strălucitor, arzând într-un cup-tor. Întrucât bronzul este prezentat în Scriptură ca tip al judecății, aceste cuvinte vin în sprijinul părerii că aici se are în vedere, în principal, *funcția judiciară* a Domnului Isus. **Glusul Lui** era ca vuietul valurilor mării sau ca o cădere de apă în munți, maiestuos și cutremurător.

1:16 El ținea în mâna Lui dreaptă șapte stele, indicând stăpânire, putere, control și onoare. **Din gura Lui ieșea o sabie ascuțită cu două tăisuri**, cum este Cuvântul lui Dumnezeu (Ev. 4:12). Aici se referă la verdictele de o mare acuitate și acuratețe pe care le emite El cu privire la ai Săi, așa cum reiese din scrisorile adresate celor șapte biserici. **Fața Lui era ca soarele când strălucește în puterea Lui** la amiază, relevând splendoarea uimitoare și gloria transcendentă a Dumnezeirii Sale.

Combinând toate acese gânduri, Îl vedem pe Cristos în toate perfecțiunile Sale, fiind suprem calificat să judece cele șapte biserici. Mai târziu în cuprinsul acestei cărți El îi va judeca pe dușmanii Lui, dar „judecata trebuie să înceapă de la casa lui Dumnezeu“ (1 Pet. 4:17). Observați însă că în fiecare caz judecata îmbracă altă formă. Bisericile sunt judecate cu scopul de a le curăți și răsplăti, pe când lumea este judecată pentru a fi pedepsită.

1:17 La vederea Judecătorului, Ioan s-a proșternut la picioarele Lui, ca mort, dar Domnul L-a reanimat, descoperindu-Se pe Sine ca **Cel dintâi și Cel de pe urmă**, acesta fiind un titlu al lui Iehova (Isa. 44:6; 48:12).

1:18 Judecătorul este Cel Viu, care a fost mort dar acum este viu în vecii vecilor, ținând cheile Hadesului și ale Morții, având control asupra amândurora și putând în mod unic să învie din morți. **Hades** reprezintă aici sufletul iar **Moartea trupul**. Când moare cineva, sufletul este în **Hades**,

denumire prin care este descrisă starea de dezmembrare, de dezlipire de trup (în românește: „locuința morților“, n.tr.). Iar trupul se duce în mormânt. Pentru credinciosii starea dezmembrată este tot una cu aceea de aflare în prezența Domnului. La înviere, sufletul este reunit cu trupul glorificat și răpit (înălțat în văzduh), fiind dus în casa Tatălui.

1:19 Ioan trebuie să scrie lucrurile pe care le-a văzut (cap. 1); lucrurile care sunt (cap. 2, 3); și lucrurile care vor fi după aceasta (cap. 4-22). Aici ne este prezentată schița generală a cărții.

1:20 Domnul i-a explicat apoi lui Ioan sensul ascuns al celor șapte stele și șapte sfeșnice de aur. Stelele au reprezentat **îngerii** sau solii **celor șapte biserici**, pe când **sfeșnicele** au reprezentat **cele șapte biserici** propriu-zise.

S-au oferit diverse explicații pentru **îngeri**. Unii afirmă că au fost ființe îngerești care au reprezentat bisericile, după cum îngerii reprezintă națiuni (Dan. 10:13, 20, 21). Alții spun că au fost episcopi (sau pastori) ai bisericilor (explicație ce nu are însă teme biblic). Alții afirmă că au fost soli umani care au preluat de la Ioan, din insula Patmos, scrisorile, expediindu-le bisericilor individuale. În greacă același termen (*angelos*) înseamnă și inger, și sol, dar în această carte figurează cu pregnanță primul înțeles.

Deși scrisorile au fost adresate unor **îngeri**, conținutul lor privea, în mod sigur, pe toți cei din cadrul bisericilor.

Sfeșnicele au fost purtătoare de lumină — o emblemă adecvată a **bisericilor** locale, având menirea de a răspândi lumină de la Dumnezeu în mijlocul întunericului acestei lumi.

II. LUCRURILE CARE SUNT: SCRISORILE DE LA DOMNUL NOS-TRU (Capitolele 2, 3)

În capitolele 2 și 3, avem scrisorile individuale adresate celor șapte biserici din Asia. Scrisorile pot fi aplicate în cel puțin trei modalități: Mai întâi, ele descriu condițiile existente în mod veridic în *cele șapte biserici locale* din vremea când scria Ioan aceste rânduri. În al doilea rând, ele oferă o imagine a creștinătății pe pământ în *oricare moment* al istoriei. Trăsăturile întâlnite în aceste scrisori au existat, cel puțin parțial, în fiecare veac de la [coborârea Duhului Sfânt la] Rusalii și până în prezent. În

această privință, scrisorile conțin remarcabile asemănări cu cele șapte parabole de la Matei 13. În fine, scrisorile prezintă o *avanpremieră consecutivă* a istoriei creștinătății, fiecare din cele șapte biserici reprezentând o perioadă distinctă. Tendința generală a lucrurilor este însă mersul în jos, spre deteriorare. Mulți cred că primele trei scrisori sunt consecutive, iar că ultimele patru sunt simultane, mergând până la Răpire.

Conform acestei concepții, epocile în care poate fi împărțită în general istoria bisericii ar fi următoarele:

Efes: Biserica primului veac a fost, în general, vrednică de laudă, dar deja la această dată își părăsise dragostea dintâi.

Smirna: Biserica situată între primul și al patrulea veac, care a suferit persecuții sub domnia împăraților romani.

Pergam: În timpul veacului al patrulea și al cincilea, creștinismul a fost recunoscut ca religie oficială, sub patronajul lui Constantin.

Tiatira: Din secolul al șaselea până în al cincisprezecelea, biserica romano-catolică a deținut, în mare măsură, controlul asupra creștinătății, până când a fost zguduită de Reformă. În răsărit, a domnit biserica ortodoxă.

Sardis: Secolele al șaisprezecelea și al șaptesprezecelea constituie perioada imediat următoare Reformei. Lumina Reformei în început curând să pălească.

Filadelfia: În veacurile al optsprezecelea și al nouăsprezecelea au existat multe reforme și mari mișcări misionare.

Laodiceea: Biserica zilelor de pe urmă este înfățișată drept căldică și apostată. Este biserica liberalismului și a ecumenismului.

Există asemănări în structura scrisorilor. De pildă, fiecare începe cu salutul adresat unei biserici individuale; fiecare îl prezintă pe Domnul Isus într-un rol deosebit de adecvat pentru acea biserică particulară; fiecare arată că El cunoaște faptele bisericii respective (prin cuvântul: „Știu“). Cuvinte de elogiu le sunt adresate tuturor bisericilor, cu excepția Laodiceii; de asemenea, cuvinte de mustrare tuturor, în afară de Smirna și Filadelfia. Fiecăreia i se adresează un îndemn special, să asculte ce spune Duhul și în fiecare este inclusă o făgăduință specială, pentru cel care biruiește.

Fiecare biserică își are caracterul distinct. Phillips le-a atribuit următoarele

titluri, care exprimă trăsăturile dominante: *Efes*, biserica fără dragoste; *Smirna*, biserica persecutată; *Pergam*, biserica prea îngăduitoare; *Tiatira*, biserica ce face compromisuri; *Sardis*, biserica ce dormitează; *Filadelfia*, biserica cu prilejuri; și *Laodiceea*, biserica ce se complăce. Walvoord descrie problemele lor în termenii următori: (1) pe cale de a-și pierde dragostea dintâi; (2) se teme de suferință; (3) abateri doctrinare; (4) abateri morale; (5) mortăciune spirituală; (6) nu se ține tare; și (7) stare de căldicel.⁷

A. Către Efes (2:1-7)

2:1 Domnul Se prezintă **bisericii din Efes drept Cel care ține cele șapte stele în mâna Lui cea dreaptă și Cel care umblă prin mijlocul celor șapte sfeșnice de aur**. Majoritatea descrierilor pe care le face Domnul în aceste scrisori sunt similare cu ceea ce găsim în capitolul 1.

2:2 Biserica aceasta se remarcă prin **faptele ei imbelșugate, prin munca ei plină de ardoare și prin răbdarea cu care îndura**. Nu tolera **răul** în mijlocul ei. Avea capacitatea de a discerne apostolii falși, purtându-se în consecință cu ei.

2:3, 4 Pentru Numele lui Cristos a suferit încercări și strămtorări cu **răbdare** și n-a obosit. Dar tragedia Efesului a constatat în faptul că și-a părăsit dragostea dintâi. Flacăra afecțiunii ei s-a stins. Entuziasmul viguros din primele zile s-a evaporat. Creștinii puteau privi îndărăt la zilele când dragostea lor de mireasă pentru Cristos înflorește caldă, plină și liberă. Ei continuau să fie sănătoși în doctrină și activi în slujire, dar din toată închinarea și slujirea lor lipsea adevărata motivație.

2:5 Lor li se spune să-și aducă aminte de zilele bune de la începutul credinței lor, să se pocăiască de diminuarea dragostei lor dintâi și să repete slujirea lor devotată de care au dat dovadă la începutul vieții lor creștine. Altfel El va lua sfeșnicul de la Efes, adică adunarea își va înceta existența, mărturia ei stingându-se.

2:6 Un alt elogiu îi este adus acestei biserici pentru ura nutrită față de **faptele Nicolaiților**. Nu putem ști cu siguranță cine erau aceștia. Unii cred că au fost adepții liderului religios Nicolas. Alții scot în evidență semnificația numelui: „dregător asupra laicilor“ și văd în aceasta o referire la apariția sistemului cleric.

2:7 Cei care au urechi de auzit cuvântul lui Dumnezeu sunt îndemnați să asculte

ceea ce Duhul zice bisericilor.

Apoi i se oferă o promisiune celui care va birui. În general, un biruitor în NT este unul care crede că Isus Cristos este Fiul lui Dumnezeu (1 Ioan 5:5), cu alte cuvinte, un credincios adevărat. Credința lui îl învrednicește să biruie lumea cu toate ispitele și ademenirile ei. Poate că în fiecare din scrisori cuvântul are un gând suplimentar, legat de condiția proprie fiecărei biserici. Astfel un biruitor la Efes era cel care demonstra autenticitatea credinței sale, pocăindu-se după ce s-a depărtat de dragostea sa dintâi. Toți aceștia vor... **mânca din pomul vieții, care este în mijlocul Raiului lui Dumnezeu.** Asta nu presupune că ei sunt mântuiți prin faptul că biruie, ci că biruința lor demonstrează realitatea experienței convertirii lor. Singurul mod în care sunt mântuiți oamenii este prin credința în Cristos. Toți cei care sunt mântuiți vor **mânca din pomul vieții**, adică vor intra în viața veșnică, în toată plinătatea ei, în cer.

Efes este folosit adesea ca punct de reper al condiției bisericii la scurtă vreme după moartea apostolilor.

B. Către Smirna (2:8-11)

2:8 Smirna înseamnă *mir* sau *amărăciune*. Aici Cristos Se prezintă ca **Cel dintâi și Cel de pe urmă, care a fost mort și a înviat**. Descrierea va fi fost deosebit de mângâietoare pentru cei ce erau confrunțați cu pericolul morții, zi de zi.

2:9 Dând dovadă de o deosebită tandrețe, Domnul le spune sfinților Săi ce sufereau că știe în amănunt **necazul** lor. Judecând doar după aparențe, ei păreau a fi **săraci**, dar în ce privește lucrurile spirituale, ei erau **bogați**. După cum s-a exprimat Charles Stanley: „Era o deosebită onoare să fii în apropierea Lui sau ca Cel care nu avea unde să-Și plece capul. Eu am învățat următorul lucru: Isus este în special părtașul slujitorilor Săi săraci.”

Sfinții din Smirna erau atacați cu înverșunare de iudei. Istoricii ne spun, de pildă, despre răvna cu care acești iudei au căutat să dea o mână de ajutor la martiriul lui Policarp. Ca **iudei**, ei se pretindeau a fi poporul ales al lui Dumnezeu, dar prin comportarea lor hulitoare demonstrau că erau o **sinagogă a Satanei**.

2:10 Creștinii nu trebuie să se teamă de nici unul din aceste lucruri pe care le vor suferi. Unii dintre ei vor fi aruncați în temniță și puși la încercare printr-un necaz

de zece zile. Această perioadă de timp se poate referi fie la **zece zile**, fie la **zece persecuții** distincte sub domnia împăraților romani care l-au precedat pe Constantin; sau poate fi o referire la cei **zece ani** de persecuții din timpul domniei lui Dioclețian.

Credincioșii sunt îndemnați să fie credincioși până la moarte, adică mai bine să moară, decât să renunțe la credința lor în Cristos. Ei vor primi cununa vieții, o răsplată deosebită acordată martirilor.

2:11 Din nou ascultătorul atent este incurajat să asculte glasul Duhului. Celui care va birui i se promite scutirea de moartea a doua. Aici biruitorul este cel care dovedește realitatea credinței sale prin faptul că preferă să meargă în cer cu conștiința curată, decât să rămână pe acest pământ, cu o conștiință rea. El nu va fi afectat de moartea a doua, adică pierzarea de care vor avea parte toți necredincioșii (20:6, 14).

C. Către Pergam (2:12-17)

2:12 Pergam (sau Pergamum) înseamnă *turn înalt* sau *căsătorit de-a binelea*. Această scrisoare Îl prezintă pe Domnul ca **Cel care are sabia ascuțită cu două tăișuri** — Cuvântul lui Dumnezeu (Ev. 4:12), cu care îi va judeca El pe răufăcătorii din adunare (vezi v. 16).

2:13 Pergam era sediul asiatic al cultului închinării la împărat, de unde și denumirea de **tron al Satanei**. În pofida păgânismului în mijlocul căruia trăia, biserica a rămas loială lui Cristos, chiar dacă unul din membrii săi, **Antipa**, a murit moarte de martir din pricina mărturiei sale cu privire la Domnul Isus. Este primul din Asia despre care se știe că a murit pentru că a refuzat să se închine împăratului.

2:14, 15 Dar Domnul este nevoit să mustre biserica aceasta pentru că a permis unor oameni cu învățături străine să rămână în rândurile ei. Aceștia erau cei care susțineau doctrina lui Balaam și a Nicolaiților. Doctrina lui Balaam aproba consumul lucrurilor închinare idolilor și imoralitatea sexuală. De asemenea se referă la practica de a predica pentru câștig bănesc, ca angajat (Num. 22-25; 31).

Doctrina Nicolaiților nu este precizată. Mulți învățați ai Bibliei consideră că aceștia erau libertinii, conform cărora cei aflați sub har ar fi fost liberi să practice idolatria și păcatele sexuale.

Dr. C. I. Scofield leagă însă această doctrină de apariția sistemului cleric:

Este doctrina care susține că Dumnezeu ar fi instituit un ordin special al „clerului“ sau al preoților, distinct de cel al „laicilor“ sau „mirenilor“. Termenul este format din două cuvinte grecești, *niko*, cuceritor sau biruitor, și *laos*, popor. Noul Testament nu cunoaște însă nimic despre așa-numitul „cleric“, și încă și mai puțin despre preot, afară doar de faptul că toți fiii lui Dumnezeu din cadrul actualei dispensații sunt: „o preoție sfântă“. În biserica apostolică existau următoarele funcții: bătrânii (sau episcopii; „presbiterii“) și diaconii; iar darurile erau: apostolii, prorocii, evangheliștii, pastorii și învățătorii (Ef. 4:11). Aceștia s-ar fi putut sau nu să fie bătrânii sau diaconii. Dar către sfârșitul perioadei apostolice a ieșit o dispoziție prin care li se aroga doar bătrânilor autoritatea de a administra rânduielile și, în general, de a se constitui într-o clasă situată între Dumnezeu și popor: ei erau Nicolaiții. Veți observa că ceea ce erau „fapte“ la Efes sau către sfârșitul perioadei apostolice, devenise cu două sute de ani mai târziu „o doctrină“ la Pergam sau în perioada lui Constantin.⁸

2:16 Credincioșii adevărați sunt chemați să se pocăiască. Dacă se vor pocăi, e de presupus că îi vor exclude pe învățătorii răi din mijlocul lor. Altminteri, Domnul Însuși va lupta împotriva acestor oameni răi.

2:17 Sfinții ascultători trebuie să asculte ce le spune Duhul bisericilor. Celui care va birui i se va da mana ascunsă și o piatră albă. Biruitorul de la Pergam ar putea fi copilul lui Dumnezeu care refuză să tolereze învățătura rea din cadrul bisericii locale. Dar ce sunt: mana ascunsă și piatra albă?

Mana este un tip care îl reprezintă chiar pe Cristos, vorbindu-ne de hrana cerească, în contrast cu alimentele oferite idolilor (v. 14). **Mana ascunsă** ar putea fi „o scumpă și tainică părtășie cu El Însuși, trăită în slava Celui care a suferit aici pe pământ.“ Piatra albă a fost explicată în mai multe moduri. A fost considerată un semn de achitare la procese. A fost de asemenea un simbol al victoriei la întrecerile sportive. A fost o expresie de bun venit dată de gazdă unui oaspete. Din context rezultă clar că a fost o răsplată dată de Domnul celui care a biruit, exprimând aprobarea de către El a acelei persoane. Alford spune că **numele nou** indică acceptarea de către Dumnezeu și un titlu de glorie.

Din punct de vedere istoric, această biserică reprezintă probabil timpul imediat următor vremii lui Constantin, când între biserică și stat a interveni un „mariaj“. Mii de oameni au devenit creștini doar cu numele iar biserica a tolerat practici păgâne în mijlocul ei.

D. Către Tiatira (2:18-29)

2:18 Numele **Tiatira** înseamnă *jertfă perpetuă* sau *ofrandă continuă*. În această scrisoare Fiul lui Dumnezeu este văzut ca având **ochii ca para focului iar picioarele ca bronzul strălucitor**. Ochii ne sugerează privirea pătrunzătoare iar picioarele de bronz anunță amenințarea judecării.

2:19 Biserica se remarcă în mai multe privințe. Nu-i lipseau **faptele bune, dragostea, slujirea, credința** și îndurarea cu răbdare. În realitate, **faptele** ei creșteau la număr, nefiind în declin.

2:20 Dar o doctrină necurăată fusese tolerată în sânul adunării, consecința fiind faptul că **imoralitatea** și idolatria au ajuns să fie practicate în mijlocul ei. Biserica permisesse unei **prorocițe** auto-proclamate, pe nume **Izabela**⁹ să-i conducă pe slujitorii lui Dumnezeu la păcat. După cum Izabela din VT stricase poporul lui Dumnezeu prin desfrâu și idolatrie, tot așa această femeie propovăduia că este permis creștinilor să se angajeze în aceste practici, fără ca prin aceasta ei să păcătuiască. Poate că îi încuraja pe credincioși să intre în breslele din Tiatira, chiar dacă prin asta ei trebuiau să dea cinste zeului sau zeiței acestei bresle, participând la festivitățile în cadrul cărora se aduceau alimente jertfite idolilor. Negreșit ea își justifica acest act de compromis cu lumea pe temeiul faptului că asta ar fi adus propagare cauzei bisericii.

2:21-23 Pentru că ea a refuzat să se pocăiască, Domnul avea s-o arunce bolnavă la pat, dându-i un mare necaz, în locul poftelor ei. Iar cei care comiteau adulter cu ea aveau să fie aruncați într-un pat de mare necaz și moarte, dacă nu se lepădau de ea și nu se desprindeau din faptele ei. Atunci toate bisericile vor ști că Domnul veghează și că răsplătește după faptele omului. Există probabil o profetesă în carne și oase la Tiatira pe nume Izabela. Dar cercetătorii Bibliei mai văd aici o referire la apariția unui sistem bisericesc fals, în care predomină adorația icoanelor, vânzarea de indulgențe și absolvirea dată de preoți pentru păcate cum ar fi desfrâu.

2:24, 25 Mai era însă o rămășiță credincioasă la Tiatira (**tuturor celorlalți din Tiatira care nu aveți învățatura aceasta**) și care nu fuseseră inițiați în doctrinele și ritualurile secrete ale Izabelei, cunoscute îndeobște sub denumirea de „**adâncimile Satanei**“. Nici o altă sarcină de responsabilitate nu a fost așezată pe umerii lor, decât să se țină cu tărie de adevăr, până la Venirea lui Cristos.

2:26-28 Cel care va birui la Tiatira este credinciosul adevărat care continuă să facă cu statornicie faptele prin care demonstrează că este cu adevărat creștin. Răsplata lui va fi domnia împreună cu Cristos în timpul Mileniului. El va primi autoritate asupra națiunilor și le va păstori cu un toiag de fier. Orice păcat și orice răzvrătire vor fi pedepsite sever și imediat. Domnul a promis că-i va da biruitorului **steaua de dimineață**. Domnul Isus este Steaua luminoasă de dimineață (22:16). După cum **steaua de dimineață** se ivește pe ceruri înainte de răsăritul soarelui, tot așa și Cristos Se va arăta ca Steaua de dimineață pentru a-Și răpi biserica la cer înainte de a se arăta Soarele Neprihănirii ca să domnească pe pământ (1 Tes. 4:13-18; Mal. 4:2). Astfel biruitorului i se promite că va avea parte de Răpire. El nu câștigă acest lucru prin faptele sale, ci prin fapte demonstrează realitatea credinței sale. Pentru că este cu adevărat convertit, va primi **steaua de dimineață**.

2:29 În aceasta și în cele trei scrisori care urmează formula „**Cine are urechi să audă...**“ apare după enunțarea promisiunii, iar nu înaintea ei, ceea ce ar putea însemna că de acum încolo numai cei care biruiesc au, probabil, urechi ca să audă ce le spune Duhul bisericilor.

E. Către Sardis (3:1-6)

3:1 Sardis înseamnă *cei care scapă sau renova*. Domnul Se descopere pe Sine drept **Cel care are cele șapte Duhuri ale lui Dumnezeu și cele șapte stele**. În puterea Duhului Sfânt deține El controlul asupra bisericilor și solilor lor. Sardis era o biserică marcată de o mărturie lipsită de viață. Avea reputația de adunare creștină, dar, în cea mai mare parte, nu făcea altceva decât să execute mecanic o rutină zilnică, neavând în interior o viață spirituală pulsantă și nestrălucind de prezența supranaturalului.

3:2, 3 Domnul a chemat-o la o nouă răvnă și un nou efort de a **întări** puținul care îi mai rămăsese pentru El, întrucât și

acesta dădea semne de stingere. Oamenii au inițiat adesea lucrări pentru Dumnezeu, fără să le fi și dus la bun sfârșit. Cristos i-a avertizat să se țină strâns de depozitul sacru de adevăr și să se pocăiască de starea în care se găseau: „pe moarte“. Dacă nu se trezeau, El avea să vină pe neașteptate la ei ca să-i judece.

3:4 Chiar și la Sardis mai era o rămășiță care nu și-a pierdut mărturia creștină. Acești credincioși care nu-și întinaseră hainele cu spiritul lumesc aveau să umble cu Cristos îmbrăcați în alb.

3:5 Ei erau biruitorii, ale căror fapte neprihănite îi scoteau în evidență ca credincioși adevărați. Hainele lor albe vorbesc despre neprihănirea din viața lor. Pentru că erau evident creștini, numele lor nu vor fi șterse din **Cartea Vieții**. Unii cred că în **Cartea Vieții** se află numele tuturor celor care au primit viață *fizică*. Conform acestei teorii, cei care demonstrează prin viața lor că s-au născut cu adevărat din nou nu vor fi șterși din această carte, pe când, toți ceilalți se deduce de aici că vor fi șterși.

Alții văd această carte ca pe un registru al tuturor celor care au viață *spirituală*. Lor li se promite că numele lor nu vor fi șterse, adică, faptul că nu-și vor pierde niciodată mântuirea. Conform acestei teorii, faptul că unele nume vor fi șterse nu necesită ca și celelalte să fie șterse.

Datorită învățării constante a Scripturii, de la un capăt la altul, conform căreia mântuirea este prin har, nu prin fapte, și datorită afirmațiilor clare conform cărora credinciosul adevărat este sigur pe veci de mântuirea sa (Ioan 3:16; 5:24; 10:27-29), versetul 5 nu poate să însemne că un copil al lui Dumnezeu ar putea să-și piardă vreodată mântuirea.

Domnul nostru adaugă promisiunea că va **mărturisi numele** biruitorilor **înaintea Tatălui Său și a îngerilor** din cer.

3:6 Din nou, oamenii sunt chemați să asculte acest avertisment solemn față de pericolul de a face o declarație religioasă de mărturisire, fără să fi fost însă născuți cu adevărat din nou.

Adunarea din Sardis este văzută adesea ca o întrupare a perioadei imediat următoare Reformei, când biserica a devenit formală, ritualistică, lumească și politică. Bisericile protestante de stat din Europa și din coloniile americane s-au situat în fruntea acestui curent de îndepărtare de la linia normală a bisericii.

F. Către Filadelfia (3:7-13)

3:7 Filadelfia înseamnă *iubirea de frați*. Acestei biserici Domnul i se înfățișează drept **Cel Sfânt, Cel Adevărat, Cel care are cheia lui David, Cel care deschide și nimeni nu va închide, Cel care închide și nimeni nu va deschide**.

Cu alte cuvinte, El are puterea administrativă și controlul necontestat:

Ușa deschisă pe care sinagoga iudaică și cultele păgâne nu au reușit s-o închidă este prilejul dăruit de Dumnezeu de a-L predica pe Cristos tuturor celor dispuși să asculte. Cheia lui David este o aluzie din Vechiul Testament la absoluta suveranitate a lui Dumnezeu de a deschide ușii și de a închide guri. Vezi Isaia 22:22.¹⁰

3:8 Adunarea din Filadelfia a primit numai cuvinte de laudă din partea Domnului. Sfinții fuseseră credincioși. Ei dăduseră dovadă de răvnă pentru **fapte bune**. În slăbiciunea lor omenească, ei s-au încrezut în Domnul. În consecință, ei au putut să păstreze adevărul, trăindu-l în chip practic în viața lor. Ei nu au tăgăduit Numele lui Cristos. Prin urmare, El le va pune înainte o ușă deschisă de prilejuri, pe care nimeni nu va putea s-o închidă.

3:9 Acei **iudei** autoproclamați care li se împotrăviseră atât de vehement vor fi smeriți în fața acestor credincioși simpli. Cei care s-au pretins a fi poporul ales al lui Dumnezeu, fiind în realitate o **sinagogă a Satanei**, aveau să fie obligați să recunoască că disprețuiri de creștini erau, de fapt, turma aleasă.

3:10 Pentru că filadelfienii au păstrat adevărul lui Dumnezeu, trăindu-l înaintea oamenilor, Domnul îi va păzi de ceasul încercării, care stă să se abată peste toți cei ce locuiesc pe pământ. Este promisiunea că vor fi scutiți de Marea Strămtorare descrisă în capitolele 6-19. Observați că ei vor fi păziți de **ceasul încercării**, adică de întreaga perioadă. De asemenea, ei vor fi păziți **afară din această perioadă** (ek în originalul grec), iar nu în mijlocul acestei perioade. (Deci nu vor fi lăsați să treacă prin ea, n.tr.)

„**Cei care locuiesc pe pământ**“ este un termen tehnic, însemnând cei care își fac locuința pe pământ, „oameni ai lumii careși au partea în viața de acum“ (Ps. 17:14b).

3:11 Venirea lui Cristos este așezată înaintea sfinților ca motivație pentru ca ei să îndure cu statornicie. Ei nu trebuie să lase pe nimeni să le răpească acea **cunună**

a biruitorilor, când ea este atât de aproape de ei.

3:12 Biruitorul va fi făcut un **stâlp** în sanctuarul dinăuntru al lui **Dumnezeu**. Indiferent ce alte sensuri ar putea avea aceste cuvinte, un lucru e clar că e vorba de tărie, onoare și siguranță veșnică. Cel care va birui la această categorie nu va părăsi nicicând acest loc de siguranță și bucurie. Biruitorul va avea scrise pe el trei nume: **Numele... lui Dumnezeu... numele Noului Ierusalim care se coboară din cer de la Dumnezeu și numele nou al Domnului Isus**. El va fi astfel identificat ca aparținând tuturor celor trei.

3:13 Cine are **urechi să asculte mesajul dat de Duhul bisericilor**.

Biserica din Filadelfia este considerată adesea un simbol al mării treziri evanghelice din veacul al optsprezecelea și începutul veacului al nouăsprezecelea, al recuperării adevărului cu privire la biserică și venirea lui Cristos și al unei mari campanii mondiale de misionarism. Deși creștinii s-au bucurat de un grad real de refacere în această perioadă, totuși Satan a făcut un efort concertat de a strecura în biserică aluatul legalismului, ritualismului și al raționalismului.

G. Către Laodiceea (3:14-22)

3:14 Numele **Laodiceea** înseamnă *fiu al poporului guvernând, fiu judecată al poporului*. Domnul Isus Se numește pe Sine **Amin, Martorul credincios și adevărat, Începutul creației lui Dumnezeu**. Ca **Amin**, El este întruchiparea credințioșiei și adevărului, Cel care garantează și împlinește făgăduințele lui Dumnezeu. El mai este și originatorul **creației lui Dumnezeu**, atât a celei materiale, cât și a celei spirituale. Sintagma: „**începutul creației lui Dumnezeu**“ nu înseamnă că El a fost prima Persoană creată, căci El niciodată nu a fost creat. Mai degrabă, înseamnă că El a început toată **creația**. Nu se spune că El ar fi *avut* vreun început, ci că El **este Începutul**. El este **originea creației lui Dumnezeu**. Și El este preeminent deasupra întregii creații.

3:15-17 Biserica din Laodiceea nu era **nici rece, nici fierbinte, ci căldică** într-un mod bolnăvicios. Domnul ar fi preferat ca ea să fie extremă, fie în indiferență, fie în răvnă. Dar nici vorbă. Ea era destul de **căldică** pentru a-i înșela pe oameni, amăgindu-i să creadă că era o biserică a lui Dumnezeu și de un **câlcicel** atât de dezgustător încât l-a produs **grețură** Celui Atotpu-

ternic. Mai mult, biserica era caracterizată de mândrie, ingnoranță, suficiență și complacere.

3:18 Oamenii au fost sfătuiți să cumpere de la Domnul **aur curățit în foc**. Asta ar putea însemna neprihănire divină, care nu se cumpără cu bani (Isa. 55:1), ci se primește în dar prin credința în Domnul Isus. Sau ar putea însemna credința autentică, care, atunci când este încercată **în foc**, are ca urmare laudă, onoare și glorie la descoperirea lui Isus Cristos (1 Pet. 1:7).

De asemenea oamenii au fost sfătuiți să cumpere **haine albe** adică neprihănirea de ordin practic pentru viața cotidiană. Ei trebuie să-și ungă ochii cu alifie, adică să dobândească o viziune spirituală prin lumina care o produce Duhul Sfânt. Sfatul acesta a fost deosebit de adecvat, întrucât Laodiceea era cunoscută ca centru bancar, textil și medical — în special pentru alifia sa de ochi.

3:19 Dragostea Domnului pentru biserică se vede și din faptul că o mustră și o disciplinează. Dacă nu l-ar fi păsat, atunci n-ar fi făcut acest lucru. Însă cu o duioșie îndelungată, El cheamă această biserică nominală să fie plină de râvnă și să se pocăiască.

3:20 În versetele de încheiere, avem ceea ce Scofield a numit: „locul și atitudinea lui Cristos la sfârșitul epocii bisericii”. El este în afara bisericii declarate, bătând politicos la ușă și invitând persoane individuale (iar nu mase de oameni, ca pe vremuri) să părăsească biserica apostată, pentru a avea părtășie cu El. Trench comentează pe această temă:

Fiecare om este stăpânul casei inimii lui, care este fortăreața sa. El este cel care trebuie să-i deschidă Domnului porțile. El are trista prerogativă și jalnicul privilegiu de a refuza să-l deschidă. Dar dacă va refuza, își va periclita cu orbire propria sa binecuvântare, devenind un mizerabil cuceritor.¹¹

3:21 Biruitorului i se promite că se va împărtăși din slava tronului lui Cristos și va domni cu El pe pământ în timpul Mileniului. Cei care îl urmează în umilierea Sa, în respingerea Sa și în suferința Sa îl vor urma și în slava Sa.

3:22 Apoi, pentru ultima oară, ascultătorul este sfătuit solemn să asculte de glasul Duhului.

Indiferent de interpretarea pe care o

dăm cărții Apocalipsa, este un fapt de netăgăduit că biserica Laodiceea prezintă o imagine vie a epocii în care trăim. Traiul luxos și huzurul abundă pretutindeni, în timp ce suflते mor din lipsa vestirii evangheliei. Creștinii poartă cununi, în loc de o cruce. Noi ne consumăm mai mult pentru sport, politică sau televiziune, decât pentru Cristos. Nu părem să fim conștienți de nevoi spirituale, nu tânjim după o adevărată trezire spirituală. Energiile noastre și tot ce avem mai de preț sunt consacrate lumii afacerilor, după care, ceea ce a mai rămas din cariera noastră irosită este închinat Mântuitorului. Ne străduim să satisfacem cerințele trupului nostru, care peste câțiva ani se va întoarce în țărână. Acumulăm lucruri, în loc să renunțăm la ele; ne strângem comori pe pământ, iar nu în cer. Atitudinea generală este: „Copiii lui Dumnezeu merită tot ce e mai bun, mai de calitate. Căci dacă nu am grijă eu însumi de mine, cine să aibă grijă de mine? Să ne avântăm în lume iar Domnului să-l dăm serile noastre libere.” Aceasta este starea noastră în ajunul venirii lui Cristos.

III. LUCRURILE CARE VOR AVEA LOC DUPĂ ACEASTA (Cap. 4-22)

Am ajuns acum la ultima din cele trei mari secțiuni în care se împarte cartea Apocalipsa. Primele trei capitole au descris Epoca Bisericii, din vremea apostolilor până la Răpire. Începând din acest capitol, tema este: „Lucrurile care trebuie să aibă loc după aceasta”.

Există o indiscutabilă falie între capitolele 3 și 4. Din acest punct biserica nu mai este menționată niciodată pe pământ. Ce s-a întâmplat cu ea? Noi credem că a fost dusă în cer de Domnul la sfârșitul capitolului 3.

După ce sfinții au fost strămutați în cer, Domnul își va relua relațiile cu națiunea Israel. Atunci va începe Tribulația sau Marea Strămtorare — perioada de șapte ani în care Domnul se va ocupa de poporul Israel în legătură cu respingerea de către el a lui Mesia. Cei care se întorc la Cristos în timpul Tribulației vor fi mântuiți, intrând apoi în glorioasa împărăție de pe pământ, pe când cei care îl vor respinge vor fi nimiciți.

Un număr mare de evrei se vor întoarce în țara Israel, în necredință, la începutul Tribulației (Ez. 26:24, 25). Puterea mondială a Romei va încheia un tratat cu israelienii, garantându-le libertatea de închinare

(Dan. 9:27). De fapt, primii trei ani și jumătate din Marea Strămtorare vor fi relativ blânzi. Domnul Isus a descris acești ani la Matei 24:4-14.

La mijlocul Marii Strămtorări va fi așezată o imagine în templul de la Ierusalim și oamenilor li se va ordona să se închine acestui chip, în caz contrar fiind omorâți (Mat. 24:15). Acesta va fi semnalul începutului Marii Strămtorări, al Necazului lui Iacob, o perioadă de suferințe cum lumea n-a mai cunoscut și nu va mai cunoaște niciodată (Mat. 24:21).

Capitolul 4 ne introduce în începutul Tribulației. Prima scenă se desfășoară în cer, unde lui Ioan i se dăruiește o vedenie a slavei lui Dumnezeu. Domnul le-a dat de multe ori vedenii ale slavei Sale profeților, înainte de a le îngădui să prezică viitorul (Isa. 6; Ez. 1). În capitolul 1, Ioan a văzut gloria lui Cristos înainte de a i se fi îngăduit să consemneze istoria viitoare a bisericii. Acum i se acordă o vedenie a lui Dumnezeu, înainte de a afla judecățile ce vor fi turnate peste Israelul necredincios și peste Neamuri.

A. Vedenia Tronului lui Dumnezeu

(Cap. 4)

4:1 Glasul care-l invită pe Ioan în cer este glasul lui Cristos (cf. v. 10-20). Mulți cercetători ai Bibliei cred că pătrunderea lui Ioan în cer este o imagine simbolică a luării, în acest moment, a bisericii de pe pământ, ca să fie cu Domnul (1 Tes. 4:13-18; 1 Cor. 15:51-53). Domnul Isus promise că-i va arăta lui Ioan lucrurile care trebuie să se întâmple după aceasta. Cuvintele acestea sunt similare cu ultima parte a versetului 1:19 și sprijină folosirea aceluși verset pentru redarea schemei cărții.

4:2, 3 Duhul Sfânt îl acaparează pe Ioan în mod special, permițându-i să vadă imediat pe Dumnezeul cel veșnic stând pe tronul Său, în maiestate și splendoare.

Unii, luându-se după majoritatea manuscriselor, omit cuvintele: „**Și Cel care stătea pe el avea**“, făcând astfel ca **iaspis** și **sardiu** să se refere la tron. mai degrabă decât la Domnul. Dar aceste pietre de mare preț ar putea de asemenea să-L descrie pe Domnul. În platoșa marelui preot iaspisul îl reprezenta pe Ruben, întâiul născut al lui Iacob, iar sardiul îl reprezenta pe Beniamin, ultimul său născut. Numele Ruben înseamnă „Iată, un fiu“ iar Beniamin înseamnă „fiul dreptei mele“. Walvoord vede cele

două pietre drept incluzând în ele toate celelalte pietre, descriindu-i pe toți copiii lui Dumnezeu iar Persoana de pe tron drept Dumnezeu, în relație cu poporul Israel.¹²

Curcubeul, în cazul acesta, după câte se pare, un arc de lumină verde **ca o piatră de smarald**, este angajamentul pe care Și l-a luat Dumnezeu că Iși va respecta legămintele, în pofida judecăților care vor veni.

4:4 Nu putem afirma cu certitudine cine sunt **cei douăzeci și patru de bătrâni**. Ei sunt interpretați fie ca ființe îngerești, fie ca răscumpărați din VT și din NT, fie ca sfinți exclusiv din NT. Faptul că poartă coroane și sunt întronați sugerează că sunt sfinți care au fost judecați și răsplătiți.

4:5 Este limpede că **tronul** de aici este unul de judecată, cu groaznice **fulgere, glasuri și tunete**. Cele **șapte făclii de foc** reprezintă Duhul Sfânt în plinătatea și maiestatea Sa. Nu există decât un singur Duh al lui Dumnezeu, dar cifra șapte reprezintă perfecțiunea și completețea.

4:6 **Marea sticloasă ca de cristal** ne spune că tronul este situat într-un loc ce nu este tulburat de agitațiile și perturbațiile acestei lumi sau de opoziția celor răi, care sunt ca o mare agitată.

La tron erau patru făpturi vii, pline de ochi în față și în spate — ceea ce denotă claritate, lățime și adâncime de viziune.

4:7, 8 E greu să identificăm cele patru făpturi vii. Tot ce putem spune cu certitudine este că sunt ființe create, pentru că se închină lui Dumnezeu. Ele par a fi o combinație între heruvimii din Ezechiel 10 și serafimii din Isaia 6. Versetul 7 descrie heruvimii iar versetul 8 îi înfățișează pe serafimi. Aceste ființe îngerești sunt păzitori ai tronului lui Dumnezeu. Heruvimii par să fie asociați cu judecata arzătoare iar serafimii cu purificarea arzătoare.

Descrierea din versetul 7 este paralelă cu modul în care este prezentat Cristos în evanghelii:

leu — Matei — Rege;

vițel sau bou — Marcu — Slujitor;

om — Luca — Fiul Omului;

vultur — Ioan — Fiul lui Dumnezeu.

Făpturile vii cântă neincetat despre sfințenia și eternitatea lui Dumnezeu. Majoritatea manuscriselor redau aici cuvântul **sânt** de nouă ori, aceasta fiind o puternică trăsătură trinitariană.

4:9, 10 **Ori de câte ori făpturile vii se închină Celui de pe tron.... cei douăzeci și**

patru de bătrâni se proștern, se **închină** Dumnezeului Celui viu și **își aruncă cununile înaintea tronului**.

4:11 Închinarea lor este o recunoaștere a faptului că Domnul este vrednic de glorie și onoare și putere, pentru că El a creat toate lucrurile și prin voia Lui există.

Vedenia pregătește pentru noi ceea ce va urma. Dumnezeu este văzut ca Dregător Atotputernic al universului, stând pe tronul gloriei Sale, înconjurat de făpturi care I se închină, gata să trimită judecata asupra pământului.

B. Mielul și cartea pecetluită cu șapte peceți (Cap. 5)

5:1 Dumnezeu este văzut ținând în mână dreapta o carte pecetluită cu șapte peceți. Cartea (sulul) conține lista judecăților care trebuie să se abată asupra pământului, înainte de a-Și întemeia Domnul Isus împărăția.

5:2, 3 Un **înger puternic** lansează un apel, ca cineva vrednic să deschidă cartea și să-i rupă pecețile, una câte una. Nimeni, nici din cer, nici de pe pământ, nici de sub pământ nu s-a găsit calificat să desfășoare sulul sau să-l citească. Nici un înger, nici un om, nici un demon nu are înțelepciunea și cunoștința de a executa judecata.

5:4 Ioan a plâns cu amar când s-a părut că nimeni nu fusese găsit vrednic. Să fi însemnat asta oare că relele comise pe pământ vor rămâne neîndreptate, că cei neprihăniți nu vor fi răzbunați niciodată, că cei răi vor rămâne nepedepsiți? Să fi însemnat oare că împărăția nu va veni deoarece necesara curățire a pământului urma să fie zădărnicită?

5:5 **Unul din bătrâni** l-a mângâiat pe Ioan cu vestea bună că **Leul din semniția lui Iuda, Rădăcina** (Creatorul și Progenitorul) **lui David** a fost calificat să **deschidă cartea**, să-i rupă **pecețile** și astfel să dezlege judecățile. Isus este calificat să fie Judecătorul, prin nemărginita Sa înțelepciune, prin decret divin (Ioan 5:22, 27), prin calitățile Sale personale superlative și prin lucrarea Sa de la Calvar.

În Apocalipsa Domnul nostru este prezentat atât ca Miel, cât și ca Leu. Ca Miel al lui Dumnezeu, El este Cel jertfit, purtând și luând păcatele lumii. Ca Leu, El este Judecătorul, pedepsindu-i pe dușmanii Lui. La prima Sa venire, El a fost Mielul. La a doua Sa venire, El va fi Leul.

5:6 Când Ioan a privit, a văzut tronul

înconjurat de patru făpturi vii și de bătrâni. În mijloc stătea un Miel care arăta ca și când ar fi fost de curând înjunghiat. Mielul avea șapte coarne (semnificând atotputernicia) și șapte ochi (atotștiința). Faptul că are cele șapte Duhuri ale lui Dumnezeu ne amintește că Domnul Isus a fost înzestrat cu măsura deplină a Duhului Sfânt (Ioan 3:34b). **Cele șapte Duhuri ale lui Dumnezeu trimise pe tot pământul** sugerează atotputernicia.

5:7, 8 De îndată ce Mielul a **luat cartea din mâna** lui Dumnezeu Tatăl, **făpturile vii și bătrânii** s-au proșternut **înaintea Mielului**. Fiecare avea o **harpă și potire de aur**, reprezentând **rugăciunile sfinților**. probabil rugăciunile martirilor care strigau către Dumnezeu să le răzbune sângele (6:10). Deși aveau rugăciunile, nu se sugerează deloc că le-au prezentat lui Dumnezeu sau că au avut ceva de a face cu răspunsul la aceste rugăciuni.

5:9, 10 În cântarea lor nouă, ei Îl aclamau pe Miel, ca fiind **vrednic** să execute judecata, datorită lucrării de ispășire săvârșită de El pe cruce. Se pune întrebarea dacă se includ și pe ei înșiși între cei răscumparați („**ne-ai răscumpărat pentru Dumnezeu**“) sau dacă trebuie să acceptăm varianta din alte traduceri: „ai răscumpărat pentru Dumnezeu cu sângele Tău, oameni din orice seminție, de orice limbă, din orice popor și din orice neam“.¹³

Dar chiar mai mult decât răscumpărarea, Domnul i-a făcut pe credincioșii **regi¹⁴ și preoți** ca să I se închine Lui, ca să mărturisească pentru El și să **domnească** împreună cu El peste **pământul** din timpul Mileniului.

5:11 Corul s-a mărit, pe măsură ce o mulțime de îngeri s-au alăturat făpturilor vii și bătrânilor, un cor de milioane, poate miliarde, toți participând la cântare, într-o armonie desăvârșită.

5:12 Omagiul adus de ei este cel pe care îl vor intona credincioșii de-a lungul întregii veșnicii. „**Vrednic este Mielul, care a fost înjunghiat, să primească:**

putere — asupra vieții mele, asupra bisericii, lumii și universului;

bogății — tot argintul meu și aurul meu;

înțelepciune — tot ce este mai de preț în facultățile mele mentale;

tărie — tăria mea fizică, pentru slujirea Sa;

slavă — întreaga mea viață, consacrată

slăvirii Lui;

binecuvântare“ — toate puterile mele de a-L lauda.

5:13 Acum muzica devine o simfonie bogată în cântări melodioase și armonioase. **Toate făpturile care sunt în cer, pe pământ și sub pământ** se alătură, aducând veșnică binecuvântare, cinste, slavă și stăpânire lui Dumnezeu Tatăl și Mielului.

Versetul acesta e o paralelă a textului de la Filipeni 2:10 și 11, care subliniază că orice genunchi se va pleca la numele lui Isus și orice limbă Îl va mărturisi ca Domn. Nu se menționează un timp anume, dar evident asta va fi după ce mântuiții vor fi fost înviați la viață veșnică și după ce nemântuiții vor fi fost înviați la judecată veșnică. Credincioșii Îl vor fi recunoscut deja pe Isus ca Domn; necredincioșii vor fi atunci obligați să-L onoreze. Omagiul universal adus Tatălui și Fiului sunt o realitate sigură, un fapt asupra căruia nu există nici o îndoială.

5:14 Și acum finalul! Pe când **cele patru făpturi vii** spun: „Amin“, **bătrânii** se aruncă jos și se închină Domnului într-unat, care trăiește în veci de veci.

C. Deschiderea celor șase peceti (Cap. 6)

6:1, 2 Când Mielul a rupt prima pecete, **una din cele șapte făpturi vii** a strigat cu glas tare: „Vino să vezi!“¹⁵ Drept răspuns, un călăreț, probabil Anticrist, purtând un arc, a venit pe un cal alb... biruitor, hotărât să câștige. Asta ar putea reprezenta ceea ce s-a numit în vremea noastră „războiul rece“. Arcul prezintă pericolul războiului, dar nu se amintește nimic despre vreo săgeată. Poate că aici ar fi vorba, voalat, despre un război al rachetelor, întrucât arcul este o armă cu acțiune îndepărtată. Acest călăreț nu *provoacă* în realitate un război, care are loc abia după ce este luată de pe pământ a doua pecete de pace.

6:3, 4 A doua făptură vie l-a chemat pe al doilea călăreț să iasă în față. Acesta purta o **sabie mare** și călărea pe un cal de un roșu aprins. Sabia se folosește la lupta corp-la-corp. Astfel a doua pecete presupune armate invadatoare, angajate în lupte corp-la-corp. Al doilea călăreț ia **pacea de pe pământ**.

6:5, 6 Într-un gest de ascultare față de a treia făptură vie, un călăreț, ținând un cântar, a venit călare pe un cal negru. Acesta reprezintă foamea, care urmează adesea unui război. Un glas din mijlocul

celor patru făpturi vii a anunțat că grâul și orzul se vindeau la prețuri prohibite. Cântarul s-a folosit pentru a cântări grânele raționalizat, fiind astfel un simbol al foametei. Sintagma: „**Să nu vătămi undelemnul și vinul!**“ este dificilă. Unii spun că acestea au constituit hrana săracilor. Or, dacă erau alimente de bază, trebuiau protejate pentru a asigura supraviețuirea. Se pare însă că aici este vorba despre obiecte de lux ale bogaților. Căci istoria ne învață că până și în vremuri de foamete, bogații reușesc să-și asigure câteva obiecte de lux.

6:7, 8 A patra făptură vie a venit călare pe un cal gălbui avându-i de călăreți pe **Moartea și Hadesul**. Moartea este asociată cu trupul iar Hadesul cu duhul și sufletul. În urma războiului, foametei, ciumei și **fiarelor sălbatice**, o pătrime din locuitorii pământului sunt nimicți. Poate am fi înclinați să credem că ciurma nu mai este un pericol, datorită rezolvării ei prin antibioticele din vremea noastră și medicamentele miraculoase. Dar marile maladii ucigătoare nu sunt cucerite, ci doar reduse la o stare latentă. Ele se pot răspândi în toată lumea, cu viteza avioanelor cu reacție, care le poartă la destinație.

6:9 Acum ni se face cunoștință cu primii martiri din perioada Marii Strămtorări (Mat. 24:9), credincioșii iudei care au ieșit și au predicat evanghelia împărăției și care sunt **înjunghiați** acum pentru **mărturia lor**. Sufletele lor sunt sub altar în cer.

6:10 Ei strigă către Domnul¹⁶ suveran, să le **răzbune sângele**. Cum am arătat deja, „**cei care locuiesc pe pământ**“ se referă la necredincioșii care se simt acasă la ei pe pământ.

6:11 Robe albe le sunt date martirilor, ca simbol al neprihănirii lor. Apoi li se spune să aștepte până se va împlini complementul final al martirilor din cadrul Tribulației.

6:12, 13 Ruperea celei de-a șasea peceti a adus groaznice convulsii în natură. Un mare cutremur de pământ a zguduit uscatul și marea iar cerurile stelar au intrat în perturbație. Soarele s-a întunecat iar luna s-a făcut roșie ca sângele. Stelele au căzut pe pământ ca niște smochine coapte, când smochinul este scuturat puternic.

6:14 Cerul s-a îndepărtat ca și când ar fi fost un sul de pergament înfășurat. **Toți munții și toate insulele s-au mișcat de la locurile lor** datorită unor perturbații uriașe.

6:15 Nu e de mirare că toate categoriile

de oameni au fost cuprinse de panică. Recunoscând că Dumnezeu Își varsă mânia, oamenii **s-au ascuns în peșteri și printre stâncile munților.**

6:16, 17 Ei ar fi preferat să fie zdrobiți de munții și de stâncile ce se rostogoleau, numai să nu îndure judecata lui Dumnezeu și **mânia Mielului.** Dar vai, e prea târziu, căci ei și-au dat seama că nimeni nu este în stare să se opună indignării Mielului.

D. Cei mântuiți în timpul Marii Strămtorări (Cap. 7)

Capitolul 7 este intercalat între pecetea a șasea și a șaptea și ne prezintă două categorii importante de credincioși. Capitolul răspunde la întrebarea ridicată la sfârșitul capitolului 6: „Cine poate să stea în picioare?” Cei descriși în acest capitol vor sta, în sensul că vor fi cruțați, dându-li-se voie să intre în Măia de ani împreună cu Cristos.

7:1-4 Vedenia celor patru îngeri stând la cele patru colțuri ale pământului, ținând cele patru vânturi ale pământului, ca să nu sufle pe pământ înseamnă că o mare furtună stă se abată asupra lumii. Dar îngerilor li se spune să întârzie această groaznică nimicire până când **robilor lui Dumnezeu li s-au sigilat frunțile.** Douăsprezece mii de persoane din fiecare din cele douăsprezece seminții ale lui Israel sunt apoi pecetluite.

7:5-8 Cei 144.000 sunt, evident, credincioși evrei, iar nu membri ai vreunui cult deraiat de Neamuri, din secolul 20. Acești sfinți evrei sunt mântuiți la începutul Marii Strămtorări. Pecetea de pe frunțile lor îi înseamnă, indicând că aparțin lui Dumnezeu și garantează că vor fi păstrați în viață în cei șapte ani ce vor veni.

Două seminții lipsesc din această listă: Efraim și Dan. Poate că ele au fost omise pentru că s-au situat în fruntea idolatriei. Unii cred că Anticrist va veni din seminția lui Dan (Gen. 49:17). Semințiile lui Iosif și Levi sunt incluse pe listă, Iosif negreșit luând locul fiului său, Efraim.

7:9 Oamenii descriși în această secțiune sunt ne-evrei din toate națiunile, triburile, popoarele și limbile. Ei stau în picioare înaintea tronului și înaintea Mielului, îmbrăcați în haine albe (faptele neprihănite ale sfinților, 19:8), ținând în mână **ramuri de palmier,** care simbolizează victoria.

7:10 Acestea sunt Neamurile care vor fi salvate în timpul Marii Strămtorări, prin

încrederea lor în Domnul Isus. În cântarea lor ei celebrează **mântuirea** și o atribuie Dumnezeu lui Iosif și Mielului.

7:11, 12 **Îngerii... și bătrânii și cele patru făpturi vii** li se alătură, închinându-l-se lui **Dumnezeu,** deși din lauda lor lipsește elementul răscumpărării. După cum s-a exprimat compozitorul cântării: „Îngerii niciodată nu au resimțit bucuria pe care o aduce mântuirea noastră.” Dar ei înalță totuși laude către El, declarându-L vrednic de șapte forme distincte de **onoare.**

7:13, 14 Când unul din bătrâni l-a întrebat pe Ioan cine sunt acești oameni îmbrăcați în alb și de unde vin, Ioan a mărturisit că nu știe, dar că ar dori să știe. Atunci bătrânul i-a explicat că ei vin din neazul cel mare și că și-au spălat hainele și le-au albit în sângele Mielului. „Când vom sta față în față cu un mister inexplicabil,” scrie F. B. Meyer, „ce mare mângâiere va fi să putem spune, cu credință perfectă: «Tu știi!»”.

7:15 Bătrânul a explicat apoi în continuare locul lor actual și slujirea lor. Cercetătorii Bibliei nu sunt în acord cu privire la faptul dacă această mulțime de ne-evrei este văzută în cer sau pe pământul intrat în Măia de ani. Binecuvântările descrise sunt însă valabile, și într-un loc, și în altul. Dacă se are în vedere Mileniul, atunci tronul lui Dumnezeu și templul Său se referă la templul care se va afla la Ierusalim în timpul Erei Împărăției (Ez. 40-44).

Observați binecuvântările prezentate:

- Perfectă apropiere: **Pentru aceasta sunt înaintea tronului lui Dumnezeu.**
 - Perfectă slujire: **și-I slujesc zi și noapte în templul Său.**
 - Perfectă părtășie: **Cel ce stă pe tron va locui în mijlocul lor.**
 - 7:16** Perfectă satisfacție: **Nu vor mai flămânzi, nici nu vor mai înseta;**
 - Perfectă securitate: **nu-i va bate soarele, nici vreo arșiță;**
 - 7:17** Perfectă călăuzire: **pentru că Mielul, care este în mijlocul tronului, va fi Păstorul lor și-i va călăuzi la izvoarele apelor vieții** (textul marginal al ediției NKJV) (precum și ediția Cornilescu din 1932, n.tr.)
 - Perfectă bucurie: **Dumnezeu va șterge orice lacrimă din ochii lor.**
- E. A șaptea pecete și începutul celor șapte trâmbițe (Cap. 8, 9)**
- 8:1** După intercalarea parantezei din

capitolul 7, în care am văzut două cete de sfinți din Marea Strămtorare, ajungem acum la a **șaptea** și ultima **pecete**, introdusă printr-o înfricoșătoare tăcere de treizeci de minute în cer, care precede judecățile tot mai adânci.

8:2 Nu se menționează nici o judecată anumită când se rupe pecetea a șaptea. Firul narațiunii trece direct la cele șapte judecăți ale trâmbițelor. De aici deducem că a șaptea pecete *constă din cele șapte trâmbițe*.

8:3, 4 **Îngerul** din acest verset este interpretat adesea că ar fi Domnul Isus. El este numit Îngerul lui Iehova în VT (Gen. 16:13; 31:11, 13; Jud. 6:22; Os. 12:3, 4). **Rugăciunile tuturor sfinților** se suie la Tatăl prin El (Ef. 2:18). El ia **tămâie** **multă** **ca s-o dea rugăciunilor tuturor sfinților pe altarul cel de aur dinaintea Tronului**. Tămâia relevă mireasma Persoanei și lucrării Sale. Până când ajung rugăciunile la Dumnezeu Tatăl, ele sunt desăvârșite, devenind fără nici un cusur și total efecace.

În contextul nostru, **rugăciunile** sunt ale acelor **sfinți** din Marea Strămtorare care îl roagă pe Dumnezeu să-i pedepsească pe vrăjmașii lor, deși ordinea este valabilă în cazul oricărei rugăciuni.

8:5 Ca răspuns la rugăciunile lor, **îngerul... a aruncat** cărbuni aprinși **pe pământ**, provocând explozii zgomotoase, **tunete, fulgere și un cutremur de pământ**. După cum se exprimă H. B. Swete, „Rugăciunile sfinților se întorc pe pământ cu mânie.”¹⁷ Astfel judecățile celor șapte trâmbițe sunt introduse cu perturbații violente ale naturii.

8:6 Am ajuns acum la mijlocul Tribulației. Aceste judecăți ale trâmbițelor ne vor conduce la momentul în care Cristos va cobori pe pământ. Își va nimici dușmanii și va inaugura împărăția Sa. Primele patru judecăți afectează mediul natural al omului; ultimele trei îl afectează pe om, ca atare. Mulți comentatori remarcă asemănarea dintre aceste plăgi și cele care au venit peste Egipt (Ex. 7-12).

8:7 Când a sunat primul inger din trâmbiță, a treia parte din pământ (textul marginal NKJV), copaci și iarbă au fost arse de grindină și foc amestecat cu sânge. Este cel mai nimerit să luăm aceste cuvinte în sens literal, ca o groaznică calamitate asupra regiunilor din care omul își obține cea mai mare cantitate a hranei sale.

8:8, 9 **Ceva ca un munte mare aprins de foc a fost aruncat în mare**, transformând **a treia parte din mare în sânge**,

distrugând a treia parte din fauna marină și nimicind **a treia parte din corăbii**. Aceasta nu numai că va diminua sursele locale de alimente, ci va reduce și mijloacele sale de obținere a alimentelor din locuri îndepărate.

8:10, 11 Această a treia trâmbiță a semnalat căderea unei stele mari aprinse ca o făclie.... numită Pelin, cauzând a treia parte din alimentarea cu apă să devină amară a izvorului ei. Se pare că apa amară a fost de asemenea otrăvită, întrucât mulți oameni au murit. Este dificil să identificăm Pelinul. Când trâmbița va răsuna, aceste versete vor fi înțelese prea bine de locuitorii pământului. În studiul profeției, este bine să ne amintim că există multe lucruri care nu vor fi deslușite decât atunci când vor avea loc.

8:12 Se pare că soarele... luna și stelele vor fi deteriorate atât de tare încât vor da doar două treimi din lumina lor obișnuită. Aceasta a patra trâmbiță se aseamănă cu plaga întunericului din Egipt.

8:13 **Un vultur** (text marginal NKJV)¹⁸ **zburând prin mijlocul cerului** va rosti de trei ori: „**Vai, vai, vai de cei care locuiesc pe pământ**, adică cei a căror direcție în viață este total lumească, ce se simt acasă pe pământ, ce nu sunt credincioși adevărați. Cele trei judecăți care au rămas se mai numesc și trei vaiuri, datorită efectului lor groaznic asupra oamenilor.

9:1, 2 **Steaua căzută din cer** ar putea fi un inger căzut sau chiar Satan însuși. El avea **cheia fântânii Adâncului** (*abys* în greacă). Aceasta este locuința demonilor. Când a deschis intrarea în abis, **s-a ridicat un fum, ca fumul unui cuptor mare**, învăluind peisajul în întuneric.

9:3, 4 **Roiuri de lăcuste** au ieșit din **fum**, fiind capabile de a produce dureri cumplite, ca înțepătura **scorpiilor**. Dar **puterea** lor a fost mărginită, interzicându-li-se să vatăme vegetația. Victimele lor au fost **cei care nu aveau pe frunte pecetea lui Dumnezeu**, adică toți cei ce erau necredincioși.

9:5, 6 Deși înțepătura lor nu a fost fatală, a produs **chinuri de cinci luni**. Dureea a fost atât de intensă, încât **oamenii** doreau **să moară**, dar moartea fugea de ei. Aceste lăcuste reprezintă probabil demoni, care, atunci când sunt eliberați din groapă, îi posedează pe oamenii nemântuiți. Această posedare demonică a cauzat cea mai intensă suferință fizică și chin mental, cum a fost în cazul legiunii de la Marcu 5:1-20.

9:7 Descrierea **lăcustelor** are menirea de a crea impresia de cucerire și victorie. **Ca și caii pregătiți pentru bătălie**, ele constituiau o oștire cuceritoare. Purtând **un fel de cununii** ca de aur, lor li s-a dat autorizația de a stăpâni asupra vieții oamenilor. Având fețe ca de oameni, ele erau creaturi inteligente.

9:8-10 Având părul ca al femeilor, ele au fost atrăgătoare și seducătoare. Cu dinții ca de leu, ele au fost feroce și pline de cruzime. Fiind blindate cu platoșe, era greu de atacat și distrus. Cu aripi ce făceau un zgomot mare, ele erau înfricoșătoare și demoralizatoare. Cozile ca de scorpii cu care erau înzestrate le dădeau posibilitatea de a tortura fizic și mental. Puterea lor de a-i vătăma pe oameni timp de cinci luni a produs o suferință fără alinare.

9:11 Peste ele era ca împărat **îngerul Adâncului**, al cărui nume în evreiește este **Abadon** (nimicire) iar în grecește **Apolon** (nimiticorul). Se crede că aceasta este o referire la Satan.

9:12 Primul din cele trei vaiuri a trecut. Dar cel mai groaznic este încă în viitor. Judecățile cresc în intensitate.

9:13-15 Menționarea **altarului de aur care este înaintea lui Dumnezeu** leagă judecata următoare de rugăciunile copiilor asupra ai lui Dumnezeu. Al șaselea trâmbișăș eliberează **patru îngeri care sunt legați la fluviul cel mare Euftrat**. Acești patru îngeri, fiind probabil demoni, stătuseră pregătiți pentru momentul exact când vor merge și vor omori **a treia parte din omenire**.

9:16, 17 Pe urmele lor au venit **două**¹⁹ sute de milioane de călăreți pe cai cu platoșe ce erau ca focul, **hiacintul și pucioasa**. Capetele cailor erau ca ale leilor iar din gurile lor ieșea foc, fum și pucioasă (sulf).

9:18, 19 Aceștia trei: focul, fumul și pucioasa reprezintă trei plăgi care vor ucide o treime din oameni. Nu numai că acești cai vor ucide cu gurile lor, dar vor răni și cu cozile lor ca de șerpi.

Există multe întrebări fără răspuns în acest pasaj. Sunt cei patru îngeri din versetul 14 aceiași cu cei de la 7:1? Sunt călăreții oameni reali sau reprezintă demoni, boli sau alte forțe distructive? Ce sunt cele trei plăgi întrucipate aici prin **foc, fum și sulf**?

Este demn de remarcat că moartea este cauzată de cai, nu de călăreți. Un scriitor a

sugerat că marea armată de călăreți ar putea simboliza „o irezistibilă amăgire de la diavolul, venind din Răsărit.” Hamilton Smith spune:

Cuvintele: „Puterea lor stă în gura lor“ ar putea fi un indiciu al faptului că această amăgire va fi prezentată cu toată elocvența persuasivă a vorbirii. Dar în spatele amăgirii se află puterea Satanei, simbolizată prin cozile lor ca de șerpi.²⁰

9:20, 21 Deși două treimi din oameni au supraviețuit acestor plăgi, ei tot nu s-au pocăit, ci au continuat să se închine la demoni și idoli făcuți de mâna omului, fără viață și neputincioși. Ei nu s-au lăsat de crimele lor, de vrăjitoriile lor (legate de droguri²¹), de imoralitatea sexuală și de hoțiile lor. Pedeapsa și suferința nu pot schimba caracterul păcătosului; numai nașterea din nou îl poate schimba.

F. Îngerul puternic și cărticica (Cap. 10, 11)

10:1 Ioan vede acum un alt înger puternic, coborându-se din cer. Descrierea i-a făcut pe mulți să creadă că El este Domnul Isus. El avea un **curcubeu** deasupra capului, semnul legământului lui Dumnezeu. **Fața lui era ca soarele**, exprimând slava dezvăluită. Iar **picioarele** erau ca niște stâlpi de foc, stâlpii întrucipând tăria iar focul judecata.

10:2 El ținea în mână o cărticică sau un sul, conținând fără îndoială lista judecăților ce urmau. Cu piciorul drept pe mare și cu piciorul stâng pe uscat, El a pretins dreptul Său de a stăpâni asupra lumii.

10:3-6 Când a strigat cu glas tare, au răsunat șapte tunete. Se pare că Ioan a înțeles mesajul tunetelor, dar când s-a pregătit să scrie, îngerul i-a interzis. Îngerul a jurat apoi pe Dumnezeu, Creatorul, că nu se va mai întârzia.

10:7 **Taina lui Dumnezeu va fi împlinită în timpul trâmbiței a șaptea. Taina lui Dumnezeu** are de a face cu planul lui Dumnezeu de a-i pedepsi pe toți răufăcătorii și de a inaugura împărăția Fiului Său.

10:8, 9 Lui Ioan i s-a poruncit să mănânce cărticica, adică s-o citească și să mediteze asupra judecăților consemnate în ea.

10:10 Cum a prezis îngerul, sulul a fost dulce ca mierea în gura lui, dar amar în stomacul lui. Pentru credincios, este dulce să citească despre hotărârea lui Dumnezeu

de a-Și proslăvi Fiul, care a fost cândva răstignit. A fost dulce să citească despre timpul când relele pământului vor fi îndreptate. Dar mai este și amărăciune în legătură cu studiul profeției. Este amărăciunea judecății de sine, pe care o produc Scripturile profetice. Este amărăciunea de a privi judecățile ce se vor abate curând peste iudaismul și creștinismul căzute în apostazie. Și apoi mai este amărăciune în trecerea în revistă a pierzării eterne de care vor avea parte toți cei care-L resping pe Mântuitorul.

G. Cei doi martori (11:1-14)

11:1, 2 Lui Ioan i s-a poruncit acum să măsoare templul și altarul și să numere închinătorii. Măsurătoarea pare să indice aici ideea de păstrare. El nu a avut voie să măsoare curtea Neamurilor, pentru că aceea va fi călcată în picioare de națiuni timp de patruzeci și două de luni — adică ultima jumătate a perioadei Marii Strămtorări (vezi Luca 21:24). Templul menționat aici este cel care va fi ridicat în timpul Tribulației. Actul numărării închinătorilor ar putea semnifica faptul că Dumnezeu va păstra o rămășiță de închinători pentru Sine. Altarul semnifică mijlocul prin care se vor apropia ei de El, adică, lucrarea lui Cristos de la Calvar.

11:3 Dumnezeu va ridica **doi martori** în timpul ultimei jumătăți a Marii Strămtorări. Îmbrăcați în saci, un simbol al jalei, ei își vor ridica glasul împotriva păcatelor oamenilor și vor anunța indignarea lui Dumnezeu care va veni.

11:4 Cei doi martori sunt comparați cu **doi măslini** și cu **două sfeșnice**. Ca măslini, ei sunt umpluți cu Duhul (untdelemn). Ca sfeșnice, ei poartă mărturia adevărului lui Dumnezeu într-o perioadă de întuneric. (Pentru o paralelă cu textul din VT, vezi Zah. 4:2-14).

11:5 Timp de trei ani și jumătate, martorii îi pângăresc în chip miraculos de vătămare. **Focul** ce iese **din gura lor** îi mistuie pe dușmanii lor și chiar tentativa de a-i vătăma se pedepsește cu moartea.

11:6 Ei au puterea de a aduce secetă pe pământ, de a transforma apa în sânge și de a lovi pământul cu plăgi. Nu este de mirare că au fost de obicei asociați cu Moise și Ilie. Puterea lor de a transforma apa în sânge și de a lovi pământul cu plăgi ne amintește de ce a făcut Moise în Egipt (Ex. 7:14-20; 8:1-12:29). Puterea lor asupra focului și a climei ne amintește de slujba

lui Ilie (1 Re. 17:1; 18:41-45; 2 Re. 1:9-12). McConkey spune în această privință:

Ei îi vor avertiza pe oamenii care vor veni în număr mare la templul Omului păcatului ca să i se închine. Ei îi vor atenționa că vremea triumfului său este scurtă; le vor atrage atenția că va veni Isus, Care îl va distruge pe omul păcatului. Îi vor avertiza cu privire la pericolele pe care le va aduce Marea Strămtorare, despre nevoia de a nu pune preț pe viețile lor când se va pune proba vieții și a morții; despre necesitatea de a nu se teme de cel care poate ucide doar trupul, dar de a se teme de Cel care poate ucide și trupul, și sufletul în iad; de splendoarea și apropierea Regelui și a Împărăției Sale, după ce vor fi suferit o vreme; despre certitudinea faptului că dacă vor suferi cu El, vor și domni cu El; și despre pacea eternă, neprihănirea eternă și gloria eternă de care vor avea parte cei care îndură până la capăt, chiar dacă asta ar însemna martiraj în marele ceas al încercării, prin care treceau ei atunci. Într-adevăr, mare va fi mărturia lor din Carte.²²

11:7 Când își vor termina mărturia lor, **fiara care se ridică din Adânc** îi va omori. Acesta pare să fie același din 13:8 — capul imperiului roman reînviat.

11:8 Trupurile moarte ale martorilor vor zăcea pe strada Ierusalimului trei zile și jumătate. Ierusalimul este numit aici Sodoma, datorită mândriei sale, indulgenței sale, tihnei sale prospere și indiferenței față de nevoile altora (vezi Ez. 16:49). Și este numit Egipt datorită idolatriei, persecuțiilor sale și inrobirii sale de păcat și fărâdelege.

11:9 Oamenii din toate națiunile privesc trupurile lor moarte, dar nu permit îngroparea lor — semn de mare sacrilegiu în aproape toate culturile.

11:10 Oamenii vor izbucni cuprinși de mare bucurie pentru că profețiile lor nepopulare au fost reduse la tăcere. Oamenii își vor da daruri unii altora, cam în același fel cum procedează la Crăciun. Singurii profeți îndrăgiți de oameni sunt cei morți!

11:11, 12 După trei zile și jumătate... **Dumnezeu** îi învie din morți, spre consternarea populației, ducându-i în cer în văzul dușmanilor lor.

11:13, 14 În același timp, Ierusalimul este zgduit de un mare cutremur de pământ, a zecea parte din oraș cade și sunt uciși șapte mii de oameni. Supraviețuitorii dau slavă lui Dumnezeu, dar nu în cadrul unei închinări autentice, ci, neavând încotro,

recunosc puterea Sa. **Al doilea vai a trecut.**

Asta nu înseamnă că tot ce este cuprins între 9:13 și 11:13 face parte din vaiul al doilea. Dimpotrivă, capitolele 10 și 11:1-13 sunt o paranteză între **al doilea vai** (trâmbița a șasea) și **al treilea vai** (trâmbița a șaptea).

H. A șaptea trâmbiță (11:15-19)

11:15 Sunarea trâmbiței a șaptea indică faptul că Marea Strâmtorare s-a terminat și că a început domnia lui Cristos. **Împărățiile²³ lumii acesteia au ajuns ale Domnului nostru și ale Cristosului Său. Și El va domni în vecii vecilor!**

11:16, 17 Căzând cu fețele în jos înaintea lui Dumnezeu, cei douăzeci și patru de bătrâni Îi aduc mulțumiri pentru că Și-a asumat puterea Lui cea mare și Și-a inaugurat domnia.

11:18 Națiunile necredincioase sunt mâniate pe El, încercând să împiedice încoronarea Lui. Dar când a venit timpul ca El să Se mânie pe ele, să-i judece pe cei care nu au viață spirituală și să-i nimicească pe nimicitori. Și a mai venit timpul ca Domnul să-i răsplătească pe ai Săi, profeți și oameni, mici și mari.

11:19 Dumnezeu nu Și-a uitat legământul încheiat cu poporul Său, Israel. Când templul lui Dumnezeu este deschis în cer, apare arca legământului Său, un simbol al faptului că tot ce a promis El Israelului se va împlini. Sunt **fulgere, glasuri, tunete, un cutremur de pământ și o mare grindină.**

I. Figurile cheie din Marea Strâmtorare (Cap. 12-15)

12:1 În cer s-a arătat un semn mare, adică o femeie îmbrăcată cu soarele, cu luna sub picioare și cu o coronă de douăsprezece stele pe cap. Femeia este Israelul. Soarele, luna și stelele descriu gloria și stăpânirea ce i s-au promis ei în viitoarea împărăție, după cum ele au înfățișat domnia finală a lui Iosif asupra tatălui, mamei și fraților săi (Gen. 37:9-11).

12:2 Femeia este însărcinată, așteptând să dea naștere unui prunc. O mare parte din istoria Israelului este comprimată în aceste versete, fără să se indice că ar exista decalaje de timp între evenimente sau că evenimentele se desfășoară neapărat în ordine cronologică.

12:3 Un al doilea semn în cer este un

mare balaur roșu, având șapte capete, zece coarne și șapte diademe pe capete. Balaurul este Satan, dar întrucât descrierea este paralelă cu aceea a imperiului roman reînviat de la 13:1, s-ar putea să fie vorba de Satan în ipostaza de energizator al acelei puteri mondiale.

12:4, 5 Cu o lovitură a cozii sale, balaurul trage după el a treia parte din stelele cerului și le aruncă pe pământ — referire posibilă la un război în cer, care are loc la mijlocul Marii Strâmtorări și va duce la aruncarea pe pământ a îngerilor căzuți (v. 8, 9).

Balaurul este gata să sfâșie Copilul, de îndată ce se va naște El — profeție împlinită în încercarea lui Irod cel Mare, vasalul Romei, de a distruge pe Regele nou-născut al iudeilor. Copilul este evident Isus, destinat să domnească peste toate națiunile cu un toiag de fier. Cronica trece aici de la nașterea Sa la Înălțarea Sa la cer.

12:6 Peste actuala eră a bisericii se trece în versetele 5 și 6. La mijlocul Marii Strâmtorări, o porțiune din națiunea Israel fuge într-un loc secret de refugiu în **pustie** (unii cred că la Petra). Oamenii aceștia rămân în ascunziș timp de trei ani și jumătate.

12:7 În cer izbucnește războiul cu Mihail și îngerii săi pe de o parte, și balaurul și îngerii săi pe de alta. Aceasta se întâmplă la mijlocul Marii Strâmtorări. Arhanghelul Mihail este asociat cu treburile națiunii Israel (Dan. 12:1).

12:8, 9 Balaurul este înfrânt atât de tare încât pierde orice drept de acces în cer. El și însoțitorii săi sunt aruncați pe pământ. Dar nu asta este soarta lui finală (vezi 20:1-3, 10). Observați cum îl descrie Ioan: **balaurul cel mare, șarpele cel vechi, numit Diavolul și Satan, cel care înșală întreaga lume.**

12:10 Alungarea balaurului este urmată de un strigăt puternic în cer, indicând faptul că triumful lui Dumnezeu și ziua cuceririi pentru ai Săi a sosit. Aceasta anticipează Împărăția Milenară. Între timp, este un eveniment glorios faptul că acuzatorul fraților noștri... a fost aruncat jos.

12:11 Anunțul continuă. Credincioșii evrei persecutați l-au biruit pe cel rău prin sângele Mielului și prin cuvântul mărturiei lor. Victoria lor s-a bazat pe moartea lui Cristos și pe mărturia lor despre valoarea acelei morți. În credințioșia lor față de El, ei și-au pecetluit mărturia cu sângele lor.

12:12, 13 Cerurile se pot bucura de alungarea balaurului, dar pentru pământ și pentru mare asta e o veste proastă! Diavolul știe că mai are puțin timp și de aceea este hotărât să-și verse mânia cât mai mult cu putință. Venitul balaurului se varsă în special împotriva Israelului, națiunea din care a venit Mesia.

12:14 Rămășița credincioasă a poporului evreu primește două aripi ale unui mare vultur, fiind învrednicită să scape degrabă, ascunzându-se în pustie. (Unii au speculat că aceste aripi mari s-ar referi la o mărăeală Forță Aeriană.) Acolo rămășița este îngrijită și protejată de atacurile șarpelui, timp de trei ani și jumătate (**un timp, timpuri, și o jumătate de timp**).

12:15, 16 Căutând să zădărnicească fuga Israelului, șarpele face ca o mare revărsare de ape să curgă în urma oamenilor, pentru a-i înghiți, dar un cutremur de pământ absoarbe apa și acțiunea diavolului este contracarată.

12:17 Infuriat pentru această umilință, el caută să se răzbune pe evreii care au rămas în țară — evreii care demonstrează realitatea credinței lor păzind **poruncile lui Dumnezeu** și depunând **mărturie** despre **Isus**.

13:1 Capitulul 13 ne prezintă două mari fiare: **o fiară... ridicându-se din mare** și una din pământ sau din țară, adică din țara Israelului. Ele înglobează trăsăturile celor patru fiare de la Daniel 7:3-7. Prima fiară este capul imperiului roman reînviat, care va exista sub forma unei confederații de zece împărății. Ea se va ridica **din mare**, care este un tip al națiunilor neevreiești. Fiara are **zece coarne**. Daniel a prezis că imperiul roman va fi relansat sub forma unei federații de zece regate (Dan. 7:24). Fiara are **zece capete**. La 17:9, 10 se spune că acestea sunt zece regi, o posibilă referire la șapte tipuri diferite de dregători sau șapte etape diferite ale imperiului. Ele redau puterea de a stăpâni, care i-a fost dată de către balaur, adică Satan. Fiara are scrise pe capete **nume de hulă** și își va aroga statutul de Dumnezeu, ca și când nu ar fi un simplu om.

13:2 Fiara seamănă cu **un leopard**, având **labe ca de urs și gură ca o gură de leu**. La Daniel 7, **leopardul** simbolizează Grecia; **ursul** este un tip pentru Mezo-Persia; iar **leul** reprezintă Babilonul. Imperiul roman renăscut se aseamănă astfel cu predecesorii săi, prin cuceririle sale rapide, asemenea unui **leopard**, fiind puternic ca **un**

urs și lacom ca **un leu**. Pe scurt, el reunește toate trăsăturile negative ale imperiilor mondiale care l-au precedat. Imperiul și conducătorul lui Satan primesc putere supranaturală de la Său.

13:3 Fiara are o **rană mortală** într-unul din capete. Scofield explică: „Fragmente ale străvechiului imperiu roman și-au continuat existența ca împărății separate. Ceea ce și-a încetat existența a fost doar forma imperială de guvernământ — capul rănit de moarte.”²⁴ Rana mortală este **vindecată**. Cu alte cuvinte, imperiul renaște, având în frunte împăratul, adică **fiara**.

13:4 Oamenii i se **închină fiarei** — cu alte cuvinte, nu sunt doar impresionați de ea, ci i se închină ca lui Dumnezeu. De asemenea, la începutul versetului se spune că se închină **balaurului**.

13:5, 6 Fiara emite declarații arogante de laudăroșenie și rostește **blasfemii** cumplite, de negrăit. I se permite **să facă război** cu oamenii lui Dumnezeu și îi biruiește pe mulți dintre ei. Aceștia preferă să moară, decât să i se supună. Domnia fiarei se extinde peste toată lumea — ultimul imperiu mondial care precede Domnia lui Cristos.

13:8 Cei care nu sunt credincioși adevărați se **închină** îndată fiarei. Pentru că nu s-au încrezut niciodată în Cristos, numele lor nu au fost scrise niciodată în **Cartea Vieții Mielului înjunghiat**. Și pentru că numele lor nu se regăsesc printre cele ale răscumparaților, ei sunt lăsați în voia învățăturilor eronate. Adevărul n-au voit să-l creadă, de aceea, acum vor crede o minciună.

13:8 Acest verset trebuie să constituie un avertisment la adresa oricărui om să accepte lumina Cuvântului lui Dumnezeu câtă vreme este disponibilă. Consecința respingerii luminii este retragerea luminii.

13:10 Credincioșii adevărați sunt asigurați că prigonitorii lor vor **merge în robie** și vor fi uciși **cu sabia**. Asta îi va învrednici pe **sfinți** să aștepte în **răbdare** și **credință**.

13:11 A doua **fiară** este o altă figură proeminentă din timpul Marii Strămtorări. Acest personaj colaborează îndeaproape cu prima fiară, ba chiar organizează campanii internaționale pentru ca oamenii să se închine primei fiare, și creează un idol uriaș, care să-l reprezinte pe împăratul roman. A doua fiară se ridică **din pământ** sau din țară. Dacă aici este vorba despre țara Israel, atunci acest lider este aproape sigur evreu. El este prorocul mincinos (vezi

16:13; 19:20; 20:10). El are **două coarne ca ale unui miel**, creând impresia de blândețe sau inofensivitate, dar, în același timp, sugerând faptul că Îl imită pe Mielul lui Dumnezeu. El vorbește **ca un balaur**, dovedind că este inspirat și energizat nemijlocit de Satan.

13:12-14 El exercită **toată autoritatea primei fiare**, asta însemnând că imperiul roman îi acordă autoritate nelimitată de acțiune în numele său. El dispune de puteri supranaturale, **făcând chiar să se coboare foc din cer**. Scopul miracolelor sale este, desigur, acela de a-i înșela pe oameni, determinându-i să i se închine unui om, ca și când acesta ar fi Dumnezeu.

13:15 El animă **icoana mare**, urâciunea pustiirii, făcând-o să **vorbească**. Pedeapsa pentru cei care refuză să se **închine** este moartea.

13:16 A doua fiară îi obligă pe oameni să-și exprime loialitatea față de împăratul roman prin acceptarea **semnului fiarei pe mâna lor dreaptă sau pe frunte**.

13:17 Pe lângă semnul acesta, fiara mai deține un **nume și un număr**. Cine nu acceptă **semnul, numele sau numărul fiarei** nu va putea să **cumpere sau să vândă** — acesta fiind un efort de a-i forța pe oameni, prin mijloace economice, de a se lepăda de Cristos și a îmbrățișa idolatria. Va fi o încercare foarte mare, dar credincioșii adevărați vor prefera moartea renunțării la Mântuitorul lor.

13:18 Numărul fiarei este **666**. Șase este numărul omului. Faptul că este cu unu mai puțin de șapte ar putea sugera că omul nu a atins gloria sau perfecțiunea lui Dumnezeu. Seria a trei de șase este o trinitate a răului.

Una din cele mai mari întrebări care se ridică în legătură cu capitolul 13 este dacă *prima* sau *a doua* fiară este Anticrist. În esență, argumentele în favoarea primei variante derivă din faptul că primul personaj este cel care îi obligă pe oameni să i se închine ca lui Dumnezeu. În schimb, cei care susțin că fiara a doua este Anticrist invocă, în sprijinul acestei opinii, faptul că nici un evreu nu va accepta vreodată ca Mesia să fie un ne-evreu și că, de vreme ce a doua fiară este un evreu, urmează că el trebuie să fie varianta falsă a adevăratului Mesia.

14:1 Mielul este văzut stând pe **Muntele Sion**, împreună cu **o sută patruzeci și patru de mii** de urmași ai Săi, care erau

pecetluiți **pe frunțile lor**. Aceasta este o anticipare a scenei când Domnul Isus va reveni pe pământ și va sta în Ierusalim cu acest grup de credincioși din fiecare din cele douăsprezece seminții ale Israelului. Cei **o sută patruzeci și patru de mii** sunt aceiași pe care i-am întâlnit în capitolul 7, fiind acum gata de a intra în împărăția lui Cristos.

14:2, 3 Ioan aude sunet de muzică venind din cer, **ca un vuiet de ape mari, ca vuietul unui tunet puternic și... ca al celor care cântă cu harpa**. Numai cei **o sută patruzeci și patru de mii** puteau să **învețe cântarea**.

14:4, 5 Ni se spune că ei sunt **virgini**, adică cei ce **nu s-au întinat cu femei**. Ei s-au păstrat neîntinați de groaznică idolatrie și imoralitate din această perioadă și L-au urmat pe **Miel** cu devotament și ascultare necondiționată. Pentecost spune, în această privință: „Ei sunt numiți «roadele dintâi pentru Dumnezeu și pentru Miel», adică sunt primul rod din recolta perioadei Marii Strămtorări, care vor intra în mia de ani, pentru a popula pământul milenar.”²⁵ Ei nu au acceptat minciuna lui Anticrist — conform căreia oamenii trebuiau să se închine unui simplu om. Ei au fost ireproșabili în ce privește mărturisirea fără preget dată despre Cristos.

14:6, 7 **Îngerul care zbura prin mijlocul cerului cu o evanghelie veșnică** pare să corespondă cu textul de la Matei 14:14: „Evanghelia aceasta a împărăției va fi predicată în toată lumea ca o mărturie pentru toate popoarele. Și atunci va veni sfârșitul.” Tema evangheliei este redată de versetul 7. Oamenilor li se poruncește să se teamă de Dumnezeu, nu de fiară. Să-i dea Lui slavă, iar nu icoanei idolatre. Să se închine Lui, nu unui simplu om. Desigur, e limpede că există doar o singură evanghelie: vestea bună a mântuirii căpătate prin credința în Cristos. Dar există accente diferite în dispensații diferite. În timpul Marii Strămtorări, evanghelia va căuta să-i îndepărteze pe oameni de la închinarea la fiară și să-i pregătească pentru împărăția lui Cristos pe pământ.

14:8 Al doilea inger anunță căderea Babilonului, anticipând capitolele 17 și 18. **Babilonul** reprezintă iudaismul apostat și creștinătatea apostată, care se vor constitui într-un vast conglomerat religios și comercial, cu sediul la Roma. **Toate națiunile** se vor îmbăta cu **vinul mâniaei desfrânării ei**.

14:9, 10 Putem stabili data verdictului îngerului al **treilea** ca fiind punctul de mijloc al Tribulației, identic cu începutul Necazului cel mare. **Îngerul** avertizează că oricine se va învoi cu închinarea la fiară în oricare din formele sale va suferi **mânia** lui Dumnezeu, acum și în veac. **Vinul mâniei** Lui va fi **turnat** peste pământ în timpul Necazului cel mare. Dar asta nu va fi decât o avanpremieră a durerilor iadului veșnic, în care necredincioșii **vor fi chinuiți cu foc și pucioasă**.

14:11 Versetul acesta ne amintește că iadul este alcătuit din pedeapsă veșnică și conștientă. Biblia nu ne învață nicăieri că morții răi ar fi anihilați. **Fumul chinului lor se suie** încontinuu, fără nici o ușurare, zi și noapte.

14:12 Va veni un timp când sfinții vor fi chemați să îndure cu răbdare sălbăticia fiarei, să asculte de **Dumnezeu**, refuzând să se închine unui om sau unui idol, ținându-se strâns de mărturia lor cu privire la **credința în Isus**. Pierzarea finală a celor răi (v. 9-11) are darul de a-i incuraja pe credincioși să îndure.

14:13 Credincioșii **care mor** în timpul acestei perioade nu vor fi văduviți de binecuvântările Împărăției de o mie de ani. Omul spune: „Binecuvântați sunt cei vii“. Dumnezeu spune: „**Binecuvântați sunt morții care mor în Domnul**.“ Și „**Faptele lor îi urmează**.“ Tot ce este făcut pentru Cristos și în Numele Lui, spre folosul altora, va fi amplu răsplătit — fiecare gest de omenie, fiecare dar jertfitor, rugăciune, lacrimă vărsată sau cuvânt de mărturie.

14:14 Dacă comparăm acest pasaj cu cele de la Matei 13:39-43 și 25:31-46, constatăm că secerișul pământului are loc la a doua venire a Domnului nostru. Aici se afirmă că El este cel care seceră. La Matei 13:39 îngerii sunt secerătorii. Ambele variante sunt adevărate: Cristos seceră prin intermediul îngerilor.

Cristos este văzut aici coborând **pe un nor alb**, având **pe cap... o cunună de aur iar în mână o seceră ascuțită**.

14:15 Un înger din templu îi spune să pună în lucru secera Sa, pentru că **secerișul pământului este copt**. Nu trebuie să privim aceste cuvinte ca pe un ordin, căci îngerii nu au dreptul să-l poruncească lui Dumnezeu. Mai degrabă, este o rugămintă sau un mesaj transmis Domnului Isus de către Dumnezeu Tatăl.

14:16 Există două modalități de a înțe-

lege acest prim seceriș. Mai întâi, ar putea fi o imagine a străngerii **credincioșilor** din Marea Strămtorare, pentru ca aceștia să intre în Mileniu. Conform acestei păreri, ar corespunde cu semințele evangheliei de la Matei 13, adică fiii împărăției. Sau ar putea fi un seceriș al **judecății**. Dacă așa stau lucrurile, atunci subiecții judecății ar putea fi Neamurile, întrucât Israel pare să fie vizat în următorul seceriș (v. 17-20).

14:17 Acum cronica evidențiază ultimele judecăți teribile care vor veni peste porțiunea necredincioasă a națiunii Israel, vița pământului (vezi Ps. 80:8; Is. 5:1-7; Ier. 2:21; 6:9). Un **înger iese din templul care este în cer**, echipat cu o **seceră ascuțită**.

14:18 Un alt înger dă semnalul să înceapă secerișul. Acest înger are **puterea asupra focului**, care ar putea simboliza judecata ce va urma.

14:19 Strugurii copti sunt adunați și aruncați în **teascul cel mare al mâniei lui Dumnezeu**. Călcarea în picioare a strugurilor, în cadrul procesului inițial al fabricării vinului, este prezentată aici ca o imagine întruchipând judecata zdrobitoare care va veni.

14:20 Această călcare în picioare a strugurilor are loc **afară din cetatea Ierusalim**, poate în Valea Iosafat. Măcelul va fi atât de mare încât **sângele** se va scurge pe o distanță de 290 kilometri și se va ridica până la **zăbalele cailor**. Adică sângele va străbate o distanță egală cu cea dintre Ierusalim și sudul Edomului.

15:1 Un alt semn în cer are de a face cu **șapte îngeri** ce aduc **șapte nenorociri, cele din urmă**, care, atunci când vor fi slobozite, vor marca încheierea **mâniei lui Dumnezeu**. De aici deducem că în acest punct ne aflăm spre sfârșitul Marii Strămtorări.

15:2 Ioan vede o mare ceată de oameni în cer, **stând pe o mare de sticlă amestecată cu foc**. El îi recunoaște pe aceștia drept cei ce au refuzat să se închine fiarei sau icoanei sale. Negreșit ei au plătit cu moarte de martir acest refuz.

15:3, 4 Dar acum ei sunt în cer, cântând **cântarea lui Moise... și cântarea Mielului**, compusă exclusiv din citate din Vechiul Testament. Ei aduc mărturie dreptății **judecăților** lui Dumnezeu, în anticipație la ceea ce le va face El celor de pe pământ care i-au ucis. Ei îl laudă pe **Dumnezeul Cel Atotputernic** pentru lucrările și căile Sale.

În context, asta înseamnă actele Sale de judecată, deși, desigur, s-ar putea aplica la toate lucrările și căile Sale. **Regele sfinților** („King of saints“ în ediția NKJV, n.tr.) trebuie înlocuit cu **Regele națiunilor** (textul marginal NKJV).²⁶

Cântarea lui Moise a celebrat răscumpărarea de către Dumnezeu a poporului Său din robia Egiptului. **Cântarea Mielului** celebrează izbăvirea finală de Satan și de toți dușmanii vieții spirituale. Astfel, după cum arată foarte pertinent A. T. Pierson, „Ele marchează cele două hotare ale istoriei Răscumpărării, între ele aflându-se toată istoria răscumpărărilor lui Dumnezeu.”²⁷

Judecățile lui Dumnezeu pe pământ au demonstrat că Dumnezeu este un Dumnezeu sfânt. Ele vor determina toate națiunile să se teamă, să-L slăvească și să I se închine Lui.

15:5 După aceste lucruri Ioan vede templul cortului mărturiei din cer... deschis. Se pare că aceasta este realitatea cerească pentru care templul pământesc a fost doar o copie sau un model (Ev. 9:23). Se referă în special la Locul Prea Sfânt.

15:6 Ies șapte îngeri, îmbrăcați în în curat, strălucitor, incinși împrejurul pieptului cu brăie de aur. Asta înseamnă că sunt dotați cu cele necesare să execute judecata dreaptă prin care Dumnezeu va fi slăvit. Acești îngeri sunt pe punctul de a elibera ultimele șapte plăgi.

15:7 Una din cele patru făpturi vii îi dă fiecărui inger un potir. Aceste potire conțin judecățile finale din cadrul Marii Strămtorări, care îi vor afecta pe toți dușmanii lui Dumnezeu, nu doar pe o parte din ei.

15:8 Faptul că nimeni nu poate intra în templu până când se vor fi încheiat aceste șapte plăgi ar putea însemna că nici o mijlocire preoțească nu mai poate întârzia acum desfășurarea mâniei lui Dumnezeu.

J. Judecățile din cadrul celor șapte potire (Cap. 16)

16:1, 2 Un glas puternic din templu le ordonă celor șapte îngeri să meargă și să verse pe pământ cele șapte potire ale mâniei lui Dumnezeu. Aceste judecăți sunt similare cu judecățile trâmbejelor prin natura și succesiunea lor, dar sunt de o intensitate mai mare. Primul potir provoacă bube rele și dureroase pe corpul celor care s-au închinat fiarei și icoanei ei.

16:3 A doua plagă transformă marea în

sânge, ca cel al unui om mort, și toată fauna marină pierе.

16:4 Al treilea potir face ca toate izvoarele de apă să se prefacă în sânge.

16:5, 6 În acest punct, **îngerul apelor** apără caracterul just al judecăților lui Dumnezeu. Oamenii nu primesc decât ceea ce li se cuvine pentru faptele lor păcătoase. Căci ei au vărsat sânge din belșug. Acum ei sunt răsplătiți, dându-li-se să bea sânge, în loc de apă. Ei sunt vrednici de asta.

16:7 Altarul simbolizează, probabil, sufletele sfinților martirizați (6:9). Ei au așteptat fidel și cu răbdare ca prigonitorii lor să fie pedepsiți.

16:8, 9 A patra plagă îi face pe oameni să sufere de arsura soarelui sau de radiații solare. Dar nici asta nu-i face să se pocăiască. Mai degrabă, ei îl blestemă pe Dumnezeu pentru că a trimis această căldură arzătoare asupra lor.

16:10, 11 Al cincilea inger își varsă plaga de întuneric peste împărăția fiarei. Asta adaugă la suferința oamenilor, pentru că ei nu se pot deplasa ca să găsească alinare de suferințele precedente. Dar inimile lor tot nu se înmoaie, ci devin și mai înverșunați în ura lor împotriva lui Dumnezeu.

16:13, 14 Ioan vede trei duhuri necurate, ca niște broaște... ieșind din gura balaurului... a fiarei... și a prorocului mincinos, aceștia trei constituind trinitatea contrafăcută a Satanei. Aceștia sunt duhuri demonice, făcând minuni pentru a-i înșela pe dregătorii lumii și a-i ademini să se angajeze într-o bătălie culminantă în ziua Dumnezeului Celui Atotputernic.

16:15 La amintirea acelei bătălii, Domnul intercalează aici o binecuvântare specială adresată sfinților din Marea Strămtorare, celor care așteaptă Înțoarcerea Sa și care s-au păstrat curați de închinarea idolatră din vremea aceea. El va veni pentru cei nemântuiți ca un hoț, pe neașteptate, provocând mari pierderi.

16:16 Armatele lumii se vor aduna la locul care în evreiește se numește Armagedon (în textul marginal NKJV: Meghido).²⁸ Cei mai mulți cred că este vorba de câmpia Esdraelon, Meghido fiind situat în partea de sud. Se relatează că Napoleon a numit acest loc arena lumii, adică locul ideal de bătălie.

16:17 Faptul că acesta este ultimul potir al judecății este indicat de anunțul celui deal șaptelea inger: „S-a sfârșit!” Mânia lui

Dumnezeu s-a consumat, atât cât privește Marea Strămtorare.

16:18 Când este vărsat ultimul potir, se produc convulsii violente în natură: explozii, tunete, fulgere și un cutremur de pământ de proporții fără precedent.

16:19 Cetatea mare a Babilonului, împărțită în trei părți, bea cupa furiei lui Dumnezeu. El nu a uitat idolatria, cruzimea și haosul ei religios. În același timp, cetățile națiunilor sunt nivelate.

16:20 Toate insulele și munții dispar, în timp ce pământul se clatină.

16:21 Grindină mare de greutatea unui talant (45 de kilograme) bombardează pământul, dar oamenii îl hulesc pe Dumnezeu, mai degrabă decât să se pocăiască.

K. Căderea Babilonului cel mare

(Cap. 17, 18)

17:1, 2 Unul din cei șapte îngeri îl invită pe Ioan să asiste la judecata prostituatelor celei mari. Este marele sistem religios și comercial ce-și are sediul la Roma. Mulți cred că acest capitol, 17, descrie Babilonul religios, iar capitolul 18 aspectul comercial. În Babilonul religios sunt cuprinse: creștinătatea apostată, atât protestantă, cât și catolică. Probabil că reprezintă biserica ecumenică. Observați descrierea: **Prostituata șade pe multe ape**, controlând marile regiuni ale lumii Neamurilor. **Regii pământului** au curvit cu ea. Ea i-a sedus pe liderii politici cu compromisurile și intrigile ei. **Locuitorii pământului s-au îmbătat de vinul desfrânării** ei. Mulțimi uriașe au intrat sub influența ei rea și au fost reduce la o stare de cumplită nenorocire.

17:3 Biserica apostată este văzută stând pe o fiară stacojie. Am observat deja în capitolul 13 că această fiară este imperiul roman renăscut (și uneori capul aceluiași imperiu). Fiara este plină de nume de hulă și are șapte capete și șapte coarne.

17:4 O vreme, biserica falsă pare să domine imperiul. Ea tronează plină de pompă, purtând simbolurile vastelor sale bogății și etalând o cupă de aur plină de idolatria și imoralitatea ei.

17:5 Un nume de taină se află scris pe fruntea ei: Babilonul Cel mare, mama prostituatelor și a urâciunilor pământului. Este biserica ce a vărsat sângele martirilor creștini în decursul veacurilor, continuând să facă acest lucru. Ea s-a îmbătat de sângele lor.

17:6 Aidoma altora, Ioan s-a minunat

când a văzut femeia, îmbătată de sângele sfinților. Asta se referă la sfinții din toate erelle istoriei bisericii, dar în special la martirii lui Isus din timpul Marii Strămtorări.

17:7, 8 Îngerul se oferă să-i explice lui Ioan taina femeii și a fiarei. Fiara pe care a văzut-o Ioan era (imperiul roman a existat în trecut); ea nu mai este (s-a destrămat și nu mai există astăzi ca imperiu mondial); ea se va ridica din Adânc (adică va reapare într-o formă deosebit de diabolică); și se va duce la pierzare (va fi distrusă definitiv și complet). Renașterea imperiului și apariția liderului său charismatic va determina lumea necredincioșilor să se mire.

17:9 Îngerul a văzut că asta reclamă o minte care are înțelepciune. Cele șapte capete sunt șapte munți pe care stă femeia. O interpretare tradițională este că prostituata își are sediul la Roma, care este zidită pe șapte coline.

17:10 Unii comentatori explică acești șapte regi ca fiind șapte forme ale guvernului roman; alții îi explică drept șapte împărați literali. Alții spun că regii reprezintă marile puteri mondiale: Egiptul, Asiria, Babilonul, Persia, Grecia, Roma și viitorul imperiu roman, renăscut.

17:11 Al optulea rege a fost identificat îndeobște cu șeful imperiului reinviat al imperiului roman și ca Anticrist. Dar sensul exact al acestei profecții s-ar putea să nu fie deslușit cu claritate, decât atunci când se va împlini profecția.

17:12 Cele zece coarne ar putea simboliza regi viitori, care vor sluji sub domnia fiarei romane. Ei vor domni timp de o oră, adică foarte scurt timp (vezi v. 10b).

17:13 Cei zece regi cedează unanim puterea și autoritatea lor fiarei romane. Cu alte cuvinte, zece țări (sau guverne) îi predau suveranitatea națională.

17:14 Acest imperiu format din zece împărății pornește război împotriva Domnului Isus când va reveni El pe pământ la sfârșitul Marii Strămtorări. Dar ei vor avea parte de o mare înfrângere pe acest câmp de luptă, ca la Waterloo. Deși El este Mielul, El mai este și Domnul domnilor și Regele regilor. Urmașii Lui sunt numiți: aleși și credincioși.

17:15 Îngerul explică în continuare că apele din versetul 1 sunt popoare, mulțimi, națiuni și limbi. Prostituata șade pe ape în sensul că domină mari segmente ale populației lumii.

17:16 Se pare că imperiul roman renăscut se va lăsa controlat sau cel puțin influențat de biserica prostituată, pentru o vreme. Apoi însă se va dezbara de acest jug intolerabil, strivind-o. Urâta **prostituată** este despuiată, mistuită și arsă de fiara pe care ședea ea.

17:17 **Dumnezeu** stă în spatele tuturor acestor evenimente. El este Cel care face să se unească regatele sub domnia fiarei romane și apoi să se întoarcă împotriva prostituătei. Toate se desfășoară pentru a se împlini planul Său suveran.

17:18 **Cetatea cea mare** este Babilonul tainic, stăpânind **peste regii pământului**. Dar, cum am văzut, femeia își are sediul la Roma.

18:1 Capitolul 18 este alcătuit, în principal, dintr-un marș funebru, celebrând căderea Babilonului. Cum am arătat, asta se referă la biserica prostituată, care nu este doar un vast sistem religios, ci, poate și cel mai mare așezământ comercial din lume. Se pare că el controlează piața lumii.

Când **un alt inger** cu **mare autoritate** coboară din cer pentru a aduce vestea, e ca și când s-ar aprinde luminile. **Slava lui** iluminează **pământul**.

18:2 **Babilonul cel mare** a căzut iar ruinele sale au devenit un **locaș al demonilor**, o **închisoare a oricărui duh necurat**, o **închisoare a oricărei păsări necurate**.

18:3 Motivația căderii ei este corupția nespun de mare pe care a practicat-o cu națiunile și **negustorii** ei. Ea a îmbătat toate națiunile cu **desfrâul** ei pătimaș.

18:4 **Un alt glas din cer** îi avertizează pe oamenii lui Dumnezeu să **iasă** din sistemul sortit pierzării în ajunul distrugerii sale. Orice relații cu ea ar atrage participarea la plăgile de care va avea ea parte.

18:5, 6 **Păcatele ei** s-au suit până la cer și **Dumnezeu** și-a adus aminte de **neleguirile ei**, asupra cărora își revarsă acum indignarea. Ea va primi **de două ori cât faptele ei** rele, nu din partea copiilor lui Dumnezeu, ci a îngerului care este instrumentul răzbunării Sale.

18:7 **Chinul și întristarea** ei vor fi proporționale cu stilul ei luxos de viață și grandomania ei. Ea se consideră **regină**, tronând peste toate, la adăpost de **întristare**.

18:8 Judecata ei va **veni într-o singură zi** și va presupune **moartea și jalea și foametea**. **Domnul Dumnezeu** cel Atotputernic este Cel care o va **pedepsi cu foc**.

18:9, 10 **Regii pământului... o vor**

plânge, când vor vedea fumul arderii fostei lor amante. Dar jalea lor nu este altruistă, ci ei plâng pentru că au pierdut plăcerile și luxul de care beneficiau. **Stând departe**, ei se miră de profunzimea chinului ei și de caracterul năpraznic al sfârșitului ei.

18:11-13 **Negustorii pământului o plâng** în principal pentru că li s-a dus speranța unui câștig. **Nimeni nu le mai culpără marfa**.

Lista produselor cu care făcea negoț Babilonul pare să cuprindă întregul comerț mondial: metale prețioase, bijuterii, țesături, **lemn, fildeș, marmură**, mirodenii, parfumuri, **vinuri, untdelemn**, cereale, bovine, **căruțe și trupurile și sufletele oamenilor**. Atât biserica apostată, cât și lumea afacerilor sunt vinovate de traficul cu suflete omeneste, biserica, de vânzarea de indulgențe, etc., iar lumea afacerilor, de exploatare.

18:14 Oamenii de afaceri, adresându-se sistemului care a căzut, deplâng dispariția speranțelor lor de îmbogățire și a tuturor bogățiilor și splendorilor care au pierit atât de fulgerător și definitiv.

18:15, 16 Asemenea regilor, **negustorii... stau înmărmuriți**, plângând și jelind faptul că asemenea profituri s-au dus într-o singură oră. Ei își aduc aminte de fostul lux al orașului, cum erau îmbrăcați oamenii în haine frumoase, împodobite cu bijuterii.

18:2:17, 18 Acum, dintr-o dată s-a ales praful de toată această opulență, la orizont prefigurându-se spectrul unei mari depresii. Cei angajați în comerț maritim stau la depărtare și strigă: „Cu ce s-ar fi putut asemăna această mare cetate?”

18:19 Ei își aruncă țărână pe cap, plângând și bocind pentru cetatea care îmbogățise lumea industriei maritime, pentru ca apoi să fie ruinată într-o singură oră.

18:20 Dar, în timp ce pe pământ se varsă toate aceste lacrimi nelegiuite, în cer e mare bucurie. În sfârșit **Dumnezeu a făcut dreptate sfinților Săi**, apostolilor și profeților Săi (textul marginal NKJV: „i-a răzbunat”). El a judecat Babilonul pentru modul în care i-a tratat pe copiii Săi.

18:21 **Un inger puternic** aruncă **o piatră ca o mare piatră de moară... în mare** — imagine plastică a pierzării finale a **Babilonului**.

18:22 **Sunetul** fostelor sale activități, pe planul muzicii, al industriei manufacturiere sau al morăritului, a fost pe veci redus la tăcere.

18:23 Toate luminile sunt stinse și nu se va mai manifesta niciodată bucuria vreunei nunți. De ce? Pentru că liderii Babilonului au înșelat **toate națiunile** cu **vrajitoria** lor.

18:24 Ea s-a făcut vinovată de **sângele sfinților** lui Dumnezeu, al **tuturor credincioșilor care au fost uciși** pentru credința lor. Acum și ei i se dă cu vârf și îndesat ceea ce i se cuvine.

L. Venirea lui Cristos și a Împărăției Sale Milenare (19:1-20:9)

19:1 După aceste lucruri Ioan aude o mare mulțime în cer, laudându-L pe Domnul pentru dreapta pedepsire de către El a mării prostituate. Cântarea îl preamărește ca **Domnul Dumnezeu nostru**, căruia îi aparțin **mântuirea, gloria, onoarea și puterea**.

19:2 Cântarea arată că a fost drept s-o distrugă pe **marea prostituată**, fiind în acord cu atributele Sale de adevăr și neprihănire ca s-o pedepsească pentru **curvia ei** și pentru faptul că i-a ucis cu sânge rece pe **robii Săi**.

19:3 Fumul neconținut care se ridică din rugul ei evocă un al doilea „**Aleluia!**“

19:4 Cei douăzeci și patru de bătrâni și cele patru făpturi vii își unesc glasul cu acest puternic „**Amin!**“, zicând din toată inima: „**Aleluia!**“

19:5 Din tron răsună un glas care îi cheamă pe **robii** lui Dumnezeu să se alăture, preamărindu-L pe Domnul pentru că a distrus monstruoasa Babilon.

19:6 În acest punct izbucnește în cer o altă cântare „ca vuietul multor ape și ca tunetul pentru ureche.“ Un vibrant „**Aleluia!**“ se înalță de pe buzele celor care celebrează **domnia Domnului Dumnezeu Atotputernic!**

19:7, 8 Marea Strămtorare a trecut decum. Babilon a fost judecată. Acum a venit **nunta Mielului**. Biserica, **soția** lui Cristos, s-a gătit pentru această ocazie unică, de nespūsă înălțare sufletească. Ea este împodobită cu in subțire, curat și strălucitor, care, conform explicației, reprezintă faptele neprihănite ale sfinților.²⁹

19:9 Un înger îl îndrumă pe Ioan să scrie o benedicție pentru toți cei ce sunt chemați la **ospațul nunții Mielului**. Biserica este Mireasa cerească; invitații: restul răscumpăraților. Îngerul întărește importanța binecuvântării, insistând că ea reprezintă **adevăratele cuvinte ale lui Dumnezeu**.

19:10 Ioan cade la picioarele îngerului,

într-un act de închinare, dar i se interzice să facă acest lucru. Numai lui Dumnezeu avem voie să ne închinăm. Îngerul este **rob împreună cu Ioan** și cu toți cei ce susțin **mărturia lui Isus**. Apoi îngerul adaugă: „**Căci mărturia lui Isus este duhul profeției.**“ Asta înseamnă că adevăratul scop al **profeției** este de a aduce mărturie Persoanei și lucrării **lui Isus**. „Profeția“, spune C. C. Ryrie, „are menirea să desfășoare farmecul și frumusețea lui Isus.“³⁰

Îngerul a vrut ca oamenii să se **închine lui Dumnezeu Fiul**, despre care aducea el mărturie.

19:11 În fine, am ajuns la evenimentul spre care converg toate în această carte: glorioasa venire a lui Cristos pe pământ, ca să-și înfrângă vrăjmașii și să-și inaugureze împărăția. Ceea ce avem aici nu este Răpirea bisericii, deoarece acolo, în cadrul aceluși eveniment, Cristos vine în văzduh *pentru* sfinții Săi. Aici El vine însă pe pământ, *cu* sfinții Săi.

Observați modul în care este prezentat Domnul: El stă pe un cal alb. Aici este evident vorba de un cal de război, deoarece El vine să-și cucerească vrăjmașii. Numele Lui este „**Cel Credincios**“ și „**Cel Adevărat**“. El este **credincios** făgăduințelor Sale și **adevărat** caracterului Său. El **judecă și Se luptă cu dreptate**. El nu poate domni decât peste o împărăție în care oamenii sunt dispuși să trăiască sub domnia **dreptății (a neprihănirii)**, ceea ce înseamnă că, mai întâi, El trebuie să elimine toate lucrurile ofensatoare.

19:12 **Ochii Lui sunt ca para focului**, sugerând forța de pătrundere a judecății Sale. El poate depista orice răzvrătire și necredință. **Pe capul Lui sunt multe diademe**. Alții poartă cununa biruinței, dar numai despre Domnul Isus se spune că poartă diadema regalității. El are scris un nume pe care nu-l cunoaște nimeni decât **numai El singur**. În legătură cu Persoana lui Cristos, există taine pe care nici o ființă creată nu va fi vreodată în stare să le pătrundă.

19:13 El este **îmbrăcat cu o haină muiată în sânge**, nu în sângele vărsat pe crucea de la Calvar, ci **sângele vrăjmașilor Săi** pe care îi calcă în picioare în teascul mâniei lui Dumnezeu. Lui I se spune pe **Numele Lui: „Cuvântul lui Dumnezeu“**. Un *cuvânt* este un mijloc de exprimare a gândului. În Cristos, Dumnezeu S-a exprimat plener omului.

19:14 El este însoțit de **oștile cerului**, care sunt îmbrăcate **în in subțire** și călăresc **pe cai albi**. Aceste oști sunt, evident, alcătuite din sfinți, dar să remarcăm că nu li se cere să lupte. Domnul Isus își învinge vrăjmașii fără nici un ajutor din partea nimănu.

19:15 Din gura Lui iese o **sabie ascuțită** cu care lovește **națiunile**. El vine să domnească peste ele cu un **toiag de fier** și să calce în picioare **teascul vinului mâniei aprinse a lui Dumnezeu Cel Atotputer-nic**.

19:16 Pe roba Sa și pe coapsa Sa este scris:

REGE ALE REGILOR ȘI DOMN AL DOMNILOR

Isus al nostru este Dregătorul Suprem; toți ceilalți trebuie să se supună domniei Sale.

19:17, 18 **Ospățul cel mare al lui Dumnezeu** (textul marginal al NKJV) este distrugerea restului dușmanilor lui Dumnezeu înainte de inaugurarea împărăției. La ospăț sunt invitați să participe vulturii! Ei se vor hrăni cu hoiturile celor ucși de Domnul — oameni din toate categoriile sociale, **mici și mari**.

19:19, 20 Într-o tentativă disperată de a-L împiedica pe Cristos să preia guvernarea (Ps. 2), **fiara** se aliază cu **armatele lumii ca să facă război** împotriva Domnului și împotriva oștirii Lui. Dar încercarea e zadarnică! **Atât fiara, cât și prorocul mincinos sunt prinși și aruncați de vii în iazul de foc, care arde cu pucioasă**.

19:21 **Ceilalți rebeli sunt omorâți cu sabia** Domnului, trupurile lor constituind o hrană îmbelșugată pentru vulturi. Sabia este o aluzie la Cuvântul lui Dumnezeu (vezi Ef. 6:17; 2 Tes. 2:8; Ev. 4:12; Apo. 1:16; 2:12, 16).

Cu asta am ajuns la sfârșitul Necazului cel mare.

20:1 Înainte de a începe Mileniul, Satan trebuie legat. Pentru a realiza acest lucru, se coboară **un înger din cer cu cheia abisului** și cu un lanț uriaș în mână.

Într-o anumită privință, Domnul nostru L-a legat pe Satan când a venit pe pământ (Mat. 12:29) iar aceasta este o altă etapă din legarea Satanei de către El.

20:2 Îngerul l-a prins pe Satan și l-a legat pentru o mie de ani. Ioan enumeră patru nume ale ispititorului: **balaurul, șarpele, Diavolul (acuzatorul) și Satan** (potrivnicul).

20:3 În timpul Mileniului, arhivăjmașul este închis în **Adânc**. Iar Adâncul (sau abisul) este sigilat, ca Satan să nu poată ieși să mai înșele națiunile. Spre sfârșitul Domniei lui Cristos, el va fi eliberat în vederea ultimei rebeliuni, de scurtă durată (v. 7-10).

20:4 Ioan vede acum oameni întronați în cer, având autoritatea de a stăpâni. Aceștia sunt sfinții din Epoca Bisericii, care vor domni **cu Cristos** ca Mireasă a Lui. Ioan mai vede o ceată de martiri, care au refuzat să primească semnul **fiarei**. Aceștia sunt, evident, sfinții care au murit pentru credința lor. Ambele cete vor domni **cu Cristos** în timpul epocii de aur, a păcii și prosperității.

20:5 Prima parte a versetului 5 trebuie înțeleasă ca pe o paranteză. **Restul morților** se referă la necredincioșii din toate veacurile care vor fi înviați la sfârșitul Mileniului, pentru a sta la Judecata Marelui Tron Alb.

Afirmația **Aceasta este prima înviere** ne aduce înapoi la versetul 4. **Prima înviere** nu este un eveniment unic, ci descrie **învierea** celor neprihăniți în diverse timpuri. Aici este inclusă **învierea** celor care sunt ai lui Cristos, când vine El să-și răpească biserica (1 Tes. 4:13-18), **învierea** celor doi martori, ale căror trupuri neînsuflite vor zăcea pe stradă (Apo. 11:11) și **învierea** sfinților din Marea Strâmtoare, care sunt descriși aici (vezi și Dan. 12:2a). Cu alte cuvinte, **prima înviere** cuprinde **învierea** lui Cristos și a tuturor credincioșilor adevărați, deși ei sunt înviați în momente diferite. Ea are loc în mai multe etape.

20:6 Cei care participă la **prima înviere** sunt **binecuvântați** pentru că nu vor mai fi incluși în **a doua moarte**, când toți necredincioșii vor fi aruncați în iazul de foc (v. 14). Credincioșii adevărați **vor fi preoți ai lui Dumnezeu și ai lui Cristos și vor domni cu El o mie de ani**.

20:7, 8 Când se vor împlini cei o mie de ani, Satan va fi dezlegat din închisoarea lui și va ieși în cele patru colțuri ale pământului... să înșele națiunile care sunt ostile lui Cristos, numite aici **Gog și Magog**. Această referire la **Gog și Magog** nu trebuie confundată cu cea similară de la Ezechiel 38 și 39. Acolo Magog este o țară întinsă situată la nord de Israel, al cărei dregător este Gog. Aici sintagma se referă la națiunile lumii în general. La Ezechiel cadrul este pre-milenial, pe când aici este post-milenial.

20:9 După ce-și recrutează o armată de

rebeli nelegiuți, diavolul pornește în fruntea lor spre Ierusalim, **cetatea preaiubită. Dar de la Dumnezeu din cer se coboară un foc**, care îi mistuie trupele.

M. Judecarea lui Satan și a tuturor necredincioșilor (20:10-15)

20:10 Diavolul însuși este aruncat în iazul de foc, alăturându-se fiarei și procului mincinos.

S-ar părea surprinzător că Satan va reuși să adune o armată de necredincioși la sfârșitul Mileniului. Dar nu trebuie să uităm că toți copiii născuți în timpul Domniei lui Cristos se vor naște în păcat și vor avea nevoie să fie mântuiți. Nu toți Îl vor accepta ca Rege de drept și aceștia se vor împărășii pe tot pământul, încercând să se îndepărteze cât mai mult de Ierusalim.

Observați că **fiara și procul mincinos** sunt încă în iad după o mie de ani. Asta infirmă doctrina anihilării, după cum o infirmă și afirmația: **Și vor fi chinuți zi și noapte, în vecii vecilor.**

20:11 În continuare ni se prezintă judecata de la **marele tron alb**. Este mare datorită chestiunilor pe care le angajează și **alb** datorită perfecțiunii și purității hotărârilor pronunțate. Domnul Isus stă în postura de Judecător (Ioan 5:22, 27). Sintagma: **de a cărui față au fugit pământul și cerul** indică faptul că această judecată are loc în veșnicie, după distrugerea actualei creații (2 Pet. 3:10).

20:12 **Morții, mici și mari** stau înaintea lui Dumnezeu. Aceștia sunt necredincioșii din toate veacurile. Se deschid două seturi de cărți. **Cartea vieții** cuprinde numele tuturor celor care au fost răscumparați prin sângele scump al lui Cristos. Celelalte cărți conțin o consemnare amănușită a **faptelor** celor nemântuiți. Nici unul din cei ce se înfățișează la această judecată nu este înregistrat în **cartea vieții**. Faptul că numele nu-i figurează în această carte îl **condamnă**, dar răbojul **faptelor** sale rele stabilește **gradul** sau gravitatea pedepsei sale.

20:13 **Marea** va preda trupurile celor care au fost îngropați în ea. Mormintele, reprezentate aici de **Moarte**, vor preda trupurile tuturor celor nemântuiți care au fost îngropați. **Hades** va preda sufletele tuturor celor care au murit în necredință. Trupurile vor fi unite cu sufletele, pentru a se înfățișa înaintea Judecătorului.

După cum vor fi diverse grade de răs-

plată în cer, tot așa vor fi grade de pedeapsă în iad. Criteriul îl vor constitui **faptele** lor.

20:14 Când citim că **Moartea și Hades** sunt **aruncate în iazul de foc**, asta înseamnă persoana integrală a omului: duh, suflet și trup. Textul explică faptul că **aceasta este moartea a doua** iar textul marginal al ediției NKJV adaugă: *iazul de foc*.

Există o deosebire între Hades și iad. Pentru cei neconvertiți care au murit, Hades este starea dezmembrată a pedepsei conștiente. Este un fel de țarc preliminar, o stare intermediară în care ei așteaptă Judecata de la Marele Tron Alb.

Pentru credincioșii care au murit, Hades este o stare de binecuvântare în cer, când sunt despărțiți de trup, așteptând învierea și proslăvirea trupului. Când Isus a murit, El S-a dus în Paradis (Luca 23:43), pe care Pavel îl echivalează cu al treilea cer (2 Cor. 12:2, 4), locuința lui Dumnezeu. La Fapte 2:27 starea fără trup a Domnului este numită Hades. Dumnezeu nu l-a lăsat sufletul în Hades, ci l-a îmbrăcat cu un trup proslăvit.

Iadul este închisoarea finală a celor răi. Este totuna cu iazul de foc, Gheena, și moartea a doua.

20:15 Factorul decisiv la această judecată este dacă numele cuiva este **scris în Cartea Vieții**. De fapt, dacă numele cuiva ar fi fost înscris în acea carte, acea persoană ar fi avut deja parte de prima înviere. Prin urmare, versetul acesta se aplică numai la cei care stau în fața Marelui Tron Alb.

N. Cerul nou și pământul nou (21:1-22:5)

21:1 Se ridică în acest punct întrebarea dacă capitolele 21 și 22 se ocupă doar de starea eternă sau dacă alternează între Mileniu și starea eternă. Întrucât Mileniul și eternitatea sunt, în multe privințe, similare, nu e de mirare dacă uneori ele par să se contopească în scrierile apostolului Ioan.

Aici starea eternă se numește **un cer nou și un pământ nou**. Acestea nu trebuie confundate cu noul cer și noul pământ descrise la Isaia 65:17-25. Acolo se are în vedere Mileniul, pentru că păcatul și moartea sunt încă prezente. Dar acestea vor fi excluse definitiv din starea eternă.

21:2 Ioan vede **cetatea sfântă, Noul Ierusalim, coborându-se din cer, gătită ca o mireasă împodobită pentru soțul ei**. Faptul că nu se afirmă nicăieri că debarcă pe pământ i-a condus pe unii să creadă că

cetatea ar pluti în aer deasupra noului pământ. Faptul că numele seminițiilor lui Israel sunt inscripționate pe porți arată că Israelul răscumpărat va avea acces în cetate, chiar dacă membrii săi nu fac parte din biserica propriu-zisă. Distincția dintre biserică (Mireasa, Soția Mielului, v. 9), Israel (v. 12) și națiunile („Neamurile“) (v. 24) se respectă pe tot parcursul.

21:3 Ioan aude din cer anunțul că **corțul lui Dumnezeu este cu oamenii și că El va locui cu ei**. Ca **popor al Lui**, ei se vor bucura de comuniune mai intimă cu El decât au visat vreodată. **Dumnezeu însuși va fi cu ei și va fi Dumnezeu lor** în cadrul unei relații mai apropiate și mai scumpe.

21:4, 5 Sintagma: „**Dumnezeu va șterge orice lacrimă din ochii lor**“ nu înseamnă că vor fi lacrimi în cer. Este o exprimare poetică a faptului că *nu* vor mai fi lacrimi, după cum nu va mai fi nici **moarte**, nici **întristare**, nici **durere**, nici **țipăt**. Pentru poporul lui Dumnezeu, toate acestea vor fi, pe veci, din domeniul trecutului.

Cel care stă pe tron va face toate lucrurile noi. **Cuvintele lui sunt adevărate și credincioase** și negreșit se vor împlini.

21:6 Inaugurarea stării eterne marchează încheierea planului lui Dumnezeu referitor la pământul în care trăim. După cum **Alfa și Omega** sunt prima și ultima literă din alfabetul grec, tot așa El este **Începutul și Sfârșitul**, Creatorul și Cel pentru care a fost făcută Creația, Cel care a început și Cel care termină, Cel Etern. El este Cel care **dă să bea fără plată apa vieții** (mântuirea) oricui însetează după ea.

21:7 El este Cel care binecuvântează pe cel ce va birui cu totală măștenire și cu o nouă intimitate, proprie celei dintre Tată și fiu. Cum s-a arătat, un biruitor este cel care crede că Isus este Fiul lui Dumnezeu (1 Ioan 5:5). Prin credință el biruie lumea (1 Ioan 5:4).

21:8 Dar nu toți sunt biruitori. Unii sunt **lași**, fiindu-le frică să-L mărturisească pe Cristos; **necredincioși**, nedispuși să-și pună încrederea în Mântuitorul păcătoșului; **păcătoși** (varianta din textul marginal NKJV aflându-se în majoritatea manuscriselor), toți cei ce rămân în păcatele lor, fie că sunt vinovați de fărădelegi grosolane, enumerate aici, fie că nu; **abominabilii**, cei dedați la acte dezgustătoare de imoralitate; **ucigașii**, careucid cu răutate și sălbăticiune;

imoralii sexual, care practică desfrâu și alte păcate sexuale; **vrăjitorii**, care comunică cu duhurile rele; **idolatrii**, care Îl insultă pe Dumnezeu închinându-se la icoane; și **toți mincinoșii**, înșelători învederați. Toți aceștia vor fi aruncați în **iazul de foc**, destinația lor finală.

21:9 **Unul din cei șapte îngeri** implică în judecățile potirelor s-a oferit să-i dea lui Ioan o imagine mai detaliată a Noului Ierusalim, pe care l-a numit **mireasa, soția Mielului**. Asta ar putea însemna că cetatea este reședința **miresei**.

21:10, 11 **Dus în Duhul pe un munte mare și înalt**, Ioan a văzut din nou **Ierusalimul coborându-se din cer**, strălucind de **slava lui Dumnezeu**, și iradiind ca un **giuvaer de mare preț**.

21:12, 13 Era înconjurat de un **zid masiv** în care erau **douăsprezece porți**, străjuite de **doisprezece îngeri** și purtând **numele celor douăsprezece seminiții ale... lui Israel**. **Trei porți** erau îndreptate în fiecare din cele patru puncte cardinale.

Numărul *doisprezece* este folosit de douăzeci și una de ori în această carte și de șapte ori în capitolul de față. În general este considerat reprezentativ pentru *guvern* sau administrație.

21:14 Cele **douăsprezece temelii** pe care se sprijinea zidul cetății purtau **numele celor doisprezece apostoli ai Mielului**. Aceasta ar putea fi o referire la faptul că ei au pus temelia bisericii în învățăturile predate de ei cu privire la Cristos (Ef. 2:20).

21:15, 16 Având ca **măsurătoare o trestie de aur**, îngerul a stabilit că **cetatea** era de aproximativ **douăsprezece mii de stadii** (circa 1400-1500 de mile, adică 2250-2400 km) **în lungime, lățime și înălțime**. Având forma unui cub sau a unei piramide, ea se extindea mult peste hotarele Israelului restaurat.

21:17 **Zidul** avea o grosime de **o sută patruzeci și patru de coți**. Sintagma: „**după măsura oamenilor, căci aceasta era măsura îngerului**“ înseamnă că îngerul din versetele 9 și 15 folosea unități de măsură comune omului.

21:18 Descrierea **zidului (iaspis) iar cetatea (de aur curat)**, deși nouă ne este greu s-o vizualizăm, are menirea de a creea o imagine magnifică, de nespusă strălucire, ceea ce și realizează.

21:19, 20 Cele douăsprezece **temelii** erau împodobite cu douăsprezece **pietre scumpe**, similare celor de pe platoșa mare-

lui preot, reprezentând cele douăsprezece seminții ale lui Israel. Nu se pot identifica cu precizie toate bijuteriile, după cum nu putem stabili cu certitudine semnificația lor spirituală.

21:21 Cele douăsprezece porți sunt douăsprezece perle, cuvinte menite să ne aducă aminte că biserica este perla de mare preț pentru care Mântuitorul a vândut tot ce a avut (Mat. 13:45, 46).

Strada cetății era de aur curat, ca sticla străvezie, simbol al gloriei nepătate.

21:22, 23 Din cetate lipsesc o serie de elemente: Așa de pildă, nu e nevoie de **nici un templu**, întrucât **Domnul Dumnezeu Atotputernic și Mielul** se află acolo. Apoi nu este nici **soare**, nici **lună**, întrucât **slava lui Dumnezeu** iluminează cetatea iar **Mielul** este candela sa.

21:24 **Națiunile** (Neamurile) se vor bucura de frumusețea Sa iar **regii pământului** vor veni și vor aduce omagiu Domnului.

21:25 Nu există **porți** închise, pentru că există condiții de perfectă securitate și acces liber. **Nu va fi noapte acolo**, ci va fi o țară în care ziua nu ia sfârșit niciodată.

21:26 După cum s-a arătat, bogăția **națiunilor** se va revărsa către cetate — toată gloria și onoarea lor.

21:27 Nimic necurat nu va **intra** acolo niciodată, **ci numai cei ce sunt scriși în cartea vieții Mielului**.

22:1, 2 **Un râu cu apa vieții, limpede ca cristalul, curge din tronul lui Dumnezeu și al Mielului, prin mijlocul străzii. Pe cele două maluri ale râului crește pomul vieții** cu cele douăsprezece feluri de fructe, din care nici unul nu mai este oprit. Asta sugerează purtarea de grijă, plină de dragoste, a lui Dumnezeu pentru fiecare anotimp. **Frunzele pomului sunt pentru vindecarea națiunilor** — sunt cuvinte în limbaj figurat, exprimând faptul că se vor bucura de o sănătate neîntreruptă.

22:3-5 A. T. Pierson rezumă aceste versete după cum urmează:

„Și nu va mai fi nici un blestem“ — o perfectă absență a păcatului;

„ci tronul lui Dumnezeu și al Mielului va fi în ea,“ — un guvern perfect;

„și slujitorii Lui îi vor sluji acolo,“ — slujire perfectă;

„Ei vor vedea fața Lui,“ — comuniune perfectă;

„și numele Lui va fi pe frunțile lor,“ — perfectă asemănare;

„Și nu va mai fi noapte acolo,“ — perfectă stare de binecuvântare;

„Și vor domni pe veci de veci,“ — perfectă glorie.³¹

O. Avertismente, mângâieri, invitații și benedictii de încheiere (22:6-21)

22:6 Îngerul interpret îi amintește din nou lui Ioan despre prohibitivitatea tuturor lucrurilor ce i s-au descoperit. **Domnul Dumnezeu l-a trimis pe îngerul Său să le arate robilor Săi panorama evenimentelor care trebuie să se întâmple în curând.**

22:7 Punctul culminant al tuturor va fi glorioasa Venire a Mântuitorului. El ne asigură că **Va veni curând** (în engleză: **quickly**, n.tr.), ceea ce poate însemna fie *curând*, fie *deodată*, dar *curând* este varianta preferată. O binecuvântare specială este dată oricărei persoane **care păzește cuvintele acestei profeții**. Putem face aceasta prin trăirea în nădejdea Venirii Sale.

22:8, 9 Când **Ioan a văzut și a auzit aceste lucruri**, a căzut la picioarele îngerului, dar i s-a interzis să facă acest lucru. **Îngerul** nu era decât o ființă creată; numai lui **Dumnezeu** trebuie să ne închinăm

22:10 Lui Ioan i s-a spus să nu pecetluiască profeția aceasta pentru că vremea împlinirii ei este aproape. A pecetlui înseamnă aici a-i amâna dezvăluirea.

22:11 Când va veni vremea împlinirii ei, cei nedrepti vor fi înțepeniți în nepocăința lor. Cei murdari nu vor mai avea șansa de a se schimba, când va reveni Domnul pe pământ. Dar cei drepti (neprihăniți) vor continua să trăiască neprihănit iar cei sfinți vor trăi în sfințenie.

22:12, 13 Din nou Domnul anunță că Venirea Lui va fi în curând, de data aceasta adăugând promisiunea că îl va răsplăti pe fiecare după munca sa. Din nou El Se identifică pe Sine ca **Alfa și Omega**. Același care a creat toate lucrurile va trage cortina pe scena timpului.

22:14 Versetul acesta ar putea fi redat astfel: „**Binecuvântați sunt cei care împlinesc poruncile Lui**“ sau „**Binecuvântați sunt cei care își spală hainele**“ (text marginal). *Nici una* din variante nu propovăduiește mântuirea prin fapte, ci mai degrabă că faptele sunt roada și dovada mântuirii. Numai credincioșii adevărați au acces la **pomul vieții și la cetatea eternă**.

22:15 Pe veci excluși din cer vor fi **câinii, vrăjitorii, cei imorali sexual, ucigașii, idolatrii și mincinoșii**. Prin **câini** s-ar

putea înțelege aici bărbații care se prostitu-ează (Deut. 23:18), Neamurile necurate (Mat. 15:26) sau iudaizatorii (Filip. 3:2).

22:16 Domnul Și-a trimis îngerul cu acest mesaj adresat bisericilor. El Se numește pe Sine **Rădăcina și Vlăstarul lui David**. Cât privește dumnezeirea Lui, El este *Creatorul* lui David; cât privește umanitatea Sa, El este *Descendentul* lui David. **Steaua luminoasă de dimineață** se ivește pe cer înainte de răsăritul soarelui. Cristos va veni mai întâi pentru biserică, în cadrul Răpirii ca **Steaua luminoasă de dimineață**. Ulterior El va veni pe pământ ca Soare al Neprihănirii cu vindecare pe arpile Sale (Mal. 4:2).

22:17 Două sunt modalitățile în care poate fi înțeles acest verset. Mai întâi, ar putea fi un apel evanghelistic global, cu **Duhul, mireasa și cine ascultă** îndemnându-i pe cei setoși să **vină** la Cristos, ca să fie mântuiți. Sau primele trei utilizări ale termenului **vin** ar putea fi rugăciuni ca să vină Cristos, urmate de două invitații adresate celor nemântuiți să **vină** la El să capete **apa vieții** (mântuirea) și astfel să fie gata pentru întoarcerea Sa.

22:18, 19 Dacă oamenii vor adăuga ceva la lucrurile scrise în **cartea aceasta** a Apocalipsei sau Revelației, ei vor suferi **plăgile (nenorocirile, urgiile)** descrise în ea. Întrucât temele acestei cărți sunt întrețesute pe tot cuprinsul Bibliei, versetul condamnă, de fapt, orice acțiune de falsificare a Cuvântului lui Dumnezeu. O judecată similară este rostită împotriva oricui scoate din cuvintele acestei profeții. Asta nu se aplică la deosebiri minore de interpretare, ci la atacuri fâțișe la adresa inspirației și completării Bibliei. Pedepșa pentru această acțiune este pierzarea veșnică. **Dumnezeu îi va scoate partea lui de la pomul vieții** (textul marginal NKJV).³² Asta înseamnă că el nu se va împărtăși niciodată din binecuvântările celor care au viață veșnică.

22:20 Apocalipsa se încheie cu o promisiune și o binecuvântare. Promisiunea este că Domnul Isus **vine curând**. (În engleză: **quickly**, n.tr.), ceea ce, așa cum s-a arătat, poate însemna fie *curând*, fie *deodată*. Nădejdea unei întoarceri *inopinate*, *subite* ar trezi aceeași anticipație sau veghere ca nădejdea unei întoarceri în *curând*. Fiecare persoană răscumpărată răspunde la binecuvântata nădejde cu cuvintele: „**Amin! Vino, Doamne Isuse!**“

După cum Geneza este cartea începutu-

rilor, tot așa Apocalipsa este cartea împlinirii, consumării. Temele care au fost introduse în prima carte sunt duse până la capăt în ultima carte. Observați următoarele paralele:

<i>GENEZA</i>	<i>APOCALIPSA</i>
Crearea cerurilor și pământului (Gen. 1:1)	Distrugerea cerurilor și a pământului (Ap. 20:11b). Crearea de noi ceruri și un nou pământ (Apo. 21:1).
Începutul domniei lui Satan pe pământ (Gen.3:1-7)	Satan aruncat în iazul de foc (Apo. 20:10).
Pătrunderea păcatului (Gen.3:1-7)	Izgonirea păcatului (Ap. 20:27).
Rostirea blestemului asupra creației (Gen.3:17-19)	Îndepărtarea blestemului (Apo. 22:3).
Pierderea dreptului la pomul vieții (Gen. 3:24b).	Restabilirea accesului la pomul vieții (Apo. 22:2, 19 textul marginal).
Alungarea omului din grădina Eden (Gen 3:24a).	Omul este primit din nou în [Paradis] (Apo. 22:1-7).
Moartea pătrunde în lume (Gen. 2: 17; 5:5).	Moartea este pe veci eliminată (Apo. 21:4).
Căsătoria primului Adam (Gen. 4:1).	Căsătoria celui de-al doilea Adam (Apo. 19:7).
Durerea își face loc în omenire (Gen. 3:16).	Durerea este eliminată. (Apo. 21:4).

22:21 Și acum am ajuns la binecuvântarea finală a acestei cărți minunate a Apocalipsei (Revelației) și a Cuvântului lui Dumnezeu. Este o încheiere pașnică pentru o carte plină de tunetele judecății divine.

Ioan dorește ca „**Harul Domnului Isus Cristos să fie cu toți oamenii lui Dumnezeu**.” Există trei variante interesante în manuscrise cu privire la această încheiere.

1. În textul critic (NU) Ioan urează harul lui Cristos *tuturor* — ceea ce nu ar corespunde temei Apocalipsei, de judecată ce stă să se abată peste cei mai mulți.

2. Varianta tradițională (TR, KJV, NKJV) este mai bună. Se face urarea harului lui Dumnezeu către „**voi toți**” — mulți

dintre ascultătorii și cititorii Apocalipsei înțelegându-se că erau credincioși adevărați.

3. Cea mai bună variantă, în lumina contrastelor puternice dintre sfinți și păcătoși în această carte, se găsește în textul majoritar și în textul marginal din NKJV: „**Harul Domnului nostru Isus Cristos să fie cu toți sfinții. Amin.**“

NOTE FINALE

¹(Introducere) Verbul folosit în Evanghelie și în Apocalipsa este *ekkentēsan*; în Septuaginta lui Zaharia forma este *katorchēsanto*.

²(Introducere) În ebraică și în greacă literele alfabetului au o valoare numerică. De pildă, alef și alfa sunt 1, beth și beta sunt 2, ș.a.m.d., de unde rezultă că valorile fiecărui nume pot fi adăugate. Fapt destul de interesant, în greacă numele Isus (*Iesosus*) dă cifra 888. (Opt este numărul noului început și al învierii). Se crede că literele numelui fiarei va echivala cu cifra de 666. Printr-o ușoară ajustare a ortografierii „Nero Caesar“ se poate ajunge la cifra 666, folosind acest sistem. Alte nume dau de asemenea totalul de 666, dar trebuie să evităm speculațiile.

³(1:5) Aici varianta din textul marginal este prima din numeroasele variante pe care le redă ediția NKJV în cazul Apocalipsei, unde atât manuscrisele cele mai vechi (NU) cât și manuscrisul majoritar (M) sunt în acord, opunându-se variantei TR, KJV și NKJV. Motivația constă în faptul că Erasmus, care a publicat primul Nou Testament în limba greacă (în 1516), a avut doar un singur exemplar din Apocalipsa, care nu era prea exact. De aici și numeroasele mici variațiuni care au rezultat în notele de subsol sau textele marginale. Din fericire, celelalte cărți ale NT au fost reprezentate prin manuscrise aflate în mare măsură în acord cu marea masă de manuscrise ce încă nu au fost descoperite. În acest comentariu puținele schimbări majore care s-au operat au fost semnalate ca atare. Combinația dintre NU și M va fi, credem noi, varianta originală. Acolo unde se constată diferențe între NU și M, este de preferat textul majoritar (M).

⁴(1:8) Textele NU și M omit: „Începutul și Sfârșitul“.

⁵(1:10) „Ziua Domnului“ este *hē hēmēra tou Kuriou* în greacă; „Ziua Domnului“ (textual: „domnească“) este „*hē Kuriakē hēmēra*“ (de unde și termenul anglo-saxon

„kirk, church“).

⁶(1:13) James H. McCornkey, *The Book of Revelation: A Series of Outline Studies in the Apocalypse*, pg. 9.

⁷(2:1) John F. Walvoord, *The Revelation of Jesus Christ*, pg. 50-100.

⁸(2:14, 15) Ella E. Pohle. *Dr. C. I. Scofield's Question Box*, pg. 89.

⁹(2:20) Textul majoritar: „soția (sau femeia) ta Izabela“.

¹⁰(3:7) *Daily Notes of the Scripture Union*.

¹¹(3:20) Richard Chervenix Trench, *Commentary on the Epistles to the Seven Churches in Asia*, pg. 225.

¹²(4:3) Walvoord, *Revelation*, pg. 104.

¹³(5:9, 10) Atât textul NU, cât și M conțin cuvintele „pe ei“ și „ei“, care ar însemna că bătrânii nu cântă despre ei înșiși, ci despre alții. Aceasta ar putea sugera că ei sunt ființe îngerești.

¹⁴(5:9, 10) Textul NU: „împărăție“.

¹⁵(6:1, 2) Textele NU și M omit „și vezi“.

¹⁶(6:10) Termenul din greacă este aici puternic: *Despotēs* (neavând însă conotația negativă a termenului actual derivat, pe care îl întâlnim în engleză și română).

¹⁷(8:5) Heenry Barclay Swete, *The Apocalypse of St. John*, pg. 109.

¹⁸(8:13) „Înger“ și „vultur“ par a fi de asemenea termeni similari în greacă (*angelos* și *aetos*), de unde și posibilitățile de a comite erori în cursul copierii. „Vultur“ este varianta corectă.

¹⁹(9:16, 17) Majoritatea manuscriselor: „o sută de milioane“.

²⁰(9:18, 19) Hamilton Smith, *The Revelation: An Expository Outline*, pg. 57.

²¹(9:20, 21) În greacă termenul de aici este *pharmakon*, „medicament, poziune, drog“ (vezi termenul modern *farmacie*).

²²(11:6) McConkey, *The Book of Revelation*, pg. 68, 69.

²³(11:15) Textele NU și M: „împărăția... a devenit“.

²⁴(13:3) *The Scofield Reference Bible*, pg. 1342.

²⁵(14:4, 5) J. D. Pentecost, *Things to Come*, pg. 300.

²⁶(15:3, 4) Varianta „sfinți“ are un suport subred. Atât textul NU, cât și M, sprijină mai degrabă varianta: „națiuni“.

²⁷(15:3, 4) Arthur T. Pierson, *Knowing the Scriptures*, pg. 248.

²⁸(16:16) „Armagedon“ provine din termenul ebraic „Har“ (Muntele) Megiddo.

Textul majoritar redă pur și simplu varianta „Megiddo“ (Meghido).

²⁹(19:8) Textul din 1611 al ediției King James conține termenul „righteousness“, (neprihănire), interpretat adesea de predicatori în sensul că *neprihănirea lui Cristos* este *atribuită* sfinților. Deși aceasta este o învățătură sănătoasă, termenul grec *dikaiōmata* exclude această înțelegere. Termenul are forma de plural (iar nu aceea de abstract singular, care este *dikaiōsunē*). Mai mult, are o terminație „pasivă“, *aici* denotând ceva *făcut* (în acest caz, „faptele drepte sau neprihănite“). Mântuirea nu este avută în vedere de acest pasaj.

³⁰(19:10) Charles C. Ryrie, *The Ryrie Study Bible, New King James Version*, pg. 1953.

³¹(22:3-5) Pierson, *The Ministry of Keswick, First Series*, pg. 144.

³²(22:18, 19) Varianta: „cartea vieții“ nu este sprijinită de textul grec! Ultimele versete au lipsit din exemplarul în greacă al Apocalipsei pe care l-a avut Erasmus. Prin urmare, el a tradus aceste versete din latină (retroversiune) din Vulgata. Este cea mai nefericită variantă, umbrind ciclul literar complet, adică programul lui Dumnezeu de la izgonirea omului de la pomul vieții din Geneza 3 și până la restaurarea lui față de sfinții Lui la sfârșitul ultimului capitol din Biblie.

BIBLIOGRAFIE

- Criswell, Walie Amos. *Exposition of Sermons on Revelation*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1962.
- Dennett, Edward. “The Seven Churches,” *The Serious Christian*, Vol. XI. Charlotte, N.C.: Books for Christians, n.d.
- Gaebelein, Arno C. *The Revelation*. New York: Publication Office “Our Hope,” 1915.
- Grant, F. W. *The Revelation of Christ*. New York: Loizeaux Brothers, n.d.
- Ironside, H. A. *Lectures on the Revelation*. New York: Loizeaux Brothers, 1919.
- Kelly, William. *Lectures on the Book of Revelation*, ediție nouă. Londra: G. Morrish, n.d.
- Lenski, R. C. H. *The Interpretation of St. John's Revelation*. Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1943.
- McConkey, James H. *The Book of Revelation: A Series of Outline Studies in the Apocalypse*. Pittsburgh: Silver Publishing Co., 1921.
- Morgan, G. Campbell. *The Letters of Our Lord*. Westwood, N. J.: Fleming H. Revell Co., n.d.
- Morris, Leon. *The Revelation of Jesus Christ* (TBC). Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1969.
- Mounce, Robert H. *The Book of Revelation* (NIC). Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1977.
- Ryrie, Charles Caldwell. *Revelation*. Chicago: Moody Press, 1968.
- Scott, Walter. *Exposition of the Revelation of Jesus Christ*. Londra: Pickering & Inglis Ltd., n.d.
- Smith, Hamilton. *The Revelation: An Expository Outline*. Addison, IL: Bible Truth Publishers, n.d.
- Stanley, Charles. *The Revelation of Jesus Christ*. New York: Loizeaux Brothers Publishers, n.d.
- Swete, Henry Barclay. *The Apocalypse of St. John*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, n.d.
- Tenney, Merrill C. *Interpreting Revelation*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1957.
- Trench, Richard Chevenix. *Commentary on the Epistles to the Seven Churches in Asia*. Minneapolis: Klock and Klock Christian Publishers, 1978.
- Walvoord, John F. *The Revelation of Jesus Christ*. Chicago: Moody Press, 1966.

Bibliografie generală

CĂRȚI

- Alford, Henry. *The Greek Testament*. 4 vol. Revizuit de Everett F. Harrison. Chicago: Moody Press, 1958.
- Anderson, Sir Robert. *Misunderstood Texts of the New Testament*. Londra: Nisbet & Co., Ltd., 1916.
- Anderson-Berry, D. *Pictures in the Acts*. Glasgow: Pickering & Ingalls, n.d.
- Arndt, William F. și F. Wilbur Gingrich. *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*. Chicago: The University of Chicago Press, 1979.
- Barker, H. P. *Coming Twice*. New York: Loizeaux Brothers, n.d.
- Barnes, Albert. *Notes on the New Testament*. 10 vol. Grand Rapids: Kregel - Publications, 1975.
- Baron, David. *The New Order of Priesthood*. Findlay, Ohio: Dunham Publishing Company, 1955.
- Barnhouse, D. G. *The Measure of Your Faith*. Cartea 69. Nu dispunem de altă documentație.
- _____. *Words Fitly Spoken*. Wheaton: Tyndale House Publishers, 1969.
- Baxter, J. Sidlow. *Awake My Heart*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1960.
- _____. *Explore the Book*. 3 vol. Londra: Marshall, Morgan & Scott, 1955.
- Bellett, James Gifford. *The Evangelists*. New York: Loizeaux Brothers, n.d.
- Bonar, Andrew R. *Last Days of the Martyrs*. Kilmarnock: John Ritchie, Ltd., n.d.
- Brookes, J. H. *I Am Coming*. Glasgow: Pickering & Ingalls, 1895.
- Chafer, L. S. *Systematic Theology*. 8 vol. Dallas: Dallas Seminary Press, 1947.
- Chappel, Clovis G. *Sermons from the Psalms*. Nashville: Cokesbury Press, 1931.
- Christenson, Larry. *The Christian Family*. Minneapolis: Bethany Fellowship, 1970.
- Clow, W. M. *The Cross in Christian Experience*. New York: Hodder & Stoughton, 1908.
- Cragg, H. W. *The Keswick Week, 1955*. Londra: Marshall, Morgan & Scott, 1955.
- Darby, J. N. *The Collected Writings of John Nelson Darby*. Editor: William Kelly. 34 vol. și Index. Oak Park, IL: Bible Truth Publishers, 1971.
- _____. *Synopsis of the Books of the Bible*. 5 vol. New York: Loizeaux Brothers, 1942.
- Davidson, F., ed. *The New Bible Commentary*. Chicago: The InterVarsity Christian Fellowship, 1953.
- Denney, James R. *The Death of Christ*. A 2-a ed. Philadelphia: The Westminster Press, 1903.
- Dillow, Joseph. *Speaking in Tongues*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1976.
- Drury, T. W. *The Prison Ministry of St. Paul*. Londra: The Religious Tract Society, 1911.
- *Eddy, Mary Baker. *Science and Health with Key to the Scriptures*. Boston: Allison V. Stewart, 1909.
- Elliot, Elisabeth, ed. *The Journals of Jim Elliot*. Old Tappan, NJ: Fleming H. Revell Company, 1978.
- Erdman, Charles R. *The General Epistles*. Philadelphia: The Westminster Press, 1919.
- The Expositor's Greek Testament*. 5 vol. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1951.
- Falwell, Jerry, ed. *Liberty Bible Commentary*. 2 vol. Lynchburg, Virginia: The Old-Time Gospel Hour, 1982.
- *Ferré, Nels. *The Sun and the Umbrella*. New York: Harper & Brothers, 1953.
- Fernald, James C., ed. *Funk & Wagnalls Standard Handbook of Synonyms, Antonyms, and Prepositions*. New York: Harper & Row, 1947.
- Ford, Leighton. *The Christian Persuader*. New York: Harper & Row, 1966.
- Gaebelein, Arno C. *The Annotated Bible*. 9 vol. Neptune, New Jersey: Loizeaux Brothers, ed. rev., 1970.
- Gaebelein, Frank E., ed. *The New Scofield Reference Bible*. New York: Oxford University Press, 1967.
- Gibbon, Edward. *The Decline and Fall of the Roman Empire*. Vol. II. Chicago: Belford, Charles and Co., n.d.
- Gibbs, A. P. *Preach and Teach the Word*. Oak Park, IL: Emmaus Bible School, 1971.
- Gook, Arthur. *Can A Young Man Find the Path?* Londra: Pickering & Ingalls, 1949.
- Grant, F. W. *Genesis in the Light of the*

- New Testament*. New York: Loizeaux Brothers, n.d.
- _____. *The Numerical Bible*. 7 vol. New York: Loizeaux Brothers, 1932.
- Gray, James M. *Christian Workers' Commentary on the Whole Bible*. Westwood, NJ: Fleming H. Revell, 1953.
- Grubb, Norman P. C. *T. Studd, Cricketer and Pioneer*. Londra: Lutterworth Press, 1957.
- Guthrie, Donald. *New Testament Introduction*. 3 vol. Londra: The Tyndale Press, 1962.
- Harrison, Everett F. *Introduction to the New Testament*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1964.
- Havner, Vance. *Why Not Just Be Christians?* NY: Fleming H. Revell, 1964.
- Hession, Roy. *The Calvary Road*. Philadelphia: Christian Literature Crusade.
- Hodges, Zane C. și Arthur L. Farstad, edi. *The Greek New Testament According to the Majority Text*. Nashville: Thomas Nelson Publishers, 2d ed., 1985.
- Hogg, C. F. *What Saith the Scripture?* Londra: Pickering & Inglis, 1947.
- Hole, F. B. *Paul's Epistles, Volume Two*. Wooler Northumberland, Anglia: Central Bible Hammond Trust Ltd., n.d.
- Houghton, S. M. *Sketches from Church History*. Edinburgh: The Banner of Truth Trust, 1980.
- Hunter, Jack. *What the Bible Teaches, Gataians - Philemon*. Kilmarnock, Scoția: John Ritchie, Scoția: 1983, p. 78.
- Ironside, Harry A. *Notes on James & Peter*. New York: Loizeaux Brothers, 1947.
- Jamieson, Fausset and Brown. *A Commentary, Critical, Experimental, and Practical on the Old and New Testaments*. 6 vol. Londra: Wm. Collins and Co., n.d.
- Jones, E. Stanley. *Christ's Alternative to Communism*. Nashville: Abingdon Press, 1935.
- _____. *Conversion*. Nashville: Abingdon Press, 1959.
- _____. *Growing Spiritually*. Nashville: Abingdon Press, 1978.
- Jowett J. H. *Life in the Heights*. Londra: Hodder & Stoughton, 1924.
- _____. *Things that Matter Most*. Londra: Jas. Clarke & Co., 1913.
- Jukes, Andrew. *The Law of the Offerings*. Londra: Lamp Press, 1954.
- *Kennedy, Gerald. *God's Good News*. New York: Harper & Brothers, 1955.
- The Keswick Convention 1934*, Londra: Pickering & Inglis, 1934.
- The Keswick Week 1955*, Londra: Marshall, Morgan & Scott, Ltd., 1955.
- Lacey, Harry. *God and the Nations*. Kilmarnock, Scoția: John Ritchie, 1944.
- Lang, G. H. *The Churches of God*. Londra: Paternoster Press, n.d.
- _____. *The Parabolic Teaching of the Scripture*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1956.
- Lange, J. P. *A Commentary on the Holy Scriptures*. 25 vol. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, n.d.
- Lee, Robert G. *Lord, I Believe*. Nashville: Broadman Press, 1927.
- Lee, Robert G. *Seven Swords and Other Messages*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1958.
- Lenski, R. C. H. *The Interpretation of the Epistle to the Hebrews and of the Epistle of James*. Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1938.
- _____. *The Interpretation of St. Paul's Epistles to the Colossians, to the Thesalonians, to Timothy, to Titus and to Philemon*. Columbus, Ohio: The Wartburg Press, 1937.
- _____. *The Interpretation of St. Paul's Epistles to the Galatians, to the Ephesians, and to the Philippians*. Columbus, Ohio: The Wartburg Press, 1946.
- Lyllal L. T. *Red Sky at Night*. Londra: Hodder & Stoughton, 1969.
- Macartney, Clarence Edward. *Macartney's Illustrations*. New York: Abingdon Press, 1946.
- Mackay, W. M. *The Men Whom Jesus Made*. Londra: Hodder & Stoughton, 1924.
- Mackintosh, C. H. *Genesis to Deuteronomy: Notes on the Pentateuch*. 6 vol. New York: Loizeaux Brothers, 1879.
- _____. *The Mackintosh Treasury*. Neptune, NJ: Loizeaux Brothers, 1976.
- Marsh F. E. *Fully Furnished*. Londra: Pickering & Inglis, n.d.
- Matheson, George. *Rest By the River*. Londra: Hodder & Stoughton, 1906.
- McClain Alva J. *The Greatness of the Kingdom*. Chicago: Moody Press, 1968.
- Metzger, Bruce M. *The New Testament: Its Background, Growth, and Content*. Nashville: Abingdon Press, 1965.
- Meyer, Frederick Brotherton. *Paul*. Londra: Morgan & Scott, n.d.
- _____. *Through the Bible Day by Day*. 7 vol. Philadelphia: American S. S.

- Union, 1918.
- Miller, J. R. *Come Ye Apart*. New York: Thomas Crowell & Co., 1887.
- The Ministry of Keswick, First Series, 1892-1919*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1963.
- The Ministry of Keswick, Second Series, 1921-1956*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1964.
- Moorehead, William G. *Outline Studies in Acts and the Epistles*. Chicago: Fleming H. Revell, 1902.
- _____. *Outline Studies in the New Testament: Acts to Ephesians*. Pittsburgh: United Presbyterian Board of Publications, 1902.
- _____. *Outline Studies in the New Testament: Philippians to Hebrews*. Pittsburgh: United Presbyterian Board of Publications, 1905.
- Morris, Leon. *Understanding the New Testament: 1 Timothy, 2 Timothy, Titus, Philémon, Hebrews, James*. Philadelphia: A. J. Holman Company, 1978.
- Morrison, G. H. "Morrison on Luke," *The Glasgow Pulpit Series, Vol. I*. Chattanooga, TN: AMG Publishers 1978.
- Morgan, G. Campbell. *Searchlights from the Word*. Londra: Oliphants, 1970.
- Murray, Andrew. *The Holiest of All*. Westwood, NJ: Fleming H. Revell, 1960.
- Myers, F. W. H. *St. Paul*. Londra: Samuel Bagster & Sons Ltd., n.d.
- Nee, Watchman. *Do All to the Glory of God*. NY: Christian Fellowship Publishers, Inc., 1974.
- New and Concise Bible Dictionary*. Londra: G. Morrish, 1897-1900.
- Orr, J., ed. *International Standard Bible Encyclopedia*. 5 vol. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1939.
- Orr, William W. *Bible Hints on Rearing Children*. Wheaton, IL: InterVarsity Press, 1955.
- Pentecost, J. D. *Your Adversary the Devil*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1969.
- Pfeiffer, Charles F. și Everett F. Harrison, edi. *The Wycliffe Bible Commentary*. Chicago: Moody Press 1962.
- Phillips, J. B. *The Young Church in Action*. New York: The Macmillan Company, 1956.
- Pierson, A. T. "Knowing the Scriptures." New York: Gospel Publishing House, 1910.
- _____. "The Work of Christ for the Believer," *The Ministry of Keswick, First Series*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1963.
- Pink, Arthur W. *The Attributes of God*. Swengel, Pennsylvania: Bible Truth Depot, n.d.
- Pollock, A. J. *The Apostle Paul and His Missionary Labors*. New York: Loizeaux Brothers, n.d.
- _____. *Modernism Versus the Bible*. Londra: Central Bible Truth Depot, n.d.
- _____. *Why I Believe the Bible is the Word of God*. Londra: Central Bible Truth Depot n.d.
- Pohle, Ella E. C. *I. Scofield's Question Box*. Chicago: The Bible Institute Colportage Association, 1917.
- Reid, R. J. *How Job Learned His Lesson*. New York: Loizeaux Brothers, n.d.
- Robertson, A. T. *Word Pictures in the New Testament*. 6 vols. New York: Harper & Bros., 1930.
- *Robinson, John A. T. *Honest to God*. Philadelphia: The Westminster Press, 1963.
- Rogers, E. W. *Concerning the Future*. Chicago: Moody Press, 1962.
- _____. *Jesus the Christ*. Londra: Pickering & Inglis, 1962.
- Ryle, John Charles. *Expository Thoughts on the Gospels*. 3 vol. New York: Fleming H. Revell, 1858.
- _____. *Holiness*. Grand Rapids: Baker Book House, 1979.
- _____. *Practical Religion*. Londra: Jas. Clarke & Co., Ltd., 1959.
- Ryrie, Charles C. *The Grace of God*. Chicago: Moody Press, 1975.
- _____, ed. *The Ryrie Study Bible New King James Version*. Chicago: Moody Press, 1985.
- Salmon, George. *A Historical Introduction to the Study of the Books of the New Testament*. Londra: John Murray, 1894.
- Sanders, J. Oswald. *A Spiritual Clinic*. Chicago: Moody Press, 1958.
- _____. *Spiritual Problems*. Chicago: Moody Press 1971.
- Sauer, Erich. *The Dawn of World Redemption*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1953.
- Scorer, C. G. *The Bible and Sex Ethics Today*. Londra: The Tyndale Press, 1967.
- Scott, Walter. *Bible Handbook to the New Testament*. Charlotte, North Carolina: Books for Christians, 1977.

- Scroggie, W. Graham. *Know Your Bible: A Guide to the Gospels*. Londra: Pickering & Inglis, 1948.
- _____. "Paul's Prison Prayers," *The Ministry of Keswick, Second Series*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1964.
- Spurgeon, Charles H. *The Treasury of the New Testament*. Londra: Marshall, Morgan & Scott, n.d.
- Stalker, James. *Life of St. Paul*. Fleming H. Revell, 1912.
- Stevens, G. B. *The Theology of the New Testament*. New York: Chas. Scribner's Sons, n.d.
- Stewart, James A. *Evangelism*. Swengel, PA: Reiner Publications, n.d.
- _____. *Pastures of Tender Grass*. Nu dispunem de altă documentație.
- Stewart, James S. *The Life and Teaching of Jesus Christ*. Nashville: Abingdon Press 1958.
- _____. *A Man in Christ*. New York: Harper & Row 1935.
- _____. *Pastures of Tender Grass*, Philadelphia: Revival Literature, 1962.
- Stonehouse, Ned B. *Origins of the Synoptic Gospels — Some Basic Questions*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1963.
- Strombeck, J. F. *First the Rapture*. Moline, IL: Strombeck Agency, Inc. 1950.
- Strong, A. H. *Systematic Theology*. Philadelphia: The Judson Press 1943.
- Swindoll, Charles. *Growing Strong in the Seasons of Life*. Portland: Multnomah Press, 1983.
- Taylor, Mrs. Howard. *Behind the Ranges*. Londra: Lutterworth Press, 1944.
- Thiessen, Henry Clarence. *Introduction to the New Testament*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company 1943.
- Tozer, A. W. *That Incredible Christian*. India: Alliance Publications, 1964.
- _____. *The Root of the Righteous*. Chicago: Moody Press 1955.
- Trench, Richard Chevenix. *Synonyms of the New Testament*. Londra: Kegan Paul, Trench, Trubner & Co., Ltd., 1901.
- Unger, Merrill F. *Unger's Bible Dictionary*. Chicago: Moody Press 1966.
- _____. *Unger's Bible Handbook*. Chicago: Moody Press, 1966.
- _____. *Zechariah*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House 1963.
- Van Oosterzee, J. J. "The Pastoral Letters." *Lange's Commentary on the Holy Scriptures*. Vol. 23. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, n.d.
- Velikovskiy, I. *Earth in Upheaval*. New York: Doubleday and Co., 1955.
- Vincent, Marvin R. *Word Studies in the New Testament*. 4 vol. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company 1957.
- Vine, W. E. *The Divine Plan of Missions*. Londra: Pickering & Inglis, n.d.
- _____. *Expository Dictionary of New Testament Words*. Old Tappan, NJ: Fleming H. Revell, 1966.
- Walvoord, John F. și Roy B. Zuck, edi. *The Bible Knowledge Commentary: New Testament Edition*. Wheaton, Illinois: Victor Books, 1983.
- Warfield, B. B. *Christology and Criticism*. New York: Oxford University Press, 1929.
- Watson, David. *Discipleship*. Londra: Hodder and Stoughton, 1981.
- Weatherhead, Leslie D. *Prescription for Anxiety*. Londra: Hodder & Stoughton, 1956.
- Webb-Peploe, H. W. "Grace and Peace in Four Pauline Epistles," *The Ministry of Keswick, First Series*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1963.
- Williams, George. *The Student's Commentary on the Holy Scriptures*. Grand Rapids: Kregel Publications, 1953.
- Wuest, Kenneth S. *Ephesians and Colossians in the Greek New Testament*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co. 1957.
- _____. *In These Last Days*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1954.
- _____. *Wuest's Expanded Translation of the Greek New Testament*. 3 vol. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1956-1959.
- Young, Dinsdale T. *The Enthusiasm of God*. Londra: Hodder & Stoughton, 1906.
- _____. *Neglected People of the Bible*. Londra: Hodder & Stoughton, 1901.
- _____. *Unfamiliar Texts*. Londra: Hodder & Stoughton, 1899.
- _____. *The Unveiled Evangel*. Londra: Robert Scott, 1912.
- Zahn, Theodor. *Introduction to the New Testament*. 3 vol. Minneapolis: Klock & Klock Christian Publishers, 1977.

ARTICOLE ȘI PERIODICE

Christian Truth Magazine. Diverse date.
Daily Notes of the Scripture Union. Londra: C.S.S.M., diverse date.

*Homrighausen, E. G. "The Second Epistle of Peter," *Exposition*, IB, XII, 1957.

Our Daily Bread. Grand Rapids: Radio Bible Class, diverse date.

The Sunday School Times. Homer L. Payne. "What Is a Missionary Church?" Feb. 22, 1964.

Toward the Mark. Weston-super-Mare, Vol. 5, No. 6 (1976).

PAMFLETE

Cutting, George. "The Old Nature and

the New Birth." New York: Loizeaux Brothers, n.d.

Green, Samuel. "Scripture Testimony to the Deity of Christ." Oak Park, Illinois: Bible Truth Publishers, 1959.

Hole, F. B. "The Administration of the Mystery." Londra: Central Bible Truth Depot, n.d.

*National Council of Churches (Consiliul Național al Bisericilor). "Called to Responsible Freedom."

Scofield, C. I. "Rightly Dividing the Word of Truth."

N.B. Lucrările marcate cu un asterisc (*) sunt citate pentru a ilustra exemple de învățătură falsă.

La vârsta de treizeci de ani William MacDonald a dat lui Dumnezeu o promisiune – să scrie un comentariu care să explice, verset cu verset, tot Noul Testament. Acest comentariu este împlinirea acestei promisiuni, precum și rodul unui studiu intensiv al Bibliei timp de mai mult de patru decenii, unei activități didactice de ani de zile, și al unui serviciu consecvent, cu credințioasă, pentru Domnul. Ceea ce face ca acest comentariu să fie așa de valoros este printre altele scopul impus, precum și modul folosit, prin care este atinsă această țintă. Intenția autorului nu este ca să arate doar în mod teoretic unele învățături sau cunoștințe, ci scopul lui este să scoată în evidență măiestria persoanei și lucrării Domnului Isus Cristos, să arate și să explice raportul sau corelațiile din Scriptură, ajutând ca intențiile lui Dumnezeu să fie înțelese, și astfel să facă legătura între interpretare și edificare. Autorul nu omite pasajele dificile, ca și cum nu ar crea probleme, ci tratează deschis aceste dificultăți. Unde există păreri diferite între exegeți susține un punct de vedere clar, respectând însă și părerea altor exegeți fideli Bibliei. Este un comentariu ușor de citit, dând impuls spre un studiu sistematic și continuu a Cuvântului lui Dumnezeu.

Despre autor

William MacDonald este un învățător biblic și autor a multor cărți (peste 60), dintre care unele au fost traduse în multe limbi. Din 1947-65 a fost învățător la școala biblică Emmaus, și din 1959 a fost conducătorul acestei școli. El a predicat Cuvântul lui Dumnezeu în țară și străinătate. În prezent face parte din colectivul de colaboratori la Discipleship Intern Training Program din San Leandro, California.

Despre redactor

Arthur Farstad a frecventat National Art Academy din Washington, D.C., școala biblică Emmaus, unde a fost școlarul lui William MacDonald. A frecventat Washington Bible College și Dallas Theological Seminary. El a obținut în Dallas titlul de magistrul în teologia Vechiului Testament și doctoratul în teologia Noului Testament. În acest seminar a predat timp de cinci ani și jumătate greaca. Timp de șapte ani a fost redactorul al New King James Bible. Pe lângă activitatea sa de autor și redactor este și predicator activ mai cu seamă în Dallas. El a scris introducerea la cărțile Noului Testament și a adăugat explicații referitoare la textul grecesc original.